Megszűnt! (1-49. számok...)
1985 1976
Bq 071/21 /85

36. évfolyam Budapest, 1938. január 6. 1. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRAÁG BÉLA
SZERKESZTI: LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Szent István éve

Irta: Réw Sándor

Ködbeveszően imbolyognak felénk az 1938. év hónapjai, sejtelmes hetei, sürü fátyollal takart napjai, a jövendő titkait mélységesen rejtő órái. A végtelen Isten áldó keze lemér újra egy évet a határtalan Időből és mi Hozzá emeljük lelkünket, hogy nemzetünk, szeretett Budánk és a magunk boldogabb jövendőjéért könyörögjünk.

Összesürüsödött a köd az újév kapuja előtt. S ezt még ólmossabbá súlyosbitják a mágneses erejű világszellem sokszor tetszetős lecsapódásai, a szellemi és anyagi élet új és új, véres válságokba kergető elméletei, a lelki alacsonyrendüség világmozgató erői, a lelkeket fanyasztó különféle jelszavak ígéretei. A jövőbe meredő szemünk csak a nehéz ködöt látja.

De nem! Valami izzik, ragyog a teljes bizonytalanságban. Az ezeréve harangozó mult emelkedik ottan. Ősmagyar lelkek fényessége magasodik felénk és az új idő gondolatsövényei, a nyomor parázsló üszkei, a nemtörődömség tövisei, az erkölcstelenség mocsarai, a korlátlanság nyilai és a jószándékok csak itt-ott sorakozó gránitkövei között végigcsorog a nagy magyar szentek teremtő, megtartó, restauráló vére. Ez az egyetlen bizonyosságunk. Az ezer magyar év megalapozóiban isteni öntudat volt, akiknek a multból kiemelkedő és a jövendőbe átnyuló lelke állandóan tündöklésben Krisztus közellétét, szellemét, szeretetét közvetíti.

Ezt érezzük maradéktalanul a régi Budán, ahol a magyar történelem szíve mindig tisztán dobogott. Innen áramlik a győzhetetlen erő a holnap Magyarországáért és benne a régi kincses boldog Budáért vívott, szívós életküzdelemre.

Szent István évére harangoznak a budai harangok Sok régi és új elmélet született és meghalt Szent István óta. Történelmi özönvizek áradtak és elapadtak, de első szent királyunknak a magyar nemzetről gondoskodó országépítése ma is ható erő. Intelmei glóriás remekművében összeforrasztott magyarságunk és kereszténységünk ma is földöntúli erő. Tökéletes egységű államgondolata eleven vágy, amely egyedül tud ma is, a jövőben is igérni és adni életet, kenyeret, rendet, boldogulást. Országeszményében a keresztény és nemzeti tudatot olyan sajátosan egységes, egyedülálló rendszerbe gyökeresítette, hogy mintául szolgált már kilencszáz évvel ezelőtt az akkori Európa nagyrészt vicinális gondolkodású, törpevonalú kormányzatainak. Személyisége, lelkülete csillagfényű virrasztója népe boldogulásának, műveltségének, jellemedzésének, függetlenségének. Alkotása nemcsak országát, hanem egész Európát is beragyogja: irigylik, bámulják, másolják nemzetépítő munkáját, tömegből nemzetet nevelő tevékenységét, a belső politizálás nélküli sziklaszilárd, egyedülien különleges és sajátosan magyar világnézetének a lelkekbe cölöpözését.

Az újévből ezt az utat, Szent István győzelmes útját látjuk egyedül. Járjuk tehát ezt az utat! Ébredjenek a gondolatok, érjenek a tervek, nemcsak a jubileumi ünnepségen, hanem az új évnek minden napján, cselekedetekkel beszőve egész életünkbe Szent István lelket finomító, szíveket összekovácsoló világnézetét. Ne csak a templomok oltárainál, hanem minden budai otthonban is inditsuk fel és oltsuk tovább a szentistváni szellemet.

Az idegenforgalom kulturális és gazdasági vonatkozásai

Irta: **Zichy Nándor gróf,***
az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal igazgatója

Az idegenforgalmi kérdéseket nemzetközi és országos viszonylatban az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal intézi. Feladata igen sokoldalú. Először is meg kell teremtenünk idegenforgalmi felkészültségünk alapjait, másrészről a külföldön idegenforgalmi propagandát kell kifejtenünk; a hivatal további feladatai közé tartozik még a hazai idegenforgalmi iparok, foglalkozások közigazgatási úton való ellenőrzése.

Az idegenforgalmi berendezkedés alapjai

Ha most azt vizsgáljuk, hogy melyek az idegenforgalmi felkészültség alapjai, úgy elsősorban *a jó közlekedésre kell gondolnunk,* értve ez alatt az autóturisztika szempontjából *fontos elsőrendű autóutakat, jó és olcsó vasuti közlekedést, sűrű, nemzetközi légiforgalmat, fejlett dunai és balatoni hajózást,* megfelelő számú *belföldi légiturisztikai leszállóhely létesítését* a nagyszámú külföldi magánrepülőgép-tulajdonosok számára és sok mást.

A jó közlekedéssel egyenrangú a *megfelelő modern szállodai felkészültség,* úgy Budapesten, mint a vidék fontosabb idegenforgalmi helyein. (Olcsó középosztályú szállodák, gyógyszálló, modern és lehetőleg magyarosstílű vendéglők, mulatóhelyek, cigányzene stb.)

Különös figyelmet forditunk idegenforgalmunk szempontjából a vidéki népművészet, népviselet fejlesztésére és hozzáférhetővé tételére, a sportok fejlesztésére, (golf, tenisz, nemzetközi lovasturák stb).

Egyik legfontosabb tényezője idegenforgalmunknak: *Budapest fürdőváros megteremtése* és ennek *megfelelő fürdőkultúra,* továbbá a *belső, illetve országos idegenforgalom fejlesztése,* ami a vidéken a nemzetközi idegenforgalom alapját jelenti, az idegenvezetői kérdés helyes szabályozása, műkincseink feltárása, mind megannyi pillérei idegenforgalmunknak.

Tulhaladná az itt rendelkezésemre álló időt annak a felsorolása, mit tettünk és mit akarunk tenni még a felsorolt kérdésekben. Elég talán, ha a kérdések komplexumából csak néhányat emelek ki. Kétségtelen, hogy az idegen, aki először látogat el hozzánk, első impresszióit a szállodában nyeri és tapasztalatból tudjuk, hogy mily maradandók gyakran az legelső impressziók.

Érdemes kiemelnünk, hgy a budapesti szállodaipar a nehéz gazdasági viszonyok dacára jól megállta helyét, mégis férőhely szempontjából a nyári nagy idegenforgalmi idényben nagy szükség volna egy olyan *modern, olcsó, középosztályú szálloda létesítésére,* amelynek minden szobájához fürdőszoba, vagy legalább is tusfülke tartozik.

Szállodaiparunk fejlesztése tehát úgy Budapesten, mint legfőképen vidéken egyik legelsőrendű feladatunk és ezért a közterhek könnyitésével, másrészt előnyös kölcsönszerzési lehetőségek biztositásával igyekszünk a budapesti középosztályú szállodák modernizálását és a vidéki szállodaépitkezést elősegíteni.

Kulturális tényezők az idegenforgalomban

A továbbiakban elsőrendű idegenforgalmi hivatást teljesítenek szorosan vett *kulturális tényezőink.* Utalok itt elsősorban *téli zenei* életünk fejlettségére, kitünő Operaházunkra, hiszen az idegen nálunk télen majd minden második nap elsőrangú hangversenyeket élvezhet. Muzeumaink, ha a mennyiség tekintetében nem is veszik fel a versenyt a külföldi metropolisok múzeumaival, minőség tekintetében méltán számot tarthatnak az itt tartózkodó külföldiek érdeklődésére. Szépművészeti Muzeumunk, a Magyar Nemzeti Muzeum, steppe-kiállitása, gyönyörűen újjárendezett népvándorláskorabeli aranykincseivel, néprajzi gyűjteményei, mezőgazdasági, iparművészeti múzeumunk, világviszonylatban is elsőrendű fürdőintézményeink — hogy csak egynéhányat említsek, — méltó reprezentánsai ezeréves kultúránknak.

A téli idegenforgalomnak tehát kultúrális alapjai megvolnának. Az idegen a legkülönfélébb szórakozási lehetőségeket élvezheti, — kétségtelen azonban, hogy kizárólag ezért nem fognak olyan sokan Budapestre jönni, hogy szállodáinkat megtöltsék. Ha azonban megépülne az a sokat emlegetett reumakórház, amely minden fürdőváros alapját jelenti, Budapest fürdőváros jellege is jobban kidomborodna, hiszen a tömeges klinikai kezelés és a kisérletek alapján kifejlődő tudományos módszerek és gyógyeljárások nélkül a lelkiismeretes külföldi orvos nem küldheti Budapestre betegét, hogy reumáját kikúrálja. Reumakórház és a majd felépítendő gyógyszálloda, azok, amik Budapest téli idegenforgalmát megteremthetnék és olyan vendégeket hoznának Budapestre, akik nemcsak 3—4 napig, de 3—4 hétig maradnának itt gyógykezeltetés céljából.

Kétségtelen ezenkívül, hogy *egy olcsó téli Budapest újból visszanyerhetné az utóbbi években elmaradt vidéki vendégeit is.*

Az idegenforgalom főidénye: a nyár

Idegenforgalmunk főidénye köztudomásulag a nyár. Hiszen természetes, hogy a legtöbb ember aki élvezetből utazik, nyáron veszi ki a szabadságát és hazánk természeti szépségei, népviseletei, általános magyar eredetiségei, gyönyörű fürdővárosunk és monumentális fürdőintézményeink, kongresszusok, nemzetközi vásáraink, kiállításk, stb. seregestől vonzzák a vendégeket hozzánk. Sajnos, a nyári hónapokban éppen az idegenforgalom szempontjából olyan fontos zenei élet általában szünetel, ezért sürgős feladat a budapesti *szabadtéri szinpad* megépítése, hogy ezáltal a nyári zenei élet otthonra találjon. A szabadtéri színpad a tervek szerint a Margitszigeten a tavasszal meg is épül a régi tejcsarnok helyén és reméljük, hogy a tervezők úgy a technikai, mint legfőképen az akusztikai problémákat helyesen fogják megoldani.

A jövő esztendőben a nemzetközi *eucharisztikus kongresszuson és a Szent István jubileumi* ünnepségeken kívül kimagasló fontosságúak még a júniusi *zenei ünnepségek, a szegedi szabadtéri játékok* és különösen említésre méltó még az *esztergomi Árpádház-korabeli királyi palota felavatásának ünnepségei,* stb.

Hivatalunk, mint említettem, igen nagy súlyt helyez a népművészet fejlesztésére, amelyet az országban több helyütt felállitott népművészeti Vendégházak létesitésével tett hozzáférhetővé a külföldiek részere. Gyakran az a vád ért bennünket, hogy külföldi propagandánkban a népművészetnek nagyobb teret adunk, mint egyéb kulturális, vagy gazdasági értékeinknek. Kétségtelen azonban, hogy a népművészet nemcsak kultúrtényező, de egyik legfontosabb nemzeti kincsünk is egyszersmind és így minden lehető eszközzel kell támogatnunk a népet ősi viseletéhez való ragaszkodásában. Kétségtelen tény, hogy éppen angolszász-országokból hozzánk jövő idegenek legelsősorban népművészeti kincseinket keresik.

Évi bevétel: 40-45 millió pengő

Ha a fent elmondottakhoz még hozzáfűzöm azt, hogy idegenforgalmunk évi 40—45 millió pengős bevételével külkereskedelmi statisztikánkban a mezőgazdasági és ipari kivitel mellett a harmadik helyre küzdötte fel magát és hogy viszonylag a legnagyobb fejlődést, több mint 60%-os emelkedést az idén éppen az amerikai idegenforgalomból érte el, talán eléggé megvilágítottam, hogy idegenforgalmunk fejlesztésével lépést halad országunk kulturális értékeinek a külföld által való megismertetése, de kulturális értékeink ismertetésén kívül itt elköltött pénzével gazdagítja is országunkat; a gazdasági vérkeringés viszont a kultúra fejlődésének egyik alapfeltételét jelenti.

Hivatalunknak nem kerülte el figyelmét, hogy külföldön mind nagyobb teret hódít magának az idegenforgalomnak legújabb, de máris legkedveltebb ága: a repülőgépen való kirándulás, *a légiturisztika.* A magánrepülőgép-tulajdonosoknak, tehát a társadalom legtehetősebb tagjainak legkedveltebb szórakozása ez. Amerikában és Európában már ezerszámra röpködnek a légituristák szebbnél szebb gépei. Ez már az idegenforgalom legkulturáltabb fokát jelenti s tekintettel ennek jelentőségére, arra kell törekednünk, hogy ezeknek a légituristáknak Magyarországra való kiránulásait lehetővé tegyük. Ezért az ország idegenforgalmi szempontból értékesebb városai mellett *légiturisztikai leszállóhelyeket* létesítettünk és ezekkel kapcsolatban a leszállóhelyekre érkező repülőgépek fogadására, kezelésére, üzemanyaggal való ellátására, őrzésére

* Elmondta a Hollós Mátyás Társaság decemberi irodalmi estjén.

Ex Bibl.Civ. Budapesti-

és az utasok kalauzolására hivatott *légiturisztikai szolgálatot* szerveztünk. Ezzel megteremtettük a magyar légiturisztika alapfeltételeit és idevonatkozó propaganda-munkánk eredményeképen reméljük, hogy a jövő évre többszáz magánrepülőgép-tulajdonos fogja hazánkat meglátogatni. Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar légiturisztika előfeltételeinek megteremtése és kifejlesztése érdekében végzett tevékenységünk hazángra nézve úgy kulturális, mint közgazdasági szempontból állandóan és fokozatosan növekvő eredményeket fog jelenteni.

Buda Karácsonya

A Budakeszi úti Klotild Szeretetház december 22-én rendezte meg hagyományos karácsonyfa-ünnepélyét, *amelyen Auguszta királyi hercegasszony is megjelent Lukich* szárnysegéd kíséretében. Az előkelőségek sorában, akiket *Ripka* Ferenc, a Szeretetház elnöke üdvözölt, ott voltak többek között: *Szendy* Károly polgármester, *Schuler* Dezső alpolgármester, *Horony-Pálfi* Aurél tanácsnok, vitéz *Vécsey* Kálmán főjegyző, *Kresz* Károly, a TÉBE elnöke, dr. *Kósa* Ferencné, az Iskolanővérek intézményének vezetője és még sokan mások. A növendékek, akiknek nevében *Sós* László mondott köszönő beszédet, énekszámokat, szavalatokat adtak elő, majd nagy hatással mutattak be egy sikerült pásztorjátékot. A műsor után az ajándékok szétosztására került sor. A Szeretetház mind a százkét növendéke kapott ruhát, cipőt, sapkát, süteményt, édességeket, könyvet és játékot. Az ünnepséget, melyen az intézet tisztikara teljes számban vett részt, *Liptay* János igazgató rendezte

*

A Nagypénteki Ref. Társaság kamaraerdei szeretetházában december 21-én tartották az árvagyermekek karácsonyi ünnepélyét. Haypál Béla ref. lelkész, a Társaság ügyvezető alelnöke mondott ünnepi beszédet, majd a szeretetház növendékei vitéz Gergely Konrád igazgató vezetésével műsorszámokat adtak elő. Az ünnepélyen megjelent dr. Jalsoviczky Károly min. osztályfőnök, a Társaság elnöke és nagyszámú lelkes közönség.

*

A Budai Református Nőegylet a Haypál Benő Emlékalapítvány II. Iskola u. 16. sz. alatti termében december 21-én kétszáz szegény családnak osztott ki ruhanemű- és élelmiszersegélyt. December 22-én a Nőegylet a Szilágyi Dezső téri templomban az iskolás gyermekek részére rendezett karácsonyi ünnepet. Haypál Béla lelkész beszéde után az iskolásgyermekek költemények és énekszámok előadásával szerepeltek, majd a Nőegylet tagjai mintegy ötszáz csomagot osztottak ki. A nőegylet áldozatkész, odaadó munkájában dr. Pap Dezsőné elnök irányításával önzetlen buzgósággal vettek részt Szemere Antalné, dr. Borbély Kálmánné, Schulek Gézáné, Boroghy Kornélné, Zimányi Józsefné, Elek Dánielné, Balázs Lajosné, dr. Budai Gergelyné, Mirtse Árpádné, Balla Lászlóné és sokan mások.

*

A római-fürdői elemi iskola december 23-án délután a III. ker. Keve-utcai tornatermében tartotta meg karácsonyfa ünnepét változatos, gazdag, műsorral, amelyben dalok, szavalatok és karácsonyi játékok szerepeltek. Előadás után a „Kis Jézuska" ajándékait osztották szét az osztályokban.

*

Az óbudai hegyvidék karácsonyi ünnepélyéhez, amely december 19-én folyt le az óbudai Szent József Otthon dísztermében, a következők járultak hozzá adományaikkal: Altmann Andor 2 P, Ausch Rezső 2 P, Barna Lajos és Tsa cég 5 női ruhadarab, dr. Bárdos György 2 P, dr. Bihar Jenő 2 P, Bihari Mór 2 P, dr. Balogh Mihály 2 P, Brandstein Arthur 3 P, Bogyó Géza 1 P, Boros Béla 20 karácsonyi csomag, Blasky János 2 P, Boldogh Attila 1 pár cipő, Brunner József 3 P, Csirszka Konrád 2 P, vitéz Csiky Imre 2 P, Czinka Lászlóné 3 P, Csavinszky N.-né gyermekruhák, Dobos Gábor 5 P, Ir. Domokos László 2 P, Donát Gyula 2 P, Dósa Lajos 5 P, Erős János 1 P, Fábián Ignácz 2 P, Gaál József 3 P, Gaál Ferenc 1 P, vitéz Galánthay Tivadar 10 P, Garzó Gyula 3 P, Gróf Miksa 12 doboz cipőpaszta, dr. Gönye Győzőné 3 P, özv. Grusz Józsefné 2 P, Glich Andrásné 2 P, Habermann Oszkár 5 P, Hammerschmidt Ida 1 P, br. Lázár Miklós 3 P, Herzog Tibor 2 P, Kemény Lajos gyár 6 m. flanell, Kaufman Arthur 2 P, Karczag Vilmos 2 P, Kállai Lajos és Jenő 6 drb. Kulcsár Sándor 5 P, Kuncze Géza 2 P, Kun D. Dezső 2 kg. csokoládé, Köröskényi Gyula 10 P, Kuszenda Gyula 5 P, dr. Lugmayer József 10 P, Löwenheim Lipót 5 P, Luerwald Konrád 2 P, dr. Laubál Károlyné 1 doboz sukorka, vitéz Lukászy Károly 2 P, Magurányi Sándorné 1 doboz cukorka, Magurányi Sándor 2 P, dr. Martin Gyrgy 2 P, Moravek József 5 P, Miesz Ernő 1 P, N. N. 3 P, N. N. 2 P, N. N. 2 P, N. N. 1 P, Pataky Erzsébet 2 P, dr. Peti Andor 10 P, özv. Pálmay Károlyné karácsonyfa, Prósz István 2 P, Pollák Ernő 2 P, Polnauer Béla 2 P, Rupp István 20 cukorkacsomag, 2 P, Reiner Hugó 2 P, Rab István 6 doboz (fél kg.) karácsonyi csokoládé, Rosner János 1 P, Rözzey Lipót 2 P, Richter Ferenc 1 P, Schäfer József 2 P, dr. Schäffer István 2 P, Schmidek Manóné utóda 1 csomag szeretetadomány, Schwartz Jakab 2 P, Seszták Ferenc 5 P, Seszták Ferencné 2 csomag keksz, dr. Somogyi Imre 2 P, Steiner Sándor 2 P, Szabolcs Ferenc 5 P, Szervey Györgyné 20 kalács, Tornáczi Ernő 5 P, Tyrolow Theofil 2 P, Vörös Lajos 2 P, Töttösy István 1 P, Tepper Salamon 1 doboz cukorka, keksz, Ungár Ernő 2 P, dr. Vajda Józsefné 1 P, Ványi István 2 P, Wendler Sarolta 2 P, Zeisel István 2 P, Zwarg Frigyes 5 P, Kohányi Tiborné 50 f, Soós József 20 f, Váczy Gézáné 50 f, Mészáros Lajos 30 f, Hasz Józsefné 10 f, N. N. 50 f, Szaniszló 50 f, Kónyi 40 f, Bánó Klárika 50 f.

Az óbudai gázgyári kisdedóvó és elemi iskola sikerült karácsonyfa-ünnepet rendezett december 22-én a székesfővárosi gázgyári szikházban. A gazdag műsor minden egyes számát nagy tetszéssel fogadta a nagyszámban megjelent előkelő közönség.

Anna királyi hercegasszony a II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület karácsonyfa-ünnepén

A II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület, mint minden esztendőben, az idén is gyönyörű ünnepség keretében és előkelő közönség jelenlétében rendezte meg karácsonyfa-ünnepségét december 20-án délután a kerületi elöljáróság épületében. Ez a karácsonyfa-ünnep régi szívügye marosvásárhelyi dr. *Thordai* Lajos tanácsnok-elöljárónak, aki lelkes buzgólkodásával évről-évre több szegény család ünnepét teszi feledhetetlenné. Míg nemes akciója 1936-ban ezerkétszáz inséges családot juttatott szeretet- és pénzadományhoz, ez a szám most közel *ezerötszázra emelkedett.*

Az ünnepség fényét, mint a multban, ez alkalommal is nagyban emelte *Anna királyi hercegasszony megjelenése,* aki igaz szeretettel viseli szívén a kerület szegényeinek sorsát. Ott voltak még: dr. *Schuler* Dezső helyettes polgármester, *Szendy* Károlyné, vitéz *Simon* Elemér, *Weiss* Fülöp, *Terbócz* Imre és felesége, *Bojtay* Béla testnevelési vezető, marosvásárhelyi dr. *Thordai* Lajosné, *Kertész* K. Róbertné, *Harsányi* Jenőné, *Schreiner* János és felesége, *Szabo* Gusztávné, ifj. *Temple* Rezsőné, *Buday-Günther* Tivadar és felesége, *Csurgay* Istvánné dr., *Hajpál* Béla ref. lelkész, *Molnár* Árpádné, dr. *Wolf* Emilné, *Baracs* Marcelné, *Hámosfalvi Hámos* Róbert, *Horvay* Gyula dr., *Vezér* Károly dr. főjegyző és még sokan mások.

Az ünnepséget a II. ker. leventezenekar vezette be hazafias és szent dalokkal. Ezután *Thordai* Lajos tanácsnok-elöljáró tartotta meg ünnepi beszédét.

— Nagy az én örömem — mondotta többek között — mikor látom, hogy az elmúlt esztendőben sem dolgoztunk hiába, mert a székesfővárosnak és a kerület intelligens társadalmának áldozatkészségével még a mai gazdasági viszonyok között is lehetővé tétetett, *hogy több mint 1350 inséges családnak tudtunk juttatni részint pénz-, részint szeretetcsomag adományt,* úgyhogy nyugodt lelkiismerettel elmondhatom: *ebben a kerületben nincsen egyetlen rászorult család sem,* amelyről ne történt légyen gondoskodás és amely ez alkalomból ne érezné a társadalom szívének melegét.

— Szeretném tudomására hozni mindenkinek, hogy én, mint a kerület elöljárója, sohasem azt nézem, vajjon hivatali állásomból kifolyólag minő előnyöm származhatik, hanem *minden gondolatom és törekvésem az, hogy a vezetésemre bízott kerület polgárságának érdekeit szolgáljam,* hogy mentől több kenyeret nyujthassak a kerület inséges családjainak és ezzel mentől több könnyet száríthassak fel. *Ezért arra kérek mindenkit, álljon mellém, támogasson emberbaráti működésemben,* hogy az elkövetkező esztendőben ugyanennyit, vagy ha lehetséges, még többet tudjunk juttatni az arra szoruló inséges családoknak.

Az elérzékenyülés hangján emlékezik meg *arról a hárommillió testvérünkről, akik a trianoni határokon túl rabságban szenvednek.* Az elmúlt nyáron is lent járt szülőföldjén, Erdély bércei között, ahol a legnagyobb bűn, ha valaki magyarnak született, vagy magyarnak vallja magát. Hiszi, hogy az elszakítottakat hozzánk, testvéreikhez visszavezető betlehemi csillag, talán nem is sokára, felragyog az égen és akkor lesz csak minden igaz magyarnak boldog karácsonya. Ezután mélységes háláját fejezte ki a Fenséges Asszonynak és a helyettes polgármesternek, hogy magas megjelenésükkel ünnepnappá varázsolták ezt a napot, egyben köszönetet mondott a kerület polgárságának is, hogy adományaival lehetővé tette a gondoskodást az inséges családokról.

Ezután a szeretetcsomagok szétosztására került a sor. *Négyszáz csomagot osztottak szét,* ezek közül kétszáz tízkilós, a másik kétszáz pedig hatkilós volt. Ezenkívül *Thordai tanácsnok-elöljáró a kerület négy szeretetotthonában is állított karácsonyfát* és kaláccsal, ajándékokkal tette boldoggá az otthonok lakóit.

Az ünnepség után *Thordai* tanácsnök-elöljáró a megjelenteket vendégül látta teára az elöljáróság dísztemében

A karácsonyi akcióhoz a következők járultak hozzá nagyobb adományokkal: Weiss Fülöp 200 P; Fejér Lajos, Harsányi Jenő és neje, Hirsch Károly, Kosály Ödön, Mandl Gyula, Molnár Árpádné, Nagy János 100 P; Szegő Zsigmond és neje 70 P; Wührl Géza 60 P; Kun Károly, Magyar Általános Hitelbank, Seiberth Sándor dr., Singer Dezső, Weiss Manfréd Elismert Nyugdíjpénztár bérháza, Vágó Rezső 50 P; Pénteki Borgazda Társaság 35 P; Hámosfalvi Hámos Róbert, Lányi Zsigmond, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapesti Ált. Közp. Tejcsarnok 30 P; Budapest Szfőv. Községi Takarékpénztár, Éber Antal dr., Haász Gyula, Klein Ferenc, Révay Béla dr., Schlesinger János, Wolf Emil dr., Klein Pál, Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szöv. 20 P; Dinka István, Haltenberger Samu 15 P; Aschner Lipót, Baracs Károlyné, Bársony Oszkár, Emmer Kornélné dr., Engel Károlyné dr., Erney Károly, Feldmann József, Flóderer Vilmos, Fodor Gáborné, Hoch József dr., Kálmán Sándor, Kolossváry Endre, Kornis Gyula dr., Kuntz Ervin, Schreiner János, Szegő Béla, Fuchs Richárd, Händler Miklós dr., Kende Artúr dr., Korbuly János, Vörös Frigyes dr. 10 P.

Sugár rádió, csillár, írógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. **Horthy Miklós körtér 4.**

Buda ujesztendeje

Hagyományos melegséggel ünnepelte Pest és Buda lakossága a főváros és a kerületek vezetőit az újév alkalmából. De szeretetteljes üdvözlésben volt részük azoknak a vezetőférfiaknak is, akik mind a főváros egyetemes, mind kerületük érdekeiért önzetlenül és fáradhatatlanul dolgoznak.

A városháza ujéve

Ujév napján a főváros küldöttsége *Karafiáth* Jenő főpolgármestert vezetésével tisztelgett a kormányzónál, azután a városházán voltak üdvözlések.

Karafiáth Jenő főpolgármestert elsőnek *Szendy* Károly polgármester és az alpolgármesterek keresték fel, majd a tanácsnoki kar, kerületi elöljárók és a székesfőváros tisztviselőinek tisztelgése következett. A fővárosi pártok részéről a Nemzeti Egység Pártja szervezetének küldöttségét *Zsitvay* Tibor vezette. *Karafiáth* főpolgármester válasza után a Keresztény Községi Párt üdvözletét *Cselényi* Pál tolmácsolta a főpolgármesternek.

A polgármesternél elsőnek legközvetlenebb munkatársai jelentek meg. A Nep nevében *Usetty* Béla köszöntötte a polgármestert. A polgármester kijelentette, hogy nehéz munkáját csak azért tudja elvégezni, mert bírja a kormányzópárt bizalmát és segitségét. A Keresztény Községi Párt küldöttségének élén *Csilléry* András mondotta az üdvözlő beszédet.

Ripka Ferenc üdvözlése

Ujév napján *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármestert számos tisztelője kereste fel, hogy üdvözölje.

A Krisztinavárosi R. k. Egyházközség nevében *Knebel* Miklós dr. plébános nyitotta meg az üdvözlő beszédek sorát, utána a *Budai Társaskör* nevében *Geszty* Andor következett. A *Ripka-párt* nevében *Bakonyi* János, az *Országos Dalos Szövetség* képviseletében *Eyssen* Tibor, ennek budapesti körét *Purébl* Győző képviselte az üdvözlők sorában.

A *budai Hegyvidék Abdy* Ottó, a *Független Kisgazdapárt Czirják* Antal, a *budai ker. ifjúság Zách* Alfréd, a *Klotild-szeretetház Baránszky* Gyula, az ott ápolt 102 árva nevében igen meleg hangon mondta el köszöntőjét az egyik növendék, a *Budai Dalárda Dunay* Jenő, a *II. Ker. Iparos Kör* képviseletében *Váli* Gábor vett részt az ünneplésben.

Ripka Ferenc meghatottan köszönte meg a budai társadalom e széles rétegeinek üdvözlését és megnyugvással állapította meg, hogy *az a veszedelem, mely a polgári középosztály alkotmányos szabadságát fenyegette, egyidőre elmult,* de hogy vissza ne térjen, azt csak a gazdasági kérdések lelkiismeretes és fokozatos megoldásával lehet megakadályozni. Ehhez *tiszta közéleti erkölcsre van szükség és ennek biztositékát látja a polgárság alkotmányos érzületében.*

A budai elöljáróságok ujéve

A budai kerületi elöljáróságok tisztviselőkara meleg szeretettel üdvözölte elöljáróit az újesztendő alkalmából.

Thordai Alajos tanácsnok-elöljárót, a II. kerület vezetőjét a tisztikar élén *Vezér* Károly, főjegyző-elöljáróhelyettes köszöntötte meleg szavakkal, hangsúlyozva, mennyire érzik a tisztviselők a tanácsnok-elöljáró szeretetét és megbecsülését.

Thordai tanácsnok válaszában arra kérte a tisztviselői gárdát, hogy töretlen szeretettel és ragaszkodással és olyan munkakedvvel álljon mellette a jövőben is, mint a multban. Ez a szolgálati készség és munkakedv biztositja továbbra is a kerület fővárosszerte elterjedt jóhírét. Azzal az igérettel fejezte be beszédét, hogy a tisztviselői kar érdekeit mindig a szivén viseli.

Hanthy-Haidekker Jánosnak, a III. kerület elöljárójának dr. *Gergely* Ernő, főjegyző-helyettes-elöljáró tolmácsolta a tisztviselői kar jókívánságait. Méltatta *Hanthy-Haidekker* nagyarányú munkásságát és azokat a jelentős eredményeket, amelyeket a Vöröskereszt-választmány felélesztésével és az egyre szélesebb keretek között lezajló karácsonyi akciók elindításával ért el. Óbuda a közeljövőben nagy átalakulásokon megy át és itt vár igazi hivatás Hanthy-Haidekker értékes munkásságára.

Hanthy-Haidekker elöljáró rövid beszédben köszönte meg munkatársai üdvözletét. Arra kérte a tisztviselői kart, hogy mint a multban, a jövőben is odaadó igyekezettel szolgálják a főváros és a kerület érdekeit. A közigazgatás ellátásánál a maga részéről mindig a tisztességes, becsületes és pártatlan munkára helyezte a súlyt és erre kéri a tisztviselői kart továbbra is.

Duday Alajos tanácsnok-elöljárót, a XI. kerületi elöljáróság vezetőjét, a kerületi elöljárók értekezletének elnökét, a hetvenfőnyi tisztikar élén dr. *Benedek* Szabolcs helyettes elöljáró üdvözölte. A tisztelgésen a kerületi rendőrség képviseletében *Bosnyákovits* Zoltán főfelügyelő is megjelent.

Duday tanácsnok-elöljáró meghatottan köszönte meg az üdvözlést. Abban a káoszban — mondotta többek között — amit a technika óriási kifejlődése okozott, az emberi pusztító ösztönnél, amely a haladást rombolásra használja, a szeretetet isteni tartalmával kell megtölteniünk azt a szinte beláthatatlan keretet, amit a tudomány fejlődése megnyitott számunkra. Ezt a szeretetet kell ápolnunk szükebb körünkben is, a különböző szakoknak összefogva kell végezni munkájukat, csakis így érhető el a közigazgatás gyors és megfelelő szolgálata. Ebben a szeretetnyilvánításban, amelyet felkeresték, ennek a szellemnek az érvényesülését látja és ezért tölti el örömmel az újévi üdvözlés.

Farkas Lajos dr., az I. kerület elöljárója elhárított magától minden hivatalos tisztelgést. A tisztviselői kar valamennyi tagjának aláírásával ellátott ívet juttattak el az elöljárónak, hogy szeretetüknek és ragaszkodásuknak kifejezést adjanak.

Cebe Jenő dr.-t, a működése küszöbén álló új XII. kerület elöljáróját tisztviselőtársai és barátai halmozták el szerencsekivánataikkal.

*

Vitéz Pólya Antal miniszteri tanácsost, a III. ker. adófelügyelőség vezetőjét a III. ker. Társaskör nevében *Orova* Zsigmond dr. törvényhatósági bizottsági tag üdvözölte meleg szavakkal. A párt szeretetét és ragaszkodását *Halaman János* tolmácsolta. *Szücs* Imre a Hegyvidék, özv. *Magyar* Imréné az Asszonytábor társelnöknője a Tábor, *Koncz* Dezső pedig a zenei és irodalmi szakosztály nevében üdvözölte vitéz *Pólya* Antalt, aki válaszában utalt *azokra a nagyfontosságú változásokra, amelyek már az 1938-ik évben bekövetkeznek Óbuda fejlődésében.*

Az *Óbudai Dalkoszorú* testületileg kereste fel *Polya* miniszteri tanácsost és megható módon fejezte ki iránta érzett szeretetét.

*

Hüttl Károly dr. törvényhatósági bizottsági tagot is sokan keresték fel az újév alkalmából, hogy szerencsekivánataiknak kifejezést adjanak. Küldöttségileg járult eléje a *MOVE III. ker. Társadalmi Lövészegyesület. Hüttl* Károly az üdvözlésre adott válaszában hangsúlyozta, hogy az Egyesületnek a helyi érdekeket sem szabad elhanyagolnia, különösen a Kaszás-dülő problémáját kell felszínen tartani. A Közmunkatanács mezőgazdasági területnek szánta a dülőt és ez az elgondolás éles ellentétben áll a már kiépített rész érdekeivel és jövő fejlődésével. A *Keresztény Szervezet* üdvözlésére adott válaszában *Hüttl* Károly kijelentette, hogy a Szervezetnek állást kell foglalnia az uj választójogi törvényjavaslattal szemben, főként azért, mert a törvényjavaslat a törvényhatósági választójognál is súlyos jogfosztásokat tartalmaz, amelyeknek nem szabad törvénnyé válniok.

*

Becsey Antal a karácsonyi ünnepet és az új évet a Fővárosi Segítőalap balatonkenesei üdülőtelepén töltötte. Barátai és tisztelői itt keresték fel üdvözlő távirataikkal.

Terbócz Imre országgyűlési képviselő néhány napi tartózkodásra Bécsbe utazott. Az üdvözlő táviratok és levelek egész halmazát vitte magával.

Ujévi üdvözlések a Szentimrevárosi Társaskörben

Ujév napján délben 12 órakor gyülekeztek a *Szentimrevárosi Társaskör* tagjai, hogy az évforduló alkalmából a vezetőségnek jókívánságaikat kifejezhessék. Ott voltak *Kovács* József tábornok, dr. *Ulmer* Ágoston főtanácsos, *Székely* Vladimir ny. főkapitányhelyettes, *Sánczy* József és *Füzy* Ernő igazgatók, *Bajcsy* Lajos háznagy, dr. *Márton* Ferenc ügyvéd, főtitkár, valamint igen sok választmányi és rendes tag.

Az üdvözlő beszédet *Szombathy* Kálmán alelnök mondotta. Elsőször is tolmácsolta az üdülés céljából vidéken tartózkodó *Becsey* Antal elnök jókívánságait, akit a *Társaskör* meleghangú táviratban üdvözölt. Nagyszabású beszédében vázolta a *Szentimrevárosi Tarsaskör* multját, annak megszervezését és fejlődését. Kiemelte azoknak az úttörőknek minden elismerést és hálát megérdemlő munkásságát, akiknek a *Társaskör* mai tekintélye és súlya ebben a — soha nem álmodott nagy fejlődésnek indult — XI. kerületben köszönhető. Majd a hallgatóság lelkes éljenzése közepette üdvözölte *Szombathy* a Társaskör ügyvezető elnökét, *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot. Általános és osztatlan helyesléssel találkozott valamennyi megállapítása, amely *Dorner* Gyula érdemeit, puritán közéleti szereplését, a köz-, valamint az egyesek érdekében végrehajtott erélyes, de mindig a kellő tapintattal kisért ténykedéseit jellemezte. Erőt, egészséget kívánt néki a további munkához, amelyben őt támogatni és lelkesen követni a *Szentimrevárosi Társaskör* minden egyes tagja készen áll.

Dorner Gyula szive mélyéből fakadó meghatott szavakkal mondott köszönetet tagtársainak. Ha vannak érdemek és eredmények — mondotta *Dorner,* — akkor azok a *Szenimrevárosi Társaskör* önfeláldozó, hazafias érzésű tagjai seregének köszönhetők, akik egy jelszót követnek: *„Szeressük egymást!"* Arra kérte a tagokat, hogy necsak szeressék, hanem *„becsüljék"* is egymást. Sohasem az egymás hibáit, hanem a jó és értékes tulajdonságokat vegyük észre és azokat értékeljük, mert *csak így képzelhető el a rendkivül súlyos viszonyok között élő magyarság fennmaradása és boldogulása.*

Dorner Gyulát sokáig szeretetteljes és lelkes ünneplésben részesitették az egybegyültek.

WADLER SZŰCS

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN

III., POLGÁR-U. 13

Telefon: 162-765.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Budai Karácsony*

Most minden éber, minden eleven
És várakozás ül a lelkeken,
Minden tündöklik a Szent-Varázson:
Hisz' a kis Jézus követeivel
Küld ma minden jót sok százezrivel . . .
Mit hoz hát nekünk ez a Karácsony?

Sokszor megirtuk, mit várunk mi ma
S ezekkel zárul minden hő ima
Tavaszal, ősszel, télen és nyáron . . .
Távoztassa el mind, ami nem kell
S ami szükséges, azt mind hozza el
A most köszöntő kedves Karácsony.

S mi nem kell?: a Hév s Luxus-állomás,
Mindezt elejtvén, lesz vig áldomás,
— De kell: Gyógyszálló, színház, stadion,
Ó-Budán híd, Alsóvárosban „Vásár"
— És nem kell útlan út és nem rá sár . . .
Ebben segitsen a Karácsony.

S nem vagyunk kapzsik, ha Budára most
Várunk autóbuszt és több villamost
S ha mi újból is kérjük alássan
A jó, megértő, kicsi Jézuskát:
Hozzon jó utat, járdát, csatornát . . .
Igy lesz kellemes itt a Karácsony.

S ami egy Fürdőváros jellege:
Egy pár hiányzó nagy park kellene
S hogy az idegen multunkba lásson:
Az „Ezerév"-nek minden jelese
Dicső multunkat érchen jelezze . . .
Ezt is hozza meg ez a Karácsony.

Nem kértünk hát: sipot, dobot, dudát,
A csend honául óhajtjuk Budát
S mert ősi lélek élt még e tájon, —
A régit s kedvest kérjük még csupán:
Hagyják csak meg a „Déli" állomást
S a Karátsonyi-palotát Budán . . .
Igy lesz Budán is „Boldog Karácsony"!

Mikola Géza dr.

*Karácsonyi számunkból kimaradt ez a kedves vers, mely jóllehet a karácsony már elmult, mégsem vesztette el aktualitását.

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Csilléry András beszámolója Szentimrevárosban. December 10-én tartotta a Simplon-mozgóban a Keresztény Községi Párt elnöke, Csilléry András beszámolóját. A beszámoló a városrendezési tervekre tért át s főleg az új hiddal kapcsolatban felmerült s a kerület lakosságát izgalomban tartó három nagy városrendezési kérdésben nyugtatta meg a hallgatóságot afelől, hogy a Keresztény Községi Párt a Kelenföldi pályaudvar kifejlesztése, a HÉV végállomásnak a határra való kihelyezése és a Szent István sugárút mielőbbi teljes kiépitése tárgyában a lakósság követelése mellett tör lándzsát. A kérdések helyes megoldását K. Császár Ferenc szőv, bizottsági tag ismertette, majd a gyűlés a dr. Léber János által előterjesztett határozati javaslatot elfogadta.

Elsőrendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó. 1-568-63.

Tavasszal megkezdik az óbudai híd építését. Az óbudai híd épitésének előkészületei serényen folynak. A hidpálya szélessége 27.6 m lesz. A villamosvágányok tengelyének távolságát a híd közepén 3.35 m szélesre tervezik és azok mellett 1.10 m szélességben külön kerékpárpályákat is létesítenek. Láncot fognak kifeszíteni a gyalogos- és kerékpárforgalom elválasztására a gyalogosok biztonsága érdekében.

Milbich Tamás névnapi ünneplése. Bensőségesen ünnepelte a Szent Adalbert egyházközség világi hatósága köztiszteletben álló lelkipásztorát, Milbich Tamást névünnepe alkalmából. Az üdvözlő beszédet Duday Alajos dr. világi elnök, kerületi elöljáró mondta, kiemelve az ünnepelt érdemeit. Milbich Tamás meleg szavakkal, meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért.

Az óbudai Árpád-gimnázium épitési tervpályázatának eredménye. Az óbudai Árpád gimnázium terveire hirdetett pályázatok felett most döntött a biráló bizottság. A döntés alapján 1000 pengős dijat nyertek: *Halászy és Dobl, Hidasi és Papp, Schall* József, *Wanek* János. Ezenkivül kiadtak még 500 és 200 pengős pályadijakat. A monumentális épitkezés tavasszal megindul.

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

Február 15-én lesz a Viraág Béla-emlékest a budai Vigadóban

Január 5-én akarta megtartani a Hollós Mátyás Társaság a budai Vigadóban azt a nagyszabású Viraág Béla-emlékestet, amelyre, mint azt a Budai Napló közölte, a társadalom legszélesebb rétegei váltották meg jegyüket. Az est rendezősége a legkiválóbb művészek részvételét is biztositotta, hogy a nemes cél szolgálatában minél nagyobb eredményt tudjon elérni, azonban nem számoltak azzal, hogy a kiváló művészek szinpadi és egyéb elfoglaltságuk folytán nem rendelkezhetnek szabadon idejükkel, úgyhogy több előkelő szereplő kénytelen volt közölni a rendezőséggel, hogy január 5-én nem tud rendelkezésre állani.

E miatt úgy határozott a hangverseny rendezősége, hogy inkább elhalasztja a művészi hangversenyt oly időpontra, amikor nincs akadálya annak, hogy az est művészgárdája teljes egészében megfelelhessen annak a nemes szándékának, hogy néhai Viraág Béla síremlékének javára fellépjen a Hollós Mátyás Társaság emlékestjén. Sikerült is oly dátumot találni, amikor egyrészt a Budai Vigadó helyisége nincs még lefoglalva, másrészt pedig a vendégszereplő művészek is szabadok. Február 15-e ez a dátum, amikor is nincs akadálya annak, hogy az ünnepi est minden zavaró momentum nélkül megtartható legyen.

Mindazok tehát, akik jegyüket már megváltották, vagy akik még ezeken felül részt óhajtanak venni a Viraág Béla-emlékesten, arra kéretnek, vegyék tudomásul, hogy a rendezőség február 15-ének esti félnyolc órájára halasztotta a hangversenyt, amikor azt feltétlenül megtartják.

Az ünnepi hangverseny előkelő szinvonala méltó lesz a Hollós Mátyás Társaság és a Budai Napló nagy halottjának emlékéhez, méltó Buda magas kultúrájához és hisszük, hogy annak eredménye, a várható művészi és erkölcsi sikeren felül, lehetővé fogja tenni azt, hogy díszes síremlék hirdesse Viraág Béla hamvai fölött Buda, a Hollós Mátyás Társaság és a Budai Napló kegyeletét.

A Viraág Béla emlékestre előjegyzéseket még mindig elfogad a rendezőség, akár telefonon, akár személyesen is. Előjegyzések a Budai Napló kiadóhivatala útján is eszközölhetők (Krisztina körút 113/b., telefon 150—296).

Magyar perzsa: Turáni, II, Fő-utca 80 TELEFON: 151-579

Buda szépülése száz évvel ezelőtt

Közli: Mazsáry Béla dr.

1837. szeptember 24-én a régi Buda városkapuiról, illetőleg akkor még katonai célokat szolgáló várkapuiról és a Lánchíd terveiről érdekes „új híreket" közöl a Regélő fürgetollú ujdondára.

A fürge ujdondár, vagyis Reporter, a Tabáni Kapu, a Bécsi Kapu és a Vizivárosi Kapu rendbehozataláról, a mai Elipsz-sétányról és a Lánchíd terveiről értesíti a Nyájas Olvasót. Ir a „laknyák"-ról is, amik alatt a laktanyák értendők. Az olasz Caserma szóból lett *kaszárnya* szót ezzel a rémséggel pótolta az akkori nyelvujitás.

„Néhány év óta Budán, melly még a hajdanszerű városok bélyegét viseli, némi említést érdemlő czélirányos változások történtek. A' bástyáknak egyrésze kinyittatván, barátságosb tekintettel néz a' vándorra: ez ellenben diszesebb alakot lát az ifjúlt agg matronán. Illy nézetből nyert az erődítményi igazgatóság a' mérnöki-karnak határozott pénzsegedelmével szabadságot, a' Várpalotai Kapu alatti útnak, melly alatt a közlekedés veszélyes volt, szélesbítésére. A' munka már végéhez közelg 's folyó hó 25-én az új kapu alatt kocsik 's gyalogosok szabadon járhatnak. Két ölnyi térrel szélesült a' nyílás 's az alacsony régi kapu, melly alatt jól megrakott szénásszekér bajosan haaldhatott át, mégegyszer olly magas lőn, mint volt. Buda városa pedig czélirányosan fogja alját kiköveztetni.

A' Bécsi Kapunál, hol a' gyalogok örökös veszélyezés félelmének voltak a' szűk nyiláson ügető kocsik által kitéve, hasonlag ajtó töretett ki amazoknak részére. A' középső ívhajlást pedig, mint a' közlekedést gátolót, levontatá az erősitési igazgatóság.

A' Krisztina-városra néző bástya alatt, fákkal szegélyezett kocsi és gyalogutat készittetett az igazgatóság, amellyen a kocsizók 's lovaglók kellemes sétákat tehetnek. Minden laknyából 's katonai épületből utczára vezető csatornák vonattak ki, az urak utczáján 's a' főpiaczon vonandó csatorna létesithetéseül, melly által az utczák szabályoztathatók lesznek; 's a házak eleje járdával diszithetendő, mint az már minden katonai épületnél 's néhány más házaknál megtörtént.

A' Vizivárosi Kaputól levezető hegy-oldali úgy nevezett új útról minden omladvány porond letakaríttatik, s' a' lejtőzeten egy 300 négyszögölnyi félkerekded terület készül. E' már munkában álló tér jövő tavaszon megfövenyezve, fával beültetve és padokkal ellátva, május 30-án, mint ő cs. kir. fölsége név ünnepén hármas katonai hangászkar zengedezései közt fölavattatik.

Biztosan hisszük, hogy Pestnek lakóit az új sétatér, melly már délutáni négy órakor árnyékban leend, át fogja édesgetni.

Ha még hozzá gondóljuk, hogy a' néhány év mulva elkészülendő Lánczhíd Tierny Clark angol hídépitész úrnak terve szerint a' Dunába épitett kőoszlopra erősitve a' budai élelemtár-háznak, egyenes irányába jövend: átlátja kiki, hogy ama félkerekded tér az új hidfő felett leend és a' sétatér a' pestiekhez olly közel esik, — hogy néhány percz mulva virányai alatt sétálhatnak, 's igy e' sétatér Pestnek több izben sajnosan érzett egyik szükségét pótolandja ki."

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48
Estenkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

A vizivárosi Halászváros

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Lebontják a budai Vizváros régi kis polgárházait. Menthetetlenek, hiszen nem históriásak, nem stilusosak, mégis az elmúló város lelkét rejtették magukban.

A budai vizivárosi „Halászvárost" nem fogják lebontani, azért nem, mert már az 1880-as években lebontották, amikor azok a házak épültek régi halászházai helyére, melyek ma a *Halászváros*, az egykori *„Fischerstad'l"* nevét örző Halász-utcát alkotják. A néhánylépésnyi hosszú, de piacnyi széles utca az egykori budai Halászváros, illetőleg a budai *Halas Piarc* nyommondója. Talán van még budai öreg, aki emlékszik arra, hogy a mai Halász-utca környékének Halászváros volt a neve.

A régi budai Halászváros Buda egyik legérdekesebb, még középkori eredetű városfertálya. Históriáját a budai Mészáros Céh nagyszerű, eredeti, középkori okleveleinek első feldolgozását e sorok irója dolgozta fel.

Az oklevelek egy 14—16. századi, majdnem kétévszázados perre vonatkoznak, mely foglalkoztatta *Nagy Lajos, Zsigmond, Mátyás, I. Ulászló* és *II. Lajos* királyainkat. Az oklevélmonstrumok a budai Alsóváros, vagyis a Vizváros felvégeit elfoglaló *Halász-tanya* vitás kérdéséről szólnak.

Ez a *Halásztanya*, vagyis helyesebben *Halászfalu* nem tartozott bele Buda Királyi Szabadváros polgári jogtestületébe. Lakói nem budai polgárok voltak, hanem a királynak jobbágyai, olyan szabad, „quasi" nemesi sorban élő várjobbágyok, azaz királyszolgák voltak. Innen az évszázados kocódás közöttük és a tényleges budai polgárok, nevezetesen a céhbeli *halászmesterek*, a budai *Mészárosok* és a *Halárosok céhe*, illetőleg a budai *Nemes Tanács* között.

Ezek a budai királyi halászvárjobbágyok pontosan olyan királyi mivesek voltak, mint a budai királyi Vár várkovácsai *Nagykovácsiban*, a királyi solymárok *Solymárott*, a királyi kutyások az Erd-melletti *Ebesvárott* vagyis *Kutyafalván*, a ma is álló Kutyavár körüli királyi várjobbágyfaluban.

Pontosan olyan királyi népek voltak, mint az Ujpest melletti *Rektetőfalu* királyi várkomédiásai vagyis regüsei, akik alatt a tudatlanság máig holmi „regős"-t sejt. Olyan királyi népek voltak, mint a komáromvármegyei *Kócsfalu* kócsi szekeresnemesei, a mai kócsi *Sebestyén* család ősei, illetőleg a máig élő kócsi nemeseké, igy kedves nagybátyám uramé, kócsi nemes *Magyar* Kázmér bátyám uramé.

Nos: királyi *ajtónállók* lakták a Gyulavár melletti Ajtósfalvát, királyi *kanászok* lakták a bakonyi Szentgálfalvát, királyi *halászok* lakták a budai Királyhalászfalvát.

Semmi köze nem volt hozzájuk a budai Tanácsnak, csak a budai királyi várkapitánynak. Ők fogták a halat a budai királyok asztalára és pedig — mint az oklevelek világosan megmondják — tokot, vizát, harcsát, pontyot, vagyis a „nagyhalat".

Nagyhal, középhal, kishal és a halászfalusi haltartóbárkák kikötő cölöpjoga: ezen folyik az ádáz, százados pörösködés.

A budai Mészáros Céh máig eredetiben meglevő oklevelei pontosan megmondják, hogy marhát, birkát, disznót, medvét, vadkecskét, vaddisznót, özet, szarvast, dámvadat, továbbá nagyhalat, úgymint vizát, tokot, harcsát és pontyot tőkén és vágóasztalon, azaz fonton csakis a mészárosmesterek mérhetnek ki.

Ez ellen a budai halászcéh protestált, de beleszólt a halárusok céhe is, de beleszóltak a budai várkapitány Uraimék is. A pört az is súlyosbította, hogy a haltartó bárkák cölöpjoga, illetőleg partjoga is kérdésessé vált, de meg a közös parterület őrzésének kérdése is.

Beleszólt a dologba a budai városi Törvényszék is, míg végre II. Lajos király vágott rendet a négy felekezet vágótőkéin, amikor halála előtt néhány évvel rendezte a kérdést.

E szerint fontra, kimérve csak a mészáros céh mérhet nagyhalat, apróhalat kosárszámra és középhalat darabszámra nem adhat.

A nemes Halász céh — melynek *emlékét* a közeli Halásztorony, a Szent Péter tornya, a későbbi Halászbástya őrzi — nagyhalat csak egészben, középhalat pedig fontra mérhetett ki, kishalat kosárszámra nem.

A halárusok céhe csak füstölt, pácolt és sózott halat, tavihalat, rákot adhatott, nagyhalat semmimódon nem adhatott.

A királyi várjobbágyok csak a királyoknak halászhattak, de apróhalat, azaz kishalat adhattak kosárszámra.

Másféle budai polgárnak tilos volt hallal kereskedni. A haltartóbárkák körül viszont a négy felekezet közösen tartozott éjjeli őrséget tartani.

Kleine Fische, Gute Fische: Kishalak, jó halak! — ez állott a budai halaskosarakon is.

A négy halasfelekezet nem sokáig örvendhetett a budai halasháborúság végének, mert 1529-ben már nagy futás volt Budán a bécsi német „bolon" vagyis vallon hadai miatt, 1541-ben pedig a török miatt.

1686 után már csak helynév lett a Halászváros, de parti jellegzetességét megőrizte. A Ponty-utca még a Halászváros neveviselője. Ma mindez már csak utcanév.

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal zenével. Leggondosabb diétás konyha is
BELLEVUE
I., Atilla utca 53

Reischl-Réw Sándor előadása. A *Szabadpolgári Kör* január 8-án, szombaton a Budai Polgári Casino dísztermében (I., Krisztina-tér 1. sz.) kulturális előadással egybekötött *Tea-estélyt* rendez, amelyen *Reischl-Réw Sándor* igazgató tart előadást *„Emléksorok Tabán fejfájára"* címmel. Közreműködik még *Zsámboki Miklós* gordonkaművész, a Zeneművészeti Főiskola tanára és *Kisfaludy Melánia* operaénekesnő. Az előadás 7 órakor kezdődik.

A Szentimrevárosi Társaskör és Kultúregyesület január 10-én, hétfőn este 7 órakor saját helyiségében Előadó-estét rendez. Az előadást „Lehet-e békepolitikát folytatni hadsereg nélkül" címmel *Székelyi Nyiry László nyug. vezérkari ezredes* a *„Honvéd"* ujság főmunkatársa tartja. Előadás után társasvacsora.

Szilveszter-est a Szentimrevárosi Társaskörben. Kitünően sikerült Szilveszter-estét rendezett a Szentimrevárosi Társaskör az elmult év utolsó napján. A Társaskör helyiségeit zsúfolásig megtöltötte az előkelő vendégsereg, amely vig zeneszó és tánc mellett köszöntötte a remélhetőleg jobb és boldogabb újévet.

A Kisfaludy Színház műsora. A Kisfaludy-Színházban befejeződtek a 40 éves jubileumi ünnepségek és a színház vezetősége az uj évben fokozottan igyekszik nemes hivatásának eleget tenni. Január 7-től kezdve a „Lehullott a rezgő nyárfa" cimü kedves, magyar levegőjü zenés szinmü kerül szinre egy egész héten át, január 13-ig, kitünő szereposztással, gyönyörü uj diszletekkel.

A „Régi Buda" kávéház délutáni hölgyasztaltársasága, élén dr. *Laszota* Sándornéval és *Nagy* Gyulánéval 20 szegény budai gyermeknek állitott karácsonyfát, vendégelte meg őket pompás uzsonnával és látta el meleg ruhaneművel. A nemes akció sikeréhez nagyban hozzájárult *Róna* Gábor, a kávéház tulajdonosa is.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

DELIVASUT KÁVEHÁZBAN
EREDETI BÉCSI SCHRAMLI — WIENER STEFFL ÉNEKEL

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A nagyobbitott és atalakitott Szeiffert-kávéházban
Szakely Dezső jazz
Szentgyula énekel

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd
pesti hídfőjénél

HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMÜVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC KÖRÚT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-épitőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

LEGENDA

A karácsonyi héten egy ködös, borus reggelen a karácsonyfáknak szánt fenyőerdőt nézegettem a Széna-téren és a Széll Kálmán-téren. Egyszerre csak látom, hogy jön egy csuklyás barát, jobb kezében picinyke fenyőfácskával. Azzal beköszönt az első elárusitónőhöz. A Jézus nevében kér alamizsnát a szegények számára.

Az elárusitó, kissé mogorva sváb nem szól semmit, de elveszi a baráttól a pöttöm fenyőfácskát s átcseréli nagyobbra. A következő „standnál" már ismét nagyobb fára cserélik be s mire a tisztelendő fráter odaért az utolsóhoz, egy mosolygós, csinos menyecskéhez, akinél már csak 2—3 darab maradt meg, azok is azért, mert három méternél magasabbak voltak, ilyen fa pedig modern lakásba nem fér be, hát az asszony bizony a legmagasabb fáját, egy sürü, szép szál erdélyi fenyő-fáját, onnét az elszakitott Székelyföldről adta cserébe a barátnak. Hárman segitettek az Isten szolgájának, hogy hazáig elérjen vele.

Karácsonyi legenda, amely megtörtént Budán 1937 karácsonya előtt.

—ó —n.

Miért fürdőváros-ellenes Budapest közlekedése?!...

Bocsánat, hogy orvos beleszól a fürdőváros közlekedési problémájába, de itt valami hiányzik, amit fürdővárosi mentalitásnak hivnak. Igy például: miért jár a 69-es villamos pl. a lakatlan „Hadnagy uccai" végállomást jelző táblával s miért nem hirdeti a Szt. Imre-fürdő, Budafüred vagy Tabán-fürdő nevet? A kelenföldi végállomást nyugodtan lehetne Szt. Imre fürdővárosnak nevezni, a Felső Margitszigetet Szt. Margit-fürednek. A Kőérberki dülő nevét vajjon melyik külföldi jegyzi meg? Ehelyett a világhirű Hunyadi János keserűvíz-telep kivánkoznék útjelzőül, vagy a Repülőtér, alcímeül. Ezek propagandajelentőségüek lennének.

Nem valószínű, hogy külföldön olyan fürdőcentrum környékén, mint a Gellértfürdő, ilyen lehetetlen, lármás és zürzavaros közlekedést tűrnének meg. És mit céloz egy olyan szűk hidon, mint a Ferenc József hid, a villamossinek középrehelyezése, mikor kis fürdőügyi jóakarattal a Kalvin tértől a Horthy Miklós körtérig sűrű fürge és olcsó autobuszjárattal, ingamenettel is meg lehetne oldani a közlekedést, ahonnan minden irányban ,főleg az uj, alig frekventált Horthy hidon át, kapna csatlakozást kiki a perifériák felé. Hiszen elébb-utóbb a Gellért rakparti alsó közlekedést is meg kell oldani. Csak nálunk lehetséges ilyen csigatempó a fürdőügyi közlekedés terén és olyan jelenség, hogy pl. a Gellért-hegy lábánál kiképzett üvegforrások és gyógybarlangok látogatóit örökös villamoselgázolás réme fenyegeti, nem is szólván az esetleges hydrogeológiai károkról!

A Horthy Miklós úti HÉV-et a legnagyobb hévvel kellene a Gellért-szálló elől kitelepíteni, a 71-es villamosból budai körforgalmit csinálni a Délivasút körül s a Kálvin térről a villamosokat a Lónyay utcán a Boráros térre levinni, az 1-es autóbuszt esetleg az Erzsébet hidra terelni. A nap bizonyos órjában a Svábhegyi villamosra kombinált átszállót kiadni, (az sem volna baj, ha uzsonnával egybekötve, mint a Szigeten).

Oh áldott magánvállalkozás, jövel példáiddal! Mindezeknek ugy a benszülött, mint a külföldi vendégek részére volna agitációs jelentősége. Igaz, hogy mi elsősorban főváros, milliós metropolis vagyunk, de a Beszkárt urainak mégis figyelembe kell venniök, hogy Idegenforgalmi Tanács, Hivatal és Kurkomisszió hirdeti világszerte Budapest—Fürdőváros gondolatát, amit „hurokba-kötni" immár nem lehet. Sziveskedjék Badentől Veneziáig és Karlsbadtól Montecatiniig, onnan Scheweningenig a világfürdők speciális gyógyjellegű közlekedését összehasonlítani s akkor meg méltóztatnak bocsátani, hogy orvos beleszólt. . .

Dr. N. J. Gy.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Edit**nél Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

A tranzverzális ut és a Guggerhegy vizellátása az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület ülésén

Az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület január 3-án este tartotta meg idei első választmányi ülését, amelyen a tagok csaknem teljes számban jelentek meg. Szeretettel üdvözölték dr. Hüttl Károlyt, aki rövid beszédben utalt arra a nagy munkára, amely az uj esztendőben az egyesületre vár.

— Minden erőnket — mondotta többek között — arra kell koncentrálni, hogy a tranzverzális út idejére elkészüljön. Az első rész munkálatait a Pusztaszeri út—Zöldmáli út és Zöldmáli lejtő szakaszon február elsején kezdik meg, a másik részét május elején, ugy hogy junius 15-én már az autóbuszok megindulhatnak rajta.

Ezután a Guggerhegy vidékének vizellátási ügye került szóba. A választmány egyhangúlag elhatározta, hogy a vizmedence megépítése érdekében memorandumban fordulnak az illetékes tényezőkhöz és azt küldöttségileg nyujtják át Papp Ferencnek, a Vizművek vezérigazgatójának, de elküldik az igazgatóság valamennyi tagjának is.

Kifejtik a memorandumban, hogy az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület által ajánlott megoldás gyorsabban és lényegesen olcsóbban valósitható meg, mint a Vízművek tervezete, amely a csöveket a Szépvölgyi úton át a Kecskehegyig akarja lerakni. A Guggerhegy környékének vizzel való ellátása ily módon sokszázezer pengő megtakaritást jelentene.

A memorandumot a legrövidebb idő alatt elkészítik és eljuttatják az illetékesekhez, mert a várható nagy idegenforgalomra való tekintettel is fontos közérdek, hogy a Guggerhegy vizügye minél előbb tető alá jusson.

BUDAI KIRAKAT

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készít: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bérautó

ADRIA BÉRAUTÓ
a legolcsóbb. — Telefon: 14-14-38.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndös és bőrdiszműves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest - javit, alakit
II. Margit krt 8 T 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KÖRUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

Budán PREISACH - CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75. szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

Legjobb árut legolcsóbban
Goldfingernél vásárolhat II. Margit körut 50-52.

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

HAUER ÉS MÁRTON
DIVATCIKKEK, II. SZILÁGYI DEZSŐ TÉR
JÓ MINŐSÉG, JÓ IZLÉS, OLCSÓ ÁRAK

Uri és női divatcikkek,kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III, Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, kliszek, brossok és mindennemű estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KÖRUT 38a. Tel. 366—999

Fényképész

Legszebb karácsonyi ajandek egy jó fénykép
BLAHOS műterméből, II., Fő utca 18

Foto, optika

Speciális FOTO-SZAKÜZLET
STILLER SÁNDOR, I., Alagut-utca 4.

Furnér és fa

FURNÉR és FAKERESKEDÉS
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készítmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Hócipő-javitás

Budán a legnagyobb hócipővulkanizáló-üzem
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 Széna-térnél

Illatszer, foto

GINYOVSZKY MÁRIA
ILLATSZER és FOTO
szaküzlete megnyilt II., Corvin-tér 6.

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyü vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. Telefon 152-276.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, zászló

Hatósági rendelettel előirt
ZÁSZLÓK Budán, BÉKÉS-nél
II. Zsigmond-u. 7.

ZSÓKA KÉZIMUNKA és RÖVIDÁRU
II., Keleti Károly-u. 11. (a Zsigmond-kávéház mellett)

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Tisza Testvérek II. Fő-u. 12. T:1-527-13
Könyv- és zeneműkereskedése, papír-, író- és rajzszerek raktára, hivatalos kiadványok nagy raktára

Könyvkötő

Müvészi könyvkötés
CSAPKAI ERVIN műhelyében
I., KRISZTINA-KÖRUT 139.

Kötőde

Kötött pulloverek hozott anyagból is
Kötöde, II. Bem József-utca 7. sz.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24 Telefon: 150—442
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, lud[illegible] baskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Száletól, I., Krisztina-körut 117. szám

Több mint 150 éve HOSER-órák
I., Attila-körut 48. A tabáni templom mellett
TEL.: 153-139. — Chronométerek, stopperek, karórák.

ÓRÁT, ÉKSZERT Gottlieb-tól III. VÖRÖSVÁRI-UTCA 127 Megbizható javitások

Paplan, matrac

SMARZ PAPLAN, MATRÁC
XI. Horthy Miklós-ut 18.

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

Gandel sütő- és cukrászüzeme
Böszörményi-út 36/a
készitményei egész Budán kedveltek.

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144 Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENÖ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon; 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése.
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11. 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLERT VIRAGHAZ ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268 205

A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" elmult esztendeje

Az Egyesület 1937. évi 43-ik rendes közgyülése a Szent Lukács-fürdőben

Buda előkelő társadalmának kiemelkedően szép ünnepe volt a „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" 43-ik évi rendes közgyűlése, amely december 21-én. kedden délután folyt le a Szent Lukácsfürdő földszinti különtermében. Az egyesület közgyűlései egyébként is az előkelő budai társadalom életének eseményei közé tartoznak, ez a mostani közgyűlés azonban még az eddigieket is felülmulta, nemcsak a megjelentek számát tekintve, hanem elsősorban az elnöklő vitéz *József Ferenc* dr. királyi herceg fenkölt szellemű, gyönyörű megnyilatkozásai. továbbá *Nádas* Béla dr. egyesületi ügyész-főtitkár beszámolójának rendkivüli sikere folytán, ami az előkelő közönség ki-kitörő „nyiltszini" tagpsviharaiban nyilvánult meg.

Vitéz *József Ferenc* dr. kir. herceg nyitotta meg a közgyűlést és bevezető szavai után felkérte *Nádas* Béla dr.-t a titkári beszámoló előterjesztésére. Általános érdeklődés kisérte az alapos, — a Rózsadomb és vidéke életének minden megnyilvánulására kiterjedő, sok helyen költői szárnyalású évi jelentést, melynek előterjesztése után lelkes óvációban részesitették a megjelentek Nádas Béla dr.-t. A jelentést alább teljes egészében közöljük. A pénztárosi és számvizsgálói jelentések előterjesztése és az évi költségelőirányzat megállapitása, valamint az általános tisztújitás és a választmány kiegészitése után *Pávai Vajna* Ferenc dr. főgeológus szólalt fel, a budai termális vizek eredetét és gazdasági jelentőségét ismertetve, különös tekintettel a Rózsadombra és környékére.

Eredményes harcok éve volt 1937 Nádas Béla dr. ügyész-főtitkár jelentése

Királyi Fenség! Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Ismét elmúlt felettünk egy hosszú, gyászos, trianoni, esztendő. És mi összejöttünk ismét — szép számmal — 43-ik évi, rendes közgyülésünkre, hogy — mint ilyenkor szokásos — a tárgysorozat egyéb pontjai mellett lelkiismeretesen beszámoljunk szivünkhöz nőtt vidékünk érdekében a mult közgyülés óta történtekről és ennek a beszámolónak keretében egyben megvitassuk legközelebbi, jövő programmunkat is.

Kérjük Önöket, hallgassák meg olyan jóindulattal és fogadják olyan jó szívvel szerény beszámolónkat, mint amilyen jószándékkal igyekeztünk mi csekély erőnkhöz képest a még mindig tartó, trianoni, mostoha idők dacára is az elmult esztendőben is lehető nagy lépésekkel előbbre vinni szükebb pátriánk: szépséges Rózsadombunk és környéke kialakitásának immár nem csupán partikuláris, helyi, hanem — bátran kimondhatjuk — úgy székesfővárosi, mint világvárosi és fürdővárosi tekintetekből is egyetemes jelentőségű ügyét.

Hogy miért és mennyiben egyetemes jelentőségű a fenti vonatkozásban a Rózsadomb és környéke kialakitása, kiépitése és — ha természeti adottságain felül még lehetséges — még szebbé, diszesebbé, megkapóbbá tétele, azt csak beszámolóm végén — annak végső konkluziójaként — igyekszem szerény tehetségemhez képest az Önök lelki szemei elé vetiteni.

De éppen eme kitűzött, nagyobb elgondolású céljánál fogva előadásomnak, engedtessék meg nekem, hogy e beszámolóm alkalmából — az eddigi gyakorlattól eltérően — ne kelljen a statisztikus kinos precizitásával felsorolnom az elmult esztendőben elért, legkisebb eredményeinket is, hogy igy azok minél számosabbaknak látszanak, hanem elég legyen csak vázlatosan, nagy vonalakban érintenem jelentősebb sikereinket.

Viszont annál részletesebben kisérelem majd meg feltárni a fentérintett egyetemes érdekek szolgálatában jövő célkitüzéseinket és elgondolásainkat, bizva és remélve, hogy azok a mélyen tisztelt Közgyülés osztatlan helyeslésével is találkozni fognak.

Ezek után és ily értelemben kezdjük tehát meg mult évi munkánk, eredményeink és jövő célkitűzéseink, elgondolásaink ismertetését.

Autóbuszközlekedés

Mint évek óta állandó szokásunk, legelsősorban is az autóbusz-frontról adjuk le hadi jelentésünket: „Nyugaton a helyzet változatlan!" Végre ezt is megértük! Végre most már nem azért kell oroszlánkörmökkel viaskodnunk, hogy meginduljon, majd, hogy valahogyan el ne vegyék, be ne szüntessék jól kiérdemelt, rózsadombi autóbuszjaratainkat, hanem csupán csak arra kell éberen őrködnünk, hogy ne bolygassák, ne változtatgassák azokat ok nélkül szüntelenül, hanem rendszeresen fejlesszék, javitsák őket tovább jogos igényeinknek s a közszükségletnek megfelelőleg.

A mi a továbbfejlesztést illeti, így talán — Isten segitségével — nemsokára megérjük még azt is, hogy a 12-es autóbusz Pest felől jövet is a Margit körúton fog járni a Zsigmond utca helyett, aminek ma már a Margitkörút e szakaszán is bevezetett, kétirányú, közuti forgalom mellett semmi akadálya sincs és igy megszűnik majd mai versenyfutásunk a Zsigmond utcától a Török-utcáig, mikor a 12-es autóbuszon Pest felől jövet át akarunk szállni a Rózsadombra 11-es autóbuszunk Török utcai végállomásán és amikor távfutás közben jó messziről látjuk, amint az indulófélben lévő, dédelgetett 11-es autóbuszunk gunyosan öltögeti ki reánk piros nyelvét és mosolyogva integet nekünk karjaival a kalauz „pá-pát", miközben mi lihegve, vakon rohanunk vesztünkbe a veszélyes Török-utcai kanyarban, egyedül csak a hűtlenül távozó s azután magára ujfent epedve oly sokat váratő, 11-es, kék-kocsicskánkat nézve és látva.

Avagy talán azt érjük meg, hogy 11-es autóbusz járatunk mindkét irányból, azaz úgy a Kelety Károly utcai, mint a Török utcai jelenlegi végállomásról lefut majd a dombról a Pálffy térig s ott lesz majd mindkét irányban a közös kiinduló állomása akként, hogy a kocsik öt percenként felváltva indulnak majd onnét úgy a Török utca, mint a Kelety Károly-utca irányába, mi pedig a 7-es, 12-es és az ujonnan megindúló, óbudai autóbusszal a Pálffy térre befutva, kényelmesen válogathatunk és szállhatunk majd át bármelyik irányba az előbb induló, rózsadombi, 11-es kocsinkra, — természetesen változatlanul megmaradva továbbra is átszálló helyekként a jelenlegi Török utcai és Kelety Károly utcai végállomások is.

Talán még azt is megérjük, a továbbfejlesztés során, hogy 11-es járatunk még egy nagy darab lakott területet át fog karolni a Rózsadombon: továbbhaladva a felső Törökvész úton a Gábor Áron utcáig és a Pusztaszeri út felső szakaszán s a Cimbalom utcán visszatérve, fut majd le a dombról a Vérhalom tér érintésével a Zárda utca irányába, a jelenlegi kétirányú forgalom s tantuszrendszer fenntartása mellett.

De mindenesetre rövidesen megérjük azt a kellemes meglepetést, hogy a Beszkárt, a Török-utcai végállomásnál is fedett váróhellyel fog bennünket, esőben-fagyban toporzékolva didergőn várakozókat, megörvendeztetni, a Kelety Károly-utcai és Vérhalom téri fedett váróhelyek mintájára, mert a napokban kérelmünkre megtörtént megállóhely-kikövezés és várópadok felállitása csak átmenetileg elégitheti ki e helyütt az utasközönség igényeit.

Mindez a továbbfejlesztés azonban a közelebbi, vagy távolabbi jövő képe a szerint, hogy optimisták, vagy pesszimisták vagyunk-e? Egy azonban nagy örömünkre bizonyos, hogy 11-es járatunk már végleg „beérett". Beérett pedig annak dacára, hogy mult év julius 1-én, tehát mult évi közgyülésünk után, a szanálási bizottság jóvoltából a korábbi hat filléres „proli" tantusz helyébe az új tiz filléres „nobel" tantuszt léptették életbe 11-es járatunkon. Mint minden drágitás, fájdalmasan érintett bennünket ez is a mai nehéz viszonyok között. De mégis be kellett látnunk, hogy még igy is csak „lift-pénznek" felel meg még ez a felemelt, 10 filléres kisszakaszköltség is, mert elérhetjük vele mindkét irányból a jó magasan fekvő Szemlőhegy utca vonalát, megduplázásával pedig magát a dombtetőt, azaz a Vérhalom-teret és a csodás Józsefhegyi kilátót. Az is bizonyos, hogy mint taktikus és propaganda eszköz is jól bevált a kisszakaszrendszer bevezetése autóbuszvonalunkon. Annyira hozzászoktatta ugyanis ez az olcsóbb tarifa a rózsadombi közönséget a járat használatához, hogy ma már nem képes lemondani róla és az úgynevezett „egészségügyi séta" és az „elhizás veszélye" sem tartja vissza tagtársainkat, még a hölgyeket sem, a járat mindenkori igénybevételétől, úgy felfelé, mint lefelé menet.

Minden izgalom nélkül azonban ez az év sem telt el az autóbusz-fronton. Gondoskodnak róla jószivvel mindenkor, még most is, az illetékesek. Igy mult év december hó 1-én, szóval éppen most egy éve, azzal leptek meg bennünket, hogy a már magunkénak tekintett, beidegződött és a Lánchidon át az OTI-ig közlekedő 9-es autóbusz járat helyett a Keleti pályaudvartól a Rákóczi úton az Apponyi térig futó 7-es autóbuszjáratot hosszabbitották meg az Erzsébet hidon át a Statisztikahivatali végállomásig hozzánk. E jelentős változtatás kezdetben ugyancsak felizgatta a rózsadombi kedélyeket, azonban a hullámok csakhamar meglehetősen elültek, mert tagadhatatlan, hogy e járat sürübb és gyorsabb, mint az előző volt és egyedül csak az a kényelmetlenség a hátránya az előző helyzettel szemben, hogy másodszor is ászállásra és várakozásra kényszeriti a budai Lánchidfőnél azokat a rózsadombiakat, kiknek nem az Apponyi téren, hanem a Vörösmarty téri autóbusz-centrum környékén van munkahelyük, vagy egyéb elfoglaltságuk.

A mult hó legelején pedig a napilapokban megjelent s hivatalosnak látszó kommüniké alapján az a — szerencsésen csak vaklármának bizonyult — hir kelt szárnyra, hogy 7-es autóbuszunkat a Pálffy tértől kezdve elkanyaritják a Fő utcán és a Bécsi úton keresztül Óbuda irányába és igy ezentúl nem jár majd a Rózsadombra a Statisztikahivatali végállomásig. E hiresztelésre a konszolidált állapot ujabb, szándékolt megbolygatása miatt nyomban óvást emeltünk az illetékes helyeken s mint utóbb értesültünk, ezt a tervet egyelőre el is ejtették.

Itt emlitjük még meg, hogy általános nagy felzudulást keltett a közelmultban a Margithídi villamos közlekedés rendezésével kapcsolatban a villamos kisszakaszhatárnak a Török-utcától a budai Margithídfőhöz való eltolása, mely bennünket rózsadombiakat is érzékenyen, közelről érintett, mert megnehezitette a villamosról autóbuszon közlekedésünket a Zárda utca irányában. Csatlakozva nyomban a környékbeli érdekeltségek éles ellenakciójához, e sérelmünk ma már a multé, mert az illetékes hatóságok néhány napon belül helyesbitették ezt a sérelmes intézkedésüket, visszaállitva a Török utcánál is a régi kisszakaszhatárt.

Autóbuszjáratunk továbbfejlesztése terén azt ma még álmodni is alig merjük, hogy eljön egyszer majd az az idő is, amikor 11-es autóbuszunk nem áll meg a domb tövén, hanem a kiszélesített Margithídon, illetve Lánchidon át fut Pestre a Berlini, illetve Vörösmarty térre, természetesen a domb tövétől a mai kisszakasz rendszer fenntartásával. Túl szép ez még álomak is! Pedig nem is olyan lehetetlenség, hogy egyáltalán ne lehetne róla vágyakozással beszélni.

Talán hamarább valósul meg a másik régi álmunk, hogy a 12-es autóbuszt végre mégis csak meghosszabbitják a Széna-tértől egyelőre a Déli-vasutig, majd tovább a budai oldalon a Gellért-szálló érintésével az új Horthy Miklós hídon át egész a pesti Boráros térig, körforgalomban, mint express- tranzverzális járatot. Ez már nemcsak rózsadombi, hanem egész Buda közlekedési érdeke.

És igy sorolhatnám még tovább hosszan szép álmainkat, közlekedésünk javitása terén, mely álmok, reméljük, idővel szép sorjában mind rendre valóra is válnak: a menetsürüség, vonalvezetés, átszállások, megállóhelyek stb. teljes tökéletesítése körül. De nem szabad igy sem hálátlanoknak lenni. Sőt egy időre határozottan megelégedetteknek kell lennünk, különös tekintettel a mai nehéz viszonyokra és a budahegyvidéki városrészek közötti, kötelező paritásra.

Mindenesetre azonban — mint látjuk — továbbra is permanenciában kell még maradnunk és maradunk is. Mert a harc még áll, habár jelenleg fegyverszünet is van. Reméljük azonban, hogy nemsokára el fog jönni közúti közlekedésünk terén a békekötés hőn óhajtott ideje is. Ugy legyen!

Utak, járdák, csatornák

A jó és olcsó közlekedés legelsőrendű problémájának a fentiek szerint egy időre immár kielégitőnek mondható megoldása után a fejlődés másik nagyjelentőségű tényezője: az utépitések terén sem panaszkodhatunk ma már jogosan.

Egyre-másra épülnek meg jobbnál-jobb kivitelben úgy főforgalmi, mint mellékútjaink, rövidebbel megnyitásuk és az azt most már nyomon követő elnevezésük után, amit aztán természetszerüleg rövid időn belül kisér azok rapid beépitése is. Mert egyedül a jó közlekedés és a jó út lehet csak feltétlen megbizható alapbázisa valamely vidék, illetve városrész fokozottabb fejlődésének. Tapasztalhattuk ezt félreismerhetetlenül a Rózsadombon is.

Hála illetékes hatóságaink részéről pompás vidékünk egyetemes jelentősége immáron való felismerésének, — ma már nem kell élremenő harcot vívnunk a hatóságokkal egy-egy fontosabb utunk megépitéséért. Éppen ezért nem is fogjuk most — amint eddig tettük — taxative felsorolni a Rózsadombon és környékén a mult esztendőben megépült és a jövő évben megépülendő főbb útjainkat. Legyen elég megnyugtatásul csak azt közölnünk, hogy kegyes pártfogóink jóvoltából a Rózsadomb és környéke soronlévő útjai nem maradtak ki most sem a nagy 30 milliós útépitési, beruházási program keretén belül a legelső etappban megépitendő utak sorából.

Megtörtént a Zárda utca Margit-körúti betorkolásának a mult közgyülésünkön bemondott kiszélesitése is és a lebontott rozoga viskók s sirköraktár helyén ma már modern, szép bérpalota ékeskedik a Rózsadomb keleti kapujában.

Ugyancsak több uj közút készült, illetve készül a Rózsadombon összes közművekkel „magánköltségen" a folyamatban lévő nagyobb telekparcellázásokkal kapcsolatban. Ujabban ugyanis, nagyon helyesen, a szükséges utak és összes közművek magánköltségen való egyidejű kiépitéséhez kötik az illetékes hatóságok — külföldi példára — a nagyobb telektömbök felosztási engedélyének megadását, megakadályozva ekként a külterjes, szertelen és lelkiismeretlen telekspekulációt. Ilyenformán ugyanis csakis a tőkeerős, megbizható, komoly kéz foghat parcellázáshoz, amiből a köz szempontjából kettős előny származik. Egyrészt a telekvevőket nem érheti utóbb kellemetlen meglepetés, mert megközelithető, közműves, azonnali beépitésre alkalmas telkeket kapnak nehezen összekuporgatott pénzükért, mig azelőtt olcsóbban szerezhettek ugyan meg egy-egy telket, de utóbb kénytelenek voltak azt elkótyavetyélni, nem birván el a később megépitett utak és közművek közterheit. Másrészt a fenti helyes eljárás folytán a nagyobb parcellázások betöltik igazi közcéljukat, azaz a vidék valóságos és belterjes fejlesztését és betelepülését.

De hogy utjaink felfejlődésénél maradjunk, meg kell emlitenünk, hogy a bécsi kilátó út mintájára tervezett, de sokkal szebbnek igérkező budapesti „nagy kilátásos körút" természetesen érinteni fogja szépséges vidékünket is, mert a Gellérthegy, Sashegy, Svábhegy és Jánoshegy után a Guggerhegy, Hármashatárhegy és Józsefhegy gerincén halad keresztül, valamennyi fontos kilátópont érintésével. Aki majd ezen a gyönyörüséges kilátásos úton autóval végighalad, azelőtt nagy Budapest, a Duna királynője minden káprázatos szépsége panorámaszerüleg, feledhetetlenül feltárul.

Természetes, hogy nekünk amellett az eredeti, szép elgondolás mellett kell továbbra is erősen kitartanunk, amit már évek óta propagálunk, hogy „a bécs-budapesti automobil müút befutóját" a Rózsadombon keresztül a Görgényi-, Törökvész-, és Bimbó úton át épitsék meg nemcsak arra érdemes vidékünk egyetemes jelentőségének fokozása, hanem az idegenforgalom jól átgondolt érdekei szempontjából is. Mert képzelhető-e el megkapóbb, felejthetetlenebb, vonzóbb első benyomás, mint a melyet az a látványosság nyujtana, amely ezen az úton bejövet nyilna meg fővárosunkról a nálunk először megforduló idegen szemei előtt? És talán meg is lehet a reményünk, hogy „inter duos litigantes" győzni fogunk! — Egyébként kössünk kompromisszumot; hozzuk be az idegent a Rózsadombon át, aztán valóságosan forgassuk meg és vigyük vissza egyszer az óbudai Bécsi úton, majd másszor a Hüvösvölgyön és Hidegkúton keresztül. E két utóbbi irány hivei versengenek ugyanis még egymással a bécsi autóstrada befutójának megoldása körül az általunk is propagált fenti, harmadik útirány (Rózsadombon keresztül) hivei mellett. Szerintünk természetesen legjobb a rózsadombi megoldás. De — ismétlem — kössünk a fenti módon kompromisszumot, arra a nem várt esetre, ha netalán valamely okból nem lehetnénk a győztes „örvendező harmadik."

Nemcsak kocsiútjaink, hanem gyalogjárdáink is fokozatosan kiépülnek — szorgalmazásunkra — az illetékes, központi hatóságok megértő jóvoltából és pedig egyre tökéletesebb kivitelben, igy legujabban betonalapon bitumen-boritással, a szegélyek és lefolyók egyidejű kikövezésével. Ahol erre a végleges kiképzésre anyagi, vagy egyéb okokból még nem kerülhetett sor, ott elöljáróságaink minden összel lelkiismeretesen gondoskodnak frekventáltabb gyalogútjaink és egyben az összes autóbusz-megállóhelyeink kellő salakozásáról vagy murvázásáról, legtöbbször ily irányú felhivásunkat be sem várva.

Csak még azt szeretnők valahogyan elérni, hogy az elektromos és telefonművek ne vágják fel nyomban a megépités után egész hosszában uj gyalogjáróinkat, hanem gondoskodjanak már jóelőre a kiépités előtt a szükséges vezetékek lefektetéséről, illetve kicseréléséről, mert hiába állitják helyre azután a folytonossági hiányokat, ez a helyreállitás sohasem lehet olyan tökéletes, mint az eredeti kiképzés volt.

Végre hatóságaink is arra a helyes álláspontra jutottak, hogy az útépitéseket mindenütt és mindenkor meg kell előznie a közcsatornák lefektetésének. Igy most már nem épül uj út a Rózsadombon sem előzetes csatornafektetés nélkül, nem úgy, mint régebben. Amint az útépitéseknél fentebb emlitettem, a csaornaépitkezések tekintetében sem panaszkodhatunk most már jogosan. Amint utakkal, ugy csatornákkal is dotálva vagyunk, aránylagosan a budai hegyvidék egyéb részeivel. Igy itt sem úntatom Önöket az újabban megépült, vagy tervezés alatt álló, rózsadombi csatornázások taxativ felsorolásával. Csak még azt emlitem meg idevonatkozólag, hogy a hatóságok — mint már fentebb is kifejtettem — a csatornázások tekintetében is keresztül viszik következetesen azt a helyes elvet, hogy a nagy telektömbök parcellázóit kötelezik a parcellázási, politikai hatósági engedélyben a szükséges szennycsatornáknak is saját költségükön egyidejű lefektetésére. Végül, hogy az uj csatonázási szabályrendelet a megtéritendő költségek tekintetében némi kedvezményt taralmaz, mert a különleges csatornák és a sarokcsatornák költségeit nem háritja át teljesen az érdekelt telektulajdonosokra.

Az utak fásitása és portalanitása.

A székesfővárosi kertészet — kérelmünkre — programmszerüleg, szorgalmasan folytatja főbb útvonalaink fásitását. Igy beültette újonnan szép, sudár sorfákkal széles autóbusz-utjainkat: a Bimbó-utat és Vérhalom-utat, majd a Szemlőhegy-utca legfelső szakaszát is. Most soron következik: az alsó- és felső Törökvész-út fásitása, fokozatosan egészen a Guggerhegyig, a gyalogkirándulók nagyobb örömére. E téren, igaz, volna még elég tennivaló, de — tekintettel a szükreszabott költségvetési keretekre ily célra — egyelőre ennyivel is hálásan kell megelégednünk. Szűkebb utcáinkat fásitsuk mi magunk akként, hogy ültessünk lombos, magasra növő diszfákat közvetlenül az utcai keritésünk mellett belül a telkünkön.

A köztisztasági hivatal — szorgalmazásunkra — ugyancsak tökéletesen igyekszik gondoskodni nyáron főforgalmi útvonalaink pormentesitéséről és pedig most már nemcsak állandó lo-

Solty László
kertépitő
II. Hadapród-u. 2.
Tel: 164-431.
Kerettervezés, épités és karbantartás.
Dijmentes ajánlat

50 éve szörmét, ernyőt Vagács szűcstől II. Margit kőrut 45.

ÉLETÉT
NYUGALMÁT
VAGYONÁT
védi a jó
DRÓTKERITÉS
Készíti:
Hutter és Schranz r.-t.
X. Gyömről-út 80.
Városi mintaraktár:
VI. Vilmos császár-út 63.

csolással, illetve olajozással, hanem újabban a sokal tökéletesebb, mert hézagmentes is: kátrányos felületi kezeléssel. Egyre több utunkat látnak el ily bevonással autóbusz útvonalainkon kivül is és a jövő tavaszra még jó néhány újabb utunk kátrányozását helyezték kilátásba. Utaink állandó tisztántartását is példásan látja el a belsőbb területeken a fentnevezett hivatal, ügyszintén kifogástalanul végzi a téli hóeltakaritás nehéz és felelősségteljes munkáját is úgyannyira,, hogy autobuszunk, dacára a nehéz terepviszonyoknak, még a legnagyobb hófuvások idején is jóformán zavartalanul közlekedhetik.

Vizművek

Siker koronázta azt az akciónkat is, amely Józsefhegyi vizművünk bizonyos műszaki hiányosságainak kiküszöbölésére irányult, miáltal a környéken épült villapaloták sokat panaszolt vizmizériái immár teljesen megszüntek. Ugyancsak még a jövő év kora tavaszán, amennyire a műszaki berendezések sérelme nélkül lehetséges, megfelelően át fogják alakitani, vagy el fogják távolitani eme vizművünk ormótlan s a Józsefhegyi kilátóról nyiló szép panorámát kellemetlenül zavaró tetőterraszát is. Ennek a közgyülésen való közlésére hivatalos feljogositást nyertem.

A többmilliós és több évre beosztott, nagy vizmű-beruházási-programm keretén belül meg fogják oldani a vizművek a Guggerhegy és környékének rég nélkülözött vizellátását is a Csatárkai vizmedencéből egy létesitendő, külön, guggerhegyi viztárolóval és vizátemelővel. Hogy mikor? Ez most már csak sorrendi kérdés! Rajta leszünk, hogy minél előbb megtörténjék. Hátmögötti területeinknek is vizzel való, zavartalan ellátása fontos és sürgős közérdek.

Közvilágitás

Örömmel jelenthetjük, hogy közvilágitásunk egyre tökéletesedik. Egyre fényesebb és fényesebb lesz este a Rózsadomb. Ma már nem az a bejelentésre érdemes, nagy vivmány részünkről, mint régebben volt, hogy sikerült itt vagy amott egy új villany- vagy gáz-égőt felszereltetnünk, egy új villany- vagy gáz-oszlopot felállittatnunk az Elektromos vagy Gázművek által. Ma már elkényeztetnek bennünket ezek a hivatásuk magaslatán álló, városi Művek tökéletes középvilágitással, újrendszerü gázgombaégőkkel, fényes villanykandeláberekkel és a szépészeti szempontból kifogás alá eső, faoszlopos légvezetékek helyett földalatti kábelekkel. Nem akarok részletes felsorolásokba bocsátkozni, csak nagyobb tereinket és autóbusz utunkat, a Bimbó-út alsó szakaszát emlitem meg, ahol a meglévő középvilágitás mellett most állitják és szerelik fel éppen mindkét oldalon az új, impozáns villanykandelábereket. Hálás köszönet értük!

Nem a mi érdemünk, de a mi szerencsénk, hogy az Elektromos Műveknek a budai fogyasztó közönség kényelmének szolgálatára most elsőizben felállitott, budai körzeti irodája és kiállitása a Rózsadomb tövén, a Margit-körút és Zárda-utca sarkán most felépült bérpalota alagsorában nyilott meg e hó 15-én.

Ugy az Elektromos-, mint a Gázművek nyomon követik a Rózsadomb és környéke örvendetes benépesülésével egyre növekvő szükségletet a házi villany- és gázfogyasztás terén: a villanyhálózat fokozatos fejlesztésével, az újabb gázcsövek lefektetésével és a szüknek bizonyult régebbi gázcsöveknek nagyobb kaliberüekre kicserélésével. Legutóbb pl. a Szemlőhegy-u. felső szakaszán cserélték ki a gázcsöveket nagyobb átmérőjüekre.

Posta, telefon

Postaszolgálatunk naponként háromszori kézbesitéssel immár kifogástalannak mondható. Postaszekrényeink száma és azok naponkénti többszöri kiürítése is elégségesnek tekinthető jelenleg. Csak egy hiányzik még: postagyüjtőhely (postafiók) felállitása az Áldás-utcai iskola épületében vagy körzetében. Reméljük, nemsokára teljesiteni fogja a Postavezérigazgatóság ily irányú, régi, indokolt kérelmünket is.

Egyre bővülő telefonhálózatunk és egyre szaporodó telefonautomatáink is kielégitik már csaknem teljesen rózsadombi közönségünk jelenlegi igényeit.

Villanyórák

Szükségünk volna egy villanyóra felállitására a Keleti Károly-utcai, 11-es autóbusz-végállomásnál az ott lévő és erre mindenben alkalmas járdaszigeten. A Török-utcai, 11-es autóbusz-végállomáshoz már sikerült áthelyeztetnünk azt a villanyórát, amely ezelőtt a Margit-híd budai hídfőjénél állott a jelenlegi Stambul kávéház előtt.

A Vérhalom-téren az autóbuszmegálló-helyhez közel szintén helyén volna egy pontos villanyóra. Kérni fogjuk úgy ennek, mit az előlemlitettnek mielőbbi felállitását.

A régi cementgyári telektömb és a Kavics-utcai környék rendezése.

Mint már fentebb is emlitettük, jelenleg több nagy telektömb felosztása van folyamatban a Rózsadombon és környékén, amelyek bizony jó ideig akadályozták irányukban vidékünk egyenletes fejlődését. E parcellázások között a legnagyobb jelentőségü a Rózsadombnak a Dunára, a szigetekre és Pestre csodás kilátást nyujtó, északkeleti oldalán elterülő, az a legnagyobb telektömb, amely jelenleg a MÁK tulajdona. Évtizedekig küzdöttünk, amig végre beszüntették a hatóságok ennek a régi cementgyárnak üzemét, amely az állandó robbantásokkal hosszú időn keresztül veszélyeztette az egész rózsadombi környék csendjét, nyugalmát, élet- és vagyonbiztonságát és az üzletszerü kibányászással csúnya, tátongó sebet ejtett a Józsefhegynek éppen a Dunára néző oldalán. Természetesen ez irányban ez idő alatt fejlődésről szó sem lehetett. Most azonban végre megszünt az üzem, bontják a rozoga munkásházakat, parcellázzák az egész telektömböt, saját költségükön feltöltik, parkirozzák, utakat hasitanak, közműveket fektetnek és ezzel bekapcsolnak a kulturába egy további nagy rózsadombi területet, amely máris rohamos fejlődésnek indult.

Fenséges Fővédő Urunk is e területen épitette fel újabb rózsadombi otthonát, egy gyönyörü barokkstilusú palotát, amely az egész környéket láthatóan uralja és amely köré egyremásra épülnek máris a szebbnél-szebb, új, modern villapaloták és családiházak.

Szorosan eme vidékhez kapcsolódik a Kavics-utcának és környékének rendezése. E téren is siker koronázta végre hosszas és kitartó agitációnkat. Folyó év nyarán ugyanis a Közmunkatanács jogerősen elfogadta Óbuda rendezési tervével együttesen e környék hivatalosan elkészitett, végleges, szabályozási tervét is. Igy most már nincs különösebb akadálya e környék fejlődésének, kulturálásának sem. Igy most már a teljesülés biztató reményével álmodozhatunk arról is, hogy nemsokára megépül a Rózsadombnak harmadik nagy és tökéletes szerpentin-útja is kettős irányból, azaz úgy a Lukács- és Császárfürdők, mint a Zsigmond-tér irányából és ezzel megnyilik a Rózsadombnak harmadik nagy és látványos északi kapuja is és feltárul, betelepülésre alkalmasan, olyan újabb, szép és egészséges része a Rózsadombnak, amely eddig teljesen el volt zárva a fejlődéstől, kihasználhatóságtól.

Különösen nagy segitségünkre lesz a jövőben úgy e nagy terület, mint általában egyéb fejlesztendő körzeteink kialakitásánál a jövő év január hó 1-én életbelépő „új városrendezési törvény", amely most már megadja a törvényes és nem csupán jogszokáson alapuló lehetőséget bizonyos telekrészeknek útszabályozási és egyéb közcélokra hivatalból ingyenes tulajdonba- és birtokbavételére Budapest székesfőváros közönsége részéről, holott erre eddig szokásjogon csakis akkor volt módja a városi hatóságoknak, amikor a telektulajdonos felosztási, kerítkezési, épitési engedélyt kért és kapott a hatóságtól, a közterület céljára leszabályozandó teleksávnak ingyenes egyidejü átengedése mellett.

Keritkezés

A mult közgyülésen bejelentett amaz akciónk, hogy a Rózsadomb beépült részein az ingatlantulajdonosok keritsék be üres telkeiket is és az általuk elfoglalva tartott gyalogjárókat engedjék át közhasználatra, — illetékes előljáróságaink erélyes asszisztálásával szépen halad előre, amely körülmény ugyancsak jelentősen hozzájárul vidékünk szebbé, kulturáltabbá tételéhez..

Elöljáróságaink

Sokszor kell végighallgatnunk tagtársaink részéről azt az érvekkel is alátámasztott panaszt, hogy az egyenlő elbánás elvére is tekintettel mennyivel észszerűbb, célszerűbb és különösen kényelmesebb volna, ha a Rózsadombnak és környékének egész területe, amint topografiailag is egységes, úgy közigazgatásilag is egy egységes, zárt területet képezne s nem úgy, mint most, területünk ötletszerűleg kettészelve, közigazgatásilag részben a II-ik, részben a III-ik kerületi előljáróság hatáskörébe tartozik.

Tagadhatatlan, hogy ez eszme felett el lehet gondolkozni, de — amint a közmondás is tartja — nincsen olyan rossz, amiben valami jó ne lenne. Jó pedig benne az, hogy ilyenformán két odaadóan gondoskodó atyánk is van. Jelenlegi kerületi előljáróink: Thorday Lajos és Hanthy-Haidekker János tanácsnok urak ugyanis valóságos nemes versenyt fejtenek ki vidékünk minél teljesebb kiszolgálásában. Önként ajánlották fel, hogy meghivásunkra szivesen eljönnek fontosabb választmányi üléseinkre is, hogy ekként közvetlenül, személyesen hallgassák meg orvoslásra szoruló, jogos panaszainkat és kérelmeinket. Ezenfelül kérelmünkre mindenkor nyomban kiszállnak egész műszaki vezérkarukkal hozzánk és itt a helyszinen — fáradtsággot nem ismerve, együttesen bejárva a Rózsadombot és környékét — győződnek meg és intézkednek tüstént jogos óhajaink tárgyában. Hálás köszönetünk szives ügybuzgóságukért!

Közbiztonságunk

Közbiztonságunk nagy általánosságban nem áll rossz lábon, de mégis — meg kell mondanunk — nem követi nyomon mindenben vidékünk nagyléptü fejlődését ,betelepülését.

Mint a közigazgatás, úgy a rendőri igazgatás szempontjából is kettős a hatósági területünk és pedig olykép, hogy e rendőri igazgatási területek nem is esnek össze teljesen közigazgatásunk kettős hatásterületével, ami bizonyos mértékig már magában véve is anomália.

A II. és III. kerületi rendőrkapitányság és osztályparancsnokság, melyeknek hatásterületéhez tartozunk, tőlük telhetőleg igyekeznek ugyan megtenni mindent közbiztonságunk érdekében. De állandóan küzdeni kénytelenek a rendszeresitett őrszemélyzet alacsony létszámával, a naponkénti, rendszeres elvezényelésekkel és a már általuk betanitott, bevált, a helyi különleges viszonyokkal ismerős rendőrlegénységük és őrszobaparancsnokaik gyakori kicserélésével. Ezek folytán nem állithatnak ki kellő számú őrszemeket, gyalog- és lovas-őrjáratokat, razziákat.

Közelebbről a szorosan vett rózsadombi őrszobáink csak a következők: a II. ker. kapitánysághoz tartozó, Áldás-utca 11. sz. alatti, 83-as és a III. ker. kapitánysághoz tartozó, Pusztaszeri-út 13. sz. alatti, 84-es őszobák, amely két őrszoba a jelenlegi állománynál (22—22 létszám) nagyobb őrszemélyzet befogadására állitólag alkalmatlan.

Ez azonban nem mentesiti a Fökapitányságot és Főparancsnokságot ama kötelességük alól, hogy a Rózsadombot és környékét a megnövekedett, betelepült területének megfelelő számú őrszemekkel és őrjáratokkal lássák el és ekként közbiztonságunkat is mindenben kielégitő nivóra emeljék.

Szerény nézetünk szerint akként lehetne a bajon segiteni, hogy a Rózsadomb alsóbb területeit a Török-utca 1. sz.. alatti 13-as és Bimbó-út 7. sz. alatti, 62-es őrszobákról lássák el őrszemekkel és őrjáratokkal, mig a magasabban fekvő területeket a fentemlitett 83-as és 84-es őrszobákról.

De az semmiképen sem lehet megnyugtató megoldás, ami a napokban megtörtént, hogy egy már több, mint 10 éve felállitott őrszemet az áthaladó kétirányú autóbuszforgalom miatt is különösebben életveszélyes pontról: a Szemlőhegy-utca és Vérhalom-utca sarkáról egyszerűen a kevésbé exponált Bólyai-utca és Apostol-utca sarkára tolnak el sakkfiguraszerűleg. Az autóbuszforgalom miatt a Szemlőhegy-utca és Vérhalom-utca sarkánál is nélkülözhetetlen a rendőrőrszem.

Szaporitani kell és pedig sürgősen — egyesületünk vezetőségének előzetes meghallgatása mellett — a Rózsadomb és környéke egész területén az őrszemeket, őrjáratokat, razziákat és meg kell szüntetni az állandó elvezényléseket s a gyakori személyzet- kicseréléseket... Ne forduljon elő többé olyan eset, hogy őrszobáink létszáma csak papiron van meg, a valóságban pedig az elvezényelések, betegség és egyéb okok miatt alig van rendőr a környéken.

Itt még csak azt jegyzem meg, hogy lépéseket teszünk kerületi kapitányságainknál az iránt, hogy a hóeltakaritás és járdaseprés reggel 6 óra előtt ne legyen kötelező. Reméljük, eredményesen. A multkor ugyanis egy túlbuzgó rendőrujonc már hajnali négy órakor alarmirozta az egész szendergő Rózsadombot..

Ródlizás

A rendőrséggel, hósepréssel, téllel kapcsolatban kell megemlitenem, hogy a ródlizás, sielés szép és egészséges sportja egyre jobban kiszorul Rózsadombunk és környéke területéről, amint ez kitünik ama hatósági hirdetményből, amely a rendőrség, tüzoltóság, mentők és a buda-hegyvidéki egyesületek előzetes meghallgatása után igy decemberben kifüggesztve, kijelöli az e célokra megengedett, buda-hegyvidéki területeket és a rendőrség szigorú feladatává teszi a tilos területek ellenőrzését.

Talán örvendetes jelenség ez, mert ez is vidékünk gyors fellendülését, sürü betelepülését igazolja. Vagy ki tudja, nem voltak-e boldogabbak azok az idők, amikor még — nem is olyan nagyon régen — a ma legforgalmasabb Zárda-utcán ródlin csúsztunk le a szép téli időkben aszszonyainkkal a dombról, bevásárolni a konyhára és dolgozni a hivatalunkba. Ez volt télen az egyetlen közlekedési eszközunk. Konflis, taxi erre nem volt kapható.

Tájvédelem

Nemrégiben avatatlan kezek hozzáfogtak a Ferenchegy elrútitásához: bányászásához.

Egyesületünk nyomban tiltakozott az illetékeseknél e barbárság ellen és pedig eredményesen. A bányászást korlátozták.

Választmányunk határozatából egyesületünk vezetősége a rózsadombi táj- és látképvédelme ezentúl is az egész vonalon, azaz a Rózsadomb és környéke egész területén éber figyelemmel kiséri s megtesz minden lehetőt ezek védelmében, különös tekintettel az erdők és a természet védelméről szóló, újabb, törvényes intézkedésekre is. Mindenkor állást fogunk foglalni a jövőben is a legerélyesebben a rózsadombi hegycsoportozatnak a Rózsadomb és környéke istenadta természeti szépségét károsan érintő kibányászása és erdőinek, fáinak kiirtása, kivágása vagy bármily bántalmazása ellen.

És ezúttal felhivjuk az együttműködésre ez irányban valamennyi buda-hegyvidéki testvéregyesületet is.

Nemcsak az egész erdő, hanem olykor még egy fa is érdemes védelemre. Legyen szabad erre példaként elmondanom a „rózsadombi normafa" történetét. Ez egy többszáz éves, öreg diófa a Szemlőhegy-utca járdavonalában, közvetlenül az utcai kerítésem tövében. Dísze, eredetisége, városszerte nevezetessége a Rózsadombnak. Épen ezér még 1920. évben megvásároltam a várostól, bekeritettem és hűségesen gondoztatom azóta, hogy ekként megvédjem az elpusztulástól a nagy időknek ezt a néma tanúját, az évszázados viharokkal dicsőségesen megküzdő, ezt a veterán harcosát. Az őszön elkezdték épiteni a Szemlőhegy-utca járdáját. Egy borongós reggelen egyszercsak megjelentek nálam felszerelten a fővárosi kertészet emberei, hogy felsőbb parancsra azonnal kivágják a vén fát, amely az épitendő járda útjában áll. És én ekkor kegyelemért folyamodtam a Királyhoz, azaz a minden szépért lelkesedő, megértő Király tanácsnok úrhoz, aki telefonon nyomban intézkedett, megkegyelmezett a halálra itélt, vén fának és visszaparancsolta a kötelekkel, fürészekkel, szekercékkel kivégzésére várakozó pribékeket. A járda pedig, amely azóta elkészült, kitért az utonálló vén fa útjából, kegyelettel megkerülte azt. Igy ebből a viharból is győztesen került ki a rokkant harcos és — ki tudja — talán újabb századokig fog még dacolni a felette, felettünk és utódaink felett elvonuló fergeteges fellegekkel, vészes viharokkal.

Kilátásvédelem

Nemcsak a rózsadombi táj- és látképvédelemre, hanem a rózsadombi szép kilátás megvédésére is a legéberebb gondot forditja egyesületünk már régtől fogva. Sikerült is végre állandó agitációnkkal eme közérdekü probléma közmegelégedésre megoldásának fontosságát átvinnünk az intézkedésre hivatott közhatóságaink köztudatába.

Legutóbb a most elkészités alatt álló új, épitésügyi szabályzat és új övezeti beosztás tárgyalása alkalmából fordultunk megokolt, terjedelmes memorandummal a Közmunkák Tanácsához, melyben felhivtuk nagybecsü figyelmét a rózsadombi szép kilátásnak a készülő szabályzatban intézményes megvédésére, biztositására.

Értjük ez alatt egyrészt azt, hogy kiemelkedő, szép kilátópontjainkat és környéküket, mint a Gülbaba-siremlék, a Veronika-úti kápolna körüli tér, a Barsi-úti tér, a Vérhalom-tér, a Józsefhegyi kiláto stb. stb. intézményesen védjék meg az elépités veszélyével szemben, — másrészt pedig azt, hogy az uj épitkezések a lehetőséghez képest ne zavarják a régi szomszédoknak a szép kilátáshoz való, szerzett jogát.

Eme célok elérése érdekében különösen felhivtuk előterjesztésünkben a Közmunkatanács nagybecsü figyelmét a vidékünkön egyre jobban elszaporodó, a szép kilátást mindjobban veszélyeztető és végső fokon az előirt 300 négyszögöles telekminimum kijátszására vezető, emeletes „csoportházak" és „ikervillák" épitésének korlátozására, a bérkaszárnyaszerü, többlakásos bérvillák megrendszabályozására, az indokolatlanul túlmagas, barokktetős manzard-épitkezések lehető csökkentésére, végül, hogy kellő gond fordittassék arra is, hogy az uj épitkezések stilusosak, harmónikusak s igy valóban vidékünk diszei legyenek.

Teljes mérvben bizunk székesfővárosunk avatott kozmetkusának: a Nagytekintetü Közmunkatanácsnak megértő támogatásában s erélyében. Igy feltétlenül bizunk abban, hogy az uj épitésügyi szabályzat a legmesszebbmenőleg meg fogja védeni a kiemelkedő kilátópontokat, úgyszintén úgy az őslakóknak, mint az újonnan épitkezőknek a szép kilátáshoz való jogát, nemkülönben az épitkezések stilusának tisztaságát s nemességét nemcsak a Rózsadombon, hanem az egész budai hegyvidéken. Nehogy a gyarló emberek profán kezekkel megrontsák a nagy Természet isteni szépségeit.

Adómentesség

Igen fejlesztőleg hatna vidékünkre közismert természeti adottságain kivül, ha a pénzügyminiszter úr Őexcellentiája kegyes volna revizió alá venni legutóbbi házadómentességi rendeletét és a legkevesebb 25 évi, rendkivüli házadómentességet rövidesen kiterjesztené vidékünkön, azaz a III. és IV. épitési övezetekben az egylakásos, kis családi villákon felül a többlakásos, nagyobb villákra is. A régebbi, megszünt, 30 éves, rendkivüli házadómentesség minden korlátozás nélkül terjedt ki vidékünkre. Miért most e megszoritás? Ezt a kérdést is ki fogjuk munkálni.

Üdülőhely

Ugyancsak igen jótékonyan hatna vidékünk fellendítésére, ha a belügyminiszter úr Őexcellentiája mielőbb kegyes volna kiadni a 9900/1934. számú miniszterelnöki rendeletnek vidékünkre vonatkozó végrehajtási utasitását, amely szerint a Rózsadombot a Szemlőheggyel és Szépvölggyel együttesen nemcsak névleg, hanem tényleg is „üdülőhellyé" alakitaná át. Hol és miért késik ide s tova már 3 éve az utasitás kiadása? Meg fogjuk sürgetni!

Mint „rózsadombi" s nem „északi" üdülőhely — körzetünk határainak is hivatalos megállapitása után — erkölcsi és esetleg anyagi támogatást is igényelhetünk kulturcéljaink megvalósitására a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságtól és kérelmezhetjük, hogy a belügyminiszter úr a helyi üdülőhelyi bizottság hatáskörét és teendőit egyesületünk vezetőségére és választmányára ruházza át, sőt a fürdőtörvényben megjelölt kulturális közcélokra esetenként „érdekeltségi köröket" is alakithatunk.

Parkok, padok, szobrok

A parkok terén — halkan talán már őszintén ki is mondhatjuk — alig lehet már valami kivánnivalónk. Nemsokára valóban nevéhez méltó „rózsás kert" lesz az egész Rózsadomb.

A már régebben kialakitott, Margit-utcai, bájos, kis parkocskán kivül elkészültek minden elismerésre méltó módon, szakértő kézzel és áldozatos szivvel, teljesen és csodaszépen: a Vero-

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

VILLANY SZERELÉS JAVITÁS SZERELÉSI ANYAGOK
Csillárok, Rádiók
Ullmann Béla
II Margit-krt 7. Tel. 151-256

MEGNYILT BUDÁN
KRISZTINA-TER 9.
az ujjávarázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
GYŐRY VINCE muzsikál.
A régi jó Spolarich-konyha

Takács Imre
Táblaüveg szaküzlete,
tükrök, képkeretek
II., Zsigmond-u. 24. Tel. 160—600

Juszt Gyula
optikus és fotó szaküzlete
kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

nika-úti kápolna körüli tér, a Barsi-utcai tér, az Áldás-utcai kereszt körüli tér, a Vérhalom-tér és a Józsefhegyi kilátó és vizmedence körüli tér s kora tavasztól késő őszig pompázva és elragadó kilátást nyujtva várják és fogadják a szép kilátást és vegetációt kedvelő, csodáló s élvezni tudó, környékbeli s távolabbi látogatókat.

Mindegyik park százszámra ültetett, viritó rózsáival, szines bokraival, fenyő s egyéb díszfáival, kedves sziklakert csoportozataival, üde pázsitjaival, szép sétaútjaival, izléses padjaival, árnyas lugasaival és nappali fényt áraszto, impozáns villany- s gázkandelábereivel valóságos remeke a nagyhirű, székesfővárosi kertészetnek, amely követendő példát mutat arra mindenkinek, hogyan lehet a mai súlyos gazdasági viszonyok között is kevés anyagi erővel is sokat, szépet, maradandót s lelket üditőt alkotni.

Szobrokat is kapunk szép parkjainkba. Igy a Margit-utcai úgynevezett „Rózsakertben" Beck Ö. Fülöp díszkutja kerül elhelyezésre, amely négykaréjos, kettős medencét és felette lobogóhajú női aktot ábrázol és haraszti köből készült. Majd rövidesen a Vérhalom-teret is disziteni fogja egy szép szobormű, amint ezt örömmel jelenthetjük a mélyen tisztelt közgyűlésnek.

A parkjainkon kivül több utunkra is kaptunk újabb disz- és reklámpadokat.

Veronika-kápolna

A Veronika-úti kápolna helyreállitása és külső tatarozása egyesületünk és a II. ker. Budapest Országúti Szent-Ferenc-rendi Plébánia róm. kath. Egyházközség régi, együttes szorgalmazására Wälder Gyula műegyetemi épitész-tanár tervei szerint a legnemesebb barokkstilusban a székesfőváros költségén immár teljesen befejeződött és igen szépen sikerült, diszére a Rózsadombnak. Igy most már semmi sem zavarja az egyidejüleg elkészült, kápolna körüli térnek szépségét. A kápolna belső restaurálására csak a jövő évben kerülhet sor, minthogy a főváros költségvetésébe a költségeknek ezt a részét a jövő évre vették fel. Majd idővel — reméljük — sor fog kerülni a régi, lebontott kálvária-stációk visszaállitására is, aminek érdekében az egyházközséggel karöltve még tovább fáradozunk.

Gülbaba-sirhely

A Rózsadomb eme részének külső képét azonban még mindig módfelett zavarja a Veronika-úti immár igazán szép térrel és kápolnával éppen szemben fekvő, történelmi nevezetességű Gülbaba-sirhely környékének teljesen rendezetlen volta.

Ez a Rózsadombnak még sürgős megoldásra váró, nagyjelentőségü, városfejlesztési problémája és pedig nemcsak partikuláris, helyi, hanem egyetemes, fővárosi, sőt mondhatnánk, fürdővárosi és idegenforgalmi tekintetekből is.

Meg kell teremtenünk Budapesten a mohamedán világ számára vonzó zarándokhelyet, kihasználva e siremlékhez fűződő, szent legendakört és az ebben rejlő nagy vonzóerőt.

Ez okokból oda kell hatni, hogy e siremlék és egész környéke magánkézből közkézre kerüljön és mielőbb valóságos fürdővárosi és elsősorban keleti idegenforgalmi attrakcióvá, „mohamedán-teleppé" fejlesztessék ki, nagyobb szabású mecset emelésével, mohamedán otthon épitésével és körülöttük jellegzetes park ültetésével, az alatta elterülő Lukács- és Császárfürdő-környék kialakitási tervébe is szervesen belekapcsolva.

A mecset mellett felépitendő Mohamedán-otthonban a muzulmán ritusnak megfelelő konviktus, szálloda, vendéglő s kávéház is kell legyen, hogy ekként ritus szerint kellően elláthassuk majd a muzulmán világ szent Budájára egyre sűrűbben idesereglő, keleti zarándokokat, fejedelmeket és hogy a muzulmán világ szent Budájára összpontositsuk a tanulmányaikat az európai fővárosokban jelenleg szétszórtan folytató mohamedán ifjak zömét, hogy ilykép azok elsősorban a mi európai hirű főiskoláinkon szerezzék meg szakképzettségüket és szaporitsák ezúton is öszinte barátaink sorát.

Minden esetleges más tervvel szemben hangsúlyozzuk azonban, hogy ez a Gülbaba-mecset és ez a mohamedán-otthon már csak tradicionális okokból is kizárólag csak a Rózsadombon épülhet fel és pedig közvetlenül a mohamedánok szent zarándoklati helyévé nyilvánitott Gülbaba-sirhely (türbe) körzetében.

Mily mérhetetlen vonzó ereje lesz majd az ekként méltóan kialakitott kegyeleti helynek Kelet felé, mohamedán testvéreink felé! És mily megkapó, idegenforgalmi attrakció lesz a Dunán érkező idegenek számára a mesés szép Margitszigettel szemben a kies Rózsadombon a Dunára kikönyökölő, karcsú mecset, hátterében a barokkstilusban restaurált, Veronika-úti, szép kápolnával, ezzel is félreérthetetlenül példázva a testvéri kapcsolatot a kereszt és a félhold között.

A Lukács-fürdő lótuszvirágos meleg-tava

A Gülbaba-sirhely alatt, a Rózsadomb tövében, a Zsigmond-utcában az ősrégi, török gőz- és kádfürdő tőszomszédságában van Budának egy idegenforgalmi és balneológiai érdekessége: a szép, lótuszvirágos, meleg tó, amelyet a Lukács-fürdő hévforrásai táplálnak, melyet azonban jelenleg a nyilvánosság elől egy átlátszatlan, ormótlan „kinai kőfal" zár el.

Ez a meleg tó Hévizre emlékeztető, nagy lótuszvirágaival, egzotikus flórájával, télen a felette állandóan sejtelmesen gomolygó gőzpárájával látványosság lehetne nemcsak a budaiaknak, hanem a vidéki és külföldi idegeneknek is és feltétlenül kitünő propaganda erejü érdekesség lehetne a Budapest fürdőváros iránt érdeklődőknek.

Ez okból eljártunk a Lukácsfürdő igazgatóságánál, ahol megigérték, hogy az ócska kőfalat rövidesen lebontják, helyébe a szomszédos törökfürdőnek megfelelő, stilszerű, áttört, vasrácsos keritést alkalmaznak, ugyanakkor a tó környékét a természetes hátterét képező, rózsadombi, lankás domboldallal együtt szépen parkozzák és a közönség részére is hozzáférhetővé teszik. Hálás köszönetünk érte!

Ferenchegyi cseppkőbarlang

Azt hisszük, valamennyi tagtársunknak tetszésével találkozik az a legujabb mozgalmunk is, amelyet az iránt inditunk meg, hogy a szerencsénkre területünkön fekvő, nemrégen felfedezett, Ferenchegyi cseppkőbarlang, amely a szakértők állitása szerint a Pálvölgyivel vetekedik, magánkézből köztulajdonba szereztessék meg és mielőbb tárassák fel a környékbeliek, a turisták, sőt az idegeneknek is nagyobb örömére.

A Margithid kiszélesitése

Nem mehetünk el szónélkül amellett az előny mellett, amelyet nekünk, rózsadombi lakósoknak különösen nyujt a Margithid megtörtént átépitése és kiszélesitése.

Ez, igaz, nem a mi érdemünk, de a mi szerencsénk.

Ennél még csak az lehet nagyobb szerencsénk, ha majd az óbudai, nagy, kivezető főut, vagy pláne az óbudai Árpád-hid megépitését is megérjük, ha ugyanis akkor már a Kavics-utcai, északi, nagy szerpentin utunk is megépül.

A Margithid kiszélesitése folytán az azon lebonyolitható, gyors s zavartalan közúti- és személyforgalom ugyanis a Rózsadombot és környékét „időben" is közelebb hozta a város szivéhez, amelyhez eddig csak „térben" feküdt közel a Margithidi, régebbi, közlekedési mizériák miatt.

Együttes akciók

A mult közgyülés óta egyesületünk vezetősége több reprezentációs kötelességet (üdvözlések, tisztelgések, megjelenések stb.) is teljesitett bizonyos ünnepélyes aktusok alkalmával. Ezeket azonban ezúttal részletezni nem kivánom, minthogy inkább a mélyen tisztelt választmány hatáskörébe tartozik azok tudomásul vétele, ami már meg is történt.

Egyet azonban meg kell emlitenem. És ez az, hogy megalakult, működik és a „végekről" egyesületünket is csatlakozásra hivta fel: „A III. ker. párt- és egyesületközi, stadion- és városrendezési bizottság", amely bizottság tömöriteni kivánja a III. kerületi összes társadalmi s kulturális egyesületeket és, mint a neve is mutatja, elsősorban s legfőképen III. kerületi, közérdekü problémák, úgymint III. kerületi, közlekedési, városrendezési, adómentességi, útépitési, közmüfektetési kérdések, az óbudai hid sürgős megépitése s különösképen a stadionnak az óbudai Aranyhegyen elhelyezése megvitatására és megoldására alakult. E bizottság az év folyamán többször ülésezett és a tavaszon egy nagy-gyülést is tartott. Egyesületünk képviseletében e bizottság minden ülésén résztvettem és a felvetett témákhoz rózsadombi érdekekből magam is hozzászóltam.

Ilyen ad hoc egyesülés volt még a közelmultban az, amelyet az egész budai hegyvidéket katasztrófálisan érintő, tervezett vizdij-zónatarifa ellen egyöntetü állásfoglalás és memorandum készitése s benyujtása céljából az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület hivott össze a nyár elején, amely mozgalomhoz egyesületünk is csatlakozott és amely mozgalom akkor sikerrel is járt.

Az egész budai hegyvidék sorsát ilyen közösen érdeklő együttes mozgalom volt még: az útszélekről és az üres telkekről a gazirtás sürgős, hatósági elrendelése és ennek legszigorubb, hatósági ellenőrzése, a Délivasúti pályaudvar teljes kihelyezése elleni akció kifejtése, stb.

Adományozások

Mint a mult esztendőben, úgy ez évben is adtunk az évzáró vizsgák alkalmából 25 pengős pénzbeli adományt jutalomkönyvek vásárlására, Áldás-tucai elemi iskolánk igazgatóságának a jómagaviseletü és jóelőmenetelü növendékek megjutalmazására. Ezzel is igyekeztünk, ha csekély mértékben is, meghálálni iskolánk igazgatóságának, mint választmányi üléseink alkalmával házigazdánknak, kedves vendégszeretetét.

Továbbá választmányunk határozatából egyesületünk is csatlakozott az állandó budai szinház felépitési mozgalmához és a választmány feljogositotta az elnökséget 150 pengős adomány erejéig részvények jegyzésére is.

Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus

A jövő évi nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus és Szent István jubileumi, ünnepi év alkalmából ezúttal is felhivjuk igen tisztelt tagtársainkat arra, hogy minél több lakást bocsássanak az intézőség rendelkezésére idegen vendégeink részére és ezt a hazafias kötelességet széles rétegben propagálják is.

Elhalálozások

A kérlelhetetlen halál az elmult esztendőben is könyörtelenül elszedte a maga áldozatait tagjaink sorából. Itthagytak örökre bennünket: dr. Návay Aladár alapitó és választmányi tag, Haas János alapitó tag, dr. Kovács Marcell és Sásdy-Schack Béla rendes és választmányi tagok, Lakatos Miklós, Nemesszeghy Jenő és dr. Ternajgó József rendes tagok. Kedves, áldozatkész, ügybuzgó tagtársaink emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük meg. Nyugodjanak békességben!

Sajtó

Nem mulaszthatom el, hogy ez alkalommal is hálás köszönetet ne mondjunk az egész fővárosi, hazafias, magyar sajtónak eddigi hathatós támogatásukért. Nagyon kérjük, hogy ezt a nagyértékü pártfogásukat a jövőben se vonják meg tőlünk. Ha közérdekü ügyeinkben kénytelenek leszünk a közvélemény tájékoztatására olykor-olykor a jövőben is a minden szépért lelkesedő, hazafias, magyar sajtóhoz fordulni, számithassunk mindenkor megértő, lelkes, önzetlen és értékes segitségükre.

—o—

Mint beszámolóm elején már bátor voltam jelezni, azt hiszem, teljesen elfogulatlanul és tárgyilagosan állapithatjuk meg azt, úgy a mai beszámolóm tartalmából, mint objektiv szemlélet alapján is, hogy szépséges Rózsadombunk és környéke kialakitásának, fellendítésének problémája már régen megszünt partikuláris, helyi jelentőségü lenni. Hanem, mondjuk ki bátran: az egész Budapest fővárosi, világvárosi és fürdővárosi problémája lett az már régen, amint ez bennünket — érthetőleg — nem kis büszkeséggel tölt el.

Hogy miért egész Budapesté egyetemesen e probléma? Erre igen könnyü megfelelni: a Rózsadombnak és környékének részben természeti, részben történeti adottságainál fogva.

Nem akarok itt most ismétlésekbe bocsátkozni, ezért most nem sorolom fel ez adottságokat. Mi, rózsadombi őslakók régen ismerjük már azokat. De eléggé részleteztem is ez adottságokat legutóbb, 40 éves, jubiláris, történeti visszapillantásom keretében, ha ugyan méltóztatnak még reá visszaemlékezni.

Ez adottságokon felül — azt hiszem, nem túlságosan nagy szerénytelenség részünkről, ha ezt is bátran konstatálni merjük — jelentős része van egyesületünk s annak vezetősége s tagjai sorában helyet foglaló, sok tekintélyes, vezető, közéleti egyéniség több mint 40 éves, szivós, kitartó és soha el nem csüggedő szervező és agitációs munkájának is abban, hogy ma már a Rózsadomb és környéke nemcsak a mienk, hanem az egész Budapesté, az egész székesfővárosé, világvárosé és fürdővárosé.

Ennek felismerésében mai beszámolóm keretében éppen ezért nem annyira az elért, kisebb-nagyobb eredményeket sorakoztattam fel, hanem inkább arra igyekeztem, hogy magasabban járó, átfogó programmot adjunk: a jövő Rózsadombjáról!

Mert — ismétlem — büszkén elmondhatjuk ma már, hogy a Rózsadomb és környéke, a budai hegyvidéknek ez a csillogó ékköve, mint egyik legegészségesebb, legszebb s legközelebb eső „családi kertvárosrész" oázis a „világvárossá" fejlett székesfővárosunk kő- és homoktengerében: nem lesz, hanem van! Ma már mindenkinek a vágyak vágya, az álmok álma egy rózsadombi családi villa!

De még azzal is szeretnénk elbüszkélkedni, hogy azt is megérjük, hogy a Rózsadomb és környéke szemben a meseszép Margitszigettel, messze kikönyökölve az alatta méltóságosan hömpölygő Dunára, ha ma még mindenben nem is az, de rövidesen a legszebb kies „üdülőhely" is legyen a „fürdőváros" egyre jobban kialakuló nagy koncepciójában, mint a budai „középső fürdőcsoport": a lótusztavas Lukács- és Császárfürdő és a körzetükben legalkalmasabban elhelyezhető „fürdőkórház és reuma-kutató intézet" mögöttes területe, az eme fürdőcsoporthoz legközelebb fekvő kilátópontján felépitendő „üdülőszállóval, a „Gülbaba-sirhely" mellett emelendő „Gülbaba mecsettel" és „mohamedán-teleppel" s ezek mögött a visszaállitandó „Kálvária-stációkkal" és a meglévő „barokk-kápolnával", — e középső fürdőcsoporttal közvetlen összeköttetésben szerves egységbe foglalva és tetszetős városképpé kialakitva.

Hogy ez a szép álomképünk mielőbb valóra válhasson, küzdjünk ezeréves dicső Multunkhoz méltó Jövőnkért, — küzdjünk ökölbeszoritott kezekkel, összeszoritott fogakkal a trianoni átoktól megváltó, magyar Feltámadásért: a Revizióért, — küzdjünk az eljövendő, mert el kell jönnie, Nagymagyarországért, Nagybudapestért!

És hogy e küzdésünkhöz, e bizva-bizakodásunkhoz elég erőt és kitartást meritthessünk, imádkozzuk el mélységes áhitattal mindennap, igy ma is, szent fohászunkat:

Hiszek egy Istenben, hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Tisztelettel kérem jelentésem szives tudomásulvételét és elfogadását.

Kelt, Budapesten, 1937. évi december hó 21. napján.

Dr. Nádas Béla
egyesületi főtitkár és ügyész

•

Az elnöklő *József Ferenc* kir. herceg ineleg szavakkal köszönte meg a szép és tartalmas jelentést. Inditványára a közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg *Nádas* Béla dr. ügyészfőtitkárnak az egyesület érdekében végzett lelkes munkájáért és elhatározta, hogy az évi jelentést a *Budai Napló*-ban, az egyesület hivatalos lapjában egész terjedelmében közzéteszi és az összes tagoknak, valamint az illetékes hatóságoknak és fórumoknak megküldi.

3.000 km. másodpercenkinti sebességgel terjed a **fény.**
Ugyanilyen rendkivüli sebességgel terjedt el a köztudatban a
Tungsram-Krypton égő
kiválósága

Tisztujitás, a választmány kiegészitése

Ezután a közgyülés *Nádas* Béla dr. előterjesztette a hivatalos listát, melynek alapján egyhangú lelkesedéssel megválasztották a tisztikart és a választmány uj tagjait a következőkben:

Fővédő: vitéz József Ferenc dr. kir. herceg Őfensége;

Diszelnök: dr. Bárczy István ny. miniszter, v. főpolgármester;

Tiszteletbeli tagok: Leister Ferenc ny. postafőfelügyelő, budatétényi dr. Vály Ernő m. kir. egészségügyi főtanácsos, ny. kórházi főorvos;

Elnök: dr. Harrer Ferenc ny. alpolgármester, felsőházi tag.

Alelnökök: almási Balogh Loránt épitész-tanár, dr. Lengyel Endre m. kir. kormányfőtanácsos, Beszkárt igazgató, Terbócz Imre m. kir. kormányfőtanácsos, országy. képviselő, szfőv. törvh. bizottsági tag.

Főtitkár és ügyész: dr. Nádas Béla ny. kir. itélőbiró, ügyvéd;

Választmányi tagok: Csiky Ernő, Frank Richárd, dr. Grecsák Richárd, Hendrich Antal, Kellner József, Lányi Zsigmond, Mayer Miksa, Medek Béla, Párkány Sándor, Réthy Zsigmond, Rontó János, vitéz Simon Elemér, dr. Simonyi-Semadam Sándor, Somfalvy Károly, Szilas Nándor, dr. Szepesváry Pál, Szőke Sándor, Vargha Imre, Vecsey Nándor, dr. Winchkler István, Abos Brunó, Aszalos Géza, Bársony Oszkár, Boczkó János, dr. Dischka Győző, dr. Éber Antal, Fáber Fülöp, Fodor István, Gerenday Tivadar, dr. Knob Sándor, dr. Légrády Ottó, Messer Miksa, Messik Géza, Morbitzer Dezső, Sarkadi Károly, Sásdy János, dr. Szegő Elemér, Székely Dezső, dr. Tholt József, dr. Weszely Ferenc, Asbóth Oszkár, dr. Aujeszky László, dr. Bartha Antal, Bánlaky Adorján, Domokos Ferenc, Harsányi Jenő, hámosfalvi Hámos Róbert, Hoffmann Károly, dr. Jónás Géza, Kalmár Iván, dr. Klein István, Kónyi Hugó, Luspay Mihály, Maier Emil, dr. vitéz Marton András Lajos, dr. Pályi Gyula, Pétery János, Politzer Sándor, vitéz dombóvári Révy Kálmán, Vikár János, Hajmássy Miklós, Mátyás Lajos, Nagy Imre, dr. Lehotay-Kéry János, dr. Országh Sándor, dr. Rogátsy Guidó, Schubert Arnold, Szántó Sándor, Tarnay Imre, Zilahy Lajos.

Számvizsgáló bizottsági tagok: ifj. Hilkene Fülöp, Hoffmann Rudolf, dr. Nagy László.

Vály Ernő dr. bucsuztatása

Nádas Béla dr. előterjesztésére a közgyülés örökös tiszteletbeli taggá választotta budatétényi *Vály* Ernő dr. egészségügyi főtanácsos, nyug. kórházi főorvost, az egyesület 17 éven át volt elnökét, aki azért mondott le a tisztéről, mert más vidékre költözött. Az egyesület meleghangú levélben értesitette Vály dr.-t erről a megválasztásról, egyben háláját fejezte ki buzgó, önzetlen közérdekü működéséért.

Társasvacsora

A közgyülést társasvacsora követte a Tarján-étteremben. Az asztalfőn *József Ferenc* kir. herceg ült, mellette *Harrer* Ferenc elnök, almási *Balogh* Loránt, *Lengyel* Endre dr. és *Terbóczy* Imre alelnökök, *Nádas* Béla dr. főtitkár és számos előkelő vendég.

A fehér asztal mellett *Harrer* Ferenc mondta az első beszédet, megköszönve újból való megválasztástá, majd röviden üdvözölte a vendégeket és az egyesület tagjait. Vitéz *József Ferenc* kir. herceg emelkedett ezután szólásra és költői szépségü szavakat mondott a Rózsadombról, Budáról és a magyarság sorsáról. Azért költözött végleg a Rózsadombra — mondta egyebek közt — mert hegyen kell élnie annak, aki messzire akar látni. Onnan maga alatt látja a Dunát, ezt a szimbólumot, amely egyesiti és magába fogadja a régi Nagymagyarország összes vizeit, tekintet nélkül a trianoni határokra.

Lelkes óvációkkal fogadták az egybegyültek a főherceg gyönyörü, mélyértelmü szavait. Vacsora után még sokáig maradt együtt a társaság a legjobb hangulatban, vidám zeneszó mellett.

BUDA és PEST csodája
A
MAGYAR VILÁG
KÁVÉHÁZ
II., Margit-körut 40.
Telefon: 151-888.
Sárközy muzsikál, Szalay énekel

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

BUDAPESTI GÁZ-
KOKSZ

Közgazdaság

Rovatvezető: **VÉCSEY MÁTYÁS.**

Emelkedik az uj esztendőben a pénzintézetek és iparvállalatok osztaléka

Abban az esetben, ha Imrédy Béla ugy véli, hogy most az osztalékpolitikán keresztül konjunkturalendítő hatást lehet elérni, avagy nem tartja szükségesnek, hogy a pénzintézetek minden fölöslegüket tartalékolják, kétségtelen, hogy a bankok részben a tavalyinál magasabb osztalékot fizetnek, részben pedig egyesek ujból megkezdik az osztalékfizetést. Erre tulajdonkép már tavaly megtörtént az előkészület, amikor egyes pénzintézetek 1936. évi üzleteredményük egyrészét a következő évek osztalékfizetésére tartalékolták. Beavatott körökben ugy tudják, hogy a Magyar Nemzeti Bank idén előreláthatólag fél százalékkal nagyobb osztalékot fog fizetni, mint tavaly.

Egyelőre hiteles formában ezt a hirt nem erősitik meg, kétségtelen azonban, hogy ha igy alakul a helyzet, a pénzintézetek ugyancsak magasabb osztalékkal lépnek részvényeseik elé.

Egyes hirek szerint a Kereskedelmi Bank ebben az esztendőben a tavalyi 3 pengővel szemben 4, esetleg 5 pengő osztalékot fizet.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár osztalékát 3 pengőre becsülik, a Hazai Bankét 1 P 40 fillérre. A Leszámitoló Bank, a betétek állása szerint, kb. 25 százalékkal magasabb osztalékot fizet, mint tavaly, vagyis a tavalyi 1 P 50 fillér helyett kb. 2 pengőt és hasonló mértékűre becsülik a többi pénzintézet osztalékfizetési hajlandóságát is. Persze lesznek pénzintézetek, amelyek idén sem kezdik meg az osztalékfizetést, hanem az eredményeket továbbra is erőgyüjtésre használják fel.

Azonban vannak igen komoly vélemények, amelyek azt tartják, hogy Imrédy Béla idén változatlan politikát követ, sőt még jobban ragaszkodik majd a pénzintézetek tartalékképzéséhez, mint eddig.

Az iparvállalatok osztalékpolitikáját kevéssé befolyásolja a pénzintézetek osztalékkifizetésének mértéke. Általában az a felfogás beavatott körökben, hogy az iparvállalatok tulnyomó része magasabb osztalékot fizet az idén, mint tavaly.

A Gazdák Biztositó Intézetének karácsonyfa-ünnepe

A Gazdák Biztositó Intézete december 24-én, délben, lélekemelő karácsonyfa-ünnepet rendezett, amelyen Láng József vezérigazgatóval az élén megjelent az egész igazgatóság, valamint az intézet összes többi alkalmazottja. A meghitt összejövetel vidám hangulatban ünnepelte a szeretet ünnepét. Vitéz Csethe József szkv. őrnagy, a Lipót-rend lovagja, szövetkezeti vezértitkár, aki egyébként a legszebben dekorált vaskoronás tisztek egyike, köszöntötte meleg szavakkal Láng József m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgatót és megköszönte neki az intézet alkalmazottai nevében azt a szerető atyai gondoskodást, amit irántuk egész esztendőben tanusított és egyuttal boldog karácsonyt valamint ujévet kivánt. Láng József vezérigazgató mélyen meghatva válaszolt és nagysikerü beszédében emelte ki az ünnepség jelentőségét.

Utána az intézet nagyasszonyának, Láng Józsefné, báró Drettschneider Bertának nyujtották át az alkalmazottak karácsonyi ajándékát, egy hatalmas virágkosarat, mely impozáns voltával kiemelte azt a nagy szeretetet és ragaszkodást, amellyel az alkalmazottak a vezérigazgatót és feleségét körülveszik. Közben az intézet énekkara karácsonyi énekeket énekelt.

Ezután tombolajáték következett, amelynek párszáz értékes ajándéka nagy örömet szerzett az alkalmazottaknak. A rendezésért külön dicséretet érdemel Kápolnás Ödön igazgató, aki nagy agilitással, szeretettel és fáradhatatlansággal rendezte meg az ünnepélyt.

Ez a karácsonyfa-ünnepély, amelyet az összes biztositó intézetek közül csak a Gazdák rendez, mélyen rávilágit az intézet keresztény szellemben dolgozó mivoltára. Mi, akik résztvettünk az ünnepségen, ezekkel a sorokkal köszöntjük Láng vezérigazgatót és Kápolnás igazgatót, azt óhajtva, hogy még sok esztendőn keresztül rendezhessék meg az intézet karácsonyi ünnepségeit.

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

Társasházszövetkezeti alkalmazottak nyugtailletéke

A társasházszövetkezeteknél alkalmazott házfelügyelők, segédházfelügyelők, könyvelők és ügyészek díjai után egész évre átszámitva külön kimutatási jegyzék kíséretében az illetékkiszabási hivatalnál január 31-éig készpénzben 6‰ illeték fizetendő.

Társulati adókivetés megfellebbezése

A társulati adó reformjával kapcsolatban az V/A ker. adófelügyelőség több házszövetkezet terhére a társulati adófizetési meghagyásban lényegesen magasabb tőkeösszeg után vetette ki az adót, mint az elmúlt években. Ennek oka nagyrészben az, hogy az egyes házszövetkezeteknél alkalmazott könyvelők a tartozási tételeket, amelyekkel a tagok tartoznak, „tőketartalék"-ként tüntetik fel s igy az illetékes előadók a társulai adó hivatalos összeállitása utasításainak megfelelően társulati adóalapnak számitják be.

Az Egyesületünkhöz beérkezett panaszok alapján eljártunk az illetékes ügyosztályon és a f. é. vallomások beadása előtt kértük, hogy az egyöntetű eljárás és további félreértések, tévedések elkerülése céljából a rendelkezésre álló adatok alapján állapitsák meg egyes házszövetkezetek társulati adóalapját. Ettől függetlenül azonban felhivjuk tagházszövetkezeteink figyelmét arra, hogy *a most kibocsátott fizetési meghagyások felemelt kivetése ellen, ha az minden jogos alap nélkül történt, a fellebbezéseket záros határidőn belül adják be, illetve e kérdésben forduljanak Egyesületünkhöz a fellebbezések elkészitése és beadásával kapcsolatos kérdésekben.*

Jövedelem-, vagyon- és általános kereseti adó felmondása

Mindazok a kisebb adózók, akiknek vagyon- és általános kereseti adóalapjuk rögzités alá esik, abban az esetben, ha mult évi viszonyaikhoz mérten változás állt be, amely változás az adóalap csökkentését vonja maga után, *január 31-éig* rögzitett adóalapjukat új vallomás kíséretében felmondhatják.

Az adófelmondást irásban kell a kerületi adófelügyelőségeknél benyujtani. Indokolásul elegendő annak a bejelentése, hogy az adózó jövedelmi és vagyoni viszonyai az utolsó kivetés óta lényegesen csökkentek, illetve a legutolsó kivetés is már eredetileg túlmagas volt.

Mindazok az adózók, akiknek adóalapjuk fellebbezés alatt áll, vagy bármely más egyéb okból nem emelkedett 1937. évi kivetésük jogerőre, *február hóban tartoznak új vallomást adni. Külön felmondani az adót január hóban nem kell.*

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Jan. 6, 9, 13, 16, 20, 23, 27. és 30.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart

Belépődij
I. Hely, úri **3.—**
„ „ hölgy **2.—**
II. „ **1.50**
III. „ **—.60**
Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK
II. Fő-utca 1. Tel. 152-508
II. Margit-körút 67. Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1. Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
II. Fő-utca 9. Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Krisztina-körút 133. Tel: 150-904
II. Fő-utca 2. Tel: 153-542
II. Margit-körút 4. Tel: 156-292
III. Fő-tér 2. Tel: 152-338
XI. Horthy Miklós-út 1. Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK
I. Dísz-tér 16. Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2. Tel: 153-656
II. Margit-körút 91. Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
XI. Horthy Miklós-út 35. Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b. Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK
II. Margit-körút 3. Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Alkotás-utca 13. Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4. Tel: 151-288
II. Fő-utca 28. Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21. Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.
I. Krisztina-körút 141. Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III. Lajos-utca 148. Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET
I. Alagút-utca 3. Tel: 153-619
II. Fő-utca 10. Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9. Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
I. Alkotás-utca 29. Tel: 166-014
II. Fő-utca 4. Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47. Tel: 161-072
II. Széna-tér 7. Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3. Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11. Tel: 269-000

A kiskereskedők érdekeiért küzd
Magyar Detailkereskedő
Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Január 1—15

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Magyarorsz. Védasszonya, Alkotás utca 1/b
Mária Magdolna, Csend utca 7.
II. kerület:
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő utca 54.
Városmajor, Olasz fasor 43.
III. kerület:
Angyal, Lajos utca 117.
Szent Kereszt, Vörösvári út 60.
XI. kerület:
Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári út 21/b.
Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás király, I., Br. Eötvös u. 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

BÁNKI BÉLA uriszabó
6
II., Fő-u 83
Telefon: 157-223.
Havi hitel garanciaképes uraknak

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIENIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

A magyar képzőművészet válsága

Irta: Pénzes Mihály dr,

Területi megcsonkitottságunk óta úgy szólván egyedüli eszközként maradt meg részünkre a népek nagy tülekedésében az úgynevezett szellemi fölény. Olyan tudósokat, művészeket és lángelméket termelt ki ez a maroknyi nemzet, amilyenekkel százmilliós hatalmak sem dicsekedhetnek. Megvannak társadalmunkban mindazok az előfeltételek, amelyeket a művelt társadalomtól általában megkövetelnek. És mégis válságba jutott a magyar képzőművészet.

Sokat hallottunk a háború utáni álkonjuktura óta a bajba került képzőművészetről. De az egész kérdést felölelő teljes képet a sokszor ellentétes megnyilvánulásokból nem sikerült kapni. Már pedig a kérdés szerves összefoglalása nélkül sem a bajt, sem az orvoslás módját nem lehet megállapitani.

Igen érdekes tanulmány jelent meg a napokban a „Képzőművészek és Műbarátok Gazdasági Szövetkezete" megalakulása alkalmából, Teplánszky Sándor festőművész tollából. Buda polgársága mindig előljárt a kulturáért való küzdelemben és ezért úgy gondoljuk, érdekelni fogja ez a megmozdulás, a képzőművészet jobb jövőjét igérő megoldás. A tanulmány, amely továbbiakat is igér, a képzőművészet válságának okát abban látja, hogy 1. a képzőművészeti erkölcsök megromlottak, hogy 2. a különböző irányt képviselő nagyszámú művészegyesület az erőket szétforgácsolja, 3. megrendült a nagyközönség bizalma és hogy 4. a képzőművészet feleslegesen nagy terheket visel egyesületi tagdijakban, megfogható anyagi eredmény nélkül. — A bajok orvoslására azt ajánlja, hogy képzőművész és műbarát egy táborba egyesittessék, egy „érdekszövetkezetbe". Nem altruista alapon. Nem az áldozatkészség hanem az üzleti érdek alapján.

Forradalmi elgondolás. Eddig, ha a képzőművészet érdekeinek támogatásáról volt szó, mindig mecénásokra gondoltunk. Reálitások korszakát éljük. Az úgynevezett mecénások sem hoznak áldozatot befejezetlen, elnagyolt, vagy másolt, vagy egyenesen hamisitott műalkotások kedvéért. Meg kell javulni a képzőművészeti erkölcsöknek, lehetetlenné kell tenni az értéktelen hulladékoknak művészeti termékként való értékesitését.

Ha a sajátosan magyar, erkölcsi magaslatán álló képzőművészetet és tisztességes kielégitése utján a műbarát közönséget szolgálja majd az intézmény, ugy tartom, hogy magasztos hivatást fog betölteni, bárha önmagát nem altruista intézménynek, hanem üzleti alapokra fektetett szövetkezetnek nevezi. Erre szervezeténél fogva alkalmasnak mutatkozik, mert a kétirányú érdeket bent a szövetkezetben, alkotmányos eszközökkel fogja megvédhetni művész és műbarát egyaránt. Nem eltartottja, vagy kegyeltje lesz egyik a másiknak, hanem üzleti érdektársa. Nem lesz a képzőművész fojtogató anyagi gondjai miatt arra kényszerítve, hogy jobb meggyőződése ellenére lelkiismeretlen munkát végezzen, vagy másolatokat lásson el eredeti jelzésével a többtermelés érdekében. Ugyanolyan, vagy még nagyobb anyagi eredménnyel vásárlóra fog a „művészi" alkotás találni az intézményesen vezetett szövetkezetnél és annak üzleti érdekeltségű tagjainál. Mindez a szövetkezeti rendszerből magából következik.

J. Viraág Ilona MOZDULAT-MŰVÉSZETI ISKOLÁJA
II. MARGIT KÖRUT 61a. TELEFON: 166 027

Budapesti fürdőinformációs iroda Amsterdamban. A mult héten adták át ünnepélyes keretek között rendeltetésének a Gyógyhelyi Bizottság amsterdami információs irodáját.

Az iroda, amely Amsterdam legforgalmasabb utcájában, a Leidschestraton van, izléses berendezésével és kiképzésével méltán kelti fel a figyelmet Budapest gyógyfürdői iránt. Az irodában pompás szines átvilágitott képek hivják fel az érdeklődök figyelmét Budapestre és a helyiség vitrinjeiben „Budapest Fürdőváros" ezüstösen csillogó gyógyforrásai és a magyar fővárosról készült szebbnél-szebb szines képek ragadják meg a figyelmet. A Gyógyhelyi Bizottság amsterdami információs irodája központi szerve lesz a Hollandiából Magyarországra irányuló idegen- és fürdővendégforgalomnak.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner **László.**

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIUM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTH-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
Mr. Deeds ***Fősz.: Garry Cooper és Jean Arthur*** Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasár- —o— nap: fél 2-től. —o—	Januárban megnyilik **Buda legmodernebb intim filmszinháza**	jan. 6—12 **VIKI** **Fősz.: Bársony Rózsi, Jávor, Kabos** Előadások kezdete: fél 5, háromnegyed 7 és 9. Vasár- és ünnepnap: 1, 3, negyed 6, fél 8 és háromnegyed 10 órakor.	jan. 6—12 „A hárem gyöngye" trükkfilm, „Schubert szerenád" zenés film. „Hiradó". **VIKI** **Fősz.: Bársony Rózsi, Jávor, Kabos** Előadások: Hétköznap 5, 7, ¼10 Vas.- és ünnepnap: ½2, ¼4, ½6, ½8 és ½10.	GYÁRFÁS GYULA MOZGÓKÉPSZINHÁZA **A budai uricsaládok szórakozóhelye**

36. évfolyam Budapest, 1938. január 13. 2. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KORUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Drágul a taxi

Az autótaxi drágítani akar, sőt nemcsak akar, már drágít is. Csupán a kormányjóváhagyást várja.

Budapest közlekedésének egyik legkellemetlenebb pontja az autótaxi-probléma: a taxi drága és rossz, rövidesen pedig még drágább és alighanem még rosszabb lesz. A budapesti taxi méltatlan a „Duna Királynőjéhez", Budapest kultuvájához, európai nívójához: ilyen rozoga, ócska kocsik, mint akár a szürkék, akár a kékek, már a Balkánon sincsenek. A nyugati ember nagyon, de nagyon rossz impressziót kap, amikor a hajóról, vagy vonatról leszállva, a szűk, özönvízelőtti motorosított bádogdobozba kényszerül és azt mondják neki, hogy ennél különb nincs, a budapestiek igényeinek ez felel meg a legjobban.

Ha már a főváros, egészen érthetetlenül, minden kikötés nélkül, belement a drágításba, reméljük, hogy Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter, akinek Budapest idegenforgalma szive ügye, nem tűri, hogy a rossz taxit épen a Tavaszi Vásár, Eucharisztikus Kongresszus és Szent István ünnepek előtt drágítsák meg, holott épen most mindent el kellene követnünk, hogy sikerrel álljuk meg a nagy érettségi vizsgát a külföldiek előtt, akiket a kivételes idegenforgalmi események idesodornak. A taxi nem méltó a gyönyörű ünnepnapokhoz. A nagy ellentétet, amely a külföldi áramvonalas, gyönyörű kocsik meg a pesti szürkék és kékek közt éktelenkedik, nem szabad a mostaninál is nagyobbá tenni azzal, hogy még drágábbá tesszük azt, ami olcsóbb és sokkal jobb. Ha van, ami reformra szorul a budapesti taxinál, úgy az nem a tarifa, hanem maga az egész intézmény, melyet a föld alá kellene rejteni, hogy meg ne lássa az idegen.

A taxi az egyik. A villamos a másik. A villamosról azonban már megmondtunk mindent, ami megmondani való. De meg egyébként is az a helyzet, hogy a villamos körül talán mégis történik valami: hiszen Bornemisza Géza maga vette kezébe a Beszkárt dolgát és féléven belül el kell készülnie a jó, olcsó közlekedést biztosító reformnak. De a taxi... A taxi az más: arról nem beszéltünk, nem írtunk, mert mint közlekedési alkalmatosság nem a tömegeké, csupán azoké a kiválasztottaké, akiknek telik arra, hogy igénybe vegyék. Eggelőre még luxuscikk. Ha ugyan nem nevetséges a budapesti taxival kapcsolatban a „luxus" szót kiejteni. Most méginkább luxussá válik majd a taxi, ez a zörgő, köhögő, motalkótól fűtött, rosszindulatú, dohogó alkotmány. De ha nem is a tömegek közlekedési alkalmatossága, mégis foglalkozni kell vele, most, amikor maguk a vállalatok fordítják maguk felé a nyilvánosság reflektorát. Ennek világánál, jaj, de szomorú a kép, amelyet látnunk kell.

De még szomorúbb, ha európai szemmel tekintünk rája, ha arra eszmélünk, hogy az idegen Budapestet — a taxin keresztül ismeri meg. Mert a külföldi a szállóbeli szobán, a gyomrán, meg a közlekedési kényelmén keresztül nézi és látja az eléje táruló ismeretlen világot.

Hallatlan erőfeszítéssel dolgozunk azon, hogy minden téren bebizonyítsuk kultúrfölényünket és hogy Budapest a világ legszebb, legkedvesebb városa legyen: szabad-e megengedni, eltűrni, hogy éppen a közlekedési nyomorúságok, a kékek meg szürkék miatt keljen az a hírünk világszerte, hogy barbárok vagyunk, méltatlanok arra a kezdődő népszerűségre, melyet oly nehéz munkával sikerült megszereznie Budapestnek? Megérik-e ezt az áldozatot ezek a privilegizált, dédelgetett nagyvállalkozások?...

Aligha. A főváros polgársága nem hiszi.

Jókai álma és a magyar valóság

Irta: Pávai Vajna Ferenc dr.

Buda a természetes felhőkarcolók városa. Már az amolyan emberi méretekkel mért felhőkarcolók városa. Szélességben felül is múlnak amazokat. Ilyen felhőkarcoló mindjárt maga a *Várhegy*, bár igaz, hogy alig ötvenméter magas. A *Rózsadomb* már kilencven méterre, a *Szemlőhegy* százhuszonnyolc méterre, a *Gellérthegy* pedig kereken százharminc méterre emelkedik ki a Duna vonalából. A *Naphegy, Kis-Svábhegy, Rókushegy* stb. beépített dombjai is jócskán emelkednek ki az alattuk levő völgyben épült városrészek szintjéből. Ezeknek a felhőkarcoló épületcsoportoknak szép lépcsőzetes utcáik vannak egymás felett. Most már ügyelnek is arra, hogy az alsóbb utcák épületei ne emelkedjenek a magasabbak épületei fölé, ne rontsák az összhatást, ne vegyék el amazok kilátását és így tovább. S ez jól is van így! Az azonban már sehogyan sincsen jól, hogy az alacsonyabban épült ház -és villasorok kéményei sokszor éppen ott füstölnek, ahová a felettük épült ház- és villasor ablakai nyílnak s ez a füstnyelés egy-egy domboldalon háromszor, négyszer, ötször, hatszor is megismétlődik.

Bizony mondom, nálunk a Vároldalban, — de más domboldalakon is — ilyenkor télvíz idején nem akkor szellőztetünk és élvezzük a jó budai levegőt, amikor arra kedvünk szotyytyan, vagy amikor szeretnénk az ebédünk szagát szélnek ereszteni, hanem amikor az alsó szomszéd történetesen már jól bemelegedett mert különben az ő ablakunk alatt nyíló kéménye azonnal elkezd pletykálni s amúgy melegiben elmondja nekünk, a gazdája fával tüzel-e, vagy szénnel, vett-e csontos húst vagy már az elszakadt cipőjével fűt? Azután ha mégcsak egy szomszéd volna s annak is csak egy kéménye: de sok szomszédnak sok a kéménye és még sokkal több a füstje s ilyenkor még az az elégtételem sincs meg, hogy tudnám, melyik az, aki már csak papír- és rongyhulladékkal tüzel s úgy lehet, holnap az ő kéménye már nem is füstöl. Nem, erre a kis élvezetre nincs időm, mert közben földig telik meg a lakásom füsttel s azután félnapig számolhatom, hogy naponta és telente mennyit is érhet az a kén, ami itt, Budapest fürdővárosában, a szénnel együtt elég, csak azért, hogy nekem és annyi másnak légcsőhurutja legyen ősztől tavaszig s a koronázó-templom vagy fináneminisztérium nagyszerű kődíszítményeit pár évtized alatt szép csendesen elporlassza, megegye. Gondolkozhatom azon, hogy ez egyébként csupa haszon az orvosoknak és a kőfaragóknak s azoknak, akik klimatikus üdülőkben, Davosban, vagy Egyiptomban szállást adhatnak Buda „füstbetegeinek". Gondolkozhatom azon, milyen szép is lenne, ha, mondjuk, a Vároldal minden mélyebbfekvésű házának volna egy, vagy tíz olyan magas kéménye, mint amilyen magas a levéltáré. Ilyen látványosság máshol aligha akadna, ez lenne az egész világ legnagyobb tüskésdisznója s csodájára járnának nemcsak keletről és nyugatról, hanem délről és északról is s még valaki megvenné Buda minden füstjét, mint a régi adoma szerint Moszkva füstjét vette meg egy élelmes hitsorsos.

Egy szó, mint száz: nem is olyan rossz dolog az a budai füst, még gondolkodni is lehet mellette és rajta. Ez a budai füst lehetett az a nagyszerű, jövőbe ringató, mámorító szer, ami *Jókai* Móricunkat a *Jövő Század Regényé*-nek megírására ihlette (1872-ben). Hol is lakott ő akkor? Csak nem a Rózsadombon? Valami ilyesmit hallottam a multkoriban!

Amit Jókai már látott

Hát ha ott lakott a mi nagy-nagy mesemondónk, aki a Jövő Század Regényében olyan textust adott a világnak, hogy az még máig is azon rágódik, bár megcsinálta azóta az orosz kommunizmust s a spanyol forradalmat, az utolérhetetlen robbantó szerszámokat és panamákat, a repülőgépeket és az acélhegyű golyókat, még mindig füstöl a fantázia orra alá, éppen úgy, mint akkor neki füstölt, pedig már Jókai szépen megírta, *hol is van az a kifogyhatatlan meleg, ami nem füstöl, nem kormoz, nem piszkít, nem árt sem embernek, sem kőnek.*

Jókai látta gőzölögni Buda hőforrásait, érezte azok forróságát, tudta azok eredetét és nagy-nagy gazdagságát, hiszen akkoriban fúrta meg *Zsigmondy* Vilmos a margitszigeti felső kutat (1866) s már javában folyt a városligeti artézi kút — akkor is nagy port verő — fúrása, kiagyalta tehát, hogy ezek a hőforrások a föld belső melegének hírnökei s ezt a hőenergia forrást furatja meg Tatrangi Dáviddal, a székely zsenivel Otthon államban, ahol *mindent a föld melege fűt, hajt és világít.*

Ami elég volt ahhoz, hogy a nagy magyar zsenit, Jókait megihlesse s a jövőben látva annak útjait megmutassa, nem volt elég hatvanhat év sem a hazai hőenergiabányászat megteremtésére. De 1904-ben Piero *Ginori Conti* herceg megcsinálta Toscanaban Larderellónál és 1921-ben James *Grant* The Geysers-nél, San Francisco mellett Kaliforniában. *Ott fúrásokkal már nemcsak forró termális vizet, hanem valóságos géphajtó vizgőzt is bányásznak* s azzal nemcsak fütenek, hanem elektromosságot fejlesztve, világítanak. Ez — akárcsak a természetes vízesések — a világ leghosszabb időtartamú, örökéletű és legolcsóbb, valósággal ingyenes energiaforrása. Ezt fúrtuk meg a hajduszoboszlói második fúrás 127 és fél fok hőmérsékletével s ezt közvetiti minden budai hőforrás meleg és forró vize egészen a felszínig. És mi mégsem valósítjuk meg, amit a mi Jókaink hatvanhat év előtt mér képzeletben megcsináltatott Tatrangi Dáviddal.

Napi 24 vagón „kőszén" folyik a Dunába

Mi szegény gazdagok vagyunk, *vajjon nem azért vagyunk-e olyan szegények, mert olyan nagyon gazdagok voltunk és vagyunk?* Oh, ha tudnánk, ha hinnénk és szeretnénk is azt, amink volt, s amink még mindig van! Akkor nem előzne meg mindenki abban, amit mi agyaltunk ki, amit mi tudunk, amit mi dobunk a világba, hogy az csak szedje, tépje, arassa. Ha mi megfogtuk, megbecsültük volna, amiket a Jókaiak, a Széchenyiek, a Bólyaiak, a Jedlik Ányosok, Irinyiek, Semmelweissok, Puskás Tivadarok s a sok többi megjövendöltek, megcsináltak, megteremtettek, akkor mi is nagyok, gazdagok lennénk, miénk volna Bánát búzája, a Felvidék és Erdély aranya, sója, szene, földigáza, a hegyeik fája, vadja, vize; nem lennének másé székely véreink és többi testvéreink s amit meghagytak, a többi is: azok a kincsek, azok az értékek, amiken, amikből megint lábra állhatnánk *(Dunántúli petróleum, Szerk.)*

Mi nem tanulunk, nem hiszünk prófétáinknak. Csak holtuk után becsüljük meg úttörőinket. Mi csak a késő bánat s nem az öröm könnyeit sírjuk. Mi nem gondolkozunk azon, hogy az Alföld artézikútjainak vize meleg, forró, hogy a népünk úgy tudja „meggyullad a vizük", hogy csak Budapest mérhető hőforrásainak naponkénti negyvenháromezer köbméter vize *naponta kilencszázhatvanegymillió kalóriát* (dr. *Papp* Ferenc adata) *hoz a felszínre, hogy ez naponkint huszonnégy vagón hazai szénnek megfelelő hőenergia*, hogy az a rómaiak óta kétezredéve, tíz—százezer éve ömlik, folyik, pusztul el kihasználatlanul s még sokat, *nagyon sokat, forróbbat, jobban megfoghatót fúrhatunk meg akkor, amikor Budapest-fürdővárosban a torkunkat, a tüdőnket, még a köveket is megeszi a füst* s amikor az ingyen kínálja magát, s a többi fűtőanyagot maholnap megfizetni sem tudjuk.

Miért nem?...

A margitszigeti fürdőt tudja füteni a negyvenkétfokú víz. A szolnokit az ötvenkétfokú, a Szent Lukács-fürdőt a hatvannégyfokú, a debrecenit a hatvanöt fokú: *vajjon miért nem fűtenek a hetven-nyolcvan-százhuszonhét fokú termáink* s miért nem fakasztjuk fel azokat, amelyek a Rózsadomb, a Vár- és Gellérthegy tövében s a túlsó dunaparton sziklabörtönükben rázzák sok évezredes láncaikat? Miért nem ez a forró vér kering legalább ezeknek a hegyeknek alján, oldalán levő házakban, hogy ne öljük füstjükkel, aki felettünk lakik, miért nem ezt, a föld ingyen melegét vezető csöveket építették és építik be a dunapartok, a Viziváros és Tabán új palotáiba, amikor mellettük az évek tízezrei óta maguktól fakadnak fel negyven-hatvanfokú hőforrások, amikor az Alsó-Margitszigeten már háromszázméter mélységből egész patakban hetvenfokú termát fakasztottunk s ezzel egymagával három Palatinus házat lehetne füteni? Miért, miért, miért?...

Tatrangi Dávid népét hadifogságba a Duna deltájára száműzte a csalás és ármány: megteremti az Otthon államát! A világ azóta is Jókai meglátásain töri a fejét: jól-rosszul azokat valósítja meg. Nekünk Trianon rabsága sem elég, hogy jobbá, boldogabbá, gazdagabbá tegyük otthonunkat?

A lebontott Brunswick-féle „angyalház"-épület telkén hatalmas bérházat épit az OTI

Még a nyár elején lebontották az Attila-utca és Mikó-utca sarkán álló 150 éves Brunswick-házat. Azóta a nagykiterjedésű telek üresen áll és különböző hírek terjedtek el annak beépítéséről. Mint hiteles forrásból értesülünk, *az OTI vásárolja meg az egyik telepkparcellát és azon hatalmas bérpalotát épit.*

A telekvásárlás jóváhagyás végett a belügyminiszter előtt fekszik és a jóváhagyás leérkezése után azonnal kilrják a versenytárgyalást az építkezésre. Több mint féléve kőhalmaz éktelenkedik az exponált fekvésű „angyalkertház" helyén, ideje már, hogy beépüljön és bekapcsolódjék Buda életébe.

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Jan. 13, 16, 20, 23, 27. és 30.
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket fart

Belépődij
I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

87 levél

Sokszor hallottuk budai kereskedőktől, hogy ujságban hirdeni teljesen céltalan, mert az ujságolvasó publikum úgysem olvassa el a hirdetéseket. Ezt a téves véleményt nagyon nehéz megcáfolni, hiszen a vásárlóközönséget nem lehet arra kényszeriteni, hogy vásárlásainál hivatkozzék az ujságra, amelyben a hirdetést olvasta, a lapok ezirányú udvarias felkérése pedig teljesen hatástalan, még abban az esetben is, ha ez a hivatkozás a vásárlóra — 5—10 százalékos engedmény formájában — anyagi előnyt jelent.

Hogy azonban az ujságolvasó közönség mégis elolvassa és figyelmesen olvassa a hirdetéseket is, arra legjobb bizonyiték az a 87 levél, amelyet két nap alatt ezirányú kisérletünkkel kapcsolatban küldtek be olvasóink. A Budai Napló január 6-iki számában ugyanis a megjelent „Tungsram-Krypton égő" hirdetésben szándékosan 3000 kilométernek szedettük a fény másodpercenkinti sebességét (helyesen 300,000 km) és két nap alatt 87 olvasónk igazította helyre ezt a látszólagos tévedésünket. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy csak ennyien vették észre a hibát, de nyolcvanheten voltak, akik nem sajnálták a fáradtságot, hogy észrevételüket közöljék is.

A 87 levél egyúttal azt is bizonyitja, hogy lapunk olvasótábora a legjobb körökből kerül ki. Hiszen csak intelligens, müvelt emberek tudják, mekkora a fény terjedési sebessége.

Ékesebben szóló bizonyiték nem szükséges ahhoz, hogy bizonyitsuk az ujsághirdetés szükséges voltát. Természetesen nem szabad és nem is lehet azt várni a hirdetéstől, hogy az abba fektetett összeg azonnal megtérül: a kereskedő hatalmas összegeket fektet üzletének berendezésébe, kirakataiba, cégtáblájába, amik mind végeredményben az üzlet reklámját szolgálják, mégsem várja, hogy az ezekre fordított kiadásai egyik-napról a másikra megtérüljenek. Miért kivánja akkor, hogy éppen a hirdetésekre kiadot összegek kerüljenek hozzá vissza a legrövidebb idő alatt?

GERŐ SÁNDOR.

SIKÉSZLETEK P 12-80-tól DÖRNER SPORT nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

A Déryné-Játékszin

A Horváth-kertben serény munka folyik, amelyet még a multheti kemény, hideg idő sem tudott teljesen megakasztani: még néhány nap és nyoma sem lesz az egykori Budai Színkörnek, annyi forró siker, könny és kacaj, taps és muzsika színhelyének. Aki a Színkör romjai előtt elhalad, rezignáltan nézi, mint tünnek el a budai színházépület utolsó romjai és méltán veti fel magában az aggodalmas kérdést: vajjon lesz-e új színpadi művészet, amely méltó lesz Budapest és benne Buda nagy kultúrájához, dicső színházi multjához?...

Ugy érezzük: lesz színháza Budának. Lesz. Nem könnyü a feladat: rengeteg munka, kitartás és erkölcsi erő kell hozzá, de ismerve a *Déryné Játékszín* tervezőinek hallatlan agilitását, szervező erejét és kitartását, bizva bizunk benne, hogy legyőznek minden akadályt és megvalósitják az álmot: azt a budai színházat, amely nemcsak azért budai, mert a Duna jobbpartján épült, hanem budai hagyományainál, lelkénél, művészi megnyilatkozásánál, egész összetételénél fogva.

A *Déryné Játékszín* mozgalmának elnöki tanácsa nehéz feladatot vállalt. Arról van szó, hogy *kétmillió pengőt* gyüjtsön össze, melynek fele a színházépület felépitésére és berendezésére kell, másik fele pedig az üzem fenntartására. A fővárosnak az az álláspontja, hogy csak olyanoknak adja oda a színházat, akiknek megfelelő tőke áll rendelkezésükre, hogy a színház üzemvitelében nem lesz fennakadás. Annak tehát, aki meg akarja kapni a kiirandó pályázaton a színházat, ki kell mutatnia, hogy az építési költségeken felül komoly forgótőke is rendelkezésére áll: a főváros nem akar gondokat vállalni a budai színházzal, elég gondja volt a mutlban a pesti Városi Színház és a Budai Színkör miatt. Az elnöki tanács ismeri a fővárosnak ezt a felfogását és éppen ezért egyedül a közönségtől, a budai társadalom összefogásától várja a segitséget a nemes cél megvalósitásához. Január 14-re, pénteken délután 5 órára *Balogh* Elemér elnök összehivta a tanácsot, amely vitéz *József Ferenc* dr., kir. herceg fővédnök elnöklete mellett a *Magyar Tudományos Akadémia* heti előadótermében nyilvános ülést tart: ezen az ülésen határoznak a továbbiakra nézve. Az ülés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, 2. Jelentés a mozgalom eddigi eredményeiről, 3. A részvénytársaság alapitási tervezetének ismertetése.

Sajnos, komoly terveket mindaddig nem lehet készíteni, amig el nem dől, *hol épül fel az új színház. Szendy* polgármester és a főváros közművelődési bizottsága egybehangzóan a Horváth-kerti megoldáshoz ragaszkodik. Minden hagyomány és érdek is azt követeli, hogy az új színház a Horváth-kertben, illetve annak közvetlen környékén álljon. Ezt a megoldást azonban veszélyezteti a *„felvonulási diszút"* terve, amely az egész Krisztinaváros fejlesztését megakadályozza, mert mindaddig, amig ezt a tervet végképen el nem vetették — mert kétségtelen, hogy el kell vetni — számolni kell esetleges meglepetéssel és nem lehet kiirni a pályázatot, amely a színház sorsát eldönti.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u 2. Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Villamos a Gellérthegyre

A Vasárnapi Ujság „Mi Ujság?" című rovatában 1890. augusztus 31-én irja:

„A Gellért-hegyre villamos vasutat terveznek. A vasut a budai Lánchidfőtől a Rudas-fürdőig vezetne, onnan pedig fel a hegyre. Annakidején, ha a negyedik dunai hid kiépül, a villamos vasutat azon át Pestre vezetnék, hogy a tervezett rakparti villamos vasúttal közvetlenül csatlakozzék s ezáltal a pesti hálózattal a közvelen forgalmat létestise. E vonalak célja volna, hogy egyrészt a budai fürdők, a Rácz- és Rudas-fürdő és a budai Lánchidfő közt az összeköttetést létrehozza, másrészt pedig a Gellért-hegynek, e még nem eléggé méltányolt, szép kilátást nyujtó üdülőhelynek általánosabb és könnyebb megközelitését lehetővé tegye."

Abban az időben komolyan tárgyaltak a citadella lebontásáról, a nemzet óhajtotta, a kormány akarta, az uralkodó is megadta már a hozzájárulását, nem csoda tehát, ha az akkor ifjú, mindössze kétéves villamos is felkivánkozott a Gellérthegyre, ahova a Citadella helyébe vissza akarták tenni a csillagvizsgálót. Azonban a vezérkar ellenállásán meghiusult a Citadella lebontása, a csillagvizsgáló nem került vissza régi helyére, a Gellért-hegy tetejére s a villamos kiépitése is elmaradt, de *megépült a negyedik, söt ötödik és hatodik hid is, a pesti és budai villamos vonalak rég összekapcsolódtak,* a Gellérthegy immár méltányolt, szép kilátást nyujtó üdülőhely, csak a Citadella áll esténként fényesen megvilágitva s gúnyosan állapitja meg, hogy egy félszázad alatt sok minden megtörtént, sokszor még a lehetetlen is lehetővé vált, csak a pesti villamos nem jutott máig fel a Gellérthegy tetejére, nem teheti lehetővé a Gellérthegy általánosabb és könnyebb megközelitését.

(m. b.)

J. Viraág Ilona MOZDULATMŰVÉSZETI ISKOLÁJA
II., MARGIT KÖRUT 64a. TELEFON: 166 027

BUDA és PEST csodája
A
MAGYAR VILÁG
KÁVÉHÁZ
II., Margit-körut 40.
Telefon: 151-888.
Sárközy muzsikál, Szalay énekel

A III. kerületi Polgári Társaskör borgazda-estje

Óbuda társadalmának minden számottevő vezetőtagja megjelent e hó 11-én a III. ker. Társaskör első idei borgazdaestjén a kör helyiségeiben. Borgazdák voltak: *Andor* Mihály, *Bogár* Sándor, *Buzát* Pál, *Gellért* Ernő, *Halaman* János, *dr. Hanthy Haidekker* János, *Lindner* Elek, *dr. Orova* Zsigmond, *dr. Wiener* József és *dr. Wilheim* Jenő. A vendégeket, akik között *Király* Kálmán szőv. tanácsnok és *dr. v. nemes Juhász* Jenő szőv. biz. tag is megjelent, *dr. Kunitzer* István üdvözölte. A résztvevők felkérésére *Király* Kálmán tanácsnok ismertette Óbuda szabályozásával kapcsolatban a közeljövőben létesitendő útvonalakat, ezek között első helyen a Szentendrei utat, továbbá a budahegyvidéki autóbuszjárat útvonalának legrövidebb időn belül való megvalósitását. *Dr. v. nemes Juhász* Jenő külpolitikai vonatkozásban tartott értékes beszédében ismertette azt az utat, amelyet a magyar kultúra és a Szent Istváni gondolat jegyében követni kell. A borgazdák közül *dr. Hanthy-Haidecker* János, *dr. Orova* Zsigmond, *Halaman* János, *dr. Wilheim* Jenő és *Lindner* Elek foglalkoztak Óbuda társadalmát érintő kérdésekkel. Vitéz *dr. Pólya* Antal a borgazdanap jelentőségéről tartott nagyhatású beszédében rámutatott arra, hogy egységben van az erő és Óbuda problémáinak megoldása csak közös munkával valósitható meg. Az est résztvevői kedélyes hangulatban sokáig maradtak együtt.

Nincsen párja a Mollinári bakának...

Irta: **Dr. LÁSZLÓ ZOLTÁN.**

A negyedik naptári évbe fordult a világháború. Ennek húsz éve s így az akkori becsületszó, amit a hallgatásra fogadtunk, már elévült. A szereplők közül pedig alig élünk még hárman, államtitkot nem sértünk, kárt nem okozunk senkinek, a régi monarchia eltünt a történelem süllyesztőjében s utólag most már érdemeket sem szerezhet senki. Tehát a hiuságra, oly sok emberi katasztrófa okozójára, sem kell többé figyelemmel lenni.

Virágos tavaszunk átment a nyárba, a frontokon élénkebb lett a tevékenység, a közös hadügyi, a két honvédelmi minisztériumban és a főhadiszálláson megszaporodott a munka. De megszaporodtak a kémek is. A hivatalos kémelhárítókon kivül bizony ebben a szakmában is kijutott a nehéz munka államrendőrségnek, csendőrségnek és a magánnyomozásnak is. A háború utáni irodalom nyolcvan százaléka kémtörténeteket tárgyal, ebből legfeljebb egyharmad a valóság, a többi irói fantázia szülemenye. Ez a budai történet, amit most megirok, valóság, borzalmas valóság, amely két decennium után napfényre vágyik.

A déli harctérről a közös hadügyminisztériumba, majd a főhadiszálásra vezényeltek. Nem kértem, mert a frontszolgálat jobban megfelelt érzelmeimnek, de a parancs parancs. Volt parancsnokom, a derék Hummel József táboronok, a 6. könnyü lovas ágyúsdivizió brigadérosa, nehezen búcsúzott parancsőrisztétől s melegen beajánlott új beosztásomban Langer altábornagy mellé, akinél még a híres-neves nagyidai Sávoly János altábornagy is szólt érdekemben néhány jó szót. A szolgálat ellen nem volt panaszom. Csakhogy ezentúl nem nyeregben ültem, hanem puha irodai széken, ahol a sajtóreferádát bizták rám. Bajtársaim is kellemes urak voltak, Weker'e Sándor huszárkapitány, a későbbi pénzügyminiszter, Heller Farkas müegyetemi tanár, százados, osztrák részről szintén néhány magasállásu úr, akik közül páran az összeomlás után miniszteri tárcát is viseltek. Szabad időmben báró Heinlein tüzérkarbeli ezredesnél, a könnyü lovas ágyúsdiviziók legfelsőbb parancsnokánál kellett jelentkeznem, akinek bizalmas dolgait kellett elintéznem, o'yan ügyeket, amiket nem szivesen bizott a katonai bürokrácia útjaira.

Egy meleg nyári délutánon szól az irodai telefonom. Heinlein ezredes hivott:

— Herr Oberleutnant kommen Sie sofort!

— Jawohl, Herr Oberst!

Szaladtam le a második emeletre, ahol az ezredes úr irodája volt a hadügyminisztériumban.

Amint beléptem, észrevettem, hogy nagyon ideges. Hellyel kinált és szivartárcáját nyujtotta:

— Setzen Sie s'ch, ganz bequem! Fatális ügyet jelentettek nekem. Azt sem tudom, hol fogjam meg. Ha kiadom a rendőrségnek, vagy a kémelhárítónak, félő, hogy melléfogunk.

— Mi az Ezredes Uram?

— Tudom, számithatok abszolút titoktartására, azért Önre gondoltam és megkérem, nyomozza ki az ügyet.

— Parancsára. De én nem vagyok detektiv...

— Épen azért. Hummel tábornok úr jelentette, hogy Ön világositotta fel öt D. altábornagy, A. alezredes és Br. őrnagy kétszinü játékáról. Sajnos, hogy előbb nem hal'gattak Önre.

— Túlnagy urakról van szó, pedig a Rédl eset óta meg kellett vo'na szivlelni, ha olyasvalaki tesz bizalmas jelentést, aki nem a kémelhárító tagja.

— Igaza van. Ezért önre bizom a feladatot Langer altábornaggyal már beszéltem, erre az időre szabadságolja Önt. Jól figyeljen. A tüzérfőparancsnokság minden eshetőséggel számolva, Hajmáskéren és a budai hegyekben védelmi berendezéseket és lége'hárító állásokat szervez, de ezt a legnagyobb titokban tartotta. A szükséges terepszemlét megtartottuk, a fényképfelvételeket mozgóképosztályunkkal megcsináltattuk. Löwenstein és Sascha százados végezték a munkát. A titoktartás ellenére: nézze ezt a francia lapot, ime az ellenség sajtójában megjelent.

— Kellemetlen és borzasztó.

— Szégyen! Kémek vannak itten! De kik és hol?

— A mozgóképosztálynál! Csak azt nem tudjuk: kik azok? Löwenstein százados megbizható aktiv tiszt, Sascha (gróf Kolowrat Sándor dragonyoskapitány, a Sascha-filmvállalat igazgatója) szintén, egyéb'ránt egy gimnáziumban tanultunk és konviktortársak voltunk. Gyerekkorunk óta barátok maradtunk. Majd beszé'ek vele.

— Jól van. Magára bizok mindent. Nyilt parancs és különleges parancs áll a rendelkezésére, Brejcha főintendánsnál vegyen fel annyi pénzt, amennyire szüksége van.

Ezzel elvá'tunk s rohantam Saschához, a K. u. K. Armee-Filmstellehez, a Sascha Filmgyárba.

Már várt, Heinlein báró ezredes te'efonon informálta. Löwenstein százados öt emberével filmezni volt valahol az északi fronton de embereinek Konduit-listájából megállapitottuk, hogy azok nem jöhetnek tekintetbe.

— Hány ember maradt itthon Sascha? — kérdeztem.

— Ötvenhét.

— Hol vannak?

— A filmgyáramban dolgoznak. Az most hadiüzem.

— Tudom. Láthatnám őket?

— Igen. Este hétkor, záráskor.

Addig lakásomra mentem és utazásra készen csomagoltam a 'egszükségesebb holmikat.

Hét órakor Saschánál voltam. Az embereket fölsorakoztattam s egyenként, lista szerint elővettem. Volt ott a monarchia minden nációjából és hozzá e'ég intelligens anyag. Amikor valamennyit jól szemügyre vettem és kikérdeztem, elbocsátották őket.

— Te Sascha, mikor történtek a kérdéses filmfelvételek?

— Július elején!

— Tehát három hét előtt. Azóta minden embered itt dolgozott parancsnokságod alatt?

— Valamennyi. Itt nem találsz spiont.

A fe'vételek előhivása alatt is hazajártak embereid?

— Nem. Két napig a kaszárnyában voltak, ez igy szokásos és előirásos.

— A bizalmas filmeket hol őrzik?

— Az én magánirodámban. A Wertheimzár kulcsa mindig nálam van. Nem tudok senkire gyanakodni. Két őrmesterem, régi jó embereim, olyan megbizhatók, hogy a lelkem üdvösségét rájuk biznám.

— Csak ne bizzad!

Elnevette magát az én jóhiszemü, derék pajtásom.

— Most hallgass rám, Saschám! Holnap a déli gyorssal leküldöd egy felvevőgéppel a két őrmestert Budapestre és kiadod bizalmas parancsban, hogy Budakesziről vegyék föl a Sváb- és Jánoshegyet s a környéket. De igen titokzatosan. Munka után egy napot pihenhetnek. A többit rám bizhatod.

Az este induló utolsó vonattal utaztam Budapestre. Korán reggel jelentkeztem a katonai parancsnokságnál s közöltem, hogy másnap fényképezés lesz a budakeszi határban s a hadügyminisztérium részéről je'en leszek. Tudomásul vették. Azután rohantam a főkapitányságra, egy régi, kitapasztalt rendőr-barátomhoz, tanácsért. Ez a kitünő szimatú rendőr, Gegus Dani főtanácsos volt, a későbbi helyettes főkapitány. Elmondtam az esetet és segitséget kértem, de nem hivatalosan. Dani barátom megértett. Érdekelte az eset:

— A két őrmester közül az egyik lesz a gazember! Mondd el a nacionáléjukat.

— Az egyik cseh, 47 éves, civilben igen ügyes fényképész, valahonnét Gablonz tájáról való. A más'k bakonyi sváb, 35 éves, civilben mechanikus Ruszton.

— Milyen a pofázatuk?

— Jóképüek.

— Hát civilben én is kimegyek reggel veletek, azután bízd rám a többit. Van egy detektivem, azt is elhozom.

Reggel a katonákkal kimentünk. A fényképfe'vételek megtörténtek, estére elkészültünk. Másnap este indult a transzport vissza Bécsbe. Danival egy jó estét eltöltöttünk a Politischer Greislerben, de csak néhány elfogyasztott korsó sör után kezdett felme'egedni.

— A cseh őrmester a kém.

— Hát ezt honnan veszed?

— Ez rendőri szimat. Már megjött a csehedről az információ Gablonzból, Prágából. Kis fényképész, de folyton sok pénzt küld haza családjának. Bécsi magánéletét a detektivem ho'nap estig lenyomozza. Ott neked elreferálja, a többi a ti dolgotok. Én nem avatkozhatom bele.

— Köszönöm!

Elbúcsúztunk egymástól. Bécsben találkoztam a detektivvel, aki elmondta, hogy Sibars őrmester szabadidejét rendesen a Kristályban tölti, pezsgőt iszik és szórja nőkre a pénzt. Persze elegáns civilruhában, hogy senki fel ne ismerje. Lehet, hogy bajuszt ragaszt fel magának s ha felönt a garatra, magyar nótákat huzat. Kedvenc nótája a „Nincsen párja a Mollináry bakának", mert va'amikor, rekruta korában ott szolgált. A detektívnek megköszöntem pompás munkáját és Sascha dúsan megjutalmazta. Hátra maradt a lelepezés.

A filmek előhivása után kaptak csak „dienstfrei"-t Sascha emberei. Estére civilbe öltözködtünk Saschával s elmentünk a Kristályba, a háborús Bécs egyik legelőkelőbb éjjeli mulatójába. Páholyban ültünk, két titkosrendőr mellettünk. Majd kinéztük szemeinket, de Sibarsot tizenegyig nem 'áttuk. Megkérdeztem Saschát.

— Hol vannak a filmek?

— A szobámban. Ajtómon Wertheim-zár, az iróasztal fiókján szintén.

— Te, ülj autóba, nézd meg lakásodat. Majd megvárunk.

Sascha hazarohant autóján s alig félóra mulva már jött vissza. Halálsápadt vo't:

— Barátom! Be van minden zárva és a fiókból hiányzanak a negatívek. Őrületes dolog! Nem értem...

— Nyugodj meg, reggelre ott lesznek. A gazember ma nem jött ide, de ho'nap elcsípjük.

Másnap este ismét a Kristályban voltunk, de csak úgy éjfél felé. Alig ültünk le a páholyban, hát egyszerre csak felhangzik a „Nincsen párja a Mo'ináry bakának" nóta s a prímás nagyokat hajbókol egy szembenlévő páholy felé, egy bajuszos szmokingos, elegáns monoklis úrnak. Sibars őrmester volt, kitünően maszkirozva. Két elegáns szőke, de tipikus cseh nő társaságában mu'atott. Szóltam a két detektívnek, hogy feltünés nélkül kisérjék azonnal a katonai ügyészségre.

A befejezést már a bécsi estilapok közölték. Az őrmester tiltakozva, hamis útlevé'lel igazolni próbálta magát, de azért követte a két titkosrendőrt. A Rothenturmstrasse-n a Hotel Habsburg előtt azonban kitépte magát a detektívek karjai közül és futásnak eredt. A detektívek megállásra hivták fö', amire nem reagált s igy Reicher detektív utánalött. A golyó sziven találta. Megmotozták s zsebeiben rengeteg idegen valutát, hamis okmányokat, továbbá Sascha 'akásának s iróasztalfiókjainak kulcsait találták meg. A kém magánlakásán végzett házkutatás után egy csomó kompromitáló irat is került a kémelhárító kezébe, amiknek nyomán Prágában, Bécsben és Budán is néhány letartóztatás 'ett a következménye.

Báró Heinlein nekém, és Gegusnak köszönte meg a fáradozást, a kémelhárító pedig magának könyvelte el a diadalt és nem is sejtette, hogy az a mi amatőrmunkánk eredménye volt. Mi titoktartást fogadtunk és a mai napig meg is tartottuk.

RÉGI VILÁG

Lóvasutat Budának

Most jubilált a budapesti villamos: nemrég töltötte be életének ötvenedik esztendejét. Amíg idáig eljutott, nagy utat tett meg (sinek és költségek nélkül). Nem érdektelen tehát, ha ebből a vajudásból néhány emléket idementünk, elsősorban természetesen azt, ami budai vonatkozású. Ezek közül való az alábbi, 1867 januárjából kelt hír.

„(Buda haladása.) Ujabban — írja a P. N. — több terv készült, melyeknek létesítése nem kis mértékben élénkítené meg ős Buda városát. E tervek közül egyik gr. Széchenyi Ödöné, ki jelenleg Bécsben időzik, hogy az állam és a déli vasuttársulatok igazgatóságainak bemutassa a Buda—Pest között felállítandó gőzkompok terveit. A gróf, elutazása előtt, Buda város tanácsához nyujtotta be folyamodványát, melyben 40 évre szóló elsőbbségi engedélyt kér a város egész területére, bármi irányban vezethető lóvonatú vaspályának építhetésére. Vetélytársául fellépett a Balázsi Antal budai ügyvéd, Herzberg A. és Tottis J. urakból álló társaság, mely a Lánchídtól kezdve Óbudáig s evvel kapcsolatban a cs. k. élelmezési épület hosszában elhaladva a Zugligetig vonuló lóvonatú vaspályára szintén 40 évre szóló engedélyt kért. Végre a pesti közúti vaspályatársaság szintén beadta kérvényét, hogy a pesti indóháztól a Lánchídon és budai alagúton át, egyfelől a délivasút-társaság budai indóházához, másfelől a Zugligetbe a Laszlovszky majorhoz vezető vonalt építhessen."

A nemzeti feltámadás és koronázás esztendejében nagy tervek és vállalkozások röpködtek a levegőben. Innen van az, hogy a budai közúti közlekedés is erősen érdekelte a vállalkozókedvűeket. Széchenyi Ödön gróf, a későbbi tűzoltó, akkor még intenzíven érdeklődött a hazai, főképen pedig budapesti közlekedési kérdések iránt, ő volt többek közt a várhegyi sikló kitervezője is, természetes tehát, hogy azok közt szerepelt, akik Budán engedélyt kértek a lóvonat megindítására és akik közül, mint ismeretes, a közúti vaspályatársaságé lett végül is a koncesszió.

*

A pesti Dunapart az ötvenes évek végén és a hatvanas években alakult ki. Előbb a rakodópartokat építették meg, azután a Vigadó és Akadémia építkezése izgatta a magyar kedélyeket, amikor pedig ezek is megvoltak, megkezdődött végig a Dunaparton az építkezés, amelynek eredménye azóta is ott áll. Ekkor, 1867-ben, létesítették a Hangli-kioszkot is, amelynek terveiről a következő tudósításban számol be a Vasárnapi Ujság:

„(Az alsó-dunapart kiépítése) alkalmával a redoute-épület előtt parkot állítanak. E park terve már elkészült s a városi gazdasági bizottmánynak egyik közelebbi ülésén kerül tárgyalásra. Kioszkok s szökőkút fogják díszíteni, s a park csinos fekvése, a nagyszerű panoráma, mi innen kitárul, azt Pest egyik legkedvesebb helyévé teendi."

Később többizben megemlékeznek a lapok, a kis park létesítéséről, (amelyet egyesek mostanában, egészen érthetetlenül, szeretnének kiirtani, hogy még ettől a kevés zöld helytől is megfosszák a korzót) és végül beszámolnak arról is, hogy a kioszk bérletét Pest város tanácsa Hangl vendéglősnek ítélte oda, aki így vált halhatatlanná.

A pesti muzeumkert és a Lánchid budai oroszlánja

Minden külön kommentár nélkül közöljük az alábbi rövid hírt:

„Irják, hogy a Nemzeti Múzeum körül ugyancsak hozzá fognak ez őszön a sétány ültetéséhez. Bizony iparkodjanak is, mert nagyon hátra találnak maradni. Annyi bizonyos, hogy a Lánchid már megelőzte a múzeumot, a melynek t. i. a budai részén, a hídfőnél fekvő óriás oroszlánok egyikének serényéből, a füle táján, gyönyörűséges szép zöld csemete hajtott ki, s olly szépen lengedez a szellőben, mint egy hadvezéri forgó. Aki nem hiszi, Budán ingyen, Pestről két krajcárért megláthatja." (Két krajcár volt t. i. a hídpénz Pestről Budára — a Szerk.)

Azóta a Lánchídfő budai oroszlánja megszűnt „park" lenni a füle táján, annál jobban kiterebélyesedett a Múzeum-kert, amelynek helyén 1854 előtt por, sár és homoksivatag volt, egészen a Szén-térig (ma Calvin-tér) és Nyúl-utcáig (Lónyay utca).

A tervezett híd távlati képe. Mint látható, a híd érinti a Felső Margitszigetet és átvág az óbudai hajógyári szigeten is.

Félév alatt harmadszor törte lábát Nagy Lajos dr., az aquincumi muzeum igazgatója

Súlyos baleset érte az elmult héten dr. *Nagy* Lajos egyetemi tanárt, az aquincumi múzeum tudós igazgatóját. Lakásának frissen súrolt folyósóján, a sima kövezeten megcsúszott és elvágódott. Jobb lábában kínos fájdalmakat érzett és elszállíttatta magát a Horthy Miklós kórház sebészeti osztályára, ahol dr. *Milkó* Vilmos főorvos és *Csatóváry Szücs* István dr. orvos azonnal kezelés alá vették.

Az orvosi megállapítás szerint *Nagy Lajos professzor jobblábán bokacsontrepedést szenvedett. A sérült lábat gipszbe tették.* A *Budai Napló* érdeklődésére a kórház azt az értesítést adta, hogy *Nagy Lajos állapota teljesen kielégitő, aggodalomra nem ad okot s a professzor rövidesen már gyógyultan el is hagyhatja a kórházat.*

Buda közönsége élénk részvétet érez a kiváló tudós iránt, aki a történelmi leletek feltárásában lankadatlan szorgalommal és rendkívül sikerrel dolgozik. Ez a részvéte annál bensőbb, mert *alig félév alatt most már harmadszor érte súlyosabb baleset Nagy Lajos dr.-t.* Az ásatási munkálatoknál *kétizben egymásután szenvedett lábtörést* és hosszú hónapokig állott kórházi kezelés alatt.

Szőnyegfonalak: Turáni, II., Fő-utca 80 TELEFON 15-15-79

Mit kaptak a sasadiak negyedfél év alatt

A *Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesülete*, amelynek élén dr. *Szalay* Sándor kormányfőtanácsos áll, Egyesületi Értesítőjében beszámol az elmult három és féleszendő alatt végzett munkásságának eredményeiről, amelyeket a következőkben sorol fel:

1. Kiépült az 59-es villamos végállomásához vezető második sínpár, ami a közlekedést lényegesen megjavította, 2. várócsarnok épült a Süveg-utcánál, 3. a Sasadi-utat fásították, 4. megnyílt és csatornázást kapott a Zajzon-utca, 5. megépült, csatornázást és gázvezetéket kapott a Tömös-utca, 6. gázvezetéket fektettek le a Törcsvár-utca felső szakaszán, 7. ideiglenesen rendezték a temető főkapuja előtti teret, 8. megnyílt a Községi Élelmiszerárusító Üzem boltja, 9. kiépült az Érdi-út és a Törökbálinti-út, 10. új, nagy várócsarnok épült az 59-es végállomásnál, 11. számos új villamoslámpahelyet szereltek fel, 12. postahivatal nyilt meg a Sasadon, 13. a végleges burkalattal el nem látott utcákat salakozták, olajozták, locsolták, 14. megnyilt a Sasad új gyógyszertára.

Ezeknek megvalósításában a Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesületének nagy része volt. *Nagyszabású programot dolgozott ki a jövőre is* és már ezek közül is megvalósult két fontos és régóta vajudó kérdés. Az egyik, hogy a *székesfőváros Király Kálmán tanácsnok javaslatára az idei költségvetésbe 32.000 pengőt vett fel a Brassó-út, Cenkhegy-utca és Törcsvár-utca alsó szakaszának csatornázására.* A másik nagyjelentőségű és Sasad jövőjére messze kihatással biró ügy a *Sasadi-úti autóbuszközlekedés megteremtése, amelyet Sasad közönsége újévi ajándékul kapott a fővárostól.* Ez az új 27-es jelzésű autóbusz január 1-től kezdve közlekedik a Sasadi-út és Tömös-utca találkozásától a Budaörsi-úton keresztül a Hegyalja-útig.

Az érdekes beszámolóban felhívja az egyesület Sasad közönségét, hogy minél többen csatlakozzanak az egyesület mozgalmához és lépjenek be a Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesületébe.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

Látványosság lesz az OTI budai mintarendelője

380.000 pengőbe került a Kapás-utcai kétemeletü épitkezés

A Budán lakó OTI-tagok régi jogos kívánságának tett eleget az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgatósága azzal a határozatával, hogy a Mária-téri földszintes rendelőt megszünteti és helyette teljesen új, kétemeletű, korszerű rendelőt építtet a Kapás-utcában. Ez a határozat a legjobbkor jött, mert a Mária-téri rendelő viskószerű földszintes épülete már alig áll a lábán. Rozoga, omladozó vakolatú falai elcsúfítják a teret, amelyen köröskörül már hatalmas új bérpaloták emelkednek. Rendelői, várószobái kalitkaszerűen szűkek és *nemcsak az összesúfolódó betegeket, hanem az orvosokat is erősen gátolják szabad mozgásukban.* Ez az „egészségügyi intézmény" maradéktalanul megérett az elmulásra, ami rövidesen be is következik az épület lebontásával.

Az új kétemeletű rendelő a Kapás-utca és Görgey Artur-utca sarkán épült, *Medgyaszay* István műegyetemi tanár tervei szerint. Az építkezési munkálatok irányítására *ifj. Tótn* Pál, az IPOSz elnöke kapott megbízást. *Mintarendelő megépítése volt az OTI célja* és ezért nem is fukarkodott a költségekkel. *Magára az épületre 380.000 pengőt szavazott meg és csaknem ugyanennyit fognak felemészteni a berendezési és felszerelési tárgyak. Főként a drága és a legkorszerűbb igényeket is kielégitő orvosi műszerek.*

A mult év májusában fogtak hozzá az építkezéshez és most végzik az épületen az utolsó simításokat: asztalosok, üvegesek, lakatosok, mázolók dolgoznak lázasan, hogy az új rendelő mielőbb átadható legyen rendeltetésének. Nagyon valószínű, hogy ez négy-öt héten belül már be is következik.

A *Budai Napló* munkatársának alkalma volt megtekinteni az új rendelőt, amely méltán kapja meg — aminek szánták — a *mintarendelő* elnevezést. Két bejárata két tágas csarnokba vezet. Mindenikben hatalmas féröhely a ruhatár számára, ahová a betegek kabátjukat és kalapjukat díjtalanul helyezhetik el. Minden emeleten ugyancsak tágas előcsarnokból nyílnak a bejáratok a várószobákhoz és orvosi rendelőkhöz. Minden rendelőnek külön várószobája van és ezekben fülkék azoknak a betegeknek a számára, akiknek le kell vetkőzniök.

Uj osztállyal is bővül a Kapásutcai rendelő: a tüdögyógyászattal, amely a modern hygiénia minden kellékét felöleli. Tökéletes felszerelésüek a Röntgen, kvarc és diatermia osztályok is. *Szakértők szerint ez a legkorszerűbb rendelőintézete a fővárosnak.* A Csengery-utcai rendelőt annak idején szállóból kellett átalakítani, úgy hogy itt az OTI és a tervező keze is meg volt kötve. A Kapás-utcai rendelő megépítésénél úgy az OTI, mint a tervező mérnök elgondolásai szabadon és maradéktalanul megvalósulhattak és meg is valósultak. Nagy előnye az új egészségügyi intézménynek, hogy a Viziváros szívébe került és a betegek számára könnyen megközelíthető.

A második korszerű rendelő is Budán épül fel. A *Budai Napló* értesülése szerint ugyanis a lágymányosi program keretében a *Horthy Miklós útra terveznek új rendelőt* és itt is azok az egészségügyi követelmények lesznek irányadók, amelyek a Kapás-utcai mintarendelőnél.

VOGL ÉS VILLÁNYI TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Félkilométernyire esik a Zápor-utca 64. számu ház a 62. számutól

Azok, akiknek véletlenül az óbudai Zápor-utcában van dolguk és a 64., 65. vagy ezeknél magasabb számú házakat keresik, meglepetve tapasztalják, hogy az utcának végeszakad a 62. és 63. számú háznál. Kérdezősködésükre a bennszülöttek mosolyogva adják meg a választ:

— Tessék a Kenyeres-utcán jobbra a Szőllő-utcáig vagy balra a San Marco-utcáig menni, azon végig a Kiscelli-utcáig és úgy vissza a Zápor-utcába.

A Zápor-utca ugyanis, amely a Bécsi-útból ágazik ki a városi bérházaknál és azzal csaknem párhuzamosan halad, a Kenyeres-utcánál bevégződik és csak a Kiscelli-utcánál folytatódik. Ez legalább 500 méteres kerülőt jelent az ottlakóknak és azoknak, akiknek ott dolguk akad.

A környék ház- és telektulajdonosai évek óta kérik a tarthatatlan helyzet megváltoztatását, eddig azonban minden igyekezetük meddő maradt. A Zápor-utca megnyitásának csak a *Jópásztor* Háza telke és egy kisebb Kiscelli-utcai ház áll útjában. *Az előbbi a főváros tulajdona s igy kisajátításra nincs szükség.* A Jópásztor Háza vezetősége nincs ellene az utca megnyitásának, csak azt kéri, hogy — mivel kertjének egy része a megnyitandó utcarészlet túloldalára kerülne — valami aluljáró formájában lehetőséget adjanak az odajutásra. Az utca megnyitásához tehát mindössze egy kisebb ingatlan kisajátítása lenne szükséges.

Ma, amikor végre megindult Óbuda a fejlődés útján s amikor egyre-másra sajátítja ki a főváros az óbudai kis házakat, *igazán nem lehet akadálya az utca megnyitásának egyetlen ház.* A Zápor-utca hivatva lenne a közlekedési szempontból túlterhelt belső Bécsi-út tehermentesítésére, különösen, ha meghosszabbítanák a Vörösvári-utcáig.

Felhívjuk a III. kerület kitünő elöljárójának figyelmét erre a problémára. *Hanthy-Haidekker* elöljáró hivatalbalépése óta nagyon sok bizonyítékát adta annak, hogy kerületének minden kérdése szivügye és ezért reméljük, hogy a Zápor-utca dolgában is rövidesen történik döntés.

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal, zenével. Leggondosabb ételtás konyha is BELLEVUE I., Attila utca 53

A legujabb margitszigeti ásatások érdekes eredményei

Az Országos Régészeti és Művészettörténeti Társulat legutóbbi ülésén, amelyen Gerevich Tibor egyetemi tanár elnökölt, Lux Géza építész ismertette az általa vezetett rendkivüli érdekes, legujabb margitszigeti ásatásokat. Elmondotta, hogy a margitszigeti Domonkos-rendi apácák romban heverő kolostorának területén először 1838-ban, az árviz után végeztek ásatásokat, majd 1923-ban rendszeresen tárta fel a kolostor területét. A mostani feltárások során még eddig ismeretlen jelentékeny épületrészek és nagyértékü archeológiai leletek kerültek felszinre. Napvilágra került egy XIII. századvégi kápolna, diszesen faragott oltárának töredékeivel együtt. Ez a kápolna valószinüleg Boldog Margit kápolnája lehetett.

Ráakadtak egy kétméter magas, kőből faragott női szobor törzsére, amely két darabban hevert a törmelék között. A szobor művészi kialakitásában a XVIII. századvégi koragótika franciás karakterét mutatja. Becses ez az ábrázolás, amely valószinüleg Boldog Margit képmása lehetett; ennek az alaknak arcát lefaragták. A megmaradó fejrészen szinaranynyal aranyozott korona ékeskedik, ami azt sejteti, hogy a királylányt ábrázolhatta.

A Budai Napló közli elsőnek az új híd képét. Egyszerü, disznélküli konstrukció lesz Budapest hetedik és leghosszabb hídja.

A kiskereskedők érdekeiért küzd

Magyar Detailkereskedő

Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

A III. kerületi adószámviteli-osztály távozó főnökének és helyettesének bucsuztatása

A III. kerületi adófelügyelőség két érdemes főtisztviselője vonult nyugalomba: *Vince* Lajos adóhivatali főtanácsos, az adószámviteli osztály főnöke és helyettese, *Linczenpolcz* József adóhivatali főtanácsos. A távozó két főtisztviselőt a tiszteletére a rómaifürdői Tó-vendéglőben rendezett lakomán, január 8-án, szombaton este búcsúztatta az adófelügyelőség tisztikara.

A volt kollégák nevében *Széles* Antal főtiszt és *Ágotay* Jenő ellenőr szólalt fel. Meleg szavakban emlékeztek meg a távozó kartársak érdemeiről. A felettes kincstári hatóság részéről vitéz *Pólya* Antal miniszteri tanácsos, adófelügyelő méltatta a nyugalomba vonuló két vezető tisztviselő hivatali tevékenységét. Kiemelte, hogy hosszú évtizedeken át kifejtett működésükben a kincstár, főváros és a kerület lakosságának érdekeit mindig össze tudták egyeztetni. Lelkiismeretes munkásságukkal, fáradhatatlan szorgalmukkal éppúgy kiérdemelték a felsőség elismerését, mint volt kollégáik megbecsülését és a közönség szeretetét.

Az ünnepeltek nevében *Vince* Lajos főtanácsos hálás szívvel mondott köszönetet az elhangzott felszólalásokban megnyilvánuló szeretetért és kartársi ragaszkodásért.

Kijutott az ünneplésből az adószámviteli osztály új főnökének, *Herbka* Rezső adóhivatali tanácsosnak, helyettesének, *Herold* Mihály főtisztnek és a karácsonykor kinevezett kollégáknak is. A lakoma a legkedélyesebb hangulatban a késő esti órákban ért véget.

A Szentföldi Muzeum gyönyörü egyházművészeti kiállitása

A Hüvösvölgy legszebb részén székelő *Szentföldi Múzeum* a mai keresztény lelkiséget kifejező képzőművészeti kiállítást rendezett a múzeum termeiben, Heinrich István-utca 3. szám alatt. A kiállítás célja, összehozni mindazokat a művészi termékeket, melyek tárgyuknál fogva a szentföldi szellemet tükrözik vissza és ezáltal minél több hívet szerezni a szentföldi gondolatnak.

Udvardy Pál két finom képe a templomból jövő és a templomba menő kapuvári viseletű asszonyok finom beállítása, *Náray* Aurél Jézus képei, *Molnár* C. Pál szentföldi vonatkozású képei, *Heinz* Henrik Szentcsalád és a Madonna a zenélő angyalokkal és *Basilides* Sándor aszketikus képei bizonyítékai annak, hogy bár téma és irány divergáló, mégis a ference gondolatot művészi lelkiséggel egy nevezőre tudták hozni.

Karle János S. J. pater, *Emőd* Aurél, *Gebhardt* Lajos, *Jeges* Ernő képeikkel bizonyítják, hogy az utak és az erők egyfelé haladnak. Művészi szép képeikkel teszik gazdagabbá és művészibbé a kiállítást.

Eösze Seemann András szobrainak nyugodtságával és befelé vivő lelkiségével tökéletes művész. Vitéz *Szabados* Béla református létére oly finom, látomásszerű képet ad a feltámadásról és a négy apostolról, ami mély vallásos érzése mellett munkásságának határozott fejlődését jelenti.

Csucs Ferenc szobrai masszivak, férfiasak. A jövő embere. *Abonyi Grandtner* Jenő, *Erdey* Dezső, boldogfai *Farkas* Sándor és *Pátzay* Pál szobrászművészek művészi alkotásairól bővebben megemlékezni nincs hely itt. Szobraik emelik a kiállítás szépségét, művészi értékét: igazi nemes műalkotások.

A kiállítást *Szabados* Anzelm és *Majsay* Mór ferences atyák rendezték. Páter Anzelm kiállításában az a csodálatos, hogy akadt Magyarországon egy rend, amely *vallásra való tekintet nélkül be merte állítani a különböző irányú és vallású művészeket*, ami a kiállítás egységét nem zavarja. Ha ily kezekben van a szentföldi gondolat irányítása, amely a magyar Szentföld nagy építését ilyen célokkal szolgálja, akkor nyugodtan és bizalommal várjuk annak további kialakulását.

A további kialakulás: felépíteni itt, Budapesten az egyes szentföldi szentélyeket úgy és olyan nagyságban, színben és alakban, ahogyan azok ma a Szentföldön vannak. Páter *Majsay* Mór ferences atyja, a *Szentföldi Nagybizottság* ügyvezető igazgatója fáradozik azon, hogy Magyarország legnagyobb és legművészibb zarándokhelyét hozza itt létre.

Január 6-án a *Fővárosi Népművelési Bizottság* tanulmányi kirándulást rendezett a szentföldi múzeum egyházművészeti kiállításának megtekintésére. Ez alkalommal *Majsay* Mór atya a múzeum és a szentföldi bizottság kusztosza fogadta a nagyszámban megjelent népművelési hallgatókat és szaktudásával kalauzolta őket.

A múzeum bővebb ismertetésére még visszatérünk.

Dr. Fejes György

REGENT
Cafe Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese

Mi lesz az uj ciszterci-templom környékének parkozásával

Áprilisban szentelik fel a cisztercíták új templomát a Szent Imre herceg-úton. A ciszterci gimnázium és az Erzsébet-leányliceum között elterülő városi terület, amely a templomot körülveszi, mai állapotában egyáltalán nem méltó keret az új templom számára.

Tudomásunk szerint a fővárosi kertészet *idei költségvetésében nem szerepel ennek a területnek kertészeti kiképzése.* Ennek ellenére is módot kell találni arra, hogy a felszentelés idejére már méltó környezetbe illeszkedjék a Szentimreváros legújabb temploma.

Egyidejűleg megvalósítandó volna a templommal szemben a tó körül elterülő rész parkozása is, ami a városrendezési tervekben már ki is van jelölve. Annakidején a *Budai Napló* részletesen foglalkozott a templomkörnyék terveivel, amelyeket az *Eucharisztikus Kongresszus* idejére feltétlenül meg kell valósítani, mert a mai szégyenletes helyzet nem maradhat meg tovább.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készít: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bérautó

ADRIA BÉRAUTÓ
a legolcsóbb. — Telefon: 14-14-38.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75. szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, mégis jó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körut 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u 125. Tel.: 163-205. Trolleybusz végállónál

Divatáru

Legjobb árut legolcsóbban
Goldfingernél vásárolhat II. Margit körut 50-52.

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeárnk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

HAUER ÉS MÁRTON
DIVATCIKKEK, II. SZILÁGYI DEZSŐ TÉR
JÓ MINŐSÉG, JÓ IZLÉS, OLCSÓ ÁRAK

Uri és női divatcikkek,kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III, Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, kliszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Fényképész

Legszebb karácsonyi ajandek egy jó fénykép
BLAHOS műterméből, II., Fő-utca 18

Foto, optika

Speciális FOTO-SZAKÜZLET
STILLER SÁNDOR, I,, Alagut-utca 4.

Furnér és fa

FURNÉR és FAKERESKEDÉS
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Hócipő-javitás

Budán a legnagyobb hócipővulkanizáló-üzem
HEGEDÜS II., RETEK U. I Széna-térnél

Illatszer, foto

GINYOVSZKY MÁRIA
ILLATSZER és FOTO
szaküzlete megnyilt II., Corvin-tér 6.

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyü vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. Telefon 152-276.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, zászló

Hatósági rendelettel előirt
ZÁSZLÓK Budán, BÉKÉS-nél
II. Zsigmond-u. 7.

ZSÓKA KÉZIMUNKA és RÖVIDÁRU
II., Keleti Károly-u. 11. (a Zsigmond-kávéház mellett)

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Könyvkötő

Müvészi könyvkötés
CSAPKAI ERVIN műhelyében
I., KRISZTINA-KÖRUT 139.

Kötőde

Kötött pulloverek hozott anyagból is
Kötőde, II. Bem József-utca 7. sz.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 21. Telefon 150-442
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, lud tők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Paplan, matrac

SMARZ XI. Horthy Miklós-ut 18. PAPLAN, MATRÁC

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

Gandel sütő- és cukrászüzeme
Böszörményi-út 36/a
készitményei egész Budán kedveltek.

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—I.: 153-149

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése.
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11, 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán !!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLERT VIRAGHAZ ból
XI., Horthy Miklós ut II—13 Telefon: 268-205

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN

III., POLGÁR-U. 13

Telefon: 162-765.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Tabán

Hogyha a lebontott Tabánra,
titokban visszaemlékezel,
hol titkos órák édes álma
jött erre a szent napvilágra,
ejts könnyet annak emlékére,
gondolj szerelmünk szentélyére:
Tabánra! Esti holdvilágra,
illatos, lila orgonára,
lebontott, halott, bús Tabánra.

Igaz, nekünk már úgyis mindegy,
boldog szerelmünknek vége már,
új párok jönnek, új remények,
viruló szép, nagy szenvedélyek,
de többé nem lesznek már meg, a
halk, csendes tabáni emlékek.

Erődi Endre.

Porcs István dr. a NEP XII. kerületi elnöke. *Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke a XII. tagozat vezetésével *Porcs* István dr. kormányfőtanácsost bizta meg. *Porcs* István dr. megbizatását örömmel vette tudomásul Buda, elsősorban pedig az érdekelt Hegyvidék közönsége, amely igaz elismeréssel és hálával adózik *Porcs* Istvánnak ,aki a Hegyvidéki Társaság élén 10 év óta folytat tevékeny és hasznos munkát a környék fejlesztéséért. Mint az építőmunka embere, nagy programot vállalt *Porcs* István, maga köré gyüjtve a jóakaratú embereket a nemzeti és keresztény alapon álló konstruktiv gondolatok megvalósítására.

Pataky Ferenc dr. pápai kitüntetése. Dr. *Pataky* Ferencet, a budai Battyhány-utcai leányiskola igazgatóját ,a grenoblei egyetem levelező tagját Őszentsége a *Jeruzsálemi Szent Sir Lovagrend* tagjává nevezte ki. Mikor a magunk részéről örömmel közöljük ezt a hirt meg kell említenünk, hogy a kitüntetés olyan pedagógust ért, aki iskolájából Budán 7 év alatt kulturgócpontot teremtet, az *Actio Catholica* II. kerületi kulturszakosztályának elnöke, vasárnaponként maga vezeti növendékeit a Szent Anna-templomba, hogy ott az által betanított egyházi énekkart vezényelje, iskolája a feltámadási és úrnapi körmenetek alkalmával szinte látványosságszámba megy és az egyetlen székesfővárosi iskola, mely ezelőtt négy évvel pápai áldásban részesült. A Vizivárosban őt és munkáját mindenki ismeri és tudja, hogy a lovagi rendbe való felvételt és az ezzel járó *méltóságos* címet Pataky Ferenc dr. mindenképen megérdemli.

Tárgyalások a BBTE Attila-utcai tornacsarnokának lebontása körül. Hire járt, hogy lebontják a BBTE Attila-utcai tornacsarnokát. Érdeklődtünk Petracsek Lajos képviselőnél, a BBTE elnökénél, hogy mi az igazság a szállongó hirekből. Petracsek Lajos kijelentette, hogy vannak ugyan tárgyalások, amelyek a tornacsarnok lebontásával függnek össze, ezek azonban mindaddig nem vezethetnek konkrét eredményre, amig el nem dől a díszfelvonulási út zavaros terve, amely az egész Krisztinaváros képét feldúlná, továbbá, amig nem történt döntés az új budai színház elhelyezése ügyében. A tornacsarnok telke a BBTE tulajdona, úgy hogy ha hatósági intézkedés következtében, városrendezési okokból, a csarnokot le kellene bontani, azért a BBTE kártalanitást követelhet. het.

Háromszáz gyermeket uzsonnáztat meg az Asszonytábor. A III. kerületi Nagy Asszonytábor dr. Rózsa Zsigmondné elnöklésével elhatározta, hogy műsoros délutánok keretében szegény gyermekeket lát vendégül uzsonnára. Az első uzsonnadélutánt január 16-án, vasárnap rendezi meg a Társaskörben, amelyen kétszáz szegény gyermek kap haboskávét süteménnyel és egyéb édességeket. A rákövetkező héten, január 23-án a Rómaiparti Tóvendéglőben száz szegény gyermek lesz a Tábor uzsonnavendége.

A Fővárosi Hirlap negyedszázados jubileuma. Karácsonykor ünnepelte negyedszázados jubileumát Dacsó Emil hirlapiró kollegánk kitünő várospolitikai hetilapja, a Fővárosi Hirlap. Becsületes munkában eltöltött 25 év nagy idő és a Fővárosi Hirlap büszke lehet azokra az elismerésekre, amelyeket méltán kiérdemelt a főváros szolgálatában. Gazdag és tartalmas volt a jubileumi szám, amely egyben magába ölelte Budapest legutóbbi 25 esztendejének történetét is. A magyar közélet és a főváros életének vezető egyéniségei, valamint a társadalmi és gazdasági világ előkelő képviselői irtak ünnepi cikket a jubileumi számban, amely a karácsonyi sajtó egyik eseménye volt. Kivánjuk jubiláló kollegánknak és a Fővárosi Hirlapnak, hogy még sokáig szolgálhassa töretlen erőben a főváros és a magyarság életét.

Az 1838.-i Nagy Árviz százados évfordulója

Irta: **Bevilaqua Borsodi Béla**

Márciusban lesz száz éve, hogy az ideihez hasonló kemény tél álta okozott jégzajlás megtorlódott a Gellérthegy alján, a mai új Pálos-kolostor előtt a Dunában lévő sziklazátonyon és a zátony alatt mérföldesre kiszélesedő lágymányosi Dunameder homokzátonyain. Az emeletesre feltornyosuló jég elzárta a viz útját. Minekutána a budai katonai várparancsnokság sappeürökkel próbálta szétrobbantani a jégtorlaszt, sőt az mozsarakkal is bombáztatta, bekövetkezett a szörnyű katasztrófa, amit mindenki ismer a két város, Pest és Buda históriájából.

Bizonyos, hogy a Budapest életében olyan tragikus ,egyben jelentős fordulót alkotó eseményről rengeteg irás fog megjelenni. A Székesfővárosi Könyvtár kitünő bibliografusai már összeállitották a nagy árvíz egykorú irodalmát. Bizonyára ez lesz a mélyrehatóbb jelentőségü esemény legméltóbb históriás emléke.

Buda aránylag sokkal kevesebbet szenvedett az árvíztől, mint az alacsonyfekvésü Pest, sőt Buda mentsvára lett a menekülőknek, hiszen József nádorispán az általa lakott várpalota termeit megnyitotta a menekülőknek.

A Tabán különleges szerephez jutott, mert azok, akiknek még idejében módjukban volt Budára átdereglyéztetni magukat, a Tabán magasan fekvő házaiban húzódtak meg. Ide menekült kézdialbisi Barabás Miklós, a nagynevü székely származású arcképfestő is, aki naplójában leirja tabáni menekülése emlékét.

A sziklazátonyt, melynek Molnár-sziget is volt a neve, utóbb buvárok felrobbantották. A Lágymányos részben máig álló gátjának terve később a nagy árvíz tanulságai nyomán alakult ki. Ugyancsak az árvíz tanulságai vetették fel később a Csepelsziget meletti Soroksári Dunaág rendezésének kérdését is.

A pesti Dunapart újjáépülését is nagyrészben az árvíz okozta. Budapest életében fordulót alkot a bősz Duna akkori rakoncátlankodása. A szépirodalom számtalan feldolgozásban örökitette meg az árvizi napokat, Jókai is megirta ezeket a Kárpáthy Zoltán-ban. Számtalan fametszet, rézmetszet, rézkarc örökiti meg a pusztulást. Egykori órák festett lapjain is ott van a jégár képe. Sok budai és pesti házon ott van az árvízlábla: a polgárság az utódok számára kis veresmárvány táblákkal jelölte meg a vízmagasságot.

A Vág, Ipoly és Garam ma is ontja a jégtáblákat a pestbudai Dunára, de a hatalmas jégtáblák pozdorjává zúzódnak a sok régebbi és újabb híd jégtörősarkantyú módjára dolgozó gránitpillérjei élén. A Dunát kőpáncél fogja közre az ilyen tavaszi árvízveszedelem már régen a multé.

A könyvesboltokban már megjelennek az egykorú metszetek, — az érdeklődés már ébred a nagy árvíz pestbudai emlékei iránt.

Egyelőre csak a pogány hideg és a harsogó jégtáblák, meg a fölöttük szállongó szibériai sirályok, vadludak, rucák, libucok emlékeztetnek a jégre, mely a pesti veszedelem okozója volt.

Panaszok és nehézségek az óbudai városrendezéssel kapcsolatos kisajátitások körül

Az óbudai hid épitésének megkezdésével most már gyors ütemben irdulnak el azok a nagyszabású munkálatok, amelyek Óbudát uj, hatalmas városrésszé varázsolják. Az épités mindig rombolással jár és épp azért a hozzáértésen kivül a tapintatnak és méltányosságnak is érvényesülnie kellene a nagyszabású terv végrehajtásánál. A Budai Napló már többizben mutatott rá arra, hogy ez a tapintatosság és méltányosság különösen a kisexisztenciákkal szemben nem érvényesül maradéktalanul. Amikor a Lajos uccának, az uj hid tengelyének utjába eső apró házikókat lebontották, nem gondoskodtak a lakók megfelelő elhelyezéséről. Évtizedek óta fennálló, ezen a környéken gyökeret vert exisztenciák pusztultak el máról-holnapra, kénytelenek voltak felszedni a sátorfájukat és elszéledni a szélrózsa minden irányában, hogy uj lakóhelyet és kereseti lehetőséget biztositsanak maguknak, előttük teljesen idegen környezetben.

Kiáltó szó volt a pusztaságban, hogy a kisajátitásokat csak akor kell megkezdeni, illetve végrehajtani, ha azokról, akiknek sorsa, élete a kisajátitandó házakhoz volt kötve, megfelelő gondoskodás történik.

Az elhamarkodott munkának sok apró tragédia járt a nyomában. Olykor-olykor a szerencsés véletlennek kellett közbejönnie, hogy az illetékes tényezőket jobb belátásra birja. Igy történt többek között, amint azt a Budai Napló is megirta, Molnár Jánosnéval, akinek a Lajos utcának éppen azon a részén volt vendéglője, ahol a bontási munkálatokat megkezdték és végre is hajtották. A vendéglőhöz azonban nem lehetett hozzányulni, mert a törvény értelmében, mint évtizedek óta fennálló üzemnek, egyévi felmondáshoz van joga. A vendéglő tehát ott maradt a pusztaság kellős közepén, körülötte pedig minden házat lebontottak. És ott is marad május elsejéig, amikor a törvényes felmondás lejár. Akkor azután megkezdheti a kálváriáját: hol és hogyan teremtsen magának uj exisztenciát, uj törzsvendégeket a régi asztalokhoz.

Az uj városrendezési terv szerint az egyik fővonal átszeli a Flórián teret, amely áldozatul követeli a Majláth utca és Miklós utca utjába eső vonalat is, de csak részben. Az apró házak egész seregét sajátította ki itt a főváros, közöttük olyanokat is, amelyeknek nem teljes területe kerül a szabályozás vonalába.

Szomorú sors vár Raab Józsefre is, akinek a Miklós utcában van a vendéglője. A szabályozási vonal csak a kert kisajátitását tette volna szükségessé, a főváros azonban az egész telekre tart igényt és a házat is kisajátította.

— Több mint harminc éve áll itt a vendéglőnk — mondja a Budai Napló munkatársának Raab József. — Sűrün keresik fel nemcsak budaiak, hanem átjönnek hozzánk sokan Pestről is. Mi lesz velünk, ha innen elmegyünk? Törzsvendégeinket elveszitjük, akikre pedig olyan büszkék vagyunk. Tábornokok, magasrangú tisztviselők, bankigazgatók, művészemberek ülnek a mi fehérasztalaink mellett; örökre el kell búcsúzni tőlük. Gyakran volt vendégünk, amikor Óbudára költözködött, néhai jó Krúdy Gyula is és az ő kedvéért sok iró és ujságiró kereste fel szerény helyiségünket. Hiresek voltak és azok még ma is a „Pénteki Esték", amelyekre az Operaház tagjai is el szoktak jönni. Burián, a hires tenorista, ha jó kedve támadt, a társaság kedvéért akárhányszor elénekelt nálunk egy-egy áriát.

— Mindezek ellenére is meg tudnék nyugodni a helyzetemben, ha a főváros megadná a lehetőséget arra, hogy más, megfelelő helyiség után nézzek, de nem tudok pénzhez jutni. Annak ellenére, hogy a kisajátitás megtörtént és a főváros a maga részéről 22.000 pengőt fel is ajánlott, egyetlen fillért sem folyósit, ahhoz pedig, hogy másutt, akár Budán, akár Pesten béreljek házat, pénz kell. Egyébként az egész ügy a bíróság előtt van, mert a főváros által felajánlott összeg távolról sem éri el a telek tényleges értékét.

Nádor Nikitits László dr. ügyvéd, aki Raab József ügyében eljárt, a következőket mondotta a Budai Napló munkatársának:

— A kisajátitásokkal tényleg sok baj van Óbudán és különösen a Majláth- és Miklós utcai kis házak tulajdonosait érinti érzékenyen ez az újfajta gyorsitott eljárás. Tudni kell, hogy a Flórián teret átszelő uj utvonal a szabályozási terv szerint több teleknek csak egy részét igényli. Itt tehát nem volna semmi akadálya annak, hogy a főváros csak a szükséges telekrészeket sajátitsa ki, a többit pedig meghagyja a régi tulajdonosok kezében, akik igy nem volnának kénytelenek elköltözni. De ettől függetlenül is a kisajátitási eljárást ugy kellene végrehajtani, hogy a szabályozás után felszabaduló telkekre elsősorban azoknak lenne jogos igényük, akik a kisajátitás során telek nélkül maradtak. Nem méltányos, hogy a főváros olcsón sajátit ki és később az igy nyert területet sokkal drágábban értékesiti.

— Igen jellemző a telkek értékelése — magyarázza Nádor Nikitits dr. — A főváros Raab József telkéért ölenkint 105 pengőt, tehát összesen 22.018 pengőt ajánlott fel, az épületért pedig 2850 pengőt. Ezzel az összeggel természeteesen Raab József nem volt megelégedve és perre vitte a dolgot. Hoepfner Guidó épitész, a törvényszék szakértő bizottságának elnöke és Czeglédy Endre épitész, hites törvényszéki szakértő a telket 35.593, a házat és üzemet 9000 pengőre becsülték. A főváros kirendelt szakértője még a főváros részéről előzőleg ölenként felajánlott 105 P. helyett már csak 80 pengőt hozott javaslatba. Bizunk abban, hogy a bíróság tárgyilagossága és igazságérzete nyugvópontra juttatja ezt az ügyet, amely Raab József létkérdése és jobb sorsot biztosit Óbuda egyik legérdemesebb vendéglős-dinasztiájának, amely több mint három évtizede folytat becsületes harcot a maga megélhetéséért és közszolgálatai révén a főváros és Óbuda érdekeiért.

A Szentimrevárosi tanoncotthon költségvetése. A XI. kerületi szentimrevárosi Vöröskereszt választmány *Duday* Alajos tanácsnok-elöljáró elnöklésével január 19-én választmányi ülést tart, amelyen a választmány által létesitett tanoncotthon idei költségvetését tárgyalják meg. A tanoncotthont Duday Alajos fáradhatatlan buzgólkodása révén a kerület közönségének áldozatkészsége teremtette meg és tette lehetővé megnyitását is. A XI. kerületi Vöröskereszt választmány most a bevételek állandósitására és az otthon költségeinek biztositására ugyanazt az áldozatkészséget készül igénybevenni újabb teaestélyek és mozielőadások rendezésével. Ennek módozatát tárgyalják meg a január 19-iki fontos választmányi ülésen.

BUDAPESTI GÁZ-

KOKSZ

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt

„Spolarich-Zöldfa"

étterem — söröző
György Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Farsang

Vogl-jelmezbál. Budán elképzelhetetlen a farsang a Vogl-tánciskola hagyományos jelmezbálja nélkül. Ez évben február 19-én rendezi meg a népszerű Vogl tata a Budai Vigadóban. Báliroda: II., Medve-u. 6. Telefon: 152—346.

Ciszterci-tea. Február 5-én a Hungária-szállóban rendezik meg a Ciszterci-teát. Báliroda: XI., Horthy Miklós-út 25. Telefon: 269-233.

A Budai Evangélikus Teák rendezőbizottsága január 16-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezi következő teadélutánját a Bellevue-szállóban. Asztalfoglalás II., Margit-körút 26. I. 3., a rendezőségnél.

Huck Antal nyugalomba vonulása. *Szendy* polgármester nyugdijazta a Községi Élelmiszerüzem igazgatóját, *Huck* Antalt. Huck igazgató, szolgálati idejét becsülettel, lelkiismeretes munkával töltötte be és nagy érdemei vannak az Élelmiszerüzem felvirágoztatásában, melynek egyik legfőbb erőssége volt.

Székely Miklós dr. hirlapirónak, valamint Ilona (Korenek Lambertné) és Sarolta leányainak primori (székely főnemesi) rangját, a „Rétyi" előnév használatával együtt igazolta a belügyminiszter.

A Légoltalmi Liga III. kerületi csoportja január 12-én, szerdán tartotta meg alakuló gyűlését. A gyűlésen Hanthy-Haidekker János kerületi elöljáró elnökölt és tájékoztatta a csoportot a Légoltalmi Liga keretében a rája váró fontos feladatokról.

Káldor Gyuláné előadása. A III. kerületi Asszonytábor február elsején teaestélyt rendez a Társaskörben. Az estély keretében Káldor Gyuláné, az Asszonytábor társelnöke előadást tart „A mai nő gazdasági helyzete" cimen. A tea ára nyolcvan fillér.

Halálozás. *Jókay-Szilágyi* Mikiósnak, a Magyar Iparos kiadótulajdonosának felesége, nemes *Jókay* Juliska ötvenkilenc éves korában meghalt. Halála a Jókay-Szilágyi, a Jókay és az igrici Nagy családokat borította mély gyászba. Dr. Jókay Sándor táblabiró, Jókay Árpád alezredes és Jókay Károly földbirtokos növérüket gyászolják az elhúnytban. Szombaton temették el általános nagy részvét mellett a farkasréti temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint.

Wagner Marcell mérnök-épitőmester, Buda egyik legrégibb épitőmester családjának utolsó sarja, hétfőn meghalt. Egyike volt a békeévek legmegbizhatóbb és legkeresettebb mérnök-épitőmestereinek. Ő épitette a honvédparancsnokság, Uj Szent János-kórház, Wekerle-telep épületcsoportjait, a Halászbástyát, Állatkertet és több budapesti középületet. Szerdán délután temették el a farkasréti temetőben.

Sváb Gyula műegyetemi nyilvános rendes tanár, a II-od osztályú érdemkereszt tulajdonosa. 58 éves korában váratlanul meghalt. Hűséges munkatársa volt gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszternek. Ma délután temetik a Kerepesi temető halottasházából.

Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII., József-körút 6.) január 17-én este fél 8 órakor nyilik meg. Beirás és a felvételhez szükséges ürlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

A Kisfaludy Színház jövőheti műsora. Péntektől, 14-től kezdve a Kisfaludy Színházban a *Méltóságos Asszony*, háromfelvonású vigjáték kerül színre, 6 képben. A főszerepekben Földváry Sándor, Szécsy Hédy, Krémer Ferenc, Kömives Erzsi, Harasztosi Irén, Takács Oszkár lépnek fel. Az előadás keretében fellép a *Két Vanek*, világhires illuzionista pár is.

Virágkedvelők figyelmébe! A Virágkedvelők Egyesületében január 13-án, csütörtökön, VIII., Eszterházy utca 4. sz. alatt d. u. fél 5-től 6-ig Rapaich Raymond dr. ny. főisk. tanár könyvtárnok: „A virág a magyar népművészetben" cimmel előadást tart és este fél 7-től 8-ig Füredi Jenő. Minden érdeklődőt szivesen látnak. Felvilágositással szolgál a Központi Iroda, VI., Podmaniczky u. 29. (Telefon: 116-353) vagy a helyszinen.

Társasvacsora az Ujlaki Kulturházban. A III. kerületi Katolikus Kör társasvacsorát rendez ma, csütörtökön este nyolc órakor az Ujlaki Kulturházban.

Halálozás. Czakó Adolfné született Rill Nikolina, nyug. műegyetemi tanár felesége, január 9-én vasárnap, 77 éves korában meghalt. Szerdán temették el a Kerepesi út melletti temetőben általános részvét mellett a kiváló úriasszonyt, akiben Czakó Pál, a Nemzeti Színház dramaturg-titkára, a Városszinház egykori igazgatója édesanyját gyászolja.

A Déryné Játékszín elnöki tanácsának ülése. Dr. vitéz József Ferenc királyi herceg fővédnök elnöklete alatt a Déryné Játékszín (állandó budai szinház) felépitő mozgalmának elnöki tanácsa január 14-én, pénteken délután 5 órakor, a Magyar Tudományos Akadémia heti előadótermében ülést tart. Tárgysorozat: 1. elnöki megnyitó, 2. jelentés a mozgalom eredményéről, 3. a részvénytársaság alapitási tervezete.

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10 —
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Épületek átalakitási és tatarozási adókedvezményei

A december 31.-én lejárt tatarozási és átalakitási adókedvezményt a Pénzügyminisztérium 173/937-VIII a. sz. rendeletében meghosszabbitotta, 50 százalékban állapitva meg, lényegében ugyanazon feltételek mellett, a kedvezményeket.

Azt a házat kell családiháznak tekinteni, amelyben a házmesternek és egyéb alkalmazottaknak lakásain kivül legfeljebb három lakás van, vagy ha a ház több lakásból áll, azokat birtokosa vagy hozzátartozói használják. Minden más lakóházat a rendelet szempontjából bérháznak kell tekinteni. Családiházaknál végzett átalakitási vagy tatarozási munkálatokra csak akkor kérhető az adókedvezmény, ha azok költségei az évi házadóalap 30 százalékát meghaladják.

Az 1924 : XII. t. c. szerint megalakitott társasháztulajdon egyes külön épitményeinek vagy természetben megosztott épitményrészeinek átalakitása esetében az átalakitott bérlemény, illetőleg épitmény vagy épitményrész belső köbtartalmához viszonyitva köbméterenkint a 2.50 pengőt kell, hogy elérje a tatarozási költség.

A rendelet 3. paragrafusának 10. pontja szerint az elavult födémeknek, illetőleg födémrészeknek ujakkal való kicserélése jogalapot adókedvezményre csak akkor szolgáltat, ha a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által 7000/1937. sz. alatt kiadott rendelet 9. paragrafusában foglalt előirásoknak megfelel. Fedélszéknek és fedélhéjazatnak ujjal való kicserélése esetén a fenti közmunkatanácsi rendelet 4. paragrafusában foglalt előirások betartása mellett van adókedvezményre jogalap.

Légoltalmi óvóhelyekkel kapcsolatban végzett átalakitásoknál a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 7000/1937. sz. rendeletének 7—13. paragrafusaiban foglalt követelményeknek meg kell felelni. A legkisebb óvóhelynek, ami után adókedvezmény igényelhető, legalább 10 személyt befogadó képességűnek kell lennie. Adókedvezménnyel létesithetők, illetve beszerezhetők, kizárólag az óvóhely céljait szolgáló a) légszivó és légszűrőberendezések, b) világitási berendezések, c) árnyékszékek, d) vizszolgáltató és tároló berendezések, e) felirati táblák. Az óvóhely ajtajainak és ablakainak a 800 számú Magyar Országos Szabványok szerint kell készülniök.

Aki az átalakitásokra biztositott adókedvezményt igénybe akarja venni, köteles legalább 8 nappal az átalakitási munkálatok megkezdése előtt a pontos méretekkel ellátott kiviteli terveket és az átalakitási munkálatokról szóló részletes költségvetést egy-egy példányban a kerületi adófelügyelőségnél benyujtani és egyuttal bejelenteni a kedvezmény iránti igényét is. A költségvetésben a méreteket, mennyiségeket és egységárakat pontosan fel kell tüntetni.

Elsőrendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó 1-568-63.

Id. Mangold Gusztáv a Boross-klinikán fekszik. A régi magyar ujságiró gárda egy érdemes munkása: id. Mangold Gusztáv, a Balatoni Hirmondó szerkesztője fekszik most már hetek óta betegen a Szentkirály utcai Boross-klinikán, ahol a legilelkiismeretesebb kezelésben és ápolásban részesül Boross tanár felügyelete mellett. Jólesik látni azt a szeretetet és részvétet, amellyel az öreg ujságirót körülveszik Boross professzor klinikáján. Mangold Gusztáv már a javulás útján van s remélhetőleg mihamarabb visszanyeri egészségét.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

DÉLIVASUT KÁVEHÁZBAN
EREDETI BÉCSI SCHRAMLI — WIENER STEFFL ÉNEKEL

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átala itott **Szeiffert** -kávéházban
Székely Dezső-jazz
Szántó Gyula éneke

Mit ir Furkáts Tamás a budai cselédlányokról 1804-ben

Furkáts Tamás kedves humorú és éles megfigyelőképességről tanuskodó levelei, amelyeket sorozatosan közöl a *Budai Napló*, még ma, százharmincnégy év után is, nemcsak a közvetlenség erejével hatnak, hanem sokban ráillenek a mai viszonyokra is. Különösen, amiket a cselédekről ir, akikkel akkoriban is sok vesződségük volt a budai nagyságáknak. Huncut rosszmájúság van például az alábbi néhány sorban, melyeket 1804-ben ir Mnosbélben lakó Ságor-Urához:

„Most a tekintetes Urnak a huga — irja — *a Feleségemél Szoba Lányságot visel, de, mivel egyszerre nagyon megkövéredett, sőt meg is vastagult, nemsokára Budárul elfog utazni, hogy a Levegőeget megváltoztassa, de én nem tudom Ságor Uram, mi légyen a dologba, hogy most a Szoba Lányok olly hirtelen megkövérednek? a tekintetes Urak pedig nagyobb részint soványabbak lesznek.*"

Ugy látszik a csinos szobalányok iránt nem voltak érzéketlenek a tekintetes urak. A megoldás módját, amelyet a ház asszonyának alkalmaznia kellett, Furkáts barátunk igen enyhén „levegőváltoztatásnak" nevezi . . .

Egy másik levelében ezeket irja:

„A Feleségem magán nem is tud segiteni, most egy Szakácsnét fogadott fel, a mellynek 40 forintot fizet, kenyérre valót és Petsenyére valót. A minap pedig az átkozott Személy kilopta selem harisnyáit a Feleségem ómáriumjából és elment a Szeretőivel délutánn három órakor, másnap pedig reggel tizenegy órakor jött vissza. A Feleségem a Kávéját megkivánta s azért meg is szitta a Szakácsnét, de ő keme olly kemény jelelettel ijesztette me ga Feleségemet, hogy az vissza felelni nem is merészlett. Én ezt meghallván, megkaptam a pálczámat s melegibe le korbácsoltam a garáditson ezen fejes mezétlábu Kisasszonyt."

Ime nincs új a nap alatt: a „selem harisnyák" sorsa ma is ugyanez, mint százharmincnégy évvel ezelőtt, amikor Furkáts Tamás uram nagy felháborodásában kénytelen volt korbácshoz nyulni, hogy a tekintélyén ejtett csorbát helyre „üsse", a szó igazi értelmében.

Tegnapelőtt — irja egyik levelében — *és is Stodmárba* (Városmajor) *voltam, a honnéd vissza jövén, magamat egy tréfán nagyon jól mulattam. Én egy jó barátommal haza felé sétálgattam, előttünk pedig két Szolgáló Leányok a Szeretőjekkel karnál fogva vezették egymást s mindég a rossz Asszonyokon panaszkodttak. Az egygyik azt mondotta, hogy a Budai s Pesti Asszonyok egy kukot sem érnek, mert azt kivánják, hogy a Szolgáló Leányok már estve hét órakor az ágyba legyenek, a helyett Bétsbe még kiletz órakor kiki a Bástyán sétálgat, a Bétsi Asszonyok pedig meg se pirongattják a Szolgálókat, sőtt magok is megengedik az embernek, hogy magát jól mulassa.*"

Mintha csak a mai „háztartási alkalmazottakat" hallanánk panaszkodni. A kimenő örök problémája foglalkoztatja a Szolgáló Leányokat meg a Stodmár (Városmajor) sétányain is. Az, hogy a Budai és Pesti Asszonyok egy kukot sem érnek, szigorú bírálat, dehát egyes cselédek alighanem ma sincsenek a mai budai és pesti asszonyokról sokkal jobb véleménnyel.

Hirtelen természetű „Furuskák" akkor is akadtak, aminek bizonyságául ezeket irja Furkáts Tamás:

„Egy Furuska igy felele: Én egy szegény özvegy Asszonyt szolgálok, de nagyon jó dolgom van nálla, mert tsak ötször minden nap kell kávét főznem és az ebédjét és vacsoráját készittenem, azonkivül ő mindég szereti avagy szivesen látja nállam a szeretőimet. Tsak azt nem fogom szenvedni töle, hogy mindég Tenek hiv, mert ha a kávéját megkivánnja, ugy nevez: Te Furuska! hozd be a kávémat. Én már egyszer meg is mondtam nekije, hogy az atyám Pattantyós lévén, ugy szolgálta a Királyt, mint az Ő Ura. De Ő mindazonáltal tsak ugy nevez, mint ha a szeméten talált volna. Azért, ha még egyszer ugy szóll, másképen fogom a hurt pengetni."

Hol tekinthetők meg Budán a választói névjegyzékek

A fővárosi országgyűlési képviselők 1938. évi névjegyzékének szavazókörökre bontott egy-egy példánya a budai I. választókerületben a következő közjegyzőknél van letéve:

1—7., 21—30. szavazókör: Dr. *Rónay* Tibor kir. közjegyző (I., Krisztina-körút 30).

8—20. szavazókör: Dr. *Kaprinay* Endre kir. közjegyző (XI., Horthy Miklós út 6).

31—40. szavazókör: Dr. *Fodor* Antal kir. közjegyző (II., Fő-utca 4).

41—46. szavazókör: Dr. *Fekete* László kir. közjegyző (II., Tölgyfa utca 11).

47—62. szavazókör: Dr. *Sárközy* Sándor kir. közjegyző (III., Fő-tér 2).

A kir. közjegyzők a névjegyzék őrizetükre bizott példányáról kötelesek bárkinek hitelesitett teljes, vagy részleges másolatot kiszolgáltatni, továbbá tanusitványt adni arról, hogy *valakinek a neve a névjegyzékben előfordul-e, vagy nem fordul elő.* A kir. közjegyzők a másolatokért és tanusitványokért a szabályszerű díjakat számithatják fel.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Január 16—31

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Remény, Győri út 8.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő utca 27.
Gránátalma, Zsigmond utca 17.
Statisztika, Margit körút 54.

III. kerület:
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Magyar Korona, Polgár tér 7.

XI. kerület:
Aranysas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok utca 22.
Mátyás Király, I., Br. Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda utca 34.
Aquincum, III., Szentendrei út.

BÁNKI BÉLA
uriszabó
6
II., Fő-u 83
Telefon:
157-223.
Havi hitel garanciaképes uraknak

Presbiterek eskütétele a budai református gyülekezetben. A Szilágyi Dezső-téri templomban január 9-én, vasárnap, a délelőtti istentisztelet alkalmával tettek esküt a gyülekezet decemberi közgyülésén megválasztott presbiterek. A részleges tisztujitás alkalmával megválasztott egyházi elöljárók: lovasi Balogh Gábor főgondnok, dr. Borsos Endre és dr. Osvárth Ferenc gondnokok, dr. Dunás Varga Ferenc, dr. Eszláry István, dr. Igó Elek, dr. Jalsoviczky Károly, dr. Karsa László, borosjenői Kádár Gusztáv, dr. Kenessey Pongrác, Lédeczy Sándor, dr. Mészáros János, Margalit Andor, Fodor Gábor, dr. Szalóky Kálmán presbiterek. Szükségessé vált még hat pótpresbiter behivása is, akik ugyancsak ez alkalommal tettek esküt. Névszerint a következők: vitéz Szokolay László, Rein Dezső, Török Zoltán, Buza Kiss Imre, dr. Zilahi Sebess György és Jámbor Lajos. Haypál Béla lelkész beiktató beszéde után lovasi Balogh Gábor főgondnok megköszönte a gyülekezet bizalmát.

A budai vitézek évnyitó istentisztelete. A II. kerületi vitézek tiz év óta minden év elején, felekezeti különbség nélkül, testületileg résztvesznek egy alkalommal a római katolikus istentiszteleten s másik alkalommal a Szilágyi Dezső-téri református templomban tartott istentiszteleten. Az idén január 9.-én vettek részt a Szilágyi Dezső-téri templomban a délelőtti istentiszteleten. Haypál Béla ref. lelkész az őrállók kötelességéről és áldozatáról beszélt. Többek között megjelentek: vitéz Fehér Xavér Ferenc kerületi vitézi hadnagy, vitéz Marschalkó Kornél altábornagy, vitéz nemes Deseő Lajos tábornok, dr. vitéz Árvátfalvi Nagy István országgyülési képviselő, vitéz ákosfalvai Szilágyi László osztálytanácsos, vitéz Sáfrány István, vitéz Szabó Endre főtanácsos, vitéz Récsey Imre, vitéz Hansághy Gyula, vitéz Raffay Béla, vitéz görgei és toporczi Görgey Miklós huszárezredes, vitéz Balázsfalvi Kiss Mihály alezredes, vitéz Szokolay László és sokan mások. Az ünnepi istentiszteleten a presbiterium tagjai közül ott voltak: Lovasi Balogh Gábor, dr. Borsos Endre, dr. Borbély Kálmán, Szelestey László, dr. Eszláry István, dr. Igó Elek és dr. Kenessey Pongrác ny. főispán.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László.

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

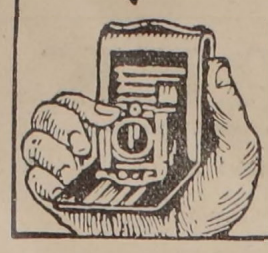

PUNKTAL ÉS ULTRASIN
ÜVEGEK
LORGNETTEK
LÁTCSÖVEK
MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!

Kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

250.914/1937—XIII. szám.

Tervpályázati hirdetmény.

1. Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános névaláirásos tervpályázatot hirdet a III. Szél utcában épitendő Alapitványi Fiú- és Ipari Nevelőotthon terveire a mellékelt tervezési irányelvek alapján.

2. A pályázaton résztvehet minden magyarhonos épitészmérnök, aki a Mérnöki Kamara tagja, vagy aki a József Müegyetemen, illetőleg a József Nádor Müszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen oklevelet szerzett.

3. A pályázatra vonatkozó hirdetés, tervezési irányelvek és helyszinrajz 1937. évi november hó 29.-től kezdve a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztályban dr. Szerényi Ödön főmérnöknél (IV., Központi Városháza, III. emelet 331. sz.) hétköznapokon 12—2 óráig dijmentesen átvehető. Az átvétel alkalmával igazolni kell a pályázati jogosultságot. Felvilágositásokat csak irásban lehet kérni a megadott határidő első harmadában; ilyen irányú kérelmekre a határidő első harmada végén a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztály ugyancsak irásban felel és a feleletet az összes pályázóknak megküldi. Ennek lehetővé tétele végett a pályázóknak közölni kell nevüket és lakáscimüket.

4. A pályamunkák kiállitása (keretezés, üvegezés stb. mellőzésével) a lehető legegyszerübb legyen, azonban a lapokat könnyebb kezelés végett lehetőleg egyenlő nagyra vágva, kemény papirra kell felragasztani; minden lapot, illetve darabot névaláirással és lakáscimmel ellátva, összecsomagolva és lepecsételve, „Tervpályázat a III. Szél utcában épitendő Alapitványi Fiú- és Ipari Nevelőotthon épület terveire" felirattal legkésőbb 1938. évi február hó 15.-én déli 12 óráig elismervény ellenében a polgármesteri XIII. (magasépitési) ügyosztályban (IV., Központi Városháza, III. emelet 322. sz.) személyesen vagy megbizott útján kell beadni. Postán beküldött terveknél a postai bélyegzőre vonatkozik a határidő.

7. A kitüzött pályadijak a következők:
I. dij 2000 P, II. dij 1200 P, III. dij 800 P, 10 megvétel á 400 P, amennyiben a birálóbizottság erre érdemes terveket javaslatba hoz.

A székesfőváros polgármestere

30.869/1937. szám.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. törvénycikk 27. paragrafusa értelmében alulirott kerületi elöljáró, mint elsőfokú iparhatóság közhirré teszem, hogy Kis Pintér János budapesti lakós a III. ker. Bécsi út 98. sz. 16193. hrsz. alatt kézierővel működő tüzifavágó és raktározó telepet akar felállitani.

Akik e vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek a fentidézett törvényszakasz értelmében szóval vagy irásban 1938. évi január hó 21-ik napján délután ½1 órakor, a helyszinére kitüzött tárgyaláson előadni, különben az üzlettelepet, hacsak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyezni kell.

A telepnek, a rajta felállitandó épületeknek és belső felszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leirását és szabatos magyarázatát az érdekeltek hivatalomban (III. ker. Fő tér 3. sz. I. 21. ajtó) a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Budapest, 1937. évi december hó 23. napján.

Dr. Hanthy-Haidekker s. k.
III. ker. elöljáró.

Katonapolitikai előadóest a Szentimrevárosi Társaskörben. Január 10-én, hétfő este 7 órakor a Szentimrevárosi Társaskörben (XI., Horthy Miklós út 15/d) előadást tart Székelyi Nyiry László ny. vezérkari ezredes, a Szombathy Kálmán szerkesztésében megjelenő Honvéd Ujság főmunkatársa. Az előadás cime: „Lehet-e a békepolitikát folytatni hadsereg sélkül?" A kiváló katonai iró felolvasása iránt igen nagy az érdeklődés. Társaskőri tagokon és hozzátartozóikon kivül vendégeket is szivesen lát a rendezőség.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hidfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMUVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 135—034	ASTRA XII., UGOCSA-U.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
A falu rossza Fősz: Somlay, Rózsahegyi, Greguss Dayka stb. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Januárban megnyilik **Buda legmodernebb intim filmszinháza**	csütörtöktől—vasárnapig. **300.000 pengő az uccán** Fősz.: Kabos, Uray, Bárczy Kató, Sutyi. és **Az uj sheriff** hétfőtől—szerdáig **Ketten az éjszakában** Fősz.: Paula Wessely és Rudolf Forster.	jan. 13—19. **300.000 pengő az uccán** Főszereplők: Bárczy Kató, Kabos, Vizvári, Ádám Klári (Sutyi). **Banditák országa** Főszereplő: Dick Foran, az éneklő cowboy. HIRADÓ.	GYÁRFÁS GYULA MOZGÓKÉPSZINHÁZA **A budai uricsaládok szórakozóhelye**

36. évfolyam Budapest, 1938. január 20. 3. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Kiáltás a romok felett

Herczeg Ferenc, mikor a Déryné Játékszín elnöki tanácsának ülésén felszólalt, elmondta, miért tartja helyesnek és szükségesnek a mozgalmat. Buda teljesen átalakult. Pest jómódú lakossága lassankint Budára telepedett át és a régi Buda hovatovább eltűnik. Vagyis, ahogy mi mondani szoktuk: Budából rövidesen Budapest lesz. Elveszti gyönyörű egyéni színét, „egységesül" és ha nem is válik Pestté, de semmi esetre sem marad meg a régi Budának.

Herczeg Ferenc megállapítása tökéletesen fedi a helyzetet. Talán fájdalmas bizonyos szempontból ez az igazság, mégsem tudjuk, búsuljunk, vagy örüljünk-e: a legegyszerűbb és legtermészetesebb, ha egyszerűen tudomásul vesszük a meg nem változtatható tényt, amelylyel szembeszállani szélmalomharc lenne. A nagyvárosok életét nem irányítják szentimentális, vagy romantikus szempontok: a fejlődés útjai bizony sokszor kegyetlenek. Igen, Budának szüksége van modern, világvárosi színházra, mert Buda azonos Budapest világvárossal és kultúrája semmivel sem alábbvaló, mint a testvérvárosé. De szüksége és jogos igénye van ezen az alapon sok minden egyébre is, ami ma még nincs meg és ami miatt Buda nem lehet Budapest. Pedig sokat, nagyon sokat áldoz fel Buda, amikor lemond saját életéről, hogy a haladó ország haladó fővárosának élete élje.

Aki végignézi a Budai Napló hasábjait, hétről-hétre látja, mint tünik el rohamos tempóban a mult és a ma Budája. Óbudától, amelyet most rombolnak le, a Vizivároson és a Krisztinavároson keresztül le az Alsóvárosig, mindenütt rombolnak. De egyes helyeken „már" terveznek is. A régi Buda éppúgy eltünt, mintahogy a földdel egyenlővé lett krisztinavárosi Színkör, amelynek sorsa élénken szimbolizálja Budáét. Lesz-e új színháza a régi helyett Budának? Ki tudja. És lesz-e új, modern, egészséges nagyváros annak a helyén, melyet egyelőre csak bontanak, anélkül, hogy — mint azt az óbudai helyzetről szóló beszámolónk elmondja, — tudnnák, hogy mi lesz ezzel az állítólag nagyjövőjü, de jelenleg nagyon-nagyon szerencsétlen városrésszel? És mi lesz a fürdővárossal, a Lágymányossal, meg a többi részekkel, melyekből eltűnik lassanként az ősi budai lakosság, elszéled, szétzüllik az ismeretlenségbe? . . .

Felelet egyelőre nincs a kérdésre. Legalább is pozitiv válasz nincs rá. A rombolás olyan pozitivum, amely sajnos egyelőre csak negativ irányban jelent haladást és a tervezgetés sem pótolja a konkrét veszteséget, azt, hogy elvesztettük saját magunkat, azt a Budát, amely maradéktalanul a miénk volt, a mi testünk és a mi lelkünk.

Amit Herczeg Ferenc mondott, mi már sokszor elmondtuk ezen a helyen. Mégis nagy hálával és köszönettel tartozunk neki, mert az ő kimagasló alakja messzebbre látszik el, hangja távolabbra hatol, mint a miénk.

Igazolás és elégtétel nekünk, hogy a nemzet nagy irója ugyanazt látja és vallja, amit mi régóta hirdetünk gyenge hangunkon. Mert — ha talán fájó érzéssel és némi rezignációval is — belenyugszunk abba, hogy a régi Buda eltűnik, abba azonban semmi esetre sem tudunk belenyugodni, hogy nem épül fel a romok helyén az új város, a napfényes, madárdalos Budapest, az ősi budai vár tövében, az egészség, szépség boldog otthona: a virágos, gyönyörü új Buda.

Kérdések, amelyekre kétségbeesett lélekkel várja a feleletet a „lekaszált" vidékek lakossága, amely elvész a fővárosra nézve, kihúzódik a környékbeli községekbe, ahol még megtalálja ugyanazokat az életviszonyokat és lehetőségeket, amelyeket a mult regényes emlékei közé süllyeszt az egyelőre még csak papiroson meglévő modern Budapest.

Uj sugárutak és parkok feljesen ujjáalakitják a Viziárost

Az óbudai nagyszabású városrendezéssel egyidejüleg lázas munka folyik a főváros városrendezési és magasépitési ügyosztályában azoknak a terveknek végelegesítésére, amelyek a Viziváros belső rendjét és külső képét fogják gyökeresen megváltoztatni. Voltaképen már csak az utolsó simításokat végzik a jóváhagyott terveken, amelyek a Viziváros fekvésénél fogva természetesen nem lehetnek olyan mélyrehatóak, mint az óbudaiak.

Nem bolygatjuk meg a régi Halászvárost meghittségét mondotta *Kempelen* Ágoston tanácsnok, a városrendezési és magasépitési ügyosztály kitünő vezetője a *Budai Napló* munkatársának. — Nem lesznek felforgató utcaáttörések, tömeges kisajátítások: *a csákánynak itt kevesebb dolga lesz, mint Óbudán, de azért mégis újjá, modernné alakul át a Viziváros*, habár csak fokozatosan is. Mert hiszen a már elhatározott és minden illetékes fórum által jóváhagyott szabályozásokat csak az új épitkezések során lehet végrehajtani.

A közeljövő programja a Várbástya keleti lejtőjét kikapcsolja, elkülöniti, mert itt jellegzetesebb történeti szempontoknak is érvényesülniök kell. Ettől függetlenül indulnak el a Vizivárost felölelő munkálatok.

Széles sugárut lesz a Csalogány-utcából

A tervek szerint a legjelentősebb átalakuláson a Csalogány utca esik át. *Ez az utca lesz a Viziváros főütőere, sugárútja*, amely ezt a városrészt szinte két *szabályos részre osztja*. Eljövendő fontos közlekedési és forgalmi szerepének megfelelően kiszélesitik. A Csalogány utca ezidőszerint meglehetősen szük és egyenlőtlen. Átlagos szélessége kilenc-tiz méter, egyes helyeken tizenöt méterre is kiterebélyesedik, de van olyan szakasza is — a Dunapartnál — ahol csak hét és fél méter széles.

Az új terv a Csalogány utcát végig csaknem huszonhat méterre szélesíti ki, görbe vonalait egyenesre húzza és egy kis enyhe töréstől eltekintve, *valóságos sugárúttá varázsolja*, amelynek minden pontjáról kilátás nyilik a parlament épülettömbjére és ezzel egész új színfoltot ad a Vizivárosnak. A Csalogány utca új vonala már kibontakozik a Görgey utcánál, az ott keletkező új bérpaloták épitésével, amelyek már az új szabályozási vonalon emelkednek. *A Kapás és Medve utcák között mintegy negyvennyolc méter széles tér alakul.*

A többi utcak szabályozási módját és irányát a helyzeti adottságok szabják meg. A legfőbb cél ugyanis — ez az egész szabályozási terv gerince — *naphoz és levegőhöz juttatni a Vizivárost.*

Napfény, levegő és uj forgalmi utak a Vizivárosban

Ennek megvalósitását a „keretépitkezési mód" teszi lehetővé vagy legalább megközelithetővé. Ennek megfelelően a szükebb utcákban az utcaszintjétől legfeljebb tizennégy méter mélységig szabad a telket beépiteni. A háztömbök között igy tágas, szabad területek alakulnak ki, amelyek nemcsak a napfényt és a levegőt biztositják, hanem *gyermekjátszóterekül is alkalmasak.*

Igen ötletesen *légrésekkel teszik* lehetővé, hogy a gyermekek az utca felől szabadon is eljuthassanak ezekre a közös játszóterekre. A légréseket ugyanis két épület között meghagyott üres sávok alkotják. A tervek szerint egy négy utca által határolt épülettömb belső szabad területére minden utcárol bevezető, összesen négy légrésen át lehet bejutni.

A szélesebb utcákban a helyzet megfordítva alakul: itt a napfényt és levegőt a házak előtt az utca szegélyén létesitendő előkertekkel fogják biztositani. Ezt a megoldást alkalmazzák például a *Fazekas utcában*, amelynek húszméteres szélességéből az előkertek számára megfelelő helyet lehet kiszakitani a forgalom veszélyeztetése nélkül.

Uj forgalmi vonalat is kap a Viziváros a Gyorskocsi utca kiképzésével és meghosszabbitásával. A szük Fő utca ugyanis csak nehezen tudja már az egyre növekvő forgalmat lebonyolitani. Szélessége — a Batthyány és Vitéz utcák közötti húsz méternyi szélesz szakasz kivételével — végig átlagosan tizenöt méter, édeskevés az autóknak, autóbuszoknak és egyéb járműveknek, azután gyalogjáró is kell, amely néhol alig sávnyi a hosszú Fő utcán.

Ezen a bajon akar segiteni a szabályozási terv a Gyorskocsi utca rangemelésével, ide terelvén át a Fő utca fölös forgalmát. Ez teszi azután szükségessé, hogy a Gyorskocsi uteát meghosszabbitsák a terv szerint egészen a Bem József uteáig.

Szükségesnek vélik — ez az elgondolás még nem végleges — a Margit körút kiszélesitését. A Margithid ugyanis az átalakitása után öt méterrel lett szélesebb, délebbre tolódott és igy tengelye nem esik többé a Margit körút közepére. A tapasztalat szerint az ilyen tengelyelhajlás, különösen olyan erősforgalmu központon, mint a Margithid budai hídfője, zavarólag hat a forgalom sima lefolyására és ezt lehetne elhárítani a Margit körút kiszélesitésével.

A Batthyány-uteából új szerpentines átjáró útvonalat létesitenek a Toldy Ferenc-utca felé. Ez szintén kisajátitásokat tesz szükségessé. A kisajátitandó ingatlan területe 214 négyszögöl és mintán jelenleg épület is áll rajta, a főváros 67.000 pengőt fizet az uj útszakasz céljaira szükséges területrészért.

Uj parkok és terek

A Vizivároš rendezési programja egész sereg új parkot is varázsol a szük utcák tömött házsorai közé, hogy ezzel is érvényre juttassa a napfény és levegő fontos célkitüzését.

Igy elsősorban parkjellegü lesz a Csalogány utcának a Kapás és Medve utcák közé eső szakasza, amely itt mintegy negyvenhétnegyvennyolc méternyire szélesedik. A parksáv a tér oldalára kerül. Áldozatul esik a szabályozásnak az egykor oly hires, régi Nyulkaszárnya is. A Vitéz, Csalogány és Fő utcák között lebontják az épületet és helyére park kerül.

A nemrégiben felemelt *Flórián templomnak* is méltó keretet kivánnak adni. A templom köré térséget alakitanak s ezt parkozzák. Ennek a tervnek megvalósitása kisajátitásokat tesz szükségessé és az erre vonatkozó tárgyalások kedvezően haladnak előre.

Érdekesen alakul ki a Tölgyfa utca és Henger utca Margit körúti torkolata. Itt nemcsak szépészeti, hanem forgalmi szempontok is irányadók voltak: hogy a járművek nagyobb mozgási szabadságát biztositsák.

Egészen új szint fog adni a Fő utcának a Corvin térrel szemben való újszerü rendezése. A térrel szemben ugyanis a Dunapartig két ház kisajátitásával húsz méteres nyilást hasitanak és az igy keletkező teret a Corvin térrel összhangban parkositják. Ennek a térnek létesitésével biztositják a kilátást a Margit rakpartról a Halászbástyára, ami már régi elgondolása volt a városrendezési ügyosztálynak és több alkalommal kifejezett kivánsága a Viziváros lakosságának.

A nagyszabású tervek végrehajtását már meg is kezdték. Gyors ütemben halad majd előre a lázas munka, hogy a Viziváros, amely oly hosszú ideig volt mostohagyermeke a városrendezésnek, újjá, szebbé váljék, méltó keretül a Várhegynek.

Templomot Szent Adalbertnek!

A XI. ker. szentimrevárosi *Szent Adalbert* egyházközség róm. kat. hivei — mintegy 8000 lélekszámmal — a Fehérvári úti 88. számú bérházban levő, legfeljebb 200—250 férőhelyü kápolnára vannak utalva. Ilyen mostoha helyzetben talán egy egyházközség sincs, hiszen a vidéken sokkal kisebb számú hivőknek is megfelelő templomuk és rendes plébániájuk van, mig ez, sajnos, ma is csak lelkészség és kétségbeejtő a gondolata is, hogy a vallásosságot többfelől támadó korban mily veszedelmet jelent ez az elhagyatottság azokra a nagyobbára szegénysorsú, tehát könnyen félrevezethető tömegekre, akik a Szent Adalbert egyházközségben megfelelő templom hiányában vallásukat nem gyakorolhatják.

És bár a hivatása terjesztésében minden áldozatra kész lelkipásztor: *Milbich* Tamás plébános és segédlelkésze vasárnap és ünnepeken négy misét szolgáltatnak, igy is legfeljebb 1000 hivő részesülhet a szentmisében, tehát legalább is 7000 lélek meg van fosztva lelkiszükségletétől.

Az Egyházközség a jószándékú gyüjtők minden erőfesztitése mellett sem képes nagy összeget összeszedni, mert a környék 90 százalékban szegényekből áll, akik jórészt karitász segélyezésben részesülnek, de viszont éppen itt van nagyobb szükség a templomra ,a bolsevista stb. propagandák által állandóan próbára tett hivek megmentése céljából.

Megmozdult már több társadalmi alakulat, belátván a hiveket állandóan fenyegető veszély nagyságát s legutóbb a *Buda Alsó Város-Sósfürdő környéke Egyesület* indított akciót a templom mielőbbi felépitése iránt s ez ügyben az egyházi főhatósághoz is küldöttséget tervez., majd pedig a pénzügyi támogatás céljából a székesfővároshoz, mint kegyúrhoz szándékozik fordulni. Minden remény meg van arra, hogy e mozgalom az eddigi tapasztalatok szerint a nevezett hatóságoknál megértésre is talál s a 26.000 lakost számláló., de eddig csak kisebb kápolnákkal biró Szentimreváros külső részének 8000 katolikusa részére a *kettős szentévre* már biztositva lesz Szent István megkeresztelőjének és Szent Imre nevelőjének nevét viselő „*Szent Adalbert*" templom!

Mikola Géza dr.

Budapest-Fürdőváros nemzetközi elismertetése

Irta: Szviezsényi Zoltán dr.

Budapest az utóbbi időkben igen szép pozíciót vívott ki magának az idegenforgalomban. Az utolsó 10 év szisztematikus munkája megtermette a maga gyümölcseit és tárgyilagosan meg kell állapítani azt a tényt, hogy *nehéz körülmények között a magyar idegenforgalom jelentős eredményeket tudott produkálni.* Ezért elismerés illeti meg a ...kat a szakférfiakat, akik a mostoha viszonyok dacára sem csüggedve, hittel, buzgalommal és lankadatlan kitartással építették ki a magyar idegenforgalom jövő útjait.

A külföld osztatlan elismeréssel adózik a magyar idegenforgalom vezető tényezőinek, ami kifejezésre jutott abban a tényben, hogy az utazási irodák legnagyobb világszövetsége: az „Association des Grandes Organisations Nationales du Tourisme" elnökévé az elmúlt esztendőben Bársony Oszkárt, az IBUSZ kiváló vezérigazgatóját választották meg. A Szállodások Nemzetközi Szövetsége nemrégiben Marchich Ottó kiváló hazánkfiát emelte az elnöki pozícióba és ugyancsak a közelmultban érte a magyar idegenforgalmat az a nagy megbecsülés, hogy *a fürdők világszövetségének állandó székhelyévé Budapestet jelölte ki a Fürdők Nemzetközi Kongresszusa.* Ugyancsak ekkor választották meg a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség elnökévé dr. *József Ferenc* kir. herceg Őfenségét.

Azok, akik az idegenforgalmi mozgalmakban állandóan benne élnek és ismerik a különböző rugókat, tudni fogják, hogy milyen hihetetlen küzdelem fejlődött ki az egyes szervezetek között az idegenforgalmi piacok megszerzésére és értékelni fogják tudni kellőképen, hogy mit jelent Budapest-Fürdőváros nemzetközi elismertetése szempontjából az a tény, hogy itt fog székelni a fürdők nemzetközi parlamentje és *Budapestről fogják irányítani a fürdők nemzetközi problémáira vonatkozó elgondolásokat.*

Budapest gyógyfürdői nagyon régiek, de a Budapest-Fürdőváros mozgalmat mégis új keletűnek kell tekintenünk. Budapest eddigelé, amint *Korányi* Sándor báró kellően jellemezte, olyan város volt, amelyben *voltak gyógyfürdők.* A háború utáni célkitűzések között azonban Budapest, mint „fürdőváros" kíván magának polgárjogot szerezni.

Kétségtelen, hogy Budapest gyógyfürdőinek fejlesztése érdekében az utolsó 15 esztendőben igen sok történt. Elöljárt maga a *főváros,* amely helyes célkitűzésekkel látta, hogy *Budapest gyógyfürdői lesznek azok az állandó értékek, amelyek hivatva lesznek mindenkor biztositani a székesfőváros idegenforgalmát.*

Szent Gellért-gyógyfürdő valóban európai nevezetesség, nemrég alakították át a Rudas gyógyfürdőt, új kutakat tártak fel, új ivócsarnokot létesítettek a fürdők mellett. A fürdők környékét megfelelő módon szabályozták, a Szent Gellérthegyet pompás sétautakkal látták el és szépen fásították. Nagyszabású elgondolásokra vall, hogy végre a Tabán területéről eltávolították az ott éktelenkedő sokszáz viskót, hogy ott helyet adjanak nagyvonalú fürdőterveknek. Nemrégen írta ki a székesfőváros a tabáni gyógyszállóra vonatkozó pályázatot, amely sok kiváló építészt foglalkoztatott és igen sok szép terv került napvilágra.

A Szent Margitszigeten épült új, modern fürdőszállók, a világviszonylatban is elsőrendű termális strandfürdők, az újonnan feltárt „Magda" forrás komoly nyereségei Budapest világfürdőnek.

A Szent Lukács-fürdő teljesen átépült környékére már nem lehet ráismerni. Berendezése tökéletes és minden tekintetben megfelel egy világfürdőhöz fűzött igényeknek.

Igy nagyvonásokban felsorolva is hatalmas anyagi erőfeszítést jelent mindaz, ami a fürdők érdekében az utóbbi időben történt.

Ma már nyugodtan megállapíthatjuk azt a tényt, hogy *Budapest gyógyfürdőit a külföldön is méltóképen elismerik.* Egyre többen és többen érkeznek külföldről Budapestre és a fürdőszezont sikerült koratavasztól késő őszig meghosszabbítani. A fürdők legutóbbi világkongresszusán Budapest főképen azért kapta meg a fürdők nemzetközi szövetségének a székhelyét, mert *mindenki elismerte azt a nagyarányú munkateljesítményt, amit ez a metropolis világfürdővé való transzformálása érdekében végrehajtott.*

Budapest fürdőinek nemzetközi elismertetése ezzel a ténnyel befejeződött. *Ma már senki sem teheti vitássá Budapest gyógyfürdőinek nemzetközi értékét.* Ezt a számunkra értékes atmoszférát nem szabad kiaknázatlanul hagyni és az elkövetkezendő években még el kell végezni mindazt a sok munkát, ami „Budapest-Fürdőváros" nemzetközi népszerüsitéséhez szükséges.

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal, zenével. Leggondosabb diétás konyha is BELLEVUE II., Atilla utca 53

Sugár rádió, csillár, írógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

Strandfürdőt a Szentimrevárosnak!

Irta: Steiner József, építészmérnök

„*Strandfürdő*", ezt a német, de ma már nemzetközi értelmű szót és annak jelentőségét nem kell bővebben magyarázni, mert a modern életnek, — mely a levegő, víz és napfény hatását és annak élvezését csaknem primer szükségletnek állítja, — elengedhetetlen szükségévé vált. Ma már nemcsak hygieniai, hanem társadalmi szempontok is megkövetelik, hogy minden városnak lakossága számához képest megfelelő számú, jól elhelyezett, könnyen elérhető és olcsón élvezhető strandfürdője legyen.

Ma már csaknem minden kisebb vidéki város megépítette a maga strandfürdőjét, a székesfőváros pedig, a város fejlődéséhez és az adottságokhoz alkalmazkodva, mindig jó példával járt elől az ilyen intézmények létesítésében. A *Palatinus, Gellért, Széchenyi, Rudas-fürdők,* a Margitszigeti *Nemzeti Fedett Sportuszoda,* mind gyönyörű, s a fent leírt célt szolgáló, minden kívánalmat kielégítő modern intézmények.

A strandfürdő hiánya legjobban érezhető az új Szentimrevárosban. Ez a gyönyörűen fejlődő, hatalmas városrész, mely ma már több, mint 60 ezer lelket számlál, s mely csak az utóbbi 3 év alatt több, mint 10.000 lélekkel szaporodott, olyan messze fekszik a polgári strandfürdőktől, hogy azoknak élvezetétől csaknem meg van fosztva.

Egy pillantás a főváros térképére, meggyőz arról, hogy a Szentimreváros mai kialakult centrumának tekinthető *Horthy Miklós körtértől,* a Palatinus Strand cca. 6 és fél km.-re, a Széchenyi 6 km.-re, a Budai Strandfürdő 5 km.-re, a Fedett Sportuszoda 6 km.-re fekszik, nem is beszélve a Csillaghegyi, Hungária, és Aquincumi Strandfürdőkről, melyeket a mi publikumunk csak úgy érhet el, ha előbb autóbuszon, vagy villamoson a csaknem 5 km.-re fekvő Pálffy térre utazik.

A közelben levő Gellért-fürdőnek világhíres és minden fényüzést kielégítő *Hullám és Pezsgőfürdője* olyan drága és oly kis befogadóképességű, hogy az sem a Szentimreváros lakossága fizetőképességének, sem pedig számának nem felel meg. Ez utóbbinak már annál inkább sem, mert hiszen az egész városból könnyen elérhetővé lévén, az egész lakosság tehetősebb része foglalja azt el.

A Sósfürdőnél létesitett Erzsébet Strandfürdő 1 és fél kilométeres távolsága a megközelítést megkönnyíti ugyan, de viszont *igen csekély befogadóképességű.* Ugyanez áll a Rudasfürdő uszodájára és napozójára is. A Császár- és Lukácsfürdő egyrészt 5 km. távolságra fekszik a mi centrumunktól, másrészt igen korlátolt befogadóképességű és ugyancsak drága a mi, — leginkább tényleges és nyugdíjas tisztviselőkből, szerényebb viszonyú, közgazdasági téren elfoglalt tisztviselőkből és kereskedőkből álló polgártársainknak.

A Horthy Miklós híd átkapcsolta Budára a Ferencváros ama területeit, melyeknek szintén nincs megfelelő nyári üdülő intézményük, s így a létesítendő új strandfürdő nemcsak a Szentimreváros, hanem a Ferencváros lakosságát is szolgálná. A helyi adottságok bőségesen, sőt pazarul kínálkoznak. *A Horthy Miklós híd budai hídfőjétől délre Budapest székesfőváros igen sok szabad területtel rendelkezik,* mely területeknek városfejlesztési és a közérdek kihasználása céljából való városépítési elrendezése most van folyamatban. *Ebbe a programba igen könnyen és elsősorban illeszthető be a szabadfürdő megépítése.*

A mi gyönyörű Dunánk és annak még fel nem töltött holtága kevés szabályozással és ezzel arányos költséggel volna felhasználható. A fürdővíz hőmérsékének emelésére pedig a kelenföldi villamos centrálénak a hűtővize minden nagyobb költség nélkül bevezethető volna.

A mult év áprilisában hire kelt annak, hogy Budapest Székesfőváros is foglalkozott nagyobbszabású oly strandfürdő létesítésével, mely 12.000 személy befogadására épülne fel és kimondottan *népfürdő* jellegű lenne, *20 filléres használati dijak mellett.*

Ha a létesitendő népfürdő egyharmad része, tehát 4000 látogató befogadóképességgel, a középosztály és intelligencia számára, *ezek hygieniai, kényelmi szempontjainak megfelelően építtetnék* fel, ez az altruisztikus intézmény létesítésének és *fenntarthatóságának csak előnyére szolgálna,* mert a polgári osztály közönsége szívesen fizetne a tervbevett 20 fillér használati díj helyett akár 60 fillért is, ami a rezsiköltségeket lényegesen befolyásolná. A teljesen szabad terület megengedne oly elhelyezést, hogy a *fürdő két része egymástól teljesen elkülönithetően volna kezelhető,* anélkül, hogy a két különböző társadalmi réteg egymást zavarná, vagy pedig *antiszociális megkülönböztetésre adna okot.*

Meg kell indítani a Szentimrevárosban a társadalmi mozgalmat, mely az uj strandfürdő felépítését és használhatóságát már a folyó évben, legalább kisebb mértékben lehetővé tenné, addig is, míg az intézmény teljes, a célnak megfelelő nagyságban megépithető lenne.

Meg vagyok győződve arról, hogy Szentimreváros társadalmának ily irányban megnyilatkozó kívánsága elől Budapest Székesfővárosnak bölcs vezetői nem zárkóznának el.

Budapest nevének eredete és átváltozása

Irta: Kolling Oszkár

Székesfővárosunk névváltoztatásának kérdése évek óta kisért a sajtóban. Igy a Pesti Hirlap 1935. nov. 3.-i számában nagy írónk, Herczeg Ferenc „Kemenceváros" cimű vezércikkében Budának fényes történelmi multjára és emlékeire veti a fősuulyt, ami minden tekintetben helytálló: évszázadokon keresztül Budán dőlt el nemzetünk sorsa. Buda volt a magyar dicsőség idejében az ország központja. A nemzet fiainak lelkületébe annyira beleidegződött a „Buda" név, hogy ma már csak nyelvtörténelmi szempontból foglalkozhatunk a Buda szó idegen eredetével.

Igy tehát szembenézhetünk azzal a történelmi megállapitással, hogy a Duna jobbpartján, a mai Buda helyén állott a keltáknak Ak-ink városa. E névből eredt a rómaiak Aquincum elnevezése. Ebből metamorfózis útján keletkezett a németek által használt Echulburc vagy Etzelburg, mint erről Kézai Simon Magyar Krónikájának II. fejezetében megemlékezik. Salamon Budapest helytörténetében kimutatta, hogy az Etzel helynév előfordul Hannoverben, Svájcban és egyebütt is. Etz a régi németben az „apa" szó kicsinyitett alakja.

Priscus Rethor, aki Attila udvarában megfordult, a király fivérét nem Buda, hanem Bléthés néven ismeri. A tudós Deseric „De Attila" cimű művében régen kimutatta, hogy Bléda (Bléthés) nem Óbudán, hanem a Tisza-Maros szögén élt és ott is halt meg.

Azokon a tradíciókon, melyeket a magyar történelem Budával kapcsolatban ápol, mit sem ronthat, ha a népmondával szemben a tudós Podhradczkynak felfogását is követjük, amely szerint a római légiókban szolgáló dalmát lovasság a maga anyanyelvén Aquincumot „Wodá"-nak, „Wudá"-nak hívta, amelyből később Buda név alakult ki. 1246-ban az oklevelek „Buda apudcalidas aquas"-ként említik. Egy 1237.-i oklevél „utriusque Pest" nevet említ.

Az 1309.-iki oklevél — Omodé nádor adománylevelében" — „de incula virginis Wudensis"-ről emlékezik. 1334-ben Bertalan, a felhévizi trinitáriusok egyházának és a keresztesek konventjének perjele, szintén a „civem castri Wudensis"-t emliti, végül 1356-ban Nagy Lajos király Istvánról, a budai prépostról, „Virum D. Stephanum Wudensis Ecclesias Praepositum etc." emlékezik meg. Kutatásaim igazolják, hogy a XII.—XIV. századbeli oklevelekben számtalan esetben fordul elő, hogy a helységnevek „W" betűvel irattak, mely idővel „B" betűvé alakult át. Erőltetettnek kell tehát tekitenünk Buda nevében patronym eredetet keresni akkor, amikor a névben rejlő értelem nemcsak a korábbi elnevezésekben kifejezésre jutó lényeget, hanem azokat az adottságokat is visszatükrözi, melyek a hely természeti kincseiből erednek. Az aqua — Aquincum, aqua calidis, a felhévizek, a Wuda, mindmegannyi név kifejezi a helynek bőséges hőforrásait és vizgazdagságát.

Buda város legendás hírnevét nem kisebbíti az sem, ha a város ősneve magán hordja és mintegy nevében is fennen hirdeti Istennek nagy ajándékát — kiváló gyógyvizeit —, amelyeknek kiaknázására vállalkozott a Székesfőváros a megváltozott időket és életkövetelményeket megértő gondoskodásával.

Miként Buda városa, azonképen Pest is ép oly prózai alapon kapta elnevezését és bármily kiábrándító, de tény az, hogy a városalapításoknál és elnevezéseknél inkább a realizmus, mint a költészet játszott nagyobb szerepet.

Buda, habár más néven is, már évszázadokkal megelőzte Pestnek alapítását. Kézai Simon írja, hogy már Árpád, majd Géza fejedelem idejében mindenfelől telepedtek hazánkba jövevények. Béla király névtelen jegyzője, Anonymus is felemlíti, hogy Taksony jogszerű kormányzása alatt, — aki különösen kegyes volt az idegenek iránt, — nagyszámmal sereglettek hozzánk Bulár (bulgár) földről előkelő nemes urak, valamint izmaeliták. Ezek mohamedán vallású bulgárok voltak, akiknek nagyobb területeket bocsájtottak rendelkezésükre. A Tomaj nembeliek a Tisza menti Abád vidékén, majd mások a Duna balpartján (a mai Pest helyén) telepdtek le. A pogány bolgárokat szaracénoknak is nevezték, akik kereskedelemmel és iparüzéssel foglalkoztak, amig őket a II. Endre és IV. Béla alatt bevándorló németek mindinkább ki nem szorították. Már nem vitás az a körülmény, hogy a helységet, melyet erősített falakkal várszerűleg öveztek — Pestnek nevezték. E név tégla, vagy mészégető kemencével egyértelmű. A „pest" szó a mindennapi közhasználatban még a XVI. században is azonos volt a „kemence" elnevezéssel.

Igy 1556. aug. 29.-én Leukáról irja Sombory Gergely uradalmi intéző a gazdájának, Nádasdy Tamás nádornak az uradalmában elvégzett munkákról: „Mostan égetnek ismét egy pest téglát" (egy kemence).

Kétségünk nem lehet aziránt, hogy fenti közlésben téglaégető kemencéről van szó különösen, ha az 1557. január 17.-iki levelét is figyelembe vesszük: „ez héten az mész kemencénél fát vágatok".

A honfoglalás idejében Pest városa még nem létezhetett. Anonymus művének XLVI. fejezetében előadja, hogy Árpád fejedelem Csepel szigetéről 900-ban indult el, majd átkelvén a Rákos patakon, a mai káposztásmegyeri révhez (akkor Moger rév) érkezett, hol átkelvén a Dunán, a jobbparton fekvő civitas Atillae, — Etelvárába bevonult. Pestről eközben nem tesz említést, holott a honfoglalóknak a csepel-káposztásmegyeri útvonalon Pestet is kellett volna érinteniök. Pest tehát később keletkezett és ezt erősséggel is körülvették. Erre enged következtetni Kézai Simon feljegyzése, mely szerint a mohamedán bolgárokat Pest várában telepitették le. Idők folyamán a pesti oldalról Pest népességéből átszivárogtak az átellenben levő Duna-jobboldalra, ahol Kispestet alapították, (parvus Pest, Pest minor) a mai Rácvárost.

A Gellérthegyet ebben az időben Mons Pesthiensis, pesti hegy néven ismerik, ellentétben a Mont Novis Pesthiensissel, a mai Várheggyel. Utóbbi csak a tatárjárás idején jutott jelentőséghez, amikor Pest lakóssága a tatárok dühe elől idemenekült. Ekkor települ be a mai Várhegy. Rogerius írja, hogy Pesten ekkor már sok német lakott, akik II. Endre idejében költöztek be és az izmaelitákat mindinkább kiszorították. A német lakosság Pest nevét szószerint Ofen-re átfordítja és használja.

Amikor Gertrud királynő 4 éves leánykáját — a későbbi Szent Erzsébetet — eljegyezte Pesten 1211-ben Lajos thüringiai őrgróf, azt irják erről: „copulatio nuptiarum celebrata Ungariae in civitate Ovena".

Zsigmond királyig Pest, Kispest, Altofen, Ofen egyértelmű volt. A németek a mai Óbudát még Etzelburg néven emlegetik.

A mai Budavárat (mons novis Pesthiensis), valamint Kispestet (Kelenföld, Crenfeld, Creinfeld, Parvus Pesth) még a XII.—XIII. században Pest városa kirajzásának tekinthetjük. Ezt igazolja még IV. Bélának 1244-ből kelt oklevele. Ebben Pesth város és Kispesthnek szabadalmait megújitván, utóbbiról „Item minor Pesth, ultra Danubium sita" emlékezik meg.

Pest a tatárjáráskor elpusztul, lakói átmenekülnek az erősített dunajobbparti városba és a Mons novis Pesthiensisen letelepednek. Budáról intézik a később ismét felépülő Pest város ügyeit, sőt Buda város tanácsa a maga kebeléből választja és küldi ki Pestnek biráját és két tanácsnokát. A helyzet e téren csak akkor változott meg, amikor Zsigmond király Buda városához 1000 forintnyi kölcsönért fordult. Buda város pénzt nem adhatott, amiért Zsigmond király igen megharagudott rájuk. Neszét vették ennek a pestiek és Zsigmondnak a kölcsönt felajánlották. Nem is volt ez hiábavaló. A király most már szabadalmat adott a pestieknek arra nézve, hogy városbirájukat és hat esküdtet a város saját polgárai közül választhassák meg.

A budai törvénykönyv szerint Mátyás király idejében következett a nagy fordulat. A király megengedi a pestieknek, hogy teljes városi tanácsot állitsanak fel, megerősíti Pest várost szabadalmaiban és egyben a hét szabad királyi város rangjára emeli. E városok képviselői az országgyűléseken és a tárnokszékeken a következő rangsort foglalták el: Buda, Kassa, Pozsony, Nagyszombat, Sopron, Bártfa, (az okmány Wartfat említ, ez is nézetem mellett bizonyít) Eperjes és végül Pest város képviselete.

Tehát 1500-ban már Buda áll a városok élén. Ez a rendelkezés intézkedett azirant is, hogy a koronázás alkalmával Buda város képviseletének van fenntartva az a kiváltság, hogy teljes díszvértezetben őrködjék a koronázási templom főbejáratánál a rendre és az uralkodó pár személybiztonságára. Buda város birája és kiküldött tanácsosai kisérték a megkoronázott királyi párt a templomból lakosztályaikba. Később, amikor az ország városait ujból rangsorozzák, az 1514-iki 3. tc. 1. paragrafusa értelmében Pest városa Buda után a második helyre került és ezt a helyet meg is tartja. Budáé marad azonban az elsőség és az ország városai között az a vezető szerep, melyhez Mátyás királyunk dicső napjaiban jutott.

A török hódoltság Pest városára végzetes. Lassan teljesen elpusztul. Önkormányzata nincsen, a törökök alatt Werbőczy volt Budának utolsó keresztény birája.

1605-ben Bocskay erdélyi fejedelem Pesten találkozik a török fővezérrel. Bocatius kassai tanár is társaságában van ez alkalommal, aki Pestről mint „undok és ronda" városról emlékezik meg. Pest ekkor valóban Budának csak külvárosa, melynek lakói a törökök zaklatásának vannak minduntalan kitéve ugy, hogy a város pusztulásnak is indult. Beza János 1664-ban kiadja Magyarország leírását. Pestről mint Buda város hatodik külvárosáról emlékezik meg és azt írja:

„Auf dem andern Ufer der Thonau ist Pest, der sechste Theil dieser grossen Stadt, recht gegen dem Blockhaus über und wird mit einer Schiffbrücken an die Judenstadt (ma Viziváros) angelangt."

Ebből az időből írja Schweiker Salamon az „Orientalisch Reissbuch"-ban, hogy Pest kisebb Budánál és lapályban fekszik, vastag falakkal van körülvéve. A városban hitvány rossz házak vannak. Néhány keresztény lakja. Templomtornyában sem harang, sem óra nincsen. Istvánffy is hasonlóképen nyilatkozik.

Budavár visszavétele után I. Lipót mindkét testvérvárosnak ujból megadta kiváltságait 1703. október 23.-án. Ebben az időben mindkét város jóformán rom.

A Budapest név egyébként 1834. aug. 30.-án született meg. Széchenyi István gróf: Über die Donauschiffahrt" cimű művében (29 old.) ajánlja Buda és Pest helyett az egységes Budapest nevet.

Galeotto Marzio, — Mátyás király tudós környezethéhez tartozó és a magyar reneszánsz korabeli bohémok nagy társaságának érdekes alakja — szintén fejtegeti Budának és Pestnek néveredetét. Azt írja erről, hogy Budavára hegyen fekszik és a Duna mossa. Honnan vette nevét, nem egészen bizonyos, vagy az ókori Budalia-tól, vagy a Buddha nevű szent embertől, nem mintha ő alapította volna, hanem csak ugy nevezték el az ő hires nevéről.

„Magyarországon kivül másutt is találunk Pestet, mert Pestről már Vergilius is írt: „Láttam pesti módra gondozott rózsáskertet". Ez a Pest Olaszországban van. (Pästum Délitáliában). A magyarországi a Duna mellett fekszik és szemben a Dunára tekint."

A komoly történeti kutatások eredményei a hunok királyának, Attilának testvérével Bledával való viszályáról és végre megöletéséről szóló mondának eredetét réges-régen visszavezették Romulus és Remusnak, vagyis a Róma alapításához fűződő mondának azonos forrásához. Ennek a ténynek megismerése talán megfoszthat bennünket egy kedves illuziótol, mégis a történeti igazságok alapját szilárditják. Sanyarú sorsunkban mi sem szükségesebb, minthogy nemzeti öntudatunk olyan ősforrásokból táplálkozzék, melyek kristálytisztán tárják elénk akár a jót, akár a rosszat, mely történelmi multunkban nemzetünk dicsőségét, vagy gyászát jelenti.

Ez a forrás más nem lehet, mint a történetkutatóink által felderített és elismert kutforrások, vagyis az ősi oklevelek bősége. Csak ha ilyenek nincsenek, térhetünk át a mondák és hagyományok mezejére.

Buda várának és városának nincsen is szüksége ezekre, mert magyar hangzású nevéhez oly hatalmas és a nemzet köztudatába gyökeresedett emlékek fűződnek, melyek mindenkit, aki magát magyarnak vallja, kegyeletes tiszteletre késztetnek.

Székesfővárosunk névváltoztatása esetén minden körülmények között indokolt, hogy Buda neve a főváros uj nevének kiválasztásánál mindenek fölé helyeztessék. Ezzel szemben minden más érvnek el kell némulnia.

Ex Bibl.Civ. Budapestiensis

BUDA és PEST csodája

A

MAGYAR VILÁG

KÁVÉHÁZ

II., Margit-körut 40.
Telefon: 151-888.

Sárközy muzsikál,
Szalay énekel

Milyen legyen az uj Kelenföldi-pályaudvar?

A főváros megvásárolta az Etele tér és a Kelenföldi út sarkán levő ingatlant 80 ezer pengőért. Ezzel megkezdődik a pályaudvar környékének rendezése.

Jobb későn, mint soha. A kelenföldi pályaudvar Budapest személyforgalmának egyik legfontosabb csomópontja. A főváros felé irányuló dunántúli forgalom főpályaudvara. Az a húsz kilométer, amely még innen a keleti pályaudvarig megdrágítja az utazást, itt szállítja le az utasokat. Mert, ha innen villamoson mennek be, megnyerik a Kelenföld—keleti pályaudvari viteldíjat. Két-három ember pedig még taxival is olcsóbban jut haza, mintha a keletiig vonaton utazik.

Ez a tény több évtizedes igazság. Mégis ennek a több évtizednek kellett eltelnie, amíg a hivatalos öntudat ráeszmélt arra, hogy ez itt a budapesti életnek fontos pontja és ennélfogva itt is kifejezésre kell jutnia a főváros kultúrszínvonalának.

Ma még, ha az ember kilép a kelenföldi állomás épületéből, *egy amerikai preri-állomás képe fogadja.* Semmi meglepő sem lenne abban, ha a kietlen rónaságról, a pionirok apró házai közül, vad lovasok vágtatnának elő a mozikban szabályszerűen előírt széleskarimájú kalapban, óriási revolverekkel, hatásos színpadi jelmezükben.

A legelső dolog, amivel itt a fejlesztést meg kell kezdeni, *a rendes közlekedés megteremtése.* A mai villamosközlekedés, ha nem is teljes rossz-indulattal, de legalábbis a viszonyok nem ismerésével kigondolt rendszer, amit még jobban ront a kivitel. Nem egyszer fordul elő, hogy *amikor a vonat berobog a pályaudvarra, akkor indulnak el a villamosok a város felé — üresen.* A kitóduló utazóközönség pedig jó darabig várhat, amíg megint jön valami alkalmatosság.

Feltétlenül be kell állítani ide az autóbuszforgalmat. Még pedig legalább ezen a három vonalon: A kelenföldi állomásról a Horthy Miklós hídon át körforgalomban a Körúton a nyugati pályaudvar mellett, a Margithídon és Margit körúton át Kelenföldre. A másik az Erzsébet hídon át a Zuglóig. A harmadik a Krisztina és Margit körúton át Óbudáig. Ez némileg európaivá tenné a kelenföldi állomásról a személyforgalmat és a villamosra csak a nagyobb csomagokkal utazó közönséget utalná át.

A pályaudvar környékének rendezésénél nem szabad arról megfeledkezni, hogy ez nem belváros, tehát *könnyednek és népszerűnek kell lennie.* Nagyon elkelne itt egy nagy, olcsó szálló, legfeljebb napi két pengős szobákkal és legfeljebb napi öt pengős penzióval. Célszerű lenne ebben a szállóban egy tágas, egészséges büffé-étterem, olyan Ilkovics-féle. Azután valami jól felszerelt olcsó áruház, hogy az utazó közönségnek szükségleteit ne kelljen messziről idecipelnie. Minden berendezésben azt kell tudni, hogy *a kelenföldi pályaudvarnak a takarékosság, az olcsóság az életfenntartója.*

Buda fejlődésének igen jó szolgálatot tesz a kelenföldi pályaudvar rendezése. Különösen jó hatással lesz, ha teljesen a közönség érdekében készül, a viszonyok elfogulatlan és érdektelen ismeretével.

Hamvas József.

Szőnyegjavítás: Turáni, II., Fő- utca 80 TELEFON: 155-179

A szélrózsa minden irányába szétszéledt Óbuda hontalanná tett őslakóssága

Meg kell oldani a III. kerület legégetőbb problémáit

Évszázados álmából lassan-lassan ébredezik az ősi királyi város, amely egészen a legutóbbi időkig Hamupipőkéje volt Budapestnek. A végleges városrendezési terv olyan ragyogó új Óbuda képét vetíti elénk, amelynek csak örülhet mindenki, akinek szíveügye a magyar főváros világvárosi fejlődése.

Az álomkép megvalósulása azonban még a távol ködében lebeg. Sok víz fog lefolyni addig a Dunán, az építendő híd helye alatt, amíg az álomból teljes valóság lesz. Hiszen eddig csak rombolást láttunk, *a romok helyén azonban nem indult meg az építőmunka és nem is fog megindulni, amíg a sokszor megígért rendkívüli házadómentességet meg nem kapja a végleges rendezés alá eső egész terület.*

Halaszthatatlan a rendkívüli házadómentesség megadása

Érthetetlen, miért késik a döntés ebben a kérdésben. A közelmult számos példája meggyőzően igazolja a házadómentesség rendkívüli előnyeit: injekciójára rövid idő alatt modern városrészek nőttek ki a földből, eddig puszta lakatlan területeken. Igaz ugyan, hogy a köz a házadómentesség megadásával hatalmas bevételektől esik el, ezért azonban kellőképen kárpótolják a nagyszabású építkezések révén elért egyéb jövedelmek. Óbuda esetében még a köz jövedelmeinek kieséséről sem lehet szó, hiszen *a romok után senkisem fizet adót.*

Házadómentesség nélkül nem indul meg az építkezés Óbudán

s amíg ez a legfontosabb kérdés elintézve nincs, a III. kerület mint foghíjas vénember vigyorog a Nyugatról autón érkező idegenekre. Hiába épült meg a nagyszerű kivezető-főút, ha a külföldi autóst egyfelől deszkából összetákolt, rozoga csónakházak és kormos széncsuzdák, másfelől törmelékkel, ócska edényekkel, cipőkkel teleszórt beépítetlen telkek fogadják.

A legsürgősebb döntést várja Óbuda a rendkívüli házadómentesség ügyében, hogy megindulhasson végre az építőmunka, amitől a kerület őslakossága sorsának legalább részben való jobbrafordulását várja.

Az óbudai városrendezés eddig csak keserűséget szült, Kisegzisztenciákat fenyeget és valósággal kiüldözi a kerület őslakosságát. Erősen érezhető ennek a rétegnek észak felé, Csillaghegy, Békásmegyer, Pomáz községekbe irányuló kivándorlása;

ezeket az őslakókat végleg elvesztette Óbuda.

Ugyanúgy nagymértékben észlelhető a tehetősebb tisztviselők elköltözése a főváros más, belső kerületeibe. Ezeket szintén nem lehet visszavárni.

A Hegyvidék és a Duna között elterülő városrészt, az egész III. kerületet ideális fekvése és egészséges levegője, — amit csak az északi gyárak füstje mérgez — *kertváros számára szinte predesztinálják.* És nem is lett volna itt semmi baj, ha a végleges városrendezés megindításával, a rombolások megkezdésével egyidejűen megadták volna a rendkívüli házadómentességet, ami az őslakó háztulajdonosokat családiház építésére ösztönözte volna.

Ilyen körülmények között azután *nyílt kérdés marad, kikkel fogják benépesíteni az építendő 3—4 emeletű bérházakat.*

A házadómentességtől függetlenül is vannak azonban Óbudának olyan kérdései, amelyek sürgős megoldásra várnak.

Megfeledkezett a városrendezés a sporttelep kijelöléséről

A legnagyobb meglepetéssel látja Óbuda közönsége, hogy a

a városrendezés tökéletesen megfeledkezett sporttelep kijelöléséről.

Annál érthetetlenebb ez, mert nem is olyan régen még illetékes helyeken is komolyan foglalkoztak a *Stadion* óbudai elhelyezésének gondolatával. Éppen e gondolat megvalósításának szolgálatában alakult meg a *III. ker. Városrendezési és Stadion-bizottság is.* De ha már a Stadion itt való elhelyezését figyelmen kívül hagyta is a városrendezés, *nem lett volna szabad megfeledkeznie Óbuda több mint 50.000 főnyi lakosságának sportbeli igényeiről.* Ma még idejében jóvátehető ez a feledékenység.

Leánygimnáziumot és felsőkereskedelmit kér Óbuda

A városrendezéstől függetlenül panaszkodik ez a sűrűn lakott városrész a leánygimnázium és felsőkereskedelmi iskola hiánya miatt is. Az óbudai szülő, ha leánygyermekét gimnáziumba akarja járatni, a Krisztinában lévő *Szilágyi Erzsébet* leánylíceumba, vagy a Fogaskerekűnél levő *Baár-Madas* intézetbe kénytelen beíratni. Ez, amellett, hogy lényeges anyagi megterhelést jelent a szülőre, a budapesti villamosközlekedés mellett jelentős időpazarlás is a serdülő leánygyermeknek, aki a nagy távolság miatt kénytelen félórával hamarább felkelni és jóval később is ér haza. Arról nem is szólunk, mily kevéssé megnyugtató a szülőnek az a tudat, hogy leánya hosszú ideig felügyelet nélkül jár-kel a városban. De nem jobb a helyzet a felsőkereskedelmi iskoláknál sem. A legközelebbi leánykereskedelmi a Jurányi-utcában, a fiú pedig a Márványy utcában van. *Hasonló lélekszámú vidéki városokban mindenütt van leánygimnázium és kereskedelmi iskola.*

Kulturbotrány az Árpád-gimnázium mai elhelyezése

Az iskolákkal kapcsolatban elkeseredett panaszok hangzanak el állandóan *az Árpád-gimnázium mai tarthatatlan elhelyezése miatt.* Még a nyár folyamán beszámoltunk a gimnázium új épületére kiírt tervpályázatról és ismertettük a fővárosnak ezt a legmodernebb iskolaépületét, amely méltó dísze lesz az újjászülető Óbudának. A tervpályázat határideje lejárt, számos pályamű érkezett, de

a döntés még nem történt meg; így a legjobb esetben is csak 1939 őszén indulhat meg a tanítás az új épületben.

Addig pedig megmaradnak azok a szégyenletes állapotok, amelyek miatt az Árpád-gimnáziumba járó tanulókat szüleik napról-napra a legnagyobb aggodalommal engedik el hazulról. *A 40 éves, háromemeletű bérház nem iskola céljaira, de lakás céljaira sem alkalmas.* Rozoga állapotát jellemzi, hogy az elmult évben egyik „tanterem" mennyezete leszakadt s még ma is fel van polcolva. Egy másik „tanterem" erkélyre nyílik s ezt az erkélyt el kellett zárni életveszélyes állapota miatt. A tanulók szükség esetén kénytelenek a fűtött szobákból a nyílt folyosóra kimenni és könnyen elképzelhető, mit jelentett ez az elmult hetek 18-20 fokos hideg levegőjében.

Eddig minden tanév elején végeztek legalább kisebb tatarozásokat az épületen, most azonban ezt is megszüntették, azzal az indokolással, hogy rövidesen elkészül az uj épület. *Gerő Sándor*

Szendy polgármester és a légoltalmi sorozás

Hétfőn fejezték be a II. kerületi elöljáróságon a légoltalmi sorozásokat, amelyek január 3-án kezdődtek. A sorozásra a kerület polgárai lelkesedéssel és nagyszámban jelentkeztek úgy, hogy az eredmény messze felülmulta a várakozásokat. A hétfői nap igen izgalmasnak igérkezett, mert erre a napra kapott idézést mint a II. kerület polgára, *Szendy* Károly polgármester is. A bizottság tagjai izgatottan várták a főváros első polgárának megjelenését a sorozáson, a polgármester azonban nem jelent meg. Fél 11 óra tájt telefonon jött az üzenet, hogy a *polgármester egyéb elfoglaltsága miatt nem állhat a sorozóbizottság elé.* Az izgalom ezzel el is ült és a sorozás folyt tovább a délutáni órákig, amikor befejeződött. A jelentkezőknek mintegy 60 százaléka vált be.

A napilapok úgy számoltak be a dologról, hogy Szendy Károly polgármester megjelent a sorozóbizottság előtt, épp úgy mint a többi más beidézett polgár és be is sorozták. Az igazság érdekében kell megállapítani, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Akadt hang, amely arról szólt, hogy a polgármestert, mint a főváros légoltalmi ügyeinek legfőbb irányítóját, nem lett volna szabad beidézni. Épp ezért, amikor az idézést megkapta, intézkedett is, hogy a tisztviselőt, aki az idézést kiállította, a II. kerület elöljárója vonja felelősségre. Ez a felelősségrevonás a lap szerint úgy történt volna meg, hogy az elöljáró maga elé idézte a tisztviselőt és megvizsgáztatta „a Fővárostanból". Megkérdezte tőle, kik a főváros vezetői, ki a polgármester, kik az alpolgármesterek, kik a tanácsnokok, az elöljárók és kik tartoznak légoltalmi sorozás alá. A fiatalember erősen izzadt és állítólag, mint egykor a szigorlaton — pótvizsgára utasították.

Mindez természetesen kissé túlfűtött képzelet szüleménye. A légoltalmi szabályok értelmében 53 évtől 60 évig besoroznak minden arra alkalmas polgárt, természetes tehát, hogy az ebbe a korosztályba eső polgárokat meg is idézik. Szabályos volt tehát a polgármester beidézése is, aki nem is lepődött meg, amikor az idézést megkapta, nem tiltakozott ellene, hanem természetesnek és törvényesnek találta. Ezért tartotta szükségesnek, hogy elfoglaltságára való hivatkozással mentse ki magát a bizottságnál meg nem jelenése miatt.

A „*Hollós Mátyás Társaság*" írók, művészek és tudósok budai egyesülete 1938 január hó 24-én (hétfőn) este fél 7 órakor a Szt. Gellért Gyógyszálló I. emeleti zenetermében

IRODALMI-ESTET

rendez, amelyre meghívjuk.

Hazafias tisztelettel

Az Elnökség.

Az est műsora:

1. *Megnyitó*, mondja: *Hennyey Vilmos* dr. elnök.
2. *Okolicsányi Kuthy Dezső* dr.: Adatok az 1848—49-iki szabadságharc emigrációjának történetéhez.
3. *Győrffy Magdolna* szavalóművésznő verseket szaval.
4. *Szentkirályi Ákos* dr.: A repülés közgazdasági, idegenforgalmi és kultúrális jelentősége.
5. *Petri Mór:* Költemények, szavalja a szerző.
6. *László Tibor* dr.: Budapest gyógyforrásai és a szívbetegek.

Belépődíj nincs. Pontos megjelenést kérünk.

Előadás után az ottani Gundel polgári étteremben vacsora. Étkezés étlap szerint.

RÉGI VILÁG

Az irtoztató pokolbeli ital: a pesti víz

A főváros bakteriológiai intézete épen a legutóbbi időben állapította meg, hogy *nincs Európának egyetlen nagyvárosa sem, amelynek ivóvize olyan egészséges és jóminőségű lenne, mint a budapesti. Nem volt ez mindig így.* Tessék csak elolvasni az alábbi, 1854-ből való keserves panaszt, melyet a *Vasárnapi Ujság* közöl a budapesti szörnyű ivóvízről.

„Minden fővárosi lapban megtette az útat egy indítvány, — írja a lap — miszerint a budai hegyek közül vezettessék vízicsatorna Pestre. Az indítvány nagyon ajánlatos és kiviteléhez nem is hiányzik semmi egyéb, csupán csak — a víz. A kik a budai hegyek közt szoktak nyaralni, bizonyságot tehetnek róla, hogy csak három-négy heti szárazság kell hozzá, miszerint az iható vizek úgy elapadjanak, hogy a künnlakók szükségleteit alig lehessen belőlük kielégíteni; arról, hogy valaki még kerti öntözésre is használhassa e vizeket nyár derekán, szó sincs. Egyetlen ivóforrás van a közönség használatában; az ásott kutak vize nem inniváló. A második forrás magántulajdon s az el van zárva. A harmadik forrás vize a várbeli kútba vezettetik, s nyáron és télen annyira elfogy az is rendesen, hogy az ottani csekély számu lakosságot sem elégítheti ki. Ez a legnagyobb baj, a miért a budai Istenhegyről ivóvizet Pestre vezetni nem lehet. Az egész forrástartalom ott legjobb időben is nem több 300 akónál. Quid hoc ad tantam sitim? (magyarul: mi hat medvének egy vaczkor?). Sokkal célszerűbb s nagyszerűbb volna Pesten egy pár artézi kút furatása, mert arról csakugyan gondoskodni kellene, hogy ettől az irtóztató, meszes, salétromos, kénköves és vasizű pokolbeli italtól, mi kivált gyermekeknél annyira előmozdítja a görvélykórt, valami úton megmeneküljön Magyarország fővárosa. Bizton hisszük, hogy minden fővárosi lakos örömest adóznék, hogy jó vizet kapjon, s ha felszólíttatnék rá, a hány ember lakik Pesten, annyi jó forintot lehetne kapni, s abból kikerülne egy artézi kut, az pedig valódi áldás lenne erre a városra. Bár megérnők!"

Hát bizony, ha nem is épen abban a formában, ahogy a jámbor krónikás kívánta, de megértük, hogy a budapesti víz már nem „irtóztató meszes, salétromos, kénköves és vasizű pokolbeli ital". De, ami a budai hegyek vizellátását illeti, arról jobb, ha hallgatunk. Különösen, ha a Guggerhegy és környékének panaszai jutnak eszünkbe.

Az akkori vízviszonyokra nagyon jellemző egyébként az egyik lapnak ugyancsak 1854-ből való alábbi közleménye, amely az akkori orosztörök háborúra és Szebasztopol ostromára célozva az alábbiakat mondja:

„Figyelmeztetjük azon jámbor atyafiakat, kik egész nap torokszakadtából kínálgatják Dunavizüket, hogy siessenek portékájokkal Szebasztopolba, mert egész világon nem adhatják azt el jelenleg nagyobb procenttel, mint ott. Az ujságok azt irják, hogy Szebasztopolban egy akó viz 2 rubel, azaz 3 p. ft., vagyis 9 ezüst huszas. És az a szíves fogadás is ér valamit, miellyben bizonyára részesülne egy jótorkú tótlegény, ha váratlanul Szebasztopol falain belül megjelennék szerény fogatával s elkiáltaná, hogy „Wószer hóbi dó!"

A *„vószer hóbi dó"*, meg a *„donavasz"* (Donau Wasser) ép olyan ismert utcai házaló-felkiáltás volt, mint napjainkban az „ószeres!", vagy a „handlé". Akkor még annyira német városok voltak Pest meg Buda, hogy még a tót legények is — németül kínálgatták a piszkos, egészségtelen Dunavizet, amelyet lajtoskocsikban hordtak körül.

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Jan. 20, 23, 27. és 30.
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart

Belépődíj
I. Hely, úri **3.—**
„ „ hölgy **2.—**
II. „ **1.50**
III. „ **—.60**
Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Laticel matrac

LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS

Gyártja a **Magyar Ruggyantaárugyár**

Streck Ede ünneplése. Meleg ünneplésben részesítette a *Gázművek* igazgatósága és tiszti kara január 15-én a Britannia-szálló kupolatermében tartott ünnepi vacsora keretében kiváló igazgatóját, *Streck* Edét, abból az alkalomból, hogy a közelmultban töltötte be szolgálati idejének 40. esztendejét. Az ünnepi vacsorán, amelyen közel négyszázan vettek részt, az első felszólaló *Véssei* Ede dr., vezérigazgató volt, aki elismerő szavakkal vázolta az ünnepelt szaktudását, értékes tevékenységét, különösen kiemelve a gáz propagálása körül kifejtett hatalmas és eredményes munkáját. *Morvay* Endre dr. tanácsnok a főváros elismerését fejezte ki, majd *Ripka* Ferenc dr., ny. főpolgármester, a Gázművek volt vezérigazgatója régi emlékek idézése mellett méltatta az ünnepelt érdemeit. *Kondér* Mihály műszaki főtanácsos a tisztviselők üdvözletét és szeretetét tolmácsolta. *Streck* Ede megható köszönő szavai után még *Kapcza* Imre ny. osztályfőnök a nyugdíjasok nevében üdvözölte az ünnepeltet. Az egybegyűltek hosszú ideig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

GYORSIRÁST és gépírást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

A szezon kiemelkedő társadalmi és művészi eseménye lesz a Viraág Béla-emlékest

Mint már megírtuk, a **Hollós Mátyás Társaság** és a **Budai Napló** február 15-ére halasztotta annak az emlékestnek a megtartását, amelynek célja: siremléket állítani néhai **Viraág** Bélának, a Hollós Mátyás Társaság és a Budai Napló megalapítójának. A bizottság, amely a szervezés és rendezés nagy feladatát végzi, lázasan dolgozik, hogy minél fényesebb és magasabb színvonalú legyen a nagyszabású hangverseny, méltó Buda nagy kultúrájához és az elhunyt nemes emlékéhez.

A Hollós Mátyás Társaság égisze alatt megalakult a budai hölgybizottság is, amelynek tagjai lelkes ambícióval fáradoznak az emlékest sikere érdekében. Ez a hölgybizottság most pénteken, január 21-én, értekezletet tart **Viraág** Ilona mozdulatművészeti iskolájának termében (II. Margit körút 64a. Telefon: 167—209) és ezuton is felkéri tagjait, valamint azokat a hölgyeket, akik a rendezésben részt akarnak vállalni, hogy a jelzett nap délutánján 5 órakor jelenjenek meg az értekezleten.

Rendkívül érdekesen alakul az emlékest műsora, melyet csupán azért nem közlünk még, mert a szereplők egy része az Operaház és a Nemzeti Színház tagjaiból kerül ki s ezidőszerint még nem tudják, hogy február 15-én milyen lesz az elfoglaltságuk a színházban. Kiváló zene- és énekszámok, művészi kvartett és különleges táncszámok teszik majd változatossá az emlékestet, amely feledhetetlen élménye lesz azoknak, akik mint hallgatók résztvettek az estén.

A jegyek árát a rendezőség úgy állapította meg, hogy már 60 fillérért is jó helyet kap a közönség. 60 fillértől 6 pengőig terjedő összegbe kerülnek a hangverseny jegyei, melyek a **Budai Napló** útján is megrendelhetők (I., Krisztina körút 113b., telefon: 150—296), valamint a **Hollós Mátyás Társaságnál** is (I. Vérmező u. 14. Tel.: 150—278.).

J. Viraág Ilona MOZDULATMŰVÉSZETI ISKOLÁJA
II., MARGIT KÖRUT 64a. TELEFON: 166 027

Horánszky Nándor

Mi, budaiak különös kegyelettel emlékezünk meg a nagy politikusnak százéves születésnapjáról, mert ősi budai származású volt a mult század közéletének ez a kiváló nagysága. Azok közé tartozott, akit ellenfél és barát egyformán becsült, tisztelt és szeretett. A nagymultú nemzeti pártnak elnöke, a mindenkori kormányoknak puritán, szigorú, de lojális birálója volt, aki széleskörű, alapos képzettségével dicsősége volt a magyar parlamentárizmusnak. Kereskedelmi miniszter korában is ugyanaz maradt, aki ellenzéki képviselő korában: szorgalmas munkása nemzetének, hűséges fia fajának és fanatikusa a közéleti tisztességnek. Apponyi Albertnek leghűbb munkatársa volt és szegény ember maradt egész életében.

A magyar nemzet kegyelettel őrzi nagy fiának emlékét, akinek nagyszerü példaadó életét az iskolákban is ismertetni kellene, mert ő volt az ideál-politikus mintaképe.

— *n.*

Megnyilt Budán *Krisztina-tér 9.* az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Rrropp

Az étteremben a pincér izléses papirzacskót tett elém. Kiváncsian olvastam rajta a különös feliratot: Rrropp! Valami ropogósat sejtettem és sejtésem nem is csalt: a zacskó papirvékony, sült burgonyaszeleteket rejtett. Eszembe jutott a fővárosban minden büffében árult „zsirbanfőtt" burgonya és bizonyos gyanakvással fogadtam a pincér előzékenységét. Udvarias unszolására végül mégis megkóstoltam és mondhatom, nem bántam meg.

Természetesen rögtön érdekelni kezdett a dolog és megtudtam, hogy a Hazai Tápszerüzem, budai vállalat gyártja az izletes burgonya-kekszet, amint azt hirtelenében elneveztem. A vállalat igazgatója, akit felkerestem, előzékenyen állt rendelkezésemre és készséggel adott felvilágosítást. Egy angol elkészítési eljárást vásároltak meg, amely szerint a burgonyát papirvékony szeletekre vágva, teljesen viztelenitik, kivonják belőle a keményitőt és 150—160 fokos legtisztább ételolajban sütik ki. Az igy sült burgonya hónapokon keresztül eláll és izletességéből semmit sem veszit. A magyarországi gyártás csak néhány napja indult meg, de máris óriási az érdeklődés éttermek, vendéglők részéről, mert pompás bor- és sörkorcsolya a Rrropp.

Mint informátorunk mondotta, Angliában a Smith & Co, 100.000 font alaptőkéjű részvénytársaság kizárólag ezt gyártja és exportálja azokra az angol gyarmatokra, ahol nincs burgonya. A budai vállalat főcélja is az export. Jólesik, hogy a mai csüggedt világban is van még vállalkozási kedv itt, Budán. (G. S.)

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Edit**nél Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készít: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyú-berendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919·

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bérautó

ADRIA BÉRAUTÓ
a legolcsóbb. — Telefon: 14-14-38.

Bőrönd, bőrdiszmű

ALPAR böröndös és bőrdiszműves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8 T 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75. szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, mégis jó és olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PRUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét ***GANCS-tól***
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

Legjobb árut legolcsóbban
Goldfingernél vásárolhat II. Margit körut **50-52.**

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

HAUER ÉS MÁRTON
DIVATCIKKEK, II. SZILÁGYI DEZSŐ TÉR
JÓ MINŐSÉG, JÓ IZLÉS, OLCSÓ ÁRAK

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, klipszek, brossok és mindennemű estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 306—999

Fényképész

Legszebb ajándék egy jó **fénykép**
BLAHOS műterméből, II., Fő-utca 18

Furnér és fa

FURNÉR és FAKERESKEDÉS
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, keztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékárüzlet
Saját készítmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Hócipő-javitás

Budán a legnagyobb hócipővulkanizáló-üzem
HEGEDÜS II., RETEK U. I Széna-térnél

Illatszer, foto

GINYOVSZKY MÁRIA
ILLATSZER és FOTO
szaküzlete megnyilt II., Corvin-tér 6.

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyű vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. Telefon 152-276.

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, zászló

Hatósági rendelettel előirt
ZÁSZLÓK Budán, BÉKÉS-nél
II. Zsigmond-u. 7.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kötőde

Kötött pulloverek hozott anyagból is
Kötőde, II. Bem József-utca 7. sz.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 4. Telefon. 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek [illegible]

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Paplan, matrac

SMARZ PAPLAN, MATRAC
I. Horthy Miklós-ut 18.

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

Gandel sütő- és cukrászüzeme
Böszörményi-út 36/a
készítményei egész Budán kedveltek.

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144.)o(Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon; 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése.
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11, 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok
Csillárok, rádiók **ULLMANN BÉLA** II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utódja **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8.

A legrégibb **VIRÁGÜZLET** Budán !!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152-411.

VIRÁGOT a GELLERT VIRÁGHÁZ ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268 205

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN

III., POLGÁR-U. 13

Telefon: 162-765.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Hagyják meg a Pasaréti-út gesztenyefáit!

A következő levelet kaptuk: *Igen tisztelt Szerkesztő Ur!* Néhány nap óta szomoru látványban van részük azoknak, akik a Pasaréti úton laknak, vagy arra visz az útjuk. Munkások raja lepte el a budai vidéknek ezt a gyönyörű szép útját, amelyet kétoldalról sokévtizedes hatalmas gesztenyefák szegélyeznek. *A munkások először a fák koronáit fürészelték le.* Azt hittük eleinte, hogy ez a szokott tavaszeleji munka ,amikor meg szokták nyirni a fákat. Csak akkor döbbentünk meg igazán, amikor megállapitottuk, hogy az ágak után a törzsekre kerül a sor. Fejszék kattogtak és egyik törzs a másik után dőlt le. Izgalommal érdeklődtünk illetékes helyen, miért történik mindez. Azt a különös választ kaptuk, hogy a gesztenyefák útjában állanak a gépkocsi és autóbuszforgalomnak, ezért kellett azokat halálra itélni. Hiába próbálkoztunk védekezni a vandalizmus ellen, hiába volt minden kérés, küldöttségjárás, a fákat nem tudjuk megmenteni a pusztulástól: könyörtelenül hajtják végre rajtuk a halálos ítéletet. Most még a pusztító munka kezdetén vagyunk. Talán elhangzik tiltakozó és kiáltó szavunk az illetékesekhez, hogy *hagyják abba a gesztenyefák kivágását,* amelyek igazán nem akadályozzák semmiféle tekintetben a forgalmat. Elég hely van a széles Pasaréti úton a gépkocsik és autóbuszok számára, amelyek szépen el is haladnak egymás mellett anélkül, hogy eddig a legkisebb baleset is történt volna. Soraink közlését megköszönve, maradtunk Szerkesztő Urnak igaz hivei *Több Pasaréti-úti lakó.*

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I., Krisztina-krt, 139
Telefonhivó: 157-997

Haypál Béla előadása. *Haypál* Béla budai református lelkész érdekes előadást tartott a Hétfői Társaságban *a modern ember vallásáról.* Soha annyi áltekintély, — mondotta többek között — soha annyi lelki kuruzsló nem volt, mint manapság. A modern embernek vallás kell, vagy vallás-pótlék, feltétlen tekintély. Ha nincs vallása, nem tehet mást: leborul a faj és vér kultuszának szörnyű molochja előtt, vagy kultuszt celebrál a bolsevizmus bálványa előtt. Kifejtette, hogy ahol elhomályosul a teremtő Isten ismerete, ott új pogány vallással együtt új társadalmi rendszerek születnek. Olyan rendszerek, amelyek megölői mindannak, amit a jelenlegi ember értéknek tart. Az Istentől elszakadt népek hamis Isteneket és új társadalmi berendezkedéseket keresnek. A nagy tetszéssel fogadott előadásért *Magyar* Bertalan elnök mondott köszönetet *Haypál* Bélának.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházzenei műsora. A budavári Koronázó Főtemplomban vasárnap, január 23-án *Vavrinecz* Mór: Es-dur miséje (új betanulással), továbbá: Váltakozó részek és a Hymnusz szerepel az egyházzenei műsoron. Január 30-án *Mozart* Koronázó miséjét adják elő.

Ferencrendiek táncestje. Jól sikerült táncestét rendezett jan. 16-án a Zárda utcai kultúrházban a *Buda-Országúti Ferencrendi Plébánia Egyházközség* ének- és zenekara. A rendezésért dicséretet érdemel a rendezőség: *Schleicher* Frigyes karnagy, *Halász* Károlyné, *Fingenauer* Etus, *Kasza* Aranka, *Rossa* Ernő zenetanár, *Halász* Károly. *Molnár* Zoltán és *Siess* János.

III. ker. Katholikus Bál. Őfensége József Ferenc dr. kir. herceg és Anna kir. hercegasszony legmagasabb fővédnöksége alatt f. évi február hó 1-én rendezi a *Sarlós Boldogasszony Egyházközség* és a III. ker. Katholikus Kör hagyományos bálját az egyházközség „Sarlós Boldogasszony Ház" (Ürömi u. 60.) összes termeiben. A bált magyarruhás párok Díszpalotása nyitja meg. A rendezőség élén *Brunekker* Lajos, *Bernáth* Lajos és *Scherhoffer* Károly dr. elnökök mindent elkövetnek, hogy az idei bál Budai egyik legszebb bálja legyen. Meghivóigénylés és báliroda: III. ker. Ürömi utca 60. d. e. 10—1 óráig. Telefon: 154—371.

Árpád táncestély. A *158. sz. Árpád cserkészcsapat* tisztikara és öregcserkészei február 5-én 9 órai kezdettel rendezik meg hagyományos táncestjüket a Marcibányi téri lövölde termeiben, a táborozási segélyalap javára. A Széna tér és Lövőház utca sarkától külön autójárat áll a közönség rendelkezésére személyenként 20 fillérért. Meghivóigénylés: Hanzély J. címén, III. Hunor u. 15.

Megalakult a Déryné Játékszin végrehajtó-bizottsága

Az elmúlt hétnek kiemelkedő társadalmi eseménye volt a *Déryné Játékszin*-mozgalom elnöki tanácsának ülése a Magyar Tudományos Akadémián. A színházépitő mozgalom most már a megvalósulás útjára lépett és biztosra vehető, hogy ennek nyomán Buda nemcsak színházhoz jut, hanem olyan kulturális központhoz, amely a jobbparti város egész szellemi életére nézve döntő kihatású lesz.

Az elnöki tanács ülésén vitéz *József Ferenc* dr. kir. herceg elnökölt.

Az ülésen a következők vettek részt:
vitéz József Ferenc főherceg,
Anna főhercegasszony,
Herczeg Ferenc védnök,
Balogh Elemér m. kir titkos tan., ügyv. elnök,
Balogh Elemérné, továbbá
Áprily Lajos iró, Baitz József vezérigazgató, Baktay Ervin iró, Becker Jenő ezredes, Bencs Zoltán dr. miniszteri tanácsos, Benedek Szabolcs dr. elöljáró h., Bényi Károly dr. postafőigazgató, törv. hat. biz. tag, Betegh Péter dr. vezérigazgató, Bay Zoltán egy. ny. r. tanár, Biskey Karola Postatisztviselők Egy. t. elnöke, Blaha Sándor dr. m. k. t. t. ny. államtitkár, Bocsáry-Spur Kálmán törv. hat. biz. tag, Burchard-Bélaváry Rezső dr. ny. min. tanácsos, Dávid Antal egy. m. tanár, Dembitz Gyula korm. főtanácsos, Demény Károly ny. államtitkár, Dimény Mózes nyug. postafőigazgató, Duday Alajos tanácsnok, vitéz Egerváry Tibor, az Országgyűlés főorvosa, Enyvvári Jenő Föv. Könyvt. igazgatója, Farkas Ákos dr. tanácsnok, Farkas Ákosné, Fellner Frigyes ny. egy. r. tanár, Gáldy Béla törv. hat. biz. tag, vitéz Gálocsy Zsigmond egy. m. tanár, Györgyi Dénes műépitész-tanár, Gyurkovits Henrik törv. hat. biz. tag, Guilleaume Árpádné, vitéz Haász Aladár miniszteri tanácsos, Horváth Henrik dr. egy. tanár, Halwa Sándor I. ker. iparoskör alelnöke, Honffy Lajos szőv. adóhiv. igazgató, Illyefalvy I. Lajos dr. egy. rk. tanár, Iszlay Dezső dr. ügyvéd, jogtanácsos, Jánosfy-Jaszkovits Iván dr. ny. miniszteri tanácsos, vitéz Irsy László, a Közmunkák Tanácsának alelnöke, vitéz nemes Juhász Jenő dr. törv. hat. biz. tag, Kasics Margit törv. hat. biz. tag, Korpás Ferenc c. tankerületi főigazgató, Kovács Alajos dr. államtitkár, Ladik Gusztáv dr. m. k. t. t. ny. államtitkár, Lippay Gyula dr. a Budai Napló szerkesztője, vitéz Lázár Domokos ny. tábornok, báró Lukachich Géza ny. altábornagy, Lukács György dr. v. b. t. t., ny. miniszter, Marczinkó Ferenc dr. tanügyi főtanácsos, vitéz Marsovszky Györgyné, Mohaupt Gyula dr. törv. hat. biz. tag, Maróti Géza épitészmérnök, Nagy Miklós dr. az Országgyülési Könyvtár ig., Pataky József a Nemzeti Színház tagja, Raffay Sándor dr. ev. püspök, Rédey Tivadar dr. könyvtárigazgató, Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester, Pásztor János szobrászművész, Réti István egy. ny. r. tanár, Schön Győző kormányfőtanácsos, vezérigazgató, vitéz Simon Elemér m. k. t. t., a Magyar Vöröskereszt elnöke, Somody István szerkesztő, Somody Pál, a mozgalom ügyvezető főtitkára, Székelyné Solymos Bea írónő, Szilágy Ferenc vámszaki tanácsos, Vályi Lajos dr. törv. hat. biz. tag, Vikár Béla, a La Fontaine Társaság elnöke, Voinovich Géza, a Tudományos Akadémia főtitkára és még sokan mások.

József Ferenc főherceg megnyitójában rámutatott arra, hogy az állandó budai színház létesítése igen fontos kulturális kérdés. Kimentette édesapja, *József* főherceg, fővédnök távolmaradását.

Balogh Elemér titkos tanácsos, ügyvezető elnök indítványára üdvözlőtáviratot küldenek *József* főhercegnek és *Hóman* Bálint miniszternek.

Buda szinházi multja

Balogh Elemér ezután Buda színházi történetét ismertette. Elmondta, hogy 1790 október 21-én a karmelita kolostorból átalakitott Várszínház színpadáról csendült fel először a magyar szó, *Kelemen* László ügyész úri működvelő társulatának előadásában. Sikerére azonban féltékenykedett a német szinjátszás és csakhamar beszüntették a magyar előadásokat. A következő évben aztán játszási engedélyhez jutott Kelemen működvelő társulata, itt is és Kolozsváron is megalakult a magyar szinjátszó társaság.

A rendszeres magyar előadások azonban csak 1833-ban kezdődtek Budán és négy évig, a Nemzeti Színház megnyitásáig tartottak. *Déryné volt a lelke ezeknek az előadásoknak.* A magyar színészek hőskora volt ez s ennek legkiválóbb képviselője, Déryné emléke ihlette meg *Herczeg* Ferencet, hogy róla nevezzék el a budai állandó színházat. 1843-ban épült fel a most lebontott budai nyári színház, amelyben jóideig szintén német színészek játszottak. 1861-ben épült fel a mai kereskedelemügyi minisztérium helyén a budai Népszínház, amely *Molnár* György igazgatása alatt közel 10 évig működött. Tagjai közt ott találjuk a legkiválóbb magyar színészeket.

1500 személyes, tökéletes berendezésü szinház

A budai színházat 1500 személy befogadására tervezik, tökéletes *fütő- és hütöberendezéssel.* A kultuszminiszter elgondolása szerint a *budai színháznak együtt kell működnie az állami színházakkal* s tervezik az Opera és a Nemzeti Színház vendégjátékait is.

De *tökéletes hangversenyterem is lesz a színház,* amelynek épületét Buda kulturális életének központjául szánják. Lesz benne kétszáz személy befogadására alkalmas *előadóterem* is. A színház technikai berendezése a legmodernebb lesz, *nemcsak forgó, hanem süllyeszthető, de tolható és emelhető színpaddal.* A színház épitészeti tervét akkor készitik el, ha a főváros már eldöntötte, hova kerüljön.

Az alapitási tervezet gondoskodik arról, hogy a legkisebb emberek számára is lehetővé tegye a nagy kedvezményeket biztositó részvényjegyzést s így nagy tömegek tudják magukénak a színházat. *Az alaptőkét kétmillió pengőben irányozzák elő.* Ha mégsem sikerülne összehozni ezt az összeget, amit nem hisz, akkor a háromszázalékos alapitási költségen felüli összeget mindenki visszakapja.

Herczeg Ferenc védnök üdvözölte ezután a mozgalom résztvevőit. Ez a mozgalom fontos és komoly kultúrmozgalom. Nem pusztán a budai lokálpatriotizmus érdekeit szolgálja, hanem Budapest minden részének egyenletes kulturális fejlődését célozza. *Az utóbbi évtizedekben az értelmiség nagyrésze Budán keresett állandó otthont,* szükséges tehát a harmonikus fejlődés érdekében, hogy állandó színháza és kulturális központja legyen Budának. A budai nyári színház a szórakozás könnyű fajtáját szolgálta s itt az ideje, hogy az állandó színház művészi magaslaton működjék. Ennek elérésére szivesen bocsátja rendelkezésre munkásságát.

Megalakul a végrehajtó-bizottség

Iszlay Dezső dr. ügyvéd ismertette az alapitási tervezetet, amelyet részletes letárgyalásra bizottság elé utaltak. *Százpengős részvényeket és tizpengős töredékrészvényeket terveznek.* Évenként, azonos mennyiségre elosztva, kisorsolás útján visszaváltják a befizetett összegeket, de a volt részvényesek is élvezik a tényleges részvényesek kedvezményeit. *A jegyzett összeg 10%-a fizetendő be a jegyzésnél,* további 20%-a pedig jún. 30-áig a Községi Takarékpénztárnál. Alapitási költségként a jegyzett összeg három százalékát kérik.

Ezután az elnöki tanács végrehajtó bizottságot küldött ki, amelynek tagjai, a vezető funkcionáriusokon kivül: *Andor* Endre, *Antalffy* Andor, *Cselényi* Pál, *Dávid* Antal, *Farkas* Ákos, *Fellner* Frigyes, *vitéz Haász* Aladár, *Illyefalvy* I. Lajos, *Kovács* Alajos, *Ripka* Ferenc, *Toperczer* Ákosné, *Vályi* Lajos, *Voinovich* Géza és *Wünscher* Frigyes. A számvizsgálóbizottság elnöke *Lázár* Domokos, a műszaki bizottság elnöke *Hültl* Dezső műegyetemi tanár, a jogi bizottság elnöke *Vály* Sándor ny. táblai elnök.

József Ferenc abban a reményben zárta be az elnöki tanács ülését, hogy a mozgalom sikere megteremti Buda állandó színházát, a Déryné Játékszint.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

A főváros megvette a görögkeleti szerb egyházközség tabáni bérházát. A Tabán végleges rendezésének állott útjában a budai görögkeleti szerb egyházközség hatalmas négyemeletes bérpalotája, amely az Attila körút 51—53 és Görög-utca 19. számú telkeken áll. A Tabán parkozása szükségessé tette az ingatlan kisajátitását. Hosszas tárgyalások után most a főváros egyezségre jutott az egyházközséggel és a hatalmas ingatlant *307 ezer pengőért vásárolta meg.* A lakóknak május 1-re felmondják a lakásokat, és utána mindjárt megkezdik az épület lebontását. Most már csak a Bethlen udvar áll még egyedül a Tabánban, de ennek a sorsa is meg van már pecsételve. Lebontják és akkor azután véglegesen rendezik a Tabánt, amely a fővárosnak egyik leghatalmasabb és legszebb parkja lesz.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2. Telefon: 164 431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

Kiszélesitik a Szent Imre herceg úti aluljárót. A kelenföldi és németvölgyi környék lakosainak régi óhajtása, hogy a Déli vasut aluljáróját, amely a Szent Imre herceg útját az Alkotás utcán át a Déli pályaudvarral köti össze, megfelelően kiszélesitsék. Ez az aluljáró ugyanis annyira szűk, hogy egyszerre csak egy jármű mehet rajta keresztül és körülményes a villamosforgalom lebonyolítása is. A főváros már régebben elhatározta, hogy kiszélesiti az aluljárót, a költségek hozzájárulására azonban megkérte a MÁV-ot is. A MÁV azonban kijelentette, hogy a Déli pályaudvar kihelyezésével az aluljáró fölöslegessé válik és igy nem érdemes rá pénzt költeni. Most azonban, hogy a pályaudvar kihelyezésének ügye messze eltolódott, újból megindultak a főváros és a MÁV között a tárgyalások, amelyek ezuttal teljes eredményre vezettek. A MÁV vállalta, a kiszélesitéssel járó 170.000 pengős költségnek a felét és igy a munkálatok már a közeljövőben meg is kezdődnek. A terv szerint az aluljárót 45 méterre szélesitik ki.

Buda Alsóváros Egyesület fontos taggyülést tartott szerdán este, amelyen megvitatták a HÉV-kihelyezésének és kelenföldi pályaudvar kifejlesztésének ügyét. Követelték, hogy a Szent István sugárút teljes kiépitésére 30 éves adómentességet kell biztositani. Ennek érdekében nagygyülést szerveznek, ezenfelül küldöttség útján hivják fel az ügy fontosságára az illetékes tényezők figyelmét.

Borbély Kálmán dr. ünneplése A *Budai Keresztyén Ifjuségi Egyesület* meleg ünneplésben részesitette lelkes támogatóját, *Borbély* Kálmán dr. min. tanácsost abból az alkalomból, hogy leánya, *Borbély* Ilona és *Gueth* László, a fiumei kereskedelmi vállalat tulajdonosa házasságot kötöttek.

REGENT
Cafe-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese

SZIVÁRVÁNYT láttunk Budán vasárnap a déli órákban az északnyugati égbolton. Ragyogót, sugárzót, mint nyári zivatar után. Sok bámulója akadt az ebben az időszakban szokatlan látványnak és sokan az öregek közül: korai tavaszt, szép és bő terméstt nyarat jósolnak e természeti tüneményből. Valóban ránk férne.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Megalakult a Légoltalmi Liga I. csoportja

A Légoltalmi Liga budai I. csoportja vasárnap alakult meg a Krisztinavárosi Kaszinóban. Az alakuló ülésen megjelentek: *Darányi* Kálmánné, a miniszterelnök felesége, *Szélt* Józsefné, a belügyminiszter felesége, *Hász* István dr. tábori püspök, *Fábry* Dániel dr. vezérkari ezredes, az Országos Légvédelmi Liga parancsnoka, *Petróczy* István ny. repülőezredes, a Liga ügyvezető igazgatója, *Kovács* Alajos dr. államtitkár, *Incze* Pál dr. miniszterelnökségi titkár, *Farkas* Lajos dr. elöljáró, vitéz *Németh* Károly tábornok, *Sármezey* Endre vasutvezérigazgató, *Urs* dr. rendőrfőtanácsos és még sokan mások.

Farkas Lajos elöljáró ismertette a Liga jelentőségét, majd felkérte zobory *Polczner* Imre ny. utászezredest az elnöki tisztség vállalására. Utána *Wagner* Tivadar emléklapos százados ismertette az alapszabályokat, majd megalakult a tisztikar. Elnök lett zobory *Polczner* Imre, alelnök alsódiósi *Belicza* Iván, titkár *Wagner* Tivadar..

Ezután *Belicza* Iván tartotta meg előadását, amelyben kifejtette, hogy *még a külföld már másfél évtizede úgy lelkileg, mint fizikailag teljesen felkészült az önvédelemre, addig nálunk még úgyszólván semmi sem történt ebben az irányban.* Ismertette a Liga gyakorlati céljait, a házvédelmet, a ház egészségügyi szolgálatát, a mentőszolgálatot, a padlás-tűzőrség feladatait, a fedezékek és gázpincék őrzését. Megemlitette, hogy a kerület lakossága megfelelő oktatásban fog részesülni, hogy mindenki tudja, miként kell védekeznie légi támadások esetén. A kerület körzetekre oszlik majd, amiknek élén állanak az irányitók, ezeken belül lesznek a háztömbök, majd az egyes házak külön-külön parancsnokok alatt. Az érdekes előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

Kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

A Kisfaludy Színház műsora. Január 21-étől, péntektől január 27-ig, csütörtökig bezárólag színrekerül: *Timosa, a cár katonája.* Előadások hétköznap délután 6 és fél 9 órakor, vasárnap délután fél 4, háromnegyed 6 és fél 9 órakor. Mint vendégek fellépnek minden előadáson: *Ürmössy* Anikó és *Gellért* Lajos.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

DELIVASUT KÁVÉHÁZBAN
EREDETI BÉCSI SCHRAMLI — WIENER STEFFL ÉNEKEL

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a **ROZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban
Szeleky Dezső-jazz
Szentgyula éneke

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Az illetékekről szóló uj törvénytervezetnek a házszövetkezeteket érintő részletei

A társasházszövetkezeteket sulyosan érintette az eddigi illetékszabályoknak az a rendelkezése, amely szerint 10 évenként történt az illetékegyenérték alapjának megállapitása. Az időközben beállott értékváltozás a kivetéseknél nem volt figyelembe vehető. A törvényjavaslat 187. paragrafusa szerint az illetékegyenértékalap megállapitása 5—5 évenként történik. Bár a javaslattal lényegesen kedvezőbb helyzetbe kerülnek a házszövetkezetek, mégis a legközelebbi igazgatóválasztmányi ülés foglalkozni fog e kérdéssel, hogy észrevételeit és ellenjavaslatait megtegye.

Az üzletrészeknél történő átruházás esetében szintén lényeges módositást tartalmaz a törvényjavaslat. Amig most az értékpapirforgalmi adón felül az átruházási okirat után 3.6%-os illetéket kell leróni, addig a javaslat szerint az csak 1.2 %-ot fog kitenni.

A jelenlegi illetékszabályok szerint mindennemü részvény, vagy üzletrészjegy kicserélése, amely tőkeleszállitással kapcsolatos, még felülbélyegzés esetén is illetékköteles volt addig, a javaslat szerint ez a jövőben illetékmentesen vihető keresztül.

Szükségesnek tartjuk megemliteni — bár nem a szövetkezeteket érinti, hanem csak azok egyes tagjait — hogy a törvényjavaslat 118. paragrafusa kedvezményt, sőt teljes illetékmentességet biztosit azoknak a személyeknek 50.000 pengőt meg nem haladott értéki hagyatékaira nézve, akik egynél több gyermek hátrahagyásával haltak el.

A törvényjavaslat tervezetét az igazgatóválasztmány ülésén a legközelebb ismertetik.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Január 16—31

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Remény, Győri út 8.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő utca 27.
Gránátalma, Zsigmond utca 17.
Statisztika, Margit körút 54.

III. kerület:
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Magyar Korona, Polgár tér 7.

XI. kerület:
Aranysas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok utca 22.
Mátyás Király, I., Br. Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda utca 34.
Aquincum, III., Szentendrei út.

BÁNKI BÉLA
uriszabó
6
II., Fő-u 83
Telefon:
157-223.
Havi hitel garanciaképes uraknak

Közgazdaság

Rovatvezető: **VÉCSEY MÁTYÁS.**

A Községi Takarékpénztár betétállománya 12 millióval emelkedett az elmult évben

Mint tavaly is, megint a Buadpesti Székesfővárosi Községi Takarékpénztáré a dicsőség, hogy elsőnek közölheti az 1937. üzletévre vonatkozó mérlegét. A szokásosnál még nagyobb várakozással néz a közvélemény a bankok idei üzletjelentései elé és vizsgálva a Liptay Lajos dr. vezetése alatt álló fővárosi takarékpénztár kitünő mérlegét, megállapitható, hogy valóban vannak intézetek, amelyek szorgalommal és gondos körültekintéssel vehették ki részüket a világgazdaság javuló irányzatából. Az a körülmény pedig, hogy az intézetnél elhelyezett betétek kerek 12 millióval emelkedtek egy esztendő alatt, a közönség növekvő bizalmát bizonyitja a takarékpénztár iránt.

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága ez évi január 13-án Szendy Károly polgármester, a takarékpénztár elnöke elnöklete alatt tartott ülésén Liptay Lajos dr. vezérigazgató előterjesztése alapján megállapitotta a takarékpénztár 1937-ik üzletévére vonatkozó mérlegét.

A takarékpénztár elmult üzletévének eredményei közül a legkiemelkedőbb az a 30 milliós kötvénykibocsátás és ezzel kapcsolatos hitelnyujtás, mellyel a takarékpénztár a székesfővárosnak állt rendelkezésére. A székesfőváros törvényhatósági bizottságának határozata alapján a takarékpénztár községi kötvényeket bocsátott ki 30 millió pengő névértékben és a leszámitolt kötvények ellenértékéből került beváltásra az ugyancsak a takarékpénztár által korábban a székesfővárosnak nyujtott összesen 21 millió pengő rövidlejáratú váltóhitel. Ezzel a hitelmüvelettel a takarékpénztár egyfelől jelentős mértékben állt a székesfővárosnak rendelkezésére, másfelől pedig — és ebben van a takarékpénztár, illetőleg a tranzakció nagy és komoly jelentősége — ezzel olyan üzletágat vezetett be, amivel nemcsak hivatásának felel meg teljes mértékben, hanem ami egyben szinte teljes kiegészítése is a takarékpénztár üzletkörének.

További igen nagyjelentőségü eredménye a takarékpénztár 1937-ik üzletévének az, hogy bár ilyen módon a váltótárcájából 21 millió pengő visszafizetésre kerül, az előző évi 56.5 milióval szemben 50.9 millióban mutatja ki a takarékpénztár ezévi leszámitolt váltóinak összegét, ami annak az üzleti tevékenységnek az eredménye, amellyel nagymértékben sikerült a takarékpénztárnak váltóállományát kommerciális jellegü váltókkal kibővíteni. Ezen számokból kitetszőleg több mint 15 milliót tesz ki az az összeg, amellyel a takarékpénztár ez évben ezt az üzletkörét kibővitette.

Ugyancsak jelentős eredménye a takarékpénztár üzletévének betétállományának tekintélyes emelkedése. A takarékkönyvekre és folyószámlára elhelyezett betétek összege ugyanis az előző évi 86.5 millióról 91.6 millióra emelkedett, amely növekedésnek az igazi jelentősége abban domborodik ki, hogy ez az emelkedés ez évben teljes egészében a magánfelek részéről elhelyezett betétekre esik.

A székesfőváros rendelkezésére álló községi folyópénzek és különféle egyéb betétek összege az előző évi 7 millióról 12.9 millióra emelkedett ugy, hogy a takarékpénztár által kezelt összes betétek állománya 104.5 millióra emelkedett.

A takarékpénztár a fentemlitett kötvénykibocsátás és váltóleszámitolási élénk üzletein kivül folytatta és fokozta hitelezési tevékenységét az exporthitelek nyujtása terén is, amennyiben a Németországba irányuló állat és állati termékek exportját teljes egészében a takarékpénztár finanszirozta az elmult évben.

A takarékpénztár érdekkörébe tartozó két vállalat közül a Budapest Székesfővárosi Állatvásár Pénzforgalmi rt., amely a budapesti állatvásárokkal kapcsolatos összes teendőket látja el, a mult évben 100 millió pengőt meghaladó vásári forgalmat bonyolitott le és ennek kapcsán teljes mértékben kielégitette mindazokat a hiteligényeket, amelyek vele szemben az érdekeltségek részéről felmerültek. Üzleti évét ez a vállalat minden tekintetben jól és kielégitő eredménnyel zárta, működésével úgy az érdekeltségnek, mint a székesfőváros vezetőségének is teljes elismerését vivta ki. A takarékpénztár másik vállalata, a Parkváros rt. parcellázási tevékenységének folytatásával jelentős számban és kedvező árban értékesitett az idén is telkeket, ennek a vállalatnak az üzletéve is teljes mértékben kielégitő eredménnyel zárult.

Aktivái értékelésénél a takarékpénztár gondosan és előrelátó óvatossággal járt el, aminek megfelelően a mérlegében szereplő különféle vagyontárgyak értékelésében igen jelentős, sőt az elmult évben is gyarapitott tartalékok rejlenek. Ugyancsak ennek az előrelátó és óvatos üzletpolitikának és szakszerű ügyvezetésnek az eredménye, hogy a takarékpénztár eddig is kitünő mobilitását teljes mértékben fenntartotta.

Megnövekedett üzleti forgalmának megfelelően a személyzeti és dologi kiadások terén kisebb összegü emelkedés mutatkozik, viszont leirások tekintetében az előző évi 188 ezer pengővel szemben ez évben csak 138 ezer pengő leirás szüksége merült fel, amiből követelések leirására 88 ezer pengő esik.

A takarékpénztár forgalmának nagyarányú emelkedése és üzletkörének kibővülése a bevételek jelentős emelkedésében is kifejezésre jut és ilyen módon, dacára a kiadások fentebb indokolt emelkedésének, a takarékpénztár elmult üzletéve az előző évi 339 ezer pengővel szemben 451 ezer pengő tiszta nyereséggel zárult. A takarékpénztár üzletkörének jelentékeny bővülését a legújabban az igazolja, hogy mérlegének főösszege az előző évi 129 millióval szemben ez évben 172.5 millióra emelkedett.

A takarékpénztár igazgatósága gondos mérlegelés után a székesfőváros vezetőségével teljes egyetértésben mégis akként határozott, hogy továbbra is a belső erők lehető fokozását tartva szem előtt, ez évben sem javasolja még osztalék fizetését, hanem a kimutatott nyereségből az alapszabályszerű egyéb célokra történő levonások után fennmaradó összeget teljes egészében az intézet tartalékalapjához kivánja csatolni.

"Growe" a egrégibb magyar tomp- és kalappgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Hat és félszázalék osztalékot fizet a Magyar Nemzeti Bank

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa január 11-én tartott ülésében dr. Baranyi Lipót vezérigazgató előterjeszlése alapján jóváhagyta a bank mérlegét, valamint nyereség- és veszteségszámláját, amely szerint az 1937. évi tiszta jövedelem 2,688.399 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből, úgy mint az előző évben 6½ százalék osztalék (részvényenkint 7.53 pengő) kifizetését fogja a február 7-én tartandó közgyülésnek javaslatba hozni. A főtanács tudomásul vette, hogy az Elnöki osztály kebelében működő Központi Titkárság vezetését dr. Serbán Iván gazdasági főtanácsos vette át, akit a Nemzeti Bank főtanácsa, igazgatói ranggal, az elnöki osztály kebelében működő központi titkárság vezetésével bizott meg. Serbán Iván, mint az Országos Mezőgazdasági Kamara volt h. igazgatója, azután pedig a Külkereskedelmi Hivatal vezetője nagy tájékozottsággal bir az agrárértékesités terén. Uj megbizatásának gyakorlati része kétségtelenül ebben az irányban is alkalmat fog nyujtani neki, hogy tehetséggel és tájékozottsággal dolgozhasson a Jegybank körébe eső számos közgazdasági feladat megoldásánál.

Nemeshalácsi Halácsy Dezső, a Gazdák Biztositó Szövetkezetének sajtóelőadója, nőül vette Rupánovics Vilmát, Rupánovics János dr. államvasúti főtanácsos leányát. A fiatal házaspár rengeteg üdvözletet kapott.

A Trebitsch S. és Fiai Selyemárugyár Rt. most tölti be fennállásának százéves fordulóját. A nagy vállalat, amelynek Sopronban selyemgyára, Budapesten központi telepe van, magyarországi lerakatát is kibővitette. Az új nagy lerakat élén a vállalat kitünő igazgatója, Glauber László áll.

Két százalékról háromra emelte az osztalékot a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára. A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. igazgatósága január 14-én tartotta báró Perényi Zsigmond elnöklete alatt mérlegmegállapitó ülését. A mérleg adatai szerint a takarékpénztár üzletei az elmult évben is minden vonatkozásban számottevő fejlődést mutatnak, ennek egyik jele a betétállomány mintegy 19 százalékos emelkedése. Uj tételként szerepel a mérlegben a takarékpénztár által 1937. évben megvásárolt IX., Ferenc körút 14. szám alatti intézeti székház értéke. A takarékpénztár kintlevőségeiből az elmult évben mintegy 30 százalék folyt vissza, e likviditás mellett volt lehetséges, hogy az intézet kisebb tételekben körülbelül 2,000.000 pengő uj kölcsönt folyósithatott és igy a kihelyezett állomány az 5 millió pengőt meghaladta. A tiszta nyereség előrelátó és óvatos tartalékolás után a tavalyi 40.800.01 pengővel szemben 57.793.14 pengőre emelkedett. Ez az emelkedés teszi lehetővé, hogy az igazgatóság a február 9-én tartandó közgyülésnek ez évben — a tavalyi 2 százalék helyett — 3 százalékos osztalék kifizetését javasolja.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Elsőrendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó 1-568-63.

Február 9-én megnyilik az Astra filmszinház

Beszámoltunk arról, hogy a Délivasúton túl az Ugocsa-utcában épül Buda legmodernebb, intim filmszinháza. Mint megemlékeztünk, az épitési munkák olyannyira előrehaladottak, hogy a filmszinházat február 9-én megnyitják s ezzel az Orbánhegy, Németvölgy és a csatlakozó Hegyvidék közönsége nívós szórakozóhelyet nyer, nem lesz arra utalva, hogy Pestre, vagy Buda távoli részeibe kelljen utaznia, ha elsőrangú filmet akar látni.

A kiskereskedők érdekeiért küzd
Magyar Detailkereskedő
Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMUVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körüti oldal) Tel: 187-651.

Erdélyi Mihály 25éves szerzői és színészi jubileuma

Február 21-én, pénteken este diszelőadás keretében ünneplik meg *Erdélyi* Mihálynak, a Kisfaludy, Józsefvárosi és Erzsébetvárosi Színházak igazgatójának negyedszázados szerzői és színészi jubileumát.

A jubileumi estén a jubiláns *Erdélyi* Mihály egyik legnagyobb sikerü darabja, a *„Fehérvári Huszárok"* kerül színre, parádés szereposztásban. Erdélyi Mihály azok közé tartozik, akik megérdemlik, hogy szivvel-lélekkel ünnepeljék: a magyar szinjátszásnak és szinpadi irodalomnak egyik leglelkesebb harcosa, aki nehéz körülmények közt végzi nagy kulturális misszióját: azoknak a rétegeknek nemes szinpadi eszközökkel való szórakoztatását, amelyek egyébként nélkülözni lennének kénytelenek a szinház nemesitő hatását, mivel a belső városrészek drága szinházait nem látogathatják.

A jubileumi ünnep fővédnöke *vitéz Haász* Aladár, min. tan. orsz. színészeti felügyelő, védnökei *Antalfia* Antal dr., *Csathó* Kálmán, *Huszka* Jenő, *Némethy* Károly dr., *Ilovszky* János, *Roboz* Imre és *Tihanyi Béla.*

30.114/1938—II. szám. 1—3

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a III. ker., Szentendrei-út, Flórián-tér és Veder-utca között levő szakaszának:

a) **útrendezési** munkáira,

b) ehez a munkához szükséges 1800 tonna „S 13." jelü 18/17—27/13 cm méretü **bazalt sorkő** szállitására.

2. Ajánlatot lehet tenni, akár az egész kőanyagmennyiség, akár csak egy részének szállitására.

A szállitandó bazalt sorkőanyag a budapesti helyiérdekü vasutak Filatorigát állomásán vasuti kocsikba rakva adandó át a székesfővárosnak.

3. Ennek a közszállitásnak a feltételei tekintetében a jelen hirdetményben felsorolt kikötéseken kivül a Közszállitási Szabályzat rendelkezései, a m. kir. iparügyi miniszter úr által kiadott és érvényben levő általános részletes és különleges ajánlati feltételek a székesfővárosi kőanyagszállitásokra vonatkozó „Előirások", valamint a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" cimü rovat élén minden év január és julius havában az első számban — amennyiben a módositás szüksége merülne fel időközben is — közölt, illetőleg a Fővárosi Közlöny kiadóhivatalában 10 fillér áron beszerezhető ajánlati feltételek kikötései érvényesek.

4. A kőanyagszállitást esetleg megosztva fogom kiadni.

5. A munkát, illetve szállitást elnyerő vállalkozó cég tatozik egy-egy, a budapesti József müegyetemet (M. kir. József Nádor Müszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet) végzett okl. mérnököt, az odaitélés napjától a munka befejezéséig, de legalább 4 hónapig, havi 130 pengő fizetés mellett az Állástalan Diplomások Országos Bizottsága által nyilvántartotak közül a melévő alkalmazottain felül alkalmazni

6. Az ajánlatot a rendelkezésre bocsátandó ajánlati ürlepnek és mellékleteinek felhasználásával a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő és fentebb emlitett többi feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

7. Az ajánlatnak a következő mellékleteket kell tartalmaznia: költségvetést, OTI és MABI igazolást vagy engedményokiratot, bánatpénz letétét igazoló letéti nyuugtát,

9. Az ajánlati és költségvetési ürlap, a feltételek, tervek, rajzok és áruminták a megrendelő hivatal helyiségében (Központi városháza) IV., ker., Városház-utca 9. szám, II. emelet 289. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt megtekinthetők és az előirt dij ellenében megszerezhetők.

10. A közszállitással kapcsolatban felmerülhető kérdésekre a szükséges felvilágositások az előző bekezdésben emlitett hivatalos helyiségben nyerhetők.

11. A megffelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen boritékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9. szám, II. emele t294. ajtószám alatt **1938.** év **január hó 28. napján délelőtt 9—10 óra közötti időben** személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

12. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen és a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit el, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

Budapest, 1938. évi január hó 5-én.

A székesfőváros polgármestere.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 135—034	ASTRA XII., UGOCSA-U.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
jan. 20—26. **Noszty fiu esete Tóth Marival** Fősz.: Jávor Pál, Szörényi Eva. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasár—o— nap: fél 2-től. —o—	Február 9-én megnyilik **Buda legmodernebb intim filmszinháza**	jan. 20—23. **Mai lányok** Fősz.: Kun Magda, Gyergyai István, Szepes Lia. **Vacsora 3/4 8-kor** magyar kultúrfilm jan. 24—26. ***A szerelem szélhámosa*** Hansi Knotek	jan 20—22-ig, csütörtöktől szombatig **Ne higyj a férfinek** ***A mükedvelő cowboy*** január 23—26-ig, vasárnaptól szerdáig Charlie-Chan új kalandja, STAN és PAN új vigjátéka: **Tengerészek réme.**	GYÁRFÁS GYULA MOZGÓKÉPSZINHÁZA **A budai uricsaládok szórakozóhelye**

36. évfolyam Budapest, 1938. január 27. 4. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Szanálás és — szanálás

Január végére befejeződik a főváros szanálása, eltűnik a költségvetésből a tízmilliós hiány. Nagy dolog ez, szinte művészet: előteremteni tíz olyan milliót, amely nincs, méghozzá fájdalom és keserűség nélkül. Csendben, szinte észrevétlenül folyik ez a második számú szanálás, dicsőségére a főváros vezetőségének és az önkormányzatnak, amely megmutatta ezúttal is, mire képes a főváros közönségének csorbítatlan ereje.

Az elsőszámú szanálást annakidején az önkormányzat kikapcsolásával, sőt annak ellenére akarták végrehajtani. Kivételes törvényt hoztak, kivételes hatalmú főpolgármestert ültettek a főváros élére, a vége pedig ... Nos, a vége az lett, hogy mégiscsak győzedelmeskedett az autonómia ereje, addig azonban sok küzdelemnek kellett lefolynia, aminek nyomán a tisztviselői kar és intézmények egész sora kimondhatatlan szenvedéseken esett át. Tönkrement egzisztenciák, megnyomorított családok jelezték ennek a főváros ellen indított harcnak felvonulási útjait, melyeknek kétoldalát elmaradt alkotások, legyilkolt tervek tetemei borították.

Nem divatos az önkormányzat emlegetése. A korszellem nem kedvez ősi hagyományoknak, így a magyar szellemiség ezeréven át legerősebb oszlopának, az önkormányzati szabadságnak sem. A régebbi és a mostani szanálás példája előtt mégse hányhatjuk le szemünket, nem haladhatunk el mellette anélkül, hogy lelkes örömmel ne mutassunk rá arra a lelki elégtételre, amelyet a főváros polgárságának önrendelkezési szabadsága kapott ezzel a második számú vértelen és könnynélküli szanálással.

A taxi árnyékában

A budapesti taxiról nemrégen írtunk néhány sort, abból az alkalomból, hogy a taxivállalatok kihasználva azt a konjunktúrát, amelyet az idei várható idegenforgalom jelent számukra, hirtelen merészséggel, rajtaütésszerűen drágítani akarják a tarifát. Azóta a „szürke" vállalat nagy díszfelvonulást rendezett Budapest utcáin, felsorakoztatott 30 — harminc! — új kocsit, amelyeken az volt az egyetlen újdonság, hogy a drágítást minden jóváhagyást megelőzve, máris végrehajtották, amikor úgy szabták meg ezeknek az új kocsiknak a tarifáját, hogy kinevezték azokat „nagykocsiknak". Már t. i. ami a kocsik árszabását illeti.

Emlékszünk még azokra az elkeseredett harcokra, amelyek annakidején, amikor a főváros szétosztotta a taxirendszámokat, a koncessziókért folytak. Minden egyes rendszám engedélyezéséért ádáz tusák voltak: most pedig nemes egyszerűséggel közzéteszi a vállalat, hogy az új kocsik létszámon felüliek, ahány új kocsit forgalomba helyez a vállalat, annyival szaporodik a budapesti taxi-park. Mi ez? — kérdezi meglepetve a közönség. Ki engedélyezte és mikor ezt a létszámemelést? És ha engedélyezték, miért nem kapták az új rendszámokat kisemberek, akiknek egzisztenciát jelentene egy-egy taxirendszám, miért a nagyvállalat, amely ilyen puccs-szerű módon akar terjeszkedni és úgyszólván kizárólagos monopóliumhoz jutni Budapest utcáin?

Kérdések ezek, melyekre — hisszük — Bornemisza Géza közlekedési és iparügyi miniszter adja majd meg a feleletet. Egyelőre még a taxidrágítást sem hagyta jóvá a miniszter és reméljük, hogy erre nem is kerül sor. Fel kell hívnunk azonban a figyelmet mindazokra a dolgokra is, amelyek a taxi árnyékában húzódnak meg, felhasználva ezt arra, hogy annak homályában észrevétlenül folytathassák nem is egészen kisded játékaikat a közönség türelmével.

A BIBICTELEP

A Horthy Miklós-híd közelebb hozta a pesti oldalhoz a Lágymányost és Kelenföldet, szárnyat adott a reménységnek, hogy ez a hatalmas, száz terület végre bekapcsolódik a világvárosi fejlődésbe, és az építkezési kedv fellendülésével mérföldes ütemben új, gyönyörű városrész nő ki itt a földből, Nagy-Budapest méltó kiegészítéséül. Az illetékes tényezők és a közönség élénk érdeklődése mindenben igazolja ezt a reménységet — *a jövőre vonatkozóan. Van azonban ennek a területnek multja is.* Olyan multja, amely helyet kér magának az elkövetkező fejlődésben.

Amikor az új híd még csak álom volt, amikor erre a vidékre még valósággal expedíciókat kellett megszervezni, vállalkozó kisemberek indultak el felfedező útra, hogy itt letelepüljenek és a maguk és családjuk számára békés, nyugodt otthont teremtsenek. *Lassankint sok kis apró telep alakult.* Legtöbbjük könnyelműen nem kalandozott el messzebbre, tanyát ütött az első pihenőnél, ennélfogva beleestek a szabályozási vonalakba és elpusztultak, mielőtt még lélekzethez jutottak volna.

Őstelepülők a Kelenföldön

Volt azonban egy letelepülés, amely kezdettől fogva magasabb célokat tűzött maga elé és az állandóság jellegével ragadta kezébe az ásót és a kapát. *Ez teremtette meg a mai Bibictelepet.* A Bibictelep ma már átment a köztudatba. Elevenen él túl a Kelenföldön is, hatóságok vesznek róla tudomást, sűrűn szerepel hivatalos beadványokban és ujságcikkekben egyaránt. Kivivta a jogot magának az élethez, a fejlődéshez, hogy helye legyen nemcsak a nap alatt, hanem ott is, ahol van: a Kelenföldön, a Horthy Miklós út, Fehérvári út, Ercsi és Andor utcák között, le Albertfalváig.

Valamikor nagy pusztaság terült itt el. A térképrajzolóknak nem akadt sok dolguk, hiszen csak annyit kellett megjelölniök, hogy: *rét, legelő.* Ezen a legelőn kötött ki 1926 őszén egy lelkes kis társaság, azzal a szent elhatározással, hogy beépíti és benépesíti. Az első települők: *Ravasz* István és Ferenc műszaki tisztviselők, *Felter* József detektivfelügyelő, *Marczi* István fővárosi tüzoltó, *Tölgyesy* Mátyás magántisztviselő, *Csepke* Gyula kéményseprő, *Leitgeb* János altiszt, *Kovács* Jánosné szülésznő, rögtön hozzá is fogtak a munkához, hogy megépítsék kis családi házukat. Már kezdetben csalódás érte őket: *a parcellázók nem tettek eleget szerződéses kötelezettségüknek, nem gondoskodtak közművekről, vízről, csatornázásról, ami a települőkre hárult.* Lassanként mintegy százharminc-százegyven családi ház épült itt fel. *Az első tél borzalmas volt.* Ivóvízért öt-hatszáz méterre kellett gyalogolni és úgyszólván lopkodni a vizet a Fehérvári úti házakból. Ami víz itt akadt, annak sós volt az íze, még kézmosásra sem lehetett használni, mert a szappan nem fogott habot, sőt az építkezésnél a vakolatot is lemarta.

Legelő a város szivében

A rákövetkező évben sok utánjárással, nagy áldozatkészséggel sikerült végre kiverekedni a vízvezetéket, majd később, néhány utcában, a csatornázást. De ebben már része volt a *Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesületnek* is, amelynek első elnöke, *Mikola* Géza, ny. postaigazgató lelkes munkatársaival, különösen *Ravasz* Ferenccel, óriási munkát végzett. Kilincselt, beadványozott, írt és beszélt, hogy a telepre ráterelje az illetékes tényezők figyelmét. Ez az egyesület eleinte együtt dolgozott a *Budapesti Gazdálkodók Egyesületével*, amelynek volt egy kelenföldi szervezete is. Ez a szervezet *legelőnek szerette volna felhasználni az egész területet.* Sokhelyütt folyt itt a kertgazdálkodás, teheneket is tartottak és egy alkalommal *küldöttség útján kértek a fővárostól bikát.*

Honnan kapta nevét a Bibictelep?

Nemsokára azonban kenyértörésre került a dolog települők és gazdák között. A gazdák kifakadtak, hogy hagyjanak békét ennek a földnek, *amelyet az Isten is legelőnek teremtett, ne akarjanak itt várost építeni.* A terület mocsaras, valamikor talán nádas is volt.

Legjobban hadakozott egy *Hanzély* nevü fuvaros, aki így fakadt ki:

— *Mit akarnak itt, hiszen itt bibicek tanyáznak?!* ...

Valahogy ottragadt ez a szó a jelenlevők emlékezetében. *Bibicek tanyája? Hát jó! Legyen az! És elnevezték a helyet Bibictelepnek.*

Ime, érdekes bizonysága annak, hogyan teremt a véletlen érdekes városrészelnevezéseket. Ettől a névtől ma már nem is szívesen válna meg a telep lakossága. Sőt, *mozgalmat indítottak, hogy hivatalosan is elismerjék azt, legalább olyan formában, hogy a telep egyik utcáját Bibic utcának nevezzék el.* Az utcaelnevezésekkel egyébként meg vannak elégedve. A Közmunkatanács az újonnan kialakult utcáknak igazán szép neveket adott. Itt van többek között a *Leiningen, Pöltenberg, Ormay, Estike, Boglárka* és *Ildikó* utca. Ezen a telepen vonul át *a tervezett hatalmas sugárút, amely a Horthy Miklós híd fejét a kelenföldi pályaudvarral kötné össze.* Egydarabig már neve is volt: a Közmunkatanácstól a *Szent István útja* nevet kapta. Amikor aztán a tanács a Lipótvárost Szent István városnak, a Lipót körútat pedig Szent István körútnak nevezte el, *a kelenföldi sugárút elvesztette nevét és most új elnevezésről kell gondoskodni.* Ez annál is inkább sürgős, mert a sugárút több helyütt már ki is van építve. Vonalába beleesett néhány régi utca is, amelyeken már rajta volt a Szent István útja név. Most ezek az utcaszakaszok is névtelenek, ami sok zavarra ad okot.

Akik a telepért dolgoznak

A *Bibic-telep* jövendő sorsán féltő aggodalommal csügg a Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület, amelynek élén a következők állanak: tiszteletbeli elnökök *Becsey* Antal, *Duday* Alajos elöljáró, *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, *Mikola* Géza ny. postaigazgató és *Petracsek* Lajos orszgy. képviselő. Elnök *Szikaly* János kormfőt., ügyvezető elnök *Bánhelyi* Ferenc székesfővárosi tanár, társelnökök *Szántay* István törv. hat. biz. tag., a kelenföldi állomás főnöke, *Izsépy* Béla tanár, *Vályi* Alajos főv. biz. tag, ügyvéd, alelnökök *Csányi* Antal pénzügyi titkár, *Ravasz* Ferenc és id. *Szarka* László, titkárok dr. *Paréj* László orvos és *Révész* István.

Különösen *Mikola* Géza, *Bánhelyi* Ferenc, *Sziklay* János, a kiváló író, *Szántay* István, *Vályi* Lajos, *Paréj* László, *Ravasz* István és *Ravasz* Ferenc buzgólkodnak sokat a telep érdekeiért. Lelkes munkatársaik még: *Koróc* Balázs főtanácsos, dr. *Csányi* Antal p. ü. titkár, *Berek* Pál bankaltiszt, *Gonda* Gyula Ibusz tisztviselő, *Weiler* József banktisztviselő, *Szarka* László detektivfelügyelő, *Szalay* József és *Kósa* János Pénzintézeti Központi altisztek, *Erdődy* János gyári munkás, *Simon* József Beszkárt alkalmazott.

Az ő munkásságuk eredménye, hogy *megkezdődött a fásítás,* amelynek céljaira a főváros és a földmívelésügyi minisztérium adtak első facsemetéket. Különösen a virágzó fák, *akácfa, a hársfa, a csörgőfa és a szóforafa találtak itt megfelelő talajra.*

Az egyesület előadások rendezésével tartja ébren a kultúréletet, sűrün vannak hazafias, gyermek, tudományos és történeti előadások. A telep lakói a legnagyobb egyetértésben élnek itt együtt. *Ismeretlen minden világnézeti harc, az emberek nem politizálnak, hanem dolgoznak* magukért, családjukért, egymásért és a közért. Ez a kölcsönös szeretet megható módon nyilvánult meg, amikor a telep egyik lakóját, egy nyugalmazott állami és pénzverdei főtisztet kisérték utolsó útjára. *A temetésen ott volt az egész telep.*

Tóth uram esete a szinvonallal

Még igen sok a tennivaló a *Bibictelepen.* Még mindig fenyegető a helyzet, ha sok az eső, vagy a hó. Néhány évvel ezelőtt *a telepnek csaknem negyedrésze került víz alá,* akkor *Vályi* Lajos dr. bizottsági tag vezetésével nagy küldöttség járult *Király* Kálmán tanácsnok elé, aki a legnagyobb készséggel állott a telep rendelkezésére és elvezettette a vizét.

Igen nagy baj az is, hogy *nincs még megállapítva a magassági szinvonal, ami nagyon hátráltatja az építkezéseket.* Sokhelyen alacsony, teknőszerű a talaj, amelyet fel kell tölteni. Sokszor emlegetik az egyik bibictelepi lakosnak, *Tóth* gazdauramnak esetét, aki mielőtt házát felépítette volna, mérnököt hivatott, hogy állapítsa meg a szinvonal magasságát. A mérnök, ahelyett, hogy méröeszközökhöz nyult volna, így szólt:

Nézze Tóth bátyám, álljon egyenesen, a szinvonal a maga vállmagasságában lesz.

Mire Tóth uram meglepődve válaszolt:

Mi lesz akkor a szomszédommal, aki egy fejjel magasabb, mint én? ...

Templomot a Bibictelepnek!

Ezzel magyarázzák, miért kell sürgősen megállapitani a magassági nivót. *Nagy hiányát érzik a templomnak is.* A telepnek nincs temploma. *Ennek megépítésére is megindult az erőteljes mozgalom.* Iskolát már sikerült kiverekednie magának. Ebben a kérdésben és álta lában valamennyi közérdekü ügyben, *hallatlanul erős az összetartás a telep lakossága közt,* amely a lehető legszinesebb képet adja. Tisztviselők, tanárok, nyugalmazott katonatisztek, állami és magántisztviselők, detektivek, postások, altisztek, rendőrök, munkások, újabban színészek is igyekeznek itt maguknak otthont teremteni. Valamennyien jó keresztény magyarok.

*

A *Bibictelep* megérdemli, hogy a főváros valamennyi illetékes tényezője felfigyeljen rá. Hősi munkát végeztek, heroikus erőfeszítéssel végzik azt a munkát, amely a „pionerok" feladata: előkészíteni a jövőjét egy fejlődésre képes, új városrésznek, melynek ők a megalapítói. Megérdemlik, hogy a főváros egész lélekkel mellejük álljon és segítségükre siessen, hogy megfelelhessenek annak a nemes hivatásnak, melyre a sors kijelölte őket Budapestnek új szép városrésszel való gazdagítására. Kötelességünknek tartottuk a nyilvánosság elé tárni a Bibictelep küzdelmeit: példaképen arra, miként kell küzdeni, dolgozni, szenvedni a város jövőjéért, annak fejlesztéséért.

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal, zenével. Leggondosabb diétás konyha is **BELLEVUE** II., Atilla utca 53

Uj zárdát épit a Csucshegyen a Jó Pásztor-rend

A Szölö-utcában van nemcsak Óbudának, hanem a fővárosnak is egyik legérdekesebb intézménye, a Jó Pásztor zárda. Az a rendeltetése, hogy az erkölcsös életről letért szerencsétlen fiatal leányokat a jó utra térítse. San Marco hercegné bőkezü alapitványa tette lehetővé ennek az otthonnak a megteremtését, amelyben állandóan 150-160 leány részesül nemcsak erkölcsi oktatásban, hanem megfelelő munkakiképzésben is. Leginkább miseruhák készitésével foglalkoznak, amelyeket az egyházi hatóságok révén értékesitenek.

Ezekből a pénzekből gyült össze az a jelentős összeg, amely most alapul szolgál arra, hogy a Jó Pásztor zárda terjeszkedhessék. A vezetőség elhatározta, hogy a Csucshegyen épiti fel fiókintézetét és erre a célra már telket is vásárolt. Az épitkezéshez már a tavasz folyamán hozzáfognak. Szükség van erre annál is inkább, mert a zárda által pártfogásba vett leányok nagyrésze ottmarad a zárda kötelékében, mint annak munkás tagja, szivesen is tartják őket vissza, mert amellett, hogy erkölcsileg teljesen megtisztultak, a legkiválóbb munkaerőknek bizonyultak.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS ÚT 48 Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

120 gyermeket uzsonnáztatott meg a NEP asszonytábora

A Römaifürdői Tövendéglőben vasárnap délután 4 órakor a NEP-asszonytábor vendégül látta uzsonnára a römaifürdői, lőpormalom-dülői, péterhegyi, és alhegyi szegény családok gyermekeit. Mintegy százhuszan gyültek össze az aprószágok közül, akiket énekszámokkal, szavalatokkal és kis színdarabok előadásával szórakoztattak. A gazdag müsort *Magyar* Imréné tanitványai adták elő. Különösen kitünt *Molnár* Dezső főfelügyelő két gyermeke szavalattal. *Fehér* Zsuzsika az aprószágoknak beszélt, mig a nagyok részére *Rózsa* Zsigmondné kerületi elnöknő és vitéz *Pólya* Antal min. tanácsos mondottak beszédet. A központból dr. *Kovács* Istvánné volt jelen. Az uzsonnán ott volt a környék előkelőségének színe-java is élükön *Kézdi-Kovács* Lászlóval, a telep egyesületének elnökével.

Tóth Gábor a füszerkereskedők országos elnöke

A *Füszerkereskedők Országos Egyesülete* január 23-án tartotta 43-ik tisztujitó közgyülését, amelyen lelkes külsőségek között, egyhangú felkiáltással *Tóth* Gábor budai csemegekereskedő, törvényhatósági bizottsági tagot választották országos elnökké.

Mindig jóleső örömmel számolunk be, ha budai embert ér kitüntetés, de különösen örömünkre szolgál, ha ez a kitüntetés arra valóban a legérdemesebbet éri. *Tóth* Gábor nevét ismeri Budán minden kiskereskedő és kisiparos; a Füszerkereskedők Országos Egyesületében, és a főváros törvényhatóságában is mindig ennek a két értékes társadalmi osztálynak érdekeiért harcolt.

Felkerestük az uj elnököt, aki kérdéseinkre, a vezetése alatt álló hatalmas egyesület jövő programját illetően, kijelentette, hogy *lankadatlanul a kiskereskedelem problémáinak megoldásáért küzd.* A kiskereskedelem lassan teljesen elsorvad, ha nem sietnek segitségére és elsorvadásával az állam egyik értékes rétegét veszíti el. Ma a tőkeerős nagyvállalatok hatalmas fiókrendszerükkel olyan illetéktelen versenyt támasztanak, amivel szemben a kiskereskedő tehetetlen. A tejvállalatok fiókjai nemcsak tejtermékeket árusitanak, hanem valóságos kis csemegeüzletek. A Községi Élelmiszerüzem eredeti hivatásától, az árak szabályozásától messze eltért és sokban hozzájárul ahhoz, hogy a kis füszeresek alig tudnak megélni. A tönkrement kiskereskedő kénytelen alkalmazotti állást vállalni, ha ez egyáltalán lehetséges a mai viszonyok között. Egészségtelen ez az állapot, hiszen az államnak az az érdeke, hogy az önálló egzisztenciák száma növekedjék.

— A kiskereskedelem helyzetének javitása érdekében — mondotta *Tóth* Gábor — követeljük a szövetkezeti kérdés rendezését, a Községi Élelmiszerüzem terjeszkedésének korlátozását, a szakma képesitéshez kötését, a záróra egységes rendezését és a tanonckérdés radikális megoldását. Nagy gondot kell forditani kereskedőink helyes kiképzésére és oktatására; a müvelt, intelligens, udvarias kereskedő emeli a szakma nivóját és a közönségnek is csak előnyt jelent.

Ezeket mondotta a füszeresek uj elnöke és hogy ezek a programpontok nemcsak üres szavak, arra garancia *Tóth* Gábor személye, aki a törvényhatósági bizottságban az egyetlen kiskereskedő, aki választás utján és nem mint érdekképviseleti tag jutott be. *Bornemisza* Géza miniszternek, a kiskereskedők és kisiparosok igaz barátjának lemondása folytán.

Gerő Sándor.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

Az uj híd nem hozhatja meg Szentimreváros fejlődését a 30 éves adómentesség nélkül

Megépült a gyönyörü *Horthy Miklós híd*, melytől Buda alsó részének, a *Szentimrevárosnak* fejlődését várta a polgárság. Hiába várta, mert ásitó rendezetlenséget látunk még a megnyitás utáni hatodik hónapban is.

Pedig a híd létesitésének főcélja épen a híd irányában megrekedt városfejlődés felélesztése volt.

Mi a városfejlődés? Az épitkezési kedv felébredése, ennek következményeképen bérpaloták emelése és általános forgalomemelkedés. Az épitkezés azonban a mostani időkben merész vállalkozás, akkor is, ha a talaj megfelelő — vagyis kellő nivóban lévő, szilárd anyagú s ha sem a telek sem az épitési anyag, sem a munkaerő nem drága, — viszont a házbérek az összköltséggel arányosak és stabilak.

Sajnos, ezeknek a feltételeknek meglete minden irányban kétséges. Ilyen körülmények között pedig ki merjen épiteni?

Segitségre, támogatásra van tehát szükség. Nemcsak azért, hogy az uj hídnak legyen *értelme*, de Budapest szépsége, az elhagyatott *Szentimreváros* fejlesztése és főleg: a *szociális követelmények szempontjából*, hogy t. i. a pesti túlzsufoltságból egészségesebb környékre menekülhessenek azok, akikre nézve ebben a tiszta levegőjü, por- és füstnélküli városrészben való lakhatás életszükség.

És honnan várhatnák az épittetők a támogatást, ha nem attól az Államtól, amelynek polgárai irányában főkötelessége ezek egészségének megóvása, de kötelességei vannak az ország fővárosának fejlesztése körül is, ha azt akarja, hogy *Budapest Fürdőváros* neve necsak hangzatos és megtévesztő idegenforgalmi reklámul szolgáljon, de maga *a város az ilfjártak vonzó Mekkája* legyen?!

Haladéktalanul meg kell tehát adni a 30 éves, vagy még ennél is nagyobb rendkivüli adómentességet az uj hid budai fejétől sugárszerüen elágazó minden útvonalra, ideértve legfőképen a Szent István sugárutat egész hosszában, — tehát a Kelenföldi pályaudvarig, — valamint a közbeneső nagy tereket, tehát a Szent István sugárútnak a Budafoki, a Fehérvári és Tétényi úttal való keresztezésénél levő, valamint az *Etele-teret is.*

Ez az egyedüli módja *Budapest Fürdőváros* valóraválásának.

REGENT Cafe-Restaurant II Keleti Károly-u. 1 Igazgató: BOCK Telefon: 153 326 Esténkint **Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese**

A kiskereskedők érdekeiért küzd **Magyar Detailkereskedő** Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Buda száz év előtt

Százéves utmutató adatai alapján

Közli: Mazsáry Béla dr.

— Második közlemény —

Charitativ intézményeket találunk már száz év előtt is Budán. Ezek: a jótékony nőegylet, mely évente több mint 70.000 frtot fordit jótékony célokra, azután az önhibájukon kivül elszegényedett polgárok tápintézete és a magyarországi tisztviselők nyugpénzintézete.

A város *egészségügye* eléggé türhető. Volt 20 orvos, vagyis Doctor Medicinae, 22 sebész, fogorvos és 30 szülésznő. A hatósági közegészségügyi szolgálatot három fizetéses városi fizikus, azaz tisztiorvos, több tiszteletbeli fizikus és 6 seborvos látta el. Patika nyolc volt a város különböző részeiben.

Buda *forrásai* már a középkorban világhirüek, a török hódoltság alatt valóságos fürdőváros, utána azonban nagyon megcsappan a fürdőzés s száz év előtt mindössze a Rudas- és a Császárfürdő mutat némi emlékedést. A többi szerény, sőt szegény állapotban leledzik s legnagyobbrészt magántulajdonban van.

A Sárosfürdő, a mai Szt. Gellért-fürdő, jelentéktelen épület. Egy deszkafallal kettéosztott közös medencéje, hol óránként 2 krajcárt kell fizetni), három hőfürdője (12 kr.) és nyolc kádfürdője (24 kr.) volt. Hosszabb gyógykezelésre érkező vendégek számára öt idegenszobával rendelkezett. A polgári fürdő mellett volt a szomszédos *katonai gyógyintézet* (a mostani Fővárosi Ásványvizüzem helyén) külön katonai fürdőháza.

Még jelentéktelenebb ebben az időben a Mátyás király fürdője helyén épült *Uj- vagy Rácfürdő*, a mai Szt. Imre-fürdő elődje. Előtte a most már beboltozott hegyipatak folydogált, melyen át köhid vezetett a fürdőbe. Volt egy közös fürdője, 8 kőfürdője és három vendégszobája.

Jóval jelentékenyebb s a leglátogatottabb volt a város tulajdonában levő *Rudasfürdő*, melynek közös medencéje s fürdőrésze még a török időkből való. Már tetszetős külsejével is kitünik. Szabad téren fekszik a Duna partján, előtte szép fás, bekeritett térség. Belső berendezése feltünően tiszta. Nagy közös fürdőjének külön bejárata van. Három hőfürdőjének óránkénti ára 24 krajcár, 30 kádfürdője van 32, 45 kr. és 1 frt órabérrel. Ezeken kivül van még egy fényüzően berendezett külön kádfürdője, az úgynevezett *Ferdinánd fürdő*, melyben 2 frtot kell fizetni egy órai fürdésért.

A viziárosi *Királyfürdő* a helyőrségi kórház mellett, egy közös fürdővel, nyolc kőfürdővel és két vendégszobával egészen eltörpül a *Császárfürdő* mellett.

A Császárfürdő, az irgalmasok rendháza mellett, már teljesen nyugateurópai színvonalon állófürdő, az irgalmas testverek tulajdona, kiknek Marczibányi ajándékozta. Van egy közös fürdője, 19 kőfürdője, melyek közül hármat török fürdőnek neveznek, 7 kétkádas fürdőszobája, két ivócsarnoka, 33 vendégszobája, étterme, kávéháza és szép, nagy, fás udvara. Az 1837-es év májusa óta az akkori bérlő a *Hajóhid pesti hidfőjétől óránkint közlekedő társzskocsi-járatot rendszeresitett*, ami a vendégforgalmat jelentékenyen fellendítette. Igen érdekes, — irja még útmutatónk a Császárfürdővel kapcsolatban, — hogy ennek a fürdőnek forró vizében, különösen a Császármalom kerekei alatt, *olyan halak is akadnak, melyek a hideg vzben felfordulnak.* Buda többi fürdőiben nem találhatók!

Részben a lakosság kényelmét, részben az egészségügyet szolgáló intézmények: *a kövezet, a közvilágitás, a vizvezeték, a közutak és a fiáker.*

Kövezettek a Vár összes és az elővárosok főbb utcái. Járda kevés van, de feltünő a nagy köztisztaság.

A közvilágitást 438 lámpa szolgáltatja, köztük 78 Argand-lámpa, vagyis szivattyús lenmagolaj-gázlámpa.

A vízvezeték 1728 óta áll fenn, vizét a Doktorkút, a svábhegyi forrás és a Király- vagy Mátyáskút szolgáltatják. A Svábhegy aljában a három vezeték egyesül s a Krisztinavároson és Vérmezőn át felvezet a Várba a Városháza (a Szent Háromság tér és Szent Háromság utca sarkán) ciszternáiba, honnan csövekben vezetik a nyilvános kutakhoz: a Ferenciskánus térre, az Iskola téri „Zöld kút"-hoz és a Disz térre. *Buda ezen hegyi forrásviz révén igen jó ivóvizhez jut, mely a legnagyobb höségben sem apad ki.* A svábhegyi vízvezetéken kivül két vízemelő gépezet Dunavizet emelt fel a Várba a Szent György téren állott víztárolóba (Wasserhaus). Ez nemcsak a napi vízszükségletet fedezte, hanem gyüjtőmedencékben előre gondoskodott a tüzeseteknél szükséges vízmennyiségről. Ennek a vízmünek összes csövei ólomból voltak. A királyi palotát külön víznyomógépezet látta el vízzel s emellett a városi kútgépezet (Brunnenmaschine) mellett a Duna vízállását mutató készülék is volt felállitva.

Buda személyforgalmát 70 számozott, órabéres tarifával fuvarozó fiáker látta el. A fiákerek azonban ezt a városi magisztrátus által szigorúan megszabott tarifát, különösen idegen utasokkal szemben, úgy játszották ki, hogy *útközben előre igazitották zsebóráikat!* A távoli, messzefekvő Óbudára külön stájer kocsik vittek négyülésen nyolc személyt, személyenként 12 krajcárért. A Szúgligetbe, de csak nemrégóta, a rácvárosi Ferenc térről (a későbbi Szarvas térről) induló omnibusszal lehetett eljutni. A távolsági forgalmat a „gyorsparaszt"-nak nevezett szekeresgazdák bonyolitották le. Ezek Pozsonyba az „Arany Hajó" és „Arany Korona", Székesfehérvár felé pedig a „Hét Választófejedelmek" vendégfogadók kocsiszinei alól indultak. A postakocsik gyorskocsijai megállapitott időben a megállapitott postaútvonalakra a postaigazgatóság épületéből indultak, ennek emlékét őrzi a *Gyorskocsi utca* elnevezés.

A húsz budai *vendégfogadó* közül a legnagyobbak és legjobbak voltak: a *Fortuna* fenn a Várban, a Fortuna utcában, az *Arany Hajó* és az *Arany Korona* a viziárosi Fő utcában, a *Hid-fogadó* a Hajóhidfőnél (ez volt a legkedveltebb, mert ablakaiból szép kilátás nyilott a pesti Dunasorra és a Hajóhid élénk forgalmára), továbbá az *Arany Perec* a mai Apród utcában, a *Hét Választófejedelem*, melynek háza a Döbrentei utcában még ma is megvan és a *Vörös Ökör*, szemben a Rudasfürdővel. *A kávéházak száma a fogadóbelliekkel együtt 16, a bor- és sörmérőházaké pedig 240.* Ez a szám meglehetősen alacsonynak látszik, de elegendő, ha arra gondolunk, hogy Budán majdnem minden polgár sajáttermésü borát itta s minden szőlősgazdának jogában állott sajáttermésü borát kimérni. De azért jócskán fogyott a sör is. Az őszi hónapokban pedig a sok Wermuth-ot, vagyis ürmöst mérő borház számos pesti vendéget is vonzott át Budára.

A város *közbiztonságáról a városkapitány* gondoskodott 60 városi darabonttal, de szükség esetén a katonaság is rendelkezésre állott.

Az 1810. évi tűzvész óta nagy gondot fordítanak a *tüzrendészetre.* A nádor, József főherceg, tüzoltófelszerelése kiváló s az ő tüzoltói mindig a legelsők a tüzesetek színhelyén. A tűzkár elleni biztositás mind gyakoribb, persze a külföldi biztositók itteni expozitúráinál, mert hazai biztositótársulat még nincs. Villámhárító nincs, a Duna és a környező hegyek szerepelnek mint természetes villámhárítók.

Nyilvános művészi skola nem volt Budán, de ott élt és dolgozott fenn a Várban, egy Országház utcai házban, nagy szobrászunk, *Ferenczy* István, ki nemcsak itthon örvend nagy hirnévnek, hanem külföldön is. A rajzművészetnek és festészetnek számos híve van Budán. A Mária Terézia által alapitott rajziskola azonban inkább az iparosképzést szolgálja. Szép munkákat szállit *Szakmáry* József úr „Lithographiá"-ja. Szép számban van azután még véső, órás, arany- és ezüstmives és ékszerész.

Buda ipara csak *kézmivesipar.* Igen virágzók a bőrmivességek, különösen a timárság, a Duna partján hosszú sorban állanak a jellegzetes timárházak. *A főfoglalkozás a bortermelés.* A budai 5333 hold szőlő gyenge termés mellett is 200.000 akót ad. A legkiválóbb budai bor a „sashegyi". *„A budai vörösbor* — irja útmutatónk — *a külföldön is jó hirnévnek örvend és fanyar alaptulajdonsága miatt gyógyszernek is ajánlják; sokszor nagy sikerrel használták gyógyszerként, különösen a kolerajárvány idején* (1831-ben) *olyan országokban, hol egyébként kevés bort isznak.*"

Az *ipar és kereskedelem* alig említésre méltó, ezen a téren Pest ragadta magához a vezetést. A hetenkénti három hetipiacra csak a szomszédos községek lakói járnak be s látják el a budai háztartásokat a szükséges élelmiszerekkel. Az évenkénti négy országos vásár teljesen jelentéktelen.

A legnagyobb részletességgel tárgyalja útmutatónk Buda *szórakozóhelyeit* és lehetőségeit, már akkor felismervén, hogy ezek az idegenforgalom igen jelentős tényezői.

A Várszinház az 1837. év húsvétjáig a magyar játékszin fellegvára, *húsvétkor búcsúzott a magyar társulat, hogy augusztusban immár Pesten, az uj állandó magyar játékszini épületbe költözzék. Azóta újra német társulat játszik a Várszinházban.*

Bálokat szép számmal tartanak Budán, különösen mikor a téli fagy miatt a Hajóhidat a téli kikötőbe vontatják. Ezek a budai bálok az országház nagy tanácstermében (ma a belügyminisztérium diszterme) és a „Fácán" jól berendezett tánctermében zajlanak le. Igen közkedveltek a házibálok is.

Promenádé, vagyis sétány, valamint nyilvános és magánkert, közelebbi és távolabbi kirándulóhely azután volt böven, már száz év előtt is. Ezekről maga a természet gondoskodott. A *Bástyasétány*, a szórakozóhelyek fénypontja. Ez az „esplanade" az erődítmények nyugati oldalán az azóta már régen lebontott Fehérvári kaputól a helyőrségi templomig követte a várfalak irányát, kettős fasor alatt vezetett a gyalog- és kocsisétány, a lejtőkön pedig kertek és szőlőültetvények voltak.

Kelvelt sétány tavasz idején a *Városmajor*, néhány egyszerü épületével és jegenyefasorokkal szegélyezett sétaútjaival. Május elsején már a kora hajnali órákban végeláthatatlan sorokban vonul ki ide a budai és pesti publikum, hogy harsány örömmel üljje meg a természet újraszületésének ünnepét.

A Krisztinaváros kellős közepén fekszik a *Horváth-kert.* Ezt rendesen bérlők kezelik, a vendéglátás kifogástalan, a kert kellemes, a baj csak az, hogy a bérlők ünnepélyek és egyéb cimeken sokszor beléptidijat szednek.

A *Gellérthegy* a csillagvizsgálóval csak Husvéthétfőjén nyújt szórakozást Pest és Buda lakosainak, egyébkon igen gyér a látogatotsága a hegyre vezető út meredeksége miatt.

A magánkertek közül vezet a várkert, jobbfele angolkert, terraszos balfele virágoskert. A margitszigeti főhercegi kert valóságos kis paradicsom, számos regényes rommal. *A szigetet csak a budai oldalról lehet megközeliteni.* Ha valaki megkongatja a Császárfürdő mögött álló harangot, feltéve, hogy rendes ember, sohasem tagadják meg az átvitelt. A gróf Sándor palota kertje olyan mint a várkert, csak miniatür kiadásban.

A *Lövőház* a Viziváros végén áll, a polgári kóroda (régi Szt. János kórház) mögött. Ünnep- és vasárnap délután itt gyülnek össze a budai Lövészegylet céllövői.

A közelebbeső kirándulóhelyek közt elől áll a *Svábhegy.* Keleti oldala csupa szőlőkert, magasla tain és a nyugati oldalán rétek és erdők terülnek el. Tetején több majort találunk, melyek nyáron át vendéglátásra rendezkednek be.

Kedvelt kirándulóhely a *Disznószug* (a mai Zúgliget) és legfelsőbb sziklája az aljában fakadó *Disznófő-forrással.* Az itteni kis mezei lakokban tavasszal és nyáron számos pesti és budai családdal találkozhatni, sokan lakást is bérelnek itt, hogy tavaszi kurájukat itt tartsák meg.

Igen látogatott major a *Szép Juhászné*, közelében az elhagyott pálos kolostor romjaival, valamint a *Lipótmező*, hol tágas lokál és jó vendéglátás várja a nagyszámban odaözönlő közönséget.

A távolabbi kirándulóhelyek között elsőnek Óbuda szerepel, mely földrajzilag ugyan összefügg Budával, de politikailag önálló mezőváros. Azelőtt a gróf Zichy család birtoka volt, ekkor már régen koronauradalom. A 700 házból álló mezőváros igen falusias külsejü. 7400 lakosa közül 4000 katolikus, 3200 izraelita, 100 református és 100 evangélikus. A lakosság főfoglalkozása a földmivelés, bortermelés, a zsidók pedig legnagyobbrészt bejárnak Pestre s ott üzik foglalkozásaikat.

További kirándulóhelyek: *Üröm*, melynek nevezetessége az a kápolna, ahol *József* nádor első felesége, *Alexandra Pawlovna* orosz cárleány alussza örök álmát, *Budakeszi, Budaörs*, a koronauradalom híres merinói juhtenyészetével, *Promontor*, vagyis *Budafok* sok pincéjével és *Tétény*, hol sok pesti és budai polgárnak van szőlője vagy kertje.

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III., POLGÁR-U. 13
Telefon:
162-765.

RÉGI VILÁG

1876 januárjában egész Magyarország a fejét törte: mindenki számolt, átszámított, csupa gondoktól terhes ember járt-kelt az utcákon. Oka ennek az volt, hogy *január elsején tért át Magyarország a tizedes mértékrendszerre*, ami nem volt oly egyszerű dolog, mint amilyennek messziről látszik. Az akkori lapok teli vannak az uj mértékek ismertetésével, átszámitási tablázatokat hirdetnek a kiadók, sőt — horribile dictu — még viccek is vannak az új mértékekről. Mutatóba hadd közöljünk itt egyet, — elrémitő példaképen.

A: Beh nagy veszéllyel fenyegeti most az országot az árvíz!

B: Melyik? A Duna-e, vagy a Tisza?

A: Január elseje óta Magyarország a kulturállamok sorába lépett. Az ujévben mindannyian *LITER*átusok és *GRAMM*atikusok vagyunk.

Nem volt egyszerű dolog a fontról, mázsáról, latról, ölről, rőfről, hüvelykről, itcéről, meszelyről, pintről áttérni a tizedes mértékrendszerre.

Ez az áttérés egyébként nagy üzletet is jelentett sokaknak. Igy több közt ilyen hireket is olvashattunk:

„A métermértékek készitése némely gyáraknak busás jövedelmet hozott. A Schlick-féle vasöntő részvénytársaság a mértékgyártásból százezrekre menő üzletet csinált, s nyereménye nagy. A Ganz-féle vasöntöde hasonlóképen folytonosan dolgozik. Amit elkészit, rögtön elkapkodják s a szükségletnek megfelelő mennyiséget nem birja előállitani."

Árviz Budán 1876. januárjában

Egészen komoly árvízveszély volt 1867 januárjában Budapesten. Január 25-én jelentik a lapok, hogy a hatóság már kiüritette az alsó dunai rakodópartokat.

„A dunasoron lévő házak pincéi már tele vannak vizzel, — jelenti „A HON" — az Akadémia palotájának, a Ganz-féle háznak, a Hungária szállodának stb pincéi. A dunapart hemzseg a vizállóvizsgálóktól. Budán már elhelyeztek 30 mentőcsónakot, csáklyákkal, evezőkkel, mentőkötelekkel. E csónakok számát ötvenre emelik fel. A város legmagasabb helyein fekvő templomok, iskolák, és laktanyák meg fognak nevezetni és a katonai hatóságok megkérettek, hogy árviz esetén adjanak helyet a menekülőknek a laktanyákban. Intézkedés fog történni, hogy a soroksári törvényszéki épület pincéiből a foglyok már a legközelebb átszállittassanak Budára. Komoly veszély esetén ágyulövések és harangzúgás által fog figyelmeztetni a fővárosi lakosság. Megjegyezzük még, hogy csütörtökön Esztergomnál 19 centiméterrel, Vácnál pedig 8 centiméterrel áradt a Duna."

Pesten az árvízveszély rövidesen megszünt, de, — mint az előkészületek mutatják, — elég komoly lehetett. Az 1838. évi árviz akkor még sokaknak emlékezetében élt, érthető, hogy az emberek izgatottan lesték a Duna vizállásáról szóló vészes hireket. Budán sokkal rosszabb volt a helyzet. Itt komoly károkat is okozott a Duna. Egész utcákat elöntött az alacsonyabb fekvésű helyeken és különösen a Vizivárosban pusztitott. A budai árvíz hire külföldre is eljutott, amit többek között az is bizonyit, hogy *még Kairóban is bizottság alakult a budai árvizkárosultak megsegitésére.* Ez a bizottság *Garibaldi* tábornokot kérte meg, hogy a begyült összeget a károsultak között kiossza. Garibaldi a budai árvizkárosultak részére 154 forintot juttatott el kiosztás végett *Kammermayer* Károly budapesti polgármesterhez.

3 forint a Nemzeti Szinház esti bevétele

A százesztendős Nemzeti Szinház történetében a mélypontot az abszolutizmus alatti évek jelenették. 1854-ben a következőképen kesereg a *Vasárnapi Ujság:*

„A Nemzeti Színházról semmi örvendetest sem tudunk mondani. Jelenleg megvigasztalhatjuk közönségünket annak tudatásával, miszerint az eredeti darabokat sujtó végzés az igazgatóság által visszavétetett, azok ezentúl is szerződött díjazásban részesülendnek, minek következtében már a lefolyt hetek során, több eredeti színmű adatásakor volt alkalmuk meggyőződhetni az illetőknek, miszerint a közönség pártolása az eredeti művek iránt, együtt jár a színház pártolásával, s hogy sokkal jobb százötven forintot bevenni és kiadni belőle tizenötöt, mint bevenni tizenötöt s kiadni semmit. Pedig megtörtént a pesti Nemzeti Színháznál e nyár folytán, hogy az eredeti művek leszoritása miatt, az elkoptatott ódonságok adatása mellett nem volt egy estén több bevétele a színházi pénztárnak 3, mondd: három forintnál."

A hazafias magyar közönség magyar szerzőket akart szóhoz juttatni, magyar darabokat akart látni és hallani. Nem volt hajlandó a színházba járni, hogy ócska külföldi színművekben „gyönyörködjék"; ez a magyarázata a 3 frt-os bevételnek, amilyenre azóta sem volt példa a színház történetében.

Mit nyesegessenek le és mit ne a költségvetésből

Tavasz közeledtével nyesegeti a gazda a fölösleges hajtásokat, hogy fája rendes és szép legyen.

A deficites főváros is megpróbálja most a költségvetés terebélyes fájának megmetszését. Levágják a fölöslegesnek tartott hajtásokat, s máris úgy látszik, hogy csak a puszta törzset hagyják meg. A főváros gazdasági fájának ilyen lemetszésre szánt hajtása *Szentimreváros alsó része is.*

De szabad-e a szépen fejlődő hajtást semmivé tenni azáltal, hogy halaszthatatlan út és csatornahálózatának már elhatározott kiépitését pénzügyi okokból törlik és a hiradások szerint is csak lényegtelen útépitést végeznének el? Kérjük az illetékeseket, keressenek oly megoldást, mely a becsületes adófizető kispolgárok keserüségét megszüntesse és évtizedes vágyait kielégitse.

Fontosabb, hogy a főváros egyenlő kulcs szerint adózó, de minden városi kulturától elzárt kispolgárai ne rangsoroztassanak lakásaiknak a központtól való távolsága szerint, mert a kulturához mindenkinek egyenlő joga van és épen ezért — ameddig a főváros mostoha gyermekei a minimális út, csatorna és közlekedési eszközökhöz nem juthatnak — addig nem szabad még álmodni sem a perifériák nyomoruságát bizonyára nem ismerők által kieszelt és szükségtelen, sőt legtöbbször célszerűtlen városrendezésekről. Többek között: sináthelyezésekről, forgalmi zavarokat okozó hurokvágányokról, óriási összegeket felemésztő komplikált hidfeljárókról stb.

Sajnálatos valóság, hogy a városrendezési tervek általában nem a helyszinen és nem az érdekelt lakosság véleményének és kivánságainak meghallgatásából megérlelődött elgondolások alapján, hanem gyakran a rajzasztaloknál ötletszerüen születnek meg.

Most tehát, amikor a költségvetés deficitje miatt nyereségre van szükség, — ne a megmüvelést kivánó hajtásokat, hanem azokat a vadhajtásokat kell lemetszegetni amelyek, ha mutatósak is, de nem hasznosak a közre nézve s igy a reájuk forditott összegek meddő befektetések.

Azt óhajtjuk tehát, hogy az illetékes tényezők nyessék le a főváros szép fájáról a következő kinövéseket: a *felvonulási diszut* tervét, melyet nem kisebb tekintély, mint *Ugron* Gábor dr., igazán enyhén, „nagyzási hóbortnak nevezett; — ugyancsak nyessék le a városrendezési-elgondolás fájáról a Szentimreváros kellős közepébe, a *Máv. töltés tetejére szánt pályaudvar* vészes és drága tervét, mely mumus az itteni polgárság szemében; — nyessék le a város területéről lekivánkozó s a fejlődést megátalkodottan bénító *Hév*-et; — nyessék le a *halálsorompókat*, végül nyessék le mielőbb a Szentimrevárost csufitó és a közlekedést akadályozó *Máv. töltést is*, s ha ez rövidesen nem történhetnék meg, messenek a Máv. töltésbe kellő számú és szélességü aluljárókat, illetve vágják tágasabbra a meglévőket. (A pontos tervrajzzal felszerelt beadvány 9-ik hónapja fekszik a Városházán.)

A költségvetés még sok más lenyeshető tételeiből bizonyára kitelnek a *jó hajtások meghagyására és fejlesztésére* szükséges összegek, sőt nagyrészük meg is térül az ingatlantulajdonosoktól. Ne ejtsük el és ne is odázzuk el tehát a helyes metszést.

Ilyen módon érjük el a szép kikeletet még *ebben a szent évben.*

(M. G. dr.)

A III. ker. Árpád-gimnázium tervpályázata

Az iskolaépités egyike a modern épitészet legvonzóbb feladatainak és ezzel is magyarázható talán az a szokatlanul nagy érdeklődés és munkamennyiség, amely a magyar épitészek részéről a pályázat iránt megnyilvánult. Uj, minden izében modern iskola felnövő nemzedékek életének irányitására van befolyással és modern elgondolás szerint az iskolának nemcsak a szelleme és a benne folyó tanitás, hanem maga az iskola épülete is alakitó, irányitó hatással van a gyermek lelkivilágára.

Óbuda a tervezett hiddal egyike a legnagyobb jövő előtt álló városrészeknek és ezért is fontos és elsőrendü érdek lenne, hogy az Árpád-gimnázium nyolcvan pályaterve közül tényleg a legjobb kerüljön kivitelre.

Tizenegytagú birálóbizottság, élén Szily Kálmán dr. államtitkárral, döntött annak a nyolcvan tervnek a sorsáról, amely a pályázatra beérkezett. Az épitészek már a megszokottnál is nagyobb gondolat és munkamennyiséggel vonultak fel erre a pályázatra, amelynek eredménye a birálóbizottság eredménye alapján a következő:

Ezerpengős díjban részesültek: Halászy és Dobi, Hidasi és Papp, Schall József, Wanner János munkái. Otszázpengős díjat kaptak: Árvé és Gerstenberger, ifj. Dávid és Müller, Hegedüs, Winkler és Fillinger, Gyenes és Hübner, Jakabfy és Rottman, Krassói Virgil, Major Máté, Nyiry László dr., Szontagh és Várallyai. A fentieken kivül még kilenc kétszázpengős dij került kiosztásra és hét terv részesült dicsédicséretben.

Rendkivül messze vezetne az egyes tervek ismertetése és ezért inkább a birálóbizottság elvi megállapitásai mellett az adottságokat és a feladat lényegét ismertetjük. A négy odalt szabadon álló telek a pályázati kiirás alapján ugy volt beépitendő, hogy lehetőleg összefüggő és megfelelő méretü játszótér maradjon. A tervek rendkivül sok változatot mutatnak a beépitési elgondolás szempontjából. Van terv, amely a teleknek csak a déli felét épiti be, van olyan, amely három oldalt épit be, de a tervek legnagyobb része, és a legtöbb dijazott terv is ilyen, csak a déli és a nyugati oldalakon épit, mig a telek többi részét üresen hagyja, játszótér részére. A birálóbizottság nem foglalt állást a tantermek keleti, vagy nyugati tájolása kérdésében, mindössze, kivéve a természettani és kémiai tantermeket, a déli és északi tájolást vetette el. A birálatnál figyelembevették a beépitett köbtartalmat is. A pályázati program hozzávetőlegesen 24.000 köbméter beépitést irányzott elő, nagyon sok sikerült és dijat is nyert pályamunka felülmúlja ezt a mennyiséget, azonban ez nem volt kizáró ok, mert a megadott köbtartalom csak hozzávetőleges volt. Az épület magassága, a kötött program mellett, természetesen függvénye a beépitett alapterület nagyságának. A birálóbizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy normál tantermek a földszint feletti második emeletsor fölött már nem kivánatosak és oda esetleg csakis különleges tantermek helyezhetők el. A jól világitott középfolyosós megoldást a birálóbizottság nem tartotta elhibázott megoldásnak, de azért mégis kivánatosabbnak tartja az olyan elrendezést, ahol a tantermek előtt vonuló folyosó egyik oldal mentén teljes elsőrendü megvilágitást kap.

A birálati jegyzőkönyvet olvasva látjuk, hogy a birálóbizottság egész sereg szempontot állapitott meg, amikor a birálat érdemleges részébe fogott. Ezek a szempontok függetlenek a pályatervektől és ezért sokkal hasznosabb lett volna, ha ezeket a kétségkivül egészséges és helyes szempontokat a tervpályázati program tartalmazta volna, amikor is a sok dolgozó épitész több segitséget kapott volna munkája megkezdéséhez és talán több jó terv érkezett volna is be, mint amennyi felett most a kiiró hatóság rendelkezik.

A tervpályázatok célja nem lehet más, mint hogy a felmerülő feladatok elképzelhető legjobb megoldását kitermelje és ezért mindent el kell követni, hogy ezt a célt a legrövidebb, tehát a legegyenesebb uton érhessük el.

KOMOR JÁNOS
okl. épitészmérnök

„Tegnap jádzott először a' Magyar Társaság Budán..."

Első ujságtudósitás 1792-ből a budai magyar szinészetről

Amikor most Budának nincsen egyetlen szinháza sem, nem érdektelen az az első hirlapi beszámoló, amely a Magyar Szinjátszás nagy eseményéről jelent meg 1792-ben a *Magyar Hirmondó* lapjain. A tudósitás három levél formájában közli a nagy esemény leirását: e levelek részben meghatóan optimisták, mert hiszen tudjuk, hogy Kelemen Lászlóék merész próbálkozása kudarcba fulladt.

Szól pedig a tudósitás a következőképpen:

„Május 6. „Tegnap jádzott először a' Magyar Társaság Budán, a hid mellett lévő Teátromban. Feles számmal voltak a' Nézők. Tizenhét Lőzséből csak négy maradt üressen. Mind a' Fő-Vezér, mind a' Generál-Major Kóburg Hertzegek megtisztelték és vigasztalták személlyes jelenlétekkel a 'kezdő Társaságot, úgy nem különben más Generálisok és a' most itt lévő Uraságok' színe is nagyobb részént. — Én minden Nézőkről azt hiszem, hogy nemes indulatból mentek bé, t. i. hadd örvendhessenek Nyelvünk' előmenetelén s a' nemzeji tsinosodásnak gyarapodásán; de ha talán lettek vóna is ollyanok, kik csak azért jelentek meg, az illyeneknek is lehetetlen vót fél meg-elégedés nélkül jőni ki a Játék-néző-Helyből." — (Ezen kedves tárgyról következendő bővebb tudósitás érkezett hozzánk később, ugyan csak Pestről.)

A második levél a következőképen szól:

„A' már valahára mozgásba jött Magyar Teátrom' Társaság Májusnak 5-dikén remekele először egy vig Játékkal. Az erről nyomtatásban kiadott, és közönséges helyekre fel-ragasztott tudósító tzédulákból közlünk egyet az Urakkal.

A Felsőségnek Engedelmével, ma Szombaton, 5-dik Májusban 1792-dik Esztendő. A' Magyar Játszó Szini Társaság *a Budai részen, a' hídhoz által ellenben levő Teátromban fog játzani egy Vig-Játékot, illy nevezett alatt. A „Talált Gyermek", — öt Felvonásokban. — Szabadon forditott Bárány Péter által.* A' Játszó Személyek: Zödi, eggy Öreg Óbester: *Varsányi Ur*, Ennek Urfia: *Láng* Ur. Tisztesi: az Urfi Nevelője: *Pap Ur*. Gondosi Udvar biró: *Rózsa Ur*, Dörgényi kapitány: *Kelemen Ur*. Titzondi Oskola-Mester: *Sehy Ur*, Ferkó, az Urfi' Inassa: *Bagolyi Ur;* Zsódos, Falusi Biró: *Pesti Ur*; Zsófi, Zsódosnak Felesége: *Ternetzky* L.; Asszony, Trézsia ennek véllt Leánya: *Moór* L. Asszony; János, egy szegény Paraszt: *Pataky Ur.*

Tudósitás: A' Lőzséknak Kültsai nem különben a' Billétek találtatnak a' Direktor Urnál minden nap, a' mellyen játék adatik, reggeli 8 órától fogva, egész délutánni 5 óráig, Pesten, az ó Tokaji borral kereskedő bóltjában, a' T. T. Serviták Piattzán.

Mindenkori bé-menetnek ára: Egy Lózse 4 személyekre 4 forint. — Első Partér 40 kr. — Második 20 kr. — Utolsó helly 10 kr. — Kezdete lészen 7 órakor.

„Ámbár essős idő volt, még is nagyra növekedett a' Nézők száma, kik közöt voltak Ő Hertzegségek, Fő-Hadi-Vezér és Generál Major Kóburg, úgy nem különben B. Barkó, Blankenstein, B. Vétsey, Dávidovich, és Kray Generális Urak, s a' Pesti és Budai Uraságok is többnyire mindnyájan. Három száz forint ment bé ez útal a' Teátrom kasszájába.

A' Játszók közzül kilentzen kiválitképpen való módon ki-mutatták magokat. — A' Hettz Arendátora, Tusli Ur, az által bizonyitotta meg a' Játzó Magyar Társasághoz Magyar-Polgári hajlandóságát, hogy ingyen bé-sájátatta bé azt a' Hettz nézésre; melly valóban be-sületére válik ezen érdemes Urnak, minden jó Hazafiak előtt."

A „hecc" árendátora, Tusli is derekasan viselkedett, amikor potyajegyet biztositott a szegény magyar szinjátszóknak. Ütőlagos köszönet érte. De szóljon a harmadik levél:

„Omne trinum perfectum. Alig iktatjuk bé Hirmondónkba a' Magyar Teátromról szólló második Levelet, hogy már érkezett az azzal egyenlő foglalatú harmadik Levél is. Tsalhatallan tanubizonyságai ezen sürü tudósitások azon eleven Hazafiui érzésnek, mely a Magyarság-Ege derülésének szemléléséből méltán származhatik. A harmadik Levéből tsak azt közöllyük, a' mi még nem volt a' két első Levelekben:

„Igen nehéznek látszott sokak előtt a' Magyar Teátromnak fel-állása: 's imé már most örömmel tapasztalhatjuk, hogy nem kellett egyéb, tsak annyit áldozzon fel ezen nemes végre a' Hazai Szeretet, a' mennyin rendbe szedhesse magát a' mi szép igyekezetü kis Társaságunk, 's elkezdhesse a' játzást. Első próbáját is mindjárt ugy tette ez, hogy méltán nagy reménység vagyon felőle, de Hazánk elő-kelő Fiai 's Leányai is olly számmal 's indulattal jelenjek meg ezen Zsenge Játékon, a' mellyből ki-tetzettek, hogy már régen óhajtott tárgyok volt nékiek a' Magyar Játékok-nak magok valóságokban való elkezdődése. — Gróf Károlyi József Ő Nagysága szép biztatással vigasztalta és serkentette a' Társaságot.

Holnap Klementina, avagy Testamentom nevezetü Darab fog játzattatni.

Eggy alkalmas Hazafi hozzá fogolt már a' Die Jager (A' Vadászok) nevezetü jeles Darabnak forditásához is. Készül a' Prof. Dugonits Ur Arany Perettz-e is játék-rámra.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

B. E. Sz. K. Á. R. T.
— Mit jelent a rövidités —

12 perce vártunk már a villamosra a Széll Kálmán téren. Egyszerre csak megszólal a barátom:

— Mondd kérlek, mit jelent a „Beszkárt" rövidités?

— Még ezt sem tudod? „Buda Elhanyagolt Szegény Közönsége Átkozódik Rettenetes Tehetetlenségében".

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

BODÁN MARGIT
énekel
A
MAGYAR VILÁG
KÁVÉHÁZ-BAN
II., Margit-körut 40.
Telefon: 151-888.
Sárközy muzsikál, Szalay énekel

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Jan. 27. és 30.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart

Belépődíj
I. Hely, úri **3.—**
„ „ hölgy **2.—**
II. „ **1.50**
III. „ **—.60**
Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A legszomorúbb január 28-ika

1876. január 28-án nagy gyász érte a magyar nemzetet. Ezen a napon, este háromnegyed 11 órakor meghalt *Deák* Ferenc. Halála sulyos csapás volt, betegágya körül ott virrasztott az egész magyarság szerető féltése.

„Szerdán állapota már aggasztóvá vált, — írja a Vasárnapi Ujság. — Étvágya eltűnt s görcsös fájdalmak bántották. Csütörtökön sem állt be változás.. E napon nem evett semmit. Fájdalmai miatt sokat szenvedett, ami igen lehangolttá tette. De már szerdán végrendelkezett, sőt egyes kedvenc tárgyainak jövendő tulajdonosait is kijelölte már. Pénteken reggel, kinosan eltöltött éj után, néhány órára elszenderedett. Fölébredve iránt kért, hogy feljegyezhessen valamit, mivel szólni nem tudott már. Azonban a fölött beteg emlékezőtehetsége már zavarodott volt. Olvasható betűkkel kérdést intézett egy levél tárgyában, ilyent azonban nem kapott.

Rövid idő mulva megint írni akart, de ujja merev volt, nem írhatott. Ismét s ismét kezébe vette az iront: látszott rajta, mennyire erőlködik azon, hogy megértesse magát, de minden fáradozása sikertelen volt. Széll Kálmánt kötelessége a képviselőházba hívta, mialatt Deákot újabb roham fogta el. E rohamot Kovács Sebestyén, a beteg orvosa aggasztónak jelenté ki, úgy, hogy azonnal elküldtek a pénzügyminiszterért a képviselőházba, ki néhány szót váltva a miniszterelnökkel, elhalványulva hagyta el a házat. Nem soká mozgás és izgatottság közepette Tisza Kálmán kelt föl s hivatkozva arra, hogy a pénzügyminiszternek igen nagy fontosságú magánügyben el kellett hagynia a házat: az ülésnek egy órára való felfüggesztését indítványozta. Mindenki tudta most, hogy ez Deák állapota miatt történik...

A képviselők közül sokan siettek Deák lakására, hol 1 órakor Tisza is megjelent. Deák mozdulatlanul nyugodott karszékében, míg orvosa meghidegült kezét melengette. A haldokló megismerte barátait s egy pillantással fejezé ki köszönetét azért, hogy őt meglátogatták. Azután előhozatott egy iratcsomót s átnyujtá azt Vörösmarty Bélának, de néhány pere mulva ismét elveszté eszméletét."

Erzsébet királyné már január 25-én Budapestre érkezett és nevében *Festetich* grófné naponta többször is érdeklődött a nagybeteg állapota iránt, A temetés óriási nemzeti gyász közepette február 3-án folyt le, József főherceg, a király képviselőjének, az országgyűlésnek, kormánynak, hatóságoknak és az ország minden részéből felzarándokolt tömegeknek jelenlétében.

A gyógyító Sasad

Irta: Nemes J. György

Ha Buda gyógykincseire gondolunk, valóban a mesebeli Kelet kincsei tárulnak elénk. Nem aranyláva-e gyógyforrásaink kimeríthetetlen értékállósága? Nem ezüstös-e a Duna gyógyenergiát osztó folyama? Nem diadém-e a budai hegyek koszoruja, melyet mint zafir és topáz ékesít a kertészet buja csodája, lelket, tüdőt üditő flórája? Nem zöld karbunkulus-e a Sziget varázsékszere, a gyógyulás oázisa, nem gyöngyszem-e a Liget, a Kamaraerdő, Nádorkert, Római part, megannyi ékköve, és mindez azuros kéklő ég alatt, ahol gyermeksereg táguló mellkassal, felnőtt minden bajára gyógyírral él — egy metropolis közepette . . . ?

És van még egy *rubintos* dísze Budának, Buda gyógykincseinek egy mindgyakrabban és ujabban említett értéke: a napos *Sasad!* Hallottunk gyümölcseinek páratlan zamatjáról, klimatológusaink ezt is a napfényerősség, szélmentesség és páramegoszlás „komfortábilitási" koefficiensének tulajdonitják. Hallottunk eseteket, melyek arra vallanak, hogy a *sasadi áldott napsugár csont- és bőrbetegségek számos elhanyagolt esetében bizonyult gyógyitónak.* És köhögősök hurutjának beszáradásáról, légzési (asthma) bajoknak javulásáról is lehet hallani. Milyen különös külön klima ez, mely itt a budai hegyvidék déli lankáit uralja? *Valóságos Riviérája, Meránja ez Budának.*

És még mihez hasonlithatjuk joggal,, ha nem is ér el még subalpin magasságot sem, a tenger szine felett? Vagy igaza van Országh főorvosnak, hogy a klima nem a magasságnak, inkább az azonos flóráknak függvénye? Igaznak látszik az a mindgyakoribb felismerés, hogy pl. tüdőbajok gyógyulása sincs az ezerméteres magasságokhoz kötve? Hogy adott különleges hygiénikus körülmények között — megfelelő tiszta levegőn, szél, nap, pára, hőmérsék tényezőinek kedvező összehangoltsága esetén csodásabbnál csodásabb gyógyulások következhetnek be? A klimatikus gyógyingerek erőssége, adagoltsága, ugyis egyéni: nem mindenkinek egyformán jó Semmering, Davos — ahogy a Balaton, az Alföld sem egyforma klimainger s ezt egyénileg kell mérlegelni az orvosnak.

Ha azonban oly szapora jó gyógyeredményről kapunk hirt, mint mostanában a sasadi lankák lakóitól, ez meggondolásra késztet. Legutóbb a Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesületének vezetőségével volt alkalmam több *basedowos* eset meglepő gyógyulásáról beszélgetni. *Basedowos betegek valóságos kis kolóniája — 250 villa — épült ki az utóbbi időkben a Sasasdon és ezek a betegek nagy javulásról dicsekedhetnek. Henszelmann* miskolci főorvos a Bükk némely vidékén is megállapított ily különös gyógyitó klimatikus összhatást s nem kell csodálkoznunk, ha egy alacsony, védett szélfrontú, és főleg kénfüstmentes budai hegyoldal, a Sasad is, felmutat ilyen esetekben gyógyitó befolyást.

Mindezek a szórványos tapasztalati tények arra kell, hogy késztessék az illetékes egészségügyi köröket, betegsegélyező pénztárak orvosi vezetőségeit, hogy gyógyintézeti elgondolásaiknál a sasadi elhelyezést figyelmen kivül ne hagyják. Egy kis Leysen ,a sipolyos gyermekeknek, asthmásoknak, basedowosoknak szolgáló szanatórium kivánkoznék a sasadi őszibarackkertek közelébe, hogy a legszebb gyümölcsöt, az *egészséget* érlelje meg napjával.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
György Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Veress Endre és Széchenyi Éva grófnő előadása a Magyar Mickiewicz Társaságban

A Magyar Mickiewicz Társaság hétfői felolvasó ülésén két előkelő budai lakós vitte a főszerepet. Az egyik gróf Széchenyi Éva, a másik Veress Endre, a jeles történettudós. Az érdekes ülésen a lengyel követséget gr. Mygielsky Kázmér köv. titkár képviselte. Lukács György v. b. t. tan. elnök nyitotta meg az ülést, melegen emlékezvén meg a háromnegyed századdal ezelőtt folyt lengyel szabadságharc hőseiről. Egyszersmind átnyujtotta a Társaság nagy jutalomérmét a magyar-lengyel kapcsolatok tudós irójának, Veress Endrének, akit a megjelentek lelkesen ünnepeltek. Andersen Felicia lengyel verseket adott elő Bardócz Árpád forditásában, kedvesen és hangulatosan. Utána Széchenyi Éva grófnő olvasta fel érdekes és szellemes tanulmányát: „Mickiewicz, az ember és költő" cimen, majd Veress Endre Báthory István királyt mint irodalom- és műpártolót ismertette, számos uj ismeretlen adattal gazdagitva eddigi tanulmányait. Az előadóknak Lukács György elnök fejezte ki az egybegyültek köszönetét.

BÁNKI BÉLA uriszabó
6
II., Fő-u 83
Telefon: 157-223.
Havi hitel garanciaképes uraknak

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bérautó

ADRIA BÉRAUTÓ
a legolcsóbb. — Telefon: 14-14-38.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR bőröndös és bőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75. szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, mégis jó és olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

HAUER ÉS MÁRTON
DIVATCIKKEK, II. SZILÁGYI DEZSŐ TÉR
JÓ MINŐSÉG, JÓ IZLÉS, OLCSÓ ÁRAK

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH uri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsaltok, kiipszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Furnér és fa

Furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Hócipő-javitás

Budán a legnagyobb hócipővulkanizáló-üzem
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 Széna-térnél

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyü vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. Telefon 152-276.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 14. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtálpbet t, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Paplan, matrac

SMARZ PAPLAN, MATRÁC
I. Horthy Miklós-ut 18.

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

Gandel sütő- és cukraszüzeme
Böszörményi-út 36/a
készitményei egész Budán kedveltek.

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENÖ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése.
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11, 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán !!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ ból
XI., Horthy Miklós ut II—13 Telefon: 268-205

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

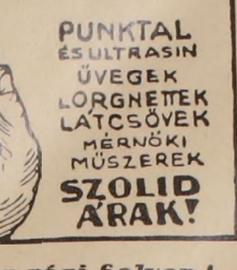
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Kinai flu a Szentföldi Muzeum lakója

Páter *Károlyi* Bernát, a magyar ferences misszió vezetője, a mult héten érkezett meg Budapestre, hogy az idei Szent-éven részt vegyen. *Paoking* kinai városkából jött és magával hozta a paokingi árvaház egyik kilencéves fiacskáját, a csillogó szemű kis *Siao* Tamáskát, ki ma a hüvösvölgyi Szentföldi Muzeum lakója.

Azért jött Magyarországra, hogy itt a szobrászatot jól megtanulja. A kinaiakban ugyan nagy a kézügyesség, de a szobrászok emberi arcot nem tudnak jól, hűen megmintázni. A kinai ruhában érkezett kis Tamáska csodájára járnak mostanában a Hüvösvölgyben az emberek, de különösen az apró emberek, s mindegyik ajándékkal kedveskedik neki. A sok magyar gyerekpajtás jókedvűen tanítja kinai testvérüket magyar szóra, s a kis Tamás már néhány magyar szót meg is tanult.

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Rostagni Achilles dr. főjegyző a Temetkezési Intézet élén. A Községi Temetkezési Intézet üzemi választmánya multheti ülésén bejelentették, hogy *Adámy* István az intézet igazgatója, állásáról lemond és egyévi felmondásának figyelembevételével végkielégítését kéri a fővárostól. *Adámy 11 éven át állt a Községi Temetkezési Intézet élén.* A végkielégítési ügyében a polgármester intézkedett. Átiratban közölte a polgármester az üzemi választmánnyal, hogy a Temetkezési Intézet vezetését ideiglenesen dr. *Rostagni Achilles* főjegyzőre bízta, aki eddig a közegészségügyi ügyosztály helyettes vezetője volt.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházzenei műsorán január 30-án *Mozart* Koronázó miséjét adják elő. *Február 2-án*, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján *Demény* Dezső: Gyertyaszentelő B. A. miséje változó részekkel együtt kerül előadásra.

A városmajori egyházközség kulturestélye. A városmajori római katholikus egyházközség kulturális szakosztálya január 25-én, kedden este kulturestét rendezett a csabautcai Prohászka Ottokár kulturházban. Az elnöki megnyitót *Kriegs-Au* Emil plébános mondotta, utána dr. *Bogsch* Géza ny. államtitkár, egyházközségi elnök a légvédelemről tartott nagyértékű előadást. *A budai Szent Cecilia kórus* énekszámokkal szerepelt.

Weisz Margit hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Weisz Margit, a kiváló zongoraművésznő ciklusának II. bérleti estje, kedden, február 1.-én este 8 órakor lesz a m. kir. operaházi zenekar fuvósművészei és Hütter Pál gordonkaművész, a m. kir. Operaház magángordonkása közreműködésével. Műsoron: Mozart (Köchel 452 sz.), Beethoven (16. mű) zongora, oboa, klarinett, fagott és kürtre írt, ritkán hallható kvintetje. Beethoven A-dur zongora és gordonka szonátája. Jegyek 1.50 pengőtől 4 pengőig Rózsavölgyinél, IV. Szervita tér 5. és a Zeneművészeti Főiskola portásánál kaphatók.

Megdrágulnak a sírhelyek a budai temetőkben. A farkasréti és óbudai uj temetőben az elsősoros I. és II. sirok rövid idő alatt betelnek, míg a belsősoros sírok csak hosszabb idő után kerülnek eladásra. A közegészségügyi osztály véleménye szerint az elsősoros sirok nagyobb igénybevételének az az oka, hogy az első és belsősoros sírhelyek között csak lényegtelen az árkülönbözet. Az ügyosztály javaslata szerint a legdrágább I. sírhely a farkasréti temetőben 700 pengő, a II. sírhely 1600 pengő, az óbudai temetőben pedig az I. osztályú sírhely 350 pengőre emelkednék. Átlag 50—100 pengő az emelés sírhelyenként.

Tandíjmentes nyelvtanfolyamok a Külügyi Társaság védnöksége alatt. Az évek óta népszerűségnek örvendő angol, német, francia, olasz és spanyol nyelvtanfolyamok II. féléve a Barcsay-utcai gimnáziumban február 5-én kezdődik. Külön kezdő-, erőskezdő-, haladó-, felső és társalgási tanfolyamok. Uj osztályok! Az órák délután 5 és 9 között vannak, hetenkint kétszer. Tandij nincs. Beiratkozás január 27-től minden hétköznap délután 5 és 9 között a Barcsay-utcai gimnázium épületében (Barcsay-utca 5, Erzsébet krt. mellett). Telefoni felvilágosítások: 330-734. Beiratkozási díj a négyhónapos félévre P 10.—, közalkalmazottaknak, két nyelvre iratkozóknak P 9.—.

A Hollós Mátyás Társaság januári előadóestje a Gellért-szállóban

A Hollós Mátyás társaság, írók, művészek és tudósok budai egyesülete a Gellért-szálló zenetermében január 24-én tartotta meg januári irodami estéjét.

Dr. Hennyey Vilmos elnöki megnyitója után felhívta a hallgatóság figyelmét, hogy a Társaság Viraág Béla siremléke javára február 15-én rendezi művészi zeneestélyét, amelyen a jólismert Kuttner quartetten és más neves művészen kivül Völgyesi Ferenc dr., a neves idegorvos, a hipnózisról és telepátiáról gyakorlati előadást tart. A Hollós Mátyás Társaság tagjai és a Budai Napló előfizetői a 3 pengős jegyeket e hó végéig 2 pengő kedvezményes áron kapják. E jegyeket, valamint a később beszerezhető 60 filléres, 1, 2, 3, 4, 5, és 6 pengős jegyeket a Budai Napló szerkesztőségében és a Társaság elnöki irodájában (II., Vérmező u. 14. sz.) lehet előre megváltani.

A műsor első számaként Okolicsányi-Kuthy Dezső dr. a neves tüdőorvos, igen érdekes adatokat ismertetett az 1848-49-i szabadságharc és az emigráció történetéből. Utána Györffy Magdolna szavalta hatásosan a Társaság volt alelnökének, Kiss Menyhértnek, az elhalt költőnek Magyar Miatyánk cimü költeményét és más verseket.

Szentkirályi Ákos dr. az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal előadója a repülés közgazdasági-, idegenforgalmi- és kulturális jelentőségét fejtegette. Felolvasását, mely erről a felette fontos kérdésről rendkivül érdekes áttekintést ad, legközelebb teljes egészében ismertetjük.

Petri Mór, a Petőfi Társaság neves tagja, az ő eredeti, közvetlen és élvezetes modorában finom, művészi hangulatú költeményeiből adott elő a hallgatóság nagy tetszése mellett. Végül a megbetegedett dr. László Tibor helyett ismét Győrffy Magdona lépett a pódiumra és Odry Lehelné néhány bájos költeményét olvasta fel.

A nagyszámú előkelő közönség az előadásokat nagy tetszéssel fogadta és utána még soká maradt együtt a Gellért-szálló Gundel vendéglőjében.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél
Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

Társasélet

A Budai Evangélikus Teák

A Budai Evangélikus Teák január hónapja a siker jegyében folyt le. Egyik délutáni tea sem dicsekedhetik olyan gyönyörű leánykoszorúval, amilyennek összegyüjtése még a bálelőkészitő nagy esti teáknál is fáradságba ütköznék.

A Bellevue-szálló zsufolásig megtelt termében Bátyka János és Szeszlér Hugó elnökök, valamint Szeszlér Dénes és Brezsnyánszky Károly fogadták a megjelent előkelő vendégeket.

A leányok közül a következők nevét sikerült feljegyeznünk:

Horváth Anci, Csathó Eta, Lánczky Sarolta, Nagy Judit, Laufer Márta, Biró Erika, Harsányi Vica, Hidegkuthy Kamilla, Orbán Magda, Knopper Margit, Knopper Livia, Szigetváry Erzsébet, Hajós Magda, Rampacher Anikó, Szigety Emma, Dezséry Marianne, Nikes Irén, Parlag Éva, Sugár Mária, Bogisits Edit, Kardos Éva, Fraunhoffer Márta, Kis Edit, Perci Éva, Popp Kató, Soós Lilly, Sz. Soós Magda, Fellegi Nyuszi, Agyagfalvy-Hegyi Éva, Nagyszalánczy Nórika, Dömötör Zsófia, Sághy Erzsi, Bátyka Erzsébet, Paul Renata, Sajóhelyi Eleonóra, Sásdy Anikó, Szabó Éva, Wildhoffer Gréti, Wildhoffer Eszti, Szilágyi Éva, Kováts Baby, Orbók Sári, farczádi Sándor Júlia, Lengyel Marianne, Hidegkuthy Gabi, Csiszár Emilia, Zólyomi Gabriella, Papp Melinda, Diener Gitta, Szőllössy Kató, Jankó Márta, Horváth Helén, Káldor Agáta, Czifrák-Berzsenyi Ágnes, Sándor Judit, Schanzer Judit, Hubay Lilly, simsói Burián Mária, Ittedi Klára, Nagy-Kálóczy Kata, Orbók Zsuzsa, stb.

*

A Budai Evangélikus Teák rendezőbizottsága február 6-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezi teadélutánját a Bellevue szállóban. Asztalfoglalás a rendezőségnél: II., Margit krt 26. I. 1.

B. B. T. E. Családi esték

A Budai Tornaegylet keddi „Családi estéi" úgy látogatottság mint közvetlen hangulat tekintetében oly komoly társadalmi eseményét jelentik Buda farsangjának, amely biztositja a február 19-iki hagyományos „Jelmez-bál" sikerét.

A legutóbbi „Családi estén" résztvett hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyezni:

Asszonyok: dr. Mészáros Zoltánné, Boromissza Elemérné, Hajnóczy Vilmosné, Tatár Istvánné, Zoltán Béláné, Honik Győzőné, dr. Mátheffy Lászlóné, Kiszela Vilmosné, Kerényi Ferencné, Nagy Ferencné, Szamossy Józsefné, dr. Grácz Ottóné, Briliáns Miklósné, Czuczor Józsefné, dr. Baulovits Andorné, dr. Gorka Antalné, Fék Miksáné, Végh Sándorné, Ujfalussy Györgyné, Biró Vilmosné, Hável Károlyné, Köller Andorné, Tarján Kálmánné, dr. Tabódy Jenőné.

Leányok: Süvegh Lili, marosi Rosnyay Klára, Kerényi Margit, Gachner Frida, Paduch Edith, Mátheffy Éva, Mészáros Gabriella, Vásárhelyi Éva, Nagy Joli, Szamossy Ditti, Varsányi Böbe, Höchtl Márta, Pekárcsik Erzsébet, Rechardt Klára, Ráberger Antónia, Józsa Irma, Bersina Magda, Briliáns Klára, Bartalits Ilonka és Gabi, Hornyánszky Évi, Apor Katalin, Czuczor Magda, Császár Ilonka, Müller Évi, Tarlós Piroska, Hajmássy Gigi, Tarján Lili, Sziráky Mária, Halász Kató, Rácz Ica, Köller Kató, Varsányi Mária, Nemeskéry Margit, Jacqueline és Jeanne Stoffelbach, Varsányi Mária.

J. Viraág Ilona MOZDULAT- MŰVÉSZETI ISKOLÁJA
II., MARGIT KÖRUT 64a. TELEFON: 166 027

Budapesti orvosok jótékonycélú hangversenye. A keresetképtelen kartársak javára a *Budapesti Orvosok Kamarazene Egyesülete* jótékonycélú előadást rendez február 13-án délután fél 6 órai kezdettel a Zeneakadémián. Szinrekerül 3 egyfelvonásos kamarazenés játék Gluck, Mozart, illetve Schubert zenéjével. Közreműködnek: *Halász* Gitta, *Vaszary* Piri, *Zsögön* Lenke, dr. *Laubné Rózsa* Vera, dr. *Dalnoky*, dr. *Szedő*, dr. *Nemes*. Konferanszot mond *Bajor* Gizi. Kisér az orvoszenekar. Jegyek Rózsavölgyinél. A rádió is közvetiti az előadást.

A Virágkedvelők Egyesülete január 27-én csütörtökön d. u. fél 5 órakor VIII. Eszterházy u. 4. sz. alatt, a földszinti nagyteremben tartja IV. évi rendes közgyülését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az egyesület 1937. évi működéséről. 3. Az 1937. évi zárszámadás bemutatása. 4. Az 1938. évi költségvetés jóváhagyása. 5. A Tisztikar megválasztása. 6. Inditványok. 7. Egyesületi zászlóavatás. 8. Kiállitási dijkiosztás.

Elsorendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó: 1-568-63.

A Budai Ref. Nőegylet teaestje

A Budai Ref. Nőegylet január 20-án a Haypál Benő Emlékalapitvány II. Iskola-utca 16. szám alatti termében teaestélyt tartott, amelynek során *Czeglédy* Sándor ceglédi ref. lelkész rendkivül nagyhatású előadást tartott a Bibliáról és annak modern fordításáról. A magyar keresztyénség legbiztatóbb jelensége az, hogy Közép-Európában *az összes szomszédos népek között a magyar a legbibliásabb nemzet.* Bibliafogyasztásunk a legmagasabb színvonalon áll. Az utolsó másfél évtized alatt öt modern magyar Uj Szövetség-fordítás jelent meg. A róm. kath. egyház pompás magyarázatos Bibliát adott ki. A reformátusok is teljes erővel készitik kommentár-művüket. Ezek után ismertette a századik év határán járó Menge teljesen modern bibliafordítását, amely roppant nagy példányszámban elterjedve, mutatja a német népnek igazi lelki arculatát, Krisztus előtt való hódolatát.

Az ünnepélyen *Haypál* Béla lelkész, a Nőegylet titkára mondott igen nagy hatást keltő megnyitó beszédet, dr. *Pap* Dezsőné nőegyleti elnök pedig lelkes zárószavakat tartott.

Az összejövetelen nagyszámú, hitbuzgó közönség vett részt. Ott voltak többek közt dr. *Borbély* Kálmán min. tanácsos, gazdasági főtanácsos, dr. *Borsos* Endre közigazgatási biró, borosjenői *Kádár* Gusztáv máv. műszaki főtanácsos, *Fodor* Gábor máv. főmérnök, dr. *Vészi* Mátyás, az Országos Ügyvédszövetség társelnöke, *Bánóczy* Béla, az Országos Bethlen Gábor Szövetség főtitkára, *Poór* Jenő rt. igazgató, *Rein* Dezső rt. igazgató, dr. *Márton* Imre tanácselnök, nemes *Pintér* Lajos főigazgató, dr. *Földes Papp* Károly s. lelkész, KIE ügyvezető igazgató, dr. *Péter* János ref. lelkész, szerkesztő, *Haypál* Béláné, dr. *Borbély* Kálmánné, *Schulek* Gézáné, dr. *Weiser* Istvánné, *Hegyi* Dezsőné, nemes *Pintér* Lajosné, *Bánóczy* Béláné, *Kemenes* Gézáné, *Albert* Józsefné, *Albert* Edit okl. tanitónő és sokan mások.

Az Óbudai Dalkoszoru részt vesz az Országos Dalosversenyen. Az óbudaiak népszerű dalárdája, az *Óbudai Dalkoszoru* február 4-én, pénteken este félnyolc órakor tartja meg rendes évi közgyülését *Hanthy-Haidekker* János elnöklésével. A dalegylet, amely 77 éve áll fenn, Óbuda legrégibb dalárdája. Ezalatt az idő alatt igen sok dijat nyert és nevét országszerte ismertté és becsültté tette. A közgyülés jóvá fogja hagyni a választmánynak azt az elhatározását, hogy a *Dalkoszoru résztvesz az Országos Dalosversenyen*, amelyet a Szent István évi ünnepségek keretében Székesfehérvár városa rendez julius 25-én és 26-án. Legutóbb az a kitüntetés érte a Dalkoszorut, hogy a rádió meghivta előadások tartására. *Az Óbudai Dalkoszoru első előadása a rádióban februárban lesz.*

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK
A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL
Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata
DELIVASUT KÁVEHÁZBAN
EREDETI BÉCSI SCHRAMLI — WIENER STEFFL ÉNEKEL
GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara
BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a ROZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN
A megnagyobbitott és atalakitott Szeiffert -kávéházban
Szekely Dezső jazz Szentgyula éneke
Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMŰVESEK, FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC KÖRUT 2. (Ferenc-körüti oldal) Tel: 187-651.

Megkönnyitjük könyvtára rendbentartását!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre
Csapkai Ervin
könyvkötő, I., Krisztina-körut 139.
Telefonhivó: 157-997.

Négy patikaengedélyt kérnek Budán. A gyógyszertárnyitási láz még mindig nem hagyott alább. Annak ellenére, hogy a főváros közegészségügyi bizottsága rendszerint elutasitja az engedélykéréseket a bizottság legközelebbi ülése elé, mégis kilenc uj kérvény futott be. *Négyen Budán szeretnének patikát nyitni:* a II. kerületben a Fő utcának a Clark Ádám téri és Pala ucca közötti részén, a XI. kerületben a Horthy Miklós út 51., 62. és 70. számú házainak egyikében, a Szent Imre herceg útja elején és végén, végül a Budaörsi úton. A kérelmeket most is elutasitó javaslattal terjesztik a bizottság elé.

Megnagyobbitják az Etele teret. A kelenföldi pályaudvar forgalmának növekedése szükségessé teszi a környék rendezésével együtt az Etele tér kiszélesitését is. Ennek akadálya volt az a ház, amely a pályaudvarral szemben az Etele tér és a Kelenföldi út sarkán áll. Hosszas tárgyalások után a főváros megegyezett a ház tulajdonosával *Veder* Lajos vendéglőssel. A főváros a megállapodás értelmében az ingatlanért és a vendéglői üzem kártalanitásáért együtt *80.000 pengőt* fizet *Veder* Lajosnak. A házat rövidesen lebontják és megkezdik a kelenföldi pályaudvar környékének a rendezését, amivel lapunk más helyén bővebben foglalkozunk.

Nemzeti fanatizmus. *Máté-Török* Gyula ny. testőr alezredes mélyen szántó, lüktető erőtől duzzadó gondolatokat irt a magyar katonáról, annak harcos egyéniségéről, a magyar életről és a magyar nemzetről, most külön lenyomatban is megjelentek: *„Magyar Katonai Gondolataim"* és *„Nemzeti Fanatizmus"* cimen. A két cikk érdemes arra, hogy mentől szélesebb körben olvassák és érezzék át azok izzó magyar gondolatmenetét.

Eszperanto tanfolyamot rendez a II. kerületi egyházközség. A II. kerületi egyházközség vezetősége január 20-án kezdődő háromhónapos eszperanto tanfolyamot rendez az egyházközség tagjai részére, a Margit-körüti elemi népiskola helyiségében. A tanfolyam dijtalan s arra mindenki jelentkezhetik. Jelentkezést elfogad a II. kerületi Ferences Egyházközség hivatala, II., Zárda-utca 4, emelet.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12-80-tól DÖRNER SPORT nál
II., FŐ-U. 57/c. Telefon: 167-372.

A Kisfaludy-szinház műsora. Január 28-tól február 3-ig Szilágyi Marcsa vendégfellépésével „Kicsire nem nézünk" énekes, táncos komédia 9 képben.

Nászút, boldogság és egészség csak a svábhegyi Majestic luxuspenzió tünléri kilátású lakosztályaiban. Nyilvános étterem. Tel.: 16-54-16.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Február 1—15

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szépilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Szent János, Széna tér. 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 126.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u 34.
Aquincum, III., Szentendrei út.
Liziói Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

Ami mindenkit érdekel

Kiből lesz jó árusító?

Az árusitás technikájából

A francia kereskedők egyik zsebkönyvében fel van tüntetve, minő általános tulajdonságokkal kell birnia annak, aki jó árusító akar lenni, akinek a vevőt mindig álló helyzetben kell kiszolgálnia. M. E. Rachinel állította ezt össze, akinek két előadásán, a Congres Internationale de l'Enseignement Technique alkalmával, az ő meghivására, jelen voltam. Ezen az előadáson fejtegette a polgári iskolák tanárjelöltjei előtt, mely ifjúból lesz jó árusító, jó kereskedő. Követelmények:

Termet: Ne legyen külső testi hibája.

Egészség: Ép tüdő, jó idegek; a viszértágulás, sérv, lúdtalp fájdalmas és mozgást gátló.

Megjelenés: Jó.

Modor: Kedves, türelmes, korrekt, szerény.

Cselekvőképesség: Nyugodt, önfegyelmezett. A rendszeretet és gondosság iránti érzék.

Erő: Üzlete válogatja. Vas- és szőnyegkereskedő, mechanikus, fűszerkereskedő erősebb testalkatot követel. Az órás pl. gyenge is lehet. Női kézimunka kevés erőt követel.

Látás legyen: éles. A szemüveg az árusitót zavarja a keresésben. Esetleg bizalmatlanságot kelthet a vevőkben. Színérzék nagyfontosságú a textilnél.

Hallás: Jó éles.

Keze: Ne izzadjon. Sima legyen és megfelelően ápolt.

Izlés: Divatkereskedőnek ismernie kell a divatlapokat és vele kapcsolatban a divatot. Érzéke legyen ahhoz, melyik szín melyik szabásmintával vág össze.

Figyelme: Állandó és a vevő érdekére koncentrált figyelem. Ne legyen szórakozott.

Megfigyelőképesség: Jó megfigyelőképessége és emlékezőtehetsége legyen az arc, ár, név, szín és formát illetőleg.

Számtan: Jó és megbizható fejszámolás, kereskedelmi érzék.

Áttekintés: Gyors.

Irás: Olvasható számokat tudjon szépen irni. Jó, ha rajzolni is tud.

A kiválasztást megkönnyitik az elemi iskola első osztályától gondossággal és részletességgel vezetett úgynevezett egyéni törzslapok, amelyek a nyugati népek mindennapos iskoláiban már meghonosodtak.

Ha a felsorolt tulajdonságokat lelkiismeretesen és alaposan tekintetbe vesszük, akkor látjuk, hogy csak jó és szorgalmas tanuló lehet jó kereskedő. Gyökerében téves tehát az a közfelfogás, amely az iskolában meg nem felelő tanulót a pult mellé küldi. Ide éppen a legügyesebbek valók!

Orel Géza dr. főigazgató.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 1.	Tel. 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Dísz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

Közgazdaság

Rovatvezető: **VÉCSEY MÁTYÁS.**

2 millió pengő osztalékot fizet ki a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

A mult héten tette közzé multévi mérlegét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. Weiss Fülöp elnök, Stein Emil dr. vezérigazgató és munkatársai ezúttal olyan kedvező mérleget produkáltak, hogy az kimagasló eseménye a magyar gazdasági életnek.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága Weiss Fülöp elnöklete alatt e hó 20-án ülést tartott, amelyen megállapitotta, hogy az 1937. üzletév elővitel nélkül 4.630.061.82 pengő tiszta nyereséggel zárult, az előző évi 4.354.312.90 pengővel szemben.

Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a f. é. február hó 8.-án, délután fél 5 órakor megtartandó 96. rendes évi közgyülésnek javasolni fogja, hogy a tavalyi 2.093.273.23 pengő nyereségáthozat figyelembevételével rendelkezésre álló 6,723.335.05 pengő nyereségből az 1937. évi osztalék kifizetésére 2.000.000 pengő, vagyis részvényenként 4.— pengő fordittassék, szemben a tavalyi 1.500.000 pengő, vagyis részvényenkénti 3.— pengővel, továbbá, hogy a rendes tartalékalap 1.000.000 pengővel, az intézeti épületek értékcsökkenési alapja 200.000 pengővel, az alkalmazottak jóléti intézményei 75.000 pengővel javadalmaztassanak, 500 ezer pengő egy újonnan létesitendő nyugdijpótló-alap javára fordittassék és az 1938. üzletévre 2.119.053.— pengő nyereség vitessék át.

Az 1937. évi tiszta nyereség a tavalyit 275.748.92 pengővel haladja meg, ami az egyes üzletágak egészséges fejlődésének következménye.

A könyvecskéken elhelyezett takarékbetétek kerek összegben 3,827.000 pengővel, a folyószámlabetétek pedig 1.644.000 pengővel emelkedtek, úgy hogy az összes betétállomány 295.780.000 pengős összege 5.570 ezer pengővel nagyobb a tavalyinál. A kezességi üzlet állománya 29.305.000 pengő.

Az aktivák között a pénztárkészlet, valamint a pénzintézeteknél és bankcégeknél elhelyezett tőkék állománya 29.390.000 pengőről 27.751.000 pengőre csökkent, az adósok állománya 116.294.000 pengőről 134.180 ezer pengőre emekedett, a váltótárca pedig 149.635 ezer pengőről 148.160.000 pengőre csökkent. A kihelyezések tehát a mult évvel szemben 16.411.000 pengővel emelkedtek. Amikor a bank igazgatósága a kihelyezések állományát teljesitőképességének fokozott igénybevételével a mult évvel szemben ily lényeges összeggel növelte, szeme előtt lebegett az a cél, hogy a gazdasági élet hiteligényeit, amelyek az iparnak nagyobbmérvű foglalkoztatása, a kereskedelemnek az árak emelése révén megnövekedett forgalma és a termés finanszirozásával kapcsolatosan jelentkezett nagyobbmérvű igények folytán lényegesen fokozódtak, minél nagyobb mértékben kielégitse.

Az értékpapirok értékelése ezúttal is az eddigi konzervatív elvek szerint történt. Az államadóssági és közkölcsön-címletek és egyéb értékpapirok állománya 22.217.000 pengőről 22.735.000 pengőre, a pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek állománya 22,213.000 pengőről 23.146.000 pengőre emelkedett.

A forgalmi adatok minden vonalon számottevő emelkedést mutatnak. Az igazgatóság egyúttal dr. Iritz Miksa és dr. Simonsits Elemér cégjegyzőket aligazgatókká, Nadler Ferenc cégjegyzőt és Séllyei Fröhlich Ferenc fiókfőnököt fiókigazgatókká és Wonnesch Gusztáv főtisztviselőt cégjegyzővé nevezte ki.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár kitünő mérlege

A Pesti Hazai Takarékpénztár olyan kitünő mérleget produkál, melyre büszkék lehetnek az intézmény vezetői. Ez a kitünő mérleg tette lehetővé, hogy 1.7 milliós tiszta nyereségből, bőséges tartalékolások után, a tavalyi 3 helyett 4 pengő osztalékot kapjanak az intézet részvényesei. A részvényesek számára azonban még sok más örvendetes adatot tartogat a Pesti Hazai új mérlege. Elsősorban a betétálladéknak igen jelentékeny szaporulatát. A takarékbetétek 74.4-ről 77.4 millióra, a folyószámlabetétek 44-ről 52 millióra emelkedtek.

Az egész vonalon, a mérleg minden tételén lüktető, eleven élet, növekedő forgalom, s az üzleti életbe való erősebb bekapcsolódás jelei észlelhetők. Emellett most is végigvonul a zárszámadásokon és az intézet beszámolóján a hagyományos szolidság és Fáy András nemes tradicióinak szelleme, melyet gonddal őriznek az ország legrégibb és legnagyobb tekintélyű takarékpénztárának mai vezetői: Erney Károly és Milos György.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igzgatósága e hónap 24-én tartott ülésében megállapitotta az 1937. üzletévi mérlegét, a nyereség- és veszteségszámlát és elhatározta, hogy a február 10-ére egybehivandó 98-ik rendes közgyülésen 1,726.271,93 pengőt tevő nyereség felosztására nézve a következő javaslatot fogja előterjeszteni: Fizettessék osztalékra minden egyes részvény után 4 pengő, 200.000 darab részvény után tehát 8000 pengő illetékkel együtt 808.000 pengő; fordittassék a rendes tartalékalapra 100.000 pengő; az ingatlanértékcsökkenési tartalékalapra 175 ezer pengő; az egyesületi nyugdijtartalékalapra 100.000 pengő; az „Erney Károly-alap"-ra 10.000 pengő; jótékony és alapitványi célokra, a fővárosi pénzintézetekkel együtt adott összegeken felül 15.0000 pengő; a felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdijára 21.845 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 70.000 pengő és az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradó 357.054.46 pengő az 1938. évi nyereség- és veszteségszámlára irassék át.

Az összes forgalom és a pénztári forgalom emelkedésén felül a könyvecskékre elhelyezett betétek álladéka 74.441,235.47 pengőről 77.477.318.51 pengőre, a folyó- és csekkszámlára elhelyezett betétek álladéka 44,019.357.87 pengőről 52.476.806.63 pengőre emelkedett, az intézeteknél elhelyezett összes betétek álladéka pedig, az egyéb hitelezők tételének betudásával, a tavalyi 126.399.947.24 pengővel szemben 137.855.183.74 pengőre rúg. Az intézet rendelkezésére bocsátott tőkék főként és már a mobilitásra való tekintettel is, váltóhitelek formájában kerestek és találtak elhelyezést, ami a váltótárcának 85.379.732.35 pengőről 95.041.473.— pengőre történt emelkedését eredményezte. Az adósok és különféle adósok álladéka szintén emelkedett, úgy hogy ez üzletágak összes álladéka a tavalyi 27.949.199.03 pengővel szemben 30.528.454.06 pengőt tett.

A fentiekben elmondottak következményeként emelkedett az intézet kimutatásra kerülő tiszta nyeresége is, amely lehetővé teszi a látható tartalékoknak a tavalyinál nagyobb arányban történő dotálását felül az 1936. évinél magasabb osztalék fizetését. Ennek megfelelően az igazgatóság a közgyülésnek az osztaléknak 3 pengőről 4 pengőre való felemelését fogja javaslatba hozni, számotvetvén azzal, hogy az első lehető alkalommal a részvényesek idevágó anyagi érdekei is figyelembe vétessenek.

Hallóssy Iván kormányfőtanácsos. A kormányzó Hallóssy Iván dr.-t, a Nemzetközi Vásár ügyeinek egyik legfőbb intézőjét, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül kormányfőtanácsossá nevezte ki.

A kábelgyár kierjeszti üzemét. A hazai gramafonlemezgyártás már több mint egy éves. A *Kábelgyár rt.* mintegy félévvel ezelőtt tovább bővitette gramofongyártási üzemét olyképen, hogy a matricát és lemezanyagot is maga készíti. A viaszlemezen megrögzitett hangot galvanizáló üzemében átviszi a matricákra és a gramofonlemezeket ezekről a matricákról lehet azután sokszorositani. A Kábelgyár rt. a Rádió számára már hat hónapja készit igy gramofonlemezeket. Valószinű, hogy ezt a gyártást a Kábelgyár annyira fogja fokozni, hogy nemcsak a belföldi szükségletet tudja ellátni, hanem exportra is képes lesz majd. Értesülésünk szerint a vállalat igazgatója, *Schacherer* Frigyes a napokban utazik Zürichbe egy nagyjelentőségű szabadalom megvétele ügyében. Amennyiben a szabadalomvásárlás sikerül, a Kábelgyár rövidesen újabb érdekes cikk gyártását kezdi meg Fehérvári úti gyártelepén, amelyet ennek megfelelően kibővit.

A Chinoin Gyógyszer és Vegyészetitermékek Gyára Rt. most tartotta rendes közgyülését, amelyen előterjesztették az 1935. és 1936. évi mérlegeket. Az előbbi mérleg szerint 1,448.200 P. alaptőke mellett 62.933, az 1936. évi mérleg szerint pedig 75.631 pengő a tiszta nyereség.

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ Schandl Károly elnöklete alatt tartotta meg rendes évi közgyülését, amely alkalomból 15 éves fennállását is jubilálta. Az OMTK fontos szerepet tölt be az ország tejellátásának szempontjából; A Tejszövetkezeti Központ élén Düsing Miksa gazdasági főtanácsos áll, aki ugy az illetékes minisztérium, mint az egész tejipar osztatlan bizalmát birja. A szövetkezet most közzétett mérlege szerint tizmillió pengős vagyon mellett 2,6 millió bruttóbevételt ért el, tiszta nyeresége közel 59.000 pengőt tesz ki.

A Gumigyár vállalatainak tőkeemelése. Az Emergé és Palma kaucsuk rt. közgyülése határozott a társaság alaptőkéjének az eddigi 204.000 pengőről 3000 darab 100 P névértékü uj részvény kibocsátása utján 510.000 pengőre leendő felemelése tárgyában. A Cordatic Magyar Gumiabroncs rt. november 29-i rendkivüli közgyülésén alaptőkéjének az eddigi 105.000 pengőről 17.500 darab 15 pengő névértékü uj részvény kibocsátása utján 367.500 pengőre leendő felemelését határozta el.

A Hajós és Szántó Rt. beolvadt a Budafoki Zománcgyárba. A Hajós és Szántó rt. beolvadt a Budafoki Zománcgyárba. Az átalalkulás már megtörtént és addig is ,amig a tranzakció jogi formái befejeződnek, a Leszámitoló Bank megbizásából, a Hajós és Szántó céget Alloni Árpád igazgató jegyzi. A Hajós és Szántó részvényeket már át is cserélték a Budafoki Zománcgyár részvényeire, mégpedig 2 : 1 alapon. A Hajós és Szántó rt. telepének Daróczy-úti bérlete az idén lejár, a szerződést a kincstárral nem hosszabbitják meg,

A Kisipari Hitelintézet 20 éves jubileuma

Nem volt jubileumi ünnepség: csendben, halk szerénységgel csupán belső házi ünnepe volt a Budapest Székesfővárosi Kisipari Hitelintézetnek az az évforduló, amelyen megemlékeztek az intézet tisztviselői arról, hogy most húsz éve, 1918 január elején kezdte meg működését a Kisipari Hitelintézet *Szél* Jenő vezérigazgató, valamint *Paulovits* Géza igazgató és az azóta elhunyt *Szedmáky* József vezetésével.

A házi ünnepséget a tisztviselői kar rendezte. Az intézet 62 tisztviselője bevonult *Szél* dr. vezérigazgató szobájába és meleghangú beszéddel köszöntötték őt, aki kezdettől fogva céltudatosan, a főváros kisiparosainak és kereskedőinek rendkivüli hasznára vezeti a Kisiparit. *Szél* Jenő baráti hangon köszönte meg az üdvözlést, megemlitve, hogy az intézet soha senkitől el nem vett semmit, maga nevelte ki közönségét és mindenkinek mindig csak adott.

A Kisipari Hitelintézet — talán felesleges ezt elmondani — az elmult két évtized alatt rendkivül hasznos munkát végzett. Megszámlálhatatlan, hány kisiparost és kereskedőt segitett a boldogulás útjára, hány olyan egzisztenciát indított el, amelyet nélküle megfojtottak volna a gazdasági viszonyok, legelsősorban pedig a hitelnélküliség, amely soha nem volt oly fojtogató, mint éppen az elmult húsz esztendő során. *Szél* Jenő vezérigazgató az intézet adminisztrációs költségének szinte hihetetlen leszorításával tette lehetővé ezt az önzetlen, aitruisztikus munkásságot, amelyet az apparátus olyfokú mechanizálásával ért el, hogy szinte egészen valószinűtlennek látszik, hogy a mai, óriásira növekedett forgalmat 62 tisztviselő mintaszerű pontossággal el tudja látni.

A XI. kerületi Vörös Kereszt szociális munkája

Duday Alajos dr. tanácsnok-elöljáró elnöklésével januári 19-én tartotta meg idei első ülését a XI. kerületi Vörös Kereszt választmány. Legfontosabb tárgya a mult év december 15-én megnyilt tanoncotthon költségvetéséne letárgyalása volt.

Duday Alajos tanácsnok-elöljáró ismertette az otthon költségvetését és az eddig befolyt adományokat. Felsorolta azokat, akik felszereléssel és munkaszolgáltatással tették lehetővé a nemescélú intézmény gyors életrehivását. Az otthon havi háromszáz pengőn felüli költségvetéssel dolgozik. Ennek egyrésze befolyik a heti 2.80 pengős ellátási dijakból, a többiről a választmány gondoskodik. Megkönnyiti a választmány munkáját, hogy a főváros ingyen ebédet ad, a reggeli kávét pedig a Franck-gyár ajánlotta fel. A választmány egyhangulag vette tudomásul a jelentést és adta meg a felmentvényt. Dorner Aurél miniszteri osztályfőnök felszólalása után Ács Simon vezérigazgató a választmány nevében fejezte ki elismerését Duday Alajos elnök eredményes munkálkodásáért és különösen azért a gesztusért, amelyben az ipari és kereskedelmi érdekeknek hathatós felkarolását látja.

Duday Alajos megköszönte az elismerő szavakat, majd utalt arra, hogy a kerületi választmány példája máris hódit, mert a polgármester felhivta a többi kerületi választmányokat is, hogy kapcsolódjanak be intenzivebben a szociális munkába. Bejelentette, hogy a legutóbbi teaestélynek 400 pengő volt a tiszta jövedelme és reméli, hogy a legközelebb megrendezendő teaestély is áldásos eredményt hoz. Bejelentette azt is, hogy a Simplon mozgó igazgatója, Gyárfás Gyula, dijtalanul ajánlotta fel egy előadásra a színház helyiségét. Tervezik előadások rendezését is a szociális munkáról. Az első előadó Szokolay Leó dr. árvaszéki elnökhelyettes lesz.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László.

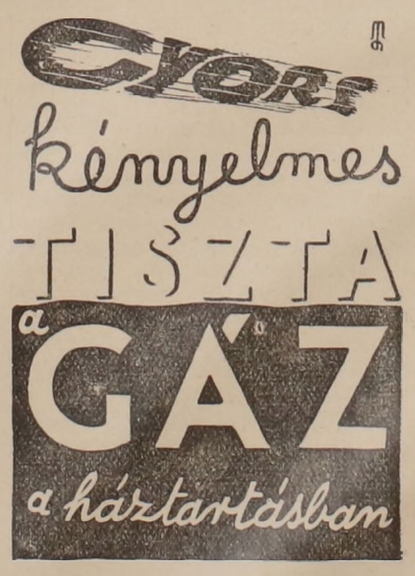

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 135—034	ASTRA XII., UGOCSA U.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY- MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
jan. 27. — febr. 2. prolongálva **A Noszty fiu esete Tóth Marival** Fősz.: Jávor Pál, Szörényi Eva. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Február 9-én megnyilik **Buda legmodernebb intim filmszinháza**	jan. 27 — febr. 2. **A kölcsönkért kastély** Fősz.: Tolnai Klári, Turai Ida, Rádai, Kabos. A FORRONGÓ KINA Kultúrfilm **Hiradó**	**Szenzációs müsor** és a kisérő filmek	GYÁRFÁS GYULA MOZGÓKÉPSZINHÁZA **A budai uri családok szórakozóhelye**

352
Bibl.Civ. Budapestiensis

36. évfolyam | Budapest, 1938. február 3. | 5. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRAÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A medve

kijött barlangjából és körülnézett, hogy megállapítsa, vége-e a télnek, vagy visszamenjen-e még aludni egyet tavaszig. Ha zord az időjárás idekint, akkor nem megy vissza, de ha süt a nap, eleven az élet, akkor elkeseredve fordít hátat a vidám világnak: ez még nem igazi tavasz, nem jött még meg az ő ideje. Gyönyörűen írta meg ezt Jókai az „Uj földesúr"-ban, a magyar feltámadást váró Garamvölgyi Ádámmal kapcsolatban.

Hát bizony zord és mostoha az idő idekint. A magyar medve, amikor körültekint az európai égbolton, nem madarak csicsergését, rohanó hegyipatakok ujjongó csobogását hallja, hanem légibombák dörrenését, ártatlan emberek halálhörgését. A gyűlölség tele borítja gyilkos zuzmarájával földünket, fekete felhőtorlaszok sötétítik el a horizontot: minden oka meglenne a magyar medvének, hogy tavaszt érezzen, ne hajtsa buta fejét újabb téli álomra.

Higgyünk-e a mackó-meteorológia prognózisában? Elhitessük-e magunkkal, hogy végefelé jár a szomorú magyar tél és nemsokára itt a kikelet, amely kifakasztja a megújuló földből reménységeink színes virágait? ... Ki tudna felelni erre a kérdésre! Ne is keressük a feleletet: várjuk csak továbbra is, mint eddig, a tavaszt, amelynek egyszer mégiscsak el kell jönnie. Mert a természet törvénye nem tűr ellentmondást, nem lehet azt szuronyok meg ágyúk erdeivel sem megváltoztatni.

Négy kitüntetés

érkezett a városházára: Szendy Károly, Lamotte Károly, Felkay Ferenc és Morvay Endre érdemeit jutalmazza a kormányzói kéz, amikor átnyujtja nekik a legfelsőbb elismerést látható formában. A főváros népe és a várospolitikai társadalom ünnepli a négy kitüntetett férfiút, de ők nem érnek rá: ha fel is pillantanak egy percre az aktából, ismét visszahullik tekintetük a munkára, melyet folytatnak.

Örülnek-e, nem-e a kitüntetésnek, szükségük van-e ilyen elismerésre, amelyek injekcióként erősitik őket a fővárosért való nehéz küzdelmükben? Ambicióik, vagy hiúságuk kielégítését látják-e benne, serkentést újabb célok felé törekvésre?

Csak azt tudjuk, hogy mi, Budapest polgárai örülünk. A munka eredménye, amelyet a négy kitüntetett városvezető végez, a miénk, mi aratjuk le annak hasznát. Örülünk, mert a kormányzói gesztus a mi hálánkat és elismerésünket fejezi ki; tapsolunk, mert a siker elsősorban a miénk.

Lengyelország

ünnepre készül: várja Horthy Miklóst, a megcsonkított magyar állam fejét. A fejedelmi Krakkó ősi házai díszbe öltöztek, szeretet, hódolat, testvéri szív várja lengyel földön a magyar szuverénitás megtestesítőjét.

A sokévtizedes magyar-lengyel barátságot szoktuk olykor emlegetni, a történelmi multat közös királyainkat, Báthory Istvánt és egyéb emlékeit a két nemzet együttérzésének. De van valami, ami ennél a multnál is erősebben köt bennünket lengyel testvéreinkhez: az a sors, amely másfél századon keresztül őket sujtotta, ma pedig bennünket éget.

Ha van népe Európának, amely megérti megcsonkítottságunk komor fájdalmát, úgy a lengyel az. Több mint másfél évszázad borzalmas szenvedésein keresztül látják, érzik a mi tragédiánkat. Átestek a purgatórium minden borzalmain, nemesen, megujhodva kerültek ki a tisztítótűzből, amely most a mi sorsunk. A lengyelek példája hitet, reménységet jelent nekünk, a mi példánk elmúlt szenvedéseiket vetíti eléjük: a közös fájdalom olyan kapocs, amely minden történelmi hagyománynál szilárdabban forrasztja össze a két testvérnépet.

Kialakulóban az ujjáépülő Óbuda gyönyörü képe

Óbudának dicső multja, nagyszerü jövője van, jelene azonban kétségbeejtő – Milyen lesz a poraiból feltámadó városrész

Karafiáth főpolgármester a III. kerületi Polgári Társaskörben egy már régebben mondott beszédében elismerte, hogy *Budapestnek becsületbeli tartozásai vannak Óbudával szemben.* Ezek a tartozások pontosan 66 éve, az egyesités óta állanak fenn ezidő alatt azonban törlesztésükre nem gondolt a főváros.

Csak az utolsó években kezdtek komolyan foglalkozni a törlesztés módozataival. Ennek eredményeképen *elkészült a III. kerület végleges, de még mindig nem végérvényesen jóváhagyott szabályozási terve.* Megtörtént az első részlettörlesztés, ez azonban sajnálatosan, csak azt eredményezte, hogy a *hitelező tönkremegy* és épen azok, akiknek a főváros legtöbbel tartozik. — Óbuda őslakói, — ez a nemzetéhez mindig hű, becsületes, rendes adófizető kispolgárság — nem fogja élvezni az adósságtörlesztés áldásait.

Óbuda belterületén a szó-szoros értelmében nem marad kő-kövön. Az apró házacskák eltünnek és *itt kapcsolódik bele sok-sokezer, sőt tizezer óbudai polgár sorsa a városszabályozás problémáiba.*

Legutóbb a városrendezés egyik szakértője kijelentette: gondoskodás történik, hogy az őslakosságot ne kergessék el Óbudáról. A megoldás módját azonban nem ismerjük, sőt ilyen megoldást nem is kerestek. A belterületen erre nincs mód, hiszen az itt épülő bérpalotákban a kispénzü emberek el sem helyezkedhetnek. Mint egyetlen letelepedési hely a városrész külső területe, főkép a hegyvidék jöhetne számitásba. *Ha a segitési szándék komoly, ezt a letelepedést épitési kedvezmények, adómentesség megadásával kellene előmozditani.* A legilletékesebbek a város külterjes fejlődése ellen foglalnak állást és az uj épitésügyi szabályrendelet több intézkedése már teljesen ebből a szempontból készült.

Ilyen körülmények között félő, és már mutatkoznak is jelei, hogy *Óbuda őslakosságát ugyanaz a sors éri, mint azt a félmilliónyi fővárosi embert, aki Budapest környékén telepedett le,* ahol a viszonyok ezt lehetővé teszik.

Óbuda lakossága még mindig a legnagyobb bizonytatanságban él a városrendezés irányai dolgában. Ezért megkértük *Kanyó* Lajos székesfővárosi mérnököt, az óbudai városrendezés kérdéseinek egyik legalaposabb ismerőjét és szakértőjét, vázolja olvasóink előtt ezeket a terveket.

A szabályozás fő irányelvei

— Óbudának 2000 éves multja van és hisszük, hogy jövője méltó lesz dicső multjához — mondotta *Kanyó* mérnök. — *Jelene azonban nincsen.* Több, mint félévszázados mellőzésének mégis megvan az a jó oldala, hogy a III. kerület városrendezési szempontból tiszta lapnak számit: *nagyobbértékű épületek nem állják utját annak, hogy Óbuda területén a főváros legkorszerűbb, legegészségesebb városrésze ne épülhessen fel: itt ugyanis inkább városépitésről, mint rendezésről beszélhetünk.*

— Az óbudai hid az a szilárd pont, amelyből az egész városrendezés kiindul és a szabályozás végleges jóváhagyásának eddig éppen az állta utját, hogy nem tudtak dönteni egyrészt a hid vonalvezetéséről, másrészt a hidfőnek és környékének rendezéséről. Végre a kereskedelmi miniszterium Dunahíd-épitési osztálya 7 évi szakadatlan munka és többszöri változtatás után véglegesen megállapitotta a híd tengelyének helyét és elkészitette a terveket, a Közmunkák Tanácsa pedig 1936. decemberében tervpályázatot írt ki a hídfő és környékének rendezésére. Több pályamű gondolataiból és megoldási módjából alakult ki azután a hidfeljáró terve, ami — egy még lehetséges módositást nem tekintve — véglegesnek mondható.

— A Pacsirtamező-utcát, amely Óbuda északi-déli irányú fő közlekedési vonala lesz, valamint a hegyvidék fő útvonalát: a Kiscelli utcát és a Vörösvári-utat a hid tengelyében fekvő 120 méter átmérőjű körforgalmi térbe, u. n. zsiratoárba vezetik, a Lajos-utcát pedig, mai vonalától eltéritve, átvezetik a hid parti íve alatt és igy elkerülik a hidfeljáró szintbeli keresztezését. A hidról a 70 méterre kiszélesitett Tavasz-utca vezet a zsiratoárig. A hidfeljáró kétoldalán kiképzett háromtagozatú téren Óbuda két müemléke :a plébániatemplom és a Zichy-kastély megfelelő elhelyezést talál.

— A Közmunkatanács terve a bécsi forgalmat töréssel vezeti be a dunaparti gyorforgalmi utba. Én ezt a megoldást nem tartom a legszerencsésebbnek. A Vörösvári utca ezen a terven a zsiratoárba csak ugy volna bekapcsolható, ha a Szőlőkert utca és Flórián-tér közötti meglevő részét felhagynák és a tervnek megfelelően áthelyeznék.

Ez a megoldás igen nagy terhet hárít a fővárosra: számos ingatlant kellene kisajátitani, a Vörösvári utca meglévő közműveit áthelyezni, de ezen tulmenően lényeges időveszteséget is jelentenének a tervek kivitelében a hosszadalmas kisajátitási eljárások, az épületek lebontása, a közművek áthelyezése és az utépitések. A főváros módositott terve ezzel szemben csupán azzal a hátránnyal jár, hogy *a dohánygyár egyrésze áldozatul esnék a szabályozásnak.* Kitűnő megoldást jelentene azonban a bécsi forgalomnak egyenes bevezetése a dunaparti gyorsforgalmi utba.

— A jövő nagy érdekeit tekintve, a főváros javaslatát kell helyesebbnek tekinteni, már csak azért is, mert a dohánygyár üzeme mai helyén ugysem lesz sokáig fenntartható.

— Ennek a kérdésnek az eldöntése küszöbön áll és igy *számithatunk arra, hogy Óbuda szabályozásának legfontosabb részére, a hidfeljáróra és környékére vonatkozó jóváhagyás rövidesen meglesz.* Ennek megtörténte után nem lehet akadálya annak sem, hogy az óbudai belterület csatlakozó részeinek készenlévő szabályozási terveit is jóváhagyják.

— A belterület szabályozásának egyik legkényesebb pontja *a hires Zsigmond-utcai szoros.* Ezt ugy oldja meg a szabályozás, hogy a hegy felőli épületsor lebontásával, illetve hátrábbtolásával 30 méter széles, impozáns uttá fejleszti ki az utcát.

A Hegyvidék szabályozása és a Stadion

— A hegyvidék szabályozási tervéből *megvannak a Rózsadombbal határos területek, a Pálvölgy, Szépvölgy és Mátyáshegy végleges jóváhagyott tervei. Most készül a Remetehegy, Táborhegy és Testvérhegy szabályozási terve.* Ez utóbbi elsősorban azért fontos, mert végre *határt szab a téglagyárak agyagbányászatának,* bár ez az intézkedés egyes helyeken már későn jön, igy például a Bohn-téglagyár bányája telett a szabályozási tervben szerepiő hegyvidéki fő közlekedési út, a Remetehegyi út megépitését a földcsuszamlások lehetétlenné fogják tenni, még mielőtt a szabályozási terv jóváhagyása megtörténnék.

— Ezen a hegyvidéken leginkább nagyszabású utépitések várnak megvalósitásra. — Ilyenek :a Remetehegyi út—Virágvölgy—Hármashatárhegy—Guggerhegy—Hűvösvölgyi kilátó út, a Szépvölgy—Pasaréti tranzverzális út, a Kiscelli ut hegyre vezető szakasza, a Kavics utcai szerpentin, stb.

— *A Ürömhegy, Aranyhegy és Péterhegy szabályozási tervei még nincsenek készen. Erre a területre kerülne az egyik megoldási terv szerint a Nemzeti Stadion.* Ennek a megépitése belátható időn belül nem aktuális s addig az idő majd megoldja mindazokat a közlekedési problémákat, amelyeket a óbudai megoldás ellen mint egyetlen érvet hangoztatni szoktak. *Minden mai adottság ugyis az óbudai megoldés mellett szól és ebben a kérdésben az idő is Óbuda mellett dolgozik.*

A rómaiparti sportváros

— A Rómaifürdő villanegyedének szabályozási terve rég megvan. Kiforratlan azonban a Római-part szabályozási terve. Azok a szabályozási elgondolások, amelyek évtizedekkel ezelőtt erre a területre vonatkozóan felszinre kerültek, ma már túlhaladottak. Ez a sportváros joggal megkivánhatja, hogy a korszerű kivánalmakkal számolva, pályázat alapján kialakitott nagyvonalu szabályozási terv nyomán csodás fejlődés kezdődjék és az *itt épülő tökéletes sportváros egyik idegenforgalmi nevezetességünk legyen.*

— Még csak a *bépités módjáról* akarok néhány adatot mondani. A hidfeljáró és zsiratoár környékén 5 emeletes épületeket kell épiteni. Ezek részint áttört csatlakozóudvaros rendszer szerint, részint pedig a még korszerübb és legtöbb levegőt biztositó *sávos beépitési móddal* épülnek. Általában ezek az alapelvek dominálnak a belterület többi részének szabályozásánál is. *Ez az uj beépitési mód lehetővé teszi, hogy Óbuda legnagyobb kincse, kitűnő levegője a fejlődés egyik elsőrendű biztositékává váljék.*

A Via Antica és a Nagyszombat-utcai amfiteátrum

A rómaikorbeli emlékeknek a városrendezésbe való beillesztéséről ezeket mondotta *Kanyó* mérnök:

— A hidfeljáró környékére kiirt pályázattal kapcsolatban az *Olgyay-fivérek* felvették a pályázaton kivüleső területre is kiterjedően a *Via Antica* gondolatát. Ez a Nagyszombat-utcai nagy amfiteátrumtól kiindulva, a zsiratoáron haladna át Aquincumig és az út mentén helyeznék el azokat a római leleteket, amelyek alkalmasak volnának a 2000 éves mult hangsúlyozására. A gondolatnak idegenforgalmi és esztétikai szempontból igen nagy jelentősége van.

— *A gondolatot a főváros is felkarolta, de csak a Filatorigát és Aquincum között kívánja azt megépiteni.* Ezen a szakaszon a Szentendrei ut bevonásával a *helyiérdekü vágányait nyugati irányban tolnák el és igy körülbelül 60 méter széles,* parksávokkal tagolt utvonal létesülhetne, az utmentén pedig elhelyeznék a főváros rómaikorbeli emlékeit. E helyen sokkal inkább megvalósitható a *Via Antica* gondolata, mint a zsiratoár környékén, 5 emeletes bérházak illuzióronto sorfala között.

— *Az egész főváros érdeke, hogy ez a művészi gondolat megvalósuljon és kihasználhassuk azt a propagandaerőt, amit régi kultúránk emlékei az idegenekre gyakorolnak.*

— Még egy archeológiai szempont vetődött fel a városrendezéssel kapcsolatban. A főváros a mult évben megkezdte a Nagyszombat-utcai Királydomb alatt rejtőző *amfiteátrum* feltárását. Az esős idők beálltáig feltárták a Szőlő- és Viador-utca sarkán az amfiteátrum főbejárata körüli részeket. Hátra van még a nagyobb munka, a küzdőtér kiásása és az alapfalak többi részeinek feltárása. *Körülbelül 70.000 köbméteres földmunka elvégzéséről van szó s akkor teljes szépségében ki fog bontakozni az elipszis-alaku amfiteátrum, amelynek hosszabb tengelye 120 méter, a rövidebb 107 méter. Megőrzése, illetve beillesztése a városképbe rendkivül fontos, hiszen ez Magyarország legnagyobb rómaikori müemléke.*

— Amikor az amfiteátrum környékének szabályozási terve elkészült még nem ismerték az amfiteátrum méreteit. Igy most az a veszély fenyeget, hogy *az alapfalak keleti karéja a Pacsirtamező utca kiszélesitésének esetleg áldoztul esik. Okvetlenül szükséges, hogy az amfiteátrum többi részeinek kiszabaditása előtt, már ez év tavaszán a Pacsirtamező-utca vonalában próbaásatások kezdődjenek az épitmény keleti határának megállapitására* és ez alapon a szabályozási terv módositására.

— Helyes lenne a Pacsirtamező utca zsiratoár felőli irányának meghosszabbitása, ahol az két ágra bontva, egyirányú forgalommal kerülné meg az amfiteátrumot, majd ujra egyesitve, eredeti irányában futna be a Bécsi utba.

Csodálatos szép kép az, amit *Kanyó* mérnök a jövő Óbudájáról elénk tárt. Most csak a megvalósulásnak kell bekövetkeznie. Az Árpád-híd épitését még ez évben megkezdik és ezzel megindul a városrész a fejlődés amaz utján, amely több, mint félévszázadon át el volt zárva előle.

Gerő Sándor

"Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Uj református leánygimnázium Kelenföldön

A Budapest—kelenföldi református egyházközség azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a mindinkább növekvő igények kielégitésére *leánygimnáziumot állit fel Kelenföldön.* Az ott lakó református szülőknek is régi óhajtása ez, mert ezidőszerint gyermekeiknek igen nagy utat kell megtenniök, hogy az iskoláikba eljussanak. A legközelebbi két leánygimnázium is nagyon messze esik innen. Az egyik a Belvárosban a Veres Pálné utcai, a másik a Szent Imre herceg útján a Szent Margitról elnevezett leánygimnázium. Az őszi és tavaszi esős, valamint a hideg, zimankós téli napokon aggódó gonddal eresztik útjukra gyermekeiket a szülők.

A református egyházközségnek már megvan a telke is az uj középiskolához: a Fehérvári út és Lenke út sarkán, csak a fővárosnak és a kultuszkormánynak kellene kellő segitséget nyujtania, hogy a leánygimnázium minél előbb felépülhessen.

Az egyházközség addig is hajlandó a telek mellett levő bérházában az első és második osztály számára megfelelő tantermeket és a tanitáshoz szükséges egyéb helyiséget a gimnázium céljaira rendelkezésre bocsátani.

A kelenföldi leánygimnáziumot egyébként nemcsak a református szülők, hanem a többi felekezetekhez tartozók is felkarolnák és igy az a tanulólétszám, amely egy uj iskola felállitását indokolttá teszi, feltétlenül kialakulna. Ily körülmények között minden remény megvan arra, hogy a kelenföldi leánygimnázium első és második osztálya, egyelőre a református egyházközség bérházában, már a jövő tanévben megnyilik.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. **Horthy Miklós körtér 4.**

Sportuszoda és strandfürdő a Hegyvidéken

A budai hegyvidék napról-napra változik. Aki néhány évtized előtt járt arra, az ugyan nem ismer az egykori néptelen, úttalan, ösállapotban maradt vidékre, ahol ma már város van, még pedig Budapest egyik legszebb és főképen legegészségesebb része. Persze: még sok minden hiányzik, rengeteg a tennivaló, ujabb évtizedre van szükség, amig ebből a gyönyörű vidékből az lesz, amire a természet bőkezüsége predesztinálja, de a hegyvidék reménykedik, annál is inkább, mert ebben az évben feltétlenül megkezdi müködését a XII. kerület uj elöljárósága, élén a kitünő *Czebe* Jenő főjegyző-elöljáróval, akinek személye már maga is biztositéka az uj kerület közeli rohamos fejlődésének. Az elöljárósági palota épitését kora tavasszal megkezdik és augusztusra — remélhetőleg — az már beköltözhető is lesz.

A Hegyvidéki Egyesület, karöltve az Orbánhegyi Egyesülettel és egyéb társegyesületekkel uj, szép és hasznos terv megvalósitásán dolgozik, még pedig egyre növekvő kilátásokkal. Uszodát és strandfürdőt kiván a Hegyvidék és ugylátszik, hogy ez a kivánsága már ebben az évben megvalósul. Nagy hiányt pótolna ezen a gyönyörű, nyaralásra alkalmas helyen a sportuszoda, annál is inkább, mert messze esik minden meglévő fürdőtől, már pedig mind egészségi, üdülési meg sportszempontból elsőrendü érdeke az ottani lakosságnak, hogy uszodához és strandhoz jusson.

A hely kijelölésére eddig még nem történt döntés, de több alkalmas, minden tekintetben megfelelő olyan terület is akad ott, ahol megvalósithatják a szép tervet. Bizonyos, hogy rentábilis lesz az uj uszoda és strandfürdő, hiszen oly égető szükség van rá, hogy látogatottsága egyetlen pillanatig sem lehet kétséges. *Szendy* polgármester annakidején megigérte, hogy készséggel támogatja az erre irányuló akciót és kijelentette, hogy a szükséges területet a főváros ingyen bocsátja rendelkezésre. A terv megvalósitásának támogatásába bekapcsolódott a *Testnevelési Főiskola* is, amelynek igazgatója, *Szukováthy* Imre is teljes erővel dolgozik azon, hogy a budai fedett sportuszoda létrejöhessen. A Testnevelési Főiskola növendékei, azonkivül *a közelben levő egész sor iskola szempontjából* is fontos volna az intézmény, nem is szólva általában a nagyközönség érdekeiről.

Ide járhatnának és mentesithetnék az egyébként is erősen igénybevett egyetlen fedett uszodát a budai sportegyesületek, az Attila, Márvány, Mészáros utca középiskoláinak, a ciszterci gimnáziumnak, a Horthy Miklós úti stb. budai középiskoláknak növendékei.

Budapest-Fürdőváros nem képzelhető el a kiépitett, modern kultúrájú hegyvidék nélkül. A *fürdőváros* elnevezés azonban kötelez: ha egyébre nem is, de arra mindenesetre, hogy — fürödni is lehessen. Minden remény megvan rá, hogy rövidesen ez is meglesz.

ÖREGDIÓFA Söröző és Étterem
HEGEDÜS GYULA cigányzenekara muzsikál
Régi budai tradiclók! Uj modern vezetés
I., PÁLYA-U. 3.
ifj. Wagner Béla ü. v. — Reiber József vendéglős
Telefon: 152-494

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Disznóölés

Irta: Kapcza Imre

Gyermekkoromban egy mátraaljai községben laktunk. Szüleim szegény, de takarékos emberek voltak. Igy sikerült nekik megtakarított pénzecskéjükből két kis malacot vásárolni. Amint apám mondotta: „Ezek lesznek a mi takarékpénztárunk". Ez a két kis malac lett azután a család szemefénye, nekünk gyerekeknek pedig játszótársunk.

Lévén a disznó igen értelmes állat, hát biz őkelmék igen „elcserepesedtek", amit máskép úgy is lehetne mondani, hogy elszemtelenedtek. Mert hát ott voltak mindenütt, ahol nem kellett volna. Beosontak a konyhába, ott mindent fölforgattak, nekirontottak a cicának, amely szőrit felborzolva, farkát dühösen csapkodva fujt rájuk s néha bizony meg is pofozta őket. Egyszer betolakodtak a tyúkólba is, ahol friss tojásokat találtak, melyeket rögtön fölfaltak. No, de azért aztán ki is kaptak édesanyámtól, aki büntetésből bezárta őket az ólukba és alaposan összeszidta. „Ilyen, meg olyan malacai! Tojás kell nektek? Hát nem elég a jó finom szeszgyári moslék, meg az árpadara, amit kaptok? No megálljatok bestiák!" A két kis malac bünbánóan röfögött az ólban, aztán elcsöndesedvén, lefeküdtek, egymásra hajtván fejüket.

Délutánonkint édesanyám az udvaron szerette elkölteni uzsonnáját, azt a „kis kávét", amint mondani szokta. A malacok ilyenkor a lába elé telepedtek, s rendszerint nem hiába. Mindig kijárt nekik egy-egy kávéba mártott zsemlye, kenyérdarabka, kis cukor, vagy egy kis tarkó-, meg fülvakargatás, amiket hálás, apró röfögésekkel honoráltak. Tény, ami tény, édesanyám nagyon szerette és becézte kedves állatait: néha még mi gyerekek is kikaptunk, ha nagyon bosszantottuk őket. Nem volt jó falat, amiben nem részesültek volna. Igy nőttek és gömbölyödtek a malacok, mindnyájunk örömére és mindnyájunk szeretetében. Már-megközelitették a száz kilót s tekintélyes disznóformát öltöttek.

Mig édesanyám szeretettel és aggódva nézte őket, mert érezte, hogy kedvencei számára nemsokára elkövetkezik az elkerülhetetlen vég, addig édesapám gyanús, szakértő szemekkel méregette a delikvenseket és melegen érdeklődött az iránt, jól esznek-e még? Mert hát ameddig a disznó jól eszik, kár megölni. Hadd szaporodjék a zsirja.

Egy szép januári napon anyám megilletődve, — mintha valami nagy bajt jelentene, — mondja apámnak:

— Fiam, a malacok nem esznek, csak az ólat rágják.

Egy könnycsepp is jelent meg egyidejüleg szemecskéjében, de azt hamar letörülte kötényének szélével.

— Hátha igy van, — mondja apám — akkor beszélni fogok Batikkal.

Batik bácsi épp olyan kisgazda volt a faluban, mint a többi, azonban úgy kezelni, miskárolni, szúrni és földolgozni a disznót senkise tudta, mint ő. Az egész környéken, széles határban híres erről. Azután meg olyan véres és májas hurkákat, kolbászt, disznósajtot talán az egész országban sem tud senki összefabrikálni, mint ő. Megeheti azt a püspök is! Aminthogy büszkén mutogat is Batik bácsi egy levelet a kecskeméti öreg templom plébánosától (aki ugyan nem püspök, de még az lehet), amelyben megdicséri készitményeit és azt irja benne, ilyen finomat még életében nem evett. Hát ilyen híres ember a mi Batik bácsink! Hozzá ment el édesapám megtárgyalni a nagy eseményt. Estére azután kiadta a rendeletet, hogy holnapután ölünk. A hízókat kiereszteni nem szabad és többet enni se kapnak. Mert hát az nem úgy van a halálraitélt disznóknál, mint az embereknél, akiket agyonetetnek kivégzésük előtt. Eleget zabáltak életükben. Én ugyan láttam, hogy édesanyám kioson az udvarra és valamit szorongat a köténye alatt, dehát sohase voltam árulkodó természetü és nem mondtam el édesapámnak.

Másnap a nagy előkészülettől majd fölfordult a ház. Nem tudom honnan, nagy teknőket, fazekakat, lábosokat kerítettek és azokat mosták, súrolták. Maris néni, aki édesanyámnak a nehezebb munkáknál segíteni szokott, hatalmas kosárral érkezett haza. Volt abban egész fűszeres bolt: rizskása, só, paprika, bors, majoránna, meg Isten tudja micsoda. A kamarából előkerült egy nagy föntő fokhagyma, a szomszédasszony, Julis néni, pedig nagy lábas savanyított fejes és vágott káposztával jelent meg. Mert káposzta nélkül nem disznótor a disznótor. Ebbe kerül a füle, farka, meg a dagadója. Ezektől, meg a jó zsiros és fűszerezett töltelléktől van azután a töltött káposztának olyan jó ize.

Batik bácsi is elküldött egy hatalmas szatyrot, amitől bennünket gyerekeket eltiltottak, mert sok éles vágó, szúró szerszám volt benne. Ezek ugyan bennünket kevésbé érdekeltek, de azért mégis szerettük volna a hurka és kolbásztöltő masinát kipróbálni. De hát tilalom, az tilalom!

A következő nagy napon már reggel korán talpon voltunk, hogy a nagy eseményekből semmitse mulasszunk el. Az udvaron már ott guggol édesanyám az ól előtt, s búcsúzásul vakargatja kedvencei tarkóját, „akik", szegények, nem is sejtik, milyen veszedelem közeledik rövidesen rájuk.

Nemsokára megjelenik Batik bácsi is, egy jó markos legénnyel, s pálinkás jóreggelt kívánva, nekiindulnak a kocák kivégzésére.

Édesanyám és Maris néni már ott állnak, ez utóbbinak egy nagy cseréptál és egy fakanál a kezében. Ebbe a tálba fogja föl majd a vért, amit a fakanállal folyton keverni kell, hogy az meg ne aludjék.

Batik bácsi és segédje kinyitják a disznóól ajtaját, hogy kiakolbólitsák a hízókat. Ezek azonban valami rosszat sejtenek és nehezen akarnak megmozdulni. Dehát szakértőkkel van dolguk és igy mindketten rövidesen az udvarra kerülnek.

Batik és legénye az egyiket azonnal fülön fogják, egy-kettő kirántják alóla a lábait s már mind a ketten rajta térdelnek. A disznónak ez természetesen nem tetszik, éktelenül sivit. A másik ezalatt szintén megrémült, de meglátja édesanyámat, hozzárohan és a köténye alá dugja a fejét. Mélységesen hallgat. Azt hiszi szegény, igy nem veszik őt észre.

Ezalatt Batik bácsi csizmája szárából kikerül egy hosszú éles kés, amellyel a disznó torkát, annak halálordítása közben kissé megberetválja, majd a kést egy ügyesen irányitott szúrással a torkába döfi. Maris néni már ott van a tállal, fogja föl a bőven omló sürü vért és szorgalmasan kavarja. Batik bácsi és legénye a hízó lábait ritmikusan mozgatják, hogy a vér annál jobban kifolyjék. A hízó hangja mind hörgőbbé válik, míg végre teljesen elhallgat. Kimult. Batik bácsi, a véres kést megtörölve a disznó szőrös hátán, feláll.

— No ez kész, hadd jöjjön a másik!

A másik még mindig ott fülel édesanyám köténye mögött, meg nem mozdulna egy világért sem. Édesanyám arcán sürün folynak a könnyek.

— Ne sirjon má a tekintetes asszony, — mondja Maris néni — mer ha igy sajnájja, nehezebben döglik meg a disznó.

Édesanyám, nem tudván tovább nézni a bekövetkezendő tragédiát, a konyhába rohan, sorsára bizván másik kedvencét, amellyel Batik bácsi és legénye hamarosan végeznek.

Következik a pörzsölés. A hízók néhány zsup szalmával kis kézi kocsira rakatnak. A kocsit a legény húzta, Batik bácsi, meg mi, gyerekek, akikhez a szomszéd gyerekek is csatlakoztak, segitettük tolni a kocsit. A falu szélén egy szérűn megálltunk ,ahol Batik bácsi két máglyát készitett, amelyekbe a hízókat elhelyezte. Mielőtt a máglyát meggyujotta volna, a hízók szájába egy-egy kukoricacsutkát rakott, ami szerinte arra volt jó, hogyha az állatok véletlenül borsókásak lennének, attól azok fölpattogzanak. (Ezt ugyan a helybeli állatorvos bolondságnak minősitette, de Batik bácsi szentül hitte. Lehet, hogy neki van igaza. Mit tud az ilyen célirányos dolgokhoz egy ilyen baromorvos?) Mint a sziu-indiánok a győzelmi áldozat tüzét, úgy táncoltuk körül a szép pirosra pörkölődő disznókat, amelyeket Batik bácsi még a lábuk alatt is külön szalmacsutakokkal megpörkölt, hogy sehol se maradjon rajtuk szőr.

Minekutána a disznók igy szépen megpörkölődtek, díszmenetben vittük őket haza. Hozzánk csatlakozott most már a falu apraja-nagyja, szakértő szemekkel birálván a disznó súlyát és a belőlük nyerhető zsir mennyiségét.

Otthon már vártak bennünket a teknyővel és forróvízzel, amellyel a disznókat szépen megmosták és a még véletlenül rajtuk maradt szőrszálakat levakargatták. Most következett a mérés. Apám nagyon meg volt elégedve a disznók súlyával, lesz vagy 75—80 kiló zsirunk.

Édesanyám, aki még mindig a reggeli tragédia hatása alatt állott, most is ott állt kedvencei előtt, amelyek egy fából készitett állványra voltak fölakasztva. Batik bácsi éppen most bontotta ki belső részüket. Anyám megilletódve mondja nekem:

— Látod, fiam, ilyen az ember élete!

A földarabolás után a fehérpecsenyéből hirtelensült reggeli készült. Hát aki még ilyet nem evett, nem tudja, mi a jó. Egy-két pohár karcos után újra megindul a munka. Maris néni nagy szakértelemmel a beleket mossa, anyám az orjaleves, a töltött káposzta és hájaspogácsa készitése körül szorgoskodik, Batik bácsi pedig aprítja a belsőségeket, s egy alkotóművész ihlettségével adja meg a hurkák és kolbászok savát, borsát.

Rövid ebéd után következik a hurkák és disznósajtok kifőzése, szalonnaaprítás és kisütés, a sonkák, oldalasok orják, szalonnák besózása, korianderrel való izesitése, és a többi. Közben lassan beesteledik és hála a sok szorgalmas kéz munkájának, a disznóöléssel kapcsolatos összes munkák elvégeztettek. Még csak néhány hurkát, kolbászt, meg karajt kell a sütőbe tenni a disznó torra, amelyre már jönnek is a vendégek.

A disznótoron ősi szokás szerint Batik bácsinak is részt kell venni, ami arra is jó, hogyha nem sikerültek volna a hurkák, meg kolbászok, hát mindjárt azon melegiben el lehet húzni a nótáját. Dehát a mi Batik bácsinkkal ilyen szégyen még nem esett meg.

Hogy a tor meddig tartott, azt már nem tudom, mert mi, gyerekek a korai fölkeléstől és a sok izgalomtól hamar elálmosodtunk és szüleink bennünket ágyba küldtek. — Annyit azonban mégis tudok, hogy Kovács szomszédéknál másnap lett volna disznóölés, ami elmaradt, mert Batik bácsit reggel felé vitték tőlünk nagy dalolva haza.

Másnap, reánk, gyerekekre jó nap virradt. Mindegyikünk vitt a tanitó úrnak kis kóstolót. Tehát biztos, hogy aznap se felelés, se beszekundázás nem lesz... Délután meg a ságorékhoz, komáékhoz, keresztanyámékhoz vittünk kóstolót, ami szintén nem volt némi haszon nélkül. Ennek köszönhetjük, hogy megvehettük a Robinzon Crusoét, amire már rég fájt a fogunk.

Hát igy esett meg nálunk a disznóölés. Van biz annak már vagy ötven éve.

RÉGI VILÁG

Eltünt a jég a Dunáról, pedig néhány hét előtt még sokan abban reménykedtek, hogy idén talán megtörténik a ritka esemény: Pest és Buda között megáll a Duna jege. A január eleji kemény hideg reménysége elolvadt a Duna jegével együtt, pedig évtizedek óta lesik a dunai hidak járókelői, mikor áll be a hatalmas folyam, mint azelőtt oly gyakran történt.

1848-ban, a szabadságharc évének kezdetén is beállott a Duna jege, meg a következő télen is. Szép, friss, eleven volt az 1848-as Pest-Buda farsangi képe, melyről így számol be *Vachot* Imre *Pesti Divatlap*-ja. (Nem lehetetlen, hogy éppen *Petőfi* Sándor szerkesztő úr írta a tudósítást, hiszen ott működött a Divatlapnál!)

Farsang 1848-ban és a Duna jege

„Fővárosunk örökké változó és ujuló arcképe most a kemény tél alatt és farsang idejében, mind a mellett is, hogy a fő-aristokratia nagyobb része Pozsonban mulat, — fölötte eleven, friss, kivált, ha az utczai nép hideg től, s a bálozók melegtől kipirosloti arczára tekintünk. A bő hóesés következtében jó csúszós lévén az út, jelenleg nálunk még a bérkocsik is szánokká alakultak át, s a csörgőkkel felczifrázoit gebéik csörömpölése eléggé pótolja az egy időre megszűnt kocsizörgést. A már több idő óta beállott Duna érdekes látványt nyujt most a parti sétálóknak, s ugy teszik, mintha az ikervárost csak egy hóval borított nagy árok választaná el, melynek tetején apró fekete bogarakként látszanak a gyalog és ladikon átjáró-kelők hemzsegni, míg a lánczhid építéséhez felállitoit nagy czölöpök magasra emelt fővel hirdetik, hogy a nemsokára kész óriási alkotmány fogja megtörni a két város közti közlekedést annyira gátoló jeget. Valóban Budapest gyönyörű fekvése még télen is fönséges panorámával kinálkozik a szemnek.“

Szenzációs találmány a „jég kötélhid“

Arra, hogy a Duna vize befagyjon, nagyon számitottak a pestbudaiak. Hiszen a jégnek kellett pótolni a hidakat, amelyek nem voltak! A hajóhidat a zajlás megindulása előtt felszedték és a zajló jégtáblák közt istenkisértés volt csónakon kelni át. Igyekeztek is 90 év előtti eleink ezt a közlekedési lehetőséget megerősiteni és kihasználni: ezt bizonyitja a *Pesti Divatlap* január 23-i másik cikke, amelynek tárgya alighanem szenzációs lehetett. Szól a hir a következőképpen:

„(JÉG FÖLÖTTI UT A DUNÁN.) Miután a tapasztalás azt bizonyitá, hogy a befagyott Dunán tört átjárási ut gyakran leszakadoz, minek már több emberélet lőn áldozata, a sok veszély elháritása s a lehető legbiztosabb közlekedés tekintetéből Varsányi János mérnök és muzeumi segédőr igen célszerű jég-út tervet adott be a városi hatóságnak, melly haszonvehető lévén, szives örömest el is fogadtatott. Ezen életbiztositó jég fölötti út körülbelül ebből áll: a Duna jegének legalkalmasabb vonalán mintegy 5 ölnyi szélességre szalmát hintenek el, erre ujjnyi vastagságú kötélhálót terítenek, melly az uttól távolabb jégbe vert erős czölöpök által tartatik; ugy aztán a szalma és háló fölé deszkapadlók helyeztetnek. Kivánatos, hogy e jelesen kigondolt jég fölötti ut minél előbb létrehozassék, nemcsak azért, mert egyszerüségénél fogva kevésbe kerül, hanem mivel minden történhető veszély ellen biztosit. A derék tervezőnek, s a városi hatóságnak e czélszerü intézkedéscért előre is köszönetet szavazunk.“

Hát lehet, hogy annak idején ez nagyszerű megoldásnak számított, ma azonban már nem látszik annak. Vidéken egyébként ma is szokás még, hogy a tiszai, marosi, vagy egyéb folyóátjárók jegét szalmával és locsolással erősitik meg. Varsányi János mérnök uram találmánya azonban már régen a multé. A vashid jobb találmány.

MEGKÖNNYITJÜK
KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő
I., Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

Hogyan lesz a rajzolóasztal terveiből gyönyörű város

Kezd kialakulni az uj Lágymányos képe — Megindul az épitőmunka a Kelenföldön és a Szentimrevárosban

Amióta a Horthy Miklós híd megnyilt, szinte egymás sarkára hág a sok régi és új probléma a Lágymányos és Kelenföld jövő fejlődésére vonatkozóan. Az újak közül a *Stadion* és a *Nemzetközi Vásár*, a régiek közül az új pályaudvar sorsa, az állomás helyének kijelölése és a Gellért téri hurokvágány kihelyezése vannak az előtérben. Végleges állásfoglalás még egyikben sem történt, jóllehet már olyan munkálatokba is belefogtak, amelyek kétségtelen kihatással lesznek a később bekövetkező rendezésekre.

Beavatott helyen, ahol nemcsak a városrendezési terveket ismerik alaposan, hanem a valószínű végrehajtási módozatokat is, a következőket mondották a *Budai Napló* munkatársának:

— *Legsürgősebben a Gellért téri hurokvágány ügyének kell dülőre jutnia*, annál is inkább, mert a Ferenc József hídon már javában folyik a sínek középre való áthelyezése. Ez maga után vonja a közúti közlekedés rendezését a Gellért téren is. Ennek pedig *első etappja a HÉV hurokvágányainak kihelyezése, amihez most már komolyan hozzá kell látni.* A tervek közül kétségtelenül az a legalkalmasabb a megvalósításra, amely a hurokvágány helyéül a Fehérvári út és a vasúti töltés kereszteződési pontját jelöli ki.

— *Forgalmi szempontból is ez a legcélszerűbb.* Itt van a Kelenföld szíve, itt fut át, a töltéstől északra, az egész Szent Imrevárost kettészelő és a Hamzsabégi útba bekapcsolódó Sárbogárdi út, a töltéstől délre a hosszú Dombóvári út és a hatalmas új sugárút, amely a Horthy Miklós híd budai hídfőjének tengelyében az Etele térig halad.

— *Ezen a helyen nagy tér van kialakulóban.* Rendelkezésre áll a Sugárút, Bercsényi utca és Sárbogárdi út közötti hatalmas háromszög, amely kényelmes elhelyezést biztosit a hurokvágány számára az új tér sérelme nélkül. Minden remény megvan arra, hogy illetékes helyen ez az álláspont győz és így a HÉV Gellért téri hurokvágánya a legmegfelelőbb helyre kerül.

Megmarad a Délipályaudvar

— Ami az új kelenföldi pályaudvar kérdését illeti — mondotta informátorunk — ennek megoldása újból eltolódott bizonytalan időre. Az már is bizonyos, hogy a Déli pályaudvar belátható időn belül nem kerül el mostani helyéről. Nagy érdekek súlyos befolyása érvényesült itt, de ragaszkodott hozzá a lakosság jelentős része is. Már el is határoztak olyan munkálatokat, amelyek amellett tanuskodnak, hogy *nem nyulnak a Déli pályaudvarhoz.* Igy nemrégiben jutott megegyezésre a főváros a MÁV igazgatóságával a Szent Imre herceg útját a Németvölggyel összekötő vasuti aluljáró kiszélesitése ügyében. Ez az aluljáró ugyanis annyira szűk, hogy egyszerre csak egy jármű mehet rajta keresztül és körülményes a villamosforgalom lebonyolitása is, kiszélesitése azonban húzódott, mert ha a Délipályaudvar kihelyezése ténnyé vált volna, a vasuti töltéssel együtt eltünt volna az aluljáró is. *Most azonban, hogy a pályaudvar ügye messze időre eltolódott, a kiszélesitési munkálatokat már a kora tavasszal megkezdik. A tervek szerint az aluljáró negyvenöt méter széles lesz.*

— Nem gondol azonban a jelek szerint a MÁV. a kelenföldi pályaudvar áthelyezésére sem. *Arról, hogy a Lenke térre kerüljön, szó sem lehet.* Itt útjában állana annak a nagyszabású városfejlődésnek, amelyre a Horthy Miklós híd megnyitása feljogosit. A kialakulóban lévő ötszögű *Etele tér* — közvetlenül a pályaudvar mellett — és a Horthy Miklós híd budai hídfője, amelyeket az egyszer már Szent Istvánról elnevezett sugárút köt össze, olyan két fontos támpont, amelyet a vasuti közlekedés szempontjából sem szabad figyelmen kivül hagyni. Erre vall az is, hogy a főváros nagyszabású rendezést hajt végre az Etele téren. Sorra megvásárolja, illetve kisajátitja azokat az ingatlanokat, amelyek a tér megnagyobbitásának útját állják. *A kelenföldi pályaudvar előtt olyan hatalmas térség fog kialakulni, amely igen alkalmas lesz a legnagyobb forgalom lebonyolitására is.*

Visszahelyezik az összekötő vasutihid ikerhidját

— A lágymányosi és kelenföldi forgalom biztositására újabban felmerült az az óhajtás, hogy állitsák vissza az összekötő vasuti híd ikerhidját. A Lágymányos fejlődése szoros kapcsolatban van a külső Ferencvárossal és ezt a fejlődést valósággal megbénitották azzal, hogy az összekötő vasuti híd mellől lebontották a régi hidat. A pillérek azonban ma is állanak és úgy a Lágymányos, mint a külső Ferencváros komoly lépéseket tett aziránt, hogy *ezeknek a pilléreknek a felhasználásával biztositsanak átjárót a gépkocsik és a teherforgalom számára.*

— A Horthy Miklós híd megnyitásával kapcsolatban igen nagy jövője van annak a tervezett és sok helyütt már meg is épitett sugárútnak, amely a budai hídfőt a kelenföldi pályaudvarral köti össze. Ez az úgynevezett és az utóbbi időkben igen sokszor emlegetett Szent István útja. Ezt a nevet kapta ugyanis néhány esztendővel ezelőtt a sugárút a Közmunkatanácstól. Amikor azonban a Lipótvárost elnevezték Szent Istvánvárosnak, a Lipót körútat pedig Szent István körútnak, el kellett ejteni a Szent István útja elnevezést, annál is inkább, mert a Bazilika előtti térséget is Szent István térnek hivják és ezenfelül az új Lipótvárosi parkot is Szent Istvánról nevezték el.

A „Szent István-sugárut“

— A sugárút egy szakasza felöleli a Bártfai utcának egy részét is. Természetesen a Bártfai utcának ez a szakasza is a Szent István útja névvel büszkélkedett. A házakról és a kapukról lekerült a Bártfai utca név és helyébe odakerült a Szent István útja elnevezés. Most, hogy a Közmunkatanács régi határozatát megváltoztatta, a Bártfai utca teljesen elárvult: *se nem Szent István útja többé, se nem Bártfai utca, ami igen sok zavarra ad okot.* Épp azért mozgalom indult meg, hogy küldöttség útján kérjék fel a Közmunkatanácsot: *adjon megfelelő új nevet a sugárútnak.* Legjobban szeretnék, ha visszakapná a Szent István útja nevet, hiszen, ha már annyi utat, teret és parkot neveztek el Szent Istvánról, nem baj, ha eggyel több is lesz.

— Ez a sugárút különben is megérdemli, hogy az illetékes tényezők a legkomolyabban foglalkozzanak vele. *Több mint három kilométer hosszúságával egyike nemcsak Budának, hanem a főváros legimpozánsabb útvonalainak. Különösen szép lesz a hídfőtől a Fehérvári útig terjedő szakasza. Ezen a szakaszon ugyanis a sugárút 100 méter széles.* Olyan hatalmas, olyan gyönyörű méretű, amilyen talán az egész földkerekségén nincs. A Budafoki útig húzódó része, ahol a Verpeléti út torkollik belé, már ki is bontakozott minden szépségében: parksáv húzódik a sínek között, a sínek két oldalán és a járdák szélein. Mindezt majd befásitják. Csak az a kár, hogy a hídfő felől nem ad kilátást a sugárút, mert hiszen keresztezi a vasuti töltés, amely ebből a távlatból bizony kissé sivár képet ad. Ezt nem tekintve azonban, a kelenföldiek büszkék erre a sugárútjukra, amely hihetőleg gyorsan és szépen épül ki.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a **Magyar Ruggyantaárugyár**

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 260-056 **Betoncső**

Garszonlakásba praktikus vasbutorokat!
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vilmos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

Szendy polgármester, Lamotte alpolgármester, Felkay Ferenc és Morvay Endre tanácsnokok kormányzói kitüntetése

Nemcsak a városházán de a főváros egész lakossága körében örömet keltett a hir, hogy Horthy Miklós kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a közélet terén szerzett kiváló érdemeik elismeréséül Szendy Károly kormányfőtanácsos, Budapest székesfőváros polgármesterének a magyar érdemrend középkeresztjét a csillaggal és Lamotte Károly dr., Budapest székesfőváros alpolgármesterének a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Felkay Ferenc dr. és Morvay Endre dr. székesfővárosi tanácsnokoknak, sokéven át kifejtett eredményes közhivatali működésük alatt szerzett érdemeik elismeréséül, a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Felesleges lenne méltatnunk azokat az érdemeket, amelyekkel Szendy Károly polgármester szolgált rá erre az előkelő kitüntetésre a főváros szolgálatában és azokat a nagyszerű szolgálatokat, amelyekkel Lamotte Károly alpolgármester érdemelte ki, különösen a főváros pénzügyeinek rendbentartása körül a kormányzói kitüntetési. Állandóan figyelte a főváros közönsége nagyszerű munkásságukat élvezi annak gyümölcseit: nagy örömül szolgál tehát, hogy legmagasabb helyen is kellőképen méltányolják tevékenységüket.

Felkay Ferenc tanácsnok, a közokiatásügyi ügyosztály és Morvay Endre tanácsnok az üzemi ügyosztály vezetője, olyan két oszlopa a főváros életének, akiknek munkájára és kitűnő egyéniségére méltán lehet büszke a főváros. Rendkívül érdemes munkát és kivételesen rokonszenves férfiakat koszorúz meg a kormányzói elismerés. Budapest polgársága örömmel és megnyugvással veszi tudomásul a főváros vezető tisztviselőinek kitüntetését.

A kitüntetett városvezetőket üdvözletükkel keresték fel a pártok, az adminisztráció tagjai és a közélet reprezentánsai. A Fővárosi Rovatvezetők Testületének tagjai és maga a testület is üdvözölte őket. Szendy Károly polgármester előtt Rátkai Károly dr., a szindikátus egyik vezetője szép beszédben fejezte ki a városházi ujságirók örömét és üdvözletét, amire Szendy polgármester kedves közvetlen beszédben válaszolt.

Uj módi

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Mióta világ a világ, az elmuló nemzedékek utolsó Mohikánjai és hirmondói mindig megvetik, lenézik és csufolják az utánuk jövő uj nemzedékeket. *Laudatur temporis acti*, azaz az elmúlt idő dicsérője: ez a szólás Horátius óta él a köztudatban, vagyis kétezer év óta. Apák és fiúk: irta Ivan Turgenyev. Apák és fiak a világkezdete óta állanak szemben egymással, miközben az apák állandóan azt mondogatják, hogy: „Bezzeg másként volt az a mi időnkben!“

Az öreg Altorjai báró *Apor Péter* és a „régi jó Gvadányi“ ugyanigy dicsérik a saját ifjuságuk régi módiját, tehát miért ne cselekedné ugyanezt ama morcos, goromba Budai Hárombék Effendi?

Teszi: és pedig egy sereg ujmódi szokáson kezdi. Ezek elharapóztak, felháboritóan és gárgyuan ömlenek el az egész mai életen és elviselhetetlenek azok számára, akik fiatalságukat egy szebb, jobb, uribb, magyarosabb, liberálisabb korszakban élték le és csördülő atyai poffleveseKkel neveltettek úri móresre.

E szokások nagyrésze ama társadalmi felfordulás következménye, mely a Világháboru után ömlött el szegény, régi, szép magyar életünkön. Idegen, ostoba, főleg német szokások ezek, semmi közük a magyar élethez.

Méltóságos Uram!

Aki úr volt azelőtt is, az egyéb, mint *Tekintetes Ur* nem kivánt lenni. *Tekintetes Ur* volt a kétezerholdas, ősi telkén ülő nemesúr, a fia *urfi* volt. Nagyságos csak a rőfös-vigéc volt. Ma a Nagyságos titulus eltolódott és a Méltóságos lépett a helyébe. Türnöm kell, hogy minden pincér Méltóságos urnak tituláljon. Hiába mondom neki, hogy méltóságos az ángya térdekalácsa, mégis megméltóságoz, mert a nagyságos titulus már mindenkinek derogál.

Valóban az összes demokráciák arra valók, hogy minden demokrata arisztokratává lehessen. A folyamat akkor kezdődött meg, amikor a parasztból kisgazda lett és a parasztképviselő is Kegyelmes Uram, ha miniszter lett.... Hogy miért, nem tudatik, mert ez a titulus csak a valóságos belső titkos tanácsosok titulusa volt. 1918. óta miniszter lett mindenki, aki akart. Több volt miniszterünk van, mint azelőtt 1848, illetőleg 1867. óta egybevéve. Ezek mind uj titulusokkal dekorálták önmagukat, igy tehát a cimkórság felülről kezdődött.

Gentry

A *Gentry* eredetileg az iparüző angol városi középosztályt jelentette, tehát nem nemesembert jelentett. *Herczeg* Ferenc és *Mikszáth* Kálmán teremtették meg a *Gentry* szó uj értelmét. Az 1880-as években kezdte magát Gentry-nek tartani a földjén élő magyar falusi nemesség is. Ma már *Gentry* mindenki, aki azt hiszi, avagy azt szeretné elhitetni, hogy nemesszármazású, főleg azoknak nagy része, akik messziről jöttek. Főleg azok, akik a fene tudja, mi jogon irják magukat két-három-négy praedicatummal, aminek soha semmiféle jogi és szokásbeli alakja nem volt a régi, szerény, iga-

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III., POLGÁR-U. 13
Telefon: 162-765.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa“
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

BÁNKI BÉLA
uriszabó
6
II., Fő-u. 83
Telefon:
157-223.
Havi hitel garanciaképes uraknak

zi magyar uri életben. Hogy mennyire nem volt, ékesen bizonyitja az, hogy noha a néhai való Fráter Lóránd „Ippi, Érkeserűi, Bélmezei és Rogozi" Fráternak irta magát, a Magyar Királyi Országos Levéltár 1913-ban a Vizszentgyörgyi Makrai család ősfáján csak az egyetlen hiteles Érkeserűi előnevet igazolta a Fráter család számára. Aki ezt nem hiszi, nézze meg az Országos Levéltárban.

E sorok irója sem fán termett és tudja, aki tudja, hogy ki fia-csikaja-bornya. E sorok irója tehát joggal tartja izetlen jöttmentségnek a három előneves hencegést. Nevetséges ez főleg ama vargafiaknál, akiknek egy-egy falujában száz, kétszáz család élt tiz-husz holdas kis kurtatelken, kiknek atyjai és nagyatyjai becsületes, derék egyszerűe, nemességükre büszke csizmadiamesterek, kántorianitók és egyéb derék jó emberek voltak. Az unokák ma három praedicatumot viselnek és czerholdas birtokokról álmodnak.

Tegezés és „kérlek alássan!"

Apáink öcsémurazták és magázták az ifjakat, ezek magázták az öregurakat, bátyámuramozták őket. A céhbeli iparoslegények, a diákok és a katonák tegezték egymást. Katonaeredetű, katonát játszó, igen sok esetben a katonáskodást csak mimelő az azonnali tegeződés, amint hogy az emberek „kérlek alássan" stilusa nem létező uriságot szenveleg.

*Kezty*ű

Egészen ostoba és gyökértelen szokás szerint az emberek, mielőtt (egészen feleslegesen) kezet fognának, lerángatják a kezty*ű*jüket. Ez valami tisztességadás akar lenni, noha épen a kezty*ű*hordás a tisztesség. Inkább fogjon kezet két kezty*ű*s kéz, mint két kezty*ű*tlen, mert utóbbiak átadják egymásnak náthabacillusaikat. Ez az ostobaság a katonaságnál nem volt divat. Ugy terjedt el, mint egyéb módi ostobaság.

„Alázatos tisztelettel!"

Az ember, már mint önérzetes uriember, senkivel sem alázatos, csak az alázatos, aki politikai karriert akar csinálni. A szokás a *Gehorsamen Diener* cimű német idétlenség ideplántálása. E sorok irója mindig: Czoki német!-et morog, mikor valami hülye „alázatos tisztelettel!" köszönti. Semmiféle nemzetségem nem volt 1918. óta miniszter vagy efféle, engem ne tiszteljen alázatosan senki! Ezt bizonyára más is ugy érzi, csak nem mondja. Ami helyes volt katonáéknál, ostoba az, különösen a mai kódis, polgáris életünkben. Ez is olyan talmigentryskedés, mint a többi, tehát kellemetlen és konfidens dolog.

A többi ostobaságról legközelebb.

O. K. H.

Egy jubileum tanulságai

Amikor a mult század közepén Raiffeisen szászországi plébános megteremtette az első, altruista alapon a kisemberek érdekeit szolgáló szövetkezetet, sok-sok akadállyal kellett megküzdenie. Szánalmas mosoly fogadta első lépéseit, de az elültetett csemete hatalmas fává terebélyesedett, a szövetkezeti eszme elfoglalta a termelés és értékesítés, majd pedig a hitel terén is méltó helyét. Szászországból átcsapott a mozgalom a franciák, angolok, olaszok országaiba s ma nincsen ország a föld bármely részén, ahol szövetkezetek ne lennének.

Nálunk Csengery Antal volt az első, aki a szövetkezeti eszmét a közélet főtényezőjévé óhajtotta tenni, mellette a nagytudású és melegszivü Darányi Ignác, a finom elméjü György Endre, mindketten földmüvelésügyi miniszterek, Hajós József, Károlyi Sándor gróf, Bernáth István, Dessewffy Aurél gróf, Gaál Jenő, Meskó Pál, László Mihály, Majláth József gróf, Visontai Soma, Horváth János, Gidófalvy István, Benke Imre, Pallavichini Ede őrgróf, Molnár János apát, Rakovszky István, Majláth József gróf, Tisza István és elvbarátaik harcoltak.

1888-ban indult meg a nagy szövetkezeti mozgalom Magyarországon. A parlamentben Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Ugron Gábor, Bartha Miklós, Sima Ferenc, Polónyi Géza, Tisza István, Zselénszky Róbert, Dessewffy Aurél gróf és Gaál Jenő szállottak síkra a Hitelszövetkezet eszméjéért. Elévülhetetlen érdemeket szereztek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Gazdaszövetség, az Első Magyar Általános Biztositó Társaság és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár is. Pest vármegyében Szapáry István gróf főispán, Földváry Mihály alispán, Erdélyben Marostorda vármegye közönsége sürgették a központi hitelszövetkezet felállitását s ez a vármegye menten 80.000 koronát is megszavazott erre a célra.

Ennek a nagy, kitartó és önzetlen munkának lett végre az eredménye az 1898. évi XXIII. törvénycikk, amelyből közvetve a Pestmegyei Hitelszövetkezeten keresztül megalakult az Országos Központi Hitelszövetkezet, ma csonkahazánk egyik legnagyobb s legnélkülözhetetlenebb pénzügyi szövetkezeti intézménye. Most ünnepli fennállásának 40-ik évfordulóját. Hogy a trianoni összeomlást is átélte, csak életrevalóságának bizonyitéka. Hiszen 1914-ben 2462 falusi hitelszövetkezet tartozott kötelékébe 7761 községgel, 685.000 taggal, 45 millió korona befizetett üzletrészt*ő*kével. A falusi szövetkezetek betétállománya 110 millió koronát tett ki, a kihelyezések összege 291 millió koronára rugott. A szövetkezeti eszme régi harcosa: Bethlen István gróf hervadhatatlan érdeme, hogy a nagy gazdasági krizisen áthozta a szövetkezeti eszmét, különben alighanem elpusztult volna. Az állami támogatás hóna alá nyult a szövetkezeti mozgalomnak és ma ismét virágzik s terebélyesedik a szövetkezet fája.

A hitelszövetkezet a falusi népet is megmentette a pusztulástól s ha történtek is itt-ott kisiklások, azok sohasem a szövetkezeti altruizmus rovására, hanem egyes emberek lelkiismeretlenségére rovandók. Ezért a szövetkezet nemcsak tömörülési központja egy vidéknek, hanem gazdasági támasza és népjóléti, kulturális tényezője is.

Csak széjjel kell nézni a vidéken ott, ahol nincsen és ahol van szövetkezet. A sok közül egyet ragadok ki példaképen, az OKH égisze alatt működő Járási Hitelszövetkezetet Balatonfüreden; ez a kitűnő mintaszövetkezet László Gábor dr. igazgató vezetése mellett országos névre tett szert, a gazdák sok százait mentette meg akkor, amikor hitel seholsem volt, kultúrát terjesztett, telepitett, parcellázott, épitett. A központi OKH iskolája meglátszik ezen a vidéki hitelintézményen.

Soha megfelelőbb, érdemesebb jubileumot nem ült a magyar közélet, mint az OKH-ét és a szövetkezeti alaptörvény megalkotásáét. Ma egy hatalmas szövetkezeti szervezet ünnepli, kiterjedt országos hálózatával együtt, a régi tervezők és alkotók emlékét s azokat, akik Schandl Károllyal és munkatársaival az élen, a magyar hitelszövetkezeti életet vezetik. A jövő az altruista szövetkezeteké, amelyek mindenkit felvesznek táborukba, akiben a közérdek és becsületes altruizmus szelleme él.

csikszentimrei László Zoltán dr.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Február 1–15

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szépilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Szent János, Széna tér. 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 126.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u 34.
Aquincum, III., Szentendrei út.
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit vízvezeték-, csatornázás- és szivattyú-berendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bérautó

ADRIA BÉRAUTÓ
a legolcsóbb. — Telefon: 14-14-38.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8 T 154-398

Cégtáblafestő

Művészi cegtáblák uj epuletekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
II., MARGIT-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerüzlet
Se reklám, se kirakat, mégis jó és olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét **GANCS-161**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

HAUER ÉS MÁRTON
DIVATCIKKEK, II. SZILÁGYI DEZSŐ TÉR
JÓ MINŐSÉG, JÓ IZLÉS, OLCSÓ ÁRAK

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város **legolcsóbb** bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, klipszek, brossok és mindennemü esti ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Furnér és fa

Furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, kezty*ű*

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyü vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. — Telefon 152-276.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár 3 évi jótállással P 79.80
Kerékpár. varrógép és gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 Széna-térnél

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertar II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Paplan, matrac

SMARZ PAPLAN, MATRÁC
I. Horthy Miklós-ut 18.

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENÖ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése.
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11, 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268—205

REGENT
Cafe-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

SZERESSETEK

Nékem oly kevés kell, hogy boldog legyek.
Én tudok örülni, ha virágosak
A messzi kéklő hegyek.
S legyen bár kemény hideg tél, künt havaz,
Ha rámmosolyog egy csillogó szempár —
Bennem ujjong a tavasz.
S szivem, e piros hangszer dalol, búg,
Ha érzi egy másik szív lángmelegét
S gyönyörű meséket súg.
Én a napsugárral kacagok
S a pajkos széllel szaladok,
Dalolok a kis pacsirtával,
Áldom a jó Istent a fával,
Fűvel, mindennel, ami éled,
Mert szép a föld és szép az élet!
Nékem oly kevés kell, hogy boldog legyek.
Csak szeressetek . . .
Szeressetek!

Rév Zsuzsa.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Ripka Ferenc ötszáz pengőt adott át a lelőtt rendőrnek. *Ripka* Ferenc nyug. főpolgármester hétfőn a Szent István kórházban meglátogatta *Hajtó* Antalt, a lelőtt rendőrtörzsőrmestert. *Ripka* Ferenc hosszasan elbeszélgetett a súlyosan sebesült rendőrrel, akinek a Rotary Club nevében ötszáz pengőt nyujtott át. *Hajtó* Antal meghatott hangon mondott köszönetet *Ripka* Ferencnek a nagylelkű adományért.

Az eucharisztia református szempontból. A budai ref. egyház előadássorozatában január 26-án szerdán este a Haypál Benő Emlékalapítvány termében dr. *Sebestyén* Jenő teológiai igazgató, a Kálvin János Társaság elnöke tartott előadást „Az eucharisztia református szempontból" címmel. Rámutatott a római katholikus és református eucharisztia fogalom közt levő elvi és gyakorlati különbségekre s arra, hogy milyennek kell a református eucharisztikus életnek lennie a gyülekezeti és egyéni életben. *Herz* Mihály, a Zeneművészeti Főiskola növendékének énekszáma után *Albert* Edit okl. tanítónő költeményt adott elő. Végül *Haypál* Béla ref. lelkész a Korinthusbelikehez írott II-ik levél IX-ik részének 15-ik verse alapján Bibliát magyarázott. Az előadáson nagyszámú közönség vett részt, ott voltak az egyház vezetősége részéről többek között: *Balogh* Gábor főgondnok, kereskedelmi főtanácsos, dr. *Borbély* Kálmán miniszteri tanácsos, *Kádár* Gusztáv máv. műszaki főtanácsos, *Márton* Imre tanácselnök, dr. *Földes Papp* Károly s. lelkész, *Papp* Albert ny. ref. lelkész, *Pintér* Lajos főigazgató és sokan mások.

Elsőrendű munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó: 1-568-63.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházzenei műsora. Február 6-án, vasárnap XI. Pius pápa koronáztatásának XV. évfordulóján *Sugár* Viktor: *Harsonajelek* és *Koudela* Géza dr.: *Ecce sacerdos, Mozart: Koronázó mise, Sztára* Sándor: *Missa statuit* változó részei, *Eisvogel* Ferenc: *Te Deum,* amelyet a szerző *Serédy* Jusztinián hercegprimásnak ajánlott fel, *Sanctus, Pápai Hymnus,* a magyar *Hymnus* szerepel az egyházzenei műsoron. Az orgonánál *Várhelyi* Antal ül, vezényel *Sugár* Viktor.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Vigyázó Géza jubileuma. Meleg ünneplésben volt része az elmult héten *Vigyázó* Géza dr. X. kerületi elöljárónak közszolgálati működése harmincadik évfordulója alkalmából. Az elöljáróság személyzete nevében *Lukácsy* József dr. főjegyző üdvözölte, kiemelve működésének főbb mozzanatait. Ezekből több budai vonatkozású és ezért a budaiak is részt kérnek az ünneplésből. *Vigyázó* Géza dr. központi beosztása során különösen *Budapest-fürdőváros kiépítése körül szerzett hervadhatatlan érdemeket.* A Szent Gellért hullámfürdő, a Széchenyi strandfürdő, a Szent Imre-fürdő megszerzése, a Rudasfürdő modernizálása, továbbá a gyógyforrások feltárása körül fejtett ki értékes tevékenységét. Amikor pedig Kőbánya élére állitották, a kerület polgársága körében folytatta munkásságát és számos intézmény létrehozásával tette még ismertebbé és megbecsültté a nevét.

Társasélet

Nagyszabásu hangverseny Zugliget szegényei javára

Huszár Elemér zugligeti plébános és Máday Sándorné a zugligeti szegények javára február 14-én d. u. 6 órakor az International-Clubban nagyszabású és rendkívül nívos hangversenyt rendeznek. Az est műsora a következő:

1. Bach: Arioso; Händel: Szonáta; Bach: Cellosonata.I Violottán előadja: Gróf Zichy Ernő. Zongorán kiséri: Farnady Edith. 2. Villanelle: Ballada; Hubay: Giannina áriája a Cremonai hegedűsből; Delibes: Chanson espagnol. Énekli: Lorenz Kornélia, Adler Adelina növendéke. Zongorán kiséri: Máday Sándorné. 3. Schubert: Litanei; Ravel: Habanera; Popper: Mazurka. Gordonkán előadja: Friss Antal, a Nemzeti Zenede tanára. Zongorán kiséri: Nagy Olivér. 4. Liszt: Valse impromptu; Liszt: XI. Rapszódia. Zongorán előadja: Farnady Edith. 5. Ady: Mécs László: Megyeri Sári: Versek. Szavalja: Bulla Elma, a Vigszínház művésznője. 6. Három (olasz, német, magyar) Szerenád. Énekli: Rössler Endre, a m. kir. Operaház művésze. Zongorán kiséri: Solti György, a m. kir. Operaház karmestere. 7. Budapesttől—Broadwayig. Előadja: B. Palásthy Irén.

A nemeslelkű rendezők nem kérnek belépődijat és szegényeik javára minden adományt köszönettel fogadnak. Hangverseny után vacsora a Hangli-söröző-ben.

A II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület hangversennyel egybekötött teaestélye. A II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület, amely Thorday tanácsnok elöljáró elnöklete alatt fejt ki áldásos működést, február 14-én, hétfőn este nyolc órai kezdettel hangversennyel egybekötött teaestélyt rendez a Gellért Szállóban. Az estély háziasszonyainak gazdag névsorában a főváros vezető személyiségeinek feleségei mellett Buda előkelő uritársadalmának hölgyei szerepenek. A hangversenyen közreműködnek: Albert Ferenc hegedű, Kreszné Drewett Nóra zongora, Bodó Erzsi és Bilinszky Zsigmond énekszámokkal. A hangversenyt tánc követi.

Gegus Dániel előadása a Budai Iparosok és Kereskedők Köre családi estjén. Február 7.-én 9 órai kezdettel családi estélyt rendez a Budai Iparosok és Kereskedők Köre a Pozsony-étteremben lévő helyiségeiben (I., Krisztina-körút 8/10.). Az est keretében Gegus Dániel ny. főkapitányhelyettes tart előadást.

A Vogl-bál. Február 19-én, szombaton este a Budai Vigadó összes helyiségeiben rendezi hagyományos jelmezbálját a népszerű Vogl-tata. Jegyek előre válthatók Vogl Imre tánciskolájában, II., Medve-utca 6. I. emelet, telefon 152-346.

Árpád Táncestély. A 158. sz. Árpád cserkészcsapat tisztikara és öregcserkészei február 5-én 9 órai kezdettel rendezik meg hagyományos táncestjüket a Marcibányi téri lövölde termeiben a táborozási segélyalap javára. A Széna tér és Lövőház utca sarkától külön autójárat áll a közönség rendelkezésére. Személyenkint 20 fillér. A megjelent hölgyeknek izléses táncrendet adnak. Meghivóigénylés: Hanzély J. cimén, III. Hunor u. 16.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél
Délipályaudvar.
Megrendelés
Telefon: 367-149

„Egy amerikai képviselő ablakából az utcára zuhant"

Az egyik napilapban olvastuk ezt a cimet. Eddig úgy tudtuk, hogy a háznak, a szobának van ablaka, most azonban kiderült, hogy a képviselőnek is van. Szegény nyelvünk ellen annyi merényletet követnek el nap-nap után, hogy a sajtónak féltékenyebben kellene őrködnie és védekeznie az ilyen hibák ellen. Nem mentség, hogy a lapkészítés láza elkerülhetetlenné teszi az ilyesmit. Aki tud magyarul, az minden körülmények között magyarul fejezi ki magát, akármilyen siétős is a dolga. (— ő)

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Műsoros est a Szent Imrevárosi Társaskörben. A *Szent Imrevárosi Társaskör és Kulúregyesület* január 31-én, hétfőn este műsoros családi estét rendezett, melyen Kovács József ny. tábornok, Deva M. Alfréd énekművész, Sauerwald Géza karnagy, Wehner Tibor zongoraművész, Zombory Zoltán előadóművész, Sauerwaldné Szathmáry Margit operaénekesnő és Badár Béla hegedűtanár, zeneszerző szerepeltek. A hangverseny után tánc következett.

Fényes esküvő. *Farkas* Béla, a Magyar Nemzeti Bank kiváló tisztviselője, szkv. tüzérfőhadnagy, január 29-én este 7 órakor tartotta esküvőjét a Szilágyi Dezső téri templomban *Móra* Ilonkával. Az esketési szertartást *Haypál* Béla lelkész végezte, aki hitbuzgó beszédet intézett az ifjú párhoz. A vőlegény nagynénje: *Haypál* Béláné megindítóan szép orgonajátékkal gyönyörködtette az esküvőn résztvevőket. A vőlegényt házasságkötése alkalmából a budai ref. lelkészi hivatal részéről dr. *Borbély* Kálmán miniszteri tanácsos, gazdasági főtanácsos, az egyház presbitere lelkes szavakkal üdvözölte s hitbuzgó szavakkal Isten gazdag áldását kérte az ifjú párra. Az esküvőn nagyszámú lelkes közönség vett részt, ott voltak többek közt: dr. *Petri* Pál v. b. t. t., nyug. államtitkár, a Kálvin téri ref. egyház főgondnoka, dr. *Szász* Károly, v. b. t. t., a képviselőház volt elnöke, dr. *Borbély* Kálmán miniszteri tanácsos, presbiter, dr. *Szász* Béla közig. bírósági tanácselnök, dr. *Oláh* István ügyvéd, *Szelka* Árpád, dr. *Földes Pap* Károly lelkész, K. I. E. ügyvezető igazgató, dr. *Péter* János lelkész, a Keresztyén Család főszerkesztője, *Pintér* Lajos gazdasági főigazgató és sokan mások.

Óbuda városrendezési problémái. A III. ker. Polgári Társaskörben fenti cimen tartott értékes előadást Kanyó Lajos székesfővárosi mérnök január 26-án. Az előadást nagy érdeklődéssel hallgatta a megjelent nagy és előkelő közönség, amelynek sorában ott volt többek között vitéz Pólya Antal dr. min. tan., a Nep. III. ker. elnöke és neje, Szécsy Endre dr. főmérnök, a kereskedelmi minisztérium megbízásából, Gergelyi Ernő dr., a III. ker. elöljáró helyettese, Zboray Sándor dr., a III. ker. Honsz. elnöke, Káldor Gyula műszaki főtan., Szigeth Gábor egyet. rendk. tanár, Mathiaskó Károly, Trauschenfelsi Trausch Frigyes, a Kereskedelmi Bank fiókfőnöke, Kuncze Géza, a Keresztény Társaskör és az Ote elnöke, Schuster Ede, a székesfővárosi III. ügyosztály vezetője, Orova Zsigmond dr. törvényhatósági biz. tag üdvözölte a megjelenteket, majd az előadás után vitéz Pólya Antal dr. köszönte meg az előadónak nagy felkészültségről tanuskodó és tökéletes szakismeretet bizonyító előadását. Kanyó Lajos mérnök lapunk más helyén nyilatkozik az óbudai városrendezésről. Itt említjük meg, hogy a III. ker. Polgári Társaskörben február 7-én a Nemzeti Egység Országos Tanügyi Szervezete Fővárosi Tagozatának III. kerületi csoportja rendezésében Felkay Ferenc dr. szfőv. tanügyi tanácsnok tart előadást: „A serdülő ifjúság védelme" cimen.

50 év körüli jólelkű, egyszerűbb igényű, magasabb intelligenciájú független nő, kísérőnőül idősebb hölgy mellé reggel fél 9-től délig és délután 2 órai elfoglaltságra felvétetik. Irásbeli részletes ajánlatokat „Kísérőnő" jeligére a lap továbbit.

IDŐSEBB HÖLGY kis családnál keres egyszerű, napos szobácskát központi fűtéssel, fürdőszobával, teljes kitüno ellátással. Jólelkű embereknél otthonra vágyik. Havonta 80 pengőt fizet. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Kertes lakás" jeligére.

Előadás a „Budai Ügyvédek Egyesületében". A „Budai Ügyvédek Egyesülete" február 9-én (szerdán) este 7 órakor, a Budai Polgári Kör helyiségeiben (II., Szilágyi Dezső-tér 5. sz. a.) ülést tart, melyen Varannai István dr. „Az új Ügyvédi Rendtartás fegyelmi joga" cimen olvas fel. Az előadást este 9 órakor ugyanott társasvacsora követi. A társasvacsorán leendő részvételt az egyesület háznagyánál, vitéz bárcsházi Bárczy Boldizsár dr.-nál, II., Margit-rakpart 15. sz. (Telefon: 152-632), vagy irásban 1938. február 6-ig kell bejelenteni.

Ujabb kisajátitás az óbudai városrendezéssel kapcsolatban. *Kempelen* Ágoston tanácsnok elnöklésével tartott ülést szombaton délelőtt a központi városházán a városrendezési és magánépitési szakbizottság. *Bertalan* Albert mérnök ismertetésében előadta, hogy az óbudai hídfő környékének szabályozásával kapcsolatbon a fővárosnak *meg kell vennie a hidfő melletti Pacsirta utca 17. számú ingatlant. A telek 21,000 pengőbe kerül.* Az ingatlant útépitési céljaira használják fel a városszabályozási tervek szerint. A szakbizottság tárgyalta még a Kakuk utca, Mártonhegyi út és Diana út közötti terület szabályozásának módosítását is.

A Vöröskereszt III. kerületi választmánya február 23-án tartja meg évi rendes közgyűlését *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljáró elnöklete alatt. A gyűlés napirendjén több fontos tárgy szerepel. A III. kerületi választmány *a jövőben még fokozottabban kiván résztvenni a szociális munkában* és erre vonatkozóan tesz előterjesztést az elöljáró elnök.

Clauser Mihály igazgató jubileumi ünneplése

a Budai Zeneakadémia 70-ik évi közgyülésén

A nagymultú *Budai Zeneakadémia* 70-ik évi jubiláris közgyülésén a tagok csaknem teljes számban megjelentek. *Kertész* K. Róbert elnök elnöki megnyitójában érdekes képet festett Buda zenei kulturájának keletkezéséről, fejlődéséről és jelenlegi helyzetéről.

A megnyitó után a közgyülés tárgyalta az elmult év működéséről beszámoló évi jelentést, a zásszámadást és az 1937/38. évi költségvetést. Ezután egyhangu lelkesedéssel ujból *Kertész* K. Róbertet választották elnökké, alelnökké az agilis *Doleschal* Józsefet, aki mint a BBTE egyik alelnöke, népszerű Buda társadalma előtt, megválasztották ujra a régi tisztikart és igazolóválasztmányt. Végül az elnök inditványára *Clauser Mihályt tiszteletbeli taggá választotta meg a közgyülés. 25 évet meghaladó igazgatói működése elismeréséül.* Az elnök meleghangú szavak kiséretében gyönyörű ezüstkoszorút nyujtott át az ünnepeltnek.

Clauser Mihály 1892-ben került a Budai Zeneakadémiához. Kezdetben az ének- és zenekarban működött, majd 1898-ben megválasztották titkárnak. Ez állásában is folytatta zenei működését, segédkezett az ének- és zenekar betanitásában, korrepetált a szólistákkal és kisérte őket a hangversenyeken. Az egyesület ének- és zenekarát vezényelte a kapucinusok templomában a bérletből folyó kötelező miséken. *Szautner Zsigmond* igazgató 1910-ben történt elhalálozása után mint helyettes igazgató, majd mint igazgató került a Zeneakadémia élére s azt 25 év alatt jóhirű zenepedagógiai intézetté fejlesztette. Ma is egyike a legkiválóbb budai zenepedagógusoknak, akinek sokat köszönhet Buda zenei élete.

SZEP HÁZ, JÓ HAZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal zenével. Leggondosabb diétás konyha is
BELLEVUE
II., Atilla utca 53

A „Budavára" kultúrestje. A *„Budavára"* szerkesztősége február 5-én, szombaton kultúrestét rendez a Kapucinus Kultúrház (volt Budai Zeneakadémia) II. Fő utca 30. sz. I. em. alatt levő hangversenytermében gazdag műsorral. Az estély, amelyre a *belépés dijtalan,* hét órakor kezdődik.

Bécsi jódler-énekesnő a Délivasut-kávéházban. A patinás budai kávéház mindig különleges csemegével szolgál budai törzspublikumának. Most itt lép fel Budapesten először a bécsi jódlerversenyen kitüntetett Franci Grötz jódlerénekesnő. Mint kuriózumot is érdemes meghallgatni.

Közgazdaság

Rovatvezető: **VÉCSEY MÁTYÁS.**

A patkószegtől a koporsóig

Irta: **Tóth Gábor** tvhat. biz. tag, a Füszerkereskedők Orsz. Egyesülete elnöke

„Patkószeget és koporsót egyformán kell árulnia a vidéki vegyeskereskedőnek, — ezt az egyszerü ténymegállapitást egy iparosember tette kamarai sokadalomban. — Vajjon hányféle képesitést kéne szereznie, hogy mindazt árulhassa, amit kuncsaftjai venni akarnak?"

Egyik fővárosi napilap január 29-iki számának vezércikke kezdődik ezzel a mondattal. A továbbiakban pedig élesen és irónikusan kikel a kereskedelem képesitéshez kötése ellen, amivel a Kereskedelmi és Iparkamara január 27-iki közgyülése foglalkozott.

Mint a képesités híve, — magam is kereskedő — nem találhattam volna megfelelőbb kiindulópontot cikkem megirásához, mint éppen az emlitett vezércikket.

Elsősorban meg kell állapitanom, hogy a közvélemény, de maguk a kereskedők sincsenek tisztában a kereskedői képesités minéműségével. Az emlitett vezércikk joggal azt a hitet kelti, hogy a képesités azt jelentené, hogy az a kereskedő, aki patkószeget árul, kovácsmesterséget, aki koporsót, asztalosmesterséget kénytelen tanulni. Ez a beállitás nevetséges. A kereskedői képesités annyit jelent, hogy *kereskedő csak az lehessen, aki mint inas és segéd leszolgálta a szükséges éveket és az üzletben nőtt fel.* Csodálatos, hogy a fenti módon a Kamarában a képesitést éppen iparos aposztrofálta, aki egészen magától értetődőnek találja azt *minden szakmában* és elkeseredetten harcol a kontárok ellen. *Ahogy az iparban vannak kontárok, ugyanúgy lehetnek a kereskedelemben,* — mint ahogy vannak is — és ezek a kereskedőkontárok éppúgy ártanak a korrekt kereskedelemnek, mintahogy a kontár iparosok ártanak a becsületes iparnak.

A háborúelőtti időkben soha szóba sem került a kereskedői képesités, de erre akkor nem is volt szükség, mert — egészen rendkivüli kivételeket nem tekintve — a legtöbb kereskedő mint inas és segéd nőtt fel és alaposan kitanulta a szakmát. Kitanulta, mert *a kereskedőnek is kell tanulnia és pedig sokat.* Tessék csak megkérdezni *Orel* Géza dr. tankerületi főigazgató urat, a kereskedői problémáknak Magyarországon legalaposabb ismerőjét, mit és mennyit kell tanulnia és tudnia a modern kereskedőnek és milyen nagy gondot forditanak a nyugati államokban a kereskedő képzésére. De nem volt szükség kereskedői képesitésre a béke boldog éveiben már azért sem, mert még húsz évvel ezelőtt is *Nagymagyarország fővárosában mindossze 20 butorüzlet volt, a mai 400-zal szemben, alig valamivel több cipőüzlet, ma kb. 800 van,* 100 tejcsarnok-fiók volt a mai 1100-zal szemben és mig békében egyetlen szövetkezeti üzlet nem volt, ezeknek száma ma eléri a 160-at. Ugyanez az arány, vagy még rosszabb a kereskedelem minden ágában.

Állitsuk most ezzel az üzleti túltengéssel szembe a mai Csonka-Magyarország népességét azt, hogy a főváros lakosságának szaporodása nemcsak hogy lépést nem tartott az üzletek elszaporodásával, de mélyen alattamaradt annak és állitsuk szembe még azt is, hogy ez a lakosság vásárlóképesség tekintetében mit jelent és akkor előttünk áll tisztán a kiskereskedő sivár jelene és jövője.

Ma az egy üzletre eső vásárlók még a létminimumot sem biztositják és a megélni nem tudó kiskereskedő kénytelen, ha ez egyáltalán lehetséges manapság, egy-egy szerencsésebb kartársánál mint alkalmazott elhelyezkedni, vagy pedig a munkanélküliek, esetleg a máról-holnapra élő ügynökösködéssel foglalkozók szomorú sorát szaporitja. Az államnak érdeke, hogy önálló, kiegyensúlyozott egzisztenciákat neveljen és ne szaporitsa az eltartottak számát. A kiskereskedelem mai helyzete azonban semmi jóval sem kecsegtet e téren.

A boldogtalan korszak egyik mániájának nevezi az idézett vezércikk a kereskedői képesitést, amely az egyén ellen tör, a gondolat és cselekedet

szabadsága ellen, az egyes ember valamennyi függetlensége ellen, az egyéniség sikere, szerencsés esélyei ellen. Tegyük fel, hogy ez mind igaz. *Miért csak a kereskedőknél fáj ez? Miért nem fáj az iparosnál és egyéb foglalkozásuaknál?* Hiszen csaknem mindenütt vannak megkötöttségek és mindenütt kell valami képesítés. A szellemi kiválóságot a képesítéshez kötés nem nyomja el, az mindenütt és mindennek ellenére felszínre tör. A középszerű tehetségnek pedig előny a képesítés.

Az említett cikk *Munkácsy* Mihály és *László* Fülöp példájára hivatkozik: lám, nekik sem volt képesítésük. Igaz, Edisonnak sem volt mérnöki képesítése, mégis a világ legzseniálisabb feltalálója lett. De... a mérnöki pályára készülőknek érettségizni kell, egyetemet kell végezni — ők enélkül nem építhetnének házat, hidat, vasutat. A festőművész is, akármilyen istenáldotta tehetség, mégis csak tanul és tanul, ha nem is szigorúan előírt képesítés szerint. Zongoraművész csak az lehet, aki elvégezte az akadémiát és bizonyságot tett művészetéről.

A kereskedői képesítés sem akadálya annak, hogy a zseni érvényesüljön. Ez a képesítés nem azért szükséges, hogy szerzett jogokat tépázzon meg, ez teljesen távol áll tőle, de *a jövőre biztosítani akarja a kiskereskedő jobb megélhetését, gátat akar vetni az üzletek teljesen céltalan elszaporodásának, annak, hogy boldog-boldogtalan üzletet nyithasson* és kivegyen egy-egy falat kenyeret a megélni már-már alig tudó kiskereskedő szájából.

Javulást és haladást jelent az 1937. évről a Magyar Nemzeti Bank

A Magyar Nemzeti Bank február 7-én tartja rendes közgyülését, amelyre a főtanács előkészítette már az 1937. évi üzletvitelről szóló jelentését.

Az év első hónapjaiban — mondja a jelentés — az ipari termelés emelkedő irányzata erős lendülettel fejlődött tovább. A felfelé törő irányzatot hirtelen visszaesés váltotta fel és a nyár végén tapasztalt átmeneti javulás után az őszi hónapokban ujabb nagyarányú hanyatlás következett. A nyersanyagpiacokon és az értéktőzsdéken bekövetkezett fordulat eleinte nem éreztette hatását a termelésben, de az őszi hónapokban az ipari termelés némely ágában már határozott visszaesést lehetett észlelni, bár a legtöbb országban a termelés még mindig az előző év szintje fölött mozgott. A különböző országok gazdasági helyzetének alakulása általában sokkal egységesebb képet mutatott, mint a megelőző években. Általában, ha az egész évet egységesnek tekintjük — mondja a jelentés — a legtöbb országban az utolsó napok visszaesése ellenére a gazdasági tevékenység erősen emelkedő irányzatáról beszélhetünk. Ez alól csak az Egyesült Államok és Franciaország volt kivétel.

A valutáris viszonyokat általában a viszonylagos stabilitás és a gyengébb országok valutáris helyzetének megerősödése jellemzi. Ez azt a reményt erősithette, hogy a behozatali és devizaforgalmi korlátozások lebontása irányában jelentős lépések történhetnek.

A magyar gazdasági helyzet viszonylagosan simán,egyenletes fejlődés jellemezte. Ez az egyenletes, nyugodt fejlődés a jövőre nézve a világgazdasági konjunktúrális helyzet netáni kedvezőtlen eltolódása esetére is nagyobb ellenállóképesség kifejtésére nyujt reményt. Nemzeti jövedelmünk számottevően emelkedett, amit az árszinvonal emelkedése mellett elsősorban az ipari termelés növekedése idézett elő.

A jelentés azután az adósságrendezés terén elért eredményeket ismerteti. Magyarország adósságszolgálat fejében évenként körülbelül 45 millió aranypengő értékü szabad devizát fog fizetni. A jegybank leszámitolási állománya az évben 463 millió pengő volt, 86 millióval kevesebb, mint egy év előtt Az év végén a leszámitolási állomány 67.1 százaléka a budapesti állományra esett, az előző év végén az arányszám 67.9 százalék volt. A benyujtott váltók átlagos lejárata 53 nap volt az előző évi 47 nappal szemben. Az állam adóssága 115 millióra emelkedett, ebből 79 millió esett a gazdatartozások rendezésére igénybevett hitelre. A jegyforgalom januártól októberig állandóan növekedett. Legmagasabb volt a jegyforgalom október 31-én 468 millió pengős összeggel, legalacsonyabb január 23-án 351 millióval. A jegyforgalom havi átlagai 6.5—14.4 százalékkal multák felül az előző évieket.

Uj zenei könyvek!

Demény: Hangversenykalauz	P	4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei		4.80
„ Vezető a zene világában		3.90
Gál György S.: A zene története		10.—

Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

Halász Manó nyugalomba ment

A Magyar Általános Takarék vezérigazgatója, Halász Manó, 52 évi munka után ugy érezte, hogy most már joga van a pihenésre. Nyugdijaztatását kérte a takarék igazgatóságától, amely — engedve a sulyos érveknek — honorálta Halász Manó kérését, azzal, hogy továbbra is számot tart Halász Manó tudására, tapasztalataira, nagyszerű képességeire.

Ötvenkét év!... Szakadatlan, nehéz munkában, felelősséggel teljes pozicióban: csak kivételeseknek engedtetett meg, hogy ilyen pályát és harcot végigküzdhesssenek. A magyar néplélek azt vallja, hogy itt a földön mindenkinek ki van mérve egy rakás kenyér: az élet addig tart, amig az ember meg nem ette a neki rendelt kenyérporciót. Ha igy van ez a munkamennyiséggel is, ha mindenkinek ki van osztva, mennyit kell elvégeznie életében, ugy Halász Manó régesrég tul van a neki szánt porción: annyit és oly derekasan dolgozott, mint sok ember együttvéve. Ami pedig a kenyéradagját illeti, nos, Halász Manó ezen a téren könnyelmű volt. Nem volt szive ahoz, hogy megegye azt, ami neki rendeltetett, mindig megosztotta másokkal, akiknek nem jutott volna különben.

Tetőtől-talpig derék uriember, kitünő bankvezér (ennek a szónak legnemesebb, minden hivalkodás nélkül való értelmében) és a társadalomnak minden téren cselekvő tagja Halász Manó. Évtizedekig tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának is: a városházán ma is a legnagyobb szeretettel és megbecsüléssel gondolnak rá. Purián, egyszerű, végtelenül szerény lénye, nemes uriassága mindenkit megnyerő, aki közelébe jutott és most mindez a sok ember meleg szivvel kiván neki egészséges, hosszú, nyugodt pihenést, aranyos, meleg öregkort.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László.

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Kik tartoznak február hóban vagyon-, jövedelem- és általános kereseti adóvallomást adni

Mindazoknak, akik a mult évben vagyon és jövedelemadót fizettek, vagy általános kereseti adót és az idevonatkozó fizetési meghagyás ellen nem felebbeztek, vagy az adófelszólamlási bizottság határozatát nem felebbezték meg és jövedelmük évi 10.000 pengőt meg nem haladja, uj vallomást február hóban adni nem kell. Uj vallomást csak abban az esetben kell adni, ha a jövedelemben az előző évihez képest több mint 20 százalékos emelkedés állt elő. Ugyanez áll a vagyonadó tételére is. A kereseti adónál pedig évi 1200 pengős emelkedés esetén kell uj vallomást beadni.

Mindazok akiknek jövedelmük a 10.000 pengőt meghaladja, vagyonuk pedig a 150.000 pengőt, minden év február havában kötelesek uj vallomást beadni.

A társasházszövetkezetek tagjai, amennyiben a mult év folyamán vagyon- és jövedelemadót fizettek, és jövedelmük a 10.000 pengőt nem haladja meg, uj vallomást beadni nem tartoznak. Azok a társasházszövetkezeti tagok, akik a mult évben vagyon- és jövedelemadó fizetése alól fel voltak mentve, a folyó évben sem tartoznak vallomást beadni, ha jövedelmükben, illetve vagyonukban nagyobb változás nem állt be.

Az adókivető hatóságoknak jogában áll a rögzitett kisebb jövedelem- és vagyonadóalapokat március végéig felmondani, vagy pedig, mint az elmult évben is gyakori eset volt, a társasházszövetkezetek tagjaitól szabályszerű vallomást bekérni. Ebben az esetben a társasházszövetkezetek tagjai vallomásukhoz feltétlenül csatolják az Egyesületünk által e célra készitett és a házgondnokság által kiállított blankettát, amelyet az adókivető hatóságok az adóalapok helyes megállapitása céljából elfogadnak. Enélkül a vallomás kiállitása a legtöbb esetben nem lehet pontos s igy az adókivető hatóságok a társasházszövetkezetek tagjainak jövedelem- és vagyonadó-kivetését tévesen állapitják meg, amiből rendszerint csak a szövetkezeti tagnak van kára. Minden az öröklakással kapcsolatos kérdésben ajánlatos tehát közvetlenül egyesületünkhöz fordulni, ahol a hivatalos órák alatt, d. u. 3—6 között tagjainknak készséggel álunk rendelkezésükre.

70 százalékos vizmegtakaritás

Budapest Székesfőváros Vizművei 380,007/1937, a főváros polgármestere pedig 238,914/1937—XII. ü. o. szám alatt emgedélyezte azt a budai találmányt, amely *módot ad a drága vizdijakkal terhelt háztulajdonosoknak, hogy a vizfogyasztásban lényeges megtakarítást érjenek el.* Az uj találmány, amelynek „*Duplex*" a neve, egy W. C. öblitőtartány, amelynek két húzója van: egyik nagyöblités, a másik kisöblités céljára. Nem mindig szükséges ugyanis az a nagy vizmennyiség, amelyet eddig öblitésre használtak. Egy 5 személy által lakott lakás W. C.-je naponta legalább 25-ször lesz használva, ebből csak ötször szükséges nagyöblités, húszszor pedig kisöblités. A „Duplex" öblitőtartány használata esetén a kisöblités mindössze 1 és ½ liter vizfogyasztást jelent. Egy 5 személyes lakásnál a vizfogyasztás tehát igy alakul: 5x10 liter és 20x1 és ½ liter, összesen 80 liter, a megtakarítás naponta 170 liter, egy hónap alatt 5100 liter, évente pedig 61,200 liter, ami egy húszlakásos bérháznál évente 1,224.000 liter. — Ez pedig a 22 filléres vizdij mellett évi 270 pengő megtakarítást jelent. Ha figyelembe vesszük, hogy a „Duplex" tartály ártöbblete kb. 8—10 pengő, előnye nyilvánvaló, mert 6—8 hónap alatt megtérül a befektetett összeg.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Febr. 6, 10, 13, 17, 20, 22, 24, 27.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
I. Hely, úri **3.—**
„ „ hölgy **2.—**
Belépődij II. „ **1.50**
III. „ **—.60**
Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Meghivó

a „Lenke-ut 65-67. számu Társasházszövetkezet" 1938 február hó 12-én, d. u. 6 órakor, a XI. Lenke-tér 12. sz. alatti Fischer-féle épitészi irodában tartandó

XX. rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. *Az igazgatóság és a felügyelőbizottság évi jelentése.*
2. *Az 1937. évi zárszámadás és mérleg s az 1938. évi költségelőirányzat megallapitása.*
3. *Határozat a felmentvény tárgyában.*
4. *3 felügyelőbizottsági tag választása.*
5. *Inditványok.*

1937. évi mérleg: Vagyon: *Szövetkezeti épület 48 000.— P. Szövetkezeti tagok kölcsöntartozása 4.400.— P. Pénztár 275.69 P. Összesen: 52.675.69 P.* **Teher:** *Üzletrészek 41.360.— P. Tartalékalap 6.640— P. Szövetkezeti tagok előre befizetett járuléka 275.69 P. Hitelezők 4.400.— P. Összesen. 52.675.69 P.*

1937. évi eredménykimutatás: Veszteség: *Vizdij 1.184.86 P. Világitás 232.52 P. Költség 908 06 P. Kamat 221.40 P. Tüzbiztositás 257.81 P. Épület karbantartása 2.998.58 P. Adók és illetékek 15,142 44 P. Összesen: 20.945.67 P.* **Nyereség:** *Folyószámlán járulékok: 20.945 67 P.*

A szövetkezeti tagok száma 31. A befizetett üzletrészek száma 5170 db.

Az igazgatóság.
A felügyelőbizottság.

Csörsz-utca 7. számu házszövetkezet

Mérlegszámla 1937 december 31.

Vagyon			Teher	
Pénztári számla		1.402·69	Üzletrész számla	301.700·—
Ingatlan számla	263.600·—		Községi Takarékpénztár	86.576·—
le 2%	5.300·—	258.300·—	Csermendy Elemérné és tsa	3.500·—
Adósok számla		91.357·81	Kamat előlegre befizetve	1.172·61
Szövetk. tagok karb. hátralék száma		446·11		
Veszteség számla multévi	36.142·—			
Veszteség számla ezévi	5.300·—	41.442·—		
		392.948·61		392.948·61

AZ IGAZGATÓSÁG.

Megvizsgáltuk és a könyvek adataival mindenben egyezőnek találtuk:
A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG.

Eredményszámla 1937 december 31.

Vagyon		Teher	
Házkarbantartás, adók, illetékek	9.155·38	Kamatokra befizetve	4.729·40
Ingatlan értékcsökkenés	5.300·—	Karbantartási hozzájárulás	9.155·38
Kamatokra kifizetve	4.729·40	Veszteség	5.300·—
	19.184·78		19.184·78

Budapest, 1937 december 31. AZ IGAZGATÓSÁG.

Megvizsgáltuk és a könyvek adataival mindenben egyezőnek találtuk:
A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL

BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ ÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban
Székely Dezső-jazz
Szántó Gyula éneke

Kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIUM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 135—034	XII., UGOCSA-U.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
február 2—9. **Az ember néha téved** Fősz.: Tőkés Anna, Dayka Margit, Páger Antal. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Február 9-én megnyilik **Buda legmodernebb intim filmszinháza**	február 3—9. **111-es** Fősz.: Lázár Mária, Törzs, Jávor. ÁLLATKERT AZ ŐSERDŐBEN A FENSÉGES TENGER HIRADÓ	**Szenzációs müsor** és a kisérő filmek	GYÁRFÁS GYULA MOZGÓKÉPSZINHÁZA **A budai uricsaládok szórakozóhelye**

352
Bibliotheca Budapestiensis

36. évfolyam — Budapest, 1938. február 10. — 6. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BELA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Amit előbb fel kell fedezni

Óriási munka folyik a poraiból újjáéledő Budán néhány év óta. A Vár történelmi patinájú területét kivéve, teljesen átalakul lassankint az egész jobbparti város, eltűnnek a régi, kisvárosi részek és ha néhány esztendő multva egy új Rip van Winkle támadna, aki több évtizedes álmából felébredve, sétára akarna indulni a meghitt, kedves romantikájú Budán, ugyancsak megdöbbenne: semmitsem találna abból, amit keres, amit lelkében a Buda név jelent. Nincs olyan hét, hogy ne számolnánk be újabb városrendezési tervekről, mert nemcsak a régi városrészek újulnak meg, hanem eddig ismeretlen, száz területeket is belekapcsol fejlődő életébe az ősi Buda, amely ime, új hódító hadjáratba fogott a huszadik század harmadik évtizedében és a huszadik század modern szellemében.

Mindezt azért bocsátottuk előre, hogy rámutathassunk egy különös jelenségre, amely látszólag -- de csak látszólag — ellentétben van a felfokozott városrendezési és építkezési lázzal, a nagy lehetőségekkel és várakozásokkal, amelyekkel Buda tekint saját jövője elé. Ez a furcsa jelenség a Budai Napló közönségének leveleiből, panaszaiból és érdeklődéséből vetítődik elénk és azt mutatja, hogy a nagy változások a közönséget csak másodsorban érdeklik: az első és legfőbb érdeklődés a közlekedési kérdéseket illeti. Napi póstánk, olvasóink legnagyobb része autóbusz- meg villamos problémákkal foglalkozik és állandóan áramlik felénk a vád, hogy keveset foglalkozunk a mindennél fontosabb közlekedési mizériákkal, amelyek megkeserítik a budai polgárság életét az óbudai hegyvidéktől le az alsóvárosi perifériákig. Mindenki a maga panaszát szeretne elmondani a Budai Naplóban, már pedig mindenkinek van panaszkodnivalója. Sok a szemrehányás ezekben az elkeseredett panaszokban, hogy nem foglalkozunk eleget a közlekedési bajokkal és talán igazuk is van a felháborodott panaszkodóknak, de ha valamennyi sérelemnek, tervnek, ötletnek helyet akarunk adni ezeken a hasábokon, nem maradna helyünk egyéb közleményeink számára.

Buda konstrukciója, fejlődő városi képe — elismerjük — nehéz feladatok elé állítja a közúti közlekedés irányítóit. A völgyes-dombos Budán másfajta megoldásokat kell keresni, mint odaát Pesten, ahol nyilegyenes sugárutak és egyéb nyílt közlekedési vonalak szinte magukról kínálják a megfelelő megoldásokat. Budán keresni kell ezeket. Nem lehet íróasztal mellett, léniával meg körzővel elintézni a közlekedés nagy kérdéseit.

Ezen a héten az a kellemes meglepetés érte Budát, hogy két új autóbuszvonalat juttat részére a főváros. Az új autóbuszrelációkról más helyen mondjuk el a közönség vélekedését, itt csak arra a következtetésre akarunk rámutatni, amit az elmondottakból már régen le kellett volna vonniok a közlekedés legfőbb irányítóinak. Ez pedig az, hogy Buda város szaggatott terepének természetes és szinte kizárólagos közlekedési eszköze csak az autóbusz lehet, amely nem ismeri azokat a nehézségeket, amelyeket a természet állít, szinte leküzdhetetlenül a villamos közlekedés elé. Autóbuszvonalakkal kell behálózni Budát. Még akkor is, ha azok nem is rentábilisak egyelőre. A jó közlekedés a legfőbb biztosítéka a fejlődésnek, elő őrse a településnek, építkezésnek, a városalakulásnak.

Arra kérjük a főváros közlekedésének irányítóit, ha Budára gondolnak, „ne gondolkozzanak villamos megoldásokban." Fedezzék fel végre az autóbuszt, ezt a gyors, kényelmes, Buda természeti adottságainak megfelelő modern közlekedési eszközt, amely — majd meglátják — bámulatos gyorsasággal szállítja — — az új Budát is, a modern, gyönyörű kertvárost, a megvalósulás felé.

A lágymányosi Vásárváros és Sportliget

Kedves Szerkesztő úr!

Szemrehányást tett nekem a mult héten, hogy keveset hallat magáról az az akció, amely oly nagy lendülettel és ügyszeretettel indult el. A magam személyét illetőleg tudomásul vettem a szemrehányás engem illető részét, ezért engedje meg, hogy ne mentségemre, hanem közönsége előtti igazolásomra és tájékoztatás okából szóljak néhány szót az ügyről.

Igaz, hogy az utóbbi időben kissé elhalkultak azok a hangok, amelyek a *Horthy Miklós hídfő* budai oldalának városrendezési és közgazdasági szempontokból kívánatos megoldására mutattak rá. Bizonyos, hogy az az idea, amelyet ebben a vonatkozásban a *Szent Imreváros* intelligens és a városi problémák iránt nagy fogékonysággal biró közönsége felvetett, nagy érdeklődést keltett nemcsak az arra illetékes hivatalos tényezők, hanem a székesfőváros egész közönsége körében is. És bár voltak természetszerűen a gondolatnak ellenesei is, megállapitható, hogy *a közvélemény óriási többsége rokonszenvvel fogadta a Szent Imreváros közönségének kezdeményező lépését.*

Örömmel és nagy elégtétellel kell megállapitanom, hogy az elmult hónapban páratlanul érdekes és sok tekintetben eredményes munkát folytatott a Szent Imreváros polgárságának képviselőiből alakult lelkes csoport, amely a hivatalos fórumok tájékoztatását és a felvetett gondolat propagálását tüzte ki céljául. — Ez eljárások során sok fontos és biztató kijelentés hangzott el, amelyeket a kérdés természeténél fogva köteles diszkrécióval kellett kezelni; de bizonyos az is, hogy a propaganda kétségtelenül sok olyan hullámot is vetett fel, amelyek nagyban hozzájárultak aktuális közéleti problémáink megmozgatásához és tisztázásához.

Az elmult hónapok ez irányu tevékenységére visszanézve, örömmel és önérzettel gondolok ennek a tevékenységnek olyan fázisaira, amelyek megérdemlik, hogy azokról a közvélemény is tudomást vegyen.

Elsősorban hálás köszönet illeti meg azokat, akik a Szent Imreváros közönsége részéről vállalták a megtisztelő, de munkát és felelősséget igénylő tisztet, hogy az előkészitő, szervező és propaganda munkát irányitsák. Emlékezetes az a biztató nyilatkozat, amelyet a mult év folyamán egy, a Sósfürdőben tartott nagygyülésen *Zsitvay* Tibor dr. tett s amelynek hatása alatt a Szent Imreváros társadalmának szervezkedő munkája megindult. Ennek eredménye volt, hogy *Almási Balogh* Elemérnek és dr. *Szabó* Gusztávnak, a műegyetem prorektorának vezetés mellett a Szent Imreváros társasköreinek kiválóságaiból és szakértőiből, a feladatok szerint tagozódva, oly szervezet alakult, amely a *vásár* és a *sport* szempontjainak szakszerű érvényesülését biztositva, a megoldás formáira is megtalálta a gyakorlati lehetőségeket. Elegendő, ha rámutatok *Duday* Alajos dr., Szent Imrevárosi tanácsnok-elöljárónak sajtótevékenységére, továbbá *Maróti* Géza épitésztanárnak előkészitő művészi munkájára, valamint arra a sajtóban és elő adásokban kifejtett tevékenységre, melynek a mozgalomhoz csatlakozott fiatalság sportszakértői adtak lendületet. Az elért és még elérhető eredmények fontosabb állomásait jelzik azok a tisztelgő küldöttségek, amelyek *Hóman* Bálint dr. közoktatásügyi miniszterünknél, *Bornemisza* Géza iparügyi miniszterünknél, dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármesterünknél, *Bessenyei* Zéno, a Fővárosi Közmunkatanács elnökénél, dr. *Szendy* Károly polgármesterünknél történt látogatásokról és azok biztató eredményeiről számoltak be. A Szent Imreváros közönségének különös örömére szolgált, hogy a közönség mozgalmáról *Kormányzó urunk Őfőméltósága is tájékozódott* és elégtétellel vette tudomásul, hogy a nevéről elnevezett hid környékének méltó és monumentális jellegű rendezése és az annak érdekében tervbe vett közgazdasági és sport-intézmények méltóképen sorakoznak azokhoz a maradandó létesítményekhez, amelyek az ő nevéhez fűződnek.

Az elgondolások, mint minden ujszerü tervnek, természetesen *akadtak ellenzői is.* Aki azonban objektiv szemmel mérlegeli azokat az argumentumokat, amelyeket a terv ellen felsorakoztattak, az igazat ad nekünk abban a megállapitásban, hogy *azok nem átütő erejüek.* — Nem lehet pl. azzal érvelni, hogy jelentős és nagy népszerüségre számitó intézmények, mint amilyen a *vásár- és sportliget*, nem kerülhetnek a főváros határain kivül eső, nehezen megközelithető, *mocsaras* területre, mint amilyen a hid környéke. Ezekkei szemben elegendő rámutatni a székesfőváros térképére, amely világosan bizonyitja, hogy ez a terület éppen a hid létesitése következtében *közelebb van a Belvároshoz, mint pl. a Városliget;* megközelithetőség szempontjából már ezidőszerint is *több szárazföldi és vizi lehetőség kinálkozik itt*, mint a székesfővárosnak bármely pontján. — Akik pedig a környék ingoványos voltára hivatkozva kivánják megállapitani, hogy ez a terület *épitésre nem alkalmas*, azokat emlékeztetem arra, hogy a *Duna partvonalán létesitett közmüvek és monumentális épitkezések hasonló, a Dunától elhódított területeken épültek fel.* — Elég, ha a Dunaparton álló parlamentre, vámházra, műegyetem épületére, stb. mutatok rá. Viszont rá kell mutatnom arra a tényre is, hogy a Horthy Miklós-hid a Dunának, mint a *dunai népek országutjának, európai vonatkozásban egyik legkiválóbb alkotása és nagy gondolatszegénységre és a cselekvőképesség teljes hiányára mutatna rá*, ha nem tudnánk tovább jutni azon a sokat emlegetett „pocsolyán", amely ma a hídfő környékén terpeszkedik.

Nem szorul részletesebb bizonyitásra, hogy a *jelenlegi állapot sem városrendezési, sem közegészségügyi szempontból nem állandósitható, még rövidebb időre sem.* E terület feltöltése és rendezése még abban az esetben is *elodázhatatlan* kötelességet jelent a székesfővárosnak, mint európai kulturközpontnak, ha *csak* fentemlitett elemi követelményeknek óhajtanánk eleget tenni. De rövidlátás lenne meg nem látni, hogy ez a rendezés oly hatalmas, *100 katasztrális holdat meghaladó oly területet juttat köztulajdonba, amely páratlanul kedvező helyen*, nemcsak helyi, hanem *európai közlekedésnek gócpontjában* új problémáknak és uj feladatoknak lehetőségeit hordja méhében.

Sportvonatkozásban az elmult hetek hiradásaiból ugy látszott, hogy a mi akciónk összeütközésbe került a sportintézmények tekintetében felmerült más hasonló tervekkel. A *fedett sportcsarnokra* gondolok. E tekintetben a Közmunkák Tanácsa és a székesfőváros a *régi lóversenytér területén* jelöltek ki alkalmas helyet. Ebből sokan azt a következtetést vonták le, hogy a lágymányosi sportliget és stadion terve megbukott. Épen az elmult napokban volt e tárgyban a *Nemzeti Egység Pártja* Eszterházy-utcai helviségeiben igen nagy és illusztris közönség előtt egy előadás, amelyet az *Országos Testnevelési Tanács* főtitkára, dr. *Frim* Lóránt tartott. Az igen tanulságos és érdekes előadásból mindenki megértette, hogy *ugy a stadion, mint a fedett sportcsarnok* egyaránt kedves gyermekei a sportnak és egyáltalában *nem konkurrensei* egymásnak, sőt *teljesen másak azok a feladatkörök*, amelyeket betölteni hivatva vannak. — Épen ennek az előadásnak felvilágositó hatása alatt adtam kifejezést és is egyfelől annak, hogy készséggel hozzájárulok, mint a törvényhatósági bizottság tagja a régi lóversenytéren létesitendő fedett sportcsarnok gondolatához, viszont *örömmel vettem tudomásul, mint budai polgár, hogy az illetékes sportkörök véleménye és megitélése szerint a stadionnak céljainál és hivatásánál fogva a Lágymányos a legalkalmasabb és sportszempontból is leghivatottabb területe.*

Tisztelő, igaz hive: **Becsey Antal**

A budai főmufti adja össze mohamedán ritus szerint Zogu királyt és Apponyi Geraldine grófnőt

Apponyi Geraldine grófnőnek *Zogu* albán királlyal való eljegyzése örvendetes meglepetést keltett egész Magyarországon. Kétségtelen, hogy ez a készülő házasság megerősiti azokat az évszázados baráti kapcsolatokat, amelyek a magyar és az albán népet egybefüzik. Különösen nagy az öröm azonban a budai magyar mohamedánok körében, akik lelkesedve beszélnek erről a házasságról.

Mint ismeretes, Albánia legutóbbi függetlenségi ünnepén magyar küldöttség járt Tiranában, hogy elvigye a magyarság jókivánságait. *Galántay-Glock* Tivadar tábornok és *Durics Husszein* Hilmi budai főmufti vezette a magyar küldöttséget, amelyet kitüntető melegséggel, igaz baráti szivvel fogadott a vendéglátó albán kormány. Beszámoltunk annakidején a tiranai fényes ünnepségekről és megirtuk azt is, hogy *Zogu* király *Durics Husszein* főmuftit a legnagyobb albán kitüntetéssel, a Szkander-bég rend csillagos tiszti nagyrendjével tüntette ki.

Most újabb, még ennél is nagyobb kitüntetés érte a budai főmuftit: a tiranai királyi udvar értesitette, hogy *Zogu király és Apponyi Geraldine grófnő házasságát ő fogja megáldani mohamedán ritus szerint.* A jubileumi ünnepségek alkalmával ugyanis *Zogu király a budai főmuftit kinevezte saját udvari főmuftijává* és most őt bizta meg azzal, hogy a mohamedán egyházi szertartás szerint kérje Allah áldását házasságához.

Durics Husszein Hilmi főmufti a következőkben mondotta el ennek a magas kitüntetésnek a történetét:

— Amikor legutóbb Tiranában jártam, elvittem Zogu királynak a magyar mohamedán vallású polgárok ajándékát, a Gül Baba emlék ezüstből készült kicsinyitett mását. Márványtalpazatot készittettem az ezüstszobor alá és üvegbe foglalva ebben a talapzatban helyeztem el azt a néhány hantot, amelyet Gül Baba sirhalmáról vittem a királynak. Amikor átadtam, a következőket mondtam: „Felséges Uram, az a föld, amelyet Gül Baba sirjáról hoztam, szerencsét és boldogságot fog hozni Felségedre és az albán népre. Gül Baba szerencsét hozott eddig is mindenkinek és Felségednek is meg fogja hozni az óhajtott boldogságot."

— Amikor most arról értesültem, — folytatta a főmufti — hogy Zogu király elhatározta, hogy Apponyi grófnőt feleségül veszi, nyomban levelet irtam Őfelségének és ebben emlékeztettem arra a kijelentésemre, amelyet a Gül Baba sirjáról néki vitt hanttal kapcsolatban mondtam. Minthogy pedig udvari főmuftija is vagyok Zogu királynak, megkértem a levélben, tiszteljen meg engem azzal, hogy én áldhassam meg és köthessem meg mohamedán ritus szerint ezt a házasságot, amely az én lelkemet is boldogsággal tölti el, mert úgy érzem, hogy egyesiti azt a kettőt, ami az én szivemnek a legkedvesebb: a magyar nemzetet meg Zogu királyt és az albán népet. Már meg is kaptam a választ: Őfelsége beleegyezett kérésem teljesitésébe.

*

A budai főmufti tehát nagy eseményre készül. Utóvégre is nem kis dolog európai uralkodó házassági szertartását végezni. Nagy tervei vannak *Durics Husszein* Hilminek: úgy érzi, nagy lehetőségek útja nyilt meg ezzel a házassággal a magyar gazdasági életnek is, amelyre nagy szerep vár a modern Albánia felépitésében.

Kizárólag a régi helyen!
II., Margit körut 6.

Az óbudai Árpád-gimnázium borzalmai

(*Levél a szerkesztőhöz*)

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Ur! Az Árpád gimnázium jelenlegi tarthatatlan állapotára és a rég óhajtott uj iskola tető alá hozatala érdekében nb. lapjában közölt cikket örömmel üdvözöljük.

E kérdés újból való napirendre hozása mindnyájunk titkos aggodalmának visszhangja és leghőbb óhajunk, hogy az ezúttal necsak a pusztában elhangzott kiáltás maradjon.

A közveszélyes épületre vonatkozólag közölt adatok teljesen fedik a valóságot, azok cseppet sem tulzottak, sőt még nem is terjeszkednek ki „apróbb" részletekre. Igy többek közt, hogy a „tanterem"-ben megrepedezett falakon kitoduló füst miatt az ablakokat az előadás alatt is nyitva kell tartani és a kihullott betétek következtében lyukas ajtókon keresztül állandó léghuzatban folyik az előadás. Hogy tanteremhiány miatt a tornateremben elfoglalt növendékek osztályát más tantárgy előadására kénytelenek használni, az otthagyott ruhák és tanszerek nem nagy örömére. Hogy sok drukkoló diákot a válságos percben előbukkanó egerek üldözése menti meg a feleléstől, ezt mosolyogva hallgatjuk meg az ebédlő-asztalnál, de talán mégsem lehet célja a magas közoktatásügynek.

Pedig a mostohaként kezelt Árpád gimnázium jobb sorsot érdemel, mert ilyen áldatlan körülmények között is szép eredményeket ér el. De Óbuda is megérdemelné, történelmi emlékeiért, gyönyörü fekvéséért, hogy természetes fejlődése elé gátat ne emeljenek. Megérdemli a tanári kar annak lehetővé tételét, hogy nagy tudásukat, hazafias és emberbaráti gondolkozásukat korlátlanul érvényesithessék. Megérdemlik a tanulók, akik tarthatatlan viszonyok mellett is lankadatlan erővel törnek az élre, tanulmányi, tehetségi és testnevelési versenyeken az elsők között vannak. Megérdemeljük mi szülők, akik az igéretekre alapitott jobb jövő reményében hiven kitartunk gimnáziumunk mellett. Végül megérdemli a kerület, hogy az uj iskola részére kijelölt terület beépüljön, s a jelenleg szemétdombos, giz-gazos libalegelő eltünjön a Bécsi-úti Városi-házak és a környező mellékutcák szépen kiépült körzetéből.

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Urnak a közleményért ismételten köszönetet mondva, üdvözli

több óbudai szülő.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Óbuda — szeméttelep

Szemétváros lesz lassan Óbuda mellékneve, mert minden piszok, csúnyaság, amit más kerület kidob magából, ott gyül össze. Igy a főváros összes jobboldali emésztőgödreinek tartalmát most a hajógyári szigetre viszik s ott az előirt tőzegelés nélkül kiöntik.

Szemeteskocsik végeláthatatlan sorának bacillus tartalma a hegyoldalakon tátongó hatalmas göröök betömésére szolgál, amit a téglagyárak évtizedek óta kivájtak. Itt sincs semmi óvóintézkedés. A szemétre legyek milliói szállnak és a sürün lakott alsó és felső Hegyvidéken a betegségeket, nyavalyákat gátlás nélkül terjesztik.

A homokhegyeket a város déli részéből is mind idetelepitik. Nagyrészük a Cserepes utca irányában a Dunaparton már régebben csúfitja a transzkontinentális utat és a kilátást a Dunára meg a Margitszigetre. Most pedig a Máv összes épitkezéseihez szükséges homokot szintén az óbudai Dunaparton tárolják. Ezzel egész Óbuda egészségtelen portengerbe merül el, mert az északi szelek állandóan szállitják a finom homokot az utcákba, lakásokba, az emberek tüdejébe, szemébe.

Óbuda lakóssága folyton a város szebb jövőjéről hall zengzetes szavakat. A jövő azonban messze van, a jelen addig tönkreteszi a mostani generációt.

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Febr. 10, 13, 17, 20, 22, 24, 27.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A 70 éves Budai Zeneakadémia

Irta: Kertész K. Róbert ny. államtitkár

A Budai Zeneakadémia Egylet olyan határkövéhez érkezett el fennállásának 70. évi beteljesülésével, amelynél meg kell állanunk és emlékeznünk kell.

Boldog Nagyamagyarország újabbkori fellendülési korszakának talpköve, a király és nemzet egybeforrása, a kiegyezés, Ferenc József alkotmányos uralkodása áldásos és termékeny korszakának legelejére nyulik vissza emlékezésünk. De még korábbra kell visszanyulnunk a történelemben, ha azt nézzük, hogy mai nemzeti művelődésünk, különösen a zenei élet terén, honnan merítette életfenntartó energiatartalékjait. Mondhatjuk, *kereken 100 esztendős multra kell visszatekintenünk, a palatinusi korszakig, Széchenyi reformkoráig* és innen kell levezetnünk zenekulturánk alapvető tényezőit és azok fejlődését. A mult század második negyedében megindult fejlődést félbeszakította a szabadságharc idegen erőkkel való leveretését követő elnyomatási korszak. De az eddig is elért eredmények nagy erkölcsi tőkegyüjtés voltak és erre mondotta egy nagy kulturpolitikusunk: *„Ha nem tudtunk volna művelt európai nemzetté válni a reformkor idején, akkor a 48—49. évi szabadságharcok után meg tudott volna bennünket semmisiteni az osztrák önkényuralom."*

Ha már most ilyen történelmi szemlélettel nézzük végig zenekulturánk százéves multját, — melyhez hasonlót Európának ezen a részén fekvő népek egyike sem tud felmutatni, — úgy zenemüvészeti kulturánk hatalmas fejlődését kevés adattal és szóval ,de kifejezően lehet jellemezni.

A legrégibb intézmény ezen a téren az 1837-ben alapitott Nemzeti Szinház, mely megalakulásától kezdve ápolta a műsorába felvett operaműfajt. 1884-től, a király által is erőteljesen támogatott Operaház a magyar operairodalom nagyszerű fellendülési korszakát jelzi. Ugyancsak a reformkorszakban gyökerezik a működését 1839-ben megkezdett *„Pest-Budai Hangászegyleti Zenede"*, a későbbi Nemzeti Zenede, melynek felvirágzása körül *Zichy* Géza gróf oly nagy érdemeket szerzett és amely sokáig az ország egyetlen zeneművészeti vezetőiskolája volt. Az elnyomatás korába is esik egy nagyjelentőségű kezdeményezés. 1853-ban *Erkel* Ferenc létrehozza olasz mintára a *Filharmóniai Társaságot*, mely a küzdelmes első évtizedek után hazai zeneművészeti életünk minddiszesebb palotájának egyik legerősebb pillére lett és ma európai elismerésben van része, *Dohnányi* Ernő nagy művészi egyéniségének vezetése alatt. A budapesti Filharmóniai Társaság nyomán ilyenek keletkeztek később vidéki centrumainkban is, Pozsonyban, Kolozsvárt, Temesvárott, Kassán, Pécsett, Sopronban, Szabadkán és Baján. A Ferenc Józsefi alkotmányos kor alkotása a *Zeneművészeti Főiskola. Liszt* Ferenc és *Erkel* Ferenc kezdeményezésére *Deák* Ferenc és *Apponyi* Albert gróf parlamenti támogatásával 1875-ben megszületik a főiskola és a király Liszt Ferencet állitja annak élére. Ez a legmagasabb zenei empórium a zenei élet minden ágazatában bőven ontja aztán a magyar tehetségeket.

Meg kell emlékezni a dalárdák intézményéről is, amely a társadalom széles köreit vonzza a zenei művelődés bűvös körébe. Éppen az elnyomatás korában lendült fel hazánkban a dalárda-kultusz, ami nem véletlen, mert hiszen a dal virágos, tarka köpenyébe burkoltan a nemzeti eszmének lehetett rejtett, de hathatós istápolója. A *Budai Dalárda* későbbi felvirágzása és európai diadalai már a mi időnkbe esnek.

És mindebben a nagyarányú kulturtevékenységben szerény helyet kér magának a *Budai Zeneakadémia Egylet* az ő hetveneves multjával. *Ez a 70 év telitve van a magasabbrendű művelődés iránt mindig fogékony budai polgárok rajongó zeneimádatával, bővérű jóindulatának cselekvő törekvéseivel ,a hazai zeneművészet előbbrevitelének aktiv szolgálatával,* — mindig odaadással, legjobbat akarással és mindenekfelett hűséges és becsületes hazafias honszerető érzelemmel. Nagy intézményeink hatalmas fénykévéinek sugárzása mellett a mi működésünk mécsesének lángja csak kisebb, szükebb körzetre világit, de *a mi mécsesünket nemzeti hitvallásunk és művészetszeretetünk kiapadhatatlan olaja táplálja.* Ha azok a magasbameredő, ezüstösen csillogó hegycsúcsok, mi vagyunk az enyhe hajlatú zöldelő domboldal, mely azok nagyságát csak érzékelhetőbbé teszi.

A *Budai Zeneakadémia Egylet* és a hozzá hasonló egyesülések célja nem is lehet azonos a vezető országos intézményekével. A *Budai Zeneakadémia*, 70 éves multja után, a maradékország fővárosának egy darab földjén, ma a legnehezebb körülményei között is becsülettel teljesiti vállalt kötelességét és kiveszi a maga részét abból a nagy nemzeti munkából, amit a művelődés fenntartásának, a jövőbe való átmentésének, utódainkra való átszármaztatásnak nevezünk.

Nem felejthetjük el *Klebelsberg* grófnak, a nagy kultuszminiszternek szavait: *„Azon kincsek között, amelyek a magyar nemzetnek a nagy összeomlás után is megmaradtak, az első helyet foglalja el az a művelődési fölény, amellyel a magyar nemzet ma is bir az őt környező kelet-európai népek felett. Nekünk szent kötelességünk, hogy ezt a művelődési fölényt megőrizzük, megtartsuk, s úgy, amint apáinktól átvettük, fiainkra is átszármaztassuk"* — és szinte halljuk mementóját, mely szerint: *„Vigyázzon a mai nemzedék, hogy a vesztett világháború, a botor forradalmak és a trianoni békén felül meg ne érje még a modern magyar művelődés összeomlását is. 1867 óta számottevő művelődést tudtunk a három hegy és a négy folyó országában kifejleszteni és nekünk kötelességünk, hogy ezt a müveltséget a következő nemzedékre átszármaztassuk. Nem szabad, hogy ugyanaz a történelmi felelősség súlyosodjék a mi szerencsétlen generációnkra, amely felelősség alól a mohácsi vész nemzedékét felmenteni nem lehet."*

Igenis, mi is a nemzeti művelődésnek vagyunk harcosai, ha közkatonái is és tudjuk, hogy „az a kis darab föld, melyet Magyarországnak nevezünk, a mi hazánk. Európa belvárosában fekszik. A műveletlenség zsupfedeles háza számára Európa belvárosában túlságos drága lenne a házhely s hamarosan lerombolnák az ott éktelenkedő házat. *Vagy megtartjuk legdrágábo nemzeti örökségünket: müveltségünket, vagy törölnek bennünket az önálló nemzetek sorából és pusztulnunk kell erről a földről."*

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

Gyönyörü villaváros lesz a Mátyáshegy, Táborhegy és Testvérhegy vidéke

Elkészült az óbudai hegyvidék rendezési terve

Óbuda nagyszabású útrendezésével napirendre kerül végre a *Mátyáshegy, Táborhegy* és *Testvérhegy* vidékének rendezése is. Évtizedek óta vajudó kérdés ez. Az óriási szűz területen, amely a legújabb időkig úgy festett a térképen, mint valamikor régen a Lágymányos és Kelenföld, nem volt más, mint néhány helyet megjelölő név. Lassanként azonban, és egyre sűrűbben, akadtak merészebb vállalkozó szellemek, akik telket vásároltak a hegyeken és családi villákat épitettek. A nagy vidék kezdett bekapcsolódni a Bécsi-út mentén lüktető városi életbe s szükségessé vált a rendezése.

Elsőnek mozdult meg a rendezés érdekében 1911-ben az *Árpád Emlékbizottság*, amely a parkká átalakitandó Táborhegyi temetőben akarta felállitani az Árpád-emléket. Megbizása alapján *Schulek* Frigyes el is készitette a terveket. *Schulek* a Bécsi-útnak a temető fölötti elhajlásánál rondellát tervezett és e mögött jelölte meg az Árpád-emlék helyét.

Most, hogy a városrendezési és magasépitési szakbizottság programjába vette a hegyvidék végleges rendezésének ügyét, *elejtette a régi tervet és egészen új alapon akarja a nagyfontosságú kérdést megoldani.* El is készitette a terveket, amelyek megvitatása a bizottság február 7-iki, hétfői ülésére volt kitüzve. *Kempelen* Ágoston tanácsnok betegsége miatt el kellett halasztani az ülést a jövő hét elejére, ez azonban nem odázza el többé az ügyet, amelyet a tervek elfogadásával rövidesen tető alá is hoznak.

Az új tervek szerint nemcsak a Táborhegyi temető régi sírjai tünnek el, hanem hozzáveszik a temetőtől északra fekvő területet is és a kettő egybekapcsolásával *hatalmas új parkot létesitenek a Farkastoroki-út és Laborc-út között.* Ennek a parknak *a területe meghaladja a tizezer négyszögölet* és igy nagyban hozzá fog járulni az új Óbuda szépségének emeléséhez.

A parkon át vezetik a Bécsi-útról a szerpentinutat a meredek Farkastorok lejtőre, hogy ezzel biztositsák a forgalom könnyebb lebonyolitását.

A rendezés legjelentősebb elgondolása a Mátyáshegy, Táborhegy és Testvérhegy vidékét átfogó *hegyi sugárút megépitése.* Ez a főforgalmi út a Remetehegyi-út lesz, amelyet húsz méterre szélesitenek ki. A Szépvölgyi ároktól kiindulóan, át a Folyondár-utcán, belekapcsolódva az Erdőalja-útba, a Virágos nyergéig fog haladni ez a hatalmas útvonal, amely több mint négy kilométer hosszával a főváros egyik leghosszabb útja lesz. *Kilátásos autóútnak szánták,* amelynek jelentőségét még fokozná, ha a bécsi autóbusz- és autóforgalmat Hidegkúton át vezetnék a Bécsi-útra.

A *Nagybátony-Ujlaki* és a *Bohn Testvérek* két nagy téglagyárának telepei kivül esnek a rendezésen, annál is inkább, mert mind a két gyár üzemben van és belátható időn túl is folytatja üzemét. De gondoskodás történik, hogy a kiaknázott területeket beépitsék vagy parkozzák.

Ettől eltekintve azonban, mindent elkövet a főváros, hogy a hegyvidék modern szabályozását fokozatosan végrehajthassa. *Utak és szerpentinek egész serege épül majd ki, hogy a szétszórt villák és egyéb házak megközelithetők legyenek.* Ez kemény feladat elé állitja a városrendezési és magasépitési bizottságot, mert például a Táborhegy legmagasabb pontján is vannak már lakott területek. A Bécsi-út 12 méteres Duna fölötti szintjétől az emelkedés 100—150 méter. Igy az a pont, ahol a Remetehegyi-út belekapcsolódik az Erdőalja-útba, 145 méter magas a Duna szintje fölött és itt is vannak már villák, vendéglők.

Nagy nehézséggel és természetesen sok költséggel jár iti a közüzemek létesitése. Ez természetesen a lakott helyek sűrűségétől függ. A sűrűbb népességü utakon már megvannak a közüzemek és ezen a téren is a fokozatos kiépités a program. A világitás kérdése már könnyebb és minden újonnan alakult út mentén elhelyezik a póznákat és ezeken a vezetéket.

A Mátyáshegynek csak a külső része esik bele az új szabályozási tervbe. A belső rész, amely a városhoz közelebb esik, már a fejlődés rendes kerékvágásában van. Ennek terveit már két évvel ezelőtt hagyták jóvá és azok végrehajtása elé nem gördülnek többé akadályok.

A *Testvérhegy* nyers területe is beleesik a rendezés programjába, úgy, hogy a Mátyáshegy, Táborhegy és Testvérhegy jövő kialakulása egységes elgondolásból indul ki.

A közel jövő meghozza a hegyvidék régi és új lakóinak a székesfőváros ajándékát: a végleges rendezéssel a három hegy bekapcsolódását a városi életbe. Hosszú évtizedek jogos igényei nyernek igy kielégitést.

A városrendezési és magasépitési bizottság az egész vidéket a villaövezetbe sorozta. A tervek a bizottság jövő heti ülése elé kerülnek és minden remény megvan arra, hogy azok simán mennek keresztül a bizottsági tagok kritikai rostáján.

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III., POLGÁR-U. 13
Telefon: 162-765.

Mit kap Buda a hatmilliós utépitési előirányzatból

A székesfőváros út és csatornaépitési ügyosztálya elkészitette az idei költségvetést, amelynek hatmilliós összegében jelentős tétellel szerepelnek a budai kerületek. A legnagyobb összeget, 1,320.000 pengőt, a Szentimreváros útépitései emésztik fel. — A Horthy Miklós-híddal, az uj budai autóbuszgarázs épitésével és a Műegyetem rakpart kiépitésével kapcsolatos útépitések teszik ki ezt az összeget. Az I. kerület 293.000, a II. kerület 507.000, a III. pedig 420.000 pengővel szerepel a költségelőirányzatban.

Rövidesen megkezdik a Lenke-út környékén az uj budai autóbuszgarázs épitését. Ezzel kapcsolatban számos út -és csatornaépitést végez a főváros. Keramittal burkolják a Vincellér utcának a Szent Imre herceg-útja és Lenke-úti közötti szakaszát 350 méter hosszuságban és rendezni kell a Zsombolyai utcának a Diószegi-út és Lenke-út közötti szakaszát, 165 méter hosszuságban. Azonkivül elkészitik a Zsombolyai-utca, Vincellér utca és Diószegi-út csatornázását.

A székesfővárosi II. ügyosztály döntött egyébként a kerületek kövezet- és aszfaltjavitási munkálatairól is. A budai kerületek útjavitási kövezőmunkáit a következő útépitő vállalkozók kapták: I. kerület: *Wohl* Dezső, II. kerület: Schaffer György, III. kerület: Obendorfer Rudolf, XI. kerület: *Simon* László. Az aszfaltjavitási munkákra az I. kerületben a *Bitumen útépitő rt.*, a II. kerületben a *Biehn János* cég, a III. kerületben *Posnansky és Strelitz*, végül a XI. kerületben az *Épitőipar Rt.* kapott megbizást.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK
A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL
BUDAPESTEN E ÖSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ ÉCSI JÖDLER-MŰVÉSZŐ
Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata
GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara
BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN
A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Szekely Dezső-jazz
Szántó Gyula éneke

Takarékos ember közvetlen a GYÁRBÓL·VESZ·SZÖVETET TRUNKHAHN
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KRT. 8.

Kisfaludy Károly Budán

Most ülte meg a nemzet *Kisfaludy Károly* születése 150-ik évfordulóját, amiből a budai közönség is kivette méltó részét. A hála és kegyelet virágait kötjük össze mi is egy kis csokorba, ideiktatva azokat a kiemelkedő momentumokat, amelyek a halhatatlan költő *budai szereplésének* állomásai voltak.

Első szinpadi sikerét *A tatárok Magyarországon* című drámájával érte el, Pesten, 1819 május 3.-án, a pesti német szinházban, mely nagy tetszésben részesült s amiről Pest-Budán mint irodalmi eseményről beszéltek az emberek. Természetesen a budaiak is kérték, hogy ott is játsszák el a darabot, de a darab itt nem került szinre. A nem várt siker elhatározó befolyással volt Kisfaludyra s most már sor kerül arra is, hogy műveiben a budai közönség is gyönyörködhessék. 1819-ben irja meg *Ilka, vagy Nándor-Fehérvár be-vétele* című drámáját, mely 4 felvonásból állt. *Ezt a darabot Budán irta.* 1821 április 1-én került szinre előbb a németeknél, majd 1834 július 24-én *a budai magyar szinészekkel.*

Az első Kisfaludy-premier, mely Budán magyar szinészek ajkán zajlott le: a *Csalódások* című 4 felvonásos vigjáték volt, melyet 1833 július 11-én mutattak be. Ekkor az Abaujmegye által pártfogolt Kassai Dal -és Szinjátszó Társaság működött Budán, mely magában foglalta a vidék legkiválóbb szinészeit. Az előadáson feltünt, hogy *a főrendűek közül is többen megjelentek.* A „Társalkodó" c. lap különösen kiemeli a darab szép nyelvezetét.

Szeptember 10-én *A kérők* c. 3 felvonásos Kisfaludy-vigjáték kerül szinre, mellyel nagy hatást értek el, ugyannyira, hogy az *összes szereplőket lámpák elé hivták,* — ami abban az időben bizony eseményszámba menő ovációnak számitott!

Szeptember 30-án ismét Kisfaludy-premier volt Budán. Ekkor a *Stibor vajda* c. 4 felvonásos dráma kerül szinre. Ekkori idők ismert lapja, a *Honművész* lecsepüli a darabot, melyről igy ir:

„Az idvezült szerzőnek ezen darabja egyike azoknak, melyekben a hosszas és ismételt dialógusok némi nyugtalanitó unalmat okoznak a nézőben, kivált, ha azok elegendő tüz s a caractereket kitüntető elevenség nélkül mondatnak el."

A következő nevezetes Kisfaludy-darab a *János kulacsa* volt.

(Október 28-án Kisfaludy bátyja, *Sándor* is szóhoz jut a budai Várszinház szinpadán, ahol egyetlen előadást ért meg *„Az emberi szív örvényei"* c. szinjátéka.)

1833. november 10-én Kisfaludy Károly „Három egyszerre" c. vigjátéka előadásában gyönyörködött a budai publikum, melyben főleg *Bartha* János felesége tünt ki; utána *A vigjáték* c. egyfelvonásost adták, ebben viszont *Laborfalvy* Róza (a későbbi Jókai Mórné) jeleskedett. — 1833. december 16-án a *Pártütők* c. vigjátéka kelt ismét élánk érdeklődést a budaiak körében.

Az 1834-iki év is *Kisfaludy* Károly nevével indul meg. Január 13-án adják a *Hűség próbája* c. vigjátékát. Van ebben egy *Vidor* nevű udvari bolond, nagyszerű szerep, amely kedvelt szerep volt az egykori szinészek körében.

Február 3-án *A leányőrző* és 20-án ugyancsak Budán szinre kerül a *Nem mehet ki a szobából* egyfelvonásos vigjáték.

1820-ban megirja a *Kemény Simon* című egyfelvonásos eredeti hazai drámá"-ját, melyet 1835. június 5-én adtak elő Budán; ugyanezen évben kisebb, a nagy lényeget nem érintő módositásokkal előadják *Mátyás diák* c. 1. felvonásos vigjátékát is, majd szeptember 4-én *A betegek* c. egyfelvonásosát.

1836. szeptember 26-án előadásra került *Szécsi Mária* c. drámája, melyről azt irták, hogy erősen Kotzenbue hatása alatt irta a szerző.

Kisfaludy Károlynak sokat köszönhet a magyar irodalom és a magyar szinjátszás. Ő egyengette az utját a magyar szónak, ő volt az első uttörő, aki egyre-másra irta a legjobb szinműveket és ezzel módot nyujtott a hazai szinjátszás felvirágoztatásának.

A hálás utókornak és pedig elsősorban a *budaiaknak nagy dicsősége, hogy innen indult el dicsőséges szinpadi pályája.*

Erődi Jenő

Elsőrendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó. 1-568-63.

BÁNKI BÉLA
uriszabó
6
II., Fő-u. 83
Telefon:
1 5 7-2 2 3.
Havi hitel garanciaképes uraknak

Világraszóló egyházzenei esemény lesz a Mátyás-templom kórusának 250 éves jubileumi ünnepe

Nagyszabású ünnepségre készül a Budavári Koronázó Főtemplom Ének- és Zenekara: március 14.-én üli meg hongverseny keretében *fennállásának kétszázötvenedik évfordulóját.* A nevezetes időpont ugyan március 29. lenne, de technikai okokból a rendezőség kénytelen néhány nappal előbb megtartani a jubiláris ünnepséget.

Nagyon valószinű, hogy a kórus multja még messzibbre nyulik vissza és talán egyidős magával a Koronázó Templommal, amelyről már Szent Gellért legrégibb legendája és Anonymus is megemlékezik, följegyezvén róla, hogy itt temették el, a „Boldogságos Szűz templomában" a legnagyobb sirással a vértanú *Szent Gellért* püspököt. Az kétségtelen, hogy *IV. Béla* épitette újjá és a torony a XV. század épitészeti alkotása. Már *Thuróczy* emliti, hogy 1458-ban, amikor Mátyást királlyá választották, meghúzzák a templomok harangjait és azokban „harsonya, orgona és zeneszó dicsőíté az új királyt". Ez arra vall, hogy a templomnak már Mátyás király idejében volt ének- és zenekara, amely utódai alatt is bizonyára még megvolt. De aztán jött a törökdulás, mecset lett a templomból és talán ennek köszönhető fennmaradása is.

A kórus eredetéről, ennek a kérdésnek legalaposabb ismerője, és a nagyszabású ünnepi hangverseny rendezője, *Sugár* Viktor karnagy, a következőket mondotta a Budai Napló munkatársának:

— Kiindulási ponttul azt a zenés nagymisét kell vennünk, amelyet Budavár visszafoglalása után, 1688 husvét vasárnapján tartottak a templomban. Ez a húsvétvasárnap március 29.-ére esik és igy pontosan *idén, március 29.-én lesz a mai kórus kialakulásának 250. évfordulója.* Első karnagya Johannes Gregorius *Seiz,* Győrből került Budára. Zenekara mindössze három tagból állott. Az énekkar a jezsuita rendház tagjaiból és növendékeiből alakult. A karnagy fizetése 115 forint volt, míg a három zenész élelemért és ruházatért szolgált. Rövidesen növeiték a zenészek létszámát, akiktől megkivánták, hogy legalább két hangszeren tudjanak játszani és énekeljenek is.

— Az idők folyamán a mai napig 15 karnagya volt a folyton fejlődő kórusnak, amelynek 1791-ből már egy alapszabályzata is maradt fenn: a „Regulatio". Ebben a kórus teljes fizetése 700 forintban volt megállapitva. Keveselték és azért egy kitünő tollforgatóval kérvényt intéztek Mária Teréziához. A „bérmozgalom" sikerrel járt, a királynő a kórus fizetését 700 forintról 925 forintra emelte. Később egy újabb sikeres mozgalom, két énekesfiú fizetésével, 1045 forintra emelte a kórus költségvetését.

Arra a kérdésre, voltak-e bonyodalmai a kórusnak a multban, *Sugár* Viktor a következőket mondotta:

— Súlyos bonyodalom támadt *Liszt* Ferenc körül, *Adler* György karnagysága idején. Ennek igen érdekes a historikuma. *Scitovszky* hercegprimás még 1856-ban felkérte Liszt Ferencet, hogy a bekövetkezendő koronázásra irjon magyaros dallamokon felépitett misét. Ezt a kérést *Simor* hercegprimás megismételte. *Liszt* Ferenc Rómából üzente meg, hogy: „Szivem kész és zengeni fogom a zsoltárt". Már el is készült a komponálással, csak a hangszerelés volt hátra és kilátásba helyezte, hogy rövidesen elküldi Pestre a vezérkönyvet lemásolásra és a szólamok kiirására.

— Bécsben azonban aknamunka indult meg a magyar szerző ellen, azt akarták, hogy feltétlenül a bécsi udvari karnagy jusson szóhoz a koronázási ünnepségen. *Ábrányi* Kornél kezdeményezésére Báró *Augusz* Antal, *Engesser* Mátyás, *Erkel* Ferenc, *Huber* Károly, *Mosonyi* Mihály, *Reményi* Ede és *Rosty* Pál szövetkeztek, hogy ellensúlyozzák a bécsi intrikákat, Közbelépett *Falk* Miksa, *Erzsébet* királyné magyar oktatója is. A mozgalom eredménnyel járt: herceg *Hohenlohe Schillingsfürst* főudvarmester felkérte Liszt Ferencet annak a misének a megirására, — amely már régen készen is volt.

— Az egyházi zene, folytatja nagyérdekű visszaemlékezéseit *Sugár* Viktor, egyre fejlődik. *A kórus művészi csúcspontja a felejthetetlen Vavrinecz Mór karnagyságának idejére esik.* Nagytudású és rendkivüli képzettségű muzsikus volt. Számos nagyértékű zeneművel gyarapitotta a magyar egyházi zeneirodalmat. Öt miséje, rekvieme, egy Stabat Matere minden időben hirdetni fogják nagy zenei készültségét. A kórus tagjai között ekkor már olyan nevek vannak, amelyek az ország határain túl elismertek: *Farkas* Ilona oratóriuménekesnő, *Brunner* Margit (később dr. *Grimm* Ferencné), *Durigó* Ilona, *Adler* Adelina, *Juhász* Ferenc, *Váradi* Sándor és *Takács* Mihály itt kezdték meg fényes pályafutásukat. Vavrinecz nagy érdeme az is, hogy örömmel adta elő a fiatalok műveit. Itt szólaltak meg először: *Clement* Károly, *Demény* Dezső, *Kodály* Zoltán, *Szeghő* Sándor. *Liszt* Ferenc koronázó miséje az ő idejében háromszor került előadásra. 1892 június 8.-án, a koronázás 25-ik évfordulóján, 1896 május 3.-án, a milléniumi hálaadó istentisztelet alkalmával, mindkét alkalommal az Operaház ének- és zenekari tagjaival, *Erkel* Sándor vezényletével és harmadszor 1911 október 21.-én, *Liszt* Ferenc születésének századik évfordulóján. Az ének- és zenekart ekkor is a m. kir. Operaház szolgáltatta. A magánszólamokat: *Sándor* Erzsi, *Marschalkó* Rózsi, dr. *Székelyhidy* Ferenc és *Venczel* Béla énekelték. A hegedüszólót *Hubay* Jenő játszotta, az orgonánál *Noseda* Károly ült *Szikla* Adolf vezényelt. Ebben az időben voltak orgonisták *Degl* Frigyes, *Dienzl* Oszkár és *Szegő* Sándor.

— Nagy örökséget és kis kórust vettem át, amikor engem ért a kitüntető szerencse, hogy a kórus karnagya lettem. A főváros 1913-ban mint kegyúr rendezte véglegesen a templom kórusának az ügyét. Megállapitotta az énekkar létszámát: volt négy szólamvezető, 12 nő és 12 férfi, a zenekarban: 6 hegedűs, 2 brácsás, 2 csellós, 2 nagybőgős, 2 klarinétos, 2 kürtös és egy üstdobos. Nemsokára kitört a háború, a kórus hadbavonult. Magam is, mint tüzérkapitány, a szerb harctérre mentem. De azért a kórusnak mégis nyilt alkalma egynéhányszor szereplésre. 1916 november 4.-én Ferenc József halálakor előadta *Mozart* A. W. Requiemjét, *Stojanovits* vezetésével. 1916 december 30.-án *IV. Károly* koronázásakor kisegítő erőkkel Liszt Koronázó Miséjét, 1917. május 6.-án az én vezetésemmel *Liszt* Ferenc *Esztergomi Miséjét.* Ez volt a Bazilika felszentelése óta a mű hetedik előadása. A zenekart ezúttal 8 katonazenekar 84 muzsikusa szolgáltatta. Azután jött a forradalom, a kommün. Ekkor hangzott el *Stojanovits* Jenő hattyúdala: 1919 január 19.-én dirigálta kis zenekarra átirt *F-dur miséjét:*

— „El akarok búcsúzni miséimtől", — mondotta. — „Olyan szomorú időket élünk, ki tudja megmaradnak-e az egyházi ének- és zenekarok." Néhány nappal rá, január 28-án örökre lehúnyta szemeit.

— A legnehezebb időkben, az első forradalom után és közvetlenül a második előtt, vettem át a kórus vezetését. A rémuralom mindent el akart némitani. Első dolga volt, hogy beszüntette a kórus tagjainak fizetését. A derék tagok azonban kijelentették, hogy fizetés nélkül is hajlandók közreműködni. A Nemzeti Hadsereg bevonulásának első évfordulóján *Liszt* Ferenc Koronázó Miséjét adtuk elő. Ekkor a *Főméltóságú úr 100.000 koronát utalt ki a kórus céljaira.* Ezzel szervezte meg a nagy zenekart. Három évvel később a főváros megteremti a kórus mai létszámát. Ez a létszám a következő: 8 vezetőénekes, 36 zenész, 1 orgonista, aki egyúttal helyettes karnagy, egy kottatáros, egy karnagy, ez összesen 47 tag, ehhez járulnak az állandó helyettesek, beleértve a zenekari helyetteseket is, akikkel együtt a kórus *114 tagból áll.* Olyan hatalmas kórus, amely világviszonylatban is egyedül áll. A bécsi *Wiener Sängerknaben* és a *Leipziger Thomanerchor* csak 60 tagból áll.

— Ettől az időtől fogva büszkén állapithatjuk meg, hogy *a mi kórusunk, amely állandó jelleggel és hivatásos énekesekkel meg zenészekkel müveli a figurális zenét, a maga nemében páratlan.*

— Ettől az időtől kezdve zavartalanul dolgozunk és ebben a munkában nagy segitségünkre van *Szendy* Károly polgármester, aki mint a főváros kegyúri jogának gyakorlója, a legnagyobb megértéssel viseli szivén a kórus sorsát. Ezt a velünkérzését már jegyző korából hozta magával, mert már fiatal korától kezdve kiváló érzéke volt a zene és főként az egyházi zene iránt. Erre a jóindulatra csak hálával és tisztelettel gondolok mindig, épp úgy, mint dr. *Kátay* Béla plébánosra, aki szintén rajongó szeretettel csüng a kóruson, amelynek mindenkor rendelkezésére áll.

— Ünnepeken a hangszeres egyházi zenét müveljük. Főként a hazai szerzők dominálnak. Liszt Ferenc, Adler György, Antalffy Vilmos, Bárdos Lajos, Beliczay Gyula, Balogh Lajos, Clement Károly, Eisvogel Ferenc, dr. Kodály Zoltán (Budavári Te Deuma), Lavotta Rezső, Müller Károly, Sztára József és Sándor, Stojanovits Jenő, Vavrinecz Mór. *Dohnányi Ernő Szegedi Miséje 29 előadást ért meg.* A magyar zeneszerzők az egyházi zene terén külföldi viszonylatban is vezető helyen állanak.

Sugár Viktor ezután a következőkben ismertette a *jubileumi nagy hangverseny* programját: a hangversenyt a Zeneművészeti Főiskolában rendezzük meg a következő műsorral:

1.) Erkel Ferenc: Himnusz.
2.) Emlékbeszédet mond a Székesfőváros, mint kegyúr nevében, Szendy Károly polgármester.
3.) P. Szabó Polikárp: Tu es Petrus.
4.) L. v. Beethoven: Missa Solemnis, a magánszólamokat éneklik Szabó Ilonka, Németh Anna, Harangozó János és Koréh Endre. Hegedüszólót: Hoffmann Rezső játssza.
SZÜNET.
5.) Kodály Zoltán: Budavári Te Deum, a tenorszólót Laczó István énekli.

Orgonál Várhelyi Antal, vezényel Sugár Viktor.

— *Az emlékhangverseny iránt a külföldről is óriási az érdeklődés.* Igen sokan helyezték kilátásba megjelenésüket Csehszlovákiából, Romániából, Jugoszláviából, Olaszországból, Németországból, Ausztriából, különösen Tirolból. Sok az érdeklődő Franciaországból, Angliából és Amerikából is. Sőt, exotikus országokból is lesznek hallgatói a hangversenynek. Igy Bombayból eljön Jer. J. *Jussawala* hercegnő, aki a mult nyáron már volt a fővárosban és különös szeretettel látogatta a Koronázó Főtemplomot, érdeklődött a kórus iránt, sőt nem egyszer maga is leült az orgonához. *Törökök is jelezték, hogy jelen óhajtanak lenni a jubiláris hangversenyen.*

Ezekben mondotta el *Sugár* karnagy a kórus érdekes multját és a készülő jubiláris ünnepség hatalmas zenei programját. Bizonyos, hogy ez a nagy zenei teljesitmény igen sok idegent fog vonzani Budapestre.

Budai ellenjavaslat az uj autóbuszok felhasználására

30 uj kocsiból csak 18 kerül forgalomba és ebből is csak 6 jut Budának

30 új kocsival szaporodik április végéig a Beszkárt autóbuszparkja. Az igazgatóság az új autóbuszok felhasználására vonatkozó javaslatot most terjesztette *Szendy* polgármester elé.

Az utazóközönség abban a hitben él, hogy 30 új kocsi természetszerűen ugyanannyi szaporulatot jelent az autóbuszforgalomban. Ez a hit téves: a Beszkárt 5 kocsit azonnal tartalékol, hetet nagy óvatosan nem vesz számításba, „hátha nem emelkedik az utaslétszám" és igy *valójában mindössze 18 új kocsi kerül forgalomba, ezek fele is csak már meglevő járatok kocsijainak szaporitására. A fennmaradó 9 autóbusz két új járat felállitására és egy járat útvonalának meghosszabbitására szükséges.*

Az egyik új járat a főváros és Pestszenterzsébet forgalmát bonyolitaná le, ez tehát nem érdekli közvetlenül Budát — bár nézetünk szerint, az Autóbuszüzem feladata elsősorban a belterületi forgalom lebonyolítása lenne, — a másik járat azonban és a meglevő járat meghosszabbitása már közvetlenül budai jelentőségü.

A javaslat szerint *megindulna az óbudai autóbuszközlekedés* „egyelőre" *a Pálffy tér—Zsigmond utca—Bécsi út vonalán, a Nagyszombat utcáig és áthelyeznék a 30-as reláció végállomását a Hegyalja úttól az Alkotás utcán, Krisztina körúton és Vérmező úton vezetve, a Széna térre.* Igy létrejönne a teljes pesthudai körforgalom.

Amennyire örvendetes a rég óhajtott autóbuszösszeköttetés megteremtése a Széna tér és Délipályaudvar között, annyira nincs megelégedve Buda azzal ,hogy az új kocsik teljes számban való beállitása és a budai közlekedési sérelmek orvoslása helyett 12 autóbuszt tartalékolnak.

Buda érdekének és közönségének nevében ezért a következő javaslatot tesszük az új autóbuszok felhasználására:

Mindenekelőtt *a Horthy Miklós körtérre lenne helyezendő a 12-es reláció mai Boráros téri végállomása.* A Nagykörútról a Szentimrevárosba igyekvő utasok túlnyomórésze úgyis csak a körtérig veszi igénybe a kocsikat és igy teljesen felesleges és kényelmetlen a Boráros téri kényszerű átszállás a 30-asra. A *30-as* ennek következtében nem menne át a hidon, hanem *a körtértől folytatná útját a Fehérvári úton a Bártfai utcáig, megfelelő közlekedést biztositva igy a Hév-mizériák miatt végleg elkeseredett Buda-Alsóvárosnak.* E két vonalváltozás keresztülvitelére 4 kocsi szükséges.

A Lenke-téri 1-es végállomás kihelyezendő a Kelenföldi pályaudvarra. Ezt követeli a pályaudvar hatalmas utasforgalma, amit a villamos csak a legnagyobb nehézséggel tud lebonyolitani, de ezt követeli az ottlakók kényelme is, akik ma csak a Lenke térig utazhatnak. Ez a vonalmeghosszabbitás *újabb három kocsit igényel.*

Az óbudai járat úgy, ahogyan a Beszkárt tervezi, nem lesz rentábilis. Ez csak úgy fizetődnék ki, ha Óbuda központjáig, a Flórián térig közlekednék. Megmaradhatna a tervezett útvonal a városi házakig, onnan azonban a Nagyszombat utcán *kivezetendő volna az új főútra és azon végig a Flórián térig. Erre újabb három kocsi szükséges és igy összesen tiz kocsival megoldhatnók egyelőre a legsürgősebb budai autóbuszközlekedési problémák,* természetesen csak a belterületet illetően, mert a Hegyvidéknek külön kivánságai vannak, amelyeknek teljesitése elől szintén nem zárkózhatik el sokáig az üzem.

Javaslatunk utolsó pontja független az új kocsiktól, de lényeges Buda szempontjából. *Maradjon meg az 1-es reláció mai, kényszerüségből megváltoztatott útvonala az Erzsébet-hidon és Gellért rakparton át.* Ez is csak olyan régi kivánság, ami elől eddig mereven elzárkóztak az illetékesek, csak a Ferenc József híd elzárása kényszeritette ki a természetes megoldást és igy ma már az első és második kerületből nem kell Pesten keresztül a XI. kerületbe utazni. A mai állapot fenntartása mellett szól az a körülmény is, hogy az 1-es régi vonalával párhuzamosan, attól alig pár méterre közlekedik a 9-es és 15-ös, amelyek igy *megteremtik az összeköttetést az Apponyi tér és Kálvin tér között.* A Ferenc József hídon át a kieső 1-es pótlására a Gellért térig közlekedő 10-es reláció volna meghosszabbitandó a Kálvin térig.

Gerő Sándor

Hangulatos uzsonnadélutánok és vacsorák tánccal, zenével. Leggondosabb diétás konyha is **BELLEVUE** II., Atilla utca 53

50 évi mozdulatlanság után nagyarányu fejlődés indul a Svábhegyen

A budai Hegyvidék legszebb részén, a Svábhegyen, egyes villaépitkezéseket figyelmen kivül hagyva, egészen az utolsó évekig semmi sem történt. Az idegenforgalmi szempontból is rendkivül nagyjelentőségü hegy fejlődését a Svábhegyi Szanatórium modernizálása és strandfürdőjének épitése inditotta meg jó pár évvel ezelőtt. Azután azonban hosszabb ideig megint nem történt semmi, mig nemrégiben felépült a Majestic-luxushotel első palotája. Ugylátszik az uj hotel épitése szerencsés gondolat volt, mert májusban megnyilik annak második épülete, sőt a második épület melletti 830 öles telken, amelyet tőkeerős csoport vett meg, márciusban megkezdik és augusztusra befejezik a legnagyobb luxussal berendezett, körülbelül 48 szobás öröklakásos szállóház, a Majestic III. épitését, pompás tetőterrasszal és uszodával.

Ezenkivül a Svábhegyen még egy nagyszabásu épitkezésről kaptunk hirt. Eszerint a Svábhegyi Nagyszállót, amelynek bérlete most lejárt, az uj bérlők tataroznák, és oldalszárnnyal bővitenék. A bérletre a legesélyesebb jelölt Démán Iván, a Majestic-hotel igazgatója.

Ünnepi istentisztelet és bárányáldozás a Kurbán Bajrám ünnepen

A magyar mohamedánok Durics Huszein Hilmi budai Mufti vezetésével február 11-én, pénteken, délelőtt 10 órakor, az *Esplanade* szálló (III., Zsigmond utca 40.) disztermében tartják a *Kurbán Bajrám* (Juháldozó) ünnepet. Istentisztelet után a szokásos fekete kávé, majd déli 12 órakor a Gül Baba sirjánál Muezzin (imádságra hivó) Ezán szava után az áldozati bárányt bemutatják.

Este 8 órai kezdettel a Gül Baba étterem különtermében társasvacsora lesz, ahol a szegény sorsu hittestvérek az áldozati bárány husából készitett vacsorát ingyen kapják. Másvallásu testvéreket szivesen látnak.

Kurdok, törökök, angolok, svájciak és egyéb külföldiek a budai diákszállóban

Hatalmas forgalmat bonyolit le a budai diákszálló

Még a minden iránt közömbös budaiak is megállnak egy pillanatra a Toldy Ferenc-utcában, a Linczi-lépcső sarkán, ahol egy igen csendes és komoly épületről még most is az a véleményük, hogy a nagyothallók internátusa. Elképzelhető tehát a csodálkozás, amikor az épületen a török zászlót lengeti a szél. Az épületen csupán egy szerény táblácska jelzi, hogy már 1935 óta diákszállóvá alakitotta át a főváros. A török zászló pedig az ott megszállt 36 konstantinápolyi főiskolás tiszteletére tették ki.

Az épület maga a mult század „Trefort-stilusában" épült elemi iskolának. A háború utáni időkben a nagyothallók internátusává alakitották, ekkor már hozzátartozott a felső, Ilonai-utcai épület is. A gyógypedagógiai igazgatóság 1935-ben kivonult az épületből és ekkor a főváros átalakitotta azt diákszállóvá és rendelkezésére bocsájtotta a diákforgalmi akciónak. Az akció vezetője *Teller* Ferenc dr. igazgató.

Az átalakitás után 19 tiszta, rendes, egyszerű, de minden igényt kielégitő szobát kaptak, köztük kétágyastól 19 ágyas szobáig nagy a választék. Sőt, a nagy háló 84 ágyat fogad be, természetesen két sorban, egymás fölött. A szobákban vannak a mosdók is.

Till Géza igazgató, a Toldy Ferenc-utcai diákszálló gondnoka gondos kis albumot mutat a szállóról. Az árak olcsók: a hálóhely 40 fillér éjszakánkint, reggeli 40 fillér, háromfogásos ebéd 115 fillér, a sültből, köretből álló vacsora 73 fillér. *Tehát egész napi ellátás 2 pengő 68 fillér.*

Habár a szállók célja éppen a vidéki iskolások számára a főváros megismertetése, mégis a forgalom tetemes részét külföldiek adják. Főleg nyugatiak: svájciak, angolok, franciák, svédek, lengyelek, norvégek, de jönnek egyéb „érdekesebb" helyekről is.

Nemrég az egyik kisázsiai csoport, amely nem akarta magát töröknek nevezni (alighanem: kurdok), *a diákszálló udvarán maga készitette el rituális étkezését.* Ezekkel szemben a minap ittjárt *konstantinápolyiak előre kérték az igazgatóságot, hagyjon fel minden olyan kivétellel, ami az európaiaktól megkülönböztetné őket.*

Élénken festi a diák-„vendégjárás" méreteit két számadat. A mult évben 104 százalékkal emelkedett a forgalom és 8681 személy 1325 napra foglalta le az egyes ágyakat. Ez természetesen mind a három szállóra vonatkozik, a legtöbb része azonban ezeknek a vári szállóban bonyolódik le. Csakis ennek megteltével adnak ki máshol is szobát.

Nagy szerepet játszik a bécsi csereakció is, amelynek folyamán 600 bécsi diák jön egyszerre Budapestre. Amig a külföldiek inkább július, augusztusban érkeznek, addig a vidékiek a tavaszi meg őszi hónapokban jönnek. Ezeknek tanulmányi sikerét központilag *Bognár* Gyula tanár, a Budapesti Iskolai Kirándulások vezetője és szakismeröje a legváltozatosabb eszközökkel igyekszik elérni.

A legközelebbi csoport 26 lányból és 37 fiúból álló evangélikus csoport lesz. Az angolok nagyon is előretekintők, amikor augusztus 21—22-re 30 főnyi társaság részére már most kértek szobát.

A diákvendégek az utóbbi időben erősen panaszkodnak a drágaság miatt, amely kellemetlenül csökkenti Budapest vonzóerejét. Rontják az árakat a „profi" idegenvezetők közül azok, akik jutalékra dolgoznak és ezzel elriasztják Budapestről a jóhiszemű idegeneket.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

VOGL ÉS VILLÁNYI TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Hirdetmény

Az 1884. évi XVII. törvénycikk 27. paragrafusa értelmében alulirott kerületi elüljáró, mint elsőfokú iparhatóság, közhirré teszem, hogy **Kramer Testvérek** közkereseti társaság budapesti bejegyzett cég a III. ker Szentendrei út és Bogdáni út 18548. és 18549/2. hrsz. alatt épületfa és villanyerőre berendezett **tüzifatelepet** akar felállitani, illetve továbbra is üzemben tartani.

Akik e vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek a fentidézett törvényszakasz értelmében szóval vagy irásban **1938. évi február hó 28.-ik napján délután fél 5 órakor,** a helyszinére kitüzött tárgyaláson előadni, különben az üzlettelepet ,hacsak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyezni kell.

A telepnek, a rajta felállitandó épületeknek és belső fölszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leirását és szabatos magyarázatát az érdekeltek hivatalomban (III. ker. Fő tér 3. I. em. 21. ajtó) a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Budapest, 1938. évi január hó 24. napján.

Dr. Hanthy-Haidekker s. k.
III. ker. elüljáró.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. törvénycikk 27. paragrafusa értelmében alulirott kerületi elüljáró, mint elsőfokú iparhatóság, közhirré teszem, hogy **Halaman** János budapesti lakós, a III. ker. Szőlő utca 27. sz. és 17644. hrsz. alatt villanyerőre berendezett gőzerejü **asztalosáru-telepét** továbbra is üzemben akarja tartani.

Akik e vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek a fentidézett törvényszakasz értelmében szóval vagy irásban **1938. évi február hó 25. napján délután 4 órakor,** a helyszinére kitüzött tárgyaláson előadni, különben az üzlettelepet, hacsak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyezni kell.

A telepnek, a rajta felállitandó épületeknek és beső fölszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leirását és szabatos magyarázatát az érdekeltek a hivatalomban (III. ker., Fő tér 3. sz. I. 21. ajtó) a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Budapest, 1938. évi január hó 19. napján.

Dr. Hanthy-Haidekker s. k.,
III. ker. elüljáró.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vizvezeték-, csatornázás- és szivattyuberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, mégis jó és olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszerí csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és uj állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH uri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, kilpszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Furnér és fa

Furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, kesztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Fácán" védjegyü vásznak elismert minőségüek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. — Telefon: 152-276.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár 3 évi jótállással P 79.80
Kerékpár, varrógép és gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 Széna-térnél

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek **Szálé**-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Paplan, matrac

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18. PAPLAN, MATRÁC

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-r. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. 45.—T: 153-148 elismert

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144 Telefon: 382-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

HOCHHAUSER ISTVÁN üveg- és képkeretező porcellánkereskedése
Telefon 152-431 II., FŐ-U. 11, 40 éves cég.

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268—205

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2. Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Felhivás!

A Budai Napló csütörtökön reggel jelenik meg, ezért csak azokat a hireket és tudósitásokat közölhetjük, amelyek legkésőbb kedden délig hozzánk jutnak. Kérjük tehát a budai egyesületeket és olvasóinkat, hogy közlendőiket legkésőbb kedd délig juttassák szerkesztőségünkbe.

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

A Budai Ferencrendi Oltáregylet február hó 2-án tartotta meg műsoros tea-délutánját, amelyet az Eucharisztikus Kongresszusra készitendő miseruhák vászon és selyemanyagának beszerzésére rendezett a Kulturház disztermében. Az estélynek nagy sikere volt. — *A Budai római katolikus egyházközség* ugyancsak február 2-án, szerdán tartotta IV. kulturestélyét, amelyen *Suszter* János postaigazgató tartott előadást az eucharisztiáról. Nagy sikere volt a „Budapest vokál-quartett"-nek, amelynek tagjai: *Halmos* Gyula *Lászlóffy* Emil, *Pfeiffer* István és *Bélteky* Lajos. Nagy tetszést aratott Haják Sári *hegedütanárnő és zongorakisérője*, *Noszeda* Tiborné. — A *felsővizivárosi egyházközség* AC. munkásosztálya keretében müködő *Szent Imre ifjusági gárda* tánccal egybekötött vidám estét rendezett nagy sikerrel. Az AC munkásosztály február 4-én rendezte meg külön kulturestélyét. — A *Felsőkrisztinavárosi Keresztelő Szent Jánosról* nevezett egyházközség Oltáregyesülete tagavató ülést tartott özv. *Róbert Ödönné* elnökletével. Negyven uj tagot avattak fel.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

A Koronázó Főtemplom (Mátyás templom) egyházzenei műsorán vasárnap, február 13-án Zöld Károly Nagyboldogasszony miséje kerül előadásra. Orgonál Várhelyi Antal, vezényel Sugár Viktor.

Gaár Vimos dr. aranydiplomája. A budapesti ügyvédi kamara aranydiplomával ékesitette Gaár Vilmos dr. felsőházi tagot, abból az alkalomból, hogy most 50 éve szerezte meg az ügyvédi oklevelet. Gaár Vilmos dr. a magyar jogásztársadalom egyik legkiválóbb, legnagyobb tudású, őszinte tiszteletttel körülvett tagja, akinek kitüntetése a székesfőváros törvényhatóságának körében is őszinte örömet keltett, mert hiszen egyike a legrégibb és legtekintélyesebb bizottsági tagoknak, aki évtizedek óta vezetőszerepet játszik a főváros életében.

Hallóssy István dr. idegenforgalmi előadása. Hallóssy István dr., a Budapesti Nemzetközi Vásár igazgatója igen érdekes előadást tartott a budapesti idegenforgalom feladatairól. Hallóssy István dr. nagy tárgyismerete és nagyvonalú elgondolásai uj irányt mutattak Budapest idegenforgalmának fejlesztésére. Gondolatai és ötletei, melyeket a hallgatóság elé tárt, egytől-egyig olyanok, amelyeket meg kell valósitani.

Patz Sándor előadása a Budai Polgári Kaszinóban. Patz Sándor, a BSzKRt forgalmi igazgatója szerdán délután 6 órakor rendkivül érdekes előadást tartott a Krisztina téri Polgári Kaszinóban. A nagyszámú hallgatóság zajos tetszésnyilvánitással köszönte meg Patz igazgató érdekes és tanulságos fejtegetéseit.

Karafiáth Jenő versei japánul. Karafiáth Jenő főpolgármester kora ifjúsága óta irja a szebbnél szebb lirai verseket. Több kötete jelent meg s valamennyi nagy sikert aratott. Egyik ilyen kötete felkeltette a japán irodalmi körök figyelmét is és lefordították japán nyelvre. Naokazu Nabéshima gróf, a tókiói japán-magyar társaság és a japán Petőfi Társaság elnöke most hivatalos értesitést küldött Tokióból, hogy a társaság legutóbbi közgyülésén tiszteletbeli tagjául választotta meg Karafiáth Jenő főpolgármestert, akinek nagy sikert aratott ujabb verskötetét lefordították japán nyelvre.

Idegenforgalmi osztály az országos statisztikai hivatalban. A Magy. Kir. Központi Statisztikai Hivatal még az Eucharisztikus kongresszus előtt meg akarja szervezni idegenforgalmi osztályát és ennek előkészitését már meg is kezdték.

Ünnepi vacsora az I. kerületi Iparoskörben. Az ősi budai iparoskör, amely nemcsak tagjai ipari és gazdasági érdekeiért küzd, hanem azok társadalmi és kulturális életét is ápolja, február 10-én, csütörtökön este társasvacsorát rendez abból az alkalomból, hogy évtizedeken át hűséges tagját és tiszteletbeli elnökét, Tandary István mészáros- és hentesmestert a magyar sportban kifejtett munkássága elismeréséül az Országos Testnevelési Tanács díszoklevéllel és plakettel tüntette ki. A vacsora 8 órakor kezdődik a kör heyiségeiben, I., Attila körút 50.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

„Az ujszülött eszkimó ápolása" és „Hogy fogják az elefántot". Ilyen és ezekhez hasonló érdekes témájú vetitettképes előadásokat rendez a Kelenföldi Református Egyház hivei részére vasárnaponkint a kulturteremben. A lebilincselő riport-képeket és a gyönyörű tájképeket mindig nagy közönség-siker kiséri.

Hol a gróf úr? Kérdeztük a közismert politikus gróf titkárát. A svábhegyi Majestic luxuspensióban üdül már két hónapja, felelte a titkár, mert a jó levegő, az elsőrangú ellátás és a figyelmes kiszolgálás miatt annyira jól érzi magát, hogy nem tudja mindezt nélkülözni. Nyilvános étterem. Tel.: 165-416

Viraág Béla-emlékest kedden, február 15-én a Budai Vigadóban

Kedden, február 15.-én tartja meg a budai Hollós Mátyás Társaság azt a nagyszabású emlékestet, amelyet néhai *Viraág* Béla emlékére és siremléke javára rendez a Budai Vigadó nagytermében. Buda társadalma ott lesz ezen az emlékesten, hogy *háláját és kegyeletét fejezze ki annak a férfiúnak emléke iránt, aki egész életét Buda felvirágoztatására szentelte.* Este félnyolc órakor kezdődik a hangverseny és mint az előjelekből következtetni lehet, bizonyosra vehető, hogy a Vigadó hatalmas nagyterme zsúfolásig megtelik ez alkalommal Buda előkelő közönségével.

Az est rendezősége nagyszabású műsort állitott össze, amelynek művészi és kulturális szinvonala méltó Viraág Béla emlékéhez és Buda közönségének nagy kulturájához. A műsor a következőképpen alakul:

1. A Budai Dalárda megnyitó énekszáma.
2. Rimsky-Korsakow-Kreisler: Hindu dal. Kreisler: Old Folks At Home. M. de Falla—Kreisler: Spanyol tánc, hegedűn előadja: Dr. Bagyó Jánosné, zongorán kiséri: Dr. Szántó Miklósné.
3. Kazatsayné Lázár Jolán, a Szfőv. Népmüvelés előadónője: Viraág Béla verseiből ad elő.
4. Mendelssohn: Rondo capriccioso, zongorán előadja: Dr. Bárdos Györgyné, Weisz Margit.
5. Gróf Berényi Jánosné sz. Török Irma, a Nemzeti Szinház örökös tagja, Vörösmarty és Berényi János gróf verseiből ad elő.
6. Laurisin Piroska kamaraénekesnő énekel, zongorán kiséri: Laurisin Miklós, a Zeneművészeti Főiskola tanára.
7. Költeményinterpretálás. Szerelem. Scriabin prelud 10. Fátyol ornamentika. Táncok. Előadja: J. Viraág Ilus mozdulatművésznő, zongorán kisér: Laurisin Miklós.
8. Haydn: D-dur (Lerchen) quartett. Előadja a Pro ideale vonósnégyes. Tagjai: Kutner Mihály, Harsányi Miklós, Berény R. Pál, Baráti György.
9. Budai Dalárda énekszáma fejezi be a műsort.

Az ünnepségre, melynek fővédnökségét vitéz *József Ferenc dr.* királyi herceg vállalta, védnökei pedig, többek között: *Szcitovszky* Tibor, *Szendy* Károly, *Sztranyavszky* Sándor, *Lamotte* Károly, *Apponyi* György gróf, *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Légrády* Ottó, *Takách-Tolvay* József gróf, *Kelemen* Móric dr., *Halla* Aurél, *Petracsek* Lajos, *Marton* Béla, *Hubert* Vilmos és mások, a helyszinen már csak korlátolt számban kaphatók jegyek, minthogy azoknak legnagyobb részét elővételben lefoglalták. Akik tehát jegyre igényt tartanak, sziveskedjenek azt előre bejelenteni és kivánságaikat közölni a rendezőséggel. Megtehetik ezt a Budai Napló útján is. (Telefon: 150—296, Krisztina körút 113-b. szám.)

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 260-056 **Betoncső**

Társasélet

Családi-est a Budai Iparosok és Kereskedők Körében

Fényesen sikerült családi estét rendezett hétfőn, február 7.-én este a Budai Iparosok és Kereskedők Köre a Krisztina körúti Pozsony vendéglő különtermében. Zsufolásig megtelt a terem vacsorázó közönséggel, melyet Jány Árpád alelnök frissensült langossal vendégelt meg, míg a borgazdai tisztet a kör vezetősége vállalta.

Gegus Dániel ny. rőkapitányhelyettes rendkivül élvezetes előadást tartott emlékeiből a budapesti rendőrség multjáa ismertetve. Nem történeti adatokat sorolt fel, hanem ifjkori emlékeit elevenitette fel Rudnay Béla, Boda Dezső főkapitánysága idejéből, amikor mint fiatal rendőr-irnok kezdte meg pályáját a fővárosi rendőrség kötelékében. Felvonult az emlékezésekben a 30—40 év előtti Pest és Buda egykori élete, a vidám, felejthetetlen éjszakák: az a Budapest, amely kedves volt, hangulatos volt és jókedvű és amely, sajnos, örökre letünt. Ma már csupán az emlékezésekben él, de hogy milyen kedves és szép lehetett, azt visszatükröztette a hallgatóság ki-kitörő nevetése, szives elragadtatása, amellyel a kitünő előadást végigkisérte.

Szünni nem akaró taps honorálta Gegus Dániel felolvasását majd az elnöklő Hubert Vilmos bejelentette, hogy a kerület képviselője, Petracsek Lajos kiván szólni. Petracsek nagyobb beszédben ismertette a hallgatóság előtt a bel- és külpolitikai helyzetet. Érdekes, sokszor izgalmas volt ez a beszámoló, amelyet nem egyszer szakitott félbe a hallgatóság zajos tetszésnyilvánitása.

Utána Laufer Zsigmond köszönte meg a budai iparostársadalom nevében Petracsek Lajos tanulságos beszédét és fejezte ki a választók bizalmát a képviselő iránt.

Ziegler Géza gazdasági főtanácsos szólalt fel ezután és Geguss Dániel előadásába kapcsolódva elevenitett fel néhány kedves történetet a régi Pest éjszakai életéből. Durics Husszein Hilmi budai főmufti mondott ezután beszédet, amelyben albániai utjnáak tapasztalatait mondta el rendkivül közvetlen és érdekes formában.

A társaság sokáig maradt együtt a fehér asztalnál a legjobb hangulatban.

Nagyszerüen sikerült a III. ker. Katholikus Bál

József Ferenc dr. főherceg és Anna főhercegasszony fővédnöksége alatt február 1-én rendezte a Sarlós Boldogasszony Egyházközség és a III. ker. Katholikus Kör hagyományos báljét az egyházközség Sarlós Boldogasszony házában. Az érkező fővédnököket Brunekker Lajos, Bernáth Lajos és dr. Scherhoffer Károly elnökök fogadták s a pálcások élén vezették be a délszaki növényekkel feldiszitett bálterembe.

A bálon megjelent dr. Pálfi Lajos plébános, báró Lukachich Géza altábornagy, Kereszthegyi I. Ágoston főtanácsos, Gáldy Béla tanügyi főtanácsos, dr. Telkessy Istvánné, Vajna Ede ny. tanácsnok, dr. Olgyay István igazgató és sokan mások.

Élénk szint vitt az estélyiruhás közönség közé a szinpompás diszmagyarba öltözött pároknak dr. Scherhoffer Károly tanitásában bemutatott nyitó Diszpalotás-tánca, melyet hatalmas sikerrel táncoltak a következő párok: Mottl Gabi—dr. Scherhoffer Károly, Kretschmár Klári—Berkes Illés, Tóth Ily—Bátori Gézt, Gróf Baby—Nemere Miklós, Neprosszel Livy—Aigner László, Magyar Béby—Pásztor József.

A megjelentek a kora reggelig a legjobb hangulatban maradtak együtt. Az idei bál valóban Buda egyik legszebb bálja volt.

Megjelent leányok:
Kocsis Vali, Tóth Mária, Neproszel Livia, Rudics Ibolya, Kovács Margit, Nemeskéri Mária, Pál Mária, Mottl Gabi, Poremba Ica, Kovács Mimi, Grosz Lenke, Cöczinger Juci, Gáldy Mária, Kercsegi Klára, Vindt Karola, Pilárz Katalin, Gróf Baby, Martiny Éva, Melczner Antónia, Balassa Margit, Berényi Margit, Bihary Auguszta, Tóth Ily, Willisch Magda, Magyar Béby, Derták Mária, Strömmer Kornélia, Olaj Irén, Török Ildikó, Rumpl Olga, Kazányi Erzsébet, Doroschy Györgyike, Háry Kornélia, Háry Margit, Fehér Zsuzsanna, Fehér Kató, Scherhoffer Anni, Szery Ildikó, Sárközi Erzsébet, Vida Ica, Pokoff Gizella, Prokoff Teréz, Futó Zsófia, Becsei Ibolya, Telkessy Flóra, Wolleszky Vilma, Wolleszky Etelka, Zibrinyi Klára, Szobota Ilona, Sörös Lily, Mezőváry Mária, Mezőváry Magda, Kacsér Magda, Bátor Margit, Kurucz Magda, Vadnai Edith, Orff Hilda, Schultzer Magda, Bone Erzsébet, Schlögl Margit, Hoffbauer Hildebrand, Kovács Ilona, Kiss Juci, Hajdó Hanna, Fehér Mária, Tamás Anna, Török Aranka, Schultze Cica.

Müsoros teaest a Szentimrevárosi Társaskör és Kulturegyesületben

Nagysikerü müsoros tea-estét rendezett a Szentimrevárosi Társaskör és Kulturegyesület. A nagysikerü müsoron szerepeltek: Szatmáry Margit operaénekesnő, Kovács József ny. tábornok, Sauerwald Géza karnagy, Wehner Tibor zongoraművész, Deva M. Alfréd énekművész és Zombory Zoltán előadóművész. A nagyszámú előkelő közönség sorában ott volt a kör elnöke: Becsey Antal és neje, Dorner Gyula, a kör ügyv. elnöke és neje, dr. Klein Antal országgy. képviselő, Kiss Dezső miniszteri tanácsos és neje, Stolp Ödön gazd. főtanácsos és neje, Vértessy Miklós miniszteri tanácsos, Szombathy Kálmán, Kléés Ferenc korm. főt. gyáros, Szántay István törv. hat. biz. tag. Ulmer Ágoston ny. Máv. tanácsos, Füzy Ernő, a kör igazgatója és sokan a kerület előkelő társadalmából. Hangverseny után az ifjúság az éjfél utáni késő órákig táncolt.

Árpád táncest. Február 5-én rendezte meg a 158. sz. Árpád cserkészcsapat tisztikara és öregklubja Árpád Táncestélyét a Marczibányi téri lövölde termeiben a toborozási segélyalap javára. A megjelent vendégeket a rendezőgárda élén dr. Zayzon Sándor csapatparancsnok fogadta. A táncestet Vograndl Marianne magántánca vezette be, mely után a hagyományos „Jó estét kívánok. . ." kezdetü csárdás hangjaira kezdték meg a táncot. A megjelent vendégek a kora reggeli órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

Elektrotechnikus táncestély. A Magyar Elektrotechnikai Egyesület ifjusági szakosztálya február 12-én rendezi idei táncestélyét a Bristol-szállóban a segitőalap javára. Meghivó felmutatása kötelező. Meghivó és jegyigénylés hétköznap délelőtt 10 órától a rendezőbizottságnál. VIII., Tavaszmező utca 15. Telefon: 130—293.

A Budai Ref. Egyház Keresztyén Ifjúsági Egyesület müsoros estje. Nagyszabású farsangi müsort adott a Budai KIE február 6-án a „Haypál Benő emlékalapitvány" nagytermében. A megnyitót Haypál Béla lelkész mondta. A zajos tetszéssel fogadott vigjátékokban kiválóan szerepeltek: Végh Mária, Éger Gabriella, Kiss Erzsébet, Tekes Sándor, Végh Sándor, Chengeri Pap Zsigmond és László, B. Bugárszky Mátyás, Badics Kálmán, a zeneszámokban Szigetváry Magda, Dobsa Árpád, Csonka József és még többen. A zárószót Zilahi Kiss László OKH igazgatója helyett dr. Földes Papp Károly lelkész mondotta el. A vidám müsort megtekintő közönség zsúfolásig töltötte meg a nagytermet. Ott voltak többek közt: Kádár Gusztáv, v. Szokolay László, Fodor Gábor, Chengeri Pap Zsigmond presbiterek, dr. Békássy Árpád, dr. Göbölyös László lelkész, a Z. KIE ügyvezető igazgatója és még sokan mások.

A Budai Sport Club müsoros délutánja. Érdekes és nagyhatású müsoros délutánt rendezett a Budai Sport Club a II. kerületi Nemzeti Egység Pártjának helyiségeiben, szépszámú közönség előtt. A müsort a BSC mükedvelő gárdája adta elő a futballszakosztály szertáralapja javára. Utána tánc volt a késő esti órákig.

A Budahegyvidéki Ref. Egyház művészi délutánja. A templomépités javára értékes müsorú „művészi délutánt" rendezett a Bp. Budahegyvidéki Református Egyházközség február 6-án a gyülekezeti teremben. A fényessikerü előadásokat dr. Boér Elek főgondnok vezette be. Közreműködtek: Uray Margit zongoraművésznő, Dullien Klára és dr. Rieger Tibor kettőse, D. dr. Kapi Béla m. kir. titkos tanácsos, püspök, zilahi Farnos Eszter és végül Nagy Adorján, a Nemzeti Szinház művésze, a Szinművészeti Akamémia tanára.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I., Krisztina-krt, 139
Telefonhivó: 157-997

Mátyás király-város lesz a XII. kerület

A főváros 16-iki közgyülésén Szendy polgármester javasolni fogja, hogy az új XII. kerületet Mátyás király-városnak nevezzék el. A közgyülés reméljük egyhangulag elfogadja a javaslatot.

Uj Mária-szobor Budán. A Pasaréti-úti templom előtti kis téren állitják fel Farkas Sándornak, a fiatal szobrászgárda tehetséges tagjának alkotását, amely Szűz Máriát ábrázolja, karján a gyermek Jézussal. A szobor négyszögletű talpazatra kerül, amelynek négy odalából vizsugár ömlik s igy egyúttal szökőkút is lesz az új szobor.

Felkay Ferenc előadása. A Nep országos tanügyi szervezete fővárosi csoportjának felkérésére érdekes előadást tartott Felkay Ferenc dr. tanácsnok, a közoktatásügyi ügyosztály vezetője február 7-én a III. ker. Polgári Társaskörben. A megjelent előkelő közönség a legnagyobb figyelemmel kisérte az értékes előadást. Felkay tanácsnok a serdülő ifjúság védelméről beszélt, különös tekintettel a nagyvárosi gyermekekre.

Szives-Est. A Rómaifürdő Telep Egyesület február 26-án este 9 órai kezdettel Szives Magyar Estet rendez szegényei javára a Tövendéglőben. A vigalmi bizottság rengeteg szórakozásról gondoskodik; lesz confetticsata, ruha- és táncverseny, tombola, világposta, stb. A bál elnöke vitéz Pólya Antal dr.. Meghivóigénylés 162-957 telefonszámon.

A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület rendkivüli közgyülése. A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület február 12-én, szombat este 8 órai kezdettel az Ammer-féle vendéglő különtermében (Kelenföldi pályaudvarnál, Etele tér) rendkivüli közgyülést tart. A közgyülést társasvacsora követi, amelyen beiktatják az újonnan megválasztottakat és átadják Becsey Antal, dr. Petracsek Lajos, Dorner Gyula régi-, és dr. Barla Szabó József egyetemi m. tanár, OTI főorvosi-igazgató új díszelnöknek a művészi kiállitású oklevelet. Teriték ára 1 pengő 10 fillér. A Bibic-telep élniakarását bizonyító estre az Egyesület vezetősége, élén Sziklay János dr. kormányfőtanácsos elnökkel és Bánhelyi Ferenc ügyvezető elnökkel, szeretettel várja a tagtársakat.

Budai lányok előnyben

— Miért vesznek el a férfiak szivesebben budai lányt feleségül, mint pestit?
— No miért?
— Mert a budai lány — „jobb parti".

Weisz Margit Mozart-Beethoven hangversenye. Klasszikus hangversenyciklusának II. estjét Weisz Margit, a kiváló zongoraművésznő Mozart és Beethoven szellemének szentelte. Két ritkán hallható remekművet, a zongora és fúvóshangszerekre irt ötösöket játszotta Turry Peregrin (oboa), Véczi Károly (klarinét), Fázmán Ferenc (fagott) és Romagnoli Ferenc (kürt) művészek, a Zeneakadémia tanárai közreműködésével. A kitünő összjáték pompásan juttatta kifejezésre a két remekmü minden szépségét. Weisz Margit ezen a hangversenyen azonban nemcsak mint nagyszerű kamarazenész szerepelt, hanem eljátszotta még a műsor keretében Mozart híres A dur szonátáját is. A klasszikus elmélyüléssel, forró, nemes pátosszal előadott szonáta gazdag szinpompája tökéletesen érvényesült a nemesveretü játékban. Weisz Margit zongorahangjának kristálytiszta csillogása, nemes, költői lényéből folyó felfogása, kifinomult technikája és talán elsősorban Mozart remekművei tolmácsolásához szükséges dús fantáziája, maradéktalanul adta vissza a mozarti muzsika földöntúli szépségeit. A Zeneakadémia zsúfolt termének lelkes közönsége zajos ovációban részesitette a művésznőt, aki több Beethoven-művel köszönte meg a bensőséges ünneplést.

Nagyméretü egy szoba-hallos modern lakás központi fütéssel, melegvizzel, cseléd- és garderobe-szobával május 1-re **kiadó** Bem József-utca 7.

A Verbőczy István gimnázium ifjusági hangversenye. Az I. kerületi állami Verbőczy István gimnázium tanulóifjusága február 8-án, kedden, a Budai Vigadóban a szegény tanulókat Segélyező Ifjusági Egyesület és a 7. számú „Verbőczy" cserkészcsapat javára zártkörü hangversenyt rendezett. A 12 pontból álló müsor színvonala és az egyes szereplők díszére válnak nemcsak az intézet ifjuságának, de a pompás zenekari együttesnek és a tanári karnak is. A nagyszámú, előkelő közönség szünni nem akaró tapsokkal köszönte meg a müélvezetet.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég és az érdekkörébez tartozó vállalatok tisztikara és alkalmazottai mélyen megrendülve és fájdalomtelt szivvel jelentik, hogy

KOVÁCS IZOR
mérnök vezérigazgató úr

e hó 5-én hirtelen elhúnyt.

Váratlan elmúlása felmérhetetlen veszteség számunkra. Benne nemcsak a kiváló tudású, nagy látókörü, bölcs vezetőt, hanem az alkalmazottak sorsát szivén viselő főnököt is tisztelték, aki ügyeinket mindig mély emberi érzéssel és szertetteljes igazságérzettel intézte.

Felejthetetlen emlékét igaz tiszteletben tartjuk és soha el nem müló hálával és kegyelettel megőrizzük.

Utolsó útjára e hó 8-án déli 12 órakor kisérjük a rákoskereszturi izr. temető szertartásterméből.

Budapest, 1938. február 6.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Meghivó

A Öröklakás és Családiháztulajdonosok Egyesülete 1938. február hó 17-én d. u. 5 órakor az Egyesület helyiségében I. Szent János-tér 1/a. szám alatt tartandó igazolóválasztmányi ülésére, amelyre az igazgatóválasztmányi tagokat ezuton is meghivja az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. **Mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése.**
2. **Tagfelvétel.**
3. **Az Egyesület irodahelyiségének áthelyezése.**
4. **Szövetkezeti üzlethelyiségek házadóalapja.**
5. **Az uj illetékügyi törvényjavaslat egyesületünket érintő kérdéseinek ismertetése.**
6. **1937. évi zárszámadás és 1938. évi költségelőirányzat.**
7. **Közgyülésnek teendő igazgatósági jelentés.**
8. **Tisztikar és igazgatóválasztmányi tagok jelölése.**
9. **A f. é. közgyülés időpontjának kitüzése.**
10. **Esetleges indítványok.**

Az 1938. évi vagyon- és jövedelemadó-vallomási rendelet

A pénzügyminiszternek erre az évre kiadott vagyon és jövedelemadó vallomási körrendelete a társasházszövetkezetek tagjai, valamint az 1924:XII. t. c. alapján létesült társasháztulajdonosok részére továbbra is az egyesületünk által kért kedvezményeket biztositja az öröklakástulajdonosoknak.

A társasházszövetkezeti tagok, ha vagyon- és jövedelemadó-vallomást óhajtanak beadni, ugy — mint már jeleztük — az egyesületünk által készitett blankettákat a Házszövekezet által kitöltve mellékeljék vallomásaikhoz, hogy az adókivető hatóság a vallomást elfogadja és annak adatai alapján a szabályszerű kivetést eszközölhesse. Ugyanez áll az önálló, telekkönyvezett öröklakásokra is, ahol a vagyonadó-szorzószám — ott ahol a társasház össz-haszonértéke a 15.000 pengőt meghaladja — nyolcszoros.

Az egyes tulajdonostársak öröklakásának haszonértékéhez a rendelet szerint hozzászámitandó a közösségben maradt épületrészek eszmei házadóalapjának a résztulajdonost megillető hányadrésze, illetve a vallomáshoz csatolni kell egy oly értelmü kimutatást a házgondnokság részéről, amely feltünteti, hogy a társasház osztatlan közös tulajdonában levő lakrészek eszmei haszonértéke mennyit tesz ki és ebből mennyi esik, hányadrészei alapján, az öröklakástulajdonosra.

MUNKASZÜNETI NAPOKON VILLANYSZERELŐ MUNKÁT VÉGZŐ CÉGEK:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21. Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi út 113. — Telefon: 162—654.

MEGHIVÓ

A „Lágymányosi utca 7. számu ház" Szövetkezet 1938. évi február hó 28-án 7 órakor a szövetkezet földszint 1 szám alatti helyiségében tartja

XIII-ik rendes közgyülését

Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése és az 1937/38 üzletév zárszámadásainak előterjesztése. 2. Határozathozatal a zárszámadások, valamint az évenként és üzletészenként fizetendő közteher-hozzájárulás tekintetében. 3. Az elnöki, házgondnoki, pénztárnoki, stb. teendőket ellátó szövetkezeti tag kiadásai megtérítésének 200.— pengő erejéig leendő engedélyezése az 1938/39 üzletévi költségszámla terhére. 4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottságnak. 5. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 6. Az alapszabályok 21. paragrafusának módositása. 7. Egyéb inditványok.

Mérlegszámla: 1938. január 31.-én. Vagyon: ingatlan P. 205.902.53, berendezés P. 1.00, pénztár P. 478.33, be nem fizetett üzletrészek P. 20.160.00, be nem folyt lakbér P. 120.00, egyenleg, mint veszteség P. 46.616.02, összesen 273.277.88. Teher: Üzletrész P. 240.000.00 értékcsökkenési alap P. 32.838.72, tartalékalap P. 439.16, összesen P. 273.277.88.

A mérleg és a jelentések a közgyülést megelőző 8 napon át a szövetkezet helyiségében lesznek közszemlére kitéve. Ugyanitt állandóan letétben vannak az összes üzletrészek. Az igazgatóság. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelőbizottság.

Közgazdaság

Rovatvezető: **VÉCSEY MÁTYÁS.**

Magyarország gazdasági képe a Magyar Nemzeti Bank közgyülési jelentésében

A Magyar Nemzeti Bank hétfőn tartotta meg közgyülésének XIV. évi rendes ülését.

Nagyszabásu megnyitó beszédében Imrédy Béla, a Magyar Nemzeti Bank elnöke mindenekelőtt megemlékezett a külföldi adósságaink rendezése és szolgálatának felvétele terén elért eredményekről és Magyarország pénzügyi ellenőrzésének megszüntetéséről. Köszönetet és elismerést hangoztatott mindama külföldi tényezőkkel szemben, akiknek megértése és támogatása nélkül aligha hivatkozhatnánk ezekre az eredményekre. Köszönetet mondott a hazai társadalom minden rétegének azért, hogy a Magyar Nemzeti Banknak a devizagazdálkodás érdekében kifejtett működését megértéssel fogadta, majd nagyvonalu fejtegetései során vázolta Magyarország pénzügyi gazdálkodásának képét, kitérve mindazokra a problémákra, amelyeknek döntő szerepük van a nemzeti gazdálkodásban.

Imrédy Béla elnöki megnyitóbeszéde után a közgyülés felszólalás nélkül tudomásul vette a főtanács évi jelentését, jóváhagyta az 1937. évi zárszámadásokat, megadta a főtanács részére a felmentvényt és Baranyai Lipót dr. vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadta az 1937. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatot.

A közgyülés e határozata szerint a nyereségnek a nyugdijalap és a tartalékalap 5—5 százalékos javadalmazása után fennmaradó részéből a részvényesek számára 6 és félszázalékos, tehát részvényenkint 6.50 aranykoronának a törvényes értékarány (1 aranykorona = 1.1585 pengő) alapul vételével megfelelő 7 pengő 53 fillér osztalék kifizetése válik lehetővé. A Budapesti Közlöny 1937. december 19-én megjelent 288. számában közzétett 7620—1937. M. E. számu rendeletre tekintettel a bank az osztalékot a 14. számú részvényszelvény beszolgáltatása ellenében 1938. február 8-tól kezdve összes intézeteinél pengőértékben fizeti ki. Ha a szelvénybirtokos szelvényét beváltás végett nem mutatja be, a bank ezt ugy fogja tekinteni, hogy a szelvénybirtokos az aranyban való fizetésre irányuló igényét az idézett rendelet értelmében fenntartani kivánja. Az idézett rendelet hatályának tartama alatt lejáró osztalékszelvényeket a bank — további intézkedésig — akkor is beváltja, ha a szelvény bemutatásakor a 3 évben megszabott elévülési idő már lejárt volna.

A közgyülés ezután a választásokat ejtette meg. Az elnök bejelentette, hogy az alapszabályok 28. cikke értelmében a főtanács tagjai sorából kilépő Pap Elek és Bernát István dr. főtanácsosok, akik a Magyar Nemzeti Bank megalakulása óta alelnökei voltak a banknak, a főtanácsosi tisztséget, korukra tekintettel, tovább nem vállalják és meleg szavakkal emlékezett meg a távozó alelnökök nagy érdemeiről s nemes egyéniségéről. A kilépésükkel megüresedett főtanácsosi tisztségekre a közgyülés Vértesy Sándor dr.-t és Waldbott Kelemen bárót választotta meg. Az alapszabályok 28. cikke értelmében szintén kilépő Scitovszky Tibor dr. és Heinrich Gábor főtanácsosok ismét a főtanács tagjaivá választattak. A megüresedett főtanácsosi póttagsági helyre Mesterházy Ernő, számvizsgálókul Gregerson Nils, Adler Szigfrid, Szunyogh Szabolcs, Nilsen Rudolf dr. és Márffy Albin dr., számvizsgáló póttagokul pedig Stromszky Sándor és Elischer Vilmos dr. választattak meg.

A jelentés, amelyet a Nemzeti Bank főtanácsa terjesztett a közgyülés elé, megállapitja, hogy gazdasági helyzetünk 1937-ben is emelkedő irányzatot mutatott. Ez az egyenletes fejlődés a jövőre nézve a világgazdasági konjunkturális helyzet netán kedvezőtlen eltolódása esetére is nagyobb ellenállóképesség kifejtésére nyujt reményt. Nemzeti jövedelmünk pénzben kifejezett értéke számottevően emelkedett, amiben az árszinvonal emelkedése mellett elsősorban az ipari termelés növekedésének volt döntő része. Külkereskedelmünk 125 millió kiviteli többlettel zárult az 1936. év 60 milliójával szemben. Kivitelünk 601 milliót ért el, ami 97 millióval több, mint 1936-ban. Pénzintézeteink helyzete tovább erősödött; betétállományunk lényegesen nagyobb mértékben gyarapodott, mint az előző években. Az intézetek helyzete azonban nemcsak betétállományuk gyarapodása folytán erősödött, hanem adósaik fizetőképességének jacvulása révén is. A devizagazdálkodás terén az elmult év kiemelkedő eseménye külföldi tartozásaink rendezése és a devizában való adószolgálat újrafelvétele. Devizahelyzetünk az utóbbi években megerősödött, külföldi tartozásaink pedig 1931 óta tetemesen kisebbedtek. Mindez módot adott arra, — mondja a jelentés — hogy felhagyjunk az eddigi bonyolult és csupán a viszonyok kényszere által indokolható rendszerrel. Az adósságszolgálat uj szabályozása 180 millió pengő összegü külföldi tartozásra terjed ki, Magyarország adósságszolgálat fejében évenkint körülbelül 45 millió aranypengő értékü szabadon átváltható devizát fizet. A jegyintézet összes devizabevételei a mult évben 541 millió pengőre rugtak, a külfödi hitelek pénztárába befolyt devizaösszegeken felül. Az év végén az aranykészlet 84 millió, a devizák és valuták összege 58 millió, a váltópénzkészlet pedig 7 millió pengőre rúgott. A banknak a Nemzeti Fizetések Bankjával és a külföldi jegybankokkal szemben fennálló tartozásai 24 millió pengővel 83 millióra csökkentek.

A Hazai Bank nyeresége 631.763 pengő, osztaléka 1.50 pengő.

A Hazai Bank üzleteredményei hatalmas fejlődésről tesznek tanuságot. Ez a finom, megbecsült pénzintézet az utolsó években friss erővel tört előre és korszerü, rendkivül tehetséges, egyben a közérdeket szolgáló működésével kiemelkedő pozíciót biztositott magának ugy a hazai, mint a külföldi pénzvilágban. A komoly sikerek sorozata Rapoch Jenő vezérigazgató nagyrahivatott képességeit igazolja. A mérleg az előző évi 481.143.04 nyereséggel szemben 631.763.46 P nyereséggel zárul. Az igazgatóság az e hó 12-i közgyülés elé oly javaslatot terjeszt, amely szerint az alapszabályszerü levonások és a tartalékalapoknak 75.000 P-vel való javadalmazása és a Nyugdijpénztár javára és az alkalmazottak jutalmazására forditott összegek levonása után a nyereségből részvényenkint az előző évi 1.— P-vel szemben 1.50 P osztalék fizettessék és 106.762.92 P az 1938. üzletév számlájára előviteszék. A váltótárca az előző évi 18,181.341.64 P-vel szemben 19,395.630.42 P-re, az adósok tétele 18,074.305.50 P-ről 20,005.935.55 P-re emelkedett. A kintlevőségek 3 millió pengőt meghaladó emelkedése élénk bizonysága annak, hogy a bank az egyes hiteligényeket vátozatlanul a hagyományos gondossággal birálva el — az eddiginél is fokozottabb mértékben vállalkozott a piac megnövekedett hitelszükségletének a kielégitésére. Az értékpapirtárcának és a pénzintézeteknél, vállalatoknál lévő érdekeltségeknek értékelése ezuttal is igen jelentékeny belső tartalékokat rejt magában. A takarékbetétek 10,872.917.70 P-vel kimutatott és a folyó- és csekkszámlán elhelyezett betétek 17,602.795.74 P-vel szereplő összege az előző évhez képest 1,863.136.— P emelkedést tüntet fel.

A Magyar-Olasz Bank betétállománya 9·5 millióval emelkedett

A Magyar Olasz Bank 1937. évi mérlegének a rendkivül megalapozott, egészséges fejlődésen túl meglepő sikere és eredménye a betétállománynak 9.5 millióval való emelkedése. A mérleg 1,089.300.95 P nyereséget mutat fel (az előző évi 1,060.692.12 P nyereséggel szemben.) Az intézet igazgatósága változatlanul követte azon üzleti elvet, mely szerint a mobilitás fenntartására a legnagyobb sulyt helyezte. Hogy ennek dacára sikerült az elmult évben újabb 12,756.397 P 60 f kölcsönt nyujtani, azt lehetővé tette az a körülmény, hogy a takarék- és folyószámlabetétek 9,469.605.45 P-vel emelkedtek. A készpénzkészletek, a zsirószámlákon és bankoknál fennálló készpénzjellegü követelések 11,301.096.85 P-re emelkedtek (az előző 10.858.946.57 P-vel szemben). A váltótárca 65,631.872.06 P (az előző 59,096.872.06 P-vel szemben), mig az adósok összege 38,009.823.68 P (az előző 31.787.935.34 P-vel szemben). Az értékpapirok és érdekeltségek összege 4,554.974.92 P-t tesz ki (az előző 3,600.893.56 P-vel szemben). A jezálogkölcsönök 24,929.196.12 P-re apadtak (az előző 26,342.518.39 pengővel szemben.) A takarékbetétek összege 50,450.269.88 P (az előző 43,352.173.98 P-vel szemben), a folyószámlabetétek 46,356.243.85 P (az előző 43,894.725.30 P-vel szemben); a betétállomány tehát 96,806.504.73 P (az előző évi 87,336.899.28 P-vel szemben). Az intézet az elmult évben is emelkedő forgalmat bonyolitott le és valamennyi üzletágban további fejlődés mutatkozott. Az igazgatóság az e hó 21-i közgyülésnek az elmult évivel azonos, tehát részvényenkint 1.50 P, összesen 600.000 P osztalék fizetését fogja javaslatba hozni.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMÜVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körüti oldal) Tel: 187-651

Ullmann Andor — a Tröszt vezérigazgatója. A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára cég igazgatósága február 8-i ülésében a társaság eddigi vezérigazgató-helyettesét, dr. Ullmann Andort vezérigazgatóvá nevezte ki. Ullmann Andor igen értékes és rokonszenves tagja a főváros gazdasági életének, melyben kinevezésének hire bizonyára szives fogadtatásra fog találni.

A Fuchs és Schlichter Zománc-, Fém- és Bádogárugyár rt. uj épületekkel bővitette zemét. Az uj épületek már tető alá kerülnek, s igy mód nyilik arra, hogy a gyár vezetősége valóra válthassa régi tervét, az üzemkibővitést.

Változás a Hutter—Levernél. A Hutter és Lever rt. ügyvezetésében a napokban változás állott be. Schicht Kurt, a vállalat eddigi igazgatója megvált vezérigazgatói tisztétől és helyét G. Chipperfield vezérigazgatóval töltötték be, aki eddig a vállalat svájci érdekeltségénél működött. Szakmai körökben az uj vezérigazgató személyét még külföldi relációkból ismerik. Chipperfield vezérigazgató személyét igen alkalmasnak találják a magyar érdekeltségek vezetésére, ugyhogy a változást igen kedvezőnek itélik meg. A Hutter és Lever rt. Majtinszky Artur főtisztviselőt, a propaganda eddigi főnökét, érdemeinek elismeréséül diszponenssé nevezte ki. A vállalat egy igen érdemes főtisztviselőjét érte az igazgatóság elismerésének eme megnyilvánulása.

A MATEOSZ nyereségéből 37.000 pengőt visszatérit tagjainak. A Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete az 1937. évben kiváló sikerrel fejlesztette tovább altruisztikus tevékenységét. A forgalom jelentős emelkedése következtében a szövetkezet bevételei annyira megnövekedtek, hogy a különféle költségek és közterhek kiegyenlitése után is 53.000 pengő felesleg maradt. Ebből a tagoknak 37.000 pengőt, az egész évi részesedés 10 százalékának megfelelő összeget visszatéritenek és még igy is a Szövetkezet 16.000 pengő tiszta nyereséggel zárta mérlegét. A közgyülés hálával és elismeréssel vette tudomásul az évi jelentést és köszönetét fejezte ki a vezetőségnek, különösen gróf Teleki János ügyvezető elnöknek azért a gondos és eredményes ügyvezetésért, amely a tagok jövedelmét az 1936. évivel szemben is ujból fokozta.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

FEBRUÁR 16—28.

I. kerület: Segitő Mária, Krisztina-tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Magyarország Védasszonya, Alkotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.
II. kerület: Pasarét, Pasaréti ut 100.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.
Szent István, Margit körút 27.
III. kerület: Angyal, Lajos u. 117.
Szent Endre, Szendendrei u. 23.
Krisztus Király, Vörösvári u. 150.
XI. kerület: Szent Imre, Horthy körtér 8.

ÁLLANDÓ ÜGYELETET TARTANAK:

Városi, I Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei ut.
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

Megnyilt az „Astra" filmszinház

Ünnepies külsőségek között, előkelő közönség jelenlétében nyilt meg 9-én este Buda intim, modern uj filmszinháza, az Astra. Az uj mozgó hivatást teljesit a Délivasúton túl fekvő városrészeken, amelyek mostanáig a pesti, vagy távoleső budai filmszinházakra voltak utalva. Az Astra fimszinházat következő számunkban mutatjuk be olvasóinknak.

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIUM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTH -MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—299.
Csütörtöktől szerdáig **SZERETLEK** Eggerth Mártha és Kiepura. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől vasárnapig **GASPARONE** Rökk Marikával a főszerepben. Hárem gyöngye. szines tim. Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap d. e.: A negyvenéves asszony. Hétf ötől szerdáig: M rtirasszony, Marlene Dietrich a főszerepben	Csütörtöktől vasárnapig Tokaji rapszódia Hétfőtől szerdáig GASPARONE	Csütörtöktől szerdáig **Tokaji rapszódia**	Csütörtöktől szerdáig **Szerelemből nősültem** Fősz.: Kabos, Csortos, Erdélyi és Ráday. Hiradók. — Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap: fél 2-kor is.

36. évfolyam | Budapest, 1938. február 17. | 7. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

552 Budapestiensis

„Árpád fejedelem útja"

Egész sor uj utcanevet állapitott meg a Közmunkatanács, köztük elhúnyt politikusok és közéleti nagyjaink neveit is odaajándékozta egy-egy budai, vagy pesti utcának. Bennünket az uj elnevezések közül különösen egy érdekel, hogy az Óbudára kivezető főútvonalat „Árpád fejedelem útjá"-nak keresztelték el. Ezzel a Budai Napló kezdeményezését honorálta a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, mert hiszen mi vetettük fel a gondolatot és mi propagáltuk kezdettől fogva, hogy ezt a gyönyörű uj utat honalapitó Árpád fejedelem nevéről kell elnevezni, akinek hamvai az ősi krónikák tanusága szerint ott porladoznak valahol ennek az útnak a végében, a fejéregyházi eltünt templom romjai között.

Nem egyszer emeltünk kifogást a multban az ellen, hogy a budapesti utcák elnevezése a Közmunkatanács hatáskörében maradjon. Meggyőződésünk ma is, hogy önkormányzati feladat lenne a főváros utcáinak elkeresztelése. Az az szellem azonban, amely Bessenyey Zénó óta uralkodik a Közmunkatanács vezetésében, megnyugtathat mindenkit, hogy ez a sokat támadott intézmény végre azzá lett, aminek eredetileg tervezték: Budapest nagyvonalu fejlődésének kitünő irányitójává, melytől nem kell félteni az önkormányzatot, mert nem ellene, vele szemben, hanem azzal párhuzamosan, annak kiegészitéseképen vezeti Budapest sorsának kialakulását.

Nem tekintjük a Budai Napló személyes diadalának a kivezető főút büszke uj nevét, az „Árpád fejedelem útja" elnevezést: egy gondolat győzelmének örülünk, olyan gondolatének, amely a magyarság lelkének természetes kifejezője. Hogy ez a gondolat a miénk volt, mi inditottuk el, csupán fokozhatja örömünket és azt a bizalmat, amelyel a Közmunkák Tanácsának működését dicsérjük nagyvonalu újjászületésének útján.

Meghalt a felvonulási diszút

Meghalt egy torz gondolat: mielőtt a világra jött volna, megbukott most már végképen a „felvonulási diszút" terve. Nem tették közzé, nem közölték hivatalos formában a közvéleménnyel ennek a — mint Ugron Gábor oly találóan nevezte el a Budai Naplóban közölt nyilatkozatában — „nagyzási hóbortnak" dicstelen kitalálását, de biztos értesülésünk van arról, hogy a kormány, amelyhez a Közmunkatanács a tervet döntés végett felterjesztette, elutasitotta a felvonulási diszút gondolatát, mint megvalósithatatlan, keresztülvihetetlen tervet. Ezzel ez a sokat emlegetett és még több bosszúságot okozott elgondolás odajutott, ahová annyi más zavaros „városépitő" ábránd — a papirkosárba.

Különös véletlen, hogy ugyanakkor mult ki ez a „diszút", amikor megszületett az „Árpád fejedelem útja", növelve azt az elégtételt, amelyet a Budai Napló kezdeményezéseinek sikere ad nékünk. Ennek a hibrid, parádés tervnek bukása természetes: de győzelemnek számit, mert maga az a tény, hogy felvetődött, megállitotta a Krisztinaváros fejlődésének lehetőségét, megakasztotta, ha csak rövid időre is, olyan problémák elintézését, mint amilyen többek közt a Horváth-kert, az uj budai szinház, a Vérmező régóta vajudó ügye. Nem gyászeset tehát a felvonulási diszút dicstelen halála, ellenkezőleg: mindenkit megnyugtató öröm.

Minthogy mindig örömet okoz, ha olyan valami tünik el, ami akadályozza a munkát, a fejlődést, a haladást. Az elvetett diszút most már nem állja útját Buda, illetve a Krisztinaváros végleges szabályozásának: elindulhat az épitő munka a maga igazi felvonulási diszútján, amely a szépség és dicsőség felé viszi a megujhodó Krisztinavárost.

Milyennek tervezték és milyen lesz a krisztinavárosi plébániatemplom

Ripka Ferenc, az egyházközség világi elnöke nyilatkozik a templom kibővitési terveiről

A krisztinavárosi plébániatemplom régóta szűknek bizonyult. Amikor mai formájában felépült, kis vidéki város volt „a Krisztina" és felesleges lett volna nagyobb templomot csinálni az egykori Kéményseprő-kápolnából. Azóta azonban több, mint egy évszázad mult el a Krisztinaváros felett és a kis kertvárosból modern nagyváros lett, csupán a temploma maradt a régi.

Beszámoltunk már arról a mozgalomról, amelynek célja a krisztinavárosi plébániatemplom kibővitése. Az egyházközség tagjai, élükön *Ripka* Ferenc dr. világi elnökkel, nemcsak jogosnak, de halaszthatatlanul szükségesnek tartják a templom kibővitését.

Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármesterhez, a krisztinavárosi egyházközség világi elnökéhez fordultunk, aki a következőket mondotta: a *Budai Napló* olvasói számára erről a végtelenül fontos kérdésről:

— A krisztinavárosi plébániatemplom mai befogadóképessége már nem felel meg a kivánalmaknak, — mondta Ripka Ferenc. — Épen ezért már régebben beadvánnyal fordult az egyházközség a székesfővároshoz, mint kegyurhoz, kérve, irjon ki tervpályázatot a templom megnagyobbitására. A templomban ma körülbelül 800—1000 ember fér el és tekintettel arra, hogy az ujabban annyira vallásos élet a hivők nagy többségét, akik eddig távoltartották magukat az aktiv katolikus élettől, majdnem teljes számban a templomba vonzza, *a beállitott 9 mise sem elég a hivők lelki szükségletének kielégitésére.*

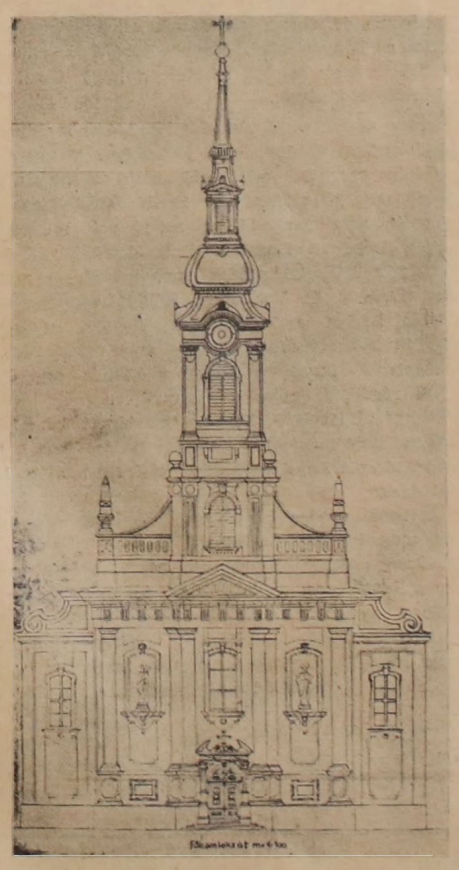

A templom eredeti homlokzati terve.

— A második fontos körülmény, hogy a krisztinavárosi templomot teljesen körülveszik az iskolák. Miután pedig a jelenlegi egyházközségi élet és a komoly pasztoráció szükségessé teszi, hogy az iskolásgyermekek a templomban hallgassák a szentmisét, az iskolásgyermekek templomi miséi még jobban megnehezitik a felnőtt hivek misehallgatási kötelezettségének teljesitését. Tájékozásul csak a nevezetes iskolákat emlitem meg, amelyek a krisztinavárosi templomba küldik tanulóikat. Ezek: a Werbőczy gimnázium, Márvány utcai fiukereskedelmi, az uj Szilágyi Erzsébet leányliceum, a Koronaőr utcai leányviskola, a Gellérthegyi utcai, a Krisztina téri és a Márvány utcai elemi iskolák.

— Legfőképen indokolja a templom kibővitését az a körülmény, hogy a krisztinavárosi templom Budapestnek egyetlen kegytemploma, amelynek *csodatevő Mária képéhez századok óta jár a zarándokok serege.* Maga Budapest székesfőváros vezetősége is több izben tanusitotta a kegyképhez való ragaszkodását, igy midőn *1823-ban felajánlotta az egész tanács ezüst miniatürjét is.* Egyben az a körülmény, hogy *Francin* Péter szőllőjét hagyta Budára, a templom arany és ezüst kegytárgyait pedig nehéz időkben adtak a haza oltárára, azt is *indokolttá teszi, hogy a főváros ezt az egyetlen kegytemplomát kellő módon megnagyobbitsa és méltóvá tegye ahhoz a világvároshoz, amely ma Európa figyelmét is magára vonta.*

— Az egyházközség beadványát *Szendy* polgármester kedvezően fogadta — mondja *Ripka* Ferenc — és elrendelte, hogy készitsenek terveket a templom kibővitésére. Az egyházközség is benyujtotta a maga terveit, a főváros ügyosztálya is készitett ilyen irányu terveket, ezek azonban nem nyerték meg a polgármester tetszését.

— Nem az igaziak — mondta *Szendy* polgármester, majd hirtelen ötlettel kiadta a rendelkezést, keressék elő a levéltárból a templom eredeti épitési rajzait, hátha azok alapján könnyebben lesz megoldható a kérdés. A tervezetet meg is találták, ekkor az a meglepő dolog derült ki, hogy *az eredeti tervek nagyobb méretüre szánták a templomot, mégegyszer akkora befogadó képességüre, mint a mia.* Amikor a polgármester elé terjesztették az eredeti terveket, örvendezve kiáltott fel: Ez az igazi! Igy kell megcsinálni!

— És igy is van. Annyira természetes, hogy az eredeti terveket kell megvalósitani, hogy ehez kétség nem férhet. A két oldalhajó nélkül csonkának érezzük a templomot. A kibővitéshez tehát nincs szükség tervpályázatra és nagyobb költség nélkül megvalósitható az. Nem kell a templom környékén semmit sem változtatni, hely is van bőven: ha a pénz is meglesz, amit remélek, akkor megkezdődhetik az épitkezés. Az egyházközség kebelében megindul a gyüjtés és reméljük, hogy sikerül összehoznunk a szükséges épitési alapot.

Ennyit mondott *Ripka* Ferenc a krisztinavárosi templom kibővitési tervéről. Egyszersmind ideadta a templom eredeti terveiről készült fényképeket is, amelyek szenzációsan igazolják *Szendy* polgármester megállapitását, hogy a templom eredeti terve szerint is elférne benne a mai templomnál sokkal több hivő. Ha az itt közölt résszel hasonlitjuk össze a mai templomot, akkor veszszük észre, hogy hiszen az igy, ahogy ma áll — csonka.

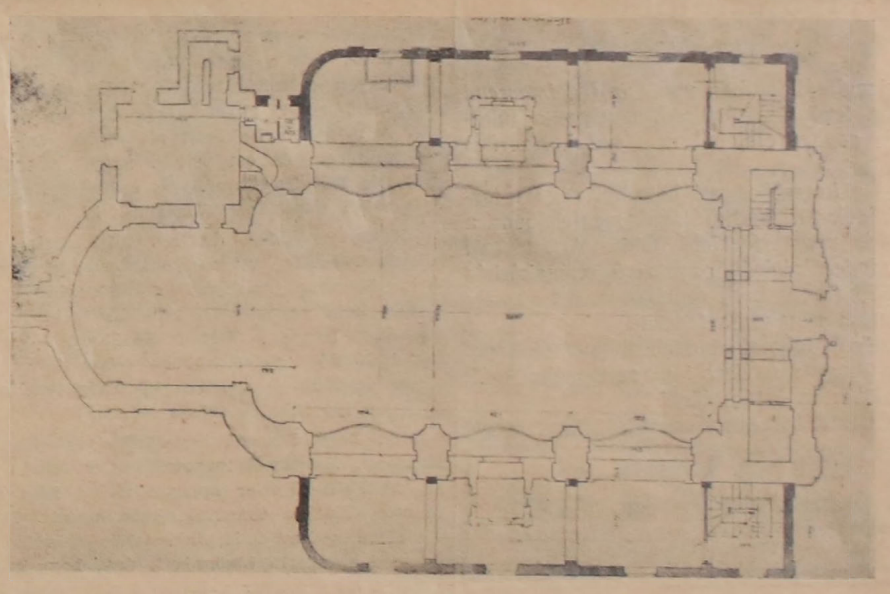

A krisztinavárosi templom eredeti alaprajzi terve.

Elkeseredett ostrom a császárfürdői HÉV-megállóért

Botránnyá nő az eredetileg picinyke, egyszerű rendelkezéssel megoldható császárfürdői HÉV feltételes megálló ügye. Hónapok óta ostromolja a közönség széles rétege a HÉV-et és a városházát, hogy a Békásmegyer—Margithídi vonatok a régi Császárfürdő állomásnál megálljanak.

Valami titkot szimatolnak sokan e csökönyösség körül, hogy sem deputációk, sem emlékiratok, sem a közönség érdeke nem tud eredményt elérni. A mult héten a polgármesternél járt komoly urakból álló tiztagú küldöttség, *Toperczer* Ákosné orsz.-gyűlési képviselő, főv. biz. tag vezetése alatt, kifejtve a császárfürdői megálló jogosultságát a nagyközönség jobb átszállása, a diákok, a Császárfürdőt látogató betegek szempontjából. A polgármester a kérdés megvizsgálását igérte s az érdekeltek újra „holtpontra jutást" állapitottak meg.

De nem nyugosznak. Az idő itt nem gyógyulást, hanem fokozódó elkeseredést hoz. Szervezkedik már a száztagú küldöttség, hogy a kereskedelmi miniszterhez menjen — egy kis feltételes megállóhely miatt, amit az alsóbb hatóságok nem akarnak megengedni. Vagy talán inkább félnek tőle? Talán nem merik megállitani a Császárfürdő előtt a HÉV-et, mert itt több lesz az utas, mint a másfélmillió pengős Margithídi végállomásnál?! . . .

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Febr. 17, 20, 22, 24, 27.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődíj I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Érdekes terv a budapesti vasuti közlekedés föld alá süllyesztésére

Uj és új tervek születnek Budapest vasuti közlekedésének megjavítására. A legutóbbi terv szerint a MÁV három mérnöke, *Pierri* Cézár, *Aggházy* Tibor és *Lőrinczy* Endre huszonöt méter mélységbe akarja vinni az egész közlekedést, amivel megszüntetnék a vasuti és közuti kereszteződéseket, a halálsorompókat, a jelenlegi pályaudvarokat (keleti, nyugati, déli, kelenföldi) és felszabaditanák az utóbbiak helyén lévő nagy területeket, hogy városrendezési szempontból akadályt ne jelentsenek.

A Nyugati pályaudvarból csak az Eiffel-torony épitője által alkotott és műemlékszámba menő üvegcsarnok maradna meg, mint várócsarnok, ahonnan a földbesüllyesztett sínekhez vezetnének a lépcsők és felvonók. Innen a villamosüzemü nagyvonat a Vilmos császár út alatt haladna az Andrássy útig, ahol felvonós, mély vasuti megálló lenne, majd a Duna alatt a Tabánig menne a gyorsvasut, ahol ugyancsak mély vasuti megállót terveznek. Innen a Délivasut mai vonala alatt haladna tovább, mindig a föld alatt és a Szent Imre herceg útján túl kerülne a felszinre.

A terv kivitele száztiz millió pengőbe kerülne, amiből a Berlini téri—tabáni földalatti vonatvezetés a földalatti pályaudvarokkal ötvenöt millió pengő költséget jelentene. Ez a megoldás a mindenkori üzembiztonságot és a főváros jobb- s baloldala közötti tömegszállitás gyorsvasutszerű lebonyolitását tenné lehetővé.

A jövő zenéje egyelőre ez a nagyvonalú terv. Egyelőre áthidalhatatlannak látszó anyagi nehézségek állják útját a megvalósitásnak, amelynek pedig előbb-utóbb el kell következnie.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Megfiatalodik a Császárfürdő

Igen elavult állapotban van az *Irgalmasrend* tulajdonában levő Császárfürdő, amelyet a tulajdonos saját anyagi erejéből nem tud korszerűen átalakitani.

A rend a korszellemmel haladva, régóta tervezi a mai idők fürdőkulturájának megfelelően a *nagymultú és nagyterjedelmü fürdő- és szálloda üzemének modernizálását*, nagyszerű reumakórház felépitésével kapcsolatban, azonban a hétszázezer pengő költséget nem tudja fedezni.

Tárgyalások folynak most bizonyos tőkeérdekeltségekkel, hogy a modern idők szelleméhez méltóan átalakitsák az ősrégi fürdőt.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

A Baross Szövetség idei kongresszusa

A Baross Szövetég XIX. évi rendes közgyülése és a vele kapcsolatos kongresszusok és nagygyülések tanácskozásai négy napig tartanak. A közgyülés 16-án ült össze, ezen a napon és 17-én kereskedelmi és ipari kongresszust tartanak és 20-án, vasárnap lesz az ünnepélyes záróülés a Pesti Vigadóban. A záróülést Ilovszky János országos elnök nyitja meg, majd Bornemisza Géza kereskedelemügyi miniszter „A Baross Szövetség jelentősége a nemzeti élet szempontjából" címmel tart ünnepi beszédet. Ezután dr. Bud János ny. miniszter a levelezőtagsági okmányokat, dr. Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter pedig a Baross-érdemláncokat nyujtja át. A záróülés utáni vacsorán Karafiáth Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester és Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke szólalnak fel.

Magyarosan. Most jelent meg a Magyarosan nyelvművelő folyóirat 1938. évfolyamának 1—2. száma. A gazdag tartalmú folyóirat bő szemelvényekben közli Kazinczy Ferenc értekezését a nyelvújitásról és Szarvas Gábornak, a Magyar Nyelvőr első szerkesztőjének, egyik harcos irását. Pintér Jenő beszámol a tanulóifjúság számára hirdetett pályázat eredményéről, Zlinszky Aladár a műkedvelő nyelvészetről mondja el véleményét. A kisebb költemények során kiváló nyelvművelők adnak feleletet időszerü nyelvészeti kérdésekre. Külön rovatban birálja a folyóirat iróink magyar nyelvét. Értékes könyvszemle és lapszemle egésziti ki az említett rovatokat. A füzet a Figyelőcikkekkel és a szerkesztői üzenetekkel zárul. A folyóirat nem a szaktudósok, hanem a művelt nagyközönség számára készült. Célja, hogy a magyar nyelv iránt minél nagyobb körökben érdeklődést keltsen, védje a nyelvet, tisztitsa a stilust. Előfizetői ára a legolcsóbb valamennyi magyar folyóirat között. Évi 1 pengőért rendelhető meg a M. T. Akadémia Főtitkári hivatalában. (Budapest, V., Akadémia u. 2.)

Lelkes hangulatban folyt le a Bibic-telepi Egyesület közgyülése

A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület február 12-én, szombaton este rendkívüli közgyülést tartott dr. *Sziklay* János kormányfőtanácsos elnöklésével a Kelenföldi pályaudvarral szemben lévő Ammer-féle vendéglőben. A társasvacsora keretében lefolyt közgyűlésnek jóformán csak egyetlen pontja volt: művészi kiállítású okleveleket nyujtottak át az egyesület régi díszelnökének: *Becsey* Antal kormányfőtanácsosnak, dr. *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselőnek, *Dorner* Gyula nyug. miniszteri tanácsosnak és a rendkívüli közgyűlés egyhangú lelkesedéssel megválasztott új díszelnökének, dr. *Barla Szabó* József egyetemi tanár, OTI főorvos-igazgatónak. Az egyesület dísztagjául dr. *Benedek* Szabolcs főjegyzőt, a XI. kerület elöljáróhelyettesét választották meg. A *magyaros motivumú, tulipános keretű oklevelek Peitler* István festőművész ecsetje alól kerültek ki. Rajtuk van a Bibictelep jelképeként a bibicmadár és a telep régi álmának megtestesüléseként *az iskola és a templom is.*

Sziklay János dr. a Kormányzó éltetésével indította el a felszólalások sorát, majd meleg szavakkal üdvözölte a díszelnököket. Bejelentette, hogy *Becsey* Antal sürgönyben, *Duday* Alajos tanácsnok-elöljáró pedig levélben mentette ki távollétét.

Bánhelyi Ferenc polgári iskolai tanár rövid visszapillantást vetett a telep történetére s méltatta azt az értékes munkásságot, amelyet a telep érdekében *Duday* Alajos, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Petracsek* Lajos, *Benedek* Szabolcs, *Szántay* István és *Sziklay* János kifejtettek. Köszönetét fejezte ki a *Budai Naplónak*, amely önzetlenül karolta fel a Bibictelepet és cikkeivel szállt síkra jogos érdekeiért.

Dorner Gyula hálával fogadta a díszoklevelet, amely fokozottabban kötelezi arra, hogy munkaerejét a telep rendelkezésére bocsássa, amely a nagy kerület legelesettebb része. A bajokon nem kérésekkel, beadványokkal, hanem egységes városrendezéssel lehet csak segiteni. Erre tett indítványt a fővárosnál, amelyet el is fogadtak. Harmincmillió előirányzásával elkészült az útéptési és húsz millióval a csatornaépitési program. Ötéves terv alapján indul meg az építkezés. Reméli, hogy a nagy beruházásokból jut a Bibictelepnek is. Ő talán nem éri meg, de gyümölcsét az eljövendő nemzedék feltétlenül érezni fogja. A mélyhatású beszéd után

Barla Szabó József szólalt fel. Rokonságban érzi magát — úgymond — a Bibicteleppel: Somogyból származik, amelynek valamikor legkedvesebb madara volt a bibic és a gólya. A bibicek azóta erősen megfogyatkoztak, de, sajnos, eltünt a gólya is, aminek szomorú tanusága — az egyke. Készséggel áll az egyesület rendelkezésére, mert hiszen az ügyvéd és mérnök mellé orvosra is szükség van. Az embervédelem a mai kor egyik legelsőrendű feladata. A nagy tetszéssel fogadott beszéd elhangzása után

Petracsek Lajos országgyülési képviselő a súlyos gazdasági bajok kirobbanó veszedelmére mutatott rá. Isteni szerencse, hogy a magyar nemzet nagy erkölcsi ereje felette áll minden veszedelemnek. Százezrek véreztek el a gazdasági harcban, amelynek a Bibictelep lakói is igazi hősei. A harc még tart s a győzelem titka: a józanság és a higgadt gondolkodás. Távol s közel elrettentő példák figyelmeztetnek: ne mindig a maga kárán okuljon a magyar. A rend, a béke és munka hirdetője volt mindig és ma is az a meggyőződése, hogy komoly munkával lehet csak megalapozni a boldogabb jövendőt. Józanul kell gondolkozni és komolyan dolgozni mindenkinek a — Bibictelepen is. Takarékoskodni a nemzet, a család és a telep javára. A hallgatóság hosszasan és lelkesen ünnepelte Petracsek Lajost.

Benedek Szabolcs főjegyző köszönte meg ez után disztaggá való megválasztását. Nehéz a helyzete, mert mint hatósági embernek, hangfogót kell tennie a szájára. Ez azonban nem jelenti azt, hogy szívvel-lélekkel ne érezzen együtt a telep minden lakójával. Az elöljáróság „láthatatlan munkakörében mindig arra törekedett és ez lesz vezérelve a jövőben is — hogy a szociális munka szolgálatába álljon minden erejével, a látható munka közben pedig mindig a törvények parancsa, az igazságosság és méltányosság lebeg szeme előtt.

Dr. *Csányi* Antal főorvos, *Szirmay* György gazdálkodó és *Izsépy* Béla reálgimnáziumi tanár felszólalása után az egyesület tagjai a késő éjjeli órákig maradt együtt.

REGENT Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál együttese

Mindezek a körülmények azt a megoldást követelik, hogy a HÉV végállomását a főváros által Albertfalva határánál e célra régebben megvásárolt 5—6 holdnyi nagy területre helyezzék ki.

Kettévágná azonban a gordiusi csomót az a megoldás, ha legalább a vágányközök kőburkolattal való kitöltésével, a nappali 5—6 perces s az éjjeli 10 perces menetrend bevezetésével, a köteles egységesítés behozatalával s a pénztárkényszer és osztálykülönbeség eltörlésével megszüntetnének, vagyis, ha a HÉV a városon belül „városi" közlekedési eszközként lenne használható.

A másik nagy kérdés, a Szent István sugárút kérdése, a közönség kedve szerint és a székesfőváros díszére csak úgy oldható meg helyesen, ha ennek irányvonala újra szabályoztatik, vagyis valóban „Sugárút" lesz, amiért ma még alig kell nagyobb áldozatot hozni. És ha egész hosszában szélesebbre tervezik, sokkal olcsóbban jut a főváros felvonulási díszúthoz az eddigi terveknél, amiket ma még a rajzolóasztalnál gyönyörűen lehet módositani. És ahogyan van például Erzsébet-körút és Erzsébet királyné útja, stb és több „Korona" stb nevű utca, különböző variációkban, még inkább lehet a magyar Szent Korona első viselőjéről több változatban is elnevezett utca, körút, sugárút!

Mikola Géza dr.

*

Mikola Géza dr. Taorminából küldötte ezt a cikket, bizonyságául annak, hogy a ragyogó sziciliai ég alatt is, ahová pedig pihenni utazott, szeretett városrészének problémáival foglalkozik.

621 pengőt juttat a zugligeti lelkész és Máday Sándorné hangversenye a szegényeknek

Rendkívül nagy sikere volt annak a hangversenynek, amelyet Mádai Sándorné, a Nemzeti Bank igazgatójának felesége és dr. Huszár Elemér zugligeti plébános rendezett az International Clubban hétfőn este nyolc órakor. A terem zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Ott voltak többek között Skerlecz Iván báró, Ugron Gábor feleségével, Máday Sándor, Gömöri-Laiml László, Bolgár Ferenc, báró Herczog Mór Lipótné, báró Hatvany Károly és neje, Ludvig Gyuláné, Samarjay Lajosné, Sváb Sándorné, P. Márkus Emilia, Ottrubay Melinda, Horváth Pál ezredes és neje, gróf Keglevich Pálné, Hajdu Ilona, Bloch-Recherberg Alfréd és még sokan mások.

A hangversenyt Zichy Ernő gróf vezette be, aki XVI. századbeli hangszeren, a violottán játszott néhány Händel és Bach-darabot. Ebből a ritka hangszerből mindössze öt van az egész világon. A közönség lelkes tapssal jutalmazta ezt a zenei élményt. Lorenz Kornélia, Adler Adelinának tanítványa különösen Hubay „Cremonai hegedűs"-éből a „Madárdal" eléneklésével ért el nagy hatást. Gyönyörű hangjának nagy jövőt jósolnak. A zongoránál Máday Sándorné ült, aki ezúttal először szerepelt a nyilvánosság előtt. Nagyszerű kisérőnek bizonyult és a közönség sokáig lelkesen megtapsolta a művészi játékot. Friss Antal, a Nemzeti Zenede tanára csellón játszott Schubertből, Händelből, Popperből. Farnady Edit zongoraszáma is nagy sikert aratott. Nizsinszky Tamara két Áprily és Remenyik verset adott elő, nagy tetszés mellett. A műsort Rössler Endre, az Operaház művésze fejezte be, három pompásan előadott szerenáddal, Máday Sándorné zongorakísérete mellett. A nagysikerű hangverseny tisztán 621 pengőt jövedelmezett a szegényeknek. Hangverseny után társasvacsora volt a Hangli sörözőben.

A legközelebbi hangverseny május elején lesz. Fellépésüket kilátásba helyezték: Réthy Eszter, Bulla Elma, Góth Sándor és Palásthy Irén.

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
„ Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.
Telefon: 152-713

Halálozás. März Károly február 13-án, életének 66. évében elhunyt. 16.-án temették a farkasréti temetőben nagy részvét mellett.

A Légoltalmi Liga február 20-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor vetített képekkel kisért légoltalmi előadást tart a Horthy Miklós-úti (64. sz.) Simplon Filmszinházban. Vitéz Németh Károly ny. tábornok megnyitó beszéde után Teasdale Ottó tűzoltófőparancsnok, a Légoltalmi Liga országos főtitkára tartja meg előadását. A záróbeszédet Nemestóthy Szabó Béla ny. tábornok, a XI. ker. csoport elnöke mondja.

MEGNYILIK A TRUNKHAHN POSZTÓGYÁR BUDAI FIÓKJA. A Margit-körút 50. számú házban nyitja meg a napokban a közismert **Trunkhahn-gyár** budai fiókját, **s így most már Budán is kaphatók közvetlen a gyár útján a kedvelt, elsőrangú minőségű Trunkhahn szövetek.**

Budapest dicsérete egy egyiptomi lapban. Elragadtatva dicséri a magyar főváros szépségeit a legnagyobb egyiptomi napilapban Mahmud Afifi tanár, az alexandriai állami kórház rádiológiai osztályának igazgatója. A Duna gyöngyét összehasonlítja a Nílus gyöngyével: Kairoval s megállapítja, hogy ott a Mokattám, a szfinksz és a piramisok emelkednek ki fenségesen néhány ezer év óta, a távoli Budapesten pedig az erdőkkel, ligetekkel borított budai hegyek gyönyörködtetik a szemet. Legteljesebb elismeréssel szól a főváros fürdőiről és nagyszerű egészségügyi berendezéseiről is.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Rendkivüli müvészi élmény volt a Hollós Mátyás Társaság Viraág Béla-emlékhangversenye

Díszes, előkelő közönség gyült össze kedden, február 15-én este a budai Vigadó nagytermében, hogy résztvegyen a Hollós Mátyás irodalmi társaság hangversenyén, melyet néhai **Viraág Béla** emlékének szentelt. A megjelentek között ott voltak **Buda** elitjének reprezentánsai és ott volt a nagy „család", amely a **Hollós Mátyás Társaság** és a **Budai Napló**, Viraág Béla e két alapítása körül alakult ki.

Hennyey Vilmos dr. ny. államtitkár, a **Hollós Mátyás Társaság** elnöke nyitotta meg az ünnepi műsort. Magasan szárnyaló emlékbeszédben méltatta Viraág Béla egyéniségét, működését, emberi és írói értékét. Hennyey Vilmos előadását, — amelyet a Budai Napló legközelebbi számában teljes terjedelmében közlünk — a lelkes közönség igaz szeretettel és zajos tapsokkal köszönte meg.

Dr. Bagó Jánosné hegedűművésznő Händel Larghettoját, Rimsky-Korsakow-Kreisler Hindu dalát és M. de Falla-Kreisler Spanyol táncát adta elő, dr. Szántó Miklósné zongorakísérete mellett. Mély átérzéssel, átszellemült lélekkel teljes előadása magával ragadta a műértő közönséget, úgy, hogy szünni nem akart a taps, amikor a finom, törékeny alakú művésznő befejezte előadását. Utána **Berényi Jánosné grófné Török Irma**, a Nemzeti Szinház örökös tagja **Vörösmarty** Mihály és **Berényi** János gróf egy-egy versét adta elő. A közönség zajos tapsokkal köszönte meg a nagy művésznő gyönyörű előadását.

Dr. Bárdos Györgyné Weisz Margit Mendelssohn Rondo capriccioso-ját adta elő zongorán. Előadása a legmagasabb zenei élmény volt. A közönség megbűvölten hallgatta csodálatos játékát, melynek befejeztével kirobbanó, szünni nem akaró taps bizonyította a hallgatóság elragadtatását. **J. Viraág** Ilus mozdulatművésznő három költeményt interpretált ezután, Kaffka Margit, Szabó Lőrinc és Babits Mihály egy-egy versét. Végtelenül artisztikus, finom mozdulatai, nemesveretű előadása nagy-nagy sikert aratott.

Szünet után a **Pro Ideale** vonósnégyestársaság fiatal művészei, **Kutner** Mihály, **Harsányi** Miklós, **Berény** A. Pál és **Baráthy** György léptek a dobogóra. A Kutner-kvartet a magyar zenei élet legnagyobb ígérete. Precíz, végtelenül fegyelmezett összjátékuk, muzikalitásuk és finom előadásuk egycsapásra meghódította a kényesizlésü, nagykulturájú közönséget, amely örült, hogy tanúja lehetett a négy fiatal művész bemutatkozásának.

Kazatsayné Lázár Jolán előadóművésznő gyönyörű alakja jelent meg utánuk a dobogón. A művésznő **Viraág** Béla verseiből adott elő, majd a szünni nem akaró tapsokra **Kiss** Menyhért és **Gárdonyi** Géza egy-egy versét szavalta el. Sikere méltó volt művészetének előkelőségéhez. **Laurisin** Irén dalénekesnő **Laurisin** Miklós főiskolai zenész zongorakísérete mellett Brahms, Delibes és Volkmann Róbert egy-egy dalát adta elő: három gyöngyszemet. Tudása, gyönyörű hangja, kitünő előadása teljesen magával ragadta a közönséget. A tapsokra Laurisin Miklós egy dalát adta elő ráadásul, zajos siker mellett.

Befejezésül ismét **J. Viraág** Ilus lépett fel, ezúttal két táncszámmal. Scriabin Prelude 10 és Chopin Prelude-jére táncolt **Laurisin** Miklós kísérete mellett. Megragadó tánca, klasszikus tudása különösen a fátyoltáncban ragadta el a közönséget, úgyhogy ez utóbbi számát meg kellett ismételnie.

A hangverseny magas színvonala méltó volt a nemes célhoz, Buda kulturájához és J. Viraág Béla emlékéhez, valamint a Hollós Mátyás Társasághoz. Felejthettelen művészi élménnyel gazdagodott a hangverseny közönsége. Szép este volt, melynek emléke sokáig fogja gyönyörködtetni mindazokat, akik tanúi voltak.

A hangverseny, mint ismeretes, kegyeletes célt szolgált: Viraág Béla síremlékét. Az elszámolás eredményét legközelebb a Budai Naplóban közli a rendezőség.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

A Szentimreváros nagy kérdései

A Budai Napló február 3-iki számában a „Hogyan lesz a rajzolóasztal terveiből gyönyörű város" című élvezetes cikk megkapott mindnyájunkat, akik Szentimreváros jövő fejlődését akarjuk és rajongva figyeljük a városrendezési terveket.

Örvendünk annak, hogy a Kelenföldi- és Déli-pályaudvar megszüntetése helyett ezeknek széppé tétele a legújabb terv, — örvendünk azon, hogy a Szentimreváros kellős közepére szánt pályaudvar tervét az illetékesek nem fogadták el, — nemkülönben nagy örömmel vettük tudomásul, hogy a Stadion és a Vásárváros is idekerülnek és hogy a Szent István útjának égetően sürgőssé vált megépitése is napirendre került.

Mindenkinek örömére szolgál az is, hogy a HÉV végállomása elkerül a Szent Gellért-térről, de ez az öröm nem teljes. Mindenkit elkeserítő üröm vegyül az örömbe, ha a végállomás helyéül ragaszkodnak a Fehérvári-út és a Máv-töltés kereszteződéséhez. Ez a megoldás tarthatatlan és úgy a jelenleg élő polgárságra, mint a jövő nemzedékre káros. A HÉV ugyanis mint nagyvasút, berendezésénél fogva nem illik be a világvárosi miliőbe. Nehézkes járásánál, — földfelett kiemelkedő vágányainál — és magas lépcsőzeténél fogva veszélyes. Ritka (20—40 perces) időközökben való közlekedésénél fogva kényelmetlen és a reá való hosszú várakozás sok kellemetlenséget (ázás-fázást, dolgainkban késést, stb.) okoz. Továbbá az „egységesítés" ellenére fennálló drága tarifája a közönséget károsítja s a kispolgárokat gyalogolásra kényszeríti.

Ez a drágaság még növekedni fog azáltal, hogy a Máv töltésén túl felszállókat rövidebb útjaiknál a Máv töltésénél való átszállásra — s egyben egy szakaszjegy helyett kettőnek váltására, vagy átszállójegy vételére kényszeríti.

RÉGI VILÁG

1848 . . . Most kilencven esztendeje . . .

Ez az évszám ugy világit bele a magyar lelkekbe, mint a vakitó reflektor a sötét éjszakába. Örök dicsőségünk, történelmünk büszkesége marad minden időre 1848, amikor a magyar nemzet megismerte, mire képes, szemben ellenségek légiójával, a császári önkénnyel és a hatalmas ausztriai birodalommal. Ha a franciák büszkék Napoleonra, mi százszorosan hivalkodhatunk 1848-cal, amikor a szabadságért, a magyar alkotmányért fogtunk fegyvert egész világ bámuló lelkesedése mellett.

Milyen volt 1848? . . .

Megirták sokszor. Egész könyvtárt tesz ki a szabadságharc irodalma. Mi nem vagyunk történetirók, csak a hét krónikásai. A Budai Napló visszavezeti olvasóit 1848—49-be: hétről-hétre ott leszünk a 90 év előtti életben: az akkori lapok közleményeiben keltjük uj életre ezeket a legendás esztendőket. A történelem utólag készül. Mi visszavezetjük az olvasót 1848-ba és az akkori ujságok hirein keresztül ujból átéljük az akkori napokat.

Látni fogjuk, mint fejlődtek az események, miként alakul ki egy nemzeti forradalom. Kezdődik — egészen láthatatlanul — csendben észrevétlenül, azután váratlan crescendóval folytatódik, amig elkövetkezik a „fortissimo", a végső kirobbanás, a „trombitaszó és ágyúdörej", amikor a „Kárpátoktól le az Aldunáig egy bősz üvöltés, egy vad zivatar" volt a világ.

1848 februárjában Párizsban kezdődött az európai forradalom. De február 6-án még ilyenekről irt — többek közt — *Vachot* Imre lapja, a *Pesti Divatlap:*

„SZIVARFOGYASZTÁS BUDAPESTEN. A „Spiegel" számitása szerint, fővárosunkban naponként körülbelül 120.000, igy évenként 43,800.000 darab cigarrót füstölnek el, ami, ha darabját csak egy váltó krajcárra számitjuk is, évenként 730.000 forintot jövedelmez a szivárusoknak."

A *Pesti Divatlap* ugyanebben a számában van egy hir„ amelyet azért tartunk érdekesnek, mert benne van a kor lelke, szabadságért való romantikus rajongása, pedig csak egy állatseregletről van szó: ketrecekbe zárt állatokról. A magyar nemzet is ugy érezte, hogy ketrecbe van zárva: ez a kis tudósitás a nemzeti lelket szimbolizálja. Épen ezért nagyon érdekes azok számára, akik tudnak a sorok közt olvasni.

„ÁLLATKINZÁS. Sokat beszéltek már a pesti bérkocsisok, fuvarosok és a dunavizet szamarakkal vontató népsöpredék állatkinzási kegyetlenségeiről. Azonban mi mindez azon emberfelen kinzásokhoz képest, melyeket a Dunaparton felállitott bódéban pénzért mutogatott állatseregleten elkövettek! Nem elég, hogy a szabadságot még a legtöbb rab lelkü emberrel is inkább kedvelő szegény vadakat, s közülök még a fejedemeket is, mint a hatalmas oroszlánt, a naphoz felrepült sast a legszükebb kalitkába zárják, s a nélkül, hogy valami rosszat tettek volna, a legisszonvubb magánrendszerrel büntetik, hanem ezen felül még a legforróbb éghajlathoz szokottakat is a jéggel és hóval boritott Duna partjára, egy vékony dongáju farkasorditóba szoritják. És itt még nem állapodik meg a szivtelen zsarnokság! A szabadságuktól megfosztott vadak még csak roppant étvágyukat sem elégithetik ki, mert oly parányi adagokat kapnak eledelül, hogy ettől még éhesebbek lesznek, s igy a legisszonyubb tantalusi kinokat kell kiállniok, egyedül azért hogy néhány emberi állat kényelmesen élhessen utánuk, s a nézők sokassága gyönyörködve láthassa e boszorkányságot, mert valóban nem kellene közönyösen türnie a rendőrségnek, melly hivatásánál fogva legalább arra szorithatná az illy állatkinzókat, hogy pénzért mutogatott büntelen rabjaiktól a kellő tápot és meleget ne vonják meg könyört nem ismerő tehetetlen önzésök miatt."

Egy harmadik tudósitás azonban már forradalomról számol be — Olaszországban. Véres események kezdődtek ott, az olasz nép szabadulni akart és lerázni a zsarnokok igáját. Ezt a mozgalmat *Haynau*, („a bresciai hiéna"), *Radetzky* és mások, — mint ismeretes — vérbefojtották. Első elindulásáról *Kossuth* Lajos „Pesti Hirlap"-ja közöl az alábbiakban rövid tudósitást:

OLASZORSZÁG. Az egész olasz nemzet kebelében folyvást nagy mozgalmak vannak, s azok mindinkább terjednek és komolyakká válnak. A lombard-velencei mozgalmak azt mutatják, hogy hatalmas és ügyes kezek intézik a dolgot a népet megnyerni, a forradalmi szellemet mindenkép ébreszteni, fentartani terjeszteni, hogyha talán jelenleg nem is lehet mindent kivivni, kedvező alkalomra előre elkészüljenek. Mostanában senkiről sem tudja a hatalom, mikép Gonfalonieri idejében 1821-ben, hogy ki intézi mindezen mozgalmakat s ezen magaviselük mellett sokkal inkább fenvegetők az olasz mozgalmak. Mig ezek felső Olaszországban igy történnek a nápolyi királyságban Sicilia szigetén, igen komoly mozgalmak vannak.

A palermói mozgalmakról ezen hirek vannak: A sicíliaiak elhatározták, hogy ha jan. 12-én a király születése napján sem fognak a reformok megjelenni mellyekkel a népet hitegették ezen napon általános felkelés fog lenni. A nép a politikai foglyok szabadon bocsátását sürgette, s miután ez nem történt meg, jan. 12-én betört a fogházakba s kiszabaditá a politikai foglyokat."

Olaszországban még dübörög a föld . . .

A főváros édenkertjévé kell tenni a Hüvösvölgyet

Most, hogy a budai hegyvidék önálló kerületté alakul, fokozottan lép előtérbe ennek a nagy területnek továbbfejlesztése, nemcsak városrendezési, hanem egészségügyi, turisztikai és idegenforgalmi szempontokból is. Minderre rendkívül alkalmassá teszik természeti szépségei, kitünő levegője és ma már erősen megjavult közlekedése is.

— A Hüvösvölgy — mondotta a *Budai Napló* munkatársának ennek a vidéknek egyik legrégibb lakója és legalaposabb ismerője, — ma már a hegyvidéki forgalom gócpontja, amelynek egyetlen helyén, a hatalmas Nagyréten a szegények tizezrei üdülnek, pihennek a nyári forró vasárnapokon. Óriási forgalom zajlik itt le és ez megérdemli, hogy hozzáértő emberek és illetékes tényezők együttesen komolyan vegyék kezükbe az ügyet és szabják meg a jövő fejlődés irányait.

— A mai üdülési, népegészségügyi és forgalmi követelményeknek megfelelően a következő szempontok vehetők fel a fejlesztési program keretébe: 1. a nép- és főleg gyermekegészségügy, 2. a turisztika és sport, 3. az idegenforgalom, 4. a telepítés és parcellázás. A csodálatosan szép és elsőrendű gyógytényezőjű budai hegyvidéket intézményesen kell az egészség szolgálatába állítani.

A Gyermekek Nemzeti Parkja

— Az első, amit sürgősen meg kell szervezni: a gyermeküdültetés. Ez megfelelő erdő- és rétterület elkerítésével és megfelelő épitmények létesítésével valósítható meg. A nagykovácsi országút, a nagykovácsi és pesthidegkúti határok által alkotott erdőháromszög, az alatta elterülő rétrészlettel, az úgynevezett „kisréttel", amelyen ma a gyermeküdültetés étkezői vannak, kiválóan alkalmas arra, hogy megteremtsük rajta a főváros gyermekei számára a gyermekek *Nemzeti Parkját*, amelybe nyáron üdülés, télen pedig gyógyulás és sport céljából a gyermekek tizezreit hozhatnák ki az eddig is áldozatkész főváros és a megfelelő propagandával megmozdítandó társadalmi egyesületek.

— Természetesen át kell szervezni a gyermeküdültetés egész mai rendjét, hogy a Gyermekek Nemzeti Parkja a maga elkülönített területén a nemzeti és keresztény nevelés felszentelt szabadtéri csarnoka legyen. A területet el kell különiteni, kerítéssel elzárni, amire az ismert formájú és szokásos erdei ágakból összerótt kerités igen olcsón vehető igénybe. *Ez a park valóságos magyar gyermekügyi jellegzetesség lehet, úgy egészségügyi, mint pedagógiai szempontból* és igazán érdemes arra, hogy szerény kezdetből nagyrafejlesszék, ami az állam, a főváros és a társadalom bevonásával mintaszerűen meg is oldható.

Strandfürdő a Nagyréten

— A népegészségügy érdekében fontos jelentőségű lenne a Nagyréten az oda kiránduló szegény tizezrek számára strandfürdő létesítése. Ezt a fürdőt azonban nem volna szabad fővárosi üzemként megteremteni, hanem *magán üzleti vállalkozásra bízni*, mert igy sokkal gyorsabban valósulna meg ez a népegészségügyi intézmény. Természetesen szigorúan biztositani kell népstrand-jellegét és olcsóságát. Ilyen esetben már a jövő esztendőben megváltást jelenthetne nemcsak a Nagyrétre kirándulóknak, hanem a budavidéki közeli községeknek is.

Víkend, turisztika, sport

— A strandfürdővel egyidejüen megoldást nyerhetne a *gyermekstrandfürdő* ügye is, amelyet a gyermekek Nemzeti Parkjával kapcsolatban, de attól elkülönitve kell megépiteni.

— Nagyban emelné a Hűvösvölgy forgalmát víkendtelep létesítése is. Kétségtelen, hogy igen sok volna a jelentkező, ha erre a célra megfelelő területet bocsátanának rendelkezésre. Az egészségügyi intézmények megvalósítása lehetővé tenné, hogy a turisztika és a sport, főleg a téli sport terén megfelelő és fejlesztésre alkalmas alapokat teremtsenek meg. A hely megvan, a közlekedés elég jó, legfeljebb egy közvetlen hüvösvölgyi autóbuszjárat létesítése volna szükséges. Ezeket a kérdéseket a turisztika és sport érdekképviseleteivel kell letárgyalni, amelyek bizonyára örömmel üdvözölnék, ha ezen a helyen a nyári rendeltetésü épületek téli felhasználásával téli sportlehetőségek és turista elszállásolások válnának lehetségessé a budai hegyek között.

Szabadtéri játékszin — magyar ünnepek a szabadban

— A legmodernebb szabadtéri játékszín számára alig lehet alkalmasabb, festőibb teret elképzelni a magas hegyek közé zárt Nagyrétnél. Szakértők véleménye szerint *páratlan volna világviszonylatban is.* Hiszen még mai népforgalma is biztosithatná az épitkezés és rendezés költségeit. Éppen ilyen csodálatosan szép keretül szolgálhatna ez a hely *magyar népünnepélyek rendezésére is.* Ugy a szabadtéri játékszín, mint a magyar népünnepélyek rendezése nagy vonzóerő lenne az idegenek számára is, jelentékenyen járulna hozzá az idegenforgalom emeléséhez. Ha mindez létesül, bizonyára újabb és újabb ötletek kerülnek felszínre, igy például egy *erdei Szent István búcsú* is megérdemli, hogy illetékes tényezők komolyan foglalkozzanak vele.

— A Hegyvidék korszerű átfejlesztése felkeltené a főváros lakosságának figyelmét is, akik közül sokan szívesen költözködnének ide és igy *egészséges parcellázási lehetőségekre nyilnék alkalom.* Magának a fővárosnak is vannak itt parcellázásra alkalmas területei. A megvalósításhoz a hivatalos apparátus mellett életre lehetne hívni olyan társadalmi szervet is, amely a propagandát és ennek lendületét biztosithatja. Olyan hatalmas telepités indulhatna meg, amely kihatna az egész hegyvidékre, az új XII. kerületre, amelynek immár *Mátyás király-város* a hivatalos neve.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

Mátyás király és Harun-al-Rasid

Irta: Bevilaqua Borsodi Béla

Buda históriás városregényessége *Hunyadi Mátyás* királyunk nevéhez füződik. Ahogyan Párizs *Szent Lajos* középkori, *XVI. Lajos* barokkori és *Napoleon* „napoleonkori" Párizsa, ahogyan Bécs *Mária Terézia* Bécse és Firenze a *Medici*-ek városa, úgy Buda Mátyás király Budája. Nem *IV. Béláé*, pedig ő alapította meg a pesthegyi Ujvárost, Pesthegy újvárosát, vagyis Budavárát. Buda nem *Zsigmond* Budája, pedig ő tette várossá. Buda: az *Mátyás* Budája. Miért? Mert *Mátyás* neve csillogás, művészet, szellem, könyvtár, lovagitorna, Corvina, régi dicsőség, adoma, szóval: romantika. Budai romantika, városmitosz, városromantika.

Buda városköltészetének gerince *Mátyás* históriája. Ez az oka annak, hogy Mátyás királyra rakodott rá minden keleti és európai anekdota, adoma, mende-monda, vándorló *truffa*, vagyis mese, azaz tréfa, amit valaha és valahol egy demokratikus népbarátról, az urakat megszuttyongató fejedelemről költött ki az ilyenről álmodni szerető népi vágyálom. Hogy aztán mi az igaz a Mátyásról szóló anekdotonokból, az persze más kérdés. Tudniillik egy árva szó sem igaz belőlük.

Ez azonban nem fontos. Az szép, ami szép, nem az, ami igaz: Mátyás reneszánszkori nagyúr volt. Erőszakos és kemény, de tehetséges, nagyvonalú, zseniális. Alacsony sorból emelkedett. Selfmade-man volt az apja is. A nagyapjáról alig tudni valamit. Címerét zseniális apja szerezte. Életük tisztára klasszikus sikerregény. Életük tiszta demokratikus arisztokratizmus, tehát népi eszmény. Ezért lett Mátyásból „Mátyás diák". Ezért költötte rá a népi fantáziát kiszolgáló romanticizmuskori népies irodalom a Kelet és Európa minden vándoranekdotonját. Azt, amit a tisztes egyszerűség valóságnak hisz. Ezért van annyi budai mende-monda a nagyszerű magyar királyról.

Takáts Sándor és *Tóth* Béla, a legtehetségesebb magyar kultúrhistorikusok (akiknek életét megkeseritették a tehetségtelen, irigy, irástudatlan iskolamesterek és egyéb céhbeli professzorok) irták meg elsőnek, hogyan alakul ki a Habsburgok uralkodásának első, szégyenteljes emlékű századában a Mátyás utáni magyar visszavágyódás. A magyar nosztalgia az elmúlt korszak illuziói után. A „Meghalt Mátyás, oda az igazság!" — ekkor képződik ki. A romantikus Mátyást a szabadságharc előtti magyar fellendülés irói irták. A cinkotai kántor, az okos lány, a kolozsvári biró, Szép Ilonka, a hat tojás, a „csóri csuka, nincsen mája", ezt mind *Vörösmarty, Garay* és a többiek álmodták szép magyar álommá.

A Mátyásról szóló adomák forrása a Kelet. Innen indultak el a legendás *Harun-el-Rasidról*, a bagdadi kalifáról szóló mende-mondák. Rárakodtak Mátyásra is. Az összes anekdotonokat ott találjuk az Ezeregyéjszakában. Valami szemfüles filozopter érdemes munkát végezne, ha ebből kanyarítana doktori értekezést. Jobban tenné, ha ezt böngészné, nem pedig valami tokos német „Schulmeyer" nagyképűségeit zsarolná. Ezzel legalább magyar „városi Folklore"-t irhatna.

Harun-el-Rasid, avagy másképen *Arun-al-Rasid* (mindegy melyik nevén irják, mert ez az arabus név annyi, mint *„Áron az igazságos"*) *El Manszor*-nak, a Bosszulónak, ama fényes Bagdad kalifájának volt fia, maga is kalifa. Rettentő kemény és kegyetlen erőszakú keleti despota volt, ám a tudományok és művészetek fő-fő mecénása. Utóbbi főleg a *„vakulj magyar, ne láss tót!"* ama régesrégi kulturális politikai elvén, mely kenyeret nem tudna és nem akarna adni, adott kultúrát. Ezt *Harun-el-Rasid* idején úgy nevezték, hogy Igazság. Közelebbről ez azt jelentette, hogy a bibliai *Áron*, Mózes fivére nevét arabs szokás szerint viselő *Harun* iratta össze az Ezeregyéjszaka címen ismert perzsa, kínai, indiai és arabs mesekincset. Tudós akadémiát állitott, melynek Világosság — béke volt a neve. Tudós expedíciókat szervezett. Tudósai megfordultak Bizánctól Párizsig mindenütt. Ezt már jó atyja, a kegyetlen El Manszor is megcselekedte. Hires volt a kalifa irodalmi asztala és könyvtára is, de hiresek voltak épitkezései is.

Harun, az Igazságos gyakorta megcselekedte, hogy álszakállat öltve, khoroszáni kereskedőnek avagy egyébnek öltözve, Nagyvezirjével, Dsaafarral, néger szolgának öltözött bakóival együtt megjelent ott, ahol a gaz Nép jogtalan és a felsőbbség füle számára kellemetlen sugdolózó kritikát gyakorolt. A bölcs fejedelem saját fülével hallgatta meg a kocsmai kritikusokat és egyéb elégedetleneket, őket még jobban beleugratta a kellemetlen dolgok mondásába. Másnap a mamelukok, vagyis a kínai és tibeti fogdmegek megjelentek az illetőnél, mire az illető fejét röviden, lágyan hömpölyögtették a Tigris-folyó locsogó habjai. Sokszor helyben alakult át a khoroszáni kereskedő kalifává és tett helyben kegyetlen ítéletet.

A mende-monda a hatalmas, tehetséges kalifából csinálta meg az *Igazságos Áron* költött figuráját, noha a kalifa minden volt, csak igazságos nem. Megcsinálta, mert a kalifa valóban a kisemberek, a nép barátja volt. Az Ezeregyéjszaka nagyszerű művében — itt természetesen nem a silány német fordításokból kurtított silány, avagy pornografiás kiadásokat és a nagyszerű históriai dokumentumból gyártott gyermekirodalmat, hanem a tizenkétkötetes, eredeti Ezeregyéjszakát értjük — maga is számtalan novellában örökíti meg a kalifa alakját. Ebben mindig a kisemberek barátja, felemelője, segitője, gazok és tolvajok, illetőleg a népet sanyargató, közpénzt orzó nagyurak lefülelője. A mende-monda az örök emberi vágyat, az igazság illuzióját rögzitette valakihez és adta *Harun ibn Manszor* kalifának az Igazságos jelzőnevet.

Természetes, hogy a mende-monda, az anekdoton, az adoma örök vándorútján a Levante déli partjáról felkerültek a kalifáról szóló népi adomák Spanyolországba, Itáliába és Franciaországba. Itt alakultak ki, itt nyerték a formát és a keretet. A magyar szépirodalmi fantázia csak magyar szint rakott rájuk. A bagdadi halászból magyar halász lett, a Tavaddud meséjéből lett az „Okos lány". Mátyás úgy járt álruhában vadászni, mint Harun-el-Rasid álruhában halászni. Mátyás Budán, Harun Bagdadban. Ami csakugyan nem nagy különbség.

A JÓ KÁVÉ SOK MINDENT PÓTOL,— DE A VALÓDI SZEMESKÁVÉT NEM PÓTOLJA SEMMI. EZÉRT CSAK TISZTA SZEMESKÁVÉT HASZNÁLJUNK.

MEINL GYULA 1862

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT! Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre. Elsőrangu munka! **Csapkai Ervin** könyvkötő I. Krisztina-krt, 139 Telefonhivó: 157-997

Vizet a Guggerhegynek!

Február 7-én *Hüttl* Károly dr. törvényhatósági biz. tag, elnök vezetésével az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* népes küldöttsége memorandumot adott át *Papp* Ferencnek, a Vizművek vezérigazgatójának, melyben a Guggerhegy vizellátásának sürgős megoldását kérte.

A memorandumban rámutattak arra, hogy *a Guggerhegy ma Budapest egyetlen lakott hegyvidéke, amely vizzel ellátva nincsen.* Az itt lakók kézi erővel, vagy járművekkel hordják a hegyre a vizet, mert kutat ásni ezen a vidéken nem lehet.

A Vizművek tizéves programjában szerepel is a vidék vizellátásának megoldása kb. egymillió pengős költséggel. A memorandum számos érvet sorol fel abban az irányban, hogy a vizmedence ne az egymilliós terv szerint a Kecskehegyen létesüljön, hanem a Guggerhegyen, ahol a költségek sokkal kisebbek lennének. *A kisebb költségek lehetővé tennék, hogy a munka már a legközelebbi jövőben kivitelre kerüljön.*

Papp Ferenc vezérigazgató azzal a szeretettel és őszinteséggel ismertette a Vizművek álláspontját, amelyet a hegyvidék ügyeivel kapcsolatban mindig tanusitott. *Hüttl* Károly dr. beszédére reflektálva feltárta azokat az üzemi és műszaki szempontokat, amelyeket az üzem vezetősége a kérdés elbirálásánál szem előtt tart.

A műszaki érvekre az egyesület főtitkára, *Kanyó* Lajos szőv. mérnök válaszolt, aki részletes beszédben indokolta meg az egyesület álláspontját.

A küldöttségnek, távozása előtt, még kilátásba helyezte Papp vezérigazgató, hogy amennyiben a most folyamatban levő műszaki vizsgálatok, valamint a városrendezési szempontok az egyesület álláspontját igazolják és az olcsóbb megoldás kerül előtérbe, akkor *szó lehet arról, hogy a Guggerhegy vizellátásának kérdése már a legközelebbi jövőben megoldható lesz.*

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Tandari István kitüntetése és ünneplése

Meleg ünneplésben részesítette hűséges tagját és tiszteletbeli elnökét, *Tandary* István régi budai hentes- és mészárosmestert az I. ker. Iparoskör abból az alkalomból, hogy az *Országos Testnevelési Tanács* díszoklevéllel és plakettel tüntette ki a sport terén kifejtett érdemei elismeréséül. *Tandary* István, akit a napokban választottak meg a *Magyar Kerékpáros Szövetség* alelnökévé, régi sportember, aki nemcsak mint szervező, hanem mint aktiv versenyző is nagy érdemeket szerzett a magyar kerékpársport felvirágoztatása körül.

Az első többnapos magyar versenyen, a háromnapos dunántuli körversenyen a honvédelmi minisztérium ezüstserlegét nyerte, de ezenkívül is több mint száz kerékpár-versenyen nyert díjat. A *Tour de Hongrie* néven ismert nemzetközi nagy versenyek kezdeményezésében is nagy szerepe volt *Tandary* Istvánnak, hiszen ezek a versenyek az azóta megszünt *Budai Kerékpáros Egylet* kezdeményezésére és első megrendezésében keltek életre, az egyesület kapitánya pedig annak idején *Tandary* István volt. *A Kerékpáros Szövetség most tette éppen magáévá Tandary egy életrevaló indítványát: egyik legérdekesebb versenytipus, a budai hegyiversenyek megrendezése tárgyában.* Ő indítványozta azonkívül a balatoni kerékpáros turistaház építését is, ami már közel van a megvalósuláshoz.

Tandary István azonban nemcsak a fizikai, hanem a szellemi sportban is tevékenykedik, *vezetője a Budapesti Hásiparosok sakkosztályának*, amely irányítása mellett szép sikereket ért el. Az I. ker. Iparoskör február 10-iki vacsoráján megjelent a kör teljes vezetősége, az Országos Testnevelési Tanács és a Kerékpáros Szövetség képviselője és őszintén ünnepelte ezt a derék, kiváló budai iparost.

Hozzászólások a kereskedői képesitéshez

Irta; OREL GÉZA dr., tankerületi főigazgató

Lehet-e a házra tetőt tenni, ha az alapzat és a falak hiányzanak? Kaphat-e valaki érettségi bizonyitványt az elemi és középiskola elvégzése nélkül? Ezek a gondolatok jutnak eszembe, amikor a kereskedői képesitésről hallok és olvasok és ugyanakkor a tanoncok szakoktatásáról — ami ma minden magyar ifjút érdekel — egy szó sem esik. Meggyőződésem szerint a képesités kérdése végleges megoldást mindaddig nem nyerhet, amig meg nem oldják a szakmaszerü tanonckérdést. Még Budapest központositott kereskedőtanonciskoláiban is csak három szakma van: textil, fűszer- és vegyes csoport. De mivel abban kereskedők nem tanitanak, igy nem szakmaszerű. Egyedül a drogista tanoncok kiképzése a kornak megfelelő, utánzásra méltó. Vidéki városokban — még kereskedelmileg jelentős helyeken is — a kereskedő- és iparostanoncokat együttesen és nem különválasztva tanitják.

A szakképzés alapja: az általános müveltség, a szellemi és testi adottságokon és képességeken kivül. Az általános müveltséget a 8 osztályú elemi, avagy a 4 osztályú ingyenes polgári adhatja meg. Az emlitett alapképzettséget nemcsak a kereskedői társadalom magasabb kulturbázisa s jólfelfogott érdeke követeli, hanem megkivánja a kereskedői tényked és irányitása, az etikai alap is. A jellemképzés melegágya az iskola.

Az általános müveltséggel rendelkező tanonc szakmaszerű kiképzését az üzletnek és az iskolának kell megadnia. A kettő együttműködése hozza meg a kivánt eredményt. De mi történjék ott, ahol a főnöknek magának sincs sem alapképzettsége, sem szaktudása? A főnök nem hibás, mert hiszen neki nem állott módjában ezt elsajátitania és megtanulnia. Ő bizonyára arra gondol: adjon az iskola tanoncának jobb képzettséget. Feltétlenül szükség van tehát szakmaszerű kereskedőtanonciskolákra, elsősorban Budapesten és a kamarai székhelyeken.

A ma is fennálló középponti tanonciskolának, ha szakmaszerű akarna lenni, legalább 9 tagozatra kellene oszlania: fűszer és csemege, divat és ruha, műszaki áruk (vas, fém, fegyver, szerszám, edény, háztartási felszerelések), illatszertár (szappan, festék, kefe és háztartási), könyv, papir és hangjegy, fehérnemű és kézimunka, bőröndök és kesztyűk, cipő, butor és lakberendezés, sportárú, fényképezés, optika, rádió szakmák. Ezekben a gazdasági földrajzot, az árusitás technikáját, kirakatirást, a reklám alapelemeit, stb. együttesen tanulhatják a növendékek, — de feltétlenül külön-külön csoportokban kell tanitani a 9 szakmának áruismeretét, minden kereskedői szakképzettségnek leglényegesebb részét, a kalkulációt, az árjegyzékolvasást, stb.-t is.

Első követelmény a szakképzés terén: megiratni titkos pályázattal az egyes csoportok részére a céltitkos pályázattal az egyes csoportok részére a céltitkos pályázattal az egyes csoportok részére a céltit

SZÉP HÁZ, JÓ HAZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche ~ építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-ÚT

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Hász István tábori püspök Óbudán. Hász István tábori püspök legutóbb Óbudán járt a honvédek eucharisztikus napjának előkészítése végett. A folyamőr katonákkal zsufolásig megtelt ősi plébániatemplomban szívhez szóló szentbeszédet mondott, majd az óbudai papság segédletével szentmisét celebrált.

Ügyosztályvezető-helyettesek áthelyezése. Szendy Károly polgármester három ügyosztályvezető-helyettes főjegyzőt kölcsönösen áthelyezett. Vitéz Horváth László főjegyzőt, aki ezideig a városgazdasági ügyosztály helyettes vezetője volt, a polgármester a városrendezési és magánépítési ügyosztályba helyezte át, ahol a jogi természetű ügyekben a tanácsnok helyettese lesz. A városrendezési és magánépítési ügyosztály eddigi jogászhelyettes vezetője, Rózsavölgyi István főjegyző, a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályba került, ugyancsak tanácsnokhelyettesi minőségben. A közjótékonysági és szocálpilitikai ügyosztályból viszont Csanády Gusztáv főjegyzőt a polgármester a városgazdasági ügyosztályba helyezte át tanácsnokhelyettesi megbizatással.

Dorogi Farkas László dr. előadása. A Nemzeti Egység Fővárosi Pártja I. ker. szervezetének közalkalmazotti szakcsoportja rendezésében február 15-én este a kör helyiségeiben dr. Dorogi Farkas László: „Piackutatás a nagyvárosok közélelmezésének szolgálatában" cimen előadást tartott. Az előadáson megjelentek és felszólaltak a kerület törv. hat. bizottsági tagjai is. Az előadó érdekes fejtegetéseit a nagyszámú előkelő közönség nagy figyelemmel kísérte és hangos tetszésnyilvánitással honorálta.

SPORT

SÍKÉSZLETEK P 12-80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/C. Telefon: 167-372.

A Koronázó Főtemplom (Mátyás templom) vasárnapi (február 20-iki) egyházzenei műsora: Balogh Lajos dr.: A-moll mise. Vezényel Boros József, orgonál Sugár Viktor.

Bogsch Géza ny. államtitkár légvédelmi előadása. A légi önvédelemről beszélt igen érdekesen dr. Bogsch Géza ny. államtitkár a városmajori r. k. egyházközség kulturestjén legutóbb, amikor Kriegsau Emil pápai kamarás-plébános Szent István szelleméről beszélt és a Szent Cecilia Kórus Bárdos Lajos karnagyának szép énekszámait adta elő.

Az óbudai római katolikus egyházközség Hanthy-Haidekker János III. ker. előljáró, egyházközségi alelnök elnöklésével most tartota tanácsülését, amelyen letárgyalták az 1937. évi zárszámadást és az idei munkaév alapos körültekintéssel összeállitott költségvetését.

A „Budai Művészek" a POGE zene-estje. A Magyar Keresztény Postások Országos Gazdasági Egyesülete (POGE) február 17-én, csütörtökön este a „Budai Művészek" közreműködésével II-ik zene- és művész-estjét tartja, melyre az egyesület tagjait, b. hozzátartozóit és barátait tisztelettel meghívja az elnökség. Rendezi: Koncz Dezső, a „Budai Művészek" elnöke.

Csendőrnap Budán. Csendőrnapot tatott az egész ország csendőrsége február 14-én, hétfőn. A budapesti csendőrség Budán ünnepelte meg a csendőrnapot. A katolikus tisztikar és legénység részére a budavári helyőrségi templomban dr. Hász István tábori püspök mondott szentmisét, a protestáns tisztikar és legénység részére pedig Bátorkeszi Sándor tábori alesperes tartott istentiszteletet a Böszörményi úti református imaházban. Az istentiszteletek uán tisztekből és legénységi állománybeli csendőrökből álló küldöttség ment a Hadimúzeumba és koszorút helyezett a háborúban, valamint a közbiztonsági szolgálat teljesitése közben hősi halált halt csendőrök emléktáblájára.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Kulturest a vizivárosi Szent Anna egyházközségben. Élénk vallási élet folyik a vizivárosi Szent Anna plébánia egyházközségben. Legutóbb a munkás-szakosztály rendezett nagyszabású kulturestet, majd a Szent Imre ifjusági gárda vidám estjén Czettler Jenő titkos tanácsos beszélt. A plébária-templomban Kosztersitz atya, a kiváló pedagógus beszélt nagy hatással a szentóra-ájtatosságon és a Margit kongregáció ünnepélyes fogadalomtételén Molnár László a templom plébánosa, budai esperes beszélt mély érzéssel. A templom menyezetén különben freskó fogja megörökiteni az idei jubileumi évet.

A budapest-rómaifürdői róm. kath. Egyházközség február 13-án, vasárnap a Keve utcai elemi iskola tornatermében Kultur-előadást rendezett az alábbi műsorral: 1. Beethoven: Isten dicsősége; Schubert: Vadrózsa. előadta az énekkar. Vezényelt Bartmann György dr. 2. Dr. Ányos Lajos előadása: Az Eucharisztika a családban. 3. Rév Zsuzsa saját költeményeiből adott elő. 4. Erzsébet imája Wagner Tannhäuser c. operájából. Énekelte Pórszász Nándorné. 5. Vetitettképes előadás.

Elsőrendü munkát, jutányos á ban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó 1-568-63.

Frakkos úr beszáll a taxiba.

— Hajtson a Svábhegyre, — mondja a soffőrnek.

— Hová, kérdi a soffőr?

— Hát maga még nem tudja, hogy a Svábhegyen csak egy helyre lehet menni és az a Majestic luxuspenzió? ! . . .

Nyilvános étterem. Telefon: 165-416.

Társasélet

Ragyogó társadalmi eseménye volt Budának a II. ker. Közjótékonysági Egyesület táncestélye

A nagy elit-bálok sikereire és forró hangulatára emlékeztetett a *II. ker. Közjótékonysági Egyesület* február 14-iki jótékonycélú táncestélye a Gellért-szállóban. Negyed kilenckor, amikor az estély fővédnökei, *Jozsef Ferenc* királyi herceg és *Anna* királyi hercegasszony megérkeztek, már zsúfolásig megtöltötte a fürdő hatalmas márványcsarnokát a legelőkelőbb közönség, amelynek soraiban ott láttuk:

Dr. Karafiáth Jenőnét, a polgármester nejét, Szendy Károly dr. polgármestert és nejét, vitéz dr. Simon Elemér titkos tanácsost, a Vöröskereszt orsz. elnökét és nejét, Schuler Dezső alpolgármestert és nejét, Lamotte Károly alpolgármestert, dorogi Farkas Ákos dr. tanácsnokot és nejét, Horony Pálffy Aurél dr. tanácsnokot és nejét, Kozma Jenő dr.-t és nejét, Petry Pál dr. államtitkárt és nejét, Kertész K. Róbert dr. államtitkárt és nejét, Dormándy Géza tábornokot és nejét, marosvásárhelyi Thordai Lajos dr. tanácsnok, II. ker. előljárót és nejét, Terbőcz Imre dr. országyül. képviselőt és nejét, Vezér Károly dr. ker. előljáró helyettest, Harrer Ferenc dr. ny. alpolgármestert, Perczel György Bszkrt vezérigazgatót és nejét, Bangha Imre altábornagyot és nejét, Schreiner János tábornokot és nejét, Véssei Ede dr. gázgyári vezérigazgatót és nejét, Plósz Pál dr.-t, az Elektromos Művek vezérigazgatóját és nejét, Feigler Károly dr. tiszti főügyészt és nejét.

Az estélyt nagyszerűen megválasztott művészi műsor vezette be. *Pilinszky* Zsigmond operaénekes Wagner: Gral-legendáját énekelte a Lohengrinből, majd Lavotta három dalával aratott megérdemelt sikert. *K. Drewett* Nóra zongoraművésznő Chopin preliüdöket, etüdöket és valcereket zongorázott. *Albert* Ferenc hegedűművész *Kiszely* Gyula zongoraművész kíséretével *Zsolt:* Őszi levelek, *Saint-Lubin*. Ábránd a Lammermoori Lucia egyik témája felett, majd *Sarasate:* Cigánydalok című szerzeményét adta elő brilliáns technikával, végül *Bodó* Erzsi, az Operaház tagja, *Berg* Ottó karmester zongorakiséretével Erzsébet belépőjét a Tannhäuserből és Leonora áriáját a Troubadourból énekelte. Az összes szereplő művészek tudásuk legjavát adták és a megjelent közönség legnagyobb elismerését érdemelték ki.

A műsor után kezdetét vette a tánc és a fiatalság a legjobb hangulatban kora hajnalig táncolt fáradhatatlanul a nagyszerű Pajzs-jazz muzsikájára.

A táncestély hatalmas sikere marosvásárhelyi *Thordai* Lajos tanácsnok, II. kerületi előljáró érdeme. Neki köszönhető, hogy a *II. kerületi Közjótékonysági Egyesület* a kerületi szegénygondozásban ma vezetőszerepet visz, hiszen a legutóbbi karácsonykor is 10.000 pengőt juttatott a kerület szegényeinek. *Thordai* tanácsnoknak különben is szívügye a szegénygondozás és amióta az előljáróság vezetését átvette, állandóan az Egyesület fejlesztésén dolgozik. Csakis az ő szívós és céltudatos munkájának az eredménye, hogy ilyen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg a táncestélyen, amelynek tiszta jövedelme 2.000 pengőt juttat a szegények számára. *Thordai* tanácsnoknak a rendezés felelősségteljes és nehéz munkájában nagy segitségére volt titkára, *Nagy* Iván dr. és *Vezér* Károly dr. főjegyző.

Az estélyen megjelent asszonyok:

Klanisszay Lászlóné, ifj. Szendy Károlyné, Balázsfalvi Kiss Gézáné, Balogh Bálintné, Segner Pálné, dr. Kósa Kálmánné, Rácz Sándorné, Fülep Zsigmondné, dr. Sehr Józsefné, dr. Wolf Emilné, dr. Horovitz Györgyné, Istók Jánosné, Bangha Imréné, Schaffer Györgyné, Haypál Béláné, dr. Szebeny Józsefné, Pásztor Jánosné, Balaton Izabella, dr. Schulkovszky Gézáné, Édes Vincéné, Kóbel-Rausch Gyuláné, Sásdy Jánosné, Szabó Istvánné, dr. Veress Samuné, dr. Mészáros Ferencné, v. Ury Károlyné, Schlick Frigyesné, Róth Ernőné, dr. Kossinszky Viktorné, dr. Nagyfejeő Józsefné, Borsay Elekné, Lugoss Jánosné, Dolecskó Jánosné, Saxlehner Tiborné, Tolcsvay Nagy Barnáné, dr. Illés Imréné, H. László Eleménné, dr. Vikár Gézáné, dr. Pénzes Mihályné, Gálné, Kerckes Ara, Bárczy Lászlóné, dr. Zimmer Nándorné, dr. Fabinyi Rudolfné, Czillinger Jánosné, Noszlopy Szekér Miklósné, báró Gudenus Gézáné, dr. Laczkó Sándorné, Mihályffy Dezsőné, Csilléry Kálmánné, Zánkay Viktorné, Terbőcz Istvánné, dr. Kreszné Stojanovits Lilly, Schóber Józsefné, Vajda Ödönné, Baksa Jánosné, Schreiner Jánosné, Dusárdy Istvánné, Mátyás Jenőné, dr. Lukácsy Józsefné, dr. Gorondy-Novák Sándorné, özv. Liber Endréné, Szeif Károlyné, Rennwels Károlyné, Krempels Józsefné, Majorossy Béláné, Kheil Tiborné, Farkas Elekné, Láng Józsefné, özv. Rupp Lászlóné, Harsányi Rezsőné, özv. dr. Wesszely Gézáné, Szalay Ernőné, Paál Ödönné, Fodor Gáborné, csikbánfalvai özv. Keresztes Józsefné, Jakabb Tivadarné, Cserhát Miksáné, dr. Zakariás Lajosné, Hámos Róbertné, marosvásárhelyi Thordai Árpádné, dr. Doby Andorné, dr. Tüske Jenőné, dr. Hegedüs Miklósné, dr. Deutsch Gertrud, Simonyi Miklósné, Nádas Sándorné, Vadász Ferencné, Perczel Györgyné, dr. Feigler Károlyné, Fehér Istvánné, Majorossy Károlyné, Csurgay Istvánné, Lennossek Mihályné, Jellinek Ernőné, Baracs Károlyné, Kutten Gyuláné, Buday Hann Arnoldné, Münnich Aladárné, Szeghő Zsigmondné, Gárdonyi Henrikné, dr. Schafranek Jánosné, dr. Engel Károlyné, dr. Forgó Istvánné, Stojanovits Emilné, Schuld N.-né, dr. Hermann Józsefné, Görgényi Lászlóné, Bezekényi Andorné, Plósz Pálné, Véssei Edéné, Kertész K. Róbertné, Harsányi Jenőné, özv. Hermann Józsefné,

Leányok:

Szalay Éva, Paál Elza (Pécs), Szivér Edith, Neugebauer Gizella (Szolnok), Jakab Mária, Kónay Mária, Tüske Ilona, Stepniczky Melánia, Ruzitska Mária, Szabóky Júlia, Gera Rózsi, Schopf Anny, Schopf Marianna, Ury Etelka, Kovács Jolán, Róth Edith, Szelke Sári, Halassy Mária, Papp Irén, Komlóssy Lilly, László Margit, Pénzes Tajky Magda, Vikár Hanna, Könczey Judith, Noszlopy Szekér Éva, Haggenmacher Erzsébet, Belatiny Braun Mela, Petry Magda, Balázsfalvy Kiss Antónia, Segner Andrea, Miss Nell Polcher, Szinay Éva, Gundel Erzsébet, Gundel Anna, Lupkovics Anikó, Wolf Zsuzsa, Draskovich Gréti, Fabinyi Paula, Schaffer Livia, Varsányi Ingeborg, Lenz Dóra, Szőllőssy Márta, Hermann Éva, Wodianer Zsuzsa, Tolcsvay Nagy Gabi, Lakatos Kata, Lakatos Hedvig, Klein Irma, Pásztély Luci, Scheffcsik Gabi.

(—ő)

A Szentimrevárosi Társaskör közgyülése

A Szent Imrevárosi Társaskör és Kultúregyesület február 19-én, szombaton délután fél 7 órakor saját helyiségében (XI., Horthy Miklós-út 15/d. félem. 42.) tartja VII. évi közgyülését az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó; 2. Jelentés az 1937. évről; 3. Az 1937. évi zárszámadás és számvizsgálók jelentésének előterjesztése. Javaslat a felmentés megadására. 4. Az 1938. évi költségvetés előterjesztése. 5. A számvizsgálók választása egy évre, s a tisztikarban időközben megüresedett tisztségek betöltése. 6. Az elnökséghez 8 nappal a közgyülés előtt beérkezett inditványok tárgyalása. Határozatképtelenség esetén a közgyülést február 28-án este fél 7 órai kezdettel, tekintet nélkül a határozatképességre, tartjuk meg. A közgyülés utáni Serlegvacsorán a serlegbeszédet Dorner Gyula ügyvezető elnök mondja.

BBTE Jelmezbál. Február hó 19-én este 10 órai kezdettel rendezi a budai tornaegylet hagyományos „Álarcos-jelmezbálját" Széll Kálmán téri klubházának összes termeiben. Meghivó igénylése, asztalfoglalások a titkárságnál. Vérmező út 1—3, délután 5—8 között. Telefon: 151-798.

Farsangi est. A Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület március 1-én, húshagyó kedden este 8 órai kezdettel a Délipályaudvar étterme (indulási oldal) feletti clubhelyiségében zártkörü farsangi estet rendez.

Medve teaestély. Az I. ker. Iparoskör ifjúsági csoportja a közismert Schmieczkó Gyula rendezése és irányitása mellett február 19-én, szombaton este 8 órai kezdettel, a Nemzeti Egység Pártja dísztermében (I., Krisztina krt. 103. sz.) alatt nagyszabású, zártkörü Medve-Teaestélyt rendez, melynek teljes jövedelmét az alakulóban lévő Tabáni Cserkészcsapat felszerelési alapja javára fordítják. Mint értesülünk, a teaestén „a szervező bizottság tagjai, Usetty Béla, Petracsek Lajos országgyülési képviselők, Temesy Győző dr. tanár és Korányi Márton is résztvesznek.

BÁNKI BÉLA
uriszabó
II., Fő-u. 83
6
Telefon:
1 5 7-2 2 3.
Havi hitel garanciaképes uraknak

Koksz-„csendélet" a Margit körúton. A csendrendelet érvényesitését kérik a Magit körút és a környék lakói, mert az éjjeli kokszszállitások a villamossineken olyan lármát okoznak, hogy aludni lehetetlen. Az óbudai gázgyárból ugyanis minden éjjel nyolc-tiz vagónból álló különvonat dübörög a Margit körúti régi gázgyárba, amely most kokszlelep és a vasúti kocsik nyikogása, a vontató motorkocsik nagy erőlködése a nehéz szerelvénnyel okozza a sokszor kibirhatatlan zajt, amely a valóságban is „fütyül" a csendrendeletre. Ezt a fütyülést illene megnallani az illetékes hatóságnak is.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

A Budai Zeneakadémia jubiláris hangversenye. A Budai Zeneakadémia alapításának hetvenedik évfordulója alkalmából 1938 február 24-én, csütörtökön, este fél 8 órai kezdettel az országúti szentferencrendi egyházközség dísztermében (II., Zárda u. 4. szám) jubileumi hangversenyt tart. Közreműködik a Budai Zeneakadémia ének- és zenekara, C. Tholt Margit, Stark Erzsébet és Ujvárossy Margit énekművésznők és Kneifel Mária a Budai Zeneakadémia növendéke. Vezényel: Clauser Mihály zeneigazgató.

Halálozás. Steinecker Ferenc dr., a József nádor müegyetem ny. r. tanára, min. tanácsos, a Szent Gellért Egyesület elnöke február 11-én elhunyt. Temetése a müegyetem központi épületének főcsarnokában történt beszentelés után február 14-én Piliscsabán volt. Az elhunytat előkelő rokonság gyászolja.

Budai Evangélikus Teák. A rendezőbizottság február 20-án d. u. 5 órakor rendezi következő teadélutánját a Bellevue-szállóban (Attila u. 53). Asztalfoglalás a rendezőségnél: II., Margit krt. 26. I. 3.

A Budai Katolikus Kör hagyományos „Apponyi" emléklakomáját február 22-én, kedden, este fél 9 órakor tartják meg, melyen az ünnepi beszédet az Apponyi-serleggel Szőke Gyula felsőházi tag mondja. Az igazgatóválasztmányi ülésen, amelyen Szőke József itélőtáblai tanácselnök elnöki megnyitójában a pápakoronázás évfordulójáról emlékezett meg, Medvigy István kúriai bíró, ügyvezető alelnök Apponyi Albert emlékét idézte. A kör volt elnökének emlékére rendezett estebéden vendégeket szívesen látnak. Jelentkezés: Fő utca 83. (Tel.: 154-336.)

Művészest. A III. Kerületi Polgári Társaskör zene- és irodalmi szakosztálya (Budai Művészek) február 21-én, hétfőn este 8 órakor a Bródy-kávéház különtermében (Korona-Vigadó, Korona-tér 2.) zártkörü művészestet rendez.

Budai posztógyárból,
Budai munkáskezekkel,
Budai becsülettel készült,
Budai szingyapjuszövet!
Megvan az ára, de jót kapunk!
TRUNKHAHN · POSZTÓGYÁR · BUDAPEST · I. · SZENT IMRE
Trunkhahn Posztógyár
budai szövetboltja
megnyilt
II., Margit-körut 50.
Statisztikakerttel szemben

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Meghívó

Az Öröklakás és Családiháztulajdonosok Egyesülete 1938. február hó 17. napján délután 5 órakor az Egyesület helyiségében, I., Szent János-tér 1/a. alatt tartandó igazgatóválasztmányi ülésre, amelyre szíves megjelenését kéri az

ELNÖKSÉG.

Budapest, 1938. február hó 7.

TÁRGYSOROZAT:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
2. Tagfelvétel.
3. Egyesület irodahelyiségének áthelyezése.
4. Szövetkezeti üzlethelyiségek házadóalapja.
5. Az új illetékügyi törvényjavaslat egyesületünket érintő kérdéseinek ismertetése.
6. 1937. évi zárszámadás és 1938. évi költségelőirányzat.
7. A közgyülésnek teendő igazgatósági jelentés.
8. Tisztikar és igazgatóválasztmányi tagok jelölése.
9. A f. é. közgyülés időpontjának kitűzése.
10. Esetleges indítványok.

A léghuzat megszüntetése

A lakáshelyiségekben fellépő egyik legkellemetlenebb jelenséget, a léghuzatot, megszünteti egy budai asztalosmester szabadalma. Az általánosan elterjedt esslingeni redőnyök közismert hátránya, hogy a velük felszerelt helyiségek huzatosak és a redőnyszekrényt és a rugószerkezetet befogadó falbavágott üregen át a levegőjárás, különösen téli és szeles időben elviselhetetlenné teszi a szobában való tartózkodást. Az említett szabadalom teljesen megszünteti a kellemetlen levegőjárást, sőt, kétévi megfigyelés alatt azt is bebizonyította, hogy, különösen központi fűtésű bérházaknál, 8—10 százalékos tüzelőanyagmegtakarítást eredményez. Számos bérházban és villában már alkalmazták ezt a találmányt a legnagyobb sikerrel. Felszerelése könnyű, úgy új, mint régi épületeknél. Egyedüli készítője és felszerelője Kemény Sándor budai asztalos készséggel bemutatja. Címe: I., Németvölgyi út 20. Telefon: 367-645.

MEGHIVÓ

a Csörsz u. 1. sz. házszövetkezet 1938. évi március hó 6-án délelőtt 10 órakor Budapesten I. Csörsz u. 4. szám alatt a Németvölgyi Polgári Kör nagytermében tartandó

évi rendes közgyülésére.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése, az 1937. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a veszteség fedezéséről és a felmentvény megadásáról. 2. Az igazgatóság kiegészítése s a felügyelőbizottság megválasztása. 3. Inditványok.

Budapest., 1938. február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés! A közgyülésen szavazati jogát csak az a tag gyakorolhatja, aki üzletrészeit, illetve, — amennyiben azok bankbetétekben vannak, az erről szóló elismervényt a közgyülés előtt legalább 3 nappal a házgondnoknál letétbe helyezi. Az évi mérleg a közgyülést megelőző 8 napon át ugyancsak a házgondnoknál hétköznap délután 4—5 óra között tekinthető meg.

A szövetkezeti tagok száma 1937. december 31-én 30 volt. Belépés az 1937. évfolyamán 2, kilépés pedig 1 volt. Az üzletrészek száma: 1420.

Mérlegszámla: *Vagyon:* Készpénz 15.31 P. Szövetkezeti ház 398.699.24 P. Adósok 156.722.92 P. Veszteség 8.682.28 P. Összesen 564.119.75 P. — *Teher:* Szövetkezeti üzletrészek 400.019.75 P. Hitelezők 164.100 P. Összesen 564.119.75 P. Budapest, 1937. december hó 21-én. Az igazgatóság. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelőbizottság.

Eredményszámla: *Veszteség:* Leirás az épület értékéből 8.666.92 P. Költségszámlán 15.36 P. Összesen 8.682.28 P. *Nyereség:* Egyenleg, mint veszteség 8.682.28 P. Budapest, 1937. december hó 31-én. Az igazgatóság. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelőbizottság.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Megkezdte az osztalékfizetést az Országos Földhitelintézet

Az altruista intézetek fuziójából megalakult Országos Földhitelintézet mérlege igazolja azokat a várakozásokat, amelyeket főleg a gazdatársadalom az intézet működéséhez fűzött. Reményi Schneller Lajos dr. már a Községi Takarékpénztárnál beigazolta, hogy a bankszakmának egyik legelsőrangu szakembere, az Országos Földhitelintézet élén pedig kétesztendős működése allatt máris sikerült nagyrészt megvalósitani azokat a célkitüzéseket, amelyeket e pozició elvállalásakor maga elé tüzött és eredményes munkáját, szakértelmét mi sem igazolja jobban, mint hogy intézete máris megkezdhette az osztalékfizetést. A mérleg figyelemreméltó számadatokkal igazolja nagyszabásu parcellázási tevékenységét, amivel mintegy kiegészitette és kifejlesztette a Telepépitési Alap munkásságát.

Az igazgatóság mérlegmegállapitó ülésén megállapitotta, hogy a mezőgazdasági helyzet 1937-ben is viszonylag kedvezően alakult és a gazdák fizetőképességével párhuzamosan a fizetőkészség is emelkedett. E körülményeknek, továbbá a mobilitás állandó emelkedésének köszönhető, hogy mindazokban az esetekben, amelyekben indokolt gazdasági célra, kellő fedezet mellett fordultak hitelért az intézethez, az ily hiteleket az intézet kivétel nélkül kielégitette. Ennek dacára a visszafizetések meghaladták az új folyósitások összegét. Jelentős összeggel állt rendelkezésére a gazdaközönségnek az intézet a parcellázási középlejáratú kölcsönökkel ,megvalósitva programját, hogy e tevékenységével a Telepitési Alap működését célirányosan kiegészitse. Saját ingetlanaiból, részben parcellázási megbizások alapján 14.570 kat. holdat adott el az intézet 1623 vevőnek. E mellett a földmivelésügyi minisztérium ráruházott elővásárlási joga alapján és a Telepitési Alap megbizásából 12.512 kat. holdat adott 2849 vevőnek birtokba. Az intézet 290 millió saját és idegen tőkét kezel. A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök 106 milliót tettek ki. Az üzleteredmény-számla 608.000 P nyereséget tüntet fel. Ebből az üzletrészek után 1 és fél százalék osztalékot fizetnek; 50—50.000 pengőt a nyugdijpénztár megerősitésére, 30.000 pengőt a falusi szociális célokra, 15.000 pengőt a Nemzeti Önállósitási Alapra fordítanak, 209.000 pengőt a tartalékalaphoz csatolnak.

"Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

A Moktár nyeresége 940.000 pengő, osztaléka 1·20 pengő

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár fejlődése évről-évre erőteljesebben bontakozik ki mérlegeinek tükrében. Az 1937. évi mérleg eredményekép 939.672.89 P nyereség mutatkozik, ami 66.137.46 P-vel mulja felül 1936 nyereségét. Az elmult üzletévet is a folyó banküzlet fejlődése, a betéteknek nagyobbarányú emelkedése, az érdekkörébe tartozó vállalatok jövedelmeinek, élükön a Dreher—Haggenmecher—Első Magyar Részvénysörfőzde Rt.-ban egyesült iparfi konszernnel — növekedése jellemzi. Különösen örvendetes a könyvbetétek növekedése 1 millió 689.149.34 P-vel, ami mellett a folyószámlabetétek és hitelezők számlája is 2,057.072.07 P emelkedést mutat, úgyhogy az idegen tőkék 6,746.221.41 P-vel 77 millió 864.026.46 P-re szaporodtak. A kamat- és szelvényjövedelem emelkedése 425.808.37 P-t tesz, bizonyitéka a normális keretek közé jutott banküzlet fejlődésének. Az igazgatóság tekintettel a nagyobb nyereségre és az ország konszolidációjába vetett bizalmának jeléül, a közgyülésnek az osztalék felemelését fogja javasolni 1 jengőről 1.20 pengőre. A pénztári készletek, zsirószámlán, pénzintézeteknél, bankcégeknél fennálló követelések 6,136.032.93 pengőt tesznek ki, 204.986.15 pengővel többet, mint a mult évben. A váltóállomány 2,929.117.61 pengővel 36,306.908.19 P-re emelkedett. Az értékpapirfedezettel nyujtott hitelek 12.849.99 P-vel 1,352.788.16 P-re emelkedtek, a nyilt hitelek és különféle adósok tétele 28,434.660.56 P-t tett ki, 2,236.124.34 P-vel többet, mint 1936-ban. A könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett betétek állománya 28 millió 502.518.76 P-re emelkedett. Emelkedtek a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 34 millió 506.784.10 P-re, egyéb hitelezők 14,854.723.60 P-re. A forgalomban levő zálogleveleik pengőre átszámitott összege 13,954.301 P. A 18-i közgyülésen a tartaléknak 54.100 P-vel, az ingatlanértékcsökkenési tartalékalapnak 50.000 P-vel való dotálása mellett osztalékul részvényenként 1.20 pengőt, összesen 240.000 pengőt fizetnek ki (a tavalyi 1 P, összesen 200.000 P ellenében). Falusi szociális célokra 19.300 P-t, a nyugdijpénztárra 80.000 P-t, a segélyalapra 20.000 P-t, külön jutalmazásra 40.000 P-t fordítanak, míg a fennmaradó 395.413.23 P-t 1938-ra vezetik át.

A Leszámitolóbank nyeresége 1·46 millió, osztaléka 2 pengő

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank 1937. évi mérlege a nagymultú pénzintézet újabb erőteljes fejlődésének és nagy belső megerősödésének dokumentuma. A nyereségnek ezidén is harmadrésze kerül kiosztásra, kétharmadrészét tartalékolják, átviszik az új üzletév számlájára. Az intézet ügyvitelének élén báró Madarassy-Beck Marcel, Bun József és kiváló vezérkaruk hagyományos szolidságának, elismert tehetségének bizonysága, hogy a Leszámitolóbank betétállománya a bankzárlat óta 50 százalékkal emelkedett. 1937. nyeresége 1,466.794.88 P, az előző évi 1.316.675.49 P-vel szemben. Az igazgatóság az e hó 22-i 68. rendes közgyülésen 2 pengő osztalék kifizetését (tavaly 1.50 P) fogja javasolni. 200.000 P-t a tartalékalapra, 400.000 P-t a nyugdijtartalékra, 50.000 P-t a báró Madarassy-Beck Miksa segélyalapra fordítanak és 1938-ra 290,726.67 P-t (tavaly 266.979.11 P) visznek át. A könyvecskékre elhelyezett betétek összege 67,686.657 P (előző évben 63,162.288.49 P), a folyó- és csekkszámlabetétek tavaly 61,681.952.46 P-t, jelenleg 61,828.718.26 P-t tüntetnek fel. Igy az intézetre bizott betétek az idén 129.515.375.26 P összeget képviselnek, mig 1936-ban ezen állomány 124,844.240.95 P-vel szerepelt. A pénztári készletek 15,081.437.24 P-t tüntetnek ki (tavaly 13,879.713.86 P). A váltótárca az előző 80,161.081.67 P-vel szemben 82,900.518.08 P. Jelzálogkölcsönök: a tavalyi 19,854.215.08 P-vel szemben 19 millió 247.254.05 P, mig a községi kölcsönök 19 millió 487.155.26 P-re emelkedtek. A községi kötvények állománya az 1936. évi 17,916.099.60 P-ről 18,307.242.80 P-re növekedett. A nyereség- és veszteségszámla szerint a kamatszámla hozama 3,422.440.77 P az 1936. évi 2 millió 858.103.93 P-vel szemben. E különbözet a megnagyobbodott üzleti forgalommal függ össze. A betétállomány terén ismét jelentékeny szaporulat jelentkezik, amivel karöltve járt a készpénzjellegü követelések és a váltótárca gyarapodása. Amig tehát egyrészről a betételhelyező közönség bizalma nyilvánul meg az intézet iránt, másrészről az intézet fokozott mértékben állott kihelyezések tekintetében a gazdasági elét rendelkezésére. Az emelkedő forgalom jut kifejezésre a mérlegnek minden tételében, ami lehetővé teszi a tavalyinál magasabb osztalék kiöntését.

SZÉPLAKI PIRI
esténként a BELLEVUE-BEN
TÁNC Asztalrendelés: 160-582. énekel

A Hazai Bank közgyülése. A Hazai Bank rt. Szécsi Pál elnökletével tartott közgyülésén elfogadták az igazgatóság összes javaslatait, igy az Elismert Nyugdijpénztárnak a mérlegen belül 320.000 P-vel történő javadalmazására vonatkozó előterjesztést is és elhatározták, hogy a 631.763.46 P nyereségből osztalékra részvényenként 1.50 P (az előző évi 1 pengővel szemben) összesen 375.000 P fordittassék. és 106.762.29 P 1938 számlájára vitessék át. Az igazgatóság tagjaivá Szécsi Pál (elnök), Erney Károly, dr. Hoch József, Ivády Béla, Jaberg Paul, Lombard Albert, Milos György, herceg Montenuovo Nándor, dr. Rapoch Jenő, Rosenthal Adolf, Schmidt Richárd, gróf Teleki Pál; a felügyelőbizottság tagjaivá dr. Fejér Aladár (elnök) Dulcz Antal, Jalsoviczky Sándor, dr. Kühne Lóránt, Válkay Kálmán választattak meg.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss Fülöp elnöklete tartotta meg 96-ik rendes évi közgyülését, amely az igazgatóság javaslatait elfogadta és igy a részvényenkénti 4 P osztalék kerül kifizetésre. A közgyülés az igazgatóság új tagjaivá Büchler Lajost és Purgly Emilt, a felügyelőbizottság új tagjává dr. Iklódy-Szabó Andort választotta meg.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Erney Károly titkos tanácsos, alelnök-vezérigazgató elnöklésével tartotta meg 98-ik közgyülését, amely elhatározta, hogy az 1,726.271.96 P tiszta nyereségből osztalékra részvényenként 4 P-t fordit. Az igazgatóságba új tagokként beválasztották dr. Darányi Bélát és gróf Erdődy Rudolfot, a felügyelőbizottságba dr. Pataky Tibort. A nagyszámmal összegyült részvényesek nevében dr. Szász Károly mondott meleg szavakkal köszönetet az igazgatóságnak, az alelnök-vezérigazgatónak, az ügyvezető igazgatóknak és a tisztviselői karnak.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári út 15/17 Tel. 260-056 Betoncső

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMUVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651

Ügyeletes budai gyógyszertárak

FEBRUÁR 16—28.

I. kerület: Segitő Mária, Krisztina-tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Magyarország Védasszonya, Alkotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.
II. kerület: Pasarét, Pasaréti ut 100.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.
Szent István, Margit körút 27.
III. kerület: Angyal, Lajos u. 117.
Szent Endre, Szendendrei u. 23.
Krisztus Király, Vörösvári u. 150.
XI. kerület: Szent Imre, Horthy körtér 8.

ÁLLANDÓ ÜGYELETET TARTANAK:

Városi, I Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei ut.
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

MUNKASZÜNETI NAPOKON VILLANYSZERELŐ MUNKÁT VÉGZŐ CÉGEK:

Galambos Zsigmond, II., Olaszfasoir 17-21. Telefon: 155—216.

Czinterstein Győző, III., Bécsi út 113. — Telefon: 162— 654.

A Virágkedvelők Egyesülete növényápolási tanfolyamot tart minden héten csütörtökön este fél 7-től 8 óráig VIII., Eszterházy u. 4. szám alatt. „A szobai ápolásra alkalmas növények részletes ismertetése" és „Kerti teendők". Előadó: Füredi Jenő.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
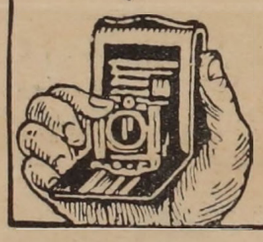
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MÜSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel: 1-189-98. Felelős: Dr. Kellner László

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL

BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉCIDASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ ÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Székely Dezső-jazz, Szántó Gyula éneke

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **MARIKA** Fősz.: Szepes Lia, Jávor Pál, Perczel Zita és Juhász. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől vasárnapig **Tokaji rapszódia** Hétfőtől szerdáig **Éjfél után** és a kisérő műsor. Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől vasárnapig **Tokaji rapszódia** Hétfőtől szerdáig **GASPARONE**	Csütörtöktől szerdáig **A falu rossza**	Csütörtöktől vasárnapig **La Habanera** Főszereplő: Zarah Leander. Hétfőtől szerdáig **A táncrend** Főszereplő: Mona Bell. Hiradók. — Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap: fél 2-kor is.

352
Bibl. Univ. Budapestiensis

36. évfolyam — Budapest, 1938. február 24. — 8. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Szabad-e, lehet-e?

Forr a világ, óriási kérdések izgatják az emberiséget. A magyar nemzet aggódó reménykedéssel figyeli az egymást rohamosan követő nagy eseményeket, hiszen ha nincs is azokban közvetlenül része, mégis tőlük függ jövője, jóléte, egész élete. Váratlan, új helyzetek merednek elénk a világpolitikában, a világ hatalmasai gigászi harcot fejtenek ki a visszafojtott lélekzettel figyelő emberiség szemeláttára; olyan kérdések megoldása vajudik, amelyek a lét vagy nemlét kegyetlen kérdése elé állítják egész Európát, de különösen ennek centrumát, a Dunavölgyét, amelynek sorsát a békeszerződések „örökre rendezték". Igen: örökre. A magyar népmesékben egy esztendő három nap: vajjon hány napig tart az „örök" idő?

Belső életünk is teli izgalmakkal. A parlament a magyar belpolitika legnagyobb problémájának, sokévtizedes kűzdelmeknek megoldásával foglalkozik: a titkos választójog kérdésével. Nem könnyű a feladat. A magyar alkotmányos életet kell végre teljessé tenni, anélkül, hogy **megrendítenők állami** *életünk eddigi biztonságának alapjait. Nagyon-nagyon óvatosnak kell lenni, hogy építés helyett ne legyen romboló hatású a mű, mely most készül a törvényhozás boszorkánykonyháján. Közben különböző, érvényesülésre törekvő divatos eszmék megszállottjainak működése zavarja a munkát, telíti meg a közélet levegőjét az idegesség elektromos szikráival. Kifelé és befelé egyaránt állandó készenlétben kell állnia a kormánynak meg az egész közvéleménynek; olyan időket élünk, amelyeknek nyomasztó végzetessége szörnyű felelősséget ró ennek a vergődő, ezer sebből vérző nemzedéknek görnyedő vállaira.*

Amikor ilyen **rendkívüli idők szinte** *követelik, hogy minden erő a nemzet nagy kérdéseinek szolgálatára álljon, kell, hogy felmerüljön bennünk a kérdés: vajjon eleget teszünk-e emberi és nemzeti kötelességünknek, amikor itt, a Budai Napló hasábjain csupán lokális problémákkal foglalkozunk, ahelyett, hogy nagy, országos jelentőségű problémák felé irányítanánk figyelmünket? Szabad-e — kérdezzük önmagunkat — ilyen nehéz időkben a nemzet létét érintő problémák helyett úgynevezett vicinális kérdések szűk határain belül maradnunk?*

Szabad is, kell is .Kossuth Lajos mondja Irataiban, hogy nem az a fontos, mekkora területen végzi valaki a maga feladatának teljesítését, hanem miként végzi. Az a fontos, hogy a maga elé tűzött feladatot egész lélekkel vállalja és hasznosabb a hazára az az egyén, aki a maga működésének szűk határain belül egész munkát végez. A részletekből adódik az egész közösség élete; mindenkinek azon az őrhelyen kell teljesítenie kötelességét, ahová sorsa állította.

Mi ezt a kossuthi tanítást hisszük, konzekvenciáit vállaljuk. Igen: mi továbbra is itt maradunk Budán, a lokális problémák területén és mégcsak arra sem vállalkozunk, hogy akárcsak Pestre átkeljünk a Dunahidakon. Ha itt hasznosak tudunk lenni, az egész nemzetnek használhatunk; jobban, többet, mintha sokat markolva, semmitse fognánk.

Megmaradunk a „vicinális" problémáknál. A budai városrendezés, közlekedés, idegenforgalom, fürdőügy, a gazdasági és kultúrális élet „apró, jelentéktelen" kérdéseinek szolgálatánál. Nem lehet mindenki tábornok. Néha egy jó káplár, aki szemét a „direktionsobjektre" függesztve, vezeti szakaszát a megszabott cél felé, jobban szolgálja hazáját, mintha hadvezéri ambícióktól sarkallva olyan területekre téved, amelyek ismeretlen szakadékok felé vezetnek. Ez a válaszunk a kérdésre, amelyet önmagunknak teszünk fel a nehéz idők álmatlan, vergődő éjtszakáin.

Mégis megépül a reuma-kórház

1000 ágyas reuma-kórházat épit az OTI a Császárfürdő mellett

Az OTI épitési programját egyre nagyobb arányokban és egyre gyorsabb ütemben hajtja végre. Most folyik a Tisza Kálmán téri kórház épitkezese, amely egymagában több mint 7 millió pengőbe kerül. Egymásután épitik az uj rendelőket is, amelyből kettő Budának jut. Az egyik, a Kapás utcai rendelő, amelyről a *Budai Napló* hosszabb cikkben számolt be, már elkészült. A másik a Horthy Miklós útra kerül, illetve az itt már meglévő rendelőt alakitják át korszerűen. Részben budai érdekeket szolgál majd az ujpesti uj rendelő is, amely az óbudai hid révén teremti meg a kapcsolatot a rendelő és Óbuda között. Általában arra törekszik az OTI, hogy mentől több egészségügyi intézményt létesitsen és ezekben megvalósitsa mindazokat a higieniai követelményeket, amelyek a külföldi, különösen a svájci, német, osztrák egészségügyi intézményekben beváltak.

Érdeklődtünk az OTI-nál, ahol meglehetősen elzárkóztak a kérdés nyilvánosságrahozatala elől. Informátorunk az OTI elzárkózásának okáról a következőkben tájékoztatott bennünket.

Legujabb nagyszabású terve az OTI-nak, — mondták — amely *nagyban hozzá fog járulni Buda jövő fejlődéséhez: a reuma-kórház létesitése. A reuma-kórház természetesen Budán épül fel,* de még nem dőlt el véglegesen, hogy az épitkezésnél az északi, vagy a déli forráscsoportot vegyék-e figyelembe. Ennek a kérdésnek megoldásánál az idegenforgalmi szempontok is nagy szerepet játszanak és épen idegenforgalmi szempontokból az északi forráscsoport látszik alkalmasabbnak és valószinű, hogy emellett döntenek majd az illetékes tényezők.

A reuma-kórház nemcsak az OTI elgondolása. Régi terv ez, melyet már meg kellett volna valósitani. Rokonszenvezik a gondolattal a belügyminisztérium is, amely már több izben juttatta kifejezésre, hogy ha a kórház megvalósulása komoly fordulatot vesz, a maga részéről készséggel adja meg hozzájárulását. A főváros, mint ismeretes, régóta foglalkozik a reuma-kórház létesitésével, hiszen addig nem is lehet komolyan foglalkozni a „fürdőváros" dolgával, amig nincs olyan tudományos intézmény, amelynek speciális feladata a budai kénes forrásvizeknek a gyógyitás szolgálatában való felhasználása. *A reumakórház és a reumakutató-intézet felállitása halaszthatatlan, meg kell csinálni* és amig nincs meg, addig ne is beszéljünk Budapest-fürdővárosról.

A munkásság egészségügyi helyzete is már nemcsak indokolttá, de egyenesen parancsoló szükséggé teszi a reuma-kórház sürgős megépitését. A Központi Statisztikai Hivatal egészségügyi adatai szerint a reumás betegek száma a biztositottak arányszámához viszonyitva igen jelentékeny és ez az arányszám évről évre nő.

A keresetképtelen betegek száma 1933-ban 174.034 volt, 1934-ben már 195.786. Ezekből a *csúzos betegek száma 1933-ban 2675,* vagyis a betegek 1.54 százaléka, 1934-ben 2974, vagyis a betegek 1.52 százaléka. A köszvényes betegek száma *1934-ben 2982, 1934-ben 3269, vagyis a betegeknek 1.85 százaléka.* Egy betegségi esetre átlag 50—58 napot lehet számitani és igy a betegségi időtartamot véve alapul, *915 beteget kellene a reuma-kórházban elhelyezni.* A statisztikai adatoknak megfelelően készitette el az Oti igazgatósága a terveket, amelyek szerint *az uj budai reuma-kórházat 1000 férőhellyel épitik meg.*

Az ügy teljesen megérett, komoly tárgyalások folynak róla, bár még sok kérdés vár megoldásra. Bonyolulttá teszik a dolgot vizjogi és szolgalmijogi problémák, mert tudni kell, hogy *a melegforrások szolgalmi joga 4—5 kilométeres körzetre is kiterjed.* Azonkivül latba esik a források kimélésének kérdése is, mert az egyik forrásnak a hozama erősen befolyásolja a többiekét.

A *Budai Napló* értesülése szerint az OTI vezérigazgatójának *Horváth* Istvánnak és ebben a kérdésben lelkes munkatársának, *Kovrig* Béla egyetemi magántanár, igazgatónak régi szivügye a reuma-kórház mielőbbi megteremtése. Ha ez a kórház megépül, *nemcsak első, hanem egyuttal páratlan is lesz a maga nemében az egész világon. Sehol sincs még a munkások egészségügyi érdekeit szolgáló reuma-kórház.* Nem is lehet, mert hiszen a szükséges iszapot importálniok kellene. Kifejezetten iszapkezelésre épült két évvel ezelőtt Pádua mellett egy nagy kórház izületi betegek számára, de ez a kórház is *vagontételekben hozatja részint Magyarországról, részint pedig Pöstyénből a szükséges iszapot.*

A reuma-kórházzal kapcsolatban más épitkezéseket is megvalósit a közeljövőben az OTI a budai részeken. Az OTI tudomásul vette azt a körülményt, hogy a pesti oldalról a polgárság egyre sürübben költözködik át Budára és ez a budai lakásépitkezés bizonyos konjunktúráját idézte elő. Budán egyre sürübben épülnek a lakóházak és ezekbe az épitkezésekbe kiván bekapcsolódni az OTI is. Egy nagyobbszabású épitkezése: az Attila utca és Mikó utca sarkán már meg is indult. Valószínű, hogy már a közel jövőben Buda több helyén is fog épitkezni az OTI.

Ennyit mondott informátorunk. Más oldalról szerzett megbizható értesüléseink szerint az OTI már véglegesen elhatározta, hogy a Császárfürdőt veszi meg és ennek területén épiti fel a kórházat. A tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy az OTI már több más telket is megvett a Császárfürdő környékén, igy egyebek közt a székesfővárostól is megvásárolt erre a célra két telekkomplexumot, de magánosokkal is tárgyal több, a kórház területét kiegészitő telek megvételéről.

Rendkivül örvendetes az OTI elhatározása. *Az uj kórház a Csaszárfürdő uszodája és a Zátony utca közötti területen épül és valószinüleg részt vesz az épitkezésben az Irgalmasrend is, a Császárfürdő jelenlegi tulajdonosa.* Ezzel az intézménnyel kezdődik meg tulajdonképen a *fürdőváros* felavatása, mert addig, amig nincs megfelelő tudományos intézménye Budapesten a reumakutatásnak, céltalan és felesleges minden propaganda, amellyel azt akarjuk elhitetni a világgal, hogy tényleg fürdőváros vagyunk. Ehez nem elég az a tény, hogy nagyszerű forrásaink vannak...

A XII. kerületi Hegyvidék közlekedési kivánságai

Irta: **Antalffy Andor** *ny. min. tan.,*
a Hegyvidéki Egyesület és Orbánhegyi Egyesület elnöke

Budapest közuti közlekedéséről érdekes előadást tartott a napokban *Patz* Sándor dr., a Beszkárt forgalmi igazgatója a *Budai Polgári Casinó-ban.* Ez az előadás kedvező alkalmat nyujtott az érdekeltek hozzászólásaira. A XII. kerületi Hegyvidék idevágó kivánságait *Kappéter* Géza épitészmérnök, az Orbánhegyi Egyesület alelnöke tolmácsolta, aki *a Németvölgyi Polgári Kör* és a *Hegyvidék Egyesület* nevében is a következőkben fejtette ki a közlekedés terén végrehajtandó változásokat az emlitett Hegyvidék érdekében:

Elsősorban: *meghosszabbitandó a 12-es autóbuszvonal egyelőre a Délipályaudvarig, majd a Királyhágó-térig,* annak rendezése után. Kivánatosnak tartják ugyanis az érdekeltek, hogy a *Királyhágó teret, mint a XII. kerület legjelentősebb belső gócpontját, megfelelően rendezzék,* tekintettel a jövő szükségleteire is és igy pótolják a Délivasut környékét, amely autóbusz-végállomás céljaira már ma sem alkalmos. Ezért

már ma áthelyezendő a 3-as végállomása ideiglenesen az Istenhegyi ut és Németvölgyi ut találkozásához.

Kapcsolat létesitendő a 2-es és 8-as vonalak között a Németvölgyi uton, akár a 2-es meghosszabbitásával, akár uj kocsi beállitásával. A 30-as vonal *meghosszabbitandó,* egyelőre az Alkotás utcán át a Déli pályaudvarig, majd később a XII. kerületi elöljáróság elkészülésekor a Csörsz utcán és a Böszörményi uton át a Királyhágó térig. Több hegyvidéki egyesülettel karöltve kérjük a nemrég megindított *28-as vonal kiterjesztését a Béla Király utig, majd a kellő feltételek megteremtése után ezen az utvonalon a Városkutjáig, másrészt a 19-es vonalnak meghosszabbitását ugyancsak a Városkutjáig.*

A viteldij módositása tekintetében a 8-asnál a Budaörsi ut és Döbrentei tér között kisszakasz bevezetése, a 2-es és 3-as vonalnál a Ferenc József tér és Királyhágó tér között, a 30-as vonalnál pedig a Budaörsi ut és Horthy Miklós hid pesti hidfője között 24 filléres szakasz megállapitása a Hegyvidék kivánságai.

A villamosközlekedésben kérjük a 75-ös járatok sürítését, közvetlen villamosösszeköttetést az Alkotás utcából a Margithid felé, a 66-os vonal meghosszabbitását az Alkotás utcán át a Délipályaudvarig, a régi 51-es visszaállitását, valamint a 49-es relációnak a Krisztina körúton át körforgalmi járattá való átalakitását.

A XII. kerületi Hegyvidék az utolsó években hatalmas fejlődésen ment át és joggal elvárhatja lakossága, hogy a Beszkárt, ha nem is egyszerre, de fokozatosan valóra váltja kivánságainkat. Erre különben reményt nyujt az a megértés is, amelylyel *Patz* Sándor dr. előadása után előterjesztésünket fogadta.

Kétféle terv a Széna-tér végleges rendezésére

Buda egyik legforgalmasabb gócpontja a Széna-tér. A nagyarányu forgalom akadálytalan lebonyolitása érdekében most égetően szükségessé vált a tér átalakitása. Az épitési ügyosztály elkészitette az erre vonatkozó tervet és költségvetést. Az egyik terv a körforgalom, a másik a keresztezés elvén épült fel.

A villamosvágányokat mindkét tervnél középre helyezik és az autóbuszvonalak hossza is ugyanaz. A keresztezés elvén felépülő elrendezésnél a gyalogos átkelés egyszerűbb, a közuti forgalom lebonyolitása azonban bonyolultabb. A villamosmegállók a keresztezések elé kerülnek, azonban nem hosszabbithatók meg, ami hátrányt je-

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

lent. A körforgalmu elrendezés esetén a forgalom egységesebb, könnyebben áttekinthető, az autóparkozási lehetőség jobb, a folyamatosság biztositható, zöld felületek képezhetők ki, a kocsiutak jobban kihasználhatók és a villamos megállóhelyek fejleszthetők.

Az utóbbi terv szerint az elosztó sziget mérete 43×33 méter, a körbehaladó út szélessége pedig 9 méter. Miután a körforgalmu megoldásnak a keresztező megoldással szemben sokkal több előnye van, a főváros a körforgalom mellett foglalt állást. A Széna-tér ilyenformán történő átrendezése 70.000 pengőbe kerül.

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13
Telefon: 162-765.

Turistaszállót épit a Beszkárt a Svábhegyen

A HÉV és a NOVA tranzakciójával kapcsolatban több telek jutott a Beszkárt birtokába, amelyek egyrésze a Svábhegyen és a Széchenyi hegyen van. Ezeknek a telkeknek értékesitése érdekében elhatározta a Beszkárt, hogy a fogaskerekű végállomása mellett mintegy kétezer négyszögöles területen turistaszállót épit. Az épitkezést nem maga a Beszkárt, hanem nyugdijintézete hajtja végre a saját vagyonából.

A szállóban husz vendégszoba lesz, vendéglőhelyiséggel, valamennyi a legkorszerűbb berendezéssel. Különös sulyt helyez az intézet az épület külső formájára: a tervek szerint a szálló lovagvárszerű tornyos épitmény lesz, stilszerűen beilleszkedő az istenhegyi környezetbe. Az épitkezésre 260.000 pengőt irányoztak elő. A terveket már benyujtották a főváros magánépitési ügyosztályához. Jóváhagyásuk után nyomban hozzáfognak a munkához, ugy, hogy szálló az ősz folyamán már átadható lesz rendeltetésének.

A Beszkárt reméli, hogy a lovagvárszerű, tornyos turista-szálló nevezetes idegenforgalmi tényezővé fejlődik és hogy a szálló révén a fogaskerekű forgalma is erősen megnövekedik.

SZÉPLAKI PIRI
esténként a BELLEVUE-BEN
TÁNC Asztalrendelés: 160-582. énekel

Két főforgalmi útja lesz a budai Hegyvidéknek

A *Budai Napló* egyik legutóbbi számában részletesen ismertettük azt a nagyszabású városrendezési tervet, amely megvalósitása esetén nagyjövőjű lakónegyeddé változtatja át a *Mátyáshegy, Testvérhegy* és *Táborhegy* vidékét. A rendezés alá kerülő terület két ütköző pontja a Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek és a Bohn Testvérek Téglagyára. Ezek a gyárak akkor létesültek itt, amikor az egész hegyvidék nagyrésze még mezőgazdasági művelés alatt állott és kivül esett minden városias kialakuláson. A termelés menete mellett a két gyárnak legalább tizenöt évi működésével kell számolni és addig azt a hatalmas területet, amelyet lefoglalnak, ki kell kapcsolni a rendezés keretéből.

A főváros városrendezési ügyosztálya ennek a körülménynek a figyelembevételével állapitotta meg és fogadta el a hegyvidék végleges rendezésének főbb irányelveit. Az elfogadott tervek szerint a szabályozás alá kerülő hegyvidéken elsősorban megfelelő uthálózat megépitéséről gondoskodik a tervezet. Eszerint a hegyvidéknek két főforgalmi utja lesz.

Az egyik a Remetehegyi-út. Ez folytatását képezi egyrészt a Szépvölgyi-utnak, a Folyondár utcának, másrészt a kiszélesitendő Kiscelli-utca folytatásában tervezett 18 méter széles szerpentin utnak. Ideiglenesen tiz méter szélességben a Perényi-úttól való keresztezésig már kiépült, innen ugyanolyan nyomvonalon folytatódik a farkastoroki lejtőig, amelyen eddig ut nem volt, majd a farkastoroki lejtő irányát követi az Erdőalja-útig, azután az Erdőalja-úton folytatódik. Ezt az utat átvezetik majd a Virágos-nyergen Hidegkut községbe és a Hármashatárhegy-Szépvölgy-Guggerhegy és Hüvösvölgyön keresztül a emlegetett kilátásos hegyi autóutnak lesz egy szakasza. A másik főforgalmi ut a Bécsi-útból fog kiágazni és az Árpád-emlékparkon keresztül a tervezett Árpád emlékmű előtt elhaladva, a jelenlegi Farkastoroki-ut vonalát éri el. Innen a Jablonka ut irányát követi. Mint dülőút már ez a is megvan a Testvérhegyi-útig, innen annakidején meghosszabbitható lesz a Testvérhegy-Csucshegy és Solymárvölgy-dülőkön keresztül egész a Bécsi utig. E két főforgalmi út a belső szakaszán 20 méter széles lesz, külső szakaszain pedig 15 méter széles.

A város felől jövő, különösen a könnyebb forgalmu részére összekötő utakat fognak létesiteni. Ezeket az utakat, arra való tekintettel, hogy a -bányák nagy területeken lehetelenné teszik az utak egyenes irányban való fölvezetését, szerpentin-fordulókkal tervezték meg. Ilyen utak a Perényi ut melletti szerpentin ,a Táborhegyi út, a Viharhegyi út és a Farkastoroki lejtő.

A vidéket sok zöldfelület fogja tarkitani. Nagyobb zöldfelületet alakitanak ki az Árpád emlékmű körül és a régi táborhegyi temető területéből. A bányák felhagyása után e területek nagyrésze is park lesz.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villaryszerelési szaküzlet. Horthy Miklós körtér 4.

Mit lát az Eucharisztikus Kongresszus külföldi vendége, ha leszáll a Kelenföldi pályaudvaron

Azt mondják: néma gyermeknek anyja sem érti a szavát. Ha ez igaz, akkor Szentimreváros képe ma már egységes, rendezett és tetszetős lehetne, mert főleg az Alsóváros szenvedő lakossága elegett hallatta szavát, megértést és segitséget kérve minden irányban, de tökéren a budaiak érdekeit mindenkor lelkesen támogató *Budai Naplóban.*

Sajnos, a legkiáltóbb bajokra is csak pillanatnyilag ható orvosságot kaptak, de nem gyógyitást s habár láttunk megértést is a főváros vezetőségénél, sőt igéreteket is kaptunk, a teljesités — anyagiak hiányára való hivatkozással — elmaradt.

Itt a Szent István év és egészen közel az Eucharisztikus Kongresszus, amikor a külföldiek ezrei lépnek a főváros területére s *talán a legtöbben épen a Kelenföldi pályaudvaron szállnak ki. Megdöbbenve látják majd a pusztaságot, a rendezetlenséget, az uttalan utakat* s ha az ég megnyitja csatornáit: az alsóvárosi „Velencét" — persze a „velencei" szépségek nélkül.

Amilyen gyorsasággal történtek elhatározások és gyors végrehajtások a hurokvágányok, vágányáthelyezések stb. körül, amelyek pedig egy oly városban, ahol — a nyomortanyákról nem szólva — sártengerekben usznak a perifériákon élők házai: miért nem lehetett s miért nem lehet még mindig ezeknek az elhagyatott szerencsétleneknek nedves, árvizes helyzetükben való pusztulását megakadályozni és az erreváló aránylag csekély összegeket előteremteni? Hiszen az erre szükséges pénzeket sokszor befizették már adókban a türelmes „adóalanyok". Ne várjuk, hogy az a másik közmondás jusson eszükbe, hogy „szemérmes koldusnak üres a tarisznyája" s hogy az alapon az eddigi szerény kérelmek jajszavú követeléssé váljanak.

A kelenföldi pályaudvar előtti térség — az Etele tér — kiszálesitése és megszépitése után — melynek végtelen szükségességére *K. Császár* Ferenc szőv. bizottsági tag mutatott rá s melynek végrehajtását nagy megértéssel több ingatlan megvásárlásával a főváros el is rendelte — folytatólagosan és sürgősen *követelő szükséggé vált az Etele térbe torkoló Szent Korona útja és az Etele úti fögyüjtőcsatorna haladéktalan megépitése.*

Az uj sugárút, az idegenforgalomnak a főváros belseje felé gyors és rövidúton egyelőre legalább autóbuszokkal való lebonyolitása érdekében nélkülözhetetlen — az *Etele úti fögyüjtőcsatorna* létesitése pedig Szentimrevaros a ót szének végleges vizmentesitése s ezzel a különböző járványos betegségek megakadályozásán kivül *Budapest fürdőváros jóhirnevének* megóvása végett is elkerülhetetlen!

A Szent Korona utra vonatkozólag azonban meg kell jegyezni, hogy az *előrelátás, a célszerüség* és a főváros nagyságának és szépségének áttekinthetőbbé tétele is megköveteli, hogy az eredeti szerencsétlen, u. n. „hangulatos" magyarázat félretételével az útvonalnak eredetileg „hétszergörbére" készült iránya sugárszerűen kiegyenesittessék, addig, mig ez nagyobb költséggel nem jár. Mert egy már kiépitett utnak házsorok lebontásával való átszabályozása legalább is nagy erkölcsi felelősséget s az utókor szemében egyuttal jogos vádat háritana a most élő nemzedékre.

Mindent el kell követni s akár póthitel, akár kölcsön, akár a jövő költségvetési év terhére ki kell menteni Szentimrevárost borzalmas állapotából. Ezt napokon belül el lehet határozni és *ahogyan a Szent Korona útja belső szakaszát, úgy a külső szakaszt is hetek alatt ki lehet épiteni.* Az igy egyelőre keskenyen létesitett vonal alig fog kisajátitatlan, illetve meg nem vásárolt területekbe ütközni, ugy hogy a végleges szabályozás esetleg kisebb akadályai nem gátolnák a gyors — bár ideiglenes — megoldást.

Ennél a két kérdésnél égetőbb ügye most alig van Szentimrevárosnak és nem is tulzott az a követelés, hogy a kettős Szentévre Szentimrevárost ki kell menteni a mai rettenetes szomoru állapotából.

Mikola Géza dr.

Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I. Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

A BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Febr. 24, 27. napjain
D.u. 1/3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij
I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Viraág Béla emlékezete

Irta és a Hollós Mátyás Társaság ünnepi estjén előadta: HENNYEI VILMOS dr.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Talán szokatlan, hogy művészi estélyünket élőszóval vezetjük be. De úgy érzem, mulasztást követnénk el, ha nem mondanánk mélységes köszönetet azoknak, akik mai szereplésünk sikerében közreműködtek és lehetővé tették, hogy társaságunk boldogult alapitó tagjának, *Viraág* Bélának síremléket állitson.

Nagy hálával tartozunk *József Ferenc* főherceg őfenségének, társaságunk illusztris védnökének, aki a mai est fővédnökségét is kegyes volt elvállalni. Hasonló hálát érzünk azok iránt, akik védnöki és pártfogói tisztet vállaltak. Köszönettel tartozunk a műsoron szereplő előkelő művészeknek, akik a célra való tekintettel minden anyagi megtérités nélkül közreműködnek. És hálás köszönet azoknak is, akik társaságunk és a Budai Napló részéről a rendezés munkájában tevékenyek voltak.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Olyan mozgalmas átmeneti korban élünk, amikor az idő rohan, az események torlódnak — rendkivül gyorsasággal jelentkeznek és elmúlnak. Ilyen időkben a szereplő emberek is gyorsan tünnek el a felejtés homályában, érdemeikkel egyetemben. Röviden meg kell tehát mondanunk, *ki is volt az a Viraág Béla.*

A mult század hatvanas éveinek elején született, abban az időben, amikor hazánk még sinylette a császári abszolutizmust. Akkor elődeink azon törték kemény fejüket, hogyan lehetne kijátszani a fináncot, a németet, meg a cselák beamtert. Asszonyaink is magyar ruhában jártak. Divat volt külsőleg is magyarnak lenni. Az egész ország egy nagy összeesküvő tábor volt. Költőink ekkor irták a legszebb allegóriáikat, hiszen a szabad szó és a szabad sajtó rablancon sinylődött.

Csoda-e tehát, ha akkortájt magyarabb magyarok születtek és nevelődtek a hazának?! Hiszen a magyar nők és anyák is bőven kivették részüket a nemzeti együttérzésből, sőt női irói gárda is serkentette a hazafiúi érzést. Csoda-e, mondom, ha ez a trencséni fenyvesek között felcseperedett fiú — családi nevén Jaskula, lengyel vér is csergedezett ereiben — mikor Pestre jött tanulni, már magával hozta azt az izzó magyarságot, mely a maga nyughatatlanságával ki-kitört belőle és szinte prófétai munkára ösztökélte őt. Mindenütt azt hirdette, hogy a legősibb nyelv a magyar, a legrégibb kultura a magyar, a legtehetségesebb faj a magyar, hogy harcban, művészetben, tudományban egyaránt első a magyar. Csoda-e, hogy Viraág Béla, magyarul mondva: fanatikus soviniszta volt. Költői lelke az irodalomhoz és ujságiráshoz vonzotta. A *Fővárosi Lapoknál* kezdte működését. Az *Üstökös* hasábjain tréfás és kedélyes politikai versei jelentek meg. Azután *Puskás* Tivadarnak lett a munkatársa, aki elsőnek honosította meg Európában a mai rádió ősét: a Telefon Hirmondót, ennek Viraág Béla volt első szerkesztője.

Még egészen fiatalon Budára került, itt megalapitotta a Budai Naplót és 34 éven át szerető odaadással és állandó élénk tevékenységgel szolgálta *Buda felvirágoztatásának ügyét.* A budai közvélemény a *„Buda szerelmese"* nevet adta neki, mert alig akad párja a most még jeltelen sirban pihenő leventének, aki úgy szerette volna városát, mint ahogy ő szerette Budát, melynek évtizedeken át *hüséges odaadással munkálta dicsőségét.* Megértő tisztánlátással karolta fel az egyes budai városrészek érdekeit és fejlődési lehetőségeit. Tervei voltak a Római fürdőre, a Vérmezőre, a Tabánra és Gellérthegyre, épp úgy, mint a keserűvizes déli lapályra nézve. A *Budai Napló* 34 évfolyamának minden száma ezekről beszél. Aquincum ügyét külön egyesület alapitásával szolgálta. Azt óhajtotta, hogy a gyomorbajosok szerte a világon ne a gondosan lezárt üvegekből, hanem természetes frissességében ihassák a Hunyadi János-keserűvizet *ott a helyszinén,* az idegenforgalomra berendezendő Lágymányoson. Hirdette, hogy Budapest *a hő- és gyógyforrások városa. Vezérgondolattá* tette a mélyforrások ügyét, nemcsak a gyógyvizek fakasztása szempontjából, hanem mint nemzetgazdaságilag megbecsülhetetlen energiaforrást. Sürgette, hogy a feles hővizeket ne a Dunába vezessék le, hanem fűtési célokra kell felhasználni, hogy a nyilvánvalóan meglévő gáz- és olajkincseket fel kell tárni. Hirdette, hogy amit mélyfúrások útján nyerünk, a nemzetnek olyan közkincse, mely bőségesen kamatoztatja a beléfektetett munkát és tőkét.

Mint a városi gazdálkodás birálója, szállóigét teremtett *„forditott város"* cimen irt szellemesen ostorozó cikkeivel. Amit egy vagy más ok miatt nem akar saját nevén megmondani, azt az érdeklődés felkeltése okából is megirta, mint *Dubonai* Pál — a Budai Napló szavak anagramja — olyan ügyesen, hogy soká nem is sejtették, ki rejtőzik az álnév mögött. Saját neve époly népszerű volt, mint ezek az álnevek.

Különösen két célt tűzött maga elé. Az egyik a fürdőváros gondolatának a kiépitése, a másik a polgárság jólétét és az ország gazdasági erejét gyarapitó idegenforgalom fejlesztése. Ezzel együtt a keleti rokon népekkel való kapcsolatok felvételét sürgette. Ők kevésbbé igényesek, mint a nyugati autós vendégek és számukra Budapest az első nyugati kulturváros, melyet útban találnak a Nyugat felé. Külön kell választani a fürdőügy gondolatát a tulajdonképeni idegenforgalom ügyétől. Az első, a fürdőügy, főleg a Keletről, az idegenforgalom inkább a Nyugatról várhatja fejlődését. Gyógyvizeink s fürdőink propagandáját tehát elsősorban a Keleten kellene kifejtenünk, mert a Nyugaton, — az ott már kifejlett fürdőiparral szemben — nem állhatjuk meg a versenyt.

Ezzel kapcsolatban felkarolta az izlam emlékek feleleventésének ügyét. Hangoztatta, hogy *Gül-Baba* sirját nem dúltuk fel. Nem álltunk boszszút a török letörése után: a lovagias magyar nemzet megőrizte a mohamedán szent sirhalmát. Jöhetnek hát a Kelet népei zarándoklatra. A keleti kapcsolatok ápolásával a magyar őstörténelem ügyét is kivánta szolgálni. Meggyőződése volt, hogy amiről *Julián barát* a tatárjárás előtt beszélt, amiért *Körösi-Csoma* Sándor és annyi más magyar járt Ázsiában, hogy azok a kisázsiai sziklafalba vésett zsinóros magyarok — mindannyi rejtély — ezen az úton fog megoldódni. Nyilvánvaló lesz akkor, amire ő hitet tett, hogy *a világ legrégibb kulturnépe a magyar.*

Költő is volt. A költészet muzsája korán szegődött társául, lantján az ifjúkor szerelmes versein kivül bölcselő költeményeket és tréfás epigramokat is szólaltatott meg. Egy-két értékes regény is kikerült tolláből.

Még néhány szót a Hollós Mátyás Társasághoz való viszonyáról. 1920-ban, a kommün után, érlelődött meg benne a gondolat, hogy meg kellene szervezni, egyesületbe tömöriteni a Budán lakó iróembereket, művészeket és tudósokat, a szellemi előkelőségeket, abból a célból, hogy előmozditsák hazánk szellemi ujjáépitését, hogy Buda közérdekét segitsék megérteni, iránytani és szolgálni és azért, hogy az igy tömörített erők az *irredenta* gondolatot is ébren tartsák. Az ő hivószavára gyűltek össze azok, akik 17 évvel ezelőtt megalakitották a Hollós Mátyás Társaságot. Ebben az egyesületben beszélte meg, alakitotta ki, és kovácsolta azokat az eszméket, gondolatokat és terveket, amelyek Buda szebb jövőjét kivánták szolgálni és a Budai Naplóban találtak megfelelő szócsövet.

A Hollós Mátyás Társaság híven őrzi Viraág Béla emlékét és híven követi tovább is azt a közhasznú, hazafias tevékenységet, melynek Viraág Béla hódolt.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ezt a célt szolgálja a mai estélyünk is. Szivből köszönjük, hogy a budai közönség megértett bennünket és eljött áldozni Buda szerelmesének, a Budai Napló alapitójának, a költőnek és irónak, a kedves és felejthetetlen Viraág Béla emlékének.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
— Tulajdonos: BOCK —
Telefon: 153-326
Esténkint
Kárpáti Endre
hangulatos zongorajátéka

RÉGI VILÁG

ELADÓ A KIRÁLYFÜRDŐ

A szabadságharc évének elején senkisem álmodta, milyen események várnak az országra. Az akkori lapokból semmire se lehet következtetni, nem utolsó sorban — a cenzura miatt.

1848 február 1-én *Kossuth* Lajos *Pesti Hirlap*-jában hirdetés jelent meg, amely budai vonatkozású és ma is érdekes, mert a Király-fürdőről van benne szó, amely az elmult 90 év alatt alig változott. Szól pedig a hirdetmény a következőképen:

(„Fürdő eladás.) Ezennel köztudomásra adatik: miszerint Budán a viziárosban a fő uton fekvő ugynevezett „Király-fürdő" minden hozzátartozandó épületekkel együtt szabad kézből el fog adatni; melly áll 14 kádas és 10 kőfürdős szobából és egy nagy közönséges, mintegy 200 személyre való kőfürdőből — ezeken kivül van e fürdő egyemeletü épületében 14 földszinti szoba, 4 konyha és 4 utcai bolt a fő utra, az emeletben pedig 12 szoba és 2 konyha. Udvara e fürdőnek van 3, Két tágas kocsiszinnel és egy 24 lóra való köistállóval, 2 nagy és 1 kis bejáratu kapukkal ellátva. Vize végre ezen fürdőnek mindenkor a császár fürdőhöz hasonló.

További értesitést személyesen, vagy bérmentve levél által kaphatni az alól megirt teljes hatalmú meghatalmazottnál Budán, Ráczváros, várfelmentében 629 számú ház első emeletében levő lakásán. Ludaics Miksa köz- és váltójogi ügyvéd."

BUDA AZ AUTONOMIA VÉDELMÉBEN

Szóhoz jutott Buda városa a pozsonyi diétán is, ahol *Házmán* Ferenc, a város követe szólalt fel és tett inditványt, mint alább olvasható ugyancsak a *Pesti Hirlapban:*

„A január 18-iki ker. ülésben szönyegre került a szabad királyi városok ügye. A budai petitio nyomán, melly nyomtatás alá bocsáttatott, Házmán Ferenc, sz. kir. Budaváros követe megtevé inditványát a szavazatjog s követválasztási kérdés és adminisztrácionális berendezés elkülönzése iránt. A városok részéről megnyilvánult vélemények nagy többsége az elkülönzés mellett volt.

Házmán nagy beszédben terjesztette elő indokolását és élesen kikelt az ellen, hogy a városok születendő vélemény-csecsemőjének bölcsőjéhez már adminisztrátort, vagyis, kir. főpolgármester nevezés alatt inspectort állitottak. Nem tudja elgondolni, mily okokat legyen képes előadni arra, hogy a néppel közvetlen összeköttetésben nem lévő tisztviselő örködjék a választási gyülések felett, hogy ez netalán utasításokban is gyakorolhassa testi befolyását és jelentse ki a bizodalomban foglalt végakaratot."

Mint látható, Buda követe a városi önkormányzat védelmében szólalt fel a főpolgármesteri intézmény létesítése ellen. Akkor ez ellen még fel lehetett szólalni.

BUDA MAGYAROSODIK

Abban az időben kaptak magyar nevet Buda egyes részei. Addig csak német neve volt Budának és Hegyvidékének. *Döbrentei* Gábort bizták meg a magyar helynevek megszerkesztésével, aki a ma is használatos, közismert elnevezéseket adta a budai hegyeknek, völgyeknek és egyéb részeknek. De Buda egyébként is igyekezett magyarosodni (ez az igyekezete máig se teljesedett száz százalékig), amit a *Pesti Divatlap* február 13-iki száma eképen jelent be:

(ŐS BUDÁNAK MAGYARODÁSA.)

Midőn a budai hegyek magyarositott nevének keresztelési ünnepe hirét országszerte terjesztgettük, vidéki olvasóink alkalmasint azt hivék, hogy a történeti nevü Budaváros hivatalos nyelve most már egyedül magyar. Nem ugy van, fájdalom; mert még csak pár héttel ezelőtt a telekkönyv egészen német nyelven vitetett. Történt azonban, hogy mult év végén Pestmegye egyik érdemes levéltárnoka, a nemzetiségünket olly hőn buzgó Gál János úr Buda határában házat és földet vevén, nem kis csodálkozására a városi telekbíró német nyelven adá ki néki a szükséges iratot. De G. ur, hivatkozva a magyar nyelv ügyében hozott törvényekre, mellyek érvényességét telekbiró uram eleinte nem akará elismerni — a német okmányt vonakodott elfogadni, kinyilatkoztatván egyszersmind néhány tanácsbeli előtt, miszerint inkább nem veszi meg a földet, hogysem arról nem magyar iratot fogadjon el. Ez erélyes föllépés által a tisztelt levéltárnok úr nemcsak kivánatát érte el, hanem azt is kivivá, hogy azóta Budán a telekkönyv átalyában magyar nyelven vitetik. — Illy eljárást kellene követnünk a fővárosi idegenajkú iparüzők és kereskedők irányában is, — s ők bizonyára hamarabb magyarosodnának."

Megalakult a Légoltalmi Liga III. ker. csoportja. A Légoltalmi Liga III. csoportjának elnökévé Óbuda—Ujlak vezető tényezőinek jelenlétében a III. ker. Elöljáróság dísztermében *Thurváry-Thour* Zdenko ny. tábornokot választották meg. Ügyvezető alelnök *Kuncze* Lajos dr. föv. biz. tag, titkár pedig *Schäffer* István dr. földbirtokos lett. A liga-csoport tanácsa február 18-án rendezte alakuló ülését a hivatalos tárgysorozattal.

Quo usque tandem...

Összefogtak a III. kerület társadalmi egyesületei a városrész döntő problémáinak megoldására

Nemrégiben ismertettük a városrendezési tervek alapján az ujjászülető Óbuda gyönyörű képét. Ezekből a tervekből áll az óbudai kérdéskomplexum egyetlen fényoldala. Ezt azonban nagyon elhomályositják azok az árnyoldalak, amelyekre a maguk meztelen valóságában mutat rá az óbudai társadalmi egyesületek memoranduma.

Kétségbeesett jajkiáltása ez a memorandum a jobb sorsra nemcsak érdemes, de azt jogosan megkövetelő őslakosságnak, amely lassankint elveszti lába alól a talajt, de elveszti exisztenciáját is, mert az elköltözés Óbudáról olyan méreteket ölt, hogy az iparos, kereskedő, de az értelmiségi foglalkozású óbudai polgár is, megrendelő, vásárló és páciens nélkül marad.

A memorandumot a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete III. ker. szervezete, a Honsz III. ker. szervezete, az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga III. ker. szervezete, oz Országos Frontharcos Szövetség III. ker. szervezete, a III. ker Demokrata Társaskör, a III. ker. Föld- és Szőlősgazdák Egyesülete, a III. ker. Katholikus Kör, a III. ker. Keresztény Egység Tábora, a III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők Köre, a III. ker. Keresztény Társaskör, a III. ker Polgári Társaskör, a Keresztényszocialista Szakszervezetek III. ker. csoportjai, az Óbudai Hegyvidéki Szövetség, a Római Fürdőtelep Egyesület és az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület irták alá, tehát *egyetért azzal, társadalmi és világnézeti különbség nélkül, Óbuda minden polgára. Ilyen nagyarányú megmozdulás még nem volt Óbudán:* ez is azt bizonyítja, hogy elérkezett a huszonnegyedik óra, amikor a súlyos panaszok orvoslása már nem odázható tovább.

A memorandum, kivonatosan, a következőket mondja:

— Óbuda és Ujlak lakosai a fővárosnak kötelességteljesítésben első, legbékésebb és legtürelmesebb polgárai. Óbudán nincs adóhátralék, itt még a kommün alatt sem voltak kilengések, de Óbuda eltűr mindent. Eltürte, hogy elvegyék törvényben biztosított hídját, eltűri, hogy „fejlődése érdekében" lebontsák és elnéptelenítsék. Szabályozási terve egy évtized óta készül és azóta nagyrészében nem adnak építési engedélyt. A lebontott házak szegény lakói első lakást keresnek, de csak a fővároson kivül, munkahelyüktől távol találhatnak időtrabló, drága utazással elérhető hajlékot.

— A sokáig halogatott közmunkák megindítása a lakosság anyagi romlását sietteti, a kerület szomorú fejlődéstörténetét betetőzi.

— Óbuda menthetetlenül elszegényedik, mert az elköltöző néprétegekkel iparos és kereskedő elveszti vevőkörét, orvos, ügyvéd és más szabad foglalkozású is jövedelmének nagy hányadát.

— A tarthatatlan állapotokon segiteni kell: a lakáshiányon 30 éves adómentesség megadásával, a szabályozási vonalaknak egyszer mégis eldöntendő megállapitásával és városi kislakásos házak építésével.

— A kisajátitásoknál tekintetbe kell venni, hogy a mai árak a közhatóságok bénító intézkedései következtében alakultak ki ily alacsonyan. A maradék telkeket meg kell hagyni az eredeti tulajdnosoknak és őket megfelelő, olcsó kölcsönnel házuk újraépítéséhez kell segiteni.

— Óbuda külső területeinek szabályozását is el kell készíteni és engedélyt kell adni kertvárosi jellegű területfelosztásokra. A belsőbb, már lakott vidékeken kisparcellák alakitására kell módot nyujtani közművek létesítésével, hogy a kiszorult lakósok ne kényszerüljenek más közigazgatási területre, a főváros nagy kárára és a belterjes elv gúnyos cáfolatára.

— Óbuda más vonatkozásokban is sokat szenved a közhatósági rendelkezésektől, melyek a főváros legszebb fekvésű, legegészségesebb kerületének Istentől ajándékozott nagyszerű adottságait csaknem megsemmisitették.

— Óbuda temetőváros lesz. A budai részek legtöbb halottját itt akarják nyugalomra helyezni, ama igazán könnyen cáfolható indokolással, hogy az egész jobboldalon csak itt van hely. E terv még a budai kerületekre is végtelenül sérelmes, mert az elhúnyt hozzátartozók látogatását a távolság miatt majdnem lehetetlenné teszi. A temetői közlekedés egyedülálló. Amíg az újpesti polgár a főváros vasútján Kispestre 30 fillérért utazik — az óbudaiak 32, illetve 64 fillért kell, hogy áldozzanak, ha halottaikat felkeresik. Viszont modern közekedési eszközzel csak a temetőbe juthat az óbudai polgár, mert egyébként autóbusz a kerületet még csak nem is érinti.

— Az általánosan felpanaszolt közlekedési bajok itt a legérezhetőbbek. Követelje Óbuda az autóbuszösszeköttetést a belső kerületekkel, a beépített hegyvidék már megígért autóbuszjáratának sürgős megindítását, a villamosközlekedés javítását, a közvetlen összeköttetésnek minden irányban helyreállításával, annál is inkább, mert — középiskolák hiányában — a belső városrészekben tanuló ifjúság csak veszélyes átszállásokkal juthat intézeteibe. Az egyetlen középiskola szégyenletes és veszedelmes épületben működik. Követeli a kerület minden irányú, modern iskolarendszerének kiépítését, mely még elmaradt alföldi kisvárosokból sem hiányzik.

— Amit más városrész nem tűr meg, eltávolit, az Óbudára kerül, még akkor is, ha szennyező voltánál fogva — a közismert szélirány és a Duna folyásiránya következtében — az egész fővárost fertőzi. A hajógyári szigetre hordják rozzant kocsikon — a budai főútvonalak igénybevételével — az egész Dunajobbpart pöcegödreinek undorító tartalmát, a bűzt némileg csökkentő — mindenütt alkalmazott — tőzegkezelés mellőzésével. Egész Európában, de talán még Magyarországon is egyedülálló eljárás ez. Budapest szégyenfoltja az óbudai szeméttelep, mely a téglagyár tátongó gödrét annak javára igen előnyösen kitölti, az ott elhaladó számtalan idegen előtt azonban nagyon furcsa képet nyujt a főváros közegészségügyi viszonyairól. Munkások, tisztviselők, kisemberek házacskát építettek a csodaszép fekvésű hegyoldalakon, hogy családjuknak egészséges, jólevegőjű lakóhelyet biztositsanak. És most miazmákkal teli csapadékvizei végigfolynak Óbuda lakott külső részein és a Dunán át egész Budapesten keresztül.

— A téglagyárak a hegyvidék fejlődésének fő hátráltat, évtizedek óta szorgalmazott kitelepitésüket már nem lehet halasztani. Most ismét újabb ajándékot kap Óbuda. A Fleischmann cég port ontó kavicsrakodótelepét, mely a Máv. tiszántúli szükségletét látja el — Kelenföld már nem tűri, tehát Óbudára kerül. A gázgyár alatt elterülő, elsősorban sportcélokra hivatott, részben már így fel is használt partrészt szemelték ki erre. Pedig ezt bárhol el lehetne helyezni a Duna mellett, Budapesten kivül is. A Goldberger gyár terjeszkedik, épít. Csak lakások nem épülnek.

— Óbudát a költségvetésben sohasem dotálják megfelelőképen. Utak, árkok, csatornák elhanyagoltan, rossz állaptoban állandóan veszélyeztetik a kerület közlekedését, vízlevezetését. El kell készíteni a kerület szenny- és csapadékvíz levezetésének átfogó tervezetét. Ki kell építeni a már lakott területek útjait. Az év nagy részében járhatatlan dülőutakat használható állapotba kell hozni. A Római üdülőpartot rendezni kell.

Óbuda és Ujlak társadalmi szervei, egyesületei, egyértelműen és egyhangúan tiltakoznak a kerületek elnyomorítása, összezsugorítása, tönkretétele ellen.

Óbuda és Ujlak — hosszú évtizedes elhanyagoltság után — felhivják a közhatóságok figyelmét a vázolt súlyos sérelmekre, melyek jóvátételéi a mai vezetőktől kérik és várják, hogy a kerület általuk is beigért új korszaka valóban áldást és gyarapodást hozzon annak lakosságára, ne pedig újabb áldozatokat és végpusztulást.

Mi maradt meg Budából?

A vén ódondász szemlélődései az uj Budán

Irta: Budai Hárombék Effendi

Buda egykor, amikor valóban Buda volt, illetőleg *Buda Királyi Szabad Város* volt, olyan messze volt Pesttől és Óbudától, mint Makó Jeruzsálemtől. Legalább is olyan messze, mint *Korponától,* avagy *Leibicz* rendezett tanácsú várostól, a régi Magyarország legkisebb városától, a bájos Szepesség legódonabb városkájától.

Buda Buda volt, Óbuda Óbuda volt és Pest Pest volt. *Budapest:* ilyesmi nem volt. Volt *pesti ember* és volt *budai ember. Budapesti ember:* ilyen nem volt. *Pesti ember:* tulajdonképen ilyen sem volt, mert igazában csak *belvárosi* ember, *józsefvárosi* ember, *ferencvárosi* ember, *teréziavárosi* ember, *leopoldvárosi* ember volt.

Azután egyszer csak Budapest lett a „Három Város"-ból és a kitünő *Molnár* Ferenc megirta, hogy „budapesti rendőr" — az nincs, mert rendőr is csak „budai rendőr" és csak „pesti rendőr" van. Buda és Pest helyi lelke szüli meg a kétféle rendőrt, irta *Molnár* Ferenc. Azután igen sokan irták meg Buda és Pest különbözőségét, helyi színeit, azt, amit a párisi ember *milieu*-nek nevez. Megirta *Ágai* Adolf, *Krudy* Gyula, *Nádas* Sándor, *Hegedüs Bite* Gyula, *Heltai* Jenő, *Kosztolányi* Dezső, *Ujhelyi* Nándor, *Szini* Gyula, *Szenes* Béla és legújabban *Cs. Szabó* László. Megirta ama *Budai Hárombék* nevezetű Effendi is, ki e tavasziasba boruló napon kitalálta, hogy a Telefonkönyvben néz utána annak, mi maradt meg Budából budainak? Effendi bölcs: nem megy Budára Buda után. Effendi egy kis pesti kávéházban ül és Budát a Telefonkönyvből tanulmányozza.

Nos: több igen jeles, szivderitő és tanulmányos budai dolgokat talált a szóbanlevő Effendi a Modernizmust jelentő Könyvben.

Talált *színházat,* azaz a *Budai Szinkör* zárgondnokának telefonszámát találta meg. A felejthetetlen Budai Szinkör eltűnt a föld budai színéről. Már csak zárgondnoka van és az igazgatósága is Pesten van. Óh jaj... „Sic transit gloria mundi..."

A II. József császár idején keletkezett budai Theatrum már csak a *Budai Apollo* mozgóképszinház által vállalt képviseletben él. Apollon, e sugárzó görög-római isten is elköltözött Budáról, illetőleg Aquincumból, vagyis Óbudáról, mikor „Róma ledőlt és rabigába görnyedt". Ime, most mozitulajdonos lett! A régi budai *Arany Fácánymadár Vendégfogadó* (ott ahol Medve a házjegy az utcasarkon és az utca névadója), szintén modernizálódott. Emberek helyett autók szállnak meg benne, azaz a Fácánymadár autógarázstulajdonos lett. A neve *Budai Fácán Garage.* Szép név. (Előneve: Budai, keresztneve: Garage. Családneve: Fácán.)

A budai Sikló régi jó nevét *Budai Hegypálya* névre magyarosította. Már nem is siklik, hanem hegypályádzik.

Budai nevet visel a Katolikus Legényegylet. A régi budai henteslegények egykori Herbergjének ez az utóda.

„Egyszer volt Budán kutyavásár!" — mondja a régi szólás, ma pedig van *Budai Kutyanyiró.*

„Buda fürdőváros!" — mondja a mai fürdőügyi propaganda, tehát logikus, hogy van külön *Budai Kutyafürdő.* Kutyafékomadta, azt a kutyafáját, Budán még a kutya is fürdővárosban lakik! Kutya jó dolga van Budán a kutyáknak, csak a szegény budai polgárnak van kutyasora Budán!

A budai ember, illetőleg a Budai Ember társaslény, Budán tehát már 1783-ban volt Casino. Ez az oka, hogy van: *Budai Polgári Casino, Budai Csónakázó Egylet, Budai Jótékony Nőegylet, Budai Club.*

Heltai Jenő megirta a *Kis cukrászdát,* e bájos budai milieu-darabot, mely bájosabb, mint Tristan *Bernard La petite Café*-ja. Természetes, hogy a *Kis cukrászda* mint cégérnév él tovább a *Budai Cukrászda* nevében.

Néhai való *Hollós Mátyás* király igen nagy kedvelője volt a sajtnak és a sernek. **Nos:** illendő, hogy a Mátyás király ősi Budáján legyen külön *Budai Sajtház* is. Van is.

Budán már a török alatt volt kávéház, tehát illendő, hogy Budán van *Budavár kávéház,* sőt van *Budai Kávéház* is.

A néhai való *Tuschel* Sebestyén budai Casinós, pesti hetztheatrumos és budai bálosházas által rendezett 18. századvégi budai Redout-ok utóda a *Budai Vigadó.* Ebben hivatalosan él Buda városiassága, illetőleg jogutóda Budapest Székesfőváros. Budán külön budai vigadót tart, azaz a *Budai Vigadót* tartja fenn a kedves budaiaknak, kik itt budai módon vigadnak így farsangidőn.

A híres geológiai képződményt, a „budai márgát", — a kőpor, vagyis a *rájbszom* atyjafiát a *Budai Cementgyár* dolgozza fel. A budai ember rendes ember, Budán általános a jólét (??? Szerk.), van tehát *Budai Általános Takarékpénztár.*

Buda egykor hazánk székvárosa volt, Buda volt hazánk, illetőleg a Korona egyik ékes *gyöngye,* logikus, hogy van *Budagyöngye* is. Mi lehetne ez más Budán, mint budai *„zöld vendéglő"*, illetőleg nyaralókat kiszolgáló füszerszámos bolt?

Hévvel megyünk hév nyáron a hives zöldbe! Buda hegyvidékének barátai vagyunk! Logikus tehát, hogy Buda ősi neve a *Budai Hegyvidék Barátai* cimü egyesület nevében él. Vivát Buda! Vivát Budai Hegyvidék! Vivát Buda Barátai!

Budán volt Hollós Corvinus Mátyás király könyvtára, a Korvina. Helyes dolog, hogy van Budán egy *Budai Könyvesbolt.*

Buda megnyugtatja a pesti, illetőleg a budapesti ember Pesten, illetőleg Budapesten felborzolódott idegeit. Helyes dolog, hogy van *Budai Szanatorium.*

A rebellis kuruc Ugocsa vármegye nem akart királyt koronázni. Ide vág az *„Ugocsa non Coronat!"* régi szólás. Minden egyesült Pesttel, ami budai volt, csak épen az izraelita hitközség őrizte meg különállóságát. Ezért van az, hogy van külön Budai Hitközség és igy van külön budai macesz és van külön pesti macesz. „Budapesti macesz": ilyen nincs. Budának Pesttel szemben nincsen külön gazdasági elzárkózottsága, vagyis autarkiája, de a budai macesz nem mehet át Pestre, a pesti nem mehet át Budára! Mivel pedig Budán minden jobb, mint Pesten, a pesti ember azt tartja, hogy a budai macesz jobb, mint a pesti. Ezért a budai macesz átcsempésződik Pestre. A hidaknál a maceszszel csempészkedő csempészeket külön maceszőrök lesik és fülelik le! E ponton, e macesz-fronton macesz-vámháború villong a két Testvérváros között. *Budai Hárombék Effendi* igen nagy kedvelője a maceszos kávénak, ezért Budára megy, hol is van még a tejeskávéba aprítható macesz! *Budai Hárombék Effendi* tüzyül az összes politikai jelszavakra és kimondja, hogy a maceszes kávé a legjobb kávé. *Effendi* budailelkü pesti ember, tehát a budai maceszes kávé hive. *Budai Hárombék Effendi* budai és liberális.

Buda neve mint családnév él a *Budaházy,* a *Budaváry,* a *Buday* és *Budafoki,* valamint a *Buday-Goldberger* és az *Obudai-Müller,* végül az *Ofner* család nevében.

Az ősi budakörnyéki helynevek számtalan ipari vállalat nevében élnek a Telefonkönyvben *Budakeszi, Budatétény, Budaörs, Budafok, Budakalász* neveivel kapcsolatban.

Nos: ez az ódon Buda régi nevének egykori önállósága a Modernizmust jelentő Telefonkönyvben. *„Él Magyar, áll Buda még!"* — kiáltja *Budai Hárombék Effendi! Nem oda Buda!* Sok minden elmult Budán! Sebaj! *Több is veszett Buda alatt!* — mint *Vahot* Imre irta a „Több is veszett Mohácsnál!" budai megfelelőjét.

No: aztán végül van még két igazi budai valami. Az egyik a *Budai Napló.* A másik? Vajjon ki lehetne más, vajjon ki lehetne más, mint ő, maga, saját becses személyében: *Budai Hárombék Effendi!!!!*

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL

BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ PÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Szekely Dezső-jazz
Szántó Gyula éneke

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
„ Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Közlekedési szenzáció 1854-ben

Nagy közlekedési szenzációt jelentett a *Vasárnapi Ujság* Párisból 1854 novemberében. Egy *Loubat* nevű ördöngös francia teljesen felborította az addigi közúti közlekedést azzal, hogy feltalálta a — lóvasutat.

„Laubat ur Párisban azon gondolattal küzdött meg, — irja az egykori krónikás, hogy jó lenne a vaspályákat közönséges utakra és lóerőre is alkalmazni s e célból készitett is az ő nézete szerint próbára így illyen utat és kocsit, melly mindenképen megfelel a várokozásnak. Az ut sokkal egyszerűbb, mint a vaspályák, mert nem kell annak magasságait s völgyeit olly tömérdek költséggel egyengetni, hanem hegyen-völgyön s különféle hajlásokkal lehet azt vezetni.“

Itt következik a lóvasut pályájának rövid leírása, mely után az ismertetés a következőképen folytatódik:

„Sokba kerül az ilyen ut elkészitése is, de hozzávetve a gyorsaságot, mellyel haladhatni s azt a terhet, mellyet egy kocsival két ló ügetve könnyen elvonhat rajta, igen célszerűnek mutatkozik az uj terv, s tisztességes haszonnal kecsegteti a vállalkozókat. Laubat ur hatvan személyt képes két lóval gyorsan tova szállitani. Az tagadhatatlan, hogy sokkal különb a mi fakó szekereinknél, de még a váczi kétkerekü fiakerekkel is kiállja a versenyt.“

A polgárságnak tiltakoznia kell a fák és bokrok tömeges elpusztitása ellen

Az a szomorú tapasztalat, hogy a Szabadság tér gyönyörű orgonabokrait parancsszóra márólholnapra kivágták, ne lepjen meg senkit sem, mert nem első — sajnos — nem is utolsó eset az ilyen. Hasonló sors érte a közelmultban a Feren József tér báró Eötvös József és gróf Széchenyi István szobra körül levő kis ligetét, melynek összes orgonabokrait töből kivágták s ekkép az évtizedes tenyészet, a liget „modernizáltatott“. Hasonlóképen pusztult el a Corvin tér, Endresz György tér, Kossuth Lajos tér és a Horváth kert tavasszal pompásan virágzó sok-sok bokra, megbotránkozására a természetkedvelő, jóérzésű közönségnek. Mindezek a kegyetlen munkálatok váratlanul, meglepetésszerűleg felelős, de felelősségre sohasem vont hivatalos személy intézkedésére történnek, szembeállitva egy személy döntő akaratát ezrekre menő jóérzésű és izlésű polgár elkésett tiltakozásával.

De nemcsak cserjés, bokros tereinken folyik ilyen vandál munka, hanem a fák iránt ellenséges hivatalos apparátus is folytatja és helyrehozhatatlanul befejezi káros munkáját utaink és utcáink fasorainak ritkitása vagy teljes elpusztitása körül. *És nincs hatalom, amely ennek a fák iránt ellenséges hivatalos szervnek káros működése ellen „megállj és ne tovább“ parancsot adjon.* A Döbrentei-tér gyönyörű platánjai, a Krisztina-tér és Pasaréti út kivégzett gesztenyefái bebizonyithatják állitásunk valódiságát. Hozzájárul minden szándékos pusztitáshoz a hivatalos közöny is, mely érzéketlenül nézi, hogy *minden új házépitkezéssel sok fa esik — megfelelő pótlás nélkül — áldozatul,* hogy a gyalogjárók mellett lévő faültetésre, fasorok létesitésére szánt földsávok hosszú évek óta üresen terülnek el és az utca sivárságát fátlanságukkal fokozzák.

Nézetünk szerint Budapest fürdőváros jelentőségéhez képest városunk fásitásának és igy levegőjének egészségesebbé és tisztábbá tételének ügyét *kerületenként egy-egy városszépitő kerületi bizottságnak lelkiismeretes gondozására kellene bizni,* mert még ha teljes jóakaratot és szaktudást is tételezünk fel, nem tartjuk célravezetőnek, hogy az egész főváros útjai és terei befásitásának és a meglévő fásitások gondozásának ügyét egyetlen egy szerv lássa el. Ha kerületenként megoszlanának a teendők, ha részletesen megvizsgálnák és számba vétetnének a közterületek, melyek befásitásra és igy a városkép csinosabbá és vonzóbbá tételére alkalmasak lennének, úgy nem történhetnék meg az, hogy igen számos utca és tér éveken át növényzet nélkül, üresen áll, vagy hogy hozzánemértő kezek a meglévő ültetvényeket pusztitják, irtják. *Szendy polgármester egy kivágott fáért száz másikat igért.* Azonban jószándéka hajótörést szenved az illetékes hivatalos tényezők fák iránti ellenséges érzületén vagy közönyén.

Közöny és nemtörődés az oka, hogy *a főváros fürdővárosi jellegét leginkább előmozditani hivatott budai városrészek mutatják leginkább az elhanyagoltság sivár képét.* Alkotás utca, Böszörményi út, Zsámbéki út, Mészáros utca, Sasadi út, Fery Oszkár utca, Ugocsa utca, Ráth György utca, Orbánhegyi út és még igen sok más utca tanusitják hosszú évek mulasztásait és a nemtörődést.

Társadalmi egyesületeinkre, kaszinóinkra, legfőképen pedig a „Fürdőváros Egyesület“-re várna a feladat, hogy az általunk javasoltak életbeléptetésére és igy az elhanyagolt fásitások programszerű, rendszeres megvalósitására nézve hathatósan fellépjenek: legelsősorban a jóérzésű és izlésű polgárság nevében és képviseletében, megkövetelvén, hogy ligeteink és befásitott közterületeink növényzetének hatósági pusztitása végre szünjön meg.

Reméljük, hogy a polgárság tiltakozása növényzetünk pusztitása ellen sikerre vezet! — De ez még nem elég: pozitiv irányban is kell munkálkodni!

Inámi Béla.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Utazási kedvezmények a Nemzetközi Vásár alkalmából

Máris rendkivül sok igénylés érkezik be a Budapesti Nemzetközi Vásár nemsokára megjelenő utazási igazolványaira, amelyek ismét 25—50 százalékos utazási kedvezményeket fognak biztositani a vásár látogatóinak 27 európai állam 65 közlekedési vállalatának vonalain. Az utazási kedvezmények érvénye Magyarországon és a környező államokban 10 nappal a vásár előtt kezdődik és 10 nappal a vásár után ér véget, mig a nyugateurópai államokban ez a határidő 5—5 nap. A vásár április 29-től május 9-ig tart. A vásárigazolvánnyal vizum nélkül lehet Magyarországra beutazni (utólagos vizum a vásárron P 2.50). Pontos felvilágositást tartalmaz a kedvezményekről a vásárigazolvány, amely e hó végén már az összes utazási irodákban kapható lesz.

Kulturest a budai ferences egyházközségben. A *Budapest Országúti Szent Ferenc plébánia egyházközség Actio Catholika* kulturális szakosztálya a kettős Szentévben az Eucharisztia és Szent István vezérgondolatához hiven ötödik előadását rendezte ma, február 20-án, vasárnap délután az egyházközség kulturházának dísztermében. *Erkel* Hunyadi László nyitányát adta elő az egyházközség zenekara nagy percizitással, igen szép betanulással, *Ámon* László énekművész a Bajazzók nagy áriáját és Rákóczi búcsúját énekelte, ifjú *Deklava* Gyula Massanet Thais Meditacionját adta elő hegedün zenekari kisérettel. *Kazsa* Anna előadóművésznő két eucharisztikus verset szavalt. Az est kiemelkedő pontja dr. *Küchár* Flóris O. S. B. bencés házfőnök egyetemi rk. tanár előadása volt „Az élet kenyeréről“. A kulturest befejezésképen az egyházközség énekkara zenekisérettel *Kreutzer* Esti dalát és az Eucharisztikus Kongreszus himnuszát adta elő nagy érzéssel *Schleicher* Frigyes karnagy vezénylése mellett.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet I. Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vizvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszoru böröndös mester. fest lavit, alakit
II. Margit krt 8 T 154-398

Cégtáblafestő

Müveszi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KÖRUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukraszdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cipő

Budán **PREISACH-CIPÓ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPÓ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., DAULER-UTCA 4. Roham u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u 125. Tel., 163-2-5. Trolleybusz végállomásnál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH uri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsaltok, klipszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KÖRUT 38a. Tel. 366—999

Furnér és fa

Furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Füző, kesztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK
„TERI“-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA“ füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVAN Szena tér Szilágyi Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kiszállitásuknak árkedvezmény
mészáros és hentes

Kelengye, vászonáruk

Kelengyeáruk szaküzlete „Facan“ védjegyü vásznak elismert minőségűek.
II., Margit-körut 15. Zárda-utca sarok. Telefon 152-276

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár 3 évi jótállással P 79.80
Kerékpár, varrógép és gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II. RETEK U. I Szena-térnél

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

budai orvosi kötszer és müszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, tudtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la minőségben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Paplan, matrac

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18. PAPLAN, MATRAC

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II. MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-r. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

85 éve SCHODL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III. Vörösvári-u. 144 Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II. MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40 (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III., BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés, javitás, szerelési-anyagok
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ ból
XI., Horthy Miklós ut II—13 Telefon: 268-205

Elsőrendű munkát, jutányos árban készít
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó: 1-568-63.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméitersoronként.

Dr. Rausch Zoltán †

Élt 43 évet. A magyar fürdőügynek és Buda fürdőinek most elhunyt lelkes, tudós propagátora, a fiziko- és balneotherápia fiju magántanára, kitűnő előadó és pompás tollú szakiró volt. Csak orvost érhet ilyen szerencsétlen vég: egyszerű műtéti beavatkozás tragikus komplikációja sulyosbitja a tragédiát, mikor ifju tudóst élete delén bájos felesége, cseperedő gyermekei köréből ragad el orvul a halál.

Rausch Zoltán egyike volt azoknak a klinikusoknak, akik már egyetemi éveikben különös figyelmet szenteltek a magyar gyógyvizek értékének tudományos bizonyitására. Az artézi viz kénhatását ő vizsgálta legelébb s bizonyitotta annak kiváló purinhajtó hatását. De állandó hivatott kutatója volt keserűvizeinknek is. *A budapesti gyógyforrások és gyógyfürdők speciálódására való törekvés az ő tervezetén alapult.* És — mint mintaképe: néhai Dalmady professzor — nem szünt meg Budapest klimatológiai kérdéseivel foglalkozni, hiszen alig néhány hónapja számoltunk be az általa kimutatott kedvező „komfortabilitási coefficienséről" fürdővárosunknak. A fürdőügynek, diétetikának, hydogeologiának, klimatológiának valóságos polihisztora volt ez a fiatal, mindig jókedélyű, talpraesett, szeretetreméltó, tudós, kedves kolléga.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Az I. kerület új anyakönyvezetője. Komáromi *Hiller* Ernő tragikus halálával megüresedett az I. kerület anyakönyvvezetői állása. A polgármester most a *hivatal vezetésével dr. Laczó Viktor tanácsjegyzőt bizta meg,* akit a VIII. ker. elöljáróságtól az I. ker. anyakönyvvezetőségéhez helyezett át. *Laczó* Viktor dr. egyike a legkiválóbb és legképzettebb fővárosi tisztviselőknek. Áthelyezését és fontos megbizatását nemcsak az I. kerület, hanem egész Buda társadalma örömmel veszi tudomásul.

Farkas Lajos elöljáró — tanácsnok lesz. Mint a *Budai Napló* értesül, *Farkas* Lajos, az I. ker. elöljárója tanácsnokká lép elő. *Farkas* Lajos teljesen összeforrott az I. kerülettel, amelynek ügyeit mindig nagy hozzáértéssel, odaadással és a legteljesebb jóindulattal intézte. Tanácsnokká való megválasztása eredményes és kiváló munkásságának méltó jutalmazása lesz.

Tisztviselőáthelyezések Budán. A polgármester *Parsch* György fogalmazót a XI. ker. elöljáróságtól a X. ker. elöljárósághoz, dr. *Kernács* Lajos segédfogalmazót a polgármesteri IX. ügyosztálytól a XI. ker. elöljárósághoz, *Starzsinszky* Ferenc gazdasági főtisztet a Szent István-kórháztól az Ujszentjános-kórházhoz, innen *Láner* Károly gazdasági gyakornokot a Szent István-kórházhoz, *Mészáros* János adószedő tisztet a VI/a. adókerületi adószámviteli osztálytól a XI. ker. adószámviteli osztályhoz, végül *Vincz* Lajos adószedő tisztet az V/a. adókerületi adószámviteli osztálytól a II. ker. adókerületi adószámviteli osztályhoz helyezte át.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól DÖRNER SPORT nál
II., FŐ-U. 37/C. Telefon: 167-372.

Szociális és egészségügyi előadás Óbudán. A Magyar Vöröskereszt Egylet III. kerületi választmánya február 22-én nagysikerű szociális és egészségvédelmi előadást tartott az elöljáróság üléstermében *Pálfi* Lajos dr. plébános elnöklésével. Hilscher Rezső dr. egyetemi magántanár „A mai magyar szociális viszonyok a szociális gondozás szempontjából" cimen tartott mindvégig figyelemmel hallgatott előadást, — *Nelly* József dr. egyetemi magántanár pedig Magyarország egészségügyi viszonyairól adott igen érdekes helyzetképet. *Kereszthegyi* Ágost pénztári jelentése után *Fischer* Olga énekszámmal, dr. *Szedlák* Rezsőné szavalattal aratott nagy sikert. *Hauser* Ignác dr. erzsébetvárosi plébános hatásos konferenciabeszéde után dr. *Telkessy* Ivánné ügyvezető elnök mondott emelkedett hangú záróbeszédet.

Rendezik a Vám-utcát a Margit rakpart és Fő-utca között. A székesfőváros II. ügyosztálya február 15-én tartott versenytárgyalásán 11-en tettek ajánlatot. A legolcsóbb Vadas Mihály ajánlata 5859.10 pengővel, a legdrágább Heverdle Károly 7221.20 pengővel.

Az óbudai fiúotthon tervpályázata. A február 15-iki tervpályázatra 53 pályamunka érkezett be, amely fölött rövidesen dönt a főváros kiküldött zsűrije.

A Lévay-utca rendezése. A II. kerületi Lévay-utca útrendezési munkáira nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfőváros II. ügyosztálya, március 11-én 10 órai terminussal.

A II. ker. Hunfalvy János felsőkereskedelmi iskola végzett növendékeinek egyesülete március 1-én műsoros táncestélyt rendez 7 órai kezdettel a Budai Katolikus Kör termeiben (Pálffy-tér 4.). A rendezőség mindent megtesz, hogy vendégeinek felejthetetlen estét nyujtson. Zártkörű jellegére való tekintettel ezúton is kéri a rendezőség a kedves vendégeket, hogy megjelenésüket meghivóigényléssel előre adják tudtul. Meghivóigénylés: II., Ponty-utca 8. Telefon: 154-593 és 269-241.

Riport a jövő Budájáról

Kiküldött munkatársunk beszámolója 1968-ból

A *Budai Napló* „Régi Világ" cimű rovatának, amelyben a 80—90 évvel ezelőtti Buda életéből közlünk szemelvényeket, nagy a sikere olvasóink körében. Ez a siker arra inditott, hogy a jövő Budájáról is eredeti helyszini, ezuttal időszerű beszámolót adjak.

Óriási anyagi áldozattal megépittettem titokban H. G. *Wells* időgépét és kimentem vele az 1968-as évbe. Most érkeztem vissza erről az egyedülálló utazásról és a következőkben számolok be tapasztalataimról:

Annyi gyönyörű terv van forgalomban Budapest szépitésére és fejlesztésére, hogy feltételeztem, érdekelni fogja olvasóinkat, mi és hogyan valósult meg harminc év alatt ezekből a tervekből. Elszántam magamat egy olyan utazásra, amiben riporternek még nem volt része. Hosszas és teljesen titokban tartott előkészületek után itt állt a szerkesztőségben az ördöngös masina, amely hivatva volt a jövőbe szállitani engem. Megvallom, rettenetes izgalom fogott el, mikor elképzeltem, hogy *olyasmit fogok látni, amit előttem még senki.*

A start helyéül már régebben kiszemeltem az óbudai Tavasz-utca egy elhagyatott házát, mert igy a legkevesebb feltünés nélkül kelhettem utra, másrészt pedig ezen a helyen jelölte ki a városrendezés az ujjászülető Óbuda központját alkotó 120 méter átmérőjű hatalmas teret, már pedig — azt hiszem — mindenkit izgat a III. kerület jövő képe.

Február 10-én estefelé szállitottuk ki a gépet az indulás helyére. Bevittük az egyik üresen álló szobába és én érzékeny bucsut véve társaimtól, felmásztam a vezetőülésbe. Beállitottam az időmutatót 30-ra, lenyomom az inditókart és várom, mi következik. Várom, hogy mint Wells regényében, elhomályosodjanak, majd teljesen ködbevesszenek a szoba falai. Nem történik semmi. Társaim eltüntek, ugylátszik kimentek a szobából. A csendet csak a gép pörgettyűinek zümmögése töri meg; végre ez is megszünik. Ez a gép nem müködik, gondolom és kikászolódom az ülésből, hogy szerelőért telefonáljak. Kilépek az utcára és... földbegyökeredzik a lábam.

A Tavasz-utcán, ahol negyedórával ezelőtt még zajlott Óbuda mindennapi élete, alig egy-két sötét házat látok. A többiek helyén üres telkek ásitoznak, teleszórva törmelékkel, benőve dudvával. Az utcán a lámpák gyér világánál alig látni néhány járókelőt.

Izgatottan szólitom meg az egyiket: — Ugyan kérem, milyen évben vagyunk most?

Pillanatig ugy néz rám, mintha őrült volnék, majd megértően elmosolyodva, válaszol:

— 1968-ban.

Uramisten! Talán megőrültem! Hát igazán a jövőben vagyok? Hihetetlen! Hát mégis csak müködik a gép! Persze, hogy nem tüntek el a falak, hiszen itt állnak 1986-ban is, mint álltak 30 évvel ezelőtt! Nem tudok magamhoz térni, mint részeg tántorgok a csaknem kihalt utcákon és önkéntelenül a III. ker. Polgári Társaskör felé irányitom lépteimet.

Ugyanugy áll ott, mint 30 év előtt. De sokszor voltam itt előadásokon, amelyeken Óbuda jövőjéről vitatkoztak az óbudai társadalom vezetőférfiai! Belépek, a ruhatáros udvariasan lesegiti kabátomat és megkérdi, az előadásra jöttem-e. Miféle előadásra? Óbuda városrendezéséről és az óbudai hid terveiről! tart előadást *Kanyó Lajos* ny. tanácsnok — válaszolja. — Az előadás rövidesen megkezdődik, erre tessék.

Belépek a terembe és meg kell csipnem a karomat, mert azt hiszem álmodom. A teremben közismert óbudai előkelőségeket látok, csak épen harminc évvel megöregedve. Ott *Orova* Zsigmond dr., v. *Pólya* Antal dr. és még számos ismerős. Bemutatkozom a „Budai Napló" képviseletében, mire felderülnek az arcok és jóindulatuan megjegyzik, hogy emlékeznek édesapámra, aki harminc évvel ezelőtt minden összejövetelünkön résztvett. Nagyon hasonlitok hozzá. Jó Ég! Hiszen ezek a saját fiamnak hisznek! Nem világositom fel őket, ugysem hinnék el az igazat. Csendben várom az előadás megkezdését.

Az ősz *Orova* Zsigmond doktor lép a dobogóra. Üdvözli a megjelenteket és kijelenti, hogy Óbuda a városrendezés szempontjából nyitott lap, itt nem annyira rendezésről, mint inkább városépitésről van szó. Karafiáth főpolgármester egy 1937-ben mondott beszédében elismerte, hogy a fővárosnak becsületbeli tartozásai vannak Óbudával szemben, ezeknek a tartozásoknak megfizetését kéri a kerület.

Most megkezdte előadását Kanyó Lajos, az agg tanácsnok, aki több, mint negyven éve foglalkozik az óbudai városrendezés kérdéseivel és ennek egyik legkiválóbb szakértője. A rendezés nagyrészt végleges, de egyes részletkérdésekben még mindig nem tudtak megegyezni az illetékesek — mondja.

Nem birtam tovább hallgatni... Ezt én egyszer, valamikor harminc év előtt már hallottam. Sőt be is számoltam róla a „Budai Naplóba"-ban. Mi ez? Álmodom?..

Kirohantam a teremből az olvasószobába. S amint révetegen körülnézek, a „Budai Naplót"-t pillantom meg. No, most felébredek, gondolom magamban és kezembe veszem a 20 oldalas lapot: 66. évfolyam, 1968. február 10. olvasom a dátumot. Hát mégis valóság.!

Hallatlan kiváncsisággal forgatom. Egyelőre csak a cimeket látom. *Helyezzék ki végre a Geltért-téri Hév végállomást!* Irta: *Mikola Géza dr... Mikor lesz már állandó szinháza Budának?* Aláirás nincs... *A Vérmező problémája,* aláirva *László* Zoltán dr... A budai közlekedés hibái, Gerő Sándor... *Mégis megépül az óbudai hid...*

Felorditok és kirohanok a teremből. Megállás nélkül futok a Tavasz-utcai házig, bevágom magam a gépbe és lenyomom az inditókart. Gyenge zümmögés, ami egyszerre megszűnik. Kiugrom, körülnézek. A falak békésen szunyókálnak. Csak ki az utcára! Kint zajlik Óbuda megszokott mindennapi élete. Az első, aki szembejön *Orova* Zsigmond dr.

— Hol járt szerkesztő ur? — kérdi kedvesen. Morgok valamit és felugrom egy 5-ös villamosra...

Drága Lippay szerkesztő ur! Hát ezért kellett nekem 1968-ba utaznom?!... *Gerő Sándor*

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Társasélet

B. B. T. E. jelmezbál

A Budai Tornaegylet „Álarcos-Jelmezbálját" a régi sikerekhez méltó keretek között rendezte meg. Az ötletesnél ötletesebb jelmezek sokasága szinpompás képet nyujtott. A rendezőség élén *Hajnóczy* Vilmos, *Barsi* László és *Biró* Géza fogadta az előkelő közönséget. A budai társaságoknak ez a rendkivüli hangulatos bálja sokáig kedves emléke marad Buda farsangjának. A megjelent hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel:

Asszonyok: Kmetykó Jánosné, Koranek Lambertné, dr. Balogh Sándorné, vitéz dr. Moldoványi Istvánné, Tóth Mihályné, Glatz Ferencné, Vargha Imréné, Tatár Istvánné, Hajnóczy Vilmosné, dr. Gorka Antalné, Keresztes Ferencné, Csányi Iméréné, vitéz dr. Mátyásfalvi Erichné, Székely Artúrné, Zaicz Ernőné, Sarkadi Szabó Istvánné, Terebessy Dánielné, Stowasser Jánosné, Boromisza Elemérné, dr. Sándor Zoltánné, Lipóth Ferencné, Bossányi Ferencné, dr. László Zoltánné, Ádám Józsefné, vitéz Lévay Gáborné, Kunstadtter Andorné Kovács Elemérné, Kenyeres Antalné, Sóvári Antalné, Buchwald Ödönné, dr. Cerzán Avendánó Béláné Wiesner Henrikné, ifj. Zaicz Tivadarné (Eperjes), dr. Nahoczky Reidar Alfonzné, Simony Istvánné, Tatár Lászlóné, Szepessy Gyuláné, Richter Béláné, Toldi Ösz Béláné, Rónay Vendelné, Kozma Emilné, Bródy Györgyné, Némedy Józsefné, dr. Hayde Béláné, Szalay Szilárdné, Lang Andorné, Bognár Zoltánné, Palotay Ödönné, Kaiser Istvánné, Somló Endréné, Végh Sándorné, Dombováry Antalné, dr. Kaveczky Béláné. — **Leányok:** Mészáros Gabriella, Kmetykó Edit, Tarján Lilly, Szilágyi Judit, Révay Éva, Vadouz Zsuzsa, Vargha Pálma, Bujdosó Mária és Ilna, Doveczini Edit, Unger Erzsébet és Illy Kaszab Lala, Székely Márta, Szigeti Vas Ilona, Szentes Kornélia, Sarkadi Szabó Malvin, Sarkadi Szabó Izabella, Halmy Juci (Kassa), Horváth Manci, Kóbor Erzsébet, Boromisza Edit, Salamon Magda, Magyar Bébi, Ferman Boro, Müller Marian, Lipóth Margit, Vizély Auguszta, Bossányi Dudika, Lengyel Hanna, László Judit, Holdonner Emmy, Krasznay Mici, László Cica, Rehák Cily, Kunstadter Vera, Kenyeres Bella Farkas Irén, Szilágyi Judit, Tóth Olga, Sóvári Magda, Gogomen Erzsébet és Mária, Császár Ilonka és Gizi, Buchwald Bözsi, Magda és Erzsébet, Segesdy Ilus, Pusztay Mária, Adametz Tea, Holles Marika, Kolossa Irén, Dolevilény Edit, Nahoczky Reichard Klári, Somogyi Margit, Jáky Anna, Kanta Margit, Bárdos Olga, Németh Gizella, Simonyi Mária és Ilona, Ritter Margit, Maróthy Gitta, Marsovszky Lilly, Ritzy Erzsébet, Szepessy Kató, Gaál Mártus, Toldi Ösz Gigy, Végh Irma és Gitta, dr. Füredi Erzsébet, Trausch Éva Rónay Lujza.

Farsangi est. A „Szent László Gárda" vidám farsangi estje a Budai Katolikus Körben február 27-én lesz. Meghivóigénylés: II., Batthyány-tér 7. a Szent László Gárda otthonában, d. u. 4—8 óráig.

A NEP XII. ker. Ifjúsági csoportja a Déli-vasút épületében február 26-án, szombaton rendezi farsangi estélyét. A mulatság rendezésén *Borbás* Rudolf és *Sólyomvári* József fáradoznak a lelkes rendezői gárdával karöltve. A mulatság iránt eddig akkora érdeklődés nyilvánul, hogy a siker elmaradhatatlannak látszik. A rendezőbizottság naponta tart a párt helyiségében hivatalos órát (5—8-ig). Meghivóigénylés ugyanott. Telefon: 156-982.

A III. ker. Keresztény Társaskör tisztujitó közgyülése. Tisztujitó közgyülését rendezte a *III. ker. Keresztény Társaskör* febr. 16-án Korona-téri helyiségében, *Szente* Miklós kormányfőtanácsos, ny. kerületi elöljáró korelnöksége mellett. *Kovács* Gyula költői szárnyalásu titkári jelentése és a közgyülési rendes napirend után a tagok nagy számának élénk érdeklődése mellett folyt le a tisztikar megválasztása, amely jelentéktelen változással a hivatalos névsoron szereplőket juttatta a vezetőségbe. Elnök lett dr. *Botzenhard* János a felsőház tagja, ügyvezető alelnök dr. *Kuncze* Lajos föv. biz. tag, alelnökök dr. *Petheő* Béla és dr. *Zboray* Sándor ügyvédek, titkár *Kováts* Gyula tanár.

A Nászutasok Mekkája, üdülők paradicsoma, luxust kedvelők találkozóhelye a svábhegyi Majestic luxuspenzió. Nyilvános étterem. Telefon: 165-416.

Száz pengős pályadijat tüzött ki a Budai Tanitóegyesület a „Tapasztalatok a Tanterv és Utasitás keresztülvitele terén" cimü pedagógiai tétel kidolgozására. A pályaműveket jeligés levéllel a Csalogány-utca 45. sz. a. egyesületi helyiségbe kell küldeni.

Budai posztógyárból,
Budai munkáskezekkel,
Budai becsülettel készült,
Budai szingyapjuszövet!
Megvan az ára, de jót kapunk!
TRUNKHAHN · POSZTÓGYÁR · BUDAPEST · I. · SZENT IMRE
Trunkhahn Posztógyár
budai szövetboltja
megnyilt
II., Margit-körut 50.
Statisztikaterttel szemben

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél

HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMŰVESEK, FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDŐ
IX. FERENC-KÖRÚT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651.

A repülés kulturális, idegenforgalmi és közgazdasági jelentősége

Irta: **Szentkirályi Ákos dr.**, ny. OTI. aligazgató az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal, légiturisztikai előadója

I.

Ha manapság elmegyünk egy légvédelmi előadásra s ott hallunk egyet és mást a légi háboru borzalmairól, önkéntelenül eszünkbe jut nekünk, *régi katonáknak* az a jelenet, amikor a háboru előtti időkben a kaszárnya udvarán *pisztolylövésekkel* és kürtharsonával szoktattuk a lovakat a harcizajhoz.

„Szoktatnak minket a háborura" — irja egyik ujságirónk — *„s ez kezd nagyon jól sikerülni."*

„És nekem mégis az az érzésem — folytatja — hogy lehetne bennünket másképen is szoktatni. Ha nem arról beszélnének akkora ékesszólással, milyen szörnyű a háboru, hanem arról, milyen szép a béke. A jó életről lehetne beszélni, az emberek boldog nyugalmáról, a munka örömeiről. A béke megéri azt a pénzt, ami most háborura költődik s ebből a pénzből meg is lehetne szüntetni a nyomort, az igazságtalanságot, a munkahiányt, a keserűséget, a forradalmat."

Hát nem volna szebb és jobb — mondom most már én — ha egy jobb nemzetközi szellem kialakulása révén nem arra volnának kénytelenek figyelmeztetni bennünket, hogy az uj háboru esetén a repülőgépekről bombákat dobnak majd városainkra, hanem a nemzetközi háborus pszichózissal szemben arról esnék több szó, hogy a repülőgép a békés polgári közlekedés eszköze, az ember segitője és a kultura terjesztője. A repülőgépet ezért szeretnünk és a repülést támogatnunk kell.

A légiháboru borzalmairól hallottak által előidézett vegyes hangulatok ellensulyozására szükség van a repülés kulturális és gazdasági céljainak minél gyakoribb megfelelő megvilágitására is.

Kétségtelen, hogy a repülés legnagyobb közgazdasági jelentősége a közlekedés terén mutatkozik.

A repülés szinte forradalmasitotta a közlekedést. Elképzelhetetlen lehetőségek támadtak majdnem máról holnapra. Megdönthetetleneknek hitt nemzetközi szabályok váltak semmisekké és helyettük uiak keletkeztek. Olyanok, amelyekről eddig soha senkisem álmodott. Ma már az egész földgömb be van hálózva a légi közlekedési vonalakkal, amelyeken a legpompásabb és a legnagyobb kényelemmel berendezett utasgépek közlekednek, menetrendszerinti pontossággal, függetlenül az időjárás szeszélyeitől.

A tulajdonképeni légiforgalom világszerte 1920-ban indult meg. Attól kezdve a fejlődés ugrásszerűen rohamos volt. Ma már nincs Európának ugyszólván egyetlen jelentős városa sem, amely ne lenne bekapcsolva az európai hálózatba. És, ami a legérdekesebb, ma már a legtöbb európai város egy nap alatt elérhető a másik városból.

Minket főleg az érdekel, hogy Budapestről mennyi idő alatt lehet elérni a többi európai várost. Meglepő számokat látunk itt. Pl. Budapest—Wien repülőgépen 1 óra, gyorsvonaton 4 óra. Budapest—Róma repülőgépen 6 óra, gyorsvonaton 24 óra. Budapest—Berlin repülőgépen 4 óra, gyorsvonaton 17 óra. Budapest—London repülőgépen 8 óra, gyorsvonaton 39 óra, beleszámitva a kanálison való átkelést is.

Minél nagyobb a távolság két hely között, annál nagyobb a légiközlekedés előnye. Ez főleg a transzkontinentális és távolkeleti járatoknál jelentkezik. A Zeppelin Németországból Rio de Janeiroba 3 nap alatt megy el. A holland utasgép Amsterdam és Batávia között 3 és fél nap alatt közlekedik. Más járműből ehhez három hét kell. A légi közlekedés Amerikában már kezdi a vasuti forgalmat veszedelmesen háttérbe szoritani. Nem csoda, hisz a New-York —Los Angeles közötti utat a repülőgép 10 óra alatt tesz meg, amihez az expressvonatnak 70 óra kell.

(*Folytatjuk.*)

A 25 éves Horváth Géza **CIPŐ** üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Közgazdaság

Jótékony reklámhadjárat
avagy esküvő a Haidecker-gyárban

Megirtuk, hogy a Haidecker-gyár egyik tisztviselője, aki már tizegynéhány év óta van a vállalat szolgálatában, férjhezmegy és 1000 pengő hozományt kap a gyár tisztviselői segélyalapjából. Haidecker Sándor vezérigazgató ujévi köszöntése alkalmából bejelentette, hogy munkássegélyalapot is létesitett és január 1-től kezdve minden 10 szolgálati évet betöltött tisztviselőnőjének, aki férjhezmegy, 1000 pengő hozományt ad.

A mai világban nem nagyon jótékonykodnak az emberek és az ilyen akció, ha önzetlen, megérdemel minden dicséretet. Utánanéztünk annak, hogy tulajdonképen mi is az a tisztviselői segélyalap, meg van-e ez az alap más vállalatnál is, mire meglepő választ kaptuk. Megtudtuk, hogy ezek a segélyalapok már hosszú évet óta megvannak igen sok vállalatnál. Információnk szerint a tisztviselői segélyalap pénzforrása a gyár szállitóitól erre a célra levont 3 ezrelék, a munkássegélyalap pedig a büntetéspénzekből táplálkozik, amik akkor keletkeznek, ha a munkás elkésik, vagy kisebb szabálytalanságot követ el. Ezek a pénzek egy év alatt jelentős összegre rugnak, amit azután a vállalatok vezetősége az év végén kioszt az alkalmazottak között.

A Haidecker-gyár elmult évi mérlegében az tűnik ki, hogy a segélyalapot cca 250.— pengővel dotálták, holott a szállitók számláiból levont 3 ezrelék, ami mindenképen a tisztviselőket illeti meg, ennek többszörösét kellett, hogy kitegye. Mire fordították ezt az összeget? Kaptak-e a tisztviselők és munkások karácsonyi segélyt, vagy remunerációt a vállalat pénzéből és nyereségéből?

Az ezer pengőre, csak akkor tarthat igényt a tisztviselőnő, ha szolgálati ideje már meghaladta a 10 évet, ha csak 9 és fél éve van, nem kap egy krajcárt sem. Mikor fenyegeti tehát a Haidecker céget az a veszély, hogy a tisztviselői segélyalapból 1000 pengőt kell folyósitania?

Vécsey Mátyás

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK **HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.** Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésreis.

A Nemzeti Hitelintézet üzleti forgalma úgy a fővárosban, mint a vidéki fiókoknál is emelkedett. A növekvő forgalom 218.006 pengő nyereséget is eredményezett, ami lehetővé tette az osztalék emelését. A betétállomány 18 millióra emelkedett és növekedett a váltótárca is. Az intézet tavaly megszerezte a Magyar-Hollandi Bank részvénytöbbségét és irányitja ezzel kapcsolatban a királyerdői parcellázásokat is. Ingatlanvagyonát a vidéken is növelte fiókszékházának vásárlásával. Az intézet előkelő pozicióját Gévay-Wolf Nándor elnök és Molnár András vezérigazgató szolid és rigorózusan óvatos üzleti politikájának köszönheti.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. igazgatósága február 12-én tartott ülésében megállapitotta az 1937. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy a február 24-re egybehivandó rendes évi közgyülésnek részvényenként 2 pengő osztalék kifizetését fogja indítványozni.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet részjegytőkéje meghaladja a 20.5 millió pengőt, a tavalyi emelkedés 180.000 pengő. Az OKH mérlegének adataiból megállapithatjuk, hogy az intézet az elmult évben is céltudatos tevékenységet fejtett ki a gazdasági élet egész területén, különösen azonban a kisgazdák és kisbérlők szolgálatában. Schandl Károly dr. kiprőbált vezetése mellett.

A Budai Általános Takarékpénztár tiszta nyeresége 14.776 pengőről 16.059 pengőre emelkedett. A váltótárca a mérlegben 1.9 millióval szerepel, a betétállomány pedig 1.3 millió pengő. Az intézet a Hatvany-bankház érdekköréhez tartozik és ügyvezető igazgatója Friedlaender Andor, aki Buda gazdasági életének régi, alapos ismerője. Az összes üzletágaknál fejlődés mutatkozik.

Az OKH negyvenéves jubileuma. Az Országos Központi Hitelszövetkezet most ért fennállásának negyvenedik évfordulójához s ez alkalomból tartalmas jelentésben számolt be négyévtizedes munkásságáról és annak eredményeiről. A számok beszélnek: mindössze négyszáz hitelszövetkezet működött Magyarországon a hitelszövetkezeti törvény életbeléptetése idején, amely egybeesik az OKH megalapitásával, ma pedig több, mint kétezer hitelszövetkezetet ölel fel az OKH hatalmas hálózata, amely igy a magyar falvak gazdasági életének legfőbb irányitója, sorsának gondozója, szociális és gazdasági helyzetének letéteményese lett. Az OKH e négy évtized alatt a maga kitűnően és valódi altruista szellemben dolgozó szervezetei útján rendkivül sokat tett a falu népének gazdasági megerősitése érdekében s a termelés fokozása és értékesítése révén a magyar kisgazdatársadalom könnyebb boldogulását segitette elő. A jubileum évében az OKH kiváló vezetősége, élén Schandl Károllyal, teljes anyagi és szellemi felkészültséggel indul további feladatainak elvégzésére.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnéi** Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

Csodabogár: 350 fokos hőségben életben maradt kukac

Nem tudósok fedezték fel ezt a csodabogarat, hanem egyes lapok, amelyek szenzációként tálalják a közönség elé a *Glasner Ede rt.* felelős vezetőjének elitélését élelmiszerkihágás miatt, mert állitólag a Margit-körúti lerakatukban vásárolt kenyérben élő kukacot találtak.

A még nem jogerős ítéletet nem biráljuk, de kötelességünknek tartjuk, hogy a tisztes magyar pékipar és a budai kereskedő presztizse érdekében tárgyilagosan vigyük ezt az ügyet a budai közönség elé. Megkértük ezért *ifj. Ruzicska Ede* budai pékmestert, a Sütőipartestület elnökét, mondjon véleményt az ominózus ügyről.

Ruzicska elnök határozottan kijelentette, hogy ilyen régi, jónevű cégről fel sem szabad tételezni a köteles gondosság elmulasztását. De különben is *elképzelhetetlen, hogy akármilyen kukac életben maradjon 350 fokos hőségben, amellyel a kenyeret sütik.* Lehetetlen megállapitani, hogyan kerül a kenyérbe idegen anyag, az azonban *biztos, hogy sem az üzemben, sem a fiókban nem kerülhetett oda.* A péküzemek állandó tisztiorvosi ellenőrzés alatt állanak, de maga az üzem is szigorúan ügyel a legnagyobb tisztaságra, hiszen ezt saját üzleti érdeke is megkivánja. Az ítélet nem lehet megbélyegző sem a Glasner cégre, sem a fiókra.

Rausch Apollónia, a lerakat vezetője kérdésünkre csupán annyit jegyzett meg, hogy hét éve vezeti az üzletet, előkelő vevői legnagyobb megelégedésére és soha a legkisebb panasz sem merült fel ellene. Az üzletben — erről mi is meggyőződtünk — a legnagyobb tisztaság uralkodik.

Remélhetően ezek után a vásárlóközönség napirendre tér az ügy fölött, ami teljesen ártatlanul ért egy jóhirű céget.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

MÁRCIUS 1—15-ig.

I. kerület: Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkuti ut 2.
Remény, Győri út 8.

II. kerület: Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő u. 27.
Statisztika, Margit körút 54.

III. kerület: Gránát Alma, Zsigmond u. 17.
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Magyar Korona, Polgár tér 7.

XI. kerület: Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári ut 21b.

ÁLLANDÓ ÜGYELETET TARTANAK:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út.
Liziói Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 260-056 **Betoncső**

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete
hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Világitó házszámtáblák felszerelése

Ismeretes, hogy a fővárosi *Közmunkák Tanácsa* elrendelte a főváros belterületén lévő házaknak kivilágitható házszámtáblákkal való felszerelését. *A tanács egyelőre hétezer házra szeretteti kivilágitható házszámtáblát,* ezeket már meg is rendelte és a közeljövőben a háztulajdonosok rendelkezésére bocsátja.

A székesfőváros illetékes ügyosztálya értesitést küldött a villanyszerelők ipartestületének, hogy a fővárosi Közmunkák Tanácsával tartott értekezleten oly értelmű megállapodás jött létre, hogy *a világitó házszámtáblákat hatósági engedéllyel biró villanyszerelőkkel kell felszereltetni.* A háztulajdonosok az ilyen engedéllyel biró szerelőiparosok közül tetszésük szerint választhatnak.

A villanyszerelők ipartestülete elhatározta, hogy sürgősen elkészíti a házszámtáblák szerelésének irányárait, s olyan megoldást keres, amely mindegyik villanyszerelő iparosnak biztositja a munkaalkalmat.

Egy budai üzlet jubileuma. A Csalogány-utca 50. számú házban immár 25 éve áll fenn az előnyösen ismert Horváth Géza cipőüzlet, amelyet most az elhalt tulajdonos két fia vezet. A 25 éves jubileum alkalmából a két törekvő, intelligens kereskedő megnagyobbitja és modernizája az üzletet, amely igy egyik dísze lesz a Vizivárosnak és bizonysága annak, hogy az új kereskedő-generáció a korral halad.

Claridge. A napokban nyitotta meg Munk László igazgató a Nagymező-utcai Claridge kávéházat. Minden túlzás nélkül állapitjuk meg, hogy a kávéház teljesen uj szint és uj stilust jelent. A publikuma elsőrangú. Pénzügyi és müvészi notabilitások látogatják, nyugodtan mondhatjuk, hogy „mindenki ott van", tout Budapest. Meglepően olcsó kávéházi árak vannak. A dizőz Fellegi Teri: aki egyszer hallotta énekelni, rögtön hivei közé szegődik. A Balogh—Vigh jazz minden kritikát elbir. Hogy mennyire kellett Budapestnek ilyen természetü kávéház, azt az mutatja legjobban, hogy este 9-kor már nem lehet helyet kapni.

MUNKASZÜNETI NAPOKON VILLANYSZERELŐ MUNKÁT VÉGZŐ CÉGEK:

Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21. Telefon: 155—216.

Czinterstein Győző, III., Bécsi út 113. — Telefon: 162— 654.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker. Angyalföldi szivattyútelep felépitményének **föld-, vasbeton-, kőmüves-, kő-, mükő- és elhelyező munkáira.**

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (polgármesteri II. ügyosztály) IV. ker. Központi városháza II. em. 284. ajtószám alatt

1938. évi március hó 8. napján délelőtt 9—10 óra közötti időben személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor ugyanebben a hivatalos helyiségben kerülnek nyilvánosan felbontásra.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker. Angyalföldi szivattyútelep **összekötő csatornájának építési** munkáira.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (polgármesteri II. ügyosztály) IV. ker. Központi városháza II. em. 284. ajtószám alatt

1938. évi március hó 8. napján délelőtt 9—10 óra közötti időben személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor ugyanebben a hivatalos helyiségben kerülnek nyilvánosan felbontásra.

A székesfőváros polgármestere.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **Kalózkisasszony** Gál Franciska, Frederich March Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől szerdáig **Falu rossza** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől vasárnapig **Szerelemből nősültem**	Csütörtöktől szerdáig **Falu rossza**	Csütörtöktől szerdáig **A két fogoly** Főszereplők: Bajor Gizi, Jávor Pál, Rajnay Gábor és Ágay Irén

36. évfolyam Budapest, 1938. március 3. 9. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Horthy Miklós tizennyolc éve

Tizennyolc éve áll az ország élén Horthy Miklós. Jött mint katona, mint hajthatatlanul kemény energia, hogy összeterelje, egységbe foglalja a magyarság szétzüllött nyáját, elindítsa útján a megcsonkított ország új életét. Mikor jött, minden romokban hevert: Szent István kilencszázéves birodalma gazdasági élete, pénze és — ami a legfájdalmasabb volt — a magyarság lelke. Az a lélek, amely Ázsiából idevezette, Európa közepére és itt ezer évig megtartotta, minden viharral szemben ellenállóvá tette ezt a maroknyi népet.

Nehéz volt a tizennyolc év. Különösen annak a férfiúnak, akit felelősségérzete állandóan vallat: helyes-e, jó-e az út, melyen halad? Mert Horthy Miklósban a magyar történelem lelkiismerete él, fájdalmas erővel érzi a felelősség szörnyű súlyát, melyet a magyar végzet rakott egyetlen férfi vállaira.

Ma már megkapta a feleletet a kérdésre. Amikor tizennyolc év után visszatekint az elmult küzdelmekre és jóságos tekintete végigsuhan a magyar tájon, tudja, hogy eleget tett annak a rendeltetésnek, melyre a történelmi hivatás kijelölte. A nemzet és a nagyvilág szemében évről-évre nagyobbodott Horthy Miklós nemes figurája és tiszteletben, szeretetben még egyre emelkedik, adja Isten, hogy még sóká, nagyon soká.

D'Annunzio

Gyásza van az olasz testvérnépnek és mi megilletődötten veszünk részt a veszteség fölött érzett fájdalomban, amely nagy nemzeti költőjük és hősük halálával érte őket.

D'Annunzio a mi szemünkben romantikus, kissé érthetetlen figura volt. Épp így költészete is. Hiába akarjuk megérteni azt az imádatig menő rajongást, amellyel vérbeli olaszok élvezik ezt a számunkra különös, bizarr ízű poézist, a szárnyaló szavaknak, színes mondatoknak, magasan lobogó indulatoknak féktelen áradását. Az olasz olvasó boldog elragadtatással hódol D'Annunzio halhatatlan tehetségének, melyet mi sem megmérni, sem megérteni nem tudunk,

Költészete, lénye, egész mivolta olasz volt. Csak olasz, mint például a fasizmus is, amelyet éppoly kevéssé lehet más talajba átültetni, mint D'Annunziót. Szavai, betűi, melyek színes rakétaként ragyognak az olasz ember előtt, kopottak, szintelenek a mi számunkra, egekig szárnyaló poézisa bénán, szárnytalanul hullik alá a magyar levegőben. A mi számunkra csak egy színes, romantikus, kissé érthetetlen pózokban bővelkedő egyéniséggel lett kevesebb, de az ő számukra a legcsodálatosabban szikrázó olasz zsenivel. És éppen ezért osztozunk teljes szivvel nemzeti gyászukban.

Bucsu a távozó kerületi vezetőktől

Emberi megértéssel szemléljük azt az egyéni tragédiát, amely a II. kerület vezetőségét érte. Tudjuk, hogy csupa jószándék és tiszta ambició irányította, amikor olyan utakra tévedt, amelyek a bukás felé vezettek.

Amikor most elbúcsúzunk marosvásárhelyi Thordai Lajostól és Vezér Károly főjegyzőtől, meg kell mondanunk, hogy hosszú hivatali pályájukon mindig a köz javát szolgálták, emberül, derekasan végezték hivatali munkájukat. Tragédiájuk tiszta embereké, akik ott hibáztak, ahol jót akartak. A polgármester kötelességet teljesitett, amikor szigorú ítéletét meghozta: bizonyos, hogy néki fájt legjobban, amikor ilyen keményen kellett büntetnie olyan „bűnöket", amelyeket csak a hivatali paragrafusok szürkeablakú szemüvege tesz főbenjáró bűnökké.

Nagy izgalmat keltett Buda társadalmában Thordai Lajos elöljáró és Vezér Károly főjegyző távozása

Szendy Károly polgármester a II. kerületi elöljáróság vezetői ellen indított fegyelmi eljárás során marosvásárhelyi *Thordai* Lajos tanácsnok, előljárót állásától felmentette és neki, saját kérelmére, megrongált egészségének helyreállítása céljából bizonytalan időre betegszabadságot engedélyezett. *Vezér* Károly dr. főjegyzőt a polgármester saját kérelmére nyugdíjazta.

Buda egész társadalmát mélységesen megdöbbentette a polgármesteri elhatározás. Ismeretesek az ügy előzményei, valamint a fegyelmi eljárás során tapasztalt azok az események, amelyek a szokatlanul szigorú döntést megelőzték. Kétségtelenül bebizonyosodott, hogy *sem Thordai Lajos, sem Vezér Károly főjegyző nem követtek el semmiféle inkorrektséget és nem saját érdeküket szolgálták azok a mulasztások, amelyek miatt őket a polgármester fegyelmi úton állásukból elmozdította.* Csak nemrég folyt le a II. kerületi elöljáróság nagy jótékonysági bálja, amelyen *József Ferenc* királyi herceg és neje, *Anna* királyi hercegasszony, továbbá *Szendy* Károly polgármester és neje, az alpolgármesterek, valamint a főváros közéletének számos vezetőegyénisége vett részt, segítséget nyujtva ezzel a II. kerület volt vezetőinek ahhoz a karitativ munkásséghoz, amelyet a kerület élén hosszú évek sora óta fejtettek ki nagy sikerrel, minden elismerésre rászolgálva. Épen ezért hatott a közvéleményre nagy meglepetésként az a szigorú eljárás, amellyel a polgármester szükségesnek találta a kerület vezetésében tapasztaltakat megtorolni.

Aki a II. kerületi előljáróság kapuján belépett, nyomban megérezte, hogy ott külön világ van. A budapesti előljárósági épületek nem épen üdülőhelyek. Az előljáróságokat többnyire ügyes-bajos szegényemberek keresik fel, ami meglátszik az épületek belső helyiségeinek képén is. A II. kerületi előljáróság merőben különbözött ebben a tekintetben a többitől. *Thordai* Lajos tanácsnok-előljáró és *Vezér* Károly főjegyző nagy gondot fordítottak arra, hogy az előljáróság épülete csinos, takaros legyen és Thordai előljáró nem egyszer büszkén emlegette, hogy *az ő előljárósága olyan, mint valami szanatórium.* Állandóan csinositgatta, tatarozatta, rendezgette az előljáróság hivatalszobáit, szőnyegekkel, virágokkal díszitette azokat, a rozoga, régi íróasztalokat kicseréltette, általában igyekezett az előljáróság tisztviselői karát olyan miliőbe juttatni, ahol nem terhes a munka, hanem kellemes, szinte szórakozásszámba menő. *Valósággal szenvedélyévé vált Thordai előljárónak ez a ténykedése,* és nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy ez volt egyik legfőbb ambiciója az előljáróság élén.

Minden szenvedély káros. Még az is, ha valakinek a rend, a tisztaság, a külső csin a szenvedélye. *Ez a szenvedély buktatta el Thordai Lajost és ez a bukás magával rántotta Vezér Károly dr. főjegyzőt is,* akit az egész kerület polgársága rendkivül szeretett. *Vezér* Károly dr.-t mindenki sajnálja. Végtelen kellemes, jómodorú, nemesszívű úriember, aki mindenkor rendelkezésére állott mindenkinek. Nagyszámú híveit és tisztelőit az a tudat vigasztalja, hogy amúgy sem fejtett volna ki már sokáig hivatali működést, mert hiszen szolgálati ideje lejárt és nyugdíjazása rövidesen amúgyis bekövetkezett volna. Róla is, Thordai Alajos előljáróról is mindenki tudja, hogy *egyetlen fillér közpénz sem tünt el kezükön, mocsoktalan becsülettel, tisztán kerülnek ki ebből a kellemetlen és bántó ügyből* és a Viziváros lakossága fájdalmas szívvel vesz tőlük búcsút.

Mint ismeretes, a kerület élére *Szendy* polgármester *Farkas* Lajos dr. főjegyzőt, az I. kerület előljáróját állította, míg az I. kerület vezetését *Czebe* Jenő dr. főjegyző veszi át, aki a felállítandó XII. kerület szervezésével van megbizva, mint az új kerület leendő előljárója. *Vezér* Károly helyére, mint előljáróhelyettes, *Kovácsy* József főjegyző kerül, aki jelenleg a X. kerületben működik.

Ez a beosztás természetesen ideiglenes. *Farkas* Lajos főjegyző, mint már megírtuk, rövidesen tanácsnok lesz, *nem sokkal utóbb pedig szinten nyugdíjba megy.* Hogy ki lesz a II. kerület végleges előljárója, az ebben a pillanatban még nyilt kérdés, épúgy, mint az, hogy ki kerül az I. kerületi előljáróság élére. A most üresedésben lévő tanácsnoki állások egyikére minden bizonnyal *Czebe* Jenő kijelölt előljárót fogja a törvényhatóság megválasztani, aki ősztől kezdve a XII. kerület vezetését veszi át és aki úgy hivatali működésével, mint egyéni képességeinél fogva, rászolgált erre.

Az érdekes változással kapcsolatban megkértük *Czebe* Jenő dr. főjegyzőt, az I. kerületi előljáróság ügyvezetőjét, nyilatkozzék arról, milyen irányú működést akar folytatni új helyén. Kérdésünkre *Czebe* Jenő a következőket mondta:

— Mint az I. kerületi előljáróság vezetője, most egymagam végezhetem el a kerület kettéválasztásának nehéz munkáját. Helyzetem igy megkönnyebbült, mert nem kell állandó tárgyalásokat folytatnom az I. kerület vezetőségével. Épen ezért bizott meg a polgármester úr engem a várbeli előljáróság vezetésével. Március végén megkezdődhetik a XII. kerületi előljáróság székházának épitkezése és több, mint bizonyos, hogy novemberre a XII. kerületi előljáróság megkezdheti működését. A tervek elkészültek, most kerül az épitkezés ügye a pénzügyi bizottság és a közgyülés elé és nem vitás, hogy az 580.000 pengős költséget a bizottság és a közgyülés is meg fogja szavazni.

A budai kerületekben természetszerüleg nagy izgalmat keltettek a II. kerületi előljáróság váratlan eseményei. Az érdekelt kerületek lakossága nagy érdeklődéssel várja, kik lesznek az új budai előljárók, miképen fejeződnek majd be azok a változások, amelyek annyi izgalmat váltanak ki várospolitikai körökben.

Egy kis kertészetet a gellérthegyi Pálos-kolostorra

Irta: **Jánszky Béla** *müépitész*

Az egész nem nagy dolog. Csekélység. Egy kevés elhatározással, kis intézkedéssel segiteni lehet rajta.

A Pálosok Gellérthegy alatti kolostoráról van szó. Arról a román stilben épült kőépitményről, amit egy tehetséges, lelkes tervezőművész sikerült elhelyezésben belekomponált a hegy oldalába. Aminek a kedvéért a fölötte húzódó hegyoldalt lenyesték, lekopasztották, betonnal kikenték, hogy megvédjék az épületet az esetleg lemálló kőrétegek veszedelmétől.

Az eredmény technikailag jól bevált, de esztétikailag egyik fájdalmas pontja maradt a budai Dunapartnak. A hegyoldal a kolostor fölött sivár, kopár, csunya technikai látvány. Maga a kolostor, hasonló színü kőhomlokzatával a nap háromnegyed részében — megvilágitás hijján — nem érvényesül, beleolvad egész tömegével a hegybe. Az egész látvány, az épület sikerült, kellemes, romantikus kompoziciója mellett is — nem kellemes. A mütörténetismerőket Szíria sivatagi szikla-kolostoraira emlékezteti. Szíriában azonban van árnyékhatás, ide meg ritkán süt a nap. **A háttér sivársága bántóan kihat az épületre is.**

Mivel ez a kolostor igazán nagyon exponált helyén fekszik a városnak, nem lehet elfogadni azt az érvelést, hogy ennek a kolostornak igenis belé kell olvadnia a környezetébe, akkor, amikor ez a környezet sivár, üres és semmitmondó, sárgásszinü unalmas kőtömeg.

A külföldi példák analógiáján elindulva, számtalan példáját lehet felhozni annak, hogy a szemlélő mit vár egy ilyen romantikusan és festőien elhelyezett kolostor képétől. Harmónikus együtthatását a festőiség további eszközeinek az épülettel és a háttérrel. Tehát: növényzetet és nem kopár kötömegeket. Nem akad olyan jóizlésü idegen, aki meg ne ütközött volna azon, hogy milyen disztelen, lehangoló ennek a kedves épületnek a környezete és milyen különös az is, hogy magának az épületnek a tömege is majd minden virágdisz, de tökéletesen minden növénydisz hijján lapul oda a kopár sziklákhoz. Különösen a németek, angolok, de még az olaszok is kifogásolják, miért nem gondoltak eddig a pálosok arra, hogy legalább részben befuttassák valami arra alkalmas futónövénnyel kolostoruk falait. És miért nem hatottak oda, hogy az épület fölött és mögötte meredező kopasz, csúnya sziklafalat valami növényzet boritsa?

Aki külföldön járt, különösen Itáliában vagy Angliában, annak képzeletében a kolostorok mint repkény-, borostyán- és virágdiszes szép, festői emlékek élnek tovább. Dús folyondárok kúsznak a falakra, gyönyörüen ápolt virágok diszitik az udvarokat, lépcsőzeteket, feljárókat. A kolostor meg a növényi- és virágkultura szinte elválaszthatatlan fogalmak ott.

És itt áll a város szivében ez a kopasz kötömeg, mögötte meg egy kopaszabb hegyoldal. Hát nem lehet ezen segiteni?

Megkérdeztem a tervezőt, Weichinger Károly kollégámat. Hátha ő van ellene, hogy architekturáját futónövényekkel eltakarják? A válasz nem is lehetett más, mint az, amit vártam. Senki sem lenne nála boldogabb, ha épitészeti kompozicióját még festőibbé, még romantikusabbá tennék azáltal, hogy sik falain élőzöld növényzet festői foltjai jelennének meg. Hiszen ez csak még jobban kiemelné, érdekesebbé tenné az architekturát. És még jobban örülne, ha a háttér szörnyü kopaszságán is enyhitene a fővárosi kertészet. Hiszen van talán olyan növényféle, ami megkapaszkodik a betonozott köveken is? Ez csak nem lehet probléma?!

Mindez csak apróságnak látszik, de mégis fel kell figyelnünk rá. Mert nemcsak a művészek vesznek észre ilyen apróságot, hanem a külföldiek is. Minek csodálkozzanak hát ezen a kicsi, de nagyon is szembetünő mulasztáson, mikor amúgy is elég más furcsaságon akad csodálkozni valójuk. Ez azonban olyan, amin nagyon könnyen lehet segiteni.

Egy kis szeretet, esztétika, kis elhatározás ügye az egész. Néhány ampeloxis-, vagy borostyántő elültetése, futórózsák, néhány magasra növő bokor, aztán egy kis igyekezete a fővárosi kertészetnek a kopasz hegyoldal körül és minden olyan szép és megnyerő lehet, amilyennek mi képzeljük. És mint kiderült, olyan, amilyennek maga a tervező is képzelte.

A Déryné Játékszín
részvényjegyzési felhivása a magyar társadalomhoz

Herczeg Ferenc védnök és Balogh Elemér titkos tanácsos, ügyvezető elnök felhivással fordult a magyar társadalomhoz a Déryné Játékszín megvalósítása érdekében. Részvényjegyzésre szólítják fel, hogy felépithessék az állandó budai színházat. „Tisztelettel kérjük — mondja a felhivás — mindazoknak a részvényjegyzésben való részvételét, akik erkölcsi és anyagi támogatásukkal előmozditani kivánják a Déryné Játékszinnek, a tradicionális budai szellem és a magyar kultúra templomának megalapitását."

Az alapitandó részvénytársaság alaptőkéje 2 millió pengő lesz, amely 20.000 darab, egyenként 100 P névértékű részvényre oszlik. A részvények névre szólnak. Mind a húszezer darab részvény névértékét a vállalat 50 év alatt sorsolás útján kivánja visszafizetni. A kisorsolt és visszaváltott részvények helyett a részvényesek élvezeti részvényeket kapnak, amelyeknek birtokosai a ki nem sorsolt részvények tulajdonosaival egyenlő jogokat élveznek.

Mit kell ezért tennie a részvényjegyzőnek?

1. Erkölcsi támogatásával előmozditania a **Déryné Játékszín** megalapitását!

2. Jegyeznie kell legalább egy darab 100 P névértékű részvényt! (A jegyzett részvények névértékének csak 10 százalékát és az alapitási költségek fedezetére az összes névérték 3 százalékát kell az aláirás után — személyesen, vagy postatakarékpénztári befizetőlap útján — a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. főintézeténél, vagy fiókjainál befizetni. A hátralékos összeg — 1938 április 30-ig történő jegyzés esetén — 18 havi részletben fizethető.)

100 P névértékű részvény jegyzése esetén aláirás után fizetendő 13 P (10 P és 3 P alapitási költség). A hátralékos összeg pedig 5 P-s havi részletekben fizethető.

Ezért a jegyzésért a felhivás a következő jogokat helyezi kilátásba:

1. **A részvényes egyik tulajdonossá válik** s szavazati jogával befolyást gyakorolhat a színház anyagi és művészi vezetésére.

2. **A befizetett részvénytőkét csak kölcsönzi,** mert azt kisorsolás útján teljes összegében visszakapja. Jogai viszont 50 éven át változatlanul megmaradnak.

3. **50 éven át részesedik a színház üzleteredményében,** tekintet nélkül arra, hogy befizetését már visszakapta-e.

4. **50 éven át 25 százalékos örökös alapitó jegykedvezményt kap.**

5. **Nevét 1000 P névértékű részvény jegyzése esetén márványtáblán, 100-tól 900 P részvényjegyzés esetén érctáblán a színház emlékesarnokában örökidőkre megörökitik.**

6. **Büszke öntudattal tekinthet** mindig a Déryné Játékszinre, a tradicionális Buda szellemének és a magyar kulturának templomára, **mert annak megteremtésében része volt.**

A Déryné Játékszinház terve, 1500 személyes méretével, fütő- és hütőberendezésével, az újabbkori technikai vivmányok felhasználásával **fővárosunk legtökéletesebb színháza legyen. A m. kir. Operaház gyakori vendégjátéka** élénkiti majd az állandó szintársulat magas szinvonalu előadásait, ezért **a színház épülete egyúttal tökéletes hangversenyterem is lesz** és szinpada az operaházi diszletek méreteinek megfelelően épül.

A színház épületének külön bejárattal ellátott 250 személyes előadóterme a budai társadalmi és tudományos egyesületek rendelkezésére fog állani.

Saját anyagi előnyeit és egyben a magyar kulturát is szolgálja, aki Déryné Játékszin részvényeket vásárol.

Sugár rádió, csillár, irógép, kerékpár és villanyszerelési szaküzlet. **Horthy Miklós körtér 4.**

Az angyalkertek alapitójának szobra a Várban

Hatalmas bérpalota alapjait ássák már annak az Attila utcai régi háznak a helyén, ahol az első „Angyalkert" volt. Annakidején a *Budai Napló* megirta a kedves kis ház történetét, amelynek falán szerény emléktábla hirdette alapitója, *Brunswick* Mária Teréz grófnő nevét és örökérdemü emlékét, de most, hogy eltünt a régi ház, eltünt az emléket hirdető tábla is.

Tábla helyett szobor fogja hirdetni Budán, a Várban *Brunswick* grófnő érdemeit. Már megalakult a szoborbizottság is, melynek tagjai: *Petrovics* Elek, *Hoffmann* Edith, a szépmüv. müz. ig., *Say Géza* min. o. tan., *Schuler* Dezső dr. alpolgármester, *Pátzay* Pál szobrász, *Spur* Endréné, *Magyary Zoltánné*. Elnöke *Czeke* Marianne dr. ny. nemz. muz. c. könyvtárigazgató. A szoborpályázat feltételei közt van, hogy csak nő pályázhatik. A beérkezett 37 mü közül a 200 pengő tiszteletdijat és az életnagyságu szobor elkészitésére való megbizást *Schár* Erzsébet „Szeretet" jeligéjü szobortervezete nyerte el.

Hogy a szabrot miért éppen a várbeli Nőegylet házán, a Bethlen sétányra néző sarkon állitják fel, erre nézve *Kontor* Lajos, a Budai Jótékony Nőegyesület főtitkára adja meg a választ Brunswick grófnő élettörténetével:

— *Brunswich* Mária Teréz grófnő 1775 julius 27-ikén született Pozsonyban. Atyja korompai *Brunswick* Antal gróf, anyja *Seeberg* bárónő volt. Teréz grófnő előkelő nevelésben részesült s nagybátyja, gróf *Brunswick* József országbiró, majd tárnokmester révén összeköttetésbe került a nádori udvarral és különösen *Dorottya* főhercegnővel. Életében sokat utazott s érdeklődése már igen korán a kisdednevelés felé irányult. A kisdedóvás terén első mestere *Wildersgin*, a spitalsfieldi óvóda vezetője, a nagyhirü kisdedóvó apostol volt. Az ő munkásságának láttára fogadta meg a grófnő, hogy egész életét a kisdednevelés-

nek szenteli. Megismerkedett *Pestalozzival* is s hetekig hallgatta tanitásait. Amikor 1828-ban hazajött, *a Krisztinavárosban, édesanyjának házában megnyitotta az első óvódát, amelynek létesitésével megelőzte még Ausztriát is.* Ezt az óvódát a grófnő később átvitte az 1817-ben alapitott s a gróf *Zichy* Rafaelné elnöklete alatt még ma is működő *Budai Jótékony Nőegyesület* házába. Ő még „angyalkertnek" nevezte el az óvódát, amelyben a gyermekeknek nemcsak a neveléséről, hanem ellátásáról is gondoskodott. *Brunswick* grófnő — bár évtizedeket töltött külföldön — itthon elöljárt a magyarositásban. *Az óvódát már alapitása második évében magyar nyelvüvé szervezte át.* Ennek országos jelentőségü következménye lett, hogy az óvódát fentartó *Budai Jótékony Nőegyesület* is — amely a nádor feleségének elnöklete alatt a legelőkelőbb egyesület volt a fővárosban — 1829-ben a magyart tette hivatalos nyelvévé. Az Ég hosszú élettel jutalmazta *Brunswick* grófnőt, sok évtizedeken át tapasztalhatta, hogy mennyire szaporodnak az „angyalkertek" az országban. Élete végén falura vonult s 1861-ben unokahugánál, gróf *Forray-Brunswick* Juliánál, Dukán hunyt el.

Felkerestük *Schár* Erzsébet művésznőt, aki budafoki villájában mondott a *Budai Napló* munkatársának néhány szót a pályázatot nyert szoborról, amely álló női alakot ábrázol, amint az előtte álló gyermek vállára teszi a kezét. A szobor a leegyszerüsitett érzések puritán erejével érzékelteti a nőiességet, az anyai meleg ragaszkodást, a féltő, de örömet jelentő anyai aggodalmat. A művésznő a következőket mondotta:

— Mielőtt művem megtervezésébe fogtam volna, hónapokig tanulmányoztam „rangrejtve" a *Czeke* Marianne dr. kiadásában megjelenő „Brunswick Teréz naplója" füzeteket. *Nem portrét alkottam a lelkemben, mert a személy mulandó, hanem intim megnyilatkozást, amely a humánus szeretetet fejezi ki.*

A szobor felállitásához szükséges összeget a bizottság már össze is hozta és most tárgyal a Nőegylettel, hogy az annak tulajdonában lévő ház külső sarkán egy *embernagyságú szobornak helyet adjon.* Helyet az alapitónak, Brunswick Teréznek, akinek emlékét egy halhatatlan szerelem, Beethoven életének egyik fejezete és ez a kis szobor fogja hirdetni a budai Várban.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő
I. Krisztina-krt, 139
Telefonhivó: 157-997

Egy-két dolog a magyar zenéről meg a betyárvilágról

Irta: Melczner Jenő

Tiz esztendő óta adtam minden borestélyemen egy-egy ismertetőt érdemileg immár befejezett nagy munkámból, a magyar nép és köznyelv s a magyar lélek enciklopédiájából. Ezúttal a magyar zenéről és a betyárvilágról óhajtok rövidre fogott izelitőt nyujtani.

Népzenének mondjuk az olyan egymáshoz hasonló dalokat, amelyeket a nép nagyrésze hosszú időkön át énekel. Ezeket két főcsoportra oszthatjuk: a régi népdalokra és az uj dallamokra. A r é g i e k e t, a legértékesebbeket, már leginkább csak népünk ismeri. Ennek főbb sajátosságai az ázsiai eredetü hiányos ötfokú (pentaton) hangsor, az egymástól eltérő, négyszakaszos dallamsor és a szövegsorok szótagjainak azonos száma.

Régi népdalaink a magyar részeken lényegileg azonos szerkezetüek; már csak kevés öreg emberünk ismer közülük néhányat, számukat ezidőszerint mintegy ezerre tehetjük. Az u j a b b d a l l a m o k csak mintegy 110 évesek. Ezek jellegzetessége a tánclépésszerü ritmus, az egyező első és negyedik szakaszok szimmetrikus, helyarányos dallamszerkezete.

Eddigelé mintegy 3200 darabot jegyeztek fel közülök. A többi népdal, az ezidőszerint ismert összesen mintegy 10.000-re tehető dalainknak kb. 60 százaléka, legnagyobb részben müdal, leginkább az uriközönség zenéje, a cigányzene zöme. Mig a magyar népzene nagymértékben volt hatással nemzetiségeink zenéjére, addig ez az előbbit csak igen kis mértékben befolyásolta.

Hóman Bálint irta meg 1933-ban bátran és találóan, hogy „ahogyan a magyar nyelvből a magyar nemzet egysége lép elő, úgy lesz a magyar zenéből a müvelt világ zenéje". Ugyanezt mondja Cecile Gray is e soraiban, hogy „a jövő Európának zenéjében a magyarság veszi át a vezetőszerepet".

Sajnos a XVI. század előtti időkből egyetlen magyar szövegü zeneemlékünk sem maradt fönn, pedig a krónikák szerint már honfoglaló vezéreinkről is szóltak énekek.

A XVI. században került papirra vagy 40 régi dallam, a Tinódi és a Hoffgreff gyüjtemény. A régi magyar zene, mint a többi keleti zene is, egyszólamú volt. Az összhangzást, az összhangot nem ismerte. Maróthy hozta be nálunk 1743-ban a „Harmóniás éneklést" s ezzel a kótát, aminek elterjedése csak 1850. után, a vidéki dalosegyesületek alapitásával állott be. (többszólamúság). Sokhelyütt még a tánczenét is csak egy szál cigány húzta, vagyis elmaradtunk a nyugattól, lassú volt a zenei fejlődésünk. Még a XIX. század vége felé is 3-4 évszázaddal maradtunk el a franciától, némettől és még az egyházi zenét sem énekelték hangjegyről, bár már akkor volt egynéhány kótás énekeskönyvünk, mint pl. az 1851-ben kiadott Kolozsvári Énekeskönyv, a Dobai István éneke, a Rákóczi kesergője stb. Ezért voltunk Kodály szerint a régi énekeket illetőleg csakis az egyes helyeken fennmaradt hagyományokra, apáról-fiúra szállt dallamokra utalva. Azért nem terjedtek el kellőképen a Szenczi Molnár Albert zsoltárai sem, mert kevesen ismerték a kótát, amely a régi hagyományokban még csak a dallam vázlatát adta.

A mai zeneoktatás alapjait Bartay Endre fektette le, ő volt az első, aki Pesten énekiskolát állitott fel. Bartay énekiskolája négyévi működés után megszünt. Utóda a Pest-budai Hangászegyesület lett, amely 1840-ben nyilt meg. Ebből lett a „Zenede" is, később a „Nemzeti Zenede", amelyben már hegedült, flótát, zongorát és gordonkát is tanitottak.

A magyar zene kifejlődését, törvényeit Molnár Géza dr. foglalta tudományos alapon egybe, oly módon, amely a külföldön is ritkitja párját. Történelmi alapon bizonyitja a háromtagúság, a sulytalan kezdet, a ritmusbeli teljes változatosság és szabadság jogát. Kifejti a zeneelmélet egész területét, kijelöli a zenealkotás módját, eszközeit, neveli a céhbeli zenebirálatot ,a zenekritikát. Szerinte a régi magyar zene két forrásból merített. Dallamait az egyházi zenék, ritmusait a középkori kontrapunktista iskola változatos zenéje szolgáltatta. Ritmusa az ősi zsidó-keresztény ének csapongásának (rapszódiájának) átöröklődése.

A magyar zene két jellemző elemét a sulyos rövidség és a korijambus alkotja, ezek a magyarosság szülöttei. Megállapitja, hogy a magyar zene nem cigányzene, a cigány csak megértő előadója a magyar dainak. A hegedűt és a cimbalmot sem a cigány hozta be hozzánk, mert a hegedű ősét, a rebek-et, már a VIII. század végén ismerték, a cimbalom pedig általános hangszere volt a középkorban az európai népeknek. (cembaló, salterio, Hockbrett.)

A régi ázsiai népközösségnek megvolt a maga zenei nyelve, amelynek főalkotó eleme az öthangból álló hangsor volt. Az ugorok s szomszédaiknak szintén volt egy ősrégi zenei hagyománya. E két hagyomány egybekeveredett, s azt az északról a Kaukázusba vándorló nép, a magyar magával hozta.

Magyar parasztdallamaink egyrésze sokban egyezik az ázsiai cseremiszek dalaival. Valószinü, hogy azokat — a magasabb müveltséggel egyetemben — ugy mi, mint a cseremiszek mintegy másfélezer év előtt együtt vettük át a bolgár-töröktől, akiknek fennhatósága alatt jóideig állottunk. Tehát azok nem ugor eredetüek.

Mindinkább bebizonyosodik, hogy a magyar népzene az, amelyből uj európai zene fakadhat. A magyar népben, a magyar parasztban olyan óriási zenei melosz lappang, amivel ma egy nép sem rendelkezik Európában. A horvát, szerb, a bolgár és a finn népzene sokkal sekélyebb, esztétikailag számba sem jöhet a magyar népzene varázsa mellett. Európában az egyetlen faj a magyarság, amelyben ilyen kollektiv lélek virágzik. A jövő Európa dallamkincse a mi kezünkben van, mondja Szigethy Endre is és ez az óriási kultúrális kincs akkora értéket jelent a magyar muzsikuslángész kezében, aminővel ma a világ egyetlen más muzsikusa sem rendelkezhetik.

Kodály Zoltán szerint a magyar zene ősi motivumait, zenevezéreszméit, elemeit legérintetlenebbül a bukovinai csángó magyarok őrizték meg.

Claude Debussi, a francia muzsika nagymestere, a Rózsavölgyi és Társa Cég főnökéhez, Bárczy Gusztávhoz irt levelében (1919. XII.) a következőkép nyilatkozott a magyar népzenéről:

„Ugy látom, hogy önök, magyarok zenéjüket nem tudják a maga értéke szerint méltányolni.. Ez önöknek annyira ismerős, hogy nem tulajdonitják neki azt a mélységes müvészi jelentőséget, amely azt teljes mértékben megilleti. Ez a zene igazán van olyan szép, mint az önök régi himzései és csipkéi. Ne kövessék a mi példánkat, ne engedjék magukat falhoz állitani a német zene ál-mélységétől és gyötrelmes „modernizmusától".

A Lebédiából az uj hazába vándorolt magyarság teljesen egyéni, önálló, a nyugatitól elütő ősi zenekulturával birt, melynek kialakult dallama, ritmusa és skálaképzése teljesen sajátos, különleges volt, s az, az örökös mostoha viszonyok folytán akkor már kifejlett kutlurájú nyugattól századokon át elszigetelt maradt.

Évszázadokon át nem ismerte meg a külföld az akkoriban csak a magyar nép körében busongó ősi, sajátos keleti dalokat, amelyek a népben megőrizték annak ősi lelkületét, s fenntartották a sok csapás között már-már elernyedt életerejét. A magyart fenntartó népköltészetet és népdalt a magyar ur alig ismerte. Uriházaink a külföldet majmolták, idegen mesterekkel, zenészekkel nevelték gyerekeiket, főként nagy volt a német befolyás. A XIX. század első felében még nincs magyar operaházunk. Az első magyar szinlapot és belépőjegyet Liszt Ferenc nyomatta! Ekkoriban Pesten még kottakereskedő sem volt. Ekkor kapott lábra a verbunkos stilus, amely előtt főuraink termei is megnyiltak. Ez volt a magyarság öntudatraébredése. És végre az első napsugár! Erkel Ferencünk lépett a nyilvánosság elé. Ekkor kezdődött meg a magyar zenevilág uj korszaka: a magyar népmüvészet ereje győz a nyugati egyéni müvészet felett, s száz évvel később már vezetőszerepre jut.

A népies, magyaros verbunkos főbb előharcosai Bihari, Lavotta, Csermák, Rózsavölgyi és Ruzsicska voltak, de a kristálytiszta verbunkost Erkel Ferencnek köszönhetjük. Az itt emlitett mestereken kivül a „nagyok" csoportjába tartoznak még Bartay, Bognár, Doppler, Egressy, a többi Erkel, Mátray, Nyiznyay, Simonffy, Szénfy, Szentirmay, Szini, Thern és Zimay.

Erkel Ferenc, a stilus legnagyobb mestere, az operába is bevitte a verbunkost s az olasz-német mintát magyar levegővel töltötte meg, nála Rossini, Verdi és Bellini csak keretül szolgáltak, a lelket ő adta tökéletes müveibe. Utána sorakoztak Liszt, Mosonyi, Goldmark, Mihalovich, Hubay, Dohnányi, Siklós Albert, Bartók, Kodály, Weiner stb. stb.

Amig a nyugati népek zenéje már régen felszivódott a müzenébe, addig a magyar népzene önállóan uralkodik ma is. Ez a zene az ősiből ujra kelt, megujhodott igazi magyar zene, amely ma már büszkében tölti be ősmagyar kultúrával a világ operaházait, hangversenytermeit.

Egy darabig azon gondolkodtam, vajjon egyáltalán tárgyaljam-e munkámban a betyárvilágot, a hangzatos betyárvirtust, betyárbecsületet, betyárromantikát: végül is abban állapodtam meg, hogy ahol azt a történelemmel, a politikával, vagy a folkloreval való vonatkozás kivánatossá teszi, ott ismertetem a körülményeket, egyébként azonban csak érintem a tárgyat.

Kétségtelen ugyanis, hogy legtöbb esetben csak a beteges lelkiállapot faragott hősöket a bünözőkből és költött legendákat a zsiványokról, haramiákról, rablókról, lókötőkről, házásókról, vásáros tolvajokrol s egyéb gézenguzokról. Természetes, hogy az oly dolog, mint a szegényt, a diákot nem bántás, sőt segélyezés, nem betyárvirtus vagy becsület, hanem betyár észszerüség volt, mert egyrészt ezektől ugy sem vehettek el semmit, másrészt pedig ezek segitségükre lehetttek az elbujtatásnál stb. Másrészt azonban sok enyhitő körülményt lehet felsorolni a jobblelkü betyárok eljárásánál, ahol a betyárvirtusról, becsületről tényleg lehetett beszélni. A nagy Bismark fia irta, hogy az ország nagy részét végigkocsizva, többször találkozott szegénylegényekkel, de sohsem lett baj belőle. Békés, csöndes, jámbor, elkeseredett emberek ezek — irja naplójában, de se nem rablók, se nem útonállók és nem is gyilkosok."

Ráday Gedeon grófnak, a betyárvilág kiirtására kirendelt kormánybiztosnak naplója szerint a magyar parasztlegény a Bach korszakban a 11—12 évig tartó katonáskodás elől való menekülés céljából szegődött fel betyárnak. Ebben az időben erőszakkal, pányvával fogták össze a magyar legénységet katonáskodásra, s terelték ki az országból Ausztriába.

Ez igy is volt, de emellett nagyrésze volt a dologban az igazságtalan jobbágysorsnak, törvényeink gyöngeségének, a gyatra közrendészetnek és a nehéz közlekedésnek, s csak elvétve fordult elő, hogy valamely virtusos cselekedet miatt kellett elbujdosnia a legénynek.

A főok mindenesetre a tulhosszúra kényszeritett katonáskodás volt, amely sorsban legtöbbször csak nyomoruság várt a szegényre. De az is előfordult, hogy az ugynevezett pásztorbecsület tilos dolgokra kényszeritette a számadót, aminek rendszerint az lett a vége, hogy a számadó maga is beállott a szegénylegények sorába.

Ráday azt is irta róluk, hogy tettük legtöbbször csak ez elkeseredett, hazájuk sorsán kesergők kuruckodása volt. Természetes dolog volt, hogy a magyar nép inkább a bujdosó magyar legényeknek fogta pártját, mint a gyűlölt osztrák zsandárnak, s igy lett a pásztorból a betyár orgazdája, vele egy követ fuvó cimborája. Ha a zsandár közelgett, a tanyai nép levette a vedret s a magasba szalajtotta a gémet. Ez volt a jeladás. Bécs egész századokat küldött ki a betyárvilág ellen, de több pusztult el azokból, mint a szegénylegények közül. Bachnak 9000 főnyi zsandárja 10 év alatt csak hat betyárt fogott el, igy szorult az osztrák a magyar vármegyei rendőrségre. A kiegyezés után az osztrák zsandár helyét a magyar pandurok legjava, a mindenre kész garibaldista obsitos katona foglalta el. Ezek roppant vakmerőséggel vetették magukat a betyárokra, puszta kézzel is fogtak el közülük sokat; paprikát lőttek a támadó betyár szemébe; pár év alatt ki is pusztitották őket.

Maradékuk az ugynevezett „elszánt emberek" (elszánt kéregetők) voltak. Ahol nem adtak nekik elemózsiát, ott gyujtogattak.

A betyárvilág központja Csongrád volt. Nagy betyártanyák voltak a Bakonyban, a Dunántul, az orgoványi tolvajosban, a Nagyalföld mocsaras, lápos rejtekeiben. De akadt a Hortobágyon is és száz más vidéken.

A betyárnak többféle elnevezése volt. A közönségese volt a futóbetyár, kapcabetyár, lacibetyár. Az utóbbi kettő az ugynevezett betyárvirtust nem ismerő, az igazi betyár által lenézett zsivány fajta, aljabetyár volt. De a kapcabetyár elnevezésen sok helyütt a sorozás alól elmenekült szegénylegényt is értették. Ezek főként a Duna-Tisza közén és Szeged környékén tanyáztak, ahol tanyáról-majorra jártak, ennivalót, s pénzt követeltek. Nem sokat, de akitől nem kaptak, azt kiperzselték lakából.

A magányos futóbetyárt úgy a pásztor, mint a reguláris betyárt kimélő pandur is üldözte, ezért iparkodott minden futóbetyár bandába verődni. Az igazi betyár a lókötő volt. (A csikót kiszakitja a ménesből, a marhát elszalajtja a gulyából, a birkát elhajtja a nyájból.)

Kommenciós betyár volt a nép előtt tekintélyként szereplő bandavezér, akinek a földesúr évente rendesen adózott, hogy az övét ne bántsák, s az idegen betyár elől megvédjék. Ezeket reguláris betyároknak is nevezték, főleg ezeknél tartották be a betyárregulát, a pusztai bőcsületet.

Az oláhok Hórát és Kloskát, a rácok Szegedinác Pérőt, a tótok Jánosik haramiát (XVII. sz.) nemzeti hősükként ünneplik, tiszteletükre külön ünnepségeket is rendeznek.

A betyárnak, pásztornak külön törvénye, szokása volt, s azokat szigoruan betartották. Regula volt, hogy a betyár a saját határából nem szakitott ki lovat, nem szalajthatott barmot, csak idegenből. A regulaellenes dolgot szigorúan büntették. Bogár Imre bandájának pénztárosát, Dönti Petit, a rejtekhely elárulásáért a bugaci nagy baromitató tóba vetették. Szegénylegényszánásnak nevezték az ezek ellátásához szükséges természetbeni járandóságoknak a gazdáktól való beszedését. Erre külön szervezetek szolgáltak, azok hajtották be.

(Folytatjuk)

Uj zenei könyvek!

Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
„ Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—

Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

RÉGI VILÁG

Aki az 1848-as lapokat olvassa, annak észre kell vennie, hogy csupa külföldi hir van bennük. (Természetesen a március 15. előtti lapokról beszélünk.) A szabadabb gondolatokat az akkori ujságiró külföldi hirekbe csempészi bele és még a hazai eseményekről is amerikai forrásból ad hirt. Jellemző erre a *Pesti Hirlap* február 27-i száma, amely egy amerikai lapot idéz, hogy elmondhassa: Magyarországon kezdődik valami, maga a nemesség készül levetkőzni a maga előjogait. A cikk a következőképen hangzik:

„Lassacskán majd azt is megérjük, hogy hirünk nemcsak a Rajnán megy túl, hanem elszárnyal „hetedhét országon túl, az Operencián keresztül is" amaz ifjú világrészbe, hol az ó Európa institutioi csak hirből ismeretesek . . . Ludwigh Sámuel úr, e honnak szülötte, egy levelet irt a „Hervald" (!) czimü ujyorki lap szerkesztőjéhez, mellyben több között ezeket mondja:

— Magyarország olly hon, hol büszke nemzet lakik, melly sok századokon át a moslemek ellen viselt harczaiban vitézségét bebizonyitá; olly hon, melly szép és termékeny, — melly már bölcsőjében az angol magna chartához hasonló alkotmánynyal áldatott meg; olly hon, melly hajdan önkirályait választá, hatalmas és független vala, mig 1526-ik évben a mohácsi gyászos napon nemességének legszebb virágait temeté el; olly hon, melly sok viszály által hányatott, s melly népnevelésnek szükében más miveltebb nemzetek előtt sokáig terra incognita vala. Ezen hon felébredt álmából, értékét, mint nemzet, érezni kezdi, s hatalmas haladásával, mellyet nyelv, művészet és tudomány körül kifejt, de leginkább szabad alkotmányos elveivel, mellyek a nemesség nagyobb részében önpraerogativái ellen gyökereznek, magára vonja a külföld figyelmét.

— Való — igy folytatja tovább — hogy itt létezik még sok ollyas, mi a világpolgár szivét minduntalan sebzi. Van egy hatalmas osztály, melly az ország kilenczedrészét birja, s melly a nevelésre és törvényhozásra nagy befolyással bir. Ellenben nem igen látható még nagyobbszerü anyagi haladás, s a népképviselet nincs még szabályozva. De már szülőfélben van a nagyszerü mozgás, s e hon, megrázkódtatva ugyan, de törve nem, szebb jövőnek néz elébe. A politicai pártok, oppositio és conservativ, már rendezik magokat, s a politikai élet mindinkább kifejlődik.

Végül levelét a népnevelésrei serkentéssel rekeszti be hazánkfia."

A „Hewald" alighanem a „Herald" akar lenni. Az akkori közönség előtt merészen hangzott az olyan mondat, hogy „ezen hon felébredt álmából, értékét mint nemzet érezni kezdi." Ezt csak Amerikán keresztül irhatta akkor magyar lap.

A PÁRISI FEBRUÁRI FORRADALOMROL SEMMI HIR

A párizsi februári forradalomról, amely pedig egész Európában lángragyujtotta a forradalmak tüzét, egyetlen szó sincsen a magyar lapokban. A cenzura nem engedte. Ami francia volt, az gyülöletes volt a reakció előtt, mig a nemzet — épen ellenkezőleg — rajongott mindenért, ami francia: Párizs felé tekintett Európa minden szabadságért lelkesedő népe.

Csodálatosképen az olaszországi eseményekről, ha röviden is, mégis beszámoltak a lapok. Természetesen nem az északi tartományok dolgairól, — hiszen ott Ausztria ellen küzdöttek az elnyomott olasz hazafiak — hanem a délibb népekről. A *Pesti Hirlap* hasábjain olvassuk az ottani forradalmi eseményekről szóló alábbi rövid tudósitást:

„Olaszország. Rómában a nép azon reményben van, hogy a pápa alkotmányt ad. A pápa, ugy mondják, ez ügyben ugy nyilatkozott magánkörben, hogy neki mindegy, ő alkotmányt is adhat, ha olly jogokat nem kívánnak megcsonkitani, melleykből nem engedhet.

A toscanai nagy herceg febr. 11-én kiadott motupropriájában azt nyilvánitá, hogy rövid időn képviseleti alkotmányt fog adni népének.

A sicíliai felkelők eddig még nem nyilvániták hivatalosan, hogy a nápolyi királytól külön királyt kivánnak, de az alkotmányra annak ismétlésével feleltek, hogy nekik 1812-iki alkotmányuk kell, külön parlamenttel.

Pádua és Pávia városokban egy nap és egy órában febr. 8-án déli után 5 órakor, történvén felkelési mozgalmak, minden arra mutat, hogy az ügy előre el volt rendezve, s mi igen nevezetes, ezen országban, hol eddig az emberek nyiltan esküdtek össze, még semmi nyomára nem jöttek az intézőknek."

„GESSLER KALAPJA"

A porosz zsarnokságot gúnyolja a Pesti Divatlap berlini tudósitása, amely ma ártatlan hirecskének látszik, akkor azonban nagyon nagy jelentősége volt annak a rejtett célzásnak, amely a szinházi tudósitásból bukkant a forradalmi hajlandóságu lelkek elé. A szinházi hir következőképen hangzik:

„(Berlinben) a kir. szinházi felügyelőség körlevelet bocsátott minden szinész- és énekeshez, miszerint ezek akkor, midőn koronázott fejedelmek látogatják meg a szinházat, többé fedett fővel, még abban az esetben is, ha a szerep ugy hozza magával, szinpadon megjelenni ne merjenek. Igen kiváncsiak vagyunk — mond a Korrespondent — mikép fogják majd Wilhelm Tell azon jelenetét adni, midőn Tell vonakodik Geszler előtt kalapját levenni."

Másképen beszélnek majd az ujságok két hét mulva. Március 15-e után! . . .

Lechner Jenő és Kotsis Iván professzorok lesujtó birálata a Svábhegyre tervezett lovagvárszerü turistaszállóról

A *Budai Napló* legutóbbi számában jelentettük, hogy a Beszkárt a fogaskerekü végállomás közelében mintegy kétezer négyszögöles területen turistaszállót építtet. A már kész tervek szerint a szálló, amelyre a Beszkárt 200.000 pengőt irányzott elő, lovagvárszerű tornyos épitmény lesz és stilszerűen fog beleilleszkedni a svábhegyi környezetbe. A Beszkárt elgondolása szerint a szálló nevezetes idegenforgalmi tényezővé fog fejlődni.

A turistaszálló terve élénk feltűnést keltett és elsőnek a hozzáértők közül dr. *Kotsis* Iván műegyetemi tanár, a nagyhirű épitőművész tiltakozott ellene a *8 Órai Ujsághoz* intézett nyilt levelében.

Kotsis Iván professzor hangsulyozottan emeli ki, hogy egy modern szálloda elemi erővel kivánja meg a kor formáit és alakjait, hogy *azt egy középkori stilusu épület formájában megoldani nem lehet.* Ha össze is lehetne egyeztetni a mai modern szálloda követelményeit a középkori történelem formáival, ez az épület sohasem lenne egészen középkori, mert hiányzik belőle a középkor szelleme, amelyben a középkori formák jelentkeztek és csupán egy *hamis köntösbe öltöztetett épitmény jönne létre.*

A történelmi tradiciókhoz való ragaszkodás nem abban nyilvánul meg, hogy a történelmi formákat lemásolják, hanem abban, hogy, hiven a magyar történelem hagyományaihoz, minden korban lépést tartsunk a művelt országok fejlődési állapotával. Magyarországon Szent István korában románstilusú házak épültek, az Anjouk alatt gótikus épületek, Mátyás király korában a renaissance volt az uralkodó, a Habsburgok alatt a barokk-stilus, Mária Terézia idején a copf-stilus, József nádor alatt pedig uj klasszikus stilusban épitettek: a magyar épitőművészet hagyománya tehát azt igazolja, hogy minden időben együtt tudtunk haladni a kor szellemével és soha sem fordult elő, hogy hátra nyultunk volna egy többszáz évvel előbbi korszak formáihoz.

A Beszkárt idegenforgalmi attrakciónak szánja ezt az épületet. *Alig hihető, hogy a külföldről hozzánk jövő idegenek részére, akik számtalan nagyszerüen megtervezett modern szállodaépületet ismernek, attrakciót jelentene az, ha itt egy operettkastélyba kerülnek.*

Nyilt levele végén *Kotsis* professzor arra kéri a Beszkárt igazgatóságát, vegye fontolóra a magyar épitészek nevében is az elmondott érveket és *ne terveztesse a svábhegyi turistaszállót Mátyás korabeli stilusban, hanem érvényesitse a mai modern formákat.*

LECHNER PROFESSZOR A SVÁBHEGYI „LOVAGVÁRRÓL"

Megkértük *Lechner* Jenő professzort, a magyar épitészet történetének tudós művelőjét, mondja el véleményét erről az érdekes ügyről a *Budai Naplónak. Lechner* professzor, akinek tervei alapján számos régi műemlékjellegű épület kapott megujitott köntöst és a régi Pest-Budának épp ugy, mint a városrendezés problémájának is egyik legalaposabb szakértője, többek között a következőket mondotta:

— Oly helytállónak találom dr. *Kotsis* Iván hozzászólását, hogy ahhoz alig van hozzáfűzni valóm. *Aláirom minden sorát* és ugyszólván ugyanazt kellene elmondanom vagy megirnom, amit ő oly világosan és alaposan kifejtett. *Tiszteletben kell tartani minden kor épitőművészetét,* amelynek meg van a maga sajátos, más korra át nem vihető jellegzetessége. Sokat foglalkoztam a restaurálás problémáival és alkalmam nyilt művészeti és művészettörténeti elgondolásaimat a gyakorlatban is megvalósitani azoknak az épületek átépitésével, amelyeknek megujitása reám bizatott. Arra kell töredni az ilyen komoly feladatoknál, hogy megoldásuknál a modern szellem jusson szerephez.

Arra a kérdésünkre, milyen épitészeti stilus illeszkednék be legösszhangzatosabban a svábhegyi környezetbe. *Lechner* professzor ezt válaszolta:

— *A mai kor szellemében emelt épület mindenhová beillik.* Különösen a hegyvidék vegetációs környezete könnyiti meg a tervező épitőművész feladatát, hogy a mai kor szellemét jutassa érvényre. *Semmisem indokolja, hogy más korabeli formákat vegyünk át, még toldaléképitményeknél sem.* Még a műemlékszerű objektumok megujitásánál sem kell maradéktalanul átmenteni a régi stilust. Különösen Németországban és Olaszországban sok kitünő példát találunk erre.

— *Ismétlem és hangsulyozom, hogy régi korok épitészeti stilusának feletevenitése és alkalmazása semmivel sem menthető és határozottan művészietlen.*

Ami a svábhegyi épitkezéseket illeti: ott nem lehet beszélni kialakult épitészeti stilusról. A legtöbb villa elavult „baufällig", ahogy a németek mondják. Ezek a régi villák lassanként eltünnek, hogy ujaknak, korszerűeknek adjanak helyet. Az uj épitkezéseknél pedig csak a kor művészetének felfogása juthat érvényre. Van ugyan — befásitott keretben — néhány műemlékjellegű épület is a budai hegyvidéken, ezek azonban nem lehetnek döntően irányadók az épitkezési formák megválasztásánál.

— Ezek az okok — fejezte be értékes fejtegetését *Lechner* professzor — amelyek arra késztetnek, hogy az utolsó betűig csatlakozzam *Kotsis* Iván kitünően megfogalmazott birálatához.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI., Vilmos császár-ut 63.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

HárunbégBuduni,aRendesEmber

Irta: Budai Hárombék Effendi

Budai Hárombék Effendinek egyenes, hiteles, kétségtelen őse volt ama jeles budai Béj, Hárunbéj nevezetű, ki Budán, vagyis török atyánkfiai nyelvén Budunban élt és holt. Miért is az utókor őt „Buduni", azaz Budai melléknévvel tisztelte meg. Igaz nevezetje nem is Hárun volt, hanem Su-Sarabartar, ami annyit jelent, hogy Vizissza. E derék Effendi ezt a csúfondáros nevet kapta kortársaitól, mert vizet nem ivott, csak olyat, melyben amaz Arabus Babot, vagyis Káhvét főztek. Nagy Káhvévizissza ember volt a szóbanlevő Effendi és gorombába és szókimondó is lévén, nyerte a Hárun nevet.

Mint Topidsi katonáskodott ama Frendsiek ellen, kik nem is Frendsiek, mert csak németek, bár erről nem tehetnek. Jeles Topidsi azaz álgyúsmester volt eme Effendi, ezért a hatalmas Padisah néki egy jól jövedelmező boszniai Bégséget adott. Bég az törökül Béj. Effendi tollforgató ember volt, ezért tituláltatott Effendinek. Napjai, mint nyugalomba vonult derűs bölcs, Budunban tölté, az itteni kövér, jeles ürühús, a pompás fehér magyar cipó, a budai Gürg Héliák, vagyis a Kelen Hegye lankáin termő derék veres bor, a háza ablakából a síkságra eső gyönyörű kilátás és a bögyös fehérnépek okán, mely asszonyi állatoknak nagy kedvelője volt a jeles Effendi.

Igy mindent tudunk e férfiúról: tudjuk, hogy Béj volt, kávéivó volt, literátus ember volt, goromba volt, katonás, nagy darab, nekidalmahodott Mahomet-ember volt. Ezért azt is tudnunk kell Effendiről, hogy a Föld kereksége, illetőleg a hatalmas Padisah temérdek Birodalma legrendetlenebb embere volt Buduntól Khoraszánig és Bendertől Skadárig, mely a talján Ferendsiek nyelvén Scutari nevezetű.

Hallatlanul rendetlen ember volt ez a derék Effendi. Mindent ellenkezően cselekedett, mint más rendes igazhivő. Szidta a Kádikat konokságukért, a Muftikat zsebrákságukért, a Szoftákat tudatlanságukért, az Agákat pökhendiségükért. Ez még nem lett volna baj, de a házatája rendetlensége kihívta kortársai és barátjai, a derék idős Sejkek nehezteléséť. „Oh te Effendi — mondá néki a Víz Városában lévő egyik Káhvé Kánéban, melynek cégére a Veres Ibrik volt, barátja Akhár Bég — mondjad, miért vagy olyan gyalázatosan rendetlen? Illik ez hozzád, érdemes vén Sejkhez? Irópulpitusodon a mennyezetig tornyadzanak az irott tekercsek, szőnyegeiden csibukszárak, félpapucsok, kávésibrikek, fületlen gombpitykék, gyertyacsutakok, irónádak hevernek! Kefédet a mécsesed olajtartó bödönjében tartod és turbánodból nem vered ki ama anyamacskát,mely ott vackolta be magát hét macskafi gyermekivel! Zsebed tele van mindenféle ócska kaczat-maczattal, úgymint van abban veres kréta, hegedűdhöz való olvadt gyanta, Háfiz verseinek egy görög fordítása, öt szem pisztáczia-mag, két lyukas ospora és ki tudná elmondani még mi? Házadnak mesterneje, ki reád takarit, zokogva mondja el fűnek-fának a te szörnyű rendetlenségedet! Elmondja, hogy nem engeded meg, hogy letakarítsa irópulpitusodat, hogy ablakodon leporolja a rácsot! Elmondja, hogy papirjaidat úgy őrzöd, mint Ridwán, a Paradicsomkert őre az Éden eme kertjét! Légy rendes ember, édes egy Effendim! — mondá a derék barát, Akhár Bej, a Top Káné, vagyis az Ódon Hadiszerek Tárosháza Livapasája, vagyis Ezeres Pasája.

— Igazad van, emberséges barátom! — felelt Effendi és elhatározta, hogy rendes ember lesz. Házát kitakaríttatta, szobáit, pulpitusait rendbehozatta. Ám ekkor El Asmodáj, az őszes gaz hunczfut, kárörvendő Dsinek között a leggazabb, belopakodott Effendi egyik papucsába és lázadást szitott Effendi tárgyai között.

Igy szólt ez az aljas Dsin a tárgyakhoz, a Keféhez, az Irónádhoz, a Papirkosárhoz, az Ollóhoz, a Szemétládához, a Kávétörő Mozsárhoz, a Findsákhoz és a Könyvekhez: — Oh ti balga Tárgyak! Eddig titeket uralt Effendi! Ti uralkodtatok fölötte! Most pedig rabságba kényszerit benneteket! Zsarnokotok lőn, nyakatokra nőtt! Iskátulyákba, polczokra, bödönökbe, döbözökbe kényszerit benneteket! Naponta kefékkel, seprűkkel, poroló spanyor nádakkal finakoltat, súroltat, csutakoltat benneteket! Rendre kényszerit benneteket, kik eleddig szabadok s magatok urai voltatok, miként a hal a vízben!

Igy El Asmodáj, e kicsiny, de gaz ördögfi, azaz Dsin. Ezután álmot bocsájta Effendire. Odaült a balvállára és igy sugdosott fülébe: — Effendi! Vége szabadságodnak! Nem te vagy tárgyaidnak ura, hanem ők a te rabszolgatartóid! Nem ők szolgálnak téged, te szolgálod őket! Addig, míg pontatlan, rendetlen ember voltál, gondtalanul, felelőtlenül élhettél magadnak! Álmodhattál szépet, furcsát, bolondost, szaladhattál az összes Delibábok után, mit a magyarok Délibáb néven nevez-nek! Lovagolhattál Táltos lovon, sirathattad a tavalyi havat és örvendezhettél fantáziád tarka bogarainak! Szabad voltál, mert a lelketlen Renden kifogtál! Élted életedet kedvedre. A Nap forgott körülötted és a csillagok járása hozzád igazodott! Te voltál a vlág közepe! Most azonban olyan rendes vagy, mint egy oskolamester, mint valami pennafaragó betűvető! Szolgálsz a rendnek! Szolgája, kutyája vagy papirkosaradnak! Vigyázol rá, hogy turbánod rendesen legyen feltekerve vén fejedre s nincs időd az álmok kergetésére!

— Héj azt a hét kölyökkutyát szoptató kutyamindenit a világnak, igazad van! — mordult fel Hárunbej Effendi. — Igazad van! Ez a lelketlen Rend az én bajom! Azóta, amióta rendes ember lettem, boldogtalan vagyok! Egész nap rendet csinálok és egyebet nem, csak rendet! Ebek Agájának való a Rend! Mire való a Rend? Rend a rendért magáért? Ebek öreganyjának kell a rend magáért a rendért!

Igy Effendi és azonnal visszaalakult azzá, ami volt, boldog, független, rendetlen emberré. Rótta a vén Buda utcáit, lefeküdt reggel és felkelt éjszaka. Minél rendetlenebb volt az irópulpitusa, annál szebbeket, furcsábbakat álmodott mellette. A Tárgyak boldogok voltak. A Ház Mesterneje zokogott. A Sejkek csóválták a fejüket. Effendi boldog volt.

El Asmodáj, a gaz Dsin elérte célját. Szép, igazi, rendes rendetlenség honolt Effendi életében. Tudatos, meggondolt, megrendezett, megszervezett, eltervezett rendetlenség. Effendi önmaga ura lett újra, nem a Tárgyak, a Valóság szolgája.

Igy történt ez 1638-ban, Budun városában ama Effendivel, kinek Hárun Béj volt a neve.

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13
Telefon: **162-765.**

Titokzatos villamosjárat Budán, amelyről csak a beavatottak tudnak

A villamosrelációk számjelzései — köztudomás szerint azt jelentik, hogy az azonos számú kocsik ugyanazon az útvonalon közlekednek. A 49-es útvonala a Kelenföldi pályaudvartól a Ferenc József hídon, Vilmos császár úton, Margithidon és Margit körúton át a Déli pályaudvarig vezet és igy joggal hiheti az utas, hogy ebben az irányban viszi a kocsi, ha 49-essel utazik.

Általánosságban igy is van ez. Azonban kellemetlen meglepetés érheti azt, aki délután két óra körül száll fel a Kelenföldi pályaudvartól a Gellért térig terjedő vonalrészen a 49-esre. Ebben az időtájban ugyanis van egy kocsi, *egyetlenegy,* amely nem a rendes útvonalon közlekedik, hanem a Gellért tértől a Gellért rakparton, Margit rakparton, Margithidon és Vilmos császár úton át halad visszza a Kelenföldi pályaudvarig. Nem tudjuk, kinek vagy kiknek a kedvéért állitották be ezt a titokzatos járatot, amiről ezer ember közül csak egy, ha tud, de ha már ilyen kivételes intézkedés van érvényben, *legalább hozzák azt az utazóközönség tudomására és adjanak ennek az árva, a maga nemében páratlan járatnak külön számot.*

Nem nagyjelentőségű dolog ez, a közlekedés rengeteg hibája mellett, de annál jellemzőbb. Épen annyira jellemző, mint a villamosmegállóknál felszerelt táblák óraadatai. *Itt még mindig a 12 órás időszámitás van érvényben és az utas sohasem tudja, déli 1 órakor, vagy éjjel 1 órakor indul-e az utolsó kocsi.* Különösen zavartkeltő ez azoknál a relációknál, amelyek csak a nap bizonyos szakaszaiban közlekednek.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Laticel matrac

LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS

Gyártja a **Magyar Ruggyantaárugyár**

„Budai becsület"

Az Iskola-utca 34. számú évszázados házban van egy ötvenéves fűszer- és csemegeüzlet. 1887-ben alapitotta Barhanovits Antal. A környék lakói vásárolnak a kis boltban, sok vevő már 30—40 éve.

Néhány hónapja új tulajdonos vette át az üzletet, egy idősebb hölgy, aki azt leányával és vejével együtt vezeti. Uj emberek Budán, akik idegenül állnak a budai szokásokkal, budai erkölcsökkel szemben. Az anya ül a kasszában és napról-napra különös meglepetések érik.

Jönnek elsején a jó budaiak, fizetni. Jön az idős tisztviselő, aki már harmincöt éve vásárló és megkérdi mennyivel tartozik. Szó nélkül tudomásul veszi az összeget és fizet. Vásárlókönyvecskéje sincs. A kereskedő lelkiismeretére van bizva, menynyit kér, mint tartozást. „Ha 35 évig jó volt igy, jó lesz ezután is" mondja a vevő, mikor a kereskedő figyelmezteti, nézzen utána, stimmel-e a tartozás. Jön egy öreg anyóka. Leteszi pénztárcáját a pultra: „Ugyan kérem nagysága, tessék kivenni belőle annyit, amennyivel tartozom". Könyvecskéje neki sincs, a boltos lelkiismeretétől függ, mennyit vesz ki az erszényből. Ilyen és hasonló esetek sokszor ismétlődnek a régi boltban.

Ennél nagyobb dicséretet igazán nem kaphat kereskedő, mint Barhanovits Antal kapott ezzel a százszázalékos bizalommal, melyet a jó budaiak átvittek az új tulajdonosokra is, akiket annyira meghatott ez a szinte naiv bizalom, hogy az üzlet nevében is megörökitették ezt a rendkivüli becsületességet és ma már ott büszkélkedik a kis bolt felett a cégtábla: —ő

„1887-ben Barhanovits Antal által alapított Budai Becsület"

A szociális gyermekvédelem problémája a XI. kerületi Vöröskereszt-választmány előadássorozatában

A XI. ker. szentimrevárosi Vöröskereszt választmány szociális előadássorozatot hirdetett, melyre a szociális gyermekvédelem legkiválóbb szakértőit sikerült megnyerni előadókul. Az első ilyen előadást február 23-án tartotta a választmány a XI. ker. elöljáróság dísztermében.

A kerület sok számottevő egyénisége jelent meg, a ker. társadalmi egyesületek, kaszinók, gyárak, iskolák elküldték képviselőiket.

Bevezetőül Brontsch Gézáné, a XI. ker. Vöröskereszt választmány alelnöknője köszöntötte az előadókat és egybegyülteket.

Az est első előadása dr. *Kósa* Ferencnének, az iskolanővéri intézmény vezetőjének *A gyermek, a szülő és az iskola viszonyáról* irt értekezése volt, melyet a jeles szerzőnő betegsége miatt *Vendrey* Klára vöröskeresztes megbizott olvasott fel.

A kitünő értekezés megrázó színekkel ecsetelte a mai gyermekek keserves sorsát, kik nyomortanyák szörnyű katlanaiban nőnek fel és ismertette azokat az intézkedéseket, melyekkel egyes külföldi államok a gyermekeket és a serdülő ifjuúságot védik. A mi gyermekvédelmünk sajnálatosan messze hátramaradt, aminek elsősorban az az oka, hogy *a magyar közvélemény teljesen tájékozatlan a szegényebb társadalmi osztályok fiatalságának rendkivül siralmas helyzete felől.* A közvélemény nem tudja, hogy évről-évre szaporodik a fiatalkorú bűnözők száma, amit igazol, hogy 1937-ben már 1618 bűnös gyermek került a fiatalkorúak bírósága elé. A fogyatékos gyermekek száma ma 20.000-re tehető, az idegbajos gyermekek száma pedig tizszer akkora, mint a tbc.-seké.

A közvélemény e szomorú tájékozatlansága az oka annak, hogy a költségvetés szanálásakor *elsősorban a gyermekvédelmi tételt kurtitotta meg a törvényhozás.* Épen ezért fel kell világositanunk a közvéleményt, s meg kell nyernünk a sajtó támogatását, hogy a nemzet utánpótlását, a magyar fiatalságot megmentsük, — míg nem késő.

A nagy benyomást keltő előadás után dr. *Schnell* János, a Gyermekpszichológiai Társaság igazgatója emelkedett szólásra. Dr. Kósa Ferencné szavaiba kapcsolódott be, amikor kiemelte, hogy mennyire nem tudja a közvélemény, hogy az idegbetegségek milyen szörnyű pusztítást végeznek, nem csupán az idősebb generáció, hanem az ifjúság soraiban is. Az emberek hajlamosak könnyű kézlegyintéssel elintézni a kérdést azzal, hogy gyermek nem lehet ideges. Pedig ma már tudjuk, hogy 18 százalékra tehető azoknak a száma, akiknek idegállapota nem normális. *Az elmegyógyintézeti ápoltak végeláthatatlan sora csak kis része azoknak, akiknek elmeállapota gyógykezelést kivánna,* de mai társadalmi berendezkedésünk mellett ezeknek is helyet szorítani lehetetlen. A megelőző gyógyitást kellene az idegbetegségek gyógyitásánál is követni. A megelőzést pedig a gyermekkorban kell megkezdeni, mert a tudományos kutatás kideritette, hogy a legtöbb elmezavar csiráját a gyermekkor lelki zavaraiban kell keresni. A megdöbbentő és tanulságos esetek egész sorát sorakoztatta fel saját gyakorlatából, melyek mind azt tanúsitották, hogy később már helyrehozhatatlan elmebeli és idegbeli fogyatékosságokat hogy lehet megelőzni már gyermekkorban, ha a környezet, a fiatalkorúra befolyással levő körülmények gondos mérlegelésével a gyermek romlásnak induló lelkivilágát megmentik, gondozásba veszik szakértő kezek.

A lebilincselő előadást dr. *Duday* Alajos tanácsnok, XI. ker. elöljáró, a szentimrevárosi Vöröskereszt választmány elnöke köszönte meg a hallgatóság nevében.

Elfogyott a kőanyag— „porburkolat" az óbudai kivezető főúton

Félreértések elkerülése céljából közöljük, hogy nem az idén fogyott ki, hanem még a mult évben és igy az örömmel üdvözölt, állitólag elkészült utvonal a valóságban még mindig nincs készen.

Az *Evező- és Nagyszombat utcák közötti, körülbelül 250 méteres szakaszra már nem jutott kő,* az egyelőre *porral* van burkolva. Uj budai specialitás, hogy nemcsak az utat, de a járókelőket is burkolják: az itt száguldó autók porfelhőbe burkolnak mindent és mindenkit. Nem haragszunk az autókra, mert hiszen egy ilyen nagyszerű utnak éppen az a hivatása, hogy a járművek a lehető legnagyobb sebességgel közlekedhessenek rajta, de haragszunk azokra, akik miatt a tervezett utvonal pontosan kiszámitott anyagszükségletének leszállitása késedelmet szenvedett.

Most már odaszállitották a szükséges hiányzó kőmennyiséget, de a kövezőmunkát még nem kezdték el, bár hetek óta alkalmas lenne erre az időjárás. Mi lesz, mikor kezdik már? Vagy talán csak „disznek" vitték oda az ut mellé a kőrakásokat§ . . .

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. I
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál Együttese

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
BODÁN MARGIT ÉNEKEL

BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ BÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZ

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

BALÁZS LÁSZLÓ és Vörös Anikó
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban
Székely Dezső-jazz
Szántó Gyula éneke

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vizvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, klipszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGIT-KÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté ezeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Paplan, matrac

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18. PAPLAN, MATRÁC

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T: 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144 Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268-205

ÖREGDIÓFA
Söröző és Étterem
HEGEDÜS GYULA cigányzenekara muzsikál
Régi budai tradiclók! Uj modern vezetés
I., PÁLYA-U. 3.
Ifj. Wagner Béla ü. v.
Reiber József vendéglős
Telefon: 152-494

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Milyen volt a farsang 1848-ban

1848-ban is hosszú volt a farsang és volt alkalom bőven a táncra. A felébredt nemzeti érzés bizonyságaképen nagy esemény készült a farsangon: a magyar tánc divatbajött „úri körökben" is. Érdekes az alábbi hír, amely ezt közli és jellemző, hogy a magyar táncak mellett a lengyel és francia táncot is helyesli. Akkor — a német táncot gyűlölték. Február 20-án jelenti 1848-ban a *Pesti Divatlap:*

„(Örömhir a lelkesebb magyarok számára.) a hosszú farsangot fővárosunkban részvények útján egy közlendő

NEMZETI TÁNCVIGALOM

zárja be„ mellyben nyelv és öltözet kizárólag magyar leend s magyaron, lengyelen és francián kivül semmi egyéb táncz nem fog lejtetni. — Csak hiába, a végén csattan az ostor! — Él magyar, áll Buda még! — E tisztán magyar tánczvigalom, mellynek egy szikrája az ellenzéki körben vete lobot — hihetőleg márczius 4-én fog végbemenni. Készüljetek honleányok, hazafiak, kik az „egri névre szert akartok tenni!"

Az egyenlőség, szabadság, testvériség korában voltak azonban bajok is a farsangi események körül, olyan dolgok, melyek ellenkeztek a kor szellemével. Ezt a következőkben mondja el a *Pesti Divatlap:*

„Nálunk az álarcos bálok évenként mind inkább sülyednek, s azok helyett megannyi rang-, osztály- és egyéb czéhbálok keletkeznek. Ez osztálybálok a társas élet ferde kinövései már magukban is. Hát még ha tekintetbe vesszük a nevetséges bírálatokat, miknek egyes személyek e bálozások alkalmával ki vannak téve. Itt megbotránkoznak azon, hogy egy iparüző véletlenül meghivatott s megjelent; levélben tudtára adatik, hogy máskor a meghivást el ne merje fogadni; ott egy mivelt orvos a meghivandók közül kitörültetik, mivel zsidó; majd az szúr szemet, hogy a növendékek társaságában a jeles növelő is megjelent. Irodalmi érdemekért ne várja senki, hogy meg fog hivatni. E részben ugyan iróinkban is van hiba, kik a közmulatságokat, kevés kivétellel, szándékosan kerülik ott is, hová bejutni tölük függ. E kerülése a társas köröknek károsan hat vissza a szépirodalomra."

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Felkay Ferenc és Morvay Endre tanácsnokok ünneplése. A Fővárosi Rovatvezetők Testülete a városligeti Gundel étteremben vacsora keretében ünnepelte Felkay és Morvay fővárosi tanácsnokokat abból az alkalomból, hogy a kormányzó őket kormányfőtanácsosokká nevezte ki. A testület nevében Lázár József szerkesztő meleg szavakkal köszöntötte az ünnepeltek, akiknek nevében Felkay Ferenc köszönte meg az újságírók szívből fakadó üdvözlő-kívánságait. Ünnepelte mindkét tanácsnokot saját ügyosztálya is, külön, meleghangulatú házi ünnepség keretében.

Beliczay Imre — elöljáró. Szendy Károly polgármester Beliczay Imre dr. főjegyzőt bízta meg az Unger Béla nyugalombavonulásával megüresedett VIII. kerületi elöljáróság vezetésével. Beliczay Imre a fővárosi adminisztráció egyik legkiválóbb pénzügyi szakértője, aki éppen ezért nem is marad sokáig a VIII. kerületben, hanem tanácsnokká való megválasztása után — ami rövidesen várható — visszatér a városházára, ahol jelenleg Homolyay Rezső főjegyző, a pénzügyi osztály költségvetési előadója helyettesíti, mint ügyosztályvezető-helyettes.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12-80-tól DÖRNER SPORT-nál
II., FŐ-U. 37/c. Telefon: 167-372.

Pályi Gyula dr. halála. Fiatalon, mélységes megdöbbenést keltve, halt meg Pályi Gyula dr., a fővárosi törvényhatósági bizottságnak budai tagja, a Nemzeti Egység Pártjának egyik nagy reményekre jogosító képviselője. Pályi Gyula dr. nagytehetségű és kiválóan képzett tagja volt a budai társadalomnak, akire nagy szerep és szép jövő várt. Mindössze 39 éves volt, de képességeinél fogva máris vezetőhelyre került. Korai és fájdalmas betegsége akadályozta az ambiciózus, törekvő várospolitikust az utóbbi időkben, hogy teljes erejével vehessen részt pártjának és a főváros közéletének minden tevékenységében. Műtétnek vetette alá magát, amely, sajnos végzetessé lett reá nézve. Szive nem birta el az operációt, felmondta a szolgálatot. Pályi Gyula temetése impozáns részvét mellett folyt le, a főváros és a Nemzeti Egység Pártja számos előkelőségnek jelenlétében.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Virág Benedek hamvai a gellérthegyi sziklatemplomban. A Pálos-rend azt a kérelmet intézte a fővároshoz, hogy Virág Benedeknek, a nagy költőnek és történetírónak hamvait a Gellérthegyen létesített sziklatemplomban helyezhessék el. A kripta fedeléül Virág Benedeknek a tabáni temetőben lévő sírfedőköve szolgálna és az ottani kősírkereszt a multakra való örök emlékezésül a kripta mellett, a sziklafalba erősíttetnék. A pálosok, mint szegénységi fogadalmat tett s így vagyonnal nem rendelkező remete-rend, egyben azt is kéri a fővárostól, hogy az áthelyezéssel kapcsolatos, körülbelül 400 pengő költséget a főváros viselje. Az illetékes ügyosztály a kérést pártoló javaslattal terjessze a szakbizottság elé.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének I. és XI. kerületi csoportja március 9-én, szerdán délután 5 órakor tartja magyaros divatbemutatóval egybekötött teadélutánját a Szent Gellért-szálló termeiben. Anna királyi hercegasszony kilátásba helyezte, hogy magyar ruhában jelenik meg az ünnepségen. A divatbemutatót Szunyoghyné Tüdős Klára rendezi a Rákóczi téri női-ipariskola növendékeinek közreműködésével. Tea-jegyek a MANSz központjában (VII., Rózsa utca 23) és a helyszínen kaphatók.

Uj budai patikák nyitására kértek engedélyt. Annak ellenére, hogy a főváros a legmerevebben elzárkózik új gyógyszertárak engedélyezése elől, egyre újabb és újabb kérvények futnak be a polgármesterhez. A kérelmezők többen Budán szeretnének patikát nyitni, még pedig: a Török utcában, a Margit körúton és a Rózsadombon. A polgármester ezúttal is elutasító javaslatot fog előterjeszteni, mert a kerületi elöljárók és a tiszti főorvos véleménye szerint a meglévő budai gyógyszertárak teljesen kielégítik a lakósság gyógyszerszükségletét.

Missziós nővérek hímezik a Hősök terén épülő oltár drapériáit. Az Eucharisztikus kongreszus alkalmából hatalmas oltár épül a Hősök terén. Az oltárt Lechner Jenő egyetemi tanár, műépitész tervezte, a drapériák rajzait pedig Ungváry Sándor és Börcsök Sándor festőművészek készítették. A rajzok alapján a hímzés művészi munkáját a Szent Ferenc rendi Mária misszionárus nővérek vállalták el, akik kedden délelőtt tekintették meg a rajzokat Lechner professzor Mészöly utcai műtermében.

A Marczibányi téri iskola jubileumi ünnepe. A budapesti II., Marczibányi téri elemi iskola március 4-én 5-én és 6-án délután fél 5 órakor az iskola 25 éves fennállásának emlékére ifjusági előadást rendez. Belépődij nincs, azonban műsor megváltása kötelező.

Haber Ilona jubileuma. Petracsek Lajos országgyülési képviselő fővédnöksége alatt a budai I. ker. Iparoskör március 6-án, vasárnap este fél 8 órai kezdettel a Ferencrendi kulturház színháztermében (II., Zárda u. 4. sz.) alatt rendezi meg Haber Ilona 30 éves működelői jubileumát. Ez alkalommal színre kerül a Csárdáskirályné c. 3 felvonásos operett, melynek szereplői a nagymultú „BIBIKE" gárdából kerültek ki. Az előadást Lettner Vilmos rendezi. Az operett főszerepeit Buda ismert működelő-színészei: P. Ligeti Mária, Neubrandt István és Palágyi Béla vállalták.

A Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület farsaangi estje. Jólsikerült műsoros estet rendezett a Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület március 1-én a Dálipályaudvar épületében lévő klubhelyiségében. Az estélyen megjelent Kozma Jenő dr. elnök, Szarvas István ny. alezredes, ügyv. elnök, Friksaher Béla háznagy, Lejtényi László dr. főtitkár. Az agilis egyesület nemcsak a sport terén, hanem a társadalmi élet terén is méltó helyet foglal el ma már a budai egyesületek között.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Portalanítják a budai hegyvidék útjait. A fővárosnak az idén 127.000 pengő áll rendelkezésére ötszázezer négyszögöl úttest portalanítására. Idén csak azokat az útvonalakat olajozzák, amelyeket már a mult évben is portalanitották, ezek közül is elsősorban a budai hegyvidék útjait, mert ezeknek az utaknak vízzel való locsolása vizellátási és közlekedési okokból nehézségekbe ütköznek. A versenytárgyalást az olajozási munkálatokra a jövő héten kiírják.

Svéd kiállítás a Nemzeti Szalonban. A Nemzeti Szalon helyiségeiben március 5-én, szombaton nyílik meg a svéd hivatalos reprezentativ képzőművészeti kiállítás, Horthy Miklós kormányzó és V. Gusztáv svéd király fővédnöksége mellett.

A Kisfaludy-színház jövő heti műsora. Péntektől, március 4-től kezdve március 10-ig, csütörtökig bezárólag az óbudai Kisfaludy-színház műsorán a nagysikerü „Két lány az utcán" szerepel.

Előadás a világ polgármestereinek budapesti találkozójáról. Lukács Ödön, a Magyar Városok Országos Szövetségének ügyvezető alelnöke március 2-án, szerdán este 9 órakor előadást tartott „A világ polgármestereinek budapesti találkozója" címmel a Lipótvárosi Kaszinóban. A nagyszámú, előkelő közönség zajos tetszésnyilvánitással köszönte meg az érdekes előadást.

Géniusz Mesék. Ezzel a címmel látott napvilágot a kiváló Krisztianista iró, Röck Gyulának legújabb műve. Szebbnél szebb, tanulságosnál tanulságosabb mesék gyüjteménye, miket öreg és fiatal, kapitalista és proletár, keresztény és zsidó, hivő és hitetlen lélek egyforma élvezettel olvashat. Mindenkinek ajánlhatjuk ennek a jeles magyar polihisztornak munkáit, aki mindig újat tud mondani s a mese köntösébe fonja a legkomolyabb igazságot is.

"Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Hogyan lehetne a szabad pályákat megkedveltetni az ifjusággal

Irta: **dr. Orel Géza** felső keresk. isk. c. kir. főigazgató

A gazdasági életben a magyarság csak úgy állíthatja helyre az elmult század mulasztásait, ha a most felnövő nemzedékkel megismerteti a szabad pályák mibenlétét, működési terét, lényegét és előnyeit. Kell, hogy az ifjúság rájöjjön arra a *gondolatra, hogy a szabad pályák szívós munkával és kitartással ugyancsak biztos megélhetést és gazdagodási lehetőségeket nyujtanak.* Bele kell nevelnünk tehát az ifjúságba a szabad pályák nemzetfenntartó fontosságát és azt a gondolatot, hogy *az önálló kereskedő, iparos és mezőgazda társadalmi súlya a nemzet életében legalább is olyan nagy, mint a hivatalnokosztályé.* Az iskolai nevelésnek oda kell hatnia, hogy a szabad pályákat ne a gyengébb, hanem az ügyesebb, rátermettebb és szellemileg tehetségesebb ifjak válasszák meggyőződésből hivatásuknak. Ne csak az oktatásnak, a nevelésnek és a jellemképzésnek legyen az iskola melegágya, hanem ösztönözze, serkentse, segítse reális alapon az egészséges pályaválasztást is, hogy a megfelelő helyre a leghivatottabbak kerüljenek.

Ezt a célt szolgáljuk, ha átalakítjuk, illetőleg kiegészítjük az összes iskolák önképzőköreit a kor szellemének és a gyakorlati életre való nevelésnek megfelelően. A polgári iskolák önképzőkörei legyenek: kereskedői, ipari, kertészeti, vagy mezőgazdasági irányúak, aszerint, milyen a község, vagy város gazdasági helyzete. A felsőkereskedelmi iskolák legyenek: kereskedői és közgazdasági irányúak. A középiskolák az irodalmi irányú önképzőkör mellett nyissanak közgazdasági alosztályt is olyan diákok számára, akiknek szülei kereskedők, iparosok, továbbá azok részére, akik e pályák iránt érdeklődnek. Mindenfajta iskolában meg kell alaposan értetni a növendékekkel, hogy a kereskedőben ne csak az egyszerű szatócsot lássák, hanem lássák benne az igazi kereskedőt, — sőt továbbmenve, *lássák a kereskedői gyakorlatokon keresztülment bizományost, tőzsdést, szállítót, nagykereskedőt stb., akik mind a nemzetközi, mind a hazai kereskedelemnek fontos tényezői és a nemzeti jólét pillérei.* Ezért kell átalakítani a tanítóképzők és a felsőipariskolák önképzőköreit is ilyen értelemben. Az önképzőkörben adjunk alkalmat a gazdasági élet kiváló szakembereinek ismeretterjesztő előadások tartására. Az előadásokat kössük össze vitákkal. A vita közelebb hozza az ifjúságot az általa érdeklődéssel kisért kérdésekhez. A szakirányú önképzőköröknek munkáját támogassák az ifjúság nyelvén irt szakszerű folyóiratok és a rádió.

Vizsgáljuk át a fenti célnak megfelelően a tankönyveket. Vigyünk azokba még többet a reális életből, hogy a tanár bőven találjon az anyag kapcsán alkalmat a szabad pályákra irányitani a figyelmet. Erre a célra legalkalmasabbaknak kinálkoznak az olvasókönyvek, a német nyelvnek társalgási gyakorlatai, a középfokú iskolákban a gyorsirási diktátumok stb. és a nemzetek életéből az idevaló példák. Egyes ujságokból a közgazdasági témák.

Nevelés szempontjából felette kivánatos, hogy a tanárjelöltek idejekorán bepillantsanak a szabad pályák üzleti szellemébe, megismerjék a szabad pályák mibenlétét s ekként össze tudják kötni az iskolát a való élettel. Vigyük be a műhelyeket, az üzleti szellem megismerését szolgáló előadásokat a Polgári Iskolai Tanárképző keretébe, miként azt Párisban láthatjuk. A Közgazdasági Egyetem Szaktanárképzőjében létesítsünk e célt szolgáló szemináriumokat. A kiképzést szakemberek, konzulok végezzék, de nem mint tanárok, hanem mint meghivott előadók.

De menjünk egy lépéssel tovább. *Alakítsuk át az árvaházak belső berendezését, szellemét.* Teremtsünk ott olyan légkört, hogy a fiúnövendékek inkább az ipari és mezőgazdasági, a leányok pedig a kertészeti és az árusító pályát válasszák. Állítsunk fel — miként a párisi Kereskedelmi Kamara tette — *ipari segédképző és kereskedői segédképző férfi és női iskolákat,* amilyeneket nemcsak a francia fővárosban, Párisban, hanem Berlinben és Leipzigben is láthatunk. *Az iskolákat a fiatalok mint iparossegédek, avagy mint kereskedősegédek hagyják el,* felnevelve abban a megkivánt tiszta, egészséges légkörben, amelyben szakmájukat kitanulták, ugyanakkor megtanulták az azzal járó becsületet és megkapták ott azt az etikai alapot is, amely a kereskedői és ipari élet alapvető bázisa.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK
EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK
HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

SZÖVETÉK ANGOLOSAN
GYÁRTVA SZINTISZTA ÉLŐ GYAPJUBÓL
KÖZVETLEN A GYÁRBÓL
Trunkhahn
POSZTÓGYÁR
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ KÖRUT 8.
Kérjen mintákat!
UJ BOLT II. MARGIT-KRT. 50.

Társasélet

Stefánia-teadélután a budai művészek felléptével Óbudán

Az Országos Stefánia Szövetség 7. sz. anya- és csecsemővédő intézetének Szociális Bizottsága március 6-án, vasárnap délután 5 órakor (III., Hajógyár u. 2. sz. alatt) a „Budai Művészek" közreműködésével jótékonycélú műsoros teadélutánt rendez a következő műsorral: 1. Megnyitó beszéd. Mondja: Koncz Dezső dr., a „Budai Művészek" elnöke, az Országos Gárdonyi és Gyóni Társaság r. tagja. 2. Szentkúti Antal saját költeményeiből ad elő. 3. Oláhné Kovács Margit énekművésznő magyar dalokat énekel. Zongorán kíséri: Friedné Rabinek Rózsi. 4. Szabó Jenő tárogatózik. Zongorán kíséri: Kárpát Zoltán dr. zeneszerző. 5. Delkin Guidó operaénekes énekel. Zongorán kíséri: Kárpát Zoltán dr. zeneszerző. 6. Winter Éva táncművésznő balettánca. Zongorán kíséri: Gábory László karnagy. 7. Jankovits Géza érekművész magyar dalokat énekel. Zongorán kíséri: Witkowszky Károly dr. zeneszerző. 8. Frey Emil gitárművész előadása. 9. Zárszó. Mondja: Milhoffer Erzsébet dr., a 7. sz. anya- és csecsemővédő intézet vezetőorvosa. Műsort közöl: Kunitzer István dr., a „Budai Művészek" alelnöke. A rendezőség élén özv. Lehotkay Istvánné elnök és dr. Korpády Zoltánné alelnök áll. Háziasszonyok: dr. Fáy Adolfné, dr. Gergely Ernőné, dr. Gőczy Lajosné, dr. Hanthy Haidekker Jánosné, Hartai Rezsőné, Hepke Arturné, Hoszánk Gézáné, dr. Jankó Béláné, Jenkó Gyuláné, Kecskeméthy Gyuláné, dr. Korpády Zoltánné, dr. Krapcsovics Józsefné, dr. Milhoffer Erzsébet, Mohr Henrikné, vitéz dr. Pólya Antalné, Puchlin Amália, Retzow Hubertné, dr. Rózsa Zsigmondné, Rutkay Arnoldné, dr. Rubinstein Józsefné, dr. Schernhardt Jánosné, özv. Szigeti Vargha Lászlóné, Szentimrey Jenőné.

„Szives-est" Rómaifürdő-Telepen

„Szív küldi szívnek szívesen". Emőd Tamás szívből jövő rigmusával invitált a Rómaifürdő-Telep Egyesület meghívója február 26-ára a Tövendéglőben rendezett jótékonycélú táncestélyre. Valóban a szív uralkodott az estélyen: szív-motívumok díszítették a helyiséget, a megjelent hölgyek túlnyomó része szívmintás anyagból készült ruhában jelent meg és szívvel-lélekkel állt a rendezés élén vitéz Pólya Antal dr., akit munkájában az agilis rendezőgárda, Béky Dezső dr., Sárközy Gyula és Paduch József támogattak.

A nagyszerű hangulatban hajnalig tartó táncestélyen résztvett Rómaifürdő színe-java, de sokan jöttek Óbudáról és Buda egyéb részeiből is. Ott volt többek közt báró Lukachich Géza ny. altábornagy, Ember Sándor országgy. képviselő, Madaras Aurél plébános, Kézdi-Kovách László, Zsolnay Frigyes, Vaskó Dezső szőv. tanácsnok és még sokan mások. A rendezőség ötletesen gondoskodott a megjelentek szórakoztatásáról, volt ruhaverseny, táncverseny, nyereménysorsolás, úgy hogy a hangulat egy pillanatra sem lankadt.

A ruhaverseny első három díját Bély Mária, Szücs Kati és Fonyó Inci, a táncverseny díjait pedig Móra Katalin, Marközy Szilárdka és Rittchen Károlyné nyerték. A sikerült illusztrációk Gugy Sándor akadémiai növendék tehetségét dicsérik, míg a dekoráció munkájából Bálványossy Zoltán, Nároschny Gábor és Lelkes Gábor vették ki részüket. Külön ki kell emelnünk az itt először bemutatott szívmintás ruhaanyagot, ami az óbudai Kartonnyomó Gyár készítménye és megérdemelt, nagy sikert aratott.

A jótékonycélra felülfizettek: Senn Ottó 20 P, Ember Sándor dr. 8 P, Kézdi-Kovách László 5 P, Nádasdy Baán Lajos 4 P, Zsolnay Frigyes 4 P, báró Lukachich Géza 3 P, Madaras Aurél 3 P, egerfarmosi Póka Lajos dr. 2 P, Salgó Sári 1 P.

Tabáni bál az I. ker. Iparoskörben. Nagyszerű élményben volt része azoknak, akik Húshagyó kedden megjelentek az I. ker. Iparoskör Tabáni bálján. A Tabán régi lakói jöttek össze itt nagyszámban és tréfás követválasztást rendeztek, amelyen három párt: a delizsánsz-, omnibusz- és repülőpárt lépett fel, jelöltjei nemzetisámú szalagokkal díszített hordóról mondották el programbeszédüket. A megjelent nagyszámú közönség pompás hangulatban mulatott Hamvazó szerdán reggelig.

„Medve teaestély". Az I. ker. Iparoskör ifjúsági csoportja, az alakulóban lévő Tabáni Cserkészcsapat, mult hét szombatján tartotta meg a Zárda utcai Kultúrházban híres „Medve teaestélyét". A helyiséget, Buda ifjusága zsúfolásig megtöltötte. Az estélyen résztvett dr. Petracsek Lajos országgyülési képviselő, dr. Temesy Győző tanár, szervezőbizottsági tagok és számos budai előkelőség. A kitünően sikerült teaestély jó hangulatban éjfél után 2 órakor ért véget.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Meghivó

Az Öröklakás és Családiháztulajdonosok Egyesülete 1938 március hó 13-án, vasárnap d. e. 10 órakor, I., Krisztina tér 1. sz. alatt, a Budai Polgári Casino nagytermében tartja

VI. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre t. Címet, mint az Egyesület tagját tisztelettel meghívom.

TÁRGYSOROZAT:

1. **Elnöki megnyitó.**
2. **Az évi jelentés előterjesztése.**
3. **1937. évi zárszámadások, 1938. évi költségelőirányzat ismertetése, a felmentvény megadása.**
4. **Tisztikar és igazgatóválasztmány választása.**
5. **Az alapszabályok 42. paragrafusa alapján előterjeszthető indítványok.**

Budapest, 1938 február hó 25.

BEYER JENŐ
ny. min. főtanácsos,
ügyv. elnök.

A közgyülés után 11 órai kezdettel ugyanott értekezletet tartunk, amelyen az illetékügyi törvényjavaslat tervezetének tagjainkat érintő részleteit ismertetjük és tárgyaljuk. (Illetékegyenérték kivetése, a házszövetkezeteknek kedvezményes illeték mellett társházzá való átalakulása, az üzletrészek eladása, illetve vételénél lerovandó illeték, alkalmazottak nyugtailletéke stb.) Minthogy az értekezleten hozott határozatot, mint az öröklakás- és családiháztulajdonosoknak a törvénytervezetre vonatkozó észrevételeit fogjuk felterjeszteni a pénzügyminiszterhez, az értekezleten tagjainkon kivül minden öröklakás- és családiháztulajdonost szívesen látunk és ezúton is felkérünk álláspontjának kifejtésére.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Meghivó.

A Csörsz utca 3. számú házszövetkezetnek 1938. évi március hó 20-án 10 órakor a Csörsz utca 3. számú házban tartandó

VIII. rendes közgyülésére.

Napirend: 1. Határozat az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéséről és az 1937. évi mérleg megállapításáról. 2. az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 3. A felügyelőbziottság kiegészítése. 4. Indítványok. A mult év végén volt 24 tag, összesen 845 darab üzletrésszel. 1937. év folyamán kilépett 1 tag 28 darab üzletrésszel, helyette belépett 1 tag 28 darab üzletrésszel és igy az év végén maradt 24 tag 845 üzletrésszel.

Mérleg és eredményszámla: Vagyon: 1. Készpénz a kézipénztárban 74.47 P. 2. Épitkezési számla: 287.140 P. 3. Követelések folyószámlán 143.831.83 P. 4. Eladatlan üzletrészek nyilvántartási számlája: 9450 P. 5. Átmeneti számla: 2287.84 P. 6. Veszteség: 23.910 P. Összesen 466.694.14 P. Teher: 1. Üzletrésztőke 295.750 P. 2. Vlátótartozás: 151.000 P. 3. Tartozások folyószámlán: 10.494.14 P. 4. Eladatlan üzletrészek: 9450 P. Összesen: 466.694.14 P.

Kiadás: 1. Költségek: 6899.60 P. 2. Kamatok: 2478.60 P. 3. Leirás az ingatlan értékéből 5860 P. Veszteség áthozat: 18.050 P. Összesen: 33.288.20 P. Bevétel: 1. Üzletbérjövedelem: 928.20 P. 2. Tagok költséghozzájárulása: 8450 P. 3. Veszteség: 23.910 P. Összesen 33.288.20 P.

Felülvizsgálta a felügyelőbizottság — Az igazgatóság

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Közgazdaság

A magyar biztositó magánvállalatok megkötötték az autóbiztositási egyezményt

Elsimultak a biztositó intézetek között azok az érdekellentétek, amelyek az elmúlt tízéves autóbiztositási tarifaegyezmény megújitását már-már látszólag teljesen megakadályozták és megkötötték a biztositók az *uj autóbiztositási egyezményt*, amely február 15-én hatályba is lépett. A biztositó intézetek ezzel a megállapodással elejét vették azoknak a veszedelmeknek, amelyek az autóbiztositási ágat fenyegették.

A biztositó intézetek a gazdasági helyzet következtében amugyis csak a legnagyobb erőfeszitéssel állják a harcot a súlyos kockázatokkal szemben és az egyezmény létre nem jötte esetében az eddig általában kis deficitet jelentő autóágazat a féktelen verseny következtében a biztositók súlyos veszteségét eredményezte és igy közvetve az autóbiztositó közönségnek is mérhetetlen kárára lett volna.

A dijak stabilizálása az autóágazat lukrativitásának fokozására feltétlenül alkalmas. A reális dijak mellett a közönség bizalma is megszilárdul a biztositó intézetekkel szemben, mert a megállapitott egységes dijak mellett az üzlet kötését hajszoló óriási verseny következtében az intézetek nem lesznek kénytelenek a reális matematikai kalkuláción alapuló megállapitott dijakból a leglehetetlenebb cimeken külön engedményeket adni.

Az egyezmény a régi dijakhoz viszonyitva drágitást nem jelent, csupán a tarifális dijak feltétlenül korrekt betartását, aminek garanciája az *egyezményes reviziós iroda felállitása*, amelynek élére a biztositó intézetek *Back* Istvánt, a Magyar Francia biztositó kiváló volt cégvezetőjét állitották, akinek személye és szaktudása a biztositó intézetek teljes bizalmát kiérdemelte, amire *Back* István eddigi pályafutásával rá is szolgált.

Az egyezménnyel egyidejüleg a kormány a magánautók kötelező szavatossági biztositásának sürgős bevezetésén dolgozik. Bár a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszteriumnak az a véleménye: tarthatatlan állapot az, hogy a magánautó veszélyes üzeme által okozott kár a kárt szenvedettnek meg ne térüljön akkor, ha a károkozó magánautó tulajdonosa vagyoni viszonyainál fogva alkalmatlan az okozott kár megtéritésére, illetve annak behajthatására, mégsem kivánható, hogy a biztositók kénytelenek legyenek válogatás nélkül vállalni az óriási kockázatot.

A szabad kereskedelem és az individuális gazdasági rendszer elve tiltakozik az ellen, hogy a biztositó intézetek egyenlő dijtételek mellett egyenlőtlen kockázatot kényszerüljenek viselni.

Elképzelhetetlen, hogy a biztositónak ne legyen joga üzletfeleit és magának az üzletnek a realitását önmaga megitélése szerint szelektálni. A biztositóktól ekkora áldozatot követelni nem lehet, a törvényhozásnak nem lehet célja egyik gazdasági tényezőnek, a másik hátrányára való megterhelése. Bizton remélhető, hogy a törvényhozás még a kötelező autószavatossági biztositás bevezetése esetében is megtalálja a biztositókkal szemben a méltányos megoldást.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Hatmillió pengővel emelkedett az Angol Magyar Bank betétállománya

A februári mérlegpublikációk sorozatát az Angol-Magyar Bank ma nyilvánosságra került mérlege zárja le. A mérleg adatai hiven tükrözik vissza az ország gazdasági helyzetében beállott javulást, de egyúttal bizonyitják azt a céltudatos, szakszerű üzletpolitikát is, amellyel a banknak a nemzetközi piacon is ismert vezetői ezt a javulást az intézet érdekében ki is tudták használni. A mérleg adatai közül ki kell emelni a nagyközönségnek az Angol-Magyar Bank iránt megnyilvánuló bizalmának egyik legerősebb kifejezőjét, a betétállománynak újabb 6.2 millió pengővel való emelkedését. Ez a betétemelkedés, továbbá az adósok részéről történt intenzivebb visszafizetés tette lehetővé a bank számára, hogy 8.6 millió pengő újabb hitellel álljon a magyar gazdasági élet rendelkezésére. Az Angol-Magyar Bank megnövekedett nyeresége révén kényelmesen fizethetett volna osztalékot részvényeseinek, de angol érdekeltségével egyetértően úgy határozott, hogy a tekintélyes nyereséget még az idén is a belső erők gyarapitására fordítja.

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága Fleissig Sándor elnöklete alatt február 26-án tartott ülésében megállapitotta az 1937. üzletév mérlegét, amely 1,438.835 pengő tiszta nyereséggel zárult az előző évi 1,345.221 pengővel szemben. A nyereség felosztására nézve azt az indítványt terjesztik a március 16-ra egybehivandó 47. évi rendes közgyülés elé, hogy a nyugdijalap, a tartalékalap s az értékcsökkenési alap kellő dotálása után fennmaradó 788.835 pengő (az előző évben 295.222 pengő) új üzletszámlára vitessék át. A mérleg főbb tételei további fejlődésről számolnak be, igy a banknál elhelyezett betétek összege a lefolyt évben 87.8 millió pengőről 94 millió pengőre, tehát 6.2 millió pengővel emekedett. A bank a kihelyezések céljára felhasználható összegeket még azáltal is növelte, hogy a lefolyt évben egyes értékpapirtételeket előnyös áron eladott. A bank az igy származó uj mobil tőkéket arra használta fel, hogy megnövekedett mértékben álljon a közönség rendelkezésére.

ZÁSZLÓ Minden kivitelben legolcsóbban **HUNGÁRIA zászlóvállalat** IV., Prohászka O. u. 4 Telefon: 183-279

A Belvárosi Takarék mérlege

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága dr. Héder Lajos elnökletével megtartott ülésén megállapitotta a takarékpénztár 1937. évi mérlegét, amely az előző évi 323.132.38 pengővel szemben 335.335.15 pengő tiszta nyereséggel zárult. A mult év gazdasági lendülete a Belvárosi Takarékpénztár üzleti tevékenységére is élénkitőleg hatott. Betétállományában mintegy 3.6 millió pengőt kitevő emelkedés mutatkozik, amennyiben a könyvecskére elhelyezett betétek összege a mult évi 13,887.077.50 pengőről 15,381.429.55 pengőre, a folyószámlára és csekkszámlára elhelyezett betétek összeg pedig a mult évi 6,755.923.25 pengőről 8.854.461.42 pengőre emelkedett. A nagyobb forgalom következtében a takarékpénztár vagyontételei — és ezek között elsősorban a mobilitás eszközei és az intézet kihelyezései — növekedtek. Ehhez képest a pénzkészletek, valamint a zsirószámla és a pénzintézeteknél fennálló, készpénz jellegü követelések összege 3,598.521.41 pengőről 3,804.040.59 pengőre, a váltótárca 11,974.043.09 pengőről 12.685.273.63 pengőre, az adósok összege pedig 7,038.286.51 pengőről 7,329.508.52 pengőre növekedett. Az értékpapirállomány 1.733.150.70 pengő az előző évi 2,209.545.30 pengővel szemben. Az érdekeltségi részvények állománya 3,827.735.13 pengőt, a törlesztéses jelzálog- és községi kölcsönök összege pedig 17,635.825.56 pengőt tesz ki. Az eredményszámla bevételi tételei közül a kamathozadék az 1937. évben 614.036.11 pengőt tett ki az előző évi 586.920.35 pengővel szemben. A takarékpénztár egyéb bevételei az előző év színvonalán mozognak. A bevételek teljes összege 1.435.906.83 pengő az előző évi 1,403.138.65 pengővel szemben. A dologi és személyi kiadások, vaalmint az adók összege 921.867.61 pengőre rugott és a forgalom emelkedése ellenére az előző évvel szemben alig változott. Jelentékeny belső tartalékolások mellett a takarékpénztár nyilt leirásokra 178,704.07 pengőt fordított. A kimutatott 335.335.15 pengő nyereségből 100.000 pengőt a rendes tartalék, 50.000 pengőt az ingatlanértékcsökkenési tartalékalap javára, 25.000 pengőt az Elismert Vállalati Nyugdijpénztár és 10.000 pengőt a tisztviselői jóléti alapok javadalmazására szán az igazgatóság javaslata, a fennmaradó 150.335.15 pengő pedig a jövő üzletév számlájára vitetik át. Az igazgatóság az évi rendes közgyülést 1938. évi március 12-ére hivta egybe.

Kápolnás Ödön, a Gazdák Biztositó Szövetkezetének aligazgatója a kormányzó részéről kitüntetésben részesült, s megkapta a Vörös Keresztes kitüntetést.

Kinevezés a Pesti Hazainál. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága febr. 19-én megtartott ülésén hozott határozatával dr. Lukács Tihamér főügyészhelyettest főügyésszé nevezte ki.

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság február 21-én tartott XVIII. évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangulag elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy osztalék fejében a hó 22-től kezdődőleg részvényenként P 1.50 fizettessék ki.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

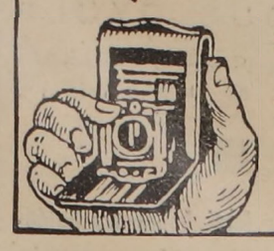
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

MUNKASZÜNETI NAPOKON VILLANYSZERELŐ MUNKÁT VÉGZŐ CÉGEK:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasoir 17-21. Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi út 113. — Telefon: 162— 654.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche ~ építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-ÚT

Ügyeletes budai gyógyszertárak

MÁRCIUS 1—15-ig.

I. kerület: Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkuti ut 2.
Remény, Győri út 8.
II. kerület: Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő u. 27.
Statisztika, Margit körut 54.
III. kerület: Gránát Alma, Zsigmond u. 17.
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Magyar Korona, Polgár tér 7.
XI. kerület: Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári ut 21b.

ÁLLANDÓ ÜGYELETET TARTANAK:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Br. Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út.
Liziói Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

SZÉPLAKI PIRI
esténként a **BELLEVUE-BEN**
TÁNC Asztalrendelés: 160-582. énekel

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Márc. 3, 6, 10, 13, 15, 17, 20, 25, 29.
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri **3.—**; „ „ hölgy **2.—**; II. „ **1.50**; III. „ **—.60**; Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Nyugalom, jó levegő, jó koszt csak egy helyen található: a Svábhegyi Majestic-luxuspenzióban. Nyilvános étterem. Telefon: 165-416. Igazgató: Démán.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMUVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: **Dr. Kellner László.**

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **Pillanatnyi pénzzavar** Kabos, Turay, Páger, Erdélyi Mici. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől szerdáig **La Habanera** Fősz.: Zarah Leander. Hétfőtől szerdáig **Asszony és az orvos** Fősz.: Loretta Joung. Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	***Táncrend*** Fősz.: Marie Bell.	Csütörtöktől szombatig **A férfi mind őrült** Vasárnaptól szerdáig **A modern Ali Baba**	**Noszty fiu esete Tóth Marival** Jávor Pál, Szörényi Éva. Hiradók. — Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap: fél 2-kor is.

36. évfolyam — Budapest, 1938. március 10. — 10. szám

52

EX Bibl. Civ. Budapesti-ensis

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Méltóak vagyunk-e a nagy Márciushoz?

1938. idusán, amikor egyszerre kettős ünnepet ülünk, az Árvíz százéves és a sajtószabadság kilencvenesztendős ünnepét, felvetődik bennünk a nagy kérdés, az örökös kétely: méltó-e ez a nemzedék Petőfi, Jókai és társainak nagy generációjához? „Napoleon dicsősége, veled se cserélek" — mondta Petőfi 1848. március 15-ike után: maradt-e valami ránk ebből a halhatatlan dicsőségből?

Habozás nélkül felelhetünk a kérdésre: igen, a magyarság, a magyar nemzet ma talán méltóbb 1848 nagy örökéhez, mint azóta bármikor volt. 1848—49-ben a világ népei bámuló lelkesedéssel tekintettek a szabadságáért halálos harcot folytató magyar nemzet felé és ma, kilencven év után, újból jogos kérkedéssel követelhetjük, hogy Európa és a nagyvilág tisztelettel és hódolattal tekintsen a kicsiny, megnyomorított ország hallatlan erőfeszítése felé, amely méltó 1848 nagy hagyományaihoz.

Köröskörül, egész Közép-Európában, megszűnt az alkotmányos élet. Diktatúrák uralkodnak, alkotmányok süllyednek nap-nap után a sírba és új „alkotmányok" születnek, mint például — hogy csak a legutóbbit említsük — néhány hét előtt Romániában, egész Közép- és Kelet-Európában egyetlen kőszikla magasodik ki büszkén, a szabadság és ősi alkotmányosság várakéntt a diktatúrák tengerének ostromló hullámaiból: a megtépett, megcsonkított Magyarország, melyet a legszörnyűbb kétségbeesés se tudott ősi szabadságszeretetétől úgy megfosztani, hogy elárulta volna ezeréves multjának hagyományait. Van ugyan még egy „alkotmányos" állam Közép-Európában, a győztes Csehszlovák köztársaság, de ez az alkotmányosság amolyan „botcsinálta doktor"-szerű: nem meggyőződés és ősi hagyományok szülte, hanem a reménytelen kétségbeesés kényszerűsége, politikai hazugságok tömege. Jobb, nem beszélni róla.

Hullámok tajtékzó tömege ostromolja az alkotmányos Magyarország magányos sziklaját Európa közepén. Idegenül, egymagunkban állunk a viharban, mint ahogy 1848-ban állt, „szétszórt hajával, véres homlokával" egyedül a magyar. Közép- és Kelet-Európa sietve eldobta alkotmányos berendezkedését, mert érezte, hogy nem bírja el, mi pedig ugyanekkor lázasan erősítjük ősi alkotmányunk bástyáit, új, megingathatatlan alapokra fektetjük parlamentáris életünket, példát mutatva a világ népeinek: mások vagyunk, mint a többiek, nem követünk idegen divatokat, éljük a magunk életét, melyet ezer esztendő szörnyű vérzivatarjain keresztül meg tudtunk őrizni és megőrizzük ezután is.

Nálunk nem napi politika ez. A magyarság lelke él abban a küzdelemben, melyet a nemzet folytat állami berendezésének fenntartásáért. A mi alkotmányosságunk nem rongydarab, melyet el lehet dobni, divatosabbal pótolni. Mi ezerszer véreztünk a szabadságért és nem vagunk hajlandók eldobni a magunk életét csak azért, hogy mások életét próbáljuk élni.

Uj szabadságharc ez, ami ma itt folyik és amelyben — néhány fantasztát kivéve — részt vesz alkotmányos életünk minden tényezője éppúgy, mint az egész magyar társadalom. Igen: ami most történik Magyarországon, méltó a nagy Márciushoz, méltó 1848-hoz és méltó arra, hogy újból bámulatra ragadja a világot a szabadságáért, ősi berendezkedéséért halálos harcot folytató magyar nemzet iránt.

Lehet, hogy ezt most nem mindenütt veszik észre, főképen pedig nem méltányolják úgy mint 90 évvel ezelőtt. De a kései korok krónikása tisztelettel fog megállni a magyarság mai nagy napjainál, hogy hódolattal tisztelegjen annál a nehéz fejezetnél, melyet ez a nemzedék folytat azért, hogy megmentse az elmúlt ezer évet és a most kezdődő új magyar életet. Ismét büszkén szegezhetjük égnek vészes homlokunkat: különbek, tehetségesebbek, bátrabbak és öntudatosabbak vagyunk, mint a többiek.

SZÁZ ESZTENDŐ

Emlékezés Buda és Pest pusztulásának borzalmas napjairól

Most száz esztendeje nemcsak Pestet pusztította el a Duna árja, hanem Buda nagyrészét is. Mindenki ismeri a Döbrentei-utcai árvízjelző táblát, amelyen még rác betük hirdetik, hogyan rohantak végig a folyam árjának szennyes, pusztító hullámai a Tabánon, Rácvároson, Vizivároson. Két évtizeddel előbb a tűz pusztította el Tabánt, 1838-ban pedig a víz döntötte romokba az alighogy újraépült városrészt.

A százéves évforduló Budát új virágzás hajnalán találja. Olyan fejlődés küszöbén, amilyenre talán még sohasem volt példa Buda dicsőséges történetében. Uj városrészek emelkednek ki a földből: Óbudától Kelenföldig egyetlen megújhdó reménység az új Buda. Éppen ezért megrendült lélekkel nézünk vissza a 100 év előtt történt eseményekre, melyek Pesttel együtt Budát is sujtották.

A magyar főváros e nagy emlékező ünnepén mi ezúttal, hagyományainkhoz és rendeltetésünkhöz híven, *Buda rémnapjairól számolunk be.* A pesti katasztrófának óriási irodalma van, cikkek, könyvek, tanulmányok légiója írja le Pest pusztulását, hadd beszéljünk mi *csak Budáról,* arról a szörnyűségről, ami a jobbparti részt érte. Van rá egy klasszikus tanunk, aki leírta az itteni pusztulást, mondja el ő, mit látott 1838. márciusában Budán.

Barabás Miklós Buda rémnapjairól

A Nagy Árvíz borzalmairól, siralmas részleteiről, valamint az emberi hősiesség, önfeláldozás és áldozatkészség dicső tényeiről, az „Árvizi Hajósról", a bátor és emberies fiatal főhercegről a százéves forduló alkalmából bőségesen emlékeztek meg a napilapok, szépirodalmi és tudományos folyóiratok. Mi ez alkalomból kevéssé ismert budai vonatkozásokkal akarunk foglalkozni: mit írt emlékirataiban az árvíz idején Pestről Budára menekülő *Barabás* Miklós?

Barabás Miklós akkor már túl bécsi s főként olaszhoni sikerein, itthon is méltányolt és ünnepelt festőművészünk (még az Akadémia is megválasztá levelezőtagjává!) ekkor volt virágja teljében. Jókai Mór „Azén életem regénye" című munkájában azt írja: *„Csak egy hírneves festő volt Magyarországon: Barabás Miklós. Volt ugyan még egy másik hires magyar festő is: Markó Károly, hanem az külföldön lakott".*

Barabás egyszer már megért egy árvizet nyolc évvel előbb Bécsben, mikor ott tanult az Akadémián. Erről is megemlékezik emlékirataiban, melyeket késő öregségében vetett papírra. *Kézdi Kovács* László adta ki az emlékiratokat 1902-ben.

„Mintha ma is látnám — írja nyolcvan éves korában — amint Érdy Jánossal december közepe táján kimentünk a Dunapartra, a Duna magasra áradt vize nagyon erős jégtáblákat hozott és oly sűrűen, hogy a hajóhíd vámházánál, az emelkedettebb parton levő, karzatnak szolgáló másfél méter hosszú, egy méter magas és széles kőkockákat félretolta. Sok ember nézte ezt a páratlanul magas jégtorlaszt, mely nemsokára meg is állott, pedig már akkor kevés hija volt, hogy a víz át nem lépte a partokat."

Érdy János, a mult század első felében sok érdemet szerző, úttörő régészünk, a régi *Luczenbacher-család* sarja volt. Jól ismerhette a Duna szokásait, erre vall a hajóhídfőnél (a hajóhídfők a mai Várkert kioszk előtt és a Deák Ferenc utca torkolatánál voltak) tett jóslata, miként Barabás írja:

„Érdy csóválta a fejét s azt mondta nekem, hogy ez Pestre veszélyt fog hozni, mert az már tapasztalt dolog, hogy a Duna jege tavasszal rendesen öt-hat lábbal magasabb vízzel indul meg, mint amilyennel megállott. Csak a duzzadtabb víz tudja fölszaggatni a jég széleit. Ehhez járult az erős tél és a sok hó. Szomorúan tapasztaltuk, hogy Érdy jövendölése és aggodalma beteljesedett."

Barabás Pesten lakott az Uj vásár (ma Erzsébet) tér és a Fürdő (ma gróf Tisza István) utca sarkán. Az árvíz első napján a ház annyira repedezett, hogy Barabás inasával az Ujvásártér egyik bódéjában húzta meg magát a legszükségesebb holmival.

„Másnap — olvassuk tovább — az inasomat megbiztam: béreljen ki számunkra egy dereglyét minden áron, ha kap. Kapott is egyet 40 pengő forintért." Nagy ázsiója volt akkor mindenféle vizi járműnek, lelketlen és élelmes dereglyések igyekeztek is ezt a konjunkturát kihasználni.

„A Fürdő utcán, a „Kávéforrás" kávéház (a mai Magyar Bank) előtt szállottunk a dereglyébe, ahol terdnél magasabban állott már a víz." Barabás még több menekültet vett fel a dereglyébe, majd elindultak. „A hajósok, mikor a Fürdő utcából kiértünk, nem is indulhattak rögtön Buda felé, olyan erős jégzajlás volt, hanem rudakkal tolták a dereglyét a házak mellett fölfelé s mikor az István főherceg vendéglő előtt (ma a GyOSz székháza az Akadémia és gróf Vigyázó Ferenc utca sarkán) haladtunk, egy kissé ritkábban jött a jég, ekkor merészkedtek neki a Dunának. Két órai munkába került, mire a tulsó partot elértük, de itt aztán megszorultunk. Ugyanis a régi Hajóhidon alul épült dunaparti sarokház elé nagy gerendákból jégtörő bakokat állitottak fel, hogy a sarokház falát a jég be ne törje. E bakokra magas jégfal torlódott össze.

Dereglyénk fele már a tiszta vizbe ért át, a bakok mögé, mikor hirtelen roppant jégtömegek jöttek s dereglyénk külső felét úgy odaszorították a jégfalhoz, hogy az elkezdett recsegni. A hajósok kiabáltak, hogy végünk van és kétségbeesett erőfeszítéssel kezdték csáklyáikkal félretolni a jeget. De a bakok mögötti tiszta vízben is volt már néhány dereglyés, ezek csáklyáikat a mi dereglyénkbe akasztották és húzták befelé, úgy hogy végre kijutottunk a szorosból, hálát adva az Istennek." A csendes helyen meghúzódó dereglyék egyikén az egyik gróf Dessewffy készült átvergődni Pestre, egy ismerős család megmentésére. E napokban minden budai, élén a nádor fiával, István főherceggel, sietett át Pestre, ismerőst, ismeretlent megmenteni, Buda valósággal menhelye lett a bajbajutott pestieknek.

„Harmadnapra a víz apadt — mondja tovább Barabás — s én átnéztem Pestre, de meghálni visszamentem Budára s inasom is reggelre oda rendeltem, hogy mindenemet szállitsa haza."

„El nem hallgathatom azt a rosszlelkűséget, mely egyes emberekben még az ilyen szerencsétlenségek alkalmával is nyilvánul s a helyett, hogy embertársaikon segitenének, még sietnek mások megszorultságát kiaknázni. Budán a Szarvas kávéházba (ott volt a világháborúig a Szarvashoz cégérezett most is fennálló házban a régi Szarvas, ma Szebeny Antal téren, a mai gyógyszertár helyén) mentem be reggelizni, ahol olyan ügyes tulajdonosné volt, hogy mikor meghallotta, hogy Pesten mindent a fele porczióra szállitottak le, ő is rögtön elég apró poharat tudott elöteremteni a fele adagok számára. En annyira felingerültem e kapzsiság láttára, hogy fönnhangon igy kiáltottam a vendégekhez: Pesten a szükség kényszeritette a kávésokat arra, hogy árvíz idején csak fél porciókat adjanak, de tegnap már a vidékiek is bejöhettek a városba s igy a kávésok is a rendes adag kávét adják. Maga ellen vét itt minden pesti ember, ha a kárt nem vallott budai féltől fele adagot is elfogad, mikor a kárt vallott pestiek egész adagot adnak. Ezzel otthagytam a kávéházat s azt hiszem, a pestiek mind otthagyták!" Szomorú dolog, de a szerencsétlenségeknek mindig is megvoltak a maguk vámszedői s a Szarvas kávésnője még nem volt a legrosszabb, történtek még sokkalta égbekiáltóbb gonoszságok is Pesten. Mindennek van fény- és árnyoldala. Ez az árny. A fény az a sok kivilágitott ablak a budai királyi lakban, hova az ifjú főherceg száz és száz pesti árvízsújtotta szerencsétlent helyezett el. Aki nem restelli, elolvashatja e fények és árnyak, a titánok és sátánok harcának gyönyörű, költői, de hű és igaz leirását Jókai egyik legszebb regényében, a Kárpáthy Zoltánban.

Barabás negyednap tért vissza Pestre, de lakását elpusztulva találta s mindenütt oly szomorú képekre bukkant, hogy elhagyta Pestet s hosszabb időre Erdélybe költözött.

Bizony nem a vigság napjai voltak száz év előtt március 13-a és az azt követő napok, hanem a szomorúságok, a csapások, a siralmak napjai, a pusztulás és halálnak napjai, miktől az Ur óvjon minden jótét-lelket, hogy valaha is megismétlődjenek.

Milyen lesz a budai szinház?

A budai szinházmozgalom, mely a Dériyné Játékszin létesitését nagy társadalmi összefogással akarja megvalósitani, József főherceg fővédnökségével és Herczeg Ferenc védnökségével egyre erősebben fejlődik. A jegyzések száz és száz gyüjtőiven s a Községi Takarékpénztárnál folynak. A budai egyesületek egymásután mozdulnak meg s a szinházmozgalom ügyében gyüléseket rendeznek. A mozgalom egyik kezdeményezője és elnöki tanácstagja, Somody István szerkesztő, számos meghivásra most kezdte meg előadókörútját. Első előadását az Ottokár-kulturházban tartotta a Mátyás király-városi kereszténypárt rendezésében, amely pártnak alelnöke az előadó, a másodikat pedig a krisztinavárosi kultúrházban.

Előadásaiban ismertette a mozgalmat, amely Buda évszázados álmát viszi a megvalósulás utjára. Hangsulyozta, hogy Budának nemcsak azért van joga állandó szinházhoz, mert háromszázezernyi lakóssága, — amely anyagi és kulturális tekintetben felette áll a tulsó oldal nagy része lakósságának, — jogosan követeli kulturigénye kielégitését, hanem azért is, mert Budán ringott a magyar szinművészet bölcsője. Közel másfél évszázaddal ezelőtt, 1790-ben hangzott fel először a magyar szó a Várszinház szinpadán s ezt a jubileumot a már működő budai szinházban akarjuk megünnepelni. De nem olyan szinházban, amelyet alantas üzleti érdek vezet.

— A régi magyar szinpadi kultura, — ugymond Somody István, — nálunk többet jelentett, mint más országoknak saját szinházuk. Nálunk a szinház a kultura terjesztése mellett mint a magyar nyelv müvelésének, csiszolásának és a magyarosodásnak jelentős tényezője, nemzeti hivatást teljesitett. Mi olyan szinházat akarunk Budán, amely ebben a tradicióban gyökerezik, a kultúrának, a tiszta és magasabbrendü művészetnek temploma, a léleknek, nemzeti izlésnek, erkölcsi felfogásnak nem megrontója, hanem erősitője. Azért inditottuk meg a mozgalmat, hogy ilyen szinházat teremtsünk meg a polgárság összefogásával.

Szólt az anyagi megoldásról, amelyet a Budai Napló már ismertetett. A százpengős részvény tizennyolc hónapon át részletekben fizethető a Községi Takaréknál. A részvényjegyzők nevét a szinház előcsarnokában érctáblán, az ezerpengőn felüli jegyzőkét és azokét, akik huszonöt jegyzőt gyüjtenek, márványtáblán örökitik meg. A részvényesek, mint a szinház tulajdonosai, a jövedelemből részesednek és ötven éven át jelentős kedvezményt élveznek, akkor is, ha befizetett összegüket már visszakapták is.

A magyar közéleti vezetők egész sorának, többezer polgárnak és közel száz egyesületnek csatlakózása jogossá teszi a reményt, hogy összel elkészülhetnek a tervek és jövőre megépülhet a Dériyné Játékszin a tradicionális Horváth-kertben. Buda kulturális központja lesz a szinház, amelyben a m. kir. Operaház is rendez vendégjátékokat. Mint hangverseny-terem a fejlett budai zenei életnek ad új lendületet.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Igazgató: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál Együttese

A színpadtechnika legújabb vívmányaival felszerelendő színház a főváros legmodernebb, magyaros jellegű színháza lesz s a budaihoz hasonló felfogású pesti közönséget is ide fogja vonzani. A színházépületben 250 főnyi befogadóképességű előadóterem is épül a kulturális egyesületek előadásai számára.

— A nagy társadalmi összefogás és megértés, amelynek tanui vagyunk, — fejezte be beszédét Somody István, — biztosítja azt is, hogy Buda színháza olyan lesz, amilyennek azt Buda legjobbjai megálmodták, évtizedeken át tervezték. Mi olyan színházat és olyan kulturközpontot akarunk teremteni Budán, amely a fővárosnak nemcsak dísze, nemcsak legmagasabb színvonalon álló műintézete, a fürdőváros idegenforgalmi vonzóereje, hanem az egész országra való kisugárzásában a magyar nemzeti kultura, az etika, a hazafias érzés erősítője, nemzedékek nevelője, a jövőépítés egyik bástyája is legyen, tehát hathatósan járuljon hozzá a történelmi Magyarország ujjáépítéséhez.

Mindkét előadás közönsége lelkesedéssel tette magáévá a gondolatot s tömegesen csatlakozott a mozgalomhoz. Az Ottokár-kulturházban a kereszténypárt részéről — vitéz Horváth Béla főjegyző felszólalása után, — Vály Ferenc dr. törvényhatósági bizottsági tag köszönte meg az előadást és tett ígéretet arra, hogy a párt kötelességének tartja a mozgalom erőteljes támogatását, s a jegyzések gyüjtésében is résztvesz. A krisztinavárosi kulturházban Knebel Miklós dr. pápai kamarás mondott köszönetet az előadónak s a maga részéről is a mozgalom támogatására hivta fel a hallgatóságot.

Somody István előadókörútja során legközelebb a ferencvárosi Keresztény Kaszinóban, azután Óbudán a Korona-vigadóban stb. beszél. A mozgalom érdekében előadást tart almási Balogh Elemér titkos tanácsos, ügyvezető elnök és Somody Pál ügyvezető főtitkár is.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Mi zavarja a Margit-körut éjszakai csendjét?

Legutóbb levelet közöltünk, melynek irója arról panaszkodott, hogy a Margit körúti koksztelep éjszakai szállításai zavarják a környék nyugalmát. A levéliró személyére való tekintettel nyilvánosságot adtunk a panasznak, jóllehet tudtuk, hogy nem annyira a koksz-szállítások, mint inkább a Beszkárt éjszakai teherfuvarozásai, a Ganz-gyár szállitmányai és egyéb lármás éjszakai szállitások háboritják a Margit körut meg a környék nyugalmát.

Most levelet kaptunk, amely más szempontból világitja meg ezt a kérdést. Ugy hisszük, az igazságnak tartozunk vele, ha azt itt adjuk. Az emlitett levél a következőképen szól:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nagybecsű lapjának február hó 17-i számában oly irányu panaszt olvastam, hogy a székesfővárosi *Gázmű* Margit-körúti koksztelepe zavarja a környék lakóinak éjszakai nyugalmát.

Ez a panasz legjobban bizonyitja azt az igazságot, amit boldog emlékezetü *Győry* Vilmos, az I. elemi osztályu olvasó könyvek állandó olvasmányában példázott, hogy *nem lehet mindenkinek kedvére tenni.* Én, — és tudom, hogy még sokan, akik a Margit körutnak emlitett szakaszán laknak, — *még sohasem tapasztaltam, hogy a koksz-szállitás éjjel különösebb zajjal járna,* pedig rendszerint nyitott ablaknál alszom. Ellenben tudom azt, hogy a hideg téli időben milyen megnyugtató tudat a Gázművek koksztelepének közelsége, ahonnan fütőanyagszükségletünk a legrövidebb idő alatt fedezhető. Ez a biztonságérzet bizonyára felér a közuti forgalmat meg nem haladó csekély zajjal, amivel minden villamosmenti lakónak számolnia kell. Bizony *nem szeretném,* ha elvinnék innen a koksztelepet akár a HÉV. állomásra, vagy bárhová, mert annak itt a helye, hogy jó tüzelőanyaggal gyorsan el lehessen látni ezt a sűrün lakott városrészt.

A Szerkesztő Urnak vagyok készséges hive
kiváló tisztelettel
(Név és cim.)

Mezőkert. Különleges gyümölcsüzlet nyilt meg nemrégiben a Horthy Miklós út 4. számú bérházban. Kirakata miniatür gyümölcskiállitás. Ilyen szép és egészséges gyümölcsöket ritkán lehet látni. A „Mezőkert" kizárólag a saját gyümölcsöseiben termelt magyar gyümölcsöket árusitja és igy természetesen árban versenyez a vásárcsarnokokkal, minőségben pedig felülmulja azokat, a hiszen sajáttermésü gyümölcsök árusitásánál féltékenyen vigyáz, hogy csak a legjobb, legszebb, válogatott árú kerüljön forgalomba.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd
pesti hídfőjénél
HAMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMUVESEK, FEGYVER- ÉS LÖSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRUT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel: 187-651.

ÓBUDA SORSA
azóbudaipolgárszemévelnézve

Az óbudai társadalmi egyesületek összefogása a városrész fájó sebeire irányitotta az intézőkörök és a közvélemény figyelmét. Különösen az őslakók, valamint az iparosok és kereskedők sulyos helyzetére mutat rá az egyesület által kibocsátott memorandum, amelyet ötezer példányban küldöttek szét mindenkinek, akinek a legkisebb szava is lehet Óbuda jövő sorsának kialakulásában.

Legutóbb teljes egészében közöltük ezt a memorandumot, szükségesnek tartottuk azonban, hogy a közvetlenül érdekelt óbudai iparosokat és kereskedőket is megkérdezzük, hogyan látják ők a helyzet megoldását.

Wadler József szücsmester, akinek évtizedek óta a Polgár utcában van műhelye, világosan látja a helyzetet és logikusan mutat rá a segités módjára.

Járva Óbuda utcáit — mondotta — önkéntelenül az az érzés fog el, hogy *földrengéssujtotta vidéket látunk.* Mindenfelé félig, vagy egészen lerombolt házak, az utcasorokban tátongó ürességek. Tudjuk, hogy ez a rombolás éppen a feltámadást készíti elő: megépül végre az „Árpád-hid" s ennek kapcsán megoldják a III. kerület városrendezési problémáit, amit már évtizedek óta várunk. De az elkerülhetetlen lebontások után *gyors tempóban meg kell indulnia az épitkezésnek is,* különben teljesen tönkremegyünk mi, óbudai iparosok és kereskedők. Egyedül műhelyünk, vagy üzletünk jövedelmére vagyunk utalva, sulyos helyzetbe kerültünk tehát azáltal, hogy a környező házakat lebontották és igy elvesztettük vevőkörünk nagyrészét. A fővárosnak még a bontások megindítása előtt gondoskodnia kellett volna arról, hogy megmentse Óbuda számára a hajléktalanná lett és igy kivándorlásra kényszerült őslakókat, amivel az iparos és kereskedő szájából is kiesett egy hatalmas darab kenyér. Ezekután nekünk is el kellene költöznünk, de hová menjünk, amikor legtöbbünk évtizedek nehéz, szorgalmas munkájával teremtett magának a mai helyen egsziztenciát szerzett önmaga, műhelye, vagy üzlete iránt bizalmat és épitette ki vevőkörét?

— Még ma sem késő arra, hogy mentsük, ami menthető: *Városi kislakásos bérházcsoport épitésével itt tartani a még el nem költözött őslakókat, ideiglenes üzletház emelésével biztositani az iparos és kereskedő itteni fenmaradását.* Óbuda iparosai és kereskedői nehezen szerzett jövedelmükből mindig a legpontosabban eleget tettek adófizetési kötelezettségüknek, megérdemlik, hogy a főváros törődjön sorsukkal.

A „Budai Napló" a továbbiak során megszólaltatja majd Óbuda minden társadalmi rétegének egy-egy képviselőjét, hogy igy tiszta képet kapjunk a III. kerület helyzetéről és keressük a segités módját.

Gerő Sándor.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Az I. kerületi HONSz lelkesen ünnepelte Petracsek Lajost és Halwa Sándort

A Honsz I. kerületi csoportja március 7-én hétfőn este ünnepi vacsorát rendezett az „Öregdiófa" különtermében dr. Petracsek Lajos országgyülési képviselő, a csoprt díszelnöke és Halwa Sándor társelnök tiszteletére, abból az alkalomból, hogy a hadirokkantak, özvegyek és árvák érdekében kifejtett önzetlen munkásságuk elismeréséül megkapták a Honsz díszjelvényét. A vacsorán, amelyen vitéz Árvátfalvai Nagy István dr. kormányfőtanácsos, országgyülési képviselő nyujtotta át a díszjelvényt, mintegy kétszázan jelentek meg.

Vitéz Kenyeres János országgyülési képviselő üdvözölte Petracsek Lajost és Halwa Sándort, majd vitéz Árvátfalvai Nagy István méltatta eredményes, önzetlen munkásságukat, amit a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák helyzetének megjavitása érdekében kifejtettek, azután a jelenlévők lelkes éljenzése mellett nyujtotta át számukra a díszjelvényt.

Korányi Márton felszólalása után, aki az Iparos Kör üdvözletét hozta el, dr. Czebe Jenő, a XII. kerület új elöljárója, Petracsek Lajost, mint Buda, országgyülési képviselőjét, Halwa Sándort, mint a kerület választmányi tagját köszönti meleg szavakkal. Vitéz Vértessy Károly a bajtársi kötelékek nevében csatlakozott az üdvözlők nagy táborához. Munkó Rezső, mint a Tabán szülötte, Halwa Sándort, az őstabánit köszönti régi bajtársként.

Petracsek Lajos meghatottan mond köszönetet a kitüntetésért, amely küzdelmes, harcos és bonyolult életében az első. Amikor a harctéren nem golyót, hanem tifuszt és maláriát kapott, hétévi betegség után megfogadta, ha életben marad, egész életét a köznek szenteli. Hogy most, 23 év után, Röder Vilmos honvédelmi miniszter hozzájárulásával ez a kitüntetés érte, még fokozottabb mértékben szenteli egész életét a magyarságnak.

Halwa Sándor szólalt fel ezután. Neki, mint köznapi, szürke embernek — mondotta — nem lehet sok mondanivalója azok után a szép és okos szavak után, amik itt elhangzottak. Köszönetet mondott az őt erdemén felül ért kitüntetésért. Visszapillantást vet a multra, a „Hadrőá"-ra, amelyből az egyetemes hadirokkant tábornak semmi haszna sem volt, sőt, utána majd hogy nem szégyen volt hadirokkantnak lenni. Keserves évei voltak a hadirokkant tábornak, mig végre a mai Honsz megszerveződött és életre kelt. Apostolokra volt szükség! Lelkes harcosokra. Ilyen törhetetlen hitü, fáradhatatlanul küzdő apostola a hadirokkant-ügynek vitéz Árvátfalvi Nagy István országos elnök. Kegyelettel emlékezik meg Gömbös Gyuláról, aki a vitéz Árvátfalvi Nagy István, illetve a Honsz által előterjesztett törvénytervezetet törvénynyé emelte és ezzel megtörtént az első komoly lépés ahhoz, hogy a világháború megrokkant hősei, özvegyei és árváinak jogai elismertessenek. Ebben a munkában volt nagy része a kiváló országos elnök tudásának, szociális érzékének és fáradhatatlan búzgalmának. Ilyen apostoli munkát vállaltak vitéz Kenyeres János és Petracsek Lajos országgyülési képviselők is, akiket biztosit a bajtársak soha el nem múló hálájáról.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után kedves jelenet következett. Vitéz Kenyeres János Halwa Sándor jelenvolt feleségét köszöntötte fel. A hadirokkantak nevében köszönte meg az önmegtagadó áldozatot, amellyel férjét átengedte a mozgalomnak és együttérzését a nagy üggyel.

Az ünnepi vacsora részvevői a késő éjjeli órákig maradtak együtt lelkes és kedélyes hangulatban.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1. Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Egy-két dolog a magyar zenéről meg a betyárvilágról

Irta: Melczner Jenő

(Befejezés.)

Egészen külön szervezet szolgáltatta a hamispasszusokat, végezte a billogolást. Annak a gazdának, aki az állatját az ugynevezett kurtagulyások által külön legeltette, állatját a betyár nem kimélte, mig a közös legelők jószágát a helybeli betyárregulák védték. Szervezett volt a hirszolgálat is. Zsivány volt a pusztán maga a pásztor, a gazda, sőt még gyakran a pandur is, s mindnek megvolt a maga regulája.

A szegénylegény legbizalmasabb cimborája a csikós és a puszta szabad pásztora volt. Ezektől kapta az elemózsiát s ezért nevezték őket a betyárok apjának. Adtak is, kaptak is. Orgazdákká váltak s igy lett bojtárból betyár. A betyárság zöme álnév alatt szerepelt.

Ráday Gedeon királyi biztos 1868. decemberében jelent meg Szegeden és már az 1870-es évek elején megtisztitotta az Alföldet a betyároktól és haramiáktól. Ezek sorsára jutottak nem sokkal később a bakonyi, szabolcsi, békési, pestmegyei betyár népek is. A betyárvilágnak a halálos döfést azonban a mocsaras vidékek kiszáritása és a nagyalföldi pusztaságok felszántása adta.

Érdekes jelenség, hogy jóllehet a palóc nép között kevés betyár akadt, és hogy mig maga a palóc becsületes, nem tolvaj nép, addig az egy-két valódi betyárjára még ma is büszkül. Ilyen volt Sisa Pista, a leghirhedtebb palóc szegénylegény, aki hosszú „illavázás" után a különcködéseiről hires Zubovics Fedor huszárkapitánynál nyert belsőszolgai alkalmaztatást. Nagyra vannak még a palócok Gyöngytyúk Jóskájukkal, Hagymással, meg a „kutyaláb"-bal.

A leghirhedtebb betyárjaink voltak Rózsa Sándor bandája az Alföldön. Egymásközött a nagyparasztnak nevezték. Szegeden született 1813-ban. A király 1874-ben negyedszer kegyelmezett meg neki (akasztófa helyett életfogytiglani fegyházzal.) A szamosujvári fegyházban halt meg 1878-ban. A szabadságharc alatt Rózsa Sándor és bandája Kosuthtól menlevelet kapott és 300 pusztázó csikós meg juhászlegénnyel Damjanich seregébe osztották be, amelyben a szerbekkel meg is ütközött. De az elkényeztetett csapatban fejetlenség ütött ki, s ezért Damjanich hamar túladott rajtuk. Angyal Bandi családi nevét nem tudjuk. Nagy divatfi volt; mosott, habos selyeminget viselt, szatytyánbőr csizmáján ezüst sarkantyú pengett. Borsod, Heves ,Zemplén földesurai rendes évi járadékot fizettek neki. Kecskeméten fogták el és akasztották fel bandájával együtt. Sobri Jóska a leguriasabb betyár volt, családi nevén Pap Jóska, dunántuli kovács fia. Győr-, Fehér-, Sopron-, Vas-, Veszprém- és Zala megyékben rabolt, garádálkodott, de sohasem ölt, a szegénnyel jót tett. Párisban színdarabot is adtak elő róla. A verbunkosok elől szökött meg és a lápafői erdőben lőtte agyon magát 1887-ben. Bandáját a sümegi megyeház udvarán magasztalták fel. Egész legendák keringtek róla. Egyik monda szerint Sobri a kalandjairól hirhedt Vay József gróf volt, másik szerint a becsehelyi Csuzy családnak elzüllött tagja. Egy harmadik változat szerint a lápafői csatából megmenekült és Amerikába szökött ,ahol patikárus lett. A magyar haramia-romantikának egyik legismertebb alakja volt. Eötvös Károly szerint a nép Zsubri és Zsubriknak nevezte.

A vakmerő lovasbetyár nappal, a juhász szeme előtt nekiugratott a falkának, markával nyeregbe kapta a birkát és elvágtatott vele. Farkastámadás ellen a lovasbetyár a nyergbeakasztott fokossal védekezett.

A betyárpusztitásnak a „rabvallatás" volt az egyik módja. Erről sokat beszélhet a volt szegedi várnak „Zwinger" nevű része, a drezdai mintájára készült „Javitóház". Aki a karkihuzást, gyűrűkkel szoritást, hátcsiklandozást nem birta ki, az nemsokára belekerült a dorozsmai országút mentén fekvő rabtemetőbe. Ma is odaszállitják a csillagbörtön elhalt rabjait.

Az alföldi lókötők bőszájú gatyás, borjúszájú ingujjas, pitykés meggy, vagy pirosszinü mellényes, árvalányhaas pörgekalapú, szilajvérű, bètyárvirtusos legények voltak. Hivatásos betyárok voltak az Alföldön a Bogár testvérek, Babáj Gyurkáék, Csonkáék, Mecsvánszkyék, Rózsa Sándorék és Vasalkóék, akik a környékbeli népnél találtak biztonságos menedékre.

Pirtópuszta: hirhedt buckósbetyár pátria volt a Sóstón tul.

Utoljára hagytam egy versemet Sobri Jóskáról. Meg kell emlitenem a Sobri bandának azt a szokását, hogy mulatozáskor a tiz pintes (20 itcés) csikóbőrös kulacs járt sorra a társaságban (ezt nevezték 10 kulacsnak, 20 kulacsnak). A vezér ivott belőle először, s adta sorra tovább. Aki a kulacsot kiüritette, annak volt kötelessége a nótakezdés, s igy ment tovább. A vers igy szól :

Betyársor:
Tiz kulacsom járja,
Husz kulacsom járja,
Még sincs részeg soha
A Subri bandába!
Vigyáz az magára
És a vármegyének
Minden pandurjára.

WADLER SZUCS
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13
Telefon: 162-765.

„Hiába való lesz
A vitézkedésed,
Elér még a végzet
Subri Józsi téged!
Te is felkerülsz még
Arra a szép fára,
Melyen csak a varjak
Gyász nótája járja".
Betévedtek egyszer
Keszei Pistához,
Tóth Julis leányzó
Megcsalt babájához:
Ereki birkáshoz.
Megcsalta a vendég
Vendéglátó gazdát,
Elcsalták előle
Az ő Juliskáját...
Ugy is vették hasznát.
„Ez a betyárvirtus?
Biz betyár e virtus!
Ilyen becsületből
Több már nékem nem köll!"
Rajt ütött a pandur
A szép társaságon,
Rabbilincs zörgött már
Mindegyik betyáron.
Csak „jó" Subri Józsi
Végzett önmagával,
A többi megbékült
Az akasztófával.

Hófehérke, Piroska, állatsereglet és jelmezesbál a Lajos utcai elemi iskolában

Délután 5 óra. A harmadik kerületi Lajos u. 34. sz. alatt lévő székesfővárosi elemi iskola tornacsarnoka zsufolásig megtelt. Büffével egybekötött álarcos bált rendeznek az iskola apró növendékei, hosszas, szorgalmas tanulás és rengeteg nehéz próba után. A közönség — szülők, rokonok, jó ismerősök — izgalommal várja a nagy esemény elindulását, amelynek révén az iskola igazgatósága, Csányi L. József igazgatóval az élen, igy akarja előteremteni a 175. számú Tündér cserkészcsapat szegénysorsú tagjainak felszerelését és az elemi iskola nélkülöző növendékeinek a legszükségesebbeket.

Hirtelen eloszlik az izgalom, szétmegy a függöny és a színpadon harminc francia karakterbaba jelenik meg. Ugy festenek, mint a karácsony előtti hetekben a játéküzletek kirakatában sorakozó tündérkék. A hat—kilencéves leánykák nevetnek, úgy ahogy a tanitónéni kioktatta őket. De ugyanakkor egy icipici félelem is olvasható ki a szemükből. Következik a másik kép: magyarruhás, pártás kisleánykák, árvalányhajas pörge kalapú pöttömnyi fiúk, valamennyien piros csizmácskákban magyar táncot adnak elő. Összefogózkodnak, majd párokra szakadnak szét, különböző merészebb figurák következnek és mindez az óramű pontosságával, egyetlen melléfogás nélkül. A siker óriási, a szülők tapsolnak, sőt itt-ott könny is csillog a szemekben.

Előadás közben néhány pillanatra felugrunk a szinfalak mögé. Rend és fegyelem mindenütt. Bármelyik nagy szinháznak is becsületére válnék a katonás rend, ami itt uralkodik. A szinigazgató, a rendező és ügyelő egy személyben Görgényi-Griesháber Klára tanitónő. Fáradságot nem ismerve, példátlan türelemmel tanitotta be a csöppségeket.

Kezdődik a jelmezes bál. Hatvan szereplő, hatvan eredeti jelmezben. Pólyásbaba hófehér áramvonalas kocsiban, rózsaszinü szalagokkal, dudlival és még a sirás is hamisitatlan. Innen a nézőtérről hathónaposnak véljük a kosztümje és „áriája" után. Nagy csodálkozással értesülünk a rendezőségtől hogy a pólyásbaba — negyedik elemista. Nagy sikere van a Piroskának meg a farkasnak. A bohóc, a szakács, a kukta hangos derültséget váltanak ki. Könnyet fakaszt a gonosz mostoha ármánykodása Hófehérke és a hét törpében.

Pattogó induló ritmusára lejtenek be a szinpadra az állatjelmezes szereplők. Elől cammog a medve, utána a róka, méltóságteljesen lépked be a gólya, a kakas kukorékol, a macska nyávog: a közönség alig tud betelni vélük. A kis művészek a megtévesztésig utánozzák a állati hangokat.

A közönség tapsol és tapsol, tizszer, huszszor megy szét a függöny, a kis szereplők szinte belefáradnak a hajlongásba. Virágcsokrok és bonbonos dobozok repülnek a szinpadra. Ezzel azonban nincs vége a felejthetetlen délutánnak. Az iskolaszolgák pillanatok alatt szétbontják a szinpadot és kezdődik a tánc.

A büffé roskadásig telt asztalain a szülők által hozott kitűnő falatokat és italokat árusitják, szintén jótékonycélra. Nyolc óra van, az igazgató bácsi berekeszti a bált, hazaküldi a sztárokat, hogy jól kialudhassák magukat, nehogy másnap reggel ötösre feleljenek számtanból.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

MEGKÖNNYITJÜK
KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi
részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I. Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

RÉGI VILÁG

A párizsi februári forradalom hire — mint az az egykoru lapokból megállapitható — csak március elején érkezett el hozzánk. Legelső következménye nálunk — valutapánik volt.

Az emberek még emlékeztek a napoleoni háboruk utáni devalvációra és amikor megérkezett a párizsi forradalom hire, mindenki szabadulni akart a papirpénztől. Mintha nékünk, a mai kor gyermekeinek, akik végigcsináltuk az inflációt, kissé ismerős lenne az, ami Pest-Budán 1848 március elején végbement.

A Pesti Hirlap március 3-i száma a nápolyi forradalom sikeréről számol be lelkes szavakkal. Március 5-én azonban már itt a nagy szenzáció: a párizsi forradalom. Lelkendezve irja a P. H.

„Franciaország. Nagyszerü nevezetes dolgok! Febr. 22-án Párisban komoly mozgalmak kezdődvén s másnap és harmadnap is folyván és szilárdulván a forradalom, végre a kénytelenség odavitte, hogy:

LAJOS FÜLÖP LEMONDOTT!

Egy másik tudósitás ugyanebben a számban:

„Komoly mozgalomnak kellett lenni, mert febr. 24-ről éji 11 óráról ezen telegraphi sürgöny érkezett Párisból:

Lajos Fülöp lemondott. Unokája, II. Lajos Fülöp a király. Orleans herczegnő van kormányzónak nyilvánítva. Oditon Barrot miniszterelnök. Lamoriciére vezér a párisi nemzetörség parancsnoka.

E szerint tehát a kormányzóságról levő törvény is, melly e végre Nemours herceget jelölte ki, forradalmilag meg van semmisitve. Ez igy a monarchia nevében a legfelsőbb hadúr; minden, a mi ezen tulmegy, csak bajt halmozhat. Nagyon óhajtjuk, hogy itt megállapodás legyen. Ha Franciaország tovább menne, elvesztené a tért, a helyzetet, az európai mozgalmak élén állhatni; baja volna talán belül is, de baja mindenesetre kivül, s ekkor nem teljesithetné azon feladatát, melyet most ismét várnak tőle. Régi hit Európában, ha Lajos Fülöp egykor nem lesz, nagy változás fog lenni; alapja levén ezen hitnek, hogy akkor a francia politica mulhatlanul bizonyos erősebb szinezetü szabadelvüséget fog nyerni, s ezen lemondás nevezetesebb, mint a halál lett volna. A párisi gróf trónja sokkal biztosabb igy, mintha halál vetett volna véget a Lajos Fülöp országlásának, s ekkép Franciaország szerencsésen átesvén a trónváltozási crisisen, egész mértékben a külügyekre fordithatja figyelmét, erősödött szinezetü szabadelvü politikájával. S minő kiszámithatatlan befolyással általában Európa minden ügyére!"

KOSSUTH LAJOS A „BÉKÉS UTONI ÁTALAKULÁS BIZTOSITÁSÁRÓL"

Március 3-án az országgyülés is foglalkozott már a valutapánikkal. Györvármegye követe tett inditványt és Kossuth Lajos nyomban fel is szólalt. Ennek hire támadt már jóelőre, amiért is az ülésén, — mint a P. H. márc. 7-i száma jelenti — „roppant számu hallgatóság, fulladásig tömött karzatok a remegő várakozás" izgalmával vettek részt.

A tudósitás röviden számol csak be a nevezetes ülésről:

„68-ik kerületi ülés mart. 3-ikán.

Roppant számú hallgatóság, fulladásig tömött karzatok; remegő várakozás.*

Balog K. Győr vármegye követének inditványa: „Visszatekintve Európa azon pénzbonyodalmaira, mellyeket a francia forradalom idézett elő. . . figyelmezve az ujabb eseményekre is, mellyek a pénzügyre már is befolyást gyakorolnak, küldői keblében aggodalom ébredt a forgalomban levő bankjegyekre nézve. . . inditványozza: keressék meg Őfelsége, hogy a bank állása s különösen a forgalomban levő bankjegyek mikénti fedezése iránt a nemzetet felvilágositani és megnyugtatni méltóztassék.

Kossuth Lajos a hallgatóság feszült figyelme közepette hatalmas beszéddel válaszolt és megtette hires inditványát az országgyülési teendők és a békés utoni átalakulás biztositása tárgyában."

VALUTAPÁNIK BUDÁN ÉS PESTEN

A „Budapesti Hiradó" szemléltetően irja le a papirpénzzel szemben támadt bizalmatlan fordulatról.

„A francia forradalom hire — irja, — nálunk rendkivül felizgatá azok kedélyét, akiknek bankjegyeik vannak; több ember beszélé nyilvános helyeken, hogy három forintjával is örömest adná ötös bankjegyeit, csak venné valaki. Természetes, hogy az illy nyilatkozatok nagy aggályt okoztak és mart. 3.—4.én már alig lehetett boltot lelni, hol a bankjegyeket elfogadták volna, 5.-én, vasárnap pedig a szakadó zápor és szélvész dacára több ezer ember jelent meg Budán a várban, a bankhivatal előtt, bankjegyeinek ezüstre váltását sürgetve, — mi természetesen minden vonakodás nélkül szokás szerint teljesíttették."

Ugyanakkor a hatóság plakátokon igyekezett megnyugtatni a lakósságot, hogy papirpénzét nem fenyegeti veszedelem. A hirdetmény szövege a következő:

„Tudomására jutván Pest város tanácsának, hogy a helybeli lakosságban oly aggodalom támadt, mintha a bankjegyek többé nem váltatnának be teljes értékük szerint, ezen aggodalom megszüntetéseül közhirré tevé: hogy nagyobb mennyiségben Budán egész nap, söt kivételesen ma (vasárnap) is beváltatnak, — holnaptól kezdve pedig kisebb bankjegyek itt Pesten a város házánál szinte be fognak váltatni ezüst pénz el. Pesten, az 1848-ik évi márt. 5-kén tartott tanácsülésből."

Meghalt Cvikli András,
aki meghonositotta Budán az őszibaracktermesztést

A napokban Budának egy igen érdemes polgára húnyta le örök álomra szemeit: *Cvikli* András, a hires gyümölcstermelő húnyt el 85 éves korában. Ebből a patriarchális korból 6 évtizednél többet szentelt Buda gyümölcskulturájának megteremtésére, kifejlesztésére.

Kü,lönösen az őszibaracknak volt rajongója, de egyuttal legalaposabb ismerője is. Hirét az ország határain túl is ismerték és a *Cvikli-barack* fogalommá lett, nemcsak itthon, hanem a külföldön is. Szaktársai és azok, akiket a baracktermeléshez különböző érdekszálak fűznek, a barack királyának nevezték maguk között *Cvikli* Andrást.

Buda jövő fejlődése szempontjából nagyfontosságú a baracktermesztés, amely hivatott pótolni az elpusztult, egykor annyira virágzó szőlőkultúrát. *Cvikli* András Zalából került Budára, amelynek földjével teljesen összeforrott. *A Kelenföldön ütött tanyát és ezt forróbban, izzóbban megszerette a benszülötteknél* is, akik eleinte féltékeny irigykedéssel nézték verejtékes munkáját, később azonban megszerették, nagy tisztelettel övezték és tanulni igyekeztek tőle.

Cvikli András *Kerkápoly* Károlynak, a tudós nemzetgazdának, Nagymagyarország későbbi pénzügyminiszterének volt a gazdatisztje a zalai uradalomban. Onnan jött Budára 1876 körül, hogy itt Kerkápolynak a budai határban lévő birtokát gondozza. A régi Fehérvári uton, a Szent Imre kollégium helyén volt egy kertes háza Kerkápolynak, ezt adta örök haszonélvezetül hűséges és szorgalmas gazdatisztjének. *Ebben az időben még pusztaság volt ezen a tájon. A városi életnek semmi nyoma. Cvikli* András mint elsőrangú kertész csakhamar rájött arra, hogy a kelenföldi talaj rendkivül alkalmas a gyümölcs, különösen pedig a baracktermelésre. Szerzett is magának néhány holdnyi területet a mai Nagyboldogasszony útja és Szentimre herceg útja között. *Ez a hires Cvikli földjeinek törzsbarackosa.*

Ebben az időben ismerkedett meg és kötött bensö barátságot a Kelenföld egy másik hires-neves alakjával, *Kutlánya* Jánossal. Ez a hihetetlen szívósságú, nagyeszű férfiu, aki még a betüvetést sem ismerte és mint egyszerű kubikos indult el pályáján, szerencsés érzékkel megérezte ennek a területnek városfejlődési jelentőségét, egyre-másra vásárolgatta össze hihetetlenül olcsó pénzen a telkeket és aztán százszoros áron adta el, amikor az épitkezések nagy lendülettel megindultak. *Milliomos lett az egyszerü kubikosból, akinek szobra ott áll még most is az elhunyt Cvikli András dolgozószobájának iróasztalán.* Ez a szobor az igazi Kutlányát mutatja be: meggörnyedve, homokkal telt talicskát tol maga előtt. *Cvikli* András halálában sem hagyta el régi barátját és úgyszólván élete utolsó pillanatáig kiballagott *Kutlánya* János sirjához, hogy virággal halmozza el azt.

Ugy látszik, *Kutlánya* energiája szállotta meg *Cvikli* Andrást is, aki hallatlan erőfeszitéssel, örökös és türelmes kisérletezésekkel próbálta kitanulni, melyik az a barackfajta, amely legjobban, legnemesebben sarjadzik ki Buda áldott földjéből. *Igy jött rá arra, hogy a kelenföldi talaj, különösen a Gellérthegy déli lejtője az őszibarack termelésére a legalkalmasabb.* Amikor sikerült saját keresztezéseivel a legizesebb őszibarackfajtát kitermeszteni, megindult a „szállitás". Alig három-négy emberrel dolgozott, akikkel kosarakban vitte piacra a barackot. Valósággal szétkapkodták, egyre többet kellett termelni, kocsik, lovak kerültek a barackosba, amelyhez mindig ujabb és ujabb földecskéket szerzett ugy, hogy *később már 12 holdon termett a hires Cvikli barack, amelyből évente akkor már 6—700 métermázsa is került piacra. Természetesen felfigyelt a külföld is az őszibarackra*, amelyet Németországban, Svájcban hamarabb ismertek meg, mint a kecskeméti „báráckot". *Cvikli* András nevelt fia és unokaöccse, *Majorovics* Lajos, aki a régi irányelvek alapján vezeti tovább a gazdaságot, büszkén emlegeti, hogy *ha az egyiptomi alkirály asztalára barack kellett, repülógépen vitették el a Cvikli barackosából.*

A Cvikli barack kedvenc gyümölcse volt Ferenc Józsefnek is. Az ezerévi kiállitáson nagy sikere volt Cvikli barackjainak. Nem sokat állitott ki, csak néhány konárral, de ezekben a barack szebben mosolygott, mint a mesében. Igy történt, hogy amikor *Ferenc József* király kiséretével a kiállitáson tartózkodott, eljutott a gyümölcspavillonba is, ahol feltüntek neki a csodálatosan szép barackok. *Azon nyomban megkóstolt egyet, nagyon izlett, követte a második, a harmadik.* A kiséret tagjai ugyancsak nekiestek a kosaraknak és *mire Cvikli András visszaérkezett a kiállitás területére, egy szem sem volt a kosarakban.* A kis kertészgyereket, akit a természeti kincsek őrzésével megbizott, vonta felelőségre hatalmas nyaklevessel. Amikor azonban megtudta, kik pusztitották el a barackot, megbocsátott a kertészgyereknek és megvigasztalta egy vadonatuj ruhával. *Ettől az időtől kezdve ahányszor Ferenc József Budapesten megfordult, a Cvikli barack ott diszelgett a királyi asztalon.*

Cvikli Andrásnak nagy tervei voltak. Óriási őszibarack-kulturára gondolt. Tárgyalt Légrádyékkal, hogy megszerezze a hatalmas Nádorkertet, a tervek megvalósításában azonban megakadályozta a világháború. Ennek tragikus kimenetele nagyon súlyosan hatott a hazafias érzésű öreg urra és ettől kezdve már csökkentette tevékenységét, zárkozottá lett. Meg akarták választani városatyának, de elháritotta magától, elfogadta azonban a presbiterséget, amellyel a budai evangélikus egyház tisztelte meg. Sasadi barackosait eladta és azok, akiknek birtokába került, nagyrészben kivágták a hires barackfákat és házakat, villákat épitettek a helyükre. Egynéhány barackos még mindig van a Sasadon, amelyen egy uj utcát Barackos utcának is neveztek el. Ennél az utcaelnevezésnél egy kis kisiklás történt. Az utcaelnevezésre hivatott tényezők hallottak arról, hogy ezen a környéken valamikor nagy gyümölcsösök voltak és hogy ezeknek emlékét megörökitsék, az egyik új utcát Cseresznye utcának, a másikat Barackos utcának nevezték el. Csakhogy *a Barackos utca kivül esik azon a területen, amelyet a Cvikli-barackosok tettek emlékezetessé. A barackosokon elhuzódó uj utca kapta a Cseresznye utca nevet,* annak ellenére, hogy cseresznyetermelésről nem igen tudnak az ittlakó öregemberek.

Cvikli Andrásnak nagy hatása volt, amit igazol, hogy egyre-másra akadtak követői. Az ő nyomdokain ültették el az őszibaracktermés magvait Budaörsön, Nagytétényben, Érden, észak felé Nagymaroson, sőt kisérleteznek vele a Hüvösvölgyben és a Zugliget táján is. Csak kevesen tudják ,hogy itt a Tárogató uton *Rajnay* Gábornak is van már hires barackosa. A kiváló szinművész hosszú évek óta foglalkozik a baracktermeléssel és annyi rajongással, akkora művészi szeretettel csüng ezen a hivatásán, akárcsak a szinművészetén. Neki is sikerült már olyan őszibarack „sztárokat" kicsalogatni a drága anyaföldből, amelyeknek csodájára jártak a környékbeliek.

Majorovics Lajos mindezt mély megilletődéssel mondja el. Nem csoda: több mint egy negyedszázadig volt a tanitványa és munkatársa *Cvikli* Andrásnak. Lelkesedéssel dolgozik továbbra is, ma már közel 15.000 négyszögölön, azzal a büszke öntudattal, hogy *Cvikli András egyedül neki árulta el keresztezéseinek titkát.*

— Nem szabad, hangoztatta, titkomat a sirba vinni, amit nem a magam érdekében, hanem Buda gyümölcskulturájának érdekében hordoztam magamban.

Trunkhahn posztógyár tiszta gyapjú szövetei
VI. Teréz krt. 8 sz. Prohászka Ottokár u. 8
Közvetlen a gyártól
Vidékre kérje mintáinkat!
Szolidsági garancia!!
UJ BOLT II. MARGIT-KRT. 50.

Az egykori Budai Kisfiu és Martius Idusa

Irta: Budai Hácombék Effendi

Az egykori Budai Kisfiú főleg az ünnepek alkalmával tanulta meg a dolgokat. *Ünnep:* ez valami bizonytalan, de mindenesetre valami ujdonsággal, valami különös izgalommal, némi szabadság érzésével, egyben bizonyos korlátozottság tudatával, mindenesetre vendégnénik és vendégbácsik jövetelével és főleg és elsősorban valami jóféle ennivalóval járt együtt, ami a legfontosabb az ötesztendős budai uriemberek életében. Az egykori Kisfiu gyakorlatilag fogta fel az ünnepeket, főleg mert bizonyos volt arról, hogy az ünnep ő érette vagyon, hiszen a Kisfiu önnönmagát érezte a Világ, illetőleg ama régi, kedves, ódon Ház közepének, mely valóban a Világot jelentette számára.

Ünnep: no, az ünnep mindig bizonyos kényelmetlenségekkel kezdődött, ugyanis ilyenkor a Kisfiu különös gonddal fürdetett meg, erösen megcsutakoltatott. A kedves levendulaszappan tulságosan bőségesen csurgott bele a kisfiu fülébe. *Ünnep!* — gondolta a Kisfiu, főleg, mert hallotta, hogy jön Gyula bácsi, a Jogász. Ünnep és Jogász, továbbá Nemzetiszin szalag: a kérdés kezdett kialakulni, főleg mikor kiderült, hogy Apuka nem megy ma hivatalba és a testvérkéktől is megtudta a Kisfiu, hogy „ma nincs iskola", viszont egészen bizonyos lett az Ünnep, amikor Testvérkék a gyönyörű aranygombos „uj ruhát", a matrózruhát vették fel és bodri hajukat Anyuka különös gonddal fésülte meg.

Ünnep: bizonyossággá, boldogitó valósággá lett, midőn a Kisfiu már ott ült a puha „cicalepedőbe", vagyis fürdőtörülközőbe bugyolálva a még hüvös tavaszi reggelen és Apuka , a gyönyörű, göndör, feketeszakállas, mosolygószemű Apuka (óh, az életen túlról is ideragyog a mosolya) megjelent szép sötétkép zsakettjében, melynek bársonygallérja volt. Négyszegletes orru topánja ragyogott és a galambszürke kamásniján olyan szép, de olyan-olyan szép volt a gyöngyházgomb.

„No, fiatalur, tessék sietni, megyünk" — mondotta Apuka. — Megyünk! Hogy hova, az mellékes volt, az volt a fontos, hogy megyünk. Jessy kutya is jön? — kérdezte a Kisfiú. Nem, a kutya *nem* megy! — mondotta szigoruan Anyuka! Jessy kutya itthon marad!

A Kisfiu igen sajnálta hű szolgáját, Jessy-t, a kissé már őszülö fekete kutyát és otthonmaradása tényéből is következtetett arra, hogy ma valami komoly dolog készül.

Apuka szép háromszinű kokárdát dugott a gomblyukába. Ugyanilyet kaptak a kislányok is, a Kisfiu is. A lányok elszaladtak az iskolába, Apuka és a Kisfiu a Bombatéren felültek az Omnibuszra.

Óh,, a házakon háromszinű lobogók lobogtak, az összes gyerekeknek kokárdájuk volt és az Omnibusz átdübörgött a Lánchidon!

Régi szük utcákon döcögött. Ma, idestova ötven év távolságában a Vén Fiu ugy érzi, hogy ugy emlékszik erre a kivételes ünnepi reggelre, mintha a régi Pest valami megelevenedett régi metszetén járt volna az Omnibusz. Egy-egy régi, fehér ablakkeretes, sárga házra ugy emlékszik, mintha tegnap látta volna. A régi Pestet látta. Bizonyos, hogy a Koronaherceg utcán döcögtek a Barátok Terére.

1890-et irtak, tehát még a régi Egyetemet látta a Kisfiu, melyet még tiz év mulva látott, közvetlen az átalakulás előtt

Sok hetykebajuszos bácsit látott. Zsinóros ruhájuk volt és kardjuk volt. Olyanok voltak, mint a katonabácsik és mégsem voltak katonabácsik. Kerek süvegük mellett hosszu toll volt és kiabáltak. Milyen bácsik ezek? — Kérdezte Fiuka. Jogászok! — mondotta Apuka. Ettől Fiuka nem lett okosabb, viszont arra emlékszik, hogy a Jogászok azt kiabálták, hogy „Abcúg!".

A régi Univerzitás előtt zászlók alatt állottak a kardos fiatal bácsik. Innen kezdve Fiuka csak arra emlékszik, hogy Apuka a karjára veszi és szép, meleg, mély hangján énekel valami szépet, arról, hogy esik eső karikára, valami bácsinak a kalapjára és hogy éljen a magyar szabadság és éljen a Haza!

Fiuka emlékszik rá, hogy énekelte mindenki a szép, kicsit szomorú nótát. Emlékszik rá, hogy sok, nagybajuszu Konstáblerbácsik is állottak egy utcasarkon. Fehér lófark volt a gömbölyü dinnyekalapjukon, nádpálca volt a kezükben, félholdalaku bádogcimer volt a mellükön, azon volt egy szám. Mérgesen néztek és a Jogászbácsik azt kiabálták rájuk, hogy *Abcug!*

Egy kávéházra is emlékszik a Kisfiu. Mint utólag kiderült, ez a *Kammon* volt. Ott volt a Hatvani utcán. Apuka sok bácsikkal ült egy asztalnál. Egy mérges öreg bácsi is volt ott. Utólag derült ki, kik voltak a bácsik. Felvidéki bácsik voltak. Egy egész irodalomtörténet telne ki a nevükből. Néhai való jó *Koroda* Pál, *Palágyi* Lajos, „*Koboz*" vagyis *Kozma* Andor, *Palágyi* Menyhért és *Komjáthy* Jenö fia, *Komjáthy* Győző mondotta el, kik voltak. Nevek, melyek éltek a budai családban. Amikor még éltek, értelmetlenek voltak Kisfiú számára. Mikor már értelmet nyertek, már nem élt Apuka. De éltek az egykori fiatal bácsik, azonban már öregek voltak, viszont a Kisfiu már fiatalember volt. Ma a Fiatalember Öregur lett, viszont senki se él az egykori bácsik, e nevek közül, kik Apuka barátai voltak.

A mogorva vén bácsiról kiderült, hogy az öreg *Vajda* János volt. Ott volt *Zempléni* P. Árpád, *Lamperth* Géza, *Koroda* Pál, a két *Palágyi*, *Rudnyánszky* Gyula és *Luby* Géza. Négy év mulva halt meg *Komjáthy* Jenő. *Reviczky* Gyula már néhány éve halott volt. A Kisfiu nem emlékszik rájuk, de nevükről még sok szó esett a familiában. Utóbb ismerkedett meg velük.

A kávéház előtt is nagy volt a sokadalom. A Kisfiu utólag tudta meg, hogy a kávéház helyisége volt az egykori *Landerer és Heckenast nyomda.* Unokabátyja, akkori Jogászbácsi volt *Szentesssy* Gyula, a poéta.

Csodálatos emlék. *Vajda* Jánosról utólag derült ki, hogy ő még ott ült 1848. Martius Idusán *Petőfivel* a Pillvaxban. De ott volt közöttük akkor, az 1840-es években az öreg *Szemere* Pál, aki 1813-ban még a fiatal *Berzsenyi* Dániellel fogott kezet, ketten pedig az akkor már öreg budai *Virág* Benedekkel.

Virág Benedek, *Berzsenyi, Szemere, Petőfi, Vajda, Reviczky, Koboz, Koroda* Pál. . . Néhány év mulva már ott ült közöttük *Pásztor* Árpád és *Peterdi* Andor. És a kisfiú még látta az öreg *Vajda* Jánost. *Virág* Benedek: 1810. *Vajda* János: 1848—1890. *Egykori kisfiú:* 1890—1938. Mindez: egy régi Martius Idusa elmosódó budai emléke. Omnibusz, a Krudy Gyula álomkocsija, elmult budai omnibusz, honnan döcögsz elő az álomból és hova, milyen álomvilágba fogsz eldöcögni?

Hol van Apuka, a mérges öreg Vajda János, hol van a Kisfiú? Régen volt. Mindent elfújnak a friss tavaszi szelek. . .

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK
A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN Karácsonyi Margit énekel
BUDAPESTEN ELŐSZÖR A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN FRANCI GRÖTZ BÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ
Az ÖREG DIÓFÁBAN ismét a régi jó idők hangulata
GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MURSY ELEK és cigányzenekara
RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN
A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Márc. 10, 13, 15, 17, 20, 25, 29. napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart

Belépődíj
I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Aquincum

A büszke hegycsoport sikból magasba nyult.
Tiszta vonala kék, hatalmasabb vonalba.
Lenn oszlop, iv. Egész az emlék: megmutatja:
itt diadalmas és nemes maradt a mult.

Odébb: rut házak és unt gépek nyomorult
pora és büz. Késő nyárba borul a lanyha,
vagy lázasan szökő emberek torz csapatja,
amely fölött az ég immár bealkonyult.

Ormaid nagy napját figyeld: az örök fároszt.
Ember! A természet képét mintázd, utánozd.
Ó, légy hű gyermeke, hogy soha el ne vessz!

Gondold meg: a hiú s a hütelen út örjit.
Légy tiszta, igaz és egész. Ez kell, csak ez.
Így véred emlékét az örök kövek őrzik.

Epitáphium

Kemény, roppant követ termett a hegynek orma.
Az ember völgybe jött és együtt él vele.
Meghóditotta hös, fenséges szelleme;
Latin betü a jel, világos, tiszta forma.

Ne kérdezd, az Irás most is legfőbb jel-e?
sikon, hol a Kevély vihara port sodort ma.
Az, ki Pannóniát haidan meghóditotta,
sejted, a Győzelem vésője kellene.

Kiváncsi kérdd: ihlet milyen csudája vésett,
itt, milyen gyönyör kisért és milyen szenvedések?
Mindegy! A betü él. Világos és örök.

Vigyázz! A bölcs utas s okos vendég megérti,
ha itt jár sir, virág, gaz s rőt romok között:
így csak az isteni tűz képes kőbe vésni.

Marconnay Tibor.

Elsőrendü munkát, jutányos árban készit
VÁLI GÁBOR
Első budai cimtáblafestészete
II., Iskola-utca 18. Telefonhivó: 1-568-63.

Budaiak izgalmas útja az Alpesekben

Radstadt, február hó

Amióta otthon, a csonka magyar földön beütött a növényzetet is megtévesztő és a fákat már-már rügyezésre csábító februári tavasz, a sisport budai hivei közül, akik tehették, igyekeztek kijutni az Alpok magasabb siterepeire. Magam is az osztrák Alpok egyik sívidékére, a radstadti Tauernbe tartó budai sitársággal indultam utnak.

A társaság a havat illetőleg a *legnagyobb pesszimizmussal* indult utnak. A nagy tavasz *minden bizalmat megingatott.* Még az Alpok ismerői is megrendültek hitükben. Az optimisták hiába hangoztatták, hogy a hójelentések *jót mondanak,* a pesszimisták arra hivatkoztak, hogy más jelentések meg azt mondják, hogy a *napfoltok* és az északi fény rendkivüli jelenségei még az *Alpokban is felmelegitették a levegőt.*

A reggeli indulásnál otthon deres volt minden, Bécs felé azonban esett az eső, majd kisütött a nap, *tavasziasan enyhe* lett a lég. A közel *hétszáz kilométeres utra kelt,* izguló svábhegyi sitársaság már kezdte sajnálni magát és irigyelni azokat, akik a Mátrába mentek, mert hogy ott az éjjel tiz centi hó esett.

Az izgulást megszakitotta Bécs, ahol néhány órát szórakozott a társaság. Akkor is eső estt, amikor beszálltunk a Westbahnhofon a Radstadt felé induló vonatba. A hangulatot kissé javitotta az a *hatalmas siző tömeg, amely ellepte vonatunkat.*

Kezdett feléledni a remény.

— Ezek a *bécsiek csak tudják, hogy van-e hó,* — próbáltam szitani a csüggedő budaiakban a remény tüzét, — bizonyos, hogy a magasabb hegyekben jók a hóviszonyok, különben nem jönnének ilyen sokan sítalpakkal.

A vonat felfelé kapaszkodik. Elérjük és elhagyjuk a Wachau villákkal teleszórt hegyeit-völgyeit, mögöttünk marad St. Pölten, Amstetten, s még mindig csak *tenyérnyi hófoltok. A hegyek kétségbeejtően zöldek,* hiába áhitja sóvár szemünk a fehér hótakarót. Már közel négyszáz méter magasan járunk *s még mindig csak eső.*

Most már a kevés optimizmus is elszáll. Mindössze az Alpok hómezőin otthonos bajnoksízőink, Buda nagyszerű fiai, *Zelkó* József és *Gerő* Zoltán tartják a lelket az elszontyolodott társaságban, s állitják, hogy a közel kilencszázméter magasan fekvő Radstadtban *hóra találunk.*

Megnyugtató igyekezetük gyenge eredménnyel jár. Hogy kevesebbet gondoljanak a hóra, ami nincs, bridzsezni kezdünk a *Fon*-házaspárral és sógorommal, Gerő Zoltánnal, Gerő László dr. mérnökkari alezredes fiával, aki főiskolás úszó-bajnokságán kivül a sizésben és egyéb sportokban is sok győzelmet szerzett már.

A másik fülkében *Zelkó* József, nemzetközi versenyeken a magyar szineknek többször dicsőséget szerzett sibajnokunk tartja szóval a budai és pesti bálok elől megszökött bájos bálkirálynőket, nagykállói *Nagy* Babát és *Habesser* Poyt, nemkülönben utóbbi István bátyját, aztán *Becsey* Lászlót és *Körtvélyessy Weigl Jenőt.*

A harmadik fülkében a bronzhaju fiatal uszóbajnoknővel, *Harsányi* Verával hancuroznak *Rejtőék, Multosék, Starkék,* kedélyes ifjaink. Kedélyük mögött azonban ott rejtőzött az izgulás a hó miatt. Megjegyzések: mivel a metrológia most jelzett hócsökkenést és havat, azoknak a társainknak, akik harmadnap jönnek utánunk, már nem kell izgulniok. Két optimistánk szerint ez nálunk is felesleges.

Később azonban, amikor még feljebb sem mutatkozik hó, a pesszimizmus, úgylátszik, híres versenyzőnket, *Zelkót* is kikezdi. Már *ő is a napfoltokat emlegeti.* És amikor azt mondom, kár izgulni, hiszen *nagyon megtudhatjuk* a szomorú, vagy örvendetes valót egy *szembejövő vonat utasaitól,* tréfásan, de mégis *némi riadalommal tiltakozik ez ellen.*

— Hadd éljen még a remény . . .

Ugylátszik, mindenki ezt tartja. Senki sem mer érdeklődni.

Aztán, minden eshetőségre készen, — ki tudja, hátha mégse lesz hó, — bajnokunk *rémtörténeteket* mesél a magas alpesi versenyein és situráin szerzett tapasztalatairól, arról, hogyan temetett el a *lavina* szerencsétlen embereket, hogyan találtak nyáron, hóolvadás után *csontvázakat,* amelyekről közben *ragadozók* rágták le a hust, stb.

És gyanusan sokat beszél a havon vakitó napfény által okozott időleges *hóvakságról,* a glecserrózsának nevezett *ajakfelpattanásokról,* az enyhe hülyeséggel határos *magashegyi betegségről* s egyéb olyan dolgokról, amelyek nyilván azt a célt szolgálják, hogyha mégse lesz hó, az általa felajzott budai sitársaság valami ilyesmivel vigasztalhassa magát:

— *Hó az nincs, de legalább nem temet el a lavina, nem kapunk hóvakságot s nem rágnak szét a ragadozók.*

Szinte minden remény szertefoszlását jelenti, amikor tréfás-keserűen ezt mondja:

— Most lefekszem és aludni fogok. Ha még hétszáz méter felett se lesz hó, akkor *nem akarok tudni semmiről.* Álmomban dobjatok ki az ablakon.

— No, de az lenne aztán a tragikum, — jegyzem meg, — ha kipottyanásod után záporozni kezdene a hó, s aztán olvadás és ama bizonyos ragadozói művelet után találnánk meg. Inkább várjunk a hóra, *történhetnek még csodák!*

És ime, percek multán — éppen, mikor kisjányainknak a fejkendő-divatőrületről fejtem ki nem éppen hizelgő véleményemet, — ezzel ront be egyik barátunk, *Fon* Ferenc igazgató:

— Örömhirt hozok. Elszántan, — lesz ami lesz, — megkérdeztem a kalauzt, mit tud a hóról? Azt válaszolta, azért jön velünk ez a sok osztrák siző, mert a bécsi rádió délben bemondta, hogy a hegyekben *nyolcszáz méter felett mindenütt 10—20 centi friss hó esett az éjjel.*

Örömrivalgás. Egy koppanás. A kő, amely *Zelkó* barátunk szivéről esett le.

Most már megnyugodtan végigfekszünk a fülkében. Alig helyezkedünk el, ujabb csatakiáltás hangzik fel:

— Fehér tájon járunk és szakad a hó!

Ime a csoda.

Szunditani próbálok, de nem megy. A havas táj szépsége vonz és ott tart az ablaknál. Hieflaunál már nagy a hó. A vadregényes *Gesäuse porcukorba mártott, pompás tájait* pillanatokra elém villantja a mozdonyból felcsapó vörös láng.

Gyönyörű!.

Hosszan állok az ablaknál s elragadtottan nézem a behavazott fenyőket, a homályba vesző, romantikus fehér tájat, *a vonat fény és árnyjátékát* a vele szemben nyargaló havas domboldalon.

És, ime, az ember *éjjel a vonatablakból egyebet is láthat.*

Éjjel tizenegykor a társaság boldogan száll ki a radstadti állomáson. Sürű pelyhekben hull a hó és poggyászaink szinte elmerülnek benne. *Hochleiner* Franz, a városka agilis polgármestere, aki fogadásunkra kijött, jelenti, hogy a *negyven centi régi havon már harminc centi a friss.*

Kár volt az egész napi *izgulásért, kishitüségért. Zelkó* Jóska is visszaszivna már mindent a hóvakságról, hegyi betegségről. Nem gondol már erre senki. Büszkén düllesztheti ki mellét s mindenki helyesel, amikor mondja:

— Na, mit mondtam? Itt a hó!! Valóságos hóeldorádó!

A hó hull rendületlenül másnapig, amikor a derüs budai társaság már méteres hóban csatolja fel siléceit a Habersatter-szálló kapujában, ahol egyébként ugyanazt a szobát kaptam, amelyben nyári autóturánkon szálltam meg feleségemmel.

Azóta a radstadti Tauern hóeldorádójának álmatag csendjét felverik a magyar sizők, akik otthoni tavaszra gondolva, vigan száguldoznak a hegyoldalakon és gyönyörködnek *Zelkó* József és *Gerő* Zoltán bravurjaiban, amelyeket megbámul az itteni, sitalpon született nép is.

Somody István.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vizvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Fűszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Gyapjucsipkék, straszcsattok, klipszek, brossok és mindennemü estélyi ruhadiszek
ALBACHÁRY és KORAI
II. MARGIT KORUT 38a. Tel. 366—999

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
TERI-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
„ Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA“ füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Szena tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitel ben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT-KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u elismert 45.—T: 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb **VIRÁGÜZLET** Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut II—13 Telefon: 268-205

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vilmos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Hétfőn lesz a Mátyás-templom kórusának negyedezredéves ünnepi estje

Megemlékeztünk arról a nagyszabású zeneművészeti ünnepségről, amelyre a Koronázó főtemplom kórusa készül, annak emlékezetére, hogy 1688 március 29-én, tehát 250 év előtt hangzott fel az első zenés mise a Mátyás templomban. A rendkivüli egyházzeneművészeti eseménynek megfelelően nagy az érdeklődés a Koronázó Főtemplom remek kórusának ünnepe iránt, amelyet *Sugár* Viktor készitett elő azzal a művészi tökéletességgel és páratlan ihletséggel, amely őt a legkiválóbb magyar egyházi karmesterek közé emelte. *Sugár* Viktor nagy zenei kulturája és dirigensi zsenije a budavári kórust világhirűvé tette és ez az oka annak, hogy a legtávolabbi külföldről is számos vendég érkezik a Mátyás templom negyedévezredes jubileumi eseményére.

Kétszázötven év előtt, husvét vasárnapján, hangzott fel az első zenés mise a Mátyástemplomban. A jubileumi hangversenyt azonban már most március 14-én este 8 órakor rendezik meg a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, az alábbi műsorral: *Erkel* Ferenc: Himnusz; *P. Szabó* Polihárp: Tu es Petrus; *L. van Beethoven:* Missa Solemnis és *Kodály* Zoltán: Budavári Te Deun.

Most vasárnap, március 13-án egyébként *Zöld* Károly Budavári miséje szerepel a Koronázó Főtemplom egyházzenei műsorán és másnap, hétfőn lesz a nagy ünnep, amely az egész magyar zenei és társadalmi élet reprezentativ eseményének igérkezik. Orgonál *Várhegyi* Antal, vezényel *Sugár Viktor.*

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Herczeg Ferenc a budai szinházért. A budai szinház ügyében inditott mozgalom egyre biztatóbban fejlődik. Most *Herczeg* Ferenc adott ki felhivást a szinház érdekében, amelyben többek között a következőket mondja: Nemcsak budai, hanem székesfővárosi, sőt egyetemes nemzeti érdek, hogy az uj szinház ne alantas szórakozóhely, hanem a magyar szinházi kulturának a budai közönség szellemi szinvonalához méltó székhelye legyen. Bátorit bennünket a tudat munkánkban, hogy a magyar alkotóerő a legválságosabb gazdasági viszonyok között érlelte legértékesebb gyümölcseit. Ne feledjük, hogy a szinművészet nem üres fényüzés és léha szórakozás eszköze. A magyar művészetnek nagy hire van világszerte. Éppen ezért minden mozgalom, amely a magyar művészetet elősegiti és fejleszti, rászolgált a hivatalos és nemhivatalos Magyarország rokonszenvére és támogatására.

Nyugalomba vonult Jeney Aladár Negyven évi szolgálat után nyugalomba vonult dr. *Jeney* Aladár, a pestvidéki ügyészség alelnöke. A kolozsvári ügyészség utolsó magyar vezetője volt. Menekülnie kellett a megszálláskor és a magyarság érdekében kifejtett munkásságát és nagy tudását jutalmazta meg az igazságügyi kormány, amikor a pestvidéki ügyészség élére állitotta. Fontos őrhelyén felettesei elismerését épp ugy kivivta, mint az ügyfelek tiszteletét és szeretetét.

Az Országos Gárdonyi Társaság március hó 10-én, csütörtökön délután fél 6 órakor, a Pátria Magyar Irók Clubja disztermében felolvasó ülést rendez gazdag műsorral.

SPORT

SIKÉSZLETEK P 12·80-tól II., FŐ-U. 37/C. DÖRNER SPORT nál Telefon: 167-372.

Nagyszabásu, modern cipőáruház nyilik a Délipályaudvarnál. A közismert Döbrentei-téri *Schäfer-cipőáruház* a Döbrentei-téri házak bontása következtében kénytelen elköltözni és az Endresz György tér és Városmajor- utca sarkán álló hatalmas bérpalota sarokhelyiségében létesit modern, a kor igényeinek megfelelő nagyvárosi nivóju cipőáruházat. Az uj áruház munkálatait rövidesen megkezdik és április folyamán uj helyiségében meg is nyilik.

Táncos vacsora
P 2.80 a Bellevue-ben
Asztalrendelés: 160-582.

Strandfürdőt terveznek a Hüvösvölgyben

A Lágymányoson és Orbánhegyen létesitendő strandfürdő érdekében az érdekelt városrészek lakossága erőteljes akciót indított. Hasonló helyi jellegű strand építése érdekében szervezkednek most a Hüvösvölgy és környéke villatulajdonosai is. Március 13-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor értekezletre jönnek össze a hüvösvölgyi Balázs-vendéglőben, hogy megbeszéljék azokat a módozatokat, amelyek lehetővé teszik a strand felépitését.

Budapestnek nagyszámú és nagy befogadóképességű strandfürdői vannak, ezek azonban egyrészt nem képesek befogadni a strandolók hatalmas tömegeit, másrészt egyes városrészekből túlságosan messze vannak s igy nehezen közelithetők meg. Ennek következménye az, hogy Budának csaknem minden kerülete a saját külön strandja felépitéséért harcol. A Hüvösvölgy strandja fürdési lehetőséget nyujtana a Zugliget, Pasarét, Virányos, sőt Pesthidegkút lakosságának is és igy megépitése az egész vidék érdeke. Természetesen olyan helyen volna megépitendő, ahol a közlekedési viszonyok mindenfelől könnyen megközelithetővé teszik, tehát valahol a villamos végállomás körül.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Beszkárt bemutató a Városi Szinházban. A Beszkárt közművelődési-, sport- és levente egyesületeinek budai, pesti és ferencvárosi főmühelyi dalköreinek, a BHÉV tiszti dalköreinek és vasutas otthonának javára gazdag műsoru *bemutató* lesz a Városi Szinházban március 26-án, szombaton este nyolc órakor. A prológust irta és elmondja vitéz *Somogyvári* Gyula.

Mária Dorottya kir. hercegnő-emlékünnep. A budai evangélikusság február 27-én délután magas szinvonalu ünnepélyen áldozott *Mária Dorottya* kir. hercegnő emlékének, aki nyolcvan évvel ezelőtt a budai evangélikus egyházat megalapitotta. Mária Dorottya *József* nádornak volt a hitvese, akit meleg magyar szivéért az egész nemzet szeretett. Az ünnepély műsorán *József Ferenc* királyi herceg verseiből olvasott fel nagy sikerrel. *József* kir. herceg családjával együtt jelent meg az ünnepélyen.

A Budai Református Nőegylet teaestélye. A Budai Református Nőegylet pénteken, március 4-én rendezte jótékonycélu teaestélyét, amelyen *Haypál* Béla lelkipásztor megnyitója után hollósi *Somogyi* József dr. egyetemi előadó tartott előadást *A biblia és a mai kelet* cimmel. Az előadásért a megjelentek nevében, akiknek sorában ott volt Rudolf *Kiviranna* tallini észt evangélikus lelkész, *Borbély* Kálmán dr. miniszteri tanácsos, *Karsa* László hadbiró ezredes, az evangélikus és református nőegyletek vezetőségei, *Kádár* Gusztáv Máv. műszaki főtanácsos, a Protestáns Nőszövetség kiküldöttel és még sokan mások, *Papp* Dezsőné dr.-né, a nőegylet elnöke mondott az előadónak köszönetet.

Halálozás. Dálnoki Péter Ferenc nyug. székesfővárosi főtanácsos, az Uj Kor felelős szerkesztője és tulajdonosa, március 3-án Budapesten meghalt. A közszeretetben álló főtisztviselő élénk szerepet játszott a Belváros községpolitikai életében. Halálát kiterjedt előkelő rokonsága gyászolja. Vasárnap temették el nagy részvét mellett a farkasréti temetőben. — Szekula Géza főtisztviselő március 4-én 46 éves korában hirtelen meghalt. Halálát feleségén, született Szekula Ilonán kivül előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja. Szekula Jenő, a kiváló iró, testvéröccsét vesztette el az elhunytban.

Baránszky Gyula gyásza. Sulyos csapás érte Baránszky Gyula dr. kormányfőtanácsos, volt törvényhatósági bizottsági tagot és Baránszky László Képzőművészeti Főiskolai tanárt: édesanyjuk, Baránszky Sándorné, Forst Fanny, Baránszky Sándor főmérnök özvegye, Maglódon, 88 éves korában meghalt. Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett. A közszeretetben állott matrónát a Baránszky, Undy, Szontágh, Korbay és Vécsey családok gyászolják.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

A Vöröskereszt budapesti kerületi választmányának hangversenye. A Magyar Vörös-kereszt Egylet budapesti kerületi választmányai vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó legfőbb védnöksége és dr. *Darányi* Kálmán miniszterelnök fővédnöksége alatt március 19-én, délután háromnegyed 6 órakor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nagytermében az *Idős Urinők Otthona javára* hangversenyt rendeznek, az alábbi műsorral: 1. Megnyitót mond: dr. *Kováts* Istvánné, a VIII. ker. Vörös-Kereszt választmány h. elnöke; 2. *Szentgyörgyi* László, a m. kir. Operaház hangversenymestere; 3. *Laczó* István, a m. kir. Operaház tagja; 4. dr. *Dohnányi* Ernő és *Faragó* György kétzongorás száma. — Szünet. — 5. *Békeffy* László; 6. *Rácz* Aladár cimbalomművész; 7. *Gyurkovits* Mária, a m. kir. Operaház tagja; 8. *Milos* Aurél, a m. kir. Operaház v. balettmestere és *Lya* Kharina: táncduó; 9. *Szász* Ila.

Autógarázs Budagyöngyénél. Minden kiránduló ismeri a Budakeszi uton lévő Budagyöngyét. Valamikor hires vendéglő volt, lassan azonban elvesztette jelentőségét és helyiségei évek óta üresen állottak. A hegyvidék lakossága szempontjából, de idegenforgalmi szempontból is szerencsés gondolatot valósitott most meg Major Dániel, aki mint régi autós szakember azonnal felismerte a Budagyöngye épületének alkalmas voltát autógarázs céljaira. Rövid időn belül meg is nyitja a „Budagyöngye"-garázst a Hüvösvölgy, Pasarét, Zugliget egyetlen garázsát, amely egész Budapesten páratlan lesz a maga nemében, mert külseje semmiben sem emlékeztet prózai rendeltetésére. Az épületet magát futózöld boritja majd, előtte gyepágyak között virágokkal boritott lugasok szolgálnak pihenőül azoknak, akik autójukat rövidebb időre állitják be. Természetesen benzinkut is áll majd az autósok rendelkezésére. Az uj garázs iránt már most is nagy az érdeklődés az autótulajdonosok között, annyival is inkább, mert minden autóért elküldenek és azt haza is szállitják.

Yttmegtalálja...
...a tavaszi divat ezernyi ujdonságát!

Társasélet

Az idény utolsó Családi Estje a B. B. T. E.-ben

Március 1-én rendezte a Budai Tornaegylet az idény utolsó „Családi est"-jét. Az előkelő közönség igazi farsangi hangulatban búcsúzott a budaiak közismert estéitől.

A megjelent hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel:

Asszonyok:

Vitéz dr. Moldoványi Istvánné, Tatár Istvánné, dr. Corsán Béláné, Koranek Lambertné, dr. Benisch Arturné, Hajnóczy Vilmosné, Szőllőssy Istvánné, dr. Kormos Emilné, dr. Orbók Józsefné, Forray Dezsőné, Ujfalussy Györgyné, Toldi Ősz Béláné, Sulyok Józsefné, Bresztovszky Edéné, Székely Arturné, dr. Bartha Lászlóné, Szirák Jánosné, Saksinger Józsefné, Loskó Endréné, Végh Sándorné, dr. Darcanó Istvánné, Dankó Lászlóné, dr. Balogh Sándorné, Majerszky Sándorné, dr. Lehoczky Alfonzné, Mészáros Zoltánné, dr. Halmay Ferencné, dr. Korpády Zoltánné.

Lányok:

Mányoky Babica, Kormos Emilia, Orbók Zsuzsa, Forray Leontin, Korányi Nelly, Terényi Ila, Bersuder Manci, Hedrich Kata, Hedrich Terka, Toldi Ősz Gigi, Bresztovszky Baby, Szőllőssy Kata, Nemeskéry Gizella, Flórián Irma, Dunkel Tilda, Losonczy Jolán, Liszkay Ilus, Végh Gitta, Végh Mimi, Vásárhelyi Éva, Kammer Frida, Stommer Mária, Szirmay Ilus Jancsó Kató, Keidy Márta, Kerényi Ilona, Darcanó Zsuzsi, Rambózy Baba, Nehoczky Klára, Vadász Zsuzsa, Németh Gizella, Bjdosó Ilonka, Bújdosó Mária, Sebeessy Ilona, Varsányi Mária, Varsányi Böbe, László Judit, Székely Márta, Székely Zsuzsa, Moldán Erzsébet, Frőlich Baba, Korpády Sacy.

A Szentimrevárosi Társaskör és Kulturegyesület műsoros estje

Csütörtökön, március 3-án volt a nagyszabású műsoros teaestély a Szentimrevárosi Társaskör és Kulturegyesületben, melyről megemlékeztünk és melynek műsorát legutóbbi számunkban már közöltük. A Szentimreváros társadalmi életének számos előkelősége vett részt a művészi estén Vecsey Antal elnökkel és Dorner Gyula ügyvezető elnökkel az élén és a közönség zsúfolásig megtöltötte a Kör helyiségeit.

Kiss Dezső dr. miniszteri tanácsos, a kulturbizottság elnöke mondott a hangverseny után záróbeszédet, melyben az egyes szereplőket méltatta.

— A műsor szerint elsősorban Lendvay Istvánról kell megemélkeznem — mondotta Kiss Dezső dr. — Mind afölött, ami az Istentől jön, ami a láthatatlan hatalom varázsával ragad el, az eszmék, az érzelmek, a gondolatok, a hangulatok, a benyomások fölött az iró rendelkezik a legteljesebben. Mai esténken az irás ilyen művészéhez volt szerencsénk. Hálásan köszönjük néki kristályos stilustisztaságú, szép formáju, hatásos fordulatú és mély hazafias érzéssel átszőtt felolvasását. De elismeréssel tartozunk szentgyörgyi Horváth Imérnek is, nagy terjedelmű, erős vivőerejű, jól érvényesült basszbariton hangjának férfias erejéért, s a belőle áradó sajátos lirai hévért.

— A következő számban felvinczi Takács Alice, ez a többek között északi hangverseny körutat járt, s Reményi-hangversenyhegedűt nyert művésznő gyönyörködtetett minket. És mi a játéka alatt úgy érez-tük magunkat, mintha egy nagy, virággal bélelt hajón mennénk, s a hullámok a zene ritmusa szerint ringatnák a hajót, s a szivünk csak úgy dagadozott a zene végtelen szépségének, s a hozzá önként társuló képzeleteknek a gazdagságától.

A negyedik szám ismét egy nagy művésznőnek: R. Simonffy Margónak a száma volt. Ma is, mint mindannyiszor, magával ragadta a közönséget lelke gyöngyházszinü fényével, gesztusainak finomságával, a beszéd gyönyörű tagozásával. Azonfelül minden mozdulata, minden szemrebbenése emberi, őszinte és igaz.

— Pázmán György zongoraművész váratlanul közbejött okok miatt nem lehet közöttünk. Helyette Sztankai Lajos zongoraművész és tanár szerepelt. Műélvezet tekintetében hiányt nem szenvedtünk, mert Sztankai komoly tudású zongoraművész. Becsületesen képzett technikával és nagy zenei érzékkel zongorázik. Szépen sikerült mozzanatok vannak a játékában.

— Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim. Mozart ma este elhangzott két édes dala gyöngéd átélést, lehetetszerű finomsággal kicsiszolt részletkivitelt igényel. Hogy leányom, Ambrózyné Kiss Lea mennyiben felelt meg nem könnyü feladatának, arról én, mint apa, kritikát nem mondhatok. A férfi és női énekes zongorakiséröje a feleségem: dr. Kiss Dezsőné volt. Itt csak arra a tényre hivatkozom, hogy már több hangversenyen szerepelt mint zongorakiséró, és valamikor a „Budai-Zeneakadémia" zongoratanárnője volt.

A hangverseny után tánc következett és a társaság a legkedélyesebb hangulatban a késő éjszakai órákig maradt együtt.

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGÁR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körút 4.

Budai Evangélikus Teák. A rendezőbizottság március 6-án rendezte meg ezidei utolsó teadélutánját a Bellevue-szállóban. A vonzó, szép és felejthetetlen emlékü teák egy életre maradandó nyomot hagynak az itt táncoló ifjúság lelkében. A siker, melynek rendezésében a Szeszlér Hugó, Sásdy Béla, Szeszlér Dénes és Mérő Béla által vezetett rendezőgárda munkálkodott, arra készteti a bizottságot, hogy a nyár folyamán, június 5-én gardenpartyt rendezzen ugyancsak a Bellevue-szállóban. A március 6-i teán megjelent leányok: Galland Ivonne, Galland Clara, Sárosi Anikó, Vági Ica, Fessler Herta (Wien), Agyagfalvy-Hegyi Éva, Horváth Helén, Stéger Marika, Wildhoffer Gréti, Wildhoffer Mária, Nagy Judith, Cornides Edit, Lauffer Márta, Bódossy Zsuzsa, Baross Sári, diszesi Kölcsei Ágnes, Bokros Erzsébet, Schanzer Judith, Bartholy Edit, Sándor Judith, Hajós Magda, Harsányi Leci, Burián Mária, Jankó Márta, Nagályi Anikó, Szilágyi Júlia (Miskolc), Ehling Paula, Meinhardt Gréti, Szőts Klára stb.

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
„ Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.
Telefon: 152-713

Marconnay Tibor: Az idők kertje. Egész kötetre való szonettel lepte meg Marconnay Tibor azokat, akik az irodalomban a tisztultabb izlést, a művészibb formát és emellett az értékesebb és mélyebben szántó mondanivalót szeretik. Marconnay szonettjeiben mindezt együtt találja az olvasó. Egység ez a munka — irja előszavában ő maga — akár gyermekelmről szól, akár a tájak sugallatáról, akár társadalomkritika van benne. „Ugy állitottam össze könyvemet, hogy lassanként és egyre inkább mindenki beleélhesse magát világomba. Ezért, azt hiszem, legjobb e verseket sorban elolvasni." Mi ehhez hozzáfüzzük: a költő szerény felhivása fölösleges volt: aki az első verset elolvasta, örömmel és élvezettel olvassa a többit is és le sem teszi, amig végig nem lapozta a gazdag kötetet, amely igaz öröme a költészet kedvelőinek, de nyeresége az irodalomnak is.

Nyugalom, jó levegő jó koszt csak egy helyen található: a Svábhegyi Majestic-luxuspenzióban. Nyilvános étterem. Telefon: 145-416. Igazgató: Démán.

NYIREGYHÁZA SÓSTÓ GYÓGYFÜRDŐJE április 15-én teljesen ujjáalakitva megnyilik Koronka Ákos vezetése alatt.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

Meghívó

Az Öröklakás és Családiháztulajdonosok Egyesülete 1038. március hó 13-án, vasárnap d. e. 10 órakor, I., Krisztina tér 1. sz. alatt, a Budai Polgári Casino nagytermében tartja

VI. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre t. Cimet, mint az Egyesület tagját tisztelettel meghivom.

TÁRGYSOROZAT:

1. **Elnöki megnyitó.**
2. **Az évi jelentés előterjesztése.**
3. **1937. évi zárszámadások, 1938. évi költségelőirányzat ismertetése, a felmentvény megadása.**
4. **Tisztikar és igazgatóválasztmány választása.**
5. **Az alapszabályok 42. paragrafusa aalpján előterjeszthető indítványok.**

BEYER JENŐ
ny. min. tanácsos,
ügyv. elnök.

A közgyülés után 11 órai kezdettel ugyanott értekezletet tartunk, amelyen az illetékügyi törvényjavaslat tervezetének tagjainkat illető részleteit ismertetjük és tárgyaljuk. (Illetékegyenérték kivetése, a házszövetkezeteknek kedvezményes illeték mellett társházá való átalakitása, az üzletrészek eladása, illetve vételénél lerovandó illeték, alkalmazottak nyugtailletékkel házzá való átalakitása, az üzletrészek eladása, illetve mint az öröklakás- és családiháztulajdonosoknak a törvénytervezetre vonatkozó észrevételeit fogjuk felterjeszteni a pénzügyminiszterhez, az értekezleten tagjainkon kivül minden öröklakás- és családiháztulajdonost szivesen látunk és ezúton is felkérünk álláspontjának kifejtésére.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

A hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák és a vitézségi éremtulajdonosok adókedvezményei

A pénzügyminiszter 29000/1938. sz. körrendelete értelmében a hadirokkantak, a hadiözvegyek és hadiárvák, valamint a vitézségi éremtulajdonosok és tűzharcosok az alábbi adókedvezményben részesülnek:

1. Amennyiben a terhükre kivetett földadók, házadók és általános kereseti adó együttes évi összege az 50.— pengőt nem haladja tul, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30 százalékos, a II. járadékosztályú hadirokkantakat s a hadiözvegyeket és hadiárvákat 20 százalékos, a III. és IV. járadékosztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és a tüzharcosokat 10 százalékos,

2. Amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege 50.— pengőnél nagyobb, de a 100.— pengőt nem haladja tul, az I. járadékosztályú hadirokkantakat, a hadiözvegyeket és hadiárvákat 10 százalékos, a III. és IV. járadékosztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és a tüzharcosokat 5 százalékos adómérséklés illeti meg.

A törvény 3. paragrafus 1. bekezdése szerint az igényjogosultság igazolása általában a rokkantellátási adóra nézve fennálló szabályok szerint történik. Az adómérséklés kedvezménye tehát nemcsak azokat a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvákat illeti meg, akik ezidőszerint pénzbeli ellátásban részesülnek, illetőleg végkielégitést kaptak, hanem azokat is, akik hazafias érzülettől vezérelteve a részükre megállapitott ellátás felvételéről az állam javára lemondottak.

A törvény 5. paragrafusa szerint az adómérséklés kedvezménye csak az igényjogosult terhére kivetett földadó, házadó, általános kereseti adó és az ezek után járó pótadókra terjed ki és csak azt az adózót illeti meg, akinek terhére kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege az 50.—, illetve 100.— pengőt meg nem haladja.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Iszter képesitett **szücs** és **ernyő** készitő I., Krisztina kőrút 34. sz.

Közgazdaság

Miért késik az Unitas Rt. ügyeinek rendezése?

A Phönix bukásával kapcsolatos törvényes rendelkezések keltették életre az *Unitas r.-t.*-t, azzal a hivatással, hogy lebonyolitója legyen a Phönix kumplexumnak. A Phönix-eset óta több év telt el és az ideiglenes célzattal keletkezett rendeletek még mindig élnek, jóllehet ma már nem kétséges, hogy *rég elérkezett a végleges rendezés ideje.* A Phönix biztositottak, még mindig szenvedik a kényszerű biztositási dijak adószerű súlyos terhét, pedig a kilátásba helyezett vészes viharfklhők már régen szertefoszlottak, vagyis kisült, hogy *nagyobb volt az ijedtség a veszedelemnél,* mert a magyarországi dijtartalékok rendben vannak.

Az *Unitás* másfél éve működik, jobban mondva létezik. Mert egész ténykedése abban merül ki, hogy — van. Van és pedig megtévesztésig ugy, mint valami igazi, élő vállalat: van igazgatósága, felügyelőbizottsága, sőt még tisztviselői is vannak, csak kettő nincs: létjogosultsága és célja.

Ennek az ügynek törvényes rendezetlensége előtérbe kergeti a kérdést: mi lesz a mintegy 5 millió pengő dijbevétellel, amelyet a biztositott felek nehezen verejtékezve fizetnek? *Végeredményben ez az összeg az ő pénzük* és joggal kivánciak arra, mi lesz ezzel a pénzzel, illetve mikor rendezik ezt a kérdést végleges, megnyugtató módon.

V. I. dr.

ZÁSZLÓ Minden kivitelben legolcsóbban **HUNGÁRIA** zászlóvállalat IV., Prohászka O. u. 4 Telefon: 183-279

A Magyar Általános Hitelbank rendkivüli üztetéve

A *Magyar Általános Hitelbank* zárszámadása a tavalyi 4.189.959 pengővel szemben 5.033.662 pengő tiszta nyereséget tüntet fel, melyből az igazgatóság javaslata szerint 700.000 pengő a tartalékalapok, 1.100.000 pengő a nyugdijalapok javadalmazására fordittatik, a fennmaradó 3 millió 233.662 pengő pedig az 1938-as üzletévre viletik elő.

Az igazgatóságot a tiszta nyereség hovafordítására vonatkozó fenti javaslatának megtételére, amelynek értelmében osztalék kifizetése a kedvező üzleteredmény dacára ebben az évben is mellőztetnék, főként az a körülmény inditotta, hogy a nehezen áttekinthető világgazdasági és világpolitikai fejlemények mellett az osztalékfizetés ujrafelvétele ezidőszerint nem mutatkoznék indokoltnak.

A tavalyi mérlegadatokkal összehasonlitva, a takarék- és folyószámlabetétek együttes állománya 208.5 millió pengőről 229.2 millió pengőre emelkedett, mig az egyéb hitelezők tétele 29.5 millió pengőről 24.7 millió pengőre volt apasztható. A pénztári készletek, giró- és bankkövetelések együttes tétele a tavalyi állapottal szemben 4.2 millió pengős emelkedést tüntet fel. Az adósok tételének és a váltótárcának együttes összege 227.5 millió pengővel szerepel a mérlegben, ami az 1936. december 31-i tétellel szemben 12.9 millió pengő emelkedésnek felel meg. Az értékpapirok és érdekeltségek együttes összege a tavalyi 58.1 millió pengővel szemben 57.1 millió pengővel van a mérlegben kimutatva; az értékelések jelentékeny tartalékokat foglalnak magukban.

Az intézet érdekkörébe tartozó ipari vállalotok az elmúlt esztendőben is kielégitő üzleteredményt értek el, elsősorban a beruházási iparokkal foglalkozó társaságok termelése mutat szép emelkedést.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

A TÁBE közgyülés április 2-án. A TÉBE — értesülésünk szerint — április 2-án tartja évi közgyűlését. A közgyülésen Hegedüs Lóránt elnök nagy beszédben fejti majd ki a TÉBE álláspontját a pénzintézetek legfontosabb kérdéseiről.

A Gschwindt-gyár jubileuma (1868—1938). A magyar ipari vállalatok között a legtekintélyesebb mérlegek egyikét mutatta be a Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr és Rumgyár. A vállalat 1937. évi mérlegében több mint egymillió pengő tiszta nyereséget mutat ki. A Gschwindt-cég egyébként ebben az évben fennállásának 70 éves jubileumát ünnepli. Kevés magyar iparvállalat van, mely a nehéz háborus esztendőket ilyen könnyen heverte ki és töretlen erővel halad a fejlődés utján. Különben a Gschwindt-gyár részvényeinek 125 pengős névértéke és azoknak mai 850 pengős árfolyama minden szónál ékesebben dokumentálja a vállalat nagyarányu fejlődését.

Változatlan a Nova osztaléka. A Nova még március folyamán megtartja mérlegmegállapitó igazgatósági ülését. A vállalat igen szép üzleteredményt ért el, ami Wolf Jenő elnök és Magyar Miklós vezigazgató érdemének tudható be. Annak ellenére, hogy a vállalat nyeresége lényegesen emelkedett — igen helyesen —, mégsem fizet magasabb osztalékot, hanem a nyereséget a tartalékalapok dotálására forditja. Igy a Nova osztalék változatlanul 70 fillér lesz.

Változás a Hutter és Schrantz r. t.-nél. A Hutter és Schrantz rt. szita- és nemezposztógyárak magyarországi telepe igazgatóságának kérelmére a cégbiróság bejegyezte *Sági* Károly cégvezető cégjegyzési jogosultságát, aki *Alföldy* László igazgató, *Burger* Henrik vagy *Harth* Árpád cégvezetővel együtt ppa jegyezhet.

Kinevezés a Kábelgyár rt.-nál. A Kábelgyár február 28-án megtartott igazgatósági ülésén Székely Alfréd cégvezetőt igazgatóvá nevezték ki. (Székely Alfréd régi erdélyi családból származik, a háborút mint főhadnagy, a brassói 2-es közös gyalogezrednél szolgálta végig és ezredében egyike volt a legszebben dekorált tiszteknek. A vállalatnál 17 éve volt cégvezető és számtalanszor bebizonyitotta, hogy méltó az igazgatói állásra. Székely Alfréd kinevezése az egész gazdasági életben osztatlan örömet keltett, mert egyéni értékeinél és úri gondolkozásánál fogva mindenütt elnyerte azok szimpátiáját, akik ismerik. Örömmel csatlakozunk a gratulálók nagy táborához, annál is inkább, mert Székely Alfréd igazgatói kinevezése egy régi és lelkes budai polgárt ért.

Hatemeletes bérpalotát épit a Fonciére. Az uj városközpont kialakitása szempontjából fontos és nevezetes kezdeményező lépést tett a *Fonciére Biztositó Társaság,* amennyiben engedélyt kért a Nemzeti Szalonnal szemben levő Erzsébet tér 4. számu régi bérház lebontására és ugyanannak helyén modern hatemeletes bérpalota épitésére. A Közmunkatanács a kéréshez elvileg már hozzájárult, tekintve, hogy a *Fonciére* terve szervesen illeszkedik bele abba a koncepcióba, amely az ugynevezett *Forum* létesitésével kapcsolatban uj városközpont kialakitását kivánja megvalósitani.

Két pengőre emeli osztalékát a Nagybátonyi. A Nagybátonyi üzletéve kedvezően alakult. A tavalyi 1.50 pengő osztalékkal szemben az 1937-es üzletévre — értesülésünk szerint — 2 pengő osztalék kifizetését javasolja az igazgatóság a közgyülésnek.

Március 29-én lesz a Hangya közgyülése. A Hangya Termelő, Értékesitő és Fogyasztási Szövetkezet, a Magyar Gazdaszövetség Szövetkezeti Központja idei közgyűlését valószinüen március 29-én tartja Budapesten. A Hangya Központ igazgatósága még nem döntött a közgyülés napjáról, a március 29-i terminus azonban azért látszik valószinünek, mivel a vidéki tagszövetkezetek vezetői ekkor Budapesten fognak tartózkodni a Mezőgazdasági Kiállitás idején s az idő alkalmas a közgyülés megtartására is. A Hangya-közgyülést megelőzően — tehát előreláthatóan március 28-án — lesz a választmányi ülés.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

március 16—31.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi ut 36/b.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti ut 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Szent Kereszt, Vörösvári ut 60.

XI. kerület:
Arany Sas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki ut 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II. Zárda utca 34.
Aquincum, III. Szentendrei ut
Liziói Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

Versenytárgyalási hirdetések

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Szentháromság-téren levő **Budavári Koronázó főtemplom** toronytestén a délnyugati támpillér legalsó fiatorony rendszer és a délkeleti támpillér újjáépitésével kapcsolatos **kőszobrász** és **szobrászmintázási** munkálatra.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva, a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9. sz. III. em. 350. ajtószám alatt **1938. év március hó 18. napján délelőtt 9—10 óra közötti** időben kell benyujtani.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Szentháromság-téren levő **Budavári Koronázó főtemplom** toronytestén a délnyugati támpillér legalsó fiatorony rendszer és a délkeleti támpillér újjáépitésével kapcsolatos haraszti kemény mészkő **kőanyagszállitás** és **kőfaragó** munkálatra.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva, a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9. sz. III. em. 350. ajtószám alatt **1938. év március hó 18. napján délelőtt 9—10 óra közötti** időben kell benyujtani.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a XI. ker., Zsombolyai-utcában, Diószegi-úton és Vincellér-utcában, a Lenke-út és Szent Imre herceg-útja között végrehajtandó **csatornázási** munkálatokra.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva „a XI. ker., Zsombolyai-utca, Diószegi-út és Vincellér-utca csatornázása" felirással a megrendelő hivatalnál, IV. ker., Városház-utca 11. sz. II. emelet 284. ajtószám alatt **1938. évi március hó 16. napján** délelőtt 10 óráig személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a II. ker., Lévay utca (Fillér utca és Alvinci utca között)

útrendezési

munkálataira, valamint az ehhez szükséges

kőanyagok

szállitására.

Az ajánlatokat

1938. évi március hó 11. napján délelőtt 9—10 óra között

személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a XI. ker., Balatoni út

padkaburkolási

munkálataira.

Az ajánlatokat

1938. évi március hó 11. napján délelőtt 9—10 óra között

személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

A székesfőváros polgármestere.

Meghivó

A *Magyar Szövegirók és Zeneműkiadók Szövetkezete* korlátolt felelősséggel 1938. évi március hó 27-én (vasárnap) délelőtt fél 11 órai kezdettel Budapesten, a Magy. kir. Zeneművészeti Főiskolában (Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 8.) tartja

XXVI-ik rendes évi közgyülését

melyre a szövetkezet igen tiszelt tagjai ezennel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének, az évi mérlegnek, nyereség-veszteség számlának és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése, az évi mérleg, nyereség-veszteség számla megállapitása és határozathozatal a felmentvények megadása tárgyában.
2. A felügyelőbizottság tagjainak az 1938. üzleti évre való megválasztása, és pedig: 3 tag, (alapszabály 41. §.).
3. A felosztóbizottság tagjainak az 1938. üzletévre való megválasztása, és pedig: 6 tag, (alapszabály 24. §.).
4. Jelenléti és tiszteletdijak megállapitása:
   a) az Igazgatóság és Felügyelőbizottság;
   b) a Felosztóbizottság részére.
5. Esetleges indítványok (Beadási határidő: 1938, március hó 18-ig.)

Az évi mérleg, nyereség-veszteség számla, a felügyelőbizottság jelentése, az üzleti év forgalmáról, — (illetve bevételei és kiadásairól) — szóló tájékoztató kimutatás, 1938. évi március hó 17-től a közgyülés napjáig, minden hétköznap délelőtt 10 órától — délután 2 óráig közszemlére ki van téve a szövetkezet központi irodájában (Budapest, IV., Gerlóczy utca 3. I. 6. ajtó).

Budapest, 1938. évi március hó 8-án.

Az IGAZGATÓSÁG.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **Magdát kicsapják** Turay, Tolnay Páger, Gózon, Nagy. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től. —o—	Csütörtöktől vasárnapig **Trópusi vihar** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől szerdáig **Két fogoly**	Csütörtöktől szerdáig **Két fogoly** Ágai, Bajor Gizi, Jávor.	Csütörtöktől vasárnapig utoljára **Száz férfi, egy kis lány** Hétfőtől csütörtökig **Szeretlek** Eggerth Mártával a főszerepben Hiradók. — Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap: —o— — fél 2-kor is. — —o—

36. évfolyam | Budapest, 1938. március 17. | 11. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Cvikli András

Szürke, kispolgári név, nem olyan, amilyennel hadvezér, nagy vezető államférfi lehet valaki. Az úgynevezett nagy nyilvánosság nem is ismeri ezt a furcsa, kissé szokatlanul hangzó nevet; amíg élt csendben dolgozott, kerülte a feltűnést, nem akart hadvezér lenni.

És mégis az volt. A szívós, csendes, szakadatlan munka, a produktív termelés vezetője. Jótevője Budának és ezzel egész Magyarországnak, megalapítója számtalan egzisztenciának, elindítója annak a békés harcnak, amely a budai őszibarackot világszerte híressé tette. A budai barack egyik büszkesége a magyar gyümölcstermesztésnek, nemzetközi márka és hogy azzá lett, az Cvikli András érdeme.

Nem volt hadvezér, hadserege mégis sokszázezernyi. Az a rengeteg barackfa a budai és környékbeli lankákon mind-mind Cvikli András katonája. Ez a néma hadsereg ezer meg ezer kisember jólétéért harcol, aranyat termel az agyagos, márgás földből, amely láthatatlan folyamként ömlik egyre dúsabban és dúsabban Buda felé. Feltaláló volt, de nem az Edisonok és Marconi-k világrengető módján, hanem a maga szerény, kispolgári eszközeivel, amelyek nem alkalmasak a világ megváltására, de arra annál inkább, hogy jobbá, szebbé, gazdagabbá tegyék polgártársainak életét.

Cvikli András élete és halála a legszebb, legnemesebb polgári példa. — Meg kell tartani, az emberek elé tárni: íme, egy igazi ember, aki nagy ember is volt, anélkül, hogy erre törekedett volna, mert nem az az igazi nagyság, aki a fórumokon ágál, elvakítja a tömegeket és két marékkal tépi a dicsőség babérjait. Cvikli András nem ért rá babérokat tépdesni: két keze egyéb munkával volt elfoglalva, olyannal, amely áldást hozott polgártársaira.

Ha nem üres frázis a „polgári érdem" kifejezés, úgy Cvikli András esetében egész bizonyosan nem az. Csendben élt és csendben halt meg a polgári munkának ez a nemes hőse, de emlékét örökké hirdetni fogják azok a barackfák, amelyek most tavaszi virág pompára készülnek a budai és budakörnyéki kertekben.

De egyéb emléket is kell állítani a munka közkatona-hadvezérének. Emlékoszlopnak kell hirdetnie a Sasadon, hogy ki volt Cvikli András, mit tett és mit köszönhet neki ez az egész áldott vidék. Külföldön az ilyen jótevőknek szobrot állítanak, sőt az elszakított Magyarországon is volt erre példa a torontálmegyei Nagyősz községben, ahol egy Toutenuy nevű állatorvosnak emelt szobrot a hálás gazdaközönség, melynek állatállományát ő mentette meg és fejlesztette magas színvonalra. Amit meg tudott tenni egy bánáti sváb község, azt sokkal könnyebben teheti meg Buda.

A Budai Napló felhívja Buda polgárságát, állítson emléket Cvikli Andrásnak. Induljon meg a mozgalom, amely eljuttatja hozzá halála után a legnagyobb érdemrendet, amely a polgári munkát érheti: polgártársai hálájának, kegyeletének, emlékezetéhez való ragaszkodásának kifejezését. Kérő szóval fordulnak Buda és a környék lakóihoz: alakítsák meg az emlékmű bizottságot, hogy mielőbb ott álljon Sasadon Cvikli András halhatatlan munkájának hirdetője. Ha már nem tudták életében, ki volt Cvikli András, tanulja meg halála után ezt a nevet a nagy nyilvánosság.

Lechner Jenő professzor:

Óbudát a főváros legszebb kerületévé lehetne tenni

Az óbudai híd munkálatainak megkezdésével most már elódázhatatlanul napirendre kerül Óbuda végleges rendezésének ügye. Ennek ellenére az *egységes terv még mindig nem alakult ki.* Megkezdték ugyan a házak kisajátítását, nagyban folynak a bontási munkálatok is, anélkül, hogy az ujjáépítés megindulna. *Puszta hellyé vált egész Óbuda és felkiáltójelként sürgeti a végleges tervek elkészítését.*

Ami munka most folyik, az részlettervek alapján történik. Csupán a nagy keretek vannak meg, nyitva hagyva az egész nagyfontosságú kérdést. Vannak ugyan elgondolások, az elmult esztendőben volt egy városrendezési tervpályázat is, a legilletékesebb hatóság rendezésében: ez lett volna hivatva a nagyszabású újjáépítéshez ötleteket szolgáltatni. Ezek között kétségtelenül a legkomolyabb és legnagyszerűbb az *Olgyay*-fivérek nagystilű elgondolása, a *Via Antica*. Sajnos, ennek megvalósitása is háttérbe szorult és a két Olgyay fivér — régi magyar sors — kénytelen volt elfogadni egy amerikai egyetem meghivását, amely teljes mértékben tudta méltányolni ennek a két magyar tehetségnek igazi értékét.

A *Budai Napló* munkatársának már többször volt alkalma beszélgetni Óbuda újjáépítésének kérdéséről a városrendezés egyik legszakavatottabb ismerőjével, dr. *Lechner* Jenő professzorral. Most, hogy sürgősen napirendre kell kerülnie Óbuda rendezésének, újból *Lechner* professzorhoz fordultunk, aki többek között a következőket mondotta:

Piszkos és elhanyagolt a főváros legősibb része

— Ha a bécsi országúton a magyar főváros felé közeledünk és autónk Óbuda utcáin robog, a legkezdetlegesebb kultúrájú külváros szegényes benyomásai fogadnak. Senkiben sem kelti fel azt a büszke öntudatot, hogy a Szentendre felőli úton kétezredéves útvonalon, a főváros legősibb lakóterületein, egy romokba temetkezett római város utcáin halad, olyan városnegyed viskói közt, ahol a fényesmultú magyar középkor emlékezete kísért, ahol lépten-nyomon a magyar hajdankor ragyogó műemlékeinek egy-egy hirmondó kőfalazatát, vagy beszédes művészi faragványát leli fel. Óbuda a római táborhely és katonai határőrváros, mely már a kelta araviscusok idejében lakott terület volt, az Árpádok idejében nagyszabású középkori műemlékekkel biró gazdag város, majd az Anjouk alatt a „Királynők városa", tehát *a fővárosnak legnagyobb multra visszatekintő városrésze, ma a legelhanyagoltabb, legvisszamaradottabb, legkopottabb terület,* melynek szegényes ruházatán a rongyok között itt is, ott is kikandikálnak a nagy multra emlékeztető szerény töredékek.

— Itt terül el *Aquincum* kiásott telepe. Tartalmához mérten szerény külsejű múzeum épületével, olyan látványossága a fővárosnak, aminővel alig dicsekedhetik más város a kontinensen, amerre a rómaiak roppant birodalma kiterjedt. A középkor emlékei csak pincegádorok sötétjében kereshetők fel, vagy éppen csak az archeológiai tanulmányok foliánsain vannak megörökítve. Óbuda VIII. századbeli urainak, a *Zichy* grófoknak mecenási gesztusai és a barokk-kor emlékművei hol félig eltemetve, hol felismerhetetlenül átépítve vagy gondozatlanul összeomolva fedezhetők fel a tervszerűtlenül épült zegzugos sikátorokban, úgy hogy *a büszke ősi barokk kúria is raktárépületekkel övezett telektömb közepére szorulva, magárahagyatttan tünődik régi szép időkön* és egymásután jövő és letűnő nemzedékek érzéketlen közönyén.

Nem akarják megcsinálni a Via Antica-t

— Szinte elképzelhetetlen, hogy lehetséges volt idáig lezüllenie egy városrésznek, amely a magyar történelem oly fényes korszakainak volt szintere. Itt keressük a honalapító *Árpád sírját* is, itt ásták ki az első magyarországi keresztény templomnak, a Raktár utcai *cella trichorának* alapfalait is és köteteket irtak össze tudósaink úgy a római ásatások eredményeiről, mint az Árpádok és Anjouk királyi székvárosáról és elpusztult nagymultú műemlékeiről.

— *Az óbudai Dunahíd építésével kapcsolatban* csak a *legutóbbi években* merült fel konkrét formában Óbuda területének városrendezési problémája. Főleg a bécsi országúton ideirányuló idegenforgalom szempontjai irányitották a figyelmet Óbuda újjáépítésére.

— Az elmult esztendőben zajlott le egy városrendezési tervpályázat, a legilletékesebb hatóság rendezésében, amely hivatva volt a nagyszabású újjáépítéshez ötleteket szolgáltatni. Csodálatos módon a *pályaművek között csak egyetlen akadt, amelyik a rendezés tengelyéül a rendezendő városrész nagy történelmi multját állította be* és még csodálatosabb, hogy a döntő faktorok, bár elismeréssel adóztak a szép gondolatnak, érdemben nem méltatták e gondolatot a megérdemelt figyelemre. Mint értesülünk, *a hatóság által a tervpályázati eszmék felhasználásával készült hivatalos tervek teljesen figyelmen kivül hagyták az Olgyay-fivérek „Via antica" nagystilü elgondolását.* Ez a *Via antica* az ú. n. Királyhegy helyén kiásott amfiteatrumtól az aquincumi régen feltárt amfiteatrumhoz vezető *kétezredéves római utat állítja helyre* és teszi az *óbudai úthálózat tengelyévé. Nincs kultuszunk a világon, amelyik hasonló helyzetben nem két kézzel ragadná meg a gondolatot, hogy alkalom kínálkozik városa évezredes multjának ilyen nagyszabású dokumentálására.* Örömmel értesülünk, hogy a főváros hivatalos köreiben is előkelő szószólói akadtak az Olgyay-féle eszme valóra válásának. Ez a *Via antica* nemcsak hogy szervesen illeszkednék Óbuda forgalmi úthálózatába, de Óbuda hatalmas területének szabályozása nem állítja a városrendezőket komplikált feladatok elé. A forgalmi úthálózat főbb irányai adva vannak és nem igényelnek jelentősebb változtatásokat, *mindössze az új Dunahíddal való szerves forgalmi kapcsolatok oldandók meg,* igy a hídforgalomnak a Lajos-utcával, az alsó és felső rakparttal való keresztezés nélküli összeköttetése és a Vörösvári-, illetve Szentendrei *utakkal való szerves kapcsolatai.* A hídlejáratok a külföldi hasonló esetekben jól bevált úgynevezett bajuszlejáratokkal könnyen megoldhatók, amint azt a tervpályázaton szerepelt nem egy tervezet megoldotta, sőt kettős kanyarulattal az alsó rakpart megközelítésére is ötletes megoldás kínálkozik. E lejárók egy, a hídfőnél elhelyezett parksávban helyezkednének el, amely egyúttal Óbuda két értékes műemlékének: a barokkstilü *Zichy kastélynak* és a neoklasszikus ízlésü *zsinagógának* hatásos plasszirozására is egyszerű lehetőséget nyujt.

Ideális lakóvárossá kell tenni Óbudát

— Ez az útvonal azt a büszke nemzeti öntudatot ápolhatná, hogy közel kétezeréves úttestén közelithetjük meg a főváros multjának a rómaiak idejébe viszanyuló maradványait. Az úttest két oldalán square-szerü parksávon állíthatnók fel a római kor műemlékeit, amelyek ma a Nemzeti Múzeum alagsorában vannak, a nagyközönség részére szinte hozzáférhetetlenül elrejtve. Elképzelhető az is, hogy e töredékek megvédésére stilszerű árkádokat épitünk az útvonal mentén, ami csak fokozná annak monumentális jellegét. Minő lélekemelő és vonzó hatást keltene a Bécs felől érkezőkre ezen az útvonalon való beérkezés a magyar fővárosba. Ez az útvonal, amelyen az Árpádok s Anjouk is közlekedtek, lehetne az igazi „Via del Impero" is, amelyről ma olyan sokan álbrándoznak.

— Tagadhatatlan, hogy Óbudán minden lehetősége megvan annak, hogy elöregedett, rozoga viskói helyére a legmodernebb igényeknek megfelelő ideális lakóváros épüljön. Sajnos, felelős hatóságaink nem nyultak ehhez a problémához azzal a megértéssel, amelyet megérdemel. Az eddig ismert tervek nélkülöznek minden fantáziát és a legújabb lakóvárosépitési törekvéseknek mérlegelését, hanem megelégedni látszanak egy jól-rosszul megtervezett sablónnal, amelyet az évenkint rendelkezésre álló fedezeti összegek felhasználásával részletekben épitenek ki. Ez a szüz terület pedig a legalkalmasabb arra, hogy egy egyszersmindenkorra meghozandó nagy áldozattal egységes terv alapján egyszerre megépittessék a városépitési tudománynak a lakónegyedre vonatkozóan kialakult legkorszerübb eredményei figyelembevételével.

A *Via antica* megvalósitásával és a fenti szempontok kielégitésével Óbudát a főváros legszebb kerületévé varázsolhatjuk. Történelem és modern városépitési tudomány szerencsés harmóniában ölelkezhetnék itt, kárpótlásul fényes multjának letünt dicsőségéért.

Van-e barack a Barackos-utcában?

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nagy élvezettel olvastam a *Budai Napló* március 10-iki számában a minap elhúnyt *Cvikli* Andrásról szóló cikket. Mint sasadi polgár már régen ismertem az ő nagy érdemeit s bizony megérdemelné *Cvikli* András, hogy mi, akik neki köszönhetjük egész barack-kulturánkat, méltó emléket állitsunk neki. Azt hiszem, Sasad polgársága s főképpen barack-termelői, nem fognak elzárkózni attól, hogy *közadakozásból szobrot emeljünk neki Sasadon,* azonkivül meg kell kérnünk a Közmunkák Tanácsát, *nevezzen el róla utcát a sasadi barckos kertek között.*

Amit azonban a kegyeletes és kitünő cikkben kifogásolni akarok: a Barackos-utca nevének hibáztatása. Azt olvasom ki a cikkből, hogy a Cseresnye-utcában inkább van barack és nincs cseresnye, a Barackos-utcát pedig ugy állitja be mintha jogtalanul kapta volna a nevét, mert nincs benne barack. Mint odavaló polgár, engedje meg nekem a *Budai Napló*, hogy a való helyzetet lerögzitsem. A Barackos-utca elnevezését nyolc esztendeje kapta, a Cseresnye-utca pedig, amelyet csak két éve nyitottak meg, talán másfél éve.

SZEP HÁZ, JÓ HAZ
NEM EPÜLHET BUDÁN
Drasche ~ építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-ÚT

A Közmunkák Tanácsa a sasadi polgárok kérésére adott utcát a baracnak s a kiválasztott utca is szerencsés volt, mert — *igenis tele van baracckal.* Mindjárt az elején van Hegedűs Gyulának, a *Magyarság* felelős szerkesztőjének közel kétholdas barackos kertje, vele szemben a *Viczkovics*-féle barackos s tovább, az utcának még rendezetlen, ösvényes részén vegyesen szőlő és barackos. *A Barackos-utcában tehát van barack, még hozzá elsőrendű és kitünő, méltó Cvikli András munkájához.* És a szomszédos Cseresnye-utcában is van cseresnye. Van *Metzger* Ferencnek, van *Hegedűs* Gyulának az utcában lévő szőlőiben, van özvegy *Király* Józsefnénak s van még sok másnak is, mert a Sasad földje éppen olyan kitünő a cseresnyének, mint a baracknak. Az utóbbi időben sok uj nemes cseresnye-fajtát ültettek itt a környékén s ha nem is versenytársa a baracknak *jön idő, amikor a sasadi cseresnye is nevezetes lesz.* Persze, a Cseresnye-utcában is több a barack, mint a cseresnye, de ez igy van mindenütt a Sasadon: a Cvikli András nemes hagyományait folytatjuk itt mindannyian. *egy sasadi polgár.*

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK
EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK
HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Strandfürdőt kap a Hüvösvölgy

Megoldódik a hegyvidék egyik égető probléméja

A Budai Napló egyik legutóbbi számában beszámolt arról a mozgalomról, amelynek egészséges célkitüzése a Hüvösvölgynek egészségügyi, turisztikai és idegenforgalmi szempontból való továbbfejlesztése. Ennek a mozgalomnak most nagyobb lendületet adott az a körülmény, hogy a budai hegyvidék önálló kerületté alakul át. *A Hüvösvölgy nem maradhat többé egyszerü kikalmassá teszi arra, hogy új, nagy fejlődés útjára kalmassá teszi arra, hogy uj nagy fejlődés útjára lépjen.*

A Hüvösvölgy a hegyvidéki forgalom gócpontja és ez adta az ötletet arra, hogy itt egészségügyi, turisztikai és idegenforgalmi intézmények egész sorozata létesüljön. Igy vetődött fel a gyermekek nemzeti parkjának, a szabadtéri játékszinnek és nagyréti strandfürdőnek a terve.

Most ujabb érdekes mozgalom indult meg a Hüvösvölgyben. Megindítója és lelkes szószólója ifj. *Balázs* Antal, a népszerű budai vendéglős dinasztia nagyratörő sarja, legifjabb *Balázs Antal* szintén strandfürdőt szeretne létesiteni, de nem a Nagyréten, hanem errébb, a villamos végállomás közelében.

Vasárnapra megbeszélésre hivta össze a környék vezető egyéniségeit, akik nagy számban meg is jelentek és igen élénk érdeklődést tanusitottak az életrevaló tervvel szemben. Legifj. *Balázs* Antal rámutatott arra, hogy a *srandfürdő kérdése igazi közügy,* egyedül ettől várható a Hüvösvölgy fejlődése, amely az utolsó tizenöt esztendőben sajnálatosan viszahanyatlott. Amig közvetlenül a háboru után nagyszabásu épitkezés indult meg, *most alig épit már valaki a Hüvösvölgyben,* amin nem is lehet csodálkozni, mert hiszen mindenki ott igyekszik épiteni, ahol víz van a közelben, ahol strandfürdő áll rendelkezésre, mert ez ma már elválaszthatatlan az egészségügytől.

Hogy milyen nagy fellendülés jár a strandfürdők nyomában — mondta — *elég csak rámutatni a Csillaghegyre, amely a strandfürdő létesitése óta szinte hihetetlen fejlődésen ment keresztül.* Bizonyos, hogy ilyen arányban indulna meg a fejlődés a Hüvösvölgyben is, amelynek fekvése, levegője erre a célra a legalkalmasabb. Sokan attól félnek, hogy hüvös itt a levegő. Nyugodt lélekkel lehet megállapitani, hogy ez a kifogás nem áll meg. Hüvösvölgyet nem is azért hivják igy, mintha ez a környék hüvös lenne. A Semmering hőmérséklete 5—6 fokkal alacsonyabb és a Svábhegy is hüvösebb a Hüvösvölgynél. Évek tapasztalata alapján jelentheti ki, hogy *a hüvösvölgyi strandfürdőt reggel 8 órától egészen este fél 7 óráig lehetne igénybe venni,* mert itt egész nap hinti meleg sugarait a nap.

Könnyen oldható meg a vizkérdés is, mert a kiszemelt telkek egyikén bővizű kut van. Egyheti szivattyuzással kipróbálta a kutat, amely elegendő vízbősége ad. Lehet azonban, sőt kell is a Vízművek segitségét is biztositani a létesitendő strand részére, amelyet részvénytársasági alapon, kellene megteremteni. Nagyjából rögtönzött terv szerint egy 10 méter széles és 25 méter hosszú medence száz kabinnal, 300 öltöző helyiséggel, vizzuhanyozóval, kazánnal mintegy 35—40.000 pengőbe kerülne. Ez olyan összeg, amelyet nem lenne nehéz összehozni, sőt esetleg 50.000 pengőt is. Számitása szerint, ha május 15-től szeptember 15-ig terjedő négy hónapból vagyis 120 napból 50 strandnapot veszünk alapul, akkor is legalább 12.000 pengő a bruttó bevétel. Ebből levonva a költségeket, amelyek legfeljebb 8.000 pengőre rugnának, még mindig maradna 4000 pengő, amely a beruházott 50 ezer pengő után 8 százalék hasznot jelentene.

Az éljenzéssel fogadott előterjesztés után élénk eszmecsere folyt le, amelyben *Gábor* Ede biztositási főtisztviselő, dr. *Timár* József ügyvéd, *Vaszarics* Gusztáv fő strandmester, *Gunda* Antal, *Füzessy* István főtanácsos és *Gratzer* József szólaltak fel. *Vaszarics* Gusztáv szakszerű előadása után az az álláspont alakult ki, hogy *legalább 250 kabinnal és 1000 vetkőzőhellyel kell megkezdeni az épitkezést.* Végül háromtagu bizattságot alakitottak, amely a strandfürdő ügyét előkészitse és keresse meg a kapcsolatot a főváros vezetőségével és a Vizművek igazgatóságával. A bizottság tagjai: ifj. *Balázs* Antal, *Vaszarics* Gusztáv és *Gregorics* örnagy rövidesen már meg is kezdik tevékenységüket.

Óbuda őslakói a városrendezés sürgős megkezdését követelték

A Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesületének III. kerületi szervezete március 9-én vitéz *Komárnoky* Gyula elnöklete alatt népes gyülést rendezett a Vörösvári úti iskola tornatermében. Ez a gyűlés szerves része volt annak a hatalmas megmozdulásnak, amelyet Óbuda társadalmi egyesületei indítottak a városrész rendezésével felmerült súlyos problémák megnyugtató megoldása érdekében.

A gyűlésen megszólalt végre Óbudának az a társadalmi rétege is, amely legközvetlenebbül érdekelt a III. kerületi városrendezésben. Az egyesület tagjai gazdálkodók, ház- és telektulajdonosok, az ő panaszaik a legjogosabbak, az ő érdekeik a legfontosabbak, mert ők az igazi őslakói Óbudának, akiknek lába alól a telket húzza ki és feje felól a tetőt rombolja le az a városrendezés, amely gondolugyan a jövővel, de nem törődik a jelennel.

A gyűlés szónokai; *Schäffer* István dr., *Niesner* Ferenc, *Buday* Gyula, *Kollet* József, vitéz *Komárnoky* Gyula, vitéz *Szemlaky* György és *Virág* József dr. ismételten hangoztatták azokat a követeléseket, amelyek állandóan foglalkoztatják Óbuda lakosságát és amelyekkel hónapok óta foglalkozik a *Budai Napló* is.

Az egyesület a követeléseket memorandumban terjeszti a polgármester és a Közmunkatanács elé, abban a reményben, hogy végre történik valami a szerencsétlen városrész érdekében, amely most olyan, mintha repülőtámadás pusztított volna végig rajta, anélkül, hogy bárki is törődnek az ujjáépités megkezdésével.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Hogyan részesedik Buda az új csatornaépitési programban

Király Kálmán tanácsnok, *Zaitz* László müszaki főtanácsos és *Szabó* János müszaki tanácsos közreműködésével elkészitette a főváros nagyszabásu uj közműépitkezési programját, amely a legközelebbi hat esztendő alatt végrehajtandó csatornaépitkezések terveit foglalja magában. Ezelőtt néhány hónappal készült el ennek a programnak utépitési része is, amely ugyancsak hat évre terjedően állapitotta meg az utépitkezések rendjét. *A két nagyszabásu program összesen mintegy 54 millió pengő értékü munkaalkalmat jelent.*

A hatalmas programnak igen jelentős része vonatkozik Budára. A fővárosban eddig 815.301 méter csatorna van lefektetve, amiből a budai részekre pontosan 251.275 méter esik. Ez a szám nincs arányban Buda területével és igy indokolt is volt, hogy a budai közcsatornák fejlesztésére a jövőben nagyobb figyelmet forditsanak. A hat évre tervezett munkából az első három évben épitik meg *a budai dunaparti fő gyüjtőcsatornát* és ezzel kapcsolatban a *Batthyány téri szivattyutelepet* 3,600.000 pengő, *a kelenföldi gyüjtőket és mellékcsatornákat* 1,900.000 pengő, *a kelenföldi szivattyútelepek fejlesztését* több mint egymillió pengő, *az Ördögárok, a németvölgyi árok és a zugligeti* árok beboltozását 200.000 pengő költséggel.

Sorra kerül aztán a Margit rakpart első szakaszának csatornázása a Pala utcától a Batthyány-térig, a Margit rakpart felső szakasza a Batthyány tértől az Üstökös utcáig, a Budafoki ut a Verpeléti uttól a Gellért térig, a dunaparti szennyviz főcsatorna épitése a Gellért tér és az Ördögárok között, az Ördögárok szennyvizcsatornájának épitése a Döbrentei tér és Szent János tér között, a dunaparti szennyviz főcsatorna létesitése az Ördögárok és az óbudai telep között. Közel kétmillió pengő költségen megépitik a Batthyány téren az uj budai átemelő telepet és szivattyuházat. Csatornázzák a Karolina utat, a Hengermalom utat és az Etele utat. Teljesül a *Bibic telep* lakóinak régi kivánsága is: az első évek költségvetésében 200.000 pengőt vettek fel a telep csatornázásának továbbfejlesztésére.

Gyüjtőcsatornát létesitenek a Lukács utca és a Filatorigát között 1 millió pengő, a Bártfai utcán 500.000 pengő, a Diósároknál 800.000 pengő költséggel. Jelentős költséget forditanak a Horthy Miklós hidhoz vezető főut és a környékbeli utcák csatornázására is. Beboltozzák a régi Aranyhegyi árkot, folytatják a Szépvölgyi árok, a Bürök árok, a Denevér árok és a Sasadi árok rendezését is. A csatornaépitések összköltsége 24 millió pengő, amelyet valószinüleg kölcsönből fedeznek. Lehetségesnek tartanak olyan megoldást is, hogy a főváros ezt a kölcsönt előre leköti és a következő hat év költségvetésében évente 4 millió pengőt fordit a nagyszabásu munkálatok végrehajtására.

KÉPKERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRÚT 139. sz.

A repülés kulturális, idegenforgalmi és közgazdasági jelentősége

Irta: Szentkirályi Ákos dr., ny. OTI. aligazgató az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal légiturisztikai előadója

II.

A légiközlekedés ma még nem a szállító vállalatoknak, hanem a **közönségnek** jelent közgazdasági hasznot. A repülés jelentősége azonban a gazdasági élet más terein mutatkozik. Amerikában és Oroszországban pl. óriási területü szántóföldeket repülőgépekről vetnek be. Sok időt és költséget kimélnek meg ezzel. A rettenetes pusztitásokat okozó sáskarajokat repülgépről ledobott bombákkal és mérges porokkal irtják. Egész repülőszázadok végzik a támadást a kilométernyi hosszúságú és kétszáz-háromszáz méter magasságú sáskatömegek ellen. Amerikában a milliókat érő eucaliptuserdőket ellepő és pusztitó rovarokat repülőgépről leszórt mérges porokkal irtják. Ugyancsak repülőgépről állapitják meg a pusztitó erdőtüzek helyét és oltóporral lokalizálják azokat.

A bálnavadászok és heringvadászok ma repülőgépekről figyeltetik meg a milliókat érő bálnák tartozkodási helyét és a heringrajok vonulási irányát. Kanadában az ezüstrókákat és más nemesszőrméjü állatokat pusztító farkasokat és vadkutyákat repülőgépekről lövöldözik le. A repülőgépeknek ez a munkája ma már milliókra menő hasznot jelent. A repülőgép ezenkivül az embernek leghüségesebb segitőtársa lett a civilizáció és kultura terjesztésében és fejlesztésében.

Egy lelkes német pap: *Paul Schulte* aki a háboruban, mint repülőtiszt szolgált, közadakozásból megvásárolt és misszionárius célokra felszerelt egy repülőgépet.

Amikor már mindennel készen volt, audiencián jelentkezett *XI. Pius* pápánál és engedelmet kért arra, hogy ezen a repülőgépen Afrikába misszionárius utazásokat tehessen. Előadta őszentségének azt az elgondolását, hogy a vad népekre bizonyára nagy hatással lesz, ha az Isten igéjének hirdetője valóságosan az égből száll le közéjük. XI. Pius pápát annyira megragadta ez a gondolat, hogy az érveit előterjesztő páternak ezeket a szavakat mondotta: *„Magának nem kell engem lelkesitenie, mert én máris lelkesedem."* Ha valaki elolvassa Paul Schultenak *„Der fliegende Pater, das Werk eines modernen Missionärs"* cimü könyvét, az bizonyára szintén lelkesedni fog.

Nincs oly tudományág, amely kutatásainál igénybe ne venné a repülőgépet. Ma már a repülőgépről készitik a legmodernebb és a legpontosabb térképet. Kiszámitották, hogy a földtekének oly területei, amelyeknek, eddigi módszerek szerinti térképezéséhez évszázadok kellenének azt a repülőgép geométerek pár év alatt el fogják végezni.

Megközelitheteten vulkánokat, mocsarakat, folyódeltákat és tengeráramlásokat fényképeztek le repülőgépről a földrajzi tudomány mérhetetlen hasznára.

A 8.000 méter magas Mount Everest megmászásának kisérlete már sok áldozatot követelt. Ezt a hegycsucsot talán sohasem fogja emberi láb érinteni. A repülő fotografusok azonban közvetlen közelről fényképezték le annak titokzatos, jégfátyolos csucsát.

Walter *Mittelholzer*, a világhirü fotografus pilóta afrikai, indiai északsarki és egyéb repülőfényképező expedicióról megjelent *„Afrika-Flug, Tschad-See Flug, Kilimandzsaro-Flug, Nordpol-Flug"* cimü könyvei tartalmuknál fogva és a leközölt fényképek miatt valóságos kincsesbányái a földrajz, néprajz és egyéb ezzel kapcsolatos tudományágaknak.

Külön erre a célra berendezett repülőgépeken figyelik meg a tudósok a nagy magasságok meteorológiai, földmágnességi villanyossági tüneményeit, a titokzatos kozmikus és egyéb sugárzásokat. Az orvosi tudomány is sok tapasztalattal gazdagodott, megfigyelve a repülés élettani hatásait.

*

Aztán itt van az archeológia.

Rég elfelejtett, homok- és föllrétegek alá temetett városokat, várakat, népvándorláskori és római időbeli emlékeket fedeztek fel a repülők éles szemei. Egy-egy felfedezés világszenzációt keltett. Ilyen volt a perui-inkák ideiéből fennmaradt, többszáz km hosszú várfalnak és az ehhez kapcsolódó várrendszernek felfedezése és lefényképezése. Ezzel a témával az egymillió példányszámban megjelenő amerikai *„National Geographic Magazin"* 1933. januári száma 30 oldalon foglalkozik.

Neogrády Sándor háborús repülőbarátom, aki egyike a legjobb magyar légi fényképészeknek, nálunk is felfedezett és lefényképezett több római, népvándorláskori, avar és ősmagyar emléket, földsáncokat, várakat, utakat. Vannak, akik azt állitják, hogyha pontos és teljesen átfogó légi fényképet készitenénk a Tisza és Maros közötti területről, talán kiderülne, hogy hol van Attila eltemetve. Ha ezen az uon megtalálnák Attila sirját, az volna ám a világszenzáció és idegenforgalmi attrakció.

A repülés az emberiség barátja és segitője. A Vörös Kereszt Egylet Franciaországban megszervezte az *Egészségügyi Repülés Barátainak Társaságát.* Ebben orvosok, pilóták, ápolók és ápolónők tömörültek azzal a céllal, hogy a repülést beállitsák az emberbaráti munka szolgálatába. Külön erre a célra berendezett és felszerelt repülőgépeken betegeket szállitanak sürgős operáció céljából a kórházakba. Nemszállitható betegekhez visznek operáló orvosokat, teljes műtőfelszereléssel. Sürgős esetekben gyógyszereket, szérumokat szállitanak és dobnak le a megjelölt helyekre ejtőernyő segitségével.

A repülőmentőszolgálatot most már az egész világon megszervezik. Minket, magyarokat, az a szerencse ért, hogy az egészségügyi repülőszolgálat első nemzetközi konferenciáját itt tartották meg Budapesten. Ezzel kapcsolatban a repülőmentőszolgálat bemutató versenyt rendezett a mátyásföldi repülőtéren. Egész tábori kórházakat dobtak le repülőgépről, orvosok és ápolónők ugrottak le ejtőernyő segitségével. Bemutatták, hogy miképpen kell árvíz által elöntött területekre szorult embereket repülőgépről ejtőernyővel ledobott élelmiszerrel, gyógyszerrel és ruházattal ellátni. Miképen kell a tengerparti sziklazátonyokra felfutott és süllyedőben levő hajó személyzetét és utasait repülőgépről ledobott mentőkötél útján partra segiteni.

Hányszor fordult már elő, hogy repülőgépek mentettek meg végveszélybe jutott embereket. Jusson csak eszünkbe az *Italia* olasz léghajó és a *Krasszin* orosz expedicióshajó, melyeknek utasait repülőgépek szállitották az Északi Sark jégtábláiról a szárazföldre. Azt is tudjuk, hogy a Missisippi áradásainál repülőgépek mentettek meg sokezer embert az éhenhalástól.

Beszélnem kell azonban a repülésnek idegenforgalmi jelentőségéről is. A repülőgépeken lebonyolitott idegenforgalmat nevezzük mi légiturisztikának. Ennél jutnak szerephez a magánrepülőgépek.

Európában, hozzáértve Angliát is, körülbelül 5—6000-re tehető a magánosok és repülőclubok tulajdonában levő turarepülőgépek száma. Hogyha minden turagépre átlagban csak 2 utast számitunk, ez is már 10—12.000 légituristát jelent.

Mivel a repülőgépen való turistáskodás nem mondható a legolcsóbb passziónak, akik ezt maguknak megengedhetik, azok nyilvánvalóan elegendő anyagi eszközzel rendelkeznek. Tapasztalatból tudjuk, hogy ez úgy is van és hogy a légituristákat a legjobban fizető vendégek közé kell számitani. A légituristáskodás ma már egész Európában nagyon fellendült. Ez a sok repülőgép vidáman száll egyik országból a másikba és növeli azok idegenforgalmát.

Magyarország most már felkészülve vária ezeket a turista repülőgépeket. Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal légiturisztikai osztálya a magyar légiturisztikai forgalom lehetővé tételére leszállóhelyeket létesitett és ezekkel kapcsolatban megszervezte a „légiturisztikai szolgálatot". Ennek az a rendeltetése, hogy gondoskodjék a leszállóhelyekre érkező repülőgépek fogadásáról, kezeléséről, üzemanyaggal való ellátásáról, őrzéséről és a repülővendégek ellátásáról.

Az Idegenforgalmi Hivatal megszervezte ezenkivül a budaörsi repülőtéren szolgálatot teljesitő kirendeltséget.

*

A magyarországi légiturisztika népszerüsitése céljából különböző repülőeseményeket rendeznek. Igy minden évben megrendezi a Magyar Touring Club a „Magyar Pilóta Piknik" elnevezésü repülőkirándulást, amelyen kizárólag angolok vesznek részt. Ennek a kirándulásnak a nevét is az angolok találták ki s az a jellegzetessége, hogy a kirándulás résztvevői repülőgépeikkel ellátogatnak Magyarország egyes speciális helyeire, mint amilyen a Hortobágy, Mezőhegyes, Mezőkövesd és ott a legfesztelenebbül töltik el az időt. Az angol hölgyek és urak magyar népviseletbe öltöznek, csárdást táncolnak a parasztlegényekkel és lányokkal.

Másik ilyen, most már bevezetett repülőesemény a balatoni nemzetközi repülőcsillagtura és találkozó. Ezen már a legkülönbözőbb nemzetek repülői vesznek részt. Ezeknek a repülőeseményeknek a célja a Balaton propagandája és a balatoni szezon meghosszabbitása.

A légiturisztikának egy másik sajátsága, hogy ma már nemcsak kéjutazásokat rendeznek repülőgépen a levegő turistái, hanem azon járnak vadászni és horgászni is. A Hortobágynak megvannak már a megszokott repülővendégei, akik minden évben ellátogatnak oda a vadliba-szezonban és több napot töltenek a hortobágyi csárdában. Nemrégiben olvastam, hogy egy közel 40.000 taggal rendelkező angol horgászklub repülőgéptulajdonos tagjai a gépeiken elindultak a kontinensre uj horgászterületek felkutatására. Jártak Ausztriában és Jugoszláviában. Sajnos, csak későn értesültünk erről a furcsa kirándulásról, mert különben ezeket a bizonyára nagypénzü angolokat meghivtuk volna Magyarországra is, hadd költsék itt is a pénzüket.

RÉGI VILÁG

Vahot Imre cikke és riportja 1848 március 15-ről a Pesti Divatlapban

A jövő történetirója bizonyára nagyon sokat foglalkozik majd az idei március eseményeivel, mintahogy a *Budai Napló* ismerteti a 90 év előtti nagy március egymásután lefolyó eseményeit. Mi az akkori ujságok alapján közöljük, mi minden érdekelte az akkori közvéleményt: sajnos, egészen március 15-ig a lapok nem nagyon hű tükrei az életnek, mivel a cenzura törölte mindazt, ami érdekes lett volna.

Március 15-én azonban felszabadította magát a magyar sajtó és ettől kezdve egészen más a lapok hangja is. Óriási a változás egyik napról a másikra: az addig színtelen, unalmas ujságok egyszeriben érdekesen izgalmas olvasmányokká válnak.

A március 15-i eseményekről a napilapok csak 17-én számolnak be. Oka ennek, hogy a váratlanul érkezett szabadságra még nem voltak felkészülve, az akkori technikai berendezkedés lehetetlenné tette a gyors hirszolgálatot. A *Pesti Divatlapban Vahot* Imre szerkesztő március 18-án közli, nyolc teljes oldalon a lelkes események leirását, és külön érdekessége a beszámoló riportnak, hogy a szerző alá is irta nevét a cikk alá, ami akkor teljesen szokatlan volt.

A *Pesti Divatlap* első oldalán a büszke boldogság hangján irja a következőket:

ÖRÖMHANGOK!
ALKOTMÁNYOS REFORM!
SZABADSÁG! EGYENLŐSÉG!
TESTVÉRISÉG!
HONFIAK, HONLEÁNYOK,
TESTVÉREK!

A kor nagyszerű mozgalmai által felrázott magyar nép ismét helyreállitá elnyomatott legbecsesebb szellemi birtokát, kivivta leghatalmasabb fegyverét... a sajtószabadságot!

Hálát adok néked magyarok megmentő Istene, hogy oly sok nyomasztó sanyargattatás után most már valahára szabadon, lélekölő censura nélkül irhatom e sorokat!

Föllépve az irói pályára, tiz évig hordozám kezeimen a sulyos rablánczokat, mellynek csörgése megkötött tollamnak majd minden vonása után uj meg uj sebet vágott szivemen, melly miatt soha nem volt nyugalmam, biztosságom, örömem.

Ti, — kiknek soha nem volt bajotok a censurazsarnokkal, nem is képzelitek, menynyit szenvedtünk mi ennek nyüge alatt! Mennyire elnyirbálá az gondolataink, érzelmeink szabad repülhetésének lángszárnyait, mennyire elhamvasztá az bennünk az isteni szikrát, mint törpité le és alázá meg bennünk az emberi méltóságot, észt, tehetséget, hazafiui törekvést és szabadságérzetet. Hányszor kárhoztattatok bennünket, midőn gyöngeségünk okai nem mi valánk.

Azonban mérséklet! Hisz az emberi szabadságnak épen ábban tünik ki legdicsőbb diadala, ha illy időkben, midőn minden lángba van borulva, kitörő érzelmeinken uralkodni tudunk.

Igenis, honfiak és honleányok! Mi felszabadult irók be fogjuk előttetek s az egész Európa előtt bizonyitani, mikép a sajtószabadsággal vissza nem élendünk, s arra már tökéletesen érettek vagyunk."

Ezután következik a nagy tudósitás március 15. lefolyásáról:

„Petőfi Sándor, — irja — ki szellemi forradalmunk lángjait dicső nemzeti dalával egész az égig emelte fel, ugy hogy ezzel még a mennyet is megindítá s örömkönynyekre fakasztá, — ő, a nép költője, a magyar Berangére, délután 2 óra tájban másodmagával jött hozzám s engem, mint lapszerkesztőt ünnepélyesen felszólita aziránt, hogy, miután a sajtószabadság a nép által helyre van állitva, censura nélkül nyomassam lapomat, — mibeni megegyezésemet annyival is inkább örömmel nyilvánitám, mert úgy cselekedni felhivás nélkül is hazafiui kötelességemnek tartandom."

Megirja *Vahot* ezután az eseményeket, amelyeket mindenki ismer és közli a 12 pontot. Petőfi nemzeti dalát, majd Pest város bizottmányának felhivását, amely plakátokon ismegjelent, a polgárőrség megalakitásáról és a rend fenntartásáról. A felhivást a következők irták alá: *Rottenbiller* Leopold választmányi elnök, *Klauzál* Gábor, *Nyáry* Pál, *Egressy* Samu, *Irinyi* József, *Stossenberger* István, *Molnár* György, *Irányi* Dániel, *Vasvári* Pál, *Petőfi* Sándor, *Tóth* Gáspár, *Gyurkovits* Máthé, *Kacskovics* Lajos.

E felhivásra többezren állottak be a polgári őrseregbe. *Még délelőtt többezer pesti ment át Budára, egyesülésre hivni a városi tanácsot és polgárságot,* kik hazafiui kötelességük teljesitését már akkor bevégzék.

„Március 17-én minden fővárosi lap szabad sajtó alól került ki — folytatja — az öröm könnyektől talán még most is nedvesek betüink fekete szemei... a papir pedig, melly őket övedzi, rájuk nézve most már a szabadság fehér öltönye.

Éppen, midőn e sorokat irom, éljenzést hallok, — kinyitom ablakomat, s a még minlig kék blouseba öltözött nyomdászok aggatják fel utczáink sarok épületeire a Hatvani utcza helyett a „Szabadsajtó utcza" nevet. A városház placza pedig „Szabadság térnek" s az egyetemi utcza „Márczius 15-iki utczának" kereszteltetett el.

Most hallom azt is, hogy koronás fejedelmünk a nemzet minden kivánatában megegyezett, az országgyülés tüstént Pestre fog áttétetni, és királyunk az önállásu, szabad magyar birodalom szivében, Buda várában veend lakást.

Az alsótábla az urbéri viszonyokat megszünteté — e szerint most már földmivelő népünk is tökéletesen fel van szabadítva, s csak olyan polgártárs, testvér, és szabad ember, mint akár ki fia.

Pár nap óta — irja — több ezer példányban illy tartalmu nyomtatvány kereng: kiket kiván a nemzet felelős miniszterekneK? Felsorolja a neveket: Bathyányt, Kossuth Lajost, Pulszkyt, Szentkirályit, Szemerét, Perényi Zsigmondot, Nyáry Pált, Eötvös Józsefet és Teleki Lászlót. Megjegyzése: hogy nagy része meg kapandja a ministeri tárczát, azon legkevésbbé sem kétkedünk. Csak már e helyett a minister szó helyett más valami becsületesebb szót tudnánk alkotni. Nem jobb volna-é a népember, népválasztott, honvezér ügyér — vagy honboldogitó szó?

Riportját igy fejezi be *Vahot* Imre:

„Ekként, tehát minden legkisebb polgári vérontás nélkül, a legszebb egyetértéssel vivatott ki az igazi magyar alkotmányos tösgyökeres reform, a szabadság és népegyenlőség..., Magyarhon feltámadt haloltaiból, alárendelt austriai tartományból ismét önállásu, hatalmas birodalommá, népünk nemzetté emelkedett — s most már illő helyünk van a szabad, dicső, és erős nemzetek sorában!"

Kilencven év után elmerengünk, ahogy e lelkes, boldog hangokat olvassuk. Vajjon mit fog kiolvasni a jövendő krónikása kilenc évtized után a mai magyar ujságokból?...

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs a „Mezőkert"-nél, XI. Horthy Miklós-út 4

Március 15. és a nagy árviz emlékezete a Hollós Mátyás Társaság márciusi estjén

A *Hollós Mátyás Társaság*, irók, művészek és tudósok budai egyesülete hétfőn, március 14-én, a Gellért szálló zenetermében magas színvonalu márciusi ünnepi estét rendezett, amelyen szépszámu, előkelő közönség jelent meg.

Hennyey Vilmos dr. elnöki megnyitójában a nap jelentőségét tömör klasszicitással foglalta össze:

— Ma ünnepi ülésünk van — mondta. — A március 15-ikét ünnepeljük. Ez az emlékezés nemcsak visszatekintés a multba, nemcsak időszerű jelen, de buzdító, biztató jövő is egyuttal.

— Március 15-ike nemcsak annyi, mint ami megvalósult belőle, hanem amennyi *ma is megvalósulásra vár magasztos eszményeiből.* A *„Talpra magyar"* lelkesitő szenvedélye, a Kossuth-nóta mélabús dallama, a márciusi ifjak hevülete a magyar hazafiságnak ma is eleven erőforrása. Mert, ha most már szabadok is vagyunk, keserves ez a szabadság, amikor véreink milliói súlyos rabláncon nyögnek.

— Amit a békeszerződés paragrafusai alapján, revizió útján, szomszédainktól békésen elérhetünk, sohasem fogja a magyarság kérdését megoldani. *Készülnünk és várnunk kell, hogy egy szerencsés politikai helyzetalakulás felkarolja ügyünket, amint a világháború idején felkarolta Lengyelországét.* Erre az időre kell felkészülnünk, hogy előzően megalapozva a talajt, biztos szemmel, erős kézzel újból Nagymagyarország révébe vigyük a nemzet hajóját.

— Addig is a reviziós mozgalom hatékony külföldi propagandával terjessze földrajzi, történelmi és erkölcsi igazságunkat. A nemzet összessége pedig anyagi és szellemi téren való haladásával, kulturális fölényével, leikiismereti és polgári szabadságszeretetével, lovagias, nemes gondolkodásával igazolja azt, hogy a Dunamedence e vegyes nemzetiségű területén egyedül a magyar nép az az összefogó és összetartó erő, mely itt állandóságot, rendet és békét képes teremteni és fenntartani.

— És ma, az 1848 március 15-ike emlékére, itt és a határokon túl, minden magyar emberhez intézzük szavunkat: *Magyarnak lenni, magyarnak maradni,* áldjon vagy verjen sors keze, *összefogni, egyetérteni, készülni és bizalommal imádkozni: „Isten áldd meg a magyart!"*

— Ez legyen iránytűnk!

Bejelentette azután, hogy *Auguszta* és *Magdolna főhercegnők* betegség miatt nem jöhettek el az ülésre, s hogy ugyanez okból *Bokor* Malvin irónő és *Fóthy* János iró fellépése elmarad.

A márciusi prológot *Holbesz* Aladár főtitkár mondotta, azután pedig *Szerelem és házasság* cimü rövid csevegését olvasta fel nagy tetszés mellett.

Özv. *Odry* Lehelné gyulai *Gaál* Annunciáta költeményeiből olvasott fel. A szép verseket zajos tapsokkal köszönte meg a közönség. A magyar március történeti emlékét *Torbágyi-Novák* tanár vázolta érdekesen, majd *Kazacsayné Lázár* Jolán, a kiváló szavalóművésznő elragadó hatással adott elő költeményeket. Előbb az *„Eredj, ha tudsz"* lángoló soraival ért el elemi hatást, majd pedig *Holbesz* Aladár szép hazafias versét: „Hej Rákóczi, Bercsényi, Bezerédi"-t szavalta el rendkívül művészi átéléssel. A közönség percekig ünnepelte. *Rédey* Rezső érdekes történeti megemlékezésben az 1838 évi pest-budai árvízről értekezett. Szép, színes, nagytudású előadását hálás tapsokkal honorálták. *S. Bokor* Malvin „Két palota" cimü novelláját értelmes előadásban *Győrffy* Magda olvasta fel, majd *Istók* László szerkesztő *„Uj magyar március"* cimen a márciusi események jelentőségét fejtegette alapos és újszerű elgondolással.

Hennyey Vilmos dr. elnöki búcsúszavai után a közönség Gundel polgári éttermében kedélyes társasvacsorára gyült egybe.

*

A *Hollós Mátyás Társaság* meghivót adott ki *J. Viraág* Ilus, a kitünő mozdulatművésznő költemény és táncinterpretáló estjére, amely április 1-én, pénteken este 8-kor lesz a Zeneakadémián.

*

A *Hollós Mátyás Társaság* március 14-én tartott ülésén számolt be udvarhelyi *Kapcza* Imre, az általa irt és *Viraág* Béla, a *Budai Napló* alapitója és szerkesztője siremlékének javára a Társaság kiadásában megjelent *„Az én másik lelkem"* cimü könyvének anyagi eredményéről. Az ülés az elszámolást tudomásul vette és megállapitotta, hogy a szerző a könyv tiszta jövedelmeként 100.—, azaz Egyszáz pengőt fizetett be a Hollós Mátyás Társaság pénztárába a siremlék javára. Ezen összegen felül a szerző még 100 db. könyvet bocsátott a Társaság rendelkezésére. Megállapitotta végül az ülés, hogy a könyvvel kapcsolatban a következők adományoztak a siremlékre: *Hubert* Vilmos 10 P, *Steiner* József a *Budai Napló* útján 10 P, *Csirszka* Konrád 10 P. Az elnökség úgy az irónak, mint az adakozóknak hálás köszönetét fejezte ki.

A február hóban a budai Vigadóban ugyancsak a siremlék javára rendezett hangverseny elszámolása folyamatban van és erről annak befejezése után fog az elnökség elszámolni.

*

Márciusi ünnep a Keve utcai elemi iskolában. A Keve utcai elemi iskola ifjúsága szép márciusi ünnepet rendezett, melynek 12 pontból álló műsorán *Kovács* Manci, *Szaniszló* Péter, *Zách* Imréné tanitónő, az ifjúság vegyeskara, *Simonfay* Ferenc, *Jelfy* Sári, *Száva* Katinka, *Száva* Gábor, *Kerekes* Judit, *Kovács* Márta, *Szaniszló* Mária, *Veréb* István, *Liha* Béla, *Dési Nagy* Éva, *Petsmann* László, *Haluskay* Gabi, *Zsolnay* Ágoston, *Molnár* Judit, *Bubán* Erzsi, *Szengofszky* Oszkár, *Váró* Piroska, *Sturm* László, *Váró* Pál, *Huber* Ágnes, és *Schwartz* Kató szerepeltek.

Csak KÖZVETLEN A GYÁRBÓL VEGYEN GYAPJUSZÖVETET, IGY SOKKAL OLCSÓBB !!!
Ez a márka TRUNKHAHN minőséget jelent !!!
Eladás:
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ KÖRUT 8.
KÉRJEN MINTÁKAT !!!
UJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Kik voltak Buda hősei az 1838. évi árviz idejében

Még csak néhány nap telt el az 1838-as árvíz százéves fordulója óta. Sokan vannak, akik ugy tudják, hogy csak Pesten pusztitott a szörnyű áradat, Buda nem szenvedett tőle. Tévedés. Ha Buda pusztulása méreteiben kisebb volt is, mert hiszen a város egyes részei magasabban feküdtek, annál nagyobb volt a pusztulás az alacsonyan fekvő parti részeken.

Ezúttal azonban nem a pusztulásról, hanem a romok eltakaritásáról, a könnyek felszáritásáról akarunk emlékezni. Azokról, akik az akkori Buda városának mentőangyalai, jótevői voltak. Sokan voltak ilyenek, bár szomoru tényként jegyzi meg az egykoru sajtó, hogy e pusztitó időkben akadtak elvetemült gonosztevők is, a kik belopózkodtak egy-egy jobbmódu gazdához és segitség ürügye alatt kifosztották őket; de voltak olyanok is, akik, az éj sötétjét felhasználva, egy-egy házba betörtek és elvittek értékes holmikat, felszereléseket. A hatóság az ilyenekkel nem igen törődött, mert minden idejét a mentés munkája foglalta le.

Akiben csak szikrányi érzés lakott, az sietett embertársain segiteni. Ha az akkori lapokat átnézzük, összeszorul a szivünk, látván az irgalmas emberek heroikus működését, olvasván, hogy például aki megmenekült, mily gyorsan adott, ha csak egy néhány krajcárt is, csak hogy ő is jót tehessen és meghálálhassa a jó Istennek, hogy életben maradt!

A koronás fő és családja Buda, Pest és vidéke szükölködői részére *5000 frtot* adományozott, a király anyja ugyanannyit, — *Ferenc Károly* főherceg, valamint *Károly* főherceg fejenként 4000 frtot, mig *Lajos* főherceg 3000 frtot adott.

Budán a legnagyobb energiát *Keller Ferenc* városkapitány fejtette ki, aki ugyszólván minden idejét a köz javára forditotta, s sok körültekintéssel, tapintattal, de egyben megértéssel is intézte ügyeit. Voltak derék munkatársai is, akik vállvetve segédkeztek a rend, nyugalom fentartásán, az életmentésben szinte heroikus munkát végezve. De elismeréssel jegyzi fel a történelem azoknak az érdemes polgároknak a neveit is, akik önzetlenül, csupán humánus érzésüktől vezettetve, vettek részt a végzetes időkben a mentés munkájában: *Kirics* Dávid, *Schmidt* Ferenc, *Füll, Hollmann,* tisztelendő *Fauser* Antal, *Ignyatovics* Simon, *Staffenberger, Nikolics, Scriba, Csik, Schluger* János és József, *Gebhardt, Molterer, Polláh stb.*

Április hó elején *Bécsből* Buda, Pest és vidéke árvizkárosultjai részére 2373 forint 7 krt küldtek, — azután ujra kezdtek gyüjteni a császárvárosban, amelynek nagyobb lett az eredménye: 18.835 frt gyült most össze. — Gróf *Nádasdy* Tamás 100 aranyat adományozott.

A Rácvárosban *Pejakovics* Kozma, *Pafkovics* és *Fischer* nevü „választott polgárok", továbbá *Andrássy József* m. kir. helytartó-tanácsos és *Lászlóné* asszonyság 160 lakóst láttak el élelemmel és szállással. Obudán *Boskovics* Márk, *Oesterreicher* M. és *Hirsch* Lázárról feljegyzi az ujság, hogy: „emberek mentésében, részint pedig segélynyujtásban megkülönböztették magukat, — ugyszintén ujabb budai polgárokról is érkezik hasonló kedvező hir, eszerint: *Merkel* kapitány, *Kern* káplán, *Endresz* Antal, *Carl* József és *Venczeisz* százados polgárok, továbbá *Birkhoffer* Ignác, *Silberer* Tamás, *Mayer* Antal, *Endresz* Mihály és *Seidel* János molnárok vállvetett munkásságot fejtettek ki. A budaiak hires nőegylete, az u. n. *„Asszonyegyesület"* szintén kivette részét a jótékonyság és emberszeretet gyakorlásában azáltal, hogy tagjai állandóan permanenciában voltak és siettek segélyt nyujtani az arra rászorulóknak.

Ez időben *Oeffner* Ferenc volt Buda város polgármestere, aki szintén gyüjtött gyorssegélyt a szükölködők részére. Fáradozását siker koronázta és sikerült *1544 frt 30 krt* széjjelosztania. De nemes verseny alakult ki a vidéki városok jótevése körül is. Igy többek között Buda szegényei részére *Zalamegye* közönsége 2000 frtot gyüjtött ezüst értékben, *Kismarton* városa 294 frtot küldött, *Arad* városá 597 frttal, *Nagykőrös* 31 frttal szerepel a jótevők között. *Tolna* vármegye karai és rendei 1567 frtot ajánlottak fel, *Túróc* vármegye 1162 forttal, *Gömörmegye* 2000 frttal, *Bihar* pedig 867 frttal szerepel a listán.

*

És most hadd örökitsük meg a legszebb emberi vonást, ami az önzetlenség gyönyörű példája. Óbudán ez időben *Péchy* Ferenc volt a plébános. Az Ur emez alázatos szolgálja *évi fizetéséből 1000 forintot ajánlt fel szegénysorsu hivei részére.* Ezután beküldte *Pozsega* város is a gyüjtését, 124 frtnyi összegben; *Győr* város 107 frtot küldött. *Temesvárról* egy hangverseny bevételét küldték, 600 frtot. *Krassó* vármegye is kitett magáért: 1081 frtnyi összeggel járult a jótékony mozgalomhoz. Az *erdélyi kamarai hivatalok* 832 frttal gazdagitották a gyüjtést. *Torontál* vármegye is sietett a maga gyüjtésével enyhiteni a szükséget, szép példát mutatva: *5529 frttal* tette nevét emlékezetessé. *Gömör* vármegye ismételten 689 frttal szerepel, *Nagyszombat* városában 400 frt jött össze.

De ki tudná felsorolni a szinte végeláthatatlan sok adomány összegét! Annyi bizonyos, hogy a szörnyű katasztrófa sok gyásza között, hiszen a menekülni nem tudók ott lelték halálukat a hullámokban, akik értékeiket vesztették el, az adományok útján csak kis hányadát kapták meg vagyonuk roncsai megmentése cimén.

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon:
162-765.

Táncos vacsora
P 2.80 a Bellevue-ben
Asztalrendelés : 160-582.

Uj társasszálló a Svábhegyen

A budai Hegyvidék legcsodálatosabb része, a Svábhegy lassankint elfoglalja Budapest-Fürdővárosban azt a helyet, amely, mint klimatikus gyógyhelyet, méltán megilleti. Az utolsó években nagyarányú építkezések indultak meg, amelyek éppen az üdülést és az idegenforgalmat hivatottak szolgálni. — Nemrég megépült B a u e r Emil műépítész tervei alapján a két remekbekészült *Majestic-társasszálló*, mellettük pedig pár héten belül megindul az eddiginél is nagyobbszabású társasszálló: a *Cumberland* építése.

Jellemző a nagyközönség hatalmas érdeklődésére, hogy az új társasszálló lakásainak 35%-át máris lejegyezték. Ebben nagy része van a *Démán* István igazgató személye iránt megnyilvánuló bizalomnak is. *Démán* igazgató gondolata volt a *Majestic* megteremtése és annak felvirágoztatása is az ő működésének eredménye.

FAISKOLA! Mindennemü facsemete és gyümölcsfa szükségletét csak a régi, kipróbált és neves
Schrikker Sándor faiskolájában szerezze be és nem fog csalódni. Bátran ajánlható!
Alsótekerespuszta, posta: Lepsény, Veszprém megye.
Lerakat: **Paloznak.**
Arjegyzéket, értesítéseket közvetlenül küld a faiskola.

Olcsó utazás a Budapesti Nemzetközi Vásárra

Az április 29—május 9. között tartandó Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából Anglia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Esztország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Svájc és Törökország nyujtanak a vásárigazolványok alapján 20—50 százalékig terjedő *vasuti* kedvezményt. *Magyarországon a kedvezmény 50 százalék.* Ezenkívül a dunai és Földközi tengeri *hajókon*, valamint az összes nagy *repülőtársaságok* vonalain jelentős menetdijmérséklésre jogositanak a vásár utazási igazolványai. A kedvezmények érvénye országonként változóan 5—10 nappal a vásár előtt kezdődik és 5—10 nappal a vásár után ér véget. Vásárigazolványok rövidesen az összes utazási irodákban kaphatók lesznek.

Óriási lehetőségek várnak a Balatonra

— Füredi levél —

Rügyeznek a fák, zöldelnek a bokrok a Balaton mentén. A tavasz előhirnökei meleg, hosszu nyarat jósolnak, amely áprilisban köszönt be s csak augusztus második felében lesz esős—hüvös, hogy a ragyogó szeptember pótolja a rossz időt, amely a szüreteknek is kedvezni fog úgy, hogy az idén október végén is kellemes, napsugaras időben lehet majd a Balatonvidék nektárját szüretelni, hogy aztán az édes mustból gyógyborok váljanak.

Az idegenforgalom az idén jogosan vár a tavalyi idény után nagy fellendülést a földkerekség eme csodálatosan szép tava mellett, amely nemcsak egyetlen gyógyvizű nagytava a földkerekségnek, hanem az őskultura keletkezési helye is volt. Sajnos, de való, hogy a nagy politika eseményei mindig kihatnak az idegenforgalomra s igy a mai középeurópai események sem alkalmasak arra, hogy a németországi és ausztriai idegenforgalmat elömozditsák. A nyaraló, pihenö, üdülni vágyó külföldi közönség nem marad azért otthon, hanem olyan helyet keres magának, ahol nyugalomban, békében töltheti szabadságidejét, pihenhet és gyógyulhat. Erre alkalmasabb hely, mint a Balaton, nincsen. Ezt a kedvező alkalmat azoknak kell kihasználni, akiknek a kezében a Balaton sorsának intézése le van téve. Soha ilyen kedvező alkalom nem kinálkozott a Balaton idegenforgalmának fellendülésére, mint az idei szezon.

Balatonfüreden nagy munka folyik. A szanatórium uj köntösben pompázik, a szállodákat a Szent Benedek-rend rendbehozatta, modernizálta, a kereskedelmi minisztérium megépitette az uj bekötő utat Tihany felé, amely maga is látványosság és csodálatosan szép technikai alkotás. Merész szerpentinben vezet le a Petőfi-utcából az apátsági majoron keresztül, a Ciprián-utcát és a Dicenty-birtokot átvágva, a Balaton partjára. Az uj kikötő és a strandfürdő is épülnek, uj jövő előtt áll Füred, a szívbajosok üdülője.

Balatonkenese, Siófok, Balatonalmádi, Alsóörs, Csopak, Aracs, Tihany, Boglár, Szemes, Fonyód, Keszthely, Badacsony, Révfülöp fürdőhelyeken is lázas munka folyik és mindenki készül, hogy a várható idegenforgalmi fellendülést el ne mulassza. Vétek lenne ezt a konjunkturát ki nem használni!

De gazdaságilag is jövő vár a Balatonra. A veterán szerkesztő: *Mangold* Gusztáv, lankadatlan szorgalommal agitál a balatoni gyógyiszapnak a rheumatherápiában való felhasználása érdekében, amihez a dunántuli mézet, a balatoni gyümölcsökkel és gyógynövényekkel is hozzá akarja kapcsolni. Nemrég itt járt E. Farkas német biochémikus homoeopatha és a balatonvidéki borokat elsőrangu gyógyboroknak minősitette s exportra ajánlotta. Egy nagy svájci cég a balatoni nádat a leghasználhatóbbnak minősitette, amely a nemzetközi piacon kibirja a konkurrenciát. A balatoni szőlő és csümölcs a világon páratlanul áll zamat, iz, vitamintartalom és gyógyhatás tekintetében.

Nagy kár s ezt kitünő tudósunk, *Lendl* Adolf professzor is megerősitette, hogy a Sió csatorna még mindig nem hajózható, mert gazdaságilag és turisztikailag nagyon is ki lehetne használni.

Gyásza is van a Balatonvidéknek, a régi balatoni pionirok utolsója, abból a balatoni lelkes gárdából, amely *Eötvös* Károly, *Kenessey* Miklós, *Vadnay* Andor és Béla, *Paál* Dénes, *Fodor* Gyula, *Lóczy* Lajos, *Laczkó* Dezső, *László* Mihály, *Sebők* Soma, *Jánosi* Gusztáv, *Fenyvessy* Ferenc, *Sáner* János, *Eötvös* Károly, *Mihálykovits* Tivadar, *Varglich* Gusztáv, *Mangold* Henrik, *Bakó* József, *Viriusék*, *Gaál*, Gaszton, *Purgly* László, *Vaszary* Kolos és társaikból alakult, a pátriárkakorú *Óváry* Ferenc felsőházi tag meghalt. A mai generáció nem is érti, mit tett ez a puritán magyar ur a Balatonvidék fejlesztése érdekében. Nélküle Balatonalmádi ma is csak kis halászfalu lenne. Az elismerés és hála zászlóját minden balatoni ember meghajtja sírja előtt.

PELSO.

REGENT
Cafe-Restaurant Telefon: 153-326
II Keleti Károly u. I
Igazgató: BOCK
Esténkint
Ördöngős Gyuri és Losonczy Pál Együttese

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
" Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók **Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.**
Telefon: 152-713

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGAR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körtér 4.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

március 16—31.

I. kerület :
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi ut 36/b.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület :
Pasarét, Pasaréti ut 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.

III. kerület :
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Szent Kereszt, Vörösvári ut 60.

XI. kerület :
Arany Sas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki ut 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös ut 4.
Szent Alajos, II. Zárda utca 34.
Aquincum, III. Szentendrei ut
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári ut 82.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készít: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndös és bőrdiszműves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KÖRUT 81. I., BORS-U. 1

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, füszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

30 éve füszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

MÁR A KRISZTINÁBAN IS
PAUNCZ vaj, sajt és tojás
I., Krisztina-körút 137. Tel.: 152-168

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u 125. Tel. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-5 62

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Szent Imre-város legolcsóbb bevásárlási forrása
FRISCH úri- és női-divatáruház
XI., Fehérvári-út 6. Tel.: 258—503.
(Váli-utcai iskolával szemben.)

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI tiökü - l tében
II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYÜK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Széll Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II., RETEK-U. I (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer és müszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT-KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144)o(Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon; 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40 (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268-205

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI., Vilmos császár ut 63.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Milyen a márciusi ember?

Mit mond a csillagjóslás a február 20. és március 20. között született „halemberekről"

A márciusi emberek horoszkópjában a nap a „halak" csillagképében áll, planetárisan pedig a „Neptun" bolygó uralkodik felettük. A hal-emberek tehát erősen szociális érzésüek, részvétteljesek, türelmesek, könyörületesek, áldozatkészek, jóhiszemüek és szorgalmasak és ezért könnyen kihasználhatók. Mindig megtaláljuk náluk a kifejlett felebaráti szeretetet. A márciusi „hal-emberek" kedélyesek, idealisták, szeretik a kellemes társas életmódot, amelyben nincsenek nehéz problémák és elhatározó tettek.

Döntő szerepe van a hal-csillagképben születtek számára a képzelő tehetségnek, amely minden egyes személynél erősen kifejlődött és gondolataikban, terveikben és vállalkozásaiknál hangsúlyozottan kihat. A márciusi embernél a képzelőtehetség romantikus-kalandos. A Neptun bolygó uralja profiljüket (oldalkép). A Neptun okozza a halszülöttek vonzódását a miszticizmushoz, a rendkivülihez és titokzatoshoz. Az idealizmusuknak szintén a Neptun az okozója. Rajonganak a magasabb, távoli, elérhetetlen eszményi célokért, a messzi és nagy dolgokért. Egész különös ellentétben áll ezzel a törekvéssel a hal-embereknél az a tapasztalható jól kifejlett érzékük, amellyel az élet praktikus szükségleteit felfogják. Ez a praktikus érzék jól megépitett, egészséges anyagi talapzaton áll. Arra törekednek, hogy jövedelmeiket megjavitsák, életstandardjukat emeljék és az élet érzéki örömeiben is résztvehessenek, amit a jó evés, italozás és a szerelem okoznak.

Összefüggésben ezzel a tulajdonságaikkal áll a hal-embereknek egy másik sajátneműsége. Ha az életben nem sikerül elérniök a magasabb életstandardot és a lét magasabb anyagias örömeit is nélkülözniök kell, akkor nem válnak szerencsétlenekké vagy rosszkedvüekké, hanem a lemondás érzése vesz erőt rajtuk, leszállitják életigényeiket, szerények, igénytelenek és elégedettek lesznek s megelégszenek azzal, amit az élet ad nekik. Ez az alkalmazkodó képesség nagy előnyükre van, amit különösen a márciusi nőknél lehet tapasztalni. Ezek a leányok és asszonyok nem roppannak össze az élet csalódásai és veszteségei alatt, hanem aránylag könnyen legyőzik az összes sorscsapásokat.

A márciusi lények képe tökéletességéhez hozzátartozik a jellemükben feltalálható bizonyosfokú fogyatékossági érzéskomplexum. Mindig abban a félelemben élnek, hogy embertársaik nem értik meg őket és nem helyesen itélik meg, mindig attól rettegnek, hogy létükben túlsokat vállalnak magukra és többre tartják magukat, mint amennyire őket képességük és tehetségük hajtja. Ennek következménye, hogy szükségtelenül szerények, visszavonultan élők, holott erre nem is lenne szükségük.

Szerelemben és házasságban a márciusi szülöttek általában türhetők, kellemes házasfelek. A Neptuntól függ. Jó Neptun ideális, lelki megértést és szerelmet ébreszt, rossz Neptun inkább testi-érzéki szerelmet s ezért a rossz Neptun alatt szülöttek gyakran elvesztik erkölcsi érzéküket, hütlenekké válnak, csakhogy ezek a kilengések nem maradandók, inkább epizód-jellegüek. Nem rejlik tragikum bennük s ezért a házasságot komoly, tartós összeköttetésnek tartják. Nem hajlamosak a válópereskedésre sem. A házasfelek megelégszenek egymással.

Áprilisi jellemképet az első áprilisi számban közlünk.

(—)

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a **Magyar Ruggyantaárugyár**

Halácsy Dezső
a Szentimrevárosi Társaskör uj főtitkára

A *Szentimrevárosi Társaskör* ezévi rendes közgyűlésén, amelyen nagyszámban jelent meg a kerület előkelő társadalma, *Szombathy* Kálmán alelnök inditványára *Halácsy* Dezsőt, a *Gazdák Biztositó Szövetkezete* sajtóreferensét egyhangu lelkesedéssel főtitkárrá választották. *Halácsy* Dezsőnek működése elé nagy várakozással néznek az illetékes várospolitikai körök.

GYORSIRÁST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Perczel Béla emlékünnep. A Budahegyvidéki Társaskör, a Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület, a Farkasvölgy-Mártonhegy-Németvölgy és Vidéke Egyesület és egyéb egyesületek, valamint Virányos-Kútvölgynek *Perczel* Béla eszményeihez hű polgársága felejthetetlen néhai elnökük bonyhádi *Perczel* Béla névnapján, április 23-án *emlékünnepet* tartanak, amelyre a székesfőváros és különösen a budai hegyvidék polgárságát meghivják. Szombaton délután fél 5 órakor indulnak a fiumeiúti (Kerepesi) temető halottasházától Perczel Béla sírjához, ahol az egyesületek és a polgárság koszorúját *Kozma* Jenő dr. szfőv. tvhat. bizottsági tag, egyesületi elnök fogja letenni.

Tisztviselői áthelyezések Budán. A polgármester Bárczy László tanácsjegyzőt a II. kerületi elöljáróságtól a XIV. kerületi elöljárósághoz, Lippner Károly mérnököt az I. kerületi elöljáróságtól a VII. kerületi elöljárósághoz, dr. Hubert Árpád állatorvost az állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságától a XI. kerület elöljáróságához, dr. Tóth János mérnökgyakornokot a gazdasági hivataltól az I. kerületi elöljárósághoz, Boldog Ágoston segédhivatali főigazgatót az árvaszéktől az I. kerületi elöljárósághoz, dr. vitéz Barcsay András segédfogalmazót a polgármesteri XIV. ügyosztálytól a XI. kerületi elöljárósághoz és innen dr. Haas Pál fogalmazási gyakornokot a VIII. kerületi elöljárósághoz, végül dr. Édes Elemér ideiglenes hivatalnokot a II. kerületi elöljáróságtól a polgármesteri IV. ügyosztályhoz helyezte át.

Dr. Thurányi Dénes és Brontsch Gézáné előadása. A III. kerületi Vöröskereszt választmány március 21-én, hétfőn délután előadóestét rendez a kerületi elöljáróság tanácstermében. Dr. *Thurányi* Dénes kerületi orvos és *Brontsch* Gézáné tartanak előadást. A választmány vendégeket szívesen lát.

1001 éj
meséin-em szebbek, mint a Svábhegyen, a Fogaskerekü állomásnál levő **MAJESTIC** luxuspenzió tündéri kilátású, erkélyes, fürdőszobás, központi fütésü, legnagyobb komfortu lakosztályai. Feje elmi ellátással pengő 9.—-től. Nyilvános étterem. Telefon: 165-416 vagy 165-417. **Démán**

A budai színház ügye. Az állandó budai színház, a Déryné játékszín létrehozására indított mozgalom továbbra is lendületesen fejlődik. A részvényjegyzések jelentősen szaporodnak. Buda közönsége átérzi, hogy saját erejéből kell megvalósitania színházát, egyúttal budai kulturközpontját s egyre nagyobb tömegekben csatlakozik a József kir. herceg fővédnökségével és Herceg Ferenc védnökségével járó mozgalomhoz. Most, hogy a kormány elhatározta a milliárdos beruházást, a gazdasági élet lendületes fejlődését várják s ez bizonyára jó hatással lesz a budai törekvés megvalósitására is. A mozgalom egyik kezdeményezője és irányitója, Somody István szerkesztő a színházról Óbudán tartja legközelebbi előadását 17-én, csütörtökön este fél 8-kor a Koronavigadóban, a Keresztény Társaskör rendezésében. Érdeklődőket szivesen látnak. Somody István beszél ezenkívül az időszerű magyar sorskérdésekről is. A Budai Polgári Kaszinóban március végén tartanak ünnepséget. A színház ügyében almási Balogh Elemér titkos tanácsos, ügyvezető elnök és Herceg Ferenc védnök mondanak beszédet.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

HALÁLESET MIATT balatonszéplaki villatelkemet (Siófoktól 5 perc) olcsón és részletfizetési kedvezménnyel eladom. Özv. Kesztenbaum Jenőné Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25/a. II. emelet 10.

BUDAI ÉTTEREMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Karácsonyi Margit énekel

BUDAPESTEN E ŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ ÉCSI JÖDLER MŰVÉSZŐ

G DIÓFÁBAN
régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel
a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és atalakitott **Szeiffert**-kávéházban
Gödöllői Vid k Jóska cigányzenekara

Keresztes Miklós főjegyző az I. kerületi elöljáró állandó helyettese. Az I. kerület új vezetőjének, dr. Czebe Jenőnek állandó helyettesitésével dr. *Keresztes* Miklós főjegyzőt bizta meg. Dr. Keresztes Miklós egyike a legképzettebb fővárosi tisztviselőknek és fontos megbizatásában nagy szerep vár Buda jövő fejlődésében. Uj munkakörébe ugyanis *őreá vár az új XII. kerület megszervezési munkálatainak folytatása és befejezése.*

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Áthelyezések az elöljáróságokon. A polgármester dr. Keresztes Miklós főjegyzőt a VI. kerületi elöljáróságtól az I. kerületi elöljárósághoz, onnét Jenkey Zsigmond főjegyzőt a VI. kerületi elöljárósághoz áthelyezte és dr. Keresztes Miklós főjegyzőt a XII. kerületi elöljáróság megszervezési munkálatainak folytatásával, valamint az I. kerületi elöljáró állandó helyettesitésével bizta meg; dr. Hubert Árpád állatorvost az állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságtól a XI. kerületi elöljárósághoz áthelyezte.

BÚDAIAK BUDÁN
VESZNEK
SORSJEGYET!
PIBLINGER, II., Csalogány-utca 50, félemelet 1.

Gyász. Hosszas szenvedés után, életének 76-ik évében meghalt egy budai nagyasszony: özv. nemes *Schöffmann* Béláné szül. *Stuhler* Mária. Gyászolják gyermekei és unokái, valamint a szentkirályi *Szentkirályi*, gidófalvi *Vitályos*, vasvári *Kovács*, nemeskéri *Kiss* és nemes *Stühler* családok. A jószivéről ismert nagyasszony néhai nemes *Schöffmann* Béla vasúti főfelügyelőnek, a keleti vasutak konstantinápolyi állomása első főnökének volt az özvegye. A Farkasréten temették el nagy részvét mellett.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházzenei műsorán, vasárnap, március 20-án *Palestrina* Missa brevis-e szerepel. Orgonál *Várhelyi* Antal, vezényel *Sugár* Viktor.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Rendet Budagyöngye piacán! A következő panaszos levelet kaptuk: Igen tisztelt Főszerkesztő úr! Hosszas sürgetésünkre pár év előtt megépitették Budagyöngye piacot pótló új elárusító bódéit. Környezetük rendezéséről azonban megfeledkeztek. A bódék mögött egész kis szeméttelep létesült, törmelékbuckák éktelenitik az egyre szebben kialakuló környéket és akadályozzák a közlekedést is. Legfőbb ideje, hogy ezt az ide nem való „szemétgyüjtő" telepet eltüntessék, annál is inkább, mert most készül Budagyöngyén egy nagyobbszabásu autógarázs és igy idegenforgalmi szempontból is halaszthatatlan az árusitó bódék mögött rendet teremteni. Ez igazán nem járna nagy költséggel. Soraim közlését megköszönve, maradtam régi hü olvasója,

(Aláirás.)

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
nyilt meg **I. Enyedi-u. 7.** sz. a.—Tel.: 158-037.
Tulajdonos: ***W.-né, Lukács Margit,*** az O. M. T. K. tojásosztályának szervezője és 13 éven át vezetője.
Elsőrangu, lámpázott árut olcsó napi áron házhoz szállit.

Divatbemutató a Szent-Imrevárosi tanonc-otthon javára. A XI. kerületi tanoncotthon iránt, amelyet Duday Alajos tanácsnok-elöljáró lelkesedése és fáradozása hozott létre, egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg. Legújabban a Belváros előkelő divatszalonjai állottak önzetlenül az Otthon mellé. Március 16-án, szerdán délután 6 órakor dr. *Bánóczy* Dezső, az ismert divatrendező irányitásával *tavaszi divatbemutatót rendeztek az elöljáróság disztermében* nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. A *Rácz, Schlinger, Juhász* és *Ila*-szalonok mutatták be nagy érdeklődés mellett a legújabb ruha, nyüg, fehérnemü és magyar ruha kreációkat. *Solymossy* Jolán divatrendező *„Hogyan készül a divat?"* cimen a nagy párizsi szalonok műhelytitkait tárta fel élénk tetszés mellett.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

A magyar méhméreg és méz exportlehetőségeiről tartott a mult hét szombatján igen érdekes előadást az *Országos Méhészeti Egyesületben* id. *Mangold* Gusztáv szerkesztő. A veterán ujságiró a fiatalokat is megszégyenitő energiával harcol már évek óta a méh-méregnek, mint reuma elleni orvosságnak népszerüsitéséért s érdekes előadásában rámutatott az eddigi nagy eredményekre is. Nagy figyelemmel hallgatták ennek a gyógyméregnek exportlehetőségeiről szóló szakszerű fejtegetéseit is. Az előadáson a miniszterelnök és a földmüvelésügyi minisztérium szakosztályának vezetői is megjelentek. *Mangold* Gusztáv, aki egyben a Balatonnak is legöregebb harcos apostola, a jövő héten folytatja propaganda-útját: Debrecen, Szolnok, Nyiregyháza, Szeged, Kecskemét, és Győrbe.

A kép a lakás dísze. A modern lakás el sem képzelhető festmény nélkül. Ma már a szerényebb körülmények között élő emberek is kedvező fizetési feltételek mellett szerezhetnek be művészi képeket. Azonban a legszebb festmény hatása is csak úgy érvényesül, ha stilusos keretbe foglaljuk, fontos tehát, hogy gondot fordítsunk a keretre. Most nyilt meg Krisztina körút 139. alatt ifj. Szabó Sándor képkereskedő és képkretező üzlete, ahol nemcsak előnyösen lehet megvásárolni a legszebb festményeket, hanem azoknak keretezésére megfelelő szaktanáccsal szolgálnak és azt el is végzik a legnagyobb körültekintéssel.

Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Az Öröklakás és Családiház-tulajdonosok Egyesületének közgyülése

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg az egyesület március 13-án a budai Polgári Casino nagytermében VI. évi rendes közgyűlését, *Beyer* Jenő min. főtanácsos ügyvezető elnöklete alatt.

Az elnöki megnyitó után *Feitscher* Béla ügyvezető igazgató felolvasta az egyesület igazgató választmányának 1937 évről szóló jelentését, amelyet az egyesületi tagok érdekében kifejtett. A jelentés első része az egyesület belső életére vonatkozó statisztikai adatokat tartalmazta. Ebből megállapiható, hogy minden különösebb propaganda néikül is az egyesület taglétszáma mintegy 200 taggal emelkedett az elmult év folyamán. Ezen nagyarányu emelkedés annak tulajdonitható, hogy nemcsak a nagy általánosságban tagjainkat érintő kérdésekben képviseltük tagjaink érdekeit, hanem *irodánk személyszerint is rendelkezésére állott tagjainknak, minden az öröklakás és családiházzal* kapcsolatos kérdésben.

Az évi jelentés II. része felsorolta mindazokat az adó és illeték-ügyi kedvezményeket, amelyet rendeleti vagy egyéb módon sikerült elérni az elmult év folyamán. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg egyhangulag az egyesület vezetőségének a tagok érdekében kifejtett eredményes munkásságáért.

A tisztujitás során a közgyülés, ügyvezető elnök ismét Beyer Jenő ny. min. főtanácsos; társelnökök: vitéz *Hellenbronth* Gusztáv ny. altábornagy, *Ludvig* Viktor ny. tábornok, alelnökök: *Bakó* István ny. min. tanácsos, *Rohringer* Sándor e. ny. r. tanár, *Urbanovics* B. Zoltán vezérigazgató, *Zsoldos* István ny. áll. vasgy. igazgató, kormányfőtanácsos; ügyvezető igazgató: *Feitscher* Béla, ügyész: nagybölöni dr. *Bölöny* József ügyvédet, mérnökszakértők: *Palinay* Győző épitészmérnök, törvényszéki hites szakértő, *Frecot* Károly épitészmérnök, épitési vállalkozó, könyvszakértő: *Novoth* Béla törvényszéki és rendőrségi hites könyvvizsgáló, pénztárnok: *Földes* István, ellenör: *Altenhaller* Endre, számvizsgálók: *Bucsi* Bálint, *Kiss* Ferenc és *Leopold* Ferenc lett.

A közgyűlés a tag társasházak egyes házgondnokaiból választotta meg 40 tagu igazgató-választmányát.

A közgyűlés után *Feitscher* Béla ügyv. igazgató ismertette az illetékügyi törvényjavaslatnak az egyesület tagjait érintő részleteit, amit hosszas vita követett. Az értekezlet a javaslat kidolgozására 7 tagu bizottságot küldött ki, amely megszövegezi a miniszternek teendő észrevételeket s azt a kellő időben az egyesület utján juttatja el oda.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-út 18

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Öröklakáshoz szükséges kéménytisztitó ajtók

A Fővárosi Közmunkák Ttanácsa a jövőben öröklakáshoz tartozó kéménytisztitó ajtó elfalazására és áthelyezésére hatósági engedélyt csak az esetben adhat ki, ha a közös kéményhez tartozó öröklakások tulajdonosai az elfalazásra, illetve az áthelyezésre nézve előzőleg megegyeztek s erre vonatkozó megegyezésüket irásban bemutatták.

Amennyiben valamelyik közös kéménytisztitó ajtó megegyezés nélkül, önhatalmúlag elfalaztatnék, a hatóság köteles az eredeti állapot visszaállitását elrendelni és az önhatalmúlag eljáró ellen, az épitő-rendőri megtorló eljárást haladéktalanul megindítani.

Versenytárgyalási hirdetések

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a II. ker., Bimbó-út, Alsó Törökvész-út és Gábor Áron utca közötti szakaszának *útrendezési munkálataira,* valamint az ehhez szükséges *köanyagok* szállitására.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál, (Polgármesteri II. ügyosztály, Központi városháza, IV. ker., Városház utca 9. sz. II. em. 284. ajtószám alatt *1938. év március hó 22. napján délelőtt 9—10 óra* közötti időben személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor ugyanebben a hivatalos helyiségben kerülnek nyilvánosan felbontásra.

*

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros mintegy 500.000 m² makadám útterületének *olajjal való portalanitási* munkálataira.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a hirdetés megjelenésétől kezdve naponta d. e. 12—2 óra között a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál (VIII., Kun-utca 8. sz.) kaphatók.

A nyomtatványok első ive díjtalan, a második ivtől kezdődően pedig ivenként 30 fillér dijat kell fizetni.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat *1938. évi március hó 31-én (csütörtökön) délelőtt 10 óráig* a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál kell benyujtani.

Az ajánlatokat ugyanott és ugyanazon napon d. e. 11 órakor bontják fel, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros XI., XIII. és XIV. kerületeiben végrehajtandó gyalogútburkolási munkálatokhoz szükséges 30.000 db gépierővel készült *betonjárdalap* szállitására.

A betonjárdalapokból 10.000 db a XI. ker., Fehérvári-út és Sárbogárdi-út sarkánál fekvő régi vámbódéhoz, 10.000 db a XIII. ker. részére az V. ker., Dráva-utcai székesfővárosi kötőre és 10.000 db pedig a XIV. ker., Róna-utca—Egressy-út sarkánál fekvő kerületi kötőre szállítandó le.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9 -sz., II. em. 284. ajtószám alatt *1938. év március hó 22. napján délelőtt 9—10 óra* közötti időben személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor ugyanebben a hivatalos helyiségben kerülnek nyilvánosan felbontásra.

*

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek a XI., ker., Tétényi-út, Horthy Miklós-út és Szent István-útja között levő szakaszának *útrendezési* munkálataira.

A megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi városháza, IV. ker., Városház utca 9. sz. II. em. 284. ajtószám alatt) *1938. évi március hó 22. napján délelőtt 9—10 óra közötti* időben személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor ugyanebben a hivatalos helyiségben kerülnek nyilvánosan felbontásra.

A székesfőváros polgármestere.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

II, Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Iszter képesitett szücs és ernyő kés,itő I., Krisztina kőrút 34. sz

Közgazdaság

Rendkivüli változások a Hitelbank életében

A *Magyar Általános Hitelbank* igazgatóságának február 9-én délután tartott ülésén dr. *Scitovszky* Tibor vezérigazgató úr bejelentette, hogy azt a feladatot, amelyet a bank kebelében maga elé tűzött, befejezettnek látván, arra az elhatározásra jutott, hogy régebbi szándékát megvalósitva, a vezérigazgatói tisztről lemond. Az igazgatóság legmélyebb sajnálattal vette tudomásul dr. *Scitovszky* Tibor úr elhatározását és köszönetének, elismerésének és hálájának adott kifejezést irányában azon kiváló és odaadó tevékenységért, amelyet tizenhat éven át, nehéz gazdasági viszonyok közepette is, a bank javára kifejtett. Az igazgatóság dr. *Scitovszky* Tibor urat alelnökévé választotta meg és nagy örömmel vette tudomásul azt a közlését, hogy bár az intézet közvetlen vezetését ezentúl nem vállalhatja, a jövőben is kész a bank ügyeinek irányitásában mint az igazgatóság tagja és alelnöke résztvenni.

Az igazgatóság a dr. *Scitovszky* Tibor úr lemondása által megürült vezérigazgatói tisztre dr. *Fabinyi* Tihamér m. kir. titkos tanácsos urat hivta meg, mint aki az igazgatóság meggyőződése szerint rendkívüli képességei, tudása és gazdasági tapasztalati folytán, kiváló mértékben alkalmas a Hitelbank vezetésére és annak a kibővült üzletkörnek irányitására, amely a Hitelbankra vár.

Az igazgatóság továbbá elhatározta, hogy az intézet részvényeseinek folyó hó 29-én tartandó közgyűlése elé *javaslatot terjeszt a Magyar Általános Takarékpénztár rt. beolvasztása iránt.* E javaslat értelmében a beolvasztó Magyar Általános Hitelbank a beolvadó takarékpénztár részvényeseinek *öt darab Magyar Általános Takarékpénztár rt. részvény ellenében egy darab saját részvényét adja cserébe.*

Az intézet igazgatóságát a fúzióra vonatkozó javaslat megtételénél az a felismerés vezette, hogy ez a művelet jelentős lépés a hitelszervezet kereteinek egyszerűsitése felé, mely a kormány gazdasági programjának is integráns része és hogy a legutóbbi időben létesült tranzakciók következtében is adva vannak mindazok az előfeltételek, amelyek a mobilitás tekintetében épúgy, mint minden egyéb vonatkozásban biztos alapot szolgáltatnak e művelet keresztülvitelére és a Hitelbank kibővült üzletkörének ellátására.

Ennek megfelelően a Magyar Általános Takarékpénztár rt. igazgatósága 1938. március 9-én tartott ülésében ugyancsak elhatározta, hogy az intézet részvényeseinek f. hó 29-re egybehivandó rendkívüli közgyűlése elé javaslatot terjeszt az intézetnek a Magyar Általános Hitelbankkal való egyesülése iránt olymódon, hogy az intézet a Magyar Általános Hitelbankba beolvad.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. —
Telefon: 162—654.

A Belvárosi Takarékpénztár közgyülése

A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság szombaton tartotta Héder Lajos dr. kormányfőtanácsos elnöklete alatt 45. évi rendes közgyülését.

A közgyülésen — az évi jelentés kiegészitéséül — az elnök hivatkozott a közelmultban elhangzott nagyjelentőségü kormánynyilatkozatokra és utalt azokra a nagy nemzeti célokra, amelyeknek megvalósitására a magyar pénzintézeteknek most fel kell készülniök. Az elnök megnyugvással mutatott rá arra, hogy a Belvárosi Takarékpénztárnak, az elmult években folytatott óvatos üzleti politika eredményeképen, sikerült az intézet belső erőforrásait lényegesen gyarapitania, ami fokozott mértékben teszi képessé arra, hogy a küszöbön álló állampénzügyi műveletekkel kapcsolatban ráháruló feladatoknak megfelelhessen. Éppen ezért a igazgatóság az osztalék fizetését ez évben is mellőzendőnek tartja. Egyébként a jövő — a Belvárosi Takarékpénztár kiegyensúlyozott helyzetére és üzletkörének egészséges fejlődésre való tekintettel — teljes megnyugvással tölti el az intézet vezetőségét.

A takarékpénztár tiszta nyeresége 335.335.15 pengőt tesz ki és ez a nyereség lehetővé tenné az osztalékfizetést. Mindazonáltal — az igazgatóság javaslatára — a közgyűlés mellőzte az osztalékfizetést, mert a gazdasági és külpolitikai helyzet bizonytalanságától eltekintve, figyelemmel volt arra a körülményre is, hogy a közeljövőben megvalósitandó állampénzügyi tervek a Belvárosi Takarékénztár részéről is fokozottabb áldozatokat igényelnek.

Az országos betétemelkedéssel együtt emelkedett a Belvárosi Takarékpénztár betétállománya is, sőt az emelkedés az országos átlagot messze meghaladó mértékben 18 százalékot tett ki, amennyiben az intézet kezelésére bizott összes betétek összege 24.235.890.97 pengő az előző évi 20,643.000.75 pengővel szemben.

Napirend után a részvényesek nevében dr. báró Kéthly Károly fejezte ki elismerését a takarékpénztár igazgatóságának és tisztikarának.

A választások során a lelépő igazgatósági, felügyelőbizottsági és választmányi tagok újból megválasztattak; ezenkivül a választmány uj tagjaivá választották Bárdos Féltoronyi Zoltánt, Fellegi Antalt, Halász Ármint, Issekutz Gyulát, dr. Miklós Ferencet és dr. Simonyi Simont.

MEGHIVÓ
1938. április 1-én, pénteken este 8 órakor a Zeneakadémia kamaratermében tartandó
J. VIRÁG ILUS
költemény és táncinterpretáló estjére.
Közremüködnek:
Goralszky Eta és Neugeboren Jolán.
Kisér: Poich Sára.
Müsoron: Ady, Tóth A., Tagore, Rilke, Chopin, Seriabine és Bach.
Kiváló tisztelettel
RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA
Jegyek 1—5 P-ig Rózsavölgyinél (Szervita-tér 5.) és J. VIRÁGH ILUS mozdulatművészeti iskolájában II., Margit-körút 64/a. fdsz. 5. — Telefon: 167-209.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Márc. 17, 20, 25, 29.
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Reményi-Schneller Lajos búcsúja a Földhitelintézettől. Az Országos Födhitelintézet igazgatósága szombaton tartott ülésén vett búcsút a pénzügyminiszterré történt kinevezése folytán lemondott vezérigazgatójától, dr. Reményi-Schneller Lajostól. Az igazgatóság nevében dr. Pesthy Pál ny. igazságügyminiszter, elnök, meleg szavakkal búcsúztatta a távozó vezérigazgatót, méltatta azt a nagy munkát, amelyet az intézet életrehivásával, megalapozásával és fellendítésével végzett és egyúttal örömét fejezte ki pénzügyminiszterré történt kinevezése alkalmából. Végül a távozása fölött érzett sajnálkozással mondott köszönetet a volt vezérigazgatónak az intézet érdekében kifejtett munkájáért és kérte továbbra is megértő támogatását. Reményi-Schneller Lajos dr. meghatott szavakkal mondott köszönetet az elnök meleg üdvözléséért és biztositotta az igazgatóságot arról, hogy az Országos Földhitelintézet további fejlődését mindig szivesen figyelemmel fogja kisérni. Az igazgatósági ülés után az intézet tisztviselői, kara élén Demel Aladár dr. vezérigazgatóhelyettes mélyen átérzett, meleghangú beszédben vett búcsút a volt vezérigazgatótól, aki ezt megköszönve, sorra elbúcsúzott volt munkatársaitól.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMAG JÓZSEF és FIA
PUSKAMÜVESEK, FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRÚT 2. (Erenc-körúti oldal) Tel. 187-651.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I., Krisztina-krt, 139
Telefonhivó: 157-997

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **Prolongálva** **Magdát kicsapják** Turay, Tolnay Páger, Gózon, Nagy. Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől vasárnapig **A PRÉDA** az Örvény testvérfilmje és **Afrika két arca** Vasárnaptól szerdáig **A nagyváros** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől vasárnapig **SZERETLEK** Eggerth Márta, Kiepura Hétfőtől szerdáig **Szerelem, bosszu, halál**	Csütörtöktől szerdáig **Csillagos lobogóért** Robert Taylor	Csütörtöktől hétfőig **Az én lányom nem olyan** Kedd, szerda **Mister Deeds**

36. évfolyam Budapest, 1938. március 24. 12. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Madárdal a viharban

Horthy Miklósné, Magyarország kormányzójának felesége, kérő szóval fordult a magyar társadalomhoz: tegye lehetővé, hogy az Eucharisztikus Kongresszus és Szent István-év alkalmával egy hétre ellássák a ország elesettjeit, az éhező, nyomorgó lakósságot.

Körülöttünk és felettünk fekete viharfellegek tornyosulnak. Zeng az ég, dübörög alattunk a föld, ijesztő vulkánikus erők kitörése ejti rémületbe a világot. És e borzalmas dübörgésben hirtelen megszólal egy gyengéd női hang, a szeretetnek, szívnek, emberi szolidaritásnak angyali tisztaságú hangja, hogy nemesebbé, szebbé, jobbá tegye a kétségbeesés meredekjének szélén botorkáló magyarság életét.

Emlékszünk-e még? A Doberdó poklában, Galiciában, Verdun véres sziklái között, ágyúk dörgése, géppuskák kattogása, aknavetők és lángszórók süvöltése közben is megszólaltak a pacsirták. Nem versenyezhetett a hangjuk a harci dübörgés szörnyű koncertjével; mégis legyőzte azt. A lövészárokban harcoló katona meghallotta az édes hangot és szívében hirtelen kikelt a reménység virága, akkora gyorsasággal, mint ama fakirmutatványnál, amikor a szemünk előtt elültetett magból pillanatok alatt gyönyörű pálmafa támad.

A kormányzóné hangja vigasztalást, örömet, fehér tisztaságot fakaszt a szívek mélyén rejlő kétségbeesés fekete talajából. Köszönet és hála érte. Ezt a hangot nem lehet feledni és nem lehet eléggé megköszönni.

Elkészült Óbuda ujjáépitési terve

A Közmunkák Tanácsa — mint azt más helyen megírtuk — elfogadta Óbuda végleges rendezési terveit. Azt jelenti ez, hogy elhárult az elsőszámú akadály, amely útjában állt Óbuda újjáépítésének.

Miért csak most? kérdezhetnénk. De nem tesszük. Örülünk, hogy végre idáig eljutottunk; rengeteg keserűség, igazságtalanság és reménytelenség szűnik meg ezzel a határozattal is. Egy lépéssel előbbre jutottunk az óbudai probléma megoldása körül és oly szerényekké tett bennünket a sok keserű tapasztalás, hogy egyelőre már ennyivel is meg tudunk elégedni. Egyelőre.

Nem ismerjük még azt a tervet, amelyet a Közmunkatanács elfogadott. Reméljük, hogy nagy várakozásokat, amelyekkel egyrészt az érdekelt óbudai közönség tekint az újjáépítés elé másrészt pedig a főváros egész közönsége, amelynek szivügye, hogy Óbuda olyan legyen, amilyennek álmodja: a többezeréves város multját a jelennel és jövővel összekötő, a történelmi emlékeket kihangsúlyozó, mégis modern és magyar város.

Ilyen lesz-e? Nem tudjuk. Nem egyszer megírtuk, milyennek képzeljük az új Óbudát, legutóbb Lechner professzor fejtette ki a Budai Naplóban, hogyan kellene elvégezni a nagy városépitést.

Számtalanszor írtunk Óbuda szomorú sorsáról, arról a kétségbeesett küzdelemről, amely már-már teljes fásultságba fulladt. A főváros leghívebb, legrégibb, legderekabb kispolgársága él — vagy legalábbis élt — Óbudán, ma pedig olyan ez a városrész, mintha a spanyolországi harctér kellős közepén terülne el, ahol repülők bombái tesznek sivataggá virágzó városokat. Óbuda romokban hever, lakóssága pusztul, menekül, maholnap hírmondó sem marad belőle. Elszéled, szertezüllik, elköltözik a perifériákon túlra, olyan környékre, mely már nem tartozik a fővároshoz.

De legyen elég a keserűségből! Kész az újjáépítés városrendezési terve és ez talán visszahozza a reménységet is. Utóvégre Barcelóna sem pusztult el végleg és újjáépitik majd Huesca-t, meg a többi elpusztitott várost is.

Kukoricások és szántóföldek közt épül a modern Kelenföld

Rendezik a pályaudvar környékét — Többemeletes bérpaloták a mezőkön — Megkezdték az Etele-tér nagyszabásu átalakitását

A Horthy Miklós hid megnyitása a Kelenföld felé irányította a közérdeklődést. Ebben azonban egyelőre több a kiváncsiság, mint a gyors készség, világvárosiassá átformálni a kelenföldi nagy pusztaságot. Sok viz fog még lefolyni itt a Dunán, mig az uj hid gyönyörű budai hidfőjéhez összhangzatosan simul hozzá a hatalmas szűz terület, amely túlnyomóan még mindig az anyaföldet tárja elénk, ősi beépítetlenségében. Föld, föld és föld mindenfelé, amerre csak a szem ellát. Kertek, kukoricások, szántók között mint mezei virágok vannak elszórva apró házak, villák, amelyek között itt-ott félelmetes magasságban emelkedik ki egy sokemeletes bérkaszárnya.

Milyen övezetbe tartozik Kelenföld?

— *Magunk se tudjuk* — magyarázza egy bibictelepi őslakó — *milyen övezetbe tartozunk.* Villanegyed vagyunk-e, kertváros lesz-e belőlünk, vagy bérkaszárnyák közé ékelten kell-e majd idővel a jó levegőről ábrándoznunk. Valami egységes épitkezési rendszer kellene, uram, amely megadná ennek a nagyjövőjü városrésznek a jellegét. Ez a bábeli összevisszaság nem igen alkalmas arra, hogy idecsalogassa az épitkezni szándékozókat. Pedig mennyi szűz terület van itt!...

Igaza van: *Kukoricás fogadja az utast is, aki a kelenföldi pályaudvaron száll le, hogy innen, vágjon neki a fővárosnak. Igazán nem világvárosias kép, amely elébe tárul.* Mindjárt szemben a pályaudvarral fut a végtelenségbe az Etele út. Csak az egyik odalán vannak házak, a másik oldala a mezőségbe olvad, ami még hosszabbá és sivatagszerűbbé teszi. Ennek bizonyságaként hatalmas porfelleg csapódik fel egy-egy gyorsan száguldó autó vagy postakocsi nyomában. Szinte várjuk már, hogy megharsanjon a postakürt, felidézve emlékezetünkben a delizsánszok korát, amelynek ez a táj méltó keretül szolgálna. És csakugyan: hirtelen kürtszó hallatszik — egy mentőkocsi szirénája ránt bennünket vissza a zajló metropolis rideg külvárosába.

A legszomorubb külváros

Mert külváros Kelenföld a szó igaz és szomorú értelmében. *Messze esik nemcsak a budai és pesti központoktól, hanem azoktól az illetékes tényezőktől is, akiknek gondjaira van bizva a városrendezés.* Sokáig nem ért idáig a tekintetük, amiből rengeteg baja, kellemetlensége származott annak, akit sorsa erre vetett. Egy méltóságos nyugdijas csöndes megadással sirja el panaszát, ki tudja hányadszor:

— Kissé furcsán jártunk a parcellázással. Szigorú paragrafusok irják elő, hogy a parcellázó köteles gondoskodni a közművekről, csatornázásról, vizvezetékről. Csak mikor már épitkezni kezdtünk, derült ki, hogy közművekről magunknak kellett gondoskodnunk. Sok harcunkba, küzdelmünkbe került, mig végre a főváros ránk is gondolt s most már a nagy csatornázási program a Kelenföld egy részét is felöleli.

Most már öröm csillan a szemében. Tele van bizakodással, mert szereti, nagyon szereti a Kelenföldet, amelyen kis családiháza, zöld kerítésü kertje van. Hozzánk csatlakozik és elkisér az Etele térre, amelynek átrendezése érdekel bennünket. Lelkesen és szakértelemmel magyarázza:

— Sokat kellett verekednünk, mig végre az illetékes urak rászánták magukat, hogy rendezzék az Etele teret. Hosszas előkészületek után végre kidolgozták a terveket és ugy látszik most már komolyan hozzáfognak a végrehajtásához. Erre vall, hogy a főváros kisajátította a pályaudvarral szemben lévő két vendéglőt. Az egyiket már bontják is, a másikat, az Ammer félét május elsején kezdi ki a csákány. Kell a hely a tér kiszélesitésére. De azért megmarad mind a két vendéglő: épülnek is uj helyiségeik a közeli szomszédságban.

Világvárosi méretek

A tér rendezése nem okoz sok gondot a mérnök uraknak, mert hiszen *nagy része még pusztaság* és csak a térképen, amelyen már rajta vannak az uj sugárutak, nem látszik annak. Ugy lehet átalakitani, ahogy azt a legkorszerűbb városrendezési elgondolások igényelhetik. Az Etele tér *szabályos ötszögü tér lesz, százötven méter a szélessége és kétszázötven méter a hossza.* Mindent pompásan el lehet majd helyezni rajta, a gyalogjárókat, a parksávokat, a járdaszigeteket a villamossinek mentén.

A tér villamosvonalait körforgalomra rendezik át. E pillanatban még nem tudjuk, mennyi pénzt szánt az Etele térre a főváros, annyi azonban kiszivárgott, hogy *az előmunkálatokra 50.000 pengőt irányoztak elő.* Ebből a jelentős összegből arra következtetünk, hogy a rendezés nagyarányú lesz és méltó a Kelenföldi pályaudvar várható nagyobb forgalmához.

Gyönyörü sugárutak — papiron

— Hát itt marad a pályaudvar? kérdezzük.

— Nagyon sokat beszélnek és irnak az uj Kelenföldi pályaudvarról, amelyet különböző érdekek más és más helyen szeretnének látni. Abból a nagyarányú átrendezésből azonban, amelyen az Etele tér átesőben van, egyedül arra lehet következtetni, hogy *a Kelenföldi pályaudvarnak fontos szerepe lesz ennek a városrésznek kialakuló forgalmában.*

— Hatalmas sugárutak torkollnak a térbe az uj tervek szerint. Ide vezet az egész Kelenföldet átszelő hatalmas sugárút, amely még nemrégiben a Szent István útja nevet viselte s a közelmultban keresztelték át a „Szent Korona útja" névre. Ez a harmincötméter széles sugárút kis töréssel szinte nyilegyenesen köti össze a Horthy Miklós híd budai hidfőjét a Kelenföldi pályaudvarral. Az ugyancsak harmincötméterre kiszélesített Etele út, amely a Fehérvári útnál a Hengermalom útba kapcsolódik be, a Dunapartra visz egyenes irányban. A közvetlen kapcsolatot ugyan a Tétényi út közelében még eladatlan parcellák gátolják, de remény van rá, hogy az út a járműközlekedésre rövidesen felszabadul. Gyalogösvényen így is át lehet jutni rajta.

— Egy egyészen uj sugárút is torkollik majd be az Etele térbe. Még csak tervben van meg, de már megkapta szép nevét: *Hadak útjá*-nak keresztelte el a napokban a Közmunkatanács. Ez is harmincötméter széles lesz. Az Andor útnál kialakuló uj térből indul ki. Mint sugárút szerepelt már a régi tervekben is. A Hadak útja fölöslegessé teszi a Bródy Zsigmond utcának a Bikszádi utca és az Etele tér közötti szakaszát. Már parcellázzák is ezt a szakaszt, ami annyit jelent, hogy *a főváros eladja egyik utcáját, ami igen ritkán fordul elő Budapest annaleszeiben.*

De legbüszkébb lelkes kisérőm arra az igazán gyönyörünek igérkező uj sétányra, amely a Budafoki úttal párhuzamosan fog haladni a Nemzetközi Vásárnak szánt területtől egészen a határig. *Ezt a sétányt hatvan méter szélesre tervezik és hat fasort ültetnek hosszában végig.*

Mindez természetesen csak papiron van még meg. De a kelenföldiekben ott él a duzzadó reménység, hogy mindebből nemsokára valóság lesz. Eltünik Kelen földje, hogy villáival, családi házaival és ha már másként nem lehet, bérkaszárnyáival egy nagy világváros méltó kiegészitő részévé alakuljon át.

Csak azt sajnálják, hogy a neve is eltünik: a Kelenföld. Szent Imre városának keresztelték el, holott megérdemelte volna, hogy meghagyják ősi, magyaros, történeti szempontból is patinás nevét: a Kelenföld nevet, amelyről egyébként tanulmányt irt a *Budai Napló* kitünő történtbúvára *Kolling* Oszkár. A Kelenföld név eredetéről szóló fejtegetéseit legközelebb közöljük. Addig is reméljük, hogy ez az ősi elnevezés nem tünik a feledésbe azzal, hogy modern várossá alakul át ez a történelmi emlékben oly gazdag multú vidék.

Elhárult az első akadály Óbuda ujjáépitése elöl

Rengeteg panasz és keserűség után végre megtörtént az első lépés Óbuda újjáépitése felé. *A Közmunkák Tanácsa kedden végre megállapitotta Óbuda végleges rendezési terveit.*

Ezzel elhárult az első akadály, amely eddig gátolta az épitkezés megkezdését. Óbuda nagyrésze romokban hever anélkül, hogy bármit is lehetne tenni a nagy jövőre hivatott városrész újjáépitésére. A Közmunkatanács határozata természetesen még mindig nem elegendő ahhoz, hogy az épitkezés munkája valóban megkezdhető legyen, de remélhető, hogy most már gyors egymásutánban jelennek majd meg azok az adóügyi és egyéb rendelkezések, amelyek a szerencsétlen Óbuda újjászületését segitik majd elő.

A Közmunkák Tanácsa kedden *Bessenyey* Zénó elnöklésével ülést tartott. Végleg elfogadták Óbuda szabályozási tervét. Ezt a tervet még a mult év nyarán küldték át a fővárosnak. A főváros észrevételeinek figyelembevételével most átdolgozzák az eredeti megoldásokat. Ezek után most már Óbuda legnagyobb részén a városrendezési terveknek megfelelő épitkezések megkezdődhetnek.

A terv központjában az Óbudán létesitendő uj hid van. A hidról levezető út a hidfőnél nagyszabású téren megy keresztül és innen 70 méter szélességben halad a Szentendrei útig, ahol 150 méter átmérőjü körtérbe torkollik. Ebből a térből

A DOHÁNYJÖVEDÉK UJDONSÁGA A TENYÉSZÁLLATVÁSÁRRA

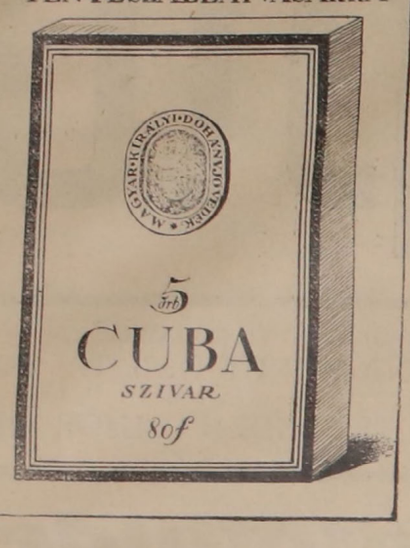

sugárirányban indul ki a Vörösvári utca, a Kiscelli utca, Pacsirtamező utca és Szentendrei út. Az óbudai dohánygyárhoz hosszú ideig nem nyúlnak.

Óbuda megkönnyebbülten lélekzik fel. Ezentúl már nemcsak a csákány dolgozik Óbudán, hanem az alkotó, teremtő munka is megindul, amely a főváros legszebb részévé teszi a nagymultú Óbudát.

Beszkárt különlegességek

AZ 5712-es PÓTKOCSI.

A napokban ültem rajta először, holott már öt éve fut a Beszkárt kocsiparkjának ez az egyedülálló specialitása. Abban különbözik többi testvéreitől, hogy a fapadok helyét kényelmes, részint vászonnal, részint pedig bőrrel bevont ülőhelyek foglalják el.

A pesti villamosutas általában mogorva, barátságtalan, udvariatlan. Mindennek nyoma sincs az 5712-esen. Itt mindenki kedves, jóindulatú, barátságos tekintetek invitálnak az üresen maradt ülőhelyekre. Lehet, csak én láttam igy, valószinübb azonban, hogy a jó pesti publikum igazán örül ennek a kis kényelemnek, amihez nem igen szoktatták hozzá. Öt évvel ezelőtt épült kisérletképpen ez a kocsi, hogy megállapitsák, melyik anyag felel meg legjobban a követelményeknek: a vászon-e, vagy a bőr. Ugy látszik azonban „a kisérletek még nem vezettek eredményre", mert ez a nyugateurópai levegőt jelentő alkotmány még ma is egyedül fut.

Vagy talán a Beszkárt megriadt attól, hogy kicséretest alkotott?

#

A HARMONIKA VILLAMOS.

Első példánya most jelent meg a 61-es vonalon. Két régi kocsi, szépen átfestve, a vasuti gyorsvonati kocsikról ismert harmonikaszerű zárt átjáróval van egybekötve és igy lehetővé válik az átjárás egyik kocsiból a másikba.

Hálásak lehetünk ezért az ötletért a Beszkártnak, hiszen most már semmi sem hiányzik ahhoz, hogy a villamosközlekedés tökéletes legyen. Most már nem izgat bennünket a hurok, nem baj, hogy a nap sok szakában 10—12 percig kell villamosra várni, fő, hogy átjárhatunk egyik kocsiból a másikba.

Kénytelenek vagyunk azonban az uj kocsitipus egy hiányosságára rámutatni: a harmonika nem muzsikál. Pedig milyen kedves dolog lenne, ha a kanyarodókban és a megállóknál, amikor a harmonika összenyomódik, a „Várhatsz, babám, elvárhatsz, mig csak bele nem fáradsz" szövegü Beszkárt-dalt játszaná. —ö.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Délipályaudvar. Megrendelés Telefon: 367-149

Tisztujitás a MOVE III. kerületi Társadalmi és Lövészegyesületben

A MOVE III. kerületi Társadalmi és Lövészegyesület vasárnap, március 20-án délelőtt 11 órakor tartotta meg idei közgyűlését a tagok igen nagy részvétele mellett. A közgyűlés megnyitása előtt március 15-ét ünnepelték meg.

Az ünnepi beszédet *Flóry* Amát mondta. Magasröptű szavakkal emlékezett meg a márciusi események jelentőségéről. Utána dr. *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági tag, az egyesület elnöke megnyitotta a közgyűlést, ismertette annak célkitüzéseit, majd megköszönte a tagok lelkes és odaadó támogatását. *Debreczeny* Miklós ügyvezető alelnök részletes beszámolót mondott az egyesület multévi működéséről, amelyet a közgyülés egyhangúlag vett tudomásul. *Ezután megejtették a tisztújitást.*

Elnök lett közfelkiáltással: dr. Hüttl Károly törvényhatósági bizottsági tag, tiszteletbeli elnökök: Hanthy-Haidekker János, a III. kerület elöljárója, *Sándor* Mátyás ezredes, vezérigazgató, dr. *Szigeth* Gábor kormányfőtanácsos, gázgyári igazgató. *Társelnökök: Pais* Lajos kőkápolnai egyházközségi plébános, *Báthory* Kálmán alezredes, testnevelési vezető, *alelnökök:* vitéz *Derzsi* Ernő szkv. őrnagy, *ügyvezető* alelnök: *Debreczeny* Miklós iskolaigazgató, *főtitkár: Flóry* Amát, *titkár: Varga* Máté István fővárosi tanár és *Vándory* József fővárosi tanító, *háznagy: Palánkay* Ferenc, *pénzáros: Wighardt* Ferenc, *ellenőr: Apor* Viktor, *felügyelő: Áfrány* Dezső gyári gondnok. *Lövészparancsnok:* vitéz *Derzsi* Ernő szkv. őrnagy.

Utána megalakultak a *lövészeti, ijjász, turisztikai, mükedvelő, Petőfi és labdarúgó szakosztályok.* A megválasztott tisztikar nevében *Hüttl* Károly dr. köszöntötte meleg szavakkal az egyesület uj társelnökét, dr. *Szigeth* Gábort és arra kérte, támogassa és szolgálja a tőle megszokott szeretettel és erővel az egyesületet. Dr. *Szigeth* Gábor meghatottan mondott köszönetet megválasztásáért, amelyet — mondotta — nagy kitüntetésnek vesz és örül, hogy a nagyjelentőségü és fontos missziót teljesitő egyesületet, mint annak egyik vezető tagja szolgálhatja.

A hüvösvölgyi strandfürdő

Beszámoltunk arról a nagyszabású akcióról, amlyet *legifj. Balázs* Antal kezdeményezésére a Hüvösvölgy villatulajdonosai indítottak strandfürdő létesítése érdekében. Mint értesülünk, a részvénytársasági alapon épitendő fürdő részvényeinek jegyzése már megkezdődött és élénk érdeklődés nyilvánul meg iránta.

Ezzel egyidejüen a Hüvösvölgy és környéke lakossága autóbuszjáratot is igényel a Hidegkúti-úton végig a hüvösvölgyi villamosvégállomásig, akár az 5-ös reláció meghosszabbitása, akár ingajárat beállitása révén.

Feltámad a „régi 33 FC"

Aranyjelvényes régi tagjait és alapító tagjait, akik az elmult „viharos évtizedek"-ben elmaradtak az egyesületből, visszahivja a *33 FC* vezetősége.

A labdarugócsapat ugyanis osztályának tabelláján kitünő helyezést foglal el, ugy, hogy bátran készülhet máris a következő év elsőosztályú mérkőzésére. Ezzel akarja megörvendeztetni régi tagjait a patinás hirű budai csapat, baráti vacsorát adva azok tiszteletére ápr. 2-án az „Öreg Diófában" este 8 órai kezdettel. Hasonló jó hangulat lesz itt is, mint volt a legutóbbi, kitünően sikerült műsoros estén, amikor többek között *Huszár Pufi* is fellépett, mint az egyesület egyik alapitó tagja.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I. Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

A televizió első bemutatása a Budapesti Nemzetközi Vásáron. A televizió lényege köztudomásuan az, hogy mig a rádió csak a hangot továbbitja, a televizió a fényenergiát is elektromos hullámokká alakitja át, ugy hogy drótnélküli közvetités utján látjuk is azt, ami a mikrofon mellett működő fottocellás készülék előtt történik. Az eddig elért legnagyobb távolság, amelyen belül televiziós adás lehetséges, 40 km és ezért ma még gyakorlatilag ez a találmány nem teljesen értékesithető, de joggal kelti fel már most is minden müvelt ember érdeklődését. Az április 29-én megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásár bemutatja a televiziós adó- és vevőkészülék egyik eddig legtökéletesebb megoldását, megelőzve ezzel Közép- és Délkeleteurópa minden országát.

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
nyilt meg I. Enyedi-u. 7. sz. a.—Tel.: 158-037.
Tulajdon s: W.-né, Lukács Margit, az O. M. T. K. tojásosztályának szervezője és 13 éven át vezetője.
Elsőrangu, lámpázott árut olcsó napi áron házhoz szállit.

A III. ker. Polgári Társaskör márciusi ünnepe. A III. ker. Polgári Társaskör március 15-én, kedden este saját helyiségében műsoros hazafias ünnepet rendezett az alábbi műsorral: 1. Magyar hiszekegy, előadta az Óbudai Dalkoszorú". Vezényelt: Hemrich Ferenc. 2. Koncz Dezső: Napisten fia, előadta a szerző. 3. Az Óbudai Dalkoszorú énekszámai. 4. Sohár Vilma zongoraművésznő előadása. 5. Ünnepi beszéd. Elmondta: vitéz Pólya Antal dr. 6. Himnusz. Utána társasvacsora volt, melyen a köszöntő beszédet Franzosó Richárdné mondotta.

A III. kerületi Katholikus Kör március 16-án szerdán tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen megejtették a tiszújitást is. Elnökké a távozó *Brunecker* Lajos helyére egyhangú lelkesedéssel *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljárót választották meg.

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd pesti hídfőjénél
HAMAG JÓZSEF és FIA
PUSKAMÜVESEK, FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRÚT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel. 187-651.

Fehér világ

Irta: Somody István

A mesék fehér birodalma elevenedik meg előttem, amikor a osztrák Alpok kétezer méteres csúcsáról, a *Fagerről* gyönyörködöm a táj szépségében. Valóban: mesekönyvek képeiről emlékszem ilyen mindent elboritó, vastag hóra, amelyből alig tudja kidugni fejét a menedékház. Hüttének, kunyhónak hivják ezeket a fából készült menedékházakat, amelyek, — bár valamivel nagyobbak, mint az erdei manók mesebeli palotái, — mégis szinte elvesznek a többméteres hóban.

Ime, a hótömeg alatt görnyedő Vorfager-hütte is ugy meglapul, mint a veszélyt sejtő nyul. Szinte beleolvad a fehérségbe s amikor kéménye füstölögni kezd, távolabbról ugy tünik, mintha a hó pipálna. Ez a hütte egyébként elhagyatott s most csak azért füstöl, mert a radstadti hegyekben turázó budai sitársaságunkat várja. Az erősebb tempóban előresiető Gerő Zoltán gyujtott tüzet s mire felérünk, már a tea is gőzölög.

Szánon jöttünk fel ezernégyszáz méterig, onnan tovább erdei úton sitalpon, kitünő vezetőnk és bajnokunk, *Zelkó* József taposta előttünk a nyomot a mély hóban.

Innen, a csucsról a kéklő égbolt alatt messze belátni a radstadti Tauern szépséges hegyeit. A napsütésben fehéren izzanak a kétezren felüli kopár, hósapkás hegycsucsok: a *Kalkspitze, a Labeneck, a Strimskogel, a Geisstein, távolabb a Seekarspitze,* a másik oldalon a háromezres *Dachstein* s tőle balra szerénykedik a kétezren aluli, fenyőboritotta *Rossbrand.*

*

Kedélyes ebéd, aztán napozás a hegycsucson. Ezt a pompás napsütést, amely egykettőre rézbőrüvé tett bennünket, gyakran élveztük. Arra gondolok, hogyha a téli fehér Svábhegyen igy tüzne a nap, egy délelőtt elfolyna sitalpunk alól a hó. Ez a párméteres alpesi hó oda se bajszol a bennünket égető, izzasztó napsütésnek s változatlanul megmarad olyan finom porhónak, amilyenről mi, budai sizők otthon, sajnos, nem is álmodhatunk. Nagyszerű dolog ez, — értékeljük és élvezzük is nagyon, — hogy olyankor is, amikor reggel tizennyolc fokos hidegben indulunk, délelőtt már ingujban napfürdőzhetünk.

Innen, a Fagerről keveset enged látatni merész csucsából a Seekarspitze, amelynek szédületes meredekén magyar, osztrák, angol és francia sizők lélegzetvisszafojtott bámulatára siklottak le kitünő bajnokaink, Zelkó József és Gerő Zoltán. A magyarok inkább csak Gerőn csodálkoztak, mert Zelkó Józsefről tudták, hogy a sizésben már több hazai és külföldi verseny nyert, sőt a világversenyen kétszáz közül százkilencvenkét bajnokversenyzőt hagyott maga mögött akkor, amikor a nyolcadik legjobb eredményt érte el.

Zelkónak persze nem nagy dolog ez a lesiklás, amely a svábhegyi és külföldi sizők lélegzetét is elállitja és tenyerüket önkéntelen tapsra ragadja. Amikor gratulálnak neki, legyint. Persze, mi ez a *Silvretta* háromezerötszáz méteres *Pizbuin*-csucsához képest, amelyről már nem egyszer siklott le.

Most, hogy itt látom Zelkó József „tempóschwungos" bravurjait s egyebek közt azt, hogyan siklik le a meredek hegyről egy szál silécen, — mert a másikat odaadta egyik társunk eltört lécének pótlására, — kezdem megérteni azt a hihetetlen dolgot, amit régebben hallottam róla, hogy egyszer a svájci havasokban a lavináról mentett meg egy veszélybe került sizö nőt. Nagyon tud ez a barátunk, s mi örülhetünk annak, hogy kiváló osztrák versenyzők előtt is büszkélkedhetünk honfitársunkkal.

Jelenléte a gyengébb sizők számára bátoritó, megnyugtató. Erősebb lejtőn, egy-egy elzugásnál, — ami egyébként annyit jelent, mintha menybéli párnák közé vetné magát az ember, — felhangzott szállóigévé lett derüs biztatása:

— Ne törödj sehova! Fog ez menni.

És valóban, a turák nehezebb részén is biztosan vezeti át a társaságát, amely egyébként rövid idő alatt sokat tanult tőle és aránylag könnyedén siklott ezermétéres nivókülönbséget jelentő hegyekről, erdei pályán, szabad terepen, vagy — mint pl. Gnadenalmtól Untertauernig — szakadékban futó uton.

Ez a közel egyórás lesiklás érdekessége mellett számomra kissé azért volt fárasztó, mert a sziklák közt kanyargó, letaposott szánuton nem lehetett „suszban" nyargalni, hanem egyik lábbal állandóan fékezni kellett.

A Fagerről síma terepen, nagyszerű lesiklás esik. Befejezzük a napozást és indulunk. A hegyről le, Radstadtig a kanyarokkal közel tizkilométeres terepen siklik végig a vidám magyar sitársaság. Ez aztán élvezetes lesiklás, amelyhez hasonló a budai hegyekben nem akad.

Hej, de jól esnék magyar keblünknek, ha ilyenféle terepet és főként ezt a kora téltől késő tavaszig állandóan tartó pompás havat oda lehetne varázsolni a budai hegyekbe! Akkor az olimpiászon a sizésben is az elsők közt lennénk!

*

Viszont akkor Radstadtnak nem is lehetne alkalma kimutatni szeretetét és barátságát a magyarok iránt. Érdekes és kedves ez a történelmi patináju kis városka itt, a nevét viselő Tauern völgyében. Többméter széles falai, kétszázéves házai, ódon várfalai és bástyatornyai arról mesélnek, hogy Salzburg tartomány történetében valamikor nagy szerepet játszott. Egy kerékgyártó alapitotta a várost. Tőle kapta nevét és cimerében is ott a kerék. A XII. század végén már városként szerepel. Egyidőben püspöki székhely is. Friedrich salzburgi hercegérsek épittette a várost, amely egész Salzburgot védte a szomszédos Stájerország támadásai ellen.

Gyönyörű vidéke, amely először *Pétery* Istvánékkal tett tavaly nyári autóturánkon, a *Gross-Glocknerről* jövet keltette fel figyelmemet, ugyszintén különösen jó hóviszonyai nagy sport- és idegenforgalmi vonzóerőt gyakorolnak. Most is inditványomra jöttünk ide és nem bántuk meg. A radstadti kerámia a XVI. századtól hires. Megnéztük a két nagy kerámiai üzemet, gyönyörködtünk az alpesi jellegzetességeket megörökitő, szép kerámiákban és hoztunk is belőle emlékül.

*

Addig volt nagy siélet Radstadt nagyszerü terepén, amig a német határt le nem zárták. (Most, hogy március 12-én megtörtént Ausztriának Németországhoz való csatlakozása, ismét megváltozik a helyzet.) 1932 óta egyidőre elnéptelenedett ez a sieldorádó, de az utóbbi években, amióta a rendkivüli agilitású *Hochleitner* Franz polgármester — egyuttal iskolaigazgató és ismert siversenyző, — áll a város élén, ismét fellendült idegenforgalma. A magyarok is felfedezték. A magyarbarát Hochleitner polgármester, aki nagy tisztelője bajnokunknak, Zelkó Józsefnek, mindent elkövetett, hogy sitársaságunk jól érezze magát. Attól kezdve, hogy az állomáson fogadott bennünket, minden szabadidejét velünk töltötte, részt vett turáinkon és esténként ott táncolt velünk a Habersatter-szálló éttermében, vagy a cukrászdában. Kapott is több meghivást Budára s a tavasszal el is jön hozzánk.

Majd igyekszünk viszonozni sok kedvességét. Radstadt emlékezetes marad számunkra és visszavonz, mert nemcsak pompásan siztünk itt, hanem jól szórakoztunk is. A nagy, idegnyugtató és fizikum-regeneráló sizések után, akár a közeli terepeken gyarapitottuk situdásunkat, akár hosszabb turákat csináltunk, esténként sose maradt el a tánc, amelyet néha társasjáték, bridzs és móka váltott fel. Zelkó, mint társaságunk lelke, nemcsak a si művészének és professzorának, hanem nagyszerü mókacsinálónak és szoáré-rendezőnek is bizonyult. Társaságunk később érkezett magyarokkal és a Hochleitner polgármester által bemutatott három francia és egy prágai osztrák hölggyel és egy bécsi ügyvéddel gyarapodott.

Ifjaink és leányzóink közt itt-ott Ámor is szövögetni kezdett bizonyos szálakat. Egyik nap, amikor új magyar hölgyvendéget vártunk Mallnitzból, hallom, amint fenn a hegyen azt mondja az egyik budai fiú a bájos kislánynak, — angol keringőben legjobb táncpartneremnek, — akinek állandó lovagjává szegődött:

— Bárcsak szép lenne az „új leány".

— No persze, hogy szép lánynak udvarolhasson, — válaszolja némi szemrehányással a kislány.

— Nem, hanem hogy a fiúk „ráessenek" és maga nekem maradhasson.

Az „új leány" csinos volt. Nem tudom, ez, vagy más okozta, de a végén úgy nézett ki a dolog, hogy megállapithattam:

— Ugylátszik a házasságok nemcsak az égben, hanem a radstadti síterepen is köttetnek.

*

„Testületileg" résztvettünk egy osztrák népmulatságon, az itteni iparosbálon. Felbiztattuk a táncosokat s a fehérkötényes henteslegénytől a kalapján nagy bokréta mellett olló-jelvényt viselő tekintélyes iparosvezetőig az ipar minden ágának képviselője megtáncoltatta hölgyeinket. Különösen nagy sikere volt a „student-polkának", amelyben alaposan megrángatták a magyar táncosnőket.

Megnéztünk egy nagy lakodalmat is. Esküvő után a havas utcán fényképfelvétel készült a nagyszámú, jellegzetes osztrák népviseletbe öltözött násznépről s ezt követte a lakoma. Késő estig hazaszállingózó lakodalmasoktól volt hangos az utca. De amig nálunk az italos falusiak vigan dalolnak, addig ezek csak sivalkodnak, rikogatnak.

Divatos népsport itt a jégkugli. Golyó helyett korongot dobnak s jól megpörgetik. A gyerekek az utca letaposott haván gyakorolnak s néha élő „bábukat" találnak el.

Az utolsó estén jólsikerült jelmezbált rendezett a magyar sitársaság. Hölgyeink, — ez előző napon elutazott *Szigeti* Ilona kivételével — meglepően szép jelmezeket kaptak a radstadtiaktól s a férfiak is ötletes jelmezekben vonultak fel. Legjobb hölgysizőnk, nagykállói *Nagy* Baba Carmen-jelmezben, *Habesser* Poy és *Harsányi* Vera úszóbajnoknőnk nehézselyem radstadti népviseletben, *Fon* Ferencné salzburgi selyemdirndliben, a prágai hölgy apacsruhában, a párisi madame Max *Pelcot* dirndliben, a bourgesi mademoiselle *Loiseau* és *Burandet*, ugyancsak osztrák népviseletben jelent meg. (Itt megjegyezhetem, hogy az egyik francia hölgy eljött velünk Budapestre, a másik kettő pedig a társaság egy részével Zelkó Józseffel együtt átment Lech am Arlbergbe, ahol a magyarokon kivül még a párisi angol nagykövet leányai is csatlakoztak hozzájuk.)

A férfiaknak is sikerük volt mókás jelmezükkel. *Hochleitner* Franz polgármester iskolásfiúnak, *Zelkó* József milimárinak, *Fon* Ferenc négernek, *Virányi* András dr. falusi kislánynak, *Becsey* László erdőkerülőnek, *Körtvélyessy Weigl* Jenő skótnak, *Gerő* Zoltán békebeli közös tüzérnek, *Stark* Frigyes pesztonkának, a bécsi ügyvéd vasuti tisztnek, *Fischer* dr. „indexapónak", *Habesser* István szellemnek, *Multos* Imre indiánnak, *Rejtő* György a sifókák segitségével zebrának, *Sebestyén* István tirolinak öltözött, mig néhányunk úgy tette magát felismerhetetlenné, hogy szellemes arcot vágott. Kedélyben nem volt hiány.

Aztán ez is elmult. Élményekben és sieredményekben gazdag két hét után fájó és visszavágyó szivvel vettünk búcsút az osztrák alpesi fehér világtól.

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ
R. T.
VI., Vilmos császár ut 63.

RÉGI VILÁG

KOSSUTH DIADALMAS BEVONULÁSA BÉCSBE 1848. MÁRCIUSABAN.

A mult héten lázas napjai voltak Bécsnek: március 14-én bevonult Hitler Adolf, a német birodalom vezére és kancellárja a városba. Mint a tudósításokból olvastuk, viharos lelkesedéssel fogadták, százezrek ujjongása közt vonult be az ősi császárvárosba.

Ha visszapergetjük az idők filmjét, a 90 év előtti Bécs mozgalmas márciusáig, meglep bennünket a történelem megismétlésének különös játéka. 1848. március 14-én is diadalmámorban uszott Bécs: Kossuth Lajost fogadta.

A „*Pesti Divatlap*" 1848. március 18-i száma a következőkben tudósit bennünket a nagy napról:

Minden elmulik, minden változik és minden megismétlődik. Legfeljebb a forma változik és az ideál. Az emberek azonban mindig ugyanazok maradnak.

Székely barátomtól — irja a tudósító — az országgyülési ifjuság egyik tündöklő csillagától ezt vevém: BÉCS, marcz. 14. A magyar országgyülés Bécsben van, nem azon értelemben, mint azt eddig tapasztaltuk, hogy t. i. a bécsi szél mozgatta vitorlásainkat, de mert az országgyülés szive van itt. Az önkormányzás azon formáit akarjuk hazavinni innen, mellyek minden alkotmányos nemzet fejlődésének eddigelé leghatalmasabb tényezői . . . A francia forradalom hire hozzánk jut, ezen forradalomé, melly eddig az emberiség történetében legfontosabb, legnagyobb, legnemesebb; mi politicánkat a napi eseményeket mellőzve, magasabb kilátások szinvonalára emeljük fel . . . , hagyjuk magunkat megillettetni a külföldi cselekmények által, de nem elsodortatni . . . Kossuth a teendők élére áll, felelős kormányt, szabadságot, nemzetőrséget, népképviseletet inditványoz . . . az alsóház egyhangulag elfogadja . . . A bécsi lázongás közbejön, az események sürgetnek, a felsőház ugyanezt teszi, s mi ide a sanctióért jöttünk, melly bizonyosan nem fog megtagadtatni.

Bécsi utunkról fogok szólani. Felültünk az országgyülés határozatát vivő küldöttség és kiséről a gőzösre, a partig kisérve roppant néptömeg által, kik boldog istenhozzádot kivántak. Kegyed ismeri az argonauták utját, kik az aranygyapjúért mentek . . . ilyen volt a mi utunk. Kossuth, Eötvös, Batthyány L., Széchenyi I. s a magyar politikai élet sok más csillaga jöttek velünk, csillagok, némelyek, mert fénylennek, mások, mert magasan állanak. Mindnyájunk mellén nemzetiszinszalag-csokrok, mellünkben nemzeti lelkesedés. A nemzetiszin szalag mellett fehér pántlikák austriai devise, melyet most minden bécsi hordoz.

A nádor előbb indult; még reggel . . . mi 10 órakor délben — a bécsiek kitüntetve fogadták . . . kifogták lovait és maguk húzták be a kocsiját.

Kossuthot szinte az imádásig szeretik a bécsiek. Midőn a mi lapjaink megérkeztek az országgyülési teendők iránti inditványával, németre forditották, közhelyen roppant lelkesedéssel olvasták fel. Most midőn maga érkezett meg, csak növekedett ezen lelkesedés, mint a tenger, mely a hold sugarai alatt dagad. Partra léptekor, a polgárok fogadták, fegyverben, zászlókkal, az utat a városig mindenütt nép lepte, szakadatlan éljenzések között jutottak be a városba. Küldöttséggel jött mindenütt elénk Kossuthot üdvözleni; elragadó volt az öröm, és lelkesedés . . . Kossuth néhányszor beszélt, német nyelven nem kevesebb ékesszólással, mint öt országgyüléseinken megszoktuk volt hallani.

A német fiatalság erélyes, buzgó, lelkesedett, hazaszerető. A mozgalomnak első és elhatározó lökést az universitás adott . . . Ugyanezen nap már vér folyt . . . a nép ingerült, tömegekben kelt fel . . . 15en estek el, többen megsebesültek . . . Ma a város kivilágítva, a kedélyek csillapultak, az alkotmány proclamálva van. Fáklyás menetek, nemzetőrök zászlókkal vonulnak keresztül az utcákon, az ablakból fehér kendőket lobogtatva éljenzésekkel fogadják az alkotmányt. Az egész város örömünnepet ül.

Holnap lesz az elesettek temetése.

A küldöttség reggel fog menni a királyhoz „A mi tegnap sejtés volt, az ma igazság, holnap történet", A „Humorist" szavai.

A „*Pesti Hirlap*" 1848. március 18-i száma vezércikkben méltatja a nagy napok magukkal ragadó eseményeit, a cikkből ezen néhány sort iktatjuk ide:

„Az európai népek egy rövid hónap alatt roppant anyagot adának a históriának. Az absolutisticus kormányok rendre buknak, mindenütt diadalát üli az alkotmányosság. Az absolutizmus czentul Európában lehetetlen, Orosz- és Törökországon kivül.

A lefolyt hónap nagyszerű mozgalmak láncsora, S valljon egyedül a véletlen idézte-e elő a mozgalmakat. Ezt fogják hinni az udvari publicisták, kik egy tuczat francia kesztyüben, vagy egy burnót szelencében keresik gyakran a legnagyobb események szülő okát

Mi másképp vélekednénk!

Tempora mutantur . . .

A városligeti csodaforrás után a budai föld mélyén rejlő kincseket is felszinre kell hozni

A Városligetben tömegek járnak az új csodaforráshoz, hogy gyönyörködjenek Budapest földjének rendkivüli adományában, a 76 fokos, percenkint 3000 literes bőségben fakadó kénesvizben.

Mint ismeretes, sok viszontagság után sikerült csak elérni ezt az eredményt, amely nem várt mértékben jutalmazta egyrészt a főváros megértő áldozatkészségét, másrészt pedig azoknak a nagytudásu szakembereknek lelkes fáradozását, akiknek közreműködése hozta létre ezt a gazdasági és balneológiai szempontból egyaránt felbecsülhetetlen értéket. Ma már eltörpül az az összeg — bármilyen tekintélyesnek látszik is— amelyet a fúrásra fordítottak, a mellett a haszon mellett, amelyet az uj artézi forrás jelent a fővárosnak, bizonyságául annak, hogy *nem szabad áldozatnak tekinteni azokat a költségeket, amelyekkel felszinre lehet hozni a főváros alatt elterülő, kimeríthetetlen gyógyforrásokat.*

A városligeti fúrás rendkivüli sikere remélhetőleg ösztönzés lesz arra, hogy feltárják azokat a sokkal könnyebben és kevesebb költséggel hozzáférhető ismeretlen forrásokat is, amelyek Budának különböző területein és végig a Duna mentében rejlenek a föld mélyén. Nem vagyunk oly gazdagok, hogy lemondhatnánk azokról a kincsekről, amelyekért úgyszólván csak le kell hajolnunk. A *Budai Napló* kérésére *Pávai Vajna* Ferenc főgeológus volt szives nyilatkozni erről a kérdésről, akinek közreműködésével most már a nyolcadik forrás gazdagitja Budapestet. *Pávai Vajna* Ferenc a következőket mondta a *Budai Napló* munkatársának:

— A városligeti fúrás eredménye reményen felül kedvező. Meggyőződésem azonban, hogy nem szabad még befejezettnek tekinteni a ligeti fúrást, hanem folytatni kell azt. Ma 76 fokos a viz és percenkint 3000 liter vizet ad, azonban az ilyen fúrások eredményének természete, hogy később csökkenni kezd a vízhozam, tehát már most kell gondoskodni róla, hogy a vizmennyiség és annak hőfoka állandó legyen. Még mélyebbre kell lefúrni, ami annál könnyebb, mert a vállakozóval kötött szerződés szerint ez köteles a fúrást 1320 méteres mélységig folytatni, már pedig az eddigi fúrás mélysége csupán 1256 méter.

— Hogy mit jelentenek Budapest részére a források, azt már számtalanszor elmondtam. Most is csak azt ismétlem: bűn, a nemzet ellen elkövetett vétek, ha nem hozzuk napfényre a budai föld mélyén kiaknázatlanul kárbavesző óriási értékeket. Szegény ország vagyunk, meg kell becsülnünk azt, amit a természet adott, a magyarság ellen bünözünk, ha továbbra is indolens nemtörődömséggel fogjuk fel ezt a nagyon nagyjelentőségű kérdést.

Pávai Vajna Ferenc e nyilatkozata után reméljük, hogy végre megkezdődik Budán, a Tabánban is a forráskutatás, annál is inkább, mert hiszen a fővárosnak régi programja a fürdőváros kiépitésével járó fúrások megindítása.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Tulajdonos: BOCK
Telefon: 153-326
Estenkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs a „Mezőkert"-ből, XI. Horthy Miklós-ut 4

Óbuda a Déryné Játékszinért

A budai állandó szinház, a *Déryné Játékszin* megvalósitásáért inditott mozgalom erőteljes lendülettel fejlődik. Legutóbb Óbuda csatlakozott a mozgalomhoz. Az óbudai keresztény párt és a keresztény kaszinó együttes gyűlést rendeztek a mozgalom érdekében. *Kuncze* Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag, elnök nyitotta meg a gyűlést és ajánlotta a mozgalom támogatását. *Somody* István szerkesztő tartott ezután előadást a szinházmozgalomról. Ismertette az a nagyszabású tervet, amely Buda kulturális központját s egyuttal az egész ország kulturális életére kiható, a nemzeti művelődés céljait szolgáló szinházat akar megvalósitani. Miután az óbudai helyi jellegű szinház, mint a könnyebb muzsa hajléka nem elégiti ki mindenben az óbudaiak magasabb kulturáját, Óbuda csatlakozását is kérte a Déryné Játékszin létesitése érdekében. A tetszéssel fogadott előadáshoz *Bernáth* Gusztáv székesfővárosi tanácsjegyző szólt. Kijelentette, hogy *Óbuda örömmel csatlakozik a mozgalomhoz*, amelynek sikeréből ki akarja venni részét. Az óbudai kereszténypárt és a keresztény kaszinó részéről *Pethő* Béla dr. alelnök jelentette be a csatlakozást.

Mind a kaszinó, mind a pártszervezet nemcsak a jegyzésben vesz részt, hanem a részvényjegyzések gyüjtését is szorgalmazza. A gyűlésen igen sokan jelentették ki, hogy mint részjegyzők résztvesznek a szinház alapitásában.

A BUDAI SZINHÁZMOZGALOM HÖLGYBIZOTTSÁGA MUNKÁBAN

A budai szinházmozgalom hölgybizottsága *Anna* királyi hercegasszony fővédnökségével, a miniszterelnök és a miniszterek feleségeinek védnökségével *erőteljesen megkezdte munkáját.* A hölgybizottság ügyvezető elnökségét a királyi hercegasszony felkérésére *Halmy* Gyuláné, a Szociális Misszió Társulat és a Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének alelnöknője vállalta. A bizottság legközelebb az Országos Kaszinóban teát rendez, amelyen megbeszélik a nőegyesületek vezetőivel és az előkelő társadalom hölgytagjaival a teendőket.

Az egyesületek egyébként egymásután rendezik propagandagyüléseiket. A Budai Polgári Kaszinóban március 31-én este tartandó értekezleten *Balogh* Elemér titkos tanácsos, a mozgalom ügyvezető elnöke tart előadást, s felszólal *Herczeg* Ferenc is.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

A jó öreg budai boltos

Irta: Borsody Bevilaqua Béla

Ott volt a régi bolt az időknek elején is a mai helyén. Ott, ahol ma is van, a régi Buda, illetőleg a régi Viziváros időinek végén, a régi Városfertály napjainak megszámláltatása és betelése idején. Igen, az elmúlás harangja megkondult a régi Viziváros vén házai fölött, igy ama vén ház fölött is, melyben a szóbanlévő bolt van. Van? Még ott van, de meddig?

Valóban, nem *Sammicheli* és nem Baldassare *Longhena* épitette a régi házat, mégis kedves budai kispolgári barok volt annak a módja. Hozzátartozott az alsó Viziváros utcája képéhez. Hozzátartozott Budához, hozzánk tartozott, budaiakhoz. 16. Lajos nevéről nevezték el az ilyen rómaiasba hajló barokot. Nem volt fontos, hogy ezt tudják a budaiak. Ők csak azt tudták, hogy a ház régi, hogy boltives a kapualja, hogy vén ecetfáktól illatos az udvara, hogy boltives a lépcsőháza. Szerették a vén házat és vajjon nem több ez, mint tudni a barokról azt, amit minden szorgos filozopter bemagoltat arról, anélkül, hogy sejtelme lenne arról, hogy valójában mi a barok szelleme, anélkül, hogy csak álmodna is egy régi város régi Urbanitásának városlelkéről.

Nos, a Berlinen át érkező plebejusi stilus, a gyakorlati, ám annál laposabb és németebbül idétlen „Zweckbau" a maga pöffeszkedő, porosz nyerseségével odatehénkedik a Hangulat helyébe. A vén *Arany Kereszt*-ház helyére — mert erről van szó, ott van az Erzsébetes Nénők régi Ispotályával szemben — bizony odakerül valami berliniség. Berlinisme . . .

Mindez azonban nem érdekes. A régi Buda meghal és lesz belőle Pest. Ugyanolyan sivár és idétlen, unalmas, tehetségtelen város, amilyen a Wien-Hernals vagy Berlin-Schönewiede kopár unalma. A vén boltivek alatt pedig haldokolnak a vén boltok. Igy ama bolt is, melyről itt szó van.

Óh, csodálatos dolgokat lehetett kapni ebben a boltban. Konyhabéli holmikat egykor, melyeket vén kádármesterek faragtak, vén kosárfonók fontak, vágvidéki faragcsáló tótok eszkábáltak. Mint Egykori Budai Kisfiú már megcsodáltam ezt a boltot. Elmult Ifjúságom idején sokszor felkerestem. Közelgő vénségemnek szelid nosztalgiája volt. Mert láttam benne veres cserépkancsót, fából faragott ecetmértéket, fahancsból rótt rézdrótos tejszűrőt. Látam benne Privigyén faragott fakanalat, szilvalekvárfőző üstöt, ötfontos, hatalmas rézmozsarat, rézgyertyatartót, pincegádorba való faggyúgyertyatartót, cigánykolompár által kolompárolt vasalótartót. Sárgaréz pitykedisz csillogott a börfujtatókon és tulipán magyarkodott a fazekakon. Kedves volt a vörösbegy fürdetésére való vályú és igen jeles papagályétel is lehetett kapni e boltban. Óriási talpsa kávéspoharak, tarka bögrék, vasalódeszkák, rézpántos fakádak, kékre mázolt gyerekzsámolyok, parasztlócák, szép fehér szemetesládák, súrolókefék, gyékények ódon tárosháza volt ez a bolt. *Old Curiosity Shop*, — ha igy jobban tetszik *Dickens* után — a nyájas és elfinomkodott Olvasónak. Vagy ha még jobban tetszik, konyhásbolt az Arany Kereszthez, szabadon *Anatole France* után. (Az Akadémia kegyes bocsánatát esdem, e Tudós Társaság ugyanis azt javasolta, hogy az idegen neveket irjuk magyarán. Igen ám, de e Tudós Társaság megfeledkezett arról, hogy „*Anatole France*" ez álnév, Antoine *Thibault* neve, tehát ha magyarán iródna az álnév, „*Franciaország Toncsi*" módon kellene irnom, mert *France* Antalt nem lehet irni.)

Nos: lassanként elfogytak a boldog, tiszta, budai háztartások, melyek vasalódeszkáikat nemzedékekre való komoly kivitelben itt vásárolták az Arany Keresztnél. Ki vasaltat ma faszénnel? Kinek van ma vasalnivaló gyolcsfehérneműje szekrényszámra? Dámáinknak szénkátrányból készült „*selyem*" inge van kéttő darab. Müselyem rongy, de selyem a neve. Kinek van kelengyéje? Hol a régi patyolatgyolcs becsülete? Kutyának kell a vasalódeszka.

A régi bolt sorvadt és a boltos bácsi együtt vénült meg a világ megfiatalodásával. Kicsi fiú koromban már inas volt a régi boltban. Még ismerte régen halott Apámat és Anyámat. Mint kisfiúra emlékezett rám.

Most lebontják fölötte a régi házat. Az utolsó kakasgyufás gyufatartót és a faragott ecetmértet megvettem. Ecseteket tartok bennük. Miért vettem meg e régi holmikat? Az elmult Budát, elmuló magamat, az elsuhanó élet elsuhanó illuzióit akarom visszacsalogatni egy régimódi fapohárral? És ezzel a kis irással ugyanezt akarom belevarázsolni a Nyájas Olvasóba? Igen.

WADLER

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon: 162-765.

Óbuda ünnepélyesen üdvözli új lakóját, József Ferenc kir. herceget

Mint megirtuk, *József Ferenc* királyi herceg és családja a III. kerületben épitett palotájába költözött és igy óbudai háztulajdonos és lakós lett. Abban az időpontban történt ez az átköltözés, amikor Óbuda sorsdöntő órált él. A népszerű királyi hercegtől várják a városrész ujjászületését, mint ahogy nagynevű dédapja, *József nádor* épitette ujjá az 1838-as árviz után Pestet.

Hanthy-Haidekker János III. ker. elöljáró és *Galánthay-Glock* Tivadar ny. tábornok, az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* elnöke március 29-én este 7 órára értekezletre hivta egybe Óbuda vezető társadalmi egyesületeit az elöljáróság disztermébe, hogy megbeszéljék a fenségnek és családjának üdvözlését a kerület vezetőinek és társadalmi egyesületeinek tisztelgő küldöttsége formájában.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Hidegkuti-ut 11., a Belvedere-vel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Már a Ferenc József-hid közepén járnak a villamosok

A Beszkárt gyors ütemben hajtja végre azt az elhatározását, hogy a villamossineket a hidakon a középre fektesse át. A Margit hid után a Ferenc József hidra került a sor, ahol februárban kezdték meg a munkálatokat. A hidat elzárták a járműközlekedés elől és csak a gyalog-átjárásnak engedtek szabad utat. Azóta éjjel-nappal szakadatlanul folyt a munka, mert az volt a cél, hogy ezt a forgalmas vonalat mielőbb visszaadhassák rendeltetésének. Áprilisra tervezték a sinek áthelyezésének befejezését, a fokozott munka azonban lehetővé tette, hogy ez jóval hamarabb bekövetkezzék.

Hétfő éjjel megtörtént a két hidfőnél az átkapcsolás és kedden reggel már a középre fektetett sineken futottak a villamosok. A járműközlekedésre azonban a hid továbbra is zárva marad mindaddig, mig a régi sineket felszedik és az ut burkolatát rendbehozzák. Ez körülbelül két hetet vesz igénybe. A munkálatok befejezése után az Erzsébet-hidra kerül a sor, ahol szintén középre helyezik a sineket.

BUDAIAK BUDÁN VESZNEK SORSJEGYET!
PIBLINGER, II., Csalogány-utca 50, félemelet 1.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK
A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Karácsonyi Margit énekel
BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ PÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ
AZ ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata
GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara
RATKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen
II., Margit körut 6.

Budapest-fürdőváros emlékezetes napja

Szviezsényi Zoltán dr. felgyujtotta a Dalmady-öröklángot — Bilkei Pap tanár életrehivja a Kutatóintézetet

1938. március 16. Ez a nap emlékezetes lesz Budapest Fürdőváros történetében. A *Budapesti Orvosok Turista Egyesülete* minden év márciusi közgyülését nagy orvosturista-apostolának, *Dalmady* Zoltán tanárnak emlékezetére üli meg. A Dalmady születésnapját megelőző estén tavaly *Bilkei Pap* Lajos tanár, ezidén *Szviezsényi* Zoltán dr., a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója mondotta az emlékbeszédet.

Az ezt megelőző ünnepi közgyülés elnöki megnyitójában *Lobmayer* Géza dr. vetette fel az orvosok vikendbeosztásának egészségügyi követelményét, mint olyan ideát, melyet a közgyülés egyhangú lelkes határozattal terjeszt az Orvosszövetség vezetősége elé.

Szviezsényi Zoltán emlékbeszéde olyan magasröptü és klasszikusan nemesveretü volt, hogy kivonatolással alig lehet visszaadni. Dalmadyban nemcsak a polihisztort vetitette elénk, a természet imádóját és buvárát, a lelkes rajongót, tanitómestert, hanem azt a lángot is, amely örök, amely lelket gyujt, mert lelkének örök lángjával táplálja magát. Ezt a lángot adta tovább a szónok is és hivta a lánghoz, követni, égve lobogni az orvostársadalmat. Budapest Fürdőváros és gyönyörü fürdőmetropolisunk kiépitése az az irány, melyet Dalmady célkitüzésében annyiszor elénkvetitett s amelynek kiépülése majdan a jövő generációk hálájának kiérdemlését, életlehetőségeinket gigantikusan megsokszorositani hivatott.

Szviezsényi az orvosi turistákban, a természet apostolaiban leghivatottabb segitőtársakat talál az eszme továbbviteléhez, a Dalmady-láng őrzéséhez. (A közgyülést követő banketten Fekete tanár felköszöntőjére is ilyen értelemben adott talpraesett választ.)

Ennek a napnak regisztrálásához tartozik, hogy a délelőtt folyamán tartotta a Központi Gyógyhelyi Bizottság vezetőségi ülését, melyen *Bilkei Pap* Lajos tanár és mások hozzászólása után komoly stádiumba jutott a határozat, amely kimondja a régen óhajtott *Fürdőkutató Intézet* létesitését, melyben a gyógyvizek élettani és gyógyhatásait komoly klinikai észlelések utján vizsgálják és propagálják. *Dalmady* lelkének öröklángja vezette a *Pávai-Vajnák, Wendl tanár* és mindenekelőtt a kongeniális *Szendy* polgármester kitartását, melynek eredményeképen *épen Dalmady emléknapjának délutánján feltört a második városligeti artézi forrás*, 1250 méter mélyből hozván 76 fokos vizet óránkénti 180 ezer liternyi mennyiségben.

Dr. Nemes J. György.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

A Balaton gyógyhatásai

A *Balatoni Társaság* irodalmi, művészeti és tudományos egyesület fürdőügyi szakosztálya szombat este vitéz *József* Ferenc dr. kir. herceg, országos elnök elnöklésével tartotta a Balaton gyógyerejére vonatkozó egységes orvosi szakvélemény kialakulását célzó harmadik ankétját, amelyen résztvettek: *Tormay* Géza ny. államtitkár, *Tausz* Béla dr. főorvos, *Mesterházy* Ferenc dr. főispán, id. *Mangold* Gusztáv szerkesztő, *Schmidt* Ferenc dr. egyetemi tanár, *Tábori* Kornél szerkesztő és a balatoni érdekeltségek számos kiválósága.

Cseh-Szombathy László dr. kórházi főorvos, országgyülési képviselő *„Miért nyaraljunk a Balaton mellett"* cimen értekezett, *Nádasdyné* Szabó Kata dr. orvos a balatoni gyermeknyaraltatás áldásait ismertette, *Seenger* Gyula Kornél dr. sebészfőorvos, a Balatoni Társaság fürdőgyi szakosztályának helyettes elnöke, az *„Orvos és a balatoni sportok"* cimen adott elő. Végül vitéz *Egerváry* Tibor dr., az országgyülés főorvosa, *„Orvos és nem orvos együttmüködése a Balaton érdekében"* cimü előadásával ért véget a tanulságos ülés, amely után sokáig tartó eszmecsere folyt a Balaton érdekében.

Az egész gazdasági életünket föl kell lendíteni!
Ezt kivánja mindenki és ebben fáradoznak az intézőkörök is. Kétségtelen, hogy a
m. kir. osztálysorsjáték
intézménye nagyban hozzájárul a gazdasági élet fellendítéséhez, mert az 5 hónap alatt 3½—7—14—28 pengős havonta befizetett összegekből most 4 hét alatt több mint 6,000.000 pengő készpénzt juttatott a szerencsés nyerőknek, sőt egyesek egész vagyont nyertek, mit úgy a gazdák, mint a kereskedelem, ipar is alaposan megérez.
Az új sorsjáték már
április hó 9-én
kezdődik, tehát érthető és indokolt a közönség fokozódó érdeklődése és a sorsjegyek iránti nagy kereslet.
Uj sorsjáték! Uj reménység!
A szerencse forgandó!

Ügyeletes budai gyógyszertárak

április 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal-tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi-út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti-út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi-út 132.
Magyarország Védasszonya, Alkotás-u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend-u. 7.

II. kerület:
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő-u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos-u. 117.
Szent Endre, Szentendrei-út 23.
Krisztus Király, Vörösvári-út 150.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós-út 19.
Szeretet, Horthy Miklós-út 148/a.

Tüdőbeteg kórházat épit Budán az OTI

A legfrissebb OTI-kórház épitkezési terv egy Budán létesitendő tüdőbetegkórház. Az OTI már tárgyal több magántelek tulajdonosával a szükséges terület megszerzése érdekében. A legalkalmasabb telkek jegyzékét az OTI igazgatósága átküldte a fővároshoz és a tiszti főorvost, valamint a városrendezési ügyosztályt kérdezi meg, hogy a jegyzékben foglalt telkek közül melyik a legmegfelelőbb a tervbe vett tüdőbetegkórház létesitésére.

Az OTI átirata szerint a Mártonhegyen, a Pösinger-majorban, a Csillebércen, a zugligeti Janka utcában, a Hárshegyi úton, az Alkony utcában, a Petneházi-rét mentén vonuló dülőúton, a Páfrányuton, az Istenhegyi uton ajálottak fel 14—40.000 négyszögöles ingatlan-komplexumokat. Ezenkivül felajánlották az OTI-nak a tervezett tüdőbetegkórház céljaira a Budakeszi uti Szép Juhászné ingatlankomplexumát is. Ezek közül választ tehát az OTI, amely figyelembe fogja venni a városrendezési bizottság javaslatát, illetve ajánlatát.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Modern és stilbutorok
Kárpitosbutorok részletre is.
Butorüzlet, I., Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRA-nál I., KRISZTINA-KÖRUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u 125. Tel., 163-205. Trolleybusz megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fiókü-letében
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté zeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.
mészáros és hentes

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la minőségben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144.)o(Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

Az évtizedes
BRÜCK URISZABÓSÁG
Most II., Fő-utca 4. Telefon: 155-407

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Villany, rádió

VILLANY szerelés javitás szerelési-anyagok Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból
XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268-205

Bellevue szállóban remek uzsonna, kitünő ebéd, vacsora, tánc.
Attila-utca 53. sz.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Virágzanak a mandulafák

Ó, gyere le és nézd a csodát:
Virágzanak a
Gellért-hegyen a mandulafák.

Rád gondolok és most üzenek:
Mandulafák között vedd a kezedbe,
Tedd tenyeredre a szívemet.

Mandula: édes vagy keserű.
Tudom már, érzem: a fiatal, szép
Szerelem édes — és keserű.

Ó, gyere hát és lásd a csodát,
Míg nyílnak a
Gellért-hegyen a mandulafák.

Tavaszi hajnal a Rózsadombon

Kék hajnal kel a Rózsadomb fölött
És rózsaszínű már az ablakom.
És rózsaszínű már a lelkemen
Az álom is, mit halkan
Álmodom.

Mint egy hüs, ódon, kékesárnyú kert,
Olyan köröttem most a kis szoba.
És benne sétál és a szívemen
Száz rózsabokrot ültet
Gül Baba.

Ozorai Kántor Anna.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Láner Kornél lett a Máv új elnökigazgatója. *Senn* Ottó dr. titkostanácsos, a Máv elnökigazgatója nyugdijba ment és *Láner* Kornél miniszteri osztályfőnököt, eddigi helyettes elnökigazgatót nevezte ki a kormány utódjául. Régi vasuti szakember az uj elnökigazgató, jelenleg 55 éves, harminc éve van a Máv szolgálatában. Kiváló képzettségű, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember, sokáig a gépészeti szakosztály vezetője volt. Kedves, közlékeny modoru ur, akiben nincsen semmi a bürokratából, modern gondolkodásu vasutas, ezért keltett kinevezése oly osztatlan örömet nemcsak a vasutastársadalomban, hanem a főváros társadalmi köreiben is. *Láner* Kornél édesatyja honvédtábornok volt. Az új Máv elnökigazgató a vértanú aradi 48-as honvédtábornok unokája.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Pályázat tanácsnoki állásra. A fővárosnál megüresedett egy jogi minősitésü tanácsnoki állásra a következők pályáztak: *Michál* Jenő, *Hanthy-Haidekker* János dr., *Farkas* Lajos dr., *Antalfy* Géza, *Wirhart* Ágoston, *Unger* Ferenc, *Vigyázó* Géza dr., *Keresztes* Miklós dr., *Benedek* Szabolcs, *Bärtl* Tivadar, *Szvoboda* Károly dr., *Garancsy* László dr., *Beliczay* Imre dr., *Boros* Pál dr., vitéz *Vécsey* Kálmán dr., *Homolyai* Rezső dr., *Szentmiklósi* József, vitéz *Horváth* Béla dr., *Della Donna* Mihály dr., vitéz *Horváth* László, *Havlin* Károly dr., *Szebeny* József dr. főjegyzők és *Arany* István dr. nyugalmazott főjegyző.

Szólj
a barátodnak, hogy nászút, boldogság és egészség csakis a Svábhegyen, a Fogaskerekű állomásnál levő MAJESTIC luxuspenzió tündéri kilátású, erkélyes, fürdőszobás, közp. fütésü, legn. komf. lakosztályaiban van, fejedelmi ellátással 9.— P-től. Nyilvános étterem. Telefon 16—54—16 vagy 16— 54—17. Démán.

Segédavatás az I. ker. Iparoskörben. A Budapesti I. ker. Iparoskör *Farkas* Ferenc dr. Mükedvelők Szakosztálya 20-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel nagyszabású segédavató ünnepélyt rendezett, melyen Buda iparos ifjúsága, az iparoskörök vezetői és a felszabadultak szaktanárai vettek részt. Az ünnepi avató beszédet *Rózsavölgyi* Bertalan, a szakosztály elnöke mondta, aki tartalmas, szép beszédében az iparosság jelentőségét méltatta. Az ünnepelteket, *Molnár* Béla, *Endrődi* Gyula és *Paukovits* István urakat, az eltöltött tanoncévek alatt szerzett tanulmányuk és kiváló szaktudásuk elismeréséül az illetékes ipartestület díszoklevéllel, az Iparkamara pedig ezüstéremmel tüntette ki. Az iparoskör nevében *Sztakó* László főtitkár szólalt fel, aki szeretettel köszöntötte az ünnepelteket. A jólsikerült segédavató ünnepély éjfél után 1 órakor ért véget.

Uj zenei könyvek!
Demény: Hangversenykalauz P 4.80
Falk: A magyar muzsika mesterei 4.80
„ Vezető a zene világában 3.90
Gál György S.: A zene története 10.—
Kaphatók Tisza Testvéreknél II. Fő-u. 12.
Telefon: 152-713

A 28-as autóbusz

Irta: Lejtényi László dr.

Az elmult év december elején a virányosi közéletben szereplő és áldozatkész egyének jóvoltából kiadott és közzétett hirdetményeken és röpiratokon örömmel vettük tudomásul a virányosi 28-as autobuszjárat megindítását. Az öröm annál érthetőbb volt, mivel a Virányos, mely a Kútvölggyel, Zugligettel és a Diósárok-úttal szervesen összefügg, ügyszólván egy évtized óta harcol és kilincsel megfelelő közlekedésért.

A 28-as vonal megindítása nagy eredmény volt, annál is inkább, mert a Virányoson és környékén közel harminc éve semmiféle fejlődés nem volt észlelhető. Akadtak azonban a környék lakói közt, akik felhivták a fővárosi bizottsági tagok figyelmét a gyönyörü, de elhanyagolt vidékre s ennek fejlődési lehetőségeire és e pártfogók támogatása, a főváros és a Beszkárt vezetősége révén sikerült megindítani a járatot, mely, jóllehet a legalkalmatlanabb téli időben indult meg, már is szép reményekkel biztat. Bizonyos, hogy a nyári idők beköszöntésével a vonal forgalma nőni fog, egyrészt az azt igénybevevő sok kiránduló, másrészt a vidéken nyaraló és szép időben inkább utazó állandó lakók fokozottabb igénybevétele folytán is. Nagy csodálkozással vették tudomásul az illetékes szervek azt a tényt, hogy a vonal forgalma szép napokon, sokkal nagyobb, mint kedvezőtlen időjárás esetén, ami onnan ered, hogy az ottlakó független emberek elintéznivalójukat inkább szép napokra teszik s igy rossz időjárás esetén a közlekedési eszközöket csak az veszi igénybe, akit erre munkája kényszerit.

Előrelátható, hogy a kielégitő közlekedés folytán a környék, mint az már a közvetlenül a megindulás után megkezdett nagyobb épitkezésekből is kitűnik, erős fejlődésnek fog indulni s nagyban növelni fogja az autóbuszvonal igénybevételét is.

A vonal megindításával oly közönséget nyert meg a Beszkárt az autobusz számára, amely azelőtt gyalogosan, de legföljebb villamoson még a város belterületére is két kisszakasszal közlekedett. Fontos ez az utasszámolás szempontjából is s evvel kapcsolatban szükségesnek tartjuk a 28-as kocsi bevételének kétszeresen való figyelembevételét, mert a vonalat igénybevevő utasok mind visszatérnek lakóhelyükre s jegyüket más kocsikon vásárolják meg, holott eddig az autobuszt egyáltalán igénybe sem vették. Ne csak azt tekintsék az illetékesek bevételnek, amit a 28-as személyzete leszámol, hanem vegyék figyelembe azt is, hogy az utasok 90 százaléka átszállójeggyel jön visszafelé, melyet más vonalon vásárol.

A vonal jobban való kifizetődésére és nemcsak a szóbanforgó Virányos és környéke, hanem a Széna-tér és Buda egyrészének jobb közlekedéssel való ellátására kínálkozik fel a 28-as vonal, mely hivatva volna a Kútvölgyi úton fel a felső Zúgliget forgalmát is ellátni, vagy az állandóan veszélyesen túlterhelt 5-ös vonal tehermentesitését szogálni olyként, hogy a Vörösmarty térig, esetleg a Ferenc József térig való meghosszabbitásával felvenné a fogaskerekűtől a városi végállomásig az 5-ös túlterhelését. Ezáltal megszünne az 5-ös vonal Fogaskerekü vasút és Vörösmarty tér közötti állandó túlzsufoltsága, kimélve lennének az ott futó kocsik, jobban kifizetődnék a 28-as járat is, tekintve, hogy annak igénybevétele, az átszállások számának csökkentése folytán, megnövekedhetnék.

Minden remény meg lehet arra, hogy az első nehézségek leküzdése és a közel 30 évi elhagyatottság után előálló kezdeti akadályok elhárítása után a vonal, hasonlóan az ugyaniyen körülmények között megindult 5-ös vonalhoz, fővárosunk egyik leghasználtabb vonalává válik s meghozza kamatait a fenntartó üzemnek is.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

A Buda Alsóváros—Sósfürdő környéke Egyesület március 15-én tartotta ezévi második választmányi ülését, melynek gazdag tárgysorozatában szerepelt az *Etele-tér*, a *Szent Korona-útja*, a *Bikszádi-*, *Bendegúz-*, *Szentpéteri-*, *Tétényi* út kiépitése, az *Etele* és *Bártfai* utcai főgyüjtő csatornák létesitése, a *Szent Adalbert* és *Szent Gellért*-templom ügye, továbbá több más közérdekü kérdés. Szóba került az alsóvárosiak legújabb sérelme: a jogosulatlan adóemelés. E kérdésben gyülést rendezett a választmány március 21-én, melyen általános tiltakozás hangzott el az emelés ellen. Küldöttség útján fogják a sérelmek orvoslását illetékes helyen kérelmezni s az ügynek hivatalból való felülvizsgálását kérni. Az ülés elején *Feitscher* Béla igazgató a nála megszokott világos stilusban adóügyi előadást tartott.

SPORT

TENISZ ES AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházzenei műsorán március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján *Lavotta* Rezső: D-mol miséje, vasárnap pedig *Balogh* Lajos dr.: H-mol miséje szerepel. Orgonál *Várhelyi* Antal, vezényel *Sugár* Viktor.

A Budapesti II. ker. érseki kat. gimnázium kongreganistái vasárnap rendezték második bőjti délutánjukat, melyen vitéz *Somogyvári* Gyula országgyülési képviselő a hitvalló férfi meggyőződésétől áthatott mélytartalmú és költői szárnyalásu beszédével bilincselte le a nagyszámu hallgatóság figyelmét, majd dr. *Berkes* Róbert m. kir. kormányfőtanácsos az ifjusághoz szólott gondolatokban gazdag, szeretetteljes buzditó szavakkal. Az ünnepély művészi műsorán *Laurisin* Irén énekművésznő mély érzéssel énekelt *Laurisin* Miklós dalaiból, *Magyar* Tamás hegedümüvész pedig művészi hegedűjátékával gyönyörködtette a közönséget. A magánszámokat *Laurisin* Miklós, a Zeneművészeti Főiskola tanára kisérte zongorán. A nagysikerü délutánt az intézet ének- és gyermekkarának énekszámai, s szavalat egészitették ki.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Közegészségügyi előadások. A Pázmány Péter Tudományegyetem Közegészségtani Intézete tantermében március 22-én *Pákozdy* Károly dr. egyetemi magántanár, kórházi főorvos a reumás vagy csúzos betegségekről tartott előadást. Március 29-én *Puder* Sándor dr. tüdőszakorvos: Gyógyitható-e a tuberkulózis cimen olvas fel. Vendégeket szivesen látnak.

Ismét kedves, ötletes meglepetéssel szolgál a m. kir. Dohányjövedék a Tenyészállatvásár látogatóinak. A boldog békeidők népszerű Cuba-szivarját hozza piacra modern, izléses 5-ös csomagolásban, a régi pompás aromával.

PASARETEN, Gábor Áron-utcában, villamos és autóbusz között összközmüves telkek mérsékelt áron kaphatók. Díjmentes tájékoztatót küld: MAGY. ÁLT. INGATLANBANK RT., IV., Deák Ferenc-utca 17. Tel.: 181-853.

Reménykedem, mert hiszek abban, hogy én is fogok nyerni egy nagyobb összeget és segithetek magamon. — Ezt gondolják magukban sokan, akik most az új április 9-én kezdődő sorsjátékra vesznek egy sorsjegyet. *Nem szóvirágok:* reménység, önbizalom, kitartás, hanem *valóság*, mert kétségtelen, hogy sok ember nyert legutóbb is hatalmas összeget a m. kir. osztálysorsjátékon.

A budai kapucinus egyházközség vasárnap este 7 órakor tartotta harmadik kulturestjét, amelynek műsorát P. *Erdész* István plébános beszéde nyitotta meg. Az énekkar P. dr. *Röss* Bertalan „Nézz a Golgotára" cimü és *Weninger* Ernő karnagy által megzenésitett szép költeményét adta elő. Majd *Patonay* József II. ker. kir. egy. kat. gimn. igazgatóhelyettes tartott érdekes előadást. „A történelem tanúsága az Eucharisztia mellett" cimen, *Farkasfalvy* Imréné tájékoztatta a megjelenteket a kongresszuson való megjelenés módozatairól. A kulturest a plébános zárószavaival s az eucharisztikus himnusz eléneklésével ért véget.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, IX., Nagyboldogasszony utja 66. Telefon: 259-823

Somody István budai beszéde magyar sorskérdésekről és a névmagyarositásról. Az országos névmagyarositási mozgalmat budai ujságiró, *Somody* István inditotta és vezeti. A fővárosban és a vidéki városokban mondott nagyhatású beszédek hosszú sorában hirdette a nemzetibb magyarság kialakitásának, lélekszámban, fizikumban, anyagiakban, kulturában, nemzeti szellemben való megerősitésének és igy a névbeli magyarosodásnak szükségességét is. Somody István szerkesztő, a névmagyarositó szövetség ügyvezető elnöke most kezdte meg újabb előadókörútját, amelynek során Buda több egyesületében, majd Sopronban, Cegléden, Vácott, Kiskunfélegyházán, Keszthelyen, Nagykanizsán stb. rendezendő gyüléseken és ünnepségeken beszél. A krisztinavárosi kulturházban az elmult pénteken beszélt a magyar sorskérdésekről. A nemzet erősitése és nagy céljainak elérése érdekében egész sor olyan intézkedést sürgetett, amelynek megvalósitását már Darányi miniszterelnök az egymilliárdos program keretében bejelentette. Azoknak az indokoknak egész sora, amelyek a *nemzet érdekében teszik szükségessé a* magyarságba már régen beolvadt idegennevü honfitársaink *nevének magyarositását, az ősmagyarok idegenszerü nevének és az elrontott neveknek visszamagyarositását*, a hallgatóságra nagy hatást tett. *Knebel* Miklós dr. pápai kamarás, plébánas köszönte meg a lelkes visszhangra talált beszédet s annak hangsúlozásával, kár, hogy mikrofón nem vitte szerte az országba a Somody által hirdetett eszméket, kérte ezek követését.

*

Somody István közben megtartotta óbudai előadását a keresztény kaszinóban. Utalt arra is, hogy a mostani világpolitikai helyzetben, az osztrák-német csatlakozás után megnövekedett feladatok várnak a magyarságra. Örömmel veszi tudomásul a magyarság, hogy a német birodalom szem előtt tartja Magyarország rendezésre váró területi és népközösségi kérdéseit.

Ismertette a lélekszámában, fizikai és anyagi erejében, kulturájában, nemzeti szellemében megerősitésre váró magyarság feladatait, s azt a munkát, amely ennek érdekében folyik. Megállapitotta, hogy Európa viharsarkában csak az erősebb, egységesebb, nyelvében, szellemében, nevében magyarabb magyarság állhatja meg helyét és harcolhatja ki igazságát. A hallgatóság tetszésétől kisért beszédet *Pethő* Béla dr. alelnök köszönte meg. Kijelentette, hogy az óbudai magyarság is átérzi az előadó által hirdetett gondolatok fontosságát, szivesen követi azokat az elveket, amelyeket szerinte éppen úgy be kellene vinni a köztudatba, mint az ábécét, vagy a Miatyánkat.

IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR U. VI. TERÉZ KÖRUT: 8
Trunkhahn POSZTÓGYÁR
szövetei közvetlen a gyárból!
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE MINTÁINKAT!!!
ÚJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

Társasélet

Márciusi ünnep az Alsóvárosban

A *Buda Alsóváros—Sósfürdő Környéke Egyesület (Ave)* megható ünnepség keretében emlékezett meg a nagy március 90-ik évfordulójáról. A *Magyar Hiszekegy* elhangzása után *Mikola* Géza dr. elnök rövid, de lelkes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, rámutatva arra a hasonlatosságra, amely *Szent István* első királyunknak, továbbá a márciusi ifjaknak és korunknak törekvései között mutatkozik.

A megnyitó beszéd után *Kiss* Györgyné aranykoszorus szavalóművésznő szavalta el Petőfi „Élet vagy halál" és *Sajó* Sándor „Egy szó" cimü költeményét, majd *Léber* János dr. ügyvezető elnök „Evangélium" cimü gyönyörü költeményét óriási tetszés mellett. Ezután következett *Mócsy* László mély gondolatokkal teli ünnepi beszéde. Az egyesület hagyományos márciusi szónoka ezúttal különösen a magyar nemzet két nagy alakjának, *Kossuthnak* és *Széchenyinek* lángoló hazaszeretetét, szellemi kiválóságukat, a népre való hatásukat és a nemzet sorsára való befolyásukat jellemezte. Foglalkozott az egész magyar történelemmel, az apostoli kettős keresztnek állandó iránymutatásával, a nemzet összes nagyjaival, a magyarság hivatottságával, nagy képességeivel, életrevalóságával, valamint áldozatosságából és lovagiasságából eredő tragikumaival. Beszédét *Czuczor* Gergely „Riadó" cimü költeményének utolsó szakával fejezte be:

„Él még a magyarok nagy Istene,
Jaj annak, feltámad ellene —,
Az Isten is segit, ki bir velünk?
Szabad népek voltunk, azok legyünk!"

Mócsy László szavait lelkes taps követte.

Utána *Nemes* Nándor szavaite el a „Talpra magyart" nagy hatással, majd *Berek* Tivadar: *Ligeti* János zeneszerző és dalköltő zongorakisérete mellett ennek „Kassa és Kolozsvár" és „Őszirózsát vigyetek" cimü dalait énekelte el nagy tetszés mellett. A záróbeszédet *Léber* János dr. ügyvezető elnök mondotta el, buzditván a mai ifjuságot, a márciusi ifjak példájával. Az aktuális és mélyhatásu beszédet az egybegyült közönség nagy figyelemmel hallgatta s a kiváló szónokot lelkes tapssal honorálta. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Ezután a közönség barátságos beszélgetésben éjfélutánig együtt maradt s ezközben az aktuális külpolitikai kérdésekben előbb *Szigethy* Lajos társelnök, majd *K. Császár* Ferenc főv. biz. tag és *Gömöri* Győző örökös tb. elnök mondott komoly és tartalmas beszédeket.

Magyar-est a NEP XII. kerületi szervezetében. A szervezet ifjúsági csoportja nagysikerü *Magyar-estet* rendezett március 19-én a délipálya udvari klubhelyiségben. Az ünnepi beszédet *vitéz nemes Juhász* Jenő mondotta. Lelkes szavakkal emlékezett meg a régi márciusi ifjakról és biztató szavakkal lelkesitette a mai fiatalságot. A müsor keretében *Jancsó* Erzsébet éneke és a *„Buda"* szimfónikus zenekar játéka, *Horváth* Zoltán karnagy vezetése mellett, szép sikert aratott.

Márciusi ünnepség az I. ker. Iparoskörben. A budai I. ker. Iparoskör fényes külsőségek között tartotta meg márciusi ünnepét, amelyen *Malány* Antal, a Nemzeti Színház tagja és *Babay* József, a kiváló iró is jelen volt. A Kör helyiségét Buda iparossága zsúfolásig megtöltötte. Az ünnepélyt *Sógor* József társelnök nyitotta meg. Petőfi Sándor „Nemzeti dal"-át, a Talpar magyar-t az Iparoskör Mükedvelő Szakosztályának elnöke, *Rózsavölgyi* Bertalan nagy hatással adta elő. Az ünnepi beszédet *Krivoss* Árpád dr. mondta a Reisz Antal serleggel, majd *Borsodi* Bevilaqua Béla dr. lendületes előadásban ismertette az 1848-as márciust és rámutatott arra, hogy az akkori iparostársadalomnak milyen jelenős szerepe volt a márciusi eseményekben. *Petracsek* Lajos országgyülési képviselő, a közelmult külpolitikai eseményeket tárta fel, majd a magyarság politikai és gazdasági helyzetét ismertette. Magasivelésü beszédét a közönség tomboló tapssal fogadta. *Németh* Anna Móra Ferenc költeményeiből adott elő nagy sikerrel. A bensőséges ünnep hangulatát *Kollár* Gábor diszelnök, *Töth* István ügyv. elnök és *Klug* Sándor, a Fodrász Ipartestület kiküldöttjének lelkes felszólalása emelte. *Havassy* Sándor a „Buda" B. E. dominusa saját szerzeményü hazafias verseit szavalta el, végül *Balázs* József a „Turul" problémáival foglalkozva, hangsúlyozta, hogy a mai ifjúságnál a forma, a harcmodor és eszköz talán más, mint 90 évvel ezelőtt, de a cél ugyanaz: küzdeni a jobb magyar jövendőért. A lelkes beszédet az ünneplő közönség szünni nem akaró tapssal fogadta. A nemzeti ünnepség a Himnusz-szal fejeződött be.

A Virágkedvelők Egyesülete növényápolási tanfolyamot tart március 24-én, csütörtökön VIII., Esterházy u. 4. szám alatt este fél 7-től 8-ig. **„Kerti teendők"** és **„A szobanövények ápolása."** Előadó: **Füredi** Jenő.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

A világító házszámtáblák felszerelése

A kerületi elöljáróságok már megkezdték a kézbesítését azoknak a végzéseknek, amelyekkel felszólítják a háztulajdonosokat a Közmunkák Tanácsa által elkészített kivilágítható házszámtáblák átvételére és felszerelésére. A végzéshez mellékelt befizetési lapon **minden egyes házszámtábláért 52.50 fillért kell befizetniök a háztulajdonosoknak.** A befizetések megtörténte után a Fővárosi Közmunkák Tanácsa eljuttatja a kivilágítható házszámtáblákat a háztulajdonosokhoz, akik **azokat 30 napon belül felszereltetni kötelesek.**

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának 12.201/1937. sz. határozata értelmében a kivilágítható házszámtáblával összefüggő összes elektromos szerelést csakis olyan iparos végezheti, aki erősáramu berendezések készítésére helyhatósági engedéllyel bir és a Budapesti Villanyszerelők, Műszerészek és Látszerészek Ipartestületének igazolt, lajstromozott és működő villanyszerelő-iparos tagja.

Miután a világító házszámtáblák áramfogyasztása nem a háztulajdonost, hanem az Elektromosműveket terheli, ennélfogva az Elektromos Művek a legszigorubban őrködni fognak afelett, hogy a **házszámtáblák szerelését csakis a fent idézett jogositott iparosok végezhessék.** Ennek érdekében az Elektromos Művek csak azokat a világító házszámtáblákat kapcsolják hálózatukra, amelyek felszerelését az eddigi rendszertől eltérően nem a háztulajdonos vagy a szerelő,hanem maga a Budapesti Villanyszerelők, Műszerészek és Látszerészek Ipartestülete jelenti be a jogosultság szigoru elbirálása mellett.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának a világító házszámtáblák ügyében hozott multévi 8810. sz. határozata összegszerűség tekintetében nem intézkedett, hogy a háztulajdonosokat milyen ujabb kiadással fogja megterhelni. Ezért **a legnagyobb meglepetést kelti a háztulajdonosok körében a kerületi elöljáróságok által kibocsátott végzésekben foglalt 52.50 filléres beszerzési árra vonatkozó felhivás,** mert annakidején 25, legfeljebb 30 pengős egységárakról volt szó. Több háztulajdonos már évekkel ezelőtt készittetett és felszereltetett házára világító házszámtáblát, amelynek az előállitási ára azonban egy esetben sem haladta meg a 25 pengőt. Kivánesian várjuk a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által rendelt házszámtáblákat, hogy **megállapithassuk, miért kerülnek 100 százalékkal többe mint a magánuton rendelt és előállitott házszámtáblák.**

Sajnos, hogy a Közmunkák Tanácsának a felszerelés tekintetében hozott határozata jogerős és az ellen sikerrel, vagy siker reményével nem lehet felebbezni.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. —
Telefon: 162—654.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Mindenfajta lécek
furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fűtőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

FAISKOLA! Mindennemü facsemete és gyümölcsfa szükségletét csak a régi, kipróbált és neves
Schrikker Sándor faiskolájában szerezze be és nem fog csalódni. Bátran ajánlható!
Alsótekeres puszta, posta: Lepsény, Veszprém megye.
Lerakat: Paloznak.
Árjegyzéket, értesitéseket közvetlenül küld a faiskola.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Márc. 25, 29.
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Közgazdaság

A Kábelgyár

Egyike a legrégibb budai gyáraknak, 55 tisztviselővel és 400 munkással dolgozik. A vállalat azzal a szerénységgel, ami az ilyen jól megalapozott és minden reklámot mellőző gyárat jellemzi, dolgozik és egymásután kezdi meg az uj cikkek gyártását. Nemrégiben vezették be a gramofonlemezek gyártását, ami a magyar iparban idáig egyedülálló, mert hiszen köztudomásu, hogy a gramofonlemezeket eddig külföldről hoztuk be és az, hogy idehaza is gyártják, jóval olcsóbbá teszi a gramofontulajdonosoknak a lemezek beszerzését. Meg kell emlitenünk még, hogy a Kábelgyár futurit-cikkei világmárkák és ebből nagy exportja van a vállalatnak mind Európába, mind a tengerentúli államokba. Szociális gondolkozásban is az elsők között van a vállalat tisztviselői nyugdijalapja és munkásjóléti alapja, melyből az elaggott munkások kegydijat kapnak.

Öt évvel ezelőtt *Schacherer* Frigyes ügyvezető igazgató és *Székely* Alfréd igazgató megalapitották a Kábelgyár futballcsapatát, melynek az elnöke *Székely* Alfréd. A csapat azóta kétszer nyerte meg a *Fair-dijat* és állandóan szépen szerepel a bajnokságban. A csapat elsőrangú felszerelése a vállalat igazgatóságának a sport iránt való áldozatkészségét mutatja.

A Kábelgyár a magyar közgazdasági életben uj irányt jelent: nemcsak azzal, hogy gyártmányai csökkentik az ország behozatali szükségletét, hanem azzal a XX. század szellemébe való bekapcsolódással is, amely a *Darányi* Kálmán által hirdetett szociális állam kiépitése felé vezet.

Vécsey Mátyás.

Iszter képesitett szücs és ernyő készitő
I., Krisztina körút 34. sz.

Árusitó szakiskolák

Irta: **dr. Orel Géza,** *felsőkereskedelmi iskolai főigazgató*

30 évvel ezelőtt Mrs. Prince Bostonban szervezte az első elárusitó iskolát fiatal lányok részére. Eleinte mint elárusitónő tevékenykedett, s miután az eladásban tanusitott előzékenységével, finom beszédével, kiszolgáló készségével elismerést szerzett, az igazgatóságnak ajánlatot tett, bizzák rá bizonyos számú elárusitónő továbbképzését. Bebizonyitotta, hogy továbbképzéssel ugyancsak lehet fokozni az üzlet forgalmát. Egy ilyen tanfolyamon vett részt Páris egyik kereskedelmi iskolájának igazgatója: Mme. Sanua. Visszatérve Párisba, felállitotta az első árusitási tanfolyamot, amelyet később egy úgynevezett árusitó iskola követett. Az anyagi támogatást a párisi kereskedelmi kamara adta. Ma két árusitó iskolát találunk Párisban, a Louvre közelében, a város központjában. Berlin, London, Lipese, Bohum, Drezda már követték a jó példát.

Mi indította a párisi kamarát az árusitó szakiskolák felállitására? A már fennálló fiu és női iparossegédképző iskolák áldásos működése. (bővebben lásd szerző: Műhelynevelés Páris iskoláiban. 1914.). A Kereskedelmi Kamara úgy gondolkodott, ha a műhelyekkel felszerelt iparossegédképző iskolák oly szépen betöltik hivatásukat, miért ne lehetnének boltok az iskolában az ifjú kereskedők kiképzésére.

Az iskola célja: a segédek kiképzése, nevelése. Az iskola kétéves, egésznapos, akiknek azonban magasabb, pl. háztartási vagy polgári iskolai alapképzettségük van és a kellő gyakorlatot már megszerezték, pl. a szülői házban, azok felvétetnek a második osztályba. A kiképzés elméleti és gyakorlati. Az elméleti oktatás a délelőtti órákban folyik. Felöleli a közismert általános tárgyakat: franciát, számtant, földrajzot, gyakorlati fizikát, áruismeretet, angol nyelvet, árusitási technikát, lélektant, a szabadkézi- és kirakatrajzot, valamint a kézimunkát. Az elméleti tárgyakat képesitett tanárok tanitják s amennyiben az osztálylétszám engedi, együtt hallgatják a különböző szakmák növendékei.

Délután az iskola üzleti képet ad. Divat- és konfekciós-, fehérnemü-, toll- cipő-, bőrdiszmü-, élelmiszerüzlet áll a kétnembeli növendékek rendelkezésére, ezenkivül vas- és festékosztály kizárólag a fiuk részére. A szakma megválasztását próba előzi meg. A növendékek az első két hónapban változtathatják elgondolásaikat. A végleges döntést az orvossal kiegészitett zsüri mondja ki. Külső megjelenés, beszélőképesség, fizikai erő, stb. alapján történik a végleges elhelyezés.

Az **iskolai boltok** felszerelése részben **állandó,** részben **mozgó,** amint az árucikkek természete megengedi. Az üzletek egy bizonyos csoportjába a **bejáró oktató kereskedők** viszik és hozzák magukkal a tanitási anyagot az óra előtt. A **füszerüzlet állandó jellegü.** Abban vásárolhatnak a növendékek maguk részére egyet-mást, sőt egy napon még a szülők is. A divat- és konfekciósü zlet délelőtt üres, délután azonban megtaláljuk ott mindazt, amire az oktatásnak szüksége van. Az árusitást magyarázat előzi meg. A magyarázat az árusitás technikájára és az áruismeretre terjed ki. Majd megindul az üzlet. A növendékek egy része **eladó,** más része **vevő,** a harmadik pedig egy külön helyen a **hibák elbirálója,** szemlélője. A gyengébb növendékek előbb szemlélők, az árusitásra csak később kerül sor, miután már végighallgatták a hibákat kisérő magyarázatokat és látták ügyesebb társaik mozgását. A füszerüzletbe 24—26 növendéket vesznek fel. Ebből 8 az eladó, 8 a vevő, két-három a méréseknél és a pénztárnál van, a többi szemlélő. A többi szakmában kevesebben vannak. Csengetés után mindenütt kitakaritják a boltot. Napközben többször sepernek, tisztogatnak, hogy hozzá szokjanak ehhez is.

Karácsonykor, husvétkor egy-egy heti, nyári szünidőben 6 heti gyakorlatra többnyire önként jelentkező cégekhez osztják be a növendékeket. A gyakorlat elteltével a növendékek működésükről minősitést kapnak. Ebből áttekintést nyer az iskola igazgatója, hogyan feleltek meg a növendékek a gyakorlatban. Igen jellemző, hogy a vizsga befejeztével a növendékeket rendesen visszakérik azok a cégek, akiknél karácsonykor, husvétkor, vagy a nyári szünidőben próbaszolgálatot végeztek, ott maradnak, ott lesznek tisztességes fizetéssel **kereskedősegédek.**

A nők **kézimunkát,** a fiuk technikai munkát is tanulnak. Megtanulnak kijavitani mindazt, amire az üzletben azonnal szükség van, pl. gombok, kapcsoknak áthelyezését, hosszu ruha felvarrását, a kalapra a szalag feltevését, tollcserét, stb. A fiúk gyakorolják a csomagolást, ládák felnyitását,lezárását , stb. Ebben a bensőséges, családias, de mégis iskolai légkörben a kirakatrendezés alapelemeit , sőt a telefonálást is tanulják. Minden iskolateremnek van telefonja és valamennyi az igazgató szobájában fut össze. Tanulják az udvarias beszélgetést, rendelést, stb. Kirakatszemléket is folytatnak. Megtanitják az iskolában, mi az eladás, mi a vevő, mi a becsületes, tiszteletreméltó munka, mi a kereskedői etika, mi a kereskedelem, megtanitják arra, hogy a kereskedői szakmának nincsen restelni valója.

Nálunk az árvaházakat s a kétéves női kereskedelmi tanfolyamokat lehetne árusitó iskolákká, azaz kereskedői és ipari segédképzőkké átalakitani. **Ezt sürgeti** a középosztály érdeke, az **erény,** az **etika érdekében a magyar jövő.**

A Creditanstalt—Wiener Bankverein igazgatótanácsa ülést tartott, amelyen előterjesztették az 1937 üzletév mérlegét, mely a mult évi nyereségáthozat levonása után S. 11,512.758.46 tiszta nyereséggel zárul. A március 25-én megtartandó közgyülésnek javasolni fogják, hogy a S 11.512.758.46 mérlegszerü tiszta nyereségből az általáson tartalékalap javadalmazására S 3.000.000.— forditassék az elsőbbségi, az elsőbbségi és törzsrészvényekre 5 százalék osztalék, a forgalomban levő törlesztési jegyek után 5 százalék kamat fizettessék, továbbá törlesztési jegyek visszavársárlására S 2,500.000.— használtassék fel és az alapszabályszerü levonások után fennmaradó összesen S 1,979.842.03 uj számlára vitessék elő.

A Hungária Egyesült Gőzmalmok Rt. XL. évi rendes közgyülésének mérlegjelentése szerint 1937-ben 221.322.30, az áthozattal együtt pedig 234.354.35 pengő volt a tiszta nyereség. Ezzel szemben az üzemek bevétele 5.92 millióra rugott.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz.

Ujitások a MFTR. személyhajóforgalmában

Az utóbbi években a budapesti közönség a dunai hajókirándulásokat rendkivüli módon megkedvelte és ez azt eredményezte, hogy vasár- és ünnepnapokon az utasforgalom igen nagy méreteket öltött. Erre való tekintettel a MFTR igazgatósága a közönség érdekében a folyó évi hajózás megnyitásától kezdve a következő ujitásokat vezeti be.

Abból a célból, hogy a közönség a hajókon kényelmesebben és egyenletesebben helyezkedhessék el, — ami hajózástechnikai szempontból is fontos követelmény, — másrészt, hogy a ki- és beszállás gyorsuljon, a Budapest—Esztergomi Dunaszakaszon vasár- es ünnepnapon közlekedő hajókon osztálykülönbség nélküli egységes menetdijak mellett **egységes hajóosztály** lesz.

A nagy látogatottságnak örvendő Izabellatelep—Horányi csárdához Budapestről szombaton délután és vasárnap reggel menetrendszerüleg külön nagy hajó fog közlekedni s onnan szombat és vasárnap este visszajönni.

Vasár- és ünnepnap reggel 7.30-kor gyorshajó indul Esztergomba, mely lehetőséget ad arra, hogy a visszaindulásáig csaknem öt órát lehet a primási városban tölteni. Ezen a najón is egységes menetdijak lesznek.

A mult évben bevezetett és népszerüvé vált hétköznapi esti leányfalusi csavargőzös Tahitótfaluig fog közlekedni.

A Szent Gellért-tér—Margitsziget és Pünkösdfürdő közötti helyihajók, melyeket a közönség egyrészt a Margitszigetre, az evezőstelepekre és a strandfürdőkre történő kirándulás, másrészt sétahajózás céljaira mind nagyobb mértékben vesz igénybe, még sürübben fognak közlekedni. Szent Gellért-tér és Pünkösdfürdő között oda—vissza minden órában indul csavargőzös, Szent Gellért-tér és a Margitszigeti strandfürdő között pedig motoroshajó szintén minden órában. Ujpestről 7 járat lesz a Margitszigetre, melyek közül 3 a Szent Gellért-térig fog közlekedni. Vasár- és ünnepnapokon Ujpest, Aquincum, Római-fürdő és Pünkösdfürdő között háromnegyedoránként lesz hajójárat.

Ujitás, hogy a Budapest—Szentendre—Esztergom-i vonalon csoportban utazók 25 személytől felfelé hétköznapokon féláru jeggyel utazhatnak.

A mohácsi és wieni járatok menetrendjében csak annyiban lesz változás, hogy Budapestről Wienbe, hétfőn, szerdán és szombaton, Wienből Budapestre hétfőn, csütörtökön és szombaton indul hajó.

A mohácsi hajó f. hó 12-től már naponkint közlekedik; az első (délutáni) esztergomi járat március 24-én, a második (reggeli) március 27-től csak vasárnaponkint, április 16-tól naponkint, a vasárnapi turistajárat április 17-ével fog megkezdődni.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGÁR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körtér 4.

ÚJ KÖNYVEK

Nehéz orvosnak lenni Kinában. Albert *Gervais* francia orvos irta ezt a rendkivül érdekes könyvet, melyben Kinában eltöltött misszós-orvosi tapasztalatait mondja el. A partokól 3000 kilométernyi távolságra, Sze-csuan tartományban működött a francia orvos, a Mennyei Birodalomnak az európai kultura fertőzésétől aránylag még legjobban védett részében: éles szmmel, meleg humorral és azzal a gazdag lelki fölénnyel irta meg könyvét, amely különös emberi érzéseket hoz felszinre a világnak ebből a tőlünk annyira távoleső részéből is. Aki a kinai lelket, ezt a különös misztikumot egy kellemes, érdekesen megirt könyvön keresztül meg akarja ismerni, olvassa el *Gervais* Albert könyvét. Több ez, mint etnográfiája egy egzótikus világnak; élmény, amely melegit közvetlen varázsával; színes, megejtő emberi dokumentum. *Hevesi* András dr. forditotta a *Singer és Wolfner* kiadásában megjelent, szép kiállitásu müvet.

#

Az egykéz. (*Hegedüs István könyve. A szerző kiadása.*) A világháboru és az azt követő uj állami berendezkedések megváltoztatták az államok gazdasági berendezkedésének egész konstrukcióját, megdöntötték a szabad gazdasági fogalmat és olyan formákat vetettek felszinre, amelyek szöges ellentétben állanak a háboru előtti szabad gazdasági rendszerrel. *Hegedüs* István, a kiváló fiatal közgazdasági iró, elfogulatlanságra törekedve, nyult ehhez a nehéz témához, objektiv érvekkel igyekszik igazolni a mai magyar állam életének megváltozott nemzetgazdasági formáit és ezt oly természetesen, annyi jóhiszemü igazságkereséssel teszi, hogy meg kell hajólniok előtte azoknak is, akik a régi liberális életformákhoz ragaszkodva, elvi okokból ellenfelei a kötött nemzeti gazdálkodásnak. *Hegedüs* István könyvének minden sorából a magyar nép izzó szeretete, a föld népének megsegitésére való nemes törekvés tör felénk, érvei bátrak, egészségesek, egytől-egyig alkalmasak arra, hogy meggyőző erővel hassanak. Nem állitjuk, hogy sikerült eldöntenie egyszersmindenkorra a nagy vitát, de azt igenis megállapithatjuk, hogy „Az egykéz" igen értékes argumentum a kötött gazdasági politika elmélyitésére, amilyenhez hasonlót nem pordukált az utóbbi évek közgazdasági irodalma. *Hegedüs* István ezzel a könyvével elfoglalja méltó helyét a magyar közgazdasági irodalom jelesei közt, elindulása olyan perspektivát jelöl ki a fiatal iró számára, amely a legszebb célokra nyujt kilátást. Könyvének szép kiállitása méltó kerete a belső tartalomnak: „Az egykéz" nagy nyeresége, nemes valutáju értéke közgazdasági irodalmuonknak. „Az egykéz" a *Budai Napló* útján is megrendelhető.

#

Az árvizi hajós. (*Irta: Pakots György. Az Athenaeum nyomása.*) Az 1838. évi nagy árviz centennáriumi irodalmának egyik friss, rendkivül érdekes formában megirt dokumentuma *Pakots* György könyve. Hőse — mint a könyv cime is mutatja, a nagy Wesselényi. Regényes formában mint *Máthé* Gábor nevezetü fiatalember feljegyzéseit tálalja elénk a nagytehetségü fiatal szerző a száz év előtti árviz borzalmas napjait, de a forma nem von le semmit sem a történeti hűségből, melyet köteles tiszteletadással szolgál *Pakots* György. „Az árvizi hajós" tehát történelem is, izgalmasan érdekes olvasmány is: tökéletesen elérte célját a szerző, amelyet maga elé tűzött. A könyvből a főváros mélységes szeretete csendül felénk, a nyomatott sorok mögül érző, lelkes sziv ütemes dobbanása tárul elénk; el kell olvasnia mindenkinek ezt a könyvet, a romantikus korszakét, amelynek képe tisztán rajzolódik ki *Pakots* müvéből. A szép kiállitású könyv a *Budai Napló* útján is megrendelhető.

#

Előfizetési felhivás Pesti Mór „Naplemente fáklyalángja" cimü verskötetére. Petri Mór, a Petőfi-társaság tagjai a finomhangú lirikus „Naplemente fáklyalángja" cimen uj verseskönyvet ad ki, melyet Fáy Dezső fametszetei diszitenek. A könyv ára füzve 3.— pengő, kötve 4 P 20 fillér, terjedelme 9 iv (144 oldal). Megrendelhető a **Budai Napló** utján is.

A kiskereskedők érdekeit küzdő
Magyar Detailkereskedő
Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

A „Magyar Kónus" eucharisztikus száma. A „Magyar Kórus" legujabb száma az Eucharisztikus kongresszus és a Szent Év egyházzenei előkészitését szolgálja Mihalovics Zsigmond és Pantol Márton cikkeivel, valamint kótamellékleteivel. A tiz, Szent Istvánt és a magyar szenteket dicsőitő énekkari mü között minden kar megtalálja a közös ünnepségekbe való kapcsolódás lehetőségeit. Ujszerü meglepetés az a pompás farsangi melléklet, amelyben Deák-Bárdos György az énekkari gyakorlat karakterisztikus alakjait gyüjti csokorba Keve Gyula szellemes rajzaival. Igen tanulságos cikk a most készült 11 egyházi ének-hanglemez (köztük a Kongresszusi himnusz és a többi, kötelezően előirt ének hanglemeze) sorozatról szóló ismertetés és a hanglemezutáni tömeg-énektanitás módszerét bemutató irás. A negyedévenként megjelenő kiválóan szerkesztett folyóirat egyes száma 2.40 P, évi előfizetése 10.— P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest I. Fery Oszkár u. 55.

36. évfolyam — Budapest, 1938. március 31. — 13. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BELA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Fürdővárosi történet

A tabáni gyógyszálló építése dolgában kiküldött bizottság halasztó határozatot hozott és bár a határozatban nincs szó arról, hogy egyelőre „eltekintenek" a szálló felépitésétől, mégis az a felfogás kezd úrrá lenni, hogy a mai idők nem alkalmasak erre az építkezésre, mert nincs szükség újabb deficites szállóüzemre. Olvashattuk a részletes megindokolást is, amely kimutatja, mekkora kockázatot vállal a főváros, ha felépíti ezt a „felesleges" szállót, nem szólva arról, hogy márcsak azért sem szabad építkezni, mert hiszen a Tabán végleges rendezési tervét még nem csinálták meg, minélfogva megengedhetetlen, hogy egy úgynevezett befejezett ténnyel elgáncsolják a későbbi rendezés számos lehetőségét.

Amikor ezeket a közleményeket olvassuk, megelevenedik előttünk a főváros pénzügyi bizottságának egy régi ülése, amelyen még néhai Borvendég Ferenc főpolgármester elnökölt. Izgalmas ülés volt. Arról kellett dönteni, megvegye-e a főváros a Rácfürdőt — amely azóta Szent Imre-fürdővé lépett elő — vagy sem. Az ellenzék tiltakozott a milliós vásárlás ellen, a vezérlő pártoknak nem volt kialakult álláspontjuk, csupán a szanáló főpolgármester volt határozott és magabiztos. Kijelentette, hogy a fürdőt meg kell venni, elsorolta az idevonatkozó összes érveket, amelyek között egyike volt a legfontosabbaknak, amely el is döntötte a vitát: a főváros nem foghat hozzá a Tabán végleges tervének elkészítéséhez, amíg a Rácfürdő felett nem rendelkezik. A Tabán az alapja a jövendő Budapest-fürdővárosnak és amíg a Tabánnak ez a legfontosabb gyógytényezője nem a fővárosé, nem lehet megkezdeni a fürdőváros kialakitását. Ez az érvelés döntő hatású volt: a bizottság és nyomában a közgyülés megvette a fürdőt.

Ez történt akkor. és mellékesen még valami: az, hogy a főváros egyidejüleg elhatározta a tabáni fúrások folytatását, mert a szakértők azt vallották, hogy számos forrás rejtőzik még a föld mélyén, olyan pérrizek, amelyek esetleg egészen új perspektivát tárnak a fürdőváros-gondolat szolgálatára.

Hogy mi történt azóta?... Röviden elmondhatjuk. Akadt egy, egyetlenegy ember, Szendy Károly, Budapest polgármestere, aki a maga hatáskörében máról holnapra eltüntette az ócska viskókat és gyönyörű fürdőparkot csinált a Tabánból. Ugyanő volt az, aki megszerezte az ötmilliós kölcsönt a gyógyszálló felépítésére. A többi már a törvényhatóság dolga lett volna, azé a törvényhatóságé, amely sürgősen megvásárolta a Szent Imre-fürdőt a fentemlített megokolással.

Nem fúrtak tovább. Nincs szükség arra, mondták, hogy még több melegviz folyjék a a Dunába. Arra sem gondoltak, hogy ezek a „melegvizek" mit jelenthetnek, hogy új „Juventus" források fakadhatnak fel a Tabán talajából, vagy 77 fokos hévvizek, mint azok a Ligetben. És nem készült el a Tabán rendezési terve sem, a jövendő fürdőváros középpontjáé, amelyre még Ripka Ferenc írta ki annakidején az első eszményi tervpályázatot, hogy ezzel elindítsa útjára a egész fürdővárosi gondolatot.

Ennyi történt, illetve nem történt a fürdőváros körül azóta, hogy Ripka Ferenc és Szendy Károly megkezdte munkáját.

Ha fúrásról egyáltalában szó lehet, úgy csak annyiban, hogy ismeretlen erők megfúrták a fürdőváros-koncepciót és megfúrták a további fúrásokat.

Mindezekhez, amiket itt elmondtunk, felesleges bármit is hozzátenni. Nincs értelme, hogy magyarázgassuk, következtetéseket vonjunk le belőle; beszélnek az események. Többet mondanak minden bírálatnál, támadásnál; elmondják, hogy hiábavaló egyes derék emberek jóakarata, nemes szándéka, ha még oly magas poziciót töltenek is be, ha minden jó igyekvésnek meg kell törnie az „átoksúly" alatt, amely Budapest életét, jövőjét dirigálja.

A rohamosan fejlődő Sasad bajai és örömei

A Budai Napló legutóbbi számában a Kelenföld bajairól, reményeiről, sérelmeiről és kívánságairól igyekezett hű képet adni.

A Kelenföld tőszomszédja a budai hegyvidék legdélibb lejtőjén elterülő *Sasadnak*, amelynek épp úgy megvannak a maga nagy megoldásra váró égetően sürgős problémái, mint a Kelenföldnek. A két nagy terület sorsközössége elvitathatatlan, mert hiszen *Sasad jóformán csak a Kelenföldön keresztül juthat megfelelő közlekedéshez és a közüzemek végleges megvalósításához.*

A Sasadnak egyik legalaposabb ismerője, ügyeinek bátor és lelkes harcosa,

Ágh Róbert postafőtanácsos

a budai hegyvidéknek erről a nagy és elhanyagolt területéről a következőket mondotta a *Budai Napló* munkatársának:

— Nem túlzás, ha azzal kezdem, hogy Sasad a gyenge tüdejűek, szívbetegek és Bazedov-betegek mekkája. A Dalmát partvidékkel vetekedő insolációja, a budai erdőkön megszűrt páratlan tisztaságú, ózondús levegője a fővárosban — a fürdőkön kívül — rendelkezésre álló természetes gyógyeszközök legelsőrendű klimatikus tényezője. Jóllehet ezt az itteni őslakókon kívül számtalan hivatalos és nemhivatalos orvosi hatóság és illetékes személy már megállapította és annak ellenére, hogy ezt az egyre sűrüsödő település és rohamos fejlődés napnál fényesebben igazolja: mégis meg kell állapítani, hogy *a városrendezés itt nem halad abban az ütemben, amint azt a Sasad fejlődése megkövetelné.*

— A városfejlesztés és szépítés terén a *Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesülete* fejt ki figyelemreméltó tevékenységet és bár, mint teljesen politikamentes társadalmi egyesülésnek, csak szerényebb keretek között állnak rendelkezésére az eszközök, mégis sikerült ennek az egyesületnek Sasad városfejlődésébe bizonyos lendületet belevinni. Az egyesületnek erre irányuló fáradozásait legnagyobbrészt azért koronázta siker, mert *Király* Kálmán tanácsnokban a székesfőváros és annak közönsége olyan vezetőegyéniséget nyert, aki minden szép és nemes cél iránt lelkes megértést tanusít. Ő volt az, aki szakítva az eddig szokásban volt bürokratikus rendszerrel, *Vályi* Lajos törvényhatósági bizottsági taggal együtt a helyszínén szerzett meggyőződést azoknak a panaszoknak fennállásáról, amelyeket a sasadiak feltártak előtte.

— Hasonlóképpen nagyon sokat köszönhet Sasad a XI. kerület igazi atyjának, bujábanbajában patrónusának, dr. *Duday* Alajosnak, aki télben fagyban, tavasszal és ősszel sokszor minden képzeletet felülmúló sárban is igyekezett személyes tapasztalatokra szert tenni és ezek alapján szociális megértéssel lehetővé tenni a sasadiaknak mindennapi életét. Mindhármukat meleg szeretettel zárta szívébe Sasad közönsége.

Autóbuszt Sasadnak!

— *Hosszú harc eredménye volt a sasadi autóbuszközlekedés megteremtése*, amelyet próbaképen a repülőtéri forgalom szünetelése idején indítottak meg. A forgalom megindításával a 27-es viszonylatot kivitték régi útvonalára és így *Sasad megint közlekedés nélkül maradt.* Az egyesület eljárt ebben az ügyben és hír szerint a Beszkárt vezetősége hajlandó elfogadni azt az ajánlatot, amely a sasadi közlekedést a joggal megkívánható mértékben és módon oldja meg és emellett a Beszkártra sem ró a mostaninál számbavehetően nagyobb megterhelést. *Megvan minden remény arra, hogy a Sasad végre hozzájut ahhoz a közlekedéshez, amely ezt a gyönyörű vidéket fekvésénél és jó levegőjénél fogva egyaránt megilleti.* A Beszkárt vezetőségének szociális érzékét és talán üzleti meglátásának helyességét még jobban fogja dicsérni, ha a Sasadi úton feljáró kocsik fordulópontját nem, mint eddig, a Tömös utcához, hanem, amint azt az érdekeltség állandóan kérte: az Erdi úti villamos végállomásához helyezi át.

— A közlekedési probléma után „rangsorban" a csatornázás ügye következik. *Sasadon számos sűrűn beépített utca van, amelynek még nincs csatornája.* Ilyen sürgős csatornaügye van a Brassó útnak, Cenkhegy utcának és Törcsvár utcának is. Az utóbbi két utcában már nincs üres telek, mind be van építve, Bérházak és magánvillák sorakoznak egymás mellett, amelyeknek tulajdonosai saját maguk kénytelenek a szennyvizek elvezetéséről gondoskodni. Csak természetes, hogy az ilyen módon elkerülhetetlen talajfertőzés veszedelme, főként a közeli keserűvízforrásokra való tekintettel is, ráirányította erre a kérdésre a hatóságok figyelmét, aminek eredménye az lett, hogy az említett útvonalak csatornázásának költségeit már felvették az idei költségvetésbe.

Városrendezési és szociális kérdések

— Régi égő sebe Sasadnak *a Rákó utcának forgalomképessé tétele.* Ez az út bonyolítja le a Tömös utca után a legnagyobb forgamat az egész vidéken. A legrövidebb átlós út Kelenföld és Sasad között és már ez egymagában is megköveteli sürgős lejtszínbe való hozatalát és kiépítését. A Rákó utcai forgalom a Dajka Gábor utcán keresztül jut a Hamzsabégi útra és ezzel Kelenföldre. Ezen a réven jut közlekedéshez az ezidőszerint még elzárt Bod Péter, Töhötöm, Előpatak és még néhány kisebb utca.

— *Nem halasztható az Erdi úti iskola mellett létesitendő óvódai gyermekotthon megépítése sem.* Az ittlakó munkáscsaládok apró, 3—6 év közötti gyermekei otthon hiányában felügyelet nélkül maradnak, amíg a szülőket a megélhetés gondja a munkahelyhez köti. *Ez az egyetlen olyan súlyos szociális problémája Sasadnak, amelynek megoldása érdekében, noha polgármesteri és más igéretek már többször hangzottak el, mindmáig semmi sem történt.*

Fásítani, fásítani!...

A beszélgetés sora ezután a városszépítés kérdéseire terelődött át. *Ágh* Róbertnek itt is sok a mondanivalója:

— Felül áll minden kétségen — hangsúlyozta — hogy a fásítás az első lépés egy városrész korszerű megszépítése felé. Ezen a téren kettős a tennivaló: gyakorlati és elméleti.

— Az „elmélet" szerint a fásítás az utca szélességétől függ. Ezt a elméletet nem lehet érvényesíteni a hegyvidéken. Ha a belterületen az utca nem elég széles, a fákat, melyek a forgalmat akadályozzák, újabban ki is vágják, hogy ne álljanak a közlekedés útjában.

— Más a helyzet a hegyvidéken, ahol kisebb a forgalom, de kevesebb az árnyék is az apró házak között. Itt a szük utcák befásítása is indokolt.

— A gyakorlati rész az, hogy *a már véglegesen kiépitett utcákat haladéktalanul be kell fásítani.* Meg kell állapítani, hogy erre irányuló kérésünket illetékes helyen meg is hallgatták. Elsősorban a Tömös utca, Zajzon utca, Törcsvár utca felső szakasza, a Németvölgyi út felső vége és az Érdi út kerülnek sorra. Hálás köszönetünk illeti *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgatót, aki a Sasadi út hosszú idő óta esedékes fásítását végre elrendelte, aminek következtében *ez az út rövidesen Budapest egyik legnagyobb és legszebb sétaútja lesz.*

Az Apponyi-kilátó a Sashegyen

Az *Apponyi-kilátótorony* és a *Cvikli-emlék* is beiktatódtak a sashegyi problémák közé.

— Mintegy két éve annak — mondta *Ágh* Róbert — hogy az egyesület azt kérte a fővárostól, építsen a Sashegyre kilátótornyot. A budai hegyvidéken teljesen kört mutató kilátás, a Jánoshegyen kívül, csak a Sashegyen van. Ennek olyan szerencsés a fekvése, hogy innen nemcsak a pesti oldal, hanem a budai hegyvidék panorámájában is gyönyörködni lehet .Ezenkívül a Délipályaudvartól két kisszakasszal megközelíthető. *Ünnepi kirándulók ezrei igazolják ennek a kilátópontnak idegenforgalmi szempontból is átütő jelentőségét és conzóerejét.* Teljes joggal, mert a nézőt valósággal meglepi a lenyügöző, 360 fokos kilátás, amely szinte kézzelfogható közelségben tárja elénk azt a sok szépséget, amelyet a főváros architekturája egyrészt, a hegyek és zöld erdők gazdag színváltozata másrészt nyujtani tud. *Apponyi* Albert grófnak, a modern idők egyik nemzetközi viszonylatban is nagy magyarjának óhajtottunk emléket állítani a kilátón és azt az ő nevéről elnevezni. A főváros már komoly formában foglalkozott is a javaslattal. *Az Eucharisztikus Kongresszus* különösen indokolttá tette volna ennek a kérdésnek elintézését, mert mind katolikus, mind idegenforgalmi szempontból jelképe lehetett volna az ő emléke annak az őrtállásnak, amelyet a nemzet harcában ez a „great old man" jelentett. Reméljük, hogy a főváros újból felkarolja ezt az ügyet és felállítja a csekély költséget igénylő emlékművet.

Cvikli András-emlékmű és utca Sasadon

— Örömmel vettünk tudomást a *Budai Napló* mozgalmáról, hogy *Cvikli* Andrásnak, a budai őszibarack nagyhírű meghonosítójának emléket kell állítani. *Egyesületünk legközelebbi választmányi ülésén már foglalkozni fog ezzel a kérdéssel*, annál is inkább, mert *Cvikli* András a mi egyesületünknek is egyik oszlopos tagja volt. Az ő termelői és közéleti működése egyaránt indokolja azt a meleg támogatást, amelyben emlékének megörökítését a *Budai Napló* részesítette. Hír szerint *az elnökség ebben a tárgyban a választmány elé már konkrét javaslattal fog jönni és az emlékmű meg is valósul.* Emellett illetékes helyen lépéseket teszünk az iránt is, hogy a Sasadnak azon a terüetén, amely egykor Cvikli András birtoka volt, *az egyik utcát az ő nevéről nevezzék el.*

*

A Sasad problémáival kapcsolatos a főútvonalak kiépitése is, amiről az alábbiakat irja egyik munkatársunk:

Uj főútvonalat Sasadnak

Példátlanul álló az a nagyarányu fejlődési folyamat, melynek a fővárosban szemlélői vagyunk, különösen a nagy tervek alapján épülő kelenföldi kerületben. Máról-holnapra utcák bontakoznak ki olyan helyeken, ahol nemrégiben még nád és sás termett a vizzel boritott lapályokon.

Még két-három évtizeddel ezelőtt a Sósfürdő környékétől a kelenföldi pályaudvarig csak szántóföldek és üresen álló parcellák váltakoztak. A városi külteleknek megszokott parlagi képe tárult az e vidéken megforduló és az állomásra igyekvő utasnép elé. A pályaudvar környéke jóformán napjainkig is még teljesen rendezetlen s miként a

1001 éj

meséin m szebbek, mint a Svábhegyen, a F gaskerekű állomásnal levő **MAJESTIC** luxuspenzió tündéri kilátásu, erkélyes, fürdőszobás, központi fütésü, legnagyobb komfortu lakosztályai. Feje elmi ellátással pengő 9.—-tól. Nyilvános étterem. Telefon: 165—416 vagy 165—417. **Démán**

Budai Napló cikkirója megállapitja, prériállomás benyomását kelti.

Ilyen körülmények között kinek is jutott volna eszébe, hogy a pályaudvaron túl elterülő Sasad felöli vidéknek jövő fejlődésével és városrendezésével behatóan foglalkozzék. Az életnek gyors irama, — Budapest déli részének bámulatos fejlődése azonban ma már kötelezővé teszi, hogy e részekkel is törődjünk.

A Boráros-téri híd és a hidfőből Budán kiinduló főutvonalak, a köérbereki repülőállomás, az Etelétér rendezése, a kelenföldi pályaudvarnak küszöbön álló átépitése ujabb feladat elé állitják azokat a tényezőket, kik városrendezési szempontból Sasad jövő sorsával mindeddig nemigen foglalkoztak.

E tekintetben a legsürgősebben megvalósitandó városrendezési feladatok egyike: Sasad déli részének, főbejáratának, — főkapujának problémája.

Régi megállapitás, hogy a Kelenföldi állomástól a délipályaudvarig húzódó vasuti töltés a várost kettészakitja. Mint demarkációs vonal, megbontja a töltés a kerület társadalmi és gazdasági egységét. Oly visszásság ez, mely orvoslásra vár.

Ime, itt a kellő alkalom, hogy Kelenföldnek és Sasadnak egyik igen fontos pontján ez a kérdés véglegesen rendeztessék, amikor a kelenföldi pályaudvarhoz vezető Szent István, illetve *Szent Korona út is kiépül*

Ez a főutvonal, mely az Etele térbe torkollik, hosszabbittassék meg a kelenföldi állomáson keresztül két aluljáróval, — mely az egyirányú közuti forgalom lebonyolitására hivatott, — a Rimaszombati, a Boldizsár és a Budaörsi utvonalak közt elterülő, jelenleg mintegy háromszög alaku területen keresztül a Budaörsi ut azon pontjáig, ahol abba a Beregszászi és a Sasadi utak betorkollanak.

E kiépitendő rövid főutvonalszakasz legyen kiegészitője, s egyben folytatása az Etele térbe torkolló Szt. István, illetve Szent Korona főutvonalnak és mint ilyen, viselje is ennek nevét.

Tér alakuljon ki a kelenföldi pályaudvar sasadi oldalán a kettős aluljáró előtt, miáltal maga a teljes köralakú tér, — mindkét oldalon Etele tér nevezettel, — közepére kerül.

Ugyancsak hasonlóképen tér képeztessék ki a Budaörsi, a Rimaszombati, a Boldizsár, a Sasad és a Beregszászi utak összetorkollásánál. E tér közepére kerüljön Szent András apostolnak szobra.

Hirdesse e szobor azokat a történelmi tradiciókat, melyek Sasad multjához fűződnek. Ahol egykoron, a XIII. században, Sasad bortermelő helységében a Szent András tiszteletére emelt egyház állott.

Hirdesse a szobor, hogy itt kezdődik Sasad, — a történelmi emlékekben bővelkedő hely, melynek jobbágyai eleinte a veszprémi püspöknek, majd a bélakuti apátnak, — később pedig a budavári királyi asztalnak szolgáltatták azt a nemes nedűt, mely *budai bor* nevezet alatt a középkorban világhirre tett szert.

De nemcsak a történelmi mult, hanem a küzdelmes jelen is elodázhatatlanná teszi Sasad főutvonalának kiépitését. Ez a feladat nem egyedül Sasadnak, hanem *a fővárosnak, — különösen mint fürdővárosnak létérdeke.* A megváltozott gazdasági rend a fővárost is új gazdasági erőforrások keresésére készteti. Ily erőforrások az Isten adta gyógyforrások. Ezek is azonban csak ugy hasznosithatók minden vonatkozásban, ha a természetes kincseknek megfelelő kereteket biztositanak. E tekintetben is bizonyosfokú nagyvonalúságra van szükség, amely a gazdasági harcnak sikerét van hivatva biztositani. Gyógykincseinknek, fürdőinknek arra a kellékre kell súlyt fektetniök, mely a külföldi fürdőnél is feltalálható. Ez pedig a „*Hinterland*" teremtése.

A fürdővendégeknek a fürdőzésen felül szórakozási lehetőségekre is van szükségük. A legelső ily alkalom, mely a kedélyre, az idegrendszerre is gyógyhatással van: a kirándulási lehetőség, — a turisztika, — a változatos benyomásoknak szerzése. Az erre való adottságokat nyujtják a jól befásitott, nagykiterjedésű útvonalak, erdei ösvények s festői szépségekben bővelkedő hegyvidéki részek, — de semmiképpen a belvárosi életből fakadó zaj és rekkenő időkben a cipőtalpak alatt behorpanó aszfaltos járdák.

Természeti szépségekben, isteni ajándékokban bővelkedünk. Van a budai részeken erdei csend és a sasadi lankásokon tul, a Sasadi uton, a Csillebércen, Mária-Makkon, a budakeszi erdőben és Svábhegyen festői panoráma.

Az ezekhez vezető főutvonalat csak fel kell ismerni, megépiteni és a forgalomnak átadni.

Hasznára lesz ez úgy a főváros egyetemességének, mint Sasad lokális érdekeinek egyaránt.t E rövid főútvonalnak megépitése, mely Sasadot a külső pesti körutnak tengelyébe helyezi a Beregszászi útvonal segélyével, új életlehetőségeket hoz mindkét irányban.

Épüljön ki tehát Sasad főütőere és ezen keresztül nyiljék meg e vidék főkapuja. E városrendezés hozzon fényt, világosságot egy eddig elzárt városrészbe. Hozzon hitet és reményt Sasad jövő fejlődési lehetőségeibe és ezen keresztül e történelmi multu városrésznek ujjáéledésébe — a jövő nagyarányu reneszanszába.

Egy sasadi polgár.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK | **HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.** Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs a „Mezőkert"-nel, XI. Horthy Miklós-ut 4

Készülődik a Balaton a husvéti forgalomra

A Balatonvidék nagyban készülődik a húsvétkor meginduló idegenforgalomra. A BIB, a Balatonitavi Hajózási rt., A Balatoni Szállodások, Penziósok és Vendéglősök Egyesülete és a közigazgatási hatóságok karöltve dolgoznak, hogy az idei nagy forgalom simán bonyolódjék le. *Az áremelkedéseket előre közösen kizárták* s a szezón programját is megfelelőleg idejében állitják össze.

A német birodalmi kormány — hir szerint — 300 márka havi összeg engedélynélküli kivitelét engedélyezi személyenként.

Balatonalmádi fürdő hivatalos propagandairodát állit föl s példáját a többi fürdőhely is követi.

Tihanyban a barlangok körül őskori (neolithkoru) temetőt fedeztek föl.

Balatonfüreden leleplezték Kisfaludy Sándor nagyszerű, élethű képét, amely a költőt mint polgárt ábrázolja. A művészi festmény *Protiwinsky* Ferenc akad, festő, volt müncheni tanár, balatonfüredi festő alkotása.

Végre a füredi Szennyvizderitő-telep ügyét is ily alkalom, mely a kedélyre, az idegrendszerre is gyógyhatással van: a kirándulási lehetőség, — a turisztika, — a változatos benyomásoknak szerzése. Az erre való adottságokat nyujtják a jól befásitott, nagykiterjedésű útvonalak, erdei ösvények s festői szépségekben bővelkedő hegyvidéki részek, — de semmiképpen a belvárosi életből fakadó zaj és rekkenő időkben a cipőtalpak alatt behorpanó aszfaltos járdák.

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Bellevue Kitünő ebéd uzsonna és vacsorázó hely
SZÁLLÓ
Attila-utca 53. sz.

dülőre viszik s ez a régi fájó sebe a füredieknek talán nyugvópontra jut.

A *lellei* Halászcsárda tulajdonosa: Totisz Ernőné balatoni propagandakörútra utazott Német- és Lengyelországba, Hollandiába, Belgiumba, Csehországba. *Dombay* Zoltán Kanadából számos családot hozott Siófokra nyaralni.

Lendl Adolf dr. fáradhatatlanul agitál a Balaton érdekében s hol itt, hol ott tartja nagyszerű, sűrűn látogatott előadásait.

Az utolsó két hétben a Balaton rajongói közül: *Óvári* Ferenc felsőházi tag, *Cséplő* Ernő, a Balatoni Szövetség igazgatója, várbogyai *Bogyay* György főszolgabiró és *Miskolczy* István piarista pap, egyetemi tanár halála borította gyászba a Balatonvidéket.

Az új somogyi és veszprémi főispánoktól, *Barcsay* Ákostól és *Mesterházy* Ferenctől, valamint az új Máv elnöktől, orsovai *Láner* Kornéltól, aki régi barátja a Magyar Tengernek, igen sokat vár a Balatonvidék.

A Volt Iskolatársnők Szövetsége müsoros bucsudélutánja

A Volt Iskolatársnők Szövetsége pénteken tartotta utolsó tavaszi müsoros délutánját a Batthyány-utcai polgári leányiskola tornatermében, melyet az előkelő budai közönség ez alkalommal is zsúfolásig megtöltött. Az idei, mindenkor magas nivón álló müsoros délutánok közül is kiemelkedik ez az utolsó, búcsúmüsor, melynek keretében *Maróthy* Magda operaénekesnő, fővárosi énktanárnő operanövendékei „*A nürnbergi baba*" c. vigoperát adták elő.

Az előadás szereplői tudásuk legjavát mutatták be. *Kissányiné Kárpáthy* Eta finoman képzett koloratúrája, *Janovszky* István, *Hermányi* Gyula és *Hadnagy* Viktor szép hangja, biztos énektudása, továbbá a simán gördülő, derüs előadás mind-mind a betanító és a zongorakiséretet is ellátó *Maróthy* Magda tanárnő érdeme. A közönség az előadás befejezésekor tapsorkánnal ünnepelte a mestert és nagyjövőjü, tehetséges tanitványait. A müsoron magánszámokkal szerepeltek még: *Dikány* Eugénia, *Kneifel* Mária és *Zimmermann* Gabriella, kiknek szintén kijutott az ünneplésből.

A *Volt Iskolatársnők Szövetsége* az évi rendes közgyülését május 8-án tartja meg az iskola tornatermében. Ugyanekkor rendezik meg az öt, tiz, tizenöt, huszonöt és ötvenéves találkozókat is.

A Kelenföld név eredete

Irta: Kolling Oszkár

Társadalmi forrongásaink s gazdasági válságaink kellős közepette a főváros délnyugati részében, — minden bajjal dacolva, — városrendezés szempontjából is impozáns méretü városrész van kibontakozásban, — *Kelenföld* elnevezéssel.

Hogy Kelenföld miképen jutott nevéhez, az a mai napig még teljesen ismeretlen és felderitésre vár. *E néven a mai fővárosnak azt a részét értették a középkorban, melyet később a Tabán és Rácváros név alatt ismertek.*

A régi Kelenföld, vagy miként a XIII. századbeli oklevelek emlitik: *Creynfeld* területi határai déli irányban a mai Gellért szálló tájáig terjedtek.

Honnan vette ez a terület *Creynfeld* nevezetét, — e kérdés a XV. századtól kezdve sok lelkes hazafit foglalkoztatott.

Ismerték ugyancsak *Parvus Pesth*, vagy *Minor Pesth* néven is és sehol nem vonták kétségbe, hogy ezen a néven Kreenfeldet vagy Kelenföldet kell értenünk. Ezt állapitotta meg maga *Pázmány* Péter is, amikor a jeruzsálemi Szt. János lovagoknak rendházait elősorolja.

A költők s történetirók szorgos kutatása ellenére Kelenföld néveredetét illetőleg mégsem sikerült eddig megnyugtató és egységes állásfoglalást biztositani. Nagynevü akadémikusunk, — *Pesthy* Frigyes, — „*Magyarország helynevei*" cimü jeles művében ismertette mindama következtetéseket, melyek e városrész néveredetére világot deritettek volna. A helyes megfejtést meghiusitotta már jóeleve a Pray által felfedezett régi költemény „*Régi ének Magyarország megvételéről*", melynek hatása alól érdemes kutatóink felszabadulni nem tudtak.

A régi dicsőség utáni kutatás láza megszállta a lelkeket s igy *Pray* után *Cornidesz* Dániel, *Révay* Miklós, *Toldy* Ferenc és *Simonyi* Zsigmond mindig visszatérnek e régi vershez.

„*Árpád jwthe Magyar néppel*
Kelemfwlden a Dunán el kelenek
Az Cseken ök csekönek
Az Tetemben el feltetönek," —

valahányszor Kelenföld név eredete után is kutatnak. Mindannyian erősitik, hogy a honfoglalók a Dunán való átkelés helyét Kelenföldének nevezték.

A hazafias költői képzelet szülte Thúróczynak leirását, — Maczinusnak és Detrének harcát a húnokkal. Leirja, hogy *Sicambria* alatt átkeltek a húnok a Dunán és pedig *Kelenfewld* falunál, mely is azért neveztetett el igy. (Thúr: II. 11. fej.) Thúróczy olyan időben ad magyar **helynevet**, amikor a honfoglalóknak se hirük, se hamvuk még nem volt. *Székely* István is beleesik ebbe a hibába, amikor 1559-ben megjelent krakkói krónikájában a magyaroknak a Dunán való átkeléséről ir. *Kelenföldnek* nevezi el ő is e helyet. Némi támpontot talál ebben a felfogásban a „Magyar nyelvészet" is, mivel a kis vizereken való gázlókat „kelők"-nek nevezték régente. *Arany* János osztozik Thúróczynak nézetében.

A hazafias lelkesedésen alapuló költészettel s ebből fakadó buzgó következtetésekkel szemben okleveles tény, hogy az ősmagyarok a *megeri réven* keltek át. Szent Gellért legendája szerint *Csanád* vezér 1030-ban *Révkanizsánál* kelt át a Tiszán s a nagyőszi sikon veri szét a lázadó Ajtony seregét. Egy 1247-iki oklevél emliti *Zynlarévet* vámjaival. A folyóvizeink átkelő helyeit minden okmányban mint *révet (portus)* emlitik. Sehol semmi nyoma annak, hogy azt bárhol is kelenföldnek nevezték volna.

A mondákon, legendákon alapuló találgatásokkal szemben követjük *Pesthy* Frigyesnek azt a megállapitását, hogy e helynév feltünő sok változatban fordul elő az az oklevelekben.

Legrégibb alakja 1225-ben *Creynfeld*, mely 1269-ben már *Kreynfeld;* találkozik *Kranfeld, Kronfeld, Crenfeld, Craynfeld, Kreynfeldt, Kleenfeuldt, Kreenfeld, Keremfeld, Kelenföld, Kreienfeld, Kereinfeuld, Klemfeld* változatban is.

Róbert esztergomi érsek 1236-ban irja, hogy ő a Kispesten, avagy Creynfelden levő Szt Gellért vértanuhoz cimzett templomot az ottani kegyuri joggal együtt a bélakúti cisztercita apátságnak adományozta.

Kispest alatt Creynfelddel azonos helységet kell ennélfogva értenünk. *Salamon* Ferenc nézetét kell elfogadnunk, aki Creynfeld nevében német eredetet sejt. Különben is a történelemben ismételten találunk arra nézve nyomot, hogy telepes népek az ujonnan használatba vett területeket saját nyelvükön keresztelik el.

Pesthy a néveredet kérdésével foglalkozván, a maga részéről ismertetett anyagon felül mivel sem viszi előbbre a problema megfejtését. Kiegészitőleg azonban arra utal, hogy a XV. században *Németországban Fulda mellett szintén létezett Kreinfeld* nevü helység, melyet *Creginfeldt*nek irtak. Ezzel önkénytelenül is elősegitette a név eredetének megfejtését.

A helynév legrégibb formája 1225-ből való, amikor az oklevél „*agriculturarum de Creynfeld*"-et emlit.

Szerepel:

1932. *utriusque Pesth* (u. o. I. 21—16. oklevél), *1236: ecclesia* Beati Gerardi mortiri de *Parvo Pesth seu Creinfeld* (u. o. I 34—21 okl.) ;1237: *utriusque Pesth* (u. o. I. 35. oldal, 22. oklevél.); 1243: St Gerardi de *Minori Pesth* (eccl., St Gerardi (u. o. I. 40—26 okl.); 1245: St Gerardi de *minori Pesth* (u. o. I. 43-44—28 okl.); 1269;eccl. beati Gerardi in *Kreynfeld* (u. o. I. 105—89 okl.); 1291: *Kleenfeuld—Kelenfeuld* (u. o. I. 275-276—255 okl); 1295: *Kereinfeld* (u. o I. 290— 272 okl); 1296: *Gerard de Creenfeld* (u. I. 305—285 okl.); 1297: *Klemfeld* (u o. I. 311— 291 okl.); 1298: *Kereinfeuld* (u. o.I. 341—308 okl.).

1300 szept. 20. Antal csanádi püspök előtt Benedek veszprémi püspök és káptalan Vilmos bélakuti cistercita apát és konventjével a kelenföldi tized s a sassághi negyed felől egyezkednek. Ebben az egyezséglevélben előfordul „— — *Kellafeld* et quarte Magistralis de Sasagh — — — super decimacione de *Köllenfeldt* — — Ecclesiam nostram de *Kellenfeld.*" (Hazai okmt. I. 11.).
1302:*Keremfeuld* (Fej. Cod. IX. 7. 732.); 1424: *Kelenfölde* (Tört. Tár XII. 284).

Családinévben is előfordul még Kelenföld és pedig: 1476: *Kelenföldi* család (Kovachich: Form Solennis 189). A XV. század elején András Balázs fia de *Kelenföld*, Pest város birája (Pesthy közlése).

A helynevek értelmezésénél általános alapelvül szolgáljon, hogy *a torzitott neveket ne önkényesen forditsuk át szolgai módon s ne iparkodjunk ezeknek oly magyaros értelmet adni, amely sem a korábbi, sem a mai tipográfiai állapotnak sehogysem felel meg.* — Ilyen eljárással a monografikus kutatás eredményességét kockáztatjuk.

Ily irányelvek figyelembevételével a sok név közül oly megfelelő helynévre kellett a figyelmet összpontositani, melynél nem forgott fenn a gyanú, hogy az eredeti elnevezés torzitásából származik.

Erre legalkalmasabbnak bizonyult *Creenfeld* nevezete, amelyre Pesthy is mellékesen ráutalt. *Creenfeld* a XII—XIII. századbeli szóképzésben megfelelt *Cregenfeldnek*, — magyar értelemben varjalsmezejének. A varjú középkori ófelnémet neve egyes számban „krá" vagy „kró", — mai értelemben: *Die Krähe.*

Többes számban a középkori név *Die Kregen*, ami a mai: *Die Krähen*-nek felel meg.

A középkori német irásmódban a szavakban „a" helyett „e"-t használtak. Igy: kräftig = kreftec; ärmer = ermer; bär = ber; älter = elter; gefärbe = geferwe; rächen = gerechen; Käfer = kewer szavakat használták a XII—XIII-ik századokban. (L; Heinrich Kurz: Geschichte der deutschen Litteratur, Leipzig, 1853. I. Bd.)

Következtetésünk helyessége mellett szol a varjú szónak egyes számban való hamisitatlan jelenléte abban a névösszeállitásban, melyben Pesthy *Kronfeld* és *Kranfeld* okleveles helynevet is kiemeli. A tőszóban a Kro és Kra-ban a varjú régi középkori neve legjellegzetesebben jut kifejezésre.

A középkori okleveleinkben előforduló Creenfeld azonban a többesszámot fedezi, mely a Cregenfeld (Kregenfeld) szóból úgy alakult, hogy a „g" mássalhanzó kiesett. Ehhez a szóképzéshez az a körülmény is hozzájárulhatott, hogy *Pest és Kispest jövevény lakói szászok voltak* s nincsen kizárva, hogy már ebben az időben az idiómában beszéltek. A *Kregen* szó idővel *Krähenné* fejlődött. Mit sem változtat e megállapitáson, hogy a latin nyelvnek megfelelően a K kezdőbetüt C-vel irták, melyet az utána következő „r" mássalhangzóra való tekintettel csakis K-nak, vagyis Kreenfeldnek ejtettek ki.

A szóbeszédben használaos kiejtés azonban már 1269-ben és az azután következő okleveleken ebben az irásmódban is kifejezésre jutott. Ezekben az eddig Crein vagy Creenfeld helyett már Kreynfeuld és Kelenfeuldről történik emlités.

Kelenfeul névképzés legelőször 1297-ben tünik fel. Lehetetlen észre nem venni, hogy *ez már Creenfeldnek magyarositott formája* s hogy a szó magyaros átalakuláson ment át.

Sürü jelenség, hogy német helynevekben a magyar nyelvjárás változtatásokat eszközöl, mely betűátugrás, betoldás, avagy betű- esetleg szótag-elhagyás formájában nyilvánul.

Igy lett az idegen eredetü *kral* szóból király; a Clemensből Kelemen, — a Creenfeldből — Kerenfeld, melyből a magyar nyelvnek kemény hangzású „r" hamarosan felcserélődött a lágyabb kiejtésü „l" betüvel.

Igy állandósult később a közhasználatos Kelenföld helynév.

Unos untalan akadhatni a magyar szóbeszédben a helynevek hasonló metamorfozisára.

Igy Borsos Tamás portai követ 1619-ben jelenti Bethlen Gábor fejedelemnek, hogy a török porta úgy tudnak okoskodni, mintha a philosophiát Párisban, Páduában vagy *Hajderbergában* (Heidelbergben) tanulták volna. (gróf Mikó Imre: Erd. tört. Adatok II. 100.)

A XII. században, a német jövevények megtelepülése idején a Várhegy és Gellérthegy közti völgyben — Kispesten, — sok varjú lehetett, mert csak igy kaphatta e terület eme szimpla nevet, melyben semmi fantázia sincsen.

Ily elnevezések azonban előfordulnak okleveleinkben egyebütt is, s a madár neve sok, később történelmileg nevezetessé vált helynek adott nevezetet.

Jeles példa erre *Rigómező*. Idehaza is találunk erre esetet. Amikor ifj. István király Ágas várát és a kegyüri jogot a pásztói monostort illetően — 1265-ben — Istvánnak, Domokos fiának adományozza, e birtokon határjárást is tartott. Ez alkalommal, mint helynév szerepel Geuden porloga = Gödény parlaga és Worreszawelgh= *Varjuzó völgy* is. Kerecsényi Mihály és László 1553-ban „Kányafeld"-ről irnak levelet Bagody Istvánnak.

A középkori jövevény nép a hely elkeresztelésekben az életből, a helyi viszonyokból eredő természetes jelenségekre volt elsősorban figyelemmel; nem keresett sem absztrakt fogalmakat, sem pedig a régmult időkből nem merített elgondolásokat.

Különösen olyanokat nem, melyek a történelmi igazságok elhomályositására vezethettek volna. Ilyen eset már azért sem fordulhatott elő, mivel a jövevény népnek mentalitása más forrásokból táplálkozott mindaddig, mig idővel a hazai röghöz nem alkalmazkodott.

Ez pedig jelen helynév esetében részben akkor következett be, amikor az idegenhangzásu Creynfeld helyett a magyaros kiejtésü Kelenföld került a köznasználatba.

Óbuda kulturigényei

Irta: Orova Zsigmond dr., szfőv. that. biz. tag

A Közmunkatanács az óbudai szabályozás módositott tervét véglegesen jóvágyta. Sok esztendő munkája zárult le ezzel. Eleget sürgették minden oldalról. Most, hogy elérkeztünk idáig, fogadjuk megelégedéssel annak a helyzetnek a bekövetkezését, hogy *elhárultak az akadályok az épitkezés szabadságának utjából.*

Óbuda ujjáépitése kezdetét veheti. Egyelőre megindult a bontás, ami természetes, hiszen a szabályozás utjában álló épületeket el kell távolitani, hogy azok helyén ujak létesülhessenek.

Nagyon gondosan kell vigyázni arra, hogy mit hová épitenek? Mint ilyenkor általában szokás, Óbudán is ki kell jelölni azokat az épitési helyeket, amelyeken a szükséges középületeket el kell helyezni. Kétségtelen, nyomasztó, hogy *Óbuda lakósságának száma emelkedni fog, aminek következményeként az eddigi közintézmények szaporitása elkerülhetetlenné válik.*

És számolni kell most már az ujjáépülő városrész lakósságának kultúrigényeivel is. Nevezetesen ki kell jelölni Óbuda központjában alkalmas területet, ahol megépülhet a kor igényeinek megfelelő *szinház és vigadó.*

Félszázada annak, hogy Óbudán szinjátszótársulat kezdte meg állandó előadását. Ha visszagondolunk arra az időre, amikor Óbudán minden ki csak németül beszélt és összehasonlitjuk az a mai állapottal, akkor meg kell állapitani, hogy az óbudai szinház érdemes munkát végzett és ezt a munkát folytatni kell. Vállalkozó lesz, aki megépiti, csak terület kell, ahol megépülhet a szinház. *A szinház helyének kijelölésere itt az idő, ezt elszalasztani hiba volna.*

A szinház épitésével kapcsolatba hozható a *vigadó* kérdése is. A jelenlegi Korona-vigadó már nem felel meg az igényeknek, épülete a szabályozás utjába esik. *Uj vigadó-épületre lesz szükség,* amelyben megfelelő helyiségek, termek állanak rendelkezésére a közönségnek. Országos és városi képviselőink programjaikat és beszámolóikat ma nem mondhatják el megfelelő helyen, a lakósság szórakozásaira nincs alkalmas helye Óbudának, bál, bankett, gyűlés megrendezése nehézségekkel jár. *Pestnek, Budának van városi vigadóépülete, Óbuda is igényeli ugyanazt.* Ezért már most ki kell jelölni a helyet, ahol a vigadót fel lehet épiteni, mikor annak ideje elérkezik és lehetősége megnyílik. Gazdasági okok amellett szólnak, hogy *szinház és vigadó elfér egy épületben, illetve egymás mellett.*

Ma már kultúrigény a társadalmi klub követelése is. Talán lehetséges lesz, hogy olyan vigadót kapjunk (lásd Budán), amelyben Óbuda társadalma egymással találkozhatik, hogy klubéletét ott folytathassa.

A parkok mellet olyan tereket kell kijelölni, ahol szobrok állithatók fel. E tekintetben eddig nagyon mostohán bántak Óbudával, amelynek területén *a vallási jellegű szobrokon kivül egyetlen szépművészeti alkotást nem találhatunk.* A körülépitett Zichy-kastély kiszabaditása után annak közelében már most ki lehet jelölni a szobrok elhelyezésére alkalmas területeket. *Óbuda klasszikus multjával harmónikusan összeegyeztethetőnek tartanám, ha a római korból származó szobrok némelyike a muzeumokból kikerülne a szabadba.*

Talán aktuális annak a megemlitése, hogy a Zsigmond-téri Szentháromság-szobor igen elhanyagolt állapotán segiteni kellene és pedig sürgösen, mert egyrészt ez a szép szobor folyton romlik, másrészt pedig a Szent István-évre való tekintettel a Szentháromság-szobron lévő Szent István és Szent Imre alakjának restaurálása most már nem halasztható.

Óbudának, amelyhez Ujlakot is hozzá kell érteni, ma oly nagyszámú a lakóssága, hogy jóval felülmulja az ország sok nagy városának lakósságát. Ha összehasonlitást teszünk ilyen városokkal, arra a tapasztaiatra kell jutnunk, hogy *nagyon rosszul bántak eddig Óbudával.* Mennyivel kevesebb a lakóssága Székesfehérvárnak és mennyivel több a középiskolája, mint Óbudának! Elemi iskolásaink kénytelenek nagy távolságra járni, polgári iskolánk alig van, középiskolánk csak egy a fiuk részére, a leányaink pedig örülhetnek, ha felveszik őket a távol fekvő középiskolákba.

Az emberi életnek szépsége abban nyilvánul meg, hogy vannak kultúrigényeink, amelyeket kielégithetünk. *Az ujjáépülő Óbuda lakóssága emberi életet akar élni ebben a városrészben, amelyet a természet bőkezüsége szépitett, az emberek mulasztása azonban elhanyagolt.*

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

BUDAI ILLATOK

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Budai Hárombék Effendi Pesten lakik, a Szent József Városában. Égbemeredő., felhőkbe tornyadzó háza oly pesti Elefánttorony, melynek ablakába budai tavaszi szellő hord budai illatokat. Edmond *Rostand* megirta a gascognei Kisbáró, Cyrano de *Bergerac* orrának költészetét. Thomas *Quincey* és *Kosztolányi* Dezső az illatok zenéjét irták meg. Nosza, Effendi alább megirja a régi Buda elmult, régi-régi illatainak és drágaságainak emlékét.

*

Mint a néhai való budai Álomhajós, azaz *Krudy* Gyula irta meg, a féligmult korszakban frissen csapolt *serszaga* és friss *pörköltszaga* volt az ódon pesti és budai utcáknak ama jeles serkorcsmák révén., melyek boldog budai délidőn az egészség fenntartása céljából felettébb javallott nemes serital címén hívták össze magukba a budai Polgárságot.

E *serillat* az utcákon szállongott. Valóban *jólétillat* volt ez is, mert az Arany Peretzhez cégérezett fehérsütőbolt által aranyospirosra sütött Császárzsemlyék is a császárszakállas bölcs Monarkát, *Ferenc Józsefet* képviselték. E bölcs ur volt a fejedelem Budán is, a képével ékes legkisebb érmén, egy piczulán, vagyis egy hatoson egy pohár komlóillatú budafoki sert és egy karajos Császárzsemlyét mért úgy a *Vadember*, mint a *Hét Vig Pintérlegény*, a *Balta* és a *Három Szürke*, az *Arany Lud* és a *Sisak*. Ezeknek volt tudniillik oly jeles *serillata*. Általuk volt Budának *serillata*.

Ám *kávéillata* is volt Budának. Az Arany Keresztهez cégérezett kávéház kávéját csakugy az utcán pörkölték, mint az *Arany Szarvas* kávéház török kávéját. Általában mindent az utcán cselekedtek a derék régi budaiak. Az utca élt, zajgott, mozgott, lüktetett, szaglott és illatozott. Emberek, vig kisemberek, kedves kicsi kiséletétől volt élettel teljes a budai utca. A fehér süveges, fehérkötényes vén morva kávéfőzőlegény, azaz Feuerbursch, szabatosan Fájérpurs az utcán tekergette a tekerős kávépörkölőmasinát, melyet a kitünő Magyar Elek remekben örökitett meg.

De *kávéillat* szállongott a kedves budai nagymamák és Tante-ok, ugymint *Ludovika, Tóni, Máli* és *Vilma* Tante portájáról is. Ők sajátkezüleg, nyeles kávépörkölő tepsiben pörkölték, szabatosan pergeltették a kávét, mely akkor adott jeles italt, ha babjait Jáva, Mocca és Kuba kávéligeteiben szedték.

Jólétet jelentett ama otthoni *kávéillat* is. Kis felvidéki palóc, avagy tót cselédfruska darálta a kávét. A daráló ritmusosan harsogott, egy kevéssé kintorna volt. Az összes *Hánkák, Ancsurkák, Márik* és *Ankák* e kávéverkli surrogó hangjára dalolták a *„Gyullám, Gyullám, szivem-nekreménye, Nállad nélkül nincsanap-nakjénye!"* cimű gyönyörű dalt. (Ebben *Gyulla*, vagyis *Gyula*, a gróf a szende varrólyánkába szerelmes, de a zord atyagróf ezt sanda szemmel nézi.).

Ludovika Tante konyhájából az édes budai *kávéillat* kiszállongott az Öt Pacsirták utcájára. Óh, frissen sült, *vajillatú* Kuglhupfnit, Madártej cimű *vaniliaillatú* csodát, csokoládétortát és őszibarackbefőttet, vagyis ódon budai ozsonnát jelentett e *kávéillat.* Ma örök gyermekségnosztalgiát és ebből fakadó kávélirát jelent. *Tormay* Cecilia irta meg a régi pesti kisfiunak ama papagályos kávéstálcáját, mely mellől a pesti kisfiu a Régi Házból a budai Onkel Sebastianhoz vágyódott fel Budára!

A budai Feldunasoron, a mai Pálffytér környékén a cserzővargák műhelyeiből a csávázó lé *timárszaga* szállongott. Az *Arany Kacsa* utcában a Bergamó-ból Budára származott *Del Medico* szalámifőző család háza előtt borsos *szalámiillata* volt a világnak.

Mily kedves volt az *enyv szaga* az asztalosműhelyek előtt, holott is az utcán száradtak az enyvező satuba fogott törött széklábak. Neszek, zörejek, lármák, hangok és félhangok, szagok és illatok világa volt a budai utca. Minden szabad volt Budán és az utca a szabadság szabad piaca volt.

Mi szabad ma Budán és mi szabad a budai utcán? Mint ama bizonyos zöld házikókban vagyon kiirva: *„Magyar szabad. 123748. Német szabad. 67157. Angol szabad. 593212."*, úgy ma a budai utcán: *Benzinbüz* szabad. *Motalkó szag* szabad Nyilaskereszt: szabad vagy nem szabad? Jókedv, reménység, bő pénz: nem szabad. Liberalizmus: nem szabad. Egyéniség: nem szabad. Horizontális és vertikális totalitás és egyéb bárgyuság és dacos téglahordás mellbőséggel: szabad? Handlé!: Mendelsohn, Heine, Spinoza: nem szabad.

Ah, a Brichta pékműhely *illatai*... Ugymint indiáner fánk és krémeslepény, dobostorta és olvadó *vajillat, vanilia* és *ánizsillat, Stefánia kifli* és *Wangerli illat.*

Az embereknek is külön *budai illatuk* volt. „Az öreg pap bácsik (a budai kisfiu ezt „Pabácsi" és „Povácsi" módon ejté) *tömjén és tubákillatuak* voltak. Az öreg irnokbácsiknak jó, erős *tintaszaga* volt. A kedves *bakáknak illatát* a *subick*, a *gombpaszta* és a *fegyverzsír*, valamint a Ferenc Jóska szibarjának, a *Vergonia* azaz Virginia nevezetűnek elegyessége jellegezte. A favágók *gyanta* és *fűrészporszagúak* voltak. A kocsisoknak *Rosztopcsin* (orosz tábornok, a nevéről nevezett ital rum és Allas keveréke) és *lóillata* volt.

Az urihölgyek illatszere a felejthetetlen *Corylopsis*, a *Vera Violetta* és a *Chypre* volt. Ez ma mint Elmult Szerelem Emlékillat él csupán. Néhai való uraknak *bagaria keztyű*, ambrával kevert igazi *Eau de Cologne Russe*, valódi orosz Kölni Víz és *Trabuccos Especiales* illata volt. Vén penzionális lovastisztek állandóan lengyel Hatamufjákot ittak. Ettől és a *bajuszpedrőtől* voltak illatosak.

A kis cselédeknek *tojásszappan* és *kretonruha* illatuk volt. Ez is *tisztaságillat*, tehát *Budai jólétillat* volt. Este friss vacsora sült, főtt, rotyogott minden budai konyhában, tehát *borjúszelet, cukrosecetes saláta, palacsinta és káposztásrétes* szaga (utóbbi némi fűszeres *borsillat* mellékzöngéjével) volt a Kacsa utcának. A *mustillatot* a kora őszi szellők behordották Óbudáról a Bombatérig. A krajzléros boltok ontották a *faggyugyertya*, a *cikoria*, a *suviczk*, a *szappan* és a *füge* illatbéli Potpourri-ját azaz elegybelegyét.

Óh, hol van a *fenyőpálinkával, Masánszky almával* és *gyolcsal* házaló tótok jellegzetes *tótillata?* Messze, messze, mint a fenyőgyantaillatú zólyomi hegyek és a karácsonyfaillatu budai gyermekség . . .

Mily édes *kulimászillata* volt a budaörsi sváb társzekereknek? A furvézerszekerész katonák illatos *szénát* szekereztek le a Vérmezőről a Három Nyúl kaszárnyába. Vén házak nyitott ablakán át pipás öregurak *meggyfapipaszárainak* füszerillata özönlött ki. A tejesasszonyoknak, a millimárinéknak tejesasszonyi *millimáriszaga* volt. Öregnénik fehérneműs sifonérjában a gazdagság bőséges lepedőkincsének *szappanszaga* és *levendulaszaga* uraskodott. A féllábu verklis verklijének olyan *gépolajszaga* volt, mint a derék, kissé harcias *lakatosinasoknak.* A bombatéri kirakópiacon illatorgiába keveredett a *kukoricakenyér*, a *lasponyasom, torma, zeller, savanyukáposzta, a sülő hurka, a halaskofák* és citromos török helvét áruló *törökmézes* bosznák szaga.

Ma már csak szénkátrányból hamisitott álkölnivizes, benzin, gép, kollektivizmus, tökkel ütött idegen szociális kollektivizmus maszlaga, nyomorúság és plebejusi lezülöttségszaga van Budának.

Ezért a bölcs Budai Effendi irásban menekül egy elmult, elsüllyedt régi szép világ álmai emlékillatához. A Kubaszivar néhai gyámatyja, a felejthetetlen *Lajos bácsi* emlékét idézi. Kubaszivar: Lajos bácsi nem is halt meg. Szép, göndörszakállas Bethlen Gábor fejedelem feje tekint rá Effendire a szivarfüst felhői mögül. Effendi szereti a *kávéházillatot.* A pincér hozza a kávét, a kávé illatos, tehát a Halott Barátok: *Ady* Endre, *Tóth* Árpád, *Somlyó* Zoltán, *Kosztolányi* Dezső, *Szini* Gyula, *Krudy* Gyula, *Lambrecht* Kálmán, *Orbók* Lóránd, *Kuncz* Aladár, *Csáti* Géza mind odaülnek a kávéházi asztal mellé.

Effendi kezébe veszi kicsi kardját. A *fegyverzsir* szaga illatozik, Effendi ujra harmincéves, lengyel mezőkön és török tengerparton zörög a mozsárüteg lovainak szerszáma, ló nyerit és recseg a nyereg, ostor csattan és olyan daliás ifjonti, férfias, szép dolog lovagolni a Batteria mögött. Olyan jó lószagu a világ...

Effendi bölcs: nem a fertelmes mai élet politikai odeur-jeit engedi magához, hanem a budai Hegyek tavaszi illatát, melyet budai szél hoz a Duna fölött a Szent József városába. Effendi bölcs: kutyába se veszi a semmi-senki emberségből a mai uborkafára felkapaszkodott mai talmi nagyurak előszobáinak odiózus illatát. Effendi úr, Effendi Nagyur. Effendi a *nyomdafesték illatát* szereti, ezt a mesterségszagot. Ólombetűk és gépolajak szagát, melyek valósággá, azaz irássá varázsolják a vén Iródiák álmait. A valóság rossz álom, de a papirosra kent álom valóság. Effendi bölcs: álmait papirosvalósággá váltja. Effendi elforditja orrát a mai Valóság kellemetlen illataitól és egykori budai álmok állomillatait orrontja.

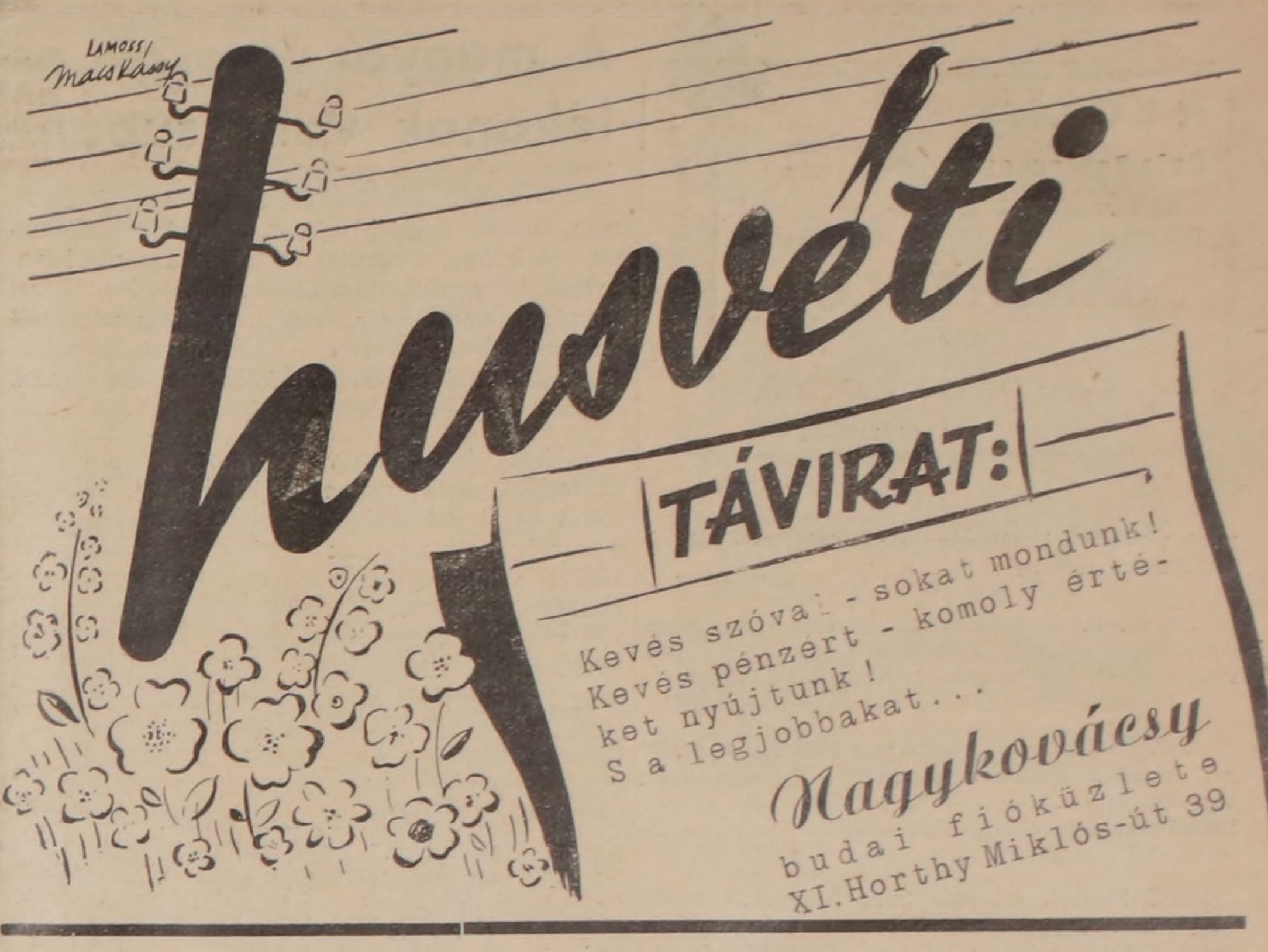

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTO
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

RÉGI VILÁG

Rémhirekkel volt tele 90 év előtt, 1848 márciusában Pest-Buda

A március 15-e utáni hetek boldog felszabadulása 90 év előtt nem volt zavartalan. Az emberek nem hitték, nem merték hinni, hogy véröntás nélkül sikerült elérni a nemzetnek mindazt, amiről álmodott, aminek megvalósulására oly sokáig készülődött. Tudták, hogy Bécs nem nyugszik bele egykönnyen abba ,hogy a magyarság lerázta rabláncait és éppen ez a tudat okozta, hogy megkezdődött mindenfelé a — rémhírtermelés.

Ha az akkori lapokat olvasgatjuk, a boldogság és öröm hangjai mögött mindenütt ott lappang a félelem, a bizonytalanság suttogó hangja is. A *Pesti Divatlap* március 21-iki számában már olvashatjuk a rémhírt: „Jön a muszka!" Különös, hogy már akkor, másfél évvel a muszka invázió előtt ezzel riasztották egymást az emberek. Vagy itt a másik rémhír: a környékbeli parasztlakosság be akar törni Pestre, lemészárolni az urakat!...

A rémireket, mint a történelemirás megállapitotta, nemcsak a hisztéria szülte. Mesterségesen terjesztették azokat Bécs felől is, ahol sehogysem tudtak belenyugodni abba, hogy Magyarország önállóan akarja intézni a maga sorsát, függetlenül Ausztriától.

Az akkori hangulatot élénken tükrözi vissza az alábbi tudósitása a *Pesti Divatlap*-nak, amelyről fentebb megemlékeztünk és amely a következőképen hangzik:

„TÁRSALGÁS A SZABADSÁG, EGYENLŐSÉG CSARNOKÁBAN"

„Adjon Isten jó napot! Kedves honfiak, honleányok, testvérek!

Jó napot? — Minek azt kivánni, ami már meg van! No de mégis, hogy a tündérvilági álomkép el ne tünjék, sőt köztünk örökké megmaradjon. — Szoritsunk kezet, miután a zsarnoki önkény, sötétség, s a gőgös elkülönzés, jogtalanság s több ily embertelen gazság vas csizmája és czipője többé nem szorítja lábainkat.

Tehát, hogy mint vagyunk, hogy mint szolgál egészségünk? — Szolgál? — Ez időben az egészség sem akar többé szolgálni, s ezért uralkodni fog az elnyomott évszázados kórságaink felett.

Váljék egészségükre a hosszas éji nyugodalom! Feledve legyenek a borszasztó álmok, mellyek boszorkányként nehezedtek melleinken, s vámpyrként sziváк szenvedéstől megfeketült vérünket. Bizony ideje is volt már e szép, jó és valódi napokra felébrednünk, mert a sok nyomasztó álom, alvajárás és a szolgai horkolás végre is megfojtott volna bennünket.

Isten jó nap, atyafiak! — Nemde, jól érzitek magatokat itt a szabadság és egyenlőség csarnokában! Mi más ez, mint a régi börtönünk vala. Örülünk, örvendünk, miénk a szerencse!

Némellyek ugyan a muszka jövetelének hírével akarják megzavarni az örömünket. Én ettől nem tartok, — ha a muszka itt meglátna bennünket a mostani körülmények között, — ő maga is lerázná nyakáról a zsarnokság igáját. Hanem azért, kik fegyvert viselünk, legyünk elkészülve mindenre. Most egy percz trónokat tesz semmivé, — vízből vért csinál, — a felfordult pyramisokat talpra állítja, — nemzeteket idéz fel halottaiból, — de azért sok tömérdek vérmes reményt is vizzé olvaszthat. Azonban a magyar többé nem hátrálhat, akarja vagy nem, előre kell mennie. Élet vagy halál!"

Március 23-án közli a Divatlap a másik rémhírt, a parasztlázadásról szólót. Minden oka megvolt a magyarságnak a bizalmatlanságra, mert hiszen — mint az rövidesen kiderült, Bécs két kézzel szórta, különösen a nemzetiségek körében a pénzt, hogy felbujtogassa őket a magyarság ellen.

De ime a „rémhír":

(„Kölcsönös félelem.) Nagy hire járt, hogy vasárnap tömérdek földmivelő atyánkfia fog falukról berontani a fővárosba, — agyonverendő mindnyájunkat, — jámbor atyánkfiai pedig a hozzánk közel eső falukban, mint halljuk, attól félnek, hogy mi rontunk rájuk."

*

Egyéb apró hirek a nagy Március hangulatának jellemzésére:

„Egy váczi utczai kereskedő összesen már 12000 darab kokárdát, s 200 zászlót adott el, — háromszinü szalagból egészen kifogytak kereskedőink;

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Telefon: 153-326
Tulajdonos: BOCK
Esténkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

most rendeltek ismét nagy mennyiséget — még a kétszinüek számára is.“

*

„A cs. k. dohánytrafikák egyszerre csak mind elfüstölögtek. Milly hosszasan harczoltunk csak még nem régiben is a dohánymonopolium ellen.“

*

„(A lottéria országszerte megszüntettetett.) Minek is már? — Hisz megnyertük a legnagyobb és legszebb sorsot, megnyertük a ternót, és ez a: Szabadság, egyenlőség, testvériség!“

*

„(A Nemzeti Szinház) iránt határoztatott: Itt sem lesz előleges censura; hanem utólagosan a helybeli hatóság fog az előadások fölött bíráskodni. Köszönjük alássan . . .“

*

„(A budai kir. kamara) elhatározá, hogy ugy ő, valamint az alatta lévő hivataloknál tüstént a magyar nyelv használtassék. Ezen hivatal volt az nálunk, melly legcsökönyösebben ragaszkodott a német nyelvhez. — A nemzet nagyszerű nyugdijára méltán várhatnak.“

*

„Metternich, mint hirlik, bukása után előbb Magyarországba akart jönni. Azután Lincz felé indult. Bécstől nem távol, egy postamester nem akart koesijába lovakat adni, s csak ugy mehete tovább, hogy szolgái kényszerültek a vele jött postakocsit tovább hajtani. — Éljen ön boldogul.“

*

„Vége a szülői hatalomnak! Kis gyermekeim már polgártásuknak neveznek.“

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő
I., Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

A magyar városok és községek 17·5 százalékának van csupán szállója vagy panziója

A Központi Statisztikai Hivatal kiadta a magyar fürdők, üdülőhelyek és szállodák kézikönyvét. A könyv névszerint és közgazdasági hovatartozóság szerint felsorol minden olyan hazai helységet, amely — a tavalyi országos adatgyüjtés eredményeképpen — a fürdőkkel, üdülőkkel és szállóhelyekkel ellátott községek és városok csoportjába besorozható.

Ahhoz képest, hogy Magyarország mai csonka területe határozottan alföldi jellegű, aránylag sok a hazai üdülőhelyek száma és azoké is, amelyek még nem azok, de szerény felszerelés segitségével üdülőhelyekké tehetők. A Csonkaország területén *mindössze 12 olyan község van, amelyik 400 méternél magasabban fekszik a tenger szine felett.* Érdekes, hogy ezek a községek nem az ország legmagasabb hegycsoportjában, a Mátrában helyezkedtek el, hanem alacsonyabb hegységekben. A legmagasabban fekvő községeink ezek: Ujhuta (580 m), Répáspuszta (540 m) a Bükkben, Somoskő (520), és Zagyvaróna (500 m) a Karancshegységben. Egyébként helységeinknek a fele 150 méteren alul helyezkedett el és községeink négyötödrésze sem fekszik magasabban 200 méternél. A kutatás az ország 3.364 helysége közül 513 községet talált olyannak, amelyben már vagy vannak megfelelő üdülő- és fürdőhelyek, vagy pedig amelyek határozottan alkalmasak arra, hogy üdülőhelyekké fejlesztessenek. A fürdő- és üdülőhelyekként összeirt helységeknek több mint a fele folyó, patak, vagy tó partján fekszik. A Duna és mellékfolyói hálózatán 91 fürdő- és üdülőhely található; a Tisza mentén és a Tisza mellékfolyóinál 77 fürdő- és üdülőhelyünk van, a Balaton mellett pedig 37. A statisztika összesen 1911 szállóintézményt talált az országban, ezekből 1714 szálloda, vendégfogadó és panzió, a többi pedig szanatórium, üdülőház és egyéb, ezekhez hasonló intézmény. Az 1714 szálloda és panzió 589 község és város között oszlik meg., *az ország 3.364 községe és városa közül tehát 82.5%-nak sem szállodája, sem panziója nincs. Sőt még városaink között is van 2 olyan, amelyben nem találunk szállóalkalmasságot. Ezek: Budafok és Hajduhadháza.* A szállóknak majdnem a fele a fővárosban és Pestmegyében, továbbá a Balaton körül lévő három megyében: Somogyban, Zalában és Veszprémben található. A kiadvány szöveges részét *Mozolovszky* Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos irta, a térképek pedig a Központi Statisztikai Hivatal térképészeti osztályán *Sipos* Sándor dr. kormánytanácsos vezetésével készültek.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

A mindkét nembeli ifjuság problémái a XI. ker. vöröskereszt választmány előadó-estjén

A XI. kerületi vöröskereszt-választmány második estjén dr. *Brisits* Frigyes, a cisztercita gimnázium helyettes igazgatója tartott előadást a gyermekről a család és az iskola keretében. Főként a gimnáziumi ifjúság korlátozásával járó erkölcsi, lelki és fizikai jelenségeket fejtegette, rámutatván azokra a fontos feladatokra, amelyek ezeknél a változásoknál a családra és az iskolára hárulnak. A mindvégig érdekes, lebilincselő és tanulságos előadást nagy figyelemmel hallgatta és lelkes tapssal jutalmazta a nagyszámú előkelő közönség.

Utána dr. *Imre* Ilona a serdülő leányok szociális védelméről beszélt. Rámutatott azokra a veszélyekre, amelyek a nagyvárosok szegény leányait fenyegetik, különösen a baraklakásokban, ahol még a családi kötelékek sem védik meg őket. Megdöbbentő kép tárul itt a szemlélő elé. *Konyha nélküli egyszobás lakásokban 5—9, sőt ennél több személy zsufolódik össze, nemre és korra való tekintet nélkül.* Ahol konyha is van, ott sem kisebb a zsufoltság. Nagy baj, hogy nincs megfelelő hely, ahová át lehetne menteni ebből a környezetből a szerencsétlen teremtéseket. Javitóba nem lehet őket elhelyezni, mert oda csak bűnözőket vesznek fel, amikor a szociális segitség már megkésett. A társadalomnak kell segitségükre sietnie megértő gondoskodással és a hatóságoknak preventiv intézkedések sürgős megteremtésével. A mindvégig lebilincselő, mélyenszántó előadást nagy tetszéssel fogadta a közönség.

A választmány legközelebbi ülését április 27-én tartja, amikor *Szokolay* Leó dr., árvaszéki elnök-helyettes a gyermekvédelemről, *Sebestyén* Erzsébet, az ifjusági vöröskeresztegyletek vezetője a szociális teendők kimélyitéséről tart előadást.

Tüzifát, szenet, fuvarban, vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél
Délipályaudvar.
Megrendelés
Telefon: 367-149

Hol vásároljunk
a Horthy Miklós híd
pesti hídfőjénél
HAMMANG JÓZSEF és FIA
PUSKAMÜVESEK, FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDŐK
IX. FERENC-KÖRÚT 2. (Ferenc-körúti oldal) Tel. 187-651.

A Nemzetközi Vásár utazási kedvezményei

A Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványai, amelyek 27 európai, ázsiai és afrikai állam vasuti, hajózási és légiforgalmi vonalain 20—50% utazási kedvezményekre jogositanak, a napokban megjelentek és kaphatók a vásár tb. képviselőinél, valamint az összes nagyobb bel- és külföldi utazási irodákban, ahol a kedvezmények időtartamáról pontos felvilágositást nyujtanak.

A vásárigazolvány az összes magyar vasutvállalatok vonalain *április 23-tól május 9-ig Budapestre és április 29-től május 15-ig Budapestről vissza 50% kedvezményre jogosit.* A belföldi utasok teljesáru jegyet vesznek, amellyel díjmentesen utazhatnak vissza az induló állomásra.

Ugyancsak féláru utazásra jogosit a vásárigazolvány a MFTR és a DGT dunai hajóin április 14-től május 24-ig. A MÁVAUT vonalain a vásárigazolványok tulajdonosai 25—50%-ig terjedő kedvezményben részesülnek ugyanazon időpontban, mint a vasutakon. Kedvezményes 2, ill. 3 napos bérletek a budapesti villamosra. Részletes felvilágositás és vásárigazolványok a vásár tb. képviselőinél és az utazási irodákban kaphatók.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40
kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szekrények, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalos mester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készit: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB CIPŐÜZLETE
KING-CIPŐÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fiókü-letében
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI“-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA“ füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.
mészáros és hentes

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Könyv, papir, irószer
ÁDÁM-nál II. Csalogány ucca 42 II. Margit körut 62

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULATÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tüzelőanyag

SCHNÉBLI JENŐ tüzifa és széntelepe nagyban és kicsinyben
I., Kékgolyó-u. 18. T.: 150—829.
Siesta-szanatóriummal szemben

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveg, porcellán

KÉPKERETEZÉS ÜVEGEZÉS
ELBERTNÉL, III, BÉCSI-UT 57 sz.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ ból
XI., Horthy Miklós ut II—13 Telefon: 268-205

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vilmos császár-ut 63.
Telefon: 122–918.
Mintalap ingyen

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméterszoronként.

Március idusán

Legendás idő idézzünk-e téged,
Szép Március kellesz-e még nékünk?
Hitet adhat-é, ád-é reménységet,
Ha visszahivjuk, a mi tovatünt?!
Clio, hitele van-é irásodnak,
Csaló vagy-é, mint istentársaid?
Álom betüid, ha felsorakoznak...
Emelkedik-é lelkünkben a hit?!

Az én fajomnak csalódás az élte,
Küzdése meddő, elbotlik a láb,
Ezer éven át mindig csak remélte,
Hogy felfelé száll s nem süllyed alább.
Sokszor repült is ragyogó sugárral
A dicsőségnek Illés szekerén,
Aztán lehullott, keveredve sárral,
Köddé vált minden: Dicsőség, remény.

Dicsőségének egyik stációja
A negyvennyolcas márciusi nap,
Fennen röpült a büszke lobogója
Tavaszi szellő a mint belekap.
Talpra magyarját szavalja a költő,
Kinő a földből győzhetlen sereg....
Oh! ebből élünk, mig egy emberöltő
A sors kerekén lassan lepereg.

A Márciusnak van-e még varázsa,
Megérti-é a mai nemzedék?
Vagy végső üszköt lobbant a parázs s a
Hunyó dicsőség örökre elég?!
Oh! Most a lelkek másfelé lobognak,
Hamis jelszókat üz tavaszi szél,
Petőfi, rajtad tán' csak mosolyognak
S találgatják, a mit lelked beszél...

Nem, nem szabad e süllyedésbe hinnem,
Mulj el rólam, te rút lidércnyomás, —
Eljő a népem kivezetni innen
Egy istenadta, uj feltámadás.
Meghozza ezt a márciusi szellő,
Negyvennyolc lelke hozzánk visszatér,
Szabadság fája, virágba szökellő
Jutalmunk lész a szenvedésekér'.

GEGUS DÁNIEL.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Viola főtanácsos előadása az Ujlaki Hegyvidéki Egyesületeben. Dr. *Viola* Rezső székesfővárosi műszaki főtanácsos, az útépítési osztály vezetője március 31-én, csütörtökön este 8 órakor az Ujlaki Kultúrház (III., Ürömi utca 60-62.) dísztermében *„Budapest úthálózata, különös tekintettel a városfejlesztési célokra"* cimen előadást rendez. Vendégeket szivesen látnak, belépődij nincs. Az előadást társasvacsora követi.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Káplány Géza előadása „Az ipari dokumentációról. A Magyar Racionalizálási Bizottság március 31-én, csütörtökön este fél 7 órakor a Magyar Mérnök és Építész Egylet üléstermében (Budapest, IV., Reáltanoda u. 13.) előadóülést tart, amelynek tárgya *Káplány* Géza, a M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló *Intézet főkönyvtárosának* előadása: *„Az ipari dokumentációról"*. Beszámoló a mult év augusztus havában Párisban tartott nemzetközi dokumentációs kongresszusról. („Congrès Mondial de la Documentation Universelle.")

Megnyilt Budán *Krisztina-tér 9.* az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Ősz előtt nem indulhat meg a XII. kerületi elöljárósági székház épitése

Csak jövő évben kezdheti meg önnálló müködését az uj budai kerület

A főváros úgy tervezte, hogy a XII. kerületi elöljáróság székházát, amelynek helyéül a főváros a Böszörményi út és Fery utca sarkán levő városi telektömböt jelölte ki, még az idén tető alá hozzák és ősszel már át is adják rendeltetésének. Ezért kellett az elöljáróság működésének megindítását lehetővé tevő szervezési munkálatokat is haladéktalanul megindítani. A fontos feladat elvégzésére *Cebe* Jenő dr. főjegyző kapott megbízást, aki ezzel az új kerület praesumptiv elöljárója lett.

A megbízás örömet és megnyugvást keltett a kerület lakossága körében, mert *Cebe* Jenő nemcsak kitűnő szervező erő és nagyképzettségű tisztviselő, hanem megértő, szociális érzésű férfiu is, akiről köztudomású, hogy a közönség érdekeivel is a legnagyobb odaadással törődik.

Váratlanul közbejött körülmények azonban megakasztották *Cebe* Jenőt nagy lendülettel megindult szervező munkájában. A II-ik kerület vezetésében beállott személyi változás folytán, mint ismeretes dr. *Farkas* Lajos I. kerületi elöljárót bizta meg a polgármester a II. kerület vezetésével, míg az I. kerület élére dr. *Cebe* Jenö került. Gondoskodni kellett olyan férfiúról, aki most már a XII. kerületben a *Cebe* Jenő által megkezdett munkát ugyanazzal a tudással, hozzáértéssel és lelkesedésel folytassa. *A polgármester választása Keresztes Miklós főjegyzőre esett,* aki egyelőre az I. kerületben kapott beosztást, mint az elöljáró állandó helyettese. Ez a beosztás azért vált szükségessé, mert az I. kerületből kihasított új kerület szervezési munkálatai szoros, összefüggésben vannak még az anyakerület ügyeivel.

— Ez a személyi változás — mondotta *Keresztes* Miklós a *Budai Napló* munkatársának — természetesen befolyásolja a szervező munkát, amelynek befejezése kitolódott és ezzel *későbbi időpontra esik az elöljáróság működésének megkezdése is.* Hozzájárul még ehhez az is, hogy a székház építésénél, az időközben elkészült részletes terv szerint, amely *Henny* Ferenc építészmérnök kitűnő munkája, 92.000 pengő költségtöbblet merült fel.

— Figyelmen kivül hagyták az elöljárósági épület berendezését és így az erre szükséges 42.000 pengőt nem vették fel a költségvetésbe, az időközi anyagdrágulás miatt az építkezés is mintegy 50.000 pengővel kerül többe. Ezt a 92.000 pengős túlkiadást minden valószinűség szerint az OTI-től felveendő négymilliós kölcsönből fogják fedezni, amihez azonban közgyülési határozat kell. *Az erre vonatkozó előterjesztés már csak az áprilisi közgyűlés elé kerülhet és ha elfogadják, májusban kerül a belügyminiszter elé, akinek jóváhagyása a legjobb esetben júniusban érkezik vissza a fővároshoz.*

Csak ezután lehet kitűzni az építkezésre a nyilvános árlejtést. *Ha minden jól megy, ősszel meg lehet kezdeni az építkezést,* s akkor jövő év tavaszán már talán be is tudunk költözködni az új elöljáróság székházába, amely négyemeletes lesz, egyszerűen, de mégis izléssel kiképzett homlokzattal és belül mindazzal a praktikus kényelmességgel, amelyet a modern közszolgálat és a közönség fokozott igénye egyaránt megkövetel.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbítva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367–370.

Értekezlet a III. ker. elöljáróságon József Ferenc kir. herceg üdvözlése tárgyában

A *Budai Napló* megirta, hogy Óbudán *Hanthy-Haidekker* János ker. elöljáró és *Galánthay-Glock* Tivadar ny. tábornok, az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* elnöke kezdeményezésére akció indult meg, hogy a kerület összes társadalmi egyesületeinek bevonásával küldöttségileg üdvözöljék *József* Ferenc kir. herceget, mint új lakóját és háztulajdonosát Óbudának.

A küldöttség összeállitása és az üdvözlés módjának megbeszélése céljából 29-én este 7 órakor értekezlet volt a III. ker. elöljáróság üléstermében. Megjelentek: *Hanthy-Haidekker* János elöljáró, *Galánthay-Glock* Tivadar tábornok, *Martin* Gyula igazgató, az Óbudai Stadion és Városrendezési Bizottság elnöke, *Thurváry-Thour* Zdenkó tábornok, a Légoltalmi Liga III. ker. szervezetének elnöke, *Orova* Zsigmond dr. és *Vörösvári* Miklós dr. törvényhatósági bizottsági tagok, — *Bárdos* György dr. a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének elnöke, *Szervey* György, az Óbudai Hegyvidéki Szövetség üv. elnöke, *Kézdi Kovács* László és *Zsolnay* Frigyes, a Romaifürdő Telep Egyesület elnöke és igazgatója, azonkívül *Zboray* Sándor dr. a Honsz. III. ker. szervezete, *Sasváry* István a III. ker. Frontharcosok, *Balkó* Imre a III. ker. Törekvés Dalkör, *Kuncze* Géza, a III. ker. szöllősgazdák és az Ote, *Thein* Dániel a III. ker. Keresztény Iparosok Köre, *Brunner* Lajos a szociáldemokraták, *Ujváry* Gézáné és *Bacsir* Józsefné a III. ker. Evangélikus Nőegylet, *Maczek* Józsefné és *özv. Gedeon* Árpádné a III. ker. Református Nőegylet képviseletében. Ott voltak még az Óbudai Hegyvidéki Szövetség részéről *Boldogh* Lajos, *Borbiró* János és *Laubál* Károly dr. is. *Szilágyi* Károly, a Hollós Mátyás Társaság főtitkára levélben jelentette be a budai irók, művészek és tudósok csatlakozását a mozgalomhoz, bár a társaság nem szorosan vett óbudai egyesület.

Az értekezlet egyhangúlag *Hanthy-Haidekker* János elöljárót, a kerület vezetőjét, jelölte ki a szónoki tisztségre és úgy döntött, hogy a küldöttségben résztvevők számát és az üdvözlés időpontját a kir. fenség kamarai elöljáróságával egyetértésben állapitják meg. Thurváry-Thour Zdenkó tábornok inditványát is elfogadta az értekezlet, hogy a Légoltalmi Liga javára májusban művészestet rendeznek az összes óbudai társadalmi egyesületek bevonásával és annak fővédnökéül az üdvözlő küldöttség felkéri a kir. fenségeket.

József Ferenc kir. herceg üdvözlése nemcsak a kerület új lakójának és háztulajdonosának szól, hanem szól annak a nagyon népszerű hercegi családnak, amely mindenben összeforrott a magyarsággal, amely minden szép és nemes ügyben a legnagyobb örömmel és a legdicséretreméltóbb agilitással vesz részt. A kir. herceg tekintélyétől és közreműködésétől Óbuda jobb jövőjét várják.

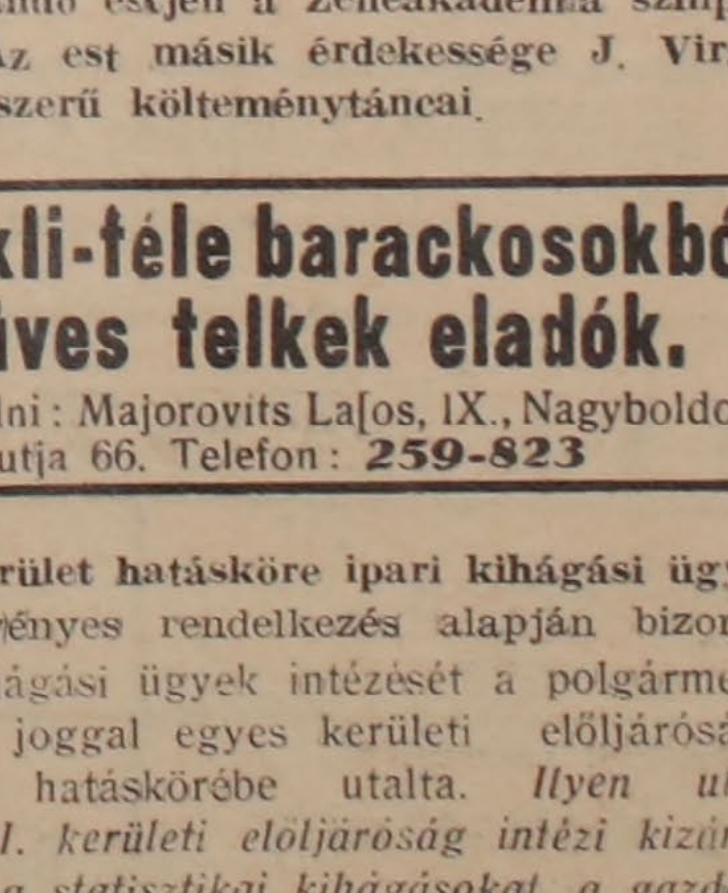

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon: **162-765.**

Rendkivüli az érdeklődés Lendl Adolf dr. borgazdaestje iránt

Lendl Adolf dr, a kiváló tudós, a budapesti állatkert ujjászervezője és ny. igazgatója, a *Budai Polgári Kör* helyiségében a *Pénteki Borgazdatársaság* keretében április 1-én este 8 órakor tartja meg borgazdaestjét, amelyen a *Balaton madárvilágáról* vetitett képekkel szabadelőadást is tart.

Az illusztris borgazda estje iránt nagy az érdeklődés. Megjelenésüket kilátásba helyezték többek között: *Fabinyi* Tihamér dr. m. kir. titkos tanácsos, v. pénzügyminiszter, *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármester, felsőházi tag, *Kozma* Jenő dr., *Petracsek* Lajos dr. országgyűlési képviselő, *Heyduck* Ödön dr a Pesti Hirlap igazgatója, *Lugmayer* József dr. ügyvéd, *Szlávik* Ferenc dr. orvos, kormányfőtanácsos, *Zilahi-Kiss* Jenő dr. ny. alpolgármester, *Fináczy* Béla dr. ny. min. tanácsos, *Pávai Vajna* Ferenc dr. főgeológus, *Rózsás* Pál műszaki főtanácsos, *Huszka* János dr. min. o.-tanácsos, vitéz *Bárczy* Boldizsár dr., *Major* Árpád dr., *Móczár* Elemér dr., *Oláh* István dr., *Pénzes* Mihály dr., és *Zboray* Gyula dr. ügyvédek, továbbá mint vendégek *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, főv. törv. hat. biz. tag, *Hubert* Vilmos, *Nagyőszi* Ferenc, számv. főtanácsos, *Péter* Miklós tanácsjegyző, a II. ker. Iparoskör küldöttsége és sokan mások. A borgazda vendégeket szivesen lát.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/C. T: 167-372

Légoltalmi előadás a Szentimrevárosi Társaskörben. A Szentimrevárosi Társaskör és Kultúregyesület *az Országos Frontharcos Szövetség* szentimrevárosi főcsoportjával együttesen március 31-én, csütörtökön este háromnegyed 7 órai kezdettel a kör helyiségében előadóestét rendez. Előadást tart: *„Légoltalom"* cimmel *Nemestóthy-Szabó* Béla ny. tábornok, a Légoltalmi Liga XI. csoport elnöke. Teriték ara: 1.50 P.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

J. VIRAÁG ILUS, az ismert mozdulatművésznő (J. Viraág Béla leánya) érdekes kultikus stílus-tanulmányokat mutat be április 1-én este 8 órakor tartandó estjén a Zeneakadémia szinpadtermében. Az est másik érdekessége J. Viraág Ilus lehelletszerű költeménytáncai.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, IX., Nagyboldogasszony utja 66. Telefon: **259-823**

A II. kerület hatásköre ipari kihágási ügyekben. Törvényes rendelkezés alapján bizonyos ipari és kihágási ügyek intézését a polgármester kizárólagos joggal egyes kerületi elöljáróságok illetékeségi hatáskörébe utalta. *Ilyen utaiás alapján a II. kerületi elöljáróság intézi kizárólagos joggal a statisztikai kihágásokat, a gazda és gazdasági cseléd* közötti jogviszonyból származó közigazgatási és kihágási ügyekben való bíráskodást, továbbá az *Országos Mezőgazdasági Biztositó Intézet* helyi bizottsági és hatósági teendőinek ellátását.

Weisz Margit klasszikus ciklusa. Március 24-én fejezte be *Weisz* Margit, a kitűnő zongoraművésznő idei három estére terjedő klasszikus ciklusát, mely *Mozart* és *Beethoven* műveinek gazdag sorozatát tűzte műsorra. A befejező est gazdag műsorán *Beethoven* celló szonátáján kivül az Es-dur szonátát, a g-moll fantáziát és a Rondo a capricciot, *Mozarttól* pedig a d-moll fantáziát, a D-dur rondot és az F-dur szonátát játszotta. Elmélyülő, nemes művészetével, gazdag fantáziájával, csiszolt technikájával remekül tolmácsolta a halhatatlan zeneköltők remekműveit. *Hütter* Pál társaságában a gyönyörü A-dur zongora gordonka szonáta mély tartalma és eszményi szépsége jutott teljes kifejezésre. A zeneakadémia nagytermét megtöltő közönség a ciklus befejezése alkalmából különös melegséggel ünnepelte *Weisz* Margitot, valamint kitünö partnerét *Hütter* Pált, akinek páratlanul meleg, szivhez szóló gordonkajátéka, átszellemült előadása stilusosan alkalmazkodott *Weisz Margithoz* és pompás összjátékot eredményezett. A ráadások sorozata fejezte be az estét.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
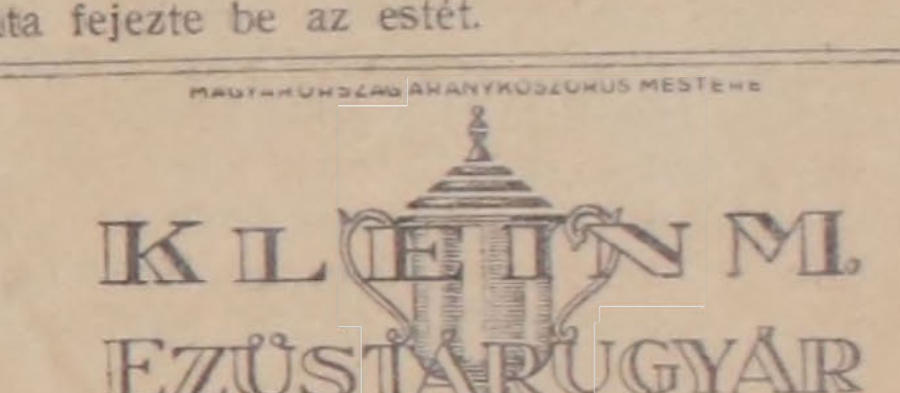

Budapest.
VII. Sip-u. 20.

Függőterrasz épül a Majestic-hotelban. A legcsodálatosabb kilátás nyilik a Svábhegyről a fővárosra, aminőnek nemigen találjuk párját Európában. Ennek a csodás kilátásnak maradéktalan élvezetét teszi lehetővé a világvárosi Majestic Hotel most készülő beton-függőterrassza. A világviszonylatban is előkelő helyet foglaló *Majestic-Hotelek* kultúrát, kényelmet nyujtanak minden vonatkozásban polgári árakon.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz.

BUDAIAK BUDÁN
VESZNEK
SORSJEGYET!
PIBLINGER, II., Csalogány-utca 50, félemelet 1.

Tizenhároméves hegedüművész. A Gárdonyi Diákirodalmi társaság ünnepi előadásán nagy feltünést keltett *Tolmácsi* László teljesen kiforrott művészi hegedűjátékával. A kis Tolmácsi *mindössze tizenhároméves és* fia az Otthon irók és hírlapirók köre népszerű *Janijának.* Zenei tehetségét *Rudas* Dezső, a Fodor zeneiskola tanára fedezte fel és öt év alatt csodálatos haladást ért el. A legnehezebb hegedűversenyeket játszi könnyedséggel adja elő tökéletes technikával. Az ünnepi közönség alig tudott betelni játékával és lelkesen ünnepelte a kis csodahegedüst.

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGÁR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körtér 4.

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fűtőanyag megtakarítás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készítés és szerelés **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Társasházszövetkezetek és a rendkívüli vagyonadó

Társasházszövetkezeti tagjaink közül nap-nap után fordulnak egyesületünkhöz azzal a kérdéssel: fogja-e sujtani a társasházszövetkezeteket a tervbevett rendkívüli vagyonadó, miután a társasház, mint szövetkezeti alakulat a társulati adónak is alanya?

Az érdeklődőket, valamint a többi társasházszövetkezeteket is ezúton értesítjük arról, hogy egyesületünk, mint az öröklakástulajdonosok érdekképviseleti szerve, állandóan figyelemmel kíséri a megjelenő és egyesületünk tagjait érintő adó- és illetékügyi javaslatokat és azokra az észrevételeket illetékes helyen meg is teszi.

Kétségtelen, hogy ha a tervezett rendkívüli vagyonadót, még ha mérsékelt kulcs alapján is, fizetni kellene a társasházszövetkezeteknek, úgy az teljes anyagi romlásukat idézné elő. De a legnagyobb igazságtalanság lenne is, ha azt a társasházszövetkezeti formában lévő öröklakástulajdonosoknak fizetni kellene, míg a másik két formában alakult társasházak tagjai, tekintve, hogy az egyes öröklakások értékei az 50.000 pengő értékhatár alatt vannak, mentesülnének ennek megfizetése alól.

Minthogy az 1937. és 1938. évi vagyon és jövedelemadókivetési pénzügyminisztériumi rendeletekben sikerült mindkét öröklakás-kategóriára nézve a vagyonadóalap szorzószámát egységesen megállapitani, kizárt dolognak tartjuk, hogy az illetékes köröknél teljesen jogos álláspontunkat — a szövetkezeti társasházaknak, mint jogi személyeknek — rendkívüli vagyonadó fizetése alól való mentesitését elfogadtatni sikerül.

A napokban megjelenő törvényjavaslat ismerete után egyesületünk rendkívüli választmányi ülésen foglalkozik ezzel a kérdéssel és minden lehetőt elkövet, hogy a szövetkezeti formával járó, amúgyis több terhet viselő öröklakástulajdonos kategóriát ez alól az újabb teher alól mentesitse.

VILÁGITÓ HÁZSZÁM-TÁBLÁK, VILLANY SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

Iszter képesitett **szücs** és **ernyő** készitő I., Krisztina kőrút 34. sz.

Uj megállóhely-jelzésekkel kisérletezik a Beszkárt Budán

A villamosutas, főleg a vidéki és külföldi, de a ritkábban utazó bennszülött budapesti is csak a legnagyobb nehézséggel, hosszadalmas keresés után találja meg a villamosmegállót a főváros legtöbb útvonalán. Az évtizedek óta használatos jelzőoszlopok hamar rozsdásodnak, festésük lekopik, beleolvadnak a környezetbe, különösen ott, ahol a gyalogjáró szélén, fák közé rejtve, hirdetőoszlop, vagy Ibusz-pavillon tövében kénytelenek meghúzódni.

Mindeddig senkisem gondolt arra, hogy a közönség könnyebb tájékozódását újfajta, feltűnő és messziről látható jelzésekkel kellene elősegiteni. Annál kellemesebb meglepetést okoznak azok a kisérletek, amelyeket most végez a Beszkárt a Margit-rakparton, ahol *többfajta, egészen újszerű megállóhelyjelzőket szereltek fel*, hogy majd a gyakorlat mutassa meg, melyik felel meg legjobban az igényeknek.

Az egyik megoldás megtartja a gyalogjáró szélén elhelyezett oszlopot, de tetején az eddiginél jóval feltűnőbb táblát helyez el, rajta hatalmas *M*-betűvel. Sokkal szerencsésebb a másik megoldás, amelynél az *M*-betűs tábla a vezetéktartó sodronyon függ, az úttest felett és igy messziről könnyen látható. *Mindkét megoldásnál, a tábla és a felrás szine szerint, több variációval kisérleteznek.* Véleményünk szerint feltétlenül a vezetéktartó sodronyon, az úttest felett kifüggesztett tábla a megfelelő, azonban helyesebb volna belü helyett villamoskocsit festeni rá, esetleg „STOP" felirással, ami nemzetközi kifejezés. *Fontos, hogy a kisérletek ne tartsanak hosszú hónapokig és már az Eucharisztikus Kongresszus várható hatalmas idegenforgalmára való tekintettel is, legkésőbb május elejére szereljék fel az uj megállójelző táblákat ott, ahol azokra szükség van.*

A legmegfelelőbb megoldás eldöntésére a Beszkárt megszavaztathatná a leginkább érdekelteket: az utazóközönséget, mégpedig a kalauz által szétosztandó egyszerű szavazólapon, amely egyúttal magyarázattal is szolgálna a készülő reformról. Mert bizony igy senkisem tudja, mit jelntenek az uj táblák.

Mindenesetre örülünk, hogy egyszer meg kell dicsérni a Beszkárt-ot. Akárkinek az ötlete, gratulálunk hozzá. Ugylátszik, olyasmit is ki lehet gondolni, ami megelégedést szül.

—ő

Jótékonysági hangverseny a Gellért-szállóban. Április 6-án d. u. fél 6-kor nagyszabású jótékonysági hangverseny lesz a Gellért szálló zenetermében *Anna* kir. hercegnő védnöksége mellett. A tartalmas és magas szinvonalu műsorban szerepel *Rév* Zsuzsa is, aki saját költeményeiből ad elő.

Modern divatáruház a Szentimervárosban. Törekvő fiatal kereskedő divatüzlete nyilt meg a rohamosan fejlődő Lágymányos gócpontjában, a Horthy Miklós-körtér és Fehérvári-út sarkán. Ennek a vidéknek már régen szüksége volt olyan divatüzletre, ahol mindent megkapni, mint bárhol Pesten és az árak mégis nemcsak versenyeznek a pesti árakkal, hanem jóval alacsonyabbak azoknál. A Fehérvári út 7. alatti **Blatt-divatáruházban,** — hogy csak pár példát mondjunk, — egy teljesen komplett jóminőségü puplinette ing 2.98 pengőbe, egy csekély hibás Bemberg selyemharisnya, (amelynek eredeti ára 3.20) 1.28 pengőbe kerül. Ma a fillérek is számitanak és igy az uj divatáruház olcsó áraival rövidesen népszerü lesz.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári út 15/17 Tel. 269 056 **Betoncső**

Ügyeletes budai gyógyszertárak

április 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal-tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi-út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti-út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi-út 132.
Magyarország Védasszonya, Alkotás-u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend-u. 7.

II. kerület:
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő-u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos-u. 117.
Szent Endre, Szentendrei-út 23.
Krisztus Király, Vörösvári-út 150.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós-út 19.
Szeretet, Horthy Miklós-út 148/a.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

A Városmajor tavasszal

Elismeréssel állapitjuk meg, hogy a közönségnek lapunkban is többször hangoztatott panasza meghallgatásra talált. A Városmajor kellős közepén álltak a szemétgyüjtő ládák, melyek az egész környék rothadó hulladékait kebelezték be és a friss levegőre vágyó sétáló közönséget kellemetlen illatukkal elárasztották.

A napokban ezek a ládák elkerültek a Városmajor közepéből, a forgalmas Szamos-utcából. Valamivel odább, két deszkafal közé helyezték őket, hogy az észak felől állandóan áramló levegőt ezek a falak felfogják.

Kétségteln jóakaratú intézkedés ez és elismeréssel kell róla szólni. De a *teljes megoldás mégis az lenne, ha ez a szemétgyüjtő-telep egészen kikerülne a Városmajorból és ennek a szép parknak a levegője csak üdülést nyujtana a rothadó anyagok miazmái nélkül.*

H. J.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK
II. Fő-utca 1. Tel: 152-508
II. Margit-körút 67. Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1. Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
II. Fő-utca 9. Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Krisztina-körút 133. Tel: 150-904
II. Fő-utca 2. Tel: 153-542
II. Margit-körút 4. Tel: 156-292
III. Fő-tér 2. Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1. Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK
I. Dísz-tér 16. Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2. Tel: 153-656
II. Margit-körút 91. Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
XI. Horthy Miklós-út 35. Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b. Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK
II. Margit-körút 3. Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Alkotás-utca 13. Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4. Tel: 151-288
II. Fő-utca 28. Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21. Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.
I. Krisztina-körút 141. Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III. Lajos-utca 148. Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET
I. Alagút-utca 3. Tel: 153-619
II. Fő-utca 10. Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9. Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
I. Alkotás-utca 29. Tel: 166-014
II. Fő-utca 4. Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47. Tel: 161-072
II. Széna-tér 7. Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3. Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11. Tel: 269-000

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Április 2, 5, 9, 12, 21 és 28 napjain
D.u. 1/23 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60 Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Közgazdaság

A Hungária Mütrágya Rt. mérlege

A *Hungária Mütrágya, Kénsav és Vegyi Ipar részvénytársaság* igazgatósága f. hó 22-én megtartott ülésén megállapitotta az 1937. üzletévre szóló mérleget, mely az előző évi nyereségáthozat figyelmen kivül hagyásával és az értékcsökkenési alap megfelelő dotálása után 868.909.95 pengő üzleti nyereséggel zárul.

Az igazgatóság az április 2-ára egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1937. évre részvényenként 2 pengő osztalék fizettessék.

A fenti üzleti nyereségen felül ebben a mérlegben nyer elszámolást és külön kimutattatik azon árfolyamkülönbözetből eredő könyvszerü nyereség, amely a külföldi adóságok részbeni rendezéséből ered.

Az igazgatóság javasolni fogja a közgyülésnek, hogy a 553.726. 32 pengőt kitevő rendkivüli nyereség egy, a régi nyugdijasok nyugdijának biztositását célzó „nyugdijalap" létesitésére fordittassék.

*

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatósága március 17-én tartotta meg mérlegmegállapitó ülését. Az 1937. évi üzleteredményből az intézet 48.538.48 P-t leirásokra, fordit és ezután, mint tiszta nyereség 70.511.36 P mutatkozik. Az igazgatóság a f. évi március 29-ére összehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy a tiszta nyereség a tartalékok alapszabályszerü dotálása mellett uj számlára vitessék elő.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós III, Lajos u. 64. T.: 162-772.

FAISKOLA! Mindennemü facsemete és gyümölcsfa szükségletét csak a régi, kipróbált és neves **Schrikker Sándor** faiskolájában szerezze be és nem fog csalódni. Bátran ajánlható!
Alsótekeres puszta, posta: Lepsény, Veszprém megye
Lerakat: **Paloznak.**
Arjegyzéket, értesitéseket közvetlenül küld a faiskola.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Karácsonyi Margit énekel

BUDAPESTEN ELŐSZÖR
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
FRANCI GRÖTZ PÉCSI JÓDLER-MŰVÉSZŐ

Az ÖREG DIÓFÁBAN
ismét a régi jó idők hangulata

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel
a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: **Dr. Kellner László.**

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig **Mintaházasság** Hiradó. — Előadások: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10. Vasárnap: fél 2-től.	Csütörtöktől vasárnapig **Kalóz kisasszony** Gaál Franciskával. Hétfőtől szerdáig **Asszony a lejtőn** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől vasárnapig **Noszty fiu esete Tóth Marival** Fősz.: Jávor Pál, Szörényi Éva Hétfőtől szerdáig **Becsületszóra**	Csütörtöktől szerdáig **Noszty fiu esete Tóth Marival** Fősz.: Jávor Pál, Szörényi Éva	Csütörtöktől szerdáig **Egy leány elindul** Fősz.: Páger Antal, Mezey Mária

36. évfolyam Budapest, 1938. április 7. 14. szám.

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A Kormányzó szózata egy budai kávéházban

Egy budai kávéházban hallgattuk végig a Kormányzó rádiószózatát. Zsúfolva volt a helyiség és amikor megszólalt a rádió jelzése, a nyitott ablakok előtt is száz meg száz ember állt néma csendben, hogy meghallgassa, mit üzen a magyar nemzetnek és a nagyvilágnak a magyar szuverén független állam élő megtestesitője, nagybányai Horthy Miklós.

Halálos csendben hallgatta végig a tömeg a Kormányzó szavait. És amikor felcsendült a Himnusz, kipirult arccal ugrott fel mindenki és a rádióval együtt énekelte el a nemzeti imádságot. A szemekből kicsordultak a könnyek: sírt mindenki, a vendégek, az utca népe, a kávés, a pincérek, sőt a cigányok is, akiknek abba kellett hagyniok a muzsikát arra a félórára, amíg a Kormányzó beszélt. Az öröm, a boldogság, a felszabadulás könnyei csillogtak a szemekben.

Olvastunk elsőrendű véleményeket a lapokban a Kormányzó beszédéről. Elragadtatott hangú, hálás közleményeket a magyar lapokban, dicsérő, meleghangú közleményeket a külföldiekben. De hogy igazában mit jelentett Horthy kormányzó beszéde Buda dolgozó népének, ennek a városépitő, közel ezer év óta csendben dolgozó, szorgalmas, hűséges és legmegbizhatóbb polgárságnak, ezt a néman lepergő könnyek mondták meg. Horthy Miklós katona: hős, akinek nevét legenda övezi, államfő, aki kiemelte nemzetét a tertőből: mégis legnagyobb dicsősége az a fényes könnycsepp, amelyet a boldogság, a hódolat, szeretet és tisztelet elragadtatása váltott ki száz meg százezer szempárból ezen a vasárnapon.

Azt kivánjuk, Magyarország Kormányzójának: legyen olyan boldog az élete, amilyen boldog volt vasárnap délután a budai kávéház népe.

A budai szinház — nem aktuális

A főváros úgy találja, hogy egyelőre nem aktuális a budai állandó színház kérdése. Azt jelenti ez, hogy félretesznek minden színházépitési tervet meg szándékot. A színház ráér, Buda is ráér: majd később, egyszer, valamikor, talán ... jobb időkben! ...

A Horváth-kertben már behintették fűmaggal a Színkör helyét, elültették a fákat azon a darabon, ahol a színpad, az öltözők és páholyok álltak és mire természet díszbe öltözik, megindul az élet a romok felett: "Fű, fa, virág, madárdal és sétaút egybeolvad a környezettel, mintha sohasem lett volna ott az a zöldrefestett deszkaépület, amely a magyar színházi kultúra jelenvalóságát hirdette Budán.

Térjünk ezzel napirendre a kérdés felett? Mi is azt valljuk-e, hogy a színházépités nem aktuális? Belenyugodjunk-e abba, hogy Budának nem kell külön színház, legfeljebb Óbudának? Hogy a mai nehéz időkben vannak komolyabb és elsőbbrendű kérdések, mint az, hogy van-e színháza Budának, vagy sem?

Nem. Mi nem látjuk ilyen egyszerűnek a kérdést. Budának szive ügye a színház, amely igenis aktuális most és aktuális marad mindig. Más években ilyenkor tavasszal már éledni kezdett a Színkör tája, szellőztették, tatarozták az épületet és a Krisztinaváros élénk izgalommal várta, mikor gyullad ki a rivalda fénye, mikor szólal meg a gong, az első előadás kezdetét hirdetve.

A főváros határozatával nem lankad el a mozgalom ereje, amely színházat akar Budának. Ez a mozgalom Buda talajából nőtt ki, abból a talajból, amely fölött még ott lebeg Kelemen László és társainak emléke. Ez az emlék kötelez, de kötelez Buda magyar kultúrája, lakosságának nagy műveltsége, az az igénye, hogy külön budai színházi kultúrával gazdagitsa a magyar művelődést.

Óbuda és a főváros úthálózata

Az útépités a városfejlesztés szolgálatában — Viola Rezső műszaki főtanácsos előadása

Az *Ujlaki Hegyvidék Egyesület* Ürömi utcai kulturházában rendkivül érdekes előadást tartott *Viola* Rezső műszaki főanácsos a főváros és ennek keretén belül különösen *Óbuda úthálózati programjáról.*

A zsufolásig megtelt nagyteremben *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági tag üdvözölte *Viola* Rezsőt. Aggódott — úgymond — hogy a mai nehéz helyzetben, amikor egy új Európa van kialakulóban, megcsappanó érdeklődés fog megnyilvánulni a fővárosi problémák iránt. Végigtekintve a sűrű széksorokon, amelyeken Óbuda lakósságának szine-java foglal helyet, társadalmi és felekezeti különbség nélkül, örömmel állapitja meg, hogy csalódott. Ebben nemcsak az óbudaiak fokozott érdeklődése nyilvánul meg az őket közelről érintő problémák, különösen a főváros legszebb és legfejlődőképesebb része, az ujlaki hegyvidék jövendő sorsa, hanem a szeretet és hála érzete is *Viola* Rezső iránt, aki teljes odaadással szentelt munkásságát e problémák sürgős megoldásának. Ebben a tudatban üdvözli *Viola* Rezsőt és kéri meg előadása megtartására.

A meleg üdvözlésre és keresetlen szavakra megilletődött hangon válaszolt *Viola* Rezső.

Személyeskedéssel kell kezdenie előadását — mondotta az éljenzés és taps lecsillapultával. — Ő csak egyszerű munkása a fővárosnak, amelynek hozzáértő vezetőit illeti az elismerés mindazért, ami a főváros jövő fejlődése érdekében történik. „Mi csak egy kifogástalanul működő gépi szervezet csavarjai, láncai vagyunk". Ennek előrebocsátásával igyekszik rövid előadásában képet adni a főváros útépitési programjának főbb irányelveiről.

Miért fejlődött vissza Óbuda

Történeti visszapillantást vet Óbudára és kénytelen megállapitani, hogy *ez a jobb sorsra érdemes városrész erősen visszafejlődött.* Valamikor nagy volt és virágzó, *Nagy Lajos* király itt épittette fel várkastélyát, amelyben hangos, vidám udvari élet folyt még *Zsigmond* idejében is, itt állott az első egyetem. Messzeföldön ismerték, bámulták Óbudát, melyben már akkor megvolt a nagy kifejlődés minden lehetősége. De csakhamar bekövetkezett a hanyatlás hosszantartó korszaka, úgy, hogy csak nagyon későn, a tizennyolcadik században éled fel újból haló porából és indul el a lassú fejlődés útján.

Ez a fordulat az egyesités idejében, 1872-ben állott be. A Viziváros rohamos fellendüléhez képest Óbuda fejlődése sokkal lassúbb iramú, ami abban találja magyarázatát, hogy *ez a városrész kiesett a forgalomból, mert nem volt úthálózata.* A Szentendrei út vizes, sáros makadám burkolata hamar tönkrement, rossz volt a Bécsi út és a Vörösvári út burkolata is.

A kivezető főút

1900-ban megjelenik az első autó, az ipar mechanizálása, a gépesitett forgalom, a motorizálás, a háboru alatt és után a nehéz járművek halaszthatatlan szükségessé tették új, rendszeres úthálózati program kidolgozását. A program főbb elgondolásai közül első helyre került: kivezető főútvonalak megteremtése és övforgalmi utak létesitése révén kapcsolatot találni a fontosabb központokkal, mindkettőnél figyelemmel az általános fejlesztési szempontokra, a higiéna követelményeire és a gyári, ipari és lakónegyedek igényeire. Szerves úthálózati program alapján készül el 1931-ben a Szentendrei út és a Vörösvári utca három szakasza is.

A közelmultban indult meg a Margithidtól kezdve a dunaparti útvonalon az óbudai kivezető főút megépitése, amely az Árpád fejedelem utja nevet kapta. Őszintén szólva megérdemelte volna, hogy a főváros legfelső vezetőségéről nevezzék el, aki minden akadályt leküzdött, hogy a szük Zsigmond utcáról, a „császársor"-ról ide terelődjék át a forgalom. A háromkilométeres, hatalmas kivezető főút jelentős haladást jelent az útépités terén és remélhetőleg sikerül ezzel sok régi óbudai panaszt orvosolni.

Munkában van egy másik jelentős útvonal is, amely a régi római útirány követésével, a Flórián teret szeli át és ezzel új, széles ütőérhez juttatja Óbudát. Az *úthálózati program végrehajtásánál általában a főútvonalak létesitése és modernizálása a döntő szempont. A főváros huszonkét főútvonalának felét a közelmultban épitették.* A mintegy 2000 utca körülbelül 90 millió értéket képvisel, ennek csaknem egynegyede, 22 millió pengő, esik a 22 főútvonalra. Az útburkolások tekintetében minden megtörtént Óbuda érdekében. *A régi burkolások 300.000 négyzetmétert tettek ki, az utóbbi években a burkolat már meghaladja a 700.000 négyzetmétert, a többleteredmény tehát több mint százszázalékos.*

Ki kell épiteni a hegyvidék utjait

Kétségtelen azonban, hogy ennek ellenére még mindig hiányosak az utak a hegyvidéken a hegyvidéki települések felé. A közeljövő útépitési programjának erre kell irányulnia. Idegenforgalmi szempontok is követelik a kilátásos utak megépitését. A hegyvidék fekvése gyönyörű, szinte páratlanul álló a maga nemében. A főváros városrendezési ügyosztálya ennek a fontos körülménynek figyelembevételével állapitotta meg és fogadta el a hegyvidék végleges rendezésének főbb irányelveit. Mint már ismeretes, ennek a hegyvidéknek két főforgalmi útja lesz: az egyik a *Remetehegyi út*, amely a Szépvölgyi út folytatásaként az Erdőalja uton és a Virágos nyergen át egészen Hidegkutig halad, a másik főforgalmi út a Bécsi útból kiágazóan tervezett Árpád emlékparkon keresztül, az Árpád emlékmű mellett elhaladva, éri el a Farkastoroki út vonalát. E *két főforgalmi út belső szakaszain husz, külső szakaszain pedig tizenöt méter széles. Összekötő utak és szerpentinek teszik majd lehetővé, hogy a főforgalmi utak a város minden része felől könnyen megközelithetők legyenek.*

A mai útépités kötelező szempontjai egészen mások, mint a régiek. Ma egészen ujszerű, különleges az útépités technikája. Portalan, zajtalan, nagyszilárdságú utakra van szükség, szigorúan betartva a higiénia és modern város rendezés magasabbrendű követelményeit. *A vizes makadám kora végkép lejárt.* Egészséges, mindenben korszerű út- és közlekedési hálózat biztosithatja csak egyedül egy nagyváros életét, fejlődésének zavartalanságát.

Nagy fehér táblázaton bemutatja ezután *Viola* Rezső az útügyi kiadások grafikonját. 1925-ben 5 millió 400.000, 1929-ben 15 millió 300.000, 1933-ban 4 millió nyoleszázezer, 1936-ban 4 millió kétszázezer, 1937-ben 4 millió nyoleszázezer, és 1938-ban 7 millió hatszázezer pengő szerepel a költségvetésben útépités cimén. A kiadások nagysága 1929-ben kulminál, akkor hirtelen leszáll, de *idén már örvendetes emelkedést mutat.* Ezt a beruházási kölcsönök és a főváros lakósságának áldozatkészsége tette lehetővé.

Hosszasabban foglalkozott ezután *Viola* Rezső Óbuda közlekedési programjával és a hallgatóság élénk tetszése mellett hangsúlyozta az autóbuszvonalak fontosságának, kibővitésének és összekötő vonalak létesitésének szükségességét a Pasaréttel, Vizivárossal és különösen a turista vonalak megteremtését. A budai hegyvidéket — fejezte be érdekes fejtegetéseit *Viola* Rezső — fel kell tárni nemcsak a település, hanem az idegenforgalom előmozdítása érdekében is. És erre meg is van minden remény mert úgy *Szendy* Károly polgármester, mint lelkes munkatársai, *Lamotte* Károly alpolgármester és *Király* Kálmán tanácsnok teljes megértéssel és a legjobb indulattal viseltetnek minden indokolt és jogos óbudai kivánsággal szemben.

Hüttl Károly dr. ünneplése

Szünni nem akaró taps és éljenzés fogadta a mélyen szántó lebilincselő előadást, amely után társasvacsora következett. Az első fogás után *Hanthy Haidekker* János kerületi előljáró *Hüttl* Károlyt köszöntötte fel. *Szerencsés az a kerület* — mondta — *amelynek olyan törvényhatósági bizottsági tagja van, mint Hüttl Károly.* Fáradhatatlanul dolgozik Óbuda és különösen a hegyvidék érdekében. Lót-fut, tárgyal és emellett van ideje arra is, hogy mindenkinek bármely időben rendelkezésére álljon. Sokat, nagyon sokat köszönhetünk neki a nagyszerű eredményekért, amiket az Ujlaki Hegyvidék útjainak, közlekedésének megjavitása körül már eddig elért és bizonyára még többet fog elérni a jövőben. De hálás köszönetét kell kifejeznie a III. kerület egész polgársága nevében *Viola* Rezsőnek is, aki nagy tehetségét és munkakészségének teljességét állitotta most Óbuda jövő fejlődésének szolgálatába.

Felkay tanácsnok ünneplése

Bensőséges ünneplésben volt része dr. *Felkay* Ferenc tanügyi tanácsnoknak, ötvenedik születésnapja alkalmából. Elsőnek a közoktatásügyi ügyosztály személyzete tisztelgett. A tisztviselők nevében vitéz *Vécsey* Kálmán főjegyző köszöntötte szeretetteljes szavakkal. Ezután sorra következtek a különböző küldöttségek: a *FANSz* tanügyi szervezete nevében *Erődi* Kálmán c. tankerületi kir. főigazgató, az elemi iskolai tanitóság részéről *Ölveczky* Pál tanulmányi főfelügyelő-igazgató mondott üdvözlő beszédet. A fővárosi főtisztviselőkön kivül jókivánságaikat tolmácsolták még többi között az iskolaorvosok és az iparostanonciskolák küldöttségei is. A *Fővárosi Rovatvezetők Szindikátusának* küldöttsége szintén tisztelgett *Felkay* Ferenc tanácsnok előtt, aki meghatott szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ
R. T.
VI., Vilmos császár ut 63.

Meghivó

A „*Hollós Mátyás Társaság*" irók, művészek és tudósok budai egyesülete, 1938 április 11-én (hétfőn) d. u. fél 7 órakor a Szent Gellért gyógyszálló I. emeleti zenetermében

irodalmi-estét

rendez, melyre Önt és kedves családját meghivjuk.

Budapest, 1938 március hó 28-án.

Hazafias üdvözlettel:
az Elnökség.

1. *Dr. Hennyey Vilmos:* Elnöki megnyitó.
2. *Dr. Hasenfeld Arthur:* A beteg szív védelméről.
3. *Gróf Széchenyi Károly:* Nyaraljunk itthon.
4. *Árpád Margit: Konrád Ottó* dalait énekli, zongorán kisér a szerző.
5. *Dr. Pávai Vajna Ferenc:* A városligeti második kút.
6. *Harsányi Zsolt:* Hogyan készül a történelmi regény.
7. *Dr. Kazatsayné Lázár Jolán:* Szavalat.
8. *Szép Ernő:* Mátyás király mondák.

Belépődij nincs.

Pontos megjelenést kérünk.

Müsor után társasvacsora az ottani Gundel polgári étteremben.

Étkezés étlap szerint.

J. Viraág Ilus táncestje

Április 1-én este 8 órára teljesen megtelt a Zeneakadémia előadóterme azzal az előkelő és magas kulturájú közönséggel, amelyet J. *Viraág* Ilus, a kiváló mozdulat- és táncművésznő vonzott oda.

Hatalmas müsort mutatott be J. *Viraág* Ilus, azzal a bámulatos tökéletességgel és precizitással, melynek nincsen párja nálunk, de külföldön is alig-alig akad. *Neugeboren* Jolán és *Gorlaszky* Eta működtek közre, kisérő *Poich* Sári volt.

Előbb költeményeket interpretált Viraág Ilus, majd kultikus stilustanulmányokat mutatott be rendkivüli hatás mellett. Különösen egyiptomi és kinai ábrázolásának volt frenetikus sikere.

Müsorának második felében ismét költeményeket interpretált, olyan erővel és mégis lepkekönnyedséggel, akkora megelevenitő és érzékitő tehetséggel, hogy minden egyes száma után lelkes óvációkban részesitette a közönség. Számtalanszor tapsolták ki és meg kellett ismételnie az egyes számokat, hogy meghálálhassa a közönség elragadtatásának kifejezését.

BUDAI ÉTTERMEK
és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sebő Miklós énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
KÓSZA MŰ ÉSZ-ZENEKARA

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Gödöllői Vidak Jóska cigányzenekara

2000 óbudai polgár hálairata Hanthy-Haidekker Jánoselöljáróhoz

A Bécsi ut menten épült városi házak új szint és elevenséget adtak az egész környéknek, amely ennek ellenére megmaradt régi ósdiasságában és elhanyagoltságában. A lakótelepnek több mint kétezer lakója megnyugodott abban, hogy a környék rendezésének sorsa összeforrott a végleges városrendezési terv megvalósitásával és azért *csak egy kivánsága volt: addig is hozza rendbe a város a Kálváriára vezető utat, amely különösen ősszel és kora tavasszal, az esőzések idején vált járhatatlanná.*

Tiz év óta harcolt ezért az utért a bérházak lakossága. Néhány évvel ezelőtt sikerült is kirekedni erre a célra a költségvetésben *ötezer pengőt*, a munka azonban csak nem akart megindulni és egy szép napon kitünt, hogy az ötezer pengő elkallódott a költségvetési tételek számtengerében és más célra használták fel. A bérházak lakói erre *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljáróhoz fordultak s megkérték: vegye kezébe az ügyet. *Hanthy-Haidekker*, aki kerülete minden joogs érdekéért sikraszáll, *hamarosan dülöre is vitte a dolgot: a kerület útjavitási célokra rendelkezésére bocsátott összegéből rendbehozatta a Kálváriára vezető utat.*

Amikor az ut teljesen elkészült, a városi bérházak lakói meleghangú hálairatban fejezték ki köszönetünket *Hanthy-Haidekker* Jánosnak. A hálairatot, *amelyet mintegy kétezren irtak alá*, a napokban küldöttség adta át a III. kerület népszerű elöljárójának.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Érdekes terv a Szentimre-fürdő és Tabán rendezésére

Barta Sándor mérnök, aki nemrégen a *Budai Napló* hasábjain ismertette a Délivasutat pótló budai körvasuti elgondolását, most abból az alkalomból, hogy a polgármester a tábáni gyógyszálló megépitésére beérkezett tervek egyikét sem fogadta el kivitelre, a következő elrendezést ajánlja:

I. SZT IMRE GYÓGYFÜRDŐ ÉS SZÁLLODÁK

Két megoldást ajánl. Mindegyik a Gellérthegy kanyarához simul. A Hegyaljai ut a tervezettnél szélesebbre készül a Gellérthegy leásásával. Ha a Gellértszobor talpazatának kiképzése a Délivasut felé ugy fejeződik be, mint Kellenföld felé s itt is csak 3 lépcső marad, a Hegyaljai út 10—12 méterrel 24—26 méterig kiszélesithető, a támfal 12 méterrel beljebb kerül, de előbb-utóbb amugy is lebontandó, mert helyenként kidölt és állandóan vizes. Ezzel összefügg az Erzsébethidfő két kanyarának befelé tolása, ezáltal a hidra való befordulás is lényegesen egyszerűbbé válik s a Gellérthegyi utba való vargabetüs iránytörés megszünik.

Elmarad minden további házbontás s megmaradnak a Döbrentei tér 4—6. sz. házak, a görög templom, a Bethlenudvar és a Döbrentei utca meg a Zita rakpart közti háztömb.

Mindkét megoldásnál az uj gyógyfürdő a régi fürdő helyére kerül. A régi Rácfürdő csak az ujnak udvarában marad meg. Az uj gyógyfürdő a Tabánkert felől 6-, a Hegyaljai út felől 4 emeletü: két főbejárata lesz: az ut és a kert felől. A Döbrentei tér felől a szállodák 3 külön épületben csatlakoznak a tér 4—6. sz. házaihoz s amennyiben a főváros azokat is megszerzi, szállodáknak alakitandók át. A szállodák magas átjárókkal kapcsolódnak a gyógyfürdőhöz.

Felfelé a gyógyfürdőhöz csatlakozik egy emelettel alacsonyabban egy negyedik szálló, azután külön épületekben sorjában a személyzeti szálloda, népszálloda, garage, gépház és esetleg konyha. A két megoldás közt a különbség, hogy az egyiknél a házsor párhuzamos a Hegyaljai uttal, a másik sarkosan megy felfelé. A gyógyfürdő mindkét frontjára 8—15 m széles terrasz kerül, mig a szállodák közvetlenül csatlakoznak a Hegyaljai uthoz. Fölfelé azután az épületek abban az arányban, mint ahogyan az út emelkedik, fokozatosan alacsonyabbak, ugy, hogy a hegytetőtől a kilátás meglesz a házak fölött is. A Tabánkert felől a főbejáró a Döbrentei térről nyilik, körülbelül a mai Hadnagy utcában. Közte és a Közmunkatanács háza között autópark lenne.

II. A TABÁNKERT

A kert vizszintesen készül körülbelül az Attila körut végleges magasságával egyszinten. Körös-körül vezet a Tabánkerti ut. A Gyógyfürdő és szállodák előtt egy cca 50 m széles kertsáv van kihasitva, kizárólag a gyógyulást keresők és bennlakók számára.

Nyugat felől elzárja a kertet a Krisztina körut egyenes folytatása oly magasságban, hogy az ut és a kert nivója között egy többemeletes házsor elférjen. Ezen magas uthoz csatlakozik 2 villasor, köztük van a Gellérthegyi ut és legfelül a Naphegyi út folytatása. Eme 22 m széles körút alatt elférnek többé-kevésbé a kerttel és a gyógyfürdővel összefüggő épületek, szinház, mozi stb. is. A kiviteli elgondolás az, hogy az ut alatti telekrészt az épittető ingyen kapja, evvel szemben a házak feletti utat is kiképezi s az egész 60 év mulva a főváros tuladonába megy át. A Krisztina körut és a Hegyaljai ut csatlakozása alatt elfér egy nagyszabásu télikert.

Észak felől a Palotatér egész szélességében elnyulik a Naphegy utig, közben csak az Attila-, Krisztina körut és Gellérthegyi ut szeli át. Megmarad a Szent János tér is, azonban rajta keresztül folytatódik a Horvátkert a Palota térig. A Horvátkert teljes hosszában beépületlenül marad, sőt a Vérmezőig terjesztendő ki, a Pauler és Attila utcák közti háztömb lebontásával.

Kelet felől a Bethlen udvarral azonos szélességű házsor vezetendő a Palota térről a Tabántemplom főbejáró vonaláig. Hozzásimul a végleges Attila körut. A Várpalota, a Duna és a Döbrentei tér közti telektömb ugy rendeződik, hogy közvetlenül a Várpalotához simulva, kihasitják egy szimmetrikus trapez alakjában a kb. 2500 négyzetméteres „Várkertet", körülötte ugy kiépül a többi, hogy a Tabántemplom szabadon maradjon.

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs „Mezőkert"-nel, XI. Horthy Miklós-ut 4.

Rendkivül gazdag és magas szinvonalu volt a Hollós Mátyás-Társaság elmult esztendeje

A „Hollós Mátyás Társaság" irók, művészek és tudósok budai egyesülete tizenkilencedik rendes évi közgyülését április 16-án, szombaton este 7 órakor tartja a Császárfürdő Holiós Mátyás termében.

A közgyülés napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentések: főtitkári-, kincstárosi-, számvizsgáló-bizottsági jelentések és költségvetés. 3. Megüresedett tisztségek betöltése. 4. Esetleges inditványok. A közgyülésen csupán olyan inditványok tárgyalhatók, amelyek legalább 8 nappal a közgyülés előtt elnökünknél benyujtattak.

Tagtársaink tagdijbefizetési kötelezettségüknek annál is inkább megfeleljenek, mert alapszabályaink 14. §-a értelmében: tagdijhátralékban levő tagok a közgyülésen nem szavazhatnak. A rendes tagok évi 6.—, a pártoló tagok pedig évi 12.— pengő tagdijat kötelesek fizetni.

A közgyülés után ugyanott társasvacsora, étkezés étlap szerint.

Szilágyi Károly dr. titkár emelkedetthangú, költői évi jelentésben számolt be a társaság elmult évről. Bevezetőben néhai J. *Viraág* Béla nemes emlékének áldoz, majd a következőket irja:

„Az elmult egyesületi esztendőben 11 irodalmi és 1 művészestélyt rendeztünk. Ezek az irodalmi esték, négy emlékbeszéden kivül, főleg a trianoni békeparancs revizióját, a fürdő- és idegenforgalom szolgálása, keleti kapcsolataink elmélyitése, a székesfővárosi közigazgatás, társadalmi kérdések, a történelem és szépirodalom tárgyköreit ölelték fel.

Emlékbeszédet tartottak: Aggházy Kamill: Viraág Béláról, *Havas* István: Pekár Gyuláról, dr. *Hennyey* Vilmos és *Szilágyi* Károly különböző alkalmakkor: Viraág Béláról.

A *trianoni béke revizióját*ról, dr. *Lukács* György: A magyar revizió mai helyzetéről, címmel értekezett.

Keleti kapcsolataink ügyében: Hussein Hilmi *Durics:* Magyar kapcsolatok az Iszlámmal, dr. *Keöpe* Viktor: A székelykapu útja Ázsián végig és Magyar szemmel Kinában, *Szilágyi* Károly: Keleti kapcsolataink kiépitéséről, *Zajti* Ferenc: A Tabánban létesitendő ősi magyar emlékműről tartott előadást.

A fürdő- és idegenforgalmi tárgyak köréből, amelyek társaságunk működésének gerincét képezik, a következők értekeztek: *Bánlaky* Géza: Budapest székesfőváros fürdőügyei. Dr. *Nemes* Jenő György: A budapesti ivókúrák, különös tekintettel a budai keserűvizforrásokra. Dr. *Pával Vajna* Ferenc: Hozzászólás Bánlaky Géza előadásához és A termális vizek eredete és gazdasági jelentősége. Dr. *Szentkirályi* Ákos: A repülés közgadasági-, idegenforgalmi és kulturális jelentősége. Dr. *Tausz* Béla: A budapesti források és fürdők gyógyhatásairól. Dr. *Völgyesi* Ferenc: A gyógyfürdők lelki hatása. Gróf *Zichy* Nándor: A magyar idegenforgalom kulturális és gazdasági értékei.

Történelmi vonatkozású előadásaink a következők voltak: Dr. *Hennyey* Vilmos: 1848 március 15-ről. *Holbesz* Aladár: Márciusi prológ. *Istók* László: Uj magyar március. Dr. *Lux* Kálmán: Mátyás király budai palotája. Vitéz dr. *Némethy* Károly: Buda követei. Dr. *Okolicsányi Kuthy* Dezső: Adatok 1848-49-iki szabadságharcunk emigrációjának történetéhez. *Rédey* Rezső: Emlékezés az 1838. évi pest-budai árvizről. Dr. *Széll* Sándor: Székesfővárosunk ősi magyar nevéről. *Torbágyi Novák* József: 1848 március 15 jelentősége.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Legtermékenyebben azonban mégis irodalmi mezőnk virágzott, amennyiben részben költeményekkel, részben ezek szavalásával és koreográfiai előadásával, novellákkal, regényismertetésekkel és birálattal a következők működtek közre: Dr. *Ágner* Lajos: Kinai versek. Dr. *Agyagfalvi Hegyi* István: Versek. Dr. *Andor Reicher* Endre: Az én kertem. *Barthos* Andor: Tökéletes fiu. *Árpád* Margit: Szavalat. Gróf *Berényi Jánosné Török* Irma: többszöri szavalat. Dr. *Bárdosné Weisz* Margit: zongorajáték. S. *Bokor* Malvin: Két palota. *Gegus* Dániel: Versek. *Györffy* Magdolna: szavalat. *Farkas* Imre: Költemények. Dr. *Felkay* Ferencné, kisjókai *Takách* Elza: Napoleon két házassága. *Holbesz* Aladár: Két novella. Dr. *József Ferenc* kir. herceg: Költemények. *Kapcza* Imre: Versek. *Kátay* Valéria: Szavalat. Kornai István: Költemények. K. *Lázár* Jolán: többszöri szavalat. *Ligárt* Béla: Zongoraszám. *Ligárt* Lujza: Szavalat. Dr. *Lippay* Gyula: Humoros novella. Dr. *Borsodiné Novi* Panni: Szavalat. Özv. *Odry* Lehelné gyulai *Gaál* Annunciata: többszöri szavalat. *Petri* Mór: Költemények. Dr. *Székely* Vladimir: Kacagjunk — novella. Dr. *Sziklay* János: Irodalmi visszaemlékezések. *Végh* Aranka: Szavalat. *Viraágh* Ilona: többszöri mozdulatművészeti előadás. Dr. *Wagner* Károly: regénybirálat. *Zágon* István: Humoros csevegés.

Negyvennyolc előadót szólaltattunk meg az elmult egyesületi évben, akik közül 30 tagjaink közül került ki, mig 18 — köztük 11 nő — vendégelőadónk volt. Köszönetünket számukra ez úton is kifejezésre juttatjuk.

Tartottunk tizenegy választmányi ülést, amelyen fontosabb jellegű egyesületi ügyeinket intéztük el. Szokásos hétfői összejöveteleinken pedig az előkészités munkáját láttuk el.

A tagjaink körében történt időközi változásokról szólva, mindenekelőtt fájdalommal emlékezünk meg azokról, akik körünkből örökre eltávoztak: *Barát* Ármin, dr. *Lampérth* Géza, *Ringer* János, és dr. *Vadnay* Tiborról, akiknek emlékét kegyelettel őrizzük. Kiléptek társaságunkból: *Lelkes* Nándor József, dr. *Mihelics* Vid, *Olty* Antal és *Vajda* János. Tagokul felvettük: Agyagfalvi dr. *Hegyi* Istvánt, *Balás* Farkast, *Füredy* Richárdot, *Kordély-Kovách* Bélát, dr. *Koncz* Dezsőt, *Thury* Lajost és dr. *Umlauff* Sigfridet.

Tagjaink száma a közgyülési év végén: 1 védnök, 7 tiszteletbeli-, 101 rendes- 60 pátoló, összesen 169 tag.

Miután dr. *Mihelics* Vid titkárunk lemondott, *Lelkes* Nándor József ellenőrünk pedig elköltözött Budapestről és kilépett, nevezettek tisztségei betöltendők.

A jelentés ezután a legközelebbi feladatokat vázolja, amelyeknek célja a társaság fejlesztése, munkájának hatályosabbá tétele, najd a következőkkel végződik:

— Jelentjük a tisztelt Közgyülésnek, hogy néhai *Viraág* Béla tagtársunk siremlékének befejezése csupán rövid idő kérdése. A siremlék tervét dr. *Lechner* Jenő tagtársunk készitette el, *Füredy* Richárd szobrászművész tagtársunk közreműködésével, mig a hozzávaló kőanyagot *Balás* Farkas tagtársunk bocsájtotta dijtalanul rendelkezésre. Ez a siremlék a mindegyre jobban ritkuló baráti szeretetnek a halálon is tulélő kegyeleti jele és annak ormán igazságos Mátyás királyunk hollója nem csupán azt jelenti, hogy elhunyt barátunk ebben a jelben dolgozott több mint egy emberöltőn keresztül Budáért, hanem egyben jelzi a visszamaradt „Hollósoknak" kőbe vésett azt az akaratát és törekvését is, hogy mi nem lankadó erővel igyekszünk magyar szépséggel diszitett munkát végezni ugyanebben a jelben, elsősorban ugyancsak Budáért, de mégis abban a tudatban, hogy Buda nagyobbá és szebbé tétele egyben záloga a jobb és boldogabb magyar jövendőnek is.

*

A Hollós Mátyás Társaság március 28-án tartotta az évi közgyülést előkészitő választmányi ülését, melyen *Hennyey* Vilmos dr. elnök *Pávai Vajna* Ferenc társelnököt üdvözölte abból az alkalomból, hogy a ligeti második kút fúrásával oly nagyszerű eredményt ért el.

Elhatározta a választmány, hogy üdvözli a társaság fővédnökét abból az alkalomból, hogy a III. kerület polgára lett. Köszönetet mondott az elnök *Lechner* Jenő professzor épitőművésznek, néhai Viraág Béla siremléke tervezőjének, *Füredy* Richárd szobrásznak, aki a siremléket mintázta, *Balás* Farkasnak, aki a kőanyagot adományozta és *Král* Ferencnek, aki azt kifaragta.

Szilágyi Károly főtitkár felolvasta a fent ismertetett évi jelentést, majd *Tausz* Béla dr. inditványozta, tegyen a társaság kezdeményező lépéseket a budapesti II. ker. fürdőegylet megalakitására. Az inditványt elfogadta a választmány. Elfogadták *Kornai* István inditványát is egy hölgybizottság megalakitására.

Beke Mózes pénztáros a pénztári jelentést és a jövő évi költségvetést ismertette, majd kitüzték a közgyülés határnapját és megállapitották annak napirendjét.

RÉGI VILÁG

1848 áprilisa feldúlt, zaklatott idegzetű hónapnak indult. A nagy változás, amelyet az alkotmányos forradalom vivmányai hoztak meg, készületlenül találta a fővárost: a polgárság az átmenet idejére elvesztette lelki biztonságát és — mint azt már a mai nemzedék tapasztalatból ismeri — úrrá lett a rémület, a kapkodás, a bizonytalanság.

Ime, kis ízelítő a *Pesti Divatlap* április 1-i számából, Pest-Buda akkori állapotáról:

„Még mindig a legnagyobb nyugtalanságban és zavaros állapotban élünk — írja a tudósító. — Nincs köztünk tán egy is, kinek dolgai azon rendben mennének, mint március két első hetében. Közintézeteink, egyleteink, nyilvános helyeink, társas köreink — és még házi életünk is — mind kiforgatván régi kerékvágásukból. A roppant változás megrendíté mind köz-, mind magánéletünk viszonyainak minden legkisebb idegét, izmát. A keresetforrás csak egy-két emberre nézve bővült, míg sok fővárosi lakosra, főleg a régi világban úgynevezett honoratiórokra nézve, kisebb nagyobb mértékben bedugult az. . .

. . . A kereskedők, iparosok közt azoknak van most világuk, kik puskát, kardot, nyerget, tarsolyt, puskaport, lőgolyót, magyar ruhát, kerek kalapot, csákót, nemzeti kokárdákat, szalagokat, tollakat s több illy harcias czikkelyeket készítenek, vagy árulnak. A „Londoni Koldusok"-ban előforduló veres hajú professzorral sok ember elmondhatja most, hogy — a forradalom őt a tönkre juttatá. Számos vállalat, terv, félig és egészen kész, de csak az ó világban használtathatott munka egy percz alatt megsemmisült. A többi közt egy pesti ügyvéd már 10 év óta bajlódik a Corpus juris fordításával — és most a ritkaságok, antiquitások és régi incunabulák poros halmai közé teheti azt; az ügyvéd- és táblabíró-nemzetőrök pedig hátukon borjú helyett viselhetik Verbőczy apánk tripartitumát.

A pénzkrísistől félelem kissé ugyan megszünt, de azért a fukarok, ha lehet, egy fillért sem bocsátanak ki körmeik közül, míg a pazarok és háborúra számolók, — csak úgy szórják a pénzt, mintha ítéletnapja következnék. A kézmíveslegények inkább szeretnek katonáskodni, mint a műhelyt őrizni s lesz is külön csapatuk a nemzeti őrségnél. Legtöbb nemzetőr van az ifjúság és proletáriusok közül, s ezek ódi gyakorlatai, őrjáratai szokatlan elevenséggel derítik föl városunkat.

A népgyűlések, utczai csoportozások — kivált a falakra ragasztott napi hirdetmények körül — szinte sajátos jellemvonással bélyegzik most a fővárosunk régi színéből egészen kikelt arcát. — Szóval mindenfelé ingerültség, a multnak puszta romjai, — kétes jelen, bizonytalan jövő; minden perczben új hír, minden órában új változás. Még csak most bonyolódik Magyarország sorsának nagyszerű drámája; — a teljes kifejlődés órája még nem ütött. . ."

Képzeljük magunkat az akkori polgárok hangulatába: nincs munka és vállalkozás, megakadt minden, felborult, ami eddig bizonyosnak látszott, örökérvényűnek. Háborús hírek és készülődések, forradalmi tudósítások a világ minden tájáról, Európa alatt reng a föld: mintha napjaink hangulatára és eseményeire ismernénk a 90 év előttiekben. Még Anglia is mozgolódott, bár — mint jól tudjuk — a nagy birodalom alapjábanvéve megőrizte nyugalmát. Forrongás a német országokban, Olaszországban, Franciaországban, Belgiumban, Spanyolországban, természetes tehát, hogy Anglia sem maradt teljesen érintetlen, mint azt a tudósítás a következőkben közli:

„Nagy Britanniában is történtek némi mozgalmak. Londonban egy meeting a rendőrség által eltiltatott. Glasgowban (Scótziában) a munkás néposztály kirabolt egy fegyverboltot, s az utczán a hozzájuk csatlakozott sokasággal fel s alá járva ezt kiáltozta: „Le a királynéval!" — A parlament nem sok fontosságot tulajdonít az eseményeknek; s a Times (angol lap) azzal bíztatja magát, hogy a franciáknak nem sok okuk van Angliában propaganda-reményekre; mert a republicanismus az angol nép szellemében nem talál alapra. — Azonban mi azt hisszük, hogy a francia köztársaság nagy célja, a munkások sorsának javítása nem marad hatástalanul Angliában sem."

Még cseh szomszédaink is megmozdultak. Akkor — mint alább látható — még nagyon szerények voltak, azóta ugyancsak megnőtt a szarvuk. Akkoriban még nem álmodoztak önálló államról, a nagyzási mánia még nem fejlődött bennük akkorára, mint 1919-ben. Vágyaikról az alábbiakban tudósít a *Pesti Divatlap:*

„A csehek szinte áthatva a jelenkor szabad eszméitől, a többi népekhez hasonlóan, erélyesen készülnek maguknak némi reformpontokat kinyerni. Prágában egy szerkezet készült e végre, mellynek főbb pontjai: a cseh és német nemzetiség egyenlő jogba tétele; sajtószabadság; népfelfegyverkezés; személy és polgári szabadság biztosítása."

És hogy valami vidámabb hírt is közöljünk, ideiktatjuk az akkori idők akasztófahumorának két kis megnyilvánulását:

„(A papucskormány alatt nyögő férjek) is mozogni kezdenek. A világforradalom villanyozása következtében Hymen oltárára ők is petitiót akarnak letenni, mellyben a többi közt felelős házikormányt, a füstpénz és robot megszüntetését követelik, és szabad sajtót meg uniót kívánnak, azaz, hogy ha hitestárson kívül más iránt lángolna szívük, ehhez szabadon írhassanak szerelmi leveleket, — és szíveiket a kedves szívével minden akadály nélkül egyesíthessék. — Némelly nők ellenben, mint hírlik, petitiót akarnak beadni a nemzeti őrség éji őrjáratainak megszüntetése iránt."

„(Jókay Mór ügytársunk) hölgy nemzetőrséget indítványoz lapjában s az osztály alakítására ajánlkozik. Megjárná collégánk ha valamiképen az a sok szép nő kapitánynak találná megválasztani. Hátha még zászlótartónak!"

Levették a napirendről a budai szinház felépitését

Nem irja ki a szinházépitési pályázatot a főváros

Nemsokára itt a nyár és már második éve nincs szinháza Budának. Amikor a *Szinkör* lebontásáról szó volt, *azt igérték, hogy legfeljebb csak egy szezónra kell nélkülöznie Budának megszokott szinházát*, a következő idényre már áll majd a modern, uj, állandó budai szinház.

Akik ismerik a városi adminsztrációt, azok jól tudták, hogy ez csak üres igéret és ha a Budai Szinkör eltünik a föld színéről, évek telnek majd el, amig Buda uj szinházat kap.

A *Déryné Játékszin*-mozgalom mindent elkövet, hogy megteremtse a Buda szinházi multjához és nagy kultúrájához méltó színházépületet, egyelőre azonban még bizonytalan, mikorra gyülik össze az az összeg, amely erre a célra elég lesz. Ha a mozgalom sikerre is vezet, — ami nem lehet kétséges — akkor is évek telnek el, amig a játékszin felépülhet és meg lehet kezdeni benne az előadásokat.

A főváros közművelődési bizottsága április közepén ül össze a budai szinház dolgában. Az ülésen az illetékes ügyosztály beszámol majd a budai szinház sorsáról. Ebben a beszámolóban ismertetik azokat az okokat, melyek mindeddig és talán még hosszú ideig késleltetik a szép terv megvalósitását. *Nemcsak a már ismert városrendezési nehézségekkel fogják megindokolni a szinházépités elmaradását, hanem a mai bizonytalan viszonyokkal is.*

A főváros vezetősége azt javasolja a bizottságnak, hogy legalább egy évre függesszék fel a további tárgyalásokat az uj budai szinház dolgában. Addig talán megváltoznak a körülmények, elintéződnek azok a városrendezési problémák is, amelyek a Tabán területének felhasználását késleltetik és megállapithatják az uj szinház végleges helyét is. Amig ezek az előfeltételek nincsenek biztositva, és a mindenképen megfelelő szinházépület magánvállalkozás keretében történő megteremtésére a főváros vezetősége garanciát nem lát, *nem tartja időszerünek és célszerünek a pályázat kiirását sem.*

Ilyen körülmények között tehát a budai szinház kérdése hosszú időre elalszik. Teljesen bizonytalan, mikor kerülhet ujra napirendre. Fájdalmas és bántó dolog, hogy a főváros nem látja aktuálisnak a budai szinház kérdését: az a tény, hogy a pályázat kiirását legalább egy évvel kitolják, azt bizonyítja, hogy hosszú ideig nem lesz szinháza Budának.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Mi állitotta meg a csákányt a Lajos-utca két házánál

A Budai Napló már többizben megemlékezett arról a nevezetes két Lajos-utcai házról, amelyeken nem tudott kifogni a szigorú kisajátitási eljárás. Ha kissé düledező állapotban is, de ott állanak még mindig, míg körülöttük jobbról és balról, a Serfőző-utcától a zsidó templomig már valamennyi ház eltűnt a föld színéről. Elhordták az utolsó téglatörmeléket is, betömték a pincéket és az egyenletes szinvonalú feltöltött telkeken át *megépült a hatalmas fasorral és ivlámpák oszlopaival szegélyezett hatalmas kő út*, mely a Dunaparton elvonuló kivezető főutat lesz hivatva összekötni a Vörösvári-utcával.

Autók robognak, motorkerékpárok puffognak az új útvonalon, *de a két Lajos utcai házat még mindig nem érte el, egyébként elkerülhetetlen végzete.* A 167-es számú házban egy régi vágású hajóépitőmester, a 169-es számúban egy ismert óbudai vendéglős család szivósságán — a hivatalos álláspont szerint: makacsságán — akadt meg a csákány.

A hajóépitőmester, Végh Rezső, közel három évtizede főbérlője a ház Dunára néző részének. A törvény minden olyan üzemnek, amely legalább három évig működött ugyanazon a telepen, egyévi felmondást biztosit. *Végh* Rezsővel úgy bántak el, mint egy egyszerű lakóval: amikor illetékes tényezők halálra itélték a Lajos-utcai házakat: a hajóépitő mester lakását az elmult év augusztusában novemberre mondták fel. *Végh* Rezső nem fogadta el a háromhavi felmondást. Még mielőtt a per megindult volna, megtörtént a kisajátitás, a *Közmunkatanács lett a ház tulajdonosa s most már ő mondott fel a lakóinak, de ugyancsak három hónapra.*

Ezután a felmondás után indult meg a per, amely most is folyik és amig el nem dől, egy ujjal sem lehet hozzányúlni a házhoz, amely ott áll halálra itélt másik társára, a 169 számú ház düledező falaira támaszkodva.

Itt a helyzet már kissé szánalmasabb: a ház főbérlője, özv. Molnár Jánosné megkezdte a hurcolkodást. Kézikocsira kerültek a nemrég még népszerű vendéglő meghitt helyiségeinek berendezési tárgyai, az asztalok, székek, kanapék, képek és csillárok.

— Első fokon elvesztettük a pert, — kapjuk a szomorú felvilágositást, — elmegyünk másfelé szerencsét próbálni. Jobban bizunk a két kezünk munkájában, mint a — fellebbezésben.

És a következő pillanatban belekapaszkodnak a kézikocsiba, megrakottan bútorral és az élet terhével . . .

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK! HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1. Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Nyilt levél Szendy Károly polgármester úrhoz a pesti Kertész-utca nevének megváltoztatása ügyében

Engedje meg Polgármester úr, hogy szerény panaszos szót emeljek a Kertész utca nevének legutóbb történt megváltoztatása dolgában.

Az utca neve elsőrendű pesti várostörténeti, városfejlődéstörténeti, városi művelődéstörténeti, foglalkozástörténeti, sőt letelepüléstörténeti és pesti városi polgárjogtörténeti emlék volt, ha e jelentősége nem is volt benne, illetőleg nincs is benne az idevonatkozóan merően tájékozatlan köztudatban.

Az utca nevének történetéről szóló adataimat épen mostanában gyüjtöttem össze, tehát fájdalmasan lepett meg az utca nevének eltünése.

Kertész-utca: ez többet jelentett, mint a régi német *Gärtner-gasse* neve, mert a *Gärtner* tulajdonképen nem *Kertészt*, hanem *Hortulanus*-t jelentett. *Hortulanus Civis* az volt a 18. században, aki az u. n. *Városkertjén* volt telekjogos. A régi pesti polgárjog különbséget tett a *Stadtbürger*, vagyis a pesti Városfalon belül telekjogos, teljesjogu Polgár polgárjoga és a *falakon kivüli* (Extra muros, Extraneus) „félpolgár" között. A Civis, az Incola vagyis a „Benfentes" és a „Künfentes" nem csak lakóhelyi telekjogot, hanem a Polgárság milyenségét is jelentették. Egész Európában, mindenütt, Magyarországon, Pesten is.

Kertész és Kert a polgárjogtörténeti értelemben nem *Gärtner* és nem *Gartner* jelentésű, ha tulontúl egyszerű nézőpontú pesti várostörténeti irodalmunk nem is ismeri ezt a kérdést. Ez csak azt jelenti, hogy a kérdés nincsen benne az idevágó tájékozatlanságban, nem pedig azt, hogy a külföldi várostörténeti irodalom nem fejlesztette volna ki régesrégen az idevágó tudnivalók gazdag irodalmát.

Hausgarten — magyarosan *Házsongárd* — a teljesjogu, városfalonkivüli „Városi Polgár", a Stadtbürger falakonbelüli Városi Telkéhez (Stadtgrundstück) tartozó falakonkivüli telket jelenti: „Stadt" (Cité, Citta, City) 18. századi pesti értelemben is *csak* a falakon belüli Várost jelenti. Bürger, Citoyen, Cityzen *csak* a falakonbelüli Polgárt jelentette Pesten is, még a 18. században is. Kert nem virágos, avagy káposztáskertet jelentett a Hortus, Garten, Garden, Jardin értelmében, hanem *Városkertet*, Városkerületet, a „Városkeritésen" kivül eső városi telket jelentett. Ez az, amit a középkori német Burgrunde, vagyis *Városkör* néven nevezett. Ebből lett a pesti *Városkerf* 18. századi *Burgundia* neve, ha ezt idevágóan is tájékozatlan várostörténeti kisirodalmunk nem is tudja. *Burgundia*: ez az, amit 17. századi hajduvárosaink „Város kertje" neve jelent. *Kert:* eredetileg nem Jardin, hanem rakott fal, fapalánk, karóvár, szóval Városkerités, Kertész, azaz *Hortulanus:* a Városkerten kivül lakó, nem teljesjogu *Félpolgár.*

Kertész-utca: durva, tudatlan forditása volt mindannak, amit a *Hortulanus* jelentett ezernyi, a székesfővárosi Levéltár-ban levő iratban. *Kertész-utca:* a pesti Hochstadt, vagyis *Hóstát, Hóstya, Előváros, Fausse Bourg, Faubourg, Falsa Braggia* pesti várostörténeti—letelepüléstörténeti emléke volt, ha az idevágó köztudat ezt tételesen nem is tudja.

Várostörténeti emlék volt és most eltűnik. Fájdalmas dolog, hogy Városunk polgártörténeti helyi részei olyanok, mint a „Csáky szalmája". Fájdalmas, hogy a hozzáértők a nyilvánosság kizárásával történő hagyományrombolásról csak mint befejezett tényről értesülhetnek. Fájdalmas és nevetséges, hogy e kérdések csalhatatlan pápája egy mérnöki Bureau várostörténeti laikus dilettantizmusa. Nevetséges és borzasztó, hogy ilyesmit jogkörrel az az intézmény üzhet, amely például a szégyenteljes Adonis-utca névvel csufitotta el a budai Hegyvidéket.

Kell, hogy az utcakeresztelések dolga szakértők kezébe kerüljön.

A krisztinavárosi Vásárcsarnok helyén állott *Kuny* Domonkos budai porcellángyártó mester háza, mégis *Feszty* Árpádról nevezték el az ottani kis utcát.

Kertész utca, mint letarolt pesti várostörténeti téma, Fadrusz, Kuny Domonkos, Lisznyay Dániel Kálmán és Lisznyay-utca, tigris és Tigris-utca: nem nevetséges dolgok ezek?

Polgármester ur a radikális és pátriarkális cselekvések embere. Az a nevetséges bürokratizmus, melyet a Közmunkatanács űz városi helyneveinkkel, nem válik diszére Városunknak. Ezen segiteni kell.

A kérdést a fenti példák „ad absurdum" odaállításával együtt Polgármester ur szives figyelmébe ajánlja, hive

Bevilaqua Borsody Béla.

ÚJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRÚT 139. sz.

Mátyás király udvari bolondja

Nemes Mihály festőművész műve a Sárközy-vendéglőben

Mátyás király udvari bolondjának képét festette meg vendéglője számára *Sárközy* Elek, a Budapesti Korcsmárosok Ipartársulatának alelnöke. *Nemes* Mihály művészi ecsetje alól került ki ez a történelmi festmény, amelynek felavatása április 4-én ünnepi vacsora keretében történt meg az Attila utca 27. alatti vendéglőben.

A vacsorán megjelentek: *Szathmáry* Arisztid dr. és *Fornády* Elemér az Állami Pincegazdaság igazgatói, borászati felügyelők, *Csécsy* József dr. ny. min. tan, a Budapesti Korcsmárosok Ipartársulatának diszelnöke, *Nemes* Mihály festőművész, *Nemes* Árpád, a budapesti református egyház gondnoka, *Novotny* Béla ipartársulati elnök, *Sándor* Ferenc ipartársulati titkár, *Vitéz Radvány* Zoltán ügyvéd, ipartársulati ügyész, *Szederkényi* László tanár, *Illy* János iró, *Sárközy* Károly, Pomáz község birája, *Kodnár* Dömötör és sokan mások.

Nemes Mihály rövid, de értékes előadásban ismertette az udvari bolond intézmény történetét, kifejtvén, hogy már az ókorból vannak adataink arra, hogy a fejedelmi udvaroknak sajátságos tartozékai voltak az udvari bolondok, akiknek hivatása a mulattatás volt. Rangban első volt közöttük a király, vagy főur bizalmas főbolondja, aki azonban rendesen igen nagy tudásu, sokszor politikai éleslátással megáldott, kiválóan szellemes egyén volt. Szinte sérthetetlen és minden tekintetben rendkivüli kiváltságokat élvezett. Kényes és nehéz kérdésekben rendesen az ő széles látókörű, jól átgondolt tanácsára hallgatott a király. Joga volt a király és főurak hibáit, botlásait szellemes tréfákba burkoltan, ha kellett, maró gúnnyal ostorozni. Ő volt tehát őse az ellenzéki élclapoknak és szólásszabadságnak.

Voltak természetesen alacsonyabbrendű udvari bolondok is, akiknek semmi más dolguk nem volt, mint a szórakoztatás, mulattatás. Sok udvari bolondról valóságos legendakör maradt fenn. Mátyás király hires udvari bolondja, Vidor gyakran helyettesitette a királyt. A festmény is Vidort ábrázolja és ezért választotta épen az udvari bolondot festménye tárgyául, mert ők egyúttal a kártyának is nagy mesterei voltak és *mintegy elődei a mai kibiceknek*, akiket eddig a vendéglőkben divatjamult, izléstelen olajnyomatokkal ábrázoltak.

Nemes Mihály előadása nagy tetszést keltett, utána levették a festményt takaró leplet és a megjelentek a legnagyobb elragadtatással szemlélték a művészi képet. *Sárközy* Elek vacsorán látta vendégül a résztvevőket, akik a legjobb hangulatban maradtak együtt a késő éjjeli órákig.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK! Literje már 38 fillértől I., ATTILA-U. 27.

Táncos vacsora P 2.80 a Bellevue-ben Asztalrendelés: 160-582.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, IX., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Egyetemes Világkép

Bárdos Lajos ny. miniszteri tanácsos sajtó alá bocsátandó könyvének érdekes tabelláris kivonatát mutatta be szerkesztőségünkben, amelyet Egyetemes Világképnek nevezett el. A Világkép, mint alcíméből megtudható, a létező összes főéletkategóriáknak állagát, statikai léttartalmát és lényegét, vagyis dinamikai léttartalmát ismerteti Alfától Omegáig.

A szerző összesen hét teremtett főéletkategóriát állít fel, amelyek három csoportba tartoznak. Ezek: 1. Az atomszerkezetüek csoportja; két főéletkategóriával: elemi és ásványi élettel. Elemi életnek nevezvén az atomokat, ásványi életnek a Naprendszereket. 2. A sejtszervezetüek hármas csoportja: növény, állat, emberélettel. 3. A teremtett szellemi valók csoportja két főkategóriával: az emberszellemi és a szellememberi élettel. E hét főéletkategória foglal helyet az abszolut élet és a szellemélet, mint alfa és omega között. Ez a zárt létrend tehát minden létező életkategóriát magában foglal.

Megismerjük ebben az Egyetemes Világképben a jó, igaz és szép fogalmának valódi jelentőségét, sorrendjét és hármas egységét, amely minden főéletkategóriának jellemzője. Mindezen hármas egység az Isteni háromságban gyökerezik, amelynek eredése, jelentősége és tagadhatatlansága a Világképben is kifejeződik.

Bárdos Lajos bölcseleti munkájában logikusan fejti ki és bizonyitja, hogy az élet legáltalánosabb lényege az immanens sugárzás, ami két ellentétes irányú (centripetális és centrifugális, vagy intenziv és extenzív) erőnek egymásra való hatásában és e hatásoknak kiegyenlítésében, mint életmegnyilvánulásokban áll.

Szerző szerint általános életlényeg csak olyan öntevékenység lehet, amely minden létező életnek elve és kritériuma, tehát úgy az abszolút, mint a teremtett, úgy a fizikai, mint a szellemi életnek egyaránt.

Bárdos szerint ez a generális lényeg a két egységesen sugárzó életerő, amely az egész létrend minden életkategóriájában, alfától omegáig, a metafizikai sugárzástól a metapszichikai sugárzásig fokozatosan magasabb és magasabb formában nyilvánul meg és jut az Egyetemes Világképben cáfolhatatlan módon kifejezésre. Ez a kétegységes sugárzóerő a legalacsonyabb fokú teremtett életnél: az atomnál, mint elektromágneses sugárzóerő, a legmagasabb fokú életnél, a szellememberinél mint hatalombölcseség, vagyis mint extenzív—intenzív szellemi sugárzóerő nyilvánul meg.

A szerző megállapításai a legmélyebb teológiai és dogmatikai kritikát is kiállhatják, sőt, új meglátást jelentenek még e nehéz tudományágban is. Éppen ezért ajánljuk e Világképet főleg egyházi és tanférfiaknak, bölcselőknek, természettudósoknak, okkultistáknak, de egyben minden intelligens embernek. Egyaránt tanulságos és oktató minden ember számára, tekintet nélkül vallására és világnézetére, mert jelentősége általánosan emberi.

Deák-Bárdos Lajos április 12-én, 19-én és 26-án délután fél 6 órakor a Budai Polgári Casino helyiségében az Egyetemes Világkép magyarázataként „Az élet lényege és örök forrása" címen előadássorozatot tart. Belépődij nincs, belépésre jogosít az Egyetemes Világkép, melynek ára 50 fillér.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing **P. 1·28** kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya **BLATT** Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7. Horthy Körtérnél

„Eternit"
FAL- ÉS BUTORBURKOLÁSOK
BEMUTATÓHELYISÉGE
VI., Ó-utca 4. Tel.: 115—416

A Gellérthegy nyugati lejtőjének rendezési tervei

A Gellérthegy nyugati lejtőjén, az Alsó utca, Berényi utca, Mihály utca és Somló utca között hatalmas telektömbök terülnek el, amelyeknek parcellázása és beépitése az ottani szabályozási viszonyok miatt eddig nem volt keresztülvihető. *Három régi felhagyott kőbánya is fekszik ezen a területen*, amelyek szintén akadályozták a hegyoldalnak a városszabályozásba való bekapcsolódását.

A főváros most elhatározta, hogy napirendre tüzi a Gellérthegy nyugati oldalának szabályozását és ennek kapcsán az emlitett területen olyan rendezést hajt végre, amely lehetővé teszi az ottani nagyterjedelmű telkek felosztását, épitési célokra való alkalmassá tételét. Az errevonatkozó tervek elkészültek. Ezek szerint a rendkivül meredek Somlói utat kevésbé lejtőssé épitik át, megváltoztatják az út betorkollását az Alsóhegy utcába. Az Alsóhegy utat a feljebb fekvő Mihály uttal, új útvonal beiktatásával, összekötik. Ennek az útnak 7.5 százalék lesz a maximális lejtése, hossza pedig körülbelül 250 méter. A Somlói út meredekségét részben az útvonal meghosszabbitásával küszöbölik ki.

Létesitenek egy lépcsős feljárót is, amely a Somlói útból a Plósz Lajos utcába vezet. A járműközlekedést akadályozta és nehezitette, hogy a Mihály utcának rendkivül éles fordulói vannak: ezeket megszüntetik és a Mihály utcát kiegyenesitik a lehetőség szerint. Az uj utvonal beiktatásával és a meglevő gellérthegyi utcák szabályozásával ezt a nagy területet beállithatják a városfejlesztés szolgálatába.

A nagy telkeket kisebb parcellákra osztják, az uj utvonalak mentén beépitésre alkalmas kisebb házhelyek létesülnek. A főváros városrendezési bizottsága tárgyalta az errevonatkozó előterjesztést, melyet elfogadott.

„A Budai Magyar Theátrum oszlani készül"

Közöltük legutóbb a budai magyar színjátszásról szóló tudósítást 1792-ből, az akkor megjelent *Magyar Hirmondó* nyomán. Sajnos, rövid ideig tartott akkor a magyar nemzet napszámosainak dicsősége: nem sokkal később, 1792 szeptember 20-án már a társulat bukását jelenti a Hirmondó.

Következőképen szól a szomorú tudósitás.

Buda, September 26. 1792.

„A' BUDAI MAGYAR THEÁTROM oszlani készül. — A' Jádzó-Társaság azon panaszolkodik, hogy igyekezetét az itt lakó Hazafiak nem gyámolitják. — De ha igazságos itéletet akarunk tenni, ezeket bizonyára nem lehet okozni. A' Dicastériumoknál levő Magyar Uraságok, a' Német Teátromban egész esztendőre fel-vették az ülőhelyeket és az azokért járó summát meg kell már a kontraktus szerént fizetniek, akár mennyenek teátromba, akár sem. — A Magyar Társaságnak, mindjárt A b o n n é m á n t (az ülő-helyeknek esztendő számra való kiadását) kellett volna kezdeni az Ország Gyülésének végződésével: és igy kevesebb ugyan, mint a' Diéta alatt volt, de bizonyosabb és állandóbb jövedelme lett volna. Akkor t. i. jóllehet a' Várból a' Magyar Teátromba való le-menetel igen alkalmatlan is, és más felöl, a' Német Társaság mindent el-követ, hogy a' Publikumot magához vonnya: még is lehetett vólna reményleni, hogy az emlitett Uraságok inkább a' Magyar Kezdőkhöz, mint a' már nagyobb tökélletességre ment Német Játékosokhoz szitottak volna. — Ha mindent öszve-veszünk: úgy találjuk, hogy tsak két-féle útja vagyon még a' Magyar Társaságnak arra, hogy fenn-maradhasson. Vagy a' Várasokról Várasokra való járás, t. i. minthogy reményleni lehet, hogy a' dolognak újsága minden bizonnyal a' Nézőhelyre vonandja a' Népet; vagy pedig a' Budai Német Társasággal való eggyesség. — De az elsőre elkerülhetetlenül szükséges volna, hogy a' Társaságnak bizonyos és állandó Feje 's Vezére legyen. Ennek nem léte, kivált a' jövedelemre nézve, ez ideig is leg-veszedelmesebb hiba vólt. A' másik módra nézve pedig tsak az volna szükséges, hogy a' Magyar Játszók G r. U m v e r t h Ő Nságánál — a' Német Teátrom' Fenntartójánál — magokat jelentsék, és az egyesülés' módját ezen Méltóság' nemes gondolkozására bizzák.

A' mult Hétfőn, úgymint Sept. 24-dikén Hunyadi Lászlónak fejvételé-t jádzotta Budán a' Német Társaság. A' teátromi kölső készületek, ujjak és jók voltak. A' Magyar Sziv majd könyvezve, majd rémülve nézte ezen iszonyu történetet; és az illetődés, annyival nagyobb vólt, mivel a játéknak helye a' történetnek igaz helyétől, Szent György piattzától, tsak egynéhány lépésnyire vagyon. — A' Német Jádzók, mind magyar ruhában diszeskedtek ez úttal. Voltak három vagy négy Magyar Asszonyságok is talpig Nemzeti köntösökben, kiket éltessen az Isten sok időkig, 's nevellye Követőiknek számát a' Haza díszére és javára." —

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

„**V I C A**" **kézimunkaüzlet**
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Bádogos, szerelő

CSENDES ANTAL Egészségügyi berendező, szerelőmester. — XI., Sárbogárdi-út 6. — Tervez és készít: vízvezeték-, csatornázás- és szivattyúberendezést.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszműves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester, fest javit, alakit II. Margit krt 8 T. 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB CIPŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható *Nagy választék gyógycipőkben!* I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, füszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 *Élelmiszerház* Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek *TÓTH GÁBOR-nál* I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

30 éve füszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk. I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét *GANCS-tól* II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben **PRÓSZNÁL** veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHARY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. I (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek **Szále**-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823. Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA porcellán- és üvegmüfestészete III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS *I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.* Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

VIRÁGOT a GELLÉRT VIRÁGHÁZ-ból XI., Horthy Miklós ut 11—13 Telefon: 268—205

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRÚT 6.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Az első csokor

Zendül a szél a kis házak között...

Most jaj, de csendes, csendes-szomorú.
Hervadt virágos, fátyolos ború.
Ma fájnak a kis megszokott imák,
A kedveskedő, aranyos szavak.
És fáj a kedves, sok-sok gondolat.

És... És valaki ma gondolt reám,
Akit nem hívtam, sosem vártam
Aranyos száz kis délutánban.
S ha kérdezem is halk zokogással:
— Az első csokor mért nem Tőle jött?...

Csak a szél zúg a kis házak között.

OZORAI KÁNTOR ANNA

BUDAIAK BUDÁN
VESZNEK
SORSJEGYET!
PIBLINGER, II., Csalogány-utca 50, félemelet 1.

József Ferenc királyi herceg pénteken fogadja az óbudaiak küldöttségét. Hanthy Haidekker János kerületi elöljáró és Galánthay-Glock Tivadar nyug. tábornok kezdeményezésére, mint a Budai Napló megírta, mozgalom indult meg, hogy a kerület valamennyi társadalmi egyesületének bevonásával küldöttségileg üdvözöljék szemlőhegyi palotájában József Ferenc királyi herceget, mint a kerület új háztulajdonosát és lakóját. A küldöttség azóta meg is alakult és a királyi herceg titkári hivatala értesítésére holnap, pénteken délután háromnegyed hat órakor jelenik meg a szemlőhegyi palotában, hogy a királyi hercegnek tolmácsolja Óbuda lakosságának őszinte örömét és szeretetét. A küldöttséget Hanthy Haidekker János elöljáró vezeti.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Duday Alajos elnököl a FANSz közgyűlésén. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége holnap, pénteken délután hat órakor tartja meg idei rendes közgyűlését az Ujvárosháza tanácstermében. *Bódy* Tivadar, a FANSz elnöke Svájcban tartózkodik és igy távollétében dr. *Duday* Alajos, a XI. kerület elöljárója, ügyvezető elnök fog a közgyűlésen elnökölni. Elnöki megnyitó beszédében *Duday* elöljáró kitér a kistisztviselők sok fontos problémájára.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

Felavatták Wlassits Gyula báró gyönyörű siremlékét, Istók János művét. A mult hét csütörtökjén nagy és előkelő közönség jelenlétében avatták fel néhai *Wlassits* Gyula báró siremlékét a kerepesi temetőben. A sirkőavatáson megjelent a kultuszminisztérium képviseletében *Szily* Kálmán államtitkár, vitéz *Haas* Aladár, *Tihaméry* Lajos, *Mariay* Ödön és *Molnár* Endre, továbbá a *Közigazgatási Bíróság* ügyszólván valamennyi tagja, a Tudományoos Akadémia küldöttsége és az elhúnyt számos hive meg tisztelője. A gyönyörű siremlék szobrászati része *Istók* János kiváló képfaragónk remeke, mig az épitési rész *Györgyi* Dénes tanár tudását és tehetségét dicséri. Néhai *Wlassits* Gyula mellszobra a siremléken *Istók* János egyik legsikerültebb alkotása, melyet igaz elragadtatással szemléltek a megjelentek, müértők és laikusok egyaránt. A szobor fehér carrarai márványból készült, mig az emlékmü többi része rózsaszinü ruskicai márványból.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
KLEIN M.
EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest,
VII., Síp-u. 20.

Elkészült Budapest új térképe és a budai Hegyvidék teljes turista-térképe

Biztos vezető a hegyekbe, új főváros a Horthy-hiddal és a tabáni parkkal — Nemsokára megjelenik az is, amit zsébre vághatunk

Budapest rohamos fejlődésével nehéz lépést tartania a térképnek: *alig hogy elkészül egy-egy olyan térkép*, amely Budát, vagy Pestet, vagy mindkettőnek a környékét ábrázolja, máris — szinte naponként — válnak a térkép adatai *ósdivá, elavulttá*. Ez pedig nagy baj, mert nemcsak a külföldi és vidéki, de a modern budapesti ember is friss térképet akar, mert *csak a megbizható és pontos térkép lehet hüséges vezetője annak, aki el akar jutni valahová a főváros környékén.*

A folytonos fejlődés és változás nagy munkát ró a teljes felkészültséggel, európai szinvonalon dolgozó *Magyar Királyi Térképészeti Intézetre*, amely kiváló vezetés alatt néhány esztendő fokozott munkásságával modern és produktiv üzemmé vált.

Érdeklődtünk az intézet *legujabb munkái* iránt, és megtudtuk, hogy — ami Budát különösképpen érdekli — nemrég került forgalomba az Intézet által előállitott az a kitünő és szemléltető térkép, amely *a budai kirándulók részére a budai hegyeket könnyen érthető módon ismerteti*, és igy jó és okos vezetőként csatlakozik a hegymászó, kiránduló közönség mellé.

Ezen a térképen, amely a Duna-vonaltól Budát és környékét egészen Nagykovácsiig, Pátyig, Telkiig, illetve Budaörsig tünteti fel, tehát *az egész budai hegyvidéket felöleli, — az összes turistautak eredeti szinjelzésükkel futnak*, s igy játszva találja meg a helyes utat e térkép alapján a kiránduló, s a turista. Megkönnyiti a tájékozódást az is, hogy *az egész helyrajz szintvonalas domborzat-árnyalással készült.*

Éppen a folytonos változások miatt *az uj budai térképet is állandóan nyilvántartja az Intézet*, s az ujdonságok beiktatásával, folyton uj és friss kiadásokat fog közrebocsátani a térképből.

Husvétra másik meglepetéssel is szolgál az Intézet: *most van nyomás alatt s hamarosan forgalomba kerül a főváros uj térképe, amely hosszas és pontos munka*, az ugynevezett „helyszinelés" alapján adja *Budapestnek és egész környékének minden változását, legujabb arcát, összes ujdonságait.* Ezen a térképen szerepel először a *Horthy Miklós-hid*, az uj *tabáni park* és sok más olyan változás, amiket az utóbb eltelt, rohamoskedvű esztendők szültek. Érdekes ennek a térképnek *a szinezése*, amely uj gondolatrendszert fejez ki szinekkel és kellemes lesz az ára, amely olyan olcsóságot valósit meg, hogy a térképet mindenki megszerezhesse.

Még ugyszólván be sem fejeződött ez a munka, máris *másik, érdekes programra* készül a Térképészet: hamarosan kiadja *Buda és Pest térképét könyvalakban*, részekre bontott, de egymással összefüggő *térkép-kockák* alakjában, hogy mindenki akkor vághassa zsebre ezt a szép fővárost, amikor éppen kedve tartja. *(kyp.)*

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Gegus Dániel gyásza. Súlyos csapás érte Gegus Dániel nyug. főkapitányhelyettest, a Hollós Mátyás Társaság társelnökét; forrón szeretett testvére, Gegus Ida ny. székesfővárosi szakfelügyelő április 4-én hosszas betegség után elhunyt. Temetése április 6-án délután volt a Kerepesi temető halottasházából a református egyház szertartása szerint. Az elhunyt kiváló úrinő halála mély gyászba döntötte nemcsak az egész Gegus-családot, hanem mindazokat is, akik ismerték nemes gondolkodását, finom egyéniségét. Gegus Dánielt a főváros társadalmának számos előkelősége kereste fel részvétnyilatkozataival és vigasztaló soraival.

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGÁR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körtér 4.

A Nemzeti Gyermek-hét Budán. A főváros május 9—14. napjain rendezi meg az idei *Nemzeti Gyermekhetet* a kerületi elöljáróságok bevonásával. A III. kerület intézőbizottsága április 8-án, péneken alakul meg *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljáró elnöklésével. Az ülésen résztvesznek a jótékonysági intézmények, egyesületek és egyházközségek kiküldöttei.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Szent István-ünnep a III. ker Keresztény Társaskörben. A Keresztény Tanügyi Bizottság III. ker. szervezete április 8-án délután 6 órai kezdettel Szent István-ünnepet rendez a Keresztény Társaskör nagytermében (III. Korona tér 2.) A kitünően összeállitott műsor után társasvacsorán üdvözlik a magyar tanitóság büszkeségét, *Móra* Lászlót, a Kisfaludy Társaság nagydijának elnyerése alkalmából.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

A Budavári Koronázó Főtemplom egyházi zenéje. Virágvasárnap, április 10-én fél 10 órakor pálmaszentelés és mise. Az összes szertartási énekek *Goller* gyüjteménye szerint kerülnek előadásra. Szt. Máté passziója magyar nyelven hangzik fel; éneklik *Mally* Győző, *Laczó* István, *Mezey* Zsigmond. Karnagy *Sugár* Viktor, az orgonánál *Várhelyi* Antal ül.

VI. Frontharcos Turaút. A világháború elesett magyar hőseinek emlékére május hó 7. és 8-án rendezi meg 24 órás bajnoki versenyét az Országos Frontharcos Szövetség autó- és motorsport osztálya autók és motorkerékpárok részére. A verseny az idei év legnehezebb feltételek mellett lefutandó erőpróbája lesz a magyar autós és motoros versenyzőknek és mint ilyen az 1938. évi autó és motorkerékpár bajnokság pontszerző versenye. A verseny első nevezési zárlata egyszeri nevezési díjjal április hó 27-e, de máris a benevezettek között találjuk a magyar autó és motoros versenyzők szine-javát. A start május hó 7-én, szombaton lesz.

Állami gépjárművezetői tanfolyam. Az állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (VIII., József-körút 6.) április 11-én este fél 7 órakor nyilik meg. Beirás és a felvételhez szükséges ürlapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

Eszperanto levéltanfolyam. Az Eucharisztikus Kongresszus eszperanto albizottsága közli, hogy az általa megindított eszperanto levéltanfolyamra jelentkezéseket továbbra is elfogad a következő cimen: Jézus Szive Szövetség Eszperanto Szakosztálya, Budapest, VIII., Mária u. 23.

Dorner Gyula névnapi ünnepe a Szentimrevárosi Társaskörben. A Szentimrevárosi Társaskör és Kultúregyesület április 11-én, hétfőn este fél 8 órai kezdettel társasvacsorán ünnepli ügyvezető elnökének, Dorner Gyulának névnapját. A vacsorán való részvételt kérik legkésőbb április 11-ig bejelenteni. (Tel: 269-313) A vacsora ára 1.50 pengő.

Ünnepi vacsora Vagács Mihály tiszteletére. A *Magyar Szücsmesterek és Szörmekereskedők Országos Egyesülete* április 9-én este fél 9 órai kezdettel ünnepi vacsorát rendez elnökének, *Vagács* Mihálynak kereskedelmi tanácsossá történt kinevezése és cégének 50 éves fennállása alkalmából az egyesület V. Erzsébet tér 14. alatti összes helyiségeiben.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük 10 havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I. Krisztina-krt, 139
Telefonhivó: 157-997

Budapest a Nemzetközi Vásár idején még olcsóbb lesz! Budapest köztudomásulag még ma is Középeurópa *egyik legolcsóbb városa*. Az április 29. és május 9. között tartandó Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalával karöltve mindent elkövetett, hogy a vásárlátogatóknak lakás böven álljon rendelkezésére és hogy az étkezési és egyéb árak a szokott keretek között maradjanak.

Teaestély az Óbudai Dalkoszorú javára. A III. ker. Polgári Társaskör és a NEP. III. ker. Szervezetének Női Tábora április 9-én, szombaton, este fél 9 órai kezdettel III., Hajógyár-utca 2. sz. a. helyiségében az Óbudai Dalkoszorú közreműködésével teaestét rendez, amelynek keretében bemutatásra kerül a „Fityfirity" művészi bábszinház Egry László és Molnár Vilmos közreműködésével. Az est tiszta jövedelmét az Óbudai Dalkoszorú javára adjuk, hogy a Székesfehérvárott tartandó országos dalosversenyen résztvehessen.

Budai tojáskereskedés. Egyik legnagyobb tejvállalatunk tojásosztályának megszervezője és több, mint egy évtizeden át volt vezetője nyitott itt Budán, az Enyedi utca 7. számú házban tojáskereskedést. A budai háziasszonyok, kávéházak, éttermek, cukrászdák a legnagyobb bizalommal vásárolhatnak itt, mert mindig a legfrissebb árut kapják, ami aznap érkezett a termelőktől.

A fillér hatalma. A mai gazdasági helyzetben minden fillérnek értéke van. Becsüljük meg a fillért, mert belőle lesz a pengő. A Filléres Divatház az Endresz György tér 5. számú házban most nyilt meg és elve az, hogy igazán fillérekért ad jóminőségü árut. Az olcsó árak nem jelentenek szükségképen rossz minőséget, ellenkezőleg, azt bizonyitják, hogy az uj áruház minimális haszonnal is beéri és célja minél nagyobb vevőkört szerezni, mert a „Nagy forgalom — kicsi haszon" elv sokkal előnyösebb a kereskedőre, mint a kis forgalom mellett a nagy haszon.

Negyvenéves vaskereskedés. Több, mint negyven éve közismert Budán a Németh K. Géza féle vaskereskedés, amelyet a tulajdonos halála óta özvegye vezetett a régi, szolid budai szellemben. A Szénatéren állott évtizedeken át az üzlet, amely néhány évvel ezelőtt Csalogány-utca 50. szám alá költözött. A tulajdonos nyugalombavonulásával az üzletet nemrégiben a volt üzletvezető, Hagemann József vette át és az eddigi elvek szerint vezeti tovább.

A Magyar Vöröskereszt Egylet III. kerületi választmánya április hó 8-án, pénteken délután 6 órakor a III. kerületi elöljáróság üléstermében szociális és egészségvédelmi előadást rendez Sándor Mátyás ezredes, vezérigazgató elnöklésével. Előadók: Hadzsy Olga, vöröskeresztes gyári gondozónő, aki „A szociális gondozás lelki alapjai" és Földy Ilona, aki „Nevelési szempontok a gondozási munkában (Settlementek)" cimen tart előadást.

Szólj
a barátodnak, hogy nászút, boldogság és egészség csakis a Svábhegyen, a Fogaskerekű állomásnál levő MAJESTIC luxuspenzió tündéri kilátású, erkélyes, fürdőszobás, közp. fűtésű, legn. komf. lakosztályaiban van, fejedelmi ellátással 9.— P-től. Nyilvános étterem. Telefon 16—54—16 vagy 16— 54—17. Démán.

Ujjászületett a Svábhegyi Nagyszálló

Hosszú éveken át olyan elhanyagolt állapotban volt a Svábhegyi Nagyszálló, hogy idegenforgalmi szempontból számba sem jöhetett. Ez a tarthatatlan állapot megszünik most azzal, hogy a szálló, egyelőre mint bérlet, a jóhirü Kutasi szállodáscsalád kezébe került, akik komoly befektetéssel nagyarányú átalakitásokat végeztek és április 15-én átadják a forgalomnak az újjászületett szállót. Ez azonban csak az első lépés Kutasiék részéről, akik a legkomolyabban tárgyalnak a végleges megvételről és ha az sikerül, terveik szerint Budapest egyik legszebb idegenforgalmi szállójává fejlesztik a Svábhegyi Nagyszállót.

Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon:
162-765.

ÚJ KÖNYVEK

HORVÁTH HENRIK: ZSIGMOND KIRÁLY ÉS KORA. (Zsigmond király halálának 500 éves évfordulóján kiadta Budapest-székesfőváros. 92 képpel) Kitünő, rendkivül értékes művet irt **Horváth** Henrik Zsigmond király és császárról és arról a különösen érdekes korról, amely a középkorból vezet át a magyar renaissance korába. Nem életrajz ez a monográfia, sokkal több annál: a magyar művelődésének félévszázadnál több időn át való teljes rekonstrukciója és beleillesztése a XV. század eleji Európába. **Horváth** Henrik mind tudományos kutatás, mind pedig történetszemlélet és módszer szempontjából rendkivül bravúros munkát végzett ezzel a művével, amely a modern magyar történelmi tanulmányok közül is kimagasodik. A hanyatló lovagvilág és a forradalmi erővel jelentkező uj szellemi áramlatok átmeneti korszakának mesteri átváltozása **Horváth** Henrik könyve, egyben olyan diadalmas dokumentuma a magyarság sokévszázados kultúrájának, amelyre mindig büszkén hivatkozhatunk. A szép kiállitású mü technikai kivitele a fővárosi **Házinyomda** művészi és typografiai felkészültséget dicséri és méltó a könyv belső értékéhez.

NAGY LAJOS: HÁROM BOLTOSKISASSZONY. (Regény, Singer és Wolfner kiadása.) Nagy Lajos uj regénye a falu tökéletes képe. A három boltoskisasszony, három testvér, szegény árvák, akik közül a két fiatalabbik fellázad a harmadik, a legidősebb boltoskisasszony anyáskodó gyámkodása ellen, hogy aztán kibékitő megoldással ismét egymásra találjon a három Máté-lány. **Nagy** Lajos nem tartozik az ugynevezett kellemes irók közé: Az élet fájdalmas, keserü része érdekli elsősorban, a rideg és kiábrándito valóság, amelytől nem tud elszakadni. Nem költő, lelke nincs szárnyalásra berendezkedve, nem bocsájtja szabadon fantáziáját, amelyet fogva tart a hétköznapi élet sanyarúsága, szürkesége, ritmustalan kicsinyessége. Fotografus **Nagy** Lajos, éleslencséjü, kegyetlen, illuziók nélkül való ábrázoló, kiábrándult és kiábrándító. Ebben a regényében engedményeket próbál tenni az olvasóközönségnek, ez a kisérlete alapjában meddő: nem tud más lenni, mint ami a lényege. A realizmus kései katonája **Nagy** Lajos, akinek összes erényei és hibái együtt vannak a **Három boltoskisasszony** lapjain. A **Baumgarten**-dijas iró kétségtelen tehetsége füti az érdekes könyvet, amelyet érdemes elolvasni, mintahogy **Nagy** Lajos minden irása érdekes és egyéni.

SZÉKELY TIBOR: MAGÁNYOS URIEMBER. (Regény, Singer és Wolfner kiadása.) A fiatal irónemzedék egyik legtehetségesebb tagja **Székely** Tibor, akinek ez az uj regénye bizonyára növelni fogja hiveinek táborát. A **Magányos uriember** tulajdonképen két ember regénye, két hőse is van a történetnek: apa és fia. A regény első felének a fiú a hőse, a fiatal iró, csak a könyv második felében veszi át a főszerepet az apa. **Székely** Tibor tud irni, sőt talán az a baja, hogy gyors, folyamatos mesélő, aki drámai erővel vezeti a cselekmény szálait, anélkül, hogy különös gondot forditana a konstrukcióra. Épen ezért sok az egyetlenség a regényben, néhol tulságosan elaprózza a részleteket, néhol pedig elnagyolja a cselekményt. **Székely** Tibor kissé könnyelmüen bánik a saját tehetségével, több fegyelemmel és gondossággal egyike lehetne a legjobb iróknak. Uj könyve reményt ad arra, hogy a fejlődés útján ezt is eléri.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós III, Lajos u. 64. T.: 162-772.

Amerikába is lehet rádióüzenetet küldeni a Budapesti Nemzetközi Vásárról. A Budapesti Nemzetközi Vásáron már évek óta személyesen beszélhet bárki a rádióba és üzenhet ilymódon távoli hozzátartozóinak és barátainak. Az április 29-től május 9-ig tartandó vásáron ez a népszerű üzenetközvetités az uj rövidhullámu adó révén *már Amerikára is kiterjed.* A rádióüzenetek dija Budapest I. hullámhosszon 20 szóig P 1.50, 40 szóig P 2.50. A rövidhullámú üzenetek dijai 20 szóig P 3.—, 40 szóig P 5.—.

A Virágkedvelők Egyesülete növényvédelmi tanfolyamot tart április 7-én, csütörtökön, VIII., Esterházy u. 4. alatt este fél 7—8-ig. „Munkálatok a kiskertben". Előadó: Füredi Jenő.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

A házak fellobogózása a szabályrendeletben előírt zászlókkal

A házak kötelező fellobogózására vonatkozó szabályrendeletben — büntető intézkedések nyomatékával — pontosan meg van határozva az, hogy milyen nagyságú zászló tüzendő ki, — a bekövetkezhető kellemetlenségek megelőzése céljából közöljük, hogy a kitüzendő zászlókra vonatkozó méretek a következők:

I. Földszintes házakra; 65 cm széles, 150 cm hosszú; II. Egy- és kétemeletes házakra 100 cm széles, 200 cm hosszú; III. Három- és ennél többemeletes házakra 160 cm széles, 300 cm hosszú.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

MEGHIVÓ

az „Alkotás utca 7/a. számú ház" szövetkezetnek 1938 évi április hó 26-án délután 5 órakor a szövetkezeti ház: Alkotás utca 7/a. III. em. 1. sz. lakásában tartandó kilencedik évi

RENDES KÖZGYÜLÉSRE.

Tárgysorozat: 1) Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés és felmentvény. 2) Az 1937—1938 évi mérleg és eredményszámla megállapitása. 3) A szövetkezeti tagok által fizetendő járulékok megállapitása és egyéb vagyoni ügyekben, kisebb tatarozások tekintetében való határozathozatal. 4) Igazgatósági inditvány az alapszabályok 8. szakaszának akként való módositása iránt, hogy a „szövetkezetből kivált tagoknak és azok örököseinek a kiválási évről szóló zárszámadás szerint rájuk eső „üzletrészre" s nem osztalékra van igényük. Ennek az üzletrésznek a kifizetését azonban csak akkor igényelhetik, ha egyidejüen a szövetkezet másik tagja, vagy a szövetkezet beleegyezésével belépő tag a kilépő tag üzletrészének megfelelő mennyiségű üzletrészt jegyez és átvesz. 5) Igazgatósági tagok és a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása. 6) Esetleges inditványok. (Alapszabályok 25. §-a.)

A közgyűlés helyét, idejét és tárgysorozatát tartalmazó meghivó, valamint a felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg és eredményszámla a szövetkezeti ház kapubejáratában lévő hirdetőtáblán f. évi április hó 1-től fogva közszemlére van kitéve.

A szövetkezeti részjegyek száma változatlanul 5.000, a tagok száma 24, azonkivül 10 társtulajdonos mint házastárs, gyermek, vagy testvér. Igy az összes taglétszám 34.

Az elmult év folyamán a tagok számában és személyében változás nem történt.

Azok a tagok, akiknek üzletrészeik kezcik közt vannak, az alapszabályok értelmében kötelesek üzletrészeiket a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet pénztáránál elnöknél letétbe helyezni.

Budapest 1938. április hó 1.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1938. évi január 31-én. Vagyon: Pénztárkészlet 300.—, Ingatlan 220.000.— Be nem fizetett üzletrész 159.600.—, Bankbetét és Safebiztositás 2025.—, Adósok 2.52 P. Összesen: 381.927.52 P. *Teher:* Üzletrészek 220.000.— Dollár amort. kölcsön 159.600.—, Hitelezők 2327.52 P Összesen: 381.927.52 P.

Eredményszámla 1938. évi január 31-én. Veszteség: Házadó 9550.—, Közüzemi költségek 1423.13, Karbantartási költségek 1424.60, Amortizáció kamatai 5545.—, Illeték egyenérték 648.48, Társulati és egyéb adók 131.39, Általános üzemi költségek (utcaburkolatokra is) 1386.89 P. Összesen: 20.109.49 P. *Nyereség:* Járulékkivetés szövetkezeti tagokra 20.109.49 P. Összesen: 20.109.49 P. *Az igazgatóság.* — Megvizsgáltuk és rendben lévőnek találtuk: *A felügyelőbizottság.*

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-út 18

Iszter képesitett szücs és ernyő készitő
I., Krisztina körút 34. sz.

Közgazdaság

Rendkivül érdekes adatok a TÉBE jelentésében az 1937. esztendőről

Most jelent meg a TÉBE jelentése az Egyesület 1937. évi működéséről A közel tizives kötet hűséges tükre a magyar pénzügyi és gazdasági élet elmult esztendejének. Külön-külön fejezetek foglalkoznak ,a tartalmas és magas szinvonalú előszó után a bankpolitikai és hitelügyi-, továbbá devizaügyi kérdésekkel, a gazdaadóságokkal és gazdavédelmi intézkedésekkel, a jogalkotás terén történt változásokkal, adó- és illetékügyekkel, tisztviselői és szociálpolitikai kérdésekkel, az egyesület belső életének eseményeivel, meg egyéb kérdésekkel. Végzetül magában foglalja a jelentés a TÉBE tagjainak névsorát és szervezetét.

A magyar hitelélet nagy problémájával, a győri programban bejelentett egymilliárdos kölcsönnel foglalkozva, azt a reményeségét fejezi ki a jelentés, hogy „a kormányzat és az abban helyet foglaló kiváló gazdasági szakértők bölcsesége meg fogja találni az utat és módot arra, hogy a magyar közgazdaság megrázkódtatástól mentesen állja ki ezt a teherpróbát." Reméljük mi is, hogy ez igy lesz. Nincs terünk arra, hogy a TÉBE működésének minden egyes területével részletesen foglalkozzunk, mégis, hogy mit jelent a TÉBE, azt olyan téren ismertetjük, amely nem tartozik az egyesület hivatásához és amelyet a jelentés a „Jótékonyság" cimen tárgyal. Kiderül, hogy a TÉBE és budapesti tagintézményei 258 ezer 300 pengőt juttattak jótékony célokra. Olyan összeg ez, amely magáért beszél, nem kell magyarázni, mit jelent a jótékonyság szolgálatában.

A szép kiállitású könyv adatai rendkivül érdekesek és tanulságosak. A TÉBE legújabb jelentését mindenkinek el kell olvasnia, aki a magyarság nagy gazdasági problémái iránt érdeklődik.

A Magyar Általános Hitelbank közgyülése

A *Magyar Általános Hitelbank* részvényesei március 29-én tartották az intézet LXX. rendes évi közgyülését. A közgyülésen báró *Harkányi* János b.t.t. elnökölt, ki a hála és az elismerés szavaival emlékezett meg az intézet visszavonult vezérigazgatójának, dr. *Scitovszky* Tibor titkos tanácsosnak érdemeiről és meleg szavakkal üdvözölte a bank ügyvezető igazgatóságának élén dr. *Fabinyi* Tihamér vezérigazgatót, kinek munkássága elé várakozással tekint az egész magyar közgazdasági élet.

A napirendre áttérve, a közgyülés jóváhagyta a bank 1937 december 31-i mérlegét, mely 5 millió 033,662 P 15 f. tiszta nyereséggel zárult és magáévá tette az igazgatóságnak ama javaslatát, mely szerint a nehezen áttekinthető világgazdasági és világpolitikai fejlemények mellett osztalék a kedvező üzleteredmény dacára ebben az évben sem fizettetik.

A közgyülés ezután az igazgatóság javaslatának megfelelően elhatározta, hogy 700.000 P-vel a tartalékalapok, 1,100.000 P-vel az alkalmazottak nyugdijalapja javadalmaztassék, a fennmaradó P 3,233.662.15 P pedig az 1938-as üzletévre vitessék elő.

Az igazgatóság javaslatának megfelelőn elhatározta ezekután a közgyülés a banknak a Magyar Általános Takarékpénztár R.T.-gal való egyesülését akként, hogy ezen intézet a bankba beolvad és részvényei 5:1 arányban hitelbanki részvényekre cseréltetnek át. A részvénycsere közelebbi módozatai a „Budapesti Közlöny"-ben fognak közzététetni, de már előre elhatároztatott, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár R.T. részvényeseinek érdekében megfelelő számban ki fognak adatni 1 egész Hitel-részvény ötödrészét képviselő hányadrészvények.

Az ezután megtartott választások során uj tagokként beválasztattak az igazgatóságba *Beck* Róbert ügyv. igazgató, *Beöthy* László b.t.t., a felsőház alelnöke, *Brizon* Gabriel, Paris, *Fabinyi* Tihamér dr. titkos tanácsos, vezérigazgató, *Festetics* György herceg titkos tanácsos, *Getten* Pierre, Paris, *Kállay* Rudolf ügyv. igazgató, báji *Patay* Tibor dr., a felsőház tagja, *Perényi* István dr. ügyv. igazgató, a felügyelőbizottságba pedig beválasztattak uj tagokként *Feilitzsch* Berthold báró titkos tanácsos, *Fejérváry* Imre báró ny. főispán.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága közgyülést követőleg tartott ülésében ismét báró *Harkányi* János b.t.t.-t választotta meg elnökke, aki mellett az alelnöki tisztségeket dr. *Fabinyi* Tihamér titkos tanácsos, vezérigazgató és dr. *Scitovszky* Tibor titkos tanácsos fogják ellátni.

Ugyancsak március 29-én tartotta rendkivüli közgyülését a *Magyar Általános Takarékpénztár R. T.*, amelyen az igazgatóság javaslatának megfelelően elhatároztatott, hogy az *intézet a Magyar Általános Hitelbankba beolvad*, még pedig olyként, hogy minden 5 darab Magyar Általános Takarékpénztár R. T. részvény 1 darab Hitel-részvényre cseréltetik be.

VILÁGITÓ HÁZSZÁM-TÁBLÁK, VILLANY SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Nagyobb osztalékot fizet a Polgári Ser. A *Kőbányai Polgári Serfőző* — mint értesülünk — április végén tartja közgyülését. A mérlegmegállapitó munkálatok folyamatban vannak, amelyekből már megállapitást nyert, hogy a vállalat az elmult évben jelentős fejlődést ért el, forgalma lényegesen emelkedett s igy előreláthatólag magasabb osztalékot juttat részvényeseinek.

Változatlan az Urikányi forgalma. Az Urikány-Zsilvölgyi Rt üzletmenete nagyjában az előző évi keretekben mozgott. A vállalat érdekörébe tartozó Petrosani Rt forgalmában jelentős emelkedés állott be. Ez az utóbbi vállalat a szénbányászaton kivül egyéb iparágakban is élénk tevékenységet fejt ki.

A Magyar Acél és a Méray Rt üzletéve. A Magyar Acélárugyár Rt foglalkoztatottsága és jövedelmezősége is kielégitően alakult. Az elért eredmény bőséges leirások mellett magasabb osztalék fizetését is lehetővé teszi. Az érdekkörébe tartozó *Méray Motorkerékpár Rt.* üzletéve szintén kedvezően alakult.

Április végén tartja közgyülését a MÁK. A Magyar Általános Kőszénbánya Rt közgyülését értesülésünk szerint április utolsó szombatján tartja meg. Forgalma és üzleteredménye az általános gazdasági helyzet javulásának megfelelően ismét emelkedett, leányvállalatai is jobb eredményt értek el.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Hirdetmény

Az 1884. évi XVII. törvénycikk 27. §-a értelmében alulirott kerületi elöljáró, mint elsőfokú iparhatóság, közhirré teszem, hogy Strojil Károly budapesti lakos a III. ker., Solymár-utca 12. házsz. és 17.084 hrsz. alatt villanyerőre berendezett **parkettakészitő-telepet** akar felállitani.

Akik e vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásukat kötelesek a fentidézett törvényszakasz értelmében szóval vagy irásban 1938. **évi április hó 29-ik napján délután fél 5 órakor,** a helyszinére kitűzött tárgyaláson előadni, különben az üzlettelepet, hacsak köztekintetek nem szolgálnak akadályul, engedélyezni kell.

A telepnek, a rajta felállitandó épületnek és belső fölszerelésüknek pontos rajzát, körülményes leirását és szabatos magyarázatát az érdekeltek hivatalomban (III. ker., Fő-tér 3. sz. I. 21. ajtó) a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Budapest, 1938. évi március hó 24. napján.

Dr. Hanthy-Haidekker s. k.,
III. ker. elöljáró.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. I
Tulajdonos: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

Ügyeletes budai gyógyszertárak

április 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal-tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi-út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti-út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi-út 132.
Magyarország Védasszonya, Alkotás-u. 1/a.
Mária Magdolna, Csend-u. 7.

II. kerület:
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő-u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos-u. 117.
Szent Endre, Szentendrei-út 23.
Krisztus Király, Vörösvári-út 150.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós-út 19.
Szeretet, Horthy Miklós-út 148/a.

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40 kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

FAISKOLA! Mindennemü facsemete és gyümölcsfa szükségletét csak a régi, kipróbált és neves Schikker Sándor faiskolájában szerezze be és nem fog csalódni. Bátran ajánlható!
Alsótekerespuszta, posta: Lepsény, Veszprém megye.
Lerakat: Paloznak.
Arjegyzéket, értesiteseket közvetlenül küld a faiskola.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Április 9, 12, 21 és 28 napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.—; „ „ hölgy 2.—; II. „ 1.50; III. „ —.60; Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

Laskaraktárak Budán!

Megnyiltak a budai hitközség laskaraktárai:

XI. KENDE-UTCA 11.
II. SZÁSZ KÁROLY-UTCA 5.
III. ZSIGMOND-UTCA 49.

A budai hitközség területén pászka gyártására és forgalombahozatalára kizárólag a budai hitközség jogosult. **Idegen helyről tehát pászkát behozni tilos.**

A kereskedői úton forgalomba hozott laska nem vallási célt szolgál és nem felel meg a rituális követelményeknek.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Husvéti műsor: Jókai Mór örökbecsü művének filmváltozata *Fekete gyémántok* Főszereplő: **Jávor Pál**	Csütörtöktől vasárnapig **Noszty fiu esete Tóth Marival** és a kisérő műsor. Hétfőtől szerdáig **Száz férfi egy kislány** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől szerdáig *Az én lányom nem olyan* Főszereplők: Tolnay, Turay, Kabos, Ráday	Csütörtöktől szerdáig **Az én lányom nem olyan** Főszereplők: Tolnay, Turay, Kabos, Ráday	Csütörtöktől szerdáig **Hindu siremlék** Előadások kezdete 4, 3/4 7, 1/2 10. Vasár- és ünnepnapon 1/2 2, 1/4 5, 3/4 7, 1/2 10.

36. évfolyam | Budapest, 1938. április 15. | 15—16. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Husvéti csoda

Irta: Rév Sándor

Virágos táncot jár most, husvét táján a tavasz színpompája a budai hegyeken. Az élet gazdag álma elevenedik meg a Város fölött. A magas nap sugarai, mint finomművü aranyhidak himbálódznak a földszagú levegőben s rajtuk máris indul az élet hódító útjára. Színzuhatagban, csipkelombos, selyemszirmos, rügyfakadásos feltámadási körmenet ömlik a gyümölcsöskertekből Budára, mint a megújuló élet drága, diadalmasan elfojthatatlan tüntetése. Szemet káprázlatón öltöznek diszbe a virágok milliói a fekete kérgü, a barna törzsü, az életbe — a budai őstalajon — visszajövő fák. Frissen hasadt rügyek bolondító illata kóválygog fától bokorig, bokortól emberig. S megszámlálhatatlan, szépséges rajzú bársonypihéből habos sziromfátylak sürüsödnek, hogy tündöklő tavasz-husvéti menyasszonyruhát aggassanak lehelletfinoman az éledő természetre. Gyönyörrel kacag az élet a nap lángjától pirosra gyült bimbókban, mintha a szeretet parázsló bibora lobogna bennük. Csodálatosan izzik a tiszta élet-hit a télen megdermedt fákról, a vakitó fehéren előhömpölygő virágokból. A friss zöld fény és öröm ragyogása sejtelmesen susogja az élet szépséges folytatását. Az örök tavasz szépsége van beleoltva a budai ősföldbe. Az örök Husvét fényözöne ömlik el rajta!

S rácsorog az egész magyar földre. Beleoltja az egész magyarság lelkébe az örök tavasz hitét, az életösztönt, amely megtermékenyiti az akaratot, hogy a nemzet virágzó kultúrában éljen, hogy ujra diadallal élhessen a nemzet Igazsága! Az az Igazság, amit Trianonban keresztreszegezhettek, nagypénteken csonka sirba tehettek, de amelyiknek eljön a harmadnapi feltámadása.

Ezt hirdetik a virágpompában álló budai fák. Hirdetik rendületlenül, szépségesen, hogy tavaszodik már, hogy jön, útban van már a mi feltámadásunk is. Hirdetik a történelmi lehetetlenséget, hogy az ezeréves Golgota-úton egyedül csak a mi népünk áldozza vérét haszontalanul más népek boldogságáért és tizennyolcéves keresztenfüggésünk örök halállal zárjon be a népek temetőjének trianoni sirboltjába. Felélednek mellettünk, virágba borulnak most csodásan szomszédos nemzetfák és kell, hogy a mi nemzeti igazságunk fája is tavaszt virágozzon. A lélekmegújulás hőforrásához, a szivmegerősödés gyógyforrásához, a magyar Husvét fényforrásához már útban vannak a magyar lelkek. Budáról indul a magyar társadalom feltámadási körmenete.

Buda ősi kereszténysége, soha el nem alkudott, patinás nemzeti érzése a mostani válságok mélységes völgyében is történelmi fényt hint a nemzet országútjára, hogy azon nyilegyenesen mehessen az igazi élet felé. Buda a bűnbánat nagy hetében kifeszitett lelke antennáján elfogja a szenvedő Isten érintését és cselekvésekkel csendülve reá, szétsugározza a hivő, remélő, nem csüggedő, egységes nemzeti lelket. A nemzet lelkét: a vigasztalás, a világosság lelkét, amelyben a teremtő akarat a feltámadás egekbe zengő, földet megnyitó és összeforrasztó harsonaszavával zúg el a magyar bércek, rónák, a felfeszitett Isten és a szenvedő magyarság keresztjei fölött. Zúgására lehull a trianoni sirbolt fedele és a szentistváni honnak minden szent röge újra egyesül.

Mi hiszünk ebben itt Budán. Nem kétségbeesett kétördeléssel, siránkozással, hanem a magyar akarat dobbanásával, amely keresztülgázol félelmeken, nehézségeken, megalkuvásokon. Vágyainkkal, a szivünkből kicsapó lángjainkkal, a Kereszthez horgonyozva, a magyar történelembe hűségesen gyökerezve irjuk a hitvallást minden magyar élet kapuja fölé: Tavaszodik! Remeg a föld, kriptafalak repednek! A husvét hajnala északon dereng már!

Feltámadunk!

Herczeg Ferenc és Balogh Elemér felhivása a Budai Napló olvasóihoz

A húsvéti ünnepek alkalmával Herczeg Ferenc és Balogh Elemér titkos tanácsos az alábbi felhivással fordulnak a Budai Napló olvasóihoz:

KEDVES MAGYAR TESTVÉRÜNK!

A nemes tradiciókat őrző Buda szivében, a Horváth-kertben a magyar szinjátszás hőskora nagy müvésznőjének — Dérynének — kőbevésett kedves emléke áll. Fővárosunk vezetősége ennek tőszomszédságában kivánja Buda állandó szinházát felépiteni.

A magyar, de különösen a budai társadalom szivevágyát elégiti ki e rendelkezés és a gondolat tettéválásának máris szépszámu apostola, lelkes szóvivője van. Ezrek és ezrek szive dobbant meg arra a gondolatra, hogy Buda nemes társadalmának régi álma végre megvalósul, állandó kőszinházat emel saját erejéből és igy hajlékot épit a nemes nemzeti kulturának, oltárt a tiszta művészetnek.

A már megindult részvényjegyzés eddigi sikere is várakozáson felüli eredménnyel járt, a társadalom minden rétege kiveszi részét e történelmi munkából. Nem technikai propagandával dolgozunk. A szivek lelkesedése viszi el a hirt mindenhová, ahol a mult minden szépségét kegyelettel őrzik és a jövőt aggódással féltik.

A Déryné Játékszin felépitésének nagyjelentőségü munkájában mindenki közreműködésére számitunk és ezért kérjük, hogy a részvényjegyzésével a terv mielőbbi megvalósitását elősegiteni, majd ismerősei, kedves barátai körében céljaink ismertetésével nekünk munkatársakat, a nemes kulturcélnak pedig szószólókat szerezni méltóztassék.

Megértő szives együttműködéséért hálás köszönetet mond

Budapest, 1938. Husvét ünnepén.

Balogh Elemér
m. kir. titkos tanácsos,
ügyvezető elnök.

Herczeg Ferenc
m. kir. titkos tanácsos,
védnök.

Nemcsak budai, hanem fővárosi, sőt egyenesen nemzeti érdek, hogy az új budai szinház a magyar szinházi kultúrának a budai közönség szellemi szinvonalához méltó székhelye legyen és hogy sikerrel szolgálhassa ennek a közönségnek magasabbrendü művészeti igényeit.

Ettől a meggyőződéstől vezettetve, *József* kir. herceg, tábornagy és vitéz *József Ferenc* dr. királyi herceg fővédnöksége alatt indult meg az a társadalmi mozgalom, melynek célja, hogy részvénytársasági alapon előteremtse a budai szinház felépitéséhez és hasznositásához szükséges tőkét.

A mozgalom elnöki tanácsában a magyar közélet legkiválóbb tényezői foglalnak helyet.

Nagy szerepet vállalt a nemes cél elérésének munkájában az *Anna királyi hercegasszony* fővédnöksége alatt álló hölgybizottság, amelynek védnökei: *Darányi Kálmánné, Fabinyi Tihamérné, Hóman Bálintné, Karafiáth Jenőné, Ravasz Lászlóné, Raffay Sándorné, gróf Ráday Gedeonné, Röder Vilmosné* és *Szendy Károlyné*. *Anna* királyi hercegasszony a hölgybizottság vezetésére *Halmy Gyulánét* kérte fel, aki nagy agilitásával a magyar társadalom nemes és tiszta művészetért lelkesedő hölgyeit nagyszámban nyerte meg a mozgalom munkásságában való részvételre.

A mozgalom eddigi munkássága eredményeként a részvényjegyzés a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár útján már megindult.

Az alapitók úgy tervezik, hogy a Déryné Játékszin 1500 személyes méretével, fütő- és hütőberendezésével, az újabbkori technikai vivmányok felhasználásával fővárosunk legtökéletesebb szinháza legyen. A m. kir. Operaház gyakori vendégjátéka élénkiti majd az állandó szintársulat magas szinvonalu előadásait, ezért a szinház épülete egyuttal tökéletes hangversenyterem is lesz és szinpada az operaházi diszletek méreteinek megfelelően épül. A szinház épületének külön bjárattal ellátott 250 személyes előadóterme a budai társadalmi és tudományos egyesületek rendelkezésére fog állani.

Ilymódon Budának kultúrára vágyó és azt nélkülöző közönsége valóságos kultúrpalotához juthat!

A szinház helyéül az illetékes hatóságok valószinüleg a Horváth-kertet jelölik ki, s az esetben az a Tabán felé néző homlokzattal épülne fel.

1 darab részvény ára 100 pengő és 3 pengő felár, az alapitási költségek fedezésére

Fizetési feltételek:

Első részlet 13 pengő, átutalandó az aláirás után. A hátralékos összeg havi 5 pengős részletekben törleszthető — személyesen, vagy postatakarékpénztári befizetőlap útján — a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. főintézeténél, vagy fiókjainál.

Befizetőlapok küldéséről az intézőbizottság irodája gondoskodik. (I., Krisztina körút 165. Telefon: 36-67-39.)

Minden részvényes a színház egyik tulajdonosává válik s szavazati jogával befolyást gyakorolhat a színház anyagi és művészi vezetésére!

A befizetett részvénytőkét minden részvényes tulajdonképen csak kölcsönzi, mert azt kisorsolás útján teljes összegében visszakapja. Jogai viszont 50 éven át változatlanul megmaradnak!

50 éven át a részvényesek részesednek a színház üzleteredményében, tekintet nélkül arra, hogy befizetését már visszakapta.

(Pl.: a színház fennállásának 5. évében kisorsolták és visszafizették az eredeti befizetést, tehát pénzét visszakapta, de az üzleti eredményben továbbra is részesül.)

A részvényesek 50 éven át 25 százalékos örökös alapitó jegykedvezményt kapnak.

Nevét 1000 P névértékü részvény jegyzése esetén márványtáblán, 100 P-től 900 P részvényjegyzés esetén érctáblán a színház emlékcsarnokában megörökitik.

Herczeg Ferenc és Balogh Elemér felhivása alapján kérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy részvényjegyzésüket lehetőleg a mellékelt levelezőlap felhasználásával közvetlenül a mozgalom védnökének, Herczeg Ferenc m. kir. titkos tanácsosnak (I., Krisztina krt. 165.) *sziveskedjenek megküldeni.*

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

József Ferenc királyi herceg
a Nemzetközi Fürdőszövetség első elnöke

A Nemzetközi Fürdőszövetség, amely a mult év őszén rendezett fürdőügyi kongresszuson alakult meg, a hét folyamán végrehajtóbizottsági ülést tartott a Szent Gellért szállóban József Ferenc királyi herceg elnöklésével. Az ülésen Németország, Olaszország, Franciaország, Svájc, Estonia és a Kisantant államainak kiküldöttei jelentek meg. A magyar gyógyfürdők és idegenforgalmi intézmények képviseletében Szviezsényi Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója, Bánlaky Géza dr., a székesfővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások igazgatója, továbbá Somogyi Gyula dr. sajtófőnök vettek részt a konferencián.

A tanácskozások során megállapodtak abban, hogy a nemzetközi fürdőügyi szövetség állandó székhelye Budapest lesz, majd egyhangúlag megválasztották a szövetség első elnökévé József Ferenc királyi herceget öt évi időtartamra.

A Szövetség idei kongresszusát Berlinben tartja meg szeptember 21-től 29-éig. A kongresszus programját Gerhardt Schmidt százados, Németország kiküldöttje ismertette.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Ujabb harc a Rózsadombért

Irta: Nádas Béla dr.
a Rózsadomb és Vidéke Egyesület ügyész-főtitkára.

A *Budai Napló* megtisztelő felszólításának, hogy a Buda érdekeiért évtizedek óta sikeresen harcoló lap húsvéti, ünnepi számában tájékoztassam az olvasóközönséget a Rózsadomb és környéke kialakításának, továbbá fellendítésének megoldandó feladatairól, készséggel teszek eleget, annál is inkább, mert meggyőződésem, hogy e patinás, budai lap nagy publicitása is jelentős mérvben elősegíti közérdekű terveink megvalósítását.

A Rózsadomb ma már nemcsak a rózsadombiaké, hanem egész Budapesté, a székesfővárosé, világvárosé, fürdővárosé. Ilyen szemüvegen át nézve kies Rózsadombunkat, igenis van még sok tennivalónk. Még nem következett be korántsem az ideális „beteljesülés" állapota. De ha — a mostoha viszonyok dacára — sikerül megtartanunk, vagy pláne fokoznunk az eddigi tempót, Isten segítségével és közhatóságaink egyre jobban megértő támogatásával talán nemsokára kezdjük ezt az ideális végcélt legalább is megközelíteni.

Ennek eléréséhez pedig oly úton kell haladnunk, amely mielőbb elvezet a Rózsadomb és környékének predesztinált „családi kertvárosréssé", a kormányhatóság által is tervbevett, valóságos „üdülőhellyé" s ezzel egyben a „budai középső fürdőcsoport": a világhíres Margitsziget, Lukácsfürdő és Császárfürdő „mögöttes területévé" való kialakításához.

E távolabbi, magasabb, szemünk elől soha el nem tévesztendő cél érdekében átfogó programunk keretén belül — hogy konkrétumokról is szóljak — tökéletesítenünk, továbbfejlesztenünk kell még mindig autóbuszközlekedésünket, úthálózatunkat, útjaink fásítását, portalanítását, közműveinket, közvilágításunkat, rendőrségünket, — fel kell tárnunk szemlőhegyi és ferenchegyi cseppkőbarlangjainkat, — meg kell építenünk a Gülbaba türbe körzetében Gülbaba mecsetünket a mohamedánotthonnal, úgyszintén a Veronika-kápolnánkhoz vezető kálvária-stációkat, Józsefhegyi kilátónkat, üdülőszállónkat, nagy kilátásos körutunkat és a bécs—budapesti automobilmúút befutóját a Rózsadombon keresztül, — meg kell óvnunk s intézményesen is biztositanunk kell szép kilátásunkat és tájképünket, — egyszóval meg kell teremtenünk a jövő Rózsadombját úgy, amilyen szépen szárnyaló fantáziánk segítségével azt csak megálmodtuk legszebb álmainkban.

Dolgoznunk, erősen, céltudatosan s tervszerűen dolgoznunk kell tehát tovább is mindaddig, amíg sikerül szépséges Rózsadombunkat, fővárosunknak ezt az értékes gyöngyszemét olyan foglalatba foglalnunk, amilyent megérdemel.

Mátyás király város — a mostohagyermek

Ez a szép nevű, ideális fekvésű és levegőjű kerület, a főváros virágoskertje, az idegenforgalom egyik büszkesége — Budapest Székesfőváros mostohagyermeke!

Nem akarok hosszadalmas fejtegetésekbe bocsájtkozni, miért választottam ezt a mottót, egymásután felsorolva, rámutatok a tényekre, amelyek igazolják, hogy a „Budapest legelhanyagoltabb kerülete" elnevezés sajnos helytálló, igaz.

A főváros XI., XII., XIII. és XIV. kerületének közös születésnapja volt. Felállításukat ugyanazon alkalommal szavazta meg a törvényhatóság. Mégis a négy kerület közül már egy sincs, amely még ma is csak papiron volna önálló kerület. Mindegyik megkapta elöljárósági épületét, külön elöljáróját és hivatali személyzetét, csak ez a kerület nem.

Kijelölték az elöljáróság helyét, megbíztak egy kiváló szakembert az elöljáróság megszervezésével, az elöljáróság épületének tervét is megmutatták a kerületi polgárság vezetőinek. A lendület azonban ellankadt, halasztódik az elöljáróság megépítése, végül azt a férfiut, akiben a kerület bízott, hogy felállítja az önálló elöljáróságot, kinevezték egy más kerület élére elöljárónak.

Kérdeztük: miért mindez? A válasz a megszokott: nincs fedezet az uj kerület felállítására. És miért volt a többire? Ha tudott a székesfőváros három uj kerület felállítására fedezetet találni, a negyedikre is kell, hogy találjon!

Minden kerület megkapja a főközlekedési utvonalakat. Ez a XII. kerületben ismeretlen fogalom. Még igéretet sem tesz a székesfőváros a kijelölt főútvonalak megnyitására.

A kerület elhanyagolt utjain viszik a külföldieket a Svábhegyre és Jánoshegyre, kérdem: érdeke a fővárosnak ilyen utakon rázatni az idegent?

Közlekedésről jobb nem is beszélni. A közlekedés gondosan kikerüli a kerületet, nem tulzás, ha azt állitom, csak a határvonalon van közlekedés. Behatolni a kerületbe, úgy látszik, nem mer a Beszkárt. Nem fogadhatjuk el a kifogást, hogy a hegyes-dombos vidék közlekedése nehéz megoldás. Miért csak ez a vidék a nehezen megoldható közlekedésü? A Rózsadomb, vagy a Sashegy nagyobb problémákat adott!

Ugy látszik a jóakarat körül van a hiba velünk szemben!

Sőt meg kell állapitanom, hogy a kerület érdekeivel törődő polgárságnak minden pillanatban résen kell lennie, hogy egyetlen közlekedését, amely a Belvárossal a legrövidebben összeköti, a 75-ös villamost, el ne vegyék tőle.

Mindezek után, ha szellemi kultura terjesztésének lehetőségéről kivánok szólni valamit, szinte túlzásszámba menőnek látszana, de mégis megteszem. Eltekintve a főiskolaszámba menő Testnevelési Főiskolától, tanítóképző intézettől és fiúkereskedelmi és polgári iskolától, csak elemi iskoláink vannak. A Böszörményi úti barak-iskolát nem merem kulturintézménynek nevezni. Ez az egyetlen polgári leányiskola. Hogy középiskola nincs a kerületben, kár is említeni. Kulturház elérhetetlen álomként lebeg a kerület polgárságának szeme előtt. Egyetlen nagyobb befogadóképességű templom a kerületben a városmajori plébánia, mely a kerület nagy részétől távolesik. Alkalmi és ideiglenes kápolnák épitésével próbálták áthidalni a hiányt, de ha valaki vasárnap megnézi a felsőkrisztinavárosi templom előtt álló tömeget, mely nem kap már benn helyet, elhiszi, hogy kell nagyobb, szebb Istenháza a kerületnek.

Sem tüzőrségünk, sem rendőrkapitányságunk, sem adófelügyelőségünk. Sőt olyan biztatásokat is kaptunk, hogy nem is lesz, még akkor sem, ha végre önálló lesz a kerület. Nem is részletezem, hogy a rendőrőrszobák sehol sincsenek olyan nagy körzettel és annyira kis létszámú személyzettel kialakitva, mint itt, a XII. kerületben.

Ez Budapest Székesfőváros XII. kerülete, Mátyás Király-város. Ez az a kerület, melynek a legigazságosabb magyar király nevét sikerült maga számára kiharcolnia, de amely kénytelen a székesfőváros vezetőségének, törvényhatóságának, minden egyes tisztviselőjének, aki nem akarja méltányolni érdekeinket és kivárságainkat, amelyek jogosak és közérdekűek, a régi magyar bánattal szemébe harsogni: Meghalt Mátyás Király, oda az igazság! De mi mégis követeljük jogos és munkánkkal megérdemelt jussunkat. Harcolni fogunk tovább is minden erővel a kerületért.

(—pp—)

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Épitőmunka az I. kerületben

Irta: Czebe Jenő dr., I. ker. elöljáró

A csendes Várban nincs az a lüktető élet, mint a kereskedői és ipari városrészekben (V., VI., VII. stb. kerületekben), viszont a fejlődő uj, XII. ker.-ben, mely még szintén kerületemhez tartozik (van ugyan megbizott elöljárója Dr. *Keresztes* Miklós főjegyző barátom személyében, aki az általam megkezdett szervezési munkálatokat folytatja) — élénk épitkezés folyik.

Az I. és XII. kerületben jelenleg folyamatban van 2 drb. hatemeletes, 2 drb. 5, 6 drb. 4, 4 drb. 3 emeletes, 16 drb. kis bérház, és 36 drb. családi ház, átalakitás, toldaléképitkezés pedig 85 drb. van folyamatban. Mint a számok mutatják, elég szépen épül a kerületem. Az utak javitása is gyors tempóban halad a kerületben. Jelenleg egyes utszakaszok kötött makadámmá való fokozatos átépitése van folyamatban.

Költségvetésemben 175.000 P van beállitva utak javitására és karbantartására (portalanitás, kátrányozás). Különösen a Hegyvidéken vannak még elhanyagolt állapotban utaink, de ezekre is mielőbb rákerül a sor, úgyhogy a polgárság egy pár éven belül, minden jogos igény kielégitését fogja tapasztalni.

Az ügymenetnél a gyors és jó közigazgatás az elvem, s azt hiszem, a Polgármester ur intenciói szerint ezt meg is tudom valósitani. A polgármesteri IV. ügyosztályban, ahol 28 évig dolgoztam, a gyors intézkedést, s egyedül a munkát tartom élvezetnek, — a szivvel, lélekkel, s polgártársaink iránti szeretettel végzett munkát, — s ehhez a munkához kérem a Mindenható segitségét.

VÖRÖS SALAK legszebbszinben SZÁLLITJA RAPID SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

Mire van szüksége a Mátyás király-városnak

Irta: Keresztes Miklós dr., a XII. ker. főjegyző-elöljárója

A XII. kerület, *a Mátyás király város* 2611 hektár területéből a belterületre, a sűrűn lakott részre 193 hektár 7.4%, külterületre 2417.51 hektár, 92.6% esik. Népesége az 1935. évben 48.055 lélek volt.

Fenti számadatok meghatározzák a kerület jellegét és predesztinálják további fejlődését. A kerületi közigazgatási szolgálat megszervezése, közművekkel, közlekedési eszközökkel való ellátása, a köztisztasági szolgálat kellő időben és gyorsasággal való végrehajtása a 92%-ban villaszerűen, illetőleg szétszórtan beépitett területen *nehezebb feladat elé állitja a közületeket, mint a főváros bármely más kerületében.*

A háboru utáni időkben megindult épitkezési tevékenység felismerése a budai hegyvidékben rejlő természeti értékek iránt, valamint a polgároknak saját családi otthon létesitésére való vágya eredményezte azt a hatalmas épitkezési lendületet, amely a XII. kerület területén csaknem uj városrészt létesitett. Ekkor épültek a Németvölgyi uton, Böszörményi uton és az ezekbe a főutvonalakba bekötő utak mentén álló hatalmas bérpaloták, öröklakásos házak, benépesitve a kerületnek azt a részét, amely a belterület közvetlen szomszédságában fekszik. Lényeges tényezője lesz ennek az épitési tevékenységnek *az elöljárósági székház épitése*, amelyre a költség rendelkezésre áll s rövid időn belül az épitkezés is meg fog indulni, kijelölve a környék gócpontját, biztositva egyben a további fejlődés teljes befejeződését.

Ugyancsak hatalmas lendület jellemzi a kerület Németvölgy, Orbánhegy, Istenhegy, Kissvábhegy s ezek lejtőin fekvő részét, valamint a Farkasréti dülőben a Bazin-, Hóvirág utca, Torbágyi ut mentén fekvő, továbbá a Budakeszi ut mentén a „Rupp" féle telek parcellázással kialakitott területet, ahol már is a családi házak egész sora létesült.

Az épitkezési tevékenység érdeklődése teljesen ellanyhult a Svábhegy, Zugliget, Hüvösvölgy iránt. Ez talán azzal magyarázható, hogy ezeken a helyeken 600 négyszögölnél kisebb telek nem alakitható s igy a telekár tetemesen emeli az épitkezési költségeket.

A fejlődés magával hozta a közmüvek további kiépitésének szükségszerűségét. Fejleszteni kellett a viz, csatorna, villany, gáz és uthálózatokat. Ezek kiépitése nagy anyagi megterhelést jelent a fővárosra s csakis a költségvetési kereten belül, a legégetőbb szükségletnek megfelelően fokozatosan történhetett. Ezen a téren még jelenleg is igen sok a pótolni való, a megoldandó problémák egész tömege vár kivitelre.

Égetően szükséges a Svábhegy csatornázásának megoldása, a vizvezetéki csövek nagyobbméretüre való kicserélése. Igen fontos ez különösen itt, ahol az utóbbi időben élénk érdeklődés mutatkozik a szállodaépités és panziók létesitése iránt, ahol a főváros polgársága nyári szabadidejét tölti és a téli sportok is nagyobb tömegeket csalnak fel a hegytetőre. Ugyancsak a Svábhegy problémái közé sorolhatom *a közlekedési nehézségek végleges megoldását.* A Fogaskerekü vasut nem tudja teljes egészében ellátni sem a nyári, sem a téli szezón szükségletét, drága és az egy sinpáron megfelelő sürü járatok sem indithatók. *Külön autóbuszjáratok létesitésére volna szükség*, ennek azonban az az akadálya, hogy gyengébb lejtésü, autóbuszközlekedésre alkalmas felvezető utak még nem állnak rendelkezésre. Az Istenhegyi ut jelenlegi állapotában nem alkalmas ennek a kérdésnek a megoldására.

Csatornázás szempontjából elmaradott állapotban van a fejlődésnek indult farkasvölgyi rész. Teljesen megoldatlan a Kútvölgy és Zugliget csatornázása.

A vizellátás teljes kielégitése ma is megoldatlan. A megindult munkálatok a szükséges költségfedezet hiányában félbemaradtak, pedig a kertes kiképzés, utak öntözése, utak portalanitása mindig nagyobb és nagyobb viztömegek elhasználását eredményezi.

A vízzel való ellátás teljes hiánya kerületünknek csak igen kis részén észlelhető. *Legsürgősebb volna a Magas-út dülői rész vízzel való ellátásának biztositása*, ahol a fokozatos letelepülési folyamat már megindult és a szükséglet hiánya leginkább érezhető.

Igen súlyos tehertételt jelent a fővárosra a nagykiterjedésü, ha sűrűn nem is, de elszórtan mégis beépitett kerület úthálózatának állandó jókarbantartása, a jelentkező szükségletnek megfelelő uj fő- és bekötőutak kiépitése. — *Kivitelre vár 18.000 négyzetméter területü nem kötött makadámútnak, kötött makadámútra való átépitése.* A létesitendő utak közül legfontosabb és a fejlődésre nézve elengedhetetlenül szükséges a *Pilsudszky útnak* megnyitása, továbbá ennek folytatásában a *Németvölgyi árok* beboltozása. Ezzel az úttal volna teljesen megoldható a Hegyvidék legszebben fejlődő részének közlekedési problémája és egyben összekötné a Hegyvidéknek ezt a kimondottan klimatikus részét a leendő fürdővárossal.

Ugyancsak fontos és sürgős a *Fodor utca* teljes megnyitása, amely út hivatva lesz az orbánhegyi, mártonhegyi és farkasvölgyi részeket összekötni és közlekedési eszközökkel ellátni. *Igen elmaradott útellátás szempontjából a Kútvölgyi-út környéke. Villamos úthálózat nem érinti, az utak autóbuszközlekedés lebonyolitására nem alkalmasak*, igy a vidék, közlekedési eszközöktől elzárva, teljesen visszamaradt a fejlődéstől. Elsőrendű szükséglet itt a Kútvölgyi-út kiszélesitése és átépitése.

A közlekedési problémáknál elsősorban kell megemlitenem *az Alkotás utcának a közlekedési vonalakba való szervesebb bekapcsolását.* Megoldható ez a villamosvonalnak a Margit-körút felé való közvetlen irányitásával az Alkotás-utcából a Krisztina-körútra bekanyarodó közvetlen járat létesitésével. Ehhez természetesen szükséges a Krisztina körút és Alkotás utca kereszteződésénél lévő sinhálózat megfelelő átépitése.

Kivánatos és szükséges az autobuszhálózatnak olyirányú átszervezése, hogy az *Alkotás utcán át közvetlen kapcsolat létesüljön a Budaörsi út és Csend utca sarkán összefutó kereszteződéshez*, valamint ezzel kapcsolatban az Alkotás utca autóbusza is bekapcsolódhassék a Széna-téren végződő, illetve átfutó kocsik hálózatába.

Következő lépés volna *a Kútvölgynek autóbusszal való ellátása.* Ennek előfeltétele a Kútvölgyi út átépitése és autóbuszforgalom lebonyolitásra való alkalmassátétele.

A jövő problémái közé sorolható *a Svábhegynek autóbusszal való megközelitése.* Ez a kérdés is előzetesen uj és autóbuszközlekedésre alkalmas út megépitését igényli. Mig ez megoldható, szükséges lenne, a Svábhegyen, legalább a nyári idény alatt, olyan autóbuszjárat beállitása, amely a hegyterületen a legtávolabbi és leglátogatottabb pontokat volna hivatva összekötni.

További megoldásra váró feladat a *szemétgyüjtés és elfuvarozás* problémájának megoldása. Jelenleg a hegyvidéken kordékkal gyüjtik össze a szemetet és többszöri átrakással történik a végleges elszállitása. Kivánatos volna a Csörsz utcában és a Budakeszi úton már létesitett szemétgyüjtő és átrakó épitményekhez hasonló épületeknek szaporitása, hogy a szemétátrakással történő levegőfertőzés a minimumra redukálódjék.

További feladat a *Hegyvidéknek strandfürdővel való ellátása.* A kérdés megoldása nagymértékben elősegitené a környék további fejlődését. Erre a célra igen alkalmas terület volna a Fodor-utca mentén fekvő és a Községi Takarék parcellázása szomszédságában fekvő rész, amelynek természeti adottságai, fekvése, védettsége erre a célra igen alkalmasnak bizonyulna. Megfelelő vízellátásról próbafúrásokkal kellene gondoskodni. — Igen alkalmas strandfürdő céljára a Zugligetnek a Zugligeti út és Szarvas Gábor út kereszteződésénél fekvő része. Az itt fellelhető természeti forrás, az a tény, hogy *ezen a helyen valamikor már volt fürdőhely*, a kedvező fekvés, közlekedési eszközökkel való ellátottság már előre biztositaná a vállalkozás sikerét.

A Mátyás király város területén feküsznek Budapest legszebb kirándulóhelyei. A kirándulók, túristák mind nagyobb és nagyobb tömegekben keresik fel azokat. Kivánatos volna a kirándulóutak mentén pihenőpadoknak minél nagyobb számmal való elhelyezése, a látogatottabb helyek közelében nyilvános illemhelyek létesitése, a lakott helyektől távolabbeső területeken pedig megfelelő befogadóképességű menedékházak épittetése.

Befejezésül kivánatosnak tartom, hogy a kiépitett szélesebb utak fásitására nagyobb gond fordittassék.

„Eternit"
FAL- ÉS BUTORBURKOLÁSOK
BEMUTATÓHELYISÉGE
VI., Ó-utca 4. Tel.: 115—416

Filléres divatáruk 1, Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40, kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók **Tisza Testvéreknél**
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

komoly érték minden „Nagykovácsy cipő", mert amellett, hogy kényelmes, valóban szép, olcsó és megbizható

A Nagykovácsy cipő többet nyujt az átlagnál és még sem kerül többe

KOSSUTH L-U 9 Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

Fióküzlet XI., HORTHY MIKLÓS-ÚT 39

RÉGI VILÁG

1848. áprilisában — épúgy mint ma, kilencven évvel később — Oroszország szembeszállt Középeurópával, a dunai népekkel. A vezérlő gondolatok akkor talán mások voltak, a világpolitikai helyzet azonban csodálatosan azonos. Tessék elolvasni, mit ir a *Pesti Divatlap* 1848. április 8-án erről:

„Az orosz kormány roppant készületeket tesz az egész felszabadult Európa ellen. Csak a lengyel és magyar magában is elég erővel bir a kancsukát kiragadni kezökből, s ezzel a szabadság templomába korbácsolni muszka uraimékat. Hisz már a Journal des Debats is azt mondja: Magyarország őrködni fog a szabadelvű Európa fölött, s a szabadelvű Európa nevében, s ugyan e francia vezérczikk arra hivja fel nemzetünket, hogy a dunai népeket segitsük — az orosz ellen. Ime felszabadult hazánk európai fontossága el van ismerve."

Ugyanez vonul végig *Vahot* Imre husvéti vezércikkén, a lap április 15-i számában. Érdekes a benne foglalt jövendölés, amely — ha nem is vált be — jellemző arra az ábrándos reménykedésre, amely oly sokszor ringatta keserves családásokba az idealista, felhőkben élő magyarságot, *Vahot* a következőket irja többek közt az ünnepi cikkében:

„Nagy időket élünk.

Az 1848-ik év olly korszakot fog képezni, mint Krisztus születésének világrendítő napja.

És ha most husvétkor még nem is teljesen, de e század közepén, 1850-ben, a vén Európa tökéletes megifjodása, újjászületése, kivívott szabadsága feltámadás ünnepét üllendi.

E roppant világrevolutió, mellynek a föld minden részére nagy kihatása lesz — most még csak ollyan, mint a bontakozó chaosz, mellyből rövid időn a legszebben megtisztult szellemvilág —, a győztes szabadság és valódi emberség (humanitás) megdönthetetlen fellegvára, s az általános szeretet boldogitó napja fog kifejlődni.

Hába fenyeget most már bennünket rabostorával éjszak jegesmedvéje, a lelketlen, buta orosz... Sőt maga az orosz medve is hovahamarabb kitör fogsága bilincseiből s lelkes állattá, szabad oroszlánná fog átváltozni; s a világszabadság diadalát az összetört czári vaskoronával tetézendi.

A cholera Oroszországból jött hozzánk; — illő már most, hogy viszonzásul mi is küldjünk rájuk egy járványt, s ez a szabadság ragadós járványa leend, melly halál helyett életet ád.

*

„A lengyel határszélekre több-több haderőt küld, hir szerint, az orosz kormány. Azonban némelly tudósitások nyomán Krimben már nyilvános lázadás ütött ki, s e mellett Oroszország nem is bir ügyes vezérekkel. Az orosz komának alkalmasint nagyon elég lesz, a maga háza előtt sepergetni."

ÉRDEKES APRÓSÁGOK 1848. HUSVÉTJA KÖRÜL PEST-BUDÁN.

Forró, lázas hangulat csap felénk ezekben a napokban. Öröm és rettegés, elragadtatott boldogság és dermesztő rémület. Mi inkább a kedvesebb, szivderitőbb hireket választjuk ki a sok közül. Ime kettő közülük Pest és Buda együttműködéséről:

„(Buda és Pest ölelkezése)... a budai nemzetőrség nagy része Mátyás sastészkéből leszállott vala közénk, bizonyitandó a pestiek, s Pest és Buda tettleges egyesülése iránti rokonszenvét. Budai bajtársaink a szabadság terén állapodának meg s a bizottmány által ünnepélyesen üdvözöltetvén, a legnagyobb baráti készséggel fogadtattak. Másnap a pesti nemzetőrség viszonzá e testvéri kézfogást, s hasonló rokonérzelemmel fogadtatott. Ugyanakkor Léderer főhadi parancsnoknál is küldöttség tisztelgett... s a bajnok úr, mint mondják, könnyekre fakadt örömében. A nemzetőrök egyik laktanyájukon a katonaságot is meglátogatták ,s testvérileg ölelkeztek, csókolóztak egymással."

*

„(Nem kell czifra czim). Miután az excellencziás, kegyelmes, méltóságos, tekintetes, nemes, nemzetes és vitézlő-féle eszmék, mellyeknek viselői közt vajmi sok volt a czimeres ökör, szerencsésen elenyésztek — a hölgyek irányában divatozó „nagyság" czimnek is pusztulnia kell; — a „kegyed" addig is, míg jobbat nem találunk, megjárja a helyett, miután a női kegynek legtöbb becse van előttünk, noha a valódi férfit ez sem tartja függésben és rabigában. A „polgártársnő" czim igen hosszas nehézkes, — ennél sokkal czélszerűbb a: „honleány".

Káprázatosan szép uj parkokkal gazdagodik Buda

Tavaszi szemle a virágos Budán — Milyenek lesznek az uj parkok és játszóterek

A felsőház egyik legutobbi ülésén az a vád hangzott el, hogy a főváros meggondolatlanul sok pénzt, milliókat költ parkokra, ahelyett, hogy ezt a nagy összeget a szociális nyomor enyhitésére fordítaná. Az előkelő felszólaló figyelmen kivül hagyta azt a parancsoló szükséget., amelyet ma már egyetlen, a korszerű fejlődésre gondot fordító nyugati állam sem hagy figyelmen kivül, hogy a nagyvárosok közegészségének biztositása szorosan összefügg a szociális viszonyok megjavitásával. *A városokban összezsufolt tömegeknek épugy kell a jó levegő, mint a falat kenyér.* És ezt a jó levegőt elsősorban a fásitott, széles utcák, terek és parkok adják meg. ezeknek létesitése alól a nagyvárosok nem vonhatják ki magukat; az ebből a kötelességből rájuk háruló feladatok elvégzésére, a fásitások és parkok megteremtésére pedig pénz, sok pénz kell. *Sokkal több, mint amennyit Budapest székesfőváros erre a célra a költségvetésbe évről évre fel tud venni.*

Igen illetékes helyről hallatszanak panaszok, hogy a főváros fásitására és parkozására szánt összeg kevés. Tavaly másfélmillió pengő volt a kertészeti költségvetés, az idén is alig éri el a kétmilliót, ebből pedig csak nehezen futja azoknak a halaszthatatlan „zöld" munkálatoknak a megkezdésére és végrehajtására, amelyek a fővárosban már rég esedékesek. Hozzáértés, ihlet, müvészi készség és lelkes akarat kell ahhoz, hogy a rendelkezésre álló szük keretek között Budapest világvárosias fejlődése a fásitás, gyepesitès és parkositás terén ne maradjon hátra.

GYERMEKJÁTSZÓTÉR A LEBONTOTT BUDAI SZINKÖR HELYÉN

A munka serényen folyik a budai részeken is, *A kertészeti költségvetés jelentékeny része Budának jut az idén. Régi parkok korszerü átalakitása és egész sereg ujnak a létesitése a nagyszerü program.*

A *Budai Szinkör* lebontása után uj köntöst kap mindenekelőtt a *Horváth-kert*. A szinkör helyét feltöltötték és összhangba hozták a kert többi részével. *Mintegy százméter hosszúságban és negyvenméter szélességben gyermekjátszótérré alakitják át, tetszetős zöld gyepkeretekbe foglalva* és meghagyva eredeti, ős rendeltetésének, a játéknak, amelyet már a legközelebbi jövőben nem felnőttek,hanem vidám apró emberkék folytatnak majd rajta.

SZINES UJ PARK A HUNYADI JÁNOS UTON

Nagy gondot fordit a főváros Buda egyik legszebb utvonalának, a Várba vezető Hunyadi János utnak korszerűbbé emelésére. Az idén uj park fogja disziteni: *a Jezsuita lépcső közelében teremtik meg ezt az uj parkot, amely igazi kertészeti csoda lesz.* Szikla- és évelő növényeket ültetnek ide a legizlésesebb csoportositásban, ugy, hogy szinpompája valósággal lenyügözi a nézőt.

Sok helyütt megváltozik a Viziváros képe. A HÉV pályaudvarának kihelyezése lehetővé tette a *Pálffy tér* végleges rendezését. Kerttel övezik Bem apó szobrát, amely még az idén elkészül. Nemrégiben megirta a *Budai Napló*, hogy egyenes vonalban sugáruttá szélesitik a Csalogány utcát, amelyben *a Kapás és Medve utcak között mintegy negyvennyolc méter széles tér kerül.* Ez a tér már kezd kibontakozni és a szabaddá vált részt gyepszőnyeggel vonják be.

Rövidesen lebontják az egykor hires *„Három Nyul Kaszárnya"* négy utcára nézö hatalmas épületét. A mintegy másfél holdnyi terület felhasználására még nem alakult ki végleges terv, annyi azonban bizonyos, hogy *jelentős részét szánják majd diszes parknak és gyermekjátszótérnek*, amelyből mennél többet akar létesiteni a főváros.

MODERN PARK A MARGITHID BUDAI HIDFŐJÉNÉL

Különös gonddal oldják meg a kiszélesitett Margithid budai hidfőjének megváltozott környezetét. A déli oldal megoldása a könnyebb: itt emelkedik a hatalmas prsemysli emlékmű, amely parkövezetbe kerül. *Egészen korszerü, virágos, tarka parkot terveznek*, hogy összhangba hozzák a hidfő északi részén levő parkkal, amelyet egészen kivetköztetett régi formájából az idehelyezett HÉV állomás és a villamos hurokvágánya.

Ezzel összefüggően rendezik az Ujlaki rakpart mentén megépitett uj kivezető főutat, amelyet éppen most nevezett el a Közmunkák Tanácsa *Árpád fejedelem útjának*. Gyönyörü fasor fogja szegélyezni mindkét oldalon ezt a hatalmas, három kilométer hosszú utat. A fásitást már rövidesen megkezdik.

MI LESZ AZ ATTILA PARKKAL?

Érdeklődtünk a Schmidt kastély mellett elterülő Attila park sorsa iránt is.

— Ez még mindig „fenntartás alatt áll", hangzott a felvilágositás. Ez annyit jelent, hogy utszakaszonként tisztogatják az öreg parkot, amelynek jövőjéről még mindig nem döntöttek illetékes helyen. Megnehezíti a dolgot, hogy *ez a terület nem alkalmas parkozásra, talaja meglehetősen gyenge*, a viz felvezetése pedig igen sokba kerülne. Az idevonatkozó terv pedig szép: a celli kastélytól lehuzódó ligetszerü kiképzés, összhangban az Árpád parkkal és benne az Árpád emlékkel. Mindez azonban még a jövő zenéje. Egyelőre a fásitására és begyepesitésére helyeznek gondot, hogy az odarándulók jól érezzék magukat benne.

Két háromszögü park kerül a Németvölgyi út és Böszörményi út sarkára, a legkorszerübb kiképzéssel. A Pilsudszky-uti Pilsudszky-emlék előtti tér gyepfelületeket kap, pihenőkkel.

A görögkeleti udvar lebontásával megüresedett *Tabán* parkozása tervszerűen halad tovább, bár jövő kialakulása a gyógyszállókra vonatkozó tervek megvalósulásával van szoros kapcsolatban. Hogy mi történik majd a Karátsonyi palota nagy telektömbjével és a Vérmezővei, ezidőszerint még teljesen bizonytalan.

A HORTHY MIKLÓS HID BUDAI HIDFŐJÉNEK VÉGLEGES RENDEZÉSE

A legnagyobb szabásu munka azonban valamennyi közt a *Horthy Miklós hid budai hidfőjét övező hatalmas térség* kertészeti kiképzése lesz. *Valószinüleg ez fogja felemészteni a parkozásokra szánt költségek tulnyomó részét.* Szüz terület: és ez felette megkönnyiti a munkát. A gyepesités már régen kész, az idén kerül sorra a fenyők és virágok elültetése és pergolák létesitése. Nagy gondot forditanak arra, hogy itt teljesen világvárosias kép alakuljon ki. Általában az a cél, hogy a Szent István évi és eucharisztikus kongresszusi ünnepségek idejére ideérkező idegeneket teljesen rendezett állapotok fogadják a főváros minden pontján.

Ezért siettetik a fásitásokat is. Az idei programban van felvéve a Daróczi út, Fehérvári út, Törökbálinti ut, Agárdi ut, Hóvirág utca és még egész sereg utca fásitása.

NYOLC ÉV ALATT 32 SZÁZALÉKKAL NÖVEKEDETT A „ZÖLD BUDAPEST"

A főváros kertészeti programja, a szük költségvetési keretek ellenére, évről-evre gazdagabb és egyre több területet igyekeznek elhóditani „zöld Budapest" számára. 1930 óta, tehát nyolc esztendő alatt, a főváros zöld területe 30—32 százalékkal növekedett. *A ligetek beszámitásával, a főváros közel hétszáz holdnyi park fölött rendelkezik*, amelyet tulnyomó részben a Vágány utcai hétholdas kertgazdaság táplál magvaival, facsemetéivel és virágaival... A „zöld Budapest" azonban nemcsak a főváros tulajdonában levő parkokból adódik, hanem igen jelentős a magánparkok száma és nagysága is. A legujabb statisztikai adatok szerint a főváros tulajdonában lévő összes parkterületek 2 millió 777.070 négyzetmétert tesznek ki, a magánparkok összterülete pedig egymillió 326.593 négyzetmétert, a *kettő együtt 4 millió 103.663 négyzetmétert.*

Ez világviszonlatban is óriási zöld terület. Budapest ebben a tekintetben erősen tartja előkelő helyét a nagy külföldi városok sorában.

Kulcsár és Huppert a finom ruhák tisztitója
elsőrangu kelmefestő és gőzmosógyár
BUDAI KÖZPONTJA
II., Margit körut 50. Tel. 155-936.
HIVÁSRA AZONNAL KÜLDÜNK.

A Bibic-telepről

Irta: **Sziklay János dr.**, *kormányfőtanácsos, a Kelenföldi Gazdasági és Köznövelődési Egyesület elnöke*

Szinte aggódom, hogy amikor a mult alkalommal ismételten oly szeretettel foglalkozott a Budai Napló a már közkeletü nevü Bibic-teleppel, az olvasók már únják, hogy ismét a Bibic-telep kivánalmait olvassák. Hiszen talán, ha tagadnák is, únhatják a városházán meg elöljáróságon is a nem ritka kilincselést; de hát éppen az lenne az örömünk, ha megunnák ott benn a sok kunyorálást, néha kis szelid fenyegetéssel is fűszerezve és teljesitenék a kivárságokat, hogy végre megszabaduljanak tőlünk. Ők is elmondanák hosszú sóhaj kiséretében: de épp úgy mi is (csak mi mosolygóbban): „Hála Istennek!"

Igazságtalannak azonban nem szabad lennünk. Az illetékes ügyosztályok és az elöljáróság dicséretére legyen mondva, hogy megszoritott anyagi eszközeik mellett is az utóbbi időben bizony nem csekély jóval igyekeztek a bibictelepi lakósok panaszait enyhiteni. Király Kálmán tanácsnok, Duday Alajos elöljáró és helyettese, Benedek Szabolcs, igazán őszinte baráti jóindulata a nehéz viszonyok között már is nem keveset lendített ezen, a város déli végén elterülő, de kitűnő levegőjü, biztató jövőjü területen. És hálával tartozunk Dorner Gyula, Vályi Lajos, Szántay István bizottsági tagoknak, akiknek felszólalásai és sürgetései következtében most már szinte földrajzi fogalommá let a Bibic-telep.

Az idén nem csupán a mi telepünk, de egyszersmind a főváros szépitése és egészsége érdekében is kellemes érzést kelthet a fásitás dolgában tett előterjesztésünk teljesitése. Az Ercsi út, Bikszádi utca, Tétényi út és még néhány utca házai előtt már ott emelkednek a fasorok. Kár, hogy a Tétényi út egy magántelek miatt teljes egészében még nincs rendezve, ugy hogy egyes részein a gyalogút sincs meg.

Programmba van véve az Etele úti főgyüjtőcsatorna is, amire bizony nagy szükség van, mert a meglevő, semmi esetre sem városias árkok nagyobb csapadékmennyiséget nem birnak elég gyorsan levezetni a különben is hellyel-közzel vizjárta területről. Ne feledjük el, hogy a Sasad, illetőleg továbbmenve, a Svábhegy délkeleti lejtőjének vize erre húzódik le.

Szükséges lenne már végre a Tétényi út olyan rendezése, hogy a Sósfürdőig menő, egy bizottsági tag úrtól tréfásan „vakbél féregnyulványának" elnevezett villamosvonal, mely ma természetesen nem fizetheti ki magát, kijöjjön erre a telepre, menjen egészen a határig; utóvégre már több mint háromszáz ház lakója kénytelen 10—15 percet kutyagolni olyan rettenetes szélben, mint most is, hogy a villamosállomáshoz jusson. Ezek mind nem megvetendő adóalanyok.

Megigérték valamikor az iskolát is. Gyerek van itt több mint 200, tehát megvan az iskola alapfeltétele. Az igéret az volt, hogy ha a Horthy Miklós úton, szabatosan a Kelenhegyi út végén megépül a nagy iskola, a Bibic-telep megkapja a barakot. Az iskola megépült, de ottmaradt a barak is.

Amit kérünk, az mind természetes és jogos. Teljes meggyőződéssel sürgethetjük a javitást akkor, amikor látjuk, hogy luxuskiadásokra mindig van fedezet, csak az égető szükségesre nincs. Át vagyunk mindnyájan hatva attól az eszményi vágytól, hogy a főváros szép és kellemes legyen; de a főváros szépségét és kellemességét az is csorbitja, ha a külső területeken kövezett átjárók hiányában sárban kell bandukolniok az inségadót is fizető polgároknak

Van ezen a telepen sok kisember, akit az a ház szorosan köt a főváros talajához és ezzel hazájához. Az már nem akar vándorlélek lenni, de hazátlan sem. Az ő kis kertjében lélek fakad a virágaival, gyümölcsfáival együtt, ezt a lelket kell emelni és erősiteni azzal a szociális gondolkozással, amelyet szerencsére már nem egyszer tapasztalunk a főváros vezetőségében. Ha egy kissé több gondot áldoznak a XI. kerület külső részeire is, az csakhamar anyagilag, szellemileg az egész főváros javát fogja növelni.

Zászlók és házdiszitések) az Eucharisztisus kongresszus alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

A Gellértfürdő és Rudasfürdő rendezése

Barta Sándor mérnök ujabb szenzációs városrendezési tervei

Városrendezési és szakkörökben rendkivüli érdeklődést keltett Barta Sándor mérnöknek a Budai Napló legutóbbi számában közölt az a terve, amely a Szentimre-fürdő és a Tabán rendezésére vonatkozólag egész új megoldást javasol. Az érdekes elgondolásra felfigyeltek a városháza illetékes ügyosztályai; magunkat is meglepett az a rendkivüli siker, amellyel Barta Sándor elgondolásait üdvözölték.

A Gellértfürdő és Rudasfürdő rendezésére is terveket készitett Barta Sándor. Ezek a tervek érdekesség és ötletesség szempontjából semmivel sem maradnak az előbbiek mögött. A Gellért- és Rudasfürdőre vonatkozó terveket Barta Sándor a következőkben ismertette a Budai Napló előtt:

— A Gellérthegymenti út a Rudasfürdő épületeinek hosszában felemelendő 4—6 méterrel; hozzáértve 120 cm-t, mint korlátot és az uj Rudasfürdő szintjét annyira mélyitve, hogy az elnyert magasságban az uj 2 félemeletes fürdőépület elférjen. Igy a telek még beépitettnek sem mondható, mert a Rudas felett a kilátás megmarad a Gellértmenti úttól a Dunára.

— A Rudasfürdő a Gellérthegy felőli oldalon csak mint korlát épül ki, végig felülvilágitást kap, alagsora a legalsó rakpartig süllyesztendő. Az uj fürdőépülettől egy 200 m. hosszú földalatti átjáró visz a Szentimrefürdőbe, a bennlakók és azok részére, akik a két fürdőbe gyógykezeltetésre járnak.

— Az útemelés az Erzsébethidnál kezdődik; a Gellértfürdő felé 2—3 százalékkal emelkedik, az uj Rudas hosszáig vizszintes marad és csak utána ereszkedik vissza az út azon felemelt nivójára, amely a Ferenc József-hidtól számitott 1 százalékos emelésből adódik. A források helye érintetlenül marad, mert az út, aláboltozva, felette halad el. Az útmenti éles kanyarok kiküszöbölendők, amihez csak kevés kőfejtés kell, mert elég a járdát galériásan kiképezni. Az emelés folytán a Gellértmenti út lényegesen kiszélesedik, úgy hogy a Rudasfürdő is az út felé 5—7 méterrel, de a Duna felé is 4—5 méterrel szélesebbre épülhet ki. Igy rendes szélessége is lesz a Rudasnak.

— Amennyiben hullámfürdő, strandfürdő és úszoda is kell, az a Döbrentei téri parkban létesithető, amely egy, az Attila-út alatt vezetett átjáró-

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE
KLEIN M. EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest, VII., Sip-u. 20.

val összekötendő az új Szentimrefürdővel. A távuszoda pedig az alsó rakpart szintjében, a Döbrentei parktól az új Rudasfürdő végéig cca 400 m hosszban elhelyezhető. Csak üvegtetőt kap, amely nyáron fel is emelhető. Ez esetben a Döbrentei-tér menti alsó rakpart a kocsiforgalomtól végleg elzárandó.

A VILLAMOSFORGALOM RENDEZÉSE

A Beszkárt 9-es és volt 51-es járatai a Gellért-téren, ott, ahol a Hév befordul, ereszkednek le a Ferenc József-híd alá s onnan az Erzsébet-híd alatt haladva, a budai Lánchíd alatti kanyarban felkapaszkodnak a mai felső vonalba. Ezen elrendezéssel megszűnik a villamos a Ferenc József- és Erzsébet-hidak között és a Szebeny Antal-tér meg a Lánchíd között. A Ferenc József-hídtól villamos csak Kelenföld felé, az Erzsébet-hídtól csak a Délivasút felé visz. Ezzel a Gellért-tér és az Erzsébet-híd előtti tér úgy forgalmi, mint vonalviteli szempontból teljesen kielégítő elrendezést nyertek.

Dorner Gyula ünneplése a Szentimrevárosi Társaskörben

Nagy és előkelő közönség jelent meg a Szentimrevárosi Társaskör és Kulutregyesületben április 11-én este, hogy ünnepelje népszerű elnökét, Dorner Gyula dr.-t névnapja alkalmából.

A nagyszabású ünnepségen résztvettek az ünnepelten és nején kivül: Becsey Antal örökös tvhat. biz. tag és neje, Kovács József tábornok, Wossala Sándor szfőv. tanácsnok, Duday Alajos dr. tanácsnok-elöljáró, Benedek Szabolcs dr. elöljáróhelyettes, Szántay István állomásfőnök és neje, vitéz Gouthfalvy (Dorner) Zoltán min. o. tan., Stolp Ödön gozd. főtan., Kleés Ferenc korm. főtan., gyáros, Szombathy Kálmán igazgató, Barna-Szögyén Bertalan ny. min. o. tan., Bischits László dr. tisztiorvos, Szöllösy Aurél min. o. tan., Halácsy Dezső főtitkár, Szigethy Lajos és neje, Villányi Nándor és neje, Dósa Ottó dr. és sokan mások.

Szántay István nagyhatású üdvözlőbeszéde után Kovács József tábornok és Wossala Sándor szfőv. tanácsnok, majd a Buda-Alsóváros-Sósfürdő Környéke Egyesület nevében Szigethy Lajos, a XI. ker. Frontharcos Főcsoport részéről Mayer József vezetőtiszt üdvözölték Dorner Gyulát. Utánuk felszólalt még Barna-Szögyén Albert és a XI. ker. tanügyi szervezet nevében Bácsváry Rudolf. Majd Kiss Dezső dr. Dorner Gyuláné köszöntötte fel.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK } HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

A Frontharcos-szövetség III. kerületi csoportjának lelkes ülése

A frontharcosok III. kerületi csoportja április 9-én tartotta rendes havi összejövetelét. Az est jelentőségét emelte, hogy megjelent azon az országos elnök, vitéz gróf Takách-Tolvay József és vitéz Tóth András dr. országgyülési képviselő, valamint Sándor Mátyás ny. ezredes is, a III. kerületi frontharcosok egyik reprezentativ harcos egyénisége.

Vitéz Komárnoky Gyula, a III. kerületi csoport elnöke üdvözölte meleg szavakkal az országos elnököt és vitéz Tóth András dr.-t. Vitéz Komárnoky beszéde után az országos elnök emelkedett szólásra.

Elmondta, hogy a Manrézából jöttek, ahol az ünnepek előtti lelkigyakorlataikat tartották. Ott a jezsuita páter első beszéde a szeretetről szólt. Mi a szeretetet megtanultuk kint a fronton, a lövészárokban. Ott tanultuk meg legjobban szeretni és becsülni egymást. Most, amikor minden magyar ember szoros, becsületes összefogására van szüksége a hazának, most is meg fogjuk mutatni, hogy a frontharcosokban még él a szeretet, amely őket a világháború nagy viharában összekovácsolta.

Az országos elnök beszédét állandó tapsvihar és zajos tetszésnyilvánítás szakította félbe, a beszéd befejezése után pedig percekig tartott az ováció.

Vitéz Tóth András dr. méltatta ezután a frontharcos eszmét. 'Háromszázezer megszervezett frontharcost — mondotta — nem lehet csak ugy egyszerűen félreállitani. Ebben az országban csak egy vezér van és az vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Zárt sorokban kell sorakoznunk az egyetlen vezér mögött.

Ezután az országos elnök helyét vitéz Komárnoky Gyula kerületi elnök foglalta el, akit névnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítettek.

Munkatársunknak vitéz Komárnoky Gyula elnök és Sándor Mátyás ny. ezredes a következőket mondották:

— Mi, akik régi óbudai lakósok vagyunk, nemrégiben memorandumot adtunk be az illetékes hatóságokhoz. Ennek a memorandumnak a főbb pontjai a következők voltak:

Csinálják meg rövid idő alatt Óbuda szabályozását. Adják meg a házadómentességet. Kezdjenek neki minél előbb a már régen vajúdó óbudai híd építésének. A lebontott házak helyén létesitsenek kis parcellákat, hogy a kistisztviselők és munkások minél előbb felépithessék a maguk kis családi házait. Ha mindezt megkapjuk, Óbudán rohamos fejlődés indul meg. Rövid idő alatt a főváros egyik legszebb része lesz Óbuda. Óbuda valamikor a királyok városa volt és hogy ez a városrész nem fejlődött a többivel, arról semmiesetre sem a jelenlegi óbudai polgárok tehetnek. Nem érdemlik meg azt a büntetést, melyben eddig a mellőzés folytán részük volt és nem érdemlik meg, hogy időtlen időkig a főváros mostohagyermekei legyenek.

Vécsey Mátyás

Heténvi Imre és Bevilaqua Borsody Béla tanulmánya

a székesfehérvári királysirleletek agnoszkálásáról

Érdekes tanulmány jelent meg a napokban: „Irányelvek a székesfehérvári királysírleletek agnoszkálásához". Heténvi Imre elgondolásai alapján irta Bevilaqua Borsody Béla. — A tanulmány a Lux Kálmán, Marosi Arnold és Bartucz Lajos kitünő munkája által talált csontleletek személyi azonositásához, vagyis agnoszkálásához kíván irányelvet és módszert adni.

Heténvi Imre dr. főkapitányhelyettes, a világhirű bünügyi nyomozó az orvosi pályáról lépett az aktiv újságirói, majd a rendőri pályára. Mint kitünő régészamatőr, elsőnek vetette fel a kérdést, hogyan lehetne a sajnálatos módon összekeveredetten megtalált székesfehérvári királytetemeket agnoszkálni. Szempontja: a történelmi tényekből kíván következtetni a királyok testi állapotára és ebből arra, ami a kevert csontleletben esetleg meglevő, esetleg összezúzatlanul megmaradt csontvázmaradványaikon máig látható, illetőleg kimutatható.

Igy például bizonyos, hogy Könyves Kálmán és Nagy Lajos királyainknak csonttuberkulotikus és angolkóros elváltozásai voltak, Vak Béla szemgödre és szemidegeinek kilépő nyilása feltétlenül zsugorodást mutat, Mátyás király bautzeni szobráról lehet következtetni koponyaalakulására.

A tanulmány orvostörténeti szerelvényét és a diagnosztikus lehetőségeket Bevilaqua Borsódy Béla dr., a Budai Napló kitünő Hárombék Effendi-je, állitotta össze, aki, mint a budapesti, gráci és prágai egyetemek volt orvostanhallgatója, már eddig is jelentős orvostörténeti irodalmi működést fejtett ki s ilyenirányú tanulmányai idegen nyelven is megjelentek.

Heténvi Imre elgondolásainak egyszerűsége valóban zseniális: az orvos természettudományos látását a bünügyi nyomozó, a kitünő felkészültségű históríkus műbarát és az újságíró friss, fiatalos szelleme kapcsolta össze termékeny ötletté.

Ha a fehérvári leletek épek és közöttük esetleg ott vannak a szóbanlevő csontvázak, talán remélhető agnoszkálásuk, de bizonyos, hogy ha ez egyáltalában lehetséges, úgy csakis a Heténvi-Bevilaqua-féle irányelv alapján lesz lehetséges.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Tulajdonos: BOCK
Telefon: 153-326
Esténkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

"Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI., Vilmos császár-ut 63.

Bellevue Kitünő ebéd uzsonna és vacsorázó hely
SZÁLLÓ
Attila-utca 53. sz.

A Kisbalaton madárvilága régen és most

Irta: Lendl Adolf dr.

Isten szabad ege alatt, végeláthatatlan síkság közepén nyilt tóviz fehérlő tükre csillog messziről felém. Körülötte nagy távolságban néhány halvány fűzfa, avas náderdő; közelebb sötétszinű sásmező; fölötte derülten mosolygó napfény, nyugalom és csend. — Keskeny csónak siklik rajta.

Igy láttam én a Kisbalatont először életemben, amikor — közel ötven éve már — a Magyar Nemzeti Múzeum megbizásából ott madártani kutatásokat végeztem. — Akkor még más volt az élete, más a természetes szépsége, mint ma . . .

Régi emlékeimből, régi felvételeimből képsorozatot mutatok be a hajdan páratlanul nagyszerű, de most már nagyon hanyatlott madárbirodalomból.

Nyár elején volt. A nagy tó felületén enyhe szellő futott végig, de csak alig fodrozta ennek színét. Forró napsütésben, altató höségben, delelőre elpihent az élet e széles vidéken. Pedig én azért törekedtem ide, hogy a régi madársokaság csodavilágát lássam. Mozgásban szárnyaló seregeket a levegőben és alant, a réten az apróbbakat.

Nemsokára azonban, a délután kezdő óráiban, nagy magasságban lebegett néhány pont az égen és ide-oda szállt a táj fölött; némelyik fehéren ragyogott, más meg feketéllett a kék háttérben. *Kócsagok* és *gémek* ezek; már elinultak fészkelő településükről eleséget keresni a nedves réten, vagy távolabb a lábas vizben.

A közeli alacsony homokhátra igyekeztem, hogy áttekinthessem a lankás mezőket. Berek szélén zsombék, káka, csádé megmutatta nekem a határt, merre mehetek a szárazon a puha tőzegtalaj ösvényén.

Még mielőtt odajutottam volna, meg kellett kerülnöm egy kis öblöt; sűrű fű karimázta. S amint ismét egyet léptem, alig kőhajtásnyira tőlem felbukkant az avarból egy galambnagyságú, fehéren-feketén tarkázott madár . . . . riadtan körülnézett! — Kisvártatva tétován állt; majd kibontva szárnyait, felrepült.

Először felém szállt, szinte arcomba vágott; azután fejem fölött kóválygott; élénken erre-arra röpködött; majd lomhán csapkodva lejjebb ereszkedett és hangosan vijjogva sírt: bibic-bibic! — Hivó szavára máris jött a párja! — Ez szintugy jajgatott, hitt és csalogatott; sőt, leesett a földre, lassan futott előttem a kaszáló fűben. Még néhány pár közeledett; hangos lett a táj.

Én már ismertem a madarknak ezt a bánatos játékát: itt volt a *bibic*-csapat fészkelő helye és féltették a földön fekvő kicsinyeiket. Néhol már kikeltek a pelyhes fiókák s ime, itt pihegtek védtelenül a giz-gaz fűben. Rögszinűek, barnán petytyezettek; alig vehetők észre a környezetükben: szemtévesztő módon eltüntek a haraszton.

Elszállt fölöttük a rabló *rétihéjja* és bár éles a szeme és kutatva nézte a nádas mentén heverő avart, a természet óvta az apróságokat, nem látta meg a hasonlatos területen. Ez volt az ő védelmük és szerencséjük.

Még egy fészkelő csapatot láttam odébb a sikviz szélén levő füves homokpadon. Tucatszámra ültek ott sorjában a feketesapkás *csérek*, vagy *halászkák*. Nem keltek fel egykönnyen, csak felfigyeltek, nyakukat nyujtogatva felém néztek. Féltek bár, de nem hagyták el meleg fészküket; egyelőre vártak még. Bizonyára tojásokon ültek a kotlós anyák.

A *sirályok* ellenben kissé távolabb fekvő telepükről könnyebben emelkedtek a levegőbe; mert azonban fiókáik már kikeltek a tojáshéjakból, az éber szülők most másfelé akartak engem csalogatni. Kicsinyeiket féltő gondosságuk arra birta őket, hogy nem messze leszálltak a földre és haragból-e, vagy félelmükben, szinte táncoltak előttem. Mikor azonban feléjük közeledtem, rajostól elmenekültek a vizre.

Én természetesen nem akartam a vizbe gázolni; tovább mentem. Hiszen, tulajdonképen a *gémfalut* és a *kócsagtelepet* óhajtottam megközeliteni. A nádas szélén serényen haladtam és szemléltem a változatos sok apróságot, mely a viz mentét élénkiti. Virágok, röpködő bogárság, szöcskék hada; itt-ott ugráló békák, vagy halkan szóló madárkák mindenfelé. Helyenkint a szálas növénysürűségben alig tudtam átvergődni; sőt az egyik fordulón meg is akadtam az összefonódott indákban. Mindamellett egy-kettőre vizhez értem . . . . . itt váratlan meglepetésben volt részem:

A viz szinén száraz sáslevelekből jól megrakott tutajfészkén ült egy tunyokáló nagy madár; ez a *búbosvöcsök*. Törtető lépteimre feleszmélt, fején a búbját, nyakán tarka gallérját felborzolta... érezte a közelgő veszedelmet... hirtelenül feltápászkodott s a vizbe ugrott. Alábukott! . . . Azután mégis feltünt megint! . . . Lélegzetfojtva ugyis sokáig birta a viz alatt — most azonban feltünően viselkedett: úszva közeledett, alámerült . . . még közelebb jött!

Meglátszott rajta ijedelme . . . rossz volt a sejtelme . . . szinte kihivta a sorsát; közelebbről újból kisértett és riadtan szólt rekedt hangján. Ijesztett, kérlelt, nógatott, hivott — játszott az életével és még közelebb jött! Bizonyára dobogó szivvel elém úszott: féltette a fészkét, hiszen ez most szabad prédaként ott feküdt előttem; néhány tojása fehérlett benne

Dehát én nem bántom ezt a kis hajlékot, gondoltam magamban és inkább továbbmentem. Sőt elsiettem onnét, hogy a szegény anyamadár félelmét, aggódó fájdalmát enyhitsem. Nem messziről azonban visszanéztem és most csodát láttam: éppen felkapaszkodott a megnyugodott madár, kissé figyelt még, ezután fészke széléről felhúzgálta a sásleveleket; szálat szálra téve, egykettőre betakarta vele a tojásait! És mivelhogy ezek most már nem látszottak, fészkealját biztonságban vélte; ezért újból vizre szállt és messze eltávozott. — Ez a vöcsök rendes szokása, ha elhagyják fészküket, betakarják előbb tojásaikat.

Néhány lépéssel odébb még egy nagyon kedves kép tárult szemeim elé: a szomszéd tutajfészekben ugyanis már kikeltek az apró fiókák és közülök az egyik kis pelyhes átuszott a közeli tavirózsa széles levelére; most ott pihent és napozott. Csikos a háta; ha bajt sejt, beleugrik a vizbe. Különben ott van közelében az anyja és védelmére kel, ha a ragadozó madár erre szállna.

Kicsit messzebb, a nádas fölött, sűrűn röpködtek már a nagy madarak; leginkább gémek, bár kisebbek is voltak köztük, alighanem hosszúcsőrű *batlák*. Közeledésemet észrevették az örök: jelt adtak és most felhőként levegőbe emelkedett az egész tábor.

Nemsokára vegyesen kóválygott mindenfajta madár alant, vagy fönt a magasságban. Élénk hangzavar kisérte az általános megmozdulást. Rikoltás, sivitás, krákogás; *sirályok* éles szava, *gémek* csúnya hangja kihallatszott belőle.

Legfélősebbek a fiatal batlák; ezek nagy magasságba igyekeztek. Mások közelebb, lejjebb maradtak a levegőben. Ilyen helyütt, ahol ismeretlen idők óta sokszázan együtt fészkelnek a különböző fajok, ott megértik egymást s ezért most hamarosan kiült a kis *kontyosgém* örhelyére, hogy megfigyeljen engem: mi szándékom van erre? Feljebb kúszott a kiválasztott száraz ágon, majd ismét lejjebb ereszkedett, hogy én ne lássam őt; mintha játszani akart volna velem, el is bujt a fűzfabokorban; de azután megint előkerült.

A parti sűrűségből indulni készült a fehérhomloku *szárcsa*, de a veszedelmet jelentő jeladásra felfigyelt és a sásmezőről kiúszott *vadkacsákkal* együtt — egy gácsér és három felesége teljes családi békességben — hirtelenül visszafordult! Sőt, a félős szárcsa szárnyra kapott, hogy a vizen túl menedéket keressen; mintha ismerné az emberi lény gonoszságát, hiszen ez minden tavaszkor a tojásokat szedte ki a fészkéből. Bár nagyon igyekezett, mégis nehéz testével csak lassan tudott felemelkedni s igy hosszú sorban karikákat vágott szárnyaival a rónaviz tükrébe.

Szárnya csapkodását meghallották ám odaát a *sirályok* is, amiért most egyszerre megéledt a táj s a sötétlombos füzes előtt ezernyi fehér madár nyüzsgött a zsombikos félszigeten levő fészkelő telepe fölött.

Végre, jó egyórai gyalogolás és sekély vizben való gázolás után, elértem a nagy nádas szélét. Tovább már nem mehettem a térden fölül érő vizben. Az odarendelt papucs-csónakba ültem tehát. Az evezős, meg a toló ember jól ismerte a nádast, meg az abba vágott keskeny ösvényeket, melyeken régen halászni jártak a nyilt tóra, télennyáron egyaránt.

Siklik a csónak a nádason át; simán fut a sekély vizen. Nem látunk mást az ösvény mentén, csak kétoldalt nádfalakat és fönt az égből egy keskeny sávot. Az egyik oldalon egy kis kosárfészket pillantunk meg; művészien fonva a nádszálak között lóg. A madárkák, a *nádirigópár* elrepült róla. Itt hagyta drága hajlékát! Ennek a fiatal párnak ugyanis még nincsen ivadéka, se tojása, se kikelt fiókája. Igy magyarázta ezt nekem a csónakos, aki, mint minden lápi ember, jól tudja a madarak élete szokását.

Kicsit tovább azonban, szintén nádszálak között, egy másik ilyen fészekben már ült a kis anya: kotlott a tojásain. Ez nem menekült és a párja hűen, szintén ott maradt! Aggódva bár, de nem hagyta el veszedelem idején szeretett családját. Láttuk, a him a közelből csevegett az asszonynak — vajjon mit mesélhetett neki?

Ismét csak néhány lépésnyire egy másik sűrűségbe kerültünk s itt, rejtett helyen, megint egy kis fészket találtunk; szinte feldult állapotban látszott ki a bokorból — nem csoda; a kis *nádiposzóta* fészke ez, melybe a *kakuk* belerakta a tojását! A kakukfiu kikelt, megnőtt, kidobta a fészekből gyöngébb mostohatestvércit és most magáénak bitorolta az egész családi házat. Végül majd kirepül, hálátlanul otthagyja nevelőszüleit, a kikhez őt a gyermek szeretete nem fűzte. (Megesik az ilyesmi az emberi életben is.)

Mielőtt a népes gémfaluhoz értünk volna, még egy kedves meglepetés kötötte le figyelmünket. A nádpuszta szélén, ahol a csónakból kiszálltunk, hogy utunkat ismét gyalogosan folytassuk, a sűrű nádlszálak között *„madárbábu"* bujkált. Amint minket észrevett, megállt; többet nem mozdult! Jó arasznyira megnyult, hosszú testével és halványas sárgás tollaszinével szemtévesztő módon beleilleszkedett az avas nád környezetébe. Mozdulatlanságában és hasonlatosságában anynyira bizott, hogy nyugodtan bevárta, amig mi elmentünk mellette. Ez a sajátságos madár a *törpegém*, vagy ahogyan sokhelyütt mondják, *pocgém* a neve. *Bársony István*, régi barátom, egyik szép vadászati tárcalevelében azt irta róla, hogy „mimikrit játszik az öklömnyi kis bitang".

Kiértünk az első nádasból s a közeli gémtelep büzét már éreztük a levegőben. Ismét szabad volt a szemhatárunk. Ott láttuk legelől a füzes kiszáradt fáin, sürün egymás mellett a *varjufészkek* százait. Ezek a folytonosan károgó és civódó fekete szárnyasok a gémtanya körül élősködnek. Ha az öreg *gémek* időnként egypár halat hoznak fiaiknak eleségül, akkor az odasietö *varjak* elöroznak belőle egy kis prédát.

A közelben, ugyancsak kiszáradt füzek galyai között, tanyáztak a *bakcsók*, az *éjjeli gémek*, vagy *kvakvarjuk*. Ezek szintén százával voltak régen a Kisbalatonon. Mindegyik fészkükben 4—4 égszinkék tojás feküdt, amikor én tavasz végén ott jártam.

Ha közel négy hétig tartó kotlás után a félig csupasz fiókák kikelnek, valóban csúnya porontyoknak mondhatók. Mire nagyobbak lesznek, kikerülnek fészkük szélére, vagy a közeli ágra, ahol órahosszat tunyókálnak, amig az öreg madarak a csőrükben, meg a begyükben is egy-egy halat hoznak nekik.

(Folytatjuk.)

Elevenebb törvényhatósági életet!

Irta: Vörösváry Miklós dr., szfőv. törvényhatósági bizottsági tag

A városi feladatok nagyrésze a törvény intézkedésénél, de szükségszerű rendeltetésénél fogva is a törvényhatósági bizottság, az autonomia munkakörébe tartozik.

Budapestnek sok megoldandó problémája van. Fővárosunkban nagyon sok teendő vár még elintézésre és nagy a mihamarabb megvalósitandó feladatok száma. Gondoljunk a városfejlesztés hatalmas munkaterületeire, a közlekedési problémák végeláthatatlan sorára, a közegészségügyi feladatok sokaságára, a közigazgatásnak gyorsabbá és olcsóbbá tételére, stb.

Logikusan következik mindebből, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottságát szinte állandóan foglalkoztatni kellene és e bizottság munkaprogramjának a mainál gazdagabbnak, sokoldalúbbnak és több mindenre kiterjedőnek kellene lennie. Ehelyett azonban azt látjuk, hogy *a mi fővárosi közgyűlésünket keveset és ritkán foglalkoztatják*, sokszor hónapokig nem hivják össze és ha igen, néhány óra alatt végeztetnek vele nagyfontosságu és a város jövendő életére nagy kihatással biró teendőket. *A szakbizottságok ritkan üléseznek*, tárgysorozatuk sovány és állandó emiatt a panasz. Teljesen érthetetlen az is, ami a *kerületi választmányok* körül történik. 1930-ban megválasztották az uj kerületi választmányokat, de egyáltalán nem hivták össze ezeket és létük 1935-ben megszünt anélkül, hogy megalakultak és müködtek volna. 1935-ben ujból megválasztották e választmányokat, de azóta sem alakultak meg. Aki tudja, hogy a kerületi választmányoknak milyen remes hivatása, közérdekü rendeltetése van és hogy ezekben mennyi alkalom van arra, hogy a kerületi polgár fővárosának ügyeit szolgálja, különösképen fájlalhatja e választmányok müködésének hiányát. Egy másik jelenség, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai alig, vagy ritkán élnek interpellációs, vagy önálló inditványozási jogukkal. Azt jelenti-e mindez, hogy ebben a városban már nincs javitani, szépiteni vagy megváltoztatni való?

A mi szeretett Budapestünk érdekében mindenkinek össze kell fognia, aki hivatottságot érez magában arra, hogy a város közügyeivel foglalkozzék. *Ennek az összefogásnak pedig elevenitő, lüktető törvényhatósági életben kell kifejezésre jutnia, amely mindig telitve legyen megoldásra váró problémákkal és amely ugyszólván szünetnélküli munkásságban igyekezzék az előrehaladás és fejlődés ujabb és ujabb lehetőségeit megteremteni.*

A törvényhatósági bizottságtól senki sem várja országos problémák megoldását, vagy azt, hogy a világgazdasági jelenségek okozta bajokat és visszásságokat megszüntetni tudja, de igenis minden fővárosi polgár várja és pedig joggal várja a törvényhatóságtól, hogy *állandóan kontaktusban maradván a lakossággal, a városi feladatok helyes és célszerü intézésével és megfelelő irányitással javitsa, elősegitse a lakósság megélhetését és helyzetét.*

A városi feladatok helyes intézése minden egyes polgár életére nagy kihatással van. A közegészségügyi állapotok terén megoldásra váró feladatok egészségessé teszik a városunkban való lakást és tartózkodást, a közlekedési állapotok megjavitása olcsóbbá teszi a lakhatást és lehetővé teszi, hogy ki-ki hasznosabb célra forditsa azt az időt, amelyet most lassu és kerülő utazgatásokkal kénytelen eltölteni, a közmüvelődési állapotok sorában elvégzendő tennivalók sok szépet és megnyugtatót tudnak nyujtani a mai gondterhes polgárnak, a közgazdasági teendők célszerü vitele a megélhetést teszi olcsóbbá és igy tovább. *A városi élet minden elágazása összefüggésben van a lakósság jólétével és nyugalmával, nem lehet tehát közömbös senki előtt, hogy törvényhatósági életünknek milyen megnyilvánulása van.*

Ezek a gondolatok különösen akkor tódulnak agyamban felszinre, ha az én kerületemre, *Óbuda-Ujlakra* gondolok. Ha a törvényhatósági élet minden kezdeményezést a városi adminisztrációnak enged át, akkor tulhosszu ideig tart a problémák megoldása. A kerületek elsősorban a törvényhatósági bizottságtól várhatják igényeik kielégitését.

A párisi ember azt mondja, hogy három város ván a világon: Páris, Páris és Páris! *Mi budapestiek a mi gyönyörüséges városunkra vagyunk büszkék és ennek a szép, nagy történelmi multú, irigyelt természeti adottságú Budapestnek jövő fejlődése mondatja velem, hogy jöjjön el mihamarabb az emberek megbékélése, a társadalom megnyugvása és alakuljon ki mindezek nyomán egy mainál sokoldalubb, elevenebb, belterjesebb törvényhatósági élet!*

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

A tabáni gyógyfürdő és parkjának rendezése

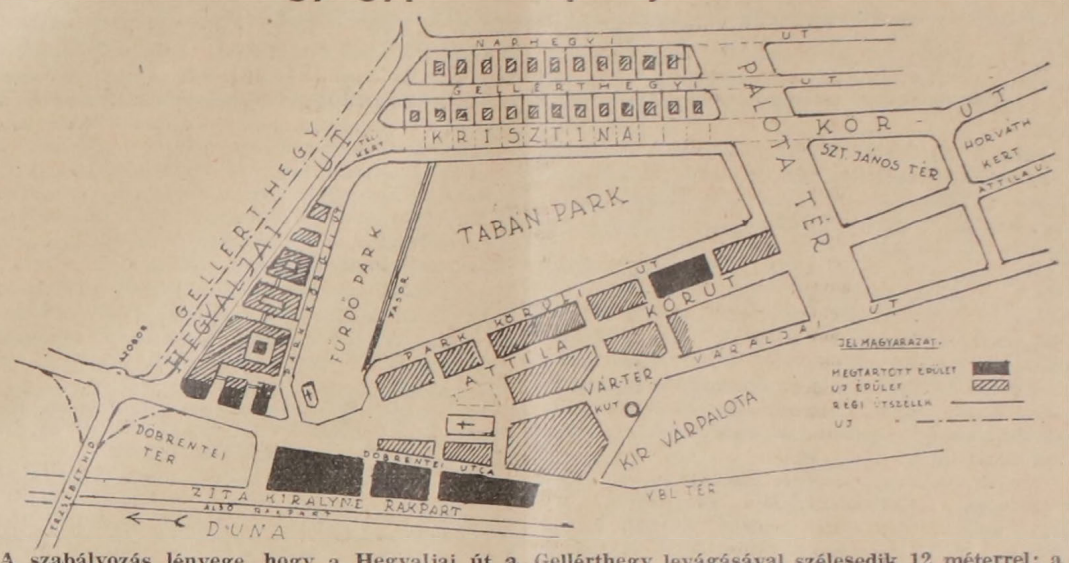

A szabályozás lényege, hogy a Hegyaljai út a Gellérthegy levágásával szélesedik 12 méterrel; a gyógyfürdők és szállók simulnak az úthoz, a park vízszintes, a Krisztina körút 13—18 méterrel magasabb s alatta egy épületsor vezet a Palota térig. A Krisztina körúthoz két villasor készül, közte a meghosszabbitott Gellérthegyi út. További bontás nincs, csak az Attila körúton túl a szükséges rendezéshez. A Behlen udvarral azonos házsor végig vezet a Palota térig.

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs „Mezőkert"-ből, XI., Korthy Miklós-ut 4. II., Margit-körut 65.

Régi és mai budai Husvét

Irta: Budai Hárombék Effendi

Ha az ember, akárki, mindenki, igy ama Budai Hárombék Effendi is, végigtekint életén és valamely nevezetes ünnep, mondjuk husvét szempontjából összegyüjtögeti emlékeit, azokból bizonyára a saját élete monográfiáját irhatja meg. Vagyis saját magát rekonstruálhatja. Az ünnepnap emlékezetes és kivételes emlékei megmaradnak. Ezek az emlékek, képek, kicsi, jelentéktelen dolgokat ábrázolnak, mégis bennük van az ember.

Természetesen a kép kellős közepén van, hiszen az ész és a valóság problémája éppen az, hogy mi magunk vagyunk a világ közepe. „Én és a husvét": ez az egyetlen logikus és helyes álláspont.

Effendi Budán eltöltött élete szóbanlevő husvéti képecskéinek kellős közepén önmagát találja meg, igy a husvét idején szokásos és szépséges csendülésü magyaros szóval bájgli néven nevezett édes holmival kapcsolatban.

Bájgli: valljuk be, a szóbanlevő kalács igen jó, a szó maga azonban igen fertelmes. De Effendi ötéves korában nem morfondált a bájgli fölött, hanem megette azt. Minthogy azonban ma divat ez: csapjunk fajtisztogató husvéti nagytakarítást ama bájgli körül.

Hát itt bajok vannak, kedves históriás tudományosságunk. Bármilyen fájó, hogy ezt meg kell állapitanunk a bájgliról, de az bizony latin eredetü, mint minden, ami nemes, stilusos, tiszta, világos, históriás és kellemes. Szent Márton Szarvacskája ennek a neve. Cornette de Saint-Martin. Bőségszaru-tésztából, amelyet a tél gyümölcseivel tölt meg a téltől, az északtól, a ködtől, a zavaros utópiáktól utálkozó déli latinus fajiság. A tél a déli képzeletben az északi ördög. A tavasz, a napsütés, a narancsfák illata a husvét. Husvétkor Szent Márton bőségszaruja a tavasz husvéti igérete. A tél meghal, mert megesszük. A téli dió és mák belekerül a tölcsérbe, a cornette-be és vége van, megesszük.

Cornette: Szarvacska. Ki emlékszik arra, hogy budai gyermekkorunkban a kifli nevü hasonlóképen idétlen szót nem ejtik vala ki atyáink? Szarvas volt a félhold alakú fehér sütemény neve, mert valóban olyan az, mint a bika szarva. Olyan, mint a növekvő félhold. Ezért croissant a neve, amit szintén nem tud a németbe süllyedt müvelődéstörténet. Nos: szarvacska, vagyis szarvacs volt a kifli régi neve. Szent Márton Szarva volt a neve.

Érdekes,, hogy a budai Szarvas-téren (mai neve már Szebeny Antal tér, azaz az se, mert hol van ott a tér?) máig áll a Szarvas Ház neve után keletkezett Arany Szarvas sütőműhely. Itt a cégérképen látható jeles arany szarvas szép szarvast, vagyis kiflit tart a fogai között.

Nos, a francia Tours püspöke, a kegyes Szent Márton, kinek tiszteletét francia bencések hozták vala a magyar Dunántúlra (nevéről nevezte el Magyarország Hegyét, a Mons Pannoniae-t. Pannonhalma néven), egyúttal e hegy névadója is. A hegy neve Szent Márton Hegye. Tövében terül el az ősi Győrszentmárton község. Nos: Tours, francia bencések, Szent Márton, Szent Márton Szarvacskája és Hegye; ugyan, kedves pedánsok és Schulmeyerok, mi a német a Bájgliból?

Kippe: annyi mint lőcs. Kippel: kis lőcs. Ez a szarvas német nevének eredete.

Bájgli: nem is patkó, mert csak azért görbe, mert a tepsiben igy jobban elfér. Szent Márton szarva, a cornette, eredetileg tölcséralakú. Miért tölcséralakú? Amiért az olasz hegyvidéki fagylaltosok ostyatölcsérének is cornetta a neve.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 1.	Tel. 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉK-PÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Disz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR

XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉK-PÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

Vásároljon közvetlen a gyárból gyapjuszövetet

Teljes garancia!

TRUNKHAHN SZÖVET TARTÓS

ELADÁS: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ KRT. 8. KÉRJEN MINTÁKAT

UJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

Cornetta, magyarosan korneta, megint csak kürt, vagyis szarvtülök. A vadászkürt neve olaszul corno, vagyis szarv. Németbe oltott régebbi magyar katonai mesternyelvünk a trombitát (Tromba, Trombone, Trombetta) összetévesztette a cornoval. A Horn: annyi, mint szarv. Hornist: valóban kürtös, de amit maig fuj, az nem kürt, hanem trombita.

Nos: jó egészséget az idei budai bájglihoz. Legyen bájgli, hiszen hovatovább egészen német lesz itt minden.

Német, ám Budai Hárombék Effendi nem lesz az. Budai Hárombék Effendi magyar ember. Ha kedves honfitársai egy pofa bagóért eladják a hazát, Effendi úgy hagyja faképnél ezt a nekinémetedett szegény magyar glóbust, mint Szent Pál az olájokat. Veszi a batyúját és megy. Megy mendegél. Lesz belőle zürjén, csukcs, csunguz, vagy tatár. De azzal nem csúfolja meg latin-magyar vérkeresztezödését, hogy bevegye a bécsi maszlagot.

Adja a magyarok Istene, hogy Effendinek ezt ne kelljen megtennie. Effendi a magyar Budán akar enni magyar szarvast. Mert egyébként inkább elmegyen tatárnak. A tatárok derék magyar emberek. Atyánkfiai. Hirét sem hallották a Bájglinak és az „új magyar" müvelődéstörténetnek. Effendi ezért mától kezdve Hárombék Kagán Effendire tatárositja a nevét.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Igazságtalan támadások a Zeneszerzők Szövetkezete ellen

Március 27-én tartotta közgyülését a Zeneszerzők szövetkezete. Rá kell mutatnunk ez alkalomból az utóbbi időben oly sokat támadott szövetkezet rendeltetésére, előnyeire és arra az önzetlen munkára, amellyel Huszka Jenő elnök és Klimó István igazgató védik a magyar zeneszerzők érdekeit minden vonalon.

Amikor ők átvették a szövetkezet vezetését, a szövetkezet anyagilag teljesen zilált, más vonatkozásokban pedig abszolut ingadozó volt. A nyugdijalap ma már teljes garanciát nyujt a tagoknak és évről-évre emelkedik.

Életrekeltették a haldokló, állandó anyagi gondokkal küzdő szövetkezetet és évek hosszu, szivós munkájának az lett az eredménye, hogy ma a szövetkezet virágzik és tagjainak pontosan fizeti a tantiémokat.

Mindenütt ahol több ember tömörül érdekeik védelmére, vannak elégedetlenek. Az a pár ember, akinek vélt sérelme van, szitja az elégedetlenség tüzét. Böven van tudomásunk olyan esetekről, amikor szegénysorsú kezdő szerzők, akik már évekre előre felvették a járandóságukat, megjelentek az igazgatóságnál és különböző dolgokra való hivatkozással kértek és kaptak jelentős összegu segélyeket. Ha pedig egyeseket elutasitottak, ami ritkán fordul elő, arra mindig megvolt az igazgatóságnak a nyomós oka.

A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. igazgatósága megállapitotta az 1937-iki üzletév mérlegét és elhatározta, hogy április 26-ára hivja egybe a rendes évi közgyülést, melynek inditványozni fogja, hogy az 1937-ik üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — részvényenkint 20 pengő kerüljön kifizetésre.

A Magyar Acélárugyár 2 millió pengő részvénytőke mellett, melyhez 816.813 pengős nyugdijalap is járul, 115.663 pengő tiszta nyereséget ért el s igy a vállalatnál csaknem 100 százalékos, ugyszólván rekordszerü nyereségemelkedés mutatkozik. A bruttó bevétel 2,547.105 pengő volt, adófizetésre és szociális kiadásokra 507.825 pengőt forditottak. A tartozások összege már csak 2,837.997 pengő.

A Berlini Viktória Biztositó, mely a közelmultban ingatlanvagyonát hatalmas lipótvárosi bérház vásárlásával gyarapitotta, az elmult napokban vette meg a Helvétia által az Orczy-ház telkének egy részén felépitett minegy egymillió pengő értékü ingatlant.

HUSVÉTRA
Bort
Likőrt
és Rumot
Jellineknél
II., Margit körut 60.
Telefonrendeléseket házhoz szállitunk
TEL. 157-411.

HUSVÉTRA
Kabátok finom gyapju szövetből 41.—, 33.—, 18.50
Ruhák tiszta gyapjuszövetből 22.50 19.80 16.50
floconból, gyönyörü mintákban 12.50
Blúzok müselyem taftból 8.80, 4.95
Crepe de Chineből, magyaros himzett mintás pikéből, flamisolból 13.80, 11.50, 6.80 10.80
Pongyolák la mosó voileből 5.90
la mosó müselyemből 7.80
Gyönyörü magyaros és drindli ruhák nagy választékban. Tenisz- és tornacipők.
Férfi fehérneműek legjobb kivitelben, minták szerint is.
Esőkabátok, gyermekkabátok nagy választékban.
Olcsó szabott árak.
Fábián József
DIVATHÁZA
I., Krisztina-tér 8-10, Széll Kálmán-tér sarok.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Divatárut
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.
Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS
V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I., Krisztina-krt. 139.
Telefonhivó: 157-997

Clark Vilmos-tér — Clark Ádám-tér helyett

Vettük az alábbi rendkivül érdekes és becses sorokat:

„A Budai Napló igen tisztelt Szerkesztőségének
Budapesten

Mindig nagy érdeklődéssel olvasom Bevilaqua Borsody Béla kitünő munkatársuk várostörténelmi cikkeit. Becses lapjuk utolsó számában megjelent cikke: „Nyilt levél Szendy Károly polgármester Urhoz" bátorit arra, hogy szives figyelmét a „Clark Ádám tér", szerény véleményem szerint, nem megfelelő elnevezésére tereljem.

Fentnevezett tér elnevezésénél a Közmunkatanács célja bizonyára a világ legszebb hidjának, a Lánchid tervezőjének, szellemi megteremtőjének emlékét megörökiteni volt. Már pedig a Lánchid tervezője nem Clark Ádám volt, hanem Clark Tierney Vilmos, öt illeti meg a kitüntetés. Clark Ádám a kivitelező mérnök volt, de a tervező Clark Ádámnak még csak rokona sem. Ezért a „Clark Ádám tér" nevét „Clark Vilmos tér" névre kellene változtatni. Clark Ádámnak is volt oly érdeme, mely nevének megörökitését kivánatossá teszi. Ő tervezte a pompás dór kapuzatú Alagutat. Az Alagut utcát kellene ugyanakkor Clark Ádám utcának elnevezni, mikor a jelenlegi Clark Ádám tér neve megváltozik.

Kitünő tisztelettel

Hollós Oszkár kir. tan. ny. vasutig.

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon: 162-765.

Hasenfeld professzor, Széchenyi Károly gróf, Harsányi Zsolt, Szép Ernő, K. Lázár Zoltán és Pávai Vajna Ferenc a Hollós Mátyás Társaság áprilisi előadóestjén

A Hollós Mátyás Társaság, irók, művészek és tudósok budai egyesülete április hó 11-én rendezte meg április havi irodalmi estéjét a Szent Gellért szálló zenetermében. József főherceg Ő Fensége, Auguszta és Magdolna főhercegnők, valamint az egyesület védnöke, József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő sajnálatukat fejezték ki, hogy betegség, ill. másnemü elfoglaltság okából nem jelenhetnek meg. Ripka Ferenc és Kozma Jenő is kimentették elmaradásukat.

Az estét Hennyey Vilmos dr. elnök nyitotta meg és a következőkben ismertette az est műsorát.

— Már más alkalmakkor is emlegettem — mondta — de nem lehet eléggé megismételni és hangoztatni, hogy a trianoni Magyarország egyik legfontosabb ügye az idegenforgalom fejlesztése. Nemcsak azért, mert valutát hoz az országba és a magyar kereskedőt és iparost külföldi fogyasztóhoz juttatja, hanem azért is, mert mind szélesebb körben megismerteti a kérdést a külföldi közvéleménnyel és alkalmas annak beigazolására, hogy erkölcsi és kulturális fölényénél fogva a Dunamedence vegyes nemzetiségü Nagymagyarországa területén egyedül a magyar nemzet van hivatva államalkotó vezetőszerepre. S ez — ami legfontosabb nemzeti törekvésünk, a revizió szempontjából — döntő jelentőségü. Ezért tekintünk a legmelegebb érdeklődéssel Széchenyi Károly grófnak, Széchenyi Istvánnak, a legnagyobb magyar nemes leszármazottjának előadása elé. Ő az idegenforgalom egyik fontos tényezőjének, a Magyar Vendégforgalmi Szövetségnek egyik alapitója és elnöke és a szövetség működését, jelentőségét és terveit fogja velünk megismertetni.

— Csonka-Magyarország egy másik fontos kérdése a fürdőügy. A különböző hő- és gyógyforrások Magyarországnak még eléggé fel nem fedett és ki nem aknázott mérhetetlen kincse. Pávai-Vajna Ferenc dr. főgeológus, egyesületünk társelnöke a legujabban megnyilt városligeti hőforrásról fog értekezni. Pávai-Vajna hazánk legnépszerübb geológusa, ihlettel párosult kiváló tudásával az országot már eddig is a rudasfürdői Juventus és Attila gyógyforrásokkal, az alsómargitszigeti hőforrással, a hajduszoboszlói sósjódos vizzel (a magyar bad-halli forrással), a debreceni, karcagi, szolnoki és pesterzsébeti hő- és gyógyforrásokkal ajándékozta meg. A Hajdúszoboszlón, Karcagon és Debrecenben végzett fúrásai az első iparilag is kihasznált földgázt szolgáltatják. Nagyszabású tervei vannak a még ezután feltárandó hőforrások energiakihasználása tekintetében és mi nagy reménnyel tekintünk további eredményes működése elé.

E számmal kapcsolatos Hasenfeld Artur dr. egyetemi tanár, a nagyszerű szivspecialista előadása, aki a magyar szénsavas gyógyforrások jelentőségét is méltatja. Hasenfeld professzor úr, akit nem kell külön bemutatnom, nagy hálára kötelezi társaságunkat és előkelő közönségét.

— Szépirodalmi műsorunkat disziti Harsányi Zsolt, a kiváló iró, kitünő tagtársunk. Ismerjük őt a szinpadról, a Noszty fiúk és vagy száz más rendkivüli sikernek örvendő darabjáról. Ismerjük, élvezettel olvassuk és napról-napra lessük a Pesti Hirlapban szellemes cikkeit. Nagyon népszerűek regényei is, melyek hősei a magyar történelem és művelődés nagy alakjai.

Mai műsorunkon szerepel továbbá Szép Ernő, a halkszavú, finomlelkü lirikus. Prózája is csupa báj és költészete telve van a Tiszántúl forró, magyar levegőjével. Igazi nemes iróművész ő, s ritka ma már az az iróri gondosság, mely jellemzi.

— De legelsősorban műsorunk előkelő hölgytagjait kellett volna felemlitenem. Perényi Árpád Margitot, aki egyik előző estélyünkön illusztris fővédnökünk, József Ferenc kir. herceg verseit tolmácsolta és ma más oldalról mutatja be művészi tehetségét.

— Azután, last but not least, Kazatsayné Lázár Jolánt, aki nagyszerű szavalóművészetével ügyszólván állandó dísze és virága műsorunknak.

Az előkelő közönség feszült figyelemmel kisérte a szereplők elsőrangú előadását. Hasenfeld tanár a szivbetegség és gyengeség megelőző kezeléséről értekezett s erről a magasszinvonalú előadásról részletesen a napilapok is megemlékeztek. Széchenyi Károly gróf érdekfeszitően vázolta azt az értékes kulturmunkát, melyet egyesülete, a Vendégforgalmi Szövetség a belső idegenforgalom megszervezése körül eredményesen kifejt. Harsányi Zsolt most készülő történeti tanulmányának, amely valósággal regényszerüen izgalmas, a magyar Szent Korona életének egyik izgalmas részletét olvasta fel. Kazatsayné Lázár Jolán hazafias költemények hatásos szavalásával valósággal elragadta hallgatóit.

Pávai-Vajna Ferenc szellemesen ismertette és ostorozta a hőforráskutatás körül felmerülő nehézségeket, küzdelmeket és intrikákat. A hallgatóság érdeklődése váratlanul hosszabbra nyujtotta az egyes előadásokat s igy Szép Ernő és Árpád Margit szereplése a jövő alkalomra maradt. Az előkelő közönség élénk tetszésnyilvánitással hálálta meg az értékes teljesitményeket és soká maradt együtt a Gundel-féle étteremben.

Ember
tudd meg, hogy nászút, boldogság és egészség csakis a Svábhegyen, a Fogaskerekü állomásnál levő **MAJESTIC** luxuspenzió tündéri kilátású, erkélyes, fürdőszobás, közp. fütésü, legn. komf. lakosztályaiban van fejedelmi ellátással P 9.—től. **Nyilvános étterem.** Telefon: 165-416, vagy 165-417. **DÉMÁN.**

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sebő Miklós énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
KÓSZA MŰ ÉSZ-ZENEKARA

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Veres Károly** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 151-735 157-299

Diáksapkák az összes intézetek részére **Schäfer** Tibor sapkakészitőnél I., Döbrentei tér 4.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőröndd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE
KING-CIPŐÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Fűszert csemegét ***GANCS-tól***
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők

ALBACHÁRY és KORAI fiókü - letében
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI-"nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" fűszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint,** I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

TANDARY ISTVÁN Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté - zeteknek, vendéglőknek mészáros és hentes kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint,** I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 5-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyó

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb **VIRÁGÜZLET** Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Napsugár

Napsugár! Te aranymezőkről jött csoda,
Az élet gyönyörű, szines álma,
Az Isten mosolya.

Napsugár! Te dobogtatod meg a föld szivét
Keltesz ezernyi életet s adod
Az emberek hitét.

A Te forró, tüzes csókodra Napsugár!
Virágok kelyhe, dalos madárkák
Százа vágyva vár.

Napsugár! Isten hozott! Köszöntlek nálunk,
A Te szent éltető sugaradra
Oh mennyire vágyunk.

Köszöntlek! Te aranymezőkről jött csoda!
Az élet gyönyörű szines álma,
Az Isten mosolya!

RÉV ZSUZSA.

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

A Budai Napló következő száma a húsvéti ünnepek után április 28-án, csütörtökön jelenik meg.

GYORSIRAST és gépirást KÖZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

József Ferenc kir. hercegnél tisztelgett az újlaki egyházközség küldöttsége. Pálfy Lajos dr. plébános vezetésével tisztelgő látogatáson jelent meg József Ferenc kir. hercegnél az újlaki egyházközség küldöttsége. A kir. herceg most végleg Ujlakra költözött és a Józsefhegyi út 1. szám alatti uj villájában fogadta az ujlaki katolikus társadalom vezetőit. Pálfy dr. plébános felkérte a herceget, kapcsolódjon be közvetlenül az egyházközség szociális és kulturális munkájába. József Ferenc kir. herceg válaszában kijelentette, hogy a felkérésnek kész örömmel tesz eleget és minden tekintetben rendelkezésére áll az ujlaki egyházközségnek és a kerület katolikus társadalmának.

Duday elöljáró Szent István és az Eucharistia évének jelentőségéről. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Tisztviselői Osztályának most lefolyt közgyülésén Duday Alajos dr. tanácsnok-elöljáró, ügyvezető elnök megnyitó beszédében Szent István és Eucharistia jelentőségéről nagyszabású beszédet mondott. Kifejtette, hogy a nagy király személye ellenállhatatlan erővel sugárzik felénk a mult ködös fátylán keresztül. Gigantikus szobrászként áll, akinek anyaga egy egész vajudóban lévő nemzet, szilaj őserő, széthullani készülő tömeg, melyet ő erős karokkal gyur egy masszába, hogy aztán csodálatos formáló erejével országgá, európai néppé szervezze, egységbe mintázza. Majd az Eucharistia jelentőségéről emlékezett meg a nagy év méltatása során.

KÉPKERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz.

Telket kapott a fővárostól a XI. kerületi Polgári Lövész és Levente egyesület. A Szent Imre város polgársága köréből már régebben felmerült az a kivánság, hogy a Lövész és Levente egyesületnek lőtér céljaira megfelelő telket engedjen át a főváros. A Szent Imre városiak óhaja most valóra vált: Szendy Károly polgármester közölte Duday Alajos dr. kerületi elöljáróval, hogy a Budafoki út végén levő városi telkekből megfelelő területet adományozott a főváros a lőtér céljaira.

Elkészültek a farkasréti temető uj árkádos sirboltjai. A farkasréti temető nagy átalakulási munkálatain az utolsó simításokat végzik. 134 uj árkádos kiképzésű sirbolt épült összesen 334 férőhellyel. A főváros egy férőhely árát 2000 pengőben állapította meg, és igy összesen 668.000 pengő bevétel várható az uj sirboltok eladásából. Rendezik a kápolna előtti térséget is. Erre a munkára 58.000 pengőt irányoztak elő.

Buda Alsó Város

Irta: Mikola Géza dr.

Ha Szentimreváros ez alsó területének a legközelebbi esztendőben megvalósításra várt programmját dióhéjba akarjuk foglalni, úgy — tekintettel a sok kivánni valóra — legalább is kókuszdióhéjra lenne szükségünk. Tehát csak a legfőbbeket soroljuk fel a következőkben:

1. Csatornák: a) az Etele úti gyüjtő létesítése, b) a Fehérvári úti gyüjtő meghosszabbitása a Bártfai utcától kifelé, c) a Tétényi úti gyüjtő megépitése a felsorolt 3 útba betorkolló utcák csatornáinak és a szükséges viznyelőknek bekötésével;

2. Utak: a) a Szent Korona sugárút egyenes sugárban, teljes hosszban való kiépitése, b) a Fehérvári út úttestének teljes szélességben való burkolása, a „Hév" vágányközt is beértve, c) a Tétényi út teljes hosszban való kiépitése, mindhárom útvonalon a jobb és baloldali járdákat és ezeknek, valamint az utvonalakba eső tereknek fásitását is beszámitva;

3. Villamosközlekedés: a) a „Hév" kihelyezésével a 27-es villamosnak Albertfalva határáig —, b) a 66-os villamosnak a kelenföldi pályaudvarig —, c) a 41-es villamosnak a Károly király úti kitérőig való járatása és megfelelő helyeken váróhelyek létesítése;

4. Autobuszközlekedés: a) az 1-es autóbusznak a kelenföldi pályaudvarig —, b) a 10-es autóbusznak körforgalomban (Szt. Gellért tértől, Horthy M. út, Tétényi út, Halmi utca, Budafoki úton át Szt. Gellért térig) való járatása és c) úgynevezett fürdővárosi autóbuszvonal létesítése az Erzsébet, Sóssfürdő, Szt. Gellért, Rudas, Szt. Imre, Király, Lukács, Császár és Római fürdő között és viszont.

5. Kulturális kivánságok: templomok, elemi és középiskolák, növénykert, természetrajzi múzeum, állandó kiállitás és vásár, stadion, lőtér, valamint illemhelyek.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Uj templom a Pasaréten. A Budapest-Pasaréti református egyházközség uj templom és uj ezzel kacpsolatos egyházi épületek céljaira ingyen telket kért a fővárostól. A polgármester az illetékes bizottságok hozzájárulásával a Lupény, Torockó és Katalin utcák által határolt hatszáz négyszögöles városi telket engedte át az egyházközségnek teljesen dijtalanul. A templom épitését rövidesen már meg is kezdik s igy most már a római katolikus templommal együtt két diszes temploma lesz a Pasarétnek.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

A kézműipar is részt kér az ötéves beruházási programból. A Magyar Kőművesek Országos Szövetsége Kovatsek Ferenc elnöklésével értekezletet tartott, amelyen egyhangú lelkesedéssel foglalt állást amellett, hogy az épitőipar mai válságos helyzetében is be akar kapcsolódni az ötéves beruházási programba. Tarr Béla, Jeszenszky Gyula dr., Fülöp Lajos, Füredy Lajos, Stern Imre épitész és Farkas Elek igazgató hozzászólása után az értekezlet az épitő- és rokon kézműipari szakmák nevében ugy határozott, hogy sürgős emlékiratban kéri Imrédy közgazdasági minisztert és a szakminisztereket, hogy a most szervezés alatt álló tárcaközi bizottságban adjanak helyet a kézműiparnak is és e fontos termelő réteg munkaalkalmainak intézményes, arányos biztositását vegyék számitásba, az ötéves gazdasági terv megalkotásánál.

JÓ A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Befejeződtek a budai vallásos esték a budai ref. egyházban. A budai ref. egyház a szerdai vallásos esték sorozatának befejező előadását április 6-án tartotta a Haypál Benő Emlékalapitvány nagytermében. Dr. Földes Papp Károly „A mai tudományok és a vallás" címen tartott magasszinvonalú előadást. Az előadás után Zayzon Gabriella költeményeket adott elő, Veress Endre énekszámokkal, Cseperkálovics Erzsébet hegedűjátékkal szerepelt, Haypál Béláné szivet-lelket gyönyörködtető, megragadóan szép zongorajáték kísérete mellett, végü Haypál Béla lelkész bibliát magyarázott. A nagyszámú lelkes közönség soraiban ott volt többek között az egyház vezetősége részéről dr. Borbély Kálmán miniszteri tanácsos, gazdasági főtanácsos, dr. Bary Zoltán kir. főügyészhelyettes, Máthé Ferenc főmérnök, vitéz nemes Gál Csaba, Márton Imre ny. tanácselnök, Zayzon Kálmán járásbiró, dr. Pap Dezsőné, a Budai Ref. Nőegylet elnöke, Albert Edit okleveles tanárnő és sokan mások.

Kerékpárok kedvező részletekre
SUGÁR RÁDIÓNÁL
XI., Horthy körút 4.

Magyarosan. Pintér Jenő és Putnoky Imre szerkesztésében most jelent meg a Magyarosan nyelvművelő folyóirat 1938. évfolyamának 3—4. száma. A gazdag tartalmú folyóiratban Nemes Zoltán érdekes statisztikai kimutatást közöl a hirlapok nyelvhelyességi hibáiról, Dengl János az újabban elburjánzó helytelen szóösszetételeket szedi csokorba. Kozocsa Sándor a magyar nyelvhelyesség irodalmát állitja össze. A kisebb közlemények során kiváló nyelvművelők adnak feleletet időszerű nyelvészeti kérdésekre. Külön rovatban bírálja a folyóirat iróink magyar nyelvét. Értékes könyvszemle és lapszemle egészíti ki az emlitett rovatokat. A füzet a Figyelő-cikkekkel és a szerkesztői üzenetekkel zárul. A folyóirat célja, hogy a magyar nyelv iránt minél nagyobb körben érdeklődést keltsen, védje a nyelvet, tisztitsa a stilust. Előfizetési ára a legolcsóbb valamennyi magyar folyóirat közül. Évi 1 pengőért rendelhető meg a Magyar Tudományos Akadémia Főtitkári Hivatalában. (Budapest, V., Akadémia utca 2.)

Uj, modern söröző és sörkert a Fogaskerekünél. A megszünt Rajna-park helyén nagyszabású, szép söröző épül. A környék fejlődése és a Svábhegyre rándulók hatalmas tömegei indokolttá teszik egy ilynemű szórakozóhely létesitését.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Megalakult a Lázár István emlékbizottság. Lázár István iró és költő síremléke felállitása érdekében emlékbizottság alakult április 12-én, kedden délután 6 órakor a pesti Pilvax kávéházban. Az értekezlet összehivója és előadója Kornai István, a Magyar Nemzeti Irodalmi Társaság elnöke volt.

RÓZSADOMBON, Cimbalom-utcánál, autóbusznál, szépkilátású, összközmüves telkek mérsékelt áron kaphatók. Díjmentes tájékoztatót küld: MAGY. ÁLT. INGATLANBANK RT. IV., Deák Ferenc u. 17. Telefon: 181-853.

Rendkivüli sikerű vallásos hangverseny a Gellértben. Kitünően sikerült művészi hangversenyt rendezett legutóbb a Jézus Szive Népleányainak Szövetsége a Szent Gellért-szálló zenetermében, a fiatal előadó művésznemzedék közreműködésével, Budapest elhagyatott szegényeinek felsegélyezésére. A zuglói zenekar hatásos megnyitó száma után *Csipkay* Évi, a Zeneművészeti Főiskola nagytehetségű növendéke aratott nagy sikert művészi játékával, majd *Rév* Zsuzsa vallásos költeményeiből szavalt zúgó tapsok között. *Lengyel* Gabriella, a fiatal, de máris nagynevű hegedűművésznő *Herz* Ottó kiséretével magasan kiemelkedő művészi képességének legjavával ragadta magával a közönséget. *Dabassy* Pálma, az Operaház ösztöndijas balettnövendéke, Matuska Miklós operaénekes, Farkas Ödön gordonkaművész nagysikerű előadását hallgatta élvezettel a zsúfolt terem hálás közönsége, amelynek sorában *Anna* királyi hercegasszony, *Darányi* Kálmánné, a miniszterelnök neje, s a Budán élő főúri rend lelkes hölgyei tapsoltak sokat a fiatal tehetségeknek.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, IX., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Lebontják a „Három nyul" kaszárnyát. A Fő utcai „Három nyul" kaszárnya épületéről már több izben megemlékezett a Budai Napló. A Viziváros egyik legrégibb és leghatalmasabb épülettömbjének sorsa most már megpecsételődött: a főváros elhatározta lebontását. Az egykori igazi kaszárnya már régóta egyszerű bérkaszárnyává alakul át. Május elsejére felmondtak az összes lakóknak és igy a csákányok már rövidesen megkezdhetik munkájukat. A csaknem másfél holdnyi telek jövő felhasználásáról még mindig nem történt végleges döntés. Eddig csak annyi bizonyos, hogy a telektömböt felparcellázák és csak az uj rendszerű épitkezési módok érvényesitésével engedik meg a beépitését. Tervbevette a főváros, hogy egy részét parkká alakitja át, hogy a Vizivárosnak ezt a sűrűn beépitett részét több levegőhöz juttassa.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Gyász. *Körösszeghy és adorjáni id. gr. Csáky* Gyula, a Szepesföld örökös ura, Szepes vármegye örökös főispánja, április 12-én 100 éves korában meghalt. A budai társadalom közismert és közkedvelt tagját vesztette el a régi ivásu magyar főúrral. Temetése nagypénteken d. u. 4 órakor a farkasréti temetőben.

A „Buda Alsó Város — Sósfürdő környéke — Egyesület (AVE)" 11.-dik rendes közgyülését május 10-én (kedden) este fél 7 órakor tartja XI. Albert u. 3. alatti helyiségében. — Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló az 1937. évről. 3. Pénztári jelentés (az 1937. évi zárszámadás ismertetése). 4. Számvizsgálóbizottság jelentése és felmentvény megadására vonatkozó javaslat. 5. 1938. évi költségelőirányzat tárgyalása. 6. Megüresedett tisztségek betöltése. 7. A közgyülés előtt 3 nappal beérkezett inditványok tárgyalása. — Erre a tagokat és érdeklődőket ezúton is meghivja az Elnökség.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

A Buda Alsó Város (Sósfürdő környéke) Egyesület (AVE) április 5-én a XI. ker. Albert utca 3. sz. alatti uj tágas helyiségében (Avar vendéglő külön terme), választmányi üléssel kapcsolatos közérdekü értekezletet rendezett. A nagyszámban megjelentek érdeklődéssel hallgatták Feitscher Béla választmányi tagnak, az egyesület adóügyi szakértőjének a házbéradókra vonatkozó felvilágositó előadását. Az egyesület ismételten panaszkodott a rossz közlekedés miatt, hangoztatva, hogy annak sürgős megjavitása most már nemcsak az ittlakók szociális, jogos követelése, de nemzeti kötelesség is. Követelik, hogy a Beszkárt kocsijai a határig járjanak, vagy a Hév. 5 percenkint és pedig legalább éjfél után 2 óráig járjon, a kocsik bármely osztályán csak a Beszkárt-tarifa legyen érvényes. Tiz pontban foglalták össze a legsürgősebb követeléseket, majd elhatározta a választmány, hogy hetenként, kedden este 8 órakor, úgy a tagok, mint az érdeklődők részére, rendszeres összejövetelt rendez ugyanezen a helyen (XI. Albert u. 3.), ahol több napi-, szak- és szépirodalmi lap, továbbá sakk és kártya áll rendelkezésre.

Megnyilt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

El kellett halasztani a Svábhegyi Nagyszálló megnyitását

Mint legutóbb megirtuk, idegenforgalmi szempontból nagyjelentőségű változás történt a Svábhegyi Nagyszálló vezetésében. Az utolsó években teljesen elhanyagolt szállót a jóhirű Kutassy-szállodáscsalád bérelte ki és nagy anyagi áldozattal jelentős átalakitási munkálatok indultak meg, hogy a húsvéti idegenforgalom számára már készen álljon az átalakitott, modern, uj szálló. A munkálatok elhúzódása miatt a megnyitás némi késedelmet szenved, rövidesen azonban európai nivójú szállóval lesz gazdagabb a Svábhegy. Az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István-év várható nagyarányú idegenjárása szempontjából is fontos, hogy végre olyan bérlők kezébe került a szálló, akik a vendéglátó iparban eddig is a legjobb nevet szerezték s ez biztositék a jövőre is. Mint értesülünk, a bérlet csak ideiglenes, mert Kutassyék komoly tárgyalásokat folytatnak az objektum megvételére és siker esetén emeletráépitéssel és teljes belső átalakitással egyik legkomolyabb szállóját fogják megteremteni Budapestnek.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

A Koronázó Főtemplom húsvéti egyházi rendje

A husvéti héten az alábbi nagyszabásu programmot állitotta össze Sugár Viktor karnagy, a Mátyás templom kiváló dirigense:

Április 15. Nagypéntek d. e. 9 órakor, csonka mise. Minden ének Goller gyüjteménye szerint adatik elő. A Passzió magyarul hangzik fel, éneklik Mally Győző, Laczó István, Mezey Zsigmond. Prédikáció előtt: Keresztények sirjatok.

D. u. 5 órakor. Egyházi énekelőadás a Fájdalmas Szűz Anya tiszteletére.

Április 16. Nagyszombat d. e. 9 ó. Minden ének Goller szerint.

D. u. 5 órakor. Ünnepélyes feltámadás és körmenet. Demény Dezső: Exurge és Quare obdormis. Feltámadt Krisztus e napon, — népének, harsonakisérettel. Sztojanovits Jenő: Regina coeli. Kosch-Hellmesberger Tantum ergo, hegedűszóló: Páricsy Pál. Kodály Zoltán: Budavári Te Deum. Szólók: Szabó Ilonka, Ujvárossy Margit, Laczó István, Mezey Zsigmond.

Április 17. Husvétvasárnap. Sugár Viktor Harsonajelek. Liszt Ferenc: Esztergomi mise. Szólók: Szabó Ilonka, Ujvárossy Margit, Laczó István, Mally Győző. Demény Dezső: Haec dies, altszóló: Lenhardt Aranka. Demény Dezső: Terra tremuit. Sz. sz. Szabó Ilonka.

Április 18. Husvéthétfő. Liszt Ferenc: Koronázó mise. Bevezetésül: Sugár Viktor: Harsonajelek. Szólók: Senyei-Szabó Ilona, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Horváth László. Változó részek: Sztareczky Zoltán.

Április 24. Fehér vasárnap. Haydn József: Nelson mise. Szólók: Szabó Ilonka, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Mezey Zsigmond.

Karnagy mindenkor Sugár Viktor, az orgonánál Várhelyi Antal ül.

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok, fal- és butorburkoló palalemezek **Maibé** épitőmester telepén **III., Kórház u. 30 sz.**
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon **367-554.**

A III. ker. Keresztény Tanügyi Bizottság kitünően sikerült Szent István ünnepet rendezett a Korona Vigadó nagytermében. Réw Sándor hatásos megnyitó beszéde után Köves Károly tanár hegedűjátékát, Petry Kató, a Magy. kir. Operaház tagjának gyönyörü énekszámát tapsolta meg lelkesen a nagyszámú hallgatóság. Cselényi Pál dr. fővárosi bizottsági tag nagyszabású történetfilozófiai előadásban rajzolta meg ezután az útmutató Szent István király alakját, majd Móra László, az országosnevü költő szavalta a Szent király keze cimü mélyhatású költeményét. Jankovich Géza operaénekes, Szabó Jenő tárogatóművész magas szinvonalú szereplése zárta be a művészi élményekben gazdag müsort, amely után százötven terítékes társasvacsorán ünnepelte a III. ker. tanitóság a Kisfaludy társaság nagydijával kitüntetett költőt: Móra László iskolaigazgatót, Gáldy Béla tanügyi főtanácsos, főv. biz. tag köszöntötte szivből jövő szavakkal a tanitórend büszkeségét, majd Farkas János tanitó nagy szónoki készséggel mondott gondolatokban gazdag ünnepi beszédet, éltetve a magyar ifjúsági irodalom fejedelmét. Móra László meghatottan köszönte meg a kedves ünneplést.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós III. Lajos u. 64. T.: 162-772.

NAGYKOVÁCSY Milenkó rövid idő alatt **meghóditotta a budai közönséget, ami nem utolsó sorban annak az ügyes, ötletes reklámhadjáratnak köszönhető, amit a cég részére a propaganda osztály agilis, tehetséges főnöke: Lamoss Géza vezet.**

Gazdák Biztositó Szövetkezete Altruisztikus szövetkezeti alapon működő intézet

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Nedves budai épületek viztelenitése

Irta: Ambrus László okl. mérnök

A nedvesség elleni utólagos szigetelés súlyos feladat, sőt gyakran nehezen megoldható probléma. Különösen a régebbi házaknál jelentkeznek a bajok: a falakon vizes foltok, salétromos kiválások, vakolatlehámlás, a padlóban pedig korhadás, gombásodás.

A nedves falak pinceszagot árasztanak, a padlók korhadása és gombásodása pedig kellemetlen, penetráns, dohos szaggal tölti meg a szobák levegőjét.

A falak nedvesedése leggyakrabban szemmel látható, míg a padló korhadásának megindulását csak a szag jelzi. Különösen festett padlónál fordul elő gyakran, hogy pld. a falak mentén helyenként, ahol nem nehezedik a padlóra semmi, az évek alatt megvastagodott festékréteg hártyaszerű burkolatot képez, amit, ha ujjal átdöfünk, meglepődve látjuk, hogy alóla a padló úgyszólván eltünt, mert faölő gombák tápláléka lett. Igaz, hogy a gombák termőtesteinek a falmentén való megjelenése már a súlyos bajokat jelzi, de általában ezek eltávolítása után „hiszen a padlónak nincs semmi baja" gyenge vigasszal szoktak megelégedni és meglepődnek, ha 1—2 évenként újból kell padlót cserélni.

Falat és padlót utólag is lehet szigetelni, viztelleníteni.

A falak átnedvesedése két főcsoportba osztható; u. m. közvetlen és közvetett átnedvesedés. Közvetlen nedvességet okoz például a törött tetővízlefolyó, csőrepedés, a falmellé épített vizgyüjtő, nagy záporok okozta vízbeömlések, stb. Közvetett nedvesség: 1. a kapilláris nedvesség, vagyis a talaj hajszálcsövecskéiből a fal alapjának hajszálcsövecskéi által felszivott nedvesség; 2. a hygroskópiai nedvesség, vagyis a fal felületén kikristályosodott sók vízszivó hatása által felhalmozódott nedvesség.

Az átázott falakból ugyanis száraz időben a viz elpárolog, az oldott sók azonban a felület mentén kiválnak, kikristályosodnak. Ezek például eső előtti, vagy harmatos reggelen a páradús levegőből vizet szívnak magukba, felolvadnak, csúnya foltokat okoznak a falon, amelyek jóideig megmaradnak, mert a sók a vizet nehezen adják újból ki magukból.

3. A kondenzálódási, vagy lecsapódási nedvesség onnan ered, hogy a nedves fal pórusai vízzel, kiszáradás után pedig izzappal telítve vannak s igy azok jó hővezetők lesznek. Nyáron például az éjtszaka lehült falak hideg felületeire a reggeli melegedő, páradús levegő leadja páratartalmát, nedves foltokat okoz. Ugyanigy a télen áthült falakon is nedves foltokat okoz a melegebb páradús tavaszi levegő. De kondenzációs nedvességet okoz a túlvékony hideg fal is, ha például konyhagőzök érik, vagy a vasbeton épületrészek, ha nincs hőszigetelésük.

A közvetlen nedvesség, mint láttuk, leggyakrabban egy okra vezethető vissza s ennek megszünése után az okozat is rendszerint megszünik.

Másképen áll a helyzet a közvetett nedvességek esetében, éppen a tárgyul szolgáló földszinti, vagy alagsori falak esetében.

A fal alapjának hajszálcsövessége a talajból, szigetelés hiányában, felszivja az oldott talajsókkal kevert iszapos vizet. E sók a falban oldott sókkal együtt száraz időben kiválnak a fal felületén és közben a fal pórusai eliszaposodnak, részben eldugulnak.

Talajból felszivódó nedvesség esetén tehát majdnem minden esetben mindhárom közvetett nedvességi okkal találkozunk. Az okozatot pedig csak úgy szüntethetjük meg, hogy mind a három okot megszüntetjük.

Nem elegendő a régi, nedves falnak szigetelőlemez behúzása útján való utólagos szigetelése, mert azzal csak a nedvesség egyik oka szünik meg: a fal kapillaritása által okozott nedvesség. De nem szünik még meg a hygroskópia és kondenzálódás okozta fentemlített nedvesség.

Nedves falak viztelenitése a szab. „légszigetelési" eljárással, mindhárom okot kiküszöböli. Nevezetesen: —

1. A légcsatornákban áramló levegő már a padlónivóban párologtatja el a fal hajszálcsövessége útján felszivódó nedvességet.

2. A kis mélységü, de nagy párolgási felületet képező légcsatornák vésésével a fal felületéről a vízszivó sók is eltávolíttatnak és

3. A légcsatornákat takaró hőszigetelő lemezburkolat megakadályozza a páralecsapódást.

A padlóviztelenítés problémáját a legközelebbi alkalommal fogjuk részletesen megvilágitani.

PINCEPÓTLÓ
LÉGSZIGETELÉSSEL
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. 120-864

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

Iszter képesitett szücs és ernyő készitő
I., Krisztina körút 34. sz.

II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

A vizvezeték ujszerü karbantartása a háztulajdonos anyagi megterhelése nélkül

A legtöbb bérház évi vízdijszámlája sokszor magasabb, mint ahogy a valóban fogyasztott vízmennyiség ezt indokolná. Ennek oka főkép a vízvezetéki berendezés elhanyagolt állapotában keresendő. A karbantartott vízvezeték lényeges megtakarítást eredményez a vízfogyasztásban. Ez az elgondolás vezette azokat a kipróbált, megbízható vízvezetékszerelő iparosokat, akik szövetkezetbe tömörülve, a saját kockázatukra, saját munkájukkal és anyagukkal vállalják a bérházak vízvezetéki berendezésének jókarba helyezését, annak állandó karbantartását és ellenőrzését **a háztulajdonos minden anyagi megterhelése nélkül.** Munkájuk és a felhasznált anyag ellenértékéül csak azt a különbözetet kapják, ami a karbantartás előtti évi vízdíj és a karbantartás évének vízdija között mutatkozik. A háztulajdonos tehát az előző évi vízdijért vizet és az egész bérházban szakszerű karbantartást is kap.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Bérlet, felmondási és házfelügyelő elbocsátási ügyek

A budapesti kir. Törvényszék fellebbezési tanácsának néhány ítéletét rövid kivonatban azért közöljük, mert a gyakorlatban ezeket sokszor alkalmazzák.

A havi bérlet nem ugy jön létre, hogy a felek a felmondási időt egy hónapban állapitották meg. Ez a megállapodás csak a szabályrendelettől eltérő felmondási idő megállapitását jelenti.

A ház résztulajdonosát a ház résztulajdonosainak többsége nem lakoltathatja ki, legfeljebb arra van a többségnek joga, hogy a lakás használati egyenértékét, illetve a bérszerű kártérítést követelje, amennyiben a résztulajdonos jutalékát meghaladó helyiséget tart elfoglalva.

A házrészvénytársaság részvényese oly tulajdonosnak nem tekintendő, aki sem házfelügyelő dijat, sem kapupénzt fizetni nem tartozik. (Ugyanez vonatkozik a házszövetkezeti tagokra is.)

Havi bérletet a bérleti viszony tartama alatt is létesithetnek a felek. A Lr. 4. paragrafusa nem tiltja az eredetileg éves bérletnek havi bérletté történt átalakitását.

A házfelügyelő kezéhez kézbesitett felmondás nem hatályos.

A felmondás elfogadása csak irásban érvényes a Lr. 53. paragrafusa 2. bekezdése értelmében. Nem egyértelmű ezzel a szóbelileg közölt elfogadási nyilatkozat.

A házfelügyelő felmondási ideje, szerződéses megállapodással, a szabályrendeletben meghatározott 3 hónapnál rövidebb is lehet.

A segédházfelügyelői lakásra vonatkozóan a Lr. 64. paragrafusának 6. pontja nem mondja ki, hogy az idevonatkozó ellenkező megállapodás semmis. Ennélfogva a háztulajdonos érvényesen köthet ki a segédházfelügyelői lakásért bért, vagy munkaszolgáltatást.

A házfelügyelő a külön tatarozások stb. kikötésekre vonatkozó megállapodás létesitésére nem jogosult, mert az a lakásrendelet 60. paragrafusa értelmében külön felhatalmazás hiányában csak a bér átvételére és nyugtázására jogosult.

Ha a segédházfelügyelő ingyen lakást kap, lakáshasználati egyenértéke is számitásba veendő annak megállapitásánál, hogy kevesebb értéket kapott-e a segédházfelügyelő a megszabott minimumnál.

A házfelügyelői lakásért az Lr. 61. paragrafusa 4. bekezdésének 2. mondata szerint a háztulajdonos ellenértéket nem követelhet, ha a házban tiznél több bérbeadás céljára szolgáló lakószoba van. Ha azonban a lakószobák száma tiz, vagy tiznél kevesebb, a háztulajdonosnak joga van a szolgálati lakásért ellenértéket kikötni. Külön dijazásra tarthat igényt a házfelügyelő, ha ő vagy hozzátartozója magánszolgáltatásokat végez a háztulajdonosnak.

Több segédházfelügyelő alkalmazása esetén a Lr. 64. paragrafusa 2. pontja értelmében ellenkező megállapodás hiányában a járandóságok a segédházfelügyelők között egyenlő arányban osztandók fel.

Aki a házmesteri teendők egyrészét végzi, az nem a háztulajdonossal, hanem a házfelügyelővel van jogviszonyban.

A háztulajdonos és a házfelügyelő közötti jogviszony tisztán szolgálati jogviszony.

VILÁGITÓ HÁZSZÁM-TÁBLÁK, VILLANY SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádlók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készül és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

A Nemzetközi Vásár hirei

Nagyban épülnek már a Városligetben a Budapesti Nemzetközi Vásár impozáns pavillonjai. Ez évben jelentékenyen emeli a papavillonok tetszetősségét, hogy az eddigi külső jutaburkolás helyett stabil lemezeket használnak, amelyeket stukkatura borit. A számtalan érdekes és újszerű épület közöt is fel fog tünni az ország egyik legnagyobb élelmiszergyárának teljesen üvegből készült pavillonja, valamint az a hatalmas hangár, amelyet az egyik legnagyobb nehézipari vállalat Märklin-rendszer szerint kész csővasrészekből állit fel a vásáron.

A Budapesti Nemzetközi Vásár kiállitói a gazdasági élet nagyszerű fellendülését várják az új beruházási programtól. Az egész magyar ipar nagyban készül arra, hogy üzemeit korszerűen kifejlessze, új gyártmányok előállitására rendezkedjék be és igy teljes felkészültséggel álljon a nagy nemzeti épitőmunka szogálatába. Az április 29-én megnyiló vásár lesz az első alkalom ennek a felkészültségnek nagyarányú demonstrálására.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

április 16—30.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina-tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Remény, Győri út 8.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gr. Széchenyi, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő u. 27.
Gránát Alma, Zsigmond u. 17.
Statisztika, Margit körút 54.

III. kerület:
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda utca 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziói Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Április 21 és 28 napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Ujabb folyosókat tártak fel a pálvölgyi cseppkőbarlangban

A Pannonia Turista Egyesület barlangkutató osztálya évek fárasztó munkája után ujabb járatokat tárt fel a kezelésére bizott pálvölgyi cseppkőbarlangban amely az óbudai hegyvidék legszebb részén, az ujlaki templom közelében egyre vonzóbb erőt gyakorol az itthoniakra és a külföldiekre egyaránt.

Az uj folyosókat most mutatta be a Pannonia egyesület.

Kadic Ottokár professzor, a neves geológus ismertette a barlang tudományos, valamint turisztikai jelentőségét.

Egyórás kényelmes sétával teljesen bejárható a cseppkőbarlang, de vannak olyan részei is, amelyeket csak jól felszerelt és kipróbált barlangkutatók érhetnek el. A barlang eddig feltárt legnagyobb mélysége 30—40 méter. Itt már talajviz van. Különös érdekessége a pálvölgyi barlangnak, hogy hasadékaiban kovasavas, thermális kőzetek rakódtak le, ezeket az előbb emlitett hőforrások hagyták elvonulásukkor hátra.

Az egyesület saját áldozatkészségéből épitette ki és látta el világitással a pálvölgyi cseppkőbarlangot.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

FÁBIÁN
(I., Krisztina körut 8—10., Széll Kálmán tér.)

Amit szemed, szád megkiván,
Mindent megtalálsz itt Budán:
Fogalom már a Fábián!

Nem kell Pestre átszaladnod,
Mikor itt van a tündérbolt,
Ott ily csoda sohasem volt.

Huszonhat már a kirakat,
Amit akarsz, minden akad,
Nyitva van az, nem kell lakat!

Budaiak büszkesége,
Fürdőváros reménysége,
Fábiánunk dicsősége.

Laskaraktárak Budán!

Megnyiltak a budai hitközség laskaraktárai:
XI. KENDE-UTCA 11.
II. SZÁSZ KÁROLY-UTCA 5.
III. ZSIGMOND-UTCA 49.

A budai hitközség területén pászka gyártására és forgalombahozatalára kizárólag a budai hitközség jogosult. **Idegen helyről tehát pászkát behozni tilos.**

A kereskedői úton forgalomba hozott laska nem vallási célt szolgál és nem felel meg a rituális követelményeknek.

Budai Chevra Kadisa, Budapest, I. Vérmező út 16.

Hirdetmény két zsidó temető kiürítéséről

Hatósági előirás folytán a II. ker. viziárosi temető, továbbá a III. ker. ujlaki temető, másképen szépvölgyároki temető ki fog ürittetni.

Aki a családjához tartozó halottját valamely más temetőbe akarja átvitetni, jelentse be ezt a szándékát legkésőbb 1938 junius hó 1-ig a Szentegylet titkári hivatalában: Budapest, I. Vérmező út 16. sz. alatt, mert ezen időn túl a kiürítendő temetőkben lévő tetemek közös sirba fognak eltemettetni.

A Budai Chevra Kadisa előljárósága.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM	ASTRA	BUDAI APOLLÓ	FLÓRIÁN	SIMPLON
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Husvéti müsor: Jókai Mór örökbecsü művének filmváltozata *Fekete gyémántok* Főszereplő: **Jávor Pál**	Csütörtöktől vasárnapig **Örök titok** Hétfőtől szerdáig **Tarzan bosszuja** Hiradó. — Előadások: Köznap: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap: negyed 2, negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.	Csütörtöktől vasárnapig POLA NEGRI **Madame Bovary** Hétfőtől szerdáig **Pillanatnyi pénzzavar**	Csütörtöktől szerdáig **PUSZTAI SZÉL** Főszereplők: KISS FERENC, JÁVOR PÁL, LÁZÁR MÁRIA	Csütörtöktől szerdáig **AZ EMBER NÉHA TÉVED** CSORTOS, DAYKA, PÁGER, KOMÁR

36. évfolyam — Budapest, 1938. április 28. — 17. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Bucsú az eltünő Óbudától

Itt a május, a tavaszi zsendülés gyönyörű hónapja. Minden ragyog az újjászületés szépséges ünnepén, új köntösben pompáznak a budai hegyek, felújulnak a vágyak és remények: itt a Ver sacrum.

Ugyanekkor, május elején Óbuda költözködik. A hídépítéssel kapcsolatos városrész kicsiny házainak kicsiny lakói elhagyják ősi hajlékaikat, hogy másfelé keressenek hazát. Óbuda ősi lakosságának egy része vándorbotot vesz kezébe, szertezüllik, eltűnik.

Nem rekriminálunk. Tudjuk, hogy az építés rombolással jár. De talán lehetett volna mindezt másképen is csinálni, valahogy, úgy, hogy ne kelljen szerteszóródnia a világba ennek a sok-sok névtelen kispolgárnak, aki eddig budapesti volt, sőt Budapest legrégibb, legtörzsökösebb lakója, májustól kezdve pedig felveszi a „környéki" jelzőt, mert hiszen kénytelen kivándorolni a városból, amely többé már nem adhatja néki ugyanazokat az életkörülményeket és lehetőségeket, amelyeket a félig kisvárosi Óbuda adott. A sok sok kicsiny ház helyén, díszes paloták emelkednek, a kisvárosból világváros lesz, amelyben nincs már mit keresnie annak a lakosságnak, amelyet a régi, most pusztuló Óbuda szült és nevelt fel.

Mi is elbúcsúzunk Óbudától. De nem akarunk, nem tudunk búcsút venni attól a derék, hontalanná lett óbudai kispolgártól, aki most kétségbeesett lélekkel tekint a kék májusi égbe.

A nagy ünnep előtt

Ez a május egyébként annak a páratlan eseménynek a hónapja, amely elé óriási várakozással tekint a magyar idegenforgalom. Az Eucharisztikus Kongresszus vallási jelentőségén kívül Budapest számára ez a nagy ünnepség külön nagy erőpróbát jelent: most kell bizonyságot tennünk arról, hogy méltók vagyunk a világ érdeklődésére.

Nagy válság előtt áll a magyar főváros eddig felfelé ívelő idegenforgalma. Bécs beolvadt a nagy Német Birodalomba, megszünt főváros lenni, a nagy áramlás, amely eddig a világ minden tájáról odavonzotta az utasokat, alighanem más irányt vesz. Az a vonzóerő, amit a „császárváros" biztosított Bécsnek, megszűnt. Ez azonban nemcsak Bécsnek baj, Budapest is megérezheti: hiszen a mi fővárosunk idegenforgalma bizonyos mértékig függvénye volt Bécsének. A nyugati, vagy tengerentúli világjárót ott lehetett meggyőzni arról, hogy érdemes néhány napra kiruccanni még Budapestre is. Nagy kérdés, sikerül-e majd pótolni azt a veszteséget, amelyet a bécsi idegenforgalom megcsappanása okoz?

Erre a kérdésre kell felelni a májusi nagy hétnek.

Névnapi ünnep a farkasréti temetőben

Április 23-án csendes, halkszavú társaság zarándokolt a farkasréti temetőbe, hogy megálljon egy új síremlék előtt és ott némán áldozzon a kegyeletnek. Viraág Béla nevenapja volt, azé a Viraág Béláé, akit Buda nem felejt el, mert soha senki nem szerette úgy Budát, mint ő.

A névnapi ünnepen már ott állt a Lechner Jenő által tervezett gyönyörű síremlék Viraág Béla hamvai fölött. Elégtétellel vegyes elérzékenyüléssel látta a kis társaság, hogy Buda polgársága megteszi kötelességét: nem jeltelen már a sír, melyben a legszínesebb, legtarkább álmok szövője alussza alomnélküli örök éjszakáját. Köszönet érte Budának és azoknak a derék, nemes férfiaknak, akik önzetlenül tették le áldozatukat a kegyelet és emlékezés örök lángú oltárára.

Lesz-e Budán őszibarack

Csak részben pusztították el az áprilisi fagyok a budai világhirü gyümölcsösöket

Buda földjének sok természeti kincse között is előkelő helyett foglal el a *gyümölcs*. Főkép az őszibarack számára hálás talaj a budai Hegyvidék, de megterem itt a sárgabarack, cseresznye, meggy, szilva, alma, körte, szőllő, sőt a dió és a mandula is. A gyümölcskultúra a háború óta, különösen pedig az utolsó évtizedben hatalmasan fejlődik; ma már nemcsak a hivatásos termelő, hanem a legkisebb családiház és telektulajdonos is gyümölcsfával ültet be minden talpalatnyi helyet. Tavasz elején, amikor virágba borulnak a gyümölcsfák, Kelenföldtől a Svábhegyig, a Rózsadombtól Óbudán át a Rómaifürdőig végeláthatatlan virágoskert az egész budai Hegyvidék.

Az idei márciusi meleg időjárás korán előcsalta a gyümölcsfák virágait és olyan nagyszerű termés igérkezett, amilyenre évek óta nem volt példa. Ez nemcsak azokat töltötte el örömmel, akiknek egzisztenciális érdeke a jó termés, hanem azokat a villatulajdonosokat is, akik féltő szeretettel ápolják pár gyümölcsfájukat. A korai melegre azonban szokatlanul hideg idő következett, sokszor fagypont alatti hőmérséklettel és a fagy derékban törte kettő a kitünő termés reményeit. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy *nálunk, Budán még megközelitően sem szenvedtek a gyümölcsfák oly mértékben, mint az ország egyéb részein.* Megnyugvással állapithatjuk meg, hogy

egyes sik területek kivételével, ahol bizony száz százalékos kár is előfordult némely gyümölcsfajtáknál, többnyire 20 százalékon alul maradt a fagyokozta veszteség.

A budai Hegyvidék kedvező déli és délkeleti fekvése, a hegylejtők védettsége megmentette a budai gyümölcsöt a nagyobb károktól.

A helyzet tökéletes megismerése céljából kérdést intéztünk a Hegyvidék lakóihoz, akik részint maguk is foglalkoznak gyümölcstermeléssel, részint pedig tökéletesen ismerik a termelés adatait, és megkértük, nyilatkozzanak azokról az állapotokról, amelyeket a gyümölcsösökben a fagyveszély teremtett.

Diczenty Dezső min. tan.

az Ampelológiai Intézet igazgatója szerint a budai és budakörnyéki szőllőkben nincs számottevő fagykár.

A GUGGERHEGYEN ALIG VAN KÁR

A Guggerhegy gyümölcsöseinek helyzetéről *Löry* Imre, a *Guggerhegyi Kioszk* tulajdonosa, a vidék egyik legnagyobb gyümölcstermelője megnyugtatóan nyilatkozott. A Guggerhegy déli lejtőjén úgyszólván semmi kár sincs, míg a délkeleti lejtőn és lent a völgyben csak a dióban észlelhető mintegy 20—25 százalékos fagyás.

BUDA-ALSÓVÁROSBAN ÉS A BIBIC-TELEPEN 70—100 SZÁZALÉK ELFAGYOTT

Az Alsóvárosban és a Bibictelepen bekövetkezett károkról azonban már szomorúbb képet fest *Mikola* Géza dr., a *Buda Alsóváros—Sós fürdő Egyesület* elnöke. — Az Alsóvárosban majdnem *minden gyümölcs 70—80 százalékig elfagyott.* — Még sivárabb a helyzet a Bibictelepen, amely alacsony fekvésénél fogva méginkább ki van téve a hideg légáramlatoknak. *Itt a kár csaknem 100 százalékos.* Ez annál sajnálatosabb, mert a telep lakói kisemberek, akik fáradságos munkájuknak első nagyobb gyümölcstermését látták menthetetlenül elpusztulni.

A SASADON CSAK A SZŐLLŐ SZENVEDETT

A Sasadon, amely az őszibaracktermelés főhelye s ahol körülbelül 500 holdon termelik ezt a nemes gyümölcsöt, nem sok kárt okozott a fagy, — mondja *Ágh* Róbert postatanácsos. Ezen a területen csak pár holdon terem más gyümölcs, igy sárgabarack és szőllő és csak az utóbbiban észlelhető 20 százalékos kár.

RÓMAIFÜRDŐN SZOMORU A HELYZET

A *Rómaifürdő telepen*, ahol körülbelül 20 holdon folyik virág és gyümölcstermelés, a villatulajdonosok jórészt a saját szükségletükre termelnek és csak egészen kitünő termés esetén szállitanak eladásra. Főleg sárgabarackot, korai őszibarackot és szilvát, azonkivül azonban cseresznyét, almát, körtét, mandulát és diót is termelnek a Telepen. Az utóbbiakban — *Réw* Sándor iskolaigazgató felvilágositása szerint — *100 százalékos, a barackban és cseresznyében 90 százalékos a kár, míg az alma és körte alig szenvedett.*

ÓBUDÁN NINCS NAGYOBB BAJ

Vitéz *Komárnoky* Gyula az alábbiakban ismertette az óbudai mezőgazdasági helyzetet:

— Óbuda „Árpád" város mezőgazdasági szempontból két nagy területre oszlik, melynek elválasztó vonala a III. kerület sik- és hegyvidékét elválasztó Bécsi út. *Mezőgazdaságilag művelt területe cca 3000 hold.*

A hegyvidék legfelső része erdőterület, fenyő, tölgy és más fákkal. A hegyoldalát a széles, lapos, lankás terület a gyümölcs termesztésre teszi alkalmassá s a sikterület főleg mezőgazdasági kultúrnövények termesztésére alkalmas. Az egész vidék jellemzője, hogy sok kisebb telekre van osztva, hol ma már kis családi házak, villák, téli és nyári lakások ezrei állanak. A lankás keleti és délifekvésü egészséges hegyoldalak széltől járt vidékén *nagyobb fagykár nem mutatkozott. Fagykárt a széltől védett és alacsonyabb helyek szenvedtek.*

— A kajszinbarack általában jol kötött és szép termést igér. *A fagy az elvirágzás után jött.* A cseresznye virágzását fagy érte és a talajmenti fagy főleg az alacsonyabb helyeken okozott kárt. *Az alacsonynövésü őszibarack 50 százalékos fagykárt szenvedett.* Mandula, szilva, ringló, körte, alma közepes termést igér s a fagy kevés helyen ártott. A szőllő, dió eddig nem szenvedett a fagytól, csupán egyes helyeken. A ribiszke, piszke, málna, földieper virágzásának nem ártott a fagy, részben már elvirágzottak, részben virágzásban vannak.

Szervey György, az Óbudai Hegyvidék Szövetség ügyvezető elnöke a következő érdekes megfigyeléseket füzi ehhez:

— Eltérően a fagytörvénytől, az alacsonyabb és sik területeken erőteljesebben, a dombokon és hegyeken vagy egyaltalán nem, vagy csak mérsékeltebben pusztitott a fagy. A lapályokon a gyümölcsfák jobban s a szőllő alig, míg a tetőkön és lejtőkön inkább a szőllő és a gyümölcsfa kevésbbé szenvedett. Meteorológusok és pomológusok vizsgálatára érdemes ez a jelenség.

A fagy által okozott kár tehát végeredményében joval kisebb a budai gyümölcsösökben, mint azt a termelők és villatulajdonosok várták.

A szentimrevárosi müvészek képzőművészeti és iparmüvészeti kiállitása

A Budapest-Szentimrevárosi Társaskör és Kulturegyesület a XI. kerület művészeinek műveiből rendezett képzőművészeti és iparművészeti kiállitását április hó 24-én nyitotta meg saját helyiségeiben előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében.

Kiss Dezső dr. ny. min. tanácsos, a kulturbizottság elnöke a következő szavakkal nyitotta meg a szép kiállitást:

— Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim.

— Ebben a kerületben mintegy 400 olyan egyén lakik, akik a szív és lélek kulturájának hivatott munkásai és művelői. Ezt a számot többszörösen meghaladja azoknak az intellektüeleknek a száma, akiknek van természetes érzékük a tisztultabb eszményi szempontok, az ideális motivumak melegsége iránt.

— Ez a körülmény indította az emberi ideálok szeretetétől, a kulturális erők érvényesülhetésének a gondolatától áthatott Kovács József tábornokot és vezérkarát arra, hogy ebben a kerületben olyan kulturecentrumot létesitsen, amely az értékes művészelemek bekapcsolásával hivatva lesz a kerület kulturigényeit ápolni, s az irodalom, zene és énekművészeten felül a képző- és iparművészet iránti érdeklődést is kielégiteni.

— Az ebből a célból megalakult Kulturegyesület kétizben rendezett képzőművészeti kiállitást. A Kulturegyesületnek Kaszinónkba történt beolvadása következtében a Kaszinó kebelében megalakult irodalmi és művészeti bizottság — mely a Kulturegyesület feladatait látja el — elsőizben mutatja be e kerület művészeinek alkotásait.

— Szerény keretek között rendezhettük meg ezt a kiállitást, mert az, ami egy ilyen kiállitás rendezéséhez elsősorban szükséges, a pénz, csak nagyon korlátolt mértékben állott rendelkezésünkre.

— De az anyagi korlátok nem állhatják útját annak a törekvésünknek, hogy fejlesszük e kerület kultúrális életét, hogy módot és alkalmat nyujtsunk a feltörő ifjabb nemzedéknek, a jelentkező ujabb tehetségeknek is az érvényesülésre.

— Vállalkoztunk erre a feladatra, mert e városrész helyi szempontjain felül a művelt közönséget akarjuk a művészet megértéséhez, megszeretéséhez és támogatásához közelebb hozni.

— És mi reméljük, hogy a mi magyar közönségünk megérti, hogy a művészet nem csupán a fényűzési hajlamok kielégitésére szánt eszköz, hanem, mint a kultura zománca, lelki szükséglet, színekben és vonalakban megnyilvánuló költészet, örök harmóniáknak és örök igazságoknak a kifejezője, lelket és szivet gyönyörködtető és nemesitő ajándéka a Gondviselésnek, és hogy a közönségnek a képzőművészet mellett való pártoló állásfoglalása mind önmagunk, mind a nemzet iránti kötelessége.

— Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mielőtt Dorner Gyula őméltóságát, Kaszinónk ügyvezető elnökét a kiállitás ünnepélyes megnyitására tisztelettel megkérném, köszönetet kell mondanom azoknak a művészeknek, akik gyakran súlyos gondokkal küzködve, lelkük érzéseit, gondolatait, indulatait, aspirációit látható, érezhető formában kifejezve, állitották a kiállitás céljaira és annak szolgálatába. De hálás köszönetet mondok a székesfővárosnak, főleg a közmüvelodési osztály vezetőségének azért, hogy képek vásárlásának kilátásba helyezésével lehetővé tették a mai képző- és iparművészeti kiállitás megrendezését.

— Forró köszönettel tartozom Petracsek Lajos dr. országgyülési képviselőnek és Steiner József okl. épitészmérnök uraknak, akik immár harmadizben hoznak áldozatot képzőművészeti tárgyak dijazására felajánlott adományaikkal, és akik ezzel a nemes gesztusukkal példát adtak arra, hogy hazafiúi kötelességünket akkor és akképen teljesitjük legodaadóbban, ha a nemzet kulturtörekvéseit nemcsak erkölcsileg, de áldozatkészen is szolgáljuk.

— Végül köszöntöm a nagyszámban megjelent közönséget és tisztelettel felkérem Dorner Gyula őméltóságát a kiállitás ünnepélyes megnyitására.

Ezután Dorner Gyula a Kaszinó ügyvezető elnöke mondotta el a kiállitást megnyitó nagyhatású beszédét.

A kiállitáson Dudits Andor, Mihalovits Miklós, Udvary Pál, Kárpáthy Jenő, Szüle Péter, Molnár C. Pál, Kurtapataky Pál, Thomas Antal, Basch Andor, R. Barabás Gizella, Bornemisza Géza, Benczur Ida, Emánuel Béla, Laszgallner Oszkár, Nagy Nándor, Paál Ákos, Pécsi-Pilch Dezső, Vigh Bertalan, Viski János, Szamosi Imre, és még számos más, összesen 48 művész állitott ki műtárgyakat.

A kiállitás május 1-ig bezárólag d. e. 10-től d. u. 5 óráig dijtalanul tekinthető meg a Társaskör helyiségeiben (XI. Horthy Miklós út 15/d.).

A Hollós Mátyás Társaság országos mozgalmat indit mélyfurások érdekében

Hennyey Vilmos dr. elnök nagy előadásban ismertette az okokat, melyek parancsolólag követelik a fúrások folytatását

A *„Hollós Mátyás Társaság"* április 25-én tartotta dr. *Hennyey* Vilmos elnöklete alatt tizenkilencedik rendes évi közgyűlését a Császárfürdő „Hollós Mátyás" termében. Az évi jelentések, számadások és költségvetés letárgyalása után betöltötték a megüresedett tisztségeket, *Lippay* Gyula dr-t, a *Budai Napló* szerkesztőjét alelnöknek, *Holbesz* Aladárt a Társaság igazgatójának, ifj. *Sebős* Károlyt titkárnak és *Balás* Farkast ellenőrnek választották meg.

Az indítványok során egyhangulag elfogadták *Szilágyi* Károly főtitkárnak a főváros idegenforgalmi propagandája keleti vonatkozású részének kiépítését célzó javaslatát azzal, hogy ennek a jelentős munkaprogrammnak gondos előkészítését a dr. *Pávai Vajna* Ferenc elnöklete alatt működő gyógyforrás- és fürdőügyi bizottságra bízzák.

Ezt követőleg dr. *Hennyey* Vilmos elnök tartotta meg alábbi előadását, amelynek célkitüzését a közgyűlés magáévá tette és elhatározta, hogy az előadást, kiegészítve *a hazai és külföldi szakértők idevágó szakvéleményeivel, előterjesztés útján minden illetékes tényezőhöz eljuttatja.*

A közgyűlést társasvacsora követte.

HENNYEY VILMOS dr. ELŐADÁSA A MAGYAR MÉLYFURÁSOK ÜGYÉRŐL ÉS A LILLAFÜREDI FURÁSRÓL

— A magyar idegenforgalomnak egyik kimagasló attrakciója — kezdte előadását Hennyey —: Lillafüred. Nemcsak a kifogástalan elhelyezkedés, melyet az ottani elsőrangú szálló nyujt, de a festői látvány, melyet maga a szálló művészi épülete, magaslati fekvése, kilátása és környéke ad, nemkülönben a kedvező klimatikus viszonyok, mindannyi kiváló tényezői az idegenforgalmi érdeklődésnek. De még mennyivel értékesebb lenne e hely, ha ezenfelül a gyógy- és strandfürdő most már általában megkivánt előnyeivel is ékeskednék.

Lillafüred felépitése nagy befektetéssel járt, mely, sajnos, egyáltalában nem mutatkozik hasznot hajtónak. De nézetünk szerint *lényegesen megváltoznék a helyzet, ha az annakidején bátortalanul abbahagyott mélyfúrást eredményes befejezéshez juttatnák* és azon a gyönyörű földdarabon gyógyviz vagy strandfürdő használatára módot nyujtanának.

— Ha *Pávai-Vajna* Ferenc 1927—29-ben ott végrehajtott mélyfúrási kisérleteiről szóló jelentését olvassuk és ezenfelül a legujabb városligeti eredményes mélyfúrás lefolyását is ismerjük, az a meggyőződésünk támad, hogy *nem a természeti adottságokon, hanem az emberi gyarlóságon mulik, hogy a lillafüredi idegenforgalomból a gyógy- és strandfürdő vonzó tényezője hiányzik.*

A városligeti hőforrás feltárásánál egészen hasonló körülmények merültek fel, mint amelyek Lillafüreden a vállalkozás eredménytelen befejezéséhez vezettek. Ugy itt, mint ott a szakemberek egyrésze pesszimisztikus véleménynyilvánításával a vállalkozás folytatását és eredményes befejezését megakadályozni igyekezett.

— Az ilyen vállalkozásnál nagy összegek forognak kockán. De nagy nyereséget is várhatunk. *Becsey* Antal számitása szerint, a városligeti most megfúrt II. kút percenkint 3000 liter 77 fokos termális vize *évente 2500 vagón hazai szén energiájának felel meg.* Egy vagón ilyen szén ára 300 P és 2500 vagón egy évben értékben 750.000 pengőt jelent, ha a forrásadta hőenergiát balneológiai és fűtési célokra megfelelően kihasználják. A mélyfúrás összes költsége pedig 450.000 pengőt tesz ki.

— A földben rejtőző nemzeti kincsünk kutatása bizonyos tudományos körökben állandóan gáncsoló kifogásokra és kritikára talál. Ezek a kifogások nem mindig tárgyilagosak, az ügynek rendkivül ártalmára vannak és néha a gyakorlati és tapasztalati alapot is nélkülözik. Hiszen tudott dolog mindenütt, hogy az efajta, természetüknél fogva részben csak ihletre megérzett, intuición alapuló kutatások nem lehetnek teljes számukban eredményesek. Olykor az elgondolásokba csúsznak be tévedések, avagy műszaki okokból elszerencsétlenedők esetleg a várt eredményektől lemaradnak. De *rövidlátó és egészen helytelen volna ebből azt a következtetést levonni, hogy ezért az ilyen vállalkozásokba ne bocsátkozzunk.* A gyógyviz hőenergia, a földolaj és földgázkutatásnak ez velejárója.

— A régi Magyarországon a háború előtt csak az egbeli és az erdélyi földgázkutatásokra, a háború után pedig Hajdúszoboszlón kivül Debrecenben, Karcagon, Szolnokon, Pestszenterzsébeten keletkezett új fürdőkre, a Budapesten feltárt kitünő *Juventus* és *Attila*, az alsó margitszigeti és városligeti forrásokra, a zalamegyei *Ukkon* és *Őrszentmiklóson* megfúrt kutakra, valamint az alföldi, mátrai, bükki és dunántuli stb. földolaj és gáz bányászatra utalunk. Ezek olyan értékes nemzetgazdasági kincsek, melyekre trianoni bánya- és erdőveszteségeink után feltétlen szükségünk van, sőt ezt a szükséget korántsem fedezik és a veszteséget eléggé nem pótolhatják. Ezzel szemben eredménytelen kutatás, mely nagyobb veszteséget okozott volna, alig volt és *a lillafüredi kudarc is csak látszólagos.*

— Lillafüred kitervezésénél az intéző körök már eleve gondoltak a gyógy- vagy strandfürdő létesitésére s eleve számba vették e tényezők jelentőségét. Az akkori földmivelésügyi miniszter még 1926 folyamán felkérte a pénzügyminisztert, hogy *Pávai-Vajna* főgeológust bocsássa rendelkezésére és azt is hangoztatta, hogy megbizatását a kitüzött cél szempontjából felette fontosnak tartja.

A LILLAFÜREDI FURÁS TÖRTÉNETE

A fúrást 1927 őszén kezdték meg, de elejétől fogva ellenséges vélemények léptek akcióba és végig kisérék a vállalkozást. Már 350 m mélységben jó ivóviz mutatkozott, ami a kutatás egyik célja volt. De mert *Pávai-Vajna* nagyobb mélységben gyógyvizet helyezett kilátásba, a fúrást folytatták és 726 m mélységben eljutottak a palaréteghez. *1928 december elején már biztató jelek mutatkoztak. A fúrásnál a rendesnél nagyobb hőemelkedést állapitottak meg s együttal a csőből kisebb mennyiségben meleg gyógyviz szállott fel.* De az ellenséges szakvélemények sem nyugodtak, újból a vállalkozás kilátástalanságát hangoztatták és a további kisérletezés megszüntetését javasolták. A politikai ellenzék, az utca és a napisajtó pedig utóbb felkapták a témát *s a lillafüredi fúrás a kormány elleni támadások, a rossz tréfák és kaján gúnyolódások kedvenc tárgya lett.* Ennek azután az volt a következménye, hogy az illetékes hely 1929 márciusában a további munkákat felfüggesztette.

Pávai-Vajna erre a Geológiai Társaságban 1929 április havában tartott előadásában ismertette a lillafüredi geológiai helyzetet és ezen az alapon azt igyekezett bizonyitani, hogy *a fúrás beszüntetése korai és indokolatlan.* Ezzel egyúttal az ellenvéleményeknek is alkalmat szolgáltatott a megnyilatkozásra. Az ülés végén *Böhm* Ferenc min. tanácsos összegezve az előadás után felhangzott megnyilatkozásokat mégis csak azt állapithatta meg, hogy *egyetlen felszólaló sem adott kifejezést olyirányú véleménynek, hogy Lillafüreden műszakilag elérhető mélységig ne lehetne meleg vizet feltárni.* Nézeteltérés csak a melegviz eredetét illetőleg merült fel. Ehhez járult, hogy 1929 július havában az Orsz. Egészségügyi Intézet 734 m mélységből vizpróbát vett s azt *Jendrassik* tanársegéd alapos vegyelemzésnek vetette alá. E tudományos megállapitás szerint ez a *viz 28—32 fok közti meleg, alkalikus, bórtartalmú és sok nitrogéngázzal telitett, ritka összetételű gyógyviz.* Mindezek azonban már nem tudták megingatni az intéző köröknek a közvélemény nyomása alatt időközben létrejött azt az elhatározását, hogy a további támadásoktól elvonják a felületet azzal, hogy a fúrást végleg beszüntetik s ez 1930 elején be is következett.

MÉLYFURÁSOKAT A BERUHÁZÁSI HITELBŐL

Egy neves osztrák geológus, *Sommerweder*, egyik nagynémet mélyfúrási vállalkozásnak a kérdésről adott szakértői véleményét azzal foglalja össze, hogy a *lillafüredi fúrást idő előtt szüntették meg* és a további kutatás nagyobb mélységben *feltétlenül* magasabb hőmérsékletü viz felfakasztását helyezte kilátásba.

Elszegényedett országunknak nem állott a kellő tőke rendelkezésére, hogy kincseit napfényre hozhassa. Ennek tulajdonitható, hogy az állam a mélyfúrási kutatási jogot a Dunántúlra nézve amerikai vállalatnak engedte át. De a Budapesten és környékén, valamint a nagy magyar Alföld mélyén rejtőző hőforrások és — mint a karcagi, hajduszoboszlói és debreceni leletek is igazolják — földgázleletek még ezután várnak feltárásra. *Pávai-Vajna* főgeológus ezt az egész területet a mélyfúrások lehetőségei szempontjából *tudományosan már fel is dolgozta.* Arra nincsen többé szükségünk, hogy e terület kiaknázását is idegen tőkére bizzuk. A kormánynak a törvényhozás előtt lévő 1000 milliós nagy ujjáépitési terve keretében *400 milliónyi összeg hasznos nagy beruházási program céljára áll majd rendelkezésre.* Fölötte kivánatos, hogy ezt a vagyonsarcot *ne múló, mindennapi szükségletek fedezésére* fordítsák, hanem országos nagyszabású és gyümölcsözőnek igérkező beruházásokra. Erre a célra kinálkozik elsősorban az ország földalatti nagy energiakincseinek feltárása és közgazdasági célokra való hasznositása.

Ezzel kapcsolatban emlitjük meg, hogy a fővárosnak, mely e földalatti kincseknek ugyszólván középpontjában áll és az európai fürdőváros hirnevére pályázik, *nincs hatósági geológus szakembere*, aki ezt a kérdést állandó gondozásban részesitené.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127-703.
Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 9. Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi n.vő, olcsó ár V., Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Kozma Jenő emlékbeszéde néhai Perczel Béla sirjánál

Néhai Perczel Béla nevenapját ez évben a kedvezőtlen időjárás ellenére is számosan ünnepelték meg a Kerepesi úti temetőben levő sirjánál. Mintegy 40—50 hegyvidéki polgár, valamint a budai Hegyvidék egyesületeinek vezető egyéniségei a Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület zászlajával a sírhoz vonultak, ahol dr. Kozma Jenő örökös székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag mondott magaszárnyalású emlékbeszédet.

— Perczel Béla hívei és az ő bizalmának letéteményesei — mondotta Kozma Jenő — minden kisérlet ellenére együtt maradtunk és ismét eljöttünk ide, hogy adózzunk az ő nemes emlékének. A budai hegyvidék fejlesztésének és müvelésének terve Perczel Béla koponyájából pattant ki és mi csak az ő kezdeményezéseit, az ő terveinek megvalósitását szorgalmazzuk. A budai Hegyvidék nagyrészén minden városfejlesztési ténykedés és minden megvalósitás Perczel Béla emlékét hirdeti. Kozma Jenő végül Perczel Béla hívei nevében fogadalmat tett, hogy a Hegyvidék érdekében továbbra is az ő szellemének megfelelően fognak munkálkodni.

A nagyhatású beszéd végeztével dr. Kozma Jenő, mint a Budahegyvidéki Társaskör és a Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület elnöke, továbbá a Mártonhegy és Vidéke Egyesület, valamint a Virányos-Kutvölgynek Perczel Béla eszményeihez hű polgársága nevében megkoszoruzta a sírt.

Zászlók és házdiszitések) az Eucharisztisus kongresszus alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

A Kisbalaton madárvilága régen és most

Irta: dr. Lendl Adolf

(*Befejezés.*)

Az első halat csak úgy nyujtják át az öregek csőrükkel a fiaiknak, hogy ezt mindjárt bekaphassák és lenyelhessék; a második halacskát pedig a tátottszáju öregek begyéből szedik ki a hosszúcsőrű fiatalok. Néha már kissé megemésztett, vagy nyálkás állapotban van ez a falat s ekkor bizony megtörténik, hogy a kevésbé kivánt adag a földre esik — ez a varjak része! Ezt elviszik a fekete vendégek a saját fiaiknak, mert ha ott maradna a hullott zsákmány és helyben rothadna el, még bűzösebb volna a gémfalu környéke.

De ha a varjak ezzel a jutalommal be nem érik, orvul rá is támadnak a fiatal gémekre és elszedik tőlük a kapott zsákmányt, noha ez a fiatalok jogos tulajdona volna. A megtámadott anyányi gémfiak ilyenkor védekeznek; csúnyaságukkal riasztanak, csőrükkel vagdosnak és hangosan kvakognak... kvak-kvak! Innét a nevük: *kvakvarjú!* Csapkodó kavarodás, lárma, károgás támad ekkor hangos panaszuk nyomán az egész táborban.

Még kellemetlenebb a levegóben terjedő bűz a nagy gémfajok fészkelő telepén. Ezek általában inkább a megközelithetetlen avas náderdőben maradnak és csak ritkábban költöznek közeli fákra. Legszélül laknak a *szürkegémek;* kocsikerék nagyságú fészket épitenek maguknak, durván összeróva a földszinten. Ha felzavarjuk a kotló madarat a fészkéről, akkor rendesen négy kékszinű nagy tojást találunk ebben. Bizony négy hétig eltart, amig az anyai szeretet melegsége életre kelti belőlük a majdnem öklömnyi, alig pelyhes csúfságokat. Ezentúl mindig ottmarad az egyik szülő a nyitott fészken és őrzi a szabadon fekvő, tehetetlen fiait, nehogy az arra vonuló ragadozó madaraknak prédául szolgáljanak. Ha megjön az őrtállónak a párja és eleséget hoz, akkor felcserélik a szerepet. Ez a szülői gondoskodás addig tart, amig a fiatalok megnőnek, megerősödnek, sőt lassan-lassan kitollasodnak.

A *kanalasgémek* hasonló módon rakják fészküket a régi nádba, bár ha tehetik, a védettebb bokros területeket keresik fel, ahol a fiaik, ha már felcseperedtek, ki is sétálnak; majd messzebb kirándulnak a sűrűségben. Ekkor már maguk keresnek csigát, férget, apró békát, meg más kivánt falatot: felszednek mindent a nedves földről, ami táplálhatja őket. Hamar önállósodnak, mert nem halevők és ha jóllaktak, egybegyűlnek valahol, szokott helyen, egy kis délutáni megbeszélésre akár a mi hölgyeink kávés uzsonnára, vagy a mi uraink a társaskörben és noha itt nem tarokkoznak, mégis elég gyakran hangosan vitatkoznak egymással. Felriasztva, szárnyra kelnek és suhogó csapkodással sokáig keringenek fejünk fölött; szinte méltatlankodnak, nem akarnak messzire elszállni. Alig tudtuk őket lefényképezni, olyan közel röpdöstek ide-oda; majd megnyugodtak azután.

Legóvatosabb valamennyi vizen élő madár között a *nemeskócsag.* Az Alföldön *lovaskócsagnak* nevezik és kisebbfajta rokonát *gyalogkócsagnak.* Talán azért olyan félős ez a délceg madár, mert érzi, hogy ő a legfeltünőbb és legkivántabb faj az egész vidéken; meg azért is, mert az ő nemzetsége volt a mult időkben a gonosz üldöztetésnek leggyakoribb áldozata.

A dalias madarat páratlanul szép disztollaiért nemcsak hazánkban, hanem másutt is, az egész földkerekségen a legkiméletlenebb módon üldözték, százával öldösték; ennek során sokhelyütt ki is irtották. Azért mondhatom „az egész földkerekségen", mert a mi kócsagunk India és Nyugat-Magyarország között vándorol télen- nyáron ide oda; nehány rokonfaja pedig Afrikában és Dél-, meg Észak-Amerikában honos. Mindenütt pusztitották őket szépségükért. Ez ellen az elitélendő kegyetlenség ellen az angolországi állatvédő egyesületek léptek fel és elértek annyit, hogy legalább a Dunavölgyében a védett madarak közé sorozták a fajukat — igaz, majdnem későn! A Kisbalatonon évek óta már csak néhány kócsagpár tanyázik... régen ellenben százával voltak itt!

Még sokáig járkáltunk a füves-sáros, nádas területen; sok érdekeset szemléltünk itt, meg ott: észre sem vettük, hogy bizony késóre jár az idő s a Nap nyugovóra hajlik. Igyekeznünk kellett most, hogy elhagyott csónakunkhoz visszatérjünk és odajussunk, még mielőtt besötétedik a táj.

Rövid uton parthoz értünk; pacsirta nagyságu madár, egy kis *juhászka* kelt fel előttünk. Közelről bevárt bennünket; nem akart elrepülni, mert ime: ott feküdt a fészekalja négy kis tojása csupaszon a kavics között. Alig látszottak e tojások; hisz olyan volt a szinük, alakjuk, mint a környezetük. Gyönyörüség volt nézni a Természetnek ezt az apró árváiról való tökéletes gondoskodását.

A mocsárszéli magas fáról felszállt a *héja.* Alighanem megunta már az egésznapi költést, a fészkenülést, miközben bizonyára meg is éhezett. Átrepült tehát a száraz mezőre, hátha talán egy óvatlan kis fogolycsirkét, vagy az útszéli bokorból kizavart apró madarat foghatna még az alkonyatba boruló vidéken.

Kijött a nádas nyilt tisztására a nappal láthatatlan *bölömbika,* vagy *dobosgém.* Sárgás-barnás, szép tollazata azonban még elütött az avas terület szálas növényzete szinétől. Ez okból nyugodtan várt még egy ideig a nádfal közelében, amig a szürkület leereszkedett és fátyolt boritott az elcsöndesedett tájra — ekkor azután mély dudahangján beletutolt néhányszor az altató némaságba.

Nem zavart meg vele egy madarat sem; hiszen mindmegannyi társa ismeri már ezt az ő hangulatos szokását. Jómesszirol mi is hallottuk még a nádas felől bömbölő szavát s a mezőkön dolgozó szorgalmas emberek figyelmeztetésül fogadták, hogy sietve hazatérjenek. Otthon, a falujukban ilyenkor már megkondult az estiharang.

Holdvilág idején, a sekély tó rónavizén, találkozik az egész környék sok uszómadara. Kacsák, récék százával; nappal félénken elbujtak, most itt mtatkoztak. Tele a begyük, nyugodtan pihentek a vizen. Mind nyári fajok ezek, melyek itt szaporodtak és most csapatosan jártak-keltek. Biztonságukat e helyütt a part távolságában találták; de ahogyan mi a süppedékes parton lassan haladtunk, azt az őreik figyelembe vették.

A beláthatatlan berek egyik zugában ismét kerek tócsához jutottunk; elsiettünk mellette. Alig hogy egyet-kettőt léptünk a nedves szélén, gyönge kis hangon szólt egy madár a közeli sűrűségből a szomszédban levő társához: tik-tik, tik-tik! Ismerem én is a madarak beszédjét és megértettem, hogy közeledő veszedelmet jelentett az egyik a másiknak. Bizonyára itt költ valahol a fészkén, amelyik válaszol: tik-tik! Kutatom, hol ül a gazos földön? Ott a kardlevelü sástó közepén lapul meg a palaszinü *vizicsibe;* piros foltja van a homlokán. Bizik abban, hogy nem fogom észrevenni s ezért nem mozdul... De a szeme fénylik és bár ez csak kicsiny fekete gypöngypár, mégis kifejezésre talál benne minden aggódása, mellyel most rám tekint...

Mégegyet léptem feléje... a madár felkiáltott és elsurrant... féltucat tojása, a kedves kis teremtésnek minden boldogsága, ott feküdt előttem védtelenül. Dehogy dúltam volna fel ezt a meleg kis hajlékot! Csak szeretettel néztem s a képét hoztam el magamnak egy régen ott eltöltött szép napom emlékeül!

Régen volt, bizony régen: 1889-ben; közel félévszázada már!

Azóta megváltozott a Kisbalaton képe; más az élete, mint hajdan volt és szomorúbb a vidéke! Lecsapolták a vizét, kiszáritották majdnem egész területét. Pedig nincs nagy hasznuk belőle, mert terméketlen a tőzeges földje.

A világháború utáni évben idejött külföldi tudósok, világlátott természetkutatók csodálkozva nézték hazánknak ezt a természetadta kincsét, a Kisbalaton páratlan madárbirodalmát. Idejáró hollandusok magas kilátótornyot épitettek maguknak a terjedelmes nádas szélére, hogy az akkor még élénken nyüzsgő madáréletet tanyulmányozhassák. Az ujabban gátak közé fogott és kiegyenesitett Zala-folyó csatornamedrében azonban lefolyt néhány év alatt az éltető elem s ezért most már kihalt, elnémult a széles völgye!

Amikor és mostanában Keszthelyre költöztem, látni óhajtottam megint a régen ismert természetes szépséget... Tavaly, hogy ott jártam, szinte sirt a lelkem... a messzelátótorony ottmaradt, de a madarak ezrei elvándoroltak! Alig néhány pár kócsag és gém él még az Országos Madártani Intézet védelme alatt álló egyik szük öbölben; a kiszáritott széles, nagy tófenék ellenben sivár, élettelen!... Szomoruan csak alkonyodását láttam tehát a hajdan gazdag és hires kisbalatoni madárbirodalomnak! Tudatlanság és önzés rontotta meg hazánknak ezt a másutt nem látott szép vidékét.

*

(*Előadta a szerző vetitett képek kiséretében a „Pénteki Borgazda Társaság" ez évi társasvacsoráján, a Budai Polgári Körben.*)

RÉGI VILÁG

1848 áprilisában Vahot Imre „Magyar Divatlap"-ja az alábbi kiáltványt közli:

„A RADIKÁL MAGYAR HÖLGYEK KIVÁNATAI

1. Kívánjuk, hogy a valódi magyar hölgy, a rendes háztartás, gazdasszonykodás s a női munkákbani jártasságon kivül, a szellemi müveltség kivánatainak tobboldalulag is eleget téve, a világ és Magyarország állását, alkotmányát, törvényeit, politikai viszonyait s történetét legalább alapvonásaiban ismerje, s tiszta fogalmakkal birjon azokról.

2. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy a közügyekben, mennyire csak lehet, cselekvőleg is részt vegyen.

3. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy tehetségéhez képest pártoljon minden vállalatot, intézetet, egyletet és ügyet, mellyek az emberiség, haza vagy nemzetiség érdekeinek előmozdítását célozzák.

4. Kívánjuk: hogy halottaiból feltámadt hazánkban minden jó anya lelkes, hü magyar fiakat és leányokat neveljen a honnak.

5. Kívánjuk: hogy a közoktatási minister minden idegen szellemü, a magyar növendék leányokat nemzetiség vagy erkölcsiség tekintetében elkorcsositó nevelő intezetet mielőbb zárasson be, s ezen kivül minden kerületben legalább egy-egy nemzeti példányneveló intezetet alapitson országos költségen.

6. Kívánjuk: hogy a vagyonosabb magyar hölgyek ne csak sajat magzataik, de a szegény nép gyermekeinek neveltetését is — kivált az annyira üdvös kisdedóvas utján — hathatósan előmozditsák.

7. Kívánjuk: hogy minden igaz magyar hölgy legszentebb honleány kötelességének ismerje: müveltebb köreinkben még mindig gyenge lábon álló nemzetiségünket a köz- és magánélet minden ágában megszilárditani s nemcsak a hazában, de meg a külföld előtt is tisztelet és becsület tárgyává tenni azt. A vagyonosabb magyar osztály nagyobb része a legujabb időkig sohasem volt igazi magyar; — ideje most már ezen évezredes bünért istenünket kiengeszteInünk. Ennél fogva

8. Kívánjuk: hogy általában véve házi és társaskoreinkben magyar legyen az uralkodó nyelv.

9. Kívánjuk: hogy mind az, ki magyarul tud, más nyelven ne szóljon hozzánk, különben nem társalgunk vele.

10. Kívánjuk: hogy igaz magyar anya mindaddig semmiféle idegen nyelvre ne tanitsa, vagy ne tanittassa gyermekét, mig ez a nemzetit tisztán, csinosan, tökeletesen nem beszéli.

11. Kívánjuk :hogy a magyar hölgy nemzeti irodalmunkat mindenek fölött partfogolja, gyámolitsa. Miért is kijelentjük, hogy azon magyar hölgyeket, kik nemzeti irodalmunkat és müvészetünket mellőzve, csupan az idegent méltatják figyelemre, kik peldául csak német vagy francia lapokat járatnak, csak ily könyveket olvasnak, — örökre megvetjük, s mint a hazának hütelen, korcs leányait számüzzük körunkből.

12. Kívánjuk: hogy minden magyar hölgy, ki valódi hivatással bir, vegyen kezébe irói tollat, s működjek azzal a szabadság, a haza, a nőnem javára, dicsőségére.

13. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy a szépmüvészetekben, különösen a gyongéd nemével annyira egyező festészet-, ének-, és zenében képezze magát, itt is a nemzeti irányt tartsa mindig szem előtt.

14. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy külföldi árukra ne pazarolja pénzet; ellenben, ha némi nélkülözéseibe kerülne is, a hazai ipart pártolni el ne mulassza.

15. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy magyar cselédeket tartson házánál.

16. Kívánjuk: hogy a romlatlan magyarnak legszebb jellemvonása, mint: a becsületre büszkeség, oszinteség, bizalmasság, jószivüség, nagylelkűség és a nemes egyszerüség, valódi és nemzeti irányú müveltséggel párositva, házi és társaskoreinkben leginkább meggyökerezzék.

17. Kívánjuk: hogy a nemzetiségünkre és erkölcseinkre kártékony befolyású külföldi szokások, divatok metelyétől minden magyar honleány lehetőleg megóvja magát.

18. Kívánjuk: hogy a majomi utánzásaitól ment, s eredeti önállóságában kifejlendő magyar női divatnak sarkkövei: honszerelem, nemzetiség, nőiség, háziasság, s egyszerüség legyenek.

19. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy, okulva a régi világ szomorú példáin, kivált, most e pénzszük uj világban, de később is minél takarékosabb legyen.

20. Kívánjuk: hogy a magyar hölgy öltözete nemzeties, csinos, de minél egyszerübb legyen. A magyar viseletet, mellynél szebb a föld kerekségén nem létezik, valódi nemzeti bün volna mellőznünk,

21. Kívánjuk: hogy különösen nagyobb társas összejöveteleink, mulatságaink, főkép tancvigalmaink tisztán magyar szellemüek, magyar szinezetüek legyenek.

22. Kívánjuk, hogy a magyar hölgy eredeti jellemével annyira ellenkező szeméremgyilkos kaczérkodás, szenvelgés, feszesség, tulpiperéskedés, kardoskodás s több e féle gyöngeségek, örökre számüzessenek körünkből.

23. Kívánjuk: hogy ezen kivánataink általános terjesztése, életbeléptetése tekintetében országszerte magyar nőegyletek alakuljanak.

24. És végre befejezésül kérjük István főherceget, királyi helytartónkat, hogy miután őfensége jó példája leginkább követésre fog találni, létesitse mielőbb azon dicső szándékát, miszerint külsőleg, belsőleg tisztán magyar udvart tartand, viend, melly a német udvarnokok harisnyás világának romjain régi jobb királyaink nemzeties udvari és házi életének hü képét tükrözendi, s mellynek vezércsillaga — mint meg vagyunk győződve — egy magyar ajkú, s magyar érzelmü lelkes nő leend.

A radikál magyar hölgyek megbizásából jegyzé
VAHOT IMRE

Megjegyzés:
Ezen petició már több száz magyar hölgy által alá van irva, s később még több ezer aláirandja azt.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya
BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-út 7 Horthy Körtérnél

A budai gyorskörvasut, a Máv és a főváros

A *Budai Napló* a mult év őszén közölte *Barta* Sándor mérnöknek a Délivasuttal kapcsolatos elgondolását. Mint budai gyorskörvasut indulna ki ez a kelenföldi pályaudvarból, a Délivasut pályáján haladna és az alagúttól kezdve kövezetalattivá válnék. Onnan a Vérmezőn, Margitkörúton, Mechwartkerten és Mecset utcán át a Lukácsfürdő mellett felemelkedve, befutna a Hév vonalába és a mai jobbparti körvasuton és Ujpesti hidon át a Rákosrendezőben végződnék. Megállók lennének a mai Délipályaudvaron, a Margithidnál és a Hungáriahidnál. *A vasut felett az összes pályaudvari telkek parcellázandók.*

Volt egy másik elgondolás is: *Ruzicska* műsz. főtanácsossé. Ez a terv azon az uton, mint az előbbi, azonban mint földalatti mélyvasut a Duna alatt viszi a pályát a Csengeri utca mögé kihelyezett nyugati pályaudvarba. A Délivasút pályaudvari pótló uj indóházát csak a régi helyén, azonban a Mészáros utcával szemben helyezi el.

Egy következő megoldás *Pieri* Cézár műsz. tanácsossé, aki *már Kelenföldön kezdi a mélyvasútat,* azt a Tabánon viszi, ahol mintegy 15—16 m. mélységben elhelyezi a Délipályaudvart pótló uj személypályaudvart, ellenben fenntartja a mai Délipályaudvart teherpályaudvarnak. Azután egy Duna alatti alagúton át haladva, az Erzsébettéren elhelyezi belvárosi pályaudvarnak elnevezett 15—16 m. mélységben lévő második pályaudvarát s szintén a nyugati pályaudvarba fut be.

A MÁV terve a Délipályaudvart és vonalát teljesen felhagyja és helyette az összekötő vasuti töltésre a budai oldalon valami kitérőfélét helyez el a Délipályaudvar pótlására. *Ez teljesen céltalan és felesleges,* mert az összekötő pályán még jobban megnehezeti az amugy is rossz közlekedést s amellett semmitsem pótol.

A négy megoldás közül Buda igényét csak az első elégiti ki. Egy állomás helyett három megállót nyujt és vonala megvalósitható teljesen függetlenül a budapesti pályaudvarok rendezésétől, holott a *Pieri* és *Ruzicska* féle megoldásoknái a Délipályaudvar csak a többiekkel együttesen valósitható meg. Ezeknél 30, illetőleg 56 millió befektetésről van szó, ellenben a *budai gyorskörvasut csak 3—4 millióba kerülne.*

A MÁV a fővárossal közölte, hogy csak az esetben helyezi át a Délivasutat, ha a felszabaduló telkeket átveszi s érte 5—6 milliót fizet. Mivel pedig a főváros húzódik ettől, a MÁV visszalépett a tervtől. Azonban: *miért ne lehetne a magángazdálkodást a megoldásba belevenni? Barta* mérnök előmunkálati engedélyt kért tervezetének kidolgozására, azon az alapon, hogy egy magánérdekeltséggel megvalósitja tervezetét és felépiti a budai gyorkörvasutat a felszabaduló telkek árából. A kereskedelmi miniszterium azonban megtagadta *Barta* kérelmét, azzal az indokolással, hogy *zavarni nem engedi a MÁV tervezgetéseit.*

Mivel most a főváros kinyilatkoztatta, hogy a telkeket átvenni nincs módjában és ezért a MÁV is visszalépett, semmi sem áll útjában annak, hogy az előmunkálati engedély kiadassék és megpróbálják ezt a többé el nem odázható kérdést közmegelégedésre megoldani.

Viraág Béla síremléke,
melyet június 9-én avatnak fel a farkasréti temetőben.

Saját termesü legszebb és legjobb gyumolcs „Mezokert"-pel, XI., Horthy Miklós-ut 4. II., Margit-körut 65.

Világvárosi közlekedést Budapest egész területére

Budát közlekedésileg is bele kell kapcsolni a világforgalomba

Az Eucharisztikus Világkongresszus országunknak, de különösen székesfővárosunknak világhirét van hivatva előmozditani. És ezt a világhirt mi emelhetné jobban, mint az, ha az ideözönlő külföldieknek a nagyszerű lelki élmények mellett szemet gyönyörködtető látványban is lesz részük, vagyis, ha Budapest — s kivált Buda — szépségeit is könnyen, kényelmesen és olcsón szemlélhetik és emlékét, hirét hazájukba elvihetik. Ennek pedig egyik feltétele *a jó közlekedés a város minden érdekességéhez.* Rómában a villamoson 40 centesimiért (kb. 16 fillérért) úgyszólván órákhosszat hordozzák az utast a kiinduló ponttól vissza a kiinduló pontig, miközben a legtöbb érdekes dolgot megláthatja. Ezt az ügyes dolgat valamikor Budapesten szintén bevezették az úgynevezett *körforgalmú villamosokkal,* de úgylátszik megbánták később az intéző körök és nem sok idő multán beszüntették.

Jó szolgálatot teszünk talán, ha most az Eucharisztikus Világkongresszus előtt rámutatunk a közlekedés terén égetően szükségessé vált egyes reformokra és javaslat formájában fordulunk a város vezetőségéhez ezek megvalósitása céljából.

Jóakaratú polgármesterünk, *Szendy* Károly dr. a kongresszus rendezése körül nagyszerű érzékkel máris igen sokat tett s reméljük, hogy előtte az alábbiak sem vesznek el, mint pusztában elhangzó szavak. Kérjük, szoritsa rá a főváros közlekedési vállalatait: rendezzenek be — „olaszmódra" *olcsó városnéző körforgalmu járatokat,* olyanokat, mint pl. a firenziek, hogy az egyszer megváltott (mondjuk 20 filléres) jeggyel az utas két órán belül 10—12-szer tetszés szerinti helyeken (templomoknál, múzeumoknál, képtáraknál stb.) le- és felszállhasson. Ha nincs is annyi szép templomunk, mint az olasz városoknak, de annál több — és azoknál is szebb — középületünk van, azután *sok a természeti szépség is, különösen Budán, mint a Dunapart, Szent Gellérthegy , a Barlang a temlommal, a Várhegy az impozáns és remek kilátást nyujtó Halászbástyával, Zugliget, Hüvösvölgy ... és Budán sok az érdekesség is, mint pl. a várbeli Barlang-Múzeum, a gyönyörü Királyi palota, a Koronázó-templom, a Várbazár stb. stb. Ezeken kivül ott a sok budai gyógyforrás: Hungária, Attila és Juventus, továbbá a Római fürdő, a Császár-, Lukács-, Király-, Szentimre-, Rudas-, Szent Gellért- és a világhirü Erzsébet Sósfürdő, végül a Margitsziget hires fürdője és a természetes melegvizü strandfürdője.* Ezeknek a bemutatása fontosabb és hatásában állandóbb, mint az egyébként helyes elgondolás alapján tervbevett attrakcióké!

A mostani világkongresszus legyen az elhanyagolt Buda rég megérdemelt felkarolásának alkalma. Vegyék észre az intéző körök, hogy *Budapest világhirét, nem annyira Pest egyébként gyögyörü palotasorai egyenes és ragyogó útvonalai és diszes terei, mint inkább Budának természeti szépségei és értékei adják meg s teszik vonzóbbá a világ előtt minden más világváros fölött ! ! !*

Ezt a közlekedési reformot jó lett volna ugyan minden kongresszus nélkül is már régebben végrehajtani és a viszonylatok és kocsik szaporitásával *az utasforgalmat olcsóbb tarifával mesterségesen is növelni,* mert a „kevés haszon, nagy forgalom" elvének alkalmazásával inkább lehet a bevételt emelni, mint a drágitással. Látjuk ugyanis, kivált a Beszkárt 1936. és ugyancsak az 1937. évi zárszámadásaiból is, hogy számbajöhető bevétel nem is mutatkozik, mert *a drágitás az utasokat a villamos igénybevételétől elriasztotta és gyaloglásra szoktatta; — s ugyanez a drágitás a távolra utazók tömegeit kerékpárok beszerzésére kényszeritette. Tehát nem a kerékpárok elszaporodása gátolta a villamosok bevételének várt növekedését,* (amint a Beszkárt szeretné bizonyos erőszakkal megállapitani) *hanem a drágitás szaporitotta el a kerékpárokat!*

A boldog békeidőkben két villamostársaság látta el a közúti forgalmat s óriási bevétellel zárta az éveket, holott akkor nem az volt az elv, hogy uj vonalat csak sürűnlakott helyen szabad épiteni. Teljes pusztaságban létesült itt Budán a kelenföldi — s ennél is sivárabb és hosszabb vonalon a Budapest—Szentlőrinci villamos. Kispest és Pestszentlőrinc éppen ennek következtében fejlődött rohamosan óriássá, s hozta meg a jövedelmet a villamosnak! És nem törpült el a bevétel akkor sem, amikor a jóemlékű kereskedelemügyi miniszter: *Hieronymi* Károly az állóhelyeket a villamosokon megszüntette. Miért van tehát most oly törpe bevétel, amikor az ülőhelyek mellett kétszer-, sőt háromszorannyi *„állóhelyes"* utazik? — Erre is megfelelünk: azért, mert a luxuriózus dolgok és pedig *a gombamódra kitermelt hurokvágányok és kanyarok, továbbá a sineknek nem nagyon indokolható „útközéprе helyezése" óriási összegeket emésztettek fel és vontak el a hasznosabb feladattól:* a régen — különösen Budán szükségessé vált s az alsóvárosiak és ú. n. „Bibic"-telepiek által könyörögve kért uj vonalaktól, mint pl. a 41-es meghosszabbitása s ezáltal a vonal életképessé tétele.

Erre különben is a Beszkárt által régen tett igéret beváltásának ideje is elérkezett, amennyiben a Tétényi út burkolása a székesfőváros II. ügyosztályának kiváló vezetője, *Király* Kálmán tanácsnok megértő jóindulata folytán még ezévben befejeződik és igy *semmi akadálya sincs annak, hogy a rendes közlekedési eszközöktől mindmáig elütött Buda-alsóvárosi polgárság végre villamoson járhasson,* mert a városfejlődés kerékkötője: a *HÉV.* rossz menetrendjével, egységtelenül drága tarifájával és egyéb ósdi rendszereivel nem számit közlekedési eszköznek. De vonala különben is elég messze esik a lakottabb területtől.

Budapest impozáns képet igazán csak akkor fog mutatni, ha Buda és Pest közlekedése szorosabbá és teljesen egységessé lesz.

E tekintetben elsősorban a félbenmaradt teendőket kell tökéletesen befejezni és pedig a *66-os* csonkajáratot a Kelenföldi pályaudvarig meghosszabbitani, és az *51-es* viszonylatot visszaállitani, valamint a titokban megritkitott és megröviditett *19-es* viszonylatot helyreállitani és sürüteni, — mig a HÉV végállomásának a határra való helyezésével a *27-est* a határig, a *9-est* pedig a Sósfürdőig kivezetni. Ez az utóbbi vonal észak felé a Római-fürdőig meghosszabbitva, az összes budai fürdőket kötné össze.

A főváros egysége és tökéletes világvárosi közlekedése szempontjából már a mostani világkongresszusra elkerülhetetlenül meg kell csinálni a Budát Pesttel összekötő villamos és autóbusz körjáratokat. A villamossínek kötöttsége és a hidak által a villamosjáratok útjai adva is vannak, mig az autóbuszjáratok útja a pályaudvarok, továbbá a budai és pesti Dunapartok, a Margitsziget és az összes budai és pesti fürdők, múzeumok, királyi vár stb. stb. érintésével volna megállapitandó. Végül a budai kirándulóvonalak (Hüvösvölgy, Zugliget stb.) kiinduló pontjai Pestre, mig a pestiek (pl. városligeti és népligeti vonal) Budára volnának átvezetendők. (Központi városháza, illetve Délivasuti pályaudvar elé, esetleg alkalmasabb pontra.)

A Kongresszus idején az összes közlekedési eszközök záróráját éjfélutáni 2 órában, rendes időkben pedig legalább éjfél utáni 1 órában *kellene megállapitani és pedig nappal 3—5 perces, éjjel 10 perces menetrend mellett, nem véve ki a HÉV-et sem.*

Ily rend hozná meg szép Budapestünknek igazi világhirét és ez tenné valóságos világvárossá.

MEGKÖNNYITJÜK KÖNYVTÁRA RENDBENTARTÁSÁT!
Könyveit bekötjük **10** havi részletfizetésre.
Elsőrangu munka!
Csapkai Ervin könyvkötő I. Krisztina-krt. 139
Telefonhivó: 157-997

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerüvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, uj és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

BELLEVUE SZÁLLÓBAN máj. 1-től BURA SÁNDOR elsőrangu cigányzenekara
MILETIN-JAZZ, a legjobb tánczene

Világhirü
Somlói borok!
Gróf Erdödy Péter borpincéje
I. Bors u. 18. Telefon: 157—971.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40, kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva
áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Filléres divatáruk , Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan műselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

Történet a legderekabb budai emberről, aki 366 embert mentett ki a Dunából

Horthy Miklós kormányzó ezüstéremmel tüntette ki *Bakty* Lajos csónakháztulajdonost, a Rómaipart legnépszerűbb polgárát. Régebben, 1933-ban már bronzérmet is kapott *Bakty* Lajos, akit a kettős kormányzói kitüntetés azért jutalmazott meg, mert *az elmult húsz év alatt 366, mondd és írd háromszázhatvanhat ember életét mentette ki a Dunából!*

Itt ül előttünk *Bakty* Lajos, a Duna legendás hőse, a *Budai Napló* szerkesztőségében. Világos kék szeme szinte világit, amikor kérdezzük, hogyan és mint volt lehetséges ez a csoda: háromszázhatvanhatszor kockáztatni az életét, visszaadni az életet 366 embernek, gyermeknek, leánynak, felnőttnek, anélkül, hogy baj érte volna?

Bakty Lajos végtelenül szerény ember. Nem szivesen beszél magáról. Nem szeret dicsekedni. Az, hogy ennyi embert mentett meg, csak természetes dolog — mondja — nem kell hozzá hősiesség. Ösztön ez nála, ez az ő élete, legnagyobb öröme.

— Tessék elképzelni, — mondja — milyen borzalmas, ha az ember arra gondol, hogy reggel elmegy hazulról egy fiatal leány vagy fiú, becsomagolja az uzsonnáját meg ebédjét, hogy elmenjen a Rómaipartra fürödni a Dunában, vagy kirándulni csónakon és azután a szülők hiába várják, hiába a testvérek, rokonok. Nem jön, sohasem jön többé vissza. Elborzadok mégcsak a gondolatra is.

És meglátszik *Bakty* Lajos szemén, arcán az iszonyat. Elborul az arca, amikor erre a lehetőségre gondol. Nem, ezt ő nem bírná ki. Inkább életét kockáztatja százszor meg százszor, hogy visszahozza mások életét. Lemondott mindenről: a dohányzásról, a szórakozásról, italról és *májustól késő őszig ott áll a Duna partján, figyel, nincs-e valahol baj, nem hallik e valahonnan segélykiáltás.*

Elmondja, hogy 1917-ben mentett ki először valakit a Dunából. Akkor 17 éves volt, erős, egészséges sportfiú, kitünő úszó. Egy nagy vállalat igazgatójánál volt nevelőnő az a hölgy, aki után első izben ugrott be a Dunába, hogy visszahozza a viz fenekéről. És azóta még 365-ször vetette be le magát a vizbe, sokszor ruhástól, esetleg ünneplő ruhájában, hogy elkapja a fuldoklót, akit meg akar menteni. *És soha, egyetlen egyszer sem történt, hogy ne sikerült volna az életmentés,* pedig nem egyszer úgy látta, hogy már reménytelen a helyzet, nincs segitség. De valami ösztön, Isteni sugallat vezette mindannyiszor s a legreménytelenebb esetben is sikerült a viz fenekén megtalálni

a szerencsétlen áldozatot és felhozni őt a viz szinére. Pedig ez sokszor kemény küzdelembe, véres tusába került, mert a fuldokló emberek legtöbbje ellentáll, olymódon kapaszkodik megmentőjébe, hogy annak életét is veszélyezteti és nem lehet másképpen partra hozni, mint ha előbb ártalmatlanná teszi. *Vad tusákat kell folytatnia nem egyszer a viz alatt az áldozattal,* képtelenné tenni az ellentállásra és bizony gyakran olyan állapotban került ki a partra maga *Bakty* is, hogy ő rajta is segiteni kellett: kész volt az erejével, őt is életre kellett kelteni.

Bámulatos technikája van az életmentés terén. Amint mondja a fuldoklónak a szemén meglátja, nyugodt-e, vagy pedig elvesztette már a józan eszét, itélőképességét, megneheziti-e, vagy segiti-e az életmentőt abban, hogy kivigye a partra.

— Hálásak-e az emberek — kérdezzük — ha kimentették őket?

Furcsán mosolyog.

— Hát kérem, ez különböző. Gyakran előfordult, hogy éjszaka kellett kimenteni embereket a Dunából, akiknek csónakja felborult és eluszott minden ruhájuk. Ilyenkor, miután kivittem őket a partra és elvégeztem a szokásos élesztési és mentési müveleteket, nincs ruhájuk, én adok nekik cipőt, inget, ruhát meg kabátot. És bizony nem egyszer történt meg, hogy soha többé nem láttam sem az „áldozatot", sem a ruhákat, meg egyéb kölcsönadott holmikat. De rengeteg levelem, hálaokiratom, plakettem, meg egyéb emléktárgyam van, amelyeket a megmentettek küldtek, vagy adtak át. *Azt mindenki tudja rólam, hogy pénzt nem fogadok el a mentésért,* nincs is szükségem rá, de már csak kabalából sem fogadnék el, mert az az érzés rögződött meg bennem, hogy *ha egyszer pénzt fogadnék el, többé nem sikerülne a munkám, magam is odavesznék.*

Elmondja még *Bakty* Lajos, hogy a 366 életmentés mindig küzdelemmel járt. Ebben a számban ugyanis nincsenek benne azok a megmentett emberek, akiket csak úgy egyszerűen kiemelt a Dunából, mert ilyen is sok volt. Összes megmentettjei életben maradtak, sőt *még betegek se lettek,* mert addig el nem bocsátja őket, amig a parton teljesen el nem végzi az első segélynyujtást, amig a vizet ki nem veszi belőlük, tüdejüket, szivüket rendbe nem hozza. Mert *Bakty* Lajos mindenhez ért. Sokat járt külföldön, végzett orvosi műszer és motorszerelő, de van egyéb képesitése is, ezenkívül pedig ezermester, aki — hogy egyebet ne említsünk — *saját keze munkájával épitette fel csónakházát is.* Ő végezte ott a beton, vas, kőmüves, ács, asztalos és lakatos munkákat, mert csupa őserő és tehetség ez a jó ember, akit „Tarzan" néven becéz a Rómaipart közönsége.

A Rómaiparton mindenki ismeri. Ott született, ott nevelkedett, valósággal a Duna gyermeke.

Buda, elsősorban pedig a Rómapart, büszke *Bakty* Lajosra, akit boldogan ünnepel most a kitüntetés alkalmából.

—ös—

VÖRÖS SALAK legszebbszinben SZÁLLITJA **RAPID** SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

KÉPKERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

Balatonfüredi márkás gyógy- és pecsecsenyeborok **Holényi Gyula** apátsági uradalmi főkertész pincészetében **Balatonfüred fürdő**

„Eternit" FAL- ÉS BUTORBURKOLÁSOK **BEMUTATÓHELYISÉGE** VI., Ó-utca 4. Tel.: 115—416

Megnyilt Budán Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt

„Spolarich-Zöldfa"

étterem — söröző **György Vince muzsikál** A régi jó Spolarich-konyha

JUSZT GYULA OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK **Szolid árak!** Kizárólag a régi helyen: II., MARGIT KÖRUT 6.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs** a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Diáksapkák az összes intézetek részére **Schäfer** Tibor sapkakészitőnél I., Döbrentei tér 4.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, sezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8. T. 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok LIRA-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható Nagy választék gyógycipőkben! I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János oukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se reklám, se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk. I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét GANCS-tól II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben** PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fiókü - letében II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI-"nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDÁRY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté - zeteknek, vendegloknek kifőzéseknek árkedvezmény

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULATÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára

I., Horváth-u. 29. Telefon: 5-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—I 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA porcellán- és üvegmüfestészete III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

GYAPJUSZÖVET
KÖZVETLEN
A GYÁRBÓL
TARTÓSSÁGI GARANCIÁVAL
KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT

Trunkhahn
POSZTÓGYÁR ÉS RUHAGYÁR R.T.
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KÖRUT 8.
ÚJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

ÁPRILIS

Erdőn keresztül süt a nap.
Hol esik, hol meg nap ragyog,
Szeszélyes, furcsa április ez,
Olyan, akárcsak én vagyok.

Nevetek egyszer. Máskor sírok.
De szivem még oly fiatal,
Mint egy tavaszi széllel játszó,
Csilingelő kis puha dal.

*

Milyen lehet az öröm?
Vizivárosi kis közön.

Lilést játszik egy kicsike
Gyerek... Piros, s kis szíve

Ver, ver, hogy majdnem kiszakad.
Koratavasz van. Süt a nap.

OZORAI KÁNTOR ANNA.

JÓK A SARKÖZY-BOROK
ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

A Kereszény Községi Párt esztergomi kirándulása. A Keresztény Községi Párt vasárnap, május 1-én társaskirándulást szervez Esztergomba, ahol *Serédi* Jusztinián hercegprímás is fogadja a kirándulókat. A kiránduláson részt vesz többek között: *Szendy* polgármester és felesége, *Schulcz* alpolgármester, *Csilléry* András és felesége, *Morvay* Endre tanácsnok, *Feigler* Károly t. főügyész, *Várady* Jenő főügyészhelyettes, *Petrovácz* Gyula és felesége. *Cselényi* Pál és felesége, *Knoll* Andor igazgató, *Miklós* Ferenc, *Baitz* József üzemigazgató, *Saly* Árpád, *Ernszt* Sándor, *Nagy* László és felesége, *Halász* Árpád és felesége, dr. *Szőke* József Beszkárt ig. helyettes, *Gidró* László főv. biz. tag és sokan mások.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós III, Lajos u. 64. T.: 162-772.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) egyházi műsorán vasárnap, május 1-én *Vavrinecz* Mór E-moll miséje szerepel. Vezényel *Sugár* Viktor, orgonázik *Várhelyi* Antal.

A „Buda Alsó Város — Sósfürdő környéke — Egyesület (AVE)" 11.-dik rendes közgyűlését május 10-én (kedden) este fél 7 órakor tartja XI. Albert u. 3. alatti helyiségében. — Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló az 1937 évről. 3. Pénztári jelentés (az 1937 évi zárszámadás ismertetése). 4. Számvizsgálóbizottság jelentése és felmentvény megadására vonatkozó javaslat. 5. 1938 évi költségelőirányzat tárgyalása. 6. Megüresedett tisztségek betöltése. 7. a közgyűlés előtt 3 nappal beérkezett indítványok tárgyalása. — Erre a tagokat és érdeklődőket ezúton is meghívja az Elnökség.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Borgazdaest a III. ker. Polgári Társaskörben. A III. ker. Polgári Társaskör borgazdatársasága április 27-én, szerdán este 8 órakor III., Hajógyár utca 2. a. helyiségében borgazdaestét rendezett, melyen a kerület előkelő társadalma nagy számban vett részt. Az est borgazdái: vitéz *Pólya* Antal dr., *Zboray* Sándor dr., *Varga* Béla dr., *Kudelka* Henrik, *Szücs* Imre, *Pekrényi* Emil, *Pataki* Pál, p. *Édes* Béla, *Bayer* Ferenc, *Bródy* Gyula, *Egry* László voltak.

IZSÁK GYULA Rt. vegyészeti gyár készítményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

Hétfőn nyilik meg a Kapás-utcai gyönyörü OTI-rendelő

A *Budai Napló* régebben már beszámolt arról a nagyszabású építkezésről, amely a Kapás utca és Görgey utca sarkán folyt. Itt építette ugyanis fel új budai rendelőjét az OTI, mert a régi, Mária téri rozoga földszintes épület már nem felelt meg rendeltetésének.

Az új OTI-palotával nemcsak az volt a célja az OTI igazgatóságának, hogy megfelelőbb helyiségek álljanak a tagok rendelkezésére, hanem az is, hogy egy modern, a higiéniai követelményeket mindenben kielégítő újszerű mintarendelőt létesítsen. Örömmel állapitható meg, hogy ez a célkitűzés minden tekintetben eredménnyel járt. Az épület már külsejével is megnyerő benyomást tesz és egyik disze a Vizivárosnak. Belső berendezésében pedig magában foglalja mindazt, amit az orvosi tudomány és higiénia megkövetel és hosszas kipróbálások után be is vált.

Nem kimélte a költséget az OTI: maga az épület 380.000 pengőbe került és körülbelül ugyanilyen összegre fog rugni az a költség is, amit a felszerelések igényelnek. Különös gondot fordítanak a rendelő három egészen új osztályának: a tüdőosztálynak, a röntgen-osztálynak és a laboratoriunok felszerelésére. Ez a három osztály még nem készült el egészen és ezért ezek hétfőn még nem nyilnak meg. Megnyitásuk május végére várható és csak ha ez a három osztály is teljesen elkészül, tartják meg a rendelő ünnepélyes megnyitását. Az új rendelő a következő osztályokat öleli fel: belgyógyászat, gyermek- és csecsemőosztály, bőrgyógyászat és urológia, fénygyógyászat, három fogászati osztály, két sebészeti osztály, idegosztály, nőgyógyászat, orr-, torok-, gége- és fülgyógyászat, szemészet és röntgen és egy tüdőosztály.

Szombaton kezdődik meg a költözködés a Mária téri rendelőből, úgy hogy május 2-án, hétfőn reggel már a legtöbb osztály az új épületben áll rendelkezésére a tagoknak.

Az új rendelő vezetőorvosa továbbra is dr. *Nászay* József főorvos marad, aki eddig is vezette a Mária téri rendelőt. Helyettese dr. *Káldy* Ferenc főorvos marad. Rendelőorvosok: dr. *Mártoncsik* Imre, dr. *Szlávik* Ferenc, dr. *Stiller* Jenőné, dr. *Fiala* Richárd, dr. *Pável* Árpád, dr. *Kiss* Kornél, dr. *László* Ernő, dr. *Lengyel* Árpád, dr. *Paulikovics* Elemér és dr. *Lesskó* Jenő. Ez a létszám természetesen még nem teljes, de csak akkor egészül ki, ha a tüdőosztály, a röntgenosztály és a laboratóriumok is megkezdik működésüket.

A Szt. Gellért-téri Hotel-garázs XI. HORTHY MIKLÓS UT 3
megnyilt. Telefon: 259-972.

A Fővárosi Történelmi Muzeum a kiscelli Schmidt-kastélyban

Hosszas egyezkedési tárgyalások után végre végleg a főváros birtokába került Schmidt Miksa hagyományaként a kiscelli kastély gazdag berendezésével és hatalmas parkjával együtt. Mint ismeretes, Schmidt Miksa, a dúsgazdag műgyüjtő és műbútorgyáros még 1934-ben a fővárosra hagyományozta Kiscelli úti kastélyát. A végrendelet több kikötést tartalmazott, többek között azt is, hogy a főváros a kastélyben levő műgyüjteményből nyilvános iparművészeti muzeumot köteles létesíteni.

A hagyatékra Schmidt Miksa fivére, Schmidt Leó igényt jelentett be azon a címen, hogy ő örökölte Schmidt Miksa budapesti cégét és így örökségképpen neki járnak azok az ingóságok is, amelyek nem tartoznak a Kiscelli kastély muzeális jellegű berendezéséhez és szükségesek a cég folytatásához.

A hagyatéki eljárás során a mintegy négy és félezer tételből álló ingóságokat 560.666 pengőre becsülték. A szakértők megállapították, hogy ezeknek a berendezési tárgyaknak csak kisebb része muzeális jellegű, a többi csak kereskedelmi szempontból jöhet figyelembe és így a butorgyári üzem folytatásához szükséges ingóságoknak tekintendők. Bár a főváros meg volt arról győződve, hogy a hagyaték a maga egészében jogosan őt illeti, mégis egyezkedési tárgyalásokat kezdett Schmidt Leóval, amelyek most teljes eredményre vezettek. A főváros átengedte Schmidt Leónak a tisztán kereskedelmi értékű tárgyakat, a családi képeket, ezzel szemben Schmidt Leó hozzájárult ahoz, hogy a kastélyból és annak berendezéséből muzeum létesüljön és hogy a főváros a park minél megfelelőbb beállítása érdekében a parkozás költségének fedezésére a telek egyes részeit eladhassa.

A kiscelli kastély birtokában a főváros vezetősége ugy döntött, hogy ide helyezi el a több mint ötven éves multra visszatekintő Történelmi Muzeumot. Ennek a muzeumnak a gyüjteménye ma 31.000 darabból áll. A tervek szerint a kastély elsőemeleti részét rendezik be a Történelmi Muzeum céljaira, a földszinten pedig Schmidt Miksa gyüjteményéből az Iparművészeti Muzeumot rendezik be.

VÖGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

Hangverseny a zugligeti szegények javára. *Huszár* Elemér május 1-én d. u. 6 órakor a Vikár-villában (II. Trombitás u. 5. sz.) a zugligeti szegények javára magas szinvonalú hangversenyt rendez, az alábbi műsorral: 1. *Huszár* Elemér: Májusi beszéd. 2. *Ságody* Ottmár: Sonatina buccolica. Toccatina. Zongorán előadja a szerző. 3. *Wagner:* Pásztorfiú dala a Tannhäuserből; *Puccini:* Mimi áriája a Bohéméletből, énekli *Réthy* Eszter, a Wiener Staatsoper művésznője. 4. *Kosztolányi:* Hajnali részegség. Szavalja *Góth* Sándor, a Nemzeti Szinház művésze. 5. *Gluck:* Melódia; *Kreysler:* La Gitana; *Hubay:* Poéme hongroise, hegedűn előadja *Thomán* Mária. 6. *Ponchielli:* Suicidio, ária a Giocondából; *Catalani:* Romanza di Wally, énekli Anne *Roselle* (*Gyenge* Anna) a New-Yorki Metropolitain művésznője, zongorán kiséri *Dolecskó* Béla. 7. *Mécs* László: Költemények, szavalja *Székely* Ibolya, a Művész Szinház művésznője. 8. *Ságody* Ottmár: Régi magyar nóták, énekli dr. *Imre* Vince.

A Verbőczy István gimnázium diákjainak fényképkiállitása. A *Verbőczy István Gimnázium Fotóköre* április 24-től május 1-ig az intézet épületében (I., Attila utca 1—3.) rendezte meg a pályázattal egybekötött *II. Országos Diák Fényképkiállitását.* A kiállitás megtekinthető vasárnap d. e. 10—1-ig, d. u. 3—7-ig; hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig Iskolai csoportos kirándulás részére kedvezmények.

Autóbusz-utat kap a Csatárka. Az aktuális útépitések közt most kivitelre kerül a Csatárka útnak 1350 méter hosszúságban való rendezése, minthogy ezen a szép és rendkivüli mértékben fejlődő vidéken a közeljövőben meg akarják inditani az autóbuszközlekedést. A Csatárka út kiépitése 100.000 pengőbe kerül. Autóbusza tehát lesz már a Guggerhegynek: *de mi lesz a vizzel? . . .*

Az albán-magyar nász

I. Zog, az albánok dalias királya feleségül vette Apponyi Geraldine grófnőt, a bájos magyar mágnásleányt. Az albán nemzet trónjára Skanderbég utódja magyar királyasszonyt ültetett. A magyar nemzet minden tagját büszkeség és öröm tölti el és kivánja, hogy Isten áldása kisérje ezt a történelmi jelentőségü frigyet, amely két szabadságszerető, független nemzet barátságát megerősiti és ezzel egy szebb jövő zálogát biztositja.

Mi, budaiak különösen büszkék vagyunk erre, mert hisz a budai Apponyi-család egyik női sarja került trónra. A Budai Napló tiz év előtt elsőként kezdte meg a magyar sajtóban az albán-magyar kapcsolatok ujból való felvételét és kimélyitését. A Budai Napló kezdeményezése a muzulmán világban visszhangra talált, főleg azonban Tiranában, ahol a lelkes Zog király vállalta a magyar-izlám főprotektorátusát és az első budai nagymuftit: Durics Husszein Hilmi effendit a Skander-bég rend nagykeresztesévé tette. A magyar muzulmánok Allah áldását kérik Zog királyra és hitvesére.

I. z.

KLEIN M.
EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest,
VII., Síp-u. 20.

Székelyhadosztály emléknap. A volt Székelyhadosztály bajtársi szeretettel és tisztelettel meghivja a dicső multú hadosztály tisztjeit és legénységét, székely és erdélyi testvéreit, valamint barátait családtagjaikkal együtt a Székelyhadosztály május 8-án tartandó emléknapjára. *Az emléknap rendje:* 9 órakor ünnepélyes istentiszteletek; 10 órakor gyülekezés a Vilma királynő ut 5. szám alatti ev. ref. iskola disztermében. 10.15 órakor a Székelyhadosztály bajtársi gyülése, majd a Székelyhadosztály Egyesület közgyülése. 12 órakor felvonulás a Hősök emlékkövéhez. Utána bajtársi ebéd. Itt emlitjük meg, hogy a Székely Hadosztály diszokmánya elkészült. A szines nyomásban 44x33 cm. nagyságban készült diszokmány ára: legénységnek 1 pengő, tiszteknek 2 pengő, nem tagoknak: legénységnek 3 pengő, tiszteknek 5 pengő. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk. A diszokmány szállitási költsége a megrendelőt terheli.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Díjmentes ajánlat

Fogaskerekü-söröző. Május 4-én nyilik meg a volt Rajna-park helyén *Villányi* Vilmos Fogaskerekü-söröző. A teljesen modern, iparművészetileg kiképzett helyiségek és a gyönyörü kerthelyiség idegenforgalmi szempontból is jelentős tényezője lesz Budának. Az uj söröző tulajdonosa a Gül Baba-étterem és a Tinódy-söröző főpincére volt és igy tökéletesen ismeri különösen a budai uriközönség igényeit. Ezeknek az igényeknek százszázalékos szemelőtt tartásával vezeti a söröző. A Svábhegyre kirándulók számára kellemes útmegszakitást jelent majd az uj szórakozóhely.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, IX., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

RÓZSADOMBON, Cimbalom utcánál, autóbusznál, szépkilátású, összközmüves telkek mérsékelt áron kaphatók. Díjmentes tájékoztatót küld: MAGY. ÁLT. INGATLANBANK RT. IV., Deák Ferenc u. 17. Telefon: 181-853.

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ
R. T.
VI, Vilmos császár ut 63.

Paulovits István †

Családja, barátai és tisztelői nagy számának részvételével temették el szombaton nemes *Paulovits* István Ernőt, a kultuszminiszterium nyugalmazott segédhivatali főigazgatóját.

Paulovits István neve Budán fogalom volt. Ő alapitotta a legrégibb, ma is fennálló budai ingatlanforgalmi irodát. Fiatal korában mint nemzetközi birkozó és boxbajnok sokszor vitte diadalra a magyar színeket. A külföldön is feltünést keltett két találmánya: a 100-kockás sakkjáték és a Bonus Amicus nemzetközi ismertető jelvény. Ezek túlélik feltalálójukat.

A katholikus hitéletben és a községi politikában is szerepet játszott. Néhány év előtt jelent meg egy verses-kötete, amelyben költői tehetségének és állandóan derült, humoros életfelfogásának adott hangot.

KIS és NAGY MAJESTIC
az üdülők királya
luxuspenzió Svábhegyen a Fogasker. állomásnál. Legn. komfortu, telefonos, hid.-mel. folyóvizes, közp. fütésü fürdőszobás, erkélyes lakosztályok. Tündéri kilátás. Ejedelmi ellátás. Őspark. Nyilv. étterem. Telefon 165-416, 165-417. Démán

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, dijtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 12. (269-301).

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert
ÓBUDÁN
III. POLGÁR-U. 13.
Telefon: 162-765.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche ~ épitőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

BUDAI ÉTTEREMEK
és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sebő Miklós énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Guggerhegyi kioszkból
Autójárat

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Egyesületi irodánk áthelyezése

Értesítjük igen tisztelt tagjainkat, hogy egyesületi irodánkat Szent János-tér 1/a. alól Attila-u. 23. II. emelet 15. alá helyeztük át. Az irodaáthelyezéssel kapcsolatosan telefonszámunk is megváltozott. Uj telefonszámunk: 161-421. Irodai órákat változatlanul minden nap, szombat kivételével, délután 3—6 között tartunk.

Társasházszövetkezetek és a rendkivüli vagyonadó

A Budai Napló március 31-i számában ugyanezzel a címmel cikket közöltünk, amelyben kifejtettük egyesületünk álláspontját a tervbevett rendkivüli vagyonadóval kapcsolatosan. Egyesületünknek — mint az öröklakástulajdonosok érdekképviseleti szervének — e tárgyban előterjesztett indokolt kérelmét az illetékes pénzügyi hatóságok magukévá tették s igy a törvényjavaslatban ennek megfelelően külön szakasz intézkedik a társasházszövetkezetek tagjainak adózásáról.

Egyesületünk a törvényjavaslat végleges letárgyalása után a pénzügyi hatóságokkal együtt elkészíti a társasházszövetkezetek tagjai részére szolgáló külön vagyonadóvallomási blankettákat és azokat tagjaink rendelkezésére bocsátjuk. A vallomások elkészítésénél természetesen a szükséges felvilágosításokat a legnagyobb készséggel megadjuk.

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77.
Tel. 120-864

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Ügyeletes budai gyógyszertárak

május 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.
II. kerület:
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.
III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Magyar Korona, Polgár tér 7.
XI. kerület:
Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári út 21/b.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II, Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

Iszter képesitett szücs és ernyő készitő
I., Krisztina körút 34. sz.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

A magyar őszibarack multja és jövője

Irta: Majorovits Lajos

Mint a „Budai Napló" is megirta, hazánkban a nyolcvanas években honositotta meg az őszibarackot *Czvikli* András. Ettől az időtől kezdődött a magyar őszibarack-kultúra. Mikor *Czvikli* András rájött arra, hogy a Gellérthegy és Sasad sokkal izletesebb őszibarackot ad, mint a külföldről drága pénzért behozott gyümölcs, erőteljesen nekilátott a hazai őszibarack termesztésének. Külföldről behozatta a legjobb őszibarack fajokat és a nálunk jól termő fajokat elszaporitotta. Később már ő maga is foglalkozott új barackfajták előállitásával, amivel igen szep eredményeket ért el.

Igy indult meg a hazai őszibarack termesztés, ami gyorsan terjedt el a budai és budavidéki hegyes vidékeken. Kezdetben csak a vagyonos osztály asztalán diszlett a finom, izletes budai barack, de hamarosan annyi követője lett Czvikli Andrásnak, hogy csakhamar kiszorult az izben sokkal gyengébb minőségű olasz barack a hazai piacról. És pár évtized elteltével *a hazai piacon már felesleg mutatkozott a magyar őszibarackból és megkezdődött a kivitel.* Ma már oly nagy mennyiségben terem hazánkban az őszibarack, hogy jó baracktermő évben minden ember olcsón juthat hozzá.

Nem szabad azonban megállania a hazai őszibarack-kultúrának. Még mindig fejleszteni kell azt, hogy a külföldi piac minél jobban megkedvelje a magyar őszibarackot. Vannak sokan, akik ugy vélekednek, hogy a silányabb minőségű gyümölcsöt könnyebb értékesiteni, mert azt a szegényebb ember is meg tudja fizetni, de ezzel a gondolkozással nem jutunk előre, hanem ellenkezőleg, visszafejlődik a baracktermelés. Selejtes áru ugyanis mindig akad a legszakszerűbb kezelés mellett is. Tehát *minden őszibaracktermelőnek az legyen a célja, hogy minél szebb, nagyobb és izletesebb barackot termesszen.* Aki értékesitésre akar termelni, az szállitható, nem kényes fajtákat ültessen, amelyek a szállitást jól birják. Lehetőleg minden fajt külön és ne sok fajt, inkább egy-egy fajtából nagyobb tömegben, mert a fajtiszta áru sokkal alkalmasabb kivitelre, mint a kevert fajták.

Azok a termelők, akik nem birnak kellő szakértelemmel és ennélfogva silány minőségű gyümölcsöt termelnek, rontják a piacot a silány áruval. *Hazánkban az őszibarack a legizletesebb nyári gyümölcs, de egyben a legkényesebb is, mennélfogva a legtöbb kezelést igényli és legköltségesebb a termesztése.* Védekezni kell állandóan rovarkártevők ellen, úgyszintén a gombabetegségek ellen is. A sovány talajt meg kell javitani kellő mennyiségű, lehetőleg istálló-trágyával. A talajfelületet állandóan lazán, gyom-mentesen kell tartani őszi és tavaszi ásással, nyáron időközönként kapálással, hogy az altalaj soha ki ne száradjon.

Az őszibarack jövőjét csak olyan ember tudja előmozditani, aki fáradhatatlan és nem sajnálja kertjétől a pénzbeli áldozatot sem. Mert az őszibarackhoz befektetés kell és csak évek multán lehet élvezni a fák gyümölcsét és a — munka gyümölcsét.

Epitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Az előző esztendő keretében müködött az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár

Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár Rt., hiven régi hagyományaihoz, igyekszik teljes mértékben kielégiteni azokat az érdeeket, melyek a környék részéről felvetődnek s melyek a pénzintézet speciális jelentőségét a jövőt illetően is biztositották. A váltótárca 466.978 pengő az előző 469.891 pengővel szemben s ebből 174.555 pengőt visszleszámitoltak, vagyis a visszleszámitolási állomány 6000 pengővel kisebb, mint a mult esztendőben volt. A pénzkészlet 34.301 pengővel, a bankkövetelés 3351 pengővel, a folyószámlaadósok értékpapirfedezettel ellátott tartozása 395, a jelzálogos fedezettel adott kölcsön 60.269 pengővel, az egyéb fedezeten alapuló kölcsön 37.370 pengővel szerepel a mérlegben, amely az árverésen vett ingatlant 44.320 pengőre, az irodai berendezést 2000 pengőre értékeli. A takarékbetét több mint 20.000 pengővel 237.021 pengőre növekedett, a folyószámlabetét és különféle hitelezők pgyüttes tétele 77.593 pengő, A tiszta nyereség a 120.000 pengő részvénytőke után 2487 pengő volt az előző évi 2343 pengővel szemben, vagyis a mérleg, mint az előző esztendőkben, úgy most is aktivnak bizonyult s garanciát jelent arra vonatkozóan, hogy az intézet továbbra is teljes mértékben megfelel azoknak a várakozásoknak, amelyek működéséhez fűződnek.

Szeretlesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

A Baeder Illatszergyár rt. a 400.000 pengő részvénytőke után 39.081 pengő nyereséget tud kimutatni. A mérleg az ingatlant és az épületeket 308.105, a berendezéseket, gépeket, felszereléseket és szerszámokat 454.893, az érdekeltséget 50.000, az árúkat és nyersanyagokat 183.694 pengőre értékeli. Az értékcsökkenési tartalékalap 446.937 pengőről 482.462 pengőre nőtt; az adósok tartozása 556.952 pengőről 544.893 pengőre, a hitelezők követelése 548.290 pengőről 473.683 pengőre csökkent.

A Magyar Siemens-Schuckert Művek Villamossági rt. 1937.-ről 4 millió pengős alaptőkével 482.834 pengő nyereséget mutat ki és ugyanakkor 167.291 pengővel dotálta értékcsökkenési alapját. A vállalat igen nagy arányokban fejlődik, mert 5.7 millió hitelt vett igénybe s ugyanekkor kinnlévősége 6.47 millióról 5.58 millióra csökkent, viszont a vállalat tulajdonában lévő értékpapirok értéke 9946 pengőről 1.11 millió pengőre nőtt meg. Az összes üzemi jövedelem a nyereség- és veszteségszámla szerint 1.79 millió pengő, viszont a számla a bevételekről részletesebb kimutatást nem nyujt.

A Trebitsch S. és Fia Selyemárúgyár rt. az elmult évben volt százesztendős. A nagy honszern magyar vállalata régebben veszteséggel dolgozott, azonban a soproni gyár hiánya 1937-ben már csak 507 pengő volt, úgyhogy a vállalat a jövő évre 29.909 pengő veszteséget mutat ki. Ha tekintjük, hogy ezzel szemben 87.798 pengőt forditottak leirásokra, nyilvánvaló, hogy a vállalat a gazdasági válság során ért veszteségeket igyekezett leirni és mérlegét tisztázni. A magyar vállalatban egyébként 1.87 milliós tőkéje fekszik a bécsi konszernnek, amely a selyemipar területén nálunk igen jelentős tevékenységet fejt ki. Az is bizonyos, hogy a Trebitsch gyár soproni szociális intézményei is mintaszerűek.

Growe Kalap és Tompgyár rt. lesz a Gross és Weiss rt. uj neve. A Gross és Weiss rt. április 28-án tartandó közgyűlésén a vállalat nevét Growe Kalap- és Tompgyár rt. cégre változtatja. A Gross és Weiss egyike azoknak az ipari vállalkozásoknak, amelyek igen nagy érdemeket szereztek kitűnő gyártmányaikkal a külföldi behozatal visszaszorításában. Kalapjai olyan kitűnőek és annyira megszerezték még a kiviteli piacon is a népszerűséget, hogy a cég egyre jelentőseb poziciót foglal el az ipari életben. Az eredmény mutatja a vállalat nyereseredményeinek növekedése. 1936-ban 913.763, 1937-ben már 1,094.541 pengő volt ez a nyereseredmény. 400.000 pengő részvénytőkéje mellett tartalékainak összege 545.750 pengő és ebből 37.099 pengő az értékcsökkenési alap új dotációja. 1937-ben a vállalat a tartalékolásokon túl 46.559 pengő nyereséget mutatott ki, ami kétségtelenül a kitűnő termelésnek megfelelő eredménye.

Budai Chevra Kadisa, Budapest, I. Vérmező út 16.

A budai Chevra Kadisa

temetőiben levő sírok ápolására a befizetések megkezdődtek.

Előfizetni lehet a Budai Chevra Kadisa titkári hivatalában, I., Vérmező út 16. sz. délelőtt 8—2 óra között. Telefon 152-718.

Postatakarékpénztári csekkszámlaszám: 35.513.

A sírokat látogató közönség érdekében a Chevra önköltségi áron vállalja a farkasréti temetőben a sírok körülkavicsozását.

A Budai Chevra Kadisa előljárósága.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET

Április 28 és május 5, 12, 19, 28 napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart

Belépődij
I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A falragasztás

Előkelő helyről kaptuk az alábbi megszivlelendő sorokat:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Soha annyi falragasz nem volt Budapesten, mint mostanában. De hát agitációs eszköz a falragasz és él vele kiki meggyőződése szerint. Ez a politikai szabadság kérdése.

Azonban a falragasz bemocskolja a ház falát és ha az ellenkező világnézet, vagy a magántulajdont védő házmester le is kaparja, *a csiriz fehér foltjai ott maradnak a ház falán.*

Minden higgadtan gondolkozó, józan ember előtt fel kell vetni a kérdést, hogy meddig szabad a magántulajdonba ily módon beleavatkozni? A háztulajdonos, ha rendes ember, tisztán tartja háza falát, időnkint rendbe hozatja, befesteti, bemeszeltetni és ezért meg kell fizetnie. De ki fizeti meg neki azt a kárt, amit a csirizes foltok okoznak? *Kinek van ahhoz joga, hogy igy bepiszkitson olyan falat, ami nem az övé?* Nyugateurópában egyetlen nagyvárosban sem lehetséges ilyesmi, rendezett viszonyok között.

Párisban a nagy francia forradalom idején az ujságokat ragasztották igy a házak falaira. De aztán törvényt is hoztak, amely eltiltja azt. Ma Párisban csak oda szabad plakátot ragasztani, ahol ilyen keret ki van jelölve. A kereten is az idézett törvény éve és száma, amelynek alapján megadatik az engedély.

Csodálom, hogy a háztulajdonosok nyugodtan tűrik ezt a visszaélést. Mert ha még csak politikai pártcélokat szolgáló falragaszok keresnék igy a nyilvánosságot: de hivatalos felhivások is szabadon használják a házak falát és nem gondoskodnak olyan táblákról és keretekről, ahol a rendnek megfelelően ragasztanák ki a hivatalos hirdetéseket.

Némi gyenge védekezés nyilatkozik meg abban, hogy az ujabban renovált falakat embermagasságra hepe-hupás habarccsal vonják be. Az igy bevont falat nem fogja a csiriz, ide nem lehet ragasztani.

Hivatalos intézkedésre van szükség, amely megszünteti a falragasztás által okozott vagyonrongálást és kereteket jelöl ki a plakátok számára. Az a veszekedés, ami a házmester és a plakátragasztók között napról-napra folyik, nem Budapest rendezettségének dicsérete. Hazafias tisztelettel

H. J.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

Cianoz László
TAKARIT, BERAKTÁROZ
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

Laskaraktárak Budán!
Megnyiltak a budai hitközség laskaraktárai:
XI., KENDE-UTCA 11. —
II., SZÁSZ KAROLY-UTCA 5.
III., ZSIGMOND-UTCA 49.
A budai hitközség területén pászka gyártására és forgalombahozatalára kizárólag a budai hitközség jogosult. Idegen helyről tehát pászkát behozni tilos.
A kereskedői úton forgalomba hozott laska nem vallási célt szolgál és nem felel meg a rituális követelményeknek.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 Paplan, matrác

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Kék szakáll nyolcadik felesége Főszereplők: GARY COOPER ÉS CLAUDETTE COLBERT	Csütörtöktől vasárnapig Orgonavirágzás Hétfőtől szerdáig Az én lányom nem olyan	Csütörtöktől vasárnapig Maga lesz a férjem Hétfőtől szerdáig Orgonavirágzás	Orgonavirágzás	Magdát kicsapják Főszereplők: TURAY, PÁGER, TOLNAY

36. évfolyam Budapest, 1938. május 5. 18. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Óbudán minden csendes

Május elsején nem költözködtek Óbudán. Nem volt hová: a főváros legrégibb kerülete, a többezeréves város egyik része romokban hever, más része már eltűnt, a megmaradt rész lakossága, a kereskedő és iparos pedig reménytelenül nézi a pusztaság helyét, ahol nemrég még megrendelői, vevői, fogyasztói laktak. Most nincs fogyasztó: elfogyott.

Sokszor irtunk már Óbuda tragédiájáról. De még mindig nem eleget. És ha talán százszor meg czerszer unalmas is: a Budai Naplónak kötelessége fennszóval hirdetni: bűn az, ami Óbudán történt, bűn, amelyet — ha még lehetséges — sürgősen jóvá kell tenni, hogy megmentsük azt az ezer meg ezer lelket, akiket az elhibázott városrendezési politika tönkretett, elkergetett ősi otthonából.

Óbudán is az történt, ami nálunk gyakori jelenség: romboltak, a nélkül, hogy építeni tudtak volna. Az történt, ami a régi Nemzeti Színház és a Budai Színkör esetében: lerombolták a magyar kulturának sokévtizedes hajlékait, de újat állítani nem tudtak. De a Nemzeti Színház hajlékot talált egy másik színházi épületben, a Budai Színkör helyett rövidesen felépül a Déryné Játékszín; Óbuda tragédiájára azonban nincs mentség, a katasztrófa borzalmasságát nem enyhíti semmi sem. Nagy nemzeti érték pusztitását jelentette ennek a két színháznak a lerombolása: de a nemzet legnagyobb és legigazibb értéke mégis az emberi élet meg a polgári munka, amelyet száműztek Óbudáról, amikor lerombolták az Árpád fejedelem útja mentén elterült házak tömegét és a terrezett óbudai híd fejének környékét.

Ha unalmas is, mégse maradhat pusztába kiáltott szó a Budai Napló jajkiáltása. El kell jutnia azokhoz, akik a polgarság ügyeit intézik. És hogy eljut, hogy meghallják az illetékesek, annak már itt van az első bizonysága: Szendy polgármester intézkedésére 124 kislakást épit Óbudán a főváros. Nem sok. Csepp a tengerben, de mégis valami: kezdet, amelynek — hisszük — folytatása lesz. Budapest legelső polgára gyors alkotómunkával siet a bajbajutott polgárság segítségére, hogy megmentse legalább egy töredékét annak a sok-sok egzisztenciának, amelyet pelyvaként szórt szerteszéjjel a városrendezési láz forgószele. Megnyugtat és megvigasztal bennünket a polgármester intézkedése, de csak — egyelőre. Érezzük a jószándékot, a megértést, azt az emberi szolidaritást, amely a polgármester szivéből árad az önhibájukon kivül szerencsétlenné tett szegényemberek felé, de ezzel az első lépéssel nem merülhet ki a segités. A megkezdett munkát sürgősen folytatni kell.

Elismerjük, hogy az óbudai híd és a Horthy Miklós híd építése döntően fontos esemény volt a városfejlődés irányitása tekintetében. A két új hídnak meglesz a maga nagy nemzetgazdasági és városalapító szerepe. A két híd kijelöli a jövő útjait, irányítja a jövő fejlődését. De ezúttal nem a jövőről, hanem a jelenről van szó. A szomorú, kétségbeejtő jelenről, amely vigasztalan és amelyet meg kell menteni, mert ez a jelen — a jövő. Emberek nélkül, dolgozni és áldozni akaró polgárok nélkül hiába tekintünk a jövőbe: nincs jövő, ha elpusztul az a polgárság, amely ezt a várost naggyá, gyönyörűvé tette, ha otthontalanná és nincstelenné lett az a tösgyökös budai polgárság, amelynek szorgalma, tehetsége és becsületes munkája megteremtette Közép-Európa legnagyobb csodáját, — Budapestet.

Verescsaginnak, a nagy orosz festőnek van egy megrendítő képe: „A Sipka-szorosban minden csendes". Halott katonák tömege borítja ütközet után a csatateret. Óbudán most minden csendes. De ne legyen az, verje fel a csendet a munka harsány kalapácsolása, az élet ritmikus lármája, melyet sürgősen, minél előbb fel kell támasztani.

A budai templomok az eucharisztikus ünnepségek küszöbén

Irta: **dorogi Farkas Ákos dr.**

A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus és Szent István király halálának 900 éves évfordulója alkalmával hatalmas arányú ünnepségekre készül a székesfőváros.

Ezek az ünnepségek a világ minden részéből ezrével fogják hozzánk vonzani az idegen népeket, akik azonban nekünk csak nemzetiségüknél fogva idegenek, ünnepi lélekben azonban egyek velünk, mert az *„Eucharisztia Est vinculum charitatis"* fenséges gondolatában velünk, magyarokkal valamennyien összeforrnak.

Az ünnepségek belső megnyilatkozasa is természetszerűen főleg az Isten házaiban, a templomokban fog lezajlani.

Vessünk egy pillantást ezekre a templomokra és nézzük, hogyan készült a székesfőváros, mint kegyur az ünnepségekre.

A székesfővárosnak, mint kegyurnak, a kegyuri jogból fakadó és a templomokkal kapcsolatos kötelezettsége kétirányu: a meglévő kegyuri templomok karbantartása és a szükséghez képest új kegyuri templomok létesitése.

E helyen és ez alkalommal különös figyelemmel arra, hogy a *„Budai Napló"* számára irom e sorokat, azt a munkat kivánom ismertetni, amelyet a kegyur, a székesfőváros az utolsó öt év folyamán e kötelezettségeinek terén *a székesfőváros budai oldalán* fejtett ki, azt a munkát, amellyel a budai hitélet fejlődését kivánta Isten diesőségére, a hivek lelki életének biztositására és ezáltal a székesfőváros javára előmozditani.

A kegyuri templomok karbantartásával kapcsolatban első helyen a *Budavári Koronázó Főtemplomról, a Mátyás templomról* kell megemlékeznünk.

Ez a templom, amely *IV. Béla* király idejéből származik, egybeforrt a magyar nemzet történetével. A templom nagy nemzeti jelentőségű események szinhelye volt, minden köve egy-egy emlék a multból. Érthető tehát minden idők vágya, hogy ez a templom hosszu időkön át hirdesse a magyar multat.

A templom mai formáját néhai *Schulek* Frigyes épitésztől kapta, aki a templom átépitését 1896-ban, a Millennium évében fejezte be. Azóta többször végeztek részleges javitást a templomon, mig 1933-ban a székesfőváros megkezdte a templom radikális restaurálását.

Ez évtől kezdve a székesfőváros tetemes összeget áldoz a templom restaurálására, amelynek eredménye a toronysüvegnek, valamint az északnyugati és délnyugati lépcsőtornyoknak és támpilléreknek újjáépitése és a toronytest alapos helyreállitása.

A restaurálás munkája még nem fejeződött be, ahhoz még sok áldozatra és munkára van szükség. Ha az anyagi eszközök rendelkezésre fognak állani, a munkát szivesen vállaljuk.

A régi idők emlékeit őrzi a legszebb budai barokk templom, a Batthyány-téri *Szent Anna templom* is.

A templom a XVIII. század közepén épült. Az utcarendezés következtében mélyebbre került a templom, s ezért a talajnedvesség miatt mind kivül, mind belül légszigetelést kellett készitenie. A templom belsejét ebben az évben restaurálják s az eliptikus kupola *Kontuly* Béla és *Molnár* C. Pál festőművészek tervei szerint *al fresco* technikával készül az eucharisztikus gondolat és Szent Anna életéből vett jelenetek megörökitésére.

A restaurálás alá került budai templomok egyik nevezetessége a Fő-utcai *Szent Flórián templom*, amely ezidőszerint a budai görög katholikus egyházközség plébániatemploma.

A templom a XVIII. század közepén épült és eredetileg kórházi kápolna céljait szolgálta.

A Szent Anna templomához hasonlóan a Fő-utca feltöltése következtében a templom az utca szinvonala alá süllyedt és ezért az 1937 évben *Fridrich* Lajos müszaki főtanácsos tervei és szabadalma alapján felemeltetett, majd úgy külsőleg, mint belsőleg restauráltatott. A mennyezetképek *Medveczky* Jenő festőművész munkáját dicsérik.

A restaurálási program során az *újlaki Sarlós Boldogasszonyról* elnevezett plébániatemplom külsőleg tataroztatott, oldalkijáratot kapott, a szentélyben a padlóburkolat újra készült az oltárlépcsővel együtt. A szószéket és mellékoltárokat újrafestették és aranyozták, a mellékoltárok magánkezben volt festményei pedig helyreállitva ismét visszakerültek méltó helyükre.

Restaurálás alá került *Wälder* Gyula müépitész, müegyetemi tanár tervei szerint a szőlőbirtokosok által épitett, de az idők folyamán elhanyagolt *rózsadombi Veronika-kápolna* is.

A kápolna a restaurálás során új harangtornyot és hátsó lépcsőházat kapott, kivülről helyreállittatott, a belső restaurálási munkák pedig a befejezéshez közelednek és remélhető, hogy a hivek áldozatkészségéből hamarosan elkészül a kápolna új főoltára is.

Ezeken a restaurálási munkálatokon kivül az utolsó öt év folyamán rendbehozatott a Szentendrei úton lévő *Mária-kő kápolna, a Szépvölgyi úti kápolna* s elkészült a *római fürdői*, továbbá a *Szent Imre herceg úti kápolna* belső diszfestése is.

Ha mindezekhez a munkálatokhoz hozzávesszük azt a sok apró restaurálást, amelyek *a tabáni, krisztinavárosi és óbudai templomokban végeztettek*, láthatjuk, hogy *a székesfőváros hiven teljesitette a templomok restaurálásával kapcsolatos kegyuri kötelezettségeit.*

Amint azt már előljáróban emlitettem, a kegyuri jogból származó másik kötelezettség, a szükséghez képest új kegyuri templom létesitése.

A székesfőváros kegyuri költségvetésében hosszú évek óta jelentős tételként szerepel a templomépitkezésre előirányzott hitelösszeg.

A székesfőváros budai oldalán a hivek áldozatkészségéből, valamint a zirczi apátság és a székesfőváros, mint kegyur támogatásával az 1937. évben megindult *a Szent Imre herceg úti ciszterci római katolikus plébániatemplom* felépitése.

A plébániateplom, amely barokk stilusban *Wälder* Gyula müegyetemi tanár tervei szerint készül, 3000 személy befogadására lesz alkalmas. Modern szerkezetek és anyagok felhasználásával épül.

Az új templom már ott áll a Gellérthegy déli oldalán, az épitkezés rövid időn belül teljesen befejeződik és *lehetséges, hogy a templom felszentelése az Eucharisztikus Kongresszus ünnepségének egyik nevezetes programpontja lesz.*

Ezekben ismertetem azt a nagyszabásu munkát, amelyet a székesfőváros a budai részen a kegyuri templomok restaurálása és a templomépités terén a legutóbbi évek folyamán végzett.

Az ünnepi eseményekre idesereglő idegenek előtt büszke önérzettel tekinthetünk templomainkra, mert azok hirdetői a magyar nép Istenbe vetett hitének és a székesfőváros alapos munkásságának.

124 kislakást épit a főváros Óbudán a hontalanná tett kispolgárság megsegitésére

Horony-Pálfi Aurél tanácsnok nyilatkozata az óbudai szociális épitkezésről

Számos alkalommal elpanaszoltuk a *Budai Naplóban*, hogy a Viziváros és Óbuda újjáépitése folytán a budai őslakósság kispolgári része hontalanná vált és követelte, hogy a hatóság sürgős épitkezéssel segitsen a bajbajutott városrészeken. A Tabán lebontása kezdte meg a sort, folytatódott a kicsiny, ósdi házak lerombolása a II. kerületben, most pedig Óbudán meg Ujlakon kergeti világgá a törzsökös polgárságot a romboló csákány. Az a kispolgári réteg, amely a lassankint eltünedező földszintes házakban lakott, nem tudja megfizetni az új „összkomfortos" bérpalotáknak házbéreit, kiszorul eddigi otthonából és a környékre költözködik, hogy ott próbáljon új fészket verni, holott a szive visszahivja Budára, Óbudára.

A főváros most segiteni akar ezen a bajon. Beszélgettünk *Horony-Pálfi* Aurél dr. tanácsnokkal, a főváros szociálpolitikai ügyosztályának vezetőjével, aki érdekesen nyilatkozott a polgármesteri előterjesztésről; *124 kislakás épitéséről Óbudán.*

Horony-Pálfi tanácsnok a következőket mondta a *Budai Napló* munkatársának a tervezett kislakásépitésről:

— Nagy a hiány kislakásokban az egész főváros területén, de különösen nagy Óbudán, ahol a közelmultban történt és a jövőben még folytatandó lebontások következtében nagy területek maradtak megfelelő bérű kislakások nélkül. Tekintve, hogy az anyagi kockázatot kerülő magántőke részéről a kétségtelenül csekélyebb jövedelmezőséget jelentő kislakások épitésére a közeljövőben nincs kilátás, a főváros nem zárkózhatott el az elől a közérdekű feladat elől, hogy a rendelkezésére álló anyagi eszközök keretén belül *a most már aggasztóvá vált kislakáshiány enyhitésében hathatós kezdeményező szerepet vállaljon.*

— Éppen ezért, — mondta Horony-Pálfi tanácsnok — addig is, mig a főváros egész területére kiterjedő és esetleg több évre felosztott kislakásépitési program megfelelő előkészitést nyer, a III. kerületben legsürgősebbnek mutatkozó kislakásépitkezésre javaslatot terjesztettem elő. Ebben arra kérem az önkormányzati képviseletet, határozza el, hogy a III. kerületben az ott ezidőszerint rendelkezésre álló egyetlen fővárosi telek felhasználásával a 18.135/5. hrsz. teleknek a tervezett Szél utca és a nyitandó Névtelen utca sarkán lévő mintegy 1480 négyszögöl kiterjedésű részén *580.000 P. épitési költség keretén belül 108 drb. szobakanyhás, 8 drb szoba-konyha, hálófülkés és 8 drb kétszobás lakás, összesen tehát 124 drb. lakás épittessék.*

— Az épitendő kislakások, a telek adottságának megfelelően „U" alakban, háromemeletes alápincézett épületekben, függő folyosós rendszerrel készülnek. Az erre vonatkozó tervek szerint egy kislakás áll: egy 18 négyzetméter alapterületű szobából, cca 8 négyzetméter alapterületű konyhából, amelyekhez előszoba, kamra W. C. padlás és pincerekesz járul. Az „U" alaku épület két szárnyában lesz egy-egy lépcsőház, melyekkel kapcsolatban a félemeleti magasságban *vetkező-*

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK
LORGNETTEK
LÁTCSÖVEK
MÉRNÖKI MŰSZEREK
Szolid árak!
Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

fülkés fürdőszobák, az alagsorban pedig mosókonyhák épülnek.

Előterjesztést tett *Szendy* polgármester a Városszéli Telepnek 25 lakással való kibővítésére is. Mindkét építési terv a jövőheti közgyűlés elé kerül, amely kétségtelenül hozzájárul a polgármesteri előterjesztéshez.

Ezzel természetesen még nincs megoldva ez a nagy szociális probléma, amely rendkívüli kegyetlenséggel pusztítja Óbuda ősi lakosságát. De az első lépés megtörtént a segítés útján és — ismerve *Szendy* Károly polgármester szociális érzését és Buda iránt való szeretetét — bizonyosra vesszük, hogy a kezdeményezést követni fogja még sok olyan cselekedet, amely megmenti a városrész reményevesztett lakosságát.

Milyen lesz a Magyar Szentföld

P. *Majsai* Mór ofm., szentföldi biztos rendkívül érdekes és tartalmas füzetben ismerteti a Budán tervezett és részben már meg is valósult *Magyar Szentföldet*. A budai Szentföld 16 szentélyből alakul, amelyek elipszisalakban foglalnak helyet egymás mellett, a központi bejárattól jobbra és balra. *A 16 szentély hű és pontos másolata lesz a szentföldi 16 szentélynek.*

A *Szentföld Budapesten* a hegyvidéki kerületben, a Heinrich István úton épül, Budapest egyik legszebb helyén, hogy a természet szépsége és csendje elősegítse a lelki elmélyülést. A mérnöki tervek már elkészültek és elkészült a Magyar Szentföld modelje is, amelyet *bárki megtekinthet a Szentföldi Múzeum dísztermében*, XII. Heinrich István u. 3—5. alatt. (Telefon: 165-626.)

A *Magyar Szentföld* célja, hogy könnyebben megérthesse mindenki az Evangéliumot. Aki nem juthat el a Szentföldre, itt láthassa a főbb szentélyeket. De célja az is, hogy emléket állítson az idei kettős Szentévnek és Budapest legyen zarándokhelye, lelki fürdője a híveknek. *Ha minden keresztény ember csak 10 fillérrel is járul hozzá, már le lehet tenni a Magyar Szentföld alapjait.*

Arra kéri a *Magyar Szentföld* vezetősége a közönséget, szerezzen minél több olvasót a *Szentföld* című folyóiratnak, amely bő felvilágosítást ad a mozgalomról. Nem jelent ez áldozatot, mert hiszen *az előfizetés ára egész évre csak egy pengő*. A *Szentföld* felépítése sok embernek ad munkát, sok művésznek alkalmat tehetségének kifejtésére és Budapestnek új vonzóerőt adna. Az érdeklődők forduljanak a Szentföldi Zárda főnökségéhez, amely telefonon is ad felvilágosítást.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörű kert. — Ételkülönlegességek.

Hetenkint ülésezik a Déryné-Játékszin hölgybizottsága

A Déryné Játékszín hölgybizottsága Halmy Gyuláné elnöklésével ülést tartott és megalakította a végrehajtóbizottságot. Az elnök bejelentette, hogy számos nőegyesület jelentette be csatlakozását a mozgalomhoz; így többek közt *Csiky* Jánosné a MANSz, *Spillenberg* Mária a Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége, *Biskey* Karola a Postatisztviselőnők Országos Egyesülete, *Oberle* Károlyné a Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége, *Tóth* Sára dr. a MONE orvosnői csoportja részéről. *Farkas* Ákosné javaslatára elhatározta a hölgybizottság, hogy megindítja *a vármegyék jegyzési megszervezését* és előkészíti az Országos Kaszinóban rendezendő női ünnepség programját. *Anna* királyi hercegasszony veeztésével tartják ezt az ünnepséget, amelyre a hölgytársadalom vezetőegyéniségeit hívják meg. Elhatározták, hogy a végrehajtóbizottság minden szerdán délután összejövetelt tart a színházmozgalom Krisztina-körút 165. számú házban lévő helyiségében, úgyszintén azt is, hogy felhívást bocsátanak ki az eddigi részvényjegyzőkhöz, akiket arra kérnek, hogy vegyenek részt a propagandában és legalább további két részvényjegyző megnyerésével biztosítsák a mozgalom minélőbbi sikeres befejezését. Az ülés végén táviratilag üdvözölték a mozgalom fővédnökét, Anna királyi hercegasszonyt.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRÚT 139. sz.
RÉSZLETRE IS.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbítva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

A budai villamosközlekedés és a Berlini-téri hurok

Súlyos sérelem érte a villamoson utazó közönséget, különösen pedig a budaiakat annakidején, amikor a Beszkárt megépítette a Berlini-téri hurokvágányt és *megszüntette a közvetlen összeköttetést a Nagykörut és Buda között.* A közvélemény nagy felzúdulással fogadta az új közlekedési rendet és azóta is állandóan sürgeti a régi állapot helyreállítását. Buda követelése azonban süket fülekre talált, a Beszkárt ragaszkodott helytelen közlekedéspolitikájához, melynek alapja *a hurok* és *rövid reláció.*

Most már tudják, hogy ez a politika nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A kiadások nem csökkentek, a bevételek nem emelkedtek, ellenben a hurok a legtöbb forgalmi gócponton, főképen a Berlini-téren kerékkötője lett a forgalom sima lebonyolításának. A Beszkárt is belátta a helyzet tarthatatlanságát, legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy a *Széll Kálmán téren hatalmas villamos-pályaudvar tervével foglalkoznak és ezzel egyidőben felvetődött az a gondolat is, hogy visszaállítják a közvetlen járatokat a Nagykörut és a Széll Kálmán tér között.*

Buda örömmel üdvözöl minden olyan intézkedést, amely javítana elhanyagolt közlekedésén,

a közvetlen összeköttetést azonban Óbuda felé is meg kell teremteni.

A Széll Kálmán téri pályaudvar terve még kezdetleges stádiumban van és bizonytalan a közvetlen budai összeköttetés sorsa is. Azonban már most szükségesnek tartjuk megállapítani, hogy *az új villamos csomópont megépítésével egyidejűen feltétlenül rendezni kell a Berlini tér közlekedését is. Bár a Berlini tér a pesti oldalon van, ennek a kérdésnek megoldása mégis elsősorban budai érdek. Buda közönségéé, amelyet ez a hurok szakít el a testvérvárostól.*

A *Budai Napló* már régebben, a Szent István körúti sinpárok középrehelyezését megelőzően és azzal kapcsolatban is tervet közölt a Berlini tér közlekedésének rendezéséről. A terv, amelyről szakértők is elismerően nyilatkoztak, csak azon szenvedett hajótörést, hogy

a Beszkárt nem engedett elvéből: a hurokrendszerből.

Ha akkor megvalósítják a *Budai Napló* elgondolásait, úgy ma, Szent István és az Eucharisztia ünnepének küszöbén nem kellene közlekedési csődtől rettegnie a közlekedés irányítóinak, amikor sokezer külföldi autó és százezres gyalogostömegek fogják megduzzasztani a tér amúgy is nagy forgalmát.

De ha már el is mulasztották a kedvező időpontot, legalább a jövő szempontjából tegyék megfontolás tárgyává a tervet, amely a legrövidebb idő alatt, a legkisebb költséggel oldaná meg a Berlini-téri közlekedés rendezését. Ugyanakkor pedig lehetőséget adna arra is, hogy Buda újra közvetlen villamos összeköttetéshez jusson a Nagykörút felé.

A terv alapgondolata az, hogy *a fővárosnak ezen a rendkívül forgalmas helyén a járműközlekedés csak „zsiratoárszerűen" oldható meg*, különösen azért, mert a téren nagyon vegyes a forgalom. Ennek megvalósításához azonban az első feltétel, hogy *ott, ahol a sinpárok a tér úttestét keresztezik, teljesen megszünjék a villamosközlekedés, mert a pályához kötött kocsik akadályozzák leginkább a pályához nem kötött járművek forgalmát.*

Az ujpesti vonal sinpárjai a teret nem keresztezik és így ez a hurok egyelőre megmaradna a mai helyén. *Megszünnék ellenben teljesen a nagykörúti vonal hurokvágánya és a kocsik a Mávaut. átjárón, Jókai-, Klotild- és Zsitvay Leó utcán át jutnának ki a Szent István körútra és tovább Budára.* A Vilmos császár uti kocsik is befordulnának a Klotild utcába és ugyancsak a Zsitvay Leó utcán át érnék el a Szent István körutat. Ezekben az utcákban — a Jókai-utca kivételével — a járműforgalom minimális és így a villamos nem zavarja a közlekedést. A sinpárok viszont csaknem végig le vannak fektetve és némi átalakítások után az új vonalvezetésre alkalmassá tehetők.

A közönség kényelme szempontjából sem jelentene az új rendszer hátrányt. Ellenkezőleg, felszabadítaná a teret azoktól a hatalmas utastömegektől, amelyek ma a Nagykörut felől Budára és ellenkező irányban átszállni kénytelenek. Természetesen élébe kell léptetni azt a korlátozást, hogy a Buda felől érkező utasok jegyei itt csak Ujpest felé jogosítanának átszállásra, míg a más irányba utazóknak már a Berlini tér előtt megfelelő kocsira kellene szállniok. Azonkívül be kell vezetni a Mergithid budai hídfőjénél jól bevált „semleges zónát", olyképen, hogy Buda felé a Zsitvay Leó utca és Szent István körut sarkán, a Nagykörút felé a Nyugati pályaudvar előtt, a Vilmos császár út felé pedig a Klotild utca és Vilmos császár út találkozásánál lenne a kisszakaszhatár.

A villamosközlekedés ilymódon való rendezése lehetővé tenné, hogy az úgynevezett „banánszigetet" helyén kialakítandó járdaszigetet körül megvalósuljon minden zavaró körülmény nélkül a járművek zsiratoár forgalma. A gyalogközlekedés a Baross-térihez hasonlóan oldható meg, a tér kerületén létesített átjárókkal.

A Berlini-tér közlekedésének megnyugtató rendezése nemcsak a villamosközlekedés szempontjából érinti a budai kerületeket. Budának Ujpest és a Nagykörut felé irányuló egész forgalma ezen a téren át bonyolódik le, tehát, mint mondtuk: a Berlini tér közlekedésének rendezése nagyrészt budai érdek is.

GERŐ SÁNDOR.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI., Vilmos császár-ut 63.

VOGL és VILLÁNYI
TÁNCISKOLÁJA
II. Medve-utca 6. Telefon: 152-346.

A m. kir. Dohányjövedék a szokottnál is kedvesebb meglepetéssel szolgál idén a Nemzetközi Vásár látogatóinak. Forgalombahozza már a közeli napokban az ünnepi év alkalmából készült új gyártmányait, a Szent István szivarkát és röviddel utána a Rex szivart. Mind a kettő igazi szakemberek pompásan sikerült „alkotása"; a legnemesebb dohányfajták harmonikus keveréke kerül a dohányzóközönséghez, ragyogó kiállításban. Ahhoz képest, amit belső tartalomban és külső kiállításban nyujtanak, áruk igazán nem magas; a Szent István szivarka darabonként 8 fillér, Nikotex minőségben 9 fillér, a Rex szivar pedig művészi diszitésü kis dobozban, 6 darabonként 2 pengőért kerül forgalomba.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1.
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Milyen volt a régi gellérthegyi búcsú

Irta: Mazsáry Béla dr.

Buda és Pest népünnepélyeinek harsány örömmel teli, színes, tarka életéből alig maradt valami gyenge visszfény napjainkig. Csak a *húsvéthétfői* gellérthegyi búcsú és május elsejének budai városmajorbeli és pesti városerdei éjjeli ünneplése őriztek meg a hajdani két testvérváros minden rendű és rangú népének ünnepségeiből egy kis romantikát.

A húsvéthétfői gellérthegyi búcsúnak első részletes irodalmi emléke Buda és Pest szabad királyi városok nagyérdemű leírójának, *Schams* Ferencnek egyik városleírásában maradt ránk, mégpedig az 1821-ik évből, Pestről, mintegy annak dokumentálására, hogy a Duna földrajzi és a különállás városi közigazgatási elválasztása ellenére *a két város mindig elválaszthatatlanul egy város volt a népi élet megnyilvánulásaiban.*

Schams munkájának „Husvéthétfő, vagy a Gellérthegyi népünnep" című fejezetét már ismertették a *Budai Napló* hasábjain, úgy, hogy ennek részletes ismertetését mellőzve, nyugodtan végigsurranhatunk a rákövetkező félszázadnak a gellérthegyi húsvéthétfőről szóló hazai és külföldi irodalmi emlékein.

Tekusch Ágost „Az idegen Pesten", Eggenbergernél 1833-ban megjelent németnyelvű idegenvezető könyvecskéjében idegenforgalmi csáb és csalogató pesti attrakciók közt első helyen a gellérthegyi népünnepet irja le. Nem mulasztja el a kellemest a hasznossal keverni: a gasztronómiát a romantikával, s viszont elegyítve kívánatossá tenni Pest meglátogatását a Husvét idején — ha szép az idő és süt a nap.

„Ezen a napon — irja — tarka csoportokban heveredik le a vidám sokaság a frissen sarjadt fűszőnyegre és baráti körben költi el a magával hozott elemózsiát, bőven öblögetve azt a budai-hegyek szőllővesszeinek nedüjével."

„A mi Gellérthegyünk e napon az ünnepek királya! Bacchus koronája ékesíti, valamint Ceres kalásza és Olaszhon hűsítő gyümölcsei; itt az ifjúság áll táncos karéjba, ott egy kókler ügyeskedik s igy tovább."

Most száz éve jelent meg a pesti és lipcsei *Hartleben* kiadásában egy „festői-romantikus emlékkönyv *"Az osztrák monarchia panorámája„* cimen, melyben *Majláth* János grófi, a magyarok történetének németnyelvű irója, szintén német nyelven ir a Gellérthegyről hosszabb fejezetet, melyben többek közt ezeket mondja: „Minden Husvéthétfőn csak úgy hemperegnek a kirándulók a hegyen. Ezren és ezren hullámzanak fel s alá. A messzeségből úgy fest a Gellérthegy, mint egy hagyaboly."

Moshammer bécsi iró dunai utazásairól szóló, 1843-ban megjelent útleirásában a Gellérthegyet húsvéthétfőn a becsi Praterral és Augartennel helyezi egy sorba. A következő esztendőben Wilhelm *Lichter* Berlinben megjelent magyarországi útleirásában is a pestiek népünnepélyének nevezi a gellérthegyi búcsút, mely felér egy országos vásárral. A sátorszegélyezte hosszú utcákon mindenfelé árusok vonulnak végig harsány kiabálással, sok kis asztalnál folyik a kocka s más játék. Másoknál esznek, isznak, stb. Még a legszegényebb is potom pénzért jut egy kis vidámsághoz, oly olcsó a budai bor!

Megemlékszik a gellérthegyi búcsúról O. L. B. *Wolf* 1847-ben és Andreas *Dierner* 1848-ban megjelent útleirása is.

A szabadságháború utáni elnyomatás éveiben irta *Müller* Károly, az egyik pest-budai német lap szerkesztője verses németnyelvű útmutatóját, melyben szatirikus-humorisztikus bökversekben énekli meg az 1855. évbeli pesti életet s megemlékezik a gellérthegyi husvéthétfőről is:

Am „Oster-Montag" „Geburdsfeier",
Da tummeln sich die Massen;
Das „Eiertitschen", alter Brauch,
Die Jugend kann's nicht lassen.

Ami jó magyarul annyit jelent, hogy az akkori budai és pesti zsenge ifjúságnak a husvéthétfői gellérthegyi népünnepen, a tojáskoccantás, németül Eiertitschen, volt a fő szórakozása. Vagyis ketten egy-egy szines tojást egymásra koccantottak s akinek a tojása ép maradt, megkapta a behorpadt tojást. Az esetleg kőkeményre főzött tojással csalókat természetesen alagyabugyálták.

Egy évvel később jelent meg több nyelven nagy tudósunknak, *Hunfalvi* Jánosnak hires munkája: *Magyarország és Erdély*, *Rohbeck* ma is közismert rajzaival. Már ő is panaszkodik, hogy Magyarországon a népünnepélyek fénye és jelentősége erősen megcsappant.

„Már a Gellérthegyen sem tolong Husvéthétfőn — irja — a mindenrend: emberek ama hemzsegő sokasága, mint még néhány év előtt. Ezt a gellérthegyi népünnepélyt már 1814-ben leirta a Magyarországon utazó angol Bright Richard."

Felsorolásunkat, illetve ismertetésünket *Hevesi* Lajosnak 1873-ban, tehát egy félszázaddal *Schams* leirása után megjelent „Budapest és környéke" című könyvének „Népünnepek" fejezetével zárjuk le.

„Husvét hétfőjén a Gellérthegy lép előtérbe, melyen e napot örökidőktől fogva nagy népünnepéllyel szokta megülni a budai lakósság. Ilyenkor az egész hegy tarkabarka a sok női viganótól és sok mindenféle vigassággal van tele. Egyelőre azonban pár évig az öreg Gellért nélkülözni fogja a husvéti öntözést, mert e népmulatságot, a hegy lejtőjének nemrég megkezdett befásitására való tekintetből az idén a hegytövét övező Tabán külvárosába számüzték, hol néhány évig lesz kénytelen magát meghúzni."

Tényleg csak a nyolcvanas évek elején engedte meg ujból a főváros vezetősége, hogy a husvéthétfői gellérthegyi búcsút a hegy tetején, a Citadella mögött elterülő réten tartsa meg a már közigazgatásilag is eggyé lett budapesti minden rendű és rangú s korú népség. S azóta is hol nagyobb, hol kisebb számban vonul fel a főváros lakossága husvét hétfőjén a Gellérthegyre.

De a régi vásáros, látványos, népies, szinte vidékies népünnepélyből már inkább csak egy husvéthétfői „látványos", azaz „kilátásos" fővárosi séta lett.

Hol vásároljunk
a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kevesebben költözködtek az idén májusban Budára, mint a mult esztendőben

A májusi költözködés rendszerint nagyobb arányú szokott lenni, mint a többi negyedekben. Ősszel és télen nem szivesen mozdulnak ki az emberek otthonukból. Az idei májusi negyedre is erősen készülődtek a fuvarozó vállalatok, főként azért, mert *olyan hirek szállingóztak, hogy a háziurak jelentős része felmondott a lakóknak, hogy öt-tiz százalékkal emelhesse a házbért.* Ugy számitottak, a lakók elfogadják a béremelést, hogy ezáltal mentesüljenek a lakáskeresés és költözködés izgalmaitól. A háziuraknak ez a számitása azonban nem vált be: a lakók nem voltak hajlandók többet fizetni és tudomásul vették a felmondást. *A háziurak kénytelenek voltak engedni: visszaállitották a régi bért és visszainvitálták a lakóikat.*

ÓBUDÁN NEM KÖLTÖZKÖDNEK

Ez a körülmény különösen éreztette hatását a mostani költözködésnél, de befolyással volt rá a budai részeken az is, hogy a két-három szobás lakások nagy részében az Eucharisztikus Kongresszusra érkező idegenek számára foglaltak le szobákat és sokan ezért maradtak meg régi lakásaikban. A fuvarozóvállalatok szerint azonban e nélkül is kevesebb a költözködők száma, mint tavaly ilyenkor. *Különösen Óbuda mutat ezen a téren siralmas képet.*

— *Az idei költözködés alig egyharmada a tavalyinak — mondta a Budai Napló munkatársának egy Lajos utcai butorszállító.* A városrendezés során rengeteg házat bontottak le Obudán, amelyek helyére újakat nem épitenek. Ezekből a többnyire egy szobás-konyhás lakásokból maguk a lakók vitték el a holmit, kézikocsin, vagy „fekete-fuvar"-ban.

— Tagadhatatlan, hogy sokan költözködnek át Pestről Budára — ez a vándorlás eddig is Buda javára dőlt el — *Óbudára azonban úgyszólván semmi sem jut ebből a népvándorlásból.* Egyszerűen azért, mert itt nem áll megfelelő lakás rendelkezésre. A legtöbb pesti család a Viziváros új házait, meg a XI. és XII. kerület villáit és családi házait kedveli. De az idén *itt is erősen megcsappant a májusi forgalom, amely alig egyharmada a tavalyinak.*

VÉGH REZSŐ NEM ENGED

Óbuda képe teljesen megfelel annak, amit róla az elkeseredett butorszállító megállapitott. A *Budai Napló* olvasói előtt nem ismeretlen ez a kép. A kivezető főút, amely most már az *Árpád fejedelem útja* büszke nevét viseli és az óbudai új híd egész sereg kisajátitást tett szükségessé. Sorra bontották le a házakat a Lajos utca felső vonalán, a Flórián teret környező utcákon és még sok más helyen. A kisajátitások nem mentek mindenütt simán. Többen akadtak — szegény munkások —, akik nem akartak kimozdulni a lakásukból, mindaddig, mig az illetékes hatóságok nem gondoskodnak részükre megfelelő más lakásról. A hatóságok azonban, úgy látszik, eleget vélték tenni kötelességüknek, ha a szegény embereket egyszerűen kilakoltatják, a többit a jó Istenre bizzák. Egész sereg pör keletkezett a dologból és minden esetben hol a főváros, hol a Közmunkák Tanácsa nyerte meg a pört, úgyhogy a szegény embereknek még rá kellett fizetniök arra, hogy nekiindulhatnak a nagy bizonytalanságnak.

Csak egyetlen lakó akadt, aki szivósan ragaszkodva a maga nagy igazságához, még mindig tartja a frontot a hatalmasságokkal szemben. Ez a hős lakó *Végh* Rezső hajómester, akinek a Lajos utca 167. számú földszintes házban van a lakása és műhelye huszonhat esztendő óta. Vitatta törvényben gyökeredző jogát, hogy egy évi felmondásra és megfelelő kártérítésre van igénye, amelyet az illetékes tényezőknek nem szabad figyelmen kivül hagyni. Megindult a perlavina, a hajómester perli a fővárost és a Közmunkatanácsot, de a két hatóság is felvonultatta a maga ügyészeit. Hogy ki lesz a győztes, az ebben a pillanatban még teljesen bizonytalan, csak egy bizonyos: *a keskeny homlokzatú, de annál hosszabb földszintes ház ott áll egyedül a nagy pusztaságban, élő tiltakozásul a bürokrácia kifürkészhetetlen rejtelmességeinek . . .*

ELTŰNT AZ ÓBUDAI ŐSLAKÓSSÁG

Az idei költözködés legjobban az óbudai kereskedőket és iparosokat sujtja. Tudniillik azokat, akik még itt maradhattak, mert a kérlelhetetlen csákány az ő kezükbe is odanyomta a vándorbotot.

— Temető lett, kérem, ebből az egykor virágzó negyedből, mondja panaszos hangon munkatársunknak egy valamikor jobb napokat látott iparos. Tessék elhinni, *mindenki szivesen itt maradt volna, ha lett volna hová költözködnie. Még a nagyobb házbért is megfizette volna.* Az uj házakban — csak nagyon kevés épült Óbudán — azonban olyan magasak a bérek, hogy tullépik a kereskedő és iparos teherbiró képességét. Nincs más hátra, le kell tennünk a szerszámot, a kereskedőnek pedig be kell csuknia a boltját.

MIT MOND AZ ELEKTROMOSMŰVEK

A költözködés mértékének megközelitően legjobb képét az Elektromosművek bejelentő osztálya adja. Ide futnak be minden negyedben a be- és kikapcsolási kérelmek. Május harmadikáig közel húszezren kérték a villamosórák átirását. ebből *mitegy hatezer esik a budai részekre.* Az Elektromosművek megállapitása szerint *ez a szám jóval kisebb a tavalyinál. A csökkenés csaknem huszonöt százalék.* Ebből az következik, hogy ekkora a csökkenés a költözködések terén is.

Bokréta

a magyar urihölgyek virágmintás otthoni, nyaraló és kiránduló ruhája. Száz meg száz színpompás tarka változatban készül.

Ára kartonból ..... 6 pengő
Mintás műselyemből 8 pengőtől 12 pengőig

Cégünk alkotása, kizárólag mi árusitjuk

Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

„Bokrétáinkat" a Nemzetközi Vásár ruházati pavillonjában is bemutatjuk

FIÓKÜZLET: XI., HORTHY MIKLÓS UT 39.

Modern piac épül a Széll Kálmán-téren, ha ott felépitik a Beszkárt „központi pályaudvarát"

Megemlékeztünk már arról, hogy a Széll Kálmán téren a Beszkárt nagy villamospályaudvart akar épiteni. Ez a tér lenne középpontja és elosztóhelye az egész budai villamosközlekedésnek: a villamospályaudvarról indulnának ki és oda térnének vissza a különböző irányban elindított villamoskocsik. Természetesen az autóbuszközlekedésnek is forgalmi középpontja lenne ez a pályaudvar, amely egészen átformálná Buda közlekedési rendjét.

Még nem alakult ki a végleges terv. Sőt még az sem bizonyos, hogy egyáltalán megvalósul-e. Ez ugyanis nemcsak a fővárostól, az autonómiától, az illetékes ügyosztálytól és a Beszkárttól függ, a kereskedelmi miniszternek is döntő szava van ebben a kérdésben. Ami Buda közönségét elsősorban érdekli e tervvel kapcsolatban, az ennélfogva e pillanatban még nem is vonatkozhatik a közlekedési problémára, hanem arra, hogy *mi lesz a téren lévő piaccal* és másodsorban, hogy *mi lesz a BBTE ottani sporttelepével.*

Feltétlenül megbizható helyen

a következőket mondták a *Budai Napló* munkatársának a Széll Kálman téri piaccal kapcsolatban.

— A piacnak meg kell maradnia továbbra is a Széll Kálmán téren. A közönség megszokta, ragaszkodik hozzá, nagyon régóta áll ezen a helyen a piac, ennélfogva a főváros nem is gondol arra, hogy azt megszüntesse. Ellenkezőleg, *fejleszteni és rendezni kivánják ezt a fontos piacot,* amely számos piaci árusnak ad megélhetési lehetőséget és a közönségnek is kényelmessé és olcsóvá teszi a beszerzést.

Az árusitó bódék természetesen nem maradhatnak meg mostani helyükön, minthogy a tervezett pályaudvar kiszoritja őket onnan. *A mostani sporttelep helyére kerül a piac,* anélkül azonban, hogy a főváros ott vásárcsarnokot, vagy más, drága befektetést igénylő épületet akarna emelni. *Rendezett, szabályszerűen megtervezett piaci telepet létesit a főváros a mostani piac helyett, a korszerű egészségi és tisztasági követelményeknek megfelelő formában.* Arra is gondol a főváros, hogy erre a piacra tereli a budakörnyéki őstermelőket, akik számára könnyen elérhető a Széll Kálmán tér.

Mint értesülünk, a BBTE klubházát és sporttelepét a Pasarétre helyezik át, a volt *Drascheféle telkekre,* amelyek mind fekvésüknél fogva, mind közlekedés szempontjából rendkivül alkalmasak arra, hogy ott szép és hatalmas sporttelepet kapjon Buda legnagyobb és legelőkelőbb sportegyesülete.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

A Via Antica és Óbuda

A török Hódoltság, vagyis 1686 után a ragyogó középkorvégi Óbuda roncsai fölött felépült szegényes jobbágyfalú — előbb a Királyi Kamara, majd a Zichy grófok, később megint a Kamara telepes jobbágyainak, valamint a Zichyek által védett zsidók faluja — az Óbuda nevezetet viselő uj település szegényes kispolgári házai eltünnek a Városok sorsát jelentő bontócsákány alatt. Az „uj" Óbuda eltünik. Fölötte felépül a „legujabb" Óbuda, de a bontócsákány nyomán előbukkan a régi Óbuda: a középkori királynéváros.

A bontócsákány azonban még mélyebbre vág a budai márgába és a Királynék Óbudája alól kihozza a rómaikori Aquincumot, ez alól pedig a rómaikori Óbuda előtti kelta *Acinc-ot*, a Város ősét.

Szépen ott feküsznek egymás alatt ezek a sorozatos Óbudák. Ugy feküsznek egymás hegyén-hátán, egymás alatt és fölött, mint a geológiai rétegek. A história ama bizonyos szállongó port temette őket egymás fölébe és egymás alá, melyről Madách ir az Egyiptomi Jelenetben.

Az ásató régészet történetében páratlan érdekességű eset ez, mert tulajdonképen nem egy városfertály, hanem egy egész város tünik el, romjai alól viszont egész romvárosok fognak felbukkanni. Európai nevű kitűnő régészünkre, *Nagy* Lajosra tudásának megfelelő nagyszerű feladat vár, amit ő bizonyára ez alkalommal is tudományos ronel ben fog megoldani.

A megoldásra váró feladatok között bizonyára a legérdekesebb városfejlődéstörténeti emlék lesz az újkori Óbuda alatt futó római Hadiút, a „Pannónia Határút", vagyis a *Limes Pannonicus* óbudai szakaszának feltárása.

Mi volt ez a Római Hadiút? Az itáliai latinus Genius mérnöki lángeszének hatalmas alkotása volt, úttal összekötött óriási vonulatú erődsor, hallatlan épitmény, mely mellett silány semmiség a világháború Flandriától Svájcig, a Keleti tengertől a Fekete tengerig húzódott lövészárka. Ez a hadiműút a maga erődsoraival grandiózusabb épitmény, mint a nála fiatalabb Kinai Fal.

Itália, az ókor civilizációjának magva ezzel az erődsorral védekezett az északi germánus és a szarmata-keleti Barbaries ellen. Rómából, a Forum Trajanum első, aranyozott mértföldjelző oszlopától futott fel a Római Hadiút. Ravenna, Aquileja — a mai Velence — Trieste és Eszék volt a vonala.

Eszéknél a Duna mellett északra fordult az út. Mohácstól kezdve pompásan követhető a nyoma, máig, a dunajobbparti országhatárig. Dunaszekcső, Báta, Báttaszék, Decs, Öcsény, Bölcske, Szekszárd, Paks, Tolna, Dunapentele, Ercsi, Érd, Tétény, Budafok vonalain fut fel a Hadiút Budáig. A mai Budafoki-út vonalán fut a Gellérthegy alá, onnan a Döbrentei utca és a Fő-utca, a Lajos utca és a Zsigmond utca vonalain fut Szentendrén, Dunabogdányon, Visegrádon, Esztergomon, Győrön át Hainburg, Regensburg, Passau, Frankfurt, illetőleg a Rajna vonalain Hook Van Hollanden-ig, azaz a Britannia felé vezető tengeri révig.

Eszéktől ugyancsak a Duna vonalain fut a mai Isztambulig. Fut: „Eisz tán Polin", vagyis a „Városba", Büzanteion-ba, azaz Bizáncba. *Eisz tán Polin:* e görög kifejzésből csinálta a Konsztantinopolisz-t megszálló török az Isztambol szót.

Nos: Óbuda alatt fut a Római Hadiút. Középkori okleveleinkben *Via Antiqua,* vagyis „Régi Ut" és *Via Magna* vagyis Nagy Ut a neve. Középkori okleveleinkben előfordul magyar neve is a „Hadút" formájában. Egy szakaszát, mint ezt a *Budai Napló* is megirta, *Hetényi* Imre dr. főkapitányhelyettes ásatta ki 1911-ben.

Hire van, hogy az óbudai *Via Antiqua*-t monumentális módon fogják megjelölni. Városunk történelmi régiségét fejezhetné ki, ha a római *Via Appia* módjára az óbudai Via Antiqua szegélyén római sirok és mértföldkövek sora között futna be a Nyugatról érkező gépkocsi. Egy kétezer éves város városi kulturáját, historiás urbanitását fejezhetné ki valamely latinus-római szellemű megoldás.

Óbuda eltűnő német jobbágyházai alól a római Genius latinus útja bukkanhatna fel. Betonját római alapzat hordja máig. Ez az út kulturánk gyökereit fejezhetné ki. Magyar kulturánkét, melyet nem német földről hajórakományban telepitett jobbágyivadékok és egyéb zsellérfiak hoztak, hanem Keletről jött ázsiai magyar kultúra volt az, de a legnemesebb kultura, a római és itáliai latinus színekkel színesedett az meg.

Ez az út nyomot jelenthetne: Délről és Keletről jött a mi magyar kulturánk, nem a Lajtán túlról, mint ezt azok hirdetik, tudatosan avagy tudatlanul, akik németből ojtódtak ide, tehát németséget akarnak ide ojtani.

Zászlók és házdiszitések) az Eucharisztisus kongresszus alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

A Szt. Gellért-téri Hotel-garázs megnyilt. XI. HORTHY MIKLÓS UT 3 Telefon: 259-972.

RÉGI VILÁG

1848 április 30-án az *Életképek* szerkesztője, Jókai Mór, bejelentette, hogy az *Életképek* társszerkesztőt kapott *Petőfi* Sándor személyében. Ezentúl tehát ők ketten szerkesztik a lapot. És, hogy a közönség ezt el is higgye, a beállott változást nyomban be is bizonyitották az alábbi felhivással, amely ma, amikor a magyar törvényhozás az uj sajtórendszabályokat tárgyalja, sokszorosan érdekes. Ezt irja *Jókai* és *Petőfi:*

„Felszólitjuk tisztelt vidéki levelezőinket: hogy a mennyire lehet, mentül többször s minél rövidebben irjanak. Dicsérni ne igen dicsérjenek minden embert, hanem annál inkább róják meg, a ki úgy érdemli; ha tetszik, irhatnak álnevek, vagy épen semmi nevek alatt. Csak igaz legyen, a mit irnak, megpaprikázhatják kedvük szerint. A szerkesztőség neveiket el nem árulandja. Irjanak bátran, szabadon, mi kiadjuk és helyt állunk érte. Korholgassák fel az apróbb kényuraeskákat, kikkel a törvények sem boldogultak, s kikről, féltében, a nép beszélni nem mert; a sajtó arra való: hogy bitor hatalmukat megtörje s mi nem félünk haragjok súlyát magunkra idézni. Éles satyrát a megkövesült társadalmi előitéletek ellen! Mi a fegyvert önök kezébe adjuk! Nem kell félni, vágjanak vele mélyen, jó mélyen, gyökerestül ki kell irtani a megrögzött gonoszt s azt csak a güny és nevetség gyógyithatja ki leghatályosabban."

Ugy látszik, az ifjúság problémája akkor is megvolt. Kitűnik ez az *Életképek „Charivari"* rovatából, (melyet tudvalevőleg Jókai irt) amely kissé gúnyosan emlékezik meg az ifjúságnak állások után való hajszájáról. A beszámoló a következőket mondja:

„A ministeriumhoz ez ideig 1642 folyamodvány nyujtatott be. Mind hivatalt kérnek, de egyik sem mondja meg, hogy miféle? Magyar ember természetesen universal genie szokott lenni, kivált, ha még táblabiró-fajta. Kilencz iskola padjába belefaragja a nevét, s mikor a tizedikből kimenekül, ott van, hogy mindent tud a világon, a mire szüksége nincsen. Illyenkor aztán csak az a kérdés: hogy cserzővarga legyen-e, vagy minister? Mindkét pályára egyenlő előkészületei vannak. Mikor magyar nemes ember fiát iskolába küldi, ezt mondja neki: tanulj fiam, te belőled még palatinus is lehet. S az aztán szörnyü baj, mikor egynéhány százezer ember egyebet sem tanul, mint minek csak palatinus korában vehetné hasznát. Denique, a ministeriumnak szabad tetszésére van bizva 1642 úriemberből maireket, tanárokat, pénzügyi titkárokat, mérnököket, bureauchefeket, status titkárokat s főispánokat, stb. csinálhatni.

Igy van az, mikor az ember csak gyanitja, hogy tud hegedülni, de még nem próbálta.

Esküszöm mindenre, a mi zöld: hogy nem szeretnék miniszstereink helyében lenni."

A közönség nyugtalan volt. A polgárság még mindig féltette vagyonát, pénzét, ami a *Pesti Divatlap* alábbi cikkéből látható:

(Nyugtalan állapotunk.) Mióta a schweiczi és olasz forradalmak s különösen a száműzött király, Lajos Fülöp fölégetett trónja romjain köztársaságot alapitott franczia revolutio, s országgyülésünk feszült helyzetének lánghire eljutottak hozzánk, s a bankjegyek kriziséről mindenféle alaptalan koholmányt kezdtek terjeszteni; fővárosi lakóink kedélyvilágában is a legnagyobb mozgalom és nyugtalanság uralkodik. Most mindenki csak az emlitett tárgyakról beszél, okoskodik, s főleg a nyilvános körökben szokatlan élénkség vehető észre. A bankjegyek leszállitásáról terjesztett álhirek annyira megrettentették a fővárosiakat, hogy egy pár nap óta bankjegyért ezüstöt senki nem akar adni, s papirt felváltani még a boltokban sem lehet. Kár a vészharangot idő előtt meghúzni, annyival is inkább, mert a mostani körülmények között devalvátióra gondolni valódi képtelenség. Nem az a világ van most, mint azelőtt.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

VÖRÖS SALAK legszebbszinben SZÁLLITJA RAPID SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Telefon: 153-326
Tulajdonos: BOCK
Esténkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

Eucharisztia és fürdőpropaganda

Irta: Nemes J. György dr.

A közeli eucharisztikus zarándokünnepségek hatalmas propagandisztikus jelentőségére már évek óta hivjuk fel az illetékesek figyelmét. A kongresszusnak nemcsak vallási és kulturális jelentősége és hatása lesz, de *felbecsülhetetlen gazdasági értéke*, nem utolsó sorban nemzeti kinceseinek megismertetése érdekében is.

Elképzelhető-e hatalmasabb propaganda, mint amely gyógykincseink megismertetését, ajánlását célozza? Ha csak nyomtatványok, plakátok és levelek megtakaritását számitjuk, amely az itt megforduló százezernyi bel- és külföldi idegen személyes tapasztalatszerzésével válik feleslegessé, máris tizezer pengőkről beszélhetünk, mint amely összeg itt marad. Ha ezt a megtakaritást ügyes és figyelmes módon felhasználjuk, ez olyan nemzetgazdasági pluszt képvisel, melyet senki figyelmen kivül nem hagyhat. Égbekiáltó bün lenne ki nem aknázni.

Sajnos, *arról nem beszélhetünk, hogy az idegyülő idegenek kiépitett és minden viszonylatban teljes világfürdő képét nyerhetik.* Lehetett volna beszélni, illetve beszéd helyett is alkotni eleget: kollonádokat, központi fürdőtelepet, Kursaalt és Kurmusikhallét, ha a rendelkezésre álló két év alatt lett volna egy Mussolinink, aki az ingoványból is fürdőtelepet teremtett. Egy nagy park létesült azonban, továbbá két ivócsarnok és a Rudast tatarozzák. Ez is valami.

Ezzel szemben 60—80 millió liter meleg gyógyvizhez immár az új artézi fúrás 76 fokos viztömegei is járulnak, hogy csaknem kihasználatlanul a dunai halak rheumájának és gyomorsavának gyógyitására szolgáljanak.

Fürdőváros — elegendő rádiumos kád és komfortos férőhely nélkül — *csaknem ellenreklám.* E helyről hivjuk fel az illetékes kongresszusi rendezőbizottság figyelmét arra, minő nagy körültekintést kell tanusitania a budapesti gyógyfürdők érdekében, hogy az esetleg gyógykúrát, fürdést, kezelést, ivókurát is igénylő, avagy az iránt érdeklődő idegenek ebben hiánytalanul részesülhessenek. Ezeknek elhelyezésére oly gondot kell vetni, mintahogy pl. a beteg kórházi ágybiztositása történt. Ártana fürdővárosunk renoméjának, ha netán egy csúzos egyházi fégfiut fürdőpenzió helyett valamely zugszállóba helyeznénk el. Elég fájó hiány lesz az is, hogy egyetlen szállónkban sem lehet a budapesti kénes gyógyfürdőt a fürdőszobákba bevezetve élvezni, hogy a keserüviztelepen, a repülőtér közvetlen közelében, nincs megfelelő ivópavillón, stb.

A meglévők kellő bemutatása érdekében kell megszervezni orvosok és nyelvkészséggel rendelkező, kioktatott rendezőgárda szorgos segitségét, hogy ez a kitünő propagálási alkalom nyom nélkül el ne pazarlódjék. *Minden idegen orvos, gyógyszerész, pap kapjon kóstolóra, próbafürdésre alkalmat: itt filléreskedni nem szabad.* És akkor a Szentévben Isten áldása lesz, fürdőink jövője tekintetében is.

Mi van a Beszkárt uj, megálló-jelző tábláival?

Több, mint egy hónappal ezelőtt beszámoltunk arról az újitásról, amellyel a Beszkárt kisérletezik, egyelőre csak a Margit-rakparton. Uj megállóhely jelzéseket szereltek fel, amelyek megkönnyitik az utazóközönség tájékozódását és messziről láthatóvá teszik a villamosmegálló helyét. Már akkor megirtuk, hogy az idegenek szempontjából is fontos, hogy legkésőbb az Eucharisztikus Kongresszusra felszereljék az új jelzőtáblákat, úgy látszik azonban, hogy a kisérletezések még mindig folynak és azok eredményéről nem szivárgott ki semmi hir.

Elképzelhetetlen, hogyan fogják kiválasztani a legmegfelelőbb megoldást. Ennek megállapitására kizárólag az utazóközönség hivatott. Őt azonban senkisem kérdezi meg. Ha már a Beszkárt tesz valamit a közönségért, úgy tegye azt gyorsan és közmegelégedésre. Ne álljon meg félúton.

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40
kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

A Budapestl-Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság 1937. évi jelentése

Diszes albumalakban adta ki a Budapesti Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság a multévi működésről szóló jelentését, amely maga is kitűnő propagandája egyrészt Budapest fürdőinek, másrészt azonban a bizottság munkájának is.

Örröm, lelki elégtétel látnunk a jelentésből, milyen kitünő sikerrel vitte bele a külföld köztudatába a budapesti Kurkomisszió a magyar főváros gyógyfürdőinek és forrásainak remek gyógyitó értékeit: a beszámoló azt bizonyitja, hogy nincs úgyszólván egyetlen pontja sem a világnak, ahol ne jelentek volna meg nagyszámú cikkek Budapest fürdőiről és arról a kitünő szervezetről, amely az ideérkező idegenek részére a nyugalmat, kényelmet és gyógyulási lehetőséget biztositja.

A jelentésben felsorolt statisztikai adatokból kiviláglik, hogy a főváros idegenforgalma főképpen külföldi viszonylatban emelkedett rendkivüli mértékben. Négy év alatt Budapest külföldi vendégforgalma 65.9 százalékkal emelkedett, ugyanakkor, amikor a belföldi forgalom csupán 4 százalékkal javult. A külföldiek által itt töltött éjszakák száma pedig 69.7 százalékkal emelkedett és hogy ez a szám mit jelent, azt az összehasonlító táblázatos kimutatások mutatják meg, amelyek a jelentéshez vannak fűzve. Részletes beszámolót a jelentés nemcsak az idegenforgalomról, hanem a budapesti gyógyfürdők, gyógyszállók és gyógyforrások forgalmáról is, amelyek mind azt bizonyitják, hogy a Bizottság működése még annál az eredménynél is sokkal sikeresebb, amelyet a legvérmesebbek vártak tőle.

Bellevue Kitünő ebéd uzsonna és vacsorázó hely
SZÁLLÓ
Attila-utca 53. sz.

Balatonfüredi márkás gyógy- és pecsecsenyeborok Holényi Gyula apátsági uradalmi főkertész pincészetében Balatonfüred fürdő

MEGHALT AZ UTOLSÓ MUZULMÁN FŐPAP. Sarajevóból jelentik a Budai Naplónak, hogy Mehmet Dzsemaluddin Csausevics effendi, valóságos belső titkos tanácsos, a szent István-, Lipót- és Vaskorona-rendek nagykeresztese, a régi osztrák-magyar monarchia utolsó reisz-ülemája, 75 éves korában meghalt. Vele az iszlám régi világának utolsó főpapja szállott sirba, akit erre a magas egyházi méltóságra I. Ferenc József császár-király és II. Abdul Hamid török szultán még együttesen neveztek ki. A világháború alatt altábornagyi ranggal muzulmán katonai főlelkész lett. Utolsó ténykedése volt, amikor a budai nagymuftit egyházi méltóságában megerősitette 1932-ben. Nagy barátja volt a magyarságnak és az új világrendbe sohasem törődött bele, amiért is néhány év előtt nyugdijaztatta magát. Budán sokszor megfordult és hűséges látogatója volt Gül Baba sirjának.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS MESTERE
KLEIN M. EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest, VII., Sip-u. 20.

Saját termésü legszebb és legjobb gyümölcs „Mezőkert"-nél. XI., Horthy Miklós-ut 4. II., Margit-körut 65.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok
LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KÖRUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE
KING-CIPŐÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklá se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fiókü-letében
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté zeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint,** I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horvát h-u. 29. Telefon: 5-823.
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA
porcellán- és üvegmüfestészete
III., Vörösvári-u. 144. Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

„Eternit"
FAL- ÉS BUTORBURKOLÁSOK
BEMUTATÓHELYISÉGE
VI., Ó-utca 4. Tel.: 115—416

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

LÁTOMÁS

Irta: FELKAY FERENCNÉ, TAKÁCH ELZA

A nap letünt már a vizek felett
És enyhe éjet küldtek a hegyek.

A csillagfényes halk éjszakán
Oly meghitt a komor magány.
Lelkem szállidos, messzejár,
Mint légben a szabad madár.
Bejár hegyet, völgyet, berket
S visszahoz sok kedves percet

S megjelenik mosolyogva, fényben
Rég elveszett sok emlékem.
Közülük ujra feléledek,
Rég időkről mesélgetek,
S vidám kedvvel integetnek . . .

De jön még reggel. Fujnak uj szelek
S én mosolygó kedvvel ébredek,
Napsugár van az ablakon,
Látom, ő is örül nagyon.
Pajkos kedvvel szólit engem:
„Van-e még könny bús szemedben?"
— „Nincs, — felelem eltünődve:
Hiszek már a szebb jövőben!

Örök igazság

Ha valakit szeretsz, ő a te világod,
Ő benne találod élted, boldogságod.
Megért, biztat és ezért szereted,
Jóságos mosolya üditi lelkedet.

Varázslat a keze üde simitása,
Ajkáról röppent szó életed forrása.
Az ő imádsága, mely utadon kisér,
S az Ur trónusához bizonyosan felér.

Neki köszönheted a ragyogó tavaszt,
Az élniakarást, a biztajó vigaszt,
Áldja meg az Isten ezt a sok jóságot,
Engedje szeretned, mig szemed lezárod.

Világhirü
Somlói borok!
Gróf Erdödy Péter borpincéje
I. Bors u. 18. Telefon: 157—971.

Tisztújító gyülés a III. kerületi Társaskörben. *Terbócz* Imre elnöklésével május 6-án, pénteken este hét órakor tartja meg idei rendes közgyűlését a III. Kerületi Társaskör. A gyülésen három évre újból megválasztják a tisztikart.

Hölgyek mint borgazdák. A *Frontharcos Szövetség III. kerületi csoportja* május 7-én, szombaton este fél 9 órakor borgazda-estélyt rendez az Esplanade-szállóban. *Ezúttal történik meg elsőizben, hogy hölgyek töltik be a borgazdai szerepet.* Az estély iránt épp ezért igen nagy az érdeklődés.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

A BSE közgyülése. A BSE április 25-én tartotta többszáz egyesületi tag jelenlétében a központi városháza tanácstermében rendes évi közgyűlését. *Lamotte* Károly dr. alpolgármester, elnök üdvözölte a megjelenteket. Örömmel állapította meg, hogy *Szendy* Károly polgármester támogatásával sikerült az egyesület anyagi helyzetét rendezni. A továbbiak során ismertette az egyesület jövő terveit, többek között a többszáz csónak befogadására alkalmas csónakgarage és modern vizi-sporttelep tervét. A nagyhatású elnöki megnyitó után *Leitgéb* János főtitkár ismertette az egyesület évi jelentését. *Jánosy* Imre igazgató üdvözölte *Lamotte* Károly elnököt abból az alkalomból, hogy a vizi-sportelep és csónakház felépítése megvalósuláshoz jutott. A közgyűlés *Karafiáth* Jenő főpolgármestert tiszteletbeli elnökévé választotta meg, majd megválasztották a tisztikart és a választmányt. A közgyülést társasvacsora követte a FANSz helyiségeiben.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Hetényi Imre

Irta: Borsodi Bevilaqua Béla

Szabadságra ment, mert harminc esztendeje nem vette ki jogos pihenőszabadságát. Népszerűségét mi sem bizonyitja jobban, hogy az egész magyar sajtót az foglalkoztatja: pihenőre ment-e, avagy nyugalomba?

Bizonyos, hogy a lehetetlen történt meg: ruganyos, fiatal lépései alatt nem döngenek a rendőrség ódon folyosói és érces, friss, jókedvű hangja sem harsog ki dolgozószobája meg-megnyiló ajtajából. Bizonyos: hogy a főkapitányság vén hodálya üres lett néhány napja, hogy Hetényi Imre szabadságra ment.

Bizonyos, hogy ő a magyar közélet, illetőleg hivatali élet legmarkánsabb alakja. Markáns? Nem is az, hanem ennél sokkal több: a legegyénibb alakja.

Bizonyos, hogy nagyszerű a rendőrségünk. Olyan, mint büszkeségünk, a magyar posta vagy a magyar csendőrség, tűzoltóság. Valami olyan a mi magyar rendőrségünk, mint a foszlós magyar kenyér, mint a magyar barack, mint a pesti dunaparti alkonyat. Olyan, amit az idegen szemével nézünk, büszkék vagyunk rá, ha külföldi irás szól róluk. Valami, amit a magunkénak érzünk. Valami, amihez nem értek fel a politika szenyes hullámai, amihez panama és korrupció nem fűződik. Valami, ami egyedül adja meg a biztonságba vetett hitet. Valami, ami rendületlen archimedesi „punctum fixum" niai életünk kelekótya kavargásában.

Nos: bizonyos, hogy nagyszerű, becsületes rendőrségünket még népszerűbbé, mint amilyen, Hetényi Imre tette.

Népszerű? Lehet egy közintézmény népszerű? Lehet. A londoni Policeman, a „Bobby", az óriástermetű, pirosképű fiú népszerű. Nos: a rendes emberek szemében bizony népszerű a rendőr. A nem bűnöző társadalom sajátmagát azonositja a rendje őreivel. A rendőr nem ellenem, hanem mellettem és általam van, mondja a rendes ember.

A renden, a társadalmon kivül álló aljanép, a bűnöző társadalom gyülöli a rendőrt. Az aljanyelv, az argot „zsaru" és „hekus" néven titulálja.

Hetényi Imrét a kilengők gyülölték. Álmodozó utópisták szemében ő volt a szálka. Ugy néztek rá, mint valami Fouchéra, Sedlenitzkyre, Prottmannra. A gúnyneve „Csocsó bácsi" lett *Topcsagis Hadzsi Mujaga*, egykor budai bosznaherczegócz gyalogezredbeli őrmester, később budai kávéfőző, majd pesti lebujkocsmáros neve után, a kocsma után, melyben olyan kilengők lengtek, akikre Hetényi tette rá a kezét.

És ime, „Csocso bácsi" lett a becéző neve. A gúnynévből becenév lett. „Az öreg" és „Imre bácsi" és „Csocsó": ez volt a neve azok között is, akik legjobban szerették, a rendőri riporterek között. Mesterük, apjuk volt. Hiszen ő is mint rendőri tudósító kezdte. Orvosból lett ujságiró, ujságiróból rendőr. Céhet alakitott körülötte az ujságirók társadalma. Főmesteréül tisztelte, de „Csocsó bácsi" néven tituiálta egymás között.

A külföld számtalanszor elismerte páratlan lángeszű nyomozótehetségét. Minden idők legtehetségesebb nyomozója ő. Intuició, ötlet, horizont, stilus: ez fűződik a nevéhez.

A kedvtelése: régi könyvek, régi kultura. Egy hallatlanul művelt, bájos, finom úr, aki elforditja az arcát a jelentől, a valóságtól, melyben él, mihelyt otthon leül a karosszékébe. Históriás, nemes, műértő kedvteléseinek él. A társadalom támasza tehát az elmult régi magyar életbe való nosztalgiával éli ki a rendhez való ragaszkodását. Régész szenvedélye az igazi nemes amatőr alaptulajdonsága. Régész: mert itt is nyomoz, mint egy rendőr és élénkszellemű, mint egy ujságiró, diagnózist csinál, mint egy orvos.

A bárddal, ütőcsákánnyal dolgozó mészárosok a legszelidebb emberek. A rettentő ágyukkal dolgozó tűzértisztek kékszemű, kedves fiúk. A bűnözőkkel és beteg rajongókkal, politikai szélmalom-harcosokkal dolgozó rendőrök a legjobb emberek.

Nos: Hetényi Imrében a szive volt mindig a legnemesebb. Ahogyan egy régi fiatalkori ujságiró kollégája nyomorban élő özvegyén segitett: krónikás anekdotonba kinálkozó legenda. Esett, törött emberek segitője volt. Nem bűnözőt, hanem pácienst látott azokban, akik elébe kerültek.

Valóban, hatalmas széles hátát ő tartotta a mindenoldali destrukció ellen. Magyarország sokban, elsősorban neki köszönheti a nyugalmát.

Most ő akar pihenni. Bizonyos, hogy szidja az ujságiró hadat — leghivebb fiait — hogy irnak róla. De azt már egyetlen ujság sem állotta meg, hogy pihenője idején a legőszintébb szeretet hangján ne irt volna róla. Ezt bocsássad meg nekünk, drága Mentorunk, apánk, mesterünk, Imre bácsi, mert higgyed el, nagyon-nagyon szeretünk téged. Mi, akik nem ingunk-lengünk jobbra se, balra se.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Kontuly Béla és Molnár C. Pál festik a budai Szent Anna-templom új freskóit. A polgármesteri VIII. ügyosztály a polgármester utasitására harmadizben tartott pályázatot a Szent Anna-templom kupolájának kifestésére, mivel a zsüri a két előző pályázatot megfelelő tervek hiányában *eredménytelennek* nyilvánitotta. Az új tervpályázatra az előző pályázatok alapján *Kontuly* Béla és *Molnár* C. Pál festőművészek kaptak felszólitást. Az ülésen *Fridrich* Lajos műszaki főtanácsos ismertette a pályaműveket és adta elő az ügyosztály javaslatát, amelyet a bizottság *Gerevich* Tibor egyetemi tanár hozzászólása után *egyhangulag elfogadott*. A döntés szerint *a két művész együttesen kap megbizást* a nagyszabású feladatra, újonnan készitendő közös terv alapján, amely a két benyujtott pályaterv művészi értékeit egyesiteni lesz hivatott.

KETTER-ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS-ÚT 48.
esténkint Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál.

A budai iskolák növendékeinek nagy énekpróbája a Vérmezőn. Az Eucharisztikus Kongresszus egyik kiemelkedő mozzanata lesz az ifjúsági énekkarok együttes szereplése. *Az első nagy énekpróbát hétfőn délelőtt tartották meg a Vérmezőn.* A budai fiú és leánygimnáziumoknak *több mint ezer növendéke* sorakozott fel és adta elő azokat az egyházi énekszámokat, amelyek a Kongresszus hatalmas programján szerepelnek. Az első próbának nagy sikere volt.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós III, Lajos u. 64. T.: 162-772.

A pedagógiai társaság új elnöke Pintér Jenő, örökös tiszteletbeli elnöke Kornis Gyula lett. A *Magyar Pedagógiai Társaság* a mult héten, szombaton este tartotta *Kornis* Gyula titkos tanácsos elnöklésével ötvenhatodik nagygyűlését. *Kornis* Gyula elnöki megnyitójában *Kölcseyről*, a nemzetnevelőről emlékezett meg, majd a kritika szempontjáról beszélt, amelynek segitsége nélkül értékes irodalom nem fejlődhetett volna ki. Az elnöki megnyitó után *Gyulay* Ágost tette meg titkári jelentését, majd *Kornis* Gyula bejelentette, hogy nagy elfoglaltsága miatt *lemond az elnökségről s utódjául Pintér Jenő dr. tankerületi főigazgatót ajánlotta.* A társaság nevében *Lukács* György valóságos belső titkos tanácsos búcsúzott el Kornis Gyulától, akit ezután egyhangulag örökös tiszteletbeli elnökké választottak meg. *A társaság új elnöke Pintér Jenő lett.* Alelnökké *Mosdóssy* Imrét, *Friml* Aladárt és *Huszti* Józsefet választották meg.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Telket adott a főváros a III. kerületi Testnevelési Bizottságnak. A III. kerület Testnevelési Bizottság már régebben azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy levente-lőtér céljaira ingyen telket engedjen át. *Szendy* Károly polgármester most értesitette *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljárót, hogy a lőtér céljaira *a Homokos dülőn a gázgyár közelében levő városi telket engedi át. A telek nagysága 2920 négyszögméter*, amelyért a Testnevelési Bizottságnak évi húsz pengő használati dijat kell fizetnie. Az alakitási munkálatokat rövidesen megkezdik, hogy a lőteret még a nyár folyamán átadhassák rendeltetésének.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Gyógyszálló a Közmunkatanács Döbrentei téri székházából. A Közmunkák Tanácsa, mint ismeretes, új székházat épittet a Madách Imre sugárút torkolatánál. A hatalmas, nyolcemeletü palotán most végzik az utolsó simitásokat, s valószinüleg már a jövő hó folyamán teljesen készen fog állani. Az átköltözködés után kiürül a Tanács Döbrentei téri székháza, amelynek célszerű felhasználására több terv merült fel. Szó volt arról is, *hogy lebontják és telket a Tabán-parkhoz csatolják.* Ezt a tervet azonban csakhamar elejtették, mert a palota nem zavarja a tabáni kilátást. *Hegedüs* Ármin épitészmérnök, nyug. fővárosi műszaki tanácsos most előterjesztést intézett a polgármesterhez, amelyben azt javasolja, *hogy a palotát alakitsák át gyógyszállóvá.* A márványlépcsős háromemeletü palota *Hegedüs* Ármin szerint kiválóan alkalmas és azonkivül kevés költséget is igényelne az átalakitás. Az előterjesztéshez csatolt költségvetés szerint mindössze 220 eezr pengő kellene ahhoz, hogy a palotából modern szálló legyen.

Fogaskerék-söröző. Beszámoltunk azokról a nagyszabású átalakitási munkákról, amelyek a fogaskerekü állomásával szemben, a volt Rajnapark helyén folynak. *Villányi* Vilmos, a budai Gülbaba- és a pesti Tinódy-sörözők volt főpincére, nagy anyagi áldozattal modern, nivós sörözőt létesitett itt, amely minden tekintetben nyeresége Budának.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerüvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

KÖZ-vetlen a gyárból szövetet
Trunkhahn pusztógyár
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KÖRUT 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT
UJ BOLT II. MARGIT-KRT. 50.

Ki gyógyult meg?..

Ki gyógyult meg, kinek enyhült a betegsége a hajduszoboszlói, debreceni, karcagi, szegedi termális fürdőkben, a pestszenterzsébeti sósfürdőben, vagy a Rudasfürdő Juventus- és Attila-forrásainak, valamint az Alsó-Margitsziget Magdaforrásának gyógyvizétől?

A budai irók, művészek és tudósok *Hollós Mátyás Társasága* felkéri mindazokat, akik a fenti fürdők vagy gyógyforrások vizétől meggyógyultak, vagy fájdalmaikra enyhülést találtak, hogy betegségüket és cimüket közöljék e források helyét annakidején kijelölő geológusunkkal, a társaság társelnökével. *Cime: Pávai Vajna Ferenc dr. Budapest II., Toldy Ferenc utca 24.*

Pávai Vajna a magyar kincstár, az érdekelt városok és magánosok támogatásával kutatta fel és hivta életre ezeket a közegészségi és közgazdasági szempontból nagyértékü forrásokat. Most ezek igénybevételének módozatait, hatásosságát és eredményességét tanulmányozza s a bejövő adatokat a közjó érdekében további tudományos kutatásaiban kivánja értékesiteni.

A *Hollós Mátyás Társaság* elnöke:
hennyei Hennyey Vilmos dr.

Cipőt
csak
Márkus-tól
II., Margit-körut 36. sz.

Hotel-garázs. Nagy hiányt pótol idegenforgalmi szempontból a Horthy Miklós-út 3. sz. alatt, a Gellért-szálló közvetlen szomszédságában most megnyilt modern garázs. Különösen nagy jelentőséget nyert az új garázs a Szent István Év és az Eucharisztia küszöbön álló ünnepségeivel kapcsolatban, amikor sokezer külföldi autó jön hozzánk s a főváros garázsainak férőhely száma nem elegendő arra, hogy a rengeteg autót befogadja. Mindenesetre 50—60 autó elhelyezésének lehetőségét megoldja az új garázs is.

Gyász. A régi budai gázgyár első igazgatójának, felsősajói Sebők Samunak özvegye: inámi Bolgár Margit 71 éves korában balatonparti birtokán. Alsóörsön meghalt. — A II. ker. Iparoskör kiváló alelnöke: Csiszár Lajos április 21-én, Budán, 63 éves korában, rövid szenvedés után meghalt. Gyászolják felesége: Pataki Vilma, gyermekei, unokái és a Madaras, Szabó, hatolykai Pap és Loewe családok. Nagy részvéttel temették el a Farkasréten.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest. II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

IZSÁK JÓZSEF RT vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olaszfasor 41. Telefon: 167—772.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszobahallosig. Nagy adómentesség, dijtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

KIS és NAGY MAJESTIC
az üdülők királya
luxuspenzió Svábhegyen a Fogasker. állomásnál. Legn. komfortu, telefonos, hid.-mel. folyóvizes, közp. fütésü fürdőszobás, erkélyes lakosztályok. Tündéri kilátás. Fejedelmi ellátás. Ospark. Nyilv. étterem. Telefon 165-416, 165-417. Déman

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTO
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Társasházszövetkezetek házfelügyelőinek díjazása

A legutóbbi lakbérszabályrendelet intézkedett a társasházszövetkezeteknél lévő házfelügyelők fizetésének meghatározása tekintetében, de nem intézkedett és megfelelő gyakorlat sem volt eddig arranézve, hogy visszamenőleg mennyi fizetés jár. Az elbocsátott házfelügyelők természetesen próbálkoznak mindenféle jogcímeken különböző igényeket támasztani az egyes társasházszövetkezetek igazgatóságaival szemben. Egyesületünkhöz tartozó házszövetkezetnek ilyirányú pere most ért véget, ennek indokolását szükségesnek tartjuk szószerint leközölni:

Alperesi szövetkezet 1932. május 1-i hatállyal alkalmazta házfelügyelőként az I. r. felperest az iratok között elfekvő szerződéssel, amelynek értelmében házfelügyelői díj helyett az üzletrészek után negyedévenkint 25 fillért kap, amely összeg negyedévenkint 355.— pengőt tett ki. Ezt a fizetést az alperes szövetkezet 1933. május hó 1-től havi 100.— pengőre leszállította.

Felperes keresete a fizetéscsökkentéstől elbocsátásig terjedő időre az eredeti magasabb fizetés és a leszállított fizetés közötti különbözetre irányul. A kereset szerint ezt a különbözetet a felperes két jogalapon igényli és pedig először a szerződés alapján, másrészt pedig kártérítés címén is jogosulatlan felmondás következtében, de a multra visszamenően felmerült kára megtérítéseként.

Mindenekelőtt vizsgálandó volt, hogy vajjon a lakbérleti szabályrendelet figyelembevételével érvényes volt-e az a szerződésszerű kikötés, hogy a felperes házfelügyelői díj helyett a részjegyek után 25 filléreket kapjon és hogy azt az igazgatóság leszállíthatja. A kir. Törvényszék úgy találta, hogy a kikötés érvényes addig, amig a leszállítás folytán a semmisség terhével járó 2% sérelmet nem szenved. Már pedig még akkor is, ha a bérértéknek a felperes kérvényében irt 52.000 pengő fogadtatnék el, a 2% kisebb összegre rúgna, mint a felperes leszállított havi 100.— pengő fizetése. Ebből a szempontból tehát a szerződés érvényes.

A kir. Törvényszék vizsgálat tárgyává tette azt a kérdést, hogy vajjon a szerződés 5. pontját megelőző bekezdésben a fizetés leszállítási ok a b) vagy d) pont alattira vonatkozik-e?

A bíróság megállapitotta, hogy a felperes a b) pont alattit kapta fizetésként az igazgatóságtól és a d) pont alatti kapupénzt a kapun bejövő vagy kimenő személyektől kapta a felperes és igy a józan ésszel ellenkezne egy olyan szerződés, amelyben az igazgatóság a fix készpénzösszegben adott fizetést meg nem változtathatja, ellenben a szabályrendeletileg meghatározott összegü kapupénzt megváltoztathatná. Hiszen a kapun bejövők valószinűleg nem is szereztek volna tudomást egy olyan igazgatósági határozatról, amely esetleg a kapupénz összegét leszállithatja.

Mindezekre való tekintettel a kir. Törvényszék úgy találta, hogy a kereset ettől függetlenül is és akkor is elutasitandó volt, ha a fizetésnek a 2%-a házfelügyelői díjnál magasabb összegre való leszállitással az alperes szerződésszegést követett volna el.

Általános magánjogi szabály, hogy akkor, ha a munkaadó szerződési kötelezettségét megszegve, a munkavállaló fizetését leszállitja, a munkavállaló kettő között választhat, vagy beleegyezik a fizetésleszállításba és a leszállított fizetés mellett tovább szolgál, amely esetben utólagosan nem követelheti a differenciát, vagy pedig azonnal felmondja az állását a jogtalan fizetésleszállitás miatt.

A felperes házfelügyelő nem mondott fel, hanem a fizetésleszállitás után még szolgálatban maradt évekig, igy a 2% házfelügyelő díjat meghaladó fizetésleszállitásba beleegyezettnek tekintendő annál inkább, mert joghatályosan csak az igazgatóság, mint ilyen előtt tiltakozhatott volna, már pedig a felperes nem is állitja, hogy ilyen tiltakozás a részéről történt volna.

Az a kérdés tehát, vajjon arra az időre, amig a felperes a leszállitott fizetés mellett tovább szolgált, jár-e neki a szerződés alapján a leszállitott fizetés és az eredeti magasabb fizetés közötti különbözet. A kir. Törvényszék nemlegesen döntött.

Ugyanezt a fizetést a multra, vagyis az eltöltött szolgálati időre kártérítésképen sem követelheti a felperes a felmondás jogtalanságának jogalapján, tekintettel arra, hogy azon esetben, ha az alperes felmondási jogáról lemondott volna, az ebből eredő kártérités nem lehet azonos a ténylegesen eltöltött szolgálati időre eső járandóság felemelése iránti igénnyel. Felmondás jogtalansága folytán nem lehet a felmondás folytáni szolgálatmegszünést megelőző időre kártérítést követelni.

PINCEPÓTLÓ
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. 120-864

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

Megnyílt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa“
étterem — söröző
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,** amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Filléres divatáruk, Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

Iszter képesitett **szücs** és **ernyő** készitő I., Krisztina körút 34. sz.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

A Nemzetközi Vásár

Százezrek keresték fel már eddig is az idei *Nemzetközi Vásárt*, amely felülmulja terjedelemben is, szépségben is, de sikerben is az eddigieket. Öröm látni azt a pompás, szinte váratlan fejlődést, amelyet az idei Vásár képe mutat: büszke lehet a vezetőség a nagyszerű eredményre, de büszke lehet a magyar ipar is arra a teljesitményre, amelyet a Vásár produkál.

Nem beszélünk most az egyszer az ugynevezett attrakciókról, a televizióról és egyéb csodákról, amelyek fokozott mértékben vonzzák maguk felé a közönség érdeklődését. Érdekesek és meglepők ezek, csodálatos perspektivát tárnak fel a jövő számára, de sokkal impozánsabb és örvendetesebb az a perspektiva, ami a kiállott vásári anyagból tárul elénk: a magyar termelés, munka és alkotótehetség diadalmas eredményeképen.

Szines, változatos, szemet és lelket gyönyörködtető a Vásár képe. Csupa erő, élet, lendület. A magyarság élniakarásának felbecsülhetetlen szimboluma, de egyben megdönthetetlen értékü dicsérete a polgári munkának is, amely trianoni nyomorúságunkban, siralmas helyzetünkben sem lankadt egyetlen pillanatra sem. *Cselekedet ez a Vásár*, többet mond minden hangzatos frázisnál: propaganda, amelynek szavát meg kell értenie mindenkinek, aki elkerül a ligeti deszkavárosba.

Az idei Vásár méretei azonban azt bizonyitják, hogy a Városligetben már nem fér meg a Vásár: hovatovább elkerülhetetlenné válik, hogy új, nagyobb területre költözzék. Nem lehet tovább halasztani: *át kell hozni a Nemzetközi Vásárt Budára, a Horthy Miklós híd megnyitása folytán szabaddá vált területre*, ahol fel kell épiteni az állandó Vásárt. A mai állapot már parancsolólag követeli a Vásár áthelyezését. Ugy érezzük, a Ligetben nincs már lehetőség további fejlődésre, már pedig most, amikor Bécs elvesztette eddigi ipari és kereskedelmi jelentőségét, *mindennél fontosabb, hogy Budapest elfoglalja azt a helyet, amely Közép- és Keleteurópában megilleti, kultúrájánál, szépségénél, de legelsősorban szorgalmánál és tehetségénél fogva.*

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság díjbevétele az 1937. évben az elemi ágazatoknál 9,877.394 pengőt, az életágazatnál pedig 3,591.693 pengőt tett ki, tehát emelkedett. A bevétel a jégbiztositás kivételével az összes ágazatoknál növekedett. A díjtartalék 18.869.795 pengőre emelkedett az életágazatban, mig az elemi ágazat díjtartaléka 3,809.269 pengő. A díjtartaléki ingatlanok mérleg szerinti értéke 3,420.000 pengő. A tiszta nyereség 309.576 pengő. Az intézet osztalék fizetésére részvényenként 15 pengőt, összesen 120.000 pengőt fordit. Az intézet irányitását Balabán Imre, az új vezérigazgató, Teleszky János közreműködése mellett végzi. A társaság április 30-án tartotta 1937. évi rendes közgyülését, amelyen a választmány elnökévé: Csekonics Iván grófot, a választmány uj tagjaivá: Andrássy Mihály grófot és Huszár Dezsőt választották meg.

A Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek rt. az 1937. üzletévi mérlegében 6,187.500 pengő alaptőke mellett 297.527 pengő tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 190.815 pengővel szemben. A tartalékalapot 10.000 pengővel, az értékcsökkenési tartalékot 450.0000 pengőt meghaladó összeggel dotálták.

A Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja tavaly egymillió pengő részvénytőke mellett 162.448 pengő veszteséggel zárta mérlegét. A betétek összege 479.332 pengő volt, ideszámitva a különféle hitelezők tételét is. A váltótárca 1,705.498 pengőre apadt le, az előző évi 2,530.993 pengőről. A 30 százalékos veszteség azért állott elő, mert leirásokra igen tekintélyes összeget, 115.758 pengőt fordított az intézet.

A Stadler Mihály Sodronyszövet-, Fonat- és Vasárugyár a mult évben 40.456 pengő nyereséget ért el és leirásokra 16.650 pengőt fordított, ezenkivül az értékcsökkenési tartalékot 27.000 pengővel gyarapította. A jelzálogos tartozás 165.055 pengőről 77.525 pengőre csökkent.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Május 5, 12, 19, 28
napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60 Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Épitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK
A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN *Sebő Miklós énekel*
A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN CINKA PANNA
Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikál.
GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MURSY ELEK és cigányzenekara
RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN
A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében Buday Gyurka muzsikál
A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara
Tabán Bar, Dancing, Kávéház I. Döbrentei tér 6.
Esplanade Nagyszálló III. Zsigmond u. 38-40. Telefon: 151-738 151-735 157-299
Svábhegyi nagyszálló KUTASSY
Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat
KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS UT 48. Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.
AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.
Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulaldonos *Butby Győző.* II., Batthyany tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.
KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Telefon 152-046.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok, fal- és butorburkoló padlalemezek *Máthé* épitőmester telepén *III., Kórház u. 30 sz.*
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon 367-554.

Ciánoz
TAKARIT, BERAKTÁROZ
László
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. *Fajkutyák eladása*, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Szerkesztésért és kiadásért felel: LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIUM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig PROLONGÁLVA *Kék szakáll nyolcadik felesége*	Csütörtöktől vasárnapig **Harapós férj** Hétfőtől szerdáig *Nők a tükör előtt*	Csütörtöktől vasárnapig Harapós férj Hétfőtől szerdáig **Nina Petrovna**	**Maga lesz a férjem**	Csütörtöktől szerdáig *Marika*

36. évfolyam Budapest, 1938. május 12. 19. szám

Budai Napló

VAROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I. KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Buda és a várospolitika

Valamikor, nem is olyan régen, — mindnyájan emlékszünk rá — Buda vezetett a fővárosi önkormányzati politikában. Akkor volt ez, amikor a főváros törvényhatósági életét kellett halottaiból feltámasztani, amikor kivételes tehetségű férfiakra volt szükség.

Azaz: kivételes tehetségű férfiakra most nagyobb szükség lenne, mint valaha volt. Mert — sajnos — nagy időket élünk. De hol vannak a nagy emberek hozzá? ... Az adminisztráció a legjobb kezekben van. Erélyes, nagykoncepciójú, rendkívüli munkabírású polgármester áll a nagyszerű tisztviselőgárda élén, de a városvezetésnek azon a területén, amelyet „várospolitikai frontnak" neveznek, hiába keresünk a mai időkhöz mért egyéniségeket.

Nem szűklátókörű, lojális elfogultság, amikor fájó szívvel konstatáljuk, hogy kiesett a kezdeményezés, a vezetés a budai kezekből. Buda már nem vezet. De Pest se. Senki sem.

Nincsenek vezető egyéniségek, nincsenek arra született férfiak, akik irányítsanak, utat mutassanak, zászlóvivői legyenek Budapest lelkének. Ami még összetartja valamennyire a várospolitikát, az a tehetetlenség törvénye: a „fortvurstlizás" gépies üteme, amely minden lendület nélkül tartja még egyideig működésben az organizmust. Ezer szerencse, hogy a város vezetése enélkül is biztosítva van, hogy a városháza munkája és ennek a munkának a tempója a várospolitika agonizálása ellenére is emelkedik, gyorsul, sőt aktivabb, mint volt még nem sokkal ezelőtt is.

A régi budai szellem azonban hiányzik a várospolitikából. Ennek a szellemnek kell visszatérnie, annak az erkölcsnek, önkormányzati értéknek, polgári öntudatnak és nemes lendületnek, amelyet a „Buda" név jelent a magyar lelkek számára.

Amerre vezet Árpád fejedelem utja

Nem országrengető esemény, mégis ünnep ez nékünk: megnyílt az Árpád fejedelem útja, az óbudai új kivezető főút. Ezentúl nem kell szégyenkeznünk, ha autós utasok érkeznek nyugat felől a fővárosba, gyönyörű új útvonalon jutnak el a város középpontjába: nyugateurópai országúton a nyugateurópai kulturájú Budapest szívébe.

De nemcsak nékünk ünnep ez, budaiaknak. Ünnepe a fővárosnak és az egész magyar idegenforgalomnak is. Árpád fejedelem útja méltán kapta ezt a gyönyörű nevet: új honfoglalás kezdetét jelenti ez az útvonal, új városrész születését, a főváros legősibb részének feltámadását, bekapcsolódását a világváros fejlődő életébe.

Szégyenletes állapot szűnt meg ezzel az új úttal. A művelt külföldi, az európai kultúrember úgy érezte, hogy egy darab Ázsián kell átvergődnie, mielőtt a modern magyar világvárosba érkezik. Itt az új út: nincs már Ázsia. „Árpád fejedelem útja" kivezetett bennünket onnan és elhozott bennünket az európai civilizáció közepébe, mintahogy valamikor őseinket elvezették Árpád fejedelem és dicső elődei a szibériai mezőkről az európai kultúrközösségbe. Az Árpád fejedelem útja folytatása annak a nagy munkának, amelyet honfoglaló őseink kezdtek meg és amely még folyik, egyre folyik: ma inkább, mint valaha.

Mert élünk és élni akarunk. Mert építeni és alkotni kell. Ujból meg újból el kell foglalnunk, meg kell hódítanunk ezt a hazát. Mert pillanatig sem szabad megállnunk, mert haladnunk kell, nomád önmagyarokként kell vándorolnunk tovább és tovább azon az úton, amely Nyugat felé vezet: az Árpádok útján, a Szent István király útján, melyről leternünk soha, egyetlen pillanatra sem szabad. Ezt szimbolizálja ez a gyönyörű új útvonal.

Ripka Ferenc dr.:
A budai társadalom elitéli a közéletben tapasztalható kétszinüséget

A nyugalmazott főpolgármester nagy beszéde a Budai Társaskör közgyülésén a közéleti erkölcsről és az aktuális budai problémákról

A *Budai Társaskör* május 5-én tartotta 1938 évi rendes közgyűlését, a budai társadalom nagy részvétele mellett. Este 7 órára zsúfolásig megteltek a társaskör helyiségei, ott voltak a budai közélet kitünőségei, a Krisztinaváros társadalmának vezető egyéniségei, köztük *Ripka* Ferenc dr., a Társaskör elnöke, *Geszthy* Andor kúriai tanácselnök, *Fejér* József dr., a Legfőbb Állami Számvevőszék ny. elnöke, ny. államtitkár, *Abt* Albin ny. százados, néhai Károly király legutolsó szárnysegéde és sokan mások a budai társadalom előkelőségei közül.

Nagyjelentőségű társadalmi eseménnyé avatta a közgyűlést *Ripka* Ferenc elnöki megnyitója. *Ripka* Ferenc dr. amióta elhagyta a főpolgármesteri széket, egész életét, minden tevékenységét a budai társadalmi és szociális mozgalmak szolgálatába állította. Mint tréfásan megjegyezte: *kevesebb szabad ideje van most, mint főpolgármester korában volt. Annyira igénybe veszik a különböző egyesületek, társaságok és intézmények érdekében szükséges tennivalók, amelyeket önkéntesen vállalt magára, hogy nem ér rá magánéletet élni.*

Buda legnépszerűbb vezéralakja *Ripka* Ferenc. Igaz szeretettel és tisztelettel tekint személye felé az egész budai társadalom és ünnepszámba megy minden olyan alkalom, ahol *Ripka* Ferenc megnyilatkozik a nyilvánosság számára. Az ő elnöki megnyitója Buda ünnepévé avatta a Társaskör évi közgyűlését.

A Délipályaudvar, a szinkör és a közlekedési kérdések

Az elnöki megnyitóban rámutatott *Ripka* Ferenc dr. az elmult év zajtalan munkájára, amely, ha nem is mutat fel nagyobb eredményeket, mégsem mult el hasznos munka nélkül. Rámutatott arra, hogy a Társaskör behatóan foglalkozott minden, a kerületet érdeklő problémával, igy egyebek közt a Délipályaudvar áthelyezésének kérdésével is. Itt azt az álláspontot foglalta el, hogy *megfelelő modern átalakítással a pályaudvart meg kell hagyni mostani helyén.* Ilyen átalakítás lenne például a kelen föld—budai résznek villamos vontatásra való berendezése, hogy füst és korom nélkül fussanak keresztül a vonatok a város területén. Ez a mozgalom eredménnyel is járt, a pályaudvar kihelyezésének ügye lekerült a napirendről és az átalakitási munkálatok a vonal modernizálására rövidesen megkezdődnek.

— Másik tevékenysége volt a társaskörnek — folytatta *Ripka* Ferenc dr. — a megépítendő új budai színház meghagyása azon a helyen, amelyen a most lebontott Budai Színkör állott, amely terület tradicionális helye Buda színházának. *Ezt a mozgalmunkat, amelyet a Keresztény Községi Párt is támogatott, teljes sikerre vittük,* úgy, hogy nincs is már szó arról, hogy esetleg más helyre helyeznék át a budai állandó színházat. Most már csak az van hátra, hgy a folyamatban lévő aláirási mozgalom minél hatékonyabb legyen, hogy *a polgárság tömegei minél nagyobb számban vigyék a megvalósulás útjára az állandó budai színház ügyét.* Remélem, hogy ez az óhajtás megvalósul és minél előbb állni fog Buda új színháza.

— Hosszas tárgyalás után sikerült a Társaskör közbenjárására keresztülvinni, hogy a BSZKRT a *Krisztinavárosból a pesti hidfőhöz vezető autóbusz kisszakaszhatárt az Attila utca és Alagut sarkáról a Krisztina térre tegye át.* Ennek a kívánságnak a megvalósulásával olcsóbb és jobb lett a Krisztinavárosnak a pesti oldal felé való autóbuszközlekedése. A *Budai Társaskör* behatóan foglalkozik azonban az egyéb budai közlekedési kérdésekkel is. Igy eljártunk annakidején *Szendy* polgármester úrnál, hogy hiúsítsa meg a *75-ös és a 44-es villamosvonalak* hurokvágányba való fullasztását és hogy tegye lehetővé az *51-es vonal* fenntartását, illetve visszaállítását. A két előbbi kérésünknek meg is volt az eredménye, ez utóbbi azonban még mindig várja a kapott igéret valóraváltását. *Az eredmény erélyesebb sürgetése céljából a Társaskör rövidesen ankétet fog tartani,* felkérve az I. kerület törvényhatósági bizottsági tagjait és a városháza illetékes tényezőit, hogy vegyenek részt ezen a megbeszélésen és hallgassák meg személyesen is a budai polgárság jogos kívánságait. A Társaskör ennek az ankétnek az előkészitésével *Kadnár* Károly ny. délivasuti igazgatót kérte meg, a kitünő közlekedési szakértőt, aki a kérdést alaposan ismeri.

A Budai Társaskör rendithetetlen hüséggel áll Bethlen István politikája mellett

A közgyűlés meghallgatta az elnök elgondolásait a Társaskör jövő várospolitikai szerepéről. Ezeknek lényege az volt, hogy a város ügyeinek intézésében érvényesiteni kell azt a polgári közszellemet, amely a *Budai Társaskörben* tömörült közösségben jut kifejezésre: a tiszta közéleti erkölcsöt, a cselekvő és nem szónokoló keresztény szellemet és a polgárság érdekeinek önzetlen szolgálatát.

— A mi polgárságunk elitéli a közéletben tapasztalható kétszinüséget — mondotta emelt hangon *Ripka* Ferenc dr. — és őszinte, egyenes színvallást kiván, abban az értelemben, amely elődeinket is jellemezte. Hitvalló keresztények vagyunk, *nem lehet nékünk jelvényünk semmiféle sallanggal diszitett, hanem csupán az apostoli kereszt.* Mi nem a kereszténységből akarunk megélni, hanem a keresztény eszme szolgálatában akarunk működni. És ugyanezt az elvet akarjuk a várospolitikában is megvalósitani, eltérően azoktól, akik várospolitikai működésükből üzletet csinálnak. *Mi önzetlenül és a főváros iránt érzett hagyományos szeretetünkkel akarjuk a város polgárságát szolgálni,* úgy várospolitikai, mint országos politikai vonatkozásban is. *Hűségesen ragaszkodunk ahoz az irányzathoz, amelyet a legnagyobb élő magyar államférfi, Bethlen István gróf, a Budai Társaskör diszelnöke képvisel.*

A közgyűlés tagjai nagy lelkesedéssel fogadták szeretett elnökük szavait és *Szitár* Endre dr. indítványára táviratilag üdvözölték a közgyülés alkalmából *Bethlen* István grófot.

A napirend letárgyalása és a tisztújítás során a Társaskör tagjai sajnálattal vették tudomásul *Bakonyi* Jánosnak a kör tevékenységéből való kikapcsolódását. Sokévi eredményes működéséért a közgyűlés köszönetet és elismerést szavazott neki. Az ügyvezető alelnökségre *Abt* Albint választották meg, akinek a budai társasélet kifejtett rokonszenves működése a kerület polgárságában őszinte nagyrabecsülést váltott ki.

A közgyűlést választmányi ülés követte, amelyen felvették a tagok sorába *Kern* Aurél dr. ny. törvényszéki bírót, a nemrég elhúnyt *Griger* Miklós bizalmas barátját, a budai társasélet általánosan tisztelt és nagyrabecsült tagját.

Nagybizottság alakul a krisztinavárosi templom ujjáépitésére

Kérdést intéztünk *Ripka* Ferenc dr.-hoz arra vonatkozólag, *miképen áll a krisztinavárosi templom kibővítésének ügye. Ripka* Ferenc kérdésünkre a következőkben adta meg a felvilágositást:

— A krisztinavárosi egyházközség most adta át *Szendy* Károly polgármester úrnak azt a kérvényét, amelyben a templom kibővitesi terveinek és költségvetésének elkészitését kérte. Kértük a polgármester urat továbbá, hogy gondoskodjék templomépitési segély biztositásáról is. Az egyházközség azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a főváros juttasson az ezidőszerint más templomok részére lekötött, de 1940-ben már felszabaduló templomépitési 100.000 pengős évi összegből *három éven keresztül 50.000 pengőt* erre a célra. *Többet nem is kérünk a fővárostól a krisztinavárosi templom kibővítésére, a még hiányzó összeget társadalmi gyüjtés útján akarjuk megszerezni.*

— Az eucharisztikus ünnepségek lezajlása után indítjuk meg a gyüjtést erre a célra. Az egyházközség most alakítja meg a nagybizottságot, amely a gyüjtési mozgalmt intézi. Első nagyobb adományunk már be is érkezett: *a kéményseprő ipartestület 500 pengőt adott át a plébános úrnak erre a célra.* Ezzel a ténykedésével az ipartestület hagyományainak felelt meg, mert hiszen, mint ismeretes, a krisztinavárosi templom az úgynevezett Kéményseprő Kápolnából alakult ki és az ipartestület a templom védszentjének ünnepén tartja meg a maga védszentjének ünnepét is. A nagybizottság elnöke valószinüleg *Széll* Józsefné, a belügyminiszter neje lesz. Legalább is őt kérjük fel, hogy vállalja el a vezetést és hisszük, hogy kérésünknek eleget is tesz, mert hiszen egyik legbúzgóbb híve és látogatója a krisztinavárosi templomnak.

*

Ezeket mondta a volt főpolgármester a *Budai Napló* számára. Felemelőek és megnyugtatóak *Ripka* Ferenc bölcs szavai, méltóak pályájához, nemes közéleti felfogásához.

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK
LORGNETTEK
LÁTCSÖVEK
MÉRNÖKI MŰSZEREK
Szolid árak!
Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Zavarok a budai vizszolgáltatás körül

A következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Hogy Buda vizellátása nem a legeszményibb, az már régóta tudott dolog. Abba már beletörődtünk, hogy sok helyütt — az uj utcák egész sorában — egyáltalán nincsen még viz, azt azonban joggal elvárhatnánk, hogy ahol már van vezeték, ott a vizszolgáltatás kifogástalan legyen. A valóság, sajnos, ennek épp az ellenkezője! A budai részek lakosságának mostohább sorsban élő rétege nem egyszer ébred arra, hogy a vezeték felmondta a szolgálatot. Igy nemrégiben a békásmegyeri összekötőcső repedt meg **s a hibát csak a legnagyobb nehézséggel lehetett** átmenetileg kiküszöbölni. A mutl héten, pénteken hajnalban pedig a Budaörsi úton repedt meg a vizvezetéki főcső és a kiömlő viz elöntötte a Hegyalja **út egész** környékét. Szombaton reggel ismét a Sashegy egy részén nem lehetett vizhez jutni, a villalakásokban szinte megbénult hosszú órákra a háztartási munka. Nem lehetne gondos ellenőrzéssel megállapitani, hol van a hiba és aztán ezt a hibát egyszer és mindenkorra kiküszöbölni? Soraim közlését hálásan köszönve, maradtam Főszerkesztő Urnak régi, hű olvasója (Aláírás)

Balatonfüredi márkás gyógy- és pecsenyeborok **Holényi Gyula** apátsági uradalmi főkertész pincészetében **Balatonfüred fürdő**

Javul Illyefalvi J. Lajos dr. állapota. Illyefalvi J. Lajos dr., a székesfővárosi Statisztikai Hivatal kitünő igazgatója már hosszabb idő óta betegen fekszik a Fasor Szanatóriumban, ahol Ádám Lajos professzor súlyos műtétet hajtott rajta végre. A műtét kitünően sikerült és azóta Illyefalvi J. Lajos állapota napról-napra javul. Valószinű, hogy nyolc—tiz napon belül már el is hagyhatja a szanatóriumot. A Statisztikai Hivatal népszerű igazgatójának állapota iránt állandóan érdeklődnek ismerősei és jóbarátai, gyors gyógyulást kiván néki a főváros egész társadalma, amely aggódó szeretettel fordult a népszerű és közszeretetben álló igazgató betegágya felé.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sebő Miklós énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

AZ ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban
Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38—40.
Telefon: 151-738 151-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Guggerhegyi kioszkból Autójárat

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Bulby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budainak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Telefon 152-046.

Várostörténeti és idegenforgalmi előadások a Hollós Mátyás Társaság irodalmi estjén

Hétfőn este tartotta meg a „Hollós Mátyás Társaság" budai írók, müvészek és tudósok egyesülete május havi irodalmi estjét Hennyey Vilmos dr. elnöklete mellett. Szépszámú közönség gyült össze a Gellért-szálló zenetermében az érdekes előadások meghallgatására.

Hennyey Vilmos dr. néhány rövid, keresetlen szóval nyitotta meg az ülést. Sajnálattal közöte, hogy Szép Ernő, Lukich Károlyné, Koppány Erzsébet és Vályi Nagy Géza lemondott a müsorban közölt szereplésről, viszont örömmel jelentette, hogy Kankovszky Ervin dr., aki nem szerepelt a programon, vetített képes előadást tart spanyolországi benyomásairól.

Ezután Kankovszky Ervin dr. lépett az előadói emelvényre. A borzalmas polgárháború előtti Spanyolország életét ismertette. Előadása során megelevenedett a szerencsétlen ország egykori boldog társadalmi élete, a spanyol nép mindennapi szórakozása, munkája, öröme és bánata. És sorban jelentek meg a vásznon a gyönyörű spanyol föld városai, remek müemlékei, lüktető életének érdekes képei, amelyek lenyügözték a hallgatóság figyelmét. Előadása végeztével a közönség zajos tapsokkal köszönte meg a szép előadást.

Pálos Ödön „Szent István királyunk által épitett prépostsági egyház és királyi palota maradványai" címen azokat a történelmi kutatásait és tanulmányait ismertette, amelyekkel sikerült bebizonyitania, hogy Szent István királyunk Óbudán királyi palotát épitett és hatalmas románstílü székesegyházat alapitott. Mindkét épitmény sok évszázadig állott fenn, mig csak el nem pusztitották. Nem a törökök, hanem a németek, meg a magyarság érzéketlensége. Pálos Ödön kitünő előadó, teljesen le tudta kötni a hallgatóság figyelmét: csupa temperamentum és őszinteség. Nem titkolta a maga igaz véleményét, magyarán kimondta, ami a szivén fekszik és ez volt sikerének egyik titka. A másik: hogy a tárgy, melyről szólott, nagyon érdekes volt, megállapitásai hitelesek és magasztos értetődőek, szakismerete, tudása szinte páratlan. Izzó magyar érzés diktálta minden egyes szavát: annyi tüzzel és lelkesedéssel, a meggyőződés olyan erejével hirdette Pálos Ödön a maga igazságait, hogy nem lehetett azok valóságában kételkedni. A kitünő előadásra egyébként még visszatérünk és azt legközelebb részletesen is ismertetjük, annál is inkább, mithogy annak tárgya Buda közönségét különösen érdekli.

Rohringer Endre dr., az Országos Idegenforgalmi Iroda tehetséges fiatal előadója lépett ezután az előadói emelvényre. A Hollós Mátyás Társaság legutóbbi előadássorozatain több kitünő szakértő ismertette már az idegenforgalom problémáit, többek közt Zichy Nándor gróf, Szentkirályi Ákos dr., Széchenyi Miklós gróf és mások. Most Rohringer Endre dr. egészitette ki az idegenforgalmi propagandára vonatkozó anyagot az idegenvezetés kérdéseire vonatkozó szabatos és érdekes előadásával. A fiatal előadó által elmondottakból a közönség meggyőződhetett arról, hogy az idegenforgalomnak ez a rendkvül fontos kérdése megfelelő kezekben van és, hogy a magyar idegenvezetés irányitását kitünően intézik.. Rohringer dr. előadására is visszatérünk még, legközelebb részletesen foglalkozunk annak tartalmával hogy a Budai Napló közönsége is megismerhesse ezt a kérdést, amelyet a nyilvánosság nem ismer.

A nagyszámú és előkelő közönség kitüntető tapsokkal honorálta Rohringer dr. fejtegetéseit. Ezután a társaság törzstagjai a Gundel-vendéglő polgári éttermébe vonultak, ahol a fehér asztal mellett kedélyes hangulatban sokáig maradtak együtt.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing **P. 1·28** kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya **BLATT Divatáruház** XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

Értékes eredményekről számolt be a Buda-Alsó Város-Sósfürdő-Környéke Egyesület (Ave) közgyülése

A „munka után édes a nyugalom" jelmondatot az „AVE" az ő eddigi stilusához alkalmazta ezúttal is: „munka után édes az eredmény". Valóban, ha valaha, úgy még inkább eldicsekedhetik ez a szorgalmas, közérdekü egyesület az 1937-es évben elért sikerekkel.

A Kovászna-, Sósfürdő-, Halmi-utcák uttestének és járdájának burkolása még be sem fejeződött, és az Etele térnek az Eucharisztikus Kongresszus idejére való megnagyobbitása máris hatalmas térré megszépitve várja a külföldieket. A Tétényi út első szakasza pedig a Horthy Miklós úti Máv. alúljárótól a leendő Szent Korona sugárútig 35 méter szélességben rendezve, hamarosan készen lesz; viszont az eddig zsákutcát képező Bikszádi utat a „Bibic" telepiek részére a Fehérvári út felé rövid időn belül megnyitják. A Nagysurány-, a Bendeguz- és a Szentpéteri utak burkolata még ebben az évben elkészül; az Etele úti gyüjtőcsatorna épitését a kelenföldieket keserítő talajviz levezetésére talán még ez évben megkezdik.

Ezekről számolt be 10.-én, kedden este az egyesület vezetősége a közgyülés nagyszámú közönségének, melynek soraiban ott láttuk a Székesfőváros és a XI. kerület kiváló vezérférfiait.

Ismét tapasztaltuk a közgyülésen, hogy a Budáért való rajongás, a szépnek szeretete s a nemes dolgok iránt való érzék, párosulva önzetlen, szociális akarással és összetartással a legnehezebb időkben is hozhat nagy eredményeket.

A kicsiny tagdijak (évi 3 P) ellenére is lehet tökéletesen adminisztrálni egy lelkes egyesületet, melynek legszerényebb tagjai is becsületesen, pontosan fizetik tagdijaikat és tudomást szereztünk arról, hogy ennek az egyesületnek a csekély tagdijakból származó bevételéből még jótékony célra is telik. Igy a nyomorenyhitő akcióra, a Vörös Kereszt jótékony alapra, gyermeknapra, hadirokkantak segélyezésére, hősök sirjára, stb.

Látjuk azt a társadalmi együttérzést, mely kellemessé teszi a sok bajjal teli jelenlegi életet. De mindenekfölött azt a nagy összefogást, mely már egész Budát, sőt egész Budapestet érinti: a városi közlekedés és az idegenforgalom javitására való eredményes törekvést, amének leghatalmasabb példája volt az elmult évben az a nagy megmozdulás, mely egyesületközi összejöveteleken kifejezett erőteljes tiltakozással járult hozzá a Délipályaudvar immár bizonyosra vehető, de módositott és szépitett formában való megmaradásához, — a Szentimreváros kellős közepének szépségét, tiszta levegőjét, nyugalmát és biztonságát veszélyeztető külön pályaudvar tervének elejtéséhez, és a budafoki HÉV. vonal végállomásának minden valószinüség szerint a város határára való kitelepitéséhez.

Jól gazdálkodott az „AVE". Ismertetett adminisztrativ kiadások és jótékonykodások mellett is maradt némi tiszta jövedelme, jóllehet a HÉV. kihelyezésére irányuló mozgalom, kérvényezés, memorandumozás az adminisztrációs költségeket tetemesen növelI.

Tizenegy éve alatt az egyesület állandóan harcolt a HÉV. ellen. Hogy mit jelent a HÉV. a keserüvizek földjén lakó polgárságnak? A lehető legrosszabb közlekedést, mert drága, mert ritkán közlekedik, mert kocsijai kényelmetlenek.

A száraz számadatokról szükségtelen beszámolnunk. A közgyülés egyhangúlag megadta a számadók részére a felmentvényt és hogy inditvány nem érkezett be, ez annak a bizonysága, hogy bőven megtörtént ez az előirt évi 4 helyett megtartott 11 választmányi ülésen és 1 tisztikari, 2 elnökségi értekezleten, továbbá a 2 taggyülésen és a városrész különböző helyein megtartott 2 vándorgyülésen.

Az egyesület kulturális feladatainak is eleget tett, megülte március 15-ét, amelyen a hagyományos ünnepi szónok Mócsy László ny. isk. ig. volt, továbbá október 6.-át, amikor Mikola Géza mondott emlékbeszédet; rendezett 2 közérdekü és 4 ismeretterjesztő előadást, mely utóbbiakon az előadók voltak: K. Császár Ferenc, a fővárosi városrendezési bizottság tagja, dr. Hidassy Dezső egyet. tanársegéd, Feitscher Béla ügyvezető igazgató és Tamássy Béla dr. orvos.

A közgyülést barátságos vacsora követte, melyen több érdekes felszólalás hangzott el. Ezeket legközelebb ismertetjük.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

1849. május 4.—21. és Buda

Irta: Borsodi Bevilaqua Béla

Egy nemzedékkel ezelőtt egy *Penge* irói álnéven dolgozó, fiatal honvédfőhadnagy volt az, aki a magyar szabadságharc budai emlékeinek megörökitéséről tervezett el szines és szép dolgokat. Azóta elmult egy emberöltő. A fiatal honvédfőhadnagy megvalósitotta fiatalkori álmait, valóra váltotta azt, amit elgondolt. A fiatal honvédfőhadnagyból vitéz *Aggházy* Kamil ny. ezredes, a Hadimúzeum igazgatója lett. Nevéhez füződik Buda szabadságharci emlékeinek sorozatos megörökitése, főleg és elsősorban a magyar Hadimúzeum megteremtése. Most nyerte meg Buda 1849 május 4—21-i ostromáról szóló kitünő munkájával a Magyar Tudományos Akadémia döntése alapján székesfőváros tudományos pályadiját.

E tudományos munka melléktermései azok az emlékművek, melyek a mai fiatal nemzedék számára lehetővé teszik, hogy dédapáik Szabadságharcának budai emlékei el ne süllyedjenek a semmibe. E dédapák a mai ötvenéveseknek nagyapjai voltak. E sorok irójának apai nagyapja Görgey alatt verekedett Nagysallónál, anyai nagyapja bihari nemzetőr volt. Apja 1849 április 23-án született, a nagysallói csata napján. A mai húszévesek számára a világháború sem volt már élmény, hiszen emlékük sem lehet arra. A mai harmincévesek gyermekek voltak 1914 és 1918 között. Az élet rohan, a nemzedékek mulnak. A szabadságharcnak ma már nincs élő tanuja.

A fiatal honvédfőhadnagy azonban még beszélt Görgey Arthur tábornokkal. Anyai nagybátyja Bakody dr. még orvosa volt Görgeynek. Még láthatta az öreg honvédeket. Számára még ezeken az akkori élőkön át jelentett élményt a szabadságharc. Az élményt kőbevésett budai historiává váltotta.

Ő jelöltette meg Görgey városmajori, zugligeti és svábhegyi hadiszállásainak helyét. Az 1840-es években épült Ferdinánd kaszárnya — a Hadimúzeum épülete — vakolatát leverette és láthatóvá tette a Görgey kissvábhegyi ütegei golyóbisainak nyomát. Nevéhez igen nagyban hozzáfüződik a méltatlanul és igaztalanul megvádolt Görgey rehabilitálódása és szobrának felállitása.

Minden hagyománytisztelő magyar ember kell, hogy tisztelettel és köszönettel vegye tudomásul vitéz *Aggházy* Kamil magyar életmunkáját. Minden katonaviselt ember kell, hogy a magyar katonai mult emlékeinek e látható dokumentumai mellett tisztelettel menjen el. Amit ez a kitünő magyar katona csinált, az a gyakorlati történetirás. Történetet nem csak betüvel irt, hanem kővel is irt. Helyes és jó dolog lenne, ha mindenki számára szóló kis füzetben is megirná Buda szabadságharci emlékeit, főleg azt, ami ezekből látható.

A *Budai Napló* mindig a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg e kitünő katonának munkájáról. Most is azt teszi, amikor tudományos kitüntetése alkalmából emlékezik meg kőbeirott, azaz lapidáris magyar katonai történetirói munkásságáról.

Cipőt
csak
Márkus-tól
II., Margit-körut 36. sz.

NAGY ENDRE

A régi Budapest mosolya régen meghalt. Most a mosolyogtató, Nagy Endre halt meg. Fia halála óta befelé már halott volt lelkileg. Irótolla azonban rótta a betűt. Rótta, mert ez kenyér és narkózis volt a számára.

A magyar kabaré müvészi stilusformáit ő teremtette meg egy szebb, boldogabb világban, melynek lelke is, stilusa is, pénze is volt arra, hogy nemes formákban gyönyörködni tudjon.

Az 1900-as évek párisi Cabaretje, az Alexandre *Bruant*, illetőleg a *Lapin agile*, az „Izgatott Házinyul"-hoz cégérezett serkorcsma müvészkaraéja Münchenen és Bécsen keresztül érkezett Budapestre. *Nagy* Endre hozta. Különbbé tette, mint amilyen a párisi, a müncheni és a bécsi előkép volt. Müvészetet és magyarságot vitt bele. A mai szellemi lezüllés nem tudja már értékelni, mit jelentett az, hogy Csokonai verseit, Rózsvölgyi, Csermák, Lavotta, Bihari magyar muzsikáját, Balassa Bálint verseit, a Kisfaludyak magyar dunántúli Provence-a örök bűbáját nemes kisszinpadokon ő szólaltatta meg először. Szakállas, komor, mogorva itészek morogva vették tudomásul, hogy élő müvészetté varázsolta azt a Csokonait, akinek ők csak tudatlan csőszei voltak. A publikum azonban tapsolt Nagy Endrének.

Ady verseit ő vitte szinpadra. *Tóth* Árpád és *Kosztolányi* Dezső fiatal, tehetséges lirája a legigazabb, legélesebb élő hangon az ő szinpadán csengett.

A sanda és silány ostobaság *Nagy* Endre nevét is kikezdte. *Nagy* Endre elment. Szabad, tehetséges, magyar irói tollára nem vár a Censor korlátolt veres plajbásza. A mienkre vár. Nagy Endrének holmi Censor nem fog ötöst adni sem tehetségből, sem magyarságból.

Egy tehetséges, szabad korszak hal meg vele is, mint mindenkivel, aki sietve hagyja itt a Bach-korszak bécsi német cenzúrájánál silányabb cenzúra mai, szégyenteljes korszakát.

Nagy Endre élete is, halála is igy szimbóluma az idők és a lelkek lezüllésének. *B. B. B.*

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél

Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegállónál

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Zászlók és házdiszitések) az Eucharisztisus kongresszus alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279.
VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

RÉGI VILÁG

Verik az olaszok az osztrákot

1848 májusában nagy érdeklődéssel fordult a nemzet az olaszországi események felé. Mint ismeretes, az osztrák császári csapatok kemény harcban álltak ott az egyesülésért és szabadságért küzdő olasz felkelőkkel és csak természetes, hogy a felszabadult magyar nép testvéri együttérzéssel tekintett az olaszok szabadságharca felé.

„Olaszföldről érkezett privát levél nyomán — írja a Pesti Divatlap — Udine feladása az osztrák hadseregnek csupán jól intézett és ügyesen kivitt hadicsel volt, melly által Radeczky tábora egészen bekeríttetett az olaszok által, ugy hogy az most jóformán moczczanni sem tud. Velencze erősen áll, négyszáz ágyuval van ellátva a történhető megtámadás ellen, ha a zsarnok hatalomnak kedve és alkalma leendne az ismét szabaddá lett város felé nyujtani ki karjait. Ugyanezen levél szerint a pápa erősen el van tökélve, minden áldozattal kiküzdeni az olasz szabadságot; s szükség esetében kész leend harczos elődeiként, lóra ülve, személyesen vezetni népét az osztrák zsoldosok ellen; a megalapitott szabadság után pedig, szándéka volna a szent atyának, egy, Rómában tartandó nagy s minden hitfelekezet küldötteiből álló conciliumban összegyeztetni a szétágazó s ellenkező hitvallásokat, összehangzást, s lehető egységet hozni be az egyesült confessiokba, mi megtörténvén, ő mint utolsó — s legnagyobb pápa, lelépne Péter utódainak bíborszékéből.“

Annyira nem szerették a németeket és a császárt az olaszok, hogy Rómában IX. Piusz pápa még azt sem engedte meg, hogy ezután az istentiszteleteken az osztrák császárért imát mondjanak.

Fizetünk-e tizmilliót Ausztriának?

Vas Gereben írja a *Pesti Divatlap* május 13-iki számában:

„Azt mondja az irás: Add meg az istennek, a mi az istené! és add meg a császárnak, a mi a császáré! (de arról egy kukkot sem szól, hogy fizessetek tiz milliót! Tiz millió! ez nagy szó kedves bécsi atyámfiai! mi magyarok nem igen beszéltünk eddig milliókban, mert ha valaki nálunk száz forintot mond, elébb egész áhitatossággal keresztet vet a szájára, mint a gyuti koldus a Jézus-Krisztusnak.

‚Aztán kár is azt emlegetni, hogy Magyarország Ausztriával összeházasodott, mert abban a házassági levélben hire sincs annak, hogy Magyarország Ausztriának tiz millilót móringolt volna, — aztán ha benn volna is, a czigány azt mondja: ezt majd akkor fizetem, ha meghalok!

Megittuk a barátság poharát, az igaz! — te barátok lettünk, az is igaz! de ti barátság fejében mindjárt tiz milliót akartok? hát ezért lettünk tebarátok, ugy é? hát csak eddig a barátság? na jól van! ezután semmi te, hanem kend! aztán tiz milliót sem fizetünk.

Mi is voltunk Bécsben német szót tanulni, még abban a régi világban, — rimánkodtunk, hogy ne nyomorgassanak bennünket, feleletül azt nyertük: nix! azóta ugy megmaradt fejünkben ez a szó, hogy ha mi tőlünk kérnek valamit, és mi nem akarunk adni, mi is csak azt feleljük: nix!

„Nagy lelkü magyarok!“ valóban szép szavak is ezek; de midőn Fogarasinak szótára két pengő forintért kapható, akkor ezen két szó csakugyan nem ér tiz milliót.

*

A Verbőczy féle corpus jurisnak most nagyon lement az ára, ha gondoljátok, hogy ebben volna ollyan törvény, mellynek erejénél fogva meg tudjátok rajtunk venni a tízmilliót? szívesen küldünk egy ingyen-példányt. Azt gondoljátok, azért adjunk, mert nálunk verik a pénzt? de azt is jó leend fontolóra venni, hogy nálunk nem sokára azt is megverik, a ki a pénzt kéri! Ennyit ajánlunk bővebb belátásra.“

A cikket *Vas* Gereben igy fejezi be:

„Aztán még harminckét okot tudnék felhozni arra, hogy nem fizetünk, 1-ör hogy a mi a pénzt illeti, magunknak sincs... A többi okkal adós maradok.“

Hogyan lett Nepomukból Orbán?

Az *Életképek*-ben, Jókai lapjában olvassuk az alábbi humoros esetet:

Komáromban mikor új hidat csináltak, a régi Nepomuk helyett is uj Nepomukot csináltak rá. Megtudva ezt a gibernyuzi közönség, oda folyamodott a nemes Komárom város tanácsához: hogy ne sajnálja azt a kopott Nepomukot nekik ajándékozni a szőlőhegyre — Orbánnak . . .

Jókainak nem kell hivatal

Az *„Életképek“ egyik számában* irja Jókai Mór, a szerkesztő:

„Akadnak emberek, kik megfoghatatlan jóakaratból azon hirt terjesztik: hogy Jókai Mór a jelen ministerium alatt hivatalt készül viselni.

Én ugyan diszes állásnak tartom a jelen ministerium alatt szolgálhatni a hazának, s egyáltalában nem azért tilakozom e ráfogás ellen, mintha benne valami megbecstelenitőt találnék, sőt inkább teljes tisztelettel vagyok mind azon ifju polgártársaim iránt, kik maguknak e pályán szándékoznak jövendőt alapitani.

Hanem e ráfogásban az a malitia van! hogy ezzel egyuttal azt is rám fogják, hogy a szerkesztést abba hagyom, mert kétfelé magamat csakugyan nem szakithatom.

Már pedig nemcsak hogy abba nem hagyom a szerkesztést, sőt jövő félévben háromszor fogom egy héten kiadni a lapomat. S ezért vagyok kénytelen kinyilatkoztatni, hogy:

Én hivatalt nem kértem soha, helyzetemmel meg vagyok elégedve, s nagyobbra sohasem vágytam, mint minek megbirtam felelni.

Szolgálni ezentul is csak a népnek, közönségünknek fogok. Jókai Mór“

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

A budai vendéglőt és kiskocsmát be kell állitani az idegenforgalmi propaganda szolgálatába

A magyar főváros életében még nem fordult elő esemény, amely egyszerre és egyidőben oly hatalmas tömegeket vonzott az ország minden részéből és a világ minden tájékáról, mint az *Eucharisztikus Kongresszus*. A várható rendkivüli siker — a katolicizmus eszméjének az egész világot átfogó ereje mellett — a céltudatos, helyesen felépitett propagandának köszönhető.

A jól megszervezett propaganda nemcsak a modern üzleti élet leghathatósabb fegyvere, hanem az idegenforgalomnak is legjobb befektetése, hiszen végeredményben *az idegenforgalom üzlet is, esetleg kitünő üzlet*, amelynek az egész ország látja hasznát. Ezért mindazok a megállapitások, amelyek az üzleti reklámra vonatkoznak, érvényesek az idegenforgalmi propagandára is.

A kereskedelmi propaganda csak az első lépés. Eszköz a közönség figyelmének felkeltésére és az üzletbe csalogatására. A továbbiak azonban: *hogy a látogató vásároljon is és hogy az egyszer vásárló állandó vevő maradjon, propagandával már nem érhető el.* Mindez már a kereskedő ügyességén, az udvarias, előzékeny kiszolgáláson, az eladott áru minőségén és a méltányos árakon mulik, vagyis azon, hogy a vásárló meg legyen elégedve. A kereskedő jól tudja, hogy *a megelégedett vevő legjobb reklámja az üzletnek.* Ugyanigy az idegenforgalmi propaganda is alkalmas arra, hogy a külföld figyelmét ráirányitsa hazánkra és rávegye az idegeneket az ideutazásra, de azt, ami az idegenforgalomban igazán üzlet: hogy a külföldi minél hosszabb időt töltsön nálunk és máskor is visszatérjen, sőt ismerőseit is rábeszélje az ideutazásra, csak úgy érhetjük el, ha az idegen valóban jól érzi magát és kellemes emlékekkel távozik tőlünk.

Figyelemmel kell lenni arra, hogy az idegenek túlnyomó része semmi mást nem akar, mint szórakozni. Ki akar kerülni megszokott otthoni környezetéből és ezért főképen a szórakozási lehetőségeket keresi. Ezek az idegenforgalom legjobb tényezői, mert ezek költenek igazán. Viszont az idegenforgalom csak pénzforgalommal karöltve jelent üzletet. Joggal büszkélkedünk magas kultúránkkal, nyugati nivón álló irodalmunkkal, művészetünkkel, joggal hirdetjük Budapest páratlan szépségeit, fürdőink gyógyitó erejét, sajátos nemzeti különlegességeinket, de nem szabad megfeledkezni annak propagálásáról sem, hogy *Budapest ma a leghangulatosabb város, ahol nagyszerüen lehet szórakozni és ami talán még fontosabb, enni és inni.*

Jól tudjuk, hogy ez túlságosan anyagiasan hat, azonban az üzlet nem ismer szentimentalizmust. A jó kereskedő nem irányitja vevője izlését, hanem ő alkalmazkodik ahoz. Ha tehát az idegen nem kultúrára éhes, hirdessük és adjuk neki azt, ami után vágyik.

Legelőkelőbb külföldi vendégeink sem mulasztják el, hogy legalább egy estét végig ne mulassanak valamelyik hires budai étteremben, vagy kiskocsmában és nem jöhet hozzánk olyan világhirresség, akinek első kérdése ne az lenne, *hol lehet speciális magyar ételeket enni, hol lehet jól mulatni?*

Kultúránkat, művészetünket, fürdőinket és népi sajátságainkat megismeri az a külföldi, akit érdekel. Forditsunk tehát nagyobb gondot már amugy is hires szórakozási lehetőségeink propagálására.

A budai vendéglők és kiskorcsmák olyan specialitások, melyeknek különös varázsa van a külföldiek számára. Ezt a idegenforgalmi értéket fokozott mértékben kell beállitani a propagandába. Példát mutat erre a régi Bécs, amely a grinzingi kiskorcsmák és a „Heurige“ propagálásával igen szép eredményeket ért el. A mi értékeink ezen a téren százszor, ezerszer különbek. A budai kiskorcsmák intim varázsa nem alapszik hamisitáson, mint a bécsieké. Itt a kiskocsma még a valódi és nem kulissza meg kendőzés eredménye. Az egész világon páratlan az a csodálatos kilátás, amely a budai hegyek vendéglőinek és kioszkjainak terraszairól tárul a szemlélő elé. Ha Bécs tudta képben, szóban, irásban és filmek tömegében világhirnévre emelni a maga rossz, ihatatlan boru kisvárosi „attrakcióit“, bűn és hozzáértés hiánya okozhatja csak, ha nem fedezzük fel végre azt az idegenforgalmi propagandaértéket, amit a budai korcsma és vendéglő jelent.

Gerő Sándor.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI, Vilmos császár-ut 63.

A 25 éves Horváth Géza **CIPÓ** üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Lebontják a „Három Nyul-kaszárnyát“

Néhány hét mulva eltünik Budapest egyik legrégibb és legnagyobb épületcsoportja

Hétfőn délelőtt nagy tömeg verődött össze a Fő utca 68 számú ház hatalmas udvarán. Futótüzként terjedt el a hir a környéken, hogy hosszú vajúdás után lebontják a három utcára néző épületet, amely valamikor a *Három Nyúl Kaszárnya* büszke nevét viselte.

A munkások, akik az udvaron gyülekeztek, a bontási vállalat emberei voltak. Csákánnyal kezükben várták a parancsot, de ez a déli órákig nem érkezett meg. Csakhamar kiderült, hogy *a bontást újból elhalasztották, de csak igen rövid időre.* A főváros vezetősége ugyanis elhatározta visszavonhatatlanul az épület lebontását és annak végrehajtására is megtett minden intézkedést, időt kellett azonban adni a ház néhány régi lakójának, hogy kiköltözködhessenek. Ez néhány napon belül megtörténik és *vagy a hét végén, vagy a jövő hét elején a csákányok feltétlenül munkába fognak.*

A halálraitélt egyemeletes, hatalmas épület egyike a legrégebbieknek nemcsak a Viziárosban, hanem egész Budán. A hires *„Zaiger“*, amely Budavár visszafoglalása után pontosan összeirta a Viziváros házait, megjegyzi, hogy *már a középkorban is ház állott ezen a telken és annak falai itt-ott meg is maradtak.* A vár visszafoglalása után, mint ismeretes, telepeseket hivtak be Budára, akik ingyen telkeket kaptak, azzal a kötelezettséggel, hogy az ostrom alatt elpusztult házak helyére újakat épitenek. Azt a telket, amelyen később a *Három Nyúl Kaszárnya* felépült, ketten kapták: *Praunseys* Mátyás bécsi vaskereskedő és *Unger* János György budai polgármester. A bécsi vaskereskedő 1689-ben épitette fel házát a régi falak felhasználásával és ennek homlokzatát három nyúl diszitette: ezért nevezték el „Három Nyúl Háznak“. Később fogadó nyilt meg a házban és a fogadót is a három nyúlról nevezték el. Nem áll tehát az, mint sokan hiszik, hogy a vendéglő után maradt fenn a „Három Nyúl“ elnevezés. Később *Bösinger* Ferenc Ignác császári tanácsos tulajdonába ment át a ház, akitől aztán *Buda városa vette meg.*

Unger János György, aki a telek másik részét kapta, ugyancsak vendéglőt rendezett be és tartott üzemben. Ez volt a *„Zöld Szőlőfürt“*. Ezt a házat is megveszi Buda városa és serfőzdévé alakittatja át, amely 30 esztendeig állott üzemben. A városra azonban igen nagy terhet jelentett a katonatisztek elszállásolási költsége, igy merült fel a gondolat, hogy *a nagy telken lévő épületeket alakitsa át a város kaszárnyává és igy mentesüljön az elszállásolási költségek alól.* A katonai hatóságok is támogatták ezt az eszmét és a két épület egyesitésével, megfelelő átalakitásával kialakult az egyemeletü kaszárnya, amelyet eleinte a „Zöld Szőlőfürt“ alapján *Traubenkaserne* néven ismertek, később azonban felülkerekedett a három nyúl emléke és a laktanyát egészen fennállásáig *„Drei Hasenkaserne“*-nek nevezték.

ELKÖLTÖZNEK A KATONÁK

A Viziváros rendezése nem újkeletü terv. Már a háboru előtt nagyszabású elgondolásai voltak a város vezetőségének, konkrét tervek is készültek, amelyek különös figyelemmel voltak a „Három Nyul Kaszárnya“ hatalmas területére. Igy történt, hogy a katonaságnak felmondtak, aminek nem is volt különösebb akadálya, mert már épülőfélben volt a *Pálffy laktanya. 1910-ben hagyták el katonáék a három Nyul Kaszárnyát és átköltözködtek a Pálffy laktanyába.* Ugyanennek az esztendőnek őszén a város saját kezelésébe veszi az épületet, amely nagyon elhanyagolt állapotban volt. Eleinte nem tudták, mit kezdjenek az épületóriással és igy kapóra jött az állami Statisztikai Hivatal ajánlata, mely a Fő utcára és Vitéz utcára néző emeleti részt kivánta bérbevenni, évi 12.000 koronáért. A főváros elfogadta az ajánlatot, a *Statisztikai Hivatal,* iratainak és blankettáinak millióival bevonult az általa rendbehozott termekbe. Kellett a rengeteg blanketta és a hely, mert *itt folytak kélizben is az országos népszámlálás munkái.*

Egyrészét a haznak maga a főváros vette igénybe, ide tette át a fuvartelepet, a Köztisztasági Hivatal legénységi laktanyáját, a kézi műhelyeket, később autójavitó műhelyt és a garázsokat. De még igy sem teltek meg a helyiségek és sorra lett lakója a fővárosnak egy csomó egyesület. Igy: a *Keresztény Munkásnők Otthona,* amely a páratlanul tevékeny *Geőcze* Sarolta vezetésével itt fejtette ki hasznos munkálkodását, itt kapott helyet a *Budai Katholikus Legényegylet* és ennek kebelében a *dr. Sipőcz Jenő segély- és tanoncotthon,* amely 40 személyes internátust is foglalt magában, továbbá a *II. kerületi Testnevelési Hivatal* és *Levente Otthon,* legutóbb pedig 1932—33-ban itt volt a *II. ker. Vizivárosi Egyházközség Cserkészotthona.* Ennek a kis beszámolónak kegyelettel kell megemlékeznie arról is, hogy ennek a háznak a lakója volt a háboru alatt néhány esztendeig *Viraág* Béla is, a *Budai Napló* elhúnyt főszerkesztője.

GYERMEKEK VÁROSA LETT A KASZÁRNYÁBÓL

A hatalmas épület gondozását a főváros *Eperjessy* Béla műszaki főtanácsosra bizta, aki, mint a ház gondnoka, csaknem három évtizedet töltött a többévszázados épületben. *Eperjessy* Béla kezdettől fogva azon volt, hogy a telekkomplexumot a főváros számára minél jobban hasznositsa. Első elgondolása az volt, hogy a telket be kell kapcsolni az 1926 évi nagy épitési programba. El is készitette a maga nagyszabású tervét, amelyet az illetékes körök is a legnagyobb megértéssel fogadtak. Három hatalmas bérpalota került volna a régi rozoga kaszárnya helyére, amelyeket középen széles uj utca választott volna el és amelyekben kislakások lettek volna. Sajnos, ez a terv nem vált valóra, Eperjessynek ekkor az a merész gondolata támadt, hogy ha már nem tudja keresztülvinni a szép tervet, másként juttassa hajlékhoz a szegényembereket. Egy és kétszobás lakásokat létesitett az épületkolosszusban és azokat elsősorban sokgyermekes családoknak adta bérbe. *Valósággal aziluma lett a ház azoknak a családoknak, amelyek a rájuk szakadt nagy gyermekáldás miatt másutt nem tudtak lakást kapni.*

Olyan volt a nagy épületcsoport még nagyobb udvara, mint egy óriási hangyaboly: gyermekek százai hancuroztak, hangoskodtak udvaron, folyosón, kapualjakban, anélkül, hogy szigorú háziuri, vagy házfelügyelői hang intette volna le a virgonc apró sereget. *Gyermekek boldog városa lett a rideg laktanyából a népszerü főtanácsos szivjóságа folytán.* Ennek most már vége.

Lebontják a házat, el kellett költözködni a házból, kétséggel a szivben, *vajjon hol akad meg a fővárosban olyan háziur, akinél az a lakó részesül előnyben, akinek sok a gyermeke?* Hivatása volt a Nyulkaszárnyának: miként fogják pótolni, hová lesznek a gyerekek? . . .

MI LESZ A „HÁROM NYUL KASZÁRNYA“ SORSA?

Ezt ebben a pillanatban még talán a legilletékesebbek sem tudják. Valamikor a kereskedelmi minisztérium pályázott rá. Egy darabig a népjóléti minisztérium kisegitő helyiségei is itt voltak: rokkantak és sebesültek százai húzódtak meg benne. *A főváros vezetőségének első elgondolása az volt, hogy a bontás után az egész hatalmas telket parkká alakitja át.* A telek nagysága körülbelül két kishold, pontosan 2450 négyszögöl. Többen azt a tervet vetették fel, hogy az újszerű épitkezési mód figyelembevételével levegős lakásu épületeket kellene emelni ,udvari parkokkal és játszóterekkel, mert itt, a Duna közvetlen közelében nincs szükség ekkora parkra. A lebontás után végleg eldől az egykori Három Nyul-kaszárnya telkének a sorsa, rövidesen megtudjuk, mi lesz ezen a hatalmas területen.

ALAGUT A DUNA ALATT

A Három Nyul-kaszárnyával kapcsolatosan a *Budai Napló* egyik olvasója felhivta figyelmünket arra az érdekes tervre, amely ezelőtt több, mint 50 esztendővel merült fel. Ez a terv hidat akart létesiteni a Lipótváros és a Viziváros között. A pesti hidfő a mai parlament helyén lett volna, a budai hidfő pedig a Csalogány utca tengelyében, amelyből már akkor meg akarták csinálni a Viziváros sugárútját. Ez annál érdekesebb, mert hiszen a legujabb városrendezési terv is a Csalogány utca kiszélesitésére és kiegyenesitésére veti a súlyt és ezzel a Csalogány utca sugárúttá való kiépitése már valóság is lett.

A parlament felépitése egyszersmindenkorra elvágta a hidépités gondolatát. Ehelyett azonban újabb érdekes ötlet merült fel, amelyenek igen sok a lelkes hive és barátja: ha már nem lehet a hidat megépiteni, *kössék össze a Lipótvárost és a Vizivárost a Duna alatti alagúttal.* Ez egyáltalában nem tartozik a lehetetlenségek világába. A költségei sem olyan óriásiak, hogy megvalósitására ne lehessen gondolni. A dunai alagut kérdése már régóta kisért a városrendezési elgondolásokban. Előbb-utóbb talán mégis csak megvalósul és nem árt, ha a főváros illetékes tényezői ezt nem hagyják figyelmen kivül — már a Három Nyul-kaszárnya telkének mikénti felhasználásánál sem. Gondolni kell arra, hogy ha az alagut megvalósul, ennek ne állják útját kisajátitási gondok. Éppen azért kellene erre a célra legalább a Három Nyul-kaszárnya telkét fenntartani: ennek pedig csak egy módja van, *a hatalmas telket ideiglenesen parkká kell átalakitani.*

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

A Szt. Gellért-téri **Hotel-garázs** megnyilt. XI. HORTHY MIKLÓS UT 3 Telefon: 259-972.

VÖRÖS SALAK legszebbszínben SZÁLLITJA RAPID SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-ből, XI., Horthy Miklós-út 4 II., Margit-körút 65.

Primavera hungarica

A külföld idegenforgalmi szervezetei a reklám minden eszközének igénybevételével hirdetik a maguk tavaszának szépségeit és a kirándulók, turisták, üdülők tizezreit csalogatják Szicíliába, a svájci, osztrák és bajor alpok közé, a spanyol nagyheti ünnepségekre, a görög és afrikai partokra.

De ki látta valaha is a magyar Primavera hirdetéseit, öles művészi plakátjait akár itthon, akár külföldön, amelyek a mi tavaszunk szépségeit, poézisét hirdették volna? Én nem. Bejártam életem folyamán a világ nagyrészét, fele életemet elglobetrotteroskodtam, ismerek mindent, amit érdemes volt megnézni az agyonreklámozott Primavere Szicilianától a svájci havasok vadregényes poéziséig, de nyugodt lélekkel mondhatom: olyan tavasz, mint amilyen Budától Szigligetig van, nincsen a földkerekségén.

Szinpompa, virágillat, madárdal, kék ég, napsugár, Margitsziget, Svábhegy, Zugliget, Budaőrs, Érd, Velencei tó, Kenese, Almádi, Balatonfüred, Tihany, Badacsony, Szigliget! Mindmegannyi egy-egy csodás állomása, tündérkertje ilyenkor a nagy magyar Primaverának. Ezt a budai-balatoni tavaszt a magyarok Istene külön nekünk teremtette. Ezt azonban nemcsak nekünk kell ismerni, de azokna is, akik nem látták. A többi emberiségnek is hozzáférhetővé kell tenni az idegenforgalmi propaganda révén.

Talán felébredünk és észrevesszük, hogy a Gondviselés különös kegyelme mivel ruházott fel bennünket. Elvette Trianon mindenünket, de a magyar Primaverát, a mi csodálatos, szépséges, egyedülálló tavaszunkat nem tudták elvenni.

Meg kell ragadnunk az alkalmat s az egész világnak oda kell kiáltani: jertek ide tavaszkor, itt támad fel ujra a paradicsom minden csodája!

LÁSZLÓ ZOLTÁN Dr.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS MESTERE
KLEIN M. EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest, VI., Sip-u. 20.

Az illetékviselés kérdése kisajátítás esetén

Irta: Orova Zsigmond dr., tvhat. biz. tag

A székesfőváros a kisajátítás utján megszerzendő ingatlanok tulajdonosaival kisajátítási egyezséget szokott kötni, melyet a tiszti ügyészség szerkeszt és amelynek egyik pontja igy szól: „Ez a kisajátítási egyezség az 1920. évi 34. tcikk. 113. §-a értelmében illetékmentes. Ha mégis illetékkötelezettség terhelné, azt a kisajátítást szenvedő fél viseli."

A kisajátítások illetékmentessége évtizedes gyakorlaton nyugszik, melynek jogalapja a kisajátítási jogról szóló 1881. évi 41. tcikk. 64. §-a; eszerint „vagyonátruházási illetékek kisajátításoknál nem járnak".

Ez annyira átment a köztudatba, hogy a felek még a tiszti ügyészség megnyugtató nyilatkozata nélkül is a fenti klauzulát a kisajátítási egyezségben akceptálták. A gyakorlat azonban megváltozott és pedig az illetékről szóló 1920. évi 34. tcikk. 113. §-ának értelmezése körül. Ez a törvényhely igy szól: „Az állam a törvényhatóság, a község . . . által az 1881. évi 41. tcikk. 1 §-ának 1.—12. pontjaiban meghatározott célokra kisajátított ingatlanok után vagyonátruházási illeték nem jár."

Illetékköteles vagyonátruházások után jogszokás és gyakorlat szerint az ingatlant szerző fél fizeti az illetéket, a székesfőváros javára szóló kisajátításoknál azonban a tiszti ügyészség ezt a terhet a fentiek szerint a félre hárítja, a kisajátítást szenvedő fel pedig vállalja ezt a kötelezettséget abban a meggyőződésben, hogy erre úgy sem kerül a sor.

Az alábbiakban megvilágitom, hogy erre igenis rákerül a sor és ezért közérdekből kötelességemnek tartom ebben a kérdésben a kisajátítást szenvedő polgártársaimat fokozott gondossággal figyelmeztetni.

Előfordulhat ugyanis az az eset, hogy az illetéket vállalt kötelezettség alapján a fél terhére a pénzügyi hatóságok előirják oly esetben is, amikor a fél ingatlanának egy részét ingyen adja át a fővárosnak, tehát az ingyen átadott ingatlanrész becsértéke után még azon felül illetéket is köteles fizetni. Ez igen furcsa helyzetet teremt, de — risum teneatis! — a legkülönösebb a kérdésnek az a vonatkozása, hogy nem csupán állami, hanem városi illetéket is kell fizetnie annak, aki ellenérték nélkül adja át telkét a városnak.

A kisajátítás utáni illetékkötelezettség kérdése e pillanatban zavaros, ezért a polgárságnak óvatosságra és körültekintésre van szüksége, a hatóságoknak pedig kötelességük a kérdést mielőbb tisztázni.

A pénzügyi hatóságoknak az az álláspontjuk, hogy az 1920. évi 34. tcikk. 113. §-a csak azon kisajátításokra ad illetékmentességet, amelyek az 1881. évi 41. tcikk. 1. §-ának 1.—12. pontjain alapulnak. Minthogy pedig a székesfőváros kisajátítási joga ez utóbb felhivott törvénycikknek nem 1. §-án, hanem 2. és 3. §-ain alapul, ezeket az illetékmentesség nem illeti meg.

A pénzügyi hatóság ezen álláspontját megerősíti a m. kir. közigazgatási bíróság 162. és 207. sz. jogegységi döntvénye.

Ezt az álláspontot kell megdönteni.

Az 1881:41 tc. 1. §-ának 1. pontja szerint kisajátításnak van helye közutak épitése céljából. A 2., 3. és 4. pont az előbb felsorolt eseteken felül további jogcimeket állapit meg. A kérdés tehát az, hogy Budapest székesfőváros utcái közutaknak minősithetők-e?

Az 1890. évi I. tcikk. (útügyi törvény) 1. §-ának 5. pontja szerint „egy község közlekedési érdekeit szolgáló, az illető község által létesitett, kezelt és fentartott tisztán községi utak közutaknak tekintendők."

Ugyanezen törvény negyedik része „Budapest főváros közútjairól" intézkedik.

A közúti adóról szóló 1928. évi 6. teikk szerint a gépjárművek utáni közúti adót fizetik a tüzoltókocsik, köztisztasági kocsik, autobuszok is, holott ezek kizárólag a főváros utcáin közlekednek.

Mindezek azt igazolják, hogy Budapest utcái közutak, az ezek épitése céljából eszközölt kisajátítások tehát az 1881:41. tc. 1. §-ának 1. pontja alá esnek és igy illetékmentesek.

A székesfőváros polgármestere, tudomásom szerint, még az 1936. év végén felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben arra kérte, hogy ebben a zavarossá tett ügyben bocsásson ki rendeletet a kérdés tisztázása érdekében. A pénzügyminiszter azonban a rendelet kibocsátását nem tartotta szükségesnek, mert a pénzügyi hatóságnál és a közigazgatási bíróságnál állandó gyakorlat van az illetékmentesség álláspontja mellett.

Ezzel szemben az a helyzet, hogy azóta is a pénzügyi hatóságok előirják az illetéket, a közigazgatási bíróság pedig ujabb döntést nem hozott.

Most aktuális az illetékekről szóló törvényjavaslat, mely nemsokára törvényhozási megmunkálás alá kerül. Ennek 130. §-a már intézkedik a kisajátítások illetékmentessége tárgyában. Közérdek, hogy ez a javaslat mielőbb törvényerőre emelkedjék és a bizonytalanság e tárgyban megszünjék, mert a kisajátítások időszakát éljük. A tabáni és repülőtéri kisajátítások után tömegesen történnek kisajátítások Óbudán és ezek sima lebonyolitását nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy sem a főváros, sem a közönség nem tudja, vajjon jár-e illeték ezek után és ki tartozik azt viselni?

Ez a kérdés nagyjelentőségü és a székesfőváros illetékes tényezőinek minden eszközt igénybe kell venniök a kedvező elintézés érdekében, mert ha végeredményben illetékkötelesekké válnak a kisajátítások, az a veszély fenyeget, hogy visszamenőleg az elévülési öt esztendőn belül létrejött kisajátítások után is előirják az illetéket, ami a polgárságnak és a székesfővárosnak igen nagy megterhelésével járna.

REGENT Cafe-Restaurant II Keleti Károly-u. 1 Tulajdonos: BOCK Telefon: 153—326 Esténkint SÁNTHA ILONA énekel Kárpáti Endre zongorázik

HÁLOK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1. Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

Uj közlekedési rend Bulán. A főkapitányság a következő rendeletet adta ki: A Serfőző utcában csak a Polgár tér, a Cserepes utcában csak az Árpád fejedelem útja, a Tél utcában és a Nagyszombat utcában csak a Lajos utca irányában szabad közlekedni. A Szépvölgyi útnak a Bécsi út és Lajos utca közti szakaszán a teherjárműközlekedés tilos. A Szépvölgyi út e részére csak azok a teherjárművek hajthatnak be, amelyek onnan vagy oda szállitanak. A Kavics, Harcsa, Lukács, Sajka, Evező, Dereglye, Galagonya utcáknak és a Szépvölgyi útnak a Lajos utca és az Árpád fejedelem útja közti szakaszán az átvonuló járműforgalom tilos. Ide is csak azok a járművek hajthatnak be, amelyek onnan, vagy oda szállitanak.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK! Literje már 38 fillértől! I., ATTILA-U. 27.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szekrények, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8 T 154-398

Cégtáblafestő

Müvészi cégtáblák, uj épületekhez szükséges feliratok LIRÁ-nál I., KRISZTINA-KORUT 81. I., BORS-U. 1

Cipő

KELENFÖLD LEGMODERNEBB CIPŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható Nagy választék gyógycipőkben! I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek TOTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham u. sarok,

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk. I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét GANCS-tól II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybusz végállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Intézeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULATÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 5-82 3 Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Porcellán és üvegfestő

ECKERT JÓZSEF és FIA porcellán- és üvegmüfestészete III., Vörösvári-u. 144 Telefon: 362-571

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Megnyílt Budán
Krisztina-tér 9. az ujjá varázsolt
„Spolarich-Zöldfa"
étterem — sörözö
Győry Vince muzsikál
A régi jó Spolarich-konyha

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Hanthy-Haidekker Lily esküvője

Hanthy-Haidekker János dr. III. kerületi elöljáró és feleségének, *Vögl* Margitnak leányát, *Lilyt* május 9-én, hétfőn vezette oltárhoz a Szent Margitszigeti kápolnában *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő, történetiró és felesége, néhai *Pauly* Mariska fia, *Hentaller* Miklós.

A fiatal párt *dr. Pálffy* Lajos ujlaki plébános adta össze. A polgári házasságkötés szertartását a kőbányai elöljáróságon *dr. Vigyázó* Géza elöljáró végezte. Tanúk voltak mind az egyházi, mind a polgári esketésnél *vitéz Kárpáthy* Kamilló titkos tanácsos, ny. gyalogsági tábornok és *Szigeth* Gábor kormányfőtanácsos, egyetemi tanár, az óbudai Gázgyár igazgatója.

Az örömszülőket igen sokan keresték fel a főváros előkelő társadalmának tagjai közül szerencsekivánataikkal. A fiatal pár az esküvő után a dalmáciai *Arbe* szigetre utazott és ott tölti a mézesheteket.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Anna királyi hercegnő beszél a Déryné Játékszin hölgybizottságának teáján. Anna királyi hercegasszony fővédnökségével május 18-án, szerdán délután öt órakor az Országos Kaszinóban teával egybekötött alakuló értekezletet tart a Déryné Játékszin hölgybizottsága. Az értekezleten Anna királyi hercegasszony is beszél. A meghivókat rövidesen szétküldik. Meghivókat a szinházmozgalom irodájában lehet igényelni (Krisztina körut 165.)

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

Felavatták Árpád fejedelem utját. Az uj kivezető főut már teljesen elkészült és — mint ismeretes — uj nevet is kapott a Közmunkák Tanácsától. A hatalmas, háromkilométeres útvonal a keresztségben Árpád fejedelem útja lett. Az uj útvonalat szerdán délelőtt 10 órakor avatta fel Szendy Károly polgármester és adta át a forgalomnak. Ugyancsak ekkor adta át a forgalomnak a Szentendrei útnak a Flórián tér és Miklós tér között épitett uj vonalát is. Itt említjük meg, hogy a Zsigmond utcát a Közmunkák Tanácsa Zsigmond királyról Zsigmond király útjának nevezte el. Kár, hogy Nagy Lajos neve Zuglóba került: a Hajtsár út egy részét nevezték el róla, holott sokkal célszerübb és ésszerübb lett volna az óbudai Lajos utcát elnevezni a nagy magyar királyról.

GYORSIRAST és gépirást KOZMA iskolában
II., ISKOLA-U. 27. szám.

A Virágkedvelők Egyesületében május 12-én, csütörtökön, este fél 7-től 8-ig VIII. Eszterházy u. 4. szám alatt Füredi Jenő: Kerti teendők cimen tart előadást.

Irodalmi est a NEP I. kerületi szervezetében. A szervezet közalkalmazotti szakcsoportja magas szinvonalú irodalmi estét rendez május 13.-án este 8 órakor a Déli-pályaudvar épületében lévő diszteremben. A műsort társasvacsora és tánc követi.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést, Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

Az EMSZO zászlószentelése Óbudán. Vasárnap, május 8-án, az óbudai plébánia-templomban, a 10 órai ünnepélyes nagymisén Leiner Mihály plébános fényes külsőségek között szentelte meg az óbudai EMSZO csoport zászlaját, Juhász Béla segédlelkész, az EMSZO egyházközségi tanácsadója lelkesítő beszédben vázolta az egyesület programját. Az egyházközségi kulturházban tartott diszgyűlésen dr. Nádas Zoltán hittanár mondott nagyhatású beszédében buzdította a felavatott tagokat a zászló hűséges követésére. A zászlóanyai tisztséget Undisz Mátyásné, gyárvezető neje és Tabakovits Oszkárné, a Keresztényszocialista Szakszervezetek kerületi elnöknője töltötte be.

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40
kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

Horthy Miklósné nyitotta meg a Szociális Missziótársulat Szent István-kiállitását

A Szociális Missziótársulat Krisztina körúti központi székházában rendezett Szent István-kiállitást tegnap délelőtt nyitotta meg vitéz *nagybányai Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége. A főméltóságú asszony pontosan féltizenegy órakor érkezett a székház előcsarnokába, ahol *Farkas* Edith, a Missziótársulat alapító főnökasszonya fogadta. A megnyitó ünnepség előkelőségeinek soraiban ott voltak többek között: *Bornemisza* Gézáné, *Szendy* Károlyné, *Nemes* Antal, *Ernszt* Sándor, *Kassics* Margit, *Somogyi* Antal, *Komócsy* István pécsi prelátus kanonok és még sokan mások.

Horthy Miklósné kisérete társaságában a kiállitás megtekintésére indult, amely két részből áll. Az első részben azokat a pompás szövésü miseruhákat állitották ki, amelyek a pécsi székesegyház megrendelésére a Szociális Missziótársulat liturgiai műhelyében készültek. *Valamennyit Szabó Éva Mária iparművésznő és takácsmester szőtte Somogyi Antal teológiai tanár felügyelete alatt.* A főméltóságú asszony hosszasan gyönyörködött a művészi alkotásokban, amelyek igazi remekei a magyar egyházi iparművészetnek.

A kiállitás másik része a liturgiai műhelyben régebben készült miseruhákat és a könyv és kegytárgy kiadó munkáit mutatja be. *A könyvek, képek és vallásos tárgyak mind a Szent István év szellemével vannak kapcsolatban.* A kormányzóné, *aki csaknem másfél óráig időzött a kiállitáson,* a látottak fölött a legnagyobb megelégedését fejezte ki.

A kiállitás május 15-éig, vasárnapig marad nyitva és naponként délelőtt kilenc órától egy óráig tekinthető meg. A belépés dijtalan.

Szép uj tervek a Tabán és Gellérthegy kiépitésére

Nemzetközi pályázatot kell hirdetni a Tabán rendezési tervére

A *Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete Saxlehner* Kálmán elnöklésével vasárnap tartotta a Gellért szállóban idei közgyűlését. Az elnöki megnyitó után *Padányi Gulyás* Jenő a *„Tabáni gyógyszálló kérdése"* cimmel tartott előadást. Ezután beterjesztették az egyesület elmult évi működéséről és a közeljövő programjáról szóló érdekes jelentést.

Az évi jelentésben az egyesület örömét fejezi ki, hogy a Tabán parkozása ügyszólván teljesen befejeződött. Hálásan emlékezett meg *Szendy* Károly polgármester intézkedéseiről, mert a gyönyörű park megteremtése elsősorban neki köszönhető. Kétségtelen, hogy a mai helyzet a Tabán végleges tervének kialakulására igen kedvező és most már itt az ideje, hogy a Tabán végleges rendezésére *nemzetközi pályázat útján* szerezzenek be terveket. *A pályázat kiirása elodázhatatlanul sürgőssé vált,* mert a gazdasági élet javulása terveket, eszméket hoz előtérbe, amelyeknek megérleléséhez és a felmerülő kérdések feletti döntéshez a pályázat eredménye nélkülözhetetlen. *Minden alkotás korai és kockázatos lenne itt a végleges tervek megalkotása előtt.* Ezeket a terveket a Gellért-tér rendezésének és a fürdőparkká átalakitandó Dunapart létesitésének kérdése is sürgeti.

Az elmult év folyamán a Gellérthegy környezetében sok előnyös változás történt. *Lebontották a Rudas-fürdő sokat kifogásolt kazánházát,* modernizálták a fürdő- és szálló épületét és érik a tabáni gyógyszálló ügye is. Megépül a Somló-köz lépcsője és ezzel elhárul a kellemetlen közlekedési nehézség..

Az egyesület jelentése ezután a további teendőket ismerteti. Dülőre akarják juttatni a *Cittadella* nehéz problémáját. Erre kitünő alkalmul szolgál *Bánlaky* Géza terve, a nagy, 50 méter magas kettőskereszt felállitása a középbástyán, amelyet kivilágitanának. Ezzel egyidejüleg rendezni kell a Cittadellát körülvevő útat és parkot, a Sashegy felé összefüggő parksávot kell létesiteni. *Parkozásra vár a régi tabáni temető is.* Nem halasztható tovább a régi *Szent János utca megépitése,* amely a legszebb kilátású felvezető útja lesz a Gellérthegynek. Kiépitésre vár az Iglói út, rendezni kell az Orom és Bérc utcák közötti kanyartérést. Sürgős a Kelenhegyi út éles fordulójának kijavitása. *Szorgalmazza az egyesület a gellérthegyi föld alatti sikló épitését is. Mielőbb végre kell hajtani a Döbrentei téri házak és a Bethlen udvar lebontását.* A dunaparti házsort egészen az Ybl Miklós térig le kell bontani. Ha a Tabán szabályozási terve végre elkészült, még egy-két uj szállót kell majd a Tabán területén épiteni.

Filléres divatáruk 1, Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98

Rendkivüli magyar siker a tokiói nemzetközi Vöröskereszt-kongresszuson

Sebestyén Erzsébet előadása a XI. ker. Vöröskereszt-választmány ülésén

A XI. kerületi Vöröskereszt-választmány május 4.-én, szerdán délután tartotta meg előadássorozatának harmadik előadását igen nagy érdeklődés mellett. Duday Alajos dr. kerületi elöljáró üdvözlő szavai után Szokolay Leó dr., a székesfőváros árvaszékének elnökhelyettese mondta el mélyenszántó előadását a család védelméről. Szivbemarkoló szavakkal festette le a családi életnek azokat a mozzanatait, amelyek a társadalom fokozottabb védelmére szorulnak. Beszélt a szeretet és összetartás fontos kapcsolatairól. Fejtegette, hogyan alakulnak a kis családok és hogyan torkolnak be a nagyobb családokba, hogy végre megalkossák a közület legnagyobb családját, az államot. Azért fontos a család apró sejtecskéinek gondozása, hogy ezek ápolásával, fejlesztésével megalakulhasson az egészséges, nagy közösség. Utána

Sebestyén Erzsébet tanárnő, az ifjúsági Vöröskereszt országos szervezője az ifjúság vöröskeresztes feladatairól beszélt. Behatóan ismertette ennek a szervezetnek a célját, hogyan kell megfogni a gyermek lelkét és megtartani az élet nagy szociális feladatainak. Ezzel a kérdéssel foglalkozott a tokiói nemzetközi Vöröskeresztes kongresszus is, ahol általános nagy feltünést keltett. Egyhangú határozattal mondották ki, hogy ezt a kérdést felkarolják és világszerte igyekeznek majd megoldani. Ezután átadta a XI. kerületi ifjúságot a kerületi választmánynak. Az ifjúság mindjárt le is tette a fogadalmat a Vörskereszt nagy céljainak szolgálatára.

Vitéz Simon Elemér titkos tanácsos, a Vöröskereszt országos elnöke szólalt fel és hangsulyozta, hogy Sebestyén Erzsébet elgondolása világviszonylatban is rendkivül fontosságú. A tókiói nemzetközi kongresszus a Magyar Vöröskereszt lelkes harcosnőjének propozicióját tette egyhangúlag magáévá. Ez az első eset a világon, — jelentette ki Simon Elemér — hogy az egész világ egy magyar javaslat alapján figyel fel arra, hogyan válik be gyakorlatban az iskolából kikerülő ifjúságnak bekapcsolása a Vöröskereszt áldásos működésébe.

Duday Lajos dr. kerületi elöljáró záróbeszédében köszönte meg a magas szinvonalú előadásokat és vitéz Simon Elemér országos elnöknek megjelenését.

Az előadáson előkelő közönség jelent meg. Ott volt többek között Lukács Sarolta, a Vöröskereszt országos alelnöknője is.

Rómaikorabeli kőkoporsókat tártak fel Ujlakon. A Nagyszombat-, Viador- és Pacsirtamező-utcák által határolt területen történt ásatások nagy eredményei már ismeretesek a Budai Napló olvasóközönsége előtt. Az itt feltárt Amfiteátrumot zöld drótkeritéssel vették körül és egyik legértékesebb látványossága a III. kerületnek. Ugy látszik azonban, hogy ez a vidék még igen sok ókori kincset rejt magában. Erre vall az a körülmény, hogy a közeli napokban a Daru-utca és Lelkész-utca sarkán az épitkezések során két faragott kőkoporsóra akadtak. Az egyik koporsó két méternél hosszabb, belső átmérője csaknem egy méter. A koporsót harminc centiméter vastagságú terméskőből faragták. A másik koporsó valamivel kisebb. Mindkettőn eléggé tisztán kivehető latin felirások és domborművü diszitések vannak. Csontokat is találtak bennük, ami arra vall, hogy családi sirboltból kerültek elő. Az épitkezési munkálatokat felfüggesztették, mert az egész telket szakemberek irányitásával feltárják.

Házasság. Vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét előkelő közönség jelenlétében Mangold Ágnes Takács Győzővel. A bájos menyasszony id. Mangold Gusztávnak, az ismert veterán vidéki ujságirónak és szerkesztőnek leánya. Számosan üdvözölték az ország minden részéből a fiatal párt és az örömszülőket.

A Magyar Barlangkutató Társulat várhegyi bizottsága a Várhegyi-barlangot és barlangtani gyüjteményt május 15.-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg az I. kerületi elöljáróság elsőemeleti helyiségében (I. Szentháromság utca 2.).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olaszfasor 41 Telefonő 167—772.

A Koronázó Főtemplom vasárnapi egyházzenei műsorán Selmeczy K. János Fisz-mol miséje szerepel. Karnagy Sugár Viktor, orgonál Várhelyi Antal.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Szülők napja a Keve-utcai elemi iskolában. Nagyszerű műsoros délután keretében ünnepelte május 5.-én a Keve utcai elemi iskola tanitótestülete és ifjúsága a szülők napját. A műsor után melegen búcsúztatták a nyugdijba menő Pórszász Nándorné tanitónőt. A tanitótestület üdvözletét Flory Győző tanitó tolmácsolta, mig az ifjúság nevében Sziklay Éva, Haluskay Gabi, Sturm László, Dési Nagy Éva, Lencz Róza és az ifjúság énekkara búcsúztatta.

A székesfőváros előadássorozata a Nemzeti Gyermekhéten. Budapest székesfőváros a Magyar Gyermektanulmányi társasággal karöltve előadássorozatot rendez. Az első előadások május 10.-én voltak, mig 12.-én Stuhlmann Patrik dr.: „A gyermek és az állam Isten nélküli nevelèspolitikája", Ravasz László dr.: A gyermeki hitélet és a család", május 14.-én Széll Józsefné dr.: „A gyermek és a hit", Marcell Mihály dr.: „Az ifjúság és a hit" cimen tartanak előadást. Május 15-én, vasárnap d. u. ¾4-kor a székesfőváros 1000 főnyi iskolai énekkarának hangversenye lesz az Állatkert zenepavillonjában.

TÜNDÉRPALOTA A SVÁBHEGYEN. 400 méter magasságban, a legcsodálatosabb kilátással a fővárosra, sürü fenyveserdő ózondús környezetében épült az ötemeletes Majestic-luxusszálló. Fürdőszobás, balkonos lakosztályait a legelőkelőbb közönség foglalja le már jóelőre. Csodás függőkertje, hatalmas parkja ideális pihenést nyujtanak.

TRUNKHAHN szövetei közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA O.-U. 8.
VI. TERÉZ-KRT. 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT
UJ BOLT: II. MARGIT-KRT. 50.

Orel Géza a Magyar Pedagógiai Társaság tagja lett. Lapunk érdemes munkatársát, Orel Géza dr. kereskedelmi iskolai főigazgatót a Magyar Pedagógiai Társaság szombat délután az Akadémia üléstermében, Kornis Gyula elnöklete alatt tartott nagygyülésén rendes tagjává választotta. Örömmel köszöntjük e helyen Orel Gézát, aki életét és munkásságát önzetlül a gyakorlati irányú pedagógiának szentelte.

Czeglédy Sándor dr. ünneplése. A budai ref. egyházközség lelkészi hivatalában május 6.-án lelkes ünneplésben részesitették Czeglédy Sándor dr.-t, a theológia doktorát, a budai egyházközség volt segédlelkészét abból az alkalomból, hogy theológiai magántanárrá képesitették. Borbély Kálmán dr. min. tanácsos, presbiter, a Meterológiai Intézet választmányi tagjának lelkes üdvözlő szavára az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet. Az ünneplésen jelen voltak: Haypál Béla lelkész, papolci Földes Papp Károly dr. KIE ügyvezető igazgató, Péter János dr. szerkesztő, a Bethesda kórház lelkésze, Bary Zoltán dr. kir. főügyészhelyettes, presbiter, Haypál Béláné, nemes Pintér Lajos egyház-gazdasági ügyvezető igazgató és sokan mások.

Rendkivüli sikere van a Fényes-cirkusz első műsorának. Az időjárás nem éppen a legcsábitóbb mégis estéről-estére megtelik a városligeti Fényes-cirkusz nézőtere, hogy végigkacagja a műsort, amelyet kitünő érzékkel a derüs szórakozás jegyében állitott össze az igazgatóság. Pompásnál pompásabb artistaszámok gyönyörködtetik a közönséget, a műsor minden egyes produkciója tökéletes. *Fényes* György igazgatónak sikerült elérnia azt, amit előtte hiába kiséreltek meg nagynevü külföldi vállalkozók: visszaállitotta a cirkusz művészi hitelét, vonzóerejét, amelyet sokan már eltemettek. Bebizonyitotta, hogy igenis: cirkuszra szükség van, mert nem a műfajban van a hiba, hanem a vezetésben.

RÓZSADOMBON, Cimbalom utcánál, autóbusznál, szépkilátású, összközműves telkek mérsékelt áron kaphatók. Díjmentes tájékoztatót küld: MAGY. ÁLT. INGATLANBANK RT. IV., Deák Ferenc utca 17. Telefon: 181—853.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszobahallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269—301.

Szabó Jenő és Társa
Hentes és mészárosüzlete
I., Mészáros u. 2. Tel.: 153-197
A legkiválóbb minőségü marha-, sertés- és borjuhusok, saját készitésü felvágottak és meleghusok, figyelmes kiszolgálás, rendeléseket házhoz szállitunk.

MEGHIVÓ

A budapesti II. KERÜLETI ÁLTALÁNOS KÖZJÓTÉKONYSÁGI EGYESÜLET 1938. évi május hó hó 23-án (hétfőn) délután 6 órakor Budapesten II. Fő-u. 3. (elöljáróság épülete) I. em 20. alatti tanácsteremben tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az egyesület működésében beállott változások és az egyesület jelenlegi helyzetének ismertetése, az ezzel kapcsolatos lemondások előterjesztése.
2. Határozathozatal az egyesület jövőbeli fennállása kérdésében.
3. A tisztikar, a választmány és a számvizsgáló bizottság tagjainak lemondása.
4. Az uj tisztikarnak, a választmánynak 3 évre, a számvizsgálóbizottságnak 1 évre szóló hatáskörrel leendő megválasztása.

A közgyülés határozatképességéhez a tagok egyharmadának jelenléte szükséges.

Határozatképtelenség esetén a rendk. közgyülés minden további külön meghivás nélkül a fennebb megjelölt helyen és órában 1938. évi julius hó 2-án fog megtartatni, amikor is ez a rendkiv. közgyülés a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül a tárgysorozatba felvett ügyekben jogérvényesen határoz.

Budapest, 1938. május hó 10-én.

dr. VERES SAMU s.k. egy. titkár. dr. JUHÁSZ ISTVÁN s.k. egy. alelnök.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

A házfelügyelő által végzett ipari munkák dijazása

A legutóbb megjelent lakbérszabályrendetet intézkedik arról is, hogy a háziaknál előforduló ipari munkákat mily mértékben szabad a házfelügyelőnek elvégeznie.

Ennek ellenére egyes háztulajdonosok ezen túlmenőleg is foglalkoztatják a házfelügyelőket és végeztetnek velük különböző munkákat. Mindaddig, amig a házfelügyelőnek felmondva nincs, ez rendben is van, ellenben, ha a házfelügyelő elbocsátására kerül a sor, úgy gyakori eset az ilyen címen való utólagos per. Egy ilyen konkrét perben hozott ítéletet miheztartás végett közlünk:

A házfelügyelő éveken át külön munkákat végzett a háztulajdonos részére, de nem említette egyetlen egyszer sem azt, hogy ezért külön dijazást igényel. Alkalmaztatásának megszünte után lépett fel perrel a háztulajdonossal szemben, követelvén az általa végzett külön munkáknak nagy összegre rugó dijait.

A fellebbezési bíróság szerint a szolgálati viszonyban különösen kötelező jóhiszeműség, tisztesség és hűség elvénél fogva a munkaadó (háztulajdonos) nem hagyható hosszú időn át bizonytalanságban — a jelen esetben 5 éven át — aziránt, hogy a házfelügyelő által kifogás nélkül felvett járandóságával a végzett munka teljesen kiegyenlítve nincs és igy a házfelügyelő a külön munka iránti igényét érvényesiteni kívánja. Ez a munkadij a másik fél — háztulajdonos — anyagi hátrányára nem halmozható jogfenntartás nélkül, mert különben az időszakonként felvett szolgálati járandósággal a végzett összes munka kiegyenlitettnek és a házfelügyelő arról lemondottnak tekintendő.

A házfelügyelő a munkauzsora, a kizsákmányolás tényköriilményeit igazolta, amit cáfol már maga az a tény, hogy a házfelügyelő 5 évig — az alkalmaztatási idejében nem érezte magát kizsákmányoltnak, különben azt módjában volt bármikor megszüntetni azzal, hogy külön munkát nem végez.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. —
Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2
Telefon 258—126.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Iszter képesitett szücs és ernyő készitő
I., Krisztina körút 34. sz.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Bezárult a főváros nagyüzemeinek szociális kiállitása a Nemzetközi Vásáron

A Nemzetközi Vásár egyik legérdekesebb látványossága volt, ami állandóan hatalmas érdeklődő tömeget vonzott, a székesfőváros üzemeinek szociális kiállitása, amelyhez a Gázművek és Elektromos Művek propaganda-csoportjai csatlakoztak. A Vásáron először jelent meg ez a szociális kiállitás, amelynek felállitását Bornemisza Géza iparügyi és kereskedelemügyi miniszter kérésére határozta el Szendy Károly polgármester, azzal a célzattal, hogy bemutassa mit alkotott munkás-szociális téren, miképen viseli szivén munkásai jólétét a főváros azonfelül, amire a törvény rendelkezései kötelezik.

Már külsőségeiben is nagyszerű hatású volt ez a mesteri stilusban épült pavillon, maga a kiállitás pedig kitünően oldotta meg a kitűzött feladatát. A budapesti polgár büszkén állapithatta meg, hogy a főváros vezetősége tökéletes érzékkel és példaadó áldozatkészséggel teljesiti szociális feladatait.

Három irányban szolgáltatott erről dokumentumokat a kiállitás. Bemutatta a 18.763 munkásnak szociális helyzetét, felsorakoztatta 32 fényképben a munkásgondozást a felvételtől a nyugdijazásig és megjelenitette a munkásgondozás eszközeit és ezenkivül megmutatta a munkahelyeket is.

Amit igy röviden és szakszerüen megállapitunk, az a kiállitásban plasztikus és szines életet nyert a látványos vitrinekben, a munkásruhák, felszerelési tárgyak, a BSzKRT tehetségvizsgáló intézményének, a Vizművek, Elektromos Művek, Gázművek, a BSzKRT közművelődési és sportegyesületeinek bemutatásával, a modellekkel, amelyek a közművelődési, jóléti és sportintézményeket elénk állitják, a plakátok sokaságával, a fényképgalériával, amely az emlitett 32 munkásgondozási parancsolat mellett a balesetelhárító berendezéstől kezdve Baitz József vezérigazgatónak az Élelmiszerüzem híres higiéniájáig sok mindenről adott felvilágositást, hogy azután a vetitett képek csoportjában újabb érdekességekben gyönyörködjünk.

A nagyszerű kiállitást Morvay Endre dr. tanácsnok intenciói szerint hatalmas munkával Reminiczky Lajos tanácsjegyző, a munkásügyi bizottság előadója rendezte, Gosztonyi András, a Vizművek müszaki tanácsosának segitségével.

A pavillon két szárnyát az üzemek kiállitása foglalta el. Egyik oldalon a Gázművek csoportját láttuk, amely Streck Ede igazgató és Dobó László főmérnök rendező és szervező munkáját dicséri. A másik oldalon az Elektromos Művek kiállitása csatlakozott, amelyet szakszerüsége mellett nagyon artisztikusan rendezett Füszter Ferenc főmérnök. Mind a két kiállitásnak nagy volt a sikere, sok a látogatója és ezzel kitünően szolgálták a propagandát. A Gázművek egyébként a gyakorlatban is bemutatta a gázzal főzés előnyeit, amennyiben a Vásár nyilvános vendéglőjében gáztüzhelyen sütött és főzött vendégei számára.

*

Az Élelmiszerüzem a Vásáron

Az 1911. évben hivta életre Budapest székesfőváros akkori törvényhatósági tanácsa a Községi Élelmiszerárusitó Üzemet, attól az elgondolástól vezérelve, hogy a főváros lakosságának minden eshetőségre álljon rendelkezésére olyan altruisztikus intézmény, amely a legfontosabb életszükséglet, az élelmiszer beszerzés terén utmutatásul szolgáljon az élelmiszerek megkövetelhető legjobb minőségére nézve és állandó árellensulyozó árpolitikájával irányt szabjon az élelmiszerek mindenkori áralakulásának.

Valljuk be, hogy kitüzött rendeltetésének a fővárosnak ez az intézménye teljes mértékben meg is felelt. Az elmult több, mint negyedszázad kiélezett gazdasági harcaiban — minden hangzatos reklám nélkül — kizárólag megbizható, minőségi cikkeinek olcsó áraival, az egyedül célravezető helyes üzlet politikájának gyümölcsekét, vevőköre és árúforgalma évről-évre emelkedő irányzatot mutat. Az elmult évben közel 2000 vagon élelmiszert hozott forgalomba a főváros Élelmiszerüzeme. Ez óriási forgalom megdönthetetlenül igazolja, hogy a milliós főváros fogyasztóközönsége szereti a Községi Élelmiszerüzemet és ragaszkodik hozzá. 27 éves multjának, valamint mai prosperitásának sikere abban leli magyarázatát, hogy ipari és kereskedelmi tevékenységét sohasem tekintette öncélnak, müködését kizárólag a főváros lakosságának szolgálatába állitva, igyekezett az amúgy is súlyos terhekkel küzdő fogyasztóközönség élelmezését mindenkor jobbá és olcsóbbá tenni.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Rapaich Richárd tábornok lesz a Budapetvidéki Kőszénbánya elnöke. Ismeretes, hogy Engel Ármin, a Budapestvidéki Kőszénbánya elnöke nyugalomba vonul. Közgazdasági körökben elterjedt hirek szerint az elnöki székben utóda ruhmwerthi Rapaich Richárd lovassági tábornok lesz, aki már benyujtotta nyugdijazása iránti kérvényét. Mellette Sasvári Géza dr. vezérigazgató és Gesmay József, az Egercsehi kőszénbánya és Portlandcementgyár Rt. vezérigazgatója működik, majd mint szakértő, illetve mint adminisztrativ intéző.

1.75 pengő osztalékot fizet a Nagybátony-Ujlaki. A Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek R. T. igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapitotta az 1937. évre vonatkozó zárószámadásokat, melyek az értékcsökkenési tartalékalapnak 350.000 pengő összeggel való dotálása után 586.578.32 pengő nyereséget eredményeztek. Az 1938. május 23-ikára összehivandó közgyülé elé azt a javaslatot terjeszti, hogy osztalékul részvényenkint 1.75 pengő fizettessék ki.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

május 16—31.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Magyarország Védasszonya, Alkotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent István, Margit körut 27.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos u. 117.
Szent Kereszt, Vörösvári út 60.

XI. kerület:
Aranysas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak:
László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: **Dr. Kellner László.**

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok.
fal- és butorburkoló palalemezek Máthé épi tőmester telepén III., Kórház u. 30 sz
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon 367-554.

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77.
Tel. 120-864

Cianoz
TAKARIT,
BERAKTÁROZ
László
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
Május 12, 19, 28
napjain
D.u. 1/23 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij
I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

ÚJ KÖNYVEK

Reincarnátio. Röck Gyula fenti cimen megjelent új kiadásu könyve olyan téren mozog, amely az emberiség képzelőtehetségét évezredek óta izgatja. Nagy bölcsészeti tudással és rengeteg forrásmunka felhasználásával készült a mü, melynek külön pikantériája, hogy a katholicizmus szempontjából bizonyitgatja az evangéliom és ó-testamentum alapján, Prohászka Ottokárnak ebben a kérdésben vallott felfogásával egyezően, a reincarnatio valószinüségét. Akit a metaphysika és spirituális tudományok érdekelnek, olvassa el ezt az érdekes munkát.

Rab Gusztáv: Mentont ajánlanám. (Singer és Wolfner kiadása) A fiatal magyar irőnemzedék egyik legkitünőbbje Rab Gusztáv ujságiró kollégánk, aki most lép először nagyobbszabásu szépirodalmi művel a nyilvánosság elé. A Mentont ajánlanám hatalmas regénye nagy nyeresége az ujabb magyar szépirodalomnak: fordulatos cselekménye, jellem- és lélekábrázolása, folyamatos és kellemes elbeszélőmodora, szines leirásai és meglepően fordulatos. kitünően megkonstruált párbeszédei azok közé az irók közé sorozzák, akik feltétlenül számithatnak a sikerre és népszerüségre, anélkül, hogy azt olcsó eszközökkel érnék el. A Mentont ajánlanám mai regény. De nem egyszerű szerelmi történet, mély lelki válságok rajza, érdekes emberek küzdelme: igazi iró munkája, akitől még sokat várhat a magyar olvasóközönség és irodalom.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK
II. Fő-utca 1. Tel. 152-508
II. Margit-körút 67. Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1. Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
II. Fő-utca 9. Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Krisztina-körút 133. Tel: 150-904
II. Fő-utca 2. Tel: 153-542
II. Margit-körút 4. Tel: 156-292
III. Fő-tér 2. Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1. Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK
I. Dísz-tér 16. Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2. Tel: 153-656
II. Margit-körút 91. Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
XI. Horthy Miklós-út 35. Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b. Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK
II. Margit-körút 3. Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR
I. Alkotás-utca 13. Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4. Tel: 151-288
II. Fő-utca 28. Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21. Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.
I. Krisztina-körút 141. Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR
III. Lajos-utca 148. Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET
I. Alagút-utca 3. Tel: 153-619
II. Fő-utca 10. Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9. Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
I. Alkotás-utca 29. Tel: 166-014
II. Fő-utca 4. Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47. Tel: 161-072
II. Széna-tér 7. Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3. Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11. Tel: 269-000

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIUM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig DOROTHY LAMOUR filmóriása *Hurricane*	Csütörtöktől vasárnapig *Hindu siremlék* Hétfőtől szerdáig **Nina Petrovna**	Csütörtöktől vasárnapig **Magdát kicsapják**	**Nina Petrovna**	Csütörtöktől szerdáig *Tovaris*

36. évfolyam Budapest, 1938. május 19. 20. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Az uj kormány

Alig néhány napja, hogy új kormány foglalta el a régi helyét és máris óriási a változás a közhangulatban. A bizonytalan szorongás helyébe nyugalom lépett, a biztonság tudata, az ijedezés és suttogás helyébe, amely szinte megfojtotta a polgári munkát és termelést, a reménykedés és alkotási láz. Csodálatos változás máról holnapra.

A történetírás beszámol róla, hogy amikor Napoleon elsőízben találkozott a weimari miniszterrel, Goethe János Farkassal, lenyügözve állt meg egy pillanatra és így szólt környezetéhez: „Voila, un homme." Ime, egy férfi. Valaki. Akire rá volt írva, hogy „valaki". Pedig a nagy Napoleon akkor még nem tudta, nem is tudhatta, amit mi tudunk erről az egykori weimari miniszterről.

Aki Imrédy Bélát egyszer látta, hallotta, annak önkénytelenül is ez jut eszébe: Voila, un homme. Nem vagyunk jósok, sem próféták, nem tudjuk, mit hoz az országnak Imrédy Béla: a szerencse, a boldogság és újjászületés korszaka lesz-e kormányának uralmi ideje. Sok mindentől függ ez. Kül- és belpolitikai eseményektől is, a forrongó világtörténelem fordulatoitól, de egyet tudunk: kivételesen tehetséges, nagykoncepciójú és nagyműveltségű ember vette át az ország vezetését. Messze esik attól, amit középszerűnek neveznek, tehát vagy nagyon jót hoz, vagy nagyon rosszat. Mi bizunk benne, hisszük mi is, amit az egyik vezető angol lap írt róla: a megfelelő időben, a megfelelő helyen ő az a megfelelő ember, akire Magyarországnak nagyobb szüksége van, mint valaha.

*

Bennünket, akik elsősorban várospolitikával, Budapest és abban is leginkább Buda kérdéseivel foglalkozunk, természetesen a belügyminiszteri székben történt változás érdekel leginkább. Az utóbbi évtizedekben történt fővárosi törvénymódosítások rendkivüli mértékben emelték a belügyi kormány befolyását az önkormányzati ügyek terén, Budapest és benne a most új életre zsendülő Buda sorsára tehát nem közömbös, ki vezeti a nagy újjáépítés munkáját.

Keresztes-Fischer Ferencről, az „új" belügyminiszterről tudjuk, kicsoda. És éppen ezért megnyugvással ismételjük el azt, amit Imrédyről mondtunk: megfelelő időben, megfelelő helyen a megfelelő ember. Ismeri a főváros életét, nem működvelő dilettáns, hanem komoly tudású szakember, óriási közigazgatási tapasztalattal, kellő erellyel és szigorúan alkotmányos érzékkel. A belügyminiszteri székben Keresztes-Fischer személye az önkormányzat biztosságát, hagyományos tiszteletét jelenti, megerősödését annak a szellemnek, amely nélkül a főváros nem tudná terjeszteni azt a magasztos feladatot, amelyet a nemzet életében be kell töltenie.

*

A magyar közélet levegője meg van fertőzve különös eszmékkel és még különösebb ideálokkal. A történelem pszichológiája megadja magyarázatát ennek a lelki fertőzöttségnek. A nemzeti kétségbeesés, a szociális nyomorúság, az a jajkiáltás, amely innen, „de profundis", hiába hangzik évek, évtizedek óta az emberiség lelkiismeretéhez, ellenállhatatlanul az örvény felé sodorja a nemzetet. Messiásokat várnak az emberek, akik kivezessék őket a szolgaság házából és messiások bőven akadnak, tízével, húszával: a lelkek hajlamosak követésükre, a kétségbeesés könnyenhivőkké teszi az embereket a csodákat ígérők irányában.

Az új kormány nem ígér csodákat. És mégis csodát tett, már azzal is, hogy itt van. Nem áll messiásokból. És mégis új jövőt, hajnalderengést jelent a sötét magyar szemhatáron, világosságot az eszmék és tévelygő lelkek zűrzavarában.

Az Eucharisztia és Magyarország

Elérkeztünk a nagy Ünnephez. Évekig készülődtünk rá, megfeszítettük minden erőnket, hogy minél nagyobbá, szebbé, ragyogóbbá tegyük, hoztunk óriási anyagi és munkaáldozatot és most végre eljött az ideje a nagy eseménynek, a legnagyobbnak Budapest idegenforgalmi történetében. A várospolitikus nem foglalkozhatik az ünnepségek egyházi részével, amely katolikus szempontból kétségtelenül felette áll az összes többi szempontoknak: mi mégis elsősorban a nemzeti, a magyar gondolat fényességének a megerősödését keressük ezúttal is, most is, mindig, mintahogy az Eucharisztikus Kongresszus vezetősége is erejének minden megfeszítésével elsősorban magyar ünneppé kívánta tenni a katolikus egyháznak ezt a gyönyörűséges manifesztációját.

Az ünnep küszöbén tudjuk már, hogy bizonyosfokú csalódásra kell elkészülve lennünk. A körülöttünk végbement világpolitikai események ártottak a mi ünnepünknek: óriási tömegek maradnak el, amelyekre bizton számítottunk. A német katolikusokon kívül nem lesznek itt az osztrákok sem, a tiroliak, stájerek, felső és alsóausztriaiak, pedig emlékezünk még, milyen impozáns tömegekben jöttek el hozzánk a Szent Imre-évben. De — sajnos — elmarad a nyugati és tengerentúli államokból várt előkelő közönség nagyobbik része is: Közép-Európát ma elkerüli a világot járó idegen. A valóság sokszoros felnagyításával a világtörténelmi események súlyos ellenpropagandául szolgáltak és hiába volt minden igyekezet, ezzel az ellenpropagandával nem tudunk megbírkózni.

De még így is olyan nemzeti esemény a Kongresszus, amilyen ritkán akad egy ország, egy város történetében. Megmérhetetlen jelentőségű Budapestre és a csonkaországra, hogy a földkerekség egyetemes katolikussága áhítattal fordul felénk ezen az ünnepi héten. Az Egyház olyan hálára kötelezett bennünket ezáltal, amit leróni talán sohasem tudunk. Megalázottságunkban segitségünkre sietett, magához ölelt bennünket és ezt mi, magyarok nem feledhetjük el.

Áhítattal, megtisztult lélekkel fogadjuk az Oltáriszentség ünnepére ideérkezett tizezreket: Megvigasztalnak és felemelnek, megerősitik öntudatunkat, hogy nem állunk elhagyatottan, árván, egymagunkban. Budapest felé tekint ezen a héten az egész művelt világ és hisszük, hogy a Kongresszus megszázszorozza, megezerszerezi barátaink számát, akikre oly nagy szükségünk van. Az ittjárt tömegek hirül viszik majd nemcsak a magyar főváros szépségének dicsőségét, nemcsak népének kiváló tulajdonságait, hanem azt is, hogy nem igazak a rágalmak, amelyek tendenciózus tudatossággal riasztják el tőlünk a művelt világ utasait, főképen azonban a magyar igazságot, amelynek győzedelem felé vezető útjában egyik legfontosabb állomása ez az ünnepség. Az Oltáriszentség fényének tündöklésében meg kell látnia mindenkinek a mi megfeszitett Igazságunkat, melynek diadalmas feltámadása talán közelebb van, mint magunk is hinni merjük.

*

A Duna—Tisza közének mindig az volt a szerepe, elhivatása és küldetése, hogy a távolabbi, a nyugati Európa védője legyen minden ellen, ami a Visztulán túlról fenyegetődzik. Nem szólam, hanem valóság ez. Az ókori Róma védelmére Pannónia volt a gát az északi és keleti Barbarusok ellen és Pannonia volt a védelem török-tatár ellen. A Világháborúban Nagy Péter cár szellemi öröke, a Déli Tenger pánorosz álma csakúgy a Lawoczne—Debrecen—Zimony vonalon álmodott az Adriáról, mint a mai ujorosz beteg és rossz álom, a Leninizmus.

Ma megint Magyarország és Budapest a szellemi-lelki fókusza a katolicizmusnak. Katholikosz: az ógörög szó a „Mindenki Hite" jelentése. *Eucharisztia:* az ógörög szó: „Jó üdvözlet" jelentésü Eucharis: a mindenkit a Lélek Kenyeréve: megvendégelő Asztal, a Kenyér Asztala üdvözlete. Az Eucharistia, a mélységes Jelkép: a Békesség, a Mindenki közös Asztaloltára a szörnyű sebektől vérző, szörnyű átmeneti korszakát élő Világ zajgása közepén.

Szimbólum az Eucharistia és az is szimbólum, hogy Budapesten van. A Lélek, mely nem öl, hanem éltet, az Ige, mely maga az Élet, ime, Budapestről árad. Magyar elhivatás ez megint. Óh, hátha e Magyarországon megterített Asztal mellől a kenyér csodája szólna a világhoz és az észre térne e szimbolum szavára...

Hullámzó Duna fölött a mi büszkeségünk a Lánchid, a Széchenyi Hidja a Congresszus jelképe. A hid fölött a Budapest kezdőbetűjének szára a magyar Kettős Kereszt teste. Lánchid, Duna, Budapest, Pest és Buda: e hid a Kelet és Nyugat hidja. Az, aki ennél az Asztalnál mond Eucharist, Jó Üdvözlést a vendégeinek, Az akit Eucharis-szal köszöntünk az Ő Asztalánál: adjon békességet nekünk, szegény magyaroknak. Az, ki nékünk magyaroknak volt egykor tündöklő csillagunk, István, a Király, bizony e szimbolikus hidon vezet át bennünket a kilencszázados evfordulón. A vén Buda és az ifjú Pest mond magyar Eucharist mindenkinek, aki magyar földön járul a Kenyér elé . . .

Régi pestbudai céhek a május 30-i Szent Jobb Körmenetben

Mint 1930-ban, az Eucharistia, illetőleg a Szent István Év május 30-i Szent Jobb körmenetében is részt vesznek az ősi pesti, budai és óbudai céhek. A Egyház és az Ország történelmi heraldikája során ott fog csikorogni a polgárság heraldikája: a kézművesi mesterszerszám minden emblémája, cimere, saroglyája, céhládája, céhzászlója, mesterbotja, cimeres rendje.

Ott fog felvonulni a legrégibb magyar céh, a budai mészárosság. 1274-ből való első céhlevele lek alatt. A Céhházak és a Székesfővárosi Múzeum kibocsájtják az ősi céhládákat. Szent Flórianus emeli a tüzoltó sujtást az 1693-ban alapitott pesti serfőzök saroglyáján. Szent Vince és Szent Lőrinc, a kávések szentjei vezetik a pesti kávésokat. Szent Gellért, Kozma és Demján a fürdősök védői. Szent Borbála a Toronnyal a vasöntők védője.

Száznyi céhi zászló fog lobogni a májusi szellőben. Öles mészároslegények vállán fog csillogni a bárd és ötvöslegények kezében fog villogni a serleg. Viritani fog a mézeskalácsosok piros szive és mosolyogni fog a cukrászok habverő üstje rezén a tavaszi nap. Régi magyar kalapokat fognak vinni jóképü kalaposinasok és a szobafestőket a kék festőzubbonyos, papirsipkás Szent Lukács fogja vezetni. Az épitőmesterek keresztjét cilinderes, fehérkötényes legények viszik és kömives és kőfaragó céh legényei erősen fogják markolni a kőmiveskalapácsot. Ősi fekete- arany svájci viseletükben kéményseprő legények viszik a Szent Florianus saroglyáját. A magyar „kócsi szekér", a kócsfalu középkori királyi szekeres nemes várjobbágyai által kifundált szekér, a francia *Coche*, az angol *Coach*, a német *Kutsche* névadója mögött vállas kocsigyártó bognárlegények haladnak.

A menet az Országház elől az Andrássy úton vonul a Hősök terére. A céhek a magyar polgári öntudat kifejezői a katholikus öntudat mögött.

Buda ősi polgársága vonul fel az Ereklye, a Szent Jobb előtt. 1771 július 21-én vonultak a céhek először az Ereklye előtt. Most ujra felvonulnak. E sorok irójának őszinte magyar öröme, hogy magyar mesteremberek keze, dolgos, magyaros marka alá rendezhette e menetet a Kongresszustól nyert megtisztelő megbizatása révén. E sorok irója maga is mesterembernek érzehette magát, amikor a cimereket rajzolta a festőmesterek, a saroglyákat az asztalosmesterek keze alá. Isten áldja a hires magyar kézművest! — ez a régi lélek jelszava. Buda históriája néhány órára élő heraldikai valósággá fog válni a céhek menetében.

Bevilaqua-Borsody Béla.

Anyák napja
a Lajos-utcai elemi iskolában és a Margit-körúti óvódában

Szépséges ünnep keretében folyt le a Lajos utcai elemi iskolában az *„Anyák napja"*. A szép ünnepet az idén *Görgényi* (Grishaber) Klára tanitónő rendezte, teljes érvényesitésével annak a pedagógiai elvnek, amely a tantervszabta kötelezettségeken túl igyekszik nevelni a jövő nemzedéket és közelebb hozni a szülőket az iskolához.

Az iskolai énekkar tetszéssel fogadott számai után vitéz *Pálffy* alezredes bábjátékában gyönyörködött a közönség, *Róna* Marika és *Szalóky* Henrik magyar táncszámai nagy sikert arattak. Ezután felemelő jelenet következett: *Csányi* József igazgató lépett a pódiumra és miután szép szavakkal méltatta az édes anya önfeláldozó szeretetét, fogadalomtételre hivta fel a növendékeket: *fogadják meg, hogy engedelmes hü gyermekei lesznek szüleiknek.* Többszáz fiú és leány állott fel erre és szivükre tett kézzel tették le a fogadalmat, könnyeket csalva a jelenlévő szülők szemébe.

*

Előkelő közönséget vonzott a Margit körut 41. szám alatt levő óvóda évzáró ünnepe is. A pöttömnyi emberkék már hetek óta lázas izgalommal készültek a nagy napra, amely gazdagnak igérkezett és az is volt felejthetetlenül látványos és zenés jelenetekben. Tündérkék, pufók primadonnák, táncospárok, kéményseprők, nagy kanalu kis szakácsok vonultak fel gyors egymásutánban, zajos sikert, sok tapsot aratva. Nagyon tetszettek a „tornászbajnokok" is.

Egy kis incidens is előfordult a tömött müsorú ünnepségen: az óvóda népszerű igazgatónője, *Jovitza* Györgyné, ugyanis, a közönség derültsége mellett jelentette be, hogy *a kis primadonna — csuklik* és emiatt az ő száma későbbre marad. *Az előző jelenetben sokat kacagott és ez okozta a zavart,* amely azonban csakhamar elmult s a Margit körúti óvoda kis növendékei szüleikkel egyetemben felejthetetlen emlékkel, boldogan ültek le — a habos kávé mellé uzsonnázni.

A Sz. Gellért-téri **Hotel-garázs** megnyílt. XI., HORTHY MIKLÓS UT 3 Telefon: 259-972.

A 25 éves Horváth Géza **CIPŐ** üzlet megnagyobbítva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Ezüstkoszorús kályhásmester. Horváth Sándor szakképzett kályhásmester, akinek félévszázados multra visszatekintő üzeme van, nyitott üzletet Budán, a Szent János-tér 1/a számú házban. Horváth Sándor, aki a legszebben dekorált tiszthelyettesként küzdötte végig a világháborút, szakmájának már a békeévekben is egyik legkiválóbb képviselője volt. József főherceg, Klotild főhercegasszony házikályhása volt. A háború után üzemének jóhíre csak növekedett s egymásután öt aranyérmet és ezüstkoszorót szerzett kitünő munkájának elismeréséül.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hídfőnél

Uridivat-cikkeket

ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Könyvet

PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet

Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat

Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét

Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Félnek a Szénatér rendezésétől az ottani piaci árusok

Küldöttségben jártak a polgármesternél

A szénatéri piac végleges rendezésének ügye, mint arról a *Budai Napló* már többször megemlékezett, még mindig nem jutott dülőre. A néhány év előtti rendezés csak ideiglenes jellegű volt. A főváros vezetősége most foglalkozik a Szénatér gyökeres átalakításával, mint arról legutóbb már beszámoltunk.

Az ottani piaci árusok attól tartanak, hogy az új rendezés egzisztenciájukat veszélyezteti és ezért elhatározták, hogy küldöttségileg járulnak *Szendy* Károly polgármester elé.

A Magyar Kereskedők Egyesületében tömörült piaci árusok, összesen százhuszonhaton megjelentek *Szendy* polgármester előtt. Vezetőjük a piaci árusok nevében arra kérte a polgármestert, hogy a szénatéri piac áthelyezésénél legyenek tekintettel az ottani piaci árusok érdekeire és az áthelyezést ne hajtsák végre addig, amig a szakbizottság ebben az ügyben nem döntött. Semmiesetre se telepitsék a piacot olyan helyre, ahol a piaci árusok nem tudnák biztosítani megélhetésüket. Ne ötletszerűen dobálják ide-oda ezt a csaknem másfélszáz egzisztenciát, hanem legyenek figyelemmel azok létérdekére.

Ugyanilyen értelmeben beszélt *Vas* Imre bizottsági tag és *Koch* Gyula, a mészárosok és hentesek ipartestületének elnöke is.

A polgármester válaszában megigérte, hogy olyan előterjesztést visz majd a közgyűlés elé, amit a szakbizottság megtárgyalt és elfogadott és ami megfelel a piaci árusok érdekeinek is és kielégiti majd őket.

Zászlók és házdiszitések) az Eucharisztisus kongresszus alkalmából legjutányosabban **Hungária** zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

Előkészületek az Árpád-emlékmű megvalósitására

A Közmunkatanács dr. *Bessenyey* Zénó elnökléséve! kedden délelőtt ülést tartott, amelynek napirendjén több fontos budai szabályozási ügy szerepelt. Igy elsősorban megállapította a Közmunkatanács a Hármashatárhegy keleti oldalának szabályozását. A hegy oldalában különböző magasságban két húszméter széles főforgalmi utat vett fel, az egyiket a jövőben Pesthidegkút felé hosszabbitják meg és a híres kilátó út egy szakaszát fogja alkotni. A másik új út Solymár község felé a bécsi útba lesz bekapcsolható.

Foglalkozott ezután a Közmunkatanács az Árpád-emlékmű körüli fásitásnak kérdésével is. A Közmunkatanács már évtizedekkel ezelőtt foglalkozott azzal a gondolattal, hogy Óbudán, ahol a történészek és archeológusok Árpád sírját kutatják, a honalapító fejedelem emlékére nagyszabású emlékmű épüljön fel. A Közmunkatanács az emlékmű elhelyezésre egy nagykiterjedelmű területet szerez meg. Minthogy azonban ez az emlékmű a közbejött világháború következtében nem épülhetett meg, az erre a célra megszerzett terület mezőgazdasági művelés alatt maradt. Óbuda fejlődése azonban előreláthatólag az emlékmű megépitését és a hozzávezető utak kialakitását a közeljövőben nagyban elő fogja segiteni. A főváros éppen ezért arra kérte a Közmunkatanácsot, hogy az *Árpád-emlékmű* felépitésére szánt területet fásitsa be. A Közmunkatanács maga is időszerűnek látja, hogy az emlékmű és a hozzávezető utakat felölelő terv alapján a fásitást már most foganatositsa, hogy az emlékmű felállitásának idejére a növényzet már megfelelő módon kifejlődjön.

A Metapsychikai Társaság májusi előadásai és közgyülése. A „Magyar Metapsychikai Tudományos Társaság" május minden péntekjén, 6 órai kezdettel, összejövetelt tart a Bristol szálló különtermében. Az előadások rendje a következő: Május 6.-án: Röck Gyula: Ard- és alaktan. Május 13-án: Johnson Gisle: A norvég néplélek. (Német előadás.) Május 20.-án: Évi rendes közgyülés. Utána Hennyey Vilmos: Okkult lélekelemek. Május 27.-én: Toronyi Jánosné dr.: A Magyar Metapsychikai Tudományos Társaság multja, jelene és jövő feladatai.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN **Halmes énekel Dudás** zenekarával.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

AZ ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Veres Károly** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és atalakitott **Szeiffert**-kávéházban Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 151-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és sörözö
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Bulby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing **P. 1·28** kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya **BLATT** Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

Utazás Budán

Irta: Gegus Dániel

Ablakomon ragyogó napsugár játszik. Halkan szürődik fel az utca zaja a melyről élettársam szt mondja, hogy lehetetlen kibirni s bámulja az idegeimet, hogy olyan flegmatikusan siklom át a fülsiketitő lármán, amelytől az ő idegei szét akarnak pattanni. Nem nagyon értem, hol van az a pokoli lárma, én alig hallok belőle valamit. Mi ez ahhoz a zajhoz képest, amihez harminc esztendőn keresztül edződtem, amikor még nem a szelid Retek-utca volt a hazám, hanem a József-körút és Rákóczi-út sarkán lévő palota. Ott volt aztán zaj, asszonyom, mi ez a kis szekérzörgés, autóbusznyargalás, kerekfejű, kontyos sváb leányok visongatása ahhoz a bábeli zürzavarhoz, ami Pest legvilágvárosiasabb terén leselkedett ránk?

Ott edződtek a zajhoz az idegeim, én a kis Retek-utca zaját már csak madárcsicsergésnek hallom, az pedig tudvalevőleg kedves a fülnek, amiképen kedvesen száll felém kis szürke pajtásom, kis „Marci" kanárim vidám fütyörészgetése az iróasztalommal szembenéző japán faragású aranyos kalitkájából. A sváb leányok pedig, akik itt rajcsúloznak, szombaton és vasárnap a Margit-körúti katona-palotától — miért a kaszárnya a központ, azt nem kell nagyon magyarázni — a Retek-utca közepéig, nekem egyenesen kedvenceim, nem úgy, mint a hitestársamnak, aki mindig arra biztatott, hogy menjek már el a kerületi rendőrségre s csináltassak rendet a svábok között. Annyi igaz, hogy ezek a kimenős, lesimított hajú, csikosharisnyás, fitosorrú sváb cselédlányok óriási rajokban szállják meg az utcánkat, öten-hatan összekapaszkodva, elfoglalják a járdát s vidám budakeszi nótájukkal kedveskednek az útjukban megakasztott járókelőknek, sőt sokszor jókedvükben bálokat rendeznek a trotoáron s magukkal sodorják az éppen arrahaladó békés embereket.

Ezeket a különös dialektusban karattyoló cselédeket a szomszédos sváb községek, Budakeszi, Vörösvár, Zsámbék és a többiek rajozzák fel a fővárosba, ahol beszegődnek a jó budai családokhoz s megkapják a magyar kenyeret, amelyet azzal hálálnak meg, hogy féltékenyen megőrzik a sváb nyelvüket magyarul meg sem tanulnak s odahaza szivesen nyitnak fület a német propagandának. Van itt az utcánkban néhány kiskocsma, azok előtt nagy sváb szekerek egész sora áll, mert a Hanzi, meg a Michel betértek egy halbseitlire, de olykor ki-ki néznek feje búbjukra csúsztatott kalappal az utcára s szót váltanak, bübájos hazai nyelven, az aszfalton cepelliző Trézsivel, meg Julissal s konkurrenciát csinálnak az angyalbőrbe bujtatott hadfiaknak, akik ugyancsak, nagyobb fölénnyel és hatással ostromolják a sváb szépségeket. Néha ezt az utcai idilt megzavarja egy-egy rendőr, aki elől azután nagy iramban és még nagyobb visitással menekülnek, hogy pár perccel később, amikor a gummibotos ellenség eltünik, ujra visszatérjenek s folytassák a mulatságot ott, ahol elhagyták.

Nem mondom, hogy ez a Retek utcai sváb invázió nagyon kellemes, főleg az utcán sietö polgárra s én sem bánom, hogy a vasárnapi sváb ricsaj, mióta odébb hurcolkodtam az utcában, közelebb a Városmajorhoz, elmaradt, mert a derék Trézsik csak a Dékán utcáig cepelliznek s igy kijutottunk az érdekszférájukból, amiként a feleségem hozzáteszi: szerencsésen. Most már igazán azt se tudjuk, hála a határtszabó Dékán utcának, hogy megvannak-e még a szoknyás sváb felvonulások, sőt még a kedves budakeszi nóták sem jutnak el füleinkhez. Mindig csodálkoztam azon, hogy ezek a bájos dézsatündérek miért nem mennek néhány lépéssel tovább, ott találnák a gyönyörü Városmajort, ahol tág tér nyilna a cepellinek meg a zengerájnak. De aztán régi rendőri szimattal kinyomoztam, hogy a Margit körut a kaszárnya miatt, a Retek utca a kocsmák miatt vonzza és tartja lekötve eme derék sváb leányzókat, mert hát az az angyalbőr, meg hátracsapott kalapú Michel és Hanzl kell nekük, s nem a Városmajor hálóköntösbe bujtatott, szomorú Beethovenjei. Hát csak táncoljanak tovább, én nem bánom, hiszen ez a jó sváb fajta úgy is belénk táncolt már s ki mondhatná meg, hogy ez a karikásan csikos harisnyába bujtatott láb nem rúg-e belénk még jobban?

A Retek utcában különben a közbiztonsági és rendészeti viszonyok a lehető legjobbak, hiszen a mi utcánkban hire sincsen rendőrnek, amit talán annak köszönhetünk, hogy jámbor, rendszerető, csendes polgárok vagyunk. De az már különös, hogy itt van a szomszédságunkban ez a hatalmas, nagyforgalmú Széll Kálmán tér, s ott sincs rendőrnek hire-hamva sem. Itt, meg a kissé alantabb lévő Széna téren három-négy rendőr csinálja a rendet. Bizonyára megvan ennek a maga indoka, csak én nem tudom utolérni a bölcs gondolkodást.

Az előbb szóbahoztam a városmajori Beethoven-szobrot, amelyet a Kossuth szobor nagy alkotója, Horváth művész úr követett el, amelyen szintén nem tudom megmagyarázni a kisérteties hálóinget, amiként nem tudom megmagyarázni a Kossuth szobor hátán ábrázolt csoportot sem, ahol pedig a csatába induló magyar legényeknek a lelkesedés helyett nemcsak az orruk csepeg, de mindannyian félmeztelen vannak, mintha a magyar parasztnak egyáltalában nem volna inge. Igaz ugyan, hogy sok nincs neki ma sem, — amiként ezt a falukutató Féja Géza és társai megirták, dutyit is kaptak érte, — de én, aki falun születtem, soha életemben nem láttam ing nélküli parasztot, legfeljebb akkor, amikor a Dunában úsztatta az ökreit, amikor azonban nemcsak az ingét dobta le magáról. Talán a nagy művésznek az a költemény járt az eszibe, amelynek hőse híres Samarkand jó királya, akinek nyavalyájára orvosai azt a recipét adták, hogy vegye magára egy olyan ember ingét, aki magáról azt mondja, hogy boldog. A király elindult boldog embert keresni, de nem talált. Végre hatalmas birodalmának egy olyan alattvalójához ért, aki félmeztelen a háza előtt ült, s aki azt mondta magáról, hogy boldog. A király megörült s kérte az embert: adja oda neki az ingét. Az ember csodálkozva nézett rá: „hát ing is kell a boldogsághoz?"

Balladának szép ez, de nekem mégsem tetszik, hogy a legendás, szabadságharcunkba induló, később hires vörössipkások ing nélkül indulnak a csatába s útközben az orruk vére folyik. Az is lehet — nem értek hozzá — Beethoven úgy szép, ha hálóingben van, a magyar paraszt, ha ing nélkül. Jobb, ha nem ütöm bele az orromat művészi dolgokba.

Jártomban-keltemben, Budán való utazásomban azonban nagy örömmel látom, hogy a mi kedves Budánk milyen sok szép uj szoborművel gazdagodott. Itt van a magyar Tempe völgyében, a csudaszép tabáni parkban a tüzér emlék, amely igazi nagy művészi alkotás. Közelében, a Fővárosi Szinkör mögött, — azaz már csak volt Szinkör, — a Déryné csodabájos, kecses alakja látható, amelynél szebbkivitelü elgondolást keresve sem talál az ember. A kedves Dérynéről, — akiről ma már kevesen tudják, hogy ő irta meg öregkorában, Miskolcon, szegényen és elhagyatottan, a legszebb magyar nyelvü memoárt, a memoár-irodalom gyöngyét, a „Déryné naplójá"-t, — eszembe jut a Déryné játékszin, s ezzel kapcsolatban az a jóleső hir, amelyet a Budai Naplóban olvastam, hogy a budai szinház mégiscsak és véglegesen a régi helyére fog kerülni, amiért magam is annyit küzdöttem. Örömmel látom azt is, hogy első legnagyobb irónk, Herczeg Ferenc, lelkesen vezeti a mozgalmat, hogy ő adta a nagyszerü és találó nevet, a „Déryné játékszin"-t a jövendő, gyönyörü elképzelésü, állandó budai szinháznak, s hogy a mozgalom mind szélesebb és szélesebb terjedelmet vesz s reménnyel tölt el, hogy a szép gondolat, talán nem is olyan sokára, meg fog valósulni, és hirdetni fogja ennek a kis szeplős Schönbach, később Széppataki Rózának, majd Dérynének, — aki a legnagyobb úttörő magyar szinművésznőnk, énekesnőnk és legkitünőbb magyar memoár-irónk volt, — Herczeg Ferenc „Déryné ifjasszony" cimü szép darabját ennek a könyvnek, a Déryné naplójának nyomán irta, — már-már elfakuló értékét és emlékét.

A Halászbástyán is találunk egy gyönyörü, művészi szobrot, a Julián barát szobrát. Negyedik Béla király idejében indult el Keletre ez a szerzetes, Gellért nevü társával, azzal a fantasztikus gondolattal, hogy megkeresi a magyar őshazát, hátha élnek még ott magyarok. Társa elpusztult a szenvedéses és viszontagságos utazásban, Julián visszatért s azt a hirt hozta, hogy megtalálta valahol Tibet határán az őshazát s a megmaradt ősmagyar nemzetet. Julián útját gyönyörüen megirta Jókai, akinek „A magyar előidőkből" cimü novellás kötetében „Az uj haza" cimü bájos novellája szól a barát útjáról, aki egy tejjel-mézzel folyó országban egy csodásan szép magyar leány ajkáról hallja meg a magyar szót, a csodaszép Delinke ajkáról, aki elvezeti őt az ott élő magyarok közé. A szobor nagyon szép, művészies: Julián áll s kelet felé mutat sóvárgó tekintettel, mellette térdel Gellért, aki már összetört, aki már nem fogja meglátni az őshazát. Buda erre a szoborra is büszke lehet.

Végtelenül bájos két alkotást találtam a németvölgyi iskola előtt, amelyek Amerikába vándorolt művészünk, Lányi Dezső alkotásai. Egyik bújóst játszó gyerekcsoport, a másik pápaszemes öreg mackó, aki egy nagy könyvből mesét olvas fel egy csomó gyereknek. Ugyanilyen bájos Lányi-alkotás a Döbrentei téri kút, amelyen két pajkos gyerek a harmadikat be akarja lökni a vizbe, aki ez ellen kézzellábbal tiltakozik. Ez a zsáner a Városmajor nagyon kedves Hüvelyk Matyija és a Margit-hid melletti park Dorka mackókisasszony szobra. Uj alkotás a várban a Hadik szobor, amelynek az a hibája, hogy a kis téren rosszul van beállitva. A jól sikerült Görgey szobor már régebbi, amely, miképen ezt valahol olvastam, Aggházy Kamill vitéz ezredesünknek köszönheti lételét, maga a nagy vezér rehabilitációját. Ugyancsak Aggházy jelölte meg Görgey támadási helyét, egyiket a Szarvas vendéglő tájékán, a másikat a Városmajor utcai János szanatórium falán. A kitünő ezredes és történettudós a legelső ismerője és szakértője a Buda váráért folytatott ostromharcoknak, csak nemrég tüntette ki a Magyar Tudományos Akadémia egyik dijával értékes történeti munkáját.

Nem folytatom tovább a budai szobrok szemlélését, csak az igazán értékes szépségeket akartam kiemelni s ezzel megállapitani, hogy a történelmi Buda ma már nem mostoha gyermek, állam és város versenyeznek rajta, hogy miképen diszitsék, szépitsék ezt a Duna jobboldalán épült várost, amelynek történeti értéke és emléke messze felülmúlja a testvérvárosét, Pestét. Lelkemben örömet érzek, amikor látom, hogy bontakozott és virágzik tovább a gyönyörü Tabán-park, hogy igyekszik valóságra válni a budai szinház, hogy rombolják Buda apró házait, hogy ott felépüljön egy uj, nagyszabású város, hogy nyitják meg az Árpád útját, amely ragyogó bejárata lesz az erkező idegennek, hogy fúrja egymásután lelkes Pávai Vajna Feri, tudós barátom, a kincseket okádó kutakat, amik mind a mi kedves Budánknak a régi nagyságát igyekeznek uj életre kelteni. Hogy simul szerényen, de öntudatosan Buda kulturájához Buda értékes irodalmi társasága, a Hollós Mátyás társaság, amely a télen rendezett irodalmi délutánjai nivóját folyton emeli s nagy szolgálatokat tesz irodalomnak, fürdőügynek, idegenforgalomnak értékes előadássorozatával. Ott hallottam legutóbb egy lelkes históriai előadást Pálos Ödöntől, aki meggyőző érvekkel s történeti tudással bizonyitotta, hogy Szent István nemcsak királyi palotát, de székesegyházat is épittetett Óbudán, amelynek romjai kezdenek előkerülni lassanként a föld alól.

Hát csak énekeljenek tovább a Retek utcában ékes zsargonban nemzeti nótákat a derék budakeszi és zsámbéki sváb lányok, csináljon csak tovább a Woche térképeket, kacsintgassanak odaát-túlra kétes értékü keresztes vitézeink, — valahogyan a lelkemben nyugodt vagyok, hogy itt nálunk nagy baj nem lesz, mert a mi Budánknak gyönyörü történelmi emlékei másról beszélnek s egyszer csak mégis kibontakozki a jövő, még akkor is, ha én, öreg legény, azt már megérni nem fogom. Hogy is énekli Berzsenyi? —

„Nyolc századoknak vérzivatarjai közt
Rongált Budának tornyai állanak."...
És utána süvölt a büszke kiáltás:
„Él magyar, áll Buda még!"

RÉGI VILÁG

1848. május 20-án jelent meg a magyar kormánynak az a felhivása, amelyben felszólitja az ország lakósságát, siessen önkéntes adományaival a haza segitségére. A felhiván nyomában — mint mindenki tudja — megmozdult a magyar nép és tömegesen vitte aranyát, ezüstjét, ékszereit és egyéb értékes holmiját a haza oltárára, hogy a felállitandó hadsereg költségéhez hozzájáruljon.

Ma, amikor a magyar kormány a hadsereg felfegyverzésére egymilliárd pengős tervet állitott fel és ennek a szent célnak szolgálatába állitja az egész nemzetet, kétszeresen érdekes az a felhivás, amellyel a szabadságharc kormánya adakozásra szóllitotta fel a magyarságot. A felhivást *Vachot* Imre, a *Pesti Divatlap* szerkesztője szövegezte meg: falragaszokon és az ujságokban tették közzé az egész országban. A felhivás igy hangzott:

„HARCOLJ VAGY FIZESS!

Ez jelszava azon aláirási ivnek, melly a miniszterium által felállitandó önkénytes hadsereg költsége s tartása födözésének gyámolitására országszerte köröztetik. Az aláirási ivre a jelszó körül kard és adakozó kéz van rajzolva.

A felhivás, — mellyet e lap szerkesztőjének vala szerencséje fogalmazni — igy hangzik:

HONFIAK, HONLEÁNYOK!

Imádva szeretett közanyánk, a magyar haza, a jelen világforradalom idején olly helyzetben van, mint az élet- és halállal küzdő beteg, ki ha hű gyermekei által gondosan ápoltatik, s a leghathatósabb szerekkel orvosoltatik, életben marad, ismét ép, erős leend; de ha ápolása, gyógyitása e kritikus állapotban elhanyagoltatik, menthetetlenül veszve van.

A nagylelkü magyar nemzet sokkal hivebb, jobb gyermeke anyjának, semhogy ezt bünösen vagy gondatlanságból veszni engedné.

Nem, nem! Van még annyi lélek a magyarban, hogy veszély idején vagyonát, életét is feláldozza mindennél drágább honáért!

Illyenkor csak a módot kell kijelölni a magyarnak: mit és mikép tegyen, s ő be fogja bizonyitani, hogy cselekedni tud és akar.

A radikál körben Budapest lakósaiból minden osztálykülönbség nélkül alakult választmány ezen, mimagunk iránti erős hazafiúi bizodalomtól lelkesedve, szólitja fel ezennel a hon minden lakóját, hogy a fent kitett czélra, mint a haza életének leghathatósabb megmentő egykezére, az álladalom jelen szorult állapotában tehetségéhez képest mindenki áldozzék, s akár pénz-, akár termesztménynyel, akár a hadsereg fegyverzete s ruházata kiállitásához megkivánható iparczikkelyekkel, vagy bármi pénzzé tehető vagyonnal, annak előmozditásához járulni a haza és saját érdekében is, kedves kötelességének ismerje. Számadások a Pesti Hirlapban s a „Nemzetőr" czimü most keletkező hadi lapban fognak közzététetni.

A radikál körben az első aláirási ivre mindjárt a legelső pillanatban néhány tag összesen mintegy négyezer pengő forintot irt alá.

E közös hazai ügyet előmozditandó, lelkes honleányaink neveit és adományait divatlapunkban közzétenni el nem mulasztandjuk."

Jókai Mór az *Életképek* hasábjain arról tudósit, hogy a magyar nép fiai ezerszámra lépnek be a felállitandó hadseregbe, hogy a hazát szolgálják. *Kossuth* Lajos lángoló szavakkal járta be toborzó útján az országot. Jókai a felhiváshoz a következőket teszi hozzá:

„Hadseregre és pénzre van szüksége a honnak.

A ministerium kitűzte az önkénytes hadfogadási zászlót, egyenként gyülekeznek alá honunk legjobbjai, bátor, harcra termett fiak, kik imádják a hazát s nem félik a halált.

A ministerium megtette, mivel a nemzetnek tartozott.

Most rajtatok a sor, hogy megtegyétek, mivel a honnak és magatoknak tartoztok.

A népek istene ébren van és meg fogja áldani fegyvereiteket!

Kit családi, vagy hivatali kötelesség a csatamezőre nem bocsát, szivére tett kézzel becsülje meg: hogy mennyit ér rá nézve a haza, s tegye le annak árát a hon oltárára.

Legyen bár az áldozat kicsiny, megáldja az Isten, ha mindene az áldozónak.

Még most csak fiaitól koldul a haza. Jaj nekünk, ha őt idegen ház ajtaján hagyjuk könyörgetni.

Boldogabb napjaiban mindenét megosztá velünk. Egy századrészét fizessük vissza ez ajándékoknak, és ő mentve lesz.

Ki most áldozik, életet vesz a honnak és magának.

Magyarhon örökké!"

A Pesti Divatlap *május 20-i* száma közli a toborzásra szóló felhivást, amely a következő:

„TOBORZÁS. Kormányunk elrendelvén 10.000-re menő önkénytes hadsereg rögtöni kiállitását, a hadfogadás a fővároson kivül, az ország több kijelölt helyén is már megkezdetett. A radikál kör mult csütörtökön gyülést tartott ez ügy előmozditása tárgyában, s határozá, hogy ne csupán katonák, hanem nemzetőrök is részt vegyenek a toborzásban. E czélból helyben és vidékre több comissariust választott meg köréből, kik a népet az önkénytesek sorába beállásra hathatósan buzdítandják. E mellett a ministerium iránti közbizalmat gyámolító tettekkel határozta nyilvánittatni, akként t. i., hogy szólittassék fel a nemzet a megkivántató hadsereg kiállitásában önkénytes adózás aláirása útján segiteni a kormányt. Mi bizunk a magyar nemzet nagylelkűségében, s hisszük, hogy minden czifra felszólitások nélkül is ezen legsürgősebb s legszentebb ügy előmozditására annyi áldozat gyülend össze a hon oltárára, mikép nem 10.000, hanem 100.000-re menő mozgó hadsereget is képesek leszünk kiállitani."

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Mire van halaszthatatlan szüksége a Szentimrevárosnak

Az Alsóváros-Sósfürdő Egyesület képviselői a kerületben szükséges sürgős reformokról

Legutóbb beszámoltunk a Buda Alsóváros — Sósfürdő Környéke Egyesület folyó hó 10.-iki közgyüléséről, amelyen a Szentimreváros alsó részén elért eddigi városrendezési eredményekről számoltak be.

Most a közgyülést követő értekezleten történt felszólalásokat is ismertetjük, melyek elmondták, mik azok a fontosabb követelmények, amelyek Szentimrevárosban haladéktalanul megvalósitandók.

K. Császár Ferenc főv. bizottsági tag, Saly Árpád ny. min. o. tanácsos, Mócsy László, ny. iskolaigazgató és Léber János dr. egyesületi ügyvezető elnök voltak az előadók. K. Császár Ferenc azon kezdte, hogy a mostani történelmi időkben felmerülő irányváltozásokra irányuló veszélyes törekvésekkel nem szabad törődni, hanem a közérdekü célkitűzések mellett szilárdan kitartva, összefogással törekedni a sikerre, úgy, amint ezt az „Ave"-nél eddig is tapasztaltuk, s aminek eredménye az egyesület mostani évi jelentéséből is kiviláglik. Igy és csakis igy remélhetjük, hogy az óhajtásokból követelés, a követelésből akarat és az akaratból valósulás lesz. Kicsinyes és lokális egyéni követelések nem szolgálják a közérdeket s az erők elforgácsolódása folytán a nagy célok meghiusulására vezetnek. Elsősorban kell tehát a közös nagy célokért küzdeni s csak azután a jogos egyéni óhajokért. Soha sem mulaszt el semmi alkalmat, hogy az egyesület programjába felvett követelményeket hangoztassa, (stadion, vásárváros, növénykert, természetrajzi múzeum, tűzőrség, autobuszgarázs, stb.). Különösen fontosnak tartja azonban Népművészeti Csarnok létesitését, amelynek itt, a nyugat kapujánál van a legjobb helye. Ennek idehelyezése is ma már biztosra vehető. — Szükség van a kerületben olyan kulturházra, amely központi fekvése mellett igen nagy befogadóképességü.

Szembeszökően alkalmas erre a ciszterciták templomának befejezése után felszabaduló jelenlegi kápolna. A Kelenföldi Kaszinó e kápolnának a mondott célra való megszerzésére a mozgalmat már meg is inditotta s kéri az egyesületet, hogy ez akciót támogassa. Egyesek érdeklődésére közli, hogy az Etele úti főgyüjtőcsatorna épitésébe rövidesen belefognak. Mindenkit megnyugtathat, hogy a Déli-vasut mostani állomása — környezetének kellő szabályozása mellett, — a kelenföldi állomás pedig megfelelő bővités mellett, megmarad. A Szentimreváros közepére tervezett külön pályaudvar helyett pedig az Összekötő hid előtt létesitenek időleges kitérő-megállóhelyet, ezt is csak a Stadion- és vásárvárosi élet idejére. — Kivánja az „Ave" nagyvonalú programjának további sikereit.

Saly Árpád választmányi tag a magyar ember jellemvonásáról adott szines és eleven képet. Kivánja, hogy a minket jellemző könnyü lelkesedés komoly és szivós tevékenységgé rögződjék. Ennek példáját látja az egyesületnél. Kéri az alsóvárosiakat, hogy őrizzék meg minden szélsőséggel szemben továbbra is nyugalmukat, erősitsék akaratukat, együttérzésüket és jószándékukat, mert erre talán most van a legnagyobb szükség nemcsak kisebb hazánk: az Alsóváros, — de főleg nagyobb, bár csonka Hazánk érdekében!

Léber János dr. és Mócsy László, ugyancsak a testvéri megértés és összetartásról beszéltek. Az értekezletet Mikola Géza dr. elnök ezekután bezárta, megköszönvén a felszólalásokat s az alsóvárosi közönség nagy érdeklődését.

Itt említjük meg, hogy az AVE május 17.-én kedden este az Avar vendéglő nyári kerthelyiségében tisztikari ülést rendezett, melynek egyik főbb tárgya, a 41-es villamosnak a Sósfürdőtől a város felé, legalább a Szent Gellért térig, kifelé pedig a határig való vezetése, a 66-os villamosnak pedig a Verpeléti úttól a kelenföldi pályaudvarig való járatása és az 51-es villamosnak visszaállitása, továbbá az Egyesület részére hivatalos lapul a Budai Napló megszerzése voltak. Végül az egyesület tagjainak az Eucharisztikus Kongresszuson való megjelenése és ezeken kivül több sürgős folyó ügy került napirendre.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. **Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.**

Amikor a Duna és az Ördögárok még elboritotta a Várhegyet

A várhegyi 10 kilométeres barlangváros bemutatója — Uj kinccsel gazdagodott Buda-barlangváros

Azok közül az idegenek, vidékiek és fővárosiak közül ,akik a Várhegy szépségeiben, történeti nevezetességü épületeiben, várfalaiban és bástyáiban gyönyörködnek, csak kevesen sejtik, hogy alattuk, mélyen a föld alatt, hatalmas termek, folyosók kigyóznak, telve százezer esztendőkre visszamenő őskorok temérdek kincseivel. Igazi barlangváros terül el a Várhegy alatt, amelyről már többször irtunk és amely nemcsak tudományos, hanem idegenforgalmi szempontból is kétségtelenül egyik legértékesebb nevezetessége a fővárosnak. A magyar barlangkutató társulat várhegyi bizottságának elnöke, *Kadic* Ottokár dr. egyetemi tanár szombaton mutatta be a sajtó képviselőinek a csaknem teljesen feltárt várhegyi barlangot és a barlangtani gyüjteményt.

Az I. kerületi elöljáróság egyik széles átjáró folyosójából nyilik a lejárat a barlangvárosba. *Hetvenkét lépcső vezet le a „termekbe"*, amelyek egymás alatt három emeletet alkotnak. Rendkivül szivós, szinte emberfeletti munkát végeztek *Kadic* professzor és lelkes munkatársai, amig ezeket a természeti csodákat hozzáférhetővé tették. *Már a lejárat kiépitésénél csaknem másfél méteres falat kellett áttörni az elöljáróság évszázados épületében. Kadic* professzor lépcsőről-lépcsőre magyarázza a néző elé táruló csodákat.

— A közhit — magyarázza *Kadic* professzor — azt tartotta, hogy a Várhegy alatt lévő pincéket a törökök vájták ki, hogy ott rejtsék el kincseiket, lőszereiket, felhalmozzanak élelmiszereket és veszély esetére biztositsák maguk számára a menekülés útját. Ezért sokáig *„török pince"* volt a nevük *is.* A Vár lakói már rég ismerték: *hiszen majd minden házból nyultak le köbevájt lépcsők a titokzatos mélységek,* amelyek nagyrészéről ma már megállapitották, hogy *borpincék voltak:* bizonyságai a budai dombok egykor oly virágzó szőllőgazdaságának. A szőllőkultúra elpusztult, a pincék itt maradtak és hogy mégis hasznukat vegyék, ide hordták az épitkezésektől a törmelékeket, amelyeket a kutatások során aztán nagy fáradsággal kellett eltakaritani.

— A borpincék nagy terjedelmük, sajátszerü kidolgozásuk alapján arra engedtek következtetni, hogy ezek nem mesterséges alkotások, hanem *természetes barlangszerü sziklaüregek.* Illetékes helyen csakhamar megértették ennek jelentőségét. Az első lépést a barlangok feltárására *Duday* Alajos dr. elöljáró tette meg, aki megbizást adott *Mottl* János műszaki főtanácsosnak a kutatások elindítására. Később a barlangok jelentőségét elismerte a honvédség is, hogy aztán a fővárossal együttesen a Magyar Barlangkutató Társulatra bizza a fontos munka elvégzését. A honvédség védelmi, a főváros pedig idegenforgalmi szempontból fordított gondot a barlangok feltárására.

— Nehéz volt a kezdet. Harmadmagammal hónapokon át emberfeletti munkát végeztünk a föld mélyében, sok helyen valósággal hason kellett csúznunk, hogy előrehaladhassunk. Fáradozásunk végre mégis csak eredménnyel járt és ma már egymás alatt és fölött háromemeletnyi sorban hatalmas termek és folyosók igazolják, hogy a munka nem volt hiábavaló, — mondotta *Kadic* professzor.

A VILÁG LEGNAGYOBB MÉSZTUFA BARLANGJA

— Tudományosan állapitottuk meg — folytatta a professzor — miként keletkeztek ezek a sziklaüregek. A lerakódott termális mésztufa alján az átszivárgó talajvizek oldották fel a talajt. A mésztufa átlagos vastagsága 5—6 méter, sőt néhol 10—14 méter. *Az ilyen mésztufa üregek a legritkábbak az egész világon.* A legszebb Magyarországon van: *a lilafüredi Anna-barlag.* A budai Várhegy alatt elterülő barlangok hossza csaknem tiz kilométer. Ha sikerül az elszigetelt várbeli sziklaüregeket áttörésekkel összekötni, akkor *kialakul Budán a világ legnagyobb mésztufa barlangja.*

— Ezzel ellentétben *a Verbőczy és Fortuna utca alatti üregek falain folyami üledékeket találtunk.* Az iszap, homok és kavics a Dunának őskori lerakódása. Ez a mellett tesz tanubizonyságot, hogy *valamikor a Duna a hegyhát magasságában volt.* A Duna a Verbőczy és Fortuna utcák táján volt partjain rakta le hordalékait. Itt volt az ártér is.

— Vannak azonban más eredetü kavicstelepei is a Várhegynek. Az *Ördögárok* is erre hozta a budai hegységekből a maga hordalékait, ami arra vall, hogy a *Vérmező sikja a Várhegy hátának magasságában feküdt.* A Duna és az Ördögárok az idők folyamán — persze itt százezer esztendőket kell érteni, jegyezte meg *Kadic* professzor — állandóan mélyitették árterüket, mig végre a mai állapot kialakult. E százezeresztendős fejlődést igazolják az itt talált leletek is: a *mammut, őskori elefánt, orrszarvú, vadló* és *ős-zerge* csontmaradványai. Ezek az állatok meleg éghajlat alatt tudtak csak élni, ami ismét arra vall, hogy *Budán az őskorban olyan volt a hőmérséklet, mint ma a Földközi tenger körül.*

TERMÉSZET ÉS EMBER KÖZÖS MÜVE

— *A budai Dunaparton jelenleg felszálló hőforrásoknak egyrésze a Dísztéren fakadt fel* és ezekből a meszes hővizekből rakódott le az a hatalmas mésztufa réteg, amelyben aztán a szivárgó vizek a mésztufa üregeket létrehozták. Az állandó szivárgás teremtette meg a barlang mennyezetének csipkézetes kialakulását, ami a természetben megnyilatkozó művészi erők bámulatos megnyilvánulása. *Legtöbb barlangnak a mennyezetén és oldalain ott vannak ezek a csipkés kimarások, amelyek a csepkő barlangokra emlékeztetnek.* Az a körülmény, hogy az emberi kéz ezeken a természeti alkotásokon bizonyos mértékben változtatott, csak fokozza értéküket. Amit az ember ezekben a barlangtörténeti időkben alkotott, az mind megbecsülendő régiség. A várhegyi barlangpincék tehát voltaképen a természet és az ember közös alkotásai. Épp ez avatta úgy tudományos, mint idegenforgalmi szempontból elsőrendü történeti látványossággá a várhegyi barlangokat.

RÉGI BUDAI BOROSPINCE LESZ AZ EGYIK BARLANGBAN

Eddig kilenc hatalmas barlangterem áll teljesen készen, folyosókkal összekötve. Két uj terem most készül, úgy hogy összesen 11 teremből áll eszidőszerint a várhegyi barlang. Egyike a legérdekesebbeknek az ötödik terem, amely a Szentháromság utcában lévő hires *Ruszwurm cukrászda* alatt van. A házból rendkivül meredek külön lépcső vezet le. A fáma szerint ebben a teremben valamikor nagy mulatozások folytak, csak úgy folyt a pezsgő, amit itt nem kellett lehüteni, mert a *balrangtermek hömérséklete plusz 5—6 fok.*

Ezt éreztük is, különösen azok, akik a nagynehezen kimelegedett májusi napon kabát nélkül szálltak le a mélységbe. *Kadic* professzor észrevette a borzongásokat és mosolyogva jegyezte meg:

— Gondoltunk arra is, hogy itt hideg van. Éppen ezért *a lejáratnál ruhatárat rendezlünk be,* amelyben a látogatók számára külön e célra készült meleg barlangköpenyek állanak majd rendelkezésre. Érdekes a nyolcadik terem is, amelynek szintén van külön meredek lépcsőlejárata a *Fehér Galamb* vendéglő alatt. Gondol a Barlangkutató Társaság várhegyi bizottsága arra is, hogy *egy regi borpincét rekonstrnál, megadja régi eredeti formáját és hogy a kép teljes legyen, régi cimeres boroshordókat helyez el benne,* amelyekből több darabot öriz egy budai vendéglős.

A BARLANGMUZEUM CSODÁI

Külön látványosság az öt teremből álló gazdag *barlanggyüjtemény.* Itt a feltárások közben előkerült ösleleteket állitották ki, azonkivül barlang-térképeket, az őskori ember bronzszobrait és az ősi embertipusokat ábrázoló festményeket. Nagyszerü az úgynevezett *Mussolini barlang.* Ez nem is annyira barlang, hanem „subalyuk", melynek képét is kiállitották itt. *Cserépfalu* község határában, a Hóravölgy sziklás oldalán fedezték fel ezt a „subalyukat". Csakhamar világhirre tett szert, mert *ez az egyedüli ősemberi lelőhely.* Vannak igen érdekes leletek ebben a barlanggyüjteményben. Többek között egy úgynevezett *csecses kökorsó,* amilyent sok magyar vidéken még ma is használnak, csahogy az itteninek kora nem kevesebb, mint *30.000 esztendő* és az ad neki különösebb értéket, hogy *teljesen épen maradt meg.* Formás kiképzése az ősember művészi érzékére vall. Másik érdekessége a gyüjteménynek egy *baradlai bronzlelet:* bronzkori kisbaba állkapcsa, apró néhány tejfogával, még teljesen ép.

De nemcsak az itt talált leleteket gyüjtik a barlanggyüjteményben, hanem azokat is, amelyek Buda más részén, Pest környékén söt az ország különböző helyein történt ásatások során kerültek elő. Külön érdekesség a „zsomboly". Ez egy merőleges, 50—60 méternyire lenyulő barlangtipus és a Hadik-szobor alatt van. Kötélhágcsón sisakos barlangkutató ruhába öltözött viaszfigura ábrázolja a zsombolykutatásnak a módját.

Kissé megborzongatja a gyengébb idegzetü látogatót a *koponyaterem.* Mésztufa, félköralakú vitrin polcain emberi koponyák vigyorognak a nézőre. *Közel száz darab.* Hogyan kerültek ide? Csak sejteni lehet abból, hogy *egyiknek a halántékán ott van a lövés helye, a másikon szúrásé. Nem egy koponyát a barlangteremben lévő kutakban találtak.*

A barlanggyüjtemény már most is nagyon gazdag, de tovább fejlesztik, mert az a cél, hogy

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerüvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

komoly érték minden „Nagykovácsy cipő", mert amellett, hogy kényelmes, valóban szép, olcsó és megbizható.
A Nagykovácsy cipő többet nyujt az átlagnál és még sem kerül többe.
KOSSUTH L-U 9 Nagykovácsy ÜZLETHÁZ
Budai fiók: XI., HORTHY MIKLÓS-UT 49

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert“-nél, XI., Horthy Miklós-út 4 II., Margit-körut 65.

„Growe“ a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

belőle szervezzék meg az *Országos Barlangtani Múzeumot.*

14.780 LÁTOGATÓJA VOLT EDDIG A BARLANGNAK

Első látogatója a múzeumnak 1935 augusztusában néhai *Liber* Endre alpolgármester volt, aki ettől kezdve haláláig egyik leglelkesebb támogatója volt a várhegyi bizottságnak és azon igyekezett, hogy anyagilag is elősegítse a további kutatásokat. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós Magyarország kormányzója 1935 május 5-én látogatta meg a barlangot kiséretével. Nevét is beirta a vendégkönyvbe. *Eddig összesen 14.780 látogatója volt a múzeumnak. Ezek közül 12.160 magyar, 1360 európai, 180 látogató pedig a többi kontinens között oszlik meg.* 980 látogató hovátartozandósága ismeretlen. Az európai államok közül Ausztriából fordultak meg a legtöbben a barlangban: 111 a számuk. Utána Angolország következetik 86 látogatóval, Németország 79, Románia 40, Csehszlovákia 39 és Hollandia 25 látogatóval. Az amerikaiak közül 65-en voltak kivánesiak a barlangra. Ázsiából 29-en, Afrikából 6-an.

Természetesen érdeklődést keltett maga az előljárósági épület is, az egykori Buda városháza, amelynek egyik másfél méteres falát kellett átlörni, hogy a barlangba lehessen jutni. Az épület multjáról *Mesterházy* Jenő tanár tartott igen érdekes előadást a sajtó képviselőinek. o

A barlangot vasárnap, május 15-én nyitották meg a nagyközönség számára.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

„SZINHÁZAT BUDÁNAK

Most lesz 90 esztendeje annak, hogy a régiek is kivántak Budának állandó szinházat. Az erről szóló kultartörténeti hiradás igy hangzik: „Valamint Pesten a Nemzeti Szinház megnyitása virágzó sikert bizonyitott nemzetiségünk előmozditásában, — teljesen hisszük, hogy ez Budán is gyorsitaná az evolueiót a magyar elemre nézve!“

(„Nemzet“ c. lap 1848 augusztus 27.)

Buda=Fürdőváros és az egymilliárd pengős ötéves terv

Irta: Nemes J. György dr.

A milliárdos ötéves terv honvédelmi, beruházási, útépitési és egyéb elgondolásai közé kivánkozik még egy, amely 10 éven át foglalkoztatta a főváros közvéleményét, szép eredmnyekkel kecsegtet, de mintha most kissé háttérbe szorult volna. Mégis remélnünk kell, hogy ez, a *Budapest-Fürdőváros mozgalom* néven ismert célkitüzés nem lanyhult el, nem árt neki sem a kül- sem a belpolitikai hangulathullámzás, amely végül is csak efemer jelentőségü lehet a főváros történelme, multja és főleg jövője szemszögéből.

Lelkes emberek, köztük neves balneologusok, nemzetgazdaságilag, tudományilag és egészségügyileg eldöntötték a fővárosi hőforrások és keserüvizkutak gyógyenergiájának nagy idegenforgalmi és pénzügyi jelentőségét, gigantikus lehetőségeit, amelyek minden beruházást megérdemelnének. Külföldön már pompás téli-nyári világfürdővé épitették volna ki a bőséges kénes-rádiumos gyógyforrások környékét. Történtek itt részleges beruházások, fürdőhelyi egység lett a Margitszigetből, létesült ott is, a Lukácsfürdőben is egy-egy igen tetszetős ivócsarnok és felfakadt a második artézi forrás is, 1250 m. mélységből hozván fel Európának Abano után legmelegebb (76 fokos) gyógyvizét. Ez a Széchenyi Fürdő izolált telepének jövőjére lesz beláthatatlan hatással.

Ami a budai fürdőfront egységes kialakulásának elengedhetetlen feltétele: a Szent Gellért-, Rudas-, Sz. Imre fürdő- Tabán terület fürdőcentrumának okvetlen kiépülése, ez *soká nem várathat magára.* Igényli ezt külföldi propaganda jogosultságának alapja. *Csak (külföldi elképzelés szerint is) tökéletes fürdőtelep vívhatja ki az európai komforthoz és teljességhez szokott közönség elismerését, támogatását.* Megfelelően fásitott, kultúrált parkokkal, sétányokkal, kolonádokkal, csarnokokkal, kura-palotával, zenepavillonnal, gyógyszállókkal, orvosi és gyógypenzjókkal böven rendelkező egységes telep nélkül Budapest lehet gyönyörü metropolis, lehetnek Szt Gellért szállói és gyógy-hullámfürdői, *de sohasem lehet világfürdő, annak külföldi jellegével és hasonlóságával, berendezettségével és mentalitásával.*

Szokták mondani, hogy Budapest milliós főváros, sohasem lehet belőle „kimondottan“ fürdőváros. Sok a füstje, zaja stb. stb. Ezt ma már nyugodtan megdáfolhatjuk. Példának említhetjük a világfürdővárosok közül Aachent, Haga-Scheweninget, az összes Badeneket. Mindenütt, még Karlsbadban is, kiépült egy polgárváros a fürdőforrások és telepek egységének elkülönitése mellett, illetve azokon kivül. Füst és klimatikus diszszonanciák is lehetnek, de senki sem mondhatja, hogy pl. nemrég elhúnyt *Rausch* tanárunk megállapitásai szerint a budai hegyek komfortábilitási koefficientiája nem volna legalább is olyan jó, mint bármely más világfürdőé. A *Gellérthegy körüli fürdőcentrum flórája, klimája, szélvédettsége, por és füstmentessége megfelelő ahhoz, hogy igazi világfürdői kiépültség mellett Budapest székesfővárosunk közepén különállóságában is helytálló fürdőtelep legyen.*

Én az atavisztikus *Tabán* helyett már régebben felvetettem ennek a telepnek a *Budafürdő,* vagy *Budafüred* elnevezését, hogy a metropolis külön fürdőtelepét jelezzük vele. Közigazgatásilag a Szent Imrevároshoz, ehhez, a forrásokkal és keserüviztelepekkel oly csodás szépséggel ellátott városrészhez tartozván, *az egészet „Szt. Imre fürdővárosnak“ kellene neveznünk, a Kelenföldi pályaudvar hasonló átkeresztelésétől kezdve.* Ez minden téren demonstrálná az itteni nagy fürdőkultúra jelentőségét és tényeit.

Ami a tényeket illeti: nos hát a tabáni gyógyszállóra áldozott milliókon felül kell még ide juttatni néhányat, hogy megvalósuljon a teljes fürdőélet lehetősége, az emlitett világfürdőtelepek szükséges létesitményeivel együtt, amihez talán fürdőszinházul a *Déryné Játékszín* is járulhatna, épen a Budafüred-Tabáni park Horváth kerti szögén. Ennek a körülirt telepnek forrásait ki kell aknázni, széleit gyógypanziókkal beépiteni stb. az ötéves terv keretén belül, annál is inkább, mert ellenreklám az, ha ennek teljes keresztülvitele nélkül ide külföldieket csődítünk. Olyanokat, akik küllöldön a mi forrásainknál kisebb hőfokú és gyógyértékü gyógyhelyeken is százszorosan frappánsabb beruházásokat és fürdőintézményeket találhatnának. Minimális magnéziumszulfátos, hideg és langyos források körül Svájcban és Németországban olyan Kurhausok és Forschungsinstitutok épültek ki, hogy mi — a világ legkoncentráltabb keserüvizeivel rendelkező földalatti patikánk ellenére — koldusok vagyunk mellettük.*)

Itt a cselekvés ideje. Itt az alkotások lehetősége. Fürdőváros Egyesületünk társadalmi megmozdulása adja meg a lökést, társulva a budai társadalmi körök, a Hollós Mátyás Társaság fürdőügyünk iránt is oly nagy lelkes érdeklődést tanusitó közvéleményével, orvosaink búzgó csoportjával, nemkülönben az élen álló avantgárdával: a Központi Gyógyhelyi Bizottsággal. *A kormányzat hasitson ki a fővárosi adózók anyagi áldozatának viszonzásaképen a nagy vagyondézsmából ennek a budai fürdőcentrumnak korszerü kiépitésére is megfelelő összeget.* Ez a kérdés munkát ad a fővárosi kispolgárságnak, iparosok tömegének a jelenben, de kamatos kamattal hozza meg gyümölcsét majdan a jövőben, a békés, boldog ország fővárosának, utódainknak. A gyógyvizeinkben rejlő gyógyenergia csakigy hasznositható bölcsen.

*Vagy nem hat-e szegényeseri az uj budaőrs. repülőtérre érkező idegennek a világhirü keserüviztelepünk fapalánkja? Nyujtsunk a vállalatnak könnyü beruházási kölesönt, hogy ivókuratelepet, diétás fogyókuraintézetet létesithessen.

VÖRÖS SALAK legszebbszinben SZÁLLITJA RAPID SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

Császárfürdő uszodái megnyiltak
Reggel 6—9-ig, este 6—9-ig kivételesen kedvezményes árak:
52 fillér kabinnal. Fürdőbeosztás a régi.

Kereskedői önképzőkör. A Márvány utcai „Kossuth Lajos„ fiú felsőkereskedelmi iskola vezetője, Orel Géza dr. főigazgató ujfajta önképzőkört állittatott fel, u. n. kereskedői önképzőkört. Tagjai azok a növendékek, akik a szabad pályákra kedvet és rátermettséget éreznek. Az önképzőkörben havonként egyszer meghivott szakemberek tartanak előadásokat a kereskedői pályáról. Februárban vitéz Hidy Hermann tartalékos százados, drogista, — márciusban Mössmer Pál tartalékos őrnagy, kereskedelmi tanácsos, belvárosi kereskedő, — áprilisban dr. Takács Sándor, a Nagykovácsy-üzletház helyettes főnöke tartott előadást. Orel Géza uj irányt jelöl a nevelésben: behivja a kereskedőt az iskola falai közé. Köszöntjük nemes munkájában ujra az uttörőt, a kereskedők és a magyar ifjúság igaz barátját.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor
Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. Michnik kárpitos és Wensky asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad
VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor
özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü
ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cipő
KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda
Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda I., Krisztina-körut 75 szám

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Csemege, fűszer
FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek TOTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk. I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét GANCS-TÓL II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru
GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fiókü- l téb n II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, keztyü
LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK „TERI-“nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi
Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs
Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA“ fűszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros
Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté zeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda
Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár
Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves
DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal
„VICA“ kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer
Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó
KŐFARAGÓMUNKÁK KRAL GYULATÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak
Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer
Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek
Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek
Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 5-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő
Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás
BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó
Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó
MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek
NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág
LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ
R. T.
VI., Vilmos császár-ut 63.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

A Koronázó Főtemplom nagy egyházzenei hete

Az Eucharisztikus Kongresszusra és Áldozó Csütörtökre gyönyörű egyházzenei műsort állitott össze a Koronázó Főtemplom (Mátyás templom) zeneművészeti főigazgatója, *Sugár* Viktor karnagy. Az elkövetkező hét műsora a következőképen alakul:

Május 22. *Demény* Dezső: *Szegedi mise.*

Május 23-án, hétfőn d. e. kb. 11 órakor a pápai Legátus fogadtatása. *Sugár* Viktor: Harsonajelek. *Koudela* Géza: Ecce sacerdos. *Mozart* A. W.: Ave verum. P. *Szabó* Polikárp: Tu es Petrus, Pápai himnusz.

Május 26-án, áldozó csütörtökön: *Dohnányi* Ernő: Szegedi mise.

Május 29-én, vasárnap d. e. 9 órakor *legalusi mise* a Hősök terén. — Orgonázik mindenkor: *Várhelyi* Antal. Vezényel mindenkor: *Sugár* Viktor.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-reodü cigányzenekara **Miletin — Balázs — Milkó kitünő jazz-zenekar**
játszik.

Az ősi Széll-nemzetség találkozója Budán. Az ősmagyar Széll (régiesen Zyl vagy Zeél) nemzetség tagjai az 1639. évi újitott armális adományozásának évfordulóján, május 22-én, vasárnap este nemzetségi találkozót rendeznek Budán. Jelenleg a nemzetségnek mintegy 80 leszármazottja él szerte az országban, a csonka határokon innen és túl. A magyar társadalom nagy érdeklődéssel tekint a nemzetség találkozója elé, amely nemzetség tagjainak ereiben honfoglaló vezérek és az Árpádházi fejedelmek vére csörgedez és amely nemzetség szoros családi kötelékébe többek között olyan kiváló nagy magyarok tartoznak, mint Arany János — Széll Kálmán szalontai református esperes apósa — és Vörösmarty Mihály — Széll Kálmán miniszterelnök apósa.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Kiírták a pályázatot az OTI Attila-utcai bérházára. Megirtuk, hogy az OTI megvásárolta az Attila-utca 20. szám alatt fekvő telket, hogy azon épitse fel bérházát. Most kiírták az Attila-utcai bérház tervpályázati hirdetményét, amely szerint 4 darab, egyenkint 850 pengős pályadijat tűznek ki a bérház eszmei terveire, valamint 5 darab pályatervet vásárolnak meg egyenként 500 pengőért. A félmilliópengős objektumra még a nyáron kiirják a versenytárgyalást.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/C. T: 167-372

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

A magyar nyelv védelme a főváros hivatalos irataiban és hivatalos lapjaiban. Dongó Orbán törvényhatósági bizottsági tag inditványa alapján a székesfőváros közgyülése egyhangúlag elhatározta, hogy szivvel-lélekkel csatlakozik a magyar tudósvilágnak nyelvünk tisztasága érdekében megindított országos mozgalmához és e mozgalom nemzeti fontosságának tudatától áthatva, törvalásainak nyelvében példaadó készséggel maga is alkalmazkodik a mozgalom célkitüzéseihez. Egyuttal felkéri a polgármestert, gondoskodjék arról, hogy a főváros szabályrendeleteinek szövege, nemkülönben a Fővárosi Közlöny szerkesztése, valamint a főváros hivatalos intézményeinek és üzemeinek mindennemü fogalmazványa a nyelvhelyesség, nyelvtisztaság és magyarosság gondos figyelembevételével készüljön. Felkéri végül a közgyülés a polgármestert, hogy a szükséghez képest bocsásson a magyar nyelvtudományi irodalom köréből a székesfőváros közoktatási és közmüvelődési intézményei és kérelemre a székesfővárosi tisztviselők részére megfelelő számban olyan gyakorlati útmutató könyvecskéket rendelkezésre, amelyekből az alkalmazottak a nyelvhelyesség és magyaros stilus követelményei tekintetében könnyen és gyorsan tájékozódhatnak.

A Vörös-Kereszt tárgysorsjáték huzását elhalasztották. A Magyar Vörös-Kereszt ezuton is közli, hogy tárgysorsjátékának huzását az akció teljes sikere érdekében pénzügyminiszteri engedéllyel május 17-ről november 15-re halasztotta, amikor a huzást az eladott sorsjegyek számára való tekintet nélkül meg fogják tartani. Sorsjegyek 1 pengős áron a trafikokban és elárusitó irodákban továbbra is kaphatók.

A Lázár István emlékbizottság felhivása. A Lázár István siremléke felállitására és kiadatlan müvei kiadására alakult emlékbizottság legközelebb Lázár István Emlékünnepet rendez. Felkérik azokat, akik ebben résztvenni óhajtanak, értesitsék erről a bizottság vezetőit, Császár Elemér dr.-t, a Petőfi Társaság elnökét, diszelnököt, Kornai István ügyvezető elnököt és Torbágyi Novák József főtitkárt.

A III. kerületi Vöröskereszt választmány május 20-án, pénteken tartja meg idei rendkivüli közgyülését az elöljáróság dísztermében Hanthy-Haidekker elöljáró elnöklésével. A gyülés napirendjén a költségvetés és zárszámadás megvitatásán kivül részleges tisztujitás is szerepel.

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület LXXXVIII. csoportkiállítása az egyesület V., Erzsébet téri helyiségeiben május 13.-án d. u. fél 7 órakor nyilt meg. Kiállító művészek a balatonarácsi és tatai művésztelep tagjai: Boldizsár István, Burghardt Rezső, Erdős Géza, Freytag Zoltán, Hincz Gyula, Istókovics Kálmán, Jeges Ernő, Novotny Emil Róbert, Udvary Pál.

A Budai Napló segitségére siet a házbéradóalapok jogtalan emelésével sujtott budai ingatlantulajdonosoknak. A Buda Alsóváros polgársága az év elején kikézbesitett házbéradóalapok emelése ellen tömeges fellebbezést nyujtott be s miután az AVE vezetősége meggyőződött az adóemelések alaptalanságáról, Mikola Géza elnök vezetése mellett küldöttség utján emelt panaszt a pénzügyigazgatóságnál, ahol az irásban átnyujtott panaszt, illetve kérelmet méltányolva, hivatalból való helyszini vizsgálatot rendeltek el. Ennek a vizsgálatnak az a feladata, hogy megállapitsa a fellebbezésben előtárt itteni szomorú helyzet valóságát (utatlan utak, csatornázás hiánya, állandó talajvizek, por, sár, stb.). A mozgalomban az egyesületnek hatalmas segitségére volt a Budai Napló adóügyi rovatvezetője, Feitscher Béla igazgató, aki szaktudásával és gyakorlati ismereteivel a méltatlan házadó-emelések jogtalanságát világosan bizonyitotta és lehetővé tette, hogy sok egyesületi tag, akik az adóügyben tájékozatlanságuk folytán jogorvoslásért nem folyamodtak, ezt még kellő időben megtehették.

Balatonfüredi márkás gyógy- és pecsenyeborok ***Holényi Gyula*** apátsági uradalmi főkertész pincészetében ***Balatonfüred fürdő***

Izgalmas választás után a hivatalos lista győzött a III. ker. Társaskörben

A III. ker. Polgári Társaskör, Óbuda legjelentősebb egyesülete május 6-n tartotta rendes évi közgyülését. A közgyülésen a hivatalos lista győzött. Az eredmény igazolta, hogy a tagok nagy többsége helyesli azt az irányt, melyet a Társaskör vezetősége eddig is folytatott.

Elnök: *Terbócz* Imre m. kir. kormányfőtanácsos, országgyülési képviselő. Főtitkar: *Téri* Miklós dr. Háznagy: *Franzosó* Richard. Pénztáros: *Stadler* József lett.

A kisebbségben maradt ellenzék, mint azt velünk közölték, nem nyugszik meg a választás eredményében, hanem vitéz *Komárnoky* és társainak vezetése mellett kilépni készül a társaskörből, hogy külön otthont létesitsen a körülöttük csoportosuló polgároknak.

Filléres divatáruk 1., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

A Déryné Játékszín hölgybizottságának alakuló ülése. Anna királyi hercegasszony őfensége fővédnök elnöklete alatt a Déryné Játékszín-mozgalom hölgybizottsága, Halmy Gyulánéval az élén, május 18-án, szerdán délután 5 órakor az Országos Kaszinó dísztermében ünnepélyes alakuló ülést tartott, melynek keretében Bajor Gizi és Rajnay Gábor, a Nemzeti Szinház művészei, Herczeg Ferenc védnök „Az utolsó tánc" c. összel szinrekerülő új darabjából jeleneteket mutattak be. Az ülés után tea volt a sárgateremben.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

A Gárdonyi cserkészcsapat 25 éves jubileuma. A 21. sz. Gárdonyi cserkészcsapat május 15-én ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját. Ezen megjelentek a cserkészszövetség képviseletében Papp Antal dr. országos elnök és Nágel Edgár dr. jogtanácsos, a budapesti kerület képviseletében Havasi Lucius társelnök és Hoser József körzetvezető, a közoktatási ügyosztály képviseletében Kugler Albert dr. fogalmazó, a fővárosi cserkész-csoport vezetője: Festetich Pál gróf, Botzenhardt János főrendiházi tag, Kuncze Lajos dr. bizottsági tag, a helyi hatóságok vezetői: Leiner Mihály plébános, Gergely Ernő dr. főjegyző a III. ker. előljáróság képviseletében, Bede József dr. az államrendőrség III. ker. kapitányságának a vezetője. A megjelenteket Juhász Jenő dr. igazgató, egyetemi m. tanár üdvözölte, Handlovits Miklós dr. hittanár, cs. parancsnok és Kabdebó Kornél csapattiszt a csapat 25 éves multját ismertették. A közönség lelkesen ünnepelte a csapat parancsnokát és tisztikarát.

Krisztina-körut 139. alatti
KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe) helyeztem át.
Csapkai Ervin

Kinderland. Valóban a gyermekek paradicsomát teremtette meg Kammer Éva Buda legegészségesebb helyén, németnyelvű gyermekotthonával, a Lovas-út 23. alatt. Az otthon az egyetlen, amely nyáron is nyitva van és bennlakókat is elfogad. A nyaralásra utazó szülők a legnagyobb bizalommal hagyhatják gyermekeiket a Kinderlandban.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a **Magyar Ruggyantaárugyár**

Megnyilt a forgalom a kiszélesitett Pasaréti uton. Néhány hónappal ezelőtt a Pasarét környékén lakók megdöbbenésére sorra kezdték kivágni a Pasaréti út régi, terebélyes fáit. Csakhamar kiderült, hogy a fairtásra az ut kiszélesitése miatt van szükség, hogy az 5-ös autobusz forgalmát biztosithassák. A munkálatok gyors ütemben meg is indultak és salakos burkolat helyére aszfalt került. Sajnos, az út a fák kipusztitásával sem bizonyult elég szélesnek és azért jócska sávot elhasitottak a gyalogjáróktól is. A kiszélesitett és aszfaltozott Pasaréti utat, amely a munkálatok ideje alatt el volt zárva, e héten adták át ujból a forgalomnak. Nemsokára megkezdik a gyalogjárók kiszélesitését is olykép, hogy erre a célra kisajátitják a villakertek megfelelő részét.

Kongresszusi utbaigazitó sátrak Budán. Az Eucharisztikus Kongresszuson várható nagy idegenforgalomra való tekintette' a rendezőség a főváros forgalmasabb gócpontjain utbaigazitó sátrakat állit fel. Ezek ben nemcsak tájékozást nyujtanak, hanem a kongresszussal kapcsolatos emléktárgyakat is árusitanak. Budán három helyen állitanak fel ilyen sátrat: a Krisztina téren, a Széll Kálmán téren és a Várban.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerü trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. ***Fajkutyák eladása.*** előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

A LEGCSODÁSABB kilátásban gyönyörködnek a svábhegyi Kis- és Nagy-MAJESTIC-luxusszállók előkelő vendégei. A környező fenyvesek ózondús levegőjében a test és lélek a pihenés és nyugalom legnagyobb mértékét élvezi; amellett a legnagyobb komfort, a legtökéletesebb kényelem, a legjobb konyha jellemzői a Majesticnek.

Kálnok étterem **az elegáns világ találkozóhelye.**
I. ATTILA Krt. 22. Telefon: 150-760

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-901).

IZSÁK JÓZSER RT. vegyészeti gyár készitményei **előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.**

FOGASRA AKASZTHATJA MINDEN GONDJÁT, HA A
FOGAS KERÉK SÖRÖZŐBEN,
II., OLASZ FASOR 45. Tel.: 155-098.
60 FILLÉRES UZSONNÁT, P 1.40 EBÉD-MENÜT,
P 1.50 VACSORA-MENÜT FOGYASZT

Tisztujitás a Budahegyvidéki Társaskörben

A *Budahegyvidéki Társaskör* május 12-én a hüvösvölgyi Balázs-féle vendéglő külön helyiségében tartotta 31-ik rendes közgyülését *Kozma* Jenő dr. m. kir. kormányfőtanácsos, elnökletével. A főtitkári jelentés a Társaskör céljait, munkáját és a közelebbi időben megoldandó feladatokat vázolta.

A Hegyvidéknek szüksége van az 5-ös autóbuszjárat vonalának meghosszabbitására és célirányos parcellázások engedélyezésére, hogy igy a fejlődésében annyira hátramaradt Lipótmező és Hüvösvölgy vidékének fejlődését lehetővé tegyék.

A szokásos közgyülési tárgysorozat letárgyalása után 3 évre újra elnökké választották *Kozma* Jenő dr. szőv. tvhat. bizottsági tagot, ügyvezető elnökké pedig *Kováts* Alajos szőv. tanár, c. igazgatót. Alelnökök lettek *Benke* Balázs ny. polg. isk. igazgató és *Zeke* Aurél számtanácsos, főtitkár *Kováts* Béla szanatóriumi könyvelő, titkár *Nagy* László dr. banktisztviselő, jegyzők vitéz *Gyopáry* Gyula szőv. tanító és *Pfeiffer* István dr. orvos, pénztáros *Hecskó* János dr. postatakarékpénztári igazgató, könyvtáros *Füzesy* István ny. Bszkrt főtanácsos, ellenőr *Lejthényi* Aladár dr. ny. törvényszéki biró, gazda *Kováts* Géza m. kir. pénzügyi könyvszakértő, ügyész *Matolcsy* Kálmán dr. szőv. tiszti ügyész.

Kováts Alajos *„A budai hegyvidék történelmi vonatkozásai"* cimen mondott nagy érdeklődéssel hallgatott előadást.

HÜVÖSVÖLGYI PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

Köhalmy József: Nemes Murgassy János

Ki a Tisza vizét issza, vágyik annak szive vissza. Köhalmy József ifjukorában eljegyezte magát a nyomtatott betüvel, amelytől azóta sem tud elszakadni. Vissza-visszatér hozzá, szerelmes belé és hogy ez a szerelem nem egyoldalú, annak ragyogó bizonysága az a novellaskötet, amellyel most lép a magyar olvasóközönség elé: a „Nemes Murgassy János".

A novella a legnehezebb epikai müfaj — mondja az irodalmi esztétika. De csak annak, aki nem született rá. Köhalmy József apró, villanásnyi novelláik sorozatával bizonyitja: nem nehéz, — annak, akit tehetsége, veleszületett ösztöne kényszeritő erővel hajt a novellairás felé. Igen: nehéz müfaj. Nem szabad a novellában felesleges betünek lennie, zárt, egész, kerek kompoziciót kell adnia a költőnek a miniatürfestő biztonságával. Köhalmy József mestere ennek a művészetnek, csalhatatlan biztonsággal mondja el remekbefaragott történeteit amelyek néha oly frappánsak, mint amikor a villám felvillanó fénye világitja meg egy pillanatra az éjszakai sötétségbe burkolt világot.

Keresetlen egyénisége, póznélküli természetessége üditő. Kellemes olvasmány a Nemes Murgassy János, értéke és nyeresége a magyar irodalomnak. A könyv külső kiállitása harmónikus kiegészitője a belső tartalomnak, szép és izléses. A Nemes Murgassy János a Budai Napló útján is megrendelhető. Ára diszes vászonkötésben 4 pengő.

Cipőt
csak
Márkus **-tól**
II., Margit-körut 36. sz.

Nem felejtettünk el valamit az Eucharisztikus Kongresszusra?
Siessünk Fábián-hoz, ott mindent megtalálunk!
Mutassuk meg ismerőseinknek, barátainknak, rokonainknak Fábiánnak Budán egyedülálló, csodás kirakatait. — Legujabb divat, szolid, olcsó, modern.
Szép, jó és olcsó ruházkodás titka?

Női készruhák
gyürhetetlen (flocon, bolero) anyagból 12.50 P
imprimé crepe de chineből vagy creppből . . . . . 25.50, 19.80, 17.80 P
pikéből (műselyem) . . . . . 16.80 P

Pongyolák
gyönyörű mosó voileból v. creppből 5.90 P
gyürhetetlen (flocon, bolero) . . . 9.50 P

Bluzok
taftból . . . . . 8.80, 4.95 P
pikéből (műselyem) . . . . . 12.80, 9.80 P
imprimé maroquenből . . . . 12.80, 10.80 P
magyaros, himzett . . . . . 7.80, 6.50 P

Kabátok, esőkabátok, teniszruhák, fürdőruhák, fürdőcipők, shortok, strand- és frottirkabátok nagy választéka. Szolid, szabott árak.

Fábián József divatháza I., Krisztina-körut 9-10. Széll Kálmán-tér sarok.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Takarékosság a vízdijaknál

A közterhek lassú, de folytonos emelkedése ösztönösen kiváltotta a háztulajdonosok azon igyekezetét, hogy a ház fenntartásának költségeit a legminimálisabbra szállíttassék. Amikor a főváros felemelte a vízdijakat, egy uj tehertöbblet mutatkozott, aminek kiegyenlítésére a háztulajdonosok személy szerint más és más módozatokhz folyamodtak és meg kell tárgyilagosan állapitanunk, hogy legtöbb esetben hibás elgondolásokkal igyekeztek céljaikat elérni.

Egyesek a vízpazarlás meggátlásának legbiztosabb módját abban látták, hogy a ház lakásainak mindegyikébe külön vízórát szereltek, limitálták a lakás legmagasabb vízfogyasztását és szerződésileg kötelezték a bérlőt, hogy a többletfogyasztást köteles havonta megtéríteni. Ennek az elgondolásnak a hibáit ott kell kezdeni, hogy a külön-órák beszerelése nagyon költséges és amellett az érzékenyebb lakóknál ellenszenvet vagy sértődöttséget is szül, a legfontosabb ellenérv pedig az, hogy vízmegtakarítását elérni velük mégsem lehet, sőt... Lássunk csak egy példát: ... X. Y. bérlő hónapokon át mélyen a limit alatt fogyaszt vizet, mert szem előtt tartja a bérbeadó érdekeit és aztán jön egy hónap, amikor valami oknál fogva (festés, nagytakarítás, betegség, stb.) a limitnél többet fogyaszt néhány köbméterrel, amit a fenálló szerződés értelmében megfizetni köteles. S ekkor kezdődik a baj... — ugyanis a bérlő talán jogosan is felháborodik, mert fizetnie kell, annak dacára, hogy hónapokon át takarékoskodtt a háztulajdonos érdekében és 90 százalékig bizonyos, hogy a lakó a következő hónapokban csak arra fog ügyelni, hogy a limitált vizmennyiséget át ne lépje, de a vízzel tovább takarékoskodni nem fog. Rövid időn belül ez minden lakóval megtörténik és mindegyik a limitált legmagasabb fogyasztást fogja elérni.

Lesznek és vannak már most is olyan háztulajdonosok, kik a házaikban szereléshez értő házfelügyelőt alkalmaznak és azt szerződésileg kötelezik, hogy a házban lévő szerelési munkát az anyagiakban és természetben kapott házfelügyelői járandóságaik ellenében teljesen dijtalanul, csupán anyagmegtérítés ellenében kötelesek elvégezni. Ez is módja a felemelt vízdijak kiegyenlítésének, csak épen hibás módja... Hogy az ingyen és kényszermunka milyen, arról nem kell sokat irnunk. A munka esetleg el van végezve, de hogy azáltal vizmegtakarítást a háztulajdonos nem fog elérni, az biztos. Az ilyen házfelügyelő legtöbbször csak ért a szereléshez, de nem szakember, ha pedig igen, akkor fontosabb részére a megfizetett munka pontos elvégzése, mint a háztulajdonos által rákényszerített.

Van ennek a megoldásnak azonban egy bírósági befejezési lehetősége is. Ugyanis a Székesfővárosi Lakbérleti Szabályrendelet 59§. 6. bekezdése világosan előírja, hogy „A házfelügyelő nem végezhet oly ipari természetű munkát, amely a fennálló jogszabályok értelmében csak ipari jogosítvánnyal végezhető." A házfelügyelőt az ilyen munkáért a kontárbíróság elé állithatja bármely iparos, amiért birságot kaj. és adandó esetekben még a háztulajdonosnak is kellemetlenségei lehetnek. Ennél lényegesebb azonban az az érvünk, hogy az elbocsátott házfelügyelő kilépése után a járásbíróságon a kényszerhelyzetben végzett ingyen munkák ellenértékeért pert indithat a volt háztulajdonosával szemben és ezek a perek 90 százalékig a házfelügyelő javára dülnek el. Végeredményben tehát a háztulajdonos ezzel az elgondolásával sem csökkenti a házának fenntartási költségeit, sőt a valószínüség szerint inkább növeli...!

Egy megoldás mégis van, amivel a háztulajdonos lényeges megtakarítást érhet el az emelt vízdijak terhének csökkentésére. Tudomásunk szerint néhány kipróbált szakképzett szerelőiparos szövetkezetbe tömörült azzal a célzattal, hogy elvállalják budapesti bérházak vízvezetékberendezésének jókarba helyezését, jókarbantartását és ellenőrzését a saját munkájukkal és anyagukkal a háztulajdonos minden anyagi megterhelése nélkül annak ellenében, hogy munkájuk és befektetésük ellenértékét a megtakarított vízdij képezze. Az elmult évi vízdij ellenében nemcsak vizet kap ilyképen a háztulajdonos, hanem szakszerü vízvezetékszerelési karbantartást is.

Ez a szövetkezet rövid idő óta áll fent, de 2193/1935. szabadalmazott elgondolásuk szerint feltétlenül alkalmasak arra, hogy a háztulajdonosok azon igyekezetét, hogy a ház fenntartási költségeit leszállitsák, keresztülvigyék és megvalósitsák. (M. J.)

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

A béremelkedés és bércsökkenés májusi bejelentése

Egyesületünkhöz beérkezett több ily irányú érdeklődésre ezúton tájékoztatjuk a társasházszövetkezeteket.

A novemberi házadóvallomásban bevallott bérek (nem haszonértékek) szerint csak akkor kell május 20.-áig a változást bejelenteni, ha a szövetkezet osztatlan közös tulajdonát képező helyiség bérében történt november óta változás. A szövetkezeti tagok tulajdonában levő és bérbeadott lakásokra ez a rendelkezés nem voltakozik, mert a haszonérték változatlan marad, csak a kereseti adónál van változás, amely pedig februárban kerül bevallás alá.

Az 1933. évi 16.330 M. E. rendelet 1. §-a következőkép rendelkezik:

„Ha valamely bérbeadás utján hasznositott épület (épületrész) bérjövedelme a házadó kivetés alapjául vett bérjövedelemmel szemben időközben emelkedett vagy csökkent, a ház tényleges birtokosa köteles a bérjövedelem összegében beállott változást május hó 20-ig az adószámviteli osztálynál bejelenteni. A beállott változás alapján az év második felére kivetett házadót megfelelően helyesbiteni kell."

A rendelet félre nem érthetően kimondja, hogy köteles a házbirtokos a bérekben beállott változást bejelenteni, mert annak elmulasztása a rendelet végrehajtási utasitás szerint büntetést von maga után.

—:o:—

Kérelem a háztulajdonosokhoz az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából

Tekintve, hogy a külföldi résztvevők nagy tömegét magánlakásban helyezik el, arra kéri a kongresszusi Vendéggondozó Hivatal lakásosztálya a háztulajdonosokat, hogy azokban a házakban, ahová május 23—30-ig vendégeket szállásolnak el, a saját hatáskörükben figyelmeztessék a házfelügyelőket, hogy a 22 óra után lakásaikba érkező külföldiek ne legyenek hosszasan kénytelenek várakozni, amig a ház kapuját kinyitják. Célszerünek látszik olyan intézkedés, hogy a házfelügyelők az érkezések napjain a kapunál várják meg a külföldi vendégeket és az első kapupénzt ne közvetlenül a vendégtől, hanem a háziak utján szedjék be.

A felvonóval felszerelt házakban a felvonó a rendes díjak ellenében állandóan rendelkezésre álljon és gondoskodás történjék arról, hogy a forgalom simán bonyolódjék le.

Bérházak vízszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vízmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon: 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Veszteséget mutat ki a Nemzetközi Gépkereskedelmi

A Nemzetközi Gépkereskedelmi rt. igazgatóság megállaptíotta az 1937. november 30-ával zárult üzletév mérlegét. Az üzletév forgalma az előző évit mintegy 50 százalékkal haladta meg és a folyóüzlet körülbelül 500.000 pengő összegü tiszta nyereséget eredményezett.

A folyóüzleti nyereség ellenére a mérleg veszteségegyenleget tüntet fel, mert az egyes országok gazdaadósvédelmi intézkedései miatt az 1937. üzletévben a régi künnlevőségekvéglegesen rendezett részénél 637.000 pengő veszteség mutatkozott, mig a régi künnlevőségek ama része tekintetében, mely még nem nyert rendezést, 1,180.000 pengő tartalékoltatott. Fenti tételek egybevetéseképpen az 1937. üzletév mérlege 1,311,355.66 pengő veszteség-egyenleggel záruL.

Az igazgatóság — már az előző évi jelentésben közölt álláspontjának megfelelően — elhatározta, hogy ennek, valamint a korábbi évekről áthozott veszteség tulnyomó részének kiküszöbölése céljából a törzsrészvénytőkének 600.000 pengővel, a „B" sorozatú elsőbbségi részvénytőkének pedig 60 százalékkal való leszállítását fogja a közgyülésnek ajavasolni. E tőkeleszállítás keresztülvitele után a társaságnak 9,776.000 pengő összegü alaptőkéje marad. A régi künnlevőségek még fennmaradt állományának inkasszója egyébként aránylag kielégitő volt. Az uj üzletekkel kapcsolatos hitelezés terén veszteség a vállalatot nem érte. Az 1938. üzletév kilátásai — az első félév forgalmi adatai szerint — biztatók.

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

Másfél pengő osztalékot fizet a Zagyvapálfalvai Üveggyár. A Zagyvapálfai Üveggyár Rt. május 10-én tartotta XVIII. rendes közgyülését. Az igazgatóság jeelntésének tudomásulvétele után a közgyülés részvényenként 1.50 pengő osztalék fizetését határozta el.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

A Községi Takarékpénztár alaptőkéjét 10 millió pengővel növeli, amit mindenképen indokolttá tesz ennek a kitünően vezetett intézetnek hatalmas arányú fejlődése és egyre növekvő betétállománya. A főváros nagyarányú beruházási programjának pénzügyi részét a Községi Takarékpénztár fogja lebonyolitani. Ez a rendkivül komoly és súlyos feladat is csak kellő tőkeerővel hajtható végre. Az igy egymásba fonódó kérdések megoldását Szendy Károly polgármester irányitása mellett Bódy László pénzügyi tanácsnok dolgozta ki. A nagyhorderejü pénzügyi müveletet a BSzKRT hatmilliós tartozásának könnyitésével, valamint a főváros egyes ingatlanainak természetbeni hozájárulásával hajtják végre. A kérdés végleges rendezéséhez még sok részletkérdés elintézése válik szükségessé. A főváros gazdasági élete szempontjából sem közömbös a készülő beruházási munka. Ez hivatva lesz elsősorban a gazdasági élet vérkeringésében beállott lassúbbodást élénkebbé tenni. Elismerés illeti a főváros vezetőségét a kérdés közmegnyugvásra való elintézéséért. Nem kevésbbé jár elismerés a Községi Takarékpénztár kitünő vezetőségének is, mert mindig hü sáfára volt a főváros pénzügyeinek.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORUS MESTERE
KLEIN M.
EZÜSTÁRUGYÁR
Budapest,
VII., Sip-u. 20.

PINCEPÓTLÓ
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. **120-864**

Iszter képesitett **szücs** és **ernyő** készitő I., Krisztina körút 34. sz.

BUDAPESTI ÚGETŐVERSENYEGYESÜLET
Május 19, 28 napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.—; „ „ hölgy 2.—; II. „ 1.50; III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Uj modern hentes- és mészárosüzlet a Krisztinában. Szabó Jenő régi budai hentes- és mészárosmester nyitott üzletet a közelmultban a Mészáros-utca és Naphegy-utca sarkán. Az uj üzlet nemcsak abszolút higiénikus berendezésénél és árui kiválóságánál, hanem a rokonszenves tulajdonos megnyerő egyéniségénél fogva máris kedvelt bevásárlási helye lett a Krisztinaváros háziasszonyainak. Annál inkább érthető ez, mert Szabó Jenő kitünő szakember, aki maga felügyel arra, hogy üzeméből a legkiválóbb készitményü hentesáruk kerüljenek ki.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. I
Tulajdonos: BOCK
Telefon: 153—326
Esténkint
SÁNTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Érdekes ujdonságok:
A pest-budai árvíz 1838-ban P 9.60
Matolcsy: Uj élet a magyar földön P 4.40, kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz 3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon 5.40
Kaphatók **Tisza Testvéreknél**
II. Fő-u. 12. Telefon: 115-713

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Szerkesztésért és kiadásért felel: LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatársak: László Zoltán dr. és Kenessey Péter.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok, fal- és butorburkoló palalemezek *Máthé* épi tömester telepén *III., Kórház u. 30 sz*
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon 367-554.

Cianoz László
TAKARIT, BERAKTÁROZ
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

BUDAI FILMSZINHÁZAK MÜSORA:

ÁTRIÚM II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034	ASTRA XII., UGOCSA U. 10. Telefon: 154-422.	BUDAI APOLLÓ II., CSALOGÁNY-U. 42—44. Telefon: 151—500.	FLÓRIÁN III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.	SIMPLON XI., HORTHY-MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
DOROTHY LAMOUR filmóriása *Hurricane*	Csütörtöktől vasárnapig *Asszony a viharban* Hétfőtől szerdáig Sanghai lánya	Csütörtöktől vasárnapig Harapós férj Hétfőtől szerdáig *Örök titok*	Harapós férj	Csütörtöktől vasárnapig A denevér Hétfőtől szerdáig *A fekete apáca*

36. évfolyam Budapest, 1938. május 26. 21. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Anna királyi hercegnő felhivása Buda női társadalmához

A Déryné Játékszín, az állandó budai színház felépítésére irányuló mozgalmat, megindulása pillanatától kezdve élénk figyelemmel kisérem. Engem is megfogott a gondolat szépsége és örömmel vállaltam el a mozgalom fővédnökségét, amelyet szívvel-lélekkel óhajtok betölteni.

Budának sajátos külön lelkiségét olyan sokan hangoztatták már, hogy alig merem ezt a szót újra használni. De így van: *Budának más a szelleme, mások a tradiciói, más a gondolatvilága.* És ez a külön budai lelkiség, a tradiciók tisztelete, a nemesebb értelemben vett kultúrális igények ápolása ma közelebb áll a magyar nő lelkéhez, mint bármikor. Hiszen a férfiak legnagyobb részét rabságban tartja a mai küzdelmes idők munkája és gondja. A női lélek finomsága hivatott elsősorban arra, hogy az ilyen nemescélú mozgalmat a megvalósuláshoz segitse. Ezért tartom szerencsés gondolatnak, hogy mi, magyar nők, egy külön hölgybizottság keretében vegyük ki részünket a munkából és ezért örülök, hogy megértéssel fogadták hivó szózatomat.

Ez az évszázadokra szóló alkotás csak egy nagy nemzeti összefogás jegyében valósulhat meg.

Nagyszerű történelmi példák lebegnek előttünk éppen most, amikor Szent István királyunk halálának 900 éves évfordulóját ünnepeljük. Hiszen nemcsak a fővárosnak, hanem az országnak, az egész magyar nemzetnek a szive Buda, az egykori főváros, a királyi vár, amely a magasból árasztja az ezeréves magyar mult, az ezeréves magyar kultúra dicsőséges sugarait. Az első magyar király dicsőséges emléke árad a Szent Korona misztikumából, amelyet Budán őriznek. Körül fogják hordozni Szent István királyunk országépitő, dicső Jobbját, amely még ma is Budáról védi a gondjaira bizott magyar nemzetet, nemes hagyományait és ezeréves kultúráját. *Hollós Mátyás* korában, 1473-ban Budán nyomatta *Hess* András az első magyar könyvet. Egy fél évezred után, a XVIII. század végén Budán, a Várszinházban *Kelemen* László színjátszotársasága először szólaltatta meg színpadon a magyar nyelvet. És néhány évtized mulva ismét a budai Várszinházban aratta sikereit az a magyar színtársulat, amelynek éltető lelke Déryné volt s amely azután a nemzet áldozatkészségéből felépült pesti Nemzeti Szinházba vonult át, — éppen száz évvel ezelőtt...

A két testvérváros: Pest és Buda hosszú évszázadokon át versenytársak voltak. Mindkét város nagy alkotásokkal igyekezett túlszárnyalni egymást. És hol az egyik, hol a másik emelkedett felül ebben a nemes versenyben.

Ma valahogy úgy érezzük, hogy a szépen fejlődő Pest inkább a reális élet városa, pompás, lüktető, de anyagias szempontok szerint élő nagyváros. *Ezzel szemben a patinás Buda szerepe egészen más.* Amikor a szabadságharc idején a vetélkedő két város egyesítését elhatározták, a rendelkezés találóan fejezte ki ezt a különbséget, amikor megállapitotta, hogy *az egyesített fővárosban Pest adja az élő erőt, Buda pedig az ősi történeti emlékezést.*

A főváros fejlődésében ma Budáé a jövő. Az egyre nagyobb arányokban fejlődő idegenforgalomnak is Buda az igazi alapja. Hiszen a pesti Dunapart előkelő szállóinak fővárázsa a pompás budai panoráma.

Szemünk büszkén siklik végig Buda palotasorain, amelyek egészséges, napfényes lakást biztosítanak a budai lakósságnak. De mégis: a magyar lélek igazi kultúrális igényeinek kielégítésére csak kevesen gondoltak. A magyar asszonyokra vár a nemes hivatás, hogy felépíteni segítsék Budán a magyar kultúra templomát.

A magyar anya szeretete szól most belőlem: gyermekeink jövőjére gondolok. Ha majdan elmennek a Déryné Játékszínbe szórakozni, nemesen okulni, tegyék ezt azzal a büszkeséggel, hogy ime az ő édesanyjuk is segitette egymásra rakni azokat a köveket, amelyekből Buda legmodernebb kultúrpalotája felépült.

Száz év előtt is magyar honleányok lelkesedéssel vették ki részüket a pesti Nemzeti Szinház megteremtésének nemes munkájából. Róluk vegyünk példát, hozzájuk legyünk méltóak. És ne felejtsük el, hogyha a *Déryné Játékszín* megteremtésénél mi, magyar nők teljes mértékben eleget teszünk kötelességünknek, akkor áldozatkész munkánkkal örök időkre biztositjuk a *Déryné Játékszín* működésének erkölcsi alapját és erkölcsi irányát is.

Ebben a munkában *nem szabad meghátrálnunk!* Ez a mozgalom súlyos gazdasági viszonyok között fakadt virágzásba. De az igazán kultúrált ember még a legnagyobb nyomorúsága mellett sem tud lemondani kultúrigényeinek legalább csekélymértékű kielégitéséről. Már pedig a *Déryné Játékszín* nemcsak színházi szórakozást nyujtana, hanem valóságos kultúrigényeket akar kielégiteni. És ugyanakkor az épitkezés, berendezés munkája enyhiteni fogja a munkanélküliséget, kenyérhez juttat sok-sok iparost és munkást, hajlékot ad a nemzeti kultúra igazi napszámosainak: a magyar íróknak, zeneszerzőknek és előadóművészeknek. Lelki szemeimmel látom, hány új művésztehetség fog szárnyrakelni a budai szinház szinpadán, hogy növelje a magyar kultúra értékeit!

Arra kérem Buda női társadalmát, a *Déryné Játékszín* Mozgalom hölgybizottságának valamennyi tagját, legyenek ennek a gondolatnak igazi apostolai! Hirdessük, hogy *a fejlődő Budának szüksége van erre a kultúrintézményre* — és mert kell, tehát meg is fogjuk azt teremteni! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Széll Józsefné és Csepely György akciója

10,000 felnőttet és 20,000 gyermeket emberi hajlékhoz juttatott

A budapesti és környéki nyomortelepek megszüntetése már régóta foglalkoztatja a hatóságokat és mindazokat, akiknek komolyan a szivükön fekszik a szociális nyomor enyhitése. Széll Józsefné, a volt belügyminiszter felesége vállalkozott most arra, hogy 30.000 embernek a sorsát, akik vályogputrikban, földbevájt üregekben és ócska barakokban senyvednek, váltsa meg és juttassa őket megfelelő egészségesebb környezetbe.

A nagy munkában egy lelkes emberbarát, a szociális bajok iránt melegen érző férfiú, Csepely György miniszteri tanácsos állott Széll Józsefné mellé és együttes munkával mintalakótelepeket teremtettek a ferencvárosi kiserdő elesettjei számára. Ezen a mintatelepen 10.000 felnőtt és 20.000 gyermek jut emberséges hajlékhoz.

Ezt a nagyszerű akciót azonban, amelyet Széll Józsefné és Csepely György megindítottak, folytatni kell. A budai oldalon is akadnak, sajnos, ilyen nyomortelepek, amelyeket mielőbb el kell tüntetni a föld szinéről. Hogy ez igy lesz, arra meg is van minden remény, mert hiszen a nemes kezdeményezők mellé odaáll segítőtársul maga a főváros is, amely a szociálpolitikai alkotások terén mindig az élen jár. Budapest kislakásépitkezési tevékenysége már eddig is közel ezer családnak adott otthont, most van megindulóban az óbudai kislakások nagyszabású épitkezése, amiben oroszlánrésze van Schuler Dezső alpolgármester és Horony Pálfi Aurél tanácsnok szakértelmének és buzgalmának.

Hadik András népe a Hadik-szobornál

Érdekes zarándokcsoport érkezett Budapestre igen messzi utról A bukovinai magyarok indultak el gyalogszerrel az erdélyi hegyeken át, hogy lerójják hálájukat egykori jótevőjük, a hős Hadik András generálissal szemben, akinek szobra most ott áll a Várhegyen, az Uri utca és Szentháromság tér találkozásánál.

Ezek a bukovinai magyarok, akiket csángóknak szoktak nevezni, öntudatos székelyek. Nem volt pénzük arra, hogy az utat vasuton tegyék meg. Budapesten nem várta őket elszállásoló bizottság, nem is volt szükségük rá, biztak abban, hogy Isten szabad ege alatt is kapnak helyet a magyar fővárosban.

A derék székelyek Hadikfalváról, Józseffalváról, Andrásfalváról és Istensegits-ből jönnek, azokból a falvakból, amelyeket Hadik András alapitott több más faluval egyetemben a mádéfalvi veszedelem után, hogy székelyeket telepitsen oda. Most elzarándokoltak alapitójuk szobrához, hogy kegyeletük jeléül néhány szál virágot tegyenek le a szobor talapzatára.

A várhegyi barlangok

Irta: Czebe Jenő dr.

Május hó 15-én, vasárnap nyitottam meg ünnepélyesen a „Várhegyi barlangot", amely az I. ker. elöljáróság épülete alatt fekszik, s — tudósok megállapitása szerint — a világ egyik legritkább mésztufa barlangja. A gyönyörű lilafüredi Anna barlanghoz hasonlitható, s természeti és történelmi nyempontból valóságos látványosság. Idegenforgalmunk szempontjából is *igen fontos lenne az ide érkező külföldiek figyelmét ennek a rendkivül tanulságos, szép barlangnak megtekintésére felhivni..*

Légvédelmi szempontból, mint védőhely is elsőrangú lehet többezer ember részére.

A barlang egyik igen érdekes terme, *a koponyák terme.* Rengeteg itt talált koponya van ott együtt, évszázadok előtti időből. *Eddig kilenc terem van feltárva,* s még két terem kitisztitásán dolgozunk, úgy, hogy 11 teremből áll, összekötő folvosókkal 5—6 kilóméter hosszúságban, a barlang.

Az elöljáróság épülete régi műemlék. Még 1686-ban a bécsi kamara kezdte *Ceresola Venerio* tervei szerint az épitkezést és 1692-ben folytatták azt. *1723-ban leégett, 1724-ben újra épült Kaur* Mátyás épitőmester által, s *1774-ben épült fel a mai formájában, Neppauer* Máté épitész terve szerint, mint Buda városháza.

A barlang feltárását 1931-ben kezdte meg a Magyar Barlangkutató Társulat várhegyi bizottsága. *Kadic* Ottokár dr. egyetemi tanár fáradhatatlan munkássága tette lehetővé a barlang feltárását és létesitését, a székesfőváros, a várbeli minisztériumok, s a m. kir. Honvédség anyagi támogatása mellett. Őskori emlősök csontjai is bőven akadtak a barlang kitisztitásakor, — ugyanis az ősidőben a Duna a mostani hegyháton folyt, s ennek hullámai rakták le a barlangban talált meszes anyagokat.

A törökök, majd a Vár lakói is használták ezeket a pinceüregeket. Egyes házakból lépcsők vezetnek le a barlangba. A mennyezet 5—6 méter magas, s több légaknája van, szellőztetés végett, úgy hogy semmiféle dohos szag nincs a barlangban, sőt hűvös, tiszta a levegője.

Igen érdekes, hogy *több forráskút is van a barlangban, egészen tiszta kristályvizzel.*

3 teremben százezer évvel ezelőtt élt állatok csontjai láthatók. Őselefánt foga és más csontrésze, jégkorszakbeli oroszlánok csontrészei, neolit- és bronzkorszakbeli cserépedények maradványai.

A megnyitási ünnepen én üdvözöltem, mint kerületi elöljáró a megjelent nagyszámú, előkelő közönséget, akiknek sorában ott láttuk: *Somkuthy* ny. honvédelmi minisztert, dr. *Cholnoky* Jenő egyetemi tanárt, dr. *Schara* Béla tanácsnok, ker. elöljárót, dr. *Szokolay* Leó árvaszéki elnökhelyettest, dr. *Garancsy* László szföv. főjegyzőt, dr. *Pacher* Béla szföv. tanácsjegyzőt, *Aggházy* Kamil ezredest, dr. *Véghelyi* Aladár ezredes-orvost, dr. *Urs* rendőrfőtanácsost, s másokat

A barlang természeti és történeti ismertetését dr. *Kadic* Ottokár egyetemi tanár adta elő, — s igen nagy figyelemmel hallgatta a megjelent közönség. Ugyncsak ő magyarázta meg lenn a barlangban a feltárási munkálatokat, s a talált őskori ember és állatmaradványokat.

A barlanglejárásokat *Makoldy* József szföv. műszaki tanácsos és *Lippner* Károly szföv. mérnök, épitészmérnökök készitették, nagy szakértelemmel.

A felemelt és ujjáalakitott Flórián-templomban vasárnap volt az első istentisztelet

A Fő utcai Flórián kápolna plébánosa, Balogh Bálint, négy esztendővel ezelőtt tért haza Amerikából, ahol az odaszakadt magyaroknak volt a lelki gondozója. A Fő utcában megakadt a szeme a mélyen fekvő, kis tornyával szinte a földből kiemelkedő régi Flórián kápolnán, amely elhanyagolt állapotban volt. Kopott falairól már egészen lehullott a vakolat. Balogh Bálint elhatározta, hogy ujjáteremti a kápolnát, amely mint műemlék is megérdemli, hogy új életre mentsék át. A kápolnát, mint ismeretes, egy derék budai polgár, Kriszt Antal pékmester épittette 1759-ben. A pékmester sirja mindmáig ott van a kápolna hajója alatt.

Balogh Bálinthoz csatlakozott Terbócz Imre országgyűlési képviselő, fővárosi bizottsági tag és együttes munkával, kitartással sikerült az illetékes tényezőket rábirni arra, hogy az ujjáépités költségéhez járuljanak hozzá. A főváros készséggel karolta fel az ügyet, a munka irányitásával megbizta Fridrich Lajos műszaki tanácsost, aki itt valósitotta meg régi kedvenc tervét, amelyet a belvárosi templommal kapcsolatban szeretett volna végrehajtani: csaknem másfél méterrel felemelte eredeti szintjéről a kápolnát, amely igy valóságos templommá lépett elő. Gondoskodtak a templom belsejének művészi kiképzéséről is. A falakat Medveczky Jenő festőművész három gyönyörű freskója díszíti. Az egyik, az oltár felett: Krisztus az olajfák hegyén, a második: a kereszt felmagasztosulása és a harmadik: a Boldogságos Szűz megdicsőülése. Az oldalfalakra is diszes festmények kerültek: a Jó pásztor, a négy arkangyal és a négy magyar szent: István, Imre, László és Erzsébet.

Visszakerül a régi oltárkép is, amely Wagenschön bécsi festőművész alkotása és Flórián életét ábrázolja. A kép eddig a fővárosi múzeumban volt és a főváros engedte vissza a görög katolikus egykázközségnek. Az ujjáépitési munkát Wälder Gyula műegyetemi tanár végezte, Balogh György főmérnök és Borsos László fővárosi segédmérnök segitségével. A padokat és faragott butorokat Brestyánszky Tibor tervezte. A nagy csillárt a Károlyi palota műkincseinek árverésén vette meg a főváros és ajándékozta a templomnak.

A teljesen elkészült templomot vasárnap délelőtt adták át a hivőknek. Balogh Bálint esperesplébános ünnepi mise keretében áldotta meg a templomot, amelynek fölszentelése, miután a görög katholikus egyháznak ezidőszerint nincs püspöke, későbbre maradt. Az ünnepélyes áldáson megjelent a város részéről dorogi Farkas Ákos tanácsnok, a budapesti görögkatolikus egyház világi elnöke, akinek rendkivüli érdemei vannak a templom ujjáépitése körül, továbbá Czebe Jenő dr. kerületi elöljáró, Terbócz Imre országgyülési képviselő, Harrer Ferenc v. alpolgármester, a XIII. ügyosztály mérnöki kara és még sokan mások.

Rövidesen rendezik a templom környékét is. Szép park veszi majd körül a templomot. Parókiát is emelnek majd melléje, amelynek homlokzata hozzá fog simulni a templom tiszta barok stilusához.

A 25 éves Horváth Géza **CIPÓ** üzlet megnagyobbítva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

vitéz József Ferenc dr. királyi herceg és a Budapest-Fürdőváros Egyesület 15 éve

Irta: Nemes J. György dr.

Egy lelkes férflakból álló csoport, *Skerlec* Iván báróval, *Szviezsényi* Zoltánnal és *Bánlaky* Gézával az élén, 15 évvel ezelőtt bontotta ki a *Budapest Fürdőváros Egyesület* zászlaját. Első közgyűlésén, a Gellért szálló adta fürdőügyi parlament disztermében, *Apponyi Albert* gróf tartotta az elnöki megnyitót, — mig az utána következő tizenöt munkás esztendőn keresztül s most a jubiláris közgyűlésen is vitéz dr. *József Ferenc* kir. herceg, a nagy Palatinus sarja mondta a diszbeszédet.

Imrédy Béla volt kiszemelve a jubiláris közgyűlés előadójául. Érthető okokból levében kellett kimentenie magát. Az egyesület elnöke, a királyi herceg, vállalkozott arra, hogy a letünt másfél decennium küzdelmeit, sikereit és csa.ódásait a megjelent előkelőségek előtt vázolva, újabb erőt és kitartást kérjen a fürdőváros gondolat érdekében. A nemzeti érzésnek gazdasági tartalmat adni, gyógykincseinket a külföldi publikum részére feltárni, propagálni, miáltal nemcsak higiéniai, szociális, de lelki sikon is magyar és magyarbarát működést fejthetünk ki: ez az egyesület célkitüzése és ebben a munkában elért eredmény az is, hogy 30 ezer külföldi vendég helyett 130 ezernyit láthattunk el, hogy az *idegenforgalmi forgalom a 40 millió pengőt érte el — az elmult évben!*

A fenség a hallgatóság figyelmét és szünni nem akaró tetszését végig lekötő közvetlen hangú előadásban tárta fel a 15 év fontos állomásait. Derűs tapsviharokat keltett szellemes alludációival, hogy a nehézségeket okozó gáncsolóknak is köszönettel tartozik — hiszen minél nagyobb az előrejutás nehézsége, annál nagyobb a dicsőség és a siker fajsúlya. Munkatársai közül *Szviezsényiben* is a törhetetlen szívóságot, *Pávay-Vajnában* az utolsó kilométernyi fúrás kitartását dicsérte, célzott e lap balneológiai munkatársának az ivókurák hirdetésével megindított munkájára és nem utolsó sorban *Berczel* Jenő küzdelmes fürdőipitkezésére, amik mind a fürdőváros életének alapjául szolgáltak.

Zsámbéky Techner Gyula dr. titkári beszámolójában az elmult év legjelentősebb eseményeként a *Nemzetközi Fürdőügyi Kongresszus* budapesti sikerét könyvelte el. *Ennek a nagy szervnek Budapest lett a központja.* Előlegezett bizalmat kér az Egyesület vidéki vándorgyülései részére, köszönetet szavaz meg a szakelőadások neves előadóinak és elhúnyt tudósaink emlékezetének jegyzőkönyvi megörökitést kér.

A diszközgyülés után *Tasnády Szücs* András társelnök köszöntötte fel a jubiláris egyesület illusztris elnökét. Hangoztatta, hogy az egyesület munkájának óriási erőt adott a fenséges vezető neve, ifjú energiája és lelkes munkássága. Reá és fenkölt hitvesére, egész családjára ürítette poharát, a résztvevő előkelőségek lelkes együttérzésétől kísérve.

Gecső Jenő főmérnök a párisi *Városok Nemzetközi Kongresszusának* díszplakettjét nyujtotta át lelkes szavak kiséretében, végül *Szviezsényi* Zoltán dr. köszönte meg a munkatársak nevében a Fenség elismerését. Ő — mondotta — a megszállt felvidék gyermeke — úgy véli háláját a csonka haza iránt leróni, ha élethivatásának tekinti a gyógykincseiért, azok propagálásáért való szakadatlan munkát.

A megjelent notabilitások között ott volt: dr. *Pölzel* Jenő min. tanácsos, *Homonnay* orsz. képv. vitéz dr. *Egerváry* Tibor törv. hat. bizt. tag, *Vámossy, Bellák, Grósz, Benczur, Scheff-Dabis* orvostanárok, báró *Skerlec* Iván, *Bársony* Oszkár, *Pávay Vajna* Ferenc, *Becsey* Antal, *Krucsay* svéd konzul, dr. *Nádas* Béla, *Pozsgay* igazgató és még számosan mások.

Divatbemutató Óbudán

Az óbudai iparosság dolgozni és élni akar

A női divattal kapcsolatos iparok óbudai képviselőinek egy kiváló csoportja divatbemutatót rendezett május 22-én, vasárnap délelőtt a Budai Royal mozgóban. A bemutató, amelyen megjelent feleségével *Honthy-Haidekker* János kerületi elöljáró is, élénk bizonysága volt az óbudai iparosok képességeinek. Ez a jobb sorsra méltó társadalmo réteg, amely talán a legtöbbet szenved a városszabályozás folytán, nem tölti az időt hiábavaló panaszkodással, nem esik kétségbe, hanem becsülettel és kitartóan dolgozik, bizonyitva, hogy él és élni akar.

A bemutató minden tekintetben különbözött a divatbemutatók megszokott képétől, elsősorban azért, mert nem hivatásos rendezők, hanem maguk az iparosok szervezték azt meg, vállalva a jelentős anyagi kockázatot. Az egész akció kezdeményezője és lelke *Wadler József* szücsmester volt, aki páratlan agilitással és buzgalommal dolgozott a siker érdekében. Méltó segitőtársa volt *Gold* Rudolf nőiszabó, aki sokévtizedes tapasztalataival támogatta őt a szervezés nehéz munkájában.

A Budai Royal mozgót zsúfolásig megtöltötte a túlnyomórészt óbudai hölgyközönség, de a férfinem is szép számmal volt képviselve. A közönség elragadtatással tapsolta meg *Wadler* József szebbnél-szebb bundáit és rókáit, a *Gold*-divatszalon pompás délutáni és estélyi ruháit, valamint kabátjait. Nagy sikere volt a *Lázár* Kornélia által tervezett kalotaszegi délutáni ruhának kis, árvalányhajas pörge kalappal. A gyönyörű toaletteket stilszerüen egészitették ki a 40 éves *Homola* kalapszalon feltünéstkeltő kalapjai. Zajos sikerük volt *Glancz* Lajos retiküljeinek és strandtáskáinak és *Ébner* kesztyüinek és ernyőinek. *Keller* gyermekruhaszabó gyermekruhái, a *Tilli*-füzőszalon speciális füzői és *Elbogen* harisnyái és fürdőtrikói is megérdemelt sikert arattak. *Juhos* Vitus utcai és estélyi cipői is élénk tetszésnyilvánitásokat váltottak ki. A manekenek frizuráit a legjobbnevű óbudai hölgyfodrász, *Negován* készitette. Az összes ruhadiszeket a közismert *Albacháry és Korai* cég budai fiókja, mig a ruhaanyagokat az egyetlen pesti résztvevő, a *Bináth és Barna*, cég szállitotta.

Lakner Ernő, a Budai Royal igazgatója, a szünetekben remek trükfilmekkel kedveskedett a megjelent közönségnek.

Ez a bemutató, nagy erkölcsi sikere mellett, kell hogy anyagi eredménnyel is járjon a résztvevő iparosoknak, mert a bemutatott ruházati cikkek azt bizonyitják, hogy Óbuda iparosai a legelőkelőbb belvárosi cégekkel is bátran felvehetik a versenyt.

—ős—

Harangjáték a Rózsadombon

Vasárnap óta nagy eseménye van a Rózsadombnak: a Keleti Károly utcai érseki főgimnázium kápolnájában ekkor csendült fel a magyar szentek harangjátéka. A 42 harangból álló játék a hires szegedi Csury mester alkotása és technikai megoldása szinte páratlan a maga nemében. A harangjátékot egy 10 szoborból álló csoportozat indítja el és játssza le hódoló menetben a kereszt előtt. A szobrok Gecső Sándor szobrászművész sikerült alkotásai.

A harangjátékra induló szobrok menetét két magyar ifjú nyitja meg. Az egyik az ország cimerpajzsát, a másik a Szent Koronát viszi. Utána következnek Szent István, Szent Gellért, Szent Imre, Szent László, Szent Erzsébet, Boldog Margit, Boldog Báthory László bibliafordító és Boldog Körösi Márk kassai vértanu. A harangjáték minden nap pontosan 12 órakor kezdődik. Az Eucharisztikus Kongresszus tartama alatt a magyar Hiszekegy, a pápai himnusz és egyházi dalok csendülnek fel a harangjáték harangjain. A szerkezete azonban olyan, hogy tetszésszerinti énekeket és dallamokat lehet beállitani.

A harangjáték létesítése Gáspár Pál dr.-nak, a Rákóczi-kollégium igazgatójának és a rózsadombi harangjáték bizottság buzgólkodásának az eredménye. A rózsadombiak adták össze nagy lelkesedéssel a harangjáték 7000 pengőre rugó költségét.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen: II., MARGIT KÖRUT 6.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI, Vilmos császár ut 63.

Császárfürdő
uszodái megnyiltak
Reggel 6—9-ig, este 6—9-ig kivételesen kedvezményes árak:
52 fillér kabinnal. Fürdőbeosztás a régi.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Kakuk éttecem az elegáns világ találkozóhelye.
I. ATTILA Krt. 22. Telefon: 150-760

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-reodü cigányzenekara
Miletin — Balázs — Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

AZ ELSŐ ORVOSI KONZILIUM BUDÁN. Négyszázharminckét évvel ezelőtt már orvosi konzilium volt Budán Frangepán főurunk fölött, akit II. Ulászló és II. Lajos világhires udvari orvosa, Menardus János gyógyitott. Mikor Frangepán betegsége miatt Budára feljött, Menardus négy orvost is hivott össze, hogy megbeszélje a beteg állapotát. A kiváló orvos ezt maga irja le az 1505-ben megjelent Epistolai Medicinales-ban, amely hat orvosi levélből állott. Tiz évvel előbb pedig ugyancsak Budán nyomtatták az első orvosi vonatkozásu müvet, amelyet Johannes Muntz irt „Tabula Minutionu super meridiano Budensi Anno Dei MCCCCXCV." cimen. E két munkából állnak a budai orvosi ősnyomtatványok.

Piros pünkösd napján programunk Fábián!
Mutassuk meg ismerőseinknek, barátainknak, rokonainknak Fábiánnak Budán egyedülálló, csodás kirakatait. — Legujabb divat, szolid, olcsó, modern.
Szép, jó és olcsó ruházkodás titka?
Női készruhák
gyürhetetlen (flocon, bolero) anyagból 12.50 P
imprimé crepe de chineből vagy creppből . . . . . 25.50, 19.80, 17.80 P
pikéből (műselyem) . . . . . 16.80 P
Pongyolák
gyönyörü mosó voileból v. creppből 5.90 P
gyürhetetlen (flocon, bolero) . . . 9.50 P
Bluzok
taftból . . . . . 8.80, 4.95 P
pikéből (műselyem) . . . . . 12.80, 9.80 P
imprimé maroquenből . . . . 12.80, 10.80 P
magyaros, himzett . . . . . 7.80, 6.50 P
Kabátok, esőkabátok, teniszruhák, fürdőruhák, fürdőcipők, shortok, strand- és frottirkabátok nagy választéka. Szolid, szabott árak.
Fábián József divatháza I., Krisztina körut 9-10. Széll Kálmán-tér sarok

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Cipőt
csak
Márkus-tól
II., Margit-körut 36. sz.

HÜVÖSVÖLGYI PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

Érdekes ujdonságok:
báró Doblhoff L.: Horthy Miklós életrajza P 6.—
Erdős Renée: A Timóthy ház P 8.40
Márai Sándor: A négy évszak P 5.60
Tamási Áron: Ragyog egy csillag P 5.60
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

FOGAS-ra akaszthatja minden gondját, ha a
FOGAS KERÉK SÖRÖZŐBEN,
II., Olasz-fasor 45. Telefon: 155-098.
60 filléres uzsonnát, P 1.40 ebédmenüt, P 1.50 vacsoramenüt fogyaszt.

Krisztina-körut 139. alatti KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe) helyeztem át.
Csapkai Ervin

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Örök kenyerünk — örök nemzetünk

Irta: Rév Sándor

Az Örök Felségnek, az Oltáriszentségben trónoló Krisztus-Királynak szolgálatára e napokban sereglettek össze Budapesten a föld nemzetei, a világ nagyjai, az emberiség ifjai és vénei. A világ legtávolabbi szigeteiről is eljöttek hozzánk a zarándokok, hogy itt imádhassák az igaz hit mélységével, a szeretet bensőségével az érzelmi világ központját: a szent ostyában a földön maradt Istenséget. Biborosok, a földet dolgozó nép százezrei, írók, kézművesek, püspökök, művészek, egyszerű polgárok, a világszellem nagy egyéniségei és katonai méltóságok elhagyják működési helyüket, hogy idejöjjenek a magyar fővárosba, velünk együtt dicsérni az Urat, Akit hordozni és Vele szívtisztaságban élni, mindeneknek a legmélyebb öröm, a legnagyobb ünnep. S rajtuk kívül négyszázmillió katolikus és kétszázmillió más keresztény a földi élet isteni elhivatottságában s a szeretet elszakithatatlan kötelékében fordul most Budapest felé, hogy a monstranciából áradó kegyelmi, természetfölötti fényben a milliónyi lelkek összeköttetésbe lépjenek Istennel. S megindul az országhatárokat elmosó áradás minden szivben az Oltárról, hogy Jézus világossága, ereje, misztikus csókjának élettartalma, a világokat átfogó szeretetgondolata megküzdhessen az értelmi s erkölcsi zür-zavarral s az Isten gondolatát vigye diadalra az istentelenséggel szemben. A világ négy tája felől most idekapcsolódnak a szivek, idevillannak a szemek. Az alázatos térdek és az áhitatos ajkak imája mind-mind ideáramlik, hogy a nagy Kereszt legkisebb tövében: Csonka-Magyarországon menetelhessen meg nem rendült sorokban az egész emberiség, az örökkévalóság igéjének a fényében az Isten országába. A felmutatott Legszentebb itt uszik a képzeletet lenyügözően hatalmas emberfolyam fölött, amely végeláthatatlanul, káprázatos sugárzásban hömpölyög Krisztusnak tett hűségesküjével az ember örök célja felé. Az ég felé néző, zsolozsmázó milliók, a titokzatos fegyelem láthatatlan láncaiban, nem önző földi hatalomért áradó sokaság fölött itt, Budapesten gyulladt ki az emberiség központi napja: a fehér kis Ostya. Itt izzik ,ragyog, tisztit, melegit, tökéletesit, termékenyit és mindent megszépit. Itt lobban fel a világtörténelem nagy csodája: az égi, csillagos világnézet legegyszerűbb és mégis legpazarabbul hatalmas, kerekfehér-pici Állócsillaga, amely idevonzza az Istenhez igyekvőket, a lelkek panaszaival és reményeivel idenötteket, a belső meleget áhitozókat, a sziveket felemelőket. A szeretet Istene az egész emberiség részére nálunk, a világ legkisebb zugában keresett szállást és bennünk: a világ arcán vérző könnycseppben áldozza fel és adja át Magát ujra a világnak. Ebbe a kicsiny zugba torkoll ma minden országút. Ezt a könnycseppet nézi ma a világ minden nemzete. Igy lettünk a világ középpontja.

Azzá emelt az el nem porladó Kéz, Szent István Jobbja, amely kilencszáz évvel ezelőtt kinyúlott és keresztviz alá vezette atyai kegyességgel s szigorúsággal a magyarságot és hozzákötötte elválaszthatatlanul nemzete sorsát a keresztény szellemiséghez, az örökkévalóság szemléletéhez, az égi elvek jogfolytonosságához, a szeretet gondolatához. A Szent Király Keze mentette át az egyetemes magyarság kilencszáz esztendős szellemi örökségét és kovácsolta ki a lelkekben egyenként azt az emberi és nemzeti hivatástudatot, amellyel a magyarság a nehéz századok eszme-, vér-, lélekviharaiban küzködve, minden megkinzottságon át talpon maradt s talán mint a világnak egyetlen országa tartott állandó, soha meg nem bontott közösséget az Isten országával és meg nem zavart egységet a kereszténységben és hazafiságban. S amikor majdnem minden nemzet fölött idegen csillagok, hulló csillagok jártak, — Szent István birodalmát mindig az Eucharistia napja világitotta tündöklően. S amikor a verejtékes földeken az izmok feszülnek, a gyárakban a lázas agyak s kezek dolgoznak és a nemzet minden munkahelyén a test birkózik, magát meg nem adva az anyagi boldogulásért, akkor is a munkás, a polgár, a falusi nép, a tisztviselőrend munkája közben az Istenre gondol szentistváni felfelé nézésben s igyekszik a keresztény erkölcs és szociális elvek szerint élni, ahogy azt kilencszáz év előtt Szent István elrendelte. Igy alapozta meg a Szent Jobb nem csak az örökké élő, örökké reális nemzeti és állami életformánk fundamentumát, hanem a magyar léleknek minden ércnél maradandóbb alapját is, beleépitve a nagy lelki közösségbe az örökkévalóság biztos szemmel látott távlatát. A kegyes király Jobbja fogta a nemzet kezét s nem engedte, hogy elszédüljön titokzatos hangok csábitására, fantasztikus fények sugárzására, félelmetes erők bűvös vonzására. Az el nem porladó Kéz emelte fölénk a Sacramentumot, Vele védett kilencszáz éven át s mi boldog hittel merülünk el a kimerithetetlen életforrásban, hogy az igazságosság, a testvériség, az édes béke és a szeretet diadalmaskodjon rajtunk.

A költők, tudósok, államférfiak tudásuk minden ékességével méltatják az első magyar király érdemeit. Mi gyenge szóval azt tartjuk a legdicsőbbnek, a legnagyobbnak, a legcsodálatosabbnak Benne, hogy az Oltáriszentség diadalútján — amelyet a forró magyar sziv kövezett ki a szeretet virágaival — a Szent Jobb helyezte a világ közepére Magyarországot. Ott, a Névtelen Hős dísztelen emlékköve előtt dobban össze napkelet és napnyugat szive és az egész föld minden oltáráról milliók éneke idecsendül, magasztalva az Urat! A nagy zugásban a vértől ázott ezeresztendős magyar föld is megremeg. Az emlékkő alól is mintha feldobbanna az uj és a régi hősök szive, azoké, akik egy évezreden át ontották vérüket ezért a földért, Krisztusért, az egész kereszténységért. Ezek a szivek, mint a nemzet lelkének örök énekkara, azt éneklik: Magyarország él és élni fog, mert a Szent Jobb nyujtja neki az Örök Kenyeret. S aki ezt eszi, annak örök élete vagyon!

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára **24 P.**
Egyes szám ára **40 f.**
Hirdetés ára milliméter-soronként.

A Budai Napló az Eucharisztikus Kongresszus és azzal kapcsolatos városházi szünet folytán ezúttal kivételesen a szokottnál szűkebb keretek közt, négy oldalon jelenik meg. Jövő heti számunk már ismét teljes lesz.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

MÁJUS

Mi langyos, édes a májusi lég;
Csak szívod, szívod és sosem elég.
Körülcirogat kedvesen, lágyan,
Olt beléd tüzet, olthatatlan vágyat,
Kavarja véred, hajt szerelemre, t
Csak mennél, mennél, s nem tudod, merre.

M. KAPCZA IMRE.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Rákóczy Imre kitüntetése. A Kormányzó a magyar érdemrend középkeresztjével tüntette ki Rákóczy Imre miniszteri tanácsost, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét. Rákóczy Imre már második éve látja el páratlan szorgalommal és hozzáértéssel nehéz tisztét. Előzékenységével és megértésével a sajtó munkásaival és a sajtó ügyeivel szemben igazán megérdemelt szeretetnek és népszerűségnek örvend. Magas kitüntetése alkalmából sokan keresték fel szerencsekivánataikkal.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Uj tisztikart választ a II. Kerület Általános Közjótékonysági Egyesület. A Budapesi II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület május 23-ára hirdetett rendkivüli közgyűlését *junius hó 2-án, csütörtökön délután 6 órakor* tartja meg. II. kerületi elöljáróság tanácstermében. A gyűlés izgalmasnak igérkezik, mert az elnökség, választmány és számvizsgálóbizottság lemondása folytán *megtartják a teljes tisztujitást.*

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Halálozás. *Honffy* István, székesfővárosi irodatiszt, Honffy Lajos ny. adószámviteli főigazgató fia 34 éves korában, házasságának 4-ik évében elhúnyt. Halálát szülein, mélyen sujtott özvegyén és kis fiacskáján kivül nagyszámú előkelő rokonság gyászolja. Temetése szerdán délben volt a farkasréti temetőben a r. k. egyház szertartása szerint.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

3 Pont:

melyért érdemes résztvenni a jótékonycélú m. kir. állami sorsjáték húzásán...

mert egy egész sorsjegy ára csak 3 P, fél sorsjegyé pedig 1.50 P. Ilyen olcsón sorsjegy nincs.

mert nyeremények 40.000 P, 20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P, négyszer 2.500 P, hatszor 2.000 P, húszszor 1.000 P, összesen 18.729 nyeremény.

mert húzása már a közeljövőben: junius 3-án esedékes, tehát az eredményt a közeljövőben élvezheti.

Szeretettel várja kedves Vevőit az ország legnagyobb keresztény üzlete, a

Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

Szövet * Selyem * Vászon * Kész ruhák * Szőnyeg * Cipő

Budai fiók: XI., HORTHY MIKLÓS-UT 39

A budai Szentháromság szoborcsoport Mária szobrát a Városházán helyezték el. Tiz évvel ezelőtt bontották le és alkották ujjá a budai Várban lévő Szentháromság szobrot. A mintegy kétszázesztendős szobor alakjait eltávolitották és a városháza pincéjében raktározták el. A lebontott szobor egyik alakját, amely Szüz Máriát ábrázolja, most az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István év alkalmából a polgármester intézkedésére a központi városháza elsőemeleti folyosóján, a polgármesteri hivatal bejárata mellett lévő fülkében helyezték el. A müemléknek nyilvánitott szobor 1713-ban készült és Ungleich Fülöp alkotása. Az a terv, hogy a lebontott Szentháromság szobor többi elraktározott alakjait is a Városháza folyosóinak megfelelő helyein állitják fel.

Orel Géza előadása a Magyar Nemzeti Szövetségben. A M. N. Sz. Pintér Jenő kir. tankerületi főigazgató védnöksége alatt pályaválasztási előadásokat rendezett a Zeneakadémia nagytermében, az érettségizett leánynövendékek és szülők részére. Az előadók között találjuk Orel Géza dr. főigazgatót is. Előadásának tárgya: a kereskedői és az ipari pálya szépsége, hasznossága. Kifejtette, hogy a magyar ifjúság akkor fogja választani meggyőződésből a szabadpályákat, ha ugy a társadalom, mint a szülők és az iskola részéről megszünnek azok a gátló és téves előitéletek, hogy a kereskedői és ipari pálya nem uri foglalkozás. Orel Géza bebizonyitotta, hogy a szabad pályák monstre kiható fontosságuak. A magyar nők támogatását kérte a magyar jövő érdekében. Jó lett volna az előadást minden szülőnek hallania.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

A székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlitse ki. Aki a sorsjegyet nem kivánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszborítók felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az állami jorsjáték jótékonycét szolgál és aki a megtartani nem kivánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékonycélt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

A „Budai Dalárda" az Eucharisztikus Kongresszus ünnepségei alatt három alkalommal szerepel, mégpedig 27-én, pénteken a Hősök-terén éjféli misén, 28-án, szombaton este a Pesti Vigadóban, a holland vendégek tiszteletére rendezendő hangversenyen és végül azután közvetlenül a Hősök-terén szabadtéri nangversenyen, ahol Wagner: Apostolok vacsorája c. hatalmas művét mutatja be.

A Bibictelepiek közgyülése. A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület, amely tudvalevően a Bibictelepiek érdekképviselete, junius 2.-án tartja közgyülését a Tétényi uton lévő Bibicfészek vendéglőben.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

RÓZSADOMBON, Cimbalom-uteánál, autóbusznál, **szépkilátású, összközműves telkek mérsékelt áron kaphatók. Díjmentes tájékoztatót küld: MAGY. ÁLT. INGATLANBANK RT. IV., Deák Ferenc-utca 11. Telefon: 181—853.**

A FLÓRIÁN-KÁPOLNA gyönyörü oltárszőnyegét a budai Turáni szőnyegszövő készitette.

VÖRÖS SALAK legszebbszinben SZÁLLITJA **RAPID** SALAKSZÁLLITÁSI VÁLLALAT IX., MESTER-U. 34. TELEFON: 133—404.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

A LEGCSODÁSABB kilátásban gyönyörködnek a svábhegyi Kis- és Nagy-MAJESTIC-luxusszállók előkelő vendégei. A könyező fenyvesek özondús levegőjében a test és lélek a pihenés és nyugalom legnagyobb mértékét élvezi; amellett a legnagyobb komfort, a legtökéletesebb kényelem, a legjobb konyha jellemzői a Majesticnek.

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. **120-864**

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS } Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Remény, Győri út 8.
II. kerület:
Gr. Széchenyi, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő u. 27.
Gránátalma, Zsigmond u. 17.
Statisztika, Margit körút 54.
III. kerület:
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Flórián, Flórián tér 9.
XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől**, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon: 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

Filléres divatáruk I, Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P.0·98** Puplinette férfiing **P.2·98**

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok, fal- és butorburkoló palalemezek **Máthé** épi tőmester telepén **III., Kórház u. 30 sz**
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon 367-554.

Cianoz László
TAKARIT, BERAKTÁROZ
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Iszter képesitett **szücs** és **ernyő** készitő I., Krisztina körút 34. sz.

Baranyai Lipót a Nemzeti Bank élén

A kormányzó Baranyai Lipótot, a Nemzeti Bank vezérigazgatóját kinevezte a bank elnökévé. A kitűnő tehetségű vezérigazgató alig negyvennégy éves korában került a közgazdasági élet legelőkelőbb pozíciójába.

Az uj elnök a világháborús generáció kiemelkedő képviselője, aki tiz évvel ezelőtt került a Nemzeti Bankba, amelynek ma elnöke. Széleskörű pénzügyi tudása, koncepciója, általános műveltsége és kitünő modora igen előnyösen érvényesültek azokon a külföldi tárgyalásokon, amelyeken kiváló képességei kibontakoztak. Baranyai Lipót kinevezése egy nagy tehetség karrierjének diadalmas állomása: bizonyos, hogy méltóan fogja betölteni Imrédy Béla helyét a Nemzeti Bank élén.

—:o:—

Nyolc pengős osztalékot fizet a Felten. A Felten és Guilleaume igazgatósága május 27-re hivta össze évi rendes közgyülését. A vállalat 3,750.000 pengő alaptőke mellett 499.816 pengő tiszta nyereséget mutat ki. Mint értesülünk, a vállalat igazgatósága javasolni fogja a közgyülésnek, hogy osztalék cimén 8 pengőt fizessen, éppúgy mint az elmult esztendőben. Előreláthatólag az igazgatóság dönt a vállalat vezetésében beállott változásról, Vikár Reinhold vezérigazgatót — a hirek szerint — beválasztják az igazgatóságba, a vezérigazgatói tisztséget pedig mással töltik be.

Kedvező a Chinoin üzleléve. A Chinoin Gyógyszer és Vegyészeti Termékek Gyára, mely európai viszonylatban is egyik legjelentékenyebb iparvállalatunk, kedvező eredménnyel zárta az elmult évet. Május 24-én tartandó közgyülése elé terjesztendő mérlege szerint munkabérek és fizetésekre 1,634.000 pengőt, adók, illetékek és egyéb közterhekre 189.000 pengőt forditottak. A vállalat 1937-ben az inveszticiókból 350.000 pengőt irt le, 1937 évi nyeresége 116.617 pengő, melyből osztalékra részvényenként 60 fillért (6 százalékot) forditanak.

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári út 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől szerdáig: HARRY PIEL
A KÉTARCU EMBER

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—122.
Csütörtöktől vasárnapig
MARIKA
Hétfőtől szerdáig
MAGDÁT KICSAPJÁK

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
ÖRÖK TITOK
Hétfőtől szerdáig
MISTER DEEDS

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
HANS ALBERS és OLGA CSEHOVA
SÁRGA LOBOGÓ

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig
A ZENDAI FOGOLY

Szerkesztésért és kiadásért felel: **LIPPAY GYULA dr.**
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN **Halmes énekel Dudás** zenekarával.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Veres Károly** cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Bulby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I, Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szalonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Bőrönd

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alaki
II. Margit krt 8. T. 154-398

Cipő

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

Budán **SUGÁR - CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE
KING - CIPŐ ÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda
I., Krisztina-körut 75 szám

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

30 éve fűszert, csemegét és italárut KODNÁR-tól vásárolunk.
I., ATTILA-U. 25. (saját ház) Tel.: 160-833.

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 126. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fiókuzletében
II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Széna tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté zeteknek, vendéglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint**, I. Mészáros u. 2.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 5-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—I 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

36. évfolyam Budapest, 1938. junius 2. 22. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Ünnep után

Elmultak az ünnepnapok. Vége a fénynek és csillogásnak. Az Aranyvonat elindult Magyarország történelmi városai felé: Budapesten ezzel megkezdődtek a hétköznapok, melyeket majd csak itt-ott szakitanak meg a Szent István-év ünnepnapjai.

Elmult az ünnep, de emléke még sokáig ott rezeg bennünk. A tanulságokat azonban már most is levonhatjuk. És ezt meg is kell tennünk, bármennyire emelkedett még a hangulatnak, bármennyire tele van is szivünk azzal a sok magasztos szépséggel, amelyet reánk árasztottak az eucharisztikus ünnepségek csodálatos sugarai.

Ezek közül a tanulságok közül a legelső, hogy igenis, tudunk mi is szervezni, tudunk mi is szépet és nagyot alkotni. Csak éppen meg kell találni azokat a férfiakat, akikben meg van a szív, az ész, a teheség és akarat. Nem akadt — már pedig ez páratlan tünet a magyar közéletben — egyetlen hang sem, amely gáncsoló szót tudott volna kifejteni, kifogást tudott volna mondani, vagy a kritika bármely lekicsinylő szavát tudta volna hallatni az elmult hét csodálatos eseményeivel kapcsolatban. Egységes a vélemény: tökéletes volt minden. Tökéletes a rendezés, tökéletes a rend, a fegyelem, a szépség, a ragyogás, a nagyság. Tökéletes a megértés és szeretet, a lelki elmélyülés és öröm, amely úgy ragyogta be Budapest képét, mint a szivárvány eső után az eget.

Az Eucharisztikus ünnepségek megtanitottak bennünket arra, hogy bizhatunk megunkban, már pedig ha magunkban bizunk, akkor erősek legyőzhetetlenek maradunk.

Letettük a nagy vizsgát. Még pedig fényes sikerrel. Hogy az ünnepség nem sikerült teljesen, úgy és olyan mértékben, mint ahogy reméltük és szerettük volna, annak nem mi vagyunk az okai. Szerencsétlen véletlen, hogy a kongresszust megelőző időkben ment végbe az a nagy változás, amely Középeurópa képét megváltoztatta. Ez volt az oka annak, hogy elmaradtak a tizezrekre menő osztrák tömegek, szerencsétlen véletlen, hogy a csehszlovák-német viszály éppen a kongresszust megelőző napokban élesedett ki annyira, Csehszlovákiából is sokkal kevesebben jöttek, mint remélni lehetett. Nyugateurópa és az idegen világrészek szemében ma Középeurópa kitörni készülő vulkán, amelyhez közeledni nem lehet. Ha kezünkbe vesszük az angol, amerikai és egyéb világlapokat, magunk is megdöbbenünk azon, miképpen látják ezek az idegenek a nagy távolságból azt, ami itt és körülöttünk történik. Ellenségeinknek sikerült elterjeszteni azokat a rémhireket, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy távoltartsák tőlünk éppen azokat a tömegeket, amelyek idegenforgalmi szempontból a a legértékesebbek, de éppen ezért a legkényesebbek és legkényelmesebbek is: a nagypénzű, luxusutasok seregeit. Aki pénzt költ, az nyugalmat, biztonságot, jólétet akar maga körül. Az alattomos ellenséges propaganda pedig azt hitette el velük, hogy tűzfészekbe kerülnek, ha Budapestre utaznak.

Mégis, amikor az elmult hetek eredményét rideg üzleti szemmel tekintjük, megelégedéssel zárhatjuk le üzleti könyvünk mérlegét. Lehet, hogy készpénzben nem térült meg az a nagy áldozat, amelyet a kongresszusért hoztunk. De minden készpénznél nagyobb érték az az erkölcsi haszon, amit a kongresszus dicső lefolyása jelent Magyarországnak és Budapestnek. Ugyanazok a világlapok, amelyek néhány hét előtt még óva intették olvasóikat Középeurópától, ma versenyezve hirdetik Budapest dicsőségét. Olyan propagandája Magyarországnak és vendégszeretetének a kongresszus, hogy azt semmiféle pénzzel megfizetni nem lehetne. Olyan propaganda, amely bőségesen hozza meg már a közeljövőben is a maga kamatait, még akkor is, ha azt a „rendes kereskedő gondosságával" számítgatjuk, nem pedig azon a nemzeti elégtételen keresztül, melyet hitvány rágalmazóinkon vettünk az elmult héten.

Negyvenmillióba került és hétmilliót ér a Tabán területe

Nemzetközi pályázatot a tabáni fürdőváros terveire
Miért késik a tabáni gyógyszálló felépitése

A Tabán problémája újból kisért. Itt a tavasz, kizöldült a fű, a fa és a bokor a gyönyörű új parkban, de kizöldültek a különböző tervek is, amelyek fantasztikus ötletekkel akarják ezen a szép földdarabon szolgálni a fürdőváros ügyét, amelynek a Tabán lenne a középpontja. Ez természetes is: a Tabánban, vagy közvetlen közelében vannak azok a gyógyforrások, amelyekre „Budapest-fürdővárost" alapitani lehetne. A hely gyönyörű fekvése, természeti szépsége és egészséges levegője olyan tényezők, amelyek szinte követelve predesztinálják a Tabánt arra, hogy kitöltse azt a keretet, amelyet évek óta mutogatunk belföldnek és külföldnek egyaránt és amelyet „Budapest-Fürdőváros" néven emlegetünk, anélkül, hogy ennek a címnek megfelelő belső tartalmat tudtunk volna adni.

Mind a mai napig üres jelszó ez a hivalkodó cim. Már pedig nem maradhat az. A fürdővárost meg kell teremtenünk. Ha nem is olyan módon és formában, mint azt régebben képzeltük, de meg kell csinálni. Budapestnek minden adottsága megvan ahhoz, hogy Középeurópának egyik leglátogatottabb, legnépnépszerűbb és legkiválóbb gyógyhatású fürdővárosa legyen. Számtalanszor irtunk erről, a legkiválóbb balneológusok és egyéb orvosi szakértők nem egyszer fejtettek ki a *Budai Napló* hasábjain errevonatkozó elgondolásaikat: itt az ideje, hogy végre tegyünk is valamit. A főváros energikus és aktiv vezetője, *Szendy* Károly polgármester meg is tette a maga részéről az első lépést, amikor kiirta a pályázatot a *tabáni gyógyszálló* tervezésére és most már kétségtelen, hogy ez a gyógyszálló meg is lesz. Kérdés azonban, mit jelent ez, *magával hozza-e a fürdőváros kialakulását, elegendő-e arra, hogy ideirányitsa a gyógyulást kereső külföldiek figyelmét.* Mert felesleges hagsúlyoznunk, hogy a fürdőváros gondolatánál elsősorban a külföld részvételére számitunk.

Megkérdeztük

Kovácsházy Vilmos dr. tanácsnokot,

a főváros idegenforgalmi és fürdőügyi vezetőjét, mik a főváros tervei a Tabánnal? *Kovácsházy* tanácsnok a következőket mondta:

— A Tabán problémája nem olyan egyszerű, mint azt a közvélemény gondolja. Egy bizonyos már most is: *az az öt millió, illetve ötödfél millió pengő, amely erre a célra rendelkezésre áll, nem elég a gyógyszálló megteremtésére.* Vannak és voltak különböző ajánlataink a gyógyszállóval kapcsolatban, voltak olyanok is, akik hajlandók voltak azt bérbevenni, azonban akkora problémák meredtek egyelőre a megoldás elé, amelyek alapos meggondolást igényelnek. Reméljük, hogy abban a nagy beruházókölcsönben, amelynek felvételére most készül a főváros, jut hely a Tabánnak is, mert hiszen meg kell oldanunk előbb-utóbb azt a lehetetlen helyzetet, amely évek óta tétlenségre szorit bennünket.

— Rövidesen lebontásra kerülnek azok az épületek — folytatta Kovácsházy —, amelyek tulajdonképen a Tabán területéhez tartoznak és útjában állanak a végleges rendezésnek. *Elsősorban a Közmunkatanács Döbrentei téri székházát bontja le a főváros.* Az ottlévő üzlethelyiségeket már fel is mondtuk és őszre már eltünik a gyönyörű palota a föld színéről. Utána sorban lebontja a főváros a többi épületeket is, amelyeknek lakói szintén megkapták a felmondást, részben novemberre, részben pedig jövő év májusára. Ezzel azután végleg kialakitottuk azt a területet, amelyen a fürdővárost, illetve annak középpontját akarja a főváros elhelyezni és nem lesz semmiféle akadálya annak, hogy megvalósithassuk azokat a nagyszabású terveket, amelyek nélkül komoly fejlődés nem képzelhető el.

Mint *Kovácsházy* tanácsnok nyilatkozata mutatja, *a Tabán és a fürdőváros kérdése megoldás előtt áll.* Vannak, akik nemzetközi pályázat kiirását követelik, azzal érvelve, hogy a Tabánnak mindennél szebbnek kell lennie. *Hiszen ezen a ponton dől el az egész fürdőváros-kérdés.* Ha a Tabán nem lesz azzá, aminek lennie kell, akkor megbukott az egész fürdőváros, már pedig, ismerve a hazai viszonyokat, nem lehet objektiv döntést várni — mondják — azoktól, akiktől egy belső pályázatban a döntés függ. Mint az már nálunk történni szokott, megmozdulnak majd az összes protekciók és összeköttetések, hogy valamelyik — és nem is a legtehetségesebb pályázó — nyerje el a megbizatást.

Ha nem is vagyunk ennyire pesszimisták, mégis el kell ismerni, hogy *nemzetközi pályázaton a főváros nagyszerű ötleteket és tervet kaphatna;* mindenesetre meg kellene kisérelni tehát, hogy nemzetközi nyilvános pályázat alapján épitsük fel a tabáni világfürdőt.

Ezt annál is inkább meg kell tennünk, mert *a Tabán területe a világ legdrágább helye.* A fővárosnak tengernyi pénzébe került már eddig is a Tabán; nem mondunk sokat, sőt szerények vagyunk, ha azt állitjuk, hogy kamatokkal együtt *már eddig is több, mint negyvenmillió pengőt költött a főváros a Tabánra,* a kisajátitásokkal, tereprendezéssel, parkozással, stb. együtt. Most lebontják a Döbrentei téri palotákat, előbb-utóbb sorát kell ejteni a Bethlen udvar eltávolitásának is; *olyan drága a Tabán telke, hogy semmit sem szabad kockáztatnunk, ami a beléje fektetett óriási pénz értékét veszélyeztethetné.*

Telekszakértők szerint a Tabán, amely, mint mondtuk, már eddig is több, mint negyvenmillió pengőjébe került a fővárosnak, *mintegy hétmillió pengőt ér.* Ennyit lehetne kapni eladás, vagy esetleges parcellázás esetén a vevőktől. Ennyit is csak a legjobb esetben, ekkor azonban még fennállana a fővárosnak az a kötelezettsége, hogy *közművekkel lássa el a Tabán területét, már pedig ez is legalább hétmillió pengőjébe kerülne a fővárosnak, vagyis az eladással semmit sem nyerne és a negyvenmillió pengő elveszett pénz lenne.*

Az egyetlen lehetséges megoldás tehát, hogy a főváros maga teremtse meg a fürdővárost a Tabánban. A befektetett tőkének megfelelő kamatot ez a terület úgy sem hozhat sohasem, viszont, ha jól fogják meg a fürdőváros kérdését és további befektetésekkel a Tabánt azzá teszik, amire predesztinálva van, úgy az nemcsak a befektetett negyvenmilió pengőnek, hanem még nagyon sok további milliónak a kamatait is behozhatná.

Rövidesen összeül a bizottság, amely a gyógyszálló és a Tabán kérdéseivel foglalkozik. *Rendkiviili felelősség nehezedik ennek a bizottságnak a vállaira.* Ha jól végzi feladatát, örök emléket állit magának Budapest fejlődéstörténetében, ha azonban befolyásokra hallgatva, kicsinyes meggondolásoktól vezettetve, nem a legtökéletesebb megoldást választja, hanem a legkényelmesebbet, ha a könnyebbik oldaláról fogja meg a dolgot, úgy *olyan kárt okozhat, amely jóvátehetetlen.*

Nem szabad lebontani a Közmunkatanács Döbrentei-téri palotáját

Semmisem sürgeti a lebontást, amely a kisegzisztenciák egész sorát tenné tönkre

A Közmunkatanács székháza már készen áll a pesti Madách Imre út torkolatánál. Hatalmas ivalaku nyilása alatt vezet majd az az út, hogy a Klauzál térnél kapcsolódjék be a kiszélesitésre váró Dob uccába. A komorszinű palotán most végzik az utolsó simitásokat, hogy rövidesen megelevenedjenek benne a Fővárosi Közmunkák Tanácsának hivatalos helyiségei. Hir szerint a Tanács július havában költözködik át oda eddigi Döbrentei tér 4. szám alatti palotájából.

Ezt a palotát a főváros csere útján — Szent István körúti 17. számú bérházát engedte át érte — megszerezte a Döbrentei térnek a Dunával párhuzamosan álló többi házával együtt (valamennyiért cseretelket adott), hogy lebontásuk által szabad, egységes területet és zavartalan kilátást biztositson a kialakitandó tabáni gyógyfürdő központnak. Ez a terv megpecsételi a Közmunkatanács régi székházának sorsát, annak ellenére, hogy még maga a tabáni gyógyfürdő tervkomplexum sem végleges.

A főváros, mint új háziúr, már fel is mondott a palota régi bérlőinek augusztus elsejére. Ezek a bérlők nem lakók, hanem kereskedők. Kisegzisztenciák, csaknem kivétel nélkül ősbérlők, akik négy évtizeden át szinte egybeforrottak a palotával és környékével.

E pillanatban semmi sem teszi szükségessé, főként sürgősen szükségessé, a palota lebontását. Időpontja is vitás, késik az erre vonatkozó polgármestri döntés és hir szerint nem is történik meg előbb, mig a Szent István évvel kapcsolatos ünnepségek le nem zajlanak. *Idegenforgalmi érdek; hogy ilyen nagyszabású bontási munkálatok zavarólag ne hassanak az itt megforduló idegenekre — még az ünnepségek után sem, mert hiszen a nyárvégi és őszeleji idegenforgalmat sem szabad figyelmen kivül hagyni.*

A lebontást követő tervek még egyébként sem forrottak ki teljesen és ennek az egységnek a hiánya mutatkozik a felmondásoknál is. Mig a Közmunkatanács palotájának bérlői már megkapták a kiköltözködési útlevelet *augusztus elsejére,* a többi lebontásra váró ház lakóinak egyrésze még jódarabig biztonságban van. Igy a Kökény utcai *Erzsébethid fogadónak,* amely a Döbrentei tér 5. számú ház mögött van, *jövő év május 1-ére* mondott fel a főváros, mig a Közmunkatanács palotájához tapadó emeletes épületet bérlő görög keleti plébánia *még egyáltalában nem kapott felmondó levelet.*

A helyzet tehát az, hogyha a főváros szigoruan ragaszkodik a Közmunkatanács régi palotájának korai lebontáshoz, a tér külső képe, miután a mögötte levő házakhoz jövő év májusáig nem lehet hozzányulni, meglehetősen elektelenedik és *még kevésbbé fog beleilleszkedni a tabáni park környezetébe.*

De mindettől eltekintve, gondolni kellene arra is, hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsának Döbrentei téri palotája, amely negyvenkét évvel ezelőtt épült, hozzáértők és laikusok szerint *határozottan műemlék jellegű.* Az olasz reneszánsz épitőstilus egyik legsikerültebb alkotása. Tervezője id. *Francsek* Imre, miniszteri műszaki főtanácsos, négy évtizeden jóval túl tartó monumentális palotának szánta. Erre vall az épület rendkivül szilárdsága, karsztmárványból faragott lépcsőháza és egész berendezése. *Halálos vétek hozzányulni.* Meg kell hagyni a massziv épületet, addig mindenesetre, mig az egész környék végleges elrendezésének terve el nem dől. *Elég volt abból a régi rossz szokásból, hogy egész utcákat bontanak le nagy sietséggel, hogy aztán, néha évekig beépitetlenül maradjanak, földönfutóvá téve a főváros sok derék régi adófizető polgárát.* Ennek nem szabad megismétlődnie. Kell, hogy a főváros polgársága Budapest jövő fejlődése érdekében áldozatot hozzon, azt azonban nem lehet kivánni, hogy néhány

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán
cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

kisember erre a célra egész egzisztenciáját feláldozza.

A Közmunkatanács palotájának lebontásával még várni lehet és kell is várni. Nemcsak a jövő hozhat egészséges elgondolásokat, kitünő megoldások már eddig is merültek fel, amelyek nem teszik szükségessé az értékes ház lebontását. Ezek között első helyen áll *Hegedüs* épitészmérnök, nyug. fővárosi műszaki főtanácsos egészséges és könnyen megvalósitható terve, amely *gyógyszállóvá akarja átalakitani* az erre a célra kiválóan alkalmas épületet. Márvány lépcsőháza, nagyméretű helyiségei, zárt folyósói, központi fűtése egyenesen predesztinálják erre. *Hegedüs* főtanácsos errevonatkozó részletes javaslatot terjesztett a polgármester elé, olyan költségvetéssel, amelyből kitünik, hogy az átalakitás költségei aránylag kis összegre rugnának és ezek is tiz éven belül nemcsak visszatérülnének, hanem jelentős jövedelmet is biztositanának a fővárosnak.

Mindez amellett szól, hogy a *Közmunkatanács épületének ügyét nem szabad elsietni.* Meg kell hagyni és meg kell kegyelmezni azoknak a kisegzisztenciáknak is, akiket sorsuk, megélhetésük négy évtizeden át fűzött és fűz ehhez a szép, lebontásra még egyáltalában meg nem érett palotához.

FOGAS-ra akaszthatja minden gondját, ha a
FOGAS KERÉK SÖRÖZŐBEN.
II., Olasz-fasor 45. Telefon: 155-098.
60 filléres uzsonnát, P 1.40 ebédmenüt,
P 1.50 vacsoramenüt fogyaszt.

ELSŐ HIR A KARÁTSONYI-PALOTÁRÓL. „Karátsonyi Guidó Ur budai pompás palotája e hó végére már teljesen kész leend. A termek nagyurias fénnyel vannak fölszerelve, hogy mindenki kiváncsiságát folgerjeszthetik. A palota mindenesetre a testvérvárosnak egyik legszebb magán diszépülete.

(Hölgyfutár, 1857 április 4.)

Zarándokhelyet kell csinálni a Tabánból

és jobban ki kell használni a Juventus-forrásban rejlő kincset

Szőllősy Fernand felirata a kormányhoz

Szöllösy Fernand emlékiratot terjesztett be a kormányhoz a *Tabán* és a *Juventus* gyógyforrás érdekében.

Az emlékirat bevezetőjében rámutat azokra a zarándoklatokra, amelyeken tömegesen vesznek részt a hivők egyes külföldi államokban. Ilyeneket valamilyen formában nálunk is meg kellene szervezni. Azt javasolja, fontolja meg a kormány, *nem lehetne-e a Tabánt is zarándokhellyé avatni,* tekintve a Tabán nagy történelmi multját és az ott fakadó csodaerejü gyógyforrásokat. *Buda és a Tabán világtörténelmi hely,* vérrel áztatott szent mártirhely, amely megérdemelné, hogy a világ kereszténysége ide zarándokoljon, hogy lerója háláját a magyar nemzet iránt, azokért a hallatlan véráldozatokért, melyeket a kereszténység védelmében hozott.

— Mily kegyelettel őrzik — mondja egyebek közt az emlékirat — a mohamedánok *Gül Baba sirját* a Rózsadombon. A távol keletről is ide zarándokolnak az Izlam hivei és *Gül Baba sirja a mohamedánság zarándokhelyévé válhatott, miért ne lehetne az Buda, vagy Tabán a kereszténységnek?* Ez a két hely százszor inkább méltó erre, ama világtörténelmi tragédiájánál fogva, amelyet a magyar nép vére hullatásával volt kénytelen más nemzetekért elszenvedni.

— Szerény véleményem szerint a *Tabánban egy nagy katedrálist (bazilikát) kellene emelni* nemzeti vagy nemzetközi adakozásból a vértanuhalált halt *Szent Gellért* püspök emlékére és a Tabánt vallási alapon búcsújáróhellyé kellene felavatni.

— Minthogy itt vallási szempontok jönnek tekintetbe, szerény magam itt csak az eszmét vetettem fel, melyet azonban meg is lehetne valósitani, ha intézőköreink magukba szállva átéreznék, hogy ez tulajdonképp a magyar nemzet kötelessége lenne!

— Ha például a hercegprimás őeminenciája felkarolná az ügyet és a Tabánt zarándokhellyé avatná fel, akkor a fentidézett tényekre támaszkodva, pásztorlevéllel a keresztény hivők figyelmébe és szeretébe ajánlva, az eszmét meg lehetne valósitani.

— *Ha ez ténnyé válnék, úgy Budapest egymagában egyesitené a világvárost, a gyógy- és luxus-fürdővárost és zarándokhelyet, ami igen nagy jelentőségü volna.*

Ezután a *Juventus* forrás szerepére tér át az emlékirat.

— Ha már a gondviselés Magyarországot ilyen kinccsel ajándékozta meg, — irja — valóban nagy mulasztás lenne, ha ezt a nagy ajándékot nem karolnák fel méltóképpen, illetve nem aknáznák ki és nem hoznák meg érte azt az áldozatot, amely ennek az ügynek nagy horderejével méltó arányban áll.

— *Egy hevenyészett, kisszerü megoldás csupán a helyi szükségletnek felelne meg,* ezért bátorkodom ajánlani, hogy ezt a ritka természeti kincset nagyvonalúan oldjuk meg és annak érdekében minden áldozatot meghozzunk s a legnagyobb propagandát fejtsük ki, mivel a rádiumtartalmú források igen ritkák és azok gyógyhatása az érelmeszesedés, rheuma, megfiatalitás stb. esetében nagyon jelentős.

— Budapest összes gyógyfürdői sem közelithetik majd meg azt a nagy sikert, amelyet mi a *Juventus* forrással el fogunk érni, ezért nagyon *előrelátó s bölcs dolog lenne, ha a Juventus forrásból egy, a Gasteinhez hasonló, világhirü fürdőintézményt létesithetnénk.* Ha az ország szegénysége miatt ezt nem lehetne megfelelően megoldani, úgy nagy koncessziók nyujtása által, külföldi pénzcsoporttal, kellene megvalósitani.

— A Gellérthegy tövében egy európai színvonalú fürdőt magaslati klima, erdő, párás levegő, árnyas park és sétányok hiányában létesiteni nem lehet. Ellenben, ha ezt a rádiumforrást esetleg több más gyógyforrással egyetemben *csővezetékkel a Hüvösvölgy valamely kies pontjára vezetnék fel, ott Karlsbad, Ischl, Gastein mintájára modern, európai színvonalu, előkelő, művészies épitkezésü, (nem dobozrendszerü hipermodern) hoteleket emelnének, továbbá parkokat, sétányokat, golfpályát, teniszpályát, táncpalotát, elegáns kaszinot létesitenének és minden tekintetben a nagy világfürdőket vennék irányadóul, úgy ezzel valósággal a világfürdők sorába lépnénk,* a hüvösvölgyi *Juventus* rádiumgyógyfürdő világhirü lenne s ekként egy örökbecsü nemzeti kincsre tennénk szert, mely idővel busásan megtéritene minden érte hozott áldozatot, emellett pedig propagativ hatásánál fogva nagy erkölcsi és anyagi alapja volna az országnak a jövőre nézve.

Az emlékirat részletesen kifejti *Szöllösy* Fernand rendkivül érdekes elgondolásait, amelyekkel, ha nem is értünk minden tekintetben egyet, foglalkozni kell és meg kell azokat — legalábbis legnagyobb részükben — valósitani.

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127-703.
Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi n vő, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló
Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.
Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKA" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Érdekes ujdonságok:
báró Doblhoff L.: Horthy Miklós életrajza P 6.—
Erdős Renée: A Timóthy ház P 8.40
Márai Sándor: A négy évszak P 5.60
Tamási Áron: Ragyog egy csillag P 5.60
Kaphatók Tisza Testvéreknél
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

A FÖLDALATTI ÓBUDA

Irta: PÁLOS ÖDÖN,
az Országos Rákóczi Szövetség társelnök-főtitkára

Szent István király emlékének áldoz ezidén Csonkamagyarország, — Szent István évet tart, — mert 900 éve annak, hogy 1038 évi augusztus hó 15-én a mai Óbuda területén a szent király elhúnyt. Ahogy a krónika irja: „... Nagyboldogasszony napján 1038-ban I. István király épen a budai főegyház épitésével foglalkozott. ." midőn beteg lett és elszállitották palotájába ,ahol még aznap elhúnyt. A jobblétre szenderült nagy király koporsóját országos gyászünnepséggel Székesfehérvárra szállitották és ott temették el az általa épitett székesegyházba. Hogy ennek a bazilikának mely részébe került a szent király koporsója, hogy a főhajó, a szentély avagy pedig a bazilikával összefüggő kápolna fogadta-e be az első magyar király földi maradványait, az a tudósok által máig sem tisztázott kérdés. A valószinűség az, hogy az épitkezés teljes befejezéséig egy kápolna fogadta be ideiglenesen a koporsót, hogy azután onnan a székesegyház főhajójába kerüljön. Van arra elég példa a magyar középkorból, hogy valakinek holttestét többször is ünnepélyesen áthelyezték. Igy pl. Szent Gellért vértanú holtteste először a nagypesti vagyis a mai belvárosi főplébánia templom altemplomában, azután a kispesti Szent Gellért templom hajójában, végül a csanádi székesegyházban pihent meg. Szent István király holttestét minden valószinűség szerint először a királyi palota kápolnájában felravatalozták, majd az óbudai prépostsági egyházban ideiglenesen, arra az időre, mig Székesfehérvárott a diszes kőkoporsó faragásával elkészülnek, el is temették ,hogy azután még ugyanazon évben Székesfehérvárra, állandó nyughelyére átszállitsák.

Ezek után felmerült a kérdés, hogy hol volt a mai Óbuda területén Szent István király palotája és hol volt ugyanott az a hatalmas prépostsági egyház, amelynek épitése az ő nevéhez fűződik.

Mielőtt ennek tárgyalását megkezdenők, le kell szögezni, hogy a római Aquincum rommezejének egyrészét Szent István idejében egy falakkal körülvett városka foglalta el, melynek lakossága szinmagyar volt, mig a régi római Pessium helyén elterülő Nagy-Pest, a németek későbbi Gross-Oven néven ismert telephelye akkor még magyar és bolgár lakossággal birt. Nagy-Pesttel szemben a Duna jobbpartján, a mai Tabán helyén, Kis-Pest más néven Kelenföld terült el, melynek lakossága szintén magyar és bolgár ezidőben. Hisz Szent Gellért legendája szerint ez a lakósság lázadt fel a pogány vallás visszaállitása érdekében és ez a lakósság ölte meg a katolikus püspököket, köztük Szent Gellért vértanut. Már pedig a Magyarország területére Géza fejedelem óta sorra betelepitett németek kivétel nélkül buzgó katolikusok voltak. Tehát Kis Pestnek, a későbbi Kleinovennek akkor még nem lehetett német lakossága.

Budának, Nagy-Pestnek és Kis-Pestnek már Géza fejedelem és Szent István idejében kőből épitett temploma volt, amit az újabb ásatások igazolnak. Henszlmann Imre elmélete: Géza fejedelem és Szent István idejében csak fából épitettek Magyarországon templomokat és palotákat, ma már a mesék világába tartozik. Nem is érthető, hogy Henszlmann Imre és utána *Pauler* Gyula ezen elgondolása hogyan és miért talált követőkre a magyar történetirók sorában, amikor adatok sokasága van arra, hogy Szent István Ravennában, Rómában, Bizáncban és Jeruzsálemben kőből épittetett templomokat az ugyancsak kőből felépitett magyar zarándokházak mellé. Nem valószinű, hogy egy magyar király fából épittetett volna önmaga részére palotát ugyanakkor, mikor a papságból, köznemességből és a népből kikerülő zarándokok részére kőépület épitését tartja szükségesnek.

Épen 30 éve annak, hogy 1908-ban az óbudai református paplak épitése alkalmával egy torony alapzatát ásták ki a Calvin utca 4. szám alatt a földből. A Műemlékek Országos Bizottsága, illetőleg *Lux* Kálmán dr. kutatásai alapján mindenki elfogadta azt a feltevést, hogy a mongoljárás előtti Buda Szent Péter és Szent Pálról nevezett társaskáptalanának prépostsági temploma került elő. A tudósok tévedését elősegitette az, hogy vörösmárvánnyal és fehérmárvánnyal boritott falrészek, oszlopok és csiszolt vörösmárvány padozat került elő. Az akkor általánosan elfogadott vélemény szerint Szent Istvánnak csak fából épült palotája lehetett, viszon Rupp Jakab és mások megállapitása szerint a nagy király Budán kőből épittetett egy hatalmas székesegyházat. Minthogy 1241-ig, a mongoljárásig, Buda városa a mai Óbuda földjén virágzott és a mongolok elől menekedett lakósokat IV. Béla király csak 1242 után telepitette át a mai Várhegyre, akkor „Pesti új hegy"-re és a Buda név csak 2—3 emberöltő után szállt át az új településre, amikor is a régi város maradványai Óbuda nevet kaptak, ezért sok ideig nem mondott ellent senki a tudósok által elfogadott, de téves megállapitásnak. Az „Országos Rákóczi Szövetség" által még 1932-ben megindított Julián barát kutatások alkalmából azonban kiderült, hogy az Ősmagyarország felkutatására *IV. Béla* ifjabb király támogatásával 1234-ben útnak indult Julianusz csakis a királyi székhelyről indulhatott útnak. De hol lehetett az Árpád királyok palotája Budán? Én vetettem fel elsőnek azt a gondolatot, hogy a prépostsági romoknak gondolt maradványok voltaképen a Szent István idejében épült királyi palota maradványai.

Ez a gondolat akkor élénk ellenkezést váltott ki, dacára annak, hogy a torony-alapfalak és a mongoljárás után a Várhegyre áttelepitett Buda város elhagyott falai közt ismét felépült kisvárosnak, — ez időtől fogva Óbudának, — déli részét képező „királynéi város"-nak a XIV. századból fennmaradt pecsétjén levő cimerrajz kaputornya mögött látható királyi palota román stilusban ábrázolt tornya közt az azonosság kétségbe sem vonható. Amikor azonban két évvel később vizvezetéki csövek fektetése alkalmával a III. kerületi Főtéren megtalálták az óbudai prépostsági bazilika alapfalait, akkor nyilvánvalóvá vált, hogy nem Szent István templomának, hanem Szent István királyi palotájának maradványaira épült II. József császár idejében az óbudai református templom.

Az óbudai prépostsági templomot, vagyis a mongolveszedelem előtti Buda városnak Szent Péter és Szent Pál apostolok emlékére szentelt főegyházát az 1358 évbeli *Bécsi Képes Krónika* és Turóczi Jánosnak 1488-ban megjelent *Chronica Hungarorum* cimü művének tanusága szerint Szent István király épitette és utóda, Péter király idejében tovább folytatva az épitkezést, csak Szent László király idejében fejezték azt be teljesen. Méreteire nézve a Rajna folyam mellékén (Worms, Speyer, Mainz stb.) és északi Franciaországban (Laon, Amiens stb.) található középkori székesegyházakkal hasonlitható össze ez a föld alatt rejtőző Árpádkori műemlék, mert Ranzanus humanista püspök 1490-ben Magyarországon járva, Buda várában a Nagyboldogasszony templomát (másnéven a Mátyás templomot) nem találta elég nagynak, ellenben szószerint ezeket irja Szent István óbudai főegyházáról: „Ott Óbudán, melyet ma faluként laknak, van egy épitményeinél, alkotmányánál és művészeténél fogva *büszke bazilika,* mely bizonyára méltó volna arra, hogy ne azon a majdnem puszta helyen, hanem akármelyik hires városban emelték volna." Hogy ez a nagyméretű templom mikor pusztult el teljesen, arra nézve megbizható adat még nem került elő a levéltárak mélyéből. Azonban történelmi tény az, hogy Buda várának minden ostromát megelőzte a Buda körüli helységek tervszerű elpusztitása. Áll ez az 1598, 1602, 1683 és 1686. évi ostromokra egyaránt. Igy pl. 1596. évi január hó 22-ének éjjelén erdődi Pálffy Miklós gróf esztergomi főkapitány Óbuda egész lakósságát, mely akkor szinmagyar és szinreformátus volt, két hajón és 175 szekéren, melyekbe 8—10 ökör volt befogva, Óbudáról Esztergom várába szállitotta. *Pálffy* ekkor mindent elpusztitott, kivéve a templomokat. Az Óbudáról elszöktetett jobbágyak azonban Érsekújvár vidékén, ahol Pálffy letelepitette őket, nem tudták megmaradni, mert nem engedték meg nekik a református vallás szabad gyakorlatát. Kénytelenek voltak néhány év mulva a budai török basa előzetesen megadott engedélyével Óbudára visszaköltözni. Ez időben még tető alatt volt a főegyház épülete, melyet az 1602. évi ostrom idején az épületben elhelyezett német csapatok felgyujtottak. A teljesen kiégett templom falait most már a török sem kimélte, hanem az 1602. évi ostrom után Buda várfalainak kijavitására elhordatta követ.

A középkori Buda átváltozását Óbudává avagy az ókori Aquincum átváltozását, hogy miként lett a római városból hún, később avar, majd magyar város, avagy a középkori Buda átváltozását Óbudává, ma még alig tudjuk kellően elképzelni. De sok biztató jel mutat arra, hogy Óbudának most kezdődő újjáépitése, — feltéve, hogy nem az 1686—1908. évek nembánomságával intézik majd a hatóságok az épitkezések ügyét, — sok homályos kérdésre vet majd világosságot.

Itt van pl. a Dilich-féle metszet 1606-ból, mely a mai Laktanya utca felől ábrázolja Óbudát, a Szent Margitszigetet, Budát, a Gellérthegyet és Pest városát. Óbudán a rajz előterében a Szent István által épittetett prépostsági egyház falmaradványát látjuk. Faragott kövekből épitett románstilusú épületmaradvány közepén háromoszlopos kettősablak, felette rózsaablak látható. Ettől balra (keletre) a prépostsági épület romjai, melyek tetején már fák és bokrok nőttek ki. Ez a két épület a középkori oklevelek tanusága szerint az északi prépostsági vagy káptalanvárosban terült el, miként azt Dilich rajza is bizonyitja. Ezektől a romoktól délfelé a „királyné városának" északi falát és hatalmas kapuját látjuk. A királyné városának nevezett déli Óbuda területén földdel boritott és növényekkel benőtt romokat látunk egy magasabb dombig, mely talán I. Valentiniánus római császár aquincumi palotájának romjait takarja. Ebben a palotában kiáltották ki a Bregetioban (Ó-Szönyben) Kr. u. 375-ben elhunyt I. Valentinianusnak fiát, a négyéves II. Valentinianust a római légiók császárrá.

Közvetlen a római palotát elfedő domb mellett védőfallal körülvett másik magaslaton egy alul négyszögű, fent nyolcszögű torony mellett egy palota romja. Ez a III. ker. Calvin utca 4. szám alatt kiásott toronnyal, illetőleg a Szent István által lakott királyi palotával azonos, mert Óbuda középkori cimerében foglalt palota rajzának teljesen megfelel. Ettől keletre egy templom maradványai vehetők ki. Nem lehetetlen, hogy Fehéregyháza rommaradványai. Ettől a templomtól délre, a mai Perc utca vidékén egy nagyobbszabású római emlék vagy siremlék kúpalakú maradványa, attól nyugatra pedig — talán a mai Szomolnok utca vidékén, — egy négytornyú római castrum falainak és tornyainak maradványa látható. A kúpalakú romon és a római castrumon túl attól délre, Óbudának vagyis a királyné városának déli városfala egy kapuval jól kivehető. Ennek vonalában a Duna partja közelében, de magaslaton, egy kerek bástya, talán az előbb emlitett déli városfal tartozéka. Ismét ezektől délre két nagyobb épület romja, de a rajz nem teszi lehetővé annak megállapitását, hogy világi épület vagy templommaradvány ábrázolása látható-e

Óbuda ledélibb részén a Királyhegyet ábrázolja jellegzetesen Dilich metszete. A tudósok ezen rajz alapján római amphitheatrumra gondoltak és a most folyó ásatások ennek falait már felszinre is hozták. Ettől messze délre még egy templomromot is látunk és annak hatalmas nyugati tornyát. Ez a gótikus stilusban 1372 és 1392 közt épült Szent-Háromság templom, melynek falaira 1890 körül bérházat épitettek.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

RÉGI VILÁG

NEM NAGY DOLOG A HÁBORU

Ha a mai ember a háborura gondol — már pedig, sajnos, manapság sokat gondolnak rá — eliszonyodik a borzalmas lehetőségektől, amelyek elpusztithatják egész Európát. Kilencven év előtt azonban még más volt a háboru. Lehetet arról kedélyeskedve is beszélni, mint azt *Jókai* tette a „*Magyar életképek*" 1848 május 27-i számában. *Jókai* alábbi sorai megmutatják az óriási különbséget a mai és a régi háboru közt.

Egy úri dáma itt Pesten — írja Jókai Mór — azt felelte az önkénytes hadfogadási segélygyüjtőknek:

„Éjh, mit bolondoznak az urak? Én bizony semmit sem adok. Én nem szeretem a háborút."

Bizony más sem szereti azt.

Egyébiránt nincs attól mit félni nagysádnak. Nem ollyan irtózatos dolog ám az a háború.

Egy reggel, amikor felébred nagysád, hallani fog egy kis ágyúdurrogást messziről, arra felsétál a műseumba, onnét opernguckeren szertenéz, s látni fog távolról négy falut szép romantice égni, onnét haza megy. Ebédnél meghallja: hogy a muszka megverte a magyar ármádiát s estére betoppan nagysádhoz egy pár szakállas és bajuszos kozákhadnagy, égész illedelmesen meghajtja magát, és kezet csókol és tudtára adja nagysádnak: hogy huszad magával oda van kvártélyozva.

Nagysád meghivja őket uzsonnára. A katonák a salonban, a tisztek a kabinetben, a közkatonák bort, a tisztek teát kapnak s ez igy tart vagy hat hétig, azután a regement tovább vonul; a közkatonák a salonból egyetmást elvisznek, a tisztek pedig a cabinetben egyetmást ott hagynak, nagysád pedig egy este megtudja: hogy férje ki van nevezve orosz státustitkárnak.

Ilyen lesz — nagysádkám — az a háború.

Nem kell azoktól a katonáktól úgy félni.

Mióta be van bizonyítva: hogy a nők is emberek, azóta a katona csupa emberszeretet."

A HAZA OLTÁRÁRA!

Az adakozások a háboru költségeire, vagy — mint akkor mondták — a „Haza Oltárára" — rendkivül megható körülmények közt indultak meg. Lelkesitő olvasmány ma is, mindig is az marad, amit a lapok jelentenek. Az *Életképek* erről a következőket jelentik:

„Petőfi mult héten könyvtárát árverezteté el s a begyült összeget a hadfogadási költségek pénztárának ajándékozá.

Korponai hadi érdemeiért nyert érdempénzét, melly harminc aranyat nyom, ajándékozá ugyane célra.

Széchenyi és Batthyány grófok minden ezüstneműiket tevék a hon oltárára.

A Károlyi család többmázsa ezüstneműeket küldött a nemzeti bankba.

A miniszterek egy évi fizetésüket visszaadták a haza pénztárának.

A nemzeti casino minden ezüstkészletét és 20 ezer pft-nyi tőkét adott át.

Czegléd városa e felszólitás előtt 9600 pft-ig járult az önkénytes adakozásokhoz.

Tömérdeken, a legszegényebb fiúk, a husz forintot, mellyet beállásukkal kapnak, néhány garas levonásával rögtön visszaadják.

Egy fiatalember mostanában kapta ki tizezer pengő frt-nyi osztályrészét s azt rögtön átadta a nemzeti kincstárnak, maga pedig önkénytesnek csapott fel.

A Nemzeti Színház tagjai négyezer p. forintot adtak át a hazának.

Wodianer másfél mázsa ezüstöt.

Eszterházy Pál pedig fraknói kincstárát. Valamennyi közül ez a legsulyosabb tétel. Maga tesz vagy negyven milliót.

A keddi népgyűlésen Rottenbiller lélekhez szóló szavakban mondá el a népnek a haza vészes állapotját ,elmondá: hogy a legdrágább kincs a haza, érte mindenünket fel kell áldoznunk. lelkesedésében letépte nyakáról arany láncát, óráját, ujjairól a gyürüket s első volt azokat a haza oltárára tenni. A lelkesedés, melly szavait követte, leírhatatlan, nők siettek oda függőiket lekapcsolva, gyürüiket leszedve. Néhány perez alatt a haza százezrekkel lett gazdagabb."

A *Pesti Divatlapból* vesszük az alábbi tudósitást:

A kereskedelmi testület 20 ezer p. frt.-ot adott. Gróf Széchenyi István, ki mindig első ott, hol a hazáért tenni kell, nagy értékü ezüst, arany szereit, s évenként 12.000 pft.-ot ajánlott fel.

Az Izraelita Község 50.000 p. ft.-ot adott kölcsön kamat nélkül. Szintén fővárosi izraeliták 50.000 p. frt. alapitványt tettek le 100 önkéntes számára, kik abból, kitelvén 3 évi „szolgálatuk ideje, fejenként száz—száz p. frt.-ot fognak kapni.

Gyenes István magyar szabó 20 önkéntes egyenruháját ingyen készíti.

A népgyűlésről szóló tudosításához, amelyen Rottenbiller szólalt fel, a Pesti Divatlap hozzáfüzi:

A legelső, kinek áldozatát e népgyülésen beírták egy szegény külvárosi asszony volt, ki 40 p. krajcárt adott át, azonkivül havonként egy ezüst huszast ajánlott."

Solty László kertépitő
II., Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

Viraág Béla gyönyörű siremlékét
junius 13-án avatja fel a Hollós Mátyás Társaság és a Budai Napló

Most lesz két esztendeje annak, hogy *Viraág* Béla, a *Budai Napló* szerkesztője, a *Hollós Mára* hunyta le szemét. Azóta jeltelenül áll a hant*tyás irodalmi társaság* megalapitója örök álomra a farkasréti temető 13/a számú parcellájában, mely alatt Buda nagy szerelmese pihen: a hálás Buda azonban nem felejtkezett el nemes fiáról, emlékezetét hiven megőrizte, lelkében elevenen dobognak az eszmék, melyeket *Viraág* Béla tehetségének tüze gyujtott lángra.

A *Hollós Mátyás Társaság* és a *Budai Napló* széleskörü mozgalmat inditott nyomban *Viraág* Béla halála után, hogy méltó siremlék diszitse a nagy halott sirját, megörökitve a kései utódok számára azokat az érdemeket, amelyeket Viraág Béla szerzett Buda fejlesztése körül, másrészt pedig polgártársainak háláját és kegyeletét, amely most már pompás külső megnyilvánulást is kap. *Balás* Farkas áldozatkészsége, párosulva *Lechner* Jenő professzor és *Füredi* Richárd szobrászmüvész zsenialitásával, továbbá a budai közönség megértő támogatása olyan gyönyörű emlékművet emelt *Viraág* Béla sirja fölött, amely méltó az ő emlékéhez, de méltó a hálás Budához is.

Június 13-án avatják fel az emlékművet a tisztelők és barátok a farkasréti temetőben, a *Budai Dalárda* részvételével. Az ünnepség délután félhétkor lesz. Az emlékműbizottság kéri mindazokat az egyesületeket és társaskörőket, melyek részt kivánnak venni az ünnepségen, hogy azt jelentsék be a *Hollós Mátyás Társaság* elnökségénél, *Hennyey* Vilmos dr. ny. h. államtitkárnál (II., Vérmező u. 14., telefon: 150-278). Találkozás félhétkor a temető Hóvirág úti felső bejáratánál.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Milyen nehézségeket kellett legyőzni, hogy szeptemberre elkészüljön a Horthy Miklós bástyasétány

A Horthy Miklós bástya, amelynek első szakaszát a minap adták át ideiglenesen a forgalomnak, arról is nevezetes, hogy *a neve előbb volt meg, mint maga a bástya.* A mult esztendőben készült el a Vár Pestre néző peremének végleges rendezési terve, amely magába foglalta a gróf Bethlen István bástya-sétány folytatásának kiképzését a Bécsikapun át a Halászbástyáig. És mivel úgy volt, hogy ezt a tervet végre is hajtják, a Közmunkatanács az épitendő bástya-vonalat a kormányzóról *Horthy Miklós bástyának* nevezte el.

Csakhogy ez a terv is sok más szép rendezési terv sorsára jutott: *papiron maradt,* jóllehet minden illetékes fórum jóváhagyta, sőt meg volt rá a pénz is. Ugylátszott, tovább kisért a mult: hatalmas befolyások érvényesülnek újból, hogy a szép elgondolás valóra ne válhassék. Mert ilyen befolyások már régóta és többizben aratnak diadalt a Várhegy esztétikai kiképzésének és a főváros idegenforgalmi érdekeinek rovására. A Közmunkatanács már 1874-ben kivánatosnak tartotta, hogy a Várhegy nyugati (a Vérmezőre néző) oldalát környező sétány az egész Vár körül folytattassék. Megállapitja a Tanács, hogy a sétány a keleti oldalon váreröditési telkeken vezetne át, amelyek akkori tulajdonosainak csak használatra vannak átengedve és igy figyelmet érdemlő költséget nem igényelne. A Közmunkatanács szerint e keleti sétány szépség és kellemesség tekintetében felülmulná még a nyugati oldalon levő sétányt is, *„nemcsak azért, mert a reggeli órák kivételével egész napon át a szomszédos házak által nyujtott árnyékban terül el, hanem különösen azért, mert a fővárosnak diszes pesti oldalára, az e mögött elterülő rónaságra valóban elragadtató kilátást nyujt."*

Mindebben teljesen igaza van a Közmunkatanácsnak. Csak az a kár, hogy tizenkét év mulva már egészen más, új véleménye alakult ki és ennek egyik jelentésében a következőkben kifejezést is ad:

„A Vár keleti oldalán tervezett sétányra szükség nincsen, mert máris annyi a sétány, hogy azokkal az ötezerfőnyi várbeli lakósság szükséglete bőven ki van elégitve."

Rosszmáju pesti emberek, akik szintén igényt tartottak a Várhegyről nyiló pompás kilátásra, bizonyos kapcsolatot véltek látni abban, hogy a Közmunkatanács akkori elnöke — báró *Podmaniczky* Frigyes volt, azoknak a telkeknek a tulajdonosai pedig, amelyeken az új sétányt át kellett volna vezetni, ugyancsak mágnások voltak, mintahogy a telekkönyvek hiteles adatai szerint jórészt *ma is főuri paloták sorakoznak itt egymás mellé.*

Bárhogy lesz is a dolog, egy kétségtelen: ezek miatt a telkek miatt húzódott évről-évre a „körsétány" megvalósitásának ügye. A tulajdonosok ragaszkodtak a szépfekvésü ingatlanokhoz, amelyeket övézték. Hasztalanul vitatta a főváros, hogy csak használati jogról lehet szó és nem örök tulajdonról, — bár ezzel szemben is módjában áll a kisajátitási eljárással a maga igényeit érvényesiteni, amivel azonban a telektulajdonosok előkelő személyét tekintve, élni nem akar.

A Horthy Miklós bástyára itt olyan házak ugranak ki, amelyeknek homlokzata a Verbőczy utcán van. Ezeknek tulajdonosai: P. *Márkus* Emilia, a Nemzeti Színház örökös tagja, gróf *Zichy* Rafaelné, gróf *Zichy* Rafael, özv. gróf *Apponyi* Albertné és donis *Cartierné Almássy* Jaqueline grófnő. (Ebbe a kis palotába költözött a Hollywoodból visszatért *Hatvany* Lili bárónő, aki a saját palotáját a holland követségnek adta bérbe.) A bástyafok és a házak közé beékelődött bensőséges kis kertekhez sok kedves emlék fűzi az előkelő hölgyeket és családjaikat: nem csoda, ha nem szivesen váltak meg tőlük. Ezért huzódtak olyan sokáig a tárgyalások és ki tudja, meddig tartottak volna még, ha nem lép közbe az — Eucharisztikus Kongresszushoz fűződő nagy idegenforgalmi érdek.

Legilletékesebb helyről merült fel az óhaj, hogy a Horhy Miklós bástyát a Kongresszusra nyissák meg és adják át a forgalomnak. Szendy Károly polgármester erre már kissé erélyesebb eszközhöz nyult: *felhivta az I. kerületi elöljáról, hogy a tiszti ügyészség közbenjöttével juttassa sürgös befejezésre a tárgyalásokat és záros határidőn belül távolittassa el a Horthy Miklós bástya „közterületén" levő kerítéseket, támfalakat, szobrokat és diszitéseket.*

Az elöljáróság gyorsan és sikerrel járt el, megállapodott az előkelő telektulajdonosokkal, elismertette velük a főváros területjogát és igy nem volt többé akadálya annak, hogy a bástya kiépitése meginduljon, ha egyelőre csak egy kis, alig százméteres szakaszon. A főváros azonban gavallérnak bizonyult: önként ajánlotta fel, hogy a lebontott kerítések helyett, *a meghagyott kerítreszek előtt új, művészi kivitelü kerítéseket emel, diszes rácsozattal és szabrokkal a — saját költségén.* Annyira ment a főváros ebben a gavallériában, hogy a művészekkel és kőfaragókkal figyelembe vétette a telektulajdonosok egyéni izlésének megfelelő kivánságokat is.

Gyors ütemben indultak meg a munkálatok, úgy hogy a bástya első ,százméteres szakaszát a mult héten ideiglenesen már meg is nyithatták. *A munka azonban serényen folyik tovább: sorra kerül a Török-bástya lebontása, az ehhez kapcsolódó és a pénzügyigazgatóság tulajdonában lévő nagy ingatlan felhasználása s folytatódik a munka egészen az angol követség palotájáig,* amely a Verbőczy utca első számu épülete. Az a terv, hogy *a Horthy Miklós bástyának ez a nagyobb része* szeptember havára minden körülmények között kiépüljön és *ekkor avatják fel ünnepélyesen.*

A Bécsikaputól a Halászbástyáig nyuló nagyszerű kilátást nyujtó új bástyának nemcsak a külföldiekre és pestiekre lesz negy vonzóereje, hanem — remélhetőleg a budaiakra is . . .

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Fogászati osztály az Uj Szent János kórházban

Az Uj Szent János kórház rövidesen új osztállyal bővül: a budai részeknek ez a legmodernebbül berendezett és felszerelt kórháza **külön fogászati osztályt kap.** Az orvostudomány megállapitása szerint a fogbetegség igen sok más betegségnek az okozója, különösen reumatikus fájdalmak forrása és ezért nagy fontossággal bir a fogbetegségek megelőzése és szakszerű kezelése. Ezért vált szükségessé, hogy a kórházakban külön fogászati osztályt állitsanak fel.

A fővárosban régebben csak a klinikán kezeltek fogbetegeket. Mintegy két évvel ezelőtt a Rókus kórházban rendeztek be huszágyas fogászati osztályt, amely azonban szűknek bizonyult. Ezért elhatározta a főváros, hogy fokozatosan a többi kórházakban is gondoskodik a fogbetegségek szakszerű kezeléséről. Ebből a szempontból elsőnek a budai Uj Szent János kórház jött figyelembe s a főváros úgy döntött, hogy a második fogászati osztályt itt állitja fel. Az uj osztály külön pavillónt kap, amelyben egyelőre huszágyas kórtermet rendeznek be. Költségvetési nehézségei nincsenek az ügynek és igy valószinüleg még a nyár folyamán megnyilik az Uj Szent János kórház fogászati osztálya.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

komoly érték minden „Nagykovácsy cipő", mert amellett, hogy kényelmes, valóban szép, olcsó és megbizható.
A Nagykovácsy cipő többet nyujt az átlagnál és még sem kerül többe
KOSSUTH L-U 9 Nagykovácsy ÜZLETHÁZ
Fióküzlet XI. HORTHY MIKLÓS-U 39

Kilencven év előtt egyesült elsőizben Óbuda Budával

Most 90 éve, 1848 júniusának elején, egyesült első izben Óbuda Buda városával, miután megelőzőleg már Pestet egyesitették Budával. Az egyesités nem volt hosszú életü, — mint ismeretes — a tényleges egyesitést csak az alkotmányos élet visszatérése után valósitotta meg a magyar törvényhozás.

„Óbuda, amely eddig különálló község volt, ezentul Budával együtt és ehez tartozva, mint Buda külvárosa fog szerepelni" — jelenti a *„Der Ungar"* 1848 június 6-án.

Ugyanerről az eseményről a *Budapesti Hiradó* június 13-án számol be a következőképen:

„Ó-Buda mezővárossa megszünt külön hatóságot képezni; Budához csatolták s ennek egyik külvárosa leend."

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

A Zsigmondy Béla Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői kara és munkássága mély fájdalommal jelentjük, hogy vállalatunk vezérigazgatója, oszlopa és lelke,

Zsigmondy Dezső

okl. mérnök,

m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyarhoni Evangélikus Egyetemes Egyház főellenőre, a Kelenföldi Evangélikus Egyház felügyelője, szkv. főhadnagy, a Signum Laudis tulajdonosa

hosszas szenvedés után, folyó hó 31-én hajnalban, 58 éves korában elhunyt. Távozása pótolhatatlan űrt hagy maga után.

Nagybátyja által több mint 70 éve alapitott vállalatunkat szorgalmával, ügybúzgalmával és szaktudásával továbbfejlesztette és annak vezetésében utolsó pillanatig résztvett.

Példaképe volt és marad számunkra a tisztességnek, a mérnöki lelkiismeretességnek és kötelességtudásnak s a melegszivü emberszeretetnek, melynek mindig és mindenkivel szemben tanujelét adta.

Temetése június hó 2-án délután 4 órakor lesz a **kelenföldi evangélikus templomból** (XI., Lenke-út 56.), honnan a Kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyezik.

Élete és munkája eggyé forott vállalatunkkal és minden időkre mintaképül fog szolgálni.

Budapest, 1938. május hó 31-én.

Emléke mindenkor élni fog közöttünk!

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya **BLATT** XI., Fehérvári-út 7. Horthy Körtérnél Divatáruház

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865 Kérjen GROWE kalapot

Egy világhirü budai bélyeggyüjtő érdekes kiállitása

A III. Országos Magyar Bélyegkiállitás keretében bemutatott bélyegrengetegben érdekes, — eddig csak a szakemberek előtt ismert — budai vonatkozású filatelista történelmi adatokra bukkantunk. A „Disz-csoport" előkelőségeinek kiállitási anyagában három óriási üvegezett keretet töltenek meg a ritkaságai annak a magyar bélyeggyüjtőnek, aki Belgiumban és Németországban is népszerüsitette a bélyeggyüjtést. Az eddig talán szerénységből elhallgatott filatelista: Bán Willy, Gróf Somssich budai borgazdaságának népszerü igazgatója.

Bán Willy ,a budai uritársaságok kedvelt alakja, tiz évvel ezelőtt Belgiumban tartozkodott és felhivták figyelmét a bélyeggyüjtés ottani mostoha állapotaira. A budai bélyeggyüjtő az egyik belga hetilapban szines cikket irt arról, hogy milyen érdekes történet hüzódik meg egy-egy bélyeg megtervezése, elkészitése körül. Beszámolt arról, a tervező művésznek hány rajzot kell készitenie, mennyi történelmi kutatással jár a bélyeg megszületése és ugyanakkor felvetette azt az ötletet is, milyen érdekes lenne a bélyegeket úgy gyüjteni, hogy az egyes darabokhoz a gyüjtők megszereznék az eredeti rajzokat is, amelyeket a tervező művész készitett a nyomda, a sokszorositó számára.

Az ötlet megtetszett és néhány hét mulva már a bélyeggyüjtők százai ostromolták az illetékes minisztériumot ,a postát és a bélyegnyomdát, hogy megszerezhessék az eredeti bélyegrajzokat. Alig pár hónap telt el és Belgiumban már ezrekre rúgott azoknak a száma, akik mint amatőrök, szakemberek, vagy kereskedők foglalkoztak az ujszerü bélyeggyüjtéssel. Ugyanez történt Németországban is.

Bán Willy most a kiállitás keretében azokat az értékes rajzokat bocsátotta a rendezőség rendelkezésére, amelyek után az első magyar bélyegek készültek. Érdekessége különben ennek a gyüjteménynek az is, hogy ugyanezek a rajzok, illetve az ezekről készült bélyegek fényképei szerepeltek abban a belga hetilapban, amelyen keresztül a belga és német nagyközönség megszerette a bélyeggyüjtést. Ma már tizezrek, sőt százezrek hódolnak a szenvedélyes magyar bélyeggyüjtő eredeti ötletének. Sőt továbbmennek ezek a bélyeggyüjtők és a nemzetközi kiállitásokon már többnyire csak ezekkel a speciális gyüjteményeikkel szerepelnek.

Majoros Barna.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Fel kell támasztani a régi hires budai borokat

Sok az élhetetlenség bennünk, budaiakban. Mennyi idő, agitáció, harc és irás kell, mig valami nagybecsü, idegenforgalmi és nemzeti szempontból értékes helyet felfedezünk. Pedig itt van közöttünk, mellettünk, csakhogy élhetetlenségünkben nem vesszük észre. Végre feltárták az ősi barlangokat, titkos alagutakat, felfedeztük gyógyforrásainkat, a Svábhegy és Zugliget levegőjét és rájöttünk, hogy a mult század elején épen a Városmajorban volt a világ legelső hidegvizgyógyintézete.

Mindezt ki kellett volna használni, a nagyvilágba kikürtölni, de ép úgy megfeledkeztünk erről, mint a Gül Baba mecsetről. Ugy jártunk, mint az a nyolcvanéves pisai mulero (öszvérhajcsár), akitől egy idegen a pisai ferde tornyot illetőleg érdeklődött s az meglepetve válaszolta: „Signor! Már gyerekkoromban messze elkerültem, mert el akart dőlni. Azt sem tudom, milyen utcában van. Hátha rám szakad!" Mi is elkerültünk mindent, s aztán elfeledtük.

A napokban gyönyörü napnyugtát élveztem a Hermann Ottó utcából, ott a Baár Madas alatti tájon, amikor az előttem emelkedő Jánoshegyet jobban szemügyre vettem s ime: ugyanolyannak tünik arról a pontról, mint a Balatonvidék ősi hegye: a Somló. Csodás játéka a természetben található véletlen képeinek. Másnap is megnéztem, s ugyanazt tapasztaltam. Mintha a Somlót néztem volna a tapolcadevecseri országutról. Aztán hátranéztem s látok egy hatalmas parkot mögöttem, benne óriási vöröstéglából épült művészi kastéllyal Hát ez mi? Olvasom a feliratot: „M. kir. Ampelológiai Intézet".

Ez a szőlészet és borászat egyeteme, nemcsak Budának, hanem az országnak is európai hirü büszkesége. Hány fővárosi, hány budai ember látta már? Pedig érdemes megtekinteni. Országos tekintélyü szakférfiu áll az élén: Dicenty Dezső miniszteri tanácsos, aki ott uralkodik kitünő munkatársaival. Gyönyörüen kezelt szőlőgazdaság a park maga, ahol 30—40 hektó kitünőnél kitünőbb, zamatos budai bor terem és szüretkor aztán hangos daltól visszhangzik a hegyoldal. Ott megtalálunk mindenfajta Magyarországon honos szőlőfajták katonás rendben. Ki- és megkapálva, megmetszve, kikarózva, permetezve. Nincs hiba. Folyik a védekezés szőlőmoly, peronoszpora és liszharmat ellen.

A hatalmas melegházakban folynak a kisérletezések uj fajtákkal, keresztezések, védszerek kipróbálása s minden, ami hozzátartozik. Az egyik ilyen üvegházban vagy ötven olyan szőlőtőke van, amelyiknek most hallottam a nevét először, pedig magam is szőlősgazda lennék. Itt megterem jó néhány mázsa szőlő s már most is akkora fürtöket láthatunk, mint az ország egyéb vidékein csak juliusban. A második üvegházban meg egyetlen tőke hajtásai az egész hosszú és magas épületet betöltik. Erről az egyetlen tőkéről öt-hat métermázsa szőlő kerül le, ami 3½ hektó bornak felel meg. Csodájára lehet járni.

Az én tiszelt Diczenty Dezső barátom büszke lehet alkotására, amelyről — sajnos — a nagy budai nyilvánosság mit sem tud. Ilyesmit a Baedekkerbe is fel kellene venni, érdeke államnak, városnak.

Ilyenkor aztán felszakad a sóhaj: de kár volt pusztulni hagyni a csodás budai szőlőhegyeket és a világpiacról eltünni engedni a hires sashegyit, amely mint „Ofner Adlersberger" még az amerikai milliomosok aszalán is keresett márka volt. Ami szabad terület még akad, bizony be kellene ismét telepiteni azt a budai hegyekben szőlővel. Sem gazdaságilag, sem idegenforgalmilag nem fizetnénk rá.

László Zoltán dr.

HÜVÖSVÖLGYI
PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

MAGYARNYELVÜ PRÉDIKÁCIÓ BUDAI SZERB HALOTT FELETT. „Vitkovics úr, a budai nem egyesült görög egyház lelkésze (az elhalt magyar iró fivére) f. hó 15-én tartotta először egy elhunyt hitsorsos fölötti halotti beszédét magyar nyelven. Minden jelenvoltak, — kik miként a nem egyesült görög vallásnak legnagyobb része e rác nyelvet beszélik — tökéletesen jóvá hagyták lelkészüknek ez eljárását. A derék egyházközség tisztán bebizonyitotta ezáltal, mikép ők szabad hazánkban anyanyelvüket magok között beszélik ugyan és müvelik is — miben őket egy okos magyar sem fogja hátráltatni, — de azért köz alkalmazottságoknál a nemzeti nyelvhezi ragaszkodást polgári szent kötelességünknek lenni ismerik."

(Honderü, 1843 november 25.)

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. I
Telefon: 153-326
Tulajdonos: BOCK
Esténkint
SANTHA ILONA
énekel
Kárpáti Endre
zongorázik

Óbuda iparosainak nagy sikere

A hölgyek szeretnek jól, szépen és izlésesen öltözködni. A mai nehéz gazdasági viszonyok mellett ez bizony nagy probléma. A jó nőiszabóra hárul tehát a feladat, hogy olcsó, a divatnak megfelelő, minden igényt kielégitő munkát adjon. A magyar nőiszabóipar külföldi viszonylatban is első helyen áll. A magyar szabó tudja azt, hogy a hölgyközönség bizalommal fordul hozzá, tehát lelkiismereti kérdés nála minden egyes, kezéből kikerülő ruha ügye.

Fontos, hogy a szabónak jó színérzéke legyen, mert a ruha elsősorban a szinek finom összeállitásával hat. Természetesen fontos a finom kivitel is, ezt azonban csak kiválóan képzett szabó tudja megcsinálni. A magyar nőiszabók, kiváló divattervezőinkkel karöltve, a legkényesebb izlést is kielégitő munkát nyujtanak. Felkészültségüket, képességeiket fényesen bizonyitják a gyakori divatbemutatók. Nem vagyok szerénytelen, ha megállapitom, hogy mi, Óbudai nőiszabók semmivel sem maradtunk el a legkitünőbb belvárosi szalonok mögött: bizonyiték erre a legutóbb lezajlott óbudai divatbemutató, amelyen a megjelent hölgyközönség legnagyobb tetszését sikerült megnyernünk. Ez a speciális óbudai bemutató a női divat más terén is az óbudai iparosok kiválósága mellett szólt. Ugy a bemutatott szörmék és bundák, Wadler József szücsmester remekei, mint Homola gyönyörü kalapjai, Glancz Lajos böröndös retiküljei és strandtáskái, valamint Ébner kesztyüi és ernyői, a legnagyobb sikert aratták. Nem szabad azonban megfeledkeznem arról sem, hogy a női ruhák legszorosabb tartozékát képező frizurákat Óbuda legelső fodrásza, ifj. Negován János készitette, s igy bebizonyosodott, hogy az óbudai hölgyek legkényesebb igényeit is minden téren ki tudjuk elégiteni.

GOLD RUDOLF
nőiszabó.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szalonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Bőrönd

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8 T 154-398

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készit: II., Olasz-fasor 43 b.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB CIPŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

Ravasz cukrászda I., Krisztina-körut 75 szám

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszerí csemegéí **GANCS-TÓI** II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben** PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trolleybus végállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek,kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fiókuzletében II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYÜK „TERI-"nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első ifj. NEGOVAN JANOS III., Bécsi-ut 32. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

TANDARY ISTVÁN mészáros és hentes Szena tér Szell Kálmán téri piacon Tel. 157-577. Inté zeteknek, vendeglőknek kifőzéseknek árkedvezmény.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS II., RETEK-U. I (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULATÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fümag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint,** I. Mészáros u. 2.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Rem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek **Szále**-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—I 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól** II., MARGIT-KÖRUT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka **Földes** XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Garszon-lakásba

praktikus vasbutorokat!

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

V., Vimos császár-ut 63.

Telefon: 122—918.

Mintalap ingyen

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

A Budai Napló legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek után a várospolitikai hetilapok megegyezése alapján, június 16-án, csütörtökön jelenik meg.

KÉP-KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRÚT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

Személyi hirek. Árkay Ferenc dr. miniszteri osztályfőnököt, a tűzifaellátás kormánybiztosát, hosszas, érdemes közszolgálati tevékenységéért a Kormányzó a II. oszt. magyar érdemkereszttel tüntette ki. A budai társadalomban osztatlan örömet keltett a kitüntetés hire. — Leveldi vitéz Kozma Miklós dr. ny. belügyminiszter megvette a balatonföldvári Durayvillát s odautazott többheti nyaralására. — Pless Ferenc igazgató visszaérkezett német-, olasz- és franciaországi tanulmányútjáról s a jövő hét végén megkezdi uj magyar filmjei felvételeit. — Husszein Hilmi budai nagymufti tisztelgő látogatást tett Sárics szarajevói érseknél s vele együtt Pacelli bibornoslegátusnál, aki előtt a magyar muzulmánok tisztletét tolmácsolta. — Hubert Vilmos nagyiparos, a budai I. ker. Kereskedő és Iparosok körének elnöke, abbaziai üdüléséből hazaérkezett.

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MESTERE

KLEIN M. EZÜSTÁRUGYÁR

Budapest, VI., Sip-u. 20.

A Mátyástemplom pünkösdi egyházi zenéje. A Koronázó Főtemplom, (Mátyástemplom) egyházzenei műsora a pünkösdi ünnepeken a következő: Junius 5.-én, pünkösdvasárnap. Sugár Viktor: Harsonajelek; Liszt Ferenc: Koronázó mise. Szólókat éneklik: Senyei-Szabó Ilona, Lenhardt Aranka, Harangozó János, Mally Győző. Hegedüszólo: Hoffmann Rezső. Változó részek Griesbacher gyüjteményéből. Offertorium: Vavrinecz M.: Confirma hoc. Urfelmutatás alatt: Római harsonazene, ugyanaz, mely csak Rómában, Szt. Péter templomában hallható, ha Ő Szentsége a pápa misézik. Erkel Ferenc: Himnusz. Junius 6.-án, pünkösdhétfön: Sugár Viktor: Harsonajelek. Sztojanovits Jenő: F-Dur mise. Szólisták: Szabó Ilonka, Ujvárossy Margit, Harangozó János, Weissenbacher Ervin. Változó részek Griesbacher gyüjteményéből. Urfelmutatás alatt: Római Harsonazene, ugy mint jun. 5.-én. Erkel Ferenc: Himnusz. Az istentiszteleteket mindenkor Kátay Béla dr. pápai kamarás, budavári plébános celebrálja. Vezényel: Sugár Viktor m. kir. kormányfőtanácsos, főzeneigazgató, orgonál: Várhelyi Antal.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!

Literje már 38 fillértől

I., ATTILA-U. 27.

A borpropaganda-hajó nagy sikere. Pénteken este indult második utjára a borpropaganda-hajó a Dunán. Nagy sikere volt: 300-nál több utasa izlelte meg és élvezte a nagyszerű magyar fajborokat, elfogyasztotta a hideg vacsorát. A fiatalság Bura cigányprimás tüzes nótái mellett táncra perdült. A vendégek között igen sok külföldi volt, akiket az agilis Diczenty Dezső miniszteri tanácsos, az Ampelológiai Intézet tudós igazgatója fogadott. Munkatársunk kérdést intézett Diczenty igazgatóhoz, aki kijelentette, hogy államositani akarják ezeket a borpropaganda-járatokat. A magyar bor fogyasztását a belföldön és külföldön is emelni kell, hogy a félmillió szőlőmüvelésből élő magyar munkásnépen segiteni lehessen. A szőlőmüvelésből 60 millió pengő jut csak napszámbérekben a dolgos kezeknek, nem számitva, amit az állam adókban, a gyáripar, a kereskedelem, a kisipar keres a szőlőgazdaságokon, a hordótól a rézgálicig.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Nézem a kék hegyeket...

Siratok száz bús, csöndes mesét.
Magas alakját, kékárnyas szemét
Belepte néma, nehéz sötét.

Gyöngyszinü álmok álnok egén
Még néha-néha átfut a fény,
Titkosan, fürgén táncol felém...

Csacskán nézem a kék hegyeket,
Egyszer ir majd egy kis levelet,
Boldog, bolondos, szerelmeset.

OZORAI KÁNTOR ANNA

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

A Budapesti Polgári Lövészegylet megkoszorúzta a budavári hősök siremlékeit. A Budapesti Polgári Lövészegyesület május 21.-én, mint minden esztendőben, Budavár visszafoglalásának évfordulóján számosak részvételével ünnepélyesen megkoszorúzta a Rókushegyen és a Kissvábhegyen lévő honvédsirokat. A koszorúkat az Egyesület nevében cs. Császár Zoltán helyettes főlövészmester helyezte el az Egyesület által felállitott siremlékekre.

A Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület közgyülése. A „Bibictelep" érdekeiért küzdő egyesület június 2-án, csütörtökön este 7 órakor rendezi V. rendes közgyülését a Tétényi út 68. alatti „Bibicfészek" vendéglő különtermében. A közgyülés napirendje: elnöki megnyitó, jelentés az 1937. egyesületi évről, számvizsgálóbizottság jelentése, a vagyonmérleg előterjesztése, az 1938. évi költségvetés előterjesztése, megüresedett tisztségek betöltése, inditványok, zárószó. A közgyülést **Sziklay** János dr. iró, az egyesület elnöke és Bánhelyi Ferenc tanár ügyvezető elnök hivta össze és azt társasvacsora követi, amelyen beiktatják az ujonnan megválasztott tagokat.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

A Budahegyvidéki Polgári Lövészegyesület junius 11.-én és 12.-én nyilt kispuska „Trianoni Emlékverseny"-t rendez. A verseny célja a trianoni békeszerződés revíziója gondolatának a magyar lövésztársadalomban való állandó ébrentartása. A verseny ideje: 1938. junius 11.-én. szombaton 12 órától, 12.-én. vasárnap reggel 8 órától sötétedésig, illetve befejezésig, az egyesület I. Zugligeti út 16. sz. alatti lőterén. Nevezéseket legkésőbb junius 9.-én d. u. 5 óráig kér a titkárság (I. Kiss Áron u. 20.) Nevezési díj csapatonkint 10 pengő, egyéni versenyben 1.50 pengő. A csapat tagjainak száma korlátlan, mig a csapat eredményét az egyéni versenyben öt legjobb lövő eredménye adja.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Huszonegy bérpalotából álló városrészt épitenek a Lágymányoson. Tisztviselőkből álló érdekeltség a Lágymányos vidékén hatalmas társasházkomplexum épitését határozta el. Legalább 400—500 lakásból álló új városnegyedet akarnak itt létesiteni, amely önálló szórakozóhelyekkel, parkkal, mesterséges tóval, sportpályákkal rendelkezik. Az érdekeltség Parkotthon Társasház Szövetkezet név alatt szervezkedik és most eljutottak abba a stádiumba, hogy a szükséges terület megszerzéséről konkrét tárgyalásokat folytathatnak a fővárossal. A társasházszövetkezet a Szent Imre herceg-útja, Tass vezér-útja, Diószegi-út és Vincellér-utca által határolt több mint 6000 négyszögöles telekkomplexumot akarja a fővárostól és a tervek szerint itt huszonegy darab, a beépitési előirásoknak megfelelően három-, négy- és ötemeletes bérpaloták épülnének. A főváros a telket hajlandó átengedni négyszögölenkint 100 pengős vételárért, úgy hogy a telek megszerzése 600.00 pengőbe kerülne.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Halálozás. Nagykürthy és kisjókai Takách Gyula, néhai Pálffy Miklós herceg bátorkeszi uradalmának ny. jószágfelügyelője, május 28.-án 74 éves korában elhunyt. Temetése május 31.-én, kedden délután volt a farkasréti temető halottasházából a r. kath. egyház szertartása szerint. Az elhunytat nagy és előkelő rokonság gyászolja, köztük leánya, dr. Felkay Ferencné sz. Takách Erzsébet, Felkay Ferenc dr. székesfővárosi tanácsnok felesége.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara **Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar**
játszik.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb örökkakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék- és háztartási szaküzletében, II., Olaszfasor 4/b. Telefon: 167—772.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Budapest Székesfőváros idegenforgalmi új fényképpályázata. Budapest székesfőváros polgármestere idegenforgalmi fényképpályázatot hirdet, amelyen bárki részt vehet. A felvételek tárgya Budapest forgalma, fürdőélete, müemlékei, Eucharisztikus és Szent István évi ünnepségek, kiállitások, sportesemények, stb. Csak teljesen uj, még sehol nem közölt, vagy kiállitott fényképekkel lehet pályázni. Minden pályázónak legalább öt felvételt kell jelige alatt beküldeni. A pályázatokat a Székesfőváros Idegenforgalmi hivatalához (Budapest, V., Deák Ferenc u. 2.) kell 198. szeptember 30-ig beküldeni. Tiz százpengős és husz ötvenpengős dij kerül kiosztásra, ezenkivül a székesfőváros a pályadijat nem nyert képek közül nagyobbszámú fényképet egyenként 15 pengős vételáron fog megvásároini.

Császárfürdő
uszodái megnyiltak
Reggel 6—9-ig, este 6—9-ig kivételesen kedvezményes árak:
52 fillér kabinnal. Fürdőbeosztás a régi.

Június 15-én indul meg az óbudai autóbuszjárat. Sok szó esett már arról, hogy Óbudának be kell kapcsolódnia az autóbuszközlekedésbe. A polgármester nemrégiben határozott igéretet tett arra, hogy Óbudának legalább egy része autóbuszjáratot kap. Mint a Budai Napló értesül, az igéret beváltására június 15-ikével kerül sor. A Pálffy-tér és a Nagyszombat-utca között, a városi házakig járnak az új autóbuszok öt-tizperces időközökben. Közvetlen csatlakozása lesz ennek a járatnak úgy a 12-es, mint a 7-es vonalakhoz. A műszaki bejárás már megtörtént, de június közepe előtt azért nem lehet megindítani az óbudai autóbuszjáratot, mert az eucharisztikus ünnepségek miatt addig nincs szabad kocsija a Beszkártnak.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-ulca 80. Telefon: 151-579.

Sörünnep a Négy Szürkénél. Hires régi vendéglő ott az Országúton a „Négy Szürke". Abból a régi budai fajtából való, amit oly szivesen keresnek föl még a pestiek is, ha csöndesen, jó ital és kitűnő konyha mellett akarnak mulatni. Hol hires cigány, hol neves sramlizene szórakoztatja a vendégeket. Évente junius elején sörünnepet tar Bató Lajos, az agilis budai vendéglős, amikoris felvonulnak a régi sörös céh emberei, csapraütik a Bak-sörös hordókat és hajnalig tart a vigasság, ahol Buda apraja-nagyja kimulathatja magát. Társadalmi esemény ez a Sörünnep, amikor a kerthelyiségek is megnyilnak. Az idén junius 2-án tartják meg fényes ünnepséggel, amikorra Buda előkelőségeit is meghivták a Margitkörüti régi, neves vendéglőbe, a patinás „Négy Szürké"-be.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Házasság. Szerdán este félhétkor a budai előkelő társadalom színejavának jelenlétében diszes esküvő volt a Rákócziánum Keleti Károly utcai templomában. Kálló Vilmos, a Magyar Filmiroda kiváló képességü munkatársa esküdött örök hüséget Zartler Edit urleánynak. A völegény néhai Viraág Bélának, a Budai Napló alapitó szerkesztőjének unokája, a fiatal nemzedék egyik rendkivül tehtséges, nagyjövőjü képviselője, kinek boldogságot és sok szrencsét kiván ezúton is a Budai Napló. szerkesztősége.

Krisztina-körut 139. alatti KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe) helyeztem át.
Csapkai Ervin

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Június 1-től 15-ig.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Remény, Győri út 8.
II. kerület:
Gr. Széchenyi, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő u. 27.
Gránátalma, Zsigmond u. 17.
Statisztika, Margit körút 54.
III. kerület:
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Flórián, Flórián tér 9.
XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

A BUDAI NYÁRI ÉTTERMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Zsigmondy Dezső halála. Súlyos gyász érte a Zsigmondy családot: Zsigmondy Dezső okleveles mérnök, kormányfőtanácsos, szolgálatonkivüli főhadnagy, a Signum Laudis tulajdnosa hosszas szenvedés után ötvennyolcéves korában meghalt. Jelentős szerepet játszott a főváros ipari és társadalmi életében. Vezérigazgatója volt a nagymultú Zsigmondy Béla részvénytársaságnak és ebben a minőségben szorgalommal és szaktudással fejlesztette tovább a vállalatot. Buzgón tevékenykedett egyháza életében is. Főellenőre volt a Magyarhoni Evangélikus Egyetemes Egyháznak és felügyelője a Kelenföldi Evangélikus Egyházközségnek. Ma, csütörtök délután négy órakor temetik a kelenföldi evangélikus templomból (XI., Lenke út 56) a Kerepesi temetőben.

A pesti Margithidfőnél, a Rudolf tér 4/b. szám alatt van a Finom Holmik Boltja. Kissé szokatlanul hangzik az üzlet elnevezése, de valljuk be, szokatlan és egészen különleges az, amit az izlésére kényes, müvelt budai közönség ebben a finom boltban talál. Minden egyes darab müvészi értékü, valósággal inyenceknek való csemege, müértőknek való kiállitás. Gyönyörü porcellánkészletek, nemes csipkék, antik és modern ezüsttárgyak, evőeszközök, szőnyegek, selymek és bőráruk sorakoznak a Finom Holmik Boltjában. Aki biztos akar lenni abban, hogy nem silány utánzatot kap drága pénzért, hanem valódi, legnemesebb anyagból való igazi értéket, akár régit, akár újat, az ott kaphatja meg, abban az izléses Rudolf téri boltban.

CSODA A SVÁBHEGYEN. A Majestic-luxusszálló maga is csodapalota, de fokozott csoda ennek a palotának függőkertje, ahonnan olyan kilátásban gyönyörködhetünk, aminek párját alig találjuk. A kis- és nagy Majestic-szálló minden kényelemmel ellátott lakosztályaiban már napi 9 pengőtől kapható panzió fejedelmi ellátással.

A kiskereskedők érdekelért küzd
Magyar Detailkereskedő
Szerkeszti: KERTÉSZ IMRE

Állami gépjárművezetői tanfolyam. Az állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam junius 7.-én este fél 7 órakor nyilik meg a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (VIII. József körút 6.) Beirás és a felvételhez szükséges ürlapok kiadása naponta délelőtt 10 és 12 óra között az igazgatói irodában.

Junius 2.-án
BAK-SÖRÖS ÜNNEP
A patinás „NÉGY SZÜRKE" vendéglőben II., Margit körut 83.

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

ÚJ KÖNYVEK

P. Ábrahám Ernő: Bárd Miklós. (Irodalmi tanulmány.) Elégtételt akar adni, egy kellőképen nem méltányolt, sőt mellőzött magyar költőnek akar igazságot szolgáltatni P. Ábrahám Ernő abban a tanulmányában, amelyet Bárd Miklósról és annak történetéről irt. Kétségtelen, hogy Bárd Miklós költészete eddig még nem kapta meg azt a helyet a magyar irodalomtörténet lapjain, amelyet megérdemel: oka ennek talán az, amit a szerző is elismer, hogy a háborút megelőző idők irodalmi divatja teljesen nyugat felé fordult és az onnan érkező áramlatok hangos zúgása elnyomta az álmadozó poéta csendes hangját. Bárd Miklós nem volt egyetlen sorában sem „divatos" költő de annál inkább költő volt. És magyar. Annak a történelmi magyarságnak a kifejezője, amely a régi hagyományok megőrzője, folytatója, mintahogy költészete is Petőfi meg Arany lirájának továbbfejlesztése. P. Ábrahám Ernő rendkivüli szeretettel, esztétikai érzékkel és tudással taglalja Bárd Miklós költészetét, nemes szolgálatot téve ezzel az igazi magyar irodalmi felfogásnak. A szép kiállitású könyvet az Országos Bethlen Gábor Szövetség adta ki, megrendelhető a Budai Napló utján is.

—o—

Rolla Margit: Ezüstharang. (Versek.) Tszta poézis üde illata árad az olvasó felé Rolle Margit most megjelent új verseskötetéből. Erdély szülte Rolla Margitot, a Királyhágón túli ősi föld külön lelke, csodálatos bája nevelte és ihlette költővé. Lirikus kedély, csupa érzés és dallam: elringat, megnemesit ez a költészet, melynek minden betűje egy finom lélek rezonálása a világ jelenségeire. Külön kell megemlitenünk azt a ma már ritka jelenséget, hogy Rolla Margit müvésze a formának is: verselése, ritmusérzéke, technikai felkészültsége külön érték ma, amikor a modern formák szinte teljesen elfeledtették már a költészet klasszikusan zárt formáit. Rolla Margit egyébként, amióta Erdélyből eljött, Budán él: itt találta meg a zúgó világvárosban azt a csendes helyet, amely gyengéd lirai egyéniségének megfelel. Biró Miklós müvészi tökéletességü könyvnyomtató mühelye méltó köntösbe öltöztette Rolla Margit verseit.

—o—

Olajfütés Magyarországon. *Lazin* Béla gépgyári mühelyfőnök tanulmányos füzetben számol be egy ujrendszerü tüzelőanyagról, a *nehézolajról*, amely az általa szerkesztett „*Robot*" készülék segitségével igen gazdaságosan oldja meg a kazánfütés és főként a központi fütés problémáját. *A magyar találékonyság, a magyar müszaki tudás és a magyar munkáskéz bizonyságtétele* ez a kis füzet, amely a „*Robot*" Nehézolajfütés Magyar Cseppfolyós Ipari és Kazántüzelőszerkezetek gyára kiadásában jelent meg.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Jövedelem és vagyonadó kivetések

A folyó évi jövedelem- és vagyonadó kivetések az összes adófelügyelőségeken befejeződtek, az idevonatkozó fizetési meghagyások kikézbesítése junius első napjaiban megkezdődik.

Egyes kerületi adófelügyelőségek azonban még most is küldenek ki a házszövetkezetek tagjainak felszólításokat, hogy sürgősen két-három napon belül adjanak jövedelem- és vagyonadóvallomást üzletrészeikről. Erre nézve ismételten csak azt tartjuk szükségesnek megjegyezni, hogy a szövetkezeti tagok a házgondnokságok utján kérjék a vallomások beadásához egyesületünk által elkészített és az adóügyi hatóságok által is elfogadott kimutatásokat s ennek alapján állitsák ki a kért jövedelem és vagyonadó kimutatási iveket. Természetesen tagjainknak a legnagyobb készséggel állunk, mint a multban is, idevonatkozó tanáccsal rendelkezésükre az ivek szabályszerű kitöltésénél.

A fizetési meghagyások átvétele alkalmával ajánlatosnak tartjuk, ha az azokban foglaltak jogosságához kétség férhet, hogy a szövetkezeti tag azt felülvizsgálás céljából behozza. Amennyiben az adóhatóság az adóalapokat tévesen állapította volna meg, úgy a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül az ellen fellebbezéssel lehet élni.

A jövedelem- és vagyonadófizetési meghagyások elleni fellebbezések csak akkor járnak sikerrel, ha a fellebbező indokait kellően alá is támasztja, elfogadható igazoló iratokkal. Meg kell jegyeznünk, hogy csak abban az esetben érdemes a fizetési meghagyások ellen fellebbezéssel élni, ha tényleges sérelem van, mert az adófelszólamlási bizottságnak jogában áll az adózó összes adatait, — tehát a meg nem fellebezett részt is — vizsgálat tárgyává tenni és ha indokoltnak látszik, ugy a kivetéssel szemben fel is emelheti a jövedelem- és vagyonadót.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI.. Lágymányosi u. 2.
Telefon 258—126.

PINCEPÓTLÓ
légszigeteléssel
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. 120-864

Bontási anyagok tégla, kő, ajtók, ablakok, fal- és butorburkoló palalemezek Máthé épi tömester telepén III., Kórház u. 30 sz
Iroda II., Fő-u. 51. Telefon 367-554.

Cianoz
TAKARIT, BERAKTÁROZ
László
V., Visegrádi u. 8.
Telefon: 127.182.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fűtőanyag megtakaritás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
junius 3, 9, 14, 18, 23, 30 napjain
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60 Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet fejlődése

A Budapesti Kisipari Hitelintézet junius 7.-én tartja legközelebbi közgyülését. A hitelintézet mult évi tiszta nyeresége 32.868 pengő volt. Az 1937-ik, jubiláris huszadik évre esett a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, a főváros és az iparügyi minisztérium által alapitott Kisipari Kiviteli Intézettel való kapcsolat felvétele. Ennek révén erőteljesebben sikerült a kisipari hitelellátást kiépiteni.

A mult esztendőben valósitotta meg a Kisipari Hitelintézet a középlejáratú hitelek formáját. 1937-ben az intézet kihelyezései majdnem négymillió pengőt értek el és összes folyósitásai meghaladták a 47 millió pengőt. Váltóállománya 12.3 millió, betétállománya pedig 2.5 millió pengő volt.

Az intézet vezérigazgatója Szél Jenő dr., a kiváló üzemracionalizátor, elsősorban a maga vállalatánál valósitotta meg racionalizáló terveit és ennek a következménye, hogy a Kisipari Hitelintézet racionalizálási szempontból az egyik legmodernebb pénzintézet az országban, amelyik bár a legujabb könyvelési gépekkel dolgozik, tisztviselői létszámát mégis fokozatosan 63 főre emelte.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Kitünő a Gazdák Biztositó Szövetkezetének üzleteredménye

A Gazdák Biztositó Szövetkezete igazgatósága május 24.-én tartotta közgyülését. A közgyülésre előterjesztett évi jelentés igen érdekes adatokat tartalmaz ennek a hatalmas intézetnek fejlődéséről.

A szövetkezet összes költségei az 1937. évben adók és illetékek nélkül 3,235.150.51 pengőre rúgtak. Adók és illetékek cimén 615.288.90 pengőt fizetett ki a vállalat. A tartalékok és viszontbiztositókra eső rész levonása után fennmaradó dij- és kártartalékokkal együtt az 1936. évi 8.779.693 pengővel szemben 2,035.970 pengővel 10.815.663 pengőre emelkedtek. A viszontbiztositókra eső üzletekre vonatkozó tartalékok 1,959.279 pengőt értek el. Ez a két adat egymagában mutatja, milyen erősen emelkedett az elmult évben a Gazdák Biztositó Szövetkezete és milyen jelentős pozíciót tölt be a magyar biztositási életben. Ezt tanusitják különben a dijbevételek is.

Az elemi osztályokban a dijbevétel az előző esztendei 5,546.213 pengőről 5,824.180 pengőre emelkedett. Károk cimén 2,410.991 pengőt fizetett ki az intézet ezekben az ágazatokban.

Az életbiztositási osztály dijbevétele az előző esztendei 3,732.685 pengővel szemben 330.694 pengővel, 4,063.379 pengőre melkedett. Ebben az üzletágban is igen erős az emelkedés, ami különösen jellegzetes, mert hiszen az elmult év az életbiztositási üzlet szempontjából nem volt a legkedvezőbb. Károk cimén 960.706 pengőt, visszaváltott kötvényekre pedig 239.712 pengőt fizetett ki a Szövetkezet.

Az elemi és életbiztositási osztályban 53.715 pengő felesleg mutatkozik. A javaslat értelmében az alaptványi és üzletrésztőke kamatosztalékára 31.334 pengőt, igazgatósági tagok tiszteletdijára 2238 pengőt, a vállalati nyugdijpénztár javára 1119 pengőt fordítanak, a fennmaradó 3357 pengő pedig az 1938. évre a II. osztályba vitetett át. A III. osztályban 6924 pengő veszteség mutatkozott, amelynek 1938. évre való átvitele ügyében döntött a közgyülés.

Az a kedvező eredmény, ami a Gazdák Biztositó Szövetkezete minden egyes üzletágazatában mutatkozik, elsősorban annak a kitünő vezetésnek tulajdonitható, amely különösen az utolsó esztendőkben vitte gyors lendülettel előre a vállalatot. Láng József dr., a Gazdák Biztostió Szövetkezetének vezérigazgatója, igen jó üzletpolitikával használja ki az összes mutatkozó lehetőségeket, erősen fejlesztette az üzletállományt és ennek eredménye az, hogy az intézet ma már a legelsők között is előkelő helyet tölt be.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

A Georgia mérlege. A Mezőgazdasági Ipar Rt. vállalatainak bevétele 21,088.552 pengő volt. A mult évről áthoztak 23.309 pengőt. Tiszti fizetésekre 428.090 pengő, biztositási dijakra 67.459 pengő, kamatra és jutalékra 187.237 pengő, az épületek, gépek és fölszerelések fenntartására 536.422 pengő kellett, az általános költség 1,277.036 pengő, az üzemi és gyártási kiadás 16,741.156 pengő volt, leirásokra 965.609 pengőt forditottak, ügyhogy a tiszta nyereség a 9,975.000 pengő részvénytőke után 908.848 pengőt tett az előző 898.632 pengővel szemben. A mérleg a kaposvári erőtelepet 1,991.125 pengőre, a kaposvári cukorgyárat 8,579.236 pengőre, a Mezőhegyesi Cukorgyárat 8,516.498 pengőre, a kaposvári műmalmot 951.038 pengőre, a bérgazdaságokat 4,183.627 pengőre értékeli. A készletek 9,665.758 pengővel, az értékpapirok 3,864.249 pengővel szerepelnek a mérlegben. Az adósok tartozása 1,645.803 pengőről 1,973.075 pengőre, a hitelezők követelése 3,982.772 pengőről 3,990.067 pengőre növekedett.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

A Röck-gyár a Láng-gyár érdekkörébe került. A Röck-gépgyár részvénytöbbségének repatriálása Megtörtént. Az Első Brünni Gépgyár tulajdonában volt a Röck-gépgyár részvénymajoritása s a cseh vállalat a Hitelbank érdekköréhez tartozó Láng-gépgyárnak adott opciót a részvények megvételére. Az opció adása után az Egyesült Izzó kezdett érdeklődni a Röck-gépgyár után. Már a megállapodás is létrejött arról, milyen feltételek mellett kerülnek a részvények az Egyesült Izzóhoz. A megállapodás teljessé válását azonban az a körülmény akadályozta meg, hogy a Láng-gépgyárnak opciója volt. Ilyen körülmények között külön tárgyalás indult a Láng-gépgyár és az Egyesült Izzó között. A Láng-gépgyár részéről megvolt a hajlandóság, hogy visszalépjen a tranzakciótól, de a visszalépést különböző feltételektől tette függővé. Mielőtt a tárgyalások teljes eredményre vezettek volna, mind a két tárgyaló fél álláspontja módosult. Ilyen előzmények után fejeződött be a részvényparkett repatriálásáról folyt tárgyalás azzal az eredménnyel, hogy a részvényeket a Láng-gépgyár szerezte meg.

A Kőszénbánya -s Téglagyár Társulat Pesten (Drasche) junius 3.-án tartandó közgyülése határoz az alaptőkének 3 millió pengőről a részvények névértékének lebélyegzése és összevonása útján 800.000 pengőre való leszállitása, az alaptőkeleszállitás folytán eredményezendő összeg felhasználása tárgyában, továbbá az egyik igazgatósági tag (az igazgatóságba beválasztandó Rapaich Richárd ny. lovassági tábornok) 1937. évi szolgálati illetményeinek megállapitása és a vele kötött szolgálati szerződés jóváhagyása ügyében is. A vállalat egyidejüleg most publikálja az 1936. üzletévi mérleget, amely 3 millió pengő alaptőke mellett 1,583.900 pengő veszteséget tüntet fel.

A Magyar Asphalt R. T. május 31.-én tartotta közgyülését. A tőketartalék 220.000 pengővel szerepel a mérlegadatokban, a künnlevőségek pedig 1,934.990.70 pengőt tesznek. Az 1937. évben a vállalat az 1936-os 11.615.63 pengő nyereséggel szemben 39.560.71 pengő veszteséget mutat ki.

Schuk István ünneplése. A Rádió-Villamossági Kereskedők és Kisiparosok Országos Egyesülete a Fészek Művészek Clubjában 150 személyes banketten ünnepelte Schuk Istvánt, a Philips Rt. és Vatea Rt. ügyvezető igazgatóját, m. kir. kormányfőtanácsosi kitüntetése alkalmából. A rádiókereskedők egyesülete részéről Morvai Miklós köszöntötte az ünnepeltet. Vajda Ákos dr. kincstári főtanácsos a Philips és Vatea gyárak igazgatósága és tisztikara, Balkányi Kálmán dr. igazgató az OMKE jókivánságait tolmácsolta. Schuk István meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért és nagyhatású beszédében hitet tett a magyar ipar és kereskedelem és ennek keretén belül elsősorban a rádiószakma további felvirágoztatása mellett.

Uj házépitő kft-ok. A Vérhalom utca 33/d. alatt, ahol már Varsa Lajos László több épitőszevetkezetet alapitott, ismét egy új hasonló társaság alakult Domuncula Epitőszövetkezet néven A 100 pengős üzletrészjegyekkel alapitott szövetkezet — mint több ikertestvére — szövetkezeti alapon bérházépitkezésekkel kiván foglalkozni. Ezenkivül a napokban két házépitő korlátolt felelősségű társaság is alakult. Az egyik a Werbőczy ucca 12. számú ház kft., amely a Zsigmond u. 10. alatti telephellyel, 10.000 pengő törzstőkével dr. Kovács József ügyvezetése alatt működik és célja a Werbőczy u. 12. számú ház megvétele, kezelése és eladása. A másik társaság, a Peristylium Házépitő Kft. a Dorottya ucca 6. alatt (a Leszámitolóbank helyiségében) 20.000 pengő törzstőkével alakult meg és célja budapesti telkek adásvétele, bérházak épitése és hasznositása. A kft. ügyvezetői dr. Holba Lajos, dr. Präger Aurél és Bonta Sándor.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTAZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon: 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekar iv l.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és atalakitott Szeiffert-kávéházban
Gödöllői Vidák Jóska cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Guggerhegyi kioszkból Autójárat

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241 Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
A DZSUNGEL TRAGÉDIÁJA — A REPÜLÉS HŐSEI — CHAPLIN A HOLDKÓROS

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől vasárnapig
A BIBOROS FUTÁRJA
Hétfőtől szerdáig
HONFOGLALÓK

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
ORGONAVIRÁGZÁS
Hétfőtől szerdáig
HINDU SIREMLÉK

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
WALEWSKA GRÓFNŐ

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig
INKOGNITÓ

Szerkesztésért és kiadásért felel: LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

36. évfolyam Budapest, 1938. junius 9. 23. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Az Aranyvonat

Fut az Aranyvonat, drága kincsével, a dicsőséges Jobbkézzel. Ünnepi harangszó, imádság, hódolat fogadja mindenütt az országban; nincs az árva magyar népnek hívebb, magasztosabb őrzője, mint ez a kéz, amely 900 év után is csodát tesz. Csodát, mert egybeforrasztja, egybetereli a turáni átokkal sujtott nemzetet.

A Szent Jobbkéz végigvonul a Dunántúl lankás vidékein, az Alföld rónáin, ünneppé varázsolva a munkás hétköznapokat. De átnyúlik ez a Kéz a trianoni határokon túlra is, ahol elnyomott, szenvedő magyarok millióinak ad biztatást, hitet és reménységet; Ő egyesítette, teremtette meg a magyar államot, az egységes és oszthatatlan szentistváni birodalmat, amelyet hiába dúlt fel és döntött romba a hitvány erőszak és csalárd hazugság: a Szent Jobb még elevenen élő valóság, ereje nem tört meg: működik, hat és alkot.

Mert nemcsak egyházi ereklye, hanem a magyar államiság örökkévaló szimbóluma is. Amikor térdreborul az Aranyvonat kincse előtt a magyar föld népe, a falvak és városok mindenrangú és felekezetű lakossága: folytatja a Szent Jobbkéz azt a munkát, amelyet több, mint 900 év előtt kezdett meg. És ezt a munkát be is fogja fejezni, a pokol összes kapuinak minden gonosz ármánykodása ellenére is.

Becsületbeli tartozás

A fővárosnak becsületbeli tartozása van Óbudával szemben — mondta Karafiáth főpolgármester nemrégiben — és — mint ezt más helyen megírtuk — már meg is kezdte ennek a tartozásnak kiegyenlítését. Óbudán, ha kissé lassan, tapogatózva is, megkezdődött az újjáépítés munkája.

A szemlélő egyelőre még nem lát sokat belőle. Az ősi városrész egyelőre még romokban hever, másrészén pedig dühösen dolgozik a csákány. Az állványozás még nem kezdődött meg. De elkészült a kivezető főút és épülnek egyéb főforgalmi utak is; előörsei az újjáépítés nagy hadseregének. Szendy Károly polgármester és Lamotte Károly alpolgármester a hadvezérei ennek a hadseregnek, mellettük Kempelen és Király tanácsnok az alvezérek; ami biztosíték annak, hogy a hadjárat diadalmas és hódító lesz.

Hódító, mert Budapest, a modern, gyönyörű világváros, bevonul Óbudára is. Óbuda mezővárost hiába egyesítette a törvény ereje ezelőtt közel 70 esztendeje. Óbuda nem tudott Budapestté lenni. Maradt egészen mostanig, ami volt: mezőváros, míg csak a csákány földig nem rombolta.

A romból, mint a mesebeli főnixmadár hamvaiból, újjáéledve emelkedik ki a diadalmas Óbuda, a magyarság Örökvárosa. Óbuda megvolt már a történelemelőtti időkben is, tündökölt az ókorban, királyok városa volt a középkorban, élt és virágzott az újkorban is, mindaddig, amíg a két testvérváros, Buda és Pest rohamos fejlődése el nem nyomta. Óbuda méltán panaszolta fel keserves sorsát, míg ő senyvedt és pusztult, Pest-Buda épült, emelkedett, gyarapodott.

Most a két testvér kinyujtja kezét a szegény Hamupipőke felé és magához emeli. És meg fog ismétlődni a mesebeli csoda: Hamupipőke lesz a legszebb, legtündöklőbb a három testvér közül. Mert van, igenis van költői igazságszolgáltatás, még a városok történetében is, csak hinni kell a — népmesében. Hinni, mert íme: valóra válik.

Fürdőmuzeum, történelmi képtár és a Magyarok Bejövetele a Citadellában

A Gellérthegy végleges rendezésére igen sok terv merült fel már eddig, de közülük egy sem valósult meg. Különösen a Citadella felhasználására nézve voltak eltérőek a vélemények.

Mintegy félszázada annak, hogy a gellérthegyi fellegvár a főváros tulajdonába ment át, Ferenc József király jóvoltából, aki megszüntette a Citadella erőd-jellegét. Erre szükség is volt, mert nem éppen kellemes emlékek fűződtek hozzá: hiszen a Citadellát a szabadságharc leverése után azért építették, hogy féken tartsa a „rebellis" magyarokat. A lőrések megett ott meredeztek az ágyucsövek mindannyiszor, amikor a kamarilla magyar megmozdulástól tartott. Legutoljára Kossuth Lajos temetésén néztek farkasszemet az ágyuk Budapest lakosságával. Ezt akarta megszüntetni a megbékélt király, amikor elrendelte, hogy a Citadella ne legyen erőd többé és a főváros rendelkezzék vele tetszése szerint.

Már *Széchenyi* Istvánnak is volt érdekes terve a Gellértheggyel kapcsolatban: itt akarta felépíteni a *magyar nemzeti Pantheont*. *Jókai* gazdag fantáziája pálmacsarnokot képzelt el a hegy déli oldalán. Később gróf *Ambrozy-Migazzi* István ligetszerű virágoskertté szerette volna kiképezni a hegyet. A kilencvenes években az a gondolat merült fel, hogy a magyar nemzet megdicsőülését kifejező hatalmas emlékmű kerüljön a Szent Gellérthegy tetejére. *Lendl* Adolf Nagymagyarország óriás méretű plasztikus térképét, az ország érdekesebb tájait és magyar városok egyes részeit szerette volna itt diorámákban bemutatni. Dr. *Rapaich* Raymund a magyar virágok sziklakertjét akarta idevarázsolni, amely a magyar flóra minden kincsét magába foglalta volna. Ezt az eszmét karolta fel az *Országos Magyar Kertészeti Egyesület* is. *Alpár* Ignác és *Kotál* Henrik nemzeti kálváriát terveztek a Gellérthegyre. Minden stáció egyik elszakított országrészünket, vagy városunkat jelképezte volna jellegzetes stilusában. Az utolsó állomáson — Herczeg Ferenc elgondolása szerint — az Árpádházi szentek: Szent István, Szent Imre, Szent László, Szent Erzsébet és Szent Margit szobrait helyezték volna el.

A sok terv után végre 1926-ban a főváros közgyülése kimondta, hogy *a Gellérthegyet 40 évre átengedi a Budapest Fürdőváros Egyesületnek*, azzal, hogy annak rendezését illessze be a fürdőváros nagyszabású terveibe. A végleges rendezés ügyét azonban ez sem vitte előre. Sőt ujabb tervek merültek fel, így *Bánlaky* Géza, a fővárosi fürdők igazgatója a mult esztendőben az Eucharisztikus Kongresszus és Szent István év maradandó emlékeként a *Citadella egyik kiugró bástyáján lépcsőkkel és felvonókkal ellátott 40 méter magas kilátótornyul szolgáló hatalmas kettős keresztet ajánlott*. Egy másik terv bástyasétánnyá akarta kiképezni a hegyoldalt, a keleti részében szabadtéri szinpaddal.

Közben *Morbitzer* Dezső, a főváros kertészetének igazgatója, mindent elkövetett, hogy addig is, amig a tervek bármelyike megvalósul, legalább kertészetileg képezze ki a Gellérthegyet. Ez igy kissé hivatalosan hangzik. A valóságban *Morbitzer tündérkertté varázsolta az elhanyagolt Gellérthegyet*, amelynek regényességét nagyban emeli a sziklatemplom és a sziklákba épített Páloskolostor. *Morbitzer* Dezső *nemzeti parkot* akar megteremteni a Gellérthegyen. Ez a park *gyüjtőhelye lesz Nagymagyarország flórájának: már eddig is közel 7—8000 növényt és virágfajtát sikerült itt muzeális csokorba füzni.*

Legujabban a *Szent Gellérthegy barátainak Egyesülete* vette a kezébe a Gellérthegy sorsának jövőjét. Alapos tanulmányok után kész tervekkel és költségvetéssel járult *Szendy* Károly polgármeterhez, arra kérvén őt, tegye komoly tanulmány tárgyává előterjesztésüket és ennek elfogadásával váltsa valóra a terveket, melyek idegenforgalmi szempontból is sürgetik az ügy mielőbbi megoldását.

Az egyesület kevés változtatással *Bornemisza* Géza miniszter elgondolásait használta fel és vitte a polgármester elé. *Bornemisza* kereskedelmi miniszter korában elfogadott javaslata szerint *történelmi képtár kerülne a Citadellába*, olyan művészi festményekkel, amelyek a magyarság, de főként a főváros történelmi multját örökítenék meg. A képtárhoz sikló, vagy felvonó vinné fel az idegeneket, ami azt jelentené, hogy a pesti és az idegen könnyen juthatna fel a Gellérthegyre és igy sűrűn keresné az alkalmat, hogy a Citadella építendő kilátójáról gyönyörködhessék Buda és Pest gyönyörű együttes körpanorámájában.

Ezenkivül itt épülne meg, az egyesület elgondolása szerint, a *fürdőmuzeum*, amely magába foglalná a budai fürdők évszázados relikviáit, a régi fürdők rekonstruált modelljeit, a fürdési módokat ábrázoló képeket, a gyógyforrások keletkezését feltüntető geológiai anyagokat és általában midazokat a rajzokat, tárgyakat és egyéb dolgokat, amelyek a fürdőüggyel kapcsolatosak, beleértve a propagandát feltüntető módokat is. Ezt a gondolatot a *Budai Napló* vetette fel és az egyesület az eszmét magáévá tette. Ebbe belekapcsolódnék *Lux* Kálmán müegyetemi tanár remek alkotása, *Mátyás király budai várának közel hatméteres rekonstrukciója*, amely ezidőszerint a Vár egyik pincéjében pihen. Végül ide szeretné áthelyezni az egyesület *Feszty* Árpád világhirű körképét, a *Magyarok bejövetelét*. Ez most a ligeti vurstli környezetében igazán nincs a méltó helyén.

Szendy Károly polgármester a legnagyobb megértéssel fogadta a *Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete* előterjesztését. Igéretet tett arra, hogy az abban foglalt tervekkel komolyan fog foglalkozni.

Hétfőn, január 13-án este Viraág Béla emlékének áldoz Buda a Farkasréti temetőben

Gyászünnepre gyülekezik június 13-án este fél 7 órakor Buda népe a farkasréti temető Hóvirág utcai bejártánál. Néhai *Viraág* Béla emlékének áldoz a hálás budai lakósság, amely nem felejtette el nagy barátját, igaz szerelmesét, a *Budai Napló* szerkesztőjét, a Hollós Mátyás Társaság megalapitóját.

Hogy ki volt *Viraág* Béla, azt a *Budai Napló* olvasóinek nem kell magyarázni. Izzó magyarsága, lángoló szeretete Buda multja és jelene iránt, rendkivüli tehetsége, amelyet szolgálatába állitott minden olyan gondolatnak, amely szeretett Budájának javát, nagyságát, fejlesztését szolgálta, a *Budai Napló* hasábjain öltött testet. Innen indult ki számos olyan terv, amely azóta már megvalósult és hozzájárult a főváros világvárosi nagyságához: rendkivüli harcokat vivott *Viraág* Béla a *Budai Napló* hasábjain és ezeknek a harcoknak az emléke még sokkal elevenebb, semhogy közömbös maradhatna Buda közönsége annak a Viraág Bélának az emléke iránt, aki élete alkonyáig lankadatlan lelkierővel és küzdőképességgel harcolta végig azokat.

Június 13-án a budai egyesületek képviselői, tisztelők és barátok tömege jelenik meg *Viraág* Béla sirjánál, hogy felavassa azt a gyönyörű emlékművet, amely *Balás* Farkas, *Lechner* Jenő professzor és *Füredy* Richárd szobrászművész lelkes áldozatkészségéből, a budai társadalom segitségével jött létre. Az emlékmű felavatásánál ott lesz a Hollós Mátyás Társaság és a Budai Napló, ott lesz a Budai Dalárda is, de ott lesznek a budai társadalom képviseletei is, hogy áldozzanak *Viraág* Bélának és letegyék sirjára a szeretet és kegyelet koszorúit. A sirnál számos beszéd hangzik majd el, de mindennél szebben fogja hirdetni Viraág Béla emlékét az a munka, amelyet 35 éven át folytatott Budáért, annak minden egyes lakójáért.

Gyülekezés este fél 7 órakor a temető Hóvirág utcai bejáratánál. Már eddig is számos egyesület jelentette be részvételét az ünnepségen. Az emlékműbizottság kéri mindazokat az egyesületeket és társaskörket, melyek részt kivánnak venni az ünnepségen, hogy azt jelentsék be a Hollós Mátyás Társaság elnökségénél, Hennyey Vilmos dr. ny. h. államtitkárnál (II., Vérmező u. 14., telefon: 150-278).

Valóra válnak végre az óbudai álmok

Megkezdődött a nagy épitőmunka, amely Óbudát a főváros legszebb kerületévé varázsolja

A *III. kerületi Polgári Társaskör* egy régebbi összejövetelén *Karafiáth* Jenő főpolgármester elismerte, hogy a fővárosnak becsületbeli tartozásai vannak Óbudával szemben, amelyek rendezését tovább elodázni nem lehet. Óbuda lakósága megnyugvással veheti tudomásul, hogy a főpolgármesternek szinte szállóigévé vált kijelentése nem jutott a pusztában elhangzott szavak sorsára, a társasköri megállapitásnak komoly foganatja lett: *a becsületbeli tartozás törlesztése, ha részletekben is, megkezdődött.*

Óbuda az utóbbi időkben az illetékes, sőt legilletékesebb tényezők érdeklődésének középpontjába került. Az új híd és a kivezető főút — Árpád fejedelem útja — tanuságai annak, hogy *a nagy városrendezési terv most már feltartózhatatlanul halad a teljes megvalósulás felé*. Nagy részük van ebben a főváros arna vezető férfiainak, akiknek ügykörébe a rendezéssel kapcsolatos tennivalók tartoznak és akik egész lélekkel karolták fel Óbuda jövő kialakulásának nagy horderejü problémáját. Ezek között a férfiak között első helyen kell emliteni *Lamotte* Károly alpolgármestert, *Kempelen* Ágoston és *Király* Kálmán tanácsnokokat: ők lelkes munkatársaik egész kis hadseregével állottak Óbuda mellé, hogy régi elhanyagoltságából kiemeljék és a nagyszbású városrendezés keretében megalapozzák lendületes fejlődését és idegenforgalmi jelentőségét.

A kivezető főút után most Óbuda egy másik új főútjának munkálatai indultak el. Ez *az óbudai tranzverzális út*, amely az ujlaki templomtól a Pasaréti úti templomig terjed és *igy átszeli az egész ujlaki hegyvidéket*. Megvalósitásáért sokat harcolt az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület*, élén fáradhatatlan elnökével, dr. *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági taggal, mig végre sikerült az útépités terveit elfogadtatni és 160.000 pengőre rugó költségeit a decemberi közgyülésen megszavaztatni.

A hatalmas tranzverzális út munkálatait két részre osztották. Az első rész magában foglalja a Pusztaszeri utat, a Zöldmáli utat és a Zöldmáli lejtőt. Itt már serényen folyik a munka: munkások százai egyengetik a hepe-hupás úttest felületét simává.

A második részbe sorozták a Csatárka út munkálatait. A Csatárka út terveit a III. ügyosztály elkészitette, a Közmunkatanács jóváhagyta. Az épitkezés útjában mindössze néhány ház áll még, ezeknek kisajátitását azonban a kisajátitási bizottság már elrendelte és napokon belül végre is hajtja. Rövidesen ezen az útszakaszon is megindul a munka, amely a mérnökök megállapitása szerint legfeljebb negyvenöt—ötven napot vesz igénybe és igy befejezése már a nyár második felére várható.

Ilyen körülmények között most már minden remény megvan arra, hogy a nagyszabású útvonalon még az ősz beállta előtt megindul az autó-

Filléres divatáruk hibátlan műselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Negyven uj kislakást épit a főváros Óbudán a Raktár-utca és Hunyadi-utca sarkán

A főváros a kislakásokban mutatkozó lakáshiány enyhitése érdekében fokozottabb tempóban folytatja a már megkezdett hatósági kislakásépitési akciót. Legutóbb, mint ismeretes, a Szél-utcában létesitendő 124 kislakás épitését határozták el, amelynek céljaira 580.000 pengőt szavazott meg a közgyűlés.

Óbudán most tovább folytatják a kislakásépitkezéseket, miután az óbudai városszabályozás miatt ezen a vidéken igen sok kislakásos ház került és kerül még ezután is lebontásra és emiatt e városrészeknek nagy területei megfelelő bérű kislakások nélkül maradtak. A polgármester a legközelebbi közgyűlésnek újabb előterjesztést tesz *az óbudai kislakásépitkezési akció folytatására.* A javaslat szerint a Raktár-utca és a Hunor-utca sarkán levő 186 négyszögöles városi telken *40 kislakásból álló bérházat épitenek.* A lakások közül 28 egyszobás, 12 pedig kétszobás lesz. Az uj városi bérház épitése 230.000 pengőbe kerül.

Tekintettel a telek kis méretére, a minél gazdaságosabb kihasználás érdekében háromemeletes, függőfolyosós rendszerű épületet emelnek, a lakások belső beosztása pedig a Szél-utcai lakásokhoz lesz hasonló. A 230.000 pengős épitkezési költségre a szükséges fedezet rendelkezésre áll és igy semmi akadálya annak, hogy a munkához még a nyár folyamán hozzáfogjanak.

Egy negyed óra után a fehérnemü tiszta!

Ha az oldatot helyesen elkészitjük, (ugyanis hidegen és csak Persillel) akkor a lazán belehelyezett fehérnemüt lassú forralásnak tesszük ki és 1/4 óráig erösen főzni hagyjuk. A fehérnemüt állandóan keverjük, mert ez nagyon fontos. Forrás után hagyjuk kihülni, mig kézzel bele nem nyúlhatunk. Először meleg, azután hideg vizben jól kiöblögetjük.
Ez az egész munka!

Persil előirás szerint használva a célnak tökéletesen megfelel
Uz áztatáshoz használjon **Henko**-t

Makrai Teofil

A Kaspi tenger partján, Astrachánban, orosz hadifogságban találkoztam veled először. Alacsony, mozgékony kis alakod mindjárt rokonszenvet keltett mindenkiben és közelebbi ismeretség után a rokonszenv szeretetté nőtt. Csupasziv ember voltál, aki mindig és mindenütt segített, ahol csak tudott. Kivételes ember a hadifogoly-tisztek nagy tömegében, akit még az orosz is különleges elbánásban részesitett. Neked egymagadnak külön kisérőd volt s akkor és oda mehettél, amikor és ahová akartál. Állandóan dolgoztál még a fogságban is. Ott is hivatásodnak, a az épitészetnek éltél. Megtervezted az astracháni zsidó hitközség templomát és bérpalotáját. (A rajzok elkészitésében magam is segitettem neked.) Terveid a legnagyobb tetszésre találtak s a hadifogoly magyar épitész elvitte a pálmát az orosz épitészek előtt.

Azután a hadifogoly-sors elválasztott bennünket. Már csak idehaza találkoztam veled, mint a Budai Apolló mozgó igazgatójával. Semmit sem változtál. Ugyanaz a csupasziv, mindenkin segiteni akaró ember maradtál, akinek a fogságban megismertelek. Szinházadnál — magad is rokkant főhadnagy — csak hadirokkantakat és özvegyeket alkalmaztál. Idehaza is állandóan dolgoztál, de rengeteget épitettél külföldön, főleg Franciaországban is. Mindig igaz magyarnak vallottad magad, aki nemzetednek s amellett vallásodnak is hü fia voltál. Öreg hadifogolybajtárs! Nyugodj békével!

Gerő Sándor.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!

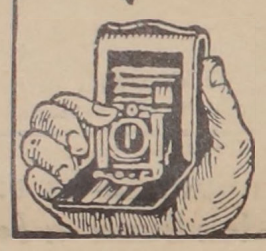

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Szeretteese fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Appartement Társasház
Svábhegyen,
Széchenyi megállónál **1- és 2-szobás teraszos lakások,** melegviz, közp. fütéssel, nagy választékban. Stilusos közös helyiségek. Társalgó, Étterem, **1300 öl park.** Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés **Szőke Imre** müépitésznél, Pannónia u. 22. d. u. 3—5 között. Tel. **117-313**

Krisztina-körut 139. alatti
KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe) helyeztem át.
Csapkai Ervin

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenfele célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. —— Konzervbontó kések. ——

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Érdekes ujdonságok:
báró Doblhoff L.: Horthy Miklós életrajza P 6.—
Erdős Renée: A Timóthy ház P 8.40
Márai Sándor: A négy évszak P 5.60
Tamási Áron: Ragyog egy csillag P 5.60
Kaphatók **Tisza Testvéreknél**
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva
áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. **Szemszedés.** **Fehérnemükészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Bad Hall példája

Irta: Hennyey Vilmos dr.

Minden nyáron, amikor elutazni készülök külföldi üdülésre, lelkiismereti furdalást érzek, miért nem üdülök én idehaza. S ilyenkor mindig arra a fejlett osztrák idegenforgalmi és fürdőiparra kell gondolnom, mely valóban olcsó pénzen kényelmet, rendet, tisztaságot és kellemes szórakozást biztositat az odaérkező idegennek. Olyan olcsó áron, mint ott, az utazási költség többletet is beleértve, és olyan kultúrszinvonalon: idehaza, sajnos, nem nyaralhatunk. Pedig az élelem Magyarországon sokkal olcsóbb, mint Ausztriában. A kenyér és hús ott kétszer oly drága, a gyümölcs és főzelék ára pedig ötször és nyolcszor akkora, mint nálunk. Mégis hogyan van az, hogy Ausztriában már 3 és 4 pengőtől kezdve teljes penziót, lakást és élelmet lehet kapni? Azt hiszem, ennek legfőbb oka abban rejlik, hogy nálunk az idegenforgalmi ipart csak egyesek, üzletszerüen, nagy nyereségre való számitással üzik, mig Ausztriában abba úgyszólván az egész nép kapcsolódott be és azt ott, szélesebb körben, mint mellékfoglalkozást, kevés, de mindig visszatérő biztos haszonra, mellékjövedelem céljából, folytatják.

Kétségtelen, hogy mindenütt szükség van nagy szállodákra és gazdagokat ellátó idegenforgalmi és fürdőiparra is, de anyagi eszközök nélkül szükölködő nagy tömegeket csakis olcsó, s emellett kultúrszinvonalon álló ellátással lehet vonzani és biztositani. Minthogy pedig állami valutáris szempontból eredményes idegenforgalmi politikát csak a tömegekkel számoló, széles alapon csinálhatunk, szükséges lenne, hogy az ügyet irányitó hatóságok ebbe az irányba tereljék működésüket. Van már magánszervünk, az *Országos Vendégforgalmi Szövetség,* mely ebből az elgondolásból kiindulva, felette hasznos és közérdekü munkálkodást végez, de nagy hivatása volna e téren a helyi hatóságoknak, melyek a nép vezetésére és oktatására hivatottak. Az ő feladatuk lenne a népet a tisztaság és más kultúrtényező jelentőségével megismertetni, s azokat fokozatosan a gyakorlatba is belevinni és rajtuk mulik, hogy népünknek sajátos vendégszeretét s „fizető vendég" nyugati fogalmaiba beépitve, átalakitsák. Mindez ugyan nem idegenforgalom abban az értelemben, hogy külföldiek minél nagyobb számban keressék fel Magyarországot. De közgadaságilag fontos kiegészitője ennek a forgalomnak, mely azt célozza, hogy a belső vendégforgalmat fejlesszük és elérjük azt, hogy a nyaralásra és üdülésre szánt összegek ne kerüljenek idegen országba, hanem belföldi gazdasági életünket gyarapitsák. Ne felejtsük el, hogy Ausztriának még világfürdőiben is a belföldi (osztrák) vendégek száma jóval több, mint 80 százalék. A kultúrtényezők és a vendégforgalom előnyeinek népszerüsitése egyúttal alapfeltétele a külföldről várt idegenforgalomnak is.

Hiszen kétségtelen, hogy Ausztria az idegenforgalom természeti feltételei tekintetében előnyben van. Fenyőerdők, kies völgyek, patakok és folyók, valamint a különféle magasságú hegyvidékek ott bőviben kinálkoznak. Nekünk azonban ezzel szemben más kincseink vannak: hő- és gyógyforrásaink Sajnos azonban, ezek feltárása és kihasználása még egészen kezdetleges. Már van nálunk gazdája az idegenforgalomnak, de nincsen még gondozója és egységes irányitója a gyógyvizek és fürdőügy kérdésének.

Ausztriának sokkal kevesebb gyógyvize van, de a meglevőket fokozatosan feltárják, fejlesztik, kihasználják s nagy gonddal beszállitják az idegenforgalom céljaira. Nem szólok, Gasteinről vagy Ischlről, melyek kiépitésében a szerencsés természeti tényezőknek nagy részük van. De példaként felhozom *Bad Hall* esetét, melynek fekvése és környéke egyáltalában nem kedvező. Érdemes és tanulságos e fürdő 800 éves multjára egy pillantást vetnünk. Korábbi időkben a fürdő igen sokáig csak egy forrásból vette az ivókúrára szükséges vizet, melyet évszázadokon keresztül, főként csak mint golyva vizet ismertek és a golyva gyógyitására használtak. Csak 1823-ban állapitották meg tudományosan, hogy a forrás jódot és brómot tartalmaz és hogy főleg idegbetegségek és érelmeszesedés esetében csodás gyógyhatású. Körülbelül 50 évvel ezelőtt indult meg a fürdőhely tervszerű fejlesztése. A forrásokat rendszeres furások útján többizben szaporitották. Az 1924-ben feltárt Johannes forrás, bőséges újabb gyógyvizmennyiségek mellett, *annyi gázt* is hozott felszinre, hogy a fürdő középületeit abból fütik és ezzel nagymennyiségű szén beszerzését takaritják meg. 1927 és 1928-ban újabb két gyógyforrást tártak fel, melyek nagyjában mind azonos összetételű gyógyvizet szolgáltatnak. Minthogy erdő a közelben nincsen, fokozatosan óriási parkot létesitettek, melyben most már százados fák nyujtanak árnyékot és üditő levegőt. A parkban fedett ivócsarnokot emeltek, mely kedvezőtlen időben zeneteremnek szolgál. A sulyos betegek részére 1895-ben kórházat nyitottak és ezt az intézményt folytatólagos hozzáépitéssel a fokozódó szükségnek megfelelően bővitették. Nagyobbigényű betegek számára szanatóriumot létesitettek, ahol a gyógyvizet magában az épületben használhatják, s amely télen is nyitva van. Mindezt a tevékenységet kiegészíti az orvosi és tudományos kisérletek sorozata, melyek a gyógyviznek az emberi szervezetre való hatását és mikénti előnyös alkalmazását kutatják. Az utóbbi időkben a gyógyviznek szembetegségek esetén való előnyös voltát és a rákra való hajlandóság eseteiben való profilaktikus hatását igazolták. A fürdő vezetésében kémikus és geológus szakember működött közre. Bad-Hall-ban több kisebb és 1—2 nagyobb szálloda mellett főleg iparosoknál és kispolgároknál kiadó szobák állnak nagy számban rendelkezésre. Csatornázás, vizvezeték, vizöblitéses W.-C. és feltétlen rend és tisztaság a legegyszerűbb házban is megvan. Az idényen kivül már napi 1.80 P-ért, július és augusztusban pedig napi 2.20 P-ért lehet tiszta, rendes szobát kapni; teljes penziót napi 5—6 pengőért. Ugynevezett luxus szállodát a kisváros polgárai nem is engednek létesiteni, nehogy ezzel a fürdő polgári jellegét és mai olcsóságát veszélyeztessék. *Bad-Hall* fürdővendégeinek száma, egészen szerény keretekben folyó reklámtevékenység mellett is, úgyszólván évről-évre emelkedik, főleg ama gyógyeredmények nyomán, melyeket maguk az eredményesen kezelt betegek visznek hirül.

Néhány éve a badhalli jód-brómos gyógyvizhez egészen hasonló összetételü és gyógyhatású forrást fedeztek fel Hajdúszoboszlón. Ennek nyomán ott élénk fürdőélet alakult ki. De hol van ennek kultúrszinvonala a badhalli fürdőétől?! . . .

A fürdőügy kérdése Magyarországon, a belső és kivülről jövő idegenforgalom nagy közgazdasági jelentőségénél fogva, elsőrendű közérdek. És most, hogy a tervezett kényszerkölcsön nagyobb beruházásokra ad majd módot, remélhetően az idegenforgalom és fürdőügy nagyszabásu fejlesztésének megindítása is napirendre fog kerülni.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél

Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek *V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.*

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nvó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve

Épitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

A Bibictelep közgyülése

A *Kelenföldi Gazdasági és Közművelődési Egyesület*, amely a Bibictelep lakóinak érdekképviselete, június 2-án, csütörtök este tartotta meg idei közgyülését *Sziklay* János dr. kormányfőtanácsos elnöklésével a Tétényi úti „Bibicfészek" vengéglő különtermében. A közgyülésen a tagok igen nagy számban jelentek meg, élükön *Duday* Alajos dr. kerületi elöljáró és *Dorner* Gyula ny. miniszteri tanácsos diszelnökökkel.

Sziklay János elnöki megnyitója után *Bánhelyi* Ferenc polgári iskolai igazgató terjesztette elő az évi jelentést. Örömmel mutatott rá arra, hogy az egyesületnek sikerült megvalósittatni a Bibictelepiek régi vágyát: a telep uccáinak nagyrészét végre betásitja a főváros. Az egyesület elsőnek hangoztatta annak szükségességét, hogy nemzeti ünnepek alkalmával tegyék kötelezővé a házak fellobogozását. Ennek ellenére éppen a Bibictelepen történt az a kirivó eset, hogy az eucharisztikus kongresszus alkalmával *egyes villatulajdonosok nem tüzték ki házaikra a lobogót.*

Duday Alajos kerületi elöljáró kijelentette, hogy a közeljövőben a legszigorubban fogja ellenőrizni a házak fellobogózását és a törvény szigorával sujtja mindazokat, akik nem tesznek eleget legelemibb hazafias kötelességüknek. A közgyülés megnyugvással vette tudomásul *Duday* tanácsnok szavait. Ezután a választmányt egészitették ki.

A közgyülést társasvacsora követte.

HÜVÖSVÖLGYI PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Veres Károly cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban *Csorba Gyula* és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei ter 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Butby Győző.* II., Batthyany tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Becsey Antal névünnepe a Szentimrevárosi Társaskörben. A *Szentimrevárosi Társaskör és Kultúregyesület* június 13-án, hétfőn este fél 7 órai kezdettel rendezi utolsó kultúrestjét XI. Horthy Miklós út 15 alatti helyiségeiben. A műsoron *Füzy* Ernő felolvasása *„Bölykös pályamester"* cimen és *Marton* Ferenc dr. előadása a nemzetgazdaság dinamikájáról és etikájáról szerepel. A műsort fél 9 órakor a kör népszerű elnöke, *Becsey* Antal örökös törvhat. biz. tag tiszteletére névnapi társasvacsora követi.

A patinás „NÉGY SZÜRKE" vendéglő II., Margit-körut 83. sz.

Dr. Nagy Ivánt a Városok Országos Szövetségéhez helyezték át. Dr. *Nagy* Iványt, aki hosszú időn át volt a II. kerületi elöljáró személyi titkára és ebben a tisztében megmaradt akkor is, amikor az új elöljáróság vezetését az új elöljáró, dr. *Farkas* Lajos vette át, a polgármester a Magyar Városok Országos Szövetségéhez helyezte át. Dr. *Nagy* Iván, aki a főváros fiatalabb tisztviselőinek egyik legképzettebb tagja, fontos munkakört kapott a Szövetségnél.

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6 **nagyszerüen szórakozhatunk.**

Megszünik a Zárda-utcai óvoda. A polgármester június hó 30-ával három fővárosi óvodát szüntet meg, Kettőt a pesti, *egyet a budai oldalon.* A halálra itélt budai óvoda *a Zárda utcai,* amely *egyébként is már rég nem felelt meg a követelményeknek.* Addig is, mig a polgármester az épület sorsa felől dönteni fog, napközi otthon céljára veszik igénybe.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOKOK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Segédhivatali tisztviselők nyári ünnepe. A *Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége,* amelynek az összes minisztériumok, pénzügyi és igazságügyi hatóságok segédhivatali tisztviselői a tagjai, nagyszerűen sikerült nyári ünnepet rendezett június 5-én a Budai Lövölde helyiségeiben és parkjában. Az ünnepséget hangverseny vezette be, a műsor keretében felléptek: *Gyurkovits* Mária, az Operaház tagja, *Laurisin* Lajos, az Operaház tagja, *Utry* Anna aranykoszorus dalénekesnő, *Varga* Imre dalénekes, *Kazatsayné Lázár* Jolán, a Budapest Szföv. Népművelődési Bizottság előadóművésznője, *Balassa* János szinművész és *Tót-Vásárhelyi* József. Zongorán *Ákom* Lajos orgonaművész, zeneszerző kisért. A pompás műsor után a fiatalság a kora reggeli órákig táncolt a népszerű *Bachmann-jazz* zenéjére. A kitünő ételekről és italokról a *„Lövészkert"* vendéglő tulajdonosa, *Schütz* István gondoskodott a megjelentek legnagyobb megelégedésére.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ,
hogy pompásan szórakozni
a Fogaskerék-sörözőben
lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsor menü 1.50 P

Tisztviselői áthelyezések Budán. A polgármester dr. Seelhofer Róbert tanácsjegyzőt a polgármesteri III. ügyosztályból a II. kerületi elöljárósághoz, Mándoky Jenő adóhivatali tisztet a VI/c adókerületből a XI. adókerülethez tartozó 4. számú, budaörsi fogyasztási adókirendeltséghez, Erdőkövy István adószedő tisztet a VI/B adószámviteli osztálytól az I. adókerülethez tartozó 5. számú, délipályaudvari fogyasztási adókirendeltséghez, Hranitzky Károly adószedő gyakornokot a VI/c fogyasztási adókirendeltségtől a II kerületi adószámviteli osztályhoz. Vecsey Tibor adóhivatali tisztet a XI. adókerületi adószámviteli osztályból a II. kerületi forgalmi és kereseti adó osztályhoz, végül Longer Károlyné kezelőnőt a II. kerületi elöljárósághoz helyezte át.

Folytatják a Tabán kertészeti rendezését. A Tabán területének kertészeti rendezését a főváros továbbfolytatja azokon a helyeken, ahol legutóbb történtek házlebontások. A Döbrentei tér közelében végzik az újabb rendezési munkákat és vizcsőfektetéseket. A költségekre 32.000 pengőt irányoztak elő.

Szőnyegjavitás: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Ujabb út- és csatornaépítések Budán. Több új út- és csatornaépités kerül a közeljövőben lebonyolitásra. Igy többek között a Hamzsabégi útnak a Horthy Miklós út és a Budaőrsi út közötti szakaszát fogják újraburkolni, miután az új balatoni út és a repülőtérhez vezető út hatalmas forgalma miatt ez az útszakasz megrongálódott. Az ezermáter hosszúságban végrehajtandó útrendezés 60.000 pengőbe kerül. A Darányi Ignác utcának a Vadrózsa utca és a Ruszti út közötti szakaszán 450 méter hosszúságban új csatornát épitenek 34.000 pengő költséggel. Ujra csatornázzák a Zólyomi köznek a Budaőrsi út és a Zólyomi út közötti részét, ami 14.000 pengős kiadással jár.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

Választmányi ülés és ismeretterjesztő előadás az AVE-ban. A Buda Alsó Város-Sósfürdő Környéke Egyesület június 14-én, kedden este fél 8 órakor választmányi ülést rendez hivatalos helyiségében, az Albert utca 3. alatti Avar-vendéglőben. Az ülés tárgysorozatában a közlekedési bajok, a 41-es villamos és a Hév. kérdése, az utak, járdák javitása és öntözése és inditványok szerepelnek. A választmányi ülés után Tamásy Béla dr.: „Idegenforgalmi kérdések" cimen előadást tart, amelyet vita követ.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

A Keresztény Magántisztviselők Országos Szövetsége juniálisa. A „Lövészkert" nagyvendéglő helyiségeiben, a Marcibányi-téren rendezi juniálisát a Keresztény Magántisztviselők Országos Szövetsége június 11-én, szombaton. A „Lövészkert" úgy fedett helyiségeinél, mint remek parkjánál fogva a legalkalmasabb nyári mulatságok rendezésére. A vendéglő tulajdonosa, Schütz István pedig közismerten jó konyhát és nagyszerű italokat tart. Mint értesülünk, Schütz István táncengedélyért folyamodott és igy nemsokára minden délután tánccolhat a közönség a „Lövészkert"-ben.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Előkelő cukrászda Budán. Az uriközönség kedvelt cukrászdája a Kossuth Lajos-utcai *Gourmand*-cukrászda, amely nemrégiben nyitotta meg budai fiókját a Fery Oszkár utca 52. alatt, a volt Szekrényi cukrászda helyén. A Gourmand-cukrászda tulajdonosai *Vécsey* Jenő és *Mayer* Béla kiváló szakemberek és személyük garancia arra, hogy az új cukrászda valóban nyereség lesz Budának, különösen az Orbánhegy és Németvölgy uriközönségének.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

MAJESTIC. A szó „fenségest" jelent és valóban minden tekintetben helyénvaló a fenséges elnevezés a Svábhegyi Majestic-szállók esetében. Amit a Majestic-szállók nyujtanak, azt alig találjuk meg máshol, sőt nyugodtan mondhatjuk sehol annyi szépet és jót együtt nem találunk, mint ezekben a hotelekben. A legcsodálatosabb kilátás, a pompás hegyi levegő, a legtökéletesebb kényelem jellemzői a Majestic-hoteleknek.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Zilahy Dezső és dr. Markos Béla: Jelentés Budapest 1937. évi idegenforgalmáról. A főváros idegenforgalmi hivatalának vezetői terjedelmes jelentésben számolnak be Budapest idegenforgalmának 1937. évi fejlődéséről. A jelentés különöskép hasznos azért, mert a hivatalos adatgyüjtésen tulmenően a magánlakások idegenforgalmi szerepének megállapitására is kisérleteket tesz. A jelentés kiterjeszkedik a vidék idgenforgalmának szerepére is és ennek kapcsán különösen értékes azoknak az adatoknak a felsorakoztatása, amelyek a vidéki városok idegenforgalmi viszonyait ismertetik. A jelentés szerint a fővárosban 1937-ben közel háromnegyed millió idegen fordult meg, több mint kétmillió éjszakát töltve Budapesten. A magánlakások százezer idegent fogadtak be, félmilliónál több éjjelre. A magánlakásokban megszállt idegeneknél hat és fél nappal lehet az ittartózkodást számitani. A jelentés szerint 1937-ben a Magyarországon megfordult idegenek 40 millió pengőt meghaladó összeggel szerepelnek kiviteli mérlegünkben.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301)

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést, *Fajkutyák eladása,* előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

A BUDAI NYÁRI ÉTTEREMK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. **120-864**

Makrai Teofilné, szül. **Heller Julia** és gyermekei: **László, Alice,** férj. **Solt Ferencné, Pál, Erzsébet,** testvérei: **Willy, Zseni, Vilma, Benő, Lipót,** és veje: **Solt Ferenc,** sógornői és sógorai, valamint a kiterjedt rokonság fájdalomtól porig sujtva jelenti, hogy

MAKRAI TEOFIL

okl. mérnök, rokkant főhadnagy

folyó hó 5-én délután 2 órakor visszaadta nemes lelkét a Teremtőnek.

Drága halottunkat f. hó 7-én, kedden d. u. 3 órakor helyeztük örök nyugalomra a Farkasréti temetőben.

Minden külön értesités helyett.
Részvétlátogatások mellőzését kérjük

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-út 7 Horthy Körtérnél

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert“-pél. XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

A budai ingatlantulajdonosok és a rendkivüli vagyonadó

A rendkivüli vagyonadóról szóló törvényt kihirdették. A budai ingatlantulajdonosokat, köztük a kisembereket is, közelről érdeklik a törvény intézkedései. A törvény szerint az ingatlanoknak, a jelenlegi közterheken kivül, október 1-től *húsz negyedévi részletben* vagyondézsmát kell fizetniök — függetlenül a többi adóktól, — éppen ezért szükséges, hogy az új törvényt ismertessük.

A *rendkivüli vagyonadót mindazok kötelesek fizetni, akiknek 1938 március elsején 50.000 pengőt meghaladó tiszta vagyonuk volt.* Házak értékelésénél, eltérően a jövedelem és vagyonadótól, a szorzószám megváltozott. De megváltozott a kiszámitási forma is, mert a házak nyers bevételéből levonható a bérbevétel után fizetett köztartozások összege s az igy fennmaradó összeg szorzandó — tekintet nélkül a bérösszeg nagyságára — tizenhárommal. A végösszegből levonásba hozható az ingatlant terhelő és igazolt tőketartozás összege. *Adómentes házaknál* a rendkivüli vagyonadó kiszámitási alapja az a bérösszeg, amely szintén a közterhek levonása után tizenhárommal szorzandó, abban az esetben, ha az épület 1937-ben épült. Ha a házbirtok 1932-ben épült, úgy a négy évre eső és lejárt házadómentességi kedvezmény összegével csökkenthető a kiszámitott végösszeg.

Ha az épület az ingatlannak csak kis részét foglalja el, vagy ha az épület avult vagy rozoga állapota miatt a bérjövedelem csekély, úgyhogy a szorzószám alkalmazásával kiszámitott érték az ingatlan valóságos forgalmi értékének nem felel meg, a be nem épitett ingatlanrész értékét is figyelembe kell venni.

Telekingatlanra vonatkozó értékmegállapitást az adózó vallomásában a forgalmi értéknek megfelelően jogosult bevallani, azonban *az államnak jogában áll a bevallott értékben a hozzájárulás elsőfokú kivetéséről szóló fizetési meghagyás kézbesitésétől számitott egy éven belül megváltani.*

A haszonélvezettel terhelt ingatlanoknál a hozzájárulást *nem a haszonélvező*, hanem a tényeleges tulajdonos köteles fizetni, illetve nála kell számitásba venni a bevallásnál. A vagyondézsma fizetését illetőleg a törvény 15. §-ának 2. bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza: „Egyetemleges kötelezettség terheli a haszonélvezőt a beruházási hozzájárulásnak a haszonélvezet tárgyául szolgáló vagyonra eső és a haszonélvezetnek tartama alatt fizetendő aránylagos része tekintetében. Amennyiben a beruházási hozzájárulás fizetése következtében a haszonélvezőnek a haszonélvezetből eredő jövedelme a tisztes eltartás mértékét el nem éri, a *haszonélvező a haszonélvezetiel terhelt vagyon tulajdonosától megtérités követelhet.* Viszont amennyiben a beruházási hozzájárulást a tulajdonos fizeti, a beruházási hozzájárulásnak a haszonélvezettel terhelt vagyonra eső részét a tulajdonos a haszonélvezőre hárithatja át annyiban, hogy a haszonélvezet tartama alatt a beruházási hozzájárulás kifizetett összege után évi 4%-os megtérités követelhet.” Tekintettel arra, hogy a törvény ezen rendelkezésének végrehajtása a gyakorlatban nagy nehézségekbe ütközik, a végrehajtási utasitásnak kell e kérdésben világosabb rendelkezéseket tartalmaznia.

Azoknak az ingatlantulajdonosoknak, akik az öt év alatti kifizetést csak vagyoni romlásuk árán tudnák teljesiteni, kérelmükre a pénzügyminisztérium hosszabb fizetési terminust is engedélyez.

Ha valaki a rendkivüli vagyonadó céljára kibocsátott külön vallomási ivbe olyan vagyontárgyakat, illetőleg értékeket is bevall, amelyeket az előző évekre, vagy az 1938. évre szóló jövedelem és vagyonadó bevallásában elhallgatott, mentesül az 1938. évet megelőző időre a pótlólagos megadóztatás alól és ellene adócsalási, vagy jövedéki kihágási eljárás nem inditható. *Az 1938. évi vagyonadókivetést azonban ennek a bevallásnak alapján helyesbiteni kell,* kivéve, ha az adóköteles igazolja, hogy a vagyontöbblet 1938. január 1 és 1938 március 1 között keletkezett.

A törvény, tömör voltánál fogva, sok félreértésre adhat alkalmat. A most készülő végrehajtási utasitás lesz hivatva sok kérdést tisztázni. A kivetési eljárás előtt a vallomások módja tekintetében a *Budai Napló* olvasóit tájékoztatni fogjuk.

Feitscher Béla

MEGHIVÓ

a Csörsz u. 7. sz. házszövetkezet 1938 június 19-én (vasárnap) d. e. 10 órakor, **I., Csörsz u. 4. sz.** alatt a **Németvölgyi Polgári Kör** helyiségében tartandó rendkivüli közgyülésére.

Tárgysorozat: 1. Liftkarbantartás vállalatba adása. 2. Vagyoni helyzet ismertetése. 3. Pénzeknek bank által kezelése. 4. Igazgatóság tagjainak hétre emelése és alapsz. 16. §. módositása. 5. Két igazgatósági tag megválasztása. 6. Alapsz. 22. §. kiegészitése. 7. Alapsz. 25. §. h. pont módositása, hogy a tagok által 2 nappal a közgyülést megelőzőleg beterjesztett inditvány is tárgyalandó. 8. Alapsz. 26. §. módositása, hogy a tagok szavazati jogukat személyesen gyakorolják. 9. Alapsz. 26. §. 2. bekezdés módositása, hogy a szavazati jog gyakorolhatása attól függ, hogy az illető tulajdonosként az üzletrészkönyvben szerepeljen. 10. Alapsz. 28. §. módositása más hozzájárulási kulcs alkalmazhatására. 11. Adónak a lakások haszonélvezete után való kiróvása. 12. Alapsz. 21. és 30. §. módositása, hogy a hirdetmények a Nemzeti Ujságban közöltetnek. 13. Lépcsőház világitásának önmüködőre átalakitására, liftalapból 80 P kölcsön engedélyezése. 14. Iratszekrény beszerzésére 40 P engedélyezése. 15. Padláspénz ellen fellebbezések. 16. Házfelügyelő díjának a fővárosi szab. rend. 63. §. 7. pontja szerint beszedése. — Budapest, 1938. június hó 8-án.

Az Igazgatóság.

Közgazdasági hirek

A Trust nyeresége. A magyar villamossági ipar nagy lendülettel fejlődik. Budapesten a lakósság 127 millió kilówatt villamosáramot fogyasztott, a fogyasztás az idén eléri a 300 millió kwattot. Egész Magyarország áramfogyasztása meghaladja az egymilliárd kilówattot. Ilyen körülmények között az áramtermelő vállalatok is erősen fejlődnek és ezek között elsősorban a magyar villamossági ipar vezető vállalata: a Trust (Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára). A vállalat villanytelepeinek mérlegszerinti értéke 36 millió 226.000 P, ezzel szemben a hitelezők követelése igen csekély, 3,205.000 P. A telepek nettó jövedelme 3.511.000 P volt, amiből levonva az értékcsökkenési tartalék gyarapitására forditott 1,329.000 P-t, maradt, mint tiszta nyereség, 1,965.000 P, szemben az előző évi 1,740.000 P tiszta nyereséggel. A nyereség emelkedése következtében az osztalékot is emelik és pedig részvényenkint 4 P-ről 4.50 pengőre. Az új vezérigazgató, Ullmann Andor dr. a siker útján vezeti a vállalatot.

A Drasche tőkeleszállitása. A Kőszénbánya 's Téglagyár Társulat Pesten (Drasche) legutóbbi közgyülésén elhatározta 3 millió pengős alaptőkéjének 800.000 P-re való leszállitását és pedig olymódon, hogy a 75 pengő névértékü részvényeket 20 pengőre bélyegzik le s két darab 20 pengőre lebélyegzett részvényt 1 darab 40 pengő értékü részvényre vonnak össze. A vállalat mult évről áthozott 1,127.990 pengő vesztesége idén 1 millió 583.901 pengőre növekedett. A mérieg az ingatlanokat, gépeket, felszeléseket 12,880.861 pengőre értékeli, értékcsökkenési tartalékalapja igen tekintélyes: 7,166.000 pengő. Szociális gondoskodását bizonyitja az 1,080.812 pengős nyugdijalap s az 56.657 pengős segitőalap.

Nyereséges a Fabank üzletéve. A Fabank június közepén tartja évi rendes közgyülését. Az elmult üzletév kedvezően alakult és értesülésünk szerint 65.000 P nyereséget mutatott ki a vállalat. A nyereséget a jövő évi számlára vezetik át. A nyereségkimutatás mellett a tartalékalapokat megerősitik és a leirásokra is igen jelentékeny összeget forditanak.

Solty László kertépitő II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431 Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIÚM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
RÁGALOM!

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
WALEWSKA GRÓFNŐ
és
A ZENDAI FOGOLY

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
WALEWSKA GRÓFNŐ

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
A ZENDAI FOGOLY
és
A KONGRESSZUSRÓL KÉSZÜLT FELVÉTELEK

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 62. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig
CSIN-CSIN
és
A DZSUNGEL TRAGÉDIÁJA

Szerkesztésért és kiadásért felel: LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szelonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőröndd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Bőröndd

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 154-398

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PÓUZLETE
KING-CIPŐÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán SUGÁR-CIPÓ megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Cukrászda

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét GANCS-TÓI
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fiókü-letében
II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére.
Schäffer Tibornál
I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI-”nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA” füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Hölgyf drászok között az első ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 32. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA“ kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kófaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fümag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők. betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme
II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—I 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes XI. Hortby körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

36. évfolyam Budapest, 1938. junius 16. 24. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGY ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 13/b. T.: 150-296.
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Horthy Miklós

Hetvenéves Magyarország kormányzója, vitéz nagyványai Horthy Miklós. Kivételes ünnep ez a születésnap, a magyar nemzet minden egyes fiának bensőséges örömünnepe: hálát ad az ország minden egyes polgára ezen a napon az Egek Urának, hogy Horthy Miklóst adta nékünk, „mennyországból oltalmunkra".

A régi osztrák-magyar monarchia idején azt írta az egyik legkiválóbb osztrák publicista, hogy a magyarok szerencsésebbek, mint az osztrákok. A magyarság mindig ki tud termelni egy-egy nagy államférfit, aki géniusza, vezetője a nemzet szellemének. Hivatkozott a történelmi példákra, felsorolta azokat a nagyjainkat, akiknek szerepére irigykedő elismeréssel hivatkozott, állításának bizonyításául. Ausztria — írta — nem tud nagy államférfiakat nevelni, ahoz csak a magyarok értenek.

Pedig nem nevelés kérdése ez. Nem is véletlen. Ausztria, a dédelgetett Ausztria nem volt alkalmas talaj nagy államférfiak kitermelésére. Ehez arra a politikai légkörre, arra a nemzeti szellemre volt szükség, amely a magyarság sajátja. Arra a szerető féltésre, amely bennünket elmult ezer esztndőnkhöz köt, arra a rengeteg küzdelemre és szenvedésre, amely osztályrészünk volt, amióta Európában gyökeret vertünk, „Sub pondere crescit palme." A kényelem, a jólét nem szül nagy hősöket és nagy férfiakat: a magyarság élete sohasem volt kényelmes, történelmünk egyetlen pillanata sem volt nyugodt és biztonságos. Ha voltak és vannak nagyjaink, úgy a szinte állandósított nagy idők termelték ki nagy embereinket.

Horthy Miklóst is a nagy idők tették igazán naggyá. A képességek — természetesen, — ott szunnyadtak lelkében. De az idők és események formáló ereje kellett ahoz, hogy megtalálja a kellő helyet és időt, ahol és amikor rendkivüli történelmi feladatát megoldhassa. A nemes carrarai márványtömbben is benne vannak az isteni formák, csak épen egy Michelangelo vésője szükséges ahoz, hogy örökidőkre való remekmű váljék belőle.

A magyarságnak élete legtragikusabb pillanatában, a trianoni csapás és az összeomlás okozta borzalmas katasztrófája közepette össze kellett volna omolnia, fel kellett volna morzsolódnia. És ekkor jött Horthy Miklós. Nem véletlenül jött. Történelmi szükségesség volt, hogy eljöjjön: nélküle talán nincs már Magyarország, csak egy meghasonlott, egymással halálos gyűlölettel farkasszemet néző amorf tömeg, mely elvesztette történelmi hivatottságának tudatát.

Nagy pillanatban jött. És amióta itt van, azóta állandóan küzdenünk, harcolnunk kell. A történelmi idők állandósultak. És állandósult Horthy Miklós nagysága is, pillanatról-pillanatra, évről-évre növekedett, amig szinte a magyarság szimbolikus héroszává nemesedett fenkölt alakja.

Ezen a születésnapi ünnepen hódolattal, boldog elragadtatással tekint fel a magyarság Horthy Miklósra. Tudja, mit köszönhet néki és tudja, mit várhat tőle. Hittel hisszük, hogy mindaz, amit várunk, beteljesedik, tudjuk, hogy Horthy Miklós elvezet bennünket álmaink, történelmi vágyódásaink birodalmába. Ezen a gyönyörű évfordulón arra kérjük a Magyarok Istenét: segítse őt, hogy befejezhesse azt a művet, amelyre a végzet kijelölte: a nagy, oszthatatlan, egységes magyar birodalom visszahódítását.

Nemzetközi városstudományi kiállítással kellene összekapcsolni az 1940. évi Nemzetközi Városkongresszust

Irta: MEDRICZKY ANDOR dr.

1940-ben Budapesten ül össze a „világ városainak parlamentje", hogy megtartsa VII. Nemzetközi Kongresszusát, amelynek tárgyalási főtémái — a Városok Lapja közleménye szerint — előreláthatólag a következők lesznek: 1. az állami beavatkozás a községek és városok pénzügyi gazdálkodásába, ennek a beavatkozásnak a módozatai és feltételei; 2. *a községek és városok feladata az összes ilyenirányú kongresszusok, valamint az egészségkultura („la culture physique") terén.*

Mindkét tárgykör, de különösen a *második*, igen széleskörű nemzetközi érdeklődést tudna biztositani, különösen ha úgy dolgozzák fel ezt a kérdést, ahogyan már a brüsszeli Nemzetközi Város- és Község-Szövetség is utalt arra azzal, hogy a második tárgykör kiválasztásánál „tekintettel volt Budapest gyógyfürdőinek egészen kiváltságos értékére." Tehát ebből is már arra kell gondolni, hogy a kijelölt kongresszusi tárgyalási főtéma nemcsak egyszerűen a *testnevelés*, hanem: az *egész egészségkultura, egészen szélesrétegű vonatkozásban.* Beletartozik a testnevelésen, a testedzésen, a sportokon és kihangsulyozott tisztasági és gyógyitó fürdőkön kivül: a hétvégi pihenés, a dopo-lavoro intézkedések, a szűkebb értelemben vett turisztika és utazás, — ámde mindezeken kivül a testi épséget, biztonságot szolgáló minden hatósági tevékenység is: a *preventiv szociális embervédelem* egészen széles munkaterülete, a testi épséget szolgáló biztonsági és rendészeti intézkedések, a közlekedésrendészettől a balesetbiztositáson át a légvédelemig, — *a preventiv közegészségügy*, beleértve a lakásparaziták elleni küzdelmet, — *a városfejlesztésnek és városrendezésnek az egészségkulturával kapcsolatos kérdései:* szűk sikátorok kiszélesitése, parkositás, kertes háztelepek létesitése, nyomortanyák elleni küzdelem, a csatornázás és világitás, a városi levegő tisztaságának a problémái, a népbetegségek elleni küzdelem, a társadalmi biztositó intézményeknek az egészségkultúrával kapcsolatos tevékenysége, stb.

Ha tehát ezt a kongresszusi programpontot kiterjesztőleg értelmezzük, akkor olyan *rendkivül széleskörű, érdekes és vonzó* tárgyalási anyagot biztosithatunk — *kellő hozzáértés, mozgékonyság, és rugalmasság mellett,* — amelynek segitségével a kongresszus résztvevő *hivatalos* tagjainak számát — az eddigi adatok figyelembevételével — legalább 2500—3000-re szaporithatjuk. A tudományos elméleti tárgyalási anyag összegyüjtése pedig — *megfelelő széleskörű hozzáértés, mozgékonyság és rugalmasság, valamint megfelelő propagandalehetőségek biztositása esetén* — egyúttal azt is lehetővé tenné, hogy a budapesti VII. Nemzetközi Városkongresszusra *az összes* hasonló városkongresszusok között *a legmaradandóbb értékű* demonstrativ tárgyalási anyagot hozhatjuk össze és igy ez a kongresszus *nemzetközi viszonylatban is messze kimagasló jelentőséghez juthat szakkonferenciák között, amit elősegithet Budapestnek egyre növekvő nemzetközi népszerűsége is.*

Nemzetközi kiállitást a kongresszussal kapcsolatban

Önként adódik ebből az a gondolat, hogy a Nemzetközi Kongresszus *elméleti* jellegű tárgyalásait össze kellene kapcsolni ugyanebből a témakörből vett demonstrativ *Nemzetközi Kiállitással.* Egy ilyen demonstrativ kiállitás, az egészségkultura hatalmas és mindenkit érdeklő témaköréből, *még akkor is* óriási érdeklődést tud kelteni, hogyha azon Budapesten és néhány vidéki városon kivül csak kevésszámú, 10—20 külföldi világváros venne részt.

Már pedig a statisztika szerint 45 olyan világváros van a világon, amelynek 1,000.000 felüli lakósszáma van! Pedig itt — az anyagi terhek figyelembevételével — kb. 200.000 lakósszámnál kell vennünk azt a határt, amelyen túl remélhetjük több városnak a kiállitásba való bekapcsolódását. *Ilyen várost pedig kb. 220-at ismer a statisztika.*

A demonstrativ és oktató, felvilágositó-jellegű kiállitás természetesen nemcsak a kongresszus idejére szólna, hanem *kb. három hónapig* tarthatna, de megnyitása egybeesnék a kongresszus idejével. Ilymódon *hónapokon keresztül hatalmas idegenforgalmi attrakciót is jelentene,* ami, a tokiói olimpiász évében, Magyarország idegenforgalma szempontjából felbecsülhetetlen jelentőségű lenne.

Hiszen egy ilyen kiállitás már nemcsak a hivatalos városvezetőket érdekelne, hanem az orvost, mérnököt, sportembert, kereskedőt, gyárost, iparost, — *de érdekelne úgyszólván minden magánembert,* akinek az egészségkultura fontos. És kinek nem fontos?

A kiállitásnak a nagyközönségre nézve *óriási nevelőhatása* lenne. Nemcsak saját egészségének megfelelő kulturája szempontjából, hanem azért is, hogy *megbecsülje a közigazgatási közületeknek azt a fáradozását, törekvését, hogy az ő adófilléreiből a tudományos kutatásnak milyen eredményeit veszi ma már igénybe — az egészségkultura terén.* Ilymódon a nagyközönség ráébred annak a tudatára, hogy a községi közszolgáltatás nem sulyos egyoldalú megterhelés többé, hanem a hozott áldozatok fejében sokkal több előnyben részesül, mint amennyire eddig tájékozatlanságában valaha is gondolhatott volna.

Morális előnynek kell nyilvánitani azt a szinte felbecsülhetetlen *óriási tapasztalatot és tanulást is,* amit az illetékes *hivatalos közgazdasági tényezők* az ilyen kiállitásban szerezhetnek arra vonatkozólag, hogy a többi városban hogy oldják meg az egészségkulturára vonatkozó ezt, vagy azt a problémát.

A kiállitás jelentős bevételi lehetőségeket is tudna biztositani, ha talán nem a jegybevételekből, hanem a részvételi költségekből, dijakból, helypénzekből stb., amelyeket *nem* a városok, mint erkölcsi testületek, hanem sokkal inkább a kapcsolódó gazdasági érdekeltségek (közüzemek, gyárak, cégek, vállalatok, idegenforgalmi érdekeltségek) tudnának viselni.

A Nemzetközi Kiállitás anyaga

A kiállitás központja vagy az addigra kialakuló budai vásárváros, vagy esetleg a városligeti Iparcsarnok volna, amelynek belső helyiségeit a részvételre jelentkező városok számának megfelelően venné igénybe ez a főkiállitás.

A kiállitás magja lenne minden résztvevő városnak egy és ugyanazon lépték (1:5000) alapján készült modern, áttekinthető, átvilágitható, lehetőleg domborúan készitett fali térképe. Ez csak látszólag jelent megoldhatatlan problémát, mert pl. Berlin térképe (878 km²) ráférne kb. 6x6 m nagyságú felületre, amelynek a kiállitása az Iparcsarnok arányaiban nem is volna olyan tulságosan nagy.

Természetesen a térképek *nemcsak a közigazgatási határokon belüli várost,* hanem a témakörnek megfelelően a közvetlen környéket (kirándulási, weekend, sportlehetőségek stb. szempontjából) is ábrázolná. Meg lehetne csinálni kiegészitésül, vázlatos térképek alakjában, a városok *kialakulását,* egyes történelmi cezurákat jelentő időpontok szerint is.

A térképekre viszont *mindig egységesen megállapitott jelek szerint* kerülnének a megfelő *szinezések,* (lakássűrűség, házmagasság, laksűrűség), a csatornázás, a vizellátás, az egyéb közművek. Jelezve volna a különböző szociális, egészségügyi, kulturális stb. intézmények hálózata. Kapcsolódnának megfelelő *statisztikai grafikonok, fényképfelvételek,* különösen városképek, pl. 1914 előtti és 1914 utáni időkből. *Nap-nap mellett lehetne pl. filmet vetiteni az érdekelt városokról, községekről, vidékekről, sőt országokról, ami megfizethetetlen progagandalehetőséget jelentene.*

Ettől az elgondolásom szerint talán teljesen *dijtalan elhelyezésű,* de már önmagában véve is rendkivül érdekes és tanulságos anyagtól eltekintve, bekapcsolódhatnának azok a *közüzemek,* valamint külföldi és belföldi *vállalatok,* amelyek a városok egészségkulturai igényeinek a kielégitésére szolgáló anyagok, berendezések szállitására vannak hivatva.

Módot lehetne nyujtani a résztvevő városoknak arra is, hogy a fenti, előirásos kereteken túlmenően, résztvehessenek *egyéni alkotásaikkal, intézményeikkel,* amelyeknek bemutatását szükségesnek, előnyösnek tartják: közüzemek és intézmények, vagy különös jellegzetes helyi értékek. Pl. Budapest, mint a világ legnagyobb gyógyfürdő városa, Bari, Leipzig, Frankfurt, mint vásárvárosok, Sheffield, mint ipari város, Róma, Genf, mint idegenforgalmi gócpont, stb. stb.

Igen könnyen lehet, hogy egyes városok *ilyen célokra talán külön pavillonokat is épitenének saját költségükön,* ami egyes esetekben külön attrakciókat jelenthetne. Pl. igen valószinűnek vehetjük baráti kapcsolatok segitségével *Delhi* város bekapcsolódását. Ez a legrégibb, 4000 éves városias település, indiai jellegű pavillonjával, nagy vonzóerő lenne, nemcsak a nagyközönség, hanem még inkább a szakemberek számára is!

A Nemzetközi Kiállitáshoz kapcsolódó egyéb kiállitások és kongresszusok

De kapcsolódhatnának ehhez az általános kiállitáshoz egyes egyéb *speciális nemzetközi kiállitások,* pl. Nemzetközi Fürdőügyi Kiállitás, vagy Nemzetközi Sportkiállitás, vagy Nemzetközi Egészségügyi Kiállitás, stb. Ugyancsak kapcsolódhatnának a kiállitás nyitvatartásának ideje alatt ebből a hatalmas témakörből, a kiállitásra támaszkodva, — a városkongresszus lezajlása után — egyéb *külön nemzetközi kongresszusok,* mint pl. Nemzetközi Népélelmezési Kongresszus, stb., amelyek akár a brüsszeli Nemzetközi Szövetséggel, akár ettől függetlenül szerveződhetnének meg. A kiállitás lezárását pedig kapcsolatba lehetne hozni a már amúgy is 1940 szeptemberére tervezett budapesti *Nemzetközi Archeológiai Kongresszussal.*

*

Az 1940. évi Nemzetközi Városkongresszus előreláthatólag *1940 junius hónap közepe táján* lenne. Minthogy abban az évben a pünkösd május 12. és 13-án lesz, júniusban nagyobb ünnep nincs. Kb. junius 15-én, szombaton nyilhatnék meg a kiállitás. *Ilymódon a Budapesti Nemzetközi Vásár után még egy teljes hónap* állna rendelkezésre a Nemzetközi Városkiállitás berendezésére, ugyanazon a területen, esetleg ugyanazoknak az ideiglenes jellegű épitményeknek a felhasználásával.

A megvalósitás részletes módozatainak a megállapitása már az illetékesek feladata.

*

Ezúttal csupán arra mutatunk rá, hogy a *költségek* egyáltalában nem lesznek olyan nagyok, hogy ne állnának arányban a várható anyagi és erkölcsi eredményekkel. Közös érdeke volna a városkiállitás az államnak, a Közmunkák Tanácsának és a székesfővárosnak. Az 1940. évi Nemzetközi Városkongresszusra az állam és a főváros már úgyis 100.000 pengőt szavazott meg. *Ennek* a 100.000 pengőnek az eredményességét is elősegitené a kiállitás.

Arra a kérdésre, hogy *ki rendezze,* az illetékesek döntése a mérvadó. De véleményünk szerint a Fővárosi Közmunkák Tanácsában látjuk azt a szervet, amelynek anyagi eszközei, szakemberei és mozgékony, friss szervei vannak ahhoz, hogy az érdekelt minisztériumokkal és a székesfővárossal egyetemben *a világ polgármesterei előtt méltó keretben mutassák be a magyar tehetség, a magyar szorgalom és a magyar tudás kiállitását!*

Thordai Lajos elöljáró julius elején nyugalomba vonul

Dr. Thordai Lajos tanácsnok, a II. kerület volt elöljárója, mint ismeretes, már hosszabb idő óta betegszabadságon van. Amikor szabadságot kért, előrelátható volt, hogy hivatalába nem tér többé vissza. Ennek tudható be, hogy a II. kerületi elöljáróság vezetésével dr. Farkas Lajost, az I. kerület elöljáróját bizták meg. Azóta dr. Thordai Lajos nyugdijaztatását kérte. A tisztifőorvos is megállapitotta

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

munkaképtelenségét és véleménye szerint dr. Thordai nyugdíjazása jogosult.

A tisztifőorvosi vélemény alapján az elnöki állandó szakbizottság június 20-iki ülésén Szendy Károly polgármester javasolni fogja, hogy a közgyűlés dr. Thordai Lajos tanácsnok-elöljárót 1938. év június hó végével mentse fel állásától és 1938. évi július hó 1-étől kezdődő joghatállyal nyugdíjazza.

Dr. Thordai Lajosnak harminchét évet meghaladó szolgálati ideje van és így a III. fizetési osztály 2. fokozata szerint megállapított havi fizetésnek kilencvennégy százaléka illeti meg nyugdíj címén. Ezt az összeget a megfelelő lakáspénzzel és a törvényes családi pótlékkal egészítik ki.

Becsey Antal ünneplése
a Szentimrevarosi Társaskörben

A Budapest-Szentimrevárosi Társaskör és Kultúregyesület junius 13.-án tartotta az évad utolsó kulturestélyét előkelő és szépszámú közönség jelenlétében.

A műsor megkezdése előtt **Kiss** Dezső dr., a kultúrbizottság elnöke köszöntötte **Becsey** Antal örökös bizottsági tagot, a társaskör elnökét, névnapja alkalmából.

A kulturestélyen **Füzy** Ernő „Bötykös pályamester" cimmel, **Márton** Ferenc pedig „A nemzetgazdaság dynamikája" cimmel tartott előadást. A magvas és tartalmas előadásokat **Kiss** Dezső dr. mint a kulturbizottság elnöke méltatta és köszönte meg a Társaskör és Kulturegyesület nevében.

A kultúrestét közvacsora követte a Társaskör idilli hangulatú, pompás levegőjű kerthelyiségében, ahol a Gellérthegy keleti lankái felől özönlik a jószagú júniusesti „tramontana" szellője. Száznál több kerületi és egyéb kerületekbeli vendég, sok hölgyrésztvevő ült az asztalhoz, hogy jelenlétével is ünnepelje a Társaskör elnökének, Becsey Antal örökös törv. hat. biz. tag, kormányfőtanácsosnak névnapját. A jelenvoltak közül feljegyeztük a következőket:

Tildy Zoltán orsz. gyül. képv., Kiss Dezső ny. min. tanácsos, Szántay István törv. hat. biz. tag, Benedek Szabolcs elöljáróhelyettes, Szöllősy Aurél min. tan. Dorner Gyula törv. hat. biz. tag, Székely Vladimir ny. rendőrfőkapitány, Gömöry Győző, Szigethy Lajos, Villányi Nándor bankigazgató, Maly József isk. igazgató, Paál Ákos festőművész, dr. Szilárd, dr. Faragó, dr. Kemény és dr. Sugár orvosokat, dr. Sauer ügyvédet, Lakos és Steiner József műépítészeket.

Az első felköszöntőt Dorner Gyula mondotta az angol szokásokhoz hiven, röviden éltetve a kör elnökét és nejét.

Szigethy Lajos Buda-Alsóváros nevében köszöntötte Becsey Antalt, azt a férfiút, akinek legfőbb programja a munka és kenyér.

Becsey Antal meghatva köszönte meg az ünneplést. Kiinduló fix pontúl Kant filozófiáját választotta: „A csillagos ég felettem és az erkölcsi törvény bennem." Szentgyörgyi Nobeldijas professzorunk könyvéből idézett ezután, aki természettudományi kisérleteinél mindenkor tapasztalhatta a rideg mindennapiasságokon is felülemelkedő, nemzetekközti tudományos szolidaritást. Ez a vigasz a mai sivár jelenben. Ennek az elgondolásnak jegyében köszönte meg a sok együttérző gratulációt és zárta be a felemelő névnapi ünnepélyt.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és fotoszaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel: 158-184

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Árpád fejedelem hídja és az óbudai hegyvidék

Irta: **Szilágyi Károly**, Buda volt követe

Mikor a fenti — legnagyobb forgalmat lebonyolítani hivatott — hidról a cimben emlitett vonatkozásban akarok beszélni, vissza kell nyúlnom az u. n. millenáris ünnepségekhez, még szabatosabban: a honalapitás tényét megörökitő törvényhez, amelyben az ezredéves emlékművek között ott szerepelt az Óbudán felállitandó, honalapitó Árpád fejedelem emlékét megörökitő római katholikus templom és az ezt környező liget megalkotása is.

A dévényi, zimonyi, brussói stb. emlékműveket elpusztította a Trianoni gyalázat által reánkszabadított vandalizmus, az Árpád fejedelemről elnevezett templom és liget létesitését pedig — dacára annak, hogy ennek gondja egy, a törvényen alapuló bizottságra bizatott, amelynek egyik tagja, úgy tudom, még életben van —, eltaktikázta a lokális egyházi érdekeltség, amely mindig irtózott a stóla megosztásától.

A templom és liget számára való terület megvan. A Bécsi út mentén levő, jófekvésű lankás dombot birja a Fővárosi Közmunkák Tanácsa erre a célra és adja bérbe jámbor kertészeknek, hogy több legyen városunk területén a **zöldség!**

Mi, Óbudaiak mindig úgy képzeltük el, hogy hazánk nyugat felé vezető legfontosabb nemzetközi útján, a Bécsi úton — különösen az automobilizmus állandó fejlődése folytán — a nyugat felől hozzánk érkezőt legméltóbban Árpád fejedelem uj fehéregyháza fogadhatná, ami mindenesetre enyhiteni alkalmas a javadalmi öröknek városhatárszéli jelenlétét és feltétlenül jelzi az idegennek, hogy tulajdonképen hová is érkezett, mert etekintetben a városi igazgatás szégyenére még mindig itt meredező téglaégető kémények igazán nem alkalmasak.

Ennek a templomnak és ligetnek tehát meg kell épülnie — hiszen törvényünk van róla — és ez az alkotás nemcsak idegenforgalmi tekintetben fontos, hanem egyben kezdete az óbudai hegyvidék szinvonalas kifejlesztésének is.

Hegyvidékünkön ugyanis az a helyzet, hogy déli részének kiépülése megakadt, részint a Szépvölgyi uton még mindig ottéktelenkedő téglagyár, részint pedig a megboldogult Schmidt Miksa féle Attila-park ügyének elhúzódása miatt, akivel való huza-vona mintegy két évtizeden keresztül meggátolt itt minden fejlődési lehetőséget.

A Tábor- és Testvérhegyet egy-egy téglagyárnak szabálytalan garázdálkodása nyomoritja és városunk közigazgatására misem jellemzőbb, mint az, hogy fél emberöltőn keresztül kellett harcolnunk azért, mig végre egy erőskezü belügyminiszter rendelkezésére — aki most megint átvette ugyanezt a munkakört — sikerült reászoritani a várost, hogy legalább üzemtervet követeljen be ezektől a prepotens vállalatoktól.

Aki tudja, hogy mit jelent parcellázni, épiteni olyan területen, amelynek szabályozása nem végleges, az tudja méltányolni azt a hegyen épült városrészt, ami — mindezek dacára — megvan és amivel foglalkozni szükséges, mert: azzal, ami van, gond mindenesetre van.

Hogy a óbudai hegyvidék, a most csupán nagyjában vázolt akadályok dacára is, épült, az fejlődésképességét bizonyitja. A „Hamupipőke" meséje jut eszünkbe, mert az óbudai hegyvidéket a magyarok istene egyenesen arra teremtette, hogyha egyszer elkerül a bálba, akkor: bálkirálynő legyen belőle.

Csupán a magam tapasztalását irom le, amikor elmondom a következőket:

— a nap pirkadástól alkonyatig árasztja erre a vidékre pompás melegét;

— a nálunk járatos északnyugati szeleket, viharokat felfogják a Csucshegy, a Hármashatárhegy és Viharhegy ormai, úgy, hogy a mintegy ezek ölében fekvő óbudai hegyvidéken, éppen emiatt, november végén még nyilik a rózsa, ami mindennél jobban példázza az éghajlat kellemességét;

— a talaj összetétele olyan, hogy minden virág, különösen a rózsák, minden gyümölcs, különösen a csonthéjasok pompásan fejlődnek;

— az úthálózat most már annyira kiépült, hogy alig van ma hegyvidéki részlet, ami tűrhető úton megközelithető ne volna;

— a villanyvilágitási huzalok ma már az egész hegyvidéket behálózzák;

— a közművek közül a gáz még nem jelentkezett fogyasztóiért, de a vizművek már — ha csiga módjára is — megkezdte hálózatának kiépitését.

És most ejtem sorát a kerület másik törvényes igényének, a Honalapító Árpád fejedelem hidjának. Wekerle hozta törvénybe éspedig 1908-ban, tehát 30 évvel ezelőtt. A hid megépitésének kötelezettsége junktimba hozatott annakidején a Szent Margitsziget megvételével és az u. n. Palatinus telkek ügyével. A Margitszigetet régen a város gondozza, a Palatinus telkek már mind beépültek, de Árpád fejedelem hidja még mindig csak a terveiben van meg. Elismerem, hogy az utóbbi pár évben már szemmelláthatók jelei is vannak, hogy a híd végre-valahára megépül s éppen ezért most már figyelembe vehető tényezőnek látszik.

Én, aki láttam, hogy a Margithid megépitése után 20 évvel a budai oldalon még mindkét félen gödrökben fekvő viskók éktelenkedtek egészen addig, mig a Goltzspach-Weisenbacher cég ezen a részen tönkre nem épitkezett, én, aki látom, hogy milyen lassan készül el az uj „Nemzeti Színház" és milyen hamar nő zöld fű a „Budai Szinkör" helyén, nem vagyok tulságosan optimista bármelyik uj hid környékének beépitését illetőleg, de azt mégis le merem irni, hogy amennyiben Óbuda és ennek hegyvidéke megfelelő adókedvezményekben részesül, akkor a fejlődésnek olyan lehetőségei nyilnak meg, amelyek messze túl fogják szárnyalni akár a budapesti „Csikágó" akár Ujpest gyorsütemü fejlődését is.

Hogy ezt miért tartom lehetőnek a mostani különleges viszonyok dacára is, arról legközelebbi cikkemben leszek bátor értekezni.

CAFE BAGATELLE
SVÁBHEGY
VACSORA ZENE

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Egy negyed óra után a fehérnemű tiszta!

Ha az oldatot helyesen elkészitjük, (ugyanis hidegen és csak Persillel) akkor a lazán belehelyezett fehérnemüt lassú forralásnak tesszük ki és 1/4 óráig erősen főzni hagyjuk. A fehérnemüt állandóan keverjük, mert ez nagyon fontos. Forrás után hagyjuk kihülni, mig kézzel bele nem nyúlhatunk. Először meleg, azután hideg vizben jól kiöblögetjük.
Ez az egész munka!

Persil előirás szerint használva a célnak tökéletesen megfelel
Ne áztatáshoz használjon **Henko**-t

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
junius 18, 23, 30
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri **3.—**; „ „ hölgy **2.—**; II. „ **1.50**; III. „ **—.60**
Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás *zenekarával.*

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik majus 26-án.

AZ ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Veres Károly** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a **RÓZSADOMBI ZSIGMOND** CAFÉ BÁRBAN

A RUDASFÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban ***Csorba Gyula*** és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei ter 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Csodás nyári esték **ADÁM PARADICSOMKERT** VENDÉGLŐJÉBEN III., Lajos-u 101 **Hires konyha Hires borok Hires zene** Telefon: 163-391.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt *pavilon, étterem*
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kertrészlet. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. ***Fajborok.***
Tulajdonos ***Bulby Győző.*** II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

A delizsánsz, a tajtékpipa meg a Nemesch-Ember

Ük- és dédanyáink világában a régi osztrák-magyar monarchia hatalmas területeit a delizsánsz kapcsolta össze egymással. Bécsből indultak a magyar kocsik Pozsony, Nyitra, Galánta, Érsekújvár, Vác és Pest felé, ugyancsak a Naschmarktról lehetett delizsánszon Magyaróvár, Győr, Esztergom, Buda felé utazni. Régi útleirásokból ismerjük az ilyen utazások kellemes és romantikus, kellemetlen és boszszantó oldalait. De azért nagy volt a forgalom és az idegenek szépen özönlöttek Magyarországba, főleg Budára, amely mindig vonzotta a nyugati és keleti vendégeket, egyrészt történelmi tradiciói, másrészt fürdői s borai révén.

A „Meyers Universum"-ban, az 1838-as évi kötetének 61—64 oldalain olvashatunk egy ilyen érdekes bécs—budai utazásról. A leirás ma is üditőleg hat az olvasóra. Antalffy Andor miniszteri tanácsos böngészte ki az eredeti tudósitást az elsárgult fóliánsok közül.

Olvassuk a régi irások között, hogy a magyar nemesemberek (Nemesch-Ember) milyen érdekesek, vendégszeretők és müveltek. Járatosak a Nyugat irodalmában, latinul, franciául, angolul és olaszul jól beszélnek, németül kevésbbé. Ezt inkább a városi bürgerek kedvelik Ofen, Pesth és Pressburg-ban. Ezek a polgárok elnémetesedtek. Megdicséri a magyar költészetet, amelyről azt mondja: „Die einheimische Literatur blüht seit einigen Jahrzenten sehr auf, besonders in Zweige der Poesie..."

Különösen kiemeli, hogy a magyarok nagy barátai a színművészetnek. „Jede der grösseren Städte hat ein Theater." Tehát minden nagyobb városnak színháza van, de csak Ofen (Buda) és Pesth (Pest) rendelkeznek állandó társulattal, mig a többi helyeken vándorszinészek csapatai tartják fenn a művészetet. Hazafias témájú daraboknak határtalan enthuziazmus a kisérője és gyakran megtörtént, hogy a fellelkesült hallgatóság a szerzőket vállán hordozta körül a városban.

A vendégszeretetről, az érdekes és szép nemzeti viseletről külön emlékezik meg a német utazó, akit a nagy dáridók, a cigánymuzsika, a szép nők, elegáns férfiak, a jó konyha és még jobbb borok szinén nagyon fellelkesitettek.

Hanem, ami főleg megragadta figyelmét, az a dohányzás szenvedélye és a tajtékpipák kultusza. Ebből Budán sokat látott. (Csak úgy mellesleg megjegyezve: a világ egyik legszebb tajtékpipagyüjteménye, többezer darab, ma is Budán található és a főváros legnagyobbnevü volt polgármesterének, Nagybudapest megalapitójának, Bárczy Istvánnak tulajdona.)

A „Meyer's Universum" irójának megállapitásai szerint a magyarok a tajtékpipát nagyon megbecsülik, szinte ereklyeszámba megy, apáról-fiúra száll. „Igaz — irja — másoktól hallottam, de most magam láttam s nem akartam elhinni, hogy ilyen istenitésben van része a tajtékpipának. A valódi (echte) magyar ember csak kesztyüs kézzel meri kedvenc pipáját megfogni; használat után, puha selyembe pólyázva, a legfinomabb pehellyel töltött vánkoson pihen."

A magyar embert röviden igy jellemzi: „Der Ungar ist gastfrei, treu, edelmütig, tapfer im höchsten Grade; aber Leidenschaftlichkeit und Zanksucht, die sich in oft blutigen Schlägereien äussert, sind unter den niedern Ständen allgemein." (A magyar vendégszerető, hűséges, nemesgondolkodású, a végtelenségig bátor; de a szenvedélyesség és viszálykodás, ami sokszor véres verekedésekben nyilvánul meg, az alacsonyabb néposztályoknál általános.)

A magyarokon (Magyaren) vagy tulajdonképeni „Ungarn"-on kivül talált Budán igen sok: **zsidót, görögöt, németet, tótot; oláhokat és cigányokat,** akik ezrével vanak szerte az országban. „A zsidók a kereskedelmet és pénzváltást viszik s erős konkurrensei a keresztény kereskedőknek. A zsidók között igen sok gazdagot és előkelőt (Reiche und Elegante) találni."

A bécsi gyorskocsi (delizsánsz), a Sárosfürdőnél startolt s bizony nagy keletje volt. Néha napokig kellett várni, amig helyhez jutott az utas.

Ezeket olvassuk a Meyer's Universumban.

Viszont Eissler osztrák iró egyik útleirásából, amely 1833-ban jelent meg, szintén igen sok érdekes s tán ma is megszivlelhető adatot hámoztunk ki az idegenforgalom számára.

Akkor még Buda volt az ország fővárosa. Innét indult ki minden élet, itt futott össze politika, közgazdaság és idegenforgalom. Innét szállitották a világ minden részébe a híres búfelejtő Sashegyit. Az idegenforgalmat lebonyolitó delizsánszok javarészét is Budáról indították szerte az országba. A régi Sárosfürdőtől (Gellértfürdő) indult naponta Bécsbe s kétnaponkint a Balatonhoz a négylovas delizsánsz, mely a postát és a vendégeket szállitotta le Veszprémbe, a Balatonhoz, Kaposvár és Ausztria felé. Volt is forgalma, különösen nyáron, a szezón alatt, amikor bizony naponta kellett a fuvarokat indítani, mert a delizsánszban legfeljebb 14 embernek jutott hely. Budafok (akkor még Promontor), azután Tétény, Érd, Tárnok voltak a megállóhelyek a Balaton felé vezető úton, míg az etetőállomás, ahol a fórspontot váltották, Martonvásár volt. Onnét Nyék, Velence s végül Fehérvár. Itt volt a delizsánszok elágazása Veszprém, Lepsény és Kenese felé.

Jó lovakat használtak a budai kalauzok, mert a buda—kenesei delizsánsz, amely a Sárosfürdőtől reggel 8 órakor indult, este 7 óra felé Kenesén volt, a Balaton partján. Másnap rossz, limbusos, kerülő úton vitt tovább az út Füredre s onnét Keszthelyre. A budai utasok meghálhattak Kenesén a községi vendégfogadóban, hacsak véletlenül a vitorlás postahajó (a mai yachtoknak valamiféle őse) ott nem volt már. Sokan a hajót választották a továbbutazásra Fok, Füred, Boglár, Badacsony, Keszthely felé, mert azon ágyú is volt; zsandár is (pandur), míg a bakonyi betyárok ott a füzfői limbusok alatt, vagy az alsőörsi s almádi erdőkben és a csopaki Nosztorvölgyében bizony kifosztották az utazó dámákat és urakat. Eissler szerint igen nagy volt a Buda—Balaton-forgalom a nyári hónapokban és szüret táján. Ma ezt a forgalmat a Délipályaudvarról a MÁV bonyolitja le.

A budai delizsánszok az akkori viszonyokhoz képest igen kényelmesek és gyorsak voltak, amiért is a császári kurirok is szivesen használták. A kalauz, aki egyben a lovakat is hajtotta, marcona, kapitulációs vasas-német strázsamester volt. Nemcsak a gyeplőt, de a kürtöt és a pisztolyt is jól kezelte. Kettőnek a neve maradt reánk: Mayer Hans-é, akinek a letünt Holdvilág-utcában volt kis háza és Bussbiegl Hermann-é, aki Budaörsre való volt.

Indulás előtt a Sárosfürdőnél rendszerint a jó budai sashegyi vörösből alaposan felöntöttek a vendégek, meg a kocsis is, a garatra, mert az kellett a bátorság alátámasztására. Hiszen akkor az utazás nem éppen a legbiztonságosabb kedvtelés volt, merész vállalkozás. Sobri Jóskáék meg Patkó Pistáék bőven gondoskodtak a szórakoztatásról.

Lassan eltünt a Sárosfürdő, a delizsánsz, a Mayerek és Bussbiegelek, s velük a Sashegyi is, a kedélyes, pátriárkális világ, a jókedv és budai hangulatok. No, de vigasztaljon bennünket, hogy ha mindez nem is tér már vissza, de talán a Sashegyi szőlő ismét honos lesz Budán.

Bensőséges ünnepség keretében avatta fel Buda társadalma

J. Viraág Béla siremlékét a farkasréti temetőben

A kegyelet, az emlékezés és szeretet ünnepére gyülekezett az a nagyszámú és előkelő közönség, amely héttőn, június 13-án este a farkasréti temető Hóvirág utcai bejárata előtt találkozott, hogy áldozzon *J. Viraág* Béla, a Hollós Mátyás Társaság alapitója és a *Budai Napló* alapitó szerkesztője emlékezetének.

Mint megirtuk, elkészült az a gyönyörű emlékmű, melyet Buda közönsége állitott *Viraág* Béla sirja fölé. Az emlékmű felavatásán megjelent Buda életének számos repezentáns vezetője, élén *Ripka* Ferenc ny. főpolgármesterrel, hogy hódoljon Buda szerelmesének, *Viraág* Bélának emlékezete előtt. Megjelentek a budai egyesületek, iparoskörök küldöttségei, az elhúnyt tisztelői és barátai, családjának tagjai és mindazok, akik tisztelői, rajongói voltak az elhúnyt nemes személyének. A Hollós Mátyás Társaság tagjai *Hennyey* Vilmos dr. elnök, *Pávai-Vajna* Ferenc társelnök és *Aggházy* Kamil ezredes, alelnök vezetésével számosan jelentek meg. Megjelent a *Budai Dalárda* is, *Baranszky* Gyula dr. kormányfőtanácsos vezetésével, hogy tökéletes művészi közreműködésével emelje az ünnepség fényét.

A siremlék-avató ünnepet a *Budai Dalárda* a Magyar Hiszekegy eléneklésével vezette be. Utána *Hennyey* Vlmos dr. a Hollós Mátyás Társaság nevében mondta el az alábbi megnyitóbeszédet:

„A hüség és kegyelet ünnepe . . .“

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

A Hollós Mátyás Társaság, irók, művészek és tudósok budai egyesülete nevében szivből üdvözlöm Önöket. *Köszöntöm legelébb a mi drága halottunk, Viraág Béla szeretett családját, leányait, a polgári tisztességben kiváló vőket és már felnőtt, kedves unokáit.* Köszöntöm *Ripka* Ferenc őméltóságát, aki megjelenésével ismét példát adott a nemes polgári erények, a kegyeletes megemlékezés gyakorlására. Üdvözlöm a *József Ferenc* kir. herceg őfensége vezetésével működő *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* képviselőjét, *Nádas* Béla dr.-t,

Bárdos György dr.-t, mint a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének és a budapesti Mozart körnek megbizott képviselőjét, *Sziklay* Jánost, a neves irót, a *Dunántúli Közművelődési Egyesület* képviselőjét, *Nemes* J. György dr. főorvost, aki a *Budapest Fürdőváros Egyesület* képviseletében jelent meg, *Rékai* Frigyest, a *Hegyvidéki Társaskör*, *Ravasz* Lászlót és *Fábián* Józsefet, továbbá *Korányi* Mártont, *Váli* Gábort és *Grenyó* Bertalant, mint a budai iparosság és kereskedőtársadalom vezető képviselőit, *Papp* Géza dr. és *Huszár* Samu urakat, a *Sasadi Egyesület*, *Kramer* Adolfot, mint a *Kelenföldi Iparoskör*, *Ardai* Ottó urat, mint a *Virányos—Kútvölgyi Gazdasági és Kultúregyesület* reprezentánsait, az *Orbánhegyi egyesület* és a többi budai társadalmi egyesületek kiküldötteit. Köszöntöm továbbá a *Budai Dalárdát*, mely kimagasló művészetével méltó keretet ad ennek a gyászünnepélynek. És szivből üdvözlöm végül az *összes megjelenteket, az egész gyászoló közönséget*, akik *Viraág* Béla rokonszenves személyiségének emlékére ma ehhez a kegyeletes ténykedéshez idefáradtak.

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Ez az emlékmű a Hollós Mátyás Társaság kezdeményezéséből és a *Budai Napló* mostani igen tisztelt szerkesztőjének közreműködésével jött létre. De hogy az eszme testet öltheseen, nemes lelkek önzetlen segitségére volt szükségünk. S itt elsősorban dr. *Lechner* Jenő tanár, műépitész tagtársunkról kell megemlékeznem, aki tervezte és *Füredi* Richárd szobrászművészről, aki megmintázta ezt a gyönyörű siremléket, mely mint remek művészi alkotás az átlagból messze kimagaslik. A siremléken látható nyitott kapu Buda város régi cimeréből való, az emlékmű tetején levő holló a Holló Mátyás Társaság cimere. Az emlékmű anyagát, a követ, amelyből kifaragták, *Balás* Farkas épitőmester adományozta. A kőfaragó munkát és felállitást pedig *Král* Gyula budai kőfaragó cég végezte, szorosan vett önköltségi áron. Hálás szivünk feléjük fordul, elsősorban nékik tartozunk hálás köszönettel és bensőséges elismeréssel: nekik, akik ezzel az elhúnyt iránt érzett baráti megemlékezésnek ma már ritka példáját szolgáltatták.

Számosan kisebb-nagyobb pénzadománnyal járultak hozzá a mű létesitéséhez. Ezek hosszú sorából csak a nagyobb összegeket adományozókat emlithetem: *Pávai-Vajna* főgeológust, *Kapcza* Imrét, ki verskötetének jövedelmét adományozta, br. *Harkányi* Jánost, *Szcilovszky* Tibort, *Belitska* Sándort és *Sztranyavszky* Sándort, dr. *Légrády* Ottó főszerkesztőt, *Ulain* Ferenc országy. képviselőt, *Stein* Emil igazgatót, *Éber* Antalné úrnőt, a Magyar Általános Hitelbankot, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankot, a Községi Takarékpénztárt, a jugoszláv követséget és a Lipótvárosi Kaszinót, végül *Aggházy* Kamil és dr. *Lendl* Adolf tagtársainkat. Fogadják ők is, épúgy mint az összes, most itt meg nem nevezett adományozók mélységes hálánk és köszönetünk kifejezését.

Mélyen tisztelt gyászoló közönség! Egészen rendkivüli, mozgalmas és válságos időket élünk, a világtörténelem nevezetes forgópontján mozgunk. Viharfelhők boritják a látóhatárt és a vészterhes események úgyszólván napról napra torlódnak, szinte elnyelik egymást. Ilyen időkben az emberek gyorsan felejtenek. Alig mult két éve, hogy Viraág Béla örökre lehunyta szemét és ma, amikor maradandó emléket állitunk neki, bár szép számmal gyültünk egybe, mégis sajnos sokan, igen sokan hiányzanak, akik pedig talán hálával, de mindenesetre baráti szeretettel tartoznak neki.

A Hollós Mátyás Társaság nem sorakozik ezek közé. Gondosan őrzi, ápolja és fenntartja azokat a nemes eszméket, valamint a barátság, a megértés és emberszeretet fenkölt hagyományait, melyekre Viraág Béla egész életén át olyan ritka példát szolgáltatott.

Ekképen és ebből a nézőpontból *ez a siremlék nemcsak Viraág Bélának, hanem egyúttal az ember nemesebb énjének: az egyetértésnek, összetartásnak, a hüségnek és a kegyeletes megemlékezésnek is örök jelképe és emléke marad.*

Hennyey Vilmos dr. elnök szép szavai után *Szilágyi* Károly mondta el a Társaság nevében az emlékbeszédet.

Szilágyi Károly emlékbeszéde: Gondolatok Viraág Béla sirjánál

— Azt mondják, a szeretet még a halottakat is vissza tudja hivni az eleven világba. A legerősebb teremtő mágnesről — bizonyos módon — ezt el is hiszem — kezdte beszédét *Szilágyi* Károly. — Ebben a jelben idézem *Viraág Bélát.*

Először *a testét.* Járásában volt valami az ősemberéből. A tekintete is olyan volt, mint amilajdonsága volt. Ilyen volt mint újságiró, mint Puskás Tivadarnak — a *Telefonhirmondó* feltalálójának — munkatársa, ilyen volt mint a *Budai Napló* alapitó-szerkesztője és nálunk is, nemcsak háznagya, alelnöke, irodvezetője hanem az irányitó lelke volt a társaságnak.

— Idéznem kell tehát *a lelkét!*

— Mi is volt ez a lélek tulajdonképpen? Ahogy előttem megjelenik, mindenekelőtt a magyarságtól izzott ez a lélek. Amikor elmesélte *Némethy* Kálmán keleti útikalandjait a szumir királysiroknál, avagy szinesen vázolta Ur városának roppant méreteit, amikor dr. *Lendl* Adolf által hozott ősmagyar relief részleteit pompázta el előttünk, amikor előadta Von Konsten őrnagynak tibeti és hazánkbeli összehasonlitó tapasztalatait, amikor beszélt az egyik kinai tartományban még ma is ötödrészben magyarul beszélő népről, akkor kigyulladt a tekintete, szinte fénylőbb lett a homloka és leszűrte azt a most már bennünk is elevenen élő meggyőződést, hogy a világ legrégibb — ma is élő — kulturnemzete a magyar és ezért van az, hogy az irodalom, a művészet, a tudomány, a sport, a hadvezetés, de még a technika terén is a mi nemzetünk oly sok kiváló erőt termelt ki magából.

— Hirdette a *magyar őstörténelem* felderitésének és a nemzetnevelés szolgálatába állitásának fontosságát és ebbe a gondolatkörbe kapcsolódtak bele azok a tervei, amelyek mindig hangosabban szorgalmazták a távol Kelettel létesitendő szerves kapcsolatok megteremtését. A Budán létesitendő mohamedán mecset, keleti diákkonviktus és diákcsere nem csupán idengenforgalmi célokat volt hivatva Nála szolgálni, hanem főleg és elsősorban, a titokzatos Kelet magyar vonatkozásainak feltárási lehetőségeit kivánta könyebbé tenni és egy-egy olyan esemény, mint pl. *Körösi Csoma* Sándor szobrának Tókióban történt felállitása, avagy a bécsi kinai követnek, a magyarság ősi kulturájára való rámutatása mind-mind fokozták ennek a szent lángnak lelkében való lobogását. Szilárd meggyőződése volt, hogy a nagy és hatalmas turáni népek nem hagyjak elveszni ezt az Európa szivébe merészkedett magyarságot és szentül meg volt győződve — miként Petőfi —, hogy:

„A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi, nagy hiréhez!“

Ennek a léleknek másik nagy lángja: Buda iránt való szeretete, összefüggött az előbbivel, de hiszen ez természetes is, *mert a lélek lángjai azok mind-mind ikerlángok.*

— Acquincumtól a Sósfürdőig hirdette, hogy a természetnek azokat a pompás adományait, amelyeket Budának juttatott, a mai kultura eszközeivel fel kell ruházni és bele kell állitani a fürdőügy és az idegenforgalom szolgálatába. Ami ezzel ellenkezett, az belekerült a városi bürokrácia minden mulasztását, ferdeségét, célkitüzési és egyéb szervi fogyatékosságait ostorozó *„forditott város“*-nak lapjában ki nem fogyó rovatába. Buda fejlődési lehetőségeit szoros kapcsolatba hozta azzal a ténnyel, hogy ez a városrész jellegzetesen *a gyógyforrások városa.* Fürdő lehet szerinte mindenütt, ahol épitenek. Szebb is, talán kényelmesebb, fényűzőbb kivtelezésű is, mint nálunk, *de gyógyforrás csak ott lehet, ahol a források tündére állandóan önti ezeket ki nem fogyó korsójából.* Ez szerinte a csoda és ezt a csodát kell nekünk széthirdetni szerte a világban.

— Ennek a léleknek egyik tanitása volt az is, hogy Budapest elsősorban a keleti ember számára jelenti a nyugati világba való belépést. A keleti ember itt talál először igazán modern egészségügyet, pompás múzeumokat, kép- és könyvtárakat, operát és más művészetet, amikkel a Nyugat már-már mind jóllakott, ezért kell súlyt helyezni a még mindig gazdag Keletnek ide való édesgetésére.

— Hirdette, hogy a gazdag természeti adottságainknak előbb-utóbb gazdaggá kell tennie a polgárságot és ezáltal a várost is.

— Nagy Széchenyink azt mondja, hogy: *„Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzetet hordoz lelkében.“*

— Ez alá a magas mérték alá nyugodtan odaállithatjuk megboldogult barátunk emlékét. Az általa alapitott és 34 éven át szerkesztett Budai Naplót, minden felvilágositó, szervező, eszmehirdető, szóval apostoli jellegű munkáját társaságunknak, Budának, a köznek, szóval a nemzetnek szolgálatába állitotta és szentelte. Ha Viraág Béla csupán Buda újabbkori történetének krónikása lett volna, valószinű, hogy nem állanánk itt sirja előtt. De ő ennél sokkal több volt. A trianoni békeparanccsal porbasujtott magyarságnak egyik tüzeslelkű apostola volt. Az ő szervező, apostoli lelke hivta életre a mi társaságunkat, a Hollós Mátyás Társaságot is, amely nevében hordozza szinte gőgösen büszke programját: Mátyás király városát akarjuk magunk előtt látni, tudományban, szépségben és *hatalomban*, amelyet tiszteljen kelet és nyugat, észak és dél. Kolozsvárott nagy királyunknak ércszobra emlékeztet minden magyart kötelességeinkre kelettel és nyugattal szemben egyaránt. Budapesten pedig ez a lelkes kis sereg hordozza a nagy gondolatot, amelyet most már úgy tekint, mint egy Viraág Béláról reámaradt dús örökséget, amelyet gyarapitani illik.

— Ez a sereg tanul, de nem felejt. Munkánk útján Viraág Béla siremléke egy kegyeleti hely, ahol lélekben el-elzarándokolunk új erőt meriteni.

— Ez a siremlék pedig, amit a mi akaratunk, a mi szeretetünk emelt, azt példázza, hogy: a vér közösségén kivül van még egy hatalmasabb erő, *az eszmék közösségének ereje.* Az előbbi az alap, az utóbbi a fokozat.

— Ez az erő hozott minket ide és hisszük, hogy ez az erő elég hatalmas lesz ahhoz, hogy megvalósitsa mindazt, amiért Viraág Béla életében eredményesen dolgozott s amiről ebben a sirban csendesen álmodik.

— Nagy királyunknak, Hollós Mátyásnak köbe vésett jelképe őrködjön álmaid felett.

Rendkivüli erővel, mélységesen áthatva mondta el beszédét *Szilágyi* Károly. Szavainak vége felé annyira erőt vett rajta a meghatottság, hogy alig tudta előtörő könnyei miatt beszédét befejezni.

Utána *Lippay* Gyula dr., a *Budai Napló* szerkesztője lépett az emlékmű elé.

A Budai Napló hódolata Viraág Béla emléke előtt

— A Budai Napló, Viraág Béla lelkének, szellemének letéteményese is eljött e sirhoz, hogy soha el nem muló emléke előtt hódoljon annak a géniusznak, amely megteremtette és több mint három évtizeden keresztül ápolta, nevelte őt — mondta Lippay Gyula.

— Hogy ki volt Viraág Béla, azt elmondta előttem Szilágyi Károly. Hogy mi a *Budai Napló*, azt én érzem a legközvetlenebbül. Én, aki ezt a szellemi hagyatékot átvettem, mint ahogy a marathoni fáklyát átvették a staféta tagjai, hogy ismét tovább adják egymásnak. Viraág Béla meghalt, de a Budai Napló él. Meghalok egyszer én is: a fáklya azonban, melyet ő gyujtott meg, lobogni, élni, világitani fog akkor is, szolgálva azokat az ideálokat, melyeket Vraág Béla tűzött ki célul a maga és késő utódai számára.

— Buda lelkét fejezi ki a Budai Napló. Azt a lelket, amely külön szin, külön fény a magyar életben. Mint maga a jobbparti város, úgy ez a lélek is a multból meg a jelenből tevődik össze: a ragyogó modern paloták mellett ott vannak a patinás régi házak, dicsőségről, halhatatlan emlékekről regélve nekünk. Viraág Béla megértette a hat-hétemeletű paloták beszédét is, de jobban szerette a boltives régi ház hangját: ez volt az ő zenéje, költészete.

— Mert idealista volt. Szertelen, romantikus lélek, akár a középkori trubadurok. Egész életében ott pengette gitárját, zengte énekét az ideál ablaka alatt: az ő ideálja azonban nem volt közönséges halandó lény, hanem az örök Buda, a Duna csodálatos szépségű királykisasszonya. Ezt a szerelmét szolgálta utolsó lehelletéig. A lant a Budai Napló volt. Ezen a magakészitette hangszeren vallotta meg szerelmét és zokogta el panaszait. Mert panaszai is voltak, különösen ha azt látta, hogy nem mindenki szereti, félti és gondozza annyi szivvel és szeretettel ez a várost, mint ahogy ő féltette, nevelte, ápolta.

— Itt, Viraág Béla sirjánál, fogadalmat teszek. Megfogadom, hogy a Budai Napló soha le nem tér arról az útról, melyet ő jelölt ki. Budát, a magyarság szent városát fogjuk szolgálni ezentúl is minden erőnkkel és tudásunkkal és csak arra kérjük Viraág Bélát, aki most a dicsőséges magasságokban együtt van Attilával, Árpáddal és a törökverő hősökkel: vezessen bennünket továbbra is a maga útján, hogy méltóak legyünk nagy emlékéhez, mindaddig, amig majd a marathoni fáklyát, a Budai Naplót át nem kell adnunk az utánunk következőknek.

Lippay Gyula dr. ezután elhelyezte a sirra a *Budai Napló* mezei virágokból kötött koszo-

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készitl:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

Solty László kertépitő
II, Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

rúját. Utána *Váli* Gábor, a II. ker. Iparoskör elnöke méltatta *Viraág* Béla emlékét, megemlitve szép beszédében, hogy az alapitó-szerkesztő halála után a *Budai Napló* méltó kezekre talált, melyek folytatják *Viraág* Béla munkáját. *Szikday* János dr. kormányfőtanácsos, a Dunántuli Közművelődési Egyesület koszorúját helyezte el ezután, szivből jövő, mélyen szántó beszéd kiséretében.

Ezután a *Budai Dalárda* a Himnuszt énekelte és ezzel a kegyeletes ünnepség befejeződött.

RÉGI VILÁG

A MAGYAR FŐVÁROS BORZALMAS PÜNKÖSDJE 1848 JUNIUSÁBAN

1848 júniusának közepe táján izgalmas eseménye volt Budapestnek: a Károly-laktanyában (a mai Központi Városháza épületében) lévő olasz sorkatonaság fellázadt és a lázadást a magyar kormány csak a legnagyobb erellyel tudta leverni.

Izgalmas és véres volt a lázadás, melyről nagy tudósitásokban számolnak be a lapok. Pünkösd vasárnapja akkor június 12-re esett, ekkor tört ki az olaszok lázadása.

A Pesti Hirlap ünneputáni, június 14-i száma a következőkben számol be a véres eseményről:

„Az ünnepek alatt, mig sajtónk pihent, ismét véres botrány zavará meg a főváros nyugalmát. Pünkösd vasárnapján este a nép a főváros mulatóhelyeiből sereglett haza, midőn a vészharang megkondult s a nemzetőrséget lármadob és trombitaszó hivta egybe. Nagy volt mindenfelé a rémület és tolongás. Fegyveres nemzetőrök, botokkal és más eszközökkel felfegyverzett nép futkosott az utcákon, nem tudva senki, merre, hol és mi a baj.

Kilencz óra lehetett, midőn a Széchenyi-ligetbe, hol e sorok irója is volt, egy önkénytes berohant. Hangosan kiáltozá, hogy a nemzetőrök és önkénytesek siessenek társaik védelmére, kik közül már több meglövetett. A sétány — mint gondolni lehet — pillanat alatt üres lőn. A tömeg az „újépületbe" szaladt, azt hivén, hogy itt történt valami. Innen azonban a Károly laktanyába, a vérengzés színhelyére utasittatott. Midőn a rokkant katonák laktanyájához ért e sorok irója, az első kapunál egy generált talált, ki az ingerült népet csillapitá, tüsténti közbejövetel által igérvén a vérengzésnek végetvetni. A vezér bement, utána többen a nép közül... Az udvaron itt-ott tömegek voltak láthatók... A nép tódult be és ki, s alig szedé össze magát az egyik lövés által okozott megütődéstől, következett a második és harmadik lövés. Mintegy fél tizenkettőre lehetett, midőn az ablakokból rendszeres tüzelés, valóságos és jól kitartott futótüz kezdetett meg a kaszárnya előtti és a mellékutczákat ellepő népre. A zsibárus utczában, hol már ekkor egy csapat sorkatonaság is fel volt állitva, —a zavarodás rendkivüli volt. Az emberek rohantak ki az Uri utcza felé, egymást tiporva le."

A vérengzést *Jókai* Mór igy irja le az Életképekben:

„Lassanként szállingózott össze a nemzetőrség, kinek puskája nem volt, kinek lőpora, a legtöbb puskák czinderesek, s illyen egész Pesten nem kapható. Megjelent a polgárőrség is, a huszárok legtöbben voltak. Némellyek a kaszárnyát fel akarták gyujtani, mások fellövöldöztek az ablakokra, a legnagyobb rész nem tudta, mit tegyen.

Jöttek elvégre a miniszterek. Bátran mentek a legnagyobb veszély közé s buzdították a népet. Jött Szemere, lőport és golyókat osztatott a nemzetőrségnek. Jött Mészáros s be akart törni a kaszárnya kapuján. Széchenyi is ott lovagolt az utcán. Az összesereglett nép ekkor fejszékkel, dorongokkal esett neki a kapunak s azt betörte. Mészáros bement.

Gyilkos ropogás szalvéje fogadta, amint belépett. Mellette rogyott halva segédje, báró Masburg, gyilkos golyótól találva, s Galovics kapitány, a kit szíven lőttek. Vissza kellett vonulni.

Ekkor áthozattak Budáról a gránátosok. Jött később a nehéz lovasság, s ezekkel egyesülve a nép élén másodszor is betört a hadminister a nyitott kapun. A kaszárnya többi kapui el voltak barricadozva; hogy szólni ne lehessen a bentmaradtaknak. Ez történt éjfél előtt félórával. Egész addig mindig zúgtak a harangok, harsogtak a trombiták, üvöltött a nép. Egész addig mindég dúltak ott benn az egymás ellen bőszített önkénytesek és olasz katonák. Emezek töltött fegyverrel, azok letépett ablakvasakkal s elleneik puskáiról lecsavart szuronyokkal, ágyaik darabjaival, vagy puszta kézzel... Künn ezalatt néhány strázsát is levertek lábáról.

Az olasz katonák elzárták magukat folyosóik mögé, az önkénytesek segélyére pedig a barricadeurök rohantak fel, roppant rézbuzogányaikkal.

A tömeg egész regelig nem tágított az ostromlott kaszárnyától. Szüntelenül lehete pőrére vetkezett férfiakat látni; izmos fa- és vasdorongokkal, kik az utczákat s a kaszárnya kapuit elállták. Néha egy-egy holtat vagy sebesültet vittek el közülök, a többi meg sem mozdult.

Reggel felé az volt a híre; hogy a katonaság mégsem akarja lerakni a fegyvert. S a hadügyminister parancsára ott áll nyolcz ágyú a kaszárnya kapuinak szegezve. Déli 12 óra volt határidőül kitűzve, ha akkoron nem adják meg magukat, leágyúztatnak.

Délben lerakták fegyvereiket s lefegyverzetten, két sor nemzetőrség kíséretében, ismét gőzhajón Komáromba szállittattak. S a nép egy szidó kiáltással sem állt bosszút a lefegyverzetteken.

A katonák részéről, úgy, mint az önkénytesknél egyenlő számmal vannak a halottak és sebesültek, a nép közé tett lövések pusztításáról nem tudni semmi elhihetőt.

A tudósitás végén Jókai Mór megjegyzi, hogy magyarok és olaszok mindig jó barátok, testvérek voltak. Ezt a lázadást gonosz kezek idézték elő, hogy egymás ellen uszitsák a magyarokat és olaszokat.

—o—

BÉCSI FORRADALMI JELENET.

— Nyissatok utat a barricadon. A minister parancsolja!

— Bizony nem nyitunk mi!!! otthon parancsoljon a minister.

— Nyissatok utat! Itt a placatumok.

— Csak azért sem nyitunk. Süsd meg a placatumodat.

— Nyissatok utat! Jönnek az ágyúk!

— Állunk elibök!

— Le a barricáddal! A sörhordó szekér nem mehet keresztül.

Erre a szóra hanyat dőlt a barricád.

(Életképek, 1848. június.)

KIS KÉPEK A NAGY FORRADALOMRÓL.

Az *Életképek* június 4-i számából vesszük az alábbi apróságokat, melyek nagyon jellemzőek az akkori hangulatra.

„Egy valaki azt irja hozzánk: hogy százezer frankkal Magyarországot Német- és Oroszország ellen meg lehetne védeni. Nem tudom: olyan kétlábú frankot értett-e, vagy amollyan pénzfajta frankot? Az elsőből százezer nagyon sok, az utóbbiból nagyon kevés e czélra.

I. város lakósai Tánesics ujságát olvasván, a többek között rájöttek egy czikkre, melly a kisdedóvó-intézetről szól.

Nagy szeget ütött ez a fejökben, hogy mi lehet ez a kisdedóvó-intézet: mig végre hosszas tanakodás után abban állapodtak meg, hogy nem lehet egyéb, — mint a kis katonák nevelőéje.

I... városban a nemzetőrök egymást mind megválasztották tiszteknek. Kinek nem jutott rendes állás, az lett tiszteletbeli tiszt. Csak két közvitéz maradt, akik közül is az egyik megbolondult."

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

A mesebeli város

Irta: Mikola Géza dr.

Azt mondják: a mese csak mese. De tudjuk, hogy a mese is valóságból, való gondolatokból fakad. Ha ez a való gondolat eszményi: a mese is az, mert lebilincsel s a valóság gondolatát és vágyát ébreszti fel a lelekben.

A mi mesénk is ilyen eszményi elgondolás, de földi, megfogható részletekkel. És ami megfogható, az fel is fogható és megvalósitható. Csak az kell, hogy legyenek, akik felfogják és megvalósitsák.

De kezdjünk bele a mesébe.

Volt egyszer, az Óperenciás tengeren innen, de a Dunán túl, egy gyönyörű város. Területe valamikor vizimadarak tanyája volt. Ebben a városban alapitásakor csupa jóérzésű, jószándékú, kevésigényű, de a szép és nemes dolgok iránt fogékony ember telepedett le. A köztük legkiválóbbakat kiválasztották avégből, hogy önzetlenül, polgártársaik óhajtásainak megfelelően intézzék a meseváros igazgatását.

Könnyű volt a dolguk, mert ebben a városban mindenki csak a jót s mindenki ugyanazt akarta. És mert a vezetőség tagjai közvetlenül a polgárságból valók voltak, ismerték az utóbbiak bajait.

Fejlődött is ez a város, mégpedig szinte álomszerű gyorsasággal. Az első „szabályrendelet", amit alkottak, az volt, hogy minden vezető tag minden félévben más-más városrészben köteles lakni és ugyanott volt a hivatala is. Ez idő alatt polgártestvéreiknek véleményét sorra hallgatták, feljegyezték: — a város utcáit, tereit naponként más-más helyen bejárták, figyelve, miképen lakik és él a polgár. Nincs-e vaalmiben hiánya, legyen az városkultúrai, vagy emberi, szociális követelmény. A másik félévet azután ezek a vezetőségi tagok a „központban" töltötték és azalatt a vezetőség másik fele költözött polgártestvérei közé. Akik bementek, vitték a tapasztalataikat, testvéreik kívánságait, — akik kijöttek, polgártestvéreikkel megismertették elméleti elgondolásaikat, terveiket és meghallgatták véleményüket. Evégből rendszeres megbeszéléseket, úgynevezett vitaórákat rendeztek s igy szűrték le a városrendezési, városfejlesztési és városszépitési, valamint a kultúrális és szociális teendőket.

Minden vezető férfiút három évre választottak, de a kiválónak bizonyultakat újra megválasztották. Ezek hivatalbalépéskor a város javára tett esküjüket szigorúan értelmezték s a magánérdekeket csak akkor vették figyelmbe, ha azok a közérdekkel összhangban voltak.

Ez a város ezzel a rendszerrel lett naggyá, szeppé, boldoggá, megcsodálttá, szinte eszményi várossá és éppen ezért egyúttal irigyeltté is.

Volt ugyanis ennek a városnak a szomszédságában egy elátkozott (úgynevezett „alsó") város, amelynek sok oka volt, hogy amarra irigy legyen.

A szomszédváros ugyanis éppen nem dicsekedhetett sem egyetértéssel, sem az eszményi város vezetésének üdvös rendszerével. A polgárság és a vezetőség egymástól régen elszakadt, s egymással sem a helyszínen, sem a központban nem érintkezett.

Amíg azután igy az eszményi — szinte mesebeli — városnak ideális képe, gyönyörű sugárútjai, ligetszerű tágas sétaterei, szabályos körútjai, kivétel nélkül tökéletesen kövezett, fásított, csatornázott, fényesen világított utcái, a tereken gyógykútjai s egészségügyi létesitményei voltak, addig a szomszéd város polgársága a görbére tervezett „sugárutak", elhanyagolt közlekedés, szabálytalan körutak, zeg-zugos kis terecskék, rosszul világított, kövezetlen és járdanélküli világban szégyenkezett és kesergett. A vezetőség az iróasztal mellől nem látta hogy a minden egyéni elgondolást eltűrő papiroson tervezett cikk-cakkos „sugárutak", a görbére kanyarított, szűk utcákba bekényszerített zeg-zugos terecskék kietlen, fásitatlan voltukkal a valóságban csúfak, célszerűtlenek. Nem látta, hogy a perifériák rovására becézett városközépi lakásokban megvalósitott egészségi meg egyéb berendezésekre nekik is szükségük lenne.

És ez igy tartott időtlen-idők óta. A helyzet mind tűrhetetlenebbé lett. Aminek azután az lett a következménye, hogy követni kezdték a meseváros példáját. Egy nagy seprőt fogtak, azzal kisöpörték a lehetetlen s a polgárság beleszólása nélkül készült városrendezési terveket, s ezek helyett újakat készitettek. Elejét vették annak, hogy a még meg nem épült „sugárút" görbe palotasorainak későbbi lebontásával s más észszerűtlen tervek végrehajtásával az utókor átkát magukra vonják; — a közlekedést az egész városban egységessé, gyorssá és olcsóvá tették. Mindent, ami a polgárság boldogulását teremtheti meg, programba vettek és oly szervezeteket létesitettek, amelyek által a lakossággal való érintkezés állandósult.

Igy lett az elátkozott városból meseszerű város.

A meseországról mondottak még csak álmok. Azért születtek meg, hogy az elátkozott városból a város vezetősége — élén kiváló polgármesterével és nagyszerű vezérkarával — a nemrég megkezdett úton haladjon tovább, a meseváros megvalósitása felé.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

Az autóbusz, Sasad legégetőbb problémája

A főváros belterületi lakosságának szecessziója, minden ellenkező értelmű hiradással szemben, egyre tart, sőt egyre élesebb formákat vesz fel. Hiába az érdekeltségek propagandája, hiába a lakáspolitikai intézkedések kényszere: a települési tilalmak és a településnek a közművek tarifapolitikájával való megnehezitése és akadályozása célját téveszti. A lakósság tehetősebb rétegei, éppen úgy, mint a gyengébb anyagi erővel rendelkezők egyaránt a főváros külső részein iparkodnak megtelepedni, ki saját családi házban, ki bérvillában, ki pedig a „zöldben" épült bérházakban.

E szecessziónak nemcsak a széles tömegeknek a saját családi ház, a magasabb életszinvonal és egészségesebb életforma utáni olthatatlan vágyakozása az oka, hanem a légvédelmi propaganda nyomán egyre szélesebb körben elterjedő felismerés is, hogy a belsővárosi település sürüsége légvédelmi szempontokból mekkora veszedelmeket rejt magában.

A perifériák felé törekvő tömegek elhelyezkedésére a főváros politikai területén untig elég a hely bármelyik irányban, de egy felületes pillantással is kivehető, hogy a budai részek aránytalanul nagyobb tömegeket vonzanak, mint a balparti külterületek. A budai részek közül viszont a legrohamosabb fejlődésen a XI. kerület megy keresztül, ahol az utóbbi évtized alatt egész városrészek nőttek ki a földből.

A Sasad a XI. kerületnek a város és az erdő közé eső legegészségesebb déli lejtőjű része. Ez a hely országos viszonylatban is legelsőrendű klimával rendelkezik. Mindenki előtt ismeretesek a gyümölcsösökben országszerte fellépett fagykárok, de a Sasadon rogyásig van minden fa gyümölccsel megrakva. Megvan a kajszi- és francia barack-termés, sőt érintetlenül várja termését a délszaki világhoz szokott függefa is.

Természetes tehát, hogy Sasad fejlődése is egyre gyorsuló iramban halad és igen sajnálatos, hogy az áldott vidék nélkülözi a települési mozgalom legelső és legfontosabb ütőerét: a közlekedést.

A sasadi közlekedés a meglévő 59-es villamossal nem kielégitő, mert, a magaslat gerincvonalán haladva, csak az odaérkezőknek nyujt némi kényelmet, de az onnan vissza, a város felé igyekvő közönség érdekét nem szolgálja. Ugyanis az 59-es végállomásának, vagy a még tekintetbe jöhető Süveg utcai megállónak a Sasad bármely részéről való megközelitése csak hegymászással történhetik.

Mind az 59-es villamos, mind a 8-as autobusz vonalvezetésén meglátszik, hogy kizárólag a farkasréti temető közönségének szolgálatára rendeltettek, pedig tudjuk, hogy a közlekedési vállalatok vezetői szerint nem az alkalmi utasok, hanem a mindennapos utasok biztositják a vonalak rentabilitását.

Nagy volt tehát a sasadiak öröme, amikor a 27-es vonalát a téli hónapokban a repülőtér üzemszünetében a Sasadi úton felvezették és még nagyobb volt csalódásuk, amikor a repülőtéri üzem ujrafelvételével a vonalat innen visszavitték a Budaörsi útra és a Sasad megint közlekedés nélkül maradt.

Csilléry András és Gaár Vilmos a vidék nagyszerű települési értékeinek ismeretében a főváros közigazgatási bizottságának április 11.-én tartott ülésében felszólaltak és a Sasadnak a közlekedésbe való bekapcsolását sürgették.

Szükségesnek tartjuk a fővárosi politikai élet e két kimagasló személyiségének ez ügyben való véleményét a sasadi és általában a budai közönséggel a Budai Napló nyilvánossága utján is megismertetni.

Csilléry András dr. a sasadi autobuszforgalomról szólva, többek között a következőket mondta: „Az a helyzet, hogy egyelőre csak a mézes madzagot húztuk végig kényszerűségből az ottlakó emberek száján, azzal, hogy rászoktattuk őket az autobuszközlekedésre, de amikor ujból megnyitották a repülőteret nyomban elvettük tőlük az autóbuszjáratot. Ez elégedetlenséget váltott ki az emberekből!..

Tessék ott ingajáratot beállitani, amely a repülőtérre menő forgalmat is fokozni fogja! Sasadra rendkivül sokan költöztek. Óriási terület épült ott be, erre okvetlen szükség van!

Gaár Vilmos dr. osztozott Csilléry dr. véleményében a Sasadi úti vonal visszaállitása dolgában. „Az autobuszforgalom visszaállitására — úgymond — még egy másik kényelmes mód is volna, amely jövedelmező lenne, tudniillik, ha a 8-as autobusz végállomása és a 27-es autóbusz keresztező állomása között ugynevezett ingajáratot adnának.

Azért nem volt jövedelmező ez a vonal, (a régi!) mert nem kapcsolódott bele az a testület, amely a Sasadi ut vége és a 8-as végállomása között van! Igen sok polgár lakik ott, igen sok gyermek van, aki sárban, hóban és szélvészben kénytelen a temető melletti iskolát látogatni.

Ezeknek egészségére vigyázni kellene!

A helyzet komoly ismeretében fogant, meleg emberszeretetről tanuskodó felszólalásukra adott válaszuk az volt az érdemi része, hogy „a vonal fenntartását gazdasági szempontok nem indokolják." Másfelől az ingajáratot az ut meredeksége miatt nem lehet üzemben tartani. A válasz többi részéből pedig ki lehetett venni, hogy településpolitikai szempontok is közrejátszottak az elhatározásnál.

Érthető tehát, hogy a váratlan fordulat nagy elkeseredést keltett az érdekeltek körében.. Ennek volt visszhangja az a határozat is, amelyet a május 21.-én tartott értekezleten a nagyszámban megjelent sasadi polgárok elfogadtak, s amelyet megfelelő beadvány formájában nagyobb létszámú küldöttség fog Szendy polgármesternek átnyujtani.

Nem kivánunk itt az eseményeknek elébe vágni, de az igazság érdekében meg kell állapitanunk azt, hogy a közlekedés kérdése nem lehet kizárólag üzleti megfontolások eredménye, annál kevésbé, mert a közlekedés kommunális monopoliumát mi, budapesti polgárok éppen azért juttattuk hatóságaink kezére, hogy ebből a kulturkérdésből a profitéhes „gazdasági megfontolásokat" kiiktassuk és helyet biztositsunk a közérdeknek és józan városfejlesztési politikának.

A télvíz idején megejtett s csak a Tömös utcáig közlekedett próbajárat adatai nem szolgálhatnak mértékül egy vidék kulturigényei jogosságának elbirálásánál.

Az út meredekségére vonatkozólag pedig megemlitjük, hogy ilyen meredek, sőt talán még ennél is meredekebb helyen is van már autóbuszközlekedés.

A Sasad autobusz-forgalmának megoldására több olyan mód is kinálkozik, amely a Beszkártra számbavehetően nagyobb terhet nem ró.

Első, és az igényeket legjobban kielégitő megoldás a Csilléry András dr. és Gaár Vilmos dr. által egyaránt ajánlott ingajárat a Budaörsi út és Sasadi út sarkától a Sasadi út, Érdi út, Németvölgyi út vonalán a 8-as végállomás között. Ennek a vonalnak településpolitikai szempontból a legnagyobb jelentősége van s a városrész fejlesztését ez szolgálná a legkomolyabb és leggyorsabban jelentkező eredménynyel.

A 27-es járatnak a szünetidejéből kialakitott Sasadi úti járatnak főképpen a vállalat szempontjából volna jelentősége, mert a nem igen rentábilis repülőtéri járatot bevételi szempontból feljavitaná, anélkül, hogy több kocsira vagy más számbavehető kiadásra volna szükség.

Igen jól megoldaná az az elgondolás is a problémát — több költség nélkül, de több bevétellel, — amely a 8-as napi 113 járatából 27-et, mondjuk 8/a jelzéssel a Budaörsi uton, vagy a Sasadi úton, a Sasadi út Budaörsi úti végétől indítandó 27-es végállomásáig járatna. A 27-es elvégre éppen úgy indulhatna a Sasadi úttól is és úgy a Budaörsi úti része lényegesen megrövidülne, viszont Sasad is megkapná azt a közlekedést, amely őt fekvésénél, településének fejlődésénél fogva joggal megilleti.

Meg vagyunk róla győződve, hogy Szendy Károly polgármester úr még ezeken kivül is hamarosan számos és jó vagy jobb megoldást fog találni, amelyek mind alkalmasak lesznek a kérdés körül támadt hullámok lecsillapitására. Bizunk benne, hogy az Őt felkereső küldöttség nem fog üres kézzel tőle távozni, hanem Sasad megkapja, amiért immár évtizede küzd: a magához és a fővároshoz méltó közlekedést.

Érdekes ujdonságok:
báró Doblhoff L.: Horthy Miklós életrajza P 6.—
Erdős Renée: A Timóthy ház P 8.40
Márai Sándor: A négy évszak P 5.60
Tamási Áron: Ragyog egy csillag P 5.60
Kaphatók **Tisza Testvéreknél**
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

A BUDAI NYÁRI ÉTTEREMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Szoborszentelés a Mária-téren. A felsővizivárosi Szent Anna-plébánia területéhez tartozó Mária-téren (a régi Irma-tér), a Batthyány- és Donáthi-utcák keresztezésénél uj Mária-szobrot állitottak fel, amelynek ünnepélyes egyházi megáldása junius 12.-én, vasárnap délelőtt történt. Az iskolák növendékei és a különböző alakulatok tagjai zászlóik alatt jelentek meg az ünnepségen.

Urnapi körmenet Óbudán. A hagyományos úrnapi külsőségek mellett tartják meg Óbudán az Urnapi körmenetet, amely egyike a legszebbeknek és legfelemelőbbeknek az egész fővárosban. A körmenet az óbudai plébániatemplomból indul el és résztvesznek benne az összes állami, városi és katonai hatóságok vezetői.

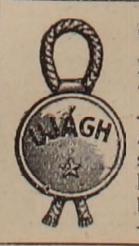

özv. Ujágh Árpádné
Budapest II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombázáró fogók. Jegylyukasztó fogók.
Konzervbonió kések.

MAJESTIC
luxuspanzió
tündéri kilátás
Nyilvános café-restaurant
függőkertje a főváros csodája
Svábhegyen a fogas-állomásnál

A Tabán általános rendezési terve nélkül nem oldható meg a gyógyszálló kérdése

Forbáth Imre dr., az európai hirü városrendezési szakértö nyilatkozata a Tabán problémájáról

A tabáni park egységes képe még mindig nem alakult ki a maga teljességében és szépségében. Igy, ahogy most elibénk tárul: nyitottságával, zöld szőnyegeivel, apró fenyőivel, virágos kertecskéivel, parkjaival, igazán felemelő, szinpompás képet nyujt. A hatás azonban még mindig nem teljes. Zavarólag hat, hogy a csákányok még nem pihentek el, házakat bontanak és házak várnak még arra, hogy lebontásra kerüljenek. Sőt olyan épület is akad benne, amelyről vitás: meghagyják-e, vagy halálra itéljék? Mindez azért van igymert *annyi idő után még mindig nem sikerült megállapitani a Tabán végleges tervét.*

Ebben a kérdésben már igen sok papirost és tintát fogyasztottak el. Az elsők közt maga a *Budai Napló* is. Sok szakértőt és illetékes tényezőt szólaltattunk meg, de úgy érezzük, hogy a nagyfontosságú kérdés még nincs kimeritve és az utolsó szó jogán *még sok megszivlelendő szakvélemény vár meghallgatásra és komoly megfontolásra a nyilvánosság fórumán.*

Ez késztetett bennünket arra, hogy kérdést intézzünk a Tabán rendezésével kapcsolatos tervekre vonatkozóan a probléma egyik legalaposabb ismerőjéhez, dr. *Forbáth* Imre mérnök, volt müegyetemi magántanárhoz. *Forbáth* Imre dr. évtizedek óta foglalkozik városrendezési problémákkal. Hét évig dolgozott Gotha, Magdeburg és Majna-Frankfurt városok mérnöki hivatalaiban, ott alkalma nyilt megismerni azokat a magasabbrendű városrendezési szempontokat, amelyek Németországban és a külföldön másutt is irányadóul szolgáltak. Ezeket az értékes tapasztalatait gyümölcsöztette, amikor több külföldi nemzetközi pályázaton vett részt pályadijat nyert tervekkel, igy *Antwerpenben, Bergen norvég városban, Pozsonyban, Belgrádban* és legutóbb ez év elején, *Bécsben*, az ottani új kiállitási és vásárterület pályázatán, hol *40 pályázó közül a hét dijat nyert között, mint egyetlen külföldi nyertes szerepelt és akkor*, amikor pályázat mellőzésével kapott megbizást a Wekerle-telep főterének szabályozására. Ez nagyszerű példája az épitkezésben a szociális gondolat érvényre juttatásának és egyúttal a magyar alkotó képességnek is.

HOL LEGYEN A TABÁNI FÜRDŐKÖZPONT?

Forbáth Imrét a Tabán rendezésének problémája is sarkalta. Néhány évvel ezelőtt *Deli* Lajos és *Faragó* Ferenc épitészekkel együtt már elkészitette a Tabán nagyszabású tervét. Ennek alapján *Zádor* István festőművész pompás rajzban rögziti le a Tabán jövő arculatát és látképét. A terv két alapvető gondolatból indul ki. *Az egyik a Tabán területének sik nyugati részén Budapestnek, mint fürdővárosnak egyik jellegzetes központját akarja megteremteni, a másik a szabályozandó terület többi részét a terep természetes alakulásához simulva, az eddig felmerült különböző megoldásoktól eltéröen lakóházakra akarja felhasználni*, olyképen azonban, hogy ezáltal a terület parkszerű megjelenése kárt ne szenvedjen.

A fürdőközpontot ez a terv a sétány északi részén, a Palota térrel szemben kialakitott térre helyezi, gyógyfürdővel, kaszinóval, szállókkal, ivócsarnokkal és fedett sétányokkal. A térről, — amelynek harmónikus kiképzése az azt övező épületekkel külön épitészeti feladat, — monumentális kilátás nyilik a királyi várnak a Palota tér felett látható nyugati szárnyára. A Palota tértől dél felé a legtöbb eddigi terv az Attila körúttal párhuzamosan új széles sétányutat tervez, amely egyenes vonalban vezet az Erzsébet-hid budai hidfőjéig. Ezt a nagy forgalom zajától és nyugtalanságától mentesitendő sétányutat a Forbáth-terv is megtartja, azzal a hozzátevéssel, hogy azt *dél felé mintegy százhatvan méterig szélesedő parkká bővíti ki és igy közvetlen összeköttetésbe hozza a Gellérthegy északi lejtőjén lévő nagy parkterülettel, úgy hogy annak mintegy természetes folytatása legyen.* Számol a terv a Szent Imre fürdő problémájának megoldásával is, a lakónegyedre vonatkozóan pedig a domboldalt veszi figyelembe, ahogy azt a terület természetes adottsága szinte parancsolóan irja elő: a rétegvonalak mentén és egymással nagyjában párhuzamosan vezetett villaszerű házakkal beépitett utcákkal.

EGYSÉGES RENDEZÉSI TERVET!

A főváros iránt érzett rajongó szeretet árad *Forbáth* Imre minden szavából, amely a szakértő tárgyilagosságává tud elmélyülni, amikor megteszi kritikai megjegyzéseit az új tabáni gyógyszállóra vonatkozóan:

— Néhány év előtt a főváros pályázatot hirdetett a Tabán-terület általános szabályozási tervére. Számos tervet biráltak el — mondja a *Budai Napló* munkatársának — kiadták a dijakat is, de kivitelre egyiket sem tartották teljesen megfelelőnek. A főváros saját szakembereit bizta meg, hogy a dijazott pályamunkák alapján készitsék el a kivitelre alkalmas tervet. Mielőtt azonban ez a terv elkészült volna, a főváros megvette a Szent Imre-gyógyfürdőt, azzal a feltétlenül helyes elgondolással, hogy az épitendő új Tabán gyógyszálló létesitésénél a főváros tervének a régi fürdő útjában ne álljon. Ez a körülmény szükségessé tette az általános szabályozási terv olykép való megvalósitását, hogy abban az új gyógyszálló elhelyezése is megfelelő megoldást találjon.

— *Mielőtt ez az új átdolgozott terv elkészült volna, már kiirták a gyógyszálló épületének tervpályázatát.* A tervezőknek szabad kezet engedtek a gyógyszálló elhelyezésére nézve. Több mint negyven pályaterv érkezett be. A terveket elbirálták, a dijakat odaitélték, de ép úgy, mint a szabályozási tervpályázatnál, egyik tervet sem tartották kivitelre teljesen alkalmasnak. Most is a főváros kiadta a dijazott terveket saját szakembereihez azzal, hogy készitsék el ezek alapján a kivitel alapjául a végleges tervet. Ez az ügy jelenlegi stádiuma. Nem valószinű, hogy a kérdés ily módon megnyugtató megoldást fog nyerni. *Félni lehet, hogy a gyógyszállóval ugyanaz történik majd, mint a Bethlen-udvarral. Felépitik és csak akkor fog kiderülni, hogy rossz helyen áll.*

ITT AZ UTOLSÓ PILLANAT

— Mindaddig, mondja emelt hangon *Forbáth* professzor, *amig nincs meg a Tabán végleges terve, nem lehet eldönteni a gyógyszálló elhelyezésének kérdését sem. Nem a pályázókra kell bizni, hová kerüljön a szálló, hanem ennek helyét a Tabán végleges rendezési tervében előre pontosan meg kell jelölni. Ellenkező esetben megtörténhetik, hogy hibát követnek el, melyet jóvá tenni nem lehet.* A Tabánnak a gyógyszálló lesz egyik, talán legfontosabb épülete, tehát ennek megfelelően kell a helyét is megállapitani, úgy hogy összhangban álljon környezetével, kifogástalan hatást keltsen és ne érjen föl hozzá a forgalom zaja, lármája.

Forbáth Imre bizonyos szenvedélyességgel folytatja:

— Negyvenmillió fekszik már a Tabánban! Budapest-fürdőváros legjellegzetesebb helyéről van szó! Elsőrangú érdek, hogy itt minden egyes kérdést, a legnagyobbat épp úgy, mint a legjelentéktelenebbnek látszót, a legnagyobb körültekintéssel és óvatossággal, a jövő fejlődés szem előtt tartásával oldjanak meg. Természetesen felvetődik a kérdés: *hogyan lehetne időveszteség nélkül legbiztosabban és leggyorsabban végleges, jó szabályozási tervhez jutni?* Két megoldási mód kinálkozik: vagy egy újabb, *nemzetközi pályázat kiirása*, vagy, ha ez hosszadalmas, úgy *készitse el az általános tervet a főváros illetékes ügyosztálya és bocsássa azt nemzetközi birálóbizottság megitélése alá.* Ez rövidebb módja volna a megoldásnak és szintén megnyugtató eredményre vezethetne.

— Nem győzöm eléggé hangsulyosni — fejezte be az érdekes beszélgetést *Forbáth* Imre dr. — hogy a gyógyszálló szervesen kapcsolódik be a tabáni általános szabályozási tervbe. A *Tabán ma olyan, mint a nyitott könyv, könnyen áttekinthető.* Tág tere nyilik itt minden egészséges elgondolásnak. *Nem szabad tovább habozni. Gyorsan, halogatás nélkül kell ezt az épp oly fontos, mint nagyszabású, de mindenesetre szép kérdést tető alá hozni.*

— A főváros és az egész ország minden gazdaságigérdeke is sürgeti a gyors megoldást. Nem szabad időt vesztegetni. De azért különösen kell vigyáznunk arra, hogy a mult hibái meg ne ismétlődjenek. Ehhez pedig szükséges, hogy előbb legyen meg a szabályozási terv és csak azután fogjanak hozzá az egyes részek épitéséhez.

Krisztina-körut 139. alatti
KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-
KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe)
helyeztem át.
Csapkai Ervin

Toldi Miklós fegyverei a Bécsi Kapuban

— Mendemonda és valóság —

Irta: Borsodi Bevilaqua Béla

A néhai való jó *Ilosvai Selymös* Péter iródiák néhai való jó irókalamusa óta régi és új budai krónikásainkat állandóan foglalkoztatták azok a csodálatraméltó holmik, melyek a 17. századtól kezdve az 1830-as évekig ott lógtak a budavári *Esztergomi Kapu*, más néven *Bécsi Kapu* nevezetű kaputorony, illetőleg az ebből lett későbbi városkapu boltive alatt, a mai új Bécsi Kapu históriás helyén.

A Toldi Miklósnak tulajdonitott holmikról szóló közlések párhuzamosan futnak a hires-neves Kapu históriájával. 1541-ben még állott a középkori magyar kapu. Ebben az évben ülte meg a török Budát. Harminckét esztendő mulva, *Górum Kapuszji*, azaz *Esztergom Kapuja* volt az egykori magyar Buda e magyar kapuból török kapuvá lett kapujának török neve, amikor Stephan von *Gerlach*, a Budán, helyesebben a török Budunban forgolódó pennaforgató német 1537 június 23-án kelt irásában igy ir a *Górum Kapuszji*, más néven Viden Kapuszji, azaz Bécs kapuja alatt lógó holmikról: „*A Bécsi-kapu alatt függ egy óriás láb, egy állkapca, egy kopja, mellyel némi török egy ekevasat átlyukasztott, s nagy vastag patkó, melyet kettétört vala.*" Főtisztelendő Stephan von *Gerlach* udvari káplán uram ezek szerint óriási ember, vagyis óriás lábának és állkapcájának tartotta az ott, a kapu boltive alatt láncon felfüggesztett csontokat.

Ilosvai *Selymös* Péternek a Tholdi Miklós széphistóriájáról szóló krónikája újabb 17. századi kiadásai még többet tudnak a holmikról. A kedves sorok a vitéz *Toldi* Miklós rettentő buzogányát, pajzsát, parittyaköveit, kopjavasát és szörnyeteg nagy sarkantyúját is megénekelik, igyen:

Ebben amit irtam vagyon s el nem hiszed,
Hogy Tholdi Miklós lett volna, nem hiszed:
Nézd meg jól Budának a Bécsi-Kapuját,
Meglátod ott ennek súlyos buzogányát,
Mellette függeni személyéhez pajzsát,
Parittyából hajgált huszfontos köveit,
Diadalmas vitéz hegyes kópiáját
És akit csizmáján viselt sarkantyuját.

Nemes *Auer* Ferdinánd pozsonyi Senator, pozsonyvármegyei nemesfelkelő lovashadnagy, aki a keserves párkányi csatában lett a török budai foglya, (a budai Csonka Toronyból került le foglyul az isztamboli *Hét Tornyok*ba, a *Jedi Kulá*-ba) szintén megemlékezik a rettentő nagy fegyverekről.

Beél Mátyás, a történetiró, a 18. század elején látta a töröktől 1686-ban visszafoglalt Buda ekkor már újjáépitett régi kapuja alatt a szóbanforgó holmikat. A *Notitia Hungariae*-ben emigyen ir ezekről: „A bolthajtáson felfüggesztve láttuk a csodáserejű Toldi Miklós fegyvereinek maradványait. Ezek között van egy szokatlan temérdekségű kovácsolt pajzs, mely akkora sulyu, hogy ma alig-alig viselhetné a legizmosabb férfiu is. Ott látni továbbá a lándzsát, mely olyan nehéz, hogy csaknem azt vélhetnéd: óriások használták egykor. Ott függ a láncon a kögolyóbis, melyet Toldi a harcokban a szablyaszijján viselt, emberfejnél nagyobb, két kézzel se lehetne könnyen ütésre lóditani. Vaskarikákból háló módjára szőtt páncélingnek darabja olyan, hogy manapság eliszonyodunk tőle. Sarkantyuja és lovának patkói szokatlan nagyságuak. Beszélik, hogy mikor erejének megmutatására kérték, lándzsájának egyetlen lóditásával döfött keresztül egy kopatlan ekevasat. Ez az ekevas is ott látható a lándzsa vasára szegezve e Toldi-ereklyék közt."

Dugonics András először 1756-ban, másodszor 1794-ben látta e maradványokat. A Jeles Történetek-ben felsorolja Toldi fegyvereit. Eredetileg nyolc ilyen darab volt, irja *Dugonics*, de úgy gondolja, hogy az őrtállóktól valaki egy-két icce borért megvehette azokat, mert már csak négy van meg belőlük.

Dugonics igy állitja össze a Toldi-ereklyék leltárát: I. Husz vagy több kő-galacsin, azaz ökölnyi golyóbisok, amelyeket Toldi Miklós a Duna egyik partjáról a másikra parittyából hajitott. Ezek balkéz felől vannak felakasztva, amint a Bécsi-Kapun kimegyünk. II. A Kapu jobb falán függ az emberfőnél nagyobb golyóbis köből, melybe egy vas vagyon belecsinálva, a vas pedig eme buzogánnyal láncon függ. Ezt övén hordozta és vele egy kézzel könnyen hadonászott. III. A buzogány mellett van ama hires szántóvas, melyet Zsámbékon lándzsájával könnyen keresztüldöfött, Mátyás királynak jelenlétében. IV. Nem messze ezektől van karvasa, melyet balkarján hordott. V. Volt, de már nincs ott a lándzsája, melynek vasát félmázsának mondották. VI. Volt, de már nincs ott páncélja, mely vaskarikákból füzetett, ing módjára felvétetett... VII. Volt, de már nincs ott Toldi lovának egy kietlen patkója, melyből ki lehetett venni lova temérdek nagyságát, melyen Toldi Miklós ült vala. VIII. Volt, de már nincs ott Toldi széles, hosszu, tarajos sarkantyuja, melyből csizmájának nagyságát meg lehetett itélni és a régi szokást a mostanival egybevetni.

Arany János nem ir arról, hogy Toldi Miklós e holmijai ott függöttek a *Bécsi Kapu* alatt, de Ilosvai *Selymös* Péter sorai nála is felcsengenek, amikor Toldi Miklós rettentő nagy erejéről irva ezt mondja:

„Elhülnétek, látva rettenetes pajzsát
És kit a csizmáján viselt: sarkantyuját."

Irt a csodálatos holmikról a régi, csodálatos és különös dolgok legjelesebb krónikása, *Tóth* Béla is. Amikor *Arany* János megirta a *Toldi*-t, még állott az újabbkori *Bécsi Kapu*. 1849 májusában rommálőtték a Görgey honvédágyui, 1850-ben újból felépitették, 1894-ben felbontották, 1936-ban újra felépitették. Az új Kapu felállitásával kapcsolatban *Palóczi* Edgár volt az első, aki összefoglalta a mendemonda fenti anyagát és megirta, hogy a különös holmik az 1830-as években a budai császári és királyi katonai Fegyveresházba kerültek és innen a többi, jogtalanul Bécsbe átharácsolt magyar fegyvertörténeti kinccsel egyetemben, alkalmasint a bécsi K. u. K. Heeresmuseumba kerültek, ahol mint lim-lom vagy elkallódtak, vagy ott lappanganak a pinccesoron.

Legutóbb *Hegyaljai Kiss* Géza irt a fentiekről, ő azonban valóságnak veszi a krónikás mendemondát. A csodálatos holmit valóban „Toldi Miklós fegyvereinek" hiszi, mert magát a krónika és a szépirodalom által költött és irodalommá álmodott „Toldi Miklós"-t is való személynek hiszi. Ez az oka, hogy igy veti fel a kérdést a Bécsi Kapu 1936-ban történt újjáépitésével kapcsolatban:

„Hová lettek Toldi Miklós fegyverei a Bécsi-kapuból? Nemrég avatták fel a budavári hősök emlékét a Bécsi-kapu mellett. Mostanában általában sok szó esett az újjáépült Bécsi-kapuról. Csak

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK
LORGNETTEK
LÁTCSÖVEK
MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

A LEGKELLEMESEBB UZSONNÁZÓHELY A
Gourmand-cukrászda
BUDAI FIÓKJA
I., Fery Oszkár u. 52.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7. Horthy Körtérnél

azt nem kérdi senki: hová lettek Toldi Miklós fegyverei a lebontott Bécsi-kapuból? Mert hogy ott függött egy hajdankorból való csodásméretű vitézi fegyverzet, az bizonyos! Mi lett a megmaradt néhány harci emlékkel? Állítólag 1830 táján bevitték a budavári régi fegyvertárba. Ez volt a Zeughaus. Ennek az emléktárgyait 1849-ben Bécsbe szállították. A bécsi Arzenálban lappanghat Toldi Miklós öklelőfája is. Valamelyik bécsi történetkutatónak érdemes volna ott utánanézni!"

*

Ezek után csakugyan felvethetjük a kérdést, mi is lehetett ez a csodálatos holmi?

Az bizonyos, hogy nem a hires, neves, nagyerejű *„Toldi Miklós"* valóságos *„fegyverei"* voltak azok. Ama felettébb és igen egyszerű okból nem, mert a krónikás és szépirodalmi „Toldi Miklós" sem volt valóságos személy. Ezt irodalomtörténeti kutatóink régen megállapitották. Volt ugyan Nagy Lajos királyunknak egy Toldi Miklós nevű udvari embere, de a *Selymös* Péter Toldija is, az *Arany* János „Toldi"-ja is költemény. Gyönyörű költemény, de költemény. Azért gyönyörű, mert költemény, azért gyönyörű, mert nem igaz, hiszen — mint ezt régen megirta a kutató irodalomtörténet — az egész Toldi Miklós história pontról-pontra, mozzanatról-mozzanatra ott van *Shakespeare* vigjátékában, az *As you like it!*-ben *(Vagy amit akartok!)*, a bájos históriában, amit *Shakespeare* egy régi novellájából irt, *Arany* János pedig a *Shakespeare* témájából irta át a maga geniális alkotásává. *„Toldi Miklós, irta: Arany János."* Irott Toldi Miklósnak nem lehetnek fegyverei.

Viszont miféle holmik lógtak az egykori Bécsi Kapu boltivei alatt? Bizonyos, hogy lógtak ott valami különös dolgok, de hogy valójában mik voltak, azt senki sem tudhatja. Csak sejteni lehet, hogy mik lehettek azok.

Igen sok helyen őrzik mendemondáktól övezetten óriások, hősök, városalapitók szörnyeteg nagy csontjait. Ezekről ma már első pillanatban kiderül, hogy a régi idők, a mammut, a barlangi medve vagy egyéb ásatag állat lábszárcsontját, bordáját, fogát emelték a népi oknyomozó mendemonda, a népies tudalom fantáziája által emelt Pantheonba. A mammut lábszárcsontja igen nagy, „Toldi Miklós" rettentő erős volt, tehát „elhülünk, látva rettentő nagy lábszárcsontját." A Toldi Miklósról szóló mendemonda élt Arany János előtt is, tehát kié másé lehetett a mammut-álkapocs, mint e Toldi Miklósé?

A délfrancia *Tarascon* városa őrzi a szörnyű emberfaló Sárkány, a *Tarasque* „hiteles" testét. E sárkány láncon lóg egy boltiv alatt. Szegény kölyök-krokodilus ez a Sárkány. Krokodilusmumia, amilyen százával akad az egyiptomi sirokban. A középkori kegyszerkereskedelem az egész Déleurópát elárasztotta ilyen mumiákkal.

Mint *Palóczi* Edgár megjegyezte, mammutcsontokról lehetett szó itt is! Viszont a legutóbb feltárt budavári barlangjáratokból, a budai Várhegy történelemelőtti vizmosta üregeiből mammutcsontok kerültek elő. Lehet, hogy a Bécsi Kapu alatt is — régi szokás szerint — a Várhegy üregeiből a középkorban előkerült mammutcsontokat fűzött láncra a régi budai regényesség és ezekhez költötte, fűzte, láncolta hozzá a krónikás mendemonda által költött Toldi Miklóst.

Az „óriási Toldi" parittyagolyóbisa lehetett gömbölyűre csiszolódott görgetegkavics, de lehetett római ködobógép golyóbisa is.

Az óriási szántóvas, az óriási patkó, az óriási sarkantyu és kopjahegy és karpáncél sok minden lehetett, de lehetett elsősorban vasból kovácsolt korcsmacégér avagy valamely középkori budai céh céhházának, avagy herbergjének cégére. Óriási sarkantyu a külön céheket alkotó sarkantyukovácsoké, ekevas a hámoros kovácsoké, patkó a kovácsoké, páncél a páncélkovácsoké, illetőleg kardcsinálóké vagy egyéb vasművesseké. (Egy régi pesti kalaposmester műhelyboltja fölött máig ott van az óriási aranyozott vaskalap. E kürtőkalap esetleg szintén Toldi Miklósé lehetett, mert igen nagy vaskalap.)

A régi Herbergek cégérei a céh cimerét viselték. A Kovácsherberg vendégfogadó cégére is patkó lehetett.

És ezzel ki is merült a lehetőség. A képzelet ereje megszünt az 1830-as években, a józan katonai Stadtcommando leszedette az ódon kuriózumot a kapuboltról. A mai újromantika a vadonatúj Bécsi Kapu alá visszavágyja a romantikát, mely szép és örök, mint minden emberi álom.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

Milyen lesz az idei szőrmedivat

Irta: Wadler József szücsmester

A divatról beszélni hálátlan dolog, mert az csak akkor érdekes, mikor nagy átalakulás előtt áll, és most is csak azért beszélek róla, mert a közelmultban volt a kerületi iparosok divatbemutatója rendezésemben és az nagy sikerrel járt. Azok a párisi és többi külföldi cégek, akik a jelenkor divatját diktálják, majdnem a multat formálják jelenné. A hölgyek is látják ezt, amikor a dédszülők ruhái kisebb-nagyobb változásokkal újból divatba jönnek.

Az egyetlen, amit, hála Istennek, a magyar asszonyok is szeretettel fogadnak és amibe minden öntudatukat és magyarságukat beleviszik: a magyaros öltözködés, és ez az irány hovatovább a ruhákon kívül a bundákon is érvényesül.

A magyaros motivumok a külföldet is meghódították és kell, hogy ugyanez érvényesüljön a bundák és szőrmék terén is. Ehhez szükséges, hogy a hölgyek, akik kívánságaikkal sokat formálnak, alakítanak a kiforrásban lévő divaton, magyaros elgondolásaikkal segitsenek nekünk, iparosoknak.

A hazai kikészítésű és feldolgozású bárány messze a világon helyet biztositott magának és idáig az egyetlen anyag, amivel szolgálni lehet a magyaros öltözködést. A bárány egyetlen hibája a divat terén, hogy az utóbbi időben demokratizálódott és kiszorult a jól öltözködő hölgyek ruhatárából.

A mostani uralkodó formák felölelik az egész fantáziát. Az elmult esztendőben a bőhátú bundákon kívül sok készült a derékbaszabott, alul egészen bő bundákból, amit az idén is szivesen fognak hordani, főleg a karcsú hölgyek.

A bőhátú bundák megtartják pozíciójukat az idei szezonban is és csak a nagyon fázékony hölgyek fognak lemondani róla.

A magas hölgyek joggal és szivesen hordják különböző formákban a harangszabású bundákat. A bundák az idén próbálják elhagyni a túlbőhátú formát és át akarnak térni a síma hátra, ami, nem hiszem, hogy sikerülni fog.

Nagyobb változásról még a gallérok és ujjak terén sem lehet beszélni. A multévi gallérok nagyjában és egészében angolosak voltak, ez meg is fog maradni apró eltérésekkel. Az ujjak és az erősített vállak megtartják formáikat, csak nem esnek túlzásba, mint az elmult esztendőben. Egyesek próbálkoznak a síma bevarrott ujjakkal, — kevés sikerrel. Elfeledkeznek arról, hogy a hölgyek még érzik az elmult évi átalakítás költségeit.

Meg kell említeni az idei bundaanyagokat; nagyon szépen sikerültek az ausztráliai oposzumból készült bundák és a különböző színű karakülök is jó bundaanyagnak bizonyultak, ebben az évben sok szkunkszból és rókából készült bundát fogunk látni, a vakond is nagy divat lett. Az angolos formák és lapos szőrmék között a hosszúszőrű szőrmék sem lesznek elhanyagolva.

A 70—80 cm. hosszú bundák is kedveltek a hölgyek között, könnyű viselésüknél fogva főleg délelőtt a bevásárlásoknál bizonyultak jóknak.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ NEM ÉPÜLHET BUDÁN Drasche-építőanyag NÉLKÜL. Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Az árakról csak nagy általánosságban lehet beszélni, valószínű, hogy az elmult évi árak megmaradnak, egyes szőrmék kivételével.

Az újságon keresztül is megkérem és figyelmükbe ajánlom a hölgyeknek az új törvényeket, amik 8 órai munkát kivánnak tőlünk. Valószínű, hogy a hölgyek közül sokan tapasztalhatták a szűcsök szezoni munkahalmozódását, ha erre gondolnak a hölgyek és arra, hogy a nyáron vállalt munkák olcsóbbak, akkor gazdaságosan lehet a problémát megoldani és a szállításnál pontosak lehetünk mi, iparosok 8 órai munkaidő mellett is.

A divatnak a kulcsa: csak azt hordjuk, ami alakunknak és egyéniségünknek megfelel és ehhez csak egy megbizható, jóizlésű, ügyeskezű iparos kell, akiknek Buda igazán nincs szűkében.

A CSODA szó jelenlétével már annyiszor visszaéltek, hogy a közönség kételkedéssel fogad mindent, amit csodásnak neveznek. A Majestic-szállók függőterrasza esetében azonban ez a kételkedés igazán nincs helyén, mert ez a terrasz a főváros csodája, mint ahogy a csodás jelző minden vonatkozásban ráillik a Majestic-szállókra.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek Budapest, IV., Eskü-ut 3.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, dijtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készítményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II. Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

HÜVÖSVÖLGYI PARK SZANATÓRIUM I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085 UJ VEZETÉS ALATT MEGNYILT

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készit: II., Olasz-fasor 43 b.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PÓUZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se rek lám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét GANCS-TÓL II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben** PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel. 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első ifj. NEGOVÁN JÁNOS III., Bécsi-ut 32. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRUT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán!

NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér Telefon: 152—411.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153-326
Buda legszebb nyári helyisége

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Ének a multról

Vén trobadúr, van-é lantodnak húrja,
Találsz-é rajta csengő rimeket?
Hogy rád ragyog ott kint az ég azúrja
S körülötted minden mosolyog, nevet?
Felhők közé magát pacsirta fúrja,
Kiséri röptét édes kikelet. . .
Tavasz, amelyben ifjúság az úr:
Dalolj erről, jó öreg trobadúr.

Hát öreg lantom pókhálólepetten
Elő a sutból. Most felajzalak,
Hadd lássuk hát, hogy mire megyünk ketten,
A kopott húron minő dal fakad.
Egy emberöltő maradt el megettem
S fölötted is az idő elszaladt, —
A multból ránk ifjúság int, na, látod
S köröttünk ülnek régi jó barátok.

A régi arcok! Mind, mind ismerösöm,
Gyermekkoromnak édes álmai,
Köszöntni őket alig-alig győzöm,
Alig tudok hozzájuk szállani.
Átmentek már a nyáron, meg az őszön
S rajtuk a tél ködös sugárai,
De szemeikben üde lángi égnek
A féltve őrzött, szép tavaszi égnek.

Szivem baráti, édes gyermekálmok
Varázslói, a lelkem megremeg,
Hogy veletek most újra visszaszállok,
Ahol valóság volt a kikelet.
Ahol mosolyt, édes derüt találok
És nincsenek borongós fellegek,
Hol lelkeinkben csupa virág éledt:
Ho! gondunk nem volt, nem zavart az élet.

Nézzétek csak amott a kicsi házai,
Önlik be rajta víg diáksereg,
Megolvasok majd ötvenet, meg százat,
És mindegyikre rá is ismerek.
Hurrá, fiúk! — mienk e büszke század
S mi a jövőé mindenek felett!
Innen megyünk hóditni új világot:
Legyen e kis ház mindörökre áldott!

És mentünk is, ajkunkon büszke ének,
Vittük a lelkünk szines álmait,
S ha nem nyel el közben a durva élet:
Neked köszönjük, édes, drága hit,
S kis iskolánk varázsos szellemének,
Mely még a multból feljár és tanit.
És itt van bennünk, köztünk mostan is még:
Hogy szépségét nekünk kiöntse ismét.

Nekünk, barátim, már sok nincsen hátra,
Óránk, hiába, lefelé mutat,
Uj ifjúság kelt helyettünk gátra
És megszállta előttünk az utat.
Ne zúgolódjon gyengéje, se bátra:
Óh! a mi lelkünk a multban kutat
S ha összeszedte ott a drága mézet; —
Jöhet reánk, nem féljük, az enyészet.

Budapest, 1938. május 30.

GEGUS DÁNIEL.

A Fővárosi Segitőalap magaslati üdülőt épit a Dobogókön. A Fővárosi Alkalmazottak Segitőalapja régen tervezi, hogy különböző helyeken üdülőtelepeket, gyógyintézeteket létesit. Hosszas tárgyalások után megállapodás jött létre az első magaslati üdülőhely megvalósitása ügyében. A Segitőalap a Dobogókön építi meg magaslati üdülőtelepét. A Közmunkatanácsnak vannak itt nagykiterjedésü területei és ezek közül vásárol a Segitőalap egy nagyobb telket, melyen felépiti gyógyszállóját és a megmaradó telekrészt parkozza. Az épitkezési költségekhez a főváros 100.000 pengővel járul hozzá, mig a további összeget a Segitőalap viseli. Egyébként a Közmunkatanács az egész Dobogókő rendezésére nagyszabásu pályázatot irt ki. Augusztus 29.-én jár le az érdekes tervpályázat, amikor is a pályaterveket már a Közmunkatanács Madách Imre uti uj székházában kell benyujtani. A Közmunkatanács a legjobb három tervet egyenkint 1000 pengővel jutalmazza, a további legjobb 5 pályamunkát pedig egyenkint 500 pengőért megvásárolja.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara
Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

Lamotte Károly alpolgármester 50 éves. Lamotte Károly dr., a főváros első alpolgármestere, most lett 50 éves. Fiatalos frissességben ért el Lamotte Károly ehhez a jelentős határnaphoz: fiatalon testben és fiatalon lélekben. A főváros pénzügyminiszterének szokták nevezni Lamotte Károly. De ő több ennél, sokkal több: nem egyszerű vezérkari tisztje a községi élet legfőbb irányitásának, hanem kimagaslóan tehetséges tagja az egész városvezetésnek, Szendy polgármester kitűnő munkatársa a főváros élén. Közvetlen, minden póz nélkül való egyénisége, nagyvonalúsága, nagyszerű gyakorlati érzéke, kitűnő judiciuma tették őt fiatal korban a főváros életének egyik legfőbb reprezentánsává és amikor most férfikora delléhez elérkezett, általános szeretet és tisztelet veszi körül.

A LŐVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6 nagyszerüen szórakozhatunk.

A Koronázó Főtemplom (Mátyástemplom) úrnapi és vasárnapi egyházzenei műsora. Urnapján, junius 16-án d. e. 9 órakor Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás pontifikálja a szentmisét és vezeti a körmenetet. Az egyházzenei műsor a következő: Sugár Viktor: Harsonajelek. Koudela Géza dr.: Ecce sacerdos. Vavrinecz M.: d-moll mise. Szólók: Ritter Irén, Ujvárossy Margit, Laczó István, Mezey Zs. Kereszty Jenő: Változó részek. Zöld Károly: Sanctus. Sztojanovits Jenő: Pange lingua, . . . Tantum ergo. Eisvogel Ferenc: Te Deum. Szólisták: Szabó Ilonka, Ujvárossy Margit. Pápai Himnusz. Magyar Himnusz. — Vasárnap junius 19.-én a műsor a következő: Schubert Ferenc: G-Dur mise. Szólisták: Pálffy Mária, Harangozó János, Mally Győző. Változó részek a G. R. szerint. Erkel Ferenc: Himnusz. Vezényel mindenkor Sugár Viktor, orgonál Várhelyi Antal.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Budai tisztviselők az uj XIII. kerületi elöljáróságon. Junius 15.-én kezdte meg működését a főváros legujabb közigazgatási kerülete, az Angyalföldet magába foglaló XIII. kerület. A Kormányzó feleségéről Magdolnavárosnak nevezték el. Az uj elöljáróság tisztviselőkarának nagy része a VI. kerületből került elő, de a polgármester más kerületből is helyezett át tisztviselőket a Magdolnavárosba. Az uj kerület anyakönyvi hivatalának vezetésével Vancsik Bertalan tanácsjegyzőt bizta meg, aki eddig a III. kerület anyakönyvvezető helyettese volt. Ugyancsak a III. kerületből került a Magdolnavárosi elöljárósághoz Kutschera József irodatiszt, a II. kerületből pedig Csiszér Ferenc számvevőségi főtiszt.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület előadóülése és társasvacsorája. A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" vitéz József Ferenc dr. kir. herceg fővédő megjelenése mellett junius 23.-án, csütörtökön délután 7 órakor a Szt. Lukács-fürdő (Zsigmond u. 25.) földszinti társalgójában előadóülést rendez. Előadó: Kadić Ottokár dr. m. kir. főgeológus, ny. c. egyetemi rk. tanár, a „Magyar Barlangkutató Társulat" ügyvezető elnöke, aki „A Rózsadomb és környéke barlangjainak ismertetése, jelentősége és feltárása" cimen tart előadást. Utána ugyanott a Tarján étteremben társasvacsora következik. Vacsora után tánc a Tarján terraszán. Az előadóülést 6 órakor ugyanott a társalgóban választmányi ülés előzi meg.

Sziklay János ünneplése a DKE nagykanizsai közgyülésén. A Dunántúli Közművelődési Egyesület nagykanizsai közgyülésén lelkesen ünnepelték dr. Sziklay János kormányfőtanácsost, a magyar irói és újságirói rend nesztorát, a budai társadalom nagyrabecsült, népszerű alakját. Ő elnökölt a közgyülésen és hatásos megnyitójában, amelyben a DKE kultúrális célkitűzéseit a szentistváni gondolat jegyében ismertette, ezekkel a szavakkal fejezte be: „Életem utolsó éveit ennek a gondolatnak szentelem. . ." A közgyülést követő hangversenyen fiatalos hévvel szavalta el klasszikus veretű Szent István-ódáját, majd előadta két érdekes irodalmi élményét: találkozását Vajda Jánossal és Jászay Marival. Vele együtt szerepeltek még a hangversenyen: Karácsonyi Margit, a rádió népszerű éneknővésznője, aki tizennégy magyar dalt adott elő tomboló sikerrel, Hajdu Imre, az Operaház művésze, aki zongorán kísérte az egyes számokat.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Pogány Béla a Budapesti Hirlap felelős szerkesztője. Régi kitünő ujságirótársunk, Pogány Béla, a Budapesti Hirlap felelős-szerkesztői székébe került. A valóságban ez a megbizatás nem jelent uj munkakört Pogány Bélának, csupán betetőzi azt a pályát, amelyen eddig is működött. A valóságban már régóta szerkeszti ezt az előkelő, patinás multú napilapot és most, hogy annak legfőbb irányitását is átvette, megvalósithatja mindazokat az elgondolásokat, amelyek ujból azzá teszik a Budapesti Hirlapot, ami volt: a magyar középosztály legkedveltebb lapjává. Pogány Bélának megvan az elhivatottsága és minden kvalitása ehhez. Kitűnő szerkesztő, általános müveltségü publicista, remek tollforgató és melegszivü ember. Megbizatásával megfelelő ember került megfelelő helyre. Régi munkatársa Pogány Béla a várospolitikai sajtónak is, évtizedek óta tagja a Fővárosi Rovatvezetők Testületének. Mint kollégát és őszinte jóbarátot meleg szeretettel köszöntjük uj helyén Pogány Bélát, sok erőt és egészséget kivánva nagyfelelősségü, nehéz munkájához.

NEM FOGAS KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni a Fogaskerék-sörözőben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsor menü 1.50 P

Szebeny Antal emléke. A Szebeny Antal emlékbizottság junius 13.-án, Antal napján, ünnepet rendezett Szebeny Antal, volt országgyülési képviselő, az I. kerület nagynevü polgára emlékére. Az I. kerület egyesületeinek küldöttei megjelentek a Farkasréti temetőben Szebeny Antal sirjánál, ahol dr. Andor Endre nyug. államtitkár mondott beszédet és helyezte el a polgárság koszoruját, majd a Budai Dalárda énekelt. Az emlékünnep után a résztvevők Platthy György és Sziget János sirjaihoz vonultak és azokat virággal halmozták el. Az ünnepségen az előkelő közönség soraiban megjelent Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester is.

A patinás „NÉGY SZÜRKE" vendégő I., Margit-körut 83. sz.

AMATÖR FÉNYKÉPEK előhivása, másolatok hat óra alatt készülnek Szakváry Géza fotó-, illatszer és háztartási szaküzletében, II., Batthyány-utca 15. Telefon: 158-184.

GÁZHŰTŐSZEKRÉNY

72 havi részletre, havi részlet 6-50 P
Kérjen dijtalan felvilágositást, prospektust, helyszini szemlét az igazolt gázszerelő mesterektől, vagy a gázművektől.
VII. Rákóczi út 18. — I. Alagut u. 3.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Nadler Róbert temetése. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az elmult hét péntekjén Nádler Róbert nyugalmazott müegyetemi tanárt, a neves festőművészt a farkasréti temetőben. A temetésen nagyszámú gyászolóközönség jelent meg. Képviseltette magát a művész-társadalom szine-java és a művészegyesületek is népes küldöttségekkel. Az ünnepi gyászszertartás után Nádler Róbertet a főváros által adományozott diszsirhelyen temették el.

KÉPKERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz. RÉSZLETRE IS.

A Budai Evangélikus Ifjúsági Egyesület kerti ünnepélye. A legjobb budai társaság jelent meg az Egyetemi Luther Szövtség és a Budai Evangélikus Ifjúsági Egyesület által junius 15-én, szerdán este a Bellevue-szállóban rendezett kerti ünnepélyen. Ez az ünnpély méltó betetőzése volt azoknak a táncos teáknak, amelyeket a tél folyamán a budai evangélikus ifjak rendeztek. Az ünnepségen megjelent szebbnél-szebb budai lányok és asszonyok valóságos virágoskertté varázsolták a Bellevue-szálló amúgy is virágos terraszát és a legjobb hangulatban a kora hajnali órákig táncoltak a Miletin—Balázs—Milkó jazz nagyszerű zenéjére.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

A Klotild Szeretetház Egyesület közgyülése. Junius 17-én, pénteken délután 5 órakor tartja a Klotild Szeretetház Egyesület évi rendes közgyülését a Budakeszi-út 8. alatti szeretetház helyiségében Ripka Ferenc dr., ny. főpolgármester elnöklése mellett. A közgyülés tárgysorozata: A választmány évi jelentésének bemutatása az 1937. évről, az Egyesület 1937. évi zárószámadásának és vagyonmérlegének megállapitása és a felmentvény feletti határozat, az 1938. évi költségvetés megállapitása, az Egyesület tisztikarának megválasztása, a választmány kiegészitése, a számvizsgáló bizottság megválasztása és indítványok.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

A Magyar Racionalizálási Bizottság a Magyar Ipari Dokumentáció Előkészitő Bizottságának és a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének részvételével érdekes előadói ülést tartott junius 14.-én, kedden este fél 7 órakor a Magyar Mérnök- és Épitész Egylet nagytermében Alingh Prins dr. a holland szabadalmi tanács elnöke a „Tudományos adat- és forráskutatás nemzeti és nemzetközi szervezéséről" tartott mindvégig nagy érdeklődéssel fogadott németnyelvü előadást.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Felépitik az Attila-utcai OTI bérházakat

Mint ismeretes, az OTI megvásárolta az Attila utca 20. számú telektömböt és elhatározta, hogy azon modern bérházakat épittet. A tervpályázatot is meghirdette és minden előkészület megtörtént az épitkezések megkezdésére.

A napokban az a hir terjedt el, hogy váratlan akadályok meültek fel, amelyek miatt az épitkezéseket el kellett halasztani. A *Budai Napló* munkatársa illetékes helyhez fordult, megkérdezte, mi az igazság a szállongó hirekből. Azt a felvilágositást kapta, hogy *az OTI részéről az épitkezéseknek nincs akadálya. A Közmunkatanács most foglalkozik az erre a környékre vonatkozó városrendezési tervekkel* és amig ezek a tervek nem véglegesek, addig nem lehet hozzáfogni az épitkezésekhez.

A döntés már csak napok kérdése és minden remény megvan arra, hogy a Közmunkatanács által jóváhagyott tervek nem érintik az OTI bérházainak az ügyét.

Ingatlanárverés
SÓSFÜRDŐNÉL,
XI. ker., Szentpétery-utca 4. szám alatt fekvő 300 négyszögöles telek 1938. június 21-ik napján d. u. 4 órakor II. ker., Fő-utca 70/78 sz. földszint 70 sz. szobában
birói árverésen
ELADATIK.
Kikiáltási ár 7123 pengő. — Bánatpénz 10%.

Magyarosan. Gazdag tartalommal jelent meg a „Magyarosan" cimü nyelvmüvelő folyóirat május-juniusi száma. A folyóiratot a Magyar Tudományos Akadémia megbizásából és Pintér Jenő közreműködésével Putnoky Imre szerkeszti nagy gonddal.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Lánchid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

Rendkivüli vagyonadó

Az Országos Törvénytár június 3-i számában megjelent az 1938. évi XX. tc. a rendkivüli vagyonadóról.

A társasházszövetkezeteket sikerült mentesittetni a vagyonadó fizetése alól. A törvénycikk 3. §. 3. pont 2. bekezdése intézkedik ezirányban, mégpedig a következőkép:

„Tagjainak üzletrész, vagy részvény ellenében öröklakást biztositó szövetkezet, illetőleg részvénytársaság ilyen célra szolgáló házának a 4. §. (2.) bekezdése szerint megállapitott értékét pedig — üzletrészeik, illetőleg részvényeik arányában — az egyes üzletrész, illetőleg részvénytulajdonosok vagyonaként kell a beruházási hozzájárulás kiszámitása során figyelembe venni."

A törvény végrehajtási utasításának tervezete a napokban érkezett le az illetékes érdekképviseletekhez és a pénzügyigazgatóságra. A végrehajtási utasitás, ellentétben a törvénnyel, a társasházszövetkezeteknél, ott ahol az V/A adófelügyelőség megosztott formájában vetett ki társulati adót — mert az öröklakástulajdonosok lakásaikat bérbe adták, illetőleg 25%-nál több van bérbeadva — a végrehajtási utasitás szerint a 2% alá tartozó üzletrészek után már a szövetkezet tartozik fizetni a rendkivüli vagyonadót a bérbeadott lakások után. Ugyanis a végrehajtási utasitás a következőkép szól:

„A törvénynél fogva személyes mentességet élveznek: a) a tagjaiknak üzletrész vagy részvény ellenében öröklakást biztositó szövetkezetek és részvénytársaságok ilyen célra szolgáló házvagyonának arra a részére nézve, amelynek megfelelő üzletrész, vagy részvény után 1%-os társulati adóval vannak megróva és amelynek értékét az egyes üzletrésztulajdonosok vagyonaként kell a beruházási hozzájárulás kiszámitása során figyelembe venni."

A végrehajtási utasításnak ebben a szövegezésben való végleges kiadása nagyon sok társasházszövetkezetet súlyos és kellemetlen helyzetbe hozhat, főként ott, ahol a társulati adót, mint fentebb is jeleztük, az adófelügyelőség a megosztott kulcs alapján vetette ki.

Egyesületünk, mint érdekképviselet, mindent el fog követni, hogy a végrehajtási utasításnak e sérelmes intézkedése a kiadás előtt módositassék. Kizárt dolognak tartjuk, hogy a törvénycikk intencióival ellentétben, a végrehajtási utasitás a társasházszövetkezetek tagjait igazságtalanul sujtsa akkor, amikor a társasházszövetkezetek amúgyis többszörös közterheket viselnek a többi öröklakástulajdonos-kategóriával szemben.

Egyesületünk ezen akciójáról, illetve annak eredményéről legközelebbi lapszámunkban tájékoztatni fogjuk az érdekelt társasházszövetkezeteket.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti mükovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezetékszerelő-mesterek Ipari Szövetkezetétől**, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

PINCEPÓTLÓ
légszigeteléssel
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. **120-864**

Mindenfajta lécek furnérés fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. ***Fajkutyák eladása,*** előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József... 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Néhány szó a Budapesti Egyetemi Énekkar müvészetéről

Irta: **A. Balogh Pál**

... A Budapesti Egyetemi Énekkar jobb, mint a Doni Kozák Kórus... (New-York Times.)

A Budapesti Egyetemi Énekkar Déleurópában 1925. óta hangversenyez. Mussolini, a világ legnagyobb államférfi jelenléte a hangversenyeken, a Duce által adományozott dedikált fénykép, XI. Pius pápa kétizben megküldött II. osztályú érdemkeresztje a legnagyobb kitüntetések, melyeket művészi egyesületek elnyerhetnek. A Római Királyi Egyetem Rectora, a magyar ifjúság teljesitményének hatása alatt elrendelte, hogy magyar mintára szervezzék meg a Római Egyetemi Énekkart. Ezt érték el Dél-Európában.

Észak-Európát háromizben utazták be. A kórusművészettel átitatott Észak-Európa a turáni testvériségen messze tulmenően, csodálattal adózott a magyar dalnak. A Budapesti Egyetemi Énekkar finnországi, észtországi és svédországi hangversenykörútjai a legnagyobb sikereket jelentik.

Az egyik nagy német gramofongyár, Berlinben lemezfelvételt készitett a kiváló együttesről. Münchenben nemzetközi dalosünnepélyt rendeztek, melyre csak a világ legjobbjait hivták meg. Négy nemzet énekkara között helyet foglalt a Budapesti Egyetemi Énekkar is.

Varsóban, Rigában nemcsak a hangversenytermek teltek meg a Budapesti Egyetemi Énekkart élvezni vágyó lelkes közönséggel, de még a rádióhangversenyekre is eljöttek, mert „... nemcsak hallani, de látni is kell őket..."

A Budapesti Egyetemi Énekkar hire nyugaton is tért hóditott. A londoni rádió, a B.B.C., a legelőkelőbb müsoridőben tüzte müsorára hangversenyüket.

Amerikában volt csak igazán siker! 22 hangversenyen közel 40 ezer főnyi „fizető" hallgatóközönség vett részt. Akik ellenszenvvel fogadták az Amerikában hangversenyző Egyetemi Énekkar bemutatkozását, akik tajtékzó cikkeket irtak az utazó magyar kórus ellen, azok a hangversenyek után zokogva tapsolták véresre tenyerüket, s nem győzték helyreigazitani tévedéseiket. Az Egyetemi Énekkar hire oly nagy volt, hogy többen száz és száz kilométert utaztak, csakhogy a hangversenyeken jelen lehessenek. Egyes városokban a polgármester vonult ki fogadtatásra, másutt az állam kormányzója. Az egyik hangversenyen többek közt megjelent Roosevelt köztársasági elnök neje is. A legnagyobb amerikai rádió, a N.B.C., a „Magic Key" (varázsóra) idejére hivta meg az Énekkart hangversenyezni. Ebben az időben szerény amerikai becslés szerint 20 millió ember hallgatja a rádiót. Igy Amerikában.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Nagyszabásu munkáslakótelepet épit a Pollack Hermann és Fiai Rt

Napjainkban a nyilvánosság minden fórumán a munkásság égető szociális problémáiról beszélnek. A sulyos probléma megoldását az Imrédy kormány is elsőrendü feladatának tekinti. A magyar gyáripar e téren segitésére siet a kormánynak, amit az alábbi eset is igazol. A szociális intézményekkel bővelkedő vállalatok között úgyszólván az első helyen jelentkezik a Pollack Hermann és Fiai rt.

A vállalat most jelentette be az illetekes hatóságoknál, hogy Ujpesten, az Attila utcában nagyszabásu munkáslakótelepet akar épiteni. A tervek szerint valóságos kis város épül ott 30—40 ikerházzal.

Ezeket a kis házakat 2 szobával, fürdőszobával, előszobával és a modern higiénia minden kellékével ellátják. Egy-egy épület tervbevett költsége kb. 30.000 pengő, tehát az egész lakótelep felépitése közel jár az egymillió pengőhöz.

A hatóságok az épitkezési engedélyt természetesen kész örömmel adták meg, csupán egy kikötésük volt, éspedig az, hogy a csatornázási és az utburkoló munkákat is a vállalatnak kell megcsináltatnia. Igy tehát nemcsak az épitkezési, hanem az utépitő és vizmüépitkezési ipar is jelentős munkához jut a Pollack Hermann és Fiai rt. jelentős és komoly szociális célokat szolgáló tervének megvalósitása révén.

A terv megszületésében és keresztülvitelében nagy érdeme van Langer Ferenc vezérigazgatónak. Már többször mutatott példát arra, hogy nemcsak a vállalat vezérigazgatója, hanem alkalmazottainak atyja is. Amiképen szivén viseli a vállalat érdekeit, ugyanugy gondoskodik alkalmazottai jólétéről is.

Az épitkezési munkálatok rövidesen megkezdődnek.

Vécsey Mátyás

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Négy pengő osztalékot fizet a Trust. A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára (Trust) junius 8.án megtartott közgyülése jóváhagyta az 1937. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 9. sz. osztalékszelvénye 9-től kezdve 4 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál. Az igazgatóság uj tagjai lettek: Fabinyi Tihamér dr. (alelnök), Goetz Ágost (alelnök), Kállay Rudolf, Lühr Vilmos dr. és Wendel János dr.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- TÁBLÁK, SZERELÉS, JAVITÁS — Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

A Pamuttextil Művek rt. június 14-én tartotta rendes évi közgyülését. A vállalat tiszta nyeresége a lefolyt évben 46.000 pengő, amely az egymillió alaptőkével rendelkező vállalat 448.000 pengős bruttó jövedelmének felel meg.

A Hungária Jacquard Szövőgyár rt. 70.197 pengő nyereséggel zárta mérlegét. A kitünően vezetett vállalat 98.494 pengőt leirt s tartalékalapjai az 1.4 millió részvénytőke mellett elérték a 2.56 millió pengőt. A vállalat bruttó üzemi bevételei 5.47 millió pengőre emelkedtek, ami kétségtelenül eredménye a gyár elismerten kitünő munkásságának.

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

Appartement Társasház
Svábhegyen,
Széchenyi megállónál **1- és 2-szobás terraszos lakások**, melegviz, közp. fütéssel, nagy választékban. Stilusos közös helyiségek. Társalgó. Étterem. **1300 öl park.** Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés **Szőke Imre** müépitésznél, Pannónia u. 22. d. u. 3—5 között. Tel. **117-313**

Az Adriai Biztositó Társaság (Adriatica Di Sicurta) 99-ik évi közgyülését Triesztben tartotta. Az igazgatósági jelentés és a mérleg adatai szerint a nyereség 12,641.829.85 lira, amelyből tartalékra 2 milliót fordítanak, osztalékul pedig részvényenként 100 lirát fizetnek. A fennmaradó 2,097.767 lirát uj számlára vezetik elő. Az Adriait 100 évvel ezelőtt alapitották. A jubiláris évforduló ez év május 9-én volt ugyan, de magát a jubileumot csak jövőre, a századik mérleg előterjesztése alkalmával fogják megünnepelni.

Költözik az Angol-Magyar Bank Lánchid-téri fiókja. Az Angol-Magyar Bank Fő-utca 1. szám. alatti helyiségeiből rövidesen átköltözik a Fő-utca 11. szám alatt most épülő uj helyiségébe.

A Haas és Somogyi Rt. jubiláris közgyülése. A Haas és Somogyi Spéciális Üveg Vasszerkezetek Gyára Rt. junius 11.én tartotta ezévi rendes közgyülését. Mint a mérlegadatokból megállapitható, a vállalat évről-évre fokozatosan fejlődik és ez alkalommal is lehetővé vált, hogy a részvények után hat százalék osztalék kifizetését javasolja az igazgatóság. A közgyülés külön ünnepe volt a vállalatnak, mely ez alkalommal ünnepelte fennállásának 30 éves jubileumát. A Haas és Somogyi Rt. több mint 200 munkást és tisztviselőt foglalkoztat. A modern portálépités magyarországi megteremtője. Jelentős exporttevékenységet bonyolit le főleg Romániába és Jugoszláviába. A vállalat egyik alapitója Somogyi Károly igazgató, akinek munkássága és hozzáértése garancia a további eredmények elérésére.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

A MFTR mérlege nyereséggel zárult. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt. igazgatósága junius 9.-én tartott ülésében ismételten foglalkozott a vállalat mérlegével. Ugyanakkor elhatározták azt is, hogy a MFTR közgyülését junius 23-a utáni napok egyikén tartják meg. A MFTR 1937. évi mérlege, az előző éviekhez viszonyitva, a vállalat nagy megerősödését bizonyitja. Igen kedvezően alakult foglalkoztatottsága és különösen áruszállitási tevékenysége fokozódott nem várt mértékben. Mindezek következtében a MFTR az 1937. évi zárszámadását kissebb összegü nyereséggel zárja.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

A Gvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Június 16-tól 30-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Alkotás, Alkotás utca 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsgmond utca 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos utca 28.
Szent Endre, Szentendrei út 23.
Krisztus Király, Vörösvári út 8.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől vasárnapig
TÖRTÉNELMI IDŐKET ÉLÜNK

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől vasárnapig
ÉJFÉLI KERINGŐ és ACÉLKOPORSÓ
Hétfőtől—szerdáig
INKOGNITO. —— A KÉT FOGOLY
Előadások kezdete:
Hétköznapokon: negyed 4, negyed 7, negyed 10.
Vasárnap és ünnepnap: 2, fél 4, fél 7 fél 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
PUSZTAI SZÉL —— SZŐKE KISÉRTET
Hétfőtől—szerdáig
DENEVÉR —— NÉVTELEN ASSZONY

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
CSIN-CSIN

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-út 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől vasárnapig
A KITARTÓ EMBER
MIMI, A GAZDAG EMBER LÁNYA
Hétfőtől szerdáig
A SZERENÁD. —— A REPÜLÉS CSODÁI
Előadások kezdete:
Hétköznap: fél 5-től folytatólag 9-ig.
Vasárnap és ünnepnap: fél 2, 3, 6, 9.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek *V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.*
Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló
Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.
Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

36. évfolyam Budapest, 1938. junius 23. 25—26. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 13/b. T.: 150-296.
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A székesfehérvári országgyűlés

Székesfehérváron összeül a magyar törvényhozás, hogy Szent István királyunk dicső emlékének áldozzon. A képviselőház az elmult napokban törvénybe iktatta a nagy király emlékezetét: nem azért, mintha külön is el kelleti volna ismernie szent uralkodónk páratlan nagyságát, hanem azért, mert a mai időkben fokozott hűséggel kell ragaszkodnunk Hozzá és ahhoz a nagy műhöz, melyet reánkhagyott.

Szent István neve — többek közt — az integer Magyarországot is jelenti. Ideges borzongás fogja el az úgynevezett utódállamokat a nagy király nevének hallatára és nincs magyar széles e világon, akinek szive ne lüktetne erősebben, tüdeje ne tágulna szélesebbre, amikor Szent István országára gondol. De jelent Szent István neve egyebet is: az örök magyar gondolatot, ősi berendezkedésünkhöz való ragaszkodást, a külön magyar lelket, melyet ő tett európaivá. Ez a lélek tartott meg bennünket — mint Kornis Gyula mondta — kilencszáz éven át és ez biztositja számunkra — egyedül ez — a további életet.

Amikor idegen divatok kedvéért sokan elvetnék az ősi köntöst, Szent István szelleme int bennünket arra, merre kell haladnunk, hogy az igaz úton járjunk, a magyarság egyetlen járható útján. A csodálatos jobbkéz újból csozetének, amely sötétben tévelyeg. A magyar dát tesz: irányit, vezet, biztat és hitet ad nemnép megérti a szent király parancsát, szava eljut mindenkihez, akármilyen nagy is a rikoltozás és tülekedés körülöttünk. Ezt a szót nem lehet elnémitani. Hangja eltölti lelkünket, akármennyire szeretnék is azt túlharsogni.

Nyári szünet

Befejezte egyévi munkáját Budapest székesfőváros törvényhatósága. Mozgalmas, változatos volt ez az esztendő, most pihenni tér a törvényhatósági bizottság, hogy ősszel folytassa azt a munkát, amely értünk, Budapestért folyik. Budapestért, de talán elsősorban, vagy legalábbis nagy részében — Budáért.

Mert ma több a gondja a fővárosnak Budára, mint eddig volt. Buda, amely sokáig — szinte tűrhetetlenül sokáig — Hamupipőkéje volt Budapestnek, most leveti szegényes, szürke ruháját és királykisasszonnyá változik át. Szemünk látára történik a nagy átalakulás, mindannyian részesei vagyunk ennek, az érdem azonban a fővárosé. Felismerte, hogy a kopott gunya gyönyörűséges világszépséget takar és igyekszik most méltó köntöst adni néki.

Ami eddig történt, csak kezdet. De lesz folytatása. Most már bizonyos, hogy Buda olyan újjászületés előtt áll, amely méltó halhatatlan multjához, a magyarság életében való dicső szerepéhez. Nagy Lajos, Zsigmond és Mátyás király Budája ismét átveszi a vezetést, Európa legdicsőbb, legragyogóbb városa lesz, amelynek csodájára fog járni az egész világ, mint járt annakidején, nagy királyaink korában.

A Sónfürdőtől az óbudai hegyekig új munka kezdődik ősszel. A Horthy Miklós híd a város déli végén inditotta el a fejlődés útját, folytatódik ez az új Szentimrevároson, Tabánon, fürdővároson, a romjaiból megéledő Vizivároson és a boldogtalan Óbudán keresztül egészen az északi végekig: hirdetve a polgárság elpusztithatatlan erejét, nagyszerű tehetségét és a vezetők megértő jóakaratát.

Amikor most elpihen a városháza, mélységes hálával kell meghajtanunk előtte az elismerés lobogóját. Lehetnek a vélemények különbözőek az egyes részletkérdések dolgában, az azonban bizonyos és el nem vitatható: szeretet, Buda iránt való nemes jóindulat vezeti Budapest önkormányzatát minden cselekedetében. Pihen a városháza, erőt gyüjt, mert ősszel nagyon nagy munkába kell fognia, abba a végső és diadalmas munkába, mely visszaállitja Buda régi fényét, a világ csodájává teszi álmaink tündérkisasszonyát, a mi Budánkat.

Mielőbb fel kell épülnie a XII. kerületi székháznak

Garancsy László dr. nyilatkozata a Mátyásvárosban reá váró feladatokról

Június 15-én kezdte meg működését a kormányzó feleségéről Magdolnavárosnak nevezett új XIII. közigazgatási kerület a régi Angyalföld területén. A négy új kerület közül utóljára maradt a Mátyásvárosnak elnevezett XII. kerület, amelyet az I. kerület hatalmas területéből hasitottak ki a XI. Szent Imreváros ikertestvéreként. De míg a XI. kerület a legbiztatóbb fejlődés útján van s városfejlődési szempontból is nagy jelentőségre emelkedett az új Horthy Miklós híd révén, addig a XII. Mátyásváros még mindig nem kezdhette meg és nem élheti a maga külön életét.

Ennek nem annyira mélyreható, mint inkább véletlenszülte okai vannak. Megvonták még idejében területe pontos határait, megjelölték azt a városi telektömböt is a Böszörményi út és Fery Oszkár utca sarkán, amelyre a kerület díszes székházát felépitik, megszavazták a félmillió pengőt túlhaladó költségeit, sőt pótköltségeit is, *az első kapavágás azonban a székház telkén még mindig nem történt meg*, annak ellenére, hogy a részletes tervek már régóta várják megvalósitásukat.

Az volt a terv, hogy a székházat még az idén tető alá hozzák, nyomban utána megindulnak a szervezési munkálatok, hogy az elöljáróság *az év végén, de legkésőbb a jövő év januárjában megkezdhesse működését.* A szervezés fontos munkájának elvégzését dr. *Czebe* Jenő főjegyzőre bizták. Ez a megbizás annyit jelentett, hogy *a fővárosnak ez a nagytudású, kitűnően képzett főtisztviselője kerül majd az általa megszervezett új elöljáróság élére is.* Nagy lendülettel megkezdett munkájában azonban váratlan körülmény akasztotta meg: a II. kerületben hirtelen bekövetkezett személyi változás. A távozó dr. *Thordai* Lajos helyett dr. *Farkas* Lajos I. kerületi elöljárót bizta meg a polgármester a II. kerület vezetésével, dr. *Farkas* Lajos helyére pedig az I. kerület élére dr. *Czebe* Jenő került. Gondoskodni kellett ilyen körülmények között olyan férfiúról, aki a XII. kerület szervezési munkálatait azzal a hozzáértéssel, tudással és lelkesedéssel folytassa, mint ahogy dr. *Czebe* megkezdte. A polgármester választása a fontos pozicióban dr. *Keresztes Miklós főjegyzőre esett, aki egyelőre az I. kerületben nyert beosztást,* mint az elöljáró helyettese, de azzal a felhatalmazással, hogy új hatáskörében az I. kerületből kihasított XII. kerület ügyeit az anyakerület ügyeitől szétválassza és egyúttal *folytassa a dr. Czebe Jenő által megkezdett szervezési munkálatokat.*

Az ő idejére esik az új elöljárósági épület pótköltségeinek a megállapitása és megszavazása. A költségek előirányzásánál *figyelmen kivül hagyták a berendezést és az időközben beállott anyagdrágulást.* Ez *92.000 pengő túllépését jelentette a székházra megszavazott félmillió pengős költségnek.* De ekkor újból személyi változás állott be: *Keresztes* Miklósnak kellett abbahagyni a munkát, hogy elfoglalja díszes új állását a VIII. kerületi elöljáróság élén, mint annak vezetője.

Szendy Károly polgármester azonban szerencsés kézzel ezúttal is megtalálta a legalkalmasabb férfiút, aki szakértelmével és közigazgatási nagy felkészültségével kitünő elődei szellemében, zökkenés nélkül folytatja az immár két izben megszakitott szervezési munkát és juttatja befejezéshez a XII. kerületben. Ez a férfiú, aki most dr. Czebe Jenő és Keresztes Miklós örökébe lép, hogy a XII. kerület régóta vajudó ügyét tető alá hozza és majd mint a kerület elöljárója annak működését elindítsa: dr. *Garancsy* László főjegyző, akit a polgármester a napokban helyezett át az I. kerületi elöljáróságához, ahol dr. Czebe Jenő állandó helyetteseként a XII. kerület előkészitő és adminisztrativ teendőit is végzi.

— Tizenöt évig dolgoztam az I. kerületi elöljáróságon — mondja dr. *Garancsy* László a *Budai Napló* munkatársának — és igy új megbizatásomban voltaképpen *haza megyek.* Az ott eltöltött hosszú idő alatt szinte összeforrtam az ottani társadalmi intézményekkel úgy, hogy ezek a kapcsolatok máig sem szakadtak el.

Amikor arra kérjük, vázolja néhány szóval programját, Garancsy László dr. szerényen elhárító mozdulatot tesz:

— Programot adni még korai volna. Első dolog megteremteni az épitkezés megindításának alapfeltételeit, hogy *végre megtörténhessék az első kapavágás és tető alá kerüljön a kerület székháza,* amelynek elfogadott és jóváhagyott kész tervei megvalósitásra várnak. Most mindannyiunknak egyetlen törekvésünk, hogy *ez a lehető legrövidebb időn belül bekövetkezzék.* A főváros vezetősége és lakóssága egyaránt a legnagyobb áldozatkészséget tanúsitotta eddig és ez az áldozatkészség biztos záloga annak, hogy az új XII. kerület Isten segitségével a legkedvezőbb körülmények között kezdheti meg, most már igazán nem hosszú időn belül, működését.

Garancsy László dr. nagy munkakedvvel, lelkesedéssel és a kerület iránt érzett bensőséges szeretettel várja ezt az időpontot, hogy a lakósság érdekében beváltsa elsősorban *nemcsak a törvény betűjét, hanem annak szellemét. Életet, melegséget akar belevinni ebbe a hatalmas, szép, nagyjövőjü kerületbe* és szoros egységbe fogni minden jóra, szépre és nemesre megérett lakósságát.

Garancsy László dr. még e héten elfoglalja hivatalát az I. kerületi elöljáróságon és ezzel most már eljutott utolsó fejezetéig a főváros közigazgatási történetének az a jelentős korszaka, amely a főváros tiz közigazgatási kerületét tizennégyre szaporitotta és ezzel is kidomboritotta világvárosi jellegét.

Hová kell áttelepíteni a szénatéri piacot?

Többizben hirt adtunk már arról, hogy a Széna-tér dolga rövidesen megoldásra kerül. Az pedig kétségtelen, hogy ennek a megoldásnak *miképje* messzemenő kihatású lesz az egész második kerületre. Statisztikailag beigazolt tény ugyanis, hogy a Széna-tér és azzal kapcsolatos Széll Kálmán-tér környéke a budai oldal, sőt az egész főváros egyik legsűrűbben lakott területe. Buda lakósságának széles rétegeit érinti tehát ennek a területnek gyökeres és végleges rendezése.

Ugy halljuk, a BBTE sportpályája kikerül innen a Pasaréti út elejére, a mai piac területén pedig hurokvágány épül a 4-es reláció s a majdan oda befutó hüvösvölgyi és zugligeti vonalak részére. Szerintünk ugyan a villamosközlekedés rendje ma is teljesen megfelel itt az utasforgalom igényeinek, s ha a 4-es relációnak a mai piac helyén való visszafordításával meg is lehetne takaritani néhány kocsikilométert, ez a megtakaritás korántsem érne fel a piac és a tér átépitési költségeinek évi kamataival. Épúgy határozottan állitjuk azt is, hogy a BBTE kihelyezésével meghozandó anyagi áldozatok sokkal könnyebben megtérülnek akkor, ha a jelenlegi szépségével az egész környéket kedvesen emelő sportpályát télen korcsolyapályák, nyáron pedig tenniszpályák részére valamely magánvállalkozónak adnák bérbe.

Az első és legfontosabb követelmény a jelenlegi piac kényszerü elmozditása. Igen sok egyéb körülmény is felhozható ennek szükségessége mellett. A piac jelenlegi alakjában *szük* és aránylag kis területre van összezsúfolva. Az árusok állandó panasza, hogy elárusitóhelyeik kicsinysége folytán árut nem tudnak elegendő mennyiségben tárolni, a közönség pedig a reggeli órákban a szük sikátorokban egymástól alig tud mozogni és igy a piac valóságos Eldorádójává vált a — zsebtolvajoknak.

Ellene szól viszont a piac elhelyezésének az a tapasztalat, hogy a piacok áthelyezése rendszerint azok visszafejlődését vonja maga után, s ez kétségtelen kárára lenne a főváros ezirányú jövedelmeinek.

Ám a piacot az új hurokvágány miatt mégis csak *el kell helyezni,* s igy felmerül a kérdés, hogy *ez hová és hogyan történjék!?*

Ha — amint tervezik — a piac a Széna-térről a Széll Kálmán-térre, vagyis a meglehetősen nagy területen az *alvégről* a *felvégre* kerülne, ez a Dunától a Széna-térig terjedő nagykiterjedésü terület lakósainak, a vásárlóközönség túlnyomó *többségének* lenne kárára és ellenére. Hiszen az élelmicikkek sokszor igen súlyos kosaraival sokkal többet kell gyalogolnia mindenkinek. Ugyanakkor pedig a Hüvösvölgy és Zugliget irányában lakó közönségnek, a *kisebbségnek,* alig volna az új elhelyezésből előnye, mert hiszen ez a réteg a künn már meglévő piacokra kezd szoritkozni, s mind ritkábban keresi fel a Széna-téri piacot. De meg városszépészeti és idegenforgalmi szempontból is nagy hiba lenne a Margit-körut és Széll Kálmán-tér vonalában piacot épiteni, mert hiszen a piacok sehol a világon nem épülnek a reprezentativ körutak és terek fővonalain, hanem mindenütt azok közvetlen közelében, a környező mellékutcák által határoltan! Igy van ez a fővárosban is a pesti oldalon. Miért csúfitsuk el tehát rideg, mostoha szivvel a budai oldal egyik szép főútvonalát: az újabban szépen kiépült Margit-körutat s az azzal kapcsolatos Széll Kálmán teret?!

Amikor volna és van akárhány más megoldás is. Olyan, amely egyaránt kedvező az árusok és a közönség szempontjából is.

Az árusoknak eminens érdeke, hogy tágasabb, megfelelőbb elárusitóhelyekhez juthassanak, a közönségnek és árusoknak egyetemes érdeke pedig, hogy a piac jelenlegi, sok évtizedes elhelyezésének közvetlen közelében maradjon meg.

Itt van elsősorban a közvetlen közelben lévő *gázgyári telek.* Ott meg lehetne a piacot úgy épiteni, hogy az ne a körut vonalába essék, hanem az igen nagy kiterjedésü telek kissé beljebb eső részébe. Ez *a telek amugyis a főváros tulajdona, megszerzése tehát semmiféle anyagi áldozattal nem járna.*

De volna más, olyan közvetlen közelben lévő telekkomplexum is, amelynek megszerzése ugyancsak nem kivánna a főváros részéről anyagi áldozatot. Ilyen pl. a Retek, Fény, Lövőház utcák által határolt nagy fatelep telke is, amely — úgy tudjuk — pénzáldozat nélkül, csere útján volna a főváros által megszerezhető. Van a fővárosnak elég, árverésen eladatlannak bizonyult telek-ingatlana. Nem lehetne ezek közül megfelelő becslési eljárással valamit cserébe felajánlani? *Ez a fatelep amugyis felette veszedelmes tüzfészke nemcsak a környéknek, hanem egész belső Buda-*

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbítva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Orbánhegyi út 42—44;
Istenhegyi út 93;
Fodor utca 24;
Kovács utca 8-a és 8-b;
Napraforgóköz 2;
Csopaki út 3.
Cimbalom utca 8;
Áfonya utca 7-a és 7-b;
Ezeket a budai villákat
Fischer Tibor
okl. mérnök, építőmester, Budapest, VI., Jókai tér 3. Telefon: 119—764. építette.

nak, mert ha szeles időben támadna itt tűz, nincs az a tűzoltóság, amely gátat tudna szabni a pusztulásnak, a Pasaréti úttól le egészen a — Dunáig!

Vajjon miért ne lehetne egy akarással két problémát is megoldani? *Miért ne lehetne cseretelkek útján a piacot jelenlegi helyétől alig 200 lépésnyire, a körut közvetlen közelében levő, kétszer akkora területre helyezni, s ezzel Buda jelentékeny részét a pusztító tűzvész állandó veszélyétől mentesiteni?*

Gondoljunk csak az immár nap-nap után pertraktált borzalmas eshetőségre: a légi támadás veszélyére! *Kevés kivánatosabb támadási felület van a főváros területén, mint a Széll Kálmán térre néző távbeszélő és táviró-palota: a Postavezérigazgatóság rezidenciája.* Vajjon mi lenne, ha egy-egy ide szánt bomba az alig valamivel odébb fekvő fatelepre hullana?

Még elgondolni is borzalmas, hogy mi lenne, ha az *egész* fővárosi tűzoltóság és annak segédcsapatai nem tudnának *egyedül erre az egy pontra* összpontosulni. Ez pedig légitámadás esetén egész bizonyoson nem volna keresztülvihető.

A külföld nagy városaiban már mindenütt működnek hivatott szakértőkből álló *légoltalmi bizottságok*, amelyeknek sok a gondjuk arra, hogy exponált támadási felületek közelében ne állhasson fenn erősen tűzveszélyes, az ellenség pusztító munkáját felette megkönnyitő gócpont. Ám nálunk, ahelyett, hogy a Széll Kálmán téren *elsősorban légoltalmi-óvóhelyet létesitenének* a telefonközpont által amúgyis fokozottan veszélyeztetett közönség védelmére, hanem az elsőosztályuan exponált támadási felület mellé odaépitjük a hasonlóan elsőosztályú támadási felületű vasuti-gócpontot és mindezek tetejébe intézményesen ott hagyjuk a legveszedelmesebb *tüzgócot:* Buda legnagyobb arányú faraktár-telepét.

Nem lehet egy ilyen nagyszabású kérdés megoldásánál a légoltalmi szempontokat figyelmen kivül hagyni, de ettől eltekintve is, nem lehet és nem szabad Buda legsűrűbben lakott belterületét úgy rendezni, hogy még a legbékésebb időkben is állandó tűzveszély fenyegesse a polgárság életét és vagyonbiztonságát.

Mindezeket pedig nem azért irjuk és hangoztatjuk, mintha mi a kérdést egyoldaluan légoltalmi és tűzbiztonsági szempontból akarnók tekinteni, mert mi csak egy irányban vagyunk bevallottan egyoldaluak: *Buda régi harcosai és szerelmesei vagyunk.* De a fentiekben részletesen reámutattunk a kérdés egyéb szempontjaira is.

A törvényhatóság tagjai ismételt nyilatkozatainak és a főváros osztatlan közvéleményének megfelelően számtalanszor méltattuk mi is e helyütt azt a világvárosi nagyvonalúságot, amelylyel *Szendy* polgármester és kitünő munkatársai aránylag rövid idő alatt hatalmas lépésekkel vitték előre a főváros fejlődését, szépségeinek idegenforgalmi szempontból is oly fontos tökéletesitését, a polgárság kényelmének és biztonságának szolgálatát. Ezért bizonyosra vesszük most is, hogy az emlitett kérdés megoldásánál az általunk felhozottak figyelembevételével ugyanezek a szempontok lesznek az irányt-adók, Budának ez a régi és nehéz problémája, ezesetben közmegelégedésre oldódik meg.

(p. v.)

Solty László kertépitő
II., Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitás, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Árpád fejedelem hídja és az óbudai hegyvidék

Irta: ***Szilágyi Károly,*** Buda volt követe

II.

Előző cikkemben főleg a helyi és természeti adottságokra mutattam rá, amikor az óbudai hegyvidék fejlődési lehetőségeiről tettem emlitést. Nem hallgattam el olyan figyelmeztető jeleket sem azonban, amelyek óvatosságra intik azt, aki a városfejlesztés kérdésével foglalkozik. Ezek között nem tettem azonban emlitést arról az irányzatról, amely évtizedek óta él és virul s *amely irányzatnak azonban csak Budapest közvetlen környéke lehet hálás.* Ez a városfejlesztési terv úgy hangzik: *miután a közművek jelentős tőkék lekötését igénylik, az ú. n. külterjes fejlődést minden lehető módon meg kell nehezíteni, hogy a város lehető kis területen tömöritse lakóit, minél több emeletü házakban, amely törekvés egyben a belső telkek értékének emelésére is alkalmas.*

Állitom, hogy ez az elv tette naggyá Budapestünk környékét, ez az elv szoritotta ki, sőt szoritja ma is ki, a Budapesten dolgozók igen nagy részét a környékre, ahol a Budapesten keresett és megtakaritott tőkékből épülnek a barátságos családi házak és villák, vagyis ez az elv idézte elő azt, hogy *a budapesti keresetből megtakaritott tőkék a környék javát és fejlődését szolgálták.* Elég egy tekintetet vetnünk székesfővárosunk térképére, hogy megállapithassuk azt, hogy a városunk határát elfoglaló kertészetek mellett, a legtöbb helyen közvetlenül a határon túl, sűrűn beépitett környékbeli városok és falvak sorakoznak egymás után.

Sem *Bécs*, sem *Berlin*, sem *London* nem igy lett naggyá. Bár nem szeretem a német példát idézgetni, mert a magam fajtáját minden tekintetben különbnek tartom, de azt mégis kénytelen vagyok elismerni, hogy a városépités terén *Berlin vezet.* Legalábbis abban a tekintetben, hogy ott — bizonyos tervszerűséggel — előre épitik meg a már szabályozott területen a közműveket és úgy hivják fel épitkezésre az erre hajlamosokat. Nálunk ennek az ellenkezője történik, mert már régen állanak az utcák és se viznek, se csatornának, a gázról persze beszélni sem szabad, nyoma sincsen. *A Gázművek egész városrészeket mellőz mondván: nem bolondultam meg, hogy én, mint jól megelégedett közüzem, kinyujtsam csőcsápjaimat Budán villáról villára néhány lakóért addig, amig nekem az új Szent István városban ingyen jön az új fogyasztóm százszámra már két-három házban is, minden csőfektetés nélkül, amitől iszonyodom!*

Hát ez a szellem kergette a környékre a Budapesten dolgozó kispolgárság zömét és mélóztatik a sorok közül is kiolvashatni, de talán mégis inkább meg is irom: *ez a szellem ma sem halt ki városigazgatásunkból!* Sőt! *Elterebélyesedett.* Még az előző vizmű-kormányzat előtt vezettem egy hegyvidéki küldöttséget vizvezetéki vizért. Szükségesnek mutatkozott ugyanis a vizvezetéki viz szorgalmazása egyrészt azért, mert egyes hegyvidéki kutak vizéről a vegyi vizsgálat azt állapitotta meg, hogy emberi fogyasztásra nem alkalmas, másrészt pedig azért, mert egyes rétegekből, az eladdig minden üzemterv nélkül garázdálkodott — úgy mint faluhelyen a cigányvégen — *téglaégetők, egyszerűen elszivták a vizet!*

A küldöttség *nemcsak igéretet, hanem vizet is kapott;* de bizonyos kikötések mellett. Biztositanunk kellett városunkat — tehát részben önmagunkat — hogy az itt befektetett tőke évi 8 százalékot fog hozni. Most kértek fel rá, hogy ezt a kérdést — mármint a főváros üzemei 8%-os jövedelmezőségének kérdését —, vizsgáljam meg, mert ugyebár az csak nyilvánvaló, hogy: ha a *„Beszkárt"-ba* befektetett tőke nem hoz tisztán 8%-ot, akkor nem lehet követelni erkölcsi alapon azt sem, hogy a hegyi vizcsövekbe befektetett tőke ennyit hozzon!? Azelőtt — egy vizmű igazgató jelentette ki előttünk — ők sem követelték, dehát most a kétszer is megdrágitott *vizár* mellett, úgylátszik, erre a megkülönböztetésre is szükség van.

Beigérem ehelyütt, hogy vizsgálataim eredményét közzé fogom tenni, mert véleményünk az, *hogy az üzemek vannak a polgárságért és nem megfordítva! Mint ahogy nálunk szerfelett sokan hiszik.* Többen, sokkal többen, mint gondolnák.

Dacára ennek a katonásan elterebélyesedett szellemnek mégis fenntartom azt az állitásomat, hogy amennyiben az *Árpád fejedelem hidjánál* érintett városrész és a felette elterülő hegyvidék megfelelő — de a maiaknál egy kicsit jobban kürülbástyázott — adókedvezményt kap, vagyis olyat, amelyet későbbi rendeletek *semmiképpen le nem ronthatnak,* akkor rohamosan meg fog indulni különösen a hegyvidék fejlődése.

Az ugyanis világérvényességű tény, hogy a nagyvárosoknak üzletekben, irodákban elfoglalt, a modern közlekedési eszközökön agyonidegesitett, a széditő forgalom által szinte kábulttá tett lakósága — annak különösen kereskedő része, de meg a már jobb kereseti viszonyok között élő tisztviselő és szabadfoglalkozású polgár is — napi munkája után még az olyan nagyvárosból is kifelé menekülni igyekszik, amely felett nem olyan sűrű és szürke égbolt van, mint a mi fővárosunk pesti része felett.

És ez az égbolt nemcsak a rövid nyáron át szürke a pesti rész felett. *Ősztől-tavaszig talán még sürübb és még szürkébb,* hiszen nálunk, főleg pénzügyi okokból, egyenesen erőszakolták és különböző adókedvezményekkel egyenesen fokozták annak a hazai barna szenünknek a fogyasztását — *éspedig kétszeres áron, mint ahogy békében a jó porosz szenet fizettük* — amely ezt az égboltot sűrűvé, szürkévé és maróvá teszi. Érthető tehát, ha ez a világjelenség, a most csak röptében érintett okok miatt, nálunk fokozott mértékben érvényesül.

Ez volt egyik főoka annak, hogy, dacára a mesterséges visszaszoritásnak, *dacára a közlekedési vállalatok tarifa-politikájának* — amely elsősorban a külső fővárosi területrészek fejlődését köti alá — amit ebből a szempontból ugyancsak tüzetes vizsgálódásunk tárgyává illenék tennünk, — dacára a tripla vizdijnak stb., a hegyvidék mégis fejlődött. Ez a fő fejlődési ok annyira nyilvánvaló, hogy ennél nem is szükséges tovább időznünk. A másik főok ugyancsak általános jelentőségű. Tudvalevő, hogy a szellemi foglalkozásuak nagyrésze: *tanár, tanitó s hasonlók,* nyáron ott ütik fel tanyájukat, ahol erre kedvük és — lehetőségük van. Igy van ez *az alkalmazottak* nagy részénél is, ahol az üzletért, irodáért való ú. n. *személyes felelősség* szerepet nem játszik. Nem úgy van ez azonban azoknál, akiknek jelenléte az üzletben, irodában, rendelőben stb. fontos és igen sokszor nélkülözhetetlen. *Ezeknek az üdülés és nyaralás kérdését úgy kell megoldaniok, hogy az üzem, az üzlet, az iroda, a rendelő stb. meg ne akadjon.* Budapest villa-övezetét eddig is ezek épitették be, persze csak a nagyobbak. A Széchenyihegy, a Zugliget és Hűvösvölgy ezekkel népesült be; sőt a Törökvész, a Pasarét és a Rózsadomb is! Az óbudai hegyvidék övezeti beosztása lehetővé teszi a fentérintett rétegek középső csoportjai részére is ennek a példának a követését, amit a valutáris nehézségek, az önellátást célzó gazdasági elvek érvényesitése mind, mind csak fokozni alkalmas.

Az *Árpád fejedelem hidja* — amelyet nemcsak Óbuda és nemcsak a vele szemben elterülő pesti rész vár epedve vagy másfél emberöltő óta — hanem az egész esztergom—pilisi hegyvidék minden községe is — ami a külön értekezést érdemlő teherforgalom méreteinek nagyságára enged következtetni s ami megint egy kivizsgálásra érdemes tényezője volna ennek a hidépitési ügynek —, ezt a fejlődési ütemet — ami ma is megvan — feltétlenül gyorsabbá fogja tenni. Ma ez a hegyvidék Pestről, annak északkeleti részéből villamoson egy óra. Ha megépül a hid, erről a részről egy negyedóra. A mai életütem mellett, hogy ez mit jelent, arról feleslegesnek itélem a további értekezést.

Izelitőt ad azonban — bár más vonatkozásban — a Budára való törekvésből egy szebb vasárnapnak a két part között való utasforgalma. *Minden hajó kevés és a szállitás a rendes üzemidőn túl éjfélig tart!*

Ha a hid megépül, megjósolom, hogy *a forgalom olyan lesz: mintha mindig szép vasárnap lenne!*

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

Vissza kell állitani az 51-es villamosjáratot! — követeli Buda lakóssága

A Margithid átépitési munkálataival kapcsolatban szüntette be a Beszkárt az 51-es villamosrelációt, azzal az igérettel, hogy az épitési munkák befejeztével visszaállitja ezt az annyira fontos viszonylatot. A kiszélesitett hidon már több, mint nyolc hónapja megindult a forgalom, üzembehelyezték újból az 51-essel egyidejűen megszüntetett villamosjáratokat, maga az 51-es azonban — úgy látszik — örökre megszünt.

Nyolc hónap óta egyre-másra kapjuk a panaszos leveleket Buda minden részéből s ezek a levelek kivétel nélkül az 51-es visszaállitását követelik. Mi magunk is sokszor felszólaltunk és kértük vissza azt a villamosjáratot, amely egyetlen átszállásnélküli összeköttetés egyrészt Óbuda és a Délipályaudvar, mánrészt a Krisztina és a kelenföldi pályaudvar között.

Az 51-es visszaállitása különösen időszerű most, a nyaralási évad megindulásakor. A Balaton felé irányuló vasuti forgalom a tó déli partján fekvő fürdőhelyekre a Délipályaudvarról, az északi parton levőkre pedig a kelenföldi pályaudvarról bonyolódik le. A nyaralni utazó közönség nagyrésze nem tudja megfizetni az autótaxit és a villamost veszi igénybe a pályaudvarig. Ezt az utasréteget pedig — amely természetesen nagyobb csomagokkal utazik — felesleges, időtrabló és fáradságos átszállásokra kényszeriti a közvetlen összeköttetés hiánya.

A nyaralástól függetlenül is jogosan követeli azonban különösen Óbuda ,hogy közvetlen kapcsolata legyen Buda többi részeivel. Az utóbbi időben rengeteg szép igéret hangzott el az eddig elhanyagolt III. kerület ragyogó jövőjét illetően, a kerület lakóssága azonban tartózkodással kell, hogy fogadja ezeket az igéreteket, ha azt látja, hogy a legelemibb közlekedési kivánságai süket fülekre találnak. Elvégre is ezesetben nem is uj reláció nagylelkű engedélyezését kérik a Beszkárttól, hanem a szerzett jogok tiszteletben tartását. Belenyugodott Óbuda abba, hogy a kényszeritő körülmények hatására ideiglenesen beszüntessék az 51-es járatot, de nem nyugszik bele abba, hogy a beszüntetés végleges legyen.

Nyugodtan megállapithatjuk, hogy az 51-es egyike volt ama ritka villamosrelációknak, amelylyel kivétel nélkül mindenki megelégedett volt és csodálatosképpen, teljesen érthetetlenül ezt szüntette meg a Beszkárt és hallari sem akar annak visszaállitásáról.

Mindaddig, amig nem kapunk érdemleges magyarázatot: mi akadálya van az 51-es üzembe helyezésének, napirenden tartjuk ezt a kérdést.

Gerő Sándor.

HORSAI EDE ötvösmester I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Dé.előtti, délutáni és estélyi ruhák.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
CINKA PANNA

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDA FÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

Svábhegyi nagyszálló
KUTASSY

Csodás nyári estek ADÁM PARADICSOMKERT VENDÉGLŐJÉBEN III., Lajos-u 101 Hires konyha Hires borok Hires zene Telefon: 163-391.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., MORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

Garszon-lakásba

praktikus vasbutorokat!

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

V., Vimos császár-ut 63.

Telefon: 122—918.

Mintalap ingyen

RÉGI VILÁG

MI HIR BUDÁN?

Az első magyar felelős kormány, mint ismeretes, elhatározta, hogy hetilapot indit. Szükség volt erre: meg kellett magyarázni a népnek, a nagy tömegnek azt a óriási változást, amelyet az 1848-as reformtörvények hoztak a magyarság életébe, másrészt pedig küzdeni kellett a félrevezetés, a népámitás ellen is. Bécs ügynökei és a reakció példátlan újítása végeztek a magyar függetlenségi és szabadságeszmék ellen, különösen a nemzetiségi vidékeken. Ennek ellensúlyozására inditotta meg a *Pesti Középpárti Választmány* Vas Gereben és *Arany* János szerkesztésében a *Nép Barátja* cimü hetilapot. A választmány elnöke, *Nyáry* Pál, 1848 júniusában jelenti be a lap kiadását, amely *„amely egyedül a népért van"*. A bejelentés szerint a *Nép Barátja* magyar, német, tót, oláh, szerb és horvátnyelvű kiadásban jelenik meg.

A *„Nép Barátja"* állandó rovatot nyitott ezen a cimen: *„Mi hir Budán?"*

„Nagy dolog van ám készülőben; a multkor Budára mentem, hát ott a várban, ahol a palatinus lakik, csak látom ám a sokféle kőművest, ácsot fúrni-faragni, ez mindjárt szeget ütött a fejembe, körülnéztem, hol látnék valami jóravaló embert, a ki nékem erről a sürgés-forgásról hírt tudna mondani. Alig tekintek tétova, hát jön ám le a ház grádicsán egy kardos úr, — derék magyar úriember lehetett, mert úgy ki volt pödörve a bajusza, hogy... még! No, nem kellett nekem több, tüstént útját álltam és megszólítám: Polgártárs! maga itt jártasKeltes embernek látszik, nem tudná nekem megmondani, miért van itt ez a nagy készülődés?...

— De bizony meg tudom mondani; épen most jövök a házból, azt mondá nekem is egy hozzátudó úr, hogy a király elébe készülnek ollyan nagyon, azért most mindent igen pucolnak, mert a király őfelsége tovább is itt akarna maradni — azt mondják; nélkülünk már nincs neki maradása, mert ő csak hűséges magyarjai között szeretne lakni! Hozza Isten! — mondám én, — lesz itt nálunk ollyan jó dolga, hogy no! mert mi szeretjük, gondját is viseljük, aztán a magyar kosztra sem panaszkodott senki!...

A szónak abban lett aztán vége, hogy őfelsége egész úri famíliájával együtt jó darab ideig minálunk akar maradni. Ez bizony nem is volna rossz, de várjuk is ám már, — tudom, atyámfiai is eljönnek akkor Budára királynézőbe! Ha megjön, mindjárt megirom az újságban.

Majd elfeledtem a javát!

A vidéki helyekről szép tettekről hallottunk beszélni, s az illyent az újságba is kitesszük, hadd tudják mindenfelé, kik tesznek jót a hazával, mikor az szükségben van. Egy esztergomvármegyei szegény asszonynak egyebe nem volt egy fiastyúkjánál, még azt is a haza szükségleteire ajánlotta. A nevét nem tudjuk még, de a jövő hétig utána járunk. Eddig a rossz hír repült, a jó hír menni sem tudott. Ezután a jó hírt is útnak lódítjuk, valamint arra is vigyázzanak atyámfiai, hogy valami rossz fát ne tegyenek a tűzre, mert mi sem komára, sem sógorra nem nézünk, hanem ki mit érdemel ki, úgy tesszük bele az újságba.

Ha valamely helységnek vagy talán egyes embernek kérdezni valója volna, irja meg nekünk póstán, arra aztán feleletet küldünk vagy újságban, vagy levélben."

Kissé erőltetett a lap népies stilusa, könnyű ráismerni benne *Vas Gereben tollára.* Nem is volt nagy sikere, még a „Mi hir Budán" rovatnak sem.

„RIBILLIONÁLIS JELENETEK"

A *Magyar Életképek* június 18-i száma még egyre a Károly-kaszárnyabeli lázadással foglalkozik. Ezúttal kis jeleneteket, úgynevezett „szines apróságokat" közöl, ilyeneket:

„Hol volt ön a mult éjjel a kaszárnya ostroma alatt?"

„Én? Ott voltam kezdetétől a végéig, puska volt a kezemben."

„Sehol sem láttam önt, pedig én is ott voltam."

„Meghiszem, mert én benn voltam a kapu alatt. Éppen mellettem lőtték le Masburg bárót, egy golyó a csákómon is keresztül ment. Nagyobb igazság kedvéért az órámat is ellopták."

Alig mondta el a hős, jön az inasa és hozza az órát.

„Hát megtaláltátok? Hol volt?"

„A pinczében volt, nagyuram. Ott tetszett az ágy alatt felejteni a mult éjjel."

*

„Merre van kérem a ribillió?" kérdi egy mordialiter felkard-puskázott díszpolgár a másikat.

„Épen egyenesen arra, a merre szaladni méltóztatik."

„Épen arra? no, úgy hát másfelé megyek."

Eltünik az egykori budai „zengerái" háza.

ahol Rudolf trónörökös kedvelt mulatója volt

Kimulik egy budai pletyka is a „Schratt Katalin házáról"

A főváros szerdai közgyülésének napirendjén újból szerepelt a Tabán rendezésnek ügye. A főváros sorra megszerzi a Döbrentei tér házait, amelyek lebontásával meg kell oldani a tér parkszerű teljes kiképzését. *A parkozásra 85.000 pengőt irányoztak elő,* amelyből 25.000 pengő áll rendelkezésre. Tekintve azonban, hogy ez az összeg kevés, Király Kálmán tanácsnok ennek az összegnek 32 ezer pengőre való emelését kéri. Valószinű azonban, hogy még ez is kevés lesz, ha végleg eldől a Közmunkatanács Döbrentei téri palotjának ügye. Ha ezt az épületet is lebontják, akkor ennek a területe is belekapcsolódik a parkba, aminek kertészeti rendezése újabb költséget jelent. A helyzet egyelőre az, hogy *mozgalom indult a műemlék jellegével biró reneszánsz stilusú, rendkivül szilárd épület megmentésére.* Amennyiben ez a mozgalom eredményre vezet, valószinű, hogy a Közmunkatanács palotáját, mint azt a *Budai Napló* már megirta, gyógyszállóvá alakitják át.

A másik ügy, amely ugyancsak a Tabán rendezésével kapcsolatos, *az Apród utca 1. számú ház kisajátitása.* Ennek az ügynek előadója *Kempelen* Ágoston tanácsnok. Javaslata szerint a főváros ezt a meglehetősen nagy, mintegy 300 négyszögölnyi ingatlant kisajátitja *152.000 pengőért, amihez még 15.000 pengő ingatlanvagyonátruházási illeték járul, úgy hogy ez a régi, omladozó vakolatú ház összesen 167.000 pengőjébe kerül majd a fővárosnak.*

Ennek a királyi palota szomszédságában, a Várhegy alján lévő épületnek van egy érdekessége: a kapu felett márványtábla hirdeti, hogy *ebben a házban született 1818 július 5-én Semmelweis Fülöp orvostanár, „az anyák megmentője". Itt élte le a világhirü magyar orvos gyermekkorát.* Halála után, amikor szó volt arról, hogy utcát nevezzenek el róla, a Közmunkatanács, a tabániak kivánságát mellőzve, nem az Apród utcát, hanem érthetetlen okból a régi, patinás *Ujvilág utcát* nevezte el Semmelweis utcának, arra való hivatkozással, hogy itt volt az orvosi főiskola, amelynek Semwelweis is tanára volt.

Amikor először merült fel a gondolata annak, hogy az Apród utca 1. számú házat a főváros megveszi, azt hitték, ez azért történik, mert illetékes tényezők ebben a házban, illetve ennek a háznak a telkén épülő új házban akarják elhelyezni a *Semmelweis-múzeumot.* A kisajátitási javaslat során azonban erről nem esett szó. Ennek indokolása szerint az *épület kisajátitása az új tabáni parkkal kapcsolatban, a kilátás és a városkép kialakitása szempontjából szükséges.* Az ingatlan fekvése azonban lehetővé tenné, hogy újból a Semmelweis-múzeum gondolata kerüljön felszinre, olyan épületben, amely stilusával igazán szépen illeszkedhetnék be a Vár környezetébe. Ezzel meg lehetne menteni a Sándor lépcsőt is, amelyhez igen hires lovasbravurok emléke, érdekes történeti anekdóták fűződnek a hires-nevezetes gróf *Sándor* Móriccal kapcsolatban. Erre volt tekintettel a Közmunkatanács is, amikor legutóbb a lépcsőt *gróf Sándor Móric lépcsőnek* nevezte el.

A halálraitélt Apród utcai házzal végkép eltűnnek azok az emlékek is, amelyek még elég elevenen élnek azokban, akik szivesen keresték fel a régi Tabán kiskocsmáit és mulatóhelyeit. Az Apród utca 1. számú házban volt ugyanis az 1870-80-as években a hires *Herculanum mulató.* A pestiek *„budai zengerájnak"* hivták. Nyáron a kertté alakitott hatalmas udvarban, télen pedig egy hosszú, hombárszerű helyiségben szórakoztatták ott a pestieket és budaiakat egyaránt. A mendemonda szerint, amely azonban régi budai polgárok szerint történeti hitelességű, *sokat járt ide barátaival Rudolf trónörökös is, rendszerint Kendeffy és Karátsonyi grófok társaságában.*

Sokan úgy tudják és a környékbeliek határozottan állitják most is, hogy a szomszédos házat, amely a Várhegyhez tapad és kiegészitő része a Várbazárnak, Schratt Katalinnak, a hires bécsi színésznőnek ajándékozta annakidején Ferenc József. Ennek az állitásnak határozottan ellentmond a budai telekkönyv, amelynek megcáfolhatatlan rovataiban tulajdonosként a Magyar Szentkorona szerepelt akkor is, ma is. Még sem tudjuk, nincs-e valami alapja a régi budai pletykának, amely gyors suttogással szaladt végig az Apród utca, Döbrentei utca, Szarvas tér és a lebontott Tabán kis házain, lázas érdeklődést keltve a kávénénikék, meg a romantikus lelkű fiatalok közt.

Nincs már Ferenc József, nincs Schratt Katalin sem és a Tabán is a multé már. Most ismét eltűnik a régi Buda egyik darabja és vele együtt a romantika is, amely hozzátapadt az ósdi házakhoz, a bolthajtásos folyosókhoz.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing **P. 1·28** kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya **BLATT** Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

Augusztusban elköltözik a BBTE a Szénatéri „gödör"-ből

Beszámoltunk már arról, hogy a BSzKRt a Széll Kálmán téren nagyszabású villamos-pályaudvar épitését tervezi. Ez a pályaudvar a budai villamosforgalom legfőbb gócpontja lesz, az összes relációk kocsijai itt fordulnak majd vissza. A pályaudvar épitéséhez azonban maga a Széll Kálmán tér nem elegendő, *ehhez a BBTE egész sportlelepére is szükség van.*

A Beszkárt és a BBTE között már hosszabb ideje folynak a tárgyalások a sportpálya átengedése tárgyában. Arról van szó, hogy a BBTE sportcsarnokát és sporttelepét a székesfőváros által felajánlott pasaréti Drasche-telekre helyeznék át.

A pályaudvar megépitése a kormányhatóságok jóváhagyásán mulik. Annak leérkezte után a Beszkárt azonnal hozzákezdhet a munkálatokhoz. *A BBTE is felkészült arra, hogy augusztus folyamán elköltözzék mai helyéről.* Megfelelő modern sportelep kiépitése a Pasaréti úton hosszú időt vesz igénybe s addig is, mig az új telep elkészül, a BBTE atlétái a BEAC szentimrevárosi sportpályáján treniroznának.

A Széll Kálmán téri pályaudvar tervének komolyságát bizonyitja különben az a vágányfektetési munka, amelyet a napokban kezdett meg a Beszkárt: épül ugyanis a régóta követelt összekötősinpár a Gömbös Gyula utca (volt Alkotás utca) és a Krisztina körút között a Széll Kálmán tér irányában.

A sporttelep ügyében kérdést intéztünk *Petracsek* Lajos dr. képviselőhöz, a BBTE népszerű alelnökéhez. Kérdésünkre *Petracsek* képviselő a következőket mondta:

— A tárgyalások a fővárosi hatóságokkal még folyamatban vannak, hiszen nagyszabású kérdésről van szó, melynek elintézése, illetve az elintézés mikéntje létkérdés a BBTE-re nézve. A népszerű „gödör" átadása, az onnan való kivonulás nem olyan egyszerű. Reméljük azonban, hogy sikerül az egyelőre még vitás pontokban is megegyezésre jutnunk és az egyesület új pályája szempontjából olyan megoldást találni, amely új felvirágzás felé vezeti ezt az előkelő és nagymultú budai sportegyesületet.

Itt emlitjük meg, hogy a BBTE atlétái és egyéb sportolói közt elterjedt az a hir, hogy már augusztus 15-én el kell költözniök a Széna térről. Ez a hir ebben a formájában kissé korai ugyan, de *bizonyos, hogy rövidesen döntés lesz a sporttelep ügyében, amely már nem sokáig marad meg mostani helyén.*

BRANDSTETTER FERENC és TSA — LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Magdolnaváros, Mátyásváros, Rákócziváros

Irta: Bevilaqua Borsodi Béla

Kezdetben vala az eraviskus kelta halásztanya a három sziget orránál, majd lett belőle Acink, a kelta barbárus telep, ebből Aquincum, a római városerőd. Kelta telep volt a déli hévvizek és az ősi Rév melletti első telep. Majd Aquincumból lett Óbuda, a jobbparti hévvizi telepből a Kelenvölgye, vagyis Kis Pest nevű kerítetlen város, a balparti faluból, a római két Castrum között, a Nagy Pest. A tatárjárás után a Pesti Hegyen, vagyis a mai Várhegyen, felépült az Ujváros, azaz Pesthegyujvárosa, a mai Vár.

Mindez a Három Város, Óbuda, a jobbparti „Pest", vagyis Buda és balparti „Buda", vagyis Pest várostörténeti magva.

Város: annyi mint váras hely. Város: ez csak magát a várhegyi Budát és a fallal körülvett Pestet jelentette. Minden egyik falonkivüli, kapukonkivüli Előváros, azaz Hóstát, vagyis Hóstya volt, valamint környékbeli falu, mint például Lógod és Szentháromságfalva Budán, Pestbécse vagyis Ujbécs Pesten.

Mátyás király idejében már ott van a dunaparti Suburbium, vagyis Suburra, a Civitas Aquatica, a mai Viziváros. A város növekszik és gyürük módjára gyürüzik kifelé. Évgyürüket hajt, mint a növekvő fa. Évgyürük adják meg a fatörzs életkorát, előrosok által alkotott gyürük adják meg a régi városok életkorát. Az Előrosokban zajlik a kisemberek, a szegény emberek élete. A város az Előrosokban él és az Előrosokba temetkezik. Az élők halottakká válnak és a föld alatt mint halottak élnek tovább. Az élők a külrosokba temetkeznek és a temetők fölé ujabb rosfertályokat emelnek. A halottak mindig kifelé vándorolnak és az élők uj életet, uj külrosokat épitenek halott őseik csontjaira.

Nos: mindenütt temető van a három város ősi magva körül.

A török alatt már a budai Vár körül ott vannak a Külrosok, a Nagy Város, vagyis Böjük Háné, azaz a Viziváros, aminek Szu Hánészji is a neve. A régi Kelenvölgy neve már Debbág Háné, vagyis Cserzővargavárosa, később Városalpnyoma, azaz El Tabán. A Tabán neve később Rácz Kovártély, vagyis Ráczváros lett.

A hódoltság után később született meg a Krisztina Előváros, de az uj telepesek már az 1700-as évek elején beépitik az Uj Lakot, vagyis Ujlakot.

Az első pestoldali, igazi, falunkivüli külváros a Terézia Hóstát, vele majdnem egykorú, 18. századvégi a Szent József Előváros, valamivel későbbi a Szent Ferenc Előváros. Ezekből lett a Terézváros, a Józsefváros és a Ferencváros. Város: ez az elnevezés azonban még negyven éve is csak a Belvárost jelentette a köznyelvben.

18. századvégi az Ujváros, azaz Szent Leopold Városa. Az 1870-es években alakult ki az Erzsébet királyaszonyról elnevezett Erzsébetváros.

1242-ben Kűérbereke a mai Kőbánya neve. Szent László Pusztája minden, ami Pest városfalaitól északra, északkeletre és keletre esik. Kelenfölde a Kelenhegy, vagyis a Gellérhegy alján levő tocsogó, a későbbi Kelenföld, vagyis Lágymányos. Ez csak 1896 után kezd épülni. A Hegyvidék 1890-ben még elpusztult szőlőhegy és sülány kecskelegelő. 1840-ben a Zugliget és a Pasarét még disznómakkoltató, illetőleg a kondalegeltető. 1900-ban még él a neve a Budaörsi úton levő középkori Szentmártonfalvának. 1840-ben aig van nyoma Ujpestnek, az 1870-es években keletkezik Kispest és Erzsébetfalva, az 1880-as években a Tisztviselőtelep.

A Város 1919 után fejlődik naggyá. A régi I—X. kerület mellé uj Hóstátok alakulnak ki. XI. kerület a Szentimreváros. Most ujra három út Hóstya alakult ki, illetőleg lett önálló közigazgatási kerület.

A régi Angyalföld, a középkori Uj Bécs falujának, a Várkerületnek, azaz Burggrundenak, vagyis Burgundia pusztának és az árpádházi szállásbirtoknak, a Szent László pusztájának területét foglalja el Most igen helyesen Magdolnaváros lett a neve. Magdolna a legelső magyar ember, a legúribb magyar ur, az egyetlen és igazi magyar Vezér, a legelső magyar katona, a Kormányzó Ur feleségének neve. Az Angyalföld nyomorait ő enyhitette. Okosabb dolgot nem cselekedhettünk vala, minthogy e nemes magyar urasszony nevéről neveztük el az uj városfertályat. Az Angyalföld nevének keletkezése máig bizonytalan.

Rákócziváros lett a nagy Fejedelem ur neve emlékére a Zugló, illetőleg a Rákosmező neve. A Rákos szónak nemmi köze a rákhoz, még kevésbé a Rákos-patakhoz. Rokos: északi szlávul és igy lengyelül is annyi, mint évi országgyülés. A mezőn is tartottak sok országgyülést, ennek a neve adta a mező és a patak nevét. Ebből lett a Rákos név. A Rak maga is szláv szó. Az a Zugló is. Minden arra mutat, hogy ez „Szolgaföld" jelentésű, azaz Szloga: paraszttelek. Hihetőleg Pestváros középkori jobbágypusztáinak neve.

Hunyadi Mátyás hiteles vadaskertje volt a budai Hegyvidék. A szőlőmivesek Szent Orbánjáról és a budai flandriai telepesek középkori Szent Mártonjáról nevezett Orbánhegy, Mártonhegy, a Svábhegy és a Zugliget igy lett Mátyásváros.

Isten áldja az uj Hóstyákat! Majd ódon városrészek lesznek ezekből is, mint a hajdani uj, fiatal Vizivárosból. A különbség mindössze az, hogy a Vár IV. Béla idején, a Viziváros Nagy Lajos király idején, a Leopoldváros II. Lipót idején volt „Ujváros". Ami bizonyára semmiség az idők végtelenségéhez mérten.

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN

I. KRISZTINA-TÉR 9

Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál

A régi jó SPOLARICH konyha!

Egy negyed óra után a fehérnemü tiszta!

Ha az oldatot helyesen elkészitjük, (ugyanis hidegen és csak Persillel) akkor a lazán belehelyezett fehérneműt lassú forralásnak tesszük ki és ¼ óráig erősen főzni hagyjuk. A fehérneműt állandóan keverjük, mert ez nagyon fontos. Forrás után hagyjuk kihülni, mig kézzel bele nem nyúlhatunk. Először meleg, azután hideg vizben jól kiöblögetjük.

Ez az egész munka!

Persil előirás szerint használva a célnak tökéletesen megfelel

Az áztatáshoz használjon **Henko**-t

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Nyolc nemzet versenyzői jelentkeztek eddig a Polgári Lövészegylet „Hősök Emlékversenyé"-re

Hazánk legrégibb lövészegyesülete, az 1696-ban alakult *Budapesti Polgári Lövészegyesület* a szokásos *Hősök emlékversenyét* az idén a Szent István évi jubileumi hét ünnepségeivel kapcsolatosan, nagy királyunk emlékének hódolva, augusztus hó 14—18-án az Országos Magyar Lövész Szövetséggel karöltve, meghívásos céllövőverseny keretében rendezi, mely alkalommal a magyar céllövőbajnokságok sorsa is eldől.

A versenyre az összes nevesebb európai és az amerikai Egyesült Államok lövész szövetségei kaptak meghivót. Már is örömmel állapithatjuk meg, hogy a versenynek sokkal nagyobb sikere lesz, mint annak, melyet az Egyesület 240 éves fennállása alkalmával 1936-ban rendezett, mert az *eddig jelentkezett 8 nemzet résztvevőinek száma messze felül fogja haladni az akkori versenyzők számát.*

HÜVÖSVÖLGYI
PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Ganz Ábrahám budai nyomain

Széljegyzetek a Ganz-iskola inasszabaditó ünnepségeihez

A Zürich mellett fekvő Ober-Ernbachból indult el vándorútjára 1841-ben a vándorló vasöntőmesterlegény. Jött, a boldogulást kereső bevándorlók ősi országúján, a ködös és szegény német északról a Délre, a magyar Kánaánba, Budára. Abraham Ganz volt a neve a svájci vándorlegénynek. Pestre jött, majd Budára. Becsületes és dolgos volt, Abraham Ganzból Ganz Ábrahám lett. Fogalom lett, jelkép lett. Magyarország iparának világhirét jelenti a neve ma már Keletindiában, Egyiptomban, Transwaalban, Svédországban és Angliában. Mindenütt, ahova a magyar ipari tehetség a Ganz Ábrahám neve révén jut el. Magyar sinautó fut az egész világon. Magyar fiúk kovácsolják. Magyar inasok, akiket a legkitünőbb magyar iparoktatási intézet nevel a magyar ipar díszéül: a Ganz-iskola. Mintaiskola; példát vehet róla minden állami ipariskola. A Ganz-iskola inasai jelentik a magyar vasipar jelenét, de hagyományaiban multját is és ezzel jövőjét is. Azt, amit e sorok irója vasárnap délelőtt látott a Ganz-iskola inasszabadító ünnepén, magyar közügynek érezte és látta.

Katonai fegyelemben, csengő magyar induló hangjai mellett egy ezred izmos, fiatal fiú vonult fel a Ganz-iskolából a rezsőtéri templomba. Száz cimeres rúd alatt meneteltek. Vashámoros kalapácsok, lakatosok, mechanikusok, nehézkovácsok, vasöntők ősi cimerei, üllő, kétkézi kalapács, öntőtégely, fujtató, fogó, derékszög, öntőház, kohó a cimerek képe. Rúd végén acélfogó fogja a keresztet. Babérkoszorúban a három kalapács. Magyar színek és a régi Pest-Buda színei a cimereken. Tizenhat fiú emeli a vállán a vasöntők céhi pátrónájának, Szent Borbálának szobrát. Ott áll a szent az öntőtoronyban. A hajócsok Szent Kristóf képét viszik.

A templom hajójában áll fel a sok avatandó inas. Hagyományos lakatoskék a munkászubbonyuk. Ott vannak közöttük daliás leventeszázadaik. Mögöttük műhelyoktatóik, az öreg, becsületes tanitómesterek. Céhi mise: az inasszabadítás előtt Szent Borbála és Szent Kristóf képei alatt jelennek meg az oltár előtt. A protestánsok a maguk templomában lépnek az Asztal elé. Az iskola kertjében faoszlop. A dísze a tökéletesített „Coquille" öntésű kerék, a vasuti kocsikerék, a kéregöntés, amivel Ganz Ábrahám már 1867 előtt világhirűvé tette a nevét. A fiúk a faoszlopba verik be a nevüket hordozó szöget. Mint egykor a budai céhbeli lakatoslegények a máig álló Vastuskóba emlékszögeiket. Ott van közöttük a kultuszminiszter, Teleki Pál gróf. Ő is emlékszöget ver a faoszlopba. Mind ennek a nemes, magyar céhes hagyománynak őre a Ganz-iskola kitünő igazgatója, Szabó Gyula dr. és nagyszerű tanári kara. A kultuszminiszter beveri a szeget és elhangzik a jelmondata: Jókedvvel, bizalommal és fegyelemmel előre! Az iparügyi miniszter nevében Gaul Károly miniszteri tanácsos veri be a szeget. Jelmondata: Tanuljatok, dolgozzatok Magyarországért!

A régi inasok tiz év mulva is megjelennek az ünnepélyen. Mint egykor a régi, mesterré lett legények az egykori Herbergen. A fiúk az ősi mesterlegényballagást csinálják végig. Ez a szokás a céhekből indult ki, a diákság a mesterlegényektől vette át azt.

Ganz Ábrahám a budai Ispotály-utcából emelkedett fel. 1848-ra már olyan magyarrá lett, hogy Görgey honvédjei számára ágyúkat öntött. Elfogatására vonatkozó aktáit Buda város levéltára őrzi. Budán lett háztulajdonos. Buda városa 1867-ben díszpolgárává választotta. Félszemére megvakult a szemébe loccsanó öntöttvastól. „A félszemem odavan — mondotta — de az öntés sikerült!" Ez a mondása jellemezte a vasakaratú mestert.

A kis vasöntőműhely ott volt a mai budai Ganz-utcában. A műhely ablakfalai a régi budai Városfalra épültek fel. Budáról indult el a sikerbe a vándorlegény, úgy, mint ahogyan a most felszabadított inasok indulnak el az életbe. Ganz Ábrahám Budáé, hiszen Buda városa vallotta a magáénak. Az, amit a nagyszerű iskola máig csinált és amit a vasárnapi ünnepélyen csinált, a legtisztább és legnemesebb budai céhi hagyomány. Magyar ipari hagyomány, de egyben a magyar jövő záloga is.

Hárombék.

CAFÉ BAGATELLE
SVÁBHEGY
VACSORA ZENE

BRANDSTETTER FERENC és TSA — LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Bieber Károly 50 éves jubileuma

Szép és meleg ünneplésben volt része egy kiváló budai iparosnak, *Bieber* Károly lakatosmesternek. A *Bieber* Károly-féle lakatosvállalat egyike azoknak a régi, igazán jóhirű budai ipari üzemek-

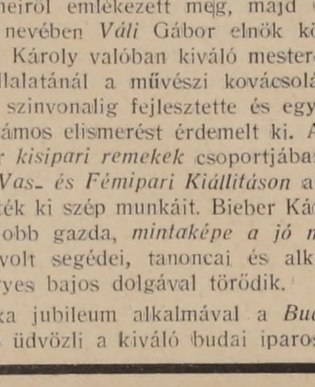

nek, amelyek ma is féltékenyen őrzik a szakszerű, művészi iparosmunka és az üzleti tisztesség tradicióit.

50 évvel ezelőtt 1886-ban alapitotta a vállalatot *Szultzberger* József és mai tulajdonosa, *Bieber* Károly, az 50 éves jubileummal *mesteri működésének 20 éves évfordulóját is ünnepelte.* Az ünnepségen, amely a cég főuccai műhelyében zajlott le, nagyszámban jelentek meg Bieber Károly barátai és kartársai. Vitéz *Vermessy* János üdvözlő beszédében méltatta Bieber Károly kiváló mesteri munkásságát, kitünő szaktudását és munkaszeretetét, üdvözölte benne a frontharcos bajtársat, aki *mint tábori pilota küzdötte végig a világháborút. Gallauner* Károly örnagy, ny. városbiró magasszárnyalású beszédben méltatta érdemeit és a hazai ipar érdekében kifejtett munkásságát. *Tarczali Schöffmann* Sándor, ker. előljárósági főtiszt az iparostanoncképzés és segédnevelés terén szerzett érdemeiről emlékezett meg, majd a II. ker. Iparoskör nevében *Váli* Gábor elnök köszöntötte.

Bieber Károly valóban kiváló mestere szakmájának. Vállalatánál a művészi kovácsolást a legmagasabb szinvonalig fejlesztette és egyéni tervezéseivel számos elismerést érdemelt ki. A Nemzetközi Vásár *kisipari remekek* csoportjában, majd a legutóbbi *Vas- és Fémipari Kiállításon* aranyéremmel tüntették ki szép munkáit. Bieber Károly emellett a legjobb gazda, *mintaképe a jó munkaadónak,* aki volt segédei, tanoncai és alkalmazottai minden ügyes bajos dolgával törődik.

A ritka jubileum alkalmával a *Budai Napló* is melegen üdvözli a kiváló budai iparost.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Hálő, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szalonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készit: II., Olasz-fasor 43 b.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB CIPŐÜZLETE KING-CIPŐÁRUHÁZ XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható Nagy választék gyógycipőkben! I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202 Élelmiszerház Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Fűszerí csemegét GANCS-TÓI II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ARUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fióküzlet III., Bécsi-ut 32. szám. Városi házak, II. épület.

II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet Saját készitmény. XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs „OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első ifj. NEGOVÁN JÁNOS

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRÁL GYULÁTÓL III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétiső, madár és haleledel Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Rátkai Ferenc sütőüzeme II., RETEK-UTCA 4. SZÁM. TELEFON: 153-279

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Megbizható URI- és NŐISZABÓ Schubert Lajos Attila-u. 29

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

MAJESTIC
luxuspanzió
tündéri kilátás
Nyilvános café-restaurant
függőkertje a főváros csodája
Svábhegyen a fogas-állomásnál

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Tövisvirágok

Az én utamban csak tövisvirágok nyilnak,
Az életem egy töviskoszorú,
Ha elmegyek majd, utánam nem sirnak,
Ifjúságom oly nagyon szomorú.

Fáj az élet. Lelkemet széthintem
És mégis hordom Kain bélyegét.
Nékem immár nincs hitem, se kincsem,
És élem új Prometheus életét.

Óh, hát miért gyötörnek reménytelen álmok,
Lidérces vágyak, kinzó gondolatok?!...
Hisz az élettől már semmit se kivánok
És élni, élni, élni sem akarok!!...

ERŐDI ENDRE

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Farkas Ákos és Havlin Károly pápai kitüntetése. *XI. Pius* pápa, *Serédi* Jusztinián bibornok-hercegprimás előterjesztésére dorogi *Farkas* Ákos székesfővárosi tanácsnokot és *Havlin* Károly főjegyzőt, a székesfőváros kegyuri osztályának vezetőit a Szent Gergely-rend lovagkeresztjével tüntette ki. *Farkas* Ákos tanácsnok és *Havlin* Károly főjegyző rendkivüli tevékenységet fejtettek ki a kegyuri osztály élén: az ő munkásságuknak köszönhető nagyrészben, hogy a fővárosi templomok szinte újjászülettek az *Eucharisztikus Kongresszus* idejére. Elsősorban Buda tartozik őszinte hálával a két kitüntetett főtisztviselőnek, hiszen igaz szeretettel és nemes lelkesedéssel karolták fel a budai templomok ügyét, amelyek nagyon sokat köszönhetnek *Farkas* Ákos és *Havlin* Károly lelkes buzgóságának, az egyház iránt való igaz szeretetüknek. Egyidejüleg ugyancsak a biboros-hercegprimás előterjesztésére *Novágh* Gyula igazgatót a Szent Szilveszter-rend lovagkeresztjével tüntette ki XI. Pius pápa, mig *Balogh* György székesfővárosi mérnöknek, *Masztig* Emil ny. rendőrtisztviselőnek, *Worschitz* Antalnak, az Elektromos Művek főfelügyelőjének és *Vadas* János magántisztviselőnek a „Pro Ecclesia et Pontifice" érdemrendet adományozta.

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6
nagyszerüen szórakozhatunk.

A 4-es és 9-es autobuszvonalak egyesítése. Junius 20.-ika óta 9-es jelzéssel egyesítették az eddigi 4-es és 9-es autobuszvonalakat. Az uj járat utvonala a Fiumei út és Vörösmarty tér között a régi 9-es, a Vörösmarty tér és Wolff Károly út között pedig a régi 4-es reláció vonalán vezet. Igy közvetlen autobuszösszeköttetés létesült a Fiumei uttól a Wolff Károly útig. Ugyanettől az időponttól kezdve a 14-es relációban uj 24 filléres szakaszt léptettek életbe a Ferenc József tér és Vérmező út között.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Gyüjtsük a cseresznye és meggy szárát. Itt a cseresznye és meggy főidénye. Rengeteget fogyaszt a közönség ebből a kitünő és egészséges magyar gyümölcsből. Bucsányi Gyula egészségügyi tanácsos, a kiváló budai szanatóriumi főorvos megállapította, hogy a cseresznye és meggy szára megszárítva kellemesizü, tápláló és üditő gyógyteát ad. Azért ne dobjuk el, hanem szárítsuk s gyüjtsük. A külföldi gyógynövénykereskedők igen keresik, jól megfizetik, főleg a budai, budakörnyéki és balatonvidéki árut.

Három szoba-hallos öröklakás 25 éves adómentességgel, uj házban, Dunaparton, I. emeleten jutányos áron szabadkézből eladó. Vám utca 1. I. 2. Spitálné.

A LEGKELLEMESEBB UZSONNÁZÓHELY A
Gourmand
cukrászda
BUDAI FIÓKJA
I., Fery Oszkár u. 52.

Megkezdték a Nyul-kaszárnya lebontását

Romokban fekszik már a Döbrentei-tér 5. számu magyarstilü bérház is

Megirtuk, hogy a fővárcs lebontatja a „Három nyúl kaszárnya" épülettömbjét, amely több, mint kétszáz év óta áll a Vizivárosban. Homlokzata a Fő utcán van, de három utcára terjed a régi épület, melynek történetét is ismertettük nemrégiben. A háztetőket már leszedték és most a falakat rombolja a csákány: nemsokára emléke sem lesz az egykori hires budai háznak.

Nem volt műemlék a Nyul-kaszárnya. Nem is volt valami elragadó szépségü épület. Azért mégis fájdalmas az eltünése. Fáj: mert *a jellegzetes, régi Buda egyik reprezentáns maradványa tünik el véle*, egy történelmi emlékkel lesz szegényebb a város és fáj, mert rengeteg szegény kispolgár veszitette el otthonát az épület lebontásával. A gyermekek menedékhelye volt az egykori laktanya, mert a főváros jólelkü megbizottja, a házgondnok, *csupa olyan családnak adott ott helyet, amelyet mindenhonnan elzavartak, mert sok volt a gyerek.*

Most már nem veri fel többé a játszadozó gyermekhad zsibongása az épületet. Ahelyett az omladozó régi kőkockák robaja riasztja a járókelőket, akik egy-egy pillanatra meg-megállnak, hogy utolsó pillantást vessenek még a Három nyulkaszárnyára, amelynek néhány hét mulva nyoma sem lesz.

Itt emlitjük meg, hogy a Döbrentei téren megkezdték az 5. számú bérpalota lebontását is, amelyet a Tabán rendezése során vett meg a főváros. A hatalmas bérház is ismert épület volt, homlokzata magyar stilusban épült, néhai *Lechner* Ödön modorában. Utána sorban lebontják a Döbrentei téren álló többi bérházat, köztük a Közmunkák Tanácsának épületét is, melyből a hivatalok rövidesen átköltözködnek Pestre, a Madách Imre sugárut vonalában épülő uj székházba. Ez a ház már teljesen kész, most végzik rajta az utolsó simitásokat.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

Viraág Béla siremlékének felavatásáról a Dunántul legrégibb lapja, a Veszprémi Hirlap, a következő kegyeletes sorokkal emlékezik meg: „Páduai Szent Antal napján avatták föl a két év előtt elhunyt J. Viraág Bélának művészies, hatalmas siremlékét a budai Farkasrét szép temetőjének legmagasabb dombján. Ezernyi közönség vett részt Buda, a Bakony és Balaton nagy szerelmesének és poétájának kegyeletes emlékünnepélyén, ahol megkönnyezték az irót és költőt, aki az irást mindig az idealizmus magaslatairól tekintette és sohasem, mint annyian, csakis jövedelemhajtó jó üzletnek. Be kevesen vannak ilyenek, akik megelégszenek az erkölcsi diadallal és a babérral s az irodalmi sikereket nem csekkkönyvek vastagsága szerint értékelik. Ezért maradt J. Viraág Béla egész haláláig szegény ember. De hire, dicsősége, tisztelőinek hálája túlélik s a mi számunkra a vérbeli és fajtánk szerinti igaz magyar iró nem halt meg."

A BUDAI NYÁRI ÉTTEREMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Ujpest panasza a budai partokkal való rossz összeköttetés miatt. Ujpesti laptársunk, az „Ujpesti Napló" legutóbbi számában az Ujpest és Buda közötti hajó- és kompösszeköttetés miatt panaszkodik. Bosszantó, veszélyes és fárasztó ez az összeköttetés — irja a lap — és a pihenni, szórakozni vágyó polgár valóságos torturákon megy keresztül, amig céljához ér és onnan visszakerül Ujpestre. A hajó- és kompállomásokon életveszélyes a tolongás és a rütten közlekedő hajókra csak a legelkeseredettebb közelharcok után lehet feljutni. A hajókon sem jobb a helyzet, mert olyan kicsi a befogadóképességük, hogy az utasok verejtékezve szenvednek, összeszorítva, mint a heringek. A nyári „kellemes" szórakozásból igy lesz bosszúság és a turából — tortura. Ha nem javul meg a közlekedés, ugy elmaradnak az ujpestiek a budai szórakozóhelyekről, amelyeket eddig oly szivesen látogattak, az ujpesti vendéglátóipar legnagyobb kárára.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ,
hogy pompásan szórakozni
a Fogaskerék-sörözőben
lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsor menü 1.50 P

Fejess György dr. rádióelőadása. Fejess György dr., akit a kis, szines történelmi cikkeiről régóta ismer a Budai Napló olvasóközönsége, az elmult héten előadást tartott a rádióban Buda fürdőinek történetéről. Fejess György dr. a budai fürdők kialakulását vázolta a rómaiak korától napjainkig. A történeti adatokkal alátámasztott, szines, magasszinvonalú előadásnak nagy sikere volt. 1

A patinás „NÉGY SZÜRKE"
vendégő I., Margit-körut 83. sz.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós út 42. (269-301).

JÓKA SARKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II. Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület előadóülése. A legtevékenyebb budai társadalmi egyesület, a Rózsadomb és Vidéke Egyesület, junius 23-án, csütörtökön este 7 órakor előadóülést rendez a Lukács-fürdő földszinti társalgójában. Az ülésen, amelyen Kadic Ottokár dr. m. kir. főgeológus, ny. c. egyetemi rk. tanár: „a Rózsadomb és környéke barlangjainak ismertetése, jelentősége és feltárása" cimen tart előadást, megjelenik vitéz József Ferenc kir. herceg, az egyesület fővédője is. Az előadást 8 órakor a Tarján-étteremben társasvacsora, majd a terraszon tánc követi. Az Egyesület nevében Harrer Ferenc dr. elnök és Nádas Béla dr. ügyész-főtitkár meghivják az egyesületi tagok hozzátartozóit és vendégeket is szivesen látnak.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

Érettségi találkozó a Margitszigeten. A budapesti Lónyay utcai református főgimnázium két, majdnem félszázad előtti évfolyamának növendékei tartották 48 és 49 éves érettségi találkozójukat junius 18.-án este a Margitsziget alsó vendéglőjében. Öreg diáktársaikat erre az érdekes találkozóra Hegedüs Lóránt ny. miniszter, a „Tébe" elnöke és Gegus Dániel ny. főkapitányhelyettes hivták össze. Gegus évfolyamából 8, Hegedüséből 12 tanulótárs jelent meg, rajtuk kivül Ravasz Árpád, Samu János nyugalmazott s a főgimnázium ezidei igazgatója, dr Ványi Ferenc jelent meg. Meghatotta az összes diákokat Gegus Dániel „Ének a multról" c. alkalmi verse, amelyet a Budai Napló mult számában közöltünk. Hegedüs Lóránt szikrázó ötletek rakétatüze mellett beszélt a régi diákélet szépségeiről, megemlékezett három még élő professzorukról, dr. Kacziány Gézáról, dr. Szabó Aladárról és Szalay Károlyról. Köszöntötte az uj igazgatókat, amire dr. Ványi Ferenc válaszolt és meghatottan emlékezett meg arról a szellemről, amelyet ez az összegyült illusztris társaság képvisel. A találkozó öregdiákok sorában volt dr. Fellner Frigyes egyetemi tanár, kuriai birók, főszolgabirók, neves orvosok, ügyvédek, közéleti funkcionáriusok.

Szakvary Geza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II, Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

TÜNDÉRPALOTA A SVÁBHEGYEN. Ha ezt a három szót olvassuk, vagy halljuk, nem is gondolhaunk másra, csak a Majestic-luxushotelekre. Világvárosi viszonylatban is első hely illeti csodás függőterraszát, a remek kilátást, a pompás kényelmet és mindazt, amit a Majestic-hotelek nyujtanak. Elismerés illeti a kitünő Démán igazgatót, aki ezt a hotelt a legmagasabb nivóra emelte.

Modern lakásba — modern bútorok. A korszerű ház alacsony, meglehetősen szük lakásaiban nincs helyük a régebbi nagyméretű bútoroknak és a berendezésnél a legszigorúbb helykihasználás elve érvényesül. Ez az elv hozta létre a modern bútorokat is. Vannak azonban sokan, akik annyira megszokták, sőt megszerették régi bútoraikat, hogy azoktól nem szivesen válnak meg. Erre nincs is szükségük. Ma már a lakberendezőipar bármely régi bútort tökéletesen tud modernizálni. A Brandstetter Ferenc és Társa budai lakberendező műhely a Margit-rakpart 20. alatt számos ilyen remekbekészült modernizálást végzett. Érdemes megtekinteni.

Krisztina-körut 139. alatti
KÖNYVKÖTÉSZETEMET
KÖNYV- és PAPIR-KERESKEDÉSSEL megnagyobbitva
I., ATTILA U. 23.
alá (Krisztinavárosi templommal szembe) helyeztem át.
Csapkai Ervin

Érdekes ujdonságok:
báró Doblhoff L.: Horthy Miklós életrajza P 6.—
Erdős Renée: A Timóthy ház P 8.40
Márai Sándor: A négy évszak P 5.60
Tamási Áron: Ragyog egy csillag P 5.60
Kaphatók **Tisza Testvéreknél**
II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

40 éves éves érettségi találkozó

A kegyesrendi tanitórend gimnáziumában 1898-ban végzett öregdiákok junius 15-én tartották 40 éves érettségi találkozójukat a pesti gimnázium épületében.

A megjelentek sorában ott volt Iglódi-Szabó Andor ny. p. ü. osztályfőnök, Biró Pál országy. képviselő, vitéz Benárd Ágoston dr. ny. miniszter, Wessely Tibor ny. miniszteri tanácsos, dr. Szinnyei József eü. főtanácsos, tisztifőorvos, Schoff Tibor k. főorvos, Bartha Aurél kórh. főorvos, dr. Siklóssy László ny. országy. gyorsirófőnök, dr. Unger Béla ny. szfőv. tanácsnok, Hrebeczky József bankfőtisztviselő, Eller Károly szfőv. gondnok, Fejér József dr. főgimn. igazgató, (Eger) és Nagy Lajos cukrász. A hálaadó szentmise után, amelyet Breyer István dr. győri megyéspüspök pontifikált, az öregdiákok deresedő fejjel, de az ifjuság gyönyörü emlékeinek felidézésétől ragyogó szemmel keresték fel a gimnázium épületét, ahol dr. Duday Alajos tanácsnok, a XI. ker. elöljárója tolmácsolta diáktársai érzését.

— Ez a generáció — mondta Duday tanácsnok — olyan korszakot élt át, amely gyökerében rendített meg minden lelket. Végigküzdöttük a világháború borzalmait és végigszenvedtük a nagy összeomlás minden tragikus mozzanatát. Hogy mégis töretlen lélekkel és a mult tradicióihoz hü szivvel ide eljöhettünk, azt annak a hazafias, vallásos, egyenes szellemnek köszönhetjük, melyet nemesemlékü tanáraink atyai keze ültetett el lelkünkben.

Majd az egyetlen még életben levő jelenvolt tanárukhoz, dr. Suták József ny. egyetemi tanárhoz fordulva kérte, vegye át elhunyt társai nevében is azt a ragaszkodó, mély szeretetet, azt a soha el nem múló hálát, melyet túláradó szivvel jöttek el tolmácsolni annak a rendnek és azoknak a tanároknak, kiknek annyi élet köszönheti megalapozását.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Buda példát vehet Mátyásföldről

Mátyásföld-nyaralótelep 50 éves jubileuma

A főváros közvetlen közelében, a Gellérthegy magasságában fekvő Mátyásföld, az ország egyik legszebb nyaraló- és üdülőtelepe, most ünnepli alapitásának félszázados évfordulóját. A nagyszabásu ünnepségek során a Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete junius 23-án, csütörtökön bemutatja a sajtó képviselőinek eddigi alkotásait, a viz- és villanymüveket, a gimnáziumot, a Lawn Tennis-Clubot, a strandfürdőt és a 36 holdas parkot.

A Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesületének páratlan agilitását bizonyitják ezek az alkotások, a sajtóbemutató megrendezése pedig azt bizonyitja, hogy az Egyesületben megvan az érzék annak felismerésére, hogy egy nyaraló- és üdülőhely nem nélkülözheti a sajtó támogatását. Az Egyesület követendő példát mutat Budának, Buda számos társadalmi egyesületének is, amelyeknek túlnyomórésze, sajnos, egyes tiszteletreméltó kivételeket nem számitva, a nyilvánosság teljes kizárásával működik. Pedig Buda, az ország legnagyobb üdülő- és fürdőhelye, megérdemelné, hogy társadalmi egyesületei nemcsak a szigorúan helyi problémákért folytatott harcokban éljék ki magukat, hanem intenzivben működjenek közre abban, hogy szervesen kapcsolódjanak be a Budapesti-fürdőváros mozgalomba. — ős —

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Terjed a szövetkezeti eszme. Az alig egy éve alakult s törvényszékileg bejegyzett „Szittya" termelő és értékesitő szövetkezet (VII. Damjanich u. 30.) már 2500 taggal rendelkezik, 1400 kat. hold saját bérgazdaságában gazdálkodik és tagjai 65.000 kat. holdat reprezentálnak. A szövetkezet külföldi exportra és hazai fogyasztásra dolgozik, saját tőkével, saját üzemekben. Van textil, hajózási és szállitási vállalata, gyümölcs és borkiviteli szindikátusa. A szövetkezet tagjai nagybirtokosok és kisgazdák. Elnökévé: ifj. Balogh István országgyülési képviselőt, ügyvezető igazgatójává: Anka Györgyöt választotta a közgyülés.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagoló W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

Meghivó

Az Öröklakás és Családiháztulajdonosok Egyesülete 1938. junius hó 30.-án d. u. 5 órakor az Egyesült helyiségében (I., Attila u. 23. II. 15. alatt) tartandó igazgatóválasztmányi ülésére.

Tárgysorozat:

1. **A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.**
2. **Tagfelvétel.**
3. **Jelentés az illetékkódextervezet elleni észrevétellel kapcsolatban.**
4. **Jelentés a társasházszövetkezetek f. é. házadófellebbezéseinek elintézéséről.**
5. **Társasházszövetkezetek tagjainak adózása és adóvallomása a rendkivüli vagyonadónál.**
6. **Jelentés a társasházszövetkezeteknek kedvezményes illeték mellett való átalakulásáról.**
7. **A társulati adó tervbevett reformjával kapcsolatos előterjesztés megtétele.**
8. **Esetleges indítványok.**

Budapest, 1938. junius hó. 20.

az Elnökség

Rendkivüli vagyonadó-vallomások

Az 1938. évi XX. tc. alapján kivetendő egyszeri vagyonadóra vonatkozó vallomásokat a kiadott 1500/1938. P. M. sz. rendelet szerint julius 1.-től julius 31.-éig kell az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz beadni. A vallomás céljaira szolgáló nyomtatványok az előállítási dij ellenében az illetékes kerületi adófelügyelőségeknél kaphatók. A vallomások beadására külön felhivásokat bocsát ki a Pénzügyigazgatóság, falragaszok utján.

A mult heti számunkban közölt végrehajtási utasítás sérelmes rendelkezésére vonatkozólag, mint ahogy jeleztük, egyesületünk elnöksége eljárt az illetékes államtitkárnál és szóbelileg előterjesztette kérelmét. Az előadott jogos okok alapján igéretet kaptunk, hogy a végrehajtási utasításnak egyes szövetkezeti tagokra nézve ez a sérelmes része módositott szövegben fog megjelenni.

Az adóvallomások mikénti kitöltésére és beadására vonatkozólag egyesületünk tagjai a hivatalos órák alatt (d. u. 3—6 között) kellő felvilágositást kaphatnak.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154 288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI.. Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. **120-864**

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. ***Fajkutyák eladása,*** előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Emelkedett a Beszkárt bevétele, csökkentek a kiadásai

Rendkivüli emelkedés az autóbuszüzem forgalmában — A kerékpár versenye csökkenti a villamos utasforgalmát

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság junius 17-én tartotta XV. évi rendes közgyülését Verebély Jenő dr., a társaság elnökének vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1937. üzleti évről előterjesztett jelentését, megállapitotta a mérleget és zárószámadást s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyülésen a székesfőváros közönségének képviseletében Lamotte Károly alpolgármester jelent meg, aki a székesfőváros nevében teljes elismeréssel emlékezett meg a vállalat vezetőségének az 1937. évben kifejtet tevékenységéről. Megállapitotta a székesfőváros képviselője, hogy a BSzKRt. igazgatósága, ügyvezetése, tisztikara és személyzete minden tekintetben megfelelt a működéséhez fűzött várakozásoknak és ezért a székesfővárosnak, mint a vasutak tulajdonosának nevében őszinte köszönetét és elismerését nyilvánította az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak, Perczel György dr.-nak, a BSzKRt. vezérigazgatójának, továbbá Márkus Jenő dr. és Csilléry Dezső vezérigazgatóhelyetteseknek, a szolgálati ágazatokat vezető igazgatóknak, a tisztikarnak és a személyzetnek.

Az igazgatóságnak az 1937. üzleti évről a közgyülés elé terjesztett jelentéséből kiemeljük a következőket:

Az utasforgalomnak már 1936-ban megindult fejlődése folytatódott s 1937-ben a Beszkárt személyszállitási bevételei összesen 48,390.042 pengőt tettek ki, 1,967.943 pengővel, 4.24 százalékkal többet, mint az 1936. évben. A jelentés azonban rámutat arra, hogy a bevételek még mindig 20.5 százalékkal maradtak alatta az 1928-ban elért legkedvezőbb bevételeknek. Ennek magyarázata nemcsak a gazdasági viszonyok romlásában rejlik, hanem abban is, hogy a főváros lakossága az épitkezés fellendülésével mindinkább törekszik munkahelyének közelében letelepedni s igy kevesebben veszik igénybe a villamosközlekedést. Lényeges befolyása van még a közuti vasutak utasforgalmának alakulására az autóbusz fejlődésének is. Az autóbusznak, mint a nagyvárosi forgalomban térthódító modern közlekedési eszköznek fejlesztésére a Beszkárt nagy gondot fordit s e téren igen számottevő eredményeket ért el. Mindezeken a tényezőkön kivül, mint ez a külföldi nagyvárosokban is bekövetkezett, Budapesten is kezd érezhetővé válni a kerékpár versenye. Budapesten a mult év végén több, mint 72.000 kerékpár volt forgalomban, a kerékpár használata tehát már nálunk is lényeges mértékben befolyásolja a közuti vasutak igénybevételét.

Az elmult évben is eredménnyel járt a vállalatnak az a törekvése, hogy az üzemköltséget szaporitó felesleges teljesitményt a közönség érdekeinek sérelme nélkül, a kocsikilométer-teljesitmény helyes elosztása útján kiküszöbölje. Ezt mutatja a kocsikilométerenkinti bevétel emelkedése. 1935-ben 57 fillér, 1936-ban 59.6 fillér, 1937-ben pedig már 62.6 fillér volt az egy kocsikilométerre eső bevétel. Az emelkedés két év alatt 5 százalékot tett ki.

A Beszkárt tudatában van annak, hogy a kezelésre átvett régi, részben elavult berendezésekkel, igy különösen 30—40 éves járművekkel a kor szinvonalán álló nagyvárosi közlekedést a legteljesebb ügyekezet mellett is alig lehet a közönségnek nyujtani. Ezért a fejlődő igénybevételnek és a fokozódó követelményeknek megfelelő, hosszabb időre terjedő újitási és beruházási programot készitett s annak keretében elsősorban azokat a müszaki újitásokat viszi keresztül, amelyek révén a közlekedést gyorsabbá és kényelmesebbé teheti.

Az utazási sebesség növelése érdekében a régi, elavult kocsimotorokat nagyobb teljesitőképességü, új motorokkal cserélik ki, a modernizálásra alkalmas régi kocsikat megfelelően átalakitják s új kocsik beszerzését is tervbevették. A beruházási program keresztülvitele a rendelkezésre álló pénzügyi kerettől függ.

A Beszkárt kezelésében levő autóbuszüzem az 1937. évben 34.624.674 utast szállitott, 7,299.689 utassal többet, mint az előző évben, kocsikilométer-teljesitménye pedig közel 42 százalékkal emelkedett. Ennek a többletnek nagyobb része a Bart-tól átvett vonalakra esik. A járművek száma az új kocsik üzembeheyezésével a mult évben 187-re emelkedett.

A Svábhegyi Fogaskerekü Vasutnak az elmult évben 874.637 utasa volt, 14.7 százalékkal több, mint 1936-ban. A teherszállitás a nyujtott kedvezmények révén szintén fellendült és az előző évhez képest 25 százalékos emelkedést mutatott. A fogaskerekü vasút bevétele 1937-ben 282.851 pengőt tett ki s bár a kiadások még igy is meghaladták a bevételeket, az üzemviteli hiányt 47.930 pengővel, közel 27 százalékkal sikerült csökkenteni.

A Budai Hegypálya (Sikló) a lefolyt évben 961.937 utast szállitott, bevétele 57.159 pengő volt, az emelkedés az 1936. évihez viszonyi 7 százalék.

A zárószámadások szerint az 1937. évi összes bevételek 60,859.306 pengőt tettek ki, mig a kiadások végösszege 60,858.327 pengőre rugott, a bevételek és kiadások egybevetése után tehát 2358 pengő nyereség mutatkozik, amelynek az 1938. évi számlára való átvitelét határozta el a közgyülés.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Naggyá fejleszti vidéki eladási szervezetét a Hungária Műtrágyagyár. A Hungária Műtrágyagyár — mint értesülünk — a szuperfoszfát műtrágya jelentősebb terjesztésére elhatározta, hogy értékesitési szervezetét jelentősen kiépiti. Vidéken mindazokon a helyeken, ahol nagyobb műtrágyaszükséglet lehetősége áll fenn, depókat szervez a Hungária Műtrágyagyár, amelyek igy decentralizáltan állnak majd a gazdaközönség rendelkezésére. A Hungária Műtrágyának ez az akciója bizonnyal jelentősen hozzájárul a szuperfoszfát jelentősebb elterjesztéséhez.

1.50 pengő a Vasutforgalmi osztaléka. A Magyar Vasutforgalmi Rt. Beöthy László titkos tanácsos elnöklete alatt ma tartotta mérlegmegállapitó közgyülését. Az összehivandó rendes közgyülésnek előterjesztést tett az igazgatóság is, hogy a nyereségből, mely a multévi nyereségáthozattal együtt 1,091.014.12 pengőt tesz, az értékcsökkenési számlát 428.743.45 pengővel, az alkalmazottak nyugdijalapját pedig 50.000 pengővel dotálják. Osztalék cimén öt százalékot, vagyis részvényenként 1.50 pengő kifizetését javasolja az igazgatóság a közgyülésnek.

Változatlan Cukor-osztalék. A Magyar Cukoripar Rt. egybehivta rendes évi közgyülését. Értesülésünk szerint a vállalat a mult évihez hasonlóan 8 pengő osztalékot fizet részvényeseinek.

Appartement Társasház
Svábhegyen,
Széchenyi megállónál **1. és 2-szobás terraszos lakások,** melegvíz, közp. fütéssel, nagy választékban. Stilusos közös helyiségek. Társalgó. Étterem. **1300 öl park.** Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés **Szőke Imre** müépitésznél, Pannónia u. 22. d. u. 3—5 között. Tel. **117-313**

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Fővárosi Tejüzem Rt. junius 25.-én tartja évi rendes közgyülését a MOKTÁR tanácstermében. Ez alkalommal a megszokott programpontokon kivül a tárgysorozaton szerepel az is, hogy az igazgatóság felhatalmazást kap a közgyüléstől a vagyonváltság lerovására vonatkozóan. Egyébként a Fővárosi Tejüzem Rt. mérlegében a következő főbb adatok szerepelnek. Részvénytőkéje 248.750 pengő, tőketartaléka 72.000 pengő, tartalékalapja 84.190 pengő, értékcsökkenési tartalékja 618.288 pengő kétes követelések tartalékja 30.760 pengő; hitelezők 248,113 pengővel, telep és berendezés 727.632 pengővel, adósok 611.125 pengővel, nyereség 35.885 pengővel szerepel mérlegében. Megjegyezzük, hogy az eredményszámlán 62.245 pengőt értékcsökkenésre számoltak el.

Kedvező a Magyar Kender üzletéve. Mint értesülünk, a Magyar Kender mérlegmegállapitó igazgatósági ülését jövő hétre hivja össze és azon döntenek, hogy a vállalat milyen osztalékot juttat részvényeseinek. Hir szerint a vállalati üzletéve a dekonjunktura ellenére is kedvezően alakult.

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-TÁBLÁK, SZERELÉS, JAVITÁS | **Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.**

A Magyar Élet és Járadék jelentős fejlődése. A Magyar Élet- és Járadékbiztositó Intézet mint Szövetkezet junius 27.-én tartja évi rendes közgyülését. Az intézet jelentékeny fejlődést ért el, életállománya jelentősen megerősödött. Nagy érdeme van az intézet fejlődése kerül lovag Sternád István vezérigazgatónak.

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Junius 16-tól 30-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Alkotás, Alkotás utca 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsgmond utca 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos utca 28.
Szent Endre, Szentendrei út 23.
Krisztus Király, Vörösvári út 8.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől vasárnapig
TÖRTÉNELMI IDŐKET ÉLÜNK

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől vasárnapig
CSIN-CSIN — ASSZONY A SIVATAGBAN
Hétfőtől—szerdáig
SZÜLŐK HARCA
SZÁZ FÉRFI EGY KISLÁNY
Előadások kezdete:
Hétköznapokon: negyed 4, negyed 7, negyed 10.
Vasárnap és ünnepnap: 2, fél 4, fél 7 fél 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
A KÉTARCU EMBER
Hétfőtől—szerdáig
DENEVÉR — MADAME X.

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
ASSZONY A SIVATAGBAN
AZ ÁLARCOS GRÓFNŐ

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-út 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől vasárnapig
MINTAHÁZASSÁG
MOTOROS ŐRJÁRAT — HIRADÓ
Hétfőtől szerdáig
A VIG ÖZVEGY — HIRADÓ
Előadások kezdete:
Hétköznap: fél 5-től folytatólag 9-ig.
Vasárnap és ünnepnap: fél 2, 3, 6, 9.

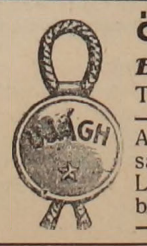
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
junius 23, 30
napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri **3.—**; „ hölgy **2.—**; II. „ **1.50**; III. „ **—.60**; Külön fog. hely **5.—**
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

36. évfoyam Budapest, 1938. julius 7. 27—28. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 13/b. T.: 150-296.
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A második számu légvédelem

Egy jelentés kapcsán, amelyet a Gázművek adtak ki, kiderült, hogy Budapest levegője kormosabb, füstösebb és egészségtelenebb, mint bármelyik német nagyvárosé. Sikerült London mellé kerülnünk az európai városok sorában: legalább is ami a levegő piszkosságát illeti.

Londonnal egy rangban szerepelni dicsőség és mi mégsem vagyunk büszkék erre a példátlan sikerre. Nem vagyunk gőgösebbek, mint eddig voltunk. Sőt ellenkezőleg: sürgősnek, nagyon sürgősnek tartjuk, hogy mielőbb elveszitse Budapest a londoni rokonságot, már csak azért is, mert mi úgynevezett fürdőváros vagyunk. Az egészség városa: legalábbis ezt hirdetjük, ellentétben a — bakteriológiai intézettel, amely teljesen mást mond.

Azt mondhatná az olvasó erre, hogy ez nem nyári téma. Hiszen a korom, füst, szénsav és köd csak télen veszi át az uralmat Budapest felett, amikor megkezdődik a fűtési szezón. Erre csak annyit felelünk: tessék kimenni a Margitszigetre, a világnak erre a legszebb helyére, a Dunának erre a zafirékszerére (mint Galsworthy, a nagy angol iró nevezte) és megvárni, amikor egy gőzhajó halad el a sziget mellett. Abban a pillanatban vége minden szépségnek, ragyogásnak: bűzzé és piszokká válik Szent Margit csodálatos szigete, ahonnan undorodva szeretne menekülni, akit az a baleset ért, hogy gyönyörködni akart a zafirkő tündöklésében. Orvtámadás ez a szépség és egészség ellen.

Divatbajött a légvédelem. Európa országai versenyezve rendezkednek be rá, mi se maradhatunk el tőle, ha élni akarunk. Boldogan látjuk azt a megmozdulást, amelynek célja a magyar horizont megvédése ellenséges támadással szemben. De van egy másik „légvédelem" is, az, amely mindig aktuális, békében meg háborúban egyaránt, amelynek az lenne a célja, hogy Budapest ne Londonnal versenyezzen, hanem — mondjuk — Tirollal, Olaszországgal, vagy legalább is a magyar vidékkel. Az a légvédelem, amely megszabadit bennünket attól a förtelemtől, melyet levegő néven szív be szegény jobb sorsra érdemes tüdőnk.

Ez a légvédelem elsősorban budai kérdés lenne a világ egyetlen városának sem, mint Bumert népszerűbb, egészségesebb levegője nem lenne a világ egyetlen városának sem, mint Budának, ha nem tűrnénk, hogy ezt az áldott budai levegőt, amit Isten adott legjobb kedvében, mesterséges eszközökkel elpusztitsuk. Drága kincsünk lehetne ez a levegő, megfizethetetlen propaganda-értékünk, ha törődnének vele, legalább annyira, hogy ne tegyék tönkre a legbrutálisabb eszközökkel. Vannak harcos katonái ennek a légvédelemnek — Pávai Vajna mennyit irt, szavalt, agitált és verekedett érte — minden hiába: Budapest még nem jött rá arra, hogy a fürdőváros a levegőnél kezdődik és ugyanott végződik.

Amikor az ország társadalma rang és osztálykülönbség nélkül lelkesen csatlakozik a légvédelem táborába, ne feledkezzünk meg erről a második számú légvédelemről se. Repülőtámadás csak háborúban érhet bennünket. Az a támadás azonban, amelyet levegőnk, egészségünk és fürdővárosi mivoltunk ellen intéznek nap nap után, éjjel és nappal, télben és nyárban, állandóan pusztit és gyilkol. Örökös a mérgesgáz Budapest felett, az ellenség szüntelenül bombáz bennünket fojtogató, kegyetlen mérgével. Mentsük meg Budapestet, elsősorban pedig az áldott budai levegőt ettől a légitámadástól, épitsük ki és szervezzük meg ezt a második számú légvédelmet is: amig ezt meg nem tesszük, addig nincs jelenünk és nincs jövőnk.

Fel a második számú légvédelemre!...

Óbuda ujjáépitéséért

A III. kerület társadalmának megmozdulása a jobb jövő kiharcolásáért

Kétségtelen, hogy az utóbbi időben a felelős tényezők is megmozdultak Óbuda érdekében. Örömmel vesszük tudomásul, hogy a kerület szabályozási és városrendezési ügye komoly megoldás előtt áll, sőt nem egy fontos kívánság már be is teljesült. *Maga a végleges szabályozási terv azonban még mindig várat magára*, pedig enélkül könnyen holtvágányra futhat az egész nagyszabású elgondolás. Ez teszi szükségessé, hogy a kerület minden számottevő egyesülete és intézménye állandóan felszinen tartsa a kérdést és a lakósság lelkes támogatásával tovább harcoljon Óbuda igazáért, jogos és a főváros egyetemes érdekében is álló követeléseinek sürgős teljesitéséért.

Ez a gondolat vezérelte a *Budapesi Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesületének óbuda-hegyvidéki körzetét*, hogy emlékiratba foglalja mindazokat a tennivalókat, amelyek a III. kerület jövő fejlődése érdekében haladéktalanul végrehajtandók. Az emlékiratban, amelyet nagyobb küldöttség a napokban nyujtott át *Bessenyey* Zénónk, a Közmunkatanács elnökének és *Szendy* Károly polgármesternek, mindenekelőtt világvárosi viszonylatnak megfelelő nagykoncepciójú tervet kér Óbuda még nem szabályozott külső területére és a Hegyvidékre. *Királyok városa volt Óbuda a multban gyönyörű fekvése és egészséges vidéke folytán, megérdemli, hogy ezt a nagyszerű hivatását a jövőben is betöltse.*

A városrendezési terv keretében

elsősorban kisparcellák létesitését kell keresztülvinni,

hogy a kisajátitások és lebontások miatt ősi lakhelyüket elhagyni kényszerülő kispolgárok új ingatlant vehessenek a kerületen belül. De lehetővé kell tenni a tisztviselők és munkásság számára is, hogy kis parcellák révén családi házakat épithessenek maguknak. A nagypénzen épült hatalmas bérházak belterületre valók. A vékonypénzű kispolgárok apró házai és villái legolcsóbban és legcélszerűbben villanegyedekbe illeszkednek be.

Kéri az emlékirat

az óbudai híd épitésének haladéktalan megkezdését.

Ez törvényben biztositott joga a kerületnek. Meg is igérték már minden oldalról és a kerület lakósága számon tartja az elhangzott igéreteket. Ragaszkodnak ahhoz is, hogy az óbudaiak a kerületükhöz tartozó *Margitszigetre lejárót kapjanak az új hidról.* Ki kell adni a szabályozott területekre az épitési engedélyeket végleges — és nem ideiglenes — jelleggel.

Nem maradhat fenn többé az eddigi elavult övezeti rendszer sem,

amely korszerű változtatásra szorul. A kisajátitás alá kerülő telkekre biztositani kell a régi tulajdonosok elővételi jogának elismertetését. Az útépités céljaira csak annyi telket sajátitsanak ki, amennyi a közszükséglethez és útépitéshez okvetlenül szükséges. *A szabályozott területre terjesszék ki a legnagyobb adómentességet, hogy sok rombolás után végre megindulhasson az épitkezés.* A főútvonalon adják meg a harmincéves adómentességet és ugyanennyit élvezzen a kislakás épitője is.

Sürgős szükség a közművek létesitése: viz, villany és csatornázás.

Közbiztonsági szempontokból is elsősorban a hegyvidékre és a külterületre ki kell terjeszteni a villanyvilágitási hálózatot. *Halaszthatatlan Óbuda csatornarendszerének végleges kiépitése*, a csatornázási illetéket pedig az igénybevétel mérve szerint fizessék a telektulajdonosok. Igazságtalan volna, hogy a kis családi házat ugyanakkora illeték terhelje, mint a nagy bérházat.

Rendkivül fontos a közlekedés megjavitása. Ma csak a 72-es villamos jár a Bécsi úton és ez is csupán a Margithidig. Az autóbusz beiktatása legalább egy vidéki mezőváros színvonalára emelné fel Óbudát. Autóbusz kell elsősorban a főútvonalakra, a Főtértől a Vörösvári-úton és a Margit-hídon át Pestre. A Hegyvidék már megépitett tranzverzális útja sem nélkülözheti az autóbuszt. Autóbusz kell a Zsigmond-tér, Szépvölgy-utca, Folyondár-utca, Remetehegyi-út, Mármaros-út, Erdőalja-út, Farkastorki-út, Bécsi-út, Zsigmond-tér viszonylatában oda és vissza, továbbá a Főtértől a Római fürdőig.

A kerület gimnáziumának megépitését már régen várja a lakósság.

Az igéret évről-évre megújul, de *az iskola még mindig veszélyes magánépületben van.* Épp igy haladéktalan szükség a Hegyvidék elemi iskolájának felépitése is. Megnagyobbitandó a külső Bécsi-úti iskola. Régóta vajudó kérdés a Bründl- és Bandl-árkok befedése, a Hévizi-úti nyilt, büzös árok csatornázása és az út szintre hozatala, mert a Hévizi út ma csaknem két méterrel fekszik magasabban.

Kéri az emlékirat a kerület régi óhajának teljesitését: nevezzék el Óbudát *„Árpádváros"*-nak. Árpád fejedelem itt pihente ki a harcok fáradalmait és itt nyugszanak hamvai. A Bécsi-út és Vörösvári útnál lévő bővizü forrást ma is Árpád-forrásnak hivják és a forrástól északra fekvő dombra kerül az *Árpád-templom* is, mint azt már a multban elhatározták.

Árpád-várossal megszünne Óbuda-Ujlak névleges önállósága,

ezzel a legméltóbb emléket állitanák a honalapitó fejedelemnek.

Végül annak a reményének ad kifejezést az emlékirat, hogy a Stádionnak Óbudán való elhelyezése még nem került le a napirendről. Erről nem mondhat le Óbuda, az idő igazolni fogja ennek az álláspontnak egyedüli helytállóságát.

A küldöttséget, amely ezt a nagyfontosságú emlékiratot a Közmunkatanácshoz vitte, *Bessenyei* Zénó elnök fogadta. Vitéz *Komárnoky* Gyula üdvözlő szavai után *Bessenyey* Zénó igen meleg hangon válaszolt.

— Örömmel állapitja meg, — mondotta többek között — hogy mennyire szivén fekszik minden óbudai polgárnak Óbuda ügye. Örömmel látja ezt a nagy lelkesedést, de most arra kéri a polgárságot, hogy minden egyebet félretéve, *csak a realitásokat tartsák szem előtt* és egyesült erővel döngessék a városháza kapuját abban az irányban, hogy az Óbuda rendezéséhez szükséges kisajátitások és a hídfeljáró kiépitésének költségeit állitsa be a polgármester a költségvetésbe. Óbuda polgárai vegyék rá bizottsági tagjaikat, hogy ők is tartsák kötelességüknek Óbuda polgárságának kérését minden erejükkel támogatni. Egyben tudomására adta a küldöttségnek, hogy *az óbudai híd megépitése, valamint Óbuda végleges szabályozása befejezett tény, csupán a kisajátitási költségek hiánya veszélyezteti a munkálatok keresztülvitelét.*

Egyben felhivta a küldöttség figyelmét arra is, hogy az *adómentességet csak a kisajátitások után fogják megadni. Árpád-hidja lesz Magyarország legnagyobb hidja* és ezzel fogunk méltó emléket állitani Árpád fejedelemnek.

Befejezésül arra kérte a küldöttséget, hogy a jövőben gyüléseiken e legfontosabb kéréseket tárgyalják és ezt egységesen követeljék.

Megalakult a Vöröskereszt Egylet I. kerületi választmánya

Irta: **Czebe Jenő dr.,** I. ker. elöljáró

Folyó évi junius hó 22-én a Magyar Vöröskereszt Egylet központi palotájában, elnökletem alatt, megalakult az I. kerületi választmány, előkelő, s igen nagyszámban megjelent tagok részvételével.

A jelenvoltak között ott láttuk dr. Széll Józsefné, ny. belügyminiszter nejét, dr. Hász István tábori püspököt, dr. Rottenbiller Fülöp ny. államtitkárt, Lukács Saroltát, a Központ kiküldöttjét és vitéz Gátföldy Egonnét, az Előkészitő Bizottság elnökét. Kimentették távolmaradásukat: dr. Karafiáth Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester, dr. Lamotte Károly h. polgármester, dr. Schuler Dezső alpolgármester, dr. Ripka Ferenc ny. főpolgármester, Kempelen Ágoston dr., Felkay Ferenc dr., Horony Pálfi Aurél tanácsnokok s még többen.

A megnyitó beszédet — a megjelentek elnöki üdvözlése után — dr. Hász István tábori püspök mondotta. Vázolta a Vöröskereszt Egylet nemes, nagy hivatását, amelyet nemcsak háborúban, hanem békeidőben is kifejt. Vázolta a kommunizmus borzalmas őrületeit Oroszországban és Spanyolországban, kifejtette gyönyörű, magasszárnyalású beszédében, hogy a Vöröskereszt Egylet a kommunizmus ellen is harcol, mert a lelkeket győzi meg a krisztusi igazságokról.

Rottenbiller Fülöp dr. ny. államtitkár vázolta azután a volt I. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület átalakulását a Vöröskereszt Egylet I. ker. választmányává. Kifejtette, hogy azokat a nemes feladatokat, amit az Általános Közjótékonysági Egyesület végzett a multban, most a legjobban a Vöröskereszt Egylet kerületi választmányai tudják elvégezni. Az alakuló közgyülés nagy lelkesedéssel fogadta el a javaslatot s kimondotta a Magyar Vöröskereszt Egylet I. ker. választmányának megalakulását. Majd a jelölő bizottságot küldöttem ki, s annak jelentése alapján a közgyülés megejtette a választást, a következő eredménnyel:

Diszelnök: gróf Apponyi Albertné; elnökök: dr. Rottenbiller Fülöp, dr. Czebe Jenő, vitéz Gátföldy Egonné; alelnökök: Jauernik Nándor, dr. Dávid Antal, dr. Magurányi Sándorné; főtitkár: Abaújszántói Kerekes Endre dr.; titkár: Kállay László dr., Simon Ákosné dr., Wagner Erzsébet; pénztáros: Hufnágel Kálmán dr.

Választmányi tagok: Báncs Emilné, Brossek Rudolfné, Gorka Ágostonné, Hoffmann Marianne, özv. Hufnágel Imréné, Juranek Aladárné, Belicza István, Boldogh Ágoston, Debreczeny József dr., Garancsy László dr., Holló Ferenc, Horváth Vidor dr., Kelényi Ottó dr., Korpás Ferenc, vitéz Korompay Sándor, Morvay Endre dr., Nagykovácsy Milenkó, Pakányi Ferenc, Sághy Imre dr., Vaitner Béla, Vencel Géza dr., Huszár Ferenc dr., özv. Petényi Istvánné, Pelleréczky Mártonné dr., Somogyi Lajosné, Vajna Ferencné; Jegyző: Vajkendaer Rezsőné.

A vezetőség, a választmány és a tisztikar megválasztása után vitéz Gátföldy Egonné, az Előkészitő Bizottság ügyvezető elnöke hatalmas, magasszárnyalású beszédben ismertette a jövő munkaprogramját, amelyből különösen két javaslata keltett nagy lelkesedést: az ifjúság beszervezése, s az elszegényedett intelligens egyének részére szeretetotthon létesitése, hogy mindenki saját bútorait, megszokott kedves

Láncfid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Orbánhegyi út 42—44;
Istenhegyi út 93;
Fodor utca 24;
Kovács utca 8-a és 8-b;
Napraforgóköz 2;
Csopaki út 3.
Cimbalom utca 8;
Áfonya utca 7-a és 7-b;

Ezeket a budai villákat

Fischer Tibor

okl. mérnök, építőmester, Budapest, VI., Jókai tér 3. Telefon: 119—764. építette.

holmijait magával vive — külön-külön szobában lakva — helyeztessék el.

Meleg köszönetemnek adtam kifejezést az előadó gyönyörű, lelketemelő beszédéért, s nemes szívre való javaslataiért, amiket a közgyűlés megvalósítás céljából nagy lelkesedéssel fogadott el.

A főváros gondoskodásából szegény, elaggott, elszegényedett testvéreink igen jó elhelyezést nyernek ugyan a fővárosi szeretetotthonokban, de ott mégis tömegesen vannak elhelyezve, s az elszegényedett intelligens egyének helyzete még borzalmasabbnak tünik fel, elveszitették nyugdíjukat a megszállott területekről embertelenül kiüldözött tisztviselő testvéreink ezrével, sőt százezrével, s hadikölcsönt jegyző testvéreink is elvesztették, az állam mostoha gazdasági helyzete folytán, utolsó vagyonkájukat, s akik valamikor jobb helyzetben voltak, alig-alig birják elviselni ezt a lelki kint, amit nemcsak gyönyörű szülőföldjüknek (Erdély, Bánát, Bácska, Felvidék, Nyugatmagyarország) elvesztése, hanem egzisztenciájuk tönkretétele is okozott.

A társadalom jó szívére, nemes lelkére fogunk újból appellálni, s én azt hiszem, hogy az I. kerület jómódú előkelőségei elő fogják teremteni azt az összeget, amely lehetővé teszi majd a Vöröskereszt Egylet I. ker. Választmányának, hogy ezt a nemes célt megvalósíthassa, s pár éven belül állni fog intelligens szegény testvéreink szeretetotthona. Adja a Mindenható, hogy úgy legyen!

Dr. Hász István tábori püspök gyönyörű szózatával végződött — ez a minden jelenvoltban felemelő érzést keltő szép ünnepélynek nevezhető — alakuló közgyűlés.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

Megint csalódtunk

Óbuda most már hangos szóval követeli az autóbuszközlekedés megoldását

Irta: OROVA ZSIGMOND dr., tvhat. biz. tag

A székesfővárosnak 14 közigazgatási kerülete van. Ezek között a legnagyobb területű a III. kerület. Népesség tekintetében is vezető helye van a III. kerületnek. *Ennek a területnek és lakosságának közúti közlekedési igényei soha kielégitő elismerésben nem részesültek.*

Már nagyon régen volt, hogy a székesfőváros, mint hatóság szerződési kötelezettség gyanánt kötötte ki a magánkézben lévő közúti vasúttársasággal szemben *a temetőhöz vezetendő vasuti vonal megépitését. Azóta a kötelezettséget vállaló vasút a kötelezettséget kikötő főváros tulajdona lett,* de ezzel nem jutott közelebb a megvalósuláshoz a vasúti vonal kérdése. Sőt annyira elmosódott a jogositott és kötelezett személyiségének egybeolvadása folytán ez az igény, hogy *senkisem beszél már róla* és senkisem gondol arra, hogy az óbudai temetőhöz vezető villamosvasúti közlekedés még ma sincs meg.

A magyar specialitások iránt érdeklődést tanúsító idegenek bizonyára feljegyzik útinaplójukban, hogy van a kontinensen egy főváros, melynek egyik temetőjéhez nem vezet villamosvasút. Mert a külön tarifa-kötelezettséggel közlekedő trolleybusz-járat éppen ezen körülménynél fogva nem elégiti ki azokat az igényeket, amelyeket évtizedekkel ezelőtt a vasútvonal kiépitésével kivánt a főváros hatósága biztositani.

Ámde ennek a kerületnek — minden más kerülettel szemben — megvan az a specialitása is, hogy *nincsen autóbusz-közlekedése.* (A margitszigeti és rózsadombi járatokat óbudai vonalaknak minösiteni nem lehet.)

A kerület lakossága és képviselői ismételten kifejezték kivánságaikat, azokat a vasuttársaság vezetői és a hatóság illetékes szervei megvizsgálták és jogosaknak találták. Ezt igazolja az, hogy a legilletékesebb helyről is igéretet kaptunk arranézve: *megindul az óbudai autóbuszjárat.*

Ezt az igéretet különböző aggodalmak elosztása előzte meg. Először arról volt szó, hogy nem lesz a járat jövedelmező. Utasszámlálást végeztek, statisztikai táblázatokat készitettek és végül belátták, hogy addig a megállóhelyeken nem gyülekezhetik az utazó közönség, amig a megállóhelyeket ki nem jelölik és a kocsi ott meg nem áll.

Azután azt jelentették, hogy *nincsen elég kocsi.* De pénz sincs új kocsik rendelésére. Ez komolynak látszó akadály volt. Ámde közben felmerült a Bart-vonalak megváltásának kérdése és ekkor azzal álltunk elő, hogy *előbb jön Óbuda, azután Budakeszi és Csepel.* Igy született meg az első igéret: a Bart-vonalak megváltása lehetővé fogja tenni az óbudai autóbusz-közlekedés megindítását. *A főváros megváltotta a Bart-vonalakat, a budakeszi sváboknak a főváros autóbuszközlekedést adott, az óbudaiak azonban gazdagabbak lettek egy csalódással.* Az igéret beváltatlan maradt.

Ujabb sürgetések után közeledett az Eucharisztikus kongresszus, amely nagy idegenforgalmat igért és erősen igénybevette a közlekedési ügyek vezetőinek képességeit. A már előbb elhatározott és fokozatosan megkezdett kocsirendelések gyarapitották az autóbuszparkot, a székesfőváros törvényhatósága, áldozatot nem kimélve, rendelkezésre bocsátotta a szükséges anyagi eszközöket, hogy a szinte mérhetetlennek igérkező forgalomemelkedés igényei kielégithetők legyenek. *Már akkor megigérték ,hogy az Eucharisztikus Kongresszus után nyomban megindul az óbudai járat.*

A kongresszus idegenforgalma nem volt akkora, mint a felkészülés. *Zökkenő, zavar, torlódás nem mutatkozott sehol.* Közlekedésügyünk irányitóit a legteljeseb elismerés illeti. Ámde a kongresszus befejeződött, az idegenek tömegei eltávoztak, helyrállott a hétköznapok normális forgalma és elkövetkezett az óbudai autóbuszjárat megindítására elhangzott komoly igéretek beváltásának időpontja. *Megint csalódtunk!*

A mi türelmünk elfogyott: *most már követeljük jogos igényeink teljesitését* és addig, mig ez be nem következik, hasonló előterjesztéseket más városrészek vagy vidékek favorizálása érdekében vissza kell utasitanunk.

Követeljük, hogy Óbudát kössék be a főváros belterületeinek autóbuszközlekedési hálózatába! Nem elégszünk meg ritkán járó ingajárattal, mert annak nem lesz utazóközönsége. Ugy halljuk, hogy a Pálffy térről a Bécsi úti városi házakig közlekedő ingajáratra gondoltak. Javasoljuk e helyett a 7-es számú vonalnak meghosszabbitását Óbuda sűrűn lakott területének határvonaláig, (Miklós tér?), mert ez a járat ma a Pálffy tér és Keleti Károly utca közti útvonalon komoly közlekedési igényeket úgy sem hivatott kielégiteni. Hiszen a 12-es járat ellátja azt.

Követeljük az Újlaki hegyvidéknek autóbuszközlekedéssel való ellátását. Sűrűn lakott terület ez. Tisztviselőtársadalom lakja, mely naponta kénytelen *hegyi úton,* minden egyéb közlekedés hiányában *gyalog* a főváros belterületén lévő munkahelyére járni. Ez a vonal tehát, melynek használható útjai vannak, utasokat megfelelő számban kap a közlekedés megindulásának pillanatától kezdve és minden garanciánk megvan arra, hogy *jó vonallá fejlődik a szokásos „beérési idő" leforgása alatt.*

Követeljük az Aquincum-óbudai temető közti útvonalon ingajárat létesitését. Képtelenség tovább fenntartani azt az állapotot, hogy a Rómaiparton lévő köztemetőhöz vezető rövid útvonalat csak *négy különböző közlekedési eszköz igénybevétele* mellett lehessen megtenni (1. Autóbusz a Rómaiparton, 2. HÉV Aquincumtól a Hajógyárig, 3. villamos a Fő tértől a Vörösvári út végéig, 4. trolleybusz). *Négy közlekedési eszköz, négy viteldij!* Hasonlót sehol a világon nem találunk.

Követeljük a trolleybusz külön tarifájának megszüntetését. Óbudáról a Rákosszentmihályon fekvő köztemetőig, Kelenföldről ugyanide elvisz a villamos, de az óbudai polgárnak a saját kerületében fekvő temetőjéhez a villamoson kivül a torlleybuszt is igénybe kell vennie, külön viteldij lefizetése mellett. Ezt a külön tarifát meg kell szüntetni, amilyen gyorsan csak lehet.

Igéreteket nem kérünk. Ilyeneknek bővében vagyunk. *Cselekvést várunk, tetteket.* A kerület polgársága bizalommal tekintett az igéretek teljesülése elé és fájdalommal látja az újabb csalódást. Hibázik az a felelős tényező, aki nem ismeri fel a csalódott nép érzelmeit. Mert a nép csalódásainak az szokott az eredménye lenni, hogy meginog bizalmában és *megvonja támogatását azoktól, akiknek közéleti munkássága a nép ragaszkodását nem nélkülözheti.*

A Rózsadomb és környéke barlangjai

Irta és a Rózsadomb és Vidéke Egyesület junius 23.-án tartott előadó-ülésén elmondta:

KADIC OTTOKÁR Dr., c. egyetemi tanár

I.

„Budapest a barlangok városa" cimű népszerű közleményemben azt irom, hogy székesfővárosunkat, kiváló fekvésénél és természeti szépségeinél fogva, a hozzánk jövő idegenek elragadtatással Európa egyik legszebb városának nevezik. Hogy mennyire igazuk van, azt mi, budapestiek legjobban tudjuk s ezért fölösleges volna ebben a körben fővárosunk természeti szépségeit bővebben ecsetelnem.

Amikor ezen a helyen Budapest természeti viszonyairól szólok, akkor nem annyira a jól ismert tájszépségeire, hánem egyéb természeti különlegességeire gondolok. Ezek a budai Dunaparton fakadó hévvízforrások és budai hegységben nyiló barlangok. A hévvízforrások éppen úgy, mint a barlangok is, egészen különös földtani körülmények között jönnek létre s ezért a természeti ritkaságok közé tartoznak. A legtöbb város lakóinak messze kell utazniok, hogy valamely távolabbi vidék fürdőhelyét elérjék, vagy pedig barlangot lássanak. Nekünk, budapestieknek viszont csak villamosra, vagy autóbuszra kell szállnunk és negyed, vagy félóra alatt fürdőhöz jutunk, ha ezen felül még kis sétát teszünk, barlangot is láthatunk. Alig van európai nagyváros, amely hasonlóval dicsekedhetne, amely annyi fürdőben és barlangban bővelkedne, mint székesfővárosunk. *Budapest a szó szoros értelmében valóban éppen úgy fürdőváros, mint barlangváros is.*

Illő dolog, hogy természeti kincseinket megismerjük, azok tudományos és idegenforgalmi jelentőségét megértsük és a nemzet szolgálatába állitsuk. Világhirű fürdőink és termális forrásaink közegészségi és idegenforgalmi jelentőségét *Pávai-Vajna* Ferenc dr. barátom többizben hangoztatta és ezt az ügyet népszerűvé tenni igyekszik. Én viszont, mint barlangkutató geológus, minden igyekezetemmel arra törekszem, hogy a székesfőváros vezetőségét és közönségét nagyszerű barlangjaink tudományos és idegenforgalmi jelentőségéről meggyőzzem és e fontos ügynek a pártfogására megnyerjem.

*

Hogy valamely vidéken barlang fejlődhessen, ahhoz a következő két főfeltétel szükséges: 1. olyan kőzetnek kell lennie, amelyet a viz könnyen felold, 2. hogy ezt a kőzetet repedések hassák át, amelyeken a viz a mélységbe szivárog. Ahol ez a két föltétel megvan, ott természetszerűen barlangok fejlődhetnek. Tapasztalatból tudjuk, hogy a viz legkönnyebben a mészkövet és dolomitot oldja, ezért barlangok leginkább olyan vidéken fejlődnek, ahol e két kőzetféleség közül valamelyik honos. A budai hegység jórészt mészkőből és dolomitból épült, igy tehát érthető, hogy fővárosunk területén barlangok is vannak. Barlangjaink olyan kiterjedésben és változatosságban jelentkeznek, ahogy azt kevés más hasonló hegyvidékben tapasztaljuk. Budapestnek, eddigi ismereteink szerint, 4 nagyobb és 12 kisebb barlangja és sziklaürege van. Ez aránylag olyan nagy szám, hogy mi barlangkutatók joggal és bizonyos büszkeséggel nevezzük fővárosunkat *barlangvárosnak.*

*

Fővárosunk legrégibb és legjobban ismert üregе, a Ferenc József-híd budai hídfőjével szemben, a Gellért-hegy alján nyiló *Szent Iván-barlang.* A nagy nyilás eredetileg egységes tág csarnokba vezetett, mely hátrafelé két fülkével bővült ki. A barlangot újabban kiépitették, hátsó részében folyósószerű kijáratot vájtak és fényesen berendezett, misztikusan kivilágitott kegyhellyé alakitották.

Ezt a barlangot már az avarok és szlávok is ismerték s nyelvükön pestnek, vagyis kemencének nevezték, később az egész kolónia ettől a barlangtól a *Pest,* a fölötte emelkedő hegy pedig a *Pest-hegy* nevet kapta. Idővel ez az elnevezés a Duna balpartján kiépült telepre szállt át, mig a jobbparti rész a *Buda* nevet kapta. Az idetelepedett németek azonban ezt a helyet továbbra is nyelvükön Ofen-nak nevezték el, ami ismét kemencét és barlangot is jelent.

Ha most sorjában vesszük a fővárosi barlangok ismertetését, akkor a következőkben a *Várhegyi barlangról* kell szólnom. Olyan barlang ez, amelyet már a török hódoltság óta emlegetnek, barlangvoltát azonban csak nemrég ismertük meg. Régóta tudjuk, hogy a Vár majdnem minden házának egy-kétemeletes pincéje van. Ha tehát a várbeli házak valamelyik részéből lépcsőkön először az épület alatt fekvő ódon pincéjébe megyünk, további lépcsőkön leereszkedve, igen mély, sziklák között terjedő pincébe jutunk. Ezek az ú. n. *török- vagy szikla-pincék,* azok a helyek, amelyekről a Várban annyi sok legenda terjedt el. A mult század nyolcvanas éveiben a székesfőváros ezeket a pincéket felmérette *s akkor kitűnt, hogy a Várhegy mélyén közel 10 kmnyi üreg-rendszer fekszik.*

Az 1931. év végén két székesfővárosi mérnök vezetése mellett magam is felkerestem néhány várbeli törökpincét s ekkor legnagyobb meglepetésemre azt láttam, hogy a híres budavári „törökpincék" tulajdonképen nem is annyira pincék, hanem természetes mészkőfaüregek. Ezeket az üregeket a folyó és állóviz, vájó és oldó hatásánál fogva, hozta létre, abban az időszakban, amikor a Duna és az Ördögárok patakja még a Várhegy magasságában folyt. Hogy ez tényleg igy volt, azt számos pincében talált kavics-, homok- és iszap-lerakodás bizonyitja. Az Uri-utca 72. sz. ház sziklapincéjében ilyen folyami lerakodásban az őskori elefánt és orrszarvú számos csontmaradványait gyüjtöttük. Ezek olyan emlősfajok, amelyek 150.000 év előtt Budapest vidékén éltek s arról tanúskodnak, hogy abban az időben hazánkban olyan szubtrópusi klima uralkodott, amilyen jelenleg a Földközi tenger körül van. Más pincékben viszont meszes, porhanyós agyagban a mammut és gyapjas orrszarvú csontjait találtuk, amiből következtetni lehet, hogy vidékünkön a meleg szubtrópusi időszakot a hideg jégkor váltotta fel.

Az ezután következő földtörténeti időszakban egészen különös jelenség játszódott le a mai Dísz-térnek megfelelő területen. Az történt ugyanis, hogy a budai Dunaparton jelenleg felszálló hévvízforrások akkoriban a Dísz-téren fakadtak s itt a felszinre érve, az oldatukban levő meszet mésztufa alakjában rakták le. Igy keletkezett az a hatalmas mésztufa-réteg, mely 5—8—10, sőt 12—14 m vastagságban mintegy kőpáncél födi a Várhegyet. A mésztufa lerakodása utáni időben jöttek azután a Várhegy magasságában folyó budai patakok, nevezetesen az Ördögárok patakja és befurakodva a mésztufa aljába, vájták és oldották ki a szóban levő üregeket.

Ezeket a természetes üregeket azután a Vár egykori lakói kibővitették, mélyitették, légaknákkal és kutakkal látták el s lépcsős, lejtős aknák kivájásával a felső pincékkel összekötötték. Az, hogy az emberi kéz ezekben a barlangokban történeti időben épitett, az mind megbecsülendő régiség. A törökpincék tehát olyan helyek, ahol a természet az emberi munkával váltakozik, ezek barlangok is és pincék is, ezért legcélszerűbb, ha *barlangpincéknek* nevezzük. Ez a körülmény ezeket a helyeket elsőrangú természeti és történeti látványossággá avatja s ezért tudományos és idegenforgalmi szempontból rendkivül fontosak.

Ha végül szemügyre vesszük azt, hogy a szóban levő barlangpincéket vastag kőpáncél födi, akkor minden katonaviselt ember előtt tisztán áll az a fontos tény, hogy ezek az üregek elsőrangú védőhelyek.

Amikor a budavári barlangpincéknek tudományos, idegenforgalmi és légvédelmi nagy jelentősége kiderült, minden erőmmel arra törekedtem, hogy a székesfővárosnak ezt a felbecsülhetetlen értékű kincsét felkaroljuk, feltárjuk, rendezzük és idegenforgalmunkba bekapcsoljuk. Közel másfélévi utánjárás, sok előadás és cikkirás után végre sikerült az ügyet tető alá hozni. A budavári barlangpincék történetében nagy fordulat állott elő amikor a székesfőváros azok feltárását, rendezését és kezelését a Magyar Barlangkutató Társulatra, mint az erre legilletékesebb társadalmi szervre bizta. Társulatunk a rendelkezésére állott anyagi eszközökkel mindent megtett, hogy ezt a páratlanul álló látványosságot a mai kor követelményeinek megfelelően a tudomány és idegenforgalom szolgálatába állitsa. Egyelőre az eddig feltárt szentháromságutcai szakaszt teljesen rendbehoztuk, megfelelően kivilágitottuk és *Várhegyi-barlang* név alatt kezelésbe vettük. Az elöljárósági felső ódon pincékben *barlangtani gyüjteményt* állitottunk fel, elsősorban azokból a régiségekből, amelyeket feltárás közben találtunk, másodsorban más fővárosi és hazai barlangokból eredő őslénytani, és kőzettani anyagot mutatunk be. Aki tehát barlangunkat meglátogatja, az egyszersmind általános barlangtani okulásban is részesül.

Mindaz, amit a letűnt három évben barlangunk érdekében tettünk, csak kezdete annak a hatalmas munkának, amelyet még ezentúl a Várban el kell végeznünk. Ha a székesfőváros bennünket továbbra is olyan mértékben támogat, ahogy ezt eddig tette, *akkor belátható időn belül páratlanul álló, nagykiterjedésü mésztufabarlangot állithatunk az idegenforgalom szolgálatába, olyant, amilyen máshol sehol a világon nincs.*

A budavári barlangpincék ismertetése után áttérek a székesfőváros tulajdonképeni barlangvidékének tárgyalására, ez a *rózsadomb-zöldmáli-barlangpark.* Idetartozik három nagykiterjedésü, páratlanul álló barlang, nevezetesen a Pálvölgyi-, a Szemlőhegyi- és a Ferenchegyi-barlang, kisebb üregek a Látóhegyi-, a Kőbánya- és a Mátyáshegyi-barlang.

A felsorolt barlangok közül a legrégebben ismert és a legjobban rendezett a *Pálvölgyi-barlang.* Ezt a barlangot turisták fedezték fel 1904-ben s később a Pannónia Turista Egyesület keretein belül mint külön barlangkutató szakosztály folytatták a háború előtt megkezdett munkát.

A Pálvölgyi-barlang, mint természeti emlék, a legérdekesebb barlangok közé tartozik. A többi barlanghoz hasonlóan több egymást keresztező hasadék mentén nagyobb, részben mészkőben, kisebb részben márgában, a beszivárgó viz kilúgzó hatása folytán jött létre. A hasadékok mentén keskeny, magas folyosók, ezek keresztezésén pedig kisebb-nagyobb termek fejlődtek. Mikor a barlang ennyire kialakult, akkor a föld mélyéből meleg források szálltak fel s ezek részben bővitették üregeit, részben pedig márgás anyaggal töltötték ki. A melegforrások ugyanis porhanyóvá tették a mészkő fölötti márga-réteget s ez a porhanyós, elkovásodott anyag lehullva, kitöltötte a barlang üregeit. A márgában beágyazott tengeri kagylókat és tüskéket a meleg viz nem támadta meg, ezek ép állapotban, teljes egészében a márgából kiszabadulva, a laza kőzetben új fekvőhelyet találtak. Mint látjuk, a hévvizek munkája következtében a barlang üregeit porhanyós márga töltötte ki s ha ez igy marad, akkor ma nem gyönyörködhetnénk a szép Pálvölgyi-barlangban. Ez az állapot azonban nem maradt sokáig, mert a mészkő hasadékaiban szivárgó talajviz, a barlangba érve, folyó patakká dagadt s ez most, vájó hatásánál fogva, jórészt kimosta az üregből a laza márgát. Más szóval, amit a meleg viz eltömött ,azt a folyó viz újból eltávolitotta; a barlang üregei ismét helyrejöttek és pedig abban az alakban és kiterjedésben, ahogy azt ma is látjuk. Ez a barlang hosszadalmas és bonyolult fejlődésének röviden elmondott története.

Mindaz, amit ebben a barlangban hosszadalmas tanulmányozás révén sikerült megállapitanunk, egyedülálló jelenség. Sehol másutt barlang ilyen különös körülmények között nem jött létre, ez csak nálunk, a Pálvölgyben volt lehetséges, ahol a föld mélyében hévvizek jártak át ennek a vidéknek mészkőhasadékait. A Pálvölgyi-barlang a legtanulságosabb példája annak, miképen dolgoznak a különböző természeti erők, némely barlang kialakulása idejében. Amit az egyik erő felépit, azt a másik elpusztitja, hogy azután valamelyik újabb erő a pusztulás romjain ismét valamit alkosson.

(*Folytatjuk.*)

A LEGKELLEMESEBB UZSONNÁZÓHELY A
Gourmand
cukrászda
BUDAI FIÓKJA
I., Fery Oszkár u. 52.

RÉGI VILÁG

TRÉFÁS JÖVENDÖLÉS 1848 JULIUSÁRA

1848 nyarán már tudta a magyar nemzet, hogy önerejére van utalva. Tudta, hogy észak, dél, kelet és nyugat felöl feltámadtak ellenségei, hogy eltiporják a szabadságot, amelyet alighogy sikerült megszerezni.

Lázas izgalommal, rendkívüli erőfeszítéssel készülödött a magyarság az önvédelmi harcra. Folyt a toborzás országszerte, *Kossuth* Lajos lángszavára tömegesen tódult a nép a felállítandó honvédségbe, akik pedig otthonmaradtak, pénzüket, ékszereiket, megmozgatható vagyonukat vitték a haza oltárára, hogy megteremtsék az aranyalapot a magyar nemzeti bankjegyek számára, melyet Kossuth mint pénzügyminiszter állított fel.

De volt humora is ezeknek az időknek. A humor a magyar nép kiirthatatlan tulajdonsága. Jókai „*Életképek*" című lapjában igyekszik a humor aranyszálaival vigasztalni az embereket. Július 2-i számában az *Életképek* tréfás prognózist ad: ebből megértheti jük, kiérezhetjük a 48-as forró nyár hangulatát. A július hónapra szóló „jövendőmondás" a következőket közli:

„Jellachich kinevezi magát Dalai lámának s kihirdeti, hogy ezentúl minden templomi arany és ezüst az ő tiszeletére fog szolgálni.

Egész nap iszonyú melegség uralkodik. A legyek kiállhatatlanok. Az ember sehogy sem alhatik.

Pesten kilencz órán túl senkinek nem szabad az utczán megjelenni. E végett a harangok félreveretnek, a czél ökéletesen eléretik. A harangszóra mindenki fülére húzza dunnáját és honn marad.

X. asszonyság meghallja: hogy Karlovitzot éhséggel akarják bevenni s attólfogva nem ád enni cselédjeinek. Ők is segítenek bevenni Karlovitzot.

Oroszországból a cholera közelget; vannak, kik azt hiszik, hogy egy kis camphor segít rajta. Akad fiatal ember, ki egész Oroszország ellen is hiszi: hogy van orvosság a patikában.

Három communista kártyán összevész s egy republicanus felpofozza az inasát.

Kisül, hogy Radetzky már két hónap óta nem él, csak a nevével ijesztegetik a világot, mint hajdan Solimánéval Szigethvárnál.

Harminczezer asszonyság petitióval járul a ministérium és az országgyülés elé: miszerint a háborúba menetel terhe az ötven éven túllevő férjekre is kiterjesztessék.

Egy pesti nevelőintézet tulajdonosnéja tizenkét leányát felajánlja a mozgó nemzetőrségbe markotányosnőknek.

A felső vármegyékből iszonyú csapat tótság tódul alá kaszákkal felfegyverkezve az Alföldre. Kaszálni. De csak füvet kaszálni.

Budáról ellopják a posztómagazint. E tárgy komolyan rosszaltatik.

Nagy puffogást hallunk. Egyszer csak hátra nézünk s akkor látjuk, hogy minket ütnek.

Magyar újságok egy nagy ütközetről fognak tárogatni ,mellyben Zentánál a magyarok megverték a szerbeket, elesett 40.000 szerb és 20 ágyú, magyar vagy tizenöt ember és egy trombitás. A szerb ujságok pedig azt fogják írni, hogy 20.000 magyar esett el, szerb csak kilencz, a tizedik egy paripa. A zentaiak az ütközetről nem fognak tudni semmit.

Az insurrectió rendezése az agarásztársulat nagy ünnepélye miatt elmarad."

MAGYAR HISZEKEGY 1848-BAN

Közli az Életképek a republikánus Hiszekegyet is. A magyarság akkor már köztársasági volt. Szól ez az imádság a következőképen:

„Hiszek egy magyarok Istenében, mindenható Atyában, kunoknak és székelyeknek teremtőjében.

Hiszek egy magyar szabadságban, ő egyszülött fiában, minden uraknak urában, ki fogantaték kiomlott szent vérből, született Rákóczi kardjától, szenvede Ausztriának alatta, megfeszitteték és meghala és eltemetteték a vérpadon. Szálla alá a szegény nép közé, március 15-ikén feltámada, felmene Bécsbe, üle a császár fejére, onnan lészen eljövendő ítélni radicálokat és pecsovicsokat.

Hiszek szent népszellemben, hiszek egy közönséges európai respublicát, nemzetek közti egyességet, háborúknak elmúlását, régi hírünk feltámadását s Magyarország örök életét. Ámen."

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

BRANDSTETTER FERENC és TSA — LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

Eredményes, lelkes munkát végez a Rózsadomb és Vidéke Egyesület

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület a Lukácsfürdő különhelyiségében tartotta meg választmányi ülését *Harrer* Ferenc nyug. alpolgármester, felsőházi tag elnöklésével, vitéz *József Ferenc* dr. kir. herceg jelenlétében. *Nádas* Béla dr. ügyészfőtitkár jelentésében meleg hangon emlékezett meg az egyésület halottjáról, *Leister* Ferenc tiszteletbeli tagról és *Viraág* Béla, a *Budai Napló* alapító főszerkesztője, „Buda szerelmese" siremlékének leleplezési ünnepségéről.

Beszámolt arról, hogy az Egyesület felvette az összeköttetést a Hollós Mátyás Társasággal, hogy együttes erővel valósitsanak meg egy régi szép tervet: *Gül Baba sirja mellett mecset és mohamedán otthon létesitését.* Az ügy nagyon lassan halad előre, de azért megvan a remény, hogy összegyül a szükséges költség.

A főváros áldozatkészségéből két igen szép szoborművet kapott a Rózsadomb. Az egyiket a Margit utcai kisparkban, az úgynevezett Rózsakertben állitották fel. Ez *Beck.* Ö Fülöp szobrászművész alkotása: a *„Tavasz"*. Szökőkút fiatal leányalakkal. Haraszti kőből készült. A másik, az *„Anyai szeretet"* szobra a Vérhalom térre került, botfai *Hüvös* László pompás alkotása, ruskicai márványból készült kőalapzaton.

A választmány lelkesedéssel vette tudomásul úgy ezeket a bejelentéseket, mint azokat, amelyek a megindult út- és csatornaépitésekre, a Zárda utcai óvódára vonatkoznak. Sürgette a választmány az autóbuszjáratok rendszeresitését és közvetlen kocsikat a Margitszigetre. Lépéseket tesz a *MFTR*-nél helyi átkelési járatok beállitására Buda-Császárfürdő, Szentendre-Margithídi HÉV állomás és a Margitsziget alsó és felsó állomása között. Majd magáévá tette almási *Balogh* Loránt és *Lengyel* Endre dr. alelnökök több közérdekü rózsadombi probléma sürgős megoldását célzó inditványát. Végül megejtették a tagfelvételt. Uj tagok lettek: *Bakonyi* Kálmán bizt. int. vezértitkár, *Földes* József kereskedő, *Gyulányi* Jenő nyug. őrnagy özv. dr. *Herz* Rezsőné villatulajdonos, *Láng* Károly állatorvos, *Magyar* Lajos gyáros, *Simkó* Zsigmond rt. igazgató, dr. *Sumárdi József* földbirtokos és *Vas* Lajos rt. igazgató.

A választmányi ülést előadóülés követte, amelyen vitéz dr. *Ferenc József* királyi herceg, az Egyesület fővédnöke is megjelent. *Kadic* Ottokár dr. egyetemi tanár, főgeológus, a Magyar Barlangkutató Társulat ügyvezető elnöke tartott magas szinvonalú előadást *„A Rózsadomb és környéke barlangjainak ismertetése, jelentősége és feltárása"* cimen. A mindvégig feszült figyelemmel hallgatott tanulságos előadás után a választmány elhatározta, hogy az Egyesület a Barlangkutató Társasággal együttesen indit mozgalmat a Rózsadomb és környéke barlangjainak feltárása érdekében.

Az előadást társasvacsora követte a Tarján vendéglő terraszán.

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Egykori budai Nyár

Irta: Budai Hárombék Effendi

A budai nyár ezelőtt ötven esztendővel (szebben szólva „félszáz esztendővel", mégszebben „egy félszázada") sem szebb, sem budaibb, sem „langsugarúbb" nem volt (igy ama heves poéta, *Petőfi* irta a nyár örökéletü jelzőjét) mint ma, ám ma szebbnek és budaiabbnak látszik a szóbanlévő, örökre elmult budai nyár. És ez a fontos. A nyájas olvasó bizonyára igazat ad a vén, tehát bölcs Effendinek, hogy többet ér az illuzió, mint a valóság. Effendi ugyanis szörnyen utálkozik a valóságtól, mely ma főleg és elsősorban holmi idegenből ideszalajtott utópiák kótyagositó, ám egyedül üdvözitőnek cégérezett maszlagjaként árultatik. Effendi őszintén utálja a parancsuralmi utópiát, ecélból önmaga álmodik a maga használatára utópiát, elérhetetlent, régit, visszahozhatatlant, irreálisat. Ez az utópia az, a mi volt, ami nincs, vagyis a régi Buda, azaz önmaga egykori halhatatlan Másik Énje, Alter Ego-ja, Doppelgänger-je, vagyis a Budai Kisfiú.

Nos, a Vén Effendi állandóan önmagával diskurál, ami sokkal jelesebb társaság, mintha korszaka uborkafára fölkapott jövő-menő, emelkedőbukó, illetőleg jött-ment apró nagyjaival állana szóba. Effendi e célból látni óhajtja a régi házat és annak régi udvarán a vén diófát, diófa alatt az alacsony, lapos, kerek gyerekfürdető kádat, melyben egy pöttöm kis budai fickó, ő maga locspocsol. A langyos vizbe falevelek hullanak és olyan gyönyörű, táncoló, aranyszinű karikák: napocska csinálja ezeket, átsüt a vén diófa levelei résein. Napocska bizonyára azért van, hogy a fiucska hátára süssön, továbbá azért is, hogy aranyos karikákat hullasson a kád langyos vizébe, karikákat, melyek után a fiucska kapkod.

Nos, ez a kád volt a fiucska számára a budai „strand". A fiucska számára volt a kertben egy igen szép, hűvös sarok, melybe jó apukája egy szekérderék homokot öntetett. E homok volt a Homokvár. Itt strandolt a kiskiú, mert e boldog és egyszerű korszak még nem vágatta ki a Margitsziget fáit, hogy helyükbe pucér nimfák körömpirositós tanyahelyét tegye. Kiki a maga budai háza udvarán strandolt egy rézpántos fadézsában.

Budai öröm volt e korunkban a kirándulás a Budai Lövészházba. Ez 1890-ben már új helyén, a Marczibányi réten volt. Az apukák dróton húzott tárcsás nyulra lövöldöztek, majd sert ittak. Az anyukák tejszines kávét ittak és hozzá kuglhupfnit ettek, a leánykák jegeskávét szörpöltek. A kisfiúnak illedelmesen ott kellett ülnie, rettentően únta magát, elrontotta a gyomrát az összevissza evett ser, fagylalt, ostya, sóskifli és vajaskenyér okán.

Más nyári öröm volt a kirándulás a budai Rózsadombra, hol is Terka néninek majorja volt. Ez igen fárasztó kirándulás volt a majoros rázós szekerén. Ám itt lehetett kecskét, bocit, lovacskát kakast, malacot látni. Lehetett cseresznyét szedni a fáról és betegre enni magát az embernek a ribizkétől. Ma a régi major helyére ragyogó villasor épült. Eltünt a major, az egykori szőllőprésház, nem boci bőg, hanem autóbusz.

Kirándulás volt a régi Császárfürdő is, sőt nagyvilágiság is. A rokon bácsik, valamint nénik podagrájokkal idejöttek, e budai hévvízre. A kisfiú jól emlékezik az öreg katonabácsira, az öreg rokonra, aki ott ült a Császárfürdő udvarán, párnába szijjazott lábát zsámolyán nyugtatta, Tóni néni fehér harisnyát kötött, Mili néni csipkét horgolt, Terka néni harisnyát stoppolt, a katonabanda az „Ördög pirulái" nagy galoppját recsegtette (szerzé Monsieur Planquette), az óriási platánusfák alatt serillatú volt a világ és a fürdőudvarban találkozót adott a régi, boldog Gömör, Zemplén, Nyitra, Turóc, Árva és a Szepesség minden úri atyjafia. Pepitanadrágos, négyszegletes monoklis, fehér kamásnis és szürke cilinderes gavallérok tették az udvart a kisasszonyoknak, szigorú nagynénik árgusszemü gardedámsága alatt. Tánc csak az Annabál napján volt. Ismeretlen volt a szemöldök kitépése, az ajak és a köröm veresre kendőzése, a szép fehér alsószoknya bokán alul ért, jó, meleg, ujjas, nyakas zubbonykát viseltek a kisasszonyok, a gavallérok konflison és gummirádlison jártak, flört helyett a komplimentum járta. Viszont a kisasszonyoknak jó pár száz hold és jó pár tizezer forint volt a móringjuk és mind férjhez mentek, ami mégis csak többet ért, mint a mai krajcáros rúzs, aminek e boldog időkben „bécsi rongy" volt a neve.

Budai nyári öröm volt a „Piros bugyelláris", a „Falu rossza", a „Dunanan Apó", az „Angot Asszony Lánya" és a többi kedves, régi népszinmű és operett megtekintése a Nyári Szinkörben. A földszint „padlója" földes volt és az omnibusz kocsisának tülke és a Krisztina plébánia harangja behallatszott a nézőtérre. Krecsányi papa fehér hajával olyan volt, mint egy francia márki és a boldog Buda erdei mügével (ez a Waldmeister magyar neve) illatositott eperbólét ivott a *Politikus Greizlernél* e korunkban, melyben a Poltikus Greizler még csak korcsma volt, a Csáky Albin, Bánffy Dezső és Lónyay Menyhért politikája azonban bizony európai és magyar politika volt, nem szatócspolitika.

Budai nyári öröm volt a kirándulás a Római Fürdőbe, a platánfáktól beárnyékolt tóhoz, a Margitszigetre, a városligeti Pávaszigetre, a Városmajorba és — lóvasuton a Zugligetbe. Szép volt a hajókázás Budafokra, melyet akkor Promontor néven neveztek az óromai Promunitorium név után, ami „Előerőd" értelmű.

Budai nyári öröm volt a fagylaltos talián csengős talyigájának megjelenése és budai öröm volt a befőzés korszaka, e nyári korszak, melyből az „Uborkaszezon" név keletkezett.

Nyári szenzáció volt a fiumei cápa és a nyár a „Siófokon elcsattant első nyári pofontól" kezdődött. Az egykori lapok erről hiven beszámoltak. Ez jelentette a nyár kezdetét. A lapok szerkesztői lázas türelmetlenséggel várták az „első siófoki pofon"-ról szóló hirt. (*„Siófoki levelezőnk közli: elcsattant az első nyári pofon!"*

Minden elmult és semmiség. Bölcs Effendi a budai strandon elmélkedik és homlokát ráncolja a pucér nimfák fölött. Effendi bölcs, mert vén s erkölcsös, mert bölcs, azaz vén.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

„A talpra lépni tilos"

Törvény- és rendelettisztelő ember vagyok: szigorúan ragaszkodom a hatósági előirásokhoz. Nem megyek át a kocsiúton, amig a közlekedési rendőr, vagy a lámpa „tilos"-at mutat ,csak „merőlegesen kelek át" egyik oldalról a másikra stb.

Ez a ragaszkodásom a parancsokhoz, kellemetlen helyzetbe sodort nemrégiben. Nagy társasággal az újpesti Népszigeten töltöttük a vasárnapot és elhatároztuk, hogy villamos helyett a helyihajón utazunk haza. A szük állomáson már vagy háromszázan szorongtak, várva a hajónak nevezett diohéjra. Kénytelenek voltunk sorbaállni és várni. Várni. A várakozás unalmát némileg feledtették a MFTR címére adresszált kifakadások, amelyekkel a másfélóra óta várakozó tömeg kifejezésre juttatta véleményét a ritkán közlekedő, szük vizialkalmatosság fölött. A kifakadások özöne nem akart elapadni, elapadt ellenben az én türelmem, amivel ezeket a panaszokat hallgattam és más időtöltés után néztem: a plakátokat, felirásokat olvasgattam.

Egyszerre, — legnagyobb megdöbbenésemre, — a következő felirás tünt a szemembe: „A hajó kikötése előtt a talpra lépni tilos." Mondom, rendelettisztelő ember vagyok és bizony komoly leikismeret-furdalást éreztem, hogy másfélóra hosszat, a hatósági tilalom ellenére, a talpamon mertem állni. No, de gondolván, kedvesebb egy megtért bünös, mint száz igaz ember, sietve lábujjhegyre álliam. Nem értettem ugyan, miért nem szabad a talpra lépni, holott Petőfi is talpra hivta a magyart, de hiszen ennek eldöntése nem én rám tartozik. A rendelet: rendelet és én alkalmazkodom hozzá. A lábujjhegyen állás nem volt valami kellemes mulatság, hamar elfáradtam és azon törtem a fejemet, hogyan oldjam meg a problémát, úgy, hogy talpra ne lépjek. A tömeg azonban, úgy látszik, már nagyobb rutinnal rendelkezett ezirányban, mert a közelállók a legnagyobb lelkinyugalommal elhelyezkedtek tyúkszemeimen s onnan csak újabb másfél óra mulva távoztak, mikor végre sikerült helyet kapnunk egyik játékhajón.

Összetört lábakkal, elkeseredett hangulatban érdeklődtem meg a tengeri medvének álcázott hajóskapitánytól, miért nem szabad a hajó kikötése előtt a talpra lépni. A bagot egyik szájaszögletéből ügyesen a másikba kormányozva, vigyorogva világositott fel, hogy a hajóhidra vezető deszkapallót nevezik magyarul talpnak. Kiderült tehát, hogy nem tilos az embernek a saját talpára lépni, de nem tilos a feje tetejére sem állni, amit ki is használ a jó pesti publikum, mert mindenki a feje tetejére állt, aki a weekend-helyekről helyihajóval utazik haza.

—erős—

Hatvanezer pengős pör a főváros ellen — felhőszakadás miatt

Néhány héttel ezelőtt hatalmas vihar vonult el a főváros fölött, mely főként a III. kerületi hegyvidéken tombolt nagy erővel. A hegyekről leáramló vizzuhatag a Bécsi út környékének arra a részére zúdult, amely a városi kislakások és a Margit kórház között terül el. A téglagyár mélyebben fekvő végét egészen elöntötte az ár és annyira alámosta a munkáslakásokat, hogy azok egyrésze lakhatatlanná vált.

Ugy a gyár, mint a környék lakóssága már régóta kérte a fővárostól a Bécsi út mentén elhuzódó két árok és a Vörösvári út csatornázását. Amig itt a csatornák el nem készülnek, a hegyekről lefolyó viz állandóan veszélyezteti a környéket. A téglagyár a legutóbbi felhőszakadás által okozott sulyos károkért a fővárost okolja. A kár szerinte 60.000 pengő és ennek megtérítése iránt keresetet indított a főváros ellen.

A pör kimenetelét nagy érdeklődéssel várják az óbudaiak. Bárhogyan is végződjék azonban, remélik, hogy ez a pör rátereli az illetékes tényezők figyelmét az óbudai csatornázás hiányaira.

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Kerti ünnepély a Sósfürdőben. A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége XI. kerületi csoportja a Sósfürdő kerthelyiségében vasárnap délután igen jólsikerült kertiünnepélyt rendezett tánccal és szórakoztató műsorral egybekötve. Az ünnepélyen a XI. kerület több előkelő társadalmi szervezete is résztvett. A több, mint ezerfőnyi közönség a legkellemesebb hangulatban hallgatta a vezetőség és rendezőség fáradságot nem ismerő munkájával előkészített kitünő műsort. Dr. szentléleki Hajdó Lajos ügyvezető elnök és Czeitler Károlyné elnöknő mindent megtettek, hogy az ünnepély úgy erkölcsiekben, mint anyagiakban a kitűzött nemes cél érdekében — a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák karácsonyi akciója — minél eredményesebben sikerüljön. Az egyes műsorszámokat Vadnay József konferálta be a tőle már megszokott szellemes és ötletes formában. A tánczenét Kesztheli Sándor jazz-zenekara szolgáltatta közmegelégedésre. A rendezés nehéz munkáját Missurai Jenő hadirokkant bajtárs vállalta magára. A szép ünnepély a késő éjszakai órákig tartott.

HÜVÖSVÖLGYI
PARK SZANATÓRIUM
I., Hidegkuti-út 78. Telefon: 164-085
UJ VEZETÉS ALATT
MEGNYILT

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Mi jut Budának a kétszáztizennégymilliós beruházásból

A pénzügyi ügyosztály elkészült a főváros hatalmas beruházási programjával, de azt egyelőre bizalmasnak nyilvánította. A kiszivárgott hirek szerint a 218 milliós kölcsönből 38 millió pengőt fordítanak halaszthatatlan munkálatokra, 72 milliót beilleszthetnek a rendes évi költségvetések keretébe, mig a fennmaradó 104 millió felhasználásáról később döntenek.

Buda lakóssága nagy érdeklődéssel várja, mi jut a hatalmas összegekből budai beruházásokra. Hiszen ilyenek megvalósitására illetékes tényezők részéről már sok komoly igéret hangzott el. Bár a beruházási program részletei még nem kerültek nyilvánosságra, már most megállapitható, hogy ezuttal a főváros intézőkörei jelentős tételeket szántak a budai végek régi, jogos igényeinek kielégitésére.

A program élén új iskolák épitése áll. Erre tízmillió pengőt irányoztak elő. Budán a következő iskolákat tervezik: a Horthy Miklós uti Szent Gellért női felsőkereskedelmi iskolára 360.000 pengőt vettek fel. A Böszörményi úti polgári leányiskolát 450.000 pengő költséggel ujjáépitik. 180.000 pengőbe kerül a Fenyves úti elemi iskola kibővítése. A Diósárok úti erdei elemi iskola internátusa 100.000 pengőt igényel. A Labanc utcai elemi iskola és a Zárda utcai óvoda átépitése egyenkint 80—80.000, a Mészáros utcai leánygimnázium tatarozása pedig 35.000 pengőbe kerül.

A csatornahálózat kiépitési programjába beillesztették a budai dunaparti gyüjtőcsatornát, a kelenföldi gyüjtőket és a velük kapcsolatos mellékcsatornákat. Továbbépitik az Ördögárok, Zugliget- és Németvölgyi-árok boltozatát. 50.000 pengővel rendezik a Kolosy téri piacot és uj piacot létesitenek az Etele téren, a kelenföldi állomás közelében. A teret nemrégiben bővitették ki és már akkor számoltak azzal, hogy piacra alkalmassá tegyék. Uj tűzoltólaktanya kerül a XI. kerületben a Lenke útra és uj őrséget állitanak fel a Várban. Megkezdik a Szél utcai kislakások épitkezését is.

Mindezeket a munkálatokat halaszthatatlanul sürgőseknek minősitette és azok megkezdésére 38 millió pengőt kér a polgármester a beruházási kölcsönből. Mire a kölcsön ügye valóra válik, lesznek egyéb nagy beruházások is a budai oldalon, mert fillér sem szerepel a Tabánnal kapcsolatban, ahol pedig most már előbb-utóbb meg kell kezdeni a munkát, sem pedig a Horthy Miklós hidfő környékén a városrendezésbe bevont területek kiépitésére, holott most már kétségtelen, hogy ott épitik fel a Nemzeti Stadiont és sporttelepet, amihez pedig sok pénz kell. Olyan pénz, amelyre nem lehet a rendes költségvetésben fedezetet találni, hanem kölcsönből kell majd előteremteni.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

ÚJ KÖNYVEK

A Bibictelep irodalmi szenzációja

Irta: PALÓCZI EDGÁR,
a Magyar Mickiewicz Társaság főtitkára

Ünnepe van a magyar irodalomnak! Ünnepe van a magyar lengyel barátságnak! Sziklay János dr., a magyar ujságirók 81. életévében járó nesztora, a nagyérdemü iró és publicista június 22-én befejezte a legnagyobb lengyel költő, a lengyelek Vörösmartyja, Mickiewicz Ádám halhatatlan remekművének: a Pan Taddeusnak magyarra forditását...

A Kormányzó úr páratlan melegségü lengyelországi fogadtatása után, a lengyel köztársaság elnökének budapesti látogatását váró magyar főváros, a magyar nemzet és a magyar lélek nem adhatott méltóbb ajándékot a testvér lengyelségnek nemzeti époszának művészi forditásánál...

Ebből az alkalomból kerestem fel a nagy mü befejezésének napján Puskás Tivadar utcai, tollal szerzett kerti házában a legfiatalosabb lendülettel, a legtiszteletreméltóbb lelkesedéssel alkotó költőt, hogy Társaságunk nevében fejezzem ki neki hódolatunkat és elismerésünket...

Ki gondolta volna, hogy a világváros perifériáján, ott, ahol egy-két évtizede csak a madarak daloltak, magyar költő ajkán fog felcsendülni a lengyelek Odysseájának 12 énekes csodálatos alkotása, amelybe a lengyel Dante belesirta a lengyelség minden örömét és bánatát, reményét és élniakarását, sirvavigadását és harcivágyát és a lengyel feltámadásnak soha el nem csüggedő, minden vértanuságon diadalmaskodó, orosz börtönök és Szibéria jégmezeinek minden kinját túlélő szent élniakarását...

Itt van az asztal, az 1908-ban megszünt Magyar Állam szerkesztőségi asztala, amely körül még ott borong a lengyelszármazású Lonkay Antal árnyéka és itt fekszik rajta, gondosan letisztázva, hatalmas kötetbe másolva, a lengyel irodalom szemefénye, a világirodalom egyik leghatalmasabb alkotása: a Pan Taddeus — magyarul...

Félév alatt készült el Sziklay János dr. a 12 énekes éposz forditásával, 81. életévében. Mutassatok nekem világviszonylatban ehhez foghatót! És vajjon mi a vágya az irónak? A közös magyar-lengyel határ, egy lengyelországi út, ahol Mickiewicz Ádám élt és alkotott, hogy hallhassa Litvánia tölgyeseinek zúgását, ahol a viharban hősi énekek zsonganak-bonganak a fák koronáiban és hősökről és vértanukról regél a véráztatta lengyel föld...

Bucsúzom a költőtől és családjától; hitvesétől; a terézvárosi orvos leányától, Kosztler Gizellától és leányától. Egy pillanatra idevarázslódik Veszprémnek, a szülővárosnak képe, amely még életében utcát nevezett el nagy fiáról. Szinte magamelőtt látom a költő atyját, a száz év előtt Mährisch Schönbergből közénk jött zeneművészt; ulmi irodalmi ősök egészen a Fekete-erdőig viszik vissza a családfát, abba a poétikusan szép mesevilágba, ahonnan a Duna, a nagy sorsfolyó, útjára indul, hogy partjai mentén egymásra találjon Középeurópa népeinek szelleme és minden tehetsége...

Balassa Imre: Moliére

Nagyon szép könyvet irt Balassa Imre, a kiváló iró Moliere-ről. A regényes életrajz müfajába tartozik a könyv, de kinő ebből a müfajból, sokkal több annál. Nemes irodalmi eszközökkel megirt mü, melybe a kitünő budai iró beleadta szivének minden szeretetét regényének hőse iránt. A szív, könny és derü könyve ez: méltó Moliere lelkéhez, halhatatlan nagyságához.

Nagyszerü korfestő és jellemábrázoló Balassa Imre. Feltünik a könyvben XIV. Lajos udvara, az egész akkori francia élet, művészet, irodalom: ott élünk a Napkirály környezetében, részünk van az udvari szerelmekben és intrikákban, együtt könnyezünk a vérzőszivü, komédiás Moliere-rel, akinek műveihez remek kalauz ez a mü. Pedig nem akar irodalmi vezérfonal lenni, óvatosan érinti az esztétizálást. De a szerző művészlelkének rezdülései megéreztetik velünk azt is, ami csak a sorok között van.

A Moliere-t mindenkinek el kell olvasnia. Mert szép, mert igaz, mert irodalmi érték. Singer és Wolfner adta ki, olyan előkelő kiállításban, amely illik a műhöz és ehez a nagymultú vállalathoz.

NEM FOGAS KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni a Fogaskerék-sörözőben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szalonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

KELENFÖLD LEGMODERNEBB C PŐÜZLETE
KING-CIPŐÁRUHÁZ
XI., Horthy Miklós-ut 25 szám

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA" füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Dauerolás, Hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-197.*

Kalap

Férfi- és női kalap **Homolától** 40 éve III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK KRAL GYULÁTÓL
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint,** I. Mészáros u. 2.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitel ben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRUT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Megbizható URI- és NŐISZABÓ **Schubert Lajos** Attila-u. 29

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

MAJESTIC
luxuspanzió
tündéri kilátás
Nyilvános café-restaurant
függőkertje a főváros csodája
Svábhegyen a fogas-állomásnál

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Kinevezések a miniszterelnökségen. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Traeger Ernő miniszteri osztályfőnöki cimmel felruházott miniszterelnökségi miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnöki jelleget adományozta, vitéz báró Apor István volt m. kir. alkonzult miniszteri osztálytanácsossá, dr. Dulin Elek miniszteri osztálytanácsosi cimmel és jelleggel felruházott miniszterelnökségi miniszteri titkár, sajtóelőadót miniszteri osztálytanácsos, sajtóelőadóvá kinevezte. A miniszterelnök dr. Bathó László miniszterelnökségi miniszteri segédtikár, sajtóelőadót miniszteri titkár, sajtóelőadóvá, dr. Eszterhás István miniszterelnökségi sajtóelőadót pedig miniszteri segédtitkár, sajtóelőadóvá nevezte ki.

A kormányzói és miniszterelnöki kinevezések általános megelégedést keltettek a magyar sajtó körében. Traeger Ernő, Apor Gábor báró, Dulin Elek dr., Bathó László dr. és Eszterhás István dr. előléptetése kiváló érdemeket jutalmaz.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

A polgármester szabadságon. Szendy Károly polgármester julius elsején kezdte meg nyári szabadságát. Távolléte alatt dr. Lamotte Károly alpolgármester helyettesiti.

Pompás ételek és italok „A NÉGY SZÜRKE" VENDÉGLŐBEN
II., MARGIT-KÖRUT 83. :: Tulajd.: Baló Lajos

Budai előljárók szabadsága. A III. kerület előljárója, dr. Hanthy Haidekker János megkezdte szabadságát, amely augusztus elsején jár le. Távollétében Gergely főjegyző helyettesiti. Hanthy Haidekker János július közepéig marad a fővárosban, aztán Kenesére utazik és ott tölti el szabadsága hátralevő idejét. Dr. Czebe Jenő I. kerületi előljáró július 9-én megy szabadságra. Fontos ügyek miatt azonban két hét mulva egy hétre megszakitja szabadságát és erre az időre ujból átveszi hivatala vezetését.

Szakvary Geza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II, Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

Budai jogászok társasvacsorája. A Budai Birák, Közjegyzők és Ügyvédek Társasága a Budai Ügyvédek Egyesületével szokászos, közös vacsoráját szerdán tartotta meg Avar Mihály vendéglőjében. A vacsora a legkedélyesebb hangulatban a késő éjszakai órákig tartott. A régi hagyományokhoz híven igen sok szellemes, rövid és humoros felszólalás hangzott el.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Papszentelés Budán. A kapucinusrend Fő utcai templomában vasárnap szentmise keretében Uzdóczy Zadravecz István püspök áldozópappá szentelte Kiss Gábrielt, Bayer Cirillt, Matula Szerafint és Benke Konrádot, a Kapucinusrend tagjait, valamint Hargitai Venancot és Dávid Xav. Ferencet, a Szűz Máriáról elnevezett Szent Ferencrend tagjait.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, dijtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós út 42. (269-301).

GARDEN RESTAURANT
FÉSZL
KERT-VENDÉGLŐ
I., Városmajor-utca 16 szám.
MEGNYILT
Telefon: 15—52—71.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész évben nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Buda áldozatkészsége az I-es honvédek hősi emlékmüvének felállításánál

Már ott áll a Fővám-téren az 1-es honvéd- és népfölkelő gyalogezred hatalmas bronzszobra, amelyet június 26-án, vasárnap délelőtt avattak fel ünnepélyesen. A szobor költségeit évtizedes munka után részben a főváros áldozatkészsége teremtette elő. A szoborbizottságban, melynek élén *Bartha* Lajos altábornagy és *Szlatinay* István tábornok állottak, igen élénk tevékenységet fejtettek ki *Balogh* Imre, dr. *Duday* Alajos, *Dietzgen* Imre, *Melczer* Károly, dr. *Mezőffy* Ágoston, dr. *Olgyay* István, *Schöntheil* Richárd és *Szüngyi* Gábor, az 1-es népfölkelők volt tisztjei. Dr. *Duday* Alajos tanácsnok, XI. ker. elöljáró széleskörü propagandájai révén *a budai, főleg szentimrevárosi közönség is nagyban hozzájárult áldozatkészségével a szobor felállításhoz, mely igy a budai polgárságnak is szivügye lett.*

Az ezred hős veteránjai, cilinderes urak, ünneplőbe öltözött iparosok és munkások sűrű sorai vették körül a szobrot. Az előkelőségek élén ott volt *József* királyi herceg, tábornagy és *Auguszta* királyi hercegasszony, *Sónyi* Hugó gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, az 1-es honvédgyalogezred tisztikara vitéz *Poduszicky* Alfréd ezredes vezetésével, a tábornoki kar csaknem teljes számban, gróf *Bethlen* Pál a felsőház, *Putnoky* Móric a képviselőház és *Hankovszky* Zoltán Pestvármegye képviseletében. *Haász* István tábori püspök miséje után *Bartha* Lajos nyug. altábornagy elmondta a szobor történetét, majd *József* királyi herceg, tábornagy tartotta meg magasszárnyalású avatóbeszédét, megemlékezve azokról, akiknek vészben és vérben, vezető csillaga, biztoskezű, szeretőszívü vezére, bajtársa és atyja volt. A lelkéből előtörő emlékeket, élményeket odaadó figyelemmel hallgatta a tizezerfőnyi tömeg. Utána *Beliczay* Imre tanácsnok átvette a szobrot, amely *Márton* Ferenc és *Siklódy* Lőrinc szobrászművészek sikerült alkotása, a főváros gondozásába.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

Budai vendéglősök szereznek dicsőséget Berlinben a magyar vendéglősiparnak

A berlini Kézműipari Kiállításon szép sikert arattak a magyar iparosok. A legnagyobb sikere azonban a kiállításon épült Magyar Csárdának van és ez bennünket, budaiakat annál inkább érdekel, mert a csárda konyháját budai vendéglősök vezetik. Román János, a „Kakaskapu" és az „Istenszem" vendéglők volt tulajdonosa, több előkelő budapesti szálló volt főszakácsa büszkén ir a Budai Naplónak berlini sikereiről:

„— Tekintetes Szerkesztőség! — irja —. Mint budai vendéglős, Buda egyetlen lapja, a „Budai Napló" útján számolok be arról, hogy a „Magyar Csárda", amelynek konyháját Lőhnert Mátyással, a budapesti kórházak felügyelőjével, Zaupert Ferenc ugyancsak budai vendéglős kartársammal és Szücs Istvánnal, a vendéglős-szakiskola szakácsoktatójával együtt vezetem, a legnagyobb népszerűségnek örvend. Hogy mit teljesítünk, annak jellemzésére csak annyit mondok, hogy a 22 négyzetméter területű konyhában naponta 1500—1800 adag ételt szolgáltatunk ki, amit úgy kell érteni, hogy mindent ezen a kis területen készitünk el és a hozzávaló anyagot is itt dogozzuk fel. Ehhez járul még az a sok nehézség, amivel idegenben meg kell küzdenünk, igy az anyag beszerzése, az anyag minősége, stb. Nyugodtan mondhatom, hogy emberfelettit teljesitünk. A naponta kiszolgáltatott hatalmas mennyiségű étel bizonyitja a magyar konyha közkedveltségét, de ugyanilyen mértékben kedvelik a magyar bort is, amiből naponta 3—4 hektoliter fogy el. A magyar vendéglősipar újból dicsőséget szerzett a magyar névnek és bebizonyitotta, hogy világviszonylatban is első helyen áll.

Kiváló tisztelettel:
Román János."

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

A Vérhalomdülő és Környéke Ingatlantulajdonosainak Egyesülete hetedik évi rendes közgyűlésén megejtették a tisztujitást. Elnök lett Lázár Ferenc, alelnökök: Török László és Hendrich Antal, főtitkár: Benke Balázs, titkár: ifj. Török László, ügyész: dr. Kiss János, pénztáros: Gápel Pál.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P.0·98 Puplinette férfiing P.2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

GÁZHŰTŐSZEKRÉNY

72 havi részletre, havi részlet 6·50 P
Kérjen dijtalan felvilágositást, prospektust, helyszini szemlét az igazolt gázszerelő mesterektől, vagy a gázművektől.
VII. Rákóczi út 18. — I. Alagut u. 3.

STADLER kerítései
MIHÁLY SODRONY- ÉS VASÁRUGYÁR BUDAPEST VI. SZENT LÁSZLÓ U. 60-64

50 éves a Svábhegyi Egyesület

A Svábhegy az utolsó évtizedben hatalmas arányokban fejlődik, ami főképen a Svábhegyi Egyesület érdeme. Az egyesület 50 évvel ezelőtt, 1888-ban alakult s első elnöke *Hegedűs* Sándor, *Hegedüs* Loránt édesapja volt. Disztagjai sorában szerepeltek *Jókai* Mór, *Bárczy* István, *Ripka* Ferenc is.

A Svábhegy társadalmának és a fővárosnak számos előkelősége jelent meg július 5-én, kedden este a Svábhegyi Szanatóriumban rendezett ünnepi közgyűlésen, amelyet *Urbanovits* Zoltán elnök nyitott meg. Megemlékezett a közgyülés az egyesület tavaly elhúnyt elnökéről *Glückstahl* Samuról, majd a vezetőség jelentésének elfogadása után három évre újból *Urbanovits Zoltánt választották meg elnöknek.* Ezután az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választották Friedrich Istvánt, Perczel György Beszkár-vezérigazgatót, Hegedüs Lorántot, Pauncz Sándor udvari tanácsost, Majorossy Géza adótanácsost és Vészi Mátyásné Wagner Lillát. Az egyesület ötvenéves jubileuma alkalmából a költségvetésbe egyébként felvett összegen kivül gyüjtést indit a svábhegyi szegények megsegitésére.

A közgyülés végén Hegedüs Loránt felsőházi tag „Jókai Svábhegye" cimmel előadást tartott. Az előadást nagy tetszéssel fogadták. Utána társasvacsora volt.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.
Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló
Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 125-198.
Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Az ÓBUDAI KRISTÁLY JÉGGYÁR Rt. igazgatósága és munkatársai fájdalommal tudatják, hogy

REISZ GYULA

igazgató ur

hirtelen meghalt.

Az elhunytban társaságunk a kiváló szakembert és főnököt gyászolja.

Emlékét őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1938 junius hó.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

A rendkivüli vagyonadó bevallása

A rendkivüli vagyonadó tárgyában megjelent végrehajtási utasítás tartalmazza mindazokat az intézkedéseket, amelyek a bevallást és annak elbirálását szabályozzák. A társasházszövetkezeteket, mint ahogy már előzőleg jeleztük is, sikerült teljesen mentesittetnünk a rendkivüli vagyonadó megfizetése alól. Azok a társasházszövetkezetek, amelyeknek eladatlan lakásaik vagy üzlethelyiségeik vannak, azok értékének nagyságára való tekintet nélkül 5%-os hozzájárulást tartoznak fizetni. E célból tartozik minden egyes házszövetkezet külön vallomást is adni, függetlenül a végrehajtási utasitás 26. §. 2. bekezdésében foglaltaktól.

E pont szerint minden egyes házszövetkezet tartozik e hó 31-ig elkészíteni és benyujtani a kimutatást, amelynek tartalmazni kell az üzletrésztulajdonosok nevét, lakcimét, üzletrészjegyeik számát, az üzletrészjegyeket terhelő adósságot, lakásuk haszonértékét, bérbeadás esetén a bérértéket.

Mindkét kimutatás elkészítésére és a tagok egyéni vallomásához szükséges nyilatkozatok kiállítására vonatkozó pontos adatokat minden egyes tagszövetkezettel külön körlevélben közöltük. A vallomási ivek szabályszerű kitöltése tekintetében egyesületünk irodája rendelkezésre áll igen tisztelt tagjainknak, d. u. 3—6 között, szombat kivételével. A folyó évi jövedelem és vagyonadó fizetési meghagyások kézbesitése folyamatban van. Ahol sérelmes kivetés történt, a kézbesítéstől számitott 15 napon belül fellebbezésnek van helye az illetékes kerületi adófelszólamlási bizottsághoz.

A BUDAI NYÁRI ÉTTERMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154—288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti mükovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezetékszerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

PINCEPÓTLÓ
légszigeteléssel
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. 120-864

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

SCHÄFER CIPŐSZAKÜZLETE MEGNYILT!
SZOLIDSÁGÁRÓL KÖZISMERT DÉLIVASUTNÁL I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 4.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK!
ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

A Déryné Játékszín-mozgalom hölgybizottságának összejövetele. A Déryné Játékszin Felépitő Mozgalom Hölgybizottsága *Raffay* Sándorné védnök, *Halmy* Gyuláné és doroghi *Farkas* Ákosné vezetésével a margitszigeti Magdaforrás kertjében tartotta meg első nyári összejövetelét. A hölgytársadalom közel kétszáz előkelő tagja hódoló feliratot intézett ez alkalommal Anna királyi hercegasszonyhoz és biztositotta a fenséges fővédnököt arról a szeretetteljes munkásságról, amellyel a Hölgybizottság minden egyes tagja szolgálja a budai polgárság régi vágyát: az állandó budai szinház megvalósitását. *Halmy* Gyuláné ügyvezető elnök beszámolója után *Csiky* Jánosné, a MANSz ügyvezető elnöke *Tormay* Cecilről emlékezett meg, *Spurné*, *Bárdos Féltoronyi* Magda dr. pedig az Asszonyhét nemzetközi munkásságát ismertette.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Az Orbánhegyi Egyesület közgyülése. Az Egyesület legutóbb rendezett közgyülésén *Antalffy* Andor ny. miniszteri tanácsost tiszteletbeli elnökké, *Kappéter* Géza épitészmérnököt elnökké és K. *Csonka* Kálmán müszaki főtanácsost alelnökké választották. Üdvözölte a közgyülés *Wünscher* Frigyes dr. alapitótagot legújabb kitüntetése alkalmából és *Cselényi* Pál dr. tvhat. biz. tagot abból az alkalomból, hogy a *Keresztény Pénzintézeti Tisztviselők Országos Egyesülete* elnökévé választotta.

TÜNDÉRPALOTA A SVÁBHEGYEN. Ha ezt a három szót olvassuk, vagy halljuk, nem is gondolhatunk másra, csak a Majestic-luxushotelekre. Világvárosi viszonylatban is első hely illeti csodás függőterraszát, a remek kilátást, a pompás kényelmet és mindazt, amit a Majestic-hotelek nyujtanak. Elismerés illeti a kitünő Démán igazgatót, aki ezt a hotelt a legmagasabb nivóra emelte.

CAFÉ BAGATELLE
SVÁBHEGY
VACSORA ZENE

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269—056 Betoncső

Tisztujitás a Budapesti Csokonai Dalkörben. A Budapesti Csokonai Dalkör — hosszú szünetelés után — ez évi junius 19. napján közgyülést tartott a tagok élénk részvétele mellett. Megválasztattak: tiszteletbeli elnökök: *Haypál* Béla, *Klemm* Árpád, *Kontra* Aladár esperes, dr. *Lippert* Gyula, *Magyari* József, *Móhr* Henrik esperes, dr. *Vincze* János. Elnök: *Szilágyi* Károly. Társelnökök: dr. *Bede* József, *Danhauser* Rezső, *György* Andor, *Marton* Gyula, dr. *Pólya* Antal, *Trauschenfels Traus* Frigyes. Ügyvezető elnök: *Nemes* Árpád. Alelnökök: Csefkó István, Nemes József, Pap Imre, Szücs István. Titkár: Mudry Endre. — Pénztáros: Tölgyessy János. Jegyzők: Kovács Alajos és Müller Antal. Ellenőrök: Köszegi István és Zsigmond László. Háznagy: Köves Andor. Gondnok: Csákváry János. Serlegőr: Hegyaljai László. Zászlótartó: Puza Tibor. Számvizsgálók: Gumantinger János, Mádai Károly és Oláh Frigyes. Karnagy: Kézdi Béla. Könyvtáros: Fördős Gyula. Kottatáros: Mudlitz Ferenc. Rendezőbizottság elnöke: Fischer Lajos. Főrendező: Tihanyi György. Művészgárda karmestere: Scholtz József.

A LOVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6 nagyszerüen szórakozhatunk.

Különleges étteremmel gyarapodott ismét Buda. A Délipályaudvar környékének lármás forgalmától kétpercnyire, az arisztokratikus csendességü Városmajor-utcában a napokban nyilt meg Fészl József kert-étterme. Az új étterem teljesen különbözik a többi budai nyárihelyiségektől és remélhetően idegenforgalmi szempontból is nyeresége Budapestnek és főkép Budának. Már néhánynapos fennállása alatti nagy látogatottsága is emellett bizonyit. Állandóan a legjobb közönség tölti meg ezt a ragyogó helyet, ahol a vendég az első perctől kezdve otthonosan érzi magát. Fészl József neve különben már maga is garancia arra, hogy az új kert-étterem hiányt pótol. Buda egyik legforgalmasabb helyén, a főváros központjától könnyen megközelithető helyen fekszik.

Alapitási év: 1888.
Magyarország aranykoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
I., Szent János-tér 1/a. szám
—:o:—
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
—:o:—
Átalakitás, javitás

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

A Márvány-utcai fiu felsőkereskedelmi iskola Értesitője. Ugyanaz a gyakorlati szellem jellemzi ezt az Értesitőt, mint az iskola igazgatójának, *Orel* Géza dr. kir. főigazgató irodalmi működésének minden egyes sorát. Mindjárt az Értesitő elején feltünik, mintegy vezető gondolata a Márvány-utcai felsőkereskedelmi iskolának: hogyan irányithatjuk a tanulóifjuságot a gyakorlati pályákra. Ma mindenütt foglalkoznak ezzel a gondolattal, pedig ennek fontosságát irásban és szóban *Orel* Géza dr. már három évtizede hirdeti. Egy másik dolog, amely megragadta figyelmünket és joggal tarthat igényt nagyobb érdeklődésre ,a Márvány-utcai iskolának egy uj intézménye: *a gyakorlati önképzőkör*. Az ifjuság előtt gyakorlati szakemberek tárgyalják meg az önálló gazdasági életpályáknak azokat a kérdéseit, amelyek az ifjuságot joggal érdekelhetik.

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Többszázezres házeladások Budán. A legujabb ingatlanforgalmi kimutatás három nagy budai házeladásról számol be. A Szent Imre Bérpalota részvénytársaság Horthy Miklós út 15. számú bérházának egy részét 322.500 pengőért özv. dr. Pozsonyi Jenőnének, egy másik részét pedig ugyancsak 322.500 pengőért dr. Faragó Györgynének adta el. A Luxus Épitő Szövetkezet Zivatar u. 11. számú házát 185.000 pengőért Lovass Istvánné. Weil Lipót Naphegy utca 7. számú házát pedig 198.000 pengőért dr. Székely József vette meg.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Julius hava a Manrézában. A zugligeti Manréza zárt lelkigyakorlatos ház juliusi rendje a következő: Julius 3-tól 10-ig tartják meg a Szivhetet, majd 10—21-ig szünetelnek a lelkigyakorlatok. Július 21-én papok számára kezdődnek a 8 napos lelkigyakorlatok. A juliusi lelkigyakorlatokra még lehet egyszerü levelezőlapon jelentkezni a Manréza igazgatóságánál

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

„A második számú légvédelem". A főváros szennyes levegője elleni harcot nevezhetjük igy. Budapest-fürdőváros minden barátjának be kell lépnie a harcolók táborába s keresni a védelem eszközeit. Ebben nagy segitséget nyujt Lazin gépgyári főnök tökéletesitett olajtüzelő készüléke, amelyet bemutatott munkatársunknak. A készülék tökéletesen megoldja a füst- és koromnélküli tüzelést, anyagfogyasztása a legminimálisabb költséggel jár, mert a hulladékolajat hasznositja. Az olajtüzelést legközelebb ismertetjük olvasóinkkal.

Kertépités dr. Göncziné (Lénárd Mária) I., Naprafogó-utca 9. Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szakuzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

P. 2·98 Teljesen komplett puplinette ing P. 1·28 kis hibás (eredetileg P 3·20) Bemberg selyemharisnya BLATT Divatáruház XI., Fehérvári-ut 7 Horthy Körtérnél

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

Ügyeletes budai gyógyszertárak

JULIUS 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Magyarország Védasszonya, Akotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.

II. kerület:
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olasz-fasor 43.

III. kerület:
Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári út 21/b.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A RUDA FÜRDŐ nyilvános éttermében
Buday Gyurka muzsikál

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

KUTASSY
Svábhegyi nagyszálló
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY.

Csodás nyári estek ÁDÁM PARADICSOMKERT VENDEGLŐJÉBEN III., Lajos-u 101 Hires konyha Hires borok Hires zene Telefon: 163-391.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Ávar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző Fajborok.
Kitünő magyar konyha.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I, Márvány utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits La[os, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

36. évfoyam Budapest, 1938. julius 21. 29—30. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
I., KRISZTINA-KÖRUT 113/b. T.: 1-50-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Budától Rómáig

Amióta Bethlen István gróf Magyarországot kiemelte külpolitikai elszigeteltségéből és megteremtette a magyar-olasz együttműködés alapjait, minden egyes magyar kormányfő szükségét látta annak, hogy megujítsa, személyes megjelenésével megerősítse azt a barátságot, amely egész külpolitikánknak alapja. Amikor most Imrédy Béla és Kánya Kálmán Rómában, Mussolinivel tárgyalnak, az uj olasz világbirodalom lángeszű megteremtőjével, hagyományos szokásnak tesznek eleget: mégis úgy érezzük, a római látogatás több és nagyobb jelentőségű, mint a többi kormányok elnökeinek hasonló utazásai.

Nem volt még magyar kormány és magyar miniszterelnök, aki annyira a cselekvés embere lett volna, mint Imrédy Béla. Alig két hónapja, hogy átvette a kormány vezetését, de úgy tűnik fel, mintha évek munkáját végezte volna e rövid idő alatt. Mérhetetlen messzeségben vannak tőlünk a kormányváltozást megelőző idők: akkora utat tettünk meg azóta, hogy szinte beleszédülünk, ha végigtekintünk rajta. És ide, ebbe a ténybe kapcsolódik bele az a megállapításunk, hogy Imrédyék római útja lényegesen különbözik elődjeinek hasonló utazásaitól.

Európa két legaktivabb államférfia találkozott ezuttal Rómában. Amikor Mussolini kezetfogott a pályaudvaron Imrédy Bélával, két kivételes egyéniség állt szemben egymással. Két rendkivüli politikus, akik megértették az idők szavát, érzik elhivatottságuk parancsoló hangját. A rendkivüli értelem és az elhatározott, gyors cselekvés, a népek vezetésére a sors által kijelölt két egyéniség fogott kezet: két egyenlő ember. Nem a nagy Olaszország nagy embere a kicsiny Magyarország hasonló méretekre szabott politikusával, hanem a géniusz találkozott a géniusszal.

Róma és Budapest. Földrajzilag talán messze esnek egymástól. Lélekben azonban közel, egészen közel. Évezredek előzik meg ezt a közelséget, azok az évezredek, amelyek a örök város halhatatlan multjának legfényesebb annaleseiben gyökereznek, amikor a sasos légiók az Ister partjain elsőizben jelentek meg és alapitottak itt kolóniákat, közöttük Aquincum városát. Szent István legelső hittérítői, köztük Szent Gellért püspök is olasz földről jötek ide és későbbi történelmünk lapjait keresztül-kasul szövik olaszországi kapcsolataink. Róbert Károly, Nagy Lajos és Mátyás királyaink renesszansz ragyogása az olasz kultura állomásait jelentették magyar földön. Olasz pápa szabadított fel bennünket a török iga alól és később, a mult században magyar és olasz hősök együtt ontották vérüket a két testvérnemzet szabadságáért.

Róma és Budapest most ismét egymásra találtak. A nemes latin kultura ismét felénk fordítja fényét, hogy hirdesse halhatatlan erejét. Ez a kultura kincsünk nékünk is. A latin kultura nevelt bennünket és tartott fenn sok-sok véres évszázadokon keresztül, hiszen szinte nemzeti nyelvünk volt Róma egykori nyelve. Szerencsések és boldogok lehetünk, hogy részesei lettünk ennek a kulturának, amely mindig a nemességet, az ész és szellem felsőbbrendűségét jelentette a civilizált világ számára.

Imrédy Béla és Kánya Kálmán páratlan itáliai fogadtatása a szeretet és tisztelet meleg érzésével tölti meg minden magyar szivét. Sohase lehetünk eléggé hálásak Itáliának a multért: és amikor most elmélyedő szemünk a magyar jövő felé fordul, ugy érezzük, ismét néki jut az a szerep, amelyet történelmünk során annyiszor betöltött. Hálásak vagyunk a multért és hálásak a jövőért, melyet most alapoz meg Rómában a mind erősebbé váló magyar-olasz barátság. A magyarság jövője felé Román keresztül vezet az út.

„Épülő Buda"

Irta: **Forbáth Imre dr,** müegyetemi m. tanár

A budai városrészek helyes rendezése a főváros fejlődése szempontjából különleges jelentőségű. A Vár és környéke képviselik a főváros területén a történelmi kontinuitást. A budai dombokon épülnek a jövő Budapestjének egészséges villanegyedei. Budán fakad a főváros egyik legnagyobb kincsét jelentő gyógyforrások túlnyomó többsége, itt van tehát a főváros jövőjében nagy szerepre hivatott fürdőváros természetes elhelyezkedési területe. *A fürdőváros szoros összefüggése az idegenforgalommal a főváros egyik legfontosabb részévé avatja a budai oldalt.* A nyugati országokból eredő forgalom a budai részeken éri először a főváros területét. A budai hegyek és erdők jó levegőjükkel, a városra és a Dunavölgyére nyíló páratlan kilátásukkal, számos kirándulási alkalmukkal a fürdőváros természetadta kiegészítőinek tekinthetők.

Számos városrendezési feladat vár megoldásra a budai oldalon. Az illetékes hatóságok felismerték ennek jelentőségét és az utóbbi időben élénk tevékenység folyik a budai szabályozási kérdések megoldása körül. Elkészült legutóbb *Óbuda szabályozási terve,* amely kapcsolatban az óbudai Dunahíd építésével, gyökeresen meg fogja változtatni Óbuda jelenlegi képét és jellegét. Nem biztos, vajjon a végrehajtás előtt ez a terv nem megy-e még újabb változáson keresztül. *Az óbudai lakosság érdekében némely változások még kivánatosok volnának.* Kétségtelen azonban, hogy ha a terv akár az egyik, akár a másik formában kivitelre kerül, úgy ezeken a részeken az eddiginél sokkal erőteljesebb fellendülés kezdődik. A megoldatlan budai problémákhoz tartozik a *Tabán rendezése,* a *Várhegy keleti oldalának beépítése és a Szentimreváros egyrészének szabályozása.* Sok vitára adott már alkalmat az állandó kiállítási és vásárterület, valamint a stadion elhelyezésének kérdése is. Mindkét létesítmény budai elhelyezésének tekintélyes szószólói vannak s joggal elvárható, hogy a végleges döntés előtt a budai oldalon levő elhelyezésnek előnyei és hátrányai a más helyen való elhelyezéssel szemben tárgyilagos méltánylásban fognak részesülni.

De nem célunk itt kimerítően felsorolni a budai oldalon megoldásra váró összes városrendezési feladatokat. Csak arra az egy körülményre akarunk még rámutatni, hogy *a budai oldal rendezésénél mindenhol szem előtt kell tartani ennek a városrésznek különleges jellegét,* amely a történelmi összefüggéseken kívül főleg abban kell hogy kifejezést nyerjen, hogy *a budai oldalnak mint parkokban és más zöld területekben gazdag városrésznek ezt a jellegét minél jobban megóvjuk és kidomboritsuk.* Ez áll nemcsak olyan területekre, melyeknek beépítése emberi belátás szerint amúgy is kizártnak tartható, mint pl. a Vérmezőre vagy Széna-térre, de olyan részekre is, hol nagyobb összefüggő parkterületek parcellázásáról volna szó, mint pl. újabban a Karátsonyi palotánál.

A meglévő és a jövőben még kialakítandó zöld területeket *igyekeznünk kell idővel oly zöld sávokká összefoglalni, melyek összefüggően vonulnak végig a budai oldal minél nagyobb részén. Örömmel állapitható meg, hogy az uj óbudai szabályozási terv ennek a gondolatnak megfelelően széles zöld sávot igyekszik létesiteni a Dunapartnak majdnem teljes óbudai hosszában.* Ebben a tervben azonkívül már észlelhető az az igyekezet is, hogy az átmenő hosszanti zöldsávból kiindulva, minél több helyen létesítsünk zöldsávos összeköttetést a Dunára merőleges irányban a budai hegyek és erdők zöld területei felé. Ugyancsak ennek az elgondolásnak szolgálatában áll *annak a kilátásos útnak a terve, melyet más nagyvárosok dombos területein létesitett hasonló utak mintájára előbb-utóbb meg kell épiteni végig a budai hegyeken* és melynek létesítése nem túlnagy áldozattal volna lehetséges a már meglévő utaknak egységes útvonallá való összefogása révén.

A küszöbön álló és az előzőekben csak vázlatosan felsorolt városrendezési tervek végrehajtása előbb-utóbb kétségtelenül *a mainál sokkal élénkebb építési tevékenységet kell hogy vonjon maga után a budai részeken.* A helyes városszabályozási tervek feladata lerakni a város jövő fejlődésének egészséges alapjait, maga a város külső megjelenése azonban attól függ, vajjon a helyes városszabályozási terv alapján kivitelre kerülő építkezések külső kiképzése is megfelel-e a jogos követelményeknek.

A város külső képének esztétikai kialakítása tekintetében Budán szigorúbb mértékkel kell mérnünk, mint máshol. Erre kötelez ennek a városrésznek multja, de kötelez az is, hogy itt olyan adottságok vannak, melyek egy valóban szép város kialakítását mindenképen lehetővé teszik és elősegítik. *Kétszeresen káros tehát minden olyan építkezés, mely külső megjelenésében nem üti meg azt a mértéket, mellyel itt az épületek szépségét illetően mérni kell.*

Ujabban az építésügyi hatóságok fokozottabb mértékben avatkoznak be az épületek szépészeti kialakításába. Különösen jelentkezik ez ott, ahol egyes nagyobb épületcsoportok, utcasorok, térfrontok egységes szépészeti kialakításáról van szó. *Ezt a beavatkozást mindenképen helyesnek és szükségesnek kell elfogadnunk,* ha a jövőben is el akarjuk kerülni azt a zűrzavart, amely némely helyen ott is uralkodik, ahol az egységes esztétikai hatás kellő eljárás mellett könnyen biztosítható lett volna. *De el kell fogadnunk a hatóság beavatkozásának jogosságát ott is, ahol egyes épületek kiképzésénél kirivó és a város képét károsan befolyásoló izléstelenségek elhárításáról van szó.*

Budán mindezek a meggondolások fokozott jelentőségűek. Éppen ezért mindenki, aki Buda jövő fejlődése iránt érdeklődéssel viseltetik, örömmel fogja tudomásul venni, hogy a *Budai Napló* a jövőben az eddiginél is éberebb figyelemmel fogja kísérni a Budán létesülő új építkezéseket és hogy a hasábjain *„Épülő Buda"* címmel nyitandó rovatban helyt akar adni az arra hivatott építő- és egyéb művészeknek, valamint más érdeklődőknek arra, hogy véleményüket az új építkezésekről elmondják. Az ilyen hozzászólások, ha nem is tudják megakadályozni az esetleg már elkövetett hibákat, mindenesetre hozzájárulhatnak ahhoz, hogy ilyenek a jövőben elkerültessenek.

Például szolgálhat erre a Margit-körút 83. szám alatti földszintes ház, melyet jelenleg tataroznak. Ebből az alkalomból mindjárt két vártoronnyal és közöttük egy nagy oromzattal látták el, nyilvánvalóan azzal a célzattal, hogy az épület a járókelőknek minél inkább feltűnjön. Lehet, hogy a tervező építészt erre, az épület rendeltetése által nem igen indokolt történelmi jellegű kialakításra az a körülmény késztette, hogy az épülettel szemben a körút másik oldalán álló falba erősített márványlapon olvasható felirás szerint ez a fal a régi budai alsóváros megerősítésének utolsó eredeti mivoltában fennálló része és ezzel a történelmi emlékkel akart némi összhangzásba kerülni az általa választott történelmi stilusú, csak kissé túlzottan alkalmazott architektúrával. *Ez is egyike azoknak a példáknak, hol a tervező épitőművész több tartózkodást és művészeti önbirálatot gyakorolhatott volna, akkor is, ha erre öt a hatóság nem is kényszeritette.*

Kívánjuk, hogy a *Budai Napló* által megindított kritikai tevékenység hozzájáruljon ahhoz, hogy Buda külső képe a jövőben mindinkább olyanná váljék, amilyennek azt azok, akik Budát igazán szeretik, látni óhajtják.

Nagyszabásu programot adott Kappéter Géza, az Orbánhegyi Egyesület uj elnöke

A Kissvábhegy és Istenhegy között elterülő völgy villatulajdonosainak és a környék barátainak egyesülete, az Orbánhegyi Egyesület, június végén tartotta 26-ik évi rendes közgyülését. A környék és a XII. kerület közös érdekeiért áliandóan aktivan dolgozó egyesület közgyülésén a tagok igen nagy számban jelentek meg.

Az elnöklő dr. Guszmann József professzor-alelnök bejelentette, hogy az Egyesület elnöke, Antalffy Andor ny. miniszteri tanácsos magas korára és egészségi állapotára való tekintettel lemond hosszú évekig viselt elnöki tisztségéről. A tagok ezt a lemondást élénk sajnálkozással vették tudomásul, mert Antalffy elnök a környék érdekeinek legrégibb és legönzetlenebb harcosa, akinek nevéhez fűződik igen sok városrendezési és közlekedésügyi problémának a Hegyvidék érdekei szerint való megoldása. Érdemei elismeréséül és ragaszkodása kifejezéséül örökös tiszteletbeli elnökké választotta az Egyesület Antalffy Andort.

Ezután a közgyülés a távozó elnök utódjául egyhangú lelkesedéssel Kappéter Géza okl. épitészmérnököt választotta meg. Az egyesület működésében eddig is nagy érdemei voltak; mint alelnök a műszaki és városrendezési bizottság elnöke volt és ebben a minőségben készitette elő azokat a javaslatokat, melyek alapján a választmány és az elnökség városrendezési és egyéb műszaki irányú beadványait és előterjesztéseit az illetékesek elé terjesztette. A megválasztása folytán megüresedett alelnöki tisztségre a közgyülés egyhangúan K. Csonka Kálmán min. o. tanácsost választotta meg.

Az uj elnök a közgyülés megtisztelő bizalmát megköszönve, előterjesztette munkaprogramját. Ennek végrehajtásához a tagok segitségét és támogatását kérte.

— Munkálkodásom alapját — kezdte meg programját az uj elnök — a közös gondok és kivánságok teljesitése alkotja. Szükségesnek és célszerünek látom, hogy a kerület minden hasonlóan magyar és keresztény alapon álló egyesületével és társaságával érintkezést tartsunk fenn, hogy az egész kerületet érintő problémákat együttesen, nagyobb erővel propagálhassuk az illetékesek előtt. Be akarom továbbá szervezni gyönyörü környékünk minden közénk való villatulajdonosát és azokat a lelkes barátainkat, akik évek, sőt évtizedek óta itt laknak és épen úgy szeretik környékünket, mint mi, akiket a házuk és kertjük köt ide. Nagyobb taglétszámmal, nagyobb érdeklődéssel, több munkával könnyebb lesz eredményt elérni. Antalffy őméltósága, akit örökös tiszteletbeli elnökké választottunk, egész működése alatt harcolt és eredményesen harcolt problémáink megoldásáért, ezt a harcot akarom tovább folytatni. Nem akarok távolabbi problémákat keresni, amig a kapun zörgetnek a megoldásra váró apró részletek.

— Az egyesület szorgalmazni fogja a Pilsudszky-út megnyitását és kiépitését a Levendula-utcától a Szent Orbán-térig, hogy vidékünk az Orbánhegynek az Erzsébethid és a Hegyalja-út vonalán át a Csörsz-utcán keresztül közvetlen összeköttetést nyujtson a Belvárossal. Ezzel kapcsolatban áll a Szent Orbán-tér végleges rendezése, valamint a Hieronimy-út alsó és felső részének megnyitása és kiépitése. Ez a három útvonal a vidék fejlődésének feltétlen szükséglete és az egységes városi forgalom szempontjából is kiemelkedő fontosságú, mert a Hegyvidék Uj Szent János-kórház köré csoportosuló részének lesz oly forgalmi útvonala, mely hivatva van a meglévő Krisztina-körut—Olasz-fasor útvonalat legalább a gépkocsiforgalomtól részben tehermentesiteni. Folytatjuk az akciót, melyet Antalffy Őméltósága elindított és melynek célja a Fodor-utca meghosszabbitásának kiépitése és összekötése a Torbágyi-úttal, továbbá úgy annak, mint a Wolff Károly-útnak folytatását képező Gálszécsi-út kiépitése, amivel a hegyvidék már meglévő úthálózata a Svábhegy-tetővel szerves kapcsolatba juthat.

— Ezeken a legnagyobb feladatokon kivül az Orbánhegy-dülőben lévő már megnyitott és részben kiépitett utcáknak közvilágitással és közművekkel való ellátása, útburkolatok készitése és a régiek célszerű karbantartása azok a célok, melyek érdekében minden erővel akarok harcolni. Nem akarhatjuk ölbetett kezekkel nézni, mint hanyagolja el a főváros ezt a területet, mely nemcsak budapesti, hanem általános idegenforgalmi jelentőségű is, hiszen erre vezetik fel az összes idegeneket a Svábhegyre és Jánoshegyre.

— Közlekedési szempontok is szerepelnek a programon. A 3-as autóbusz végállomásának áthelyezése az Istenhegyi út elejére nemcsak a vidék érdekeit szolgálja, hanem a Déli-pályaudvar előtti szük terület forgalmi csődjét is megszüntetné. A 30-as autóbusz meghosszabbitása a Széna-térig, szintén fontos cél, mert igy a körutakra való közvetlen gyors összeköttetés valósulna meg.

— Harcolni fogunk az önálló XII. kerület mihamarabbi megalakitásáért. A tervek már készen vannak, fedezet van, semmi akadálya sincs az épitkezés megkezdésének. Szorgalmazni fogjuk a tüzoltószertár épitését, továbbá kellő számú iskola és templom, szorosabban az ideiglenes felsőkrisztinavárosi lelkészség helyett végleges plébánia felállitását, ezzel kapcsolatban a környék lakósságának megfelelő férőhelyü végleges templom és lelkészlak épitését.

— Folytatom a tárgyalásokat bizottsági tagtársaimmal együtt egy téli és nyári üzemü uszoda létesitése érdekében. A Déryné-játékszin akcióját is kellő gondossággal fogjuk kezelni, hogy állandó budai szinházat kapjunk a lebontott szinkör helyett. Végül még kiegészitem programomat azzal, hogy a közbiztonság növelése céljából további rendőrőrszobák és járőrök rendszeritését fogjuk az illetékesektől kérni.

— Programomban — fejezte be szavait Kappéter elnök — szerepel mindezen felül, hogy a legkisebb

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

panaszt is, amelyet tagtársaim választmányunk elé terjesztenek, azonnal továbbitsunk, mert sokszor egy utcajelzőtábla, egy járda-salakozás, vagy egy pad felállitása is olyan munkának megindulását jelezheti, ami később értékkel bir vidékünkre, melynek felvirágoztatása és bekapcsolása a modern városi kultúrába célja és programja egyesületünknek. Ehhez a munkához kérem tagtársaim szives és fáradságot nem ismerő támogatását.

A közgyűlés az elnök programját lelkesen fogadta és azt minden részében magáévá tette.

Az Orbánhegyi Egyesület működése és programja érdekes bizonysága annak, az illetékesek által annyiszor kétségbevont ténynek, hogy az egyes vidékek lakossága környékének városrendezési és közlekedésügyi problémáit igenis kezeli és azoknak sorsa és eldőlte minden egyes ott lakót személyében érint és érdekel.

GARDEN RESTAURANT
FÉSZL
KERT-VENDÉGLŐ
I., Városmajor-utca 16 szám.
MEGNYILT
Telefon: 15—52—71.

Milyen volt a budai középiskolák elmult esztendeje

I.

Itt fekszenek előttünk a budai középiskolák évvégi értesitői. Sok lelkes munka eredménye tömörül ezekben a füzetekben. Tanulságosak és érdekesek, mert hiszen a jövendő generációk szólnak hozzánk az értesitők lapjain, másrészt pedig elmondják azt is, milyenek a közművelődési állapotok a budai középiskolákban, milyen a szellem, amely irányitja azokat és mit várhat az ország — legelsősorban Buda — attól az ifjuságtól, amelyet most formálnak szerető kezek a budai iskolákban.

A Budai Napló sorozatosan ismerteti a budai tanintézetek értesitőit. Mai számunkban két előkelő iskola beszámolóját ismertetjük röviden, az ismertetéseket legközelebb folytatjuk.

A Toldy Ferenc gimnázium

A II. kerületi Toldy Ferenc gimnázium értesitőjét *Marczinkó* Ferenc dr. tanügyi főtanácsos, igazgató állitotta össze nagy gonddal.

A tanulók szorgalmáról és magaviseletéről szóló beszámolóban két mozzanat ragadja meg a figyelmet. Az egyik: a tanári karnak azt a törekvését, hogy fegyelmezett, kötelességét minden téren pontosan teljesitő, ideális eszmékért és célkitűzésekért hevülni tudó ifjuságot adjanak át a magyar jövőnek, igen gyakran nem az ifjak lelki adottságai, hanem *külső hatások befolyásolják károsan, különösen az utca, a ponyvairodalom és a politikai élet hullámverései. A másik: a tanulóknak csak kisebb része felel meg minden tekintetben kötelességének, igen jelentős része egyáltalában nem való középiskolába.* Az ilyen tanulóknak valósággal kinszenvedés az iskola. Érdeklődési köre, képességei más irányba terelnék, ahol jobban tudna boldogulni, de helytelenül értelmezett boldogulása miatt középiskolába kénytelen járni.

Az intézetnek, amelynek alsó négy osztálya reálgimnázium, felső négy osztálya pedig reáliskola, a tanév elején 462 növendéke volt, amely az év végén 445-re csökkent. *A létszám irányzata apadó,* tavaly még 495 volt a tanulók száma.

Ebben a tanévben már rendszeresen és módszeresen folyt a filmmel való tanitás, a tapasztalatok szerint igen kedvezően. Eredménnyel jár a légoltalmi oktatás is. A 23 tagból álló tantestületből kivált az idén *Osztern* Salamon dr., az ismert orientálista, aki nyugdijba vonul. Az intézet volt tanitványai között szerepelnek: *Baranyai* Lipót, a Nemzeti Bank elnöke, *Ripka* Ferenc volt polgármester, *Aba Novák* Vilmos, *Csók* István, a nemrég elhúnyt *Nádler* Róbert festőművészek és még több közéleti kitűnőség.

A II ker. Katolikus Gimnázium

A II. kerületi kir. egyetemi katolikus gimnázium értesitője — dr. *Horváth* Jenőnek, a gimnázium vezetésével megbizott egyetemi rk. tanárnak szakavatott munkája — *az intézet 250 éves jubileumának ünnepségeiről számol be részletesen és* bejelenti, hogy sajtó alá rendezi az intézet történetét is, melyet *Szalay* Gyula dr. és *Patonay* József rendes tanárok irtak meg. Az intézetet magas kitüntetés is érte: vitéz *József Ferenc* királyi herceg, aki itt végezte középiskolai tanulmányait és 1912 májusában itt érettségizett, ajándékozta olajfestésű képmását. A kép ünnepélyes elhelyezése a diszteremben 1938 junius 11-én történt meg, az ifjuság jelenlétében.

Az értesitő, mint a budai értesitők általában külön fejezetet szentel azoknak a kiváló férfiaknak, akik a gimnázium és a vele kapcsolatos *Ferenc József nevelőintézet* növendékei voltak. Súlyos gyász is érte az intézetet: a szabadkézi és művészeti rajz huszonkét éven át volt tanára, *Mérő* István, a magyar festőművészet egyik jelese, hatvanötéves korában meghalt. Az izig-vérig magyar festőt *Szalay* Gyula dr. méltatja

A szülői értekezletek egyikén igen érdekes előadást tartott *Néveri* János dr. tanár a középiskolák kényes feladatáról: *az osztályozásról.* A szorgalomnak, amely méltánylást érdemel, de mindent nem pótolhat, nem lehet döntő szerepe az osztályozásnál. A zenei érzék hiányát sem lehet szorgalommal pótolni. A tanárnak és tanulónak egyaránt szem előtt kell tartania azt az elvet, hogy *a nagyobb tehetség többre kötelez, a kisebb tehetség kevesebbre jogosit.* Az érettségi bizonyitványt felvételi vizsgálatokkal kell majd hitelesiteni a főiskolákon és egyetemeken.

Az intézetnek 18 tanár vezetésével 424 nyilvános és 17 magántanulója volt. A létszám itt is apadó irányzatot mutat. Mint érdekességet emlitjük meg, hogy *az intézetnek egyetlen zsidó vallású növendéke sincs,* mintahogy a multban sem volt.

(Folytatjuk.)

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153—326
Buda legszebb nyári helyisége

Novemberben megkezdik a XII. ker. elöljáróság épitését

A napokban leérkezett végre a városházára a XII. kerületi elöljáróság épitésének kormányhatósági jóváhagyása. A háromemeletes elöljárósági épület a Böszörményi-út és Fery Oszkár-utca sarkán félmilliós költséggel épül. Rövidesen kiirják a versenytárgyalást és novemberben megkezdik az épitkezést. A XII. kerület elöljárósága az uj épületben előreláthatóan 1938. júliusában kezdheti meg működését.

Budai kölcsön- és bératók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban
II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

A Rózsadomb és környéke barlangjai

Irta és a Rózsadomb és Vidéke Egyesület junius 23.-án tartott előadó-ülésén elmondta:
KADIC OTTOKÁR Dr., c. egyetemi tanár

II.

A Pálvölgyi-barlang felkarolásánál tulajdonképen két nagy feladat elvégzése lebeg szemeink előtt: a barlang feltárása és az előtte elterülő kőfejtő rendezése. A barlangot, mint már fentebb emlitettem, a Pannonia Turista Egyesület Barlangkutató Szakosztálya tartja kezelésben. A pálvölgyi barlangkutatók három évtized óta nagy buzgósággal foglalkoznak ezzel a barlanggal. Felhasználva a vasárnapi szünetet, a barlangnak jelentékeny részét feltárták és rendezték. Óriási munka volt ez, amelyet — mivel anyagi eszközök fölött nem rendelkeztek — saját erejükből kellett elvégezniök.

Jelenleg a barlangnak elülső része teljesen fel van tárva, s ennek a feltárt szakasznak túlnyomó része olyképen van rendezve, hogy azt a közönség is szabályszerű vezetés mellett megtekintheti. Nagy haladást jelent a barlang történetében az 1927. év, amikor a székesfőváros anyagi támogatásával bevezettük a villanyvilágitást. Ebben az évben tartottuk ugyanis hazánkban az első nemzetközi barlangtani kongresszust s igy illő volt, hogy külföldi vendégeinknek a barlangot megfelelő, korszerű világitásban bemutassuk.

A második nagy esemény a mult évben történt, amikor húszévi vajúdás után végre a barlangjáratok körforgalmát valósitottuk meg, ismét a székesfőváros anyagi támogatása mellett. Eddig ugyanis két rendezett barlangjáratot különkülön mutathattunk be olyképen, hogy a látogatóknak azokból vissza kellett térniök. A mult évben ezt a két járatot, közbeeső részek feltárásával és lépcsők épitésével, olyképen sikerült összekötnünk, hogy a rendezett barlangszakaszokat egyszeri bejárással meg lehet tekinteni.

A barlang bejárásánál sok érdekes tüneményt mutathatunk be az érdeklődő közönségnek. Mindjárt a bejáratban, a barlang falán kisebb kivájásokat látunk, ezeket a viz, kémiai hatásánál fogva, oldotta ki. Leérve a Lóczy-terembe, magunk fölött látunk hatalmas hasadékot, kitöltve az emlitett hévvizforrások elmállott, elkovásodott márgájával. A barlang mélyebb részeiben mindenütt pompás cseppkőképződményekben és falbekérgezésekben gyönyörködhetünk. A barlangnak egyik legmélyebb s egyszersmind legimpozánsabb, csarnokszerű ürege a Színház, ahova számos lépcsőn jutunk le. Innen tovább magas, hosszú folyósóba érünk, ahol tisztán látjuk a folyóviznek mechanikai hatását, több egymás fölé sorakozó ősmeder alakjában. A folyosó végén számos betonlépcsőn megyünk fel járatunk legszűkebb részébe, ahol szűk, meredek hágcsókon a magasba emelkedünk, hogy azután az újabban rendezett Peti-folyosón át visszatérjünk kiindulási helyünkre, a Lóczy-terembe

Az ismertetett rendszeresitett barlangbemutató körforgalom bejárása kb. félóráig tart s valóságos élmény. Ez azonban csak kicsi része a közel egykilométer hosszú barlangnak. Vannak részek, amelyek könnyűszerrel bejárhatók, de a nyilvánosság számára még nincsenek rendezve és kivilágitva, vannak azután olyan nehezen megközelithető szakaszok is, amelyeket csak sziklamászásban gyakorlott turisták járhanak be.

A *pálvölgyi kőfejtő* mai állapotában az emberi kultúrának valóságos csúfsága, tátongó seb a Látóhegy oldalában. De ha azt megfelelően rendezzük, a sziklák közötti termőtalajt jellegzetes karsztnövényekkel beültetjük és befásitjuk, akkor ezt a csúnya óriásgödröt a székesfőváros legvonzóbb kirándulási érdekességévé varázsolhatjuk. Maga a kőfejtő fővárosunk egyik legtanulságosabb geológiai feltárása, ahol a kőzetek rétegezése, az ezeket átszelő sok hasadék és fejlődésnek indult üreg alapján szemléltetően meg tudjuk magyarázni a barlangok keletkezését. Ha pedig a fentemlitett parkozást is megvalósitjuk, nemcsak érdekes, mélyenfekvő, növényekkel beültetett óriási sziklakertet kapunk, hanem tanulságos, a maga nemében egészen különleges, karsztos füvészkertet is létesitünk. Ez a székesfővárosi állat- és növénykertnek, de az egyetemi füvészkertnek is hegyvidéki karsztos expozitúrája lehetne.

A rózsadomb-zöldmáli barlangvidék második nevezetes barlangja a Pálvölgy közelében, a Szemlőhegy oldalában, *Miklóssy* Géza gyógyszerész telkén nyilik. Amikor 1930-ban telekrendezés szempontjából az itteni márgalapokat lefejtették, a munkások üreget nyitottak meg. A nyiláson bedobott kövek hosszas gurulásából arra lehetett következtetni, hogy a megnyilt üreg nagyobb mélységbe vezet. Mivel a tulajdonosnak a mélységbe való leereszkedéshez nem volt kellő felszerelése, a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület barlangkutató szakosztályához fordult azzal a kéréssel, hogy tagjai kutassák át az újonnan felfedezett mély üreget.

Az Egyesület elnöke, *Sebők* Károly és főtitkára, *Futó* András örömmel vállalkoztak erre a feladatra és teljes felszereléssel kiszálltak a helyszinre. A kőtörmelékkel telt nyilásba leereszkedve és szűk hasadékon átkúszva, a kutató diákok meredek lejtésű, csatornaszerű folyosóba jutottak, amely 24 m távolságban agyaggal és kőtörmelékkel annyira el volt torlaszolva, hogy feltáró munka nélkül itt továbbjutni nem lehetett.

Később a nevezett Egyesület barlangkutató szakoszályának elnöke: *Keszler* Hubert *Futó* András társaságában szintén felkereste az üreget azzal a szándékkal, hogy az emlitett törmeléktorlaszt kibontsák és a folyosónak esetleges folytatását szabaddá tegyék. Aránylag csekély munka után a kutató diákoknak tényleg sikerült az üreg belsejébe behatolni s még aznap bejárták a mai barlangnak legfontosabb részeit. A következő napokban *Keszler* felmérte a barlangot, arról több fényképet készitett s mindezek alapján a nyert első benyomásokat rövid cikkben a „Turistaság és Alpinizmus" cimű turista-lapban közölte.

Amikor az első bejárások révén kitűnt, hogy a Szemlőhegy mélyén nagykiterjedésű, korózsákban gazdag barlang nyilt meg, a tulajdonos a nyilást elzáratta, s jelentést tett a m. kir. Földtani Intézetnek a felfedezésről. Az intézet igazgatósága erre engem bizott meg, hogy ezt a barlangot tanulmányozzam és részletesen felmérjem. Megbizatásomhoz képest 1930. november hó elején munkához láttam és vizsgálataimat a tulajdonos állandó támogatása mellett és a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület barlangkutató szakosztályának néhány buzgó tagja segitségével, közel egyhónapi munkaidő alatt befejeztem. Mindenek előtt a barlangot fel kellett mérni és a kapott mérési adatok alapján a térképet megrajzolni. Ebben a munkában lelkes munkatársakra akadtam a nevezett Egyesület elnökében, *Sebős* Károly bölcsészhallgatóban és *Jancsika* Albert orvostanhallgatóban, akikkel először a könnyebben járható szakaszokat együttesen, a nehezebben hozzáférhető részeket pedig, — amelyeket csak gyakorlott sziklamászással lehetett megközeliteni, — nevezett munkatársaim a legnagyobb pontossággal egyedül mérték fel.

A barlang a közeli Pálvölgyi-barlanghoz hasonlóan, az ezen a környéken elterjedt ú. n. nummulinás mészkőben fejlődött, hasadékai azonban fölfelé a mészkőre települt márgába is felnyúlnak. A főjáratok itt is északkelet—délnyugati irányban haladó hasadékok mentén alakultak ki, s amikor ezek olyan szélesek lettek, hogy benne patak folyhatott, megindult a viznek romboló munkája. Ezért a barlang járatai felső részükben keskenyek, alsó részükben viszont szélesek, öblösek. Ott, ahol a barlangi patak meredeken lejtő járatokban folyt, örvénylő mozgásával az oldalakat, sőt helyenkint a mennyezetet is üstszerűen kivájta.

A barlangnak legérdekesebb tüneményei közé tartoznak a benne található, nagymennyiségben kifejlődött mészrózsák. A barlang falait ugyanis gyönyörű szép, kelvirágra és mohára emlékeztető, mészképződmények fedik. Ilyen mészrózsák néhol a barlang alját, sőt ott, ahol a járatok alacsonyak, a mennyezetet is bevonják. A mészrózsák szine fehér, halványsárga vagy szürke. Szembetűnik, hogy ezek a képződmények az összes barlangrészekben csak bizonyos szintig érnek, ezenfelül a falak teljesen meztelenek. Azt is megfigyeltük, hogy ezek a kelvirágszerű képződmények annál vastagabbak és dúsabbak, minél lejjebb vannak. *A szóban levő mészrózsák barlangunkban olyan nagy mennyiségben jelentkeznek, mint sehol másutt a világon, s barlangunkat azért páratlanul álló látványossággá avatják.*

A mészrózsákat helyenkint frissen esett, megfagyott hólepelre emlékeztető, kristályos képződmények vonják be. A végzett ásványtani vizsgálatok kideritették, hogy ezek a képződmények: gipszből vannak. Ez viszont csak olyan helyeken képződik, ahol hévvizforrások vannak. Mindebből következik, hogy barlangunkat az őskorban meleg vizek lepték el s ezeknek tulajdonitható az, hogy benne gipsz és mészrózsák fejlődtek. Tulajdonképeni cseppkövek, nevezetesen sztalaktitok és sztalagmitok, szerény alakban, csak egyes szakaszokban fordulnak elő, legtöbbször a kelvirágszerű képzőlményekről lecsüngve. Az egyes járatokat még kőomladék is kitölti. Kőomlást mindenütt találunk, ahol a barlang járatai a mennyezet felé kiszélesednek, az ilyen helyeken a járás igen nehézkes.

A főjáratok, mint emlitettem, északkeleti—délnyugati irányban haladó hasadékok mentén fejlődtek, ezeket azután haránt irányban rövid hasadékok kötik össze. A barlang kifejlődése e szerint azonos a Pálvölgyi-barlang kialakulásával és összhangzásban áll az egész hegység földtani szerkezetével. Ha összeadjuk az összes járatok hosszúságát, akkor kitűnik, hogy a *barlang teljes hosszúsága kb. 600 m-t tesz ki.*

Megismerve a Szemlőhegyi-barlang nagy jelentőségét, arra kell törekednünk, hogy a székesfővárosnak ezt a páratlanul álló természeti emlékét felkaroljuk, rendezzük és az idegenforgalom szolgálatába helyezzük. A könnyebb megközelitésre első lépéseket a tulajdonos már megtette. *Miklóssy* gyógyszerész az utolsó nyolc évben nagy buzgalommal és jelentős anyagi áldozatokkal a barlangot annyira feltárta és hozzáférhetővé tette, hogy azt már most is minden veszély nélkül be lehet járni.

Ennél a barlangnál az a kényelmetlenség áll fenn, hogy belsejébe meredeken lejtő, helyenkint elég alacsony és szűk járaton, az *Örvény-folyosón* kell lemenni. Ezen a járaton tódult egykor a felülről lefelé folyó patak vize s örvénylő mozgással vájta ki azokat az üstszerű képződményeket, amelyek egymásután sorakoznak s ezt a járatot tudományos szempontból oly nevezetessé teszik. Ez az utolsó szempont teszi nehézzé ennek a meredek lejáratnak a rendezését is, mert a lejárást csak úgy szabad lehetővé tenni, hogy magát a járatot, mint kiváló tudományos tüneményt el ne rontsuk. Ezt pedig csak úgy tehetjük meg, hogy a járat sziklás aljába lépcsőket vésünk. A tulajdonos ezt a munkát is részben elvégezte, a mostani lépcsők fokai azonban egyenetlen magasságban vannak s ezért a járás még elég kényelmetlen. Ezeknek a lépcsőknek a helyes megépitése a legfontosabb és legsürgősebb teendők közé tartozik. E nélkül a barlangba való kényelmes lejárás el sem képzelhető. Ezt a munkát a folyó évben gondoljuk elvégezni abból az 1000 pengős segélyből, amelyet a székesfőváros barlangunk részére erre az évre biztositott.

Ha az Örvény-folyosón át a kényelmes lejárás meglesz, akkor a Szemlőhegy mélyén kialakult barlang egyes szakaszait már könnyebben tudjuk feltárni és rendezni. Idegenforgalmi szempontból elsősorban az *Óriás folyosó* jön tekintetbe. Ez a barlangnak leghatalmasabb, legdiszesebb s ezért leglátványosabb szakasza. Ezt a tulajdonos olyképen rendezte, hogy azt máris kényelmesen meg lehet tekinteni. A barlang többi szakasza, nevezetesen a *Hosszú-folyosó,* annyira szűk és mészrózsákkal kitöltött, hogy ezeknek a részeknek a hozzáférhetővé tétele csak nagy körültekintéssel és alapos meggondolással történhet.

(Folytatjuk.)

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán
cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Bús elégia a Városmajorról

Gyönyörűséges Budának gyönyörűséges ősparkja: Óh Városmajor!
Vajjon miért haragszanak reád az Istenek?!

Nem is olyan régen milyen más volt itt minden.

Vagy 12 évvel ezelőtt tündökölve fordult Feléd az istenek arculatja: egyik évben az alsó végen jelent meg a tündérkertet elővarázsoló munkások hada; a másik évben a felvéget varázsolták át csodálatosan szép, illatos virágoskertté. Csak a közepe maradt meg azóta is — éppen kerek tíz esztendeje — mindenféle giz-gazzal benőtt, poros, úttalan öserdőnek.

A hófehér Beethoven-szobor, amely éppen ott áll a kulturált és a kulturálatlan parkrészek határmesgyéjén, arccal az elhanyagolt, poros vadon felé, bizonyára szomorú csodálkozással hallgatja a távoli „rendezett" alvég zenekari emelvényéről feléje hangzó szimfóniáinak melódiáit...

A legnagyobb zenei szellemóriás bizonyára ismételten méltatlankodott már a mennybéliek előtt, amiért az ő fehér márványszobra és a műveit oly méltóan interpretáló Budapesti Hangversenyzenekar dobogója között immár több mint egy évtized óta ott disztelenkedik a nyáron poros, télen sáros, végeláthatatlan, úttalan giz-gaz tengere.

Vajjon mit gondolnak a bennünket meg-meglátogató külföldi zenei nagyságok, amidőn büszkén elmondjuk nekik, hogy a nagy Mesternek Budapest közönsége is szobrot emelt immár? A hivő tanítványok ezen fellelkesülve elzarándokolnak velünk oda a szoborhoz, ahol — a főváros annyi megcsodált szépségű díszparkja után — megpillantják a minden idők egyik legnagyobb halhatatlanjának szobra körül disztelenkedő — homokbuckákat! Vajjon mit gondolnak?...

Vagy azt a szép márványszobrot kellene onnan más környezetbe vinni, vagy pediglen mégis csak azt a környezetet kellene már valahogyan egy kissé — megmásítani! Bizonyos, hogy az utóbbi volna a helyesebb, annál is inkább, mert meg lehetne ezt olyformán is cselekedni, hogy még csak — pénzbe se kerüljön.

Ott van t. i. a Városmajornak a Maros-utca felőli határszéle. Felemás, féloldalú ott egész hosszában a Maros-utca. Nem lehetne itt a Városmajor széléből — hacsak néhány méter mélységben is — villatelkeket lehasítani? S ezzel a Maros-utcát is kiemelni jelenlegi sutaságából? Micsoda könnyűséggel és jó áron tudná ezeket a telkeket a főváros értékesíteni és micsoda könnyűséggel lehetne az így befolyó tőke kamataiból a Városmajor parkozását befejezni, sőt az egész parkot is évről-évre ápolni, szépíteni, karbantartani. Az az egypár kis villaépület csak kedves keretet, befejezést adna a majdnem 200 éves díszparknak, Buda legértékesebb és legelhanyagoltabb sétakertjének!...

Budaiak! Imádkozzunk az Úristenhez, kegyelmezzen pusztulásra ítélt egyik legszebb ékességünknek és fordítsa végre feléje a földi hatalmasságok kegyelmes arculatját... És hogy ne törölje — mint már annyiszor — a belügyminisztérium a székesfőváros költségvetésébe e cimen évek óta újra meg újra felvett néhányezer pengőt...

(p. v.)

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Tisztaság
egészség
egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ
R. T.
VI, Vilmos császár-ut 63.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

A Tavasz utca

Irta: Dr. Vörösváry Miklós főv. biz. tag.

Kicsiny jelentőségünek látszó, de egzisztenciájukba vágó ügyben instanciáznak most Óbuda kereskedői.

Óbuda kereskedelmi forgalmának nagy része a Tavasz utcában bonyolódik le. Egymás mellett sorakoznak itt az üzletek — régi, patinás cégek —, melyek közül a legtöbbnek keletkezési ideje hosszú évtizedekre nyúlik vissza. A kerület lakossága megszokta, hogy az ott lévő üzletekben úgyszólván mindenfajta szükségletét kielégítheti. A kereskedők mindent elkövetnek, hogy az utca régi jó hirét fentartsák és a vásárlókat kielégítsék. Sok szép kirakat létesült az idők folyamán és a kirakatok esténként fényt és világosságot árasztanak. A szépen világított Tavasz utca eleven, élénk szinfoltja Óbudának. Jó adófizetők is a kereskedők és igyekeznek e téren is eleget tenni honpolgári kötelezettségeiknek.

Egy közlekedésügyi intézkedés azonban mintha gátat emelt volna a Tavasz utcában a kereskedelmi élet eddigi megnyilatkozásának. Az történt ugyanis, hogy *máról-holnapra, minden előzetes bejelentés nélkül lánckerítéssel tátták el a járdákat a Tavasz utca mindkét oldalán és igy a járdákat az uttesttől teljesen elzárták.* Az intézkedés célja az volt, hogy a járó-kelő közönség részére lehetetlenné tegyék, hogy máshol, mint az utcakereszteződéseknél menessen át a tulsó oldalra.

Ez az intézkedés amennyire váratlanul jött, olyannyira *nagy kárára* van a kereskedőknek.

A Tavasz utca járdái keskenyek, nem egyforma szélességűek és egyes helyeken nagyon elszűkülnek. A kerítésül szolgáló láncokat tartó oszlopokat nem a járda szélén, hanem attól beljebb helyezték el és igy egyes helyeken olyan szűk terület maradt fenn a közönség részére, hogy alig lehetséges a járdákon való közlekedés.

Azáltal, hogy a közönség részére lehetetlenné van téve, hogy az utca egyik oldaláról a másikra az utcakereszteződéseken kivül átmehessen, *a kerekedők a vevők nagy részétől el vannak zárva. Van olyan utcaszakasz is, ahol több mint 150 méter hosszúságban zárja el a lánc az átkelést és a vevők legtöbbször nem hajlandók a messzefekvő utcasarokig menni azon célból, hogy ott kelve át a másik oldalra, ismét hosszú utat tegyenek meg* a meglátogatni kivánt üzlethez. A kereskedők panaszolják, hogy mióta üzleteik láncokkal vannak bekerítve, forgalmuk nagyrészt visszaesett.

Azt is panaszolják, hogy *minden pénz, amit kirakataikra és az azokban rejlő reklámokra költenek, kárbavesz.* A kirakat rendeltetése, hogy az arra haladók figyelmét az árúcikkekre felhivja, őket megállásra, a kirakat megtekintésére és ezek folyományaként vásárlásra birja. Az elkerített szűk járdán azonban a közönség nem igen tud megállni és a kirakatok előtt időzni, mert torlódás keletkeznék. A kirakatrendezés, a kirakatablak kinyitása is nehéz az uj rendben, mert nagy fennakadással jár, ha a lánckerítés által megkeskenyített járda nagyrészét a kirakatüveg ablaka foglalja el. A kerékpárosok nem tudnak az üzletek előtt megállni, mert nem tudják gépeiket hová helyezni, ha pedig az uttest szélén a járda szegélyéhez állítanák gépeiket, a lánckerítés megakadályozza őket abban, hogy az üzletbe bejussanak. Az üzletekbe érkező árúk lerakodása is igen meg van nehezítve.

Különösképen tarthatatlanok az állapotok *szombat délutánonként,* amikor a gyári munkásság szokott vásárolni. A járdák telve vannak és nincs hely a közekedés lebonyolítására.

Az uj rend okozta helyzeten sürgősen változtatni kell. A Tavasz utca járdáinak bekerítését, az üzletek és a közönség lánccal való elzárását sem az uttest kocsiforgalma, sem a villamosközlekedés nem indokolja, utóbbi annál kevésbé, mert az utcában csupán egy sinpár van lefektetve és az uttest többi része teljesen elegendő az egyéb kocsiforgalom számára.

Hogy a közlekedés érdekeit figyelembe kell venni, az természetes. Ezt maguk a kereskedők is elismerik. Ugyanakkor azonban a hozandó intézkedéseknek figyelemmel kell lenni a kerekedők és a vevőközönség érdekeire is. Kereskedőink hangoztatják, hogy ha előre tudtak volna az uj rendről, vagy ha hozzászólást engedélyeztek volna számukra a panaszolt szabályozást illetően, ugy a maguk részéről is mindent elkövettek volna a mindkét szempontot kielégítő megoldás érdekében. Hatóságaink dolga, hogy még most is találjanak egy oly lehetőséget, mely megszüntesse az idevonatkozó panaszokat.

A napokban vezettem a kereskedők küldöttségét *báró Babarczy István, székesfővárosi közlekedésügyi tanácsnok urhoz, aki előtt feltártuk a járdaelzárás okozta bajokat és visszásságokat.* A tanácsnok ur kilátásba helyezte az orvoslást olyként, hogy helyszini szemlét fog tartani a többi érdekelt hatóság bevonásával és ez alkalommal a kereskedő érdekeltséget is meg fogja hallgatni. A mai nehéz időkben, amikor az adófizető polgár annyi nehézséggel kénytelen küzdeni, különösen el kell követni mindent az életkörülmények megkönnyitése érdekében és kinálkozik-e szebb feladat a hatóságok részére, mint a közérdeket összhangzásba hozni a jogos magánérdekkel.

A Tavasz utca tovább is folytatni kivánja megszokott kereskedelmi életét!

Valóban sokak előtt kisjelentőségűnek fog látszani a felvetett kérdés. De az életben sokszor kis dolgok okoznak nagy károkat és sokszor kisjelentőségűnek látszó ügyön fordul meg a polgár jóléte és nyugalma. Polgártársaink érdekeinek szolgálatában pedig mégis csak és mindenekfelett az utóbbi a fontos!

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19. Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Fővárosi tisztviselők számára huszonhat lakásos, háromemeletes modern bérpalota épül Óbudán

Sok panasz hangzott el amiatt, többször tette szóvá a *Budai Napló* is, hogy az óbudai városrendezés útjába eső házak lebontása után nem indul meg nyomban az épitkezés. Ennek szinte helyrehozhatatlan következménye, hogy *az óbudai kislakások ös-lakossága kénytelen vándorbotot venni kezébe és új elhelyezkedést keresni a szélrózsa minden irányában.* A hajléktalanul maradt lakosok legtöbbje a budai környék községeibe költözködött, feladva a reménységet, hogy valaha is visszatérjen a pusztává tett Óbudára.

Érezte a főváros vezetősége is, hogy tennie kell valamit a lakókiáramlás megszüntetésére, vagy legalább ütemének mérséklésére. Ezért nemrégiben elhatározta, hogy *a kisajátitott és lebontott házak egyik területrészén tisztviselőházat épittet 160.000 pengő költségen. A házban huszonhat kétszobás, teljes kényelmü, aránylag olcsóbérü lakás lesz, kizárólag fővárosi tisztviselők számára.* A terveket, hir szerint, a minisztérium jóváhagyta és igy az épitkezés még az ősz folyamán megindulhat. A ház háromemeletü lesz.

Az óbudaiak örülnek minden épitkezésnek és szívesen látják a maguk körében az uj házakban a fővárosi tisztviselőket. Az óbudai lakáskérdés megoldását azonban nem ilyen irányú épitkezésektől várjuk. Kétségbevonhatatlan jogos kivánság, hogy *a főváros azok számára is biztositson lakóhelyet, akiknek feje felől leszedték a tetőt,* lebontották a házat és akiket valósággal földönfutóvá tettek. A főváros fokozott erellyel hajtja végre a kisajátításokat, évente félmillió pengőnél többet költ erre a célra, *de ellanyhul ez az erély, mihelyt arról van szó, hogy a lebontott házak helyére újakat építsen.*

A fővárost az új háromemeletü tisztviselőház létesitésénél szociális szempontok vezették. Ezeknek a szempontoknak Óbuda őslakossága érdekében is érvényesülniök kell. Ősszel indul meg a 120 milliós beruházási program végrehajtása: *az óbudaiak biznak abban, hogy ebből a hatalmas összegből jut majd annyi kislakásokra, hogy a gazdasági szempontból is nagyon káros kivándorlás megálljon,* ha már egyelőre még sajnos nem lehet szó arról, hogy visszakerüljenek azok a régi óbudaiak, akiket a városrombolás messze elkergetett ősi otthonuktól.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

A LEGKELLEMESEBB UZSONNÁZÓHELY A
Gourmand
cukrászda
BUDAI FIÓKJA
I., Fery Oszkár u. 52.

Traeger Ernő
az ujságiróügyek miniszteribiztosa

Az a nagy átalakulás, amely a nemrég megszervezett sajtótörvények következtében most kezdődik a magyar ujságirásban, sulyos helyzet elé állitotta az ujságirótársadalmat. Ezt a bizonytalan állapotot hirtelenül megnyugvás és őszinte öröm váltotta fel, amikor a miniszterelnök *Traeger* Ernő dr. miniszterelnökségi osztályfőnököt az ujságiróügyek miniszteri biztosává nevezte ki.

Hogy *Traeger* Ernő kicsoda, azt jól tudja a magyar közvélemény. Nagyszerű multja, eddigi munkássága a nyilvánosság előtt folyt le. Amit azonban a nagyközönség nem tud, hanem csupán azok, akiknek alkalmuk volt közvetlenül is érintkezésbe jutni vele, az az, hogy: *Traeger* Ernő dr. a legnemesebb, legderekabb emberek közül való, személyi képességei és tulajdonságai is olyanok, hogy lámpával se lehetett volna nála elhivatottabb és megfelelőbb férfiút találni a reá váró, szinte emberfelettien nehéz feladat elvégzésére.

Őszinte örömmel és tisztelettel üdvözlik a Budai Napló munkásai *Traeger* Ernőt uj helyén. Személyében annak biztositékát látjuk, hogy az ujságirókamara tökéletes intézmény lesz, amely jobb jövő felé vezeti az ujságirótársadalmat és vele együtt az egész magyar hirlapirást.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Ujjáalakult a Gyógyhelyi Bizottság

A belügyminiszter most nevezte ki a Gyógyhelyi bizottság uj tagjait. Tagok lettek:

Vitéz dr. József Ferenc kir. herceg, dr. Pöltzel Jenő, dr. Tormay Géza, Inántsy Pap Elemér, Szendy Károly, Kovácsházy Vilmos, dr. Csordás Elemér, dr. Darányi Gyula, dr. Gidró László, Halász Alfréd, dr. Boros László, dr. Csilléry András, Gazdy Jenő, Bánlaky Géza, Zilahy Dezső, dr. Benczur Gyula, dr. Bilkei Pap Lajos, dr. Éliássy Sándor, dr. Herzog Ferenc, dr. Kotsis István, Marenchich Ottó, dr. Réthly Antal, dr. Soós Aladár, dr. Scholtz Kornél, Saxlehner Kálmán, Porzsolt Béla, Gellér Mihály, dr. Müller Imre, Bessenyey Zénó, dr. Bogsch Aladár, dr. Tomcsik József, dr. Gyertyánosy János, dr. Vámossy Zoltán, dr. Frank Miklós, dr. Némethy Károly és Stromszky Dénes.

Az uj bizottságot dr. Karafiáth Jenő főpolgármester, elnök, ülésre hivta össze, amelyen bejelentette, hogy a Gyógyhelyi Bizottság Európa minden számottevő helyén uj képviseleteket létesitett és azonkivül az orvosokkal, a sajtóval és az utazási irodákkal való nemzetközi kapcsolatokat is kibővitette. Bejelentette egyben, hogy július 1-ével megkezdte munkásságát a Budapesti Rheuma- és Fürdőkutató Intézet, dr. Belák Sándor és dr. Herzog Ferenc egyetemi tanárok irányitása mellett. Ezután Szebeny József dr. beterjesztette a Kutató Intézet Szervezeti és működési szabályait.

Az ülésen dr. József Ferenc kir. herceg is felszólalt, az idegenforgalomnak minél szélesebb alapokon való kiépitését javasolta, mert csak együttes erővel lehet a kitűzött célokat valóra váltani.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/c. T: 167-372

Kertépités dr. Gönczinè (Lénárd Mária) I., Naprafórgó-utca 9.)o(Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

JUSZT GYULA
Optika és fényképészeti szaküzlete

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK, LORGNETTEK, LÁTCSÖVEK, MÉRNÖKI MÜSZEREK

SZOLID ÁRAK

Kizárólag a régi helyen:
II., MARGIT KÖRUT 6.

Egy negyed óra után a fehérnemü tiszta!

Ha az oldatot helyesen elkészitjük, (ugyanis hidegen és csak Persillel) akkor a lazán belehelyezett fehérnemüt lassú forralásnak tesszük ki és 1/4 óráig erősen főzni hagyjuk. A fehérnemüt állandóan keverjük, mert ez nagyon fontos. Forrás után hagyjuk kihülni, míg kézzel bele nem nyúlhatunk. Először meleg, azután hideg vízben jól kiöblögetjük.
Ez az egész munka!

Persil előírás szerint használva a célnak tökéletesen megfelel
Az áztatáshoz használjon Henko-t

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni
a Fogaskerék-sörözőben
lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. **Fehérnemükészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Memorandummal fordultak Szendy polgármesterhez az alsóvárosiak a közlekedési mizériák miatt

A szentimrevárosi villamosközlekedés tarthatatlansága miatt már több, mint tíz éve hallatja panaszszavait a XI. kerület lakossága. A *Buda Alsóváros Sósfürdő környéke Egyesület,* az AVE, most újabb előterjesztést intézett ebben az ügyben a polgármesterhez. Elmondja a memorandum, hogy az 51-es villamos viszonylatot beszüntették, a 19-es nagyon ritka időközökben jár és ez sem megy ki a kelenföldi pályaudvarhoz, hanem a Horthy Miklós körtérnél, mint a 27-es, visszafordul, viszont a 66-os is megáll a Verpeléti-utnál.

Hozzájárul ehhez a HÉV rendkívül rossz közlekedése is. *A HÉV nem vette figyelembe sohasem a jogos panaszokat és nem hajlandó a régi rendszeren változtatni, holott a Horthy Miklós-hid megnyitásával az egész környék nagy fejlődésnek indult.* A környék lakossága megdöbbenéssel veszi tudomásul, hogy a HÉV végállomását a Horthy Miklós-körtérre akarja áthelyezni.

A körtér és környékének lakossága a nagy zaj miatt, a kerület polgársága pedig a városrész elcsúfítása miatt nem tud belenyugodni abba, hogy itt legyen a HÉV végállomása, hanem *hangosan követeli annak a határra való kihelyezését.* Erre nyomatékosan hívja fel az AVE a polgármester figyelmét és előterjesztésében kéri, hogy a végállomásnak a határra való kihelyezését minden eszközzel és hatalmával vigye keresztül.

Követeli a polgárság, hogy *a székesfőváros területén belül a HÉV-et igénybevevő utas ne kényszerittessék birság terhével jegyét a pénztárnál megváltani,* ne legyen vele szemben kocsiosztálykényszer, különbeni ráfizetéssel, ne kényszeríttessék a város területén túlra, vagy túlról utazó az útmegszakításra, illetve büntetés fizetésre, végül *kisszakasszal is utazhassék az utas,* mert itt a kisszakasz kizárása önkényes rendszabály, *egyenes megszegése a székesfővárosi közlekedésre nézve megállapitott egységes tarifarendszernek.*

Mellőzhetetlenül szükséges, hogy a 20—40 perces menetrend a nappali órákban 6—8, az esti és éjjeli órákban legalább éjfél után 1 óráig 10—12 perces időközökre rövidüljön, mert lehetetlen helyzet, hogy amikor valaki például a Fehérvári-uti MÁV aluljárótól a Szent Gellért-térre akar utazni, amely út gyalog csak 10—12 perc, a HÉV-re való várakozással 20—40 percig legyen kénytelen vesztegelni. Végül *kérik a 9-es, 27-es, 66-os és a többi viszonylatok megfelelő közbeiktatását is.*

Az előterjesztést az egyesület nevében dr. *Mikola* Géza elnök, dr. *Léber* János ügyvezető elnök és *Borján* Lajos főtitkár írták alá.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Mit láttak a budai vendéglősök Berlinben

Mint már megírtuk, a Berlini Nemzetközi Kézműipari Kiállítás Magyar Csárdájának három vezetője között két jónóevű budai vendéglős volt: *Román* János, a „Kakaskapu” és „Istenszem” volt tulajdonosa és *Zaupper* Ferenc, a Fő-utcai „Három Veréb” étterem jelenlegi tulajdonosa. — Zaupper Ferenc hatheti berlini tartózkodás után most érkezett haza és berlini tapasztalatairól a következőkben számol be:

— A berlini kézműipari kiállítás Magyar Csárdáját az iparügyi minisztérum építtette és már most ki kell jelentenem, hogy a minisztérium és különösen báró Kruchina kormánybiztos úr részéről a legteljesebb támogatásban volt részünk. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy világhírű vendéglősiparunknak újabb dicsőséget szerezhettünk. *Román* kartársammal együtt az éttermi és konyhai részt vezettük és dicsekvés nélkül mondhatom, hogy mindent elkövettünk a siker érdekében. Ez nem is maradt el; a Magyar Csárda a leglátogatottabb és legkedveltebb helye volt a kiállításnak. Jellemzésül elárulom, hogy *42 nap alatt 150.000 márka forgalmat értünk el és volt nap, amikor az étkezési idő 3 és félórája alatt 1661 adag ételt szolgáltunk fel.*

Kérdésünkre, mit tapasztalt a berlini vendéglősiparral kapcsolatban, kijelentette Zaupper Ferenc: fájó szívvel kellett tapasztalnia, hogy amíg a budapesti vendéglősök a megélhetésért elkeseredett harcot folytatnak, addig *Berlinben állandóan zsúfoltak az éttermek,* de különösen szombat esténkint, amikor a legjobb hangulat uralkodik mindenütt. A berlini vendéglőkben nem mérnek olyan jó sört, mint amilyen a magyar sör, boraik pedig sokkal kevésbbé zamatosak, mint a magyar borok.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél

Uridivat-cikkeket

ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Könyvet

PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet

Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nívó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat

Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét

Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI“ kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztító üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7.
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792.
II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal)
V., Királyi Pál-utca 6. VI.. Gróf Zichy Jenő-utca 12.
I Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, sezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndös és bőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készít:
II., Olasz-fasor 43 b.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 4. szám.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI“-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Gyümölcs

Mindig friss gyümölcs
„OLYMPIA“ füszer, csemege és gyümölcs szaküzletben
II., Margit-körut 5/b. Telefon: 155-742

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első **ifj. NEGOVÁN JÁNOS**
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. I (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA“ kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Kőfaragó

KŐFARAGÓMUNKÁK **KRÁL GYULÁTÓL**
III., LAJOS-UTCA 77-79.

Magvak

Virág- és fűmag, kertiföld, pétisó, madár és haleledel **Bálint**, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők. betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Megbizható URI- és NŐISZABÓ **Schubert Lajos** Attila-u. 29

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb **VIRÁGÜZLET** Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

MAJESTIC luxuspanzió
tündéri kilátás
Nyilvános café-restaurant
függőkertje a főváros csodája
Svábhegyen a fogas-állomásnál

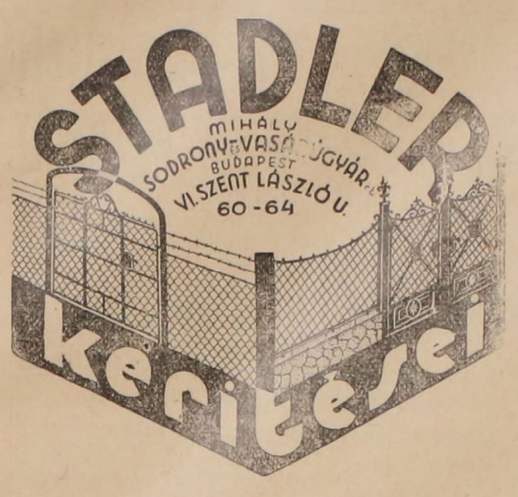

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Duday Alajos dr. megszakítja szabadságát. *Duday* Alajos dr. tanácsnok, a XI. Szent Imre város elöljárója, aki július 8-án ment szabadságra, *augusztus elején egy hétre megszakítja szabadságát*, hogy a választói névjegyzékek összeállításával kapcsolatos munkálatokat ellenőrizze. A tanácsnok elöljáró augusztus 8-án újból szabadságra megy, amely augusztus 20-án jár le. Távollétében dr. *Szabó* Károly tanácsjegyző helyettesiti. Dr. *Farkas* Lajos II. kerületi elöljáró csak ősszel veszi ki szabadságát.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Uj társasvilla épül a Széchenyi hegyen. A Széchenyi hegyen *Titkos* Ilona telkén *Székely* Béla építészmérnök, építőmester 32 szobás társasvillát szándékozik épiteni a kitünően bevált boarding-house rendszer szerint. A szervezési munkák erőteljesen folynak, az építkezésekre a tavasszal kerül a sor.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készítése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Budán vásárol bérpalotát a Berlini Victoria biztositó. Napok óta komoly tárgyalásokat folytat a *Berlini Victoria Biztositó* egy Délipályaudvar-környéki bérpalota megvásárlásáról. A vételár állitólag 500.000 pengő körül van.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

A Jánoshegyi-vendéglő bérbeadása. A polgármester nyilvános versenytárgyalást hirdet a Jánoshegyi vesdéglő bérbeadására. A pályázat határideje augusztus 10. délelőtt 12 óra.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

Elköltözik Budáról a budakörnyéki járás főszolgabirói hivatala. A budakörnyéki járás főszolgabirói hivatala, amely megalakulása óta Budán, a Corvin tér 6. számú házban működött, hivatalos helyiségeit a vármegyeházára, Városház utca 7. II. emelet alá helyezte át.

Pompás ételek és italok „A NÉGY SZÜRKE" VENDÉGLŐBEN
II., MARGIT-KÖRUT 83. :: Tulajd.: Baló Lajos

Ujra kiirták a tervpályázatot az OTI Attila-utcai bérházára. Mint hónapokkal ezelőtt megirtuk, az OTI megvásárolta az Attila utca 20. szám alatti telektömb egy parcelláját és azon modern bérházat akart épiteni. Ki is irták az épitkezésre a tervpályázatot, azonban a Közmunkák Tanácsa által végzett telekrendezési munkák miatt azt elhalasztották. Most az OTI végleg kiirta a pályázatot, amely augusztus 8-án jár le és igy rövidesen megkezdik az épitkezést, amely egy újabb nagyszabású épülettel gazdagitja a nagy arányban épülő Attila-utcát.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

Drótkerítés karbantartás méltányos átalányárban BAKOS ISTVÁN II., Széll Kálmán Tér 10. Telefonhivó: 161—451

Miképen jutottak autóbuszhoz a sasadiak

A Sasad lakossága több, mint egy évtizede elkeseredett harcot folytat a székesfőváros közlekedési monopóliumának birtokosával, a Beszkárttal, a Sasadot joggal megillető és a vidék fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen közlekedésért. Ennek a harcnak eredményeképen nemrégiben megindult végre a 27/a. jelzésű autóbuszjárat, amely — úgy hisszük — *párját ritkitja a közúti közlekedés történetében.*

A Beszkárt ugyanis csak úgy volt hajlandó megindítani a járatot, ha annak rentabilitását előre biztositva látja. A Sasadi-úti ingatlantulajdonosok, hogy végre közlekedéshez jussanak, kényszerhelyzetükben megállapodást kötöttek a Beszkárttal, amelynek értelmében *a Beszkárt napi 7 járatot indit, összesen napi 52 km. kötelező teljesitménnyel, kilométerenkint 55 fillér kötelező bevétellel.* Ennek az összegnek biztositására a Sasadi-út körüli telkek tulajdonosai külön érdekeltségbe tömörültek és az ingatlantulajdonosok telkük minden öle után havi egy fillér önkéntes hozzájárulást vállaltak, majd, mivel igy még mindig nem gyült össze a szükséges összeg, külön gyüjtést is indítottak. *A kötelező 600 pengőt igy összehozták és letétbe helyezték.* A hónap végén a Beszkárt összeül az érdekeltséggel és megejtik az elszámolást. *Ha a havi forgalom nem érte el az előirt összeget, úgy a Beszkártnak jogában áll a deponált 600 pengőből kielégiteni magát,* viszont az érdekeltség köteles a megmaradt összeget újból 600 pengőre kiegészteni. Ez a megállapodás hat hónapra szól és a Beszkárt bármikor felmondás nélkül felbonthatja, míg az érdekeltség részéről háromhavi felmondással szüntethető csak meg.

Előállott tehát az a különös helyzet, hogy a Beszkárt magánérdekeltség megrendelésére üzembeállított egy járatot, amelynek rentabilitását az érdekeltség biztositja. Még abban az esetben is, ha tagjai véletlenül nem is vennék igénybe a járat kocsijait. Páratlan eset ez: érdemes arra, hogy ezennel átadjuk az utókornak.

(g. s.)

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

Helyszini közvetités a Szemlőhegyi barlangból

„Mikrofónnal egy nemrég feltárt barlangban" cimen tartottak a napokban helyszini közvetitést a Szemlőhegyi barlangból *Kessler* Hubert és *Budinszky* Sándor. Ha jól emlékszünk, ez az ötödik közvetités hazai barlangokból: jele annak, hogy az *érdeklődés látványos földalatti üregeink iránt évről-évre növekszik.*

A rádiónak ez volt talán a legnehezebb barlangbemutatása; egyrészt technikai okoknál fogva, mert nehéz volt mikrofónnal a szűk alacsony és meredeken lejtő örvény-folyosón át a barlang mélyére jutni; másrészt azért, mert nehéz szavakban megközelitően is visszaadni azt a tündéri szépséget, amit a barlang mészrózsái nyujtanak.

Aki a szemlőhegyi barlang egyes részeit ismeri, a párbeszédből maga előtt látta azokat a gyönyörű helyeket, amelyekről éppen szó volt. Aki viszont még nem látta a barlangot, az a beszélő lelkes ismertetéséből némi gyenge fogalmat alkothatott magának erről a földalatti paradicsomról. Jól mondta *Budinszky*, hogy az *itt képződött pompás mészrózsák nagyszerűségét nem lehet kellőképen szavakkal leirni, látni kell! Valóban nincs a világon még egy olyan barlang, ahol a szőban levő gyönyörű szép képződmények ilyen gazdagságban kifejlődtek volna, mint ahogy ezt a szemlőhegyi barlangban látjuk.* Hogy ez igy van, azt a barlang a budai hegység különös földtani kialakulásának, főleg pedig az őskorban ezen a helyen felszálló hévvizforrásoknak köszöni. A Természet nemcsak hegységünk külső arculatát formálta ki oly pazarul, hanem a belsejében fejlődött üregeit is szebbnél-szebb képződményekkel díszitette fel; *a pálvölgyit cseppkövekkel, a szemlőhegyit és ferenchegyit mészrózsákkal, a várhegyit pedig mésztufakimarásokkal tette széppé.*

Az a tudat, hogy székesfővárosunk annyi különböző látványos barlangban bővelkedik, arra buzditson bennünket, hogy Budapestnek ezt a pazar természeti kincsét minél előbb kihasználjuk, barlangjainkat feltárjuk, rendezzük és a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyük. Ebben a tekintetben a szemlőhegyi barlanggal még eléggé hátra vagyunk. Amit a barlang tulajdonosa, *Miklóssy* Géza gyógyszerész, az utolsó hét évben saját erejéből ebben a barlangban sok szeretettel és áldozatkészséggel tett, dicséretreméltó, nemes törekvés, de nem volt elégséges ahhoz, hogy a barlangot a nagy nyilvánosság számára megnyissuk. Bár a barlang bejárása már nem veszélyes, a benne való mozgás még nem kényelmes, ami a helyszini közvetitésből is eléggé tisztán kivehető volt.

A mult évben, a székesfővárosnak 1000 pengős segélyéből a tulajdonos a *Magyar Barlangkutató Társulat* keretein belül folytatta a barlang rendezését. És mivel kilátás van arra, hogy ezt az összeget továbbra is minden évben megkapjuk, a rádió útján hallott szépségeket a közönség a közeljövőben a helyszinen is megtekintheti.

Dr. Kadic Ottokár.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

BESZÉLJÜNK MAGYARUL! Akadnak még csodák. Legalább is erre következtethetünk egyik napilap cikkéből, amely szerint „Elitélték a villamosdobáló tüntetőket". Emberfeletti erő kell egy villamoskocsi felemeléséhez és ime itt több ember is akadt, aki felemelte a villamost és azzal dobálózott. Hát ha ez nem csoda, akkor semmisem az.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Megkezdték a Szent Imre herceg-úti aluljáró kiszélesitését. A MÁV és a főváros között hosszú időn át tárgyalások folytak a lehetetlenül szűk Szent Imre herceg-úti vasuti aluljáró kiszélesitése ügyében. Ezek a tárgyalások végre eredményre vezettek és a napokban megkezdték az épitési munkálatokat. Az aluljáró az eddigi 6 méter helyett 31 méter széles lesz és októberre teljesen elkészül.

Panasz a Belvedere ellen. Tekintetes Szerkesztőség! A Budagyöngyénél lévő Belvedere a lapokban zenét hirdet. Nemrégiben a zene kedvéért felkerestem társaságommal ezt a nyári éttermet és legnagyobb csodálkozásunkra kiderült, hogy zenének nyoma sincs, hacsak nem azon a hatalmas táblán, amely a villamosmegállónál zenés helynek tünteti fel a Belvederet. Kérdem, miért hirdetik a zenét, ha nincs és mért nincs zene, ha hirdetik? Tisztelettel egy hü olvasójuk.

Aszfaltozzák a gyalogjárót a Margit-körúton. A Margit-körút páros oldalán, a Bem József-utca és Tölgyfa utca között, nagyrészben még kockakővel volt burkolva a gyalogjáró és a kikopott köveken már szinte veszélyes volt a gyalogközlekedés. Most ezen a forgalmas útszakaszon is felszedték végre a régi burkolatot és rövidesen elkészül az aszfaltburkolat.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Tér lesz a Batthyány- és Toldy Ferenc-utca találkozásánál. A főváros elhatározta, hogy a Batthyány- és Toldy Ferenc-utca találkozásánál teret létesit. A két utca ugyanis olyan éles szögben találkozik, hogy ez a közlekedés szempontjából nem maradhat meg. A kisajátitásokat már meg is kezdték.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám.
Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Orbánhegyi út 42—44;
Istenhegyi út 93;
Fodor utca 24;
Kovács utca 8-a és 8-b;
Napraforgóköz 2;
Csopaki út 3.
Cimbalom utca 8;
Áfonya utca 7-a és 7-b;
Ezeket a budai villákat
Fischer Tibor
okl. mérnök, épitőmester, Budapest, VI., Jókai tér 3. Telefon: 119—764. épitette.

MILYEN ORSZÁGBAN VAN BUDAPEST. Egyik napilapunk panaszolja, hogy a milliós példányszámban megjelenő „Coronet" amerikai folyóirat intelligencia-vizsgát rendezett olvasói közt. Ennek során különböző nagyvárosok neveit sorolja fel és mindegyik város mellett három ország nevét közli. A feladat: melyik országban fekszik a három közül az illető város. A napilap elkeseredve panaszolja, hogy Budapesttel kapcsolatban azt kérdezi olvasóitól a Coronet, vajjon Budapest Ausztriában, Magyarországon vagy Maltán fekszik-e? Ne legyünk elfogultak. Az Amerikai Egyesült Államok 48 állam szövetsége, amelyeknek legtöbbje sokkal nagyobb, mint Magyarország. Kérdjük a budapesti lap cikkiróját tudna-e felelni, ha megkérdeznék, Chicago az Egyesült Államok melyik államában fekszik? Illinoisban, Michiganban, vagy Wyomingban-e?... Megértjük, fájdalmas, hogy az amerikai közönség nem nagyon tudja, Európa melyik részében fekszik Budapest, dehát ne legyünk elfogultak: mindenütt több a tudatlan vagy félmüvelt ember, mint a müvelt. Nálunk sincs ez másképen.

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965. Tul: Zaupper Ferenc

Összel megkezdik az óbudai tanoncotthon épitését. Megirta a Budai Napló, hogy 600 ezer pengő költséggel iparos-tanoncotthon épül Óbudán. Az iparügyi minisztérium most leiratban értesitette a fővárost, hogy az épitkezéshez hozzájárul. A tanonc-otthon, amely a legújszerűbb egészségügyi követelmények figyelembevételével épül fel, a régi óbudai temető helyére kerül a Szél és Vihar utcák közötti részen. Az épitkezést még az ősz folyamán megkezdik.

Uj budai kéményseprőmesterek. A főváros még a mult évben nyolc új körzettel szaporította a budapesti kéményseprő kerületek számát, amelyből három Budának jutott. Az új állások betöltésére a polgármester pályázatot hirdetett és a beérkezett kérvények alapján a kijelölési jogot dr. *Duday* Alajosra, a XI. kerület elöljárójára ruházta. Az ő elsőfokú határozatát azonban többen megfellebbezték, nem nyugodtak meg Szendy Károly polgármester határozatában sem, úgyhogy legfelsőbb fokon maga az iparügyi miniszter hozta meg a döntést, amely most érkezett le a polgármesteri hivatalhoz. A miniszter a listán mindössze három változtatást eszközölt, a budai kerületekben azonban elfogadta dr. Duday Alajos jelölését. E szerint a II/5. körzetben Emmer József, a XI/5. körzetben Lázár Miklós, a XII/4. körzetben pedig Tari János kapta meg a kéményseprői jogosultságot. Az új kéményseprőmesterek augusztus elsején kezdik meg működésüket.

Házasság. Reminczky Kató és dr. Szepeshelyi István székesfővárosi s. fogalmazó jegyesek.

Uj rádió-, csillár- és villamossági szaküzlet a Szentimrevárosban. A folyton fejlődő XI. kerület mind nagyobb igényeket támaszt a kereskedelemmel szemben. A kerület intelligens lakosságának igényei állandóan fokozódnak és ezeknek az igényeknek kielégitésére újabb és újabb üzletek nyilnak. A rádió- és villamossági szakma is uj üzlettel szaporodott: *Molnár* Sándor, kiváló szakember nyitott modern rádió-, csillár- és villamossági szaküzletet Vásárhelyi Pál-utca 10. sz. alatt.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasutnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, dijtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301.)
IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő festék és háztartási szaküzletében, II. Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.
Szakvary Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel: 158-184
BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
julius 23. 26 és 30 napjain
D.u. 1/3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—, „ hölgy 2.—, II. „ 1.50, III. „ —.60, Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

A „második számu légvédelem" margójára

Legutóbb számunkban szót emeltünk a „második számú légvédelem" érdekében. Budapest és elsősorban Buda levegőjéről szóltunk, amelynél, mint irtuk, egészségesebb, kellemesebb, tisztább levegője egyetlen nagyvárosnak sem lenne, ha ezt az istenadta kincset mesterséges eszközökkel meg nem rontanák. Amint azt teljesen komoly szakkörök állitják, a füstnélküli tüzelés a gázon, kokszon és villanyon kivül, amelyet azonban megfizetni kevesen tudnak és igy általános elterjedésükről ezidőszerint nálunk álmodni sem lehet, cseppfolyós tüzelőanyagokkal érhető el. Ez a tüzelési mód abból áll, hogy a kazánba nem barnaszenet raknak, hanem egy egyszerű készülék segitségével csepfolyós tüzelőanyagot fujnak be és azt ott szétporlasztják. Ez a cseppfolyós tüzelőanyag gázlángszerűen, füst, hamu, korommentesen ég el a kazánban és ezzel meg is van oldva a városi levegő tisztaságának kérdése.

Külföldön igy fütik a legtöbb modern bérházat, középületeket, gőzhajókat, sőt az ipari üzemek kazánjait is. Ehhez a fütéshez a nehezebb fajsulyú nyersolajakat használják, de ujabban a már minden kulturállamban nagymértékben folyó szénlepárlás is óriási tömegben, filléres árakon ontja, mint egyébre ugyszólván nem is használható végterméket, ezt a nagyszerű fütőanyagot. Külföldön tehát mindenütt az olajfütés jegyében és segitségével folyik a nagyvárosok levegőjének megtisztitása. Nálunk vannak hivatalos körököben is olyan modern szakemberek, akik tájékozva vannak az olajfütés jelentősége felől; ezt az is bizonyitja, hogy amikor pld. az Uj Szent János kórházat megépitették és ezzel a főváros egy, a kor szinvonalán álló egészségügyi intézményt akart nyujtani a közönségnek, az összes kazánokat olajfütésre tervezték és épitették meg. El kellett azonban ejteni a szép és modern tervet és az Uj Szent János-kórház betegei azóta is minden évben hónapokon át élvezhetik, nem azt a gyógyitó levegőt, amely a budai hegyek erdős lankáin megtisztulva gyógyulásuk egyik legfontosabb tényezője lenne, hanem a gépház környékéről az ugyszólván állandó szén- és salakfuvarozásból eredő port, hamut és a gépház kéményei által vastagon ontott füstöt, kormot, szállóhamut és különféle káros gázokat.

Az olajfütés bevezetése ellen azzal érveltek, hogy nekünk olajforrásaink nincsenek, bár ez az érv nem helytálló, mert fütésre alkalmas nehézolaj az itthon végzett finomitási eljárások után nagy tömegben marad vissza és mindettől eltekintve a magyar olajforrások gyönyörű eredményei után is ma már egészen más helyzet előtt állunk. Németországnak szintén nincsenek nyersolaj forrásai és mégis talán sehol nincs úgy elterjedve Európában az olajfütés, mint Németországban.

Annyi fütésre alkalmas olajunk, amennyi legalább az exponáltabb budai és pesti belvárosi körzetek fütésére elegendő, jelenleg is van. Van arról is tudomásunk, hogy egy olyan magyar gyártmányú olajfütőkészülék létezik és készül Budapesten, amellyel egészen nehéz és igy olcsó és böven rendelkezésre álló olajakat tökéletesen lehet elégetni.

A füstnélküli tüzelés bevezetése bizonyos körzetekben való kötelezővétele, egyszóval Budapest levegőjének megmentése, ez a „második légvédelem" fontos egészségügyi és egyben anyagi közérdek. A lispei, bükkszéki és a többi olajforrások rövidesen segitségünkre lesznek ennek a kérdésnek megoldásában. Ennek a kérdésnek többé a napirendről lekerülni nem szabad. A hatóságokon, elsősorban pedig a főváros vezetőségén van a sor, hogy a megvalósitható olajfütés bizonyos körzetekben a füstnélküli olajtüzelést kötelezővé tegye és ezzel minden magánérdek háttérbeszoritásával a tiszta levegőjü Budapest-Fürdővárost megvalósitsa.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezetek es csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

A Községi Takarék tőkeemelése

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T. július 15-én tartotta meg rendkivüli közgyülését, amely elfogadta az igazgatóság javaslatait és elhatározta, hogy a takarékpénztár alaptőkéjét 10,800.000 pengőről 24,600.000 pengőre emeli.

Az összes kibocsátásra kerülő új részvényekre a régi részvényesek elővételi joggal birnak, úgyhogy *minden egy darab régi részvényükre egy darab új részvény vehető át.* Az elővételi jog szeptember 1-től szeptember 15-ig gyakorolható. A rendkivüli közgyülésen Budapest székesfőváros közönségének képviseletében dr. *Lamotte* Károly alpolgármester jelent meg, aki beszédében rámutatott arra, hogy *a takarékpénztár éppen most töltötte be fennállásának tizedik évét.* Visszapillantást vetve az elmult és a takarékpénztár nagyarányú fejlődését igazoló tiz esztendőre, elsősorban dr. *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszterről, a takarékpénztár első vezérigazgatójáról, annak kiváló képességeiről és a takarékpénztár érdekében kifejtett eredményekben gazdag működéséről emlékezett meg, majd meleg elismerő szavakkal dr. *Liptay* Lajos jelenlegi vezérigazgató elévülhetetlen érdemeit méltatta. Végül az alpolgármester legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki a takarékpénztár ügyvezetőségének és tisztviselői karának és továbbra is osztatlan bizalmáról biztositotta az intézet vezetőségét.

JÓ KA SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Az O. M. T. K. közgyülése

Az ország leghatalmasabb tejértékesitő vállalata, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ a napokban tartotta évi rendes közgyülését. A hatalmas vállalat a közgyülésen ismét szép fejlődésről adhatott számot. Egymásután vonta be a kisebb vidéki és környéki tejérdekeltségeket s értékesitési szerveit is egyre jobban fejlesztette. A közgyülésen Schandl Károly elnökölt és azon több mint félezer tejszövetkezet képviseltette magát.

Schandl Károly dr. megnyitóbeszédében hódolattal emlékezett meg a kormányzó 70. születésnapjáról. Inditványára a közgyülésről táviratilag üdvözölték a 70 éves kormányzót. A közgyülésen beszámoltak a tejszövetkezeti mozgalom 15 éves fejlődéséről, amely alatt 850-nél több tejszövetkezet alakult.

Dr. Utassy Béla a földmivelésügyi miniszter nevében bejelentette, hogy a földmivelésügyi kormány különös gondot fordit a tejgazdaság és a tejszövetkezetek fejlesztésére. Felsőőri Nagy Pál, szentmártoni Radó Lajos országgyülési képviselő, Baranyovits Rezső hercegi tanácsos, dr. Kontsik Béla kir. közjegyző és Kistóth József a tejszövetkezeti törvény és az OMTK tisztviselői nyugdijalap megalkotását sürgették. Vitéz dr. Bogár János, dr. Havas Kornél, Simó Dénes, Fikó János, dr. Baross Endre országgyülési képviselő, Tóth János, Baráth József és Szabó József tejértékesitési és tejszövetkezeti ügyeket tettek szóvá.

A felszólalásokra Schandl Károly elnök és Utassy Béla miniszteri tanácsos válaszoltak, majd Düsing Miksa vezérigazgató adott felvilágositást a tejértékesités helyzetéről és a felvetett kérdésekről. A jelentések és zárszámadások elfogadása után határozatot hoztak, hogy üdvözlő táviratot intézzenek dr. Sztranyavszky Sándor földmivelésügyi miniszterhez.

A megüresedett igazgatósági helyekre dr. Utassy Béla miniszteri tanácsost és báró Urbán Gáspár országgyülési képviselőt, a felügyelő bizottságba pedig dr. Pazár Géza gazdasági felügyelőt választották meg.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Három pengő osztalékot fizet a Magyar Pamutipar. A Magyar Pamutipar Rt. igazgatósága július 11-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja az értékcsökkenési alapnak a mult évivel azonos elvek szerint 1,065.168.34 P-vel történt javadalmazása után rendelkezésre álló P 266.831.79 nyereségből részvényenként 3.— pengő osztaléknak 1938 július 25-től kezdve való kifizetését. A szelvények a Magyar Általános Hitelbank, Budapest, pénztáránál kerülnek beváltásra.

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Részvényesek Breviariuma. Ezen a címen hasznos és érdekes könyvecskét állitott össze id. Mangold Gusztáv, az ismert közgazdasági lapszerkesztő, a magyar közgazdasági élet alapos ismerője. A kisrészvényesek védelmét tüzte ki céljául és ezért szükségesnek tartja a kisebbségnek megszervezését és kisebbségbe való tömöritését. A részvényesek, kölcsönkeresők és biztositottak országos szövetsége volna szerinte az uj érdekképviselet, amely a részvényjog mai bonyolult állapotában biztos alapot teremtene a kisrészvényesek érdekeinek megvédésére. A gonddal és szépen megirt füzet tanulságos olvasmány.

A Magyar Bauxitbánya Rt. július 18-án tartotta évi rendes közgyülését. A közgyülés tárgysorozatán szerepelt az alapszabályok egyik pontjának módositása, továbbá uj igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. A vagyontárgyként szerepelt bányarészesedések 85 ezerrel és a bánya haszonbérlete 1,730.000 pengővel van felvéve, alapitási költségek cimén 204.972 pengőt számoltak el.

A Richter Gedeon Vegyészeti gyár Rt. forgalma az elmult évben is növekedett. Tiszta nyeresége 2 millió 755.717 pengő brutto bevétel mellett 160.093 pengő volt, ami az 500.000 pengő részvénytőkéhez viszonyitva igen tekintélyes összeg. A beruházások a mérlegben 1,176.034 pengővel szerepelnek.

Saját magam végzem a legkényesebb igényeknek megfelelően a szakszerű trimmelést, nyirást, higiénikus fürösztést. Fajkutyák eladása, előzékeny kiszolgálás
Record modern kutyakozmetikai szalon,
II., Bem József u. 12.
Tulajdonos: MACHER ALADÁRNÉ

A Nova nyeresége. A Nova kereskedelmi és ipari Rt. 497.047 pengő ingatlanjövedelem mellett 210.909 pengő tiszta nyereséget ért el 7,250.000 pengő részvénytőke után. A tiszta nyereség valamivel kisebb, mint tavaly. Az ingatlanok mérleg szerinti értéke közel 8 millió pengő, a tényleges forgalmi érték természetesen ennél lényegesen nagyobb. A bérjövedelem 5 százalékos alapon tőkésitve kb. 10 millió pengő ingatlanértéknek felel meg. Az értékcsökkenési tartalék 3,260.126 pengő, az adósok tétele pedig a mérlegben 6,562.058 pengővel szerepel, mig a hitelezők követelése csak 1.496.145 pengő. A Nova tehát a leggazdagabb budapesti ipari és kereskedelmi vállalatok sorába tartozik.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

A BUDAI NYÁRI ÉTTERMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti mükovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.
Fischhof Oszkár, XI., Lágymányosi u. 2. Telefon 258—126.

Szőnyegjavitás: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Július hó 16—31.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Remény, Győri út 8.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gróf Széchenyi, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő utca 27.
Statisztika, Margit körut 54.

III. kerület:
Gránát Alma, Zsigmond utca 17.
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Magyar Korona, Polgár tér 7.

XI. kerület:
Arany Sas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Augusztus 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkuti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond utca 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos utca 28.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziói Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Izabella u. 77. Tel. 120-864

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6 nagyszerüen szórakozhatunk.

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

KUTASSY
Svábhegyi nagyszálló
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY.

Csodás nyári esték ÁDÁM PARADICSOMKERT VENDEGLŐJÉBEN III., Lajos-u 101 Hires konyha Hires borok Hires zene
Telefon: 163-391.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Bulby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: Dr. Kellner László.

36. évfoyam Budapest, 1938. augusztus 4. 31—32. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Lamotte

Könnyű léptekkel, ruganyosan, frissen lép ki egy karcsú uriember a pesti városháza kapuján. A szive összeszorul kissé, amikor elhagyja az egykori Károly-kaszárnya ősi falait. Lamotte Károly bucsúzik Budapesttől, a főváros adminisztrációjától, amelynek szinte gyermekkora óta tagja, hogy új, diszes pozíciót foglaljon el az ország legnagyobb pénzintézetének, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak az élén.

Szédületes pályát futott meg az egykori ifjú. Pedig még most is fiatal, szinte fiatalabb, mint az egy bankvezérhez illik. A Kereskedelmi Bank nagyon sokat nyer Lamotte Károlyjal (ha ez a nyereség nem is mutatható ki külön tételként az évi mérlegben) és Budapest székesfőváros közönsége nagyon sokat veszit távozásával. Nagyvonalú, nagytudású városvezető volt, minden kicsinyesség és hiúság nélkül való; olyan erényekkel teljes, amelyekkel okvetlenül meg kell hóditani a világot. És a világnak mindig szokott annyi esze lenni, hogy meghódoljon az olyan emberek előtt, mint amilyen Lamotte.

Pénzügyi szakember, — mondják róla, — finánczseni lehet. Sőt bizonyos. Utóvégre tények és eredmények igazolják ezt. De Lamotte Károly csupa mosolygás, csupa derű és kacagó jókedv: nem nincs benne semmisem a száraz pénzügyi emberből. Hogyan egyeztethető ez össze? Különösen, ha még hozzávesszük, hogy rendkivüli érzékkel vezette a nagy városrendezési ügyeket, izgatta minden kulturális és művészeti gondolat és nem volt a társadalmi, gazdasági és művészeti életnek egyetlen olyan megnyilvánulása sem, amely elkerülte volna figyelmét. Mindenütt ott éreztük Lamotte Károly csillogó eszét, műveltségét és tudását, fölényes úriasságát, a városigazgatásnak, az életnek minden vonalán

Hát elmegy. A városháza fájó mosollyal búcsúzik tőle. Kár. Kár érte. Kár, hogy itthagyja Budapestet, hogy elvész a főváros közönségére nézve Lamotte Károly nagy talentuma. Nincs a főváros közéletének egyetlen tényezője, ennek a nagy organizmusnak egyetlen szervecskéje sem, amely ne fájlalná a veszteséget, amely Budapestet éri. Mert lehet, hogy az egész magyar közgazdasági életet felvirágoztatja majd Lamotte Károly, lehet, sőt bizonyos, hogy páratlan bankvezér lesz, jövedelme többszöröse az alpolgármesteri fizetésének: mi mégis siratjuk. Siratjuk magunkat, a városházát, Budapest életét, amely elveszit egy különlegesen finom, elragadóan kedves fiatalembert, akit szeret, aki lelkének kedves és mégis át kell engedni őt az országnak, a csonkaország közgazdaságának.

Buda egyik legjobb barátját veszti el, aki annyit tett érte. De hiszi, bizik benne, hogy Lamotte Károly ezután sem feledkezik meg Budáról, elősegiti azoknak a nagy terveknek a megvalósulását, melyeket ő indított el.

Minden póz, minden különösebb gesztus nélkül megy el Lamotte Károly. Elegáns mozdulattal emeli meg utoljára kalapját a városházi portás előtt és eltünik. Csendben, halkan, mint ahogy csendben, szinte észrevétlenül dolgozott egész életében.

Newyork és Budapest városrendezési problémái azonosak

Az Olgyay-fivérek érdekes beszámolója amerikai tapasztalataikról

Az Olgyay fivérek, Viktor és Aladár, Olgyay Viktor képzőművészeti főiskolai tanár és festőművész fiai, akkor tűntek fel, amikor a Közmunkatanács által az óbudai hid budai hidfőjének rendezésére kitűzött pályázaton együttes munkájukkal az első dijat nyerték el. Azóta is sokat és behatóan foglalkoznak városrendészeti tervezési munkákkal. Tavaly a *Budai Napló* közölte a nagyszabású *Via Antica* megvalósítására vonatkozó tervüket az óbudai városrendezéssel kapcsolatban. A *Via Antica* a legilletékesebb körökben is feltűnést keltett és kiváló szakértők, közöttük *Lechner* Jenő professzor is, behatóan foglalkozott vele és megvalósíthatónak találta azt. Nyilatkozott a tervről a *Budai Napló* hasábjain *Lamotte* Károly alpolgármester is, igen elismerő hangon méltatva a fiatal művészek szép elgondolását.

Az Olgyay fivérek októberben a newyorki *Columbia egyetem* meghivására New-Yorkba hajóztak, hogy az ottani egyetemen kutató és tervező tapasztalataik alapján előadást tartsanak.

Csaknem egy esztendőt töltöttek kint és nemrégiben érkeztek haza.

A *Budai Napló* munkatársa felkereste Olgyayékat, megkérte, *számoljanak be amerikai benyomásaikról, főként abban a tekintetben, találtak-e olyan elgondolásokat, amelyek az itthoni talajban, a fővárosban, különösen a budai részeken megvalósithatók volnának.* A két fiatal mérnök érzésben, gondolkodásban és tudásban annyira egy, annyira összeforrott, hogy felváltva előadott elbeszélésüket szinte úgy kell venni, mintha csak az egyik mondotta volna. Egyek ők a szerénységben is.

— Mindenek előtt — hangsulyozták — ki kell jelentenünk, hogy a columbiai egyetemre való meghivás, bár fölötte kitüntető, mégsem olyan természetű, mintha magyar egyetemre hivnak meg valakit előadónak. Tudni kell ugyanis, hogy a *Columbia-egyetemen mintegy hétezer előadó van, az egyetem hallgatóinak a száma pedig harmincezer körül jár.* Az egyetemen, mint általában mindenütt az amerikai egyetemeken, rengeteg az alapitvány. Bármely témakör iránt mutatkozik érdeklődés, az egyetem vezetősége gondoskodik arról, hogy e témakörre megfelelő előadók álljanak az érdeklődő hallgatók rendelkezésére. Igy történt, hogy szerény munkálkodásunk a kutatás, tervezés és városrendezés terén tudomására jutott az egyetemnek és megfelelő ajánlat alapján kaptuk meg a meghivást.

Tanulmányozták-e — kérdeztük — az amerikai városrendezési problémákat?

— Természetesen időt szenteltünk erre is. Érdekelt bennünket, hogyan és mi módon hajtják végre az amerikai városokban a nagyobbszabású városrendezéseket.

Miképen valósitanák meg Amerikában a Via Antica-t

Fel is vetettük magunkban a kérdést, hogy ha a *Via Antica* elgondolása Amerikában kerülne sorra, hogyan valósitanák meg? Nem nehéz rá a választ megadni. Az amerikaiak mindent gyakorlati szempontból itélnek meg. Ez a gyakorlati szempont érvényesül az ő „gyorsutjaik" tervezésénél és kalkulációjánál is. Egy-egy utvonal meghuzásánál ugyanis mindenek előtt azt veszik tekintetbe, *érdemes-e pénzügyi szempontból megcsinálni?* A kalkulációnál fontos az új útrész rövidsége. Az időnyereséget aztán átszámitják pénzbeli nyereségre. Például, ha egy utszakasz három perccel rövidíti meg a régi utforgalom idejét, akkor az azon keresztül haladó átlagember a három percnek megfelelő tőkenyereséget ér el. Ezt véve alapul, a teljes átmenő forgalommal egy olyan elvi tőke kamatait kapják, ami ennek az időnyereségnek kézzelfogható gyümölcse. Ha az épitkezési költség az elvi tőkén alulmarad, akkor az út kiépitése előnyös befektetés és aztán amerikai gyorsasággal mindjárt meg is csinálják.

— A Via Anticát is, amit mi Óbudára terveztünk, ugyancsak ebből a szempontból néznék Amerikában. Hozzá kell még fűznünk, hogy az amerikaiak a *kalkulációnál az anyagiakon felül figyelembe veszik a kulturnyereséget, a nemzeti öntudat emelését, az idegenforgalom értéknövekedését és a város forgalmának természetes levezetését is. Ezeket a nyereségeket mind beleszámitják az elvi tőke kamataiba.* Sohasem a pillanatnyi szempontók döntők valamely terv megvalósításánál, hanem mindig a reális alap, az épp rendelkezésre álló pénz.

Mosolyogva jegyzik meg:

— Csakhogy a pénz Amerikában sohasem probléma, bár a tőke mindig óvatos és csak egészséges és gyümölcsöző befektetésre mozdul meg. A magyar viszonyokra inkább a francia rendszer, az elvi tőke rendszere vonatkoztatható. Az elvi tőke mindig biztos támaszul szolgál egy-egy terv keresztülvitelénél, anélkül, hogy nagyobb tőkét kellene mozgositani.

Kolumbus-tojása a pestkörnyéki kisajátitásnál

— Erre az elvi tőkerendszerre élénken rávilágit a páriskörnyéki kisajátitások politikája és végrehajtása. Nálunk a kisajátitást a telkek azonnali felvásárlásával bonyolitják le, ami a közületet hirtelen terheli meg. Ilyen rendszer mellett a nagyobbvonalú elgondolások megtorpannak. *A párisi kisajátitási rendszerben a nagy pénzkiadás egyszerű hitelműveletté módosul.* Igy történik: a telekérték megállapitása után a tulajdonos az értéknek megfelelő kötvényt kap, amely után a város csak a kamatokat fizeti készpénzben. Ez természetesen egészen kis megterhelést jelent. A városrész átrendezése után az utvonalakba eső telkek — az utcaszélesitések, telek kiképzések által első részek kivételével — csak alaki változást szenvednek. *A kötvénytulajdonos a legtöbb esetben, lehetne mondani mindig, a rendezéskor kötvényei értékének megfelelő telket kap. A kötvény mint értékpapir szerepel, jegyzik, árfolyama van, emelkedik és ha a városrész kedvezően és szerencsésen alakul ki, akkor régi telkénél nagyobb értékhez jut. Akkor is, ha magasabb árfoyamon tovább adja kötvényét, ami gyakori eset Páris környékén.*

— Itt láthatjuk — jelentik ki hangsulyozott határozottsággal az *Olgyay fivérek* — hogy a helyesen keresztülvitt városrendezési akció a közvagyon emelkedését eredményezi. Ez a magyarázata annak, hogy a páriskörnyéki városrendezés folyamán ez a rendszer teljes sikerrel járt, ezért alkalmazták eddig és fogják alkalmazni a jövőben is.

— *Szinte érthetetlen, hogy ezt az annyira észszerű rendszert nálunk eddig még nem alkalmazták.* Holott ehhez nem kell sok pénz, amit annyiszor emlegetnek egy-egy nagyobbszabású és feltétlenül eredménnyel kecsegtető városrendezési elgondolás megvalósitásának akadályaként. Magától értetődő, hogy ez a tárgyilagos megállapitásunk nem éleződik ki semmiféle irányban, sem tárgyi, sem személyi szempontból. De rá kell mutatni arra, hogy *az ilyen hitelművelet csak haszonnal zárulhat a városra és lakosságára egyaránt.*

Newyork és Budapest

— Amerikában annyi a tőke, hogy ott a kisajátitás nem probléma. New-York éppen most fejleszti útjait a külső részeken. *Ugyanaz a problémája, mint Budapestnek: a centrum a külső zöld részek felé gravitál,* egyre újabb és ujabb lakótelepek létesülnek, ami természetszerüleg maga után vonja a központ, Manhattan népességének csökkenését. Igaz, hogy Manhattannek 1929-ig csak a tetői nőttek a felhőkig, de azért már 1910 óta érezhető a fordulat és a népesség, elérvén csucspontját, áramlása megindul a lazábban beépitett területre. Igy történt, hogy a központban a lakósság sürüsége visszaesett oda, ahol 30 évvel ezelőtt volt.

— *Budapesten hasonló átalakulás megy végbe.* A tulságosan beépitett, levegőtlen központokból a népesség a levegősebb külterületekre, elsősorban pedig a budai részekre özönlik. *Ez nagyon egészséges törekvés, különösen Óbuda szempontjából. Talán szerte a nagyvilágon még jobban tudják, mint nálunk, hogy Buda milyen kivételes fekvésű, egészséges, szép vidék, telitve régi patinás emlékekkel.* Mindent el kellene követni, hogy ez az áramlás fennakadást ne szenvedjen, ennek pedig egyetlen lehetősége: *biztositani a budai részek fejlődését.*

Ennek egyik sarkalatos követelménye a *közlekedési lehetőségek kellő kiépitése is.* Általában fel kell ismerni a fejlődési lehetőségeket, ezek fontosságát, megvalósitásuk módozatait és aztán mindezeket a rendesnél nagyobb mér-

A
Budai Napló
szerkesztősége és kiadóhivatala
augusztus 1-én
II., Bem József-utca 7 sz.
alá költözött.
TELEFON: 150-296.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

tékben kell lerakni.

— Ezek a szempontok vezettek bennünket — fejezik be az érdekes beszélgetést Olgyayék — a *Via Antica* elgondolásánál is. Hitünk és meggyőződésünk, hogy *elgondolásunk, bár sok benne az eszményi, teljesen reális és megvalósitása a jövő Buda kialakulásánál mindenben igazolnak bennünket, illetve elgondolásunkat. Sem Párisban, sem New-Yorkban nem volna probléma az ilyen elgondolás megvalósitása*, mint ahogy *Mussolini* is megmutatta a világnak, hogy a Via Anticák nem szappanbuborékok.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

Sztrókay István

A főváros közéletét súlyos veszteség érte. Hosszas betegeskedés után, 69 éves születésnapja előtt egy héttel, elköltözött az élők sorából *Sztrókay* István ny. Beszkárt vezérigazgatóhelyettes. Sztrókay elévülhetetlen érdemeket szerzett a budapesti villamosvasutak megteremtése és fejlesztése körül.

Sztrókay István csak hivatásának élt és eredményes munkásságban eltöltött évtizedek után a jól megérdemelt nyugalmat csak rövid ideig élvezhette. A Beszkárt igazgatósága *Sztrókay* István halála alkalmából rendkivüli ülést tartott és ezen *Verebély* Jenő, a Beszkárt elnöke kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhúnyt érdemeiről. Az igazgatóság egyhangulag elhatározta, hogy maradandó emlékét jegyzőkönyvben örökiti meg.

Modern, szép és egészséges lesz a XII. kerület uj székháza

Jövő nyáron kezdi meg önnálló életét a hegyvidéki kerület

A főváros négy uj közigazgatási kerülete közül már csak az utolsó, a hegyvidéki kerület tényleges működésének megkezdése van hátra. Ez a kerület a főváros XII. kerülete. Határai még némi módositásra várnak, mert a XI. kerületnek, *a Gellérthegy északi lejtőjének lakossága mozgalmat indított, hogy csatolják az uj XII. kerülethez*, természetes helyzeténél és adottságánál fogva. Ez azonban nem hátráltatja az uj kerület elöljárójának, dr. *Garancsy* Lászlónak előkészületi munkálatait. *Garancsy* kijelölt elöljáró mindaddig, amig az uj székház felépül, az első kerületi elöljárósághoz osztották be, ahol egyelőre dr. *Czebe Jenő* elöljáró helyetteseként működik, egyuttal azonban innen szervezi uj kerületét is.

Sürgőssé teszi a szervezési munkálatokat most már az is, hogy a belügyminiszter hozzájárult az uj székház épitkezési költségeihez és ezt leiratban már közölte is *Szendy* Károly polgármesterrel. A belügyminiszteri leirat alapján a polgármester már meg is hirdette az egyes munkálatokra a nyilvános pályázatot, amely augusztus 9-én jár le. Az uj székház *Henny* Ferenc épitészmérnök tervei szerint készül a Böszörményi út és a Fery Oszkár utca sarkán lévő hatalmas városi telken.

Henny Ferenc igen érdekes módon jutott fontos megbizatásához. Amikor a főváros elhatározta a Béke-téri székház épitését, a nyilvános pályázatban megjelölte azokat az irányelveket, amelyeket az épitésnél alkalmazni kell. Ugynevezett *iránytervet* készitett. Ezen a pályázaton az első dijat *Kovács* Ferenc városi mérnök kapta meg, a másodikat *Paulheim* és *Szabó*, a harmadikat pedig *Henny* Ferenc. Tekintve, hogy a megbizásnál *Kovács* Ferencet mellőzni kellett mint városi alkalmazottat, *Paulheim* és *Szabó* kapták meg az épitkezést, mint a második dij nyertesei. Most, hogy aktuálissá vált a XII. kerületi székház felépitése, a főváros ragaszkodott az általa megadott irányelvekhez és minthogy ezeknek figyelembevételével *Henny* Ferenc dijat is nyert, a *főváros ujabb pályázat mellőzésével az ő terve alapján épitteti meg a székházát.*

A székházra összesen 592.000 pengőt irányoztak elő, amiből 547.000 pengő esik az épületre, a többi pedig a berendezési tárgyakra. Az épület négyemeletű lesz. Homlokzata nyerstégla kiképzésű, nem tulzottan ujszerű modorban, középület jellegének megfelelő csinos kiképzéssel. Lapos tetejét valószinűleg higiéniai célokra is felhasználják. Eredetileg az volt az elgondolás, hogy a székház földszinti részében üzlethelyiségek lesznek, ettől azonban később elálltak. Az épület alacsony földszintjére a szegényügyi, állatorvosi és hadirokkant ügyek helyiségei kerülnek, a magasföldszintre a segédhivatal, a tiszti és kerületi orvosok, valamint a kihágási iroda. Az első emeleten az elöljáró, a tanácsterem, az anyakönyvi hivatal és a városbirói hivatal, a második emeleten az adószámviteli osztály, a harmadik emeleten a mérnökök és közigazgatási előadók, végül a negyedik emeleten az irattár kap helyet. *Az épületben összesen 98 helyiség lesz.* Belső kiképzésükre nagy gondot fordítanak, vigyáznak arra, hogy mindenben megfeleljenek a mai kor igényeinek. A kerületi orvosi hivatal mosható lapburkolatú helyiségeket és folyosókat kap, minden két hivatali helyiség külön mosdót, azonkivül *mosdó áll majd rendelkezésére a közönségnek is.* Az épületben felvonó is lesz, olymódon, mint a Béketéri székházban. Itt a közönség érdekeit vette figyelembe a főváros. Amikor a tervek készültek, *levelek egész halmaza érkezett a polgármesteri hivatalba, kérve, ne felejtsék ki a felvonót*, amely tudvalevően a legtöbb elöljárósági épületből hiányzik.

Az épitkezéshez még a hét folyamán hozzáfognak. Kissé hosszabb időt vesznek majd igénybe a földmunkálatok, mert *mintegy 10.000 köbméter földet kell a telekről elfuvarozni.* Ezt a hatalmas mennyiséget a Tamás utca Németvölgyi út és Mártonhegyi ut közé eső szakaszának és az ott elhúzódó ároknak fel-, illetve betöltésére használják fel. *Ha minden simán megy, a székház a jövő év nyarára teljesen elkészül és julius végén, vagy augusztus 1-én az uj elöljáróság már meg is kezdheti működését.*

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban
II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

Bellevue szállodában
Bura Sándor és elsőrendü cigányzenekara
Miletin — Balázs — Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

SPORT

TENISZ ÉS AZ ÖSSZES SPORTCIKKEK
DÖRNER-SPORT II., FŐ-U. 37/C. T: 167-372

Kertépités dr. Gönczine (Lénárd Mária) I., Naprafórgó-utca 9.)o(Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR müasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

A Rózsadomb és környéke barlangjai

Irta és a Rózsadomb és Vidéke Egyesület junius 23.-án tartott előadó-ülésén elmondta:
KADIC OTTOKÁR Dr., c. egyetemi tanár

(Befejező közlemény.)

Nagyon sürgős a barlangudvar és az itteni lejárat rendezése. A barlang külszini nyilását a tulajdonos az előző években sok szeretettel részben már kiépitette. Ezt a munkát most folytatni kellene, a külső nyilást véglegesen kiépiteni, lépcsőkkel ellátni, a lejárati nyilás fölé pedig kis várótermet kellene épiteni. Mindezek elvégzése után következne a barlangnak villannyal való kivilágitása és üzembehelyezése. A barlang megközelitése máris biztositva van azzal, hogy fölötte is, alatta is autóút vezet, éppen csak a meredeken lejtő rövid Barlang-utcán át kell a barlangtelephez gyalog menni.

A barlang jövőjét illetőleg eddig talán a legsúlyosabb probléma a *tulajdonjogi kérdés* volt. A barlangnak túlnyomórésze, és különösen lejárata, *Miklóssy* Géza gyógyszerész tulajdona, aki a Gondviselésnek különös kegyét látja abban, hogy ezzel a páratlanul álló kinccsel megajándékozta. Ő ezzel a barlanggal annyi szeretettel és odaadással foglalkozik, ez a barlang annyira lelkéhez nőtt, erre már annyit áldozott, hogy az életének egyik legfontosabb tényezőjévé vált. Neki a barlangért már egész kis vagyont igértek, Ő azonban nem volt hajlandó tőle megválni. Viszont, ha a barlang az ő tulajdonában marad, sem a főváros, sem az állam, de még valamely társadalmi szerv sem lesz hajlandó magánvagyonba nagyobb összeget befektetni.

Erkölcsi alapon azonban *Miklóssyval* lehet a barlangról tárgyalni, sőt ebben az irányban máris konkrét megállapodás jött létre. *Miklóssy* ugyanis kilátásba helyezte, hogy a szemlőhegyi barlangot átadja a Magyar Barlangkutató Társulat-nak, mint erre legilletékesebb hazai társadalmi szervnek, a Társulat viszont biztositja számára azt, hogy amig él, a barlangot ő gondozhatja. Az adott körülmények között ez volna a legideálisabb megoldás, mert mihelyt a barlang a Társulat tulajdonába kerül, a székesfőváros nagyobb összeg kiutalásával lehetővé tenné fellendülését, a barlang viszont *Miklóssynál* alig nyerhetne odaadóbb gondnokot. *A barlang sorsa e szerint attól függ, hogy mikor valósul meg ez az ideális terv.*

*

Több év előtt a Ferenchegyen csatornaépités közben fedezték fel e vidék harmadik üregét, a *Ferenchegyi barlangot.* Utóbbit a Budapesti Egyetemi Turista Egyesület tagjai vették pártfogásukba, azt részletesen átkutatták, felmérték és kezelésben tartják. Ennek a kialakulása is, az előzőleg ismertetett két barlanghoz hasonlóan, egymást keresztező hasadékok mentén történt, azzal a különbséggel, hogy a folyóvíznek a kivájó hatása itt kevésbbé érvényesült. Ennélfogva e barlang járatai nem bővülhettek eléggé ki, s ezért nehezen járhatók. Mészrózsák itt is fejlődtek, de korántsem abban a gazdagságban, mint a szemlőhegyi barlangban.

Ezt a barlangot nehéz volna idegenforgalmi szempontból rendezni és hozzáférhetővé tenni, ezért teljes egészében hagynunk kell természetes alakjában a sziklamászó turistáknak, akik igényeik teljes kielégülését találják majd benne.

*

A székesfővárosnak rózsadomb-zöldmáli vidéke ,tehát a II. kerülete, a barlangok valóságos eldorádója ez az igazi barlangváros. Az ismertetett barlangok ennek a kerületnek olyan különleges, kifejezett jelleget kölcsönöznek, amilyent egyik európai nagyváros sem képes felmutatni. Ezért érdemes volna ezt a városrészt tényleg *barlangvárosnak* elnevezni. Mindennemű városrendezési műveletnél, legyen az útépités, csatornázás, parkozás vagy befásitás, az egymáshoz közelálló barlangokra különös tekintettel kell lennünk. Ha az ismertetett barlangokat kellőképen rendezzük, a közbeeső utakat befásitjuk és közöttük a megfelelő közlekedést létrehozzuk, olyan barlanglátogatási forgalmat teremthetünk itt, hogy az idegeneknek már csak ezért a különlegességért is érdemes lesz székesfővárosunkat felkeresni. Amikor az idegen napokon át már végignézte fővárosunk épitkezési és művészeti remekeit, amikor már végigjárta összes gyüjteményeinket és képtárainkat s amikor már eleget gyönyörködött fővárosunk páratlanul szép tájképeiben, valóságos meglepetés- és pihenésszámba fog menni, ha a föld alá is elvezetjük, s itt félnapig olyan természeti látványosságokban gyönyörködhetik, amilyeneket a világ egyetlen más nagyvárosában sem talál.

Barlangjaink azonban nemcsak az idegeneknek jelentenek különös látványosságot és hasznos szórakozást, hanem elsősorban nekük, magyarokak elsőrangú tudományos érték és közoktatási eszköz. Ezek a szempontok lebegtek szemeink előtt, amikor a Várhegyi barlangot tártuk fel. Mi nem elégedtünk meg azzal, hogy a barlangpincéket idegenforgalmi szempontból feltárjuk és kezelésbe vegyük, hanem az elöljárósági felső pincékben barlangtani gyüjteményt is létesitettünk. Tettük ezt főleg azért, hogy a barlang megtekintésével egyidejűleg vendégeinknek, különösen pedig a tanuló ifjúságnak, a kiállított tárgyak, rajzok és fényképek alapján szemléltetően megmagyarázzuk a barlangokra vonatkozó legfontosabb tudnivalókat, a barlangkutatás céljait és módszereit.

Vezetőnk az egyik pinceteremben bemutatja a várbeli barlangpincék feltárása közben talált kőzeteket, csontokat és régiségeket, azután rajzok és szelvények segitségével megmagyarázza a Várhegy, a barlang és a főváros környékének geológiai kialakulását. Bemutatja továbbá az őskorban élt állatok csontjait és ezzel kapcsolatban elmondja az akkor uralkodott klima-, fauna- és flóraviszonyokat. A másik teremben bemutatjuk a hazai ősemberi leleteknek egy részét másolatokban, a látogató néhány perc alatt megismerkedik őseink kulturájával, művészetével, sőt magával az ősemberrel is, annak tipusaival és életmódjával is. Egyszóval, a látogató rövid negyedóra alatt szórakozva megtanulja a barlangtan lényegét és az emberiség őstörténetét. Mi tehát nemcsak látványosságokat mutatunk be az érdeklődő idegennek, hanem egyszersmind oktatunk is. Talán ebbeli törekvésünknek köszönjük azt az örvendetes tényt, hogy barlangunkat és gyüjteményünket leginkább az iskolák keresik fel s mindegyik új ismeretekkel hagyja el barlangpincéinket. Nem egyszer történt, hogy az iskolát vezető tanár búcsúzáskor elismeréssel ragadta meg a vezető kezét és őszintén beismerte, hogy ő, tanár létére, most először értesült a látott és hallott felette érdekes dolgokról.

Ismétlem, mi nemcsak mutogatunk barlangokat, hanem egyszersmind oktatunk is. Hogy mit jelent ez olyan fővárosban, ahol annyi iskola van és annyi ezer tanuló összpontosul, azt ebben a körben alig kell bővebben magyarázgatnom.

Amit rövid néhány év alatt a Várban alkottunk, azt a rózsadomb—zöldmáli barlangvidéken is meghonositani szeretnénk. A Szemlőhegyi és Pálvölgyi barlang rendbehozásával, és a pálvölgyi kőfejtőnek karsztos sziklakertté való átalakitásával egészen más hatásokat és ismereteket tudnánk elérni. Az utóbbi helyeket esetleg nemesebb sportok művelésére és a szórakozás céljaira is fel lehetne használni.

A vázolt terv megvalósitására elsősorban a székesfőváros képes és illetékes. A székesfővárosnak erkölcsi és anyagi támogatásával ezt a gyönyörű tervet aránylag rövid idő alatt feltétlenül meg lehetne valósitani. A munkálatok végrehajtására pedig a Magyar Barlangkutató Társulat, mint a magyar barlangüggyel foglalkozó speciális társadalmi szerv, készséggel vállalkozik. Éppen úgy, ahogy az elfelejtett, szeméttel és épitkezési törmelékkel kitöltött, mindenképen elhanyagolt és meg nem becsült „törökpincéket" három év alatt uj életre élesztettük, és a Várban uj kultúrát teremtettünk, éppen úgy képesek leszünk a rózsadomb-zöldmáli barlangparknak az ügyét is tető alá hozni. A Várban elért eredményeket elsősorban annak köszönhetjük, hogy barlangkutató törekvéseinkben a székesfőváros vezetőkörei erkölcsi és anyagi támogatásban részesitettek. A várbeli barlangmunkák olyan közel hoztak bennünket a városháza hivatalos köreihez, hogy az az érzésünk, mintha Társulatunk a székesfővárosnak egy speciális szerve volna. Meg vagyok győződve, hogy ez a lelki közelség és megértő együttműködés a rózsadomb—zöldmáli barlangpark fejlesztésénél is meglesz. Örömmel jelenthetem, hogy ebben az irányban máris lépések történtek, amennyiben a székesfővárostól a mult évben a pálvölgyi és szemlőhegyi barlang céljaira ezer-ezer pengő költséget kaptunk s ezt a támogatást ebben az évben is megkapjuk. A mi kivánságunk és tiszteletteljes kérésünk ezek után már csak az volna, hogy ez a támogatás valamivel nagyobb legyen, hogy barlangfeltáró munkánkat minél előbb elvégezhessük.

Ebben a tekintetben a Rózsadomb és vidéke érdekeit képviselő egyesület is nagy szolgálatokat tehetne az ügy érdekében. A rózsadomb—zöldmáli barlangok, de különösen a Szemlőhegyi-barlang, az Egyesületnek éppen olyan közeli ügye, mint amilyen kedves ügye Társulatunknak is. Meg vagyok győződve, hogy a két egyesületnek ebben az ügyben kifejtendő együttműködése a barlangtulajdonos megértése és a székesfőváros támogatása mellett feltétlenül eredményeket érhetünk el. Adja a magyarok Istene, hogy szép tervünk megvalósulása minél előbb sikerüljön!

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél

Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS
V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek
Belvárosi nivó, olcsó ár
V. Szt. István körut 23.
Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

Lánchid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

„Halál vár arra..."

Haynau kiáltványa 1849 nyarán Buda és Pest lakósaihoz.

1849 május 30-án nevezték ki báró Haynau Gyulát az összes magyar- és erdélyországi osztrák császári csapatok főparancsnokává és egyúttal teljhatalmú megbizást kapott az ostromállapotban levő országokban a kormányhatalom kezelésére is. Július első felében érkezett Pestre. Megszállt az Egyetem utcai Károlyi palotában és nemsokára megkezdte hirhedt hirdetményeinek kibocsátását, amelyekkel állandó rettegésben tartotta Buda és Pest lakosságát. Az 1849-iki szomorú nyár három érdekes dokumentuma a következő:

Buda és Pest lakásaihoz 1849. julius 19-én.

„Több győzelem után, melyet az igazságos ügyért vezetett cs. kir. fegyverek az árulókéin arattak, ismét körötökben vagyunk, Ausztria öreg zászlói ismét tornyaitokban lobognak. Érzelmeink azonban mások irántatok, mint aminők akkor voltak, midőn rövid idővel ezelőtt elhagytunk benneteket. Akkor iránt unk tanusitott magatoktartása arra birhatott bennünket, hogy — előbbi eltévelyedéstek ellenére — bizalmunkat ajándékoztuk nektek és lehetetlennek tartottuk, hogy Ti valaha ismét hűtlen ellenségesen lépjetek fel ellenünk.

Ti azonban, kevesek kivételével, keserű csalódást okoztatok nekünk, minélfogva békés érzületetek bizonygatásának nem hithetünk feltétlenül. Ti, nyelvre és szokásokra nézve legnagyobbrészt németek, ismét résztvettetek abban a törekvésben, hogy átkos szájhősök nyomában egy magyar köztársaság csalóka épületén dolgozzatok.

A nemes Hentzi és bátor bajtársai vérének egy része a ti fejetekre szállt; segítettetek a fanatikus düh lángjait szítani, mely őket császárhűségükben elemésztette. Ti a jóérzésűeket üldöztétek, többjüket, valamit a császárnak fegyvertelenül kegyetekbe esett katonáit lemészároltátok. Nekem módomban volna őket a Ti romlástokkal, városaitok romlásával megbosszulni, ámde én követem Császárom és Uram nagylelkűségét; de halljátok intő szózatát egy öreg harcosnak, aki bebizonyitotta, mint tartotta meg szavát.

Halál vár — rendi és nemi különbség nélkül, a legrövidebb idő alatt, még pedig büntette szinhelyén — mindarra:

aki szóval, tettel, vagy forradalmi jelvények viselésével a forradalmárok ügyét támogatni merészeli;

aki merészkedik valamelyik katonámat, vagy szövetséges derék katonáink bármelyikét szóval vagy tettleg sérteni;

aki a korona ellenségeivel áruló összeköttetésbe bocsájtkozik, vagy aki gonoszul elhintett hireszteléssekkel a forradalom szikráit felszitani megkiséri;

aki arra vetemednék, — ami azelőtt sajnosan előfordult — hogy fegyvereket eltitkoljon és azokat a hirdetményben megjelölt határidő alatt be nem szállitotta.

Ellenben a jóérzésű, derék gondolkozásmódjukat nyiltan bizonyitó polgároknak, a nyugodt földmüvelőnek és tulajdonuknak védelmemet igérem és jóságos Császárunk és Urunk könnyiteni fog azon a súlyos terhen, melyet a végzetterhes idő vállaikra háritott.

Kelt, a pesti főhadiszálláson, 1849 július 19-én

HAYNAU s. k.
táborszernagy"

Egy ugyancsak július 19-én kelt másik hirdetményében a budai és pesti zsidó hitközségekre vetett ki súlyos sarcot hűtlen magatartásuk miatt Haynau.

Július 24-én Haynau a déli táborba vonult, ideiglenes helyettese Budán báró *Kempen* kerületi parancsnok. Távozása előtt, július 23-án még egy kiáltványt bocsátott ki, szigorúan figyelmeztetvén Pest és Buda mindenrendű lakosságát, hogy előbbi hirdetményeit tartsák be, különben rettentő megtorlások következnek. Nyomatékul igy fejezi be kiáltványát:

Higyjétek meg, hogy megtartom szavam, akár gazság büntetéséről, akár érdemek jutalmazásáról van szó.

Brescia hitszegő lakosai, akik, mint Ti, ismételten megtévesztettek a lázadás főnökeitől és újból árulás bűnébe estek, szolgáljanak Nektek például, hogy ismerek-e a lázadókal szemben elnézést. Tekintsétek a megtorlást, amely ott történt, és óvakodjatok, nehogy intelmeim szemtelen megvetésével kényszeritsetek, hogy hasonló büntetést szabjak ki Reátok."

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Zászlók és házidiszitések) a Szent István jubileumi év alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

Ripka Ferenc Fonyód-Bélatelepen készül az őszi nagy munkára

Látogatás a volt főpolgármester balatoni kuriájában

Mintha bizony előváros-féléje lenne Budának a Balaton csodálatos szép tavának vidéke, mert jóformán minden értékesebb és szebb helyen megtaláljuk a budaiakat. Régebben is igy volt ez.

A kenesei modern üdülőtelep és Zamárdinak egyszerű pusztából mondain fürdőhellyé alakulása *Bárczy* István érdeme, Fűzfőből *Sámy-Nagy* csinált fürdőt, Almádiban az *Óvári Ferenc* által lerakott alapokat *Baross* Gábor, *Bud* János és *Kánya* Kálmán fejezték be, hogy a budaiak tömegéről, akik ott nyaralni szoktak, ne is beszéljünk. Alsóörsöt *László* Mihály, *Sebők* Soma, *Mihálkovits* Tivadar, *Endrődy* Sándor és *Dobrovits* Viktor családai tették naggyá. Paloznakon és Csopakon egész budai kolónia van. A budai Irgalmasrendnek itt van szanatóriuma. És igy megy ez végig a Balatonon.

De a legtöbben mégis csak Fonyódon vannak, ahol *Ripka* Ferenc bélatelepi kúriája a társaság központja. Ott sorakoznak mellette a *Verebély* és *Scipiades* professzorok villái, a *Simonyi-Semadam*, *Szalayék* és még számos budai előkelőség nyaralói. A kilátás páratlan. Az ember úgy érzi, tengert lát maga előtt és belát onnét a Bakony kellős közepébe, jóidőben le: a Somlóig.

Ripka Ferenc strandolás után hagyományos vendégszeretettel fogadja a budai vándort s beinvitálja egy tányér levesre meg egy pohár borra. Ebéd előtt elbeszélgetünk az aktuális politikai kérdésekről és a főváros őszi programjáról, de azzal a kikötéssel, hogy minderről ne irjunk, mert most a pihenés és üdülés ideje van s *ilyenkor a politikus is magánember*. Ellenben a Balaton aktuális problémáiról nagy körültekintéssel nyilatkozik a volt főpolgármester és amit mond, annak minden szavát meg kell szivlelnie a Balaton sorsát intéző minden hivatalos szervnek. Mert a sok ankétozásnak, hirlapi cikkezésnek és hangzatos interjúknak az idei katasztrófális nyári szezón az eredménye.

Helyesen állapitja meg *Ripka* Ferenc, hogy amig a külföldön a saját fürdőikhez az illető államok vasutai nem ötven, de hetvenöt, sőt nyolcvan százalékos kedvezményt adnak, addig nálunk a *MÁV mostohán bánik a magyar tengerrel* és ennek a helytelen vasuti tarifa-politikának az eredménye például az az abuszurdum is, hogy *egy nyolcnapos itáliai utazás majdnem olcsóbb, mint egy másodosztályú gyorsvonati jegy Budáról Keszthelyre és vissza*. Meg kell gyorsitani a budabalatoni összeköttetést, azután pedig kényelmesebbé és legalább nyolcvan százalékkal olcsóbbá tenni. Ezáltal különösen *a kispénzű középosztály számára nyilnék meg a Balaton*, de a rohamosan emelkedő forgalom emelné a MÁV bevételeit is.

De szükség van a balatoni fürdők olcsóbbodására és modernizálására is. A legkevesebb, amit kívánni lehet: a villanyvilágitás, vízvezeték és kanalizáció. Büszkén mutat reá a fonyódi eredményekre *Ripka* Ferenc, mint az ottani fürdőegyesület elnöke, akinek érdeme, hogy *Fonyódon már negyven év előtt megcsinálták a vizvezetéket, amikor Balatonfüreden és Siófokon még bádoglavórokban mosakodtak az emberek és gyertyafénynél tartották meg az Anna-bálokat.* De rosszalását fejezi ki volt főpolgármesterünk afölött is, hogy a magyar sajtóban öles cikkekben és oldalas hirdetésekben állandóan a külföldi fürdőket propagálják, külföldi utazásokra animálják ezernyi kedvezmény igérgetésével a kispénzű magyar közönséget. *Az Ibusz-nak az lenne a feladata, hogy a külföldet csábitsa hozzánk, ne pedig a magyar publikumot liferálja idegenbe.* A helyes idegenforgalmi propaganda az lenne, ha a magyar publikumot a Balaton mellé propagálnák, a vidéket pedig fel Budára és Pestre, a külföldön pedig nagy reklámmal csábitanák az idegeneket hozzánk.

Közben a kedves Nagyasszony jelezte, hogy kész a ebéd s bevonultunk a népies magyar motivumokkal izlésesen diszitett hatalmas ebédlőbe, ahol *tizenegyed magunkkal* ahhoz az asztalhoz ültünk, amelynél a Ripka-család apraja-nagyja szokott régi jó szokás szerint, ima és áldás mellett étkezni. *Páratlanul szép, bensőséges, úri családi élet bontakozik itt ki, amit ma már oly ritkán látni.* Mindig kedélyesen derült a hangulat és a beinvitált vándornak ott, a Nagyasszony jobbján bizony a kitűnő levesen kivül a kacsa és pulykapecsenyéből, meg egyéb földi jóból, valamint a vendégszerető házigazda sajátterméső kitünő fonyódi boraiból is bőségesen kijutott. Hogy a kitünő feketekávé sem hiányzott, amit a bájos *Krivoss* Árpádné főzött ott az asztalon, azt külön mondanom sem kell. Hangos jókedvről az unokák kedves serege gondoskodott.

Egy szép nap kellemes emlékeivel, a Balatontavi Hajózási Társaság *Tünde* nevü nagyszerű hajóján hagytam el a vendégmarasztó Ripka-kúriát és egy hatalmas vihar után éjfélre szerencsésen visszaérkeztem Balatonfüredre.

Csikszentimrei László Zoltán dr.

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Budai vendégfogadók Zsigmond királycsászár idején

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

A középkori Buda vendéglátó módjára nézve érdekes adatokat tartalmaz a *Budai Jogszokáskönyv*, ez a késői, pozsonyi másolatban fennmaradt jogszabálygyüjtemény, melyet a köztudat *„Budai Városi Jogkönyv"*-nek tart, noha az csak valamelyik középkorvégi budai prókátor kivonatos szokásjogi jegyzőkönyve.

A vendéglátásra vonatkozó adatok a *Nagy Lajos* korától *Zsigmondig* terjedő időre vonatkoznak és a régi Buda polgári életébe engednek bepillantást.

A legérdekesebb az, hogy a szó mai értelmében vett vendéglátó ipar, azaz hivatásszerű, mesterségszerű, illetőleg keresetszerű vendéglátóipar nem volt Budán, mert azt — kedvére, avagy kedve ellenére, kénytelen-kelletlen — minden budai házastelkes polgár parancsra gyakorolta. Az utasembert ugyanis mint *„fizető vendéget"* parancs szerint szállásolta el a budai városi Tanács. A régi budai vendéglátás kényszerelszállásolás volt. A régi élet szokása rendi-osztályos módon gyakorolta a vendéglátást. Rézkovácsmestert rézkovácsmester, selyemtakácsot selyemtakács, papot pap és prókátort prókátor látott vendégül. A vendég viszont fizetett. A zarándok zarándokispotályban és a vándorló mesterlegény céhi herbergben szállott meg.

A vásáridőn Budára érkező idegen kereskedő nem hozhatott be Buda városkapuin semminemű élelmet, de ilyet még csak utcán házaló élelmiszerárustól sem vásárolhatott, csak attól a polgártól, akihez szállásra a Tanács beutalta. Ha tehát az ilyen utas kereskedő csak egy süveg cseresznyét is vett az utcán a budai kofától, tiz márkán vágatott meg. Ennek egyharmada a budai városbiróé volt, kétharmada a városi kincseskádáé, aminek Városbiró Uraimék bizonyára igen örvendeztek.

A szóbanlevő 72. §. tehát helyi fogyasztásra szoritotta az egykori idegenforgalmat.

Érdekes a nem professzionátus vendéglátó polgárok által szabadon, bizonyára kapualjukban és konyhaházukban üzött italmérés és ételmérés. Ez még az 1700-as években is szokásban volt Budán. A budai háztelkes polgár — bádogos avagy szabómester, illetőleg bármilyen céhbeli — jövedelmet adó „aranyos keresetül" üzte a vendéglátást. Ez a „güldene Freyheit", vagyis az „aranyos szabadság", illetőleg „Güldene Nehrung", vagyis „Aranyos kereset". A kereset neve „Leutgeb" volt, azaz „emberek ellátása". A *Leygeb* és *Leutgeb* név mint családnév is fennmaradt.

Rendkivül érdekes, hogy az ilyen „lajtoló" polgár birság terhe alatt tartozott a vásáridőn söntésálló és asztalálló legényt tartani. Ezek mérték ki az ételt, italt. A városi Tanács megkövetelte, hogy kiki tartson a vendégek ellátására vasból, bádogból, fából és cserépből, illetőleg üvegből való evőeszközt és evő-ivó edényholmit. Egész Európában kiki magával hordta az övén lógó tokban, vagy a csizmaszárában az étkező készségét: Budán már a 15. században a vendéglátó szolgál ilyesmivel, üvegholmival is, ami valóban nagy ritkaság.

Ha a vendéglátó polgár a városi Tanács, vagy más polgár serét, borait mint bizományos mérte, minden akó után egy kupa az ő kiméröi jutaléka volt.

Tilos volt az úgynevezett *„délvidéki borok"* kimérése, amivel a budai Tanács a termelőket, illetőleg a világhires budai bortermelést védte. A *„wels bor"* alatt *„latinus"* bort, azaz nyilván görög és sziciliai Malváziát, a mai aszuborok, a spanyol—portugál *Sherry* és az *Oportó* őseit, a flandriai vagyis „belga" aszuborokat, a Tessin-vidékéről való tiroli és svájci borokat kell érteni. Ezekkel — erdélyi és felvidéki későbbi adatok szerint — vándorló olasz és svájci meg belga borkereskedők csempészkedtek. Ha azonban a a budai polgár megvette az ilyen bort, kimérhette, mert a haszon az övé, az adó a városé maradt.

Sok baj volt a mai Ujlak területét elfoglaló Szentháromságfalvát birtokoló kereszturak, vagyis Szentjánoslovagok zarándokispotályának, vagyis szentföldi vándorszállójának bormérő jussával. Az ilyen Jánosispotálynak a neve *Hospicium* volt, amiből a Hostellerie, az Ospedale, vagyis a mai *Hotel* és a régi *Ispotály* szó lett. Ez nem kórház, aminek hiszik, hanem szálló. Az ujlaki ispotályos lovagok a király előtt kötelezték magukat, hogy ispotályuk ivósöntésén (Schenktisch: söntés) csakis budai bort mérnek.

A 212. §. tiltja a *„zöld hitelt"*, vagyis a tőkén álló szőllőből várható must előre való összekufárolását. Az ilyen előre összevásárolt mustot a budai kapuőrség elkobozta.

Sert mindenki főzhetett, de csak sor szerint, hetenkint és utcánkint váltogatódva, ellenben csakis a nemes Tanács dunaparti serfőzőházában, a tüziveszedelem okán, tehát a falakon kivül. Ez amolyan közüzem volt, ami még a 17. században is szokásos volt Bártfán, Szentgyörgyött, Modorban, Bazinban, Késmárkon.

*

Hát igen, Zsigmond király-császár úr idején volt idegenforgalom, a mai Vérmezőn zajlott le a budai „Árumintavásár", csengett a borospohár és koppant a cserépkorsó. A budai polgárok szépen csengő, körülreszeletlen tallérokat és rézpetákokat vágtak zsebre az italbéli forgolódó idegen örömök révén.

Vált légyen javukra, amit az idegenek ettekittak itt mifelénk. Kár-kár, nagy kár, hogy az idén nincs Budán forgó idegen és nem gurul az idegenforgalmi tallér, ez a valóban „aranyos jövedelem".

Olcsóbb lett a Persil

mosás!
csomagja 30 fill.
Nagy csomag 54 fill.

REGENT
Cafe-Restaurant
II Keleti Károly-u. 1
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153-326
Buda legszebb nyári helyisége

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI, Vilmos császár-ut 63.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

Uj templomot, plébániát és szeretetotthont akar építeni a felsőkrisztinavárosi egyházközség

A felső-krisztinavárosi egyházközség, amely ezidőszerint a nemrégiben Jagelló útnak elnevezett Németvölgyi árok mentén működik, a XII. kerületben akar új plébániát és templomot építeni. Az egyházközségnek a Pilsudszky úttól délre eső téren van ugyan egy kedves kápolnája, ez azonban nem elegendő a hívek lelki igényeinek kielégítésére. Az egyházközség el is készítette mind a templom, mind pedig a plébánia terveit és azokat felterjesztette a fővároshoz, ahonnan jóváhagyás végett a Közmunkatanácshoz kerültek.

A *Közmunkatanács nem járult hozzá az engedély megadásához*, mert a plébánia-épületet túlmagasnak találta. Az egyházközség most a megkivánt módosításokkal újból elkészittette a plébánia-épület terveit és azokat már fel is terjesztette a fővároshoz. Megvan minden remény arra, hogy azokhoz most már a Közmunkatanács is hozzájárul. A kétemeletű plébánia-épületet a kápolna Lejtő útra néző részén építik, míg a kápolna másik oldalára kerül az új templom. Annak elkészülte után *a kápolnát kultúrházzá alakitják át.*

Az egyházközség azonkívül szeretetotthon építése ügyében is beadvánnyal fordult a fővároshoz. A szükséges összeg, amelyet társadalmi úton szereztek meg, rendelkezésre áll, csupán a telekre van szükség és az egyházközség, a szociális célra való tekintettel, ingyen telket kér a fővárostól. A polgármester, a városrendezési ügyosztály javaslata alapján az Érdi út mentén már ki is jelölt 450 négyszögöles területet a szeretetotthon céljára. Az illetékes bizottság rövidesen tárgyalja a polgármesteri előterjesztést és hozzájárulása után az egyházközség azonnal megkezdheti az épitkezést.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. **Szemszedés.** **Fehérnemükészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Meg kell nyitni gyógyfürdőinket a rokkantak és szegények számára

Irta: Nemes J. György dr.

Ha az ember külföldön utazgat, sok itthon is megszívlelni való tényre figyelhet reá. Ha különösképp vonzza egy témakör, abban követnivalóra is bőven akadhat.

Az olaszhoni nagy kultúrevolució roppant nyomot hagyott az ottani évezredes fürdőkultusz modernizálásában. Itália gleichschaltolása itt is úgy értelmezendő, hogy *a latin klasszikus maradványok bázisán mindent újjáépit.* Nemcsak romokból, de elavultságból is a modern kor vivmányai épülnek ki szenzációs tempóban és — gigantikus méretekben. Ha csak a salsomaggiorei fürdőpalotára, a montecatini Ivócsarnok kolosszális oszlopcsarnokára gondolok, melyek mind a Duce alkotásai: eleget árultam el abból az irányból, mely alkot, hogy alkothasson. És ha a modern fürdőalkotások mellett, a kétségkivül elegáns és exkluzív fürdőintézményeken túl nézzük azokat a berendezkedéseket, melyek a szociális és népies követelményekre vannak tekintettel, jólesően állapithatjuk meg, hogy itt még teljesebb a gondoskodás. Nemcsak a *dopolavorora* gondolok, amely tagjainak minden fürdőhygieniát potom áron nyujt; de a népies fürdőalkotások egész sorára, Pozzuolitól—Tabanoig, népfürdőkórházakra, emeletenként anynyi fürdőszobával, mint nálunk a lakóhely; munkás gyógyfürdőkre és gyógyszanatóriumokra stb. stb.

Nálunk elsősorban a gazdag külföldi és módos belföldi betegforgalomra alapul a fürdőpropaganda. Jól tudom, ez adja az anyagi bázist a fejlesztéshez, új intézmények, beruházások lehetőségéhez. *De a fürdőket nemcsak gazdag emberek gyógyulásának hire alapozta meg. Évszázados tradició az, hogy minden világfürdő ezernyi nyavalyás szegény ember kocsitáborának és vándorkaravánjának köszönheti hirnevét.* Orvosok és császárok, nyomorult alatvalók elbeszélése nyomán figyeltek fel a Karlsbadok, Gasteinok csodatevő forrásaira. A Sárosfürdő iszapjában szegény koldusok fürödtek, barlanglakó szerzetes gyógyitgatta nyomorékjait itt is, a szent Háromság szerzetesei a XIII. századi Budán, *Szokoli Musztafa* dervisei a Rudas helyén a török hódoltság idejében és az irgalmasok egész napjainkig.

Számos felszólalásomban tettem szóvá, hogy *a fővárosi fürdők csökkenő forgalmát élénkitsük olcsó népies propagandanapok beiktatásával.* Boldogemlékű néhai Liber alpolgármester maga járt elöl a pénteki fürdőnap személyes propagandájával és helyeselte az ideát. Csak nagy tömegek viszik el a fürdők gyógyenergiájában való hitet ma, mikor annyi gyári gyógyszer reklámja feledteti a Természet földalatti patikájának elérhetetlen és megfejthetetlen jelenségeit. A Délibáb-utcai Artézi kutak emléke él még bennünk, ahová puttonnyal, korsókkal járt a szegény nép a régi omnibusz-végállomásra. A luxuskutak drága poharazása bizony csökkenésre vezetett.

A szegényalapi receptura sokszázezres tételeit is csökkenthetnők pedig, ha a kerületi orvosok sok megfelelő esetben rheumás, izületi bajoknál, továbbá epe-, gyomor, bélpanaszok alkalmas esetei ellen kilószámra felirt aszpirinek stb, helyett gyógyfürdőinket, gyógyforrásaink vizét adagoltathatnák. A forrás millió literjeinek felhasználása, gyógyeredmények ezreinek lehetővé tétele (Kutató Intézet!!) mindössze ettől a szociális gesztustól függenek. Itáliában vannak igazolt szegények részére egész napon át tartó abszolut dijtalan, avagy csak a fehérneműhasználati dijjal fizetendő fürdési lehetőségek.

Mindezt azért irom most meg, mert a fenti elgondolás egész súlyával esik latba a háború áldozataival, *a hadirokkantakkal* és szegény hadiözvegyekkel kapcsolatban. Nem akarok lirai hurokat pengetni, hogy itt érdemekről hárfázzak. Egy szegény, gerinclövéses tiszt érdekében hosszú próbálkozások, tapogatódzások után az egyik vidéki hőforrás fürdőorvosához fordultam, aki maga is hadirokkant bajtárs. Levele itt van. Azt irja, hogy a fürdőigazgatóság az említett rokkant tiszt fürdőztetésével szemben *a semmi kedvezmény* kényelmes — de sajnálatos — álláspontjára helyezkedett.

Ezen segiteni lehet és kell, megérdemli az egészségét a hazáért és gyógyfürdők létéért is áldozó egyén — *de megérdemli maga a gyógyfürdő is,* annak igazi létét bizonyitó és igazoló akció beállitásával. A gyógyviz nem arra való, hogy ki használatlanul a dunai halak reumája és gyomorbaja gyógyuljon tőle, hogy eladminisztrálják, lenézzék, közömbösen tudomásul vegyék létezését nálunk. Ahol propagáló orvos is csak legföllebb annyi kedvezményt kaphat, mint az előljárósági altiszt: világos, hogy az orvos is vállat von felette. *Szegénynapok, reklámnapok és főleg rokkantfürösztés útján igazi belterjes propagandára van szükség.* És ez nemcsak hazafias meggondolás.

Itália össze tudja kötni mindenben a kellemest a hasznossal, a luxust a népiessel. Igy van ez fürdőiben is. Nem ártana utánozni!

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5–7.
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792. II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal) V., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12. I Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni **a Fogaskerék-söröző**ben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098. Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
augusztus 9. és 11. napjain
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60 Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Orbánhegyi út 42—44; Istenhegyi út 93; Fodor utca 24; Kovács utca 8-a és 8-b; Napraforgóköz 2; Csopaki út 3. Cimbalom utca 8; Áfonya utca 7-a és 7-b;
Ezeket a budai villákat
Fischer Tibor
okl. mérnök, építőmester, Budapest, VI., Jókai tér 3. Telefon: 119—764. építette.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8 T 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II. MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

FISCHER MÓR Föld-u. 40. T.; 162-202
Élelmiszerház
Se reklám se kirakat, és mégis olcsó árut ad.

Csemegekülönlegességek
TOTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

Füszerit csemegét **GANCS-TÓI**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők
ALBACHÁRY és KORAI fióküzlet
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI-"nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Gyermekkocsi

Speciális gyermekkocsi és játékáruüzlet
Saját készitmény.
XI., Irinyi János-u. 2. — Horthy-körtéri oldal.

Hölgyfodrász

Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVAN JANOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-197.*

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve **Homolától** III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kezimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, elönyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐI DIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.
elismert

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Hortby körtér 3. Tel. 259-067.*

Megbizható URI- és NŐISZABÓ **Schubert Lajos** Attila-u. 29

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Drótkerítés karbantartás méltányos átalányárban **BAKOS ISTVÁN** II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

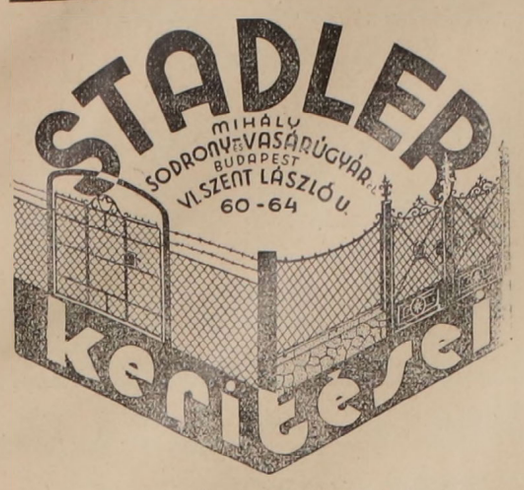

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter-soronként.

Csülök-utca

A meghatottságtól a földre csücsülök:
Van már végre utcánk, melynek neve: Csülök.
Most csak az a vágyunk, s e vágy nagyon heves:
Legyen egy utcának a neve — Bableves.

—erős—

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Dr. Hanthy Haidekker János itthon. Dr. Hanthy Haidekker János, a III. kerület elöljárója visszaérkezett szabadságáról és hétfőn átvette hivatala vezetését. Dr. Gergely Ernő főjegyző, az elöljáró helyettese megkezdte szabadságát és szeptember 13-án tér vissza.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

A Szent István-Hét programja. A főváros Idegenforgalmi Hivatala izléses füzetben állította össze és adta ki az idei Szent István-Hét programját. Az egyházi és világi ünnepségek hosszú sorozata teszi majd feledhetetlenné a jubiláris hetet, amelynek programja sokkal gazdagabb, érdekesebb, látványosságaiban nagyszerűbb az eddigieknél. Tájékoztatót ad a füzet a Szent-István-Hét kedvezményeiről és általános tudnivalóiról is.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II, Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

Három új szálloda épül a Svábhegyen. Ujabban egymásután épülnek a kisebbszerü szállodák a budai hegyvidéken, főként a Svábhegyen. Az új szállodavállalkozások egyrésze társasház alapon jön létre, olyan formában, hogy az egyes lakrészeknek örök tulajdonosuk, illetve bérlőjük van és az épületben nemcsak lakáshoz, hanem ellátáshoz is jutnak. Most ismét három új szállodaépítés van készülőben a Svábhegyen. Ezek közül kettő az előbb emlitett társasház-vállalkozás. Golf-szálloda társasház cimen a Széchenyi emlékúton kétemeletes szállodát akar létesiteni Román Miklós müépitész. Ugyanilyen társasházszálloda épül az Agancs utca 24. sz. alatt Szőke Imre vállalkozásában. A harmadik szállodát Szente Lajos akarja épiteni a Báró Eötvös út 4. szám alatt. Ez utóbbi háromemeletes épület lesz.

Pompás ételek és italok „A NÉGY SZÜRKE" VENDÉGLŐBEN
II., MARGIT-KŐRUT 83. :: Tulajd.: Baló Lajos

Gyász. A budai társadalomnak ismét halottja van. A Lágymányos vidékén szerepet vitt: jobaházi Németh Jenő nyug. kir. itélőtáblai biró, a budapesti központi kir. járásbiróság volt alelnöke szombaton 64 éves korában balatonalmádi birtokán meghalt. A népszerü b'rót özvegye: csikszentimrei László Ella, fiai László, festő s György postatisztviselő, valamint a csikszentimrei László, Minnich, Hajnóczy, Corzan-Arendano, Vadnay, Keresztes, Kerényi, Szánthay-Szémán, ostfyasszonyfai Ostffy és Artner családok gyászolják. Nagy részvéttel temették el vasárnap a balatonalmádi-vörösberényi református temetőben.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Híd és épitkezés helyett zsákutcákat és közlekedési-bilincseket kapott Óbuda

Több, mint tíz éve annak, hogy belevágott a csákány az első halálraitélt óbudai házba és az első csákányütés nyomán örömmel lélekzett fel a III. kerület. A rombolás megindulásától, évtizedes vágyainak megvalósulását várta: remélte, hogy végre elismerik Óbuda egyenrangúságát, hogy most már rövidesen teljesjogú tesvére lesz Budának és Pestnek.

Az első csákányütést követte a második, századik, ezredik és azóta is állandóan munkában van ez a romboló szerszám, amelynek müködése csak akkor áldásos, ha nyomában új épitkezés indul meg. Óbuda azonban mindeddig csak pusztitást látott. Nemcsak a kis házak százait tüntette el a csákány, hanem az őslakó óbudai polgárok ezreit is hontalanná tette és üldözte ki a főváros határain túl. De rombolásának hatását érzik azok is, akiket — mint a kereskedőket és iparosokat — egzisztenciájuk köt régi lakóhelyükhöz.

Óbuda megmaradt polgársága azonban, ha ki is kergették egy részét, hüséges városához. Becsülettel teljesiti polgári kötelezettségeit és várja, hogy vele is törődjenek, hogy valóra váltsák az annyiszor hangoztatott igéreteket. Vár türelemmel, de elvárja legalább azt is, hogyha már érdekében nem tesznek semmit, legalább ne történjenek olyan intézkedések, amelyek egyenesen érdekei ellen valók.

Két ilyen hatósági intézkedés kavarta fel legutóbb a kedélyeket Óbudán és érdekes, hogy mindkét intézkedés szoros összefüggésben van az egyetlen nagyszabású objektummal, amely a rombolások megindulása óta épült: az Árpád fejedelem útjával. Ez az útvonal kétségkivül büszkesége Budapestnek, főütőere lesz a nyugat felől és felé irányuló autóforgalomnak, ez azonban nem jelenti azt, hogy az út használatát Óbudának valósággal lehetetlenné teszik és a III. kerület csak mint másodrangú tényező szerepel az úttal kapcsolatban.

A Tavasz-utca elzárt járdáján alig van hely a közlekedésre.

A két emlitett intézkedés pedig éppen ezt bizonyitja.

A Tavasz utcában, amely egyik legfontosabb kereskedelmi gócpontja Óbudának, lánccal zárták el a gyalogjárót. Ez az intézkedés, állitólag, a gyalogosok testi épségének védelmében történt. Ez rendben is lenne, ha a Tavasz utcán, amely a kivezető főútnak egyik részlete, valóban hatalmas volna az autóforgalom. Ma azonban, amikor talán nem is nagyobb a járműforgalom, mint például a jóval keskenyebb Dob utcában, semmi szükség az ilyen védelemre, amelynek csak kárát látja az adófizető kereskedő és a vásárló, de a sétáló polgár is. Nem itt kell védeni a gyalogosok testi épségét, hanem Óbudának azokon a főútvonalain, ahol, mint képünk is bizonyitja, az alig félméteres járda szélétől pár centiméterre robog a villamos. Furcsa azonban, hogy nem végig az egész Tavasz utcán védik a testi épséget. Egy jódarabon nincs lánc. Az is érthetetlen, hogyha már elkerülhetetlen volt a láncok felszerelése, miért helyezték a lánctartó oszlopokat a járdaszegélytől befelé mintegy harminc centiméterre? A kérdést egyszerüen és közmegelégedésre elintézhették volna azzal, ha az utca végein felirásokat helyeznek el, amely büntetés terhével tiltja a kocsiúton való járkálást. Ez a megoldás olcsóbb lett volna és a kereskedők életét se keseritette volna meg.

A félméteres járda mellett életveszélyes közelségben robog a villamos

A másik intézkedés valóságos tükre az óbudai problémák megoldásának. A Császárfürdő és Timár utca közti szakaszon ugyanis, a Lajos utcát és Árpád fejedelem útját összekötő utcákat, a Dara- és Nagyszombat utca kivételével, gyalogjáró kiképzésével elzárták a kivezető főúttól. Egészen különleges zsákutcákat teremtettek itt. A zsákutcáról eddig úgy tudtuk, hogy azért zsákutca, mert három oldalról beépült és csak az egyik végén közelithető meg. Most azonban, megszületett az új zsákutcatipus, amely két végén csatlakozik a főúthoz, de csak az egyik végén lehet járművel közlekedni benne. Mivel pedig köztudomású, hogy az Óbudára és Óbuda felől irányuló teherforgalom az Árpád fejedelem útján bonyolódik le, elképzelhető, milyen óriási kerülővel és időveszteséggel jár a Lajos utca egyes részeibe irányuló teherforgalom lebonyolitása. Amellett ez az intézkedés még azt a célt sem szolgálja, amelynek érdekében valószinüen hozták, hogy tudniillik tehermentesitse a beforduló és igy a forgalmat akadályozó járművektől az útvonalat, mert az új rend életbeléptetése óta a teherkocsik nem állhatnak be az elzárt mellékutcákba és igy kénytelenek az Árpád fejedelem útján várakozni. Zsákutcát teremtettek tehát, mint hogy zsákutcába jutott Óbuda számtalan súlyos problémája is.

Zsákutca, amelyben még épület sincs.

A két egészen új probléma mellett természetesen a régen vajudó nagyfontosságú kérdések is foglalkoztatják Óbuda közvéleményét és az óbudai társadalmi egyesületeket. Legutóbb az egyik legaktivabb III. kerületi egyesület, a Budapesti Gazdálkodók és Ingatlantulajdonosok óbudai körzete foglalkozott behatóan Óbuda helyzetével. Vitéz Komárnoky Gyula egyesületi elnök, aki az óbudai érdekek lelkes munkása, a közgyülésen mondott beszédében beszámolt az egyesület multévi eredményes tevékenységéről és azokról az erőfeszitésekről, amelyeket Óbudáért folytattak. Vázolta Óbuda legégetőbb problémájának, az Árpád hid épitésének jelen állapotát és a hidépités és az azzal kapcsolatos városrendezés halogatásának káros és súlyos hatását. A Közmunkatanács elnökének kijelentése szerint a hidépitésre és a városszabályozás megvalósitására csak akkor kerülhet sor, ha előteremtik a szükséges pénzügyi fedezetet. Óvás emel e felfogás ellen, mert a főváros hozhat egyszer Óbudáért is anyagi áldozatot. Meggyőző érvekkel támasztotta alá Óbuda polgárságának már régóta esedékes épitési, közlekedési, kultúrális és szociális követeléseit, amelyeknek figyelmen kivül hagyása elviselhetetlen állapotokat teremtett. Kiemelte Óbuda történelmi szerepét és jelentőségét, Szent István korával való kapcsolatait és ama reménynek adott kifejezést, hogy a mostani jubileumi évben az illetékesek figyelme szükségképen Óbudára fog terelődni és végre-valahára megvalósulnak a régi kivánságok és begyógyulnak a mellőzés miatt szenvedett sebek.

Gerő Sándor

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Igyunk szigeti gyógyvizet...
A Margitszigetre sokba kerül a jegy:
Harminc s ötven fillért fizet, ki odamegy.
Ám tiz óra előtt kevesebbet fizet,
Aki azt hazudja, hogy iszik gyógyvizet.
—erős—

Rádió MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Református gyülekezeti ház épül a Lupény utcában. A pasaréti református missziós egyház a Lupény utca 11514. hrsz. alatt gyülekezeti házat épit. Az épitési engedély ügyét most tárgyalta a főváros és a bemutatott tervek alapján hozzájárult az épitkezés megindításához.

Villany MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Félmillió pengős ingatlancsere. Érdekes ingatlantranzakció nyert lebonyolitást az elmult héten. Gregersen Hugó müépitész Alkotás utca és Ráth György utca sarkán álló ötemeletes, újonnan épitett bérpalotáját elcserélte a Közjegyzők Nyugdijintézete Horthy Miklós körtéri bérházával. A Közjegyzők Nyugdijintézete a Horthy Miklós körtéri házát adta cserébe és 150.000 P készpénzt fizetett ki s igy jutott birtokába az új palotának. Annakidején a Horthy Miklós körtéri házat is Gregersentől vette a Közjegyzők Nyugdijintézete, amely most eredeti épitőtulajdonosa birtokába került vissza. Az ingatlancsere értékét félmillió pengőre becsülik.

Csillár MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Az iparoscéhek az augusztus 20-i Szent Jobb körmenetben. Az idei Szent Jobb körmeneten hagyományos pompájukkal megint résztvesznek a régi pesti, budai és óbudai iparoscéhek mai utódai, az ipartestületek. Az Actio Catholica felkéri a május 30-án az Eucharisztikus Kongresszus Szent Jobb körmenetén résztvetteket, hogy a körmenet céhi rendezőségénél (IV., Veres Pálné u. 9. I. em. este 6—7-ig, Katholikus Népszövetség) jelentkezni sziveskedjenek.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-459

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

A BUDAI NYÁRI ÉTTERMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Özv. nemescsói Sztrókay Istvánné, nemes Tóth Mária úgy maga, mint fiai: **István, Pál és László nevében** mély fájdalommal jelenti, hogy a legodaadóbb férj, édesapa, testvér és nagyapa

nemescsói Sztrókay István

okl. mérnök, m. kir. kormányfőtanácsos, a Beszkárt ny. vezérigazgató helyettese

folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor, boldog házasságának 45. évében, 69 éves korában, hosszas szenvedés után csendesen elhúnyt.

Drága halottunk földi maradványait július hó 27-én délután 5 órakor a Kerepesi-út melletti temető halottasházából az ágostai hitvallású evangélikus egyház szertartása szerint helyeztük örök nyugalomra.

Budapest, 1938. július hó 24-én.

Nyugodjék békében!

nemescsói Sztrókay Pálné, taresaligeti Stráner Adrienne, nemescsói Sztrókay László-né, gálszécsi Ritoók Sziszi menyei. **Judith, Cecil a, István** unokái. — **Baróthi Károlyné Sztrókay Gizella, özv. gyóni Zlinszky Béláné Sztrókay Irén** testvérei. — **özv. nemes dr. Tóth Béláné bátori Sigray Hermin** sógornője.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Elárverezik a Zugligeti Üdülőtelepet. A Fabank rt. árverést tüzött ki a zugligeti Fácán-üdülőre augusztus 17-ére.

Garázs és autójavitóműhely épül a Szentimrevárosban. A Fehérvári-út 71/73. számú ház kft. a Fehérvári-út 71/73. számú nagy telkén modern garázst és autójavitóműhelyt épit.

Ujabb csatornázások Budán. A polgármester versenytárgyalást hirdet a II. Darányi Ignác utca és az I. Béla király út csatornázására augusztus 12-iki határidővel.

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Kórházat épit az OTBA a Kutvölgyi úton. A napokban megkezdődtek az Országos Tisztviselői Betegsegélyző Alap nagyszabású kórházának munkálatai a Kutvölgyi úton. A kórház 250 ágyas lesz.

Helyreállitják a kiscelli Schmidt-kastélyt. Schmidt Miksa, az évekkel ezelőtt elhúnyt butorgyáros, mint ismeretes, a fővárosra hagyományozta kiscelli kastélyát és azt a főváros múzeummá szándékozott berendezni. Az ehhez szükséges átalakitás azonban évek óta késik, mig most elhatározta a főváros, hogy 80.000 pengős költséggel helyreállitják az elhanyagolt állapotban lévő kastélyt. A munkára rövidesen kiirják a versenytárgyalást.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Megvalósulás előtt a Lukács és Nagyszombat utcai csatornazsilip épitése. A főváros út- és csatornaépitési szakbizottsága 1-én tárgyalta a Lukács- és Nagyszombat utcai önmüködő zsilipek épitésének ügyét. Ezek a zsilipek alkalmasak lesznek arra, hogy még magas dunai vizállás esetén is megszüntessék a csatornák túlterheltségét.

Megkezdik a Közmunkatanács régi székházának lebontását. A Közmunkatanács már Madách Imre úti új székházában müködik. Döbrentei téri régi székházát augusztus 10-én kezdik lebontani és a vállalkozó, aki az épület anyagáért 40.500 pengőt fizet, 120 nap alatt köteles be is végezni a bontási munkákat. Ugyancsak megkezdik, mégpedig november 15-én, a Hadnagy-utca 4/6. sz. ház bontását is.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

A KÁNIKULÁBAN a legideálisabb nyaralási lehetőség a svábhegyi Nagy- és Kis Majestic-luxusszállókban kinálkozik. Remek parkjának ózondús levegőjében szinte újjászületik az ember. A Majestic függőterrasza a főváros csodája. A kényelem, amit nyujt, közbeszéd tárgya.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől**, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

Eltünik végre a Szentimreváros szégyenfoltja. Az utolsó években a Horthy Miklós út környékén, a Horthy körtértől kifelé pompás villaváros alakult. A Szent Imre herceg útja és a vasuti töltés között egyre-másra épültek a szebbnél-szebb családi- és bérvillák, amelyek között azonban, a Daróczy-, Karolina- és Diószegi út mentén ott éktelenkedtek a háború éveiből megmaradt ütött-kopott barakok, környékükön szemétdombokkal. Most végre eltünik a baraktelep. A bontást már megkezdték és pár hét alatt be is fejezik.

Verpeléti út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy-Miklós út 42. (269—301.)

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők **Steiner Jenő** háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezetek es csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

A csúcshegyi ingatlantulajdonosok 8 pontja, melyeknek teljesitése elől nem lehet elzárkózni

Július 22-én a III. kerületi elöljáró és a III. kerületi nemzeti egységespárti vezetők kezdeményezésére a Bécsi úti Héberger-féle vendéglőben a külső hegyvidéki telektulajdonosok kivánságainak meghallgatása céljából összejövetel volt. Az összejövetelen a csúcshegyi telektulajdonosok előterjesztették kivánságaikat, melyek olyanok, hogy teljesitésük elől nem lehet és nem is szabad elzárkózni.

Nyolc pontban foglalták össze ezeket a követeléseket, melyeket Martin György dr. a következőkben terjesztett elő:

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK!
ELBIRJA MINDEN TOROK
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

1. Kérik a régóta tervbevett *felső hegyvidéki utnak* (Erdőalja utnak) *folytatását* a csucshegyi menedékházig és onnan le, a Bécsi utra. A hegyen már három, közcélokat szolgáló intézmény (egy turistaegyesület és két apácarend) rendelkezik nagyobb ingatlannal és ezenkivül évről-évre többen szereztek itt ingatlant, állandó lakás, vagy nyaralás céljaira. *Ezeket az ingatlanokat csak ugy lehet felhasználni, ha legalább egy, télen-nyáron jó állapotban levő, a hegyre felvezető ut van.*

2. Feltétlenül szükség van megfelelő *közbiztonságra. Őrszobát, mozgó őrjáratot és a bejelentési kötelezettség* betartásának *szigorú ellenőrzését kérik.*

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat

3. A közbiztonság javitása és a hegyvidék fejlődésének előmozditása céljából a *villanyvilágitási hálózat kiépitésére van szükség.*

4. Amig a hegyvidék vizvezetékkel való ellátása nem lehetséges, *minden dülőben legalább egy-két közkutat kérnek.* A hegyvidéken igen jó és egészséges az ivóviz. A fővárosnak ez nem jelent nagy anyagi áldozatot.

Nő!- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

5. Fontosnak tartják, hogy *a külső hegyvidék szabályozása,* felmérése is megtörténjék. Nemcsak a közvetlenül érdekelt telektulajdonosoknak jelentene ez előnyöket, hanem a III. kerületnek is fontos érdeke volna ez. Óbuda rendezése kapcsán a bennszülött óbudai lakósság jórésze kénytelen a környező községekbe költözni és igy a főváros és a III. kerület sok adófizetőt veszit el. *A külső hegyvidék rendezése által megvolna a lehetőség arra, hogy a kerület belterületéről kiszorult lakósok továbbra is a főváros területén maradhassanak.*

6. Minden anyagi áldozat nélkül, csupán egy közigazgatási intézkedéssel javitani lehetne a csucshegyi és ürömhegyi telektulajdonosok *autóbuszközlekedését* is. Csupán arra volna szükség, hogy *a Bart. járatok a város határán belül is megálljanak, a dijszabás* a rövidebb utvonalra is *megfelelően arányosan állapittassék meg* és ne kelljen az utasnak a város határáig ugyanannyi menetdijat fizetni, mintha a Szarvascsárdáig utazna.

7. Ennek a fontos kérdésnek a teljesitése nemcsak a közvetlenül érdekelt csucshegyi, ürömhegyi, aranyhegyi telektulajdonosok érdekeit szolgálná, hanem egész Óbuda fejlődése szempontjából is igen nagy jelentőséggel birna. *A trolleybusznak Üröm vasutállomásig történő meghosszabbitása* esetén ugyanis a pilishegyvidéki falvak termelői nem Ujpestre, hanem *Óbudára hozhatnák be termelvényeiket* és ha — Ujpesthez hasonlóan — Óbudán olcsó piac állna a lakosság rendelkezésére, az elsőrendű levegő mellett ez is vonzóerőt gyakorolna a településre szándékozókra. Ehhez kapcsolódik az egész III. kerület ama súlyos sérelmének megszüntetése, melynek alapján *átszállójeggyel a trolleybuszt is igénybe lehessen venni.*

8. A gyümölcsfák egyöntetű és szakszerű védése céljából kivánatos volna *a gyümölcsösök kezelésének hatósági organizálása* oly módon, hogy méltányos áron kellő számú szakember irányitása és megfelelő szakmunkások segitségével egyöntetüen történjék a gyümölcsösök ápolása, kezelése.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Akvárium kiállitás a Római fürdőben. Három napig tartó kiállitás nyilik meg a Római fürdőben, a Drugeth utca 19. szám alatt, Wiesinger Márton főrendezésével. Több mint negyven akváriumban a legkülönbözőbb honi és külföldi viziállatokat mutatják be szakszerű magyarázatok kiséretében. A kiállitás egész nap nyitva van. A belépés dijtalan.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21
Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Épitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

GÁZHŰTŐSZEKRÉNY
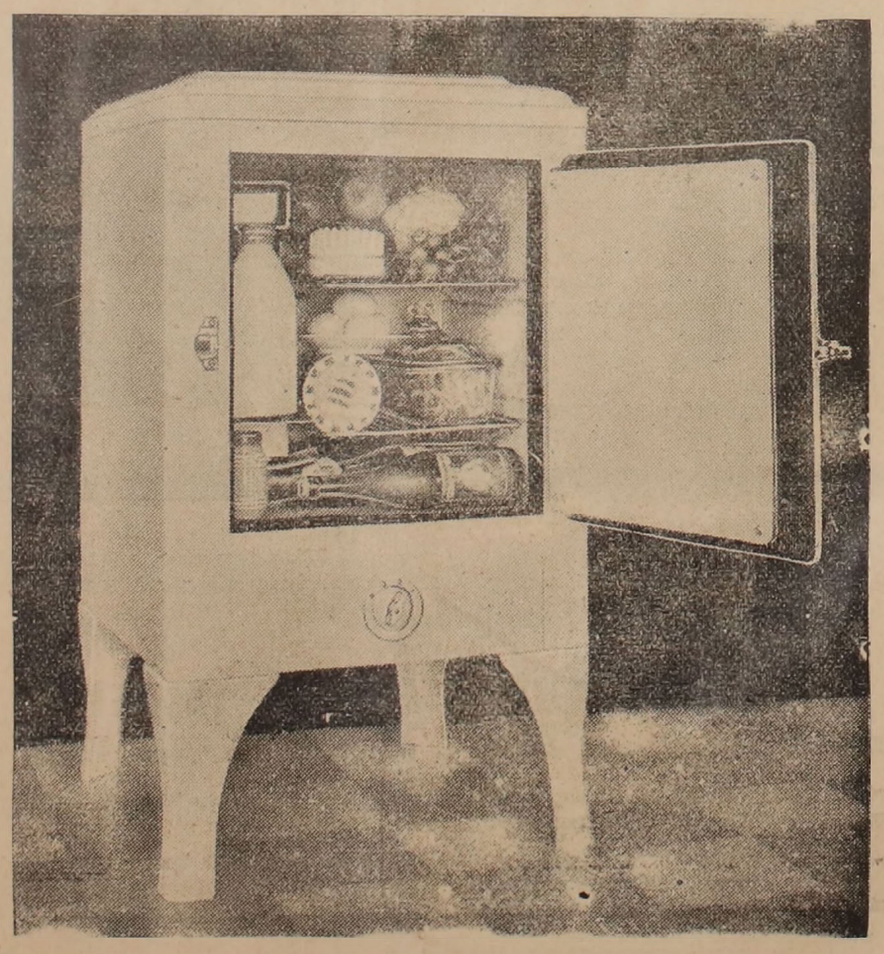
72 havi részletre, havi részlet 6-50 P
Kérjen dijtalan felvilágositást, prospektust, helyszini szemlét az igazolt gázszerelő mesterektől, vagy a gázművektől.
VII. Rákóczi út 18. — I. Alagut u. 3.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

PINCEPÓTLÓ
légszigeteléssel
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

Irodaáthelyezés. Ambrus László okl. mérnök légszigetelési vállalata irodáját ez év augusztus 1-től **VI., Jókai-u. 28.** sz. alá helyezi át. Telefon a régi: 120—864.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6 nagyszerüen szórakozhatunk.

II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN *Halmes énekel Dudás zenekarával.*

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és atalakitott **Szeiffert**-kávéházban *Csorba Gyula* és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

KUTASSY
Svábhegyi nagyszálló
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSASZÁRFÜRDŐ
pompas kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Bulby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998. Felelős: **Dr. Kellner László.**

36. évfoyam Budapest, 1938. augusztus 18. 33—34. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Szent István és a Szent Korona

Egy napra visszatért a magyar országgyűlés ősi helyére, Székesfehérvárra, hogy ott, azon a helyen, ahol dicső Szent István király szelleme még mindig ott lebeg a táj felett, demonstrálja ország-világ előtt: Szent István él, nem halt meg. Ma is vezet, ma is ott tündöklik nemes alakja a magyar firmamentumon.

Szent István esztendejét ünnepeljük és egyben a Szent Koronát is. A szent király és a korona gondolata csodálatos egységben él a magyar nép lelkében, egybefonódik, egymásbaolvad, hiszen egyet jelent mind a kettő: az egységes, oszthatatlan magyar birodalmat. Szent István hozta létre és hogy kilencszáz esztendő minden poklán keresztül megmaradt, azt Szent Istvánnak és a Szent Koronának köszönhetjük.

Budán tízezrek zarándokolnak a Szent Korona elé, hogy hódoljanak a magyar birodalmi eszme megtestesítése, a szent ereklye előtt. Szent ez a korona nékünk, annak nevezzük és annak érezzük, pedig egyházilag nem nyilvánították annak: de szent a gondolat, melyet kifejez.

A magyar szent korona országai pillanatnyilag szétszakadtak. Többször is megtörtént ez az elmult kilencszáz év során. Német, tatár, török, legfőképen pedig belső meghasonlás nem egyszer dúlta fel Szent István alkotását, de a Szent Korona mindig győzött: nem vehetett rajta erőt sem külső ellenség, sem múló politikai áramlat, különböző korok eszméinek rombolása.

Mélységes alázattal járul a megtépett, megalázott magyarság a Szent Király és a Szent Korona elé. Mennyei hitet, ragaszkodást és erőt kap tőlük, amire olyan nagy szükségünk van, éppen most, amikor tanácstalanul vergődünk a viharoktól feldúlt Európa közepén, ahol a nagy király egycsítette nemzetté és birodalommá az önmagát marcangoló magyarságot.

A fiuk

Nincs fájdalmasabb, mint mikor a szülő temeti el gyermekét, amikor a zöldelő reménységet, örömet, az élet célját kell átadnia az enyészetnek. A debreceni határban lezuhant egy repülőgép és hat fiatal magyar ujságíró maradt holtan a gép roncsai közt. Hat ujságíró és másik hat magyar élet, gyászbaborítva szülők, rokonok meg jóbarátok seregén kívül az egész nemzetet.

Az öregség felé haladó ujságíró a szülő fájdalmát érzi, amikor a „fiúkra" gondol, akiket oly váratlanul vesztett el. Hiszen nem egy közülük a keze alatt is dolgozott, ismerte, szerette őket, boldog örömmel figyelte kibontakozó tehetségüket, bennük látta a folytatást, a jobb magyar jövőért való küzdelem új katonáját. A „fiúk" a fiai voltak: akadt közöttük nem is egy, aki még a világon se volt, meg se született, amikor ő már a kéziratpapir fölé görnyedt, hogy a nyomtatott betű erejével szolgálja azt az eszmét, amelynek lelkendező szolgálatában ők most elpusztultak.

Különös mesterség ez az ujságírás: akinek ez a foglalkozása, lezuhanhat minden pillanatban, akkor is, ha nem ül repülőgépen. Mert rohanó, szárnyaló gép az élete. Megállás nélkül száguldó masina, mint maga az élet, melyet szolgál. Ti, fiúk, nem írtok többé riportot, nem nyultok többé a telefonkagyló felé, hogy leadjátok a tudósitást: ebben az utolsó riportban leadtatok mindent.

Isten veletek, fiúk. Reményei voltatok az új tavasznak és reményei az idősebb pályatársnak, aki most sírva búcsúzik tőletek, mint az apa, aki gyermekeit temeti.

Az egész óbudai hegyvidék örömünnepe volt a hegyvidéki autóbusz megindulásának napja

Lelkes éljenző tömegek üdvözölték az első kocsikat — Hüttl Károly dr. a Hegyvidék fejlesztésének további programjáról

Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén, nevezetes és jelentős napra virradt az óbudai hegyvidék lakossága: ekkor indult meg *a Csatárka útig az első autóbusz*, amely a keresztelésen a *29-es* jelzést kapta.

Hosszas, szinte évtizedekre visszanyúló küzdelem előzte meg ennek a járatnak a megindítását. A hegyvidék örvendetes fejlődésnek indult, családi villák, házak egész sora emelkedett, új utcák nyiltak: a fejlődés lendülete azonban hirtelen megtorpant, mert az egyre népesebbé váló városnegyednek nem volt közlekedése. Évekkel ezelőtt aztán az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* vette a kezébe a dolgot, élén fáradhatatlan elnökével, dr. *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági taggal és az ő kitartó munkássága végre eredményre is vezetett. *Hüttl* Károly dr. a törvényhatóságban, a társadalmi és magánéletben egyre sürgette a hegyvidéki autóbuszjáratot, amelynek érdekében sok cikke jelent meg a *Budai Napló* hasábjain is. A *Budai Napló* is a maga szerény erejével készséggel és lelkesedéssel csatlakozott az ügyhöz és így részben a mi lapunknak is kedves, emlékezetes ünnepe volt a 29-es autóbusz megindulása.

A Pálffy-térről pontosan reggel 6 óra 45 perckor indult el az első autóbusz. Jóval korábban gyülekeztek a budai társadalom vezető egyéniségei, élükön *Hanthy-Haidekker* János III. kerületi elöljáróval és *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági taggal. Az autóbusz zsufolásig megtelt. Amikor a megállapított útvonalakon az első kocsi átrobogott, *mindenütt lelkesedő és éljenző tömegek várták, a villák ablakaiból kendőt lobogtattak.* A házakon ott lobogtak a Szent István-hét alkalmából kitüzött zászlók és úgy tetszett, mintha ezeket a hegyvidékiek helyi jellegű ünnepe miatt tüzték volna ki. A végállomáson, pontosan a Szépvölgyi út és Csatárka út keresztezésénél, ott várakozott a kocsira a hegyvidék társadalmának szine-java. Ott voltak többek között:

Pálffy Lajos dr. újlaki plébános, *Schlosser* János, *Babarczy* báró tanácsnok képviseletében. *Wolhmuth* Ödön főfelügyelő a BSZKRT képviseletében, *Bede* József dr. rendőrfőtanácsos, *Tóth* Vincze dr. rendőrkapitány, *Boross* Ernő egyetemi tanár, *Kun* Árpád ny. polgármester, volt országgyűlési képviselő, *Bresztovszky* Ede, *Millok* Sándor, *Steinherz* Simon törvényhatósági bizottsági tagok, *Lázár* Ottó dr. kincstári jogi főtanácsos, *Kakuk* József, az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* társelnöke, *Král* Ferenc, *Végh* János, *Varsányi* Endre, *Elszász* Oszkár dr., *Török* László dr., *Kiss* Ernő, *László* Zoltán, *Tanoss* Imre, *Németh* Béla, *Gápel* Pál, *Bodócs* János, *Varga* Imre, *Bácher* Antal, *Bogár* Dénes dr., *Reisz* Péter és még sokan mások.

Az utasok leszállása után *Pálffy* Lajos ujlaki plébános teljes papi diszben, nagy segédlettel *megáldotta a 29-es autóbuszt.* A szertartás után Isten áldását kérte mindazokra, akik a járat létrehozásán fáradoztak: a polgármesterre, az elöljárókra, a bizottsági tagokra, a BSZKRT igazgatóságára és műszaki személyzetére, végre azokra, akik ezen az autóbuszon utazni fognak. A hatásos beszéd után a közönség a Himnuszt énekelte.

Kedves jelenetek következtek ezután: *Varga* Ilus, a népszerű vivóbajnoknő, hatalmas koszorút helyezett ez autóbusz hűtőjére, majd két apróság, *Varsányi* Lilike és *Král* Gyuszi csokrot nyujtottak át *Hüttl* Károlynak és *Hanthy-Haidekker* János elöljárónak. Majd fiatal lányok serege vette körül a kocsit és feldiszitették virággal, fényőgallyakkal. A közönség köréből ekkor *Boros* Ernő ny. egyetemi tanár lépett elő, hogy kifejezést adjon a hegyvidék hálájának.

Köszönet a kezdeményezőknek és végrehajtóknak

— Az első fohászunk Istenhez száll — mondotta többek között —, hogy megértük ezt a jelentős napot. *Hüttl Károly fanatikus munkájának az eredménye ez. Szivből üdvözlöm őt, aki türelemmel, fáradhatatlan munkássággal,* összeköttetéseinek teljes kiaknázásával megcsinálta a lehetetlent, a hegyvidéki autóbuszjáratot és ezzel közelebb hozta a főváros egész népét hozzánk, hogy gyönyörködhessék a természet ritka szépségében. Remélhető, hogy a közönség felkarolja ezt járatot és rövidesen rákerül a sor, hogy a kocsiparkot majd szaporitani is kell.

Hüttl Károly dr. meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért. Kijelentette, hogy az érdem főrésze nem az övé, hanem azoké a hatósági személyeké, akik készséggel állottak az ügy rendelkezésére. *Szendy Károly polgármester megértéssel karolta fel a dolgot és igyekezett is azt minél gyorsabban nyélbe ütni.* Hálával kell megemlékeznie *Király* Kálmán tanácsnokról, *Kempelen* Ágoston tanácsnokról, *Wohlmuth* Ödön BSZKRT főfelügyelőről, *Viola* Rezső műszaki főtanácsosról, *Bede* József rendőrtanácsosról, *Scheuer* Róbertről, dr. *Bódy* Lászlóról, báró *Babarczy* tanácsnokról és *Hanthy-Haidekker* Jánosról, akik valamennyien odaadással állottak rendelkezésre, hogy ez a járat annyi küzdelem és verekedés után végre megindult. Ez a járat rendkivül fontos a hegyvidék jövő fejlődésének szempontjából és még jelentősebbé válik, hogy ha az eredeti terv teljesen megvalósul. Ez a terv, amely már készen is van, ezt a járatot a Csatárka uton, Kapy uton, Csalán úton és Csévi-úton át összeköti a Pasaréti-úttal. *Hatalmas tranzverzális út jön ezáltal létre, amely egybekapcsolja a III. kerületet a II. kerülettel és ezen a réven az egész pesti oldallal.* Már készül a Csatárka út burkolása, ez a munka legfeljebb 45—50 napot vesz igénybe. Nemsokára talán az autóbuszvonalat át lehet majd vezetni az új tranzverzális uton. Ez a járat nemcsak a hegyvidék, hanem az egész főváros érdeke, mert ez a hegyvidék a legszebb, a legegészségesebb, ahogy *Szendy* polgármester találóan megjegyezte, ez a vidék: *Budapest üdeje.* De idegenforgalmi szempontból is nagyfontosságú ez a járat, *amely lehetővé teszi az idegenek számára is a Pálvölgyi cseppkőbarlang megközelitését.* Ezzel a járattal azonban nem zárultak le azok a nagy feladatok, — mondotta Hüttl Károly, — amelyek az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesületre várnak. Meg kell oldani sürgősen a guggerhegyi vizmedence ügyét,* az iskolai kérdéseket, szükség van póstahivatalra is. Mindez még évekre terjedő program, amelynek megvalósitásáért éppúgy fog dolgozni az egyesület, mint az autóbuszjáratért. Végül köszönetet mondott a sajtónak, kiemelte a *Budai Napló* közreműködését, majd az egyesület meleg részvétét fejezte ki a debreceni repülőgép-katasztrófánál áldozatul esett magyar ujságirók felett.

A hegyvidék lakosságának összefogása

A társaság tagjai ezután villásreggelire gyültek össze a *Kakuk vendéglőben.* Itt *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljáró mondott pohárköszöntőt, amelyben kiemelte, hogy a mai nap aranybetűkkel lesz beirva a hegyvidék történetébe. Ebben legfőbb érdeme *Hüttl* Károly dr.-nak van. Rá kell azonban mutatnia egy érdekes tünetre, amely mellett nem lehet közömbösen elsiklani és ez az, hogy *a hegyvidék lakossága, távolállóan minden világnézeti és felekezeti tagozódástól, egységesen tud összefogni minden közérdekü ügyért.* Reméli, hogy ez az összefogás meglesz abban a harcban is, amelyet ez a környék a gimnáziumért, az iskoláért, a guggerhegyi vizmedencéért és sok más közérdekü ügyért folytat.

Varsányi Endre *Hanthy Haidekker* Jánost köszöntötte fel, aki hivatalos hatáskörén messze túlmenően viseli szivén kerülete sorsát és aki legnemesebb értelemben vett elöljárója a polgárságnak.

Hüttl Károly dr. inditványára elhatározta a *Hegyvidéki Egyesület,* hogy táviratban üdvözli mindazokat az intézményeket és személyeket, akik a járat létesitésén fáradoztak.

Az első napon és a rákövetkező napokon is zsúfoltan robogtak az autóbuszok a Csatárka út emelkedő útján. A kalauzok minden utasnak átadták a vonal irányát és menetrendjét. Eszerint az első kocsi a Pálffy térről 6 óra 45 perckor indul az utolsó pedig 23 óra 30 perckor. *Három kocsival 126 menetben összesen 495.2 kilométert futnak be a kocsik a mintegy 4.5 kilométeres hosszú uton.* A kocsik, a Pálffy térről kiindulva, a Bécsi uton, Szépvölgyi uton át jutnak el a Szépvölgyi út és Csatárka út kereszteződésénél lévő végállomásig. A kocsik átlag 10—20 percenkint közlekednek. Menetdijak: 16, 24 és 34 fillér. A történeti hűség kedvéért meg kell még említenünk, hogy az első kocsit *Dobozy* Lajos sofőr vezette, kalauza pedig *Hideg* János volt.

Reméljük, hogy Óbuda közlekedésének kérdése ezzel még nincs elintézve. Egyelőre azonban együtt örvendezünk a hálás hegyvidékiekkel, akik most megnyerték az első csatát. Még sok ütközetet kell megvivniok: a *Budai Napló* ott lesz mellettük, együtt fog harcolni ennek a gyönyörü vidéknek és ezzel együtt az egész fővárosnak további fejlődéséért.

Miért nem fejlődik a Zugliget

A befalazott csodaforrás titka — Zugliget helye a nap alatt

Rövid hir jelent meg a lapokban *„A Fabank Rt. árverést tüzött ki a zugligeti Fácán-üdülőre, augusztus 17-ére."*

Nem tudjuk, akad-e egy bátor ember, vagy érdekeltség, amely pénzét be meri fektetni ebbe a vállalkozásba, vajjon akad-e egy vállalkozó szellem, amely felismeri ennek a helynek értékét, aki felfedezi, hogy *itt van az egész Zugligetnek a szive,* az a szív, amelynek a dobbanását már alig-alig hallani. Hiszen az erek, amelyek azelőtt mind ide vezettek, elszűkültek, elmeszesedtek és nem szállitják már a szívhez és természetesen a szívtől is az egész környéket éltető, felvirágoztató vért, az életet.

A Fácánt félbemaradt bányához is lehetne hasonlitani, amely gazdag kincseket rejt magában, de ha a kincseket ki akarjuk bányászni, *szükségünk van a csákányra, amellyel bontunk és szükségünk van sok-sok téglára, amelyekkel ismét épiteni tudunk.*

Vagy negyven évvel ezelőtt, ha a pest-budai polgár rászánta magát egy kirándulásra, vagy a Városligetbe ment, vagy lóvasuton a vadregényes Zugligetet kereste fel.

Akkoriban Hüvösvölgybe, a Hármashatárhegyre csak a nagyon csekély számú turisták merészkedtek. Hiszen ezek a helyek minden közlekedési eszköztől és minden emberlakta helytől távol estek. *A millénium körüli években élte fénykorát a Zugliget, a Fácán, a Disznófő.* Nyaralókat azonban csak a Zugligeti-út mentén és a Fácán környékén találtunk.

Mikor azonban a hüvösvölgyi villamosvonal kiépült, a pesti közönség felkapta, divatba hozta ezt a környéket, hiszen itt hegymászás nélkül kiért az erdőkbe és a nagyrétre.

Zugliget hanyatlása ekkor kezdődött. Kiment a divatból. Pedig Zugliget ma is olyan szép, ugyanolyan vadregényes, mint volt negyed, vagy félszázaddal azelőtt. Levegője is olyan ózondús és pormentes, mint boldog ifjúságunk idején volt. A test megőrizte minden veleszületett szépségét, csak a ruhája — alig járható, gazzal dudvával benőtt utai, összeomlás veszélyének kitett vendég-

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszoru
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

lői — nem vonzzák már a kirándulót. Az elkényeztetett városiak az erdő lombjai között is kultúrát, fürdésre, strandolásra alkalmas vizet és járható utakat keresnek.

Be kell látnunk, hogy a baj nagy és nem helyi jellegű, azt az egész környék érzi és megszenvedi. Nem egy vendéglő gazdacseréjén múlik a dolog, mert például hiába fektetne egy vállalkozó szellemű ember, vagy pénzcsoport vagyont a Fácántelep újjáépitésébe, pénzének kamatait sem tudná kihozni, mert *az erek betegek, az egészséges vérkeringésnek utai elmeszesedtek, eltömödtek. Zugligetet foltozgatással, szépségflastromokkal nem lehet uj életre kelteni. Azt csak az egész környék tervszerü újjáépitésével lehetne.*

Közel félszázados kérvényezés és deputációzás után megépitették a Kútvölgyi-utat. Ennek az útnak a Kútvölgy—Virányos nyaralótelepeit átszelő főútvonalnak kellett volna lennie, a város és a Zugliget szive — Béla király-út, Csillagvölgyi-út, Zugligeti-út, a Fácántelep — között. De *ez az út három szakaszán is annyira elszükül és oly meredek, hogy pl. autóbuszközlekedésre a Dániel-úttól kezdve használhatetlen.*

Kérjük az illetékeseket és elsősorban *Király* tanácsnok urat, *vegyék elő végre azt az operálókést és messék le, sajátitsák ki az út végleges használhatóvá tételének útjában álló telekrészeket.*

Ez az az első nagy és komoly lépés, melyet haladéktalanul meg kell tenni, mert *ennek az útnak végleges kiépitése Zugligetnek ügyszólván létérdeke.* Az első autóbusz, amely végig fog robogni az új Kútvölgyi-úton, újból felfedezi Zugligetet, megindítja a vérkeringést, életképessé teszi a kalapács alá kerülő Fácánt és gombamódon fognak ennek az útnak mentén és környékén a nyaralók százai felépülni. Valljuk be, hogy *a városnak ezen a környéken üzött eddigi útpolitikája szinte elzárta a középosztály elöl ezt a gyönyörü fekvésü, kitünő magaslati levegőjü vidéket és szinte kivándorlásra kényszeritette polgárait a minden vizet, fát és jó levegőt nélkülöző pestkörnyéki porfészkekbe.*

Második pont, melynek megvalósitása nélkül minden út, nyaralótelep, szálló és vendéglő épitése illuzórius: *a strandfürdő* kérdése.

Tudvalevő dolog, hogy a Szarvas-vendéglő egy fürdőtelep középpontja volt. A viz, amely ezt a fürdőt szolgálta, nem tűnt el. Még ma is *pincemélységü helyen buzog ez a bővizü meleg forrás, egy pár csákányvágással felszinre lehet hozni ezt a megfizethetetlen kincset, mely gazdaggá és virágzóvá teheti az egész környéket.*

A legeldugottabb kis porfészkek is „strand"-ot épitenek és *itt befalazzák a forrásokat, nehogy egy zugligeti fürdő konkurrenciát teremtsen a Gellértnek, a Császárnak, vagy, mondjuk, a Csillaghegynek.*

Hagyjuk abba végre a halogatás politikáját! Mi is kérünk egyszer egy kis nagyvonalusságot! Itt nem 10—15 telektulajdonos egyéni érdekéről van szó, a tervek sürgős megvalósitása nemcsak az egész vidéknek, hanem a köznek, a *fővárosnak is bőven kamatozó érdeke.*

Lássunk hozzá a munkához. Az eredmény biztos és szép lesz.

Vagács Géza.

Vigyázat!
Mezőgazdasági övezetbe akarják foglalni Óbuda jelentékeny részét!
Ujabb veszedelem fenyegeti Óbuda fejlődését és ingatlantulajdonosait

Nemrégiben megemlékezett a *Budai Napló* arról a memorandumról, amelyet Óbuda valamennyi politikai pártja és társadalmi szervezete intézett a törvényhatósági bizottság és az országgyűlés tagjaihoz. Ebben a memorandumban súlyos érvekkel, kétségbevonhatatlan adatokkal igazolták, hogy a fővárosnak ez a legrégibb és fejlődésre leghivatottabb városrésze pusztulás előtt áll. *Az épitkezés csaknem 30 év óta teljesen megállt.* Azon a cimen, hogy még nincs végleges szabályozási terv, épitési tilalom van érvényben. Tetézi a bajt, hogy ennek ellenére is nagy lendülettel folyik a kisajátitási eljárás. *Utcák és házak egész sora pusztul el a föld színéről, anélkül, hogy ezek helyére uj házak épültek volna. Óbuda törzsökös lakossága valósággal földönfutóvá vált,* nagyrésze a környékbeli falvakban helyezkedett el és nincs is kilátás arra, hogy valaha is visszatérjen ősi fészkébe.

Most ujabb veszedelem fenyegeti Óbudát. Az uj városrendezési törvény elrendeli a városfejlesztési terv előkészitését. A törvény értelmében meg kell állapitani a mezőgazdasági övezetet is. A fővárosnak ez az övezete 2500 hektár és ennek csaknem a fele, *1100 hektár esik a III. kerületre.* A törvény szerint a 800 négyszögölnél kisebb területü telek kialakitását a hatóság megtagadhatja, ha a terület rendeltetésének és a város érdekeinek meg nem felelő település keletkezhetik. Hogy mi a város érdeke és mi a terület rendeltetése, a hatóság a mezőgazdaságnak szánt területek figyelembevételével állapitja meg. Ez a magántulajdonnak súlyos korlátozása, mert *a mezőgazdasági övezetben a háztelekből veteményeskert lesz, ami annak értékét jelentősen lecsökkenti.* Miután Óbudának 1100 hektárnyi része esik a mezőgazdasági övezetbe, ennek az övezetnek telkei városfejlesztés szempontjából igen sokat veszitenek értékükből. Ha ugyanis itt megindul a szabályozás, *a város kisajátitásnál a föld mezőgazdasági értékét veszi alapul és igy sokkal olcsóbban jut hozzá a telekhez, mint a városnak ama részein, amelyek a mezőgazdasági övezeten kivül esnek.*

Óbuda lakossága ráeszmélt ennek a rendelkezésnek ránézve káros voltára. Nem tudja megérteni, miért akarja a hatóság újból ilyen mostoha sorsban részesiteni. Az épülő uj hid óriási fejlődési lehetőségeket biztosit a kerületnek és kétségtelen, hogy a fejlődés épp arra felé fog irányulni, ahol a mezőgazdasági övezetet kijelölték. Éppen ezért *a kerület minden számottevő tényezőjének összefogásával mozgalom indult meg, hogy Óbudát ne iktassák a mezőgazdasági övezethe,* ha pedig elkerülhetetlen, hogy a kerület egy része mezőgazdasági övezetté minősüljön, a mozgalom arra törekszik, hogy ez az övezet *minél szükebb keretek közé kerüljön.*

Bellevue szállodában
Bura Sándor és első-rendü cigányzenekara
Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban
II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Kártérítést fizet a főváros, mert a Flórián-templom felemelésekor elzárták a Fő-utat

Amikor 1936 novemberében megkezdődtek a fő-utcai Flórián-templom felemelési munkálatai, a templomot magas palánkkerítéssel vették körül és csak keskeny sávot hagytak meg a gyalogközlekedés számára. Az épitkezés egész tartama alatt ott volt a palánk, sőt egy évvel később még a kocsiforgalom elől is elzárták a közlekedést a Pálffy-tér és a Ganz-utca között. Rendőrőrszem vigyázott arra, hogy se gyalogjáró, se járműne léphessen át a tilalmas területen, sőt a szomszédos házakba is csak kellő igazoltatás után engedték be a lakókat.

Az egyik divatáru kereskedő, akinek a templommal szomszédos házban volt az üzlete, arravaló hivatkozással, hogy a szigorú intézkedések miatt megcsökkent a vevőforgalma, *kártérítési pert indított a főváros ellen.* Keresetében elmondotta, hogy bevétele csaknem semmivé zsugorodott össze a zárlat ideje alatt, sőt egy kis ideig üzletét zárva is kellett tartania. Kárát 6000 pengőben állapitotta meg s ennek megitélését kérte a törvényszéktől. Másodfokon az itélőtábla 1000 pengő kártértési összeget állapitott meg, igen érdekes indokolással.

Az itélet szerint a templom felemelési és átalakitási munkálatait közérdekü rendelkezésre az épitési szabályok betartásával végezték. Az 1000 pengős kártérítést mégis meg kellett állapitani, mert a kereskedő üzlete előtt hat hétig teljesen szünetelt a gyalogközlekedés és *a járókelőket külön rendőrőrszem terelte el az épitkezés helye mellől.* Bár a kereskedő üzleti forgalma a teljes elzárás alatt a szakértők szerint csak mintegy 600 pengővel csökkent, a forgalom teljes elzárása kétségtelenül kihatással volt az üzleti eredményre és kihatással volt a későbbi időkre is.

Kertépités dr. Gönczíné (Lénárd Mária) I., Naprafogó-utca 9. Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR müasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Budai pinceszerek
(1838—1938.)

Irta: *László Zoltán dr.*

Van a magyar nyelvnek egy rövidke, egyszótagú szava, mely egymagában is sokat jelentő, de más szavakkal kombinálva, permutálva szinte a szavak légióját formálja, amelyeknek rendszerint komoly, de amellett mégis derült világnézetű értelmet ad. A legősibb magyar szavak egyike, amelyhez a magyar történelemnek nem egy eseménye kapcsolódik.

Ez az összó a: *„szer"*. Ebből lettek, csak úgy hirtelenében említem, a: fűszer, szertár, szerződés, szerkesztő, szerteszét, szerszám és igy tovább.

De a szer-szavak között a magyar fülnek mégis a legkedvesebben hangzó, már legalábbis ott, ahol szőlő-kultúra van, a *pinceszer:* Tokajtól az Adriáig, Soprontól a Balatonon végig le Erdélyig. Ma lassankint kimegy a divatból, még az uj hegyközségi és szőllőtelepitést szabályozó törvényünk sem tud már róla. Itt-ott divik ugyan ma is a pinceszerek világa, főleg ott, ahol a régi turáni becsületre és hagyományos magyar vendégszeretetre még adnak valamit.

Mi is az a pinceszer? Aki sohase volt pinceszeren, annak ugyis hiába magyarázom, mert azt át kell élni. A mostani világhajszában azonban kevés alkalom nyilik a pinceszerezésre. A nyugalom és biztonságos élet eltünésével eltünik lassankint ez az ősi magyar szokás is. De azért röviden mégis megmondom, mi is végeredményben a pinceszer. Csokonai-Vitéz Mihály, Garay János, Kisfaludy Sándor, Jókai Mór, Endrődi Sándor, Eötvös Károly, László Mihály, Szüry Dénes, Timár Szaniszló, Sebők Zsigmond, Gegus Dániel, Kapcza Imre novellákban megirták már és igy csak rövidke leirásra szoritkozom.

Borterművidék. Az uri bon-tonhoz tartozik, hogy az embernek egy kis szőlleje legyen, rajta présház és pince. A pincekulcs súlya legalább öt kiló és özönviz előtti nagyságú, mert különben nincsen becsülete; a présház felszerelése: száz évnél idősebb, az ősöktől ránkmaradt elmozdithatatlan, óriás súlyú faprés, taposó kád, kármentő, egy rozoga almárium, kecskelábú asztal, néhány szék és felforditott láda, csomó üveg szerte-széjjel, néhány szódavizes palack, egy két üveghébér és lopótök, egy szabad tüzhely-féle (kormos, füstös), néhány tányér és korsó, kopott-repedt poharak, még kopottabb lábosok, egy rossz petroleumlámpa, lehetőleg félig törött cilinderrel s egy-két faggyú-gyertya. A butorzatnak száz éven túl kell lennie, akkor van tekintélye. Különösen, ha keményfából van és ükapáink is azok mellett pinceszereztek.

Minden vendéget illik, sőt kötelesség oda kivinni. Ha lehet, egyszer be is keil rugatni, more patrio. Mialatt a borokat kóstolgatják, már pedig neves pincékben érdemes a kóstolgatás, a házigazda maga, vagy pedig a vincellérje megfőzik a hagyományos pinceszeri gulyást, pörköltet, amilyen még a Ritzben sem akad. Mert friss birkahús, sajáttermésü zöld paprika, paradicsom, vörös és fokhagyma, jó burgonya, tiszta zsir az alapjai.

Politizálás, anekdótázás, kvaterkázás, nótázás a folytatás és a végén, úgy hajnal felé: hazafelé dülöngélés. A barátkozás ősi, nomád formája ez, amit csak durvalelkü, tapintatlan, hangosszájú parvenük sértenek meg és tesznek izléstelenné. A pinceszerezés rendszerint a hét bizonyos napjához van kötve, mint a zsúrok, amikor már ott rotyog a nyilt tüznél a pörkölt, fokhagymás vörösborral készült birkagulyás, no meg pogácsa, túrós csusza, nyárson sült keszeg vagy gardahal, cigánypecsenye, sültszalonna és halászlé. De azért rendes borosgazda naponta kijárt a pincéjéhez, mint Arácson *Paál* Dénes és *Eötvös* Károly, no meg az öreg *Cholnoky, Lóczy* Lajos, Lovason a hires *Morócza* Kálmán kuria bíró, Révfülöpön *Herczegh* Mihály egyetemi jogprofesszor, Alsóörsön *László* Mihály és *Endrődi* Sándor. Bizony ezek a tudományos és irodalmi kiválóságok naponta kijártak a „hegybe" egy kis kvaterkára, órák hosszat elüldögéltek a diófa alatt s megtárgyalták az ország-világ ügyes-bajos dolgait. Ez is csak amolyan kisebbméretü pinceszerezés volt.

Jókai Mór mindig megtartotta pinceszereit svábhegyi szőlőjében és Balatonfüreden is a kuriájában. *Herczegh* Ferenc a badacsonyi Lábdi hegyen lévő birtokán megtartotta a pinceszerek nemes hagyományát, akárcsak Siófokon *Wohlmuth* Imre, a plébános-iró, *Váth* János a Balatonvidék nagy mesemondója, Fonyódon *Ripka* Ferenc, Kenesén a *Jánosi* család, Alsóersön vitéz *Sebőkék,* ahol néha főhercegi látogató is akad és *Bocsor* Imre ugyanott.

Száz év előtt a pinceszerek nemcsak a Balaton mellett, hanem az ország egyéb bortermő vidékein is divatban voltak, Egerben maga az érsekség, Veszprémben a káptalan, Zircen az apátság,néhol a városok maguk rendezték. Budán és környékén is nagyon divatban voltak a pinceszerek. Hiszen világhirű bor termett a budai hegyekben, a pincékhez ki kellett járni, igy követelte a becsület. Tele volt a Sváb-, Sas-, Isten-, Gellérthegy, a Rózsadomb (Józsefhegy) és Óbuda szőlővel, a pincék isteni borokkal és a budai környék is kitett magáért. A jó budai „Weinbeisserek" bizony kijártak a sógor-komához, szomszédhoz, baráthoz Ürömre, Budakeszire, Budaörsre, Törökbálintra, Érdre, mindenhová, ahol jó bor akadt, melléje házi füstölt sonka, oldalas, házi rozskenyér és nóta.

Még a világháború előtt tizenöt-husz évvel is sokat jártam kollégákkal budai pinceszerekre, főleg a Sashegyre. Itt egy-két igen vendégszerető pince állott. A Rózsadombra is eltévedtünk, mert az Oszlop utcában is volt szőlő és barátságos pince állott. A Rózsadombra is eltévedtünk, mert még ma is megvan, csak bor nincs benne, a szőlő is kipusztult, a telek is gazdát cserélt, a jókedvű vendégek sincsenek már, sőt az Oszlop utcát is ma már Keleti Károly utcának hivják. A Svábhegyen *Jókai* Mór megtartotta a pinceszerezés jó szokását, akár csak a Girardi, *Majorossy és Dollinger* családok a svábhegyi luxusvilláikban. Ujságiró kollégáit sokszor hivta pinceszerre *Miller* József prelátus, zsámbéki prépost is, hol ürömi pincéjéhez, hol a vendégszerető budakeszi parókiára. Most Székesfehérváron kanonok s fájdalmas szivvel gondol vissza az elmult szép budai napokra.

Száz év előtt bőséges terméső szüret volt a budai hegyekben, ömlött a sashegyi nektár és ország-világra szóló szüreti mulatságokról és pinceszerekről mesélnek az akkori „Ofner Anzeiger" elsárgult lapjai.

Sajnos, a szőlőket kipusztitotta itt Budán a filoxera és a modern civilizáció s ahol pincék állottak, ma hatalmas paloták, főuri villák és középületek állanak. Szőlőt már csak elvétve látni, azt is csak néhány tőkét s legfeljebb az Ampelológiai Intézet szüretje tarthat még számot érdeklődésre, mert igazgatója, *Dicenti* Dezső miniszteri tanácsos, a budai szőlők sorsát bizony szivén hordja.

Egykor a főváros maga is szőlősgazda volt. Nagy présháza és pincéje ott van, ahol ma az uj rákoskeresztúri köztemető. A polgármesterek nagy szüreteket és pinceszeri vacsorákat, táncos murikat és borkóstolókat rendeztek. Budának ebből nem jutott, mert Buda és Pest összeolvasztása után azok a városi tulajdonban lévő szőlők és pincék, amelyeknek termését még a török krónikák is megemlitik, valószinüleg azért, mert egynémely vitéz basa meg beglerbég az alkorán tilalma ellenére is néha napján nagyonis bécsudálkozott a sashegyi orvosságtól, — magánkézbe kerültek.

*

Nem lenne-e jó legalábbis idegenforgalmi és borpropaganda szempontból a szőlőkultúrát Budán feltámasztani és a még megmaradt néhány szőlőt talpraállitani? Vig szüretekkel, pinceszerek felujitásával? Igy lehetne megint egy kis jókedvet és némi jólétet teremteni Budán s a magyar bornak hirét messzi világrészekbe kivinni. Jól esne nekünk budaiaknak ezekben a keserű, kedélytelen viharos időkben ismét egy kis kedélyes pinceszeri hangulat, amint az még negyven év előtt is megvolt. Addig azonban eljárunk pinceszerre a Balaton mellé, Érdre és Budakeszire, reménykedve, hogy még igy deres fejjel is, ki tudjuk várni talán a budai hagyományos pinceszerek feltámadását?

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

ELMENEKÜLT A KIRÁLY.

„Dobblhoff (belügyminiszter) előadja a mostani ministeriumnak mindjárt alakulása idejében ő felségéhez intézett felirását, miszerint a császár tüstént Bécsbe visszajönni kéretik, különben a ministerium semmért jót nem állhat, sőt megtagadás esetében kénytelen lenne leköszönni. A felirásra ő felségének tegnapelőtt idecérkezett felelete abban áll, hogy a császár nem jön, míg biztosan meg nem tudja, valjon az egybegyűlt országgyűlés teljes szabadsággal tanácskozik-e?"

Ez a hír a Pesti Hirlap 1848. aug. 1-i számában jelent meg. Később az a hír terjedt el, hogy e határozat alapján küldöttség is ment az akkor Innsbruckban tartozkodó császárhoz, hogy Bécsbe hívja vissza.

Erre írta Jókai Mór az Életképek aug. 6-iki számában a már akkor híres és népszerű „Charivari" rovatában a következőket:

*

A bécsiek is fényes deputációt lódítottak Innsbrucknak, a pestiek is, felkérendők Ferdinánd ő felségét, hogy menjen közibök lakni. Most válik el: hogy igazán Isten képe-e a király? Tud-e egyszerre két helyen lenni?

Kossuth azt mondja, hogy legyen két királyunk. Egyik lakjék ott, a hol maga akarja, a másik pedig ott, a hol mi akarjuk. Madarász azt mondja rá, hogy egy is elég. Mi pedig azt mondjuk: hogy mivel a magyar nemzet olly nagy mértékben királysági érzelmű, legyen minden vármegyében egy. Tejjék kedvünk! Az ausztriai házból ugy hiszem kitelik. Ha Németországnak lehetett harminckilenc királya, Magyarországnak miért ne lehetne ötvenkettő?

Istenem! Milyen aranyidő következnék Magyarországra! Ötvenkét ország lenne belőle! Ötvenkétféle politicai haremező, ötvenkétféle politicai színezetű párttal. Ötvenkét országgyűlés, ötvenkét külön ministerium (minden ember hivatalba jutna), ötvenkét hivatalos Közlöny, ötvenkét Gyurmán Adolffal. Ötvenkét vámrendszer, ötvenkét primás (Biharvármegyében persze kálvinista), ötvenkét királyi tábla.

Minden héten királyi névnap, vagy születésnap, illuminátiók, rakéták, ágyúpuffogások. Magyarországon, ha van 250.000 nemes ember, minden tizezredik lenne palatinus, országbiró, fölovászmester, főfűtőmester, főszakácsmester, főpincemester s több afféle mesterember. Minden ezredik lenne minisz, ter, minden századik követ, minden tizedik generális, minden negyedik consiliárius és minden második gróf vagy báró.

És mindegyik monarchiában volna egy residenciális „Stadt Ofen", hol az egész világ németül beszélne és a táblabirák sarkantyús csizmában járnának. Minő Corpus juris teremne az összes ötvenkét országban. Rágondolni is gyönyörűség!"

Jókainak ez az irónikus írása jellemzi az akkori hangulatot. De jellemző benne a Budára vonatkozó csúfondáros megemlékezés is „Stadt Ofen"-ről, ahol „az egész világ németül beszél", stb.

KÖSZÖNET A BUDAI LELKES HÖLGYEKNEK.

A hivatalos „Közlöny" 1848. augusztus 3-i számában olvassuk az alábbi közleményt:

A pestmegyei nemzetőrség 1-ső zászlóalja nyilvános köszönetet mond azon budai lelkes hölgyeknek, kik azt a julius 30-án ünnepélyesen felszentelt diszlobogóval megajándékozák, s kik között nem lehet különös hálaköszönetttel nem említeni: gr. Almásy Róza, Götz Emelka, Pejacsevics Suzán, Ráth Júlia, Albert Krisztina asszonyságokat, kik semmi fáradságot nem kimélve buzgósággal törekedének a szép cél elérésére. Adjon Isten sok illy lelkes honleányokat veszéllyel fenyegetett szegény hazánknak.

Budán julius 31-kén 1848.

a pestmegyei nemzetőrség 1-ső zászlóalja."

Életét, nyugalmát, vagyonát

védi a jó drótkerités

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

Budapest, X., Gyömrői-ut 80.

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63.

Sokat írunk, beszélünk, de cselekedni elfelejtünk...

Lechner Jenő müegyetemi professzor a főváros városrendezési feladatairól

Lechner Jenő műegyetemi tanár, a régi Pest-Buda legalaposabb ismerője és leglelkesebb rajongója, füzetben adja ki *„Budapest városrendezési feladatairól"* cimen azokat a tanulmányait, amelyek a Műszaki Világban és a *Budai Naplóban* láttak napvilágot. A kis gyüjteményhez *Lechner* professzor mélyen szántó lírai hangulattal telt bevezetőt írt, amelyet az illusztris szerző a *Budai Naplónak* engedett át közlés végett, a füzet megjelenése előtt.

Ezt írja benne:

— Kedves vidéki városka volt ez a Budapest az én gyermekkoromban, fél évszázaddal ezelőtt, melynek rendezetlen, fésületlen városnegyedeiben itt is, ott is hatástalanul, szerényen húzódtak meg ma többé-kevésbé büszkén ragyogó értékeink, mint a Lánchid és az Alagut-kapuzat, vagy a pesti Vigadó, a Nemzeti Múzeum, a budai Várbazár pompás architekturája, fent a Várhegyen a Mária Terézia szárny, barokk kastélyával. *Akkor még ősi, természetes környezetben hömpölygött a Duna, széles, szabad perspektivát nyujtva a Lánchidtól az összekötő hidig,* a vén Gellérthegy lábánál fövenyes parttal, a hegy sziklaóriásaihoz támaszkodó apró viskók oromfalacskáival, a hegyen túl a szemétlerakodóteleppel, mögötte a szőlőkertek végtelen zöldjével a Sósfürdőig. A Ferenc József téri omnibusszal lehetett idáig eljutni, ez is „forsponttal" hajtatott fel a Lánchid kaptatóján. A Szent Margit romantikus szigete csak hajón vagy csónakon volt megközelithető, télen árván, elhagyottan titokzatos álmát aludta. A pesti parton a Belvárosi plébániatemplom, a régi Eskü-tér szintjén hatalmasan dominálva, emelkedett ki az alacsony házsorok között, mögötte a Hild József-féle neoklasszikus tornyos városházával, szomszédságában az egymásba torkoló festői Rózsa- és Sebestyén terekkel, ahonnan meghitt kis utácskákon lehetett a Kigyó térre jutni. Ide tolkolt a Ferenciek tere és az akkor még csak fele-széles Hatvani utca, egyik sarkán a Grassalkovichok ósi barokk kuriájával. A Rákóczi út akkor még Kerepesi út volt, kedélyesen kürtölő és csilingelő lóvasúttal az úttesten, ahol fű nőtt a sinek macskaköves burkolata között.

— A mai Nagykörut helyén többnyire még csak plakátok jelezték a kitűzött új útvonal helyét, mögöttük ásitozó konyhakertekkel vagy éppen üres telkekkel. A mai Szabadság tér helyén ott terpeszkedett az óriási Ujépület, amint e roppant kaszárnyát elnevezték. A Boráros téren akácos, homokbuckás külterület volt, itt még kis bárányt legeltettem, naponta oda sétálva a Molnár-utca sarkán állott és Arany János által is megénekelt *„kétszer újra kezdett"* tetejű házból.

— A Várban a királyi kastélyt dúsan övező gesztenyefák között még ott állott a miniszterelnöki palota szomszédságában a szép barokk „Zeughaus", előtte a Szentgyörgy téren a *Hentzi* generális gótikus emlékművével, a József főherceg palotája helyén kaszárnyával, melynek oldalában, a Tabánra kikönyökölő óriási várbástya rondellján katonai tornaszerek állottak a fűben, mig a másik oldalon, a királyi palota hátsó udvara alatt, merészen kanyargott le az út az alagutas Ferdinánd-kapun át a Tabán háztengerébe. *Akkor még állottak a régi várkapuk, a Ferenc József kapu diadalives épitménye a Dísz tér lejárójánál, szemben vele a Török Bálint monogrammját őrző bolthajtásos Fehérvári kapu és a maihoz hasonló régi Bécsikapu.* A Halászbástya helyén két hatalmas sarokbástya területén magasra voltak halmozva az átépülő Mátyástemplom faragott kövei és kibontott törmelékei.

— Pesten is, Budán is csak lepkelángos gázlámpák pislogtak esténként a zeg-zugos utcákon, ahol csak néha verte föl a csendet az egylovas „konflis", vagy a nyegle „gumirádlis", amelyek ott standoltak a Belváros régi közkutjainak tövében, a Nereidák kutjánál, a Ferencrendiek temploma előtt, vagy a Halászlány-kutnál, a dunaperti haltéren. Dehogy is volt veszedelmes forgalom a városban, amelynek tágasabb terei még hangosak voltak a „hosszú-métázó" diákoktól, mely labdajátékot később kiszoritott a labdarúgás sportja.

— Uram, Isten! Hová nőtt, hová fejlődött csak egy félszázad alatt ez a város, gyermekifjú éveim e kedves, idillikus környezete! Villanyfény, villamosvasut, autók, repülőgép, film, rádió, szédületes tempóban gyurták át világvárossá, csak a városrendező tudomány és művészet hivatalos apparátusa nem tudott lépést tartani akkor még ezzel a szédületes fejlődési irammal. Időközben megszaporodtak az idegenből idekerült bábái az ujszülött világvárosnak, kiknek kezén majdnem elveszett a gyermek. Tőlük a hangját is alig lehetett hallani a szivük gyökerével idevalóknak. Tagadhatatlan természetesen, hogy úgy a hivatalos apparátus, mint a lelkesülő külső szakértők tábora nem egy kiváló, nemzetközi városrendezési problémák megoldásánál dicsőséget aratott férfiút állitott csatasorba, mint például *Lechner* Lajost, majd később *Palóczy* Antalt és *Wargha* Lászlót: utóbbi nagy hazai és nemzetközi sikerének egyébként *Forbáth* Imre és *e sorok irója* is részese volt, ami nem csekély mértékben jogosítja fel őket a városrendezési feladatok megoldásainak magasabb nézőpontokból való birálatára.

— A milleniumi évek aranykorszakában indult rohamos fejlődésnek fővárosunk a technikai tudományok és velük a forgalmi eszközöknek és magának a nagyvárosi forgalomnak a fejlődésével. *És csodálatos, hogy az akarás és cselekvés mennyire nem tudott egyszinten mozogni és kontaktusban együtt haladni.* Könyvtárakra menő tanulmányokat irtak össze szakértőink például a gyorsforgalmi vasuti hálózat megoldásáról, fantasztikus programokat adtak és terveket rajzoltak *Kugler* Mihálytól *Zelovits* Kornélig négy évtizeden keresztül, de *a milleniumi földalatti vasut építése óta ezen a téren semmi sem történt. Ma is büszkék vagyunk rá, hogy ez volt a kontinens első földalatti vasutja, de mennyire elmaradtunk vele a többi világváros mellett.* Amig világfürdővárosról ábrándozunk, ahol a külföldi betegeket a hálókocsiból liften szállitják egyenesen gyógyszállóbeli szobájába, addig szakköreinknek is alig van tájékozásuk e nagyszabású problémák tervszerű elgondolásairól. Beszélünk, irunk, halálsorompós vasuti vonalaknak a városfejlődés útjából való kiküszöböléséről, pályaudvarok kitelepitéséről, a városon átvonuló vasuti forgalom megoldásáról, de *konkrét tervekről, amelyek megvalósításán programszerüen dolgoznak, a közvélemény nem tud semmit.* Nagy, összefüggő koncepciókat nélkülözve nőtt a város a tovahaladó élet által sürgetett és az utolsó órában hevenyészett részletmegoldások alapján, amelyek már születésük pillanatában szükségképp magukban hordották a legközelebbi jövő még súlyosabb problémáit.

— Igy látom ma, deres fejjel, a városépités félszázadas történelmi folyamatát, pedig *mindenütt ott voltam, ahol róla hallani, róla tanácskozni, érte dolgozni lehetett.* Városházán, minisztériumokban, szakegyletekben, műegyetemünkön, a műemlék-bizottságban, középitési tanácsban, képzőművészeti tanácsban és a legszétágazóbb társadalmi mozgalmakban, melyek az effajta ügyek szolgálatában állottak. Buvárkodtam a város multjának történetében, figyelemmel kisértem kartársaim ilyirányú törekvéseit, rajongó lélekkel csüngtem minden gondolaton, terven, ötleten, amely szülővárosom multjára vonatkozott, vagy jövőjét célozta.

— *Szülővárosom és családom két évszázados ősi fészke iránti rajongó szeretetem irányitotta egész életem épitőművészeti tevékenységét.* Ez késztetett arra, hogy az elsők között foglalkozzam a városkép multjával és műemlékeinek felkutatásával, ismertetésével és lajstromozásával. Nyugodt lelkiismerettel teszem le e füzetet egy emberöltőn át leszűrt gondolataimmal az utánunk következő, korunk szereplőivel szemben elfogulatlan nemzedék itélőszéke elé.

*

Lechner professzor könyve a legjobkor jelenik meg. A benne felsorakozó rengeteg gondolat és terv kétségtelenül termékenyitőleg fog hatni és irányitó utmutatásul szolgál majd a város fejlődésének. Nincs senki, aki nagyobb szeretettel és tudással szolgálná Budapestet, mint ő: szava nem maradhat pusztában elhangzott szó, meg kell, hogy hallja minden arra illetékes, akinek döntő szava van a főváros naggyá, széppé fejlesztésében.

Filléres divatáruk l., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

A Budai Napló uj otthona

Irta: Budai Hárombék Effendi

A *Budai Napló* éppen olyan szerves tartozéka Budának, mint a Gellérthegy, a Várhegy vagy a Bécsi Kapu. Budai Hárombék Effendi viszont a Budai Napló ugyanilyen tartozéka. Buda a Budai Napló nélkül, Budai Napló Effendi nélkül el sem képzelhető. Legalább is Effendi az, aki ezt igy érzi. E célból Effendi kiállott a Budai Napló uj otthona erkélyére és széttekintett a szomszédságban. Mint Várus a Várfokon, helyesebben mondva a Szirtfokon.

Nos, látott Effendi igen jeles és ódon dolgokat. Ugymint balra, a Dunaparton látni vélte az egykori Vizibástyát, a Kakas Bástyát a Pálffy-tér sarkán. A zömök, kerektalpú sarokbástyát, mely az 1850-es években még állott. Ha ma is állana, kincse lenne a régi város históriásságának.

Látta Effendi a Fő-utca betorkolását a Pálffy térbe, hol is egykor a rézkakasáról Kakas Kapu, azaz törökül *Korosz Kapuszji* nevezetű középkori magyar kaputorony állott. Látta Effendi a régi Szent Floriánus templom tornyát, mellette a feltornyadzó uj házakat. Régieket és újdonságokat, multat és valóságot látott, ódon pusztuló régi Budát és diadalmas, szép, ifjonti uj Budát.

„Helyet az ifjúságnak!" és „Giovinezza, Giovinezza!" — kiáltották az uj, pompás házak. Fiatal házhangon, acélbetonhangon kiáltozott a sok budai Ifjúság. „Jóreggelt Effendi! — kiáltotta a vén Gellérthegy oldalán a kékesbe játszó zöld fű, mely a reggeli ködön ifjúsága szineiben aranylott ide. „Ins Allah!" — köszönté Effendi a Bem József utcát, mely Királyhegy utcáról igy újitá nevét. (Egykor Városárka volt ez az utca, majd az árok betömetvén Balvardo, Bollwerk, azaz Boulevard lett. Margit Boulevard, budai Bulvár, azaz Margit körút.)

Középkorian szép kép a régi Horvát utca, a Medve utca és a Kapás utca zegzúgos vonala Redaktor uram, igen tisztelt kedves Lippay Gyula dr. barátom uram muskátlis erkélyéről. Középkori térkép, sikátorok labirintusa, melyből újmódi, modern házak bauhauzos tömbjei emelkednek ki. Hol vannak az egykori krobótok, vagyis Wasserpolákok, azaz határszéli vendek, akiknek kapásfertálya volt a Horvátok Fertálya, vagyis Horvát utca? Még áll egy-egy csapott manzard-tetejű ház a sikátorokon, a jellegzetes egykori Kapásházak hirmondói, ám hová lettek a kékkötényes vig budai kapások? Augusztus van, de hol van az egykori hires budai szüret? Krudy Gyula sem hallja már a régi budai kiskocsmák udvarán a hajdani kapások szőlőtaposó nótája álomdalát és nem ir a hordókötő pintérek abroncsverő fakalapácsának döngéséről. Egykor hordókra kalapálták igy, szüret előtt az abrincsokat az udvarokon, a Kapásházak udvarán, melyek idelátszanak.

No és a Ganz-gyár is itt van. A svájci Oberermbachból Budára vándorolt kálvinista kántorfi, Abraham Ganz itt öntötte az erkély alatt a Görgey honvédtüzérjei számára a vaságyukat. Ősi módon áll az öntőház tornyocskája és füstöl az öntőtornyok kéménye.

A sarokról eltünt a régi Zechmeister-ház, a szép barok polgárház, oromháromszögében két ordasfarkas ugatta meg a zászlós Isten Bárányát, a budai mészároscéh cimerképét. A ház kapuja fölött ott volt a másik mészároscimer, az ökörfő, mert a Zechmeister-család volt az egyik legrégebbi budai mészárosdinasztia.

A Margit körút, vagyis az egykori budai Alváros, a Vár-rész falvonalának útja is látszik az erkélyről. A kép fölé a Várhegy és a Svábhegy körvonala borul.

Csupa ódon és csupa uj ez a kép, mint a Budai Napló, ódon budai ritkaságok tárosháza és az uj Buda igehirdetője egyben. Minden uj és fiatal itt, csak Effendi vén öreg, mint az országút. Illetve még ennél is vénebb, mert az Országút neve ma már Margit körút. Hetyke autóbuszok, harsány ifjak, gőgös ifjú, pipeskedő lánykák, gyönyörű fiatal, tehetséges modern házak pöffeszkednek rajta. Effendi kárörvendve mondja: „Lesz még kutyára dér!" Effendi sandán irigykedik, mert vén.

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN

I. KRISZTINA-TÉR 9

Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál

A régi jó SPOLARICH konyha!

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK SZOLID ÁRAK!

Nemzetközi lövészverseny Budán

A Marcibányi-téri *Budapesti Polgári Lövészegyesület* nemzetközi lövészversenyt rendezett, amely augusztus 14—18-ig tartott. *Tiz nemzet lövészeinek kiküldöttei vettek részt a jól sikerült nemzetközi bajtársi mérkőzésen,* legnagyobb számmal olaszok, lengyelek, németek, bolgárok és angolok.

A Polgári Lövészegylet a vendégek tiszteletére 12-én este, Marcibányi-téri egyesületi helyiségeiben, fényes garden-partyt rendezett és fellobogózott és feldiszitett helyiségeiben a rendezőség fogadta a vendégeket és a sajtó kiküldötteit. Az ismerkedési est kedves hangulatban folyt le. *A magyar hölgyek magyaros nemzeti viseletben jelentek meg* és a szabad ég alatt nyárson, parázs mellett sült flekken-készitésénél szépen szorgoskodtak. A vacsora kitünő volt, magyaros, a magyar sörök és borok is nagyon izlettek a vendégseregnek.

A tánc tizenegy órakor kezdődött s a reggeli órákig tartott. A háznagyi tisztet vitéz *Bujdosó* Béla százados látta el; nyájas, előzékeny modorával mindenkit lebilincselt. A talp alá valót *Bura* cigányzenekara húzta. Minden egyes vendég a rendezőségtől diszes emlékplakettet kapott búcsúzáskor.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Nem árverezik el a Zugliget üdülőtelepét

Egyes lapok útján az a hir terjedt el, hogy a Zugligeti üdülőtelepet augusztus 17-én elárverezik és hogy a kikáltási ár 189.000 pengő. A telep a hires Fácán vendéglőből alakult. A történelmi nevezetességű vendéglő évszázados épületcsoportját az ősi vadaskerttel együtt *Boros* Gyula vásárolta meg és 600.000 pengő alaptőkével megteremtette a Zugligeti Üdülőtelepet, a mintegy tizenhat holdas hatalmas területen.

A *Budai Napló* érdeklődésére Boros Gyula igazgató kijelentette, hogy az árverés tárgytalanná vált. Az a hitelező, aki az árverés kitüzését kérte, *visszavonta a kérelmét.* Az üdülőtelep évről-évre népszerűbb ugyan, azonban a túlméretezett befektetés átmeneti zavarokat idézett elő.

— Valahogyan a köztudatba dobták — mondotta Boros igazgató — hogy a Zugliget nem egészséges. Pedig világhirű professzorok állapitották meg, hogy az üdülőtelep területe nemcsak Budapest, hanem az egész ország legegészségesebb része. Hegyi levegője tiszta, kitünő, rengeteg a napsugara és ugyanakkor védett, árnyas hely is. A legzordabb téli időben is kellemes az itt tartózkodás, oly enyhe a klimája. A történeti nevezetességű hely, *amely valamikor Hunyadi János korménzó tulajdona volt és ahol Szilágyi Erzsébet gyakran keresett üdülést fiával, Lászlóval és a későbbi Mátyás királlyal,* kiheveri az átmeneti nehézségeket és vezetői azon lesznek, hogy idegenforgalmi érdekességgé fejlesszék.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Áthelyezik a svábhegyi fogaskerekü végállomását

A Magyar Légiforgalmi egykori igazgatójának, *Szegő* Lajosnak özvegyétől a főváros megvásárolta kisajátitás alapján a fogaskerekű körüli térség egyik telkét és a telken álló épületet lebontva, *teljesen átrendezi a teret.* A Szegő-féle ingatlanon egy épület áll, amelyben több kis üzlet és egy kisebb kávéház van. *Ezek helyére park kerül és ide helyezik át a Fogaskerekü állomását is.* A régi állomásépület lebontása után megkezdik a tér rendezését és parkozását.

Zászlók és házidiszitések) a Szent István jubileumi év alkalmából legjutányosabban Hungária zászló- és diszitővállalatnál
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134 651.

Főiskolává fejlesztik a budai Kertészeti Tanintézetet

A *Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete* felterjesztéssel fordult a földmüvelésügyi miniszterhez a budai *Kertészeti Tanintézetnek* főiskolává való fejlesztése érdekében. A beadvány rámutat arra, hogy a Kertészeti Tanintézet nyujtja ma hazánkban a legmagasabbfokú kertészeti oktatást: ezért legfőbb ideje annak, hogy a Kertészeti Tanintézetben szerzett kertészeti diploma megfeleljen a főiskolai képesitésnek.

Jóllehet a szabályok csak hat középiskolát irnak elő az intézet hallgatói számára: *a tanulók 90—95 százaléka már évtizedek óta érettségi bizonyitvánnyal kéri felvételét. Az intézet végbizonyitványa pedig szintén csak érettséginek megfelelő minősitést ad végzett hallgatóinak.* A Gazdatisztek Országos Egyesülete ezek alapján arra kéri a földmüvelésügyi minisztert, hogy az intézet növendékei számára kötelezően irja elő az érettségi bizonyitványt és ezzel *adja meg a tanintézetnek a főiskolai jelleget.* Ez az átszervezés minden zökkenő nélkül annál is inkább megtörténhetik, mert *a Kertészeti Tanintézet valójában már ma is főiskola.*

A *Budai Napló* értesülése szerint *Sztranyavszky* Sándor földmüvelésügyi miniszter a legnagyobb megértéssel fogadta a felterjesztést és igéretet tett, hogy ebben az ügyben *még a tanév kezdete előtt, az érdekeltek meghallgatása után, miniszterközi értekezlet elé viszi az ügyet.* Igy megvan minden reménység arra, hogy a budai Kertészeti Tanintézet a most megindulo tanévvel már *mint az ország első kertészeti főiskolája fog* működni.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792
II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u oldal)
IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12.
Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját haz).

Érdekességek a Verbőczy-gimnázium értesitőjében

Az I. kerületi Verbőczy István gimnázium értesitője *Korpás* Ferenc tanügyi főtanácsos, cimzetes tankerületi főigazgató gondos és egyúttal utolsó munkája is, mert a kiváló tanférfiú a tanév végeztével nyugalomba vonult.

Korpás Ferenc 1924 óta állott az intézet élén és 35 éven át fejtett ki értékes tanári működést. A 35 év alatt *több mint 15.000 tanitvány került ki a keze alól,* közöttük hármat az egyetemen *sub auspiciis gubernatoris* avattak doktorrá. Az értesitő egyik cikke az ugyancsak nyugalomba vonult *Szöts* Gyulával foglalkozik: vitéz *Szigetváry* Károly ir róla emelkedett sorokat. *Az iskolának nagyjainkról való elnevezése az ő indítványa alapján történt.* Az intézetnek 33 rendes és 8 hittantanára van, ezenkivül rendkivüli tárgyakra 4 külön tanereje. *A növendékek száma, a magántanulókkal együtt, 980. Az előmenetel igen kedvező.* Jelesrendű volt 137, jórendű 302, elégséges 461. Egy tárgyból 61-en, 2—4 tárgyból 19-en buktak meg. A tanulók túlnyomó többsége római katholikus, 603, református 14,, ág. evangélikus 96, izraelita 119, a többi a görög-katholikus és görögkeletiek között oszlik meg. *Az intézetnek volt egy francia növendéke is.*

Szőnyegjavitás: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, szalonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASÁGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8 T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készit: II., Olasz-fasor 43 b.

Sajat készitésü férfi- és női divatcipők legolcsobban Forgó Gergely-nél II., Fő-u. 90

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható Nagy választék gyógycipőkben! I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét GANCS-TÓI II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fiókuzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21 Sajat készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első ifj. NEGOVAN JÁNOS III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kezimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

virágföld, pétisó, rétesliszt Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertar II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422 Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Megbizható URI- és NŐISZABÓ Schubert Lajos Attila-u. 29

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háziartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

REGENT
Cafe-Restaurant
II KeletiKároly-u. I
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153–326
Buda legszebb nyári helyisége

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Fölényesen győzött a Víziváros a Krisztina ellen a százados bucsu-versenyben

Az angol sportvilág hagyományos nagyversenyét, a Cambridge—Oxford evezőstalálkozót 74 év óta tartják számon. Dehát nem mindent az angolok találnak fel. Budán már évszázadok óta folyik a nagy küzdelem a Víziváros és Krisztina között, hogy melyikük tud nagyobb búcsút rendezni. Habár némileg más feltételekkel, mint az evezősök.

Dátum szerint először a Víziváros Annabúcsúja van, (Anna-nap utáni vasárnap), rá egy héttel rendezik a Krisztinában. Egész Buda ott van ezeken a búcsúkon. Augusztus 7-én volt a Krisztina-búcsú, Havas Boldogasszony körmenetttel és ünnepi főpapi szentmisével.

Krisztina nagy hendikeppel indult — mondják sportnyelven — mert most már nem engedélyezi a főváros, hogy a megszokott helyen, a Krisztina-templom körül, a Roham utcában, bekanyarogva a Pauler- és Attila utcákba, üssék fel sátorfáikat az ötletes árusok. A Krisztina körúttal kell megelégedniök, a Déli vasutig. Nem is jöttek el a Vizivárosban hatalmas érdeklődésnek örvendő ringlispilek, de nem jött el, mert nem fértek, a „Varieté" sem, amelynek pompás összeállítású gárdája negyedóránkint megjelenik a „külső színen", hogy a dús és „folytatólagos" előadás néhány igazán csekély apróságaként bemutassanak egy-egy kardnyelést, zenekari számot, (harmonika egy trombita és egy dob), és a régóta gyüjtögetettt bemondásokból elhullajtsanak egy párat. Elmaradt a „csodalátnok Ilonka" is, aki pedig még a legdiszkrétebb levelek tartalmából is tudott idézni, sőt az egyik búcsúszakértő tizesének, (az egyetlennek) hatjegyű számát is megmondta. Nem jönnek ide, kérem, mert nem engedik, magyarázza Sursi bácsi, aki már egy félszázada behozta az „egységárat". Még krajcárban. Most ő a „tizenhatos".

Becsület dolga megemlíteni, hogy „Öregdöme" bácsi elhozta a három magyarruhás lurkóját. Megkérdezzük Kocsis János bácsit, a tenyérjóst (különben minden egyébből is könnyen jósol), aki már az egész világot bejárta és hosszú, derékig érő hullámos haja van, hogy többet ért-e a vizivárosi búcsú?

— Á, ugyan kérem, legalább másfél hordó sörrel jobban sikerült a vizivárosi. Dehát kérem ezek már nem búcsúk. Annyi maradt azokból, mint a kereplőkből: semmi. Azelőtt csapra ütött finomborok mellett húzták a cigányok és hosszú ideig sütöttek-főztek lacikonyhákon. Nem is ilyen csecsebecsékkel, mütyürkékkel.

Csak a fakanál és similabda fogy. Fakanál: „Papa ne igyál", „Sárkány hallgass", „Sóher vagyok", „A szivem kiadó", „Palit keresek", „Anyós hallgass", „Mama ne pörölj", Pukkadj meg".

Igen, csupán annyi maradt meg ezen a búcsún a régi gondtalan, rohanásmentes világból, mint az a hamar eltünő vattacukor, amit a kis „srác" majszol.

— Boltay —

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

A Márvány utca a főforgalmi hálózatban. A közmunkatanács legutóbbi ülésén hozzájárult a főforgalmi hálózat elkészítéséhez, amely Buda forgalmára nézve is igen nagy jelentőségü. A főváros egész területén százharminc utvonalat bővítenek ki és alakítanak át. A nagyszabású munkálatok a Márvány utca áttörésével indulnak meg, amelyet a Vén Diófa vendéglőtől a Déli vasut hidig hosszabbítanak meg. A nagyjelentőségü útépítkezést még az ősz folyamán megkezdik.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat építünk egytől háromszoba-hallosig. — Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269—301).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készítményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II. Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

Jó modorú, ügyes hölgyet felvesz drogéria, aki a kiszolgáláshoz ért. Cim: I. Attila u. 77-79.

Pompás ételek és italok „A NÉGY SZÜRKE" VENDÉGLŐBEN
II., MARGIT-KÖRUT 83. :: Tulajd.: Baló Lajos

Mélységek felett...

Nem érzed, hogy vágtat az élet?
Benn vagyunk sodrában: örvények
Lehúznak! Tátongó mélységek
Feneketlen torka ránk éhes!...

Ki vagy, ki kézenfogva vezetsz
Keskeny pallón, mélységek felett?
Lent rémek szólítnak nevemen...
Elvesztem, ha nem vagy mellettem!

Csak úgy suhanunk át halálos
Veszélyek között és jól látom:
Az élet borzalmas álom...
A boldog felébredést várom!

A sok örvény, veszély, iszonyat
Hátunk mögött lassan elmarad...
Nemtőm, vezess, fogd a karomat...
Már látom az égi utakat!

Dr. Syposs Katalin.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

Csütörtökön dönt a főváros Buzáth János alpolgármester siremlék-pályázata felett. A főváros már korábban elhatározta, hogy nagynevü alpolgármesterének, Buzáth Jánosnak sírja fölé méltó emlékművet emeltet. A siremlék művészi terveire a polgármestter zártkörü pályázatot hirdetett, Horvay János, Halmágyi István, Eddey Dezső, Cser Károly és Vas Viktor szobrászművészeket hívták fel a zártkörü tervpályázaton való részvételre. A pályázat feltétele szerint a legjobban sikerült terv szerzője kapja a megbizatást a siremlék kivitelezésére, amelynek költségeire a főváros 7000 pengőt irányozott elő. Az előbb említett szobrászművészek elkészítették terveiket és a modelleket bemutatták a képzőművészeti ügyosztályon. Schuler Dezső alpolgármester elnöklésével e hó 18-án ül össze a zsüri a Fővárosi Képtárban, hogy a pályatervek felett döntsön. A birálóbizottság tagjai Némethy Károly tanácsnok, Bednárz Róbert, Pollatschek Elemér, Terbócz Imre bizottsági tagok, Csánky Dénes, a Szépművészeti Muzeum főigazgatója, Horváth Henrik fővárosi központi muzeumigazgató és Pásztor János szobrászművész.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Ujabb érettségizett kereskedő Budán. Örvendetes jelenség, hogy az iskolázott emberek sem idegenkednek a kereskedelmi pályáktól és mind gyakrabban fordul elő, hogy érettségizett kereskedővel találkozunk a pult mögött. A kereskedői szaktudás, párosulva az általános müveltséggel előnyös általános kereskedői szempontból, de előnyös a vásárlóközönségre is. Budán, a Margit-körút 7. alatt most nyilt meg egy új úri- és női divatüzlet, amelynek tulajdonosa Somorjai Károly, az érettségi után a kereskedői pályára lépett és *Nagykovácsy* Milenkó áruházában szerezte komoly kereskedelmi gyakorlatát. Uj üzletének jelszava: *Ez az üzlet a vevőé!* A fiatal, törekvő üzlettulajdonos ezt úgy magyarázza, hogy olyan jóminőségü árut olyan olcsó áron kap a vásárló, hogy szinte a saját üzletében érzi magát, ahol a beszerzési árhoz csak a rezsit és a legminimálisabb hasznot adják hozzá.

A Gyöngyös Bokréta Játékok uj csoportjainak bemutatkozása és felvonulása

Alig kezdődtek meg a Gyöngyös Bokréta játékok, az első nagy sikert aratott csoporttól máris el kell búcsúznunk, mert uj meg ujabb bokrétás csoportok mutatkoznak be a Városi Szinházban.

Ezeken az előadásokon bemutatásra került és kerül az atkári aratóünnep, a vitnyédi páros verbung, a galgahéviziek pajtás-tárca, a bugaci, hevesaranyosi, karádi pásztorok kampós-tánca, kanásztánca, az alsóberecki kukoricafosztás, a hevesaranyosi duda-tánc, a nagykállói kendernyomás, a hires kállai-kettős, a szakmári menyasszonytánc és a hires párnatánc, a maconkai kivetős-tánc, a kunszentmiklósi Dömötörnap és az érsekcsanádi háromugrós.

Itt említjük meg, hogy az összes Budapesten tartózkodó Bokrétás csoportok szerdán, 17-én, felvonultak Budapest utcáin át a Városháza udvarára, ahol a vendéglátásért köszönetet mondtak a főváros vezetőségének. Minden csoport szines népviseletben jelent meg a felvonuláson, amely nagy látványossága volt a Szent István heti ünneplő közönségnek.

Orbánhegyi út 42—44;
Istenhegyi út 93;
Fodor utca 24;
Kovács utca 8-a és 8-b;
Napraforgóköz 2;
Csopaki út 3.
Cimbalom utca 8;
Áfonya utca 7-a és 7-b;
Ezeket a budai villákat
Fischer Tibor
okl. mérnök, építőmester, Budapest, VI., Jókai tér 3. Telefon: 119—764. építette.

A céhek a szentistvánnapi körmeneten. A régi pestbudai céhek ezuttal is résztvesznek az augusztus 20-i Szent Jobb körmeneten. Eddig az asztalosok, kárpitosok, gombkötők, paszományosok, lakatosok, puskamivesek, kardkovácsok, késkovácsok, kávések, serfőzők, építőmesterek, üvegesek, nyomdászok, csizmadiák, bádogosok, bronzmivesek és dereglyések jelentették be részvételüket. A régi budai céhek körmeneti pompája fog szineskedni a céhek hatalmas menetrészében, melyet Bevilaqua Borsody Béla dr. tervezett és rendezett.

A BUDAI NYÁRI ÉTTERMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Drótkerités karbantartás méltányos átalányárban BAKOS ISTVÁN II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

Dr. Quittner Lóránd — kereskedelmi főtanácsos. Az iparügyi miniszter előterjesztésére a kormányzó Quittner Lórándnak, a Magyar Pamutipar Rt. ügyvezető igazgatójának, a Statisztikai Értékmegállapító Bizottság Szakosztálya elnökének, a bizottságban kifejtett értékes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi kereskedelmi főtanácsosi címet adományozta. Ezzel a kinevezéssel, amely méltó érdemeket jutalmaz, Quittner Loránd a méltóságos címet is megkapta. Az új kereskedlmi főtanácsost kinevezése alkalmából számosan üdvözölték.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Balogh Elemér halála

Mint a lapok jelentették, almási *Balogh* Elemér titkos tanácsos, a magyar közgazdasági és társadalmi életnek ez a kitünő alakja, hosszas szenvedés után elhúnyt.

Budán fokozottan érzik azt a veszteséget, amit *Balogh* Elemér halála jelent. Hiszen ő állott az élén annak a gyönyörü mozgalomnak, melynek célja megteremteni a budai köszínházat. Kezdettől fogva igaz, magyar úri lelkesedéssel karolta fel a *Déryné Játékszín* eszméjét, magáévá tette annak célkitűzését és lankadatlan energiával, időt és fáradságot nem kímélve agitált, toborzott, gyüjtött és verekedett, hogy felépithesse a Horváth-kertben a modern köszínházat, amelynek hiányát oly nagyon érzik Budán.

A kormány képviselőjének, meg a társadalmi, politikai és gazdasági életnek impozáns részvéte mellett temették el. A *Déryné Játékszin-mozgalom*, melyet ő hivott életre, nem lankad és győzedelmeskedni fog, bármilyen súlyos csapás érte is a nemeslelkü *Balogh* Elemér halálával.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készítése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

KERESEK MEGVÉTELRE, ESETLEG HOSSZU LEJÁRATU BÉRLETRE 800—1200 négyszögöles — kertészet céljára alkalmas, déli, délkeleti, vagy keleti fekvésü, gyenge lejtésü — telket, a Csatárka-útnak a Törökvész-út közelében lévő részén, a Törökvész-út mentén, a Törökvész-út és Endrődi Sándor-utca közt elterülő részén, Muraközi-út és Ferenchegyi-út környékén, lehetőleg közvetitő kizárásával. Cim: Bruckner Lajos, III., Vérhalom-u. 18.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

BOLDOG A NYARALÁS a Svábhegyi Majestic luxus-szállókban. A csodálatos üdülő minden vendége ezt hangoztatja. Budapest legegészségesebb hegyén, a legremekebb kilátású Svábhegyen, ózondús levegőjü parkban, a Majestic közismert tökéletes kényelme mellett a nyaralás nem is lehet más, csak boldog.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Halálozás. Jaross Jaroszláv, nyug. Máv. vezérigazgatóhelyettes, kormányfőtanácsos, hetvenhatéves korában hosszas szenvedés után meghalt. A farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. Az elhunyt kiváló tisztviselő volt, tulajdonosa a hadiékitményes Ferenc József rend tiszti keresztjének és még több kitüntetésnek. Nagy szerepet játszott Buda társadalmi életében, amelynek közkedvelt, népszerü alakja volt.

Rádió MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.
Villany MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.
Csillár MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

P 6·90
Puplining 2 gallérral
(Elsőrangu szabás, komplett méret)
EZZEL NYIT A
SOMORJAI uri- és női divatüzlet
II., Margit körut 7. T.: 358-154.

Boldogasszony Anyánk

aki után az ősi ének dallamával és napkeleti lelkünk minden mélabújával siránkozunk, — tekints le reánk!

Minden magyarok kivánva kivánnak ama napon ,amikor — éppen kilencszáz éve — István Ur, a szent, az első Király felajánlotta Neked országát, a hajdanvaló szép Pannóniát. Őrizd ezért továbbra is árva népedet!

Nagyboldogasszony! Lábaid elé borulva, himnuszok mély és titkos ritmusával dalolunk, a magyar szentek tömjénes imájával muzsikálunk Néked, akit az Isten mintázott isteni szüzzé, az erények szikrázó csillagaival koronázva. Bús nemzeted Hozzád esdekel!

Te vagy az Anyja a boldogságos szeretetnek s ezért visszük Hozzád magyar-gyermekeidnek és gyermek-magyarjaidnak minden terhét, szenvedéseink fakószürkére sápadt keresztjét, nemzetünk fájdalmas sebeit, vesztett csatákat, megcsúfolt, porbahullott reményeket, széttépett országot. Simogass meg bennünket!

Égi nagy Pátrónánk! térdenállva könyörgünk, gyönyörüszép lélek, Hozzád: emeld a Te gyönyörüségü, boldog békédbe a nyomorult, szegény magyart, aki elaléltan vergődik ezer bajjal küzködve a világ legszebb anyaföldjén. Nyújts irgalomjobbot felénk!

Nagy inségben lévén, csonkán, kétségbeesve, csak sóhajjal, csak álommal érjük el ezeréves határainkat, a magyar hegyeket, a magyar vizeket, — örökkévaló magyarságunk széttöredezett ékköveit. Védd a sóhajunkat, védd az álmunkat, hogy valósággá érjen!

Virágos templomaink diszes ceremóniáiban megremeg az áhitat, amikor Reád emlékezünk. S a lelkünk érzi, hogy egyedülvaló magyar ünnepnapodon a sugárlegyező minden szálának irányából Buda felé árad a bizó, a reménykedő imádság, erősítve a mienket. Megbüvölve tekint Budára e napon a könnyes, véres. koldussá tett, de magyarnak megmaradt székely Csikországból, a hüséges tót a felvidékről, a Bánát és a nyugati végek magyarja, németje. Parázsló tekintetükben csillagok gyulnak, amelyekben a mult képei és a jövendő sejtelmei ragyognak. Áldó kezed oltalmazza őket!

Kitágult, hivogató nézésünk esengve keres és szivünk zengése igy szólit meg, mennyei Asszonyunk: Magyarországról, édes hazánkról. elpusztitott virágoskertedről ne vidd el a remény csillagát!. Égi palástodat teritsd reánk. Fogd össze aranyabroncsal Szent István országát. Ő igért Tenéked bennünket kilencszáz év előtt és mi hüséggel áldottunk mindig az aszonyok között.

Járj közbe miértünk az örök Atyánál, hogy ami fény, gyönyörüség, áldásos, balzsamos erő, melegség. élet kiárad a napsugárból, mennyországból, felhőből, virágból, szivből, lélekből, azt mind, mind permetezze ide, erre a folyton vérző magyar földre. Imádkozz érettünk!

Nem szégyeljük kicsorduló könnyünket. amit oltárodra ejtünk; kilenc évszázad óta vagy a mi jó Anyánk! Vihar és vész között, a nagy romlásból, a szomorú mélységből ezért törhet fel Hozzád immár kilencszázadszor lelkünk bizodalmas kiáltása: Ne feledkezzél meg szegény magyarokról!

RÉW SÁNDOR.

Weisz Margit uj hangversenyciklusa. Az ősszel kezdődő koncertszezón egyik jelentős és érdekes eseménye lesz az a 3 estére tervezett hangversenyciklus, melynek keretében Weisz Margit, a kitünő budai zongoraművésznő a klasszikus és romantikus zeneirodalom remekműveiből játszik 3 estére terjedő sorozatot. Mozart és Beethoven dominálják a müsort, melyen még Händel, Bach, Haydn, Mendelssohn, Schubert, Liszt, Dohnányi és más magyar szerzők művei szerepelnek. Az egyik est müsora kizárólag az ifjúság tanulmányi és előadási darabjait öleli fel. Itt említjük meg, hogy Weisz Margit legközelebbi rádiószereplése csütörtökön, 18-án délben lesz, amikor Haydn, Beethoven, Liszt és Poldini müveket játszik a magyar rádió I. hullámhosszán.

A ragyogó Szent István-ünnepségek hazai és külföldi vendégeit magyaros vendégszeretettel várja és köszönti a m. kir. Dohányjövedék is. Lélekemelő ünnepségekről, kápráztató látnivalókról bőségesen gondoskodnak az ünnepségek vezetői, az ünnepi hangulat varázsát pedig a finomabbnál-finomabb dohánynemüek is fokozzák, mert a m. kir. Dohányjövedék jóvoltából mindenki kedvére válogathat az ízes, arómás cigaretták, a ropogós, zamatos szivarok között. Az ünneplő közönségnek különösen figyelmébe ajánljuk: a Sport, a Balaton, Szent István cigarettákat és a Rex-szivart, melyek a magyar cigaretta- és szivargyártás remekei, s az utóbbi kettős csomagolása szinte mestermüve a magyar iparmüvészetnek.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Jövedelmi-, vagyon- és általános keresetiadó kivetések

A kerületi adófelügyelőségek által elkészített fizetési meghagyások már a mult hó folyamán kikézbesittettek az érdekelteknek, ott, ahol az adóalapok rögzítést nem nyertek. Akinek az adója rögzítés alá került, az természetesen fizetési meghagyást nem is kaphat, mert adója változatlan összegben került előírásra a mult évihez hasonlóan.

Megállapithatjuk, hogy a szövetkezet és tárgyalt adóhatóságok részéről, ezért alig egy-két fellebbezés adatott be a kivetések ellen, azok is csak adóhatóságok részéről, ezért alig egy-két fellebbezés adatott be a kivetések ellen, azok is csak nagyrészt a számszerű helyesbítés céljából.

Az általános keresetiadót fizetőknél az adóhatóságok az adóalapokat 50—100 százalékkal emelték fel és igy azok ellen tömeges felszólamlás készült és adatott be az adófelszólamlási bizottságokhoz.

Akik tehát fizetési meghagyást nem kaptak és csak a folyó évi adóiv kézhezvételekor értesülnek egyes adóik kivetésének összegéről, s azt az előző évivel szemben sérelmesnek találják, vagy egyes pótadók számszerűleg tévesen volnának kivetve, úgy *az adóiv kézhezvételétől számitott 15 napon belül a sérelmesnek vélt adók ellen felszólamlásnak van helye.*

A saját érdekében áll tehát mindenkinek ,ha az adóiv kézbesítése alkalmával összehasonlitja adókivetésének tételeit az előző évi adóivvel.

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Adókedvezményben részesülnek az Ambrus-féle épületnedvesség-elleni légszigetelési munkák.
A 173.000—1937. VIII. a P. M. számú rendelet 3. §. (1.) bek. 7. ponja értelmezése alapján az Ambrus-féle fal- és padlónedvesség-elleni légszigetelési eljárás adókedvezmény engedélyezésére jogositó munkálatként való elfogadása indokolt.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombázáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6
Délután és este TÁNC

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték es csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Az Eternit Müvek szociális berendezései. Az Eternit Müvek nyergesujfalui gyára jelenleg több mint 200 munkásnak ad kenyeret. Az év második felében uj nagy rendelések futottak be és a közeljövő kilátásai igen biztatóak. Az állami beruházásokkal kapcsolatban jelentős megrendeléseket kapott az Eternit, de a magángazdaságból is sok rendelés fut be. Ilyen körülmények között az igazgatóság fokozott figyelmet fordit a munkások jólétére és életszinvonaluk emelésére. Körülbelül 50.000 pengő költséggel különböző szociális intézményeket létesitenek. Tárgyal az Eternit egy nagyobb telekkomplexum megszerzéséről nyergesujfalusi gyára körül is, ottt munkáslakóházakat fog épiteni.

A Goldberger Sam. F. és Fiai Rt. igazgatósági jelentése kiemeli, hogy a világpiacokon a növekvő elzárkózás megnehezitette a helyzetet, azonban a párisi világkiállitáson sikerült eddig ismeretlen piacokon is felkelteni az érdeklődést és igy a Goldberger-gyár exporttevékenysége nem mutattott az általános textilipari válsággal egyirányú hanyatlást. A vállalat 400.000 pengős alapitványt tett a József nádor müegyetemen felállitandó textilipari tanszék javára. A közgyülés a rendes tartalékalapot 50.000 pengővel, az értékcsökkenési alapot 800.000 pengővel dotálta. A közgyülés egyébként 3 pengő osztalék fizetését határozta el, amelyet július 25-től kezdve a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztára fizet ki.

A Kispesti Textilgyár rt. közgyülése. Legtekintélyesebb textilvállalataink egyike, a Kispesti Textilgyár Rt., augusztus 10-én tartotta 30-ik évi közgyülését. A Kispesti Textil legutóbbi üzletévét 275.276 P nyereséggel zárta, azonban a multévi nyereségáthozatallal együttt összesen 296 ezer 534 pengő nyereség mutatkozik. A zárszámadás főösszege 12,992.966 pengő. A közgyülés a mérleget elfogadta és a felmentvényt megadta.

A Fonciére kitünő mérlege. A Fonciére általános Biztositó Intézet mérlegét nagy érdeklődéssel várta a biztosiási világ. Az 1937-es mérlegben ugyanis már kifejeződik a Magyar-Franciával való fúzió számszerü eredménye is. A társaság egymillió pengős alaptőkéje egyenlő arányban oszlik meg a kárbiztositási és az életbiztositási üzletág között, ezzel szemben a kárbiztositási eredményszámlán 147.986 pengő, életbiztositási eredményszámlán pedig 3223 pengős tiszta nyereséget találunk. A technikai tartalékok igy alakulnak: kárbiztositási ágazatban a dijtartalék 1,84 millió, függő károk tartaléka 1.71 millió pengő. Életbiztositásban a nettó dijtartalék 16.65 millió pengő. Egy év alatt a Fonciére biztositási alapjántak értéke 10,157.000 pengőről 28,990.000 pengőre emelkedett. A vagyontárgyak összetétele rendkivüli mobilitásra vall. A Magyar-Francia tranzikciót a Fonciére tőkeemelés nélkül bonyolitotta le, részvényeseinek változatlanul 3 pengös (6 százalékos) osztalékot fizet.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ügyeletes budai gyógyszertárak

augusztus 16—31.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Magyarország Védasszonya, Alkotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent István, Margit körut 27.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos u. 117.
Szent Endre, Szentendrei u. 23.
Krisztus Király, Vörösvári út 150.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy Miklós körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Több mint kétmilliő költséggel korszerüsitik az óbudai gázgyárat

A főváros új beruházó programja nagyarányú tervek keretében valósul meg. E tervekben jelentős hely jut a budai részeknek is. A főváros nagyüzemei között a Gázművek modernizálása és továbbfejlesztése áll első helyen. Az óbudai gyárban már folyamatban is vannak a legsürgősebb beruházások. A munkálatokat a kokszoltó és kokszosztályozó berendezés korszerüsitésével kezdték meg. Az óbudai gyárban lévő kokszoltó és kokszosztályozó berendezése, amely már 25 éve van üzemben, teljesen elavult, a követelményeknek nem felel meg és karbantartása évről-évre nagyobb összegekbe kerül. Az új kokszoltó berendezéssel a koksz oltása permetezés útján fog történni s igy viztartalma állandó és az eddiginél kisebb lesz. A fogyasztóközönség a csökkentett nedvességtartalom mellett az eddigi vételár ellenében magasabb kalóriértéket kap, ami voltaképen árleszállitást jelent. Az újitásoknak és beruházásoknak gazdaságosságát számszerüleg előre nem lehet megállapitani. Kétségtelen azonban, hogy az uj berendezéseknek fentartási költsége eleinte teljesen jelentéktelen és később is lényegesen kisebb lesz, mint amit a mai elavult és nem gazdaságos berendezésekre forditani kell. Az új berendezési költségeket kétmillió kétszázezer pengőben irányozták elő. Ezt a költséget a Gázművek fedezni tudja olymódon, hogy négy év alatt részletesen előirányozza rendes költségvetésében.

NEM FOGAS KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni a Fogaskerék-söröző ben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
augusztus 25. napján
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18 szám. Telefon: 154—288.
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti mükovácsolást épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS ELEKTROMOS MÜVEI
bemutató helyiségeiben
V., Honvéd-utca 22. II., Margit-körut 15. VIII., Baross-tér 2.
készséggel szolgálnak tanáccsal:
villamos készülékek vásárlása ügyében,
épitkezéseknél, átalakitásoknál a villamos vezetékek szereltetésére vonatkozólag,
világitási berendezések készitésére, javitására.
Felvilágositást adnak a villamoskészülékek használatáról.
Villamos tüzhelyek — kettős főzőlapok, forróviztárolók — háztartási hütőszekrények részletfizetésre vásárolhatók!
Bemutatók nyitva: télen d. e. 8-tól 2 óráig, nyáron d. e. 8-tól 3 óráig és d. u. 4-től 6-ig.
V., Honvéd-utca 22. szám alatt ismertető előadások
a villamos főzésről, a villamos készülékekről, a jó világitásról.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 Paplan, matrác

NEDVES FAL
LÉGSZIGETELÉSSEL
azonnal száraz lesz
TELJES GARANCIA
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Irodaáthelyezés. Ambrus László okl. mérnök légszigetelési vállalata irodáját ez év augusztus 1-től **VI., Jókai-u. 28.** sz. alá helyezi át. Telefon a régi: 120—864.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

BUDAI ÉTTERMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigánypримás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

Esplanade Nagyszálló
III. Zsigmond u. 38-40.
Telefon: 151-738 51-735 157-299

KUTASSY
Svábhegyi nagyszálló
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY.

Legszebb a kilátás a Guggerhegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Bulby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.

36. évfoyam Budapest, 1938. szeptember 1. 35—36. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A Városfejlesztési Bizottság címére

Elmult a nyár és Budának nem volt színháza. Buda és Budapest életéből hiányzott az a színfolt, amit a Színkör jelentett a város életében, pedig ez a szín érték volt. Nemcsak szórakozást jelentett, hanem kultúrát is, Buda számára pedig életet, pezsgést, injekciót, melynek nyomán elevenebben pezsgett a vér a Krisztinaváros gazdasági érhálózatában. Senkisem fizetett rá a Színkörre Budán.

Viszont kereset rajta a kereskedő, a nyári vendéglős, a kávés, a színlapárus, keresethez jutott egy sereg színész, muzsikus meg egyéb színházi alkalmazott. Többszáz ember várta Budán tavaszonkint a színháznyitást, amely egzisztenciát, kenyeret jelentett számára.

Idén elmaradt ez a falat kenyér. És attól kell tartanunk, nem is alaptalanul, hogy jövő évre sem lesz még színháza Budának. Nem beszélünk most a kulturális veszteségről, arról, hogy milyen lelki és szellemi szükségletek maradnak ezzel kielégítetlenül, szigorúan materiális alapon tárgyaljuk a kérdést és nem is resteljük ezt, hiszen a budai lakosság egyrészének életéről van szó. Nem lehet még jövő nyáron sem színháza Budának, mégpedig egyszerűen azért nem, mert még mindig nem jelölték meg, hol kívánják felépíteni a budai állandó színházat

Enélkül pedig szó sem lehet komoly elindulásról ebben a kérdésben. Hiábavaló a Déryné Játékszín nemes mozgalmának minden erőfeszítése is mindaddig, amíg a Városfejlesztési Bizottság nem határozza el, hová épüljön a színház. A fővárosnak ez a rendkívüli bizottsága, amely Harrer Ferenc vezetése mellett végzi nagyszerű feladatát, az utóbbi időben fokozott munkát végzett, nagy problémákat oldott meg, ezért meg tudjuk érteni, hogy ilyen kisebb, „vicinális" természetű kérdések kevésbé érdekelték. Buda szempontjából azonban nem másodrendű kérdés a színház ügye.

Amíg el nem dőlt, hol épüljön fel a színház, addig a főváros nem írhatja ki a pályázatot sem. Pedig milyen messze van még a pályázat kiírásától az a pillanat, amikor kigyulladhatnak majd a budai színház rivaldájának villanyfényei!

Arra kérjük itt a Városfejlesztési Bizottságot és ennek zseniális elnökét, Harrer Ferencet, vegyék már egyszer elő a budai színház dolgát. Állapítsák meg legalább azt, hol akarják felépíteni a színházat. Ha ez majd megtörténik, akkor a pályázni akarók — és itt elsősorban a Déryné Játékszín-mozgalomra gondolunk — tudni fogják, érdemes-e, kell-e pályázniok. Lesz végre reális alapja is kalkulációjuknak, amelynél éppen nem közömbös, hol áll Buda egyetlen színháza. A színház is vállalkozás, melyet részben üzleti szempontok is irányítanak: sem a részvényjegyzés nem bontakozhatik ki teljes erejében, sem a magántőke nem mozdulhat meg, amíg homályos a kérdés, megfelelőnek találja-e a kijelölt helyet, igen-e vagy sem, színházi vállalkozás számára.

Itt az ősz, az újjáéledő városháza megkezdi munkáját. Buda lakossága ennek a munkának a kezdetén szeretettel és bizalommal fordul az illetékesekhez, intézzék már el ezt az alapvető kérdést. Mégiscsak lehetetlen, hogy két év alatt még idáig sem tudott eljutni a budai színház; nem szabad megtörténnie annak, hogy megint évek muljanak el, amíg kiderül a nagy titok, hol, Budának melyik részén akarják felépíteni.

Buda művészeti fejlesztése

Beszélgetés Némethy Károly tanácsnokkal Buda kulturális kérdéseiről

A városházán lassankint megkezdődik az élet. Az ügyosztályokban egymásnak adják a kilincset a felek, bent a hivatalszobákban pedig folyik már a lázas munka Budapest jövendőjének előkészítésére.

A főváros közművelődési ügyosztályának kitünő vezetője, *Némethy* Károly tanácsnok is visszajött szabadságáról, átvette ügyosztályának vezetését és azzal a lendülettel kezdte meg az őszi szezont előkészítő munkáját, amely őt mindenekfelett jellemzi. *Némethy Károly neve egyet jelent Budapest kultúrájával.*

Csupa lelkesedés, szeretet és munkakedv Némethy tanácsnok, amikor az ügyosztály terveiről beszél, amelyek közt mindenütt ott szerepelnek Buda nagy közművelődési kérdései, művészeti és egyéb kultúrális problémái.

— Nagyon sok minden vár megoldásra Budán — mondja *Némethy* tanácsnok. — Igy mindjárt a jövő héten, szeptember 8-án délután félhatkor szentelik meg az új Madonnakutat a Pasaréten. De egyéb szobrokat is állítunk fel ennek az évnek, illetve az 1938—39. városházi évnek folyamán, igy elsősorban a *Várhalom-térnek újabb szobrokkal való díszítése egyik legközelebbi programpontunk.* Általában véve: a jövő évek szoborállítási programjában Budára sokat gondolok, annál is inkább, mert Buda ebben a tekintetben hátrányban van Pesttel szemben. Itt sokkal több a reprezentáns, nagy, valamint a kisebb díszszobor, mint a Duna jobbpartján. Pedig *Budán több a szabad tér, az arra alkalmas hely.*

— Mint ismeretes, — folytatta Némethy tanácsnok — a románok elpusztitották *Kölcsey* Ferenc nagykárolyi szobrát, amely *Kallós* Ede szobrászművész sikerült alkotása volt. Szerencsére a művésznél megvoltak a szobor gipszmintái, úgy hogy a szobrot az eredeti minták után újból kiöntettük és azt *Budán, a Batthyány téren, a Parlamenttel szemben* állittatjuk fel, még az őszi hónapok folyamán.

Ezután kérdést intéztünk *Németsy* tanácsnokhoz arranézve, *mi lesz a Horváth-kertbe tervezett színész-Pantheonnal?* Mint ismeretes, a főváros a Horváth-kertben, az ottlévő Déryné-szobor mintájára, nagy színészeink emlékét szobrokkal kívánja megőrizni, amire a Horváth-kert annyival is inkább alkalmas, mert hiszen a magyar színészet nagy hagyományai fűződnek hozzá.

— A színész-Pantheont egyelőre nem tudjuk megvalósítani, — felelte Némethy tanácsnok — mégpedig rajtunk kivülálló okokból. A városfejlesztési bizottság ugyanis még nem döntött abban a kérdésben, *hol épüljön fel a budai kőszínház:* a Horváth-kertben-e, vagy máshol. És amíg ez el nem dől, nem is készíthetünk terveket a Horváth-kerttel kapcsolatban.

— Uj emléktábla is kerül Budára — folytatta. — A főváros emléktáblát állit *Axeli Gallen Kalela*-nak, a nagy finn festőművésznek, aki hosszabb ideig élt Budapesten. Még nincs döntés abban a tekintetben, hol álljon az emléktábla, csak annyi bizonyos, hogy *Budán helyezzük el,* minthogy a nagy finn művész Budán lakott több különböző helyen is. Valószinű, hogy a *Fiume-szálló falába* illesztjük az emléktáblát, de az is lehet, hogy a finn művész egy másik lakóhelyére, a Horthy Miklós-út egyik házára.

Ezután megkérdeztük, miképen áll a *Fővárosi Múzeum* ügye, amelyet, mint ismeretes, a kiscelli *Schmidt-kastélyba* helyeznek át. *Némethy* tanácsnok készséggel válaszolt:

— A kiscelli kastélyban lévő ingóságokat is átvettük már hivatalosan és a *jövő évben megkezdjük a költözködést.* Helyszini szemlét tartottunk a kastély épületében és a szemlén résztvett a *Műemlékek Országos Bizottságának* elnöke is, akivel megállapodtunk a helyreállitási és tatarozási munkálatokra vonatkozólag, hogy a kastély műemlékjellegét és szépségeit megőrizzük. *A kastély udvara építészeti műremek, gyönyörű alkotás,* azonban annakidején, amikor a XVIII. században a trinitáriusoktól a katonai kincstár átvette a kastélyt, az udvarba két szárnyat épitettek bele kétkét szobával. *Ez az építkezés megrontotta, szinte teljesen tönkretette az udvar harmóniáját, úgy hogy most ezeket lebontjuk és visszaállitjuk azt eredeti szépségében.* A kastély egyéb részeit restauráljuk és amint ezzel készen vagyunk, megkezdjük a muzeum átköltöztetését.

Ezután az óbudai ásatások iránt érdeklődtünk.

— Óbuda szabályozásával kapcsolatban valószinű, hogy sikerül újabb mükincsekre és régiségekre bukkannunk. Az ásatásokat egyébként is folytatjuk, abban a reményben, hogy még számos nagyszerű lelet rejtőzik az óbudai föld méhében.

Ezeket mondta *Némethy* Károly dr. a fővárosnak a budai oldallal kapcsolatos legközelebbi kultúrális programjáról. Bizonyos, hogy nincs lelkesebb és szeretőbb barátja Budának, mint *Némethy* tanácsnok, akinek működése nyomán Buda már eddig is számos nagyszerű művészi alkotással gazdagodott.

Látogatás a balatoni leventetáborokban

Ezután egyéb kérdésekről beszélgettünk. Egyebek között a leventeintézmény ügyéről is.

— A leventeintézményt fejleszteni akarjuk — mondotta *Némethy* Károly dr. —, mégpedig olyan irányban, hogy necsak az az ifjúság legyen részese a leventeintézménynek, amelyik eddig volt, hanem *belevonjuk abba azokat is, akik eddig még nem voltak leventék, a közép- és főiskolai tanulókat is, 21 éves korukig.* Ez nemcsak katonai szempontból, hanem elsősorban sportbeli, szociális és egészségügyi szempontból is igen fontos és hasznos lenne.

— A Balatonnál három helyen is emeltünk végleges épületeket, ahol leventetábor volt egész nyáron át. Többezer leventét nyaraltattunk ott. *Magam is végigcsináltam velük a táborozás örömeit, versenyt úsztam a Balaton vizében a leventékkel* és meggyőződtem arról, milyen pompás az ifjúság egészségügyi és sportbeli nevelése szempontjából ez az intézmény.

Épül a Csalogány-sugárút

Annakidején részletesen ismertette a Budai Napló a városrendezési ügyosztály tervezetét a Viziváros szabályozásáról. Ez a terv, kiszélesített útvonalaival, az építési módok újszerűségével, gyönyörű, modern városnegyeddé varázsolja a levegőtlen, szűk utcájú régi Vizivárost. Fő-útvonalul a Csalogány-utca van megjelölve, amely a városnegyedet kettészeli. *Sugárútszerűen építik ki* és ennek megfelelően olykép szélesitik ki, hogy necsak a megnagyobbodott forgalom lebonyolitására legyen alkalmas, hanem szépészeti és közegészségügyi szempontból is megfeleljen a követelményeknek. Ez a célt szolgálják a *Csalogány-sugárút* egyes pontjain létesítendő parkok, parksávok és a házak előtti apró kertek. Az egymással szomszédos házak pedig úgy épülnek, hogy kertszerű, közös udvaruk legyen, amelyek gyermekjátszóterekül is alkalmasak.

Egy most meginduló nagyszabású épitkezésnél már a maguk teljességében érvényesülnek ezek a szempontok. *A Csalogány-utca és Hattyú-utca sarkán három ötemeletű bérház épül,* olyan elrendezésben, amely már jelentősen kidomborítja majd a Csalogány-utca sugárút jellegét. A három hatalmas épületre a magasépitési bizottság hétfői ülésén adta meg az építkezési engedélyt.

Miért nem bontják le a Karátsonyi-palotát

Az ingatlanpiac mai helyzete nem alkalmas a hatalmas telektömb parcellázására

Régóta foglalkoztatja a nyilvánosságot a *Karátsonyi-palota* sorsa. Ismeretesek az előzmények: *Karátsonyi* gróf anyagi helyzete nem engedte meg, hogy a palotát, amely maga is nagy értéket képvisel és annak telkét továbbra is mai állapotában fenntarthassa és ezért elhatározta, hogy a palotát eladja, a körülötte lévő parkot pedig felparcellázva áruba bocsátja. A palota eladása azonban nem sikerült: *nem akadt vevő a gyönyörü épületre,* mire a gróf elhatározta, hogy azt lebontatja és a telteknek ezt a részét is parcellázza. A *Karátsonyi palota* belső berendezését aukcióba bocsátották, eladták a gyönyörű csillárokat, képeket, szőnyegeket, bútorokat, ezüst tárgyakat és most már sor került volna arra is, hogy a csákány megkezdje romboló munkáját és a fővárosnak ez a legszebb főúri palotája eltűnjék a föld színéről.

Számos alkalommal foglalkoztunk mi is a Karátsonyi-palota sorsával. Álláspontunk az volt, hogy *ezt a patinás, építőművészeti szempontból is kiváló műalkotást meg kell menteni,* mert Budának egyik kiemelkedő épitészeti szépsége, amely hozzátartozik a Krisztinaváros külső képéhez, egyike a városrész legszebb, legharmónikusabb épitményeinek. Felszólalásunk, sajnos, hiábavaló volt: sem a főváros, sem az állam nem volt hajlandó megvásárolni az épületet, annál kevésbé, minthogy az időközben meglehetősen rossz állapotba került és maguk a helyreállítási költségek is többszázezer pengőre rúgnának. *Karátsonyi* gróf tehát most más kéréssel fordult a fővároshoz, illetve a Közmunkák Tanácsához: parcellázási engedélyt kért és számos tárgyalás után meg is kapta azt. *A hatóság hozzájárult a palota lebontásához.*

A Karátsonyi-palotát azonban mégsem bontották le. A budai közönség legnagyobb örömére ma is érintetlenül áll helyén és valószínű, hogy hosszabb ideig még nem is kerül sor az épület lebontására. Ennek oka azonban nem az, mintha a gróf megváltoztatta volna elhatározását, hanem

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszoros KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

az, hogy *egyelőre céltalan és felesleges lenne az épület elpusztítása.*

Amikor a gróf annakidején elhatározta, hogy a kastély telkét meg a gyönyörű parkot parcellákra osztja és árubabocsátja, hatalmas érdeklődés nyilvánult meg az építkezni kívánó közönség körében a telkek iránt. Sokan jelentkeztek olyanok, akik egy-egy parcellára reflektáltak volna. Azóta azonban nagyot változott a gazdasági helyzet és amikor most megérett a helyzet a tényleges kivitelre, az egyes parcellák eladására, *kiderült, hogy nincs vevő.* Az építkezési kedv, mint ismeretes, rendkivül megcsappant: a *Karátsonyi-palota telkeire, a jelenlegi viszonyok közt, nincs reflektáns, legalábbis nem olyan árakon, mint amennyit azok valóban megérnének, ha a viszonyok valamivel javulnának.*

Ez az oka annak, hogy még mindig áll a Karátsonyi-palota. Reméljük, hogy időközben, amig az építkezési kedv fel nem lendül és az ingatlanpiac meg nem élénkül, történik valami, ami végképen megmenti ezt a nagyhirű, szépséges palotát a végső enyészettől.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

A margitszigeti belépőjegy reggeli szenzációja

avagy

nemcsak gyógyviz, hanem humor is bőven fakad a szigeti forrásból

Az alábbi levelet kaptuk:

„Kedves Barátom!

Szives figyelmedbe ajánlom a következő hihetetlennek látszó tényt.

A Szent Margitszigetre szóló belépőjegy ára hétköznapon 30 fillér, ünnepnapon 50 fillér. Amikor a gyógyvizivási kúra megkezdödött, annak megkedveltetése érdekében a Közmunkatanács úgy határozott, hogy d. e. 10 óráig a belépödij hétköznapon 20 fillér, ünnepnapokon 30 fillér legyen. Azt remélték, hogy ezzel a jelentékeny dijmérsékléssel megkedveltetik a gyógyforrás igénybevételét. Ugy hallom, de magam is láttam, hogy a reggeli órákban a szigetre igyekvő közönség gyarapodik.

A gyakorlatban azonban a Közmunkatanács intézkedését furcsán hajtják végre. A saját tapasztalásom alapján irom meg, hogy a szigeti belépés alkalmából d. e. 10 óra előtt is a rendes belépödijat kéri a jegypénztár, tehát 30, illetve 50 fillért). Ha azonban megmondjuk a jegypénztárosnak, hogy vizet kivánunk inni, akkor a belépödij csak 20, illetve 30 fillér.

Mi ebből a tanulság?

Szigeti belépöjegy viz nélkül 30 fillér, vizfogyasztással együtt 20 fillér. Tehát az, aki épen csak bemegy a szigetre, többet fizet, mint az, aki ezenfelül még egy pohár gyógyvizet is iszik, illetve inni hajlandó. Azon a cimen tehát, hogy vizet iszik, dijengedményben részesül a vendég.

A legkülönösebb ennél a dolognál az, hogy nem ellenőrzik a vizhasználatot. Elég tehát igérni a gyógyviz élvezetét, már biztositva van az olcsóbb belépöjegy, ami egyértelmü azzal, hogy aki hazudja a vizfogyasztást, ezért jutalomban részesül.

Helyes-e ez igy?

(Szükségesnek láttam a nyári kánikula egyhangúságát a Budai Napló hasábjain keresztül ennek a furcsaságnak ismertetésével tarkitani, hátha elolvassák a Közmunkatanácsnál is és kioktatják a jegyszedöket arra, hogy ezzel lehet idegenforgalmat csinálni, mert a külföldön is van érzékük az embereknek a humor iránt.

Szivélyes üdvözlettel

Dr. Orova Zsigmond
szföv. törvhat. biz. tag."

A levélben foglalt csodabogarat nem kell külön méltányolnunk. Beszél az saját magáért...

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** müasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

Miért nem fejlödik a Zugliget

II.

„*Miért nem fejlödik a Zugliget*" cimü, legutóbbi számunkban megjelent cikkünknek élénk visszhangja támadt Buda határain túl is. Egyremásra érkeznek szerkesztőségünkbe az érdeklődések és hozzászólások, amelyeknek mindegyike a Zugligetnek, mint Budapest legegészségesebb részének közlekedési sérelmeire és a strandfürdő hiányára hivja fel a figyelmet.

Ebben az ügyben nyilatkozik most a *Virányos-Kutvölgyi Egyesület* és a *Zugligeti Egyesület* által kezdeményezett lépésekről Szloszjár Pál, aki a következőkben vázolta a Zugliget fejlödésének akadályait és az elhárítás módozatait:

— A „*Budai Napló*" cikkében foglaltakkal száz százalékig egyetértünk, sőt mi a magunk részéről már komoly lépéseket is tettünk, amennyiben *több, mint négyszáz zugligeti lakos aláirásával* ellátott memorandumban fordultunk *Áldássy* József dr. ny. h. államtitkárhoz, akinek hatalmas, kihasználatlan és igy a fejlödést akadályozó telektömbje van a Zugligetben.

— A memorandumban felhivtuk az államtitkár úr figyelmét arra, hogy a Zugliget, amely fekvésénél és klimájánál fogva a főváros legszebb és legegészségesebb része, teljesen háttérbe szorul s lassan elsorvad az elégtelen közlekedés és strandfürdő hiánya miatt. Az államtitkár úr szives támogatását kértük, hogy a részéről már megigért telekrészt a Szarvas Gábor-út kiszélesitéséhez adja át és igy *tegye lehetővé az autóbuszközlekedés megindításához szükséges útszélesitést,* másrészt, hogy strandfürdő létesitését segitse elő a Szarvasnál elterülő hatalmas telektömbön, amelyen köztudomás szerint *gyógyforrás is rejtőzik,* s amely fekvésénél, könnyü megközelithetőségénél és beépittetlenségénél fogva e célra leginkább alkalmas. Felhivtuk az államtitkár úr figyelmét arra is, hogy a közlekedés s strandfürdő létesitése nemcsak anyagi előnyöket jelentene, de *hatalmas fejlödést is vonna maga után.*

— Az államtitkár úr memorandumunkra a legnagyobb udvariassággal válaszolt, de kénytelen — mint mondja — anyagi okokból a kérés elől elzárkózni. A Szarvas Gábor-út kiszélesitése és a telkein nyitandó fürdő ügyében folytatott számitásai szerint a *hatalmas telekkomplexum felosztása 150—160.000 pengő költséggel járna, márpedig a mai gazdasági körülmények között kilátástalan, hogy egy ilyen összeg hamarosan megtérüljön.* Sajnálja, hogy a jelen helyzetben a kérés megoldására nem talál lehetőséget.

— Erre a levélre — mondja Szloszjár Pál — ez év március végén a Zugligeti Egyesületbe és a Virányos-Kutvölgyi Egyesületbe tömörült lakosok és ingatlantulajdonosok kifejeztük csalódásunkat és elkeseredettségünket, mert *ilyen körülmények között kilátástalannak látjuk a környék régóhajtott általános fejlödését.* Megirtuk az államtitkár úrnak, hogy közhatóságok, városrendezési szakbizottságok, de az érdektelen laikusok is belátják, hogy az államtitkár úr tulajdonát képező, kukoricával beültetett óriási terület milyen veszedelmeke jelent közbiztonsági, városfejlödési és közlekedési szempontból. Különösen gyönyörű templomunk környékére, az odavezető sáros, gazzal benőtt útra hivtuk fel az államtitkár úr figyelmét, ami mind megszüntethető az államtitkár úr jóindulatú segitségével.

— Ez utolsó levelünk, amelyet több, mint négyszáz magasállásu lakos és ingatlantulajdonos irt alá, máig is válasz nélkül maradt és igy még mindig álom a strandfürdő létesitése. A *Budai Napló* cikke olyan szeretettel foglalkozott a Zugligettel, hogy kénytelen voltam az általunk tett lépéseket is nyilvánosságra hozni, nehogy úgy lássék, mintha a Zugliget problémáival mindenki foglalkoznék, csak éppen a zugligetiek nem.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Megjegyzések a várbeli Julián-szobor feliratához

— *Levél a Budai Naplóhoz.* —

Lapunk egy olvasójától kaptuk a következő sorokat.

— A közelmult hetek örvendetesen megnövekedett idegenforgalma alkalmából néhány angol ismerősöm is felkereste Budapestet. Nagy érdeklődéssel nézték a főváros nevezetességeit, el voltak ragadtatva a főváros fekvésétől és az annyi helyről kinálkozó gyönyörű kilátástól. A Szent István-ünnepségekkel kapcsolatban fokozott érdeklődéssel nézték a Halászbástyát és a nagy király ottálló szobrát: a beszélgetés önkéntelenül is Magyarország ezeréves történetének elindulására terelődött. Különös figyelemmel hallgatták, mikor a Halászbástya végén álló és a távoli kelet felé néző *Julián és Gellért* testvéreknek szobrát és annak jelentőségét magyaráztam nekik. A világrészeket felölelő angol mentalitás különösen méltányolta azt, hogy már a XIII. század elején akadtak bátorlelkü magyar kutatók, kik egy tudományos és hazafias cél érdekében elindultak Ázsia felé, hogy ott az országalapító nép őshazáját felkutassák.

— A szobor körül emléktáblákat helyeztek el, melyeken a két barát nevezetes működése van röviden összefoglalva. Ha a néző a Halászbástya felől közeliti meg a szobrot, úgy az első ilyen felirás *németül,* a második *olaszul,* a harmadik *lengyelül* olvasható. Angol barátaink e három nyelv közül sajnos egyet sem ismertek. Tudtak az angolon kivül franciául is, de a magyarázat a négy fenti nyelven kivül *sem angolul, sem franciául nincs feltüntetve.* Az angolok nem tettek megjegyzést, de *észrevehető volt csodálkozásuk azon, hogy nem tartottuk szükségesnek a magyarázatot e két nyugati állam nyelvén is feltüntetni.*

Csak helyeselni lehet, hogy a magyarázat a magyar eredetin kivül az idézett három idegen nyelven is ott van, de tekintve, hogy idegenforgalmunk kétségtelenül súlyt vet az angolul és franciául beszélő országokból jövő vendégekre is, és mivel a Balkán-államokból jövő vendégek túlnyomó része is ugyancsak ezt a két nyelvet ismeri inkább, mint az előbb megnevezett hármat, *mindenképen ajánlatosnak látszik, hogy a szobor jelentőségének tömör magyarázata a szobor mellett e két nyelven is olvasható legyen.* Szerencsére a szobor körüli architektúra erre kényelmes lehetőséget nyujt, mert a szobor előtt álló márványpad mellett elhelyezett két ballusztrádoszlopon az angol és francianyelvű magyarázat ugyanolyan módon találhatna elhelyezést, mint a már ottlevő másik négy felirat.

— Ebből az alkalomból legyen szabad rámutatnom arra, hogy *a német szövegben tévedés van.* Az eredeti magyar szövegben azt olvassuk, hogy Julián testvér „*a Bjelaja menti őshazában*", az Ural lábánál találta meg a magyarok őstestvéreit. Ezt a német szöveg úgy adja vissza, hogy „*die Urheimat zu Bjelaja.*" Ennek nyilvánvalóan úgy kellene szólni, hogy „*die Urheimat längs der Bjelaja*", lévén a Bjelaja nem helység, hanem a Volgába torkolló Kámának egy tekintélyes mellékfolyója, mely Ufa városán keresztül folyik az Uraltól lefelé és melynek egyes szakaszain a háború alatt Oroszországba került magyar hadifoglyok ezreinek, köztük e sorok irójának is volt alkalma végighajózni.

Kiváló tisztelettel: *(Névaláirás.)*

*

(Közöltük a levél tartalmát *Némethy* Károly dr. tanácsnokkal, a főváros közművelődési osztályának vezetőjével, aki a *Budai Napló* közbenjárására nyomban intézkedett, hogy francia meg angol nyelvű magyarázó táblákat is helyezzenek el a szép szobormű mellé. Köszönjük a közérdekű panaszoslevelet: alkalmat adott egy komoly hiba kiküszöbölésére.)

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS
V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek
Belvárosi nivó, olcsó ár
V. Szt. István körut 23.
Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitóműhely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

Drótkerités karbantartás méltányos átalányárban **BAKOS ISTVÁN** II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

Bellevue szállodában
Bura Sándor és elsőrendü cigányzenekara
Miletin—Balázs—Milkó kitünő jazz-zenekar
játszik.

Kedves Annuskám!

Pompásan töltöttem a Szent István-hetet Pesten. Mikor az urammal és kisleányommal elindultam, még nem is gondoltam arra, hogy elromolhat az idő, bár te figyelmeztettél, hogy az esték hüvösek lehetnek.

Egyik este a svábhegyi **Majesticbe** készültünk és olyan hüvös volt, hogy kénytelen voltam elővenni a bundámat, amit biztonság okából becsomagoltam. Majd elájultam, mikor megláttam: nemcsak divatjamultnak láttam, hanem láttam, sajnos azt is, hogy a moly kikezdte a gallérját. Nem mertem szólni az uramnak, hiszen ő mindig figyelmeztet, hogy az én skót természetem nagyon sokba kerül neki. Most is haragudna, ha tudná, milyen olcsó a szőrmemegóvás; igazán vétek a molyokat etetni.

Estére tehát nem vehettem fel a bundámat. Bánatosan sétálgattam délután kisleányommal a Krisztinában, egyszerre felkiált Marika: **„Anyukám, nézd csak! Mackó bácsi!"** Csakugyan, egy hatalmas kitömött mackó ágaskodott egy szücsüzlet portáján. A sors keze vezetett erre, gondoltam. Rögtön be is mentem az **Iszter szücsüzletbe** és egészen minimális kölcsöndijért gyönyörű szkunkszkeppet vettem kölcsön estére. Mint ez történni szokott, elbeszélgettem a rendkivül rokonszenves tulajdonosnővel és büszkén dicsekedtem neki ezüstrókámmal, amit a mult évben a párizsi kiállításon vettem, nézetem szerint nagyon olcsón. Erre **Iszterné** előhozott egy ezüstrókát, különbet, mint az enyém és kedves Annuskám, én ezt a rókát megvettem számodra, mert ilyen szép rókát, ilyen olcsón, úgylátszik, csak Budán, **Iszternél** lehet vásárolni. Másnap, amikor a kölcsönkeppet visszavittem, most már teljes bizalommal elmondtam balesetemet a bundával, mire a tulajdonosnő, a nyári alacsonyabb munkabérekre való tekintettel, olyan olcsón vállalta, az átszabást és kijavitást, hogy azonnal beleegyeztem.

Az uramnak annyira megtetszett a kölcsönkepp, hogy rögtön meg akarta vásárolni. Én azonban, mint takrékos feleség, lemondtam róla és az árát beszámittam neki egy karácsonyra vásárlandó bunda árába. Mindjárt ki is választottam egy igazi, komoly, egész életre szóló bundát Iszternél a gyönyörű, friss prémek közül, amelyek éppen megérkeztek, sőt modellt is választottam a legujabb divatlapokból, mindössze 40 pengőért. Olyan karcsú leszek ebben a bundában, hogy örömömben még az őszi utazásunkról is lemondtam. Az uram is kedélyesen fogta fel a dolgot, mert belátta, hogy csak jól jár az új bundámmal. A szezónelőtti árak olyan előnyösek, hogy vétkezik az, aki ki nem használja. Csókol szerető barátnőd: **Böske.**

Magyar küldöttség az albán királyság jubileumi ünnepségein

Az albán király tizéves uralkodói jubileumi ünnepségeire nagy katonai küldöttség utazott Tiranába, hogy *I. Zog* király előtt tisztelegjenek. A magyar társadalom részéről *Galánthay-Glock* tábornok, országgyülési képviselő vesz részt az ünnepségeken, mig a magyar mohemmedánok küldöttségé *Husszein Hilmi* budai nagymufti vezette Albániába.

Épitőmester keres
bérbe Budán, saját céljaira
családi házat vagy villát
telekkel együtt hosszabb időre, ahol
lakásán és irodáján kivül állványait és szerszámjait
is elhelyezhetné. Megfelel ezen célra esetleg
elhanyagolt öreg villa vagy családi ház
kocsival könnyen megközelithető helyen,
villamos, autóbusztól
legfeljebb 10 percnyi távolságra
Az objektumot kijavitaná, átalakitaná és a bérlet fejében a tulajdonosnak máshol lévő házát, vagy házait karban tartaná, vagy gondokolná.
Megfelel esetleg egy kisebb bérházban lévő négyszobás lakás is, amennyiben ugyanott nagyobb udvar, vagy pinceraktár áll rendelkezésre.
Cim a kiadóban.

Lánchid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Kuzsinszky Bálint

1864—1938.

Mindenkinek, akinek szíveügye a magyar főváros két évezredes kulturmultja, gyásza van: igaz magyar bánata. *Kuzsinszky* Bálint dr., a jeles régész, a székesfőváros helytörténelmi jellegű három múzeumának: az Aquincumi Múzeumnak, a Székesfővárosi Múzeumnak és a Budavári Középkori Múzeumnak megalapítója elköltözött az élők sorából.

Őseinek bölcsője, mint oly sok más jeles hazánkfiáé, hogy a régészek közül csak *Mykovszkit, Wosinszkyt* és a *Pulszkyakat* említsem, Lengyelországban ringott. Büszke volt lengyel származására és talán éppen ezért vált belőle olyan magyar, aki örök dicsősége lesz a magyar tudománynak. *Félszázadon át szolgálta hatalmas tudományos felkészültségével a főváros régészeti emlékeinek felkutatását, megőrzését s a leletek ismertetésének nagy ügyét.* Mind a három téren mintaszerűt, úttörőt és tökéleteset alkotott és közben két olyan munkatársat nevelt fel a főváros múzeumügyének, mint dr. *Horváth* Henriket és dr. *Nagy* Lajost. *A magyar Pompéinak: Aquincumnak a feltárása az ö müve volt.* Budapest római múzeuma alatta lett világhirű és *Aquincum* cimű művét négy nyelvre fordították. Ő volt a lelke a *Budapest Régiségei* cimen megjelenő hatalmas kiadványsorozatnak, amely írásban és képben dolgozta fel bölcs vezetésével a magyar metropolis nagy multjának ránkmaradt emlékeit. Egy-egy külön megjelent szakmunkája eseménye volt régészetünknek, valamint a régészek világi irodalmának.

Mint egyetemi tanár egész nemzedéket nevelt fel a magyar régészetnek, még abban az időben, amikor nem voltak külföldi kollégiumaink, nem voltak külföldi ösztöndijak, nem ismerték a fiatal nemzedék tudóscseréjét, önerőből kellett kitermelni minden tehetséget.

Mégis talán a legnagyobb, mint ember, mint jóságos, megértő férfiú volt. Tanitványai és munkatársai rajongtak érte. Magyar tudós volt, akinek nem voltak irigyei, ellenfelei, mindenki meghajolt lelkének derűje és nemes jósága előtt, amelyet hatalmas tudása valósággal bearanyozott. *Egyszerűbb, igénytelenebb és szerényebb embert keveset ismert nála a magyar Parnasszus.* — Nem keresett címeket és rangokat, csak egy örömet ismert: a munkát, amelyhez holtáig hű maradt. Munkaközben döntötte ágynak a betegség. Szeretett aquincumi múzeumából került a kórházba. Sem a hűséges hitves önfeláldozó ápolása, sem az orvosi tudomány nem tudott rajta segíteni. Augusztus 24-én munkás élete véget ért...

Temetése a Kerepesi-úti temetőben találkozása volt azoknak, akik vezetésének indultak el a magyar régészeknek nem egyszer tövisekkel kirakott útjára. Ott voltak munkatársai, akik vezetésével tárták fel évtizedeken át Budapest római régiségeit. Leghűségesebb tanítványa: dr. *Horváth* Henrik, a székesfővárosi múzeumok központi igazgatója mondotta a főváros nevében a könnyekig megható gyászbeszédet, az Egyetem és az Akadémia nevében dr. *Heckler* Antal búcsúztatta el. Most én is, a volt tanitvány, az Árpád Múzeumnak az ő szellemében való megalapítója, veszek búcsút e sorokban a szeretve tisztelt mestretől, azzal a kivánsággal, *legyen könnyű neki a föld, amelynek multjáért rajongott egy emberéleten át és amelynek kincseit tárta fel a tudós alaposságával és áhitatával...*

PALÓCZI EDGÁR.

TANKÖNYVEK, TANSZEREK
az összes iskolák részére.
TISZA TESTVÉREK
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN
II., FŐ-U. 12. Telefon: 152—713.

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Késziti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt
Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban
könyv és papirkereskedést nyitottam.
VITÉZY LÁSZLÓ. Telefon 167—742.

Nincs hely a főváros muzeumaiban

a 170 műtárgyból álló Vastagh-gyüjtemény számára

Még három évvel ezelőtt történt, hogy a *Vastagh* művész-család tagjai, *idősebb Vastagh György, ifjabb Vastagh György,* Vastagh *Géza,* Vastagh *László* és Vastagh *Éva* több mint 170 műtárgyból álló gyüjteményt felajánlottak a fővárosnak, minden ellenszolgáltatás nélkül, abból a célból, hogy a nagyértékű gyüjteményt a főváros *önálló múzeum keretében* tartsa fenn. A családot az ajánlat megtételére az az elgondolás vezette, hogy a Vastagh-család műalkotásai ne kallódjanak el és a jövő nemzedékek számára hozzáférhetővé váljanak. Annakidején a főváros örömmel és megértéssel fogadta a felajánlást, *Némethy* Károly tanácsnok a közművelődési ügyosztály vezetője hosszasabban tárgyalt is ebben az ügyben *Szendy* Károly polgármesterrel és a családdal, a tárgyalások azonban megszakadtak.

A *Budai Napló* munkatársa felkereste ifj. *Vastagh* Györgyöt, a kiváló szobrászművészt. Nevét, művészetét sok kiváló alkotás őrzi, mind a fővárosban, mind a vidéken, sőt külföldön is. Megkértük, mondja el, *hogyan áll a Vastagh-gyüjtemény ügye.*

Vastagh György fia, *Vastagh* László szobrászművész társaságában fogadott bennünket, a Tigris-utca 55. szám alatt lévő villában. Kívülről csakugyan szerény villa benyomását teszi reánk a ház, ha az ember azonban a lépcsőn felfelé halad, úgy érzi magát, mintha múzeumban járna. A falakon mindenütt művészi gobelinek, festmények, a szobákban a család művésztagjai által készitett szobrok modelljeinek nagy tömege fogadja a látogatót. A hatalmas műterem közepén ott áll másfélszeres életnagyságban *Árpád fejedelem szobra,* amelyet közvetlenül a háború előtt rendelt meg Munkács városa. A bekövetkezett világkatasztrófa lehetetlenné tette a szobor felállítását, *a beözönlö csehek egyszerűen elkobozták a szoborbizottságtól a szoborra összegyült pénzt.* Vastagh György mélabúsan jegyzi meg:

— Talán a fiam még megéri, hogy a szobor méltó helyére kerüljön.

A múzeum ügyei iránt érdeklődünk. *Vastagh* László mondja el az előzményeket, majd hozzáfűzi:

— A családot kizárólag művészi szempontok vezették, amikor a minőségileg és mennyiségileg egyaránt jelentős gyüjteményt a fővárosnak felajánlotta. *Sajnos eredménytelenül.* Eleinte komolyan foglalkoztak a dologgal; később azonban csupán szóbeli értesitést kaptunk, hogy a főváros az ajánlatot nem fogadhatja el. Ekkor a gyüjteményt *a Szent Koronának ajánlottuk fel,* annál is inkább, mert a Várban és Gödöllőn is több képe van idb. *Vastagh* Györgynek. A Szent Korona intézősége a beadványt áttette a kultuszminisztériumhoz és arra maga *Hóman* Bálint miniszter válaszolt. *Ez a válasz sem volt kedvező.* A miniszter szerint a hat nagytermet lefoglaló gyüjtemény számára nincs megfelelő hely, egyedül a Szépművészei Múzeumról lehetne szó, ennek szűkös viszonyai pedig nem engedik meg, hogy ott egy nagyobb önálló gyüjtemény kerüljön kiállításra. Pedig a gyüjtemény feltétlenül megérdemelné, hogy nyilvános jelleggel, nyilvános helyen együttesen maradjon meg.

A gyüjtemény, amelynek nagyrészét részint eredetiben, részint fényképmásolatban volt alkalmunk látni kétségtelenül igen gazdag és értékes. *Összesen 171 drb-ből áll,* ebből 38 drb *Vastagh* Gézáné letétjeként szerepelne. Arcképek, mellszobrok, egyházi tárgyú festmények és szobrok, zsánerképek, tájképek és mintegy harminc darab állatkép és állatszobor adják a gyüjteményt. Különösen ez utóbbiak érdemlik meg a minél nagyobb nyilvánosságot. Van köztük egy-két darab, amelynek a története is igen érdekes. Ilyen a „Tevehajcsár", amely az 1893-i országos kiállításon az ezerforintos gróf Károlyi díjat nyerte meg és annyira megtetszett *I. Ferenc József* királynak, hogy megvásárolta magángyüjteménye számára. *A kommün alatt összetörték, majd a vagyonmentőbe került, onnan hozatta el alkotója, ifj. Vastagh György* és műtermében állította fel. Itt látta meg *Hafiz Hasszan* pasa, Egyiptom földművelésügyi minisztere és megvásárolta a kairói mezőgazdasági múzeum számára. *Vastagh* György állatszobrai rendkívül népszerűek, s *külföldi múzeumokban csaknem 1200 darab van belőlük elhelyezve. Magában a londoni British múzeumban hatvan darab van belőlük.*

Az egyik sarokban egy hamisitatlan múmia köti le a figyelmet. Kiderül, hogy — csupán egy múmiának a szobra. Annyira eredetinek látszik, hogy annakidején magát *Hampel* Józsefet, a csalhatatlan régészt is tévedésbe ejtette.

A gyüjteménnyel kapcsolatban az a terv merült fel, hogy annak legalkalmasabb helye a Stefánia-úti fővárosi múzeum lenne, amelynek helyiségei megürülnek. A főváros ugyanis, amint azt a *Budai Napló* is megírta, a kiscelli Schmidt kastélyt alakítja át a főváros történeti múzeumává és ide helyezi át a Fővárosi Múzeum egész anyagát. Ez az épület annakidején kiállítás céljaira épült és abban festmények és szobrok a legmegfelelőbben helyezhetők el.

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan műselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

Óbuda legendás nagyasszonya

Irta: Berényi János gróf

A Margit-körúton, a Katonai Bíróság és fogház mellett, ízlésesen helyreállitott és átalakitott földszintes épületben új vendéglő nyílott, régi cégér alatt: „A négy szürkéhez". Ebben nincs még semmi különös, hisz az egyesült sörgyárak vezetősége — egész helyesen — minden alkalmat megragad, hogy a sörivást népszerűsítse. A különös csak az, hogy a kastélyszerű épület magas homlokzatán ott díszeleg, remek barokkos faragásban, a *Zichyek* aggancsos-keresztes és a *Berényiek* mókusos, száznyolcvannyolc év előtti, eredeti címere, — ha mindjárt engedély nélkül is.

Ennek az épületnek történetét szeretném most ismertetni.

Az Urnak 1758-ik esztendejében gyermektelen özvegységre jutott karancsberényi gróf *Berényi* Erzsébet, *Zichy* Miklós gróf szépséges hitvestársa és az ú. n. óbuda—szentendrei uradalom egyedüli, korlátlan örököse. *Az uradalom Óbudánál kezdődött, Szentendrén át, a Duna mellett, Visegrádig húzódott, majd onnan egyenesen le Zsámbékig terjedt, hogy a Zsámbéktól Óbudáig húzott egyenes vonallal befejezze a maga csekély, kb. százhúszezer kat. holdnyi területét.*

Ez az uradalom sok gondot okozott a még fiatal özvegy grófnőnek, akinek családja 12 vármegyében még annál is többet vallhatott magáénak. Itt érdemes megemlíteni, hogy az első árpádházi királyok alatt a nógrádmegyei Karancsberényből kiinduló Berényiek nemzetsége mint terjeszkedett tovább, míg végül *Berényi* György, a XVII. században aranypénz-kölcsönök adásával foglalkozván, átvette a *Fuggerek* és a *Thurzók* szerepét és óriási uradalmakat szerzett magának. A Berényiek sohasem foglalkoztak politikával és hazaárulás nélkül, csupán vétel útján jutottak olyan uradalmakhoz, mint például Nagybadok (utóbb Stumper báró), Nagytapolcsány, Kistapolcsány, Tavasznok stb. A báróság 1651-ben a pallosjoggal, 1700-ban, 1720-ban pedig a grófság már csupán következménye volt a nagy vagyonnak. De önérzetüket csak ősi magyar nemességük emelte, melyet mint a *„szent király katonái"* szereztek az Árpádok alatt.

Berényi Erzsébet nagy jótevője volt és igazi kegyura minden templomnak, mely e területen fekszik; címere rajta van valamennyin, sőt még a Margit-körúti Feerncrendiek oltárain is. *A Főutcai kapucinus templom főoltárának Szent Erzsébetje őt ábrázolja,* róla festette annakidején a művész, amint a szegényeket istápolja.

A kezemben lévő eredeti végrendelete megemlíti, hogy a budavári (régi) Koronázó-templomba temessék, (meghalt 1792-ben), mert annak sírboltját újra építtette és kibővittette, nemkülönben az ottlévő *Zichy-kápolnát* is helyreállíttatta és felszereltette. *Most is ott pihen, de sajnos, jeltelenül, mert a mai Koronázó-templom átépitésénél levették a Berényi cimert.*

Végrendeletében budavári palotáját a hercegprímásra hagyta, az ma is mindenkori budavári székhelye a legelső magyar főpapnak. Az óbudai zsidó hitközség mai beavatottjai ugyancsak emlegetik nevét, mert templomuk telkét tőle szerezték annakidején. Sokat juttatott a pesti egyetemnek, gazdag könyvtárát is arra hagyományozta.

Említés történik végrendeletében még két budai majorról is és most, hogy a margitkörúti vendéglő épületén cimerét egész véletlenül megpillantottam, utánajártam a dolognak levéltárakban és a következőt állapitottam meg:

Az 1785. évi budai térképeken és akkori telekkönyvi feljegyzések szerint a Margit-körút 83. számú terület része volt az egyik majornak. Megtudtam azt is, hogy ebben, az akkor még városfalon kívüli területen (szemben még látszik a városfal maradványa) álló majorban volt *az óbuda—szentendrei uradalom póstakocsi főállomása, ahonnan „négy szürkétől" röpitett járatok vitték az utasokat egész Visegrádig és az uradalom egyéb helyére.* Ahol pedig postakocsi állomás volt, ott enni-inni is kellett, tehát vendéglő is volt. Még nemrég láthattuk azt a kiskocsmát, az átalakitott régi házban, amely a tradiciók maradványaként a „négy szürkéhez" cimzett cégért viselte és utólag tudtam meg azt is, hogy a családi címer és a szép Flórián-szobor a régi épület udvari részén volt a falba illesztve.

Ugyanakkor, amikor a budai Landstrassén még trombitálva jártak a póstakocsik Visegrád felé, a pesti, nemrég lebontott, Orczy-házban, gróf *Berényi* Borbála férjezett báró *Orczy* Józsefné, mint özvegyasszony, roppant gazdagsága mellett kávéháztulajdonosnak is vallhatta magát, mert *ő volt a hires „Orczy Kávéház" megnyitója.*

Berényi Erzsébet a nagy uradalmat évjáradékért eladta a kincstárnak és a Berényiek részére *családi alapitványt tett, ötmillió pengőnek megfelelő értékben.* Száznyolcvan esztendő viszontagságainak folyamán ez az összeg 300 ezer koronára leolvadt, amelynek kamatait még az utolsó *Berényi,* (e sorok rója) 1920-ig élvezte. Azután ez is elértéktelenedett, elpusztult, mint minden a világon.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

csomagja 30 fill.
Nagy csomag 54 fill.

Buda látványossága AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM
II., Margit-körut 83.

Hanthy Haidekker Jánost és Hüttl Károlyt disztagjává választotta a Péter-Pál Egyesület

Óbudának egyik legpatinásabb és legnépszerűbb társadalmi egyesülése a Péter-Pál Egyesület. Egyik legnemesebb feladata az árvák istápolása. Az egyesület keretében Óbuda régi patricius családjainak tagjai tömörültek. Szombaton este felemelő ünnepség zajlott le az Egyesületben: disztagokul választották dr. *Hanthy Haidekker* János kerületi elöljárót és dr. *Hüttl* Károly törvényhatósági bizottsági tagot. Az avatóünnepséget *hatszázszemélyes vacsora* keretében tartották meg.

Az avatóbeszédet *Leiner* Miklós plébános mondotta, méltatva az új disztagoknak azokat az érdemeit, amelyeket Óbuda fejlesztése körül szereztek. Arra kérte *Hüttl* Károlyt, hogy azzal a sikerrel, amely az újlaki hegyvidék érdekében kifejtett munkásságát kisérte, munkálkodjék a törzsökös Óbuda jövő fejlődése érdekében is.

Hüttl Károly, majd *Hanthy Haidekker* János meleg szavakkal köszönték meg a velük szemben megnyilvánult bizalmat és szeretetet.

Kertépítés dr. Gönczinè (Lénárd Mária) I., Napraforgó-utca 9.)o(Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

A Krisztina-körut házszámai

— Panaszos levél —

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Mi, kereskedők, akiknek a Krisztina-körút 30., 32., 34. számú házakbar van üzletünk, rengeteget károsodunk a Krisztina-körút számozása miatt. A körút ugyanis a páratlar oldalon a 61. számmal kezdődik és *a 30., 32., 34. számmal szemben már százon felüli számok vannak.* Ez megtéveszti azokat, akik nem ismerősek a környéken, mert ha a páratlan oldalon a százon felüli számozást látják, természetszerűen százon felüli számokat keresnek a páros oldalon is. Ezen a hibán feltétlenül változtatni kell és lehet is. Ha másképp nem, akkor azzal, hogy *a Krisztina-térhez csatlakozó házak a páros oldalon a Krisztina-tér elnevezést és számozását kapják.* Tisztelettel: *(Aláirás.)*

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendeléstelefon 367-149

Házas-telek beépitetlen részének külön értékelése adókivetési szempontból

Budai ingatlantulajdonosok figyelmébe

Az épületek beruházási hozzájárulásának alapját az 1938:XX. tc. 4. §-a szabályozza. Az alapnak a fenti módon való kiszámitása tekintetében a törvény végrehajtási utasitása különböző korrektivumokat alkalmaz.

A budai ingatlantulajdonosok szempontjából a 3. pont intézkedik. Ez úgy rendelkezik, hogy amennyiben az épület a be nem épitett telekrész egy kis részét foglalja el, a be nem épitett telekrész négyszögölek szerint kiszámitott értékét a hozadéki értékhez kell hozzáadni.

Sem a törvényben, sem a végrehajtási utasitásban nincs rendelkezés a tekintetben, mily nagyságú telek, illetve a telek beépitett és be nem épitett részének mily aránya szükséges ahhoz, hogy a beruházási hozzájárulás alapjánál a hozadéki értéken felül a telek be nem épitett részének forgalmi értéke külön is figyelembe vétessék és a két érték együttes összege szolgáljon hozzájárulási alapként.

A pénzügyigazgatóság által kibocsátott fizetési meghagyások szerint családi házaknál és villáknál a be nem épitett részt külön értékelte a pénzügyi hatóság, jóllehet a családiház vagy a villatelek az építési övezet szerint előirt területnagyságon épült. *A pénzügyi hatóság eljárása teljesen újszerű és minden alap nélküli, úgyhogy az e tárgyban beadandó fellebbezések feltétlenül eredményre vezethetnek.*

Az épitésügyi szabályrendelet előirja, hogy az egyes épitési övezetekben mekkora az a legkisebb telek, amelyen épület emelhető. Igy pl. a III. övezetben 300, a IV. övezet egyrészében 300, a másik részében 600 négyszögöl, a többi épitési övezetben az Épitésügyi Szabályrendele szerint különböző, azonban az épitésügyi hatóságok a minimálisan 150 négyszögöles, (sőt a 10 százalékos tolerancia figyelembevételével még ennél is kisebb) telekre is adnak épitési engedélyt. *Ahhoz tehát, hogy valamely telken egyáltalán épület emelhető legyen s igy hozadéki értékről beszélni lehessen, elengedhetetlenül szükséges, hogy a telek az épitési övezet szerint előirt nagyságot meghaladja,* s csak az ilyként mutatkozó telekrész után irható elő a külön hozadéki érték.

Az Épitési Szabályrendelet ugyancsak előirja, hogy az egyes épitési övezetekben milyen beépitési arány lehetséges. Elképzelhetetlen már most, hogy ha egy házbirtokos az előirt legkisebb telken, a beépitési lehetőség teljes kihasználásával, házat épithet, a be nem épitett — *de be sem épithető* — telek értéke a beruházási hozzájárulás alapján teljes egészében külön hozzáadandó legyen.

Hibás és minden tekintetben méltánytalan a pénzügyi hatóságoknak az álláspontja, mert nincs figyelemmel arra a körülményre, hogy minden ház fogalmához tartozik, *sőt az épitésügyi szabályok szerint hozzá is kell tartoznia* bizonyos nagyságú udvartérnek ,ennek értéke pedig benne kell, hogy legyen a hozadéki értékben.

A villák és családiházak már évek óta, a magasabb szorzószám következtében, a tényleges forgalmi értéken felül vannak vagyonadóval megadóztatva. Köztudomású, hogy az ilyen lakások lényegesen magasabb bérösszegért érékesithetők bérbeadás esetén, igy tehát az adóalapja is magasabb, amelyben azonban a lakás használatával egybe van kötve az udvartér vagy kert használatának értéke is.

A hozadéki érték mellett tehát a kert (vagy udvar) újra és külön való értékelése igazságtalan és *végeredményben kétszeres adóztatást jelent.* Ezúton is felhivjuk az ingatlantulajdonosokat, hogy a pénzügyi hatóságnak ez eljárása ellen a fizetési meghagyás kézhezvétele után saját, jólfelfogott érdekükben fellebbezéssel éljenek, mert a *döntőbizottságok az I. fokú kivetésnek ezt a részét feltétlenül meg fogják változtatni.*

Feitscher Béla.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. **Fehérnemükészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás. Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Fónika?

Ez a különös hangzású szó először egy villatulajdonos barátomnál ütötte meg a fülemet. Ez a barátom szenvedélyes kertész s mint ilyen, büszkén és boldogan mutogajta kertje díszeit. Gyakran meglátogatom és minden alkalommal végig kell „élveznem" dicshimnuszait a remekül fejlődő gyümölcsfákról, a csodás virágokról. Én bizony — mint laikus — egyik látogatástól a másikig semmi változást nem láttam és a köteles udvariassággal hallgattam barátom ömlengéseit. A napokban azonban, hogy mintegy másfélhónapos távollét után újból felkerestem, olyan ragyogó arccal fogadott, hogy elkészültem a legrosszabbra, már tudniillik egy órahosszat tartó dicsekvésre. Kivételesen nem ez történt. Barátom szó nélkül kivezetett a kertjébe és ott, kitárva karjait, széles gesztussal mutatott körül. Bámulva torpantam meg a látvány előtt. A másfél hónap alatt, amíg nem láttam, olyan feltűnő változáson ment itt keresztül minden, mintha csoda történt volna. Néma kérdésemre, barátom egy szót mondott: „Fónika!" Ki? Mi? Fánika? Hát ilyen csodát képes tenni egy nőnemü kertész? Barátom lekicsinylően legyintett: „Fónika, öregem! A legremekebb virág- és növénytápsó; használatával olyan virágod és gyümölcsöd terem, ami-nek csodájára járnak." Ettől a perctől fogva én is szenvedélyes kertész lettem és még szendélyesebb Fónika-párti.

V— M—.

ÁCS ISTVÁN kelmefestő és vegytisztító üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792
II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal)
IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12.
Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját haz).

Szőnyegfonalak: TURÁNI II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Laticel matrac LÉGÁTERESZTŐ NEM MELEGSZIK HYGIÉNIKUS Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Takarékossági propaganda az iparostanoncok körében

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet rt.* a Budapesten és Budapest közvetlen környékén telephellyel biró kisiparosok és kiskereskedők hiteligényének kielégitésén kivül már 1927 óta takarékossági propaganda akciót folytat a kisiparosság és főleg a *tanoncok körében,* — évről-évre eredményesebben. Ez akció hivatva van a tanoncok lelkületét, gondolkozásmódját kedvezően befolyásolni és a tanoncok takarékossági hajlamát — saját jól felfogott érdekükben — fejleszteni.

A *Budapesti Kisipari Hitelintézet rt.* többek között azzal igyekszik a propaganda-akció sikerét előmozditani, hogy minden tanoncbetevőnek *már az első betétnél 1.— pengő ajándékbetétet ad* és hogy a már önálló kisiparos és kiskereskedő betevőket takarékbetétjük, vagy folyószámlakövetelésük összegének erejéig minden díjfizetés nélkül baleset ellen biztositja.

E takarékossági propaganda munkájában igen jelentős és felelős munka jut a műhelytulajdonosoknak, ipari oktatóknak és a szülőknek, nemcsak az iparosifjúság jövőjének egyengetése érdekében, hanem általános nemzeti szempontból is.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál: *Tembel Mátyásnál* Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, sezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. **Michnik** kárpitos és **Wensky** asztalosmester Krisztina körut 161.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

ALPAR böröndös és bőrdiszműves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készít: II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Ciposzalonját II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta. Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspecialista vitéz KÓSA KÁROLY II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL II. MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH-CIPŐ** fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható *Nagy választék gyógycipőkben!* I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek *TÓTH GÁBOR-nál* I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

Füszert csemegét **GANCS-tól** *II., RETEK-U. 33-35.*

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben **PRÓSZNÁL** veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Tavaszra csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint megérkeztek. Megtekinthetők ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21 Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. *I., Mészáros-u. 2.* Telefon: *153-197.*

Hölgyfodrász

Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve **Homolától** III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

virágföld, pétisó, rétesliszt Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Száte-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve **SCHŐDL** kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól** II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS *I., Enyedi-utca 7.* *Telefon: 158-037.* Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka **Földes** *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Megbizható URI- és NŐISZABÓ **Schubert Lajos** Attila-u. 29

Tüzelőanyag

TŰZIFÁT, SZENET legolcsóbban szállít Timár Károly *II., Zsigmond-utca 5. szám*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

A KRISZTINÁBAN I., KRISZTINA-KÖRUT 34 (Auguszt cukrászda mellett) ISZTER KÉPESITETT SZÜCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

REGENT
Cafe-Restaurant
II KeletiKároly-u. I
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153-326
Buda legszebb nyári helyisége

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Nyilatkozat!

Egy időnkint megjelenő röpirat gyülölködőhangú, valótlan állításoktól hemzsegő, denunciálni akaró támadást intézett a Budai Napló, annak szerkesztője és egyes munkatársai ellen. A méltatlanhangú cikkre nem válaszolunk e helyen; viszont megbiztuk ügyvédünket, hogy a rágalmazó és becsületrontó cikk szerzőjét ültesse a vádlottak padjára.

A Budai Napló szerkesztője és szerkesztősége.

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Családi öröm József Ferenc királyi hercegéknél. *József Ferenc* királyi herceg és felesége, *Anna* királyi hercegnő Buda legnépszerűbb lakosai. A fenséges pár résztvesz minden közhasznú budai mozgalomban ,vezetőszerepet tölt be a jótékonyság, kultúra, idegenforgalom, valamint az egyházi és szellemi élet minden terén és *nincs olyan közéleti alkalom, ahol ne találkoznánk nevükkel és munkájukkal, ha fővárosi vagy nemzeti érdekről van szó.* Éppen ezért keltett különös örömet Buda lakossága körében az a hir, hogy örvendetes esemény történt a fenséges család életében: *Anna* főhercegasszony az elmult hét szombatján *egészséges leánygyermeket szült* a II. sz. Burger-nőiklinikán. A közszeretetnek örvendő főhercegi családnak ez a *hatodik gyermeke*, aki a keresztségben a *Mária Beatrix Kinga* nevet kapja. Az utóbbi név *IV. Béla* király Lengyelországba került szentéletű leányának, *Boldog Kingának* nevétől ered, akit Lengyelország katolikus népe most is mélységes tisztelettel övez, mint az ottani kereszténység egyik legfőbb védőjét.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

Uj ügybeosztás a fővárosnál Lamotte alpolgármester távozásával kapcsolatban. *Szendy* Károly polgármester dr. *Lamotte* Károly alpolgármester nyugdíjaztatásával kapcsolatban a polgármesteri ügyosztályok munkálatainak felülvizsgálata ügyében a következő rendelkezést adta ki: Az I., V., VI., VII. és XII. ügyosztály felülvizsgálatát — a további intézkedésig — a polgármester saját maga fogja ellátni; a polgármesteri II., III., IV., VIII., X., XI., XIII., XIV. valamint a XV. ügyosztályok munkálatainak felülvizsgálatával pedig *Schuler* Dezső alpolgármestert bizta meg.

Rádió MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Villany MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Csillár MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Megkezdték a XII. kerületi székház munkálatait. A XII. közigazgatási kerület székházának építkezési ügye hétfőn fordulóponthoz jutott. A főváros magánépítkezési bizottsága Schuler Dezső alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen döntöttek a föld-, kőműves és vasbeton munkálatokra beérkezett ajánlatok felett. A földmunkálatokat már meg is kezdték. Mintegy tizezer köbméter földet kell elfuvarozni. Erre a munkára, amely körülbelül 20—22 napig fog tartani, 25.000 pengőt irányoztak elő. Utána 20.000 pengő költséggel a terepet rendezik s azután megkezdik az építkezést, lehetőleg még a tél beállta előtt. A munka gyors ütemben fog folyni, mert az a terv, hogy az épület tavasszal már tető alá kerüljön és az új székház május végén, vagy legkésőbb június elején már átadható lesz rendeltetésének. Az új székház, amely Henny Ferenc építészmérnök tervei szerint a Böszörményi-út és Fery Oszkár-út sarkán épül, egyik dísze lesz az új XII. kerületnek.

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók
ULLMANN BÉLA
II. Margit-körut 7.
Telefon: 151-256.

Ripka Ferenc meggyógyult

Ripka Ferenc dr. ny. főpolgármester beteg volt. Epehólyaggyulladás tört rá, úgy hogy abba kellet hagynia fonyód-bélatelepi üdülését, hogy a fővárosban kezeltesse magát.

A budai társadalom őszinte részvéttel értesült *Ripka* Ferenc betegségéről és féltő szeretettel leste az állapotáról szóló híreket. Rengetegen érdeklődtek állandóan lakásán, személyesen és telefonon és most őszinte örömmel jelenthetjük: *Ripka* Ferenc meggyógyult. Orvosai már megengedték, hogy kijárhasson és újból megkezdje azt a nemes karitativ és társadalmi munkát, melyet annyi szeretettel és önzetlenséggel folytat a budai közélet minden terén.

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Az Iparoskörök nagygyűlése. A budai, ősi I. ker. Iparoskör ezévben is megrendezte a hagyományos Szent István-napi országos nagygyűlést, amely méreteinél fogva nagyobbszabású volt, mint az elmult esztendőben. Az Iparoskör összes helyiségei zsúfolásig megteltek, az ország iparosai tömegesen jöttek Budára, hogy az Iparoskör által rendezett iparosnagygyűlésen résztvehessenek. A hagyományos, kedélyes sördélelőtt *komoly, országos iparoskongresszussá alakult át.* A nagygyűlés, a kormány gazdasági politikájával behatóan foglalkozott, igy, többek között, a felállítandó, külön szakipari kamarákkal, az önálló iparosság részére létesítendő nyugdíjintézettel és az iparosságot sujtó OTI és MABI kérdésekkel, továbbá a köztisztviselők fizetésemelésével, az árromboló és kontár iparosok ügyeivel. Végül, a nagygyűlés, *Gyárfás* Emil ujpesti, *Mihály* Gyula, *Zöld* János, *Tóth* István és *Korányi* Márton budapesti iparosköri elnökök indítványára elhatározta, hogy a *Magyar Iparoskörök Központja* 10 éves fennállásának alkalmából ez évben *jubileumi ünnepséget rendez,* melyre a kormányt is meghívja. A határozati javaslatot, dr. *vitéz Imrédy* Béla miniszterelnökhöz juttatták.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

Uj bőrdiszmű- és böröndösüzlet a Krisztinában. A Délipályaudvar közelében, a Gömbös Gyula-út (volt Alkotás-utca) 1. sz. házban hiánypótló új üzletet nyitott *Gréczy* Artúr budai nagykereskedő. A sűrűn lakott I. kerületben mindenfajta üzlet megtlaálható, csak komoly böröndés bőrdiszműárubolt nem volt egészen mostanáig. Ezen a hiányon segit az új üzlet, amely a legizlésesebb és legjobb minőségű áruval a legmértányosabb áron áll a Krisztinaváros közönségének rendelkezésére.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Állami gépjárművezetői tanfolyam. A M. Kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben, VIII., József-körút 6. szeptember 5-én este fél 7 órakor kezdődik az állami gépjárművezető tanfolyam. Beirás és a felvételhez szükséges ürlapok kiadása naponta d. e. 10—12 között az igazgatósági irodában.

A BUDAI NYÁRI ÉTTEREMEK GYÖNGYE A
KIS LUDLÁB KIRÁLYNÉ
I., TÓTH LŐRINC-UTCA 10. SZÁM.

Reménytűz Siófok-Tisztviselőtelepen. Az idei jubileumi reménytüzek mint tüzes gyöngykoszorú övezték az egész Balatont, melynek egyik ragyogó gyöngyszeme a Siófok—Tisztviselőtelepi Zenta-utcai reménytűz volt. Magasra csapó lángja mellett műsoros emlékünnepet rendeztek a környéken üdülők, élükön *dr. Padányi-Frank* Antal tanügyi főtanácsossal és *dr. Mikola* Géza ny. m. kir. postaigazgatóval. Előbbi mondotta az ünnepi beszédet, míg Mikola Géza rendezte és vezette be a műsort, melynek értékesebb pontjai voltak: *Mikola* Géza két alkalmi költeménye, *Padányi* Erzsike gyönyörű előadásában és Szent István jobbkezéről *Gáspárfalvy* Pál szavalatában, de kiválók voltak *Kosmár* Ilonka, *Cégér* Bandi és *Sárika, Borhy* Magda és *Steffel* Ilonka, *Gál* Jenő, *Padányi* Imre és *Illés* István.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

KERESEK Margit-körúton, vagy közvetlen környékén központifütés, bádogos, víz- és gázszerelési vállalatnak megfelelő műhelyhelyiséget. Keller Pál vállalkozó, I., Bors-utca 1. Telefon: 160—921.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb örökjakásokat építünk egytől háromszoba-hallosig. — Nagy adómentesség. díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269—301).

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

2×2=4 Könnyű feladat
a szülőnek az apróságok őszi ruhakérdése, ha a szükséges holmikat nálunk szerzi be.
Iskolaruhák, magyaros formaruhák cipők, intézeti felszerelések és bármily gyermekruházati cikkek a közismert olcsó árakon, tartós, megbizható minőségekben
KOSSUTH LAJOS UTCA 9 Nagykovácsy Üzletház
Fióküzlet: XI., Horthy Miklós-ut 39.

A rózsadombi barlang

A Rózsadomb és környéke barlangjairól a Budai Naplóban legutóbb megjelent cikkeinkre az alábbi választ kaptuk:

— Nagyságos Szerkesztő Ur! Hivatkozással a Budai Napló 1938. augusztus 4-én „A Rózsadomb és környéke barlangjai" című közleményére, a sajtótörvény értelmében tisztelettel kérem a következő helyreigazító sorok közlését:

— Köztem és a Magyar Barlangkutató Társulat között semmiféle megállapodás nem jött létre. A tulajdonjogot illetőleg a területemet senkinek oda nem ajándékoztam, igy az nem kerülhetett a Magyar Barlangkutató Társulat tulajdonába.

— Feleségem elhalálozása után kijelentettem, hogy alapítványt létesítek. Ezen elhatározásom most is fennáll, de a területről életemben nem fogok lemondani, azért, hogy annak gondnoka lehessek.

Tisztelő híve, Miklóssy Géza s. k. gyógyszerész, a Richter Gedeon vegyészeti gyár tisztviselője.

*

A fenti közleményhez csupán annyit fűzök hozzá, hogy én soha és sehol nem mondtam azt, hogy a *Szemlőhegyi barlang a Magyar Barlangkutató Társulat* tulajdona. Utalok ebben a lapban: „A Rózsadomb és környéke barlangjai" című közleményem (Budai Napló 31—32. sz. 2. old.) befejező részére, ahol a barlang tulajdonjogi kérdésével és a Társulathoz való viszonyával olyan behatóan foglalkozom, hogy *fölöslegesnek tartom ezekre a dolgokra itt újból részletesebben visszatérni.*

Dr. Kadic Ottokár.

Dunai sportünnepélyt rendeznek az evezősök és sportbarátok Bakty Lajos tiszteletére

Bakty Lajost, a több, mint háromszázszoros hős dunai életmentőt a kormányzó másodízben tüntette ki. Ez alkalommal barátainak és tisztelőinek sokasága sportünnepélyt tervezett augusztus 27-én, szombaton estére. A rossz időjárás miatt elhalasztott nagyszabású ünnepséget *szeptember 3-án, szombaton este 8 órakor* rendezik meg a Római-parton. Többszáz csónak lampionos és fáklyás felvonulása után a Bakty-csónakházban hatalmas banketten ünneplik *Bakty* Lajost, a Római-part őrangyalát.

SZÉP HÁZ, JÓ HÁZ
NEM ÉPÜLHET BUDÁN
Drasche-építőanyag
NÉLKÜL.
Óbudai gyára: III., BÉCSI-UT

Czebe Jenő elöljáró átvette hivatalát. Czebe Jenő dr., az I. kerület elöljárója szabadságáról visszatért és hétfőn, augusztus 29-én átvette hivatala vezetését. Állandó helyettese, dr. Garancsy László főjegyző, aki az új XII. kerület szervezési munkálataira kapott megbizást, szombaton kezdi meg szabadságát.

BOLDOG A NYARALÁS a Svábhegyi Majestic luxus-szállókban A csodálatos üdülő minden vendége ezt hangoztatja. Budapest legegészségesebb hegyén, a legremekebb kilátású Svábhegyen, ózondús levegőjü parkban, a Majestic közismert tökéletes kényelme mellett a nyaralás nem is lehet más, csak boldog.

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Buda halottjai. Sok kedves barátja Budának nincsen többé, fájdalmára a régi budaiaknak, akik nemcsak a budai bennszülötteket, de azokat is megbecsülik, akiket a szeretet fűzött a mi ősi városunkhoz és hagyományaihoz. Eltávozott az élők közül érdi Krausz Simon, akinek sok-sok igaz barátja volt itt nálunk Budán. Meghalni is szeretett Budájára jött, a Siesta csöndes parkjába. — Reiner János egyetemi professzor, a neves egyház- és közjogász, az ismert iró és tudós, hosszas szenvedés után meghalt. Generációkat nevelt fel, a magyar jogfolytonosság fanatikusa volt és a királyi családnak haláláig hűséges híve. Szabadidejét a budai hegyekben töltötte, szeretett sétálgatni tanítványaival s barátaival elbeszélgetni Buda történelmi multjáról, hagyományairól. Idejött hozzánk pihenni és ihletet szerezni. — Horváth E. János nyug. fővárosi igazgató-tanító, jeles közgazdasági- és agráríró, akinek évtizedeken át jelentek meg a falusi nép érdekeit szolgáló gazdasági könyvecskéi, amelyek az egész országban elterjedtek, 73 éves korában elhunyt. Sokáig volt Budán is iskolaigazgató és nagy népszerűséget szerzett. A magyar méhészetnek tekintélyes vezetőegyénisége volt és sokszor sürgette a Budai Napló hasábjain is a budaiak számára a méhészkedést. — Meghalt egy budai nagyasszony is: özv. Shvoy Kálmánné, aki a budai társadalomban nagy, pótolhatatlan ürt hagy maga után.A közjótékonyság és a szegényügy lelkes támogatóját vesztette el benne; őszintén meggyászolták mindenütt, ahol ismerték. A honvédség volt főparancsnoka, Szeged országgyülési képviselője és a székesfehérvári püpök édesanyjukat gyászolják a megboldogult nagyasszonyban.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Budai építész egyházi kitüntetése. Németh Theodozius István magyar szír-keleti érsek és felszentelt püspök, a homszi (antiokiai) pátriarka felhatalmazása alapján Boskó Géza Zoltán budai tervező-építészmérnököt érseki főtanácsossá kinevezte.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő házartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167—772.

A volt tabáni káplán ünneplése Amerikában. Amint az amerikai lapok közlik, nemcsak az ottani magyarság, de az amerikai közönség is meleg szeretettel ünnepelte Monsignore Sántha Pál dr. kanonok-plébánost, a kanadai Stockholm (a magyarok Sokhalomnak nevezik) 25 éves jubileuma alkalmából. Nemcsak a kanadai magyarok, de az angol és francia kanadaiak, a hivatalos állami inézmények vezetői, az indián rezervációk törzsfőnökei és a magyar konzulok is meleg szeretettel ünnepelték a kiváló csángó származású papot, akit a pápa titkos kamarásává nevezett ki. Sántha dr. a manillai eucharisztikus kongresszuson a magyar püspöki kar képviseletében jelent meg. A népszerü magyar pap Budán élt és tanult, a budai Szent Imre kollégium prefektusa, majd tabáni káplán volt. A tabáni plébániáról került Kanadába, ahol a magyarság vezető személyisége és értékes munkásságáért az angol állampolgárságot és kanadai illetősége is megkapta.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 Paplan, matrác

Gazdát cserélt a Várban egy Uri-utcai ház. Érdekes házeladás történt a közelmultban Budán: Herceg Hohenlohe-Waldenburg-Schillingfürst Klodvigné Uri utcai 54—56 számú házát eladta a magyar királyi kincsárnak. A vételár kereken 200.000 pengő volt. Még egy másik nagyob ingatlaneladásról tudnak Budán. Blum Béla Mária tér 2. számú házát 143.000 pengőért csánkfalvai Keresztes Zoltán és János vásárolták meg.

I. VIRÁG ILUS mozdulatművészeti iskolája Bp. II., Margit-krt 64/a. fld. 5. T.: 167-209.
Felnőttek és gyermekek részére egyéni és csoport kurzusok. — A mozdulatművészet tanitására készülő növendékeknek — tanárképzési tanfolyam. Érdeklődés d. u. 2—4 óra között.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-ből, XI., Horthy Miklós ut 4 II., Margit-körut 65.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BÉLA.

Kiterjed-e az adóamnesztia az 50.000 pengőn aluli vagyonokra is?

Az egyszeri beruházási hozzájárulással kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy az amnesztia vonatkozik-e az 50.000 pengőn aluli vagyonokra is?

Az alaptörvény kifejezetten a fizetésre kötelezettekre vonatkozik, s ugyanígy intézkedik részleteiben a végrehajtási utasítás is. Nincs mód tehát arra, hogy az amnesztiát a pénzügyminiszter az 50.000 pengőn aluli vagyonokra rendelettel kiterjessze, mert ez a rendelet a törvény intézkedésével kerülne ellentétbe.

A székesfővárosi pénzügyigazgatóság vezetőjének nyilatkozata szerint a pénzügyi hatóságok nem indítanak eljárást azoknak az esetében, akik önként adnak adóvallomást, ha vagyonuk az 50.000 pengőn alul is van. Ilyen adóvallomások a kerületi adófelügyelőséghez adandók be.

Az eddigi törvényes rendelkezések közül a J. V. H. Ö. 66. §-hoz fűzött végrehajtási utasítás, valamint a K. K. H. Ö. 148. §-a kimondja, hogy nem lehet adócsalási eljárást indítani az ellen, aki az adóhiányt annak felderítése előtt a hatóságnál beismerte. E rendelkezések azonban csak arról intézkednek, hogy nem lehet adócsalási eljárást indítani azok ellen, akik önként ismerik be mulasztásukat, de nem szólnak a rendelkezések arról, hogy az ilyen adózó visszamenőleg nem adóztatható meg az elhallgatott vagyontárgyért.

A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályánál szerzett információnk szerint a következő álláspont alakult ki:

A korábbi rendelkezések valóban nem mondják ki azt, hogy azok az adózók, akik az adóhiányt önként beismerik, visszamenőleg nem adóztathatók meg. Míg azonban az egyszeri beruházási hozzájárulással kapcsolatban a pénzügyi kormányzatot, hogy úgy mondjuk, a kiengesztelődés szelleme vezeti, természetes, hogy azokkal szemben is a legméltányosabban fogunk eljárni, akik ugyan beruházási hozzájárulást nem fizetnek, de ezután a legpontosabban akarják adóvallomásukat összeállítani és ebből a célból az adóalap kiigazítását önként kérik a kincstártól. Eljárás ebben az esetben a következő:

Az illetőnek el kell mennie az illetékes kerületi adófelügyelőséghez s ott írásban be kell jelentenie, hogy nem vallotta be tényleges vagyonadóalapját s ezt most pótolja, kérve mulasztására az amnesztiát. A hatóság a bejelentést elfogadja és intézkedik a pótelőírás iránt. Az adó kivetése és befizetése után azonban az ügy befejezést nyer, szóval semmiféle büntető konzekvencia nem következik.

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

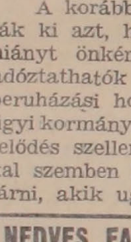
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték es csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Véget kell vetni az álkisrészvényesek garázdálkodásainak

Rovottmultuak zsarolási manőverei a vállalatok ellen

1927-ben, amikor még Németország négy legnagyobb bankja a négy D.-bank volt, lakott Kölnben egy bizonyos Tenhoffer nevü ügyvéd, akinek legfőbb passziója az volt, hogy a négy D.-bank és azok vállalatainak közgyülésein, egy részvényt letéve, szemtelenül okvetetlenkedett, azaz „élt a kisrészvényes jogaival". Tenhoffer ezt szigorúan egyéni szórakozásnak eszelte ki és sohasem fordult elő, hogy kisrészvényesi jogait némi készpénzre óhajtotta volna felváltani. Tenhoffer dr. már régen pihen a kölni temetőben és valószinüleg megfordulna egyszer-kétszer a sirjában, ha tudná, hogy az ő, alapjában véve ártatlan bolondériáját a pesti utódok mivé fejlesztették.

Ez a kisrészvényes cégér alatt üzött kalózkodás néhány éve nálunk is felütötte fejét. A bankok és különböző iparvállalatok igazgatósága egyszer csak azt vette észre, hogy egyes „kisrészvényesek" rendkívüli módon kezdenek érdeklödni az ügyvezetés és a vállalat egyéb belső ügyei iránt.

Aki egy részvénytársaság közgyülésén részt akar venni és fel akar szólalni, annak bizonyos határidöig legalább egy részvényt kell deponálnia az illető részvénytársaságnál. Már most a következő a technikája egy ilyen kisrészvényesi mezbe burkolt közönséges zsarolási manővernek. Bármilyen intaktul vezetett nagybank, vagy vállalat legyen az, kellemetlenkedni, okvetetlenkedni mindenütt lehet. Könnyü elképzelni, hogy egy előkelő vállalat, vagy bank közgyülésén, ahol ünnepi hangulatban jelennek meg a gazdasági élet notabilitásai, egyszer csak feláll egy mosdatlan szájú egyén és kiabálva vádakat vagdos az igazgatóság fejéhez, természetesen állandóan a kijátszott kisrészvényes mivoltát hangoztatva. Hát ez kellemetlen. Kellemetlen lenne egy angyalföldi lebujban is, nemhogy egy előkelő vállalat közgyülésén. Ezzel élnek vissza és ezt váltják fel hol apró, hol nagy pénzre a gazdasági életnek ezek a vámszedői. Amikor a közgyülési hirdetmény megjelenik, természetesen rögtön deponálják a maguk egy részvényét, amit legtöbb esetben egy Szabadság tér környéki zugbank hirhedt igazgatója kölcsönöz, természetesen büsás honoráriumért.

Amikor a deponálás megtörtént, az „álszerkesztő" megjelenik a vállalat egyik igazgatójánál és bizalmasan tudtára adja, hogy, mint a vállalat egyik részvényese a rövidesen megtartandó közgyülésen fel fog szólalni és miután a vállalat ügyvezetésében hibákat talált, bizalmatlanságot fog indítványozni a vállalat vezetői ellen. Ha kell, perrel is megtámadja a közgyülési határozatot. Ha azonban közben az igazgatóság úgy gondolná, hogy felesleges az ő felszólalása, úgy a vállalatnak módja van öt jobb belátásra birni. Az igazgatóság erre gondolkozni kezd és a vége az egész dolognak az, hogy a zsarolónak fizetnek. Erre az természetesen mindent a legnagyobb rendben talál, visszatáncol a közgyülésen való felszólalástól. Hát nagyjában ilyen az a bizonyos „kisrészvényesi" manöver.

A dolog anyagi része nekünk nem fáj. Fájjon azoknak, akik fizetnek, ahelyett, hogy lecsukatnák ezeket az embereket. Mi csak azt inkriminájuk, hogy ezek az alvilági alakok legtöbbször mint hirlapirók, mint szerkesztők jelentkeznek, hogy ezáltal adjanak nagyobb súlyt személyüknek. Ideje lenne, hogy a hatóságok végre fellépjenek ezek ellen az álkisrészvényesek ellen. A vállalatok, ha nékik kényelmetlen is feljelentést tenni, bizonyára szivesen adnak majd információkat arról, kik azok a nótórius álkisrészvényesek, akiknek ez „rendes" üzletük.

Igy többek között kitünő információkat tud adni Karikás Jenő, ismert részvényes, aki csaknem minden közgyülésen résztvesz és igy kitünő megfigyelésekre tett szert.

Ugyancsak sokat tudna mesélni: dr. Fuchs Elemér ügyvéd, dr. Hirsch Ernő ügyvéd, dr. Halmos Pál ügyvéd, Solymosi Imre, Radó Miklós, Róna Tibor részvényes, Weisz Imre, azonkívül Darvas Deutsch Ferenc ismert közgazdász és részvénytulajdonos, valamint Jovanovits Lucia kisasszony, aki, mint fürge riporternő, ugyancsak ottvan minden közgyülésen, hogy szemmeltartsa, kik azok, akik kölcsönzött részvényekkel operálnak a vállalatok ellen. Bizonyosak vagyunk benne, hogy ha a hatóságok a cikkünkben felsorolt egyéneknél informálódnak, kitünő felvilágositásokat kaphatnak tölük. A legtöbbjük jogászember, alapos megfigyelő, éppen ezért megfelelő felvilágositást tudna adni a nyomozóknak abban a tekintetben, hogyan és hol leplezzék le azt a „kisrészvényest", akire előbb-utóbb mégiscsak rá kell majd irányulnia a hatóságok figyelmének, megjelölhetik azokat a „szerkesztöket", akik paarzitái gazdasági életünknek.

Vécsey Mátyás.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ügyeletes budai gyógyszertárak

szeptember 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal-tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi-út 50.
Szép Ilona, Hidegkúti-út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi-út 156.
Remény, Győri-út 8.

II. kerület:
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán-tér 11.
Fekete Medve, Fő-utca 27.
Statisztika, Margit-körút 54.

III. kerület:
Gránát Alma, Zsigmond-utca 17.
Szent Lukács, Bécsi-út 89.
Magyar Korona, Polgártér 7.

XI. kerület:
Szent Kereszt, Gellért-tér 1.
Három Király, Fehérvári-út 21/b.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziói Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

NEM FOGAS KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni a Fogaskerék-sörözőben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
szept. 1, 6, 13, 15, 20, 22, 27 és 29. napján
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.—
„ „ hölgy 2.—
II. „ 1.50
III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklödni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől—szerdáig
PIROS BUGYELLÁRIS
Előadások kezdete: 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10.
Vasárnap: fél 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10.

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől vasárnapig
HURRICANE
POPPEY, A KIS SZÖKEVÉNY. Trükkfilm.
Hétfőtől—szerdáig
AZ OXFORDI DIÁK
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap délelőtt 11-kor matiné, délután előadás negyed 2 órától.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől vasárnapig
FEKETE GYÉMÁNTOK
Hétfőtől—szerdáig
AZ ELSŐ MÁMOR
Előadások kezdete: 1/2 5, 1/2 7, 1/2 9.
Vasárnap: 3, 1/2 5, 1/2 7, 1/2 9.

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
HURRICANE — AZ ORKÁN
SZENT ISTVÁN-FILM
Hétfőtől—szerdáig
ASSZONY A LEJTŐN
Előadások kezdete: 5, negyed 8, 1/2 10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
DÖNTŐ PILLANAT
Előadások kezdete: 4, 6, 8, 10.
Vasárnap délután 2 órakor is.

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6
Délután és este TÁNC

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtői.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

PINCEPÓTLÓ
légszigeteléssel
gomba- és dohmentes a lakás régi épületekben is
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

Bieber Karoly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti mükovácsolást épületek felvasalását.

BUDAI ÉTTEREMEK és KÁVÉHÁZAK

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Halmes énekel Dudás zenekarával.

ÉDEN CUKRÁSZDA ÉTTEREM I. Hidegkuti ut 74. Megnyilik május 26-án.

AZ ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

KUTASSY
Svábhegyi nagyszálló
FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY.

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavilon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

KIS ROYAL, Budán, I., Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye.
Cigányzene. Tel. 152-046.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.

36. évfolyam | Budapest, 1938. szeptember 15. | 37. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Akkor és most

Hogyan is volt „akkor"? ... Huszonnégy év előtt, 1914 júliusában? ...

Ez a kérdés okvetlenül felmerül ma mindenkiben, aki átélte a világháborút megelőző napokat. Hogy lesz-e háború, azt talán már csak napok vagy órák döntik el és minduntalan felbukkan a lapok hasábjain a mondat: Párizsban, vagy Londonban a hangulat olyan, amilyen 1914-ben volt.

Lehet, hogy London, meg Párizs így érez. De mi, amikor visszaigazitjuk az idők kerekét, nem érezzük ugyanazt, mint amit annakidején. Ennek pedig az az oka, hogy — „akkor" semmitsem éreztünk.

Ez a szó: háború, üres fogalom volt. Ismeretlen, tartalom nélkül való szó. Nem tudtuk, mit jelent. Ma tudjuk.

Hiszen igaz, volt izgalom akkor is. De milyen más, milyen fölényes, milyen egyszerű volt az! Nagyhatalom voltunk. A magyar közönségnek sejtelme sem volt a külpolitika bonyolult valóságáról. A problémát olyan szimplának, olyan veszélytelennek láttuk: Szerbiát térdrekényszeritjük és ezzel el van intézve minden. Ma már tudjuk, hogy a külpolitika meg a háború nem olyan naivan átlátszó, mintahogy akkor hittük. Nem volt, nem is lehetett ember Magyarországon, aki el tudta volna képzelni, hogy ennek az oly egyszerű szerb dolognak az lehet a vége, hogy az ezeréves országot darabokra szakitják, hogy megszünik a monarchia és „átrendezik" egész Európát, mégpedig olyan ügyesen és szépen, hogy alig két évtized után lázas izgalom reszketteti a világot, amely nem tud belenyugodni ebbe az átrendezésbe. És nem volt ekkora az izgalom azért sem, mert ma más, teljesen más a hirszolgálat, mint akkor volt.

Mi, akik annakidején is egy redakció íróasztala mellett lestük és kommentáltuk a rohanó eseményeket, világosan érezzük a különbséget. Belgrádba küldött tudósitónk telefonhivását lestük és amikor megszólalt a telefon csengője és a várt hang jelentette: Giessl báróval együtt elhagytuk Belgrádot és már Zimonyban vagyunk, — megindítottuk a rotációsgépet, hogy különkiadásban közöljük az eseményt, a mit sem sejtő közönséggel. Ma: a rádió mellett ül mindenki, ma a mosóné meg a takarítónő is tisztában van azzal, hogy itt nem Prágának és Berlinnek elszigetelt magánügyéről van szó, hanem mindenkinek az életéről, aki Európában él. Főképen pedig rólunk, magyarokról, — mi közünk a többiekhez? — rólunk, akiknek szintén van némi közünk az eseményekhez és akik a reménykedés hídján állva tekintünk az eljövendő napok elé. Akkor nem tudtuk, hogy veszithetünk, ma tudjuk, hogy — nyerhetünk. Visszanyerhetjük egyrészét annak, amit akkor vesztettünk el.

*

Ma, huszonnégy esztendő után, újból ott ülünk a redakció íróasztalánál és ugyanaz az izgalom fűt bennünket, mint akkor. Sokszor olvastuk és irtuk le azóta is a megszokott frázist: „Döntő napok előtt állunk", — ezúttal azonban ennek az egyébként megszokott mondatnak tartalma is van. Minden idegszálunkkal érezzük, hogy amiről közel két évtized óta beszélünk, vagy még inkább hallgatunk, az most valósággá válhatik: akár vérözön árán, akár a józanság és becsület útján, de érlelődik.

Az igazságot, a becsületet el lehet nyomni. Esetleg évtizedekre is. De ha egyszer feltámadt, nem lehet visszafektetni a sirba.

Ezzel a hittel tekintünk az eljövendő napok történelmi fejleményei elé.

Nem pusztulhat ki a költői igazságszolgáltatásba vetett hit, amelyet kiirtani nem lehet az emberekből: hogy a jó, a méltatlanul szenvedő elnyeri jutalmát, a gonosz, az álnok és hazug a maga büntetését.

3000 ujabb kislakás

A Budai Napló számára irta: Schuler Dezső dr., Budapest székesfőváros alpolgármestere

A kislakások száma Budapesten évek óta csökken. Ez a körülmény arra késztette a főváros hatóságát, hogy figyelemmel kisérje a lakásviszonyok alakulását. A polgármester a főváros lakáspolitikai programja tárgyában már a mult év március havában részletesen indokolt javaslatot terjesztett a székesfőváros törvényhatósági bizottsága elé. A közgyűlési határozat alapján megindult épitkezés eredményeként a főváros közel 1000 kislakást létesitett. Sajnos ez az 1000 új kislakás sem tudta megakadályozni az üres lakások számának további csökkenését.

Míg 1937 április havában a fővárosban 5765 üres lakás volt, s ebből 2886 szoba-konyhás lakás, addig 1938 február-április hónapokban az üres lakások száma Budapesten 3702-re csökkent és ebből 1788 volt egyszobás.

A székesfővárosi központi adószámviteli hivatal adatai szerint azonban az 1788 üres egyszobás lakásból kb. 351 egészségügyi stb., okokból lakás céljára nem volt alkalmas, kb. 560 lakás évi bére 500 P-nél magasabb volt. A székesfővárosban tehát ez év első bérnegyedében kb. 900, 300—500 P évi bérű szoba-konyhás lakás elégithette ki a szoba-konyhás lakás iránt egyre fokozódó keresletet.

Lakáshiány esetén minden nagyvárosban szociális és egészségügyi szempontból súlyos károkat okozó zsúfoltság és ezzel karöltve a kislakások bérének emelkedése tapasztalható. Sajnos ma már a fővárosban is jelentkeznek ezek az aggasztó jelenségek.

Ujabb 3000 kislakás

A lakáshiány a szociális és egészségügyi téren okozott károkon felül azonban gazdasági károkat is okoz, mert megakadályozza a főváros fejlődését, további megerősödését. Az épitőipar pangása következtében jelentkező munkanélküliségen kivül ugyanis az ipari szakmunkások és a kistisztviselők állandó keresettel biró széles rétege nem tud sem jogos igényének, sem fizetőképességének megfelelő lakást találni a fővárosban, egyre fokozódik emenyerét Budapesten kereső néprétegeknek az elővárosokba való áramlása. A fővárosnak, mint helyi hatóságnak ezért úgy szociális és egészségügyi, mint gazdaságpolitikai szempontból mindent el kell követnie, hogy a főváros területén minél több olcsóbérű kislakás épüljön. A kislakásépités újabb lendülete csökkentené a munkanélküliséget és a termelt kislakások kinálata mérséklőleg hatna e lakások bérének alakulására is.

A főváros törekvésének kettős irányúnak kell lennie. Folytatnia kell saját épitőtevékenységét és lehetővé kell tenni, hogy a magántőke is rentábilisnak találja az olcsóbbszerű kislakások épitését.

A polgármester úr ennélfogva elhatározta, hogy már az ősz folyamán újabb 3000 kislakás felépitése ügyében tesz előterjesztést a székesfőváros törvényhatósági bizottsága közgyülésének. Miután azonban a főváros fejlődése következtében városrendezési és egyéb okokból egyre több régi ház kerül lebontásra, a főváros épitkezésén túl a magántőke figyelmét is rá kell irányitani az olcsóbérű kislakások épitésére. Ezért a polgármester úr javasolni kivánja a közgyűlésnek, hogy a magánvállalkozás által létesiteni kivánt egyszerű kivitelű kislakások is részesüljenek adómentességben.

Belterületen kell felépiteni a kislakásokat

A főváros saját épitőprogramja megvalósitásának első problémája az épitkezésre alkalmas telkek kijelölése. Szociális szempontból ugyanis az volna indokolt, ha a főváros a létesitendő kislakásokat a lakásszükségletnek megfelelően kerületenkint arányosan megosztva, a villamossal jól megközelithető, közművekkel ellátott belső területeken létesitené. A külső közműnélküli területeken való épitkezés esetén ugyanis a hiányzó közművek megépitése a fővárosra súlyos terheket róna, a hiányos közlekedés pedig az odatelepülőket sújtaná. Sajnos a fővárosnak egy nagyobbszabású lakásépitő program megoldásához alig van kellő számú, megfelelő fekvésű ingatlana. Az előkészitő munkálatok során kialakult vélemény szerint a X., XI. és XIII. kerületekben rendelkezésre álló közműves fővárosi telkeken mintegy 1400 kislakás felépitését lehetne biztositani, feltétlenül szükséges azonban hogy a III., VIII., IX. kerületekben is szaporitsa a főváros az olcsóbérű szoba-konyhás lakások számát.

A lakásépitő program keretében megoldható volna a városszéli telepeken hiányzó 54 lakás is és ezzel a rendeltetésének kitünően megfelelő városszéli telep teljesen beépülne.

A főváros ezen kislakásépitő akciója keretében olyan beépitési formát igyekszik választani, hogy az egyes lakások lehető elkülönitését, a kellő levegőt és napfényt biztositsa. E célból kertes udvarokat és játszótereket kiván a házak közé épittetni.

A 3000 kislakás épitésére irányuló program végrehajtása súlyos anyagi áldozatot kiván a fővárostól. Az épitési telkek kialakitása, a szükséges út-, csatorna-, viz-, villanyvezetékek elkészitése és az épitkezés előreláthatóan kb. 21 millió pengő költségösszeget igényelne. Ezen összeget a főváros mai pénzügyi helyzetében csak előnyös feltételekkel megszerezhető kölcsönből teremtheti elő ha rem akarja, hogy a kölcsöntörlesztés a fővárosnak különleges megterhelést jelentsen.

Meg kell nagyobbitani a szénatéri kápolnát

Miért nem jár a régi Szent János kórház órája

A Viziváros lakóssága örömmel fogadta a szeretetházzá átalakitott Régi Szent János kórház tatarozását. Az elhanyagolt épület végre tűrhető állapotba került, rendbehozták a kis tornyot is: legnagyobb meglepetésre azonban *megfeledkeztek arról, hogy a tornyon levő órát is megjavitsák,* bár mind a szerkezet, mind pedig a harangok megvannak. A Szénа téren álló nyilvános villamosóra csak a legnagyobb nehézségekkel fedezhető fel és a régi Szent János kórház toronyórája, amely négy irányból is látható, nagyszerűen pótolná azt.

A kápolna nedves, málladozó falaira már többször felhivtuk az illetékesek figyelmét. Most végre megindultak a tatarozási munkák, amelyek során a többszázéves falakat *Ambrus* mérnök „légszigetelési" szabadalma szerint viztelenitik. Ez az eljárás a Batthyány-téri Szent Anna templomnál kitünően bevált. A tatarozáson felül azonban *szükség lenne a kápolna bővitésére is,* ezt a hivők nagy száma és a Viziváros polgárságának vallásossága is indokolja. A Szénа tér környékén lakók többnyire ezt a kápolnát keresik fel. A kerület lakossága hálás a székesfővárosnak a tatarozásért, de kéri, hogy gondoskodjék a kápolna megnagyobbitásáról is.

Kibővitik a pálvölgyi cseppkőbarlang körforgalmi járatát

A *Pannonia Turista Egyesület* lelkes gondozója a pálvölgyi cseppkőbarlangnak és még tavaly mozgalmat inditott, hogy a barlang belsejében körforgalmi járatot teremtsen. Azért van szükség erre, hogy egyrészt a látogatók ne azon az úton térjenek vissza, amelyen bementek és igy visszatéröben ne akadályozzák az újonnan érkezőket, azon felül pedig, hogy alkalmuk legyen a barlang egyéb rejtett szépségeinek a megtekintésére is.

Az egyesület elnöke, *Terbócz* Imre országgyűlési képviselő vette a kezébe az ügyet és *sikerült is kiverekednie, hogy a főváros a körforgalmi járat épitési költségeit biztositsa.* A főváros megszavazott erre a célra 2000 pengőt és a háromszáz méter hosszú járat el is készült.

A barlangnak, amely az ország határain túl is messzeföldön ismeretes, sok a külföldi látogatója. *Annál kevesebbet érdeklődnek azonban iránta pestiek* és budaiak. Mégis, mióta a 29-es autóbuszjárat megindult és végállomása a pálvölgyi barlang közelébe került, azóta a látogatók száma örvendetesen emelkedett. Ez vetette fel annak a gondolatát, hogy a *rövidnek bizonyult körforgalmi járatot meghosszabbitsák.*

A *Pannonia Turista Egyesület* most újabb kérelemmel fordult a fővároshoz: kéri, tegye lehetővé kevés pénzáldozattal a járat meghosszabbitását. A kérvényt *Terbócz* Imre országgyűlési képviselő adta át a polgármesternek és igy megvan minden remény arra, hogy a pálvölgyi barlang körforgalmi járata kiépüljön olyan arányokban, ami a látogatók jelentősen emelkedett számának megfelel.

Már csak egyetlen házat kell megvenni a Tabán területén

Gyors tempóban folynak a bontási munkák a Döbrentei-tér környékén

A Közmunkatanásnak pesti oldalra történt átköltözésével eldőlt a tanács Döbrentei téri palotájának a sorsa is. Minden kisérlet, hogy a teljesen jó álapotban levő épületet a pusztulástól megmentsék, meddő maradt: a csákányok munkája megkezdődött. A jobb sorsra érdemes palota bontási munkálatai javában folynak és még az ősz folyamán be is fejeződnek.

Csaknem egészen eltűnt már a föld színéről a szomszédos négyemeletes palota is. E mögött húzódik meg szerényen egy régi kis tabáni hotel a Kökény utcában, az Erzsébethid szálló. Az előtte levő bérház lebontásával szükségessé vált a szálló kisajátitása is. Tulajdonosa tisztában volt a sürgősség jelentőségével és épen ezért meglehetősen nagy árat kért a kis szállodáért, a főváros pedig figyeembe vette, hogy már csak azért is az átlagosnál nagyobb árat kell fizetnie, mert a tulajdonost az üzemi veszteségért is kártalanitania kell. A szakértők megállapitása szerint az épület nem ér többet 60.000 pengőnél, a főváros azonban, a kivételes körülményekre való tekintettel 136.000 pengő vételárban állapodott meg az Erzsébethid szálló gazdájával. Kikötötte azonban, hogy az épületet május hó 1-ig ki kell üriteni, hogy a tabáni park kibővitési munkálatait megkezdhessék.

Az Erzsébethid szálló kisajátitása után még csak egyetlen kis épület áll útjában a tabáni tervnek. Ez az épület a görög keleti egyházközség tulajdona és benne van a plébániai hivatal. A főváros most tárgyal az egyházközséggel s a tárgyalás alighanem rövidesen eredményre is vezet.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Légvédelmi óvóhelyek is lesznek az óbudai uj Árpád-gimnáziumban

900.000 pengőbe kerül az épitkezés — A főváros legmodernebb és legszebb intézete lesz az uj iskolaépület

A főváros magasépitési bizottsága hétfőn egyhangú határozattal megadta az engedélyt az óbudai Árpád-gimnázium felépitéséhez és ezzel végre dülőre juttatta ezt a régóta vajudó ügyet. Kulturális és épitészeti szempontból egyaránt nagyjelentőségü ez a döntés: nemcsak azért, mert a régi gimnázium iskolai célokra alkalmatlan, szük helyiségével már rég nem felelt meg rendeltetésének, hanem főként azért, mert a kultusztárca dicséretes megértéssel olyan költségvetési keretet biztositott, amely *lehetővé teszi a korszerü követelményeknek mindenben megfelelő középiskola létesitését.* A *Budai Napló* állandóan napirenden tartotta mindig az uj óbudai gimnázium ügyét, éppen ezért elégtétellel és örömmel vesszük tudomásul a bizottság döntését.

Az épületre a főváros tavaly hirdette meg a pályázatot, amelyen az egyik első dijat *Hidasi* Lajos, a magyar mérnöki rend egyik legképzettebb tagja nyerte meg és ezen az alapon ő kapta meg a megbizást is az épitkezésre. A *Budai Napló* munkatársa most, hogy az épitkezés elinditása küszöbön áll, megkérte *Hidasi* Lajost, tájékoztassa olvasóközönségünket az uj gimnázium terveiről.

— Az uj gimnázium a Nagyszombat-, Zápor-, Szőllő- és Viador-utcák által határolt hatalmas telken épül, — adta meg készséggel a felvilágositást *Hidasi* Lajos. — A mintegy 1800—1900 négyszögölnyi telket a főváros ajánlotta fel teljesen ingyen, de azzal a kikötéssel, hogy az kizárólag a gimnázium uj épületének céljaira használható fel. *Az épület három részre tagolódik: egy háromemeletü, egy kétemeletü és egy egyemeletü részre.* A háromemeletü főhomlokzat a Nagyszombat-utcára, a kétemeletü a Zápor-utcára kerül, mig a Viador-utcai részen az egyemeletü igazgatói lakás és rajzterem épül.

— Az épület külső formájában *a korszerüségnek megfelelő egyszerü stilusra törekedtem.* Összhangzatos tömeghatást juttatni érvényre, mivon müvészi domborműveket helyezünk el. Érdekes mozzanatokat ábrázolnak a hun-magyar regeidőből és Árpád fejedelem etelközi tartózkodásából. Ennek kivitelére egyik kiváló szobrászmüvészünk kap majd megbizást.

— A stilus egyszerüségét és hatását eredményesen biztositja a travertin kőburkolat alkalmazása. Ezekkel rakjuk ki, illetve borítjuk be a főhomlokzat falait. A halványsárga színü kövek erre a célra igen alkalmasak.

Az iskola belső elrendezésére vonatkozóan a következőket mondja Hidasi Lajos:

— *Az épületben összesen tizenhat nagy tanterem lesz. Mindegyik tiz méter hosszú és hat méter harminc centiméter széles.* Hatvan-hetven tanuló számára van bennük kényelmes férőhely. Ezeken kivül természetesen célszerü elhelyezést nyernek a többi termek is: a fizikai és kémiai előadók közös munkateremmel, könyvtárhelyiségek, tanári

Ilyen lesz az uj Árpád-gimnázium. (Hidasi Lajos épitőmüvész terve.)

nél kevesebb külső diszités nélkül. Mindössze annyi engedménnyel, hogy ott, ahol a két főhomlokzat egybekapcsolódik, egy merőleges, hosszú sarkasszoba, szülői értekező, ifjúsági, cserkész termek, napközi otthon a bejáró tanulók részére és végül lakások a gépész, alitsztek s a portás számára.

Ujitásszámba megy a két hatalmas tornaterem kiképzése és elrendezése. Mind a kettő huszonnégyszer tizenkét méter nagyságban épül és egybenyitható. Az egyik tornateremnek különleges rendeltetése is lesz. Költségkimélés miatt ugyanis a gimnázium nem kap dísztermet. Ezt fogja pótolni az egyik tornaterem, amely igy ünnepélyek, ülések rendezésre is alkalmas lesz. Továbbá arra való tekintettel, hogy itt a közelben nincs templom, *a tornatermet istentiszteletek tartására is alkalmassá tesszük.* A tornatermeket külön szárnyon helyezzük el. Itt igyekeztünk mindent kihozni, amit a korszerü követelmények egészségügyi szempontból csak megkivánnak. Ennek megfelelően oldottuk meg a szellőztetés és a napfény besugárzásának minél teljesebbé tételét. Ezt a célt a négy sorban egymás fölött elhelyezett hosszúkás, keskenyformájú ablakok biztositják, amelyeken a levegő és a napfény akadálytalanabbul áramlik át. A tornatermek mindegyikének *kilenc sorban összesen harminchat, utcára néző ablaka van* és ugyanannyi az utcára néző homlokzaton is. Az udvarra egy-egy 3—400 személy elhelyezésére alkalmas terrasz lesz, ahonnan a tornaünnepélyek szemlélhetők lesznek.

— *Gondoskodás történt légvédelmi óvóhely létesitéséről* is. Ez az alagsor alá kerül, mint egy négyméternyi mélységben. Hatvan négyzetméter a területe, beton falakkal és beton mennyezettel. De nemcsak óvóhelyül fog szolgálni, hanem légvédelmi oktatás céljaira is az ifjúság számára.

— Az épületre — fejezte be felvilágositását *Hidasi* Lajos — 900.000 pengő van előirányozva, amiben a belső berendezések és felszerelések költségei nincsenek benne. Az összes munkák ki vannak már adva, csupán miniszteri jóváhagyásukat várják, amelynek leérkezése napok kérdése. Épp ezért *a földmunkálatokat még ezen a héten megkezdjük.* Óbudán igen sok a történelmi emlék. *Itt is végeztettünk kutatásokat, de ezek nem vezettek eredményre.* Annál becsesebb volt azonban a talajkutatást végző bizottságnak az a megállapitása, hogy az egész telektömb talajvizmentes és igy ez a körülmény is siettetni fogja a munkálatok gyorsabb befejezését. Megvan a remény, hogy a munka sima lefolyásu lesz és az uj gimnáziumot jövő év szeptemberére átadhatjuk rendeltetésének.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 53

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Utazás Budán

Irta: GEGUS DÁNIEL

No bizony, van is annak értelme, hogy erről a mi kedves Budánkról az ember nyáron elmenjen s itthagyja a Városmajort, a Svábhegyet, nem is szólva a Zugligetről, a Hüvösvölgyről s a többi gyönyörüségről. De mert a Veréb doktor úr azt mondotta, hogy jó volna uraságodnak, aki már jócskán otthagyta a fiatalságát (mi az, hogy jócskán? Talán már igaz sem volt az a gyönyörü fiatalság. Az a fehér szégfü, amit állandóan itt hordok a gomblyukamban, egy cseppet sem pótolja a fekete hajat, s csárdáslépéseket, s inkább mosolyt fakaszt a szép lányok meg asszonyok ajkán. Illegeti magát a vén kecske, ihajcsuhaj, de nem ülünk fel neki!), elmenni egy kis levegőváltozásra, vagy még jobb indokolással, környezetváltozásra. Mit tesz erre a parancsra az ember: felvesz adósságra néhányszáz pengőt, bepakkol a szekrény tetejéről leemelt kofferbe s Manci nevü hitvesével kimegy a Délivasutra és megvásárolja a jegyeket Lellére, ahova már előzőleg ávizót küldött a Park panzió tulajdonosának.

Na már most, ha én itthagytam Budát s a Balaton mellett üdülök, hogy a manóba utazom Budán s irok erről az utazásról tárcát a Budai Naplónak?! Megpróbálom megmagyarázni. A mi kedves Budánk a Dunántúlon van, s mi egy időben a Hollós Mátyás Társaságban nagy mozgalmat terveztünk a Dunántúlnak, főleg a gyönyörü Magyar Tengernek, a Balatonnak, érdekében, amelyet valahogyan Budához tartozónak tekintünk. Tervbe volt véve egy nagyszabásu Dunántúli Kaszinó szálloda és miegymás és mindezekért mi abban az időben nagyon lelkesedtünk.

Mi tagadás, hogy ha a magyar emberben annyi kitartás és tárgyilagosság volna, mint amennyi lelkesedés, talán meg is lehetett volna valósitani, hogy Budát központjává tegyük a Dunántúlnak. Még jó Viraág Béla álmodta ezeket s az álmok is vele pihennek már az alatt a szép és diszes siremlék alatt, amelyet nemrégen leplezett le az emléket alapitó Hollós Mátyás Társaság. Ha visszaidézem ennek a csodálatos fából faragott Viraág Bélának az emlékét, ma is bámulattal adózom annak a szittyamagyarságnak, annak a kiolthatatlan magyar tüznek és vulkánnak, amely ennek a lengyelszármazásu, felvidéki embernek a lelkében, szivében buzogott. Nála meg lehet csodálni a magyar faj asszimiláló erejét, amelynek a legcsodásabb és értékesebb példája volt Petőfi, aki apjáról szerb, anyjáról tót volt, s a fiúból lett a legkiválóbb magyar poéta és hazafi.

Ilyenformán próbálom tehát kimagyarázni, hogy a fenti cim alatt ezúttal a Balatonról próbálok egyetmást elmondani, amiképen ezt a vasárnapi sörözésnél László Zoltán megigértette velem, hogy a Balatont ugyancsak megemészteti Budával. Nem csoda, mert ő maga Izig-vérig Viraág Béla tanitványa, aki még a Paradicsomból kiüzött Ádámot is magyarnak állitja, de hogy Dzsingiz kán szerinte magyar volt, ahhoz kétség nem fér.

Mindig édes, lélekvidító látvány nekem, amikor az aligai befordulónál meglátom a Balatont. A gyönyörü tó kék vize ott hullámzik előttem, mint egy álom s olyannak tünik, mint egy tündérkép. Alig tud betelni vele a szemem, még kevésbbé a lelkem. És amikor végigszalad a vasút a partján, s látok óriási területeket kopaszon, felhasználatlanul, bogáncsosan, tövisesen, eszembe jut a mi tengerünk mellett pocsétának feltünő Wörth-i tó a többek között, ahol nincs egy talpalatnyi tér kihasználatlanul, kultúrálatlanul. Van egypár balatoni társulat, olvastam is, hogy örökké üléseznek, s örökké szépitik a balatoni községeket, s bizonyisten, nem látok évente semmi újat, semmi szépet, semmi jobb kultúrát, mint egy esztendővel előbb. Ugyanolyan fenerossz ágyban aludtam az idén mint tavaly és mint 20 évvel ezelőtt, ugyanúgy a szomszédomban delektálta magát a tehén, meg a disznócsorda, mint ötven évvel ezelőtt. (Ezt én még nem láttam, de felteszem, hogy úgy volt.) A vendég ki van szolgáltatva most is a hamar meggazdagodni akaró panziótulajdonos önkényének: árakat senki sem szabályoz, üzemeket senki sem ellenőriz. Pedig mindenütt megvan a fürdőbiztos, csak azt fedi homály, hogy mivel tölti a napjait.

Istenem, ha mi nem volnánk olyan tormába esett férgek, mit lehetett volna már csinálni ebből a Balatonból. Több évvel ezelőtt nyaralószándékra berendezett szemeink előtt egy körlevél jelent meg. Neisidler am See — hirdette a prospektus — Bécs Velencéje. Mi a manó lehet ez, töprengtünk rajta. Irtam Neisidler am See-be mégpedig magyarul, mert gyanakodtam, hogy ez a Velence itt lesz valahol Magyarországon, vagy volt területén. Kaptam választ magyarul s kiderült, hogy ez a hangzatoscimü, előkelő fürdőhely osztrák megszállott területen van, a Fertő-tó mellett s a mi időnkben úgy hivták, hogy: Nezsider, kisközség a Fertő mellett. Elmentünk s találtunk ott egy pazar fürdőhelyet, remekül berendezve, ahová szombaton Bécsből 5—6000 ember szállott ki. Ime, az osztrák sógor ezt csinálta az iszapos Fertő mellett a kis falucskából, a Fertő mellett, amelyet mi mindig ki akartunk szárítani.

Micsoda jó dolog volna ilyen alkotásokat megtanulni, s odavinni a Balatonhoz, amelyből világszenzációt lehetne csinálni. Fáradsággal, hozzáértéssel és pénzzel természetesen, de ami mind kifizetné magát.

De mert egy kicsit szidtalak, mégis imádlak, gyönyörü Balatonunk, Dunántúlunk és országunk kincse, igazi értéke és szépsége. Keveset élveztem ugyan bársonyos vized simogatását, — augusztusban mentem már le, amikor a jó idő ritka, — de ahányszor élveztem, mindig áldottalak s gyönyörködtem benned. Ott jobbra, mészrétegben, a tihanyi két torony látszik a félsziget ormán, ahol nem tudom, megvan-e még a hires visszhang s a kecskeköröm, amelynek egyik emléke szerencsétlensorsú utolsó királyunk, szemben velem Szepezd, lejjebb Révfalu, s onnantól a látóhatár belevész a végtelenbe. Vidám, lubickoló emberek, szép asszonyok, szép leányok, — bevallom, hogy ezek módfelett érdekeltek, bizonyos azonban, hogy őket én egy cseppet sem érdekeltem, — kedélyes csónakázások, itt-ott egy-egy vitorla, „melynek szárnyain — mint a költő mondja — a sajka elrepül." Révfülöp felé több hegycsúcs emelkedik: Sümeg, Tátika, Badacsony. A kis falucska láttára szinte megcsendül a gyönyörü vers:

„Ülj mellém a kandallóhoz,
Fel van szitva melege,
Csobánc várról, édes, kedves,
Halld, mint száll az agg rege."

De fülembe cseng a Csokonai múzsája is.

„Oh, Tihanynak riadó leánya,
Szállj ki szent hegyed mögül,
Im, kit a Sors eddig annyit hánya:
Partod ellenében ül
Itt a holdnak halvány fényén
Sir és zokog elpusztult reményén
Egy magányos, árva szív."

A Balaton romantikája lélekbemarkoló, páratlanul szép.

Aki azonban nem nagyon hajlamos a romantikára, megmarad neki a Kisfaludy Badacsonya helyett a „badacsonyi kéknyelü", amelynél jobb nektár nem terem széles e világon. A Badacsonyba kirándulók mind jókedvüen kerülnek haza Lellére, Szárszóra, Zamárdiba, mert a „Kéknyelü" támogatja igyekezetüket.

A Balaton emléke már a multé, itt ülök az iróasztalomnál a Retek-utcában. És élvezem a napsütést, mely a Svábhegy felől kinálkozik felém. A kedves Retek-utcában semmi változás; egyformán dübörögnek az autóbuszok, autók és társzekerek feleségem nagy örömére. De megvannak a sváb lányok is, akiket egyszer már kiszerkesztettem.

— Menjen már el arra a rendőrségre, s csináltasson csendet — hallom a feleségem duruzsolását.

— Menjen maga át a Fillér-utcai oldalra, ott csend van — tanácsolom, — de én a rendőrségre nem megyek. Magam is rendőr voltam, nem hiszek abban a rendcsinálásban.

Bizonyisten, a Fillér-utcai odalon csend van.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket

ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Könyvet

PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet

Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat

Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét

Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKA!" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos

ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél. XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Kolosváry-Borcsa Mihály lett Rákóczy Imre dr. utóda

Rákóczy Imre dr., a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője távozott állásából és a miniszterelnök vitéz dr. *Kolosváry Borcsa* Mihályt bízta meg a sajtófőnöki teendők ellátásával.

Rákóczy Imre dr.-t az egész magyar sajtó, annak minden egyes munkása őszinte sajnálkozással búcsúztatja. Tizenhét évig működött a sajtóosztályon és ez idő alatt úri egyéniségével, műveltségével és lelkiismeretes munkájával mindenki becsülését és tiszteletét kivivta. Uj beosztásába a magyar újságirás művelőinek szeretetét viszi magával.

Vitéz dr. *Kolosváry-Borcsa* Mihály, a sajtóosztály új vezetője, a magyar újságirás sorából emelkedett erre az előkelő helyre. Amire régóta nem volt eset: a szerkesztői asztal mellől, az aktiv újságirás köréből kapott vezetőt a magyar sajtó és ez már maga is biztositja a legharmónikusabb együttműködést a kormány és a sajtó közt. *Kolosváry-Borcsa* Mihály izig-vérig újságiró, akit, amikor átveszi nehéz és felelősséggel teljes hivatalát, nemcsak a kormány, de az egész magyar újságirás bizalma és szeretete is üdvözöl új munkahelyén.

E változással kapcsolatban *Rákóczy* Imre dr. a miniszteri osztályfőnöki, vitéz dr. *Kolosváry-Borcsa* Mihály pedig a minszteri tanácsosi címet kapta. Ugyanekkor a sajtóosztály két kitűnő fiatalabb tagja is méltó elismerésben részesült: *Komjáthy* Aladár dr. és vitéz *Bodroghközy* Zoltán dr. sajtóelőadók legfelsőbb kormányzói elismerésben részesültek.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

A Saxlehner-család nem parcellázza kelenföldi és lágymányosi telkeit

Hire járt, egyes lapok meg is irták, hogy a *Saxlehner*-család kelenföldi és lágymányosi hatalmas telektömbjeit megvételre felajánlotta a fővárosnak, majd pedig azt kérte, hogy állapitsák meg az újonnan létesült útvonalak mentén fekvő telkek pontos területét, mert a szabályozás után ezeket a telkeket parcellázni és értékesiteni szeretnék. Azt is tudni vélték, hogy a főváros és a család között az összegszerű megállapodás is megtörtént volna már.

A nagyszabású tranzakcióra vonatkozóan a *Saxlehner-család részéről* a következőket mondották a *Budai Napló* munkatársának:

— Szivesen vennők, ha akár a főváros venné meg a kelenföldi és lágymányosi telkeket, akár pedig megfelelő szabályozás révén mód nyilnék arra, hogy a Lágymányos jövő fejlődése érdekében a telkeket parcellázni lehetne. *Eddig azonban egyikről sem volt szó.* Csupán annyi történt, hogy azokat a területeket, amelyekre a fővárosnak a balatoni műút és a Kőérbereki-út építésénél szüksége volt, kisajátitották. A kisajátitási ár körül bizonyos bonyodalmak támadtak és majdnem bíróság elé került az ügy. Tekintettel azonban ennek hosszadalmas voltára, *a család és a főváros között megegyezés jött létre.*

— Az ügy aktái azonban még nem zárultak le, mert a kisajátitási árat nem kaptuk meg. Ugy látszik, a főváros előnyt ad a kényelmi szempontoknak a telektulajdonosok érdekeivel szemben. Éppen nemrég történt, hogy a budaőrsi gazdák is kénytelenek voltak a nyilvánosság előtt szóvátenni, hogy nem kapták meg azoknak a telekrészeiknek az árát, amelyeket a főváros az emlitett két út építésénél tőlük kisajátítás útján megszerzett. Reméljük azonban, hogy az ügy rövidesen mégis csak kedvezően zárul le.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI., Vilmos császár-ut 63.

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt
Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban
könyv és papirkereskedést nyitottam.
VITÉZY LÁSZLÓ. Telefon 167—742.

Sokat vár Buda a közlekedés reformjától

A beruházási javaslat 45 millió pengőt szán Budapest közlekedésének gyökeres átlalakitására. Buda ettől a hatalmas összegtől évek óta hiába sürgetett közlekedési kivánságainak megvalósitását várja.

Bár az utolsó években a Beszkárt eléggé megértőnek mutatkozott a budai kivánságokkal szemben, még mindig sok itt a tennivaló. A villamosközlekedés terén gyors és sűrű járatok, az észszerű és a közönség igényeit kielégitő vonalvezetések, a bevált és megszüntetett relációk visszaállitása és közvetlen kapcsolat Buda és a Nagykörút, valamint Buda egyes részeinek egymásközötti forgalmában: e kivánságok teljesitése egyelőre megjavithatná Buda közlekedését. *Véglegesen és gyökeresen természetesen csak az autóbusz fejlesztése oldaná meg azt.*

Különösen a Hegyvidék számára életbevágóan fontos az autóbusz, mint ennek a vidéknek egyetlen megfelelő közlekedési eszköze. A multhoz viszonyitva az autóbuszközlekedés fejlesztése terén az utóbbi időben jelentős események történtek ugyan Budán: autóbuszhoz jutott a Virányos—Kútvölgy, járatot kapott a Sasad és nemrégiben megindult az óbuda-hegyvidéki járat is, azonban nem szabad félúton megállni. *A budai Hegyvidék fejlődése szorosan összefügg a jó közlekedéssel, ez a fejlődés pedig az egész főváros érdeke.*

A beruházási javaslattal kapcsolatban feltétlenül megoldandó többek között a Zugliget és Svábhegy közlekedésének problémája is. Ebben az ügyben az illetékes társadalmi egyesületek: a *Svábhegyi Polgári és Közművelődési Kör, a Svábhegyi Egyesület, az Orbánhegyi Egyesület, a Zugligeti Egyesület, Kissvábhegyi Egyesület és az Istenhegyi Egyesület* még az év elején memorandumban fordultak a polgármesterhez és azt kérték, hogy a Svábhegyet és az azt övező Hegyvidéket kapcsolják bele az autóbuszközlekedésbe. Az érdekeltségek tervet is dolgoztak ki, amely minden tekintetben megfelelő lenne. *A rózsadombi autóbuszjárat mintájára körforgalmi járat indulna ki a Széna tértől, tehát a mai 28-as végállomástól és annak az Olaszfasoron és Kútvölgyi út egy részén vezető vonalát hosszabbitanák meg a Béla király úton át a ma is közlekedő 19-es vonaláig az Istenhegyi-úton és Orbánhegyi-úton át a Böszörményi-úti végállomásig.* Igy bekapcsolódnék a közlekedésbe a Virányosdülő, Kútvölgy, Hunyadorom, Zugliget, Béla király-út, Istenhegyi-út és Orbánhegyi-út környéke és e nagykiterjedésű vidék számára megközelithető lenne az új XII. kerületi elöljáróság is. Gazdasági szempontból is nagyon előnyös lenne az új járat, mert rengeteg nyaraló és kiránduló kerené fel a Hegyvidék eddig meg nem közelihető részeit és könnyebben volna elérhető a svábhegyi strandfürdő is, enyhitve igy a régóta nélkülözött strandfürdő hiányát. A svábhegy-zugligeti körforgalmi autóbuszjárat megindításának még az sem lehet akadálya, hogy az utak nem megfelelőek az autóbuszközlekedésre, mert a *Béla király út kivételével minden út a legjobb állapotban van.*

A Zugliget és Svábhegy lakósságának ez a jogos kivánsága eddig még nem valósult meg, de még csak igéretet sem kaptak az érdekeltségek, hogy kérésük teljesitését remélhetik. Ez érthető is volt eddig, hiszen az autóbuszüzemnek mindössze 180 kocsija van és abból nem igen jut mindenhová. Most azonban remény van arra, hogy az autóbusz kocsiparkot is növelni fogják és akkor *elsősorban a zugliget-svábhegyi új járatot kell megindítani.*

Másik nagyfontosságú budai kivánság — amelyről már többizben irtunk — a 3-as relációnak meghosszabbitása a Széna térig, vagy a 12-esnek a Délivasutig. Ma az a helyzet, hogy a budai polgár a Margit körútról a Krisztina térre és a Krisztinából a Pasarét felé csak óriási kerülővel juthat el, mert a 3-as csak a Délivasútig közlekedik, a 14-es befordul a Csaba utcába és igy a Csaba utca és Széna tér közötti tekintélyes útszakaszon nincs autóbuszközlekedés. Erre a meghosszabbitásra különben igéretet is kapott Buda, amikor megindult a 30-as járat.

Egyelőre ezek azok a kivánságok, amelyeknek sürgős megvalósitását várja Buda.

GERŐ SÁNDOR

Diáksapka 2·50 P
felszerelve, előirásos formákban
Somorjai Károly
II., Margit körut 7.
Uri- és nőidivatüzlet Tel.: 358-154

A budai szoborkutak és a régi pest-budai hajóhid Szent János szobra

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Örvendetes dolog, hogy a székesfőváros közművelődési osztálya újból olyan terveket hozott köztudomásra, melyek mindnyájunk városa minden barátját őszinte örömmel töltik el.

A kútszobrok gondolata már csak azért is szerencsés, mert csobogó, csorgó vizük a Fürdőváros eszmei gondolatát fejezik ki, a kútszobor tehát ezért lesz anyagszerű: vizszerű és pestbudai szerű.

Még stilusosabb, városiasabb és polgárszerűbb gondolat, hogy a Margithid budai hidfejéhez két céh kútját, a fémmivesek és a takácsok kútját tervezi a hivatása magaslatán álló kitűnő ügyosztály.

Itt azonban egy kérdés merül fel, melyet teljes lojalitással vet fel e sorok irója. Miért van szó a fémművesek és takácsok kútjáról?

Fémműves: ez a szó újkeletű és mint összefoglaló kifejezés bronzművest, harangöntőt, azaz a régi értelemben vett vöröskovácsot, sárgakovácsot, galvanizálót, domborítót, fémnyomót jelent. Azaz valami általánosságot jelent, régit és újat, össze nem tartozókat. Bizonyos, hogy nem jelent patkoló kovácsot, kocsigyártó bognárt és lakatost, puskaművest és kardcsinálót.

Viszont úgy a fémműves, mint a takács nem fejezi ki a budaiságot. Nem volna-e jobb, ha két olyan céhkutat állitanának fel, melyek például az európai viszonylatban is legrégebbi budai céhet, az 1270 óta működő budai mészáros céhet fejeznék ki? Rendkívül dekorativ lehetne a céh öt címere, melyeknek hiteles hagyományossága a török hódoltság előtti időre nyulik vissza.

Magyar mivesség a világhirű magyar timárság is. Egy magyar timárkút viselhetné a „Hongroyeur" felirást, hiszen Angliában és főként Franciaországban máig „Hongroyellerie" a neve a timárságnak.

Ősi magyar név a szablyakovácsság, hiszen a magyar *szablya* szóból lett a német Säbel, az olasz Sciabola, a francia Sable, vagyis a keleti magyar görbe kard neve. Magyar kardcsiszár kovácsolhatná a kardot az üllőn és ez magyarabb szimbólum lenne, mint a takács, mely angol takácsot jelentett és Gerhardt Hauptmann „Takács"-ai után is inkább sléziai német takácsot jelent.

Magyar szín a világhirű *kócsi* szekér, a mai „magyar Komárom" oldalán levő ősi nemesfalu egykori királyi szekérgyártó várjobbágyainak alkotása, a „kócsi szekér" szülőhelye, melynek nevéből minden angol lexikon köztudata szerint is az angol *Coach*, a francia *Coche*, az olasz *Cozzia* és a német *Kutsche* szó lett.

Rendkivül stilusos lenne az óbudai szőllőkapások kútja, hiszen ez a régi budai bort is, illetőleg ennek a tokajinál régebbi világhirét is, a magyar bort is kifejezné és egyben budai is lenne.

Semmibe se kerülne, ha céhi kút gyanánt a régi pestbudai Hajóhid máig épen álló Szent János szobrát valahol a Dunaparton felállitanák az 1761-től 1849-ig fennállott hid emléktéblájával. A szobor ott áll a Mária Valéria utca egyik udvarán. A régi pesti dereglyéscéh és a hidasok emléket őrzi. Pestbudai várostörténeti emlék, egykor ott állott a Hajóhid pesti hidfejénél és az 1849-i pusztulást, a Hajóhid leégését túlélte.

Mindezeket szives ötletül ajánljuk fel a kitűnő ügyosztály stilusos elgondolásai mellé.

Budai kávéházak

REGENT
Cafe-Restaurant
II KeletiKároly-u. I
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153-326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban *Csorba Gyula* és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sztáray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

RÉGI VILÁG

Az, amit mi 1848—49-es szabadságharcnak nevezünk, az osztrákok és aulikusok pedig forradalomnak szoktak mondani, tulajdonképen csak 1848 őszén, pontosan most 90 éve kezdődött. *A magyarság csodálatos önvédelmi élet-halálharca volt ez, ezeréves történelmünk legdicsőbb eröfeszítése,* amellyel példát mutattunk a világnak arra nézve, mit jelent magyarnak lenni. A szabadságért rajongó emberiség szeme ekkor fordult a magyar nemzet felé, ez volt az a csodálatos harc, amelyről később *Heine* Henrik irta „Im Oktober 1849" című versében:

„Wenn ich den Namen Ungarn hör!
Wird mir das deutsche Wams zu enge,
Es braust darunter wie ein Meer,
Mir ist, als grüssten mich Trompetenklänge!
Es klirrt mir wieder im Gemüt
Die Heldensage, längst verklungen,
Das eisern wilde Kämpenlied —
Das Lied vom Untergang der Niebelungen ..."

A véres küzdelem ekkor kezdődött. A magyar kormány, megérezve, milyen óriási feladat vár reá, szeptember elsején már felhivással fordult az ország népéhez, hangsúlyozva, hogy *nemzetiségi különbség nélkül* mindenkit keblére ölel, aki magyarnak érzi és vallja magát. Szükség volt erre nagyon, hiszen — mint ismeretes — a látogatók elsősorban nemzetiségeink körében végezték uszító munkájukat. A „Közlöny" című hivatalos lapban jelent meg a kormány kiáltványa:

„Botránkozva értesült a ministérium arról — mondja a szózat —, hogy a,acsony rágalmazók és bujtogatók meg akarják ingatni a hadihűségökben és becsületökben azon külföldi származású vitézeket, kik magyar ezredekben szolgálnak, avagy jelenleg az ország határain belől szállásoló nem magyar ezredekben vannak.

A ministérium kötelesnek érzi magát ennek folytában kijelenteni, miképen nem azt tekinti, ki mi nyelven beszél, hanem kinek szive mint dobog; nem azt nézi, ki hol született, hanem ki mint teljesiti kötelességét, — hiven az alkotmányhoz, mellynek itt pajzsa alatt él.

Hűség, becsület és tettek által e hazának mindenki polgárává válhatik.

Sőt örvendünk, ha a hazafiak számát eképen hős és hü tetteknél fogva látjuk szaporodni. Örvendünk olly férfiak szemléletén, kik elfelejtve, honnan jöttek, de nem felejtve el, hol élnek, és hallgatva a becsületnek örök szózatára, a csatamezőn omló vérrel avatják magukat a hűség bajnokivá s e honnak fiaivá.

Ezért a ministérium a hadseregből kit-kit megitél és megbecsül tettei, nem pedig származása szerint. Sőt, a melly védelmet a hazafiaktól megvár, köszönettel és hálával fogad, másoktól azt kétszeres köszönettel s hálával fogadja.

És a ministérium ama rágalmak és csak meghasonlásra számitott bujtogatások ellenében ünnepélyesen kijelenti, hogy a hazafiak és azon külföldiek között, kik becsülettel teljesitik kötelességeiket, semmi különbséget nem tesz, sem az előmenetelben, sem a nyugdijazásban, sőt inkább el van határozva az érdemeseket olly jutalommal ajándékozni meg, melly a haza nevében nyujtva, egyszersmind megtiszteltetés.

E nyilatkozással a ministérium tartozott az igazságnak.

A hadügyminister megbizatott ezt az összes hadseregnek tudtára adni.

Bduapest, aug. 30. 1848.

A ministérium nevében

Szemere Bertalan belügyminiszter."

A felelőtlen rémhirekkel szemben a Vas Gereben és Arany János szerkesztésében megjelenő néplap, a „Nép Barátja" irja szeptember 10-i számában:

MINDENKIHEZ!

Magyarország sorsa felett e héten vettetik el a kocka. Az országgyülés intézke-

TANKÖNYVEK, TANSZEREK
az összes iskolák részére.
TISZA TESTVÉREK
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN
II., FŐ-U. 12. Telefon: 152—713.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

déseit türelemmel várjuk be, addig is pedig a következőkre figyelmezzünk:

1-ör. A ráczokon kívül még eddig más ellenség nem támadta meg hazánkat, azért holmi pletykahírekre, mint már az olyanforma beszédre, hogy „jön a muszka, itt a német!“ az illyen szóra — mondom — nem is kell hallgatni, mert az merő hazugság.

2-or. Az ország azért készülődik, hogy ha netalántán mégis támadna az ellenség, hogy minket készületlenül ne találjon.

3-or. A ki bujtogat és rémitget, el kell fogni, a bíróháznál pedig szorosan ki kell kérdezni, hogy hol vette a hírt? Maga fejétől locsog-e, vagy valaki rákérte? Az illyen vallomást pedig a fogoilyal együtt a megyei bíróhoz küldjék.

4-er. A dorbézolástól kiki tartóztassa magát, hanem iparkodjék mezei munkáját elvégezni.

5-ör. Ha valamely község a jövő-menő hírek miatt nyugtalanságban van, küldjön el egy embert a legközelebbi városba, hol hiteles emberektől vegyen ki bizonyos tudomást, és ezt írásban hozza meg a falunak, hogy pletykabeszéd miatt ott zavar ne legyen.

6-or. Mindenki engedelmeskedjék az elöljáróknak.“

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
szept. 15, 20, 22, 27 és 29.
napján
D.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60
Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

A mosoly

Irta: Dr. OREL GÉZA főigazgató

Az elhunyt szappankirály, lord Leverhum, igen jól tudta, milyen értéke van a mosolynak üzleti ügyekben. Sokszor mondogatta: „A mosoly jó üzleti fogás. A legjobb üzleti politika.“ Charles Higham, a nagy angol iparos szerint: „A mosoly kellemes, bizalmas légkört teremthet és kedvező hatással lehet a vásárlás kimenetelére. Ellenállhatatlan vonzóerő.“

A mosolynak igazi jóakaratot kell kifejeznie. Ha ezt meghazudtolják a szemek, a szavak, a magatartás, akkor az egész csak a szeretetreméltóságnak siralmas és hiábavaló karrikaturája. Megtörténik, hogy gondokkal küzdünk, lehangoltak vagyunk, de ha szeretjük foglalkozásunkat, elfojtjuk érzéseinket és kiderül arcunkon az őszinte mosoly, szívesen fogadjuk a vevőt és csakhamar rájövünk, hogy a mosoly a magunk bánatának is a legjobb orvosa.

A mosoly nem puszta arcjáték. Ne higyjük, hogy úgy ölthetjük magunkra, mint az álarcot. Lelkiállapotunknak, jóindulatunknak és szeretetreméltóságunknak kifejezője, tükörképe. A mosolynak megvan az a hálás tulajdonsága, hogy magában hordja jutalmát: maga is jókedvre derít. Nem hiába, hogy a japánok mosolygásra tanítják a gyermekeket s egész életükben gyakorolják. Élettani tapasztalás, hogy a mosoly nemcsak az arcot, de a kedélyt is mosolygóvá varázsolja. Vagy — hogy a tükör hasonlatánál maradjunk — mosolygó tükörképünkre mosolygó ábrázattal nézünk vissza.

Legtermészetesebb mosolyunk akkor kerül arcunkra, ha gyermek jön a boltba. Ilyenkor az árusító kedves mosollyal, bátorításként előrehajol a pulton át és kedves hangon, mosolyogva kérdi a gyermektől: „Hol van a kis cédula?“ Kerülendő: a szánalmas mosoly. Ez akkor futja el a vigyázatlan árusító arcát, amikor a vevő olcsóbb árut kér, mint amilyent ajánl neki.

A ravaszdi mosoly. Ha a vevő az áru értékének megbecsülésében szakértőbbnek akar látszani, mint az eladó.

A kétkedő mosoly, amikor a vevő azt állítja hogy amit olcsón vett, cselédjének vette, jótékony célra adja.

Az erőltetett mosoly. Az arcra fagyott, merev mosoly üres és semmitmondó, vagyis nem semmimondó, mert a vevőnek éppen eleget mond.

A szokásos kétségbeesett mosoly. Másnéven: Uram segíts! mosoly, amelyet az eladók akkor váltanak egymás között, amikor a vevő nem tudja magát vásárlásra elhatározni.

A mosoly tehát az üzleti siker egyik biztos fegyvere. De vigyázzunk, hogy ez a fegyver ne visszafelé süljön el. Megsértett, lemcsolygott vevő otthagyja az üzletet. Ne feledjük, hogy a vevő az örökké édeskés mosolyt sem szereti, amit az árusítók sokszor szívélyesnek és megnyerőnek gondolnak.

A mosolyt ne tévesszük össze a nevetéssel. Abban is mértékletesek legyünk. A vevő humoros, józzü megjegyzésére mosolyoghatunk, de ne nevessünk. A nevetés és a mosoly közötti különbség jelezze a tiszteletet, amely a pénzt hozó és a pénzt elfogadó között fennáll. Az erőltetett mosolyt éppúgy, mint a hangos nevetést, mindenkor kerüljük.

CSAPKAI ERVIN könyvkötészete könyv- és papir kereskedése I., Attila-utca 23. Krisztinavárosi templommal szemben.

Laticel matrac
LÉGATERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást végez. Szentmiklóssy László kárpitosmester I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

özv. Ujágh Árpádné Budapest, II., Bimbó-út 17 Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

JUSZT GYULA OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN: II., Margit-körút 6.

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Háló, ebédlő, kombinált és stil butorok, garniturák, sezlonok, matracok, fotelágyak, fotelok és székek, valamint festett butorok olcsón, kedvező fizetési feltételekkel is kaphatók. Michnik kárpitos és Wensky asztalosmester Krisztina körut 161.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8 T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készít: II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Cipőszalonját II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta. Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspecialista vitéz KÓSA KÁROLY II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán SUGÁR-CIPŐ megbizható Nagy választék gyógycipőkben! I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek TOTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszerí csemegét GANCS-tól II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trollevbus végállónál

Divatáru

GONDA ARUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tivornál I., Döbrentei-tér 6 szám.

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint. ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI“-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21 Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Hölgyfodrász

Hölgyfodrászok között az első ifj. NEGOVÁN JÁNOS III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA“ kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétiső, rétesliszt Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Megbizható URI- és NŐISZABÓ Schubert Lajos Attila-u. 29

Tüzelőanyag

TÜZIFÁT, SZENET legolcsóbban szállit Timár Károly II., Zsigmond-utca 5. szám

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal GABAS SÁNDOR üvegesmester IV., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A KRISZTINÁBAN I., KRISZTINA-KÖRUT 34 (Auguszt cukrászda mellett) ISZTER KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

A veszedelmes kibic

Nagy szenvedély a kártya. De nemkevésbé veszedelmes a kibicelés szenvedélye sem. Rengeteg történet szól a kártyás meg a kibic dolgáról, de talán egyik sem olyan mulatságos, mint az alábbi, amelyet a Jókai szerkesztésében megjelent Életképek egyik 1848. szeptemberében megjelent számából hámoztunk ki.

A történet címe: Comicus jelenet az örtanyán. Szól pedig a következőképen:

„A czirkálók egy éjjel — írja az Életképek — egy híres zsiványt tettenkapva elfognak, s az őrségi tisztnek átadják, jól értésére adván: hogy ez veszedelmes ember, erre jól kell vigyázni. Az őrségi tiszt átadja a veszedelmes embert az őrmesternek, az kiviszi az őrszobába, a hol mintegy húsz nemzetőr virrasztván, kártyázik, azoknak is megmondatik, hogy ez az ember veszedelmes ember, a kinek nem kell engedni: hogy elszökjék.

A nemzetőrök tovább kártyáznak. Egyszer a veszedelmes deliquens oda áll az egyiknek a háta mögé s elkezd belebeszélni a játékba.

„Hát az úr kicsoda? — szól ez mérgesen hátrafordulva — mit beszél bele az úr a más kártyájába? Elhallgasson az úr, mondom mert különben úgy kilököm a szobából, hogy a lába sem éri a földet.“

A veszedelmes deliquensen nem fogott a fenyegetés, csak azért is újra belekotytyant a játékba. Erre a nemzetőrök megharagudtak, neki estek, nyakon csípték s úgy kidobták az őrtanyából, hogy a lába sem érte a földet, valamikép: hogy ezt neki eleve megígérték.

Ezután ismét neki ültek s nyugodtan kártyáztak tovább.“

Mint látható, ezelőtt kilencven évvel is már a kibic kibic volt, a kártyás pedig kártyás. Megtörténhetnék hasonló eset akármelyik budai kocsmában napjainkban is...

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

Petracsek Lajos ünneplése. Budapest I. és XII. választókerületének polgársága dr. *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag születésnapja alkalmából szeptember 17-én este 8 órakor ünnepi vacsorát rendez az Öregdiófa-vendéglőben. A vacsorán nagyszámban jelennek meg a két kerület társadalmi egyesületei, amelyeknek *Petracsek* Lajos dr. részben díszelnöke, tiszteletbeli elnöke disztagja és elnökségi tagja. *A meghívót tizenegy budai egyesület irta alá*, ezeknek tagjai igen nagyszámban jelentették be megjelenésüket a vacsorán, hogy résztvegyenek dr. *Petracsek* Lajos ünneplésében, akit szeretettel vesz körül a két budai kerület polgársága.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Duday Alajos tanácsnok átvette hivatala vezetését. *Duday* Alajos dr., a Szentimreváros elöljárója visszatért szabadságáról és átvette a XI. kerületi elöljáróság vezetését. Az elöljáróságra most fokozottabb munka vár, úgy hogy azok a tisztviselők, akik az idén még nem vehették igénybe szabadságukat, megmaradnak munkakörük helyén, vagyis: a szabadságolások az elöljáró visszatérésével megszünnek.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel: 158-184

Kiirták a versenytárgyalást a németvölgyi árok beboltozására. A németvölgyi árok beboltozási munkálataira hirdet nyilvános versenytárgyalást a székesfőváros polgármestere 36940/1938. szám alatt. Ajánlatok 1938. szeptember 27én (kedd) 10 órára nyujtandók be a központi városházán, II. em. 284. szám alá, bontás 285. sz. alatt 11 órakor. Urlapok az előirt díj ellenében 289. szám alatt kaphatók.

SOMORJAI KÁROLY úri- és nőidivatüzlete II., Margit körút 7. alatt a legszebb és legjobb minőségű árukkal tünik ki. Diáksapkák ára, teljesen felszerelve 2.50 pengő. Figyelje a cég kirakatait és a hirdetésben a különleges ajánlatokat.

Kincsek és érdekességek a Polgári Lövészegylet kiállitásán

Értékes látványossággal gyarapodott Buda idegenforgalmi vonzóereje

Szép és érdekes a *Budapesti Polgári Lövészegyesület* jubileumi lövész-kiállitása, amely a nyári nagy lövészverseny óta áll a közönség rendelkezésére. Az egylet most úgy döntött, hogy — az érdeklődők örömére — a *kiállitást állandósitja.*

A kiállitás több részből áll. Külön teremben őrzik a különleges értékű érmeket és pénzeket, amelyek egykor a dijakat jelentették. A folyosón végig láthatók a gyönyörűen festett díszcéltáblák, amelyeken a közélet és a lövésztársadalom kimagasló személyei diszlövéseinek helyét őrzik. A diszteremben hat gyönyörű, részben restaurált zászló bizonyitja az Egylet szép és tevékeny multját. A központi kiállitási terem teljesen leköti az érdeklődést, egyszeri megtekintés szinte nem is elegendő.

A kiállitott okiratokból megtudhatjuk, hogy *„A' Pesti Lövöldöző Társaság' gyakorlására rendeltetett épület' alap' köve' le-tételének oklevele költt: 1824-dik eszt. pünkösd havának 19. napján“*. Ferenc József király és császár 1888 június 24-ikén megjelenésével tüntette ki a „Budai Lőde" „nagy királyi lövészet"-ét. Azonkivül, hogy a *Pesti Lövész Egylet* és a *Budai Polgári Lövészegylet* 1899-ben egyesült. De van egy jegyzék is az „újbudai" polgárokról, akik a Budai Lövöldének járó 1 arany dukátot megfizették (1799).

A kisterem tömötten, de izlésesen tárja fel az Egylet gyüjteményeit, ereklyéit és jutalomdijait. Páratlan érdekességű a terem közepén álló üvegállvány *puskagyüjteménye,* korszakok és nemzetek szerint csoportositva. Ugyanigy a több heyen kiállitott változatos pisztolygyüjtemény.

Különlegesen hat a „Lövészbál-polka"; az 1884-ben kibocsátott 10 fontos részletjegy, amelynek tulajdonosát egykoron az Egylet vagyonának 1500-ad része illette, a különböző meghivók a *Pesti L. E.* báljaira. 1829-ben, a „nagy záró lövészetre" stb. Ott van a *„Lövészek ődája József nádor 50 éves jubileumára“* is.

Gyönyörűek a szeglövéstáblák, *Jelenek* Antal díjai, a Voigtlaender-messzelátó 1829-ből; a pompásan diszitett pénzdijak, mint *Del Medico* Ágoston fölövészmester, *Rátonyi* Zoltán tb. h. fölövészmester és *Tamási* Lajos jutalmai; az országos Magyar Lövész Egyesület diszalbuma 1871-ből, *Berzsenyi* Ralf, az 1936. berlini olimpia 2. helyezett érmei és lőtáblái, a Pesti Polgári Lövészegylet 7 ragyogó országos bajnoki dija, a német, olasz, bécsi lövészdijak. Csupa szépség, csupa élet. Mennyi eredmény...

Drótkerités karbantartás méltányos átalányárban BAKOS ISTVÁN II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

Rózsás Pál műszaki tanácsos jubileuma. Rózsás Pál székesfővárosi müszaki főtanácsos, a főváros III. ügyosztályának agilis és nagy népszerüségnek örvendő, értékes főtisztviselője, most ünnepli negyedszázados szolgálati jubileumát. Rózsás Pál a budai úri társadalomnak egyik legnépszerűbb tagja, aki mindenki rokonszenvét megszerezte itteni hivatalbeli működése alatt. Éppen ezért meleg szeretettel üdvözölték Budán a jubilánst: ezekhez az üdvözlésekhez őszinte szivvel csatlakozik a Budai Napló is.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

12 házat romboltak le az év első felében Budán, közöttük több tabáni épületet is. Az év első felében tizenkét épület került lebontásra a Duna jobbpartján: a Döbrentei tér 4., Hadnagy utca 4/6., Horgony utca 9., Margit körút 79., Fő utca 68., Batthyány utca 20., Ganz utca 5., Miklós utca 16. és 22., Viador utca 8. és Bécsi út 34. számú házak. A bontások részben már befejeződtek, részben rövidesen befejeződnek.

Rádió MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Egyetlen nagyobb tüzeset volt az év első felében a Duna jobbpartján. Örvendetes jelenség, hogy tüzesetek az utóbbi időben ritkábban fordulnak elő Budán. Mint a polgármesteri jelentésből kitünik, az év első felében kilenc nagyszabású tüzesetből mindössze egy fordult elő a Duna jobbpartján: január 21-én az óbudai hajógyári szigeten volt fabarakraktártüz.

Villany MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Az Óbudai Torna Egylet választmánya szeptember 19-én, hétfőn, este fél 7 órakor választmányi ülést tart *Szenie* Miklós ny. székesfőv. tanácsnok elnöklésével.

Csillár MOLNÁR XI., Vásárhelyi Pál-u. 10. TEL.: 257—104.

Budapest közoktatásügye a világháborút megelőző években. Most hagyta el a sajtót dr. *Illyefalvi* I. Lajosnak, a fővárosi Statisztikai Hivatal tudós és kitünő igazgatójának legújabb könyve, amely Budapest közoktatásügyével foglalkozik a világháborút megelőző években. Rámutat a könyv arra, hogy a főváros oktatásügye a világháború kitörését megelőző években lett világvárosi jellegű. Ennek a jellegnek a kialakulását igazolja a tanügyi kiadások meredeken fölfelé ivelő vonala is. Amig a közigazgatás összes költségeiben a közoktatásügyi költségekre a főváros háztartásában a világháború kitörése előtti években 23.1 százalék esett, addig Lipcsében 16.8, Bécsben 14.1, Berlinben 9.8, Münchenben 9.3 és Párizsban csupán 8 százalékot tett ki ez a százalék. Bár ebből az időből nem áll rendelkezésre megfelelő statisztikai anyag, *Illyefalvi* I. Lajos könyve mégis a számoszlopok hasábjaival igazolja megállapitását a főváros nagyszabású kulturpolitikájáról a háborút megelőző békeidőben. *Illyefalvi* kitünő könyve a főváros kulturtörténetének nagyszerű kútforrása. Köszönet illeti meg a szerzőt.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

A PALATINUS STRAND- ÉS HULLÁMFÜRDŐ utóidény ára szeptember hó 1-től kezdődőleg 1.20 pengő egész napra, úgy köznapokon, mint vasár- és ünnepnapokon is.

A Szent Imre Szanatóriumegyesület gardenpartyja. A Szent Imre Magyar Országos Kath. Szanatórium (kórház) és Jótékonycélú Segélyegyesület, mely vitéz nagybányai Horthy Miklósné, József főherceg és vitéz dr. József Ferenc főherceg örökös fővédnöksége alatt áll, e hó folyamán megkezdi nagyszabású karitatív kórházának építkezéseit a Rózsadombon. Az egyesület ezen építkezéseivel kapcsolatban szeptember 10-én a Tarján-féle Lukácskertben gardenpartyt rendezett Őfensége Anna Főhercegasszony fővédnöksége mellett, melynek elökelő hölgybizottságában, mint védnökasszonyok Bornemisza Gézáné, Mikecz Ödönné, Szendy Károlyné, Lamotte Károlyné, gróf Esterházy Mary, dr. Demel Aladárné, Gebhardt Domonkosné, Hüvös Rezsöné, Kalmár Ivánné, Kienast Ferencné, báró dr. Kray Istvánné, dr. Parniczky Edéné, Szederkényi Anna és Posch Gyuláné vettek részt.

MEGNYILT A LUDLÁB KIRÁLYNÉ TÉLI HELYISÉGE. IV., IRÁNYI-UTCA 17.

Megjelent az 1938. évi Fővárosi Évkönyv. A főváros kiadásában megjelent az 1938. évi Fővárosi Évkönyv, amely magában foglalja Budapest székesfőváros hivatalos címtárát. Előszavában beszámol a főváros multévi jelentősebb eseményeiről és azokról a nagyszabású közmunkákról, amelyeket a mult esztendőben végrehajtottak. A címtár gyakorlatias elrendezése a nagyközönség számára könnyen használhatóvá teszi a könyvet, amely kitünő útbaigazitással szolgál a főváros közigazgatásának labirintusában. A közhasznú könyv hivatalos részét dr *Havlin* főjegyző szerkesztette, dr. *Kánya* István és dr. *Oszoly* Kálmán tanácsjegyzők közreműködésével.

Női- és férfikalapok legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Dr. Földes Papp Károly üdvözlése. A budai ref. egyház közszeretetnek örvendő segédlelkészét, dr. Földes Papp Károlyt vallásoktató lelkésszé nevezték ki. A budai egyházközségből szeptember 1-én történt távozása alkalmával a budai ref. lelkészi hivatalban melegen búcsúztatták. Az egyházközség részéről dr. Borbély Kálmán min. tanácsos, gazdasági főtanácsos, presbiter magasszárnyalású beszédben méltatta a távozó segédlelkész kiváló érdemeit. Egyúttal meleg szeretettel üdvözlte a budai ref. egyházközség szolgálattételre rendelt új segédlelkészét: Hőgye Mihályt, akit arra buzdított, hogy nagynevü és nagyérdemü elődjének, dr. Földes Papp Károlynak világító, szép példáját kövesse. Az üdvözlő beszédre előbb Hőgye Mihály válaszolt, majd dr. Földes Papp Károly hálatelt szavakkal mondott köszönetet. A búcsúünnepélyen jelen voltak többek között: Haypál Béla lelkipásztor, dr. Borsos Endre közigazgatási biró, gondnok, dr. Péter János, a Diakonissza Intézet lelkésze, a Keresztyén Család főszerkesztője, Mirtse Árpád vallástanár, nemes Pintér Lajos gazdasági főigazgató, vitéz Tóth József egyházi asszisztens, Albert Edit okl. tanitónő, Morandi Erzsébet missziós testvér, a Budai Ref. Nőegylet részéről pedig dr. Papp Dezsőné elnök, dr. Borbély Kálmánné, Haypál Béláné választmányi tagok és sokan mások.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágyneműyarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is.

30% CCA árammegtakaritás a takarékkulccsal
51VR AZ OLCSÓ VILÁGVEVŐ SZUPER
PHILIPS

Költözködik az Alvinczi-uti honvédsir és a Rókuskápolna

A Bimbó-út és az Alvinczi-út találkozásánál van egy kis kápolna, a *Rókus-kápolna* és mögötte egy 49-es honvéd sírköve. Ezt a két kis emléket jóformán csak azok a turisták és kirándulók ismerik, akik errefelé veszik útjukat.

A *kápolnát 1710 körül épitették,* amikor a szomorú nevezetességű pestis dühöngött Óbudán és százszámra szedte áldozatait a mezőváros szorgalmas lakosai közül. A megrémült nép Szent Rókushoz fohászkodott és fogadalmat tett, ha elűzi a rémséges kórt, kápolnát emel a tiszteletére. A járvány megszünt és a polgárság, fogadalmához hiven, Szent Rókus tiszteletére megépitette a kápolnát, amelyhez évenkint, Szent Rókus napján körmenetben járult, hogy kifejezze háláját védőszentje iránt. E mögött a kápolna mögött van egy honvédsir, *Schlittenhelm Ede* köztüzér csontjai porladnak benne, aki az 1849 május 8-i tüzérharcban esett el. Bajtársai ott temették el, ahol ágyuja mellett állott, közvetlenül a kápolna tövében. A sirra 1904-ben a Budapesti Polgári Lövészegylet, amelynek a hősi halott valószinüleg tagja volt, emléktáblát emelt.

A Rókuskápolna és a honvédsir belekerült az óbudai szabályozási vonalba. A főváros a lakosság egyrészének a kérésére úgy döntött, hogy *a két emléket nem rombolja le, hanem áthelyezi a szabályozásnak megfelelően.* A Rókuskápolnát lebontják ugyan, de hasonmását újból felépitik a megjelölt helyen. Kihantolják *Schlittenhelm* Ede csontjait is és az új kápolna mögött új sirban helyezik el.

KÉPKERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz.

Országos mozgalom balesetek megelőzésére. A helyes közlekedésre s a balesetek elhárítására nevelő újszerü és nagyjelentőségü mozgalmat indított az Országos Közegészségi Egyesület. Ennek során rajz- és verspályázatot hirdetett s az abban résztvevő tanulóknak az iskolák útján közlekedési, házi, mezőgazdasági és ipari balesetelleni képsorozatot ad. Szétosztásra 40 képsorozatot (2.200 rajzot) kap bármely iskola vagy ifjúsági egyesület ha az Országos Közegészségi Egyesülettől (Budapest, VIII., Esterházy utca 9. szám) levélben kéri s a szétküldés költségeire 40 fillért postabélyegben mellékel. Az egyesület 1000.— pengő értékü könyvet és faliképet tüzött ki pályadijul. Kivánatos, hogy e nagyfontosságú munkát az illetékes körök megértően támogassák és megfelelően növeljék a pályadijakat, amelyek 8000 iskola egymilliót meghaladó tanulóját a helyes közlekedés és a balesetmegelőzés szabályainak megismerésére és terjesztésére serkentik.

Szloszjár Pál és Társa URISZABÓ
IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em. Tel: 182-457.

Óbuda rendezése miatt új helyen épitik fel a III. kerületi tüzőrséget és az árvizvédelmi telepet. Óbuda küszöbönálló rendezése nyomán az egész kerület teljesen más képet kap. Uj utcák nyilnak, meglévő útvonalak eltünnek és természetesen ennek nyomán a meglévő épületek egész sora is el fog tünni Óbuda térképéről. A nagyszabású városrendezés áldozatául esik több középület is. Igy többek között lebontásra kerül a Pacsirtamező utcában levő III. kerületi tüzőrségi laktanya és a vele szomszédos árvizvédelmi telep épületcsoportja is. Már most gondoskodni kell, hogy idejében új helyen épüljenek fel ezek az intézmények. Az óbudai tüzőrségi laktanya és az árvizvédelmi telep céljaira a főváros a Vihar utca és Szél utca sarkán jelölt ki az eddiginél nagyobb területet, hogy az intézmények korszerü fejlesztése is megvalósitható legyen. Az uj tüzőrségi laktanya céljára 750, az árvizvédelmi telep céljára 360 négyszögölnyi területet jelöltek ki. Az épitkezést rövidesen megkezdik.

Képkeretezés, képek, keretek, üvegáruk
Vasváry Miklós, III, Lajos u. 64. Tel.: 162-772.

Háztulajdonos Urak!
70% vízmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vízmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vízpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Az épitkezések legrövidebb időtartamát megállapitotta a Közmunkatanács

Nemrég jelent meg a Közmunkák Tanácsának 3464/2. 1938. számú hirdetménye, amely az Építésügyi Szabályzat 528. és 529. §-ait 10.605/2/1937. számú határozatával hatályon kívül helyezte és ezek helyett 528. §-ként a következő rendelkezéseket vette fel a szabályzatba:

1. Emberek tartózkodására szolgáló épületre a használati engedélyt — noha az 526. § értelmében megtartott építésrendőri vizsgálat egyébként kedvező is — csak akkor lehet megadni, ha az építkezésnek alább meghatározott legrövidebb időtartamai leteltek.

2. A) A teljes befejezésre legrövidebb időtartamul számítani kell:

a) a földszinten kívül öt vagy hat emeletsorból álló épületnél öt hónapot;

b) a földszinten kívül hat emeletsornál többet tartalmazó épület esetében öt hónapot, valamint a hatodik emeleten felül épülő minden egyes emeletsor után még további három hetet;

c) a földszinten kívül három vagy négy emeletsorral épülő épületnél négy hónapot;

d) a földszinten kívül egy vagy két emeletsorból álló épület esetében három hónapot

B) Az A) hónapokkal és a b. pont szerint további hetekkel is meghatározott időtartamból az épületnek tetővel vagy a legfelső emeletsoron födémmel való befödéséig terjedő részt legrövidebb idő gyanánt minden egyes emeletsor után — ideértve a földszintet is — hét nappal (ez alatt hat munkanapot értve) kell számítani.

C) Legrövidebb időtartam kezdetéül az épület földszinti padlószintjének az elérése napját kell venni, amennyiben a lefelé való további építést ekkor meg is kezdik; ha a további építést később kezdik meg, az időtartamok kezdete is innen számít.

D) Azt az időt, amely a november 15. napjától március 15. napjáig terjedő időszakba esik, mind a hónapok, mind a hetek és napok szerint való számításba csupán félidő gyanánt lehet számítani.

E) Az építési munkának nyolc napnál hosszabb megszakítása kiesik az időtartamba való beszámításból. A nyolc napnál továbbtartó megszakítást a végrehajtószakértő bejelenteni tartozik a kerületi elöljárónak.

3. A földszint padlószintjének elérését köteles a végrehajtószakértő a kerületi elöljárónak bejelenteni. Ha pedig a földszinti padlószint elérése után a felfelé való építést csak későbbi időpontban kezdik meg, bejelenteni köteles ezt az időpontot is.

4. Földszintes épület építési időtartama nem esik korlátozás alá.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának e rendelkezésével kapcsolatban meg fognak szünni az egyes építkezéseknél előfordult építési szabálytalanságok. A jövőben tehát a magánépítkezések még fokozottabb hatósági ellenőrzés alá kerülnek, ami az építtetők szempontjából előnyös és megnyugtató érzést vált ki, ezért örömmel üdvözöljük.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Kertépítés dr. Gönczinè (Lénárd Mária) I., Naprafogó-utca 9.)o(Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Szeptember 15-től 30-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Alkotás, Gömbös Gyula út 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond király útja 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Szent Kereszt, Vörösvári u. 60.

XI. kerület:
Arany Sas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Líziói Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS — Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Szereltesse fel az Esslingeni redönyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

NEDVES FALAK, padlók, födémek vízmentesitését, bevált módszeremmel garanciával végzem. Házrenoválást olcsón vállalok.
Ifj. **Timár Károly** kőművesmester, II., Zsigmond-utca 5.

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(ezelőtt **DRASCHE**)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: 114-644.
PARIS 1937. GRAND PRIX.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Bieber Karoly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18 szám. Telefon: 154-288
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

A Gvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Közgazdaság

A Fonciére mérlege. A Fonciére Általános Biztosító Intézet a napokban tartotta közgyülését, amelyen Kun Károly vezérigazgató előterjesztette a mérleget, amely szerint az elemi biztosítási ágazatokban 10.6 milliót, az életbiztosítási ágazatban pedig 5.25 millió pengőt tett ki a díjbevétel. A tavalyi díjbevétel tehát összesen 15,8 millió pengő. A mérleg vagyonoldalának főösszege 38,9 millió pengő. Az intézet nemcsak kész házak vételével gyarapította ingatlanbirtokát, hanem csaknem évente megismétlődő építkezési tevékenységével munkaalkalmakat is nyujtott. Jelenleg az Erzsébet téri bérház építkezési munkálatai vannak folyamatban. A mérleg 1937. végén 23.25 millió biztonsági alapot tüntet fel. Osztalék fejében bőséges tartalékolások után 6 százalékot fizet az intézet. Az igazgatóság tagjaiul újból megválasztották Éber Analt, Enyedi Bénit, báró Fejérvári Imrét, dr. Frigyessi di Rattalma Arnoldot, Erdős Aladárt, dr. Grecsák Antalt, vitéz gróf Takách-Tolvay Józsefet, dr. Rakovszky Ivánt, dr. Ribáry Ernőt és dr. Ugron Gábort. A felügyelőbizottság elnöke dr. Mikecz Károly lett. Az igazgatósági ülésen a következő kinevezések történtek: Vilcsek András igazgatóvá, Obetkó Kálmán, Révész Sándor, Várgedő József aligazgatókká, dr. Hegyi Dénes, Horváth Károly, Jacobi Sándor, dr. Papp Árpád, Tapsonyi Imre cégvezetővé lépett elő.

Őszi divatbemutató Óbudán

Az óbudai iparosok és kereskedők egy kiváló csoportja, *Wadler* Gyula óbudai szücsmester és több neves óbudai iparos kezdeményezésére és az ő fáradhatatlan közreműködésükkel nagysikerű divatbemutatót rendezett tavasszal az óbudai *Royal filmszinházban.* A divatbemutató sikere további munkára ösztönözte a kezdeményezőket és most, *szeptember 25-én délelőtt 10 órakor* újabb divatbemutatón tesznek tanúságot arról, hogy az óbudai kereskedő és iparos világvárosi viszonylatban is megállja a helyét és méltó a közönség legmesszebbmenő támogatására. A III. kerület iparosainak és kereskedőinek nemes törekvése megérdemli, hogy a budaiak minél ragyobb számban vegyenek részt a divatbemutatón.

KERESEK Margit-körúton, vagy közvetlen környékén központifütés, bádogos, víz- és gázszerelési vállalatnak megfelelő műhelyhelyiséget. Keller Pál vállalkozó, I., Bors-utca 1. Telefon: 160-921.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat építünk egytől háromszoba-hallosig. — Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készítményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

Szép az ősz Budán szebb a Svábhegyen, de mégis legszebb és legkellemesebb a csodás Majestic-luxushotelek pazar kényelme mellett. Aki pihenést keres, az a Majesticban találja meg igazán.

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRÚT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől—szerdáig
NEHÉZ APÁNAK LENNI
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
A SZENZÁCIÓS MÜSOR.
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10. Vasárnap délelőtt 11-kor matiné, délután előadás negyed 2 órától.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől szerdáig
DÖNTŐ PILLANAT
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
DÖNTŐ PILLANAT
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
PAPUCSHŐS
Előadások kezdete: 4, 6, 8, 10.
Vasárnap délután 2 órakor is.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792
II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal.
IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12)
Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

Én vagyok a magyarságnak az Ut az Igazság és az Élet — mondta Szabó Dezső

A mult héten zsúfolásig megtelt a Budapesti Polgári Lövész Egylet diszterme a Szabó Dezsőkör tagjaival. Mintegy négyszázan hallgatták meg társasvacsora keretében Szabó Dezsőt, a zseniális budai irót. Előadásának cime volt: „A főiskolások szerepe a magyar életben". A bátor, szókimondó és szellemes előadásnak frappáns hasonlatait, súlyos igazságait, találó humorát nagy tetszéssel kisérte a közönség. Az előadó a magyar társadalom missziós átformálásáról, a magyar értékek kiemeléséről és a határokhoz nem szabott magyar gondolkodásról beszélt. Előadását az alábbi szavakkal fejezte be:

— „Én vagyok a magyarságnak az Ut, az Igazság és az Élet".

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága AZ UJ **NÉGY SZÜRKE ÉTTEREM** *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni **a Fogaskerék-sörözőben** lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

KIS ROYAL, Budán, I, Márvány-utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

A LÖVÉSZKERT pompás parkjában II., Marcibányi tér 6
Délután és este TÁNC

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

***Auguszt** pavillon, étterem*
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ pompás kertjében **SEBŐ MIKLÓS** énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS ÚT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és sörözö
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulaldonos *Bulby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték es csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

36. évfolyam Budapest, 1938. szeptember 22. 38. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOITA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Husz év után

Emlékezzünk. Éppen most 20 esztendeje kezdődött. Zsúfolt vonatok hosszú sora hozta a menekülőket a Felvidékről, ahová betörtek Benes úr légiói. Betegek és egészségesek, asszonyok, gyermekek és aggok szinte ruhátlanul, egyetlen fillér nélkül voltak kénytelenek menekülni otthonukból, arról a szent földről, amelyen ezer év óta mindig a magyar volt az úr. Jöhetett tatár, török, vagy német a Felvidék mindig magyar volt.

Most pedig, közel húsz esztendeig a cseh zsebrák diktált ezen a területen. Olyan szégyenfoltja ez a Felvidék dicső történetének, amely mindig sötét betűkkel fog felénk kiáltani a történelem lapjairól. Ugyanúgy kezdődik ennek a becstelen korszaknak utolsó felvonása, mint kezdődött húsz év előtt az első: menekülő asszonyok és gyermekek, otthonukból elüldözött magyarok ezrei érkeznek nap-nap után át a trianoni határokon. Ugy kezdődik, de a vége más lesz.

Benes úr becstelen vállalata, a hazugságon és hamis adatokon épült nagy csehszlovák álom csődbe jutott. A csődtömeg felett ott áll Európa, hogy visszaadja mindenkinek, amit elraboltak tőle a csalárd vállalkozók. Csehszlovákia megszűnt állam lenni: likvidálásra váró tömeg csupán.

A Hősök terén

Százezrek gyűltek össze szerdán este a Hősök terén. Nemrégen alakították át a teret, hogy méltó helyet juttassanak azoknak a százezreknek, akik az Eucharisztikus Kongresszus csodálatos ünnepségeire gyűltek ott össze és íme, most kiderült, hogy a Hősök terén végzett átalakító munka nem alkalmi célt szolgált csupán.

Egy vérző, igazságszolgáltatásért lelkendező ország népének ajkáról hördült fel szerdán este a jajkiáltás Európa lelkiismerete felé. Rettenetes lenne az egész világra, ha nem hallanák és nem értenék meg ezt a kiáltást. Nem, ilyesmi elképzelhetetlen, meg kell kapnunk és meg is fogjuk kapni azt, ami Isten és ember előtt megillet bennünket.

Az Idő nekünk dolgozik, — szokták mondani a magyarság életének vezetői. Az Idő mult és most ütött az óra, megkondult érces harangja, hirdetve, hogy az Idő befejezte a maga munkáját. Most nékünk kell átvennünk az Idő szerepét, nekünk és Európának.

A magyarság önfeledt reménykedéssel tekint a legközelebbi jövő felé. Nem tudjuk még, mit hoz a holnap, de ott, a Hősök terén, ahol nemrégen százezrek imádkoztak az Egek Urához, most százezerek kiáltása ostromolja az eget: elég volt a szenvedésből; igazságot követelünk . . .

Igazságot azoknak a magyaroknak, akik a Csonkahaza határain belül élve, mégis mégis itthon érzik magukat, főképen azonban azoknak az elszakított véreinknek, akik húsz éven át a rabság keserű kenyerét ették egy zsarnok faj igájában.

Százezrek imája szállt szerdán este a Hősök terén az Egek Urához és hittel-hiszi az egész magyar nép, hogy ez az ima meghallgatásra talál.

Meg kell oldani a XII. kerületi Hegyvidék sulyos közlekedési problémáit

Antalffy Andor dr., ny. min. tanácsos a megoldásra váró kérdésekről

Beszámoltunk arról az életrevaló tervről, amelyet az Orbánhegy, Istenhegy, Zugliget és Svábhegy, valamint a környező területek érdekképviseletei készitettek az autóbuszközlekedés megoldására. Cikkünkkel kapcsolatban *Antalffy* Andor ny. min. tan., a *Hegyvidéki Egyesület* és az *Orbánhegyi Egyesület* évtizedeken át közszeretetben álló elnöke, aki a vidék kivánságait legjobban ismeri és azoknak megvalósitásáért küzdött állandóan, a következőkben fejtette ki az új XII. kerület közlekedési kivánságait.

— Igaza van a *Budai Naplónak*. Sokat várunk attól a 45 millótól, amit a beruházási javaslat a közlekedés gyökeres reformjára szán. *Kérdeses azonban, hogy kivánságaink teljesülnek-e.* Hiszen erre csak úgy volna reményünk, ha a Beszkárt bennünket, érdekelteket is megkérdezne. Sajnos ez, mint a multban sem, most sem fog megtörténni. Pedig nem is olyan régen alig féléve tartott előadást a *Budai Polgári Kaszinóban Patz* Sándor dr., a Beszkárt forgalmi igazgatója s ezen az előadáson *Kappéter* Géza épitészmérnök, az *Orbánhegyi Egyesületnek* akkor még alelnöke, tolmácsolta a hegyvidéki egyesületekben tömörült lakósság kivánságait. Ezeket tehát a Beszkárt jól ismeri. Mindamellett mégegyszer felhivjuk ezekre a kivánságokra az illetékesek figyelmét: ezeknek a kivánságoknak legalább részben való teljesitése ennek az új, rendkivüli fejlődés előtt álló kerületnek és ezzel az egész fővárosnak csak előnyére válnék.

— Mindenek előtt kivánatos, hogy a Királyhágó tér, mint a XII. kerület legjelentősebb belső gócpontja, megfelelően átalakittassék és *a 3-as autóbusz végállomását a Délivasúttól ide helyezzék át.* Az áthelyezést indokolja egyrészt a pályaudvar előtti tér alkalmatlansága autóbuszvégállomás céljára, de főképen az a körülmény, hogy *a 19-es autóbusz kiindulópontja szintén itt van.* Ez, a ma még csonka, vonal a *Budai Napló* legutóbbi számában ismertetett terv szerint a Svábhegyen keresztül az egész Hegyvidék forgalmát bonyolitaná le és igy *feltétlen szükség lenne, hogy közvetlen kapcsolata legyen a 3-as viszonylattal. Kivánják a hegyvidékiek a 12-es autóbusz meghosszabbitását is,* egyelőre a Délipályaudvarig, majd a Királyhágó térig, annak rendezése után. *Ugyancsak a Délipályaudvarig hosszabbitandó meg a 30-as,* egyelőre az Alkotás utcán át, majd később a Csörsz utcán és Böszörményi úton át szintén a Királyhágó térig. *Kapcsolatot kell létesiteni a 2-es és 8-as autóbuszvonalak között* a Németvölgyi úton át, akár a 2-es meghosszabbitása, akár pedig egy külön kocsi beállitása révén.

— *A villamosközlekedés terén elsősorban követeli a hegyvidék a közvetlen járatokat az Alkotás utcából a Margithid felé, a 66-os vonal meghosszabbitását az Alkotás utcán át a Délipályaudvarig, a 49-es kocsiknak a Krisztina körúton végig való járatását és az 51-es reláció visszaállitását.*

— Mindezeket a kivánságokat már nagyon sokszor ismertettük — mondotta *Antalffy* Andor, — mindeddig eredmény nélkül. Talán a mostani hatalmas összegű beruházásnál, amikor megszaporodik az autóbuszüzem kocsiparkja is, elvárhatjuk, hogy jogos kivánságaink egy részét teljesitik.

*

Antalffy Andor min. tanácsos véleménye az egész Hegyvidék lakósságának kivánságait foglalja magában. Ezek a kivánságok a Hegyvidék egyesületeinek közgyülésein szürődtek le és azokat memorandumokban már mind felterjesztették az illetékes hatóságokhoz. Mi most ezekhez a kivánságokhoz néhány megjegyzést akarunk fűzni, amelyek önmagukban is alátámasztják a kivánságok jogosságát.

Jövő nyáron megkezdi müködését az új XII. kerületi elöljáróság. Ez az óriási kiterjedésü Hegyvidékről ma még csak a legnagyobb nehézségek árán közelithető meg, akár autóbuszon, akár villamoson. *Az elöljáróság leendő épületéhez csak a 2-es autóbusz és az 59. és 75-ös villamos közlekedik.* Mind az autóbusznak, mind a 75-ös villamosnak itt a végállomása és kapcsolata a Krisztinavárosón át csak Pest felé van. *A 2-es és 8-as autóbuszvonal összeköttetése a Farkasrét felé teremtene kapcsolatot, mig a 19-es és 28-as vonalak összekapcsolása a Zugligeten és Svábhegyen át az egész XII. kerületet közelebb hozná Buda többi részeihez és Pesthez.*

Az Alkotás-, most *Gömbös Gyula-útról* az idén nyáron elkészitették az összekötő sinpárt a Krisztina körútra és igy meg lenne a lehetősége közvetlen járat megindításának a Margithid felé, az új összekötő sinpáron azonban, értesülésünk szerint, egyelőre nem szándékozik a Beszkárt járatot inditani, holott már komoly stádiumba jutott a Széll Kálmán téri villamos-pályaudvar terve is.

A kormánytól kéri Óbuda az ujjáépités sürgős megindítását

Az óbudai városrendezéssel kapcsolatban igen sok jogos panasz merült fel a kisajátitások körül. Gyakran fordult elő, hogy viták támadtak a Közmunkatanács és az ingatlanok tulajdonosai között, amelyeket nem egyszer birói úton kellet eldönteni. Az óbudai lakosság küldöttségek és memorandumok útján harcolt a maga igazáért, mig végre az illetékes tényezők jobb belátásra jutottak és igyekeztek a kisajátitásokat simán, zökkenő nélkül lebonyolitani. A főváros és a Közmunkatanács között ugyanis megállapodás jött létre, hogy *a főváros előlegezi a kialkudott vételárakat*, amelyeket aztán az anyagi ügyek rendezése után a Közmunkatanács visszafizet. Ezen az alapon folynak most a kisajátitások és azóta nincs is hiba.

Annál nehezebben valósul meg azonban az óbudai lakosság sok egyéb más jogos kivánsága. Ezek közül első helyen áll az a követelés, hogy *a kisajátitás után kialakuló útvonalakat azonnal lássák el a szükséges közmüvekkel, hogy az épitkezés akadálytalanul megindulhasson.* Sérelmezik és teljes joggal, hogy a Közmunkatanács igen gyakran csak a telknek egy részét sajátitja ki, ami által a telek megmaradt része elértéktelenedik. Sokszor fél telek marad meg, amivel aztán a tulajdonos nem tud mit kezdeni. Sürgetik az épitési és parcellázási engedélyek megadását. Általában az egész városrendezési folyamat csigalépésben halad előre. A kisajátitott, lebontott házak üres helyei Óbudának jelentékeny részét valósággal pusztasággá tette. Szinte únják már felpanaszolni, hogy kizavarták régi fészkükből Óbuda őslakosságát, amely Pestre, vagy a pestkörnyéki községekbe volt kénytelen költözködni és új életet kezdeni.

Az óbudaiak elhatározták, ha ezekben a nagy, rájuk nézve életbevágóan fontos kérdésekben, ha az illetékes tényezők részéről sürgős döntés nem történik, *a kormányhoz fordulnak s onnan kérnek sérelmeikre orvoslást.*

Egyébként a kisajátitások ügye foglalkoztatni fogja a legközelebbi fővárosi közgyülést is. *Kempelen* Ágost tanácsnok tesz előterjesztést a székesfővárosi telkek eladásából a költségvetésben előirányzott bevételen felül befolyó összegek terhére *póthitel engedélyezése ügyében.* Még ebben az évben olyan városrendezési feladatokat kell megoldani, amelyekre nincs pénzügyi fedezet és amelyeknek keresztülvitelehez a költségvetésben előirányzott hitelösszeg nem elegendő.

Ilyen nagyobb feladat többek között a *Horthy Miklós-hid budai hidfőjének, valamint Óbudának a rendezése,* amelynek során több nagyobb telektömbnek megvétele, vagy kisajátitása szükséges. Ezekkel kapcsolatban olyan feladatok is várnak a városra, amelyek útépitéssel vagy utcanyitással kapcsolatosak. Erre a célra a főváros a Községi Takarékpénztártól 500.000 pengő előlegnek a felvételét engedélyezte, amelynek fedezetéül a városrendezés folytán eladásra kerülő ingatlanok eladásából befolyó vételár szolgál. Az előleg felvételére vonatkozó közgyülési határozatot azonban a belügyminiszter csak nemrégiben hagyta jóvá és igy ez az összeg ebben az esztendőben már aligha használható fel.

Ez annyit jelent, hogy a *kisajátitások nem haladhatnak majd olyan ütemben, mint aminőre Óbuda fejlődése érdekében szükség volna.* Kétségtelen azonban, hogy ezt az összeget a jövő év elején már kétségtelenül fel lehet használni, ami előre viszi majd a kisajátitások ügyét is.

Meddig késik még a Széna-tér rendezése?

Többször foglalkoztunk már a Széna-tér rendezésével. Megirtuk — természetesen hitelesnek látszó információk alapján, — hogy a költségvetési fedezet megvan és a munkálatokat rövidesen megkezdik; — hogy különböző bizottságok helyszini szemlét tartottak a téren, megállapitották azokat a fontos változásokat, amelyeket a villamos, autóbusz és egyéb járművek meg a gyalogjárók forgalmának sima lebonyolitása érdekében végre kell hajtani.

Ennek ellenére mindezideig csupán annyi történt, hogy a virágárus bódét és a Községi Élelmiszerüzem bódéját lebontották. Mindkettőre szüksége volt ugyan a környék lakóinak, de lemondtak róluk, abban a tudatban, hogy lebontásuk sietteti a Széna-tér rendezését. *Azóta azonban maradt minden a régiben:* a helyzet veszélyessége és a forgalom bonyolultsága nem változott a Széna-téren. A *Budai Napló* nagy nyilvánossága útján hivjuk fel az illetékes tényezőket a tarthatatlan helyzetre és kérjük, hogy a Széna-tér rendezésére vonatkozó, állitólag már rég kész, jóváhagyott terveket sürgősen hajtsák végre, annál is inkább, mert legjobb tudomásunk szerint ennek a rendezésnek semmi költségvetési akadálya nincs.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence- falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü Művészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

RÉGI VILÁG

A mai izgalmas napokban könnyebb visszatalálni magunkat a 90 év előtti lázas hangulatba, mint békés időkben. *Háború előtt állt az ország.* Bécs biztatására *Jellasich* elindult szedett-vedett seregével a magyar főváros felé és a háborús láz az 1848 szeptemberi ujságok hasábjain keresztül megremegtette a nemzet testét.

Jellasich, a bécsi udvar pribékje szeptember közepén kiáltványt adott ki a kormány ellen. Erre a kiáltványra válaszol a hivatalos „Közlöny" szeptember 19-i száma a következőkben:

A MAGYARHONI POSTAHIVATALOKHOZ.

Biztos tudomásomra jött, hogy a pártütő Jellachich bujtogatási szándékból hazánk minden postaállomásaihoz nagyobb paquettekben zágrábi izgatóröpiratait szétküldöztette; mihezképest a legszigorúbb felelet terhe alatt meghagyom, hogy ezen proclamatiókat foglalják le, szétosztásukat lehetetlenitsék és azokat összeszedve, az országos rendőri hivatalnak, Pestre, beküldeni el ne mulasszák.

Kelt Pesten, szeptember 18-ikán, 1848.

Orsz. rendőri hivatal igazgatója
Hajnik Pál."

BÉCSI LAPOK A MAGYAR SZABADSÁGÉRT

Az udvari kamarillának az a sakkhúzása, hogy a magyar nemzet kivívott szabadságának visszarablására Jellasichot küldi az országra, magában Bécsben is felháborodást keltett, legalábbis az ottani lapok egy részében. Erről az Ellenképek szeptember 17-én közöl tudósitást *Pap* Gabor tollából, aki a lap bécsi tudósítója volt. Lássuk, miképen viselkedett a bécsi sajtó a magyar szabadságmozgalommal szemben.

„A bécsi időszaki sajtó kezelőinek nagy része a közös-szabadság létesitését tüzte ki főczélul. Épen ez az oka, hogy a lakosok magyarok iránti ellenszenve daczára, a lapok nagy része érdekünket védőleg, függetlenségünk mellett szólal fel. Különösen kiemelendők a „Constitution" radical szellemü s kitüzött czéljához elvével következetesen haladó lap — melly Kossuth Hirlapjával bátran kiállja a versenyt, s magyarországi rovatát Pestről Töltényi Miklós jeles hazánkfiának eredeti levelezése képezendi, — továbbá a „Gerad' aus!", mellyben több jeles, hazánkat érdeklő czikkek közöltetnek, s a magyar ügy iránti sympathia felköltését czélozza, — a „Democrat", mellynek maj száma is lengyelek, magyarok s olaszok elleni hálátlansággal vádolja Ausztriát, — a „Politische Courir" s „National Zeitung". —

Ezek mind becsületes irányú s szabadelvű lapok, védik a magyar függetlenséget, mert jókor belátták, hogy az udvarpárt által felbőszített rabló-csordák gyilkolása s pusztitása, a katonai hatalommal zsarnokoskodó Jellachichnak fondorkodása az önmagával ellentétbe jött dynastiát emelheti csak, s győzelmével óriás sebet ejtene Ausztria szabadságán is.

Az „Österr. Allgemeine" is kezd észre térni, s most, mikor a német lakosokat elvérezni hallja, megváltoztatja eddigi irányát, s philippicát ir a ráczok ellen..., a nélkül azonban, hogy visszahúzná a magyarok ellen szórt méltatlan gyanusitásokat. A „Wiener Zeitung" aljas, irány nélküli lap, minden czikket befogad, mellyel hasábjat töltheti, többnyire azonban ellenünk agitál. A „Geissel" és „Presse" rút rágalmakat szórnak ellenünk... holott az utóbbinak a „Democrat" szerint Schütte — a szabadság érzéséért kijutasitott Schütte is főbb dolgozótársai közt van. Még a „Freudenblatt" is politizáln kezd, s a beteg Magyarországoni sajnálkozásában Jellachichot Budapestre küldi, reczeptet praescribálni. Kár volna szegényt Budapestig fárasztani, majd helyébe megyünk mi, de tudom, hogy nem köszöni meg.

MIT KERES JELLACHICH PESTEN

De azért a humor ezekben a nehéz napokban se halt ki. Példa erre *Jókai* cikke az Életképek „Charivari" rovatában:

„Ugyancsak ijedezünk, hallván: hogy Jellachich Pestre készül — irja. — Valjon miért jöhet ide? Csak nem akar tán divatlapot kiadni, mert akkor mind nekem, mind Vachot Imrének végem van. Vagy tán vendégszerepelni jön a nemzeti színházba? Ugyan kinek a szerepeiben akar föllépni? Nem remélem: hogy szüretelni jöjjön, mert a hogy mondják róla, nagy kárt tud tenni a borban, s nem igen teszi le fejéről az Orbán süvegét, minél fogva is meglehetősen czinegét fogott az órra. Akkor bizonyosan házasodni jön, csakhogy azon esetben no hozna annyi násznépet magával.

Denique, az már ki van csinálva: hogyan jön ide? A drávapartig hidon, onnét a Muráig szekéren, a Murán fel Tapolczáig gőzhajon, onnan Budaőrsig gőzkocsin, onnét Budavárig gyalog, Budáról Pestig fiackeren. Innen pedig — extrapostán a pokolba.

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 53

Meghosszabbitják a pálvölgyi barlangig a 29-es autobusz-vonalat

Hüttl Károly dr. tvhat. biz. tag nyilatkozata a hegyvidéki autobusz nagy sikeréről

Egyik napilapban panaszos levél jelent meg, ebben budai hegyvidéki lakók teszik szóvá, hogy az oly nehezen elindított *29-es autóbuszjáratot* be akarják szüntetni, állitólag azért, mert kicsi az utasforgalma és igy nem váltotta be a hozzáfüzött reményeket. A panaszlók a lap útján arra kérik az illetékes tényezőket, hogy a Hegyvidék jövő fejlődése érdekében a járatot hagyják meg.

A *Budai Napló* annakidején nagyobb tudósitásban számolt be arról a lelkesedésről, amellyel a 29-es autóbusz első kocsiját fogadták. Régi hiányt pótolt, közszükségletet elégitett ki az autóbusz és a zsúfolt kocsik azzal a jogos reménnyel biztattak, hogy ez a reláció teljes mértékben be is válik. Ép ezért kelt feltűnést a különös panasz, amely már első pillanatra is elárulta, hogy *nem érdekelt részről iródott.*

A *Budai Napló* munkatársa kérdést intézett *Hüttl* Károly dr. tvhat. biz. taghoz, a *Budai Hegyvidéki Egyesület* elnökéhez, akinek lelkes buzgalma hozta létre ezt a járatot:

— Van-e alapja annak, hogy a 29-es autóbuszt be akarják szüntetni?

— Szó sincs róla, — adta meg készséggel a választ *Hüttl* Károly — a 29-es autóbusz nagyszerűen bevált, forgalma napról-napra növekedőben van, aminek élénk bizonysága, hogy *vasárnap és ünnepnaponkint pótkocsit kell beállitani.* A Beszkárt is a legnagyobb mértékben meg van elégedve az eddigi eredménnyel. Máris látható, hogy az autóbusz milyen egészséges kihatással van a vidék fejlődésére. Megindult az épitkezés is: legújabban vitéz *Pintér* József országgyülési képviselő villájának épitését kezdték meg.

— Hogy mennyire légből kapottak ezek a hirek, annak igazolásául elég hivatkozni arra, hogy épp a napokban járt egy küldöttség *Szendy* Károly polgármesternél. *Boross Ernő* ny. egyet. tanár és én voltunk a küldöttség szószólói, azt kérve a polgármestertől, *hasson oda, hogy a 29-es autóbusz vonalát hosszabbitsák meg a pálvölgyi barlangig,* amely a mostani végállomástól alig 150 lépésnyire van. A polgármester a legnagyobb megértéssel hallgatta meg a hegyvidéki lakosság jogos kivánságát és megigérte, hogy a maga részéről annak teljesitésén fog fáradozni. *Örömét fejezte ki afelett, hogy a 29-es autóbusz bevált* és hogy azt az igéretét, amelyet annakidején ennek a járatnak megindítására tett, teljesithette.

Közölte még *Hüttl* Károly dr., hogy a Csatárka-út épitési munkálatai szépen folynak és ha az idő meegngedi, még az ősz folyamán be is fejeződnek. Ebben az esetben megvalósul a hegyvidéki lakosság régi óhajtása, hogy a 29-es tovább folytathassa útját a Csatárka-úton. o

Vavrinecz Mór emlékezete

Most volt születésének nyolcvanadik, halálának pedig huszonötödik évfordulója *Vavrinecz* Mórnak, a budavári Koronázó Főteplom nemesemlékű néhai karnagyának. Barátainak és volt tanitványainak tisztelő tábora most azzal akarja leróni kegyeletének adóját, hogy *emlékét működése színhelyén emléktáblával örökiti meg.*

Vavrinecz Mórt, aki előzőleg már igen nagyjelentőségű működést folytatott és maga is kitűnő zenész volt — *Volkmann* Róbert tanitványa volt a Zeneakadémián — *Bogisich* Mihály, a Mátyás-templom akkori plébánosa, később címzetes püspök, hivta meg és a főváros polgármestere nevezte ki 1886 okóberében karnaggyá. Egyházi zeneművei közül legjelenősebb *öt zenésmiséje,* melyeket külföldi székesegyházban is elő szoktak adni. Az egyházi év különböző vasár- és ünnepnapjaira 82 graduálét, offertoriumot, himnuszt és antifonát zenésitett meg. Több operát, szimfóniát és hangverseny nyitányt is irt. Kétségtelen, hogy *idehaza kevésbé méltányolták, mint külföldön,* ennek oka az a hallatlan szerénység volt, amely ezt a kitűnő zenészt és embert jellemezte.

Húszéves karnagyi működésekor a *Pro Ecclésia et Pontifice* pápai kitüntetést kapta, de polgári kitüntetést nem tudott kapni, lelkes függetlenségi magyar érzése miatt.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Mi volt a „Búrhatóság"

Még a millenium előtt ott állott a Zárda-utcában egy jófajta kis budai kurtakocsma, amelybe esténkint eljárogattak a budai öregurak kvaterkázni, mert a derék sváb vendéglős a saját termésü, jó borait mérte. Ott volt a szőllője a Sashegyen. A pesti urak is átjárogattak néha egy-egy pohár borra. A kocsmának nem volt különösebb elnevezése, ha volt is, már nem emlékszem vissza csak a jó borára és házi füstölt sonkáira, no meg saját termésü szőllőjére, őszi barackjaira és császárkörtéire, amivel vendégeit kinálgatta gratis és franco a derék vendéglős.

A bur-angol háború idejében is voltak kávéházi és kocsmai Konrádok. Ebben a kis budai, eldugott vendéglőben is folytak nagy stratégiai és taktikai viták. A falakra felkerült az öreg Krüger apó, a legendás De Wett Christián, Botha és társainak fényképe. Minthogy pedig a búrok Commandonak nevezték katonai parancsnokságaikat, egy napon Förster Aurél indítványára kimondták a burpárti vendégek, hogy Burcommandónak nevezik el a vendéglőt. Igy aztán rajta is maradt.

A tulajdonos magyar és Kossuth-párti érzésü ember volt. A „Zum Burenkommando" felirás bántotta s egy szép napon lefordította a cégfeliratot magyar nyelvre. Csakhogy a derék sváb érzésben volt csupán nagy magyar, de a magyar nyelvvel hadilábon állott. A „kommandó" szót „hatóságnak" fordította és igy lett a kocsma cégére a „Burhatósághoz" elnevezés, nagy mulatságára a környéknek.

Egy napilapunk tette fel a kérdést a napokban: „mi volt az a bizonyos „búrhatóság", melynek nevére egyesek még emlékeznek. Ime, itt a válasz. Bár összes hatóságaink olyanok lennének, mint ez volt. (l. z.)

A Gyógyhelyi Bizottság teljes ülése

A Gyógyhelyi Bizottság szeptember 14-én **Karafiáth** Jenő m. kir. titkos tanácsos, főpolgármester elnökletével teljes ülést tartott, amelyen örömmel állapitották meg, hogy a fürdővendégforgalom legutóbb főként az északi államokból ismét emelkedett és a Bizottság által Lengyelországban és Jugoszláviában kezdeményezett akciók is sikerrel jártak.

A szeptember 22. és 28-ika között Berlinben és Bad Nauheimban tartandó II. Nemzetközi Fürdőügyi Kongresszuson, vitéz **dr. József Ferenc** királyi herceg elnökön kivül, a belügyminisztert dr. **Johan Béla** államtitkár, a Központi Bizottságot pedig dr. **Grosch** Károly min. osztályfőnök, másodelnök és **Szviezsényi** Zoltán ügyvezető igazgató képviselik.

Dr. **József Ferenc** királyi herceg a Kongresszus után Hágában, Kopenhágában, Göteborgban, Stockholmban és Oslóban tart előadást Budapest kultúrszerepéről és gyógyfürdőiről.

Szviezsényi Zoltán ügyvezető igazgató jelentésével kapcsolatban részletesen foglalkozott a Bizottság a téli vendégforgalom kérdésével, amit a budapesti szállodák és gyógyfürdők, valamint a MÁV messzemenő újabb kedvezmények nyujtásával mozditanak elő.

Csilléry András dr. indítványára a debreceni egyetem jubileumi ünnepségeire a holland miniszterelnök vezetésével érkező delegációval is felvette a kapcsolatot, majd több elvi döntést hoztak az idegenforgalmi szervek szoros együttműködése elősegítése érdekében és újjáalakitották a Gyógyhelyi Bizottságnak orvosi, fürdőgazdasági és propaganda szakosztályait.

A Mátyás-templom tornya, mint világrekord

Egy 1910-ben megjelent épitővállalkozói lapban olvassuk az alábbi tudósitást:

„A budai Mátyás-templom újjáépitésének befejezése.

A király, uralkodásának 25 éves évfordulója alkalmával, 1873-ban, elhatározta a budavári koronázó Mátyás-templom teljes helyreállitását. A munkálatokat 1874-ben kezdték meg Schulek Frigyes vezetése alatt, 1893-ban annyira jutottak, hogy a templomban már istentiszteletet lehetett tartani. A munkálatokat folytatták és 1904-ben már teljesen készen voltak a restaurálással, amikor kiderült, hogy *a Mátyás királyról elnevezett toronynak épitésénél használt bácsstoroki kő az időjárás viszontagságait nem állja ki. A restaurációhoz magyarigeni követ használtak,* amelyekből a sok évszázados gyulafehérvári templom is épült. A tornyon a munkálatokat most fejezték be és gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy adják vissza a templomot Budapest székesfőváros kegyúri kezelésébe. A templom déli diszes előcsarnokában két históriai és művészi szempontból is nagyon becses siremléket állitottak fel, amelyek eredetileg Nagyvázsonyban voltak s amelyeket utóbb gróf *Zichy* Rafael őriztetett szentmihályi birtokán. Az egyik sirkő *Kinizsi* Pálé, a másik az özvegyének, *Magyar* Benignának második férjéé, *Myslonovits Horváth* Márké."

Ez a cikk azért érdemli meg, hogy itt leközöljük, mert azóta az emlitett tornyot újból le kellett rombolni és nagy költséggel felépiteni. Nemrég fejeződött be ez a munka és nem hisszük, hogy párja akadna bárhol a világon ennek az eseménynek, hogy egy köből való tornyot négy évtizeden belül háromszor kellett kicserélni. Akadnak nagyobb és szebb tornyok a nagyvilágban, annyi azonban bizonyos, hogy *drágább és kalandosabb multú torony nincs, mint a Mátyás-templomé.* Olyan budapesti specialitás ez, amire érdemes felhívni a külföldi utasok figyelmét: ilyet máshol nem láthatnak.

Budaikávéházak

REGENT
Cafe-Restaurant
II KeletiKároly-u. 1
Tulajdonos: Bock Lajos
Telefon: 153-326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Szláray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8, Telefon: 127-703.

Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek
Belvárosi novó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegradi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-691.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenfele célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vasárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Nagyszabású előadás a Szentimrevárosi Tanonc-Otthon javára

A szentimrevárosi Tanonc-otthon, amelyet a XI. kerületi Vöröskereszt választmány fáradhatatlan elnöke, dr. *Duday* Alajos kerületi elöljáró hozott létre, a mult év decembere óta folytatja áldásos működését.

Az otthon az Albert-utcában van és ezidőszerint *huszonnyolc fiatal lakója élvezi a Vöröskereszt választmány gondoskodását.* A felügyeletet egy erre a célra alkalmazott gondnok végzi. Az volt az elgondolás, hogy erre az állásra állástalan diplomást, vagy tanulmányait végző egyetemi hallgatót állítsanak: Duday elöljáró az utóbbi mellett döntött és a gondnoki teendők végzésével egy fiatal egyetemi hallgatót bízott meg, aki derekasan meg is állja a helyét.

Az otthonnak, — bár szerény keretei közötti is hiánytalanul el tudja látni huszonnyolc lakóját — még küzdenie kell a kezdet nehézségeivel. A szükséges anyagi fedezetet társadalmi úton teremtette elő *Duday* Alajos dr. lelkes buzgósága és az ő érdeme, hogy az érdeklődés az új intézménnyel szemben nemcsak nem lankadt, hanem állandóan növekedőben van. Ennek tudható be, hogy *Gyárfás* Gyula, a *Simplon filmszínház* tulajdonosa, előadás rendezésére teljesen díjtalanul engedte át helyiségeit. Az összes jegyeket felajánlotta az Otthonnak azzal, hogy a költségeket a filmszínház vállalja.

A Vöröskereszt választmány hálával fogadta *Gyárfás* Gyula szép ajánlatát és az előadás megtartást október 2-án délelőtt fél 11 órára tűzte ki. A gazdag műsor összeállításán most dolgozik a rendezőség. A műsor keretében egy érdekes filmet is lepergetnek, amelyet a *Simplon filmszínház* igazgatója szintén díjtalanul bocsát a rendezőség rendelkezésére.

CSAPKAI ERVIN
könyvkötészete
könyv- és papir
kereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Kik vesznek részt az óbudai Árpád-gimnázium építésében

Legutóbb ismertettük a III. kerület új gimnáziumának tervejt, most pedig már arról számolhatunk be, hogy a munkálatok túlnyomórészét vállalatba adták és így az építkezés rövidesen megkezdődik. Megbízást kaptak:

Hesz Lajos kőműves-, vasbeton-, szigetelő- és keritésmunkára; *Töke György* az ácsmunkára; *Kozma András* a műkőmunkára; *Petik János* a bádogosmunkára; *Radnó János* az asztalosmunkára; *Schütz Ede* a lakatosmunkára; *Bielek Károly* az üvegesmunkára; *Glatz* András a külső üvegesmunkára; *Klekner Lászlóné* a külső lakatosmunkára; *Pázsy József* az üvegbeton munkára; *Kovács József* a fapadozati munkára; *Császár Imre* hézagmentes padlózó munkára; *Haidekker Sándor* a kerités lakatosmunkáira.

A kőfaragó, műszobrász, mázoló, burkoló, szobafestő, redőny, műmárvány és feliratí táblák munkái zártkörű versenytárgyalás útján lesznek kiadva.

Életét, nyugalmát, vagyonát
védi a jó drótkerités
Készíti:
Hutter és Schrantz R.T.
Budapest, X., Gyömrői ut 80.
Városi mintaraktár:
VI., Vilmos császár-út 63.

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt
Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban **könyv és papirkereskedést nyitottam.**
VITÉZY LÁSZLÓ. Telefon 167—742.

Lelkesen ünnepelték Petracsek Lajost születésnapi vacsoráján

Szombaton, szeptember 17-én ünnepségre gyűltek össze a budai társaskörök vezetői meg a budai kereskedő és iparos polgárság mintegy 150 képviselője az *Öreg Diófa* vendéglő nagytermében. *Petracsek* Lajos dr.-t a szeretett budai képviselőt ünnepelték születésnapja alkalmából és ezt az alkalmat az egybegyűltek felhasználták arra, hogy tiszteletükről és ragaszkodásukról biztosítsák a rendkívül népszerű képviselőt.

Paczek Jenő gyógyszerész, a tabáni egyesület vezetője üdvözölte a megjelenteket, majd a *Tabáni Daloskör, Borsos* József karmester vezetés alatt, rendkívül szabatos és szép előadásban üdvözölte a születésnapját ünneplő Petracseket. Ezután sorban emelkedtek szólásra a különböző budai egyesületek és társaskörök képviselői, hogy meleg hangon, igaz szeretetről áthatott szavakkal biztosítsák az ünnepeltet törhetetlen ragaszkodásukról.

Paczek Jenő után *Rebenyák* István, a HONSZ — hadirokkantak, özvegyek és hadiárvák — nevében köszönte meg azt a szeretetet, amellyel az ünnepelt képviselő és törvényhatósági bizottsági tag viseltetik a kispolgárság iránt. Hűséget fogadott Petracseknek, aki kilenc éve képviseli a kerületet és akihez senki sem fordulhatott soha ügyes-bajos dolgában anélkül, hogy meghallgatásra és segítésre ne talált volna. *Kovács* Lajos igazgató a *Budai Hegyvidéki Társaskör* nevében, ifj. dr. *Lejthényi* László a *Zugligeti Egyesület* nevében mondott üdvözlő szavakat. *Szászhalmi-Seidl* József a XI. kerületi frontharcosok és hadirokkantak nevében, valamint a távollévő *Becsey* Antal nevében is, aki családi okokból nem jelenhetett meg a vacsorán, üdvözölte Petracseket. *Geiger* Gyula a *Virányos-Kutvölgyi Egyesület, Vándor* Mihály dr. *az Istenhegyi Egyesület* és a *Kissvábhegyi Egyesület, Mezey* Mihály a *Budai Kerlészeti Egyesület, Császár* Jenő az *EMSZO* nevében, *Bieber* Ignác a Farkasvölgy, a Mártonhegy és a Németvölgy polgárságának nevében, *Sógor József* építész az I. kerületi Iparoskör, *Bodó* Pál a budai kispolgárok nevében, végül *Zakar* Ferenc, a Pénzintézeti Központi igazgatóhelyettese, barátai és tisztelői nevében üdvözölte ékes szavakkal az ünnepeltet.

Petracsek Lajos lelkes taps és éljenzés közben emelkedett szólásra. Amikor helyéről felemelkedett, virágokkal halmozták el. Beszédében hitvallást tett *Imrédy* miniszterelnök politikája mellett. *Imrédy* Bélában a magyar nép olyan vezetőt talált — mondotta, — aki magyar politikát csinál, krisztusi értelemben vett keresztény politikát és mindezt áthatja rendkívüli gazdasági tudása és pénzügyi zsenialitása. Ezekben a nehéz napokban, amikor a magyar nemzet létérdekei forognak kockán, amikor végre megvalósuláshoz érkeznek, legalább is részben, nemzeti álmaink, nem állhatna megfelelőbb ember a kormány élén, mint épen *Imrédy* Béla, akit követni minden becsületes magyarnak kötelessége. Ezután politikai programot adott *Petracsek* Lajos, hét pontban foglalva össze azokat a legsürgősebb teendőket, amelyeknek a kormány munkáját irányitaniok kell a nemzet érdekében.

Szűnni nem akaró taps és éljen köszönte meg *Petracsek* Lajos nagyszabású beszédét. Utána a *Tabáni Daloskör* adott elő néhány énekszámot, tökéletes precizitással. A társaság még sokáig maradt együtt, melegen ünnepelve szeretett képviselőjét.

Diáksapka 2·50 P felszerelve, előírásos formákban
Somorjai Károly II., Margit körut 7. Uri- és nőidivatüzlet Tel.: 358-154

Buda mint Pest „West-End"-je

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Régi tapasztalat, hogy az európai városok régi, előkelő városnegyedei mindig a város *nyugati oldalán* feküsznek. A *Nyugati Vég*, a *West-End* minden nagyvárosban fellelhető, illetőleg ott van. Ezzel szemben a *Keleti Vég*, az *East-End* mindig a lármás, nyugtalan, legkevésbbé előkelő városnegyed, vagyis fertály. Ebben laknak a mindenkori legújabb bevándorlók. Innen származnak befelé a városba, társadalmilag és anyagilag emelkedő életük, beérkezésük során.

Ugyanez a tapasztalat azt is mutatja, hogy mindig a városok északi felvége, a *Nord* a tisztesebb, dolgozó szegénység fertálya, egyben azonban a bűnöző aljanépé is. Az úgynevezett „nyomorvárosok" mindig a *Nord*-on vannak. A *Sud* a városok falusiasabb, parasztibb fertálya.

Ez a megállapitás, főleg jól megfigyelő utazók, világlátott emberek és az ilyesmi megfigyelésére hajlamos írók és ujságírók számára már régen közismert dolog. Felesleges, hogy a *Berlin Nord*, avagy a *Berlin Moabit*, vagy akár a párizsi *Charenton*, a *Port Maillot*, a *Port Glignancourt*, avagy a londoni *Soho* és a *White-Chapel*, vagy akár a newyorki *Haarlem* fertályaira hivatkozunk. Nézzük meg Pestet és nézzük meg Budát, az 1873-ig egymástól független, közigazgatásilag különálló várost a hozzájuk tartozó harmadik várossal, Óbudával egyetemben és *azonnal a legmeglepőbb formában látjuk azt, amiről fentebb szóltunk.*

E szempontból ki fog derülni az, hogy noha Buda a középkortól kezdve apáink fiatalságáig, 1893-ig Pesthez viszonyítva legalább is olyan idegen város, mint Londonhoz Madrid, avagy „Makóhoz Jeruzsálem": mégis Buda a *West-End* Pest számára.

Nézzük csak Pestet és pedig elöször magát az 1890-es évek közepéig bástyás falakkal körülvett ,vizes városárokkal kerített, dobogós kapuhidakon megközelíthető Pestet. Már ezen a zárt, kapus-árkos tulajdonképeni városon is pontosan ott van a 18. században mindaz, amit a fentebbiekben mondottunk. A zárt Belváros előkelő nyugati fertálya, a régi pesti West-End, a régi pesti Feldunasor, vagyis az egykori Hajóhidtól délre eső rész, az, ami a Városháza, vagyis a mai Piaristaház körül van. Ez volt a régi város legvárosiasabb, legurbánusabb fertálya. Itt alakult ki a régi patricius családok élete.

Ami ettől északra volt, vagyis ami a mai Petőfi-tér és a mai Deák Ferenc-utca, azaz az északi városfal vonala között volt már a 18. század végén, az a régi pesti *Mulatófertály*. Itt volt a *Sétáló Erdőcske* és a *Hídpromenádé*, a hírhedt játékbankos kávéházak helye. A városfalon kívül volt az állatviadalos *Hetztheatrum*, a krajcáros Színház, a Bábszínház. Ez már *Pest Nord* 1790-ben. Az ekkortájt keletkező Leopoldváros is ilyen *Nord* még, mert akkor még korántsem Pest bankos, posztós, törvényházas *City*-je, hanem Ujpiac a mai Erzsébettéren, ácsudvar és tutajkikötő, deszkáspiac a mai Országház környékén. 1815-től kezdve a Mayerffy serfőzőház révén itt indul meg az északi Gyárfertály kialakulása. Itt fejlődik ki a pesti munkásváros, Ujpest és a bűnöző város, a hírhedt régi Angyalföld. Ez a *„Pest Nord"*.

Az, ami ugyanekkor Pesten a *Keleti Vég*, az máig magán viseli a Pest *East End* jellegét. A Hatvani Kapun túl az 1800-as évek elején már ott van a mai Nemzeti Színház helyén a züllött *Belezznay Kert* mulatóhelye. Az egész fertály országuti jellegű, a József-körút, illetőleg a Kertész-utca vonala a *Kertész fertály* és ennek káposztás-kertjei. E városrész megőrzi a jellegét a Keleti Pályaudvar kiépülése után is. Itt épül fel 1896 táján az amerikai tempóban, földből kibújó „pesti Csikágó". A régi lóversenytér mellett máig ott van a *Száz Ház*, az 1880-as évek Pestjének hírhedt nyomortanyája. Temető, az új zsibárus piac; a Teleki tér, a Kisfuvaros és Nagyfuvaros-utca környékén a fuvaros-fertály, beljebb a kézművesfertály a Józsefvárosban, nos, ez a *Pest East-End*.

Ugyanakkor azonban a Józsefváros nyugati része mint külön előkelő *West-End* alakul ki a Nemzeti Múzeum körül. Ez a máig álló Mágnásfertály a Nemzeti Lovarda és a régi képviselőház körül Ide csatlakozik a pesti *Sorbonne*, illetőleg a pesti Diákváros, a Közép-Józsefváros.

A *Pest Sud* a régi Belvárosban a Rácfertály, a mai Szerb-utca vonalától délre ,ahol máig a hírhedt emlékű zugutcák őrzik a *Pest Dél* veretes Alvég voltát. Innen délre a Ferencváros a 18. század végén már cigányfertály, halászfertály, tejes-majoros *„Milchmayer"*, azaz *„Millimári fertály"*, timárfertály, temető, gyertyagyár, majd petróleumgyár, vágóhid, marhavásártér. Az 1890-es években a régi Kispest és a régi Erzsébetfalva a hírhedt *„Csibészfertály"* és *„Jasszfertály"* egykori „Nyomorváros", tipikus „Pest Sud"; az, amit a régi nyelv „Pestalja lator"-nak, illetőleg „kemencealja lator"-nak nevezett, amikor a Pest név kemence jelentése még élt.

Mindezzel szemben Buda már alapításának kezdetén — mint a szembenlévő Pest West-End-je — a 13. század végén már *Királyváros*, mint a párizsi West-en lévő *Louvre*, *Nemesváros*, mint a párizsi *Marais* és a párizsi polgárvároshoz nyugat felé eső Nemesváros, a *Faubourg Saint Germain*. Buda a Polgárváros, a Cité, mint Párizsban a *Les Boulevardes*.

Bámulatos, hogy mindez áll magára a Várra is, mert középkori nyugati része a *Látinus Fertály*, azaz az olaszok és franciák fertálya, keleti része a Zsidófertály, a Ghetto. Buda 17—19. századi *Sud*-ja a Rácváros, vagyis a Tabán. Buda *Nord*-ja a Horvátváros, a „Krobotok városa" és a falusias Országút és a falusias Ujlak. A 18. században ugyanitt van a *Kapásfertály* és Óbuda a Zsidóváros, egyben a szőllőművesfertály.

Viszont egész Buda mindig a *történelmi katonai, királyi, nádori, helytartótanácsi, koronázó város*. Máig itt van az ország históriáját őrző Országos Levéltár, a katonai mult két őre, a Hadi-Múzeum és a Hadi Levéltár. Ide húzódott a sok követség és a pápai Nuntiatura. It van a miniszterelnökség, a honvédelmi, a külügyi, a pénzügyi és a kereskedelmi minisztérium, még az új ipari minisztérium is idetelepedett.

Itt, a Szent Korona történelmi árnyékában húzódik ma is az 1830-as években meggazdagodott pesti polgárság első villavárosa, a Svábhegyen. Az új Lágymányos, az egész Hegyvidék, a beépülő Rózsadomb a romantika, a régiség, a zöld, a jó levegő jegyében épül ki. Ime: Buda mint középkori és mai „pesti Westend".

Nos: mi az oka a Westend-ek keletkezésének? *Massány* Ernő, a Meteorológiai Intézet kitűnő igazgatója adta meg minderre a feleletet: Nyugat-Európa és vele együtt Magyarország, illetőleg a Dunántúl, azaz Buda, vagyis Pest a jó levegőt Nyugat felől, a La Manche csatorna felől kapja. Párizs nyugati fele csakúgy előbb kapja a tenger felől a szelet, mint Buda. Az ember ezt tudat alatt, ösztönösen veszi tudomásul. Minden város igy alakul ki Nyugat-Európában, vagyis ott, ahol a nyugati széljárás jó levegője az uralkodó szél. Az újkori városrendezés csak meteorológiailag számitolja le ezt a tényt, ha tudniillik helyes irányba tereli a városfejlesztést, vagyis azt csinálja, amit a város maga ösztönösen csinál.

Buda, a zöld, illatos kert, a regényes, ódon kedves Buda azért épül fel napsugaras, levegős új házaival megint csak új „pesti Westend"-dé. Vér nem válik vizzé. Az utcák és a téglák is következetesek, a város tüdeje, idegzete és lelke nem változott kétezer éve, hiszen még *a római Aquincumnak is a nyugati fele az elökelő fertály és az északi fele* („Aquincum West" és „Acuincum Nord") a mulatófertály. Amivel eleget mondottunk.

Erről fog szólni legközelebb megjelenő könyvünk, Pest, Buda és Óbuda régi, újabb és legújabb nemzetiségi, szellemi, kereskedői, kézművességi és mezőgazdasági fertályainak városfejlődéstörténete, illetőleg fertálytörténete.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél. XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

„Hárfás lányok illetlen dalokat énekelnek"

Ofen und Pesth 100 év előtt — 40.000 birka egy felhajtáson

Irta: LÁSZLÓ ZOLTÁN dr.

A mult század legelején, úgy a huszas évek körül, kezd Magyarország az európai idegenforgalomban szerepet vinni, amit főleg Eissler tanár, osztrák-német író útleírásai és a „Meyer-s Universum" számos magyarvonatkozású közleménye hatásának köszönhetünk. Főként: „Ofen, Pesth, Gran, Waitzen, Raab, Stuhlweissenburg, Wesprim, der Bakonyer-Wald és der herrliche Plattensee" izgatták a nyugati turisták fantáziáját. Eissler 1833-as művére id. Mangold Gusztáv, a régi balatoni író, a „Meyer's Universum" 1840-es évfolyamára pedig Antalffy Andor miniszteri tanácsos, a magyar mult ismert kutatója, hívták fel figyelmünket.

De lássuk csak: mit ír a német 1849-ben, amikor a bécs-budai delizsánsz Magyarország felé robog? Kivonatosan közlöm itt igen érdekes megfigyeléseit nemzetünkről „Ofen und Pesth" című cikkében:

— A Középázsia fensíkjairól a Duna mentére vándorolt magyarok itt alapítottak új hazát maguknak — írja — s így belekapcsolódtak a nyugati kultúra közösségébe. Áldott, dúsantermő földjeik vannak, amiket a mocsarak kiszáritásával tettek használhatóvá. Oly nagy a termésük, hogy csak megfelelő piacokat kell az értékesítéshez találni és akkor egész Európát elláthatnák.(?)

— A magyarok alkották a nyugati védősereget az európai civilizációt fényegető törökök és szlávok ellen.

Irodalmuk most kezd éledni és a magyar költők és tudósok előtt máris hajbókolnak Európa nagyjai. Bámulatra ragad a lendületes, hazafias szellemmel átitatott vállalkozási kedv is, amit ott látni.

A mocsarak és puszták helyén aranykalászos termőföldek vannak, nagyszerű állatcsordák a dús legelőkön. A Dunát a Nyugat és Kelet összekötő nagy útjává teszik a magyarok.

— A magyar civilizatórius és kultúrális törekvések elmaradásának a hosszas török uralom volt az oka. Ozmán vad hordái rabszolgává sülyesztették a nemes magyar népet (Ez nem volt egészen így. A török jobb barátunk volt, közelebb állott hozzánk, mint a német „civilizátorok", akik állami függetlenségünket és nyelvünket fenyegették, amit az ozmán soha nem tett.)

— A magyarok saját erejükből rázták le a félhold igáját.

Mindezt a bevezetésben olvassuk. Azután rátér a „Meyer's Universum" az egyes városok leírására.

Vác nagy vásárai miatt tetszik meg neki, míg a hires Pesth mulatós, hangós jókedvével, szép nőivel, cigányzenéjével nem tud betelni. Európa legnagyobb vásárját itt látja, s írja, hogy egy-egy vásárkötésnél gyapjúban, búzában, borban milliónyi összegek cserélnek gazdát. Negyvenezer juhot számlál meg egy felhajtásban, ami, szerinte, sehol a világon elő nem fordult. A pesti házakat palotáknak nevezi s csodálja, hogy az a 60.000 lakos milyen pompát tud kifejteni.

A legélénkebb forgalmat a budai hídnál találja, ahol késő éjjelig nyüzsög az élet a rakpartokon. A bécsi hajót egész Pest várja s a fiákeresek nagyokat durrogtatnak ostoraikkal. A hajóhíd környékén negymagasságban (zu Berge getürmt) áll a páratlan zöldség és gyümölcs (nyáron vol itt a német író) s illata betölti a várost. Leírja az utolsó nagy árvíz történetét és a még el nem takarított romokat. Tetszenek neki a katolikus, protestáns és görög templomok, a nagy kórházak, az árvaház, az Invalidusház, a tudományegyetem, a nagy színház 3000 férőhellyel, a tizennyolcezer katonát befogadó laktanya, amit II. József császár épitett.

„Igen sok a gazdag úr, akik izléses nemzeti viseletben járnak és nagy mulatságokat csapnak — írja —. Érdemes megtekintésre a Casino (a nemzeti) és a fényűzéssel berendezett hatalmas szállodák, amelyeknek előcsarnokai állandóan teltek előkelő közönséggel. A kávéházak páratlanok. Már délután megtelnek s jönnek a zsidó házalók, akik mindenfélét árusitanak. A cigányok valóságos művészek, a hegedű és cimbalom (Hackbrett) mesteri. Hárfás leányok illetlen dalokat énekelnek, trikós akrobata nők mutatványaikkal szórakoztatják a közönséget. Minden mulatságban, bálokon az érzékiség uralkodik(?) ami nem csoda, hiszen nem a hűvös északon vagyunk. Ilyenkor fogy a pénz s a zsidó bankár mindjárt kéznél van a váltóval. Nem csoda, ha sok földesúr eladósodik s idővel elszegényedik."

Azután átmegy Budára a német író; „Tündérkastélynak" nevezi Mátyás várát, ahol a palatinus (a Nádor) székel. Többek között így lelkesedik: „Buda eléggé zeg-zugosan van épitve, pedig az ország főhatóságainak székhelye, itt van a katonai vár és a magasabbrangú tisztviselők hivatala is. A tábornoki kar (Generalität) is itt lakik. Budát hajdanta Sicambri-nak(?) nevezték, azután a colonia után, amelyet sicambriaiak alkottak itt meg Antonius Pius római császár alatt. A régi római város vízvezetékének romjai még láthatók. (Itt nyilván téved az író) Attila székhelye volt, nagy haditetteinek kiinduló pontja, s ő nevezte Budának. Az Ofen név német s a VI. századból ered. 1500-ig magyar királyok rezidenciája volt, majd a török nagyszultán s a budai basa székhelye volt 1686-ig.

II. József adta vissza Buda ősi jogait. Kinevezte a Nádort és ide küldötte. Hazahozták a Szent Koronát és a Koronázási jelvényeket. A királyi várban őrzik őket. Hollós Mátyás 40.000 kötetes világhirű könyvtára szintén Budán volt, de a törökök elpusztitották.

Ezután ezt írja: „Ofen ist ein Kurort (Buda gyógyhely)". Melegfürdőit a rómaiak már ismerték, Mátyás király bővitette a fürdőket és a törökök nagy pompával épitették ki a thermákat. Mellettük hatalmas derviskolostorokat emeltek a betegek és messze vidékről jött fürdővendégek gondozására. Gül Baba sírja ma is fennáll. Bár Magyarországon igen sok jó gyógyfürdő van (Teplitz, Pistyan, Füred), mégis a budaiaké az elsőbbség. A legjobb az 54 fokos Császárfürdő, a Ráczfürdő, a Királyfürdő és a Bruckbad. Enyhénható kénes vizük sok betegségre jó.

Ünnep- és vasárnaponkint megtelnek a Császárfürdő parkjai, a fürdő, a vendéglő. A pesti és budai előkelő közönség (fashionable Welt) özönlik oda, fürdik, issza, tejjel keverve, a hőforrás vizét, hallgatja a kitünő katonazenét. Érdekes látvány a nemzetiségek és társadalmi osztályok különböző, változatos viselete, ami jellegzetessége a nagy magyar kereskedelmi városoknak. A magyarok szép keleti vonásai mellett ott láthatók a kifejezésteli mozgékony izraeliták is."

„Onnét kisétálhatunk a közeli hegyekbe, erdőkbe és sziklák közé, a szép szőlőkbe és kertekbe (ahol a hires Adlersberger Rotwein terem.). A magaslatokról csodás látvány nyilik minden oldalra. Megrázó a magyar Alföldre való kilátás, amelynek nincsen határa, s úgy hat a lélekre, mint a végtelen Óceán."

„Este az óbudai és vizivárosi lugasos vendéglők telnek meg vendégekkel. Itt budai bor, saját füstölésü sonka s miegyéb jó falat mindig akad. Jó emlékekkel távoznak az idegenek Budáról és a reggeli delizsánszok röpiik őket Stuhlweissenburgba, onnét a Bakonyerwald alján fekvő Wesprimbe, ahol Kolvács, majd Kopácsy püspök szivesen látott vendégei. Innét egyik-másik tényleg bemerészkedik Zirc-re is, hogy az apátúr vendége legyen s a hires könyvtárt, a kertészetet, templomot, monostort és ősi parkot megtekintse."

Veszedelmes út volt ez, mert a betyárvilág még állott, de a szegénylegények tisztességére legyen mondva, a zirci apátúr és a veszprémi püspök fogatait nem állitották le soha. Erről Eissler tanár úr is tanuskodik, aki sokat járt le Budára, Zircre, Veszprémbe, de ha ideje engedte, bizony a tihanyi apátúrnál, Savanyúvizen (Balatonfüred fürdő régi neve), vagy Balatonkenesén, a református paplakban is napokig elidőzött.

A budai delizsánsz-közlekedés biztonságos és kényelmes volt (már az akkori viszonyokhoz képest) s a Balatonon vitorlás postahajó járt, ágyúkkal felszerelve. A nyári delizsánsz-forgalom Buda és a Balaton között, májustól novemberig igen sűrű és pontos volt, a bécsi, gráci csatlakozások kifogástalanok, úgy, hogy a hires badacsonyi és somlói szüretekre bizony külországokból is sok vendég járt le. A szüretek befejeztével Budára jöttek a sok jólét miatt kifáradt vendégek egy kis budai fürdőzésre s utókúrára.

Igy kapcsolódott bele Buda a világforgalomba már másfélszázad előtt s lett központja az ország idegenforgalmának. Hálásan emlékezünk vissza a jó Eissler professzorra és a Meyer's Universum ismeretlen irójára, akik ezt a kedves emléket az utókor számára megmentették.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
szept. 22, 27 és 29. napján
D.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij I. Hely, úri 3.— „ „ hölgy 2.— II. „ 1.50 III. „ —.60 Külön fog. hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban II., Ganz-utca 6. Telefon 367-094.

BRANDSTETTER FERENC és TSA — LAKBERENDEZŐ MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást Szentmiklóssy László kárpitosmester végez. I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZ'G RT. ÜZLETÉBEN II., Margit ... rut 25. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester készit: II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Cipőszalonjái II., Fő-utca 90 alatt megnyiltotta. Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspecialista vitéz KÓSA KÁROLY II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL** II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok.

Füszert csemegét GANCS-tól II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ARUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 6. szám.

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint. ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21 Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Hölgyfodrász

Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, réteslisztt Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158—037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsörangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Megbizható URI- és NŐISZABÓ Schubert Lajos Attila-u. 29

Tüzelőanyag

TÜZIFÁT, SZENET legolcsóbban szállit Timár Károly II., Zsigmond-utca 5. szám

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal GABAS SÁNDOR üvegesmester IV., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A KRISZTINÁBAN I., KRISZTINA-KÖRUT 34 (Auguszt cukrászda mellett) ISZTER KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Megjöttek a dunai sirályok

Kicsit korán érkeztek meg. Hétfőn délben tüntek fel, észak felől jöttek, magasan repülve. Megkerülték a hidakat, ott lebegtek feletlük, mintha régi ismerősök lennének, (vagy talán ismerkedtek?), azután leszálltak a vízre. Ugynevezett szakértők azt mondják, korai telet jelent az, hogy már szeptember 19-én megjelentek a Duna téli vendégei, más években két-három héttel később szoktak jelentkezni.

A pestbudai közönség csak néhány éve óta fogadta be ezeket a különös vándormadarakat. Utóbbi időben határozottan népszerűek lettek: riportok foglalkoztak velük, a közönség meg-megáll a hidakon, hogy kenyérmorzsákat szórjon a „légi akrobatáknak", amelyek ügyesen elkapkodják a lehulló kenyér meg zsemlyedarabkákat. Észrevették őket, népszerűek lettek: meg is érdemlik szegények, hiszen arra kényszeríti őket a sorsuk, hogy örökké fázzanak.

A gólya, fecske elment melegebb tájakra, a sirály meg megjött, mert nemsokára itt lesz a hideg. A köd, dér, fagy és jég. Mert ez az eleme a sirálynak. Ezt szereti. Különös, dehát így van.

És így van ez az embereknél is. Vannak, — és hálistennek ez a többség — akik a napfényt, derűt, mosolyt és szivet keresik. Egész életük vándorlás a szív, jóság és szeretet felé. Enélkül nem tudnak élni, mennek utána, mint a fecske meg gólya a napsugár után.

És aztán vannak emberi sirályok is. Akiknek kell a szív, a derü, mosoly és napsugár. Akiknek fagy és köd az elemük.

A sirályok még alighogy megjöttek. De mi mégis a gólyát és fecskét várjuk . . .

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162—765.

Farkas Ákos dr. díszpolgársága. Farkas Ákos dr.-t, a főváros elnöki ügyosztályának kitünő vezetőjét már régebben díszpolgárrá választotta szülővárosa, Hajdudorog község. Az erről szóló díszoklevelet az elmult héten adta át egy nagyobb küldöttség Farkas Ákosnak, akire büszkén tekint szülőföldjének minden polgára. Farkas Ákos szülővárosának érzéseit Papp János görögkatolikus kanonok fejezte ki lelkes, szivhezszóló szavakkal.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Farkas Lajos előljáró szabadságon. Dr. Farkas Lajos, a II. kerület elöljárója még augusztus végén vette ki szabadságát, amelyet azonban több izben megszakitott. A mult héten újból megkezdte szabadságát, tekintettel azonban az elöljáróságnál felhalmozódott fontos ügyekre, kisebb megszakitásokkal bejár a hivatalába, hogy a sürgös ügyeket elintézze.

Szakvary Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

Szent Gellért püspök emlékünnepe Budán. Szent István első apostoli királyunk megdicsőülésének 900. évfordulójával kapcsolatosan Csanád első püspökének, Szent Gellért vértanunak ünnepét az egyház ezidén fokozottabb fénnyel kivánja megülni. Szeptember 25-én, vasárnap a tabáni plébániatemplomban reggel 10 órakor Kelemen Krizosztom m. kir. titkos tanácsos, pannonhalmi főapát ünnepélyes szentmisét mond, majd utána a budapesti iskolák, egyesületek, kongregációk és egyházközségek körmenetben vonulnak Szent Gellért püspöknek a róla elnevezett hegy oldalában álló szobrához, ahol Glattfelder Gyula csanádi püspök ünnepi beszédben méltatja a nap jelentőségét. Ebből az alkalomból, a budai I. ker. Iparoskör kezdeményezésére, az ipartestületek és iparoskörök bevonásával, az iparosság korhü jelmezekben, céh-jelvényeivel és zászlóival vesz részt az ünnepségen.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5 Telefon: 152—411.

Főúri palota a Lenke téren. A Lenke tér egyike Buda legszebben kialakuló tereinek. Modern bérpaloták övezik, amelyeket most érdekes új épitkezés egészit ki. Gróf Teleky Pálné kért engedélyt a fővárostól, hogy a Lenke téren hatemeletes bérpalotát épithessen. A magasépitési bizottság legutóbbi ülésén megadta az engedélyt és igy a nagyarányú épitkezést már rövidesen megkezdik.

Nemzeti és fekete zászlók — Legjutányosabban a szaküzletben: — Hungária zászlóvállalat
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

„Budapest nem lehet öncélu alakulat a nemzet testében"

Kedden pártértekezlet volt a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetében. Az értekezlet elé sokan nagy érdeklődéssel tekintettek, fel a párt keretein belül. Az értekezleten kiderült, hogy a párt egysége teljes.

Vitéz nemes Juhász Jenö dr. napirend előtti felszólalásában a párt egységének megszilárditását célzó fontos nyilatkozatot tett.

— Meggyőződésem — mondta —, hogy Budapest székesfőváros súlyos bünt követne el önmaga és a nemzet ellen, ha visszatévedne arra a régebben szinte természetszerüen követett téves útra, hogy magát a nemzet testében élő öncélú alakulatnak — separatum corpusnak — tekintse. Budapest nem alkothat a maga számára külön, a nemzet egyetemes világszemléletétől és egyetemes célkitüzéseitől eltérő speciális budapesti világszemléletet. Budapestnek irányadó lelkisége nem lehet más, mint az, amelyet az egyetemes nemzet elfogadott, magáévá tett s amellyel szemben sem az egyének, sem a közületek részéről nem lehet türni taktikázást, vagy fenntartásokat.

Az értekezleten résztvevők egyhangú helyesléssel fogadták vitéz nemes Juhász Jenö kijelentéseit, amelyek természetszerü és logikus alapját képezhetik a párt további müködésének.

— Hogy a nemzet életerejét adó irányadó lelkiség — a kereszténység és magyarság nemzetfenntartó ereje, — a székesfővárosnak is mindörökké és kitöröihetetlenül vezérévé váljék, erre kell törekednünk nekünk és ennek a pártnak.

Drótkerités karbantartás méltányos átalányárban BAKOS ISTVÁN II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161-451

Hatalmas telkeket parcelláz a Parkváros rt. a Szent Imre városban. A XI. kerületben már évek óta nagyarányú parcellázás folyik. Nemrégiben fejezték be a Luzenbacher-féle telkek parcellázását és a Községi Takarék konszernjéhez tartozó Parkváros rt. is nagyobb parcellázást hajtott végre a Daróczi és Hamzsabégi út által határolt részen. Most ujból hatalmas telekkomplexumot vásárolt a Parkváros a fővárostól 1.3 millió pengőért és rövidesen megkezdi ennek parcellázását.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 151.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

Az idén is megrendezi borgazda estéit a III. kerületi Polgári Társaskör. Dr. Orova Zsigmond elnöklésével kedd este választmányi ülést tartott a III. kerületi Polgári Társaskör. A választmány dr. Téry Miklós főtitkári, Francoso Richárd háznagyi, majd Stadler József pénztári jelentését egyhangúlag elfogadta. Ezután elhatározta, hogy az idén is megrendezi nagysikerü borgazda estéit. A borgazdatársaság elnökévé egyhangúan Gyalmos János ny. elemi iskolai igazgatót választották meg. A választmány még elhatározta, hogy nagyszabású ünnepség keretében ünnepli meg a magyarság gyásznapját, október 6-át.

Szloszjár Pál és Társa URISZABÓ
IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em Tel: 182-457

Épül Budán az új fiúotthon. A főváros a közelmultban elhatározta, hogy a háborut követő időkben elértéktelenedett azonos célú jótékonysági alapitványok vagyonának összesitésével olyan pénzügyi alapot teremt, amelynek segitségével nagyobbszabású fiúotthont létesithet. A belügyminiszter hozzájárult ehhez az elgondoláshoz. Ennek alapján 540.000 pengő költséggel a budai Szél utcában 200 férőhelyes fiúotthont fognak épiteni. A fiúotthonnak két tagozata lesz, az egyikben 14 éves korig nevelik a gyermekeket és ez a tagozat 100 férőhelyes lesz, a másik osztályon 14 évestől 20 éves korig tanonciotthont létesitenek, ugyancsak 100 férőhellyel. Az épitkezést a jövő héten kezdik meg és arra számitanak, hogy az új tanévre, a jövő év kora őszére a fiúotthon átadható lesz rendeltetésének.

Uj szobrokat és kutakat állit fel a főváros Budán. A fővárosi közmüvelödési szakbizottság legutolsó ülésén Némethy Károly tanácsnok elnöklete mellett több mint 20 szoborkút és dombormü-emlék felállitását határozta el. Ezek közül Buda két kúttal, hét dombormü-emlékkel és négy szoborral lesz gazdagabb. Zsigmond és Mátyás király dombormü-emlékét a királyi palota alatti várfalon helyezik el, Zrinyi Miklós, a költő szobra a Hunyadi János útra, a trianoni Magyarország dombormü térképe a Gellért-lépcső falába kerül. Wolff Károly szobrát a kapucinus atyák Fő utcai temploma előtti téren, az Árpádházi fejedelmek kútját a Jezsuita-lépcső mellett, a Vérszerződés kútját pedig a Várhalom téren állitják fel. A tabáni park is kap müvészi kutat, Attila kútját, a Margitszigeten pedig Boldog Margit kútját épitik fel. A Vár még egy kutat és egy szobrot kap: a Bécsi-kapu téren állitják fel Nagy Lajos király szobrát, a Halászbástya környékén a Halász kutat. Végül a pálosok nagy szentje, Remete Szent Pál kútja a Gellért térre, Kölcsey Ferenc szobra pedig a Batthyány térre kerül.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

MEGNYILT A LUDLÁB KIRÁLYNÉ TÉLI HELYISÉGE.
IV., IRÁNYI-UTCA 17.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ
NEM MELEGSZIK
HYGIENIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

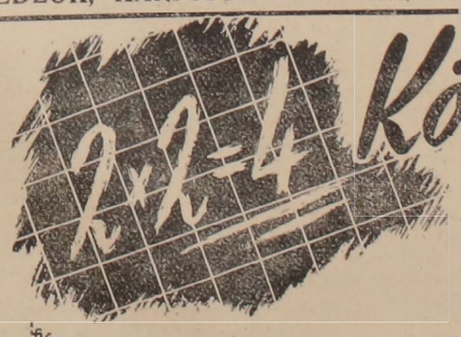

a szülőnek az apróságok őszi ruhakérdése, ha a szükséges holmikat nálunk szerzi be.

Iskolaruhák, magyaros formaruhák cipők, intézeti felszerelések és bármily gyermekruházati cikkek a közismert olcsó árakon, tartós, megbizható minőségekben

KOSSUTH LAJOS UTCA 9 Nagykovácsy Üzletház
Fióküzlet: XI., Horthy Miklós-ut 39.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12 sz. — Olcsó árak.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P.0·98 Puplinette férfiing P.2·98

30% cca árammegtakaritás a takarékkulcsal
51 VR AZ OLCSÓ VILÁGVEVŐ SZUPER
PHILIPS

Megkezdik a Margitsziget meghosszabbitását

Imrédy Béla miniszterelnök bejelentette kaposvári beszédében, hogy rövidesen megkezdik az óbudai híd épitését. Mint értesülünk, mielőtt a híd épitéséhez hozzákezdenének, először a Margitsziget északi csúcsát hosszabbitják meg százharminc méterrel. Erre azért van szükség, hogy a híd — amelynek vonalát már régebben kijelölték — érintse a Margitsziget északi csúcsát, sőt oda gyalogjáró is vezet a tervek szerint. A feltöltött területet kiépitik, erős partfallal látják el, hiszen a Duna sodra a szigetnek éppen ezen az oldalán a legerősebb. Egyidejüleg eltünik a Margitszigetről a galamblövő sporttelep, amely már más helyet keres. A Közmunkatanács rövidesen kiirja a sziget meghosszabitására versenytárgyalást. A munkához már a télen hozzá akarnak kezdeni, hogy aztán tavasszal megindulhassanak az óbudai híd alapozási munkálatai is. Arra számitanak, hogy az 1940-ik év folyamán átadhatják majd a forgalomnak az óbudai hidat, amellyel jelentősen tehermentesitik a kiszélesitett Margithid még mindig túlságosan nagy forgalmát.

Női- és férfikalapok legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 1.	Tel. 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Dísz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Hogyan szerezhető meg az állampolgársági bizonyitvány

Czebe Jenő dr. I. kerületi elöljáró könyve

Alig van ma nemcsak a fővárosnak, hanem az egész országnak olyan polgára, akit ne érdekelne, hogyan szerezhető meg az állampolgársági bizonyitvány, hogyan szerezhető meg az illetőségi bizonyitvány és hogyan történik a honositás? Ezekre az életbevágóan fontos kérdésekre ad kimeritő feleletet dr. *Czebe* Jenőnek, az I. ker. elöljárójának sajtó alatt álló könyve, amely „Magyar községi illetőségi jog" és a „Magyar állampolgársági jog szabályai" cimen a közeli napokban jelenik meg.

Az ötszázoldalas hatalmas munka felöleli e nagyfontosságú kérdésnek minden árnyalatát. *Czebe Jenő a székesfőváros illetőségi és honossági ügyosztályán tizennyolc évig mint előadó, majd tíz évig mint az ügyosztály helyettes vezetője működött* és előtte az ilyen ügyek tizezerei fordultak meg. *Ha valaki, úgy Czebe Jenő az, aki ezt a kérdést tökéletesen érti.* Csaknem háromévtizedes munkássága alatt nehéz, bonyolult ügyek egész tömegét oldotta meg és azt a tudást és hozzáértést, amit a hosszú gyakorlat alatt szerzett, ebben a nagy művében bocsátja a közönség rendelkezésére.

Könyvében feldolgozta mind a hazai, mind pedig a megszállott területi, sőt a külföldi (angol, német, olasz, francia, amerikai) joganyagot is. Többszáz miniszteri rendelet, határozat, közigazgatási bírósági itélet és döntés egésziti ki a gazdag és a mostani viszonyok között igazán nélkülözhetetlen munkát. A könyv kereskedői ára 7.— pengő lesz. Aki azonban 5.— pengőt 15 napon belül a 25.890 postai csekkszámlán befizet, annak ezen az áron szállitják a könyvet.

Őszi divatbemutató Óbudán

Irta: **Wadler József** szücsmester

Tavasszal, néhány óbudai iparos társammal karöltve, elhatároztuk, hogy bebizonyitjuk kerületünk kereskedőinek és iparosainak életrevalóságát és azt, hogy a női ruházkodás terén tudunk olyant produkálni, mint a legnagyobb belvárosi cégek. Kisérletünk várakozáson felül sikerült, nemcsak azért, mert hölgyközönségünk a legnagyobb rokonszenvvel kisérte azt, hanem, mert sikerült a legszebb ruhákkal, cipőkkel, kalapokkal és a női ruházkodás egyéb tárgyaival bebizonyitani képességeinket. Az első kisérlet sikere ösztönzött arra, hogy most, az őszi szezon kezdetén újból kedves óbudai hölgyközönségünk elé álljunk. A szeptember 25-én délelőtt, a Budai Royal filmszinházban rendezendő divatbemutatón újból a legjobb óbudai cégek vonulnak fel. Szőrmeszalonomon kivül a neves *Erdélyi* Gaby divat szalon, *Szebelebszky* Ferenc úriszabó gyermekruhákkal, *Homola* kiváló női kalapjaival, *Glancz* bőröndös bőröndökkel és retikülökkel, *Kovács* Sándor úriszabó, a *Márkusz*-divatház, *Kalmár* Imre csaknem négy évtizedes divatüzlete és a *Mátray* füzőszalon vesznek részt.

KERESEK Margit-körúton, vagy közvetlen környékén központifűtés, bádogos, víz- és gázszerelési vállalatnak megfelelő műhelyhelyiséget. Keller Pál vállalkozó, I., Bors-utca 1. Telefon: 160-921.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. — Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum", Horthy Miklós-út 42. (269-301).

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Kertépités dr. Göncziné (Lénárd Mária) I., Napraforgó-utca 9. Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

Szeptember 15-től 30-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Alkotás, Gömbös Gyula út 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.

II. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond király útja 16.

III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Szent Kereszt, Vörösvári u. 60.

XI. kerület:
Arany Sas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I. Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I. Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II. Zárda u. 34.
Aquincum, III. Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

Háztulajdonosok figyelmébe:

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS — Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Szereltesse fel az Essingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Késziti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR műasztalos**
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. **Telefon: 166-964**

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

NEDVES FALAK, padlók, födémek vizmentesitését, bevált módszerrel garanciával végzem. Házrenoválást olcsón vállalok.
Ifj. Timár Károly kőmüvesmester, II., Zsigmond-utca 5.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, építés, karbantartás — Díjmentes ajánlat

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154-145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel: 155-668.

Bieber Karoly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288,
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Épitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269 056 **Betoncső**

Közgazdaság

Jakabb Oszkár a PK élén

A magyar pénzügyi élet kimagasló értéke, dr. *Jakabb* Oszkár, titkos tanácsos, pénzügyi államtitkár elhagyta pénzügyminisztériumi pozicióját, a kormányzó az államtitkári állás alóli felmentéssel egyidejüleg Jakabb Oszkár dr.-t a Pénzintézeti Központ elnökévé nevezte ki és ezzel *Jakabb* Oszkár kiváló pénzügyi szaktehetsége számára eddigi munkásságához méltó poziciót jelölt ki. A PK elnöki tisztségében *Jakabb* Oszkár minden vonatkozásban megfelelő teret kap ahhoz, hogy a köz érdekében változatlanul folytathassa értékes munkásságát. A Pénzintézeti Központ elnöki tisztségére való kinevezése alkalmával *Jakabb* Oszkárt a magyar gazdasági élet minden ágazata a legőszintébb örömmel és szeretettel köszönti.

A Gazdák Biztositó Szövetkezete tisztviselői fizetésűk 1 százalékát ajánlották fel a Horthy Miklós repülőalapra

A kormányzó 70 éves születésnapja alkalmából létesitett *Horthy Miklós Repülőalap,* amely rendkivül fontos nemzetvédelmi célokat hivatott szolgálni, a célkitűzéséhez szükséges tőkéket elsősorban a nemzet áldozatkészségéből szedi össze. Erre a repülőalapra a *Gazdák Biztositó Szövetkezete* tisztviselői, áthatva a nagy cél fontosságától, egyhavi fizetésük 1 százalékát ajánlották fel.

A Fémárú-, Fegyver és Gépgyár Rt. igazgatósága megállapitotta a vállalat 1937. üzletévi mérlegét, amely az értékcsökkenési tartalékalapnak P 588.000-rel való javadalmazása után P 2,205.408.47 veszteséggel zárul. Az igazgatóság a folyó évi szeptember hó 16-ra egybehivott közgyülésnek javasolni fogja, hogy ez a veszteség az 1938. üzletév számlájára elővezettessék.

A Ganz és Társa villamossági-, gép-, vaggon- és hajógyár rt. f. hó 9-én tartotta közgyülését, melyen bemutatta az 1937. üzleti évre szóló mérlegét. A közgyülés az igazgatóság összes javaslatait elfogadta.

A Filtex Egyesült Magyar Filatorigát-Pestszentlőrinci Textilművek és Tessuto rt. közzétette 1937. évi mérlegét, amelynek legkiemelkedőbb adata, hogy az értékcsökkenési tartalékalapot 650.000 pengővel dotálták, ugyhogy az 2,872.820 pengőről 3,522.819 pengőre emelkedett. A vállalat szociális készségét jelzi, hogy az alkalmazottak nyugdijalapja 267.127 pengőről 361,197 pengőre emelkedett.

Október 3-án tart közgyülést a Textilgyárosok Egyesülete. A Textilgyárosok Egyesületének elnöki tanácsa október 3-ban állapitotta meg végérvényesen a közgyülés időpontját, tekintettel arra, hogy Buday-Goldberger Leó elnök akkorra Budapesten lesz. Dr. Schiller Ottó főtitkár elkészitette az évi jelentést, amely az egész gazdasági élet összefoglaló eseményeit, a textilipar kivánságait és sérelmeit tartalmazza.

A Svábhegyi Szanatórium Rt. 1937—38 üzletévében 100.000 pengő alaptőke mellett az előző évről áthozott nyereséggel együtt 11.405 pengő tiszta nyereséget ért el.

A Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű rt. október hó folyamán tartja közgyülését. Az elhalt Andrássy Géza gróf igazgatósági tag helyére igen érdekes neveket kombinálnak.

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Péntektől csütörtökig
PAN ÉS PAN
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől szerdáig
A RÁCS NÉLKÜLI BÖRTÖN
HIRADÓ
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől szerdáig
A SZIVEK CSALOGÁNYA
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
A RÁCS NÉLKÜLI BÖRTÖN
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½ 10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
FINOM URI HÁZ
Előadások kezdete: 1/2 4 ½ 6, ½ 8, ½ 10.
Vasár- és ünnepnap: ½ 2 órakor is.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztító üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792. II., Városmajor-u. 55 II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal) IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12. Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

Beiratás villamoshegesztésre. A Magyar Műszaki Szövetség által fenntartott villamoshegesztő tanfolyam jövő héten kezdődő előadásaira f. hó 19—22. között lehet beiratkozni, d. u. 6—7-ig, a tanfolyam igazgatóságánál: VI., Liszt Ferenc-tér 11. sz. alatt. (Telefon: 122—319).

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 64 Telefon.: 162—772

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRUT 139. sz.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

Szép az ősz Budán szebb a Svábhegyen, de mégis legszebb és legkellemesebb a csodás Majestic-luxushotelek pazar kényelme mellett. Aki pihenést keres, az a Majesticban találja meg igazán.

Szerkesztésért és kiadásért felel: **LIPPAY GYULA dr.**
Főmunkatárs: **László Zoltán dr.**
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM
II., Margit-körut 83.

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikál.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni
a Fogaskerék-sörözőben
lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

KIS ROYAL, Budán, I, Márvány utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

Legszebb a kilátás a Gugger-hegyi kioszkból Autójárat

Auguszt pavillon, étterem
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ pompás kertjében SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitűnő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Bulfy Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓKASÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

36. évfolyam Budapest, 1938. szeptember 29. 39. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Beszéljünk másról

utóvégre még van remény és egyébre is kell gondolni. Nemcsak rombolni lehet. Építeni is kell és mi ezeken a hasábokon a Budai Napló fennállása óta mindig építőmunkát folytattunk. Nyugodt önérzettel hivatkozhatunk érdemeinkre: rengeteg kezdeményezés, terv és ötlet indult el ezekről a hasábokról. Első pillanatban talán álomképeknek látszottak, reménytelen fantazmagóriáknak, de egyszer elindítva, lassankint alakot öltöttek és azután valósággá lettek. Igen, beszéljünk másról, Budáról, arról, mit kellene építeni, miképen lehetne fejleszteni, naggyá tenni, ezt a várost.

Gyönyörű őszi pompában ragyognak a budai hegyek. Milyen szépek, szelidek. Odaát, a pesti oldalon egymás hegyén-hátán a bérpaloták, itt nálunk csupa levegő, napsugár, egészség minden. Ha a pesti oldal ellen vezetnének légitámadást, sokkal rombolóbb lenne: nálunk Budán a hegyek, a tagoltság megóvnak... De ne, ne folytassuk, hiszen másról akartunk beszélni. Igen, beszéljünk másról.

Itt vannak a nagy közlekelési kérdések, amelyek az egész polgárságot érdeklik. Állandóan foglalkozunk velük. A közönség kényszerít rá bennünket a közlekedési problémákkal való foglalkozásra, az a közönség, amely villamoson, autóbuszon meg a HÉV vonalain hivatalba jár. Sok mindent sikerült elérnünk különösen Szendy Károly polgármesteri működése óta rohamosan javult Buda közuti közlekedése. Most megint új tervek, új lehetőségek előtt állunk, hacsak... Nem, erről ne beszéljünk. Nézzünk másfelé.

Vagy itt az állandó budai színház ügye. Néhai Balogh Elemér halálával nagyon sokat veszített a Déryné Játékszín Mozgalom, de most új erőre kap, mert olyan férfiú került az élére Antal István államtitkár személyében, aki csupa aktivitás, energia és cselekvés. Elcsüggedtünk, amikor Balogh Elemért a sors elragadta a Mozgalom éléről, de annál nagyobb erőre kapott bizakodásunk, amikor Antal István elvállalta az elnöki tisztséget. Most már bizonyos, hogy lesz színháza Budának. Szép és modern színháza. Erről jut eszünkbe, hogy a pesti színházak bizony üresek. A közönséget nem érdekli az a színjáték, amely a rivalda lámpási mögött folyik, egyéb kulisszák mögötti játékok érdeklik. A nagy színészek helyett a világszínpad szereplői érdeklik, Mussolini, Hitler, Chamberlain... De nem, a színkörről se beszéljünk, lám, hová vezetnek gondolataink.

És ne beszéljünk a Fürdővárosról se. Arról se írjunk ebben a pillanatban, újjáépítik-e hamarosan Óbudát, vagy hogy milyen lesz a Horthy Miklós-híd budai oldalán felépülő városrész. Nem, építkezésekről most ne beszéljünk, mert egy mindennél nagyobb, dicsőbb építkezés tervét vetitette elénk az idők ellenállhatatlan ereje: Nagymagyarország újjáépítésének lehetőségét. Erre kell most koncentrálnunk minden energiát, tehetséget és minden idegszálat, minden izomrostot, agysejtet és vércseppet, a többi most mellékes. A Felvidékről van most szó. Felsőmagyarországról és ami ezen kivül esik, az most mind mellékes, másod-, tized-, sőt századrendű kérdés. Áldott, imádott, gyönyörű Felvidék, tiéd minden vágyunk és gondolatunk, azé a nagy ujjáépítésé, amelyet Benesek meg ördögök légiója se tud megakadályozni.

Azazhogy: próbáljunk másról beszélni. Hiszen annyi tennivalónk lenne itt Budán, annyi mindennel kellene foglalkoznunk. Pihenjünk, szórakozzunk, hiszen olyan szép ez az ősz, öröm sétálgatni a budai hegyekben. Vagy üljünk a rádió mellé, hallgassuk a muzsikát, melynek hangjait a világ minden tájáról szobánkba szállítják az éther titokzatos hullámai. Igen: beszéljünk másról.

Antal István igazságügyi államtitkár a Déryné Játékszín-mozgalom élén

A budai polgárság köréből megindult és az állandó szinház felépítésére irányuló mozgalom elnöki tanácsa, a néhai almási *Balogh* Elemér m. kir. titkos tanácsos halálával megüresedett ügyvezető elnökséget *Antal* István igazságügyi államtitkárnak, a mozgalom egyik legrégibb vezető tagjának ajánlotta fel. Az elnöki tanács határozatát és kérését, *Vályi* Lajos törv. hat biz. tag vezetésével, *Halmy* Gyuláné a hölgybizottság ügyvezető elnöke, *Gáldy* Béla, *Hencz* Lajos, *Bényi* Károly törv. hat. biz. tagok, *Dávid* Antal egyetemi tanár, *Iszlay* Dezső dr. jogtanácsos és *Somody* Pál ügyvezető főtitkárból álló küldöttség tolmácsolta.

Antal István válaszában hangsúlyozta, hogy nagy elfoglaltsága dacára kötelességének érzi elvállalni a budai polgárság mozgalmának vezetését, *mert e mozgalom oly célt tűzött maga elé, amelynek megvalósítása nemzeti érdek. Az állandó színháznak fel kell épülnie*, hogy a magyar szinházi kultúrának a budai közönség szellemi szinvonalához méltó székhelye legyen és hogy sikerrel szolgálhassa ennek a közönségnek magasabbrendű művészi igényeit.

A küldöttség tagjai hálás köszönettel vették tudomásul az államtitkár elhatározását és átnyujtották az elnöki tanács diszes emlékiratát. Ennek szövege a következő:

Méltóságos Államtitkár Ur!

— Mi, az állandó budai szinház, a Déryné Játékszin Felépítő Mozgalmának alapitói és elnöki tanácstagjai hálás köszönettel fogadjuk Méltóságod elhatározását, amellyel a mozgalom elnökségét elvállalni kegyeskedett.

— Mozgalmunkat néhai *Balogh* Elemér m kir. titkos tanácsos úr vezetésével abból a célból indítottuk el, hogy a budai polgárság majdnem évszázados álmát megvalósítsuk és állandó budai hajlékot építsünk a tiszta, nemzeti művészetnek. Őszinte örömmel és hálával köszönjük Méltóságodnak, hogy, miután már elindulásunk első percétől kezdve magáévá tette és pártfogásába vette törekvésünket, most — súlyos veszteségünkben — átveszi mozgalmunk vezetését is. A magunk részéről biztosítjuk, hogy elnöki működésében mindenkor a legmesszebbre menően támogatni fogjuk s arra kérjük a Mindenhatót, tegye áldásossá és gyümölcsözővé Méltóságodnak e nagy nemzeti cél szolgálatába állított önzetlen munkásságát.

Aláírások: *Herczeg* Ferenc védnök, *Bényi* Károly dr., *Bocsáry* Kálmán dr., *Cselényi* Pál dr., *Csilléry* András dr., *Dávid* Antal dr., *Gáldy* Béla, *Halmy* Gyuláné, *Hencz* Lajos dr., *Illyefalvy* I. Lajos dr., *Kovács* Alajos, *Kuncze* Lajos dr., vitéz *Lázár* Domonkos, *Somody* Pál és *Vályi* Lajos dr.

Jegyezzünk Déryné Játékszín részvényt

Mi, akik oly megértéssel és szeretettel foglalkoztunk minlig a budai polgárság magasztos mozgalmával — hiszen *alapitási gondolata is lapunk hasábjain látott annak idején napvilágot* — őszinte örömmel és bizalommal üdvözöljük az új elnököt. *Antal István igazságügyi államtitkár az elnöki tanács küldöttségének adott válaszában a legnagyobb biztositékot nyujtja arra, hogy a régen vágyott, a több. mint százesztendős álom végre megvalósul.* Megszületik végre Buda kultúrájának és társadalmi életének központja: az állandó budai szinház.

Már többizben ismertettük olvasóinkkal, hogy a *Déryné Játékszín Felépítő Mozgalom* részvénytársasági alapon szándékozik előteremteni a budai szinház felépítéséhez és hasznositásához szükséges tőkét. A részvényjegyzés a *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt.* útján már megindult. Eddig több, mint 150.000 pengő jegyzés történt. A magyar társadalom szine-java jelentette be részvényjegyzési szándékát Dacára a mai feszült állapotoknak a jegyzések zavartalanul tovább folynak, s most, hogy *Antal* István igazságügyi államtitkár állt a mozgalom élére, még fokozottabb mértékben várható a budai polgárság részvényjegyzési megmozdulása.

Az a hatalmas kultúrpalota, amely magába foglalja majd a kb. 1.300 személyes és a legmodernebb technikai felszerelésű szinházat és a budai egyesületek megnyilatkozási helyéül szolgáló 300 személyes előadótermet, valamint a részvényjegyzők kényelmes kaszinótermeit, a budai polgárság összefogásából életre fog kelni. Csodálatos színházépületünk egyúttal Budapest legtökéletesebb hangversenyterme lesz és szinpada az operaházi díszletek méreteinek megfelelően épül.

Antal István igazságügyi államtitkár nagy elfoglaltsága ellenére is vállalta a budai álmok megvalósításának nehéz és komoly munkáját. Mi, budai polgárok úgy érezzük, hogy ez az áldozatkészség bennünket is nagyobb cselekvésre kell, hogy ösztönözzön. Amint az elnöki tanács tagjai a legmesszebbre menő támogatásukról biztosították az új elnököt, *a budai polgárság egyetemének is ugyanezzel az elhatározással kell odaállnia Antal István államtitkár mögé.* A *Budai Napló* ezúton értesíti mt. előfizetőit, hogy a mozgalom vezetőségével történt megállapodás értelmében a legnagyobb részvényjegyzési kedvezményt biztosítottuk mindazok részére, akik a lapunkban közölt részvényjegyzési szelvény útján jelentik be jegyzési szándékukat.

Kedvezmények a Budai Napló előfizetői és olvasói részére

Megállapodásunk értelmében a *Budai Napló előfizetői és olvasói a 100 pengő névértékü részvényt 5 pengős havi részletekben törleszthetik.* A részvényekre befizetendő összegeket a Községi Takarékpénztár zárolja és azt a megalakulandó részvénytársaság kizárólag a szinház felépítésére fordithatja. Alapitási költségek címén részvényenként 3 pengő fizetendő. Az első befizetendő összeg 3 pengő.

Minden részvényjegyző a szinház egyik tulajdonosává válik s szavazati jogával befolyást gyakorolhat a szinház anyagi és művészi vezetésére. A befizetett részvénytőkét csak kölcsönzi, mert azt kisorsolás útján teljes összegében visszakapja. Jogai viszont 50 éven át változatlanul megmaradnak. Ötven éven át részesedik a szinház üzleteredményében, tekintet nélkül arra, hogy befizetését már visszakapta. Ötven éven át 25 százalékos örökös alapitói jegykedvezményt kap, nevét 1.000 pengő névértékü részvényjegyzés esetén márványtáblán 100—900 pengő részvényjegyzés esetén érctáblán a szinház emlékcsarnokában örökidőkre megörökitik.

A budai polgárság részvényjegyzése a legnagyobb biztositék arra, hogy *Antal* István államtitkár sikeresen oldja meg elnöki feladatát: az állandó budai szinház mielőbbi megvalósitását.

Ezért bizalommal kérjük mt. előfizetőinket és olvasóinkat, töltsék ki és küldjék meg *Antal* István igazságügyi államtitkár úr címére részvényjegyzési szelvényünket, hogy büszke öntudattal tekintsenek a felépülő Déryné Játékszínre, amelynek megteremtéséből kivették méltó részüket.

Levágandó és 2 filléres bélyeggel, nyitott borítékban, mint nyomtatvány küldendő el: *Méltóságos Antal István igazságügyi államtitkár úr, a Déryné Játékszín ügyvezető elnöke, I., Krisztina körut 165. címére.*

Méltóságos Uram!

Szives tudomására hozom, hogy a Déryné Játékszin Rt. megalakulásában ..... részt veszek.
drb 100 pengő névértékü részvény jegyzésével részt veszünk.

Hazafias tisztelettel:

Név: .....

Foglalkozás: .....

Lakás: .....

Kérjük olvashatóan kitölteni!

Még ebben az évben elkészül a Szent Imre herceg-uti vasuti aluljáró

A Délivasut aluljárójának munkálatai a Szent Imre herceg utján zavartalanul folynak és közelednek a befejezésükhöz. Ennek a rendkivül fontos közlekedési építkezésnek ügye igen sokáig tartotta izgalomban a Kelenföld, Sashegy és Németvölgy lakósságát. Az illetékes tényezők ugyanis nem tudtak megegyezni abban, hogy kit terheljen az építkezés költsége.

A főváros a vasutra, a vasut a fővárosra akarta azt áthárítni. Többszörös tárgyalás után végre létrejött a megállapodás: a 170.000 pengőt kitevő költség felét a főváros, a másik felét pedig a vasut viseli. A megállapodások után májusban megkezdték a kiszélesitési munkálatokat. A régi aluljáró szélessége mindössze 5 méter volt. Hogy az egyre növekedő forgalom, különösen a jármü és villamosforgalom biztositassék, az aluljárót a Szent Imre herceg útjának szélességére, mintegy 38 méterre bővitik ki. A hid három pilléren nyugszik a középső pillértől jobbra és balra haladnak a villamos sinjei, mellettük jobbról és balról a járművek. Kényelmes járdák készülnek a gyalogjárók számára is.

A munkálatokat a Délivasut osztálymérnöksége vezeti és ezidő szerint már annyira előrehaladtak, hogy az uj széles aluljáró minden valószinüség szerint még az idén elkészül. Az ostálymérnökségnek az a terve, hogy a kész eluljárót még ebben az évben, de legkésőbb jövő év január elején átadja a forgalomnak.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MÜSZEREK
SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS
V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek
Belvárosi nivó, olcsó ár
V. Szt. István körut 23.
Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám.
Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- es egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

A régi budai színészet emlékeit a kiscelli muzeumban gyüjtik össze

Schmidt Miksa hires kiscelli kastélyát gazdag berendezésével együtt, tudvalevően, a fővárosra hagyta. A hagyatékot a főváros még nem vette ugyan át, a leltározás azonban már megtörtént. Ez a nagy gondot igénylő munka *Némethy* Károly tanácsnoknak, a közművelődési ügyosztály vezetőjének irányitásával most ért véget. *A kiscelli kastélyban csaknem ötödfélezer berendezési tárgy van.* Nagyrészük régi külföldi hires butorok másodpéldánya, ezek azonban hűen tüntetik föl a műbutoripar százados fejlődését s ebből a szempontból igen értékesek. *Schmidt* Miksát is végrendeletében az a szándék vezette, hogy ennek az anyagnak a felhasználásával a főváros iparművészeti és butortörténeti múzeumot létesitsen a kiscelli kastélyban. A főváros ennek értelmében igyekszik is az érdekes múzeumot megalapitani és fenntartani.

Külön érdekessége az anyagnak a népi butorok csoportja, egy száz darabból álló erdélyi kancsógyüjtemény és két különálló csoportban őskori leletek, amelyek külföldi és hazai ásatások során kerültek felszinre.

Némethy Károly tanácsnok ezt az anyagot megfelelően kiegészitenl szándékozik: ebben a múzeumban akarja elhelyezni a régi pesti vonatkozású iparművészeti tárgyakat, ötvösmunkákat, régi kovácsolt vasrácsokat, régi kapukat, házdiszitéseket, továbbá a céhemlékeket, céhládákat, zászlókat, okmányokat, céhleveleket, pecsétnyomókat és egyéb különféle céhjelvényeket.

Itt gyüjtik össze a török hódoltság idejére vonatkozó adatokat is. Állandó kiállitást terveznek az 1838. évi árviz nagy anyagából. Ide kerülnek a szabadságharcra vonatkozó könyvek és képek, az 1867. évi koronázási ünnepségek anyaga, továbbá a Pest-Budára vonatkozó régi térképek, tervrajzok és metszetek. *Tervbe vették azt is, hogy a régi magyar pestbudai szinjátszás anyagát is itt gyüjtik össze.* A kiscelli kastély egykori templomában az egyháztörténeti és egyházművészeti tárgyakat helyezik el.

A kastély tatarozása és belső átépitése még az év folyamán befejeződik és utána mindjárt megkezdik a múzeumi anyagok megfelelő díszes keretben való elhelyezését. *Némethy* Károly tanácsnok reméli, hogy ez a munka legfeljebb másfél esztendőt vesz igénybe és 1940-ben a teljesen berendezett múzeumot már meg is lehet majd nyitni a nagy nyilvánosság számára.

MEGNYILT A LUDLÁB KIRÁLYNÉ TÉLI HELYISÉGE.
IV., IRÁNYI-UTCA 17.

Szloszjár Pál és Társa URISZABÓ
IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em Tel: 182-457

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok keszitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

A Hegyvidéken kell felépiteni a kislakásokat

Nemrégiben közöltük Schuler Dezső alpolgármester cikkét a kislakásokkal kapcsolatban, most pedig Csilléry András a törvényhatóság legutóbbi ülésén tette szóvá a kislakások ügyét.

Csilléry felhivta a figyelmet arra, hogy a fővárosnak ama területein, amelyek erre a célra predesztinálva vannak, főleg a Hegyvidéken, ahol ezek a kérdések megoldhatók egészségügyi követelmények szempontjából is s ahol valóban egészséges gyermekeket nevelhetne minden család, nagy bérkaszárnyák épülnek, amelyek természetszerüen rontják a perspektivát is. Csak a spekulációnak engednek tág teret és a kisemberek a maguk otthonát semmi körülmények között sem tudják megépiteni. Éppen ezért feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a nyugdijalapokat erre a célra használják fel. Módot kell találni arra, hogy ezekből az alapokból kislakásépités céljaira bizonyos összeget kihasitsanak.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
szept. 29-én
d.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.— I. Hely hölgy 2.— II. Hely 1.50 III. Hely —.60
Külön fogadási hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

A Magyar Nyelvvédő Könyv páratlan sikere

Pintér Jenő tankerületi főigazgató és munkatársai népszerű könyvének, a *Magyar Nyelvvédő Könyvnek* második kiadása most hagyta el a sajtót.

Előszavában *Pintér* Jenő büszkén számol be arról, hogy *az első kiadás a magyar könyvpiacon páratlan példányszámban: 25.000 példányban fogyott el.* Komoly tanúsága ez a hatalmas példányszám annak, hogy egy kitünően megszerkesztett és igazán hézagot pótló könyv megtalálja az utat a magyar olvasóközönséghez. A második kiadás jóval vaskosabb és *tartalmában lényegesen gazdagabb az elsőnél.*

Művelt ember Magyarországon igazán csak az lehet, aki jól tud és jól ir magyarul. *Aki tiz más nyelvet tud és nem tud szabatosan magyarul, az Magyarország számára hiányos müvelségü ember. Pintér* Jenő és munkatársai arra törekedtek, hogy könyvükkel lehetővé tegyék mindenki számára a helyes kifejezések megtalálását és alkalmazását a magyar nyelvben. Irók, magánosok és hivatalok egyaránt csak haszonnal forgathatják ezt a minden izében értékes müvet. Felsorolja a hibás szavak csaknem teljes gyüjteményét és megjelöli azokat a szavakat, amelyeket helyettük használni kell. Közli a befurakodott idegen szavak ezreit és az azoknak megfelelő magyar kifejezést. Mindezt betürendben úgy, hogy mindenki azonnal rátalál arra a szóra, amelyet keres.

A *Magyar Nyelvvédő Könyv* második kiadásának még az elsőnél is nagyobb sikere lesz, amit méltán meg is érdemel. A kitünő és mindenki számára nélkülözhetetlen könyv ára meglepően olcsó: mindössze 2 pengő.

REGENT
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326.
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

RÁTKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sztáray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vasárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Utazás Budán és a Balatonnál

Irta: Medvey Lajos

A Budai Naplóban *Gegus* Dániel tollából *Utazás Budán* cim alatt a mi szépséges Balatonunkról is tétetik egynémely említés. Sietek előrebocsátani, hogy Lellén véletlenül még sohasem fordultam meg. Tudom azonban például, hogy évek óta van már vizvezetéke és ismerek néhány ottani panziótulajdonost és az ő keserveiket. Engedtessék meg ezért, hogy a cikknek a Balatonra vonatkozó részére néhány tárgyilagos megjegyzést tehessek és szembeszálljak Gegus Dániel néhány észrevételével.

A közelmultban a Vendégforgalmi Ujságban közreadtam egy cikkket, azt szeretettel ajánlom a cikkiró úr szives figyelmébe. Ajánlanám továbbá, legyen szives a Balatoni Kurirban, vagy más helyen kissé átolvasni a Balatoni Szállodások és Panziósok Egyesülete siófoki évadzáró ülésének kivonatos ismertetését. Azokból sok minden kiderül.

Összefoglalom azonban itt is röviden az objektiv észlelő véleményét. Sajnos, nálunk ilyen kérdések iránt nem volt érzéke régebben sem közönségünkben, sem vendéglátóinknak. A világháború előtti boldog életben elhanyagoltuk ezt az életbevágó fontos gazdasági ágat és a Balatonra igényesebb ember tényleg nem mehetett, mert nem találhatta meg igényei kielégitését.

Ha azonban valaki ma körülnéz a balatoni fürdőhelyeken és összehasonlitást tesz a régi és mostani állapotok között, lehetetlen nem látnia, hogy *az utolsó 12—15 évben óriási változások vannak.* A nyaraltató iparosok magukra hagyva, közönségtől és hatóságtól meg nem értve, heroikusan küzdenek egy szebb jövőért és véreznek el anyagilag egymás után.

Minden valamirevaló balatoni vendéglőházban (panzió) ma kitünő ágyak, folyóviz és villamosvilágitás állanak a vendégek rendelkezésére. Ha valahol nem lenne igy, ott a fürdőbiztos az első bejelentésre rögtön intézkedik. A legtöbb balatoni fürdőtelepen tilos bármiféle állatot tartani, kivéve télen. De akkor sem tart senki, hiszen csupa üres villa áll ott olyankor, parasztházak nincsenek.

Hajón és vonaton évente néhányszor bejárom a Balaton mentét. A számottevőbb fürdőhelyeken *teljesen ki van zárva* az, hogy tehenek vagy más állatok kerüljenek a vizbe. Mindenütt kiépitett, hosszú sétányok vannak, kilométereken át, legfeljebb ölebet látni, azt is csak elvétve, és persze csak a vizen kivül. Bevallom, én még kutyát sem láttam a vizben soha, hiszen csak pórázon vezetve vihet valaki kutyát a partra. A cikkiró bizonnyal látott valahol, jól tette volna, ha feljelenti a hatóságnál.

A hamar meggazdagodni kivánó penziótulajdonosok nevében pedig próbáljunk egy kissé számolni. A Balaton nagyobb fürdőhelyein a penzióárak átlaga napi 6—7 pengő. Ezzel szemben az elfogadottabb osztrák fürdőhelyeken 8—9 schilling között mozgott. De éppenúgy, mint nálunk is vannak kis helyek, ahol 3—4 pengőért is lehet nyaralni, ot is voltak természetesen ilyenek és az emberek ezek árát vetik össze a balatoni árakkal.

Nézzük ellenben, mit nyujt a vendéglátó ezért. *Nálunk étkezésben, legalább mennyiségileg, 50%-kal, kalóriában 100%kal többet, az izletesség kérdését nem is érintvén.* Évszázadok óta gondozott erdei sétaútjaik viszont, sajnos, nekünk nincsenek. De azt nem is a vendéglátó iparos adja.

A balatoni panziók nagy többsége 8—10 szobából áll. Ha szobánként, berendezéssel, 2500 P beruházást számitok, — ami telekérték nélkül is kevés — a panzióban 25.000 pengő fekszik. Konyha és kerti felszerelés, a kert első telepitése, ebédlő készletek további 5000 pengő, tehát az üzemben 30.000 pengő fekszik. Ennek tiszta kamatot illenék hozni ugyebár, 1500 pengőt.

Mi most a bevétel és kiadás? Idén a Balaton idénye július 20-án indult meg és augusztus 21-én végződött. *A legjobb években sem volt azonban még 6 hétnél hosszabb szezón. Ez évi 42 nap.* A tiz szobában elhelyezhető átlag 15 személy, és ha folyton tele van a panzió, a bevétel napi 100 P, vagyis egy évadban 4200 pengő. Ez a maximum, mert a legjobb idényben is vannak kieső napok és nagyon kedvező eset az, ha a mellékidény csekély forgalma ezeket épen kiegyenliti.

A bevételnek pontosan a fele elmegy a vendégek, a személyzet és a tulajdonos kosztjára. Utóbbi ezt legalábbis úgy megszolgálja, mint a személyzete. Marad tehát még 2100 pengő. Ezt terhelik még a következők:

Különféle adók: mintegy 400 pengő, szakácsnő fizetése: 200 pengő, konyhai segédszemély fizetése: 80 pengő, OTI terhek reá eső része 30 P, viz és villany: 200 pengő, évi tatarozás, mázolás, kopás, törés, pótlás, kertfenntartás: 300 pengő, posta, hirdetés, ismertetők 100 pengő, BIB járulék, vizvizsgálat stb. aprólékos, hatósági eljárások és effélék: 50 pengő, jutalékok: 50 pengő, egyesületi tagdij, tüzoltójárulék, kéményseprés és hasonlók 30 pengő, tüzelő és faszén: 100 pengő, mosás: 70 pengő, dologi szükségletek (WC papir, papirszalvéták, számlabélyegek, irószerek a vendégeknek, villanykörték, hirlap stb.) 60 pengő, különféle szállitási és utiköltség 40 pengő, ami kitesz összesen 1760 pengőt. *Marad tehát a legjobb esetben, kamatra, üzleti kockázatra és a vendéglátó személyes munkájára hozadék évi 340 pengő!*

Ime kérem ez a balatoni kiuzsorázó vendéglátó iparos, levetköztetve! Tegyük fel, hogy az üzletvitelében az illető családtagjai is részt vesznek és hogy még minden tételnél túlságosan számitottam, hozzáteszek tehát mindezen cimeken a jövedelemhez még 1000 pengőt. Akkor hozott 30 ezer pengő kamatot, beleértve 3 családtag hat heti megerőltető munkáját és három hónapi lekötöttségét is, összesen 1340 pengőt.

Tegyük hozzá, hogy a vendéglátó nem a sajátjában van, és átlag legalább minden második évben rossz idénye is van, elképzelhető, milyen jeles jövedelemforrás ez.

A cikkiró úr hangoztatja, mi mindent lehetne csinálni „fáradsággal, hozzáértéssel és pénzzel, természetesen". No, most helyben vagyunk. Mert hiszen kétségtelenül a pénz az uralkodó tényező itt. Ez pedig, sajnos, nincs. Hogy milyen jó a balatoni vendéglátó iparnak, mutatja az a tény, hogy a *már több miniszter által megigért OTI kölcsönökből az önkormányzat soha egy rezes fillért sem folyósitott*, mondván, hogy az a pénz csak elveszhetne, mert nincs meg a rentabilitása!

Ezért halad minden lassabban a Balatonnál, mint ahogyan lehetne. Ott mindenki idealista, vagy kelepcébe került alany, aki nem tud szabadulni.

Kérdés, mi lenne már most az orvoslás? Legeslegelső sorban a gazdasági önérdek felismerése és a hazafias támogatás. Maradjunk itthon pár évig, kezdjük el a nyaralást a legszebb júniusban, sőt május közepén, maradjunk augusztus legvégéig, figyeljük meg gondosan, mint halad évről évre a balatoni kultúra, közlekedés, kényelem, szórakozási, kirándulási lehetőség stb. *Csak 10 jó évet adjunk a vendéglátó iparosoknak, hogy merhessenek és képesek legyenek nagyobb mértékben behozni a régiek hibáit, majd meglátjuk, milyen más világ kerekedik egyszerre.* De ismerjük el ettől függetlenül is, hogy azok az emberek ott 15 éve heroikus erőfeszitéseket tesznek.

Kritizáljunk, de illetékes helyen. Segitsünk megértéssel, pártfogoljuk állandó ajánlásokkal, aki megérdemli. Ne elijesszük, hanem édesgessük oda honfitársainkat a magyar föld csodás kebelére, amely a miénk. Tettek és anyagi hozzásegités kell ide, hogy kimásszunk abból az elmaradottságból, amit őseink reánk hagytak.

Tegye mindenki kezét a szivére és ismerje el, hogy igazam van-e, vagy nincs. És ha úgy találja, hogy tárgyilagosan irtam, siessen a fedélzetre a vitorlákhoz, tovább vezetni *nemzeti érdekünk és becsületünk* hajóját!

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 55.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II. Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós ut 4 II., Margit-körut 65.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Piperkovits Bátor, Sztankovits Szilárd

Régi pestbudai rácmagyarok

Rácmagyar volt a halhatatlan emlékű magyar honvédvértanú, Nemes *Damjanich* tábornok. Az volt a felesége is, mácsai nemes *Csernovics* Amália, akinek öse, Arszenije *Csarnojevics* ipeki pátriarka telepitette le a hódoltság után Pestre-Budára azokat a rácokat, akikkel emberséges testvéries magyarságban éltünk együtt. Közülük valók voltak a táblabirókornak nagyszerű magyar urai, a *Partsetics, Csernovics, Vujevich,* Kevermesi *Thököly, Zákó, Vojnics, Matkovics* urak.

Közülük voltak a régi Pestbuda rác nevű, magyarlelkű főtisztviselői is, a *Vaszilievicsek, Piperkovitsok,* a *Magyarevicsek* és a *Sztankovicsok.* „Ics, Vics" volt a nevük vége, de egy sem volt közöttük „Pecsovics". Sztankovics Szilárddal halt meg az utolsó régivágású rác származású magyar úr, a régi tekintélyes Tanács egykori érdemes tagja.

Az 1700-as évek elején a pesti városi tanácsi Protocollumokban mindenütt ott van a *„Három Nemzet"*-ről való kitétel. Magyar, német és rác polgárokból állott a régi Pest.

A Tabán, a régi budai *Ráctertály* eltünt. Idegen, gonosz politikai praktika tette ellenséggé a derék rácokat, akik, ha ellenségek voltak is, róluk rosszat csak a silány politika mondhatott és mondanak azok, akik nem verekedtek velük.

Rác: Zerinvári gróf *Zrinj* Miklós óta évszázadokig nem gúnynév volt, aminek újabban hiszik. *Mélységes és őszinte barátság volt a rác-magyar barátság.* Egyeneslelkű, kemény, egyszerű erkölcsű nép volt a rác mindig.

Városunk históriájába irott becsületes rác nevük jut eszünkbe *Piperkovits* Bátor és *Sztankovics* Szilárd halála hetében.

Bevilaqua Borsody Béla

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: **162—765.**

A Magyar Vörös-kereszt Egylet tollgyüjtési és párnakészitési akciója

Dr. *Duday* Alajos tanácsnok, mint a XI. ker. Szentimrevárosi Vöröskereszt választmány elnöke felkéri Buda nemesszivű asszonyait és leányait, hogy a *Magyar Vörös-kereszt Egylet tollgyüjtési és párnakészitési akcióját lehetőségeikhez mérten teljes erejükből támogatni sziveskedjenek.*

Nem pénzt, hanem önzetlen munkát és hazafias lelkesedést kérnek: azt, hogy szedjék össze a háznál a tollat, amit a hazafias célra a lakósság önként felajánlani lesz szives és varrjanak hozzávaló párnatokot (angint) és huzatot.

A nagypárna tokjának 65x80 cm nagyságúnak, a kispárna tokjának 50x75 cm nagyságúnak kell lennie, hogy azok az előirásnak megfeleljenek. A párnahuzatnak kissé nagyobbnak kell lenni, hogy a tolltok beleférjen.

Minden baromfitoll elfogadható, legyen az esetleg kissé silányabb a szokottnál. Használt tollakat a szokásos módon kifőzés, vagy legalább napozás útján fertőtleniteni kell.

Erősen hisszük és reméljük, hogy a megértő jóakarat és igazság a béke diadalát fogják eredményezni, s aggodalmaink nem válnak valóra. De súlyos mulasztás terhelne mindannyiunkat, ha magunkat a sorsra bizva, a Magyar Vörös-kereszt Egylet elsődleges feladatainak fontosságát éppen a mai történelmi időkben felelősségteljesen nem éreznénk át.

Garszon-lakásba
praktikus vasbutorokat!
Készitl:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

A budai Dunapart rendezése egyik része a fürdőváros kialakitásának

Összefüggő parksávot kell létesiteni az északi és déli fürdőcsoportok között

Lechner Jenő dr. nagyszerű tervei

„Bámulatos, hogy Budapest már évszázadok óta nem vált kiváltságos, közismert fürdővárossá, holott alig ismeretes még egy ilyen istenáldotta hely a kontinensen, ahol a kitünő hatású gyógyvizeknek annyi különféle fajtája buzogna a föld mélyéből, pazarul kinálva a bennük rejlő gazdasági értékeket a főváros közönségének."

Ezeket mondja *Lechner* Jenő professzor, a kiváló épitőművész *„Budapest városrendezési feladatairól"* cimü, most megjelent munkájában, amelyben nagyszerű városrendezési elgondolásait ismerteti.

Azokat a kijelentéseket, amiket *Lechner* professzor tett, már nagyon sokszor és sok formában hallottuk és olvastuk. Az ő kijelentései azonban nem üres szavak, mert városrendező terveinek túlnyomó része szoros kapcsolatban van a fürdőváros-gondolattal. A tervek közül különösen azok tarthatnak számot érdeklődésürkre, amelyek Budára és igy a fürdővárosra vonatkoznak.

Lechner professzor főképen a Dunapart rendezésével foglalkozik és a probléma megoldását három részre osztja: a *Gellért- és Rudas-fürdő közötti partszakasz átépitése, a Clark Ádám tér és a Várbazár rendezése, valamint a Batthyány tér és környékének szabályozása az egyes állomások.*

A Gellért-rakpart fedett sétánya

Háromévtizedes program a Gellért-, Rudas- és Szent Imre-fürdőknek sétánnyal való összekötése a Gellérthegy tövében. Az erre vonatkozó tervek egész sora ismeretes a multból. 1931-ben a közvélemény élénk érdeklődése mellett tervpályázat zajlott le, sajnos, nem illetékes, döntő jelentőségű tényezők rendezésében és nem felelős szakértők birálata mellett. A tervpályázaton *Lechner* professzor is résztvett és ezt a tervét ismerteti. A terv szerint *közvetlenül a hegy lábánál széles parksáv létesülne, külső szélén fedett sétánnyal,* az alsó rakpart emelésével pedig és lépcsőzetének felhasználásával a forgalmi igényeket is teljesen ki lehetne elégiteni. *A sétány a Gellért lépcsővel, a Hungária-forrásokkal és a közeljövőben kiépülő tabáni fürdő- és szállóépületekkel, illetve azok parkjával közvetlen összefüggésbe kerülne,* az Erzsébet-hidra irányuló forgalmat a Döbrentei téri park körül kanyarodva vezetnék. A terv részletesen és gondosan kidolgozza a Rudas-fürdő forrásainál gyógyulást kereső közönség igényeinek kielégitését és a forrásviz palackozási munkájának kiszolgálását, úgy hogy az sem az utcai forgalmat, sem a sétáló közönséget nem zavarja, sőt az érdekes üzemek felülről való szemlélését is lehetővé teszi. A parkterület emelendő lenne, hogy a sétáló közönség kilátását a parti forgalom ne akadályozza. A terrasz támfala a mai meglévő támfalakra épülhet. A hosszú sétány közepetáján kávéházi pavillon létesülne, széles kilátó-terrasszal.

A Gellért-téren a sétány megfelelő architektonikus megoldást kapna a sziklakápolna terraszával. *Le kellene bontani a Ferenc József-hid vámépületeit, amelyek rontják a hid monumentális vonalait* és csak forgalmi akadályul szolgálnak. A Gellért tér és az új hid közötti partszakasz kiépitése adva van. Itt a probléma inkább a hid magas feljárója mögötti terület kiépitési programjában rejlik.

A Clark Ádám-tér átépitése

A Clark Ádám tér rendezése rendkivül fontos feladat. A tér a túlzsúfolt Lánchid forgalmát négy főirányban szolgálja: az Alagúton át a Krisztinába, észak és dél felé a Fő utcán és Lánchid utcán át, végül a Hunyadi János úton a Várba. A tér kiszélesitésének határt szab egyrészt a Várhegy, másrészt pedig a hegyre felvezető út betorkolása és a teret a Dunaparton határoló háztömbök. *A kiszélesités csak a part irányában történhetik,* ugyhogy az oroszlánszobrok posztamensei lennének a hidtorkolat kihangsúlyozott elemei. Az igy nyert térség az Iparügyi Mirisztérium és a Közigazgatósági Biróság épületei mellett levezető lépcsőkig terjedne. Ez a terrasz a Duna felől loggiás architekturával lenne leszegezve. A tér terraszszerű kibővitése szükségessé tenné a hid alá búvó villamospálya lejtőjének lemélyitését, aminek semmi akadálya nincs, mert a Lánchid-köztől a Jégverem utcáig úgy sincs kocsiforgalom. Ma a gyalogforgalom az Ybl Miklós tértől folytonosságban megszakad a villamossinek átvezetése miatt és innen a hidfőig a sétány gyalogforgalma a villamossinek mögé szorul. *A javasolt megoldással iehetővé válnék, a gyalogsétánynak teljes hosszában a partvonalra való áthelyezése.*

Felmerült az a gondolat is, hogy a tér egész mélységében annyira kiszélesittessék, amennyire azt a tér Duna felőli szakasza meghatározza. Ez esetben kiszabadulna egyfelől a királyi kert támfalán lévő Lotz-féle magyar cimeres, hatalmas mozaikkép, másrészt az Ellipsz-sétányra felvezető kerti lépcsőzet. Ez az elrendezés azonban az Alagut monumentális kapuzatával hatásosan lezárt tér egységes és előkelő hatását hátrányosan megváltoztatná. Ha nem lenne feltétlenül szükséges, hogy a Clark Ádám tér déli oldala épúgy háztömbbel legyen határolva, mint az északi, felmerülhetne a kérdés, vajjon *ne kivánjuk-e az Ybl Miklós térig terjedő háztömbök teljes eltávolitását, hogy megnyissuk a Várkert egész panorámáját.* Azonban ennek a sokat hangoztatott kivánságnak ellentmond az, hogy a Fiume-szálló háztömbje szerencsésen határolja ezt a térséget, amelyet délről az Ybl-kioszk határol, közrefogva a Várbazár pompás architekturájú lépcsőfeljáróját, amely európai viszonylatban is elsőrendű épitőművészeti megoldás és méltán lehetne büszkesége a fővárosnak. Kár, hogy a lépcsőzet vasráccsal van elzárva és hogy az alsó park nem szolgál közcélt.

A *Várbazár* beüvegezett és szobrászmütermekül használt helyiségeit *nyitott loggiákká kellene átalakitani,* amelyeknek hatalmas, keresztboltozatos csarnokaiban a firenzei Loggia dei Lanzihoz hasonló módon kiváló szobrászati alkotásokat lehetne összegyüjteni.

A Batthyány-tér rendezése

A Lánchidtól északra húzódó Dunaparton elsősorban meg kellene valósitani *Schulek* Frigyes nagyszabású elgondolását: a Halászbástya fejedelmi lépcsőzetének a Corvin térig való levezetését. *A további szakaszon a Batthyány tér kiván monumentális lezárást.* Itt az egykori Grassalkovich-kúria rokoko épületének megmentése és a térkompozició középpontjába helyezése a feladat, amit még komplikál a Szent Anna templom mélyenfekvő főbejárata is. *Aligha lehet itt másra gondolni, mint a tér lemélyitésére és architektonikus kerti lépcsőzetek kiképzésére, amelyeknek tengelyében az úttest nivójára emelt Grassalkovich-kúria állana. Mindenekelőtt el kellene azonban távolitani a Vásárcsarnok ormótlan épületét, amely* a Dunapart képét mai romantikus összevisszaságában is tönkresilányitja.

A Batthyány tértől északra egészen vigasztalan a Dunapart képe. Itt azonban nem a városrendezés hibás, hanem azok a sivár, otromba épületek, amelyek ilyen tömegben talán sehol sem találhatók máshol a fővárosban.

Ezeken a terveken kivül természetesen sok pesti városrendezési probléma megoldása is foglalkoztatja *Lechner* professzort, aki minden egyes kérdést a legideálisabban old meg. Tanulmánya során meglehetősen szigorú kritikát mond még a Tabán lebontásával, valamint a Krisztinában tervezett diszfelvonulási úttal kapcsolatban és végül *nagyon behatóan foglalkozik Óbuda ujjáépitésével és a Via Anticával,* amiről már a *Budai* Napló is részletesen beszámolt.

Lechner professzor tervei a Dunapartot illetően mind ennek a, szinte a város kirakatát alkotó útvonalnak fontosságát bizonyitják — *a fürdőváros szempontjából. El sem képzelhető ideálisabb megoldás, mint egy megszakitás nélküli park, végig a Duna hosszában, a Horthy Miklos-hidtól az új óbudai hidig.* Ezen a kilométerekre terjedő vonalon ma csak a Horthy Miklós-hid parkja, a Döbrentei téri park, a Batthyány tér parkja, a Margithidfő, Lukácsfürdő és Császárfürdő parkjai és két óbudai dunaparti park áll. A többinek kiépitése még a jövő feladata.

Az óbudai városrendezési tervekben már szerepel az összefüggő parksáv a Duna hosszában, ellenben egyetlen szó említés sem történt és történik sehol a Margit rakpartról, erről a valóságos aszfaltsivatagról, amely mai állapotában, számba sem vehető közlekedésével, a legcsodálatosabb parkká képezhető ki, megteremtve igy az összefüggő dunaparti park alapját.

Gerő Sándor.

Diáksapka 2·50 P felszerelve, előirásos formákban
Somorjai Károly
II., Margit körut 7.
Uri- és nőidivatüzlet Tel.: 358-154

Tótok Pestbudán

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Felülről lefelé folyik a Vág, a Nyitra, a Garam és az Ipoly és felülről lefelé folyik a Duna is, mely tehát a Vág, a Nyitra, a Garam és az Ipoly vizeit is Pestbuda felé — lefelé — hömpölyögteti. Haza hömpölyögteti.

Lefelé folynak a kedves felvidéki vizek és a Felvidék izenetét hozzák Pestbudára. Egykor egyebet is hoztak, úgymint tutajokat, ezeken pedig tótokat és mindent, amit a Felvidék termett és amit a tót termelt. Testvérföld termette testvérföldnek; testvér a testvérnek.

Budán az egykori Fazekas tér volt a Felvidék vizeiről Budára leereszkedő tót tutajosok kikötője. A Fazekas tér — ma Szilágyi Dezső tér — a felvidéki gölöncsérek, vagyis fazekasok piaci fertálya volt. Budai tót-magyar fertály volt.

Budai vének még jól emlékezhetnek rá, hogyan fordult az óriási tutaj az akkori, az 1890-es évek elején, még kiépitetlen budai part felé. Óriási fenyőszálakból állott a tutaj, fenyőszál volt az evezője és fenyőszál volt rajta minden; tót a tutajos, aki ott állott a kormányevező mellett.

A tutaj lábján agyaggal tapasztott talapzaton parázslott a fenyőrakás, fölötte a szolgafán bogrács himbálta pohos hasát, amint a tutaj nekifordult a partnak. A tutaj orrán álló nyurga tót legény fenyőháncsból csavart háncskötelet dobott ki a partra és fehér halinanadrágos, bocskoros lábával maga is kiugrott. Rézszögekkel kivert tüszője mögül kirántott hosszúnyelü csákánybaltájával cöveket vert a homokos partba és lebéklyózta a tutajt. A lomposszőrü fehér tót kuvaszkutya — bizonyára Hadaj nevezetü — vigan csaholva köszöntötte a budai magyar kollégákat. Tótul köszöntötte.

A tutaj közepén levő kalyibából kibujt két derék rác Miső és Janó. A parton már ott várták a tutajt a rakodótótok. A tutaj hozzákezdett, hogy felvidéki kincseit Budára ontsa. Szálfa, rönkfa, zsindely, csizmadiának való faszeg, juhtúró, vagyis tótul brinza, apró, savanykás, borizü „tót alma", aszaltkörte, juhsajt fabödönökben, fenyőmadár, a gömöri és szepesi hutákból a Vágig szekéren furmányozott meczenzéfi és krompachi hámoros kovácsolású szekértengely, kerékabroncs, ásó, kapa; kasza; rúdvas; fazék, tarka bögre, csupor, virágos parasztányér, füzfakosár, furulya, hutaüveg és hutapalack és hutapohár, krumpli és a zsendicze nevezetü pompás savanyútej, cserépfazekakban áfonya és szárított gomba, borókából főtt „fenyővíz", vagyis „borovicska", feketemázas korsó, tót „Masánszky alma", méz, csetneki csipke, boksában piritott faszén, teknő, sütőlapát, uborkagyalú, szita, áfonyabor, hullajtott szarvasagancs; mindaz, amivel a magyar Felvidék erdői táplálták a tótokat és általuk ellátták Budát.

Utazóalkalmatosság is volt a tót tutaj. Egy szál bontócsákánnyal a vállán jött a gömöri és nógrádi tót. Ők bontották le a régi házakat, hogy a helyükbe felépülő új város épületállványain ők hordják a téglát és keverjék a vakolatot. Jöttek a mindig mosolygóképü „oblokár"-ok, az ablakostótok és a „drotár"-ok, a drótostótok, a „vozár"-ok, a vasastótok. És jöttek a gyolcsosok, a Felvidék nemes takácsvásznával. „Áblákót csinanyi, áblákót!" — és „Drótoznyi, fótoznyi tesik!" — igy zengett kiáltásuk. Az utca kiabáló vándormesterei voltak. Az összegyüjtött kis pénz ment haza a kis havas tót falvakba és télirevaló kenyérke lett belőle. Az Alföldből élt a tót, ha részesaratónak jött le. A Duna hozta őket a tutajon, mert a viz lefelé folyik és a viz kötötte össze ezeréves egységbe Trencsént, Nyitrát, Garamszentkeresztet Budával. Tótot és magyart kötött össze.

És jöttek Budára kenyeret keresni a Pilis jobbágyivadékai, egykor a Pálosok rengetegeinek favágó, szénégető népei. Tótok voltak a pasaréti régi téglagyár téglaégetői. Aki közülük megtollasodott, telket árendált a Rózsadombon, lett belőle tejesmajoros. A leánya elszegődött cselédnek a budai családokhoz.

Szerettük a tótot. Nem igaz, hogy csúfnév volt a „tót", mert „atyafik fiának" hivtuk őket, amikor „tót atyafi" volt a nevük. Jókai, Mikszáth és Krudy tolla irta bele őket a szivünkbe, hiszen ott voltak ők a Rákóczi és Görgey zászlói alatt. A branyiszkói tót honvédek dalát máig éneklik a Gyetva völgyeiben, mert a Garam és az Ipoly máig lefelé folyik és a szív is odahúz.

A nyerési vágy,

a játékláz ősidők óta lakozik az emberekben, azt kiirtani nem lehet; sokan játszanak a lóversenyen, ügetőversenyen, sokan tőzsdéznek, sokan kártyáznak kisebb-nagyobb összegekben, sokan fogadnak különböző dolgokra, mindent főleg azért, hogy nyerjenek. Ezekkel szemben — kétségtelenül megállapitható, — hogy nem kötséges passzió, nem ártalmas szenvedély az osztálysorsjáték, hanem sok előnye és hasznossága mellett fejleszti, fokozza a hitet és reményt. **Tanácsos is minden egyes embernek, hogy nem csüggedni, hanem az alkalmat, a szerencsét keresni kell.** Viszonyaihoz képest kipróbálhajta a **„szerencséjét"** mindenki a m. kir. osztálysorsjátékon. 3½, 7, 14 vagy 28 pengőért okos és célszerü sorsjegyet venni. Lehetséges, hogy ezáltal egyszerre gazdag és gondtalan lesz. Nem biztos..., de megvan az előfeltétel!... A jó érzés, meg a remény azonban feltétlenül biztos!

Uj sorsjáték — uj reménység!
A huzások már október 15-én kezdődnek

Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt
könyv és papirkereskedést nyitottam.
Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban
VITÉZY LÁSZLÓ. Telefon 167—742.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban **II., Ganz-utca 6.** Telefon 367-094.

Ujjászervezik a II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesületet

Harminchat esztendővel ezelőtt, 1902-ben alakult meg nemcsak Buda, hanem az egész főváros egyik legtekintélyesebb egyesülete, a Budapesti II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület. Alapszabályai szerint azért, hogy a „nyomort enyhítse, az elszegényedett polgártársakat anyagi támogatásban részesítse és a kerületben általános emberbaráti intézményeket szervezzen és azokat támogassa." Az egyesület ebben a szellemben kifogástalanul tevékenykedett egészen a mult esztendeig, amikor működésében zökkenő állott be. A nagymultú jótékonysági egyesület csaknem az örvény szélére került és már-már a legilletékesebb helyeken, de magában a polgárság körében is fölmerült az a gondolat, fenn maradjon-e továbbra is az egyesület, vagy felszámolása után végkép megszünjön-e?

Szerencsére akadtak a II. kerületben vezető férfiak, akik méltányolni tudták az egyesület eddigi nagyértékü munkálkodását, tisztában voltak annak fontosságával, hogy fennmaradása feltétlenül közérdeket szolgál és egész lélekkel fáradoztak azon, hogy az egyesületet uj életre keltsék. Amikor ebben az ügyben összehívták a rendkivüli közgyülést, ez az elgondolás vált uralkodóvá és kétségtelen volt, hogy az egyesület fenntartását mondják ki. Igy is történt. A rendkivül népes közgyülés, amelyen a II. kerület minden számottevő személyisége megjelent, egyhangulag kimondotta, hogy a Budapesti II. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület továbbra is fennmarad és uj programmal, uj lendülettel indítja meg áldásos működését.

Már a tisztikar megválasztásánál is erre az uj utra lépett. Hagyományszerüen az egyesület elnöke mindig a kerület elöljárója, alelnöke pedig az elöljáró helyettese. A rendkivüli közgyülés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vezetésnek a polgárság kezében kell maradnia, hogy igy közvetlenebb kapcsolatot teremtsen az egyesület és a kerület között, emellett azonban gondot fordit arra, hogy biztositsa az egyesület számára az elöljáróság, általában a hatóság erkölcsi támogatását. Ilyen hangulatban történt meg a válaszás.

Egyhangú lelkesedéssel dr. Juhász István ügyvéd, városbirót, a Jeruzsálemi Szent Sir lovagrend kommendátorát választották elnökké. Személye biztositéka annak, hogy az egyesület meg fogja valósitani maga elé tüzött céljait.

A rendkivüli közgyülés az uj tisztikart a következőképpen állitotta össze: társelnök dr. Zboray Gyula ügyvéd, Jakubovich Sándor iskolai igazgató, titkárok: Dicsi Jenő és dr. Veress Samu székesfővárosi fogalmazók, pénztáros: Bulya Péter magántisztviselő, helyettese Nagy Pál iparos, ellenőr: Nagyőszi Ferenc számvevőségi főanácsos, helyettese Wilhelm Leó cégvezető, jogtanácsos: dr. Csobádi Samu, jegyzők: Cserhát Géza és dr. Seer József. A számvizsgáló bizottság elnöke: dr. Lugmayer József kormányfőtanácsos, Ilkovits Antal kéményseprőmester, dr. Lányi Rezső bankfőtisztviselő és dr. Baittrok Józsefné.

Választmányi tagok: gróf Andrássy Mihályné, dr. Barthos László, Beck Adolf, Csányi Imre, Cserhát Miksa, Dembitz Gyula, Óvári Eckmann Miksa, Elbogen Hugóné, Erdei Henrik, Fényes Miklós, dr. Gallay Lászlóné, Auer Oszkár, Hámosfalvi Hámos Róbert, Hegedüs Miklósné, Hirschl Soma, özv. dr. Hubay Jenőné, Harsányi Jenő, Jellinek Ernő, Kerpel Pálné, Kertész K. Róbertné, Klemm Árpád, Klenovits Pálné, Menczer Gusztávné, Nagy Pálné, dr. Nagy Iván Lajos, dr. Pajor Rezső, dr. Puky Endréné, Schaffer György, Simonyi Miklósné, Szegő Zsigmond és Zsigmondné, Székely Zoltánné, Szladits Károly, dr. Szlávik Ferenc, dr. Szőke József, Vajda Károlyné, Vacsek Ilona, Zimka Gergely, és Zimmer Nándorné, **Póttagok:** Balogh Károly, Böhm Ferenc, özv. Hermann Józsefné Juszt Gyula, Kail József, Nagy Imre, Pásztélyi Vilmos, Ruzicska Pál, Sehr Józsefné, Solty László, Stegmüller Károly és özv. Szendy Béláné.

Az egyesület védnöksége és tiszteletbeli elnöksége a régi maradt. Valamennyien a legnagyobb készséggel bocsájtják továbbra is munkásságukat az egyesület rendelkezésére. Vitéz dr. József Ferenc kir. herceg, mint az egyesület védnöke és fenséges neje, Anna királyi hercegasszony, mint védnöknő mindig a legnagyobb szeretettel, odaadással és készséggel működtek közre, hogy ez az intézmény eleget tudjon tenni hivatásának. Magas pártfogásuk egyik legerősebb pillére az egyesület jövőjének. Tiszteletbeli elnökök dr. Szendy Károly polgármester, dr. Kozma Jenő kormányfőtanácsos, dr. Szendy Károlyné, tb. társelnökök: dr. dorogi Farkas Ákos tanácsnok, tb. társelnökök: özv. Liber Endréné, dr. Scitovszky Tiborné, Kertész K. Róbertné és Emmer Kornél, tb. alelnökök: Harsányi Jenő kormányfőtanácsos, dr. Pénzes Mihály, özv. Baracs Károlyné, dr. Jármay Károlyné, dr. Kozma Jenőné, és dr. Keresztes Józsefné.

Dr. Juhász István az egyesület elnöke a Budai Napló munkatársa előtt vázolta programját:

— Első célkitüzésünk, hogy az egyesület adminisztrációját uj alapra fektessük és a legszigorúbban ellenőrizzük a pénzkezelést. 2,000 pengő készpénzt vettünk át és ezzel kell elindulnunk. A segélyek elbirálására külön háromtagú bizottságot szerveztünk. Igyekszünk felvenni a szoros kapcsolatot a kerület egyéb jótékonysági intézményeivel és a felekezetek egyházközségeivel. Természetszerüleg bekapcsolódunk az elöljáróság nyomorenyhitő akciójába is és mint annak kiegészitő szerve fő törekvésünk, hogy mindenkor együtt működjünk a kerület elöljárójával és annak helyettesével. Nagy örömünkre szolgál, hogy Farkas Lajos dr. elöljáró és állandó helyettese, Lukácsy József dr. főjegyző a legnagyobb megértést tanusitják munkánkkal szemben. Hivatalos helyiséget adtak az egyesületnek az elöljáróság földszintjén, közgyüléseinkre és választmányi üléseinkre rendelkezésre bocsátják a tanácstermet, ahol nem egy esetben még a bizottságok is tárgyalhatnak. Az egyesület bevezette az állandó hivatalos órákat: minden kedden és pénteken délelőtt 10—12 között. Ebben a kerületben igen sok a szemérmes szegény, olyan emberek, akik valamikor jobb napokat láttak. Azt akarjuk, hogy mindenki bizalommal és szégyenkezés nélkül fordulhasson hozzánk.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

A Felvidék magyar nemessége elkeveredett a tót kurtanemességgel, akik maguk is eltótosodott nevü árpádkori szabadmagyarok utódai. Tótos nevü ősmagyar családok a Jeszenszky, Kosztolányi, Medveczky, Lehótzky, Párniczky, Medgyánszky, Skrabák, Benyoviczky, Rudnyánszky, Bjelotoviczky, Platthy, Rakovszky, Bachó és Radvánszky családok. Nem lengyelek és nem tótok. A nemesi falu tót neve után tótos nevüvé lett magyar nemes családok voltak. Volt köztük sokezer holdas, volt köztük öthodas „svartkás", feketegubás, bocskoros „Pan Brat"; vagyis „nemes testvéruram".

Hazugság volt ez, ami éket vert a felvidéki tótmagyar világba. Cseh hazugság volt, az ősi „csehpimasz" hazugsága.

Na csag, Pan Brat, baratocskak, uracskak, testvirkik, totocskak, mikor visszamegyink Arvacskaba, Bisztricskaba, Zvolenykaba, Liptocskaba? Mikor szagulni fogunk egyitt kakukfivecske, mit hivnak totocskak „Matyesnyicza", vagyis anyacska virágocska? Mikor egyitt tancolni fogunk a Pozabucski? Mikor egyitt inekelni fogunk tot honvidnota, mit nagyapacskank inekelte egyitt Pan Görgey alatt a Branyiszkónal: „Hoj, hoj, mladi pan, ja szom dali tulipan!"

Pan Boch, daj dobre rano, majecsko! Mikor adja Istenke Uracska jo regelt totnak, magyarnak, testviratyafiaknak?

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (ezelőtt **DRASCHE**)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: *114-644.
PARIS 1937. GRAND PRIX.

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Oszi ujdonságok.
Colerus: A ponttól a négy dimenzióig P. 7.80
R. M. Du Gard: Egy lélek története 2 kötet 12.60
Hunyady Sándor: A tigriscsikos kutya 3.—
Kovács Imre: A kivándorlás 3.60
Pourtalés: Csodálatos halálozat 5.40
Minden uj, bel-vagy külföldi könyvet gyorsan szállit
Tisza Testvérek könyvkereskedése
II., Fő-u. 12. Tel.: 152-713.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor
BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad
VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor
özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü
A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN
bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete
GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipó
Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Cipőszalonját
II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta.
Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Budán **SUGÁR-CIPŐ** megbizható
Nagy választék gyógycipőkben!
I., KRISZTINA-KÖRUT 61 SZ.

Cukrászda
Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRŐDY GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testverek cukrászdája és s eme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer
Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét **GANCS-TÓI**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru
GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és uj állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál I., Döbrentei-tér 6 szám.

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legujabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü
LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYÜK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer
STÉHLIK ISTVÁN Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása
III., Tavasz-u. 21

Hentes- és mészáros
Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-197.*

Hölgyfodrász
Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVAN JANOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap
Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda
Reicher István a legrégibb budai kelme festő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár
Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves
DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal
„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer
Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel
Virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó
GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi müszer, kötszer
Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi müszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek
Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek
Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő
Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás
BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó
Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Tüzelőanyag
TÜZIFÁT, SZENET legolcsóbban szallit
Timár Károly
II., Zsigmond-utca 5. szám

Uriszabó
MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező
Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek
NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág
LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

Nemzeti és fekete zászlók
— Legjutányosabban a szaküzletben: —
Hungária zászlóvállalat
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279.
VII. Damjanich u. 52. Tel. 134 651.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Október 12-re halasztották a főváros első őszi közgyűlését. A szerdára, szepember 28-ra tervezett közgyülést a főváros vezetősége október 12-re halasztotta. Remélik, hogy akkorra elkészülnek az Ujvárosháza tatarozási munkáival és nem kell a pesti Vigadó nagytermében összeülnie a törvényhatósági bizottságnak.

Szakvary Geza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II, Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

József Ferenc királyi herceg kislányának keresztelője. Dr. vitéz József Ferenc királyi herceg és Anna királyi hercegnő hatodik gyermekét az augusztus 27-én született Mária Kinga Beatrix királyi hercegnőt vasárnap részesitette a keresztelés szentségében dr. Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát. A szertartás délelőtt fél tizenkettőkor kezdődött a királyi fenségeknek Palatinus utcai új palotájában. A távollevő keresztanyát, Frigyes Vilmos hohenzollerni fejedelem feleségét, született Margareta Karola szász királyi hercegnőt Erzsébet királyi hercegnő helyettesitette. A keresztelési szertartás és az azt követő villásreggeli a legszükebb családi körben folyt le és azon résztvettek: József királyi herceg tábornagy, Auguszta királyi hercegnő, József Ferenc királyi herceg, Anna királyi hercegnő, József Árpád és István Domokos királyi hercegek, Margit, Ilka és Annada királyi hercegnők, dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és felesége, Szendy Károly polgármester és felesége, özvegy Schorsch Ferencné, született Almásy grófnő udvarhölgy, Tobik Éva nevelőnő, Gecsér Endre udvari káplán és Szirmay József szkv. huszárszázados, kamarai és udvari titkár.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Tisztviselők áthelyezése Budán. A polgármester dr. Nagy Iván fogalmazógyakornokot a II. ker. elöljáróságtól a Magyar Városok Országos Szövetségéhez történt kirendelésének hatályon kivül helyezésével a XIV. ügyosztály légoltalmi alosztályához, dr. Kántor Pál segédfogalmazót a III. ker. anyakönyvvezetőséghez, dr. Debreceny József segédfogalmazót a II. ker. anyakönyvi hivatalhoz, Hullay József irodafőtisztet és Winkler Károly kezelőt pedig a II. kerületi elöljárósághoz helyezte át.

ELSŐ HIR A BUDAI MAGYAR SZINÉSZETRŐL.A „Magyar Hirmondó" jelenti 1712-ben: „A Magyar Játékok állapotjáról most többet nem irhatok, hanem, hogy a' hid előtt a' Budai részen már sok esztendőktől fogva álló nyári Teátrumban fognak tartatni; 's April 20-dikán lessz az első jádzás. A' Jádzók' száma még eddig 13 Férjfiu, és 5 Asszonyi Személyekből áll."

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

A cannesi polgármester budapesti láogatása. M. Pierre Mouveau cannesi polgármester, a francia idegenforgalom egyik vezetője öt napig Budapesten tartózkodott, hogy Szendy Károly polgármesterrel megbeszélje a magyar—francia idegenforgalom hatnatósabb kiépítésének módszereit. A cannesi polgármester nagy elragadtatással nyilatkozott Budapest szépségeiről és idegenforgalmi értékeiről, melyeket a francia közönség körében a legmelegebben fog propagálni. Ötnapi tartózkodás után kedden reggel utazott el kíséretével együtt Budapestről.

Wagner Söröző Andrássy út 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Társasvacsora Huszár Károly tiszteletére. A III. kerületi Szent Nóé és Három Szentkirály temetkezési egyesület október 5-én, szerdán este társasvacsorát rendez disztagjának, Huszár Károly ny. miniszterelnöknek tiszteletére. A társasvacsorát az ujlaki kulturházban tartják meg.

A Budai Ifjúsági Luther Szövetség közgyülése. Szeptember 25-én tartotta tisztújító közgyülését az egyesület Bécsikapu tér 9. szám alatti helyiségében. Jelenvoltak a budai egyházkerületből Varsányi Mátyás dr. és Gyimesi Károly dr. lelkészek. A közgyülés Bátyka János, eddigi elnök megnyitó szavai, a főtitkári és pénztárosi jelentés után a következő tisztikart választotta meg: Elnök: Szeszlér Hugó, alelnök: belmissziós szakosztályvezető: Kovács Győző dr., kultúrális szakosztályvezető: ifj. Mérő Béla, vigalmi szakosztályvezető: Sásdy Béla, főtitkár: Soós Frigyes, titkár: Soós Magda, pénztáros: Nagy Judit, jegyző: Parlag Tibor, házi nagy-könyvtáros: Mérő Gizella, ügyész: Böhm József dr.

Husz építkezésre kértek engedélyt augusztusban Budán. A polgármesteri jelentés szerint augusztus folyamán mindössze 20 építkezésre kértek engedélyt Budán és pedig az I. kerületben 1 kétemeletü, 3 egyemeletü és 1 háromemeletü, a III. kerületben 3 egyemeletü és a XI. kerületben 5 egyemeletü, 3 kétemeletü és 4 háromemeletü épületre. Feltünő, hogy a II. kerületben egyetlen építkezésre sem kértek engedélyt.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK **HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1**
Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

Nagysikerü előadások az óbudai Kisfaludy-színházban. Somogyi Nusi vendégfelléptével került színre Erdélyi Mihály színházában a „Legyen úgy, mint régen vol". Soron következik Nádor Jenő, Érckövy László és Ferency Marika vendegszereplésével a „Nem teszek hálátlan".

Tandijmentes nyelvtanfolyamok a Külügyi Társaság védnöksége alatt. Az évek óta népszerüségnek örvendő angol, német, francia, olasz és spanyol nyelvtanfolyamok I. féléve október 5-én kezdődik. Az első négyhónapos félév 1939. február 1-ig tart. Külön kezdő-, erős kezdő-, haladó-, felső és társalgási tanfolyamok. Az órák délután 5 és 9 között vannak, hetenkint kétszer. Tandij nincs. Beiratkozás szeptember 26-tól minden hétköznap délután 5 és 9 között a Barcsay utcai gimnázium épületében (Barcsay utca 5. Erzsébet krt. mellett). Telefonfelvilágositások: 330—734. Beiratási dij a négyhónapos félévre P. 10.—, közalkalmazottaknak, két tanfolyamra iratkozóknak P 9.—.

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Önálló kézmüveskamarát kiván a budapesti és pestkörnyéki ipartestületek tulnyomó többsége. Ismeretes, hogy vitéz Imrédy Béla miniszterelnök programbeszéde alkalmával a kereskedelmi és iparkamarákat szétbontásra itélte. Kijelentette, hogy úgy a nagyiparnak, mint a kézmüvesiparnak, valamint a kereskedelemnek, a pénzintézeteknek külön kamarát óhajt felállitani. Az ország kézmüvesiparossága, a miniszterelnöknek a kézmüveskamarára vonatkozó igéretét örömmel és lelkesedéssel fogadta, mert ezzel régi vágya megy teljesedésbe. A budapesti és pestkörnyéki ipartestületek tulnyomó nagytöbbségének vezetői e héten népes értekezletet tartottak, melyen egyhangúlag kivánták a kézmüveskamara felállitását. Bizottságot küldtek ki, melynek feladatává tették, hogy a felállitandó kézmüveskamarával kapcsolatban a kézmüvesiparosság kivánságait, kérelmeit és javaslatait a miniszterelnökkel tudassa.

Az idegenforgalmi fényképpályázat határidejének meghoszabbitása. Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere ebben az eszendöben is meghirdette szokásos idegenforgalmi fényképpályázatát, amelynek határideje szeptember 30-án járt voln le. Tekintettel az időjárás kedvezőtlen viszonyaira, ami a pályázat résztvevőinek tevékenységét a fényképezés terén is jelentősen megnehezitette, a polgármester a székesfőváros idegenforgalmi fényképpályázatának határidejét 1938. évi október 31-ig meghosszabbitotta.

A Budai Polgári Lövész Egyesület felhivása a hadköteles korban levő férfiakhoz. A Budai Polgári Lövész Egyesület elnöksége a rendkivüli események sulyának tudatában hazafias kötelességének azzal kiván eleget tenni, hogy lövészmestereink felügyeletében a hadköteles korban levő férfiak részére ingyenes lötanfolyamot rendez. A tanoflyam résztvevőinek csak a gyakorlatok önköltségi árát (gyakorlatonkint körülbelül 40 fillért) kell megtéríteniök. Elegendő jelentkezés esetén a lőoktatás azonnal megkezdődik. Jelentkezni lehet a Budai Polgári Lövész Egyesületben (II. Marcibányi tér 6.) személyesen, irásban, vagy dr. Morvay Zsigmond ügyvezető főlövészmesternél (telefon: 16-07-87).

Kertépités dr. Gönczine (Lnard Mária) I., Naprafogó-utca 9.)o(Telefon: 165—946
Kertészeti tanácsadás.

Az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület vacsorája. Az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület október 1-én, szombaton este 8 órakor az Ujlaki Kulturházban III. Ürömi ucca 60.) vacsorát rendez, amelyre meghivta a főváros vezetőit, a polgármesterrel az élén. A Hegyvidék várospolitikai kérdéseiről lesz szó. Felkérik mindazokat, akiket a kérdés érdekel, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Közlekedés: 29-es autóbusszal, melyről az ujlaki templomot követő megállónál kell leszállni. Az autóbusz 20 percenkint indul a Pállfy térről."

Uj gyógyszertár Budán. A belügyminiszter a Horthy Miklós körtérre uj gyógyszertári jogositványt engedélyezett Tóth József budaörsi gyógyszertártulajdonosnak. Tóth Józsefnak az uj engedélyezés folytán le kell mondania budaörsi gyógyszertáráról.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

A m. kir. osztálysorsjáték főárusitók kérik, hogy akik a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlitették ki, sziveskedjenek a megfelelő összeget azonnal megfizetni, mert a nyereményigény és minden más jog csak úgy biztositható, ha a sorsjegyek ára a megállapitott 30 fillér költségátalánnyal együtt a huzás előtt kiegyenlittetett. Ha azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, kegyeskedjenek az illetékes helyre visszaküldeni, mert a főárusitóknak kárt okoznak, ha azokat nem küldik vissza. Ugyanis jogosan számolnak avval, hogy a vissza nem kapott sorsjegyek el vannak adva.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

RÉGI VILÁG

A BUDAI POLGÁRMESTER ÉS A MACSKAZENE

1848 szeptemberének második felében Budán és Pesten ugyanolyan aggodalmak közt éltek az emberek, mint most. Mi lesz? ... Mi lesz holnap, mit hoz a legközelebbi jövő, háborút-e, vagy békét?

Meglepő az az analógia, amely a 48-as hangulat és a mai időké közt van. Élesen világit rá erre a kormány hivatalos lapjának, a *Közlöny*-nek alábbi közleménye, amelynek aggodalmas hagját ma sokkal könnyebben értjük meg, mint normális időkben. Szól a cikk következőképen:

„A haza veszélyben van. Ezt mindenki tudja, mindenki nyelvén hordja; veszélylyel van terhesitve nem csak a politikai, de a társasági athmosphaera is. A kedélyek ingerültsége nőttön nő, s ezen kósza hir zavarja fel a békés polgár nyugalmát. A jó hazafi aggódva lesi perczenkint a vég kitörését, nem sejtve, melly oldalról kelljen magát védenie.

A félénk minden zúgban egy-egy ellenséget lát, s az utczai pletykák által feltüzelt képzelődés ezer rémitő szinekkel festi ki magának a vég iszonyait. Helyzetünk, elég súlyos, ha azt nagyitó üvegen nem szemléljük is. A hazának nem csak nyilt ellenségei vannak, nem csak az alvidéki rablók és dráván tuli pártütők háborgatják a hon nyugalmát: de vannak titkos elleneink is, kik — mint vészes ragály — viszik be magukat a társaság testébe, és annak összes idegrendszerét átmérgezik. Ezek közé tartoznak azok, kik mindennemü álhirekkel folytonos izgatottságban tartják a kedélyeket, s majd egygyel, majd mással rémitgetik a közönséget, miszerint a polgár helyzetét elviselhetetlenné tegyék, s a szabadság és testvéries egyetértés földét minél sikeresebben aláássák.

Tegnap azon ürüügy alatt, mintha egy magasállásu személy ellen macskazene készülne, a budai polgármester szóllitattott, hogy 10 óra tájban egy nemzetőrségi századot kirendeljen. Nem szükség mondani, mikép az egész macskazene történet nem egyéb azon elvetemült sárgafeketék koholmányánál, kik a hon szabadsága és a polgárok egyetértése ellen összeesküdvén, a közönséget izgatni, a nemzetőrséget elkedvetleniteni, a legmagasb állásu személyeket, s ez uton vitéz katonaságunkat ingerelni, a constituált hatalmak müködését megbolygatni, sőt a bécsi küldöttség megbizatásának sikerét meghiusitani törekszenek.

Ha valaha, úgy most, mikor mindenfelől nyilt és titkos ellenség lesi szabadságunk védtelen oldalát, hogy azt megorgyilkolhassa, kell, hogy minden hon és szabadságszerető polgárokéban legyenek s azon komoly nyugalommal, melly a bátort a legdühösb zivatar közepette sem haggya el, örködjenek a közrend felett, s különösen óvakodjanak azon ámitóktól, kik nem iszonyodnak ama szerencsétlenségektől, mellyek a megzavart békét kisérni szokták.

A reaktió csak úgy képes győzni, ha a polgárok közt a rendnek és egyetértésnek kapcsai megszakadoztak. — A kérdéses macskazene ügy vizsgálat alatt van. Összefüggései annak idején a közönségnek tudomásul fognak adatni."

JÓKAI BUCSUJA

Az „Életképek"-ben Jókai Mór búcsúzik. A harctérre indul. Ezekben a mostani történelmi pillanatokban mélyen átérezzük a halhatatlan költő búcsúszavait.

„Rövid időre közönségünktől búcsút veszek, —irja.— A csaták végéig — s ez úgy hiszem, rövid leend. A hazának szüksége van karom erejére, s én nem ismerek előbb való érdeket, mint hazámét. Ha vissza nem jövendek, lapomat Ludasy Mór fogja az év végéig szerkeszteni.

De hiszem Istenem: hogy látnom kell Magyarország függetlensége kivivását.

Hiszem Istenem: hogy az égbekiáltó gazság nem fog diadalt ülni az igazak elvesztén.

Hiszem Istenem: hogy ama gyülevény nép, melly még rabolni is gyáva, ha szembe szállandunk vele, a vérig bántott nemzet egy kézütésétől földre hull, mint az őszi légy.

S akkor fölemelt arczczal térendek ujra vissza. Ha ott maradnék, meg ne sirassatok. Ha elvem s a haza veszt, sirassátok meg a hazát, s azokat, kik benne élnek, ne azokat, kik meghaltak.

Ha elesem s a haza győz, örüljetek, s meg ne bántsátok az Istent a fájdalom könyüivel.

Adjon Isten szebb napokat.

Jókai Mór.

Petőfi is elutazott, kötelességét, mint becsületes hazafi teljesiteni."

„BÉKÉT, BÉKÉT!"

Akkor is meg akarták menteni a békét a jóakaratuak. Nemzetközi értekezletre gyültek össze a béke barátai, mint az olvasható a *Közlöny* szeptember 23-i számában.

„Brüssel, szeptember 3-ikán. Folyó hó 18-án az „általános béke barátai" congressust fognak itt tartani, mellyre eddig mintegy 200 nevezetes ember igérte közremunkálását Amerikából és Angliából. A tagok közül sokan megkeresték Németországot is s onnan is számos résztvevőket remélnek. Ezenkivül meghivó körlevelet bocsátottak ki a berlini és frakfurti nemzetgyülés összes tagjaihoz. A tanácskozások czélja lesz, alkalmas eszközt találni, melly által a népek közt fenforgó nehézségek mindig békés uton, nem pedig fegyverrel, egyenlittessenek ki."

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Lázas tempóban átépitik a Krisztinavaros villamosközlekedését

A Széna tér és a krisztinakörüti postapalota között nagy munka kezdődött. Földmunkások tömege dolgozik lázas gyorsasággal, kubikostalyigák tábora hordja el a kiemelt földet; a jó budai publikum pedig meg-megáll és találgatja, miről is van itt szó. Minthogy pedig ezekben a fülledtevegőjü napokban minden, a tornyosuló eseményekkel hoznak kapcsolatba, a fantáziák elkezdtek müködni és olyan csodálatos regék keltek szárnyra, amelyeken csak mosolyogni lehet.

A Nemzeti Ujság keddi számában leleplezi a „rejtélyt", amikor az alábbiakat közli a postapalota körüli munkákról:

— A körút és a Vérmező utca sarkán most megindult munkálatok annak a nagyszabásü régi tervnek a megvalósitását jelentik, amelyről Szendy Károly polgármester már a tél folyamán tárgyalt. A városrendezés és a budai Krisztina-körüti villamosvonal átépitése már hónapok óta foglalkoztatja az illetékes köröket. A BBTE sportpálya, teniszpályái útjában állottak a közúti közlekedésnek. A népszerüen Gödörnek nevezett Széna téri sporttelep és sportház kisajátitásáról tárgyalások folytak, amelyek azonban még eddig nem vezettek kielégitő eredményre. A főváros nemcsak a BBTE Széna téri sporttelepét akarja megszüntetni, hanem le akarja bontatni a Horváth-kert Tabán felé néző sarkában épült régi tornacsarnokot is, mert ha a budai színházat a Horváth-kertben épitik fel, akkor erre a területre valószinüleg szükség lesz. A BBTE Attila utcai tornacsarnoka különben is megszakitja az a most már gyönyörüen kialakult parksávot, amely a Gellérthegytől az Alagut utcáig terjed.

— Értesülésünk szerint a most megindult építkezés igénybeveszi a BBTE sporttelepének egyrészét és lehetséges, hogy le kell bontani a Széna téri klubházat is. A BSzKRt ugyanis a Széll Kálmán téri vonal mellett a gyors budai közlekedés megteremtése érdekében ki akarja épiteni a Széna tér és a Vérmező északi csúcsa között az egyenes villamosvasuti összeköttetést. A sineket azonban a meredek Vérmező utcán nem lehet keresztülvinni, nem maradt tehát más megoldás hátra, minthogy a sineket a postavezérigazgatóság palotája mellett és a Vérmező utca között lévő dombon vigyék keresztül. Itt tehát a villamosvasuti vágányok számára aluljárót épitenek s a sinek a BBTE sporttelepének egyrészét lefoglalják. A villamosvasuti aluljáró aránylag rövid s a Széna tér felé a Gödörre nyilik.

— A BSzKRt igen gyors tempóban indította meg ezt a munkát, amely folytatása azoknak a vágányelhelyezési munkáknak, amelyeket a Délivasút érkezési oldalán hajtottak végre. A pályaudvarról egyenesen a Gömbös Gyula utcára vezették ki a sineket és a Gömbös Gyula utca végén, az Endresz György tér sarkán megépitették azt a vágányösszeköttetést, amely

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. **Szemszedés.** **Fehérnemükészités** Ágyneművarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly utcza 12 sz. — Olcsó árak.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkívüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

lehetővé teszi, hogy az 59-es és 61-es villamosok — amelyek eddig kénytelenek voltak bekanyarodni a Krisztina tér irányába — most egyenesen folytathassák útjukat a Margithíd felé.

— Ha elkészül a Vérmező utcai átvágás is, akkor a Szent Imre herceg út, Budaörsi út, Alkotás utca, Kriszina körút érintésével gyorsan és egyenesen ki lehet majd jutni a Margit körútra, anélkül, hogy át kellene szállni, vagy pedig be kellene kanyarodni a Széll Kámán térre.

Hősi Halált Halt Orvosok Emlékműpályázata. Hírt adtunk már arról, hogy művészi körökben igen nagy érdeklődés mutatkozik a Magyar Országos Orvos Szövetség és a Honvédorvosok Tudományos Egyesülete által kitüzött emlékműpályázat iránt. A pályázat 20-án járt le. A beérkezett pályaműveket a rendező egyesületek 25-től október 2-ig az Ernst Múzeum helyiségében (Budapest, VI., Nagymező utca 8.) mutatják be a közönségnek. Belépődíj 1.— pengő. A rendező egyesületek tagjai — tagsági igazolványuk felmutatása mellett — saját maguk és családtagjaik számára 50 filléres kedvezményes árú belépőjegyet válthatnak. A kiállítás hétköznapokon 9—4-ig, vasárnap 9—2-ig van nyitva. A kiállítás jövedelmét a szoboralap javára fordítják.

Divatbemutató Óbudán

Zsúfolásig megtöltötte az óbudai hölgyközönség szeptember 25-én délelőtt a Budai Royal filmszínház hatalmas helyiségét, hogy immár másodízben legyen tanuja az óbudai iparos és kereskedők élniakarásának és kitünő képességeinek. Ennek az őszi divatrevünek a sikere még a tavasszal rendeztettét is felülmúlta. A résztvevő cégek a legjavát nyujtották annak, amit a női ruházkodás terén csak alkotni lehet.

A revü a nő reggeli toalettjének bemutatásával kezdődött; a szép pongyolákat, papucsokat, hálóingeket az Óbudán közismert Márkusz divatáruház szállította. Majd Erdélyi Gaby iparművésznő nőiruhaszalonjának remekbekészült délelőtti, délutáni és estélyiruhái ragadtatták el a hölgyeket. Vágyakozó sóhajokat keltettek Wadler szőrmeszalonjának bundái és rókái. Negyven bundát mutatott be a gyermekbundától a legdrágább perzsáig. Feltünően szépek voltak Homola kalapjai, Glancz böröndjei és retiküljei. Dicséretet érdemelnek Kovács Sándor úriszabó ruhái és Szebelebszky Ferenc úriszabó gyermekruhái.

„A Horváth-Kertbe a magyar nyelvnek belépnie tilos?“

Tizezer lámpa egy Horváth-kerti nyári ünnepségen

Nagyon német város lehetett ez a Buda 1844-ben. A *Honderü* el is van keseredve miatta és erősen panaszkodik egy nyáresti mulatságról szóló beszámolójában.

A megrovás a lap 1844 Nyárhó (június) 6-iki számában jelent meg, azon az affektált, édeskés biedermeyer nyelven, amely a Honderűt jellemezte. Petőfi nagyon haragudott emiatt is a Honderüre és szerkesztőire: ma már kedvesnek, egy letünt kor zenélő hangjának érezzük a Honderü „széplelkü” stilusát.

A budai mulatságról szóló beszámoló igy hangzik:

A mult vasárnap Budán a Horváth-kertben b. Kleisheim által rendezett Flóra-ünnep igen fényes és látogatott volt. Különösen nagy számmal jelent meg a két város hölgyvilága. Az igért tizezer lámpából aligha sok hiányzik, mert a kert minden részében elég gazdagon vala föllámpázva. Obeliszkek, lámpavek, tulipánok stb. stb. tarka fényе ömlék el a kert sötétes árnyékai között, regényes ellentétet képezve velök az égen apró föllegek közt előbuvó holdvilág bájszerü fényével. Háttérben Flórának oltár van állitva e virágistennő képével diszitett. Két zenekar folyvást válogatott s természetesen közbeközbe magyar zenedarabokkal csiklandá a mulatni gyült tömeg füleit.

Két dolog megemlitésére veszünk magunknak még ezuttal alkalmat. Egyik a kiszolgálat rendkivüli megfontoltságát illeti. Ily különös alkalmaknál a pincérek számának kissé tetemesebb szaporitásáról Huber urnak gondoskodnia az őt pártoló közönség érdekében volna. Másik szavunk az ünnep nemzetietlenségére vonatkozik. Az étszin fölött háromszinü betükben pompázott a „Willkommen”. A belépti jegyek németek. Vesztett volna tán az ünnep fényéből, ha a' „Willkommen” helyett Üdvözlégy állott volna? Kevesebb vendége lesz-e Huber urnak, ha belépti jegyeit magyarul nyomtatja?

„Buda” gőzös nem panaszkodik ilyesmiről. Urak, urak! Kár olly szándékosan mellőzni akarnotok, hogy a' város, melly titeket táplál, Magyarhon fővárosa! Vagy tán, minthogy a színkör a Horváth-Kertben van, oda a magyar nyelvnek belépnie tilos? Vajha Buda város' érdemes hatósága, melly a' magyar nyelv illő jogaiba mindenoldalú visszahelyezése körül olly szép példával ment már eddig is sokban elő, — rendelést tenne, hogy illyes közünnepeknél ne legyünk kénytelenek mi magyarok a' jövevény szerepét játszanij!

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS — Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

„ROBOT“
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN“ rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

NEDVES FALAK, padlók. födémek vizmentesitését, bevált módszeremmel garanciával végzem. Házrenoválást olcsón vállalok.
Ifj. **Timár Károly** kőmüvesmester, II., Zsigmond-utca 5.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154—288
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munk a szüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

CSAPKAI ERVIN könyvkötészete könyv- és papir kereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 11.	Tel: 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Dísz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605
XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől szerdáig
Péntek Rézi
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől szerdáig
Szivek csalogánya
HIRADÓ
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől—szerdáig
Kis primadonna
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől vasárnapig
Miszter Moto nagy játszmája
hétfőtől szerdáig
A mellékutca
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
csütörtöktől szerdáig
Berlini Olimpiász
Előadások kezdete:
hétköznap: 2, fél 5, 7, fél 10.
vasár- és ünnepnap: 1, negyed 4, fél 6, háromnegyed 8, 10.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792.
II., Városmajor-u. 55 II. Zárda-u. 12. (Buday László-u oldal)
IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12.
Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

Beiratás villamoshegesztésre. A Magyar Müszaki Szövetség által fenntartott villamoshegesztő tanfolyam jövő héten kezdődő előadásaira f. hó 19—22. között lehet beiratkozni, d. u. 6—7-ig, a tanfolyam igazgatóságánál: VI., Liszt Ferenc-tér 11. sz. alatt. (Telefon: 122—319).

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk Vasváry Miklós, III., Lajos-utca 64 Telefon.: 162—772

KÉP KERETEZŐ KERESKEDŐ I., KRISZTINA-KÖRÚT 39. sz.

Verpeléti-út 12. szám alatt és a Délivasútnál újabb öröklakásokat épitünk egytől háromszoba-hallosig. — Nagy adómentesség, díjtalan bérüzletek, törlesztéses kölcsön. „Centrum“, Horthy Miklós-út 42. (269-301).

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága AZ UJ **NÉGYSZÜRKE** ÉTTEREM *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni **a Fogaskerék-söröző**ben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

KIS ROYAL, Budán, I, Márvány utca 19. sz.
A fővárosi és külföldi közönség kedvelt vacsorázóhelye. Cigányzene. Tel. 152-046.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

***Auguszt** pavillon, étterem*
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Butby Győző.* II., Batthyany tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

36. évfolyam Budapest, 1938. október 6. 40. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Öröm a gyász napján

Október hatodika néhány év óta nemzeti ünnep: a magyar gyász, az aradi tizenhárom vértanú megdicsőülésének szomorú emléknapja. 1938-tól, a mostani esztendőtől kezdve újabb jelentőséget kapott október hatodika a magyar történelemben: a felvidéki magyarság felszabadulásának, a nemzeti örömnek lett szimbólikus ünnepnapjává.

Gyász és öröm: ez az emberi élet. És a nemzetek élete is ez. Nékünk a gyászból több, sokkal több jutott ki, mint az örömből. A magyar nemzet európai ezer esztendeje a fájdalom és szomorúság sorozatainak csodálatos történelme. Rettenetes erőfeszítések, hallatlan áldozatok, veres kataklizmák láncolata ez az ezerév; dátumok tömege, amikhez csapások és fájdalmak tömegének emléke kapcsolódik. És e dátumok között is egyike a leggyászosabbaknak október 6. Legalábbis eddig az volt.

Ebben az évben azonban a gyászlobogók mellett meg kell gyujtani a nemzeti lelkesedés és boldogság piros-fehér-zöld örömtüzeit október 6-án. Az önálló, a szabad és független Magyarországért halt meg vértanuként az aradi tizenhárom és az ő ünnepük ma teljesebb, mint eddig volt. Nem haltak meg hiába és mintha a sors is ezt akarná igazolni, amikor éppen az ő ünnepnapjukon kezdődik, ha egyelőre csak jelképesen is, a magyar felszabadulásnak egy új korszaka.

Már ott leng a magyar zászló a Csallóköz boldog falvaiban és városaiban. Egekig csap a lelkesedés örömmámora azon a „csehszlovák" területen, melynek határait örökidőkre szenteknek és sérthetetleneknek mondták ki húsz év előtt a trianoni kastély bölcs mágusai. Most, mint egykor a kürt sztvára Jerikó falai, leomlanak ezek az örök határok és ezentúl az igazság és becsület lesz a határ északon; az az igazság és becsület, melyet meg akartak örök időkre tagadni ott, Trianonban.

A Szabadság-téren — a magyar vértanuság vérrel áztatott színterén — ott áll a négy szobor, némán hirdetve a nemzet fájdalmát. Ott áll a félárbócra eresztett országzászló és a nemzeti fájdalom érchöntött szobra. Az aradi tizenhárom emlékét nem hirdeti külön szobormű az ország fővárosában. De azért ennek a térnek minden talpalatnyi földje az ő emléküket sugározza felénk és amikor most „Észak" szobra mosolyra derül, megenyhül október hatodikának fájdalma is: egybeolvad a magyar vértanuság fájdalma a magyar felszabadulás örömével.

Deficitmentes költségvetés

Meglepetés volt a főváros új költségvetése. Hetek óta beharangozták mindenfelől, hogy nagy deficit fenyeget és a közvélemény már tudomásul is vette, el is könyvelte a hiányt. Sőt, továbbmenve, már arról is tudtak, milyen új terheket raknak majd a polgárság vállára, hogy pótolják azokat a milliókat, amelyeket pótolni kell a költségvetési egyensúly helyreállítására. A meglepetés tehát abból állt, hogy — nincs hiány.

Ez a negativum is öröm. Öröm és elégtétel. Mi, akik évtizedek óta figyeljük a főváros életét, nagyon jól tudjuk azt, amit a kevésbé beavatott közönség nem tudhat, vagy legalábbis kevésbé, mint a városháza életének krónikásai: milyen gonddal, milyen végtelen lelkiismeretességgel őrködik a főváros önkormányzata és az adminisztráció vezetősége azon, hogy megkímélje a polgárságot újabb terhek önkéntelen vállalásától. Éppen ezért pozitiv örömünk telik ebben a negativumban is. A becsületes gazdálkodás, a polgárság szeretetének diadala ez a deficit nélkül való költségvetés, melynek részletes taglalására még visszatérünk.

Addig is azonban köszönjük ezt a meglepetést, hiszen aktiv tételként kell elkönyvelnünk, nyereségnek kell számitanunk. Mint ahogy már előre veszteségként könyveltük el a deficitet, amely — nincs.

A Vár multja, jelene, jövője

Irta: Dr. Lechner Jenő, műegyetemi tanár

Mindnyájan tudjuk, hogy a mi székesfővárosunk, csak hat évtizeddel ezelőtt egyesült egységes fővárossá, három, egyaránt ősi multtal bíró városból. Óbuda, Buda és Pest félszázaddal ezelőtt kezdtek új életet, feledésbe temetett hagyományaik romjain. Azt azonban kevesen tudják, hogy *a három ősi város között a legfiatalabb az a Buda, mely a Várhegyen fekvő és régi falakkal övezett területén leginkább megőrizte régi köntösét, hagyományait és műemlékeit.* Ma, mint fővárosunk történelmi multját hordozó városrész, műemlékvédelmünk különösen védett, gondozott területe. Amíg *Óbuda* a rómaiak Aquincumán is túl, a kelta eraviscusok idejére visszatekintő multtal bir, Pest pedig már a magyarok bejövetelekor lakott terület volt, addig a Várhegy történelmi multját csak IV. Béla idejéig tudjuk visszavezetni, aki a tatárjárás után itt várat építtetett. Bár a hagyomány már Szent István korában itt emelt templomról regél, *konkrét bizonyossággal csak a XIII. századbeli Budavárról beszélhetünk.*

A Vár középkori képe eléggé élénk kontúrokkal rajzolódik ki előttünk régi metszetek, leírások és egykorú történelmi feljegyzések alapján. Ha a fölötte elviharzott századok pusztításai csak annyira kímélték volna meg, mint szerencsésebb fekvésű nyugati és északi szomszédaink városait, akkor *ma Budavára külső képében vetekedhetnék Nürnberg, Krakó, vagy Prága középkori műemlékek által kihangsúlyozott romantikájával.*

A Várhegy déli ormán állott a XV. század egyik legpompásabb, a külföldi követek és utazók által még a török időkben is magasztalt *királyi várkastélya.* Odább, a mai Várszínház helyén *a minoriták gótikus temploma* állott, mely később a karmeliták barokk tempomának adott helyet és amelyből II. József rendeletére a XVIII. század végén színházat építettek. A mai Dísz-téren, az egykori Szent György-téren, ahol Hunyadi László kivégzésének szörnyű tragédiája játszódott le, állott a *Szent György tiszteletére emelt gótikus templom*, amelynek gazdag faragványairól csodálattal emlékezik meg *Evlia Cselebi*, a XVI. század híres török utazója. A templom falai az 1686. évi felszabadító ostrom után romjaikban is látványosságszámba mentek. A *Koronázótemplom*, melynek kőfalai az Árpádok korából is megörökítettek részleteket, fényes kiképzését Nagy Lajosnak, majd Mátyás királynak köszönhette. Hogy viszonylag épen maradt a török hódoltság alatt is, annak köszönhető, hogy a törökök főmecsetükké avatták.

A Mátyás-templom szomszédságában állott a *Dominikánusok csúcsíves temploma*, melynek csonka tornyából az alsórész ma is áll az Iskola téren, míg a Halászbástya felől ma is égnek merednek egykori diadalívének pillérkötegei, a szentély támpillérei pedig ma az alsó bástyafalakat támogatják.

Az Uri utcában csak egyetlen csonka falmaradvány a hírmondója az egykor itt állt középkori *Mindszentek templomának.* A Helyőrségi templom tornya is a középkori Szent Magdolna templom maradványa, az előtérben szép csillagboltozattal és késő gótizlésű nyiláskeretekkel.

A polgári város kiépítése főleg Mátyás rendeletére vesz nagyobb lendületet. E kor emlékei a régi házak kapualjaiban felfedezhető csúcsíves részletek.

A spekuláció pusztításai a Vár történelmi jellegén

A Vár mai képét főleg *Mária Terézia* és *II. József* korában kapta. A királynő a mai királyi palota magvát alkotó délkeleti szárnyépülettel adott új jelleget a várhegy látképének. Templomai barokk stilusban már korábban átépültek az ostromok alatt rombadőlt középkori templomok helyén. A lakóházak épülését elősegitette a Kalapos Király által Budára helyezett sok német hivatalnok, akiknek otthont kellett teremteni. Ezt a képet őrzi a Vár jórészt még ma is, de *egységes históriai jellegét mindjobban kikezdte a XIX. század rohamos fejlődésirama, mely végigsöpört a pesti parton is és nem kímélte a Várban sem azt, ami viharos multjából drága emlékként örökségül megmaradt. Ez a türelmetlenül romboló szellem pusztította el a Vár négy kapuját is.* A Tabánba alaguttal lekanyarodó *Ferdinánd kaput* az új királyi palota építésekor temették be. A nyugatra néző *Fehérvári kapu* a Palota út kiépítésének esett áldozatul. A Hunyadi János út torkolatában állott *Ferenc József kaput* és a régi *Bécsi kaput* pedig a közlekedés szent nevében pusztították el, teljesen felesleges búzgósággal.

A Vár hangulatos utcáira is rávetette magát a türelmetlen spekuláció és egymásután pusztultak el a bájos kis patriciusházak, hogy ormótlan és izléstelen bérkaszárnyáknak adjanak helyet. Már-már végpusztulás fenyegette a fővárosnak ezt az egyetlen, még történelmet lehellő városrészét, amikor — ha kissé elkésve is — de megálljt parancsolt a történelmi hagyományok jelentőségét későn felismerő lelkiismeret.

Már a legutóbbi építési szabályzat gondoskodott arról, hogy a hatóságok külön műemléki szempontok által irányított feltételeket szabjanak a várbeli építkezéseknek és felhatalmazta a hatóságokat a már elkövetett barbarizmusok lehető jóvátételére. Ezen az alapon bontogatták le egyrészét a Halászbástya kilátását zavaró épitményeknek és ennek a beavatkozásnak köszönhetjük, hogy a várbeli építkezők már évek óta respektálni tartoznak a vár hagyományos külső képét és az építkezések a műemlékvédelem hivatalos apparátusának hozzáértő felügyeletével folynak. Ez a hagyománytisztelő új szellem állította vissza a Bécsi Kaput is, igen helyesen, a mai közlekedési igények figyelembevételével.

A legsürgősebb tennivalók

Örömmel állapithatjuk meg, hogy a Vár történelmi hangulata mindinkább fokozódó hangsúllyal bontakozik ki. De sok még itt a tennivaló, hogy végleg kiküszöböljünk utcaképeinkből mindent, ami az összhangot zavarja.

Egy, a napokban közrebocsájtott, tanulmányomban egy egész fejezetet szenteltem a várbeli tennivalóknak. Ezek főleg műemlékek helyreállítására vonatkozó gondolatok, mint amilyen volna például a *Várszínháznak barokk templommá való visszaállítása* a megmaradt épitészeti részletek nyomán. Hasonló feladat a levéltárul szolgáló egykori ferencrendi templom átépítése is, míg a helyőrségi templom tornyának restaurálása útján az eredeti középkori toronyfalakat szabadítanók ki a burkoló vakolatrétegek alól. Az elöljáróság barokk épületéből, mely Buda egykori városháza volt, fővárosi múzeumot kellene létesíteni. Ennek kapcsán a kibővítés alkalmával elbontatnának azok az idétlen bérkaszárnyák, melyek a Baltaköz szomszédságában rontják a Tárnok utca prespektiváját. Ez az elbontás már az utcaképek javítását szolgálná, mert a legfájóbb sebek éppen itt vannak.

A legsürgősebb tennivaló ezen a téren annak a borzalmas épitménynek a lebontása, amely ma a Dísz téren a Honvédemlék mögött éktelenkedik. Fájó szivvel gondolunk a helyén állott bájos kis empire palotára, középen a gyönyörű kovácsolt vasrácsos erkéllyel, mely fölé finom klasszicizáló timpanon borult. Ha lehet és kő- meg vasrészei megvannak, vissza kellene állitani a tudomásom szerint még meglevő felvételi rajzok alapján. De ha ez már lehetetlen lenne, akkor is *le kell bontani a mai idétlen házóriást és stilszerű épitményt állitani helyére.* Ezt a célt talán a mai épület alsó emeletsorainak megtartásával és megfelelő átépítésével is el lehetne érni.

A honvédelmi minisztérium palotája és a Palota út felőli sarokház nyugodt architekturájukkal még tűrhetően illeszkednek be a Vár e részének architektonikus keretébe, de a *külügyminisztériumul szolgáló egykori Vöröskereszt Egylet palotája már homlokzati átépítésre szorul, mert mai jellegével nyugtalanul kiri környezetéből.*

A levéltári palota problémája

Fájó seb a Vár testén az új levéltár palotája is. Ennek legalább a kéménnyel kombinált víztornyát kellene lebontani, hogy kiküszöböljük a Vár látképéből ezt a diszharmónikus motivumot. Magát az épületet a Bécsi kapu felől ampelopsis-sal kellene befuttatni, ez hamarosan a párkányzatig ellepné és jótékonyan enyhitené a merev és kegyetlenül rideg formákat. Ezt az eljárást már figyelmébe ajánlottam *Bessenyey* Zénónak, a Közmunkatanács agilis elnökének is és úgy emlékszem, tetszéssel fogadta az ötletet. Valószinüleg nem rajta mult, hogy nem valósult meg, alighanem a levéltár urainak idegenkedésén, amin azonban őszintén csodálkozni kellene, mert ez az idegenkedés semmivel sem indokolható. Sem a falaknak nem árt, sem falnedvességet nem okoz, sőt ellenkezőleg. Angliában százszámra akadunk ilyen repkénymezbe öltöztetett középületekre. Németországban, Hollandiában és az északi országokban nemkülönben.

Örömmel jegyezzük fel, hogy a Bécsi kapun túl, most már a Duna felöli oldalon is megnyitották a bástyasétányt. Ezt sürgősen ki kell egészíteni egészen a Halászbástyáig, akkor ez lesz a Vár legszebb panorámát nyujtó sétánya. Hasonlóképen *meg kellene nyitni a Miniszterelnökség tövében levő bástyaszakaszt is* és talán még vissza lehet itt térni annak a tervnek a megvalósítására, hogy a Petőfi térre helyezett, de ide tervezett Erzsébet emlék áthozassék. Itt a „kútháznak" csúfolt, egyébként szép architektúrájú, kupolás pavillon megfelelően érvényesülne. Itt vetem fel azt a gondolatot is, hogy a Szent György téren egy monumentális kút keretében emléket illenék állitani Hunyadi Lászlónak is, míg esetleg a Halászbástya alsó lépcsőzetének keretében Mátyás király méltó emlékművéről is ideje volna gondoskodni.

Végül elengedhetetlen követelmény, hogy a Fortuna utca rideg és stilszerűtlen keramit

ősi év: 1888. arország ikoszorus KÁLYHÁSMESTERE Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü Müvészi agyagmunkák Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

burkolatát kő-, vagy legalábbis kevésbé bántójellegü aszfaltburkolattal cseréljék ki, természetesen anélkül, hogy az utca szerencsétlen háztulajdonosait újabb követezi adóval sujtsák.

Féltékenyen kell őrködnünk a Vár hagyományai felett

Ne vádoljon senki azzal, hogy a fent előadottak nem korszerü gondolatok és ellentétben állanak az épitőművészet modern fejlődésének követelményeivel. *A nadorkorabeli épületek egyik-másikának kivételével alig van Pestnek és Budának épülete, melyet fel nem áldoznék a korszerü haladás és a higiénikus modern lakásépitési fejlődés érdekében.* Alig egy-két kivétellel még az egységes Andrássy út feláldozását is hajlandó vagyok támogatni, a Körutakról, Rákóczi vagy Üllői útról nem is beszélve. A város- és utcaképeket tekintve, Budán éppenúgy, mint Pesten alig van fájó pont, melynek elpusztulása helyén szebbet és jobbat nem kívánhatnánk, de *a Vár az a terület, ahol féltékenyen kell őrtállanunk a mult hagyományainál,* hogy drága ereklyeként mentsük át utódainkra azt a keretet, amit a történelem emlékeiből meg tudtunk menteni és gondoskodnunk kell arról, hogy ez megfelelő keretbe helyezve, zavartalan menedéke legyen a jelen zakatoló hajszájában kifáradt és a mult szép emlékeiben pihenést és felüdítő erőforrást kereső későbbi nemzedékeknek.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál: Tembel Mátyásnál Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Légoltalmi értekezlet a XI. kerületi elöljáróságon

Duday Alajos dr. tanácsnok, a XI. kerület elöljárójának kezdeményezésére szeptember 30-án a ker. elöljáróság tanácstermében értekezlet volt a *kerület légoltalmának hathatósabb megszervezésére.* Az értekezleten résztvettek az elöljáróság tisztviselőin kivül a *Légoltalmi Liga* budai főcsoportjának elnöke, *Nemestóthy-Szabó* Béla ny. tábornok, valamint *Bartha* Gyula rendőrfőtanácsos, mint a kerület légoltalmi parancsnoka és *Bosnyákovits* Károly rendőrfelügyelő, a kerület légoltalmi parancsnokának helyettese.

Alapos megbeszélés tárgya volt a légoltalomról intézkedő legutóbbi terjedelmes miniszteri rendelet, valamint a székesfőváros polgármesterének ezzel kapcsolatosan kiadott utasitása.

Ennek alapján a kerületi elöljáró jelöli ki a légoltalmat közösen végrehajtó házcsoportokat. *Minden lakóházon belül légoltalmi őrségparancsnokot és helyettest kell kinevezni,* akik igazolványt kapnak és kötelesek a légoltalmi tanfolyamot október 31-ig elvégezni. Rendelkeznie kell továbbá a kerületi elöljárónak arról, hogy minden házban a légoltalomhoz szükséges eszközök és berendezések a lehető legrövidebb időn belül beszereztessenek. Tanfolyamokat kell rendeznie, amelyen a szükséges tudnivalókat a hallgatóságnak legalább tiz óra alatt el kell sajátitania. *A lakóház légoltalmi parancsnokának, valamint helyettesének a nevét, a ház lakóinak névjegyzékét tartalmazó tábla mellett ki kell függeszteni.*

Az elnöklő tanácsnok azon törekvése, hogy a légoltalom minél eredményesebb megszervezését a Légoltalmi Liga és a kerületi légoltalmi parancsnokság állandó összeműködésével kivánja elérni, az érdekeltek egyhangú helyeslésével találkozott. Egyúttal módott adott a közös tanácskozás arra is, hogy az e téren legutóbb tapasztalt visszáságokra a figyelmet ráirányitsa és meggyőzzön mindenkit arról, hogy *amig nem késő, addig lásson munkához az egész magyar társadalom* és attól a kis áldozattól ne riadjon vissza, amit a biztonság elérése anyagiakban és egyéb téren megkövetel, mert az az érték, ami a légi támadás pusztitásától ekként megmenthető, a hozott áldozatot százszorosan megéri.

Laticel matrac LÉGÁTERESZTŐ, NEM MELEGSZIK, HYGIÉNIKUS Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást Szentmiklóssy László kárpitosmester végez. I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

Modern gyermekjátszóteret a Margitszigetre

Esztendők óta kérik, sürgetik szülők ezrei a Közmunkatanácstól, hogy a Margitszigeten a gyermekek részére létesitsen modern játszóteret. Azt már elérték ezzel a mozgalommal, hogy egy nagyobb területet jelöltek ki a szigeten, ahol a gyermekeknek futkározniok, játszadozniok és labdázniok szabad, ez azonban nem elégséges. Huszonegy esztendeje, hogy nyáron át, hetenként egyszer mesedélutánokat tartok a Margitsziget gyermekközönségének s igy böven volt alkalmam megismerni az ott üdülő gyermekközönséget. Régen megállapitottam, az érdekelt szülőkkel együtt, hogy *a Margitsziget bizony nagyon kevés szórakozást nyujt a kicsinyeknek. A gyermekek testi fejlődése és szórakozása eraekében elmaradhatatlanul szükséges a játszótér létesitése.* Ez a játszótér csak úgy felelnek meg a követelményeknek, ha azt tornaeszközökkel szerelik fel. Már közel 10 esztendeje a Közmunkatanács felszólitására *Mattyók* Aladár épitészmérnök, aki a sportpályákat tervezi, el is készitette egy ilyen teljesen modern játszótér tervét, amelyet hinta- és tornaeszközökkel láttak volna el. A margitszigeti játszótéren gyűrűhintát, mászópóznákat, homokjátékot, körhintát és lubickoló medencét tervezett *Mattyók* épitész. Ez mindössze *7000 pengőbe került volna.*

Ugy tudom, hogy a tervezet ma is ott van a Közmunkatanácsnál: vegye elő és sokezer gyermek örömére, a jövő évadra valósitsák meg. A felnőttek szórakoztatásáról bőven gondoskodik a Margitsziget igazgatósága, a gyermekekről sem szabad megfeledkeznünk. Nyáron naponta ezernél több gyermek keresi fel üdülés, szórakozás céljából a gyönyörű szigetet. Ugy hallom, a Közmunkatanács most már maga is belátja, hogy a játszótér létesitését nem lehet és nem is szabad tovább elodáznia, ezért komolyan foglalkozik is annak megvalósitásáról.

Tavaly a Közmunkatanács patkányirtásra 14000 pengőt költött. A gyermekek ezrei, akik belépődijjal lépnek be a Margitszigetre, megérdemlik, hogy *legalább egy játszóterük legyen.* Pedagógusok, az orvosok is folyton hangoztatják, hogy a gyermekek érdekében a Margitszigeten mielőbb játszóteret kell létesiteni. Pedagógiai szempontból megemlitem, hogy a játszótéren nem parkőrökre, hanem *hivatásos pedagógusokra, okleveles óvónőkre kell biznunk a gyermekek tornájátékának irányitását,* akik a gyermekekre megfelelő módon ügyelnének. A főváros egyik játszóteret létesiti a másik után, a Közmunkatanácsnak is példát kell mutatnia. Mutassa meg, milyennek kell lennie a hivatása magaslatán álló modern játszótérnek. Ezt elvárják a szülők, a pedagógusok és az orvosok de főképen a budapesti gyerekek ezrei.

Reméljük, hogy ami eddig késett, az ezután nem mulik. A Margitszigetnek is haladni kell a korral a gyermekek egészségére és fejlődése szempontjából is. Az idők megkivánják, hogy áldozatok árán is szolgáljuk a magyar nemzeti gyermek-kultúrát. *Szalai Oszkár (Oszkár bácsi)*

Vavrinecz Mórról

Nagyon helyes volt a Budai Napló felszólitása *Vavrinecz* Mór emlékének megörökitése végett. Van azonban zeneszerzői munkássága mellett még egy szempont, amely megérdemli, hogy figyelembe vegyük: *Vavrinecz ujságiró is volt;* éveken át több lapba irt zeneművészeti cikkeket, főképen azonban *Bazaroff* álnéven a nyolcvanas években mint az *Egyetértés* zenereferense emelkedett tekintélyre a zeneirodalom terén.

Az ő idejében három tekintélyes zenebiráló volt: *Harrach* József a Pesti Naplónál, *Vavrinecz* az Egyetértésnél, *Schütz* Miksa a Pester Lloydnál. Teendői azonban, mint karnagynak és zenepedagógusnak annyira megsokasodtak, hogy a laphoz való rendszeres bejárásáról, tehát a birálói munkáról le kellett mondania. Utóda az Egyetértésnél a Nemzeti Zenede mai kitünő igazgatója, *Noseda* Károly lett.

Hogy külföldön jobban méltatták, az, sajnos, magyar sors. *Rosamunda* c. operáját a *Majna melletti Frankfurtban mutatták be és csak öt év mulva kerülhetett szinre a budapesti Operaházban.* Egyházi szerzeményei gyöngyei az egyházi zeneirodalomnak.

Mint Buda hűséges lakósa is érdemet szerzett arra, hogy valódi művészi jelességeit ne feledhessék el a későbbi nemzedékek. A *Budai Napló* pedig ébressze emlékezetét az egykori neves kártársnak, szakavatott és becsületes ujságirónak is.

Sziklay János.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 55.

Elsötétités, gázbomba és gyujtóbomba Pestbuda fölött anno 1849.

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Nagyapáink és dédapáink 1849 tavaszán körülbelül ugyanarról beszéltek a Két Város kávéházaiban, amiről kis, késői unokák a riadalom és a gond minapi pestbudai napjain és éjszakáin. Buda 1849-i ostroma alatt Görgey honvédágyui, mozsarai és tarackjai Budáról lőtték Budát, Hentzi császári tábornok viszont Budáról lőtte Budát is, de Pestet is.

Pest és Buda elsötétitette magát. Fekete füstfelhők gomolyogtak a két tetsvérváros fölött, árulló fények lobbantak fel az ablakokban, surrogó, vijjogó bombák zuhantak pesti és budai házakra, a lakósság a mezőkre menekült, fojtó kénszag gyilkolt az utcákon, égett a város, tüzoltók vágtattak, embereket szedtek fel az uccasarkokon, újdondászok ujdonságokat irtak a füstfelhőkről és a kénes gyujtóbombákról. Szóval mindaz megtörtént Pestbudán, ami egy esetleg légitámadás esetén megtörténhetett volna a mai Budapesten a régi Peestbuda leányán.

Véres, pernyés, üszkös valóság volt a budai ostrom. Számtalan emlékirat és sok ujságcikk irja le és egykoru fametszet rajzolja le.

Jókai egyik regényében olvassuk —, ha nem tévedek, a *Szegény gazdagok*-ban —, hogy a pesti Aldunasor egyik házából gyertyafénnyel adott jelt valamilyen császári spion a budavári Királypalota előtti császári batériáknak. Ime a fényjel az elsötétült Pesten, amely a város alattomos bombáztatása utáni éjszakákon rettegve várta annak folytatását.

A régi pesti Belváros és az akkor még új Leopoldváros padlásain szörnyű bajt szerzett a felhalmozott lim-lom és kacat. A közismert leirásokból és rajzokból tudjuk, hogy egész házsorok égtek le.

A császári gyujtóbombák dinnyenagyságú üres vasgolyóbisok voltak, mint általában a korszak gránátjai. Salétrom és kén gyujtó, fröccsenő keveréke lobban ki belőlük ott, ahol kezdetleges gyujtószerkezetük ellobbantotta ezt az ősi gyujtókeveréket. A gyujtószerkezet a bomba gyujtólyukába vert, kifurt facövekbe öntött gyantás salétromkeverék volt. Az olajos rongyba csavart golyó facövekében a mozsár, avagy tarack puskaporának ellobbanása meggyujtotta a gyujtókeveréket. A lyuk miatt a golyó tömegközéppontja nem a gömbcentrumban volt, tehát a golyó a mintegy ezerméteres sugáru parabolapályán forogni kezdett és forogva pörögve csapott le. Röptében lángoló, füstölgő csóvát húzott maga után, útja tehát jól látható volt. A mozsárból és tarackból hajitott golyó meredeken szállott magasra és a parabolaiv legmagasabb pontjáról teljesen merőlegesen vágódott be, csak úgy, mint a mai repülőgépről ejtett gránát. A gyujtást csak durván lehetett időre beállitani, tehát a bombát el lehetett oltani, ha valakinek volt bátorsága arra, hogy egy vödör vizzel nyakon öntse.

Egy nemzedékkel ezelőtt az öreg pesti-budai polgárok mint szemtanuk mondották el, hogyan állott a Józsefváros, a Leopoldváros és a Belváros, valamint a Vár udvarain és uccáin kádban, hordóban a viz és a vizbe áztatott rongy. A Hentzi gránátjai körülbelül a mai Mária ucca, a Sip ucca és az Opera vonaláig jutottak el. A Király ucca és a Holló ucca sarkán álló régi ház — az egykori Fekete Sas vendégfogadó — udvarán máig a falba falazva áll egy óriási bomba, mely a házat érte.

A régi házak emeletén a padmaly csapos gerendasorból állott. Ez a magyarázata annak, hogy a pesti Urak uccájában levő hires Libasinszky házat — ebben volt a Pillvax kávéház, illetőleg az ostrom alatt már *„Forradalmi Csarnok"* — szintén elérő gránát átszakitotta a ház emeleteit és a pincében robbant fel.

Hentzi pontosan lőtt. Zuhanó bombái az akkori nyilvános, látogatott és a forradalomban nagy szerepet vivő vendégfogadókat, Casinókat és kávéházakat keresték meg. Bomba vágott bele a GyOSz mai székházába, az akkori István Főherceg vendégfogadóba. Itt volt az egyik honvédszervező parancsnokság. Nagy kávéházi élet volt a dunaparti „Két Kaszinó kávéház"-ban, a Kereskedő Grémium házában. Itt volt a Nemzeti Kaszinó is. Ez a Generali mai háza. Rengeteg lövés érte ezt is. Rommá lett a pesti Vigarda, mert itt volt a forradalmi Nemzetgyülés. Leégett a Fürdő uccán — ez a mai Tisza István ucca — a Kávéforrás Kávéház háza is, gyujtógránátot kapott a Pillvax kávéház háza.

Az ország büszkeségét, a József Nádor vezetése alatt álló Szépitő Bizottmány alkotását, a ragyogó dunaparti Feldunasort, a mai Korzó ősét pusztitották el a sistergő budai bombák.

Rakéta robban a Fő ucca két kávéháza előtt, amikor a Császárfürdő felől Kmetty tábornok honvédhuszárjai belovagoltak a Vizivárosba. Egy ágyú belelőtt egy bámészkodó budai gyermekcsoportba. A mai Verbőczy ucca 13. sz. házba honvédbomba vágott be és megölt egy süket vénkisasszonyt, a Bayer von Perleberg család egyik tagját.

A budai vizvezetéket Görgey a gellérthegyi Csillagvizsgáló alatt felállitott tarackokból lövette. A vizet felnyomó kis gőzgép ott volt a mai Lánchid kávéház előtt. Egy ideirányitott golyó a Lánchid budai oszlopába vágott bele, a helye máig látható. A hidoszlopról a Dunába vágódó golyó nyomán felszökkenő emeletmagas viztoronyból Hentzi azt következtette, hogy Görgey Pestről löveti Budát. Ezt használta fel okul, hogy Pestet bombáztassa.

A belvárosiak a Városerdőben töltötték az éjszakákat. Egykori lapok azt irják, hogy a hangulat lelkes volt az ostrom éjszakáin.

Tormay Cecilia irja meg a „Régi Ház"-ban, hogy egy naiv, öreg budai órásmester bátyja kis unokáinak gyertyajelt adott Budáról, mire a császári őrjárat lelőtte.

Istennek hála, a légből lecsapó golyóbisok elmaradtak, de szükséges, hogy a fegyelmezetlen pestbudai publikum rendet tanuljon a további riadókon. 1849-ben fegyelmezetlen volt a pesti polgárság, ezért történt annyi kár a bombázás alatt.

Kivánjuk, hogy a jelenlegi bombázás is hamarosan rossz emlék legyen és hatását a Felvidék visszacsatolásának öröme váltsa fel.

Hőgye Mihály ref. s. lelkész üdvözlése. Szeptember 29-én szép ünneplésben részesitették Hőgye Mihályt, a budai ref. egyházközség segédlelkészét. Borbély Kálmán dr. min. tanácsos, gazdasági főtanácsos, presbiter ékes szavak kiséretében tolmácsolta az ünneplők jókivánságait. Beszédében rámutatott arra, hogy az ünnepelt a református anyaszentegyháznak kiváló képességénél és tevékenységénél fogva megingathatatlan erős bástyája. Isten áldását kérte életére. Az ünneplésen többek között ott volt: Haypál Béla lelkész, dr. Borsos Endre közig. biró gondnok, borosjenői Kádár Gusztáv ny. müszaki főtanácsos, dr. Bary Zoltán kir. föügyész h, gyöngyöshalászi Takách Béla festőművész, presbiterek, dr. Péter János, a Keresztény Család egyházi ujság főszerkesztője, dr. Mirtse Árpád vallástanár, nemes Pintér Lajos gazdasági főigazgató, Tóth József egyházi asszisztens, Csiky Győző h. pénztárnok, Albert Edit okleveles tanitónő, Morandi Erzsébet missziós testvér és sokan mások. Az ünnepelt könnyek között köszönte meg a szivből fakadó lelkes ünneplést.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127-703.
Ezüstáruk
HORVÁT BÉLA ezüstmüves készit, javit, ezüstöz, becserél. V., Pannonia-u. 6. A Vigszinház mellett.
Könyvet
PEN KÖNYVKERESKEDÉS V., Szent István-körut 6 Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi ucai villamosmegálló
Sportárukat
Gyárfás sport Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.
Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.
Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK! Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26. Telefonáljon: 110—896.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Hogyan lehet meghivó nélkül csendben gyüjteni

Sikeres matiné a XI. ker. Szt.-Imrevárosi Vöröskereszt Választmány tanoncotthona javára

A XI. kerületi Vöröskereszt Választmány lelkes rendezőgárdája, élén az elnökével, *Duday* Alajos dr. tanácsnok, kerületi elöljáróval, jól sikerült filmmatinét rendezett október 2-án d. e. 11 órakor a Simplon filmpalotában a kerületi tanoncotthon javára. *Gyarfás* Gyula, a filmszinház igazgatója nem az első izben tesz hitet mély szociális érzékéről. *A matiné egész bevételét ugyanis a XI. kerületi Vöröskereszt Választmány által fenntartott tanoncotthon javára ajánlotta fel.* A Választmány pedig igyekezett agilis elnöke irányitása mellett odahatni, hogy lehetőleg minden jegy elfogyjon és *egyetlen fillér költség nélkül az egész bevétel a célbavett ügyet szolgálja.*

A kitüzött cél elérése várakozáson felül sikerült. Bizonyitja ezt a szép bevétel. A kerület polgárai mind élénkebben figyelik a Vöröskereszt Választmány pozitivumokat felmutató munkáját és ilyen alkalmakkor, mint ez a filmmatiné is, érdeklődésüknek látható jelét adják. De a kerületi ipari és kereskedelmi vállalatok is a maguk nagyobb tőkeerejéhez képest szintén alaposan felkarolják a Vöröskereszt Választmány ehhez hasonló vállakozásait. S ha vannak is olyanok, akiket a kérés, a szociális munkában való részvételre irányuló sok-sok felhivás hidegen hagy és közönyüket megtörni nem képes, azokat is egy-egy ilyen siker bizonyára gondolkodóba ejt. A választmány örömmel látta, hogy az embereken való segités, az elesetteknek, a kevésbé tehetősnek a megsegitése olyan célok, amelyek előbb-utóbb minden ember szivét megfogják.

A bemutatásra került *„100 férfi 1 kislány"* cimű darab szerencsésen illeszkedett a szociális témakörbe. Mialatt az édesapjáért sok megpróbáltatáson keresztül vergődő kislánnyal együtt búsultunk és együtt örültünk, valamennyien arra is gondoltunk, hogy pénzünk, amit a jegyért kifizettünk, arra van szánva, hogy a családi otthon nélküli, robotoló fiatal munkásnemzedékünknek közös meghitt hajlékot, meleg szobát és élelmet nyujtson.

A sikerült kedves filmmatinéért hála és köszönet mindenkinek, aki abból részt kért és abban résztvett.

József Ferenc királyi herceg előadása Kopenhágában a budapesti fürdőkről

Dr. *József Ferenc* kir. herceg a Berlinben és Nauheimben megtartott nemzetközi fürdőügyi értekezlet befejezése után hosszabb északi útra indult, hogy a skandináv államok nagyobb városaiban előadásokat tartson Magyarország kultúrértékeiről és Budapest idegenforgalmi és fürdőügyi nevezetességeiről. Utjára elkisérte *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, a budapesti gyógyhelyi bizottság igazgatója.

A királyi herceg útjának első állomása Kopenhága volt, ahol a dán-magyar egyesület és *Mathiasen* főkonzul meghivására tartott előadást nagyszámú előkelő közönség előtt. *Teist* főállamügyész, a dán—magyar egyesület elnöke köszönte meg az előadást, hangoztatva, hogy a dán közvélemény mindenkor meleg rokonszenvvel kiséri Magyarország nemes törekvéseit. *Annak a reményének adott kifejezést, hogy Magyarország minél előbb eléri jogos kivánságainak teljesülését.*

X. Keresztély dán király magánkihallgatáson fogadta a királyi herceget és melegen érdeklődött Magyarország sorsa iránt. A lapok elismerő szavakkal méltatják *József Ferenc* érdemeit, amelyeket Budapest fürdőváros fejlesztése körül szerzett.

A királyi herceg Malmöbe, majd Stockholmba utazott.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Késziti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI, Vilmos császár-ut 63.

Budára költözik a Berlini-téri hurok — az autóbusz fejlesztése helyett villamos-pályaudvar épül

A nagyvárosok közlekedésében mindnagyobb szerephez jut az autóbusz és trolleybusz, még pedig a villamos rovására. Párisban már régebben megszünt az utolsó földfeletti villamosvonal a belső területeken és ma a forgalmat a földalatti vasút, a Metro mellett csaknem *3000 autóbusz bonyolitja le.* A milliós lakósságú angliai *Manchester* tanácsa a minap határozta el, hogy a város egész területén autóbusz- és trolleybuszközlekedésre tér át és 25 milliót szavazott meg a terv kivitelére. Az európai városok túlnyomó része — az amerikaiakról nem is szólva — állandóan fejleszti autóbusz- és trolleybuszhálózatát.

Budapest azonban még ma is féltékenyen védi a villamos elsőségét. Nálunk még mindik elkeseredett harcot kell vivni, közéleti férfiak és társadalmi egyesületek minden energiáját latba vetni egy-egy új autóbuszjáratért: nálunk még valóságos örömünnep, ha évtizedes küzdelmek eredményeként megindul valahol az autóbusz: nálunk még az is természetes, hogy sürün lakott villanegyed csak úgy jut autóbuszhoz, hogy az érdekelt telektulajdonosok jótállanak a járat rentabilitásáért. Hivatalos oldalról egyetlen terv merült csak fel a villamosközlekedés ellen: évek óta kisért a terv, hogy a Belváros szük utcáin megszüntetik a villamost és trolleybuszokkal pótolják. De ez a terv is csak terv maradt.

Ám az autóbusz és trolleybusz háttérbe szoritása ellenére a villamosközlekedés megjavitására sem történik semmi. Igaz ugyan, hogy ezen a cimen a Beszkárt még az utóbbi években is súlyos százezreket ölt hurokvágányokba és a villamossineknek az úttest közepére helyezésébe, ezek a munkálatok azonban nem hoztak javulást.

A Margit- és Ferenc József hid átépitési munkáinak megindulása előtt a *Budai Napló* felhivta a figyelmet arra, hogy a *sináthelyezés költségeit inkább autóbuszok, vagy trolleybuszok beszerzésére kellene forditani* és azokkal lebonyolitani a forgalmat, egyrészt a Margithidon át a Berlini tér és Széna tér, másrészt a Ferenc József hidon át a Kálvin tér és Gellért tér között. Ezzel nemcsak a hidakon javult volna meg a közlekedés, hanem lehetővé vált volna Budapest két égető közlekedési problémájának megoldása is: *a Berlini tér és a Kálvin tér közlekedésének rendezése.*

A két hidon középre helyezték a sinpárokat és éppen a főváros legutóbbi közgyülésén tette szóvá több bizottsági tag, hogy a *középre helyezés után sem jobb a helyzet, mint volt azelőtt.* Sajnos, ezen ma mar hiábavaló vitatkozni. Mintahogy hiábavaló volt annakidején a közönség felzúdulása a Berlini téri hurokvágány megépitése miatt is.

Most azonban — úgy látszik — a Beszkárt is belátta a helyzet tarthatatlanságát és *remény van rá, hogy megszünik a Berlini téri hurok és helyreáll a közvetlen villamosközlekedés a Nagykörút és Buda között.*

A probléma megoldása szorosan összefügg a Széll Kálmán tér és Széna tér között tervezett villamos-pályaudvar tervével. *Ez a nagyszabású hurokvágány lenne ugyanis — mint értesülünk — a 6-os reláció végállomása; a 6-os kocsik nem fordulnának vissza a Berlini téren a Nagykörút felé, hanem folytatnák útjukat a Szent István körúton, Margithidon és Margit körúton át a Széna térig.*

A Beszkárt ezirányú *végleges* tervei még nem ismeretesek. A Berlini téri hurok megszüntetése és a Széna téri villamos-pályaudvar megvalósitása azonban, amellett, hogy számos új problémát vet fel, alkalmas sok régi budai közlekedési kérdés végleges és megnyugtató megoldására.

Uj lehetőséget nyujt mindenekelőtt a Berlini térrel való közlekedés rendezésére. Ennek a térnek is, mint minden nagyforgalmú térnek, ahol a forgalom vegyes, közlekedése csak zsiratoár rendszerrel oldható meg. Ez mindenféle keresztezést kizár. A Berlini téren a hurok megszünése után megvan a lehetőség arra, hogy a villamos a tér centrumának elkerülésével közlekedjék a Nagykörútról, másrészt a Vilmos császár útról Budára, a MÁV-átjárón, Jókai-, Klotild- és Zsitvay Leó utcákon át. Ezekben az utcákban csaknem mindenütt le vannak fektetve a sinpárok, csak néhány rendezésre és összekötő vágányra van szükség. Amellett az emlitett utcákban, a egy Jókai utca kivételével, olyan kicsi a járműforgalom, hogy a villamosközlekedés semmi zavart és fennakadást nem okozna. Az átszállások a tér centrumától távolabb, annak szélein történnének és igy még a gyalogosforgalomban is nagy tömegek kerülnének el a teret.

A villamospályaudvar megvalósitása lehetővé teszi ezenkivül számos budai közlekedési sérelem orvoslást. Igy mindenek előtt a XII. kerületi Hegyvidék régi kivánságának megvalósitását: a közvetlen összeköttetést az Akolás utcából a Széll Kálmán tér felé. Ennek ma már, hogy az összekötő sinpár megépült a Délipályaudvarnál, semmi akadálya. Valószinű, hogy az új villamospályaudvar feleslegessé teszi egyúttal a déli-pályaudvari hurokvágányt is és igy a farkasréti villamosok is a Széll Kálmán térig közlekedhetnek. Megoldható lesz a 66-os villamos vonavezetése is, folytatólag a Horthy Miklós körtéri mi végállomástól a Szent Imre herceg úton, Budaörsi úton és Alkotás utcán át a Széll Kállman térig, esetleg onnan tovább a Margit körúton és Marghidon át, mint körforgalmi járat.

A tervek szerint — úgy tudjuk — az új hurokvágányon visszafordulnának mindazok a villamosok, amely ezen ponton ma áthaladnak. Ebben az esetben azonban újabb problémák merülnének fel: *megszünnék a közvetlen villamosösszeköttetés a Nyugati- és Délipályaudvar között és csak átszállással lehetne eljutni a Szent János kórházhoz is.* Mindakét lehetőség hátrányos az utazóközönség szempontjából. Remélhetőleg úgy oldják meg a kérdést, hogy lesznek átmenő relációk is, amelyek lehetővé teszik az átszállás nélkül való közlekedést a Margit körútról a Délipályaudvar és a Szent János kórház felé.

Az új pályaudvarra futnának be a hüvösvölgyi és zugligeti villamosok is. Igy felszabadulna a villamosközlekedéstől a Széll Kálmán tér túlnyomó része. Ebben az esetben pedig a Széna térről ide lehetne áthelyezni az autóbuszok végállomását és a villamospályaudvar tőszomszédságában alakulhatna ki a budai autóbuszpályaudvar is. Ennek meg lenne az az előnye, hogy a 3-as autóbuszvonal idáig való meghosszabbitásával megszünnék a mai lehetetlen helyzet, amikor a Krisztinából nincs közvetlen átszállási lehetőség a Pasarét felé.

Gerő Sándor

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Diáksapka 2·50 P
felszerelve, előirásos formákban
Somorjai Károly
II., Margit körut 7.
Uri- és nőidivatuzlet Tel.: 358-154

Páratlanul érdekes lesz a Műszaki Muzeum

Ötven szobából álló gyüjtemény készül a Délivasut volt igazgatósági épületében

Egy igazi tudós fáradhatatlansága és lelkesedése páratlanul értékes, kultúrtörténeti szempontból nagyjelentőségü intézményt hivott létre Budán: a *Magyar Müszaki Múzeumot.* Eddig csak kevesen tudnak róla, inkább csak a szakkörök kisérik figyelemmel azt a megbecsülhetetlen munkásságot, amelyet a múzeum megteremtése és berendezése körül *Loósy Schmidt* Ede dr., egyetemi magántanár, műszaki főtanácsos, a Magyar Épitész és Mérnökegylet könyvtárosa már évek óta kifejt. A múzeum létesitésének gondolata mintegy félszázaddal ezelőtt merült fel, de testet csak akkor öltött, amikor 1934-ben *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter megbizta *Loósy Schmidt* Edét, hogy keressen megfelelő helyet a múzeum számára és kezdje meg az anyag összegyüjtését és elrendezését.

Loósy Schmidt Ede dr. a legnagyobb készséggel és lelkesedéssel tett eleget a megbizatásnak. A múzeum számára csakhamar talált is helyiséget. Rendelkezésére bocsátották a *Délivasút volt térfelügyelőségének háromemeletes házát, negyven szobájával és azon kivül még tiz szobát kapott a Délivasút volt igazgatósági épületében is. Az ötven szobából eddig már 27 van teljesen és tudományos szakszerüséggel berendezve.* Jutott a hatalmas anyagból a folyósóknak is, amelyeknek falai telve vannak a magyar műszaki tudás művészi készitményeivel. Remekmivű sirkeresztek, koszorúk, girlandok, cégérek — valamennyi kovácsolt vasból — nyügözik le a nézőt. Ezek közül is kitűnik egy budai kéményseprö céhládájának a fedele, rajta egy kéményseprő vasdomborművű alakja. Az egykori mester két barokkstilű ház között ballag vidáman, úgy tetszik, hogy az ö szájából hallatszik az a két sor, amely pompás kivitelű vasbetűkből a következőképpen szól az eredeti helyesirásban:

„Gott beschütze uns und jedes haus dass
kein feier komme aus wenn im rauchfang
brennt so heis mit uns rauchfang kerer
nach oben hinein unter heraus."

Meglep egy lakatosmester hatalmas céhkarja, amelyen művészi kivitelü kulcs lóg. A kovácsolt vasból készült gyönyürű cégér 1777-ből való. Általában a múzeum egész gyüjteménye a magyar műszaki tudomány 18. századi tevékenységének emlékeivel indul el.

A gyüjtemény alapját herceg *Batthyány-Strattmann* László vetette meg, amikor 15 évvel ezelőtt 1715-ből, 1748-ból származó térképeket ajándékozott a múzeum számára, amelyek főként az osztrák-magyar határkiigazitásokat rögzitik meg. Érdekes, hogy ugyancsak egy *Batthyány-Strattmann* herceg foglalkozott nálunk a viz elleni hajózással. Volt egy „Bucentaurus" nevű hajója, amely Bécs és Budapest között közlekedett, söt néha egészen Zimonyig ment le két uszályával.

Az egyik terembe üvegvitrinekben azokat a magyar irógépeket lehet látni, amelyek tanúságai annak, hogy a magyar feltalálói készség sokszor mennyire előtte jár a külföldinek. Ennek a gyüjteménynek legértékesebb tárgya *Kempelen* Farkas szedőszekrénye, amelyet a lángeszű magyar tudós ezermester 1778-ban szerkesztett. A szekrény keletkezése igen érdekes. Mária Terézia királynőnek volt egy keresztleánya, Paradies Terézia, egy osztrák kormánytanácsosnak a leánya, aki mind a két szemére vak volt. Volt azonban egy csodás tehetsége: gyönyörűen tudott énekelni. Szivesen látták nemcsak a bécsi, hanem a francia udvarnál is. Mária Terézia *Kempelen* Farkast kérte meg, tanitsa meg olvasni a vak leányt. Kempelen Farkas megszerkesztette kis gépét, amelyen a betűket úgy helyezte el, hogy azok könnyen tapinthatók legyenek. A vak leány a gép segitségével csakhamar megtanult olvasni. *Kempelen Farkas rendszere alapján indult meg aztán a vakok oktatása világszerte.*

Külön teremben vannak összegyüjtve az 1846-ban Budán alapitott *József ipartanoda* emlékei, amiből később alakult és fejlődött ki a *József műegyetem.* Meghatóan kedves tárgyak sorakoznak egymás mellett az üvegfedelü asztalokban: elfakult tanulmányi jegyzetek, tankönyvek, leckekönyvek, rajzok és tervek. Egymás mellett két mérnöki diploma, az első még latin, a másik már magyar nyelven. A falon érdekes képcsoportozat a császári királyi Budán székelő magyar épitészeti igazgatóságnak vezető tagjai, középen maga az igazgató, *Lechner* József. A kép egyik értékét a rajzoló adja meg, aki nem más, mint *Barabás* Miklós, a mult század nagy magyar piktora.

Feltünik fakeretben egy régi eredeti hid tervrajza,. Erről csak kevesen tudnak. Még mielött *Széchenyi* István a Lánchid megépitésének gondolatával foglalkozott, már fölmerült a terve annak, hogy Budát és Pestet állandó hiddal kell összekötni. Ugy látszik, komolyan foglalkoztak a hid gondolatával, mert *Enderle* Ignác el is készitette ennek az állandó hidnak a tervrajzát. Enderle Ignác úgynevezett *Sprengbrückével* akarta összekötni a két testvérvárost. A hid szerkezete fából készült volna, amely öt cölöprácson alapozott pilléren nyugszik. A feszitőműves, hatnyilású és 225 öl hosszú fahid azonban papiron maradt.

Egy másik terem a világitási eszközök történeti fejlődését mutatja be, a faggyúmécsestöl az izzólámpáig. Van néhány sarkolt rézből készült csodásan művészi kivitelű faggyúmécses. Ugy látszik, hogy amikor a faggyúmécses volt a divat, akkor is akadtak, akik súlyt vetettek rá, hogy asztalukat minél diszesebb mécs diszitse. Gyönyörűek az ezüstből készült gyertya koppantók is, amelyek ugyancsak ezüstből készült tálcákon pihennek. Van egy pár nagyon szép kivitelű Budán készült gyertyakoppantó 1780-ból. Gyertyatartókon és petróleumlámpákon át jutunk el a legelső izzólámpáig, a világitás mai legtökéletesebb eszközéig. Valamennyi az *Egyesült Izzó* ajándéka. Külön szekrényben van a *főváros értékes gyüjteménye,* amelyet a múzeum letétként kezel.

Hatalmas vitrint foglalnak el a régi tűzszerszámok. Egymás mellett az acél-kova-tapló, néhány szál Irinyi-gyufa, két Römer-féle dörzslap és egy többszáz dobozból álló gyufagyüjtemény, a világ minden tájából. Ezt a maga nemében páratlan gyüjteményt *Radó* Gyula bankigazgató ajándékozta a múzeumnak. *Van egy gyufásskatulya, amelyben egész parasztszoba berendezése van elhelyezve, asztal, székek, ágy, tulipántosláda, az asztal mellett egy asszony foglalatoskodik, még a cica sem hiányzik.*

A falon szembeötlik egy gyönyörű gobelin. Csak ha közelebbről nézzük, vesszük észre, hogy gyufafejekből van szinesen kirakva. A képen Békés vármegye cimere, Reisner Emánuel békéscsabai gyufagyárában készült.

A hirközvetitők termében két érdekes nyomtatvány arról tesz bizonyságot, hogy a távirással első izben, öt esztendővel a francia *Chappet* előtt, a budai szinház karmestere, *Chudy* József foglalkozott. Találmányáról könyvet irt és ennek a könyvnek cimlapját és egyik lapját szerezte meg a múzeum.

A könyv cime: *Beschreibunk eines Telegraphs, welcher im Jahr 1787 in Pressburg in Ungarn ist Entdeckt werden.*

Csak kevesen tudják, hogy 1793 januárjában *Chudy* József egy egyfelvonásos darab keretében ismertette találmányát. A szinlap szokatlan cime ez volt: *Der Telegraph oder die Fernschreibmaschine.* Az egyfelvonásos tudományos darabot Budáról átvitték a pesti szinházba is. A sikerről nincs módunkban beszámolni, sajnos a darab kézirata elveszett.

Sok érdekesnél érdekesebb — köztük számos budai vonatkozású — emlék van felhalmozva ebben a páratlan érdekességü múzeumban, amely remélhetőleg nemsokára már a nagyközönség számára is megnyilik. Kétségtelen, hogy Buda nagyértékü közintézménnyel gyarapodik a Magyar Műszaki Múzeummal, amely megtalálta a maga leghozzáértőbb és leglelkesebb vezetőjét, dr. *Loósy Schmidt* Ede professzorban.

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II, Margit-körut 43. alatt **könyv és papirkereskedést nyitottam** Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel: 167—742.

GERGELY PÉTER
Háziszöttes, vászon, textil. kézimunka és népművészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

Az uj Építésügyi Szabályzat budai vonatkozásai

Irta: **Dr. Forbáth Imre,** mérnök

A Közmunkatanács elkészitette az új Építésügyi Szabályzat tervezetét, melynek érvénybelépése most már a legrövidebb időn belül várható. Minthogy a jelenleg még érvényben levő szabályzat 1914-ből való és azóta a közfelfogás és a közizlés a városi épitkezések terén ugyancsak nagy változáson ment keresztül, érthető, hogy *a tervezett új szabályzat nagyon lényeges eltéréseket mutat a régivel szemben.* A közzétett tervezet elfogulatlan tanulmányozása alapján el kell ismerni, hogy az amennyire a gyakorlatban lehetséges, számot vet mindazzal a haladással, amelyet a városrendezés és épitkezés fejlődése az utolsó 25 év alatt felmutat és igy *jelentős lépést jelent előre, egy jobb és szebb városépités felé.*

E helyen főleg a szabályzat ama rendelkezéseivel akarunk foglalkozni, melyek a budai részek beépitését érintik.

A főváros jövő beépitésének kialakulására a legnagyobb befolyással a szabályzatban lefektetett övezeti beosztás van. *A régi szabályzat 8 övezetével szemben a főváros területe ezentúl 10 övezetre lesz felosztva* Az első ötben a beépités zártsorú, a következő négyben szabadonálló beépitési mód van előirva. A X. övezetbe az ipari létesitmények tartoznak. Az egyes övezetek beépitési sűrűsége belülről kifelé megfelelően csökken, mit a szabályzat a telkek minimális méreteinek növelése, valamint a telkek beépithető hányadának és a megengedett épitési magasságnak csökkenése által ér el.

BUDA ÉS AZ UJ ÉPITÉSI ÖVEZETEK

A legsürübben beépithető I. övezethez a budai területnek egy része sem tartozik. A zártsoruan beépithető budai területek mind a II—V. övezethez tartoznak. Az uj szabályzatnak egyik legnagyobb haladása a régivel szemben, hogy a zártsorú beépitésre szánt telektömbökből kiküszöböli az egyes telkeknek a négy oldalon körülépitett udvarát, ami a mult század második felében épült városrészek szomorú bérkaszárnyaépitkezéseit tette lehetővé a főváros nagy területein. A haladó városépitési tudomány képviselői évtizedekig harcoltak e bérkaszárnyák létesitése ellen. Már az 1914 évi Építésügyi Szabályzat megalkotásakor nagy harcok folytak, hogy az épitkezésnek ezt a sivár és káros formáját lehetetlenné tegyék. Akkor azonban csak annyit lehetett elérni, hogy a hatóság a 161. §-ban jogot kapott arra, hogy a II., V. és VII. övezetekben utak vagy utcák által határolt telektömbökön egységes udvar létesitését rendelhesse el. A gyakorlatban a hatóság ezzel a jogával számos esetben élt is és ennek köszönhető, hogy az utolsó években keletkezett új negyedek már sok ilyen egységesen összefüggő udvart mutatnak fel az egyes tömbökben.

Komoly haladásnak tekinthető, hogy az új Építésügyi Szabályzat a II.—IV. övezetek telektömbjeiben a közös udvart mindenütt kötelezővé teszi. Ezeket a telektömböket tehát csak utcamenti vonalon szabad beépiteni, amit a szabályzat zártsorú keretes beépitésnek nevez. A telektömbök belsejében ily módon mindenütt összefüggő nagy légtér alakul, minek nagy előnyei a nem szakember előtt is nyilvánvalóak. Az V. övezetben a szabályzat még egy lépéssel tovább megy és a *zártsorú keretes beépités helyett már csak u. n. sávos épitkezést engedélyez,* melynél a telkek csakis párhuzamos sávokban épithetők be, úgy, hogy az egyes telektömbök két keskenyebb oldalukon a beépitéstől mentesek kell, hogy maradjanak, ami a levegő szabadabb átjárása folytán egészségügyi szempontból még előnyösebb. Minthogy Budán zártsorú beépitést kizárólag a II.—V. övezet szabályai szerint engednek meg: *jövőben a régifajta egészségtelen és minden más szempontból is káros bérkaszárnyarendszer szerint Buda területén épiteni többé egyáltalán nem lesz lehetséges.*

A főváros természeti adottságainak következménye, hogy a VI.—IX. övezetek, melyek szabadonálló beépités számára vannak fenntartva, tulnyomó részben a budai oldalon vannak kijelölve, ami csak intézményesen lefekteti azt a már amugyis fennálló állapotot, hogy a főváros lakósságának az a része, amely örvendetes módon folyton növekedő mértékben szabadonálló épületekben akar lakni, a budai részeken keres elhelyezkedést.

AZ ESZTÉTIKUS VÁROSKÉP ÉS A KILÁTÁS VÉDELME

Haladásnak kell minősiteni az új szabályzatnak ama részeit is, melyek a hatóság hathatósabb közbelépését teszik lehetővé *a városkép esztétikai kialakitása szempontjából.* Már a régi szabályzat kimondta a 172. §-ban, hogy a hatóság egyes utcákban és tereken emelendő épületekre nézve fokozottabb épitőművészi követeléseket támaszthat és olyan épitkezésre vagy homlokzatkiképzésre, amely a városrész összhangját megrontaná, az engedélyt megtagadhatja. *Kétséget nem szenved, hogy a városépités esztétikai követelményeinek sehol a főváros területén nincs olyan jelentőségük, mint Budán, ahol a történelmi fejlődés és a természetadta szépségek egyformán kötelezővé teszik az esztétikai követelmények minél messzebbmenő kielégitését..* Megnyugvással kell tehát fogadnunk az új szabályzatnak ezt illető intézkedéseit, melyek sokkal tovább mennek, mint a régi szabályzatéi. Az új 35. §. szerint valamely utra, útszakaszra vagy épületre a részletes rendezési tervben meghatározott jellegű és kiképzésű, vagy valamely rajznak megfelelő homlokzat épitését, továbbá meghatározott épitési anyag alkalmazasát is kötelezővé lehet tenni. A 36. §. szerint minden épitőmunkánál különös gondot kell forditani arra, hogy az a városkép és tájkép szépségére, összhangjára vagy megóvandó jellegére zavaró hatással ne legyen. Külön figyelemmel kell lenni arra is, hogy az új épitkezések vagy átépitések a műemlékjellegű, történelmi vagy művészi értékű, a hagyományok és kegyelet szempontjából értékes épületek hatását és érvényesülését, valamint a feléjük irányuló kilátást ne zavarják. De a hatóság a jövőben indokolt esetekben ezenkivül is megkövetelheti, hogy az épület külső kiképzése a fokozottabb épitőművészeti követelményeknek megfeleljen és az épitési engedélyt az evégből megállapitott feltételek teljesitéséhez kötheti.

Különösen a budai részeken van fontosságuk azoknak a rendelkezéseknek, melyeket az új szabályzat a kilátásvédelem szempontjából tartalmaz. A szabályzat a 37. §-ban kimondja, hogy a közlekedési vonalakról vagy egyéb nyilvános helyekről nyiló értékes városkép érvényesülésének előmozditására akár általános rendelkezéssel, akár esetenként a tervezett épület elhelyezése, magassága vagy tömegelosztása tekintetében korlátozásokat lehet megállapitani. A nyilvános helyekről nyiló kilátás védelmére a hatóságnak tehát teljes joga van. A magántelekről nyiló kilátás védelme ezzel szemben már nem olyan tökéletes. A 74. §. a kizárólag budai lejtős és magaslati részeket felölelő VIII. övezet számára azt állapitja meg, hogy a tervezett épület elhelyezésénél és tömegelosztásánál meg kell óvni a szomszédos és a szemközt fekvő ingatlanokról nyiló kilátást is. Ezt azonban csak akkor, ha a tervezett épület célszerű elhelyezésének, saját kilátásának és a telek megengedett beépitésének szempontjából az épittető lényeges hátránya nélkül lehetséges. E cél érdekében az érdekeltekkel helyszini eljárást kell tartani, melynek eredményéhez képest az épitési engedélyt feltételekhez, esetleg tervmódositáshoz is lehet kötni. A szabályzat azonban hozzáteszi, hogy *„ha nincsen mód a tervezett épület olyan elhelyezésére vagy átalakitására, ami a szomszédok kilátását az épittető lényeges hátránya nélkül biztositaná, az épitési engedélyt emiatt megtagadni nem lehet."* A gyakorlat azt mutatja, hogy a szabályzat ilyen kitételei az esetek túlnyomó részében a vonatkozó pont hatálytalanitását jelentik. Ilyen esetekben a magántelkekről nyiló kilátás védelme a méltányosság határain belül is csak úgy lesz elérhető, ha már a szabályozási tervet oly módon igyekszünk elkésziteni, hogy az annak alapján elhelyezett épitkezések egymás kilását el ne vehessék.

Mindenki örömmel fogja üdvözölni az új szabályzatnak azokat a rendelkezéseit, melyek a Várban eszközlendő épitkezéseket vannak hivatva szabályozni. Az új szabályzat szerint a Várban, tehát a bástyafalak és folytatóan a királyi palota telkének határvonalai által körülhatárolt területen, a jövőben a városkép történelmi jellegét nemcsak meg kell óvni, de *lehetőség szerint, vissza is kell állitani.* E célból a szabályzat különböző rendszabályokat foganatosit. Igy a Várban legfeljebb 2 emeletes és legfeljebb 12 m magas épületet szabad épiteni. Ezt a magasságot még korlátozni is lehet. A telkek beépitése tekintetében a történelmi jelleg megóvása vagy visszaállitása érdekében esetenkint az általános szabályoktól eltérést is meg lehet engedni, illetőleg el lehet rendelni. Uj épület épitése esetében a homlokzatot a környezetbe illő régies épitési modorban kell kialakitani, lehetőleg a lebontott régi épület művészeti, régészeti vagy történelmi szempontból értékes részeinek, diszitéseinek, kapuzatainak stb. felhasználásával. Emeletráépitésénél, vagy közterületről látható toldalék épitésénél, a már fennálló épület régies épitési modorához kell alkalmazkodni; ha a fennálló épület nem régies modorban épült, az emeletráépitésre vagy toldalék épitésére kért engedélyt meg kell tagadni. *Remélhető, hogy e rendszabályok segitségével sikerül a Vár külső képét azokban a részeiben is, ahol az utolsó évtizedek káros nyomai észlelhetők, úgy átalakitani, hogy ez a Vár évszázados történelmének és jelentőségének megfeleljen.*

Az új szabályzat a régivel szemben örvendetes haladást jelent, a jó szabályozási terv és jó épitésügyi szabályzat együtthatása teszi majd lehetségessé azt a harmónikus beépitést, amelynek előfeltételei, ha valahol, úgy a budai részeken adva vannak.

Budai kölcsön- és bérautók, modern luxusautók vidéki és külföldi turákra legolcsóbban **II., Ganz-utca 6.** Telefon 367-094.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete
GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndös és bőrdiszműves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt
FLITTNER KÁROLY cipészmester készit:
II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Cipőszalonját
II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta.
Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II. MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, füszer

Csemegekülönlegességek *TÓTH GÁBOR-nál*
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszert csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben** **PRÓSZNÁL** veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Diáksapkák az összes intézetek részére. Schäffer Tibornál
I., Döbrentei-tér 6 szám.

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FÜZŐK, KESZTYÜK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21
Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Hölgyfodrász

Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától
III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS. II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 5. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi müszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 4. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szále-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148.

85 éve **SCHŐDL** kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nöiszabó

Közismerten elsörangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Tüzelőanyag

TÜZIFÁT, SZENET legolcsóbban szállit
Timár Károly
II., Zsigmond-utca 5. szám

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

Láncfid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Nemzeti és fekete zászlók — Legjutányosabban a szaküzletben: — **Hungária zászlóvállalat**
IV. Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279. VII. Damjanich u. 52. Tel. 134 651.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Köd a Dunán

Nyomasztó köd ült reggel a Dunán,
Fojtogatta a Margitszigetet.
S mint rabló, mindent elrejteni vágyva,
Gubbaszkodott a Margit-híd felett.

Ami elrabolt mindent tőlem,
S láthatatlanná tett, szűz álmokat,
A bánat, mint a köd a kék Dunán,
Szivemen ül és titkon fojtogat.

Már mindig nagyob lesz az ősz s a köd.
Mindig nagyobb a széljáró hideg,
Egyszercsak lassan eltemetve áll
A szivem és a Szent Margit-sziget.

OZORAI KÁNTOR ANNA

Női- és férfikalapok legmegbizhatóbban **BREZNAY** kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

A nagy nemzeti események folytán késedelemmel indul a XII. kerületi előljáróság székházának épitkezése

Megirta a *Budai Napló*, hogy a Böszörményi út és Fery Oszkár utca sarkán megkezdődtek a XII. kerület új székházának építési munkálatai. Először a földmunkálatok indultak meg nagy lendülettel: a terv szerint ugyanis az új székházat még a tél folyamán akarták tető alá hozni, hogy az elöljáróság legkésőbb a jövő év májusában, vagy június hó elején megkezdhesse működését.

A váratlanul ránkzúdult külpolitikai események keresztülhúztak minden számitást: hirtelen le kellett csökkenteni az elöljárósági épület folyamatban levő földmunkálatait is. Több mint 30.000 köbméter földet kellett volna még ebben a hónapban kiemelni a telektömbről és elszállitani. A lecsökkentett fuvarral azonban ezt a nagy munkát nem lehet idejére befejezni és ez kihatással van az épitkezésre, amely most hosszabb időre eltolódik.

Mihelyt a magyar nemzet igaz örömére támadt nagy események elsimulnak, nagyobb lendülettel és nagyobb erővel újból megindul a munka a gazdasági élet egész vonalán. A XII. kerületi elöljáróság épitkezésének vezetői azon lesznek, hogy az elmulasztott időt, amennyire csak lehet, behozzák és, ha két—három hónapi késedelemmel is, tető alá hozzák a székházat. *Ez ha nem is a jövő év tavaszán, de a jövő év nyarán feltétlenül átadható lesz rendeltetésének.*

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Költözködik a BBTE. A Széna tér átalakitása miatt költözködni kénytelen a „gödör". A BBTE Széll Kálmán-téri clubházát a székesfőváros városrendezési okokból igénybe vette és az épület ennek folytán haladéktalanul lebontásra kerül. A BBTE új clubhelyiségét ideiglenesen II., *Csalogány utca 50. sz. I. em. 2. alatt* rendezte be.

Kertépités dr. Gönczinė (Lnárd Mária) I., Naprafogó-utca 9.)o(Telefon: 165—946 Kertészeti tanácsadás.

Hálaadó szentmise a világbékéért. A Budai Szentlélek-templomban a világbéke szerencsés helyreállításáért és Magyarország igazságos igényének elismeréséért hálaadó közös szentmise volt október 2-án, vasárnap. Az ünnepséget a Szociális Misszió társulat budapesti Szervezetének elnöksége rendezte.

Harangszentelés a Svábhegyen. Vasárnap reggel 10 órakor szentelte meg Krywald Ottó prelátus, érseki főbiztos ünnepélyes keretek között a svábhegyi templom új 10 mázsás harangját. Az új harang keresztanyai tisztségét Friedrich Istvánné vállalta. Az új harangot Slezák Rafael készitette.

A III. Ker. Polgári Társaskör október 6-án, csütörtökön, pontosan esti 7 órai kezdettel III. ker., Hajógyár utca 2. szám alatti helyiségében az aradi golgotára és a Felvidék szenvedéseire emlékeztető estét tart. Beszédet mond: dr. Némethy Béla jószágigazgatósági főtanácsos. Közreműködik: Árkosyné Szabó Margit előadóművésznő, tárogatón játszik Szabó Jenő főtiszteletlendő. Énekel az Óbudai Dalkoszorú. Az ünnepély után megtartják az október havi választmányi ülést.

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK **HADL ANDORNÁL** II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

Nem adtak engedélyt újabb gyógyszertárra a Horthy körtéren. Mult számunkban szavahihetőnek látszó hiradás nyomán megirtuk, hogy a belügyminiszter Tóth József budaörsi gyógyszerésznek gyógyszertárnyitási engedélyt adott a Horthy körtérre. Mint most értesülünk, ez a hir nem felel meg a valóságnak. Sem a Horthy körtérre, sem máshová Budán nem adtak ki új gyógyszertárengedélyt.

Fehér gyermekszoba garnitura és garderobe szekrény eladó. — Visegrádi utca 9. I. 2. ajtó. Telefon: 124-098.

Virág Benedek hamvait szombaton szállitják át a sziklakápolnába. Virág Benedeknek, a nagynevü pálosrendi költőnek csontjai a tabáni temetőben porladoznak. Amikor a pálosok visszatelepedtek magyar földre s megépült kolostoruk a Gellérthegyen, elhatározták, hogy rendtársuk hamvait a kolostor közelében, a gellérthegyi sziklakápolnában helyezik el végső nyugalomra. Megfelelő előkészités után a hamvakat október 8-án, szombaton szállitják át a sziklakápolnába ünnepélyes külsőségek között, körmenet keretében. A végső tisztességadásra Budapestre érkezik a pécsi pálos kolostor tizennégy rendtagja.

Előkelőségek egy budai légoltalmi tanfolyamon. A Márvány utcai felsőkereskedelmi iskola tornatermében most fejeződött be a Légoltalmi Liga csoportjának házparancsnokképző tanfolyama. A kijelölt házparancsnokok közül magas látogatásukkal megtisztelték a tanfolyamot vitéz Imrédy Béláné, miniszterelnök neje és vitéz Rátz Jenőné, honvédelmi miniszter neje, Bornemisza Gézáné iparügyi miniszter neje, Darányi Kálmánné, volt miniszterelnök neje, Széll Józsefné volt belügyminiszter neje, Vértessy Sándorné, volt kabinetirodai főnök özvegye és sok más előkelőség. A tanfolyam bezárása alkalmából az iskola főigazgatója, Orel Géza dr. tartott lelkes beszédet, amelyben kiemelte a Liga működésének fontosságát és a tanfolyam nemzetmentő szociális célját.

SIMPLON szőrmeház
XI., Irinyi János u. 12. Horthy Körtérnél.

Halálozás. Haidekker József ercsi szőllőbirtokos kilencvenötéves korában, rövid szenvedés után meghalt. Nagy részvét mellett temették el Ercsiben. Az elsúnyt nagybátyja volt Hanthy-Haidekker Jánosnak, a III. kerület elöljárójának és unokatestvére Haidekker Sándornak, a Haidekker-sodronygyár alapitójának.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

A Budapesti Csokonai Dalkör megkoszorúzta Csokonai siremlékét. A debreceni országos dalosversennyal kapcsolatban Debrecenbe érkezett a Budapesti Csokonai Dalkör is. A Dalkör a Csokonai Dalosversenyen szépen szerepelt. Vasárnap délután a Dalkör kivonult a Hatvan utcai temetőbe elnöke, Szilágyi Károly volt országgyülési képviselő vezetése alatt. Csokonai siremléke előtt elénekelték a „Reményhez" és a „Tihanyi echóhoz" c. dalokat. Vezényelt Kérdy Béla budapesti énektanár, a Budapesti Csokonai Dalkör koszorúját Szilágyi Károly elnök tette le a siremlékre beszéd kiséretében.

Szloszjár Pál és Társa URISZABÓ IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em. Tel: 182-457.

Megszünt a balatoni hajózás. Mint a Balatontavi Hajózási rt. közli, utashiány miatt be kellett a hajózást szüntetni. Csak Fonyód és Révfülöp között jár még hajó és a tihanyi révnél, amig csak a Balaton be nem fagy.

Budán is megkezdődött a szüret. A budai hegyekben és a Balaton mellett is megkezdték a szüretet. A budai korosmákban és vendéglőkben már mindenütt kapni jó édes, egészséges mustot.

MEGNYILT A LUDLÁB KIRÁLYNÉ TÉLI HELYISÉGE. IV., IRÁNYI-UTCA 17.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P.0·98 Puplinette férfiing P.2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

JUSZT GYULA OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

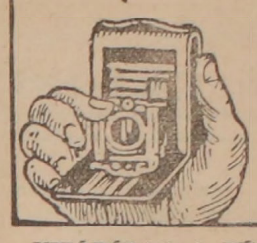
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN: II., Margit-körút 6.

A Szilágyi Dezső téri ref. templom október 6-i ünnepélye. A budai Szilágyi Dezső téri ref. templomban október 6-án délután 6 órai kezdettel hazafias ünnepélyt tartanak. Imádkozik és Bibliát olvas dr. Földes Papp Károly vallástanár, orgonán játszik dr. Laczkovich János orgonaművészt, énekel Koréh Endre, az Operaház tagja, hegedün játszik Jancsin Ferenc, az Operaház hangversenymestere; „Magyar sors: halálon át az élet felé" cimen előadást tart Haypál Béla lelkész. Délelőtt negyed 9 órakor ifjúsági, d. e. 9 órakor katonai istentisztelet lesz Haypál Béla lelkész, illetve Högye Mihály segédlelkész szolgálatával.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

A Fővárosi Könyvtár fejlődése 1937-ben. Megjelent a Fővárosi könyvtár új Évkönyve, melyben Enyvvári Jenő, a könyvtár kitünő igazgatója nyomatékkal hangsúlyozza, hogy a jelenlegi kis dotáció mellett, mily óriási feladat a könyvtár szintjének fenntartása. A jelentésből kitünik, hogy a könyvtár a magyar könyvkultúra minden jelentős megmozdulálában résztvett és egyszermind azon volt, hogy a magyar szellemi élet termékeiről a külföld szakköreit is bibliografiák készitése és hasonló természetű felvilágositások útján megfelelő információkkal lássa el. A könyvállomány 1937-ben 19.117 kötettel gyarapodott. A Fővárosi Könyvtárban elhelyezett kötetek száma ezzel 485.027 kötetre emelkedett. Az jelentés külön foglalkozik a könyvtári külön gyüjteményekkel. A Budapesti Gyüjtemény ez évi gyarapodása mind a kötetek számára, mind pedig értékére nézve messze felülhaladta az előző évek beszerzéseit. A gyüjtemény 1.406 új beszerzésről számol be és megemlitendő, hogy 10.349 kötet forgalmat bonyolitott le.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

A budapesti tankerület évkönyve. Pintér Jenő tankerületi főigazgató évről-évre vaskos kötetben számol be a budapesti tankerület hatáskörébe tartozó iskolákról. A tanulságos adatokban gazdag könyvet nemcsak a szakértő, hanem a nagyközönség is haszonnal lapozgathatja. Igen érdekes képet ad a könyv a főváros kulturális állapotainak rajzában Buda iskoláiról. Megtudjuk belőle, hogy Budán hat fiúgimnázium, öt leánygimnázium, egy tanitóképző, három tanitónőképző és egy óvónőképző van. A budai kereskedelmi felsőiskolák száma kettő és ugyancsak kettő a női felsőiskolák száma. Fiú kereskedelmi szaktanfolyam nincs Budán, női szaktanfolyam is csak egy. Fiú ipariskola sincsen Budán, mig a nők számára két ilyen iskola is áll rendelkezésre. A fiú polgári iskolák száma Budán hét, a leányoké kilenc. Kiderül az adatokból, hogy a budaiak egy régi jogos kivánsága még mindig nem talált méltányásra az illetékes tényezőknél: Buda egész területén nincs egyetlen tanonciskola sem, kivéve azt a két vállalatot, amely a saját költségén tart fenn ilyen iskolát azzal a célzattal, hogy saját üzemei számára neveljen szakképzett munkásokat. A budai elemi iskolák száma 30. Ebből 12 van az I. kerületben, 5 a II. kerületben, 10 a III. kerületben és 8 a XI. kerületben. Ezenkivül van Budán két zsidó elemi iskola, egy egyesületi és hét magán elemi iskola. A katholikus egyházközség hét elemi iskolát tart fenn, az evangélikus egyház egyet. Továbbképző van hét, kisdedóvó 33, gyermekjátszó otthon 26 és mindössze egy árvaház. Az évkönyv ezen kivül rendeleteket és a tanintézetek számára hasznos tudnivalókat tartalmaz.

Wadler szücs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

Budai kávéházak

REGENT
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326.
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és atalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

RATKAI MÁRTA énekel a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sztáray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 11.	Tel: 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Dísz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605
XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 163-252

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

A nyerési vágy,

a játékláz ősidők óta lakozik az emberekben, azt kiirtani nem lehet; sokan játszanak a lóversenyen, ügetőversenyen, sokan tőzsdéznek, sokan kártyáznak kisebb-nagyobb összegekben, sokan fogadnak különböző dolgokra, mindent főleg azért, hogy nyerjenek. Ezekkel szemben — kétségtelenül megállapitható, — hogy nem kötséges passzió, nem ártalmas szenvedély az osztálysorsjáték, hanem sok előnye és hasznossága mellett fejleszti, fokozza a hitet és reményt. **Tanácsos is minden egyes embernek, hogy nem csüggedni, hanem az alkalmat, a szerencsét keresni kell.** Viszonyaihoz képest kipróbálhajta a „szerencséjét" mindenki a m. kir. osztálysorsjátékon, 3½, 7, 14 vagy 28 pengőért okos és célszerü sorsjegyet venni. Lehetséges, hogy ezáltal egyszerre gazdag és gondtalan lesz. Nem biztos..., de megvan az előfeltétel!... A jó érzés, meg a remény azonban feltétlenül biztos!

Uj sorsjáték — uj reménység!
A huzások már október 15-én kezdődnek

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakarítást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

A fővárosi népművelés budai munkája

A budai polgárságnak jogos az az óhaja, hogy a főváros kulturintézményei sűrűbben hálózzák be a városnak ezt a szép és rohamosan fejlődő területét. *Ennek a kívánságnak a teljesedése elsősorban a budai közönség magatartásától és áldozatkészségétől függ.*

Az utolsó 10 év alatt Buda lakósságának összetétele nagy változáson ment keresztül. A pesti oldalról Budára rohamosan özönlött át a lakósság s ma már a régi tipusú konzervativ budai polgárság kisebbségbe került saját szűkebb hazájában. Az újonnan letelepedett réteg azonban csupán lakóhelyet keresett és talált Budán, szórakozni, művelődni, legtöbben még bevásárolni is Pestre járnak át. A kulturcentrum számukra továbbra is a balparton maradt.

A fővárosi népművelés hosszú évek óta igyekszik a budaiak művelődési igényeit ott helyben, Buda több kerületében kielégiteni. *A konzervativ őslakósság számára két helyen: a Vizivárosban és Óbudán, az újonnan települtek számára pedig a Szent Imrevárosban létesitett művelődési telepet.*

A Batthyány utcai művelődési telep (II., Batthyány u 8.) e félévének a munkaterve is elsősorban a hölgyközönség igényeinek figyelembevételével készült. *Balogh* Mária dr. és *Csaba* Margit dr. leányok és anyák számára tartanak előadássorozatokat *„Amikor a leány eladóvá lesz"*, *„A kisgyermekszív rejtelmei"* és *„Mamák és eladó leányaik"* cimen. Az úgynevezett közműveltségi előadássorozatok közül kiemelkedik R. *Hayek* Sára *„Ez Amerika"* és B. *Wallon* Emma dr.: *„Világhirű festők"* c. előadássorozata. *Bognár* Elek *„A szónoklás és felolvasás művészete"* cimen hirdetett tanfolyamot.

Az elméletiek mellett számos gyakorlati tanfolyam is áll a női hivatás helyes betöltésére irányuló nevelés szolgálatában (házi szabás-varrás, fehérneműkészités, himzés, kötés-horgolás, divatapróságok és babák készitése stb.) A német, francia, angolnyelvi tanfolyamokat egy angolnyelvű előadássorozat (R. *Hayek* Sára: *Cultural life in America)* és francia társalgási délutánok egészitik ki. Megemlitem még a telep háztartási főzőtanfolyamait és egy gyakorlati fényképezési tanfolyamát is.

Az óbudai művelődési telep (III., Kiskorona u. 10) ú. n. általános irányú művelődési telep, amelynek specifikus jellegét azonban mégis meghatározta „földrajzi helyzete": Óbuda. *Számolnunk kellett t. i. azzal, hogy Óbuda polgárságának igen nagy része kertes házakban és villákban lakik.* Az ő számukra állitott be a Népművelési Bizottság gyümölcstermesztési és virágkertészeti tanfolyamokat a telep programjába. Ezek a tanfolyamok, amelyeket *Madarász* Aladár, a Szőv. Kertészképző Iskola tanára vezet, igen népszerűek Óbudán. A közműveltségi előadások e félévben a következők: *Kovách* Ferenc: *„Milyen könyveket vegyünk karácsonyra"*, *Zoltán* Béla: *„Magyarok, hódítsuk meg a levegőt"*. Nyelvi, női gyakorlati, reform- és gyorsirási tanfolyamok egészitik e telep munkatervét.

Harmadik budai művelődési telepünk, a *Szent Imrevárosi művelődési telep* (XI., Horthy Miklós út 27. sz.) programja ugyancsak alkalmazkodik a budai miliőhöz: a nivós közműveltségi előadások *(Hamvay* Vilmos: *Milyen az én gyermekem"*, *Kenyeres* Imre dr.: *„Ismeretlen irodalom"*, *Radnayné Szörédi* Ilona: *„Művésznemzedékek Olaszországban")* mellett itt is megtalálhatják a kertes házakban lakó budaiak a szakszerű gyümölcs- és virágkertészeti tanfolyamokat. Természetesen ezen a telepünkön is folyik nyelvtanitás (német, francia, angol), valamint itt is rendelkezésre állanak a hölgyek számára fenntartott gyakorlati és ügyességi tanfolyamok. A művelődési telepek munkáján kivül számos kirándulást rendezünk e félévben is, amelyek Buda történelmi multjának és műemlékeinek ismertetését és értékelését kivánják előmozditani.

Az eddigieken felül a *Népművelési Bizottság* boldogan fogja szolgálni a budaiak minden művelődési törekvését, amint azoknak megnyilvánulásáról tudomást szerez.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemez ek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

CSAPKAI ERVIN
könyvkötészete
könyv- és papir
kereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

NEDVES FALAK, padlók, födemek vizmentesitését, bevált módszeremmel garanciával végzem. Házrenoválást olcsón vállalok.
Ifj. Timár Károly kőművesmester, II., Zsigmond-utca 5

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épitès, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

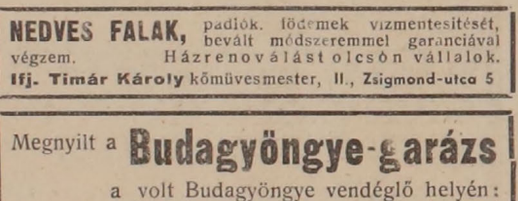

II., Zsigmond-u. 18. Tel.: 155-668.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18 szám. Telefon: 154-288
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155-216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162-654.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269 056 **Betoncső**

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

A polgármester tüzrendészeti és légoltalmi rendelete

Hétfőn utcai falragaszokon a következő tüzrendészeti és légoltalmi rendelet jelent meg: „A főváros közönségének élet- és vagyonbiztonsága érdekében tüzrendészeti és légoltalmi okokból elrendelem, hogy a főváros területén minden lakóház padlástermében 100 négyzetméterenként 0.5 köbméter száraz homokot, ezenkivül tüzoltótól tüzoltig terjedő padlásközönként 100 liter vizet két vödörrel, továbbá kellő számú lapátot, baltát vagy csákányt, lehetőség szerint tüzcsapot és kézi oltókészüléket kell állandóan tartani. A szükséges homokot a kerületi elöljárók dijtalanul utalják ki. Akik ezeknek a rendelkezéseknek nem tesznek eleget — amennyiben mulasztásuk, vagy cselekményük súlyosabb beszámitás alá nem esik — kihágást követnek el és pénzbüntetéssel büntetendők. Ennek, valamint a padlásterek lomtalanitása ügyében korábban kiadott rendeletemnek pontos betartását szigorúan ellenőrzöm. Szendy Károly, polgármester.

Állandó készenlétben kell tartani a házak tervrajzait

A főváros közgyülése elé oly értelmű inditványt terjesztenek elő rövidesen, hogy **minden háztuladonost kötelezzenek a tulajdonában lévő épület részletes tervrajzának állandó készenlétben tartására.** Elsősorban légoltalmi, de nem kevésbé épitésrendészeti szempontból nagyon fontos, hogy az egyes épületek beosztását, tervrajzait, szükség esetén azonnal megtalálják és ismerjék.

Az inditvány szerint kötelezni akarják a háztulajdonosokat, hogy épületeik tervrajzát a házfelügyelőknél helyezzék el, még pedig tüzbiztos páncélszekrényben, vagy dobozban. Továbbá olyan rendelkezés kiadását is javasolják, hogy jövőben házeladásokat csak az épület tervrajzainak egyidejü átadásával lehessen lebonyolitani. Ez a kikötés sok kellemetlenséget, váratlan meglepetést előzne meg, mert az ingatlanvásárló a tervekből látná, hogy az épület tényleg jóváhagyott tervek alapján épült s az időközben végrehajtott átalakitásokról is tudomást szerezne.

A városháza illetékes ügyosztályán, ahol a javaslat benyujtásáról értesültek, kedvezően fogadták a tervet és annak megvalósitását az épitésügyi hatóság is támogatja.

Budai filmszinházak müsora

ÁTRIÚM
II., MARGIT-KÖRÚT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől szerdáig
Péntek Rézi
Prolongálva
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől—szerdáig
MEGVÉDTEM EGY ASSZONYT
Páger Antal Lázár Mária
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
csütörtöktől szerdáig
BORCSA AMERIKÁBAN
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.
Vasárnap d. e. 11-kor matiné: PASTEUR.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

október 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Magyarország Védasszonya, Alkotás u. 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.

II. kerület
Szent István, Margit körút 27.
Római Császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.

III. kerület:
Angyal, Lajos u. 117.
Szent Endre, Szentendrei út 23.
Krisztus Király, Vörösvári u. 150.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19.
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792.
II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u. oldal)
IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12.
Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
okt. 11-én
d.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.— I. Hely hölgy 2.— II. Hely 1.50 III. Hely — 60
Külön fogadási hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 64 Telefon: 112—772

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139. Telefon: 152-162

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám Telefon: 151-579.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében töltheti jük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága *II., Margit-körut 83.* AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—103. Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni **a Fogaskerék-söröző**ben lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Kakuk étterem
az elegáns világ találkozóhelye
I., Attila-körut 22. Telefon: 150-760

***Auguszt** pavillon, étterem*
Hüvösvölgy, Hidegkuti-ut 22.
minden délután szalonzene

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
pompás kertjében
SEBŐ MIKLÓS énekel

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári időszakban cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Butby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK!
ELBIRJA MINDEN TOROK
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

36. évfolyam Budapest, 1938. október 13. 41. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Ipolyság, Sátoraljaujhely...

Ezekben az aggodalmasan boldog napokban, amikor a történelem szekere minden autóvilágrekordot megszégyenítő gyorsasággal száguld előre, hogy országhatárokat és sorompókat legázolva, elvigyen bennünket az Igazság és Becsület birodalmába, akadozik a toll az ujságíró kezében. Ami tegnap volt, az mára már megváltozott és ami ma van, az holnapra már a multé lesz. A nagy száguldásban, az események közt való rohamos elsuhanásban, pillanatról-pillanatra változik a táj képe: most Ipolyság és Sátoraljaujhely határtalan boldogságának hangjait hozza felénk a mosolygó októberi szellő, vajjon, hol leszünk, hová érkezünk holnap, holnapután? . . .

A boldogság olyan ritka ajándék, amelyet nagyon, nagyon meg kell becsülni. Húsz évi boldogtalanság után könnybeborult szemmel hallotta minden magyar a lelkesedésnek artikulátlanul boldog sikolyait, melyeket a rádió hozott feléje az ipolysági „Massaryk-térről". Szinte kedvünk lenne megállítani a robogó iramot: álljunk meg, ne siessünk, hiszen olyan rég nem volt örömünk, annyira ismeretlen számunkra a boldogság, hogy meg kellene rögzíteni ezeket az eliramló pillanatokat, kiélvezni, fokozatosan szürcsölni, mint a sivatagban szomjúságtól kifulladó az oázis életmentő forrásvizének hűs cseppjeit. De nem: sissünk, menjünk tovább, tovább, előre, nem érünk rá megállani, amig a „Mindent vissza" végállomásáig el nem jutottunk.

Budapest, a megnagyobbodó ország fővárosa lelkendezve, könnyes szemmel ül a rádió mellett, az utcán pedig az ujságokat kapkodja ki a rikkancsok kezéből. Nem tud betelni az eseményekkel. Idegei nem bírják el a „csigalassuságot", amely minden rohanás mellett is messze elmarad türelmetlen vágyakozásának sürgető tempója mögött. A húszéves rabságot csak kibírtuk valahogyan, de az utolsó órákat már nagyon nehéz idegekkel bírni.

A Felvidék magyarságának minden gondolata, reménységének minden ragyogó álma Buda felé repül. A budai vár millió szabadulásra váró rabmagyar vágyódásának középpontja: most is szimbóluma a magyar egységnek, mint ahogy évszázadokon át mindig az volt. „Él magyar, áll Buda még", zengte a költő. „Év századok vérzivatarja közt rongált Budának tornyai állanak" hirdette Berzsenyi: igen, Buda tornyai állanak és várják vissza a magyarokat, akiket a vakság és gonoszság elszakított e tornyoktól. De pillanatok kérdése csupán és ismét ott lesznek a tornyok körül, amelyek felett ma még csak álmaik könnyű felhője lebeg. Ezek a tornyok nemcsak kövekből épültek, hanem lelkekből is. Emberekből, kiket a Sors arra rendelt, hogy fényük messzire világítson, beragyogva azokat a területeket is, amelyek Ipolyságon és Sátoraljaujhelyen túl most repeső reménykedéssel tekintenek a legelső magyar ember, nagybányai Horthy Miklós fenkölt alakja felé. Az ő személye, a budai várpalota jelenti a boldogságot, az egységet, felszabadulást a leomló határok mögött sorakozó magyar milliók számára.

Buda nagy feladatra készül. Uj hivatására. A nagyobb, boldogabb Magyarország fővárosának szent hivatására.

A főváros egyetemes érdeke az óbudai Hegyvidék fejlesztése

Hüttl Károly dr. és Schuler Dezső alpolgármester beszéde az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület ünnepi vacsoráján

A főváros vezetősége az utóbbi időben, különösen a nagyszabásu városrendezési terv keretében, élénkebb érdeklődést mutatott a budai részek fejlesztése iránt. Régi igéretek teljesedtek és az ujlaki Hegyvidék nem egy hogos kivánsága vált valóra. Csak nemrégiben indult meg a 29-es autóbusz, hogy lehetővé tegye a budai részek közvetlen kapcsolatát a pesti oldallal és nagyszabásu útépítések tanuskodnak amellett, hogy a főváros komoly elhatározással vette kezébe a budai részek jövő fejlesztésének biztosítását.

Az illetékes helyekről megnyilvánuló ez a jóindulat indította arra az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesületet*, hogy nagyszabásu társaslakoma keretében fejezze ki köszönetét *Szendy* Károly polgármesternek és mindazoknak, akik közreműködtek Óbuda jövő kialakulásának munkájában. *Szendy* Károly polgármester örömmel helyezte kilátásba, hogy megjelenik az összejövetelen, közben azonban másirányu rendkivüli fontos elfoglaltsága miatt kénytelen volt magát táviratban kimenteni. Megbizásából és képviseletében *Schuler* Dezső alpolgármester jött el és vele együtt *Kempelen* Ágoston tanácsnok, *Viola* Rezső, *Medgyessy* Iván műszaki főtanácsosok, vitéz *Magyar* Győző, a Csatárka út tervezője és mások.

Ott volt még: dr. *Hanthy-Haidekker* János kerületi elöljáró, dr. *Kadic* Ottokár egyetemi tanár, *Lugmayer* József dr. kormányfőtanácsos, *Boros* Ernő egészségügyi főtanácsos és felesége, *Lázár* Ottó jogügyi főtanácsos, *Kun* Árpád ny. polgármester és felesége, *Pálfi* Lajos dr. ujlaki plébános, *Zsigmond* Imre főtanácsos, *Sik* Elemér és családja, *Katona* Gyuláné, *Szigeth* Gábor, a gázgyár igazgatója, *Bede* József dr. rendőrfőtanácsos, *Bánsághy* György rendőrfőfelügyelő, *Vass* Béla MÁV főfelügyelő és felesége, *Ekl* Ferenc főmérnök, dr. *Török* László ny. min. tan., *Wagner* Levente és *Oszusky* István főmérnökök, *Varsányi* Endre tanár, dr. *Elszász* Oszkár, *Lövy* Imre, *Beke* Mózes, *Telkessy* Ivánné és családja, *Szombathelyi* Gyula, *Kakuk* József, *Tatay* Boldizsár, *Szervey* György iskola-igazgató, *Brandstein* Róbert, dr. *Homolyai* József, *Kiss* Ernő, *László* Zoltán, dr. *Szedlák* Rezső, *Debreczeny* Miklós, dr. *Nádas* Béla, *Dersényi* István, *Bacher* Antal és még igen sokan mások.

Üdvözlő távirat a Kormányzóhoz

Hüttl Károly fővárosi bizottsági tag elnöki megnyitójában megemlékezett a most folyó sorsdöntő komáromi tárgyalásokról és ezekkel kapcsolatban inditványozta, hogy *az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület táviratban fejezze ki hódolatát Magyarország kormányzójának, vitéz nagybányai Horthy Miklósnak.* Egyhangú lelkesedéssel fogadták el az inditványt és a következő táviratot intézték a kormányzóhoz:

— Vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója Őfőméltósága kabinetiroda főnökének. Az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület és az ujlaki hegyvidéki társadalom a magyar feltámadás hajnalán mélységes hódolatát fejezi ki Kormányzó Urunk Őfőméltóságának és mély tisztelettel kérjük Excellenciádat, hogy mélységes hódolatunkat Kormányzó Urunk Őfőméltóságának jelenteni kegyeskedjék. dr. Hüttl Károly elnök, dr. Boross Ernő társelnök.

Hüttl Károly dr. a Hegyvidék kivánságairól

Hüttl Károly dr. a távirat elküldése után ismertette az egyesületnek azokat a céljait, amelyeket ezelőtt 10 esztendővel tűzött maga elé és amelyeket most már lépésről-lépésre el is ért. Az egyesületet a hegyvidék érdekében folytatott harcában sohasem vezette lokálpatriotizmus, hiszen maga *Szendy* Károly polgármester mutatott rá több izben arra, hogy *a hegyvidék fejlesztése nemcsak budai, hanem egyetemes fővárosi érdek.* A polgármester a Hegyvidéket rendkivül egészséges és tiszta levegője miatt *Budapest üdejének* nevezte el. Hangsulyozza, hogy az ujlaki Hegyvidék nem külterület többé, hatalmas tranzverzális útja megvalósulóban, egyéb útjai is épülnek. A 29-es autóbusz megfelelt a hozzáfüzött várakozásoknak és igy megvan minden reménysége arra, hogy a vonalat továbbfejlesztik és ezzel megteremtik, az 5-ös autóbusz pasaréti végállomása révén, a közvetlen kapcsolatot a pesti oldallal. Mindezért mélységes háláját fejezi ki az egyesület a főváros vezetőségének. Örömmel üdvözli a polgármester képviselőjét, *Schuler* Dezső alpolgármestert. Ugy érzi azonban, szemrehányást kapna a hegyvidékiektől, ha ezt az alkalmat nem használná fel arra, hogy különösen most, a költségvetési tárgyalás küszöbén, ne tegye szóvá azokat a kivánságokat, amelyek még teljesítésüket várják. Igy *sürgősen meg kell épiteni a guggerhegyi vizmedencét*, meg kell oldani az évek óta vajúdó iskolakérdést, nagy szükség van rendőrőrszobára is. Postahivatal is kell *és halaszthatatlanul folytatni kell a Csatárka út kiépitését.* Végül a sajtó jelenlévő képviselőinek őszinte köszönetet mondott.

Schuler alpolgármester: Mihelyt meg lesz a fedezet...

Schuler Dezső alpolgármester állott fel ezután szólásra. Ő is az ország sorsdöntő kérdéseire utalt. E pillanatban ezeknek a hatása alatt áll minden igaz magyar és ha kell, életét is kész áldozni a haza javáért, az ország feltámasztásáért. Kimenti *Szendy* Károly polgármestert, aki azért nem jöhetett el, mert éppen ebben az időpontban fontos ügyekben *elökelő lengyel vendégekkel tárgyalt.* Örömmel jött el a polgármester képviseletében.

Őt, mint a szociális ügyosztály vezetőjét a város szivének nevezik — mondta. — Biztositja a hegyvidékieket, hogy minden óhajtásuk ezen a jó szivén megy keresztül. Ismeri jól a Hegyvidék problémáit és készséggel mondja ki a megnyugtató szavakat, hogy *mihelyt megfelelő pénzügyi fedezet áll rendelkezésére, egész lelkével azon lesz, hogy a hegyvidékiek nemes törekvéseit előbbre vigye és függő kérdéseiket sikeresen megoldja.*

Boross Jenő dr. egészségügyi főtanácsos, a Hegyvidék egészségügyi jelentőségét hangsúlyozta. Igen jó hatással van ez a levegő a gyermekek csontszervezetének megerősítésére, a vérszegénynyekre. *Budának ezen a környékén nincsen angolkóros gyermek és alig akad tuberkulotikus beteg. Minden propaganda, amely ennek a vidéknek fejlesztése érdekében történik, egyetemes fővárosi, sőt országos érdeket szolgál.*

Kadic Ottokár egyetemi magántanár a barlangok jelentőségéről szólt. Ha Budapestet szeretik fürdővárosnak nevezni, ő munkáiban, közleményeiben és felszólalásaiban mindig *barlangvárosnak* nevezi Budapestet. A budai barlangok: a Szent István barlang, a Várhegyi barlang, a Pálvölgyi barlang és a Szemlőhegyi barlang valamennyien elsőrendű látványosságai Budának.

Hanthy-Haidekker János dr. kerületi elöljáró derültség közepette jelenti ki, hogy kénytelen *Hüttl* Károlyt leleplezni. *Hüttl* Károly folyton azt hangoztatja, hogy mindaz, ami eddig a Hegyvidék érdekében történt, a főváros érdeme, a fővárosnak jár érte köszönet. Ez kétségtelenül igy is van. Utalnia kell azonban arra, hogy *az érdem legfőbb része mégis Hüttl Károly illeti, aki évek hosszú sora óta fáradhatatlanul, sokszor magánügyeit félretéve, verekedett, harcolt, hogy a Hegyvidék lépésről-lépésre megkapja azt, ami joggal megilleti.* Köszönettel adózik azoknak is, akik *Hüttl* Károly munkásságát olyan készséggel honorálták, különösen *Kempelen* Ágoston és *Király* Kálmán tanácsnokoknak és *Viola* Rezső műszaki főtanácsosnak.

Viola Rezső beszédében elmondta, hogy *mindig szeretettel dolgozott Óbudáért.* Ennek igyekezett tanujelét adni akkor is, amikor ugyanezen a helyen nemrégiben előszóval ismertette azokat a problémákat, amelyek a budai részek jövő kialakulása érdekében megoldásra várnak. Nagy súlyt vet a főváros Óbuda úthálózatának minél tökéletesebb és minél gyorsabb kiépitésére. Ebben a munkában nagy segitségére volt mindig és bizonyára az lesz a jövőben is *Hüttl* Károly.

Ezzel a vacsora befejeződött és most már a szórakozásnak és társalgásnak engedték át magukat a nagyszámban megjelent vendégek és helybeliek.

Uj sirboltok a farkasréti és az óbudai temetőben

A budai oldalon levő temetőkben aránylag kevés volt eddig a sírbolt. És sírboltnak való helyet is keveset jelölt meg a temető igazgatósága. Ezen most olyképen segitenek, hogy a farkasréti és az óbudai temetőkben, a Kerepesi temető mintájára, a temető szélén, a belső kerítés mentén, új sírbolthelyeket jelölnek ki.

A farkasréi temetőben a belső részen levő köröndökön szintén megengedik sírboltok építését.

A sírboltnak való helyeket hatvan évre adják bérbe. Egy-egy sírboltba hat koporsó elhelyezését engedélyezik. A főváros a farkasréti temetőben a sírboltokért, illetve a helyért két személy után 2500 pengőt, s amennyiben a területen több koporsót befogadó sírboltot építenek, a két koporsón felül minden továbbiért 1000 pengőt kér. A sírbolt körüli kertészeti munkákért 200 pengőt számit fel a főváros.

Az óbudai temetőben kétszemélyes sírbolthely ára 1200 pengő. Minden további koporsó után 400 pengő a díj, a kertészeti rendezés díja 150 pengő. A farkasréti temető belső köröndjein a kövel nem boritható, kertészeti kiképzésü sirboítok fölé legfeljebb másfélméter magas síremlék állitható.

Nemrég készült el a farkasréti temetőben az új kápolna, az új ravatalozó épület és ezek kapcsán több sirbolt is. A főváros most megállapitotta ezeknek a sírboltoknak az árait, valamint az új szolgáltatások dijait. A kápolnában felállitott ravatal 150 pengőbe kerül. Az I. számú ravatalozó épületben a ravatalozás dija 50—125 pengő, a II. számú helyiségben 5—20 pengő. Külső boritásokért az esedékes díj fele fizetendő. A kápolnában a növénydiszités 30—60 pengő, a középső ravatalozó helyiségben 15—50 pengő, a többi termekben 6—25 pengő. A harangozási díj a harang nagysága szerint 1, 2, 3 és 6 pengő, több harang használata esetén az összes harangok ára fizetendő. A külső haranglábon elhelyezett harang használatáért 2 pengőt számitanak fel. Gyászmiséknél a katafalk dija 30 pengő, a kápolna teljes világitása 5 pengő, félvilágitás 3 pengő, növénydiszités 25, és a kápolna fütése 10 pengő.

A farkasréti temetőben létesült új sírboltok százévi használati dija fülkénként 2000 pengő. Amennyiben a sírboltalapitó több fülkét kiván egybekapcsolni, annyiszor fizet 2000 pengőt.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

ahány fülkét megszerezni óhajt. A közösüregü sírboltok ára férőhelyenként szintén 2000 pengő. A sírboltokra csakis a hátsó falhoz erősített relief-mellékek vagy felirati táblák, illetve olyan síremlékek és ködiszitések helyezhetők el, amelyek az épitmény állagát és a környezet összhatásának kialakulását nem veszélyeztetik. A sírbolt alatti fülkékre pedig csak felirati táblák erősithetők. A közösüregü sírboltok fölé csak egy, legfeljebb 60 cm. átmérőjü virágkosár tehető. A síremlék, illetve felirati táblák, csak gránitból vagy más nemeskőanyagból készülhetnek és azok felállításához külön engedélyt kell kérni.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Ezüstáruk
HORVÁT BÉLA ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A Vigszinház mellett.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitómühely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

Óbuda az egyetlen kerület, amelynek nincs autóbusz-közlekedése

A III. ker. mindig és mindenben mostohagyermeke volt a fővárosnak. Az egyesités óta eltelt több, mint félévszázad alatt semmi sem történt, ami kiemelje ezt a városrészt szinte falusias elmaradottságból.

A legutóbbi években azután elkészültek Óbuda rendezésének és az új híd épitésének tervei, megindult az öreg házak lerombolása, biztató jeleként annak, hogy a kerület végre rálépett a fejlődésnek arra az útjára, amely dicső multjánál és nagyszerű természeti fekvésénél fogva joggal megilleti.

Óbuda lakossága felfokozott reményekkel várta az épitkezések megindulását és ezzel sorsa jobbrafordulását, mindeddig azonban csak ígéreteket és negativumokat kapott; épitkezések helyett rombolást, a lakósság számának növekedése helyett elnéptelenedést és ennek következtében a kisegzisztenciák megerősödése helyett azok gyengülését. Mindezt zokszó nélkül elviseli a III. kerület szorgalmas, józan polgársága, mert tudja, hogy nagyszabásu városépités csak úgy hajtható végre, ha előbb eltünnek a rendezés útjában álló régi házak, érthetetlennek találja azonban, hogy a közlekedés terén is rombolnak épités helyett.

A Margithid kiszélesitése óta ugyanis a közlekedési intézkedések egész sorát léptették életbe, amelyek mintha tervszerüen el akarnák zárni Óbudát Pesttől s Buda többi részeitől.

Megszünt az Óbudát a Vizivárossal, Krisztinával és Szent Imre várossal összekötő 51-es reláció; megszünt a közvetlen összeköttetés Óbuda, a budai Dunapart és a Szent Imre város között; megszünt a Bécsi út közvetlen kapcsolata a Margithdon át és megszüntek a közvetlen óbudai járatok a Nagykörútra. Ez utóbbiba kénytelen-kelletlen belenyugodott Óbuda lakossága, hiszen a Nagykörúttal Buda egyéb részeinek sincsen közvetlen villamosösszeköttetésük. Az 51-es reláció megszüntetését annakidején csak ideiglenesnek tüntette fel a Beszkárt, azóta azonban, bár a közvélemény állandóan követeli visszaállitását, ez nem történt meg és előreláthatóan nem is fog megtörténni.

De ha már a villamosközlekedés terén ily mostoha elbánásban részesült a III. kerület, legalább elvárja a sokszor megigért autóbuszjárat megindítását. Nemrégiben megindult nagy ünnepségek között az „óbudainak" nevezett 29-es autóbusz, ez azonban az óbudaiak számára teljesen hasznavehetetlen, mert a Szépvölgyi úton elkanyarodik az újlaki Hegyvidékre. *Ezzel a járattal az óbudaiak autóbusz-ügye még mindig nem jutott nyugvópontra és a kerület lakossága tovább küzd az igazi óbudai autóbuszért.*

Az autóbusz hiányán kivül komoly sérelme Obudának a trolleybusz drága viteldija is, valamint az a körülmény, hogy a villamos átszállójegyek ide nem érvényesek.

Óbuda a fejlődés megindulása előtt szerényen legalább ezeknek a sérelmeknek orvoslását kéri és várja.

Gerő Sándor

Légoltalmi előadás az Alsóvárosban

Buda-Alsóváros — Sósfürdő Környéke — Egyesület (AVE) október 11-én este légoltalmi ismeretterjesztő előadást tartott. Az előadás megtartására Nemestóthy-Szabó Béla tábornokot kérte fel a vezetőség.

— A mai élet legnagyobb problémái közé tartozik — mondta többek között a tábornok — az esetleges légitámadások elleni védekezés. Sokan vannak, akik ma, a müncheni megegyezés után arra hivatkoznak, hogy béke van és igy felesleges légvédelemről beszélni. Ezeknek én csak annyit felelek: a térképen megmutatom, hogy Nagymagyarország területe még mindig nem teljesen magyar. Nem lehet magyar ember az, aki ezt csak tudomásul sem veszi és nem gondol arra, hogy hazánknak elszámolatlan ügyei vannak.

A továbbiakban az előadó rátért a repülőtámadás mibenlétének megvilágitására. Beszélt a felderitő, vadász, bombázógépek külsejéről, hatásáról, támadó alakzatáról, a támadások elleni védekezésről. Ecsetelte a robbanó-, gyujtó- és gázbombák gyilkos hatását. Egy-két külföldi tanulságos esetet hozott fel, melyek dokumentálták, milyen nagy a különbség, ha egy város légoltalma meg van szervezve, vagy pedig fejetlenség és pánik uralkodik ott.

Az érdekes és tanulságos előadást Nemestóthy-Szabó Béla tábornoknak az Egyesület elnöke, Mikola Géza dr. köszönte meg.

Az előadás után a közönség a kormányzót éltette, majd dr. *Duday* Alajos tanácsnok-elöljáró, a XI. ker. Vöröskereszt Választmány elnöke párnák és párnához való toll adakozására kérte fel Alsóváros mindig jótékony közönségét, azután *Szigethy* Lajos társelnök emlékezett meg október 6-ikáról, szembeállitva a mai október kedvező fordulatával, végül pedig dr. *Mikola* Géza elnök inditványára táviratot szövegeztek meg a miniszterelnökhöz, melyben a Felvidék visszaszerzésére irányuló küzdelméhez Isten segitségét kérték.

Budai kávéházak
REGENT
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326.
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Szláray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 55.

UTAZÁS BUDÁN

Irta: GEGUS DÁNIEL

Addig-addig utazgattam Budán, ártatlanul és büntetlenül, amig egyszer csak ki találtam szaladni a Balatonhoz, — magam is nehezen tudtam megmagyarázni ezt a hatalmas vargabetűt — s minjárt meg is adtam az árát. Fülönfogtak, kiporolták a kabátomat: mi az ördögnek avatkozom bele olyan dolgokban, amik már nem tartoznak a budai utazáshoz s amikhez vagy nem értek, vagy rosszakaratúlag tárgyalok róluk. Itt ez a mi gyönyörü Balatonunk, amelyet az én megrovási kalandom szerzője egyenesen tabu-nak tart s megaprehendál, ha hozzá merek közeliteni egy-két kritikai szóval s azt mondja, hogy az egyenesen nemzeti sérelem. Félek, nemzetgyalázás vétségébe esem s egyszer csak rám teszi a kezét a királyi ügyészség s becsukat a birósággal, amiként ez megtörtént néhány falukutató iró mesteremberrel.

Hát kérem alázattal, igen tisztelt támadó Uram, én azokat a dolgokat, amiket legutóbbi budai utazásomban elmondottam a mi Balatonunkról, sem nem vonom vissza, sem nem rektifikálom, mert *azok tapasztalati valóságok s ha elmondottam, azért tettem, hogy az illetékeseket figyelmeztessem, mit, hol kellene tenni,* hogy a mi szépséges Balatonunk ne hagyjon maga után kiabálni, de azzal csábitsa magához a magyar közönséget, hogy igyekszik kijavitani a hibákat, amelyek miatt a vendég elmarad s más tájak felé orientálódik.

Nincs ember, aki jobban szeretné és többre becsülné a magyar tengert, mint én, tehát rám nem fogható, hogy ellenséges indulat vezetne, vagy ártani akarnék. Koncedálom, hogy a Balaton környéke 10—12 év óta tényleg nagyot fejlődött, amit épen az én Leliémmel, ahol már legalább huszadik éve, hogy nyaranta megjelenek, tudok bizonyitani, mert néhány év alatt Hamupipőkéből Tündér Ilonává fejlődött, mind az én nagy gyönyörűségemre. Viszont azonban még mindig annyi apró pótolni való van Lellén is, a többi helyen is, hogy annak felvetéséért nem illik haragudni, de illenék azokat ad notam venni s igyekezni korrigálni. Bizony, ismétlem, hogy nagyon kezdetleges, derékfájitó ágyban háltam az idén is s nem mondhatnám, hogy az ellátástól túlságosan el voltam ragadtatva. Az is bizonyos, hogy hatalmas partrészek kihasználatlanul vannak s ha talán Siófokon, Földváron s néhány nagyobb helyen a tehenek és disznók száműzve vannak a vizből, nagyon sok helyen a fürdőzők közelébe delektálják magukat most is.

De ne komiszkodjunk egymással, se a gyönyörű Balatonnal, amelyet én gyönyörű voltához méltónak szeretnék látni minden tekintetben, mert ő ennek az országnak a legnagyobb szépségei és értékei közé tartozik s én vagyok neki a jó Rákosy Jenő álmodott harmincmillió magyarja között a legalázatosabb szolgája s a legnagyobb, legodaadóbb tisztelője.

Nagyon kérem *Medvey* Lajos urat, aki utazásom közben megállitott, vegye ezt tudomásul s ne lásson bennem sem rosszakaratú kritikust, — olyan madarat, aki a saját fészkét nem kiméli, — sem ellenséget. A leckéért nem haragszom, de ő se haragudjék, hogy védekeztem. Miután csak Budán szoktam utazni, nem kellett volna *László* Zoltán barátomra hallgatni s leereszkedni gyalogszerrel a Balatonra.

Pedig lám, sok látnivaló akadt azóta itt Budán is, nem kellett volna a szomszédba menni érte. Ime, ahogy kilépek a *Dékán* utcán át, valahányszor ezen a rövidke utcán átmegyek, mindig egy régi operett jut eszembe, amelyben boldogult *Kovács* Miska, aki a régi Népszinház legkitünőbb kómikusa volt az én időmben, úgy kezdte az egyik kupléját: „a dékán én vagyok, örömeim nagyok" — (viszont nem szeretném, ha valamelyik jobb memorijáju kortársam rám olvasná, hogy ezt nem a *Kovács* Miska, hanem a *Tollagi* Dolfi énekelte, ahogy én rajtacsiptem a legutolsó *Budai Napló*ban a pompás krónikást, *Bevilaqua Borsódy* Bélát, akit mindig nagy élvezettel olvasok, hogy a 48—49-es budai ostromról szóló cikkében nem jól idézi Jókait, mert a hivatkozott epizód nem a *Szegény gazdagok* cimü regényében van, hanem a *Köszivü ember fiai*-ban) — nagy bontakozásokat látok a BTK-telepen, meg a szénatéri piacon s ugyancsak törögetem a fejemet: mi lesz itt. Teremtőm, amikor a tornaépületet nem is civil munkások fejtik, de valóságos katonák?

Azt mondja erre a *Budai Napló*, hogy a Berlini téri Beszkárt állomást, meg a Széll Kálmán térit, hozzák át erre az új területre, amelyre a postaépület mellett be fognak futni a Délivasut felől is a villamosok, még pedig alagúton át. Csakugyan, ahogy tovább megyek, látom, hogy hatalmas gödröket ásnak a postapalota mellett, mintha bombamentes fedezékeket készitenének. A bontást végző katonák igy egy kicsit tévedésbe is ejtenének. Ha Münchenben nem fújták volna le a háborút, tényleg azt hinném, hogy valami lövészárkok készülnek, ahová nekem is rövidesen be kell bujnom, mert a háziuraim a pincét kifejlették valahogyan, mástekintetben kitünően épitett házukból. Bizony, nem tudom, hová fogunk bujni, ha jönnek a repülőcsodák, ha véletlenül — amit az ég ne adjon — egyszer mégis lecsap ránk a háború örülete. Szerencsére egyelőre nem kell ettől tartani, mert a jó csehek mégis belátással voltak s viszaadták mindenkinek azt, amit húsz évvel ezelőtt Benes úr vezérlete alatt jogtalanul összelopkodtak. (Mult időben beszélek, mert reménykedem, hogy mire ez az *Utazás a Budai Naplóban* megjelenik, már ott leszünk *Komáromban, Kassán,* meg *Pozsonyban*, s a többi istenáldott s Isten által nagy igazsággal visszaadott édes, sokszor megsiratott magyar földön.)

A villamos terjeszkedést azonban nem értem: amikor a *Budai Napló* s vele nagyon sokan folyton azt ajánlgattuk, hogy térjünk át erről a már ósdi közlekedési eszközről a modern autóbuszra, vagy trolleybuszra, mi a manónak épitkeznek folyton és újra Beszkárték, amikor velük senki a világon nincsen megelégedve. Londonban már 10—15 évvel ezelőtt alig láttam villamost, autóbuszoktól hemzsegtek az utcák, Párisban csupa autó száguldott fel-alá, mikor nálunk a Beszkárt folyton rakja le a sineket s azon töri a fejét, hogy felső vagy alsó vezetéket gyártson s megtartsa-e a tantuszt, amely, szerinte, nem fizette ki magát. Mi, budaiak örüljünk és legyünk boldogok, hogy utcáinkat örökké túrják, sinekkel csúfitsák el s a kedves sporttelepet, amelyen nyáron az atletikában, teniszben, télen a korcsolyázókban gyönyörködtem, elszáműzik valahová a Hűvösvölgybe s oda pityerintik a helyébe az új nagyszerű pályaudvart, ahonnan a szélrózsa minden irányában fognak száguldozni és csikorogni a villamoskocsik.

Kaján kiváncsisággal nézem a tulsó oldalon, hogy a Vérmezőt is feltöltik: vajjon ott mi a csudát fognak megszerkeszteni? Hogyan: a kincstár lemondott volna a Vérmezőről? Hiszen akkor talán kedves, jó *Viraág* Béla, a te álmod fog megvalósulni s csakhamar megelevendik az egész Vérmező s ahol *Martinovichék* vére hullott egykor, fényes kioszkok, szinházak és mulatók keletkeznek sorra s hivják, csábitják magukhoz az idegeneket, akiknek most mesél szép Magyarországról és Buda fürdőiről csodadolgokat a mi népszerű kis főhercegünk, *József Ferenc* úr, róván a világot, mint a magyar fürdőügyek lelkes és nagyszerű vezére.

Kedves cikket olvastam a *Budai Napló*-ban egy régi, öreg mesemondó fiútól, akit a gyerekek úgy hivnak, hogy *„Oszkár bácsi"*, aki pedig becsületes néven *Szalay* Oszkár s akit én igen nagyon becsülök, mert gyönyörű munkát tölt be az apróságok körül önzetlenül, lelkétől hajtva, garas nélkül, szegényen. Arról ir, hogy gyermekjátszóteret kellene a Margitszigeten épiteni, s mindjárt meg is mondja, hogyan. Kedves gondolat ez nekem, mert valamikor magam is sokat próbáltam azon a téren, hogy Budapesten játszótereket letesitsünk. Van annak húsz éve is, hogy a rendőri gyermekbiróságról átiratot intéztem a polgármesterhez: csináljanak a tereinken — beleértve a budai Vérmezőt, Margitszigetet — gyermekjátszótereket s adják oda hetenként egyszer a fürdőinket a szegény proletár gyermekeknek. Erre azt a kevély és önelégült választ kaptam, hogy egy játszóteret már csináltak a Tisztviselőtelepi iskola udvarán, a fürdőik pedig gyógyfürdők, azokat ilyen célra nem adhatják. Nemsokára Magyarországot bolsevizálták s jött az a keserű négy hónap, amelyet ma sem tudunk elfelejteni. E keserű idők első napjaiban mit láttam, ha terek mellett mentem el: rőpült a labda, a gyerekek százai lepték el a Vérmezőt, Margitszigetet, mert valahogyan a rusnya bolsevisták nagy tisztelői voltak Gyermek Ő Felségének s odaadták nekik játszótérül az összes budapesti tereket, megnyitották nekik az összes fürdőket, sőt még azt is elrendelték, hogy a fürdőszobával rendelkező lakók tartoznak hetenként egyszer-kétszer beengedni fürdőikbe a ház szegény gyerekeit.

Elképzelhető, hogy nekem, a gyermekbarátnak, a fanatikus gyermekvédőnek ezek az intézkedések mód felett tetszettek, de csak magamban mertem gyönyörködni, mert könnyen kikiáltották volna rám, hogy a kommunistákkal egy húron pendülök.

Mindezekből kifolyólag derék Oszkár bácsi, akármint óhajtjuk is mi ketten, hogy a maga tervéből legyen valami ott, a Margitszigeten — megjövendölöm, hogy azt a választ kapja, amit én annakidején kaptam s mi több, még egy csomó épületet raknak a mi paradicsomkertünkre, a Margitszigetre, sem, hogy odaeresszék a gyerekeinket. Pedig már most is agyon van épitve ez a természeti szépség, rövidesen alig lesz rajta természet s a sárgarigók, feketerigók sem tudnak hová szállani, mert még a jó *Arany* János tölgyei helyén is mulatók fognak terpeszkedni.

Azt is olvastam — ezzel azután már befejezem ezt a kissé hosszúra is nyult „Utazást", hogy ott, ahol a Szinkör volt, szintén lebontják a tornaházat, mert kell a hely a *Déryné Játékszinnek*. Igy bontották le anno húsz-huszonöttel előbb a régi, kedves Nemzeti Szinházat s még ma is ott csúfoskodik Budapest legszebb helyén az a csonka-bonka épület, amelynek helyén ott kellene állnia az új, pompás Nemzeti Szinháznak. Vestigia terrent. Azt hiszem, a budai szinházra is sokáig fog várni az a bájos márványasszony, aki ott veri mandolinját a tér végén, s akit valaha úgy hivtak, hogy: *Déryné*.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

A 25 éves Horváth Géza **CIPŐ** üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

József Ferenc királyi herceg előadása Oslóban

József Ferenc kir. herceg külföldi propagandaútján Oslóba érkezett, ahol a legnagyobb szeretettel és érdeklődéssel fogadták. A király hoszszabb kihallgatáson fogadta a királyi herceget, aki megtekintette az oslói fürdőket és ellátogatott Vigeland, neves szobrász műtermébe is.

Este előadást tartott „Az új Magyarország céljai" cimmel. Az előadáson megjelent a király és a királyné is, továbbá a kormány képviselői, a diplomáciai testület és a norvég parlament több tagja, valamint nagyszámú előkelő közönség, amely a királyi herceget lelkes ünneplésben részesitette. József Ferenc kir. herceg előadásában hangsúlyozta, hogy Magyarország békére törekszik. Kifejtette továbbá, hogy Magyarországra amely központi helyet foglal el a Duna-medencében, gazdasági szempontból is nagy jövő vár s reméhetőleg egyik legfontosabb központja lesz a világgazdasági forgalomnak.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5 Telefon: 152—411.

Jegyezzünk Déryné-Játékszin részvényt

A Déryné Játékszin Felépitő Mozgalom részvénytársasági alapon szándékozik előteremteni a budai szinház felépitéséhez és hasznositásához szükséges tőkét. A részvényjegyzés a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár r. t. útján már megindult. Eddig több, mint 150.000 pengő jegyzés történt, s most, hogy Antal István igazságügyi államtitkár állt a mozgalom élére, még fokozottabb mértékben várható a budai polgárság részvényjegyzési megmozdulása.

A mozgalom vezetőségével történt megállapodás értelmében a legnagyobb részvényjegyzési kedvezményt biztositottuk mindazok részére, akik a lapunkra hivatkozva jelentik be jegyzési szándékukat.

Megállapodásunk értelmében a Budai Napló előfizetői és olvasói a 100 pengő névértékü részvényt 5 pengős havi részletekben törleszthetik. A részvényekre befizetendő összegeket a Községi Takarékpénztár zárolja és azt a megalakulandó részvénytársaság kizárólag a szinház felépitésére fordithatja. Alapitási költségek cimén részvényenként 3 pengő fizetendő. Az első befizetendő összeg 3 pengő.

A részvényjegyzésben való részvételt Antal István igazságügyi államtitkárnál, a mozgalom ügyvezető elnökénél, I., Krisztina körut 165. lehet bejelenteni.

Zongoratanitás Budán
BALASSÁNÉ DÖMJÉN TERÉZ államilag képesitett okl. zongoratanár
I., Csaba-utca 9. Telefon: 154-860.
Értekezés 10—12-ig és 3—6-ig

A Ganz fiuk az Országzászló előtt

A Ganz Ábrahám fémipari szakiskola növendékei is ott voltak vasárnap az Országzászló előtt. Négy céhies Ganz-jelvény alatt vonultak ki 11 zászlóval. *Tizet felajánlottak a Felvidék magyarjai számára*, a tizenegyedik a Ganz-művek leventezászlóaljáé lett.

Vámossy Károly Ganz-gyári igazgató, kormányfőtanácsos adta át a világhirű iskola leventéinek. *Mihály* György ganziskolai tanár elszavalta *Tarczay* Gizella dr. alkalmi ódáját. A felvidéki magyar ruszin származású *Szabó* Gyula dr. ganziskolai igazgató nagyszerű mesterinasaira büszke lehet Buda, a Ganz-gyár históriás emlékű őshazája. *Ganz* Ábrahám *Széchenyi* István gróf keze alatt kezdte meg működését, 1844-től kezdve már Budán dolgozott az első magyar vasútvonal és a Lánchid vasszerelvényein. A világhirű iskolának *Széchenyi* szelleme a stilusadója.

Garszon-lakásba praktikus vasbutorokat!
Késziti:
Hutter és Schrantz R.T.
V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

Buda költőjének emlékezete

Irta: PALÓCZI EDGÁR

Századós álmunkból való ébredésünkkor, Mária Terézia uralkodásának elején született földhözragadt szegény jobbágyszülőktől Nemes Szala vármegyében, Dióskálon, a Kis Balaton közelében és egy húsz éves rémes álomból való ébredésünk hajnalhasadásakor kelt ki tabáni sirjából, hogy mint a nemzeti léleknek „Tüzes ébresztője" még haló poraiban is hitet tegyen a magyar feltámadás átérzése mellett. Mert igaz és való, hogy a jók és nagyok nem halnak meg örökre, hanem eszményeik testet öltve hazajárnak nagy időkben, nagy napokban . . .

Még áll az elbint Tabán utolsó sarokszigete. Még felkeresheted a régen 594-es számmal jelzett Ajkay-féle házat és ott az első emelet magasságában olvashatod az emléktábla feliratát:

„Nemzeti léleknek tüzes ébresztője lakott itt,
Zengve dalát s irván nemzete „Századait",
Itt élt, halt; — nem halt — mert holva is él,
Mint a magyar nemzet disze: Virág Benedek."

De hol vannak ma már azok, akik 1880 szeptember 13-án a koszorús költő és történetiró emlékünnepélyéhez zarándokoltak, amelyre „az emlékünnepélyi bizottság nevében" dr. *Országh* (Reich) Sándor alelnök tisztelettel hivta meg őket. Hol van ma már *Pauer* János fehérvári püspök, aki az nap reggelén a tabáni templomban nagy segédlet mellett a misét mondotta és az egyházmegyéjéhez tartozott Virágról ott megemlékezett. Hol vannak a *Budai Dalárda* hajdanvaló tagjai, akiknek soraiban azon az emlékezetes misén *Schmidt* Ferenc úr énekelé a gradualéhoz az „O salutaris"-t Beliczaytól, majd az emléktábla alatt *Schweida* Rezső karnagy zenéjével Virág „Örömének"-ét adták elő. És hol van maga a két ünnepi szónok: dr. *Országh* Sándor főjegyző uram, meg *Toldy* László, a nagy irodalomtörténész fia, akinek nagynevű atyja, homlokán azzal a csókkal indult meg a magyar irodalomtörténet megalapozására, amelyet e házikóban „a szent öregtől" kapott. — Elmentek azóta valamennyien, akik 58 év előtt, azon a napsütötte őszi napon — amint atyám feljegyzéseiben olvasom — „kirándultak a krisztinavárosi (?) temetőbe Virág sirjához és az emléktábla leleplezése után emlékkövét új gránittalapzattal és vasrácsozattal látták el."

Tudom, hogy e külsőleg disztelen ódon ház beleesik a városrendezés övébe, de vajjon ezt az egyet, *egyetlen egyet*, amelyhez irodalmunk annyi szent emléke fűződik, nem lehetne e szigetként kisded park szivében meghagyni, hogy emlékeztessen arra az időre, amikor Kazinczy, Kölcsey és Berzsenyi léptei rótták az ódon falépcsőt, amikor Virág hajléka volt a magyar irók találkozóhelye, amikor itt született meg a magyar fővárosnak magyar irodalmi levegője . . .

Virág Benedek, világi nevén: *Virág Ádám Ignác*, akinek végső nyughelyére oly sokáig hasztalanul formált just Keszthely városa, *budai költő volt, valósággal a Tabán remetéje*. Igaz, hogy bölcsője Zalában ringott, onnan még gyerekkorában a somogymegyei Nagybajomra került, amely falai között melengette egykor Csokonai Vitéz Mihályt és az agg Pálóczi Horváth Ádámot és ott is töltötte a próbaévet, igaz, hogy pákos noviciussá 1775-ben Pesten lett gróf *Esterházy* Pál jóvoltából és ott is töltötte a próbaévet, igaz, hogy Pécsett jegyezte el magát — talán épp e város klaszszikus emlékeinek hatása alatt — az ókori verselők szellemével, tizenhárom tanáréve pedig Székesfehérvárra esett, ahol a Bécsből hazatérő Szent Korona üdvözlésével jegyezte el magát az irodalommal, majd 1795-ben, a Vérmezőn porba hullottak a magyar jakobinusok fejei, Pesten mint a Batthyány urfiak nevelője sikerült életét tengetnie, *de ettől az évtől halóláig, 1830 január 23-áig a tabáni remetelakban lakott és onnan csak az 1810. szept. 5-i szörnyű tűzvész tudta rövid időre egy gellérthegyi emberséges vincellérhez költöztetni. Budai költő volt 35 éven át!* Összeforrott a város minden örömével és bánatával és különösen benső kapocs fűzte a nádori családhoz, amelynek alapitóját, *Sándor Lipót* főherceget, már 1795-ben megénekelte, amikor az élete virágában a laxenburgi szörnyű pirotechnikai titokzatos robbanásnak lett áldozata. — A történetirót Székesfehérvár történeti emlékei ébresztették fel benne, *mosolygó, megelégedett bölcsésszé azonban Buda varázsa tette.* Joggal dalolta tehát Vörösmarty, akinek költészetére, akárcsak Berzsenyiére oly nagy hatással volt:

„Hamvait e környék fedi a szent keblű Virágnak,
Sirja fölött régen kis fakereszte bedőlt.
Emléket neki egy jobb kor fog tenni: öröklőt,
S azt, hogy hű fia volt, a haza jegyzi reá".

A magyar főváros irodalomtörténeti kegyhelyekben, sajnos, felette szegény. Egy-két emléktábla, egy-két emlékszoba minden, amit e téren felmutathatunk. És ha van a pesti oldalon Petőfi-ház, legyen *Budán* is irodalmi ereklyemúzeum, amelynek keretében új életre kelthetők a magyar Horáciusnak kortársai és barátai, akik tőle tanulták fenséges egyszerűséget, önzetlen hazafiságot, tiszteletreméltó szemérmességet, józan higgadtságot és példás erkölcsi bátorságot, amiben, sajnos, épen korunk oly felette szegény. Ennek a *Virág múzeumnak* bejárata fölé pedig arany betükkel felróhatók az agg költő szavai a hazáról:

„ . . . életed
Táplál engem is: élek,
Mig élsz; hogyha nem, elhalok."
(Virág: Egy hajóhoz).

Diáksapka 2·50 P felszerelve, előirásos formákban
Somorjai Károly II., Margit körut 7. Uri- és nőidivatüzlet Tel.: 356-154

RUSZINSZKO

Irta: BEVILAQUA BORSODY BÉLA

Ruszinszko, vagyis Kisoroszország, *Ruszka Krajna*, vagyis Oroszföld, *Podkarpatszka Rusz*, vagyis *Orosz Kárpátalja* a neve. Gyerekkorunkban Északkeleti Felföld néven tanultuk. A nagy mappán, amely az iskola falán lógott, zöld volt ez a föld, a Ruténföld. Zöld volt, alig-alig akadt rajta sárga folt. Zöld volt az erdő és sárga volt a rét. A zöldön tornyadzott a tiszta, átlászó, hideg felvidéki égbe a fenyő, mert merő rengeteg erdő volt a Ruszinszko. A sárgán sovány, szegény zab és árpa tengett-termett.

Gyönyörű, ám sovány föld volt Ruszinszko, mégis hatalmas, inas, kemény szálemberek termettek rajta. Ruszinok, vagyis kisoroszok.

Részben honfoglaláskori őslakók ők. A Kárpátok völgyein lóháton leereszkedő dontövi magyarokat és a velük jött bessenyő, palóc, kún atyafiakat ők fogadták a *Tapoly*, az *Ondava*, a *Laborc*, a *Latorca* és az *Ung* völgyeiben. Ők ülték meg a *Dukla*, *Uzsok*, és *Verecke* véresemlékű hágóit. Rengetegjeiket északkeleti védőgyöpüvé magyar királyuraink államalkotó bölcsessége tette.

A kisoroszok a mi oroszaink, hű népeink voltak. *Róbert Károly* és *Nagy Lajos* királyaink lengyel-felvégi kapcsolatai idején újabb kisorosz tömeget telepitettek le. Ezek Tógyer *Korjátufics* fejedelem, vagyis Knyász vezetése alatt jöttek be és magyar királyi jobbágyok lettek. Ugocsa, Ung, Bereg és Máramaros-vármegyék várispánjai favágó és sóvágó jobbágyfalvakba telepitették őket. Falvaik sorai közt itt-ott magyar nemesi falvak is keletkeztek. Elszóródtak Sárosba és Zemplénbe is, egészen a szepesi határba, a lengyel hegyvidéki gorálok közelébe. Magukkal hozták keleti-görög óhitüket. Sok volt közöttük a görög katolikus is.

Több vojévudaságra, vagyis vajdaságra oszlottak. Ezüstgombos, vajdabotos vajdáikról, vajdabiróságaikról, valamint a magyar vármegyék szolgabiráinak megfelelő „Zápis-tiszt"-jeikről a Csallóköz régi magyar nemesfalujából, Felsőgellérdről való legmagyarabb és legtehetségesebb histórikusunk, a nagyemlékezetű, keménykötésű, piarista, felsőgellérdi *Takács* Sándor irt nagyszerű dolgokat. Pátriárkális oroszos életformáaikat jórészben megtartották, mert egyházi fejeik Vládikáik voltak.

A határszéli nagy királyi várak, Ungvár és Munkács várnépei is ők voltak. Amikor a Ruténföld a Thököliek, majd a Rákócziak kezére jutott, ők voltak a Thököli és Rákóczi szabadságharcok leghivebb fölkelői. E sorok irójának külön büszkesége, hogy 1703-ban, az első lengyel-magyar határszéli kuruc csetepátékban halálra sebesült, első magyarországi ősének, Niccolo di *Bevilaquának*, II. Rákóczi Ferenc tüzértisztjének testvéröccse, Giampietro di *Bevilaqua* abbé, a fejedelem sárospataki udvari várkáplánja volt az, aki a sárosi fölkelés előkészitője lévén, a derék kisorosz fejedelmi jobbágyok között is előkészitette a felkelés dolgát. Főtisztelendő uram volt a fejedelemasszony és a fejedelem gyóntatója, a fejedelemfiak nevelője, amiért halálra is itélték. Egész életét a Felvidéken töltötte. Mint szepesi kanonok és magyar nemesi indigéna halt meg Szepesvárott 1742-ben. A „Lőcsei fehérasszony"-ban Jókai is ir róla.

Az első nagy nemzeti szellemi forradalom budai vértanui között ott volt a kisorosz származású jurátus, *Szollártsik* Sándor, az Abaffy urfiak nevelője. Neve *Sóvágófi* jelentésű, mert *Szollár* volt a neve a rutén sóvágójobbágyoknak. Kisorosz vér is áztatta tehát a budai Vérmezőt. A fiatal jurátus sirja ott volt a budai Uj Szent János kórház mellett, a régi katonai temető árkában.

Az 1848-i Szabadságharcban is rengeteg rutén honvéd vett részt. Az oroszok 1849-ban is, 1914-ben is ugyanott jöttek be, ahol a honfoglaló magyarok. *Podhorina* mellett, a Rákócziak régi serfőzőháza mellett a rutén pap, *Vozáry* Dániel egy ágyuval fedezte a honvédség visszavonulását. Ma is egy *Vozáry* a rutén-magyar függetlenségi gondolat vezetője.

Késmárki diákkoromban sok ruténföldi nemes urfiban tanultam meg szeretni a régi kuruc ruték utódait. A *Hápka*, *Mihálka*, *Hupka* és *Zupka* fiúkat mind a ruténföldi nemesurak küldték Késmárkra.

Idevaló rutén a *Szamovolszky* család is, illetőleg az volt *Szamovolszky* Ödön, az ifjan elhalt zseniális magyar szobrászművész is. Rutén volt *Szabó* Endre, a kiváló költő és orosz forditó, Dosztojevszkij forditója, Szabóné Nogáll Janka férje.

Kisorosz volt dajkám, a felejthetetlen *Ruszinák* Márika is. Kedves nevét a Budai Naplóban sokszor irtam meg. Semmiség a Ruszinák Marika budai emléke a mai lengyel-magyar korridor reményeinek napjaiban, de nótái mégis itt csengtek Budán. Egyik volt a kis ruszinkák közül, akik a Tiszán leereszkedő kisorosz tutajosokkal együtt vándoroltak le az Alföldre.

Emlékszem a különös melankóliájú rutén nótára, mely két galambról szólt. Két galamb ivott a forrásból, másik két galamb zavarta a vizet, vagyis szerelmi tragédia oka volt, miért is a nóta Istenke büntetését kérte a békebontókra:

Dva holobó voda pete
A dvan kolontéle
Jeszko nal Boch daj tötü
Sia naz roz lu cséle!

A két galamb talán a magyar és a ruszin volt, a két zavarkeltő talán a cseh és a muszka volt. Istenke sújtó keze az egyiket már elérte.

Igen jeles volt a Marikától tanult rutén medvetácoltató nóta is. Ebben Tódor, a medve — a ruszin „Tódor" néven hivta a táncos medvét — erre a rigmusra táncolt:

Hup haj Tódor, vih haj módor
Nufurátu máj, muj, máj, muj!

A muszka medve bizony átsanditott mindig a Bukovina felől. Kirlibaba, Toporoutz és a Rotunda kárpátszéli hágóiban ezernyi rutén és magyar vére ömlött a Világháború alatt.

Bárcsak a Ruszinák Marika atyafiai újra mint magyarok járhatnának le Budára! E sorok irója harctéri podagráját sutba vágva, boldogan ropná a budai mackótáncot, a Tódor medve ruszin táncát!

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Wadler szűcs
Megbízhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162—765.

RÉGI VILÁG

Mintha a csehszlovák állam jövőjét érezte volna meg, olyan prófétai tudósitást közöl Bécsből az *Életképek* 1848 október 7-i száma.

„A mostani birodalmi gyülés többsége . — irja — a szláv monarchia létesitéséert áldozatul dobja a népjogok szentségét, s szabadságon vásárol szolgai nemzetiséget, mellynek épen azér, szolgai korunkban többé jövője nincs . . ., mert a szabadságnak a jövő terén visszaszámlálható korszakai nincsenek. Az ollyan nemzet, melly létele bázisát nem önerejére fekteti, s azon másnak — mellyen nyugszik — szabadságát áruba adja, az illyen nemzet maga mondta ki magára a halálos itéletet, még mielőtt született volna.

A nemzet nagysága most lelki erőtől föltételeztetik, s hiszek Istenemben, hogy a függetlenség köszirtétől őrzött kis magyarság, fog daczolni tudni a szláv-elem roppant homoktengerével . . ."

Ezután igy folytatja rendkivül jellemző cikkét az *Életképek*:

„ . . . Keletén a magyar hivatva van a szabadság védbástyája lenni, s mig olly téren nem áll, hol a ezéljánaki megfelelés halhatatlanságát biztositja, addig neki a világtörténet szinpadáról lelépnie nem szabad. Szerepét be kell végeznie. Ugy lászik, hogy itt az idő, mikor háromszázados pihenése után szerepét folytatnia kell. Fölébredt a magyar, szabad akar lenni, s akarata szentsége előtt megrendül a trón, s a Bécsben három századon át kovácsolt lánczok, Innsbruck és Schönbrunn aljas cselszövényei s fondorkodásai daczára is hullani kezdenek, mert felingerlik a magyart, a magyar pedig, ha ingerülten tett terére lép, legyőzhetetlen óriássá magasodik. Pedig jelen ingerültségének jogossága előtt tisztelettel hajól meg a szabadelvű Európa igazságérzete, s elismeréssel üdvözli a bécsi nép egy része is.

RÓZSA SÁNDOR ELINDUL

Ekkor adott a magyar kormány menedéklevetet Rózsa Sándornak, hogy szabadcsapatot alakithasson a rácok ellen. Mint ismeretes, Jókai Mór kapott megbizást az amnesztialevél átadására. Ő kereste fel — amint azt nagyon érdekesen megirta, a hires zsiványt a magyar kormány nevében. Erről az *Életképek*, Jókai lapja a következőkben emlékezik meg:

„A hires alföldi szegény-legény-vezér, Rózsa Sándor százötven szegény-legénnyel megindult: felfogadja: hogy addig meg nem nyugszik, mig az ellenség vezéreit, vagy élve, vagy halva, meg nem keriti . . .

Akik tudják: hogy a vakmerő férfi melly kalandokon ment keresztül, kik csapatjuk látták, melly a félelmet semmi név alatt nem ismeri, bizonyára nem fognak hosszú időt szánni az ellen főnökeinek."

Mint ismeretes, Rózsa Sándorék nem nagyon tüntették ki magukat. A rabló rabló maradt és rövid, de dicstelen szereplés után a kormány kény-

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. **Fehérneműkészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12 sz. — Olcsó árak.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fűtés, vizvezeték és csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

367-094 Budai kölcsön- és bérautók

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

telen volt a zsiványokat kivonni a szabadcsapatok közül.

JELLASICH MEGFUTAMODÁSA

Ekkor már Jellasich, „a gyáva", Bécs felé futott. Óriási volt az öröm és felszabadulás Pest-Budán. Jókai a *„Charivari"*-ban gúnyolja ki a bánt abban a krokiban, amelynek cime:

„JELLASICH KÖZLÖNYE"

A közlöny ezeket irja:

„Mi báró Jellasich, aufunddavon hadsereg nagy vezére, ezennel több rendbeli ünnepélyes tiltakozásokat vagyunk kénytelenek közrebocsátani.

1-ször. protestálunk a huszárok ellen, kikről nekünk az mondatott: hogy majd csak a kard lapjával fognak verekedni, s kik szépséges kirazirgjaink ellenében elég illetlenül viselték magukat, számtalanokat közülük fej nélkül eresztvén vissza.

2-szor protestálunk a magyar tüzérek ellen, kikről az mondatott nékünk: hogy majd a fejünk fölött fognak ellövöldözni, s kik elég pogányok voltak az ágyukat arra felé tartani, amerre emberek állanak, ágyugolyók pediglen egyáltalában nem ismerik az illedelem semmi szabályait, mellyekhez az ember magát tartani köteles, amikor idegen emberek közé megy.

3-szor protestálunk az önkénytesek ellen. Kikről azt hittük: hogy majd elszaladnak, aztán ördögöt szaladtak, még nekik állt felebb, s a mi hallatlan lovagiatlanság a világhistóriában: puskatussal verték agyba-főbe seregeinket, embereink vörös sipka helyett vörös fejekkel jöttek haza. Máskor kikérjük, hogy a ki puskatussal akar verekedni, legalább mondja meg azt előre. Akkor nem fogunk odamenni.

4-szer tiltakozunk a körülfekvő népek ellen: kik eleséghordó csapatjainkat elfogják s az eleséget megeszik, katonáinkat pedig sáncot ásni küldik. Inkább egyék meg katonáinkat, csak az eleséget eresszék tovább. Annyit már tudhatnának a physicából: hogy levegőből mi sem élhetünk.

Datum a futásközben

Báró Jellasich ia.

Jókai tréfásan m. p. helyett *ia*-t tett Jellasich neve után.

Dopolavoro - fürdőmozgalom

Irta: Nemes Jenő György dr.

Budapest-Fürdőváros fürdőügyeiért lelkesedő orvosember a mai idegenforgalmilag — sajnos — csendesebb időkben régi elgondolásain évődhet, amikor vastagbetűs cikkekben figyelmeztettük az illetékeseket a belső fürdőpropaganda rendkivüli jelentőségére, amely dacol határzárral, valutáris nehézségekkel, gazdasági lehetetlenülésekkel. Orvosi lelkesités, a gyógyvizek értékében való mély hit, a gyógyeredmények felmutatása: alapjai annak, hogy fokozottabb kihasználásnak vessük meg alapját, hogy a közel 70—80 millió liternyi gyógyvizünk nagyrésze ne folyjék a Dunába.

Nem lep meg az Orsz. Idegenforgalmi Tanács legutóbbi ily irányú határozata a belső idegenforgalom fokozását illetőleg. Ennek a fürdő propagandával való egybekapcsolása még sokkal nagyobb horderejű, lévén a fürdőző publikum hosszabb és bővebb pénzű, „tartalmasabb" vendéganyag. De ha nem tisztán gazdasági jelentőségét nézzük ennek az akciónak, ennek rendkivüli a jelentősége szociálhigieniai értelemben is. Nem kivánok az *Élettani Gyógyhatáskutató Intézet* eredményeinek elébevágni, melyek rövidesen nyilvánosak lesznek. A megfigyelések, évtizedes empiria, nem utolsó sorban szerény öntapasztalataink, orvosoké, akik háttájásból, üzleti fájdalmakból csak a közelmultban is a Gellért-, Császár-, Lukácsfürdő gyógyvizében, gyormorbántalmainkból a Hungária, Margitsziget hévvizeinek poharazgatásával, a Hunyadi János viz, vagy sójának használatával gyógyultunk ki: mutatnak ismételten és megint arra, hogy ezek a csodás összetételü természetes elektrolitok belső és külső használatának esetén a szervezet sejtjeinek kimondhatatlan áthangolásával járulnak gyógyingereik útján a gyógyulás elősegitéséhez, azonkivül a fáradt, kopott organizmus *regenerálásához.*

Ez utóbbi orvosi magyarázat az, ami *bilkei Pap* tanár felhivásából annyiszor kicsendül, s ami évezredes szokást legalizál: a görög-rómaimór fürdőkultusz igazát hirdeti, hogy a fürdőszobák tisztasági fürdőjét százszorosan felülmulja a természetes thermál hévvizekben való rendszeres fürdés, a természetes iszapfürdők használata, a rádiumtartalmú vizektől és az emanációktól fülledt fürdőkupolacsarnokokban való tartózkodás.

Külföldi tudósok kutatásai budai gyógyvizeinkkel és fürdőtermeinkben bizonyitják a fentiek igazát. *A budai fürdők a világ legbővebb ilynemü földalatti patikájának kimérései, vétek saját fajunk és polgáraink ellen, ha takarékoskodunk ezeknek a bazároknak portékájával.*

Sőt — és ez ennek a cikknek lényege is — *végeladást kell tartani belőlük. Állandóan, fillérés árakon, folytonos kikiáltási áron!*

Az illetékeseknek, akik a munkás szabadidőmozgalom előharcosai, figyelmébe kell ajánlani gyógyfürdőink frissitő, edző, megifjitó hatását. A munkában kimerült végtagok vérkeringését élénkitő, anyagcsereforgalmat fokozó, idegeket erősitő, sejtnedvkicserélődést előmozditó, hormontermelést fokozó összhatásukat épen a *munkás-egészségügyi mozgalom érdekében kellene rendszeresen és fokozottan beállitani.*

Mikor legutóbb irtam a szegények és rokkantak fürdőakciójáról, több kisérő véleményt hallottam, melyek fürdőink ilyirányú fokozottabb kihasználását célozták. Igen értékesnek találom *K. Császár Ferenc* bizottsági tag. úr nézetét. Szerinte a Rudasfürdő uszodáját a nap egyik szakában — esetleg állandóan is — nem lévén uszók által frekventálva, a közeli *Juventus* és *Rákóczi források* rádiumos vizével töltve a Dopolavoro mozgalom fürdőcéljaira bocsájtanák rendelkezésre. Óránként mintegy száz munkás fürödhetnék meg igy rádiumos gyógyvizben: ennek szociálhigiéniai értéke egy-egy spricceres kirándulásnál többet érne.

A Dopolavoro-mozgalom, a *Kraft durch Freude*, a *Vigmunkás-akció* nemcsak tessék-lássék intézmények. Megvannak ennek a szervezeti és fegyelmi kötelmei. És én ebben látom a fürdéssel való kapcsolat legmegnyugtatóbb pontját. Sajnos, hiába szónokolunk mi, orvosok a fürdő regeneráló hatása mellett. A tömegszokás soha sem mégy orvos után, legtöbbször ő előzi azt meg. Történelmi tény, hogy a strandolás, turisztika előbb volt, s azután jöttek a hygiéniai és klimatológiai magyarázatok. Igaz, hogy a népies gyógyfürdéssel is igy volt, de már, hogy nem beteg ember is járjon rádiumos gyógyvizbe fürödni, ezt sem népszokás, sem orvos hamarosan a tömegekkel el nem fogadtathatja.

Erre való a *„kommandirozás.* Ahogy a diáksereg, a katonaság vezénylésre gyógyfürdőbe indul, s ez kedves örömmel jár, még a fürdőiszonyban szenvedők részére is, úgy kell majd a magyar Dopolavoro-mozgalom szervezeti és fegyelmi lehetőségei mellett ezekre a heti fürösztési akciókra a munkásszakaszokat irányitani.

Meg vagyok győződve, hogy a vezényelt fürdésből hamarosan önkéntes fürdővágy válik, a gyógyfürdőket, iszaptó-úszást hamarosan hatásaiknak felismerésével úgy megkedveli a szélesebb néptömeg is, hogy megismeri az otthoni vizvezetéki vizben fürdéstől való különbséget és belső fürdőpropagandánk leghatásosabb manifesztálójává lesz.

Bánlaky Géza központi igazgató úrral is alkalmam volt erről a témáról beszélni. *Szerinte az akció anyagi része is biztositva lenne,* hiszen a Vigmunkás-mozgalom tagjaitól bizonyos filléreket levonnának szórakozási, kirándulási és ezek szerint fürösztési cél szolgálatára is.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN: II., Margit-körút 6.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné MÓRI PINCEGAZDASAGA XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit II. Margit krt 8 T. 156-491

Cipő

Tartós, jó, elegáns és olcsó cipőt FLITTNER KÁROLY cipészmester kinál: II., Olasz-fasor 43 b.

FORGÓ GERGELY Cipőszalonját II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta. Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspecialista vitéz KÓSA KÁROLY II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL II. MARGIT-KÖRUT 36.

Budán PREISACH-CIPŐ fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, füszer

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszerí csemegét GANCS-TÓL II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben PRÓSZNÁL veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint. ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN III., Tavasz-u. 21 Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete II. MARGITKÖRUT 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészárosüzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-197.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, réteslisztt Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt. kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal GABAS SÁNDOR üvegesmester III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA HAGEMANN JÓZSEF II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel: 167—742

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

PHILIPS takarékkulcs

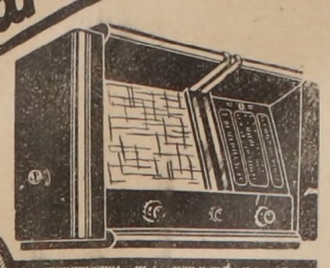

CCA 30% ARAMMEGTAKARÍTÁS

61 lvp világvevő luxus szuper

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Csodabogarak budai kapukon

Budai barangolásaim alatt szedtem össze ezt a néhány csodabogarat, melyeket a kapukra kiragasztott cédulákról másoltam le. Az egyik így szól:

„Itt új Bitter Májer antik bútorok azonnal készülnek".

(A derék budai asztalos nyilván biedermeyer-t akart irni, nem tudva, hogy az „új" meg az „antik" kissé ellentétes fogalmak.)

„Kétszobás modern lakás nagy fürdő és ellő-szobával kiadó elsejére vagy előbbre is."

(Talán fiatal házaspárnak kell az ellő-szoba).

„Itt frissen szedett csaszlaui szőllő kapható."

(A finom budai Chasselast (saszla) Benes földjéről, Csaszlauból hozzák Budára.)

„Ahtung! Bluthund! — Vidjáz Véres kutya!"

(A Svábhegyen láttam.)

„Itt borpince az első emeleten."

(Ugy látszik a technika legújabb vivmánya.)

„Itt zászlók, koporsók és egyéb házibutorok kaphatók."

(Egy budai asztalosmester felirata üzletén.)

„Vigyász! Kuty kuty ham ham!!!"

(A derék polgártárs, ott az óbudai hegyvidéken még Altofen stilusában irta fegyelmeztetését.)

„Tisztességes fiatalembernek tiszta ágy azonnalra, esetleg előbbre is kiadó."

I. z.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108. Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Bobkowski lengyel alminiszter Szendy polgármesternél. Kedden délelőtt Bobkowski József lengyel alminiszter városházi hivatalában meglátogatta Szendy Károly polgármestert. Bobkowski minisztert és a kíséretében lévő lengyel repülőket a polgármesteri hivatal bejáratánál gróf Lázár Imre polgármesteri titkár fogadta és ő kalauzolta a vendégeket a polgármester dolgozószobájába. A miniszter és a lengyel polgári repülődelegáció tiszteletére Kunder Antal kereskedelemügyi miniszter hétfőn vacsorát adott a Dunapalota szállóban. Ezen a vacsorán is résztvett Szendy Károly polgármester.

Női- és férfikalapok legmegbizhatóbban BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Az idegenforgalom állami irányitása. Bedői Markos Béla dr.„ Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának h. igazgatója kitünő tanulmányban foglalta össze mindazokat az adatokat és elgondolásokat, amelyek az idegenforgalom irányitásának új módját kivánják szolgálni. Markos Béla dr. tanulmánya történelmi nyomokon indul el, ismerteti a kérdésre vonatkzó külföldi anyagot is, majd megvilágitja a füzet címében kifejezett problémának minden irányban való jelentőségét. Nemcsak fővárosi, gazdasági, vagy turisztikai kérdés nálunk az idegenforgalom, hanem nagy nemzeti jelentőségü érdek is, mert hiszen számtalanszor tapasztaltuk, mit jelent országunk és fővárosunk értékelése szempontjából, hogy megismerkedtek velünk a külföldiek. Hasznos szolgálatot tett Markos Béla a füzet kiadásával, amely idegenforgalmi irodalmunk egyik becses értéke.

Mit tanulhatna a Beszkárt a chilei villamostól

Irta: GRŐF BERÉNYI JÁNOS

A nagy világégés után felkavart és megzavart gazdasági élet egyensúlyhelyreállító kísérletei között nem utolsó helyen áll az a titáni küzdelem, melyet a Beszkárt pénzügyi vezetősége folytat több, mint egy évtizede, saját folyton növekedő kiadásainak fedezése céljából, a nagyközönségnek ugyancsak folyton apadó erszénye ellen.

Némi részem volt magamnak is ebben a küzdelemben. Éveken át, mint a „Közgazdasági Kurir" főszerkesztője, baráti szivességből láttam el néhai Fock főtanácsos urat titkos és értékes külföldi hirekkel, melyek főleg a fővárosi közüzemek anyagszükségleteire vonatkoztak. Természetes, hogy mint szemlélő, élénk figyelemmel kisértem a Beszkárt újitásait is, nemkevésbé szinte kapásból érzékeltem a következményeket, amelyekkel ezek jártak.

Amikor pedig a „tantusz" forgalombahozatalára került a sor, akkor teljes mértékben kibontakozott az a kép, amely gimnazistakoromban vésődött belém, Fiume kikötővárosában. Akkor még élő anyai rokonságom révén ugyanis, a külföldi haditengerészetek tisztjei, akik torpedórendelések átvétele céljából megjelentek Fiuméban, nálunk is vendégek voltak, lévén édesanyám unokatestvére altengernagy és a pólai hadikikötő admirálisa, a fivére pedig a híres fiumei olasznyelvű főgimnázium igazgatója és egyúttal tanfelügyelő is. Voltak közöttük olyan későbbi notabiliások, akik nyelveket tanultak nálunk, a hosszúranyult ott tartózkodás hasznosítása céljából, de inkább csak baráti alapon. Igy például velem gyakorolt némettől Schükri effendi, a későbbi világhirű pasa, Drinápoly hősi védője. A velünk szembenlakó Lobkovitz herceg, akkor fiumei dandártábornok, később budapesti hadtestparancsnok, tőlem tanult magyarul és szerette Petőfi: Hadnagy uramját szavalni, stb.

Igy került hozzánk, de csak látogatóba, Don Amaral Valente, Brazilia akkori bécsi nagykövete és két chilei haditengerésztiszt. Ez 1888. vagy 89-ben történt. Arra emlékszem, hogy orosz háború fenyegetett és nagybátyám orosz nyelvtant vett, mely még ma is birtokomban van.

Most pedig rátérek arra, ami a Beszkárt-ot érdekli. Az egyik chilei félvér tiszt (spanyol és bennszülött-indián leszármazott) nekem két darab keménygumiból készült érmét adott emlékül. Az egyik piros, a másik feketeszínű, akkora, mint egy mostani ötvenfilléres, a következő préselt, domborfelirattal: „Ferro carril urbano electrico — Valparaiso" 20 centavos. A kisebbiken ugyanaz és 10 centavos.

Mi következik ebből? Az, hogy a multszázad nyolcvanas éveinek végén, a délamerikai Chile államban, annak Valparaiso nevü tengeri kikötővárosában már volt villamos közuti vasút és papirjegy helyett keménygumiból préselt (mint a mai gramofonlemezek) tantuszt használtak. Élénken emlékszem arra, a villamosközlekedést hogy dicsérte a tiszt, hogy az utak tiszták maradnak, hogy olcsó és gyors a villamos és hogy a társaságnak sokat jövedelmez. Kapcsolatban ezzel még arra a kijelentésére is emlékszem, hogy Valparaisoban minden nap délután 4—5 óra között esik az eső.

Nemrég ünnepelte a budapesti villamos 50 éves jubileumát. Már akkor szándékoztam a fentieket közzétenni, mert a lapok szerint nálunk indították meg az első alsóvezetésü villamosvasutat.

Legfőképen a tantusz és az üzemkezelés jövedelmezősége érdekelné a Beszkárt vezetőségét, de a nagyközönséget is. Érintkezésbe kellene lépni Valparaiso polgármesteri hivatalával. Részletes történeti adatokat kérni az ottani városi villamosvasút indításának idejéről, a keménygumi tantuszokról és az üzemkezelésről, valamint a mostani állapotokról.

De ez már nem az én dolgom. Én csak a történeti igazságnak voltam a krónikása.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Ami nem mindegy...

Egy olvasónk irja:

Ugy látszik, nekünk, dolgaink lótó-futó egyszerű embereknek kell törődnünk olyan dolgokkal is, amelyekre az illetékes tényezőknek illenék, jobbanmondva, kellene gondolniok. Most rendezték a Szentendre úti kis Mária kápolna körüli térséget. A kápolna előtt állott egy kőemlék: beleesett az újra szabályozott Szentendrei út tengelyébe. Nem teketóriáztak sokat: *a követ kiemelték és mintegy negyven-ötven méternyire új helyet jelöltek ki számára.*

Tudni illett volna az illetékeseknek, hogy ez a kő visszamaradt töredéke azon pillérek egyikének, amelyen a Római fürdőből a Flórián térre vezetett vízvezeték nyugodott. A kápolna előtti kőemlék pontosan jelölte meg a vízvezeték irányát. Éppen ezért *elhelyezése eredeti helyéről már a történelemhamisitás határát súrolja.* Könnyen félrevezeti a későbbi kor kutatóját, aki esetleg még fennmaradt emlékekből akarná megállapitani az óbudai vízvezeték irányát. Nem mindegy, egyáltalában nem, hogy hol áll ez a kőtömb. Ha pedig közlekedési szempontok tették szükségessé ennek a nem egészen értéktelen pillértöredéknek áthelyezését, akkor *feltétlenül emléktáblával kell megjelölni,* amely kortörténeti jelentőségét néhány szóval lerögzíti.

Abban a biztos tudatban, hogy a *Budai Napló* nagy nyilvánossága révén erről a kis feljajdulásról az illetékes tényezők is tudomást szereznek, maradtam, a *Budai Napló* régi, hű olvasója *(Aláirás)*

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 Paplan, matrác

Tisztviselői áthelyezések. Szendy Károly polgármester a hivatali szolgálat érdekében dr. Bukovszky Péter segédfogalmazót a polgármesteri IX. ügyosztálytól a II. kerületi anyakönyvvezetőséghez; Berkes Béla kezelőt a polgármesteri IX. ügyosztálytól az I. kerületi elöljárósághoz; Tasnády László adóhivatali gyakornokot a II. adókerületi adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztálytól az I. adókerületi adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztályhoz; Katona Béla adóhivatali tisztet a VI/A. adókerületi adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztálytól a III. adókerületi adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztályhoz helyezte át.

Gramofonkölcsönző és kedvezményes jegyiroda a Szent Imrevárosban. Hézagpótló vállalkozás nyilt meg a napokban a Horthy Miklós-út 14. szám alatt, mely lehetővé teszi még a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező közönségnek is, hogy a legújabb lemezeket csekély kölcsöndíjért otthonában hallgassa. A rádió óriási népszerűséghez juttatta a gramofont is és annak mégnagyobb elterjedését csak a művészlemezek drágasága korlátozta. A lemezkölcsönzés alcsony díja mellett így érdemes egy jó gramofont is beszerezni, amit szintén megkaphat olcsón az új vállalkozás üzletében a legújabb tipusú rádiók és kedvezményes színház, mozi, fürdő és sportjegyek mellett.

Őszi ujdonságok.
Colerus: A ponttól a négy dimenzióig P. 7.80
R. M. Du Gard: Egy lélek története 2 kötet 12.60
Hunyady Sándor: A tigriscsikos kutya 3.—
Kovács Imre: A kivándorlás 3.60
Pourtalés: Csodálatos halászat 5.40
Minden uj, bel-vagy külföldi könyvet gyorsan szállit
Tisza Testvérek könyvkereskedése
II., Fő-u. 12. Tel.: 152-713.

SIMPLON szőrmeház XI. Irinyi János u. 12. Horthy Körtérnél

A magyar kúnok hétszáz esztendeje. 1939-ben lesz hétszáz éve annak, hogy a kúnok letelepedtek Magyarországon. Ennek az évfordulónak a megünneplésére a kún kerületek összes irodalmi és kultúrális társaságainak és a kúnság hatóságainak a bevonásával nagyszabású ünnepet rendeznek, amely — a kúnok török eredetére való tekintettel, — egyúttal a török-magyar barátság eszméjét is szolgálja. A megnyitóünnepet Budapesten tartja a Vajda János Társaság, amely azonban a kúnság fontosabb városaiban is vándorgyüléseket rendez. Ezeknek a keretében Petőfi szülőföldjén megünnepli Petőfi halálának 90-ik évfordulóját is. A Vajda János Társaság felhivja a kúnsági megyék és városok kultúrális egyesületeit, hogy a szép ünnepségbe kapcsolódjanak be. Jelentkezni a társaság elnökségénél, Budapest, Gróf Zichy Jenő utca 7. lehet.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése CSÁKVÁRI REZSŐ müasztlos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-459

Zárt szemétrakódót kap a Városmajor. A Városmajor területén elhelyezett szemétládákban halmozza fel a Köztisztasági Hivatal a közeli hegyvidéken összegyült szemetet és innen szállitják el azután a szemeteskocsik. A környék lakóssága sokat panaszkodott emiatt. A Budai Napló hasábjain is nem egy cikk, meg panaszos-levél tiltakozott ez ellen a lehetetlen állapot ellen. Az egész Városmajort megfertőzte a büz, amelyet a rosszul záródó szemetesládák terjesztenek. A Köztisztasági Hivatal arra gondolt, hogy a Városmajorban zárt szemétrakódó épületet épittet, de a Közmunkatanács ezt nem engedélyezte. Most olyan megállapodás jött létre, hogy a fővárosi kertészet és a közeli kőtér területéből hasitanak ki területet szemétlerakás céljára, ahol higiénikusabb módon történik majd az összegyüjtött szemét elhelyezése.

Szakváry Géza Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete II, Batthyány u. 15. Tel: 158-184

GRAMOFONLEMEZ-KÖLCSÖNZÉS, vétel, csere. Kedvezményes színházjegyiroda, XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45—73—45.

Szloszjár Pál és Társa URISZABÓ IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em Tel: 182-457.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós-ut 4 II., Margit-körut 65.

„Vészbiróság" a hüvösvölgyi Nagyréten

Irta: LÁSZLÓ ZOLTÁN

A legkevesebb ember ismeri szűkebb pátriáját. Rendszerint idegenek figyelmeztetik annak néha rejtett szépségeire, népies különlegességeire, sőt néha a benszülötteknek fel sem tünő furcsaságaira is. Vadászembereknek, túristáskodóknak inkább van megfigyelő tehetségük, mint azoknak a honfitársainknak, akiket a sors az iróasztalhoz köt. Amióta a tudós *Lendl* Adolf bátyánk peripatetikus tanitványa lettem s szabad időmet gyalogjárva töltöm, (ami egyrészt biztos óvszer a gutaütés, elöregedés és érelmeszesedés ellen, másrészt a hires Örtel professzor és Kneipp páter szerint a szivműködés elernyedése ellen is, no meg a zsebet is kiméli), azóta bizony sok mindent meglátok, amit azelőtt külön figyelmeztetés nélkül soha észre nem vettem volna. Hogy Budán is folyik néha *állatbiráskodás,* arról álmodni sem mertem. Olvastam ugyan Brehmnél, Hermann Ottónál ilyesmiről, Lendl Adolf professzor is regélt hasonló élményekről, de, az igazat megvallva, azt hittem, hogy mindez a mesék országába tartozik. S ha megtörténik is, az csak az afrikai vadonban s a civilizációtól meg nem fertőzött állatvilágban lehetséges. A néhány hete elhúnyt *Horváth* E. János fővárosi iskolaigazgató, országosnevű méhész s gazdasági iró-barátom mutatta meg nekem az első ilyen állatbiráskodást vagy két év előtt, a szépséges Csúcshegyen.

Kisétáltunk egy kora nyári reggelen a svájci szépségü, páratlan kilátású óbudai hegyvidékbe és egy vendéglőnél pihenőt tartottunk. Gyönyörű, napsugaras budai idő volt, amilyenhez hasonlót csak ezen a hegyvidéken élvezhetünk. Madárdaltól volt hangos a határ, virágillattal terhes a levegő. Fecskék röpdöstek körülöttünk, szorgalmasan hordták az élelmet fiókáiknak. A vendéglő eresze alatt vagy négy fecskefészek húzódott meg, egész kolónia „Allah madárkáiból", ahogyan a beduinok nevezik. Egyszerre csak éktelen csipogásra lettünk figyelmesek. Olyan kétségbeesett hangzsivajra, mint amikor ragadozó madár csap le a baromfiak közé. Önkéntelenül felfigyeltünk s ekkor *Horváth* barátom igy szólt hozzám: *„Most figyelj, Zoltán, törvényt ülnek a budai fecskék!"*

Hangya és darázscsatákat figyeltem meg már, de madártörvénykezést még soha. Alig tudtam elképzelni, máris egy négytagú fecskebizottság repdesett fészektől fészekig. A fecskeszülők éktelen csipogó csicsergéssel kisérték a „komissziót" amely oda szállott minden egyes fészekhez és azt alaposan megvizsgálta. A szájtátogató fiókák elcsendesedtek, amikor látták, hogy nem a szülők repdesnek körülöttük, lehet, hogy finom ösztönükkel meg is érezték a közelgő veszélyt. A fecskeszülők ugyan dühösen repdesték körül a fészkeket, de megakadályozni a történendőket nem merték.

S a bizottság megkezdte kegyetlen munkáját. *Az egyik fészekből egy, a másikból két fiókát dobott ki a padlóra.* Két fióka szőrnyethalt, egy még vergődött, azt felemeltem és visszatettem szüleihez a fészekbe. Néhány perc mulva a bizottság ismét megjelent s razziát tartott, hogy intézkedéseit végrehajtották-e? Azon nyomban észrevették, hogy egy fiókát véd az anyja, *azt, amelyiket én csempésztem vissza.* Erre nekiestek az anyafecskének, „kiboxolták" a szó teljes értelmében a fészkéből s a kis halálraitélt fiókát, amely kétségbeesve csipogott, kidobták a földre. Ott elpusztult. A fecskeelöljáróság pedig, mint aki dolgát jól végezte, továbbrepült kötelességét teljesiteni. Ez az állatbiráskodás, magyarázta *Horváth* János, azt a célt szolgálja, hogy a faj tisztasága és egészsége megóvassék, a satnyák pedig elpusztuljanak s ne essenek a fecsketársadalom terhére.

Udvarhelyi *Kapcza* Imre, mint vérbeli költő és *Pávai Vajna* Ferenc, mint tudós geológus, szinten a természet barátai s igy nem csadálkozom, ha hol az egyik, hol a másik invitál sétára a budai hegyekbe.

Azt, amit az ősz elején láttam a Hüvösvölgy nagyrétjén, egy igen korai, majdnem hajnali órán, sohasem fogom feledni. Este a *Hollós Mátyás Társaságban* nagy titokzatosan suttogja Kapcza Imre barátom, hogy senki meg ne hallja: „holnap hajnalban gyere velem a hüvösvölgyi nagyrétre, olyasmit látsz majd, mint életedben soha".

Nem megyek, hátha valami népgyülés talál lenni ott, gondoltam, ahol esetleg nyilasok vagy kommunisták a vita hevében könnyen beverik az ember fejét. Nem nekünk való már, átengedjük a fiataloknak.

Közöltem ezt Kapczával, aki erre elmondta, hogy egy százesztendős sváb erdész barátjától tudja, hogy a gólyák *kurultájt* tartanak, ami igen nagy titokban szokott olyan fontos eseménynél történni, amik a gólyatársadalom életébe és becsületébe vágnak. *Ember a közelben nem lehet,* mert akkor vége az egésznek s még a határból is elmennek. A gólyatársadalom árulói felett, a fajtisztaság veszélyeztetői vagy a gólyamorál megsértői ellen ül ilyenkor össze a gólyák nemzetgyülése, ahol *háromtagú vészbiróságuk fellebbezhetetlenül dönt s az itéletet nyomban végre is hajtják.* Olyan szépen magyarázta nekem mindezt Imre barátom, hogy a zoológia professzora se kü-

lönben. Mint mondá, a székely havasok között ő már kisgyermek korában is látott ilyet, sőt medvék között különbet is. Elhittem s lelkesen indultunk másnap hajnalban gyalogosan a Hűvösvölgybe, a Nagyrétre.

Hát amint odaérünk az utolsó fákhoz, alig maradt időnk, hogy elbujjunk, nehogy a madárországgyűlés tagjai észrevegyenek bennünket. Már nagyban folyt a tanácskozás. A térségen vagy ötven, hatvan gólyamadár tanácskozott, igen izgatottan, csoportokba verődve, talán pártállás szerint. A térség közepén három öreg, tekintélyes gólyamadár állott, amelyekhez a többi közeledni sem mert. Ez lehetett az elnökség s valószinüleg a legfelsőbb biróság és államügyészség is. Ezektől elkülönitve állott egy árva gólya, szinte szárnyszegetten, leverve. Biztosan a bűnös, gondoltam.

Hol az egyik csoport, hol a másik csoport kezdett éktelen kelepelésbe.

Majd hirtelen a középen álló gólyák legtekintélyesebbje egyet kelepelt, mire halotti csönd lett. Utána a mellette álló gólyamadár kelepelt, (alighanem az államügyész), mire az egész társadalom hangos egyszeri általános kelepelést hallatott.

Ekkor mélységes csöndben elkelepelte magát a vádlott gólya is, de oly nyomoruságosan, hogy szinte megsajnáltuk Kapczával együtt. Amint a vádlott elhallgatott, ismét az elnök kelepelt egyet, mire a vádlott gólya levegőbe emelkedett s délnek repült. De öröme rövid ideig tartott. A gólyaparlament utána iramodott, hamarosan utolérte s ott *a szemünk láttára a levegőben kezdték éles csöreikkel összevagdalni.* Nemsokáig tartott a védekezése: véresen hullott alá a rétre. Ott vergődött, még ott is ütötték, csipték, verték, tiporták és szurkálták. Mire odaértünk, csak véres húscafatok és tollak maradtak a helyszinen.

Borzalmasan megrázó volt ez a gólyabirósági tárgyalás. Magyarázatát a sváb Mathuzsálem adta későbben ott a jó budai vörösbor mellett, amely mellett aztán késő esti órákig együtt maradtunk, mert a gólyatragédia nagyon is megviselte idegeinket.

Az öreg erdész elmagyarázta, hogy ilyen állatbiróságokat már néhányat megfigyelt életében s az mindig meghatotta. Ez a gólyabiróság azért jöhetett össze, mert valamelyik gólyahölgy összeállott egy idegen törzsbeli gólyafival, vagy ami még borzasztóbb, egy gémurfival s igy veszélyeztetvén a faj tisztaságát, halállal bünhődött. De az is lehet, hogy egy gólyaszeladon elcsábitotta valamelyik kollégájának hűségesnek látszó hitvesét s ezért kellett meghalnia. A gólyáknál még a spártai erkölcsök érvényesek. De az is lehet, hogy nem találták alkalmasnak arra a nagy útra, amelyet Afrikába kell megtenni, amiért is már előre „kiselejtezték" maguk közül.

Ha úgy előre tudni lehetne, mikor lesz ismét ilyen vagy hasonló ritka látványosság, bizony érdemes lenne idegenforgalmi szempontból is ezzel a kérdéssel foglalkozni. A mi szép Budánknak ezzel is csak emelkednék a hire. Sajnos, a fecskék meg gólyák nem küldenek meghivót erre a vészbiráskodásra.

Harminc magukkészitette nemzeti lobogót küdtek Kassára a Keve utcai kis iskolásgyerekek

A III. kerületi Keve utcai iskola növendékei még évekkel ezelőtt elhatározták, hogy hazafias ünnepségek alkalmára maguk készitenek nemzeti lobogókat. Az elhatározást tett követte: apró, szorgos kezek hozzáfogtak a munkához és az évek hosszú során át harminc lobogót kötöttek pamutból. Ezek alatt vonultak ki minden szeptember elsején a Hősök Emlékművéhez, ahol irredenta ünnepélyeket rendeztek.

Most, hogy külszöbön áll a Felvidék magyarlakta területeinek visszacsatolása, a Keve utcai iskola lelkes kis növendékei elhatározták, hogy a lobogókat, amelyekhez annyi kedves emlékük füződik, felajánlják a Felvidék visszavágyakozó magyarjainak. A Fehér-Ház Egyesületet kérték meg, hogy a lobogókat juttassa el, lehetőleg Kassára és ott kerüljön szétosztásra a magyar iskolák között.

Szépen megfogalmazott levelet is mellékeltek a hazafias küldeményhez. Arra kérik elszakadt kis testvéreiket: menjenek el a kassai dómba, II. Rákóczi Ferenc hamvaihoz és ott adjanak hálát a Mindenhatónak az újra feltámadt magyar szabadságért. „Legyenek ezek a kis zászlók mécsesek — hangzik többek között a levél — adjanak világosságot a szebb jövő, a Nagymagyarország felé vezető úton". Megnyugtatják testvéreiket, hogy az elküldött zászlók helyett rövidesen újakat készitenek és majd ezek alatt vonulnak ismét a Hősök kövéhez, kérni a magyarok Istenét, adja vissza a még másutt szenvedő magyar véreinket is.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

CSAPKAI ERVIN
könyvkötészete
könyv- és papir
kereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ HÁZSZÁM-TÁBLÁK, VILLANY SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ
LÉGSZIGETELÉSE
JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Késziti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR műasztalos**
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarltás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

HÁZIURAK! Nedvesek falai?
Módszeremmel biztos eredmény, egy fillért sem fizet, mig falai nem szárazak. Házrenoválást vállal *Ifj. Timár Károly* kőmivesmester.
III. Bécsi út 54. Telefonhivó: 162-502.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, építés, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Kőfaragómunkák
Králl Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Bieber Karoly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288
Késziti: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Épitőanyag Strausz Antal épitőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Közgazdaság

Budán is vásárolt bérházakat a Községi Takarék. A főváros a Községi Takarék alaptőkeemléshez szükséges összeg egyrészét több városi bérház értékesitése útján teremtette elő. Ezeket az ingatlanokat a Községi Takarék vásárolta meg és közöttük Budán a következő házak szerepelnek: Fery Oszkár utca 53. sz. városi ház, 1,617.493 pengő, a Budaörsi út 8. sz. ház 1,426.120 pengő és a Lejtő út 93/95. sz. ház 1,381,726 pengő vételárral.

Az Óbuda—Ujlaki Takarékpénztár parcellázása. Óbuda egyetlen önálló pénzintézete, amely igen jelentős szerepet tölt be a III. kerület pénzügyi életében, az ingatlanpiacon is élénk tevékenységet fejt ki. Több sikeres parcellázás után legújabban Felsőgödön fog egy nagyobbszabású parcellázást lebonyoitani, az intézettől megszokott kedvező feltételek mellett.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől—vasárnapig
NÉGYEN A BECSÜLETÉRT
Hétfőtől—szerdáig
A BOTRÁNY BOLONDJAI
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRÚT 55. Telefon: 153—034.
Péntektől—csütörtökig
AZUR EXPRESS
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől—szerdáig
NÉGYEN A BECSÜLETÉRT
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől szerdáig
PIROS BUGYELLÁRIS
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFONLEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK **Kedvezményes jegyek**, szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. **Perényi Zsuzsa**, XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45.

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
csütörtöktől szerdáig
HAZATÉRÉS
Zarah Leanderrel a főszerepben
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

október 16—31-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Reményi, Győri út 8.

II. kerület
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő utca 27.
Statisztika, Margit körut 54.

III. kerület:
Gránátalma, Zsigmond u. 17.
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

ÁCS ISTVÁN
kelmefestő és vegytisztitó üzem
V., ALKOTMÁNY-UTCA 5—7. T.: 116-684
FIÓKOK: II., Hidegkuti-ut 37/c. (Saját ház). Telefon 164-792. II., Városmajor-u. 55. II. Zárda-u. 12. (Buday László-u oldal) IV., Királyi Pál-utca 6. VI., Gróf Zichy Jenő-utca 12. Budafok, Apponyi-ut 46. (Saját ház).

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
okt. 22, 52 és 29-én
d.u. ½3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri 3.— I. Hely hölgy 2.— II. Hely 1.50 III. Hely —.60
Külön fogadási hely 5.—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 61 Telefon: 162—772

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139. Telefon: 152-168

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Keresztyén leányotthon épül Budán. A Magyar Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége székházat és leányotthont szándékozik épiteni. A főváros a Lenke út és Tass vezér út sarkán 450 öles ingyentelket adományoz a szövetségnek és azon 100.000 pengős költséggel épitik fel a székházat.

Kertépités dr. Gönczlné (Lénárd Mária) I., Naprafogó-utca 9. Telefon: 165—946 Kertészeti tanácsadás.

A Virágkereskedők Egyesületében október 13-án, csütörtökön este fél 7-től 8-ig VIII. Eszterházy utca 4. szám alatt Füredi Jenő tart előadást: Időszerű tanácsok cimen.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

NEM **FOGAS** KÉRDÉS TÖBBÉ, hogy pompásan szórakozni
a Fogaskerék-sörözőben
lehet. II., Olasz fasor 45. Telefon: 155-098.
Uzsonna 60 fill. Ebédmenü 1.40 P Vacsoramenü 1.50 P

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

CSÁSZÁRFÜRDŐ ÉTTEREM
konyhája hires

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulaldonos *Buthy Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

36. évfolyam Budapest, 1938. október 20. 42. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Az elhagyott anya

Buda királyi dombja felé tekint a Felvidék minden boldogtalan magyarja. Mekka felé fordul imádság közben a világ minden igazhitű mohamedánja: elszakított testvéreink tenger sóhajtása, minden imádsága Buda felé száll. Mert Buda jelenti a magyarságot, azt a felbonthatatlan köteléket, amely minden magyart egybefűz, bárhol éljen is: akár az élet szele sodorta el innen, akár pedig az a „béke", mellyel húsz év előtt szakított el millió és millió magyart édesanyjától: Szent István országának fővárosától, az örök Budától.

Buda most visszavárja elszakadt gyermekeit. A budai fiúk is ott állnak az északi határon, hogy, ha kell, a magyar kar erejével, a magyar szív viharzó lelkesedésével siessenek segítségére a visszatérni akaróknak. Buda leányai pedig, az elszakított magyar városok, titokban készülődnek a nagy örömünnepre, amikor a boldogság mosolyával orcájukon egyesülhetnek ismét édesanyjukkal.

A komáromi tárgyalásokon a csehek egyetlen magyar várost sem akartak visszaadni. A városokhoz ragaszkodtak. Aki ebben a magatartásban logikát keres, értetlenül áll meg: hiszen épen a városok a legmagyarabbak, a Felvidék városaihoz semmivel sincs több joguk, mint a falvak magyarságához. Amikor a „Vissza mindent!" végigzúg a reménykedő, felszabadulást váró nemzet síkságain és hegyein, elsősorban mindig a városokra gondolunk, a magyar szellemiségnek ezekre a erődítéseire, amelyeket hiába akar a cseh statisztika bűvészete csehszlovákokká mesterkedni, magyarok maradnak örökké és Buda felé tekintenek: Él magyar, áll Buda még!

A Felvidéken sok a város. Történelmi okok hozzák magukkal ezt. A Felvidék nem szenvedte végig a másfélszázados török uralmat, ott szabadon alakulhatott ki a városi élet, fejlődhetett az ipari és kereskedői polgárság. Pozsony, Komárom, Nyitra, Léva, Érsekújvár, Rimaszombat, Kassa, a tizenhat szepesi város, a magyar bányavárosok, Eperjes, Ungvár, Beregszász, Munkács, meg a többi gyönyörű kisváros, egytől-egyig a magyar kultúra kincses házai: múzeumai annak a művelődésnek, amelyet Buda és a többi hódoltság alatt elpusztult alföldi meg dunántúli városok nem őrizhettek meg a jelenkor számára.

A magyar középkor és renaissance már csak a megszállott területek városaiban él: minden egyes kisváros a magyar mult dicsőségének egy-egy ékköve, nemes hirdetője. Történelmünk századait sugározzák széjjel a felvidéki városok utcái és házai, azét a történelmét, amelyet szeretnének eltüntetni, letagadni az „összehazudott" állam megteremtői. Húsz évig sikerült is ez, de most vége: elmult, visszavonhatatlanul elmult a cseh farsang, lehullott az álarc, a Felvidék magyar városai tomboló lelkesedéssel vetették le a rájukerőszakolt csehszlovák hazugságot.

Vad erőszak, véres terror akarja visszaerőszakolni könnyes orcájukra az álarcot, hogy ismét felismerhetetlen legyen ezeknek a gyönyörű kultúrájú városoknak a magyarsága. Nem lehet. A legszebb farsang se tarthat örökké. Utána elkövetkezik a böjt, a magábaszállás, a hamvazás, hiába szeretné az idők végéig prolongálni a hazugságok farsangját Prága. Vége.

Vége és a Felvidék városai visszatérnek Buda kebelére. „Ó, jertek, ó, jertek gyermekeim, míg el nem apadnak hév könnyeim", — énekelte a költő a mult század derekán, és Buda, az elhagyott anya most a boldogság könnyeivel szemében hívja vissza leányait, akiket húsz év gonosz erőszaka tartott tőle távol.

Buda kitárja reszkető karjait és ölelésre hívja édes leányait: a Felvidék városait.

Pálffy-tér 5: a Magyarországi Ruszin Szervezet székhelye

Tömegesen jelentkeznek ittélő ruszin testvéreink budai szervezetüknél

Népes összejövetelt rendezett a magyarországi ruszin ifjúság Budán az elmult napokban. Nagy számmal jelentek meg azon a rutének, akik Budapesten, vagy Magyarországon élnek, élnek. Ennek folytatásaképpen október 14-ikén megalakult a *Magyarországi Ruszinszkói Szervezet*. Vezetését és megszervezését készségesen vállalta *Illés* József professzor, az alkotmányos jogtörténet tudora. A budapesti ruszinok pár nap óta szájról-szájra adják a cimet, amelynek megszületését már olyan régen várták: *Pálffy-tér 5. . . Telefon: 358—018. . .*

— Ó mennyi minden is van ebben a címben, ebben a számban! Uj élet, új remény, új akarás. — informált egy lelkes ruszin ifjú. — A szivekben megerősödött a visszhang, az otthon, Kárpátalján élők, a család életének hangja, de nem volt szabad *meghallanunk a szülőföld hangját. Most szabad lesz!*

A *szervezet címe és telefonszáma a budai* görögkatolikus plébániáé. Nemrég költözött az új helyiségbe. A szervezet megalakulása után már az első nap olyan volt az iroda, mint a rajzó méhkas. Őszinte lelkesedéssel ajánlották fel az itt élő ruszinszkóiak személyes szolgálataikat a szervező bizottságnak, nem riadva vissza a teljes erkölcsi és anyagi támogatástól sem. Alig győzik a munkát az önzetlen munkavállalók, úgyhogy most már arra kérik a továbbiakat, megelőzőleg írásban jelentsék be magukat, hogy azután a pontos adatokat is feljegyezhessék. A szervezet tagjainak száma már az első napok után többezerre rugott. Felhasználnak minden alkalmat, hogy a Felvidék visszacsatolását sürgessék. Csütörtökön, október 20-án délután 5 órakor a Bem-szobornál tartandó nagy ünnepségen testületileg jelennek meg a magyarországi ruszinok, hogy demonstráljanak a magyar-lengyel közös határ mellett.

A *Magyarországi Ruszinszkói Szervezet követeli az önrendelkezést, teljes önkormányzatot Kárpát-alja részére, de itt nem áll meg, hanem követeli a népszavazást és a Ruszin-föld visszacsatolását az ezeréves anyaországhoz.*

Nem szabad neveket közölnünk. Nem írhatjuk meg, kik a lelkes tagok, buzgó munkások a társadalom minden rétegéből; nem szabad, hogy megtudják a „hüszesztendős népbarátok", mert akkor jaj az ott élő ruszin vagy magyar családtagoknak . . .

És mégis: benn van minden mozdulatukban, minden szavukban, ott lángol a szemükben: visszatér Ruszinszkó! Haza lehet menni majd megint, nem kell félni senkitől. A levelek, üzenetek keserű hangját felváltja majd az örömé — csak türelem. Isten adja — keblünkre ölelhetjük szeretteinket, szabad magyar föld lesz, mert visszatér, hozzánk tér nemsokára Ruszinszkó! . . .

— Addig is még csend és munka, hallgatás és éberség és ha hív Ruszinszkó, megyünk! — fejezi be szavait könnyes szemmel lelkes informátorunk, egyike a sok-sok névtelen ruszin ifjúnak.

Boltay.

A földalatti Buda

A Magyar Barlangkutató Társulat céltudatos munkájának köszönhető a budai barlangok feltárása

Budapest nemcsak fürdőváros, hanem a barlangok városa is, ahogy a magyar fővárost *Kadic* Ottokár c. egyetemi tanár, legkiválóbb barlangügyi szakértőnk elnevezte.

Ha a budapesti embert megkérdezik, hány barlangot ismer Budapesten, a legtöbben csak a gellérthegyi sziklatemplomot fogják megemliteni. De azt már a legkevesebben tudják, hogy az csak előcsarnoka egy nagykiterjedésű barlangnak. Sokan ismerik a pálvölgyi cseppkőbarlangot is, többen hallottak a Vár barlangjairól, de a közvéleménynek sejtelme sincs arról, hogy *Európa egyetlen nagyvárosa sem dicsekedhetik a barlangoknak olyan nagy számával és oly sokféle fajtájával, mint a székesfőváros.*

E nagyszerű természeti kincseinknek tudományos és idegenforgalmi jelentőségével egészen a legutóbbi időkig édeskeveset törődtek. Csak a gellérthegyi *Szent Iván-barlangot* tárták fel és bővitették ki *Pfeiffer* Gyula miniszteri tanácsos egyéni kezdeményezésére és irányitása mellett, hogy a maga nemében páratlan sziklatemplomot és kegyhelyet teremtsék meg ott.

A barlangkutatás fejlődését *Kadic* Ottokár professzor inditotta meg. Szivós és fáradságot nem ismerő munkával kezdte meg a várbeli elöljáróság épülete alatt húzódó és régóta „törökpincék" néven ismert üregek feltárását. *Kadic* professzor abból indult ki, hogy *ezek az üregek nem lehetnek egyszerű pincék.* Ennek ellentmond az is, hogy az üregek feltárása és a törmeléktől és szeméttől való megszabadítása után semmiféle olyan tárgyra nem akadtak, amely a pincejelleget igazolta volna. *Napfényre kerültek azonban olyan leletek, amelyek semmi körülmények között sem maradtak volna meg, ha az üregeket a lakósság pusztán pincének használta volna.*

Kadic tanár munkája felkeltette a hatóságok figyelmét is. Főképen, amikor rámutatott a *barlangok nagy légvédelmi jelentőségére is.* Néhai *Liber* Endre alpolgármester karolta fel elsőnek a barlangok ügyét és a várhegyi barlang feltárását a *Magyar Barlangkutató Társulatra* bizta. A főváros szerény anyagi támogatásának és a látogatóktól szedett mérsékelt belépődijaknak felhasználásával a Társulat bámulatos munkát végzett: a már feltárt üregeket rendezte, bevezette a legtökéletesebb világitási hálózatot, az alkalmas pontokon reflektorokat szerelt fel, újabban pedig az elöljáróság által rendelkezésre bocsátott épületszárnyon kényelmes, korszerű lejáratot épitett. Mindezeknek a munkáknak a lelke *Kadic* professzor volt, aki ezenkivül az elöljáróság alatt húzódó felső pinceüregekben lerakta egy nagyszerű barlangtani gyüjtemény alapjait is, mint azt a *Budai Napló* már régebben ismertette. Ma már évente sokezer bel- és külföldi látogatója van a barlangnak és a gyüjteménynek. Főleg az iskolák ifjúsága keresi fel nagy számban.

További barlangpincék feltárása és igy a várhegyi barlang bővitése révén olyan hatalmas mésztufa barlanghoz jut Budapest, amelyhez hasonló sehol a világon nincs.

A Vár barlangjain kivül azonban *a főváros többi barlangjának a feltárása is ott szerepel a Társulat programján. Igy sorra kerülnek a rózsadomb-zöldmáli városrész barlangjai: a pálvölgyi, szemlőhegyi és ferenchegyi barlangok is, hogy kiépitve az idegenforgalom szolgálatára álljanak.*

E barlangok közül különösen a pálvölgyi barlang keletkezése érdekes. Itt ugyanis a beszivárgó vizek először kivájták, kémiai hatásuknál fogva feloldották az üregeket, majd a mélységből felszálló melegvizek porhanyós, kovasavas anyaggal töltötték meg azokat, végül pedig a folyóvizek mechanikai hatásuknál fogva kivájták az eltömött részeket. *Ebből a szempontból a pálvölgyi barlang egyedülálló a földön.* De bonyolult szerkezete és pompás cseppköves képződményei is elsőrangú látványossággá teszik. A barlang nagykiterjedésű kőfejtőbe nyilik, ezt a Társulat rendezi és karsztnövényekkel ülteti be.

A vidék másik nagy üreg e a szemlőhegyi barlang, amely főkép arról nevezetes, hogy belsejében nagy mennyiségben fejlődtek ki a kelvirágra és mohára emlékeztető mészképződmények, az úgynevezett *mészrózsák.* Ezek a gyönyörű képződmények termális vizek hatására keletkeztek ily nagy mennyiségben, ami szintén páratlan a barlangok történetében. A barlangot tulajdonosa *Miklóssy* Géza gyógyszerész tárta fel és tette részben járhatóvá. Az utóbbi években a *Magyar Barlangkutató Társulat* együttműködést kisérelt meg a tulajdonossal, sőt anyagi támogatást is közvetitett a fővárosnál, sajnos minden igyekezet hiábavalónak bizonyult.

A harmadik nagy üreg ezen a környéken a *ferenchegyi barlang,* amelyet csatornaépités alkalmával fedeztek fel. Terjedelmes barlang, járatai azonban annyira szükek és nehezen megközelithetőek, hogy rendezését arra az időre kell halasztani, amikor a többi nevezetes barlang feltárásával már elkészültek.

A felsorolt barlangokon kivül még legalább tiz, feltárásra érdemes üreg van a főváros területén. Ezek a munkálatok nem is kerülnének sokba.

A barlangkutatás terén elért eredményeket főleg a főváros vezetőségének anyagi és erkölcsi támogatása tette lehetővé. A legnagyobb köszönet jár ezért *Szendy* Károly polgármesternek, *Némethy* Károly dr. és *Király* Kálmán tanácsnokoknak, valamint *Czebe* Jenő dr. I. ker. elöljárónak és *Makoldy* József műszaki tanácsosnak. A pálvölgyi barlang érdekében *Terbócz* Imre és *Hüttl* Károly dr. törvényhatósági bizottsági tagok tettek sokat.

Budapest székesfőváros újabb idegenforgalmi látványosságát jelentik a barlangok. A rövidesen megnagyobbodó ország fővárosát el fogják özönleni a felszabadult területek felszabadult magyarjai, akiknek büszkén mutathatjuk meg az azóta feltárt barlangokat.

Uj tervet készittet a Közmunkatanács a Dobogókő rendezésére

A Közmunkatanács a Dobogókő üdülőhellyé való kiképzésére és ezzel kapcsolatos rendezésére nyilvános tervpályázatot rendezett. A Budapesthez aránylag közelfekvő Dobogókő ma is népszerű kirándulóhely, a Közmunkatanács elgondolása alapján azonban disze lesz Buda környékének ez a terület.

Már a tervek megvalósitása előtt megindult az érdeklődés a Dobogókő iránt a tőke részéről. Különböző vállalkozók, intézmények, köztük a *Fővárosi Tisztviselők Segitőalapja* is, gyönyörű szállókat, üdülőtelepeket akarnak ott létesiteni. Ezek a tervek azonban csak a Közmunkatanács egységes rendezési és beépitési tervei alapján valósulhatnak meg, a hatóság nem engedi meg a vidék ötletszerű beépitését.

A Közmunkatanács tervpályázata a közelmultban folyt le és arra számos érdekes pályamunka érkezett be. A kiküldött zsüri *Bessenyey* Zénó elnöklésével a napokban döntött a tervpályázat felett: nyolc pályamunkát dijaztak, illetve vettek meg.

A kitűzött három darab, egyenként 1000 pengős dijat *Dávidházy* Kálmán, *Radnay* Lóránd és *Wollmann* Károly Frigyes terveinek itélték. Öt darab legjobb pályamunkát egyenként 500 pengőért megvásároltak. Ezek szerzői: *Medgyaszay* István, *Olgyay* Viktor és Aladár, *Thomas* Antal, *Tömböly* Dénes, valamint *Kopeczky* Raoul és *Bánlaky* Géza.

A dijazott és megvásárolt pályamunkák között nincs olyan, amely minden változtatás nélkül alkalmas lenne a kivitelre. Ezért a Közmunkatanács vezetősége úgy határozott, hogy *a dijazott és megvett pályatervek ötleteinek és megfelelő elgondolásainak figyelembevételével új tervet dolgoztat ki és annak alapján hajtja végre a dobogókői rendezést.* Ugyancsak új, egységes terv állapitja majd meg az egész vidék beépitési módozatait.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Eredménnyel járt az óbudai „Toll és párna"-mozgalom

A III. kerületi Vöröskereszt-választmány pénteken ülést tartott Hanthy-Haidekker János elöljáró elnöklete alatt. Az elnök részletesen beszámolt a „Toll és párna"-mozgalom eddigi eredményéről. Ez a mozgalom nemrégiben azzal a célzattal indult meg, hogy háború esetére tollal és párnahuzatokkal lássa el a kórházakat.

Az óbudai Vöröskereszt-választmány vezető hölgyei irányították a mozgalmat, amelyet lelkesen karolt fel a kerület lakossága. Pénz- és természetbeni adományaival készséggel állott a gyüjtők rendelkezésére, úgy hogy Hanthy-Haidekker János elnök már örömmel számolhatott be az első eredményről: rövid idő alatt háromszáz pengő készpénz és szépmennyiségü párnahuzat, párnahuzathoz szükséges anyag és toll gyült össze. A gyüjtést tovább folytatják.

Kovács József tábornok a Szentimrevárosi Katolikus Kör uj elnöke

A Szentimrevárosi Katolikus Kör október 15-én, szombaton este tartotta elnökválasztó ülését Lágymányos utcai egyesületi helyiségének dísztermében, ahol a tagok igen nagy számban jelentek meg. Huszár Károly világi elnök megnyitójában a mai magyar helyzetről és a felszabadulást váró Felvidékről emlékezett meg, majd a nyugalombavonuló Bitter Illés apátnak, a kör alapitójának müködését méltatta. Igazi szerzetesi lelkület és búzgóság jellemezte. Ő tette fogalommá az americánás gondolatot s mentette át a szentimrei eszményt a mai magyar életbe. A kör hálából örökös díszelnökévé választotta s elhatározta, hogy minden évben névnapján gyülésen emlékezik meg róla. Bitter Illés meghatottan köszönte meg az üdvözléseket, majd vázolta a kör megalakulásának körülményeit.

A tisztújitás során Huszár Károly javaslatára Farkas Alberik cisztercirendi pébánost egyházi elnökké, Kovács József ny. tábornokot ügyv. elnökké, Hadarics Vendel ciszt. igazgatót társelnökké választották meg egyhangú lelkesedéssel. Csepreghy Ferenc ny. ezredes, igazgató az alapszabálymódositó-javaslatot olvasta fel, amelyet elfogadott a gyülés. Kovács József elnöki programbeszédében rámutatott arra, hogy látható és dolgozó katolikus frontra van szükség s Bitter Illés munkáját kívánja továbbvinni. Ülés után díszvacsora volt, amelyen Huszár Károly avatta fel Bitter Illés képét.

Az üzempolitikai-bizottság megkezdi a fürdővárossal kapcsolatos kérdések tárgyalását

A főváros fejlődésének jövőjét döntik el a most kezdődő tárgyalások

A Zsitvay Tibor vezetése alatt müködő üzempolitikai bizottság müködésének legközelebbi programja a főváros gyógyfürdőinek és gyógyforrásainak vizsgálata. Már elkészült a terjedelmes előterjesztés ebben az ügyben és a költségvetés letárgyalása után az üzempolitikai bizottság Zsitvay Tibor elnöklésével hozzákezd az új üzemvizsgálathoz. Harminchárom kérdőpontot állitottak fel a helyzet megismeréséhez és az adatok szolgáltatásához. Ugy a fürdők és gyógyforrások vezetősége, mint az illetékes ügyosztály bőséges adatokat bocsát az üzempolitikai bizottság rendelkezésére.

Történelmi visszapillantást nyujt a főváros jelentése a fővárosi fürdők létesitésének, illetve megszerzésének körülményeire, az időközben végrehajtott átalakitásokra. Ebből a bizottság tagjai teljes, világos képet kapnak arról, milyen előzmények után jutottak a főváros tulajdonában levő fürdők mai állapotukba. Ismertetik a fürdő- és forrásvállalatokba befektetett tőkéket és a vállalatok mai értékét. Ismertetik a főváros forráskutató tevékenységének történetét és mai állását. Közlik a bizottsággal a gyógyforrások gyógyértékét, összetételét. Részletes, kimerítő jelentést terjesztenek elő a főváros fürdőfejlesztő tevékenységének eredményeiről és a Budapest területén levő magánfürdőkkel való együttmüködésről. Kiemelik a fürdők és gyógyforrások idegenforgalmi jelentőségét és szociális jelentőségét is. Ismertetik, milyen kapcsolatban vannak a gyógyfürdők a különböző betegsegélyző intézményekkel, kórházakkal.

Külön fejezetet alkot a fürdőfejlesztési feladatok és célkitüzések jövő terveinek ismertetése. Ennek keretében kiterjeszkednek arra, szükség van-e további forráskutatásra, újabb fürdők vagy gyógyszállók épitésére, a meglévők átalakitására és fejlesztésére. A tabáni gyógyszálló problémája szintén szerepel az üzempolitikai bizottság elé kerülő javaslatban. Ismertetik a fürdőpropaganda eddigi tevékenységét és eredményeit.

Ugyancsak külön fejezetet foglal el a fürdők és gyógyforrások jövedelmezőségének feltárása és nemzetközi viszonylatban való összehasonlitása. Kiterjeszkednek arra is, lehetséges-e a mai körülmények és a jövő kilátások mellett e jövedelmek fokozása. A legnagyobb érdeklődésre tarthat számot az üzempolitikai bizottságnak határozata abban a kérdésben, vajjon helyes-e a gyógyfürdők és a kapcsolatos intézmények további községi kezelésben tartása. Köztudomású ugyanis, hogy a multban igen sokszor merült fel az a gondolat, hogy ezeket az intézményeket bérbeadás, vagy eladás útján magánkézbe kellene adni. Bőségesen foglalkoznak majd az Ásványvizüzem helyzetével is. Amellett kiterjeszkednek az esetleges szükséges szervezeti változásokra, az ügyvitel egyszerüsitésére, gazdaságosabbá tételére és bőségesen foglalkoznak majd a gyógyforrások és gyógyfürdők alkalmazottainak helyzetével is.

Az üzempolitikai bizottság tárgyalásai elé nagy érdeklődéssel tekint a budai közönség. Ez természetes is; azok a problémák kerülnek ezúttal döntésre, amelyek évtizedek óta izgatják a közvéleményt. A fürdőváros sorsa, a budai fürdők és gyógyforrások jövője felett dönt a bizottság, csupa olyan probléma felett, amelyeknek helyes irányban való eldöntése nemcsak budai, vagy fővárosi jelentőségü kérdés, hanem rendkivül fontos gazdasági érdeke az egész országnak is.

A Budai Napló nagy érdeklődéssel tekint a bizottság tárgyalásai elé. A mi álláspontunk a most tárgyalásra kerülő problémákkal kapcsolatban nem vitatható: meg kell ragadni végre az alkalmat, hogy teljes pompájában napvilágra kerüljön minden olyan érték, amely Budapestet a világ legelső fürdővárosává predesztinálja. Hivatkozunk itt arra a lelkes harcra, amelyet Pávai Vajna Ferenc, a világhirü tudós folytat lankadatlan erővel a budai források érdekében; ez a küzdelem nem maradhat eredménytelen. Nem lehet, nem szabad, hogy az a roppant érték, amelyet a már feltárt és még feltáratlan források jelentenek, veszendőbe menjen.

Ugy tudjuk, a bizottság, illetve a főváros álláspontja nem egyezik azzal a felfogással, amelynek célja a budai föld mélyén levő erők és értékek felszinrehozatala és a nemzeti érdekeknek legteljesebb mértékben való szolgálatába állitása. A Budai Napló fokozott figyelemmel fogja kisérni a bizottság tárgyalásait és hiszszük, hogy a főváros jobb jövőjéért való küzdelmünknek, a fürdőváros gondolatának minél tökéletesebb megvalósitásáért való önzetlen harcunknak meg is lesz az eredménye.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Ezüstáruk
HORVÁT BÉLA ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A Vigszinh z mellet

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS
V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi n.vő, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Kárpitos
ÁGYAIBÓL REKAMIÉT CSINÁLUNK!
Nagy kárpitos-javitóműhely, függönyözés
MAGAS NIVÓ, OLCSÓ ÁRAK
SCHEICHER kárpitos, V., Falk Miksa-u. 26.
Telefonáljon: 110—896.

Versényi uri- és női divatüzlete II., Csalogány-utca (Széna-térnél) 55.

MÉG EGYSZER:

Utazás a Balatonnál

Irta: MEDVEY LAJOS

Gegus Dániel úrnak meleg kézszorításomat küldöm ismeretlenül innét, az irógépem mellől! A Budai Napló október 13-iki számában válaszolt nekem a balatoni viszonyokról irott cikkemre és személyemben is megemlített, hát kénytelen vagyok erre szintén válaszolni. Ennek pedig éppen úgy örülök, mint az első alkalommal, mert módomban van a Balatonnal foglalkozni a nyilvánosság előtt — amiért az előzékeny szerkesztőségnek hálás köszönetem jár — és amire éppen ilyenkor, idény után, van a legnagyobb szükség.

Leszögezhetem lojálisan, hogy Gegus Dániel úrral a célt illetőleg teljesen egy nyomon járunk. Szeretjük a Balatont régtől és nagyon el kívánnánk érni, hogy ott minél gyorsabban minél tökéletesebb legyen minden. Engedje meg a kedves cikkiró úr mégis, hogy ebből a mondatából „az én Lellém néhány év alatt Hamupipőkéből Tündér Ilonává fejlődött", a magam szerény igazát hámozzam ki.

Szeptember 15-iki cikkéből is a Balaton iránt való nagy szeretet áradt ki, de valahogyan egy-két mondata talán pillanatnyi elkeseredés szülötte volt. Kerülni kívánom a vitát, azért nem idézem ezeket,, csak kérem, „ne haragudjék; ha én is védekezem".

Nem tudom azonban elmulasztani az alkalmat, hogy ne kövessem példáját és ugyanolyan tisztes célzattal, mint ő tette, én is rá ne mutassak egynéhány sürgősen orvoslandó hibára.

Szerény nézetem szerint a Balatonnak egyik legfontosabb megoldatlan, vagy rosszul megoldott kérdése: a fásitás. Az árnyék. Az ózondús levegő.

Fásitani elsősorban az összes közlekedési vonalakat kellene, beleértve a kiránduló utakat is. Ez igen sok helyen, sajnos, nem történt még meg, ahol pedig megtörtént, többnyire rosszul történt.

Mi ennek az oka? És hogyan lehetne rajta sürgősen segiteni?

Belterületeken az utak többnyire szükek és végleges szabályozási tervek még mindig nincsenek. Az első azt okozza, hogy az utakon nincs hely a fák számára, mert ott villamos és telefonvezetékek is futnak. A másik lehetetlenné teszi a pénzbe nem kerülő és igen sürgősen keresztülviendő segitséget: kötelezni a telektulajdonosokat, hogy végleges kerítésvonaluktól számitott 2 méter távolságban árnyékadó, nemes fákat ültessenek.

A 2 méter azért szükséges, hogy a villamoshuzalokkal lehetőleg ne kerüljünk túlságos összeütközésbe. A BIB-nek viszont kertészkülönitményt kellene szerveznie, mely állandóan járja körül a Balatont és mindenütt szakszerüen és a maga idejében végezze el a szükséges ritkitásokat, amiket a villamosvezetékek kívánnak. Ma ezt mindenütt napszámosok végzik, a legdurvább módon és igy sok helyrehozhatatlan kárt okoznak. A költségeket viseljék a villanytelepek.

A fanemek megválasztását a Kertészeti Tanintézetnek kellene elintéznie. Utóbbi években a Balaton mentén már elég sok fásitási kisérlet történt. Sajnos, többnyire nyárfákat és jegenyéket ültettek, mást alig látni.

Ez nemcsak azért baj, mert nélkülöz minden izlést és változatosságot, de más okokból is. A nyárfélék termése május—júniusban rendkivül kellemetlen, tüdőre és szemre elviselhetetlen, nagymennyiségü szemetet termel. Szóval sikeresen segit agyonütni a legjobb előidényt. A gyümölcsösöket elárasztja különféle élősdivel, melyek a nyárféléket különösen kedvelik. Az összefüggő jegenyesorokkal pedig tönkreteszik a szabad kilátást. Ilyenek ültetését egyenesen el kellene tiltani, a meglevőket ki kell fokozatosan pusztitani. Árnyékot a jegenyék úgysem adnak megfelelőt, ellenben a közelükben levő egyéb lombosfák fejlődését károsan befolyásolják. Az almádi Széchenyi sétányon a szép diófák emiatt pusztultak el, mert azok a sürüséget nem birják. Most nincs árnyék.

Szerintem még egy fontos érv kivánja a nyárfélék mellőzését. Ezek már a legkisebb szélfúvásnál olyan félelmesen suhognak, zúgnak, hogy a városi vendégeket leghatározottabban idegesitik, elijesztik és hazakergetik, még akkor is, ha csak két napig is szellős, borus az idő.

A tihanyi Sport Szálló környéke mintául szolgálhat, miként kell izlésesen és célszerüen parkot telepiteni.

Megfigyelésem szerint az acer-félék a mi partunkon nem nagyon mennek, ellenben a platánok nagyszerüen. Vadgesztenye sem boldogul mindenütt. Hangsúlyozom tehát, sürgősen meg kell állapitani mindazon fafélességeket szakszerüen, amelyek odavalók és minél változatosabban ültetni. Persze — váltogatva — fenyőket is.

Néhol a déli parton elrettentő fenyveseket ültettek; zsúfoltak, egyformák; ez se nem célszerű, se nem szép.

A kiránduló vonalak árnyékáról már beszélni sem merek. Két éve például épitettek egy szép utat a Horthy kilátóhoz, melynek nincs gyalogösvénye, bokáig ér a por és egyetlen csenevész fát sem ültettek mellé! Ez bizony kétségbeejtő! Padok?... No, ez már túlságosan sok lenne!

Az út végső szakasza kedves kis erdei út volna... Gyalogosok számára. De ha az autós megfizet 50, mondd ötven fillért, felhajthat rajta a toronyig. Akkor azután a gyalogosok nézhetik, hova ugráljanak, mert az út egy kocsinyomnak is igen szüken elég. Persze az út állapotát is igen kedvezően befolyásolják az ilyen kapaszkodó autók!

A torony körül sivár kietlenség. Ide persze nem lehet mindent elültetni, hogy a kilátást el ne vegye, de elvégre azért vannak kertészszakemberek. (Már akik a tanintézetet végezték, nem pedig a füzfaiskolát.)

Nincs pénz, mondják erre. Ez igaz. De hogy egy újonnan épitett, több kilométer hosszú, különleges balatoni érdekeket szolgáló út mellé miért nem tesznek fát, amikor más közutak mellé viszont ültetnek, ezt nem veszi be a polgári agyam. És kiváncsi volnék tudni, a költségeket hány százalékkal növelte volna?

Vagy megbiztak volna egy elsőrendü kertészszakembert, irányitsa a balatonmenti faültetéseket, legalább alapelveiben. Mibe került volna ez vajjon? Számithatott volna-e az a 3—4 ezer pengő, amit ez kitesz? De arról is meg vagyok győződve, hogy akadtak volna lelkes ingyenmunkaerők is e célra. Lendl Adolfok és társaik, elismert kitünőségek. De erre kellene pénznek is lennie! Csak fel kellene ismerni az ügy fontosságát. És felismerni, hogy sétaútra nem szabad az autót ráengedni. Ez nem kerül pénzbe!

A közigazgatás elé a Balaton mellett a legnagyobb feladatok merednek. Éppen, mert kevés a hozzáértés, kevés a pénz és sok a kivánalom. Ezekre a feladatokra tehát átlagos, vagy pláne gyenge erők nem elegendők. Nagy a kockázat, sokat kell kivánni is. Ki kell hát választani az országos átlagban legkiválóbb minősitésü erőket és bizonyos balatoni pozíciókra csak ilyen legkiválóbb minősitésü tisztviselőket szabad helyezni, vagy választani. Ezeknek adjanak magasabb javadalmazást és tágas hatáskört: ez a befektetés igen gyorsan nemcsak erkölcsi, de anyagi kamatait is meghozza a növekvő jólétben és forgalomban.

Vándorelőadásokat kellene rendszeresiteni, bemutatásokat, hogy a helyi lakósokat izlésben és igények megértésében kitanitsák. Ennek szintén óriási fontossága lenne. Sok hozzá nem értő ember hiába tesz meg akármit, amit ő lát jónak, annak nincs meg az eredménye, mert nem ért hozzá. Mondjunk egy egyszerü példát: kifesteti a szobáit, jó falusi izléstelenséggel, városi embernek elriasztó módon. Ugyanazért a pénzért ezt helyesen is elvégezhetné.

Fel kellene kutatni a helyi viseletek divatból rég eltünt emlékeit és megértetni a lakósággal, hogy nemzeti, szépészeti idegenforgalmi és gazdasági szempontból mennyi előnyt jelent az azokhoz való visszatérés. Aratóbálokat, szüreti mulatságokat kellene rendezni, a fürdővendégek bevonásával. Megengedni, hogy egy-egy jókörletü pincetulajdonos idényenként két—háromszor borfogyasztós mulatságot rendezhessen. Cigánnyal persze, és nem néger nyekergéssel. Hogyan vinné ez a többit is magaután! Az anyagi előny megtenné a hatást a környezetre is.

Külön jelzésekkel kellene ellátni mindazokat a nyaraltatókat, akik azt kérik és megfelelnek bizonyos követelményeknek. Szóval: márkázni a kiadó lakásokat. Nem helybeliek révén hanem abszolut igazságos, vándorbizottságok útján. Az érdekeltek még a költségeket is megfizetnék, csak ne legyen sok. (Lehetne az természetben is, ha a bizottság kitapasztalná az ágyat és a kosztot is a valóságban.) Több kategóriát kellene felállitani. Sok zavarnak és bosszúságnak venné ez elejét. A márkázott helyek jegyzéke a pályaudvarokon kifüggesztendő volna, hogy a hordárok aknamunkáját lehetőleg letörje. Azok ugyanis nem a jó helyet ajánlják, hanem azt, amelyik borravalóval tömi öket.

A végén szabad legyen megkérnem a tekintetes Szerkesztőséget és az olvasókat egyaránt: mondjuk ki, hogy a Balaton is Budán van és foglalkozzunk a jövőben vele aszerint. Ez nem is ráfogás, hanem igaz. Köszönet Gegus Dánielnek érte, hogy ezt felfedezte!

Budai kávéházak

REGENT
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Sztáray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Filléres divatáruk I., Erdresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P.0·98 Puplinette férfiing P.2·98

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség ünnepi estje

Hétfőn, 17-én este a *Császárfürdő Hollós Mátyás termében* meleg ünneplésben részesült *Ausch* Rezső, a fővárosi tűzoltóság érdemes parancsnoka abból az alkalomból, hogy a *Kormányzó* őt érdemei elismeréseül a *Signum Laudis* éremmel tüntette ki. Az ünnepi beszédet *vitéz Galánthay Glock* Tivadar ny. tábornok, a szövetség elnöke mondotta.

Beszédében hangsúlyozta a polgárság szervezkedésének szükségességét s ennek során üdvözölte az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* elnökét, dr. *Hüttl* Károlyt is, akinek a polgárság szervezése terén jelentős érdemei vannak a III. kerületben. Utána a *Hollós Mátyás Társaság* nevében *Kornai* István, az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* nevében dr. *Hüttl* Károly, majd a szövetség alapító elnöke *Szilágyi* Károly, továbbá *Szervei* György szólaltak fel. Beszédeikből kicsendült a kerület különböző szervezetekben tömörült polgárságnak az az elemi erővel megnyilvánuló követelése, hogy a mostani sorsdöntő napokban *az egész polgárságnak a Kormányzó mögött a helye,* akire nemcsak mi tekintünk bizakodó szeretettel, hanem a *Felvidék* egész magyarsága is: *Tőle,* kormányától és vitéz hadseregünk erejétől várva ottani véreink felszabaditását.

Az ünnepi vacsora közönsége abban a reményben oszlott szét, hogy *Szent István királyunk esztendeje elvezet bennünket a magyar feltámadás első nagy állomásához.*

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Deák Ferenc, a sportbarát

Most hagyta el a sajtót *Mező* Ferenc dr. gimnáziumi igazgatónak, a szellemi olimpiász győztesének kis könyve, amelynek címe: *„Háborús és sportemlékvirágok"*. A könyv kisterjedelmű, de annál értékesebb.

Különösen az a fejezete köti le az érdeklődést, amely Deák Ferencről mint sportbarátról emlékezik meg. Deák Ferenc nem sportolt sohasem, csupán néhány olyan kedvtelése volt, amely már már a sport határán járt. Igy: *szeretett billiárdozni és kuglizni.* Megtörtént, hogy néha az egész délutánt átkuglizta. Aztán szeretett nagyobb sétákat tenni. Legszivesebben a Városliget útjait járta, ha pedig Kehidán volt, naponta begyalogolt a 8 kilométerre eső Grótra.

Hogy együtt tudott érezni a sportolókkal, annak különösen akkor adta jelét, amikor a *Pesti Torna Egylet* megalakult. Pénzre volt szükség, a gyüjtés pedig nehezen ment. Az evezősök elhatározták, hogy Deák Ferencet kérik meg, legyen segitségükre. Igy történt azután, hogy amikor a kérdés a képviselőházban tárgyalásra került, *Horváth* Károly képviselő 2000 forintnyi segélyt javasolt. Ekkor felállott Deák és mindössze néhány szót mondott: *„A nemzet becsülete nem engedi, ily keveset adnunk, adjunk 5000 forintot"*. Ez a pár szó is elegendő volt ahhoz, hogy az országgyülés vita nélkül szavazza meg az összeget.

Kedves sportfeliratok és beszámoló az olimpiai bajnokok berlini találkozójáról zárja le *Mező* Ferenc dr. érdekes könyvecskéjét.

Tisztaság egészség egyszerüség
a modern vasbutor előnyei
Készíti:
HUTTER és SCHRANTZ R. T.
VI, Vilmos császár-ut 63.

A Hollós Mátyás Társaság a közös lengyel-magyar határért

A Társaság első őszi választmányi-ülésének határozatai

Itt az ősz és mint minden esztendőben, idén is nagy szeretettel lát a *Hollós Mátyás Társaság,* irók, művészek és tudósok budai egyesülete ahhoz a kultúrális munkához, amely külön szint és értéket jelent a főváros művelődésének életében. A Társaság vezetősége, élén *Hennyey* Vilmos dr. elnökkel, *Pávai Vajna* Ferenc, *Gegus* Dániel társelnökökkel, nagyszabású munkára készül, új feladatokra, mert hiszen a Felvidék visszacsatolása — ami e pillanatban nem vitás — a magyarság életének minden vonatkozásában új utakat és feladatokat tár azok elé, akik lelkes munkájukkal szolgálni kivánják a nemzet életét.

Hétfőn, október 17-én tartotta a Társaság első választmányi ülését ebben az évadban. Nagyszámban gyültek össze a tagok a Császárfürdő vendéglőjének különtermében s ez a fokozott érdeklődés megmutatta, hogy ezekben az izgalmas, a nemzet jövőjét új horizontok felé irányitó napokban sem szünetel az a lelkesedés, amely a Hollós Mátyás Társaságot létrehozta és Buda kultúrális életének egyik legelőkelőbb tényezőjévé tette.

Hennyey Vilmos dr. elnök nyitotta meg a választmányi ülést. Üdvözlő szavai után *Szilágyi* Károly dr. ügyvezető főtitkár ismertette a napirendet. A jegyzőkönyv vezetésére *Sebős* Károlyt kérték fel.

Hennyei elnök bevezető beszédében utalt arra, hogy hazafias nehéz aggodalmaink és felvidéki testvéreink szenvedései másfelé kötik le egész figyelmünket és ezért nem kezdte még meg a társaság felolvasó üléseit. Egyelőre hétfői összejövetelein és szakosztályülésein fejti ki működését.

A fürdőügyi és idegenforgalmi szakosztály *Pávai Vajna* Ferenc vezetése mellett már serényen dolgozik, hogy az ügykörébe tartozó ügyekben előterjesztést tegyen. *Lippay* Gyula alelnök ide vágó értékes anyagot adott át feldolgozásra. *Rédey* Rezső rámutatott arra, milyen kivánatos lenne, hogy a társaság behatóbban foglalkozzék a budai régi müemlékek és történelmi vonatkozások felkutatásával. *Kornai* István csatlakozott ehhez a felszólaláshoz és a piaristák épülete helyén, a Rácfürdő környékén és Óbudán több helyen már megállapitott történelmi romok feltárását sürgeti. Az ülés Rédey Rezsőt megbizza azzal, hogy e kérdések tárgyalását e célra szervezendő külön szakosztályban inditsa meg. Az irodalmi szakosztály vezetésére *Havas* Istvánt, a Petőfi Társaság alelnökét kérték fel. *Holbesz* Aladár, a társaság igazgatója azt javasolja, hogy az előadások a jövőben kizáróan csak irodalmi, avagy tudományosak legyenek, mert mindkét fajta felolvasásoknak más közönségük van, akik az őket érdeklő ügyszámok után eltávozni szoktak és ezzel az előadásokat megzavarják. Hosszabb vita indult meg e kérdésben, melyet végül véleményes előterjesztés végett a szakosztályhoz utasitottak. *Beke* Mózes pénztáros panaszolja a társaság nehéz pénzügyi helyzetét és ezirányban valamely akció megindítását kéri. *Pávai Vajna* Ferenc azon a nézeten van, hogy e részben nem volna fennakadás, ha a társaság tagjai kötelességüknek ismernék, hogy az amúgy is csekély tagdijat rendesen és pontosan befizessék. Azok ellen fordult, akik sem személyes közreműködéssel, sem legalább tagdijfizetéssel nem mutatják érdelődésüket. A társaság nem szorul olyan tagokra, akik csak a névjegyzékben szerepelnek és egyébként egyáltalában nem érdeklődnek sorsa iránt. Javasolja, hogy megfelelő körlevélben sürgessék a tagdijak befizetését, nyomatékosan hangoztatván a kifejtett álláspontot. A választmányi ülés ezzel véget ért.

A „Kárpát Bizottság" felkérte a Társaságot, hogy a magyar-lengyel *közös határ követelményének állandó napirenden tartása* érdekében fejtsen ki külön tevékenységet. Az ilyen irányú üléseken a Bizottság szivesen képviselteti magát. A *Hollós Mátyás Társaság Istók* Jánost, *Husszein Durics Hilmi* főmuftit és *Holbesz* Aladárt bizta meg a Kárpát-Bizottsággal való együttműködés megindítására.

Figyelem 5% vásárlási visszatérités a Budai Napló olvasói- és előfizetőinek **Somorjai Károly** uri és női divatüzlet II., Margit körut 7. Telefon: 358-156.

Régi pestbudai verbunkolás

Irta: Bevilaqua Borsodi Béla

„Októbernek elsején be köll masérolni!" igy dalolt egy nemzedékkel ezelőtt a berukkoló legény. Vitte a vállán a kis katonaládáját, bokréta és pántlika viritott a süvege mellett. Sorozásra azonban már egyszerű, józan, „racionalizált" fali ragaszték hivta fel. Még volt romantikája a sorozásnak és rukkolásnak, de a régi idők muzsikás, táncos, tenyérbe felcsapkodó régi Verbunkja már csak história volt.

Szép, deli dolog volt a régi Hadfogadás, németből, a *„Werbung"*-ból *verbunkká* magyarositott katonaszedés. A régi Pestbudán is úgy folyt, mint mindenütt a magyar földön. Amit erről mindenekelőtt tudni illik, mende-monda a „kötélen fogás". Idétlen, tudálékos novellairók néha megirják, hogy „pányvával fogták" a legényt katonának. Megirják, mert szó szerint veszik a régi szólást, ami csak annyit jelentett, hogy a Verbunk, illetőleg a felcsapás után szökő legényt bizony megkötözve vitték a katonaárestomba.

Nemesember nem állott Verbunk elé, mert ha katonáskodott, azt a maga jószántából tette. Hadbaszállás esetén a Nemes Vármegye bandériumába állott, akár ötvenezerholdas úrfi, akár ötholdas bocskoros kurtanemesfi volt, akár városlakó, illetőleg pesti-budai mesteremberfi. Pesten—Budán főleg az úgynevezett *„magyar céhek"*-ben voltak nemesemberek: elsősorban magyar szabók, magyar csizmadiák, gombkötők, paszományverők, igen sokan mészárosok, szekeresek, vagyis furmányosok. Városi polgárok voltak, de Pestvármegye előtt kihirdetett nemes mivoltuk révén mentesek voltak a szabad királyi városokra az Országgyülés által kivetett katonakontingens alól.

A nemesi rangemelésben részesült városi polgárság fiai is a vármegyei Insurrectióban insurgáltak. Ilyen városi polgárnemes családok voltak például a budai *Kramerlauff-Kalmárffy, a Szovják-Áldásy, a Laszlovszky, a Mayer-Mayerffy* családok. Ilyen volt a pesti *Kardelter-Álgyai, Spiegel-Tüköry, a Sebastian, a Wurm-Almay* család, az *Adelsberger-Nemeshegyi* család: kereskedők, mészárosok, serfőzők, ácsok, vaskereskedők, üveghutások, még nemesi állapotukban is.

Az 1874-ben nemesitett *Mayerffy* serfőző család az 1809-i utolsó nemesi Felkelés alkalmával négy fiát küldte Győr alá Eugen de *Beauharnais* marsall, Napoleon mostohafia ellen.

Nemesember a fia számára pénzen vásárolt tiszti rangot, amit úgy kell érteni, hogy a Regement kasszájába fizetett be egy igen tekintélyes summát hadisegedelemül, amiért azután a fiú pátenst kapott valamilyen alsóbb tiszti rangra. A 18. század végéig az ezredeskapitány a Hadikincstár által kezéhez adott pénzen állitotta fel az ezredet. A tiszti fizetés igen-igen csekély volt, mert „nemesi kötelesség", „nobile officium" volt a katonáskodás. Nagyobb fizetséget csak a közlegényből lett, szegénysorsú tisztek kaptak. A nemes úrfiak mint „ex propriis", vagyis saját pénzükön szolgáló tisztek tölthettek el tetszésük szerinti időt az Ármádiánál. Ez hozzátartozott a nemesi illendőséghez. E cimen katonáskodott például a dúsgazdag fiatal *Széchenyi* István gróf és *Batthyány* Lajos gróf is. Fizetéséből élő szegény ifjú volt például *Görgey* Arthur is.

A polgárfiú és a parasztfiú került bele a kontingensbe, de pénzen megválthatta magát. A szegény legényeket a Tekintetes Tanács jelölte ki a sor alá. A jóvérű fiúk viszont szivesen jelentkeztek, mert ha derekasan viselték magukat a hadas időkben, gyorsan léptek elő és nemességre is számithattak.

A Szabadságharc idején a honvéddé és nemzetőrré való toborzás ősi módon folyt Pestbudán is. A régi magyar „Toborzok" — ez a tánc neve, nem az, aminek hiszik, nem „Toborzó" — ősi férfitánc volt. Nő nem keveredhetett bele, sőt a felcsapó regruta is legfeljebb, ha egy fordulót, ha járt a verbunkos csapat táncoslegényeivel.

Minden ezrednek volt verbunkos különitménye. A feje egy kapitány volt. A táncot a verbunkos őrmester dirigálta, de a táncvezető a verbunkos kapitány volt. A verbunkost tizenkét legény táncolta. A táncnak semmi köze nem volt az 1830-as évek óta divatba jött újkori „csárdás"-hoz, melynek semmi ősisége nincs, még a neve is újkori. A mai népies verbunkosok csak elnépiesedett torzai a régi verbunkosnak, mely katonatánc volt. Amit az Operette és a Ballett ma mint Verbunkost mutat be, az koreografiai alkotás és semmi köze az igazi verbunkoshoz, melynek egyetlen hiteles összeállitását a korán elhunyt kitünü bencéstudor, *Réthei Prikkel* Márián nagyszerű néprajzi munkájának köszönjük. Erről sem ballettmestereink, sem a népszokások mentegetői — csodálatosképen — nem vesznek tudomást.

A verbunkoshoz a muzsikát a regiment „török muzsikája" szolgáltatta. A 18. században főleg *dudaszó* volt a verbunkoszene, 1848-ban már cigány is muzsikált a verbunkos alá. *Bihari, Lavotta, Csermák* és *Rózsavölgyi* ismert verbunkosai már inkább csak városi müzene jellegüek.

Pest és Buda városok pesti polgáraikból verbunkoltatták Mieczisznáf *Woronieczky-Korybert* herceg, volt császári-királyi ulánusfőhadnaggyal, a későbbi vértanuval azt a pesti vadászzászlóaljat, mely a délvidéki harcokban, igy *Ujverbásznál* és *Temesvár* alatt is szerepelt.

Pesti verbunkosnál rukkolt be az a pesti Nemzetőrzászlóalj, mely Bécs alá, illetőleg Klein-Schwechat alá vonult. Zászlótartója a kiérdemesült öreg mészárosmester, Nemes *Petrovits* István, Petőfi Sándor édesapja volt.

Adatok szólnak a Nemzeti Múzeum kertjében és a régi pesti Tehénhajtó-uccában, a mai Kinizsi-uccában, a régi Petz serfőzőház előtt lefolyt szabadságsarci verbunkosról is.

A régi kerepesiuti *Mátyás király* vendégfogadóban is volt verbunkolás. *Petőfi,* miután átesett az új gyalogsági kiképzésen a Gránátos kaszárnyában, a mai Városházán, és hadnaggyá lett, maga is mint verbunkostiszt dolgozott a Mátyás királyban. A házon — a Szentkirályi ucca sarkán — nem dobog-e erősebben a szivünk az ilyen 90 év — ma is áll egy 1905-ben felállitott házjegy a régi Mátyás király cégér helyén.

Az óbudai Zsidó Község is verbunkoltatott éspedig 24 huszárt és 150 gyalogos honvédet. A verbunkostánc az óbudai zsidó muzsikusok zenéje mellett folyt a régi, máig álló zsidótemplom előtt. *Haynau* ismeretes millióforintos hadisarca főleg ezért érte a hazafias zsidóságot.

A Jókai irata nyomán készült „Zigeunerbaron" — a „Cigánybáró" — hires Verbunkosát (*Nosza pajtás, adj kezet*) a bécsi *Strauss* irta. Maga a verbunkos, mint reprezentativ magyar tánczene, átment az európai zeneműirodalomba is.

A most bevonuló fiatal pestbudai honvédek pántlikái és nótái a régi pestbudai Verbunkos színes emlékmaradványai. A mai bevonulás, ha komolyabb és egyszerűbb is, mint a régi, nem kevésbbé lelkes, mint a régen elcsengett pestbudai Verbunkosok utáni berukkolások voltak.

„Growe" a legrégibb magyar tomp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

Drótkerités karbantartás méltányos árakban **BAKOS ISTVÁN** II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

RÉGI VILÁG

1848 októberében épenoly háborús volt a hangulat Budán, mint most, kilencven évvel később. Az akkori budai polgármester is felhivással fordult Buda népéhez, mintahogyan most *Szendy* Károly polgármester falragaszai is megjelentek az elmult hetekben a fővárosi házak falain. A „Közlöny" (hivatalos lap) október 4-i számában van az alábbi felhivás, amelyet falragaszokon is közzétettek.

BUDAI POLGÁROK!

„A veszély minden percben komolyabb színben közelget városunk felé. A magyar nem bántott senkit, ő támadtatott meg, hogy a nemzetek sorából kiirtassék; magunkat tehát védeni kell, ha a hazát gyáván feladni nem akarjuk.

Ki most magát nem védi, az vagy egyetért az ellenséggel, vagy gyáva. Rendkivüli időkben rendkivüli módokat kell megragadni, ezt követeli a haza, ezt igényli az önvédelmi állapot, mellybe helyeztettünk.

Ezért a hatóság mindazokat, kik nemzetőri szolgálatokból törvényileg felmentetnek, őrállás és őrjáratok tételére kötelezi; kötelezi pedig úgy, hogy ki ezen szolgálatot teljesiteni nem akarja, a haza ellenségének tekintendő.

Fel tehát polgártársak, irassátok be magatokat kerületünkben levő nemzetőrségi kapitánynál vagy kerületi albiróságnál, hogy ezek veletek rendelkezhessenek!

Ki magát be nem iratja, lakásán kerestetni fog.

Budán, 1848. október 2-án tartott közgyülésből.

VALHEIM JÁNOS m. k.
polgármester
MICSINYEI ANTAL m. k.
főjegyző.

BUDAPEST NÉPE LELKESEDÉSSEL ÁLL A ZÁSZLÓK ALÁ

Ma mozgositásnak, korosztályok bevonulásának nevezzük: akkor is az egész nemzet megmozdult anélkül, hogy mozgósitás lett volna. Kossuth Lajos hivó szavára indult el az önkéntes jelentkezők óriási tömege, ugyanolyan lelkesedéssel, mint ma, amikor a csehek kegyetlen elnyomatása alatt szenvedő Felvidék megszabaditására áll készen egyemberként az egész magyarság. Ime néhány sor a „Pesti Hirlap" október 7-i számának vezércikkéből:

„Budapest nemzetőrei s önkéntesei, Budapest elszánt fiai, kik csupán a közjó iránti szeretetből bezárták boltjaikat, elhagyák műhelyeiket és a veszélyeztetett haza védelmére, távol fekvő hegyszorosaink közé siettek: ezen kötelességeiket hün teljesitő polgáraink megmutatták, hogy a fővárosnak virágzó és nagy jövendője van.

Ki egy hétig nem volt Budapesten, alig hihetné el azon fokozatát a lelkesülésnek, mellynek tanui valánk. Mindent egy nagy érzés villanyozott át. Elenyésztek a nyelv, hitvallás, a müveltség, s polgári helyzet különbségei. Nem volt senki kereskedő, iparos, háztulajdonos, bérlakós, vagyonos és szegény. Mindenki hazafi volt.

Budapest most lőn az ország igazi fővárosává!"

Vajjon nem illenek-e rá ezek a szavak a mai 1938-iki Budapestre is?

HAZASZOKNEK A MAGYAR KATONÁK CSEHORSZÁGBÓL

És amikor nap-nap után érkeznek most a jelentések arról, mint kelnek át, mint szökdösnek hozzánk — életük kockáztatásával — felvidéki véreink, a cseh hadseregben szolgáló magyar fiúk,

367-094 Budai kölcsön- és bérautók

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

előtti tudósitás olvastán, amelyet az „Életképek" közöl?

„Nyolc nádorhuszár ismét átvágta magát hozzánk Csehországból. Balla Endre volt a kapitányuk, ki egy szép reggel kivezette őket a mezőre s ott megmondá nekik: hogy ő át akar jönni hazájába: ahol hallja, hogy nagy a veszedelem, ha tehát ő vele akarnak tartani, menjenek arra, amerre ő indul. Minthogy azonban kényszeríteni senkit sem akar, megengedi: hogy amellyiknek tetszik, forduljon vissza és ne kövesse s csak annyit tegyen meg: hogy fél óráig el ne árulja, ő mindenesetre elmegy s egy óráig hátra sem fog nézni: hogy követi-e valaki vagy sem?

Ugy tett. Egy óráig nyargalt elől és nem nézett hátra. Akkor megállt és látta: hogy mind a hét legénye utána jött. Egy sem hagyta el. Igy jöttek a becsületes hazafiak ezer veszedelmen keresztül. Csak imitt-amott chettek valamit. Káplárjuknak volt egy órája, azt adta el az utban, annak az árából tartotta ki hazáig bajtársait.

Egyszer egy hidon nyargaltak keresztül, mellynek egyik végét gyalogok őrizték, a másik végén vasasnémetek tanyáztak. Mindkét akadályon keresztülvágták magukat. Egyik vitéz azon kérdésünkre: hogy nem csatáztak-e velük a vasasnémetek, egész jószívűséggel azt felelte, hogy nem kivánták. — Elhiszem azt.

Itt a káplárt rögtön hadnaggyá tettük,. Két közvitézt strázsamesterekké. A többi nem fogadott el semmi előléptetést. „Nem tudunk olvasni"; azt adák okul. És mégis meg tudták érteni hazájuk segély-kiáltását. Természeti ösztön, természeti szabadságérzet vezette őket.

Istenem! Illy nemzetnek nem szabad elveszni a földről."

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Lendl Adolf példamutató munkájának gyönyörü eredményei

Lendl Adolf professzor, a zoológiai tudomány világhirü tudósa, mindig tud meglepetéseket okozni. Pedig az országszerte népszerü Dolfi bácsi, ahogy tisztelöinek nagy tömegei nevezik, már nem mai gyerek. A páriárkák korában van, de azt senki, talán ő maga sem hiszi el. Olyan friss és üde, agilis és munkáséletü, hogy alig gondolná valaki ötvenévesnál többnek. Frissesége szellemileg és fizikailag bámulatraméltó, s még ily magas korban is, amikor mások már csak piheni tudnak és szörpapucsnál egyebet nem birnak viselni, állandóan dolgozik, tervez, alkot. Mi, budaiak és balatoniak különösen büszkék vagyunk a mindig fiatal öregúrra. Sokat köszönhetünk neki. Alkotásaiból éppen úgy jutott Budának, mint a Balatonnak.

Lendl professzort nem kell ismertetni, bemutatni és külön méltatni. Életének példaadását lájuk, munkásságának gyümölcseit élvezzük. Hogy most ismét foglalkozunk a mi régi, kedves munkatársunkkal, azért tesszük, mert az a kultúrális munka, amit a Balaton érdekében, föleg Keszthelyért, végzett, nyilvánosságra kívánkozik.

Alig hat esztendeje, hogy Lendl egészségi okokból kénytelen volt elhagyni az ő szeretett Budáját és a Balaton mellett, Keszthelyen telepedett meg. Keszthely is osztozott, másfélezeréves kimutatható multjának dicsősége ellenére, a Balaton partjain fekvő városok és fürdők lassú hervadásában, kultúrális téren való elmaradottságában. S íme, egy napon megjelenik a nagy Festetich György herceg és Goldmark Károly városában (tulajdonképen nagy falu) a budai Lendl Adolf, a budapesti állatkert volt igazgatója és körülnéz. Észreveszi ebben a csodásfekvésü, elhanyagolt faluban a jövő nagy lehetőségeit. Szemei előtt lebeg egy világfürdő, balatoni akvárium, balatoni füvészkert, római mintájú aquaeductus és európai turisztikai gócpont lehetősége. Eleinte ellenkezéssel, megnemértéssel találkozik az „idegen".

A bevándoroltat, aki még a piacokat és gazdasági berendezéseket is ellenörzi, hogy a magyar köz- és mezőgazdaságnak, Keszthelynek és környékének financiális lehetőségeket teremtsen. Mert hiába a szép prespektíva, ha nincs pénz és ismét nincs pénz. De Lendl számít, terveket, költségvetéseket készit, gondoskodik fedezetről is és a kultuszminiszterek is meghallgatják.

S az eredmény? 801 jobbmódú nyugdijas család él azóta már Keszthelyen, amióta Lendl agitációja megindult. Ezek évente maguk 300 ezer pengőt költenek ott el. Ez új vérkeringést jelent a város háztartásában és a példa vonz, mindig újabb és újabb családok érkeznek a balatonparti Athénbe. Nagyarányú épitkezések, ingatlanforgalom, emelkedő bevételt mutató vásárok jelzik Lendl Adolf csöndes, szivós, önzetlen munkájának eredményeit. A Balatoni Muzeum befejezés előtt, az állam támogatása biztositva; tudományos kaszinóélet folyik. Színház, hangversenyek. Modern szálló, minden európai kivánsággal ellátva. Parkok létesülnek, s a közérdeklődés a professzor felé fordul, akinek tanácsát állandóan kikérik. Már hívják öt ismét Buenos Ayres, Montevideo, Rio de Janeiro,, sőt a chilei és paraguayi kormányok is, de ő szerényen elutasitja a nagy megtiszteltetést s inkább marad Keszthelyen, amely mégis csak közelebb esik az ő kedves Budájához, amelytől elszakadni nem tud.

A község a vízvezeték költségeit is megszavazta. A balatoni füvészkertet is megteremtik. S hogy ez igy történik, ez Lendl professzor érdeme.

Budaiak is mind gyakrabban keresik fel a Helikon városát, ha csak mint vissza-visszatérő nyaralók is. Jó lenne, ha másutt is, de föleg a Balaton mellett, minél számosabb község, fürdőhely, nyaralótelep és település követné Lendl mester példáját s akkor nem kellene minduntalan panaszkodni. Lendl Adolf nemcsak dolgozik rendületlenül, de áldozatokat is hoz. Isten áldása legyen munkáján.

László Zoltán dr.

Jegyezzünk Déryné-Játékszin részvényt

A Déryné Játékszin Felépitő Mozgalom részvénytársasági alapon szándékozik előteremteni a budai szinház felépitéséhez és hasznositásához szükséges tőkét. A részvényjegyzés a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár rt. útján már megindult. Eddig több, mint 150.000 pengő jegyzés történt, s most, hogy Antal István igazságügyi államtitkár állt a mozgalom élére, még fokozatosabb mértékben várható a budai polgárság részvényjegyzési megmozdulása.

A mozgalom vezetőségével történt megállapodás értelmében a legnagyobb részvényjegyzési kedvezményt biztositottuk mindazok részére, akik lapunkra hivatkozva jelentik be jegyzési szándékukat.

Megállapodásunk értelmében a *Budai Napló* előfizetői és olvasói a 100 pengő névértékü részvényt 5 pengős havi részletekben törleszthetik. A részvényekre befizetendő összegeket a Községi Takarékpénztár zárolja és azt a megalakulandó részvénytársaság kizárólag a szinház felépitésére fordithatja. Alapitási költségek cimén részvényenként 3 pengő fizetendő. Az első befizetendő összeg 3 pengő.

A részvényjegyzésben való részvételt Antal István igazságügyi államtitkárnál, a mozgalom ügyvezető elnökénél, I., Krisztina körút 165 lehet bejelenteni.

BUDAPESTI ÜGETŐVERSENYEGYESÜLET
okt. 22, 25 és 29-én
d.u. 1/2 3 órai kezdettel versenyeket tart
Belépődij: I. Hely, úri **3.**— I. Hely hölgy **2.**— II. Hely **1.50** III. Hely —**.60**
Külön fogadási hely **5.**—
Közlekedés: 75 és 76 villamossal

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(ezelőtt **DRASCHE**)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: *114-644.
PARIS 1937. GRAND PRIX.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Wadler szücs
Meghizhatóságáról ismert Ó UDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: **162-765.**

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56-919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN
bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete
GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8 T. 156-491

Cipő

FORGÓ GERGELY Cipőszalonját
II., Fő-utca 90 alatt megnyitotta.
Saját készitésü cipők olcsó árusitása.

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II. MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszerí csemegét **GANCS-TÓI**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trollevbus végállónál

Divatáru

GONDA ARUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167 562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Füző, keztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása
III., Tavasz-u. 21

Hölgyfodrász

Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-197.*

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Kerékpár

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, elönyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és müszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148.

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A KRISZTINÁBAN I., KRISZTINA-KÖRUT 34 (Auguszt cukrászda mellett) ISZTER KÉPESITETT SZÜCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II., Margit-kö-ut 43. alatt könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel.: 167—742

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Piszkosak és rongyosak voltak az egykori Budai Szinkör diszletei

Most egy éve kezdték meg a budai szinkör lerombolását és ma már csak az emlék hirdeti, hol állott egykor Thalia budai hajléka. Nem érdektelen az a hir, amely annakidején a szinház megnyitásáról számolt be. Ez a nagy esemény 1844 húsvéthétfőjén játszódott le, amidön a „Tékozló" cimü látványosság volt müsoron.

„Látogatók szép számmal s kivált a nök igazán széppel jelentkeztek. Huber úr diszitményei napvilágnál legkisebb szikráját elölik a költői csalódásoknak, olly piszkosak azok és olly rongyosak. Pedig ha néperkölcsösités lebeg végcélul a szinpadok elött, gondoskodni kell a szükséges illuziók fentartásáról, mit ha valaki, úgy a halhatatlan Raymund gyönyörü darabjai megérdemelnek."

Ezeket jegyezte fel kemény kritikájában a Honderü, 1844 tavaszhó 15. száma a budai szinkör egykori megnyitásáról.

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitási végez. Szentmiklóssy László kárpitosmester I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

Dorogi Farkas Ákos dr. ünneplése Hajdúdorogon. Hajdúdorog a magyar görögkatolikus székesegyház külső megújitó munkáinak befejezésével kapcsolatban lelkes ünnepséget rendezett a város szülöttjének, dorogi Farkas Ákos dr. székesfővárosi tanácsnoknak tiszteletére. A községi képviselőtestület díszgyülést tartott, melyen megkapó keretek között díszpolgári oklevelet nyujtottak át az ünnepeltnek. Papp János tb. kanonok hatásos beszédben emlékezett meg Farkas Ákos közéleti érdemeiről. Délben társasebéd volt, melyen Gedevári László főjegyző, Balogh Bálint budai esperes-lelkész, Papp János tb. kanonok, Villy János polgáriiskolai igazgató és még sokan mások mondottak pohárköszöntőket. Valamenyi szónok kiemelte azokat az érdemeket melyek vallásos, hazafias és szociális téren jellemezték Farkas Ákos tevékenységét, s amelyek öt a magyar görögkatolikusok országos szövetsége elnöki tisztjébe juttatták. Az ünnepelt szünni nem akaró tetszéssel kisért beszédben mondott köszönetet az üdvözlésekért.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5 Telefon: 152—411.

Tisztviselői áthelyezések Budán. A polgármester a közszolgálat érdekében Bukovszky Péter segédfogalmazót és Berkes Béla kezelőt a szociálpolitikai ügyosztályból a II. kerületi anyakönyvvezetőséghez, Niessner Eleonora kezelőtisztet pedig a XI. ügyosztálytól az I. kerületi elöljárósághoz helyezte át.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—10 8. Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Patikaengedélyt kértek a Vizivárosban. A főváros közegészségügyi osztályához újabb öt patikanyitási engedély iránti kérvény futott be. Az egyik kérvényező Budán, a Vizivárosban szeretne patikát nyitni, a Vándor-, Jurányi-, Görgey Artur-, Vitéz-, Medve-utca, Ilona lépcsö, Horthy Miklós bástyasétány és Fiáth Jánosutca által határolt területen. Az egészségügyi ügyosztály az engedélyek megadását nem fogja javasolni.

Szlosziár Pál és Társa URISZABÓ IV., SZERVITA-TÉR 3. ½ em Tel: 182-457.

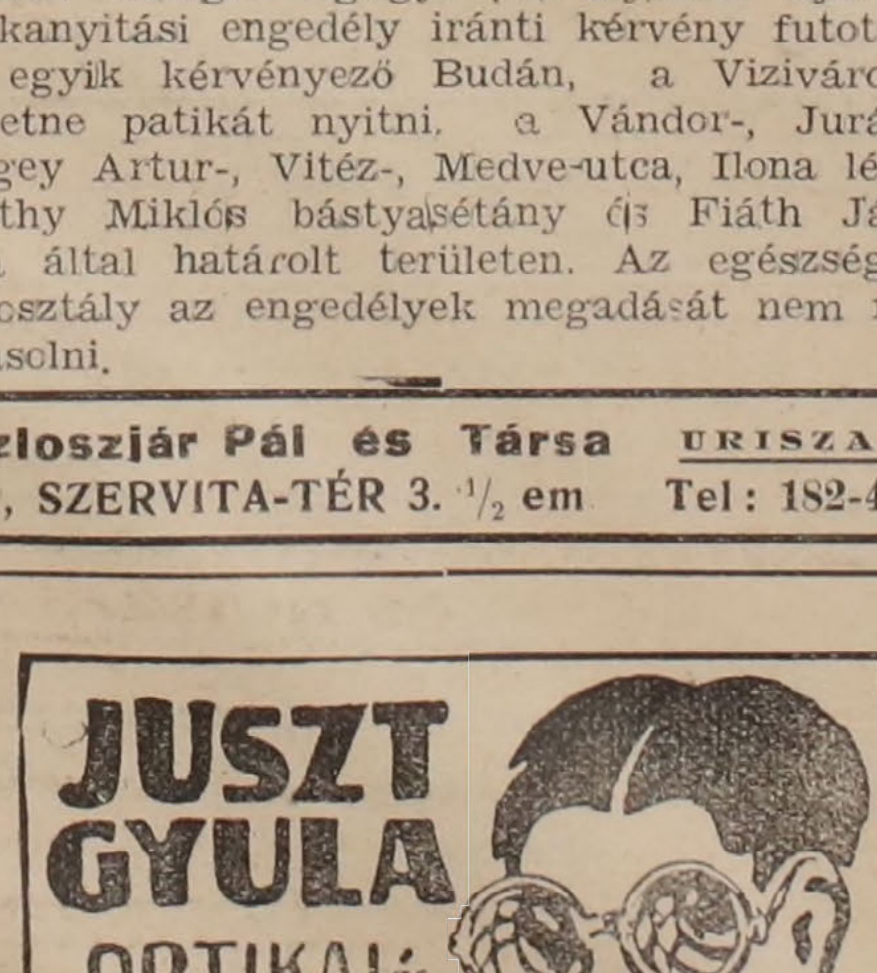

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Horthy Miklósné felhívása a magyar társadalomhoz

Magyar a magyarért!

A magyar igazság győzelme utban van: rövid idő kérdése felvidéki testvéreink visszatérése az ősi hazához.

Huszéves idegen uralom szörnyű nyomása nehezedik rájuk: nyomor, szenvedés, börtön az osztályrészük. A nélkülözés és a szenvedés segitségért kiált. Ez a segitség ma egyetemes magyar parancs: a népi együvétartozás parancsa.

A Felvidék őslakói nem magukért, de mindnyájunkért, az egész magyarságért küzködnek és szenvednek husz keserves esztendő óta. Sanyaru sorsuk áldozatra kell, hogy kötelezze az egész magyarságot: kicsinyt és nagyot egyaránt. Le kell törölni homlokukról a megpróbáltatások verítékét, orvosolni az őslakosságon ütött sebeket. A Felvidéken nem lehet éhező száj, fázó gyerek, otthontalan család.

A magyar becsület és a magyar testvériség azt követeli mindnyájunktól: hozzunk meg minden áldozatot a Felvidék nyomorának enyhitésére.

Szivünk sugallatára hallgatva, a nemzeti irányu szervezett nőmozgalommal együtt kérő szóval fordulunk tehát a magyar nemzet minden tagjához, szegényhez, gazdaghoz egyaránt: adományaikkal segitsenek a Felvidék inségén. Minden fillérre szükségünk van, mert a bajok rendkivüliek s a tennivalók nem türnek késedelmet. Aki magyar, az jöjjön a magyarért, a magyar sziv induljon meg a magyar szivért.

A közös magyar sors egyik legnagyobb mai kötelessége: áldozzunk a Felvidékért!

H o r t h y Miklósné s. k.
a mozgalom védnöke.
I m r é d y Béláné s. k.
munkabizottság elnöke.

Imrédy Béláné felhívása a Felvidék megsegitésére

Magyar a magyarért!

Felvidéki testvéreink megsegitéséért megindult a nemzet országos mozgalma.

Ugy érezzük, hogy minden magyarnak szive óhaját teljesitette Magyarország kormányzójának főméltóságu hitvese, mikor a közelmultban csendben előkészitette ezt az egységes munkaközösséget felvidéki testvéreink megsegitésére.

Munkánk két részre oszlik:

1. Mihelyt lehetséges — Ipolyságon már megtörtént —, a miniszterelnökség, a belügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium kiküldött képviselőinek irányitása mellett hivatásos, szakképzett szociális megbizottakat küldünk a megszálló katonaság nyomában a visszaszerzett területekre, akik az ottani hivatalos és társadalmi szervezetekkel felveszik a kapcsolatot, megállapitják, hogy az őslakosság miben szenved szükséget és azonnal megkezdik a javak szétosztását.

2. A munka másik része a gyüjtés. Adakozásra hivjuk fel a társadalom minden egyes tagját, hogy a gyüjtés eredményes legyen.

Tudjuk, hogy lélekben és gondolatban mindenki egy velünk, amikor hazavágyó véreink megélhetéséért dolgozunk. Ezért munkánk minden részletéről tájékoztatni fogjuk a társadalmat és megjelöljük segitségének legcélszerübb módját és idejét. Köztudomásu, hogy csak szervezett, egyöntetü munka tud igazán komoly eredményt felmutatni, ezért a társadalmi egyesületeknek széleskörü bevonásával kivánunk dolgozni. Kérünk mindenkit, hogy ilyen szellemben támogassa a mozgalmat.

Első ténykedésként a Felvidéki Egyesületek Szövetsége a „Magyar a magyarért" mozgalom keretében jelvényt hoz forgalomba, amely a Felvidékért dobogó magyar szivet ábrázolja.

Szivek a szivekért!

Mindenki vegye meg és viselje a magyar szivjelvényt.

Az árusitóhelyeket és az árusitás kezdetének időpontját napilapok és a rádió után néhány napon belül közöljük. A „Magyar a magyarért" mozgalom számára a magyar királyi postatakarékpénztár a 66. számú csekkszámlát nyitotta meg és a csekkek kezelésével járó minden munkát a postaszolgálattal együtt ingyen vállalta. Mindaddig, amig a gyüjtés egyéb módjairól a sajtó és a rádió utján a közönséget nem tájékoztatjuk, pénzadományokat kizárólag a 66. számú csekkszámlára kérünk. Csekklap minden postahivatalban ingyen kapható. Természetbeni adományok szives felajánlásáról egyelőre csak irásbeli értesitést kérünk, éspedig a miniszterelnökségre a „Magyar a magyarért" mozgalom cimére. A felajánlott javakat csak akkor célszerű megküldeni, ha ennek módjáról s időpontjáról a közönséget már részletesen tájékoztattuk.

Áldozat nélkül nincs eredmény.

I m r é d y Béláné s. k.
a munkabizottság elnöke.

Friss élelmiszer egészség! Tejterméket, tojást Dobó Sándor cégtől I. Nagyenyed (Enyedi) u. 2. Telefon: 351-859.

Buda Alsóváros és a budaőrs-törökbálinti autóbusz terve

Az autóbuszforgalomra való áttérés nem oldja meg az érdekelt budai lakosság közlekedési problémáit

A HÉV igazgatósága a főváros vezetőségének tudomásával felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben engedélyt kér arra, hogy a budaőrsi és törökbálinti villamos vonalakat beszüntethesse és helyettük a jövőben autóbuszokat járathasson. A HÉV szerint ezeken a vonatokon oly nagy mértékben csökkent az utasforgalom, hogy további fenntartásuk nagy veszteségnek tenné ki a vállalatot. De a közönség szempontjából is fölösleges a két vonal üzembentartása, mert révükön csak nagy kerülővel és olyan hosszú idő alatt érhetik el a környék lakói a fővárost, hogy inkább vonaton vagy autóbuszon jönnek be Budapestre, mint a HÉV-en.

Rámutat felterjesztésében a HÉV arra, hogy a törökbálinti utasoknak a HÉV rossz vonalvezetése miatt 19 kilométer, a budaőrsi utasoknak pedig 15 kilométer hosszú utat kell megtenniök a HÉV-en, amig Budapestre érkeznek, holott Törökbálint csak 12, Budaőrs pedig csak 7.5 kilométer távolságra van a fővárostól. A hosszadalmas HÉV-vonalon Törökbálintról 60, Budaőrsről 49 percig tart a Gellért-térre az utazás, holott, ha a közönség a MÁV-on Kelenföldig, onnan pedig Beszkárt-villamossal utazik a Gellért-térre, ezt az utat 33, illetve 26 perc alatt teheti meg. Amellett a MÁV tarifája olcsóbb is a HÉV viteldijainál. Ezenkivül az egyik magánkézben levő autóbuszjárat is nagy konkurrenciát okoz a HÉV-nek.

Ezért szeretne a HÉV a villamosközlekedés kikapcsolásával az autóbuszközlekedésre áttérni. Ennek azonban ezidőszerint akadálya van. A Budapest—Budaörs közötti autóbuszforgalomra báró Kazy Ferencné kapott koncessziót, amellyel eddig nem élt. A HÉV azt kéri a minisztertől, hogy a szeptemberben lejárt koncessziót engedje át azzal a kötelezettséggel, hogy a HÉV már a közel jövőben állitsa be Budapest és Budaőrs között az autóbuszforgalmat.

A főváros, illetve a Beszkárt által üzemben tartott *27-es autóbuszjáratot, amely jelenleg csak a Budaőrs határában levő repülőtérig közlekedik, a főváros a Kamaraerdöig hosszabbitaná meg.* Engedélyt kért továbbá a HÉV arra is, hogy a Horthy Miklós körtértől kiindulva, a Szent Imre herceg útja, Budaörsi út, Budaőrs, Törökbálinti út és Törökbálint között 13.3 kilométer hosszban *újabb autóbuszvonalat állitson be.* Ezen a vonalon naponta legalább 26 autóbuszjárat közlekedne, hazai gyártmányú kocsikkal. A felhagyandó törökbálinti HÉV vonalnak a Budafok—Rózsavölgy—Kelenvölgy közé eső szakaszán a vasutüzemi forgalmat ingajárat formájában továbbra is fentartanák.

A HÉV-nek ezek a tervei természetesen erősen érdeklik Buda egy részének, az Alsóvárosnak lakosságát is. Ez a polgárság évek óta vívja nehéz harcát a HÉV-vel: ez a küzdelem most váratlan fordulathoz ért, olyanhoz, amelyre nem számitott, de amelyet nem is várt az érdekelt lakósság. Legközelebb visszatérünk ennek a tervnek taglalására, kifejtve a budai közönség kivánságait és észrevételeit a Beszkárt terveivel szemben.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vasárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Női- és férfikalapok legmegbizhatóbban BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Dr. Borbély Kálmán ünneplése. Október 13-án lelkesen ünnepelték dr. Borbély Kálmán min. tanácsos, gazdasági főtanácsost a budai ref. egyház presbiterét névnapja alkalmával. A nagyszámú ünneplők jókívánságait Haypál Béla lelkész szívbölfakadó, meleg szavakkal fejezte ki. Isten áldását kérte további közéleti működésére. Kőváry Ernö tanár, a budai ref. egyház orgonista énekfővezére erre az alkalomra írt ódáját olvasta fel. Az ünneplők sorában jelen voltak többek között: dr. Borsos Endre közig. bíró, egyházközségi gondnok, dr. Bary Zoltán kir. föügyészhelyettes, dr. Eördögh Árpád közigazgatási biró, dr. Igó Elek táblabiró, dr. Péter János lelkész, dr. Czeglédy Sándor teológiai m. tanár, dr. Mirtse Árpád, dr. Muzsnay László, dr. Földes Papp Károly vallástanárok, Högye Mihály segédlelkész, nemes Pintér Lajos gazdasági föigazgató, Albert Edit tanítónö és sokan mások. Dr. Borbély Kálmán meghatottan köszönte meg az ünneplést. A budai ref. Nőegylet szintén melegen ünnepelte dr. Borbély Károly miniszteri tanácsost.

SIMPLON szőrmeház XI. Irinyi János u. 12. Horthy Körtérnél

A Katolikus Népszövetség zászlószentelése a Krisztinavárosban. A Katolikus Népszövetség krisztinavárosi szervezete 16-án, vasárnap, zászlószenteésil ünnepséget rendezett. Tíz órakor szentmise és zászlóavató beséd volt a krisztinavárosi plébániatemplomban, majd utána ünnepélyes zászlóbontás az egyházközség Mészáros utca 19. szám alatti helyiségében. Az ünnepség keretében beszédet mondott Ernszt Sándor, Czettler Jenő, Ötvös Lajos, P. Böle Kornél.

Aktuális eőadás a Márvány utcai kereskedelmi iskolában a pályaválasztás érdekében. A Márvány utcai fiú felsőkereskedelmi iskolában — melynek vezetője dr. *Orel* Géza főigazgató — mint a mult évben jeleztük, *gyakorlati kereskedelmi önképzőkör alakult* azok részére, akiknek szülei kereskedők, vagy akik kereskedők akarnak lenni. Az önképzőkör működése kettős: tanitják a fiatal diákokat a kereskedelmi pályán előforduló munkálkodásra, tisztességre, megbecsülésre, stb. másrészről előadókat is meghívnak *speciális előadások* tartására, a főigazgatóság engedélye alapján. Október 5-én *Telek* Andor hódmezővásárhelyi textil- és divatkereskedő, tartalékos százados tartott előadást: *„Hogyan nyissunk divatüzletet?"* címmel. Az előadó megfelelt mindazokra a kérdésekre, amelyeket dr. *Orel* Géza főigazgató kidolgozott az előadás élénkitése, egyszerűsitése és megértése érdekében.

A friss élelmiszer — egészség! Az élelmiszerek legfontosabb alkatrészei, a vitaminok, amiknek jelentősége az emberi szervezetre vitán felül áll, hatásukat csak friss élelmiszerekben érhetik el teljes mértékben. Mindenkinek érdeke tehát, hogy élelmiszer beszerzésénél ügyeljen annak friss állapotára. Főképen a tejtermékeknél és a tojásnál fontos ez. *Dobó* Sándor nagykereskedő vaj, sajt és tojásüzletét Nagyenyed (Enyedi) u. 2. alatt melegen ajánlhatjuk ebből a szempontból. Két évtizedes üzleti multja és az, hogy a legnagyobb termelőktől szerzi be naponta a legfrissebb árut, jogisit fel a bizalomra.

Birói szemle a Mányoki úti Schmidt-féle kastélyban. A Pálos-rend, néhai Schmidt Miksa Mányoki kastélyának örököse, a *hagyatéki zárlat elrendelését kérte* a Mányoki úti ingatlanokra, azzal az indokolással, hogy a végrendeleti végrehajtó kezelésében *az épület erősen megrongálódott* és a helyzeten csak zárgondnoki kezelés segithet. A kérelmet a budai járásbiróság egymásután kétszer elutasitotta, a törvényszék azonban utasitotta a járásbiróságot, hogy állapitsa meg az épület állapotát birói szemlén. A szemle a napokban folyt le *Tóth* István I—III. kerületi járásbiró vezetésével. A birói pecsét eltávolitása után kinyitották a kastély lezárt ajtóit és az egybegyültek végigjárták az összes termeket s egyértelműen megállapitották, *hogy az épület valóban rozoga állapotban van.* A végrendelet végrehajtója közölte, hogy már hónapok előtt szakértői szemlén megállapittatta a renoválás feltétlen szükségességét és ennek nyomán folyamodott is a hagyatéki birósághoz, hogy a renoválás költségeire utaljon ki pénzt a hagyatéki letétből, a biróság azonban mindezideig nem intézkedett. *Tóth* János dr. járásbiró, aki a maga észleleteit jegyzőkönyvbe foglalta, helyet juttatott a jegyzőkönyvben a végrendeleti végrehajtó közlésének is.

A Flórián Filmszinház a budai közönség részéről megnyilvánult általános kivánságra újból műsorra tűzte *A mellékutca* cimü darabot, amely a mult esztendőben olyan nagy sikert aratott. A mellékutcát a filmszinház igazgatósága október 21-től 27-ig iktatta műsorába.

GRAMOFONLEMEZ-KÖLCSÖNZÉS, vétel, csere. Kedvezményes színházjegyiroda, XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45—73—45.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezőkert"-nél, XI., Horthy Miklós ut 4 II., Margit-körut 65.

BRANDSTETTER FERENC és TS. LAKBERENDEZŐ MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

A polgármester tüzrendészeti és légoltalmi rendelete

Szendy Károly polgármester utcai falragaszokon a következő tűzrendészeti és légoltalmi rendeletét közölte:

A főváros közönségének élet- és vagyonbiztonsága érdekében tűzrendészeti és légoltalmi okokból elrendelem, hogy a főváros területén minden lakóház padlásterében 100 négyzetméterenként 0.5 köbméter száraz homokot, ezenkivül tűzfaltól tűzfalig terjedő padlásközönként 100 liter vizet két vödörrel, továbbá kellő számú lapátot, baltát vagy csákányt, lehetőség szerint tűzcsapot és kézi tűzoltókészüléket kell állandóan tartani. A szükséges homokot a kerületi elöljárók díjtalanul utalják ki.

Akik ezeknek a rendelkezéseknek nem tesznek eleget — amennyibn mulasztásuk vagy cselekményük súlyosabb beszámitás alá nem esik — kihágást követnek el és pénzbüntetéssel büntetendők.

Ennek, valamint a padlásterek lomtalanitása ügyében korábban kiadot rendeletemnek pontos betartását szigorúan ellenőrzöm. *Szendy* Károly polgármester.

Légoltalmi óvóhelyek adókedvezménye

A pénzügyminiszter 173.000—1937. sz. rendelete a régi házakban létesitendő légoltalmi óvóhelyekre az épitési költség 50 százalékáig adókedvezményt biztosit az esetben, ha az óvóhelyet a légoltalmi rendeletnek megfelelően készitik el. A legtöbb budapesti házban azonban e rendeletnek megfelelő óvóhelyet nem lehet épiteni, mert a pincékben nem áll elegendő nagyságú terület rendelkezésre. Ezért a főváros polgármestere könnyitéseket engedélyez a háztulajdonosok részére. Minthogy azonban az ilymódon létesitett óvóhelyek nem felelnek meg az adókedvezményi rendelet kikötéseinek, a Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete eljárt a Pénzügyigazgatóságnál, hogy az ilyen óvóhelyekre is biztosittassék az adókedvezmény. A Pénzügyigazgatóság tájékoztatta az Ipartestületet, hogy a kérdéssel már foglalkozik a pénzügyminisztérium és remény van arra, hogy azt kedvezően fogja elintézni.

*

Mint értesülünk, az óvóhelyek létesitésére nézve az illetékes hatóságok részletes tájékoztató utasitása rövidesen megjelenik. Amint ezek a rendelkezések kiadattak, ismertetni fogjuk azokat olvasóinkkal, hogy azoknak megfelelő módon tehessék meg intézkedéseiket.

Október 15-én életbe lépett az uj gázárszabás

Hosszú elökészitő munka után fogadta el a székesfőváros törvényhatósági közgyülése a háztartási gázárszabás módositására vonatkozó javaslatot és most, október hó közepén életbelépett az új, korszerü gázárszabás.

Annakidején már közöltük, hogy az új árszabás a vizmelegitésnél, hütésnél és fütésnél lényeges mérséklést nyujt; nem egyszerü árváltozást, hanem új rendszer bevezetését jelenti. Elsősorban a közönség érdekét tartja szem előtt, különösen a fürdőszobák melegszolgáltatását és a gázfütést teszi olcsóbbá és gazdaságosabbá. A házatrtás minden ágára biztositja azokat az előnyöket, melyeket a főzésnél a közönség már eddig is élvezett.

A lakások nagysága szerint megállapitott tőfogyasztásra (lakószobánként havi 20 köbméter gázra) megmarad a 20 filléres egységár, ezen a fogyasztáson túl azonban azok a háztartások, melyekben a gázt a főzésen-sütésen kivül akár vizmelegitésre, akár fütésre, vagy hütésre is használják, 40%-kal kisebb árat, azaz köbméterenként 12 fillért fizetnek.

Sokan azt hiszik, hogy a tőfogyasztás árát akkor is meg kell fizetni, ha a tőfogyasztásként megállapitott gázmennyiségnél kevesebbet fogyasztottak. Ez teljesen téves felfogás. A tőfogyasztás nem jelent semmiféle kötelezettséget. Minden gázfogyasztó csak annyi gázt tartozik megfizetni, amennyit valóban elfogyasztott.

A háztartásokban eddig fizetett gázmérőhasználati díjak helyébe a havi 0.60—1.20 pengő között megállapitott kapcsolási díjak lépnek.

Az új gázárszabás az ipari gázfogyasztókat nem érinti. Az ipari fogyasztásra érvényben levő kedvezmények és a gázmérő kezelési díjak változatlanok maradnak.

A Gázművek az új árszabás szövegét minden gázfogyasztónak megküldi.

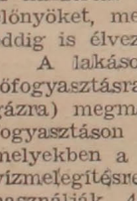
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- TÁBLÁK, SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

1899 ÓTA
SZOBAFESTÉST, MÁZOLÁST, TAPÉTÁZÁST
BUDÁN
Streda Károly
cégtől.
I., Csaba-utca 7/b. Telefon: 166-964

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Kőfaragómunkák
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

II., Zsigmond-u. 18. Tel.: 155-668.

Bieber Károly
Alapit. év: 1888. Aranyérmekkel kitüntetve. Alapit. év: 1888.
Épület- és műlakatos
Budapest, II., Fő-utca 18. szám. Telefon: 154-288
Készit: vasszerkezeteket, iparművészeti műkovácsolást, épületek felvasalását.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony utja 66. Telefon: 259-823

CSAPKAI ERVIN könyvkötészete könyv- és papir kereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Jelentékeny drágulást hozott a szeptember

A *Központi Statisztikai Hivatal* a következő szeptember havi gazdaság-statisztikai adatokat közli:

A nagykereskedelmi árak indexszáma szeptember végén az előző hó végi 96-tal szemben 99 volt. Az emelkedést főleg a mezőgazdaság és az állattenyésztés körébe tartozó cikkek árának szilárdulása idézte elő.

A létfenntartási költségek indexe szeptember hó végén lakbérrel együtt számitva az előző havi 101.7-tel szemben 103.0, mig lakbér nélkül számitva az előző havi 106.6-tal szemben 108.2 volt, néhány élelmezési cikk kisebb arányú drágulása folytán.

A budapesti tőzsdén jegyzett részvények árfolyamindexe az 1926. évi árfolyamokat 100-zal véve egyenlőnek az augusztus végi 105.6-tal szemben szeptember hó végén 116.7 volt.

A *Postatakarékpénztár* központja és közvetitői szeptember hó folyamán 5.0 millió pengő uj zálogkölcsönt folyósitottak, a kiváltások összege pedig 6.3 millió pengő volt. Összes zálogálladék szeptember hó végén 28.2 millió pengő volt.

Az új fizetésképtelenségek száma szeptember hóban 57 volt az előző havi 64-gyel szemben, a passzivák összege pedig az augusztus havi 4.2 millió pengőről 1.5 millió pengőre csökkent.

A kir. *járásbiróságoknál* és a kir. közjegyzőknél szeptember hó folyamán 3932 darab váltó került óvatolásra 1.5 millió pengő értékben. Augusztushoz képest az óvatolt váltók darabszáma 425-tel, értékük pedig 36 ezer pengővel emelkedett.

A *Pénzintézeti Központ* kötelékébe tartozó budapesti pénzintézeteknél és a Postatakarékpénztárnál elhelyezett összes betétek álladéka szeptember hó végén 1.340.7 millió pengő volt, mely összegből a takarékbetétekre 613.1 millió, a folyószámlabetétekre pedig 727.6 millió pengő esett. Augusztushoz képest a takarékbetétek álladéka 136.7 millió, a folyószámlabetétek álladéka pedig 9.7 millió pengővel csökkent.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
csütörtöktől—szerdáig
VESZEDELMES ÉLETKOR
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
csütörtöktől—szerdáig
TIZENHÁROM KISLÁNY
mosolyog az égre
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől—szerdáig
PAPUCSHŐS
NÉGYEN A BECSÜLETÉRT
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
csütörtöktől—vasárnapig
A MELLÉKUTCA
hétfőtől—szerdáig
FRAKKOS SÁTÁN
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFONLEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK
Kedvezményes jegyek, szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. Perényi Zsuzsa, XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45.

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
csütörtöktől szerdáig
REND KATONÁI
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

október 16—31-ig.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten Szeme, Böszörményi út 36/b.
Reményi, Győri út 8.

II. kerület
Pasarét, Pasaréti út 100.
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11.
Fekete Medve, Fő utca 27.
Statisztika, Margit körut 54.

III. kerület:
Gránátalma, Zsigmond u. 17.
Szent Lukács, Bécsi út 89.
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Imre, Horthy körtér 8.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk Vasváry Miklós, III., Lajos-utca 64 Telefon.: 162—772

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina kör Telefon: 15

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579.

Keresztyén leányotthon épül Budán. A Magyar Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége székházat és leányotthont szándékozik épiteni. A főváros a Lenke út és Tass vezér út sarkán 450 öles ingyentelket adományoz a szövetségnek és azon 100.000 pengős költséggel épitik fel a székházat.

A Virágkereskedők Egyesületében október 13-án, csütörtökön este fél 7-től 8-ig VIII. Eszterházy utca 4. szám alatt Füredi Jenő tart előadást: Időszerű tanácsok címen.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága II., Margit-körut 83. AZ UJ NÉGYSZÜRKE ÉTTEREM

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Balázs vendéglő
a hüvösvölgyi villamos végállomásnál.
Gyönyörü kert. — Ételkülönlegességek.

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

CSÁSZÁRFÜRDŐ ÉTTEREM
konyhája hires

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓKA SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

36. évfolyam Budapest, 1938. október 27. 43. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Költségvetés

A főváros törvényhatóságának költségvetési vitáját ezúttal a nagy nemzeti események súlya terheli. Rövidebb, gyorsabb talán sohasem volt még a büdzsévita. Ennek okát Zsitvay Tibor klasszikusan jelölte meg bevezető beszédében

— Budapest most — mondta — elsősorban nem azok iránt a számok iránt érdeklődik, amelyek a költségvetésben szerepelnek és nem azok iránt a határok iránt amelyek teherviselőképességének határait jelentik, hanem más számok felé fordul és más határok felé tekint.

Felmerül a másik kérdés: hogyan áll Budapest, a magyar nemzet fővárosa a várható nagy átalakulással szemben? Erre a kérdésre Szendy Károly polgármester felelt meg expozéjában. Alljanak itt, minden felesleges kommentár nélá polgármester gyönyörű szavai.

— Ez a költségvetés — mondotta a polgarmester — kétségtelenül nem jelenti azt a haladást és fejlődést a főváros igényeinek kielégítésében, amelyet a mai idők követelnek, de a tárgyilagos kritikának el kell ismernie, hogy a főváros most is igyekszik kötelességét polgárai iránt becsületesen teljesiteni. A főváros ebben a költségvetésben is megmutatja, hogy az ipar és a kereskedelem támogatója, a szegények, a gyengék védelmezője, a kultúra, a művelődés hordozója, mint ahogy a multban is mindig ennek bizonyult.

— Ezt a költségvetést a nemzeti sorsfordulónál, húsz év távlatából nézem és úgy érzem, hogy Budapest a trianoni két évtized alatt becsületesen dolgozott. A főváros ezalatt hatalmas arányokban fejlődött, szépült és gyarapodott. Milliós nagyváros lett úgy külsejében, mint kultúrális és gazdasági életében. A különböző válságok között megállt szilárdan, anyagi alapjai nem rendültek meg soha és a polgárság, ha nehezen is, de megtalálta kenyerét és megélhetését Budapest falai között. Ha bekövetkezik és megvalósul az, amit kivétel nélkül mindnyájan óhajtunk és amiért minden áldozatra készek vagyunk, a fejlődés üteme gyorsabb lesz és megjavul a megélhetés, a boldogulás lehetősége is.

— Budapest annakidején súlyosan érezte az ország feldarabolását, a nemzet gyászos sorsát, de nem állt meg az építő munkában, nem tévesztette szem elől a maga életében a nemzet nagy céljait. Mindenkor a jobb jövő érdekében dolgozott, a nemzeti élet erős oszlopa akart lenni. Ezekben az időkben is minden szellemi és anyagi erejét a nemzet szolgálatába állitja, a nemzetvédelem és a szociáls ujjászületés oltárára legnagyobb hittel és odaadással helyezi a maga áldozatát.

— A nemzet sorsdöntő napjaiban hivatkozhatunk arra, hogy az elmult két évtizedben Budapest megfelelt hivatásának, polgársága megtette kötelességét. A magyar főváros minden szellemi és anyagi ereje megfeszítésével felkészült a történelmi fordulatra. A trianoni években a keresztény nemzeti szellem olyan fővárost épitett, amely méltó fővárosa lehet Nagy-Magyarországnak.

Mindaz, amit a költségvetéssel kapcsolatban mondhatnánk, benne van ezekben a szavakban. Ebben a pillanatban, amikor hiszéves álmaink egy része megvalósulás előtt áll, tulajdonképen nem tudjuk, mit hoz a legközelebbi jövő Budapestre, milyen új feladatokat kell vállalnia és époly kevéssé tudhatjuk, hogy a most elfogadott költségvetés tételeit nem boritják-e fel a gyorsan torlódó események.

A közgyülés egyhangú bizalma fogadta a polgármester előterjesztését. Budapest hisz a szebb jövőben, Budapest új horizontok felé tekint: ebben a hangulatban, egy történelmi pillanat nagy várakozásai közt fogadja el azt az előterjesztést, melyet hivatott vezetői terjesztettek eléje.

A fővárosi költségvetés tanulságai

Irta: vitéz nemes Juhász Jenő, szfőv. th. biz. tag

A nemzeti egység pártja fővárosi csoportjának évadnyitó értekezletén rövid nyilatkozatot tettem. Ennek lényege a következő volt:

Budapest székesfőváros nem tekintheti magát egy, a nemzet testében idegenül élő öncélú alakulatnak, separatum corpusnak. Ha valóban az akar lenni, amire hivatott: *a nemzet élő és életadó szive* — nem lehetnek más céljai, mint az egyetemes nemzetnek, nem fűtheti kazánját más szén, más vér, más gondolat mint az, amely magának a nemzetnek életadó eleme.

A politikai kényelemszeretet megdöbbentő példáját adták a Gömbös Gyula előtti egymást váltó kormányok akkor, amidőn kitérve a fővárosi politikában való felelősségvállalás elől, ennek a nagy nemzeti erőempóriumnak sorsát, gazdálkodását és politikai irányitását hosszú ideig kerületi klikkek, törzsfőnökök, majd lokális jellegű és lokális felelősségű községi pártok diszkréciójára bizták.

Gömbös Gyula elévülhetetlen érdeme az, hogy a főváros politikai életéért való felelősséget kormányfelelősségé tette és ezzel bekapcsolta a főváros politikai életét a nemzet politikai életének teljességébe.

Ezt az elhatározását, a nála oly gyakori ösztönös lényegfelismeréssel, azzal indokolta, hogy bár a lélekszám tekintetében Budapest csak az ország egy nyolcadát, parlamenti képviselet tekintetében pedig még kisebb töredékét reprezentálja, gazdasági, kulturális és politikai jelentőség szempontjából annak többszörösére kell az államférfinak értékelnie.

Ezt a megállapitást igazolják a költségvetés számadatai is. A költségvetés végösszege a községi háztartásnál 165,804.835 pengő, az üzemeknél 192,056.907 pengő, összesen kereken 360 millió pengő.

Ennyit, fejenkénti átlagban 360 pengőt, áldoz tehát a főváros közönsége arra, hogy a nemzet fővárosa megjelenésében, szellemi és technikai kultúrában méltó helyet foglaljon el a világvárosok sorában és kielégitse azokat az igényeket, amelyeket a nemzet egyeteme az ország fővárosával szemben támaszt.

A főváros és az állam között hosszú időn át függőben tartott anyagi kérdések rendezése lehetővé tette a deficitmentes költségvetés összeállitását. De azért, hogy a deficitmentes költségvetésig a székesfőváros közérdekű feladatainak sérelme nélkül eljutottunk, elismerés illeti az adminisztrációt és a törvényhatóság képviseletét is.

Gyakran halljuk, különösen vidéki agitációs beszédek során, hogy a vidék és a vidéki városok háttérbe szorulnak a székesfővárossal szemben. Ez a vád könnyen hihetővé válik azok előtt, akik csupán a székesfővárosi költségvetés hatalmas számadatait nézik. Azok azonban, akik nemcsak a végösszegeket vizsgálják, hanem azt is, hogy mire használtatnak ezek a milliók, kétségkivül felismerik azt, hogy a székesfőváros ezekből a milliókból számos olyan feladatot teljesit, amellyel nem a saját polgárainak jólétét és kényelmét, hanem a *nemzet egyetemének érdekeit szolgálja, hogy Budapest ebben a vonatkozásban sem separatum corpus, nem a budapestieké, hanem a nemzeté.*

Ilyen tétel a közoktatásra forditott 33 millió 126.743 P is. Éspedig nemcsak a törvényes kötelezettség nélkül fentartott inkolák és intézmények révén, amelyek létfentartásánál voltaképen állami feladatot lát el, hanem azért is, mert a törvényes kötelezettség alapján fentartott iskoláiban mindenkor a legmagasabb szinvonalat igyekszik megőrizni.

De ilyen tétel a közsgészségügynél felhasznált 23,284.317 millió jelentékeny része is, mert a nagy fővárosi kórházak nemcsak a főváros polgárainak állanak rendelkezésére, hanem nagymértékben potolják azokat a hiányokat, amelyek a vidéken a kórházszükséglet terén ma is fennállanak és csak hosszú évek munkájával lesznek valóban kielégitően pótolhatók.

De ide sorolható a szociális gondoskodás kiadásaiból is egy jelentékeny hányad, mert az elmult évek gazdasági válságai közepette a vidéki munkanélküliek tömegei lepték el reménykedve a fővárost és szorulnak rá a székesfőváros közönségének hivatalos támogatására.

Egyetemes nemzeti érdek szolgálatára vállalkozik a főváros akkor is, amikor múzeumokat, könyvtárakat tart fenn és jelentékeny összegekkel támasztja alá a nemzeti művészetet.

A tanulság ebből az, hogy úgy a budapestieknek, mint a vidékieknek meg kell érteni, hogy *Budapest nem önző, öncélú municipium, Budapest nemcsak a budapestieké, hanem a nemzeté is.*

És, folytatva a tanulságlevonást, meg kell értenünk azt, hogy Budapest politikai lélek szempontjából sem különbözhetik a nemzet lelkivilágától, hogy Budapest székesfővárosnak a költségvetésben adott hatalmas keretek kitöltésénél nem lehet más iránytüje, mint *minden vonalon érvényesiteni a keresztény-nemzeti-népi politika irányelveit*, amelyet a nemzet félreérthetetlen világossággal és elhatározott szilárdsággal magáénak vall.

Ezt meg kell érteniök azoknak is, akik a székesfőváros életében a fővárosi alkotmány egyedülálló, ma erőszakoltnak látszó struktúrája mellett már nem a jelent és nem a jövőt, hanem a világtörténelem által elsodort multnak roskadozó ideológiáját képviselik.

Buda-Alsóváros

a Hév. törökbálinti vonalának megszüntetése után a nagytétényi vonal megszüntetését várja

Irta: Mikola Géza dr.

Amint hire jött, hogy a HÉV a törökbálinti villamosvonalat megszünteti és helyette rövidebb útvonalon autóbuszforgalmat tervez, a *Budai Napló* rögtön átlátta és mult számában már jelezte is, hogy a változás erősen érinti az Alsóváros közönségét.

Az AVE (Buda Alsóváros-Sósfürdő Egyesület) október 18-iki értekezletén megállapitotta, hogy a vonalmegszüntetés a törökbálinti kocsik kiesésével a Fehérvári úti közlekedést még nagyobb mértékben rontja ugyan, de *a lakósság mégis bizakodva néz e váratlan változás elé.* Meg van győződve arról, hogy az eddig is rossz közlekedés megjavitása az illetékesek részéről most már elodázhatatlanul sürgős és fontos.

Az üzemcsökkentés tehát az alsóvárosiakban a vidám részvét érzetét kelti. Most már csak azt várják, hogy — az örökké deficites HÉV feltartóztathatatlanul bekövetkező teljes kimulásáig is — a törökbálinti viszonylat megszüntetése napjától kezdve Beszkárt-kocsik bonyolitsák le a forgalmat, a 3—4 kocsiból álló vonatok kettéosztásával és ennek megfelelően a járatok kétszeres sűritésével. Minthogy a vonalmegszüntetést a székesfőváros közlekedési szakbizottsága elfogadta, teljesen biztosra veszik az alsóvárosiak, hogy ahhoz a közgyülés és az illetékes minisztérium is hozzájárul.

A leghatározottabban és elkeseredetten tiltakoznék azonban az alsóvárosi közönség az ellen, hogy a két emberöltőt leigázó HÉV vonalai még egy autóbuszvonallal szaporittassanak. Ha a HÉV a helytelen üzemvezetés miatt önként feladott vonala helyett autóbuszvonalat akar létesiteni, ám tegye ezt a főváros határain kivül. De ne is tételezze fel azt a, hála Istennek, tisztánlátó és bölcs fővárosi vezetőségről, hogy területére a polgárságot megnyomorító vicinális fog beengedni, csak azért, hogy magára újabb deficitet züditson és hogy az egységesités végrehajtását hátráltassa és a város fejlődését akadályozza.

Ha mégis a javasolt megoldásra a főváros közönségének (és nem a HÉV-nek) szüksége lesz, tudni fogja a vezetőség a kötelességét és ahogyan a BART helyett, úgy a HÉV helyett is a Beszkárt autóbuszait és villamoskocsijait fogja járatni: ezt kivánja az igazi egységesités, ezt Szentimreváros és Budapesti világváros szépsége és hirneve.

Ragadja meg hát a főváros ezt az alkalmat és szoritsa ki a HÉV nagytétényi vonalát is a fővárosból mielőbb. Ne tekintsen semmiféle más érdekre, csak a polgárság érdekére, Budapest széppé és közlekedésének tökéletessé tételére.

Az OTI megvette a Sósfürdőt

Összesen másfélmillió pengőt adott a fürdőér és a 40.000 négyszögöles telekért

Sokat irtunk a Sósfürdő sorsáról: Budának ez a régi, egykor világhirű gyógyfürdője évek hosszú sora óta nem tudott kikerülni a zavarokból. Most ugy látszik végképen megoldódott a Sósfürdő problémája. Mint jelentik, az Országos Társadalombiztositó Intézet megvásárolta a Sósfürdőt és vele együtt mintegy 40.000 négyszögöl telket is.

Az Erzsébet Sósfürdő egyike Budapest fürdőügyi nevezetességeinek; különösen mint női fürdő jelentős. A kelenföldi Tétényi úton levő, nagy parkkal övezett fürdőtelepet a Mattoni-család fejlesztette ki; valamikor hires kirándulóhely is volt. Nagy park közepén fekszik, szállóval, étteremmel és fürdőépületekkel.

A háború után egy holland érdekeltség katolikus egyházi alapok bevonásával vásárolta meg a fürdőt, azonban felvirágoztatni nem tudta azt és az Erzsébet Sósfürdő és Forrásvállalat rt. csődbejutott.

A holland érdekeltséget a Leszámitoló Bank képviselte, amely 12.000 négyszögöl telekkel együtt 2,5 millió pengőért ajánlotta fel az OTI-nak most egy esztendeje, de az OTI igazgatósága akkor elutasította az ajánlatot. A nyáron a tárgyalások fonalát ismét felvették és most már az érdekeltség a Sósfürdőn kivül fölajánlotta a Tétényi út környékén levő parcellázott terület összes telkeit is: negyvenezer négyszögölet.

A tárgyalásokat most már a Pénzintézeti Központ kezdte meg és végül sikerült megállapodni abban, hogy a Sósfürdőt, parkjával, összes épületeivel, forrásaival és a negyvenezer négyszögöles telekkomplexummal együtt az OTI mindössze másfélmillió pengőért megvásárolta. A megállapodást az OTI igazgatósága már elfogadta, a belügyminiszter is jóváhagyta és így az Országos Társadalombiztositó Intézet lett a tulajdonosa Budapest egyik leghiresebb fürdőjének és gyógyforrásának.

Az OTI természetesen a fürdőt ujjáépiti és jelentős beruházásokkal bocsátja tagjai rendelkezésére.

Alapítási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitesü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Zenei élet

Kresz Géza, Zeneművészeti Főiskolai tanár, hegedűművész nemes célkitűzését, mellyel a kamarazeneirodalom remekművei népszerűsitésére vasárnap délelőtti matinékat rendez a Nemzeti Múzeum régi főrendiházi termében, már tavaly, az első évben is, siker és elismerés kisérte. A főváros zeneértő közönsége megértette Kresz Géza törekvésének kulturális jelentőségét és nagy számmal jelent meg a matinékon. Az érdemes vállalkozás első matinéja vasárnap volt. A műsoron Mozart Esz dur (252. sz.) divertimentoja és Beethoven szeptetje szerepelt. A pompás, stilusos összjáték és a kitünő előadás maradéktalanul érvényre juttatta a két remekmű minden szépségét. Basilides Mária Monteverdi egyik áriáját énekelte előkelő, nemes művészettel, páratlan kulturával és elmélyedéssel, Kósa György finom, alkalmazkodó kiséretével.

Liszt Ferenc születésének évfordulóját (1811 okt. 21.) évenként emlékhangversennyel ünnepli meg a Zeneművészeti Főiskola. Szombaton az intézet 3 kitünő művésznövendéke: Dániel Ernő, Mészáros Erzsébet és Falaky Márta adta elő a halhatatlan zeneköltő 3 alkotását. Dániel Ernő a Haláltánc megszólaltatásával adott tanuságot nem mindennapi képességéről. Mészáros Erzsébet rendkivüli muzikalitása, igen szép előadása az Orleansi Szüz eléneklésében érvényesült hatásosan, Falaky Márta pedig a Magyar fantáziát játszotta zongorán ragyogó technikával, nagyszerű lendülettel, magával ragadó hévvel. A zenekari kiséretet Melles Béla tanár vezényletével az intézet zenekara szogáltatta, stilusosan alkalmazkodva a kitünő fiatal művészek játékához.

A Fővárosi Zenekar közel másfél évtized óta folytat értékes, megbecsülésre méltó zenei kulturmunkát vasárnap délutáni hangversenyeivel, melyekkel a közönség ama rétegének teszi lehetővé olcsó áron szinvonalas hangversenyek hallgatását, amely különben alig juthatna nivós koncertekhez. Az első hangverseny október 16-án volt a Vigadóban. Ezen került bemutatóra a Szent István jubileumi pályázaton első dijat nyert: Magyar ünnepi nyitány, melynek szerzője Kesztler Lőrinc zeneszerző. Az első előadás nagy sikert hozott. Az est szólistái Hir Sári és B. Szabó Ilonka voltak. A nagyszámú közönség a hangverseny karnagyával, Bor Dezsővel együtt, kitünő teljesitményeikért lelkesen ünnepelte őket. B—s Gy—gy

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Hortby Körténél

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Magyar a magyarért

Az a gyönyörű felhivás, amelyet Horthy Miklósné és Imrédy Béláné intézett a magyar társadalomhoz, a budai szivekben kellő visszhangra és megértésre talált. A Budai Napló is közölte legutóbb a két felhivást és örömmel jelentjük, hogy olvasóink közül többen jelentkeztek adományaikkal szerkesztőségünkben. Az egész ország megmozdult, hogy segitségére siessen rövidesen hozzánk visszatérő testvéreinknek, akiket a cseh martalócok kifosztottak és akik tőlünk, a a csonkahazában élő testvérektől várnak vigaszt, erőt és támogatást.

Lapunk zártáig az alábbi adományok érkeztek a Budai Napló kiadóhivatalába a „Magyar a magyarért" akcióra: Fritz Leó és neje 10 pengő, Reich Rezső mérnök, I., Naphegy u. 21. 5 pengő, Grünbaum József 5 pengő. Trattner Béla 5 pengő, Keresztes István 3 pengő, Nyárasdy Boriska 2 pengő, Lippay Gyula dr. 20 pengő.

A „Horthy Miklósné" akcióra ugyancsak 5—5 pengőt juttatott el hozzánk Grünbaum József és Trattner Béla, amit köszönettel nyugtázunk.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vasárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Régi budai lengyel-magyar holmi

Irta: Bevilaqua Borsodi Béla

Ma: lengyelek a régi felvidéki magyar Végeken, lengyel és magyar kiáltások Bem apó budai szobra előtt. Nem uj dolog a lengyel és a magyar barátsága, köteteket irtak erről, ezernyi irás jelenik meg erről ma is, lengyelül is.

Nagy irodalma van a régi budai lengyel napoknak, amikor Róbert Károly és Nagy Lajos idején már lengyel szó csacsogott Budán és Visegrádon. Sok lengyel jött Budára Kazsimiers, vagyis magyarosan Kázmér lengyel királyfival is Budára. Sok lengyel ur volt a lengyel Jagiello házból való királyaink, Ulászló és II. Lajos kamarásai és egyéb udvari nemesei között.

Ekkor izesedett el Budáról kiindulóan a magyar viselet lengyel elemekkel is. A kurta, kerek kis lengyel suba, a Subicza is, de a vágottujjas, gombolós Kanczamente a lengyel Konczabajkából lett Kaczabajka is ekkor lépett be a magyar viseletbe.

Lengyel volt Mátyás király pozsonyi Egyeteme egyik csilagászati katedrájának professora, Jan Jufkufszkij kanonok. Az irodalmi köztudat csak latinos Johannes Ilkus nevét ismeri, ennek lengyel irása azonban Ilkówski, helyesen ejtve Jufkúfszkij. Budán is csillagászkodott és pedig a máig álló ugynevezett Zsigmondtornyon felállitott egyik hazai csillagvizsgálóban. Diákkorában Brudznoskivel, a krakói Egyetem későbbi csillagászprofesszorával a magyar diákok Testvérládaházában, vagyis a Magyar Bursában lakott.

Számtalan ilyen nagyjelentőségü lengyel kapcsolatunk van. Néhány egyéb budai lengyel apróholmit alábbiakban szedünk össze.

Budai gyerekkorunkban vigan énekeltük a kis lengyelvonatkozású gyermekversikét:

Kis kacsa fürdik fekete tóba'
Anyjához készül Lengyelországba
Akit szeretsz, kapd el!

Senki se gondolt eddig a gyermekesnek látszó szöveg megfejtésére, pedig az olyan világos és egyszerű. A mi vadkacsánk az északorosz tundrákról vándorol le délre hozzánk. Itt telel, a mi 10—20 fokos telünk meleg tavasz a tundra szörnyű arktikus teléhez szokott szegény orosz kacsának. A kacsavándorlás egyik stációja Lengyelország. A kacsa átröpül a Tátrán és átátrepül a Pripjet és a Polesia óriás tavas mocsárvidékén is. A tátrai tengerszemek és a Pripjet dágványos, morotvás tavainak vize sötét. Majdnem fekete. Ezeket láthatták a Báthory István és Jagellók Lengyelországot járó magyarjai. Ezek után ugye egészen logikus, hogy a kis kacsa anyjához való hazautazásában a Nad Zsabiem lengyelvégi tengerszemében, avagy a Litwa és Mázsufja litvák és mazsur tavaiban fürdik meg.

Boldog ifjúkorunkban bizony mindnyájan hódoltunk a „stampedlizés" nemes szokásának. Ennek lényege az, hogy az ifjoncok bál avagy egyéb sokadalom után frakkosan és tömegesen mennek be a kávéházba, holott is fejükön cilinderrel, fehér bálikeztyüsen, hónuk alatt elegáns bottal a Kasszára könyökölve koccintgatnak a pecsétnyomó alakú, azaz Stampigiia formájú pohárkákkal, a Stampedlikkel. Nos: ez lengyel szokás. A régi lengyel Kawiarniakban a Kassza trónusához négy-öt széles lépcső vezet, itt tolong az ifjúság. A szokás az 1830—1848 közötti nagy lengyelbarát korszak, valamint az 1863 utáni lengyel Emigratio idején terjedt el.

Lengyel eredetü az egymásra töltött, nem keveredő pálinkákkal üzött kávéházi tréfa. Igen hosszú, keskeny pohárba öntötte az ügyeskezü Kasszatündér a különböző szinü pálinkákat. Ezek nem keveredtek össze, viszont ügyes válogatással nevet lehetett belőlük kihozni, természetesen női nevet. Az „Ő" nevét. Például a Melinufka, az Allas, a Curacao és az Allas a Maca nevet adta ki. A rengeteg édes lengyel rózsólis, a Hatamenufka, a Jazsembiak, a Morelyafka, a Jezsembianka, a Zlatka Wudka és á Kontusutka alkalmas volt az ilyesmire.

A lengyel szabadságharcok alatt börtön jár Budán is a Bach korszak idején a tüntető lengyel himnusz éneklésééért. Ezért a Bozse Csosz Polyszka (Isten ki lengyel hont oly számos évig...) szövegét, ezt a szabadságharci szent dalt csak ártatlan gyermekversikévé enyhitve lehetett dalolni. Családunkban az 1890-es években még élt anyánk gyermekségének, az 1860-as évek lengyel imádsága. Igy énekelték a lengyel himnuszt:

„Eljött a tavasz, ébred a természet,
Tavasz jöttével oh mi szép az élet.
Az erdő zöldül, ibolya virágzik,
A kis bárányka zöld pázsiton játszik.
A kis madárka felrepül és ott fennt
Szép énekével dicsöiti Istent!"

Prottmann és Worafka urak cseh spiónjai nem füleltek be 1890-ben a kis budai ház ablakán, de anyánk elmondta, hogyan vitték be a budai Stokházba nagybátyánkat, mert a lengyel himnuszt énekelte egy sírva vigadó úri kompániában.

A lengyel a Romantika jelképe. Lengyel Légió, a havas tornyos Krakó, a négyszegletü lengyel Csapka, szabadságharc, Kosciusko, Chopin, Mazurka. Ma politikai barátsággá érett a lengyel magyar romantika.

Őszi ujdonságok.
Colerus: A ponttó a négy dimenzióig P. 7.80
R. M. Du Gard: Egy lélek története 2 kötet 12.60
Hunyady Sándor: A tigriscsikos kutya 3.—
Kovács Imre: A kivándorl s 3.60
Pourtalés: Csodálatos hala-zat 5.40
Minden uj, bel-vagy külföldi könyvet gyorsan szállit
Tisza Testvérek könyvkereskedése
II., Fő-u. 12. Tel.: 152-713.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127-703.

Ezüstáruk
HORVÁT BÉLA ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6., A Vigszinh z mellet

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövete
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Budai kávéházak

REGENT
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Szláray Márton énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Szüreti levél

Két hete egyre járomt a budai hegyeket meg a közeli környéket. Elmulik az idö. Lemaradtam a tokaji szüretről; közben balatonvidéki barátaim és szomszédaim is haragszanak, mert évek óta először vagyok távol a kenesei, alsóörsi, paloznaki, csopaki, arácsi és füredi szüretekről. Idén a budai és környékbeli szőlőket járom.

Sajnos, kénytelen voltam paloznaki szőlömet pariagon hagyni; elfagyott, elverte a jég, a maradék pedig a peronoszpóra és szölömoly, no meg a zöldrothadás martalékává lett. Igy legalább megtakaritottam a szüreti költségeket. Ám Füreden ez nem tehettem meg s igy leszüreteltem, ami még megmaradt.

Vállaltam a budai szüretek riportázsát, mert Lippay dr., szerkesztöm, igen szigorú s mindig utódot keres helyettem. Ifjú erőt akar az öreg helyett. Hogyha nökről lenne szó, még mgérteném, de munkatársaknál?! No, de ez a szerkesztők egyéni joga. Maradjunk a témánál.

Társaim is akadtak a sétákon, Kapcza Imre és Gegus Dániel, budai ismert litterátusok és borkedvelök, tehát elég jó társaságba kerültem. Diczenty Dezső, a Szőlészeti Kisérleti Állomás és Ampelológia Intézet nagyszerű igazgatója idejében figyelmeztetett az Intézet szüretjére, ott fönn, a Hermann Ottó utcában, s igy alkalmam volt ennek az állami mintaszőlészetnek jókedvü, daltól hangos szüretjét végigélvezni, édes mustját megkóstolni. A rossz prognózisok az Ampelológiai Intézet szőlőjében nem váltak be, minöségileg és mennyiségileg elég jó bor termett, ami azt bizonyitja, hogy kár volt a híres budai szőlöket a Sas- és Svábhegyen, a Rózsadombon, meg az óbudai hegyekben kivágni, veszendőbe hagyni.

Pedig nem is olyan régen — erre régi atyámfiai közül Hegedüs Lóránd bátyám a tanú — ott a Jókai Mór svábhegyi szőlőjében milyen kedves, derült, vig szüretek voltak! Ennek alig harminc esztendeje. A nagy mesemondó politikai elvbarátai, irótársai, tisztelői bizony ilyenkor fellátogattak a Svábhegyre, akadt ott murci, bor, harapnivaló és néha tarokkparti is. Bessenyey Ferenc, Szüry Dénes, László Mihály, Mikszáth Kálmán, Tibád Antal; Szebeny Antal, Fenyvessy Ferenc, Szilágyi Dezső bizony többször megfordultak a Jókai-villában szüret táján, azt hiszem a pest-budai podeszták sem kerülték el. Talán Bárczy István tudna erről regélni. De ezek a szép idők elmultak, ha nem is olyan régen, de sajnos, már csak emlékük él. Hiszen akkortájt a Rózsadomb is tele volt még szőlővel és magam is nem egy szüreten voltam ott jelen. Vig nótázás mellett folyt a munka és aki a Rózsadombról ilyenkor átsétált a Szemlőhegyre, mondjuk a Zöldi Máron egykori villájáig, az bizony a sok kedves és barátságos kinálgatás folytán teljesen elázva érkezett, ha ugyan elérkezett, a rendeltetési helyére. Legtöbbször valamelyik árokszélen leült, eldölt s aludta az igazak álmát. Jó világ volt, szép világ volt. Más volt a kedély, mások az emberek. Kevesebb a hajsza, de több a nyugalom. Nem autóbuszon robogtunk, még szüretkor sem, a Svábhegy. vagy a Rózsadomb felé, hanem lóvasuton, később villamoson, de legtöbbször omnibuszon, az előkelőek és jómóduak komfortáblin. A fiatalabb generáció ezeket a kedélyes, idegcsillapító közlekedési eszközöket már nem látta, pedig velük együtt eltüntek a régi emberek is, a régi jó világ, a kedélyes, talán soha vissza nem térő budai szüretek.

Negyven év előtt még nagy szőlők voltak az Istenhegyen is. A Holub család szüretei hiresek voltak s bizony mi, süvölvény gyerekek, ki érettségiző, ki már főiskolás, szorgalmasan hordtuk az ismerös családoknál a puttonyokat, az úri családok dalos leánykái pedig a sváb munkásleányokkal együtt szedték a szőlőt. Ez akkoriban nobilis, úri kedvtelés volt; úgy óhajtottuk az ismerös, vendéglátó ház jó uzsonnáit és kitünő szüreti vacsoráit meghálálni. A tánc is jobban esett utána. Hiába, no, mi is voltunk egyszer fiatalok és akkor ez járta, nem a légvédelmi gyakorlatok. Azután milyen jó munkások voltunk s milyen előkelőségek kerültek az úri puttonyos fiúkból. Emlékszem, hogy az Istenhegyi úton valamikor ilyen kedélyes szüreten voltunk s a puttonyosok között ott volt köztünk Friedrich István és Moravek Gyula is, — az egyikből miniszterelnök, a máskból a legendáshirü Ostenburg ezredes lett. Ki gondolta volna ezt akkor?

Elnézegetett az ilyen szüretekre néha Böschatt János is, a későbbi Bakács prépost és Hock János is. Akinek nem volt szőlője, az összevásárolt a sváboktól a bombatéri vagy várbeli piacon jónéhány puttony sashegyi szölöt, otthon a konyhában kipréselte, meghivta barátait szüreti vacsorára és otthon rendezett miniatür szüreti murit. A szőlökkel együtt ez a jó szokás is kimult. Ezentúl már nem az egykori puttonyos legénykékből lesznek a miniszterelnökök vagy ezredesek; puttonyt ez a pest-budai ifjúság már nem láthat.

A budakörnyéki hegyvidék ma is hangos a nótától, zenétől: az idei szüret a szükebb hegyvidéken elég jól sikerült. Az időjárás is kedvezett, no meg ára is van a mustnak. A szőlősgazdák is barátságosabbak, nem eresztik el az embert, beinvitálják egy-egy pohár mustra, murcira (csipös must), meg óborra. Akad melléje pogácsa, házisonka, kolbász, füstöltszalonna és itt-ott birkapörkölt, a szüreti vendégeskedés elmaradhatatlan kellékei.

De szép is a szüret verőfényes, őszi napsugárban! A budai hegyoldalakat bearanyozza a nap meleg, éltető, ragyogó sugara. A pincék és présházak előtt nagy kádakba rakják a pompásizü szőlöt s ott azonmód ki is préselik az életetadó nektárt. Nótás, nevető, fiatal leányok guggolnak a dúsantermő tökék mellett és szaporán szedik le kis bugylibicskájuk, vagy ollójuk segitségével a pattanásig duzzadt, hamvas fürtöket, néha szájukbakapva gyorsan egy-egy ingerkedő gerezdet. Köztük járnak daliás legények, leginkább környékbeli fiúk és derekasan viszik a puttonyt utánuk, incselkedve, a lassúbbakra néha füzafbotjukkal rásuhintva. Ilyenkor azután van sikongatás, viháncolás és a jókedv megtízszereződik. Csak jókedvben és jókedvvel lehet szüretelni.

Amint a nap lenyugszik, a présház előtt kezdődik az esti élet. Mindenki énekel, mustot iszik, vacsorához lát. Megszólal egy-két szál cigány vagy harmónikás s azután áll a tánc. De éjfélkor mindenki aludni tér, mert hajnalhasadáskor már ismét munkába kell állani. De azután utolsó nap, a szüret befejezésekor van a hagyományos szüreti muri, amikor jókedvükben még az öregek is táncraperdülnek. Szól a zene, de pisztolyt is durrogtatnak a bátrabbak és már katonasorban levő legények. Nem is csodálkoztam, amikor Gegus Dániel és Kapcza Imre, a hangos jókedv láttára, szintén táncraperdült, a fiatalságot is megszégyenitve ropogós, igazi magyaros csárdással. A sváb leányok biztosan egy hónapig fognak még a két öregúrról álmodni.

Vajjon az a búzavirágszin szemü, szelid sváb menyecske, akit többizben megforgattam az est folyamán és akinek — talán az ital hatása alatt is — jól a szemébe néztem, gondol-e rám? Nékem gyakran jut még ma is eszembe, mint ahogy emlékezetes marad bennem az egész idei szüret.

És emlékezni fog reá az egész ország is. A csonkaország, amely most szintén „szüretre" készül. Húsz év minden fájdalmának, aggódásának és vágyakozásának gyümölcsét készül leszüretelni. A budai szüreteken csak erről folyik a szó és amikor a gazda, vagy a vendég poharát felemeli, szólnia sem kell, úgyis tudja mindenki, „mire" iszik: „mire" üriti a poharát.

Hát igy szüretelünk Budán az Ur 1938-ik esztendejének napsugaras őszén.

László Zoltán dr.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 128

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ áll a budai közönség rendelkezésére. Uzlet megnagyobbitva és modernizálva — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szörmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

MI LESZ, HA AZ ELLENSÉG A FŐVÁROST BOMBÁZNÁ?...

Akik arra gondolnak, — és ki nem gondolt rá az elmult hetek izgalmas napjaiban — hogy mi lesz Budapesttel légitámadás esetén, megállapithatják, hogy Pest és Buda bombázásának kérdése nem új: az 1848-i újságok már 90 év előtt is foglalkoztak ezzel a problémával. Persze, akkor még nem repülők bombáitól féltették a fejlődő fővárost, hanem az ellenséges ágyúk lövedékeitől.

Ehez képest a védekezés módja is más volt természetesen, mintahogy ma védelmezzük a fővárost. Nagyon érdekes azonban, mai szemszögből nézve is, hogyan akarták megvédeni Pestet 1848-ban az akkori szakértők. Álljon itt példaképpen a *Pesti Hirlap* egyik októberi számának cikke, amelyet a „Márczius 15-ike" cimű lapból vett át, hogy megnyugtassa a főváros sorsáért aggódókat.

„Azokat, — irja a Pesti Hirlap 1848 október 10-én — kik a főváros sorsa felett aggodalomban voltak, némileg megnyugtatta s megvigasztalta Makk tüzérfőhadnagy a „Márczius 15-ike" 166. számában közzétett czikkelye által, meg mutatván, miként Buda sukban tartja Pestet, igy az ellenséget is, melly e várost elfoglalná.

Ez tagadhatatlan igazság. De hogyan fogjuk Budáról az ellent, a makacs ellent kiirtani Pestből? Nemde Pestnek összelgyuztatása s bombáztatása s ekkép tökéletes lerombolása által? Ezt azonban tenni annyi volna, mint hazánk fővárosának további kifejlődését bizonytalan időre elhalasztani, sok milliókat érő házait lerombolni csak azért, mert a város megvédésére nem készitettünk oly földsáncokat, mellyek csak néhány ezer forintba kerülnének.

Tehát minél előbb el kell látni sáncokkal Pestnek Rákosra eső részét; a sánczokon kivül egy hajókázó csatornát vonni; a sánczokat folytatólag Csepel szigetére átvinni s innen a budai részre. Itt a körsánczolat felesleges; csak a legkitünőbb hegyoldalakat és hegycsucsokat kell elsánczolni és földvárakat készitteni. Valamint a Margit sziget felső részének földvárrali ellátása első teendők közé tartozik. E munkálatok tökéletes bevégzésére s olcsó kiállitására magok a körülmények is igen kedvezőek, mert a harczban elfogott ellenséges nép kezeit e munkára lehet alkalmazni.

Fogjunk hozzá mielőbb, e nagy, de megfizethetetlen munkához. Nem tudhatjuk, mikor, melly végről támadhat meg bennünket az ellenség; nekünk mindenre készen kell lenni. Igaz ugyan, hogy erőben, lelkesedésben bátran kiállunk a világ bármilyen hatalmának is; azonban csel, fortély által sok erőt megkimélhetünk — mert fiait szegény megtámadott hazánk nemcsak halni — de inkább életben akarja tartani."

„MAGYAR A MAGYARÉRT 1848-ban"

A társadalom természetesen egy emberként indult meg, hogy segitsen honvédeinken is, azokon a hősökön, akik vérüket ontják a hazáért. Számos mozgalom indult el, a magyar szivek megnyiltak mindenütt, hogy segitsenek, sebeket hegesszenek be.

Buda nem maradhatott hátul a segités terén. Bizonyitja ezt a kormány hivatalos lapjának, a Közlöny-nek október 20-i száma, ahol az alábbi — nagyrészt ma is itt élő és közismert családok nevét tartalmazó — közlemény jelent meg:

„Budaváros lelkes hölgyei által, névszerint: Götz, Stern, Steiner, Batthyány grófné, Muchmayer, Krenner, Fischbach, Légrády, Zeidlinger, Müller, Rükker, Szanvald, Reither, Hölbing, Szebenyi, Splényi bárónő, Trinyi, Prokopius, Salamon, Schedel, Gayer, Nöthig, Rácz, Pellegrini, Sax, Vezerle, Schilling, Kentzi, Mihalovich, Volnhoffer, Grosz, Freund, sebesitett harczosaink számára nagy menynyiségben, és nagyobb értékü ágyneműek, fehér ruhák, továbbá tépett, és vászonrongyok ajánlattak. Midőn ezen hazafiúi áldozatokat rendeltetésük helyére átadom, a fent nevezett tisztelt hölgyeknek hálás köszönetemet ezennel nyilvánosan kijelentem.

Budapest, octóber 15-dikén 1848.

A hadügyminister"

Garszon-lakásba praktikus vasbutorokat!

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

V., Vimos császár-ut 63.

Telefon: 122—918.

Mintalap ingyen

Megszűnik a berlini-téri hurokvágány és a Széna-térig közlekednek a körúti villamosok

Buda egész villamosközlekedését átalakítják a Széna-téren folyó nagy munkálatok

A Beszkárt nagyszabású terveket dolgozott ki a közlekedési vonalak leegyszerűsítésére és ennek révén a forgalom gyorsabb lebonyolítására. A vállalat igazgatóságának komoly törekvése, hogy ezeket a terveket, amelyek különösen a budai villamosközlekedés gyökeres megjavulását vonják maguk után, gyors ütemben hajtsa végre. Erre vallanak azok a nagyszabású munkálatok is, amelyek most folynak a Vérmező út és Széna tér között. A Vérmező északi csücskétől a Krisztina körúton át csak nagy kerülővel futnak a villamos kocsik a Széll Kálmán tér irányában és innen vissza: ennek az utszakasznak megrövidítését akarja a Beszkárt biztositani a most folyó épikezésekkel, amelyeket a Budai Napló már ismertetett.

A terv régi. Hosszú évken át tárgyalt a Beszkárt a főváros illetékes tényezőivel, amig végre sikerült — főként a költségekre vonatkozóan — az ellentéteket kiküszöbölni. Az uj utszakasz érdekében hatalmas földmunkálatok váltak sükségessé, amelyek jelentős befolyással voltak a költségvetésre.

Az uj utvonal a Vérmező ut északi bejáratánál fordul el. Áthalad a Vérmező ut fele részén, keresztezi a Várfok utcát és a BBTE sporttelepén át jut ki a Széna térre és itt kapcsolódik be újból a Krisztina körúti vonalba. Csaknem kétszáz méterrel rövidül meg a pálya — mintegy fele a réginek — ami jeelntékeny kilométerköltség és üzemi költség megtakarítását jelenti.

Megnehezitette a terv végrehajtását, hogy a Vérmező ut a Várhegy lejtőjén halad át és igy szintje sokkal magasabb a Széna tér szintjénél. Földbevágással kellett a szinvonal kiegyenlitését elérni. ami nagyarányú földmunkálatok végrehajtását tette szükségessé. A Várfok utca és Vérmező út találkozásáig terjedő szakaszról eddig mintegy 16.000 köbméter földet távolitottak el és vittek a Vérmező északi részére, amelyet az Attila utca kiszélesitése érdekében feltöltenek. Az Attila utca mintegy 3—4 méterrel lesz szélesebb és ennyivel keskenyül a Vérmezőnek itt elhúzódó szegélye.

A épitkezés a BBTE sportpályájának jelentős részét veszi igénybe. Lebontották a sportegyesület épületét is és eltávolitották a Széna téri piac egész sereg utba eső bódéját. Ezeket ideiglenesen a sporttelep kerítése mentén a Krisztina körútra helyezték át. Kisajátitottak a Telefonközpont telkéből is egy széles sávot, ami 80.000 pengőbe került. A földbevágás a telefonközpont telkén történt. Csaknem hat méter mély ez. Szinte elvesznek a nézők állandó nagy tömegei mellett a kora reggeltől késő délutánig szorgoskodó munkások százai.

A födbevágás külső kialakitására két tervet dolgoztak ki. Szó van arról is, hogy alagutszerüen képezik ki azt. Az alagut betonból készülne és ebben a esetben felső felülete egy szintben maradna a Vérmező úttal, tehát nem szakadna meg a Várfok utca. Ez a költségesebb megoldás.

A másik elgondolás szerint a bevágás medrét és falait összhangba hoznák a környezettel, hogy a városesztétikai szempontokat is kielégitse. Ha ez valósul meg: a főváros a gyalogforgalom biztositására a meder mélyén, a sinek két oldalán gyalogjárdákat létesit. Ebben az esetben a kettévágott Várfok utcát függőhiddal kötik össze. A munkások számára már most is emeltek egy keskeny kis hidat, amely igen érdekes szinfoltja az itt folyó igazán nagyszabású munkálatoknak. A hid mellett keskeny, mozgó tartály emeli ki a mélyből a földet, amit a kubikusok hordanak át a Vérmezőre.

Az épitkezésnek teljesen áldozatul esik a BBTE sporttelepe, pedig ehez már úgy hozzászokott a budai szem. A sportháznak, amelynek erkélyéről — mig a gramofon ki nem szorította — annyiszor hallatszott a korcsolyázás kellemes téli évadján a katonamuzsika, már nyoma sincs. Helyén villamosvasuti sinek futnak. A Beszkárt az egész telepet igénybeveszi terveinek megvalósitására. És ezek a tervek kihatással lesznek a pesti oldal villamosközlekedésére is. Itt akarja ugyanis a Beszkárt megépiteni azt a hármas hurokvágányt, amely felszabadítja nemcsak a Széna teret, hanem a Berlini teret is. Ide futnak majd be a villamosok a Hüvösvölgy, a Zugliget, a Déli pályaudvar és a Margit körut felől és innen fordulnak vissza. Ujból helyreáll a közvetlen összeköttetés Pest és Buda között és átmegy a Margithidon újból a 6-os villamos, amelyet annak idején olyan indokolatlanul szüntettek meg és amelyért annyit harcolt meddő vitatkozással a két városrész lakossága és csaknem minden illetékes tényezője. Megszünik az a lehetetlen állapot is, hogy annak, aki a Margit körút felől igyekszik a Krisztina tér felé, a Déli vasutnál nyiit pályán kelljen leszállnia és megszakitania az útját és néha tiz percig várnia olyan villamosra, amely más irányból fut erre.

Az épitkezési munkálatok már nagyon előre haladtak. Valószinüleg még október végén be is fejeződnek. A forgalomnak az uj utvonalat azonban csak akkor adják át, ha az épitkezéssel kapcsolatos valamennyi munka elkészül. Erre tavasz előtt aligha kerül sor.

Van azonban egy másik dolog, ami ezekkel a munkálatokkal kapcsolatban megoldásra vár. Ez a Széna téri piac sorsa. A sporttelep felhasználása folytán el kellett távolitani egy csomó árusitó bódét és olyan területre áthelyezni, ahol nem maradhat meg. Elhelyezésük csak ideiglenes. A főváros illetékes tényezői ezt a kérdést egy, a Vérmezővel szemben létesitett csarnok mintájára kivánják megoldani. Az a terv merült fel ugyanis, hogy a sporttelep megmaradó részén nyilt csarnokot emelnek és ennek megfelelően rendezik a telep egész környékét. Ha, ami nem valószinü és szinte elképzelhetetlen, a csarnok épitését elejtenék, akkor a főváros kertészetére hárulna a tér átrendezése. Ebben az esetben a sporttelep fel nem használt részét parkoznák, mint ahogy park kerülne a Széll Kálmán tér hurokvágányának helyére is.

Minthogy pedig ezzel felszabadulna a Berlini tér is a villamossinek tömegétől, azoknak helyén is parksziget létesülne.

Figyelem 5% vásárlási visszatérités a Budai Napló olvasói- és előfizetőinek **Somorjai Károly** uri és női divatüzlet II., Margit körut 7. Telefon: 358-156.

Harcolni akarnak a hazáért a budai szeretetházak agg ápoltjai

70 éves „ifju", aki katonának jelentkezett

Négy éve dolgozik a budai ifjúság egyrésze azon, hogy a budai szeretetház agg ápoltjai részére lelki táplálékkal szolgáljon. Fiatalemberek, közgazdasági haligató, fővárosi tisztviselő, asztalos, teológus, újságíró, kereskedelmista, zenész; munkásifjak, akik életet visznek az élet számkivetettjeinek. A Budai Református Keresztyén Ifjúsági Egyesület hivatástérző tagjai már négy éve hetenkint kétszer áhitatot tartanak, felekezetre való tekintet nélkül, amelyen a hit bizonyságain kivül szellemi táplálékot is nyujtanak változatos összeállitásban.

AZ ÖREGEK A HIMNUSZT AKARJÁK ÉNEKELNI

Október 22-én 50—60 „öreg" férfi és asszony gyült össze a négy „középbudai" szeretetházból: a Lógodi utcai, Marcibányi téri, Ó-szentjánoskórházi és Menház utcai szeretetházból az utóbbi helyén, hogy az év első áhitatában keressenek enyhülést a szürke napok egyhangúsága elől.

Az első áhitat sorrendje szerint alig halkult el a kezdőének, a „Tebenned bíztunk eleitől fogva", amikir a 69 éves Nagy bácsi hangot ad az összegyültek őszinte és irányitatlan vágyának: Ugyan kérem (— kérte —, elénekelhetnénk talán a Himnuszt... Magunk is próbáltuk, de igy jobban fog menni...

És el-elcsukló, remegő hangon, de mély érzésből fakadó, őszinte lélekkel feltör a társadalom számkivetettjeinek ajkán az Isten, áldd meg a magyart...!

„JELENTKEZTEM KATONÁNAK" „AZ APÁM BEM ALATT SZOLGÁLT"

Feszülő, várakozó, forrongó érzés üli meg a lelkeket, még azokét is, akik látszólag semmi, vagy igen kevés kapcsolatban állnak a külső világ életével. Figyelik a Szentirás szavait. Öregasszonyok, agg férfiak. De valami még ég bennük. Nem elégiti ki őket az Ige hiretése.

S amint befejezi zárószavait Zimányi Alajos, az uj ifjúsági elnök, nem oszlanak el a jelenevők, mint máskor. Valamire várnak. Beszélni kezdenek. Felbuggyanó lelkük felszinre hozza a mélyen kavargó kérdéseket, érzéseket. Délcegen húzza ki magát Gábor bácsi, hogy aszongya:

— Az én apám Bem katonája volt! Együtt harcolt Segesvárnál is Petőfivel, ahol azután a költő elesett...! Tudunk mi még példát mutatni az ifjúságnak! De nem a futásban — mondja enyhe günnyal —, hanem a kitartásban!

Önérzetesen szólnak hozzá többen, a 82 éves Rass János, sőt az öreg Horváth néni, Blücher, Helberger és Nemes bácsi és felesége. „Nincs ilyenkor öregség" és hivatkoznak az itt élő „koreinök" Johann bácsira, a kertészre, aki 98 éves, a 87 éves müfestő Rezsákra (aki még mindig szabadszemmel fest!) és a 84 éves Mihályfalvyra, az iróra.

Kipirult arccal lép elő a 70 éves „ifjú" Oravecz Gyula. Alacsony, de még ruganyosjárású bácsi. Kis állszakállt hord, kopott kabátja hajtókáján a magas iparoskitüntetés: ezüstkoszorús cipész. Mindnyájan büszkén néznek rá: néhány napja elment és jelentkezett a Mária Terézia laktanyában — katonának. Rátartian meséli el, hogy elébe állitották a szakaszoknak: ilyen lelkesedéssel kell a nemzet, a haza sorsát hordozni!

— Remélem — fejezi be — nem kerül rá már a sor (a szó legkomolyabb értelmében), hogy ránk is szüksége legyen az országnak. De ha sor kerülne rá, nem félünk, tudunk még állhatatosságot mutatni az ifjúságnak. A magyarságunk nem öregszik meg!

És csilogó szemmel bólint rá a deresszakállú Szerdócz bácsi is, aki már arra sem emlékszik, hány esztendős.

Boltay

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN

I. KRISZTINA-TÉR 9

Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál

A régi jó SPOLARICH konyha!

Sasadiak a családi-ház gondolatáért

A Sasadi Ingatlantulajdonosok Egyesülete most tartotta évi rendes közgyülését dr. Pap Géza államtitkár elnöklete alatt. Az elnök megnyitó szavaiban lelkesedéssel szólt a Felvidék visszaszerzésére irányuló nemzeti akaratról. Székely Miklós ügyvezető alelnök az Egyesület széleskörü munkásságáról előadott évi jelentésében hibáztatta azt az irányzatot, mely a középosztálybelieket, főként a tisztviselőelemet meg akarja akadályozni abban. hogy a tisztalevegőjü hegyvidéken épitse meg kis családi otthonát. Az úgynevezett külterjes fejlődés ellen támasztott akadályokkal azt akarják elérni, hogy az önálló családi ház után áhitozók a rosszlevegőjü tömegbérházakban huzzák meg magukat.

Ez a törekvés a legfőbb oka annak, hogy a közmüépitések terén a főváros e hegyvidéki részében stagnáció van. A Sasadi úti autóbuszközlekedés állandósitását és a Sasad fásitását ajánlotta, mint a polgárság egyetemes kivánságait, a hatóságok figyelmébe. Svéd Mihály a zárszámadást, Ágh Róbert titkár a jövőévi költségvetést terjesztette elő. Ezután dr. Nemes Jenő György fővárosi intézeti orvos, a Budai Napló orvosi és fürdőügyi munkatársa, a Sasad rendkivül kedvező klimatikus adottságairól tartott érdekfeszitő és tetszéssel kisért előadást.

Végezetül Szántay István törvényhatósági bizottsági tag mondott elismerő, meleg szavakban köszönetet a tagok nevében az egyesület vezetőségének fáradhatatlan és önzetlen munkásságáért.

Nemes J. György dr.-nak a Sasadról szóló előadására legközelebb visszatérünk.

Wadler szücs

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN

III., Polgár-u. 13.

Telefon: 162-765.

Haypál Béla ünneplése

A budai ref. egyház lelkésze, Haypál Béla, a napokban ünnepelte születésének évfordulóját. Az egyház vezetősége nagy örömmel ragadta meg az alkalmat arra, hogy közszeretetnek és köztiszteletnek örvendő lelkipásztorát ünnepelje. Az egyház részéről dr. Borbély Kálmán miniszteri tanácsos, gazdasági főtanácsos, presbiter az alábbi meleg üdvözlő szavakkal méltatta Haypál Béla lelkész kiváló érdemeit:

— Nagytiszteletü Lelkész Ur!

— A Mindenható Isten kegyelméből ünnepnapra, születésed évforduló napjára virradtunk, amikor nagy örömmel ragadjuk meg az alkalmat arra, hogy szivünk meleg szeretetének és lelkünk mély tiszteletének kifejezésével ünnepeljünk. Ez a vállalkozás ugyan igen nehéz feladat, mert annak a mélyen meggyökeresedett hü szeretetnek és tiszteletnek a feltárására, amit szivünkben és lelkünkben Irányodban régi idők óta érzünk és táplálunk, méltó szavakat találni lehetetlenség.

— Törekvésedben sohasem az önérdek, hanem mindenkor magyar református egyházunk és egyúttal magyar nemzeti közéletünk igaz és jogos igényeinek az elérése vezérelt és vezérel. Kiváló tevékenységed boldogult édes jó Atyádnak ragyogóan szép multra emlékeztető nagy nevét még ragyogóbbá, még fényesebbé tette. Egészséggel megáldott nemes életed nemcsak igen tisztelt és szeretett szép családodnak jelent különös örömöt és boldogságot, hanem magyar református egyházunknak és ma még sok sebből vérző és szenvedő magyar nemzetünknek is megbecsülhetetlen nagy nyeresége. Hitbuzgó imával kérjük a jó Istent, hogy szép életed határát igen-igen messze időkre terjessze ki, s értékes közéleti munkálkodásod eredményes folytatásához adjon mindvégig erőt, egészséget.

Az ünneplők sorában jelenvoltak többek között: dr. Borsos Endre közig. biró, egyházközségi gondnok, dr. Bary Zoltán kir. főügyészhelyettes, dr. Eördögh Árpád közig. biró, dr. Igó Elek táblabiró, dr. Péter János lelkész, dr. Czeglédy Sándor teológiai m. tanár. dr. Mirtse Árpád, dr. Muzsnai László, dr. Földes Papp Károly vallástanárok, Hőgye Mihály segédlelkész,, nemes Pintér Lajos gazdasági főigazgató, v. Tóth József egyházi asszisztens, Kiss Sándor és Csiky Győző h. pénztárosok és sokan mások.

SMARZ Paplan, matrác

I. Horthy Miklós-ut 18

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:

Tembel Mátyásnál

Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

367-094 Budai kölcsön- és bérautók

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyén. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Hogyan készül a híres budai cukrászsütemény

Izgalmas tanoncvizsga egy vizivárosi cukrászdában

A Budapesti Cukrászok és Mézeskalácsosok Ipartestületének segédvizsgáztató bizottsága havonként szokott megjelenni a cukrászmühelyekben, hogy a felszabadulás előtt álló tanoncokat levizsgáztassa. Nagyon komoly dolog egy ilyen vizsga: a vizsgálóbizottság tagjai szigorú esküt tesznek, a tanoncok pedig ugyancsak felkészülnek rá. A bizottságnak tiz év óta elnöke Tomai Lajos, budai cukrászmester. Nagyon szigorú ember és most ép az ő mühelyében van vizsga. Négy jelölt áll a bizottság előtt, egyik a Tomai tanonca. Az elnök ur ép ezért csak hallgatója a vizsgának, ép úgy, mint a Budai Napló munkatársa is.

A jelöltek egyike, Perczel Gyula, érettségit tett, ennélfogva csak másfél évig kellett a törvény értelmében tanonckodnia, a másik három: Karsay Imre, Szántó József és Szakács György három esztendeig szorgoskodtak a tepsik körül. A vizsgáló bizottság tagjai Rajna Rezső Terézkörúti, Farkas Károly Kammermayer- és Stück Károly Szinnyey-Merse utcai cukrászok. Pestiek mind, de annál elfogulatlanabbul adják fel a kérdéseket a budai cukrászdában.

*

Gyors egymásutánban hangzanak el a fogas kérdések — nem egy háziasszonyt hoznának zavarba, — de a fiúk alapos készültséget árulnak el és nem maradnak adósok a felelettel.

Egy kis fennakadás megesik azért, de ezen átsegít a vizsgáztató jóindulata. Arra a kérdésre például, hogyan készül a csokoládé szuflépiskóta, a jelölt habozni kezd:

— Tudom, csak nem jut eszembe...

— Mi a különbség a mindennapi bonbon és a marcipán között?

A jelölt nekipirulva valóságos kis szabad előadást tart.. A cenzor mosolyogva, türelemmel hallgatja:

— Ne csalj, mert elkaplak!

A bizottság megállapítja, hogy csak adatbeli tévedés történt, a jelöltre bátran rá lehet bizni akár a bonbon, akár a marcipán készítését.

Fontos tárgy a csokoládésütemények bibelödés. Hogyan kell a csokoládémasszára vigyázni, üstbe tenni, forgatni, kiemelni. A jelölt pompásan tudja a mesterség kulisszatitkait, de mire a végére ér, mégis rácsap a nemvárt kérdés:

— Mit hagytál ki?

A fiú hirtelen észbekap:

— Jaj, a kakaóvajat! Hiszen az adja olvasztás után a feszítő erőt és a fényt (a Budai Napló munkatársa is gyorsan lejegyzi ezt, nehogy valaki elfelejtse, ha csokoládémasszát akar csinálni.).

*

Az elméleti vizsgát, amely az egész vonalon kitünően sikerült, gyakorlati vizsga előzte meg. Ez már a kora reggeli órákban megkezdődött és süteménye válogatta, hogy mikor ért végett. A gyakorlati vizsga eredménye is kitünő volt. Ezt nemcsak a vizsgálóbizottság állapította meg, hanem kellemes tapasztalatai alapján e sorok irója is.

Vizsga után a bizotttság elnöke, Tomai Lajos intézett buzditó szavakatt az uj segédekhez. Az érettségivel rendelkező Perczel Gyula felé fordulva, ezeket mondotta:

— A cukrászipar örömmel fogadja körébe az érettségizett ifjakat, ez azonban nem jelenti azt, hogy fel kell venni a kemény gallért és lenézni kisebb iskolai képzettségü kartársait. A cukrásziparban a tudásnak sok alkalma van az érvényesülésre.

Stück Károly és Rajna Rezső szóltak még néhány szót a felszabadultakhoz, arra buzditva őket, hogy képezzék tovább magukat és lépjenek be a Dalárdába.

A viszgálóbizottság tagjait és a vendégeket Tomai Lajosné igaz magyaros vendégszeretettel uzsonnával lepte meg.

Laticel matrac
LÉGÁTERESZTŐ, NEM MELEGSZIK, HYGIÉNIKUS
Gyártja a Magyar Ruggyantaárugyár

Ügyeletes budai gyógyszertárak

november 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
Csaba Vezér, Csaba u. 7.
II. kerület:
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.
III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Magyar Korona, Polgár tér 7.
XI. kerület:
Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári út 21/b.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs** a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és színben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága II., Margit-körut 83. AZ UJ **NÉGYSZÜRKE** ÉTTEREM

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt *cukrászdában*
minden délután szalonzene

CSÁSZÁRFÜRDŐ ÉTTEREM
konyhája hires

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Bulby Győző.* II., Batthyany tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 64 Telefon: 162—772

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 56—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASAGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőrönd, bőrdiszmü

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus böröndös mester. fest javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

A KRISZTINAVÁROS EGYETLEN
bőrönd- és bőrdiszmüáru üzlete
GRÉCZI ARTUR, I., Gömbös Gyula-utca 1. (Alkotás-u.)

ALPAR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cipő

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay Testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek *TOTH GÁBOR-nál*
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok,

Füszerí csemegét ***GANCS-TÓI***
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

GONDA ARUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167-562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Füző, kesztyü

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hangszer

STÉHLIK ISTVÁN Saját készitésü hangszerek — Mindenfajta hangszerek javitása
III., Tavasz-u. 21

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
II. MARGITKÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészárosüzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-971*

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon: 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám.

Pékek

Glasner Ede Rt.
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u. 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak **Vagácstól**
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Hortby körtér 3. Tel. 259-067.*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A KRISZTINÁBAN I., KRISZTINA-KÖRÚT 34 (Auguszt cukrászda mellett) ISZTER KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK UTCA1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával II., Margit-kő ut 43. alatt könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel: 167—742

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

Budai Ingatlan Ujság a Budai Naplóban

Buda fejlődése, a budai ingatlanok iránt mutatkozó fokozott érdeklődés szinte parancsolóan követeli már régebb idő óta, hogy helyet adjunk az ingatlanpiac eseményeinek. Mindgyakrabban fordultak a Budai Naplóhoz az érdeklődők ezirányú kérdésekkel. Mi a Budai Ingatlan Ujsághoz irányítottuk őket, ahol megkapták a szükséges felvilágositást.

A „Budai Ingatlan Ujság" most megszünt és igy hivatalos lap nélkül maradt a Budai Inagatlantulajdonosok Egyesülete is. A Budai Napló úgy érzi, fontos missziót teljesit, amikor átveszi a megszünt érdemes folyóirat szerepét és közli mindazokat az eseményeket és tudnivalókat, amelyek a ingatlankereső, vagy eladóközönséget érdeklik. Külön rovatot nyitunk tehát mai számunktól kezdve „Budai Ingatlan Ujság" címen és hogy ez a rovatunk mindenben meg fog felelni a kivánalmaknak, annak biztositéka, hogy a rovat szerkesztését Bárdos György dr. vállalta el, a volt Budai Ingatlan Ujság kitünő szerkesztője.

Kerékpár, varrógép-alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Törs Tibor kormányfőtanácsos. Törs Tibor országgyülési képviselőt, kiváló hirlapíró kollégánkat, a Kormányzó Ur m. kir. kormányfőtanácsossá nevezte ki. Törs Tibor kitüntetése egyben a magyar újságirás kitüntetése is. Egyike a legnépszerübb, legkitünőbb magyar hirlapíróknak. Az egész magar sajtó igaz örömmel és szeretettel fogadja Törs Tibornak ezt a kitüntetését. Kedves, meelgszivü kolléga, igaz jóbarát Törs Tibor, lelkes harcosa az újságírói közéletnek, melyben mindig elökelő szerepe volt. Családi tradició ez nála: édesatyja, Törs Kálmán is büszkesége volt a magyar újságirásnak. Nagyobb, szebb dicséretet nem mondhatunk Törs Tiborról, mint azt, hogy méltó fia atyjának, igaz örököse annak az úriszellemü, magyar gondolgozásnak, amelyet a Törs név jelent a magyar újságirásban és közéletben.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

A hercegprimás szenteli fel az új budai ciszterci templomot. A Szent Imre herceg úton befejezték a ciszterci rend gyönyörü barokkstilü templomának az épitkezését A templom, éppen úgy, mint a néhány évvel ezelőtt emelt szomszédos gimnázium, Wälder Gyula, a müegyetem ezévi rektorának tervei szerint épült. Az építtető: Budapest székesfőváros. Szendy Károly polgármester a közgyülés felhatalmazása alapján 270.000 pengővel járult a költségekhez. A Kelenföld—Szent Imre-városi egyházközség 104.000 pengőt, a ciszterci rend 100.000 pengőt adott. Diszes, teljesen felszerelt oltárt is adományozott a rend a templomnak, amely a kelenföldi katolikusság hitéletének központja lesz. Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás november 6-án szenteli fel az új templomot.

A Budai Református Keresztyén Ifjúsági Egyesület új vezetőséget választott. Az egyhangú bizalommal megválasztott új elnök, Zimányi Alajos, szeretettel és sajnálkozással köszönte meg eddigi odaadó munkásságát elődjének, Boltay Bugárszky Mátyásnak, aki nagy elfoglaltságára hivatkozva kérte felmentését a megtisztelő megbizatás alól. A református egyház részéről résztvett a közgyülsen Haypál Béla lelkipásztor, Zilahi Kiss László OKH. igazgató, presbiter, Högye Mihály segédlelkész és még mások.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
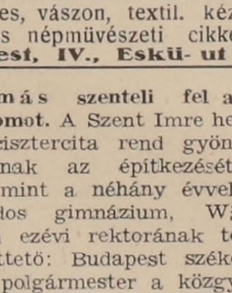
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MÜSZEREK SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Budapest első gázlaboratóriuma és gázvizsgáló állomása az épülő szentimrevárosi tüzőrségi laktanyában

Tűzrendészeti szempontból nemrégiben három kerületre osztották a főváros területét: a pesti északi, pesti déli és *budai kerületre*. Ez a felosztás tette szükségessé, hogy Buda önálló tüzőrségi központot kapjon. Az új tűzőrségi laktanya a XI. kerületben, a Szentimrevárosban épül, a Zsombolyai utca, Djószegi út és Tass vezér út találkozásánál elterülő mintegy 1200 négyszögöl területen, amelyet a főváros ajánlott fel a laktanya építésének céljaira. A költségekre 500.000 pengőt irányoztak elő.

A főváros zártkörü pályázatot irt ki a laktanya tervezésére. A pályázaton hét épitészmérnök vesz részt: ifj. *Arkay* Bertalan, *Gerlóczy* Gedeon, *Gertsenberger* Ágost, *Kollár* Gyula, *Sennyey* József, *Medgyaszay* István, *Janáky* István. A pályázat ennek a hétnek a végén jár le és a pályaműveket a mérnöki kamara, a kereskedelmi minisztérium és a főváros kiküldötteiből alakult bizottság birálja el. A legjobb pályamunka szerzője kapja meg a megbizást a laktanya felépitésére, a többiek egyenkint 600 pengő költségmegtéritésben részesülnek.

A szentimrevárosi tüzőrségi laktanya nemcsak a tüzőrség céljait fogja szolgálni, hanem azonfelül *a kerület légoltalmi központja is lesz*. A háromemeletes épület földszintjén 12 kapú nyilik, ezek közül 9 a készenlét, 3 pedig a légoltalmi targorcák gyors közlekedését biztositja riadó esetén. A földszinten helyezik el a hivatali helyiségeket. *A laktanyában külön tiszti felügyelet is lesz.* Ez újitás, mert eddig csak a tbzoltófőparancsnokságnak volt külön ügyelete. A fővárosnak tüzrendészetileg három részre történt elosztása folytán minden részben külön tiszti ügyeletet szerveznek.

Az első emeletre kerülnek a legénységi hálótermek és a légi-előadótermek, a kisebb alapterületü második és harmadik emeletre pedig a tisztilakások. *A légoltalmi köpont számára hat helyiség áll majd rendelkezésre*, ahol nemcsak a tüzoltók kapnak majd oltalmi kiképzést, hanem itt rendezik meg a légoltalmi tanfolyamokat a kerület polgárai számára is.

Az épület egyik szárnyában felállitják Budapest első gázlaboratóriumát és gázvizsgáló állomását, amely a légoltalommal kapcsolatos gázkérdésekkel, a különböző gázok vegyi összetételével és azok hatásával foglalkozik. Végül az épület alatt elhúzódó hatalmas pincéket légoltalmi óvóhellyé tökéletesitik, amely igen nagy létszám befogadására ilesz alkalmas. Nemcsak a hatvanfőnyi legénység biztositására gondoltak, hanem az esetleg odamenekülő polgári lakósság egy részére is. Mászóház, tömlőszárító-torony, önálló javitóműhely egészíti ki a teljesen modern tüzőrségi laktanyát, amelynek épitését már a kora tavasszal megkezdik, hogy lehetőleg jövő év őszén már át is adhassák rendeltetésének.

Friss élelmiszer egészség! Tejterméket, tojást Dobó Sándor cégtől
I. Nagyenyed (Enyedi) u. 2. Telefon: 351-859.

A Margit körúton megkezdték a villamossinek középrehelyezését. A Beszkárt programján jelentős összeggel szerepelnek a sináthelyezési munkálatok. Ezeknek folyamán sor kerül most a sinek középre helyezésére a Margit körúton is. A Bem József utca és Kapás utca közötti szakaszon ezek a munkák már megindultak és mindaddig folynak, amíg ezt az időjárás megengedi. A munkálatokat azután tavasszal folytatják.

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Nagy siker a Kisfaludy Színházban. A szezon pompás sorozatában ismét telt házat hozott a legújabb darab, a világot bejárt „Julia". A sikerekben gazdag operett az óbudai és újlaki közönség tetszését is megnyerte, amit az előadás folyamán sokszor felzúgó taps tükrözött vissza. A kitünő müvészekkel rendelkező társulat következő, 28-ikán kezdődő müsorán a „Nincsenek véletlenek", Solt Endre kitünő darabja szerepel, Nádor Jenő vendégfelléptével.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5 Telefon: 152—411.

Reformáció hete a budai ref. templomban. A Szilágyi Dezső téri templomban október 27-én, 28-án és 29-én este 6 órai kezdettel dr. Incze Gábor budapesti vallásoktatási igazgató előadást tart A reformáció igazsága, A reformáció próbája és A reformáció diadala Magyarországon cimen. Október 31-én délelőtt 9 órakor gyermekistentiszteletet tartanak Mirtse Árpád, illetve dr. Csighy Sándor vallástanárok szolgálatával, délután 6 órakor pedig müsoros ünnepély lesz, amelyen imádkozik és Bibliát olvas dr. Kovács Sándor dunáninneni evangélikus püspök, orgonán játszik dr. Laczkovich János, énekel dr. Palló Imre, az Operaház örökös tagja, hegedün játszik Jancsin Ferenc, az Operaház hangversenymestere, A reformáció régi és mai üzenete cimen ünnepi beszédet mond Haypál Béla budai református lelkész.

„Remélem, hogy a kedves Magyarhonban minden jól megy". Ezekkel a szavakkal fejezi be egy elökelő angol hölgy azt a levelet, amelyet Gergely Péter belvárosi kereskedőnek irt. A legelőkelőbb budai családok vásárlói Gergely Péter háziszöttesvászon és népmüvészeti cikkeket árusitó üzletének, amely csaknem három évtizedes multra tekinthet vissza. Az Eskü úti üzletben rengeteg idegen is megfordul, akik élénk érdeklődést tanusitanak a speciális magyar népmüvészeti cikkek iránt. Az emlitett angol hölgy is az üzlet vásárlói közé tartozik és, mint levelében irja, alig várja, hogy megérkezzenek a megrendelt kézimunkák és magyaros hangulatot terjesszenek angliai otthonában.

Gergely Péter különben, megihletve a magyar igazság magvalósulásának mai sorsdöntő óráitól, a következő kis hazafias verset irta és tette ki üzlete kirakatában:

UTBAN AZ IGAZSÁG!

Szakadoznak, töredeznek trianoni bilincsek,
Nem veszhetnek el örökre elrabolt magyar kincsek.
Visszahozza, vissza nekünk az Isteni igazság,
Mert erőszak vette azt el, a legnagyobb gonoszság!
Szent Istvánnak országa örökséged — Magyarság!!

Mindössze 13 épitési engedélyt kértek szeptemberben Budán. Az I. kerületben 3 egyemeletes, 2 kétemeletes, a II. kerületben 2 egyemeletes, a III. kerületben 1 háromemeletes és a XI. kerületben 2 egyemeletes és 3 kétemeletes ház épitésére kértek engedélyt.

A Halászbástya Kőemléktárát kétezren, az Aquincumi Múzeumot 2960-an látogatták szeptemberben. A látogatók között 115 külföldi volt.

A Generali új budai fiókfőnöke. A Generali Trieszti Általános Biztositó Társulat a **Budai és Budavidéki főügynöksége** főnökévé Földes Antal titkárt nevezte ki és őt bizta meg a főügynökség vezetésével. A főügynökség minden ágazatbeli biztositási ügyben készséggel áll az igen tisztelt ügyfelek rendelkezésére. Az intézet cime: Széna tér 2. tel.: 152-954.

Budai bankok és bankfiókok

ANGOL-MAGYAR BANK

II. Fő-utca 11.	Tel: 152-508
II. Margit-körút 67.	Tel: 166-070
XI. Szt. Gellért-tér 1.	Tel: 268-678

BUDAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

II. Fő-utca 9.	Tel: 152-400

BPEST SZFŐV. KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Krisztina-körút 133.	Tel: 150-904
II. Fő-utca 2.	Tel: 153-542
II. Margit-körút 4.	Tel: 156-292
III. Fő-tér 2.	Tel: 162-338
XI. Horthy Miklós-út 1.	Tel: 269-377

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

I. Dísz-tér 16.	Tel: 160-505
I. Krisztina-tér 2.	Tel: 153-656
II. Margit-körút 91.	Tel: 153-278
II. Széna-tér 1/b.	Tel: 151-605
XI. Horthy Miklós-út 35.	Tel: 269-381

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK

II. Margit-körút 3.	Tel: 153-492

MAGYAR ORSZ. KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

I. Alkotás-utca 13.	Tel: 152-297
I. Döbrentei-tér 4.	Tel: 151-288
II. Fő-utca 28.	Tel: 152-484
XI. Horthy Miklós-út 21.	Tel: 269-002

NEMZETI HITELINTÉZET RT.

I. Krisztina-körút 141.	Tel: 153-074

ÓBUDA-UJLAKI TAKARÉKPÉNZTÁR

III. Lajos-utca 148.	Tel: 155-25.

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR EGYESÜLET

I. Alagút-utca 3.	Tel: 153-619
II. Fő-utca 10.	Tel: 163-364
XI., Horthy M. körtér 9.	Tel: 258-393

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

I. Alkotás-utca 29.	Tel: 166-014
II. Fő-utca 4.	Tel: 153-573
II. Margit-körút 45/47.	Tel: 161-072
II. Széna-tér 7.	Tel: 151-311
III. Flórián-tér 3.	Tel: 162-257
XI. Horthy Miklós-út 11.	Tel: 269-000

Ujabb csodabogarak budai-kapukon

A mult héten közöltünk néhány csodabogarat, amelyeket budai kapuk céduláiról másoltunk le. Ezeknek a felirásoknak széles körökben támadt páratlan visszhangja, sok levél és telefonüzenet bizonyitja hogy a közönség ezekben a nehéz napokban nem vesztette el érzéké a humor iránt.

Olvasóink számos csodabogárra hivták fel figyelmünket. Ezek közül az alábbiakat közöljük:

Az egyik parkban a gyerekeket kis szamárral vontatott kocsin szórakoztatják. Ennek arifája van, amely ilyetén hangzik:

„Egyszerű szamaras kocsizás 5 fillér, szamár gyeplővel 10 fillér, kisérő nékül önálló szamár 20 fillér."

Megkérdeztem az egyik első osztályos elemista nebulót, hogy mit jelent a tarifa?

— Bácika, — felelte — a kocin ülni 5 fillér, Ha hajtani szabad a kociszbácival, az 10 fillér, amikor egyedül ülünk föl és magunk fogjuk a caci gyeplőjét, (vagyis hajtják kisérő nélkül), 20 fillér. De ilyen kevés van. T. i. husz fillér akad ritkán. Az önálló szamár nem is valótlanság: a gyeplő és kantár ellenére, odavitte apró utasait, ahová akarta.

„Nevelés és nyelv tanittatik több nyelveken."

Egyik kapualj hirdetésen olvasható.

„Itt jó kóser házikoszt kapható, zsidóknak külön főzetik."

Ez már döfi.

Egyik plébánián, a bejáró kapun olvastam:

„Vigyázz! Veszedelmes, harapós kutya! Bejárat hátulról."

Ügyes kutya lehet.

„Pázsit ne bánts, fü sétálni tilos, átjárni kérni engedélyt."

Ezt a felirást sokan ismerik Budán. Roppant kedves: úgylátszik az őr engedélyével bátran lehet a pásziton is sétálgatni.

Van itt a környékbeli falvak egyikében egy vendéglős, aki jó boráról és fukarságáról hires. Ezért iparosok nem szivesen dolgoznak neki. Például, amikor a vendéglő cimtábláját festtette meg, a mázolómester csak úgy volt hajlandó a munkára, ha betünként fizetik. De a jó korcsmárosnak is volt esze, a betükön spórolt s igy az olcsó cégtábla imigyen hangzik:

„Müller Gá. bor és sör mérése."

De dijat érdemelne az alábbi felirás:

„It lagik a pelén er."

Mi ez? Egy hétig törtük fejünket, mignem egyik pihenteszü társunk megfejtette. A sváb erdőkerülő irta föl, hogy akik keresik,, megtalálják. A különleges felirat értelme: „Itt lakik a bölények őre." T. i. a főváros a magyar bölényeket a visegrádi erdőben őriztette, jól körülkeritett helyen

Egyik üzletben olvasom:

„Sok mindenféle kötés és bull Over olcsón kapható itt."

Végül egy óbudai kapuról irták le az alábbi hirdetést:

„Itt egy szép farkaskutya eladó. Mindent megeszik, a gyerekeket nagyon szereti."

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II, Batthyány u. 15. Tel: 158-184

Dr. Orel Géza főigazgató két előadása Pécsett. A pécsi Keresztény Szociálista Magántisztviselők Egyesülete szombaton este évadnyitó ünnepélyt tartott, amelyen Orel Géza dr. Üzletalapitás, üzletvezetés cimen előadást tartott. Az úttörő és nagy gyakorlati felkészültségü előadáson jelen volt Pécs város szine-java; Pécs v. főispánja, polgármestere, a kamara elnöke, stb. A fiatalság zsúfolásig megtöltötte a Katolikus Legényegylet nagytermét. A Baross Szövetség pécsi tgajainak meghivására Orel Géza dr. főigazgtó előadást tartott A vevő a boltban; a kiszolgálás számtalan mozzanata cimen. A gondosan összeállitott és minden részletre kiterjedő előadásért Szilváry Péter dr. kormányfőtanácsos, elnök mondott köszönetet e szavakkal: „Hazánk minden városának hallani kellene Orel Géza előadásait. Hallani kellene az ifjúságnak és minden embernek, hogy megismerje a kereskedői pálya szépségét és munkája becsületét. A „Dunántúl" mai száma kiemeli Orel Géza két előadását. Többek között irja: „a pécsi Baross Szövetség a Kermosz-szal karöltve tervbevette, hogy felkéri Orel Géza dr.-t 8—10 napos szaktanfolyam megtartására."

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

GRAMOFON- ÉS LEMEZ-KÖLCSÖNZÉS, vétel, csere. Kedvezményes színházjegyiroda, rádió. XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérneműkészités Ágyneművarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei

Sze keszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. novemberében

idő	Fekvés és nagyság	Kik. ar. Pengő
Nov. 3. 4 ó	XI. **Nagyboldogasszony** ut 74, **Szent Imre herceg** ut 59 sz. 1188 öl telek és ház	47754.—
„ 3. 4 „	III. **Erdőalja** ut 170 sz. 1186 öl telek fele	1634.—
„ 4. 4 „	III. **Testvérhegy** 20480 hrsz. szőlő fele	190.—
„ 4. 4 „	III. **Testvérhegy** 20488 hrsz. 1555 öl szántó fele	291.—
„ 4. 5 „	III. **Buza** u. 19 sz. 196 öl telek és ház	17000.—
„ 7. 4 „	XI. **Holdvilág** u. 15. **Budaörsi** ut 36 sz. 134 öl telek és ház	27500.—
„ 8. 4 „	I. **Hangya** u. 1/c földsz. ház és kert	8309.—
„ 10. 4 „	I. **Farkasrét** 8720 hrsz. 922 öl telek és ház	3858.—
„ 15. 4 „	II. **Bimbó** u. 96. sz 340 öl kert	337.—
„ 24. 4 „	II. **Ürge** ut. 11/a 300 öl telek	183.—
„ 25. 4 „	XI. **Sasad** 2191 hrsz. 925 öl telek 1/3-ada	231.—
„ 30. 4 „	XI. **Tétényi** ut 4119 hrsz. 330 öl kert és ház 1/4-ede	663.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II. Fő utca 70—78 földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ingatlanforgalom Budán

II. kerület:

Branyiszkó út 7. sz. 340 öl telek 17.500 P. Vevő: **Gerlóczi Lajos.**
Ilona u. 57. sz. 138 öl telek és bérház 167.500 P. Vevő: **Deszberg Antal.**
Palatinus u. 4. sz. 282 öl telek 10.000 P. Vevő: **Schara Béla.**
Szemlőhegy u. 3/a. sz. 1095 öl telek 45.000 P. Vevő: **Szemere Sándor.**
Szilfa u. 8/b. sz. 601 öl telek és ház 32.500 P. Vevő: **dr. Urbányi Jenő.**

III. kerület:

Buza u. 35. sz. 98 öl telek 4000 P. Vevő: **Szauer Ferenc.**
Cimbalom u. 22. sz. 250 öl telek 6500 P. Vevő: **Mandics Irén.**
Szépvölgyi út 40. sz. 360 öl telek 7800 P. Vevő: **Berger József.**
Szérüskert u. 14. sz. 185 öl telek 7500 P. Vevő: **Özv. Kring Mártonné.**
Szomolnok u. 13. sz. 106 öl telek és ház 51.600 P. Vevő: **dr. Bossányi Péter.**
Viharhegyi út 19. sz. 1251 öl telek 4000 P. Vevő: **Werner Károly.**
Virág Benedek u. 19—21. sz. 316 öl telek 5500 P. Vevő: **Ács János.**

XI. kerület:

Ali u. 4. sz. 280 öl telek 9500 P. Vevő: **Gorondy Novák Andor.**
Alsókubin u. 3. sz. 122 öl telek 4762 P. Vevő: **Tarnóczy Károly.**
Bozókvár u. 6. sz 206 öl telek 9686 P. Vevő: **Bakos Ferenc.**
Budaörsi út 1694/2. hrsz. 227 öl telek 5000 P. Vevő: **Özv. Kálmán Mihályné.**
Fehérvári út 149. sz. 347 öl telek 10.000 P. Vevő: **Müller Miksa.**
Gellérthegy 4894/5. hrsz. 182 öl telek 12.500 P. Vevő: **Pecséti Károly.**
Karap u. 2. sz. 150 öl telek és ház 23.000 P. Vevő: **dr. Lukács Zoltán.**
Kelenföld 3837/13. hrsz. 111 öl telek 4500 P. Vevő: **Tóth István.**
Kőérberek dülő 230. hrsz. 1276 öl telek 2900 P. Vevő: **Mészáros János.**
Magasút dülő 9036 hrsz. 370 öl telek 2600 P. Vevő: **Kozma Károly.**
Sasad 2457/8. hrsz. 253 öl telek 4500 P. Vevő: **Karner István.**

XII. kerület:

Fürj u. 23. sz. 204 öl telek 34.000 P. Vevő: **Moskovszky Lajos.**
Menkina János út 10. sz. 53 öl telek és bérház 70.000 P. Vevő: **Démusz János.**
Menkina János u. 8/c. sz. 71 öl telek és bérház 98.000 P. Vevő: **gróf Sennyey Lajos.**

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték és csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: FEITSCHER BELA.

Megtakarítás a szénfogyasztásban

Az általánosan elterjedt esslingeni redőnyök közismert hátránya, hogy a velük felszerelt helyiségek huzatosak, mert a redőnyszekrényt és a rugószerkezetet befogadó falbavágott üreg mind a külső, mind a belső levegővel közlekedik s ez a levegőjárás, különösen téli és szeles időben valósággal elviselhetetenné teszi a szobában való tartózkodást. Ezt a hátrányt teljesen megszünteti Kemény Sándor budai műasztalos nagyszerű találmánya, a szekrény- és réselzáró redőnyrugószerkezeti szélvédő készülék, amelyet már számos bérpalotában és villában szereltek fel, mindenütt a legnagyobb sikerrel. Az ilyen készülékekkel felszerelt lakásokban, a tapasztalatok szerint, nemcsak megszünt a kellemetlen levegőjárás, hanem fűtőanyagban is igen nagy megtakarítás érhető el. Igy egy központi fűtésü bérpalotánál a következőket mutatta a megfigyelés: Az 1934/35. fűtési évadban, amikor a készülék még nem volt felszerelve, az évi szénfogyasztás 1800 q. volt, a következő évadban, amikor a készülékeknek 50 százaléka már fel volt szerelve, ez 1670 q-ra esett, 1936/37-ben a készülékek száma nem nőtt, s a fogyasztás 1675 q. volt, végre 1937/38-ban az összes ablakokra felszerelték a készülékeket s a fogyasztás 1550 q-ra csökkent. Ezek az adatok hitelesen ellenőrizhetők a készülék gyártójánál: Kemény Sándor műasztalosnál (I., Németvölgyi út 20. tel.: 367-645.), aki a készüléket készséggel bemutatja.

Solty László kertépitő
II, Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Háztulajdonosok figyelmébe:
VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- TÁBLÁK, SZERELÉS, JAVITÁS
Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

Szereltesse fel az Esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el
Díjtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi u. 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 159-131

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást „Mezokert“-nél. XI., Horthy Miklós ut 4 II., Margit-körut 65.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

„ROBOT“
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN“ rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

A Futura közgyülése

A Futura a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt. október 20-án tartotta meg XIX. évi rendes közgyülését. A közgyülésen Térfi Béla ny. miniszter elnökölt, aki kegyeletes szavakkal emlékezett meg almási Balogh Elemér titkos tanácsosról, aki a Futurának alapitásától kezdve egyik alelnöke volt.

A közgyülés ezután behatóan foglalkozott az igazgatóság évi összefoglaló jelentésével. Darányi Béla min. tanácsos-vezérigazgató részletesen ismertette az intézetnek a magyar terményértékesités minden ágát felölelő sokoldalú tevékenységét és további fejlődése terén elért újabb értékes eredményeit.

Kovács János kincstári főtanácsos, az Országos Központi Hitelszövetkezet helyettes vezérigazgatója a részvényesek köszönetét tolmácsolta az intézet vezetőségének az elért eredményért.

A közgyülés örömmel vette tudomásul, hogy az igazgatóság dr. Darányi Bélát, az intézet vezérigazgatóját, a vállalat erőteljes fejlesztése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül alelnökévé választotta. A megüresedett igazgatósági tagsági helyet oppavári dr. Nickl Alfréd rk. követ és meghatalmazott miniszterrel töltötte be.

A közgyülés a mérleg szerint mutatkozó 328.651 P 80 fillér tiszta nyereségből a részvényeseknek az 1937-38. üzletévre, miként az előző években 3 százalék osztalékot állapitott meg, az Elismert Vállalati Nyugdijpénztárnak 40.000 pengőt juttatott, mig az alapszabályszerű juttatásokon felül maradó összeget a jövő év számlájára vitette át. A Futura érdekeltségéhez tartozó Nostra Általános Áruközraktárak és Kereskedelmi Rt., valamint az intézet által irányitott Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete és az Olajmag Értékesitő Szövetkezet ugyancsak eredménnyel zárták üzletéveiket.

A Textilgyárosok Egyesületének közgyülése

A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete dr. budai Goldberger Leó elnöklete alatt tartotta meg a mult napokban közgyülését. A közgyülés dr. budai Goldberger Leó elnök inditványára azonositotta magát azokkal az erőfeszitésekkel, amelyeket az államfő és a kormány a felvidéki eseményekkel kapcsolatosan kifejtenek és méltó módon üdvözölte az ország illetékes vezetőit ebben kifejtett munkájukban. Dr. Schiller Ottó főtitkár beterjesztette azután az igazgatóság jelentését az egyesület 1937. évi működéséről. A közgyülés a megüresedő helyekre a következőket választotta meg: elnökké három évre dr. budai Goldberger Leót, az elnöki tanács tagjaivá egy évre Ágoston Manó, Drucker Géza, bentai Gomperz Ervin, Haggen-Macher Ottó, Hevesi Béla és Kammer Hugót.

Kovácsy Dénes dr.-t a Kereskedelmi Bank igazgatójává nevezték ki

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága az október 19-én dr. *Teleszky* János titkos tanácsos elnöklete alatt megtartott ülésében dr. *Lamotte* Károly vezérigazgató előterjesztésére kinevezte igazgatókká: dr. *Grynaeus* Dezső, *Kovácsy* Dénes, dr. *Lányi* József, dr. *Podovszky* József és dr. *Simonsits* Elemér aligazgatókat, továbbá aligazgatókká *Mikuska* Géza, dr. *Milos* Endre, dr. *Raisz* György és báró dr. *Roszner* Ervin cégjegyzőket, cégvezetőkké báró *Hazai* Miklós és dr. *Siklóssy* György titkárokat, végül fiókigazgatóvá *Hudi* Józsefet.

A megérdemelt kinevezések és előléptetések közül különösen *Kovácsy* Dénes kinevezését fogadta igaz örömmel a közvélemény. *Kovácsy* Dénes dr. mind kitünő munkájával, mind megnyerő személyi tulajdonságaival széles körök szimpátiáját szerezte meg. Kinevezése alklamából épen ezért minden oldalról üdvözlésekkel halmozta el *Kovácsy* Dénest barátainak és tisztelőinek nagy tábora.

A Grosz és Weisz kalap és tompgyár új cégszövege. A Grosz és Weisz kalap- és kalaptompgyár rt. folyó hó 25-re rendkivüli közgyülést hivott egybe, melynek tárgysorozata az eddigi cégszöveg helyett a „Growe“ Kalap- és Tompgyár“ új cégszöveg felvétele. Az ország legrégibb és legnagyobb kalap- és kalaptompgyárának új cégszövege, a Growe tulajdonképpen a vállalat gyártmányainak régi márkája, amely a szakmában és a vevőközönség előtt már évtizedek óta ismeretes.

HÁZIURAK! Nedvesek falai? Módszeremmel biztos eredmény, egy fillért sem fizet, mig falai nem szárazak. Házrenoválást vállal Ifj. Timár Károly kőmivesmester. III. Bécsi út 54. Telefonhivó: 162-502.

GAZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT legelőnyössebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

Kőfaragómunkák Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155-216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162 654.

A Cvikli-tele barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony utja 66. Telefon: 259-823

CSAPKAI ERVIN könyvkötészete, könyv- és papirkereskedése
I., Attila-utca 23.
Krisztinavárosi templommal szemben.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől—vasárnapig
PAPUCSHŐS
Hétfőtől—szerdáig
SZENTPÉTERVARI ÉJSZAKÁK
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIÚM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Péntektől—Csütörtökig
BÁNATOS UCCA
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II., CSALOGÁNY-UTCA 42—44. Telefon: 151—500.
Csütörtöktől—szerdáig
SZENZÁCIÓS MÜSOR!
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől—vasárnapig
SENORITA
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók Kedvezményes jegyek, színház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. Perenyi Zsuzsa XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
MÉGIS ÁRTATLAN
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

36. évfolyam Budapest, 1938. november 3. 44. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Ünnepi órában

Forog a történelem kereke. Forog, népeket sodor el, határokat gázol le, pusztit és alkot. A népek élete és sorsa is azonképen fordul, amiképen egyszer lenn, másszor fenn van a kerék. Magyarországot húsz esztendeig a kerék talpához sodorta történelmi végzete, mától kezdve felfelé halad az útja. A mélypontról elindultunk, hogy betölthessük azt a nagyszerű hivatást, melyet a sors rendelt számunkra Európa közepén.

Amióta Árpád lovas vitézei elfoglalták a hazát, a magyar térkép ugyanaz volt 1918-ig: az a gyönyörű ducos magyar kenyérforma, amely életet adott mindnyájunknak, amely a boldogságot, hitet és áldást jelentette ezer esztendeje. Azután jött a világháború, jött az összeomlás, jött Trianon. És egyik napról a másikra eltünt, ami ezer esztendeje volt. Magyarország helyébe megszületett a boldogtalan Csonkamagyarország. A térképrajzolók új vonalakat húztak, e Prokrusztesz-vonalakba kényszerítették bele a magyarság életét és tetőtől-talpig felfegyverzett csendőrállamok helyezkedtek el az új vonalak mentén, hogy ki ne törjünk a ránkrakott bilincsekből.

Most új vonalat húz a térképrajzoló. A trianoni vonal húsz esztendeig volt érvényes, azután széjjelpattant, mint a szappanbuborék, melyet a szellő érintése is megsemmisit. Ez az új, úgynevezett etnográfiai vonal jelenti mától kezdve a magyar állam új határait. A magyar államét, de nem Magyarországét. Mert egyetlen magyar sem tudja a végső Magyarországot másképen elképzelni, mint abban a formában, melyben ezer évig élt a térképeken. A térkép változik, de a lélekben élő képet nem lehet eltörölni, soha, soha, az áldott kenyérforma marad továbbra is álmaink hazája.

A boldogság és a rezignáció furcsa vegyüléke az a hangulat, amelyben a magyarság élete fejeződik ki ezekben az ünnepi órákban. Könnyes szemmel öleljük magunkhoz az édesanya kebelére visszatérő testvéreket. Felszabadultak. És mi is felszabadultunk a szörnyű lidércnyomás, a húsz év előtti borzalmas csapás kábulatából. A bécsi döntés elsodorta a ránkszabott határvonal egy részét. Kimondhatatlanul boldog ez a nép, és, ha ősi természetünkhöz igazodva, mégis sírva vigadunk, nem vehetik ezt rossz néven a világ népei. Mint Kánya Kálmán mondta, a bécsi döntés értelme és célja nem a trianoni igazságtalanságok jóvátétele, hanem a néprajzi határok alapján való rendezés volt: megnyugszunk, beletörődünk, mert, ime, a kerék útja felfelé lendült és az új, néprajzi határvonal reménységet sugároz belénk, a szebb, jobb jövő boldog hitét. A „Hiszünk Magyarország feltámadásában" erősebb lett, megingathatlanabb, mint valaha volt.

Ezekben a lázas napokban bírhatatlan hálával kell gondolnunk azokra a férfiakra, akik a nemzet sorsát intézik. Az ő vállukon van minden teher, ők vállalták az egész felelősséget, őket illet minden köszönet. Emberfeletti, titáni munkát végeztek, magyar munkát, a szív, a lelkesség, az ész és tehetség munkáját.

És köszönet, hódolat illeti a magyar népet is, a Csonkaország lakosságát, amely fegyelmezetten, tökéletes egységbe sorakozva állt a Kormányzó fenkölt személye és a sorsunkat intéző kormány mögött. A magyarság lelki nagysága talán sohase mutatkozott meg akkora tökéletességben, mint a válság történelmi óráiban, ezekben a nehéz, nagyon nehéz napokban és hetekben, amikor türelmünkkel túlságosan visszaéltek a birtokállományukhoz botorul ragaszkodó csehek. Azt a népet, amely a felemelkedésben ekkora önmérsékletet tud mutatni, amely ekkora egységgel áll a történelmi újjáéledés hajnal-hasadásánál, „a poklok kapui sem dönthetik meg".

Hajtsák végre a törvényt: Legyen meg a honalapítás emlékére Óbudán emelendő Árpád-templom és liget

Irta: Szilágyi Károly, Buda volt követe

Negyvenkét esztendő mult el a millenniális ünnepségek óta. Másfél emberöltő távlatában látjuk a vármegyék gyönyönű bandériumat, az országgyűlés két házának hódoló küldöttségéről készült pompás festményt, amely megörökiti mindazt a szint és ragyogást, mindazt a magabízó nagyszerű erőképletet, amit egy nagyjában kiegyensúlyozott nemzet a jólét viszonylagosan igen magas fokán felmutathatott.

Még orrunkban érezzük a vármegyei ökörsütés hivogató illatát és fülünkbe cseng néhai Hazafi Veray Jánosnak éles hangon ugyanott elmondott klapancziája. Szóval frissen emlékezünk most 121 féle adón és illetéken tördepelve, arra a boldog időre, amikor kevesebb gonddal birkózott a magyar. Pedig abban az időben született meg *Szemerének* az akkor is bizonyára helytálló szállóigéje, hogy: *„Nem boldog a magyar!"*

Van egy pajzán magyar közmondás, amely vagy a hortobágyi nagyvásáron, vagy pedig a budapesti hazafias asztaltársaságok fehér asztala körüli jókedvben született s amely lényegében a fenti mottónak felel meg. s amely igy szól: *Ugy szép az élet, ha zajlik"*, vagyis nem kell megijedni se borsótól, se bajtól, se a cseh stb. veszedelemtől, hanem mindezek között szépet kell álmodni, *mert a szép cselekedeteknek szép álom az alapja.*

Különösképpen állanak ezek az életfelfogásról lefektetett elvek az óbudai polgárokra, mert valahogy úgy van, hogy hiába egyesitették 66 évvel ezelőtt ezt a három várost, Óbudát még most sem vette be igazán a másik kettő a bandába.

Óbuda mostohagyerek!

Pedig nem bölcs városfejlesztési terv az, amely Óbudát mellőzi. Hiszen itt vannak, ebben a kerületben az idegenforgalomnak mindig megbizható alapjai, különösen megfelelő dobverés mellett. Itt van a pompás acquinkumi lapály, amely vizben és növényzetben egyaránt gazdag. Itt van a pompás hegyvidék, melynek *aranyhegye* aranyfürtöt és gyümölcsöt terem az ürömi heggyel egyetemben, itt vannak a *Remetehegy, Táborhegy, Testvérhegy, Vihar-Csúcs-* és *Hármashatárhegy*, amelyek közül az első várja az *„Attila-parkot"*, a Testvérhegynek a Bécsi út mellett fekvő dombhátа pedig várja az *Árpád templomot és Árpád ligetet.*

Miért mentem én vissza emlékeimben a millenniumig?

Azért, mert az u. n. millenniális törvényben határoztatott el az ezredéves emlékművek legszebbike: Az *Árpád templom és liget megépitése Óbudán*, ahol honalapitó fejedelmünk — a történettudomány mai állása szerint, örök álmát alussza.

A millenniális emlékművek közül a dévényit, a zobor-hegyit, a cenk-hegyit, a zimonyit elseperte a vandálok pusztitása a világháború után. Minden emlékmű elpusztulása egy-egy ökölcsapás volt a magyar nemzet arcába és mi álltuk ezeket a csapásokat, eltéve a viszonzást jobb időkre, amikoris a kő helyett sziklákat szándékozunk visszaadni, de nem rombolásban, hanem mindent lenyügöző alkotásokban.

Az elpusztitottak lelki pótlásául eddig is sürgettük ennek a templomnak megépitését és pedig: *felekezeti különbség nélkül tettük!*

Most azonban, amikor úgy látjuk, hogy a sors kerekén mi kezdünk megint felemelkedni, egyenesen hálaadó kötelességünknek tartjuk megint a tárgyaló asztalra tenni ezt a törvényt. illetőleg ennek végre nem hajtott részét abban a szándékban, hogy most már legalább akkorára legyen meg ez a templom, amikor — pár éven belül — az utolsó erőszakkal rólunk leválasztott országdarab is megint összeforr az ősi egésszé!

A Honalapító Árpád fejedelmünk országalapításának emlékére emelendő templom alapkövét azzal a nagy elhatározással tegye le a nemzet, hogy mire ez a templom elkészül, akkora sehol, smemiféle bocskor ne nyomhassa a magyar nyakát!

Talán azért is nem épitettük eddig meg ezt a templomot, mert meg kellett úsznunk — annyi sok rettentő próba után — a trianoni legnagyobbat, az elesettségnek legszörnyűbb fokozatait, hogy felemelkedjünk a szenvedések gyötrelmes, testet-lelket pusztitó tüzéből az új honalapításhoz szükséges roppant elhatározáshoz, amely minden akadályt lebir, azért, hogy nemzetünk megint együtt legyen, hogy a magyar név megint szép legyen, méltó régi nagy hiréhez, hogy a német ruha megint szük legyen, ha ezt a szót hallja, hogy *magyar*.

De most már talán mégis hajtsuk végre ezt a törvényt, fogjunk végre hozzá honalapító Árpád templomának megépitéséhez azzal a minden felekezetbeli magyarral közös fohásszal, hogy: *Hiszek: Magyarország feltámadásában!*

Vitéz József Ferenc dr. királyi herceg beszámolója a magyar kultura és a budai fürdők világsikereiről

József Ferenc királyi herceg visszatért a Németországban és az északi államokban végzett propagandakörútjáról és értékes tapasztalatairól a *Gyógyhelyi Bizottság* teljes ülésén számolt be. A királyi herceg az előadások hosszú sorozatán nemcsak Budapestre, mint fürdővárosra hivta fel a külföld figyelmét, hanem kultúrális kapcsolatok megteremtésének és kimélyitésének szükségességét is hangoztatta. Amiket *József Ferenc* királyi herceg beszámolójában elmondott, örvendetes tanubizonyságai annak, hogy a magyar fürdőügy és idekenforgalom fenséges propagálója *megértésre talált elökelő, sokszor király: hallgatósága előtt*, nemcsak rokonszenves egyénisége, hanem a szakembereket is meglepő gazdag tudása és előadásainak magas szárnyalása folytán is.

Ezt érezte a *Gyógyhelyi Bizottság* teljes ülésének elökelő közönsége is, amely lelkesedéssel üdvözölte a magyar ügy érdekében fáradhatatlanul dolgozó fiatal főherceget. Az ülés nevében az elnöklő *Karafiáth* Jenő főpolgármester mondott köszönetet a királyi herceg nagyjelentőségű propagandaútjáért.

József Ferenc királyi herceg Berlinben skandináv országokban, Dániában és Hollandiában tartott előadásokat. Ezeken megjelentek az illető országok kormányai is, csaknem teljes számban. Ott voltak a diplomácia testületek és többizben a királyi családok tagjai is. Az előadások eredménye mingyárt meg is mutatkozott: *nyomban a felvilágositó előadások után az ottani utazási irodák egészen különleges magyar programot dolgoztak ki. Ez azt jelenti, hogy kilátásunk van az északi népek felénk irányuló idegenforgalmának igen nagy fellendülésére.*

Az északi országokban sok a reumabeteg. Kézenfekvő tehát a gondolat, hogy ezek idezarándokoljanak Budapestre, a reumabetegek egyetlen számbajöhető biztoshatású gyógyhelyére. *Maga a svéd trónörökösnő egyik leglelkesebb barátja Budapestnek.* Itt nyaralt és a Gellértben gyógyult ki reumájából. *Gusztáv Adolf* svéd király a magyar tenniszbajnok, néhai *Kehrling* Béla révén, akivel sokat tenniszezett, tisztelője Magyarországnak. A három másik királyi család is, amelyekkel a királyi herceg érintkezett, nagy melegséggel csatlakozott a magyar ügyhöz.

Nagyon könnyű volt a helyzete a főhercegnek Hollandiában, ahol az ő gyermekszeretet-akciójuk révén őszinte és mély a rokonszenv irántunk. Vilma holland királynő kijelentete, hogy Budapesten tölti a nyarat, ha nem jön váratlan esemény közbe.

Kiemelte a királyi herceg, hogy a gyógyfürdők nemcsak idegenforgalmi, hanem fontos szociális problémát jelentenek. *Azokat a nép legszélesebb rétegei számára is hozzáférhetővé kell tenni,* ahogy azt a nagy fürdőkulturával rendelkező országok, mint Németország és Olaszország már megvalósitották. Szükségesnek tartja továbbá kulturegyezmények létesitését.

Fokozni kell a magyar propagandát. Erre a legalkamasabb mód: sportembereink, zeneművészeink, főleg zongora- és hegedűművészeink kiküldetése, valamint tánccos balettcsoportnak minél nagyobb számban való szerepeltetése. Ezekkel az eszközökkel igen nagy eredményeket lehet elérni. A helyzet ugyanis az, hogy *a magyar kultura a magyar művészet és a magyar igazság teljes egyetemlegességében és külön-külön is határtalanul rokonszenves az északi országok lakossága előtt.*

Voltak propagandaútjának kedves epizódjai is. Feledhetetlen emléke marad, amikor Norvégia fővárosában, Oslóban az egyetem aulájában tartott előadása után a norvég egyetemi hallgatók énekkara kifogástalan magyar nyelven elénekelte a magyar Hiszekegyet.

Schuler Dezső alpolgármester a székesfőváros nevében, *Tormay* Géza államtitkár, az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal nevében köszönte meg a királyi herceg áldozatkész munkáját. Ezután *Csilléry* András dr. v. miniszter, *Vámossy* Zoltán dr. egyet. tanár, az Országos Magyar Balneológiai Egyesülete elnöke, dr. *Boros* László a Magyar Ujságirók Egyesületének alelnöke, valamint dr. *Gidró* László és *Gazdy* Jenő bizottsági tagok különböző szempontból világitották meg a királyi herceg propagandakörútjának jelentőségét, majd *Szviezsényi* Zoltán dr. ügyvezető igazgató a leszűrt tapasztalatok alapján a legsürgősebb teendőkre nézve tett javaslatot, amit a Bizottság egyhangúlag elfogadott.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

BUDA LEGUJABB
látványossága
AZ
„ÁRPÁD"
SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
II., LÁNCHID U. 4.
MEGNYILIK
november 3-án

Bontják a Karátsonyi-palotát

Halottak napján belevágott a csákány a Karátsonyi-palotába. Nemsokára eltünik a föld színéről a patinás épület s vele a boldog békeidők egy pompás színfoltja. Karátsonyi Guidó gróf annakidején 3 millió forint költséggel épittette meg a palotát, amely többször látta vendégül falai között Ferenc József királyt is. A Budai Napló a müemlékjellegü épület megmentéséért szállt síkra; felvetődött a gondolat, hogy a budai színházat, majd, hogy az I. kerületi elöljáróságot helyezzék el benne, a helyreállitási költségek azonban olyan hatalmas összegre rugtak volna, hogy el kellett ejteni a palota megvásárlásának tervét. Közben Karátsonyi Jenö gróf engedélyt kért és kapott az épület telkének és parkjának parcellázására és ez végleg megpecsételte az épület sorsát.

Még a nyár elején kiirták a pályázatot a bontási munkákra és ennek eredményeképen szerdán csákányos emberek jelentek meg a Krisztina körúton. Jövő év áprilisára már nyoma sem lesz annak, hogy itt állott valaha Magyarország egyik neves főúri családjának palotája. Nagymagyarország feltámadásának első órájában beteljesedett a palota sorsa. De csak a Krisztina körútról tünik el a Karátsonyi grófok palotája; követi, ajtajait, ablakait a szélrózsa minden irányában széthordják és azok új életre kelnek majd egy-egy kis budai, vagy pesti városszéli családi házban.

Hol vásároljunk a pesti Láncfidfőnél
Böröndös, bőrdiszmüves
Schönfeld és Klein
FINOM BÖRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

Orel Géza dr.-t diszelnökké választotta a szombathelyi Kereskedelmi Kör

A Vasvármegye c. napilap közli, hogy a szmbathelyi Kereskedelmi Kör legutóbbi közgyülésén, méltányolva dr. Orel Géza főigazgatónak, a Márványutcai fiú felsőkereskedelmi iskola igazgatójának a nemzeti kereskedelem és gyakorlati kereskedői pályán kifejtett irodalmi tevékenységét, őt a Kör diszelnökévé választotta. Kokas István főtitkár indokolása igy hangzott:

— Mi reálisan érezzük Orel Géza dr. úttörő munkásságának nagyszerüségét, mert eszmei iránya bennünk magyar kereskedőkben ölt testet. Céit és programot ad kenyérkereső pályát kutató magyar családoknak, utat mutat a tőkével rendelkezőknek, hogy tehetségüket, munkaerejüket a magyar haza érdekében gyümölcsöztessék. Nála a szakirodalmi tevékenység nem jövedelmi forrás. Könyveit maga adja ki, hogy a tehetséggel rendelkező magyar ifjúságot tespedéséből felrázza, cselekvésre birja, hogy tanulás és müvelődés által a kiskereskedőt és kisaparost az intelligencia magas polcára emelje.

Ez alkalommal közöljük, hogy Orel Géza dr. Ügyes eladó c. munkájának II-ik átdolgozott és bővitett kiadása nyomtatás alatt van. Megjelenik a M. kir. Kereskedelmi Minisztérium könyvsorozatában.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

JUSZT GYULA
OPTIKAI ÉS FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
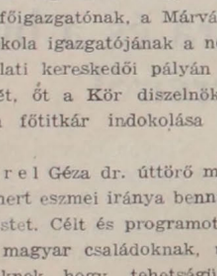
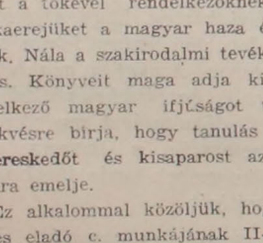
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

A Sósfürdő eladása után meg kell oldani Buda-Alsóváros közlekedési problémáit

Az OTI — mint ismeretes — megvásárolta az Erzsébet Sósfürdőt a hozzátartozó hatalmas telektömbbel együtt. Az elhanyagolt fürdőtelep átépitésére és modernizálásra nagyszabású tervet dolgozott ki. Az OTI önkormányzata a vétel belügyminiszteri jóváhagyása után azonnal, előreláthatóan két-három hét mulva, letárgyalja a terveket és remélhető, hogy már kora tavasszal megindulhatnak az ujraépitési munkálatok.

A Sósfürdő megvásárlásának és ujraépitésének hirét élénk érdeklődéssel fogadta a közvélemény, főképen azonban Buda-Alsóváros lakóssága. Ez a városrész, amely a fürdő körül épült magból minden hatósági támogatás nélkül fejlödött népes negyeddé, nagy várakozással néz a küszöbön álló változás elé.

A fürdő megvásárlásának következményei természetesen nem láthatók előre, bizonyos azonban, hogy a fürdőtelep átépitése és a hozzátartozó telkekre tervezett épitkezések feltétlenül erre a városrészre irányitják az illetékes körök figyelmét. A figyelemre nagy szüksége is van Buda-Alsóvárosnak, mert fejlödésének hatalmas kerékkötője a közlekedés teljes hiánya. A 41-es villamos alig kétszázméteres vonala és a HÉV ritkán közlekedő vonatai ugyanis nem nevezhetők megfelelő közlekedésnek.

A Buda-Alsóváros-Sósfürdő környéke Egyesület (AVE), agilis elnökével, Mikola Géza dr.-ral az élén, hosszú évek óta elkeseredett harcot folytat a városrész érdekeiért, főképen pedig a közlekedési kivánságok gyökeres megoldásáért. Az eddigi küzdelmek nem vezettek eredményre, most azonban, a Sósfürdő megvásárlásával kapcsolatban biztosra veszik az alsóvárosiak, hogy legalább egyetlen kivánságuk teljesül: az 1-es autóbusz vonalának meghosszabbitása a fürdőig. Arról természetesen álmodni sem mernek, hogy ez a meghosszabbitás esetleg a fürdőn tul, Alsóváros szivéig terjedhetne.

Nagyon szerények e tekintetben az alsóvárosiak: örülnek a legkisebb kézzelfogható eredménynek is. Hiszen ez még mindig jobb, mint az a negatívum, amiben éppen mostanában van részük. Addig harcoltak ugyanis a HÉV kihelyezéséért, amig végre is nem helyezték ugyan ki a HÉV végállomását, de meg akarják szüntetni a törökbálinti villamosvonalat és autóbuszjáratokkal helyettesiteni. Ezzel a Fehérvári út közlekedése, a törökbálinti vonatok kiesése folytán még rosszabb lesz, mint eddig volt, az autóbuszjáratok pedig még csak nem is érintik Alsóvárost. Igy az a helyzet áll majd elő, hogy, Budaörs és Törökbálint községek lakóssága kényelmesebben és bizonyos körülmények között gyorsabban jut a fővárosba, mint a városnak adót fizető alsóvárosi polgár a saját városának centrumába. A megigért ingajáratokban nem bizik s azokból nem is kér Buda-Alsóváros. A közlekedés egyetlen megoldását a HÉV kihelyezésében látja.

Az alsóvárosiak teljesen értetlenül állnak azzal a rideg elutasitó álláspontal szemben, amelyre az illetékesek a kihelyezés kérdésében helyezkednek. A HÉV egyetlen más vonalán sincs olyan helyzet, mint ezen a vonalon, ahol a HÉV vonatok a belső városrész forgalmas utján, a villamosokkal közös sinpáron közlekednek. Kinos végignézni, milyen nehézkesen döcög végig a szabadon fektetett, tehát nem beágyazott pálya részére épült szerelvény a Horthy Miklós uton, beékelve a villamoskocsik közé, akadályozva azok forgalmát is és meg-megáliva minden utcasarkon.

Az év elején komoly formában felvetődött már a Szent Gellért téri végállomás kihelyezésének terve a vasuti töltésnél létesitendő térig. Mennyivel könyebben valósitható meg most a kihelyezés, hogy csak a budafok-nagytétényi vonatok fognak közlekedni a Fehérvári úton. De ne végezzenek félmunkát, mint már annyiszor, hanem helyezzék ki a HÉV végállomást egészen Abertfalva kitérőig. A HÉV-nek úgysem az a feladata, hogy a város belsejébe szállitsa az utasokat. Tegye csak le őket nyugodtan a város határán, onnan majd tovább szállitja az, aki arra hivatott: a Beszkárt.

A megoldásnak több módja is kinálkozik: valamelyik villamosvonal meghosszabbitása a Horthy körtértől a HÉV megmaradó sinjein Albertfalva kitérőig, a 30-as autóbuszvonal átállitása az amúgy is kihasználatlan Szent Imre herceg-úti irány helyett végig a Fehérvári úton és a villamos teljes megszüntetése Albertfalváig, vagy pedig villamos és autóbuszközlekedés a két előbbi megoldás kombinációjából, de ebben az esetben az autóbusz a Bártfai utcába fordulna be.

Bármelyik megoldást örömmel fogadná Buda-Alsóváros, de el is várja, hogy egyszer már rá is sor kerül a közlekedési kérdések rendezésénél. Addig is folytatják a rendületlen harcot az alsóvárosiak, akik a HÉV jelmondatát igy változtatták meg: KI A HÉV-VEL A SZABADBA! vagyis a város határára.

Gerő Sándor.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Iskolát az ujlaki Hegyvidéknek!

Az újlaki Hegyvidék fejlödése örvendetesen halad előre. Egyre sürübben épülnek ezen a gyönyörü vidéken villák és családi házak és megkapta hosszas küzdelmek után a 29-es autóbuszt is.

Iskolája azonban még mindig nincs. Az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület a Táborhegyen már régebben felajánlott iskola céljaira megfelelő telket, a főváros az iskola létesitését két izben, 1933-ban és 1934-ben már be is illesztette a programjába, megvalósitására azonban nem került sor. A törölt költségvetési tételek között szerepelt az az összeg is, amelyet az iskola épitésére szántak, emiatt az iskoláról le kellett mondania a Hegyvidéknek.

Kuncze Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag a mostani költségvetési vita során ujból szóvátette a hegyvidéki iskola ügyét. Arra kérte a pogármestert, minden körülmények között tegye lehetővé, hogy a Hegyvidéki Egyesület táborhegyi telkén megépüljön a hattantermes iskolaépület. Erre elodázhatatlanul szükség van, mert a Hegyvidéken a tankötelés iskolás gyermekek száma egyre szaporodik és ezeket az apróságokat nem lehet arra kényszeriteni, hogy — különösen megfelelő közlekedési eszközök hiján — messzi helyeken fekvő iskolába járjanak.

A Hegyvidék reméli, hogy Kuncze Lajos felszólalásának meglesz a kivánt eredménye és a hegyvidéki iskola költségeit már a jövőévi költségvetésbe beillesztik.

Friss élelmiszer egészség! Tejterméket, tojást Dobó Sándor cégtől
I. Nagyenyed (Enyedi) u. 2. Telefon: 351-859.

Budai városatyák indítványai a költségvetési vitában Buda fejlesztése érdekében

A költségvetést tárgyaló közgyülésen 24 indítványt fogadtak el és 41 indítványt adtak ki tanulmányozásra a polgármesternek. Ezek közül több a budai vonatkozású.

Az elfogadott indítványok közül a legfontosabb a Hencz Lajosé, aki azt kivánta, hogy a XII. kerületi elöljáróság legkésőbb a jövő év második felében kezdje meg müködését. Amint azt a Budai Napló is megirta, a külpolitikai események miatt a már megindult épitkezési munkálatok lendülete ellanyhult, részint azért, mert a költségek foyósitása elé akadályok gördültek, másrészt nem állt rendelkezésre elég fuvar a kiásott földmennyiség elszállitására.

Gáldy Béla főigazgató, törvényhatósági bizottsági tag, azt indítványozta, hogy a Közmunkatanács az óbudai híd hídfőjének kiépitéséhez szükséges terület megszerzését, akár rendkivüli hitelmüvelettel is, a legsürgősebben hajtsa végre, hogy a híd épitését a jövő év tavaszán okvetlenü megkezdhessék.

A pogármesternek tanumányozás és javaslattétel végett kiadott budai vonatkozású indítványok között van Szántay Lajos indítványa. Ez arról szól, hogy épitsenek csatornákat az Etele út és környékén, a Brassó úton, a Cenkhegy utcában és a Törcsvár utcában. Nemes Juhász Jenö dr. a svábhegyi nagyszálló előtti tér rendezésére adott be indítványt, Vályi Lajos a nagyvasuti átjárók rendezése kérdésében szükségesnek tartja, hogy a főváros követelje a pesti és budai vasuti átjárók kielégitő megoldását. Különösen a Horthy Miklós úti és a Fehérvári úti töltés szakaszán kell gondoskodni a kerület fejlődéséről.

Hencz Lajos új utcák nyitását tartja szükségesnek a XII. kerületi Áldássy telken keresztül. Temesváry László indítványa arról szól, hogy az érettségivel vagy nagyobb képzettséggel rendelkező fővárosi altisztek részére tegyék lehetővé a tisztviselői státusba való bejutást, a tisztviselők és alkalmazottak fizetését pedig a drágaság arányában emeljék.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

A Karátsonyi-palota bontása megkezdődött

Mindennemü
épitési anyag
berendezési tárgyak, tükrök
a helyszinen
NAGYON OLCSÓN
kaphatók

A Szépvölgyi-utca nem maradhat zsákutca

Nagy meglepetéssel fogadta a III. kerület lakóssága és a járművezetők azt a közlekedési intézkedést, amely zsákutcává tette csaknem az összes mellékutcákat a Lajos utca és Árpád fejedelem utja között. Ez a nagyszerü út igy teljesen használhatatlan Óbuda szempontjából, mert egyedül a Nagyszombat utcán szabad behajtani a Lajos utcából a kivezető főútra.

Teljesen öncélú tehát az Árpád fejedelem útja, azt a helyi forgalomban csak azok a járművek használhatják, amelyek a Főtérre, vagy annál messzebb igyekeznek. Bármenyire is az idegenforgalmi szempontok irányitották ennek az útnak megépitését, nem szabadna figyelmen kivül hagyni Óbuda érdekeit sem.

Külföldön sokhelyütt épültek olyan autóutak, amelyek két helységet úgy kötnek össze, hogy útközben sehol sincs keresztezés és fel sem lehet hajtani az útra, de Budapesten kivül talán sehol sincs ilyen út a város belterületén. Az Árpád fejedelem útján nincs is olyan óriási forgalom, amely indokoltá tette ezt az intézkedést, nem is sezólva arról, hogy megszünvén a mellékutcákban való várakozás lehetősége, a járművek — többnyire nehéz teherkocsik — a főúton kénytelenek várakozni és ez sokkal jobban akadályozza a forgalom zökkenésmentes lebonyolitását, mint a behajtás.

Idegenforgalmi szempontok is követelik, hogy legalább a Szépvölgy utcát nyissák meg és tegyék lehetővé ezzel azt, hogy a Pálvölgyi barlanghoz és a Hármashatárhegyre igyekvő külföldi autók az Árpád fejedelem útján juthassanak el ide.

Legalább ezt tegyék lehetővé, ha már nincsenek tekintettel az óbudai ipartelepekre, amelyek a Lajos utca és az Árpád fejedelem utja között fekszenek.

Nő1- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Ezüstárukat
Horvát Béla ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT.

Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS
V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek
Belvárosi nivó, olcsó ár
V. Szt. István körut 23.
Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport
Tenisz- és sportáru szaküzlet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok) Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Láncfid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

A szabadságharcról rengeteg könyv, cikk és egyéb írás jelent meg, hatalmas könyvtárat tesz ki a magyarság önvédelmi harcának irodalma. Ebben az óriási történelmi anyagban azonban nagyon háttérbe szorul a főváros: Buda és Pest szerepe.

Eddigi közléseink során is, melyeket itt a „Régi Világ" rovatunkban szoktunk feleleveníteni, lehetőleg arra törekedtünk, hogy Budapest, a két főváros életét ismertessük a szabadságharc idején. Nemcsak azért, mivel mi Budának, tehát a főváros egyik részének vagyunk krónikásai, hanem azért is, mivel a mai időkben a nemrég még háborús pszihózisban élt fővárosi lakósság az 1848—49-es ujságok felújított közleményeiből önmagára ismerhet, megtalálhatja az analógiát a 90 év előtti és a mai Budapest élete közt.

A két főváros válságos napokat élt át, amikor Jellasich horvát bán szerezsánjai betörtek a Dunántúlra és a főváros felé közeledtek. Ezekről a napokról, Pest-Buda akkori lelkes hangulatáról szemléltető képet ad a *Budapesti Divatlap* 1848 októberében. A tudósítás a következőképen számol be a főváros lázas napjairól:

„A szabadságunkat és nemzetiségünket eltiporni akart ellenség immár csak egy pár órányi távolságra vala fővárosunktól. Az ellenség előtt védfalként állott fegyveres seregeink hátamögé fedezetül nagy néptömeget kelle elhelyezni. E czélból a főváros elöljárói részint falragaszványok, részint a népgyülésen élőszóval tömeges felkelésre hivták fel a népes és virágzó Budapest lakóit, kik közül minden felszólitás nélkül is többezren csatlakoztak volna a hazát védő seregekhez. Azonban különösen az október 1-én tartott roppant számú népgyülés igen nagy hatással volt még a félénkebbeknek a felbátoritására is. A pesti polgármester (kit azzal vádoltak, hogy a várost az ellenségnek akarja adni), a bíró és a kapitány lelkes szónoklatokkal buzditották a népet a felkelésre. De leginkább hatott Gyukovics pesti iparüző és ministeriális fogalmazó drasztikus beszéde, mellyben legelevenebb szinekkel festé az ellenség által a főváros lakóin végbevendő rablásokat, erőszakot, s a szép Budapest leendő elpusztulását azon esetre, ha a középpontot mi fővárosiak erélyesen megvédeni nem sietünk. A pesti népgyüléseken még soha nem hallottam ilyen megindító szónoklatot, a nők és férfiak szemeiben könnyük ragyogtak s nem egy nő mondá tüstént férje és kedvesének, hogy most már mindenkinek fegyvert kell ragadnia. Estve a város elöljárói nemzeti lobogókkal, zeneszóval, fáklyavilág mellett, s fegyveres nemzetőrök kiséretében járták be a város népesebb utczáit, mi még inkább buzditá a tömeget.

Másnap reggel Budapest férfiai és ifjainak legnagyobb része, elhagyva szokott foglalkozását, puskát, kardot, lándzsát, kapát, csákányt s minden öldöklő szert ragadott kezébe s megvédendő az ország szivét, életét, megvédendők szeretett családjukat, a szabadságot, a magyar ügyért halni készek, ezrenként hagyák el házi tüzhelyeiket. Nőink lelkesedve nézték ez elszántságot, mig a fegyvertelen épkaruak néhányait gúnyos, megvető pillanatokkal büntették.

Soha nem volt a főváros arcza olly komoly, de bátor tekintetü, olly férfiasan szép és dicső, mint a harczias készület alkalmával. Az utczákat felfegyverzett, s táborilag felszerelt nép boritá el mindenfelé. Az iparüzők és kereskedők nagyobb része hadba készülvén, a boltok be voltak zárva, kivévén egy néhányat, hol katonaköpenyt, erős csizmákat, csákót, puskát, golyót, puskapor, lőszer-tartót, tarisznyát, kulacsot s több efféle tábori szereket lehet vásárolni. E boltokat a nagyszámu vevők tömegestül ostromolták, — sokan még a félig elkészült szereket is jó drágán magukévá tevék. Több ősz embert s alig felserdült fiúkat is lehetett látni a fölkelők között. A nemzetőrök sorából itt olly méltatlanul kizárt zsidó polgártársak is több százan állitak ki fegyveresen, megszégyenitőleg bizonyitva be azt, hogyha bár önmaguk még nem is bírnak polgári szabadsággal, de azért hontitársaik szabadságáért, s mostoha anyjuk — a hazáért, meghalni is készek.

Október 3-án a felkelt budapesti nép ezreinek legnagyobb része Budaörsre indittatott el, s lélekemelő harczvágy lángolt szemeikben. . . Mennyire fájlalták ők, hogy táborozásuk csak két napig tartott, miután Jellasich hadseregével megszökvén, s a fővárost messze kikerülvén, Budaörsről visszahozattak."

MINDENKI KATONÁNAK MEGY!

Vahot Imre irja a Budapesti Divatlapban 1848 októberében.:

„Mindenekelőtt tudatnom kell t. olvasóimmal, hogy lapom a mult csütörtökön azért nem jelenthetett meg, mert most, midőn szabadságunk olly gyalázatosan megtámadtatott, betegeskedésem daczára, szent kötelességemnek tartám a hazát fegyverrel is szolgálni. S minthogy ez mult héten is a fővárosbóli távozásomat igényelé, — s ugyanakkor szerkesztőtársam is táborba szállt, sőt Pesten úgyszólván az egész irói világ fegyverrel váltá fel a tollat; a mondott hiányért bizonnyal nem fognak neheztelni a hazafi kötelességét ismerő olvasóink még akkor sem, ha illy körülmények közt máskor is előfordulna még az eset."

*

„A pesti egyetemben, a körülményeknél fogva, mellőztetvén a sok halott tudomány, csak a most annyira életbevágó hadi-tudományok adattak elő. E jó példát a vidéki felsőbb tanodáknak is követniök kell — különben, ha kötélen fogják, sem kapnak diákot."

Életét, nyugalmát, vagyonát

védi a jó drótkerités

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

Budapest, X., Gyömrői-ut 80

Városi mintaraktár:

VI., Vilmos császár-út 63.

A Romániához csatolt magyar városok magyarságának romlása a román statisztika tükrében

Beszédes számok, amelyekhez nem kell magyarázat

Sok szó esett az elmult hetekben azokról a statisztikákról, amelyeket a csehek készitettek a Felvidéken, annak bizonyitására, hogy ősi felvidéki városaink nem magyarok. Ezekről a statisztikákról az egész magyar sajtó elmondta a maga véleményét. Ma már tisztán áll a világ közvéleménye előtt az a munka, amelyet a csehek végeztek ezen a téren, hogy elvitassák jogunkat gyönyörü magyar városainkhoz a hamis számok segitségével.

Alább egy másik statisztikát adunk: a románokét, a román megszállás alatt lévő magyar városokról. Manuila Sabin dr., a román központi statisztikai hivatal elnöke most tette közzé kimutatását az erdélyi és bánsági magyar városok népességi összetételének megváltozásáról az alatt a husz esztendő alatt, amióta ezek a városok román iga alatt élnek. A román hivatalos statisztika adatairól nem mondunk véleményt, nem füzünk hozzá kommentárt. Minden megjegyzés nélkül közöljük azokat. Ennek a statisztikának számadatai önmagukért beszélnek: gondolhat róluk mindenki, amit akar.

Az 1910-es magyar népszámlálást veszi alapul Manuila Sabin dr. munkája. Eszerint a magyarság, amely 1910-ben Erdély összes városaiban a lakósság többségét alkotta, ezt a többséget már az 1930. évi népszámlálásnál elvesztette és kisebbséggé lett.

Az összes megszállt területi lakósság számának megoszlása 1910-ben ez volt: magyar 62 százalék, román 19.7 százalék. Megjegyzendő itt, hogy a magyarok közé sorozta az 1910. évi magyar népszámlálás a zsidó lakósságot is, amely magyar anyanyelvü és ma is magyarul beszél, a román statisztika azonban — épen ezért — külön számitja őket. 1930-ban már az erdélyi városok lakósságának összetétele a következő volt: magyar 37.9 százalék, román 35 százalék, zsidó 10.4 százalék.

A román statisztika ezután egyes csoportokra osztja a városokat, a lakósság száma alapján.

Az A. csoportba azok a városok tartoznak, amelyeknek lakóssága meghaladja a 10.000 lelket. Ezekben a városokban az arányszám 1910-ben a következő volt: magyarok 83.4 százalék, románok 12.4 százalék. 1930-ban már a magyarok száma csupán 47.4 százalékot tett ki, a románoké pedig 34.7 százalékra emelkedett. A zsidók száma itt 13 százalékot tett ki.

A B. csoportba olyan városok tartoznak, amelyek lakósainak száma 50—100.000 között van. Ezek a legnagyobb városok a megszállt területen, köztük van Nagyvárad, Arad, Temesvár, Kolozsvár, stb. Ezekben a városokban 1910-ben a magyar statisztika 66.1 százalék magyart és 13.3 százalék románt mutatott ki. Az 1930. évi román népszámlálás statisztikája szerint ezekben a nagyvárosokban már csak 40.2 százalékot tett ki a magyarság, ezzel szemben a románok száma 31.1 százalékra emelkedett. A zsidók számaránya 11.6 százalék. Tehát még igy is megvan a magyarság abszolut többsége.

A C. csoportban, amelybe a 30—50.000 lakosig terjedő városok tartoznak, a helyzet a következő: 1910-ben magyar 50.9 százalék, román 17.9 százalék. 1930-ban a magyarok százaléka 32.9-re esett vissza, ugyanakkor viszont a románoké 32.4-re emelkedett. A zsidóság százalékaránya 7 százalékot tett ki.

A D. csoportban, ahová a 10—30.000 lakós közötti városok tartoznak, 1910-ben a következő volt a helyzet: a magyarok százalékaránya ezekben a városokban 60.1 volt, a románoké pedig 21.3. 1930-ban a magyarság már kisebbségbe jutott ezekben a városokban, százalékarányuk 34.6-ra csökkent, addig, amig a románoké 35.6-ra emelkedett. A zsidók százalékaránya ugyanitt 11.3 százalék volt.

Az E. csoportba az 5—10.000 lakóssal biró városok tartoznak. Ezekben a városokban 1910-ben a magyarság 52.6 százalékot tett ki, a románok számaránya pedig 30.3 százalék volt. 1930-ban az E. csoporthoz tartozó városokban a románság arányszáma messze felülmulta már a magyarokét, mert mig a magyarság lélekszáma 25.4-re süllyedt, vagyis több, mint felével esett vissza, addig a románoké 41.4 százalékra emelkedett. A zsidó lakósság 6.8 százalékot tett ki ebben a városcsoportban.

Az F. csoportban, ahová az 5.000 lakosnál kisebb lélekszámú városok tartoznak, a helyzet a következő: 1910-ben a magyarok aránya 53.7 százalékot tett ki, vagyis övék volt az abszolút többség, a románoké pedig 38.4-re rugott. 1930-ban ezekben a kis városokban a románok arányszáma 56.1 volt, a magyaroké pedig csupán 38.3 százalék. A zsidók száma pedig 6.7 százalékot tett ki.

Ugy érezzük, nem végzünk felesleges munkát, amikor a magyar közvélemény figyelmét fölhivjuk ezekre a statisztikai számokra, melyeket más állam hivatalos szerve tett közzé.

Figyelem 5% vásárlási visszatérités a Budai Napló olvasói- és előfizetőinek **Somorjai Károly** uri és női divatüzlet II., Margit körut 7. Telefon: 358-156.

Romlehner bácsi

Emlékezés a régi budai szüreti napokra

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

„Egyszer volt Budán kutyavásár" és régen volt Budán szüret, ám szüretidei szép napok (helyesebben esték, pontosabban éjszakák, egészen pontosan, hajnalba nyúló éjszakák) mégis voltak Budán a világháború előtti ama években, amikor ama fiatalemberek voltak királyok Budán, kik közé ama Hárombék Effendi is tartozott vala.

E derék fiatalurak felfedezték Budát. Felfedezték, a szó legkomolyabb felfedezői értelmében, mert Pesten keltek útra, mentek-mendegéltek, utaztak omnibuszon, ha kispénzüek voltak, konflison, ha bőpénzüek voltak. Ha romantikus kedvükben voltak (tulajdonképen mindig azok voltak, mert a romanticizmus nem irodalomtörténeti korszak, hanem állapot, helyzet, lelki habitus röviden: ifjúság), akkor propelleren utaztak, aminek fertelmes nagyképü neve „csavargözös" volt.

Nos, hajóztak, mint Amerika felfedezői, mint az anekdótabéli tojásról nevezetes genovai hajós, Cristobal Colombo, vagyis Kolumbus Kristóf nevezetü. Mint a nagy kincskeresők, a Los Conquistadores, Diaz, Pizarro és Fernandez Cortez nevezetü caballerók.

Hajóztak, Kincset kerestek, a Tabánt keresték. Propellerük, a Hableány, szelte a szőke Duna hullámosra ondulált szőke hullámait. Hajójuk orra előtt az ifjúság vizitündére siklott és ujjával a Tabán felé mutatott „Jertek, szép urfiak — mondá e sellő, vagyis dunai vizitündér —, jertek! Amott a zöld sziget, Buda. Hegykoszorúzta sziget, boldog álomsziget, virányai között a Tabán s a Tabánban Romlehner bácsi vár benneteket! Butykosokkal, karafinákkal, csutorákkal, lopótökkel, flaskókkal és klázlikkal vár benneteket!

Part, part! — kiáltá a vén fedélzetmester a propeller árbóckosarából. A vig ifjak kiszállottak és rohantak „fel, fel, a Tabánba!"kiáltással. Soraikban az átkos visszavonás, a turáni átok dúlt, mert pártokra szakadtak. Az ádáz pártviszály azért tört ki, mert nem tudtak választani a Hét Rózsaszál, a Hét Vig Pinteslegény, a Három Szöllőkapás, Bleicher Márton és Romlehner bácsi között.

A visszavonás átkát ama *Hárombék Effendi* szüntette meg velős és tömör bölcsességü javaslatával: „Jerünk egymásután mind a hatba!" — kiáltotta. Helyes a dörgés! — mondá a szavalókórus és mentek az ifjak.

Mentek — és ebből némi irodalom, s eme irodalomból részben már némi irodalomtörténet lett. Nevek és irások révén tudniillik, melyek a Tabán felfedezéséből lettek. Élményből lészen az irodalom, ám az egykori piros élmény mihamar emlékké fakul. Az egykori heves ifjú vén és morózus irómesterré kopik és igy szól: „Fene vigye az irodalmat, adjátok vissza ifjúságomat. Ezt nem tudjátok visszaadni, gyerünk azzal a keserves irodalommal!"

Nos: az ifjak között ott volt Frici, azaz Karinthy. Ott volt Desiré, azaz Kosztolányi. Ott volt Somlyó Zoltán, azaz az „Átkozott Költő." Ott volt a mahomettermetü Ujhelyi Nándor. Ott volt a székely Kőkösi Orbók Lóránd. Ezek ma mind különböző irásaikban és sirjaikban feküsznek, ki a Kerepesi Temetőben (Desiré és Frici egymásmellett), ki Budán, ki Londonban, ki Barcelónában. Akkor azonban együtt az ifjúságban és Romlehner bácsi ivójában.

Az öreg Ágai Adolf ekkor már felfedezte a régi Budát és Krúdy Gyula már felfedezte a régi pesti Belvárost. Magyar Flek már megirta a Régi Pesti Históriák-at, de még felfedezetlen volt a Vár és felfedezetlen volt a Tabán. Előbbit Hárombék Effendi fedezte fel, utóbbit Kárpáti Aurél és Mukits Dezső, a festő. 1907. a felfedezések korának kezdete. Kárpáti és Mukits 1911-ben csinálták meg a Budai Képeskönyv-et, a pestbudai miliőköltészet legnemesebb alkotását. Kortsák Jenő ekkor irta legszebb budai novelláit. Ujhelyi Nándor 1912-ben irta meg nagyszerü komoly regényét, a Tabán-t. Kosztolányi Dezső legpompásabb versei közé tartozik a Budai Hangulat. A Mák-ban már gúnyolódik a budai Biedermeyer-fiúk fölött, akik közé ő is tartozott.

A budaiak közé tartozott Gulácsy Lajos és Gara Arnold, a festők, Keleti Artur, a poéta, Balassa Imre (a „szép Balassa"). Lelkes, daliás ifjú volt a „Penge" néven iró fiatal honvédfőhadnagy, ma vitéz Aggházy Kamil ezredes, a Magyar Hadimúzeum megteremtője. Már akkor Buda históriás romantikája foglalkoztatta.

Nádas Sándor „Kávéház" cimü pompás vigjátéka is budai levegőben fakadt. Molnár Ferenc is ezekben az időkben vette észre, hogy más a budai ember, mint a pesti ember. Heltai Jenő Budai Cukrászdá-ja is ebben a lelki környezetben fakadt.

*

Ám itt nem Buda tájköltészetéről van szó, hanem Romlehner bácsiról. Ott volt a vendéglője a Naphegy lejtőjén. Aristide Bruant és a párisi Montmartre dombja összes Tabarin-jei és Cabaret-jei elbujhattak volna Romlehner bácsi ivója mögött a hires irodalomtörténeti „Izgatott Házinyúl", a Lapin Agil-lal egyetemben.

Romlehner bácsi utálta a vendégeit. Goromba volt hozzájuk. Nem akarta kiszolgálni az ismeretlen betolakodottakat, főleg a pestieket, a firkászokat, irkászokat és egyéb skriblereket. Csak azt szolgálta ki, aki tudott a borhoz. Aki tudott vele beszélni a régi sashegyiről, aki ismerte a sauvignon, a muskotály, a badacsonyi, a ruszti, a ménesi, az érmelléki, a móri titkait. Aki megértette, miért illik egyikhez ilyen, a másikhoz olyan vagy amolyan pohár. Aki a bort tudta izlelni, szagolni, csillogását nézni, elkomolyodni és elismerően bólintani és kezetrázni. Aki tudta, hogy a szinek, zamatok, izek és illatok skáláját hogyan értékelje. Szerette azt, aki tudott a lobogó gyertyalángnál viselkedni a pincében, aki tudott rendelni, tempósan, úri magyar módon. Aki nem kopogott, nem csöngetett, nem lármázott. Szerette azt, aki azt szerette, amit ő szeretett: a pincemesterség nemes művészetét.

Mester volt Romlehner bácsi és Grand-Seigneur volt. A kor műbarátjait szolgálta ki. Vendégekre nem reflektált, hiszen dúsgazdag budai polgár volt. Mindenfelé volt szőlője és csak a sajátszüreteléső borait mérte. A régi Pest és Buda minden jeles borértője odajárt hozzá. Nyu-

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN

I. KRISZTINA-TÉR 9

Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál

A régi jó SPOLARICH konyha!

Budai kávéházak

REGENT

Szolid családi hely ZENE NINCS!

Café-Restaurant

II. Keleti Károly-u. 1.

Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326

Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház

I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN Kubányi György énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN közismerten kitünő konyha

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865 Kérjen GROWE kalapot

367-094 Budai kölcsön- és bérautók

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

galmazott főispánok és altábornagyok, ácsmesterek és telekkönyvi iktatók, híres, nagy színészek és fiákermesterek, híres öreg szerkesztők és híres budai házmesterek. Bacchus ógörög demokráciája trónolt a homályos, üveges verandán és az Ital baráti révülete kötötte össze az összes ottani felekezeteket.

A legértöbb ivó a legkitünőbb író, Krúdy Gyula volt. Bennünket miatta fürt meg Romlehner bácsi. Gumikerekün érkező „pestieket" nem szolgált ki. Barátaival hosszas és jeles tanácskozásokat folytatott a felszolgálandó borokat illetően. Minden kancsó borért maga ment le a verandára nyiló pincébe. Fején aranybojtos kék vendéglőssipkát hordott és ingujjasan, kék vendéglőskötényesen, ezüstláncon nyakában lógó dugóhúzóval, övén pincekulccsal járkált. Barátait illatos spanyol tubákkal kinálta.

Pohárszékében mindenféle bora számára külön ivókészlete volt. Voltak borai, amelyeket ősi tiroli olasz módon csak füles, lapos csészéből, avagy csakis cserépkorsóból lehetett inni. Más más borai számára volt a széles, lapos, avagy a tulipánalakú talpaspohár. A karcost talpatlan, vastag öntöttpohárban adta.

Ilyen volt Romlehner bácsi. Szüreti mulatságot nem rendeztek, az ivóját szüretkor zárvatartotta, csak újborai első beérése után nyitotta ki.

Ennivalót nem adott. Műértő, nemes borszakértő volt. Szerelmese és nem kufárja volt a bornak. Nem a boraiból élt, mert a borainak élt.

Nagyúr volt, a Tabán koronázatlan fejedelme volt. Most, szüretidőn, az emlékezés poharát koppantja komor, magános asztalához az egykori urfi és az elköltözöttekkel kocint a levegőben. Krúdy Gyula, Szini Gyula, Baján Gyula, Ujhelyi, Karinthy, Kosztolányi, Somlyó Zoltán, Csáth Géza, Gulácsy Lajos, Gara Arnold és a többiek koccintanak vele. Ugy, mint az egykori bolygó lelkek, a nevük emlékére rendezett halotti tas Tórokon. Ma Halottak Napja vagyon. Effendi, ázsiai magyar, borbéli áldomást mond neveikre. Ezekre gondol, mert a halottak élnek, ha rájuk gondolunk. Igy Romlehner bácsi is — aki jelenleg már egy heggyel feljebb lakik. A Németvölgy fölött, a Svábhegy lankáján. A Farkasréten... Vajjon ki emlékszik még rá? E sorok fonódjanak koszorúként kedves neve emléke köré.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs** a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Belső fürdőpropagandára van szükség!

vitéz dr. József Ferenc kir. herceg és KovácsházyVilmos nagy horderejü beszámolói

Irta: Nemes J. György dr.

Két nagyjelentőségü fürdőügyi beszámoló hangzott el az elmult héten. Az elsőn vitéz József Ferenc dr. kir. herceg számolt be északi útján szerzett tapasztalatairól. A Palatinus kiváló leszármazottja, Budapest Fürdőváros Egyesület lelkes elnöke rámutatott az idegenforgalom kiépitésének további követelményeire és az északi országokból várható idegenforgalom emelkedésének reményét csillogtatva meg, sürgető szavakkal hívta fel a közfigyelmet a belső fürdőpropaganda minél szélesebb körben való kiterjesztésének szükségességére. Sürgette a széles népi rétegek bekapcsolását a gyógyfürdőzésbe.

A kir. hercegnek nem ez az első ilyértelmü felhivása. A Budai Naplónak a belső fürdőpropaganda érdekében irott cikkei sohasem kerülték el minden fürdőügy iránt oly lelkes figyelmét és többizben célzott azok helyességére. A hazai belső fürdőpropaganda kiépitése éppen napjainkban nyert nagy jelentőséget, amikor valutáris nehézségek, külpolitikai nyugtalanságok érezhetően csökkentették a külföldi vendégjárással szemben táplált reményeinket. Ennek a csökkenésnek egyetlen elllensulyozója a belső fürdőpropaganda kiépitése, azonban nemcsak a tehetősebb rétegek orvosi meggyőzése révén, hanem a szegényebb osztályoknak a gyógyfürdőzésbe való bekapcsolása utján is.

Már többször rámutattunk arra, hogy a szegény betegeknek, a rokkantaknak és a munkások dopolavoro-mozgalmának bekapcsolása a fürdőzésbe nem jelent áldozatot a fürdőintézmények részéről, sőt nyereséget jelentenek a fürdőéletre az elért propagandásztikus sikerek révén. A Budai Napló hasábjain felszólaltam annak a lehetetlen állapotnak a láttán, hogy a hazáért vérüket ontó hadirokkantak, a szenvedő hadiözvegyek és árvák részére egyetlen fürdönk sem nyujt kedvezményt és hogy összesen csak néhányszáz szegényjegyet bocsátanak egész évben a kerületi orvosok rendelkezésére, a munkásság pedig csak hosszas utánjárással tud fürdőkezeléshez jutni. Hálával kell fogadnunk tehát a kir. herceg uj akcióját, amely azt célozza, hogy a gyógyfürdőpropagandát terjesszék ki a szegényebb osztályokra is.

A Dopolavoro- fürdőmozgalom-ról szóló legutóbbi cikkemben a készülő vigmunkás mozgalom vezetőinek figyelmét hivtam fel a gyógyfürdőztetés rendszeres és kötelező bekapcsolására. K. Császár Ferenc bizottsági tag ehhez azt az ajánlatot füzte, hogy a Rudas-uszoda rádiumos vize szolgáljon csoportos munkásfürdőztetések céljaira a munka órái után. Bánlaky Géza központi igazgató szerint a beszedett akciófillérek nagyösszegü hozzájárulást képeznének a fürdők, fehérnemük és kiszolgálás megtérülésének alapjához is.

De orvosi lelkiismerettel állithatom, hogy itt nemcsak erőltetett propaganda-tömegfürdésről lenne szó, hanem kitünő regeneráló gyógyhatás alapján bekövetkező fürdőreklámról és annak felismeréséről is, hogy nemcsak a beteg, de az egészséges szervezetnek is áldás egy-egy természetes hév-, rádiumos-, kénes gyógyfürdőhasználat.

És itt kapcsolódom be Kovácsházy tanácsnok szakavatott tollal irt fürdőügyi beszámolójába, amely az elmult esztendők gyógyfürdőüzemi forgalmának visszaesését nagyrészben az utóbbi években épült ezernyi fürdőszobás lakás konkurrenciájának tudja be, igen helyesen.

De itt volna a helye ugyancsak a tanácsnok régi felfogása hirdetésének is, hogy épen abban rejlenek a ma még sajnálatosan hiányzó orvosi propagandának ereje, hogy rámutatna klinikai eredmények és dönthetetlen adatok alapján arra, hogy az otthoni fürdőszobák kádjaiban való fürdés össze sem hasonlitható a gyógyforrások hévvizeiben, a rádioaktiv gőzben, iszapban való gyógyfürdőzéssel. Kétségtelen, hogy ennek a gyógyenergiának hangoztatása ugy a betegek százainál, mint a fáradt munkásosztálynál is meghozná eredményét. Bilkei Pap tanár a fürdőknek az egészséges szervezet regenerálására való hatására is már számtalanszor rámutatott, de valósággal gyászos a visszaesés ezen a téren a kétezer éves római divattal szemben is, hiszen közismert a római polgárság pompás fürdőkultusza. Még politikai üléseiket is fürdőkben tartották.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest. II., Bimbó-út 17
Telefon: 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban **Zsolnai Editnél** Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága **AZ UJ NÉGYSZÜRKE ÉTTEREM** *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965. Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

CSÁSZÁRFÜRDŐ ÉTTEREM konyhája híres

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS UT 48. Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

AVAR vendéglő, XI., Albert-utca 3. Tulajdonos: Avar Árpád
Hideg, meleg ételek. — Halkülönlegességek. — Nagy kerthelyiség. Alkalmi vacsorákra külön termek. A nyári idényben cigányzene. — Telefon 459-177.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Bulby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SARKÖZY-BOROK! ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készítése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-459

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bor

özv. báró Trauttenberg Frigyesné
MÓRI PINCEGAZDASÁGA
XI., HORTHY M.-KÖRTÉR 7. — TEL.: 258—055.

Bőröndj, bőrdiszmű

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus bőröndös mester. Fest, javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

ALPÁR böröndösésbőrdiszmüves
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 42. SZÁM.

Cipő

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL**
II. MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Füszerí csemegét **GANCS-tól**
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben**
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru

GONDA ÁRUHÁZ
Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban.
II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACH ÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Fűző, kesztyű

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI-"nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészáros üzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: *153-917*

Hölgyfodrász

Dauerolás, Festés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késmüves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél: I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, rétesliszt
Bálint, I. Mészáros u. 2.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422
Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek

Glasner Ede
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára

I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR elismert III., Zsigmond-u 45.—T 153-148

85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. *Telefon: 158-037.*
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka
Földes *XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.*

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER
URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE.
Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László**
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK } HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel: 167—742

Wadler szűcs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

A kegyelet ünnepe a budai temetőkben

A kegyelet ünnepe, Mindenszentek és Halottak napja, mindig csodálatos köntösbe öltözteti a farkasréti temetőt. Virágözön, amerre a szem ellát, amikor pedig leszáll az alkonyat, ezer meg ezer fény gyullad ki a sírokon, hogy olyan megható látványossággul szolgáljon, amit feledni nem lehet.

Az idén rengetegen keresték fel a temetőt, többen, mint más években. Legalábbis a temető alkalmazottai szerint. És nemcsak egyesek, nagy családok jöttek el, hanem testületek és intézmények is. Igy a MAC küldöttségileg jelent meg, hogy koszorút tegyen Pekár Gyula, néhai elnöke sírjára. Itt Milos György, a Pesti Hazai vezérigazgatója. Asbóth Jenő sírjánál pedig Kőhalmy József Beszkárt-igazgató tolmácsolta a MAC kegyeletének szavait.

A németvölgyi temető kevésbé látogatott sírjai közt rótták le kegyeletüket a magyar gyorsírók, elhunyt nagy mesterük, a budai Markovits Iván sírjánál.

A Farkasréten meg-megtorlódik a tömeg egy-egy sír előtt. Igy sokan teszik le a kegyelet virágait néhai Viraág Béla sírjára. Egy sírnál két cserkészfiú áll merev vigyázállásban őrt, néhai parancsnokuk emlékének áldozva. Koszorúk és virágok tömege lepi el Dréhr Imre sírját.

A vizivárosi elnéptelenedett sírkertben is akad virág és kegyelet a halottak ünnepén. Még a legrégibb, legelhanyagoltabb sírokra is leteszik ismeretlenek a maguk virágait. A sírboltok pedig teljes virágdiszt öltenek, hiszen ott pihennek többek között a Bethlen és Csáky grófi családok tagjai, vagy a Del Medico család halottai. Vadvirággal díszítették fel Virág Benedek sírját a tabáni temetőben, holott a hamvakat — mint ismeretes — már elvitték onnan.

Az emberek kinyitják a mai napon szívüket és meggyujtják gyertyáikat a Farkasréti-temető gyönyörü „Ismeretlen Katona" emlékművénél is, ahol a lehajtottfejü tömeg között több, mint ötezer gyertyácska lángja ragyogja be fényével a szenvedők Orvosát, a szoborbaöntött Krisztust a bárányok között... És hull a pénz a persellyé alakított rohamsisakba — az Ismeretlen Katona emékére...

És közben új halottaskocsi fordul a ravatalozótermek felé...

Boltay.

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Hortby körtérnél

Ilyefalvi I. Lajos harmincéves szolgálati jubileuma. Hétfőn ünnpelte Ilyefalvi I. Lajos kormányfőtanácsos, a főváros Statisztikai Hivatalának igazgatója 30 éves szolgálati jubileumát. Ebből az alkalomból *Buziássy* Károly főjegyző vezetésével nagyszámu köldöttség köszöntötte *Ilyefalvi* I. Lajos igazgatót, kinek kiváló képességét és nagyszerű munkáját nem egyszer méltatták. *Ilyefalvi* I Lajos a főváros legnépszerűbb vezető egyéniségeinek egyike, 30 éves jubileuma alkalmából a társadalom minden rétege szeretettel üdvözölte a kiváló jubilánst.

Newyork polgármestere meghivta Szendy Károly polgármestert a világkiállításra. Lázár Imre grof, *Szendy* Károly polgármester népszerü titkára, New-Yorkban járt, ahol átadta *La Guardiának*, New-York polgármesterének *Szendy* Károly meghivását a városok Budapesten tartandó kongresszusára. *La Guardia* meleghangú levelet intézett *Szendy* polgármesterhez, ebben a levélben nagy sikert kiván az 1940-es kongresszushoz és egyúttal meghivja, mint a város vendégét, a newyorki világkiállításra.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk Vasváry Miklós, III., Lajos-utca 64 Telefon: 162—772

Kovrig Béla a propagandahivatal vezetője. *Antal* István dr. távozásával a miniszterelnökségi propagandahivatal vezetésével dr. *Kovrig* Béla miniszeri tanácsost bizták meg, aki a hivatal keretében már eddig is fontos munkakört töltött be. *Kovrig* Béla az OTI-nál, majd a miniszterelnökségen fejtett ki értékes tevékenységet és tett tanubizonyságot arról, hogy *egyike azoknak, akik a leghivatottabbak fontos és kényes kérdések megoldására. Kovrig* Béla nemcsak gyakorlatilag foglalkozik szociális kérdésekkel, hanem ezen a téren már eddig is értékes irodalmi munkásságot s fejtett ki, amely külföldi tudományos körök előtt is ismertté és becsültté tette nevét.

Szendy Károly polgármester beteg

A városháza polgármesteri folyosója üres. És üres a polgármester előszobája is. Pedig ez egyébként tele szokott lenni küldöttségekkel, közéleti elökelőségekkel, várospolitikusokkal, meg ügyes-bajos emberek tömegével, akik mind, mind a polgármester elé akarnak jutni, hogy ott öntsék ki a szivüket. Most nem tehetik meg.

Mert üres a hivatalszoba is, amelyben Szendy Károly polgármester szokta fogadni a kihallgatásra várókat, ahova az ügyosztályok referensei hordják az akták tömegét, ahonnan a milliós nagyváros életét intézi a város legelső polgára. Szendy Károly beteg. A robusztus fizikumú polgármestert arra kényszeríti ez a betegsége, hogy otthon maradjon.

Szendy Károly az alkotás ,a munka, az aktiv cselekvés embere. Nehezen türi tehát a kényszerü pihenést, amelyet az orvosok parancsoltak reá. Nem szokott pihenni. Szerencsére nem is tart sokáig már ez a pihenés. Napok kérdése csupán, hogy visszatérjen városházi irószalához a polgármester, az elhagyott hivatalszobába, ahová mindenki a legngyobb szeretettel várj vissza a podesztát.

Távolléte alatt Schuler Dezső alpolgármesterre rendkivüli feladat hárul. Annál is inkább, mert hiszen ő ma az egyetlen alpolgármester, aki az eltávozott Lamotte Károly ügykörét is végzi.

Hó- és sárcipő-javitás, kerékpár, varrógép alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Wolff Károly emléke

Wolff Károly halála évfordulóján, november 3-án, csütörtökön délután hat órakor Wolff Károly emlékünepélyt rendez a Pesti Vigadóban a Wolff Károly Klub. Az ünnepély müsorát Erkel ünnepi nyitányával kezdik, amelyet a Beszkárt Közmüvelődési Egyesületének zenekara ad elő Müller Károly zeneigazgató vezényletével. Ezután Cselényi Pál bizottsági tag mond megnyitóbeszédet. Utána Liszt „Les Preludes"-jét adja elő a Beszkárt zenekara. „Wolff Károly jelentősége a keresztény nemzeti politikában" cimmel Csilléry András, a Wolff Károly Klub elnöke mond ünnepi beszédet. A keresztény társadalom koszorúját Nagy László bizottsági tag vezetésével a Pesti Vigadóból küldöttségileg viszik ki Wolff Károly sírjához a Farkasréti-temetőbe, ahol a főváros keresztény társadalmi szervezetei is megjelennek. Gyökössy Endre „Wolff Károlyhoz" cimü költeményét adja elő, majd a Beszkárt zenekara a Himnuszt játssza el.

Ujság, szinház, mozi, hangverseny és még sok más ezernyi szórakozás... ezt jelenti egy jó rádió!
Vevőink régi kivánsága teljesült... Fióküzletünkben
Rádió, gramofon és lemez
osztályt nyitottunk. Pompás választékunk minden igényt kielégit.
Készülékeink és kiszolgálásunk tökéletességét biztositja a „Nagykovácsy garancia".
Árusitás kizárólag Horthy Miklós-uti fióküzletünkben.
HORTHY M.-ÚT 39 Nagykovácsy BUDAI FIÓKÜZLETE

Tisztviselőáthelyezések Budán. A polgármester a közszolgálat érdekében dr. Mattioni József fogalmazási gyakornokot a XIV. kerületi elöljáróságtól az I. kerületi, Balogh Béla pénztári gyakornokot a központi pénztártól a II. kerületi, végül Komáromi Gábor fogalmazási gyakornokot az I. kerületi elöljáróságtól a XIV. kerületi elöljárósághoz helyezte át.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

A Krisztinában I., Krisztina-körut 34. Auguszt cukrászda mellett ISZTER KÉPESITETT SZÜCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

Házadómentesség nélkül nem indulhat meg Óbuda ujjáépítése

Óbuda panaszai és jogos kivánságai a költségvetési vitában

Buda lakóssága élénk figyelemmel kisérte a főváros költségvetésének tárgyalását. Erre komoly oka is van. A milliós tételektől duzzadó költségvetés ezuttal kissé mostohán bánt a budai oldallal. Ujból maradtak kielégítetlen jogos igények, azzal a közhelyszerü indokolással, hogy — nincs rájuk fedezet.

A budai kerületek törvényhatósági bizottsági tagjai, vállalt kötelezettségük és felelősségük tudatában, dicséretes buzgalommal szálltak és szállnak sikra Budáért, nem rajtuk mult, hogy a jobbparti város jövő fejlődésére, jobb sorsának biztosítására kidolgozott szép tervek csak igen kis részükben valósultak meg. Annyit azonban mindenesetre elértek, hogy illetékes helyeken felfigyeltek a budai igényekre és a főváros vezetőségének legelökelőbb funkcionáriusai keresték és keresik a budai részekkel a közvetlen kapcsolatot, hogy bajaikról, sérelmeikről, kivánságaikról és jogos igényeikről személyesen szerzett tapasztalatok alapján győződjenek meg. Törvényhatósági bizottsági tagjaink sikerrel ragadtak meg minden alkalmat, hogy ezt az értékes kapcsolatot kimélyitsék a költségvetési viták során. A most lezajlott költségvetési tárgyalások keretében is több, különösen Óbudára vonatkozó fontos felszólalás hangzott el.

— A mostani vitát használtam fel arra, — mondotta Vörösváry Miklós dr. törvényhatósági bizottsági tag a Budai Napló munkatársának — hogy Óbuda égető problémáit ujból szóvá tegyük. Rá kellett mutatni arra, hogy a városszabályozás gyakorlati megvalósítása igen lassú ütemben halad előre. Különösen áll ez az ingatlanok kisajátítására. Erre a fontos célra ugyanis igen kis összeg áll rendelkezésre, mindössze félmillió pengö. Igy évtizedekig is eltart, amig ez a kérdés lebonyolódik és a tervezett városszabályozást végrehajtják. Felhivtam az illetékes tényezők figyelmét arra, hogy igénybe kell venni a leghathatósabb módszert: ki kell vereked az ideiglenes házadómentességet, legalább 30 esztendőre.

— Már számos izben tettem ezt szóvá, a közgyülés el is fogadta errevonatkozó inditványaimat. A kormányhoz is felirt a főváros, de, sajnos, mindezideig nem történtek komolyabb lépés Óbuda jogos igényeinek kielégítésére. Csak a házadómentesség révén lehet biztosítani a városrendezés gyökeres végrehajtását. Ha ezt megkapja Óbuda, nyomban megindulna az építkezés és fellendülne az ipar. Óbuda ipara a megsemmisülés szélén áll. Pangás van mindenütt, s az építkezés hiányának csaknem nyolcvan iparág látja a kárát. Épp ezért általános közgazdasági szempontok is sürgetik, hogy Óbudán megindulj on végre a magánépitkezés.

De a városszabályozási terv megvalósitása egymagában még nem biztositja ennek az annyira elhanyagolt városrésznek a fejlödését. Nem elég utcák, utak, terek, parkok kijelölése, hanem ezek mentén szabályozni kell a telekhatárokat is. Az uj telekhatárok megállapításával megszünnék a háztulajdonosok helyzetének bizonytalansága, ami most szintén egyik kerékkötője az építkezési kedv megindulásának.

Szóvá kellett tenni az új Árpád fejedelem útja fenntartásának és folytatásának ügyét is. Kétségtelen, hogy ennek az utnak a megépítésével ngyszerü munkát végzett a Közmunkatanács és a főváros. Régi szükséget pótol és vele méltó módon halad előre az utépitési program. Csakhogy nem szabad megállani a féluton. Be kell fejezni a nagyszerü munkát, hogy ez a hatalmas ut méltó legyen a fővároshoz és a magyar történelem honalapító alakjához, akinek nevét viseli. A helyzet ma az, hogy ennek az útnak nincs járdája, maga az uttest pedig poros, szemetelt, elhanyagolt. Sürgösen be kell fásitani, aztán hozzáfogni a folytatásához és megteremteni azt a hatalmas gyönyörü úthálózatot, amely hivatva van, az Erzsébethidtól kiindulva, a Lánchid és Margithidnál elhaladva, kivezető útként kapcsolatot teremteni a szentendrei síkság és a pilisi hegyvidék között.

Gondolni kell arra is, hogy az Árpád fejedelem utjával szemben, a Duna másik oldalán, hatalmas, gyönyörü, uj park létesült. Erre a főváros oly sokat áldozott, hogy ugyszolván máról holnapra igazi kis paradicsomot varázsolt egy nagy lendülettel fejlödésnek indult uj városrész szivébe. Igénye van Óbudának arra, hogy a főváros illetékes tényezői részéről a pestiekkel egyenlő elbánásban részesüljön. Már csak általános városszépészeti szempontok is megkövetelik, hogy ezen a részen, a Duna két partjának kiképzésében meglegyen a teljes összhang és hogy az Árpád fejedelem útja és ennek környéke semmiben se maradjon mögötte a Szent István parknak és környékének.

Óbudának még más egyéb égető problémáit is szóvá tették a közgyülésen. Követelték, hogy a fejlödés és forgalom biztosítása érdekében sürgösen nyissák meg a Toboz utcát. Hiszen legilletékesebb helyen is meggyözödtek már arról, hogy ez a környék mennyire alkalmas az épitkezésre, amit zsákutcákkal igazán nem lehet előbbre vinni. Az óbudaiak elkeseredése az Óbudán uralkodó közállapotok miatt, amelyeknek megjavitása nem tür halasztást, szintén megnyilvánult. Különösen a közlekedés miatt sok a jogos panasz. Óbudának még mindig nincs autóbuszjárata. A nemrégiben megindult 29-es autóbusz a Szépvölgyi utnál felkanyarodik a hegyvidékre, anélkül, hogy Óbudát érintené. Bennünket is örömmel töltött el, hogy a hegyvidék hoszas küzdelmek után hozzájutott az öt jogosan megillető autóbuszjárathoz, ugy gondoljuk azonban, hogy ki kell elégiteni Óbuda igényét is és haladéktalanul meg kell teremteni a külön óbudai autóbuszjáratot is.

Számos egyéb felszólalás hangzott még el a közgyülési vita során budai kivánságokkal kapcsolatban. Ezekre még visszatérünk.

Szőnyegfonalak: TURÁNI
II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579

Az 1-es népfölkelők ezredünnepe. Az 1-es népfölkelő ezred november 4-én, pénteken tartja meg ezredünnepét. Az ünnepséget délelőtt 10 órakori szentmise vezeti be a józsefvárosi plébánia templomában. Mise után a résztvevők autóbuszokon a Hősök Emlékművéhez mennek, amelyet megkoszoruznak. Este 8 órakor társasvacsora lesz a FANSz-ban.

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást végez. I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11. Szentmiklóssy László kárpitosmester

Változás az Atila-utcai polgári fiúiskola vezetésében. A polgármester Tőke Gyula polgári iskolai igazgatót az Attila utcai polgári fiúiskola vezetésétől felmentette és azzal Czimerer Béla polgári iskolai igazgatót bizta meg.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

A budai esperesi kerület őszi gyülése. A budai esperesi kerület papsága őszi gyülését Molnár László apátplébános, kerületi esperes elnökletével november 4-én, pénteken délután 5 órakor tartja meg II. Batthyány tér 7. szám alatt.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411

GRAMOFON- ÉS LEMEZ-KÖLCSÖNZÉS, rádió, XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45. vétel, csere. Kedvezményes színházjegyiroda.
AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

ÉPITŐMESTERI IRODA ÁTHELYEZÉS. Prinner Ede épitőmester irodáját XI. Süveg utca 14/a. alól I. Kékgolyó utca 20/a. alá helyezte. Uj telefonszáma: 152—759.

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei
Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. novemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Nov. 3. 4 ó	XI. **Nagyboldogasszony** ut 74, **Szent Imre herceg** ut 59 sz. 1188 öl telek és ház	47754.—
„ 3. 4 „	III. **Erdőalja** ut 170 sz. 1186 öl telek fele	1634.—
„ 4. 4 „	III. **Testvérhegy** 20480 hrsz. szőlő fele	190.—
„ 4. 4 „	III. **Testvérhegy** 20488 hrsz. 1555 öl szántó fele	291.—
„ 4. 5 „	III. **Buza** u. 19 sz. 196 öl telek és ház	17000.—
„ 7. 4 „	XI. **Holdvilág** u. 15. **Budaörsi** ut 36 sz 134 öl telek és ház	27500.—
„ 8. 4 „	I. **Hangya** u. 1/c földsz. ház és kert	8309.—
„ 10. 4 „	I. **Farkasrét** 8720 hrsz. 922 öl telek és ház	3858.—
„ 15. 4 „	II. **Bimbó** u. 96. sz 340 öl kert	337.—
„ 24. 4 „	II. **Ürge** ut. 11/a 300 öl telek	183.—
„ 25. 4 „	XI. **Sasad** 2191 hrsz. 925 öl telek 1/3-ada	231.—
„ 30. 4 „	XI. **Tétényi** ut 4119 hrsz. 330 öl kert és ház 1/4-ede	663.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II. Fő utca 70—78 földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ingatlanforgalom Budán

Az utolsó hetek ingatlanforgalmi adataiból két körülmény mutat Buda nagyarányú fejlődésére. Az egyik az, hogy az ingatlanvételek túlnyomó számban Budán történtek, a másik pedig, hogy főleg beépítésre alkalmas telkek cserélnek gazdát.

Nyilvánvaló, hogy a telkek uj tulajdonosai építkezni akarnak és igy a nagyszámú telekvétel biztosíték arra, hogy a közeljövőben nagyobbarányú építkezések indulnak meg Buda ama területein, amelyek elsősorban alkalmasak szegény rétegek lakásigényei kielégítésére. Emellett a budai hegyvidékeken eladásra kerülő telkek vevői saját családi otthonuk létesítésével oldják meg lakásigényeiket. Ez a hegyvidék fejlődésének legbiztosabb tényezője.

Alábbiakban adjuk az ujabban átírásra került ingatlanokat:

I. kerület.

Csorbai u. 3114/53. hrsz. 114 öl telek 3670 P. Vevő: **dr. Ujvári Nándor.**
Mészáros u. 40. sz. 216 öl telek és ház 39.500 P. Vevő: **Bakay Szilárd.**

II. kerület.

Csalán u. 21. sz. 308 öl telek 13.625 P. Vevő: **dr. Kovács Sándor.**
Görgey Artur u. 6. sz. 81 öl telek és bérház 80.100 P. Árverési vevő: **dr. Wellicha Károly.**
Hunyady János út 14173/1. hrsz. 99 öl telek 21.780 P. Vevő: **Keresztényszoc. dohánygyári alk. szövetsége.**
Kapás u. 49. sz. 105 öl telek és bérház. 127.500 P. Vevő: **Müller László.**
Kapy u. 63. sz. 1318 öl telek 20.230 P. Vevő: **Fővárosi Áruház rt.**
Kitaibel Pál u. 5. sz. 110 öl telek és bérház 120.000 P. Vevő: **dr. Trummer Endre.**
Törökvész út 82. sz. 1322 öl telek 18,600 P. Vevő: **Fővárosi áruház rt.**
Vöröstorony u. 26. sz. 300 öl telek 9460 P. Vevő: **Fővárosi áruház rt.**

III. kerület.

Előpatak u. 24. sz. 239 öl telek 7670 P. Vevő: **Huber Sándorné.**
Jablonkai út 17, 19, 21 sz. 1035 öl telek 4500 P. Vevő: **Tarr Béla.**
Keve u. 43. sz. 435 öl telek 14.000 P. Vevő: **dr. Miklós Ferenc.**
Kupeczky u. 5. sz. 300 öl telek 12.762 P. Vevő: **Gara Károlyné.**
Palánta u. 1/a. sz. 422 öl telek 32.144 P. Vevő: **Zilahi Lajos.**
Perényi út 16239. hrsz. 250 öl telek és ház 24.000 P. Vevő: **dr. Seszták Lajos.**
Pusztaszeri út 68. sz. 268 öl telek 9500 P. Vevő: **Mandiss Irén.**
Szérüskert u. 1. sz. 201 öl telek 2500 P. Vevő: **Kánya János.**
Szérüskert u. 77. sz. 203 öl telek 3250 P. Vevő: **Miklós Ernő.**
Zöldmáli út 106. sz. 300 öl telek 4500 P. Vevő: **Romhányi Gyula.**

XI. kerület.

Albert u. 85. sz. 300 öl telek 8000 P. Vevő: **Prileszky Pál.**
Bozókvár u. 14. sz. 174 öl telek 7660 P. Vevő: **Mélykúti Ferenc.**
Gellérthegy 5378//1—4. hrsz. 1238 öl telek 37.000 P. Vevő: **M. Ált. Hitelbank.**
Hidvégi út 4. sz. 792 öl telek és 2 ház 45.000 P. Vevő: **Szigetelő Ipar kft.**
Horthy Miklós út 83. sz. 169 öl telek 10.000 P. Vevő: **özv. Palkovich Aurélné.**
Karolina u. 62. sz. 117 öl telek 10.589 P. Vevő: **Börtetics Erzsébet.**
Kelenföld 3310/8. hrsz. 102 öl telek 5000 P. Vevő: **Király Gábor.**
Kelenföld 3340. hrsz. 97 öl telek 5000 P. Vevő: **Paulus József.**
Lejtő út 7. sz. 310 öl kert 15.000 P. Vevő: **Nagy Jenő Károly.**
Lenke tér 4367//29. hrsz. 135 öl telek és ház 46.750 P. Vevő: **gróf Teleky Jánosné.**
Nagyboldogasszony útja 53. sz. 357 öl kert és ház 94.000 P. Vevő: **gróf Széchényi Imréné.**
Németvölgyi árok 42. sz. 896 öl telek 7000 P. Vevő: **M. Ált. Hitelbank.**
Sasad 2033/20. hrsz. 253 öl telek 4187 P. Vevő: **Drazny Jolán.**
Sasad 2518/4. hrsz. 239 öl telek 15.500 P. Vevő: **Kelemen Ferenc.**
Schweidel u. 13. sz. 200 öl 65.000 P. Vevő: **dr. Zsigmondy Kálmán.**

XII. kerület.

Brassai Sámuel u. 7866//16. hrsz. 59 öl telek 8670 P. Vevő: **Gertner József.**
Fery Oszkár u. 7897/2. hrsz. bérház 176.000 P. Vevő: **dr. Neuber Ernő.**
György Aladár u. 10373/1. hrsz. 443 öl telek 21.000 P. Vevő: **Mérai Horváth Endréné.**
Hegyalja u. 7396//10. hrsz. 80 öl telek 40.000 P. Vevő: **Kőbányai Serfőző.**
Incze u. 10. sz. 220 öl telek 30.000 P. Vevő: **Komáromi Kacz Endre.**
Németvölgy 7866/6. hrsz. 51 öl telek 7000 P. Vevő: **Nagy Jenőné.**
Tárogató út 4/a. sz. 278 öl telek 9730 P., Vevő: **Bolgár Arnold.**
Virányos köz 6. sz. 400 öl telek 24.000 P. Vevő: **dr. Kállay Zoltán.**

Nem lesz Óbudán gyárkitelepités,
de a belső területen nem engedélyeznek uj gyárakat

Az óbudai új szabályozási tervezettel kapcsolatosan az elmult héten több napilap azt irta, hogy egyes óbudai gyártelepeket ki kell sajátitani.

Lapunk munkatársa illetékes helyen érdeklődött ez ügyben és azt a felvilágositást kapta, hogy *a III. kerületben az üzemben lévő gyárak közül egyik gyár kitelepitésének sem merült fel szüksége, azok tehát változatlanul és zavartalanul folytathatják üzemüket.* Uj gyártelepek létesítésére vonatkozóan kijelölték a gyárterületeket: ezek a régi városrészen kivül, a Szentendrei úton túl jelöltettek ki, vagyis *új gyártelepek építésére Óbudán a belső területen engedélyt nem adnak.*

Háztulajdonosok figyelmébe:

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**

Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR műasztalos**
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása

A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.

Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.

Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 159-131

Drótkerités méltányos **karbantartás** átalányárban **BAKOS ISTVÁN** II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást **Mezőkert**-nél. II., Margit-körut 65.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Vizer Miklós a MÁK műszaki vezérigazgatója

A Magyar Általános Kőszénbánya rt. október 31-én tartott választmányi ülésén Vida Jenő titkos tanácsos, elnök meleg szavakkal köszöntötte Vizer Vimos bányaügyi főanácsost abból az alkalomból, hogy a részvénytársaság műszaki vezérigazgatójává választották.

Közgazdasági életünk egyik legjelentősebb pozíciójába olyan férfiú került Vizer Vilmos személyében, aki nemcsak dísze a kohómérnöki szakmának, de gyakorlati vonatkozásban is jelentős pillére annak a nagyszabású ipari és kereskedemi intézményünknek, amely munkásjóléti és kultúrális alkotásaival is mitaszerű organizációt hivott életre. A Magyar Általános Kőszénbánya rt. valóságos szimbóluma annak a teremtő és épitő tevékenységnek, ami a század fordulóján, a töretlen munkakedv idején, alapozta meg azokat a közgazdasági intézményeket, melyek nemzeti létünknek felmérhetetlen erőforrásait jelentik ma is.

Ezekből a szempontokból mérlegeljük Vizer Vilmos munkásságát is — mérlegeljük új beosztásán keresztül: közismert puritánságát, fegyelmezett egyéniségét, emelkedett életszemléletét — ami bizonyára termékenyitőleg fog hatni a vezéri pozícióban is. **PRIMOR.**

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(ezelőtt **DRASCHE**)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: 114-644.
PARIS 1937. GRAND PRIX.

Magyar a magyarért!

A III. kerület egységtábora a Magyar a magyarért mozgalom támogatása érdekében november 5-én este 8 órakor teaestét rendez Kiskorona utca 68. szám alatt lévő helyiségében. Az est tiszta jövedelmét a mozgalom céljaira ajánlják fel.

Góczán József parkettázómester
I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Tamás főur. Nyolc éven át az Apostoloknál, hosszú ideig a budai Zöldfánál, majd az ugyancsak budai Spolarichnál volt főpincér Lichtenstein Tamás, akit megnyerő modora, rokonszenves megjelenése és a vendégekkel szemben tanusitott előzékenysége tett kedveltté azoknak az uri vendégeknek körében, akik a fenti helyeket átogatták. Nem ismertük őt másképen, csak a keresztnevén. Tamás gondolt egy nagyot és önállósította magát. Évtizedes tapaszatlatait felhsználva, olyan sörözö-étteremmel ajándékozta meg Budát, amely rövidesen nemcsak a budai közönség körében lesz népszerű, hanem ide fogja vonzani a pestieket, sőt a külföldieket is. A Lánchid utca 4. alatti Árpád-sörözö-étterem a honfoglaláskori idők hangulatát varázsolja vissza, berendezését Haranghy Jenő, a kiváló iparművész tervezte és ő festette a falfestményeket is, amelyek a magyar előidők kiváló alakjait hozzák elénk. De különleges az Árpád-sörözö helyisége azért is, mert kétméteres falak között, a földszint alatt két terme van, egyik mélyebben, mint a másik. Az Árpád-sörözö hangulata nem hasonlítható semmiféle más hasonló helyi hangulatához. Tamás főur szépet és értékeset nyujt ezzel az uj budai szórakozóhellyel, amely konyhájával és pompás italaival a legtöbbet nyujtja, amit e téren csak nyujtani lehet.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

november 1—15.

I. kerület:
Szent Ilona, Szebeny Antal tér 1.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56.
Szép Ilona, Hidegkúti út 2.
Irgalmas Szeretet, Németvölgyi út 132.
Alkotás, Alkotás u. 34.
II. kerület:
Szent János, Széna tér 1.
Pálffy, Zsigmond u. 16.
III. kerület:
Arany Oroszlán, Lajos u. 28.
Magyar Korona, Polgár tér 7.
XI. kerület:
Szent Kereszt, Gellért tér 1.
Három Király, Fehérvári út 21/b.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

Egry Irén: Zsarátnokot dobott az Ur. (Singer és Wolfner kiadása). Az új magyar irodalom egyik kitünő értéke Egry Irén. Uj regényének köre Kapisztrán János, a lánglelkü ferencrendi atya, de még igazibb hite a „Zsarátnokot dobott az Ur"-nak az a forrongó, világot átalakitó kor a tizenötödik században, amikor az izlám félelmetes ereje döngetni kezdte Közapeurópa kapuját. Rendkivüli tudással, kivételes megjelenitő érzékkel és sok szivvel irta meg ezt a szép regényt Egry Irén: méltó arra, hogy mindenki elolvassa, tanuljon és gyönyörüséget meritsen belőle.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE IÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS | Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől—szerdáig
Borcsa Amerikában
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Az új földesúr.**

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől—szerdáig
Beszállásolás
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
Csütörtöktől—vasárnapig
Hazatérés
Zarah Leander
Hétfőtől—szerdáig
Tökéletes házasság
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől—vasárnapig
Bulu a fehér tigris
Dzsungel film
Hétfőtől—szerdáig
A veszedelmes életkor
Csak felnőtteknek.
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók **Kedvezményes jegyek,** szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. **Perényi Zsuzsa** XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szombatig
Szerelmi vihar
Vasárnaptól—szerdáig
Asszony a sivatagban
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

GAZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT
legelőnyössebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS
lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

36. évfolyam | Budapest, 1938. november 10. | 45. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Trianonban a békeszerzők...

Trianonban a békeszerzők
Kimondták: elvégeztetett —,
S amott a Duna, Tisza táján
Egy nép csendben elvérezett.
A történet múzsája búsan
Jegyzé fel a történetet
S az ég bezárult zord-mogorván
A szenvedő magyar felett.

A szenvedő magyar csak állta
Némán, mint annyi más csapást,
Nagy múlt emléke ült a lelkén
És vállain mártirpalást.
Szeme ott függött a kereszten
És szólt: osztályosod vagyok
És mert, Uram, Te feltámadtál:
Hiszem: én is feltámadok.

Igy lőn, hogy a csodás hitének
Fáján kinyílott a virág:
Börtön kitárult, lánc lehullott
S rámosolygott a szép világ.
Onnan felül, dübörgni halljuk
A bibliás szózatot:
Ne keresd holtak közt az élőt,
Nincs itt az Ur: feltámadott.

Mit durva lábbal durva ellen
Tiport: a földünk, lám, szabad,
Felénk testvérek közelegnek
Virágos lobogók alatt.
Álomszerű, csodás jelenség,
Hogy végetértek a tusák
S a távolból harangok zengik
A feltámadás himnuszát.

Én népem, drága, jó magyar nép
Lelkedbe vésd e szent napot,
Amelyet néked drága kincsül
Az igazságos ég adott.
Hadd szálljon át zengő magyar dal
Magyar völgyön, magyar hegyen
S a rossz álmok zordon szülötte:
Trianon, csak emlék legyen.

GEGUS DÁNIEL

EMLÉKEZÉS

A Felvidéknek csak egy részét ismerem. Nem azt, amelyik most visszakerült hozzánk. Északon, a Kárpátok gerincénél harcoltunk 1914–15. telén, a duklai mélyedésben. Ott álltunk őrt a sárosi és zempléni határokon, mellettem estek el legdrágább barátaim, leghűségesebb katonáim. Mezőlaborc, Homonna, Kisberezsnye, Felsővizköz, Pusztaháza, Bányavölgy és a többi északi határközség erdeiben azóta bizonyára pirosabb virágok nyilnak: magyar vér patakjai öntözték és avatták százszor szentté ezt a „csehszlovák" földet.

Az oroszok mély darabon bennálltak a szepes területen. 1915. májusában azután megtörtént a nagy esemény: a gorlicei áttörés és elindultunk a menekülő sorok nyomában. Minden ellenállás nékül értünk a határra, a Kárpátok gerincére, ahol még egyszer megálltak az oroszok. Ilyen gyönyörű ütközet nem volt több a világháború folyamán: a Himnuszt énekelve mentünk rohamra és ... és akkor végesvégig az egész arcvonalan megálltak a rajvonalak néhány percre: a magyar határ felszabadult. Magyar földön nem volt többé ellenség.

Leirhatatlan boldog pillanat volt ez. Mindenki, a legutolsó oláh baka is tudta, hogy pontosan az országhatáron áll. És ismét felhangzott a Himnusz, szállt, szállt fel a tavaszi égbe, ahonnan futó fehér felhők mosolyogtak le reánk. Mellettünk, az országút szélén kőobeliszk állott, déli oldalán ez a felirás: *Magyarország, Zemplén vármegye.* Az oszlopot össze-vissza csókoltuk: most már akár haza is mehetünk, a mi részünkre befejeződött a háború: Magyarországon nincs ellenség! De nem fordultunk vissza, mentünk tovább előre, Galicia földjére, amely ma Lengyelországé, de akkor Ausztriához tartozott, tehát szintén a „miénk" volt, üldözni a menekülő ellenséget.

Azután még negyedfél esztendeig tartott a szörnyű vérontás. Galicia után jött az olasz háború, Karintia örök hóval borított hegyóriásai, a Doberdo, San Martino, San Michele, a Piave és azután a vége. A „béke."

Leszereltem és elfoglaltam szerkesztőségi iróasztalomat, amely négy és fél esztendeig várt rám a régi kossuth-párti néplap, a „Budapest" szerkesztőségében. Forradalom lázа rázta az ország testét. És jöttek a sötét hírek mindenfelől: a románok betörtek Erdélybe, a szerbek a délvidékre. Azután pedig a legváratlanabb: a cseh csapatok — hát vannak cseh csapatok is? — a Felvidékre. Hevenyészve összeszedett seregek szálltak szembe a betörőkkel, északon pedig, a Felvidéken, maga a föld népe is kaszára-kapára kelt, hogy kiverje a cseh rablókat az ősi földről.

Azután jöttek a parancsok, melyeket a győztes antant-hatalmak diktáltak. Uj fogalommal ismerkedtünk meg: megtanultuk, mi az a *demarkációs vonal.* Napról napra, hétről hétre változott a parancs, hogy hová kell visszavonni a demarkációs vonalat, hová kell visszavonulniok a magyar csapatoknak. Egy végzetes márciusi napon azután megjött a szörnyűséges *Vyx-féle jegyzék* és összeomlott minden.

Magyarország új határokat kapott. Az a homokkő-obeliszk ott, Mezőlaborc felett vajjon megmaradt-e továbbra is, mint határkő Csehszlovákia és Lengyelország közt?...

*

Csak a képek és még sok-sok minden egyéb vonul fel előttem, zajlik fel bennem, amikor a rádióban felhangzik a visszatérő, felszabadult magyarok csukló zokogása, ege ket ostromló, mámoros lelkesedésének viharja. A Himnuszt énekelve, fegyverrel a kezükben vonulnak be a magyar honvédek az ősi, szent

„Istennel a Hazáért! Előre!"

földre, míg el nem érik a Bécsben megállapított új határokat. És érzem, újból érzem, amit ott, a Kárpátok gerincén éreztem 1915. májusában: a nagy-nagy boldogságot, a leirhatatlant és kifejezhetetlent.

Fehér paripáján bevonul a magyar nemzet imádott hőse, *Horthy* Miklós Kassa városába. A gyönyörű dómban feltámad a Nagyságos Fejedelem lelke és örömmel telve néz kései utódjára., méltó örökösére, aki fennen lobogtatja a szent zászlót, „pro libertate", a lobogót, melyet árulás és ármány csavart ki az Ő kezéből. Az őszi szélben vígan lobog a zászló., Késmárk felé mutat, fel, fel észak felé, ahol Rákóczi fejedelem ősi városai várják a megváltást, a Nagyságos Fejedelem lelkének örökösét.

Boldogság, szépség a magyar nemzet élete ezekben a gyönyörű hetekben. Ünnep és imádság minden hétköznap is, kacagó öröm, könynyes mámor. „Lesz még egyszer ünnep a világon": most, ime, itt van. Ilyen szép ünnepe talán még sohasem volt magyarnak az ezer esztendő alatt.

És én mégis azt a pillanatot várom, amikor újból ott énekelhetem majd a nemzeti imádságot a Kárpátok tetején, a mezőlaborci kőoszlop mellett...

LIPPAY GYULA

Egy angol térképen már 1931-ben ott láttam az új felvidéki határokat

Irta: Berényi János gróf

I.

Az Ur 1915. esztendejének december havában Montenegro határán meneteltem, saját, nem teljes létszámú századommal. Legénységem csupa betegállományból gyógyultan visszavezényelt lengyel, rutén, tót és cseh gyalogosból állott. Nagyon szerettek, mert semmiben sem voltam kivétel; ugyanazt ettem, mint ők és mindig közöttük aludtam.

Karácsony este volt. Kint táboroztunk a lakatlan, magas hegyek között. Ósmagyar módra alakítottam a tábort s néhány szekér és vagy harminc kis sátor alkotta kör közepén magasan lobogott a tüz; a főzőládákban melegedtek a konzervdobozok, az üstökben forrt a teavíz.

A mindinkább parázsló tüz mellett kis fenyőfa állott, azt teleaggatták tábori lámpásokkal, zsebórákkal, pénztárcákkal, öngyujtókkal, sőt akadt még uj harisnya is. A csodalatosan tiszta, sötét égen ezernyi csillag fénye reszketett, teljes szélcsendet, enyhe hideget uralt a táj s a parázsló tüz rött világánál mint fekvő kisértetek pihentek embereim, a karácsonyfa felé forditott fejjel.

Lassan elbóbiskolt a tábor. Már csak hárman beszélgettünk. Két fiatal altisztem, az egyik prágai tanár, a másik banktisztviselő, mindketten csehek. Halk suttogással tárgyaltuk az akkor igen kedvezőnek látszó katonai helyzetet. Aztán másra fordul a szó. Valahogyan kiejtettem azt a meghatározást, hogy: „régi cseh nemesi családok". Erre az én tanárom, mintha hirtelen felriasztották volna, szinte kiabálva mondta:

— Nincsenek cseh úricsaládok, nincsenek régi cseh nemesi családok, a fehérhegyi ütközet után a Habsburgok mind kiirtották őket. Csak egy ilyen család maradt életben, ezt is elnémetesitették (azt hiszem, Choteket mondott). Mi csehek mind parasztoktól származunk, parasztok vagyunk s erre vagyunk a legbüszkébbek. Ferenc József császár okosabban cselekedett volna, ha megkoronáztatta volna magát Csehország királyának.. persze akkor a csehországi adókat nem lehetett volna Bécsbe vinni... Prágában kellett volna hagyni és elszámolni, mint ahogyan Magyarországon teszik... Azért mégis úgy lesz, ahogy mondom... igen, én tudom, mert most jövök Prágából, tudom, hogy leszünk még nagyok, fel fog támadni a régi cseh állam, az északi szlávok egyesülnek, s a magyarokat leszorítjuk az Alföldre északról, délről, keletről. Mindent elveszünk a magyaroktól s aztán éljenek a mélységben, ahogy tudnak...

— Ugy lesz, úgy lesz... szólt erre a banktisztviselő. És a két cseh átszellemült arccal nézett egymásra, mint aki beavatottja egy nagy titoknak.

Mosolyogtam e meggyőződéstől fütött, hazafias lelkesedésen. De mosolyom lassan töprengéssé változott. És azóta folyton csak azon tünödöm, honnan tudta ezt oly biztosan az a két jelentéktelen fiataember, az a két megbizhatatlan „osztrák", amikor nálunk még hivatásos politikusok sem tudtak semmit és még 3 éven át százezrével küldték a magyarokat a frontra.

II.

Ezerkilencszázharmincegy junius végén Párizsban voltam s Londonba szándékozván utazni, felmentem az ottani angol nagykövetség vizumosztályába. Egy nagyobb szobában elvették az utlevelemet és számot nyomtak a markomba. Leültem egy székre s a mellettem lévő falon egy nagy Európa-térképet pillantottam meg. Az egyes háborúutáni utódállamok különböző színekkel voltak feltüntetve.

Szomorkodva néztem a mi csonkahazánkat ábrázoló részre. De mi az? Mintha káprázнék a szemem? Hisz ennek a határnak más alakja van! Mintha kövérebb lenne északon, mint a gazul lefaragott trianoni test!... Lássuk csak közelebbről, a szemüveggel!

Hát kérem, majd összerogytam a megiepetéstől... Itt, a legkomolyabb hivatalos helyiségben, egy angol térképen már 1931. előtt is rajta voltak mindazok a felvidéki városok, melyeket csak most kaptunk vissza... Losonc, Kassa, Munkács... Csak az bánt, hogy Pozsonyt nem néztem meg, mert már behivtak a szobába a vizum elintézésért.

Ugy látszik, azt az elvet követték, hogy ha többet veszünk el, akkor van mit könnyen visszaadni. Az angol dirigálta akkor még Európát is. Azóta eltolódott a tengely Berlin—Róma felé...

Most azon töprengek, mit akart jelenteni ez a térkép? Miért és mire készült?... Nem tudom eldönteni. De bizonyos, hogy ott volt és ez olyan érdekes, hogy most el kellett mondanom.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus
KÁLYHÁSMESTERE
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Hol vásároljunk a pesti Lánchidfőnél
Böröndös, bőrdiszmüves
Schonfeld és Klein
FINOM BÖRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

Serédi hercegprímás felszentelte a szentimrevárosi plébániatemplomot

Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás vasárnap délelőtt szentelte fel a szentimrevárosi uj plébániatemplomot, amely a székesfőváros, a ciszterci rend és a szentimrevárosi egyházközség híveinek áldozatkészségéből épült Wälder Gyula müegyetemi rektor tervei szerint.

A hercegprimás reggel 8 órakor érkezett a templom elé, ahol ünneppélyesen fogadták, majd megkezdte nagy papi segédlettel a több, mint négy órás templomszentelési szertartást. Ezután ünnepi szentmisét pontifikált, amelyen zsufolásig megtöltötte a templomot a hívők serege. Evangélium után Seréd Jusztinián biboros hercegprimás szentbeszédben méltatta a templomszentelés jelentőségét.

— Ez a templom — mondotta — az igazság háza. Talán soha nem volt szükség annyira az igazság hirdetésére, mint napjainkban. Arra kérte hiveit, soha ne forduljanak el az igazságtól.

A szentmise végén Te Deum volt hálaadásul a magyarlakta Felvidék felszabadításáért. Majd a pápai és a magyar Himnuszt énekelték el a jelenlevők.

Délben fél 2 órakor a Szent Gellértszálló márványtermében ünnepi ebéd volt.

A Karátsonyi-palota bontása megkezdődött
Mindennemü
épitési anyag
berendezési tárgyak, tükrök
a helyszinen
NAGYON OLCSÓN
kapható

Ellenvéleményt jelentünk be a fővárosnak az üzempolitikai bizottság előtt fekvő jelentésével szemben

A *Budai Napló* legutóbb már megemlékezett arról, hogy a polgármesteri XI. ügyosztály elkészítette azt a jelentését, amelynek alapján az üzempolitikai bizottság Budapest székesfőváros gyógyfürdőinek és gyógyforrásainak rendkivüli jelentőségű ügyét fogja rövidesen tárgyalni. A *Budai Napló* hosszú évek óta kezdeményezője és szószólója annak, hogy Budapestet fürdővárossá kell fejleszteni, és *ennek első feltétele Buda és Pest minden termális gyógyforrásának felkutatása és feltárása* mind fürdő-, mind ivókúra- és hőenergia-kihasználás szempontjából.

Utaltunk arra, hogy tudomásunk szerint a főváros egyes vezetőinek véleménye nem azonos a miénkkel, amely szerint *nem szabad, hogy azok a roppant termális értékek, amelyeket a székesfőváros talajából feltárt és még feltáratlan források jelentenek, veszendőbe menjenek.*

Az emlitett jelentést lapozgatva, egyenesen megdöbbentő annak kijelentése, hogy bár a Rudasfürdőnél, a Tabánban, a Városligetben — és tudjuk, hogy az Alsó-Margitszigeten is — egészen nem várt eredményeket értek el az újabb kutatások, *„a Székesfőváros gyógyfürdőinek balneológiai vagy gazdasági érdekei szempontjából újabb tanulmányi fúrásokra ezidőszerint általánosságban szükség nincsen".*

Feltesszük a kérdést: vajjon a *lebontásra itélt Rudasfürdőt nem éppen az újonnan felfedezett Juventus-forrás mentette és virágoztatta-e fel?* Vajjon tudta-e az előbbi kijelentés hangoztatói közül valaki is megelőzőleg, hogy lesz majd Budapestnek egyáltalán Juventus-forrása? És hogy lehetnek a budai oldalnak még jobb összetételű, még hatékonyabb, még forróbb és magasan a felszinre kiömlő gyógyforrásai is, mint a már ismertek? Tudhatták-e az elmúlt évek sikeres kutatásai előtt, hogy *az újonnan megfúrt termális gyógyforrások semmiben sem rontják meg a régi források vizhozamát,* vagy hogy a Margitszigeten már 300 méter mélyen 70 fokos vizet fognak feltárni, s hogy ez a forró termális viz sokkal magasabb hőfokú lesz a régen ismertekénél? Sejtették-e, hogy úgy ott, mint a városligeti II. kútban a régi fúrások vizhozamának sokszorosa fog a felszinre ömleni? *Tudta-e valaki, hogy egy városligeti második kút hőenergiája egy egész szénbánya fűtőanyagának felel meg?*

Az ezekre és az ezekhez hasonló kérdésekre adható feleletek tudatában a „Jelentés"-nek idézett kijelentésével *legjobb akarat mellett sem azonosithatjuk magunkat.* Annál kevésbé, mert hiszen a Szent Imre fürdő megvételének indokolásában a legnyomósabb érv éppen az volt, hogy *annak megvétele után kaphat csak szabadkezet a főváros a tabáni forráskutatásokban.* Amint azt a *Budai Napló* már többször megirta, ezek a tabáni forráskutatások, a legszebb kezdeti eredmények után, már évek óta megakadtak s még egyáltalán nincsenek befejezve. Amióta tudjuk, hogy a szakértők majdnem egyhangú véleménye szerint nem kivánatos, hogy a tervbevett tabáni fürdőszállót a Gellérthegy északi oldalához ragasszák, *egyenesen elengedhetetlen a Tabán további részeinek forráskutatása,* mert csak az ott rejtőző gyógyforrások birtokában lehetne délre tekintő kifogástalan fürdőszállót épiteni a Tabánban. És különben is: *ki biztosithat minket afelől, hogy a Tabán északi részein nem rejtőznek-e a mélyben a Juventushoz hasonló, vagy még nagyobb gyógyhatású források, amelyek lehetőségére a Budai Napló régebbi cikkei már ismételten rámutattak?!*

A „Jelentés" azt is hangoztatja, hogy a Gellért- és Rudasfürdő környékén végzett fúrások tanulsága alapján, *ott fűtésre alkalmas termális vizet nem lehet találni. A legforróbb gellérthegykörnyéki termális források felfedezőjének a Budai Naplóban is megjelent nyilatkozatai és cikkei ennek a megállapitásnak éppen az ellenkezőjére mutatnak rá, amikor az ilyen irányú kutatások legjobb reménységét csillogtatják meg előttünk.*

Feltűnő különben, hogy amikor a *Budai Napló,* de más újságok és szakközlemények alapján is köztudomású, hogy nemcsak a Rudasfürdőkörnyéki, hanem a tabáni és más, immár hat vagy hét új termális forráshoz jutott Budapest fürdőváros, éppen *Pávai* Vajna Ferenc főgeológus közreműködésével, az ő nevét csupán a városligeti második kúttal kapcsolatosan említi és a Rudasnál például, ahol a főváros a legértékesebb gyógyforrását, a *Juventus* forrást fedezte fel, *nyomát sem látjuk az ő munkája felemlitésének.* Ellenben mindegyre találkozunk régebbi és kevésbé jelentős sikerű szakértők nevével, bár, tudomásunk szerint, ő is azok közé a szakértők közé tartozik, akikkel a székesfőváros törvényhatóságának üzempolitikai bizottsága a gyógyfürdők és gyógyforrások fontos ügyét letárgyalni igyekszik. Bizonyosak vagyunk afelől, hogy a főváros és az ország sok új termális gyógyforrásának ez a felkutatója most is mindent el fog követni, hogy Buda és a pesti oldal még ismeretlen termális forrásainak kutatásai az eddigi sikeres nyomokon haladva folytatódjanak.

Éppen ezekkel a kérdésekkel kapcsolatosan fel is kerestük *Pávai* Vajna Ferenc főbányatanácsost. Ő azonban nem kivánt a lefolytatandó tárgyalások előtt nyilatkozni, csupán afelől biztositotta az érdekelt közönséget, hogy a *régi szeretettel és bátorsággal fogja a budai termális források ügyét szolgálni* és reméli, hogy amig Budapest fürdővárosnak ez a problémája nincsen teljesen megoldva, nem lesz ideje újabb vidéki, vagy éppenséggel külföldi városok hasonló kérdéseivel foglalkozni.

A *Budai Napló* és Buda közönsége a termális gyógyforrások fürdőügyi és hőenergia értékének és hasznának tudatában bizik abban, hogy *a mostani fürdő- és gyógyforrásügyi tárgyalások Budapest fürdőváros végleges és teljes kialakitására fognak vezetni.*

Budai kávéházak

REGENT
Szolid családi hely ZENE NINCS!
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN
Kubányi György énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

PAX

Irta: Medvey Lajos

1914. július végét irtuk.

A Rettenetes Végzet dübörögve, az emberiség fogcsikorgatása között elindult végigkaszálni az ifjúság színét-virágát. Borzalmas hegyek emelkedtek holttestekből, patakok keletkeztek árvák és özvegyek könnyeiből. Folyt a Világháború.

Még egyelőre ott ültünk egy vidéki, pompás város kávéházának terraszán és csendesen, vidáman beszélgetve, néztük az éjszakában tüntető tömeget. Nagyon szép asszony ült velem szemben, neki mondtam:

— Ma még senkisem sejti, micsoda borzalmaknak nézünk elibe. Én, a magam részéről, az Istenbe vetett szent hittel indulok útnak, hogy vissza is fogok kerülni. És ha ez csakugyan igy lesz, minden szenvedésért kárpótolni fog bennünket az a mérhetetlen öröm, amikor majd diadalmasan visszatérünk a harctérekről! Ez lesz a gyönyörüségek netovábbja!

A kocka akkor már el volt vetve. De a legmerészebb képzelet sem hitte azt, ami valóban elkövetkezett. Sem időben, sem áldozatban, sem méreteiben, sem következményeiben.

A minden oldalról elövijogó halál, a mindennél nagyobb fáradalmak, az elképzelhetőnél is nagyobb nélkülözések, a magunkért és hozzátartozóinkért való aggódás közepette, a kapott sebek után, tehetetlen dühvel és emésztő fájdalommal gyötrődve, henteregve, mégis minduntalan megcsillant előttünk a Pax aranyfonala. Reménykedve, bizakodva, imádkozva, vágyakozva ismét és ismét elképzeltük a napot, amikor egyszer mégis bevonulunk... haza!

Ez a reménysugár tartotta bennünk a lelket. E körül szőttük a legszebb álmodozások hálóit. Ez volt a mindig visszatérő beszédtárgy. E körül a fénypont körül ropkodtunk, ebben sütkéreztünk. Áhitattal fordítottuk feléje arcunkat és alázattal borultunk le már csak gondolatának nagyszerüsége felett is.

Lovon, igen, táltoson fogunk bevonulni — ami idekint ugyan csak szánandó gebe, hiányos táplálástól, szörnyü igénybevételtől elcsigázva, — de ott már büszke táltossá fogja tenni a képzelet. Mi a magasból vidáman nézegetve, keressük majd az ismerős arcokat a tömegben, hogy azután leszállva, övéinkhez rohanva, elkiáltsuk: Édesanyám! Édes enyéim! Ti mind, akik már olyan nehezen vártatok és annyit imádkoztatok értünk, évek hosszú során!...

Azt az ölelkezést, azokat a csókokat elképzelni is nehéz, olyanokat a rendes polgári életben nem ismernek, csak azok, akiket az Isten életveszedelemből szabadított ki valamikor.

Láttuk a virágokat, amiket elibénk szórnak, a mosolyokat, édes kacagást, amikkel találkozunk, hallottuk az éljenek végtelen sorát, megjelent lelkünkben a lelkesedő tömeg képe, a keményen kivágott lépések csattanása. Amikor utoljára lesz az emberek hátán a „borjú", utoljára kezében a puska, derekán az ásó.

És mi lesz már az előtt is! Amikor elsütik az utolsó ágyút és eldobják az utolsó kézigránátot! Azután kihirdetik odakint, hogy most elkezdődött a fegyverszünet, felvették a béketárgyalásokat. Milyen majális kezdődik akkor a lövészárkokban!

Mi, tisztek, ettől az időtől féltünk is egy kicsit. Hogyan fogjuk ezalatt fenntartani a rendet és fegyelmet a szivekből kitörő érzelmek között? Hogyan fogjuk megakadályozni az ellenséggel való barátkozást, ami hadászati okokból ekkor még azért korai lesz? Volt erre már példánk az 1915-iki, az oroszokkal összeeső, husvéti ünnepek alatt. Mindkét rajvonal kiözönlött a középre, átáradt egymáshoz és barátkoztunk.

Másnap azután lelődöztük új barátainkat és ők lelődöztek minket. Ilyen a sors forgandósága!

Egyszer azután mégis csak majd állunk, szépen kiigazodott sorokban a laktanya udvarán. Ünnepélyesen, cserfalombokkal diszitve. Előlép a kürtös, először imához fuj, azután elkövetkezik a legeslegutolsó: lefújják a háborút.

Igy ámodoztunk mi akkor, jóban-rosszban. Ez tartotta benünk a lelket.

Azután ránkomlott minden...

Hiába győztünk évek hosszú során keresztül, hiába folyt a háború majdnem kizárólag ellenséges területen, egyszer kifogytunk. Legyőzni nem tudtak bennünket, de kifogytunk. Elfogyott mindenünk, az élelmünk, a lőporunk, a lovaink, a benzinünk, a kötszerünk, az orvosságunk, a barátaink; a segélyforrásaink, a vérünk és a kitartásunk. Államgépezetünk idegei felmondták a szolgálatot, elkövetkezett az összeomlás.

Ellenségeink, a Tigris vezetésével, vérszomjas fogcsattogtatással ráestek a könnyüvé vált prédára. Szétmarcangolták bitanggá lett országunkat. Megtanultuk, mi a Jóisten sujtó keze!

Elkezdődött a szenvedés második szaka. Megmaradt maroknyi országunkban végre nagyon lassan mégis összeszedelődzködtünk és beleszoktunk, hogy ha élni nem is, de tengődni már tudunk. De nem hajthattuk ezután sem gond nélkül egy napon sem fejünket nyugalomra: gondoskodtak erről a prédán osztozók! Véreink, testvéreink, nyomorult rabmagyarok, körös-körül mérhetetlen szenvedésnek voltak kitéve. Ezért nem voltak nekünk sem álmaink.

De hittünk és imádkoztuk a magyar Hiszekegyet! Mig az Isten végre megkönyörült rajtunk és elkezdte széttördelni a trianoni bilincseket. A Nagy Kaszás előbb még egyszer felénk vicsorította rettentő fogait, megsuhintotta szörnyü kaszáját és végigreszketett Európán az uj világitélet sejtelme. Azután eltünt egy függöny mögött, de itt hagyott minket még hetekig a bizonytalanságban.

Ez a keserves idő is elmult végre és mi is fellélegezhetünk a többi után: megrepedt az abroncs, visszaölelhetjük megint véreink egy nagy csoportját legalább.

És igy, több mint 24 esztendő után, felvirradt a diadalmas bevonulás napja!

A diadalmas BEVONULÁSÉ, amelyet nem homályosit el százezrek, milliók gyásza, amelyet nem erőtlenit négy év lerongyolódottsága, nem szomorit rokkantak szomorú sora, nem szintelenit a fáradtság nehezen húzott lába.

Óh, mennyi álom megy itt most teljesülésbe, keserves könnyekkel megfizetett, de e pillanatban már mégis zavartalan örömben! Ezt mindenki megérti, de tizszeresen jobban, igazán csak az érti, aki maga is ott volt a nagy vérzivatarban és évekig álmodozott erről az ünnepélyes, szent percről...

Óh, milyen jó volna most ott lenni, énekelni az egetverő Himnuszt, látni az örömtől könnyes arcokat, megszorongatni az ujjongástól reszkető kezeket, hallani a meghatottságtól elcsukló szónoklatokat. Érezni a diadalmas szabadulás érzetét, beszivni a gyönyörüségtől mámoros levegőt, együtt dobbantani szivünket a szabadulókával, megbizseregtetni minden érzékünket attól a tudattól: elkezdődött a feltámadás hajnala!

Jó lenne ott dobálni a virágot, megölelni magyar testvéreinket, szemlélni a magyar szinekbe öltöztetett embereket és városokat, a falvak diadalkapuit, a szemek diadalmas villanását. Átkelni a folyókon, rohanni az országutakon, cél nélkül, ok nélkül, csupán azért, mert tegnap még nem lehetett, most azonban már szabad!

Tegnap még idegen volt, ma a miénk. Tegnap még odaát volt, ma már ideát van. Habzsolni kell most mindazt a gyönyört, amit az élet csak most, néhány rövid napig nyujt és ami egy életben nem szokott sürün visszatérni. De most valóság. Egymilliónál több testvérünk hazatért. És hozta magával házát, földjét, barmát, és hozta magával a magyarságát, fajának szeretetét. És a húsz évig szenvedettek minden tanulságát, a felszabadulásnak minden örömét.

Sajnos, nem lehettünk jelen ott, sokan, akik szerettünk volna. Hiszen akkor ott lett volna egész Magyarország!

Hallgattam a rádión a komáromi bevonulást, csapataink diszmenetét a lucskos esőben a Legfelső Hadur előtt. Idegen lakásban voltam és az ablakon kitekintve, megpillantottam a Kossuth mauzoleumon álló Feltámadás Angyalát és a szabadságot jelképező Oroszlánt. Méltóbb képet ehhez az eseményhez nem is találhattam volna.

Bizonyára ott volt most Ő is Komáromban, a Turini Remete, szellemében és lelkesedésében, lendületében és elszántságában, ott volt szellemi örökében és nagy elméjének sugárzásában! Bizonyára ott volt Ő is a Kormányzó mellett az emelvényen, és mellettük állott a harmadik nagy Kormányzó is okvetlenül: Hunyadi János. A három nagy Kormányzó, vérünkből való vérek, érzésükből való megtestesülések, igaz, köztünk lakó, nem vendégül idejáró magyarok, a mi nagyuraink.

Olyan jó lett volna előttük térdet hajtani, amikor igy együtt voltak!

Horthy kormányzót is az Isten különös kegyelme adta nekünk. Született nagyúr, akinek a Gondviselés hozzáméltó, nagyszerü feleséget is jelölt osztálytársul. Az emberi méltóság, nemesség, szépség, szivjóság kivételes példányai; bennük igazán megtestesül a lovagias magyar nemzet.

Vagy jó lett volna amott lenni, ahol a mi tábornagyunk, József királyi herceg szemléli mosolyogva bevonuló katonáit. A tábornagy magyarsága nem kirakat-magyarság. Ott van az a szivben.

Nagy Vilmos altábornagy, régi kedves jóakaróm, megbocsátja, ha elárulom egyik régi megjegyzését. Akkor vezérkari százados volt, Erdélyben, József főherceg törzséhez beosztva. A harctéren egyszer beszélgettünk élményeinkről és elmondta, hogy a parancsnokságon a legokosabb és katonáit legjobban féltő ember a főherceg. „Nem is hiszed, milyen éleslátása van — mondta, — mellettelévők meg sem közelitik".

Mióta megettem kenyerem javát, nem igen izgatnak a látványosságok. Nem néztem meg idegen államfők káprázatos bevonulásait, nem az eucharisztikus kongresszust, régen nem láttam a Szent István körmenetet, soha nem láttam az úrnapit, de most igazán mérhetetlenül fájt, hogy nem lehetek ezeknél az eseményeknél jelen.

A kárpótlást itt kerestem irógépemnél. Ugy tettem, mint a részeges, aki legalább a dugóhúzóval játszik, ha már nem ihatik. Legalább foglalkozom ezzel a felemelő gondolattal, ezzel a szivbemarkoló eseménnyel a képzelet szemüvegén át.

Hála légyen a Magyarok Istenének, hogy ezt megérhettük!

A 25 éves Horváth Géza CIPÓ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly ucca 12. sz. — Olcsó árak.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Buda és a Felvidék

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

Ha valaki egyszer majd igazán megírja a „Budapesti Ember", pontosabban szólva a „Pesti Ember" városi lélektanát, illetőleg hevenyészett társadalomlélektani elmefuttatást ír mindnyájunk háborúutáni lélektanáról, az illető bizonyára azt fogja megírni, hogy a Felvidék ódon szépségeinek időleges elvesztése keserves éveiben virult ki és teljesedett ki Buda ódonságainak és a budai Hegyvidéknek a szeretete.

Késmárk, Lőcse, Igló, Bártfa, Eperjes, Rozsnyó és Kassa irreális és álomszerű lett. Pótlékuk gyanánt Buda histórikussága jelentkezett. A Sashegy öt orma télen és ködben a Tátra illúzióját keltette. Tátra volt, tar és havasfejű, mint a téli alkonyatba vetített díszlet.

A Mátyástemplom a kassai Szent Erzsébet dóm időleges pótlója lett. A Pilis és a Dobogókő a Tátrát, az északot jelentette. Szentendre a maga bájos két tornyával határszéli „felvidéki" városka lett. A bájos ódon Vác egy hajókázó, vasutazó Felvidék illúzióit lobogtatta meg.

A kedves, vácvidéki „páláócz" akcentus a felejthetetlen, drága Hont, Bars és Gömör nosztalgiájává vetült. Egy pilisszentlászlói tótban Liptó emlékeit találtuk meg. A kispolgári budai borokat szerettük. A budai Szent Anna templom kedves barokkja a lőcsei Szent Jakab templom hiányzó gótikájául volt vigasztalás. Az ezelőtt soha észre nem vett kedves Szent Flórianus-képek késői budai barokkocskájával foglalkoztunk, mert nem foglalkozhattunk a bártfai szárnyasoltárokkal.

Budai kávéházakban éneklő, szegény, emigráns oroszainkban, Denyikiny és Kolcsák tisztjeiben határszéli kisoroszokat láthattunk. Egy-egy tutaj és egy drótostót honi emlékeket keltett.

Visegrád pótolta Trencsén, Budatin és Hricsó várát.

Most újra a miénk a drága Kassa. Márai Sándornak már nem kell írásaiban álmodnia a Kassára-vágyásait. Késmárk még nem magyar, de bizonyos, hogy azzá lesz, mert Rozsnyó és Kassa már a miénk.

Buda romantikája bizonyos visszafejlődést fog mutatni. Nem baj, mert Kassa nem álom, nem emlék, nem könyvbefagyasztott, halott műtörténelem, hanem élő valóság. Nem baj; ha Buda elveszti romantikus varázsát, mert Buda hű sáfárja volt Kassának. Buda becsülettel teljesítette kötelességeit. Kassa illúzióit ápolgatta, most valósággá érlelte. Most lemond az illúzióskeltésről és Kassán, mint ugródeszkán át, Lőcse felé lendül.

A városoknak is van lelkük. Buda városlelkébe a magyar Felvidék lelke költözött, Buda Kassa és Rozsnyó igehirdetője volt. Lám, a budai Hadimúzeum őrizte a felvidéki honvédzászlókat és milyen szívesen adta oda a Felvidék felé masirozó drága bakáknak! Lám, a Nagyúr, a Kormányzó Ur, is Budán rezideált és bizony Budáról indult Komáromba.

Buda volt a Felvidék kulcstartója, széktartója, pecsétőre, helyettese.

Nos, öreg Buda, dolgozz tovább! Kassa után Késmárk felé dolgozz tovább! Kedves, vén Sashegy, csak adjad továbbra is a Lovnyica, a Geriachova és a Késmárkova illúzióit! Vén Duna, hömpölyögtessed továbbra is a Vág, a Nyitra, a Garam és az Ipoly vizeit Buda alá! Cipszerkék, tótocskák, ruszinkák, csak ide kacsintgassatok! Mi mindnyájan felétek kacsintunk!

Nem oda Buda! Telhetetlenek vagyunk! A legújabb ideiglenes határ már eléri a Szepességet! Oda már bakugrás Korompa, Szomolnok, Igló! Márai Sándor, Kassa után most Podolinról írjál! Farkas Imre, ne hagyjad abba az Iglói Diákok-at! Késmárki szél, fujdogáljál csak tovább Buda felé! A fejedelem és Bercsényi Miklós főfőgyenyerális uram ökegyelme kassai sírja után a késmárki gróf Thököly Imre fejedelem késmárki sírja következzék el!

A fantázia lendüljön el a budai Bécsi Kaputól a késmárki Lengyel Kapu felé! A Mátyás Tornyából az öregharang dörmögjön a lőcsei Szent Jakab öregharangjai felé! A kis, régi budai városháza tornyocskája ne felejtkezzen meg a podolini városháztoronyról!

Kedves, vén Buda, köszönjük, amit termő illúziókeltéssel felvidéki városkollégáid érdekében tettél! Kérlek, ne hidd, hogy munkád befejeződött! A magyar Észak hív, hívjad te is a magyar Északot!

Figyelem 5% vásárlási visszatérítés a Budai Napló olvasói- és előfizetőinek **Somorjai Károly** úri és női divatüzlet II., Margit körut 7. Telefon: 358-156.

Megkezdhetik a legnagyobb és legszebb dunahid építését

Elhárult az akadály az óbudai híd építése elől

Négyévtizedes elgondolások, tervezgetések és előkészületek után jubiláris évfordulóhoz érkezett az óbudai hid ügye: ezelőtt negyven esztendővel, az 1908. évi 48.-i törvénycikkben rendelte el a kormány az óbudai hid megépítését. A történeti szálak azonban még ennél is mélyebbre nyulnak vissza. Óbuda lakosságának már nagyon régóta egyik legforróbb vágya volt, hogy a Dunán keresztül közvetlen kapcsolatot kapjon a pesti oldallal. Ez a vágyakozás mozgalommá formálódott, amikor 1903-ban budai képviselők, bizottsági tagok és egyesületi elnökök nagy küldöttsége járult a kereskedelmi kormány elé és kérte a hid megépítését. Hangoztatták, hogy az uj hid nemcsak Óbuda, hanem az északi pesti részek és Ujpest jövő kialakulására is döntő hatású lesz. A hid ügye azonban a szentesített törvény ellenére sem ment előre. A legfőbb indokolás az volt, hogy nincs rá fedezet. Azok a tényezők azonban, amelyek lankadatlan buzgósággal dolgoztak a hid megvalósításán, mindent elkövettek, hogy felszinen tartsák a nagyfontosságú kérdést.

Lassanként kézzelfogható eredményeket is érnek el: 1910-ben a kereskedelmi kormány elrendeli a helyszini felvételeket, két évvel később napirendre tüzi a hidfő környékének rendezését egy nagy, általános városrendezési terv keretében. Közbejött azonban a háború és a hid ügye ujból elodázódik 1918-ig. A forradalmi idők nem kedveznek nagyszabású tervek végrehajtásának és csak 1929-ben merül fel ujból a kérdés, mégpedig a legilletékesebb helyen, a minisztertanácson, amely most már a leghatározottabban állást foglal a hid ügyében, és kimondja az építés szükségességét. Az elhatározást komoly cselekedet követte: már a következő évben, 1930-ban kiirják a pályázatot. Megbizást azonban a pályadijat nyert tervezők nem kaptak, hanem a tervek alapján a kereskedelmi minisztérium dunahídépítési szakosztálya a pályaművekben rejlő értékes elgondolások felhasználásával maga készitett ujabb tervet. Ez is lényeges változásokon ment keresztül, mig végre kialakult a végleges terv, amelyet aztán kivitelre el is fogadtak. Most már csak a fedezet kérdését kellett biztositani. Hatalmas összegről volt szó. A legszabatosabb számitások szerint is 18—20 millió körül volt az uj hid költségvetése. Ekkor az országgyülés ujabb döntése jött közbe, amely szerint a kormányzó tizéves jubileumának emlékére meg kell épiteni a Boráros tér és Lágymányos között a Horthy Miklós hidat. Most azután, hogy ez is elkészült, már döntő stádiumba jutott az óbudai hid megépítése is.

Az uj hid, amely már át is esett a keresztségen, az Árpád fejedelem hidja nevet nyervén, a legnagyobb arányú hidja lesz a fővárosnak. Hossza hidfőtől hidfőig 960 méter, szélessége 27 méter 60 cm. Több, mint kétszerese a Horthy Miklós hidnak, amelynek a hossza 473 méter, szélessége pedig 22 méter 70 cm. De jóval hosszabb a Margithidnál is, amely 588 méter hosszú és 22 méter 30 cm. széles. Az első terv az Árpád hid hosszát 840 méterben, szélességét 26 méterben állapitotta meg. A két hosszúság közötti különbség egymillió pengőt tett ki, de mégis csak a drágább, hosszabb és igy a forgalmat kielégitőbb hosszúság mellett döntöttek. A hid 27 méter 60 cm. szélességéből 18 méter 80 cm-t kapnak a kocsi- és villamospályák, 3.30—3.30 métert a gyalogjárók, 1 méter 10 cm. pedig a kerékpározók számára van fentartva.

Sok tanácskozás előzte meg a hid tengelyének megállapitását. Azt hitték, hogy nem lehet elkerülni a ferde áthidalást. Győzött azonban a nyilegyenes tengely. Ez szükségessé teszi a Szent Margitsziget felső csúcsának 130 méterrel való meghoszabbitását. A hidról a szigetre két lejárót épitenek. A hid tengelye áthalad a hajógyári sziget két nyulványán is, áthidalva a hajógyári öblöt és a keskeny Ferenc József-dunaágat. A hidfőkkel együtt 13 pilléren nyugszik a hatalmas hid, amely a pesti dunaágban három-, a budaiban négynyilású. A budai dunaparti forgalmi utat kétnyilású szerkezet hidalja át. A szigeti részeken támfalakon halad át a hid. A sziget meghosszabbitásánál 90, a hajógyári szigetnél 45 méter az áttöltés.

A budai hidfő kialakulására igen nagy gondot fordítottak. Megkönyebbitette a helyzetet, hogy nagyjából már kész városrendezési lehetett alapul venni. Hatvan méter széles sávon aluljáró biztositja a forgalom sima lebonyolitását. Itt találkozik majd a dunapartra kihozott Lajos utca az Árpád fejedelem útjával. A hid tengelye a kisajátitott és lebontott régi, apró óbudai házak telkein halad a Pacsirtamező utca és Flórián tér között kialakitandó körtérig. (zsiratoárig.) A körtér másik oldalán torkollik be az uj Vörösvári út a hidtengely folytatásaként. A Pacsirtamező utca sugárütszerüen torkollik a körtérbe, még mindig alkalmasan arra, hogy megvalósulhasson az Olgyay fivérek nagyszerű elgondolása: a Via Antica.

Az uj hid Óbuda és a Váci út között teremt közvetlen kapcsolatot és ezért az óbudaiakat is érdekelni fogja a pesti hidfő kialakitása. A tengely a pesti hidfőtől a Vizafogó gáton át a Lipótvárosi pályaudvarig halad. A pályaudvart kettévágják és vasbeton alaguton át bonyolitják le az északi rész és a déli rész egymásközti forgalmát. Ez annál is inkább megvalósitható, mert a vasúti forgalom nem túlnagy ezen a vonalon. Az alagutban mindössze egy vágány lesz, ez elegendő annak a 12 vonatnak, amely naponta áthalad ezen a részen. Ott, ahol a hid tengelye a Váci útba fut be, ugyancsak körtér alakul ki. Ide fut majd be a Hungária körut — most már uj nevén Róbert Károly körut — és innen uj átlósutat vezetnek a Béke térig. Az igy létesitett uthálózattal nemcsak a mai, hanem a jövőben kialakuló hatalmas forgalmat is a legsimábban lehet majd lebonyolitani.

A Bécs felől jövő autók azonban nemcsak a hidtengellyel összeforrott uj közlekedési utat vehetik majd igénybe, hanem a Kórház utcán át is lekanyarodhatnak a kivezető főútra: az Árpád fejedelem útjára.

A Krisztinában I., Krisztina-körut 34. Auguszt cukrászda mellett **ISZTER** KÉPESITETT SZÜCS és ERNYŐ KÉSZITŐ

RÉGI VILÁG

„A LENGYELEK A CSEH PÁNSZLÁVIZMUSNAK NEM BARÁTAI."

A Történelem során száz meg száz esemény hirdeti a magyar és lengyel nemzet testvéri összetartozását. Tudjuk azt is, hogy a szabadságharc alatt a nemes lengyel nép milyen lelkesedéssel és testvéri szeretettel sietett a szorongatott magyarság segitségére és kitünő hadvezéreket is adott, köztük olyanokat, mint Bem apó és Dembinsky.

A múlt eseményeit azonban minden kor fiai a maguk szemüvegén keresztül nézik. Ma például egészen másképen látjuk a 48—49-es eseményeket, mint néhány évvel, pláne néhány évtizeddel ezelőtt. Amikor a 90 év előtti lapokat olvasgatjuk, nagyon érdekes például az alábbi cikk, mely olyan perspektivát nyit meg előttünk, amely ma sokkal inkább meglepő, mint régebben volt. A cseh-lengyel ellentét akkor is époly nagy volt már, mint a magyar-lengyel testvériség, melynek ékes bizonysága a „Közlöny" november 4-iki számában az alábbi közlemény. Címe: *„Lengyel ügyben"* és a következőképpen hangzik.

„Azon hibás vélemény czáfolása végett, mintha Galicziába én azért utaztam volna, hogy ott a magyar szabadság védelmére zsoldosokat szerezzek, és mintha azon lengyelek, kikkel én e hó 25-én Pestre érkeztem s kik czekhez itt később csatlakoztak, általam gyüjtettek volna össze: ezennel nyilvánitom, hogy ezen lengyelek, mint ollyanok, kik a szabadságról tiszta fogalommal birván, a cseh panslavizmusnak nem barátjai, mi előtt én Galiczában és a haza határszélén velük öszve jöttem, már akkor elhatározva voltak, hogy ők a közszabadság mellett, ha lehet Bécsben., és ha ez nem lehetne, a magyar sereggel egyesülve fognak harczolni. Ők nem zsold vágya, hanem a szabadság nemesebb érzete által indittatva, jöttek hazánkba, hogy itt a magyar alkotmány és szabadság védelmére meg esküdvén, addig is, mig alkalmuk leend hazájuk érdekében vivhatni, a magyar szabadság védelmében vegyenek részt.

Melly nyilvánitásom mellett azon barátságos szivességért., melyekkel Késmárk, Igló, Rosnyó, Losoncz és Vág városok lakosai, és a putnoki nemzetőrség kapitánya, gr. Scrényi, a lengyeleket fogadták., nyilvános köszönetet teszek.

ZSARNAI IMRE."

EÖTVÖS JÓZSEF BÁRÓ REFORMJA A BUDAI GIMNÁZIUMBAN.

Bennünket, budaiakat érdekelhet az alábbi hir:

„Báró Eötvös József 1848. augusztus 24-én rendeletet adott ki: „a tudós pályára indult ifjaknak czélszerüleg képezhetése s főiskolásainknak szilárd alapon működhetése kivánja, hogy középtanodáink (gymnasiumaink) rendszere és tanitó személyzete körül gyökeres reform eszközöltessék."

Közlöny nov. 3.-iki számában:

E rendelet életbeléptetését a haza borus körülményei egyidőre felfüggesztették. Ezért az országos honvédelmi bizottmány rendeletéből a középtanodák személyzete és tanitási rendszere még ez év folytán régi állapotjában marad, a budai és pesti gymnasiumokban azonban mind két tekintetben a következő módositásokat rendelem életbe léptetni:

1-ször A tanitásban, az eddigi osztályrendszer helyébe, a szakrendszer hozassék be.

2-szor Az egyes tudományi szakok tanárai a kegyesrendi szerzet tagjaiból, az igazgatóság ajánlatára, a minisztérium által neveztetnek ki; jelesen a mindjárt kezdődő oskolai évre kineveztettek a budai gymnasiumba:

Természettan és természetrajz tanárául: Hanák János. Görög és németnyelv, s görög régiségek tanárául: Csaplár Benedek. Mennyiség és számtan tanárául: Lutter Ferdinánd. Történészet és földirat tanárául: Nachtigall Jakab. Szónoklat, költészet, s római régiségek tanárául: Perlaky László. Latinnyelv tanárául: Vass József. Magyar nyelv tanárául: Ribiánszky Adolf.

A tanitások november 13-kán mindenik tanodában megkezdessenek.

Budapest, nov. 2-kán, 1848.

SZÁSZ KÁROLY
álladalmi titkár."

Wadler szűcs

Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN

III., Polgár-u. 13.

Telefon: **162-765.**

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

A hid építéséhez kizárólag magyar anyagot használnak fel és kizárólag magyar munkaerőket vesznek igénybe. A nyersanyagot a diósgyőri és ózdi vasgyárak állitják elő, a hidszerelés anyagát pedig a MÁV gépgyárak adják. Az építés időtartamát első izben öt évben, majd nyolc évben állapitották meg. Valószinü azonban, hogy az építési programot rövidebb idő alatt is végre tudják majd hajtani. Hogy mikor készül el a hid és mikor adható át a forgalomnak, az még bizonytalan, mert hiszen a hid munkálatai még nem kezdődtek meg, mindössze csak előkészületi munkák történtek: talajfúrások, talajpróbaterhelések és a mélységek megállapitása. Ezek az előkészületi munkálatoknak eredményei minden várakozást felülmulnak. Szóval az alépitményi müveletek az egész vonalon elkészültek és nincs többé semmi akadálya annak, hogy a hatalmas uj hid építési munkálatai bármely pillanatban megkezdődjenek és aztán a leggyorsabb ütemben haladjanak előre.

Fontosnak tartja a kereskedelmi minisztérium dunahidépitési szakosztálya az esztétikai szempontok érvényre juttatását is.

A hid szerkezete, amellett, hogy a legmodernebb lesz, kivitelében legegyszerübb, minden diszités nélkül. Monumentalitását finom vonakozással festik alá és az egész nagyszabásu alkotás harmonikusan fog beilleszkedni a most kialakuló gyönyörü városképbe. A hidon alig mutatkozik emelkedés, egészen kicsi arányú és kismértékü ez a feljáratokon is.

Ha elkészül ez a hid, Isten segitségével és az áldott magyar munkáskezek szorgalmával, a főváros olyan alkotással dicsekedhetik majd, amelyhez fogható kevés van az egész világon.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:

Tembel Mátyásnál

Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Gyönyörü ünnepség volt november 5-én az I. ker. elöljáróságon

Egymásfelé dobogtatta az emberek szivét az a harangzúgás, amely november 5-én délelőtt szólalt meg az országban mindenütt. Kis falvak kápolnáiban, városok templomaiban kondultak meg a harangok, hirdetve a magyar Feltámadás húsz éve várt magasztos percét.

E sorok irója a székesfőváros I. kerületének elöljáróságán tartózkodott, amikor a Mátyás-templom harangjai megkondultak. Egymásra néztek az emberek, aztán mindenki visszapillantott a maga lelkébe. Itt, a Várban, érezni kellett, hogy a *nagy magyar gondolat fellegvárát szimbolizálja most Budavára és hogy a Mátyás-templom harangja az örök magyar élniakarást hirdeti.*

Kongtak, egyre mélyebben kongtak a harangok, amikor végigsuhant a kivánság, hogy az elöljáróság tisztviselői és az ügyes-bajos közönség a kerület elöljáróját akarja hallani. *Czebe* Jenő dr.-t vártuk, akinek lángoló hazaszeretete s izzó magyarsága közismert az egész fővárosban.

Felejthetetlen percek következtek. A deputációs tisztviselők kiséretében *Czebe* Jenö belépett abba a terembe, amely a szivbéli nagy összefogásban pár perc alatt zsufolásig megtelt. A terem közepén állott meg a kerület elöljárója, az ősmagyar típusa. *Czebe* Jenö felsorolta Mohipuszta, Mohács, Trianon végzetes állomásait, beszélt a magyar történelmi küldetésről, beszélt arról, hogy kelet és nyugat ütköző vonalában, a Kárpát-medencében csak a magyar erő egyensúlyozhatja ki az ellentétes törekvéseket. És áhitattal hallgattuk *Czebe* Jenö dr.-t. Majd a magyar jövendőt kápráztatta elénk, amelynek egyik állomása felvidéki magyar testvéreink hazatérése.

A lelkesedés alig ismert határt, amikor *Czebe* Jenő beszédét befejezte. Megnyiltak a lelkek, mintha egy láthatatlan karmester dirigálná a felcsendülő himnusz imádságos ütemeit.

primor

Garszon-lakásba

praktikus vasbutorokat!

Készíti:

Hutter és Schrantz R.T.

V., Vimos császár-ut 63.
Telefon: 122—918.
Mintalap ingyen

Buda Alsóváros gyors és nagyvonalu fejlesztését követelik a városrész természetes adottságai

Irta: Mikola Géza dr.

Szentimrevárost a MÁV jóvoltából két részre osztja az eléje meredező töltés: a belső — helyesen: felső — és valóban szépen fejlődő és a külső — helyesen: Alsóvárosra, — mely azonban amattól szomorúan elmaradt. Sokak előtt ma is ismeretlen ez utóbbi, éppen a kilátást elzáró vasuti töltés miatt. Pedig Budapest Világvárosnak ez a nagykiterjedésü sik területe, mely mintegy nyugati kapuja fővárosunknak, hivatott arra, hogy ennek legszebb részévé váljék. Még ma aránylag kis része van beépülve, nagyobbára családi-ház csoportokkal. Igy körülbelül 30 éves a Bártfai utca és környéke, a vaalmivel fiatalabb Bánát utca és környéke és az egész hirtelenséggel keletkezett, most már igen népes u. n. „Bibic-telep", mely valamikor a pestiek kedves kiránduló helyéül szolgált. Még egy pár kisebb házcsoportot — köztük a pályaudvar körülit idesorozva, — melyeket egymástól széles mezők választanak el, — máris vázoltuk Buda Alsóváros jelenlegi képét.

De ha valaki a jövőbe tud tekinteni: lelki szemei előtt máris ott állanak e hatalmas síkon a széles és egyenes, egymást keresztező, fasorokkal szegélyezett gyönyörü sugárutak, bájos parkok, hatalmas közterek, közöttük az Etele tér, Horthy Miklós lovas szobrával, a szökőkutas, virágdiszes körterek, melyeken nagyjaink szobrai emlékeztetik a kelenföldi „főpályaudvaron" érkezőket dicső multunkra, — ezenkivül pedig a jövőbenéző szem látja a Duna mentén a világ egyik leghatalmasabb úszó Stadionját, csodásan gazdag növénykertjét a természetrajzi muzeummal, stb. stb.

„A természet mindent megadott itt és éppen ez a kedvező fekvés követeli meg a nagyszerü létesítményeket, melyeknek hiányát máris érezzük. Csak elhatározás kell, de ennek okvetlenül meg kell lennie, legföképen az idegenforgalom és a nemzeti érdek szempontjából.

A megvalósítás útja pedig mi más, mint legelsősorban az Alsóvárosban annyira hiányzó utak létesítése. És ez az útja annak is, hogy a visszakerült és a még visszaszerzendő országrészeink lakosságának a kinálkozó munkaalkalmak megteremtése által a várvavárt jobb sorsot, a jó megélhetést biztosítsuk s édes hazánk magas kulturfokát a külföldnek is megmutassuk.

Első, mert a legszükségesebb főút az egész Alsóvárost átfogó „Szentkorona útja". Nem lehet vita tárgya, hogy ennek szélesnek, hangulatossá tétele céljából körterek által megszakítottnak, de főleg valóságos sugárútnak, tehát egyenesnek kell lennie. Ezt várja és követeli Alsóváros egész lakossága, ezt a jóizlés és főleg ezt a főváros céltudatos szépítése. Minden ezzel ellenkező és a rajzolóasztalnál helytelen egyéni elgondolásból, a közvélemény és főleg az érdekeltek negligálásával született rossz tervet el kell ejteni, jólehet a kanyargó útvonal érdekében már a kisajátítások megtörténtek. Ma még nem késő, mert legfeljebb 1—2 kis ház esik útba. Valóságos bün lenne ezt a gyönyörü síkságot hétszer görbe „ugár"-uttal elékteleniteni. A főváros és a Közmunkatanács vezetőségét kérjük, vegyék revízió alá a történelmi útnak tervezett Szentkorona útjának tervét.

A görbe uton minden görbe lesz. Ennek az útnak egyenes és nagy prespekitívájába kell esnie — valahol középtájon — annak a gyönyörü térnek, melynek közepén a Szent Korona szimboluma emelkedik ki, óriási szoborcsoport formájában hirdetvén ezeréves alkotmányunk szent voltát és Országunk feltámadását.

Második: a városrész legrégibb — de a HÉV miatt fejlődésképtelen — sugárútjának: a Fehérvári útnak tökéletesi ése. A teljes fásítást, az úttestnek egész szélességében való tökéletes burkolását; a járdára kinyuló ócska épületek (Széna csárda, Rajcsányi csárda) lebontását; mindkét oldalon járda épitését értjük ez alatt.

Harmadik: a Tétényi út végleges kiépítése. Miként a Szentkorona útjáról, erről sem kérdezzük, hogy kinek vagy kiknek helytelen elgondolása (vagy érdeke) volt ennek az útvonalnak is az összevissza görbítése, aminek következtében a Horthy Miklós útról a Tétényi útra induló járókelők észre sem veszik, hogyan szédültek bele a szintén érthetetlen okból elgörbített Leiningen útba. Különben ez az út bizonyára még hosszú ideig zsák-utca lesz, mert a külső végén a Fehérvári úttal való összeköttetése céljából nagy házcsoportot kell majd kisajátítani és lerombolni, bár ezt az irányt a forgalom nem is kivánja. A közóhaj inkább az, hogy az erősebb forgalmú Tétényi útnak még kiépítetlen eleje — a Sósfürdőtől a Vahot utcáig sürgősen rendeztessék, mert mig ez meg nem történik, a 41-es villamosnak a határig (Kelenvölgy) való s rendkivül fontos meghosszabbítása nem várható. A Tétényi út e részének rendezése kapcsán megvalósulhatna Király Kálmán tanácsnok nagyszerü terve a gyógypark, a Sósfürdő mellett ligetszerüen, padsorokkal és ivócsarnokkal.

Tagadhatatlanul sokat köszönhet az Alsóváros Király Kálmán jóakaratának, mellyel kisebb-nagyobb mellékutcát látott el burkolattal. Ezek közöt legfontosabbként említjük a napokban elkészült Bikszádi utcát, mely most már a Fehérvári útról az Ercsi úton és Etele úton át jó összeköttetést ad a Kelenföldi pályaudvarhoz — továbbá a korábban elkészült Halmi utcát, mely a leendő Szentkorona út és Horthy Miklós út legegyenesebb összekötő útvonala. Az egyébként széles Halmi utcának nagy hibája azonban, hogy a Tétényi és Kovászna utca közötti rövid szakasza még mindig oly szük, hogy ott egyszerre 2 kocsi el nem fér egymás mellett. Remélhető, hogy az Erzsébet sósfürdőnek az OTI által történt megvétele a fővárost az úttestet szükítő parksáv tulajdonába juttatja s ez a baj megszünik.

Természetes, hogy az Alsóvárosnak óriási területe miatt még igen sok járhatatlan útja — és igy még sok errevonatkozó igénye van. A megértést azonban a főváros vezetőségétől elvitatni nem lehet. Ebben nagy érdeme van K. Császár Ferenc önzetlen felvilágositó közbenjárásainak is s most a polgárság dolga, illetve kötelessége, hogy ügyét maga is állandóan mozgassa s az érette küzdő Buda Alsóváros — Sósfürdő környéke — Egyesületet támogassa. Itt kell köszönetet mondani annak a sajtónak is, amely önzetlen harcosa minden budai érdeknek: a Budai Naplónak. Erre az együttmüködésre még nagyobb szükség lesz ezután, hiszen a teendők egész tömege torlódott össze és lett sürgössé.

Régi keserüsége Alsóvárosnak a rettenetesen rossz közlekedés. Legföképpen a HÉV miatt van állandó panasz, amiről a Budai Naplóban Gerő Sándor irt legutóbb a helyzetet tökéletesen ismertető cikket. De baj van más irányban is. Igy a Horthy Miklós úton csak elvétve jár ki a Kelenföldre a 19-es, mert közben a legtöbb 19-es kocsi 27-re változtatott táblával már a Horthy körtérnél visszafordul a Kelleti p. u. felé; az 51-es pedig, habár a Beszkárt ezt csak „átmenetileg" — a Margit hidi épitkezések tartamára — igérte szüneteltetni, végleg megszünt, ami ellen hiába tiltakozik egész Buda, követelvén a visszaállitást: süket fülekre talál. És mit szóljunk a 41-esről? Ennek a határig való meghosszabbítását a Beszkárt már félévtizede kilátásba helyezte, arra az időre, amikor a Tétényi uton szilárd útburkolat lesz. A burkolat — igen rövid szakasz kivételével — végleg készen áll, tehát el kell készíteni ezt az igazán rövidke útszakaszt is, hogy a Beszkárt-nak ne lehessen kifogása.

Most pedig az OTI-hoz fordulunk azzal a kérésünkkel: álljon be — mint az Erzsébet Sósfürdő tulajdonosa — a többi magántulajdonosok küzdő táborába, harcoljon velünk, érettünk, sőt városrészünkért, — ennek mielőbbi széppé tételéért s ha kell: a városrendezés érdekében hozzon áldozatot. Tekintve a Sósfürdő közvetlen környékének, illetve a körötte húzódó utcáknak rendezetlen voltát: e tekintetben tőle megértést és áldozatokat várunk.

Budapestnek nagyobbnak, szebbnek kell lennie, mint volt. Ezt követeli országunk megnagyobbodása, ezt a fürdőváros világhirüvé tétele!

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága **AZ UJ NÉGY SZÜRKE ÉTTEREM** *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965. Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt cukrászdában minden délután szalonzene

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben XI., HORTHY MIKLÓS UT 48. Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

ÁDÁM konyha ebédet házhoz szállit. MENÜ 90 FILLÉR *Krisztina körut 85. földsz. 2.*

Százgalamb vendéglő és söröző Kitünő magyar konyha. *Fajborok.* Tulajdonos *Butby Győző.* II., Batthyány tér 5. Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK ELBIRJA MINDEN TOROK! Literje már 38 fillértől I., ATTICA-U. 27.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 Paplan, matrác

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombirt zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Nő!- és férfikalapok legmegbizhatóbban BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bőrönd, bőrdiszmű

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus bőröndös mester. Fest, javit, alakit II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Ortoped cipőspeciálista vitéz KÓSA KÁROLY II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak **MÁRKUSTÓL** II., MARGIT-KÖRUT 36.

Budán **PREISACH - CIPŐ** fogalom I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1. Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay testvérek cukrászdája és sütőüzeme I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Füszerí csemegét **GANCS-tól** *II., RETEK-U. 33-35.*

17 év óta **füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben** **PRÓSZNÁL** veszünk III. Vörösvári-u. 125. Tel.. 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru

CONDA ÁRUHÁZ Vászon és kelengyeáruk, szövetek, függönyök, szőnyegek használt és új állapotban. II., FŐ-UTCA 37/c. Telefon 167—562

Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben **Hujbernál** III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint. ALBACHARY és KORAI fióküzletében II., Margit körut 38/a.

Fúző, kesztyú

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK „TERI"-nél II., Margit-körut 13., XI., Horthy M.-út 18., Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA hentes- és mészáros üzlete. I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-917

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4. Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal

„VICA" kézimunkaüzlet II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer

Töltőtollat Budán csak **Csáthy Ferenc** R.T.-nél: I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel

Virágföld, pétisó, réteslisztt **Bálint**, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19 Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Orvosi műszer, kötszer

Budai orvosi kötszer- és műszertár II. Bem József u. 24. Telefon, 150—422 Orvosi műszer, kötszer, gumiharisnya, ludtalpbetét, haskötők, betegápolási és gumicikkek la kivitelben.

Órák, ékszerek

Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek

Glasner Ede kiváló készitményei Budán csak II MARGIT KÖRUT 62.

Ruzicska Pál kenyérgyára ., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823 Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHÖDL kenyér és sütemény Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158—037. Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó

Közismerten elsőrangu munka **Földes** XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Uriszabó

MUKENHAUPT PÉTER URI SZABÓ. — ÉREMMEL KITÜNTETVE. Zsigmond-u. 38/40. (Lukács fürdővel szemben)

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal **GABAS SÁNDOR üvegesmester** III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA UTÓDA **HAGEMANN JÓZSEF** II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág

LOHR IRMA utóda **Nagy Imre László** VIRÁGÜZLET uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával II., Margit-körut 43. alatt könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban Vitézy László Tel: 167—742

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN: II., Margit-körút 6.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

Rendet teremtenek a Szentháromság-téren

A Vár központjában, a Szentháromság-téren körülbelül másfél éve bontották le a barakiskolát. Helyére tervezték a prímási palotát, azonban *Serédi* hercegprímás elejtette a tervet. Az üres telekre és így a Mátyás-templomra néz az *Esterházy*-palota sivár tűzfala, ami nagymértékben rontja a tér képét. Most a *Műemlékek Országos Bizottságának ellenőrzése mellett a tűzfalat korszerű stílusban kiképzik és a palota frontjával összhangban építik át.*

A *Szentháromság-tér 1. számú,* műemlék-jellegű épület frontját szintén átépítik. *Visszaállítják eredeti állapotába.* Eltávolítják az ott lev6 üzlet vasredőnyeit, boltkapuzatát és egyszerű, régi stílusban képezik ki az épület előrészét. A *Magyar Barlangkutató Társulat hivatalos helyiségét kitelepítik onnan s az irodahelyiség helyén a földszinten nyilvános illemhelyet építenek.* Ez első pillanatra furcsán hangzik, azonban az előljáróság *Lux* Kálmán professzor bevonásával helyszíni szemlén állapította meg, hogy a terv keresztülvitelének nincs akadálya. Olaszország nagy városaiban műemlék-jellegű épületekben sokhelyütt helyeznek el illemhelyeket, amelyek így egyáltalán nem szúrnak szemet. Kívülről pedig, a jelzőtáblán kívül semmi sem mutat a helyiség rendeltetésére. Nyilvános illemhelyre különben is már régen szükség volt a Várban, főkép az ott megforduló idegenek miatt. Az eredeti terv szerint a Hadik-szobor mellett akartak földalatti illemhelyet építeni, azonban egyrészt óriási költséggel járt volna az építkezés, másrészt elcsúfította volna a szobor környékét. Így döntöttek az új megoldás mellett.

A Szentháromság-tér rendezése már halaszthatatlan volt. Érthetetlen, hogy egészen mostanáig húzódott a munka megkezdése: a tér multjához és a nemzet életében való magasztos jelentőségéhez méltatlan a mai helyzet. Legfőbb ideje volt, hogy — ha egyelőre csak ideiglenesen is — végre történjék valami és vége legyen a gyönyörű tér mai elhanyagoltságának. A Szentháromságtérnek a Vár legragyogóbb ékköveként kell ragyognia.

Hó- és sárcipő-javitás, kerékpár, varrógép alkatrészek Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P. gramofonlemez-kölcsönzés. HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Az 1-es népfölkelők ezredünnepélye. Pénteken, november 4-én rendezte meg a volt 1-es népfölkelők bajtársi egyesülete immár hagyománnyá vált ezredünnepélyét. Az ünnepségek sorát délelőtt szentmise vezette be a józsefvárosi plébániatemplomban, utána pedig a Vámház téri 1-es honvédszoborhoz vonultak a résztvevők és megkoszorúzták azt. Este a FANSz kaszinójában nagyszabású társasvacsora fejezte be az ünnepséget. A vacsorán a népfölkelő bajtársakon kívül a honvédgyalogezred, előkelő katonai és polgári alakulatok képviselői is résztvettek. A felemelő ünnepségről jövő számunkban részletesen beszámolunk.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése CSÁKVÁRI REZSŐ müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Bocskor és magyar sarkantyus csizma

Az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" hétfőn tartotta szokásos Károly és Tivadar-névnapi vacsoráját a Császárfürdő „Hollós Mátyás" termében, amelyen a „Budapesti Csokonai Dalkör" is testületileg vett részt.

A magyar Hiszekegy eléneklése után Szervei György, majd Lugmayer József dr. köszöntötték az ünnepelt vitéz Galánthay-Glock Tivadar elnökőt és Szilágyi Károly alapító elnököt. Utánuk Papp Imre ez alkalomra írt ódáját szavalta el a „Budapesti Csokonai Dalkör" nevében.

Az üdvözlésekre való válaszában vitéz Galánthay-Glock Tivadar azt fejtegette, hogy a világháború borzalmaiból kivergődött Európa végre elérkezett oda, hogy a nyers anyagi erők és erőszakon alapult hatalmi túltengések után érvényesülési lehetőséget kapnak az isteni és erkölcsi erők. Ismertette ezeknek az erőknek lassú, de biztosan mozgó útját, Lord Rothermere és Mussolini fellépése óta Felvidékünk most folyó felszabadításáig és kifejezést adott ama reményének, hogy a mindig istenfélő magyar nemzet, hagyományos erényeinek útján a biztató kezdet után tovább folytathatja a felszabadítás nagy művét.

Utána Szilágyi Károly, Buda volt követe emelt szót, belekapcsolódva az előtteszóló okfejtésébe. Rámutatott arra, hogy minden rosszban van valami jó és bár úgy látszik, hogy a világháború reánknézve csak megcsonkítást, fejlődési lehetetlenséget, nyomort és hihetetlenül megsokszorozódott közterheket jelentett és semmi esetre sem azt a békét, amire a négyéves háború után vágyódtunk, mégis hozott olyan eredményeket is, amelyek enélkül a háború nélkül sohasem adódtak volna számunkra. Ilyen, hogy először ne a magunk dolgáról beszéljünk — hiszen csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz lelkében — mondja Széchenyink —, a független Lengyelország talpraállása, ami azt jelenti, hogy a világháború dágványából ujjászületett ezeréves barátunk: a lengyel, aki mostani nehéz heteinkben az ősi hűséggel és fegyverbarátsággal állott ki mellettünk. Ilyen vigasztaló eredmény a magyar függetlenségnek teljessége, aminek hiánya eredményezte azt, hogy a világháború előtt sehol sem ismertek igazán bennünket, mert az osztrák diplomácia gondoskodott arról, hogy minden erényünk csak véka alatt pislákoljon, hogy senki se lássa. Az utóbbi húsz év alatt négyszáz év mulasztását kellett pótolnunk, hogy megismerje a világ nemzetünknek szinte királyian nemes tulajdonságait: a lovagiasságot, a vitézséget, az adott szóhoz való hűséget. Az elrepült 20 év alatt sikerült bizonyságát adnunk annak, hogy nem érdemelte meg a magyar nyak a reá szabadított különböző bocskorok nyomását. Beigazolódott ezalatt a két évtized alatt, hogy a magyar sarkantyús csizma azt jelenti, hogy nemzetünknek a fiai pálmára érdemesek nemcsak a nemzetközi sport majd minden ágában, hanem a művészetek minden terén is, hogy úri módon bánunk még mai szorongattatásaink közepette is a közöttünk élő nem magyarokkal úgy — miként ezerévet meghaladó idő óta tettük és beigazolódott ez alatt az idő alatt az is, ami a mai világban szintén jelentőséggel bir, hogy igen komolyan és eredményesen tudunk nehéz viszonyok között is dolgozni, hogy Középeurópában egy pontos fizető van, a magyar. Ezeknek felismerése egyengette a magyar igazság érvényesülésének utját, amelyen fiaink most már elindultak és mennek előre. Akik át tudják érezni, hogy mit jelent az, ha két nemzet — bár különböző nyelven, de tudja egymás himnuszát énekelni, ami a külső világ előtt tökéletes harmóniában csendül fel, azok fel tudják azt is fogni, hogy mit jelent olyan két ország összefogása, mint a 34 milliós lengyel és az egyelőre 10 milliós magyar.

A magyarság már a békében lengyelbarát szervezeteket alakított és ezek a magyar organizációk nem pihennek addig, míg meg nem születik a közös magyar-lengyel határ.

Ugy látja különben, hogy az ország egének derülésével egyidejüleg Óbuda-Ujlak ege is pirkad; a megindult közmunkák, az Árpád fejedelem hidjának megkezdett építése, jogossá teszik azt a feltevést, hogy a Hegyvidéki Szövetség eddigi munkája során lefektetett elvek szerinti fejlődés a kerület mindkét részében és természetszerüleg pompás hegyeinken — a mi Felvidékünkön is — tapasztalható lesz.

A „Hollós Mátyás Társaság" nevében felszólalt Durich Hussein Hilmi budai nagymufti arra mutatott rá, hogy a Délvidék épúgy várja felszabadulását, mint Észak várta; a közös mult és a közös harcok emlékét idézve, kifejezést adott ama reményének, hogy a Délvidék is vissza akar jönni és szerves része akar lenni az ősi egésznek.

A szépszámú társaság bizó kedvvel hallgatta a dalárda jókedvüen előadott katonadalait és még sokáig ünnepelte az eddig elért sikereket, meg a magyar erőt, méltóságot és magabizást oly pompásan képviselő kormányzónkat, vitéz nagybányai Horthy Miklóst.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vasárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Síterületek és szánkautak kijelölése. A polgármester a következő utakat jelölte ki szánkázásra: *Felnőttek és gyermekek részére:* a *Svábhegyen* a Tündér-utca, a 12. számú ház és a Költő-utca között; a Zugligetben a Hunyadlejtőút; a *Hüvösvölgyben* a Lipótmezei-út, a Széherút és Tárogató-út között és a Görgényi-út a Nagybányai-úttól a Szalonka-útig; a *Törökvészen* az Endrődy Sándor-utca az Avedik Félix-úttól a Balogh Ádám-utcáig; a *Szemlőhegyen* a Vend-utca, a Muraközi-út és a Pusztaszeri-út között, a *Gellérthegy* déli lejtőjén fekvő fővárosi területek, az utak és utcák kivételével. — *Csak gyermekek részére:* a Svábhegyen a Kakuk-út a Tündér-utcától lefelé, a Diana-út a 24. számú ház és Tündér-utca között, a Cinege-út a Csipke-úttól a Kútvölgyi-útig; a *Kissvábhegyen* a Nyest-utca a Kissvábhegyi-út és Hieronymi-út között; az *Orbánhegyen* az Agárdi-út a Nárcisz-utcától a Szolyva-utcáig; a *Zugligetben* a Kuruclesi-út a Labanc-úttól lefelé. *A sielők számára a következő területeket jelölte ki a polgármester:* a *Farkasvölgy* és *környéke;* a *Svábhegyen* a Konkoly Thege-út, a Csillagvizsgálótól lefelé, a Normafa és Anna kápolna közötti területek és a Normafa-úttól a Disznófőig terjedő terület; a *Zugligetben* a Kútvölgyi-úton az útpadka a Szarvas-út és Béla király-út között, a Béla király-úton az útpadka a Fácán és a Városkút között; a *Józsefhegyen* a vízmedence körzetében fekvő fővárosi területek; a *Táborhegy* összekötő útjai; a *Testvérhegy* összekötő útjai; a *Hármashatárhegy* fővárosi lejtői, a faültetvényes területek kivételével; az Erdőaljai-út a Gukler Károly-úttól a Viharhegyi-útig; a *Gellérthegynek* a Citadellától nyugatra eső lejtőjén fekvő főváros területek.

Hubert Vilmosné halála. A budai társadalom igaz részvéte kísérte utolsó útjára vasárnap délután a farkasréti temetőben Hubert Vilmosné szül. Károlyi Saroltát, akit kínos, hosszú betegség ragadott el szerettei köréből. Százakra menő tömeg vett részt a megható gyászszertartáson, ahol megjelentek az összes budai egyesületek küldöttségei is. Lovag Kriegs-Au Emil pápai kamarás, városmajori plébános, búcsúztatta a jótékonyságáról ismert úriasszonyt, könnyekig megindító, szép szavak kíséretében. Koszorúk tömege borította el a frissen hantolt sírt és a főváros minden részéből részvétnyilatkozatok érkeztek Hubert Vilmoshoz, a budai kereskedők és iparosok elnökéhez, aki hűséges feleségét és Károlyi Károly dr. köbányai plébánoshoz, aki testvérét gyászolja az elhunyt nagyasszonyban.

a Triesti Általános Biztositó Társulat (Generali) budai és budavidéki főügynökségét II. Margit körut 91 (Széna-tér,) alá helyezte át. Telefon: 152-954.

BUDA LEGUJABB LÁTVANYOSSÁGA az „ÁRPÁD" SÖRÖZŐ-ÉTTEREM II., LÁNCHID-UTCA 4.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk Vasváry Miklós, III., Lajos-utca 64 Telefon: 162—772

GERGELY PÉTER Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek Budapest, IV., Eskü- ut 3

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán! NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Solty László kertépitő II, Hadapród u- 2 Telefon: 164-431 Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat —

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók. Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: 259-823

A Buda Alsó Város — Sósfürdő környéke Egyesület november 15-én este 8 órakor a Felvidéknek Magyarországhoz való visszatérése alkalmából ünnepi összejövetelt rendez a XI., Albert u. 3. szám alatt levő Avar-vendéglőben. Az ünnepi beszédet Duday Alajos dr. kerületi elöljáró, az egyesület tiszteletbeli tagja mondja. Vendégeket családtagjaikkal együtt szívesen lát az egyesület.

Express 1 óra 1 pengő Tátra utca 9—11. Boy 112-111 1000 drb. reklám osztasa P. 4.—

A Magyar Nyelvőr legújabb számában Balassa József Pintér Jenő és munkatársainak Magyar Nyelvvédő Könyvéről ír hosszabb tanulmányt bíráló és elismerő szavakban. Kiterjeszkedik Halász Gyula, Gárdonyi Géza és Kodály Zoltán hasonlóirányú munkáira is. Kertész Manó, Kannistó Artur, Kodolányi János, Beke Ödön cikkei és „Magyarázatok" egészitik ki a magasszinvonalú, tartalmas és tanulságos folyóiratot.

18 bérház épül a Karátsonyi-palota hatalmas telkén

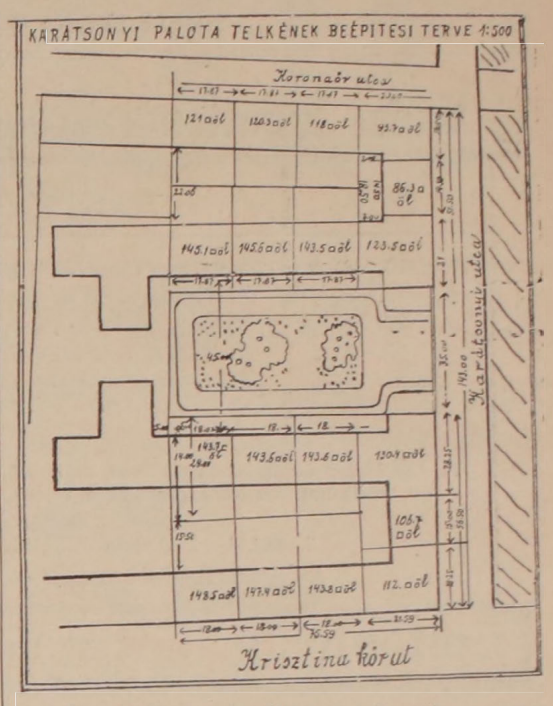

Legutóbb beszámoltunk arról, hogy megkezdték a Karátsonyi-palota bontását. A bontási munkálatok előreláthatóan a jövő év áprilisában befejeződnek és akkor sor kerülhet a Krisztina körút — Karátsonyi-palota — Koronaőr utca között fekvő hatalmas telektömb parcellázására és a parcellák beépítésére. A tervek szerint a Karátsonyi utcából 35 méter széles új utcát nyitnak és a beépítés az új utcára és a már meglévő utcákra néző fronttal csatlakozóudvar rendszerrel történik.

MOLDOVÁNYI KÁROLY CUKRÁSZDÁJA I., KRISZTINA-KÖRUT 117.

Szőnyegfonalak: TURÁNI II., Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108. Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

GRAMOFON- ÉS LEMEZ-KÖLCSÖNZÉS, rádió. XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45. vétel csere. Kedvezményes színházjegyiroda.

SIMPLON szőrmeház XI. Irinyi János u. 12. Horthy körtérnél

AZ ÜDÜLŐK KIRÁLYA A SVÁBHEGYI MAJESTIC. A legszebb magyar évszakot, az őszt, ideális környezetben, a Majestic-luxushotelok pazar kényelmében tölthetjük a legkellemesebben. Pompás kilátása a városra egész Budapesten ismert.

Idős hölgyet vállalnék teljes ellátással, 3 szobás, hallos, szépen berendezett, telefonos, központi fütéses, melegvizes lakásomba. Havi 150.— pengőért. Margit körút 58. III. 4.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. Telefon: 167-772.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél Uridivat-cikkeket

ING SPECIALISTA SCHWARCZ Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Ezüstárukat

Horvát Béla ezüstmüves készit, javit, ezüstöz, becserél. V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT

Könyvet

PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6. Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet

Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat

Gyártás sport Tenisz- és sportáru szaküziet V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok). Telefon: 123-601.

Kávét

Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKA" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Friss elelmiszer egészség! Tejterméket, tojást Dobó Sándor cégtől I. Nagyenyed (Enyedi) u. 2. Telefon: 351-859.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98 I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei
Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. novemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Nov. 10. 4 ó	I. **Farkasrét** 8720 hrsz. 922 öl telek és ház	3858.—
„ 15. 4 „	II. **Bimbó** u. 96. sz 340 öl kert	337.—
„ 24. 4 „	II. **Ürge** ut. 11/a 300 öl telek	183.—
„ 25. 4 „	XI. **Sasad** 2191 hrsz. 925 öl telek 1/3-ada	231.—
„ 30. 4 „	XI. **Tétényi** ut 4119 hrsz. 330 öl kert és ház 1/4-ede	663.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II. Fő utca 70—78 földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári út 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ingatlanforgalom Budán

Szendy Károly polgármester legutóbbi költségvetést bevezető beszédében bejelentette, hogy a főváros 3000 kislakás építésével siet a legjobban rászorult rétegek lakásigényeinek kielégítésére. Ez a bejelentés az összes pártok részéről a legteljesebb helyesléssel találkozott, mert köztudomású, hogy a kislakások rendkívüli korlátozott volta a legszegényebb néprétegek lakásszükségletét biztosítja a legkevésbé. Egy másik nagyjelentőségű feszólalás pedig azt kívánta, hogy könnyítse meg a főváros lakósainak saját otthonuk felépítésére vonatkozó törekvését s ezzel akadályozza meg, hogy éppen a jobbanszituált polgárság a környéken építse fel a maga kis hajlékát. A legjobban szolgálná a célt, ha lehetővé válnék kis parcellákon az építkezés, mert nagyobb telket a kisjövedelmü ember megszerezni képtelen. A kis telkek kialakítását az új építési rendelkezések is lehetővé fogják tenni és ezzel nem kényszerül a kispénzü ember a perifériákra menni. A egyre nagyobbszámú telekvételből arra lehet következtetni, hogy a tavasszal éppen a kisebb családi házak építkezésében várható nagyobb fellendülés.

A legutóbbi ingatlanforgalom adatait az alábbiakban közöljük:

I. kerület:
Uri u. 16. sz. 221 öl telek és ház 150.000 P. Vevő: **báró Vay Miklósné.**

II. kerület:
Pasaréti út 27. sz. 458 öl telek 32.000 P. Vevő: **Gyöngyösi István.**

III. kerület.
Bécsi út 93/b. sz. 54 öl telek és bérház 100.000 P. Vevő: **özv. Blau Jenőné.**
Fajd u. 15099/3. hrsz. 282 öl telek 8500 P. Vevő: **Frans Építőszövetkezet.**
Filatori dülő 18829/48. hrsz. 217 öl telek 5642 P. Vevő: **Lelek Ferenc.**
Filatori dülő 18930. hrsz. 167 öl telek, 5500 P. Vevő: **Mikolik Iván.**
Kazal u. 19667/1. hrsz. 182 öl telek 6300 P. Vevő: **Sauer Béla.**
Kiskorona u. 42. sz. 438 öl telek és ház 27135 P. Vevő: **Krámer Mór.**
Pentelei Molnár u. 4. sz. 275 öl telek 12000 P. Vevő: **Brichta Zoltán.**
Péterhegy 22894. hrsz. 1204 öl telek 1003 P. Vevő: **Nagybátony-Ujalki Egyes. Iparm. rt.**
Toronya u. 3. sz. 694 öl telek 5500 P. Vevő: **Molnár Lajos.**
Vöröstorony u. 31. sz. 613 öl telek és ház 15.000 P. Vevő: **Sikk József.**

XI. kerület:
Antónia lépcső 5/a. 300 öl telek 6508 P. Vevő: **Bán Sándorné.**
Budaőrsi út 155/b. 199 öl telek és ház 40.000 P. Vevő: **Aufner Rezső.**
Daróczi út 4555/5. hrsz. 131 öl telek 14.750 P. Vevő: **Frank Ágoston.**
Daróczi út 4555/25. hrsz. 115 öl telek 8500 P. Vevő: **Rétey Imréné.**
Gellérthegy u. 12. sz. 215 öl telek és ház 140,000 P. Vevő: **Bpesti Keresk. és Iparkamara.**
Kelenföld 4568/20 hrsz. 103 öl telek 7245 P. Vevő: **Csurda Gézáné.**
Tétényi út 110. sz. 408 öl telek és ház 28,000 P. Vevő: **Jaloveczky Péter.**
Zólyomi út 77. sz. 219 öl telek 13,000 P. Vevő: **dr. Szabó Károlyné.**
Zólyomi út 2676/1. hrsz. 286 öl telek 10,000 P. Vevő: **dr. Tomka János.**

XII. kerület.
Bürök u. 8583/3. hrsz. 273 öl telek és ház 42,000 P. Vevő: **Veigl Ernő.**
Istenhegyi út 9074/5. hrsz. 353 öl telek 8500 P. Vevő: **Farkas Ödön.**
Mese u. 2. sz. 285 öl telek 12.790 P. Vevő: **vitéz Kenese Valdemár.**
Németvölgyi udvar 13. sz. 163 öl telek 17.000 P. Vevő: **Podlusány Kálmán.**
Németvölgyi út 56. sz. 1 hold 655 öl telek 1,617.493 P. Vevő: **Közs. Takarékp. Nyugdíjp.**
Olasz fasor 2. sz. 160 öl telek és ház 72,000 P. Vevő: **dr. Tholt István.**
Ugocsa u. 4/c. 155 öl telek 30.000 P. Vevő: **Székely Oszkárné.**
Városmajor u. 72. sz. 672 öl telek és ház 130,510 P. Vevő: **dr. Matuska Miklós.**

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

A házbérvallomási ivek kitöltése

Az e hóban esedékes házbérvallomási ivek kitöltésénél a következőkre hívjuk fel a figyelmet.

Családiházaknál és az 1924:XII. tc. alapján szervezett öröklakásos társasházaknál bérbeadás esetén a bérlő által fizetett bérösszeg irandó be és azt a lakó aláírásával igazolni köteles. A tulajdonos saját használatában álló lakásnál haszonértéket irunk be és pedig: azt az összeget, amelyet az adóhatóság a folyó évre megállapított, feltéve, hogy az adóhatóság által megállapított haszonérték nem magasabb a környékbeli lakások tényleges bérénél.

A szövetkezeti társasházak házadóvallomásaik beadásánál a multévben közölt miniszteri rendelet alapján töltsék ki a vallomási íveket, mert az adóhatóságok a rendelettől eltérő módon kiállított vallomásokat nem fogadják el. A kiadott miniszteri rendelet szerint tehát a szövetkezeti lakás bérbeadása esetén is a szövetkezeti tag neve irandó be a 2-es rovatba, a 11-es rovatba pedig az adóhatóságok által megállapított évi haszonérték irandó be. Ott, ahol a lakás nem a szövetkezeti tag használatában áll, a jegyzetrovatban fel kell tüntetni, hogy a lakás bérbe van adva. A szövetkezet igazgatóságának aláírásával ellátott kimutatást kell csatolni a házbérvallomási ívhez, amelyben pontosan fel kell tüntetni a bérbeadó szövetkezeti tag nevét, pontos lakcímét, a bérbeadott lakás haszonértékét, a tényleges bérösszeget, amennyiért bérbe van adva, a haszonérték és a tényleges bér közötti különbözetet, mint általános kereseti adóalapot, szintén fel kell tüntetni.

Célszerű és ajánlatos a vallomási ívek minél előbbi elkészítése, mert a hó végével az adóhatóságoknál torlódás áll be és ebből csak kellemetlenségek származhatnak. A vallomási ívek szabályszerű kitöltésére vonatkozólag egyesületünk ügyvezetője a szokott hivatalos órák alatt ismét rendelkezésére áll i. t. tagjainknak.

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon: 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 159-131

SEEBAUER MIHÁLY villanyszerelő mester rádió- és villamossági vállalata II., KANDÓ KÁLMÁN-UTCA 1. TELEFON: 366-993.

HÁZIURAK! Nedvesek falai? Módszeremmel biztos eredmény, egy fillért sem fizet, mig falai nem szárazak. Házrenoválást vállal Ifj. Timár Károly kőmivesmester. III. Bécsi út 54. Telefonhivó: 162-502.

Háztulajdonos Urak! 70% vizmegtakarítást jelent A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőtartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték és csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást Mezőkert-nél. II., Margit-körut 65.

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakarítás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Közgazdaság

Rovatvezető: VÉCSEY MÁTYÁS.

Egy vezérigazgatói kinevezéshez

Vizer Vilmos bányaügyi főtanácsos vezérigazgatói kinevezéséről már megemlékeztünk. Lapzárta miatt azonban csak röviden méltathattuk azokat a szakmai és emberi érdemeket, amelyek őt az ország egyik legtekintélyesebb vállalatának vezéri pozíciójába emelték.

Érdemes volna filmszerüen visszapergetni és tanulságaiban rámutatni arra a fokozatosan ívelő pályára, melynek egyetlen fedezete a tisztességgel végzett munka és azok a mindenkit lebilincselő emberi tulajdonságok voltak, amelyek ritka harmóniában egyesültek Vizer Vilmos személyében. Mint bányamérnök, gyakornoki minőségben kezdte el pályáját annál a vállalatnál, amelynek vezéri pozíciójába emelkedett. Indulását nem alapozták meg történelmi ősök nevei, jólét sem támasztotta alá kezdeti lépéseit, de családi örökségképen útravalóul kapta a Würtembergből évszázadokkal ezelőtt Magyarországba költözött ősök dolgos kedvét, párosulva a bölcsességig finomult olyan életszemlélettel, amely a kiválók között is kivételes helyzetet biztosított Vizer Vilmos személyének. Talpig ember, akinek közvetlen, mindenki baját megértő egyéniségét nem zárja el soha senki elől a titokzatos zöld ajtó. Ember, aki büszkesége, tudományos értelemben is, a bányamérnöki szakmának, de aki a tudomány minden ágában, főleg a filozófiai és társadalomtudományi ismeretekben is páratlan jártassággal bir. Ember, aki félszemét vesztette el a világháborúban, aki nem kért soha senkitől semmit, de akinek minden cselekedete a szociális és a kisemberekkel való együttérzést bizonyítja.

A budaiaknak különös öröm Vizer Vilmos kinevezése s bár csak halkszavú figyelője a mi külön budai világunknak, Vizer Vilmos mégis izig-vérig budai. A jobbparti város külön lelkiségével üdvözöljük őt új pozíciójában.

PRIMOR

Góczán József parkettázómester I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Kereskedők figyelmébe
Mire kell ügyelnie a jó eladónak
Irta: OREL GÉZA dr., főigazgató

Az arcmozdulatokról könnyü olvasni. Azt mondják: a szem a lélek tükre. Az árusítónak ezt a közmondásszerü igazságot naponta sokszor van alkalma tapasztalni és ha emberismerő, akkor fel is használhatja a kiszolgálásnál azt, amit a vevő szeméből kiolvas. Az arckifejezésből, a vevő szeméből leolvashatja az árusitó, hogy jókedvü, vagy haragos, nyiltszivü, vagy tartózkodó és hogy esetleg alattomos vevővel áll-e szemben?

Az arckifejezésből felismerheti a kereskedő, hogy a vevő melyik áru iránt érdeklődik. Ha megtetszik valami, akkor a szeme élénkebb lesz. Még a hallgatag vevőkön is megfigyelhető az érdeklődés, amint tekintetüket az árúról az eladóra viszik. Az érdeklődés hiányát mutatja, ha a szem üresen és részvétlenül néz a távolba, vagy ha alig esik valamely tekintet az árura, amikor a gondolatok — hogy ugy mondjam — elkalandoznak az eladás helyétől. Ezért kell, hogy az ügyes eladó állandóan figyelje a vevő arcát, hogy lássa az érdeklődést és a megelégedettséget, vagy ennek az ellenkezőjét: az elégedetlenségnek, a részvétlenségnek a jeleit. Főképen azoknál ad a szem bizonyos tájékoztatást, akik félénkek és hallgatagok. Az elégedetlen tekintet kétfélét fejezhet ki: vagy az érdeklődés hiányát, amikor a vevőnek nem tetszik az áru, vagy azt, hogy a vevő olcsóbb árut szeretne, de azt kifejezni nem akarja. Restelli magát, vagy természetéből kifolyólag, vagy talán a jelenlevő nézők miatt.

Különös figyelemmel legyünk az arcfintorgatásra. Áru lebecsülését rendesen az ajak elhúzása mutatja. A homlokon megjelenő ráncok tépelődést, a felhúzódó szemöldök és az arc kisimulása komoiy érdeklődést jelent. Mindez idegességtől is eredhet, amit azonban művelt, tapasztalt árusítónak a mozdulat reflexszerüségéből nem nehéz felismerni. Ez is jel az árusító számára: hogy fokozottabb tapintattal és szivélyességgel bánjon a vevővel.

A vevő járása és testi magatartása elárulhatja, hogy határozott, határozatlan, vagy ideges tipushoz tartozik-e? A járáson és a magatartáson kívül figyelnünk kell a testrészek mozdulataira is. Fejet, kezet, lábat is figyelemmel kell kisérni. Az önkéntelen mozdulatok, a néma szavak sokszor többet fejeznek ki, mint a beszéd. Érdeklődést mutat az árú iránt, ha a vevő előre hajol, kezeivel az árú után nyúl, azt megfogja és ujjával tapogatja. Ha a vevő kételkedik az árúban, vagy abban, amit az eladó mondott, akkor egész teste bizonyos tartózkodást fejez ki. A tartózkodás gyakran öntudatlan fejrázásban nyilvánul meg. Kifejezi a tartózkodást a kezek elutasító mozdulata, amellyel a meg nem felelő árút a vevő az útból félretolja. A mozdulatok figyelése közben az árusító azt is megállapithatja, hogy van-e a vevőnek szakismerete; mert aki a finom dolgot ismeri, az a finom árukat gondosan fogja meg, szinte gyengéden bánik velük. Az a vevő, aki sokszor felveszi az árut, kezében forgatja, a világosságnál jobban megnézi, jelzi, hogy értékelni tudja a finom árut. A vevő néha közönyösen tolja félre az értékesebb darabokat, ez a szakismeret hiányát jelezheti, vagy talán azt, hogy kevesebb a pénze. Ilyenkor olcsóbb árukat kell bemutatni. A beszédre túlsokat ne adjunk: esetleg azért dicsérik az árut, amelyből nem vesznek, hogy kárpótolják a kereskedőt a sok felesleges munkáért.

„ROBOT“
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN“ rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Seebauer Mihály, II., Kandó Kálmán-u. 1. Telefon. 366-993.
Czinterstein Győző, III., Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—423.
Csütörtöktől—vasárnapig
Hazatérés
Hétfőtől—szerdáig
Bulu a fehér tigris
AZ ARANYRABLÓK
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől—szerdáig
Beszállásolás
prolongálva.
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
Vasárnapig: CIFRA NYOMORUSÁG
Hétfőtől: BERLINI OLIMPIÁSZ
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől—vasárnapig
A TÁNCOLÓ ANGYAL
(Sonja Hennie)
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók Kedvezményes jegyek, szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. Perényi Zsuzsa XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
NEHÉZ APÁNAK LENNI
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

GÁZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT legelőnyösebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

36. évfolyam | Budapest, 1938. november 17. | 46. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Ne oltsuk el a lángot

Vége az ünnepnapoknak, ismét itt vannak a munka hétköznapjai. A lélek túláradt hulláma, természetesen, még nem tért vissza medrébe és még eltart egy ideig, míg el merjük hinni a valóságot: a Felvidék a miénk; Kassa, Ungvár, Munkács, Komárom meg Érsekújvár újra magyar, hogy Rozsnyón és Rimaszombaton nem verik félholtra, nem ítélik börtönre azt, aki a magyar himnuszt meri énekelni, vagy akár rádión hallgatni.

Igen, az ünnepnek vége. De azért a munka napjai ezentúl sem lesznek szürke hétköznapok. Még sokáig nem tudunk visszatérni a megnyugvás, a beletörődés dermedtségébe. A csehszlovák kérdés akuttáválása előtt látszólag símák, egyenletesek voltak a középeurópai vizek, nem zavarta semmisem azt a miazmákkal terhes mocsarat, amit a párizskörnyéki békék telepítettek a Dunamedence tájékára. Most egy kő esett a láp közepére és ez az eldobott kő megmozgatta a hullámokat; nem lehet azokat földi erővel arra birni, hogy ne terjedjenek mind szélesebb és szélesebb gyűrűben tovább.

A deákferenci hasonlat a rosszul begombolt mellényről sohasem szünik meg örök igazság lenni. Végig ki kell gombolni és újra begombolni a mellényt, ha egyszer rosszul gombolták be. Eddig ez nem történt meg. A Felvidék egy részének visszacsatolásával csak kirívóbb lett a helyzet: a mellény egy-két gombja most már a helyén van, annál visszásabb tehát, hogy a mellény másik részén a gombok és a gomblyukak sehogysem akarnak egymáshoz illeni. A magyar mellényen sok a pityke, sok még az, amit újra kell gombolni rajta.

De ez már a világpolitika dolga. Ennek az intézése pedig a legjobb kezekben van, a magyar kormány kezében, nékünk, a nemzet egyszerű munkásainak, az a kötelességünk, hogy a magunk helyén folytassuk az építést, a csendes alkotás dolgát, azokon a kereteken belül, amelyeket számukra a munka vezetői kijelöltek. Az egyén csak akkor hasznos a közre, ha azon a munkakörön belül marad, amely az ő természetes feladata. A munkamegosztás nemzetgazdasági törvényei mindenkinek kijelölik a maga helyét és aki azt elhagyja, árt az egésznek, a köznek. Amikor tehát azt mondjuk, hogy vége az ünnepnek, akkor le kell vonnunk ebből azt a következtetést is, hogy vissza kell térnünk természetes területünkre, a budai problémákhoz. Kötelességünk ez magunkkal, Budával és a megnagyobbodott országgal szemben.

Folytatjuk munkánkat ott, ahol abbahagytuk. De lelkünkben felmagasztosodott az ünnepi érzés, nem tudjuk azt máról-holnapra levetni. Ünnep volt, szép volt, gyönyörű volt, olyan, amilyen talán egész ezeréves történelmünkben is csak kevés akad. És mégis, amikor most a hétköznapok szürke, robotos napjaiba fogunk, amikor le kell vetnünk lelkünkről az ünnepi áhítat köntösét, úgy érezzük, még nem szabad magunkat teljesen átadnunk az önfeledt lemondásnak.

Ünnep volt, igaz, de nem az, amelyről a költő dalolt, amikor a magyar lélek számára hirdette, hogy „lesz még egyszer ünnep a világon". Várjunk, dolgozzunk és higgyünk, végezzük a magunk csendes munkáját, de lelkünkben még ne oltsuk el az ünnepi lángot, inkább élesszük azt, mert lobogására, melegítő fényességére szükségünk lesz még sokáig.

A visszatért Felvidék boldog népe Buda felé tekint, mint ahogy Buda volt eddigi sötét éjszakájuk vezérlő csillaga is. Fényeskedjék Buda dicsősége mind ragyogóbb lánggal: éleszszük a tüzet továbbra is, legyen az a még vissza nem tért magyarok tűzoszlopa most is, örökké.

Budai szivek látogatása Léván

A Batthyány-utcai leányiskola növendékei a lévai magyar iskoláslányoknál

Az a hatalmas lelkesedés, amely a Felvidék visszatérésének hírére nemcsak a deresedő öregeket remegtette meg, hanem a legkisebb iskolásgyermek szívében is hangosan visszhangzott, a budapesti iskolák gyermekszíveit is megdobogtatta, hogy annak a földnek egy része, amely több, mint ezer éven át magyar volt, ismét a miénk.

A II. kerületi Batthyány-utcai polgári leányiskola *Volt Iskolatársnőinek Szövetsége* elhatározta, hogy a Felvidék egyik városa polgári leányiskolájának magyar zászlót készít és azt elviszik. A döntés az ősi *Léva* mellett szólt, mert egykori tanáruk és igazgatójuk, a költő *Havas* István, a Petőfi Társaság és a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja *Léván volt gyermek és ott is nevelkedett.*

November 14-én indult el az iskola küldöttsége, igazgatója és tanárainak vezetésével két autóbuszon s vitte el a zászlót Lévára. De nem mentek üres kézzel. A Batthyány-utcai polgári leányiskola növendékeinek gyüjtése fedezte az autóbuszok költségeit, amelyeket *közel ötezer pengő értékű ajándékokkal zsúfoltak meg,* hogy átadják azokat a lévai polgári leányiskolának. *Pataky* Ferenc dr., az iskola kiváló igazgatója, a főváros megértőszívű, főleg budai kereskedőihez és iparosaihoz fordult, akik nagyban hozzájárultak ajándékaikkal, hogy a lelkes küldöttség nem üres kezekel érkezett a csehek által kifosztott magyar városba.

Sok mindent nélkülöztek a lévaiak, de semmit annyira, mint a magyar könyvet. És különös érdeme *Pataky* igazgatónak, hogy ebből a drága kincsből *nyolcszáz darabot sikerült Lévára elvinni.* Érdekes, hogy a három hét előtt elkezdett levelezés a lévai testvériskolával teljesen eredménytelen maradt, mert *a feladott ajánlott és repülőpostás levelekből és vagy tizenkét táviratból egyetlen egy sem érkezett meg Lévára.*

Két nappal az indulás előtt a rádió egy mondatban megemlítette, hogy a budai leányok meglátogatják 14-én a lévai római katolikus polgári iskola leánynövendékeit, s így tudták meg ők is. No hiszen, volt izgalom! A jó apácák 48 óráig nem hunyták le szemüket. A leánykák pedig aludni egyáltalában nem tudtak.

14-én reggel sokezernyi tömeg sorfala közt gördültek be az autóbuszok. Az egész város ott volt és könnyes szemekkel éljenezték a budai leányokat. A fogadásnál a város képviselői, az iskolaigazgatók, a cserkészek, felekezetek lelkészei és végeláthatatlan közönség várta a budai leánykákat. Érthető ez, hiszen a *lévai polgári róm. kat. leányiskola volt az egyetlen iskola, amelyet a csehek meghagytak magyarnak. Ha a határkiigazítás most meg nem történik, január 1-én már csehül kellett volna itt is tanítani.*

Ugy tudták, hogy Léva ki van fosztva és így nagy élelmiszercsomagokat is vittek magukkal a kisleányok. Természetesen, ahogy volt, úgy hozták vissza, mert az áldottlelkű, irgalmas apácák régi, magyar, úri vendégszeretettel fogadták az egész társaságot bőséges reggelire, ebédre és vacsorára. Az ő kezdeményezésükre ebéd előtt minden felügyelet nélkül összeölelkezett és csicsergett a gyereksereg, lévaiak és budaiak, hogy fesztelenül barátkozhassanak egymással a szabad és most felszabadult magyar kisleányok.

A díszebéd alatt az ottani képezde egykori volt tanára, *Kriek* Jenő, aki közeljár már a nyolcvan évhez, köszöntötte megható jelenetek között kedves *volt tanítványát, a hatvanötéves Havas Istvánt.* Mindvégig kedélyes ünnepi hangulatban folyt le az apácák által rendezett pompás banket, amelynek végeztével a város vezetősége bemutatta Léva várát, amelyet IV. Béla királyunk építtetett, később azonban Dobó István birtokába jutott.

Azután meglátogatták még a magyar békeidőkben épített nagyszerű felszerelésű tanítóképezdét, amelyből *1919. március 15-én Benesék az összes magyarokat bottal verték ki.* Telerakták cseh tanárokkal, akik jóformán irni-olvasni sem tudtak, mert volt közöttük bakter, kanász és utcaseprő. Az épület ma teljesen üres; *a 25 tanár, az igazgatóval együtt, a bécsi tanácskozások napján egész berendezésükkel megszökött.* Az üres épületet ráhagyták *Kleiszner* Pál volt ottani magyar tanítóképezdei tanárra, aki rendet próbálna csinálni, ha lehetne mivel.

Amint *Pataky* igazgató beszéli, az újságíró fantáziáját megszégyenitő módon rombolták össze ezt az épületet a csehek. *Amit nem tudtak elvinni, azt baltával zúzták össze. A híres szertárban csak törmelékeket és cserepeket lehet találni.* A cseh uralom alatt az iskolában a fiúk és leányok együtt tanultak, ami ugyan másutt is előfordul, itt azonban együtt is lakatták őket. *A szépen berendezett konyhát maga a megszökött cseh igazgató csákánnyal zúzta össze. A díszterem drága házi-orgonájából a sípokat egyenkint szedték ki és úgy lapitották össze, a zongorából pedig a húrokat és billentyűket is kitépve, azokat összevagdalták. Midőn eltávoztak, az összes vízvezetéki csapokat kinyitották és kinai árvizet varázsoltak oda.* Búcsúzásul telefirkálták a falakat olyan felirásokkal, amelyek a nyomdafestéket nem tűrik el. Majdnem minden falon ott díszlik cseh nyelven: *„Pridime pre Levice! Madjarszke mongolszke svinie!"* (Visszajövünk Lévára! Magyar-mongol disznók!)

Délután a katolikus körben történt meg a zászlók átadása. *Pataky* Ferenc igazgató üdvözölte a lévai iskolát, majd Léva város részéről *Klain* Ödön főjegyző köszönte meg a zászlót. Utána felhangzott a himnusz, amelyet az egész közönség állva énekelt, azután a *„Magyar Hiszekegy"* is, de ennél némák maradtak a lévaiak, mert hiszen előttük még teljesen ismeretlen volt a gyönyörű magyar imádság. Majd a Batthyány-utcai leánykák festői magyar csoportja műsoros előadáson festői magyar ruhákban énekelt, táncokat és szavalatokat adott elő. A közönség lelkesedése nem ismert határt. Utána a zárda előtt ezer meg ezerfőnyi közönség búcsúzatta a Budára visszatérő, virággal elborított autóbuszokat.

A két leányiskola örök testvéri szövetséget kötött egymással. Ebbe mindkét iskola tanári kara, vezetőivel együtt belekapcsolódott.

Léván új beiratásokat rendeltek el a tanítóképzőben. Már az első napon huszonnyolcan jelentkeztek. Páratlan szenzációként hatott az a hír, amiről sem a belföldi, sem a külföldi sajtó eddig nem emlékezett meg, hogy a pozsonyi állami tanítóképző összes növendékei, *amidőn megtudták, hogy Pozsony nem jut Magyarországhoz, otthagyták testületileg az iskolát, százegyvenen átszöktek és Léván jelentkeztek felvételre.*

Érdekes, hogy a lévai cseh állami polgári iskolában 14 osztályban folyt a tanítás, mégpedig *9 osztályban csehül, 5 osztályban magyarul.* Ekkora volt a terror. Az új magyar uralom első napján már 8 osztályba tömegesen iratkoztak be magyarok és csak 4 osztályban lesz szlováknyelvű tanítás. De itt sem sok reménnyel, mert a négy szlovák osztályban alig van harminc tót növendék, míg a *magyar osztályok oly zsúfoltak, hogy párhuzamos osztályokat kell felállítani.*

Ez a gyönyörű kirándulás, ennek a csodálatosan szép napnak emléke örökre bevésődött a budaiak és a lévaiak szivébe.

Rothermere lord és a magyar dalosok

Amikor Magyarország nagy angol barátja, Rothermere lord november 8-án éjjel Budapestre érkezett, a fényárban uszó Dunaparton, a Ritz szálló előtt, a *Magyar Dalosszövetség kötelékébe tartozó budapesti dalosegyesületek 2500 tagú férfikara* fáklyásszerenáddal elsőnek köszöntötte illusztris vendégünket. A nemes lord a magyar kormány meghívására jött Budapestre, hogy résztvegyen a Csonkaországhoz hazatért magyar Felvidék visszacsatolásának nagy nemzeti ünnepén.

Ennek a felejthetetlenül szép és megható hazafias ünnepnek teljességéhez szinte természetszerűen hozzátartozott a mi nagy angol barátunknak jelenléte. Hiszen ő volt az első, aki az egész világ előtt elsőnek állott ki a magyar igazság védelmére s egy évtizedet meghaladó időn át szinte egyre fokozódó tevékenységet fejtett ki a rendelkezésére álló világsajtóban a trianoni történelmi erkölcstelenség megszüntetése érdekében.

A magyar dalosok szive nagyot dobbant arra a hírre, hogy alkalmuk lesz kifejezni a lord előtt a magyar nép legszebb erényét, a hálát, azért, amit a magyar fájdalomnak és a magyar gyásznak enyhítése érdekében értünk tett. A magyar dal két évtizeden át siratója volt a trianoni nemzeti szerencsétlenségnek, de ez a dal nemcsak a fájdalmat, hanem *a hitet és reménységet is szüntelenül ébren tartotta* és erősitette a magyar szivekben, nemcsak a Csonkaország határain belül, hanem külföldön is és a lord hazájában, Londonban is.

Amidőn 8 évvel ezelőtt az angol királyi Zeneegyesület meghivta a *Budai Dalárdát,* hogy mutassa be az angol közönségnek a magyar népdal kultúráját, akkor *Londonban, a Westminster székesegyház falai között, nemkülönben az eloni templomban is felhangzott a „Boldogasszony, Anyánk!" és a „Magyar Hiszekegy" gyönyörű melódiája.* A Westminster székesegyházban *Knébel* Miklós, jelenlegi krisztinavárosi plébános tartott könyörgő istentiszteletet a magyar igazságért s a szentmisén a *Budai Dalárda* szolgáltatta a kórust.

Rothermere lord akkor, azon a londoni vacsorán, melyet a *Budai Dalárda* tiszteletére adott, meg is emlékezett ezekről a megható mozzanatokról s akkor mondotta el azt az egész világon visszhangra talált beszédét, amelyben a trianoni *békeszerződést a történelem legnagyobb szélhámosságának minősítette,* kijelentvén, hogy ennek jóvátétele érdekében a legerélyesebben fog továbbra is síkra szállani, mindaddig, amig a magyar igazság nagy erkölcsi ereje diadalra fog jutni. És a nemes lord szavát állotta. Amikor a *Budai Dalárda* a magyar dalkultúrának rendkívül értékes és az angol közönségre mély hatást tett körútját befejezte és a pályaudvaron elfoglalta helyét egy harmadosztályú vasúti kocsiban, *megjelent lord Rothermere is, London Lord Mayorjának társaságában* és meghatva búcsúztak a magyar dalosoktól.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszoru kályhásmestere
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Az indulás pillanatában újból felhangzott a „Magyar Hiszekegy". És a lord akkor meghatottan szólt, mondván: *„A viszontlátásra Budapesten!"*

Ez a viszontlátás most történt meg. És ehez 2500 magyar dalos kisérte el a Budai Dalárdát, amely az angol himnusszal, a többi dalos pedig a magyar himnusszal és „Hiszekegy" előadásával köszöntötte azt a férfiút, aki irántunk való felbecsülhetetlen értékü rokonérzésével az egész magyar nemzet hálájára tette érdemessé magát.

A budapesti dalosoknak felvonulása és ünnepélyes köszönetnyilvánitása 60.000 magyar dalos lelkéből szállott fel. Ennek adott kifejezést *Ripka* Ferenc, a magyar Dalosegyesületek Országos Szövetségének elnöke, aki a Dunapalota erkélyén átnyujtotta a magyar igazság nagy angol harcosának a Szövetség disz aranyérmét. Ennek felirata a magyar dalostársadalom mélyen átérzett háláját és köszönetét tolmácsolta a felvidéki magyarság visszatérésének ünnepe alkalmából.

MOLDOVÁNYI KÁROLY
CUKRÁSZDÁJA
I., KRISZTINA-KÖRUT 117.

Uj kezekbe került a Jánoshegyi vendéglő. Örömünkre szolgál, hogy a Jánoshegyi vendéglő bérletére kiirt versenytárgyalásból budai vendéglős, **legifjabb Balázs** Antal, a közismert hüvösvölgyi Balázs vendéglős-család tagja került ki győztesen. Legifjabb Balázs Antal édesatyja üzletében már gyermekkora óta közreműködött, majd 1925—26-ban az Öregdiófá-ban nyert éttermi kiképzést, 1927-ben a Piaristáknál letett érettségi vizsga után a vendéglős ipariskola továbbképző tanfolyamának volt hallgatója, ez idő alatt a Nemzeti Casinóban mint szakácstanonc volt leszerződve. A tanoncév leteltével felszabadult és 1929—30 években Svájcban, Lausanneban, az École Hoteliére-ben 10 hónapos kurzuson vett részt, majd a bécsi szállodaigazgatói tanfolyamot végezte. 1931—32 évi katonai szolgálata után mint zászlós szerelt le és a lillafüredi Palota Szállóban volt irodai tisztviselő és gazdasági ellenőrző. 1933-ban a budapesti egyetemek klinikáinak központi konyháján dr. Soós tanárnál tanulmányozta a diétás konyhát. 1931-ben a Carlton szállóban volt szakács, 1937-ben pedig a Belvárosi söröző-ben üzletvezető. Több külföldi tanulmányutat is tett . Legifjabb Balázs Antal tehát a legkomolyabb szakmai képzettséggel rendelkezik és óriási ambicióval fogott az idegenforgalmi szempontból is fontos Jánoshegyi vendéglő felvirágoztatásához, amelyet a tavasszal nagy befektetéssel teljesen át akar épiteni.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 12—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Nagy fejlődés előtt áll a Svábhegy

Megkezdték a monumentális Uj-Majestic épitését

Odalenn áthatolhatatlan ködtenger borítja a várost, itt fenn azonban a Svábhegy még most, a késő novemberi délelőtt is a gyönyörü magyar ősz ragyogó napfényében sütkérezik. Mert itt szinte soha sincsen köd, de nincsen szél és por sem és ezek az adottságok teszik a Svábhegyet csodás hatású üdülőhellyé, amit bizony csak az utóbbi években kezdenek felfedezni. A Svábhegy mindig kedvelt kirándulóhelye volt ugyan a főváros népének, igazi nagyvárosi és a fürdővároshoz méltó fejlődésről azonban csak az utolsó két évben lehet beszélni.

AZ UJ-MAJESTIC-LUXUSSZÁLLÓ.

Tervező: Szőke Imre. *Kivitelező: Wagner Sándor.*

A fejlődésnek erős lökést adott a fogaskerekü villamositása, viteldijának mérséklése és a fontosabb autóutak kiépítése, mindezek azonban csak a kiránduló és sportoló közönség számára tették hozzáférhetőbbé és kedveltté a Svábhegyet. Az igazi fejlődés akkor indult meg, amikor a *Svábhegyi Egyesület* élére, mint elnök, *Urbanovich* G. Zoltán kormányfőtanácsos került, aki a legnagyobb odaadással kezdett foglalkozni a Svábhegy problémáival és erős harcot indított az évtizedes elhanyagoltság megszüntetésére, a sérelmek orvoslására és felhívta az illetékesek figyelmét arra, hogy a Svábhegy, mint egyik legértékesebb természeti kincsünk, többet vár, mint amit kapott eddig. *Urbanovich* G. Zoltán főérdeme azonban az, hogy mintegy két évvel ezelőtt megvetette az alapját egy európai színvonalú vállalkozásnak, amely állandóan fejlődik és ma már az egész világon a legjobb hirnévnek örvend. A *Majestic-szállókra* gondolunk, amelyek létrehozásában nagyszerü segitőtársa volt *Démán* István, a margitszigeti Sziget-Club volt igazgatója, akinek Olaszországban, az idegenforgalom klasszikus földjén volt szállója és aki fanatikusa a Svábhegynek. Csakis az ő fanatizmusának, valamint *Urbanovich* G. Zoltán páratlan agilitásának eredménye az, hogy immár a harmadik *Majestic-luxusszálló* épitése kezdődött meg.

Ez a monumentális palota, amelyet *Szőke* Imre épitész tervezett és *Wagner* Sándor épitész kivitelez, büszkesége lesz nemcsak a Svábhegynek, hanem Budapest-Fürdővárosnak is. 400 méter magasságban, a fogaskerekü állomás közvetlen közelében épül az *Uj-Majestic*, a Svábhegy centrumának legszebb, legegészségesebb pontján, a legremekebb kilátással az egész fővárosra. A szálló öröklakásos társasház alapon épül, 50 méter hosszúságban, 4 emelet magasságban, igazi luxuskivitelben, a nagyvárosi fokozott igények teljes figyelembevételével.

Az uj Majestic nagyszerü, ózondús és pormentes levegőjü őserdőben épül, 750 négyzetméteres tetőterraszán napfürdővel és zuhanyozókkal. Előkelő modern étterem, télikert, társashelyiségek, az I. emeleten gyönyörü terrasz, dohányzó-, billiárd- és kártyaszoba a társalgóban teszik tökéletessé ezt a pompás épitkezést.

Az Uj Majestic monumentális épülete a már megépült Majestic-hotelekkel együtt teljesen megváltoztatja a Svábhegy centrumának a képét és ez természetesen megköveteli a fogaskerekü állomása körüli tér teljes rendezését is. Örömmel állapitjuk meg, hogy *Urbanovich* G. Zoltán ebben az irányban is nagyszerü munkát végzett. Az ő közbenjárásának eredményeképen már bontják a szanatórium parkjának bejárata előtt az emeletes üzletházat és a régi cukrászdát és helyükbe remek parkot kap a Svábhegy reprezentativ tere. Tavasszal a közvilágitást is teljesen átépitik a Hősök terének világitásához hasonló megoldással. A fogaskerekünek a mult századból itt maradt ócska állomásépületét is eléri megérdemelt sorsa, nemsokára eltünik és helyébe modern üvegvárócsarnok kerül.

A Svábhegy nagyarányú fejlődése még egy nagyon fontos probléma megoldását követeli, és ez az autóbuszjáratok megindítása. Ezt is *Urbanovich* elnöktől várja a Svábhegy és reméljük, hogy az Orbánhegyi Egyesület elnökével, *Kappéter* Gyula épitésszel karöltve, rövidesen ki is harcolják a Délipályaudvartól az Orbánhegyen át a Svábhegyre vezető autóbuszjáratot.

Evangélikus teák. Az elmult évi nagysikerü teadélutánokat az idén is megrendezi a *Budai Ifjusági Luther Szövetség* november 20-án, december 4-én és 18-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Bellevue-szállóban (I. Attila utca 53.) Asztalfoglalás és meghivóigénylés a rendezőbizottságnál: II. Apostol utca 6. I. emelet.

Rendezik a Zugligeti-utat. Az út rendezése során lebontásra kerül a régi lóvasút állomási épülete, amely ma villamosvasuti alkalmazottak lakásául szolgál.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. sz. Telefon: 167—772.

BRANDSTETTER FERENC és TSA — LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

A 25 éves Horváth Géza CIPŐ üzlet megnagyobbitva és modernizálva áll a budai közönség rendelkezésére. — II., Csalogány utca 50. Telefon: 367—370.

A BUDAI CARMEN

Irta: László Zoltán dr.

A kulturvilág centennáriumát üli a világ egyik legnagyobb zeneköltőjének, Bizet-nek, akinek ez a müve túl fogja élni az időket. Ott, ahol a zenekirály, Wagner Richard neve szerepel, azon a listán az első helyen lesz mindig a Carmen halhatatlan szerzője is. Nemcsak a nyugati nemzetek minden számottevő lapja foglalkozik most Bizet nevével, de nem akadt magyar lap sem, amelyik ne szentelt volna hasábokat az annyi kedves órát, annyi édes élvezetet szerző mü alkotójának. Illő tehát, hogy mi budaiak is foglalkozzunk Bizet-vel és Carmenjével, természetesen budai vonatkozásban.

Sajnos, édeskevés forrásmunka áll rendelkezésünkre, ami Bizet-re és a Carmenre vonatkozik.

A szombati délelőtt a szerkesztőségi konferencia napja . Ilyenkor osztják ki kinekkinek a feladatát a szerdán este megjelenő új számhoz. Tárcairók, vezércikkezők, rovatvezetők, külmunkatársak jönnek be s aki elmarad, telefonon érdeklődik. Ezért szombatonkint eléggé ideges a hangulat, pipázni nem lehet.

Rám kerül a sor.

— Most van a Bizet-centennárium. Kellene valamit irni a Carmenről Budával kapcsolatban. Tudsz erről valamit?

Kicsoda?

— Carmen.

— Hisz ez női név!?

— Nem baj. A kármentő szó, ez az ősmagyar elnevezés ebből a névből ered.

Elborultan néz rám a szerkesztő.

— Egyebet nem tudsz róla?

— Dehogynem. Rengeteget. Majd megirom.

Ezzel elváltunk. Tehát Carmenről kell irnom Budával kapcsolatban. És Bizetről, pedig nem volt sem polgármester, városi politikus, sem kerületü elöljáró, sem tanácsnok. De azért megérdemli a megemlékezést. Tehát: „Föl, föl torreádor!"

— Megint töröd valamiben a fejedet? Gyere inkább a Regentbe reggelizni.

Elmegyek reggelizni a kávéházba, miközben a többi munkatárs már rágja a penzumát. Addig majd mi is gondolkodunk, mi az összefüggés Buda és Carmen között.

Reggeli után átnéztem vagy harminc külföldi és belföldi lapot a centennáriumról, de budai téma nem akadt. Pedig kell lennie. Vállaltam, tehát megirom, ha a föld alól kell is előkaparnom.

Boldogan csapok az asztalra. Eszembe jut, hogy otthon, régi folyóiratok közt olvastam egy tárcát Carmenről. Most már arra is emlékeztem, hogy Vachot Sándor irta. Dehát ez egymagában nem lesz elég, keressünk más nyomot is a budai Carmenről.

Visszamegyek a redakcióba, megkérdezem a kollégákat. Hisszen annyi okos ember van ott együtt, sok a tudós koponya közöttük, biztosan akad, aki tud Carmenről. Majd meglátjuk.

Elsőnek „Menyust" fogom meg, aki irógépasztala fölé borulva, rőfös riportot ir a Hármashatárhegyen tervezett sétányokról. Ez a Menyus juris doktor, volt törvényszéki aljegyző, a legrégibb ujságirók egyike. Megkérdem:

— Te Menyus! Hallottál-e valamit a budai Carmenről?

— Hogyan? — kapja fel fejét a sok kutyanyelv közül. Nagyot bámul rám és csiptetője táncot jár az orrán.

— Te mindent tudsz, kellett, hogy hallottál légyen a budai Carmenről?

Menyus valamikor Kolozsvárt és Debrecenben volt ujságiró, mint frontharcos bejárta a világégés alatt Szerbiát, Macedoniát, Albániát, vérengző vegeteriánus és antialkoholista, a székesfőváros 5937 meglévő s még leendő utcáit együtt és összesen betéve tudja, bekötött szemmel elhadarja elölről-hátulról, kerületenkint s anélkül és még az 1850-es évi régi, többször változtatott nevüket is tudja. De Carmenről, már t. i. a budairól nem tud.

Kérdezzük meg a másik kollégát, aki évekig orosz fogságban volt, tartalékos hadnagy, messzejárt ember, a Beszkárt minden bünétbaját állandóan nyilvántartja, a budai közlekedés fanatikusa. Énekel és táncol, igy hát zenei nexusai is vannak. De Carmenről budai vonatkozásban nem hallott.

— Kérem, — mondja borongósan, — máson jár az ember esze ilyenkor. Az élet gondjain, lakbéren, miegymáson. A Carmen szép, jó, a torreádor indulóra még szteppelni is tudok, de budai Carmenről nem hallottam. A külmunkatársak talán jobban informáltak.

Ezzel se boldogulok. A kis Tüske Ilonka, a redakció titkárnője, se tud budai Carmenről.

Hacsak moziban nem adják. Már-már kétségbeesek, de csengetnek s jön a mi 42-esünk: Bevilaqua-Borsody Béla dr. Történettudós, pompás, zamatos iró, polihisztor, aki mindent tud és sohasem jön zavarba a kádenciák miatt. Ha a Szvatopluk ükapjának genealógiáját kérdezzük, azt is elmondja. Hogy aztán vág-e a história adataival, kinek lenne ideje ellenőrizni.

— Béla, — toppanok feléje — hallottál-e a budai Carmenről?

— Természetesen! Már Anonymus is foglalkozik vele. Irjak róla? Mi kell? Tárca, budai krónika, amit óhajtasz.

No, itt sem boldogulok, bár Béla barátom még azt is tudná, ha ráhagyom, hogy a Mars bolygón mikor volt a Carmen első előadása. Pegazusán se nyereg, se feszitőzabla. Még utóbb kideriti, hogy Bizay, a nemzet bárója, nem volt más, mint Bizet, inkognitóban.

— Jó, jó, Bélám! Nekem kell irnom a témáról. Adatot kérek.

— Menj a Fővárosi Könyvtárba és kérj adatokat Zajti Ferenctől, ő, az ind és szanszkrit tudós, aki Krisztus Urunkról is kideritette, hogy szittya származású.

— Jól van! Megyek.

Nem is megyek, rohanok már. A Margitkörúton fel a Széll Kálmán-térre. A „Pozsony" vendéglő előtt éppen ott találom Kapcza Imrét. No, ez kapóra jött. Poéta és hisztórikus.

— Imre, állj! Fontos kérdésem van.

— Itt az utcán nem. Itt remek sört csapolnak. Menjünk be.

Igy is jó. Ebéd előtt a hetedik korsó sör után mertem csak elöhozakodni Imre barátomnak, aki eddig folyton a lirai költészet szépségeiről és Petrarca érzelmeiről szavalt. Csak most jártam meg igazán.

— Carmen Budán? Pincér hozzon még két korsó sört.

Mire a Carmenhez jutottam volna, már ránksötétedett. Elváltunk, Nem is annyira borongós, mint inkább „söröngős" hangulatban. Fel, fel torreádorok! A Retek utcai halálkanyarnál a másik budai poétamunkatárssal kerülök szembe. Ott gördül felém a mindig mosolygós, telejás Gegus Dániel, fővárosunk egykori helyettes főkapitánya, az ebtenyésztők friss csapolás van itt a Fogaskerékben. Érdemes lesz benézni.

Szervusz Zoli! Hova?

— Haza!

— Ugyan kérlek, — mondja kedélyesen — friss csapolás van itt a Fogaskerékben, Villányinál. Érdemes lesz benézni.

— Gyerünk!

Most már úgyis mindegy. Néhány korsó rádás javithat az európai egyensúlyon és talán tud valamit Gegus Dani barátom a budai Carmenről. A vendéglő előtt hórihorgas, bricsesznadrágos, angol füzőszárú, csizmás katona áll. Nini, hiszen ez a munkatársunk, Vécsey, a másik alacsony, kövérkés, mosolygós pilóta pedig a Budai Napló adószakértője, Feitscher Béla.

— Szervusztok fiuk! Tudtok-e valamit a budai Carmenről?

Vécsey Matyi morózusan felel:

— Zoli bátyám! Lehetetlen más témával foglalkozni, mint a Felvidék sorsával. Egyébként fogalmam sincs, mi van a budai Carmennel.

Itt se boldogulok. Feitscher, az adó és közügyek nagymestere, jelenleg kitünő pilóta (tőle magától tudom), de a budai Carmenhez nem ért.

De ime itt jön velünk szemben Benjáminunk, Boltay mester. Robespierre menyasszonyának sirját megtalálta ugyan a Tabánban, de a budai Carmenről ő se tud.

Megállott a tudományom. Kit hivjak még fel adatokért? Ahá, Szilágyi Károlyt. Óbudán. Volt képviselő, bankigazgató, orfeum-direktor, kitünő zenei érzéke van. Szép hangja, jól énekel, a bort is kedveli. Benedek Jánossal együtt de sok dalos estét rendeztek.

— Károly, mit tudsz a budai Carmenről?

— Mindent, — válaszolja a telefonba, — s már énekli jó baritonján a Torreádor indulóját. Végighallgattam, aztán kétségbeesve letettem a kagylót. Ebből nem lesz cikk. Van még sok jó fiatalkori barátom, iskola, konviktor vagy tánciskolai társam. Azok közül valakit? Okos emberek, tudósok, müveltek, zeneértők s jó pajtások.

Megpróbáltam még a budai kereskedői és iparosvilágot, Fábián Józsefet, akinek adósa is vagyok és Ravasz Lászlót, a cukrászkirályt, aki hét nyelven beszél, de valamennyit felvidéki akcentussal, holott Debrecen vidékéről való.

— Kérlek, ha a tunkmasszát kérdezed, arról szakszerüen referálhatok s még Hadrián császár krémespite receptjét is tudom. De Carmenről csak annyit, hogy van Carmen-torta.

Szóval itt is megbuktam. Node nem baj. Otthon megvan a derék Vachot Sándor tárcája, abból ki lehet bányászni annyit, amennyire szükség van.

És ekkor állt be a katasztrófa: kiderült, hogy Vachot nem a Carmenről irt, hanem Kármán-ról, a Fanny hagyományai irójáról. Végem van.

Ezuton kérek fel mindenkit, aki tud valamit arról, mi köze van néhai Carmennek Budával, közölje ezt velem. Utóvégre is nem vallhatom be a szerkesztőségben tragédiámat, azt, hogy Carmen nem volt magyar, sőt budai...

Mert ugyebár Önök is tudják, hogy budai volt? Sőt — ha jól emlékszem — viziváros. Valószinü ez már azért is, mert a Viziváros eredeti neve Bizet-város lehetett... De az is lehet, hogy óbudai volt. Sőt bizonyos is, hisz ott van a dohánygyár...

Hol vásároljunk a pesti Lánchidfőnél
Böröndös, bőrdiszmüves
Schönfeld és Klein
FINOM BŐRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

Mindenki tudja nálunk, milyen óriási károkat okozott és okoz most is a magyarságnak ellenségeinek sajtópropagandája. Hogy csak egyetlen példát említsünk: a most összedőlt Csehszlovák „állam" a hazug sajtópropagandának köszönhette létét és ezért kellett összeomlania, mert a hazug ujságközlemények meg reklámcikkek által félrevezetett világ kezdett rájönni arra, hogy becsapták.

Mi magyarok — sajnos — sohase értettünk hirveréshez. Azt hittük mindig: elég az igazság ereje, győz az egymagában is. A történelem megtanított rá, hogy nem mindig az igazé az igazság és hogy azt terjeszteni kell minden erővel, a felvilágosítás minden eszközével.

Már 1848-ban is észrevették az akkori magyarok az ellenséges sajtópropaganda kártékony hatását. Ime, így ír erről a „Közlöny" november 8-i száma:

„Egy itteni ismerősünk következő czikket hozott hozzánk: Egy Morvaországból hazatért pesti lakos hitelt érdemlő előadása szerint Brünnben a kávéházban fekvő Pester Zeitung egyik számában következő hir foglaltatott:

„Rott tábornak egész hadseregével Budát, a dunántuli rész tökéletes legyőzése után elfoglalá, s ott a már ekkor győzelmesen Pestre bevonult Simunich seregével egyesülvén, a magyarokat föltétlen megadásra kényszeríté."

Hazánk fiát e hir rendkivül elkeseríté s Pestre jövén azonnal az emlitett Pester Zeitung kérdéses számát kérte elő, azonban nagy meglepetéssel látta, hogy ebben a hirnek, mellyet ő Brünnben olvasott, nyoma sem találtatik. Eddig a czikk.

Ki tudná ezen meglepő tüneményt megmagyarázni? Talán csak a camarilla is nyitott magának valamelly zugnyomdában egy „Pesther Zeitungot", hogy mintegy itt helyben irt hazugságokkal ámitsa a külföldet a magyar ügyek mikénti állásáról? Mert a camarilla, uraim, fel tudja ám fogni a sajtó nagy befolyását és hatalmát, és nem sajnál rá temérdeket költeni, csakhogy az ő szellemében működjék! Ezért állunk aztán mi becsületes, de magunknak nem eléggé eszélyes magyarok olly furcsa szinben a külföld előtt. A fentebbi adat valószinűvé teszi azon évek óta köztünk szárnyaló hirt, miképen az „Augsburgi Allgemeine" az osztrák monarchia számára meghamisitva nyomatik. Ez roppant költségbe kerülhetett ugyan, de hiszen van is ám status-adósság, és szóratott is a pénz minden gazoknak, kik a camarilla zsoldjában állottak, és meg is van mételyezve az egész európai közvélemény felőlünk szegény magyarok felől, ugy hogy sok idő kell hozzá, mig e véleményt meg birjuk forditani. Csak Isten a megmondhatója, mennyit árt nekünk az, hogy a külföld irántunk olly ferdén van értesülve. A sajtóra figyeljünk, uraim, sokkal jobban, és ne tekintsük azt more patrio, mint eddig, mert ez nekünk sokkal hamarabb szerezheti meg a népek sympathiáját, mint gondolnók."

„RONGYOS, KIÉHEZETT KATONASZÖKEVÉNYEK."

És nem a mai idők ujságjainak hasábjairól szól-e vájjon hozzánk az alábbi beszámoló? Szinte alig van különbség: alapjában véve mindegy, hogy akkor horvátok harcoltak ellenünk, most pedig a szlovák és ruszin katonákat szeretnék a csehek ellenünk fordítani, — természetesen hiába.

Ma szlovák és ruszin fiúk szöknek át hozzánk. Akkor pedig, 1848-ban, a horvátok hagyták ott Jellasichot, mint az alábbi tudósítás jelenti:

„Tegnap délután a fővárosi és fejérvári nemzetőrök Budára 1150 horvát foglyot hozának. Minden féle koru nép, néhány katona is közöttük. Öltözetük többnyire szür, karimás kalap, minőket Somogyban viselnek; bocskor, itt-ott veres sipka. Általában kopottak, mondhatni rongyosak. Mind azt mondja, hogy erőszakkal hozta ki őket Jellasics, másként nem jöttek volna. Néhány tiszt is hozatott velük. Azokon véghetetlen levertség látszott. Betegek szekereken jöttek. A vizivárosi kaszárnyába vitettek.

No, most jöjjön még hozzájok Rott vagy 7000-ed magával! Lesz vendégünk elég.

Horvátország, kérd számon őket, nem mitőlünk, hanem attól, ki elragadtatásaiban igy szokott szólani hozzátok: Én, a ti bánotok!"

Wadler szűcs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162–765.

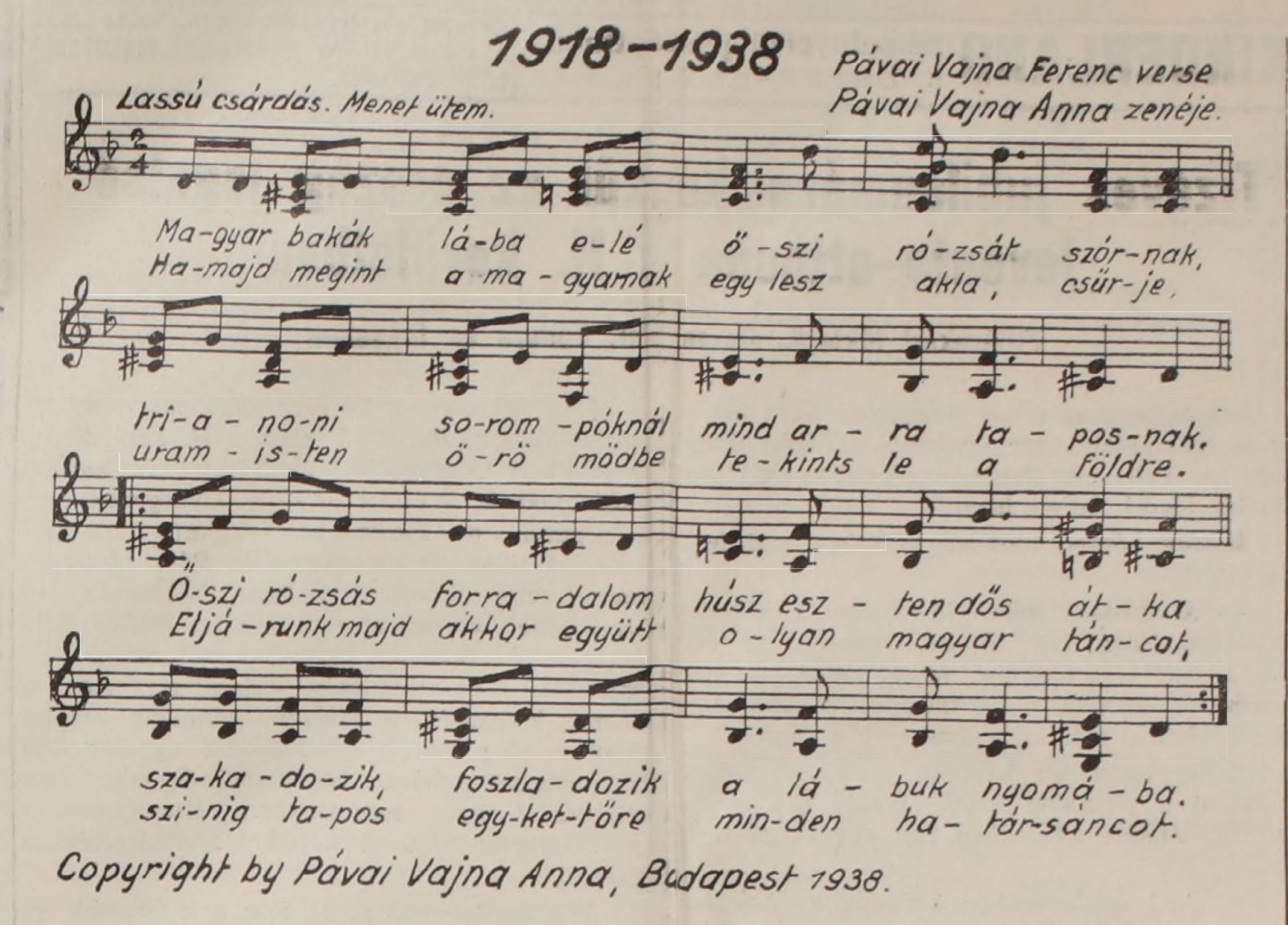

Sulyos panaszok a Margithid alatti HÉV végállomás ellen

Nem vált be az új megoldás sem a közönség, sem a vasút szempontjából

A HÉV végállomásának a Pálffy-térről a Lukács-parkba történt áthelyezésével még mindig nem tudnak megbarátkozni sem a budaiak, sem a pestiek. Mai állapotában *igazán nem mondható eszményinek a mostani helyzet.* Nemcsak azért, mert Óbuda legszebb és legnagyobb parkjának jelentős része esett áldozatul az új végállomásnak, hanem főként azért, mert *nem felel meg sem a forgalmi, sem a közlekedési szempontoknak.* Kissé körülményesen lehet csak megközelíteni s az állomása alig több a körúti kis üvegfalú váróspavillonoknál. Sok panasz futott már be emiatt az illetékes tényezőkhöz, abban a reményben, hogy ebben a fontos forgalmi kérdésben a közeljövőben megfelelőbb megoldást találnak. Ezeknek a panaszoknak azonban eddig nem volt visszhangjuk.

Panaszkodik mindenki a HÉV végállomása ellen. Panaszkodnak az utazók: lehetetlennek mondják a mostani megoldást. Életveszélyes a fel- és leszállás, amikor a nyilt és rendkívül népes főúton kell áthaladniok csomagjaikkal, hogy a vonatra ülhessenek. Száguldó autók veszélyeztetik a közönséget. Panaszkodik a vasúti személyzet: nincs hely, szük és teljesen alkalmatlan a hidfő melletti végállomás. Taxit nem lehet kapni, mert nincs hely taxiállomás részére, parkoló hely sincsen. Az utasok, akik bőröndökkel érkeznek — különösen nyáron, amikor a dunai hegyvidék nyaralóközönsége tömegesen utazik ezen a vonalon — kétségbeesve, tehetetlenül állnak csomagjaik, bőröndjeik mellett, hiszen hordár sincs, aki elszállítsa ezeket a jó messze lévő taxiállomásig.

Mindez csak kisebbik része a panaszoknak., amelyeket orvosolni kell, még pedig minél előbb. Az egyéb bajokra más alkalommal térünk vissza: kötelességünk ez, helyet kell adnunk a közönség, a közvélemény hangos méltatlankodásának. Ezúttal csak a megoldás egyik lehetőségére mutatunk rá a környék közlekedési rendezésével kapcsolatban.

Most, hogy a Széna-tér rendezésével kapcsolatban a Krisztina-úti vágányokat a Sporttelepen vezették át, a Sporttelep nagy részét pedig hármas hurokvágány létesítésére használják fel a hüvösvölgyi, zugligeti s budai forgalom gyorsabb lebonyolítására, felmerült a gondolat, hogy *oda helyezzék át a HÉV végállomását is.*

A *Budai Napló* értesülése szerint illetékes helyen ilyen tervvel nem foglalkoznak. A HÉV végállomásának a Sporttelepre való áthelyezése csak megnehezítené, meglassítaná és körülményesebbé tenné a szentendrei vonal forgalmát — mondják — ami nem érdeke sem a Beszkártnak, még kevésbé a közönségnek. Ez azonban nem akadályozhatja a rendezés végleges megoldását: a dunaparti HÉV végállomásnak el kell tünnie, így nem maradhat tovább!

Figyelem 5% vásárlási visszatérítés a Budai Napló olvasói- és előfizetőinek **Somorjai Károly** uri és női divatüzlet II., Margit körut 7. Telefon: 358-156.

A régi budai lengyelbarátok szép ünnepe a magyar-lengyel határért

A mult héten társasvacsorára gyűltek egybe a régi lengyelbarátok, akiknek sorában ott voltak többek között dr. *Kovács-Karap* Ernő, *Jaczkó* Pál volt országgyűlési képviselők, *Miklósi* Ferdinánd Leó a lengyel légionisták vezetője.

Dr. *Usetty* Béla képviselő, örökös fővárosi bizottsági tag, a Lengyel Emlékbizottság elnöke *Horthy* Miklós kormányzóra, Ignácy *Moscicki* lengyel köztársasági elnökre és Eduard *Smigly-Rydz* marsalra ürítette poharát, — majd rámutatott az eredményekben gazdag multú, régi lengyelbarátok hivalkodástól mentes szerény tevékenységére és arra, hogy munkásságuk oly időkhöz fűződik, melyben a magyar—lengyel barátságot idehaza csak ők tartották ébren. Az a fanatikus kitartás fogja naggyá és erőssé tenni a két nemzetet, amely a lengyel függetlenségi eszme érdekében folyt mozgalmakat és vezetőiket hatotta át reménytelen időkben. Hasonló munkának minősítette *Danek* Vince plébánosnak, a kőbányai lengyel kolónia lelkipásztorának tevékenységét.

Dr. *Lukács* György titkos tanácsos, nyugalmazott kultuszminiszter a *Mickiewicz Társaság* és a *Báthory István Emlékbizottság* stb. elnöke, a két nép egymás iránti rokonszenvének legragyogóbb bizonyítékát jelölte meg, hogy magyarok és lengyelek mindég egymás szabadságáért, függetlenségéért szállottak síkra. Közös fronton küzdtek a cseh telhetetlenség, a trianoni igazságtalanság ellen, és az utolsó hetek megpróbáltaásaiban is éreztük a lengyel szívet és lelket. Boldog érzés a magyar nemzet részére, hogy e küzdelemben oly nagyszerű partnere van, mint Lengyelország, a lengyel nagyhatalom, amely előtt meghajtja a hódolat zászlaját fennállásának mostani huszadik évfordulóján.

Szilágyi Károly volt képviselő, a *Kárpát-bizottság* elnöke elevenítette fel, hogy voltak, akik már jóval a világháború előtt hinni tudtak a lengyel szabadság, a lengyel igazság győzelmében és a lengyel feltámadásban, akik a három részen elnyomott lengyelség sokszor lenézett, legtöbbször üldözött vezetőivel küzdöttek a lengyel eszmék diadaláért. Ezek most boldogan látják a lengyel magvetés kalászba szökkenését, s nemcsak boldogan örülnek a lengyel állam jubiláris ünnepének, hanem átérzik, mit ünnepel, mit érez igazán a lengyelség. A régi lengyelbarátok a közös magyar lengyel határért, a lengyelekkel vállvetve fognak küzdeni a diadalig. Dr. *Mészáros* Gyula orientálista, az 1920-as évek magyar-lengyel emlékeit elevenítette fel, azokat a mozgalmakat, melyek épen a közös magyar-lengyel határra vonatkoztak. Majd hangsúlyozta, hogy nemcsak a világháború alatt fejezték ki a lengyel légiók a magyar-lengyel barátság örökkévalóságát és mindent átütő erejét, hanem kifejezésre jutott a sorsközösség az 1919—1921-es években is, amikor az orosz-lengyel háború idején a magyarok küzdöttek lengyel uniformisban a Kárpátokban. Vannak, vagyunk, akik nemcsak ünnepelték a magyar-lengyel barátságot, akik nemcsak beszéltek veszélytelen időkben, parádés keretben a közös határokról, hanem saját testükkel ott állottak, ott véreztek a közös magyar-lengyel határon, amikor volt mit veszíteniök, de a maguk személyére nem volt mit nyerniök. Akik akkor ott véreztek és elvéreztek, nem tudták, mi az etnográfiai határ bölcselete, ez az elv nekik, nekünk nem volt testhezálló, mert mi holtunkig sem tágitunk az ezeréves Szent Istváni Magyarország örök és szent tényétől, történelmi határaink visszaállításától. *Durics Husszein Hilmi* budai főmufti a lengyel-magyar barátságot, a magyar Felvidék egy részének visszavételét ünnepelte.

Medriczky Andor dr. a lengyel állam újraállításának fényes jubileumát, mint a nemzeti ügy melletti tántoríthatatlan kitartás gyümölcsét és jutalmát, az Isteni igazságszolgáltatást ünnepelte. Dr. *Sziklay* János, a *Hollós Mátyás Társaság* kiküldöttjének záróbeszéde után az egybegyültek a lengyel és magyar himnuszt énekelték el.

A Krisztinában I., Krisztina-krt 34. Auguszt cukrászda mellett **ISZTER** KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐKÉSZITŐ

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Budai úriasszonyok veszik gondjukba Gül Baba sírját

Mohamedán múzeum a Gül Baba épületében

A budai *Hollós Mátyás Társaság* már régebben mozgalmat indított, hogy Óbuda elhagyott területein építsék ki, illetve varázsolják vissza a lebontott Tabán romantikus szépségekben gazdag hangulatvilágát. Ismeretes a budai kereskedőknek és iparosoknak az a mozgalma is, hogy az idegenforgalom emelkedése érdekében *Gül Baba sirja körül bazárt épitsenek,* ahol jellegzetesen magyar áruk kerülnének elárusitásra.

Zányi József a *Magyarságban* most azt a gondolatot veti föl, hogy *Gül Baba épületében mohamedán múzeumot kellene létesiteni,* amelyben a kelet szőnyeg- és festőművészete és iparművészeti remekei találnának elhelyezést. Az indiai Ahmedija mozgalom budapesti vezetősége bejelentette, hogy a múzeumra vonatkozó elgondolásokat ismertette a Budapesten járt *Zafarulla* khánnal, aki az angol király koronázásán Indiai alkirályát képviselte. A khánnak megtetszett a terv és *kijelentette, hogy anyagilag is támogatni hajlandó a múzeum ügyét.* Megnyerték a mozgalomnak *Perényi* Zsigmond báró koronaőrt is.

Örömmel kell tudomásul venni, hogy Gül Baba emléke egyre elevenebben él a budaiakban és *Buda úrihölgyei elhatározták, hogy Gül Baba sirját ezentúl egymásközt felváltva fogják rendben tartani.*

Az érdekes terv iránt hivatalos körök részéről is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Modern piacot építenek a Széna-téren

A Széna-téren nagy változásokat teremtett a Beszkárt sinpárjának áthelyezése. A Délivasút felől érkező 49-es és 71-es villamosok közlekednek a sinpáron, mely a régi kerülő helyett *egyenes irányban szeli át a teret, keresztülhaladva a BBTE lebontott klubházának területén.* A vágánypár átvágja a piacot is, amelynek egy-egy része a vágánytól balra és jobbra, eddigi helyén megmaradt, a vágányok által elfoglalt középső rész bódéit pedig hosszú vonalban a Margit-körút vonalába helyezték át.

Ez az ideglenes elrendezés csak rövid ideig marad igy, mert *az egész piac a Margit-körút vonalára kerül.*

Kora tavasszal fognak hozzá az új piac felépítéséhez. Már elkészült a terv, amely szerint *teljesen modern, higiénikus piachoz jut Buda.*

Ez az építkezés egyik részlete annak a programnak, amelyet a közélelmezési ügyosztály az elavult piacok modernizálására kidolgozott és amelynek nagy része a most készülő beruházó program keretében nyer megoldást.

Budai kávéházak

REGENT Café-Restaurant II. Keleti Károly-u. 1.
Szolid családi hely ZENE NINCS!
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153–326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház I. Döbrentei tér 6.

A MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZBAN Kubányi György énekel

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN közismerten kitünö konyha

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE

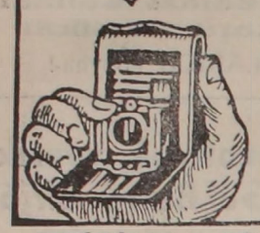
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MŰSZEREK
SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Érdemes feleleveníteni,

hogy a Vérmező tulajdonjogáért éppen huszonöt éve harcol komolyabban a főváros. Boldogult Szebeny Antal 1913. november 19-én indítványozta a főváros közgyülésén az I. kerületi bizottsági tagok nevében, hogy a főváros egyenesen a királyhoz forduljon a Vérmező ügyében és kérje annak szabad használatát. A közgyülés Radoczay János indítványára azonban úgy határoz, hogy nem a királyhoz, hanem az országgyüléshez fordul.

Az akkori főügyész azonban pert indít a katonai kincstár ellen és meg is nyeri azt; a járásbíróság megállapítja a főváros jogát a Vérmezőhöz. Fellebbezés folytán az ügy a törvényszékhez, majd a hatásköri bírósághoz került — és lassan megfeneklett.

Igy maradt a világ legértékesebb kaszálórétje egy világváros közepén a Vérmező.

Érdemes feleleveníteni,

hogy a Sárosfürdő építési költségét a belső berendezéssel együtt harmickét évvel ezelőtt kétmillió nyolcszázezer koronában állapították meg és ugyanakkor a Rudasfürdőét másfél millióban. Heufel akkori középítési igazgató már figyelmeztette a várost, hogyha az építés sokáig késik, a költség sokkal több lesz. Lett is, mert a Sáros, a mai Gellértfürdő, tizennégymillióba került. A Rudasfürdőt azonban még ma is csak toldozzák-foldozzák. Mennyi millióval lesz több majd még ennek a költsége is az eredetinél?

Express 1 óra 1 pengő Tátra utca 9—11. Boy 112-111
1000 drb. reklám osztása P. 4.—

Magyar perzsa: Turáni
II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

KINDERLAND németnyelvü játszóotthon I., Lovas-ut 23. szám. Buda legegészségesebb helyen. Egész éven át nyitva. Fél- és egésznapos foglalkoztatás. Bentlakás.

Tizéves jubileumára készül az ország legelső levente-otthona a II. kerületben

Fillérekért lüktető, eleven élet, kultura és fegyelem

Lelkes magyar nóták hangzanak ki a Mária-tér 6. szám alatti öreg épületből. Tábla hirdeti, hogy ez a II. kerület, leventeotthon és hogy: „Szebb jövőt! Adjon Isten!"

Marton Lóránd főoktató készséggel ad felvilágositást.

— A mostani épület ideiglenes: a lebontott „Nyúl-kaszárnyá"-ból jött az Otthon 9 év után ide, a volt OTI-épületbe, hogy azután végleges helyére költözzék, a Felvinczi-úti telekre, amelyet a főváros már ki is utalt erre a célra.

A nagyteremben harminc csillogószemü levente ül a pingpong-asztal körül és énekel: *„Horthy Miklós udvarában van egy rezgő nyárfa . . ."*

A „heti értekezlet"-en befizetik a *heti lakbért: 1 pengő 30 fillért, amelyben a fütés, világitás, mosás és ebéd is benne van . . .* Mindenki pontos. Pedig a nagyobbrészt tanoncok között van olyan is, aki csak heti 2.40—3 pengőt keres. Az országnak ez törvénnyel biztositott legnagyobb egyesülete és nemzeti ifjúsági közössége amelyről példát vettek az olaszok és németek is és amely legerősebb pillére a leendő erős, katonai magyar államnak. Ez az egyesület, ahol csak tudja, meg is valósitja a szociális nemzeti feladatokat. A II. kerületi leventeotthon jóhire messze terjedt.

Az egész II. kerületi levente-zászlóalj — beosztva egyébként a különböző iskolák épületeihez — előkelő helyet foglal el az országos leventeintézmény kötelékében, mind az oktató kart, mind a leventeifjakat nézve. De a kerület igazi nivóját mindig az „otthonszakasz" adja meg. Mutatós, szép egyenruhájában és zászlójával megjelenik a hazafias kivonulásokon, a kerület hatalmas zenekarának üemeire menetelve.

Az otthon élete példás, a reggeli tornától a napos őrségig, a kemény fegyelemtől a bajtársias vidámságig mindenben. Egész életre kiterjedő barátságok fejlődnek itt ki. Az otthonnak lelke van.

Most készülnek a 10 éves jubileumra, amelyet karácsonykor ünnepelnek meg a II. kerületi leventeotthon I. egyesülete elnökének és legfőbb pártfogójának, a budai *Schaffer* Györgynek védnökségével, dr. *Farkas* ker. elöljáró és a jelenlegi kerületi parancsnok, vitéz *Révy* alezredes vezetésével. *Schaffer* György alapította 10 évvel ezelőtt az egyesületet, amelyet *Boltay* Béla alezredes és *Bánhidy* István vezetőfőoktató fejlesztett ki. Az utóbbiakat elszólította most a nemzeti kötelesség, a hálával körülvett alapító azonban még mindig gondoskodik egyesületéről fütőanyaggal, ruhával, bakancsal és már most bejelentette, hogy *karácsonykor, husvétkor az egész egyesületet 2—2 napos megvendégelésben részesiti.*

A leventék — most 21 éves a legidősebb — bátran felelgetnek. Mindenkinek van élménye és egyéni élete, hiszen — ellentétben az elmult évekkel — most nincs munkanélküli. Az otthon sok dijjal, serleggel, éremmel dicsekedhetik. A legérdekesebb az az értékes versenykiirás, melynek *vándordija egy teljes Jókai-sorozat,* amelyet egy-egy évre megnyer a győztes. De nemcsak kerületi, hanem országos versenyeket is nyert a budai II. kerületi „Otthon levente egyesület".

Az otthon élete mozgalmas, eleven. Tanfolyamok, előadások, házi szindarabok, sportképzés teszi még szinesebbé a kevés anyagiakkal rendelkező, öntudatos, katonai szellemü magyar ifjúság itteni életét. Az otthon őrséget ad vasárnaponként az országzászlónál is. Mindszentek napján pedig 2 levente áll őrt a Felvinczi-úti 48-as honvédsir mellett.

— Nekem nagyon tetszett — beszéli el többek közt az egyik levente —, hogy a multkor éjjel fél 12 órakor kértek egy két leventét segitségül a „Névtelen magyar" plakát ragasztásához és — nem maradt itthon senkisem . . .

Zagyvay Béla s. oktató körülvezet a barátságos, tiszta szobákon. 5—6-an alszanak egyben. Zuhanyterem is van.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

Milyen reklám- és cégtáblákra kell engedély

Az új fővárosi Építésügyi Szabályzat értelmében az épület, támfal, kerités, vagy bármely épitmény homlokzatán, határfalán, tetőzetén, tetőgerincén hirdetési berendezés építését csak építési egedéllyel lehet végezni. Ez a rendelkezés a meglévő berendezésekre is vonatkozik és ezért tulajdonosaik kötelesek a kerületi elöljáróság felhivására engedélyt kérni, amennyiben hirdető berendezéseik a Szabályzat értelmében építési engedély alá esnek.

Nem kell építési engedély az olyan hirdető berendezésre, amely az épület földszintjén, az ahhoz tartozó homlokzatsikban mint cégjábla van elhelyezve és 15 cm-nél jobban nem ugrik ki a falsikból. Ugyancsak nem kell építési engedély a legfeljebb 5 méter hosszú, 1.5 méter magas és a falsikból legfeljebb 15 cm-re kiugró cégtáblákra és egyéb hirdetőtáblákra sem, ha azok legfeljebb ½ négyzetméter nagyságuak és a falsikból legfeljebb 1 méterre ugranak ki.

Őszi ujdonságok.
Rolerus: A ponttól a négy dimenzióig P. 7.80
C. M. Du Gard: Egy lélek története, 2 kötet 12.60
Hunyady Sándor: A tigriscsikos kutya 3.—
Kovács Imre: A kivándorlás 3.60
Pourtalés: Csodálatos halászat 5.40
Minden uj bel-vagy külföldi könyvet gyorsan szállit
Tisza Testvérek könyvkereskedése
II., Fő-u. 12. Tel.: 152-713.

Közben száll a magyar ének, a sirvavígadó, de elpusztithatatlan magyar lélek: *„Mi nem feljtünk, nem feljthetünk — hideg kéményünk, korpás kenyerünk . . ."*

Búcsúzunk.

— Szebb jövőt! — Adjon Isten!

Boltay

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

A budai hegyek turistaőrsége

Nagyon sok a panasz amiatt, hogy a kirándulók nem igen bizonyulnak igazi természetbarátoknak. *Nem kimélik a természeti szépségeket, nem tudják fékezni pusztitó kedvüket.* Pedig a természetvédelmi törvény kimondja, hogy a védett területeket meg kell jelölni, táblákkal ellátni, figyelmeztetőül, hogy azokat a kirándulók megkiméljék.

Most a hivatásos turisták szálltak sorompóba, hogy a törvény értelmében maguk intézkedjenek. *turistaőrséget akarnak létesiteni, amelynek tagjai a vizsgázott turisták közül kerülnek ki.* Az lesz a feladatuk, hogy különösen vasárnapokon és ünnepnapokon a budai Hegyvidéken és azon túl is a sürübben látogatott helyeken fentartsák a rendet, ügyeljenek a kirándulók magaviseletére, vigyázzanak arra, hogy meg nem engedett utakon ne járjanak a turisták, hogy a fákat, virágokat ne bántsák, ne rongálják, ne pusztitsák.

A turistaőrség már a közeljövőben megalakul és a budai hegyekben kezdi meg működését.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

november 16—30.

I. kerület:
Segitő Mária, Krisztina tér 9.
Isten szeme, Böszörményi út 36/b.
Magyarország védasszonya, Gömbös Gyula út 1/b.
Mária Magdolna, Csend u. 7.
III. kerület:
Pasarét, Pasaréti út 100.
Szent István, Margit körút 27.
Római császár, Fő u. 54.
Városmajor, Olaszfasor 43.
III. kerület:
Angyal, Lajos u. 117.
Szent Kereszt, Vörösvári út 60.
XI. kerület:
Aranysas, Lenke tér 4.
Szent Antal, Budafoki út 47/49.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI., Fehérvári út 82.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor
BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad
VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bőröndd, bőrdiszmű
GLANCZ LAJOS ezüstkoszoru bőröndös mester. Fest, javit, alakit
II. Margit krt 8 T. 156-491

Cipő
Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda
Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.
Putsay testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer
Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel. 163-205. Trollevbus megállónál

Divatáru
Uri és női divatcikkek, kézimunkák, textiláruk legelőnyösebben Hujbernál III., Kolosy-tér 5.

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Fúző, kesztyű
LEGJOBB FÚZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros
Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészáros üzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-917

Hölgyfodrász
Dauerolás, hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap
Férfi- és női kalap 40 éve Homolától
III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda
Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves
DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal
VICA" kézimunkaüzlet
MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Könyv, papir, irószer
Töltőtollat Budán csak Cséthy Ferenc R.T.-nél: I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel
Etesliszt, hüvelyesek, dió mák, mandula, mazsola Bálint, I. Mészáros u. 2.

Órák, ékszerek
Órák ékszerek Szálé-tól, I., Krisztina-körut 117. szám

Pékek
Glasner Ede
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62
Rizicska Pál kenyérgyára
I., Iorváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHÖDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő
Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás
BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó
Közismerten elsőrangu munka
Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Üveges, képkeretező
Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek
NÉMETH K. GÉZA utóda
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág
LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával I. Nargit-körút 43. alatt **könyv és papirkereskedést nyitottam** Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban **Vitézy László** Tel: 167—742

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

Értesítés!

Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és ismerőseimet, hogy a vezetésem alá került

JÁNOSHEGYI KILÁTÓ VENDÉGLŐT

megnyitottam

Szives pártfogásukat kéri

hűvösvölgyi legitj. **BALÁZS ANTAL**

Asztalrendelés 165-219.

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméter soronként.

MAI BUDA

A múlt dalol. Fényes, aranyporos
Az utca, ház, zeg-zugos kövek.
Meseszó dudol, finoman, halkan
S a történelem angyala követ.
A kis kertekben a fű üde, zöld.
Budán vagyunk. Itt másszinü a föld
A madárkák itt mind boldog párok.
S az égből többet, — mindent láttok.
Itt dús szüretje van a vigságnak,
S Isten nevetve tekint le rátok.
A lelkek korma itt nem esőz még:
Mert Budán szebb s jobb — másszinü az ég.
Aprócska éltek; kedves kis házak
Álmodnak múltat s ma nyugodt békét.
Mikor harc zúgja, fegyver lármázza
Máshol az embert s a szív mind vér-rét.
Itt, kis kapun túl jóság szendereg.
Budán — most is mások az emberek!

RÉV ZSUZSA

ÜVEGES képkeretező Krisztina körut 139
képkereskedő Telefon: 152-168

A kerületi elöljárók ünnepe. A kerületi elöljárók novemberi értekezletén dr. *Duday* Alajos XI. kerületi elöljáró, az értekezlet elnöke, lelkes szavakban emlékezett meg a Felvidék visszacsatolásáról, méltatva annak történeti jelentőségét. A teljes számban megjelent elöljárók megilletődéssel hallgatták a megemlékező szavakat.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

Farkasrét helyett Angyalrét. A Budai Napló egyik olvasója felvetette azt a gondolatot, hogy *a Farkasrétet Angyalrétnek nevezzék el.* A Farkasrét mai elnevezésének nincs semmi különösebb jelentősége és arra még a legöregebb budai ember sem emlékezik, hogy valaha is itt farkasok garázdálkodtak volna. A Farkasrét jellegzetességét és hangulatát a temető adja meg, ahol a földi bűnöktől megszabadult emberek alusszák örök álmukat angyali tisztaságban. Ép azért megfelelőbb volna, ha ez a szép eszményi jelleg az elnevezésben is kidomborodnék.

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(ezelőtt **DRASCHE**)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: *114-644.
PARIS 1937.
GRAND PRIX.

Hol vásároljunk
a pesti Margit-fidfőnél
Uridivat-cikkeket

ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

Ezüstárukat

Horvát Béla **ezüstmüves**
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT

Könyvet

PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek

Selymet, szövetet

Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat

Sí Gyárfás sport és teniszfelszerelés V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok). Telefon: 123-601.

Kávét

Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

A volt 1-es népfelkelők emlékünnepe

Több, mint huszonnégy év telt el azóta, hogy az első, lelkesszemű fiúkkal telt, felvirágozott katonavonatok elindultak Budapestről és vitték magukkal e város reménységét: büszke fiatalságát. Mennyi szeretettel, mennyi büszkeséggel, mekkora aggódással tekintett akkor Budapest e vonatok után, melyek legdrágább kincsét vitték. Azt hittük, — pár hétre.

Az őszi levelek lehullottak egyszer-kétszer-sokszor . . . S az irtózatos seb Európa testén mind vadabbul lüktetett. A mi fiaink pedig, az 1-es népfölkelők, Budapest szemefényei, mindig ott küzdöttek, ahol legnagyobb volt a harc. A város aggódó lelke hol Sabác, hol Galicia, hol meg az Isonzó távoli tájain csüngött. Mennyit aggódtunk, mennyi fájó könny hullott, — de mily büszke is volt e kozmopolitának, magyartalannak és cinikusnak csúfolt város fiaira, kik a magyar hazaszeretet és hősi önfeláldozás oly ragyogó példáit nyujtották mindenütt!

A hősi idők, a dicső háziezred bronzba öntött emléke ott áll már a Vámház-téren. S azok, akik visszatértek, az ezred tűzkeresztségének napján, évről-évre odazarándokolnak, hogy kegyelettel adózzanak az Elveszetteknek.

*

A volt első népfölkelő gyalogezred bajtársi egyesülés november 4-ikén tartotta ezévi ezrednapját. Első útjuk a néppligeti honvéd-kaszárnyába vezetett, ahol dr. *Mezőffy* Ágoston min. tanácsos megkoszorúzta a katonai emléktáblákat. Utána requiem volt a józsefvárosi plébániatemplomban, melyet *Surányi* Ferenc apátplébános pontifikált, majd *Balassa* Imre író koszorút helyezett el a Vámház-téri emlékművön. Az ünnepségek során, valamint a Fansz Kaszinóban megtartott meleg hangulatú bajtársi vacsorán teljes számban megjelentek a bajtársi egyesülés tagjai. Közülük kiemeljük *Bartha* Lajos és *Bánlaky* József altábornagyok, *Szlatinay* Sándor tábornok, *Sziligyi* Lajos felsőházi tag, főispán, orsz. tűzoltófőparancsnok, v. *Kapuváry* őrnagy, az 1. honv. gy. e. képviseletében, dr. *Duday* Alajos és dr. *Gozleth* Ernő szföv. tanácsnokok neveit.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

A Budai Szent Imre Kollégium Klub november 19-én, szombaton este hét órakor rendezi meg hagyományos *őszi teaestélyét* a Kollégium termében. Az est jövedelmét a „Magyar a magyarért" mozgalom javára fordítják. Felvilágosítás: XI. Horthy Miklós út 17. szám alatt. Telefon: 268—682.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Társasvacsora a Felvidék visszacsatolása alkalmából. Az óbudai társaskörök november 19-én, szombaton este 8 órakor társasvacsorát rendeznek a Korona vendéglő nagytermében. A visszacsatolást méltató beszédet Hüttl Károly dr. törvényhatósági bizottsági tag, az Ujlaki Hegyvidéki Egyesület elnöke mondja.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népművészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü-ut 3

A budai Katolikus Népszövetség nov. 9-én tartotta rendes havi gyűlését, Donáti utcai székházában. Dr. *Szabó* Imre érsekhelynökségi titkár rövid elmélkedést tartott a házasság szentségéről, majd *Schlachta* Margit volt nemzetgyűlési képviselő, a szociális testvérek alapító főnöknője ismertette a pápa enciklikáját a házasságról, annak magasztos képét állítva a hallgatóság elé. Utána a felszabadult Komáromban szerzett benyomásairól számolt be a hallgatóság előtt, amely lelkesen megtapsolta az előkelő előadónőt.

Filléres divatáruk hibátlan müselyem P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. risnya

Rövidesen megjelenik Czebe Jenő könyve a községi illetőségről és állampolgársági jogról. *„Magyar községi illetőségi jog és Magyar állampolgársági jog szabályai"* címen a napokban egy új szakkönyv hagyja el a sajtót. A munka az ország lakosságának, a magyar állampolgárságnak legfontosabb kérdéseit, a községi illetőségeknek és állampolgárságnak megszerzését, valamint a honosítás problémáit tárgyalja. Ezek taglalása közben kiterjed a nyugateurópai — német, olasz, angol, francia — joganyagra, valamint az Északamerikai Egyesült Államok állampolgársági szabályaira is. Figyelmmel az elszakított területekre, amelyeknek jelenleg is érvényben levő állampolgársági és községi illetőségi szabályait is magában foglalja, — részletesen és példák megvilágításában tárgyalja a honosítás kérdését. Bennünket, budaiakat a tárgykörén felül azért is érdekel a munka, mert annak szerzője nem csupán budai ember, hanem *Budának egyik vezetőegyénisége, dr. Czebe Jenő elsőkerületi elöljáró.* A könyvet, amelynek a most visszacsatolt területeken felmerülő állampolgársági és községi illetőségi kérdések újabb és különösen aktuális jelentőséget adnak, nagy érdeklődés várja.

BUDA LEGUJABB LÁTVANYOSSÁGA
az „ÁRPÁD" SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
II., LÁNCHID-UTCA 4.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk Vasváry Miklós, III., Lajos-utca 64 Telefon.: 162—772

Tisztviselői áthelyezések Budán. A polgármester a közszolgálat érdekében *Majorossy* József közélelmezési felügyelőt, a vásárcsarnokok igazgatóját, a XI. kerületi elöljárósághoz, dr. *Ágoston* Lajos adóhivatali gyakornokot, a III kerületi adóhivataltól a Fővárosi Könyvtárhoz, dr. *Mattyasovszky* Miklós havidijas hivatalnokot a XI. kerületi adószámviteli osztálytól a központi számvevőséghez, *Rónay* Endre havidijas hivatalnokot a IX/B. adószámviteli osztáltól a XI. kerületi adószámviteli osztályhoz helyezte át.

Örömtűz a Hármashatárhegyen a Felvidék visszacsatolásának örömére. Lélekemelő ünnepséget rendezett a *Magyar Turista Szövetség* a Felvidék visszacsatolása alkalmából. A szövetség a Hungária, a Duna és az Uránia Turistaegyesületekkel együtt szombaton este a *Hármashatárhegy legmagasabb pontján hatalmas örömtüzet gyujtott,* amely messze elvilágított, úgy hogy a felcsoboó lángokat a budai és pesti oldalon egyaránt látni lehetett. A tűz meggyujtása után P. *Ábrahám* Dezső volt miniszterelnök mondott ünnepi beszédet a Felvidék visszacsatolásának történeti jelentőségéről. A szép ünnep a Magyar Hiszekegy hangjaival ért végett.

ATIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
SÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Weisz Margit hangversenyciklusa. Az idei hangversenyszezónban ismét 3 estére terjedő hangversenyciklust ad *Weisz Margit,* a kitünő budai zongoraművésznő. Az I. est szombaton volt a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, nagy és ékelő közönség jelenlétében. A klasszikus remekművek közül: *Händel:* Prelude és Passacagliája, *Bach* A-moll Angol suitje, *Mozart* A-moll szonáta és *Beethoven* Pathetique szonátája volt műsron. *Weisz Margit* nemes művészete, lényéből fyó elmélyedése, gazdag fantáziája a klasszikus mekművek tolmácsolásánál nagyszerűen kifejezre jut. A műsor második részében *Liszt* művei: Ingverseny-tanulmány, Szerelmi álom, Petrarca onett, Pastoralla dell Alpi és a Rákóczi rapszóc voltak. Ezeknél kitünően érvényesült kiforrott, avuros technikája és költői értelmezése. A nagyamú közönség lelkesen ünnepelte a kiváló műsznőt, aki ráadásokkal köszönte meg a lelkes ációkat. (A. M.)

Borgazdaest a III. ker. Polgári Társaskörben. III. ker. Polgári Társaskör Borgazdatársasága vember hó 17-én este 8 órakor III. Hajógyár a 2. a. helyiségében *borgazdaestét* tart. A vaora (disznótoros) ára: 1.— pengő. A vacsorán ó részvételt legkésőbb egy nappal a borgazest előtt kell bejelenteni.

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Hortby körtérnél

ÜGYVÉDI IRODA ÁTHELYEZÉSE. Dr. oray Gyula ügyvéd irodáját XII. Szurony utca alá helyezte át. A Szurony utca a Vöröskereszt rház mögött van, a Menkina János utcából ilik és párhuzamos a Gömbös Gyula úttal olt Alkotás utca). A 61-es villamos megállója Menkina János út sarkán van. Telefon a régi: —863.

ó- és sárcipő-javitás, kerékpár, varrógép alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Buda-Alsóváros ünnepi ülése. A Budaóváros-Sósfürdő környéke Egyesület (AVE) ozáns keretek között ülte meg kedden, 15-én e a felvidéki magyar területek egy részének szacsatolását. A Magyar Hiszekegy eléneklése n a megnyitó beszédet *Mikola* Géza dr, a tarmas ünnepi beszédet *Mécsy* László iskolaigazató mondotta. Utána vitéz *Panka* Tiborné egyeeti tag ez alkalomra irt költeményét és több s hazafias költeményét szavalta el, végül a főár az egyesület által a felvidékiek részére gszavazott adományokról tett jelentést, majd *Leber* János, üv. elnök, záróbeszéde következett, utána pedig a Himnuszt énekelték el. Az ünség során felszólaltak *Milbik* Tamás plébános, *rner* Gyula ny. miniszter, *Gömöri* Győző tb. ök, igazgató, *Szigethy* Lajos társelnök, *Berky* sef, az EMOSz elnöke,

A Karátsonyi-palota bontása megkezdődött
Mindennemü *épitési anyag*
berendezési tárgyak, tükrök
a helyszinen
NAGYON OLCSÓN
kapható

Lelkes hazafias ünnep a III. ker. Katolikus Körben

A III. kerületi Katolikus Kör választmánya novemberi ülésén lelkesen emlékezett meg a Felvidék visszacsatolásáról.

Hanthy-Haidekker elnök, kerületi elöljáró megnyitó beszédében foglalkozott a lezajlott nagyjelentőségű eseményekkel. A Mindenható különös kegyelmét látta abban, hogy a felvidéki felszabadult testvéreinket minden véráldozat nélkül ölelhetjük keblünkre. Minden magyarban leírhatatlan lelkesedést váltott ki a visszacsatolás ténye. Beszéde során hódolattal emlékezett meg Magyarország fenkölt kormányzójáról és a honvédségről.

A választmányi ülést évadnyitó társasvacsora követte, amelyen a III. kerület társadalmi életének színe-java ott volt.

Ott voltak többek között: dr. *Pálffy* Lajos, *Leiner* Mihály, *Madaras* Aurél, *Peisz* Lajos plébánosok, báró *Lukasich* Géza, *Trauttmann* Ferenc, *Szigeth* Gábor, *Sándor* Mátyás, *Preisinger* Gyula, *Holczbauer* Róbert, *Schödl* Ferenc, *Szepessy* Ágoston, dr. *Schäffer* István, *Asztalos* Géza, *Král* Ferenc, *Kemény* Gábor, dr. *Gergely* Ernő, *Tömösváry* Tivadar, *Kuncze* Géza, *Szervey* György, *Brunecker* Lajos, *Kékessy* Imre, *Turány* Dénes, *Juszt* Gyula, *Dezsényi* István stb.

Az első pohárköszöntőt dr. *Hanthy-Haidekker* János elnök mondotta. Megállapította, hogy a jólsikerült népes összejövetel a kerület katolikus társadalmának tüntető, öntudatos megmozdulása. A magyar katolicizmus mindig szilárdan ragaszkodott a nemzeti alaphoz. Minden elhatározásában és cselekedetében a nemzeti célok elérése és az egyetemes nemzeti érdekek szemelőtt tartása vezette. Munkáját mindenkor a céltudatos, szociális nemzeti tevékenység jellemezte, amely szembeszállva mindenféle izgatással, mindig a magyar nemzetiséget kihangsúlyozó alkotmányos államért lelkesedett.

A vacsorán, amely felemelő hangulatban, a éső éjjeli órákig tartott, még több lelkes felszólalás hangzott el.

GRAMOFON- ÉS LEMEZKÖLCSÖNZÉS, rádió, XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45. vétel, csere. Kedvezményes szinházjegyiroda.

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást **Szentmiklóssy László** kárpitosmester végez. I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága
II., Margit-körut 83.
AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zaupper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt *cukrászdában*
minden délután szalonzene

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. ***Fajborok.***
Tulajdonos ***Bulby Győző.*** II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

JÓK A SÁRKÖZY-BOROK
ELBIRJA MINDEN TOROK!
Literje már 38 fillértől
I., ATTILA-U. 27.

SMARZ Paplan, matrác
I. Horthy Miklós-ut 18

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei

Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. novemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Nov. 21. 4 ó	III. **Lőpormalom** dülő 23788/1 hrsz. 706 öl telek és ház	4100.—
„ 24. 5 „	I. **Költő** 35/c sz. 361 öl kert	5920.—
„ 24. 5 „	I. **Költő u.** 35/d sz. 334 öl kert	4200.—
„ 24. 4 „	II. **Ürge** ut. 11/a 300 öl telek	183.—
„ 25. 4 „	XI. **Sasad** 2191 hrsz. 925 öl telek 1/3-ada	231.—
„ 30. 4 „	XI. **Tétényi** ut 4119 hrsz. 330 öl kert és ház 1/4-ede	663.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II. Fő utca 70—78 földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 Betoncső

Ingatlanforgalom Budán

Az üres lakások egyre csökkenő száma szükségessé tenné, hogy a *lakástermelés nagyobb arányokban induljon meg.* A kielégítésre váró lakásigények a rendelkezésre álló üres lakásokkal nem elégíthetők ki, mert a statisztika nem sorolja fel ugyan, hogy ezek az üres lakások legnagyobb részükben emberi lakás céljára nem alkalmasak, azonban köztudomású, hogy *főleg azokban az épületekben akadnak üresen álló lakások, melyek elavultak, egészségtelenek, használhatatlanok.* Másrészt az újonnan épült lakások rendkivül magas ára is lehetetlenné teszi a kisemberek lakásszükségletének kielégítését. Ezért nagyon fontos, nélkülözhetetlen gazdasági szükségesség *indokolja a lakástermelés nagyobbarányú megindítását* hathatós segitőeszközök igénybevételével. Elsősorban megfelelő házadómentesség, azután hosszabb lejáratú kölcsönök rendelkezésre bocsátása volna indokolt, amivel bizonyosan *egészséges épikezési folyamat indulna meg.* Ez végtelen nagy haszonnal járna a közgazdaságra és a városfejlesztésre egyaránt.

Az utóbbi hetek ingatlanforgalmi adatait az alábbiakban közöljük:

I. kerület:

I. Ostrom u. 5. sz. 695 öl telek és ház 97.000 P. Vevő: **Dr. ujlaki Müller Pál.**

II. kerület:

Donáti u. 15. nz. 42 öl telek és ház 20.000 P. Vevő: özv. **Soós Elemérné.**
Felvinci út 5. sz. 830 öl telek és ház 47000 P. Vevő: **vitéz Görgey György.**
Hunfalvy u. 9. sz. 199 öl telek és ház 12.000 P. Vevő: **dr. Brájjer Lajosné.**
Kupeczky u. 3. sz. 300 öl telek 12.775 P. Vevő: **dr. Szekeres Róbert**
Lepke u. 8/a. sz. 369 öl telek 17.000 P. Vevő: **dr. Marik Miklós.**
Nagybányai út 5/a. sz. 297 öl telek 9000 P. Vevő: **vitéz dr. Bácskai László**
Pasaréti út 11654/2. hrsz. 264 öl telek és ház 137.000 P. Vevő: **Márton Ferenc Nándor.**

III. kerület:

Beszterce u. 17/b. sz. 60 öl telek és ház 96.000 P. Vevő: **Gosztonyi Béla.**
Filatori dülő 18927/5 hrsz. 117 öl telek 2200 P Vevő: **Krausz Mihályné.**
Filatori dülő 18930/3. hrsz. 150 öl telek 4000 P. Vevő: **Minárik Borbála.**
Kasszás dülő 19719/16—17 hrsz. 614 öl telek 4800 P. Vevő: **Rekenye Imre.**
Kaszás dülő 19807/10 hrsz. 201 öl telek 318 P. Vevő: **Szilágyi Dénes.**
Kenyeres u. 35. sz. 146 öl telek 46.000 P. Vevő: **Kliborszky Gyula.**
Királylaki út 26. sz. 303 öl telek 4000 P. Vevő: **Rupp József.**
Lőpormalom dülő 23628/6. hrsz. 280 öltelek 2500 P. Vevő: **Kremsier Pál.**
Petur u. 26. sz. 457 öl telek 8000 P. Vevő: **Brucker Vilma.**
Pusztaszeri út 15/a. sz. 508 öl telek és ház 3000 P. Vevő: **Hulyák Tivadarné.**
Pusztaszeri út 15213/2 hrsz. 308 öl telek 52[illegible] P. Vevő: **Mendl Gyula.**
Szemlőhegy u. 6. sz. 343 öl telek 54.250 P. Vő: **ifj. dr. Temple Rezső.**
Szépvölgyi út 32. sz. 203 öl telek 22.000 P. Vevő: **ifj. Rubleczky István.**

XI. kerület:

Bikszádi út 3791/1 hrsz. 100 öl telek és ház 48.000 P. Vevő: **Tóth Józsefné.**
Brassai Sámuel u. 7566/13 hrsz. 57 öl telek 00 P. Vevő: **dr. Molnár László.**
Horthy Miklós út 30. sz. 93 öl telek 1500 P. Vevő: **Lustig Matild.**
Ildikó u. 27. sz. 120 öl telek 5284 P. Vevő: **[illegible]-tér László.**
Istenhegy 9923/2 hrsz. 100 öl telek 6900 P. Vő: **Cseh Lajos.**
Kelenföld 3973/4 hrsz. 87 öl telek 3000 P. Vő: **Nagy Lajos.**
Kelenföldi út 1. sz. 326 öl kert 5000 P. Vő: **Bp. Forgalmi Bank.**
Mohai út 142. sz. 300 öl telek 9600 P. Vevő: **[illegible]r. Farkas Elemérné.**
Sasadi út 13. sz. 98 öl telek 14.000 P. Vevő: **[illegible]r. Faulstick Egyed.**
Sasadi út 48. sz. 106 öl telek 5300 P. Vevő: **[illegible]a-tona Jánosné.**
Sasadi út 173. sz. 244 öl telek 25.000 P. Vő: **Kis Gergely Gyula.**
Sasad 2037/3—4 hrsz. 516 öl telek 8240 P. Vő: **ifj. Szarka László.**
Sasadi út 2473/1 hrsz. 97 öl telek 2500 P. Vő: **Ánderschütz Gyula.**
Sasadi út 2513/11 hrsz. 90 öl telek 3000 P. Vő: **Várkonyi Károly.**
Törökbálinti út 618 öl telek 10.000 P. Vevő: **[illegible]-nási Jenő.**

SEEBAUER MIHÁLY villanyszerelő mester rádió- és villamossági vállalata II., KANDÓ KÁLMÁN-UTCA 1. TELEFON: 366-993.

Háztulajdonos Urak! 70% vizmegtakarítást jelent A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblítőartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakarítás.
Kérjen ajánlatot a Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől, Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

KALOCSAI BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 18. Tel.: 155-668.

GÁZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓK legelőnyösebben készit vitéz VERMESI JÁNOS lakatos mester II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

özv. Ujágh Árpádr Budapest, II., Bimbó-út Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, na[illegible]ságban és szinben. Szalagplomb[illegible] Ládaplombák. Hordólemezek. Pl[illegible] bazáró fogók. Jegylyukasztó fo[illegible] Konzervbontó kések.

Solty László kertépitő II., Hadapród u- 2 Telefon: 184-431 Kerttervezés, épités, karbantartás — Díjmentes ajánlat

A Cvikli-féle barackosokb[illegible] közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits La[illegible]os, XI., Nagybold asszony-utja 66. Telefon: 259-823

Drótkerítés méltányos karbantartás átalányárban BAUS ISTVÁN II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—451

Gyümölcsöt, zöldséget, tojást Mezőkert-nél. II., Margit-körut 65.

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli KEMÉNY SÁNDOR műasztalos
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

Kutyatartó ingatlantulajdonosok figyelmébe

Budapesten évről-évre rohamosan emelkedik a kutyák száma. Ez az emelkedés, sajnos, szoros összefüggében van a családok elnéptelenedésével. A helyzet az, hogy sok család „gyermek helyett tart kutyát", mint azt egy kiváló publicistánk megállapította.

Budán több a kutya mint Pesten. Ez természetes is. A villalakásokban, a kis budai házakban nélkülözhetetlen a hűséges házőrző. A budai elöljáróságokon működő állatorvosi hivatalokban valóságos búcsújárás van. A legtöbb kutyatulajdonos persze nem ismeri azokat a törvényes szabályokat, amelyeket ismernie kellene, pedig a törvényes rendelkezések nemtudása igen sok bajt és kellemetlenséget okoz, adózási, rendőrbirósági és állatorvosi szempontból egyaránt. Elmentünk a II. kerületi illetékes ügyosztályhoz, ahol a kitünő Doby főállatorvos úr intézi sok jóindulattal és tapintattal a kutyák és egyéb háziállatok ügyét. A beszélgetés alapján nagyjában közöljük, hogy a kutyatulajdonosoknak mi mindent kell tudniok, ha a törvnyes rendelkezésekkel nem akarnak konfliktusba kerülni.

A kutyák általános összeirása évente január hóban történik. Azonban minden kutyát, amely a főváros területén, akárcsak vendégségben is, 3 napnál tovább tartózkodik, be kell a kerületi elöljáróságon jelenteni, még akkor is, ha más törvényhatóság területén van a tulajdonos lakhelye s ott már meg is fizette az adóját.

A kutyákat már 8 hetes korukban be kell jelenteni. Ennek elmulasztása 600 pengőig terjedő birságot vonhat maga után. 6 hónapos korukban a kutyák veszettség ellen beoltandók. Az oltást évente ismételni kell. A kerületi vagy járási állatorvos oltja be, de jogositott magánállatorvos is megteheti ezt.

A kutyaadó: házőrző ebnél évi 2 P, pedigrés ebnél 15 P, luxusebnél 35 P, vadászebnél 15 P.

Az adót eddig egy tételben, az egész naptári évre kellett fizetni. Most azonban az a könnyités állott be, hogy félévenkint is fizethető s igy, ha a naptári év második felében jut valaki ebhez, akkor nem az egész évi, hanem csak a félévi adó terheli a gazdát.

A kerületi elöljáróságon a legnagyobb udvariassággal adnak kutyaügyekben útmutatást. A pedigréket (származási oklevél) az Országos Ebtenyésztő Egyesületnél lehet beszerezni, ahol a mi „hüséges s bennünket soha meg nem csaló barátaink", ahogyan Lord Byron mondotta, törzskönyvét vezetik. A kutyaadó lefizetésekor adják ki a bilétákat is.

Az 1938. évre kivethető csatornázási járulék

A polgármester az 1938. évben elkészített közcsatornák után a legnagyobb kivethető csatornázási járulékot az *ingatlanok homlokzatának minden folyómétere után 35 aranypengőben* állapította meg. *Ez 25 százalékkal emelkedhet,* ha a csatornát nem betonból, hanem valamely különleges anyagból (kőagyagcső, klinkertégla, pillértégla, stb.) kellett építeni.

Góczán József parkettázómester I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Törődni kell a külterületek gyümölcstermelésével

A főváros, fekvésénél fogva, kiválóan alkalmas a gyümölcstermelésre. A tisztviselő-, iparos- és munkástársadalomnak az a része, amely a külső városrészeken telepedett le, figyelemreméltó törekvést fejt ki e szerencsés adottság kihasználására és ma már a főváros lakott környékén is számottevő mennyiségű gyümölcsfa van. Kellő irányítás hiányában azonban, valamint azért is, mert az egy-egy tulajdonhoz tartozó gyümölcsfák száma kicsi és igy nehéz a gyümölcsfák kártevői elleni védekezéshez szükséges gépeket, eszközöket beszerezni, eredményesen védekezni, ezek a gyümölcsfatelepítések nem mindenütt váltották be a hozzáfüzött reményeket, ellenben valóságos melegágyaivá váltak a gyümölcsfák növényi és állati kártevőinek.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara szükségesnek tartotta, hogy erre a *jelenségre Budapest polgármesterének figyelmét* felhivja. Ki kellene jelölni, hogy az *egyes kerületekben milyen gyümölcsfajták telepítésétől* várható eredmény, meg kellene könnyíteni a telektulajdonosok együttes gyümölcsfacsemete beszerzését, gondoskodni kellene a telektulajdonosok szaktanácsokkal való ellátásáról és a kárevők elleni védekezéshez szükséges szereket közösen beszerezve, a permetezőgépeket és egyéb eszközöket kölcsönhasználatra átengedve a fővárosnak, meg kellene szereznie és meg kellene könnyítenie a lakóházak körüli gyümölcsfatelepitést, valamint a gyümölcsfák kártevői elleni védekezést.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara egyidejüleg felhivta a polgármester figyelmét a Máv. igazgatóságának arra az akciójára, amellyel a vasúti őrszemélyzet részére magas teljesitményü baromficsaládokat juttatott és rámutatott, hogy azokban a kerületekben, ahol a baromfitenyésztés szóbajöhet, a főváros hasonló irányú gondoskodása számos család megélhetési gondjait enyhítené.

„ROBOT" Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra. Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116 Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Seebauer Mihály, II., Kandó Kálmán-u. 1. Telefon. 366-993.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL GOMBÁS PADLÓ LÉGSZIGETELÉSE JÓTÁLLÁSSAL AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. 120-864

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM-SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Úri- és férfikalapok legmegbizhatóbban BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—423.
Csütörtöktől—szerdáig
UZ BENCE
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
Csütörtöktől—vasárnapig
CIFRA NYOMORUSÁG
Hétfőtől—szerdáig
A SZERELMI VIHAR
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
csütörtöktől szerdáig
A ZSARNOK — HIRADÓK
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől—vasárnapig
UJ BÁLVÁNYOK
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók Kedvezményes jegyek, szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. Perényi Zsuzsa XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
HOL VOLTÁL AZ ÉJSZAKA
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel: LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs: László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

36. évfolyam Budapest, 1938. november 24. 47. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Buda hálája az olasz nemzet iránt

Gyönyörű helyen adományozott telket a Főváros Olaszországnak. A Czakó ucca, Lisznyay ucca és Dezső ucca közötti terület, szemben a Várral és a királyi palotával, egymagában is kifejezi a főváros és az egész magyar nemzet rokonszenvét, háláját a kitartó és hűséges barát, az olasz nép iránt. Ezt a területet uralja a völgy a Vár, a Gellérthegy és Naphegy között. Gyönyörű és elragadó kilátást nyújt a gellérthegyi fürdők felé, a Dunára. Előtte terül a majdan híres budai gyógypark a gyógyszállóval. Egyszóval minden, ami a lelket és a testet felüdíti. Kell-e kifejezőbb, melegebb kézszorítás a Duce népének, mint az, hogy az ország szíve, Buda, az olaszbarát Mátyás városa, a legjavát adja? Azok az olaszok, akik az itt épülő otthonban fogják álomra hajtani fejüket, a magyar föld, a magyar nép, a magyar hála dobbanását fogják hallani. És a magyar nép hálája mindig őszinte és szívemélyéről fakadó volt. A magyar hála mindig több volt és több lesz a politikai és gazdasági hálánál.

Az ujságok beszámoltak arról az ünnepi aktusról, melyen *Szendy* Károly polgármester átadta a főváros ajándékát *Vinci* gróf olasz követnek. Ez alkalommal az olasz követ átadta *Szendy* polgármesternek a *San Maurizio e Lazzaro-rend* parancsnoki keresztjét, amellyel III. Viktor Emánuel király és császár a polgármestert kitüntette. *Szendy* Károly polgármester hálás szavakkal mondott köszönetet a kitüntetésért.

Kozma Jenő ünneplése a Pénteki Borgazda Társaságbana

November 18-án, pénteken rendezte borgazdaestjét *Kozma* Jenő dr. a Budai Polgári Körben. Erre az alkalomra zsúfolásig megtelt a hatalmas helyiség.

Finászy Béla dr. ny. min. tanácsos meleg szavakkal üdvözölte *Kozma* Jenőt, majd *Zboray* Gyula dr. mondott kedves üdvözlő beszédet.

Kozma Jenő rendkívül tartalmas, politikai természetű beszédet mondott. Szavait többizben szakította meg a feltörő taps. Budának ritkán van alkalma hallania *Kozma* Jenő szavát, éppen ezért rendkivüli lelkesedést keltett, amikor megigérte, hogy újból bekapcsolódik a politikai és várospolitikai tevékenységbe.

Válasza után *Petracsek* Lajos képviselő mondott nagyszabású politikai tartalmú beszédet, melynek igen nagy sikere volt. A jelevoltak lelkesen ünnepelték mind *Kozma* Jenőt mind *Petracsek* Lajost.

A borgazdatársaság estéin egyébként december 2-án *Petracsek* Lajos, december 9-én pedig *Pávai Vajna* Ferenc tart előadást.

A Lágymányoson épülő fővárosi tisztviselőházak visszacsatolt felvidéki városok nevét kapják

A *Fővárosi Alkalmazottak Segitő Alapja* már régebben lakásépitési mozgalmat indított és erre a célra megfelelő telket kért a fővárostól. Beadványában meg is jelölte az erre a célra alkalmas telektömböt: azt a 7600 négyszögöles városi telket, amelyet a Szent Imre herceg-útja, Tass vezér-útja, a Diószegi-út és a Vincellér-utca határolnak.

A polgármester a legnagyobb szeretettel és jóindulattal karolta fel a tisztviselői házépitkezés ügyét. Azt javasolja a közgyülésnek, hogy a kért telektömböt bocsássa a lakásakció rendelkezésére. A főváros vagyonleltárában az átengedésre kért telkek 128.50 pengő átlagárban vannak értékelve és igy a telektömb közel egymillió pengő értéket képvisel, de a tisztviselőknek ennél lényegesebb olcsóbb árban engednék át. Ebben az ügyben most folynak a tárgyalások, amelyek rövidesen kedvező eredménnyel fognak végződni.

A Segitő Alapnak az a szándéka, hogy az épitkezést társasházak formájában hajtják végre. Egyhangúlag helyeslésre talált a tisztviselők körében az a terv, hogy *a társasházak mindegyike egy-egy, a Felvidékről visszacsatolt város nevét viselje.*

Magyarok, lengyelek

Irta: **Baransky Gyula dr.**, m. kir. kormányfőtanácsos

Az ezeréves történelmi kapcsolat, amely a lengyel nemzetet a magyarhoz fűzi, minden magyarnak kötelességévé tette, hogy 1918 november 11-ét, Lengyelország restituciójának napját hazafias lelkesedéssel és örömmel megünnepelje.

A Magyar-Lengyel Egyesület, mint a két testvérnemzet között fennálló évszázados barátságos viszony ébrentartója és ápolója, ezúttal kétszeres örömmel vett részt e jubileumi ünnepen. Az egyik oka az örlmnek, hogy a feltámadás óta immár 20, eredményekben gazdag év telt el és a magyar testvérek legvérmesebb reményei is valóra váltak. Az öröm másik oka pedig, hogy a magyar nemzet e történelmi pillanatokban egy jobb jövő hajnalhasadását éli és a rég óhajtott magyar-lengyel közös határ megvalósításához közelebb jutottunk.

Minden magyar szivében már a világháború előtt is folyton visszhangzott az az óhajtás és imádság: vajha lengyel testvéreink, kiknek országát 1791 óta háromizben is felosztották és másfél században át a szomszéd három nagyhatalom rabigája alatt görnyedt, mielőbb nyerné vissza szabadságát és függetlenségét. *Minden magyar át volt hatva attól a gondolattól, hogy csak nagy és erős Lengyelország mellett élhet a szabad és független Magyarország.*

Amikor 1914 június 28-án, a rémes szarajevói gyilkosságról szóló hir hozzánk jutott, egy baráti társaságban az volt az első szavam: *„Végre megjött Lengyelország függetlenségének és feltámadásának ideje.“* Akkor még nem gondoltunk arra, hogy ugyanez a rémes bűntett Magyarország sirját jelentheti. Sőt, biztunk abban, hogy ez a világégés Magyarországnak is meghozza teljes függetlenségét és szabadságát. A Sors könyvében azonban más végzet volt a magyarok számára bejegyezve.

A világháborúban, még boldogult *Nyáry* Albert kezdeményezésére, az összes törvényhatóságok felirattal sürgették a magyar képviselőházban Lengyelország függetlenségét. Magyar honvédhuszárok vonultak be elsőnek az oroszoktol visszafoglalt Czenstochowa kegyhely szent hegyére, a Jasna Gorára, hogy hálát adjanak Istennek Lengyelhon felszabadulásáért. Ahogy a szent Szüz közbenjárására felszabadult a lengyel nemzet a 150 éves igazságtalan járom alól, azonképen megbüntette az isteni Gondviselés a három osztoszkodó nagyhatalom uralkodóit: Oroszországét, Németországét és Ausztriáét. Mind a három leigázó dinasztia letünt a történelem szinpadáról. A felszabadult lengyel nemzetet pedig megáldotta egy gondviselésszerű férfiúval, *Pilsudszki* Józseffel, aki a magdeburgi börtönből november 11-én kiszabadulva, a világháború aléltságában vergődő nemzetét szabad légióival egyesitette, új életre keltette és rövid időn belül Európa egyik nagyhatalmává fejlesztette.

20 év egy nemzet történetében nem nagy idő, de ha ezalatt a 20 év alatt 150 évig tartó rabság, forradalmak, anyagi és szellemi rombolások, tétlenség és mulasztások hozattak helyre, a csodával határos feltámadást kell megállapitani, mely nem valamely szerencsés véletlenből vagy konjunktúrából merítette erejét.

A világháborúban szereplő hatalmak inkább gátolták, mint támogatták a lengyel nemzet függetlenségi és szabadság-törekvéseit és maga az az egy körülmény, hogy a nagy orosz bolsevizmussal szemben saját erejére támaszkodva állott helyt Lengyelország, igazolja, hogy önállóságát kizárólag a saját nemzeti erejének köszönheti.

Az 1920-iki varsói nagy győzelem az oroszok felett, biztositotta a lengyelek belső állami életének megerősödését és a külfölddel szemben teljes függetlenségét. Tekintélye úgy politikai konszolidációja, mint gazdasági, kulturális és társadalmi fellendülésével évről-évre, sőt óráról-órára növekedett. *Ma már nemcsak területi nagyságánál fogva, hanem népének számánál és vezéreinek egyéni kiválóságánál fogva is, felküzdötte magát a nagyhatalmak sorába.* Fontosabb europai kérdésekben a lengyel állam reprezentánsai nélkül semmi sem kerül döntésre.

A magyar Felvidék visszacsatolásánál Lengyelország igen jelentős szerepet játszott. Még pedig a mi javunkra. Hisszük, hogy a közös lengyel-magyar határ megvalósításával az eddig is zavartalan ezeréves együttműködés még inkább meg fog erősödni.

Boldogok vagyunk, hogy ennek a 20 éves fejlődésnek bámulatos és a világtörténelemben egyedülálló eredményét mi most a saját feltámadásunk hajnalhasadásán, együtt örömmámorban ünnepelhetjük a lengyel testvérnemzettel. Ez ünnepből mi nemcsak örömet, reményt és bátorságot, hanem *kiváló példát merítünk arra, miképen kell a magunk erejében bizakodnunk.* Egyben lengyel testvéreink hatalmas erejében és barátságában biztositékát és zálogát látjuk annak, hogy a közös magyar-lengyel határral olyan támaszai lehetünk az európai békének, mely amint ezer éven át védte a nyugati kultúrát a kelet hóditó vágyai ellen, azonképen most is biztos várfalként óvja meg a nyugatot az orosz bolsevizmus és a még távolabb keletről fenyegető sárga veszedelem ellen.

Ebben a történelmi elhivatásban ápoljuk továbbra is az 1000 éves magyar barátságot és kivánjuk, hogy a 35 milliós lengyel testvérnemzetre virradjon olyan boldog jövendő, mely dicső történelmi multjánál is fényesebb, eredményesebb és boldogabb kort hozzon minden fiának.

Niech zyje Polska! Éljen Lengyelország!

A Felvidék visszacsatolásának ünnepe Óbudán

Hüttl Károly dr. ünnepi beszéde az elhalasztott Károly-napi vacsorán

Óbuda társadalma nagyszabású vacsora keretében akarta megünnepelni *Károly napján* egyik vezetőjét, *Hüttl* Károly dr. törvényhatósági bizottsági tagot. A közbejött örvendetes országos események miatt azonban az ünneplés elmaradt s arra az időre halasztódott, amikor a Felvidék visszacsatolása már megtörtént.

Ezt az ünnepi vacsorát hétfőn rendezték meg, hogy azon Óbuda társadalma együttal a Felvidék visszacsatolása fölött érzett hazafias örörmének is kifejezést adhasson.

A vacsorát az óbudai *Korona Vigadó* diszermében tartották meg. Megjelent azon Ujlak és Óbuda társadalmának szine-java, az óbudai és ujlaki társadalmi egyesületek küldöttségei, együtt mintegy háromszázan.

Ott voltak többek között: *Hanthy Haidekker* János kerületi elöljáró, *Szigeth* Gábor, a Gázgyár igazgatója, *Trauttmann* Ferenc, a Bohn gyár igazgatója, *Sándor* Mátyás ezredes, igazgató, dr. *Balogh* Bálint esperes plébános, *Veress* Imre, a fővárosi számszék elnöke, dr. *Vattay* József ny. koronaügyészhelyettes., dr. *Lugmayer* József kormányfőtanácsos, báró *Diószeghy* Ervin őrnagy, *Boross* Ernő ny. egyetemi tanár, *Ranschberger* Ferenc, a Péter és Pál Egyesület elnöke, *Kakuk* József főtitkár, továbbá az *Ujlaki és Hegyvidéki Egyesület*, a *MOVE* III. ker. társadalmi és lövészegyesület, az óbudai *Petőfi Kulturház*, az óbudai *Szent József otthon* kiküldöttei és még sokan mások.

Hanthy Haidekker János kerületi elöljáró volt az első felszólaló. Nem kötelező udvariasságból, hanem attól a megbecsüléstől, tisztelettől áthatva, amelyet Óbuda egész lakossága érez *Hüttl* Károly működése és személye iránt, ragadta meg az alkalmat, hogy a kerület érzéseit tolmácsolja. *Ezt az ünnepséget nem párt, nem társadalmi kör, hanem az igaz barátok rendezték. Hüttl* Károly ezt a vele szemben megnyilvánuló szeretetet méltán érdemli meg, mert az ő zászlajára az alkotó munka van felirva, az ő jelszava a keresztény erkölcs, a nemzeti ideálok szeretete. Ilyen harcos katonákra van szüksége Óbudának, melynek polgársága a maga teljes egészében épp ezért fűzött mindig és fűz a jövőben is nagy reményeket *Hüttl* Károly működéséhez.

Lugmayer József dr. kormányfőtanácsos keresetlen, meleg szavakkal adta át *Hüttl* Károlynak az *Ujlaki Hegyvidéki Egyesület* diszoklevelét. A MOVE nevében *Flóry* Amát, a Szent József Otthon nevében *Nagy* Iván, a barátok nevében pedig *Castelli* Kont épitész köszöntötte fel *Hüttl* Károlyt, aki hosszabb, Óbuda különös problémáira kiterjedő és a Felvidék visszacsatolását is méltató beszédben válaszolt.

— A maj viszonyok — mondotta többek között *Hüttl* Károly — nem alkalmasak névnapi ünnepségekre. *Ma csak egy ünnepnek van helye, annak az ünnepnek, amelyen a Felvidék visszatéréséért fejezi ki háláját és hazafias érzését minden igaz magyar.* Ami eddig történt, az csak az első lépés. Méltatja dr. *Balogh* Bálint esperes plébánost, akiről csak kevesen tudják, *milyen nagy érdemei vannak a Felvidék visszacsatolása körül.* Tudással, lelkesedéssel, fáradhatatlanul szolgálta ezt a nagyszerű gondolatot, amely mindnyájunk örömére valóra vált. Lelkes szavakban emlékszik meg mindazokról, akik ebben a nagy munkában diadallal vettek részt, de különösen a felvidéki magyarság visszatért lelkes vezéréről, *Jaross* Andorról.

— Az örömmámorban sem szabad azonban megfeledkeznünk — mondta — Óbuda és Ujlak égető problémáiról és az eddig elért eredményekről. Elégtétellel állapitja meg, hogy a *fejlődés nagy lendületet vett, megépültek Óbuda legfontosabb útjai*, közöttük az Árpád fejedelem-útja. Hosszas küzdelem eredményeként elindult Ujlak és Óbuda első autóbusza, a 29-es, melynek utasforgalma már eddig is igazolta ennek a vonalnak létesitését és biztosítja további fejlődését. *Ez rö-*

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus
kályhásmestere
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér 1/a sz.
Magyaros díszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

videsen be is következik a vonal meghosszabbításával a Pasaréti-útig, hogy így létrejöjjön egy hatalmas körforgalmi út.

— A jövő programja is gazdag. *A főváros vezetősége komolyan törődik Óbuda és a Hegyvidék jogos igényeivel.* Ezek kielégítésére egyre több helyet szorít a városi költségvetésben is. Tovább folyik az utak kiépítése. Rendeződni fog a Kaszásdülő is. Ennél a kérdésnél azonban az óbudaiaknak résen kell lenniök, az illetékes tényezők ugyanis a Testvérhegy egyrészét és a Kaszásdülőt mezőgazdasági területnek akarják minősíteni, pedig ez súlyosan érintené a kerület érdekeit.

— Óbuda forgalma — folytatta beszédét egyre fokozódó érdeklődés mellett — nem kielégítő. *Feltétlenül sürüteni kell az 5-ös és 7-es villamost. Vissza kell állítani az indokolatlanul megszüntetett 51-es relációt* és visszahelyezni a Fő-térre a 9-es végállomását. A 7-es autóbusz útvonalának bekapcsolódása az óbudai autóbuszforgalomba is elodázhatatlan szükség. Azután a házadómentesség ügyére tért át. A házadómentesség 1939. december 31-én jár le.

— A városrendezés kapcsán eddig csak kisajátitottak és házakat romboltak le. Módot kell találni arra, hogy megindulhjon az épitkezés: ezt csak a házadómentesség megfelelő biztosításával lehet elérni. Nagy megnyugvást jelent, hogy *megtörtént végre az óbudai hidfő környékének szabályozása,* most már megvan minden reménység arra, hogy a legközelebbi jövőben megkezdődik a hid épitése is, ami uj irányt és hatalmas lendületet lesz hivatva adni Óbuda fejlődésének.

Az előkelő közönség hosszasan és lelkesen tüntetett *Hüttl* Károly mellett, akinek beszédét sürün szakitotta félbe a tetszés zaja.

Végül dr. *Balogh* Bálint esperes plébános mondott köszönetet az őt érdemén felül méltató szavakért. Szerényen elhárítja magáról a dicséretet: amit tett, azt, amit magyar ember, kötelességből tette. A jövőben még fokozottabb mértékben fog dolgozni, hogy minden magyart magához ölelhessen a régi, igazi — Nagymagyarország.

Az ünneplő közönség a késő éjjeli órákig maradt együtt a leglelkesebb hangulatban.

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók.
Konzervbontó kések.

A budai hegyvidék és a légiháboru

Irta: gróf Berényi János

Az utóbbi hónapokban két alkalommal suhogott felettünk a vésztjósló halálmadár és ijesztgetett a legnagyobb rémmel, — a fejvesztett tömeg *„pánik"* őrületével. — A hatóságok bölcs előrelátással és szakszerű türelemmel igyekeztek a tömeget szervezni, oktatni, fegyelmezni, mindent megtettek, amit e honban megtehettek, csak éppen nem utánozhatták a világkalmárok országát, Angliát, ahol még szeptember elején, Londonban és vidékén *sokmillió gázálarcot osztottak ki ingyen a lakósság között.* Hiába, ahol produktiv munkával foglalkozik mindenki, ott van pénz, ott telik mindenre, ahogy én azt már harminc évvel ezelőtt megirtam.

Most azonban csak a *gázálarcról* lesz szó, *különös tekintettel a budai hegyvidék családi- és bérvilla lakóira,* mert az egyedülálló és nem közvetlen egymáshoz simuló épületekben lakó felebarátainkkal egészen más szempontból kell foglalkozni.

Feljogosit erre az önkéntes oktatásra az, hogy én a világháborúban, még pedig az olasz fronton kétizben „élveztem" végig légitámadást falu és tábor ellen. (Az elsőnél meg is sebesültem és következményeit ma is sinylem.) Pedig mi volt az ahhoz képest, ami manapság lenne!

A *hegyvidéki* családi és lakóházak bizonyos *elméleti előnye* az, hogy az ellenséges repülők *nagysúlyú robbantó bombákat nem pazarolnának ránk,* mert egy bomba többe kerül, mint néhány családi ház. Laktanya, vizmű, hadianyaggyár közelsége veszélyezteti a helyzetet. *Annál több apró gyujtóbombát eregetnének ránk.* Ennek védelmét ösmertették a hatóságok és ezt célozza nálunk is a közismert padlás-rendelet. Lényege az oltásnak: *magát a termit gyujtóbombát* csak száraz homokkal lehet elfojtani. A körülötte meggyulladt, éghető részeket vizzel kell locsolni.

Gáztámadás is a hegyvidéken egészen más körülmények között folyhat le, mint a sik, városi, lakott területen. Légáramlás és szél már az ellenség számitását keresztülhúzza, ép úgy van ez, mint a bandzsa embernél, ide néz és oda lát..

Nagyon veszélyes lehetne nálunk egy gáztámadás *teljes szélcsendben.* Azon kezdem, hogy az u. n. *hadigázok* nem is gázok, hanem sűrű, nehéz vegyianyagok többé-kevésbé *látható* és *szagolható elpárolgása.* Mint ahogy a kámfor ,vagy a moly ellen használt u. n. *globol* (helyesebben: paradichlorbenzol) elillan, erős szagot terjesztve, úgy viselkedik a nehéz hadigáz is, csakhogy a mélységeket árasztja el. Ha már most egy magasabban fekvő hegyoldalon felrobban néhány gázbomba, akkor a nehéz gáz szélcsendben lefelé hömpölyög és terjeng, elárasztva, körülvéve a családi házakat. Ha az ajtó és ablakkeretek (fali kéménylyukak nyáron) nincsenek jól, hosszú guloppal, vagy „zug" elleni vattakolbászokkal, vagy másként tömitve, akkor a réseken át a házba is behúzódik. Ajtó, ablak közé chlormeszes vízbe mártott rongyot, zsákot helyezzünk.

Minthogy pedig a hegyvidéki lakók légitámadás esetén, igen helyesen, a jól bezárt ajtók és ablakok mögött várják a támadás végét, igen természetes, hogy a gázmaszkokat még *a házban is* felveszik és úgy bámulnak az elkövetkezendők elé. A bökkenő csak az, hogy kinek van *gázálarca,* amikor a legolcsóbb 14 pengő, de a „garantáltan" jó 35—45 pengő, ami egy népesebb családnál már végzetesen nagy összeg manapság!

Az én környékemen például csak egy vagyonos kereskedő mondhatja, hogy 3 tagú családja és házmesterpárja nem fél a gáztól, de ez a megnyugvás kemény 225 pengőjébe került. Mellesleg: néhány év mulva ezek a szekrényben őrzött, drága gázálarcok sem érnek majd sokat, mert a gumijuk elszárad, elrepedezik.

Mindannyian olvastuk azokat a röpcédulákat, amelyeket még szeptemberben dobáltak le a mi repülőink. Ezek figyelmeztették a lakósságot: *„Hogyan viselkedjünk légitámadás esetén"* címen és többek között arra is kitanitották, hogyan vegye fel mindenki a gázálarcát s ha nincs, akkor vízbemártott kendőt tartson az orra és szája elé s csak azon át lélegezzék. Hát ez helyes, de ki bírja ki egy vagy két órán át a keze, vagy két keze odatartását, amikor aztán semmi mást sem tehet. Sokféle veszély fenyegeti az embert ily körülmények között, úgy, hogy mindkét kezére feltétlenül szüksége van.

A kérdés olcsón *megoldható,* amint majd elmondom, de előbb nagyjában meg kell ösmerniink a harcigázokat. *Phosgén,:* rothadt széna szagú; *yperit:* mustárszagú; *levisit:* muskátli szagú; *cián* (kéksav): keserümandula szagú. Ezek hatóanyaga sorrendben: klór, foszfor, arzén és kéksav.

Minthogy az ellenség több, mint bizonyosan *mustárgázokat* (yperit, foszforméreg) fog *permetezni* s az ezáltal megfertőzött tárgyak érintése csontig ható fekélyeket okoz, ami ellen csak a különlegesen preparált cipő, ruha és álarc véd, de amely méregnek azonnali ható ellenszere a *chlórpuder,* klórmészpor, tanácsos manapság nem burnótszelencét, hanem klórmészpor-dobozt a zsebbe csúsztatni. Ez a mustárgáz, yperit, vagyis foszforméreg azonban csak kint a szabadban, napok mulva is, a permetezett helyen veszélyes, a szobában csak akkor, ha beviszik cipővel, vagy valami tárggyal. Most azonban szobában kuksoló budai hegyilakókról van szó, akiknek nincs gázálarcuk, se pénzük, — reménységük azonban mégis lehet, ha a következőket szerzik be.

Mindenki látott már nagy turákat végző autósoknál porvédő álarcot (kámzsát).

Ilyen, vászonszerű erősebb, de olcsó anyagból készült *fejzsákon,* mely a nyakig ér és ott zsinórral összefűzhető és leköthető, a szemnek megfelelő részen celuloid ablak van; a száj és orr táján egy jókora ökölnyi kidomborodó és *lyukacsos* rész, épp olyan, mint a nagyobb női melltartó. Ebbe a kidudorodó, lyukacsos szájrészbe teszünk néhány ritkaszövésű, összegyömöszölt pamutzsebkendőt, annyit, hogy jól kitöltse a kidomborodó részt és a fejre húzva, a szájat és orrunkat teljesen és egy bizonyos nyomással lefödje, — annyira, nogy csak ezeken a zsebkendőkön és a lyukacsos zacskón át tudjunk lélekzeni. Azután a nyakon lekötjük a kámzsát, természetesen nem túlszorosan, mert a fej vérkeringését akadályozza és kellemetlen is.

Vész esetén azokat az összegyömöszölt töltelék zsebkendőket nem szárazon, hanem egy alább megjelölt vizoldatba áztatva és gyengén kinyomva helyezzük el úgy, hogy sokáig nedvesek maradjanak.

Mibe áztassuk ezeket a töltelék zsebkendőket, vagy akár egy nagyobb darab összegyömöszölt kendőt, porozus törülközőt, stb. ?

Hogy mibe áztassuk, azt is előbb meg kell magyarázni.

A mérges gázok alapjukban véve *savhatásuak.* A savakat pedig *lughatással* lehet közömbösiteni.

Áztassuk jól át *szódabikarbónás* vízben, ha ez nincs, akkor közönséges u. n. *mosószappanos, konyhaszappanos vízben.* A száj és orr elé tiszta vizes összehajtott zsebkendőt teszünk.

Minthogy az eljövendő háborút semmiféle formalitás, vagy hadüzenet nem előzi majd meg, hanem valószinűleg éjjel, váratlanul lep meg bennünket a támadás és igen könnyen meglehet, hogy a vízművek már nem szolgáltatnak vizet, vagy víz egyéb körülmények folytán nincs kéznél, akkor a természet maga gondoskodik, a végső szükségben elfogulatlan és életét féltő embernek megfelelő folyadékról, s ez a *vizelet.* Ugyanis a vizetletben levő alkatrészekből a levegő hatása következtében szénsavas ammoniák fejlődik, ami alkalikus (lugos) vegyhatást hoz létre és a fentmagyarázott folyadéknak megfelel. Mindenesetre közvetlenül az orrunkra és szájunkra előbb helyezhetünk egy lapos, széles, tiszta, akár száraz zsebkendőt vagy vattát.

A leirt gázálarc néhány pengőből előállítható s azt teljesen felszerelve, akár állandóan, kényelmesen a zsebünkben hordozhatjuk. Ha valaki még jobban akarja biztositani gázálarcát, akkor vegyen néhány fillérért *vizüveget* és kenje be vele akár az egészet, csak az ablakot és a kidudorodó szivórészt, melyen át lélekzünk, hagyja szabadon.

Arról is hallottunk, hogy vannak bizonyos vegyiszerek, amelyek segitségével meg lehet állapitani, hogy a *külső levegő gázmentes-e vagy sem.* Hosszadalmas eljárás. Sokkal egyszerűbb, ha néhány kis kalitkában 1—2 *verebet* tartunk. Az egyik kalitka kint van, láthatóan, a kertben, a másik a hallban, a harmadik a belső szobában, ahol mi remegünk. Elhihetik, hogy ezek a kis állatok pontosan regisztrálják a helyzetet.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon; 257-104

Séták a Várban

Közli: CZEBE JENŐ dr., I. ker. elöljáró.

A Várbeli elöljáróság épülete

A várbeli elöljáróság épülete egykor Buda városháza volt. Közvetlenül a törökök kiüzetése után épült újra *Ceresola Venerio* császári épitész tervei szerint 1692-ben. *Az épület 1723-ban leégett,* de *Kair* Mátyás épitőmester tervei szerint újraépült. *Neppauer* Máté épitész 1774-ben emeletet épitett rá.

Külső architektúrája ennek a kornak az izlését viseli. Akkor épült barokk-stílű lépcsőháza is. A két építési évet a legutolsó restaurációig (1853) a sarokerkélyeken volt feliratok hirdették. A keleti sarokerkély felirata igy szólt:

DOMVS VTILITATI PVBLICAE RESTAVRATA

(„Ez a ház közhasználat céljaira újjáalakittatott.") Alatta kétfejű sas díszlett: *Sub umbra alarum tuarum* („Védőszárnyaid árnyékában") szövegű felirattal, amelyet a népharag 1860-ban eltávolitott. A felirat *nagybetüi* az 1724-es évet adják ki.

A nyugati sarokerkély felirata 1774-ből való.

„JURATA CIVIUM FIDECLAREBIT."

XI. Kelemen pápa kegyelméből 1715-ben *alamizsnás Szent János* alexandriai pátriárka ereklyéinek egyrészét a pozsonyi Szt. Márton templomból Budára szállitották. Elhelyezésükre a városházán külön kápolna épült, az úgynevezett *alamizsnás Szent János kápolnája,* melynek helyét, az épület tárnok-utcai szárnyában a tetőn, egykorú kis harangtorony jelzi ma is. Az ereklyéket fényes ünnepségek között vitték 1715. július 7-én a Császárfürdőnél horgonyzó pozsonyi hajóról a Nagyboldogasszony templomába, onnan pedig, a szentmise után, a városházi kápolnába.

A kápolnát 1786-ban *II. József* rendeletére bezárták és profanizálták, majd a városi tanács kérelmére 1824-ben a városi foglyok részére szolgáltatandó istentiszteletek számára átengedték és e célból 1826-ban újra felszentelték. 1850-ben a városi levéltárat helyezték el benne. Buda és Pest egyesítése, vagyis 1873. óta az épület az I. kerületi elöljáróság székhelye.

Buda látképe a XVII.-ik században, a török uralom alatt

A háttérben Pest városa látszik, balról a romokkal teleszórt Margitsziget, majd a felső-előváros, a mai Lukács- és Császárfürdő előtt. A Várhegy lábánál, a mai Attila-utca vonalában házsor állott: a hátsó előváros, mig az előtérben *török temető látható, körülbelül a mai Karátsonyi-utca tájékán.*

A királyi palota kertje fölött a karcsú *István-torony* látható, amelyet V. István király, vagy István, I. Lajos király öccse épitett. Ettől balra a lapostetejű, híres *csonka-torony,* melyet *Zsigmond* király-császár kezdett meg, de a király bekövetkezett halála miatt nem fejeztek be. A torony aljában tömlöcök voltak. Itt volt fogva — *Bonfini,* Mátyás király történetirója szerint — *Viktorin,* Podjebrád György cseh király fia és néhányszáz foglyul esett cseh rabló. Az István-torony mellett Mátyás király palotájának felső része, a Csonkatoronytól balra pedig a Zsigmond király által épitett *fris-palota* egy része látszik. A *fris-palota* mellett kőhid volt, amely a királyi palotát a Vár másik, lakott részével összekötötte. Kisebb torzításoktól eltekintve, a helyzetkép meglehetősen hű. Feltünő a mecsetek és templomok nagy száma, de ezeket a kútfők ellenkező adatai és megjelölései miatt meghatározni nem lehet.

A Mátyás-templom régibb, mint a bécsi Szent István székesegyház

A *Nagyboldogasszony, vagyis Mátyas templom* eredetéről bizonyosat nem lehet megállapitani. A budai német polgárokkal 1392 körül kötött peregyezségből az tűnik ki, hogy *a templom eredetileg a németeké volt,* ők adták annak felszerelését. A templommal foglalkozó legrégibb okmány 1255. július 25-én kelt és ebben róla, mint „épitendőről" esik szó. Felépülhetett mintegy 10 év alatt, mert *IV. Béla* 1269-ben kelt okmányában már az újonnan épült templomoknak juttatott bizonyos előjogokat.

Bár a bolthajtásokon és a templom egyéb részein a XIII. század épitésmodora látszik, alig hihető, hogy mai alakját kezdettől fogva kapta. *Valószinü, hogy Lajos, vagy Zsigmond király hozzáépitésekkel bővitették, Mátyás király pedig, akinek címere az 1476-os évszámmal az egyik déli toronyablakban látható, a templomot uj torony és kórus épitésével befejezte.*

Építésében a templom megelőzte a bécsi Szent István dómot, amelynek kápolnáit 1340-ben szentelték fel, mig a Nagyboldogasszony templom ismert legrégibb plébánosa már 1257-től 1270-ig tevékenykedett. Itt volt *III. Endre* ravatala felállitva. *Mátyás* király itt tartotta esküvőjét Beatrix-szal, királyaink itt hallgattak vasárnaponként szentmisét, itt hirdették ki az ellenségnek szóló hadüzeneteket és itt ülték meg a diadalmi ünnepeket. *A templom körül több kápolna állott, déli és északi oldalán pedig hajdan temető volt.*

1541-ben, Budának a török által való megszállása után, a templomot mecsetnek használták és csak Buda visszafoglalása után adták vissza, mint egyetlen épségben maradt templomot, korábbi rendeltetésének.

Két hónappal a Vár visszavétele után, 1686. november havában jezsuiták telepedtek le a Várban. 1687-ben átadták nekik a templomot, mely eddig a ferencrendieké volt. *Széchenyi* György esztergomi érsek 1687-ben kelt három alapitó levelében jezsuita kollégiumnak, akadémiának, papnöveldének és világi nemes ifjak részére konviktusnak felállitásáról intézkedik. 1688-ban épült a templom északi részén a kétemeletű kollégium, felső részében a páterek számára való lakással, alsó részében az iskolák, konyhák és egyéb helyiségek. 1712-ben épült az alsó folyósón a muzeum, az ebédlő és a várfal felé a kisebb kollégium a hálószobákkal. 1723-ban a nagy budai tűzvész alkalmával a templom teteje leégett. A nagy toronyban négy harang megolvadt, a homlokfal a Fehérvári-kapunál lévő lőportár felrobbanása folytán leomlott, áttörte a boltozatot, összetörte a kórust és az orgonát.

Hasonló sors érte a papnöveldét és a konviktust is, amelyet újra kellett épiteni, de most már a templom déli oldalára. A templomot helyreállitották, tornyát 1725-ben kupolával fedték. A templom rozzant tetőzetét és tornyát 1845-ben fedték át újra.

A templom előtti Szentháromság-oszlop 1715-ben épült a régi, egyszerűbb helyén, amelynek alapkövét 1700-ban fektették le s amely innen Óbudára került.

Megnyilt a **Budagyöngye-garázs**
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

„Growe" a legrégibb magyar komp- és kalapgyár. — Alapitási év 1865
Kérjen GROWE kalapot

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158-128

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat

Hol vásároljunk a pesti Lánchidfőnél
Bőröndös, bőrdiszmüves
Schönfeld és Klein
FINOM BŐRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

Most ünneplik a Ludovika Akadémia megalapításának 90 éves évfordulóját. A hivatalos „Közlöny" 1848. november 22-i számában jelent meg *Mészáros* Lázár hadügyminiszter erről szóló rendelete. Érdekesek a rendeletnek azok az intézkedései, amelyek az intézetbe való felvétel személyi feltételeit állapítják meg: mai szemszögből tekintve, bizony elég keveset követeltek a tiszti iskola hallgatóitól. A rendelet a következőképpen szól:

„Időnyerés tekintetéből, a honvédelmi bizottmány jóváhagyása reményében, a Ludovicea hadi főtanoda tárgyában, a hadügyminisztériumtól közhirré tétetik:

Ezen hadi főtanoda 1849-ik januárius 7-én szándékoltatik megnyittatni. A felveendő növendékek száma 50, melynek fele alapítványi, fele pedig évenként 500 p. frtot fizető növendékekből fog állani. A felvételre következő tulajdonságok kívánatnak meg: 1.) Betöltött 14 évi életkor, ugymint mellynél ifjabbak rendesen nem, csak különös, ritka esetekben fogadtatnak el, nagyobb életkor ellenben akadályt nem tesz. 2.) Egészséges, erős test, éles szem és hallás. 3.) Magyar nyelvben tökéletes jártasság. 4.) Olvasható kézirás és némi ügyesség fogalmazásban. 5.) Földrajz, történet és vallástan ismerése. 6.) Ügyesség a közönséges számvetésekben, nevezetesen egész és tört számokkal, arányokban, gyökérhúzásokban. Előismeretek a betűszám- és mértanban, nyelvek, rajzolás, különös ajánlatra szolgálnak; általában mennél több műveltséget mutathat be a folyamodó, annál inkább számíthat a felvételre. A felvételért folyamodók jövő januárius 4-kén tudományos kiképzésükre nézve a fentemlített főtanoda próbatéti termében nyilvánosan meg fognak vizsgáltatni, s a vizsgálat eredményéhez és a benyujtott iskolai bizonyítványokhoz képest fel- vagy nem fogadtatni. Budapesten, nov. 22. 1848. Mészáros Lázár hadügyminiszter."

KATONÁNAK MENTEK A FŐVÁROS TISZTVISELŐI

Pesten és Budán mindenki bevonult és nagyon megsínylette ezt az adminisztráció. Panaszkodik is emiatt a főváros, amint ezt a Pesti Hirlap november 5-iki számában, a következőkben jelenti:

„A város tegnap közgyülést tartott. A főügyész bejelentette, hogy a volt 11 ügyész helyett csak 4 dolgozik bureaujában. Ennyivel nem lehet meggyőzni a munkát. Hasonlóan a tanácsi jegyzőségnél 9 helyett most csak 5 van alkalmazva — 3 ingyen segédüel, kik között van ollyan is, ki már négy év óta dolgozik minden fizetés nélkül. Ez nemcsak káros, mert a közügyek folyamát nehezíti, hanem illetlen is a város tekintélyéhez, hogy évekszámra ingyen végeztessenek dolgai."

A tiszti ügyészség külön panaszkodik a Lánchíd körül felmerült városi perek miatt is. Ezekről a következőket olvassuk:

„A Láczhíd körül is elöjöttek némely bajok. Már 10 év óta kell a városnak perlekedni, hogy a társaság a hídfővel elfoglalt térért kármentesitést adjon. Mindeddig hasztalan. Ez ülésben kinyilatkoztattatott, hogy az új hídon a város egy lelket sem engedend át menni addig, mig nem kármentesittetik. A part felemelését a város 28 láb magasságra teljesitendi."

HAZA, MAGYARORSZÁGRA . . .!

Vajjon lehet-e könnyes meghatottság nélkül olvasni az alábbi és az ehhez hasonló híreket, melyeket ma sokkal jobban meg tudunk érteni, mint eddig bármikor? Legendák ezek, regényírói témák és mégis valóságok voltak! Ime, egy a sok közül, melyet Jókai lapja, az *Életképek* közöl:

„Nyolc nádor huszár ismét átvágta magát hozzánk Csehországból. Balla Endre volt a kapitányuk, ki egy szép reggel kivezette őket a mezőre s ott megmondá nekik: hogy ő át akar jönni hazájába: a hol hallja, hogy nagy a veszedelem, ha tehát ő vele akarnak tartani, menjenek arra, a merre ő indul. Minthogy azonban kényszeriteni senkit sem akar, megengedi: hogy a mellyiknek tetszik, forduljon vissza s csak annyit tegyen meg: hogy félóráig el ne árulja. Ő mindenesetre elmegy s egy óráig hátra sem fog nézni: hogy követi-e valaki vagy sem? Ugy tett. Egy óráig nyargalt elől és nem nézett hátra. Akkor megállt és látta: hogy mind a hét legénye utána jött. Egy sem hagyta el. Igy jöttek a becsületes hazafiak ezer veszedelmen keresztül. Egyszer egy hídon nyargaltak keresztül, mellynek egyik végét gyalogok őrizték, a másik végén vasas németek tanyáztak. Mindkét akadályon keresztül vágták magukat. . . Itt a káplárt rögtön hadnaggyá tették, két közvitézt strázsamesterekké. A többi nem fogadott el semmit. Nem tudunk olvasni, azt adák okul. És mégis meg tudták érteni hazájuk segély-kiáltását. Természeti ösztön, természeti szabadságérzet vezette őket.

Istenem! Illy nemzetnek nem szabad elveszni a földről."

A Karátsonyi-palota bontása megkezdődött
Mindennemü építési anyag
berendezési tárgyak, tükrök
a helyszinen
NAGYON OLCSÓN
kapható

A Krisztinában I., Krisztina-körut 34. Auguszt cukrászda mellett **ISZTER** KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐKÉSZITŐ

Átépítik a főváros budai gyógyfürdőit

Rövidesen megindul az OTI reumakórházának építése

Többizben megemlékeztünk már arról a nagyszabású jelentésről, melyet a városgazdasági ügyosztály készített a fővárosi fürdők és gyógyforrások ügyében. Az üzempolitikai bizottság eddig még nem ült össze, hogy a jelentést tárgyalja, a már összehívott üléseket a közbejött nagy, országos események folytán mindannyiszor el kellett halasztani.

A főváros jelentésében legérdekesebb a *Rudas* ivócsarnokának átépítésével kapcsolatos terv. A 250.000 pengős költségvetési hitelből *alagutat is épitenek, amely az ivócsarnokot a sziklaforrásokkal köti össze.* Onnan lemélyített gyalogjáró vezet majd a hegy lábánál levő sétányhoz. *Ugyancsak alagúttal akarják összeköltni a fürdőparkot a tabáni parkkal.* A gőzfürdő kupolás medencéjét is tatarozzák, az uszoda átépítése, a napozó megnagyobbítása egyelőre elmarad.

A *Szent Gellért*-gyógyfürdőben csak kisebb alakításokat tervez a főváros a vendéglátóüzem érdekében. Tervezik a Horthy Miklós-út 3/5. sz. telek jövedelmező beépítését is.

A *Szent Imre-gyógyfürdő átépítése elmarad.* A gyógyszállóra előirányzott 4.500.000 pengőből nem futja erre is, a két építkezés költsége együtt pedig hétmillió pengőt tenne ki. Tulajdonképpen nincs is rá szükség. A gyógyszálló alagsorába beépítendő gyógyfürdők és fizikoterápiai intézet a gyógyszálló vendégeinek szükségleteit teljesen kielégíti. Igy aztán a Szent Imre-gyógyfürdő olcsó áraival továbbra is megmaradhat a szerényebb jövedelmű osztályok gyógyfürdőjének.

Megoldatlan kérdés a *reumakórház* ügye. Mint tudjuk, az OTI a fővárostól függetlenül már készül a reumakórház felépítésére, megszerezte az ahoz szükséges telkeket is, minthogy pénze is van, lesz Budának végre reumakórháza is, bár a *Lukács-fürdő* klinikai osztálya már eddig is biztató kezdetet jelentett ezen a téren. Az OTI kórházának építését rövidesen meg is kezdik.

A Széchenyi-fürdő új, bővizű gyógyforrásának felhasználásával a Városligetben épül majd fel a régóta hiányzó reumakórház.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. **Szemszedés.** **Fehérnemükészités** Ágynemüvarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly utca 12. sz. — Olcsó árak.

Ruszin vér Budán

Irta: Bevilaqua Borsody Béla

A Kárpátalján megint ruszin vér folyik, mint 1914-ben. Ugyanaz a ruszin vér, ami a Nagyságos Fejedelem, II. Rákóczi Ferenc és a szepesi Görgey Arthur zászlói alatt is folyt.

Ez a ruszin vér ott piroslott Romhány, Igló és Branyiszkó fenyői alatt, de egyszer Budán is piroslott. Akkor, amikor a fiatal egri bakó, a Gvadányi „Peleskei Nótárius"-a által is megemlített György mester, vette ki az ügyetlen, vén pestvármegyei bakó kezéből a kétkézi bakópallost, hogy a rutin Szollártsik Sándor jrátus rutén vérével is „Vérmező" névre keresztelje az akkor még Generálisok Kaszálója nevezetű rétet. A máig Vérmező-nek nevezetettet.

Szollár: ruszinul sóvágó. Mesternév, aminek a végén a rusznos tsik képző apanevet, oroszos patronymikont alkot. Szollártsik: annyi, mint Sóvágófia. A máramarosi soaknak sóvágójobbágyai közül való volt a fiatal jurátus, az Erdélyből Árva-vármegyébe felvetődött és ott 1918-ig Felsőkubinban és Lesnában birtokos Abaffy család hopmestere, vagy is nevelője lévén.

Pesten keveredett bele a „Jákobita Kiúbosság"-ba, ahogyan a Martinovits-féle összeesküvést nevezték. Ő volt az, akit nemes Tomanek Sándor a pesti Nagykávéház utcában (ez a későbbi Uj utca, majd Közép utca, később Nagy Hid utca, most Deák Ferenc utca) levő Jung házban, illetőleg az ottani Három Oszlop kávéházban beugratott a beszédbe, mint ez Tomanek sajátkezü feljelentőlevelében olvasható.

Tomanek pesti prókátor volt. Mint Sándor Leopold főherceg nádorispánhoz irt levelében leirja, odatelepedett a fiatal Szollártsik asztalához. Megjegyzést tett szélespengéju kardjára, mondván, hogy a haza érdekében jeles dolgokat lehetne ezzel cselekedni. Ezután beszélgetés közben megadta a titkos Jákobita Páholy jelét, a C betüt, vagyis a Club kezdőbetüjét. Éspedig úgy, hogy bal kezefején vakaródzó mozdulatokat tett a jobbkeze mutatóujjával. A C-betü formára való vakaródzás a kézfejen fehér nyomot hagyott, illetőleg az ujjhegy nyomása alatt a bőr C-betü formára sápadt el. Ez volt tudniillik a titkos jel.

A kávéházi asztal mellett megeredt a beugratott jurátus nyelve. A agent provocateur mindent megtudott. Levelét még aznap megírta. A budai helytartótanács másnap összefogatta az összeesküvés tagjait.

Martinovics maga — Sándor Leopold nádor iratai nyomán, nélyeket Mályusz Elemér adott ki — sötétlelkü ember volt. Szerepe az összesküvésben nem az volt, ami a rajongó nemes Kazinczy, Hajnóczy és a többiek szerepe. Martinovics nem az a fenkölt alak, aminek a régi történetirás hitte. Nem is az, aminek az 1918-i októberi radikalizmus hitte. Hitvány „Mouchard", vagyis berugó volt, aki Francesco Gottardi-ból, a pesti városi szenátorból lett bécsi magánnyomozó kémiroda-tulajdonossal együtt a saját hívei ellen spiónkodott. Ez a Gottardi a tiroli Roveretc-ból származott be Budára, apja budai fűszerszámos boltos volt, egy Ágics nevü rác boltos társa lévén.

Gottardi és Martinovics együtt dolgoztak. Leveleik szörnyü morális lealjasodást mutatnak. Gottardi táncmesterré és kerítővé züllött le. Martinovics töröttlelkü, kétéletü ember volt, aki generális tudós tehetségei mellett diktátori álmokat szőtt.

A szegény, beugratott ruszin fiú nem volt áruló. Rajongó volt, mint mindenki a Martinovics-per befogottjai közül, Martinovicsot és a züllöttéletü Laczkovics kapitányt kivéve.

*

Ma ruszin vér patakzik a Kárpátalján. Meddig türhetjük az összes cseh gazságok közül ezt a legcsehebb gazságot? Szollartsik Sándor egy nagy álom vértanuja. Az álom szép volt, a kivitele azonban nem szabadságharc, hanem forradalom lett volna. A mai ruszin mozgalom azonban nem forradalom, hanem szabadságharcos guerilla.

Szabadságharc volt az is, amit a mai ruszin mozgalom egyik vezetőjének, Vozáry Dánielnek nagyapja vivott Podheringnél, amikor egyetlen ágyuval fedezte Görgey honvédjeinek visszavonulását az orosz elől. Mikor mehetünk már a magyar sorsközösségért vérző ruszinok segitségére? Hiszen megint oroszszellemü ukrán terroristák géppuskájával verekszik az ősi ruszin sóvágóbalta és a favágófejsze. . .

Budai kávéházak

REGENT
Szolid családi hely ZENE NINCS!
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA
a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

Nemzeti és fekete zászlók
Legjutányosabban a szaküzletben:
Hungária zászlóvállalat
IV., Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279.
VII., Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

A Budai Ifjusági Luther-Szövetség rendkivüli sikerrel kezdte meg teadélutánjait

A Budai Ifjúsági Luther Szövetség november 20-án délután a Bellevue szállóban tartotta első nagysikerü teadélutánját. A nagyszámban megjelen vendégek nagyszerü, családias hangulatban ávoztak a rövidnek bizonyult kedves teadélutánról. A felejthetetlen hangulat megteremtése Sásdy Béla elnök és Szeszlér Hugó (a B. I. L. Sz. elnöke), valamint a rendezőség buzgó tagjai, Marschalkó Lajos és ifj. Soós Frigyes fáradhatatlan és hozzáértő munkásságának köszönhető.

A megjelent leányok közül a következők neveit sikerült feljegyezni:

Rannweig Helén, Vajda Márta, Spira Mignon Magda, Gayda Paulette, Marschalkó Jolán, Biró Jolán, Léczfalvi Bodó Zsuzsanna, Janko Márta, Nagy Judith, Frisch Valéria, Weisz Ilse, Bacsilla Ildikó, Zólyomi Gabriella, Alvinczy Aliz, Wildhoffer Gréti, Laufer Márta, Cornidesz Edith, Féreghy Éva, Waya Felice, Delmár Beátrix, Dalmát Szidria, Mindszenthy Mária, Szepessy Viola, Varsányi Ingeborg és Éva, Soós Vilma, D. Illhmann Mária, Horváth Erzsi, Parlag Éva, Tóth Éva, Szabó Irén, Gröner Éva, Gröner Ili, Gyarmati Etelka, Náday Mária és Ágnes, Kardos Hajnalka, Kakuk Margit, Lengyel Zsuzsa, Lázár Sarolta, Tripolszky Manyi, Fischer Ilus, Soós Magda, Görs Éva, Komáromy Ágnes, Mikecz Edith, Bereczky Mária, Dékány Éva, Meinhardt Gréti, Bresztovszky Éva, Schanzel Judith, Sárga Judith, Járdek Éva és Irén, Mlinkó Klára, Erdős Tusi, Kiss Mária, Medvey Mária, Magas Alice, F. Raffay Mártha, Kelemen Irén, Toldy Piroska, Horvay Edith, Sáros Anna, Magyari Kamilla, Mohiló Edith, Fröhlich Márta, Horváth Nelly, Papp Jolán.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsebet-körut 54. Telefon: 135-785.

Exner Kornél dr.

Ismét egy kiváló budai férfiú távozott el az élők sorából. Novembeer 16-án, hosszú évekig tartó szenvedések után elhúnyt *Exner* Kornél dr. ny. pénzügyminiszteri államtitkár, a Pázmány Péter tudományegyetem jogi karának nyilv. rendkivüli tanára, a m. kir. közigazgatási bíróság itélőbirája.

Exner Kornél 1867. július 3-án Beregszászon született. Még megérhette szülővárosának diadalmas visszacsatolását. A jogot előbb Pozsonyban hallgatta és ott a jogászifjuságnak vezetője, minden hazafias megmozdulásban elnöke volt. Tanulmányait a budapesti, bécsi, prágai, berlini és müncheni egyetemeken folytatta, majd 1891-ben az állam pénzügyi szolgálatába lépett és az 1909 évi nagy adóreformot megelőzően *Wekerle* Sándor munkatársa volt a törvényelőkészitésben.

1899-ben a budapesti tudományegyetemen a pénzügyi jogból magántanári képesitést nyert, 1907-ben pedig a tudományegyetem javaslatára a király *nyilvános rendkivüli tanári cimmel tüntette ki.* 1913-ban a közigazgatási bíróság itélőbirájává nevezték ki és egyúttal a legfelsőbb hatásköri bíróságnak is tagja lett. 1920-ban megvált az állami szolgálattól és előbb a *Nemzeti Hitelintézet,* majd a *Földhitelbank igazgatója lett.*

Hegedüs Lóránd pénzügyminisztersége idején, annak felkérésére, több pénzügyi törvényjavaslat előkészitésében vett részt. 1895 óta a *„Pénzügyi Igazgatás"* cimü szaklapot szerkesztette több, mint negyedszázadon át, *„Magyar Pénzügyi Jog"* cimü munkáját pedig a Tudományos Akadémia *nagy jutalommal tüntette ki.*

Exner Kornél elnöke volt a „Magyar Sakkszövetségnek", alelnöke a *Hollós Mátyás Társaságnak.* Számos tudományos és szépirodalmi előadást tartott. Temetésén, amely november 19-én óriási részvet mellett folyt le, megjelent a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karának képviseletében *Eckhart* Ferne dr. egy. ny. r. tan., dékánhelyettes, a pénzügyminiszter képviseletében *Zobel* Lajos dr. min. tan., *Hegedüs* Lóránt volt miniszter, *Hennyei* Vilmos ny. államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság elnöke és nagyon sok előkelőség. A Hollós Mátyás Társaság nevében *Peterdy* Sándor megható beszédben búcsúztatta alelnökét.

Wadler szűcs
Megbizhatóságáról ismert ÓBUDÁN
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

december 1—15.

I. kerület.
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56
Szent Ilona, Szebenyi Antal tér 1
Szép Ilona, Hidegkuti út 2
Irgalmas Szereteet, Németvölgyi út 132
Remény, Győri út 8

II. kerület:
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11
Fekete Medve, Fő utca 27.
Statisztika, Margit körut 54

III. kerület:
Gránát Alma, Zsigmond u. 17
Szent Lukács, Bécsi út 89
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:

Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népművészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Express 1 óra 1 pengő Tátra utca 9—11. Boy 112-111
1000 drb. reklám osztása P. 4.—

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Horthy körténél

Nem állom meg szó nélkül...

Nem tenger mosta ki a Várhegy barlangjait!

Nemrégen irtem arról, hogy bár gyakran rémitik egyes rosszulértesült ujságcikkek Budapest lakosságát azzal, hogy a Gellérthegy vulkánikus eredetű s egyszer megint kitörhet, abból *geológiailag egy árva szó sem igaz.* És pedig azért nem, mert a *jó öreg Gellérthegy kőzetei között egyetlen egy sincsen, amelyik vulkánikus eredetü lenne,* hanem egytől-egyig a triász, eocén és oligocén nevü korszakok tengereinek iszapjából és törmelékéből képződtek. Egyetlen kivétel van s ez az édesvizi mészkő. Az, hogy a Gellérthegy környékén annyi hőforrás volt és van, még nem jelent semmiféle vulkánizmust: *meleg és forró gyógyforrásaink eredetének semmi, de semmi köze a tüzhányókhoz, a vulkánizmushoz.*

A budai és a többi melegvizű forrásaink forró vize az alföldi és dunántuli harmadkori medencének többezer méter mély fenekéről törnek fel. Onnan magukkal hozzák a föld belsőbb rétegeinek ottani magas hőmérsékletét, de még ott sincs vulkánizmus. *Minden más teoria elkopott, idejét múlta.* A szomorú csak az, hogy, bár minden nagyobb vizhozamú mélyfurás, amelyik ezt a természetes forró vizet felszínre hozza, külön-külön egy-egy Mekkája a különböző betegségekben szenvedő emberiségnek és mint hőenergiaforrás is, egy-egy kincsesbánya valamennyi, — akár a hajdúszoboszlói, karcagi, debreceni, szegedi, szolnoki, vagy alsómargitszigeti és második városligeti fúrások —, hőenergia szempontjából egy sincs teljesen kihasználva. Egy egy közepes szénbánya hőenergiájának felel meg a legtöbb s *még százezret fúrhatunk olyant szerte a hazában,* ha nem aprózzuk annak a földdarabnak a felszinét, amelyikről tudjuk, hogy öntözés és energiák befektetése nélkül, kis darabokban még annyit sem fog teremni, mint a mostani nagybirtok formájában. Javitani lehet földünk felszínének termelésén, de ahhoz az annak belsejében parlagon heverő gyógyviz és hőenergia, meg földigáz és földiolaj kinceire van szükségünk, hogy betegségeinkből könnyen, olcsón és helyben gyógyulhassunk, hogy legyenek bőséges és olcsó energiáink, amikkel ön tözhessünk aszályos időben és fűthessük növényházainkat, amikor az éltető nap sugára nem elegendő.

Uj termelési irányokat kell meghonositani s főképen iparositani kell azzal a földigázzal és azzal a földiolajjal, aminek bányászhatása az alföldi és dunántuli eredmények után nem kétséges többé. Csak akkor lehet boldog ez az ország, ha nem téves fogalmakkal árasztják el, hanem *igazolt szakemberek* útmutatásai szerint müveljük földünk felszínét és nem odázzuk el az annak mélyebb rétegeiben parlagon heverő energiák feltárását és értékesítését. Két évtizede vitatom irásban és szóban, hogy a magyar föld bőséges energiái révén sok helyen valóságos kertgazdálkodásra alkalmas s azonkivül iparositásra ott, ahol annak ma nyoma sincsen és olyan fürdőország lehetne, ahol az északi országok minden betege gyógyulást kereshetne és találna is. *Ezeknek a reálitásoknak azonban nincs akkora publicitásuk, mint a természettudományi tévtanoknak.*

Ime a legújabb budai vonatkozású természettudományos lehetetlenség! Egyik reggeli ujságunk nagy betükkel hirdette a minapában: *60.000 év előtt a Várhegy barlangjait a tenger mosta ki.* Hogy a Vérmező helyén hatalmas tó állott, amelynek partjain mammut, orrszarvú, viziló és kardfogú tigris élték vidám életüket. Ezek a hatalmas fenevadak — irták — a Várhegy barlangjaiban kerestek menedéket, de hozzáteszik, hogy ezek a barlangok *másfél-két és fél méter magasak csupán. Csupa, a tényekkel ellenkező állitás.* Még ha nem is tudnánk, hogy „a hosszú szőrrel borított" testü ősember nem lakott a Várhegy barlangjaiban, akkor is *elfacsarodik a szivünk, ha elképzeljük, hogy a négyméteres mammut hogyan préseli be magát a kétméteres barlangüregbe!*

A valóság az, hogy szegény mammut sohasem volt barlanglakó. És amikor a Várhegy barlangjai képződtek, már csak régi hire nyoma volt a tengervíz hullámzásának. Ha számokkal akarnánk dobálózni, legfeljebb azt mondhatnánk, hogy *azt megelőzően már 60.000 esztendővel mindenféle tenger kiapadt az alföldi medencében,* tehát a hullámai nem vájhatták ki a Várhegy mésztufa barlangüregeit. Ezek mésztufájukkal együtt, bizony-bizony sokkal később, a negyedkor első felében képződtek a Duna úgynevezett fellegvári terraszán. Ez pedig azt jelenti, hogy a *Duna és mellékfolyói, patakjai akkor abban a magasságban folydogáltak.* Azért vannak az Uri-utca alatti kavicsban jégkorszaki és jégkorszak előtti ősállati csontok, mert azokat odahordta a folyóviz s nem azért, mert az erre a kavicsra később lerakódott, tehát fiatalabb mésztufa barlangjaiba menekültek volna. Ha a Várhegy mögött, a Vérmező helye felett hőforrásos, pocsolyás, akkoriban tavas hely lett volna, akkor ott is képződött volna mésztufa, a kiscelli agyag- és budai márga-rétegek felett s éppen úgy védő takarója lenne annak, mint a Várhegyen. De nem volt s igy a kemény mészkőréteg sem állott útjában a Hüvösvölgy felől jövő mai Ördögároknak, azért vágta be olyan mélyen magát a Vérmező és Tabán völgyében.

A Várhegy magasságában folyó negyedkori (diluviális) Duna medrében és partjain éppen úgy fakadtak fel a hőforrások, mint ma annak, vagy a Gellérthegynek és a Rózsadombnak a tövében. És amikor a Duna elkanyarodott a pesti oldal felé, ezek a hőforrások mindenfelé mocsaras pocsolyákat alkottak, a forró viz lehült s a benne oldott mész kivált. Először mészisap-rétegeket, azután 8—10 méter vastag mésztufát, mészkövet hozott létre, magába temetve a nádnak, mocsári növényzetnek és mindenféle belekerült állatnak maradványait, amint ezt a Várhegy, Kiscelli-párkány és a Csillaghegy, Békásmegyer, Budakalász feltárásaiban és édesvizi mészkő kőfejtőiben látjuk. A feltörő, kavargó hőforrások ebben a saját mészkő üledékükben tölcséreket alkottak maguk körül, ezekben a tölcsérekben nem hűl olyan gyorsan le a viz s nem is csapódott ki ott mindjárt a mészanyaguk, legfeljebb a lebegő, kavargó homokszemekre. *Igy jöttek létre a borsókövek, mint a Szent György tér alatt és másfelé.* Amikor később már ezek a borsókövek is olyan nagyra, súlyosra híztak, hogy leestek a fenékre, arra kényszerítették a feltörő forró vizet, hogy másfelé keressen magának kiutat. Akkor folyt bele a már leülepedett vastag mészkő anyagának hézagaiba, repedéseibe, akkor bővitette azokat, megint feloldva annak anyagát kisebb-nagyobb barlangüregekké. A tovaszivárgó, folyó melegviz és édesvizi mészkő alatt összegyülve kereste meg a természetes lejtéket a feltörő forró vizet, hogy másfelé keressen árokba. Ahol ez a lefolyó viz megtorlódott, kavargott, jobban és jobban kioldotta, kivájta a mésztufa üregeit, ott nagyobbak a barlangok.

Ilyen kisebb-nagyobb üregekkel tarkázott mésztufát raknak le ma is a hőforrások, azokon keresztül, azok csatornáiban törnek ma is sok helyen a felszínre. Nincsen benne semmi különös, hogy ha rendre elapad a nyomásuk s már csak a megelőzően lerakott édesvizi mészkőben tudnak elfolyni, vagy a végén csak az alatt folydogálnak el rendre: tágabbra és tágabbra vájják, oldják azt a mésztufát, amit szabadlevegőn, lehülve és elveszítve oldó gázaikat, megelőzően saját maguk hoztak létre. Amikor végre már kifáradnak a hőforrások és valahol, a közben mélyebbé vált völgyek talpán törnek új, könnyebb utat maguknak, *szárazon maradnak a régi vizjáratok* s mi gyönyörködhetünk a Várhegy egészen különleges és bonyolult barlanghálózatában s fel is használhatjuk annak, amire való és amire szükségünk van. De nem szabad a nem ilyen barlangok képződésének kaptafájára húznunk a keletkezésüket s pláne nem szabad szegény tengereket ilyen munkával fárasztanunk, amikor ők valószínüleg (!) éppen ez elől már sok-sok ezer évvel azelőtt elmenekültek.

Tanulság: ne irjunk olyanról, ami nem a mesterségünk. Vagy ha mégis, előbb informáltassuk magunkat olyannal, aki ért hozzá. A szóbanlevő cikk irója ugyan névszerint is hivatkozik „a Várhegy barlangjainak szakértőjére" — akit nincs szerencsém ismerni — de úgy látszik más képpen is tudja a dolgokat!

Második tanulság: nem mindig szakértő, aki „kalauzolja" az embert. De lehetne az is!

P. V. F.

SVÁBHEGYI
MAJESTIC
ötemeletes luxuspanzió tündéri kilátású, erkélyes lakosztályaiban a legn. komforttal, fejedelmi ellátás, kivánságra diétával, P 9-től. Közp. fü és. Hid.- mel.- folyóviz. Telefon: 165-416 v. 17.
Az üdülők Királya

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor
BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC müasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad
VAD, BAROMFI mindig friss FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bőrönd, bőrdiszmű
GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus bőröndös mester. Fest, javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő
Budán PREISACH - CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda
Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer
Csemegekülönlegességek TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Füszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta füszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru
Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Fűző, keztyű
LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros
Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészáros üzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-917

Kalap
Férfi- és női kalap 40 éve Homolától III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda
Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késmüves
DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 259—335.

Kézimunka, fonal
„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérnemükészités, elönyomda

Könyv, papir, irószer
Töltőtollat Budán csak Csáthy Ferenc R.T.-nél: I., Krisztina-krt 133.

Madár- és halétel
Rétesliszt, hüvelyesek, dió mák, mandula, mazsola Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó
GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Kiskorona u. 19.
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Pékek
Glasner Ede kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62
Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148
85 éve SCHŐDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő
Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás
BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény,

Uri- és nőiszabó
Közismerten elsőrangu munka
Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Üveges, képkeretező
Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek
NÉMETH K. GÉZA utóda
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág
LOHR IRMA utóda Nagy Imre László VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával I. Nargit körút 43. alatt **könyv és papirkereskedést nyitottam** Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban **Vitézy László** Tel.: 167—742

HÁLÓK, KOMBINÁLT SZOBÁK EBÉDLŐK, KÁRPITOS-BUTOROK HADL ANDORNÁL II., TÖRÖK-UTCA 1 Köztisztviselőknek 5% engedmény. — Részletfizetésre is

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméitersoronként.

Visszhang Alexandriából

Vizer Vilmosról irott cikkünkre

Megírtuk, hogy az Általános Kőszénbánya *Vizer* Vilmost műszaki vezérigazatójává nevezte ki. Ez a kinevezés nemcsak Budán keltett osztatlan örömet, itt, ahol *Vizer* Vilmost mindenki tiszteli és becsüli, hanem a világ távoli vidékein is, amit egy levél bizonyít.

Ez a levél Egyptomból érkezett, Alexandriából a *Budai Napló*hoz és a következőképen szól:

Ngs. dr. Lippay Gyula úrnak, a Budai Napló szerkesztősége, Budapest.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának 44. számában nagy örömmel olvastam, hogy a MÁK Vizer Vilmos bányaügyi főanácsost műszaki vezérigazgatójává választotta. A háború folyamán együtt szolgáltam Vizer Vilmos úrral, aki a parancsnoksága alatt álló műszaki különitménnyel a Görz-környéki hiressé vált sziklafedezékeket, kavernákat és alagutakat építette. Katonái imádták példaadó, bátor magatartásáért, mert mindig elöljárt, és rendkívül humánus bánásmódjáért. Az ő munkája sokezer derék magyar katona életét mentette meg. Felettes parancsnoksága a Ferenc József-rend, kardokkal ékesitett lovagkeresztjével és egyéb dekorációkkal tüntette ki.

Kiváló tisztelettel

H. (teljes név és cim.)

Ezúton juttatjuk el *Vizer* Vilmoshoz egykori katonája örömének kifejezését. Bizonyára jólesik neki a távolból jött meleghangú, önzetlen elismerés. Az eredeti levelet is eljuttatjuk *Vizer* Vilmoshoz, tegye el legkedvesebb emlékei közé.

Magyar perzsa: Turáni II., Fő-utca 80. Telefon: 151-579.

Péntek van a magyar mohammedánok Ramazán Bajram ünnepe

A magyar mohamedánok az Esplanade szálló dísztermében november 25-én, pénteken délelőtt fél 11 órakor a Ramazán Bajram alkalmából ünnepi istentiszteletet tartanak. Este 8 órakor a „Gül Baba" étterem különhelyiségében társasvacsora, amelyen szívesen látják a más felekezethez tartozó magyar testvéreket is.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA **SCHWARCZ**
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.
Ezüstárukat
Horvát Béla **ezüstműves**
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT
Könyvet
PEN KÖNYVKEREKEDÉS V., Szent István-körut 6.
Az összes magyar és külföldi ujdonságok, nyelvkönyvek
Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló
Sportárukat
Gyárfás sport Si és teniszfelszerelés V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok). Telefon: 123-601.
Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

J-uj utcanevek

Igazán nem tudom, nevessek, vagy sírjak,
S nem állhatom meg, hogy ennyit meg ne írjak,
Olvasván a sok új pesti utcanevet.
Csak tudnám, a keresztpapájuk ki lehet?
Hogyha már utcanév lett „Száraz" és „Baba",
Mért nincsen egy utca, amely — „Szárazdada"?

— erős —

TÖRLEY RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Anna királyi hercegasszony az újpesti tüdőbeteg gyermekek iskolájában. Anna királyi hercegasszony a napokban kíséretével együtt meglátogatta az újpesti tüdőbeteg gyermekek iskoláját és kisdedóvóját, amely az ország egyetlen ilyen intézménye. A hercegasszonyt Kemenes Illés dr. tankerületi főigazgató, Álgyay Hubert Pál és Illyés József egyetemi tanár felesége, továbbá Poll Sándor dr. polgármester és felesége fogadták. Anna királyi hercegasszony végigjárta kíséretével az intézetet, benézett egyes osztályokba, elbeszélgetett az apróságokkal és távozásakor a látottak felett a legnagyobb elismerését és megelégedését fejezte ki.

MOLDOVÁNYI KÁROLY
CUKRÁSZDÁJA
I., KRISZTINA-KÖRUT 117.

Morvay Győző halála. Az óbudai Árpád gimnázium tanári testületének súlyos gyásza van; Morvay Győző dr. tankerületi főigazgató, a gimnázium ny. igazgatója 75 éves korában váratlanul meghalt.

Az elhunyt a magyar középiskolai oktatás és nevelés ügyének egyik legtevékenyebb, legértékesebb harcosa volt. 1902-ben bizták meg a III. kerületi főgimnázium megszervezésével és igazgatásával. Ezt a tisztét 26 éven át páratlan munkakedvvel és sikerrel töltötte be. A pedagógiai intézmények és gondolatok egész sorát kezdeményezte és ültette át hazai talajba és valósította meg iskolájában. Emellett széleskörű, értékes munkásságot fejtett ki a pedagógiai, esztétikai, filológiai és történelemirodalom terén. Több tudományos és társadalmi egyesület alapító tagja volt. Igy többek között résztvett a Hollós Mátyás Társaság megalapításában is és éveken át búzgó és eredményes munkával vett részt a társaság vezetésében, valamint a III. kerület minden társadalmi és kulturális megmozdulásában.

November 23-án, szerdán délután temették el nagy részvét mellett az óbudai temetőben. A gyászoló közönség soraiban a hozzátartozókon kívül ott volt a budai társadalom számos kitünősége, de ott voltak sokan egykori tanitványai közül is, akiknek szivébe kitörölhetetlen betükkel irta be nevét Morvay Győző.

Filléres divatáruk l., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**

A Bellevue-szállodában
a jazz-zene szünetében **KELEN PÁL** külföldön is elismert és kitüntetett zongoraművész klasszikus népszerü zongoraszámokkal szerepel

Kiírják a versenytárgyalást a Felvinci-úti Levente Otthonra. A belügyminiszter jóváhagyta a Fevinci-úton épitendő Levente Otthon épitését. A Levente Otthont 200.000 pengös hitelkeretben épitik meg, a legmodernebb irányelvek és a németországi Hitlerjugend-épitkezések gyakorlati eredményeinek felhasználásával.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Elárverezik a hűvösvölgyi színészüdülőt. A Magyar Általános Hitelbank, valamint több hitelező kérelmére a telekkönyvi hatóság újabb árverést tüzött ki a Színész Szövetség Völgy utca 33—35. szám alat lévő üdülőtelepére. A követelések összege, figyelembevéve a csatlakozó kisebb hitelezőket, meghaladja az ötvenezer pengőt. Az árverés december 13-án délután négy órakor lesz, 20.591 pengő kikiáltási ár mellett, mely áron alul az ingatlan nem adható el.

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 152-168

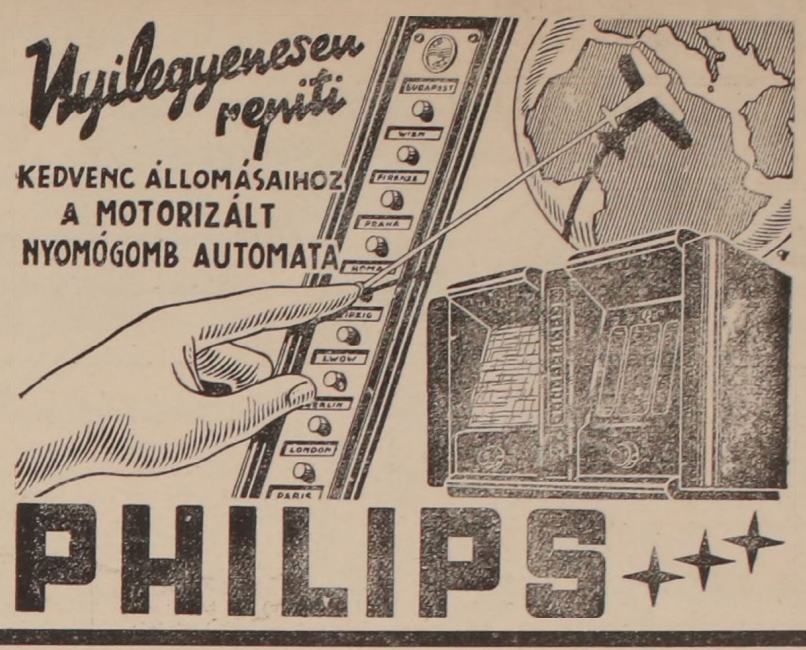

Nagy csatorna- és útépítések bemutatása. A főváros út- és csatornaépítési ügyosztályának irányitásával több közmunka készült el Budán. Befejeződött a müegyetemi rakpart épitése és útburkolása, csaknem készen van már a Szent Imre herceg úti aluljáró, befejeződött a Bürök utca, a Darányi Ignác utca, a Lévai utca és a Bimbó utca csatornázása és átépitése és a Pusztaszeri út burkolása. Az elkészült közmunkákat pénteken tekinti meg az útépitési szakbizottság. A bemutatón Király Kálmán tanácsnok ad felvilágositást.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

A Budai Református Keresztyén Ifjúsági Egyesület nagysikerü teadélutánt rendezett, amelyen Haypál Béla, a nagy budai gyülekezet lelkipásztora és felesége vezetésével számosan jelentek meg. A változatos müsorszámok közül kiemelkedett Haypál Béláné virtuóz zongorajátéka és az egyesület zenekarának bemutatkozása. Legközelebb mutatják be Gárdonyi: Az öreg tekintetes c. darabját.

HÁZIURAK! Nedvesek falai?
Módszeremmel biztos eredmény, egy fillért sem fizet, mig falai nem szárazak. Házrenoválást vállal ***Ifj. Timár Károly*** kőmivesmester.
III. Bécsi út 54. Telefonhivó: 162-502

Filléres-gyors Ungvárra, Munkácsra, Beregszászra. A „Magyarországi Ruszinszkóiak Szervezete" december 3-án filléres-gyorsvonatot indit Ungvárra, Munkácsra és Beregszászra. Tekintettel a nagy érdeklődésre, felkérjük a közönséget, hogy az odautazók ebbeli szándékukat a hivatalos helyiségben, Pálffy tér 5. sz. alatt mielőbb jelentsék be.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 89
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

A „33" Football Club táncos-teadélutánjai. Kitörő örömmel fogadták a patináshirü, öreg budai egyesület tagjai és barátai, hogy a multban mindig bevált táncos-teadélutánokat a „vigalmi bizottság" ismét megrendezi. A pompás-hangulatú délutánokat a Gellért-kávéház klubhelyiségében vasárnaponkint 5—9-ig rendezik (Horthy Miklós út 1.) a Szávai-dzsessz közreműködésével, számos érdekes és ötletes müsorszámmal tarkitva.

BUDA LEGUJABB LÁTVÁNYOSSÁGA
az „ÁRPÁD" SÖRÖZŐ-ÉTTEREM
II., LÁNCHID-UTCA 4.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 64 Telefon: 162—772

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Uj postahivatal a Lágymányoson. Budapest székesfőváros XI. kerületében, Karolina út 35/b. szám alatt távbeszélővel egyesitett uj postahivatal nyilt meg. Az uj postahivatal működési körzete bárhová szóló közönséges és ajánlott küldemények (légipostai is), táviratok, értéklevelek, csomagok és belföldi postautalványok felvételére, továbbá csekk- és takarékbefizetések és takarékkifizetések ellátására, helyi és helyközi távbeszélgetések lebonyolitására és végül postai, pénzügyi és egyéb értékcikkek árusitására terjed ki. Az uj hivatal távbeszélő-hivószáma: 257—601.

Hó- és sárcipő-javitás. kerékpár, varrógép alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. sz. Telefon: 167—772.

GRAMOFON. ÉS LEMEZKÖLCSÖNZÉS, rádió, XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45. vétel, csere. Kedvezményes szinházjegyiroda.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága II., Margit-körut 83. AZ UJ **NÉGY SZÜRKE** ÉTTEREM

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zauper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulajdonos *Butby Győző.* II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága mélyen megilletődve jelenti, hogy nagyrabecsült elnöke

báró Harkányi János

belső titkos tanácsos, a Magyar Országgyülés Felsőházának tagja, ny. m. kir. kereskedelemügyi minister, stb. stb.

e hónap 18-án jobblétre szenderült.

A megboldogultat három évtizedes együttmüködés szoros köteléke füzte intézetünkhöz. Mint az igazgatóság tagja, később alelnöke, 1929-től kezdve pedig elnöke kristálytiszta itéletének, bámulatos tudásának és gazdag tapasztalatainak felbecsülhetetlen értékeit mindenkor teljes odaadással bocsátotta intézetünk és vállalataink rendelkezésére. Mintaképe volt a vállalt feladat iránti önfeláldozó kötelességérzetnek. Magasrendü erényei mindazok tiszteletét és ragaszkodását biztositják számára, akik ismerték.

Nagyérdemü elnökünk nemes egyéniségének emlékét igaz szeretettel és hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1938. évi november hó 19-én

Exner Kornélné szül. **Lendvay Ilona** a saját, valamint az összes rokonok nevében mélyen megrendülve jelenti, hogy a szerető férj, testvér és rokon,

Dr. Exner Kornél

nyugalmazott pénzügyminiszteri államtitkár, a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karának nyilv. rendkívüli tanára, a m. kir. közigazgatási biróság itélőbirája

ez évi november 16-án, 71 éves korában, hosszú évekig tartó szenvedés után, a halotti szentségekkel ellátva, csendesen elhunyt.

Temetése szombaton, november 19-én délután 3 órakor volt a róm. kath. egyház szertartása szerint a **farkasréti temető halottasházából.**

A megboldogult lelkiüdvösségéért a szentmiseáldozatot a budai Szent Ferencrendiek Margit-körúti plébániatemplomában hétfőn, november 21-én mutattuk be az úrnak.

Budapest, 1938. november 24-én.

Nyugodjék békében!

Exner Győző, Kálmán Vilmosné szül. **Exner Paula**, testvérei; **Exner Emil** és neje, szül. **Vlaszaty Margit, Exner Mária** és férje **Siegl Waldemár, Exner Piroska, Keeberg Nándor**, unokahugai és unokaöccsei; **Exner Győzőné** szül. **Kicska Ilona, vitéz Lendváry Györgyné** szül. **Lendvay Mária**, sógornői; **vitéz Lendváry György**, sógora.

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei

Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. decemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Nov. 24. 5 ó	I. **Költő u.** 35/c. sz. 361 öl kert	5920.—
„ 24. 5 „	I. **Költő u.** 35/d. sz. 334 öl kert	4200.—
„ 24. 4 „	II. **Ürge út** 11/a 300 öl telek	183.—
„ 25. 4 „	XI. **Sasad** 2191. hrsz. 925 öl telek 1/3-ada	231.—
„ 30. 4 „	XI. **Tétényi út** 4119. hrsz. 330 öl kert és ház 1/4.	663.—
Dec. 7. 4 ó	III. **Perényi út** 16293/2. hrsz. 180 öl telek és ház	3735.—
„ 9. 4 „	III. **Remetehegy** 16388 hrsz. 869 öl kert és legelő	499.—
„ 9. 4 „	III. **Máramaros u.** 11-13-15. sz. 1 hold 347 öl szántó	487.—
„ 16. 5 „	XII. **Ada u.** 3. és **Városkuti út** 650 öl telek	6380.—
„ 12. 4 „	I. **Naphegy u.** 31. sz. és **Lisznyai u.** 766 öl telek és ház 1/4-ede.	44000.—
„ 12. 5 „	XII. **Szarvas Gábor u.** 24. sz. 341 öl telek és ház	12215.—
„ 13. 4 „	XII. **Völgy u.** 33—35, lz, (Szánészdülő) 1462 öl telek és ház	20591.—
„ 14. 4 „	II. **Endrődy Sándor u.** 32. sz. 559 öl telek és ház	9304.—
„ 19. 4 „	I. **Őzike u.** és **Normafa u,** 10494/5. hrsz. 2. hold 319 öl kert és erdő	966.—
„ 20. 4 „	III. **Ürömhegy** 21963. hrsz. 605 öl telek fele	141.—
„ 21. 4 „	III. **Aranyhegyi út** 6/b. sz. 1 hold 225 öl legelő töredéke	276.—
„ 28. 4 „	XI. **Sasadi út** 190. sz. és **Barackos u.** 1. sz, 204 öl telek és ház	9724.—
„ 29. 4 „	XI, **Semlói út** 23/a. és b. sz. 852 öl telek	519.—
„ 29. 4 „	XI. **Kelenhegyi út** 50/a. és b. sz. 672 öl telek és ház	35609.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II., Fő utca 70—78., földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Tervez, épit, átalakit tataroz kedvező fizetési feltételekkel **HORVÁTH ISTVÁN** Magas-, mélyépitési vállalkozó. III., Timár-u. 26. Tel.: 362-472

Ingatlanforgalom Budán

A tél beálltával csökkennek az építkezési kérelmek. Az utolsó két hét alatt mindössze 18 építkezési engedély iránti kérvény érkezett be, amelyből 13 esik Budára és mindössze 5 a pesti oldalra. Ebből a körülményből is megállapíthatjuk, amit különben már régen észlelhetünk, hogy az építkezések túlnyomó része Budán történik és a pesti építkezések száma a budaival szemben az utóbbi években jelentősen csökkent. Ha most tekintetbe vesszük, hogy egyes budai vidékek (a Margitszigettel szemben fekvő dunapart, az újonnan kiépült Árpád fejedelem útja, Óbudának a szabályozás alá eső vidékei, stb.) erős fejlődés előtt állanak, biztosan lehet számítani arra, hogy a tavasszal nagyobb lendülettel meginduló építkezések elsősorban Buda megfelelő és fejlődésre érett területeire fognak esni. Örvendetes ez azért, mert Buda nagyszerű vidékei különösen alkalmasak a lakósság szélesebb rétegeinek befogadására, a gyönyörű budai és óbudai hegyvidék pedig a saját otthon létesítésére nyujt kitünő lehetőséget.

Az utóbbi hetek ingatlanforgalmi adatait az alábbiakban közöljük:

I. kerület:

Verbőczy u. 6585/1. hrsz. 65 öl telek és ház 35,000 P. Vevő: **Cerutti Viktorin.**

II. kerület:

Fillér u. 27. sz. 318 öl telek és ház 80.000 P. Vevő: **Bauer Dezsőné,**
Fő u. 64. sz. 307 öl **Gyorskocsi u.** 19. sz. 205 öl telek és ház, 131.000 P. Vevő: **Forgó Istvánné.**
Zuhatag út 17/a. 370 öl telek és ház 25.000 P. Vevő: **Takács Károly.**

III. kerület:

Bécsi út 21833. és 21834. hrsz. 538 öl 4400 P. Vevő: **Böjthe László.**
Csúcshegy 20734. hrsz. 470 öl rét 20735 hrsz. 470 öl szántó 1450 P. Vevő: **Migyisztrák Károly.**
Csúcshegy 21302. hrsz. 534 öl telek 2000 P. Vevő: **Ákoshegyi Lipót.**
Erdőalja út 64. sz. 908 öl szőlő 3400 P. Vevő: **Dr. Jánosi Dénes.**
Kaszás u. 25/a. sz. 174 öl telek 3200 P. Vevő: **Schneider Lénárt.**
Szemlőhegy u. 14/b. sz. 328 öl telek 57,500 P. Vevő: **Rakovszky György.**
Szemlőhegy 15178/35. hrsz. 449 öl telek 11,227 P. Vevő: **Csizmazia Béla.**
Szépvölgyi árok 1921. hrsz. 316 öl 3000 P. Vevő: **Özv. Kümmerle Gyuláné.**

XI. kerület:

Fehérvári út 82. sz. 143 öl telek és ház 67,000 P. Vevő: **Mrovcsik József.**
Gellérthegy 5286. hrsz. 301 öl telek 12,000 P. Vevő: **Dr. Szilágyi Dezső.**
Kelenföld 3487/12. hrsz. 185 öl telek és ház 26,700 P. Vevő: **Kreutz Emilné.**
Madárhegy 1622. hrsz. 845 öl szőlő 1500 P. Vevő: **Reiter Károly.**
Magasút dülő 9021. hrsz. 984 öl szántó 8500 P. Vevő: **Ordódy Mária.**
Magyarádi út 4553/10. hrsz. 75 öl telek 11,000 P. Vevő: **Özv. Horovitz Józsefné.**
Semlói út 12. sz. 545 öl telek 48.000 P. Vevő: **Dr. Aranyosi Lászlóné.**

XII. kerület:

Daruváry u. 31/b. sz. 163 öl telek és ház 36,100 P. Vevő: **Dr. Knoll Károly.**
Előpatak u. 46. sz. 216 öl telek 6000 P. Vevő: **Kovács Sándor.**
Városkuti út 20. sz. 650 öl telek és ház 20.000 P. Vevő: **Ungerleider Mór.**

A Rimamurány-Salgótarjáni igazgatósági ülése

A Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság igazgatósága a mult héten megtartott ülésén az eléje terjesztett 1937—38. üzletévi zárószámadásokat megvizsgálta és jóváhagyta.

A vállalat üzleti forgalma 76.4 millió pengőt tett ki és a *mérleg 2,493.340 pengő 12 fillér tiszta nyereséggel zárult.* Az igazgatóság a november 26-ára egybehivandó rendes közgyűlésnek részvényenkint, mint a mult évben, 5 pengő osztalék kifizetését, 150.000 pengőnek a társaság különböző jóléti alapjaira, 100.000 pengőnek közjótékonysági és egyéb közcélokra fordítását fogja javaslatba hozni.

Az igazgatóság *Tetmajer* Alfréd üzemigazgatót és *Pattantyús* A. Imre műszaki tanácsost a műszaki igazgatói címmel ruházta fel, dr. *Orbán* László, *Kucsera* Emanuel, dr. *Siklóssy* József, dr. *Zarkóczy* Dénes, *Schulz* György és dr. *Biró* János cégvezetőket igazgatóhelyettesekké és vitéz *Endrényi* Gyula, dr. *Perczel* Géza, *Laufer* Henrik és *Antal* Ernő társulati főtisztviselőket cégvezetőkké nevezte ki.

SEEBAUER MIHÁLY
villanyszerelő mester rádió- és villamossági vállalata
II., KANDÓ KÁLMÁN-UTCA 1. TELEFON: 366-993.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyartja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

KALOCSAI
BUTORSZÁLLITÓ VÁLLALAT
II., Zsigmond-u. 13. Tel.: 155-668.

GÁZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT
legelőnyössebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS
lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Öröklakás- és Családiháztulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BÉLA.**

A szövetkezeti társasházak házadója

A társasházaknak két tipusa van: a) a házszövetkezetek, vagy házrészvénytársaságok tulajdonában levő házak, amelyeknél az egyes lakásbirtokosoknak különálló ingatlanvagyon-illetőségüük nincsen, a lakás használati jogát részükre a tulajdonukban lévő részjegyek, illetőleg részvények birtoklása biztositja. Az ilyen ház telekkönyvileg osztatlan jószágtestet, tehát „egy" házadótárgyat képez. Ilyen esetben a szövetkezet, illetőleg részvénytársaság mint háztulajdonos köteles házbérbevallást beadni, a házadót egy lajstromtétel alatt kivetni és a főkönyvben egy adószámlán kell elkönyvelni. b) Az 1924. évi XII. t.-c. alapján alapított társasházak. Ezeknél — bár a telek, amelyen az épület áll, egy helyrajzi számmal bir — az egyes bérlemények (lakás, üzlet, műhely, vagy raktár) tulajdonjoga a tulajdonos-társak javára albetét alatt, mint külön-külön telekkönyvi jószágtest van bekebelezve. A törzsbetétben mint egységes telekkönyvi jószágtest csakis a közös telek és a tulajdoni közösségben maradó épületrészek (házmester-, segédházmesterlakás, pince, padlás, mosókonyha, lépcsőház) vannak felvéve. Itt tehát a tulajdoni közösség és az egyes bérlemények külön-külön házadótárgyat képeznek és ennélfogva a tulajdonostársak, valamint a tulajdoni közösség által külön-külön beadott házbérbevallások alapján a házadót terhükre külön-külön kell kivetni és a főkönyvben külön-külön adószámlán elkönyvelni. Ha azonban a tulajdonosok közös képviselője a társasházról közös bevallást adott be, — ami nem igen fordul elő — úgy a társasházra egy lajstromtétel alatt osztatlanul kell a házadót kivetni. (H. H. Ö. 14. §. (2.) bekezdéséhez fűzött Utasítás (6.) bekezdés.)

A szövetkezeti társasházak házadóalapjának megállapítására vonatkozólag a pénzügyi hatóságok az egyöntetűség biztosítása céljából a következő eljárást rendszeresítették:

1. A szövetkezeti társasházban levő öröklakások házadóalapját a H. H. Ö. 9. §-ában foglalt rendelkezések figyelembevételével mindenkor becsléssel kell megállapítani, tekintet nélkül arra, hogy az öröklakást a szövetkezeti tag saját maga nem használja, avagy pedig harmadik személynek bérbeadja.

2. Ha a szövetkezeti tag által bérbeadott lakás a becsléssel megállapított házadóalapnál magasabb összegért van bérbeadva, a különbözet a kereseti adóról szóló 1927. évi 300. P. M. sz. hiv. összeállítás 2. §-ának 2, pontjához fűzött Ut. (16) bekezdése szerint általános kereseti adó alá esik, mert az üzletrész tulajdonosa a szövetkezettel szemben a lakás használójának tekintendő, ennélfogva a haszonérték és a tényleges bér között mutatkozó különbözeti összeget a szövetkezeti tag köteles általános kereseti adó alá bevallani.

3. A társasház szövetkezetek igazgatóságai anyagi felelősség terhe mellett kötelesek az adóhatóságnak a házbérbevallási ív beadásával egyidejűleg külön kimutatás csatolása mellett bejelenteni azt, hogy a szövetkezeti tagok közül kik azok, akik lakásaikat bérbeadták.

4. A házbérbevallási ívben a szövetkezet igazgatósága által bevallott haszonértéket kötelesek a szövetkezeti tagok névaláírásukkal igazolni és egyben, ha a lakást bérbeadás útján hasznosítják, a bérösszeget is feltüntetni.

5. A szövetkezeti társasházakban levő lakások bérbeadás útján való hasznosítása esetében lakásüresedés címén adótörlésnek csak azok után a lakások után van helye, amelyek használatát biztosító üzletrészjegyek magának a szövetkezetnek tárcájában vannak, mert ebben az esetben a szövetkezet, mint háztulajdonos, a tényleges bérösszeget tartozik a házbérbevallási íven bejelenteni. Ha azonban az üzletrész tulajdonosa adja bérbe a használatra átengedett lakást, a közte és a bérlő között létrejött jogviszony a fentiek szerint albérletnek minősül, ennélfogva laküresedés címén adótörlést nem igényelhet, hanem az üresedés tartamára eső térveszteséget az általános kereseti adó kivetésénél érvényesitheti.

6. Szövetkezeti alapon létesitett társasházak egyes lakásainak haszonértékét már az 1938. évi házadókivetések megindításakor is a házbérbevallási ívek beadása után a környékbeli bérbeadott lakásokkal való összehasonlítás útján kellett megállapitani; ezt a munkálatot a jövőben is állandóan folytatni kell mindaddig, amíg az összes társasházakban levő összes lakások helyes haszonértéke meg nem állapittatik.

Meg kell jegyezni, hogy a szövetkezeti házakban a szövetkezet tulajdonában álló lakások, vagy üzletek adóalapját, — amint az a fentebbi 5. pontban említve van — a tényleges bérnek megfelelően kell megállapitani.

Azok az épületek, amelyek ugyan nevükben viselik a társasház megjelölést, de a társasház fentebb megjelölt két tipikus alakjának fogalma alá nem vonhatók, az itt ismertetett eljárás alá nem vonhatók; azokra a H. H. Ö. 8. §-ában foglaltak irányadók.

Göczán József parkettázómester
I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték és csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849.

Női- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Seebauer Mihály, II., Kandó Kálmán-u 1. Telefon. 366-993.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ
LÉGSZIGETELÉSE
JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS | Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől—szerdáig
UJ BÁLVÁNYOK
Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy, kacagtató GYERMEKMATINÉ
KOMÁROMI ÉS ROZSNYÓI BEVONULÁS
Hétfőtől—szerdáig
SPANYOL SZENVEDÉLY
FELVIDÉKI ÖSSZES BEVONULÁSOK
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Az új földesúr.**

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
csütörtöktől szerdáig
½4—½6-ig ÉSZAK FELÉ
½8, —½10-ig UZ BENCE
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
Csütörtöktől—vasárnapig
MI TÖRTÉNT A PARADICSOMBAN
Hétfőtől—szerdáig
BÁNATOS UTCA
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 162—367.
Csütörtöktől—vasárnapig
UJJÉ, A HEGYEKBEN NAGYSZERÜ
Stan és Pan
Audiószkóp plasztikus színes film.
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók **Kedvezményes jegyek,** szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. **Perényi Zsuzsa**
XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
ÉSZAK FELÉ
A BEVONULÁS NAGY FILMJE
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

36. évfolyam Budapest, 1938. december 1. 48. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Politika?

Belpolitikai válság volt az elmúlt héten. A Budai Napló nem foglalkozott, most sem foglalkozik politikával, rábízza ezt azokra, akiknek ez a mesterségük, sőt — kötelességük. A múltheti politikai válság mellett azonban mégsem haladhatunk el szó nélkül, mert az, ami történt, sokkal több, mint amit a „politika" szó és fogalom elbír.

Az ország életéről, nyugalmáról, jövőjéről volt szó. Minden egyes polgár boldogulásáról. Arról, hogy a Kormányzó őfőméltósága bölcsessége megtalálja-e azt az utat, amely ezekben a nehéz időkben egyedül alkalmas arra, hogy átmentsék a magyarságot a jövendő évszázadokra.

Megtalálta. A földrengést megelőző morajt nem követte pusztító földindulás. A budai polgár nyugodt munkája biztosítva van. A kormány, élén vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel folytatja a megkezdett reformmunkát, amelyre — ebben nincs különbség magyar és magyar közt — égetően sürgős szüksége van az országnak. Ha a munka és fejlődés biztosítéka politika, akkor ezúttal, kivételesen a politika területét érintjük, de ha nem az — és mi nem hisszük, hogy az — akkor csak annak a megkönnyebbülésnek adunk kifejezést, amelyet a dolgozó polgár érez, ha túljutott egy válságon, amely a maga személyének, családjának és munkájának zavartalan biztonságát is érinthette volna.

A Karátsonyi-palota és a Közmunkatanács

A Közmunkatanács hosszabb nyilatkozatban védekezik a támadások ellen, amelyek a Karátsonyi-palota pusztulásával kapcsolatban zúdultak feléje. Kissé elkésve szólal meg a Fővárosi Közmunkák Tanácsa akkor, amikor nem állítható meg a rombolás, amikor Budának ez a monumentális szépségű értéke már menthetetlen.

Talán jelentéktelen lokális kérdésnek látszik egyesek szemében, hogy egy főúri palotával több, vagy kevesebb van-e a főváros területén; mi ezt a kérdést nem tudjuk ebből a szemszögből nézni. Nem magánügy, hanem igenis közügy ennek a palotának a dolga: a város egyik szépsége, a Krisztinaváros képének egy harmónikus része tünik el a romboló csákány munkája nyomán, érték, amely nem pótolható soha többé. Kétségtelen, hogy új épületek emelkednek majd a lerombolt palota helyén, modern és kényelmes otthonok, melyek hasznosabbak lesznek a környék lakosságára, mint a halott, néma palota volt, mégis: a múlt tünik el vele, az a Buda, amely a miénk volt, amelyhez hozzánőtt a szivünk, A „mi" Budánk.

Épül az új híd

Megkezdték az óbudai híd földmunkáit. Meghosszabbodik a Margitsziget és tavasszal már maga a hídépítés is megkezdődik.

Ez a hídépítés sokkal többet jelent, mint azt, hogy a fővárosnak lesz még egy hídja. Városépítő munka következik nyomában, Óbuda feltámadása, egy szenvedő, méltatlanul pusztuló, ősrégi város újjáépítése. Egyelőre még csak papíron van meg az óbudai híd és mégis: ezúttal a papiros csodát tesz, rendkívüli tervek, nagyszerű reménységek indulnak el róla.

Soha konstruktívabb munka nem kezdődött, mint ezzel a hídépítéssel. Talán csak a Ferenc József-híd felépítése hasonlítható hozzá, melynek nyomán hatalmas új városrész nőtt ki Buda déli végein. Most északon indul meg hasonló arányú fejlődés: felépül Óbuda is. De ez az Óbuda ezúttal szép is lesz, méltó nagy hagyományaihoz, a magyar királyok egykori városához.

A Természettudományi Muzeum és a Lágymányos

Hegedüs Lóránt nemrégiben cikket írt a *Pesti* Hirlap hasábjain a Természettudományi Muzeum felállítása érdekében. A kérdés nem új a *Budai Napló* olvasói előtt, hiszen mi sokszor sürgettük, hogy ezt a muzeumot teremtsék meg, *még pedig Budán*, mint ahogy azt *Lendl* Adolf dr., a világhírű zoológus és botanikus lapunkban évtizedek óta követeli. Több cikket írt a Természettudományi Muzeum érdekében a *Budai Napló* közönsége számára *Hennyey* Vilmos dr. ny. államtitkár is, aki meg nem szűnő lelkesedéssel fáradozik ennek a fontos kulturális intézménynek megvalósításán.

A Természettudományi Muzeum ügyét nem szabad elhanyagolni. Nem lehet ad acta tenni. Valósággal kulturális botrány, hogy az a rengeteg érdekesség, különlegesség és egyedülálló ritkaság, amely különböző gyüjteményeinkben szétszórva várja a feltámadást, el legyen rejtve a nagyközönség és az érdeklődő tudományos világ elől. *Négy-öt helyen, külvárosi padlásokon és szinte hozzáférhetetlen épületekben vannak elraktarozva olyan értékek, amelyek az egész világon egyedülállóak és amelyek világhírű külföldi tudósok egész sorát csábítják Budapestre.* Lehetetlenség, hogy Magyarországnak ne legyen Természettudományi Muzeuma. Szégyen, hogy nincs, kulturális hátramaradottság gyanujába keverhetnek bennünket rosszakaróink. A magyarság nagy kulturfölénye elvész, ha nem bizonyítjuk azt meggyőző erővel az egész világ előtt, ha véka alá rejtjük nagy kulturértékeinket, vagyis, ha továbbra is megmaradunk fontos kérdésekkel szemben a nemtörődömség mai állapotában.

Előkelő helyről kaptuk az alábbi hozzászólást a Természettudományi Muzeum ügyéhez. A kiváló szerző fejtegetéseinek egész terjedelmében helyt adunk, nemcsak személye miatt, hanem mert a Természettudományi Muzeum ügye az egyetemes magyarságé, *elsősorban pedig Budáé. Itt kell állania ennek a muzeumnak*, mint ahogy azt *Lendl* Adolf is tervezte és mint ahogy azt a természetes józanság is kívánja. Ez a muzeum nem való Pestre, Budára kívánkozik, rendeltetésénél fogva is.

A Klebelsberg-féle terv

Lendl Adolf dr. fiatal korában a *Magyar Nemzeti Muzeum* tudományos tisztviselője volt és mert már akkor gondoltak arra, hogy a muzeum palotájából kitelepítik a természetrajzi osztályokat, hiszen azok ott nem tudtak kibontakozni és a többi osztály fejlődését hátráltatták. *Lendl Apponyi* Albert gróf minisztersége idején *tervet készített egy új és nagyszabású Természetrajzi Muzeum létesítésére.*

Abban az időben a pesti oldalon, az Üllői-út végén lévő régi *Botanikus kert* területét kezdték az egyetemi klinikákkal beépíteni. Ez okból *Lendl* azt ajánlotta akkor, hogy a *Vérmezőre* telepítsék át a Botanikus kert romjait és ezt kellően kiegészítve, ne csak az egyetemi oktatás szolgálatában, hanem a nagyközönség érdeklődésének megfelelően rendezzék be, a közepébe pedig építsék fel az új muzeumot.

Ezzel a székesfőváros eredeti látványosság-gal gazdagodott volna és a Magyar Nemzeti Muzeum szorult helyzetén is segítettek volna. Csakhogy a katonai kincstár nem akarta a Vérmezőt átengedni: perbe szállt a székesfőváros a katonasággal, de hiába, minden a régiben maradt. Bakáék ezután is ott gyakorlatoztak és a Nemzeti Muzeum terjedelmes gyüjteményei szétszórodtak a pesti oldalon több helyütt.

A néprajzi gyüjtemények, melyek igen értékesek voltak, a városligeti *Iparcsarnokba* kerültek, majd húsz évvel később a tisztviselőtelepi iskola épületébe és ma is ott szoronganak. *A növénytani gyüjteményeket a Magy. Tudományos Akadémia átalakított padlásán helyezték el, ahol senki sem látja, az állattani osztályt pedig egy Baross-utcai nagy bérházban. Csak az ásvány- és földtani részek maradtak a régi muzeumi palotában, néhány terembe zsúfolva.*

A Hollós Mátyás Társaság Lendl Adolf terveinek megvalósításáért

Klebelesberg Kunó gróf, mint kultuszminiszter segíteni óhajtott a tarthatatlan és szomorú állapoton és ezért megbízta *Lendl* Adolf dr.-t, hogy az előbb a Vérmezőre szánt új muzeum alapvető tervezetét alakítsa át, mégpedig olyanformán, hogy ez, mint látványos és modern módon berendezett újszerű intézmény, a feltöltendő *Lágymányos* közepébe kerüljön; körülötte szélesen elterülő kertek övezzék.

A mi tudósunk, aki tudvalevően a budapesti *Állatkert* tervezését, építését, berendezését is vezette, megcsinálta a szófiai természetrajzi muzeumot, a buenos-airesi akváriumot és planetáriumot — utóbbit *Fischer* József budai építőművésszel együtt — szívesen fogott bele a nagyarányú munkába.. Ő maga mondta egyik előadásában, hogy *teljes önzetlenséggel, a maga gyönyörűségére dolgozott új feladata megoldásán.* Négy évig gyüjtötte az adatokat, írt, rajzolt, tanulmányozta a külföldi nagy muzeumokat. Mire kötetnyi kéziratával és néhányszáz rajzával elkészült, — az alkotni vágyó nagy miniszter, a magyar kulturális haladás kárára, meghalt!

Lendl tervezése így papiroson maradt. Ő ugyan befejezte szép munkáját s azt elsősorban az érdekelt szaktudósoknak, a Nemzeti Muzeum osztályigazgatóinak bemutatta. Én — aki e sorokat emlékezésből írom — akkor bejáratos voltam a muzeumba, magam szemével láttam a nagyszerű rajzokat és hallottam a muzeumi igazgatók véleménynyilvánítását. Dr. *Zsivay* Viktor, dr. *Moesz* Gusztáv, dr. *Bartucz* Lajos, dr. *Báttky* Zsigmond, dr. *Dudich* Endre (most egyetemi tanár) ,mindannyian örültek ennek a szépségekben, eredetiségekben gazdag és sokoldalú tervnek, sőt összefoglaló jelentést írtak róla a kultuszminisztériumnak.

Budai ügyről lévén szó, a gondos tervező bemutatta ezután tervét a budai írók művészek és tudósok *„Hollós Mátyás"* társaságában. Nagy tetszést aratott azért is, mert kijelentette, hogy *ezt a hatalmas, kötetnyi munkáját teljesen díjtalanul a székesfővárosnak akarja ajándékozni.* Csak azt kéri, hogy nyomtassák ki, nehogy elkallódjék, vagy aktaszámmal irattárban feledésbe merüljön; hogy a magyar természettudományos közművelődés szolgálatában közkincs gyanánt érvényesüljön és minden újabb tervező meríthessen belőle adatokat, gondolatokat, vagy bármilyen más értéket. Ezzel a kijelentésével átadta terjedelmes munkáját a tudós és budai közérdekekben buzgolkodó társaság elnökének, dr. *Hennyey* Vilmosnak, aki szívesen vállalta az érdemes ügy továbbvitelét.

Lendl dr. ezután nemsokára — most hat, vagy hét éve — nyugalomba, Keszthelyre költözött.

Bujdosó akta lett a muzeum terve

Elsősorban az érdekelt kerület előljárójához, *Duday* Alajos dr.-hoz került a Lágymányos díszes felhasználását célzó munka, akinek tetszését megnyerte és ezért ő ezt most a székesfőváros polgármesterének ajánlotta megtekintésre, esetleg kinyomatásra. A polgármesteri hivatal bizonyára egy-két ügyosztálynak adta át a több kilógrammnyi teleírt és telerajzolt íveket. A Közmunkatanács hivatalában is megforgatták ezeket már előzőleg, ahol az akkori alelnök, dr. *Zubriczky* József és egy műszaki szakférfiu kedvező véleményt adtak róla. Végre, sürgetés folytán, néhány év mulva ismét a *Hollós Mátyás Társaság* elnökéhez hozták az akkor még korainak vélt tervezetet.

Hennyey Vilmos dr. ezután a társaság védnökének, vitéz dr. *József Ferenc* kir. hercegnek mutatta be a szép terveket, aki dr. *Szendy* Károly polgármesterhez ajánlotta ezeket újból s valószínüleg megint valamelyik városi ügyosztályban tanulmányozzák ezek bő tartalmát.

Mint a *Hollós Mátyás Társaság* tagja, azt hiszem, nekünk, budaiaknak, nem szabad belenyugodnunk abba, hogy az időszerű lágymányosi kérdés megoldásában teljesen figyelmen kívül hagyják ezt az eredeti, másutt seholsem látott újítást célzó tervezést.

Az én szerény nézetem szerint *az volna a helyes megoldás, ha a Nemzetközi Vásárt a pesti oldalon hagynák*, ahogyan ezt általában és nagyon sokan óhajtják; ha a *Nemzeti Stadiont*, ahogyan régen akarták., a most újjáépülő Óbudának engednék át és a Horthy Miklós-híd budai oldalán, a most feltöltés alatt levő területet, a Lágymányost, az előbb-utóbb megépítendő *Természettudományi Muzeum* céljaira használnák fel. Körülötte a *Tudományos Kertek* övezete páratlan látványossága volna az idegenváró magyar fővárosnak.

Minthogy az erre hivatottak e kérdésben nemsokára dönteni fognak, tisztelt Szerkesztő Uram engedelmével legközelebb röviden ismertetni fogom magát a sokatigérő tervezetet, ahogyan *Lendl* ezt annak idején bemutatta és ahogyan én ennek szépségeit emlékezésemben megőriztem.

S. D.

•

A Természettudományi Muzeum megvalósítása és Budán való felépítése épúgy évtizedes programja a *Budai Napló*nak, mint például a Fürdőmuzeum megvalósítása. Tudjuk jól, hogy a mai idők lázában vannak konkrétebb feladatok is, mint ezeknek megteremtése: a gondolatot azonban ébren kell tartani és ezt a mi kötelességünknek érezzük, már csak azért is, mert mi voltunk azok, akik ezt a kulturális kérdést felkaroltuk, magunkévá tettük, mint budai és országos jelentőségű ügyet.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus kályhásmestere
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Rendet kell teremteni a Vérmező északi csúcsánál

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Kérem, szíveskedjék az alábbi panaszos soroknak helyet adni a Budai Napló hasábjain. Panaszunk a következő:

A Vérmező út mentén lefektetett új Beszkárt vágányok munkálataival kapcsolatban a Várfok utcának a Széll Kálmán térnél kiinduló alsó része már több hónap óta el van torlaszolva. Két hét óta már teljesen beszüntették a munkát, ugy hogy ez az ut előreláthatóan egész télen át el lesz zárva a közlekedéstől. Minthogy a Széll Kálmán térről a Várba ez az ut a legrövidebb, a Széll Kálmán térre, mint forgalmi központra, a Várból csak nagy kerülővel lehet eljutni. Felette kivánatos közérdek, hogy az elzárt Várfok utcai részt a gyalogközlekedés számára megnyissák és a Beszkárt vágányok szakadéka felett egy ideiglenes gyaloghidat nyissanak meg. Ezt kéri sürgősen a Vérmező ut környékbeli és a várbeli lakosság.

Nem méltó a fővároshoz, hogy itt, ezen a nagyforgalmú helyen hónapokon keresztül romhalmazok éktelenkedjenek. Ezek eltávolításáról is sürgősen kellene gondoskodni. A legutóbbi két hét jó időjárását már elmulasztották kihasználni, reméljük azonban, hogy ez nem lesz akadálya annak, hogy megszünjön a mai lehetlen állapot.

Kiváló tisztelettel

Hennyey Vilmos dr.

Megnyilt a Budagyöngye garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Megindult az 51-es villamos, de nem Budán!

A Margithid átéppitési munkálatainak megindulásakor a Beszkárt beszüntette a legjobban bevált budai villamosrelációt: az 51-est. A szüneteltetést a hivatalos hirdetmények csak ideiglenesnek tüntették fel. Ezt a fontos relációt azonban nem helyezték újból üzembe, bár a hid kiszélesitése több, mint egy éve elkészült és igy megszüntek azok a mondvacsinált okok is, amelyek a megszüntetést állitólag indokolttá tették.

Megindult ellenben az 51-es villamos a mai napon — a pesti oldalon, a Szent István-kórház és Kispest között — és ezzel — úgy látszik — elveszett minden remény arra, hogy valaha is helyreálljon a közvetlen villamosösszeköttetés Óbuda és Kelenföld között a Krisztinavároson át.

Évek óta egyebet sem hallunk és olvasunk, mint, hogy a fővárosnak becsületbeli tartozásai vannak Óbudával szemben és mindent el kell követni ennek a mostohasorsú városrésznek fejesztésére. A gyakorlat azonban az mutatja, hogy minden téren figyelmen kivül hagyják a kerület érdekeit, Óbuda az egyetlen kerület, amelynek nincs autóbuszközlekedése és a legtöbb oka van panaszra a villamosközekedés ellen is. A Margithid kiszélesitési munkálatai felborították a kerületnek éveken át kialakult és jólbevált közlekedési rendjét.

Az 51-essel egyidejüen megszünt a 9-es reláció is és igy a másik közvetlen kapcsolat a Szentimrevárossal, nem is szólva arról, hogy már régebben megszünt a közvetlen villamosjárat a Nagykörútra. Most, hogy előtérbe került a 6-os reláció meghosszabbitása a Széna térig, Óbuda is jogosan követeli a 7-es meghosszabbitását a Berlini téren át a Nagykörút felé.

Összes kárpitosmunkát ujat és alakitást Szentmiklóssy László kárpitosmester végez. I. Nagyenyed (Enyedi) utca 11.

Ünnepi est a Szent Adalbert-egyházközségben

Kultúrházának fentartására nagyszabású ünnepséget rendezett a XI. kerületi Szent Adalbert egyházközség november 27-én, a Fehérvári út 84. szám alatti kultúrházban. Az ünnepséget a Magyar Hiszekegy vezette be, amelyet az egyházközség vegyeskara adott elő. Törcsi János lelkész megnyitóbeszéde után Oláh Kató irredenta költeményt szavalt, majd Thomas Irén müdalokat énekelt nagy tetszés mellett.

Borján Lajos székesfővárosi polgári iskolai tanár, a kultúrszakosztály elnöke megható beszédet mondott a Fevidékkel kapcsolatban. A beszéd uán következett az est fénypontja: Dohnányi Ernő zongoraötöse, amelyet nagyszerüen adtak elő Höncz Arisztid dr., Termann Antal, Ékes Géza dr., Zsögön Béla dr. és Kaczvinszky Emil dr. A Klosz—Leánykör tagjai Ligeti János karnagy kinaitárgyú, tréfás egyfelvonásos verses és zenés színdarabját adták elő nagy tetszés mellett, majd vitéz dr. Tanka Tiborné hatásos szavalata következett hazafias és vallásostárgyú költeményeiből. A népszerü Vörös Sári kedves parasztdalai és Ligeti „Keleti jelenete" zárta be a jólsikerült müsort. Végül Milbich Tamás plébános köszönte meg a szereplők közremüködését.

Az est erkölcsi és anyagi szempontból is szépen sikerült.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztalos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-489

Rohamos fejlődést indít el útjára az épülő szentimre-városi vasúti híd

Milliós világvárosunk egyik legszégyenletesebb közlekedési akadályát szüntették meg végre a Szent Imre herceg útján. Ezt a délkeleti budai főútvonalat, amely összeköti a már pezsgőéletü Kelenföldet a most alakult XII. kerülettel, Mátyás király városával és amely egyetlen idegenforgalmi útvonal a Gellérthegy-mögötti városrészek között, keresztezi a gellérthegyi alagútból kifutó vasútvonal, nem messze a Budaörsi út betorkollásától. A nagyobb közlekedési torlódások elkerülése végett ezt úgy oldották meg az akkor még településre egyáltalában nem használt területen, hogy „magas" hidat épitve, felül a vasút-, alul a kocsiforgalom bonyolódott le.

Már ez egymagában is elég szerencsétlen megoldás volt. Különösen, ha azt vesszük, hogy két kocsi el sem fért egymás mellett az alul futó útvonalon. Hát még, amikor lefektették a villamossineket, még pedig helyszüke miatt azt is úgy, hogy az egyik irány vágánya 15—20 méteren bekanyarodik a másik irány vágányának vonalába! Igy előállt az a képtelen helyzet, hogy egy gyorsütemben fejlödő világvárosnak egyik része — és még hozzá igen levegös, délifekvésü része — bénultan volt kénytelen némi enyhe érdeklödés után megállni a többékevésbbé egyöntetüen fejlödő városrészek, kerületek mögött és várni csendben, amig felfigyelnek rá. Meg kellett várni — és igen sokáig — hogy végre szemetszúrjon az a közlekedésbénító körülmény, hogy az egyik irányból jövő villamosnak mindig meg kellett várnia, amig a másik keresztülvánszorog a be- és kikacskaringózó vágányon.

Amikor villamos ment a hid alatt, még a kerékpáros sem mert mellette elhaladni. Motorkerékpár, különösen pedig oldalkocsival biró — feltétlen életveszélyt jelentett. Külön rendörkirendeltség és Beszkárt-rendörök igyekeztek a lehetetlen állapotban némi rendet teremteni, azonban a multban előforduló számtalan baleset mutatta, hogy a hibás megoldást végtelenül nehéz szépiteni és elkendözni.

A még szintén fiatal XI. kerületnek ezt a részét nemcsak a feneketlen tavak, épülő templomok, bedülő Daróczy-utcai házak, gyárak, sporttelepek, megszünésre itélt temetők, balatoni országutak, városi házak teszik ismertté, hanem egészséges levegője, a Gellérthegy tavaszi virágpompája és nagy épitkezési lehetöségei is.

Hatalmas arányokban növekedett a lehetőség — egyelőre csak a lehetőség — azáltal, hogy az egyetlen villamosvonal, a 61-es viszonylat, a Horthy Miklós-híd felépültével bekapcsolódott a pesti, köruti forgalomba.

Ettől még inkább elütött a vasutihíd botrányos közúti megoldása. De igy nem okozott az itteni lakósságnak az sem teljes örömet, hgy bevezették a 30-as autóbuszjáratot is. Még csak ez kellett a hídnak! Az autóbuszoknak kb. hétpercenként kellene keresztülhaladniok a híd alatt, ám, ha idejében érkezett, néha, a forgalmas reggeli és déli órákban meg kellet várnia, hogy átvánszorogjon először az egyik villamos, utána a másik, azután egyenként a már felgyülemlett autó, kocsi, kerékpár, stb. sereg. Ugyan kinek indította meg a kedvét ez a jelenet — ami nem is volt olyan ritka — hogy idekötözzék, mert olcsó, levegös és szép a hely?

Nemrég azonban már észrevették a helyzet tarthatatlanságát az illetékes szervek is. A gyönyörü, széles, valóban főútvonalat alkotó Szent Imre herceg útjának megfelelően széles, 35 méteres vasútihíd épitését kezdték el. Kár, hogy ilyen későn, de még nagyobb kár, hogy még mindig elég lassan.

A két szélső köpillér között két vaspillérrel teszik még biztosabbá a forgalmas vasúti hidat, aminek egyik vége alatt a villamos, a másik alatt az autóbusz- és kocsiforgalom talál szabad és gyors utat magának, fejlödő világvárosi főútvonalhoz mérten. Az új vasuti sineket valószinüleg a jövő év első hónapjaiban veszik igénybe, lebontják a híd régi, csúfos, torlaszoló pilléreit és a tervek szerint már tavasz végefelé megindulhat a teljes forgalom.

Hogy mit jelentett ez a „városrendezés", azt majd megmutatja a sashegyaljai város most megindulo fejlödésének hatalmas lendülete.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Az I. kerületi Vörös Kereszt Választmány teadélutánja a „Magyar a magyarért" akció javára

Egy kellemesen eltöltött délután emlékével és azzal a tudattal, hogy jelentös összeggel járult a „Magyar a magyrért" akció nemes célkitüzéseihez, távozott november 29-én a Gellért szállóban megjelent előkelő közönség. A Magyar Vöröskereszt I. kerületi Választmánya rendezte a szálló termeiben szezonnyitó teadélutánját gróf Apponyi Albertné diszelnöksége alatt, vitéz Gátföldy Egonné, Rottenbiller Fülöp nyugalmazott államtitkár és Czebe Jenő dr., I. kerületi elöljáró, elnökök közremüködésével és személyes megjelenésével.

Vitéz Gátföldy Egonné, mint házigazdasszony, megvesztegető kedvességgel és szeretetreméltósággal fogadta a megjelent nagyszámú közönséget. Mindenütt ott volt és mindent elkövetett, hogy a vendégek jól érezzék magukat, ami teljes mértékben sikerült is.

A Gellért szálló termeit zsúfolásig megtöltötték a szebbnél-szebb asszonyok és leányok, közöttük a fiatal bálozó leányok színe-java, valóságos virágoskertet varázsolva a termekbe.

A teadélutánon megjelentek:

Gróf Apponyi Albertné, gróf Ambrózy Migazzi Antalné, Tormai Gézáné, Brossek Rudolfné, a MANSz elnöke, dr. Simon Elemér v. m. t. t., a Vöröskereszt országos elnöke és neje, báró Radvánszky Albert, a Felsőház alelnöke és neje, dr Petry Pálné, Lukács Sarolta, a Vöröskereszt alelnöke, vitéz Gátföldy Egon ezredes, vitéz Sónyi Hugó altábornagy, hadseregfőparancsnok neje, a főparancsnok képviseletében Bezerédy alezredes, Werth Henrik altábornagy, vezérkari főnök neje, dr. Simon Ákos és neje és sok más előkelőség.

Az I. kerületi Választmány minden hónapban megismétli a nagysikerü teadélutánt, mindig valamely jótékony célra. Folytatja természetesen közismert szociális tevékenységét is, különösen a fiatalság megszervezését.

Külön meg kell említenünk, hogy a zenét szolgáltató Kolozsváry-jazz a tányérozásnál befolyt egész összeget a „Magyar a magyarért" akcióra ajánlotta fel.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 20 Telefon: 158 178

Az összes budai kerületek fejlődését szolgálják a befejezés előtt álló utcák és csatornák

Közel másfélmillió pengős közmunkát fejezett be a főváros a napokban. Ennek jelentős része, több, mint egymillió pengő, a budai részekre esik és ez jelentősen megjavította a budai úthálózatot. A befejezett és még folyamatban lévő munkálatokat a napokban mutatta be a sajtó képviselőinek *Király* Kálmán tanácsnok.

Az érdekes szemle a müegyetemi rakpartról indult el. A közmunkák legjelentősebbje a Müegyetem-rakpart folytatólagos kiépítése, rendezése s erre eddig 580 ezer pengőt költöttek. A Müegyetem előtt levő kavicsrakodó üzemével járó zaj és por károsan befolyásolta a műszaki oktatás redjét, azért kellett godoskodni a rakodónak a Müegyetemtől kellő távolságra való áthelyezéséről. Ez az áthelyezés tette szükségessé a *Bertalan-utcától az új rakodóhelyig terjedő partrész* rendezését és a rakodóút burkolását. Az alsó rakpartot 410, a felső rakpartot 490 méter hosszúságban épitették tovább, 100 méterenként lépcsős lejáratokkal és minden 30 méternél kikötőbakkal.

Innen a szemlén résztvevőket *Király* Kálmán tanácsnok a Szent Imre herceg-úti *MÁV aluljáró hidhoz* vezette. Ennek a hidnak az átépítése régi szükséget pótol. A munkálatok megindítását nagy viták előzték meg a főváros és a MÁV között, mert a MÁV sokáig nem volt hajlandó vállalni a költségekből reáháramló részt. Végre aztán létrejött a megállapodás és megkezdhették a keskeny nyilású híd kiszélesitését. A régi híd ugyanis, amely még *1861-ben épült*, mindössze 6 és fél méter nyilású volt. Az új aluljáró híd kétnyilású, egyenként 17.05 méter és igy az *aluljáró 34.10 méterre szélesedett ki.* Ezzel lehetővé válik mind a gyalogjárók, mind a járművek és villamosok forgalmának biztos, akadálytalan lebonyolítása. Az épités, amelyet a MÁV igazgatóságának hídosztálya irányit, rövidesen befejeződik és az aluljárót átadhatják a forgalomnak. *Az épitési költségek mintegy 170 ezer pengőre rúgnak.*

Jelentős útrendezések és csatornázások vannak folyamatban az I. kerületben is. A farkasréti temető mögött elterülő *Mártonhegy* egészséges vidékének fejlődése és főként a Belvárossal való összeköttetésének megjavítása okolta meg itt a nagyobbszabású rendezést és csatornázást. A *Bürök-utcában* épült nagyméretü csatorna három célt szolgál: gondoskodik a Bürök-utca villáinak csatornázásáról, eltünteti a szabályozás folytán részben magánterületre került Bürök árkot és végül ez lesz az alsó szakasza annak a csatornának, amely a svábhegyi nagyszállóig továbbfejlesztve, a Denevér árok és környékének közegészségügyi viszonyait fogja nagymértékben megjavítani. *Az előirányzott összeg mindössze 66 ezer pengő.*

A *II. kerületben* a Darányi Ignác-utcának a Vadrózsa- és Ruszti-út között levő szakaszát rendezték és látták el csatornával, 42 ezer pengő költséggel. A csatornaépités befejeztével sor kerül a makadámburkolatra. A gyalogutakat murvázni fogják. *Erre a célra 39.900 pengőt irányoztak elő.* A Lévai-utca Alvinci-út és Fillér-utca közötti szakaszának rendezését az egyre növekvő épitkezés tette szükségessé. *Itt a csatornázásra tizezer pengőt, az út szabályozására pedig 17.800 pengőt irányoztak elő. A Bimbó-utca Alsótörökvész-út és Gábor Áron-út közötti szakaszának rendezése közel 60.000 pengőbe kerül.*

A III. kerületben csupán a Szeréna-út és a Palatinus-utca rendezése szerepel a nagyszabású programban. Megkönnyitette itt a rendezési munkálatok meggyorsitását az a körülmény, hogy a Szeréna út, Józsefhegyi-út és Csejtei-utca között lévő szakaszának rendezési költségeit, *mintegy 40.000 pengőt, maguk az érdekelt ingatlantulajdonosok ajánlották fel.* Fontos volt ennek az útvonalnak a rendezése, mert *ez a budai hegyvidék egyik legszebb és legérdekesebb kilátórésze.* A Szeréna-uton és a hozzácsatlakozó Palatinus-utcában hat, illetve öt méter szélességben kétoldalt trachit folyókával ellátott mészkőalapzatú, vízzel kötött trachitmakadám készül.

A még folyamatban levő munkálatok rövidesen befejeződnek. A rájuk költött összeg igen tekintélyes: pontosan 1,121.630 pengo. *Reméljük, hogy ez csak a kezdet és a jövő beruházási programban a budai részeknek egyre több és több hely jut.*

M. M. dr.

Szakváry Géza
Foto- illatszerek- és háztartási cikkek szaküzlete
II., Batthyány u. 15. Tel.: 158-184

A Közmunkatanács a Karátsonyi-palota lebontásáról

A Karátsonyi palota lebontása körül széleskörü sajtócsata indult meg. Sok panasz és felszólalás hangzott el a szép palota lebontása miatt a közönség részéről is. Különösen a budaiak adtak kifejezést nem egészen jogosulatlan méltatlankodásuknak, hogy Buda egy patinás müvészi emlékkel lett ismét szegényebb.

E felszólalásokkal szemben a Közmunkatanács a következőket közli a közönség tájékoztatására:

— A palota kétségtelenül egyik impozáns, jellegzetes és szép épülete volt a fővárosnak, bár különösebb és mindenáron fentartandó müemlék-jellege az illetékes hatóságok megállapitása szerint nincs. Amikor a mult év tavaszán a palota lebontása és a nagykiterjedésü telek felosztása szóbakerült, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mindent megkisérelt arra, nogy valameyes módon biztositsa annak további fenmaradását. Sajnos, ez a törekvés eredménnyel nem járt, mert olyan sulyos áldozatokat jelentett volna, amit a tulajdonosoktól megkivánni nem lehetett, söt egyik közület sem tudott elvállalni.

— Bele kellett tehát törődni a palota elmúlásába, gondoskodás történt azonban arról, hogy az épületről megfelelő felvételek és rajzok készüljenek és az utókor számára legalább ezek maradjanak meg, továbbá, hogy a mintegy 3000 négyszögöl kiterjedésü teleknek több, mint egyharmadrésze, éppen az, ahol a legszebb növényi kultúra van, közterületként továbbra is fenmaradjon és hogy a beépithető területen egységes tipusú házak épüljenek.

HORSAI EDE ötvösmester
I., Krisztina körut 89.
Vert és cizellált ezüstmunkák evőeszközök, lakberendezési fémtárgyak, aranyozás, ezüstözés, javitás.

Buda látványossága
az „Árpád" Söröző-Étterem
II., LÁNCHID-UTCA 4.

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek V., Szent István-körut 8. Telefon: 127—703.

Ezüstárukat
Horvát Béla ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT

Selymet, szövetet
Elit selyem és szövet különlegességek Belvárosi nivó, olcsó ár V. Szt. István körut 23. Visegrádi utcai villamosmegálló

Sportárukat
Gyárfás sport Si és teniszfelszerelés V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok). Telefon: 123-601.

Kávét
Legjobb minőségben, legolcsóbban „COSTARIKAI" kávé és tea szaküzletben, V., Pozsonyi-ut 3. szám.

Láncfid kávéház a budai uriközönség találkozóhelye II., Fő-u. 2.

Mielőtt kelengyéjét beszerezné

kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált

Finom Holmik Boltját

V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégitő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

RÉGI VILÁG

A „Magyar a Magyarért" mozgalom meg a Főméltóságú Asszony nyomorenyhítő akciója megtalálják a maguk őseit 1848-ban is. Kemény volt a szabadságharc tele, Pest-Buda népe sokat nélkülözött, különösen pedig a legszegényebb néposztályok. Megindult tehát a társadalmi gyüjtés, melyre az alábbi felhivással hivja fel a hivatalos „Közlöny" november 28-án a főváros társadalmát:

„FELSZÓLITÁS."

„Ismét küszöbön a tél, ismét megjajdul a nyomor szivrepesztő szózata. Mert több keresetmód megszünvén, a szegénynek több élelem forrása apad ki és igy insége a zordon évszakkal, főleg a jelen háborús időben még érezhetőbben zúdul reá. Ezért az ikervárosi jótékony női egyletek, a lefolyt évek példáján indulva, ez idén is a szükölködők némi felsegéllésére önkéntes adakozásokat gyüjtenendenek, az új évi üdvözletek megváltása által. Egy külön e czélra kinyomatandó falragasztmányban ki lesznek jelölve az adakozást elfogadó helyek. Budapestnek lakósai kedélyes érzelmeikről eléggé ismeretesek, bizton reménylhető, most sem lesz szükség serkentő szóvirággal élesztgetni részvétüket, s elég lesz tudniok, miszerint újonta szép alkalmuk nyilt a felebaráti szeretet erényeit tettel is kitüntetniök.

Budapesten, nov. 25-kén, 1848.

Külkey Henrik
egyleti titkár."

MIKÉPEN KELL ÉRTELMEZNI AUSZTRIA IGÉRETEIT?

Windischgrätz hirhedt kiáltványa ekkor már ismeretessé vált. Köztudomású, hogy az osztrák fővezér a „szabadságot" igérte a „lázadó" magyar kormánnyal szemben a népnek. Erről az alábbiakat olvassuk a *Pesti Hirlapban.*

„Windischgrätz herceg proclamációjának több példánya jutott el Budapestre, amelyben sok szépeket igér, hogy a magyar embert megbecsüli, a nép szabadságát ótalmazza és senkit, ki ellene nem szegül, még az ujja hegyével sem bánt."

Ehhez a hírhez fűzi a *Pesti Hirlap* 1848. november 3-iki számában a következőket:

„Régen, ha szomszédunk, a belgrádi pasa, hozzánk betörni akart, azt vagy előjelentés nélkül tette, vagy midőn szándéka volt útját tudtul adni, hát akkor bizony, mint egy őszinte törökhöz illik, megmondá, hogy micsoda járatban van. Sok példát idézhetnénk fel a köztörténetből azon nyílt hangulatra nézve, melly a basák proclamátióiban uralkodik.

Ők, a becsületes törökök, úgy gondolkozván, hogy a kétszinűség az asszonyok, az ámítás a háremőrök fegyvere, az ép férfinek pedig bátran ki kell önteni, ami szívén fekszik: igen gyakran megesett, hogy a végvidékek parancsnokaihoz és a szegény falusi néphez illy forma levelet küldtek: „Tudjátok meg, hitetlen ebek, hogy a magas kegyelmű szultán, kinek annyi vezére van, ahány hajszála szakállának és annyi katonája, a mennyi fövénye a tengernek, most már erősen elhatározta, titeket gyökerestől kiirtani, vagy legalább vagyonaitokat úgy felprédálni, hogy kétségbeessetek, fejetekre hamut hintsetek és zsákba öltözzetek. Ennélfogva én, sok ezer janicsárral, ispáhival és a tatárkán önagyságának önkénteseivel, továbbá a hatalmam alá rendelt basákkal, agákkal és agasikkal, ugyszintén a velem szövetségben álló hospodárokkal, vojvodákkal, iszprávnyikokkal, szerepánokkal és czigányokkal, meg az álgyúkat vonó bivalfogatokkal a ti határaitokra sietek. Jaj nektek, kutyafülű gyaurok! Mert a hová a lovaim patkói érnek, ott többé fű nem növend. A városokat és falvakat basáim dulják fel, hogy kő kövön ne maradjon. A falubirák és polgármesterek karóbahúzását a tatárkán önagysága volt szíves magára vállalni. A vojvodákra a kaputos emberek megnyúzását biztam, hü serezsánaim pedig a nők észretérítését intézik el. Várjatok tehát mindenütt jó ebéddel, nyílt karokkal és magyar vendégszeretettel. El ne maradjon sehol a fekete leves, meg a sörbet. Már tudjátok akaratomat. Egyébként ne cselekedjetek, mert a ki másként fog cselekedni... az felakasztatik."

Ilyen volt a régi világban a szomszéd basák proclamátióinak szerkezete. Belőlük kiolvashatta az ember: hogy hányat ütött az óra? De most más birójárás van. Most a tentafogasztók nem oda vágnak, a hová néznek s a diplomátiában főszabály, a béke és rend helyreállitásának szép igéreteivel kecsegtetni azokat, kiket a szabadságtól, sőt az élettől is megfosztani akarnak."

HUSZÁR?

Az *Életképek* irja a következőket:

„Répási ezredes igy commandiroz: Fiaim! Amott jön öt regement vasas német. Jöjjön utánam öt escadron huszár; azokat majd meg kell verni fiaim! A huszárok engedelmes fiai levén az ő apjuknak, az ezredesnek, — szót fogadtak és megvertek öt regement vasas németet, amint illik.

Elfognak két huszárt, később valahogy kiszabadulnak s mennek bejelenteni magukat Répásinál.

— Hát ti hol jártatok, fiaim?

— El voltunk fogva, megkövetem alássan.

— Ejnye. majd mit mondok, hát hogy mertétek ezt tenni huszár létetekre?

— Sokan jöttek ránk, megkövetem.

— Mennyi az a sok?

— Száz vasas német.

— Micsoda? Száz német! Hisz az éppen huszárnak való s ketten voltatok hozzá, ez többet meg ne történjék rajtatok!

— Igenis, nem fogjuk cselekedni többet!"

Óbuda küldöttsége 300 szeretetcsomagot vitt a felvidéki feledi járás magyarjainak

Gömörmegyének egyik kisközsége, Feled, amely a visszacsatolt területekkel együtt került vissza az anyaországhoz, megható módon került kapcsolatba Óbudával. A III. kerület hazafias társadalma nagy lelkesedéssel határozta el, hogy Felednek és a feledi járáshoz tartozó 58 községnek ereklyés zászlót ajánl fel. A szép gondolatot egy óbudai származású katonatiszt, vitéz Derzsy Jenő őrnagy, vetette fel és a gondolat Óbuda társadalmának minden rétegében a legtermékenyebb talajra talált. A mozgalom nemcsak arra irányult, hogy a visszacsatolt falvak magyar lobogót kapjanak, hanem arra is, hogy az oly sok szenvedésen átesett szegény lakosság is megérezze, hogy megdobbannak érettük a testvér magyar szívek. Ezért elhatározták az óbudaiak, hogy szeretetadományokat is gyüjtenek. A gyüjtés nemvárt nagy eredménnyel járt. Háromszáz szeretetcsomagra való gyült össze, mindegyiknek tartalma 1 kg zsir, 1 kg cukor, 1 kg só és 2 kg liszt vagy rizs. Ezenfelül külön ruhaneműeket tartalmazó csomagok is voltak; flanel, harisnya, színes női karton, férfi- és gyermekruhával. Külön csomagok halmozódtak fel értékes könyvekkel és igen sok gyermekjátékkal.

Amikor a zászlók elkészültek és a csomagok együtt voltak, négy autón nyolctagú küldöttség indult el november 26-án Hanthy Haidekker János vezetésével Feledre. A küldöttség tagjai: vitéz Pólya Antal miniszteri tanácsos, Gaupp József DGT. felügyelő, Trausch Frigyes bankigazgató, Kemény Lajos gyáros, kormányfőtanácsos, Erdélyi Mihály szinigazgató, Képes Endre mérnök és Trattner Lajos igazgató voltak. A küldöttséget Feleden az egész járás nevében Csák Géza dr. ügyvéd, a feledi Nemzeti Tanács elnöke fogadta és magasszárnyalású, izzó hazafias beszédben fejezte ki köszönetét az óbudaiak megnyilatkozásáért. Vitéz Derzsy Jenő őrnagy a hatóságok nevében üdvözölte a küldöttséget és a küldöttségen keresztül az óbudai közönséget. Hanthy Haidekker János dr. köszönte meg az üdvözlő szavakat, majd átadta Feled községnek a két országzászlót, az 56 községnek pedig a trikolórt és a szeretetcsomagokat.

Este ismerkedési estély volt, amelyen a hatóságok vezetőin kívül megjelentek a elöljáróság és a Nemzeti Tanács tagjai, a tisztek feleségeikkel együtt, a magyar női csoport pedig dr. Csák Gézánéval az élén, továbbá igen sokan a járás elökelőségei közül, mintegy kétszázan. Az első felköszöntőt vitéz Pólya Antal miniszteri tanácsos mondta, poharát a főméltóságú Kormányzó Urra emelve.

— Boldog az a nép, — mondotta többek között —, amely Horthy Miklóst vallhatja vezéréül, aki megtestesitője a magyar erényeknek, akinek megadatott, hogy a magyar vezérek dicső sorában visszaszerezze az elszakitott Magyarországnak egy jelentős részét. Az ő nagy ténye boldog bizakodással tölt el minden magyart, hogy viszakapjuk a többi, tőlünk elszakitott országrészeket is.

Majd igy folytatta:

— Eljöttünk, hogy itt, a gyönyörü hegyek alján megtaláljuk a lelki kapcsolatot azokkal, akik húsz évig éltek rabságban. A Felvidék szelleme a húsz esztendő alatt megedződött, mert a szabadságvágyásra, a kultúréhségre, az erős faji öntudatra és a testvéri összetartásra épült. Ez tette lehetővé, hogy a borzalmas zsarnokság ellenére törhetetlen hittel és bizakodással térhetnek vissza a rabmagyarok az anyaország kebelére. A magyarságnak a jövő felé vezető útjában, a közös munkában szüksége van a Felvidék szellemére. Egy Esterházy János, egy Szüllő Géza, vagy Jaross Andor önzetlen állásfoglalása útmutató lehet minden közéleti ember számára. Bizunk az ország vezetőinek eddigi vonalvezetésében és bizunk abban, hogy ez az egymásratalálás idebent jobb jövőt, kint pedig erősebb reményeket fakaszt és hogy az új ezredévnek erősebb és megnyugvástkeltő alapját rakja le. Istennel a hazáért! Jelszavunk: Egy lobogó, egy vezér, egy akarat.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Szakáll Zoltán, az egyesült magyar pártok és a járási magyar nemzeti tanács titkára tett hitet az ezeréves haza mellett. Köszöntötte az óbudai társadalmat, annak kiküldötteit. A vidék nevében Ternovszky mérnök mondott beszédet, majd Gaupp József DGT felügyelő tolmácsolta a küldöttség hálás köszönetét a szép fogadtatásért. Végül Feled község bírája, Pálos Gyula mondott beszédet.

A jelenlévők a hajnali órákig maradtak együtt a legmelegebb hangulatban. Tekintve, hogy a Felvidéken a katonai hatóságok intézkedése folytán nyilvános ünnepségeket tartani nem lehet, a küldöttség úgy döntött, hogy a zászlók ünnepi átadását későbbi időpontra halasztja.

A Krisztinában I., Krisztina-körut 34. Auguszt cukrászda mellett **ISZTER** KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐKÉSZITŐ

Ruszin lázadás Budán

Irta: LÁSZLÓ ZOLTÁN dr.

Nagy élvezettel olvasom mindig az én kedves, tudós, polihisztor barátom, Hárombék Effendi irásait. A világtörténelem eseményeiben épolyan járatos, mint a hazai históriában, s aki, Borsody-Bevilaqua Bélára mondom, soha zavarba nem jön. Ha kellene, époly precizitással irná meg Atlantisz, vagy Mu elsüllyedt világrészeinek történetét, akárcsak a pest-budai kávéházak históriáját. Mert a polihisztor mindig nagyobb tudós, mint a céhbeli hisztórikus; nincsenek kötöttségei, dogmatikus szabályokat nem kell respektálnia. Tulajdonképen ez az igazi történetirás, amit az olvasóközönség szivesebben is vesz, mint a tudósok nagyképüsködését.

Ezt az is érthetővé teszi, hogy a céhbeli tudós rendszerint absztinens, vagy bordeauxi vörösbort iszik „mérsékelten", amitől hamarosan elalszik, vagy búskomor lesz a beképzelt világfájdalmaktól.

A Budai Naplónak már két számában irta meg Béla barátunk a budai ruszinok történetét, de most az egyszer kifogok rajta. Megingathatatlan maradok: most én irom meg a budai ruszinlázadás történetét, a maga valóságában, ahogyan harmincnégy év előtt történt. A tanuk közül egyik-másik még él.

Fiatalok voltunk s bár mindegyikünk másmás foglalkozást üzött, az irodalom mindig összehozott bennünket a Scitovszky-téri Sovány Kisleányban, vagy Budán, a Noé Bárkájánál. Nehéz, válságos időket éltünk, akárcsak ma. Hiszen nincsen új a nap alatt. Világháború fenyegetett, a kormányt akkor buktattuk meg. A pénz akkor is soványan folyt a kezünkbe, a kiadók nem az irók gyomrát, hanem a saját zsebüket nézték. Rendes asztaltársaságunk feje a testileg is óriási, nagybajuszú, de gyermetegkedélyü, ruszin fejedelmi vérből származó Petrássevich Géza, az oly korán elhunyt jeles újságiró volt. Ott voltak körülöttünk még Pogány Béla, a Budapesti Hirlap mostani felelős szerkesztője, Auer István, Lippay Gyula dr., Ábrányi Kornél, Boromisza Jenő, a Rusznyák-fiúk, néha közibénk tévedt Gegus Dani, a rendőri riporterek főnöke, Bónits Ferenr, az Alkomány szerkesztője és a jóbarát Turi Béla is.

Ha azután átlógtunk a Barossba, Balatonba, vagy Budára, helyesebben Óbudára a Bródyba, bizony akkor velünk jött a mindig tréfás, jóhumorú Herkó Páter is, a költő, iró, szerkesztő, nyelvész, főtisztelendő Markos Gyula páter, országgyülési képviselő barátunk. Nem hiszem, hogy azóta is lett volna Pest-Budának ilyen kedélyes bohémtársasága. Csupa jókedvü, okos, tanult fiatalember, akik tollal, kedvvel, tudománnyal, de sörrel és borral is egyformán jól tudtak bánni. Sokra is vitték, még házelnök és miniszter is lett belőlük, sőt, rendőrfőkapitány, hacsak három napra is. Jópajtásság uralkodott közöttünk, míg csak egyszer a ménkü belénk nem vágott s két pártra szakadva, halálos ellenségként állottunk egymással szemben. De annak sem mi voltunk okai, hanem a világpolitika, akárcsak manapság.

Gegus Dani hozta egyik este a hirt, hogy a minden oroszok felséges cárja és a japán mikádó őfelsége összevesztek, mire azután a muszkákat a japánok ott Csuzimánál úgy megrakták, hogy ebből keletkezett a baj a mi társaságunknál is. Két pártra szakadtunk, az európai civilizációt védő oroszpártra, vulgo: ruszinokra és a japán turánistákra.

Ustye és Stryj örökös hercegének leszármazottja: Petrássevich Géza, volt a ruszinpárt elnöke. Én akkor oroszpárti voltam, most persze már én is japánbarát vagyok. Sic mutantur tempora!

A világpolitika kettéválasztott bennünket, aminek súlyos közgazdasági következményei lettek. A ruszinpárt elmaradt a Sovány-ból és áttette főhadiszállását a budai Noé Bárkájába. Még reggelizni is a Margit-körúti özv. Truthahn Jakabné, a „jó öreg Kolacsek nénihez" címzett tej- és kávémérésbe jártunk (1914-ben megszünt). A Baross és a Balaton a japánbarátoké lett. Vagy két hónapon át nem is köszöngettünk egymásnak, még a redakcióban sem váltottunk szót. Ellenben mindkét párt toborozta hiveit s készült a döntő el- és leszámolásra. A ruszin összeesküvés hatalmas arányokban terjedt Budán.

Petrássevich a szokott József-utcai fodrászát is elhagyta és Budára jött beretválkozni, Pipicsevics Száva mesterhez, a Rácvárosban. S itt ütött ki a krach. A beretválkozás alatt a legjobb hallgatni. De Géza barátunk még akkor is politizált, amikor a figaró szépitési műveleteit végezte. Hát bizony elkísértük egy nap a bősz Petrássevichet, hogy azután megszépülve, a Nóé Bárkájában üljünk győzelmi tort, mert kávéházi konrádokként kiszámitottuk, hogy a döntő tengeri csatát Rozsdesztvenszkij cári admirális nyeri meg a sárga Togo tengernagy ellen.

Csakhogy ember tervez. Mialatt Géza barátunk fél fejét már leborotválta volt Száva mester, rohan be egy újságárusgyerek az akkori Esti Ujsággal, a Rákosiék délutáni krajcárosával s elordítja: „Megverték az oroszokat Csuzimánál a japánok!" Mire a ravasz, kétszinü Pipicsevics elkiáltotta dörgő basszusán: „Banzáj!"

Petrássevich félig borotváltan, szappanosan és szalvétával a nyakában felugrott s olyan nyaklevest adott a japanophil rácnak, hogy az menten hanyatvágódott. Ebből azután parázs botrány, tettlegesség lett, végül rendőri beavatkozás s mi féligborotváltan mentünk a rendőrségre. Ott azután Gegus barátunk elintézte a dolgot.

Nemsokára, szerencsénkre, megkötötte a cár a mikádóval a békét, s igy a budai ruszinok visszatértek Pestre. Szent lett a béke közöttünk is.

No, Hárombék Effendi! Ezt miért nem irtad meg? Pedig história, sőt, krónika!

Budai kávéházak

REGENT
Szolid családi hely ZENE NINCS!
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott **Szeiffert**-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA
a ROZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

AZ UJJÁVARÁZSOLT

SPOLARICH-ZÖLDFA

ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

Nemzeti és fekete zászlók
Legjutányosabban a szaküzletben:
IV., Prohászka Ottokár u. 4-6. Tel. 183-279.
Hungária zászlóvállalat
VII., Damjanich u. 52. Tel. 134-651.

Megbizhatóságáról ismert Óbudán

III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

A Bellevue-szállodában
a jazz-zene szünetében **KELEN PÁL** külföldön is elismert és kitüntetett zongoramüvész klasszikus népszerü zongoraszámokkal szerepel

Hol vásároljunk a pesti Láncfidfőnél

Böröndös, bőrdiszmüves

Schonfeld és Klein
FINOM BŐRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN:
II., Margit-körút 6.

Ügyeletes budai gyógyszertárak

december 1—15.

I. kerület
Szent Ágnes, Németvölgyi út 56
Szent Ilona, Szebenyi Antal tér 1
Szép Ilona, Hidegkuti út 2
Irgalmas Szereteet, Németvölgyi út 132
Remény, Győri út 8

II. kerület:
Gr. Széchenyi István, Széll Kálmán tér 11
Fekete Medve, Fő utca 27.
Statisztika, Margit körut 54

III. kerület:
Gránát Alma, Zsigmond u. 17
Szent Lukács, Bécsi út 89
Flórián, Flórián tér 9.

XI. kerület:
Szent Gellért, Horthy Miklós út 19
Szeretet, Horthy Miklós út 148/a.

Állandó ügyeletet tartanak:
Városi, I., Tárnok u. 22.
Mátyás Király, I., Báró Eötvös út 4.
Szent Alajos, II., Zárda u. 34.
Aquincum, III., Szentendrei út
Liziői Szent Teréz, XI. Fehérvári út 82.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

Express Boy 112-111
1 óra 1 pengő
Tátra utca 9—11.
1000 drb. reklám osztása P. 4.—

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Horthy körtérnél

Séta a Várban

Közli: Czebe Jenő dr., I. ker. elöljáró

II.

Budun: Buda, európai Törökországnak mindenkori főhelye volt. A török maga a „Birodalom kulcsa" és „Nyugat kapuja" elnevezéssel illette. Bizozeri Sempliciano egykori történetíró ezeket jegyzi fel:

„Az egész török birodalom öt kormányzóságra volt osztva. Ezek: Anatolia, Babilonia, Cairo (azaz Egyptom), Románia, végül Buda. Húsz szandzsák tartozik a budai pasa alá, aki Budavárából intézi a meghódított magyar területek, továbbá Szerbia és Bosznia ügyeit. A birodalmi miniszterekneK budai basává való kinevezése kitüntetésszámba megy. A budai kormányzóság ügyeit háromtagú kormány intézi: a basa, a mufti (főpap) és a reisz effendi (kancellár)."

1541-ben foglalta el csellel Szulejmán szultán Budavárát és attól kezdve a török 145 év alatt a keresztény seregek öt ostromát verte vissza. A vár állandó helyörsége jelentékenyszámú volt, mindenkor 10.000 fő körül, a pesti erődben állomásozó csapatokon kívül. A budavári helyörség magvát négy—öt janicsárezred képezte, amelyek teljes egészükben a vár északi részén tanyáztak 44 épületben. A janicsár (jeni cseri, „új katona") rabolt és adó gyanánt szolgáltatott keresztény gyermekekből zárdai szigorúsággal nevelt gyalogoskatona. A maga idejében félelmetes előharcosa volt az iszlámnak. Letelepednie, vagy megnősülnie nem volt szabad.

A török a megszállott országokat a maga képére formálta. A megszállott Magyarországot bejárt Brown Edward angol utazó írja, hogy Pozsonyt meg a keresztény végvárakat elhagyva, a magyar síkság egy másik világ képében jelenik meg. Napi járóföldeken át húzódó néptelen puszták, baktató tevehajcsárok, az út mellett karavánszerájok, szentek türbéi. Innen Indiáig lehet menni és a látvány nem változik — teszi hozzá.

Midőn 1683-ban a nagyvezér hatalmas serege másodszor veszi ostrom alá Bécset, egész Európa keresztény közvéleménye felzúdul és a török vereség után egyértelműen követeli a vérszomjas ellenség Ázsiába való visszaüzését. Megindul a készülődés a magyar királyság felszabadítására. A németség kérlelhetetlen ellensége, a szultánok állandó szövetségese, XIV. Lajos francia király sem szálhat szembe a keresztény gondolat parancsoló szavával, megállítja rajnamenti támadó vállalatait és kénytelen elnézni, hogy java tisztjei a német császári seregbe szegődnek. A harci dicsőség keletre csábítja őket. A császári parancsnok az utolsó pillanatig titkolja, hogy a készülődés Budának szól, de Lajos sejti és tisztán látja a vállalkozás nagy jelentőségét. A pápa nagy pénzösszeggel segíti elő a magyarországi hadjárat megindítását.

1686. június havában érkeznek a keresztény seregek Buda alá. Lotharingiai Károly herceg és Miksa Emánuel bajor választófejedelem személyes vezetése alatt. Mintegy 30.000 főnyi osztrák főhercegi, továbbá 12,000 főnyi magyar királyi katona vonult fel, utóbbiak a csapatok kötelékében működtek. A németség csaknem valamennyi törzséből összeállított segélycsapatok 27,000 katonát számláltak. Volt itt ezenkívül 2000 före tehető vegyesnemzetiségű, leginkább főnemesi és nemesi származású önkéntes, közöttük az angol király fia tizenegy lorddal, végül 60 barcelónai mesterember, akik fogadalomból jöttek Buda alá harcolni. A sereg alparancsnokai között található a magyar földért később nagy harcokat vívott Bádeni Lajos és Savoyai Eugén herceg. A magyar parancsnokok között idősebb és ifjabb Bercsényi Miklós, végül Bottyán János esztergomi huszárkapitány. A keresztény sereg összevéve 75,000 főt számolt.

Velük szemben, a várban Abdurrahman budai és Iszmail pesti pasa vezénylete alatt 10.000 főnyi őrség. A töröképítette százéves bástyafalak elavultak. Félelmetes árkai, lelépcői nincsenek; kizárólagos katonai erősség sohasem volt Budavár, csak erődített felsőváros. A császári hadimérnökök tíz napot adnak neki; Budavár 75 napig tartja magát és Abdurrahman két megadási felszólítást utasít vissza. Mindhiába. Már csak a védelemben vitéz a török. A foglyok nem halálraszántságról, hanem a halál baljós előérzetéről beszélnek. Örökre lehanyatlott annak a támadó oszmánnak a kardja, akit a magyar „istentelen pogány"-nak, a német „kétszeresen örök ellenségnek" (Ewiger Erbfeind), a velencei „nagy töröknek" (Il Gran Turco) nevezett. Akié Buda, azé az ország — ennek a mondásnak igazsága bebizonyult.

Budavár eleste előtt három évvel még Bécset vívta a török. Utána egy évre már Belgrád alatt folytak a harcok és sohasem lépett többé fegyveres török katona a Dunántúl, a Duna-Tisza köze és Erdély földjére.

40.000 főnyi felmentő török seregnek szinte szemeláttára, szeptember 2-án zúdult be a keresztény csapatok rohama a bécsikapu melletti réseken és az utolsó budai pasa karddal a kezében hullott el a mai Iskola téren, az esti órákban.

La-illah-il Allah — Mohammed rászul Ullah. (Nincs Isten Allahon kívül és Mohammed az ő prófétája.)

Őszi ujdonságok.

Rolerus: A ponttól a négy dimenzióig	P. 7.80
C. M. Du Gard: Egy lélek története, 2 kötet	12.60
Hunyady Sándor: A tigriscsikos kutya	3.—
Kovács Imre: A kivándorlás	3.60
Pourtalés: Csodálatos halászat	5.40

Minden uj bel-vagy külföldi könyvet gyorsan szállit
Tisza Testvérek könyvkereskedése
II., Fő-u. 12. Tel.: 152-713.

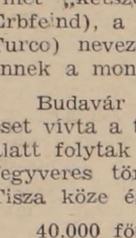
özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombazáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

SVÁBHEGYI
MAJESTIC
ötemeletes luxuspanzió tündéri kilátású, erkélyes lakosztályaiban a legn. komforttal, fejedelmi ellátás, kívánságra diétával, P 9-től. Közp. fü'és. Hid.- mel.-folyóviz. Telefon: 165-416 v. 17.
Az üdülők Királya

A svábhegyi Uj-Majestic

Legutóbb beszámoltunk az Uj-Majestic monumentális épitkezéséről. Most módunkban áll közölni a hatalmas társas-szálló belső kiképzését is.

Minden lakás előszobából, beépített garderobe-szekrényekkel, erkélyből, hálófülkéből, egy nagy világos nappali szobából, egy kisebb öltözőszobából és fürdőszobából áll, a utóbbiban beépített fürdőkáddal, W. C.-dal és bidet-vel. Természetesen minden lakrészben központi fűtés, hideg-, melegvíz, telefon és rádió is van.

Egészen újszerű az, hogy kívánságra teljesen berendezik a lakásokat kiváló iparművészek tervei szerint 1300 pengő átalányárban, amiben már a függönyök, szőnyegek és képek is benfoglaltatnak.

A lakosztályokat úgy tervezték, hogy egyegyben öt személy kényelmesen elhelyezhető. Minden emeleten azonkívül külön szobák állanak rendelkezésre a kiszolgáló személyzet elhelyezésére, míg a földszinten a raktárhelyiségek, mosókonyhák és a központi fűtésű szárítóhelyiségek találnak elhelyezést.

Minden emeleten 9 lakosztály van s áraik 12.900 és 15.500 pengő között mozognak, amihez csak 8.75 százalék átruházási illeték és az átirás csekély ügyvédi költsége járul. A vételár hat részletben fizethető: 10 százalék az alapozási munkálatok elvégzésekor s ezzel a lakrészjegyző önálló terhermentes lakrésztuladonossá válik, a második részlet az első emelet, a harmadik részlet a harmadik emelet, a negyedik részlet az ötödik emelet elérésekor, az ötödik a külső, belső levakoláskor, a hatodik pedig a lakás átadásakor: 1939 július 1-én. A két utolsó részletre előnyös bankkölcsön van biztositva. A berenedezés vételára, megrendelés esetén, külön megállapodás szerinti részletekben fizethető.

Minden lakrész önálló telekkönyvi tulajdont képez. Akik csak nyáron akarnak kint lakni, azok lakrészeiket az év többi részében az étterem tulajdonosának bérfizetés ellenében átadhatják, sőt ő hajlandó a lakrészeket magas bérösszegért egész évre is kibérelni, igy az öröklakás birtoka magas kamatozású tőkebefektetést is jelent. A két év előtt épült Majestic lakosztályai, mint értesülünk, 15—20 százalék nettó bérjövedelmet hoznak.

KŐSZÉNBÁNYA- 's TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(ezelőtt DRASCHE)
V., Klotild-utca 3/a. Telefon: *114-644.
PARIS 1937.
GRAND PRIX.

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor
BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad
VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bőrönd, bőrdiszmű
GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus bőröndös mester. Fest, javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő
Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL
II. MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda
Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Purisay testverek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer
Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Fűszert csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel., 163-205. Trolleybus megállónál

Divatáru
Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Fúző, keztyű
LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros
Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészáros üzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-917

Hölgyfodrász
Dauerolás, Hajfestés ifj. NEGOVÁN JÁNOS
III., Bécsi-ut 92. szám. Városi házak, II. épület.

Kalap
Férfi- és női kalap 40 éve Homolától
III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztitó, mosoda
Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztitó
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves
DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 456—601.

Kézimunka, fonal
„VICA" kézimunkaüzlet
II. MARGIT-KRT 65. Fonalak, magyaros himzések, fehérneműkészités, előnyomda

Madár- és halétel
Rétesliszt, hüvelyesek, dió mák, mandula, mazsola Bálint, I. Mészáros u. 2.

Pékek
Glasner Ede
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállitója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHÖDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő
Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás
BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Uri- és nőiszabó
Közismerten elsőrangu munka
Földes XI. Horthy körtér 3. Tel. 259-067.

Üveges, képkeretező
Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek
NÉMETH K. GÉZA UTÓDA
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Virág
LOHR IRMA utóda Nagy Imre László
VIRÁGÜZLET
uj helyisége II. FŐ-UTCA 8

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával I. Nagy körút 43. alatt
könyv és papirkereskedést nyitottam Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban
Vitézy László Tel: 167—742

Filléres divatáruk hibátlan műselyem harisnya **P. 0·98** Puplinette férfiing **P. 2·98**
I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604.

HIREK

Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméitersoronként.

BAJRÁM

Szombaton végződött az egy havi Ramazán-böjt ideje és a magyar mohamedánok megülik legnagyobb ünnepüket: a Bajrámot.

Délben Husszein Hilmi budai nagymufti egy segédlettel tartotta meg az ünnepélyes istentiszteletet, amelyen a magyar izlám hívei nagy számmal vettek részt. A nagymufti az istentiszteletet, amelyen a magyar izlám hívei imádkoztak a Kormányzóért.

Este a Gül Baba vendéglőben megtartották a hagyományos bankettet, amelyen a muzulmánokon kívül mintegy 200 meghívott vendég vett részt. A bankettről táviratilag üdvözölték a magyar izlám nagy protektorát: I. Fuad albán királyt.

Szőnyegfonalak: TURÁNI
.. Fő-utca 80. szám. Telefon: 151-579

A Hollós Mátyás Társaság ünnepe a Felvidék visszacsatolása alkalmából

A Hollós Mátyás Társaság ünnepi választányi ülésen ünnepelte a Felvidék visszacsatosát. A Császárfürdő vendéglőjének különterében nagyszámban gyültek össze a Hollós Mátyás Társaság budai írók, művészek és tudók egyesületének tagjai, hogy ünnepi módon ljanak kifejezést érzelmeiknek a magyarság vendetes ünnepnapjai alkalmából.

Az ülésen Hennyey Vilmos dr. elnökölt. ellette Pávai Vajna Ferenc, Gegus Dániel, Isk János társelnökök foglaltak helyet. Szilágyi ároly dr. volt nemzetgyülési képviselő, egyeleti főtitkár terjesztette elő a javaslatot, melyben a Hollós Mátyás Társaság boldog römmel és hazafias lelkesedéssel köszönti Felvidék visszatérését. Hálájának ad kifejest a Gondviselés iránt és mélységes hódolatl hajtotta meg az elismerés zászlaját vitéz agybányai Horthy Miklós őfőméltóságának emes alakja előtt, akinek bölcs vezetése mellett uj és szebb jövő felé indult el a magyar emzet; továbbá vitéz Imrédy Béla miniszterök, Kánya Kálmán és Teleky Pál előtt.

Hennyey Vilmos dr. elnök magasan szárnyaló szavakkal járult hozzá a főtitkári előterjesztéshez, majd sorban szólaltak fel: Pávai ajna Ferenc, Kapcza Imre, Beke Mózes, Gegus ániel és Lippay Gyula dr. A nagyválasztmány határozta, hogy legközelebbi irodalmi estjét, ely december második hetében lesz, a Feldéknek szenteli.

MOLDOVÁNYI KÁROLY
CUKRÁSZDÁJA
I., KRISZTINA-KÖRUT 117.

József Ferenc főherceg a Feltalálók Szövetségének elnöke. A Magyar Feltalálók Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyülését a Tudományos Akadémián. gyülést Andaházy Kasnya Béla országgyülési épviselő, elnök nyitotta meg, aki bejelentette, gy a Pompéry Elemér alapitóelnök halálával egüresedett elnöki tisztségre a szövetség dr. ózsef Ferenc főherceget kérte fel, aki az elnöki sztet elfogadta. Miután a főherceg átvette az nöklést, javasolta a közgyülésnek, hogy vásszák tiszteletbeli elnökké Szentgyörgyi Albert dr. egyetemi tanárt, az első magyar Nobeljas tudóst. A közgyülés egyhangú lelkesedéssel fogadta el a főherceg javaslatát. Ezután álint István, a szövetség ügyvezető-igazgatója ámolt be a szövetség tavalyi munkásságáról, ajd Kapuváry-Vargyas Andor huszáralezredes atta fel néhai Pompéri Elemér bronz ellszobrát. A szoboravató beszéd után Martin ózsef vezérigazgató tett előterjesztést az örös tagok megválasztására, majd vitéz József erenc főherceg mondotta el elnöki programszédét.

Képkeretezés, képek, keretek és üvegáruk **Vasváry Miklós,** III., Lajos-utca 64 Telefon.: 162—772

Kerékpárút az Attila utcán. A főváros legújabbi közgyülésén inditványt fogadtak el, hogy z ujonnan épülő szélesebb utakon és utcákon ülön kerékpárutat létesitenek a járműforgalom mább lebonyolitásának biztositására. Most olyik az Attila utca kiszélesitése, amely teljes összában 25 méter széles lesz, s a főváros ezetősége ezen az útvonalon létesiti az első yen külön utat a kerékpárosok számára.

Wagner Söröző Andrássy ut 44. Telefon: 112—108.
Kitünő magyar konyha. Elsőrangu italok.

Műsoros est a „Magyar a Magyarért" mozgalom javára. A Budpesti I. kerületi állami fiúceum és tanitóképzőintézet november 26-án, zombaton, az iskola tornatermében (I. ker. ery Oszkár utca 40.) a Magyar a Magyarért ozgalom javára Műsoros estét rendezett, amelyen az intézet jóbarátai, ismerősei és az érdekdők nagy számban vettek részt.

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készítményei előnyösen beszerezhetők Steiner Jenő háztartási szaküzletében, II., Olasz-fasor 41. sz. Telefon: 167—772.

Társadalmi és müvészi esemény lesz a Vikár-villában rendezendő jótékonycélu hangverseny

A Zugliget köztiszeletben és közszeretetben álló lelkipásztora, Huszár Elemér dr., aki igazi atyja híveinek, mindig szivén viselte egyházközsége szegényeinek sorsát, amióta csak a szerény hegyvidéki lelkészség élére került. Jótékonycélú hangversenyek rendezésével igyekezett előteremteni azt az összeget, amely a szegénység helyzetén könnyithetne.

Közben, a Zugliget állandó fejlődésével, emelkedett a szegények száma is és ezzel a segitás problémája nehezebbé vált, a szerény kereteket bőviteni kellett. Ekkor kapcsolódott be a jótékonykodás nemes munkájába Vikár Géza dr. és felesége, akiket 32 év előtt éppen Huszár főtiszteiendő esketett össze és unokáikat is ő keresztelte. A Vikár-házaspár felajánlotta Trombitás-úti villájának hatalmas termeit a jótékonycélú hangversenyek rendezésére és immár negyedik éve, minden évben kétszer, itt rendezik azokat a müvészi élményt jelentő hangversenyeket, amelyeket a legelőkelőbb budai és pesti társaság látogat.

A hangversenyek szereplői a magyar művészvilág legkiválóbb képviselői, akik között Márkus Emilia, Halász Gitta, Székely Júlia, Gyenge Anna (Roselle), Thomán Mária, Réthy Eszter, Tutsek Piroska, Ágay Irén, Walter Rózsi, Dohnányi Ernő, Góth Sándor, Székelyhidy Ferenc, Palló Imre, Laurisin Lajos, Beregi Oszkár, Stefániai Imre, Koréh Endre, Országh Tivadar neveivel találkozunk.

A művészek örömmel és teljesen önzetlenül lépnek fel ezeken a hangversenyeken, sőt, sokszor maguk is adakoznak a nemes célra.

A hangversenyeken mindig sok társadalmi előkelőség jelenik meg. Auguszta főhercegnő, gróf Apponyi Albertné, Bárczy István ny. főpolgármester és neje, Ugron Gábor és neje gyakran ülnek a hallgatóság soraiban, a december 5-iki hangversenyre megigérte eljövetelét Zichy János gróf is.

Ennek a hangversenynek a müsora a következő:

Huszár Elemér: A szegények szolgálata; Fleischer Antal: Praeludium és Fuga, zongorán előadja a szerző; Bethlen Margit grófnő: Az asszony a pokolban. Novella, felolvassa Ottrubay Melinda, a m. kir. Operaház magántáncosnője; Mozart: D-dur koncert, hegedün előadja Gábori Elemér, zongorán kiséri Máday Sándorné; Puccini: Liu áriája a Turandot operából, Sturm Egon: Csendes völgyben... énekli Dobay Livia, a m. kir. Operaház művésznője, zongorán kiséri Fleischer Antal, a m. kir. Operaház karnagya; Költemények. József Ferenc kir herceg: Szüreti szózat, szavalja Várady Aranka, a Nemzeti Színház örökös tagja; Kacsóh Pongrác: Rákóczi... Gróf Andrássy Gyuláné Krasznahorka büszke vára... énekli Závodszky Zoltán, a m. kir. Operaház művésze, zongorán kiséri Fleischer Antal, a m. kir. Operaház karnagya.

A hangversenyek mindig nagyon szép erkölcsi és anyagi sikert jelentenek. Huszár Elemér dr. és Vikár Gézáné, valamint a szereplő művészek önzetlen fáradozása a Zugliget szegényeinek hálájára és a társadalom elismerésére tarthat számot.

(g. s.)

Párbaj és szerelem a budai Kemnitzer-kávéházban

Az utolsó budai töröh leány romantikus házassága

Ez a történet több, mint száz esztendővel ezelőtt jászódott le a budai élet színpadán. Hőcei régen eltüntek a túlvilági élet titokzatos homályában.

A XIX. század elején a budai társadalom vidámabbik része pártfogásába vette az akkor divatos Kemnitzer kávéházat. Nemcsak könnyelmü bohémek keresték itt a mindennapi szórakozást, hanem a katonaság is. Ide jártak a Sztáray, Gyulay és az Alvinczy huszárok, de rajtuk kivül még más gavallérok is ültek a Kemnitzer kávéház asztalai mellett. Többek között a Herzog von Teschen küraszirok is. Gróf Vay Sándor igy ir erről az intim kis budai fészekről: „Három krajcárjával mértek akkor egy findzsa kávét. És kaphattak a tiszt urak puncsot, krampampulit, rozolist is, leginkább utóbbit fogyasztották."

Ebben a Kemnitzer kávéházban, — ami mulatónak is beillett volna — történt az a nevezetes és az utókor számára nem érdektelen eset, ami ebből a kávéházból indult ki.

Farsang volt éppen. Az eset közontja a bájos, könnyüvérü táncosnő: Toinette Dubray. Ezen az estén ő szórakoztatta a Sztáray tiszteket. Ezek nagy hódolói voltak a művésznőnek, különösen a daliás Rózsa János kapitány ennek az esetnek az egyik főszereplője.

Ugyanis a nagyszabású farsangi estre eljöttek a küraszir katonák is, akik szintén ki akarták venni részüket az est örömeiből. Persze azonnal magukhoz rendelték a szép Toinette Dubrayt, aki örömest pártolt át hozzájuk, magukrahagyva a Sztáray és Alvinczy huszárokat. Ekkor robbant ki a kritikus pillanat, amely elindította a párbajt. Rózsa kapitány lecsapott az asztalra, ezzel a jó kurucidőkből való mondással:

— Eb ura fakó! Fogjanak maguknak más táncosleányt!

Természetesen szó szót követett, Rózsa kapitány bizonyos E. báróval névjegyet váltott. Az incidens Budáról indult el és Pesten, a Hacker szállóban végződött. Segédek voltak Rózsa kapitány részéről: Vasquez kapitány, Kalmár lovaskapitány, E. báró részéről pedig: Rakitsovits őrnagy és Kutsimits alhadnagy.

Meg kell jegyezni, hogy nem egyforma erők küzdelme volt ez a párbaj. Rózsa kapitány nem forgatta a legügyesebben a kardot, E. báró annál inkább. Mégis, tragikus körülmény folytán, Rózsa kapitány került ki győztesen. Tudniillik E. bárót ütőerén vágta meg, a szerencsétlen arisztokrata nyomban meghalt. Ez az eset magát a kapitányt is nagy bajba keverte.

Első gondolata a menekülés volt. Igy került el Alvinczy generálishoz. Ez pártfogásába vette az üldözött kapitányt. Hosszabb ideig rejtegette magánál, de a szórakoztatásáról sem feledkezett meg. Elvitte Gyulay grófnő házába, ahol megismerte a fiatal és szép Magdolnát, aki nemrég vette fel a keresztséget; addig mohamedán hitben élt. A rajnai hadjárat szerencsés befejezése után, — amiben Rózsa kapitány is résztvett, midőn előzőleg Ferenc császár kegyelemben részesitette — oltárhoz vezette szive választottját, a legutosó budai török leányt.

A lakodalmuk oly nagyszabású volt, hogy dédanyáink hosszú ideig beszéltek mosolygó arccal róla.

Erődi Endre.

Hó- és sárcipő-javitás, karékpár, varrógép alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Budapest Székesfőváros Gázművei Önképzőköre a felszabadult Felvidék komáromi és kassai gázgyárának vezetőségéhez az alábbi táviratot küldte: „Budapest Székesfőváros Gázművei Önképzőkörének vezetősége, tisztikara, választmánya, összes tisztviselő- és munkástagjai mélységes szeretettel köszöntik a rabbilincsekből felszabaduit kedves kartársaikat: tisztviselőket és munkásokat egyaránt. Rabságtok egész ideje alatt éreztük, hogy a magyar nemzeti gondolat állandó ébrentartásával és a magyar kultúrmunkán keresztül lelkünk mindig veletek volt és bizton reméltük, hogy egykor újból a régi haza kebelében köszönthetünk benneteket. Isten áldása kisérje az ezeréves haza földjén továbbfolytatandó munkátokat. Dr. Véssei Ede vezérigazgató, az Önképzőkör örökös díszelnöke, Kun Attila elnök." A táviratra a komáromi és kassai gázmüvek meleghangú táviratokban feleltek.

Torontáliak összejövetele Budán. A Torontáliak Egyesülete december 7-én este 8 órakor családi összejövetelt tart a Bellevue-étteremben (I. ker., Attila u. 53. sz. Vérmező mellett): Vacsora után Lenhardt Ilona operaénekesnő, Aszlányi Károly iró és Weninger Ernő, a Kapucinusok karnagya, torontáliak közreműködésével házi hangversenyt tartanak. Hangverseny után tánc. Megjelenés sötét utcai ruhában. Vacsora nem kötelező.

Tabáni búcsú. A régi békevilágra emlékeztető hangulatban folyt le a Szent Katalin-búcsú a Tabánban vasárnap, hagyományos ünnepélyekkel. Az ünnepi szentmisét Tille Gyula dr. tabáni plébános celebrálta fényes papi segédlettel. A templomot zsúfolásig megtöltötte a budai közönség és áhitattal hallgatta népszerü pébánosa prédikációját. Calligaris Ferenc karnagy vezényelte a pompás Huber Reg'na-pacis misét s Berghammer Ervinné orgonált. A déli misénél Boros József vezényelt és Ferter Miklós énekművész énekelt a Tabáni Daloskör közreműködésével. Az orgonánál Böhm László tevékenykedett. Mise után hagyományos ebédet adott a plébános. A nép elszéledt s a késő éjjeli órákig hangos volt a különben csöndes Tabán. A búcsús-sátorosok is megtalálták számításaikat.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága AZ ÚJ **NÉGYSZÜRKE ÉTTEREM** *II., Margit-körut 83.*

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353—965.
Tulajdonos: Zauper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN minden este **Lakatos Misi és Tóni** cigányprimás és zenekara muzsikál.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt *cukrászdában*
minden délután szalonzene

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. *Fajborok.*
Tulaldonos **Bulby Győző.** II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-24. Budaiak találkozó helye.

szinház . . .
ujság . . .
hangverseny . . .

és még sok más ezernyi szórakozás ezt jelenti egy jó rádió.

Vevőink régi kivánsága teljesült! . . Fióküzletünkben

Rádió, gramofon és lemez

osztályt nyitottunk. Pompás választékunk minden igényt kielégit

Készülékeink és kiszolgálásunk tökéletességét biztositja a „Nagykovácsy garancia".

Arusitás kizárólag Horthy Miklós-uti fióküzletünkben.

HORTHY M. UT 39 **Nagykovácsy** BUDAI FIÓKÜZLETE

Mégis felépül a XII. ker. elöljáróság székháza

Nemrégiben megirtuk, hogy a külpolitikai helyzet miatt elhalasztották a XII. kerületi elöljáróság székházának épitését. Mint értesülünk, a napokban most már megindultak a földmunkálatok és 5—6 héten belül be is végzik azokat. A tulajdonképpeni épitkezésre tavasszal kerül sor. Előreláthatóan 1939. őszére teljesen kész lesz az új kerületi elöljáróág.

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5. Telefon: 152—411.

László Zoltán dr. legutóbb megjelent „Budai Carmen" cimü irását kedveshangú levélben dicséri meg a 81 éves Leszlényi Imre dr., a neves iró és azért a „Carmen-Adel"-t adományozta neki.

A BSE negyedszázados jubileuma. A „Budapest" Sport Egyesület fennállásának 25. évfordulója alkalmából december 3-án, szombaton délután fél 6 órakor az ujvárosháza közgyülési termében (IV. kerület, Váci utca 62—64.) jubiláris diszközgyülést rendez Szendy Károly diszelnök, Kovácsházy Vilmos ügyvezető társelnök és Leitgib János főtitkár vezetésével.

Martos Ferenc halála. A magyar irói rendnek sulyos gyásza van: hatvanhárom éves korában elhunyt Martos Ferenc iró, nyug. kultuszminiszteri titkár. Egyike volt a legtermékenyebb iróknak és sok nagysikerü operett értékes szövege került ki a tolla alól. Huszka Jenővel dolgozott együtt sokáig és évtizedes munkásságukkal szinte egybeforrtak. Martos Ferenc állandóan Budán lakott, amelynek rajongó szerelmese volt. November 26-án, szombaton helyezték örök nyugalomra általános nagy részvét mellett a Farkasréti temetőben. Szerzője volt a Bob herceg, Gül Baba, Aranyvirág, Leányvásár, Szibill, Alexandra és egyéb nagysikerü operetteknek, melyek ma is élnek és népszerüek.

GÁBOR MÁTYÁS SZOBRÁSZMÜVÉSZ, MÜTERME: I. MÉSZÁROS U. 10. Esti akt. rajzolás, szabadiskola, francia módszer szerint: 10 perces, 20 perces és félórás kroki-mintázás, este 6-tól 8 óráig.

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 152-163

Uj utcaelnevezések Budán

A Közmunkák Tanácsa több budai utcának uj nevet adott. A Menkina János utcából déli irányban kiinduló s a Csendőr térig terjedő utcát Csendőr utcának; a III., Doberdó út meghosszabbitott vonalától a Podolin utcába torkolló utcát Csülök utcának, az I., Alsóvölgy utcából kiinduló és a Zuhatag utcába torkolló kis utcát Zuhatag köznek, az I., Hidegkúti útból kiinduló és a Völgy utcáig terjedő utcát Esperes utcának, a XI., Bocskai útból kiinduló és Albertfalva határáig terjedő utat Szerémi útnak, az I., Kútvölgyi útból északra kiinduló szerpentinutat Járőr utcának, a XI., Ballagi Mór utcának a Szentkorona útja és Bródi Zsigmond utca közötti szakaszát a kiváló magyar müegyetemi tanárról Wartha Vince utcának nevezte el.

Méhészek a Felvidékért és a Honvédségért. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Rebel Mihály esperes-plébános, országgyülési képviselő elnökletével rendkivüli közgyülést tartott. Nagy elismeréssel emlékeztek meg a Felvidék felszabadult méhészeiről, akik testvéri szeretettel, táviratban üdvözölték a közgyülést. Az OMME által a Felvidék méhészeinek adományozott aranyhimzésü trikolórt az elnökség viszi el a felszabadult Érsekújvárra. A Horthy Miklós repülőalapra 500 pengőt szavazott meg a közgyülés. Táviratban üdvözölték gróf Teleki Mihály földmivelésügyi minisztert

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleménye

Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. decemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Dec. 7. 4 ó	III. **Perényi út** 16293/2. hrsz. 180 öl telek és ház	3735.—
„ 9. 4 „	III. **Remetehegy** 16388 hrsz. 869 öl kert és legelő	499.—
„ 9. 4 „	III. **Máramaros u.** 11-13-15. sz. 1 hold 347 öl szántó	487.—
„ 16. 5 „	XII. **Ada u.** 3. és **Városkuti út** 650 öl telek	6380.—
„ 12. 4 „	I. **Naphegy u.** 31. sz. és **Lisznyai u.** 766 öl telek és ház 1/4-ede.	44000.—
„ 12. 5 „	XII. **Szarvas Gábor u.** 24. sz. 341 öl telek és ház	12215.—
„ 13. 4 „	XII. **Völgy u.** 33—35, *lz*, (Színészdülő) 1462 öl telek és ház	20591.—
„ 14. 4 „	II. **Endrődy Sándor u.** 32. sz. 559 öl telek és ház	9304.—
„ 19. 4 „	I. **Őzike u.** és **Normafa u,** 10494/5. hrsz. 2. hold 319 öl kert és erdő	966.—
„ 20. 4 „	III. **Ürömhegy** 21963. hrsz. 605 öl telek fele	141.—
„ 21. 4 „	III. **Aranyhegyi út** 6/b. sz. 1 hold 225 öl legelő töredéke	276.—
„ 28. 4 „	XI. **Sasadi út** 190. sz. és **Barackos u.** 1. sz, 204 öl telek és ház	9724.—
„ 29. 4 „	XI, **Somlói út** 23/a. és b. sz. 852 öl telek	519.—
„ 29. 4 „	XI. **Kelenhegyi út** 50/a. és b. sz. 672 öl telek és ház	35609.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:

I—III. ker. Járásbíróság, II., Fő utca 70—78., földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Tervez, épit, átalakit tataroz kedvező fizetési feltételekkel **HORVÁTH ISTVÁN** Magas-, mélyépitesi vállalkozó. III., Timár-u. 26. Tel.: 362-472

Ingatlanforgalom Budán

Az alábbközölt ingatlaneladások a legutóbbi héten történtek, alig egynéhány régebbi keletű. Érdekes megállapitás, hogy egyetlen kivétellel valamennyi telekvételre vonatkozik. Kész házat alig vásárolnak, mert a fötörekvés: saját új házba költözni. Az is megállapitható, hogy a telkek nagyobbrésze családiház épitésére alkalmas, akad azonban elvétve bérháztelek is. Az új tulajdonosok nyilván azért vesznek üres telkeket, hogy azokon épitkezzenek és saját otthonukba mielőbb beköltözzenek. Nagyon aktuális ezért itt is hangsúlyozni, hogy az épitkezések megkönnyitése — elsősorban a hó végén lejáró házadómentesség meghoszabbitásával — elsőrendü feladat. A különböző épitési érdekeltségek, valamint ingatlantulajdonos egyesületek ezirányban megindították a szükséges akciókat és reméljük, hogy ezeknek meg is lesz a sikere. Enélkül alig remélhető, hogy az épitkezések megindúljanak. Figyelemmel az épitési anyagok drágulására, valamint a munkabérek emelkedésére, házadómentesség az egyetlen eszköz, amely a jövedelmezőség javitására alkalmas, ezért a meghosszabbitással nem szabad késlekedni, arról sürgöen tájékoztatni kell a nyilvánosságot, mert a tavasz közeledik és az épitkezési elökészületek ideje most van itt.

I. kerület:

Attila u. 6767/5. hrsz. 106 öl telek 50.000 P. Vevő: **Kovács Vilma,**
Zuhatag út 3/b. 135 öl telek és ház 30,000 P. Vevő: **Gabitz Aurélia.**

II. kerület:

Balogh Ádám u. 18/a. sz. 358 öl telek 6000 P. Vevő: **Novák István.**
Bogár u. 14/a. sz. 300 öl telek 18,000 P. Vevő: **László Marcel.**
Gábor Áron u. 74—76—78 sz. 1397 öl telek 1/6-a 9988 P. Vevő: **Jendrassik György.**

III. kerület:

Csúcshegy 20,855 hrsz. 543 öl telek 2000 P. Vevő: **Jó Pásztor Kongregáció.**
Filatori dülő 18629/67. hrsz. 103 öl telek 6300 P. Vevő: **Patek Ferenc.**
Szérüskert u. 71. sz. 131 öl telek 7300 P. Vevő: **Kreuth Henrik,**
Táborhegy 16702/2. hrsz. 413 öl szántó 4500 P. Vevő: **vitéz Károlyi László.**
Táborhegy 16822/1. hrsz. 331 öl telek 5250 P. Vevő: **dr. Bartos Ferenc.**

Testvérhegy 20440/4. hrsz. 422 öl telek 3000 P. Vevő: **Tóth Lajos.**
Zöldmáli dülő 15497/5. hrsz. 313 öl telek 3130 P. Vevő: **dr. Csergő Gyula,**

XI. kerület:

Bozókvár u. 2. sz. 249 öl telek 13706 P. Vevő: **Somorjay Ödön.**
Csurgói út 2038/2. hrsz. 83 öl telek 3360 P. Vevő: **Kővári Károly.**
Karolina u. 4550/4. hrsz. 117 öl telek 11,000 P. Vevő: **Bánfalvi János.**
Kelenföld 2083/8. hrsz. 200 öl telek 4000 P. Vevő: **Czeglédy Jenő.**
Kelenföld 3221/12. hrsz. 134 öl telek 6460 P. Vevő: **Lőrinczi Sándor.**
Kelenhegyi út 24—26. sz. 165 öl telek 15,000 P. Vevő: **Holek Sámuel.**
Puskás Tivadar u. 6. sz. 183 öl telek 4500 P. Vevő: **Széchy Endre.**
Sasad dülő 2563/44. hrsz. 94 öl telek 3400 P. Vevő: **Koppány György.**
Sashegyi dülő 2668/52 hrsz. 271 öl telek 6600 P. Vevő: **dr. Kende Félix.**
Somogyi út 3321/6. hrsz. 145 öl telek 45.000 P. Vevő: **Tolnai József.**
Spanyol-rét 1351/1—2. hrsz. 338 öl telek 8000 P. Vevő: **dr. Vajda Ödönné.**
Torbágyi út 6. sz. 91 öl telek 21,972 P. Vevő: **dr. Fehér Miklós.**
Tömös u. 2323/9. hrsz. 430 öl telek 12,915 P. Vevő: **Froemel Károly.**
Zenta u. 8. 244 öl telek 27,600 P. Vevő: **Papp Mihály.**
Zólyomi út 2768/2. hrsz. 223 öl telek 10.000 P. Vevő: **Bánfalvi János.**

XII. kerület:

Katalin u. 1. sz. 300 öl telek 23,235 P. Vevő: **Allerback Tivadar.**
Mártonhegyi út 7/b. sz. 600 öl telek 13.500 P. Vevő: **Szabó Károly.**
Németvölgyi út 30 sz. 113 öl telek 13,236 P. Vevő: **özv. Czillér Józsefné.**
Városmajor u. 6951/2—3. hrsz. 233 öl telek 42,000 P. Vevő: **özv. dr, Lenhossék Mihályné.**

SEEBAUER MIHÁLY
villanyszerelő mester rádió- és villamossági vállalata
II., KANDÓ KÁLMÁN-UTCA 1. TELEFON: 366-993.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon: 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

GÁZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT
legelőnyössebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS
lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerü nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet, amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el**
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Öröklakás- és Családiház-tulajdonosok Egyesülete hivatalos közleményei

Rovatvezető: **FEITSCHER BELA.**

Tudnivalók a légoltalommal kapcsolatban

A lakóházak (házcsoportok) kapuin belül — légitámadás esetén — a vagyon- és életvédelemről elvileg az épülettulajdonosnak és a lakóknak együttesen kell gondoskodni. Elő kell készíteni az óvóhelyeket, gázvédelmi és egészségügyi berendezéseket és felszereléseket, a tűzvédelmi, elsötétitési, valamint riasztási rendszabályokat., továbbá a szükséges műszaki helyreállitás és mentés végrehajtásának lehetőségét. Végre kell hajtani — légvédelmi riadó esetén — a riasztást és elsötétitési rendelkezéseket, fenn kell tartani a rendet és fegyelmet, gondoskodni kell az első segélynyujtásról, a gáztámadások okozta tüzeket saját eszközökkel el kell fojtani, azok tovaterjedését a hatósági segitség mgérkeztéig meg kell akadályozni és az élet- és vagyonbiztonság megóvásában, valamint a keletkezett veszedelmek kiküszöböléséhez szükséges munkálatokban hathatósan részt kell venni.

Légoltalmi végrehajtó szervezet céljaira a lakókból légoltalmi őrséget kell felállitani. Oly lakóházakban, ahol a lakók száma a huszat meghaladja, lakóházlégoltalmi őrséget, ahol kevesebb a lakók száma, ott közvetlen szomszédos lakóházak bekapcsolásával közös házcsoport-őrséget kell szervezni. A tűzvédelem és elsősegélynyujtás azonban mindig házanként szervezendő meg. A légoltalmi őrség felszereléséről, valamint az összes szükséges berendezésről a háztulajdonos köteles gondoskodni.

A légoltalmi őrség parancsnoka az ingatlan tulajdonosát támogatja a légoltalom kiépitésében, állandóan nyilvántartja az épület lakóit, a lakók összességét a légoltalom szempontjából felvilágositja, a légoltalmi teendőkre kiképezi és a tennivalóknak és tudnivalóknak időnkinti felfrissitéséről gondoskodik. Összeállitja a légoltalmi őrséget, anélkül azonban, hogy az őrség tagjait hivatásuk teljesitésétől elvonná, vagy feleslegesen terhelné, kiképzi és állandó létszámon tartva, időnkint gyakoroltatja, a légoltalmi őrség szakfelszerelésének és segédeszközeinek utánpótlását a tulajdonosnál szorgalmazza, a légoltalmi anyag, eszköz és felszerelés jókarbantartását., valamint az előirt rendszabályok betartását ellenőrzi, riadó esetére gondoskodik a ház felriasztásáról, a riadó alatt gondoskodik a házban a rend, személy- és vagyonbiztonság megóvásáról és az ellene vétőket átadja a közbiztonsági közegeknek. Gondoskodik a légoltalmi őrség és személyzet célszerű felhasználásáról és légitámadás esetén a hatósági közegek negérkezéséig irányitja a károk és veszedelmek kiküszöbölésére irányuló munkákat. Összeköttetést tart a szomszédokkal és szükség esetén önállóan, vagy azok felkérésére, esetleg felsőbb utasitásra a veszélyeztetett helyek segitségére siet.

A légoltalmi őrség parancsnoka, illetve helyettese tartozik elvégezni a légoltalmi tanfolyamot.

Walkó Lóránd h. vezérigazgatói kinevezése. A fiatalabb bankári gárda egyik legtehetségesebb tagja Walkó Lóránd dr., akit most a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank vezérigazgatóhelyettessé nevezett ki. A kinevezés nyeresége jelent a vállalatnak és az egész közgazdasági életnek.

Szegő S. Zsigmond nyugalombavonulása. A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok igazgatósága sajnálattal vette tudomásul, hogy Szegő S. Zsigmond és Lunzer Pál igazgatók 40 éves szolgálat után nyugalombavonulnak. A nyugalombavonuló igazgatóknak az igazgatóság legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki odaadó, értékes és rendkivül eredményes tevékenységükért.

A Drasche közgyülése. A Kőszénbánya és Téglagyár Társulat, Pesten, november 15-én tartott rendes közgyülése az alaptőkének 800.000 pengőről 2.4 millió pengővel 3,2 millió pengőre való felemeléséről 60.000 darab 40 pengő névértékü uj részvény kibocsátásával határozott. A vállalat 1937. üzletévi mérlege 2,194.007 pengő veszteséget mutat ki, amelyet a korábban elhatározott alaptőkeleszállitás révén rendelkezésre álló 2.2 millió pengő részbeni felhasználásával fedeznek.

Góczán József parkettázómester
I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom? — Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Nő!- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4

Szülői értekezlet a Szentimrevárosban. A XI. Fehérvári úti polgári leányiskola a szokásos novembervégi ellenőrző tanári értekezlet előtt szülői értekezletet tartott. Az értekezleten, amelyen megjelent Duday Alajos dr. kerületi elöljáró is, az egybegyült szülők zsufolásig megtöltötték az iskola tornatermét. Sárosi Jánosné igazgatónő bevezető szavai után Balázsy Józsefné tanárnő „Iskolánk szelleme" cimmel tartott értékes előadást, amelynek során az iskola szellemét és müködését a növendékek által irt és felolvasott dolgozatok, a Vöröskeresztes leánycserkészmozgalom tagjai által előadott kis jelenetek, szavalatok és énekszámok utján szemléletesen tárták a hallgatóság elé.

GRAMOFON- ÉS LEMEZKÖLCSÖNZÉS, rádió. XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45, vétel, csere. Kedvezményes színházjegyiroda.

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116
Král Gyulától III., Lajos utca 77 79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56. Telefon: 154—145. (az udvarban)

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Seebauer Mihály, II., Kandó Kálmán-u. 1. Telefon. 366-993.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ
LÉGSZIGETELÉSE
IÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28. Tel. **120-864**

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS | Csillárok, rádiók **ULLMANN BÉLA** II Margit-körut 7. Telefon: 151-256.

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—423.
Csütörtöktől—vasárnapig
CHICAGO
Hétfőtől—szerdáig
VIHAR TEXAS FÖLÖTT
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Az új földesúr.

ÁTRIUM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
csütörtöktől szerdáig
A ROZMARING
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
Csütörtöktől—vasárnapig
NEHÉZ APÁNAK LENNI
Hétfőtől—szerdáig
HOL VOLTÁL AZ ÉJSZAKA
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 362—367.
Csütörtöktől—szerdáig
NEHÉZ APÁNAK LENNI
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók **Kedvezményes jegyek,** szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. **Perényi Zsuzsa**
XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől—szerdáig
csütörtöktől vasárnapig
ÉSZAK FELÉ
hétfőtől szerdáig
AZ ÉLET TÜKRE
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Drótkerités méltányos **karbantartás** átalányárban **BAKOS ISTVÁN** II., Széll Kálmán tér 10. Telefonhivó: 161—145

36. évfolyam Budapest, 1938. december 8. 49. szám

Budai Napló

VÁROSPOLITIKAI, FÜRDŐÜGYI ÉS IDEGENFORGALMI HETILAP
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 24 PENGŐ.

ALAPITOTTA: VIRÁG BÉLA
SZERKESZTI:
LIPPAY GYULA dr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., BEM JÓZSEF-UTCA 7. T.: 150-296
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

A közösségi érzés fejlődése

Irta: Schuler Dezső dr., Budapest székesfőváros alpolgármestere

A XX. században az egyén és a társadalom viszonya megváltozott. A gazdasági, szellemi és politikai élet terén korábban érvényesülő egyénies törekvéseket csak látszólag segítette elő a technika és a külső kultúra fejlődése. Az időt és távolságot legyőző emberi akarat, a jelentkező újabb és újabb feladatok sokasága előtt egyre jobban érezte embertársaira való ráutaltságát, egyre jobban érezte, hogy az egyén, összes lehetőségeivel, csak egy atomja a nagy egésznek, kereke a hatalmas gépezetnek, része a társadalomnak.

A korszerű szociális munkák igazolják az irodalmi remekművek ama megállapítását, hogy az emberi lélek sehol nem érezheti annyira az egyedüllétet, mint a nagyvárosban. Ebből következik, hogy a nagyvárosban az egyénnek fokozott mértékben kell bekapcsolódnia a társadalmi szervezetekbe. A társadalmi szervezetekre, egyesületekre tehát nagy hivatás vár: az egyéneknek, a társadalmi célok és feladatok megvalósítása végett való összefogása, a közösségi érzés kifejlesztése, megszilárdítása. Bele kell vinniök a köztudatba, hogy a társadalomban élő egyénnek a társadalommal szemben nemcsak jogai, hanem kötelességei, sőt elsősorban kötelességei vannak és csak ezen kötelességek felismerése, teljesítése segítheti elő, hogy a társadalom — amelyet ilyenformán az egyesek segítő ereje és törekvése átalakít — élő és tevékeny egység legyen és úgy szellemi, mint politikai és gazdasági téren meg tudjon felelni azoknak a feladatoknak, amelyek megvalósításától a jobb jövő kimunkálása és megteremtése remélhető.

A társadalmi szervezetek ezen átalakító ereje azonban nemcsak az egyént, hanem a társadalmat is átformálja és a nagy nemzeti célok és eszmék irányába állítja be. Ebből következik, hogy az államnak és a nemzetnek sem közömbös, hogy mely társadalmi szervek és milyen munkát fejtenek ki, mert nemzeti szempontból elsőrangúan fontos, hogy a társadalom ne szürke és közömbös, hanem cselekvő, nemzeti és keresztény szellemtől átitatott legyen.

Ezek a gondolatok alakultak ki bennem, midőn arról értesültem, hogy a Hegyvidéken egy új egyesülés foglalta keretbe a keresztény és nemzeti gondolkodású társadalmat és nagy örömmel töltött el, hogy ezek az új egyesület, a „Mátyáskirályvárosi Keresztény Társaskör" célkitűzéseiben is szerepelnek. Őszinte szívvel kívánom, hogy az egyesület célkitűzéseit, mindannyiunk érdekében, minél teljesebben és maradéktalanabbul tudja megvalósítani.

Kárpátalja és a magyar-lengyel testvériség

A *Kárpát-Bizottság* hétfőn este *Szilágyi* Károly volt nemzetgyülési képviselő elnöklete alatt ülést tartot, amelyen *Csarnogurski* József, a rutén föld és a rutén nép érdekeit ecsetelve, a közös magyar-lengyel törekvések napirenden tartását követelte, mert ez az európai béke alapfeltétele. Dr. *Kertész* János jegyző és *Szirmay* Andor titkár az utóbbi napok magyar, rutén és szlovák menekültjeinek szociális helyzetét tárta fel és tett javaslatokat sorsuk javítása érdekében.

Kovács-Karap Ernő volt országgyülési képviselő a nagyszámú közönség élénk helyeslése mellett ismertette az elmúlt napok külpolitikai eseményeit. Megállapította, hogy a helyes külpolitika megkívánja, hogy a lehetőségekkel számoljunk és a valószínűségekre készüljünk el. Közgazdasági szakemberek véleménye szerint Németországnak azzal kell számolnia, hogy akár katonai, akár gazdasági háború esetén készletei két év alatt kimerülnek. Ezért nyitva kell tartania az utat Románia és Ukrajna felé. Ezt biztosítaná részére, ha a ruszinszkói korridor Csehszlovákia útján az ő kezében marad.

Ezután részletesen fejtegette a Kárpátalja külpolitikai fontosságát, kapcsolatban az utóbbi hetek eseményeivel.

Dr. *Györy* Ernő és dr. *Törössy* Béla szóltak hozzá a jelentéshez, illetve a lengyel sajtóból történt kivonatok témájához. *Miklóssy* Ferdinánd Leó azokat a legfrissebb történeti tényeket elevenítette fel, amelyek Kárpátalját a magyar és lengyel nemzettel közösen összefonták. Egyrészt az 1849-es szabadságharcban a lengyel légiók itt kezdték meg tevékenységüket a magyar ügy mellett, másrészt a világháború első felén Worochlától éppen Nagyszőllősig ott küzdöttek a lengyel légiók, melyeknek soraiban magyarok is kivették részüket és együtt pecsételték meg a két nemzet testvériségét és sorsközösségét. Ezt a megszentelt földet visszakövetelni, a magyar és lengyel nemzet közös jussa és történelmi joga.

Wolff István kormánytanácsos a baráti nagyhatalmak felé a magyar érdekek hatásosabb és hatályosabb biztosításáért haladéktalan és őszinte lépéseket követelt az illetékes fórumok útján. Meleg elismeréssel adózott *Ciano* olasz, *Beck* lengyel, *Kánya* magyar külügyminiszterek, valamint *Imrédy* Béla miniszterelnök iránt, azzal kapcsolatban, hogy a magyar és lengyel nemzetnek a közös magyar-lengyel határ felállítására folytatott küzdelmében eminens szerepük volt.

Szilágyi Károly az elhangzott felszólalások eredményeként kimondta, hogy az illetékes kormányokhoz átirattal fordul a bizottság.

Miért nincs Szentimreváros-nak rendes közlekedése?

Szentimreváros alsó részének villamosközlekedése tervszerű visszafejlesztésre van ítélve. Nem vették észre az illetékesek azt a fejlődést, amely az utolsó 10 év alatt mutatkozott és amely az itteni rég tűrhetetlen közlekedés alapos megjavítását követeli.

Ehelyett meg lehet állapítani, hogy a fejlődéssel a közlekedés fordított arányban van. Amikor ugyanis a HÉV. megindult, csak néhány ház állott a Fehérvári-úton és a kelenföldi és a sósfürdői Bszkrt. villamosvonal létesítésekor ugyanez állott az Átlós (most Horthy Miklós) útra nézve is. Azóta kb. 40 év telt el. Az akkori 1—2 ezer lakossal szemben most Kelenföld külső részének lakossága mintegy 18 ezer. *Nem lett volna szabad tehát az 51-est kétes indokokkal elvenni s illetéktelen — mert nem a Székesfővároshoz tartozó — területen létesített (Kispest—Pestszenterzsebet—Pestszentimre) vonalra áthelyezni.* És nem lett volna szabad az amúgyis ritka időközökben közlekedő 19-es járatát még jobban megritkítani azáltal, hogy egyes közbeeső kocsikat a Kelenföldi pályaudvar helyett a Horthy Miklós-körtérnél 27-esre változtatott számtáblával a Keleti p. u. felé visszafordítják, *hanem inkább valamennyi viszonylat járatát sűriteni.*

Pedig a közlekedés ezután még rosszabb lesz azáltal, hogy a már jóváhagyott tervek szerint a HÉV. törökbálinti járata is megszünik.

Kérdezzük ezekután, mi itt a cél? Az-e, hogy a következetes visszafeljesztéssel a kerékpár- és cipészipart fellendítsék, vagy egyszerűen az, hogy a Horthy Miklós-híd létesítése által remélt (bár be nem következett) hirtelen városfejlődés veszélyét (?) elhárítsák?

A BSzKRt., éppen mert a polgárság szociális jólétének célját kell szolgálnia, nem a jövedelmezőség foka szerint, hanem a lakosság rászorultságának mértéke szerint köteles feladatát teljesíteni. A BSzKRt. tehát akkor, amikor több évtized óta a jövedelmét a lukszust képező és célszerűtlennek bizonyult hurokvágányokra, sínek középre helyezésére stb., majd pedig, egészen ötletszerűen *Jövedelmezőnek vélt vidéki vonalak építésére költi — letévedt eredeti hivatásának teréről!*

A BSzKRt. vizsgálja meg — és pedig a legsürgősebben — Szentimreváros alsó részének közlekedését! Ehhez ki kell szállnia a *MÁV-töltésen túlra.* És akkor majd kiderül, hogy körülbelül 40 év óta a Fehérvári-úti HÉV. és a Horthy Miklós-úti BSzKRt. vonalon kívül még mindig nem épült újabb vonal, pedig a 18 ezer lakosú városrész megérdemelné, hogy legalább a *nyulfarknyi ingavonal, a 41-es, mely legfeljebb egy kis szakasz harmadrész hosszúságának felel meg, a sürün lakott „Bibic"-telepen át a főváros határáig meghosszabbittassék.*

Kérdezzük: szabad-e a mai szociális világban az adót saját szájuktól megvonó *többgyermekes fővárosi családokat a vidék javára, az életszükségletet képező közlekedési eszköztől továbbra is elütni? Nem! Még akkor sem, ha az a vidéki lakos a mostani jó villamos összeköttetését budapesti foglalkozásába való bejárása céljából kapta. Mert míg az itteniek az adófizetés mellett összes keresményüket itt költik el, (tehát a fővárosi ipart és kereskedelmet támogatják), addig amazok más községben lakván, ott fizetnek adót és ott szerzik be a mindennapi élelmüket stb., sőt még az itt munkaközben elfogyasztott élelmüket is onnan hozzák be!* És a főváros könnyű elérése folytán *az itteni munkásság bérét nyomják le,* sőt olcsóbb életszükségletük folytán *az itteni munkanélkülieket kenyerüktől végleg el is ütik* olcsóbban felkinált munkaerejükkel! Nem antiszociális eljárás-e ez? És nem látja-e ebből mindenki, hogy így a székesfőváros sok adózó polgártól, az itteni ipari- és kereskedővilág sok fogyasztótól fosztatik meg?

Ne láncoljuk tehát ide addig a vidéket, míg a fővárosnak rossz közlekedése, sok szenvedő, éhbérért dolgozó, sőt állástalan polgára van!

És ne költsük ennek a városnak pénzét idegen városok és községek lakosainak kényelmére addig, amig az itteni lakosság nem jut hozzá a megfelelő közlekedési eszközhöz!

MIKOLA GÉZA dr.

Pávai Vajna Ferenc előadása a Pénteki Borgazdatársaságban

A Pénteki Borgazdatársaság december 2.-iki borgazdája *Pávai Vajna* Ferenc főgeológus volt. A tagok szép számmal jelentek meg és vendégekben sem volt hiány. A szokásnak megfelelően a soros borgazda rövid előadásban nemzetgazdasági elgondolásairól adott áttekintést. Rámutatott arra, hogy különösen a mi szélsőséges alföldi klimánk alatt több gondot kellene fordítani a belterjes gazdálkodásra, azonban tömeges termelés szempontjából, különösen a kivitelre való tekintettel, csínján kell bánni a nagybirtok felaprózásával. Egészen bizonyos, hogy különösen a gyakori fagykáros és aszályos homokterületeken kiosztott földek csak nagyobb inveszticiós és forgótőkével rendelkező tulajdonosok kezében lesznek termelőképesek és fogják tudni adójukat rendesen fizetni. A magyar föld nagy része csak hosszú évek befektetése után és akkor is csak kedvező időjárás mellett fog annyit teremni, hogy tulajdonosuk adósság nélkül megélhessen és kötelezettségének eleget tehessen. És még akkor is a kisbirtokosokat nevelni kell arra, hogy a saját szükségletükön felül eladásra, esetleg kivitelre termeljenek.

Rámutatott *Pávai Vajna* Ferenc arra, hogy a magyar föld felszíni terményei mellett talán még nagyobb jelentőségűek azok az energiaféleségek, amelyek jelenléte már az eddigi kutatások alapján is bizonyosra vehető. Ilyenek a mélyfúrásokkal már igen sok helyen feltárt gyógyhévvizek, földgáz és petroleum. *Ezek mindegyike olyan energiaforrás, amely arra képesiti a magyarságot, hogy azok segitségével a magyar termőföld többtermelését mozdithassa elő és azonfelül olyan iparosodási lehetőségre adnak alkalmat, amely még több és jobb megélhetést biztosit a magyar föld népének, mint a felszini talaj termőképessége.*

Az iparosítás lehetőségeire különösen a földgáznak és a földiolaj-féleknek bányászatával kapcsolatosan mutatott rá. Az új hőforrások nyomán keletkezett gyógyfürdők ezer és ezer embernek adják vissza a munkaképességét akkor, amikor a dolgozók százainak megélhetést biztosítanak. A hőforrások másik nagy gazdasági jelentősége abban van, hogy mint *hőenergiaforrást* lehetne felhasználni őket, amikor az azokkal fűtött, melegházakban olyan növényeket és gyümölcsöket termeszthetnénk, amelyek ára ma külkereskedelmi mérlegünket érinti súlyosan. Ehelyett éppen nekünk kellene a tőlünk északra fekvő országokba importálnunk azokat, a már rendelkezésnükre álló és még feltárandó hőforrások fűtőértékével termesztett primőröket, virágokat és gyümölcsöket. Különösen a Duna-Tisza közi homokterületeken kellene az öntözést meghonosítani, mert csak úgy lehet majd ott gazdaságos gazdálkodást meghonosítani.

A borgazdák még sokáig maradtak együtt s nagy figyelemmel kísérték az elhangzott gazdasági kérdésekkel kapcsolatosan *Kozma* Jenő és *Petracsek* Lajos saját tapasztalataikon alapuló értékes hozzászólásait.

E hét pénteken, december 9-én, *Petracsek* Lajos dr., Buda képviselője lesz a borgazda, akinek az aktuális kérdésekkel kapcsolatos felszólalását nagy érdeklődéssel várja Buda közönsége.

Vitéz Tóth András dr. és Hütt Károly dr. ünneplése Óbudán

A Nemzeti Egység fővárosi pártja III. ker. szervezete vitéz Tóth András dr., a NEP fővárosi pártja megbízott vezetőjének és Hüttl Károly dr. fővárosi bizottsági tagnak, a NEP fővárosi pártja III. ker. szervezete elnökének tiszteletére december 10-én este 8 órakor az óbudai Korona-Vigadó összes helyiségeiben (III., Korona tér 2.) vacsorát rendez. Terítéka ára 1.20 pengő. Jegyek kaphatók Királyffy Mihály főtitkárnál a párthelyiségben, III., Hajógyár utca 2.

Alapitási év: 1888.
Magyarország ezüstkoszorus kályhásmestere
Horváth Sándor
Uj cserépkályhák, kandallók, takaréktüzhelyek, fayence falburkolatok, vaskályhák
I., Szent János-tér I/a sz.
Magyaros diszitésü
Müvészi agyagmunkák
Doroszlay Gyula kalocsai tanár készitményei

Séták a Várban

Közli: CZEBE JENŐ dr, I. ker. elöljáró

Az I. ker. elöljárósági épületben van egy kép Buda ostromáról, 1684-ből. Budát abban az állapotban látjuk, mikor a Tabán és a Vár körüli magaslatok már az ostromlók birtokában vannak.

Budavár visszafoglalására *Miller* Joh. szerint 92.000 ember gyült össze, míg a megerősített Buda lakosságát 16.000 fönyi török őrségben, 30.000 lakosban és 10.000 zsidóban határozza meg. Az ostromlókat a következőkben részletezi: császári csapatok: 40.000 gyalogos, 14.400 páncélos lovas, 6.400 dragonyos, összesen: 60.000.

Segitőcsapatok: bajorok 8.000, szászok 4.000, brandenburgiak 7.000, egyebek 12.000, összesen 31.000. *Ezekben a számokban az ostromban résztvevő 20.000 magyar és horvát is benne van.*

Az ostromlók elhelyezkedése ez volt: Lotharingiai Károly herceg parancsnoksága alatt 25.000 ember északon és délen. A magyarok, horvátok és brandenburgiak a Dunapartot szállták meg a Zsidó-városig (mai Viziváros.) A bajor választófejedelem a Gellérthegy felől támadott. Parancsnoksága alá 8.000 császári, 8.000 bajor és 4.000 szász tartozott. Ütegei a Gellérthegy oldalában állottak. Bajor ütegek voltak ezenkivül még a Naphegyen. A bajor tábor a Naphegytől egyenes vonalban a Dunáig terjedt. Ütegek állottak egyéb helyen is, igy a már 1602-ben bevett Pest mellett is, az Egerből ideirányitott török segitőcsapatok ellensúlyozására. A Pestet védő haderő a Rákoson állott. Az ostromban Európa csaknem valamennyi nemzete résztvett és pedig fentieken kivül spanyolok, franciák, olaszok és katalánok. 1686. június 30.-án még 6000 württembergi érkezett, akik a Svábhegy lejtőjén táboroztak. A császáriak szekértábora a Viziváros felső részén, a Dunától a mai Margit-körút irányában, a Vérmező felső végéig terjedt. A kórház és a tüzérségi lőszerraktár a Margitszigeten volt.

Ilyen előkészületek történtek Buda 1684. évi ostromára. A vár visszafoglalása csak 1686. szeptember havában sikerült, amikor a török csapatok élén a mai Bécsikapu téren a 70 éves Abdurrahman pasa is életét vesztette.

Budai királyi palota

Az elöljárósági épületben van egy németalföldi eredetü metszet a XVII.-ik századból, mely nyugatról nézve adja a palota képét.

Mátyás király palotáját jobbról a karcsú Istvántorony ékesíti. Alatta, a harmadik kertfal fölött, a palota Árpád-kori része látszik. A palota egyik érdekessége az Zsigmond király által megkezdett, de bekövetkezett halála miatt be nem fejezett híres Csonkatorony, amelynek alján félelmetes börtönök voltak. Monumentális hatást váltott ki a boltozott bejáró-kapu, mely a palotát a Vár lakott részeivel összekötötte. A csodálatos összhangot erőteljes vonalakkal zárta be a bástyatorony. Mátyás király világhíres kertjéről Bonfini, a király történetirója ezt mondja: „A vár alatt gyönyörű kertek fekszenek és márvány nyaraló, melynek előudvarában kockás csigaalakú oszlopok ércgyertyatartókat tartanak. A kertre néző részen fedett csarnok van. A kertben a vashálózat alatt van a madárház, hazai és idegen madarakkal, míg a terep egyéb részeit arányosan tagolják a rétek, kövekkel kirakott helyek és halastavak.

Épitészeti remeket mutat a királyi nyaraló is, amelynek tetejét ezüstös téglák borítják. A kertben láthatók még a lugasokkal körülvett emeletes tornyok, amelyeknek a falait futó növények diszitik."

Egykori kútfők szerint a királyi palota látképe bámulatba ejtette a Pest-Budán megforduló idegeneket.

A Budai Katolikus Kör karácsonyi kiállítása a magyar iparművészet látványossága volt

A Felsőviziváros egyik legnépszerűbb intézménye, a Donáti-utcai *Budai Szent László Gyermekotthon*, az idén is megrendezte nagysikerű mikulási és karácsonyi vásárát a *Budai Katholikus* Körben, ezúttal immár huszonhatodszor. A háromnapos kiállítás szombaton nyilt meg és hétfőn este zárult. A gondolat *Molnár* László apátplébános, székesfővárosi bizottsági tagban érlelődött meg és az ő nagy szeretete a szegény gyermekek iránt csakhamar valóra is váltotta azt. Az volt a célja, hogy a budai Mária-kongregáció gyermekotthonában minél több gyermek számára tegye lehetővé az iskolai oktatáson túl a gyakorlati kiképzést is.

Ezidőszerint hatvan bennlakója van az otthonnak, ezenfelül 150 bejáró növendéke, akik az otthonban tartózkodhatnak reggeltől estig, kézimunkáznak, varrni tanulnak és iparművészeti oktatásban is részesülnek. Élelmezésükről is az otthon gondoskodik. A bejárók is kapnak reggelit, ebédet és vacsorát. Természetes, hogy ez pénzbe kerül és hogy ezt a pénz elő is kell teremteni. Igy jutott arra a gondolatra Molnár László apát, hogy *a növendékek által készitett munkákat kiállitás keretében mutassa be és a befolyt jövedelmet az otthon fentartásának biztositására, fejlesztésére fordithassa.*

26 esztendővel ezelőtt rendezték az első kiállitást az intézetben. A közönség lelkesedéssel fogadta és felkarolta. Évről-évre nagyobb volt a siker, úgyhogy a kiállitás számára megfelelőbb, nagyobb helyiségről kellett gondoskodni. Igy jutott el a kiállitás a Budai Katholikus Kör nagy dísztermébe.

Az idei kiállitást szombaton nyitotta meg ünnepélyesen *Mészáros* János érseki helytartó. Az egyházközségi cserkészcsapat sorfala között vonult be a díszterembe. A gyermekotthon női énekkara *Kézdy-Krén* Géza vezetésével ádventi és karácsonyi énekeket adott elő, majd három magyarruhás kislány virágcsokrot nyujtott át Mészáros Jánosnak. Az érseki helytartó meleg szavakkal köszönte meg a fogadtatást, majd beszédében rámutatott a mikulásnapi és karácsonyi ajándék jelentőségére. *Ezek az ajándékok szeretetből fakadnak és a szeretetet szolgálják.* Ennek a szeretetnek a szolgálatában áll ez a kiállitás is, amelynek tárgyain sok szorgos kis kéz dolgozott, hogy ünnepi boldogságot vigyen a szegények, az elhagyatottak közé. Reméli, hogy a Felsőviziváros katolikus közönsége hagyományos megértéssel karolja fel az ügyet és úgy, mint a multban, ezúttal is megvásárol mindent.

Az érseki helytartó ezután megtekintette a kiállitást, megállott minden sátor előtt, amelyben a gyermekotthon magyarruhás leánykái kinálták megvételre szebbnél-szebb dolgaikat. *Külön érdekessége a kiállitásnak azok a diszzászlók, amelyek a felvidékiek számára megrendelésre készültek. Az iparművészet igazi remekei ezek. Az egyik zászlót a budapesti Szent István felsőkereskedelmi iskola* küldi a felszabadulás emlékére a kassai testvériskolának. Gyönyörű az *Emericana* zászlaja, ezzel a felirással *„Foederatio Emericana Corporatio Suburbana"*. Lent pedig: *„Vivat, Crescat, Floreat!"* Ezredzászlót rendeltek a kis növendékeknél a rákospalotai kiskereskedők és kisiparosok, továbbá a kispestiek. Mindkettő pompásan sikerült.

Dúsan megrakott sátrak következnek egymás után: miseruhák, csipkék, zsúrkészletek, kerámiák, sőt, nagy menyasszonyi ruhák is, művészi, magyaros himzéssel. Feltünést keltettek a szűrminták párnák, melyeket valósággal szétkapkodtak. A babasátorban lévő babákat ugyancsak a növendékek öltöztették fel. Ezenkivül hasznos háztartási tárgyak is tarkitották a kiállitást. Volt drogériasátor, könyvsátor, cukorsátor és háztartási cikkek sátra. A terem közepén büffé várta a látogatókat. Ennek a büffének az volt az érdekessége, hogy az ennivalókat a Felsőviziváros jótékony hölgyei gyüjtötték össze és bocsátották a rendezőség rendelkezésére.

A kiállitásnak igen sok előkelő látogatója volt, közöttük *Auguszta* királyi hercegnő is, aki egész kocsirakományra valót vásárolt össze, hogy az ajándékokat karácsonykor a maga szegényeinek juttassa.

A Községi Élelmiszerárusitó Üzem 52 fiókja felkészült a karácsonyi vásárra

Mennyire szüksége van nemcsak a főváros közönségének, hanem az országnak is a fővárosi élelmiszerüzemre, azt éppen az elmult napok eseményei igazolják a legfényesebben. Az árnivellálás ennek a működése nélkül termelői és fogyasztói szempontból egyaránt lehetetlen lenne és maga a magyar gazdaközönség is az üzem fentartása mellett nyilatkozik meg állandóan.

Igazolja ezt a megállapitást az emelkedő forgalom. Ha még régi, nagy magáncégeknél is az utóbbi időben visszaesést tapasztaltunk, a Községi Élelmiszerüzem ennek éppen az ellenkezőjéről tett tanubizonyságot, amikor *állandóan emelkedő, nagy forgalomra mutathat rá.* Helyes gazdasági érzés, korrekt kereskedői szellem a vezetésben, mindig eredményt hoz. *A zsirpánik idején megmutatta az üzem vezetősége, mit tud, amikor olyan mennyiségben dobott tartalékaiból zsirt a piacra, hogy mindenki hozzájuthatott, árdrágitás nélkül.* Olyan tartalékjai vannak élelmiszerekben, hogy a főváros milliós lakosságát meglepetések nem érhetik. A visszatért Felvidéken a csehek rablógazdálkodása folytán hirtelen tojásinség állott be, de a Községi Élelmiszerárusitó Üzem megnyitotta tartalékraktárait és a Felvidéken egyszerre nem volt tojásban hiány. A kassa-budapesti szeretetadomány-akciót is az Élelmiszerüzem bonyolította le és nem győznénk felsorolni azt a sok, gazdaságilag fontos cselekedetet, amit helyes időben, helyes érzékkel tett meg.

Az élelmiszertartalékok igen könnyen a szükséglet tizszeresére emelhetők, ami minden pánikot csirájában fojthat el. Most készül az Élelmiszerüzem a karácsonyi vasárra és ha az ember belép a ragyogó tisztaságú üzletek bármelyikébe, a szeme szája nyitva marad, különösen a vidéki vásárlóknak, attól a sok pompás és jó árutól, ami ott viszonylag mérsékelt áron fel van halmozva.

1937-ben 164.963 métermázsa áruforgalmat bonyolitott le az üzem, kb. 16 millió pengő értékben. Ez a forgalom az idén, ami már az eddigi eredmények alapján is megállapitható, jóval túlhaladja a múltévit.

A főváros közönsége szereti az Üzemet, ragaszkodik hozzá. A külföld is idejár tanulni és nem egy idegen állam fővárosának üzemi berendezéséhez szolgált a Községi Élelmiszerárusító Üzem mintaképül.

L. Z. dr.

Budai kávéházak

REGENT
Szolid családi hely ZENE NINCS!
Café-Restaurant
II. Keleti Károly-u. 1.
Tulajdonos: Bock Lajos Telefon: 153—326
Buda legszebb kávéháza

A megnagyobbitott és átalakitott Szeiffert-kávéházban Csorba Gyula és cigányzenekara

SZÉPLAKY PIRI és MALCSINER BÉLA a RÓZSADOMBI ZSIGMOND CAFÉ BÁRBAN

Tabán Bar, Dancing, Kávéház
I. Döbrentei tér 6.

A DÉLIVASUT KÁVÉHÁZBAN
közismerten kitünő konyha

MEGHIVÓ

A „Hollós Mátyás Társaság" irók, müvészek és tudósok budai egyesülete 1938. évi december hó 12-én (hétfőn) délután fél 7 órakor a Szent Gellért Gyógyszálló I. emeleti zenetermében

irodalmi estét

rendez, melyre Önt és kedves családját meghivjuk.

Budapest, 1938. évi december hó

Hazafias üdvözlettel:
az Elnökség.

MÜSOR:

1. **Dr. Hennyey Vilmos:** Elnöki megnyitó.
2. **Dr. Eöttevényi Olivérné** előadása: Hazafelé.
3. **Dr. Kazatsayné Lázár Jolán:** szaval Kiss Menyhért és Holbesz Aladár verseiből.
4. **Vitéz dr. József Ferenc** főherceg úr ő királyi fensége felolvasása.
5. **Karstenfelsi és hegyaljai Pacor Flóra** énekel: Bohm, Lavotta, Szabados és Tosti dalaiból.
6. **Dr. Felkay Ferenc** szföv. tanácsnok előadása: Szepességi élmények.

Belépődij nincs. Pontos megjelenést kérünk.

Müsor után társasvacsora az ottani Gundel polgári étteremben. Étkezés étlap szerint.

A Nemzeti Önállósitási Alap támogatásával I. Nargit körút 43. alatt
könyv és papirkereskedést nyitottam
Iskolakönyvek és iskolaszerek nagy választékban
Vitézy László Tel: 167—742

ÜVEGES képkeretező képkereskedő Krisztina körut 139 Telefon: 152-168

Hó- és sárcipő-javitás, kerékpár, varrógép alkatrészek
Kerékpár 3 évi jótállással 79.80 P.
gramofonlemez-kölcsönzés.
HEGEDÜS, II., RETEK-U. 1 (Széna-tér)

Hol vásároljunk a pesti Lánchidfőnél
Bőröndös, bőrdiszmüves
Schonfeld és Klein
FINOM BŐRÖND ÉS BŐRDISZMŰÁRU KÉSZITŐK
V., Akadémia-utca 1. Tel.: 327-577. Akadémiával szemben.

Budai éttermek, vendéglők

Buda látványossága
az „Árpád" Sörözö-Étterem
II., LÁNCHID-UTCA 4.

Buda látványossága
II., Margit-körut 83.
AZ UJ NÉGY SZÜRKE ÉTTEREM

Hol vásároljunk a pesti Margit-hidfőnél
Uridivat-cikkeket
ING SPECIALISTA SCHWARCZ
Uridivat különlegességek
V., Szent István-körut 8, Telefon: 127—703.

HÁROM VERÉB VENDÉGLŐ
II., Fő-utca 8. Telefon: 353-965.
Tulajdonos: Zauper Ferenc

Az ÖREG DIÓFÁBAN
minden este Lakatos Misi és Tóni cigányprimás és zenekara muzsikái.

GUNDEL GELLÉRT ÉTTERMÉBEN
MURSY ELEK és cigányzenekara

Auguszt cukrászdában
minden délután szalonzene

KETTER ÉTTEREM helyiségeiben
XI., HORTHY MIKLÓS UT 48.
Esténkint LAKATOS FLÓRIS cigányzenekara muzsikál.

Ezüstárukat
Horvát Béla ezüstmüves
készit, javit, ezüstöz, becserél.
V., Pannonia-u. 6. A VIGSZINHÁZ MELLETT

Sportárukat
Sí és feniszfelszerelés Gyárfás sport V., Pozsonyi ut 19. (Phönix-u. sarok). Telefon: 123-601.

JUSZT GYULA
OPTIKAI és FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETE
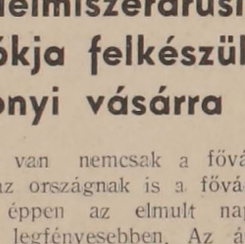
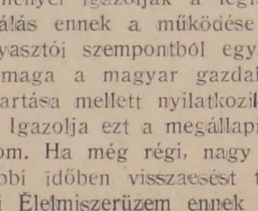
PUNKTAL ÉS ULTRASIN ÜVEGEK LORGNETTEK LÁTCSÖVEK MÉRNÖKI MÜSZEREK
SZOLID ÁRAK!
KIZÁRÓLAG A RÉGI HELYEN: II., Margit-körút 6.

Filléres divatáruk I., Endresz György tér 5. Telefon: 367—604. hibátlan müselyem harisnya P. 0·98 Puplinette férfiing P. 2·98

A legrégibb VIRÁGÜZLET Budán!
NONN JULISKA II., Szilágyi Dezső-tér 5 Telefon: 152—411.

GERGELY PÉTER
Háziszőttes, vászon, textil. kézimunka és népmüvészeti cikkek
Budapest, IV., Eskü- ut 3

A Bellevue-szállodában
a jazz-zene szünetében KELEN PÁL külföldön is elismert és kitüntetett zongoramüvesz klasszikus népszerü zongoraszámokkal szerepel

MOLDOVÁNYI KAROLY
CUKRÁSZDÁJA
I., KRISZTINA-KÖRUT 117.

ANTIK BUTOROK restaurálása, modern butorok készitése
CSÁKVÁRI REZSŐ
müasztslos, I., Krisztina-körut 139. Telefon 167-4-9

Százgalamb vendéglő és söröző
Kitünő magyar konyha. Fajborok.
Tulajdonos Butby Győző. II., Batthyány tér 5.
Telefon 156-241. Budaiak találkozó helye.

Kötőde Fürdőruha kötés, javitás. Szemszedés. Fehérnemükészités Ágyneművarrás, kézimunka. Megbizható kiszolgálás.
Keleti Károly utcza 12. sz. — Olcsó árak.

BRANDSTETTER FERENC és TSA LAKBERENDEZŐ-MŰHELYE II. Margit-rakpart 28 Telefon: 158 128

Mielőtt kelengyéjét beszerezné
kérjük, látogassa meg a rövid idő alatt népszerűvé vált
Finom Holmik Boltját
V., Rudolf tér 4/b. (Pozsonyi útnál), hol a legkényesebb igényeket kielégítő minden egyéb szükségletét is, úgymint porcellán, étkészletek, ezüst- és kinaezüst evőeszközök, ezüsttárgyak, valódi csipkék, szőrmék, szőnyegek, bőráruk stb, új és alig használt állapotban alkalmi áron beszerezheti. TELEFON: 325-100

Irsy László közmunkatanácsi alelnök elkészítette a felsőkrisztinavárosi templom terveit

A felsőkrisztinavárosi Keresztelő Szent János egyházközség tanácsa és képviselőtestülete november 30-án *Wünscher* Frigyes gazdasági főtanácsos, világi elnök vezetésével ülést tartott, amelyen az egyházközség plébánialak és templomépítési ügyét tárgyalták. *Szelényi* István egyházi elnök beszéde után *Wünscher* Frigyes beszámolt arról a lelkes munkáról, amelyet az egyházközség vezetői és tagjai fejtettek ki a plébánialak és a templom megteremtése érdekében. Üdvözölte *Cselényi* Pál alelnököt, fővárosi bizottsági tagot, amiért a telek megszerzése érdekében oly sokat fáradozott. Köszöntötte a *Szabó* Károlyné vezetése alatt működő Karitász-akciót és *Vághy* Antalnét, aki az egyházközség szeretetotthonát vezeti. Bejelentette, hogy *20.000 pengőt ajánlottak fel a szeretetotthon építésére.*. Dr. *Ramocsay* László titkár felolvasta a szakosztály jelentését, majd *Wünscher Frigyes elnök beszámolt a tervezett plébánialak és templomépítés munkájáról. Bejelentette, hogy a templom tervét vitéz Irsy László, a Közmunkák Tanácsának alelnöke ingyen készítette el az egyházközség számára.*

Az építési bizottság *Álgyay-Hubert* Pál államtitkár, alelnök vezetésével tárgyalta meg a minden vonatkozásban nagyszerű művészi terveket, amelyekhez *Hüttl* és *Wälder* műegyetemi professzorok is melegen gratuláltak. *Oszwaldik* Gyula építészmérnök ismertette ezután a lelkészlak építési terveit, *Cselényi* Pál alelnök pedig a telek megszerzésére vonatkozó ügyet referálta. A képviselőtestület elfogadta a templom és a paplak terveire és előkészítésére vonatkozó további elnöki javaslatokat.

SIMPLON szőrmeház
XI. Irinyi János u. 12. Horthy körtérnél

Megbizhatóságáról ismert Óbudán
III., Polgár-u. 13.
Telefon: 162-765.

Rádió, Csillár, Villany - Molnár, XI., Vásárhelyi Pál-utca 10. Telefon: 257-104

Létminimumot a kisbérház-tulajdonosoknak!

Irta: Margittay Rikárd dr.

A háztulajdonosok állandóan panaszkodnak a mai erősen csökkentett házbérek melletti elviselhetelen közterhek miatt. A panasz teljesen jogos, mert, bár a házbirtok a magyar nemzeti vagyonnak csak mintegy 25 százalékát képviseli, közszolgáltatásokkal való megterhelése az egyéb nemzeti vagyonnal szemben közel 60 százalék. Maga az ideiglenesnek jelzett házadópótlék évente minegy 30 millió pengő, a házadó kb. 100 millió pengő, míg a földadó egész évi összege csupán mintegy 30 millió pengő. A házbirtok eme súlyos megterhelése úgyszólván már vagyonelkobzásszámba megy és nincs olyan más magángazdasági tevékenység, amelyet ekkora megterhelés sujtana.

Az érvényben lévő szabályok szerint ugyanis a házjövedelem hozadéki adóterhe Budapest székesfőváros területén a jövedelmi- és vagyonadón kívül 43.68 százalék, nem számítva a vagyon- és jövedelemadót, melynek megállapításánál a háztulajdonost külön sérelmek érik. Egyrészt, mert a vagyonadó kulcsát oly skála alapján állapítják meg, mely a valósában el nem érhető, amennyiben a 15.000 pengőn felüli nyers bérjövedelmű házaknál annak nyolcszorosát, ezen alul pedig tizenötszörösét veszik vagyonadóalapnak, már pedig nincs az a ház, amelyre a mai viszonyok mellett e kulcs alapján vevő akadna. Legtöbbször ennek az összegnek fele érhető csak el, ami azt jelenti, hogy a ház nemcsak a meglévő, de meg nem lévő összeg után is fizet adót. Ugyanígy a jövedelemadó megállapításánál a háztulajdonosnak saját lakásának becsértéke után is meg kell fizetnie az adót. Karbantartás címen pedig a jövedelmi adó minimumát elérő háztulajdonos vonhat csak le a 15 évnél öregebb házaknál 10 százalékot, az ennél újabb házaknál pedig 5 százalékot, míg a kisebb jövedelmű háztulajdonos semmit, úgy hogy az évközben felmerült tatarozási költségeket, minden beszámítás nélkül, sajátjából kénytelen viselni.

A kis bérháztulajdonos, már csak e téren is, hátrányban van a nagy háztulajdonossal szemben, de a házadó tárgyi adó lévén, a létminimum hiánya a tönk szélére is juttathatja a kisbérháztulajdonost, mert, ha egy nagy bérház évi 10.000 pengős jövedelmet hoz, ha abból adó fejében le is adnak 6.000 pengőt, még mindig marad a háztulajdonos számára 4,000 pengő, amiből létfentartását fedezheti. De mit tegyen a kisbérháztulajdonos, akinek egész évi nyers házbérjövedelme a 2.000 pengőt sem éri el és ezen kívül más megélhetési forrása nincsen? Mivel ugyanolyan kulcs szerint adózik a kisbérház, mint a nagy, a tulajdonos részére még évi 1000 pengő sem marad, ha ugyan pontosan befolyik az a 2000 pengő, ami éppen e kis házaknál a legritkább esetben fordul elő. Ugyanis a kis bérházak rendesen külterületi, földszintes, öreg épületek, 3, 4, 5 szobakonyhás lakással, amelyekben a legszegényebb néposztály lakik. Ez úgyszólván kegynek tekinti, ha a háztulajdonosnak egyáltalában fizet, mert behajtani rajta semmit sem lehet, a felmondás és kilakoltatás a legjobb esetben két hónapig tart, hacsak a bíróság további halasztás nem ad és így a kis háztulajdonos a nem fizető lakó után is addig fizet adót, míg annak a lakásból való kiköltözését nem igazolta. Igaz ugyan, hogy a be nem folyt lakbér utáni adót utólag leírják, de az adószámviteli osztályok nagy elfoglaltsága miatt ez is csak 3—4 hónap mulva történik, úgy, hogy emiatt is sokáig kell előlegeznie a tartozatlan adófizetéseket. Ha pedig a kis háztulajdonos a magas perköltségek, halaszthatatlan tatarozások miatt a fizetéssel elmarad, mert a befolyt bér saját létfentartására sem elegendő, jön a súlyos késedelmi kamat, zálogolás és végül lakbérletiltás a lakóknál. Utóbbi igen kétélű fegyver és nem is célravezető, mert amellett, hogy demoralizálóan hat a bérlőre a háztulajdonossal szemben, azzal a következménnyel is jár, hogy az amúgy is nehezen fizető bérlő most már sehova sem fizet, ami még súlyosabbá teszi a helyzetet a házulajdonos részére. Ha pedig a házat még adósság is terheli, amelynek amortizációja fix időpontban fizetendő, úgy a kisbérháztulajdonos feje fölött teljesen összecsapnak a hullámok, mert hiába fordul halasztásért a hatósághoz, vagy a magánhitelezőhöz, legfeljebb azt a választ kapja: ha nem birja a terheket, adja el a házat. De hol van az a vevő, aki egy ilyen rosszhozamú és rosszkarban lévő házat megvenne? Az bizony összeomlik; maga alá temetve a tulajdonost, aki azt hitte, hogy egy ilyen szerény ingatlan szerzésével öreg napjait gondtalanul élheti le, vagy annak jövedelméből csekély nyugdíját kiegészítheti Igy sok esetben hallani e kis háztulajdonosok ama óhaját, hogy ám vegye el házukat teljesen az állam s kapjanak érte csak valami csekély, biztos járadékot, mert a kincstár úgyszólván így is társtulajdonosa a háznak, anélkül, hogy a fentartás és kezelés terheiben résztvenne és úgyszólván csak fizetésnélküli végrehajtójának tekinti a kis háztulajdonost, az adók bevételezésére.

Budapest körülbelül 25,000 házából 15 ezerre tehető a földszintes házak száma és, például Budán, hatezren felüli az olyan kis bérház, amely csak 1—3 lakásból áll, Pesten pedig 5500. 12 ezer kis háztulajdonos létérdeke, hogy a kereseti és jövedelmi adó mintájára bizonyos létminimum állapíttassék meg számukra, amelyen alul a házbéradó fizetésétől szintén mentesek maradnának. A kereseti adónál a létminimum havi 80 pengő, a jövedelemadónál pedig évi 1000, illetve 3600 pengő és így *az adómentes létminimumnak a házulajdonost is meg kellene illetni, oly esetben, ha a házbéradó alapja a 3600 pengőt meg nem haladja,* mert az adók levonása után a behajthatatlan lakbérek, biztosítás, tatarozás, stb. mellett, alig marad meg havi 100 pengő jövedelem, ami még akkor sem elegendő az életfentartásra, ha maga a háztulajdonos is bennlakik házában és így lakbér nem, csupán a lakás bérértéke után adót fizet. Addig is, míg a kilátásba helyezett házadóleszállítás be nem következik, csupán ez hárithatja el a kis háztulajdonosokat fenyegető tönkremenés és elszegényedés veszélyét, akiknek érdekeivel bizony a nagy háztulajdonosegyesületek sem sokat törődnek.

AZ UJJÁVARÁZSOLT
SPOLARICH-ZÖLDFA
ÉTTEREM-SÖRÖZŐBEN
I. KRISZTINA-TÉR 9
Szombathelyi Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál
A régi jó SPOLARICH konyha!

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

SVÁBHEGYI
MAJESTIC
ötemeletes luxuspanzió tündéri kilátású, erkélyes lakosztályaiban a legn. komforttal, fejedelmi ellátás, kívánságra diétával. P 9-től. Közp. fü és. Hid.- mel.-folyóviz. Telefon: 165-416 v. 17.
Az üdülők Királya

Express
1 óra 1 pengő
Tátra utca 9—11.
Boy 112-111
1000 drb. reklám osztása P. 4.—

özv. Ujágh Árpádné
Budapest, II., Bimbó-út 17
Telefon; 154—426.
Acélplombák mindenféle célra, nagyságban és szinben. Szalagplombák. Ládaplombák. Hordólemezek. Plombázáró fogók. Jegylyukasztó fogók. Konzervbontó kések.

Tüzifát, szenet fuvarban vagy plombált zsákokban legolcsóbban Zsolnai Editnél Déli pályaudvar. Megrendelés telefon 367-149

A Krisztinában I., Krisztina-körut 34. Auguszt cukrászda mellett ISZTER KÉPESITETT SZŰCS és ERNYŐKÉSZITŐ

BUDAI VÁSÁR

Asztalos, butor

BUTOR a Szent Imre-városban MONCZ FERENC műasztalos butorüzletében
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 28. Telefon: 259—039.

Baromfi, vad

VAD, BAROMFI mindig friss
FLEISZIG RT. ÜZLETÉBEN
II., Margit körut 95. Tel: 156—919.

Bőrönd, bőrdíszmű

GLANCZ LAJOS ezüstkoszorus bőröndös mester. Fest, javit, alakit
II. Margit krt 8. T. 156-491

Cipő

Budán PREISACH - CIPŐ fogalom
I., KRISZTINA-TÉR 3. AUGUSZT-HÁZ

Ortopéd cipőspeciálista
vitéz KÓSA KÁROLY
II., Margit körut 57. sz.

CIPŐT csak MÁRKUSTÓL
II., MARGIT-KÖRUT 36.

Cukrászda

Kopfmann János cukorka és csokoládégyára
I., ENDRESZ GYÖRGY-TÉR 1.
Fiók: II., MARGIT-KÖRUT 36.

Putsay testvérek cukrászdája és sütőüzeme
I., ATTILA-UTCA 21.

Csemege, fűszer

Csemegekülönlegességek
TÓTH GÁBOR-nál
I., PAULER-UTCA 4. Roham-u. sarok

Fűszerí csemegét GANCS-tól
II., RETEK-U. 33-35.

17 év óta fűszert, lisztet, terményt legelőnyösebben
PRÓSZNÁL veszünk
III. Vörösvári-u. 125. Tel.: 163-205. Trolievbus megállónál

Divatáru

Csipkék, övek, csattok, gallérok a legújabb párisi modellek szerint.
ALBACHÁRY és KORAI fióküzletében
II., Margit körút 38/a.

Fűző, kesztyű

LEGJOBB FŰZŐK, KESZTYŰK
„TERI"-nél II., Margit-körút 13., XI., Horthy M.-út 18.,
Harisnyák, kombinék nagy választékban!

Hentes- és mészáros

Berecz hentesárugyár kft. budai hentes- és mészárosüzlete
MARGIT KÖRUT- 5/a. Telefon: 166—418

SZABÓ JENŐ ÉS TÁRSA
hentes- és mészáros üzlete.
I., Mészáros-u. 2. Telefon: 153-917

Kalap

Férfi- és női kalap 40 éve Homolától
III., Polgár-tér 12

Kelmefestő, vegytisztító, mosoda

Reicher István a legrégibb budai kelmefestő és vegytisztító
II., Tégla-utca 9. — Telefon: 152—261

Késműves

DVORÁK LÁSZLÓ
XI., Horthy M.-út 47. és Szent Imre herceg-út 4.
Telefon: 456—601.

Madár- és halétel

Rétesliszt, hüvelyesek, dió mák, mandula, mazsola Bálint, I. Mészáros u. 2.

Női szabó

GOLD EXKLUZIV NŐIDIVAT SZALON III., Riskorona u. 19
Délelőtti, délutáni és estélyi ruhák.

Péksek

Glasner Ede
kiváló készitményei
Budán csak II MARGIT KÖRUT 62

Ruzicska Pál kenyérgyára
I., Horváth-u. 29. Telefon: 151-823
Intézetek, kávéházak, éttermek szállítója!

STANZEL KENYÉR III., Zsigmond-u. elismert 45.—T 153-148

85 éve SCHÖDL kenyér és sütemény
Óbudán, Lajos utca 174

Szőrme, ernyő

Szőrme, ernyő csak Vagácstól
II., MARGIT-KÖRÚT 45. — II., FŐ-UTCA 11. SZ.

Tojás

BUDAI TOJÁSKERESKEDÉS
I., Enyedi-utca 7. Telefon: 158-037.
Viszonteladóknak, éttermeknek, kávéházaknak és cukrászdáknak nagy engedmény.

Üveges, képkeretező

Épületüvegezést, képkeretezést vállal
GABAS SÁNDOR üvegesmester
III., Bécsi ut 56.

Vas és háztartási cikkek

NÉMETH K. GÉZA utóda
HAGEMANN JÓZSEF
II., Csalogány-utca 50. Telefon: 167—370.

Budai Ingatlan Ujság

A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének közleményei
Szerkeszti: Bárdos György dr.

Budai ingatlanárverések 1938. decemberében

Idő	Fekvés és nagyság	Kik. ár: Pengő
Dec. 7. 4 ó	III. **Perényi út** 16293/2. hrsz. 180 öl telek és ház	3735.—
„ 9. 4 „	III. **Remetehegy** 16388 hrsz. 869 öl kert és legelő	499.—
„ 9. 4 „	III. **Máramaros u.** 11-13-15. sz. 1 hold 347 öl szántó	487.—
„ 16. 5 „	XII. **Ada u.** 3. és **Városkuti út** 650 öl telek	6380.—
„ 12. 4 „	I. **Naphegy u.** 31. sz. és **Lisznyai u.** 766 öl telek és ház 1/4-ede.	44000.—
„ 12. 5 „	XII. **Szarvas Gábor u.** 24. sz. 341 öl telek és ház	12215.—
„ 13. 4 „	XII. **Völgy u.** 33—35, /sz, (Színészdülő) 1462 öl telek és ház	20591.—
„ 14. 4 „	II. **Endrődy Sándor u.** 32. sz. 559 öl telek és ház	9304.—
„ 19. 4 „	I. **Özike u.** és **Normafa u,** 10494/5. hrsz. 2. hold 319 öl kert és erdő	966.—
„ 20. 4 „	III. **Ürömhegy** 21963. hrsz. 605 öl telek fele	141.—
„ 21. 4 „	III. **Aranyhegyi út** 6/b. sz. 1 hold 225 öl legelő töredéke	276.—
„ 28. 4 „	XI. **Sasadi út** 190. sz. és **Barackos u.** 1, sz, 204 öl telek és ház	9724.—
„ 29. 4 „	XI, **Somlói út** 23/a. és b. sz. 852 öl telek	519.—
„ 29. 4 „	XI. **Kelenhegyi út** 50/a. és b. sz. 672 öl telek és ház	35609.—

A kikiáltási árak természetesen nem irányadók. Az érdeklődők árverés előtt tájékozódjanak az irattárban és a telekkönyvtárban, vagy a szerkesztőségben.

Az árverés helye:
I—III. ker. Járásbíróság, II., Fő utca 70—78., földszint 70.

Utánnyomás tilos. Tévedésekért nem felelünk.

Tervez, épit, átalakit tataroz kedvező fizetési feltételekkel **HORVÁTH ISTVÁN** Magas-, mélyepitési vállalkozó. III., Timár-u. 26. Tel.: 362-472

Ingatlanforgalom Budán

A december 31-ével lejáró házadómentességi kedvezmények meghosszabbitásai ügyében az építőipari érdekeltségek fontos tárgalásokat folytattak az elmult héten a pénzügyi kormánnyal. Rámutattak arra, hogy a jelenleginél sokkal messzebbágazó kedvezmények szükségesek az építkezések megindulásához. Különösen sérelmezték azt, hogy csak egyes vidékekre vonatkoznak a kedvezmények, ami hátrányos azért, mert egyes vidékek ezzel előnyben vannak és gyorsabban beépülnek, a nem kedvezményezett környékek pedig elmaradnak a fejlődésben. A leghelyesebb megoldás az volna, ha a főváros egész területére szólna a kedvezmény, ez a telekárak egészséges kialakulását is jobban szolgálná. Az építési vállalkozók érdekét, egyben azonban a közgazdaság érdekét is szolgálná az illetékkedvezmény megadása azokra az ujonnan készült házakra, melyek először kerülnek eladásra. A jelenlegi 8.75 százalékos átirási illeték nagyon megnehezíti az eladást. Az építkezések nagyobbarányú megindulásával járó igen hathatós gazdasági érdekek sürgőssé teszik a kedvezmények mielőbbi megadását.

Az elmult hét és a régebbről visszamaradt ingatlanforgalom adatai a következők:

II. kerület:

Jurányi udvar 7. sz. 79 öl telek és bérház 127.000 P. Vevő: **Bartos Miklós.**
Virágárok u. 11.997/6. hrsz. 90 öl telek és ház 31.230 P. Vevő: **dr. Halász Ármin.**
Tody Ferenc u. 41. sz. 102 öl telek 36.000 P. Vevő: **vitéz Gorondy István.**
Zuhatag út 11/a. sz. 303 öl telek 9000 P. Vevő: **Horváth Dezső.**
Jablonkay út 17—19—21. sz. 1035 öl telek 4500 P. Vevő: **Erődy Antal.**
Józsefhegyi u. 15/c. sz. 478 öl telek 10.000 P. Vevő: **Lévay Béla.**

III. kerület:

Lőpormalom dülő 23.334. hrsz. 217 öl telek 1100 P. Vevő: **Juhász Márton.**
Pálvölgy 15.664. hrsz. 885 öl telek 3400 P. Vevő: **dr. Schmidt Ilona.**
Pentelei Molnár u. 17. sz. 300 öl telek 14.200 P. Vevő: **Erdős Jenő.**
Törökvészi út 115. és 117. sz. 1180 öl telek 8900 P. Vevő: **dr. Kemény Győző.**
Vérhalom dülő 15.365/31. sz. 270 öl telek 17.000 P. Vevő: **vitéz Vass Elek.**
Zöldmál 15.564/2. hrsz. 337 öl telek 5500 P. Vevő: **Frank Dezső.**

XI. kerület:

Budaőrsi út 32/b. sz. 194 öl telek 13.636 P. Vevő: **Récsey László.**
Dayka Gábor u. 2154/1. hrsz. 267 öl telek 9373 P. Vevő: **Ögerőfy István.**
Györök u. 24. sz. 111 öl telek és ház 67.500 P. Vevő: **László Ferenc.**
Hársmajor u. 7. sz. 170 öl telek 6400 P. Vevő: **Drabina István.**
Ildikó u. 7. sz. 84 öl telek 9000 P. Vevő: **Imre János.**
Karolina út 35/a. sz. 121 öl telek és ház 71.000 P. Vevő: **özv. gróf Széchenyi Imréné.**
Kelenföld 3256/8. hrsz. 190 öl telek 3111 P. Vevő: **Gáspár Gézáné.**
Kelenföld 3256/14. hrsz. 161 öl telek 2902 P. Vevő: **Jandl Kálmánné.**
Lenke u. 4268/1. hrsz. 1400 öl telek 210.000 P. Vevő: **Unitás rt.**
Magyarádi út 74. sz. 187 öl telek és ház 50.000 P. Vevő: **Poliklinikai Egyesület.**
Sasad 2563/40. hrsz. 170 öl telek 5499 P. Vevő: **Papp Jánosné.**
Sasadi út 44. sz. 96 öl telek 4800 P. Vevő: **Máthé Györgyné.**
Sashegyi dülő 2668/26. hrsz. 311 öl telek 11.500 P. Vevő: **Doctorits Benő.**
Szentpétery u. 22. sz. 300 öl telek 13.950 P. Vevő: **Krónberg József.**
Tétényi út 3515/1. hrsz. 207 öl telek 10.000 P. Vevő: **Simenszky Hedvig.**

XII. kerület:

Brassay Sámuel u. 7866/5. hrsz. 51 öl telek 7500 P. Vevő: **Torda Kálmán.**
Budenz út 18. sz. 405 öl telek 18.000 P. Vevő: **Sziklay Béla.**
Br. Eötvös út 6. sz. 583 öl telek 60.000 P. Vevő: **Budapest székesfőváros**
Istenhegyi út 9759/2. hrsz. 455 öl telek 9000 P. Vevő: **Hermann Ede.**
Istenhegy 9877/21. hrsz. 613 öl telek 8000 P. Vevő: **Domby Árpád.**
Németvölgyi út 30. sz. 160 öl telek 22.600 P. Vevő: **Matéria rt.**
Péterhegyi út 9854/7. hrsz. 274 öl telek és ház 22.000 P. Vevő: **Drágh Ilona.**
Ráth György u. 48. sz. 162 öl telek és ház 43.000 P. Vevő: vitéz **Zalán Antalné.**

SEEBAUER MIHÁLY
villanyszerelő mester rádió- és villamossági vállalata
II., KANDÓ KÁLMÁN-UTCA 1. TELEFON: 366-993.

Háztulajdonos Urak!
70% vizmegtakaritást jelent
A DUPLEX
Különböző vizmennyiséget adagol W.C. öblitőartány. — Megszünteti a rendkivüli vizpazarlást
Gyártja: Töreky S. I. Attila u. 31. Telefon: 161—559
Kérjen prospektust!

Bérházak vizszerelvényének ujszerü karbantartása
A háztulajdonosokat anyagilag nem terheli, csak akkor fizet, ha van vizmegtakaritás.
Kérjen ajánlatot a **Vizvezeték Szerelőmesterek Ipari Szövetkezetétől,** Budapest, VII., Rákóczi-ut 40. Telefon; 130-537.
Minden jog fenntartva.
2193/1935. törv. védve.

GAZBIZTOS ÓVÓHELY VASAJTÓKAT
legelőnyössebben készit
vitéz VERMESI JÁNOS
lakatos mester
II., Pala-ucca 4. Telefon: 15—42—88.

A Cvikli-féle barackosokból közmüves telkek eladók.
Érdeklődni: Majorovits Lajos, XI., Nagyboldogasszony-utja 66. Telefon: **259-823**

„ROBOT"
Magyar cseppfolyós ipari és kazántüzelések. A szabadalmazott „LAZIN" rendszerű nehézolaj porlasztó és gázkihajtószerkezetek vezérképviselete. — Füstmentes nehézolajtüzelések minden célra.
Budapest, V., Csáky u. 36. Telefon: 293-631.

Solty László kertépitő
II., Hadapród u. 2 Telefon: 164-431
Kerttervezés, épités, karbantartás — Dijmentes ajánlat —

HIREK

A Budai Napló előfizetési ára 24 P.
Egyes szám ára 40 f.
Hirdetés ára milliméntersoronként.

A budai ref. egyház szeretetvendégsége. A budai ref. egyház december 14-én, szerdán este fél 7 órai kezdettel a Haypál Benő emlékalapitvány II. Iskola-utca 16. sz. alatti termében műsoros estét rendez. Megnyitót mond dr. *Bary* Zoltán kir. főügyész, presbiter, költeményeket ad elő *Dobos* Annie, „Egyház és társadalom" cimen előadást tart *Haypál* Béla ref. lelkész. Közreműködnek dr. *Laczkovich* János, dr. *Borbély* Kálmán és mások. Belépődij nincs. Vendégeket szivesen látnak.

Irredenta előadás a Keve-utcai elemi iskolában. A Felvidék egy részének visszacsatolása boldog örömet keltett az egész magyarságban. Ennek a diadalmas érzésnek ad visszhangot irredenta előadásán december 8-án délután a külső III. kerület elemi iskolája, amely Réw Sándor igazgatása alatt mindig példát mutatott arra, hogyan kell megünnepelni a hazafias eseményeket. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével kezdődik. Ünnepi beszédet mond Simonfay Ferenc főhadbiztos, az iskolai Szülők Szövetségének elnöke. Szavalatok, dalok tarkitják a nagyszerüen összeállitott müsort, amelynek keretében színdarabot is ad elő az iskola fiatalsága. A színdarabot Mayherr Béláné, a dalokat Hossza Józefné tanitónő tanitotta be. Zongorán Körös Viktorné tanitónő és Flory Győző tanító kisérnek.

A Szent Lukácsfürdő reumakórháza. A *Szent Lukács* gyógyfürdő mintegy két hónapja zártkörü tervpályázatot irt ki épitendő reumakórházának tervezésére. A döntés most történt meg és az első dijat *Módos* (Merxbauer) Ferenc, a másodikat *Padányi Gulyás* Jenő, a harmadikat *Schömer* Ferenc épitész nyerte. December 12.-én, hétfőn este fél 7 órakor a *Magyar Mérnök és Épitészegylet* Reáltanoda-utcai helyiségében ismertetik a terveket és azokról következő számunkban bővebb tudósitást közlünk.

Budai Evangélikus-tea. A Budai Ifjúsági Luther Szövetség december 4-én, délután a Bellevue szállóban tartotta második nagysikerü teadélutánját. A nagy látogatottságra való tekintettel a legközelebbi teát a szálló nagyobbik termében rendezik. A tea megrendezésében Sásdy Béla elnök, Szeszlér Hugó (a BILSz elnöke), valamint a rendezőség buzgó tagjai: ifj. Mérő Béla, Hayde György és Hayde Sándor vették ki részüket. A megjelent lányok közül a következők neveit sikerült feljegyezni: Gyuris Valéria, Fock Aranka, Szerdahelyi Kató, Dénes Éva, Wildhofer Gréti, Bozóky Paula, Párkány Erna, Wágner Magda, Párkány Ilona, Kovács Boris, Féreghy Éva, Wágner Éva, Prockl Annie, Szücs Márta, Lapfer Márta, Udica Bella, Drákossy Magda, Felsőbüki Hilda, Nagy Judit, Soós Magda, Rónai Baba, Medvei Márta, Magyar Edda, Óhegyi Edit, Hajós Magda, Orbók Gabriella, Medvegy Sári, Horvay Ágnes, Bánhidy Hédi, Németh Edit, Alvinczy Alice, Benel Juci, Komáromi Ágnes, Szepesfalvy Vica, Gayda Paulette, Fischhoff Judit, Radó Éva, Paulinyi Gabriella, Jankó Márta, Járdek Irén, Illimann Mária, Soós Vilma, Dékány Éva, Domokos Márta, Kovács Kató, Sárossy Anikó, Sándor Judit, Rendessy Mária, Valkó Ica, Szepessy Edit, Törs Éva, László Ili, Bellusi-Baross Judit, Mihályi Edit, Vajda Mária, Tomeck Mária, Rácz Livia, Erdős Tusi, Pásztor Nyuszi, Bauer Emilia, Vörös Éva, Náday Mária, Náday Ágnes, Dunás-Varga Gabriella, Feiks Ildikó, Sámán Csöpi, Meinhardt Gréti, Mikes Irén, Dunás-Varga Elsie, Jakabb Ica, Bernáth Lenke

GRAMOFON- ÉS LEMEZKÖLCSÖNZÉS, rádió. **XI., Horthy Miklós út 14. Telefon: 45-73-45,** vétel, csere. **Kedvezményes színházjegyiroda.**

IZSÁK JÓZSEF RT. vegyészeti gyár készitményei előnyösen beszerezhetők **Steiner Jenő** háztartási szaküzletében, **II., Olasz-fasor 41. sz. Telefon: 167—772.**

Építőanyag Strausz Antal építőanyag-kereskedés XI., Fehérvári ut 15/17 Tel. 269-056 **Betoncső**

Nő!- és férfikalapok
legmegbizhatóbban
BREZNAY kalapüzem, II., Batthyány-tér 4

SMARZ I. Horthy Miklós-ut 18 **Paplan, matrác**

Szereltesse fel az esslingeni redőnyeihez a legujabb szab. **léghuzatvédő készülékemet,**
amely teljesen megszünteti a léghuzatot és 10% fütőanyag megtakaritás érhető el
Dijtalan bemutatás. Számos elismerő levél
Készíti és szereli **KEMÉNY SÁNDOR** műasztalos
I., Németvölgyi ut 20. Tel.: 367-645.

Kőfaragómunkák Telefon: 163-116
Král Gyulától III., Lajos utca 77-79.

Mindenfajta lécek furnér és fakereskedés
SUGÁR LÁSZLÓ II., MARGIT-KÖRÚT 56.
Telefon: 154—145. (az udvarban)

Munkaszüneti napokon villanyszerelő munkát végző cégek:
Galambos Zsigmond, II., Olaszfasor 17-21 Telefon: 155—216.
Seebauer Mihály, II., Kandó Kálmán-u. 1. Telefon. 366-993.
Czinterstein Győző, III,, Bécsi-ut 113. — Telefon: 162—654.

NEDVES FAL
GOMBÁS PADLÓ
LÉGSZIGETELÉSE
JÓTÁLLÁSSAL
AMBRUS mérnök VI., Jókai utca 28.
Tel. **120-864**

VILÁGITÓ VILLANY HÁZSZÁM- SZERELÉS, TÁBLÁK, JAVITÁS | **Csillárok, rádiók ULLMANN BÉLA II. Margit-körut 7. Telefon: 151-256.**

Budai filmszinházak müsora

ASTRA
XII., UGOCSA-UTCA 10. Telefon: 154—422.
Csütörtöktől—vasárnapig
HOL VOLTÁL AZ ÉJSZAKA
Vasárnap délelőtt: **Matiné.**
Hétfőtől—szerdáig
VÁGYAK
Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8, negyed 10.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Az új földesúr.**

ÁTRIÚM
II., MARGIT-KÖRUT 55. Telefon: 153—034.
csütörtöktől szerdáig
A ROZMARING
Második hétre prolongálva.
Előadások kezdete: 1/4 6, ½ 8, ½ 10.
Vasárnap: 1/4 4, 1/4 6, ½ 8, ½ 10.

BUDAI APOLLÓ
II. CSALOGÁNY-UTCA 42—44. — Telefon: 351—500.
Csütörtöktől szerdáig
ÉSZAK FELÉ
és a kisérőmüsor
Hétköznap: ½ 5, ¾ 7, 9.
Vasárnap: 1/2 2, 1/2 4, ½ 6, ½ 8, ½ 10

FLÓRIÁN
III., FLÓRIÁN-TÉR 3. Telefon: 362—367.
Csütörtöktől—szerdáig
ÉSZAK FELÉ
Kisérő kis filmek.
Előadások kezdete: 5, negyed 8, ½10.
Vasárnap: fél 2, fél 4, ½6, ½8, ½10

GRAMOFON és LEMEZ-KÖLCSÖNZES
Vétel, csere. Uj és használt GRAMOFONOK lemezek, rádiók **Kedvezményes jegyek,** szinház-, mozi-, fürdő-, sportjegyek. **Perényi Zsuzsa**
XI. Horthy Miklós út 14. Telefon: 457-345

SIMPLON
XI., HORTHY MIKLÓS-UT 64. Telefon: 268—999.
Csütörtöktől szerdáig
13 KISLÁNY MOSOLYOG AZ ÉGRE
Előadások: Hétköznap: fél 4, fél 6, fél 8; fél 10.
Vasárnap fél 2; fél 4; fél 6; fél 8; fél 10.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
LIPPAY GYULA dr.
Főmunkatárs:
László Zoltán dr.
Kellner Albert könyvnyomdája Bpest, Hajós-u. 27. Tel.: 118-998.
Felelős: DR. KELLNER LÁSZLÓ.

Megnyilt a Budagyöngye-garázs
a volt Budagyöngye vendéglő helyén: I., Budakeszi-ut 11., a Belvedere-rel szemben. Tulajdonos: Major Dániel.

Göczan József parkettázómester
I., Biró u. 13. Telefon 358-137.

Hol csináltat ruhát kedves Barátom?
— Az elegánsan öltözködő világ divatszabójánál:
Tembel Mátyásnál
Erzsébet-körut 54. Telefon: 135-785.

Vaska György okl. gépészmérnök közp. fütés, vizvezeték és csatornázási vállalat, II., Batthyány-u. 19. Tel.: 152-849